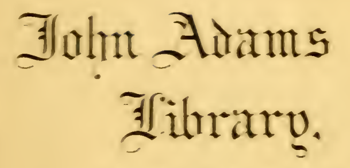

John Adams
Library.

DICTIONNAIRE PORTATIF, FRANÇOIS ET HOLLANDOIS, DE Mr. PIERRE MARIN.

HUITIEME ÉDITION,
Corrigée de ſes fautes, & augmentée de plus de la moitié

PAR

JEAN HOLTROP,

Qui a eu ſoin d'y inſérer, non ſeulement un grand Nombre de Mots & de Phraſes, tant propres, que figurées, proverbiales, burlesques &c. mais auſſi la plupart des Termes d'Arts & de Sciences, comme

D'Architecture.
Agriculture.
Anatomie.
Arithmétique.
Aſtronomie.
Blaſon.
Botanie.
Chirurgie.
Chymie.
Danſe.
Eſcrime.
Fauconnerie.
Fortification.
Géographie.
Géométrie
Grammaire.
Guerre.
Hiſtoire.
Horlogérie.
Hydraulique.
Jardinage.
Imprimerie.
Jurisprudence.
Logique.
Manege.
Manufacture.
Mathématique.
Méchanique.
Médecine.
Métaphyſique.
Muſique.
Mythologie.
Navigation.
Négoce.
Pêche.
Peinture.
Pharmacie.
Philoſophie.
Phyſique.
Poéſie.
Pratique.
Rhétorique.
Sculpture.
Théologie.
Vénérie &c.

expliqués ſelon le beſoin.

PRÉCÉDÉS

Par deux Liſtes alphabétiques : l'une des Noms de Baptême, & l'autre de ceux des Païs, Villes, Fleuves, Rivieres, Montagnes &c. qui différent le plus dans les deux Langues.

Le tout ſur l'Orthographe de l'Académie & de Mr. Reſtaut, la plus ſuivie & autoriſée.

à DORT,
CHEZ ABRAHAM BLUSSÉ ET FILS 1773.
Avec Privilege.

PRIVILEGIE.

De STAATEN VAN HOLLAND EN WESTVRIESLAND Doen te weeten: Alzoo ons te kennen is gegeeven by ABRAHAM BLUSSE' en ZOON, Burgers en Boekverkoopers binnen de Stad Dordrecht, dat zy Supplianten op den 5 April 1768 van Wylen JAN VAN EYL, in leven mede Burger en Boekverkoper binnen de Stad Amsterdam, in Publique Verkooping hadden gekogt alle de Exemplaaren benevens de Copye van Privilegie van PIETER MARYNS *Dictionnaire Portatif* 2 deelen in Octavo, op welk werk door ons den 21 Juny des Jaars 1743 en wederom den 13 Juny des Jaars 1758 gunstig was verleend Prolongatie van Octroy, voor den tyd van vyftien volgende Jaaren, om zulks alleen en met uitsluiting van alle anderen te mogen drukken, doen drukken, uitgeven, verhandelen en verkoopen; en dewyl de Prolongatie van het by ons gunstig verleende laatste Octroy met den 13 Juny aanstaande stond te Expireeren, en de Supplianten, welke thans bezig waaren met groote moeite, en zwaare kosten, het zelve Werk te herdrukken, beducht zynde, dat somtyds door baatzuchtige menschen dit Werk mogt nagedrukt, in deeze Provintie ingebragt, en verkogt worden tot groote præjudice van de Supplianten, zoo wendeden zy Supplianten zich eerbiedig tot Ons, reverentelyk verzoekende Prolongatie van het voorn. Octroy voor den tyd van nog vyftien volgende jaaren, om met seclusie van alle anderen het gem. Werk te mogen drukken, doen drukken, uitgeven, verhandelen, en verkoopen, op zodanige verbeurte en boete tegens de Contraventeurs, als wy by voorige prolongatie hadden gelieven te stellen, verzoekende de Supplianten hier van gunstig te mogen verkrygen Octroy in Forma.

ZOO IS 'T; Dat wy de zaake en het voorschreve verzoek overgemerkt hebbende, ende genegen wezende ter bede van de Supplianten, uit onze regte wetenschap, Souveraine magt, ende Authoriteit, dezelve Supplianten geconsenteerd, geaccordeerd, en geoctroyeerd hebben, consenteeren, accordeeren, en Octroyeëren hen by deezen, dat zy geduurende den tyd van nog vyftien eerst agter een volgende Jaaren, het voorf. Boek genaamt PIETER MARYNS *Dictionnaire Portatif* 2 deelen in Octavo, in diervoegen als zulks by den Supplianten is verzogt, en hier voren uitgedrukt staat, binnen den voorf. onzen Lande alleen zullen mogen drukken, doen drukken, uitgeven ende verkoopen, verbiedende daarom allen en een iegelyken het zelve Boek in 't geheel ofte ten deelen te drukken, naar te drukken, te doen naardrukken, te verhandelen, ofte verkoopen, ofte elders naargedrukt binnen denzelven onzen lande te brengen, uittegeven ofte te verhandelen, en verkoopen, op verbeurte van alle de Naargedrukte, ingebragte, verhandelde of verkogte Exemplaren, ende een boete van Drie Duizend Guldens daar en boven te verbeuren, te appliceren een derde part voor den Officier die de Calange doen zal, een derde part voor den Armen ter plaatse daar het Casus voorvallen zal, en het resteerende derde part voor de Supplianten, en dit telkens, zoo menigmaal als dezelven zullen werden agterhaald, alles in dien verstande, dat wy de Supplianten, met dezen onzen Octroye alleen willende gratificeeren tot verhoeding van hunne schaade door het nadrukken van het voorf. Boek, daar door in geenigen deele verstaan den innehoude van dien te Authoriseeren, ofte te Advoueeren, ende veel min

min het zelve onder onze protectie en bescherming eenig meerder Credit, aanzien ofte reputatie te geven, nemaar de Suppliantén, in Cas daar inne iets onbehoorlyks zoude influeeren, alle het zelve tot hunnen laste zullen gehouden weezen te verantwoorden, tot dien eynde wel expressely begeerende dat by aldien zy deezen onzen Octroye voor het zelve Boek zullen willen stellen, daar van geene geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie zullen mogen maken, nemaar gehouden wezen, het zelve Octroy in 't geheel en zonder eenige Omissie daar voor te drukken, ofte doen drukken, ende dat zy gehouden zullen zyn een Exemplaar van het voorschr. Boek op groot papier gebonden en wel geconditioneert te brengen in de Bibliotheek van onze Universiteit te Leyden, binnen den tyd van zes weeken na dat zy Suppliaanten het zelve Boek zullen hebben beginnen uit te geven, op een boete van zes hondert Guldens, na Expiratie der voorsf. zes weeken, by de Supplianten te verbeuren ten behoeve van de Nederduitsche Armen van de plaats alwaar de Supplianten woonen, en voorts op pœne van met 'er daad versteeken te zyn van het effect van deezen Octroye, dat ook de Supplianten, schoon by het ingaan van dit Octroy een Exemplaar gelevert hebbende, aan de Voorschr. onze Bibliotheek, by zoo verre zy geduurende den tyd van dit Octroy het zelve Boek zouden willen herdrukken, met eenige observatiën, Noten, Vermeerderingen, Veranderingen, Correctien of anders hoe genaamt, of ook in een ander formaat, gehouden zullen zyn wederom een ander Exemplaar van het zelve Boek, geconditioneert als voren, te brengen in de Voorschr. Bibliotheck binnen den zelven tyd, en op de boeten en poenaliteit als Voorschr. en ten einde de suppliaanten dezen onzen Consente ende Octroye mogen genieten als naar behooren, lasten Wy allen ende eenen iegelyken dien het aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhoude van deezen, doen laaten, ende gedoogen, rustelyk, vredelyk ende volkomentlyk genieten ende gebruiken, Cesseerende alle belet ter Contrarie, gegeeven in den Haage, onder onzen Grooten Zegele hier aan doen hangen, op den zesden Maart, in 't Jaar onzes Heeren en Zaligmakers duizend zeven hondert drie en seventig.

(*Was getekent*)

W. BENTINCK Vt.

(*en Laager stont*)

Ter Ordonnantie van de Staaten

C. CLOTTÉRBOOKE.

Aan de Supplianten zyn, benevens dit Octroy ter handen gesteld by Extract Authenticq, haar Ed. Gr. Mog. Resolutien van den 28 Juny 1715 en 30 April 1728. ten einde om zig daar na te reguleeren

AVERTISSEMENT.

L'utilité, que le Public retire des bons Dictionnaires & particulierement de ceux de la Langue Françoife, eft fi évidente & fi univerfellement reconnue, qu'on n'a plus befoin de les envoyer au Monde avec une Lettre de recommandation. Et de fait:

Qui ne fait pas, que la Langue françoife, à caufe de fon Elégance, de fa Douceur & Délicateffe &c. eft parlée dans toutes les cours de l'Europe, ou, qui plus eft, cultivée chez toutes les Nations du Monde, tant foit peu Civilifées; que plufieurs même. La préférent à leur Langue maternelle, & que par Elle feule on peut fe communiquer, foit de Bouche, ou par Ecrit, avec les Peuples les plus éloignés? Chofe fi bien connue du Miniftre d'Etat, de l'Homme de cour, du Négociant, du voyageur &c. qu'Elle eft devenue, à jufte titre, la Langue régnante & du Beau Monde &c. & qu'ainfi il n'y a rien de plus jufte, de plus néceffaire que de la cultiver & d'en faciliter l'acquifition par les moyens les plus propres.

Pour y contribuer, nous avons le plaifir d'offrir au Public la Huitieme Édition d'un Dictionnaire Portatif, en 2 Volumes, *in* 8vo, François & Hollandois, & Hollandois & François; or

Comme il s'étoit gliffé, dans les Editions précédentes, nombre de fautes: que bien des Mots y font, ou mal orthographiés, ou infuffifamment expliqués, & une infinité d'autres entierement omis, nous avons táché, malgré les grands fraix, d'y remédier en cette Edition, & de la produire en meilleure forme, en ayant confié pour cet effet la correction, augmentation &c. (& pour en accélérer l'impreffion,) à deux Perfonnes, au fait de ce pénible ouvrage; l'une s'étant chargée de la Premiere, & l'autre de la Seconde Partie.

Nous croyons (en tant qu'un ouvrage de cette Nature & la Grandeur du volume l'a voulu permettre) y avoir parfaitement bien réuffi.

Le Lecteur impartial en jugera lui même, à l'égard de la Premiere Partie, (nous indiquerons dans une autre Préface la Réforme faite dans la feconde) par le Détail fuivant.

1º. On y a inféré une infinité de Mots, tant des Arts & des Sciences, que d'autres; ainfi qu'une quantité de Phrafes & d'Expreffions, tant propres, que figurées, proverbiales, Satyriques, comi-

VOORBERICHT.

De algemeene Nuttigheid der goede Woorden-boeken, en in 't byzonder die der Fransche Taal, is zóó ópenbaar en alömme erkend, dat men dezelve thans niet meer met eenen Brief van aanbeveeling behoev' in de waereld te zenden. En in der daad:

Wien toch is niet bewust, dat de Fransche Taal, uit hoofde van derzelver cierlykheid, zoet-vloeyendheid, kieschheid, en wat des meer zy, gesprôken word aan alle de Hóven van Europa, of, dat nog meer is, beoeffend word by alle eenigzints beschaafde volkeren der waereld: dat zelfs veele van dien dezelve aan hunne Moeder spraak den vóórrang geeven, en dat men dus door Haar alleen in staat is, om zyne gedagten, 't zy door de mond of penne aan de afgelégenste volkeren te kennen te geeven? Eene zaak, by den Staats-man, den Hóveling, den Koopman, den Reiziger enz. zóó wel bekend, dat Dezelve thans, te recht, mag aangemerkt worden als de heerschende Taal, en die der Edelsten des Volks; allerbillykst en allernoodigst is het derhalven dat ze beöeffend, en derzelver verkryging, door bekwaame middelen gemakkelyk gemaakt worde.

Om hier in méde te werken, hebben wy thans het genoegen, aan het Gemeen aan te bieden, de agtste uitgaave van eenen Dictionnaire portatif, *in* 2 *deelen, in* 8*vo, als:* Fransch *en* Néderduitsch, *en* Néderduitsch *en* Fransch. *Dan,*

Dewyl in de voorige uitgaaven een aantal van misslágen ingesloopen, veele woorden'er, of kwalyk in gespeld, of niet vóllédig genoeg uitgelegd, en eene ménigte andere gantschelyk achtergebleeven waaren, zoo hebben wy getragt, onäangezien de zwaare kosten, by déze uitgaave daar-inne te voorzien, en dezelve in eene bétere gedaante te voorschyn te brengen; hebbende ten dien einde de verbétering, vermeerdering enz. van dit moeyelyk werk, (en om dat het des te spoediger zoude voort-gaan,) aan twee Persoonen, des verstaande, toevertrouwd; de ééne het Eerste, en de andere het Tweede Deel daar van op zich neemende.

Wy gelooven (voor zoo verre een werk van deezen aart en het besték zulks heeft willen gedoogen) hierinne volkómen geslaagd te hebben.

De onzydige Leezer zal nópens dit 1*ste Deel (terwyl wy ons de aanwyzing der verbétering van 't* 2*de Deel in een daar by gaande Bericht voorbehouden) door het návolgende daar zelfs van konnen oordeelen.*

1°. *Heeft men hier in gelascht, een aantal woorden, zoo van Kunsten en Weetenschappen, als andere; als méde eene ménigte van spreekwyzen, zoo wel eigenäartige, als verbloemde, beschimpende, geestige,*

 boer-

comiques, burlesques &c. Bref, il y a à préſent dans ces ouvrage plus de Mots primitifs de tous Genres, avec leurs différentes ſignifications, qu'il ne s'en trouve en bien d'autres Dictionnaires (le Grand Dictionnaire de P. MARIN excepté; parce que, pour des raiſons, on ne l'a pas du tout conſulté dans cette correction, & que, par conſéquent, on ignore ſon veritable contenu); Mots &c. que pour la plupart on a empruntés des Auteurs étrangers. Par laquelle Addition, ce volume s'eſt groſſi de plus de la moitié; Témoins; le double Nombre des Pages, la Petiteſſe du caractère &c.

2°. L'Orthographe des E'ditions précédentes étant, comme nous venons de dire, fort vicieuſe, on a été obligé de la corriger en pluſieurs endroits, & l'on a ſuivi dans cette E'dition celle de l'Illuſtre Académie de Paris & de M. Reſtaut, Avocat au Parlement &c., comme étant la plus autoriſée.

3°. On a obſervé dans cet ouvrage, à l'égard des Mots vieillis, obſcurs, équivoques, familiers, vulgaires &c. d'en donner toute la définition poſſible, ſoit par des Phraſes ou autrement. Article, à la verité, peu ou point obſervé dans les E'ditions précédentes, & qui par cela même ſont auſſi très défectueuſes. Notez cependant ſur ce chapitre.

4°. Que, pour ne pas paſſer les bornes d'un Abregé ou Dictionnaire Portatif, on a été ſouvent obligé, de ne donner ces Définitions, ces Phraſes, qu'en François; mais qui néanmoins ſont ménagées de façon, que tout homme, tant ſoit peu intelligent, peut, & par elles, & par ce qui immédiatement précéde, s'en former une parfaite idée, & rendre ces phraſes &c. au juſte en Hollandois.

5°. On a eu ſoin de mettre auſſi, dans ce Traité françois & hollandois, derriere les Mots ſubſtantifs hollandois, la Lettre qui en déſigne le Genre; c'eſt à dire: lorſque les Genres diffèrent dans les deux Langues, ou lorsque les ſignifications n'en ſont pas trop nombreuſes. Choſe qui, quelque utile qu'elle ſoit, pour ceux qui n'entendent que peu ou point le Hollandois, n'a point été obſervée par aucun des compilateurs de Dictionnaires, excepté d'un ſeul; mais qui eſt fort ſujet à caution.

6°. On a ajouté aux verbes irréguliers, défectifs ou imperſonnels tout ce qui eſt néceſſaire pour leur éclairciſſement. Article, que, malgre ſon utilité, on n'a rencontré, que dans les Dictionnaires étrangers.

7°. On a táché d'accentuër par-tout le Hollandois, auſſi bien que le François, pour en faciliter la Prononciation. Les autres Diction-

boertige enz. om kort te gaan, 'er zyn in dit Werk meer Grond woorden, van allerlei ſlag, névens derzelver beduidenis, dan 'er in veele andere Woorden-boeken te vinden zyn (het groote Woorden-boek van P. MARIN *uitgezonderd; wyl men zulks, om redenen, in déze verbétering niet te raade getrokken heeft, en dus van deszelfs wézentlyken inhoud niets met zekerheid weet); woorden enz. welke men, voor 't grootſte gedeelte, van uitheemſche Schryveren ontleend héeft. Door welke Byvoeging dit Boek-deel meer als de helft vergroot is, gelyk by 't getal, de verbreeding en verlenging der bladzyden, en de kleinere Druk-letter ligt kan afgemeeten worden.*

2°. *De ſpelling der voorige uitgaaven, zoo als wy reeds gezegd hebben, zeer ſlegt zynde, is men genoodzaakt geweeſt dezelve op verſcheide plaatſen te veränderen, en men heeft in déze uitgaave gevolgd die van de Franſche Académie, en den Heer Reſtaut, Advocaat enz., als de meeſt Gezag-voerende.*

3°. *Heeft men in dit Werk, ten opzigte der veröuderde, duiſtere, dubbelzinnige, gemeene of ſtraat-taalige woorden enz. in acht genómen, om 'er alle mógelyke beſchryving van te geeven, 't zy door ſpreekwyzen als anderzins; iets, dat waarlyk, in de voorige uitgaaven weinig of niet betragt is, en éven dááröm ook zeer gebrekkig zyn; onder tusſchen moeten wy den Leezer op dit ſtuk erïnneren, Dat*

4°. *Om de Paalen van een'* Dictionnaire Portatif *niet te overſchryden, men dikwerf genoodzaakt is geweeſt deeze Beſchryvingen, of ſpreek-wyzen alleen in 't Franſch te geeven, zóó nochtans ingericht, dat iemand, die maar eenige kundigheid bezit, in ſtaat is, om, en door dezelven, en door 't geene onmiddelyk vooräfgaat, een volkómen denkbeeld daar van te vormen, en deeze ſpreekwyzen enz. in zyn' vollé kragt in 't Néderduitſch óver te brengen.*

5°. *Heeft men ook zorg gedraagen, om in dit Franſche en Néderduitſche Deel, achter de Hollandſche zelfſtandige Naam-woorden, de Geſlacht-Letter te voegen, te weeten: wanneer de Geſlachten der beide Taalen verſchillen, of wanneer de betékeniſſen daar van niet te ménigvuldig zyn. Eene zaak, hoe nuttig ook, voor die geene die het Hollandſch in 't geheel niet, of niet genoegzaam verſtaan, door niemand der Woorden-boek-opſtelleren in acht genómen is; uitgezonderd éénen éénigen; doch waar-öp niet zeer te vertrouwen is.*

6°. *Heeft men by de onrégelmaatige, gebrekkige of onperſoonlyke werk-woorden gevoegd, al 't geene ter hunner opheldering noodig is; iets, dat men, ondanks zyne Nuttigheid, alleenlyk in uitheemſche Woorden-boeken ontmoet heeft.*

7°. *Heeft men gepoogt, om overäl bóven het Hollandſch, éven zoo wel als bóven het Franſch, de klanktékenen te ſtellen, om derzelver uit-*

tionnaires François & Hollandois n'en ont rien ; mais on en ignore la raiſon.

8°. On a jugé plus propre, de dreſſer à part & de placer au devant, que d'inſérer dans le corps de cet ouvrage, deux Liſtes alphabétiques, ſavoir:

L'Une des Noms de Baptême, des Hommes & des Femmes, &

L'Autre de ceux des Païs, Villes, Peuples, Montagnes, Promontoires, Mers, Fleuves, Rivieres &c.

Nous nous flattons ainſi, que cet ouvrage eſt, comme nous l'annonçons, rendu beaucoup meilleur, & que nous aurons contribué par-là au Bien public. Qu'on ne s'imagine pourtant pas, que nous ſoyons aſſez vains & préſomptueux, de vouloir débiter un ouvrage de cette Nature pour complet; Non! au contraire, on ne doute nullement, que par-ci, par-là, ſur les veſtiges d'autrui, on ne puiſſe s'être égaré, & que, malgré l'attention la plus ſcrupuleuſe, on n'y rencontre des fautes d'impreſſion, des virgules mal-placées &c.; Bévuës, que nous prions le Lecteur indulgent, de vouloir pardonner, en conſidérant, que, s'il eſt vrai, à l'égard de toutes Productions humaines, il ne l'eſt pas moins en celle ci : Que l'imparfait ne peut produire rien de parfait; comme dans le cours de cette correction on n'a que trop ſouvent expérimenté. Pour n'en citer qu'un Exemple, on n'a qu'à conſidérer, que dans un des principaux Dictionnaires, on ne trouve pas les Mots *Voie* (*weg*, *wyze*, *middel enz.*), *Voyage* & ce qui en dérive, ni avec *i*, ni avec *y*; omiſſions groſſieres, il faut l'avouer ; mais le moyen de les prévenir dans un ouvrage, où Argus même, avec tous ſes yeux, ne ſuffiroit pas?

Que le Public en puiſſe profiter, c'eſt notre ſouhait & le but que nous nous y ſommes propoſé. adieu!

E X-

ſpraak gemak by te zetten. De andere Franſche en Nederduitſche Woorden-boeken hebben 'er niets van; maar men weet niet waaröm.

8°. *Heeft men gevoeglyker geöordeeld, afzonderlyk op te ſtellen, en liever vooräan in dit werk, dan in den Text, te plaatſen, twee alphabétiſche Lyſten, als:*

Eene van de Doop-naamen der Mannen en Vrouwen, en

D'andere van de Benaamingen der Landſchappen, Stéden, Volkeren, Bergen, Kaapen, Zeeën, Stroomen, Rivieren, enz.

Wy vleiën ons dus, dat dit Werk, zoo als wy 't aankondigen, veel verbéterd is, en wy daar door aan 't Gemeen nut zullen toegebragt hebben. Verbeeld u echter niet, waarde Leezer! dat wy verwaand en vermétel genoeg zyn, om een Werk, van dézen aart, voor volledig te willen uitventen; Neen! in 't tégendeel, twyffeld men geenzins of men kan hier of daar, op het voetſpoor van anderen, gedwaald hebben, en dat men 'er, in weêrwil der grootſte oplettenheid, Drukfeilen, of kwalyk geſtelde comma's *enz. in ontmoeten zal; Misſlágen, welke wy den gunſtigen Leezer verzoeken ten beſten te duiden, in overweeging neemende, dat, indien het waarägtig is, ten opzigte van alle Menſchelyke voortbrengſelen, het niet minder zóó gelégen is in dit, naamentlyk: Dat het onvolmaakte niets volmaakts kan voortbrengen; gelyk men in den Loop dézer verbétering maar alte dikwerf ondervonden heeft. Om hier maar één voorbeeld van aan te haalen, zoo gelieve men alleenlyk aan te merken, dat men in een der voornaamſte Woorden-boeken niet vind de woorden* voie *(weg, wyze, middel enz.),* voyage *en 't geen daar van afſtamt, noch met* i, *noch met* y; *waarlyk gróve misſlágen, men kan het niet ontkennen; maar hoe is 't mógelyk die te verhoeden, in een werk, waar-in Argus zelfs, met alle zyne oogen, te kort ſchieten zoude?*

Dat het Gemeen 'er nut van móge trekken, is onze wenſch, en het oogwit dat wy 'er in bedoeld hebben. Vaart wel!

EXPLICATION

Des *Abbréviations*, qui ſe trouvent dans cet ouvrage, & de leur *Signification.*

UITLEGGING

Der Verkortingen, *die in dit Werk voorkómen, en wat ze beduiden.*

(m) Subſtantif maſculin.	*Mannelyk zelfſtandig Naam-woord.*
(f) Subſtantif féminin.	*Vrouwelyk zelfſtandig Naam-woord.*
(n) Subſtantif neutre.	*Onzydig zelfſtandig Naam-woord.*
(adj.) Adjectif, ſoit Nom ou Participe.	*Byvoegelyk Naam- of Deel woord.*
(Pron.) Pronom.	*Voornaam.*
(v. a.) Verbe actif.	*Daadelyk of werkend werk-woord,*
(v. n.) Verbe neutre.	*Onzydig werk-woord.*
(v. r.) Verbe réciproque ou réfléchi.	*Wéderkoorig werk-woord.*
(v. irrég.) Verbe irrégulier.	*Onrégelmaatig werk-woord.*
(v. imperſ.) Verbe imperſonnel.	*Onperſoonlyk werk-woord.*
(v. défect.) Verbe défectif.	*Gebrekkig werk-woord.*
(part.) Participe.	*Deel-woord.*
(adv.) Adverbe.	*Bywoord.*
(conj.) Conjonction, ou conjonctif.	*Koppel-woord, of byvoegende wyze.*
(prép.) Prépoſition.	*Voorzetſel.*
(interj.) Interjection.	*Tuſſchen-werpſel.*
(Prov.) Proverbe.	*(ſpr. w.) Spreek-woord.*
(vulg.) Expreſſion vulgaire, familiere, populaire, ou baſſe.	*(gem. w.) Gemeen, laag of ſtraattaalig woord.*
item, ou ; (point & virgule) dénote qu'il ſuit une autre ſignification.	*item, of ; (ſtip en comma) geeft te kennen dat 'er eene andere betékenis volgt.*
? Point interrogatif.	*? Vraag-téken.*
! Point admiratif, ou Exclamation.	*! Verwonderings-téken of uitroeping.*

LISTE

Liste Alphabétique

Des *Noms de Baptême* en François & Hollandois.

ALPHABETISCHE LYST

Der Doop-naamen *in 't Fransch en Duitsch.*

Noms d'HOMMES, Naamen der MANNEN.

Aaron. *Aaron.*
Abel. *Abel.*
Abraham. *Abraham.*
Adam. *Adam.*
Adolphe. *Adolphus*, *Adolf.*
Adrien. *Adriánus*, *Adriaan.*
Albert. *Albertus*, *Albert.*
Alphonse. *Alphonsus.*
Ambroise. *Ambrosius*,
André. *Andréas.*
Anselme. *Anselmus.*
Antoine. *Antóny.*
Arnaud. *Arnoldus*, *Arnold.*
Augustin. *Augustinus.*
Auguste. *Augustus.*
Aurèle. *Aurélius.*
Balthasar. *Balthazar.*
Baptiste, ou Bâtiste. *Batist.*
Barnabé. *Barnabas.*
Barthélemi. *Bartholoméus.*
Baudouin. *Boudewyn.*
Benjamin. *Benjamin.*
Benoît. *Benedictus.*
Bernard. *Bernardus.*
Bertrand. *Bertram.*
Blaise. *Blasius.*
Boniface. *Bonifacius.*
César. *Cesar.*
Charles. *Carolus*, *Cárel.*
Christophe. *Christopher of Christoffel.*
Chrysostome. *Chrysostomus.*
Claude. *Claudius.*
Clément. *Clément.*
Constantin. *Constantinus.*
Conrade. *Conraad.*
Corneille. *Cornelius*, *Cornelis.*
Cyrille. *Cyrillus.*
Daniel. *Daniel.*
David. *David.*
Denis. *Dionisius*, *Denys.*
Didier. *Desidérius.*
Dominique. *Dominicus.*
Edouard. *Edward.*
Elie. *Elias.*
Elisée. *Elizéus.*
Etienne. *Stéphanus*, *Stéphen.*
Estace. *Estatius.*
Ezechias. *Hézekiah.*
Ezéchiel. *Ezéchiel.*
Ferdinand. *Ferdinandus*, *Ferdinand.*
François. (*lees* Fransoa) *Franciscus*, *Frantz.*
Fréderic. *Fréderieus*, *Fréderik.*
Gabriel. *Gabriël.*
Gautier. *Walterus*, *walter*, *wouter.*
George. *Georg*, *Joris.*
Gervaise. *Gervaas*, *Servaas.*
Giles. *Gillis.*
Guillaume. *Wilhelmus*, *wilhelm*, *Willem.*
Guillot. *Willemtje*, *wim.*
Henri. *Hendrikus*, *Hendrik.*
Hercule. *Hercules.*
Hierome. *Hieronymus.*
Horace. *Horatius.*
Hugues. *Hugo.*
Jacob. / Jaques. } *Jacobus*, *Jacob.*
Jean. *Johannes*, *Jan.*
Jeannot. *Jantje*, *hansje.*
Jérémie. *Jeremias.*
Jerome. *Hieronymus.*
Ignace. *Ignatius.*
Job. *Job.*
Jonas. *Jonas.*
Joseph. *Josephus*, *Joseph.*
Josse. *Joost.*
Josué. *Josua.*
Isaac. *Isaac.*
Jule. *Julius.*
Julien. *Juliánus.*
Juste. *Justus.*
Lambert. *Lambertus.*
Laurent. *Laurentius*, *Laurentz.*
Léonard. *Léonardus*, *Leendert.*
Léopold. *Léopoldus*, *Léopold.*
Louïs. *Lódewyk.*

Luc.

Luc. *Lukas.*
Malachie. *Malachius.*
Marc. *Markus.*
Martin. *Martinus, Martyn.*
Matthieu. *Mattbéus. Mattbys.*
Maurice. *Mauritius, Mauritsz.*
Maximilien. *Maximiliaan.*
Michel. *Michiel.*
Moïse. *Mozes.*
Néhémie. *Néhemias.*
Nicolas. Nicole. } *Niclaas, Claas.*
Noë. *Noach.*
Olivier. *Olivier.*
Othon. *Otto.*
Patrice. *Patricius.*
Paul. *Paulus, Paul.*
Philippe. *Philippus, Philip.*
Philipot. *Flipje.*
Pierre. *Petrus, Pieter.*
Pierrot. *Pietje.*
Rémi. *Remigius.*
Rénard. *Reinhard.*
Rénaud. *Reinold, Reinoud.*
Richard. *Rykert.*
Robert. *Robertus.*
Robichon. *Robbertje.*
Rodolphe *Rodolphus.*
Roger. *Rutger.*
Salomon. *Salomon.*
Samuel. *Samuel.*
Samson. *Samson.*
Sébastien. *Sebastiaan, Bastiaan.*
Silvain. *Silvánus.*
Silvestre. *Silvester.*
Siméon. *Simeon.*
Simon. *Simon, Symen.*
Théodore. *Theodórus, Diederik, Dirk.*
Thierry. *Dirk.*
Thomas. *Thomas.*
Timothée. *Timotheüs.*
Tobie. *Tobias.*
Urbain. *Urbánus.*
Valentin. *Valentyn.*
Vincent. *Vincentius.*
Zacharie. *Zacharias.*

Noms de Femmes, *Naamen der Vrouwen.*

Abigaïl. *Abigaël.*
Agathe. *Agatha, Aagt.*
Agnès. *Agnitha, Agniet.*
Alix. *Els.*
Alison. *Elsje.*
Althée. *Altbéa.*
Anne. *Anna.*
Antoinette. *Anthonia.*
Arabelle. *Arabella.*
Barbara. *Barbara, Berber.*
Béatrix. *Béatrix.*
Benoite. *Benedicta.*
Berthe. *Bartha.*
Brigitte. *Brigitta.*
Cathérine. *Catharina, Katryn.*
Catin. *Kaatje, Keetje, keeja.*
Cécile. *Cicilia.*
Charlotte. *Charlotta.*
Christine. *Christina.*
Claire. *Clara, Klaartje.*
Constance. *Constantia.*
Débora. *Débora.*
Diane. *Diána.*
Dorothée. *Dorothéa, Doortje.*
Elisabeth. *Elizabeth, Lysbet, Lysje.*
Emme. *Emmetje.*
Esther. *Hester.*
Fanchon. *Francyntje, Fransje.*
Flore. *Flora.*
Françoise. (*lees* françoase) *Francyn.*
Gertrude, *Gertruda, Gertrui, Truitje.*
Guillemette. *Willemyntje.*
Héléne. *Héléna, Léna.*
Jaqueline. *Jakelyn, Jakomyn.*
Jaquette. *Jacóba.*
Jeanne, *Johanna, Jannetje.*
Jeanneton. *Jannetje.*
Isabelle. *Isabel.*
Judith. *Judith, Juidik.*
Julienne. *Juliána.*
Lucie. *Lucia.*
Lucréce. *Lucrésia.*
Madelaine. *Magdaléna, Magdaleen, Magtel.*
Manon. *Mietje, Márigie.*
Margot. *Margrietje.*
Marguerite. *Margerita, Margriet.*
Martha. *Martba.*
Marie. *Maria, Mary, Marytje.*
Matilde. *Matilda.*
Nanette, Nanon, *Nancis, Annaatje.*
Rachel. *Rachel.*
Rebecca. *Rebecca.*
Rose. *Roosje.*
Sara. *Sara.*
Sibille. *Sibilla, Sibil.*
Sophie. *Sophia, Sofy.*
Susanne. *Suzanna.*
Suson. *Suzannetje, Soesje.*
Théodore. *Theodora.*
Ursule. *Ursula, Ursel.*

LISTE

LISTE ALPHABÉTIQUE,

EN FRANÇOIS ET HOLLANDOIS,

Des Noms des Païs, Villes, Peuples, Mers, Fleuves, Rivieres, Détroits, îles, Montagnes, Promontoires, Vulcains &c. les plus rémarquables & qui différent le plus dans les deux Langues.

ALPHABÉTISCHE LYST,

IN 'T FRANSCH EN NÉDERDUITSCH,

Van de Naamen der Landen, Stéden, Volkeren, Stroomen, Rivieren, Zee- en Land-engten, Eilanden, Bergen, Kaapen, vuur-bergen enz. die 't alleraanmerkelykſt zyn, en in de twee Taalen 't meeſt van elkander verſchillen.

De Verkortingen *die in déze Lyſt voorkómen betékenen, als volgt.*

Afr. *Afrika.*
Amer. *Amérika.*
Az. *Azia, of Aziën.*
B. *Berg.*
E. *of* Eil. *Eiland.*
Eur. *Europa.*
Gr. *Groot.*
K. *of* Koningr. *Koningkryk.*
L. *Land, Landſchap.*
Middel. Z. *Middellandſche Zee.*
N. *Noord.*
R. *of* Riv. *Rivier.*
St. *Stadt.*
H. ſt. *of* Hoofdſt. *Hoofdſtadt.*
Zee-h. *Zee-háven.*
Zee-ſt. *Zee-ſtadt.*

De Leezer gelieve ook indagtig te zyn, dat, om déze Lyſt met geene onnoodige woorden te bezwaaren, wy veele Naamen die in 't Franſch en 't Duitſch het zelve zyn, of die in het Franſch met bourg *of* e *eindigen, en in het Duitſch in* burg *of* en *veränderen, achtergelaaten hebben.*

Aa, (f) Aa (*Naam van verſcheidene Riviertjes in Vriesland, Overyſſel, Munſterl. Zwitſerl. Pikardiën enz. ſtroomende*).

Aar, (f) Aar (*R. by Keulen, en in 't Kanton Bern*).

Aberden, (m) *Aberdeen* (n. *ſt. en Zee h. in Schotl.*).

Abo, (m) *Abo* (n. *H. ſt. en Zee-h. van Finland*).

Abyla, (f) *Abyla* (*Berg in Afrika*).

Abyssinie, (f) *Abissiniën* (n. *L. in Afr.*).
Abyssinien, ne (m. & f.) *Abissiniër Abissinische vrouw.*
Acadie, (f) *Acadiën* (n. *L. in N. Amer.*).
Acadien, ne (m. & f.) *Acadier; Acadische vrouw.*
Achaïe, (f) *Achayen* (n. *L. in Griekenl.*).
Achaïen, ne (m. & f.) *Achayer; Achayische Vrouw.*
Açores, (f. pl.) *De Açores* (*Eil. in Amer.*).
Ægée, (f. *Zie* Archipel).
Ætna, *Etna* (*brandende B. in Sicil.*).
Afrique, (f) *Afrika* (n. *één der 4 Waereld-deelen*).
Africain, ne (m. & f.) *Afrikaan; Afrikaansche vrouw.*
Agra, (m) *Agra* (n. *H. ſt. van Indoſtan*).
Aix, (m) *Aix* (n. *H. ſt. in Provence*).
Aix la-chapelle, (m) *Aken* (n. *vrye Ryk-ſt. in Duitſchl. beroemd door haare Báden*).
Albanie, (f) *Albánien* (n. *L. in Turk.*).
Albanien, ne (m. &.) *Albanier enz.*
Albe royale, (f) *Stoel-weiſſenburg* (n. *ſt. in Hongar.*).
Alcmar, (m) *Alkmaar* (*zeer fraaye ſt. in N. Holl.*).
Alexandrie, (f) *Alexandria* (*ſt. in Egypt.*).
Alger, (m) *Algiers* (n. *ſt. en Koningr. in Afr.*).
Algérien, ne (m. & f.) *Algeryn.*
Allemagne, (f) *Duitſchland* (n).
Allemand, de (m. & f.) *Duitſcher; Duitſche vrouw.*
Aloſt, (m) *Stadt en Graaffchap Aalſt.*
Alpes, (f. pl.) *De Alpen of Alpiſche Gebergten.*
Alſace, (f) *Elzas* (m. *L. in Duitſchl.*).
Amérique, (f) *Amérika* (n. *éène der 4 waereld-deelen*).
Américain, ne (m. & f.) *Amérikaan enz.*
Amſterdam, (m) *Amſterdam of Amſteldam* (n. *Stadt in Holland, aan de Zuider-zee, uitneemend groot, volk-ryk en pragtig, handel dryvende, zoo te water, als te Land, op alle gewesten der waereld, en wier Rykdom en inkomſten ménig Koningkryk overtreffen*).
Ancone, (f) *Ancona ſt. in Ital.*).
Andalouſie, (f) *Andaluziën* (n. *L. in Spanien*).
Angers, (m) *Angiers* (n. *in Anjou*).
Angleterre, (f) *Engeland* (n. *K. en één der grootſte Eil. in de waereld*).
Anglois, ſe (m. & f.) *Engelſchman, Engelander; Engelſche vrouw.*
Angola, (f) *Angola* (*Rivier in Afr.*).
Antioche, (f) *Antiochiën* (n. *ſt. in Syrien*).
Anvers, (m) *Antwerpen* (*Gr. ſt. in Brabant aan de ſchelde*).
Appennin, (m) *'t Appennynſche Gebergte* (n. *in Ital.*).
Arabie, (f) *Arabiën* (n. *Gr. L. in Aziën*).
Arabe, (m. & f.) *Arabier.*
Aranjuez, (m) *Luſt-plaats des Kónings van Spaniën.*
Archangel, (m) *Archangel* (n. *ſt. en Zee-h. in 't Noorden van Rusland*).
Archipel, (m) *Archipél* (m. *dat gedeelte der Middelanſche en andere Zeeën daar veele Eilandjes by malkander leggen*).
Arménie, (f) *Arméniën* (n. *L. in Azien*).
Arménien, ne (m. & f.) *Arménier enz.*
Arnhem, (m) *Arnhem* (*Hof- en Hoofdſt. van Gelderland*).
Arras, (m) *Atrecht of Arras* (n. *ſt. in de Néderl.*).
Aſie, (f) *Aſia of Aziën* (n. *een der 4 waereld deelen*).
Aſiatique, (m. & f.) *Inwoonder van Aziën.*
Aſturie, (f) *Aſturiën* (n. *L. in Span.*).
Athènes, (m) *Atheenen* (n. *ſt. in Griekenland*).
Atlas, (m) *Átlas* (*Berg in Afr.*).

Au-

Autriche, (f) *Oostenryk* (n).
Autrichien, ne (m. & f.) *Oostenryker.*
Babel Mandel, (m) *De Zee-engte tusschen de roode Zee en den Océaan.*
Baltique, ou la Mer baltique, (f) *De Oost-zee.*
Barbarie, (f) *Barbaryen* (n. *L. in Afr.*).
Barbare, More (m) *Barbaar, Moor.*
Barcelone, (m) *Barcelóniën* (n. *Gr. st. in Span.*).
Bâle, (f) *Bázel* (n. *st. in Zwitsf.*).
Batavie, (f) (n. *Gr. Stadt en vesting der Hollanders op 't Eil. Java*).
Baviere, (f) *Beijeren* (n. *Keurvorstend. in Duitschl.*).
Bavarois, se (m. & f.) *Beyer enz.*
Baye, (f) *Baai, inbocm.*
Bélem, (m) *Vlek en Lustplaats des Kónings van Portugal.*
Belgrade, (m) *Belgrade* (n. *Turksche vesting in Europa*).
Bengale, (f) *Bengálen* (*K. in Aziën.*
Berbice, (f) *De Berbiche* (*R. in Amer.*).
Bergen ou Bergue, (m) *Bergen* (n. *Gr. Koopst. in Norw.*).
Berg-op-Zoom, (m) *Bergen-op-Zoom* (n. *Stadt en vesting in de Néderl.*).
Berg saint-vinox, (m) *Winoxbergen* (*st. by Duinkerken.*)
Berlin, (m) *Berlin* (n. *Groote en fraaye Résidentie-stadt des Kónings van Pruissen*).
Berne, (m) *Bern* (n. *st. en Kanton van dien naam in Zwitserl.*).
Biscaye, (f) *Biskaayen* (n. *L. in Span.*).
Bohème, (f) *Bobeemen* (n. *K. in Europa*).
Bohémien, ne (m. & f.) *Bobeemer enz.*
Bois le duc, ou Bolduc, (m) *'s Hertógenbosch* (n. *st. en vesting in de Néderl.*).
Bologne, (m) *Bolóniën* (n. *Gr. st. in Ital.*).
Le Bolonez, (m) *'t Boloneesche.*
Bosnie, (f) *Bosnien* (n. *in Turk.*).
Bosphore (m) *De Bosphorus* (m. *Zeeengte by Konstantinópel*).

Boulogne, (f) *Boulónje* (*Gr. st. in Pikardiën*).
Le Boulonnois, (m) *'t Boulonneesche* (n).
Bourdeaux, (m) *Bourdeaux of Bordeeuws* (*Gr. Koopst. in Vrankr.*).
Bourdelois, (m) *Een van Bourdeaux.*
Bourgogne, (f) *Bourgóniën. L. in Vrankryk*).
Bourguignon, ne (m. & f.) *Bourgóniër enz.*
Brabant, (m) *Brabant* (n).
Brabançon, ne (m. & f.) *Brabander enz.*
Brandebourg, (m) *Brandenburg* (n. *Keurvorstendom*).
Brandebourgeois, se (m. & f.) *Brandenburger.*
Breda, (m) *Breda* (n. *Gr. en fraaye Stadt en sterke vesting in de Néderl.*)
Brésil ou Brézil, (m) *Braziliën* (n. *Gr. L. in Amérika*).
Brétagne, (f) *Brittaniën* (n. *L. in Vrankr*).
Bréton, ne (m. & f.) *Brittanniër enz.*
Brétagne (La grande) *Groot-Brittániën of Engeland en Schotland.*
Bréton, ne (m. & f.) *Brit. enz.*
Brille (La) *Briel* (m. *Zee-st. in Holl.*).
Bruges, *Bruggen* (n. *st. in Vlaand.*).
Bruxelles, *Brussel* (*Hoofdst. van Brab.*).
Bude, (m) *Buda of Offen* (n. *st. in Hongar.*).
Bulgarie (La grande) (n. *Bulgáriën in Tartariën*).
Bulgarie (La petite) (n. *Bulgáriën in Turkyen*).
Caire, ou le grand caire, (m) *Caïro* (*Hoofdst. van Egypt. uittermaaten groot*).
Calabre, (f) *Calabriën* (n. *L. in Ital.*).
Calais, (m) *Calis of Calais* (n. *Zeest. in 't Kanaal*).
Californe, (f) *Cáliforniën* (n. *L. in N. Amer.*).
Cambrai, (m) *Kámerik* (n. *st. in Vlaand.*).
Cambrésis, (m) *'t Land van Kámerik.*
Candie, (f) *Candia* (*Eil. en st. in de Middell. Zee*).

Can-

Candiot, te (m. & f.) *Cándiër enz.*
Candy, *Candia (ſtadt en Koningr. op 't Eil. Ceilon).*
Canelle (Le Païs de la) *'t Kaneel land (op 't Eil. Ceilon).*
Cantorbery, (m) *Kantelberg (n. ſt. in Engeland).*
Cap, ou Promontoire, (m) *Kaap, voorgebergte of Land-punt, in zee.*
Cap de bonne Eſpérance, (m) *Kaap de goede Hoop (de zuidelyke Land punt van Africa, met eene fraaye Stadt. Kaſteel en tuin, de Hollandſche Ooſt-Indiſche Maatſchappy toebehoorende, voorzien, en alwaar de Ooſt Indiſche Schépen om ververſching ten anker kómen).*
Carthagène, (m) *Cartagéna (n. St. in Span. en Amer.).*
Caſpienne (La Mer) *De Caspiſche Zee.*
Caſſubie, (f) *Caſſubiën (L. in Pommeren).*
Catalonie, (f. *Cataloniën (L. in Spaniën).*
Catalan, ne (m. & f.) *Catalóniër enz.*
Caudebec, (m) *Stadt in Normandiën, vermaard wegens Hoeden.*
Ceilan, (m) *Ceilon (n. Gr. Eil. in Indiën).*
Chine, (f) *China (Gr. Koningr. in Aziën).*
Chinois, ſe (m. & f.) *Chinees enz.*
Chrétienté, (f) *'t Kriſtenryk* (n).
Chriſtophe (*St.*) *Sinte Chriſtoffel (Eil. in Amer.).*
Cleves, *Kleef (fraaye ſt. en Hertogdom).*
Cols, (m. pl.) *Land engten, doortogten (met betrekking tot de Alpiſche Gebergten).*
Cologne, (f) *Keulen (n. gr. Koopſtadt aan den Rhyn)).*
Cologne (L'Electorat de) *'t Keurvorſtendom Keulen.*
Conſtance, (f) *Coſtnitz (ſt. in Duitſchl.).*
Conſtantinople, (f) *Conſtantinópel (zeer groote en ryke Stadt, en zétel des Sultans in Europiſch Turkyen).*
Copenhague, (m) *Koppenhágen (Hoofdſt. en zétel des Konings van Dénemarken, een zeer fraaye Zee- en Handel-plaats).*
Cornouaille, (f) *Kornewal (n. L. in Engeland).*
Corſe, (f) *Corſica (Eil. in de Middell Zee).*
Corſe, (m. & f.) *Corſikaan.*
Courtrai, (m) *Cortryk (n. ſt. in Vlaand.).*
Cracovie, (f) *Krakau (Gr. St. in Pool.).*
Croatie, (f) *Croatiën (n. L. in Hongar.).*
Croate, (m. & f.) *Croaat enz.*
Cypre, (f) *Cypriën (n. Eil. in de Middell. Zee).*
Cypriot, te (m. & f.) *Cypriaan.*
Damas, (m) *Damascus* (n).
Danemarc, (m) *Dénemarken* (n).
Danois, ſe (m. & f.) *Deen enz.*
Danube, (m) *De Donau (Gr. Riv.).*
Delft, (m) *Delft (támelyke groote, fraaye en zindelyke Stadt in Holland, beroemd wegens haare Porcelein fabrieken).*
Davis (Détroit de) *De ſtraat Davids (in Groenland).*
Détroit, (m) *Zee-engte, ſtraat, 't naauw (als: te Gibraltar).*
Dixmude, (m) *Dixmuiden (n. St. in Vlaand.).*
Domingue (*St.*) *St. Domingo Stadt en Eil. in Amer.).*
Dordrecht ou Dort, (m) *Dordrecht of Dordt (d'oudſte en eerſteſtemhebbende Stadt van Holland, gelégen op een Eilandje aan de Maas, hier de Merwéde genaamd, támelyk groot fraai en handeldryvend, zeer bekwaam voor de Scheepvaart, begunſtigd met het ſtápelrecht en munt, en beroemd wegens het* Synodus nationalis *aldaar gehouden A°.* 1618 & 1619.)
Douvres, (m) *Dœver (n. St. en Zee h. in Eng. in 't kánaal).*
Dresde, (m) *Dresden (n. Gr. St. in Sax.).*
Dronthem, (m) *Dronthem (n. Gr. St. in Norw.).*
Dublin, (m) *Dublin (Hoofdſt. en Zee h. van Ierland).*
Dunkerque, (m) *Duinkerken (n. Gr. Zee en handel-plaats in Fr. Vlaand.).*

Ecluse, (f) *Sluis* (*st. in Holl. Vlaand.*).
Ecosse, (f) *Schotland* (n).
Ecossois, se (m. & f.) *Schotlander, schot.*
Edimbourg, (m) *Edinburg* (n. *H. st. in Schotl.*).
Eglise, (L'Etat de l') *De Kerkelyke Staat* (*die de Paus bezit*).
Egypte, (f) *Egypten* (n).
Egyptien, ne (m. & f.) *Egyptenaar.*
Elbe, (m) *De Elbe* (*R. in Duitschl.*).
Ems, (m) *De Ems* (*f. R. in Duitschl.*).
Enckhuse, (f) *Enkhuizen* (*fraaye st. in N. Holl.*).
Escaut, (m) *De Schelde* (*R. in Brab.*).
Esclavonie, (f) *Slavóniën* (n. *by Hong.*).
Espagne, (f) *Spaniën* (n).
Espagnol, le (m. & f.) *Spaniard.*
Ethiopie, (f) *Mooren-land.*
Ethiopien, ne (m. & f.) *Ethiopier, Moor.*
Euphrate, (f) *Euphrates* (*R. in Aziën*).
Europe, (f) *Europa* (*f. een der 4 waereld-deelen*).
Européen, ne (m. & f.) *Európéäan, Européer, Europees.*
Fauquemont, (m) *Valkenburg* (n. *kl. st. in de Nederl.*).
Fez, (m) *Fez* (*st. en Koningkr. in Afr.*).
Finlande, (f) *Finland* (n).
Finlandois, se (m. & f.) *Finlander of Fin.*
Flandre, (f) *Vlaanderen* (n. *L. in de Néderl.*).
Flamand, de (m. & f.) *Vlaaming, vlaam.*
Flessingue, (f) *Vlissingen* (*eene fraaye Stadt in Zeeland met veel scheepvaart*).
Florence, (f) *Florentien* (n. *Gr. st. in Ital.*).
Foraſtieres (Villes) *De wald ſtéden.*
Forêt noire (f) *'t zwarte wald* (*in zwaaben*).

France, (f) *Vrankryk* (n *Gr. Koningr.*).
François, se (m. & f.) *Franschman enz.*
Francfort sur le Mein, *Francfort aan de Mein* (*eene groote Koopst. beroemd wegens baare Missen*).
Francfort sur l'oder, *Francfort aan de óder*, (*met een' H. school.*).
François, (Les îles de St.) *De Eilanden van St. Franciscus* (*in Amer.*).
Franconie, (f) *Frankenland* (*in Duitschl.*).
Frise, (f) *Vriesland* (n. *eene der 7 Prov.*).
Frison, ne (m. & f.) *Vriesch; vriezin.*
Fone, ou Fionie, (f) *Funen* (n. *L. in Dénem.*).
Furnes, (m) *Vurnen* (n. *Vesting in Vlaand.*).
Galice, (f) *Galliciën* (*L. in Span.*).
Galles (Principauté de) *'t Prinsdom Wallis* (*in Eng.*).
Gallois, se (m. & f.) *Walsch-man enz.*
Gand, (m) *Ghend* (n. *st. in Vlaand.*).
Gascogne, (f) *Gascónien* (*L. in Vrankr.*).
Gascon, ne (m. & f.) *Gasconjer enz.*
Gènes, (m) *Génua* (n. *groote, prachtige en ryke Koopstadt; item Republiek in Italiën*).
Génois, se (m. & f.) *Génuees enz.*
Genève, (f) *Stadt en Républiek in Savoyen aan 't Genéver meer; de stadt is groot, wel gebouwd en handeldryvende in allerlei manufactuuren.*
Genévois, (m) *'t Gebied van Genève.*
Genévois, se (m. & f.) *Geniver enz.*
Glaciale (La mer) *De Eis-zee.*
Gorcum, (m) *Gorkom of Gornichem* (*eene fraaye Stadt en vesting in Holland*).
Gouda, ou Tergow, (m) *Gouda* (*Fraai-gebouwde Stadt in Holland en beroemd wégens baare Pypfabrieken enz.*)

Gothie, (f) *Gotland* (n).

Goths, (m. pl.) *d'Oude Gothen.*

Grèce, (f) *Griekenland* (n).

Grec, Grecque, (m. & f.) *Griek; Griekfche Vrouw.*

Grifons (Les), *De Graauwbunders.*

Grifons (Le Païs des) *'t Graauwbunderland (Republiek by en in verbond met Zwitferland).*

Groenland, (m) *Groenland* (n).

Groningue, (f) *Gróningen (groote Stadt en eene der 7 verëenigde Provintien).*

Gueldre, (f) *Gelderland (n. een groot Hertogdom, en éène der 7 Prov. van Holl.)*

Gueldrois, fe (m. & f.) *Gelderfchman.*

Gueldres, (f) *Gelderen (fterke vefting).*

Hainaut, (m) *Hénegouwen (L. in de Néderl.).*

Hambourg, (m) *Hamburg (n. Gr. Zee- en Handelpl. in Néd. Saxen).*

Hanovre, (f) *Hanóver (n. Keurvorftendom in Duitfchl.).*

Hanovrien, ne (m. & f.) *Hanovraan.*

Harlem, (m) *Haarlem (Gr. fraaye en ryke Stadt in Holland, vol Fabrieken).*

Haye (La), *De Haag of 's Grávenhage (een groot ópen vlek of ftadt in Holland, eene kleine myl van de N. zee, vol fchoone Gebouwen en Paleizen, de zétel der Heeren Staaten Generaal enz. waarom het, met recht, genoemd word, het fraaifte en pragtigfte vlek van de waereld).*

Hécla, (m) *Hecla (brandende Berg in Eisland).*

Heffe, (f) *Heffen of Heffenland* (n).

Heffien, ne (m. & f.) *Hes; Heffin.*

Hollande, (f) *Holland (n. eene Graaffchap in de Néderlanden de grootfte en fraaifte der 7 Verëenigde Provintiën, doorfnéden met verfcheide vaarbaare Rivieren en Kanaalen, op welkers zoomen zich veele pragtige Stéden en Lufthuizen als in een' Groep vertoonen. NB. door dézen Naam Holland verftaat men ook veeltyds het gantfche Gemeenebeft of de 7 verëenigde Landfchappen, of in andere woorden de geheele Républiek, of 7 geünieerde Provintiën).*

Hollande (Nord-) ou Weft-frife (f), *Noord Holland of Weft-vriesland (L. aan de zuider zee waarin verfcheide fraaye Steden en vette weilanden).*

Hollandois, fe (m. & f.) *Hollander; Hollandfche vrouw.*

Holface, (f) *Holftein* (n).

Hongrie, (f) *Hongaryen* (n).

Hongrois, fe (m. & f.) *Hongaar enz.*

Horn, (m) *Hoorn (Gr. fraaye ft. in N. Holl).*

Indes (Les), *De Indiën.*

Indoftan, (m) *Indoftan (n. Gr. Land in Ooft indiën).*

Ingrie, (f) *Ingermerland (n. L. in Rusland).*

Irlande, (f) *Ierland (n. een Eil.).*

Irlandois, fe (m. & f.) *Ierlander enz.*

Iflande, (f) *Ysland (n. Eil. in de N-zee).*

Iflandois, fe (m. & f.) *Yslander enz.*

Ifle ou Ile, (f) *Een Eiland* (n).

Ifpahan, (m) *Ifpahan (n. Hoofdft. van Perziën).*

Ifthme, (m) *Een Land-punt (f).*

Italie, (f) *Italiën,*

Italien, ne (m. & f.) *Itáliaaner; Itáliaan.*

Iviça, (f) *Ivica (Stadt en Eiland in de Middel zee).*

Jamaïque, (f) *Jamáïca (Gr. Eiland in Amerika).*

Japon, (m) *Japan (n. Gr. Keizerryk in Aziën).*

Japonnois, fe (m. & f.) *Japonnees enz.*

Jerufalem, (m) *Jérufalem (n. Hoofdft. van 't Heilige Land).*

Jourdain, (m) *Jordaan (m. Riv. in Aziën).*

Judée, (f) *Juda of 't Joodfche Land in Aziën).*

Juliers, (m) *Gulich (n. een Stadt) item 't Gulicherland.*

Jura, (m) *Jura (B. in Zwitf.).*

Ko-

Koningsbarg, (m) *Koningsbergen* (n. *Gr. Zee- en Handel ſtadt in Pruiſſen*).

Lac, (m) *Een Meer* (n), *als:* le lac d'Harlem, *'t Haarlemmer Meer enz.*

Lagunes, (f. pl.) *Naam die men geeft aan de Gragten of Poelen tusſchen welke Venetien is leggende.*

Leiden, *Leiden* (n. *de grootſte Stadt in Holland naaſt Amſterdam; doorſneden met fraaye Gragten en Straaten, vol fraaye Gebouwen en Fabrieken, en zeer beroemd wegens haare Hooge-School.*)

Leipſic, (m) *Leipzig* (n. *Gr. St. in Saxen, beroemd wegens haare Hooge School, en jaarlykſche Mis of Kermis*).

Leeuwaarde, *Leeuwaarden* (*Gr. en fraaye Hoofd St. van Vriesland*).

Levant, (m) *De Levant* (f).

Levantin, ine (m. & f.) *Bewoonder der Levant.*

Liban, (m) *Liban* (m. *B. in Azië*).

Liège, (m) *Luik* (*zeer groote Koopſtadt en Biſſchops zétel*).

Le pais de Liège, *'t Luikerland.*

Liegeois, ſe (m) *Luikenaar enz.*

Lille, (f) *Ryſſel* (n. *Gr. koop- en Hoofd-St. van Fr. Vlaand.*).

Lisbonne, (f) *Lisſabon* (n. *zeer groote en ryke Zee- en Handel-Stadt in Portugal, de Zétel des Konings.*

Lithuanie, (f) *Litthouwen* (n).

Lithuanien, ne (m. & f.) *Litthauwer.*

Livonie, (f) *Lyfland* (n).

Livonien, ne (m. & f.) *Lyflander.*

Livourne, (f) *Livorno* (n. *Gr. Zee en Handelplaats in Italiën*).

Lombardie, (f) *Lombardyen* (n. *L. in Italiën*).

Lombard, de (m. & f.) *Lombardier.*

Londres, (m) *Londen of London* (n. *Hoofdſtadt van Engeland, aan de R. de Teems, eene der grootſte en Volkrykſte handel plaatſen in Europa*).

Lorraine, (f) *Lotharingen* (n).

Lorrain, ne (m. & f.) *Lotharinger.*

Louvain, (m) *Leuven* (*Gr. Stadt met een Hooge School in Brabant*).

Madrid, (m) *Madrid* (n. *Hoofd-St. in Spanjen*).

Majorque, (f) *Majorca* (*Eil. en Stadt in de Middell. Zee*).

Malabar, (m) *Malabariën* (n. *L. in Az.*).

Malacca, (f) *Malacca* (*L. in Az.*).

Malais (Les), *De Maleyers* (*volk in Az.*).

Malines, (m) *Mechelen*, (*St. in Brab.*).

Malte, (f) *Maltha* (*Eil. in de Middell. Zee, toebehoorende aan de Ridders van Sint Jan*).

Maltois, ſe (m. & f.) *Malthezer.*

Manche, (f) *'t Kanaal* (n. *tusſchen Vrankr. en Engl.*).

Marſeille, (f) *Marſiliën* (n. *Gr. Koop- en Zee-St. in de Middell. Zee*).

Marſeillois, ſe (m. & f.) *Een Marſiliaan.*

Maſtricht, (m) *Maaſtricht* (n. *ſterke veſting in de Nederl.*).

Mayence (L'Electorat de) *'t Keurvorſtendom Mentz.*

Mayence, (f) *Mentz* (*de Hoofdſt. en Zétel des Keurv. aan den Rhyn*).

Meaco, (m) *Meaco* (n. *Gr. St. in Japan*).

Mecque, (f) *Mecca* (*Gr. ſt. in Arab.*).

Méditerranée, (f) *De Middellandſche Zee of ſtraat.*

Ménin, (m) *Meenen* (n. *St. in Vlaand.*).

Meuſe, (f) *De Maas* (*Riv.*).

Mexique, (f) *Mexico* (n. *Gr. L. in Amer.*).

Middelbourg, (m) *Middelburg* (n. *Hoofd St. van Zeeland in 't Eil. Walcheren, is groot wel bebouwd en zeer handel-dryvend.*

Milan, (m) *Milan* (*St. en L. in Ital.*).

Milanois, ſe (m. & f.) *Milaneezer.*

Milanez (Le) *'t Milaneeſche.*

Minorque, (f) *Minorca* (*Eil. in de Middell. Zee.*

Miquelets, (Les) *Naam die men geeft*

Suriname, (f) *Surinaam* (*Volkplanting in Amer*).
Syrie, (f) *Syriën* (n. *L. in Turk.*).
Tamise, (f) *De Theems* (*R. in Engl.*).
Tanger, (m) *Tangier* (n. *ft. in Barbaryën*).
Tartarie, (f) *Tartaryën* (n).
Taurus, (m) *Taurus* (*Gebergte in Az.*).
Tervére, (f) *Terveer* (*St. in Zee-l.*
Thuringue, (f) *Thuringen* (*L. in D.*).
Tibre (Le) *De Tyber* (*Gr. R. in Ital.*).
Tilbourg, (m) *Tilburg* (*G. en fraai vlek, in hollandsch Brab.*).
Tobol ou Tobolsca, *Tobolsko* (n. *Hoofdst. van Sibérien daar de russische Ballingen naar toe gezonden worden*).
Toscane, (f) *Toskaanen* (*L. in Ital.*).
Toscan, (m. & f.) *Een Toskaan.*
Tournay, (m) *Doornik* (n. *in Vlaand.*).
Transilvanie, (f) *Zévenbergen.*
Transilvain, ne (m. & f.) *Zévenberger.*
Trèves, *Trier* (*Gr. ft. en Keurvorstendom*).
Trieste, (f) *Triest* (n. *ft. en zee h. in Ital.*).
Tripoli, (m) *Tripoli* (*Gr. ft. en klein Koningr. in Afrika, een Roofnest*).
Tripolitain, ne (m. & f.) *Tripolitaan.*
Tunis, (m) *Tunis* (*Gr. Stadt en klein Koningr. in Afr. een Roofnest*).
Tunitien, ne (m. & f.) *Tunisiaan.*
Turquie, (f) *Turkyën.*
Turc, turcque (m. & f.) *Turk enz.*
Utrecht, (m) *Utrecht* (*Hoofdst. en één der 7 Holl. Prov. de Stadt is groot en aanzienlyk, en heeft eene vermaarde H. School.*).

Valachie, (f) *Walach ën* (n).
Valaque, (m. & f.) *Walak*
Vandales, (Les) *De wenden* (*zéker oud Volk*).
Varsovie, (f) *Warschau* (*Gr. Stadt in Poolen*).
Vaudois, (Les) *De Waldenzen.*
Veere. (*Zie* Tervére).
Venise, (f) *Venétien* (*eene Stadt, Hertogdom en Republiek in Italiën, de Stadt is gebouwd op meer dan 70 Eilandjes, zeer groot, pragtig en ryk*).
Venetien, ne (m. & f.) *Venétiaan.*
Versailles, *Versaljes* (*pragtige Lustplaats des Konings van Vrankryk*).
Vibourg, (m) *Wyburg* (*ft. in Jutland*).
Vienne, (f) *Vienne* (*ft. in Vrankr.*).
Vienne, (f) *Weenen* (*Hoofdst. in Oostenryk de zétel des R. Keizers, is zeer groot en sterk*).
Virginie, (f) *Virginiën* (*L. in Amer.*).
Vistule, (f) *De Weixel* (*R. in Poolen*).
Wesel, (m) *Wézel* (*ft. aan den Neder-Rhyn*).
Westphalie, (f) *Westphaalen* (*L. in Duitschl.*).
Westphalien, ne (m) *Westphaaler.*
Weteravie, (f) *De Wetterau* (*L. in D.*)
Wolga, (Le) *De wolga* (*f. Gr. Riv. in Rusland*).
Ypres, (m) *Iperen* (n. *Gr. ft. in Vl.*).
Yssel, (m) *Yssel* (*Riv. in Holl.*).
Zélande, (f) *Zeeland* (n. *eene der 7 Vereenigde Provintiën, gelégen aan de N. Zee, beroemd wegens haare Meekrappen*).
Zélandois, se (m. & f.) *Een Zeelander of Zeeuw.*
Zuiderzee, *Een Zee-boezem van de N. Zee, by Amsterdam.*

DICTION-

NOUVEAU DICTIONNAIRE FRANÇOIS ET HOLLANDOIS.

A.

A.

A. (m) A. (f) *De eerste Letter van het A.B.C.* un bon A, *eene goede A*; il ne sait ni A, ni B, *hy kent geen A voor een B, hy is een weetniet*; il n'en à pas fait une panse d'A, *hy heeft 'er niets aangedaan. (Spr. w.)*

A. *getekent met een* (Accent grave `) *zwaar klankteken, is een Artikel den Dativus aanduidende, als:* à moi, *aan myn*; à la Femme, *aan de Vrouw*; à eux, *aan hun*; à qui est cette maison? *wiens huis is dit?* à Monsieur A, *van den Heer A*; à qui appartient ce livre? *wien hoort dit boek toe?* à moi, *aan my.*

A. *is een Voorzetzel* (*Prepofition*) *als:* aller à Paris, *naar Parys gaan*; demeurer à la Campagne, *op het Land woonen*; il est à l'Eglise, *hy is in de Kerk*; à midi, *te middag*; à minuit, *te middernacht*; à demain, *tegens morgen*; à l'enseigne du lion rouge, *in 't wapen van de roode leeuw*; à trois heures, *ten drie uuren*; à trois jours de là, *drie dagen daar na*; à vingt lieuës d'ici, *twintig mylen van hier*; à deux doigts de la terre, *twee vinger breed van den grond*; à la faveur de la nuit, *onder begunstiging der nacht*; à ce prix là, *tot die prys*; à raison de six pour cent, *tegens zes ten honderd.*

Het woord-leedje (Particule) A, *word ook gebruikt in plaats van het Voorzetzel* avec, pour; *als mede om aan te wyzen waar toe iets gebruikt word*; *ook bywoordelyk* (Adverbialelement) *om de manier en hoedanigheid van iets aan te duiden*; *als:* bâtir à Chaux & à Sable, *met Kalk en Zand bouwen*; travailler à l'aiguille, *met de naald werken*; un pôt à l'eau, *een water-pot*; un moulin à vent, *een wind-molen*; une chaise à bras, *een armstoel*; une boite à fusil, *een tinteldoos*; un tonneau à vin, *een Wyn-vat*; du bois à brûler, *brandhout*; du drap à fond d'or, *laken met een goude grond*; un carosse à six chevaux, *een koets met zes paerden*; c'est un homme à carosse, *het is een man die een koets houd*; travailler à la chandelle, *by de kaars werken*; peindre à l'huile ou à huile, *met oly-verf schilderen*; on le fit dechirer à des lions, *men deed hem door leeuwen verscheüren*; avoir un un ducat à trois, *een ducaat met zig driën hebben*; deux à deux, *twee aan twee*; apprendre une chose à fond, *iets in de grond leeren*; apprendre à lire, *leeren leezen*; c'est à vous à jouër, *het is uw beurt om te speelen*; à bon marché, *goed koop*; à genoux, *knielende*; vêtu à la mode françoise, *gekleed na de fransche mode*; à l'épreuve du mousquet;

quet, *bestand voor een snaphaan-schoot*; un maître à danser, *een dans-meester*; un homme à tout faire, *een man tot alles bekwaam*; neuf à dix mille, *omtrent negen of tien duizend*; à tort, *ten onrechte*; à rebours, *verkeerd*; à la hâte, *metter haast, in der yl*; à l'étourdie, *onbezonnen*; à mesure que, *na maaten dat*; à grand' peine, *met groote moeite*; pied à pied, *voet voor voet*; à merveille, *wonderlyk wel*; à cela près, *op dat na*; à dire le vrai, *om de waarheid te zeggen*.

A. *zonder toonteeken is de derde persoon, des tegenwoordigen tyds, van de aantoonende wyze des behulpzaamen werkwoords*, avoir, *hebben*; *als*: il a, *hy heeft*.

Hier toe behoord het onpersoonlyk werkwoord, il y a, *daar is, daar zyn*; il y avoit, il y eut, *daar was, daar waren, enz.* Combien y a t-il, *hoe lang is het geleden*; il y a dix ans, *tien jaaren*; combien de lieuës y a t-il d'ici à Paris? *hoe ver is Parys van hier?* il y a près de cent lieuës, *byna honderd mylen*.

Abaisse, (f) *De onderste korst van een pastei, of taart*.

Abaissé, ée (adj.) *Neérgelaaten, verootmoedigd, vernederd*.

Abaissement, (m) *Vernedering, verootmoediging*; (f) abaissement de courage, *moedeloosheid*.

Abaisser, (v. a.) *Neérlaaten, laager maaken, verootmoedigen*; abaisser un pont levis, *eene brug neérlaaten*; abaisser une muraille de deux piéz, *een muur twee voet laager maaken*; Dieu abaisse les orgueilleux, *God vernederd de Hoogmoedigen*; s'abaisser, (v. r.) *Zig vernederen, laager worden*; l'eau s'abaisse, *het water valt*; le vent s'abaisse, *de wind bedaard, gaat leggen*.

Abaisseur, (m) *Spier daar het oog mede geslooten word*.

Abalourdir, (*zie* Abasourdir).

Abandon, (m) *Verlaating*; (f) l'abandon des biens du monde, *de verlaating der waereldsche goederen*; à l'abandon, *in 't wild, ten prooi*; laisser ses enfans à l'abandon, *zyne kinderen in 't wild laaten loopen*.

Abandonné, ée (adj.) *Verlaaten*; abandonné des medecins, *van de geneesheeren opgegeven*.

Abandonné, (m) *Een ongebonden, overgegeven, ondeugend mensch*.

Abandonnée, (f) *Straat-hoer, Alle-mans-hoer*.

Abandonnement, (m) *Verlaating*; *ongebondenheid* (f).

Abandonner, (v. a.) *Verlaaten, opgeeven, overlaaten*; n'abandonnez pas les étriers, (*Spr. w.*) *laat u belang niet vaaren*; s'abandonner, (v. r.) à ses passions, *zyne driften, harts-tochten opvolgen*; s'abandonner au desespoir, *zig aan de wanhoop overgeven*.

Abaque, (m) *Het dekstuk van het kapiteel eener zuil*; *reekentafeltje der Ouden* (n).

Abasourdir, (v. a.) *Baloorig maaken* (*beter* Etourdir).

Abâtardir, (v. a.) *Doen ontaarden, bederven*; s'abâtardir, (v. r.) *ontaarden, bederven*.

Abâtardissement, (m) *Verderving*; abâtardissement des mœurs, *verbastering der zeeden* (*deze* 3 *woorden verouderen*).

Abat-faim, (m) *Een groot stuk Vleesch* (n).

Abat-jour, (m) *Val-licht, koekoek, Kelder-vengster* (n).

Abattage, (m) *Hakloon*; *het neérvellen van Boomen* (n).

Abattant, (m) *Een blind, luik, neérslaand Vengster* (n).

Abattée, (f) *De windvatting van een Schip*.

Abattement, (m) *Verslaagenheid, moedeloosheid, matheid*; *neérwerping* (f) cette nouvelle le mît dans l'abattement, *die tyding sloeg hem gantsch ter neér*.

Abatteur, (m) *Iemand die neérwerpt, ter neér maakt, omver-haalt*; grand abatteur de bois, *groote kegel werper*; *zwetzer, opsnyder*.

Abattis, (m) *Een hoop neérgevelde dingen, puinhoop*; *afval van geslachte beesten*.

Abattre,

Abattre, (v. a. & n.) *Neêrwerpen, neêrvellen, omverhakken, afslaan, verzwakken*; la pluie abat le vent, *de regen doed de wind leggen*; abattre de la vraie route, *de rechte streek niet houden*; le vaisseau abat, *het schip dryft af*; abattre un vaisseau, *een Schip doen bellen, om te kielhaalen*; petite pluïe abat grand vent, *een kleine regen stild een groote wind, of een goed woord vind een goede plaats*; (*Spr. w.*) abattre le cuir d'un Bœuf, *een Os de huid afhaalen*; abattre le caquet, *de mond snoeren*; abattre les rideaux, *de Gordynen laaten vallen*; abattre bien du bois, *veel zaaken afdoen, veel Kegels werpen*, (*Spr. w.*) s'abattre, (v. r.) *Neêrvallen, bezwyken*; la chaleur s'abat, *de hitte vermindert*; son cheval s'est abattu sous lui, *zyn paerd is onder hem ter neêrgestort*; l'oiseau s'abat, *de vogel stryki*; il ne s'abat point dans le malheur, *hy laat in ramp-spoed den moed niet zinken*; le navire s'abat, *het schip word ankerloos, valt af*.

Abattu, ue (adj.) *Omgehouwen, neêrgeworpen, gesleckt; verootmoedigt, neêrslachtig*.

Abattures, (f. pl.) *Struiken die het Hert ter neêr treed*.

Abat-vent, (m) *Wind-scherm*, (n) *mat om de gewassen voor scherpe winden te dekken*; (f) *afdak in de galmgaaten van een klokken-tooren*.

Abbatial, ale (adj.) *Het geen tot den Abt of den Abdye behoord* (*Lees Abbacial*).

Abbaye, (m) *Een Abdye*.

Abbé, (m) *Een Abt*; le moine repond comme l'abbé chante, *gelyk de ouden zingen zoo piepen de jongen*; (*Spr. w.*) on vous attendra comme les moines l'abbé, *men zal al eetende naar u wagten*.

Abbesse, (f) *Een Abdisse*.

ABC, (m) *Een ABC. of Alphabet, een ABC. boek*; (n) renvoyer quelcun à l'a, b, c, *iemand voor een weetniet houden*.

Abcès, (m) *Een Zweer* (f) *Etter-gezwel* (n),

Abdication, f. *Afstand* (m) *neêrlegging, verlaating*.

Abdiqué, ée (adj.) *Neêrgelegd, afgestaan*.

Abdiquer, (v. a.) *Neêrleggen, zig ontslaan*; ce Prince fut contraint d'abdiquer le Royaume, *die Vorst wierd genoodzaakt het Ryk af te leggen*.

Abdomen, (m) (*Lat. w.*) *Den onderbuik*.

Abducteur, (m) *Spier daar een lid mede gedraaid word*.

Abécédaire, (m) *Een A. B. C. Schoolier*.

Abécher ou Abequer, (v. a.) *Aazen*.

Abée, (f) *Schut waar door het water op het molen rad loopt* (n).

Abeille, (f) *Honingbye*.

Abequer, (v. a.) *Een Vogel aazen, voeden*.

Aberration, (f) *Afwyking* (*in Sterrenk.*).

Abêti, ie (adj. *Dom gemaakt*.

Abêtir, (v. a.) *Beestachtig, dom maaken*; s'abêtir, (v. r.) *Beestachtig dom worden*.

Ab hoc & ab hac, (*Lat. w.*) *Zonder onderscheid*.

Abhorré, ée (adj.) *Verafschuuwd*.

Abhorrer, (v. a.) *Afschuuw hebben*; abhorrer le vice, *van ondeugd een afkeer hebben*; s'abhorrer soi même, *zig zelfs verfoeijen*.

Abigeat, (m) *Vee-dievery*, (f) (*in rechten*).

Abject, te, (adj.) *Gering, verachtelyk*; metier abject, *verachtelyk ambacht*; être d'une naissance basse & abjecte, *van geringe geboorte zyn*; sentimens bas & abjects, *laage gevoelens*. (*Lees* abjêt)

Abjection, (f) *Vernedering, verachtelyke staat*; vivre dans la dernière abjection, *in de grootste verachting leeven*.

Abime, (n) *zie* Abyme.

Ab-intestat, Heritier ab-intestat, *natuurlyke erfgenaam*.

Abjuration, (f) *Afzweering, verzaaking*.

Abjuré, ée (adj.) *Verzaakt, afgezwooren*,

Abjurer, (v. a.) *Afzweeren, verloochenen, verzaaken*; elle a abjuré tout ſentiment de pudeur & vertu, *zy heeft alle gevoel van ſchaamte en deugd verzaakt.*

Ablatif, (m) *De Wegneemer*, *of zesde naamval der* declinatie, *of buiging.*

Able ou Ablette, (m) *Witviſch*, *Blei.*

Ableret, (m) *Kruisnet* (n) *om kleine Viſch te vangen.*

Abloc, (m) *Grondſteen*, *voet onder een Gebouw.*

Abluer, (v. a.) Laver une ancienne écriture, pour la faire revivre, *een geſchrift waſſchen.*

Ablution, (f) *Waſſching*, *reiniging*, (*in de R. Kerk gebruikt*).

Abnegation, (f) *Verloochening*, *verzaaking*; abnegation de ſoi même, *zelfs verloochening van zyne luſten.*

Aboi, (m) *Geblaf*, *gebas van een hond.*

Aboiement, (m) *Blaffing.*

Aboier, (v. a.) *Zie* Aboyer.

Abois, (m. pl.) *Zieltooging*, *laatſte ademtocht*; (f) être aux abois, *zieltoogen*, *in doods benaauwdheid zyn*; mettre ſes ennemis aux abois, *zyne vyanden in de uiterſte verlegenheid brengen.*

Aboli, ie (adj.) *Vernietigd*, *afgeſchaft.*

Abolir, (v. a.) *Vernietigen*, *vergeeven*; le tems a aboli pluſieurs ouvrages des anciens, *de tyd heeft veele werken der ouden doen verlooren gaan*; abolir une loi, une coutume, *eene wet*, *eene gewoonte afſchaffen.*

Aboliſſement, (m) *Afſchaffing*, *vernietiging*, (f)

Abolition, (f) *Vernietiging*, *vergiffenis*, *kwytſchelding*; demander l'abolition d'un impôt, *de afſchaffing van eene belaſting eiſſchen*; il a eû l'abolition de ſon crime, *zyn misdaad is hem vergeeven.*

Abominable, (adj.) *Gruwelyk.*

Abominablement, (adj.) *Op eene gruwelyke wyze.*

Abomination, (f) *Gruwel*, *afſchuwelykheid.*

Abôminer, (v. a.) *Verfoeijen*; (*oud. w*)

Abondamment, (adj.) *Overvloediglyk.*

Abondance, (f) *Overvloed*, (m).

Abondant, ante, (adj.) *Overvloedig*; d'abondant, (adv.) *Daar en boven* (*in rechten*).

Abonder, (v. n.) *In overvloed zyn*; abonder en ſon ſens, *waanwys*, *eigenwys zyn.*

Abonné, ée (adj.) *Verdraagen*, *in verdrag getreeden.*

Abonnement, (m) *Verdrag*, *accoord*, (n).

Abonner, (v. n.) *Verpachten*, *een verdrag aangaan*; s'abonner, (v. r.) s'abonner avec un Chapelier, Cordonnier, &c. *met een Hoeden-maker, Schoenmaker enz. een verdrag aangaan*, *hoe veel Hoeden*, *Schoenen binnen zekeren tyd te leveren.*

Abonni, ie (adj.) *Verbeterd*, *beter geworden.*

Abonnir, (v. a.) *Verbeteren*; *ten halven laaten droogen* (*by Pottebakkers*); s'abonnir, (v. r.) *beter*, *deugdzaamer worden*; le vin s'abonnir par le temps, *de wyn word metter tyd beeter.*

Abord, (m) *Aankomſt*, *toegang*, (f) *voorkomen*; à notre abord nous fûmes attaquez, *by onze aankomſt wierden wy aangevallen*; avoir l'abord galant, *een vriendelyk voorkomen hebben*; il a l'abord difficile, *hy is niet gemakkelyk te ſpreeken.*

d'Abord, (adv.) *Terſtond*, *in den eerſten aanvang*; d'abord que, *zoo ras als*; tout d'abord, *terſtond.*

Abordable, (adj.) *Toegankelyk*, *genaakbaar.*

Abordage, (m) *Aanklamping*, *entering*, *overzeiling*, (f)

Abordé, ée (adj.) *Aangeland.*

Aborder, (v. a.) *Aanlanden*, *aankoomen*; *tot iemand naderen*; aborder un Vaiſſeau, *een Schip aanklampen*; *overzeilen.*

Abornement, (m) *Grens-bepaling* (f).

Aborner, (v. a.) *Bepaalen*, *grenspaalen zetten.*

Abortif, ive (adj.) *Ontydig*, fruit abor-

abortif, *onvolwassen vrucht*; enfant abortif, *kind dat voor de tyd gebooren word.*

Abouchement, (m) *Mondeling gesprek, vereeniging, t'zaamenkomen,* (f).

Aboucher, (v. a.) *Iemand met een ander in gesprek doen koomen*; s'aboucher, *met iemand mondgesprek houden.*

Abouquement, (m) *Byvoeging van nieuw op oud zout* (f).

Abouquer, (v. a.) *Nieuw zout op het oude leggen.*

About, (m) *Stopstuk aan 't einde van een boei-plank of huid van een Schip.*

Abouté, (adj.) *Word gezegd in Wapenk. van vier Hermelyn vellen, die kruiswyze op elkanderen leggen.*

Aboutir, (v. a.) *Aanpaalen, met een kant of spits ergens aanraaken, aangrenzen, uitloopen*; tout cela n'aboutit qu'à me faire du mal, *dit strekt nergens toe dan om my kwaad te doen*; aboutir en pointe, *spits toeloopen*; je ne sai ou aboutira tout ceci, *ik weet niet waar dit alles op uitkoomen zal.*

Aboutissant, ante (adj.) *Aangrenzende.*

Aboutissant, (m) *Grenspaal*; savoir les tenants & les aboutissants d'une affaire, *alles wat aan een zaak vast is weeten.*

Aboutissement, (m) *Aangezet stuk, of lap*; *rypwording van een zweer.*

Aboyant, ante (adj.) *Blaffende.*

Aboyer, (v. n.) *Blaffen, baffen, keffen, lasteren, schelden*; aboyer après quelque chose, *ergens vieriglyk naar verlangen*; aboyer à la lune, *tegens de maan blaffen (Spr. w.) van iemand spreeken die men niet schaden kan, te vergeefs iets bestaan.*

Aboyeur, (m) *Blaffer.*

Abrégé, ée (adj.) *Verkort.*

Abrégé, (m) *Kort begrip, uittreksel,* (n) en abrégé, (adv.) *in 't kort.*

Abrégement, (m) *Verkorting,* (f)

Abréger, (v. a.) *Verkorten, inkrimpen*; cette traverse abrége le chemin, *die dwarsweg snyd af*; la debauche abrége les jours, *de overdaad verkort het leeven.*

Abréviateur, (m) *Verkorter van een Boek.*

Abréviation, (f) *Letter-uitlaating, verkorting*; écrire par abréviation, *met verkorting schryven.*

Abréviature, (f) *Verkorting.*

Abreuvé, ée (adj.) *Gedrenkt, bevogtigd*; tout le monde en est abreuvé, *een yder is 'er van onderricht.*

Abreuver, (v. a.) *naar de drinkplaats leiden, wateren*; *bevochtigen*; *doortrekken*; *bekend maaken, verwittigen*; *grond verwen*; abreuver la terre, *de aarde bevochtigen*; il en abreuvera tout le monde, *hy zal het door de gantsche waereld rugtbaar maaken*; abreuver son esprit des sciences, *zyn geest met wetenschappen vervullen.*

Abreuvoir, (m) *Drinkplaats voor Beesten.*

Abri, (m) *Schuilplaats,* (f) *zonnescherm,* (n) *opperwal, veilige ree,* (f) être à l'abri, *onder huisdak zyn*; à l'abri des insultes, *bedekt voor aanval, overlast*; un homme sans abri, c'est un oiseau sans nid, *een mensch zonder schuilplaats, is een vogel zonder nest, (Spr. w.)*

Abricot, (m) *Abricoos,* (f).

Abricotier, (m) *Abricoos-boom.*

Abrier, (v. a.) *Voor regen of wind bedekken, (by tuinl.)*

Abrité, ée (adj.) *Bedekt, (van vruchten gezegt).*

Abrivent, (m) *Windscherm,* (n).

Abrogation, (f) *Afschaffing van een wet of gewoonte.*

Abrogé, ée (adj.) *Afgeschaft, vernietigd.*

Abroger, (v. a.) *Afschaffen, vernietigen*, abroger un édit, *een gebod afschaffen.*

Abrotone, (f) *Averoue, (zeker kruid).*

Abruti, ie (adj.) *Beestachtig gemaakt.*

Abrutir, (v. a.) *iemand beestachtig maaken*; le vin l'a abruti, *de wyn heeft hem van zyn verstand beroofd*; s'abrutir, (v. r.) *onvernuftig, dom worden.*

Abrutissement, (m) *Groote domheid, beestagtigheid.*

Abſence, (f) *Afweezigheid, verwildering, verſtrooijing der zinnen, of gedachten.*

Abſent, ente (adj.) *Afweezig*; les abſent ſont toujours tort, *de afweezige krygen altoos de ſchuld*, (*Spr. w.*)

s'Abſenter, (v. r.) *Achterblyven, ergens van daan blyven*; il fut obligé de s'abſenter de la ville, *hy wierd genoodzaakt de ſtad te ruimen.*

Abſinthe, (f) *Alzem-kruid*; (n) vin d'abſinthe, *alzem wyn*; il adoucit toutes nos abſinthes, *hy verzacht, als onze droefheid, verdriet, ongenoegen.*

Abſolu, uë (adj.) *Onafhangelyk*; commander d'un ton abſolu, *met macht gebieden*; un Roi abſolu, *een onafhangelyk Koning.*

Abſolument, (adv.) *Onafhangelyk, volſtrektelyk*; cela eſt abſolument neceſſaire, *dat is ten eenenmaal noodſaakelyk.*

Abſolution, (f) *Vryſpraak, vergiffenis van Zonden* (*in de R. Kerk gebr.*)

Abſolutoire, (adj.) Sentence abſolutoire, *vryſpreekend vonnis.*

Abſorbé, ée (adj.) *Opgeſlokt, verſlonden.*

Abſorber, (v. a.) *Opſlokken, opſlurpen*; ſes debauches abſorbent tout ſon bien, *zyne braſſeryen verſlinden al zyn goed*; la mer abſorbe les rivieres, *de zee ſlurpt de rivieren in.*

Abſoudre, (v. a.) *Vryſpreeken*; *ontſlaan.*

Abſous, Abſoute, (adj.) *Vrygeſprooken, onſchuldig- vry - verklaard.*

Abſoute, (f) *Vry-verklaaring van Zonden.*

Abſtême, (m) *Een die geen wyn drinkt.*

S'Abſtenir, (v. r.) *Zig ſpeenen, onthouden, van eeten en drinken wachten*; *zig hoeden*; s'abſtenir de juger, *zyn oordeel opſchorten.*

Abſtergent, ente (adj.) *Zuiverend, reinigend.*

Abſtergent, (m) *Zuiverend middel.* (n)

Abſterger, (v. a.) *Zuiveren, reinigen.* (*in Heel-k.*)

Abſterſif, ive (adj.) *Afveegend.*

Abſterſion, (f) *Zuivering.*

Abſtinence, (f) *Onthouding, maatigheid in eeten of drinken.*

Abſtinent, ente (adj.) *Maatig in ſpys en drank.*

Abſtraction, (f) *Aftrekking, afzondering van de gedachten.*

Abſtraire, (v. a.) *Aftrekken, afzonderen.*

Abſtrait, aite (adj.) *Afgetrokken, afgezonderd, overnatuurkundig*; penſées abſtraites, *diepzinnige gedachten.*

Abſtrus, uſe (adj.) *Verborgen, duiſter, diepzinnig.*

Abſurde, (adj.) *Ongerymd, belachelyk.*

Abſurdement, (adv.) *Ongerymdlyk.*

Abſurdité, (f) *Ongerymdheid.*

Abſynthe, (f) *Zie* Abſinthe.

Abus, (m) *Misbruik*, (n) *misſlag* (f) *misverſtand*; *bedrog*; (n) c'eſt un abus de labourer une terre ſèche, *het is vruchteloos een dorre grond te bebouwen.*

Abuſé, ée (adj.) *Misbruikt*; *bedroogen.*

Abuſer, (v. a.) *Verleiden, bedriegen*; Abuſer, en uſer mal, (v. n.) *Misbruiken, misduiden*; abuſer de ſon pouvoir, *zyn magt misbruiken*; s'abuſer, (v. r.) *zig vergiſſen, misreekenen*; ſi je ne m'abuſe, *indien ik my niet en bedriege.*

Abuſeur, (m) *Verleider, bedrieger.*

Abuſif, ive (adj.) *Oneigentlyk, valſch*; terme abuſif, *verkeerde uitdrukking.*

Abuſivement, (adv.) *Misleidend, valſchelyk.*

Abuter, (v. n.) *Werpen, ſlaan, wie het eerſte ſpeelen zal.*

Abyme, (m) *Afgrond, Helle*; (f) *'t midden van een ſchild* (*in wapen-k.*); (n) être precipité du faîte de la gloire dans l'abyme du néant, *van een verheven ſtaat plotzeling needer geſtooten worden*; être abimé de dettes, *tot de ooren toe in ſchulden zitten.*

Abymé, ée (adj.) *Vergaan, verdelgd.*

Abymer, (v. a. & n.) *In 't verderf flooten*; *verdelgen*; s'abymer, (v. r.) *vergaan, zig ergens diep in begeven.*

Acabit, (m) *Goede of kwaade eigenschap eener vrucht*, (f).

Académicien, (m) *Lid van de Academie.*

Académie, (f) *Hooge school, ryschool; scherm-school; plaats alwaar gemeenelyk gespeeld word; genootschap der geleerden.*

Académique, (adj.) *Academisch.*

Académiquement, (adv.) *Academisch.*

Académiste, (m) *Een die op de ry-school gaat.*

Acanthe, (f) *Beerenklaauw, (zeker kruid.)*

Acariâtre, (adj.) *Styfkoppig, boosdig.*

Acause, (prep.) *Ter oorzaake*; à cause que, *om dat.*

Accablant, ante (adj.) *Droevig; moeielyk.*

Accablé, ée (adj.) *Overladen, overstelpt*; accablé de tristesse, *van droefheid overladen.*

Accablement, (m) *Verdriet; hartzeer*; (n) *verdrukking, overlaading*, (f).

Accabler, (v. a.) *Overlaaden, overstelpen, verdrukken, bedelven*; être accablé de tristesse, *van droefheid overstelpt zyn*; être accablé de faveurs, *met gunsten overlaaden zyn*; s'accabler d'affaires, *zig met zaaken overlaaden.*

S'Accagnarder, (v. n.) *Een vadzig, ondeugend leven leiden, slempempen* (gem. w.).

Accaparement, (m) *Het opkoopen en brengen van waaren van de eene markt naar de andere, om ze met meer voordeel aldaar te verkoopen.*

Accaparer, (v. a.) *Waaren van de eene markt naar de andere brengen, door vuile winzucht.*

Accarement, (m) *Het hooren van getuigen tegen eenen beschuldigden, (inrechten)* (n).

Accarer, (v. a.) *Getuigen tegen eenen beschuldigden hooren, (inrechten).*

Accastillage, (m) *Bak en schans van een schip.*

Accastillé, ée (adj.) Vaisseau accastillé, *Schip dat met schans en bak is voorzien.*

Acceder, (v. n.) *Tot eene verbintenis toetreeden, daar in deel neemen.*

Accéleratif, ive (adj.) *Verhaastend.*

Accéleration, (f) *Verhaasting.*

Accélerer, (v. a) *Eene zaak voortdryven, voortzetten, verhaasten.*

Accent, (m) *Toon-teken, Geluidteeken*, (n) accent aigu, grave, circonflexe, *een scherp, zwaar, omgeboogen geluid-teken*, avoir bon ou mauvais accent, *goede of kwaade uitspraak hebben*; pousser de funêbres accens, *rouw-geluid aanheffen.*

Accentuer, (v. a.) *Het toon-teken stellen.*

Acceptable, (adj.) *Aanneemelyk.*

Acceptant, ante (m & f) *Aanneemer, aanneemster.*

Acceptation, (f) *Aanneeming.*

Accepté, ée (adj.) *Aangenomen.*

Accepter, (v. a.) *Aanneemen, ontfangen*; j'accepte les conditions que vous me proposez, *ik neem die voorwaarden, die gy my voorsteld, aan.*

Accepteur, (m) *Aanneemer*; il aime mieux être l'accepteur que le donneur, *hy is liever de aanneemer als geever.*

Acceptilation, (f) *Kwytschelding, (in rechten).*

Acception, (f) *Aanneeming, aanzien*; sans acception de Personnes, *zonder aanzien van Persoonen*, ce mot a plusieurs acceptions, *dit woord heeft verscheide beteekenissen.*

Accès, (m) *Toegang, aanval, aankomst*; (f) chateau de difficile accès, *plaats van een moeijelyke toegang*; accès de fièvre, *aanval van koorts*; accès de folie, *gekke bui.*

Accessible, (adj.) *Genaakbaar, toegangelyk*; cette place n'est pas accessible, *die plaats is niet te genaaken*; homme qui est accessible, *een man die vriendelyk is.*

Accession, (f) Accession au trône, *komst tot den throon.*

Accessoire, (m & adj.) *Aanhang-*

hangsel, toegift, gevolg, (n) *omstandigheid*, (f) ce n'en est qu'un accessoire, *dit is 'er maar een aanhangsel van*; la chose n'est qu'accessoire, *de zaak is maar byvoeglyk.*

Accident, (m) *Toeval, ongeluk*, (n) *ramp*; (f) par accident, *by geval.*

Accidentel, elle (adj.) *Toevallig.*

Accidentellement, (adv.) *Toevalliglyk, by geval.*

Accise, (f) *Belasting op de Wyn, Bier, enz.* frauder l'accise, *smokkelen.*

Acclamation, (f) *Toejuiching.*

Acclamper, (v. a.) Acclamper un mât, *een mast met wangen vaster maaken.*

Accointance, (f) *Omgang, verkiezing*, (*oud w.*)

s'Accointer, (v. r.) *Met iemand vriendschap maaken*, (*oud w.*)

Accoisement, (m) *Stilling*, (*oud w.*)

Accoiser, (v. a.) *Stillen, verzachten*, (*oud w.*)

Accollade, (f) *Omhelzen*; donner l'accollade, *Ridder slaan*; accollade, *twee Konynen aan 't spit gebonden.*

Accollé, ée (adj.) *Met een halsband voorzien*, (*in Wapen k.*)

Accoller, (v. a.) *Omhelzen, omarmen*; *twee Konynen aan 't spit binden, om te braaden*; accoller la botte à quelcun, *iemand zeer onderdanig groeten*, (*Spr. w.*)

Accollure, (f) *Een Stroo-band*, (m).

Accommodable, (adj.) *Inschikkelyk, dat by te leggen is*; cette affaire est accommodable, *die zaak is te vereffenen.*

Accommodage, (m) *Het gereed maaken van spys*; *het opmaaken van een Paruik*, (n).

Accommodant, ante (adj.) *Gerieflyk, toegeevend*; c'est un esprit accommodant, *het is een inschikkelyk mensch.*

Accommodation, (f) *Verdrag, vergelyk*, (n).

Accommodé, ée (adj.) *Opgetooïd, toebereid.*

Accommodement, (m) *Gemak, gerief*, (n) *verbetering, bevrediging*, (f) *verdrag*, (n) il est homme d'accommodement, *hy is een man die ligt te verzoenen is*; trouver un accommodement, *een middel tot verdrag vinden*; le meilleur procès ne vaut pas le plus mauvais accommodement, *een maager verdrag is beeter als een vet procès*, (*Spr. w.*)

Accommoder, (v. a.) *Opcieren*; *dienstig zyn*; *behaagen*; *overeen brengen, schikken bevreedigen*; *mishandelen, afrossen*; accommoder un maison, *een huis opcieren*; cet heritage m'accommode fort, *die erffenis komt my heel wel*; accommoder un different, *een geschil by leggen*; il ne l'a pas mal accommodé, *hy heeft hem wakker afgerost*; pouvez vous m'accommoder de cela, *kond gy my daar mede gerieven*; s'accommoder, (v. r.) *zig opschikken*; *zyn gemak neemen*; *zig bevreedigen*; s'accommoder au tems, *zig naar de tyd schikken*; je ne m'accommode point de cette maniere de vivre, *die levens-wys staat my niet aan.*

Accompagnateur, (m) *Een die de generale bas speeld*, (*in musicq.*)

Accompagné, ée (adj.) *Vergezeld.*

Accompagnement, (m) *Verzelling, Stoet*, (f) *alle de pronkstukken aan een Wapen-schild.*

Accompagner, (v. a.) *Verzellen*; *de algemeene Bas speelen*; (*in musicq.*) la vieillesse est accompagnée de beaucoup d'infirmités, *de ouderdom is veelen zwakheden onderworpen.*

Accompli, ie (adj.) *Volmaakt, voleindigd, voltrokken, vervuld*; Prince accompli, *volmaakt Vorst.*

Accomplir, (v. a.) *Volbrengen, volvoeren, voltrekken*; accomplir ses promesses, *zyne beloften naarkomen.*

Accomplissement, (m) *Voltooijing, voltrekking, vervulling*, (f).

Accon, (m) *Zeker schuit met een platte bodem*, (f)

Accoquinant, ante (adj.) Vie accoquinante, *vadsige levens-wyze.*

Accoquiner, (v. a.) *Iemand ergens aan gewennen, vadsig en ondeugend maaken*; s'accoquiner, (v. r.) s'ac-

s'accoquiner au jeu, *heet op het speelen worden.*

Accord, (m) *Overeenstemming; toestemming, bewilliging,* (f) *verdrag,* (n) j'en suis d'accord avec lui, *ik ben het met hem eens;* mettre d'accord, *te vreede stellen;* je suis de tous bons accords, *ik ben gereed te doen al wat de andere willen;* accord de voix, d'instrumens, *wel-luidendheid in de stem of speeltuigen;* tout d'un accord, *eenpaariglyk;* d'accord, *ik heb 'er niets tegen.*

Accordable, (adj.) *Dat ergens aan past; vergunbaar, toestaanbaar.*

Accordailles, (f. pl.) *Huwelyksche Voorwaarden,* (*beter* Fiançailles)

Accordant, ante (adj.) *Inwilligend; overeenstemmend.*

Accorde, *Bevel 't geen men aan de roeijers geeft om gelyk aan te roeijen.*

Accordé, ée (adj.) *Toegestaan; verloofd; bevredigd.*

Accordé, ée (m & f) *Verloofde bruidegom, bruid.*

Accorder, (v. a.) *Verleenen, toestemmen; bevreedigen; vereenigen;* accorder une fille en mariage à quelcun, *een dochter aan iemand ten huwelyk geeven;* accorder un instrument, *een speeltuig stellen;* accorder, *gelyk aanroeijen;* (*zee-w.*) s'accorder, (v. r.) *malkanderen verstaan;* ils accordent comme chiens & chats, *zy leeven als katten en honden; kunnen malkanderen niet verstaan,* (*spr. w.*)

Accordoir, (m) *Stelhamertje, voor een orgel of clavecimbel.*

Accords, (f. pl.) *Schooren, stutten,* (*zee-w.*)

Accorer, (v. a.) *Onderstutten, schooren,* (*zee-w.*)

Accorné, ée (adj.) *Gehoorud,* (*in Wapen-k.*)

Accort, te (adj.) *Vriendelyk, heusch, beleefd; behendig,* (*oud w.*)

Accortement, (adv.) *Beleefdelyk,* (*oud w.*)

Accortise, (f) *Heuschheid, beleefdheid,* (*oud w.*)

Accostable, (adj.) *Vriendelyk, spraakzaam.*

Accosté, ée (adj.) *genaderd.*

Accoster, (v. a.) *Tot iemand naderen om hem te spreeken; aanlanden,* (*gem. w.*) s'accoster, (v. r.) s'accoster de quelcun, *zig by iemand vervoegen, met iemand gemeenschap maaken.*

Accotar, (m) *Schan-dek, pot-dek,* (*zee w.*)

Accote-pot, (m) *Een pot-dekzel.*

Accotter, (v. a.) ou s'accotter, (v. r.) *Steunen, leunen, stutten.*

Accottoir, (m) *Steun, stut, schoor.*

Accouchée, (f) *Kraam-vrouw.*

Accouchement, (m) *Kraam-bevalling,* (f)

Accoucher, (v. n. & a.) *In de kraam koomen; een vrouw in het kinderbaaren helpen.*

Accoucheur, (m) *Vroedmeester.*

Accoucheuse, (f) *Vroedvrouw.*

Accouder, (v. n.) *Met de elleboog ondersteunen;* s'accouder, (v. r.) *op de elleboogen leunen.*

Accoudoir, (m) *Steunzel,* (n) *leun; schoorbalk,* (*in Bouw-k.*), (m)

Accouple, (f) *Koppel band der jacht-honden,* (m)

Accouplement, (m) *Koppeling, paaring,* (f)

Accoupler, (v. a.) *t' Zamenbinden, koppelen, paaren;* ces personnes font mal accouplées, *die lieden zyn kwalyk gepaard;* s'accoupler, (v. r.) *zig zamenvoegen, zig paaren;* les animaux ne s'accouplent qu'en de certaines saisons, *de dieren paaren alleen op zekere tyden.*

Accourci, ie (adj.) *Gekort, verkort.*

Accourcir, (v. a.) *Korten, korter maaken;* s'accourcir, (v. n.) *Korter worden;* les jours s'accourcissent, *de dagen korten.*

Accourcissement, (m) *Verkorting.*

Accourir, (v. n.) *Toeloopen, toeschieten.*

Accoursie, (f) *Gang langs de kiel, van de voor- naar de achtersteeven.* (*zee w.*)

Accouru, ue (adj.) *Toegeloopen.*

Accousiner, (v. a.) *Neef noemen,* (*gem. w.*)

Accoutrement, (m) *Tooisel,* (n) *opschik,* (*boert. w.*)

Accoutrer, (v. a.) *Toestellen, optooijen,*

tooijen, *kleeden*, *toetaakelen*; *teisteren*, *mishandelen*; *havenen*, (*boert. en gem. w.*)

Accoutumance, (f) *Aanwendzel*, (n) *gewoonte* (f) (*oud w.*)

Accoutumé, ée (adj.) *Gewend*, *gewoon*.

à l'Accoutumée, (adj.) *Naar gewoonte*.

Accoutumer, (v. a.) *Gewennen*, *aanwennen*.

s'Accoutumer, (v. r.) *Zig gewennen*.

Accouvé, ée (adj.) *Die in het hoekje van den haart ledig zit*, *lui*.

Accravanter, (v. a.) *Verpletteren*, (*oud w.*).

Accrediter, (v. a.) *In aanzien brengen*, *roem doen verwerven*.

s'Accrediter, (v. r.) *Zig gezien en geacht maaken*.

Accretion, (f) *Aangroeijing* (*in geneesk.*).

Accroc, (m) *Scheur in een kleed*; *hinderpaal*.

Accroche, (f) *Beletzel*, (n) *hindernis*, (f).

Accrochement, (m) *Aanhaaking*, *entering*, (f).

Accrocher, (v. a.) *Aanhaaken*, *scheuren*; *verhinderen*; *aanklampen*; *enteren*; belle fille & méchante robe trouve toujours qui l'accroche, *Mooije meisjes en gescheurde kleederen lyden veel aanstoot*, (*spr. w.*).

Accroire, faire accroire, (v. n.) *Wys maaken*, *iets doen gelooven*; s'en faire accroire, *Waanwys*, *laatdunkend zyn*.

Accroissement, (m) *Aangroeijing* (f) *vermeerdering*.

Accroître, (v. a.) *Vermeerderen*, *toeneemen*.

s'Accroitre, (v. r.) *Aanwassen*, *zig uitbreiden*; s'accroitre en honneur & en richesses, *in eer en rykdommen toeneemen*.

Accroupi, ie (adj.) il porte d'azur au Lion accroupi d'or, *Hy voert een leggende goude Leeuw op een blaauw veld*, (*in wapenk.*).

s'Accroupir, (v. r.) *Neêrhuiken*.

Accroupissement, (m) *Neêrhuikking*, (f).

Accru, uë (adj.) *Vermeerderd*, *toegenomen*.

Accruë, (f) *Vermeerdering*, *aanwas van Land*.

Accueil, (m) *Onthaal* (n) *bejegening* (f).

Accueilli, ie (adj.) *Onthaald*.

Accueillir, (v. a.) *Onthaalen*, *ontfangen*, *bejegenen*.

Accul, (m) *Naauwe plaats daar men niet uit kan komen*, (f) *item het binnenste van eene baai*.

Acculé, ée (adj.) *In een hoek gestuuwd*, *gedreven*; cheval acculé, *steigerend Paerd*, (*in wapenk.*)

Acculer, (v. a.) *Voortstuuwen*, *in een hoek dryven*; acculer l'ennemi, *de vyand bezetten*; s'acculer, (v. r.) zig *met den rug ergens tegen aanzetten*.

Acculs, (m. pl.) *Vos- das-hoolen*.

Accumulation, (f) *Op hooping*, *opstapeling*.

Accumuler, (v. a.) *Vergaderen*, *ophoopen*.

Accusable, (adj.) *Dat te beschuldigen is*.

Accusateur, (m) *Aanklaager*, *beschuldiger*, *aanbrenger*.

Accusatif, (m) *De beschuldiger of* Accusativus, 4*de naamval der buiging*, (*in spraak k.*)

Accusation, (f) *Beschuldiging*, *betichting*.

Accusatoire, (adj.) *Iets dat beschuldigd*.

Accusatrice, (f) *Beschuldigster*, *aanbrengster*.

Accusé, ée (adj.) *Beschuldigd*, *aangeklaagd*, *beticht*.

Accusé, ée (m & f) *Beschuldigde*, *aangeklaagde*.

Accuser, (v. a.) *Beschuldigen*, *aanklaagen*, *betichten*; accuser la reception d'une lettre de change, *den ontfang van een wisselbrief berichten*; accuser son jeu, *zyn spel ontdekken*; s'accuser soi-même, *zig zelven beschuldigen*.

Acensé, ée (adj.) *In pacht genomen*; *verhuurd*; *gehuurd*.

Acensement, (m) *Verpachting*, (f).

Acenser, (v. a.) *In pacht geeven*, *verhuuren*.

Acenses, (f. pl.) *Pacht-goederen*.

Acei-

Acerbe, (adj.) *Wreed, wrang.*

Acéré, ée (adj.) *Verstaald*; couteau bien acéré, *mes dat wel snyd.*

Acérer, (v. a.) *Yzer verstaalen.*

Acertainer, (v. a.) *Verzekeren, overtuigen.*

Acetum, (m) *Azyn*, (*Lat. w. in chym.*).

Achaisonner, (v. a.) *Kwellen*, (*oud w.*)

Achalandé, ée (adj.) *Wel beklant.*

Achalander, (v. a.) *Kalanten, neering aanbrengen*; s'achalander, (v. r.) *kalanten beginnen te krygen*; cette fille est fort achalandée, *die juffer lyd veel aanstoot.*

Acharné, ée (adj.) *Verwoed, bloedgierig.*

Acharnement, (m) *Greetige aanval op eenig aas, verwoedheid.*

Acharner, (v. a.) *Roofvogels tot vleesch eeten gewennen*; *aanhitzen, tergen*; s'acharner, (v. r.) *greetiglyk op eenig aas of iets anders vallen*; *zig tegen malkanderen verbitteren*; *op iemand verwoed worden.*

Achat, (m) *Koop, iets dat gekogt is.*

Ache, (f) *Eppe*, (*zeker kruid*).

Achées, (m) *Wormen tot aas voor Visch.*

Achement, (m) *Helm-dek*, (*in Wapen-k.*)

Acheminé, ée (adj.) *Begonnen, aan de gang*; cette affaire est bien acheminée, *de zaak is wel aangelegd*; un cheval acheminé, *een paerd dat half bereden is.*

Acheminement, (m) *Aanleiding*, (f) *middel om ergens toe te geraken* (n)

Acheminer, (v. a.) *Aan de gang helpen*; s'acheminer, (v. r.) *de reis aanneemen, zig haasten*; il s'achemine vers sa chûte, *hy naderd tot zyn ondergang*

Acheté, ée (adj.) *Gekogt.*

Acheter, (v. a.) *Koopen*; acheter chèrement un petit plaisir, *een klein vermaak zeer duur betaalen.*

Acheteur, (m) *Kooper.*

Achevé, ée (adj.) *Voleindigd, volmaakt, volvoerd*; c'est un homme achevé, *het is een volmaakt mensch*; c'est un fou achevé, *het is een volslage gek.*

Achevement, (m) *Voleindiging, voltooijing*, (f)

Achever, (v. a.) *Voleinden, voltrekken, voltooijen, volmaaken*; achever de boire cela, *drinkt dat uit*; achevez de faire quelque chose, *iets afdoen*; s'achever, (v. r.) *ten einde loopen*; *zig van kant helpen*; *zig vol drinken.*

Achoppement, (m) *Ergernis*, (f) *hinderpaal, struikelblok*; (m) pierre d'achoppement, *steen des aanstoots.*

Acide, (adj.) *Zuur, scherp*; acide, (m) *zuurigheid, wrangheid.*

Acidité, (f) *Zuurigheid.*

Aciduler, (v. a.) *Drank met zuure vochten vermengen*, (*in genees-k.*)

Acier, (m) *Staal*, (n)

Acoint, inte (adj.) *Gemeenzaam*, (*oud w.*)

Acolyte, (m) *Geestelyke oppasser, kaarsen aansteeker by het Altaar.*

Aconce, (m) *Een jongeling van buitengewoone schoonheid.*

Aconit, (m) *Wolfswortel, aconyt*, (*zeker vergiftig kr.*)

Acoustique, (adj.) Nerf acoustique, *zenuw van het oor*; remèdes acoustiques, *gehoormiddelen.*

Acquéreur, (m) eure, euse, (f) *Verkryger, verwerver*; *verkrygerin.*

Acquérir, (v. a.) *Verkrygen, bekoomen, erlangen, aanwinnen*; s'acquérir, (v. r.) *voor zig zelven verkrygen*; s'acquérir des amis, *zig vrienden maaken.*

Acquet, (m) *Verkregen goed*, (n) *winst*, (f) il n'est si bel acquet que don, *gegeeven goed is best.*

Acquêter, (v. a.) *Verwerven, aan zig brengen.*

Acquiescement, (m) *Toestemming, bewilliging, berusting.*

Acquiescer, (v. n.) *Toestaan, inwilligen, goedkeuren*; acquiescer à la sentence, *in het vonnis berusten.*

Acquis, (m) *Verkregen kennis, wetenschap, goederen.*

Acquis, se (adj.) *Verkregen.*

Acquisition, (f) *Verkryging, verwerving.*

Acquit, (m) *Kwyt-schelding*, (f)

acquit de douane, *tolcedul*; acquit à caution, *quitantie onder borgtogt*; par manière d'acquit, *ter loops, welstaanshalven.*

Acquitté, ée (adj.) *Betaald, voldaan, gekweeten.*

Acquitter, (v. a.) *Betaalen, voldoen*; s'acquitter, (v. r.) s'acquitter de sa promesse; de son devoir, *zyn beloften houden*; *zig van zyn pligt kwyten.*

Acre, (adj.) *Scherp, bytend.*

Acre, (m) *Akker*; *een morgen land.*

Acreté, (f) *Scherpheid.*

Acrimonie, (f) *Scherpheid.*

Acrocome, (m) *Een die lange hairen heeft.*

Acrostiche, (m) *Naamdicht*, (n)

Acroteres, (m. pl.) *Piedestal met figuuren op de gevel, vorsten op een dak*; *voorgebergte.*

Acte, (m) *Daad*, (f) *werk, bedryf*, (n) *handeling*, (f) *schrift dat voor een beamptschryver is gemaakt*, (n)

Acteur, (m) *Toneel-schouwburgspeeler*; *uitvoerder, bestierder van eenige zaak.*

Actif, ive (adj.) *Werkzaam, snel, voortvarende, vlytig*; verbe actif, *bedryvend werkwoord, (in spraak-k.)*

Action, (f) *Beweeging, drift, daad, handeling, zaak, aanspraak*; l'action qui a mis fin à la campagne à été des plus vigoureuses, *het treffen waar mede de veldtogt een einde genomen heeft is van de hevigste geweest*; actions d'un orateur, *gebaardens van een redenaar*; intenter action contre quelcun, *iemand gerechtelyk aanklaagen.*

Actionnaire, (m) *Een die aandeel heeft in een maatschappy van koophandel.*

Actionné, ée (adj.) *In rechten betrokken.*

Actionner, (v. a.) *In rechten betrekken.*

Actionniste, (m) *Bezitter van eenige actie.*

Activement, (adv.) *Daadelyk, werkelyk, bedryvelyk.*

Activité, (f) *Werkzaamheid, vlytigheid, vlugheid.*

Actrice, (f) *Toneel-schouwburgspeelster.*

Actuel, elle (adj.) *Daadelyk.*

Actuellement, (adv.) *Inderdaad, waarlyk*; *thans, nu ter tyd.*

Acutangle, (m) *Scherpe hoek, (in Landm. k.)*

Adage, (m) *Spreekwoord*, (n) *zinspreuk.*

Adaptation, (f) *Toepassing.*

Adapté, ée (adj.) *Toegepast.*

Adapter, (v. a.) *Toepassen.*

Addition, (f) *Optelling, vermeerdering*, (f) *byvoegzel, aanhangzel*, (n)

Additionné, ée (adj.) *Opgeteld.*

Additionner, (v. a.) *Optellen, opcyfferen, tot een brengen.*

Adducteur, (adj.) *Spier om een lid mede te beweegen.*

Adduction, (f) *Beweeging, aanvoering.*

Ademption, (f) *Herroeping*; ademption d'un legs, *intrekking van een legaat.*

Adent, (m) *Burghaak, (by timmerl.)*

Adepte, (m) *Goudmaker, die de steen der wyzen meend gevonden te hebben.*

Adextré, ée (adj.) *Aan de rechter zyde van het schild staande.*

Adhérence, (f) *Aanhanging, aankleeving.*

Adhérent, ente (adj.) *Aanhangende, aankleevende.*

Adhérent, (m) *Aanhanger.*

Adhérer, (v. a.) *Aankleeven, toestaan, bewilligen.*

Adhésion, (f) *Aanhechting, aankleeving.*

Adjacent, ente (adj.) *Aangrenzende.*

Adjectif, (adj.) Nom adjectif, *byvoeglyk naamwoord, (in spraak-k.)*

Adjection, (f) *Byvoeging.*

Adjectivement, (adv.) *Byvoeglyk.*

Adieu, (adv.) *Vaarwel, God bewaare u*; dire adieu au monde, *der waereld vaarwel zeggen*; si vous frequentez trop vos amis, adieu l'étude, *indien gy uwe vrienden te veel bezoekt, is het met de oeffening gedaan*; sans adieu, *tot weerziens*; adieu

adieu paniers vendanges sont faites, *mostaard na de maaltyd*, (*spr. w.*) adieu va! *overstaag, in Gods naam!* (*zee w.*)

Adjoindre, (v. a.) *Byvoegen.*

Adjoint, (m) *Metgezel*, adjunct, *byzitter.*

Adjoints, (m. pl.) *Omstandigheden, byvoegsels*; les adjoints ou circonstances d'une affaire, *alles wat aan een zaak vast is.*

Adjonction, (f) *Byvoeging.*

Adipeux, euse (adj.) *Vet*, (*in heel-k.*)

Adirer, (v. a.) *Verliezen, verleggen*; des papiers adirez, *verlegen papieren.*

Adition, (f) *Aanvaarding van een erffenis*, (*in rechten*)

Adjudicataire, (m) *Iemand die iets van den Rechter toegeweezen is.*

Adjudicatif, ive (adj.) *Toewyzend.*

Adjudication, (f) *Toewyzing in het recht.*

Adjugé, ée (adj.) *Toegeweezen.*

Adjuger, (v. a.) *Toewyzen.*

Adjuration, (f) *Bezweering.*

Adjurer, (v. a.) *In Gods naam bezweeren.*

Admettre, (v. a.) *Ontfangen, toelaten, toegang geeven.*

Adminicule, (m) *Hulpmiddel om iets te bewyzen*, (*in rechten*) (n)

Administrateur, (m) *Bedienaar, opzichter, Bewindhebber.*

Administration, (f) *Bediening.*

Administratrice, (f) *Bestierster.*

Administrer, (v. a) *Bedienen, bestieren, het bewind hebben.*

Admirable, (adj.) *Wonderlyk, verwonderend*; il fait un tems admirable, *het is schoon weêr.*

Admirablement, (adv.) *Wonderbaarlyk*; il joue admirablement, *hy speelt heel wel.*

Admirateur, (m) *Verwonderaar, pryzer.*

Admiratif, ive (adj.) *Verwonderend*; point admiratif, *verwonderings-teeken*, (*in spraak-k.*)

Admiration, (f) *Verwondering, opgetoogenheid*; ravir tout le monde en admiration, *de geheele wareld in verwondering brengen.*

Admirer, (v. a.) *Ergens verbaasd, verwonderd over zyn*; s'admirer soi même, *veel met zig zelven op hebben.*

Admis, ise (adj.) *Toegelaten.*

Admissible, (adj.) *Aanneemelyk; dat door den beugel kan.*

Admission, (f) *Toelaating.*

Admittation, (m) *Toelaater.*

Admodiateur, (m) *Een Pachter.*

Admodiation, (f) *Verpachting.*

Admodier, (v. a.) *Verpachten.*

Admonêter, (v. a.) *Vermaanen, aanmaanen, bestraffen.*

Admoniteur, (m) *Vermaaner.*

Admonition, (f) *Waarschuuwing, bestraffing.*

Admonitrice, (f) *Bestraffster.*

Adolescence, (f) *Jongelingschap*; dès l'adolescence, *van der jeugd af aan.*

Adolescent, ente (m & f) *Jongeling; jonge dochter.*

Adonique, (adj.) *Adonisch*, (*by Latynsche Dicht. gebezigd*)

Adonis, (m) *Een zeer schoone Jongeling.*

Adonisé, ée (adj.) *Opgecierd.*

Adoniser, (v. a.) *Oppronken, opcieren*; s'adoniser, (v. r.) *zig opschikken.*

Adonné, ée (adj.) *Genegen*; adonné au vin, *genegen tot wyn.*

s'Adonner, (v. r.) *Zig aan iets overgeven*; le vent s'adonne, *de wind ruimd*, (*zee w.*)

Adopté, ée (adj.) *Aangenoomen.*

Adopter, (v. a.) *Voor zyn zoon of dochter aanneemen*; adopter les œuvres d'autrui, *zig een anders werk toeeigenen.*

Adoptif, ive (adj.) fils adoptif, fille adoptive, *Aangenoomen zoon of dochter.*

Adoption, (f) *Verzooning, aanneeming tot kinderen.*

Adorable, (adj.) *Aanbiddelyk, aanbiddenswaardig.*

Adorateur, (m) *Aanbidder, minnaar, een die iemand liefde toedraagd.*

Adoration, (f) *Aanbidding, eerbewyzing.*

Adoré, ée (adj.) *Aangebeeden.*

Adorer, (v. a.) *Aanbidden, eer bewyzen, liefhebben*; cette mère adore

dore ses enfans, *die moeder is mal met haar kinderen*; il adore jusques aux défauts de ses amis, *hy verheft zelfs de gebreken zyner vrienden*; adorer le veau d'or, *eenen onwaardigen eerbiedigen*, (*spr. w.*)

Ados, (m) *Schuins opgehoopte aarde tegen een muur*, (*in Land-b.*)

Adossé, ée (adj.) *Met den rug tegen malkanderen staande of leggende*, (*in Wapen-k.*)

Adosser, (v. a.) *Het eene tegen het andere aan zetten*; s'adosser, (v. r.) *zig met den rug ergens tegen aan zetten*.

Adouber, (v. a.) *Herstellen*; *stoppen*; *als: rioolen*, *enz.*

Adouci, ie (adj.) *Verzacht*.

Adoucir, (v. a.) *Verzachten*, *verzoeten*, *stillen*, *bevredigen*, *matigen*; la fievre est adoucie, *de koorts is verminderd*; adoucir le son d'une trompette, *de klank van een trompet breeken*; s'adoucir, (v. r.) *zoeter worden*, *verzachten*.

Adoucissant, ante (adj.) *Verzachtend*.

Adoucissement, (m) *Verzachting*, *verzoeting*, (f)

Adoucisseur, (m) *Glas-slyper*.

Adoué, (adj.) *Gepaard*, *gekoppeld*, (*van Patryzen gezegd*)

Adpatres, il est allé ad patres, *hy is naar de oudvaders gegaan*; *gestorven*, (*Lat. w.*)

Adressant, (adj.) *Dat te bestellen is*.

Adresse, (f) *Opschrift op een brief of pak*; *bestelplaats*; *bericht om iemand te vinden* (n); *handigheid*, *behendigheid*, *vernuft*, *schranderheid*, *voorzichtigheid*; tour d'adresse, *konstgreep*, *gaauwigheid met de handen*.

Adressé, ée (adj.) *Besteld*, *bezorgd*.

Adresser, (v. a) *Bestellen*; adresser un livre à quelcun, *een boek aan iemand opdragen*; adresser ses prières à Dieu, *zyn gebed tot God rig en*; adresser, (v. n.) *mikken*, *aanleggen*; s'adresser, (v. r.) s'adresser à quelcun, *zig by iemand vervoegen*; *iemand aanranden*, *aantasten*.

Adrogation, (f) *Soort van aanneeming tot kind*, (*in rechten*)

Adroit, te (adj. & subst.) *Behendig*, *gaauw*, *schrander*, *listig*, *afgeregt*; *een loos man*.

Adroitement, (adv.) *Behendiglyk*.

Adventif, ive (adj.) *Toevallig*; biens adventifs, *goederen daar men by toeval het bezit van krygt*.

Adverbe, (m) *Bywoord*, (n)

Adverbial, ale (adj.) *Bywoordelyk*, (*in spraak-k.*)

Adverbialement, (adv.) *Bywoordelyk*.

Adverbialité, (f) *Bywoordelykheid*.

Adversaire, (m) *Tegenparty*, *wederstreever*, *vyand*; une adversaire, *een tegendingster*, *vyandinne*.

Adversatif, ive (adj.) Conjonction adversative, *tegenstellig voegwoord*, (*in spraak-k.*)

Adverse, (adj.) *Tegengestelde*, *tegenstrydige*; partie adverse, *tegendinger*.

Adversité, (f) *Onheil*, (n) *ramp*, *tegenspoed*, (m) on s'abat aisément dans l'adversité, *in tegenspoed verliest men ligt den moed*.

Adulateur, (m) *Pluimstryker*, *vlyer*.

Adulation, (f) *Pluimstrykery*.

Adulte, (subst. & adj.) *Een volwassene*: *huwbaar*.

Adultere, (subst. & adj.) *Echtbreuk*, *overspel*; *overspeeler*, *echtschender*; *overspeelster*; *overspeelig*.

Adultérer, (v. n.) *Overspel bedryven*, (*in rechten*)

Adulterin, ine (adj.) *Dat in overspel geteeld is*.

Aduste, (adj.) Sang aduste, *verbrand bloed*, (*in Heel-k.*)

Adustion, (f) *Verbrandheid*, (*in Heel-k.*)

Æole, (m) *Æool*, *de God der winden*.

Aéré, ée (adj.) *Luchtig*.

Aérer, (v. a.) *Lucht geven*.

Aérien, enne (adj.) *Luchtig*, *'t geen uit lucht bestaat*.

Aérier, (v. a.) *Luchten*, *verluchten*, *kwaade lucht uit een huis dryven*.

Aerographie, (f) *Lucht-beschryving*.

Aéromancie, (f) *Waarzegging uit de lucht*.

Aérometrie, (f) *Konst om de lucht te meeten.*

Affabilité, (f) *Gespraakzaamheid, beleefdheid.*

Affable, (adj.) *Beleefd, vriendelyk, spraakzaam.*

Affablement, (adv.) *Beleefdelyk.*

Affadi, ie (adj.) *Laf, smaakeloos gemaakt.*

Affadir, (v. a.) *Walgelyk, flaauw maaken.*

Affaire, (f) *Bezigheid, zaak, handel; geschil; gebrek,* (n) je viens d'apprendre de belles affaires, *ik heb daar fraaje stukken gehoord;* affaire amoureuse, *liefde-werk;* je suis sans affaires, *ik ben zonder werk;* gens d'affaires, *hoofd-pachters;* s'attirer un méchante affaire, *zig een kwaade zaak op den hals haalen;* ne vous faites point d'affaire avec cet homme là. *legd met die man niet aan;* avoir affaire, *noodig hebben;* avoir affaire à quelcun, *met iemand iets te doen, geschil hebben;* faire ses affaires, *zyn gevoeg doen;* faire bien ses affaires, *zyn zaaken wel gade wel gade slaan;* se tirer d'affaires, *zig uit eene moeilykheid redden.*

Affairé, ée (adj.) Il est toujours affairé, *hy heeft het altoos volhandig; hy is vol schulden, (spr. w.)*

Affaissé, ée, (adj.) *Neêrgedrukt, neêrgezakt.*

Affaissement, (m) *Neêrzinking, neêrzakking,* (f)

Affaisser, (v.a.) *Stuuwen, stouwen, pakken;* s'affaisser, (v. r.) *Neêrzakken, zakken, in een pakken.*

Affaitage, (m) *Konst om een Roofvogel ter jacht af te rigten,* (f)

Affaité, ée (adj.) *Afgerigt,* (f)

Affaitement, (m) *Afrigting,* (f)

Affaiter, (v. a.) *Een Roofvogel ter jacht afrigten; vorsten op een dak leggen.*

Affaiteur, (m) *Een die een vogel afrigt.*

Affalé, (adj.) *Aan laager wal vervallen, (zee w.)*

Affale! *haal af, laat vallen! (zeew.)*

Affaler, (v. a.) *Aflaten, nêrlaten;* affaler une poulie, *een katrol afschaaken, (zee w.)*

Affamé, ée, (adj.) *Uitgehongerd, hongerig, greetig;* ventre affamé, n'a point d'oreilles, *in hongersnood luisterd men naar geen reden, (spr. w.)* habit affamé, *kleed dat te naauw is;* pou affamé, *magere luis, word gezegd van een arm kaerel die een smeerig baantje gekreegen heeft.*

Affamer, (v. a.) *Uithongeren.*

Affanures, (f. pl.) *Koorn dat den dorschers of maaijers in plaats van geld gegeven word.*

Afféager, (v. a.) *Riddermatig goed verpachten.*

Affectation, (f) *Gemaaktheid; nabootzing, na-äping; gemoeds-aandoening; verpanding.*

Affecté, ée (adj.) *Gemaakt, gedwongen; gehecht, verknogt, geschikt;* cette somme est affectée à l'entretien des temples, *deze somma gelds is tot onderhoud der Kerken geschikt.*

Affecter, (v. a.) *Zig bevlytigen, na iets streeven; verpanden;* il affecte un air grave, *hy neemt een staatige houding aan;* affecter ses biens, *zyn goederen verpanden;* affecter une charge, *naar een ampt verlangen, staan;* cela m'affecte fort, *dat gaat my zeer ter harte.*

Affectif, ive (adj.) *Zielroerend, beweeglyk.*

Affection, (f) *Vriendschap, liefde, toegenegenheid, behartiging; gesteldheid.*

Affectionné, ée (adj.) *Toegenegen, wel gezind.*

Affectionnement, (adv.) *Toegenegenlyk.*

Affectionner, (v. a.) *Genegen zyn, beminnen, veel werk van iets maaken;* s'affectionner, (v. r.) s'affectionner à l'étude, *de letteroeffening ter harte neemen.*

Affectueusement, (adv.) *Toegenegenlyk.*

Affectueux, euse (adj.) *Hartelyk.*

Afferente, (adj.) Part afferente, *toevallend gedeelte van een erffenis.*

Affermé, ée (adj.) *Verpacht, gepacht.*

Affermer, (v. a.) *Verpachten.*

Affermi, ie (adj.) *Versterkt, vaster gemaakt.*

Affermir, (v. a.) *Verſterken, ſtaaven*; affermir ſon pié, *zyn voet vaſt ſtellen*; s'affermir, (v. r.) *zig bevestigen.*

Affermiſſement, (m) *Verſterking, beveſtiging, ſtaaving*, (f)

Affeté, ée (adj.) *Gemaakt.*

Affeterie, (f) *Gemaaktheid in manieren.*

Affeurage, (m) *Prys-ſtelling op waaren*, (f)

Affeurer, (v. a.) *Prys of waarde bepaalen.*

Affiche, (f) *Plak-ſchrift, Plakaat*, (n)

Affiché, ée (adj.) *Aangeplakt.*

Afficher, (v. a.) *Aanplakken, aanſlaan.*

Afficheur, (m) *Aanplakker.*

Affidé, ée (adj.) *Vertrouwd, getrouw.*

Affilé, ée (adj.) *Aangezet.*

Affiler, (v. a.) *Slypen, draadtrekken, wetten, aanzetten*; avoir la langue bien affilée, *eene fyn geſleepe tong hebben.*

Affiliation, (f) *Aanneeming tot Zoon.*

Affilié, ée (adj.) *Tot zoon aangenomen.*

Affilier, (v. a.) *Tot kind aanneemen.*

Affinage, (m) *Zuivering, loutering.*

Affiné, ée (adj.) *Gezuiverd.*

Affinement, (m) *Zoutering*, (f)

Affiner, (v. a.) *Zuiveren, louteren*; *bedriegen*; *verſchalken*; affiner, (v. n.) le tems affine, *het weêr klaart op.*

Affinerie, (f) *Draad-trekkery.*

Affineur, (m) *Yzerdraad-trekker*; *Louterer.*

Affinité, (f) *Zwagerſchap, verwantſchap*; affinité de mots, *gemeenſchap, overeenkomſt van woorden.*

Affinoir, (m) *Hennip-beekel.*

Affiquets, (m. pl.) *Hoofdcierſels, tooiſels, hulſels der Juffers.*

Affirmatif, ive (adj.) *Beveſtigend, ſtaavend.*

Affirmation, (f) *Verzekering, verklaaring, eed, bezweering.*

Affirmative, (f) *Beveſtigende meening.*

Affirmativement, (adv.) *Met verzekering, bekragtigend.*

Affirmé, ée (adj.) *Verzekerd, beveſtigd.*

Affirmer, (v. a.) *Verzekeren, verklaaren, beëedigen.*

Affleurer, (v. a.) *Waterpas-maaken.*

Afflictif, ive (adj.) Peine afflictive, *Lyfſtraf.*

Affliction, (f) *Droefheid, kommer*, (f) *hartzeer, verdriet*, (n)

Affligé, ée (adj.) *Bedrukt, droevig, neêrſlagtig, treurig.*

Affligeant, ante (adj.) *Verdrietig, droevig, kwellende.*

Affliger, (v. a.) *Kwellen, bedroeven, verdriet aandoen*; la guerre afflige l'état, *de kryg verontruſt den Staat*; affliger ſon corps, *zyn lighaam afmatten*; s'affliger, (v. r.) *zig bedroeven.*

Affluence, (f) *Overvloed, toevloed*; *toeloop van menſchen.*

Affluent, ente (adj.) *Inloopende, invloeijende.*

Affluer, (v. n.) *Toeloopen, te zamen loopen, (weinig gebr.)*

Affoibli, ie (adj.) *Verzwakt.*

Affoiblir, (v. a) *Verzwakken, krenken*; *ontzenuwen*; s'affoiblir, (v. r.) *verzwakken, kragteloos worden.*

Affoibliſſant, ante (adj.) *Verzwakkende.*

Affoibliſſement, (m) *Verzwakking, vermindering*; (f) affoibliſſement de monnoie, *verſlegting van geld.*

Affolé, ée (adj.) *Verſlingerd, verzot*; une bouſſole affolée, *een miswyzend compas.*

Affoler, (v. a.) *De hersſens krenken, zot, gek maaken.*

Affolir, (v. n.) *Gek worden, (gem. w.)*

Afforage, (m) *Recht, 't welk men betaald om wyn in 't klein te verkoopen*, (n)

Affouage, (m) *Recht om hout te hakken in een boſch*. (n)

Affouguer, (v. a.) *Vuurig, driſtig maaken.*

Affourche, (m) Ancre d'affourche, *Vertu.-anker* (n).

Affourcher, (v. a.) *Vertuijen, voor en achter een Anker uitwerpen, (zee w.)*

Affouragement, (m) *Het voeder geeven aan de beesten*, (n)

Affourager, (v. a.) *de Beesten voederen.*

Affranchi, ie (adj. & subst.) *Bevryd, vrygemaakt, verlost; vrygemaakte slaaf, slaavin.*

Affranchir, (v. a.) *Bevryden, verlossen, slaaken*; affranchir la pompe, *de pomp vry houden (zee w.)*; affranchir une lettre, *een brief* frankeeren.

s'Affranchir, (v. r.) *Zig vry maaken, ontslaan.*

Affranchissement, (m) *Verlossing, slaaking, vrymaaking*, (f)

Affres, (f. pl.) *Groote vreeze.*

Affrété, ée (adj.) *Bevracht, gehuurd.*

Affrétement, (m) *Bevrachting, verhuuring*, (f)

Affréter, (v. a.) *Een Schip huuren, bevrachten.*

Affréteur, (m) *Bevrachter, huurder van een schip.*

Affreusement, (adv.) *Schrikkelyk, ysselyk.*

Affreux, euse (adj.) *Vervaarlyk, afschuuwelyk, vreesselyk.*

Affriandé, ée (adj.) *Verlekkerd.*

Affriander, (v. a.) *Verlekkeren.*

s'Affriander, (v. r.) *Zig aan lekkernyen gewennen.*

Affriolé, ée (adj.) *Verlekkerd, (gem. w.)*

Affrioler, (v. a.) *Aanlokken, verlekkeren, (gem. w.)*

Affront, (m) *Hoon, schimp, smaad, verachting, belediging*, (f)

Affrontailles, (f. pl.) *Grenspaalen, in Landeryen.*

Affronté, ée (adj.) *Onteerd; met het aangezicht tegens malkanderen staande, (in wapenk.)*

Affronter, (v. a.) *Hoonen; aangrypen, aantasten; bedriegen*; affronter la mort & le danger, *nog dood nog gevaar ontzien.*

Affronteur, (m) *Bedrieger.*

Affronteuse, (f) *Bedriegster.*

Affublement, (m) *Dek-kleed* (n).

Affubler, (v. a.) *Het hoofd of aangezicht dekken.*

Affût, (m) *Raâpaard*, affuit *van het geschut*, (n) *schuilplaats van een Jager*; (f) être à l'affût, *op den oppas staan, loeren.*

Affutage, (m) *'t Stellen van 't geschut op de Raâpaarden; al het Schrynwerkers of Draaijers gereedschap*, (n)

Affûté, ée (adj.) *Op het Raâpaerd gesteld; van gereedschap voorzien; geslеepen, aangezet.*

Affûter, (v. a.) *Het geschut op het Raâpaard stellen; slypen, aanzetten.*

Afin, (adv.) *Op dat, ten einde*; afin de faire, *ten einde om te doen*; afin que j'aille, *op dat ik ga'.*

Agacé, ée (adj.) *Verbitterd, aangehitsd, getergd; stomp gemaakt.*

Agace, (f) *Een soort van zwarte Exter.*

Agacement, (m) *Stompheid der tanden*, (f)

Agacer, (v. a.) *De tanden stomp maaken; tergen, vergrammen, verbitteren.*

Agacerie, (f) *Terging, aanlokking.*

Agacin, (m) *Exter-oog, Lik-doorn.*

Agapes, (f. pl.) *Liefde-maaltyden by de eerste Christenen.*

Agate, (f) *Agaat, (Edel gesteente).*

Age, (m) *Ouderdom* (m) *levenswyze, eeuwe*; (f) age d'or, d'argent, d'airain, de fer, *goude, zilvere, kopere, yzere eeuwe*, age de puberté, *jaaren van huuwbaarheid*; age viril, *mannelyke jaaren*; age de raison, *jaaren van onderscheid*; il mourut à la fleur de son age, *hy stierf in 't bloeijen zyner jaaren*; les gens d'age, *de oude lieden*; être sur l'age, *bejaard zyn*; être en age, *mondig zyn*; en cet age brutal, *in deeze booze eeuwe*; quel age avez vous? *hoe oud zyt gy?* bas age, *kindsche jaaren*; s'il vit il aura de l'age, *hy zal metter tyd wel beteren*; s'il vit age d'homme, *indien hy tot rype jaaren komt*; l'age n'est fait que pour les chevaux, *iemands schoonheden moet men boven zyn jaaren in 't oog houden, (spr. w.)*

Agé, ée (adj.) *Bejaard, oud*; il est mort agé, *hy is oud gestorven.*

Agence, (f) *Zaak-voederschap, bdzorging.*
Agencement, (m) *Schikking*, (f)
Agencer, (v. a.) *Schikken, in orde stellen.*
Agenda, (m) (*Lat. w.*) *Aanteeken-memorie-boekje* (n).
Agenouillé, ée (adj.) *Geknield.*
s'Agenouiller, (v. r.) *Knielen.*
Agenouilloir, (m) *Bank om op te knielen.*
Agent, (m) *Uitvoerder; afgezondene; zaak-verzorger;* agent de change, *Makelaar in wissels.*
Aggravant, ante (adj.) *Verzwaarend.*
Aggrave, (m) ou Aggravation, (f) *Waarschuuwing gaande voor den Kerken-ban*, (f)
Aggravé, ée (adj.) *Verzwaard.*
Aggraver, (v. a.) *Verzwaaren.*
s'Aggraver, (v. r.) *Zwaarder worden.*
Agile, (adj.) *Licht, vlug, wakker, vaerdig.*
Agilement, (adv.) *Ras, gezwind.*
Agilité, (f) *Snelheid, vlugheid.*
Agio, (m) Agio de banque, *het opgeld van de bank.*
Agiotage, (m) *Woeker*, (f)
Agioter, (v. a.) *Woekeren, schacheren.*
Agioteur, (m) *Woekeraar.*
Agir, (v. n.) *Handelen, doen, bedryven;* la grace agit en nous, *de genade werkt in ons;* maniere d'agir, *wyze van doen;* il s'agit de cela, *hier van word gehandeld;* il s'agit de ma vie, *myn leeven hangd 'er aan.*
Agissant, ante (adj.) *Doende, bedryvende;* homme agissant, *een wakker, vlytig, arbeidsaam man.*
Agitation, (f) *Beweeging, ontsteltenis;* (f) *geschok* (n).
Agité, ée (adj.) *Bewoogen, beroerd.*
Agiter, (v. a.) *Beweegen, schudden, schokken; ontrusten; zintwisten.*
s'Agiter, (v. r.) *Zig ontrusten, woelen.*
Agnation, (f) *Maagschap tusschen de mannelyke nakomelingen van eenen Vader.*

Agneau, (m) *Lam*, (n)
Agneler, (v. a.) *Lammeren werpen.*
Agnelet, (m) *Lammetje*, (n)
Agnus-castus, (m) *Kuisch-boom*, (*beester-gras*).
Agonie, (f) *Zieltooging, doodsbenauwdheid*, (f) *uiterste;* (n) être à l'agonie, *met de dood worstelen;* la vie des pauvres esclaves est une longue mort, ou une agonie continuelle, *het leeven der arme slaaven is eene langzaame dood, of een geduurige zieltooging.*
Agonissant, ante (adj.) *Stervende, zieltoogende.*
Agoniser, (v. a.) *Zieltoogen, in doods benaauwdheid zyn.*
Agraffe, (f) *Haak, kram*, (m)
Agraffer, (v. a.) *Vast haaken; iets aangrypen.*
Agraire, (adj.) Loi agraire, *acker-wet*, (*by de Romeinen*)
Agrandi, ie (adj.) *Vergroot.*
Agrandir, (v. a.) *Vergrooten, uitbreiden.*
s'Agrandir, (v. r.) *Tot grooter staat opklimmen.*
Agrandissement, (m) *Vergrooting, aanwas, opklimming, uitbreiding*, (f)
Agréable, (adj.) *Aangenaam, behaaglyk, gevallig.*
Agréable, (m) Joindre l'agréable à l'utile, *het aangenaame met het nuttige paaren*, (n)
Agréablement, (adv.) *Vermaakelyk, genoeglyk, behaaglyk.*
Agréé, éée (adj.) *Voorzien, behaagd.*
Agréer, (v. n. & a.) *Behaagen, welgevallen;* agréer un mariage, *een huwelyk goed keuren;* agréer un vaisseau, *een schip met zyn wand voorzien.*
Agréeur, (m) *Takelmeester.*
Agrégation, (f) *Aanneeming, ontfanging.*
Agrégé, ée (adj.) *Aangenoomen.*
Agréger, (v. a.) *Aanneemen, ontfangen*, (*in een genoodschap*).
Agrément, (m) *Lieftalligheid, behaaglykheid; goedkeuring;* (f) *oplegzel op Borduur-werk*, (n)
Agresser, (v. a.) *Aanranden, bespringen.*

Agresseur, (m) *Aanrander*, *bespringer*.
Agression, (f) *Aanranding*, *aanval*.
Agreste, (adj.) *Onbeschaafd*, *woest*, *plomp*.
Agrets, (m. pl.) *Scheeps wand*, *of touwen*, (n)
Agriculture, (f) *Land-acker-bouw*, (m)
Agriffer, (v. a.) *Met klaauwen vast maaken*.
s'Agriffer, (v. r.) *Zyne klaauwen ergens inslaan*.
Agriotte, (f) *Een soort van zuure kers*, *Morelle*.
Agripper, (v. a.) *Aangrypen*, *neemen*.
Agrippeur, (m) *Aangryper*.
Agrouper, ou grouper, (v. a.) *Veele beelden by elkaâr schilderen*, *of bouwen*.
Aguerri, ie (adj.) *In den kryg geoeffend*.
Aguerrir, (v. a.) *Tot den oorlog africhten*.
s'Aguerrir, (v. r.) *Zig in de krygskunde oeffenen*.
Aguets, (m. pl.) Etre aux aguets, *op den oppas staan*, *loeren*.
Ah! (interj.) *Ach*, *och*!
Ahan, (m) *Zucht*; *zwaare arbeid*.
Ahaner, (v. n.) *Hygen*, *met groote moeite arbeiden*, *zwoegen*.
Aheurtement, (m) *Halstarrigheid*, *eigenzinnigheid*, (f)
s'Aheurter, (v. r.) *Zyn eigen zin en wil volgen*.
Ahi! (interj.) *Ach*, *och*!
Aide, (f) *Hulp*, *bystand*, *onderstand*.
Aide, (m) Aide-major, *Regiments Adjudant*; aide de cérémonies, *onder-ceremonie-meester*; aide de camp, *Generaal Adjudant*; aide de cuisine, *koks-maat*, *onder-kok*; aide à maçon, *opperman*.
A l'aide! (adv.) *Ter hulp*, *ter bystand*!
Aidé, ée (adj.) *Geholpen*.
Aider, (v. a.) *Helpen*, *bystaan*, *de hand bieden*; *dienen*, *dienst doen*; aider à la lettre, *in het leezen iets toegeeven*; il s'aide de la main gauche, *hy gebruikt zyne linkerhand*.

Aides, (f. pl.) *Schattingen*, *accynsen*; il va à la cour des aides, *hy borgd*, *haald op* credit.
Aïeul, (m) *Grootvader*; nos aïeux, *onze voor-ouders*.
Aïeule, (f) *Grootmoeder*.
Aiglantier, (m) *Roozelaar*, *Roozen-boom*.
Aigle, (m) *Arend*; *mensch van een doordringend verstand*; ils donnérent de la terreur à l'aigle romaine, *zy brachten de schrik in het roomsche heir*.
Aigle, (f) *De Roomsche Adelaar*.
Aiglette, (f) *Kleine Arend*, *in een wapen*.
Aiglon, (m) *Jonge Arend*.
Aiglure, (f) *Roode vlak op de rug van een Valk*.
Aigre, (adj.) *Zuur*, *wrang*, *scherp*; *bits*, *spytig*.
Aigre de cedre, (m) Limonade.
Aigre-doux, (adj.) *Zuur en zoet*.
Aigre fin, (m) *Zekere groote Wyting*; *item looze schalk*.
Aigrelet, ette (adj.) *Zuurachtig*.
Aigrement, (adv.) *Vinniglyk*, *heftiglyk*.
Aigret, ette (adj.) *Zuurachtig*.
Aigrette, (f) *Kleine witte Reiger* (m); *vederbosch*, *kuif van een Koetspaard*; (f) *cieraad met edele gesteentens voor de Vrouwen*, (n)
Aigreur, (f) *Zuurheid*, *wrangheid*; *haat*; *afkeer*, *droefheid*, (f) *verdriet* (n).
Aigri, ie (adj.) *Verzuurd*.
Aigrir, (v. a.) *Zuur maaken*, *verzuuren*; *vertoornen*.
s'Aigrir, (v. r.) *Zuur worden*; *vergrammen*.
Aigu, uë (adj.) *Scherp*, *snydend*, *bits*; *vernuftig*; accent aigu, *een scherp toon-teeken*, (*in spr. k.*)
Aiguade, (f) *Voorraad van zoet water*; *plaats daar men het haald*; faire aiguade, *zoet water aan boord haalen*, (*zee w.*)
Aiguail, (m) *Morgen-daauw*, (f)
Aiguayer, (v. a.) *Linnen wasschen*.
Aigue-marine, (f) *Soort van zee-groene Agaat-steen*.
Aiguiere, (f) *Een lampet-kan*.
Aiguiérée, (f) *Een volle lampet-kan*.

Aiguillade, (f) *Zweep*, *peitsch.*

Aiguille, (f) *Naald*; *spits*; *hooge spitze tooren*; aiguille de tête, de bouſſole, *hair- compas-naald*; aiguille de montre, de cadran, *wyzer van een uurwerk*, *zonnewyzer*; aiguille de fléau, *evenaar van een balans*; aiguille, *maſtſtenge*, *uitlegger*, (*zee w.*) de fil en aiguille, *van het begin tot het einde*, (*ſpr. w.*)

Aiguillée, (f) *Naald met een draad.*

Aiguilletier, (m) *Neſteling-maaker.*

Aiguillette, (f) *Neſteling*, *rygſnoer*; courir l'aiguillette, *voor hoer ſpeelen*; lacher l'aiguillette, *zyn buik loozen.*

Aiguilletter, (v. a.) *Neſtelen*, *vaſt rygen.*

Aiguillier, (m) *Naaldemaaker*; *naaldekoker.*

Aiguillon, (m) *Prikkel*, *angel*; cela ſert d'aiguillon à la vertu, *dat diend tot aanſpooring der deugd.*

Aiguillonné, ée (adj.) *Aangeſpoord.*

Aiguillonner, (v. a.) *Aanprikkelen*, *aanſpooren*, *ophitzen.*

Aiguiſé, ée (adj.) *Geſleepen.*

Aiguiſement, (m) *Slyping*, (f)

Aiguiſer, (v. a.) *Wetten*, *ſlypen*, *aanpunten*, *ſcherpen*; aguiſer ſes dents, *zig tot een wakkere maaltyd bereiden.*

Ail, (m) (Aulx au pl.) *Knoflook.*

Aile, (f) *Vlerk*, *wiek*; *ſnelheid*, *gezwindheid*; *beſcherming*; *veeren van een lardeer-priem*(f); *buitenſte lood aan de glazen*; (n) ſur les ailes du vent, *op de vleugelen des winds*; rogner les ailes, *kortwieken*; il en tirera pié ou aile, *hy zal 'er haring of kuit van hebben*; il en a dans l'aile, *hy is in zyn wiek geſchooten*; il ne bat plus que d'une aile, *hy is uit de mat geſlaagen*; (*ſpr. w.*) aile gauche, *de linker vleugel*; des bouts d'ailes, *pennen*; *ſchachten.*

Ailé, ée (adj.) *Gevleugeld*; cheval ailé, *gevleugeld paerd*, Pegaſus. (*by Dichters*)

Aileron, (m) *Kleine vleugel*; *visvim*; *dwarsplank in een water-rad*; *kleine kraakbeenen aan de neus*, (f) *oor-lapje*, (n)

Aillette, (f) *Binnenſte rand van een ſchoen.*

Aillade, (f) *Spys met knoflook toebereid.*

Ailleurs, (adv.) *Elders*, *in een ander plaats*; d'ailleurs, *daarenboven*; *van elders*; par ailleurs, *door een ander plaats.*

Aimable, (adj.) *Beminnelyk*, *behaaglyk.*

Aimant, (m) *Zyl-magneet-ſteen.*

Aimanté, (ée (adj.) *Met een zylſteen*, *beſtreeken.*

Aimanter, (v. a.) *Met een zyl-ſteen beſtryken.*

Aimantin, ine (adj.) *'t Geen de kracht van een zyl-ſteen heeft.*

Aimé, ée (adj.) *Bemind*, *geliefd.*

Aimer, (v. a.) *Beminnen*, *liefhebben*; aimer mieux, *liever willen*; s'entr'aimer, *malkanderen beminnen.*

Aine, (f) *De lieſch.*

Ainé, ée (m. & f.) *Oudſte Zoon*, *of Dochter.*

Aineſſe, (f) Droit d'aineſſe, *eerſtgeboorte recht.*

Ainſi, (adv.) *Zoo*, *dus*, *daarom*, *dienvolgens*; il eſt ainſi fait, *dit is zyn* naturel; on eſt ainſi fait, *zoo is de eeuw*; ainſi n'avienne, *God verhoede het* (*oud w.*); ainſi ſoit-il, *het zy zoo*, *amen*, ainſi il conclut, *derhalven beſloot hy.*

Ajourné, ée (adj.) *Gedaagd.*

Ajourné, (m) *Een Gedaagde.*

Ajournement, (m) *Dagvaarding.*

Ajourner, (v. a.) *Dagvaarden*, *voor 't recht roepen.*

Ajouté, ée (adj.) *Bygevoegd*, *toegevoegd.*

Ajouter, (v. a.) *Byvoegen*, *toedoen*; ajouter foi, *geloof geeven.*

Air, (m) *De lucht*; *zwier*, *manier*; *bevalligheid* (*in Schild. k.*); *ſprong*, *ſteigering van een paerd* (*in de Ry-ſch.*); *ſtreek van de wind* (f); *liedje*, *gezang* (n); cela à un air de maître, *dat heeft een meeſterlyke zwier*; diſcourir en l'air, *zoo wat heen praaten*; prendre de grands airs, *zig grootſch aanſtellen*; des contes en l'air, *beuzelachtige vertellingen*; pren-

prendre l'air, *lucht scheppen*; avoir l'air grand, *een deftig gelaat hebben.*

Arain, (m) *Koper* (n); les injures s'écrivent sur l'airain & les bienfaits sur le sable, *beledigingen worden nooit, maar weldaden ras vergeten*; avoir un front d'airain, *onbeschaamd zyn*; le ciel est d'airain, *de hemel is ongunstig.*

Aire, (f) *Dorschvloer*; *vlakte van een vertrek*; *nest van een roofvogel*; *grootte van een wiskonstige figuur.*

Airée, (f) *Dorschvloer met koorn.*

Airer, (v. n.) *Nestelen.*

Airier, (v. a.) *De kwaade lucht uit een huis dryven, bewierooken.*

Ais, (m) *Berd, plank*; ais de carton, *blad bordpapier.*

Aisade ou Aissade, (f) *Het inkomen van den spiegel, (zee w.)*

Aisance, (f) *Gemak*, (n) *bekwaamheid.*

Aisances, (f. pl.) *Secreet, heimelyk gemak*, (n).

Aisceau, (m) *Kuipers-dissel.*

Aise. (m. & f.) *Rust, blydschap*, (f) *genoegen* (n); la guerre trouble l'aise de nos jours, *de oorlog stoort de wellust onzer dagen*; vivre à son aise, *op zyn gemak leven.*

Aise, (adj.) *Verblyd, vrolyk, lustig.*

Aisé, (adj.) *Ligt, gemakkelyk*; *welgegoed*; *handelbaar*; les aisez, *de gegoede lieden.*

à l'Aise, (adv.) *Zonder moeite*; six hommes de front y passent à l'aise, *ses man op een ry gaan 'er gemakkelyk door.*

Aisément, (m) *Secreet, huisje*, (n)

Aisément, (adv.) *Gemakkelyk, ligtelyk.*

Aisselle, (f) *Oxel onder de armen.*

Aissette, (f) *Kleine dissel.*

Aissieu, (m) *As van een wagen.*

Aitiologie, (f) *Ziektens-oorzaakkunde.*

Ajudant, (m) Adjudant *in een leger.*

Ajustages, (f. pl.) *De toestelling van waterpypen, trompen, enz.*

Ajuste, (f) *Aansplitzing van touwen, (zee w.)*

Ajusté, ée (adj.) *Opgeschikt, vereffend.*

Ajustement, (m) *Kleeding, vereffening*, (f)

Ajuster, (v. a.) *Opschikken, optooijen, vereffenen*; ajuster des balances, *schaalen gelyk maaken*; ajuster bien les coups, *de slooten wel aanbrengen, (in de scherm-sch.)* ajuster quelcun, *iemand afrossen.*

s'Ajuster, (v. r.) *Zig opschikken, zig voegen*; *overeenkomen.*

Ajustoir, (m) *Kleine schaal, (in de munt gebezigd)* (f)

Ajutage. (*Zie* Ajustages.)

A la fin, (adv.) *Eindelyk, ten laatsten.*

Alaise, (f) *Sluit-stuk, (by schrynwerk.)*

Alambic, (m) *Distileer-ketel*; l'affaire a passé par l'alambic, *de zaak is naauw onderzocht.*

Alambiquer, (v. a.) s'Alambiquer l'esprit, ou la cervelle, *zyn geest of herssens ergens over kwellen.*

Alan, (m) *Groote bulhond.*

Alaque, (f) *Plint, vierkant stuk waar op een zuil rust*, (n)

Alarguer, (v. n.) *Zig in de ruime zee begeeven.*

Alarme, (f) *Wapen-kreet, alarme, vreeze, ontrusting, ontsteltenis.*

Alarmé, ée (adj.) *Verschrikt, ontsteld.*

Alarmer, (v. a.) *Verschrikken, ontstellen.*

s'Alarmer, (v. r.) C'est bien là de quoi tant s'alarmer; *moet men zig daar over zoo ontstellen?*

Albâtre, (m) *Albaster*; (n) *witheid*, (f)

Alberge, (f) *Vroege perzik.*

Albergier, (m) *Vroege perzik-boom.*

Albique, (f) *Zeker wit of vet kryt.*

Albornos, (m) *Mantel met een kap, (by de Mooren)*

Albran, (m) *Jonge wilde Eend.*

Alchymie, (f) *Smelt-konst in metaalen. (lees* Alkymie)

Alchymique, (adj.) *Dat daar toe behoord.*

Alchymiste, (m) *Metaal-smelter, Goud-zoeker.*

Alcolifer, (v. a.) *Fynder, zuiverder maaken*, (*in Chym.*)
Alcoran, (m) *Het Turksch Wetboek*, (n) *alcoran*, (m)
Alcove, (m. mais le plus Souv. f.) *Alkove*, (m).
Alcyon, (m) *Tsvogel.*
Alderman, (m) *Scheepen, Raadsheer in Engeland.*
Alectorienne, (f) *Steen die in de maag der Haanen gevonden word.*
Alectoromancie, (f) *Waarzegging door middel van een Haan.*
Alectrion, (m) *Jonge Soldaat, gunsteling van Mars.*
Alégre, (adj.) *Vrolyk, blygeestig.*
Alégrement, (adv.) *Lustiglyk.*
Alégresse, (f) *Blydschap, lust.*
Alêne, (f) *Schoenmakers-els.*
Alênier. (m) *Elzen-maaker.*
Alentir, (v. a.) *Vertraagen; verzachten*, (*beter* ralentir)
Alentour, (adv.) *Rondom, omleggende*; d'alentour, *rondsomme*; lieux d'alentour, *omleggende plaatzen.*
Alerion, (m) *Kleine Arend zonder bek of klaauwen*, (*in Wapen-k.*)
Alerte, (adj.) *Wakker, vlug.*
Alerte, (adv.) *Sa, wakker! past op!*
Alethe, (m) *Indische Vogel bekwaam ter Patrys jacht.*
Alette, (m) *Kleine vleugel*, (*in Bouw-k.*)
Aleu, (m) Terre de franc aleu, *vry erf-leen*, (n)
Alevin, (m) *Kleine Visch; groei.*
Alevinage, (m) *Uitschot van Visch.*
Aleviner, (v. a.) *Een vyver met Visch voorzien.*
Alexipharmaque ou Alexitere, (adj. & subst. m.) *Tegenvergift*, (n)
Alezan, (m) *Een ros Paerd, Vos.*
Alezan, ne (adj.) *Ros-achtig* (*van Paerden gezegd*)
Aleze ou Alaise, (f) *Laaken om een zieken in te koesteren; 't smalste plankje van een paneel*, (n)
Alezé, ée, (adj.) Chevron alezé, *afgestompte sparre*, (*in Wapen-k.*)
Alfange, (f) *Soort van Lattouw.*
Alfier, (m) *Spaansche Vaandrig*, (*Spot-w.*)
Algalie, (f) *Holle pyp om de waterloozing te bevorderen*, (*in Heel-k.*)

Alganon, (m) *Ketting die de galei Slaaven draagen om ze te onderkennen*, (f)
Algarade, (f) *Schimp, smaad; vyandelyke inval.*
Algarot, (m) *Braak-purgeer-poeder*, (n)
Algébraïque, (adj.) *Dat tot den stel-regel behoord.*
Algébre, (f) *Stel-regel, Algebra*; c'est de l'algébre pour lui, *hy verstaat 'er niets van*, (*spr. w.*)
Algébriste, (m) *Die de Algebra verstaat.*
Algue ou gouëmon, (f) *Zeegras, wier*, (n)
Alhandal, (m) *Koloquint-koekje*, (*by Apoth.*)
Alhedade ou Alidade, (f) *Zekere liniaal in Wiskunde gebezigd.*
Alibi, (m) *Uitvlugt*, (f) *elders* (*Lat. w. in Recht.*) prouver la fausseté de l'accusation, par un alibi, *de ongegrondheid der beschuldiging, met op een ander plaats geweest te hebben, bewyzen.*
Alibi-forain, (m) *Iedele uitvlucht, voorwending*, (f)
Aliborum, où maître aliborum (m), *een doorslepen quant, looze vos, die voor geen een gat te vangen is.*
Alichon, (m) *Plank van een water-rad, waar op het water valt.*
Aliénable, (adj.) *Vervreemdbaar.*
Aliénation, (f) *Vervreemding, overdragt van goederen; afkeer*; aliénation d'esprit, *verwerring van zinnen.*
Aliéner, (v. a.) *Vervreemden*; aliéner des biens, *goederen verkoopen, vervreemden*; aliéner ses affections, *zyne liefde aftrekken*; s'aliéner, (v.r.) *zig afzonderen.*
Alignement, (m) *Afmeeting.*
Aligner, (v. a.) *Met een snoer afmeeten; item bespringen, dekken*, (*betrekkelyk tot Wolven*).
Aliment, (m) *Voedzel*, (n) *spyze*, (f) *onderhoud*, (n) les sciences sont les alimens de l'esprit, *de wetenschappen zyn voedzel voor het verstand.*
Alimentaire, (adj.) *Tot het onderhoud behorende*; pension alimentaire, *kostgeld.*

Alimen-

Alim..., (v. a.) ...oeden, *spyzen*, *onderhouden*, (*meest in Rechten*).

A...menteux, euse (adj.) Suc alimenteux, *voedend sap.*

Ali..éa, (m) *Begin van een nieuwe Linie*, (n)

A...inger, (v. a.) *Met Linnen voorzien.*

Aliquante, (adj.) Partie aliquante, *een getal dat van de deelinge overig is*, *als*, 4 *in* 14 *blyft* 2.

Aliquote, (adj.) Partie aliquote, *getal dat in een grooter uit opgaat.*

Ali..e. (*Zie* Aliz).

Alisé, ée. (*Zie* Alizé).

Alison, (f) Madame alison, *is zoo veel als domme, achtelooze Els*, (*Vrouwen naam*)

Alité, ée (adj.) *Bedlegerig.*

Aliter, (v. a.) *Het bed doen houden*; s'aliter, *zig te bedde leggen*, *uit hoofde van ziekte.*

Alize, (f) *De vrugt van een Lotus-boom.*

Alizé, ée (adj.) Vents alizez, *vaste-passaat-winden*, (*zee w.*)

Alizier, (m) *Een Lotus-boom.*

Alkali, (m) (*arab. w.*) *Zout dat uit de bergstoffen en kruiden getrokken word.*

Alkaliser, (v. a.) *Zout uit de mineraalen en planten trekken.*

Alkalisation, (f) *Het uittrekken daar van.*

Alkekengi, (m) *Jooden kars*, *kriek over zee.*

Alkhermes, (m) *Alkermes*, *hart versterkend middel*, (*in Geneesk.*)

Alkool, (m) (*arab. w.*) *Een alderfynste poeder*, (*in Chym.*)

Alkooliser, (v. a.) *Tot een alderfynste poeder sto ten.*

Allaiter, (v. a.) Zoogen, *met melk voeden*; allaiter un enfant, *een kind de borst geven.*

Allant, te (adj.) *gaande*; les allans & les venans, *de gaande en komende man*; un allant, *een die altyd herom loopt en niets verzuimd.*

Alléchement, (m) *Aanlokking*, (*boert. w.*) (f)

Allécher, (v. a.) *Aanlokken*, (*boert. w.*)

Allée, (f) *Laan*, *dreef*, *gang*, (f) *pad*; (n) après plusieurs allées & venuës, *na veel heen en weer loopen*; je lui ai donné l'allée & le venir, *ik heb hem muilpeeren links en rechts gegeven*, (*spr. w.*)

Allégation, (f) *Aanhaaling van eenig bewys-stuk of schryver.*

Allége, (f) *Een Ligter*, (*zeker Vaartuig*) (m)

Allégeance, (f) *Verligting*, (*Poët. w.*)

Allégement, (m) *De ligting van een Schip*, (f)

Allégement, (m) *Verligting*, (f) (Soulagement *is beter*)

Alléger, (v. a.) *Verligten*; *ligten*; cela allégera (*beter* soulagera) le mal, *dat zal het quaad verligten*; alléger un Vaisseau, *een Schip ligten.*

Allégerir, (v. a.) *Verligten*, *ligter maaken*, (*in de Ryschool*)

Allégorie, (f) *Verbloemde spreekwyze*, *leenspreuk.*

Allégorique, (adj.) *Verbloemd*, *byspreukig.*

Allégoriquement, (adv.) *Verbloemdelyk.*

Allégoriser, (v. a.) *Iets uitleggen*, *met gelykenissen*, *redeneeren.*

Allégoriseur, (m) *Verbloemde redenaar*, (*boert. w.*)

Allégoriste, (m) *Uitlegger van de Schrift door gelykenissen.*

Allégre. (*Zie* Alégre).

Alléguer, (v. a.) *Bybrengen*, *aanhaalen*; alléguer un passage de l'Ecriture, *een Schriftuur-plaats aanhaalen*; alléguer pour raison, *voor reden voorwenden.*

Alleluya, (m) *Een Lofzang*; *looft den Heere*, (*hebreeuwsch w.*) *item zuure klaver*, (*een kruid*)

Aller, (v. n.) *Gaan*, *enz.* je vais, tu vas, il va, nous allons, vous allez, ils vont; (reg.) j'allois, j'allois, je suis, j'étois, je fus allé; (irreg.) j'irai, tu iras, il ira, nous irons, vous irez, ils iront; va, qu'il aille, allons, allez, qu'ils aillent; que j'aille, &c. j'irois, tu irois, il iroit, &c. que j'allasse; allant, allé; allez en paix, *gaat in vrede*; ne faire qu'aller & venir, *altyd in beweging zyn*; je ne

ferai qu'aller & venir, *ik zal niet blyven, maar terstond weêrom zyn*; aller au devant de, *te gemoet gaan, voorkomen*; aller à l'excès, *buitenspoorig te werk gaan*; je n'ai rien dit qui aille à vous, *ik heb niets gezegt dat u raakt*; comment vont vos affaires? *hoe gaan u zaaken?* un rasoir qui va bien, *een scheermes dat wel snyd*; les extravagans ne vont gueres loin sans ennuyer, *die te veel praats hebben verveelen ras*; j'irai jusqu'à cent francs, *ik zal 'er honderd guldens aan waagen*; il y va de vôtre honneur, *uwe eer hangd 'er aan*; est ce ainsi que vous y allez? *is dat u manier?* il va sortir, *hy is gereed om uit te gaan*; il va être le plus infortuné des hommes, *hy staat op het punt om een allerongelukkigst man te worden*; allez, vous n'etes qu'un apprentif en cela, *loop, gy zyt 'er nog maar een Leerling in*; aller par haut & par bas, *zig onder en boven ontlasten*; cela s'en va sans dire, *dat spreekt van zelfs*; au pis aller, *op zyn quaadste genomen*; aller en bateau, *vaaren*; aller à cheval, en chariot, *te paerd, in een wagen ryden*; aller de pair avec quelcun, *met iemand gelyk zyn*; aller en course, *ter kaap vaaren*; aller au plus près du vent, *scherp by de wind houden, loeven*; aller de bout au vent, *in de wind zeilen*; aller vent largue, *ruimschoots zeilen*; (*zeewoord*) toutes les eaux des rivières vont à la mer, *al het water der rivieren loopt na zee*; rien ne va plus vite que le temps, *niets loopt raffer als de tyd*; ce calcul va à tant, *deeze reekening beloopt zoo veel*; cette piece de terre va en pointe, *dit stuk eindigt met een punt*; ces ouvriers vont lentement, *die werklieden zyn langzaam in hun doen*; le commerce ne va plus, *de koophandel gaat niet*; comment va votre santé? *hoe is 't met uw gezondheid?* aller ou le Roi va à pied, *op het huisje gaan*; Allons! (interj.) *kom aan! kom!* allons! allons nous en, *'t za wakker! laat ons heen gaan*; allons! finissons, *kom! laat ons 'er een einde van maaken.*

Aller, (m) Il a eu l'aller & le venir, (*spr. w.*) *hy heeft op beide de ooren gehad.*

S'en Aller, (v. r.) *Heenen gaan*; faire en aller, *weg jaagen*; il s'en va pleuvoir, *het gaat regenen*; s'en aller par terre, *vallen*

Alleure. (*Zie* Allure).

Allézer, (v. a.) *'t Geschut reinigen.*

Allézeur, (m) *Instrument daar toe*

Alliage, (m(*Menging der metaalen en andere dingen.*

Alliaire, (f) *Wilde knoflook.*

Alliance, (f) *Verbond*; (n) *vermaagschapping*; *vermenging*; (f)

Allié, ée (adj.) *Verbonden*; *vermaagschapt, vermengd.*

Allié, ée (m. & f.) *Een Bondgenoot*; *verwant.*

Allier, (v. a.) *Metaalen of iets anders mengen*; *verbinden*; s'allier, (v. r.) *zig verbinden, zig vermaagschappen.*

Allier, (m) *Patrys-net*, (n)

Allobroge, (m) *Een Savoyaard, een Dommerik, Lompert.*

Allocation, (f) *Goedkeuring, aanneeming eener rekening.*

Allocution, (f) *Opentlyke aanspraak van een Keizer of Legerhoofd tot zyn volk, in oude gedenkstukken vertoond.*

Allodial, ale (adj.) *Erflyk*; des biens allodiaux, *onleenroerige Goederen.*

Alloi. (*Zie* Aloi).

Allonge. (*Zie* Alonge).

Allouable, (adj.) *Dat men in eene rekening toelaaten kan.*

Alloué, (m) *Eenen in de plaats van eenen anderen aangestelde in eenige zaak*; *item een uitgeleerde Leerjongen die voor knegt by zynen Meester blyft.*

Allouer, (v. a.) *Een post in eene rekening gelden laaten, goedkeuren.*

Allouvi, ie (adj.) *Hongerig, vratig als een Wolf.*

Alluchon, (m) *Tand die in het kam rad van een Molen vat.*

Allumelle, (f) *Lemmer van een mes* (n); *een Priesters rok zonder mouwen.*

Allumer, (v. a.) *Aansteeken*; allumer de la discorde, *tweedragt stigten, verwekken.*

Allumette, (f) *Zwavelstok*, (m) *iets daar men meê aansteekt.*

Allure, (f) *Gang, tred*; (m) je connois ses allures, *ik ken zyn manieren.*

Allusion, (f) *Zinspeeling.*

Alluvion, (f) *Aanspooring, aanwas van land.*

Almodie, (f) *Schuitje der Wilden*, (n)

Almanach ou Calendrier, (m) *Almanak, Maandwyzer.*

Alocation. (*Zie* Allocation).

Aloë, ou Alois, (m) *Aloë, (Artzeny).*

Aloi, (m) *Munt-stof*; *alloy*; *item waarde daar van*; ses connoissances sont de bon aloi, *zyne kundigheden zyn egt.*

Aloiau. (*Zie* Aloyau).

Alonge, (f) *Iets dat aangehecht word om te vereenigen*; *hair-lok*; *item (in Scheepsb.) een oplang, steeker*; *item Krombouten.*

Alongement, (m) *Verlenging*; *uitstrekking.*

Alonger, (v. a.) *Verlengen, langer maaken*; alonger le bras, *den arm uitsteeken*; alonger la courroie, (*spr. w.*) *ongeoorloofde winst neemen.*

Alopécie, (f) *Uitvalling van 't hair.*

Alors, (adv.) *Als dan, toen, toenmaals, op die tyd.*

Alose, (f) *Een Elft, (visch)*

Alouchi, (m) *Gom van de Kaneelboom.*

Alouer. (*Zie* Allouer).

Alouette, (f) *Een Leeuwerik.*

Alourdir, (v. a.) *Dom maaken, verdooven, (gem. w.)*

Alouvi. (*Zie* Allouvi).

Aloyage. (*Zie* Alliage).

Aloyau, (m) *Een Harst, dy-stuk.*

Aloyer, (v. a.) *Metaalen mengen.*

Alpen ou Alpage, (m) *Onbeploegd land*, (n)

Alphabet, (m) *Het A, B, C.* (n)

Alphabétique, (adj.) *Alphabetisch, volgens het A, B, C.*

Alte. (*Zie* Halte).

Altérable, (adj.) *Veranderbaar, veranderlyk.*

Altérant, ante (adj.) *Dorst verwekkend, (in Geneesk.)*

Altératif, ive (adj.) *Dat iets veranderen, omkeeren kan.*

Altération, (f) *Verandering*; *ontsteltenis*; *dorst.*

Altercas, (*oud w.*) *Twist.*

Altercation, (f) *Twist*, (f) *harrewarren*, (n)

Altérer, (v. a.) *Veranderen, vervalschen*; *dorst verwekken*; la debauche altére la santé, *de overdaad bederft de gezondheid*; s'altérer, (v. r.) *dorstig worden*; *erger worden.*

Alternatif, ive (adj.) *Beurtelings.*

Alternative, (f) Avoir l'alternative, *de keuze van twee zaaken hebben.*

Alternativement, (adv.) *By beurten, by verwisseling.*

Alterne, (adj.) *Beurtelings geplaatst of staande.*

Alterné, ée (adj.) (*in Wapenk.*) *Kruiswyze geplaatst.*

Alterner, (v. a.) *By verwisseling af en aanstellen.*

Altesse, (f) Son Altesse Sérénissime, *Zyne, Haare Doorlugtige Hoogheid.*

Altier, ere (adj.) altierement, (adv.) *Trots, fier, (weinig geb.)*

Altimetrie, (f) *Hoogte meeting.*

Alude, (f) *Gekleurd Schaapenleêr*, (n)

Aludel, (m) Sublimeer *pot, (by Smelters)*

Alvéole, (m) *Sand-hol, celletje van een Bye-korf*; *het binnenste van het oor*; *holligheid daar een bloem in legt op de plant.*

Alvin (*Zie* Alevin).

Alumelle. (*Zie* Allumelle).

Alumiere, (f) *Aluin-maakery.*

Alumineux, euse (adj.) *Aluinig.*

Alun, (m) *Aluin.*

Aluner, (v. a.) *Aluinen, in aluinwater doopen.*

Alure. (*Zie* Allure).

Amabilité, (f) *Beminnens waerdigheid.*

Amadis, (m) Ou bouts de manche, *mouwtjes van binnen aan de mouw gehegt.*

Amadote, (f) *Amadoten peer.*

Amadou, (m) *Tuntel, zwam.*

Amadouer, (v. a.) *Vleien, flikkefloijen, streelen.*

Amaigrir, (v. a.) *Mager maaken; slegten, dunner maaken, (by Timmerl.)* amaigrir un champ, *eenen akker uitputten.*

Amaigrir, (v.n.) s'amaigrir, (v.r.) *Vermageren, uitteeren.*

Amaigrissement, (m) *Vermagering,* (f)

Almagamation, (f) *Verkalking,* Calcineering *van Metaal.*

Amalgamer, (v. a.) *Metaal met Kwikzilver mengen, oplossen.*

s'Amalgamer, (v. r.) *Zig* Calcineeren.

Amande. (*Zie* Amende).

Amande, (f) *Amandel; item pit, kern van een vrugt.*

Amandé, (m) *Amandel-melk,* (f)

Amandier, (m) *Amandel-boom.*

Amant, ante (m. & f.) *Minnaar; Minnaares.*

Amarante ou Amaranthe, (f) *Amarant, duizend-schoon, fluweelbloem.*

Amaranthine, (f) *Een soort van Anemonie.*

Amarque, (f) *Haven-tonne, Baak, zee w.)*

Amarrage, (m) *Het ankeren, meeren van een Schip; item het Ankertouwerk;* (n) *zeizing van twee touwen aan malkanderen.*

Amarrer, (f) *Meer-touw, Kabeltouw,* (n)

Amarrer, (v. a.) *Een Schip meeren, vast maaken; item het wand vast maaken, beleggen, sorren, (Scheeps w.)*

Amas, (m) *Vergaaring, meenigte,* (f) *hoop.*

Amasser, (v. a.) *Verzamelen, by een schraapen, opraapen;* s'amasser, (v. r.) *by een komen.*

Amassette, (f) *Schilders opraapmes of spaantje,* (n)

Amateloter, (v. a.) *Twee en twee Matroozen by een zetten om te werken.*

Amateur, (m) *Beminnaar, Liefhebber.*

Amatir, (v. a.) *Goud of zilver doof maaken, wit kooken.*

Amaurose, (f) *Star op 't oog.*

Amazone, (f) *Heldin, Amazoon.*

Ambact, (m) *Ambacht, (distrikt in Vlaanderen).*

Ambages, (f. pl.) *Groote omwegen in de reden.*

Ambarvalles, (m. pl.) *Feest ter eere van* Ceres *by de oude Romeinen om een overvloedige oogst.*

Ambassade, (f) *Gezantschap,* (n)

Ambassadeur, (m) *Gezant, Afgezant; aankondiger.*

Ambassadrice, (f) *Gezantsvrouw; boodschapster.*

Ambesas, (m) 2 *eenen in dobbelspel.*

Ambidextre, (adj.) *Slinks en regts zyn, beide handen even goed gebruiken.*

Ambigu, (m) *Maaltyd daar de geregten en vrugten teffens opgedragen worden;* c'est un ambigu on ne sait ce qu'il est, *het is een mengelmoes men weet niet wat hy is.*

Ambigu, üe (adj.) *Dubbelzinnig.*

Ambiguité, (f) *Twyffelagtigheid.*

Ambigument, (adv.) *Dubbelzinniglyk.*

Ambitieusement, (adv.) *Staatzugtiglyk.*

Ambitieux, euse (adj. & subst.) *Staatzugtig, eergierig; een staatzugtige.*

Ambition, (f) *Sterk verlangen naar iets, staatzucht.*

Ambitionner, (v. a.) *Zeer na iets begeeren, staan.*

Amble, (m) Cheval qui va l'amble, *Paerd dat den tel gaat.*

Ambler, (v. n.) (*beter*) aller l'amble, *den tel gaan.*

Ambleur, (m) *Een onderberyder in een Konings stal.*

Amblygone, (m) ou Angle obtus, *stompen-hoek, (in Landm.)*

Amblyopie, (f) *Verduistering der oogen.*

Ambon, (m) *Verheven plaats in een Kerk voor de Zangers,*

Ambonoclafte, (m) *Haater van Kerk muziek.*

Amboutir ou Emboutir, (v. a.) *Gedreven werk maaken.*

Amboutiffoir, (m) *Werktuig daar toe.*

Ambre, (m) *Amber, Barnfteen*; ambre gris, *amber grys*, (*zekere gomme*)

Ambrer, (v. a.) *Amberen*, *met amber bereiden.*

Ambrette, (f) *Amber bloem.*

Ambroifie, (f) *Goden-fpys*, (*by de Digteren*)

Ambulant, ante (adj.) *Omwandelend*, *omreizend.*

Ambulant, (m) *Een die op 't Land herom ryd om op de* Collecteurs *agt te geven*; *item een Reiziger*, *Zwerver*, *als Toneelfpeelders*, *enz.*

Ambulatoire, (adj.) *Plaats verwiffelend*; *onbeftendig.*

Ame, (f) *Ziel*, *geeft*, *moed*; ame mercenaire, *een baatzugtige ziel*; rendre l'ame, *de geeft geven*; fur mon ame, *op myn gewiffen*; une ame vivante, *eene levendige ziel*; ma chère ame, *myn waarde ziel*; l'ame d'un canon, *de loop van een gefchut*; l'ame d'une dévife, *de woorden van een zinfpreuk*; l'ame du violon, *de hafpel van een viool*; l'ame de fagot, *'t binnenfte van een takkebos*; ame de vin, *aam wyn.*

Amé, ée (adj.) (*in de Koninglyke brieven gebruikelyk*) à nos amés & féaux, *aan onze lieve en getrouwe.*

Ameifter, (m) *Burgermeefter in Straasborg.*

Amélette. (*Zie* Omelette).

Amélioration, (f) *Verbetering*, (*in Rechten*)

Améliorer, (v. a.) *Huis of Erf verbeteren.*

Amélioriffement, (m) *Verbetering*, (f)

A même, (adv.) Vouz êtes à même, faites ce qu'il vous plaira, *gy zyt u eigen meefter*, *doed wat u belieft*, (*weinig gebruikt*)

Amen, (m) *Het zy zoo*, *Amen.*

Amenage, (m) *Het aanvoeren*, *voerloon*, (n)

Amenagement, (m) *Het toevoeren*, (n)

Amenager, (v. a.) *Hout aanvoeren.*

Amendable, (adj.) *Dat verbeterd worden kan*; *item ftrafbaar wegens geldboete.*

Amende, (f) *Geldboete*; mettre à l'amende, *in boete beflaan*; *bekeuren*; amende honorable, *opentlyke Kerkboete.*

Amendé, ée (adj.) *Verbeterd*; *bemift*; *bekeurd.*

Amendement, (m) *Verbetering*; *mifting van Land*; *boete oplegging*; *betering van eenen zieken*; amendement de vie, *betering des levens.*

Amender, (v. a. & n.) *Beteren van ziekte*; *werk of Land verbeteren*; *boete opleggen*; s'amender, (v. r.) *beter worden in gezondheid of zeden.*

Amener, (v. a.) *Aanvoeren*; amener des marchandifes, *goederen aanbrengen*; amenez le avec vous, *brengt hem met u*; amener à la raifon, *tot reden brengen*; amener les voiles, *de zeilen ftryken*; amener le pavillon, *de vlag ftryken*, *zig overgeven*; amener un vaiffeau *een Schip by haalen*, *naderen*, *in winnen*; (*zee w.*) un malheur amene fon frere, *'t eene ongeluk komt by 't anderen*, (*fpr. w.*)

Aménité, (f) Aménité d'un lieu, *d'aangenaamheid van een plaats.*

Aménuifer, (v. a.) *Verdunnen*, *dun fchaaven.*

Amer, ere (adj.) *Bitter*; *fmertelyk*; l'onde amere, *de zoute zee.*

Amer, (m) *Gal van Vifch*, *enz.* (f)

Amérement, (adv.) *Bitterlyk.*

Amertume, (f) *Bitterheid*; *fmerte*, (f) *ongenoegen* (n); adoucir les amertumes, *de fmerten verzagten.*

Amefurement, (m) *Afmeeting*, (f)

Amefurer, (v. a.) *Afpaffen.*

Améthyfte, (f) *Amathyft*, (*edel gefteente*)

Ameublement, (m) *Stoffeering*; (f) avoir un fort joli ameublement, *een fraaye huisraad hebben.*

Ameubler ou Emmeubler, (v. a.) *Stoffeeren met huisraad.* (*Zie* Meubler).

Ameublir, (v. a.) (*in Regten*) *Vafte goederen onder de loffe rekenen*; *item aarde omfpitten.*

Ameubliffement, (m) *Het maaken*

ken van vaste goederen tot losse; (n) *omspitting*; (f)

Ameutement, (m) *'t Zamenkoppelen van Jagthonden.*

Ameuter, (v. a.) *Jagthonden koppelen*; *item honden of menschen ophitzen*; s'ameuter, (v. r.) *'t zamen rotten.*

Ami, ie (subst. & m. f. adj.) *Vriend, vriendin*; *vriendelyk*; agir en ami, *als een vriend handelen*; m'amie, *myn liefste*; les bons comptes font les bons amis, *effen reekening maakt goede vriendschap*, ami lecteur! *bescheiden leezer*!

A-mi, (adv.) A-mi chemin, *half weg.*

Amiable, (adj.) *Vriendelyk.*

à l'Amiable, (adv.) Terminer un different à l'amiable, *een geschil in der minne effenen.*

Amiablement, (adv.) *Vriendelyk.*

Amiante, (m) *Steen vlas*, *gemaakt van een steen aldus genaamd.*

Amical, (adj.) Lettre amicale, *vrienden brief.*

Amicalement, (adv.) *Vriendswyze.*

Amict, (m) *Priesterlyk hoofd- en schouder kleed*, (n)

Amidon, (m) *Styfzel*, (f)

Amidonnier, (m) *Styfzel-maaker-verkooper.*

Amignarder, (v. a.) (*beter* Mignarder) *Streelen*, *liefkoozen.*

Amignoter, (v. a.) *Bederven met liefkoozen*, *gelyk de minnen de kinderen doen.*

Amincer, (v. a.) *Dun maaken*, *verdunnen.*

Amineur, (m) *Een Zout-meeter.*

Amiral, (m) *Zee-voogd*, *Admiraal*; *Admiraals-schip.*

Amiral, le (adj.) *Admiraalsch.*

Amirale, (f) *Admiraals Vrouw*; *Admiraal-galei.*

Amirauté, (f) *Admiraalschap*, (n) *Admiraliteit.*

Amissibilité, (f) *Hoedanigheid van het geen verlooren kan worden*, (*in de Godgeleerdheid*)

Amissible, (adj.) *Verliesbaar.*

Amit. (*Zie* Amict).

Amitié, (f) *Vriendschap*, *beleefdheid*; amitié des couleurs, *overeenkomst der verwen*; (*in Schilderk.*) faitez moi cette amitié, *doed my die gunst.*

Ammites, (f) *Zand-steen.*

Ammoniac ou Armoniac, (m) *Salmiac*, (*eene gomme*)

Amnios, (f) *Tweede dunne huid die eene ongeboorene vrugt omvat.*

Amnistie, (f) *Vergiffenis van alle verongelykingen.*

Amodiateur, (m) *Pagter*, *verpachter*, (*zie ook* Fermier)

Amodiation, (f) *Verpagting.*

Amodier, (v. a.) *Pagten*; *verpagten*, *in huur nemen of geven.*

Amoindrir, (v. a.) *Verminderen.*

Amoindrir, (v. n.) s'amoindrir, (v. r.) *Minder*, *slegter worden.*

Amoindrissement, (m) *Vermindering*, (f)

Amoins de, (conj.) à moins de vingt pistoles vous ne l'aurez pas, *minder als 20 pistoolen zult gy 't niet hebben*; à moins que j'aye, *ten zy dat ik hebbe*; à moins que d'avoir étudié, *ten zy dat men gestudeerd hebbe.*

Amoise, (f) *Eene dwars sparre.*

Amolettes, (f. pl.) *Spil-braadspitgaaten*, (*Scheeps.w.*)

Amollir, (v. a.) *Verzagten*, *week maaken*; *laf- verwyfd-maaken*; s'amollir, (v, r.) *gedwee worden*; *verwyfd worden.*

Amollissement, (m) *Verzagting*, (f)

Amomie, (m) *Jamaica peper.*

Amonceler, (v. a.) *Ophoopen.*

Amonêter, (v. a.) *Vermaanen.* (*Zie* Admonêter).

Amonition, (f) Pain d'amonition, Commis-*brood.*

Amont, (adv.) *Tegen stroom*, *opwaards*; le vent d'amont, *d'oosten wind.*

Amorce, (f) *Aas*, *lok-aas*; (n) *aanlokking*; (f) *het kruid op de pan van een vuur-roer*; (n)

Amorcer, (v. a.) *Aas aan een hengel doen*; *iemand aanlokken*, *aamoemoedigen*; *kruid op de pan van een vuur-roer doen.*

Amor-

Amorçoir, (m) *Steek-boor der wagen of rademakers*, (n)

Amortir, (v. a.) *Afloſſen; verſterven; uitbluſſchen;* amortir une bale, *een kogel dempen;* amortir les paſſions, *de hartstochten verkoelen;* amortir les rentes, *renten afloſſen.*

Amortiſſable, (adj.) *Dat afgeloſt kan worden.*

Amortiſſement, (m) *Afloſſing; verſterving; demping;* (f)

Amovibilité, (f) *Herroepelykheid, dat afgezet kan worden.*

Amovible, (adj.) *Herroepelyk.*

Amour, (m) *De God der liefde,* Cupido; *de liefde, de min;* pour l'amour de moi, *om mynent wil;* mon amour, m'amour, *myn ſchat, myn hert; (in 't meervoud is dit woord* feminin) *als 't liefde betekend.*

Amouraché, ée (adj.) *Verliefd.*

s'Amouracher, (v. r.) *Verliefd worden, (gem. w.)*

Amourette, (f) *Heimelyke minhandel; item kalverliefde.*

Amoureuſement, (adv.) *Minnelyk.*

Amoureux, euſe (adj.) *Verliefd.*

Ampateler, (v. a.) *Wol blaauw verwen.*

Ampelite, (f) *Aarde die zig in olie ontbind en dan diend om 't hair zwart te maaken.*

Amphibie, (m. & adj.) *Dat te water en te land leefd; als een Otter, enz.*

Amphibologie, (f) *Dubbelzinnigheid.*

Amphibologique, (adj.) *Dubbelzinnig.*

Amphibologiquement, (adv.) *Dubbelzinniglyk.*

Amphiptere, (m) *Slang met twee vleugelen,* (f)

Amphisbene, (m) *Slang met twee hoofden,* (f)

Amphiſciens, (m) *Inwoonders van de verzengde Lucht ſtreek.*

Amphitheâtre, (m) *Een ronde Schouwburg,* (f)

Amphitrite, (f) *Godinne der zee.*

Ample, (adj.) *Ruim, breed, wyd, uitgebreid;* robe ample, *wyde rok;* ample matiere, *wyd luftige ſtoffe,* ample pouvoir, *uitgeſtrekte magt.*

Amplement, (adv.) *Breed.*

Ampleur, (f) *Ruimte, van klederen gezegd)*

Ampliateur, (m) *Uitbreider, vergrooter.*

Ampliatif, ive (adj.) *Dat uitſtrekt, vermeerderd.*

Ampliation, (f) *Uitbreiding; verlenging.*

Amplier, (v. a.) Amplier le terme d'un paiement, *de tyd van betaaling verlengen;* amplier un criminel, *eenen misdadiger zyn vonnis opſchorten;* amplier un priſonnier, *eenen gevangenen meer ruimte geven, (in regten).*

Amplificateur, (m) *Uitbreider; vergrooter; (in redenk.)* amplificateur des impôts, *een die meer ſchattingen vraagd als hem toekomen.*

Amplification, (f) *Vergrooting, cierlyke uitbreiding.*

Amplifier, (v. a.) *Uitbreiden, vergrooten, door omſtandigheden.*

Ampliſſime, (adj.) *Zeer voortreffelyk, (eertytel op de hooge Schoolen gebruikelyk; als:* Recteur ampliſſime).

Amplitude, (f) *Wydte der Sterren op- en onder-gang, van de middel-lyn.*

Ampoule, (f) *Een blaâr,* (f) *water-blaasje; glaze fleſje;* (n) la ſainte ampoule, *olieſles ter zalvinge der Koningen van Vrankryk.*

Ampoulé, ée (adj.) *Opgeblazen,* un ſtyle ampoulé, *een hoogdravende ſtyl.*

Ampoulette, (m. plur.) *Zandloopers, op een Schip.*

Amputation, (f) *Lid-afzetting.*

Amputer, (v. a.) *Een lid afzetten, (in Heelk.)*

Amuler. (*Zie* Amurer).

Amulette, (m) *Een aan den hals hangend geneesmiddel tegen toverye.*

Amurca, (f) *Olyf-olie droes, dienende tot geneesmiddel.*

Amurer, (v. a.) Amurer la grande voile, *het ſchoover zeil toezetten, (zee w.)*

Amures, (f. pl.) *Hals-gaaten op een Schip.*

Amuſant, ante (adj.) *Aangenaam, tydverdryvend.*

Amusement, (m) *Tydkwisting; tydkorting*, (f) *tydverdryf*, (n)

Amuser, (v. a.) *Ophouden; by de neus leiden*; s'amuser à raisonner d'une chose avec quelcun, *iemand over eene zaak met redenkaveling bezig houden*; il s'amuse à des sottises, *hy houd zig met zotternyën op*; s'amuser aux accessoires & negliger le principal, *de toevallige zaaken gade slaan, en de hoofdzaak verzuimen.*

Amusette, (f) *Klein vermaak*, (n) *speelpop*, (f)

Amuseur, (m) *Tyd-verdryver; bedrieger; misleider*; amuseur de filles, *een meisjes bed ieger.*

Amusoir, (m) Amusoir de petits enfans, *kinderachtig tyd verdryf.*

Amydon. (*Zie* Amidon).

Amygdales, (f. pl) *Amandelen in de keel*, (*in Ontleedk.*)

An, (m) *Jaar* (n); l'an solaire. *het zonnen-jaar*; l'an de grace, *het jaar na Christi geboorte*; j'ai trente ans passé, *ik ben boven de dertig jaaren oud*; bon an, mal an, ce prè rapporte tant, *het eene jaar door het andere, brengd deze weide zoo veel op.*

Anabaptisme, (m) *Wederdooping*, (f)

Anabaptiste, (m) *Een doopgezinde, wederdooper.*

Anachorete, (m) *Soort van Kluizenaar, Heremyt.*

Anachronisme, (m) *Misslag in de tydreekening.*

Anagogie, (f) *De geestelyke beduidenis der Schrift.*

Anagogique, (adj.) *Vol geheim, diepzinnig.*

Anagrammatiste, (m) *Letter-keerdigter.*

Anagramme, (f) *Naam-letterkeer.*

Anagyris, (f) *Boon-boom*, (m) (*stinkend gewas*)

Analeptique, (adj.) *Versterkend*, (*in Geneesk.*)

Analogie, (f) *Overeenstemming; gelykheid in de woorden, afleiding.*

Analogique, (adj.) *Overkomstig.*

Analogiquement, (adv.) *Overeenkomstiglyk.*

Analoque, (adj. & subst. m.) *Overeenkomende; overeenkomstig*, (f)

Analyse, (f) *Oplossing van eene zaak of reden.*

Analyser, (v. a.) *Een zaak ontbinden, ontleden.*

Analyste, (m) *Een daar in ervaren.*

Analytique, (adj.) *Oplossend.*

Ananas, (m) *Ananas*, (*zekere Indiaansche vrucht van een goede smaak*)

Anapeste, m) *Voet van 2 korte en 1 lange syllabe*, (*in Poëzy*)

Anapestique, (adj. m.) *Dat van dien aard is.*

Anaplérotique, (adj. & subst.) *Vleesch maakend middel.*

Anarchie, (f) *Heerschloosheid, staat van een land, 't welk zonder opperhoofd, overheid is.*

Anarchique, (adj.) *Gescheurd, verward, zonder opperhoofd.*

Anastomose, (f) *Vereeniging van de uiterste der aderen*, (*in Ontleedk.*) *opening*, (*in Heelk.*)

Anastomotique, (m) *Middelen om de aderlatingen te bevorderen*, (n) (*in Geneesk.*

Anathématiser, (v. a.) *Vervloeken, in den ban doen.*

Anathême, (m) *Vervloeking*, (f) *Kerken-ban*, (m)

Anatolisme, (m) *Woeker-contract*, (n)

Anatomie, (f) *Ontleedkunde* (f); *naauw onderzoek*, (n).

Anatomique, (f) *Ontleedkundig.*

Anatomiquement, (adv.) *Ontleedkundiglyk.*

Anatomisé, ée (adj.) *Ontleed; naauw onderzocht.*

Anatomiser, (v. a.) *Een Lichaam ontleeden; eene zaak naauw onderzoeken.*

Anatomiste, (m) *Ontleeder, ontleedkundige.*

Anatron, (m) *Vlug zout en schuimzel van glas, getrokken uit de smeltkroes; item zilver dat zig aan onderaardsche verwulfzels vind*, (n)

Ance, (f) *Zee boezem, kom, golf of baay van weinig diepte.*

Ancêtres, (m. pl.) *Voor-ouders.*

Ancette, (f) *Kleine Zee boezem.*

Ancettes, ou Cobes de boulines, *Leen-*

Leeuwers oogen in het lyk om touwen door te steeken, (*Scheeps w.*)

Anche, (f) *Houte goot waar door het meel in den tremel of kist van de moolen valt*; *tongetje van een Schalmey*. (n)

Anchois, (m) *Ansjovis*.

Ancholie, (f) *Akelei bloem*.

Anchue, (f) *Inslag*, (*by Weevers*).

Ancien, ne (adj.) *Oud*; savoir l'histoire ancienne & moderne, *de oude en hedendaagsche historie weeten*.

Anciens, (m. pl.) Anciens de l'Eglise, *ouderlingen der Kerk*; les anciens Pères, *de Oudvaders*; les anciens du peuples, *de voorstanders des volks*.

Anciennement, (adv.) *Van ouds, eertyds*.

Anciennes, (f) *Oude Bagynen*.

Ancienneté, (f) Ancienneté des maisons, *de oudheid der geslachten*; l'ancienneté regle le rang, *d'ouderdom bepaald aen rang*.

Ancrage, (m) *Anker-grond*, (f) *het werpen van 't Anker*; droit d'ancrage, *Haven-geld*.

Ancre, (f) *Scheep-anker*; *Anker in een muur* (n); *toevlucht*; *Anker*, (*ôde deel van een Oxhoofd*)

Ancré, ée (adj.) *Geankerd*; (*in Wapenk.*) croix ancrée, *kruis met een anker*.

Ancrer, (v. n.) *Ankeren*, *vast zitten*; s'ancrer, (v. r.) *zig ergens neerzetten*.

Ancrure, (f) *Vouw in Laken*, (*by Droogscheerders*)

Andabate, (m) *Geblinde schermer*, (*by d'ouden*)

Andaillots, (m. pl.) *Leeuwertjes, groote slag-ringen*, (*Scheeps w.*)

Andain, (m) *Gras dat de Maaijer in eenen slag afmaait*

Andoulle, (f) *Beuling, worst*.

Andouillé, ée (adj.) *Tot worst gemaakt*.

Andouillers, (m. pl.) *Kleine takken der harts hoornen*.

Andouillette, (f) *Gebakt Kalfsvleesch, frikkedel*.

Androgyne, (m) *Twee-slachtig-mensch*, (n)

Androïde, (m) *Menschelyke figuur die door kunst spreekt of gaat*.

Ane, (m) *Een Ezel*; *botmuil*; *bok, schraag*, (*voor Timmerl.*) à laver la tete d'un âne, on y perd la lessive, *het is de Moriaan geschuurd, vergeefschen arbeid*; fait en dos d'âne, *met een scherpen rug*; monter sur l'ane, *bankeroet speelen*; sauter du coq à l'ane, *van den os op den ezel, van den bak op den tak springen*; (*spr. w.*) contes de peaux d'ânes, *oude wyfs vertellingen*, (*spr. w.*)

Anéantir, (v. a.) *Vernietigen*; s'anéantir devant Dieu, *zig voor God verootmoedigen*; tout s'anéantit à la fin, *alles vergaat eindelyk*.

Anéantissement, (m) *Vernietiging*, (f)

Anecdote, (f) *Gedenkschrift*, (n)

Anée, (f) *Een Ezels-vragt*.

Anemone, (f) *Klap-roos*.

Anemoscope, (m) *Wind en weêrwyzer*.

Anerie, (f) *Plompheid*; *onwetenheid*.

Anesse, (f) *Eene Ezelinne*.

Anet, ou Aneth, (m) *Dille*, (*zeker kruid*)

Aneurisme, (m) *Gezwel door kwetzingen eener slag-ader veroorzaakt*.

Anfractueux, euse (adj.) *Bogtig, krom, slangs-gewys, kronkelend*.

Anfractuosité, (f) *Bogtigheid, kromte*.

Angar, (m) *Wagen schuur*, (f)

Ange, (m) *Een Ketting-kogel, item zeker Visch gelyk aan een Roch*.

Ange, (m) *Een Engel*; ange gardien ou tutelaire, *bescherm-engel*; mon bel ange! *myn lief engeltje*.

Angéiographie, (f) *Beschryving der maat, gewigt en vaaten*.

Angéiologie, (f) *Beschryving der inwendige deelen des lighaams*.

Angelique, (f) *Engelagtig, uitsteekend*.

Angeliquement, (adv.) *Engelagtiglyk*.

Angelot, (m) *Kleine kaas*; *item zekere oude munt*.

Angle, (m) *Hoek*; angle droit, aigu, obtus, rectiligne, mixti ligne, spherique, curviligne, *een rech-*

rechte, *ſcherpe* , *ſtompe* , *lynrechte*, *ongelyke*, *kogel-ronde*, *kromme hoek*, (*in Landm. k.*)

Anglet, (m) *Ruimte tuſſchen verband ſteenen*, (*in Bouwk.*)

Angleux, euſe (adj.) *Hoekig*; une noix angleuſe, *een ſteen-noot.*

Anglican, ane (adj.) l'Egliſe anglicane, *de Kerk van Engeland.*

Anglicisme, (m) *Engelſche ſpreekwyze*, (f)

Angoiſſe, (f) *Angſt*; poire d'angoiſſe, *een kroppende peer*; *bal die de Struikroovers de menſchen in de mond ſteeken, om niet te kunnen ſchreeuwen*; angoiſſe de la mort, *doods-angſt.*

Anguichure, (f) *Jaagers ſchouder-riem*, (m)

Anguillade, (f) *Zweep van aalsvel*; *ſlag daar mede.*

Anguille, (f) *Aal*; (m) en preſſant trop l'anguille on la perd, *haaſtige ſpoed, zelden goed*; il y a anguille ſous roche, *daar is iets heimelyks op til.*

Anguillers ou Anguillées, (f. pl.) *Lokgaaten op een Schip, waar door het water naar de pomp loopt.*

Angulaire, adj.) Pierre angulaire, *Hoek-ſteen.*

Anicrooche, (f) *Uitvlucht, hindernis, zwaarigheid.*

Anier, iere (m. & f.) *Ezel-dryver, dryffter.*

Anil, (m) *Plant waar van de indigo bereid word.*

Animadverſion, (f) *Aanmerking, beriſping.*

Animal, (m) *Een dier*, *verſtandeloos menſch.*

Animal, ale (adj.) Eſprit animal, *dierlyke geeſt*; vie animale, *dierlyk leeven.*

Animation, (f) *Bezieling.*

Animer, (v. a.) *Bezielen*; *aanmoedigen*; *gevoelig maaken*; s'animer, (v. r.) *aangemoedigt*, *vergramt worden*; *een nieuwe glans verkrygen.*

Animoſité, (f) *Vyandſchap*, *haat, verbittering.*

Anis, (m) *Anys*, (*plant en zaad*)

Annal, ale (adj.) *Dat een jaar duurd*; commiſſion annale, *bediening voor een jaar.*

Annales, (f. plur.) *De Jaarboeken.*

Annaliſte, (m) *De Schryver daar van.*

Annate, (f) *Jaarlykſche inkomſt voor den Paus van een openſtaand Kerkelyk ampt.*

Anneau, (m) *Een ring*; anneau de cléf, *ſleutel-ring.*

Année, (f) *Een jaar*, (n) *jaars tyd*; (f) l'année courante, *het loopende jaar.*

Anneler, (v. a.) (*beter* boucler les cheveux) *het hair in lokken krullen.*

Annelet, (f) *Klein ringetje*, (n)

Annelets, (m. pl.) *Lofwerk*, (*in Bouwk.*) (n)

Annelure, (f) *Krulling van het hair in lokken.*

Annexe, (f) *Byvoegzel*, *aanhangzel*, (n)

Annexé, ée (adj.) *Bygevoegd.*

Annexer, (v. a.) *Byvoegen*, *aanhangen.*

Annexion, (f) *Toevoeging.*

Annihilation, (f) *Vernietiging*

Annihiler, (v. a.) *Vernietigen.*

Annion, (f) *Uitſtel voor een jaar door den Kanzelier aan een ſchuldenaar toegeſtaan.*

Anniverſaire, (adj. & ſubſt. m.) *Jaarlyks*; (n) *verjaardag*; meſſe anniverſaire, *jaarlykſche miſſe.*

Annonce, (f) *Afkondiging*, *bekendmaaking*, *Kerkgebod.*

Annoncer, (v. a.) *Afkondigen*, *bekendmaaken*, *boodſchappen.*

Annonceur, (m) *Aankondiger.*

Annonciade, (f) *Geeſtelyke Ridder orden in Savoyen dus genaamd.*

Annonciateur, (m) *Een Deurwagter.*

Annonciation, (f) *Maria-boodſchap*, (*een feeſt*)

Annone, (f) *Voorraad voor een jaar.*

Annotateur, (m) *Een die aanmerkingen op eenig geſchrift maakt.*

Annotation, (f) *Aanteekening*; *aanmerking*, *opſchryving.*

Annoter, (v. a.) *Aanteekenen*, *aanmerken*; *item iemands goederen opſchry-*

opschryven, inventariseeren, (in Rechten)

Annuel, elle (adj. & subst.) *Jaarlyks*; payer l'annuel, *jaarlyksche geregtigheid betaalen.*

Annuellement, (adv.) *Jaarlyks, alle jaaren.*

Annuité, (f) *Annuiteiten.*

Annulaire, (adj.) Doigt annulaire, *ring vinger.*

Annullation, (f) *Vernietiging.*

Annuller, (v. a.) *Vernietigen.*

Anoblir, (v. a.) *Edel maaken*; anoblir son style, *zynen schryfstyl verbeteren.*

Anoblissement, (m) *Veradeling*, (f)

Anodin, ine (adj.) Remede anodin, *Verzachtend middel, (in Geneesk.)*

Anomal, ale (adj.) Verbe anomal, *onregelmaatig werkwoord, (in Spr. k.)*

Anomalie, (f) *Onregelmatigheid.*

Anon, (m) *Ezel-Veulen*, (n)

Anonner, (v. r.) *Ezels werpen; stamerende leezen of spreeken.*

Anonyme, (adj.) Un auteur anonyme, *een naamloos schryver.*

Anordie, (f) *Noorder storm op de kusten van Mexico.*

Anse, (f) *Oor, hand-vat, hengel van een pot, manden, klok enz.* faire le pot à deux anses, *zyne handen in de zyden zetten.*

Anséatique, (adj.) Les villes anséatiques, *de hanze steeden.*

Ansette, (m) *Oortje, handvatje* (n).

Anspect, (m) *Hand-speek, (zie* Levier)

Anspessade, (m) *Een Lanspassaat, onder Korporaal.*

Antagoniste, (m) *Tegenstreever, vyand.*

Antan, (m) *(gem. w.)* Des neiges d'antan, *sneeuw van 't vorige jaar.*

Antanaclase, (f) *(in Redenk.) Herhaling van een woord in verscheiden zinnen genomen.*

Antanaire, (adj.) Faucon antanaire, *Valk die zyn veeren van 't vorige jaar nog heeft.*

Antarctique, (adj.) Pole antarctique & arctique, *de zuider en noorder Pool.*

Ante, (f) *Las aan een Moolen roe.*

Antécédemment, (adv.) *Voorgaandelyk.*

Antécédent, ente (subst. m. & adj.) *De vorige stelling*; (f) *voorgaande.*

Antécesseur, (m) *Leeraar, Professor in de Rechten.*

Antechrist, (m) *De Anti-christ.*

Antenne, (f) *De Ree van een Schip, (zie ook* Vergue)

Antépénultieme, (adj. & subst.) *De op twee na laatste Syllabe van een woord.*

Anterieur, eure (adj.) Temps anterieur, *voorgaande tyd.*

Anterieurement, (adv.) *Vroeger, voorgaandelyk.*

Anteriorité, (f) Anteriorité d'hypoteque, *een vroegere verpanding.*

Ante, (m. pl.) *Hoek pylaaren aan de Heidensche Tempels.*

Antesciens, (m. pl.) *Tegen-voeters, die op gelyken afstand van de middel-lyn woonen.*

Antestature, (f) *Borstweering in der yl opgeworpen.*

Anthiope, (f) *Koningin der Amazoonen.*

Anthologie, (f) *Verzameling van Grieksche punt-digten.*

Anthrax, (m) *Karbonkel, pestbuil*, (f)

Anthropologie, (f) *Figuurlyke beschryving in de Schrift.*

Anthropomancie, (f) *Waarzeggery uit d'ingewanden van een dood mensch.*

Anthropomorphite, (m. & f.) *Die aan God eene menschelyke gedaante toeschryft.*

Anthropopathie, (f) *Redenvoering door welke men iets aan God toeeigend, 't geen den den menschen alleen past.*

Anthropophage, (m. & f.) *Menschen-eeter.*

Anthropophagie, (f) *Menscheneeting.*

Anti, *Zeker voorzetzel staande voor verscheide woorden.*

Antiapoplectique, (adj.) Remede antioplectique, *middel tegen de geraaktheid, beroerte.*

Antibacchique, (m) *Middel om de dronkenschap te verdryven.*

Anticabinet, (m) *Vertrek tusschen de zaal en binnen kamertje* (n).

Antichambre, (f) *Zy-kamer, voor-kamer.*

Antichretien, enne (m. & f.) *Tegen-christen.*

Antichristianisme, (m) *Het Antichristendom,* (n)

Anticipation, (f) *Voor-inneeming;* payer par anticipation, *voor uit betaalen.*

Anticiper, (v. a.) *Voor-inneemen, voorkomen;* il a anticipé ses gages, *hy heeft zyne bezoldingen voor uit opgenomen.*

Anticœur, (m) *Gezwel aan de borst der paerden,* (n)

Anticour, (f) *Voorhof,* (n) (Avant-cour *is beeter*).

Antidate, (f) *Een ouder datum of dag, als men schryft,* (m)

Antidaté, ée (adj.) *Te vroeg geteekend.*

Antidater, (v. a.) *Datum op een brief een dag te vroeg teekenen.*

Antidotaire, (m) *Verzameling van middelen tegen vergift.*

Antidote, (m) *Tegen-vergift,* (n)

Antienne, (f) *Kerk-gezang, by afwisseling der stemmen.*

Antilles, (f) *Een sluit-boom voor een deur,* (m)

Antilogie, (f) *Strydigheid der aanhaalingen van eenig Schryver.*

Antimelancolique, (adj. & subst.) *Droefgeestig; middel tegen de droefgeestigheid,* (n)

Antimoine, (f) *Spiesglas.*

Antipape, (m) *Tegen-paus, onwettige Paus.*

Antiparalytique, (adj. & subst.) *Middel tegen de lamheid.*

Antipathie, (f) *Afkeer, haat, tegenzin.*

Antipathique, (adj.) *Tegenstrydig.*

Antiperistase, (f) *Strydige hoedanigheid als, koude en hitte.*

Antipestilentiel, elle (adj.) *Dat de pest geneest.*

Antiphonaire, (m) *Een Boek met Koorzangen,* (n)

Antihpone, (f) (*Zie* Antienne.)

Antiphrase, (f) *Strydige spreekwyze.*

Antipodes, (m. pl.) *De tegenvoeters;* c'est l'antipode de la raison, *dat stryd tegen 't gezond verstand.*

Antiptose, (f) *Verkeerde zetting van een naamval,* casus (*in spraakk.*)

Antiquailles, (f) *Oudheeden, ouderwetze meubilen of schilderyen.*

Antiquaire, (m) *Een die in oudheden ervaren is; oudheids-kenner.*

Antiquariat, (m) *Kennis der oudheden,* (f)

Antique, (subst. & adj.) *Oud;* belles antiques, *fraaye ouderwetze schilderyen, beelden, enz.*

à l'Antique, (adv.) *Op de oude wyze.*

Antiquer, (v. a.) *De sneê van een boek met verscheide figuuren beschilderen.*

Antiquité, (f) *De oudheid, vorige eeuwen.*

Antisalle, (f) *Een voorzaal.*

Antistrophe, (f) (*in spraakk.*) *Omkeering eener spreekwyze.*

Antithese, (f) *Tegenstelling,* (*in redenk.*)

Antitype, (m) *Tegenbeeld,* (n)

Antivenerien, (subst. m. & adj.) *Geneesmiddel voor de Venus quaal.*

Antoiser, (v. a.) *Mist mengen en op hoopen leggen,* (*in Landb.*)

Antoit, (m) *Een schot-bout om iets aan malkander te houden,* (*in scheepsb.*)

Antre, (m) *Hol,* (n) *spelonk;* (f) un antre affreux, *naar, akelig hol.*

Antropophage, (m. & f.) *Menschen-eeter.*

Anuiter, s'anuiter, (v. r.) *Door de nagt overvallen worden;* (*men zegd beeter* être surpris de la nuit).

Anus, (m) *Het uiterste van het* fondament, (n) (*Lat. w.*)

Anxiété, (f) *Benaauwdheid, angst.*

Aout, (m) *Augustus, oogstmaand; oogst die geduurende die maand geschied;* il arriva la mi-aout, *hy kwam half Augusti aan.*

Aouter, (v. a.) *Rypen, ryp maaken.*

Aouteron, (m) *Een Maayer.*

Apanage, (m) *Land of geld 't welk de Vorsten hunnen laatst-geboorenen Kinderen in bezit geven*; les infirmitez sont les apanages de la veillesse, *de zwakheden zyn met den ouderdum vergezeld, of het gevolg daar van.*

Apanager, (v. a.) *In bezit geven.*

Apanager, (m) *Een met zodanigen bezit.*

Aparté, (m) *Alleenspraak der Toneelspeelders.*

Apathie, (f) *Ongevoeligheid, gerustheid des gemoeds, (in Wysg.)*

Apathique, (adj.) *Ongevoelig.*

Apédeute, (m) *Een onweetende.*

Apédeutisme, (m) *Onweetenheid, in de fraaye letteren*; (ignorance *is gebruikelyker*).

Apercher, (v. a.) *Opspeuren*; apercher un oiseau, *een vogel met het gezicht volgen om te zien waar hy zig nederlegd.*

Aperitif, ive (adj.) *Openende, (in Geneesk.*

Apertement ou Manifestement, (adv.) *Openlyk.*

A peu près, (adv.) *Ten naasten by.*

Aphorisme, (m) *Kortbondige spreuk, stelregel.*

Aphoristique, (adj.) *Zinspreukig.*

Aphronitre, (m) *Natuurlyke Salpeter; item schuim daar van.*

Apiquer, (v. n.) Apiquer la vergue, *de ree op toppen*; le cable apique, *de kabel hangt loodregt, (zee w.)*

Apis, (m) *Eene Egiptische Godheid.*

Aplaner. (*Zie* Applaner).

Aplester, (v. a.) *De zeilen los maaken, ter wind-vang stellen, (Scheeps w.)*

Apliquer. (*Zie* Appliquer).

A plomb, (adv.) *Dat waterpas is*; sous l'équateur le soleil donne à plomb, *onder de middel-lyn schynd de zon regtstandig neêr.*

Apocalypse, (f) *De Openbaaring.*

Apocalyptique, (adj.) *Dat openbaaring behelsd.*

Apocope, (f) *Uitlaating van een letter op het einde van een woord.*

Apocryphe, (adj.) *Geheim, onbekend.*

Apodictique, (m) *Bewyzend en overtuigend* argument, (n)

Apogée, (m) *Top-punt der zonne, daar ze het verste van de aarde is*; sa gloire est dans son apogée, *zyn roem is op het hoogste gekomen.*

Apographe, (m) *Copie van eenig boek of geschrift.*

Apoint, (m) *Het slot eener reekening.*

Apologétique, (adj.) *Iets dat verdedigd.*

Apologie, (f) *Verdediging*, (f) *verweer-schrift van iemand*, (n)

Apologique, (adj.) *Verdedigend.*

Apologiste, (m) *Verdediger, verantwoorder.*

Apologue, (m) *Verdichtzel*, (n)

Apoltronnir, (v. a.) *Een Valk de nagels afsnyden.*

Apomécometrie, (f) *De meeting van voorwerpen buiten het bereik.*

Aponeurose, (f) *Het einde der spier-aderen.*

Apophlegmatismes, (m. pl.) *Kaauw middelen om de vogten uit het hoofd te trekken.*

Apophthegme, (m) *Een kortbondige spreuk.*

Apophyge, (f) *Plaats daar de pylaar uit zyn* Basis *komt.*

Apophyse, (f) *Uitsteeking of aangroeijing van eenig been.*

Apoplectique, (adj. & subst.) *Beroerd.*

Apoplexie, (f) *Geraaktheid.*

Apore, (m) *Een moeielyk voorstel, (in Wisk.)* (n)

Aposiopese, (f) *Afbreeking, te rug houding van een gedeelte eener reeden.*

Apostasie, (f) *Afval van eene Religie of Orden.*

Apostasier, (v. n.) *Van het geloof vervallen.*

Apostat, te (m. & f.) *Een afvallige.*

Aposté, ée (adj.) *Omgekogt.*

Aposter, (v. a.) *Omkoopen*; aposter de faux temoins, *valsche getuigen aanstellen.*

Apostille, (f) *Kant-teekening.*

Apostiller, (v. a.) *Rand of kant-teekeningen maaken.*

Apostis, (f) *Riembalk op een galei*, (m)

Apoſtolat, (m) *Het Apoſtelſchap, Apoſtel-ampt*, (n)

Apoſtolique, (adj.) *Apoſtoliſch.*

Apoſtoliquement, (adj.) *Apoſtoliſchlyk.*

Apoſtolorum, (m) *Zekere zalf uit* 12 ingredienten *beſtaande.*

Apoſtrophe, (f) *Teeken van een letter-uitlaating, ſpraakwending tot iemand, (in de Welſprekendh.)*

Apoſtropher, (v. a.) *Tot iemand zyne reden wenden, rigten.*

Apoſtume, (f) *Een Ettergezwel*, (n)

Apoſtumer, (v. n.) *Verzweeren, (beter* ſuppurer)

Apothéoſe, (f) *Vergooding.*

Apothéoſé, ée (adj.) *Vergood.*

Apothicaire, (m) *Eene Apotheeker.*

Apothicairerie, (f) *Een Apotheek, Artzeny-winkel.*

Apothicaireſſe, (f) *Apotheeekers-Vrouw.*

Apôtre, (m) *Een Apoſtel*; un bon Apôtre, *een looze, vrolyke kwant.*

Apotropéen, enne (m.&f) *Grieks w.) een die iets, quaads afwend, afkeerd.*

Apozeme, (m) *Zachte gekookte geneesdrank.*

Appaiſé, ée (adj.) *Bevredigd, geſtild.*

Appaiſer, (v. a.) *Stillen, bevredigen*; appaiſer le ſoif, une ſédition, *den dorſt, een oproer ſtillen.*

Apparat, (m) *Toeſtel*, (m) *pragt*, (f)

Apparaux, (m. pl.) *Scheeps-gereedſchap en toebehooren*, (n)

Appareil, (m) *Toeſtel*; appareil de guerre, *krygs-toeruſtinge*; mettre, lever l'appareil, *de zwachtel enz. op een wonde leggen, afneemen.*

Appareillé, ée (adj.) *Toegeruſt, vaardig gemaakt.*

Appareiler, (v. a.) *Iets paaren; vaerdig maaken; het zeil vaerdig maaken*; voilà un bon cheval je cherche l'appareiller, *dat is een ſchoon paerd, ik zoek naar de weêrgade daar van.*

s'Appareiller, (v. r.) *Zig gereed maaken.*

Apparemment, (adv.) *Waarſchynelyk*; apparemment ſe fera t-il, *het zal miſſchien gebeuren.*

Apparence, (f) *Aanzien, blyk, waarſchynelykheid*; toutes les apparences ſont contre lui, *alle waarſchynelykheden zyn tegens hem*; hors d'apparence, *buiten waarſchynelykheid.*

Apparent, ente (adj.) *Waarſchynelyk; aanzienelyk*; les plus apparens de la Ville, *de aanzienelykſte der Stad.*

Apparenté, ée (adj.) *Bevriendt, vermaagſchapt.*

s'Apparenter, (v. r.) *Zig vrienden, maagſchap verwerven.*

Appareſſer, (v. a.) *Lui maaken, verdooven.*

Appariement, (m) *Paaring*, (f)

Apparier, (v. a.) *Paaren.*

Appariteur, (m) *Pedél, bedél, Deurwaarder van een hooge School of Kerk.*

Apparition, (f) *Verſchynzel*, (n) *verſchyning.*

Apparoir, (v. n.) *Verſchynen, (in Rechten)*

Apparoitre, (v. n.) *Verſchynen*; il apparût un fantôme, *daar verſcheen een ſpook.*

Appartement, (m) *Vertrek* (n); être logé au premier appartement, *op de eerſte kamer woonen*; appartement de plein pié, *een kamer gelyks vloers.*

Appartenance, (f) *Toebehooren*; un maiſon & ſes appartenances, *een huis met deszelfs toebehooren.*

Appartenant, ante (adj.) *Toebehoorend.*

Appartenir, (v. n.) *Toebehooren*; il appartient, *het behoord, het betaamd.*

Apparu, ue (adj.) *Verſcheenen.*

Appas, (m) *Aanlokking, bekoorlykheid*, (f)

Appât, (m) *Lokaas*, (n)

Appâteler, ou Appâter, (v. n.) appâteler de la volaille, *gevogelte met deeg meſten.*

Appaumé, ée (adj.) *Met een vlakke hand, (in Wapenk.)*

Appauvri, ie (adj.) *Verarmd.*

Appauvrir, (v. a.) *Verarmen, arm maaken.*

Appau-

Appauvrissement, (m) *Verarming*, (f).

Appeau, (m) *Een Lok-pyp, Kwakkel-fluit.*

Appel, (m) *Afleezing der naamen in monstering; uitdaaging; beroep op hooger Gerichts-hof.*

Appellant, (m. & f.) l'Appellant & l'intimé, *de eisscher en gedaagde* in cas *van* appél.

Appellant, (m) *Een Lok-vogel.*

Appellatif, ive (adj.) Nom appellatif, *gemeene naam van een zaak.*

Appellation, (f) *Beroep op hooger recht* (n).

Appeller, (v. a.) *Roepen, noemen; uitdaagen*; appelleeren; appeller quelcun en jugement, *iemand voor het gerecht roepen*; envoier appeller quelcun, *iemand laaten roepen*; cela s'appelle ainsi, *dit word aldus genoemd*; je m'appelle, *ik hiet*; appeller d'une sentence à, *wegens een vonnis beroepen tot.*

Appendice, (f) *Aanhang* (m), *byvoegzel* (n).

Appendre, (v. a.) *Ophangen, (als Wapenen &c in een Kerk).*

Appentis, (m) *Afdak* (n), *schuur* (f).

Appercevable, (adj.) *Bespeurlyk, zichtbaar.*

Appercevoir, (v. a.) *Bespeuren, verneemen*; s'appercevoir, (v. r.) *bespeuren, gewaar worden.*

Apperçu, uë (adj.) *Bespeurd.*

Appert, il appert, *het blykt, (in Rechten).*

Appesantir, (v. a.) *Verzwaaren, zwaarder maaken*; les néceffitez appesantissent l'esprit, *de behoeftigheid bezwaard het gemoed.*

s'Appesantir, (v. r.) *Zwaarder; vaakrig worden.*

Appétence, (f) *Groote begeerlykheid, lust* (f), *verlangen* (n).

Appéter, (v. a.) *Begeeren, verlangen, naar iets heigen*; l'instinct des Animaux fait qu'ils n'appétent que ce qui leur est propre, *de ingeschapene drift der Dieren maakt dat ze niets begeeren dan het geene goed voor hun is.*

Appétibilité, (f) *Lust, neiging, (in Wysg.)*

Appétissant, ante (adj.) *Smaakelyk, dat eetlust verwekt.*

Appétissement, (m) *Verkleining.*

Appetisser, (v. a. & n.) *Tot eetlust verwekken; kleinder maaken, worden*; s'appetisser, (v. r.) *kleinder worden.*

Appétit, (m) *Trek, lust, eetlust*; il n'est sauce que d'appétit, *honger is de beste saus.*

Appétitif, ive (adj.) *Begeerend, lustend.*

Appétition, (f) *Verlangen* (n), *lust* (f).

Appiétrir, (v. n.) *In waardy verergeren, (by Koopl.)*

Applaner, (v. a.) *De wol van een deeken ophaalen, rouwen.*

Applaneur, (m) *Een die zulks doed.*

Applanir, (v. a.) *Vereffenen, slegten; beslissen*; applanir un chemin, *eenen weg baanen*; applanir de difficultez, *zwarigheden uit den weg ruimen, vereffenen.*

Applanissement, (m) *Vereffening, beslissing* (f).

Applanisseur, (m) *Laaken persser.*

Applatir, (v. a.) *Plat maaken, uitklopping.*

Applatissement, (m) *Plat maaking, plat klopping.*

Applaudir, (v. n.) *Toejuichen, in de handen kloppen*; applaudir à quelque chose, *iets pryzen*; s'applaudir, (v. r.) *zig zelfs pryzen.*

Applaudissement, (m) *Toejuiching* (f).

Applaudisseur, (m) *Toejuicher.*

Applicable, (adj.) *Toepasselyk.*

Application, (f) *Toepassing*; application d'esprit, *toelegging van 't verstand, Studie.*

Applique, (f) *Iets dat men ergens op legd.*

Appliquer, (v. a.) *Toepassen; opleggen; aanhechten; aanwenden*; appliquer, (donner) un soufflet à quelcun, *iemand een klap, oorvyg geeven*; appliquer la sonde à une playe, *het tent-yzer in een wond gebruiken*; s'appliquer (v. r.) une chose, zig

zig iets aanmatigen; s'appliquer à quelque chofe, *zig ergens op toeleggen.*

Appoint, (m) *Kleine munt, die in de betaaling van eene fomme bygevoegd word*, payement *(by Koopl.)*

Appointé, ée (adj.) *Aangefteld, befiooten* (n); un appointé, *Soldaat die hooger betaaling trekt als andere.*

Appointement, (m) *Jaarlykfche wedde* (f), tractement (n), *eene fchikkinge* (f), *befluit* (n), *vaftftelling in Rechts-gedingen* (f).

Appointer, (v. a.) *Aanftellen*; *vaftftellen*; *jaarwedde toeleggen*; appointer une caufe, *eene zaak uitftellen tot een ander* termyn, (*in Rechten*).

Appointiffer, (v. a.) *Spits maaken*, (*gem. w.*)

Apport, (m) *Plaats daar men waaren te zamen brengt om te verkoopen.*

Apportage, (m) *Aanbrenging*; *loon daar van.*

Apporter, (v. a.) *Aanbrengen*, *aandraagen*; apporter de bonnes raifons, *goede redenen geven*; ditez les chofes fans y apporter tant de façons, *fpreekt zonder zoo veele omftandigheeden te maaken.*

Appofer, (v. a.) Appofer le fceau, *het zégel ergens op zetten.*

Appofition, (f) *Opzetting van dien.*

Appréciateur, (m) *Waardeerder.*

Appréciation, (f) *Waardeering.*

Apprécier, (v. a.) *Waardeeren*, *op prys ftellen.*

Appréhender, (v. a.) *Dugten*, *vreezen*; *in hegtenis neemen.*

Appréhentif, ive (adj.) *Dugtend*, *befchroomd.*

Appréhenfion, (f) *Vreeze*; *hegtenis.*

Apprendre, (v. a.) *Leeren*; *onderwyzen*; *verneemen*; *hooren*; apprendre quelque chofe de, ou à quelcun, *iets van, of aan iemand leeren*; apprendre une nouvelle, *eene tyding hooren.*

Apprentie, (f) *Leermeisje* (n).

Apprentif ou Apprenti, (m) *Leerling*, *Leerjonge*; n'être qu'un apprenti à quelque chofe, *nog maar een leerling, nieuweling, in iets zyn.*

Apprentiffage, (m) *Leertyd, leerjaaren*; être en apprentiffage, *in de leer zyn*; brevet d'apprentiffage, *leer-brief.*

Apprentiffe. (*Zie* Apprentie).

Apprêt, (m) *Bereiding*, *toebereiding der fpyze*; *toeftel*; *gom-water om iets te glanzen*; *de verf op glas.*

Apprêtes ou Mouilletes, (f. pl.) *Dunne fneetjes brood om in eieren te doopen.*

Apprêter, (v. a.) *Bereiden*, *gereed maaken*; *Laaken, Hoeden enz. glanzen*; *glas fchilderen*; apprêter des viandes, *fpyzen toebereiden*; s'apprêter, (v. r.) *zig gereed maaken.*

Apprêteur, (m) *Glas-fchilder.*

Appris, ife (adj.) *Geleerd*; *onderwezen*; *vernoomen*; bon ou mal appris, *goed of quaad opgevoed.*

Apprivoifer, (v. a.) *Tam maaken*, *temmen*; la perfidie s'apprivoife par les bienfaits, *trouwloosheid word door weldaden overwonnen*; s'apprivoifer, (v. r.) *tam worden*, *eenen zagteren aart bekomen.*

Approbateur, (m) *Goedkeurder.*

Approbatif, ive (adj.) *Goedkeurend.*

Approbation, (f) *Goedkeuring.*

Approbatrice, (f) *Goedkeurfter.*

Approchant, ante (adj.) *Naby komende*; ce font deux couleurs fort approchantes l'une de l'autre, *dat zyn twee couleuren die weinig verfchillen*; approchant, (prep.) *ten naasten by.*

Approche, (f) *Aannadering*; lunettes d'approche, *een verrekyker.*

Approcher, (v. n. & a.) *Naderen*; *nader bybrengen*; s'approcher, (v. r.) *zig naderen.*

Approches, (f. pl.) *Loopgraven*; *toegangen.*

Approfondir, (v. a.) *Diepen*, *diep maaken*; *grondig onderzoeken.*

Approfondiffement, (m) *Doorgronding* (f)

Appropriance, (f) *In bezitneeming.*

Appro-

Approprié, ée (adj.) *Toegepast, toegëeigend.*

Approprier, (v. a.) *Toepassen, toeëigenen*; s'approprier, (v. r.) *zig aanmaatigen, toeëignen.*

Approvisionnement, (m) *Verzorging* (f)

Approvisionner, (v. a.) *Voorraad bezorgen, voorzien.*

Approuver, (v, a.) *Goedkeuren.*

Appui, (m) *Een lean, steun, ondersteuning, Schoor* (f); je l'ai pris à l'appui de la boule, *ik greep hem juist net van pas (spr. w.)*; cheval de bon appui, *een paerd dat zacht op de hand is*; à hauteur d'appui, *op de hoogte van de borst.*

Appui-main, (m) *Leunstok voor Schilders.*

Appuyer, (v. a.) *Leunen*; *ondersteunen*; s'appuyer contre quelque chose, *ergens tegen leunen.*

Apre, (adj.) *Scherp, bits, zuur.*

Aprement, (adv.) *Scherpelyk.*

Après, (prep.) *Na, naar*; après moi, *na my*; après quoi, *waar na*; si je me mets après vous, *als ik u aan 't lyf kome*; après tout, *eindelyk, alles overwogen zynde*; le jour d'après, *de volgende dag*; travailler d'après nature, *na 't leven werken, iets maaken*; après Dieu, nous devons la vie à nos Parents, *naast God zyn wy het leven aan onze Ouderen verschuldigt*; être après quelque chose, *ergens aan zyn om te maaken.*

Après, (adv.) Ci-après, *hier na*; par après, *naderhand*, après demain, *overmorgen.*

Après-diné, (m) Après-dinée, (f), après-midi (m), *de namiddag*, (m).

Après-soupé, ée (m. & f.) *De tyd na het avondmaal.*

Apreté, (f) *Scherpheid, ruuwheid.*

Apte, (adj.) *(oud w.) Geschikt.*

Aptitude, (f) *Bekwaamheid.*

Apurement, (m) *(in Rechten) Het doen eener nette rekening.*

Apurer, (v. a.) *Eene rekening duidelyk maaken.*

Aquarius, (m) *De Water-man, (een der 12 Hemel-teek.)*

Aquatile, (adj.) *Iets dat in het water geteeld word, leefd.*

Aquatique, (adj.) Oiseau aquatique, *water-vogel.*

Aqueduc, (m) *Waterleiding* (f).

Aqueux, euse (adj.) *Waterachtig.*

Aquilin, ine (adj.) Nez aquilin, *kromme of haviks neus.*

Aquilon, (m) *Noorde of koude wind.*

Arabe, (m. & f.) *Arabier, een onbeschofte gierigaard.*

Arabesque ou Arabique, (adj.) *Arabisch.*

Arac, (m) *Zeekere O. Ind. sterke drank.*

Arachnoide, (f) *Vlies dat het cristallyne vogt in 't oog bevat.*

Araignée, (f) *Spinnekop*; *spinneweb*; *doodshoofd blokken, (Scheeps w.)*

Araignés, (f. pl.) *Yzere tralien voor een vengster.*

Araires, (m- pl.) *Gereedschap voor den Landbouw.*

Aramber, (v. a.) Aramber un Vaisseau, *een Schip aanklampen, (zee w.)*

Arame, (m) *Paleis der Koningen van Persien* (n).

Aranteles, (m. pl.) *Zekere witte fazelen die des zomers zomtyds in de lucht zweven.*

Arbalete, (f) *Een voet- of handboog*; *item graadboog* (m)

Arbalêtrier, (m) *Boog-schutter*; *boog-maaker.*

Arbalêtriers, (m. pl.) *Dakspar-ren.*

Arbalêtrille ou Arbulete, (f) *Graad-boog* (m)

Arbitrage, (m) *Beslissing, uitspraak* (f); mettre un chose en arbitrage, *eene zaak aan de beslissinge van goémannen verblyven.*

Arbitraire, (adj.) Pouvoir arbitraire, *willekeurige magt.*

Arbitrairement, (adv.) *Willekeuriglyk.*

Arbitral, ale (adj.) Jugement arbitral, *uitspraak van goede mannen.*

Arbitralement, (adv.) *Op de wyze van goémannen.*

Arbitration, (f) *Waardeering, (in Rechten)*

Arbitre, (m) *Scheids-man*; *Wil*; *Opperheer*; le franc arbitre, *de vrye wil*; être l'arbitre de la vie & de la mort, *Opperheer van leven en dood zyn.*

Arbitrer, (v. a.) *Uitspreeken*; *beslechten.*

Arborer, (v. a.) Arborer l'étendart, *de standaard oprechten*; arborer le pavillon, *de vlag opheissen.*

Arbouse, (f) *Een Haag-appel.*

Arbousier, (m) *Een Haag-appelboom.*

Arbre, (m) *Een boom*; arbre de haute futaye, *een hoog opgaande boom*; arbre fruitier, *vruchtdraagende boom*; arbre nain, *dwerg boompje*; arbre de grue, *kraan-balk*; arbre de meule, *moolen-spil*; arbre de pressoir, *pers-spil*; arbre de généalogie, *geslacht-boom.*

Ambrisseau, (m) *Boompje* (n), *Heester* (f).

Arbrot, (m) *Lym-stang* (*by Vogelaars*).

Arbuste, (m) *Struik* (f), *boompje* (n) *dat gelyk een Rozemaryn wast.*

Arc, (m) *Een boog* (*schietgew.*); *boog van een brug of vengster*; avoir plusieurs cordes à son arc, *verscheide middelen om zig te redden, weeten*; arc triomphal, *eerboog, eerepoort*; arc boutant, *muur, pylaar of iets dat onderschraagd*; *item Hoofdman, zuil, daar een zaak op rust of steund*; arc-en-ciel, *regenboog*; arc de carosse, *koetsboog.*

Arcade, (f) *Boogsgewyze opening, als van een brug, bril, enz.*

Arcanson, (m) *Een soort van harst.*

Arcasse, (f) *Spiegel van een Schip*; *blok zonder schyf*, (*scheeps w.*)

Arcaune, (f) *Soort van rood kryt* (n).

Arceau, (m) *Boogje* (n), *boven een deur of vengster.*

Arcenal ou Arsenal, (m) *Tuighuis, Wapenhuis* (n).

Arch ou Archi, (*Griekseh en Lat. w.*) *word voor verscheidene woorden gevoegd en beduid iets overtreffelyks.*

Archal, (m) Du fil d'archal, *yzerkooper-draad* (n).

Archange, (*lees* Arkange) (m) *Aarts-engel.*

Arche, (f) *De ark*; *boog onder een brug* (m).

Archée, (f) *Levensgeest of kragt waar door alles onderhouden word*, (*in Chym.*)

Archelet, (m) *Boogje* (n).

Archer, (m) *Een Boog-schutter*; *Dienaar van 't Gerecht.*

Archerot, (m) (*oud w.*) *Boogschuttertje* (n).

Archet, (m) *Strykstok van een Viool*; *drilboog van een Slootmaaker*; *hoofd van een wieg.*

Archetype, (*lees* Arketîpe) (m) *Een oorspronkelyk schrift, model.*

Archevêché, (m) *Aarts-bisdom, Aartsbisschops-hof* (n).

Archevêque, (m) *Aarts-bisschop.*

Archiacolyte, (m) *Aarts-dienaar eenes Priesters.*

Archicamerier, (m) *Aartskameraar van den Paus.*

Archichambellan, (m) *Aartskameraar van den Paus.*

Archichancelier, (m) *Opperkanzelier.*

Alchiconfraternité, (f) *Aartsbroederschap.*

Archicoquin. (m) *Een Aartsschelm.*

Archidiaconat, (m) *Aarts-diakenschap* (n).

Archidiaconé, (m) *Geestelyk rechtsgebied of waardigheid van een Aartsdiaken* (n).

Archidiacre, (m) *Aarts-diaken.*

Archiduc, (m) *Aarts-hertog.*

Archiduché, (m) *Aarts-hertogdom* (n).

Archiduchesse. (f) *Aarts-hertoginne.*

Archiépiscopal, ale (adj.) *Aartsbisschoplyk.*

Archifou, (m) *Aarts-gek.*

Archimage, (m) *Hoofd des Persischen Godsdienst.*

Archimandrite, (m) *Abt der Griekshe Kerk.*

Archipompe, (f) *Hoofd pomp op een Schip.*

Archiprêtre, (m) *Aarts-priester.*

Archiprêtré, (m) *Aarts-priesterschap* (n).

Architecte, (m) *Bouw-meester.*

Archi-

Architectonographe, (m) *Beschryver van gebouwen.*

Architectonographie, (f) *Beschryving van gebouwen.*

Architecture, (f) *Bouw-kunde*; il y a cinq ordres d'architecture; le toscan, le dorique, le corinthien & le composite; *daar zyn vyf Bouw-ordens*; *de toskanische*, *de dorische*, *de jonische*, *de corintische en de zamengevoegde.*

Architrave, (f) *Hoofd-balk* (m).

Archives, (f. pl.) *Hand-vesten*; *plaats daar men dezelve bewaard.*

Archiviste, (m) *Een die dezelve bewaard.*

Archivolte, (m) *Een gedraaide boog of halve cirkel* (*in Bouwk.*).

Archure, (f) *Kap die om de Moolensteenen is* (m).

Arçon, (m) *Zadel-boog*; *Hoedemaakers wol-boog.*

Arçonner, (v. a.) *Met den boog de wol bewerken* (*by Hoedemaakers*).

Arçonneur, (m) *De werker daar van.*

Arcot, (m) *Slak*, *schuim van Metaal* (n).

Arctique, (adj.) Pole arctique, *de noorder pool.*

Arcture, (f) *De wagen* (m), (*zeker gesternte*).

Ardemment, (adv.) *Vieriglyk.*

Ardent, ente (adj.) *Vierig*, *driftig*; miroir ardent; *een brand-spiegel*; buisson ardent, *brandende bosch*; ardent desir, *vierige begeerte.*

Ardeur, (f) *Hitte*, *drift*, *iever*; ardeur du soleil, *hitte der zonne*; avec ardeur, *met iever.*

Ardillon, (m) *Tongetje van een gesp* (n).

Ardoise, (f) *Eene Lei*, *Schalie.*

Ardoisiere, (f) *Lei-groeve*, *Schalie-berg.*

Ardre, (v. a.) *Branden* (*oud w.*), *en word alleen gebruikt dus*, le feu St. Antoine les arde.

Ardu, ue (adj.) Question ardue, *moeielyke vraag.*

Area, (f) *Ziekte die het Hair doed uitvallen.*

Arene, (f) *Zand* (n), *strydperk der ouden.*

Aréner, (v. a.) *Instorten*, *inzakken* (*in Bouwk.*)

Aréneux, euse (adj.) *Zandachtig.*

Aréole, (f) *Roode cirkel rondom de borst-tepels.*

Aréometre, (m) *Glas om vochten mede te weegen* (n), (*in Wisk.*)

Aréopage, (m) *Gerichtplaats der Atheners* (f).

Aréopagite, (m) *Richter daar van.*

Aréotectonique, (m) *Krygskunde*, *betreklyk tot het aanvallen*, *aangrypen.*

Aréotique, (m) *Zweet-middel* (n).

Arer, (v. a.) Arer ou chasser sur ses ancres, *driftig zyn*, *doorgaan*, *spillen*, (*zee w.*).

Arête, (f) De poisson, *graat van de visch*; *rand van een schotel*, (*zie* Arrête).

Arêtes, (f. pl.) *Zenuw-gezwellen aan de beenen der Paerden.*

Arêtier, (m) *Hoek-sparre*, *Dak-sparre.*

Aretieres, (f. pl.) *Aangestreken zyd-hoeken van 't dak.*

Arganeau, (m) *Anker-ring*, *groote yzere ring.*

Argent, (m) *Zilver*; *geld*; *zilvergeld* (n); *rykdom*; *zilverond* (*in Wapenk.*); argent fin, bas, trait, vif, *fyn- slecht- getrokken- kwik-zilver*; argent comptant, *gereed geld*; argent courant, *gangbaar geld*; point d'argent, point de Suisse, *geen geld*, *geen Zwitzer*; être court d'argent, *niet by de gelden zyn*; argent bas, *geld by de visch*, *dat is*, *by de koop.*

Argenter, (v. a.) *Verzilveren.*

Argenterie, (f) *Zilver-werk.*

Argenteux, euse (adj.) (*gem. w.*) *Geldig*, *die geld heeft.*

Argentier, (m) *Zilver-smit*; *zilverbewaarder van eenig Hof.*

Argentifique, (adj.) *Dat zilver maakt.*

Argentin, ine (adj.) *Zilver-verwig*, *helder blinkend.*

Argentine, (f) *Zilver-kruid* (n).

Argille, (f) *Klei*, *potaard.*

Argilleux, euse (adj.) *Kleiagtig.*

Argot, (m) *Het uiterste einde van een verstorven tak*; *onbekende taal van*

van beedelaars of dieven, kraamer Latyn.

Argoter, (v. a.) *Het dorre hout van een tak affnyden.*

Argoulet, (m) *Een ſlegt menſch* (n).

Argouſin, (m) *Galei-wachter, opziender der Slaven.*

Argue, (m) *Goud of zilver draadtrekkery* (f); *item het eerſte werktuig waar door 't getrokken word.*

Arguer, (v. a.) Arguer une choſe à faux, *eene zaak voor valſch beſchuldigen, (in Rechten).*

Argument, (m) *Bewysſtuk* (n), *inhoud van een reden* (f).

Argumentant, (m) *Twiſt-redenaar.*

Argumentateur, (m) *Een die gaerne* diſputeerd.

Argumentation, (f) *Twiſt-redeneering.*

Argumenter, (v. a.) *Bewys by brengen.*

Argus, (m) *Argus, men zegt dat hy* 100 *oogen gehad heeft; item een ſcherpziende menſch.*

Argutier, (f) *Spitsvinnigheid, ſnedigheid.*

Argyrogonie, (f) *De Philoſophiſche Steen.*

Argyropée, (f) *Konſt om zilver te maaken.*

Arianiſme, (f) *d'Ariaanſche kettery* (m).

Aride, (adj.) *Dor, droog, bar*; terre aride, *dorre aarde*; un eſprit aride, *een gering verſtand.*

Aridité, (f) *Dorheid; onvruchbaarheid des verſtands.*

Arien, (m. & f.) *Een Ariaanſche Ketter of Ketterin.*

Ariette, (f) *Airtje om te zingen of te ſpeelen* (n).

Arigot, (m) *Zeker dwars-fluitje.*

Ariſer, (v. a.) *De raäën neêrlaten, (ſcheeps w.)*

Ariſtarque, (f) *Een ſtrenge* criticus *van geſchriften.*

Ariſtocratie, (f) *Adel regeering.*

Ariſtocratique, (adj.) Un état ariſtocratique, *een Staat daar de Regeering in de voornaamſten des lands beruſt.*

Ariſtocratiquement, (adv.) *Ariſtocratiſch.*

Ariſtodemocratie, (f) *Eene Regeering uit den Adel en het Volk beſtaande.*

Arithmancie, (f, *Konſt om door getallen te raaden.*

Arithméticien, enne (m. & f.) *Rekenmeeſter.*

Arithmétique, (ſ. f. & adj.) *Rekenkonſt; dat daar toe behoord.*

Arithmétiquement, (adv.) *Rekenkundiglyk.*

Arlequin, (m) *Hofnar.*

Arlequinade, (f) *Gekkerny.*

Armadille, (f) *Soort van ligte Frégat.*

Armateur, (m) *Een Kaaper; item een Reeder van Scheepen.*

Armature, (f) *Yzer-band-werk, (in Bouwk.)*

Arme, (f) *Wapen, geweer* (n); faire des armes, *ſchermen*; être ſous les armes, *in het geweer ſtaan*; paſſer un Soldat par les armes, *een Soldaat* harquebuſeeren; armes a feu, *ſchietgeweer*; les armes d'une famille, *de wapenen van een geſlacht.*

Armée, (f) *Leeger* (n); armée navale, *oorlogs-vloot.*

Armeline, (f) *Hermelynen-vel,* (n).

Armément, (m) *Krygs-toeruſting* (f).

Armer, (v. a.) *Wapenen*; armer une poutre de bandes de fer, *eenen balk met yzeren banden beſlaan*; s'armer, (v. r.) *zig wapenen.*

Armet, (m) *Een ſtorm-hoed; helm; (figuurl.) het hoofd; verſtand.*

Armiliaire, (adj.) Sphère armiliaire, *cirkel-globe.*

Armiſtice, (m) *Stilſtand van Wapenen.*

Armogan, (m) On a laiſſé paſſer l'armogan, *men heeft de goede wind verlegen, (zee w.)*

Armoire, (f) *Een kaſt; kleêr-kas.*

Armoiries, (f) *Geſlacht-wapenen.*

Armoiſin, (m) *Armoſyn, ſoort van zyde ſtoffe.*

Armoniac, (adj.) Sel Armoniac, *Armoniak zout.*

Armoreſte ou Armoriſte, (m) *Een*

Een die over de Wapen-schuw-kunde geschreeven heeft, of die verstaat.

Armorial, (adj. & subst. m.) *Verzameling van verscheide geslacht-wapenen, en dat daar toe hoord.*

Armorier, (v.a.) *Wapens-schilderen.*

Armure, (f) *Wapentuig* (n); la patience est une armure impénétrable, *lydzaamheid overwind alles.*

Armurier, (m) *Wapen-smid.*

Aromates, (m. pl.) *Welriekende dingen.*

Aromatique, (adj.) *Welriekend.*

Aromatiser, (v. a.) *Welriekende kruiden onder iets mengen, welriekend maaken.*

Aronde, (f) *Zwaluwe-staart, (in Bouwk.)*

Arondelat, (m) *Jonge Zwaluw.*

Arondelles, (f. pl.) *Kleine- ligte Scheepjes; de lanzen van een wiel.*

Arpailleur, (m) *Goudzoeker in de rivieren; opzoeker der mynen.*

Arpent, (m) Arpent de terre, *een morgen, mergen lands.*

Arpentage, (m) *Het Landmeeten* (n).

Arpenter, (v. a.) *Land-meeten; met groote schreden gaan.*

Arpenteur, (m) *Landmeeter.*

Arqué, ée (adj.) *Geboogen, gekromd.*

Arquebusade, (f) ou coup d'arquebusade, *Schoot met een Bus of Vuur-roer.*

Arquebuse, (f) *Vuur-roer* (n), *Bus* (f).

Arquebuser, (v. a.) *Neêr schieten.*

Arquebuserie, (f) *Bus of Roermakery.*

Arquebusier, (m) *Roer-maaker, Bus-schieter.*

Arquer, (v. n.) *Krommen, krom maaken.*

Arrachement, (m) *Uitrukkinge* (f).

d'Arrache pied, (adv.) (sans cesse) *Zonder ophouden.*

Arracher, (v. a.) *Uitrukken, uittrekken.*

Arracheur, (m) Arracheur de dents, *een tandtrekker.*

Arrachis, (m) *Het uittrekken van jonge boomen.*

Arramber. (*Zie* Aramber).

Arramer, (v. a.) *Laaken raamen, uitrekken.*

Arrang, (m) *Een luye Boekbinders knegt, (boert. w.)*

Arrangement, (m) *Schikkinge* (f).

Arranger, (v. a.) *Schikken, in orde stellen*; s'arranger chez soi, *t'huis alles in orden schikken.*

Arraper, (v. a.) *Na zig kaapen, haalen, (weinig gebr.)*

Arrasement, (m) *Laatste laag steenen van een muur.*

Arraser, (v. a.) *Steenen of iets anders waterpas leggen.*

Arrentement, (m) *Op rente geeving* (f).

Arrenter, (v. a.) *Op renten geeven of neemen.*

Arrérages, (m. pl.) *Agterstallige renten, schulden* (f).

Arrérager, (v. n.) *Renten op laaten loopen.*

Arret, (m) *Iets dat op, of tegen houd; besluit, vaststelling, enz.* trouver l'arrêt d'une horologe, *het gebrek, waar door een uurwerk stil staat, vinden*; arrêt de Parlement, *besluit van 't Parlement*; mettre en arrêt, *in gyzeling (arrest) zetten*; faire un arrêt (saisie) sur les biens, *een beslag op de goederen doen*; arrêt de surséance, *uitstel-brief*; arrêt, *veer van een roer, klok enz.* être sans arrêt, *zonder bestendigheid zyn.*

Arrête, (f) *Visch graat; binnenste rand van een schotel of bord enz.*

Arrête-bœuf ou arrête charrue, (m) *Prang-wortel* (f), *die veel vezels heeft en de ploeg hinderd.*

Arrêté, (m) *Besluit* (n), *vaststelling* (f); arreté d'un compte, *sluiting eener rekening.*

Arrêté ée (adj.) *Opgehouden enz.*

Arrêter, (v.a.) *Aan- tegen- vastop-houden; vaststellen, bepaalen, in hegtenis (arrest) neemen*; arrêter le sang, *het bloed stelpen*; arrêter une heure, *een uur vaststellen*; arrêter une personne, *iemand in hegtenis neemen*, arresteeren; arrêter les eaux, *de wateren stremmen, stutten*; arrêter avec des cloux, *met spykers vast maaken*; arrêter un compte, un marché, *eene rekening, een koop sluiten*; arrêter un maison, un laquais,

quais, *een huis, een knegt huuren*; s'arrêter, (v.r.) *staan blyven, zig ophouden*; s'arrêter à des bagatelles, *zig met beuzelingen ophouden.*

Arrêtiste ou Arrêtographe, (m) *Verzamelaar van vonnissen.*

Arrhement, (m) *'t Koopen van Koorn terwyl op 't veld staat.*

Arrher, (v. a.) *Een Godspenning, geld op de hand geeven.*

Arrhes, (f. pl.) *Godspenning* (m).

Arriere, (f) *Het achterste gedeelte van een Schip* (n).

Arriere, (adv.) *Achter*; en arriere, *te rug, achter uit*; arriere de moi Satan! *gaat achter my Satan!* aller en arriere, *achter uit gaan*; être en arriere, *ten achteren zyn*; demeurer en arriere, *schuldig blyven, achter blyven*; venir vent arriere, *voor de wind zeilen.*

Arriere-ban, (m) *Op-ontbieding des adels, tot den Oorlog.*

Arriere-boutique, (f) *Achter winkel, winkel kamer.*

Arriere-change, (m) *Intrest van Intrest.*

Arriere-corps, (m) *Hoofd-muur, waar op het beeldwerk is* (f).

Arriere-cour, (f) *Achterplaats, of Hof.*

Arriere-faix, (m) *De nageboorte* (f).

Arriere-fermier, (m) *Onder-pachter.*

Arriere-fief, (m) *Achter-leen* (n).

Arriere fils ou fille, (m. & f.) *Klein zoon, of dochter.*

Arriere-garde, (f) *Achterhoede van een Leger.*

Arriere-main, (f) *'t Averechtse van de hand.*

Arriere-neveu, (m) *Een achterneef, na-neef.*

Arriere-nièce, (f) *Achter-nigt.*

Arriere-panage, (m) *Drift van Vee in 't bosch na den gewoonlyken tyd, nadrift.*

Arriere-petite-fille, (f) *Dochter van een kinds kind.*

Arriere-petit-fils, (m) *Kinds-kinds-zoon.*

Arriere-point, (m) *De achtersteek, (by Naaisters).*

Arriere-pointeuse, (f) *Naaister daar van.*

Arriere-saison, (f) *Het na-jaar* (n); être sur l'arriere saison, *in zyn afnemende jaaren komen.*

Arriere-vassal, (m) *Achter Leenman.*

Arriérer, (v. a.) Arriérer un payement, *eene betaaling achteruit zetten.*

Arriere-voussure, (f) *Boog-ronding achter een deur of vengster.*

Arrimage ou Arrumage, (m) *Stouwing der waaren in een Schip* (f).

Arrimer, (v. a.) *De laading stuuwen, stouwen.*

Arrimeurs, (m. pl.) *Schip-stouwers.*

Arriser, (v. a.) *Zeil of vlag stryken, neérstryken, (zee w.)*

Arrivage, (m) *Het inkomen, aanlanden van veele goederen in een Haven* (n).

Arrive, (f) *De zyde van 't Schip die naar 't land gekeerd is.*

Arrive! *Hou af!* arrive sous le vent! *hou aan ly!* n'arrive pas! *zeild niet laager!* arrive tout! *laat voor de wind vallen! (zee w.)*

Arrivé, ée (adj.) *Aangekomen; gebeurd*; quand est ce que cela est arrivé? *wanneer is dat gebeurd?*

Arrivée, (f) *Aankomst; item tyd daar van*; d'arrivée, (adv.) *van den aanvang.*

Arriver, (v. a. & n.) *Aankomen; gebeuren; voor de wind afhouden; (zee w.)* il lui arriva un malheur, *daar beviel hem een ongeluk*; un malheur n'arrive guêre seul, *een ongeluk komt zelden alleen*; s'il vous arrive de faire jamais cela, *zoo gy dat ooit weder doed*; arriver à son but, *tot zyn oogwit geraaken.*

Arrogamment, (adv.) *Verwaandelyk, trotselyk.*

Arrogance, (f) *Verwaandheid, trotsheid.*

Arrogant, ante (adj. & subst.) *Trots, een hoogmoedige.*

Arroger, (v. a.) *Toeëigenen*; s'arroger des horreurs, *zig eere aanmaatigen.*

Arroi, (m) *(oud w.) Gevolg van dienaren, wagens en paerden* (n); *gereedschap van een Valkenier* (n).

Arrondi, ie (adj.) *Afgerond, beschaafd*;

schaafd; un discours bien arrondi, *eene welgeschikte redenvoering.*

Arrondir, (v. a.) *Rond maaken*; *eene reden in goede orden schikken.*

Arrondissement, (m) *Afronding*; *verdeeling* (f).

Arrondisseur, (m) *Een die rond maakt*; (*boertw.*) *een die al te keurig iets verdeeld, schikt.*

Arrosage, (m) *Besproeijing* (f).

Arrosement, (m) *Begieting* (f).

Arroser, (v. a.) *Begieten, besprengen*; cette rivière arrose les murs de, *die rivier bespoeld de muuren van.*

Arrosoir, (m) *Een Gieter.*

Arrumage, arrumer. (*Zie* arrimage).

Ars ou Arts, (m. pl.) *Aderen waar op de Paerden gelaten worden.*

Arsenal, (m) *Wapen-huis* (n).

Arsenic, (m) *Rottekruid*, Arsenicum.

Arsenical, ale (adj.) *Vergiftig, als Rottekruid.*

Arsi, ie (adj.) *Gebrand*, (*oud w.*)

Arsin, (m) (*oud w.*) *Moord-brander.*

Art, (m) *Konst, schranderheid*; art méchanique, *handwerks konst*; art hermetique, *smeltkonst*; arts liberaux, *vrye konsten.*

Arteil, (m) *Toon of teen van de voet.* (*Zie* Orteil).

Artémon, (m) *Onderste katrol van een takel* (f)

Artere, (f) *De slagader.*

Arteriel, elle (adj.) *Tot de Slagader behoorende.*

Arterieux, euse (adj.) *Pols-aderig.*

Arteriotomie, (f) *Opening der slagader.*

Artichaud, (m) *Eene Artischok* (f).

Article, (m) *Een lid* (n); article de foi, *geloofs artikel*; article de la mort, *doods-stond*; article d'un compte, *post eener rekening.*

Articulaire, (adj.) Maladie articulaire, *leeden-pyn, jigt.*

Articulation, (f) *Duidelyke uitspraak*; *zamenvoeging van twee gebeentens*; *verdeeling.*

Articuler, (v. a.) *Duidelyk uitspreeken*; *zyn eisch door lid-verdeelin voorstellen.*

Artifice, (m) *List, konst, schranderheid*; feu d'artifice, *konst-vuurwerk.*

Artificiel, elle (adj.) *Kunstig, dat door kunst gemaakt en niet natuurlyk is.*

Artificiellement, (adv.) *Kunstiglyk.*

Artificier, (m) *Konst-vuur-werkmaaker.*

Artificieusement, (adv.) *Listiglyk, behendiglyk.*

Artificieux, euse (adj.) *Kunstiglyk, listiglyk.*

Artiller, (m) *Een die aan 't Geschut werkt.*

Artillerie, (f) *'t Geschut* (n).

Artimon, (m) Mât d'artimon, *bezaan of achter mast*; voile d'artimon, *bezaan zeil.*

Artisan, (m) *Ambachtsman, handwerksman, konstenaar*; *uitvinder, stigter*; *oorzaak van iets.*

Artisanne, (f) *Ambachts-vrouw.*

Artisé, ée (adj.) *Konstiglyk gemaakt.*

Artison, (m) *Houtworm.*

Artiste, (adj. & m.) *Konstig, konstenaar*; main artiste, *konstige hand.*

Artistement, (adv.) *Konstiglyk.*

Aruspice, (m) *Waarzegger uit de ingewanden der Offerdieren*, (*by de oude Rom.*)

Aruspicine, (f) *Waarzeggery daar van.*

Arzel, (adj.) Cheval arzel, *Paerd het geen van achteren aan de regter voet een witte vlak heeft.*

As. (m) *Kaarten-aas* (n); as de cœur, de pique, de carreau, de trefle, *harten- ruiten- schoppen- klaveren-aas.*

A savoir, (adj.) *Te weeten*; *namentlyk*; (savoir *is beter*).

Asbeste, (m) *Onbrandbaarvlas van zekere steen gemaakt.*

Ascarides, (m. pl.) *Wormpjes die zig aan het fondement zetten.*

Ascendant, ante (adj.) *Opgaande, opklimmende*; ligne ascendant, *opgaande linie.*

Ascendant, (m) *Opgang eener sterre* (f); *gezag* (n); *heerschappy* (f); *teeken 't welk op de kim verschynd, zoo dra iemand gebooren word*; prendre

cre l'afcendant fur quelcun, *den baas over iemand fpeelen.*

Afcenfion, (f) *Opklimming; Hemelvaart; Hemelvaartsdag.*

Afcétere, (m) *Klooster* (n).

Afcétique, (adj.) *Godvruchtig*; vie afçétique, *klooster-leven.*

Afciens, (m. pl.) *Volk dat onder de linie woond.*

Afcolies, (f. pl.) *Feesten ter eere van Bacchus.*

Afine, (adj.) Bête afine, *(in Rechten) Ezel.*

Asmodée, (m) *Vorst der duisternis.*

Afpect, (m) *Gezicht* (n), *beschouwing* (f); un afpect terrible, *een grimmig gelaat*; maifon d'un afpect agréable, *een huis dat wel vertoond.*

Afperge, (f) *Aspergie, (zekere plant).*

Afperger, (v. a.) *Besprengen, besproeien.*

Afpergès. (*Zie* Afperfoir).

Afpérité, (f) *Scherpheid, strengheid.*

Afperfer, (v. a.) *Besprengen.*

Afperfion, (f) *Besprenging, weijing.*

Afperfoir, (m) *Een Wy-kwast, kwispel.*

Afphalte, (m) *Jooden-lym.*

Afpic, (m) *Adder, (zeker vergiftige Slang)*; *nardus (een kruid)*; langue d'afpic, *kwaadsprekende tong*; huile d'afpic, *spyk-olie.*

Afpirant, te (adj.) *Aanademend; uitsprekende*; pompe afpirante, *een trek-pomp.*

Afpirant, (m) *Iemand die naar eenige plaats of waardigheid dingt; item eene letter die uitgesprooken word.*

Afpiration, (f) *Aanblazing; uitgalming* (f); *vierige zugt tot God* (m); *verlangen naar iets* (n).

Afpirer, (v. a. & n.) *Aanademen; verlangen*; afpirer à quelque chofe, *naar iets trachten*; afpirer une lettre, *eene letter uitspreeken.*

Afpre, (m) *Een asper, (stuk Turks geld).*

Affablement, (m) *Hoop zand.*

Affabler, (v. a.) *Met zand vullen*; affabler un Vaiffeau, *een Schip op een zand-bank voeren.*

s'Affabler, (v. r.) *Met het Schip op een zand-bank blyven zitten.*

Affafœtida, (f) *Duivels-drek, (zekere gomme).*

Affaillant, te (adj.) *Aangevallen, besprongen.*

Affaillir, (v. a.) *Bespringen, aantasten.*

Affaiffonné, ée (adj.) *Toebereid.*

Affaiffonnement, (m) *Toebereiding* (f).

Affaifonner, (v. a.) *Gereed maaken, klaar maaken*; affaifonner les viandes, *de spyzen toemaaken*; affaifonner l'agréable avec l'utile, *het nuttige met het aangenaame paaren.*

Affaifonneur, (m) *Bereider, gereedmaaker.*

Affaffin, ine (m. & f.) *Verraderlyke Moordenaar, Moordenaarster.*

Affaffinant, ante (adj.) *Verdrietig*; des complimens affaffinants, *verveelende* complimenten.

Affaffinat, (m) *Moord* (f).

Affaffiné, ée (adj.) *Vermoord, omgebracht.*

Affaffinateur, (m) *Moordenaar, ombrenger.*

Affaffiner, (v. a.) *Heimelyk vermoorden, van kant helpen; schelden, eerrooven*; affaffiner de coups, *wakker afrossen.*

Affation, (f) *Braading, kooking van iets in zyn eigen sap, als koffy enz.*

Affaut, (m) *Aanval; bespringing; storm*; prendre une Ville d'affaut, *een Stad stormenderhand inneemen*; monter à l'affaut, *storm loopen*; faire affaut d'efprit, *zyn verstand ten toon stellen.*

Affecution, (f) *Verkryging van een Geestelyk ampt.*

Afféeur ou Affeyeur, (m) *Schatter, taxeerder van den impost, hoofdgeld.*

Affemblage, (m) *Verzameling, vergadering, byeen voeging van verscheide dingen* (f).

Affemblé, ée (adj.) *Vergaderd.*

Affemblée, (f) *Vergadering, t'zamenkomst; bal.*

Affembler, (v. a.) *Verzamelen, vergaderen, byeen voegen*; s'affembler, (v. r.) *zig verzamelen.*

Affem-

Aſſembleur, (m) *Een vergaarder der bladen*, (*by Boekb.*).

Aſſener, (v. a.) Aſſener bien ſon coup, *zyn ſchoot*, *ſloot aanbrengen.*

Aſſeoir, (v. a.) *Zetten*, *neêrzetten*; aſſeoir un enfant, *een kind neêrzetten*; aſſeoir le camp, *het leger neêrſlaan*; aſſeoir ſa vuë ſur quelque choſe, *zyne oogen op iets veſtigen.*

s'Aſſeoir, (v. r.) *Zig nederzetten*, *zitten.*

Aſſermenter, (v. a.) *Met eede ſterken*, (*oud w. in Recht.*)

Aſſerteur, (m) *Voorſtander der waarheid.*

Aſſertion, (f) *Stelling die men voor waarachtig ſtaande houd.*

Aſſertivement, (adv.) *Bekrachtigender wyze.*

Aſſervir, (v. a.) *Te onderbrengen*, *dienſtbaar maaken.*

Aſſerviſſement, (m) *Dienſtbaarheid*, *Slavernye* (f).

Aſſeſſeur, (m) *Byzitter*, (*in Rechten*).

Aſſeſſorial, ale (adj.) *Dat daar toe behoord.*

Aſſette, achette ou aiſſette, (f) *Leidekkers hamer* (m).

Aſſez, (adv.) *Genoeg*; aſſez bien, *wel genoeg*; je me porte aſſez bien, *ik vaar redelyk wel.*

Aſſidu, ue (adj.) *Geſtadig*, *vlytig*; aſſidu en travail, *naerſtig aan 't werk.*

Aſſiduité, (f) *Vlytigheid*, *yver*; avoir de l'aſſiduité à l'étude, *de ſtudie vlytig betragten.*

Aſſidument, (adv.) *Ievrig*, *naarſtiglyk.*

Aſſiégé, ée (adj.) *Belegerd*; les aſſiégez, *de belegerde.*

Aſſiégeant, ante (adj.) *Belegerende*; les aſſiégeants, (m. pl.) *de belegeraárs.*

Aſſiégement, (m) *Belegering.*

Aſſiéger, (v. a.) *Belegeren*; *iemand ergens om aan zyn.*

Aſſieme. *Zekere ſponsachtige ſteen.*

Aſſiente ou Aſſiento. *Maatſchappy van Kooplieden in America.*

Aſſiette, (f) *Tafel-bord*; *legging*; l'aſſiette de l'ame, *de ziels toeſtand*; l'aſſiette du camp, *de leger-plaats*; l'aſſiette d'une place, *de legging van een plaats*; aſſiette à mouchettes, *een ſnuiter bakje*; ſon aſſiette à diné pour lui, *ſchoon hy niet meê gegeten heeft moet hy echter betaalen*, (*ſpr. w.*)

Aſſiettée, (f) *Een bord vol.*

Aſſignat, (m) *Aanwyzing wegens betaaling op goederen die 'er voor verpand ſtaan*, (*in Rechten*).

Aſſignation, (f) *Dagvaarding voor 't Gericht*; *aanwyzing*; donner aſſignation, *tyd beſtemmen*; payer une aſſignation, *eene aſſignatie voldoen.*

Aſſigner, (v. a.) *Aanwyzen*; *tyd en plaats beſtemmen*; *dagvaarden voor 't Gerecht*; aſſigner un lieu pour habiter, *een plaats om te bewoonen*, *aanwyzen.*

Aſſimilation, (f) *Gelykmaaking van iets*; *overeenkomſt.*

Aſſimilé, ée (adj.) *Gelyk gemaakt.*

Aſſimiler, (v. a.) *Gelyk maaken.*

Aſſis, iſe, (adj.) *Gereeſen.*

Aſſiſe, (f) *Een ry ſteenen in een muur* (m).

Aſſiſes, (f. pl.) *Zit-dag* (m), *Gerichts-dagen.*

Aſſiſtance, (f) *Hulp*, *byſtand*, *onderſtand*; *tegenwoordigheid.*

Aſſiſtant, ante (m. & f.) *Raadsman*, *byſtander in nood*; *meede-helper*; *een die tegenwoordig is.*

Aſſiſté, ée (adj.) *Bygeſtaan*, *geholpen.*

Aſſiſter, (v. a. & n.) *Byſtaan*, *helpen*; *tegenwoordig zyn*; aſſiſter ſes amis de ſes conſeils, *zyn vrienden met zyn raad byſtaan*; aſſiſter au ſervice divin, *de Godsdienſt bywoonen.*

Aſſociation, (f) *Maatſchappy* (f), *Gezelſchap* (n).

Aſſocié, (f. & adj.) *Medehandelaar*; *medehandelende.*

Aſſocier, (v. a.) *Iemand aanneemen tot maatſchappy.*

s'Aſſocier, (v. r.) *Zig met iemand verbinden*, *in maatſchappy treeden.*

Aſſommer, (v. a.) *Dood ſlaan*, *ter neer ſlaan*; aſſommer de coups, *geweldig ſlaan*; aſſommer par des importuni-

por-

portunitez, *iemand doodelyk verveelen.*

Affommoir, (m) *Rotten - val, spreng.*

Affomption, (f) *Maria Hemelvaart; naftelling eener fluitreden.*

Affonnance, (f) *Gelykluidendheid der rym woorden.*

Afforti, ie (adj.) *t' Zamen-geschikt, geforteerd*; mariage mal 'assorti, *qualyk geschikt huwelyk.*

Affortiment, (m) *t'Zamen-schikking*, le verd & le bleu eft un vilain affortiment, *groen en blaauw komt flegt by een*; acheter un affortiment de marchandifes, *eene forteering van waaren koopen.*

Affortir, (v. a. & n.) *t' Zamenschikken, t'zamen-voegen, paaren*; affortir ce drap de quelque doublure, *de voeringen overeenkomftig het laaken zoeken.*

Affortiffant, ante (adj.) *t'zamenvoegend, paffend.*

Affoter, (v. a.) (*gem. w.*) *Zot maaken.*

Affoupi, ie (adj.) *Gefuft, geftild.*

Affoupir, (v. a.) *In flaap doen vallen; verzachten; ftillen; byleggen*; ce remède à affoupi la douleur, *dit hulpmiddel heeft my verzacht*; affoupir une querelle, *een twift, oproer ftillen.*

Affoupiffant, te (adj.) *Stillend, verzagtend*; le pavot eft affoupisfant, *Heulzaad is flaap verwekkend.*

Affoupiffement, (m) *Slaaperigheid, ongevoeligheid* (f).

Affouplir, (v. a.) *Verzachten, buigzaam maaken.*

Affourdir, (v. a.) *Doof maaken, voldoen*; s'affourdir, (v. r.) *doof worden.*

Affouvir, (v. a.) *Verzadigen, voldoen*; affouvir fa rage, *zyne woede voldoen.*

Affouviffement, (m) l'Affouviffement de fes paffions, *de verzadiging zyner driften.*

Affujetti, ie (adj.) *Onderworpen.*

Affujettir, (v. a.) *Onderworpen, onderdaanig maaken*; s'affujettir, (v. r.) *zig onderwerpen.*

Affujettiffant, ante (adj.) *Onderwerpend.*

Affujettiffement, (m) *Onderdaanigheid, onderwerping* (f).

Affurance, (f) *Verzekering; kloekmoedigheid, ftoutheid; pand-ftelling*; lieu d'affurance, *bewaarplaats, gevangenis*; avoir affurance d'une chofe, *zekerheid van iets hebben*; mettre fon affurance en Dieu, *zyn vertrouwen op God ftellen*; affurance de nier quelque chofe, *ftoutheid om iets te ontkennen*; police d'affurance, *verzekerings* contract *of* police *van affurantien op goederen.*

Affuré, ée (adj.) *Verzekerd*, l'asfuré paye à fon Affureur tant pour cent, *de verzekerder (veraffureerder) betaald aan den verzekeraar (affuradeur) zoo veel ten* 100.

Affurément, (adv.) *Zekerlyk, ontwyffelbaar.*

Affurer, (v. a.) *Verzekeren*; affurer une dette, *voor een fchuld, pand zetten*; affurer un Vaiffeau, *een Schip ter affurantie-kamer verzekeren*; s'affurer en quelcun, *op iemand betrouwen*; s'affurer de la bonté de quelcun, *zig van iemands goedheid verzekerd houden*; s'affurer de quelcun, *iemand in hegtenis neemen.*

Affureur, (m) *Verzekeraar (Affuradeur) van Scheepen, enz.*

Aftérisme, (m) *Gefternte* (n), *verzaameling van Sterren* (f).

Aftérisque, (m) *Sterre* (*) *die in de Boeken tot een teeken word gefteld.*

Afthmatique, (adj.) *Kort-ademig.*

Afthme, (m) *Eng-borftigheid, kortademigheid* (f).

Aftic, (m) *Een hol been (voor het vet der Schoenm.)*

Aftragale, (m) *Zekere ring of band waar mede de Pylaaren onder en boven gecierd worden; ring voor aan een Gefchut.*

Aftral, ale (adj.) *Het geen tot de Sterren behoord.*

Aftre, (n) *Eene Sterre*; obferver les aftres, *de Sterren waarneemen.*

Aftreindre, (v. a.) *Dwingen, verplichten; verftoppen (in Geneesk.)*; s'attreindre aux coutumes, *zig aan de gewoontens binden.*

Aftreint, (adj.) *Gedwongen, gebonden; verftopt.*

Aftrion

Aſtriction, (f) *Dwang; verſtopping.*
Aſtringent, te (adj.) *t'Zamentrekkende*; remede aſtringent, *ſtoppend geneesmiddel.*
Aſtroc, (m) *Strop van een touw; item groot touw, (zee w.)*
Aſtrolabe, (m) *Sterren-hoogte-meeter*, Aſtrolabium.
Aſtrologie, (f) *Sterren-beduidkunde.*
Aſtrologique, (adj.) *Aſtrologiſch.*
Aſtrologue, (m) *Een Sterren-aanduider.*
Aſtronome, (m) *Een Sterren-kyker.*
Aſtronomie, (f) *Sterren-loopkunde.*
Aſtronomique, (adj.) *Sterren-kundig.*
Aſtronomiquement, (adv.) *Sterren-kundiglyk.*
Aſtuce, (f) *Loosheid; argliſtigheid, (oud w.)*
Aſyle, (m) *Toevlugt, vryplaats* (f).
Aſymetrie, (f) *Ongelyke maat, (in Rekenk.)*
Aſymptote, (adj.) *Word gezegd van 2 Linien die malkanderen altyd naderen, en nooit, hoe lang ook getrokken, doorſnyden.*
Atabale, (m) *Soort van trom by de Mooren.*
Atermoiement. (*Zie* Attermoyement).
Athanor, (m) (*in Smeltk.*) *Een groote Oven.*
Athée, (m) *Godverzaaker.*
Athée, (adj.) *Godloochenend.*
Athéisme, (m) *Godverzaaking Athéïſtery* (f).
Athéiſte, (m) *Godverzaaker, (beter* Athée).
Athlete, (m) *Een Kampvegter; (figuurl.) groote Voorſtander van iets.*
Athlétique, (adj.) *Worſtelend.*
Athmoſphere, (f) *Damp-kring, gedeelte der lugt, 't welk het naaſte by de aarde komt.*
Atinter, (v. a.) *Onmaatig opcieren; (oud w.)*
Atlante, (m) *Een laſtdraagende figuur, (in Griekſche bouwk.).*
Atlas, (m) *Kaartboek van de gantſche Waereld; eerſte wervelbeen van den hals* (n).

Atmoſphere, (m) (*Zie* Athmoſphere).
Atome, (m) *Veezeltje, ſtofje, ondeelbaar lighaam* (n).
A tort & à travers, (adv.) Parler à tort & à travers, *in 't honderd, zoo wat heen praaten.*
Atour, (m) *Vrouwen cieraad, opcieringe* (f); Dame d'atour, *Staatsdame, Kamenier.*
Atournareſſe, (f) *Vercierſter eener Bruid, (oud w.)*
Atourner, (v. a.) *Opcieren, optooien.*
Atout, (m) *Troefblad* (n), (*in het Kaartſpel*).
Atrabilaire, (adj.) *Gal-achtig, droefgeeſtig.*
Atrabile, (f) *Zwarte gal.*
Atractyles, (m) *Kardo benedictus, (kruid).*
Atre, (m) *Haard, Haardſteede, Haardſteê.*
Atroce, (adj.) *Yſſelyk, ſchrikkelyk*; une crime atroce, *eene gruwelyke misdaad.*
Atrocité, (f) Atrocité d'un crime, *zwaarheid, afgryſſelykheid eener misdaad.*
Atronchement, (m) *Regt van een Heer op zommige plaatzen.*
Atrophie, (f) *Uitteering.*
Atrophié, ée (adj.) Membre atrophié, *lid dat geen voedzel heeft.*
Attabler, s'attabler, (v. r.) *Aan tafel gaan zitten, (gem. w.)*
Attache, (f) *Kram, houvaſt; ſnoer, riem; vlyt, yver; verplichting; ſtander in een wind-moolen*; étudier avec attache, *neerſtig ſtudeeren*; vivre ſans attache, *onbedwongen leeven*; bas d'attache, *rykouſſen*; chien d'attache, *een band hond.*
Attaché, ée (adj.) *Vaſtgemaakt.*
Attachement, (m) *Verbintenis; drift, zucht, geneegenheid*; il a un grand attachement pour ſa maitreſſe, *hy heeft groote liefde voor zyn vryſter.*
Attacher, (v. a.) *Binden, vaſtmaaken, hechten; verbinden, verplichten*; attacher les yeux ſur quelque choſe, *de oogen ergens op ſlaan*; mon devoir m'attache auprès de lui; *myn*

myn plicht vorderd by hem te blyven.

s'Attacher, (v. r.) *Zig ergens aanhechten; iets aangrypen; kleeven*; s'attacher à l'étude, *zig aan de oeffening overgeeven*; s'attacher auprès d'un grand Seigneur, *zig by een groot Heer verbinden*; s'attacher à une opinion, *by een gevoelen blyven.*

Attaches, (f. pl.) *Loode ringetjes aan de vengster-roeden.*

Attaquable, (adj.) *Dat aan te vallen is, aangrypelyk.*

Attaquant, (m) *Aanvaller, aangryper.*

Attaque, (f) *Aanval*; attaque d'une place, *aantasting eener plaatze*; attaque de maladie, *overval van ziekte*; donner une attaque à quelcun, *iemand bits bejegenen.*

Attaqué, ée (adj.) *Aangetast, enz.*

Attaquer, (v. a.) *Aanvallen, aanranden*; s'attaquer (v. r.) à quelcun, *met iemand ruizie zoeken.*

Attédier, (v. a.) *Verdrieten, verdrietig vallen, (oud w.).*

Atteindre, (v. n. & a.) *Bereiken, achterhaalen*; atteindre son but, *zyn oogmerk bereiken*; je ne saurois l'atteindre, *ik kan hem niet achterhaalen, byhaalen*; je ne puis pas atteindre jusques là, *ik kan zoo ver niet reiken.*

Atteint, te (adj.) *Achterhaald*; atteint d'un coup de fleche, *met eene pyl getroffen*; atteint d'amour, *door liefde getroffen.*

Atteinte, (f) *Aanval*; une rude atteinte, *een harde slag*; donner atteinte à l'honneur de quelcun, *iemands eer kwetzen, benadeelen*; atteinte aux loix, *kwetzing der wetten*; être hors d'atteinte, *buiten vreeze, buiten bereik van iets zyn.*

Attelage, (m) *Een span trekdieren*; *voorspanning*; *wagentuig.*

Attele, (f) *Haam, (zeker Paerden tuig)*; *spalk voor gebroken leden.*

Atteler, (v. a.) *Aanspannen*; (mettre les chevaux au carosse. *is beter).*

Attelier, (m) *Werkhuis* (n), *loots*; *spinplaats voor zywormen* (f).

Attenant, te (adj.) *Naastgelegen*; vigne attenante à la mienne, *wyngaard grenzende aan de myne.*

Attenant, (adv. & prep.) Attenant l'un de l'autre, *naast malkanderen.*

Attendant, te (adj) *Wagtende, verwagtende*; prenez cela, en attendant mieux, *neemd dit op hoop van beter.*

En attendant, (adv.) *Middelerwyl, ondertusschen*; je vais devant en attendant qu'il vienne, *ik ga voor uit ondertusschen tot dat hy komt.*

Attendre, (v. a.) *Wagten, verwagten*; je l'attends, *ik wagt hem, haar*; attendre le boiteux, *(spr. w.) nader bericht inwagten*; s'attendre, (v. r.) *verwagten*; je ne m'attendois pas à cela, *ik had dat niet verwagt, te gemoet gezien.*

Attendrir, (v. a.) *Vermurwen, verzagten*; *tot medelyden brengen*; s'attendrir, (v. r.) *zagt, murw, mals worden.*

Attendrissement, (m) *Vermurwing* (f), *medelyden* (n).

Attendu, ue (adj.) *Gewagt, verwagt.*

Attendu, (conj.) *Aangezien*; il fût exempté du service, attendu son âge, *hy wierd van den dienst vrygekend, uit hoofde van zyne jaaren.*

Attentat, (m) *Aanslag* (m); *misdaad* (f); horrible attentat, *gruwzaam bestaan, toeleg.*

Attentatoire, (adj.) *(in Rechten) Dat met de wetten strydig is.*

Attente, (f) *Verwachting*; contre mon attente, *tegens myne verwagting*; pierre d'attente, *kant of bind steen in eene muur*; table d'attente, *ledige steen boven een deur, voor opschriften.*

Attenter, (v. n. & a.) *Op kwaad toeleggen*; attenter sur la vie &c. de, *op het leven enz. toeleggen van.*

Attentif, ive (adj.) *Oplettend, opmerkzaam.*

Attention, (f) *Oplettendheid, aandagt.*

Attentivement, (adv.) *Oplettende, aandachtiglyk.*

Atténuant, (adj.) *Bloed verdunnend, (in Geneesk.)*

Atténuatif, ive (adj.) (*Zie* Atténuant).

Atténuation, (f) *Verzwakking, verval van krachten; verdunning.*

Atténuer, (v.a.) *Verzwakken; verdunnen*; les jeunes & les veilles atténuent le corps, *vasten en waaken verzwakt het lighaam.*

Attermoyement, (m) *Uitstel van betaaling.*

Attermoyer, (v. a.) *De tyd van betaaling verlengen.*

Atterrage, (m) *Landkenning, (zee w.)*

Atterrer, (v. a.) *Ter aarde werpen, neêrsmyten.*

Atterrir, (v. n.) *Aan land komen, aanlanden, (zee w.)*

Atterrissement, (m) *Aanslikking, aanwas van land, door de vloed veroorzaakt.*

Attestation, (f) *Getuigenis, getuigschrift* (n), attestatie (f).

Attesté, ée (adj.) *Getuigd, enz.*

Attester, (v. a.) *Getuigenis geeven, getuigen; betuigen, verklaaren*; j'en atteste toute la Ville, *ik roep de gantsche Stadt 'er over tot getuigen.*

Atticisme, (m) *Korte en zinryke spreektrant* (f).

Atticurges, (f. pl,) *Vierkante pylaaren; (in Bouwk.)*

Attiédir, (v. a.) *Verkoelen, laauw maaken*; attiédir l'auditeur, *den toehoorder verflaauwen*; s'attiédir, (v. r.) *verflaauwen, onlustig worden.*

Attiédissement, (m) *Verkoeling* (f).

Attifer, (v. a.) *Opschikken, (oud w.)*

Attifet, (m) *Vrouwen hoofdcierfel* (n); *(oud w.)*

Attirail, (m) *Toerusting* (f); *reistuig* (n); bagage (f); l'attirail d'un Vaisseau, *Scheeps-toebehooren.*

Attirant, ante (adj.) *Aantrekkend.*

Attirante, (f) *Een sleep lint, (eertyds gedragen).*

Attirer, (v. a.) *Aantrekken, tot zig trekken*; sa politesse lui attire tous les cœurs, *zyne beleefdheid trekt alle harten tot hem*; l'aimant attire le fer, *de zeil-steen trekt het yzer na zig*, s'attirer des ennemis, *zig vyanden op den hals haalen.*

Attise-querelle, (m) *Twistmaaker, stookebrand, aanbitzer.*

Attiser, (v. a.) Attiser le feu, *het vuur aanstooken; (figuurl.) olie in het vuur werpen, aanbitzen.*

Attiseur, (m) Attiseuse, (f) *Aanstooker, aanbitzer; aanstookster.*

Attisonnoire, (m) *Vuur-haak, roer-yzer.*

Attitrer, (v. a.) Attitrer quelcun, *iemand last*, commissie *geeven.*

Attitude, (f) *Houding, gestalte (Dansm. Beeldh. en Schild. w.)*

Attollon, (m) *Een hoop kleine Eilandjes.*

Attouchement, (m) *Aanraaking, voeling* (f).

Attoucher, (v. a.) *Aanraaken, (oud w.)*

Attractif, ive (adj.) Vertu attractive, *aantrekkende kragt.*

Attraction, (f) *Aantrekking.*

Attractrice, (adj. f.) *Het geen de kracht heeft van aan te trekken.*

Attraire, (v. a.) *Aantrekken, aanlokken.*

Attrait, (m) *Aanlokzel; lok-aas* (n), *aantrekking* (f).

Attrape, (f) *Val, strik om iets mede te vangen* (m); *takel waar by een Schip in 't kielhaalen of als 't van 't stapel loopt, gehouden word.*

Attrapemignon, (m) *Een schynheilige.*

Attraper, (v. a.) *Vangen, krygen; betrappen*; attraper un brochet dans un piège, *een snoek met een strik vangen, strikken*; attraper sur le fait, *op de daad betrappen*; je ne puis pas l'attraper, *ik kan hem niet agterhaalen*; il m'a bien attrapé, *hy heeft my schoon by de neus gehad, bedrogen*; attraper le sens d'une chose, *de zin van een zaak begrypen, vatten*; les chevaux courent les benefices & les ânes les attrapent, *(spr. w.) verstandige staan naar ampten en de gekken krygen ze.*

Attrapoire, (f) *Een strik; slimme trek* (m).

Attrayant, te (adj.) *Aanlokkende, bekoorende.*

Attremper. (*Zie* Tremper).

Attribuer, (v. a.) *Toeëigenen, toeschryven*;

schryven; s'attribuer, (v. r.) *zig aanmaatigen.*

Attribut, (m) *Eigenschap, hoedanigheid; iets dat tot eenig ampt behoord* (f); la miséricorde est un attribut de Dieu aussi bien que la Justice, *de barmhertigheid is zoo wel een eigenschap Gods als de Gerechtigheid.*

Attributif, ive (adj.) *Toeëigenend.*

Attribution, (f) *Verleening v an eenig voorregt; toelegging, eene bezolding.*

Attributs, (m. plur.) *Zinnebeelden, (in een Schildery).*

Attristant, te (adj) *Bedroevend.*

Attristé, ée (adj.) *Bedroefd.*

Attrister, (v. a.) *Bedroefd, bekommerd maaken*; s'attrister, (v. r.) *zig bedroeven.*

Attrition, (f) *Berouw uit vreeze der straf* (n); *het wryven van twee Ligchaamen tegen elkander, (in Natuurk.)*

Attroupement, (m) *Vergaadering, schaare, meenigte* (f).

Attrouper, (v. a.) *Vergaaderen, by malkanderen doen komen*; s'attrouper, (v. r.) *by malkanderen loopen.*

Au, (art. du datif m. *in 't meerv.* aux); *aan de, aan het; als:* au Pere, *aan de Vader*; aux Enfans, *aan de Kinderen*; au Vaisseau, *aan het Schip*, aux Vaisseaux, *aan de Scheepen.*

Au, (prep.) *in, met, tot, nu*; durci au feu, *in 't vuur gehard*, toucher au doigt, *met den vinger aanraaken*; pot au lait, *een pot tot melk, melk-pot*; au jugement de tous, *na 't oordeel van allen*; être au lit, *in 't bedde zyn*; au pis aller, (adv.) *ten ergsten genomen, als niets deugen wil*; au reste, (adv.) *voor 't overige.*

Avachir, s'avachir, *(gem. w.) Log, lui en ondeugend worden; verslenzen, verslappen, (van leder gez.) neêrhangen (van takken gez.).*

Avage, (m) *Zeker Beuls marktrecht te Parys.*

Aval, (m. *Koopm. w.*) *Borgtocht, verzekeering wegens eene Wisselb. om als de betrokkene niet betaald, de gever of* endossant *daar van de waarde goed doen zal.*

Aval, (adv.) *Neêrwaards, met den stroom*; vent d'aval, *zuid westen wind.*

Avalage, (m) *Neêrvaart met den stroom; 't neêrlaaten, neêrstryken van iets met een takel of winde; item loon daar van.*

Avalaison, (f) *Geweldige afloop, water val; wegspoeling van Huizen, enz.*

Avalanges ou Avalanches, (f. pl.) *Sneeuw val; groote klompen sneeuw, die van 't gebergte vallen en zomtyds heele gebugten overdekken.*

Avalant, te (adj.) Bâteau avalant, *een met de stroom afvaarende schuit*; le montant doit céder à l'avalant, *het opvaarende moet het afvaarende schip wyken.*

Avalé, ée (adj.) *Neêrgelaaten; met de stroom neêrgekomen; ingeslokt, enz.*

Avalée, (f) *Zoo veel een Weever af kan werken bevorens by zyne boomen af en oprold.*

Avaler, (v. a.) *Inslokken, neêrzwelgen; neêrvaaren; voor de betaaling eenes Wisselbriefs instaan*; avaler un affront, *eene belediging opkroppen*; avaler du vin dans une cave, *wyn in een kelder neêrlaaten*; avaler une branche, *eenen tak afhouwen.*

Avaleur, (m) *Zwelger, vraat, gulzigaard*; avaleur de charettes ferrées, *een snoeshaan.*

Avalies, (f. pl.) *Wol van vellen der geslagte Schaapen.*

Avaloire, (f) *Een wyd keelgat* (n); *item staart-riem (van een Paerden-tuig); stamper (by Hoedem.)* (m).

Avalure, (f) *Nieuwe zwamagtige Paerde-hoef.*

Avance, (f) *Vooruit betaaling* (f); *voordeel; uitstek aan een gebouw; verschot* (n); donner dix pas d'avance à quelcun, *iemand tien schreeden voor uit geeven*; faire des avances pour la reconciliation, *beginzelen tot eene bevrediging maaken*; faire une avance de mille francs, *een verschot van 1000 guldens doen*; par avance, d'avance, (adv.) *van te vooren, vooraf.*

Avancé, ée (adj.) *Gevorderd*; garde avancée, *uitgezette wagt.*

Avancement, (m) *Vordering, voortgang, opkomst* (f).

Avancer, (v. n. & a.) *Vorderen, voortschuiven, enz.* avancer quelque chose, *iets opperen, op de baan brengen*; avancer de l'argent, *geld verschieten*; l'horloge avance, *het uurwerk loopt te ras*; avancer l'horloge, *het uurwerk vooruit zetten*; avancer un pas, *eene schreede voortgaan*; avancer son départ, *zyn vertrek verhaasten*; avancer ses affaires, *zyne zaaken voortzetten*; je n'avance guere, *ik vordere weinig*; avancez un peu cette table, *schuifd die tafel een weinigje voor uit*; cette pierre avance trop, *die steen schiet te veel voor uit*; avancer la main, *de hand uitsteeken*; s'avancer, (v. r.) *voortrukken*; le blé s'avance fort, *het koorn groeid wakker.*

Avanie, (f) *Afkneevelary, geweldenary der Turken*; *beschimping.*

Avant, (prep.) *Voor*; avant le temps, *voor den tyd*; avant toutes choses, *voor alle dingen.*

Avant, (adv.) *Verre, diep in*; bien avant dans la nuit, *zeer diep in den nacht*; en avant, *voor uit*; pousser en avant, *voor uit stooten*; mettre en avant, *voordraagen, voorstellen*; avant que, (*koppel-w.*) *voor dat.*

Avant, (m) *Het voorschip* (n), *voorstéven, de boeg*; être de l'avant, *vooruit loopen*; le vent se rangea de l'avant, *de wind liep tegen*; mettre de l'avant, *voorby zeilen*; Vaisseau trop sur l'avant, *een voor-lastig Schip*, (*Scheeps w.*)

Avantage, (m) *Voordeel* (n), *winst* (f); *het galioen van een Schip* (n), parler à l'avantage de quelcun, *met roem van iemand spreeken*; cela tourne à son avantage, *dat gedyd tot zyn voordeel*; il eut l'avantage sur lui, *hy had de overhand.*

d'Avantage. (*Zie* Davantage).

Avantager, (v. a.) *Bevoordeelen.*

Avantageusement, (adv.) *Voordeeliglyk.*

Avantageux, euse (adj.) *Voordeelig.*

Avant-bec, (m) *Uitstek* (n) *onder een steene brug daar de boog op rust.*

Avant-bras, (m) *'t Gedeelte van den arm, van den elleboog tot het gewrigt van de hand*, (n).

Avant-corps, (m) *'t Voorgebouw* (n).

Avant-cour, (m) *Voorhof* (n).

Avant-coureur, (m) *Voorlooper.*

Avant-couriere, (f) *Voorloopster.*

Avant-dernier, iere (adj.) *Dat voor den laatsten gaat.*

Avant-fossé, (m) *De buitenste gragt eener vesting* (f).

Avant-garde, (f) *De voorhoede*; l'avant & l'arriere garde, *de voor- en agterhoede.*

Avant-gout, (m) *Voorsmaak.*

Avant-hier, (adv.) *Voor- of eergisteren.*

Avantin, (m) *Takje om te enten of te pooten.*

Avant-jour, (adv.) *Voor 't opkomen van den dag.*

Avant-logis, (m) *Voorhuis* (n), *voorwooning* (f).

Avant-main, (f) *Het binnenste van de hand* (n).

Avant-midi, (m. & adv.) *De tyd voor den middag*; *voor den middag.*

Avant-mur, (m) *Voor-muur* (f).

Avant-part, (f) *Het gedeelte voor uit* (n).

Avant-pêche, (f) *Vroege Perzik.*

Avant-piéd, (m) *Voorste gedeelte van de voet.*

Avant-poignet. (*Zie* Avant-main).

Avant-portail, (m) *Voorhof* (n).

Avant-propos, (m) *Voorreden, vooraffpraak* (f).

Avant-quart, (m) *Voorslag van 't quartier uurs* (n).

Avant-toit, (m) *Voordak, afdak* (n).

Avant-train, (m) *Voorgestel van een affuit* (n).

Avant-veille, (f) *De avond voor eenen heiligen avond.*

Avanture. (*Zie* Aventure).

Avare, (subst. & adj.) *Gierigaard, schrok, vrek*; *gierig, vrekkig, schraapagtig.*

Avarement, (adv.) *Gieriglyk.*

Avarice, (f) *Gierigheid.*

Avaricieux, euse. (*Zie* Avare).

Avarie, (f) *Havengeld, anker-geld; item zee-fchaden, havery*; avarice groffe, *havery gros*; (*fchade die men door 't overboord werpen of door de Zee-rovers aan de goederen lyd*): avarie ordinaire, *kleine havery*, (*gewoone onkoften van 't Schip*).

Avafte, (adj.) *Hou op*, (*Scheeps w.*)

A vau-l'eau, (adv.) Aller à vau-l'eau, *met den ftroom neêrwaards gaan*.

Aubade, (f) *Morgen-mufieq dat een minnaar aan zyn minnares 's morgens vroeg fpeeld*; *item geraas, gefchreeuw* (n).

Aubain, (m) *Vreemdeling, uitheemfche inwoonder*.

Aubaine, (f) *Recht des Konings op de erffenis van eenen Vreemdeling in zyn land geftorven* (n).

Auban, (m) *Recht het welk men den Heer of zyne Gerechtsdienaaren betaald, om vryheid te hebben van zyn winkel of kraam te openen* (n).

Aube, (f) *De dageraad*; *Priesterlyke misgewaad*; *plank van een moolen-rad, waar op het water valt*; *eerfte nagt wagt, (plat voet genaamd)* (*Scheeps w.*)

Aube-épine, (f) *Witte Haag-doorn* (m).

Auberge, (f) *Een Herberg*.

Aubergifte, (m. & f.) *Herbergier, Waard, Hofpes*; *Herbergierfter, Hospita, Waardin*.

Auberon, (m) *Kram daar de tong van een flot in fchiet*.

Auberonniere, (m) *Plaatje daar de kram aan vaft is*.

Aubier ou Aubour, (m) *Spint in 't hout* (n).

Aubifoin, (m) *Blaauwe koornbloem* (f).

Aubin, (m) *Gebroken gang van een Paerd*. (*Zie ook* blanc d'œuf).

Aubinet, (m) *Het voor-vinken-net* (n), (*Scheeps w.*)

Aubour. (*Zie* Aubier).

Aubrier, (m) *Een Havik met een witte ftaart*.

Auction, (f) *Openbaare verkooping van boeken*.

Auctuaire, (m) *Byvoegzel* (n).

Aucun, une (adj.) Sans aucune difficulté, *zonder eenige zwarigheid*, en aucune manière, *in geenerlei wyze*.

Aucunement, (adv.) *Eenigzints*; *geenzins*.

Audace, (f) *Stoutheid, vermetelheid*.

Audacieufement, (adv.) *Stoutelyk*.

Audacieux, eufe (adj.) *Stout, vermétel*.

Au deça, (prep.) Au deça de la rivière, *aan deze zyde der riviere*.

Au de là, (prep.) *Aan geene zyde*.

Au devant, (adv.) Aller au devant de quelcun, *iemand te gemoete gaan*.

Audience, (f) *Gehoor* (n); *Audientie-zaal* (f); donner audience, *gehoor verleenen*.

Audiencier, (m) *Deurwaarder van het laage gerecht*.

Auditeur, (m) *Toehoorder*; Auditeur des comptes, *een Amptenaar die de Rekeningen opneemd, naziet*.

Auditif, ive (adj.) *'t Geen het gehoor betreft*.

Audition, (f) Audition des témoins, *verhooring der getuigen*; audition des comptes, *het nazien der rekeningen*.

Auditoire, (m) *Gehoorplaats*; *de Vergadering* (f).

Avé, (m) *Groetenis van den Engel aan Maria* (f).

Avec, (prep.) *Met, mede*; avec moi, *met my*.

Aveindre, (v. a.) *Uit een kaft haalen, aanreiken*, (*weinig geb.*)

Aveine ou Avoine, (f) *Haver* (m).

Aveline, (f) *Hazelnoot*.

Avelinier, (m) *Hazelaar*, (*beter* Coudrier).

Avenage, (m) *Haver-tiende, die men aan den Grondheer verfchuldigt is*.

Avenant, te (part.) Le cas avenant, *het geval gebeurende*.

Avenant, te (adj.) Chofe avenante, *een behoorlyke zaak*; à l'avenant, (adv.) *naar maate, naar advenant*, (à proportion).

Avenement, (m) Avenement au trône, *komft tot den troon*.

Avenir, (v. u.) *Gebeuren*, (*word alleen*

alleen imperſoneelyk *geb.*) il avint, *het gebeurde.*

Avenir, (m) *De toekomende tyd*; à l'avenir, *in 't toekomende.*

Avent, (m) *Advent, tyd voor Christi geboorte, (in de R. Kerk).*

Aventure, (f) *Waaging* (f); *voorval, lotgeval* (n); *geſchiedenis* (f); avantures galantes, *minnen-gevallen*; diſeur de bonne aventure, *goeder geluk zeggen*; mal d'aventure, *de ſyt aan de vingers*; la groſſe aventure, *bodemry, (Koopm. w.)*

à l'Aventure, (adv.) *Onbezonnen*; ſi d'aventure, *zoo by geval.*

Aventurer, (v. a.) *Waagen.*

Aventureux, euſe (adj.) *Waagagtig, (oud w.)*

Aventurier, iere (m. & f.) *Waaghals; zwerver, gelukzoeker; landloopſter.*

Avenu, ue (adj.) *Gebeurd, voorgevallen.*

Avenue, (f) *Toegang tot iets; laan, wandeldreef met boomen beplant* (m).

Avérer, (v. a.) *Bewyzen, waarmaaken.*

Averne, (m) *De Helle, (woord by Dicht. gebez.)*

Averſaire. (*Zie* Adverſaire).

Averſe, (adv.) il pleut à verſe, *het regend dat het giet, het ſlagregend.*

Averſe. (*Zie* Adverſe).

Averſion, (f) *Tegenzin* (f), *haat afkeer* (m).

Averſité. (*Zie* Adverſité).

Avertin, (m) *Ziekte des gemoeds waar door iemand woedend word* (f).

Avertir, (v. a.) *Waarſchuuwen, berichten.*

Avertiſſement, (m) *Bericht* (n), *waarſchuuwing* (f).

Avertiſſeur, (m) *Waarſchuuwer van 't Hof.*

Avette, (f) *Een Bietje, (by Dichters).*

Aveu, (m) *Bekentenis; toeſtemming, bewilliging*; un homme ſans aveu, *een Landlooper, onbekend menſch.*

Aveugle, (ſubſt. & adj.) *Een blinde; blind*; aveugle né, *een blind geborene*; au païs des aveugles les borgnes ſont Rois, *in 't land der blinden is een-oog Koning (ſpr. w.)* paſſion aveugle, *blinde liefde.*

à l'Aveugle, (adv. *In den blinde.*

Aveuglement, (adv.) *Blindelyk.*

Aveuglément, (m) *Blindheid* (f); *onverſtand* (n).

Aveugler, (v. a.) *Blinden, verblinden.*

Aveuglettes ou à tâtons, (adv.) *Blindelings, by den taſt.*

Auge, (f) *Trog, bak* (m).

Augée, (f) *Een bak vol.*

Auget, (m) *Eetens-bakje voor een Voogel-kooy* (n).

Augment, (m) Augment de dot, *vermeerdering van Bruidſchat, (in Rechten* (f).

Augmentateur, trice, (m. & f.) *Vermeerderaar, vermeerderaarſter.*

Augmentatif, ive (adj.) *Vermeerderend.*

Augmentation, (f) *Vermeerdering.*

Augmenter, (v. a.) *Vermeerderen*; s'augmenter, (v. r.) *toeneemen, aangroeijen.*

Augural, ale (adj.) *Dat de Waarzeggery aangaat.*

Augure; (m) *Een waarzegger, wiggelaar* (m); *voorteeken* (n), *voorſpelling, wiggelaary uit de vlugt der vogelen* (f).

Augurer, (v. a.) *Iets voorbeduiden, voorſpellen*; j'en augure quelque choſe de bon, *ik voorſpel daar iets goeds uit.*

Auguſte, (adj.) *Heerlyk, voortreffelyk, uitmuntend.*

Auguſtement, (adv.) *Overheerlyk.*

Avictuaillement, (m) *Bezorging van levensmiddelen* (f).

Avictuailleur, (m) *Een die een Schip met levensmiddelen* (victuaille) *voorziet.*

Avide, (adj.) *Greetig, begeerig, hongerig*; avide de gloire, *eerzugtig.*

Avidement, (adv.) *Gretiglyk, vieriglyk.*

Avidité, (f) *Gretigheid, begeerte.*

Avilir, (v. a. & n.) *Verſlegten, gering, verachtelyk maaken, of worden, in prys afſlaan.*

Avilissement, (m) *Verslegting, verachting* (f).

Avillons, (m) *De achter-klaauwen van een Roofvogel* (*by Valkeniers*).

Aviner, (v. a.) *Met wyn doortrekken laaten.*

Aujourd'hui, (adv.) *Huiden, heden, van daag.*

Aviron, (m) *Een Roei-riem.*

Avironner, (v. a.) *Roeijen.*

Avis, (m) *Berigt; gevoelen* (n); *raad* (m); donner des avis, *raad geeven*; donner avis, *berigt geeven*; à mon avis, *na myn gedagten*; lettre d'avis, *advys-brief*; il m'est avis, *my dunkt.*

Avisé, ée (adj.) *Bedagt, voorzichtig*; bien, mal avisé, *wel, kwalyk bedagt.*

Avisement, (m) *Gedagten* (f), *denkbeeld* (n), (*oud w.*)

Aviser, s'aviser, (v. n. & a.) *ergens op bedagt zyn*; on y avisera; *men zal 'er om denken*, avisez vous y, *bedenkt 'er U op*; il s'avisa de le faire, *hy vond goed het te doen.*

Avitaillement, (m) *Bezorging van levensmiddelen.*

Avitailler, (v. a.) *Van leeftogt voorzien*; proviandeeren.

Aviver, (v. a.) *Luchtig schoonmaaken*; *polysten*; aviver une pierre &c. *een steen zuiver vierkant maaken*; aviver le feu, *het vuur helder doen branden.*

Avives, (f. pl.) *Klieren aan de gorgel van een Paerd.*

Aulique, (adj.) Conseil aulique, *Keizerlyke Ryks-hofraad*; chambre aulique, *Opperryks-kamer.*

Aumailles, (f. pl.) *Allerhande Hoorn-vee* (n).

Aumône, (f) *Aalmoes* (n); faire l'aumône, *aalmoessen geven*; demander l'aumône, *beedelen.*

Aumonée, (f) *Brood 't welk men na een begraafenis den armen geeft* (n).

Aumôner, (v. a.) *Begiftigen, iets als een aalmoes geven.*

Aumônerie, (f) *Aalmoessenierschap* (n).

Aumonier, (m) *Aalmoessenier, Kapellaan op een Schip.*

Aumônier, re (m. & f.) *Een die milddadig is aan den armen.*

Aumôniere, (f) *Kerk-buidel* (m).

Aumuce, (f) *Armelyn bont, het welk de Kanunnikken op den arm dragen als zy den dienst doen* (n).

Aunage, (m) *Ellen-maat* (f).

Aunaie, (f) *Elzen-bosch* (n).

Aune, (m) *Elzen-boom.*

Aune, (f) *Eene elle*; il mesure tout le monde à son aune, *hy oordeeld een ieder naar zig zelven*; je sais ce qu'en vaut l'aune, *ik weet wat 'er op loopt*; babiller tout du long de l'aune, *in de lengte heên praaten*; au bout de l'aune faut le drap, *by slot van rekening zal men dit wel vinden*, (*spr. w.*)

Auner, (v. a.) *Met de Elle meeten.*

Auneur, (m) *Amptenaar, die aangesteld is om de Ellen te yken en te bezien.*

Avocasser, (v. n.) *Het ampt van Advocaat waarneemen*, (*gem. w.*)

Avocasserie, (f) *Het ampt van een Advocaat* (n), (*gem. en oud w.*)

Avocat, (m) *Voorspraak, Advocaat.*

Avocate, (f) *Voorstandster, beschermster.*

Avocatoire, (adj. & subst.) *Dat tot de voorspraak of deszelfs ampt behoord; item Keizerlyk bevelschrift.*

Avoine, (f) *Haver.* (*Zie* Aveine).

Avoinerie, (f) *Plaats die met haver bezaait is, haverland.*

Avoir, (v. a.) *Hebben, bezitten, genieten*; avoir du bien, *ryk zyn*; avoir chaud, froid, *warm, koud zyn*; avoir soin, *zorg draagen*; (NB. *in 't Boekhouden zegt men* doit avoir *in plaats van* credit); y avoir, *zyn, weezen*; il y a, *daar is, daar zyn*; il y a huit jours, *het is acht daagen geleden.* (*Zie verder de uitlegging van d'A.*)

Avoir, (m) *Goed, vermogen, bezit* (n); c'est tout mon avoir, *dat is alles het geen ik bezit.*

Avoisinement, (m) *Bykoming, nadering* (f).

Avoisiner, (v. a.) *Naderen, genaaken, nabuurig zyn.*

Avorté, ée (adj.) *Miskraamd, misbaard; mislukt.*

Avortement, (m) *Misdragt, mis-werping der dieren* (f).

Avorter, (v. n.) *Miskraamen, mis-draagen; voor den tyd werpen*; avorter en quelque entreprise, *in eenige onderneeming mislukken.*

Avorton, (m) *Misdragt, misgeboorte, ontydige vrugt* (f); quel petit avorton est cela? *wat voor een onderblyfzel is dat?* avorton de l'esprit, *schrift of werk dat niet wel uitgevoerd is.*

Avoué, (m) *Schuts-heer, voorstander eener Kerk of Klooster.*

Avouer, (v. a.) *Erkennen, bekennen, toestemmen, goedkeuren.*

Avouërie, (f) *Patroonschap van een Kerk* (n).

Avoyé, (m) *Amptman in sommige Zwitzersche Steden.*

Avoyer, (v. n.) *Beginnen te waaijen, (zee w.)*

Auparavant, (adv.) *Van te vooren, alvoorens.*

Au-pis-aller, (adv.) *Op zyn kwaadsten genomen.*

Auprès, (adv.) *By, digte by*; ci auprès, *hier by.*

Auprès, (prep.) Auprès du feu, *by het vuur*; auprès de lui, *by hem*; être auprès d'un grand Seigneur, *by een groot Heer woonen, zyn*; votre mal n'est qu'une bagatelle auprès du mien, *uwe kwaal is maar eene beuzeling by de myne.*

Auréole, (m) *Straalkrans, om het hoofd der heiligen.*

Auriculaire, (adj.) Confession auriculaire, *oorbiegt*; témoin auriculaire, *oorgetuigen*; doigt auriculaire, *de pink of kleinste vinger.*

Avril, (m) *April, grasmaand*; l'avril des jours, *de lente der dagen (by Poëeten).*

Aurillas, (m) *Paerd met lange ooren.*

Auronne, (f) *Averoen, (een kruid).*

Aurore, (f) *De dageraat* (m); *'t morgen rood* (n); *eene frissche schoonheid* (f); *geele vergulde koleur* (f); de l'aurore au couchant, *van het oosten tot het westen.*

Auspice, (m) *Voorzegger by de Heidenen die uit de vlugt, gezang enz. der vogelen iets wist te voorspellen; item 't voorteken zelfs* (n).

Auspices, (m. pl.) Né sous d'heureux auspices, *onder gelukkige voortekens of in eene gelukkige tyd gebooren*; c'est sous vos auspices que je, *het is onder uwe beschuttinge dat ik enz.*

Auspicine, (f) *Konst om door de vlugt, het gezang of eeten der vogelen, iets te voorspellen.*

Aussi, (conj.) *Zoo, ook*; aussi grand que vous, *zoo groot als gy*; aussi beau que sage, *zoo schoon als verstandig*; vous y avez été & moi aussi, *gy hebt 'er geweest en ik ook*; ayez soin de vos affaires; aussi ai je, *let op u zaaken*; *zoo doe ik ook*; il est plus sage, aussi est il plus agé, *hy is wyzer, maar hy is ook ouder*; il est aussi sage, que vaillant, *hy is zoo voorzigtig, als dapper.*

Aussi-bien que, (conj.) *Zoo wel als.*

Aussi-peu que, (conj.) *Zoo weinig als.*

Aussi-tôt que, (conj.) *Zoo ras als*; aussi-tôt dit, aussi-tôt fait, *zoo gezegd, zoo gedaan.*

Auster, (m) *Een zeer warme wind; zuiden wind.*

Austére, (adj.) Mener une vie austére, *een streng leven leiden.*

Austérement, (adv.) *Strengelyk.*

Austérité, (f) *Strengheid.*

Austral, ale (adj.) *Zuiderlyk*; pole austral, *zuider aspunt*; la mer australe, *de zuider-zee*; terres australes, *de zuid-landen.*

Autan, (m) *De zuid-ooste-wind.*

Autant, (adv.) *Zoo veel, even zoo veel*; j'ai autant que vous, *ik heb zoo veel als gy*; dix fois autant, *tienmaal zoo veel*; autant de têtes, autant d'avis, *zoo veel hoofden, zoo veel zinnen*; je l'aime autant que vous, *ik bemin hem zoo zeer als gy, of als U*; je l'ai vendu tout autant, *ik heb het juist voor zoo veel verkogt.*

d'Autant plus, (adv.) *Zoo veel te meer*; d'autant moins, *des te minder*; d'autant que, *dewyl, vermits.*

Autel, (m) *Altaar, Outaar* (n); mai-

maître ou grand Autel, *het hooge Autaar.*

Auteur, Autrice, (m. & f.) *Schryver, uitvinder, oorzaak, aanvanger, stigter; schryffter, uitvindster (van een boek of konst).*

Authenticité, (f) *Wettigheid, geloofwaardigheid.*

Authentique, (adj.) *Wettig, geloofwaardig.*

Authentiquée, (f) *Vrouw die van overspel overtuigd word.*

Authentiquement, (adv.) *Geloofwaardiglyk.*

Authentiquer, (v. a.) *Een schrift ondertekenen.*

Autocéphale, (m) (*Grieksch w.*) *Een opperste aanvoerder.*

Autocrateur, trice (m. & f.) *Zelfs behouder; behouderesse; (tytel in Rusland).*

Auto-da-fé, (m) (*Portug. w.*) *Vonnis der Inquisitie.*

Autographe, (m) *Iemands eigen handschrift* (n).

Automate, (m) *Konst-werktuig dat door zig zelfs beweegd* (n); *item een die zonder onderwys leerd.*

Automnal, ale (adj.) *Herfstachtig;* fleur automnale, *herfst-bloem.*

Automne, (f) *Herfst; (figuurl.) aannaderende ouderdom* (m).

Autorisation, (f) *Macht-gezaggeving.*

Autoriser, (v. a.) *Gezag geven;* être autorisé de quelcun, *van iemand gevolmachtigd zyn.*

Autorité, (f) *Gezag, aanzien, vermogen* (n); user de son autorité, *zyn gezag gebruiken;* autorité de quelque Auteur considérable, *een aangehaalde plaats van eenig vermaard Schryver;* autorité absoluë, *onbepaalde magt.*

Autour, (prep.) *Omtrent, rondom;* cet habit me coute autour de cent écus, *dit kleed kost my omtrent 100 kroonen;* autour de l'Eglise, *rondom de Kerk;* tourner autour du pot, *om het kantje praaten, (spr. w.)*

Autour, (adv.) Tourner tout autour, *in 't rond draaien, rondom her gaan.*

Autour, (m) *Een Havik.*

Autourserie, (f) *Konst om de Havikken ter jacht af te rechten.*

Autoursier, (m) *Een die dezelve daar toe afrecht.*

Au-travers ou A-travers, (prep.) (*het eerste regeerd de gen. en het 2de de accus.*) *Dwars over, of door,* au-travers du corps, *dwars door 't lyf;* à-travers la Ville, *dwars door de Stadt.*

Autre, (m. & f.) *Een ander, eene andere;* l'un ou l'autre, *een van beide;* ni l'un, ni l'autre, *geen van beide;* une autrefois, *op een andermaal;* l'autre jour, *onlangs;* l'un vaut l'autre, *de eene is de andere waard;* de part & d'autre, *van weêrszyden, overal;* c'est bien un autre homme, *dat is een gantsch ander man;* c'est une autre paire de manches, *dat is een andere zaak;* à d'autres, *maakt dat de kinderen wys;* c'est un autre Alexandre, *het is een tweede Alexander.*

Autrefois, (adv.) *Eertyds, voormaals, weleer.*

Autrement, (adv.) *Anders, anderzints;* on parle tout autrement de cela, *men spreekt daar heel anders van.*

Autrepart, (adv.) *Elders, op een ander plaats.*

Autruche, (f) *Struis-vogel* (m).

Autrui, (m) *Iemand anders;* le bien d'autrui, *een andermans goed;* il ne faut faire à autrui, que ce que nous voudrions que nous fût fait, *men moet aan een ander niet doen, 't geen wy niet willen dat ons geschiede.*

Auvent, (m) *Luiffel voor een winkel of huis* (n).

Auvernas ou Auvernat, (m) *Zwaare Orleansche wyn.*

Auvesque, (m) *Zekere aangenaame appel-drank* (m).

Auxiliaire, (adj.) *'t Geen hulp geeft;* des troupes auxiliaires, *hulp-benden;* des verbes auxiliaires, *behulpzaame werkwoorden.*

Axe, (m) *Spil, as van een bol;* l'axe du monde, *de as van de waereld.*

Axi, *Soort van péper.*

Axiome, (m) *Aangenomen grondstel-regel.*

Axon-

Axonge ou Axunge, (f) *Reuzel*; *menfchen-vet tot een geneesmiddel bereid.*

Ayant, (part.) *Hebbende.*

Aye, (interj.) *Ach! och!*

Ayeul. (*Zie* Aieul).

Azerole, (m) *Wilde mispel.*

Azerolier, (m) *Wilde mispel-boom.*

Azimut, (m) *Top kring, top-boog.*

Azimutal, ale (adj.) *Top-kringachtig.*

Azot, (m) *Eerfte ftoffe der metaalen, (in Smeltk.)*

Azur, (m) *Blaauw, hemels-blaauw, azuur* (n).

Azuré, ée (adj.) *Dat hemelsblaauw geverft is*; les voutes azurées, *de azuur-gewelven, de hemel*; les plaines azurées, *de azuure velden, de zee.*

Azurer, (v. a.) *Hemels-blaauw fchilderen.*

Azyle. (*Zie* Afyle).

Azyme, (m. & adj.) Pain azyme, *ongezuurd brood*; la fête des azymes, *het feeft der ongeheveld brooden.*

Azymite, (m. & f.) *Een die ongezuurd brood eet.*

****

B.

B. (m) B. (f) *2de Letter van het A, B, C.*; il eft marqué au B, (*dat is*) boiteux, borgne, boffu, *hy is van onzen Lieven Heer geteekend, als: kreupel, eenoogig, gebuld*, B quarre, & B mol, *B duur en B mol, (in Muficq).*

Babeurre. (m) *Karnemelk* (f).

Babiche, (f) *Schoot-hontje* (n).

Babil, (m) *Gebabbel, geklap, gefnap* (n).

Babillard, de (adj.) *Klapachtig.*

Babillard, de (m & f.) *Klapper*; *fnapfter, klappye.*

Babiller, (v. n.) *Babbelen, klappen.*

Babilloire, (f) *Ploegbankje*; *klapbankje* (n).

Babine, (f) *De muil van een Aap, Koe enz.* (m) de groffes babines, *groote lippen*; *groote fmoel.*

Babioles, (f. pl.) *Kinder fpeeltuig, poppen goed* (n); *beuzelingen.*

Babord ou Basbord, (m) *Bakboord, de linkere zyde van een Schip.*

Babouche, (f) *Een Turfche fchoen* (m),

Babouin, (m) *Een Baviaan*; baiffer le babouin, *zig voor iemand verootmoedigen*; *in de bus blaazen*, (*fpr. w.*)

Babouin, ine (m. & f.) *Nâr, aapengezigt*; *zottinne, maloot.*

Babouiner, (v. n.) *Poetzen maaken.*

Bac, (m) *Praam, platte fchuit, pont*; *water-trog*; *fontein-kaft* (f).

Bacalas, (m) *Kajuit-lyft van een Schip* (f).

Bacaliau, (m) *Kabeljau, Bakkeljau.*

Baccalauréat, (m) *Eer-trap van een* Candidaat *na zyn* examen.

Bacchanales, (f. pl.) *Bacchus feeften.*

Bacchanalifer, (v. n.) *Luftig eeten en drinken.*

Bacchantes, (f. pl.) *Bacchus Priesterinnen.*

Bacchus, (m) *Wyn-god, (by Poëten)*; *item wyn.*

Bache, (m) *Wagen-zeil, dekzel* (n).

Bachelier, (m) *Meefter in de Godgeleerdheid, Wysbegeerte enz.*

Bachique, (adj.) Air bachique, *drink-lied.*

Bachot, (m) *Veer-fchuitje* (n).

Bachotage, (m) *Het overzetten, overvaaren* (n).

Bachoteur, (m) *Veerman.*

Bacille, (m) *Zee-fenkel, (een kruid).*

Baclage, (m) *Haven-geld*; *het reguleeren der Schepen in een haven*, (n).

Bacler, (v. a.) *Deur, vengfter of haven met een boom fluiten*; *orde ftellen op het in- en uitvaaren van Scheepen in een haven*; une affaire baclée, *eene afgedaane zaak.*

Bacquet. (*Zie* Baquet).

Bactréoles, (f. pl.) *Snippers van bladgoud.*

Bacul, (m) *Een ftaart-riem.*

Baculer, (v. a.) *Met een knuppel flaan.*

Baculométrie. (f) *Konft om met een ftok hoogtens, enz. te meeten.*

Ba-

Badaud, aude, (m. & f.) *Een botterik, dommerik, gaapſtok*; les badauds de Paris, *de Paryſche gaapers.*

Badaudage, (m) *Het rondom gaapen* (n).

Badauder, (v. n.) *Heen en weer gaapen, ſtaan kyken als een gek.*

Badauderie, (f) *Zotterny.*

Badaudisme, (m) *Onnozelheid, gekheid* (f).

Badelaire, (f) *Zabel, (in Wapenk.)*

Badigeon, (m) *Mortel van ſteengruis, (Metzelw.)*

Badigeonner, (v. a.) *Met zoodanig beſtryken.*

Badin, ne (adj.) *Boertig, kortswylig.*

Badin, ne (m. & f.) *Boerter, kortswylige.*

Badinage, (m) *Klugt, ſpotterny, kortswyl* (f).

Badine, (f) *Vuurtangetje* (n).

Badinement, (adv.) *Op eene kortswylige wyze.*

Badiner, (v. n. & a.) *Boerten, gekſcheeren; zig kinderachtig aanſtellen; ſlingeren, wippen, (van iets dat hangt).*

Badinerie, (f) *Gekkery, boertery; kinderachtigheid.*

Bafouer, (v. a.) *Iemand uitmaaken, beſpotten, (gem. w.)*

Bafre, (f) *(gem. w.) Gulzigheid. (Zie* Gourmandiſe).

Bafrer, (v. a.) *(gem. w.) Gulzig eeten.*

Bafreur, (m) *(Zie* Gourmand).

Bagage, (m) *Reis-tuig* (n); plier, trouſſer bagage, *inpakken, weg gaan, het haazenpad kiezen.*

Bagarre, (m) *Oploop* (m), *geraas van volk* (n), *(gem. w.)*

Bagaſſe, (f) *Hoer, ſmots, (gem. w.).*

Bagatelle, (f) *Kleinigheid.*

Bagatelles! (interj.) *Is 't anders niet! weg! weg!*

Bagaude, (m) *Landlooper, (oud w.)*

Bagne, (m) *Plaats daar men de Slaaven opſluit* (f).

Bagnolette, (f) *Een kuif, muts der vrouwen die 't halve aangezigt bedekt.*

Bague, (f) *Ring; Steek-ring* (m); courir la bague, *naar de ringſteeken*; il s'en eſt tiré bagues ſauves, *(ſpr. w.) hy is 'er heels huids, zonder ſchaade afgekomen.*

Baguenaude, (f) *Zeker oud rym* (n).

Baguenauder, (v. n.) *Kinder ſtreeken begaan, (gem. w.)*

Baguenaudier, (m) *Een Lanterfant; Linzen-boom.*

Baguer, (v. a.) *De plooijen aan een kleed begten.*

Baguette, (f) *Roedje, ſtokje* (n); *ſpits-roede* (f); *vuur-pyl-ſtok, laadſtok, ſtamper; Deurwaarders ſtaf; Trommel-ſtok* (m); paſſer par les baguettes, *door de ſpits-roên loopen*; commander à baguette, *met magt beveelen*; baguette divinatoire, *wichel-roé.*

Baguier, (m) *Ringkaſtje* (n).

Bahut, (m) *Reis-koffer* (n), *kiſt* (f).

Bahutier, (m) *Koffer-maaker.*

Bai, baie, (adj.) Cheval bai, *een karſtanje bruin Paerd*; bai clair, *licht bruin.*

Baie, (f) *Bézie, beſſe*; baie de laurier, *laurier bézie*; baie, *een baay, bogt* (f); *een open vak in een muur voor een deur of vengſter* (n); baie, *bedriegery, (dit laatſte een gem. w.)*

Baier. (*Zie* Bayer).

Baigner, (v. n. & a.) *Baaden; beſpoelen*; cette rivière baigne les murs, *die rivier beſpoeld, loopt langs de muuren*; ſe baigner, (v. r.) *zig baaden.*

Baigneur, euſe (m. & f.) *Baader, baadſter; bad-meeſter.*

Baignoir, (m) *Bad-ſtoof* (f); *Baad-plaats.*

Baignoire, (f) *Bad-kuip* (f), *waſch-vat* (n).

Baigu. (*Zie* Bégu) (m).

Bail, (m) Baux, (plur.) *Gift, gaave; huur-cédel, ceel; pacht-brief*; bail d'amour, *Huwelyks contract* (n).

Baile, (m) *De naam van den Venetiaanſchen Gezant te Conſtantinopolen.*

Baille, (f) *Balie, tobbe, (Scheeps w.)*

Bâillement, (m) *geeuwing* (f).

Bâiller, (v. n.) *Geeuwen*; bâiller après quelque chose, *ergens na haaken.*

Bâiller, (v. a.) *Langen, aanreiken*; bâiller à ferme, *verpagten*; il me l'a baillé belle, (*spr. w.*) *hy heeft my lelyk opgezet, wat fraays op de mouw gespeld.*

Baillereffe, (f) *Verpachtster.*

Baillet, (adj.) Un Cheval baillet, *een vaal Paerd.*

Bailleul, Bailleur, (m) *Een bersteller van verrekte leden.*

Bâilleur, euse (m. & f.) *Gaaper, gaapstok*; *gaapster.*

Bailleur, (m) *Verpachter*; bailleur de cassade, de bourdes, *een bedrieger, die iemand wat wys maakt.*

Bailli, (m) *Baljuw, Schout, Amptman, Drossaard.*

Bailliage, (m) *Baljuwschap, Schouts-ampt* (n).

Baillive, (f) *Schoutinne*, (*beter* femme de Bailli).

Bâillon, (m) *Bal, prop die de Gaauwdieven iemand in mond stoppen om niet te schreeuwen.*

Bâillonner, (v. a.) *Den mond stoppen.*

Bain, (m) *Bad* (n), *bad-plaats, bad-stoof* (f); prendre les bains, *de baden gebruiken.*

Baïonnette, (f) *Spits en tweesnydend mes* (n); *bajonnet die men op een snaphaan zet.*

Bajou, (m) *De bovenste plank van 't roer van een schuit.*

Bajoue, (f) *Kinnebaks hammetje* (n).

Bajoues, (f. pl.) *Zy-stukken van een glazenmaakers loodtrekker.*

Bairam, (m) *Een feest by de Turken* (n).

Baisemain, (m) *Een eerbiedige handkus van een Vassal aan zynen Leenheer* (f).

Baisemains, (f. pl.) *Groetenis, gebiedenis* (f).

Baisement, (m) *Kussing, voet-kus van den Paus* (f).

Baiser, (v. a.) *Zoenen, kussen*; je vous baise les mains, *ik ben u dienaar*; baiser le verrou, *de deurgrendel kussen*; *bedroefd heen gaan,* (*spr. w.*); les ais se baisent, *de planken sluiten digt aan malkander.*

Baiser, (m) *Een kus, zoen.*

Baiseur, euse (m. & f.) *Kusser, die gaerne kust.*

Baisotter, (v. a.) (*gem. w.*) *Dikwils kussen.*

Baissé, ée (adj.) *Neêrgebogen, gebukt.*

Baissement, (m) *Bukking* (f).

Baisser, (v. a.) *Neêrbukken, buigen*; baisser les yeux, *d'oogen neêrslaan*; baisser le pavilllon, *de vlag stryken*; donner tête baissée dans un combat, *stoutmoedig, onvertzaagt in 't gevegt gaan.*

Baisser, (v. n.) La rivière baisse, *de rivier valt, ebt*; le jour baisse, *de dag daald*; son esprit baisse, *zyn verstand verzwakt.*

Se Baisser, (v. r.) *Zig bukken.*

Baissiere, (f) *Zinksel, grondzop* (n).

Baisure, (f) *De weeke zyde van een brood.*

Bal, (m) *Het bal, dans-gezelschap* (n).

Balade; &c. (*Zie* Ballade).

Balafre, (f) *Sneê, schram in 't aangezigt.*

Balafrer, (v. a.) *Een sneede in 't aangezigt geven.*

Balai, (m) *Een bezem*; c'est un balai neuf, *nieuwe bezems vegen schoon*, (*spr. w.*) balai du ciel, (*spr. w. by Zee-l.*) *de noord-weste-wind.*

Balaier. (*Zie* Balayer).

Balais, (adj.) Rubis balais, *een bleek robyn.*

Balance, (f) *Weegschaal, schaal*; *waag*; *évenaar*; être en balance, *in twyffelagtigheid zyn.*

Balancement, (m) *Slingering, onrust, beweging.*

Balancer, (v. a.) *Slingeren, schongelen, bewegen, in evenwigt houden*; *overwegen, wikken*; le gain balance la perte, *de winst weegt de schade op*; balancer une affaire, *eene zaak overwegen.*

Balancer, (v. n.) *Wankelen, onzeker zyn.*

Balancier, (m) *Balansmaaker*; *slinger van een uurwerk*; *onrust van een braadspit.*

Balançines ou Valencines, (f. pl.) *Toppenants braſſen, zeker touwerk aan de maſtſtengen, raás van een Schip.*
Balançoire ou Brandilloire, (f) *Schongel, ſchopſtoel.*
Balandran, (m) *Reis-regen-mantel; duiſternis, (by Poëten)* (f).
Balane, (m) *De ſlappe bogt van een touw* (f).
Ballaſt ou leſt, (m) *Ballaſt van van een Schip* (f).
Balauſte, (m) *Wilde granaat-bloesſem.*
Balauſtier, (m) *Wilde granaat-boom.*
Balayer, (v. a.) *Veegen met een bezem.*
Balayeur. (m) *Veeger; bezem-maaker.*
Balayeuſe, (f) *Veegſter.*
Balayures, (f. pl.) *Uitvaagſel* (n).
Balbutiement, (m) *Stamering* (f).
Balbutier, (v. n.) *Stameren, bezwaard ſpreeeken.*
Balcon, (m) *Uitſtek*, balkon (n).
Baldachin ou Baldaquin, (m) *Hemel over het Sacrament of hoofd van den Paus.*
Baleine, (f) *Een Walviſch* (m); *Walviſch been, balein* (n).
Baleineau, (m) *Jonge Walviſch.*
Baler. (*Zie* Baller).
Baleſtrille, (f) *Een graadſtok* (m), *(by Zeelieden).*
Balevre, (f) *De onder lip; item (in Bouwk.) een uitſtekende ſteen die gelyk gemaakt moet worden.*
Balier. (*Zie* Balayer).
Baline, (f) *Grof pak-linnen* (n).
Baliſe, (f) *Een baaken, 't zy ton of diergelyk.*
Baliſer, (v. a.) *Een baaken zetten.*
Baliſeur, (m) *Baakenmeeſter.*
Baliſier, (m) *Zekere plant met breede bladeren, waar mede de Wilden de hutten bedekken.*
Baliſte, (f) *Een* machine *by de ouden om ſteenen mede te werpen.*
Balivage, (m) *Aftekening der boomen in een boſch tot afkappen* (f).
Baliveau, (m) *Jonge boom die men overlaat.*
Baliverner, (v. n.) *Zotternyen vertellen.*
Balivernes, (f. pl.) *Onnut geklap* (n), *klugtjes* (f. pl.).
Ballade, (f) *Zekere rym van drie vaerzen die op dezelfde wyze eindigen.*
Balladin, ine (m. & f.) *Toneeldanſer, poetzenmaaker; danſter.*
Balladoire, (f) *Boeren-dans.*
Balle, (f) *Bal; kaatsbal; kogel; kramers mars* (m); *een baal goed* (f); *kaf van koorn* (n); *ballen by Drukkers* (f); balle ramée, *bout-ketting-kogel;* marchandiſe de balle, *ſlegte waar;* à vous la balle, (*ſpr. w.*) *dat komt u toe; 't is u beurt;* prendre la balle au bond, *den bal in 't opſtuiten te rug ſlaan;* pouſſer bien une balle, *een bal wel ſlaan, kaatzen.*
Baller, (v. n.) *Danzen, (oud w.)*
Ballet, (m) *Dans van vermomde perzoonen.*
Balloire, (f) *(in Scheepsb.) Scheergang, zetgang; lange houten om een Schip na te bouwen.*
Ballon, (m) *Wind-bal, kloot, bol.*
Ballonnier, (m) *Bollen-maaker.*
Ballot, (m) *Een baal* (f).
Ballotade, (f) *Zekere ſprong van een Paerd tuſſchen twee ſtylen.*
Ballotte, (f) *Keur-balletje, lotballetje* (n).
Ballotter, (v. a.) *Met ballen ſpeelen, heen en weer hutzelen; met balletjes zyne ſtem in eene verkiezinge geven;* ballotter une affaire, *eene zaak beraadſlagen;* ballotter quelcun, *iemand herom ſlingeren; voor de gek houden.*
Ballotin, (m) *Een jonge die te Venetien de keurkogeltjes trekt.*
Balon. (*Zie* Ballon).
Balourd, ourde (m. & f.) *Een dom menſch, dommerik.*
Balſamine, (f) *Balſamine, (een plant).*
Balſamique, (adj.) *Balſemagtig.*
Balſamum, (m) *Balſem-boom.*
Balſan. (*Zie* Balzan).
Baluſtrade, (f) *Hek; balie voor een huis.*
Baluſtre, (m) *Schei-ſtok of pylaar van een hek, ſlot-plaat; arm van Kerk-kroon.*
Baluſtrer, (v. n.) *Met een hek omſluiten.*

Bal-

Balzan, (adj.) Cheval balzan, *Paerd met witte voeten.*

Balzane, (f) *Witte ſpat aan 't been van een Paerd.*

Bambin, (m) *Kind dat nog de borſt zuigd* (n).

Bambochade, (f) *Landgezicht,* (*in Schilderk.*) (n).

Bamboches, (f. pl.) *Levensgrootte ſpeelpoppen; Bamboes-riet.*

Bambou, (m) *Bamboes, zeker dik en hoog riet dat in de Indien waſt.*

Ban, (m) *Ban; Landvoogd in Hongaryen; Rechts-gebied; Gebod; Huwlyks-voorſtellingen* (annonces); *ballingſchap;* ban & arriere ban, *opbod van edele en onedele, die een Leen bezitten;* ban de moulin, *moolendwang-recht.*

Bananier, (m) *Bananen-boom.*

Banc, (m) *Bank, zitbank; zandbank, zandplaat* (f).

Bancelle, (f) *Zitbankje* (n).

Banche, (f) *Gladde en zachte ſteengrond,* (*zee w.*)

Bancloche, (f) *Allarm-klok; item 't geraas daar meê.*

Bandage, (m) *Zwachtel, omwindzel; yzer beſlag om raderen enz. breukband.*

Bandagiſte, (m) *Breukbandmaaker.*

Bande, (f) *Zwachtel om te bewinden; yzere band; lat, ſmal gezaagd hout;* bande du Nord, du Sud, *Noorder, Zuider ſtreek;* mettre un Vaiſſeau à la bande, *een Schip aan de eene zyde overhaalen, krengen;* bande, *gezelſchap, meenigte;* faire bande apart, *zig van menſchen afzonderen.*

Bandes, (f. pl.) *Benden, oorlogsleger- heir- krygs-benden.*

Bandé, ée (adj.) *Geſpannen; item met ſtreepen;* (*in Wapenk.*)

Bandeau, (m) *Band voor d'oogen of hoofd; item* (*in Bouwk.*) *lyſtwerk boven een deur.*

Bandelette, (f) *Bandje, lyſtje* (n).

Bander, (v. a.) *Binden, ſpannen; ophitzen;* bander une playe, *een wond verbinden;* bander les yeux, *de oogen verblinden;* bander un arc, *een boog ſpannen;* bander un reſſort, *een veêr ſpannen;* bander ſon eſprit, *zyne gedachten inſpannen;* bander une balle, *een bal met de raket vangen en in 't net werpen;* ſe bander, (v. r.) *te zamen rotten.*

Bandereau, (m) *Een Trompet-lint* (n).

Banderole, (f) *Scheeps-wimpel* (m); *kwaſtje aan een trompet* (n).

Bandiere, (f) *Scheeps-vlag;* (Pavillon *is beter*).

Bandins, (m. pl.) *Tralie-werk achter aan een Schip* (n).

Bandit, (m) *Struik-roover.*

Bandoir, (m) *Span-rad van een weefgetouw* (n).

Bandoulier, (m) *Land-looper, Struik-roover, Vry-buiter.*

Bandouliere, (f) *Schouder-riem* (m).

Banlieue, (f) *Omtrek* (n), diſtrict (n) *van eenig plaats of gericht.*

Bannal, ale (adj.) *Dat tot de Rechts-ban behoord;* moulin bannal, *dwang-moolen.*

Bannalité, (f) *Rechts-gebied* (n).

Banne, (f) *Groote mande; zeil over een wagen, vaartuig of kraam; tegen regen of zon.*

Banneau, (m) *Plat vaatwerk, om door Laſt-dieren gedragen te worden* (n).

Bannée, (f) *Recht van een Heer om zyne onderzaten te dwingen op zyn moolen te laaten maalen.*

Banner, (v. a.) *Met een zeil bedekken.*

Banneret, (m) *Baander-Heer.*

Bannette, (f) *Een korf gebruikt voor Laſt-dieren.*

Banneton, (m) *Een Viſch-kaar.*

Banni, ie (adj. & ſubſt.) *Gebannen; een gebannene, verjaagde, verwezene.*

Bannier, (m) *Een opentlyke uitroeper.*

Banniere, (f) *Een Vaan, banier, Scheepsvlag;* banniere de conſeil, *witte vlag op een Admiraals ſchip;* bannieres, *lappen die de Snyder te rug houd.*

Bannir, (v. a.) *Bannen, verbannen, verwyzen;* ſe bannir de tous les plaiſirs, *zig van alle vermaak ontdoen.*

Banniſſable, (adj.) *Die te verwyzen is.*
Banniſſement, (m) *Verdryving, banning (f).*
Banque, (f) *Bank, Wiſſel-bank, Geld-bank.*
Banqué, (adj.) Vaiſſeau banqué, *een Schip uitgeruſt voor de Kabeljaauw vangſt.*
Banqueroute, (f) Faire banqueroute, *banqueroet ſpeelen*; faire banqueroute à l'honneur, *de eer vaarwel zeggen.*
Banqueroutier, iere, (m. & f.) *Banqueroet-ſpeelder-ſpeelſter.*
Banquet, (m) *Gaſtmaal (n); (word alleen van geeſtelyke dingen gezegt); item een gat in't mondſtuk van een Paerden-gebit.*
Banqueter, (v. n.) *Gaſtreeren, (beter* ſe regaler).
Banquette, (f) *Opgeworpen voetpad (n); optred aan eene borſtweering (in Veſtingb.); zitting zonder leun.*
Banquier, (m) *Een Wiſſelaar; Hoofdſpeelder.*
Bans, (m. pl.) *Afkondiging; geboden van verloofde perzoonen.*
Banvin, (m) *'t Recht van een Heer om zyn wyn alleen te verkoopen.*
Baptême, (m) *De Doop, (in dit, en 6 volgende woorden word de p niet uitgeſproken).*
Baptiſé, ée (adj.) *Gedoopt.*
Baptiſer, (v. a.) *Doopen; item een klok onder de R. gezinden nwyen; als meede een Matroos, die voor d'eerſte maal op zee komt, dompelen.*
Baptismal, ale (adj.) *Dat tot den Doop behoord.*
Baptiſte, (m) *Een Dooper.*
Baptiſtere, (m) *Doop-plaats; Doop-ceêl (f).*
Baptiſtere, (adj.) Extrait baptiſtere, *Doop-boek (n), Doop-ceêl (f).*
Baquet, (m) *Een tobbe, kalkbak (m), vlootje (n).*
Baqueter, (v. a.) *Met een vlootje uithoozen.*
Baquetures, (f. pl.) *Lek-wyn.*
Bar, (m) *Groote burrie, draagbaar; item een barbeel, (in Wapenk.)*
Baragouin, (m) *Wantaal, onverſtaanbaare taal, ook de ſpreeker daar van.*
Baragouinage, (m) *Onverſtaanbaare wyze van ſpreeken.*
Baragouiner, (v. n.) *Tatewaalen, koeter waalen.*
Baragouineux, euſe (adj. & ſubſt.) *Onverſtaanbaar; Tatewaaler.*
Baraque, (m) *Soldaten-hut, barak.*
Baraquer, (v. a.) ſe baraquer, (v. r.) *Zig hutten, tenten bouwen.*
Barat, (m) *Verbodene handel; vervalſching, maskeering der waaren, ondergeſtooken waar, (in de Zeeh.)*
Baratas, (m) *Een ſoort van Rotten.*
Baratte, (f) *Boter-karn.*
Baratter, (v. a.) *Waaren vervalſchen, veranderen; bedriegen, vrybuiten.*
Baratterie, (f) *Bedriegery, vervalſching der waaren.*
Baratteur, (m) *Een bedrieger.*
Barbacane, (f) *Schiet- togt- water-gat in een muur (n).*
Barbare, (adj.) *Onbeſchaafd, wreed; onmenſchelyk; grof;* un peuple barbare, *een wild, woeſt volk;* un langage barbare, *een grove of vreemde ſpraak.*
Barbare, (m) *Een wreedaard.*
Barbarement, (adj.) *Wreedelyk, woeſtelyk.*
Barbarie, (f) *Onmenſchelykheid; onbeſchaafdheid.*
Barbariſer, (v. a.) *Tegens de regels der ſpraak-kunde zondigen.*
Barbarisme, (m) *Brabbeltaal (f).*
Barbe, (m) *Paerd uit Barbaryen (n).*
Barbe, (f) *Baard; angels van koorenaairen; vaſelen, uitraafzel; ſchimmel, uitſlag;* à la barbe de quelcun, *in iemands aangezigt;* rire dans ſa barbe, *(ſpr. w.) in zyn vuiſt lachen;* faire la barbe, *ſcheeren;* la ſainte barbe, *de Konſtapels-kamer op een Oorlogſchip;* barbe de renard, *gomme tragant;* barbe de bouc, *geitenbaard, (zekere plant).*
Barbé, ée (adj.) *Gebaard, (in Wapenk.)*
Barbeau, (m) *Barbeel (viſch); blaauwe koornbloem.*
Barbelé, ée (adj.) *Dat weêrhaaken heeft;* flêche barbelée, *een pyl met weêrhaaken.*
Barberie, (f) *Het barbieren; (nieuw w.)*

Barberot, (m) *Slegte Barbier*, (*spot w.*)
Barbes, (f. pl.) *Puisten onder de tong der Paerden.*
Barbet, (m) *Gekrulde water-hond.*
Barbette, (f). *Een Nonnen hals-doek; teef van een water-hond*
Barbeyer, (v. n.) Les voiles barbeyent, *de zeilen wapperen, slingeren.*
Barbier, (m) *Barbier, baardscheerder.*
Barbieton, (m) *Jonge water-hond.*
Barbillon, (m) *Kleine Barbeel; knévels aan de mond der Visschen.*
Barbon, (m) *Een oude Gryzaard.*
Barbonnage, (m) *Het baard-werk* (n).
Barbote, (f) *Puit-aal* (m).
Barboter, (v. n. & a.) *Slobberen gelyk de Eenden doen; mompelen, brommen, binnens monds spreeken, preutelen; item als* barbeyer.
Barboteur, (m) *Een tamme Eendvogel.*
Barbotine, (f) *Wormkruid* (n).
Barbouillage, (m) *Slegte schildery, kladdery, morssery* (f).
Barbouillé, ée (adj.) *Geklad, bemorsd.*
Barbouiller, (v. a.) *Bemorssen, kladschilderen;* barbouiller le papier, *het papier bemorssen;* se barbouiller, *zyn goede naam verkleinen;* se barbouiller l'esprit de quelque chose, *zyn geest met iets onnuttigs bezwaaren.*
Barbouilleur, (m) *Bemorsser, kladder; kladschilder.*
Barbu, ue (adj.) *Gebaard.*
Barbuë, (f) *Heyl-bot* (*een visch*); *item een plant of zetling met zyn wortel.*
Barbuquet, (m) *Een blaasje of puistje aan 't uiterste der lippen* (n).
Bard,)m) (*Zie* Bar).
Bardache, (m) *Een schandjonge.*
Bardane, (f) *Klisse*, (*een onkruid*).
Barde, (f) *Borst harnas van een Paerd* (n); *sneede, of reep spek* (f).
Bardé, ée (adj.) *Bespekt; uitgerust.*
Bardeau, (m) *Een Dekspaan.*
Bardelle, (f) *Een Boeren zadel* (n).
Barder, (v. a) *Een Paerd harnasschen; iets bespekken.*
Bardeur, (m) *Burrie-drager, handlanger.*
Bardis, (m) *Zetgang van planken op een Schip, dat 'er het water niet inloopt.*
Bardot, (m) *Kleine muil-ezel.*
Barer, (v. n.) *Van 't spoor raaken.* (*Jagers-w.*)
Baret, (m) *Het geschreeuw van een Olifant* (n).
Barguinage, (m) *Getalm* (n).
Barguigner, (v. a.) *Talmen, dingen, tandtrekken, in 't koopen of doen van iets.*
Barguigneur, euse (m. & f.) *Talmer, dinger, knibbelaar; talmster, dingster, knibbelaarster.*
Baril, (m) *Vaatje, tonnetje* (n).
Barillage, (f) *Klein Vaatwerk* (n).
Barillar, (m) *Scheeps-bottelier.*
Barillet, (m) *Klein vaatje* (n); *trommel in een zak-uur-werk* (m); *pomp-buis* (f).
Bariolage, (m) *Schildering met verscheide kouleuren* (f).
Bariolé, ée (adj.) *Bont geschilderd.*
Barioler, (v. a.) *Schilderen met verscheide kouleuren.*
Barique, (f) *Oxhoofd* (n), (*zie* Barrique).
Bariquet, (m) *Klein tonnetje, kinnetje* (n).
Barlong, gue (adj.) *Lang-vierkant, ongelyk lang.*
Barnabites, (m. pl.) *Bernabiter Monnikken.*
Barometre, (m) *Weêrglas om de zwaarte der lucht te ontdekken* (n).
Baron, (m) *Vrybeer.*
Baronne, (f) *Vryvrouw.*
Baronnet, (m) *Kleine Vryheer.*
Baronnie, (f) *Vrye-heerlykheid.*
Baroque, (adj.) *Scheef; wonderlyk, mislyk;* des perles baroques, *scheeve paerlen.*
Baroscope, (m) *Weêrglas* (n), (*zie* Barometre).
Barot, (m) *Balk onder het Scheepsdek.*
Baroté, ée (adj.) *Volgestuuwd tot het dek.*
Barotier, (m) *Balk-legger.*
Barotin, (m) *Kleine dwars-balk.*
Barque, (f) *Scheepje, Schuitje* (n).
Barquerole, (f) *Schuit zonder mast* (f) *Ligter* (m).

Barquette, (f) *Soort van gebak* (n).

Barrage, (m) *Straat- brug- bekken-geld* (n).

Barrager, (m) *Tollenaar.*

Barras, (f) *Pyn-boomen-harst* (m).

Barre, (f) *Staaf*; *stang*; *sluitboom*; *roer-stok*; *zand-bank*; *streep*, *schrap*, *onder of door een geschrift*; barre d'arcasse, *hek-balk (in Scheepsb.)* armes de la barre, *wilde Zwyns-slagtanden.*

Barré, ée (adj.) *Ingeslooten*, *met een boom geslooten.*

Barreau, (m) *Yzere-boom-spyl*, *persspil*; *vierschaar*, *gerichts-balie* (f); terme de barreau, *stadhuis woord.*

Barrer, (v. a.) *Sluiten*, *grendelen*, *betraliën*; *eene rekening doorstryken*; *vaatwerk met dwarsduigen voorzien.*

Barres, (f. pl.) Jouër aux barres, *diefie speelen*, (*kinderspel*).

Barretone, (f) *Muts van den Grootmeester van Maltha.*

Barrete, (f) *Cardinaals hoed* (m); *item een muts*, *calot* (f).

Barreur, (m) *Een die op den oppas is*, *om het wild op de jagt te stuiten.*

Barricade, (f) *Een slagboom*, *schutboom* (m).

Barricader, (v. a.) *Met een boom sluiten*; se barricader dans une maison, *zig in een huis toe rammeyen.*

Barrier, (m) *Pers-knegt.*

Barriere, (f) *Slagboom*; *grenspaal*; *binderpaal* (n).

Barril. (*Zie* Baril).

Barrique, (f) *Een Oxhoofd* (n). (*Zie* Barique).

Barrure, (f) *Dwarsspaanen aan eene Luit.*

Barroir, (m) *Een zwikboor* (n).

Barses, (f. pl.) *Chineesche theedoozen.*

Bartavelle, (f) *Een soort van roode Veldhoen.*

Bas, basse, (adj.) *Laag*, *nedrig*, *zwak*; le bas bout d'une table, *het laage einde van eene tafel*; bas fond, *ondiepte*, *droogte*, *branding*; la riviere est basse, *de rivier is laag*; *ondiep*; mot bas, *gemeen woord*, *straat-taal*; ame basse, *laage geest*; bas or, argent, *slegt goud*, *zilver*; voix basse, *zagte stem*; messe basse, *stille mis*; naissance basse, *geringe afkomst*; les bas officiers, *de onder officieren*, avoir la vue basse, *byziende zyn*; acheter à bas prix, *goed koop koopen*; les eaux sont basses chez lui, *daar is by hem niet veel ten besten* (*spr. w.*); faire main basse, *den vyand neérzabelen.*

Bas, (m) *Het onderste* (n); au bas de la lettre, *aan de voet van den brief*; le haut & le bas, *het onderste en het bovenste*; *het hooge en het laage*; devoiement par haut & par bas, *ontlasting van boven en van onderen.*

Bas, (adv.) *Beneden*, *onder*; il a quatre chambres par en bas, *hy heeft vier kamers beneden*; mettre bas les armes, *de wapenen neérleggen*; mettre bas, *jongen werpen* (*van dieren gez.*); parler bas, *zagtjes spreeken*; sa maladie l'a mis bien bas, *zyne ziekte heeft hem zeer uitgeput*, *verzwakt*; jouer argent bas, *om gereed geld speelen*; il est bien bas, *het is slegt met hem gesteld*; le vin est bas, au bas, *de wyn is op den bodem*; jetter à bas, *op de grond werpen*; il est à bas, *hy is 'er onder*, *in een slegte stand*; en bas, *beneden*, *na beneden*; ici bas, *hier beneden*, *op deeze waereld*; par en bas, *van onderen*, *beneden heen*; d'en bas, *van beneden*; là bas, *daar onder*, *daar beneden.*

Bas, (m) *Kous*; des bas, *koussen*; bas au metier, *geweven koussen*, bas à étrier, *slik of slopkoussen*; bas d'estame, *sayette koussen*; bas au tricot, ou bas brochés, *gebreidde koussen.*

Basane, (f) *Bezaan-leer* (n).

Basané, ée (adj.) *Van de zon verbrand*; les troupes basanées, *de spaansche benden.*

Bas-bord, (m) *Scheeps-bak-boord*; *een vlak Schip*; les bas-bords, *de bak-boords gasten*; basbord, *bevél woord om het roer na bak-boord te wenden*, (n).

Bascule, (f) *Een wip*, *zwengel*, *boom*

boom van een brug of put; vang van een moolen; schongel, hosplank.

Bas-dessus, (m) *Tweede discant, (in Musicq).*

Base, (f) *Grondslag, voet; grondregel* (m).

Bas-fond, (m) *Ondiepte, branding* (f).

Bas-fort, (m) *Onderste bolwerk* (n).

Basiglosse, (m) *Spier die de tong neêrtrekt* (f).

Basilic, (m) *Basilicum (een kruid)* (n); *Basiliscus (een Slange); item zeker* 160 *ponder geschut.*

Basilicon, (m) *Basilikum, (trekzalf* (f).

Basilique, (f) *Een groot gebouw* (n) *of Kerk* (f).

Basilique, (adj.) Veine basilique, *Hoofd- of lever-ader.*

Basin, (m) *Bombazyn (een stof).*

Basque, (m) *Schoot van een wambes*; courir comme un basque, *snel, als een biskayer loopen.*

Bas-relief, (m) *Half verheven beeld-werk*, bas-relief (n).

Basse, (f) *Grond-stem, bas; bassist; item eene droogte in zee.*

Basse-continue, (f) *De generaale bas.*

Basse-contre, (f) *Tegen grond-stem.*

Basse-cour, (f) *Voorplaats* (f), *voorplein, voorhof* (n).

Basse-eau, (f) *Ebbe* (f), *laag water* (n).

Basse lice, (f) *Tapyt van wolle en zyde* (n).

Basse licier, (m) *Een wever daarvan.*

Bassement, (adj.) Agir bassement, *laag te werk gaan.*

Basses, (f. pl.) *Hooge steenachtige gronden, (zee w.)*

Bassesse, (f) *Laagheid, nedrigheid; geringe toestand.*

Basset, (m) *Een Das-hondje.*

Basse taille, (f) *Tenor-stem, (in Musicq).*

Basse taille, (f) *(in Beeldhouwk.) Half verheven werk.*

Bassette, (f) Basset, *beest, (zeker Kaartspel).*

Bassiere. (*Zie* Baissiere).

Bassin, (m) *Een bekken* (n); *schaal, kom* (m); *bad-kuip* (f); *onderscheekbekken* (n); *Haven-kom* (m); on l'a fait cracher dans le bassin, *men heeft hem doen bloeden (spr. w.)* vendre au bassin, *in het bekken verkoopen.*

Bassine, (f) *Groote kopere pan.*

Bassiné, ée (adj.) *Besprengd.*

Bassiner, (v. n.) *Met een bedpan warmen; eene wonde zuiveren, besprengen.*

Bassinet, (m) *Pan van een snaphaan* (f); *stormhoed; Haanen-voet, (een kruid).*

Bassinoire, (f) *Bedpan.*

Basson, (m) *Basson, (speeltuig).*

Bastant, ante (part. & adj.) *Toerykend, genoegzaam, (gem. w.).*

Baste, (m) *Klaveren aas (in 't omberspel).*

Baste, (f) *Stof, van bast van boomen gemaakt.*

Baste! (interj.) *(gem. w.) Genoeg hier van!*

Baster, (v. n.) *Wel gegoed zyn*; ses affaires bastent mal, *zyne zaaken slaagen niet, (oud w.)*

Basterne, (f) *Een reis-draag-stoel* (m).

Bastide, (f) *Lusthuis op 't Land in Provence* (n).

Bastille, (f) *Ouwerwets Slot met toorenen; een Stads gevangenhuis in Parys aldus genaamt.*

Bastillé, ée (adj.) *Met toorenen voorzien, (in Wapenk.)*

Bastingue, (f) *Zeil-schans* (f), *Schans-kleed* (n), *op een Krygsschip.*

Bastion, (m) *Bolwerk (in Vestingb.)* (n); miner un bastion, *een bolwerk ondergraaven.*

Bastir, (v. a.) *Een hoed met bever hair overtrekken.*

Bastonnable, (adj.) *Die, of dat slaag verdiend.*

Bastonnade, (f) *Stokslagen.*

Bastonner, (v. a.) *Met stokken slaan, afrossen.*

Bas-ventre, (m) *Onderlyf* (n).

Bât, (m) *Een pak-zadel* (n); vous ne savez point ou le bât me blesse, *gy weet niet waar my de schoen wringt, (spr. w.)*

Bâtage, (m) *Tol op Last-dieren.*

Bataille, (f) *Veldslag, s[illegible]* (m);

livrer bataille, *Slag leeveren*; champ de bataille, *Slagveld.*

Batailler, (v. n.) *Reden-twisten*, (*fig.*)

Bataillon, (m) *Een bataljon, kleine bende voetvolk.*

Batard, arde (adj.) *Een bastaard, onecht kind.*

Batarde, (f) *Zeker groot geschut, item galey zeil* (n).

Batardeau, (m) *Een dam of steene beer in 't water.*

Batardiere, (f) *Een boomqueekery.*

Batardise, (f) *Onegtheid.*

Baté, ée (adj.) Un ane bâté, *een gezadelde, lastdragende Ezel.*

Bateau, (m) Bateau marchand, de pêcheur, à eau, à rames, *een markt- visschers- water- of roei-schuit*, (f).

Batélage, (m) *Schuite-vragt- of huur; poetzemaakery* (f).

Batelée, (f) *Een Schuits-last.*

Bateler, (v. a.) *Van een groot in een klein Vaartuig laaden.*

Batelet, (m) *Schuitje* (n).

Bateleur, euse (m. & f.) *Klugt-speelder, hans-worst, poetzen-maaker; klugt-speeldster.*

Batelier, (m) *Schipper, Schuitevoerder.*

Batême. &c. (*Zie* Baptême, *enz.*)

Bâter, (v. a.) *Zadelen, (van Lastbeesten gezegd).*

Bâti, ie (adj.) *Gebouwd.*

Bâtier, (m) *Draag-zadelmaaker.*

Batifoler, (v. n.) *Stoeijen, mallen*, (*gem. w.*)

Bâtiment, (m) *Een Schip; een Gebouw* (n).

Bâtir, (v. a.) *Bouwen*; bâtir à chaux & à ciment, *met kalk en tras bouwen*; bâtir en l'air, bâtir des châteaux en Espagne, *kasteelen in de lucht bouwen* (*spr. w.*) un homme bien ou mal bâti, *een wel of kwalyk gemaakt man*; nous sommes ainsi bâtis, *wy zyn niet anders.*

Batisse, (f) *De bouwing* (f), *het bouwen* (n).

Batisseur, (m) *Bouwer, liefhebber van bouwen.*

Batiste, (f) *Kamerdoek* (n).

Batiture d'airain, (f) *Splinters van koper.*

Bâton, (m) *Stok, staf*; bâton de jauge, *peil- of roeistok*; bâton de Jacob, ou rayon astronomique, *graad-boog*; bâton de cire d'Espagne, *een stokje, een pyp lak*; bâton de chaise, *sport van een stoel*; bâton de vieillesse, *staf des ouderdoms*; le bâton haut ou le bâton à la main, *met magt, nadruk*; je suis assuré de mon bâton, *ik heb myne zaak vast* (*spr. w.*) dormir à bâtons rompus, *ongerust slaapen*; le tour de bâton, *byvalletje, buitenkansje.*

Batonné, ée (adj.) *Geslaagen.*

Bâtonnée d'eau, (f) *Een waterslag met de pomp.*

Bâtonner, (v. a.) Bâtonner un article, *de pen door een artikel haalen.*

Batonnet, (m) *Klein stokje om mede te speelen* (n).

Batonnier, (m) *Stafdraager, aanvoerder.*

Batrachite, (f) *Steen die in het lighaam der Kikvorschen gevonden word* (m).

Batrachomyomachie, (f) *Stryd tusschen de Kikvorschen en de Rotten* (m).

Battage, (m) *Het breeken der kluiten in een akker* (n).

Battant, ante (adj.) *Kloppende*; sortir tambour battant, *met slaande trom uittrekken.*

Battant, (m) *Kleepel van een klok; helft van een vouw-deur of vengster; klopper van een deur.*

Battant l'œil, (m) *Zeker kapsel der Juffers* (f).

Batte, (f) *Straatmaakers stamper* (m).

Batte à beurre, (f) *Karne-stok* (m).

Battée, (f) *Een laag papier, zoo veel als een Boekbinder op eene reis klopt.*

Battement, (m) de cœur, *hartklopping.*

Batterie, (f) *Vechtery; geschutwal*, (battery); batterie de cuisine, *keuken-gereedschap.*

Batteur, (m) *Een die Slaat, Slaager*; batteur de pavé, de chemin, *Ledig-ganger, Straat-slyper*; batteurs en grange, *Dorschers*; batteurs

teurs d'estrade, *Stroopers*, *Vrybuiters.*

Battoir, (m) *Beuker*, *beukhamer*, *klopper*; *houte Slegge*; *Bal-pallet of raket.*

Battologie, (f) *Overtollige*, *onnoodige herhaaling van woorden*, (*in Spraakk.*)

Battre, (v. a. & n.) *Slaan*, *kloppen*; *dorschen*; battre quelcun dos & ventre, *iemand ter deegen afrossen*; battre le beurre, *booter karnen*; battre une Ville, *eene Stad beschieten*; battre la campagne, battre bien du païs, *heromzwerven*, *item van zyn oogwit afgaan*; (*spr. w.*) battre le pavé, *straatslypen*; battre le tambour, la caisse, *de trommel roeren*; battre l'estrade, ou la campagne, *op kondschap uitgaan*; battre la diane, *de* reveille *slaan*; battre l'eau, *hooi dorschen*, *vergeefschen arbeid doen*; le cœur me bat, *het hart klopt my*; Cheval qui bat à la main, *Paerd dat met de kop rukt*, battre des mains, *met de handen klappen*; il ne bat plus que d'une aile, *het wil met hem niet meer lukken*; se battre; s'entre battre; *malkanderen slaan*, *vegten.*

Battu, ue (adj.) *Geslaagen*; battu du vent, *door den wind geteisterd*, avoir les oreilles battues de quelque chose, *iets zonder ophouden hooren*; autant vaut bien battu, que mal battu, *een klap min of meer komt 'er niet op aan*; chemin battu, *gebaende of betreeden weg*; du battu ou de l'or, de l'argent battu, *bladgoud*, *blad-zilver*; le battu paye l'amende, *d'onnozele moeten het gelag betaalen.*

Battuë, (f) *Het kloppen der bosschen* (*Jagers w.*); *visch-leeger*; *stuk afgescheurd goud* (n).

Battures, (f. pl.) *Het dorschen*, *dorschloon* (n); *brandingen in zee.*

Bau, baux, (m) *Verdek-balk in een Schip*; bau de lof, *voorste balk*, bau de dalle, *hek- of agterste-balk*; faux baux, *last-balken* (*zee-w.*).

Bavard, arde (adj & subst.) *Snappende*; *snapper*; *snapster.*

Bavarder, (v. n.) *Klappen*, *snappen.*

Bavarderie, (f) *Iedel gesnap*, *geklap* (n).

Bavardin, ine (m. & f.) *Een die veel snaps heeft.*

Baubi, (m) *Engelsche Wind-hond*, *die op het spoor gestadig blaft.*

Baud, (m) *Wind-hond van Barbaryen.*

Baudes, (f. pl.) *Zinksteenen voor netten.*

Baudet, (m) *Ezel*; *plompert*, *botmuil*; *schraag om op te zaagen*; *hangkooi op een Schip.*

Baudouinage, (m) *Bespringing der Ezels* (f).

Baudrier, (m) *Leedere riem waarin den deegen hangt.*

Baudruche, (f *Bereidde Ossendarm voor Goudslaagers* (m).

Baudufle, (f) *Draai-tol* (m).

Bave, (f) *Kwyl*, *zever* (n).

Baver, (v. n.) *Kwylen*, *zeveren.*

Bavette, (f) *Kwyl-doek*, *slabbe* (m).

Baveur, euse (m. & f.) *Kwylder*; *kwylster.*

Baveuse, (f) *Kwab*, (*zekere Visch.*)

Baveux, euse (adj.) *Kwyl-achtig*, *zeverend.*

Bauge, (f) *Rustplaats voor een wild Zwyn* (f); *gehakt stroo en leem onder een gemengd*, *om meê te pleisteren* (n).

à Bauge, (adv.) Avoir tout à bauge, *alles in overvloed hebben.*

Baume, (m) *Balzem*; *balzem-boom.*

Baumier, (m) *Balzem-boom.*

Bavoche, (f) *Slegte afteekening.*

Bavoché, (adj.) *Slegt afgeteekend.*

Bavocher, (v. a.) *Slegt drukken*, *slegt afteekenen.*

Bavochure, (f) *Slegte afschetzing.*

Bavolet, (m) *Hulzel der jonge boerinnen omtrent Parys* (n).

Baux, (m. pl.) (*Zie* Bail).

Baux, (m. pl.) *Verdek-balken*, *kniestukken in Scheepen.*

Baye, (f) (*Zie* Baie).

Bayer, (v. n.) *Gaapen*; bayer aux corneilles, *staan gaapen*, (*spr. w.*)

Bayeur, euse (m. & f.) *Gaaper*; *gaapster.*

Bayonnette, (f) (Baïonnette *is beter*) *Bajonnet*, *die men op een snaphaan zet.*

Bazoche ou Basoche, (f) *Onder Gerechtshof in Parys* (n); *een kwinkslag, streek* (m).

Bé, (m) *Het blaeten der Schaapen* (n)

Béant, ante (adj.) *Gaapende*; bouche béante, *met openen monde.*

Béat, ate (m. & f.) *Een gewaande gelukzalige.*

Béatification, (f) *Inwying onder het getal der heiligen.*

Béatifié, ée (adj.) *Heilig of gelukzalig verklaard.*

Beatifier, (v. a.) *Gelukzalig verklaaren.*

Béatifique, (adj.) Vision béatifique, *het gelukzalig aanschouwen.*

Béatilles, (f. pl.) *Allerhande lekkernyen die men in pasteyen doed.*

Béatitude, (f) *Gelukzaligheid.*

Beau, bel, belle, (adj.) *Schoon, fraai, mooi, aartig*; beau temps, *mooi weêr*; le beau monde, le grand monde, *de grooten*; un bel homme, une belle femme, *een schoon man, eene schoone vrouw*; le beau sexe, *de vrouwelyke kunne*; ce n'est pas du beau style, *dat is niet fraay* (elegant); trahir sous un beau semblant d'amitié, *onder den schyn van vriendschap verraaden*; beau jeu, beau retour, *daar men meê uitmeet, word men meê ingemeeten* (spr. w.); beau debut, *een mooi begin*; cheval qui porte en beau lieu, *een paerd dat zyn hoofd wel houd*; faire beau, ou faire beau temps, *mooi weêr zyn*; avoir beau faire, *te vergeefsch arbeiden, doen*; vous avéz beau dire, il n'en fera rien, *al zegd gy nog zoo veel, hy zal het niet doen*; manquer, échaper belle, *gelukkig een gevaar ontsnappen*; une belle, *een schoon vrouws-perzoon*; tout beau, tout beau, (adv.) *zachtjens*; voila qui est beau, *dat is fraai*; il fait beau se promener, *het is mooi om te wandelen.*

Beau, (m) *Het schoone, het mooye, het fraaye* (n).

Beaucoup, (adv.) *Veel*; *zeer*; de beaucoup, *veel meer*; il s'en faut beaucoup, *het scheeld veel*; il est plus savant de beaucoup, *hy is veel geleerder*; il n'est pas à beaucoup près si beau que . . . *hy is in verre na zoo fraai niet als* . . .

Beau-fils, (m) *Schoon-zoon.*

Beau-frere, (m) *Schoon-broeder, Zwaager.*

Beauge, (f) (*Zie* Bauge).

Beau-pere, (m) *Schoon-vader, Stiefvader.*

Beau-pré, (m) *Boegspriet*; voile de beau-pré, *spriet-zeil.*

Beau-revoir, (m) *Het bygen van een Windhond op het spoor* (n).

Beauté, (f) *Schoonheid, fraaiheid.*

Bec, (m) *Bek, snavel*; *snuit* (m); *tuitje van een lamp* (n); mauvais bec, *kwaade bek*; mon pauvre petit bec, *myn lief bekje*; bec de corbin, *trekker of nyper* (*in heelk.*); *naad-haakje* (*in Scheepsb.*); bec d'ane, *kromme schiet-beitel*; *sny-bank*; bec de canne, *kan beitel*; *tangetje om koogels uit wonden te trekken*; tenir le bec en l'eau à quelcun, *iemand met iedele hoop ophouden*; bec affilé, *gladde bek*; bec de lièvre, *haazen-mond*; coup de bec, *een snaauw, steek*; bec de plume, *pennen snavel*; bec cornu, *een dwaas*; bec jaune, *geele snavel*; *jong onervaaren leerling*; passer à quelcun la plume par le bec, *iemand voor het lapje houden, wat om den mond smeeren*; il a bec & ongle, *hy heeft hair op zyn tanden.* (*spr. w.*)

Becafigue, (m) *Een Vyg-eeter, groentje* (*zeker Voogel*).

Becasse, (f) *Snippe* (m).

Becasseau, (m) *Jonge Snip.*

Becassine, (f) *Kleine Snip* (m).

Beccard, (f) *Het wyfje van een Zalm* (n).

Béche, (f) *Spade, schop* (m).

Béchée, (f) *Een schop vol.*

Bécher, (v. a.) *Spaayen, spitten.*

Béchu ou beccu, (adj.) *Gebekt, gesnaaveld.*

Becune, (f) *Soort van Zwaardvis.*

Bedaine, (f) *Dikke pens, hangbuik*; *een koogel* (m).

Bedeau, (m) *Pedél, Staf-draager op hooge Schoolen, Kerk-dienaar.*

Bedelin, (m) *Boom-wolle.*

Bedon, (m) *Kleine trom, by een fluitje gebruikt*; *dikpens.*

Bée, (adj.) Porte ouverte à gueule bée, *deur die wagen wyd open staat.*

Béer. (*Zie* Bayer).

Bef-

Beffroi, (m) *Klok-huis* (n); *Wacht- of klokken-tooren*; *alarm-klok.*
Bégaiement, (m) *Stameling* (f).
Bégayer, (v. a.) *Stameren*, *ſtamelen.*
Bégue, uë (adj.) Cheval bégu, *Paerd dat van het 5de jaar af teekend.*
Bégue, (adj. & ſubſt.) *Stamelend*; *ſtamelaar.*
Bégueule, (f) *Zottinne*, *gaapſtok.*
Béguin, (m) *Kinder-muts* (f).
Béguine, (f) *Nonne*; *ſchynheilige.*
Béjaune, (m) *Jonge Valk*; *plompheid*, *bottigheid* (f).
Beignet, (m) *Pannekoek*, *zuſter* (m), (*zeker gebak*). (*Zie* Bignet).
Belamie, (f) *Mônnikken-rok* (m).
Bélandre, (m) *Vaartuig* (n) *aldus genaamd.*
Bêlant, ante (adj.) *Blaetende.*
Belchite, (adj.) Laine belchite, *wol van Schaapen, door een ſpaanſche ram geteeld.*
Beledin, (m) *Geſponnene boom-wolle* (f).
Bêlement, (m) *Blaeting* (f).
Bêler, (v. n.) *Blaeten.*
Belette, (f) *Een Wezeltje* (n).
Belgicisme, (m) *Nederlandſche ſpreekwyze* (f).
Belgique, (adj.) Language belgique, *nederduitſche ſpraak.*
Belier, (m) *Een Ram* (m); *het Hemels-teken* Aries (n).
Beliere, (f) *Kleepel-ring*; *Kerkkroon-ring.*
Belitre, (m) *Guit*, *fielt.*
Bellâtre, (adj.) *Schoonachtig.*
Belle-fille, (f) *Schoondochter.*
Bellement, (adv.) *Langzaam* (*gem. w.*) marcher tont bellement, *heel zachtjes gaan.*
Belle-mere, (f) *Schoon-moeder.*
Belle-ſœur, (f) *Halve zuſter*; *broeders-vrouw.*
Belligerant, ante (adj.) Les parties belligerantes, *de oorlog voerende partyen.*
Belliqueux, euſe (adj.) *Strydbaar*, *dapper.*
Belliſſime, (adj.) *Allerſchoonſt* (*gem. w.*)
Bellone, (f) *Krygsgodinne.*
Bellot, otte (adj.) *Eenigzints ſchoon.*
Bélomancie, (f) *Waarzegging door pylen.*
Belouſe, (f) *Balzakje aan een truktafel* (n).
Belouſer, (v. a.) *In den balzak ſtooten.*
Se Belouſer, (v. r.) *Zig bedriegen.*
Belveder ou belvedére, (m) *Luſtplaats met een ſchoon gezicht* (f).
Bénédicité, (m) *Gebed voor den eeten* (n).
Bénédicte, (m) *Zachte purgatie* (f).
Bénédictin, ine (m. & f.) *Benedictiner Monnik*; *Nonne.*
Bénédiction, (f) *Zegening*; donner la bénédiction à quelcun, *iemand den zegen geeven.*
Bénédictionnaire, (f) *Een boek met lofzangen.*
Bénéfice, (f) *Nut*, *voordeel*; *Kerkelyk ampt* (n); bénéfice d'inventaire, beneficie *van* inventaris, (*zeker voorregt om een boedel te mogen aanvaarden, zonder in de ſchulden daar van gehouden te zyn*).
Bénéficiaire, (adj.) *Erfgenaam onder* beneficie *van* inventaris.
Bénéficial, ale (adj.) *Dat tot een geeſtelyk ampt behoord.*
Bénéficier, (m) *Geeſtelyk Amptenaar.*
Bénêt, (m. & adj.) *Een Slegthoofd*, *Jan Sul.*
Bénévole, (adj.) *Genegen*, *gunſtig.*
Bénignement, (adv.) *Gunſtiglyk.*
Bénignité, (f) *Toegenegenheid.*
Bénin, bénigne, (adj.) *Gunſtig*, *toegenegen.*
Béni, ie (adj.) *Gezegend.*
Bénir, (v. a.) *Zegenen*; bénir une Egliſe, *eene Kerk inwyden.*
Bénit, ite (adj.) *Gezegend*, *gewyd*; eau bénite, *wy-water.*
Bénitier, (m) *Wy-water-vat.*
Béquée, (f) *Een bek vol*; donner la béquée à un oiſeau, *een vogel aazen.*
Béqué, ée (adj.) *Met een ſnavel*, (*in Wapenk.*)
Béqueter, (v. a.) *Pikken.*
Béquillard, (m) *Een die met een kruk gaat.*
Béquille, (f) *Kruk* (m), *houten-been* (n).

Béquiller, (v. n.) *Met krukken gaan (ſchimpw).*
Béquiller, (v. a.) *Een tuin-bed ligt omſpitten.*
Béquillon, (m) *Kleine ſpitze aan bloem-bladeren*; *jonge Valken ſnavel.*
Bercail, (m) *Schaaps-kooi*; *item kerk-gemeente* (f).
Berce, (f) *Beerenklauw*, (*zeker kruid*).
Berce, (m) *Roodborſtje*, (*zeker vogeltje* (n).
Berceau, (m) *Wieg* (f); *gallery*, *wandel-laan in een tuin*; dès le berceau, *van kindsheid af*; étouffer dans le berceau, *in de wieg ſmooren*; en berceau, *boogs-wyze.*
Bercelles, (f. pl.) *Emaljeer tangetje*, (*by Goudſm.*)
Bercer, (v. a.) *Wiegen*; *iemand ophouden*; ſe bercer de chimères, *zig met herſſenſchimmen ophouden.*
Berche, (f) *Een Draai-bas*, (*zeker Geſchut*).
Bergame, (f) *Bergaamſch Tapyt.*
Bergamotte, (f) *Bergamot* (*een Peer*); *bergamot-olie* (m).
Berge, (f) *Steile waterkant*; *bersje (vaartuig).*
Berger, ere (m. & f.) *Herder*, *herderin*; *minnaar*; *minnaares.*
Bergerette, (f) *Een ſoort van dunne wyn.*
Bergerie, (f) *Schaaps-kooi* (f); fermer le loup dans la bergerie, *de wolf by de ſchaapen vertrouwen*; (*dat is*), *een wond heelen eer ze gezuiverd is*; bergerie, *gemeente*, *kudde.*
Bergeries, (f. pl.) *Herders-dichten.*
Bergeronnette, (f) *Een Kwikſtaert*, (*zeker vogeltje*).
Bergerot, otte (m. & f.) *Herdertje*, *herderinnetje* (n).
Berline, (f) *Zeker rytuig van Berlyn gekoomen*, *aldus genaamd* (n).
Berlingot, (m) *Soort van berlyn.*
Berlue, (f) *Oogenſchemering*; avoir la berlue, *ſtar-blind zyn*; *onagtzaam zyn.*
Berme, (f) *Een berm*, *voet van de wal.*
Bernable, (adj.) *Die verdiend beſpot te worden.*
Bernardin, ine (m. & f.) *Bernardiner Monnik*; *Nonne.*

Berne, (f) *Opwipping in een deken*; mettre le pavillon en berne, *de vlag in een tſjouw opſteeken.*
Bernement, (m) *Opwerping*; *foppìng*, *hoon.*
Berner, (v. a.) *In eene deken opgooijen*; *beſpotten.*
Bernicle, (*gem. w. beteekenende* rien), *niets.*
Berniquet, (m) Envoyer quelcun au berniquet, *iemand te gronde doen gaan*, (*gem. w.*)
Beryl, (m) *Beril ſteen.*
Beſace, (f) *Knap-zak*, *bedel-zak*; être reduit à la beſace, *tot den bedel zak*, *tot armoede gebragt zyn.*
Beſacier, (m) *Bedelaar*, (*ſpotw.*)
Beſaiguë ou beſiguë, (f) *Steekbyl*; *glaazenmaakers hamer* (m).
Beſicles, (f. pl.) *Een bril*; mettez vos beſicles, *doed uwe oogen klaar open.*
Besnarde, (f) *Slot dat van buiten en binnen open en toe gedaan werd* (n).
Beſoche, (f) *Eene ſpaade.*
Beſogne, (f) *Werk* (n), *bezigheid* (f); achever ſa beſogne, *zyn werk afdoen*; beaucoup de bruit & peu de beſogne, *veel geſchreeuw en weinig wol*, *veel praat en weinig werk*, tailler de la beſogne à quelcun, *iemand moeite verſchaffen*; aimer fort la beſogne faite, *veel van gedaan werk houden*; avoir de la beſogne, *werk hebben*; beſogne embraſſante, *moeielyk werk.*
Beſoin, (m) *Nooddruft*, *noodwendigheid*; avoir beſoin d'argent, *geld noodig hebben*; il eſt beſoin, *het is noodig*; connoître ſes amis au beſoin, *zyne vrienden in den nood kennen.*
Beſſon, onne (adj. & ſubſt.) *Tweeling*, (*oud w.*)
Beſtial, ale (adj.) *Beeſtelyk*, *beeſtagtig.*
Beſtialement, (adv.) *Beeſtagtiglyk.*
Beſtialité, (f) *Beeſtagtigheid*, *onnatuurlykheid.*
Beſtiaux, (m. pl.) *Hoorn-vee* (n), *Runderen.*
Beſtiole, (f) *Diertje*, *beeſtje* (n).
Beſtion, (m) *Leeuw*, *ſnavel aan 't galjoen van een Schip.*

Bé-

Bétail, (m) *Het Vee* (n).

Bête, (f) *Een beest*; bête à cornes, *hoorn-beest*; bête de fomme, *last-dier*; bête fauvage, *wild dier*; remonter fur fa bête, *zyn fchade weêr inhalen*; bête, *een beest*, *gek*; *zottin*; faire la bête, *den beest speelen*, bête epaulée, *een ongetrouwd bezwangerd meisje*; c'eft une bonne bête, *dat is een doortrapte knaap.*

Bétel, (m) *Zekere plant die d'Indianen geduurig kauwen.*

Bêtife, (m) *Plompheid, domheid.*

Betoine, (f) *Betonie*, (*zeker kruïd*).

Bette, (f) *Beet* (*een kruid*).

Betterave, (f) *Beet-wortel, kroot*; nez de betterave, *kroot-neus.*

Beuglement, (m) *Loeijing* (f), *gebulk* (n), *van Rundvee.*

Beugler, (v. n.) *Loeijen, bulken.*

Beurre, (m) *Boter* (f) du beurre frais, de mai, fort, fondu, *verfche, gras, sterke, gefmoltene boter.*

Beurré, (m) *Zekere franfche peer van een aangenaame fmaak.*

Beurré, ée (adj.) *Geboterd.*

Beurrée, (f) *Een boter-ham.*

Beurrer, (v. a.) *Boteren, flooven, fmeeren met boter.*

Beurrier, iere (m. & f.) *Boterverkooper; verkoopfter.*

Beurriere, (m) *Boter-pot* (m).

Bévue, (f) *Misflag, feil* (m).

Bey, (m) *Turkfch woord, beteekenende Heer, Stad- of Landvoogd.*

Bezan, (m) *Goude of zilvere penning in een Wapenfchild.*

Bezoart, (m) *Bezoar-fteen, groeiende in de maag van zekere dieren.*

Bia, (m) *Schelp, voor geld dienende in Indiën.*

Biais, (m) *Schuinte, dwarsheid* (f); je m'y prendrai d'un autre biais, *ik zal het anders aangrypen*; mettre une chofe de biais, *iets fchuins aanleggen*; je ne vois qu'un biais pour y réüffir, *ik zie maar een middel om 'er in te flaagen*; vous avez pris le bon biais, *gy hebt het regte middel aangevat.*

De biais, (adv.) *Schuins, dwars.*

Biaifement, (m) *Wyffeling, draaijing; helling van een Schip* (f),

Biaifer, (v. n. & a.) *Schuins gaan; wyffelen, niet vast in zyne fchoenen ftaan.*

Biaris, (m) *Walvifch met tanden.*

Biberon, onne (m. & f.) *Dronkaard; zuipfter.*

Bible, (f) *Bybel* (m), *het oude en nieuwe Verbond, of Teftament* (n).

Bibliographe, (m) *Kenner der oude fchriften.*

Bibliographie, (f) *Kennis van oude Schriften; konft om naamlyften van boekeryën op te ftellen.*

Bibliographique, (adj.) *Schriftkundig.*

Bibliomane, (m) *Een groote liefhebber van boeken.*

Bibliomanie, (f) *Zucht, luft tot boeken.*

Bibliophile, (m) *Boek-beminnaar.*

Bibliothécaire, (m) *Boek bewaarder.*

Bibliothéque, (f) *Boekeryë, zaal die vol boeken is.*

Bibus, un Poëte de bibus, *een kreupele, armhartige Poëet*, (ironie),

Biceps, (f) *Elleboog fpieren*, (*in Ontleedk*).

Biche, (f) *Hinde, 't wyfje van een Hert.*

Bichenage ou bichetage, (m) *Markt-geld van koorn.*

Bichet, (m) *Een fchepel in Bourgoniën*, (*zekere koorn-maat*).

Bichon, onne (m. & f.) *Schoothondje, fpaans-hondje* (n).

Bicoq, (m) *De 3de voet onder een Timmermans bok, waar mede zwaare laften opgetild worden.*

Bicoque, (f) *Klein fteedje* (n), *of wooning* (f).

Bicqueter, (v. n.) *Jonge werpen*, (*van Geiten gezegd*).

Bicornis, (m) *Spier in de hand.*

Bidet, (m) *Klepper* (m) - *Yslandfch Paerdje* (n).

Bidon, (m) *Houte bier-but of flap voor een bak*, (*fcheepsw.*)

Bien, (m) *Goed, erf-goed* (n); le fouverain bien, *het opperfte goed*; biens meubles & immeubles, *roerende en onroerende goederen*; le bien public, *het gemeene beft*; faire du bien, *goed doen*; ne parler de per-

 fonne

ſonne' ni en bien, ni en mal, *noch goed noch quaad van iemand ſpreeken*; gens de bien, *vroome lieden*; nul bien ſans peine, *geen roos zonder doornen*; les biens de la terre, *het veldgewas*; biens d'Egliſe, *geestelyke goederen*; bien vous faſſe, *wel moet het u bekoomen.*

Bien, (adv.) *Wel, goed*; *zeer*; bien autrement, *gantſch anders*; eh bien! *wel aan!* fort bien, *zeer wel*; auſſi bien que vous, *zoo wel als gy*; auſſi grand que lui, *zoo groo als hy*; eh bien que cela ſoït, *wel laat dat zyn*; quand on eſt bien on s'y doit tenir, *daar men wel is moet men blyven.*

Bien aimé, ée (adj.) *Welbemind.*

Bien-dire, (m) *Welbeſpraaktheid, welſprekendheid* (f).

Bien-être, (m) *Welſtand.*

Bienfacteur, bienfactrice, (m. & f.) *Weldoender*; *weldoenſter.*

Bienfaiſance, (f) *Weldoening.*

Bienfaiſant, ante (adj.) *Weldoende.*

Bienfait, te (adj.) *Welgemaakt.*

Bienfait, (m) *Weldaad.*

Bienfaiteur. (*Zie* Bienfacteur).

Bienheureux, euſe (adj.) *Welgelukzalig.*

Bienheureux, (m) *Een gelukzalige.*

Bien-loin, (conj.) bien-loin de le croire, *wel verre van het te gelooven.*

Bien que, (conj.) bien que l'on me diſe, *ſchoon men my zegge.*

Bienſéamment, (adv.) *Welſtaandelyk.*

Bienſéance, (f) *Gevoeglykheid*; la bienſéance demande cela, *de betaamelykheid vorderd zulks.*

Bienſéant, ante (adj.) *Welſtaande.*

Bien-tenant, ante (m. & f.) *Een die een anders goed bezit.*

Bientôt, (adv.) *Haaſt, ras.*

Bienveillance, (f) *Genegenheid, gunſt.*

Bienveillant, ante (adj.) *Genegen.*

Bienvenue, (f) *Welkomſt.*

Bienvenu, ue (adj.) Soyez le bienvenu, *zyt wellekoom.*

Bierre, (f) *Bier* (n); *dood-baar*; *dood-kiſt.*

Bievre, (m) *Een bever, caſtoor.*

Biez, (m) *Water-leiding na een moolen.*

Biffé, ée (adj.) *Doorſchrapt.*

Biffer, (v. a.) *Doorſchrappen.*

Biffurcation, (f) *Plaats daar een tak zig in tweeën verſpreid.*

Bigame, (m) *Een die twee vrouwen te gelyk heeft, of voor de tweede maal trouwd.*

Bigamie, (f) *Huwelyk met twee vrouwen te gelyk* (n).

Bigarade, (f) *Groote citroen* (m).

Bigarré, ée (adj.) *Bont, geſprikkeld*; compagnie bigarrée, *gezelſchap van allerlei onvoeglyke menſchen.*

Bigarreau, (m) *Spaanſche Kers.*

Bigarrer, (v. a.) *Beſpikkelen, bont maaken.*

Bigarrure, (f) *Bont-werk, bontſchilder-werk* (n); la bigarrure de ce chapitre vous plaira, *de verandering in dit hoofdſtuk te vinden zal u behaagen.*

Bigle, (adj. & ſubſt.) *Scheel*; *een ſcheele*; *een Engelſche Jagt-hond om Haazen en Konynen te vangen.*

Bigler, (v. n.) *Scheel zien.*

Bigne, (f) *Buil* (m), *bultje* (n).

Bignet, (m) *Pannekoek.*

Bigorne, (f) *Een Smids ſpeerhaak* (m); *aambeeld met twee armen* (n).

Bigorneau, (m) *Kleine ſpeer-haak.*

Bigorner, (v. a.) *Iets op een ſpeerhaak ronden, omkloppen.*

Bigot, te (adj. & ſubſt.) *Schynheilig, bygelovig*; *eèn ſchynheilige*; *een kweezel.*

Bigot, (m) *Een Slee, (zeker hout met gaten om touwen door te ſteeken, dienende tot het rak op een Schip).*

Bigotelle ou bigotere, (f) *Knevel-band, knevel-borſtel* (m).

Bigoter, (v. a.) *Den huichelaar ſpeelen, (gem. w.)*

Bigoterie, (f) *Huichelarye.*

Bigotiſme, (m) *Bygeloof* (n).

Bigue, (f) *Geinbalk om een Schip te kielen* (m).

Biguer, (v. a.) *Tuiſchen, verruilen,*

Bigues, (f. pl.) *Stutten, gebruikt in 't kielen.*

Bijon, (m) *Zekere ſoort van Terpentyn.*

Bijou, (m) *Juweel* (n), *kleinodie*, *fraaiheid* (f).

Bijoutier. (m) *Juwelier*, *Koopman in Juweelen*; *verzaamelaar van fraaiheden.*

Bil, (m) *Bil*, *Assc in Engeland.*

Bilan, (m) *Staat eens Koopmans van ontfang en uitgaaf*, balance.

Bilboquet, (m) *Vangertje* (n) (*kinder speeltuig*); *een verguld quast.*

Bile, (f) *De gal*; *gramschap*; moderer la bile, *de gal matigen*; bile noire, *zwarte gal.*

Biliaire, (adj.) Vaisseaux biliaires, *gal vaatjes* (*in Ontleed-k.*)

Bilieux, euse (adj.) *Galagtig*; un bilieux, *een oploopend mensch.*

Billard, (m) *Truktafel* (f); *trukspel* (n); *trukstok* (m).

Billarder, (v. n.) *Zyn trukbal twee maal aanstooten.*

Bille, (f) *Trukbal*; *pakstok*; *bind knuppel voor Voerlieden* (m); belouser une bille, *een bal in de zak speelen*; doubler la bille, *de bal vol aanstooten*; faire sauter la bille, *de bal uitstooten.*

Billebarrer, (v. a.) *Een kleed kakelbont maaken*, (*gem. w.*)

Billebaude, (f) *Wan-orden*; à la billebaude, *in verwerring*, (*gem. w.*)

Biller, (v. a.) *Met een stok pakken*; *trek-paerden de lyn aanslaan.*

Billet, (m) *Ceeltje*, *briefje*, *handschrift*; *Soldaaten quartier biljet* (n); *Placcaat* (f); billet de santé, *gezondheids pas*; billet doux, *minnebrief*; je lui ai prêté cinq cent francs, dont il m'a fait son billet, *ik heb hem vyf honderd guldens geleend, waar van hy my een briefje onder de hand gegeeven heeft*; billet de Loterie, de change, *een Loterye een wissel-briefje*; billet blanc, *een niet*; tirer au billet, *looten*; billet pour entrer dans la Comédie, *lootje om in de Schouwburg te gaan.*

Billeté, tée (adj.) *Gemerkt*, *genommerd*; *met blokjes bezaaid*, (*in Wapenk.*)

Billeter, (m) *Merker der waaren.*

Billette, (f) *Teeken aan een Tolhuis tot waarschouwing dat men daar vertollen moet*; *zilver vierkant blokje*, (*in Wapenk.*) (n).

Billevesée, (f) *Zotte inbeelding*, *inval*, *iedele waan.*

Billon, (m) *Vervalscht*, *quaad*, *of afgezet geld* (n).

Billonnage, (m) *Kwaad*, *bedreeven met het opwisselen van ongangbaar geld* (n).

Billonner, (v. a.) *Ongangbaar geld opwisselen en uitgeeven*; *slegte munt slaan.*

Billonneur, (m) *Uitgeever van slegte munt* (f).

Billot, (m) *Een blok*; *blok val*; *sluit-stukje* (*in Scheeps-b.*); billot de metal, *metaale klomp.*

Bimauve, (f) *Soort van zigtmaarkruid* (*in Kruidk.*).

Bimbelot, (m) *Kinder speelgoed* (n).

Bimbelotier, (m) *Poppegoed-maaker.*

Binaire, (adj.) *Tweevoudig*; nombre binaire, *tweeleedig getal*; mesure binaire, *zang-maat die in twee tyden geslaagen word.*

Binard, (m) *Een wagen met vier wielen*, *dienende tot het vervoeren van zwaare lasten.*

Biné, ée (adj.) *Voor de tweede maal omgespit.*

Binément, (m) *Tweede omspitting* (f).

Biner, (v. a.) *Een Akker voor de tweede maal omspitten*; *twee missen op een dag doen.*

Binet, (m) *Een profytertje*, *om endjes kaars op te zetten*; *een endje kaars* (n).

Bini, (m) *Monnik die eenen meedebroeder moet verzellen.*

Binocle, (m) *Verrekyker voor beide de oogen.*

Binoculaire, (adj.) Astroscope binoculaire, *dubbelde Verrekyker voor de Sterrekykers.*

Biographe, (m) *Levens-beschryver*, (*zelden gebruikt*)

Bipédal, ale (adj.) *Dat twee voet lang is.*

Bipede, (adj.) *Twee-voetig.*

Bipenne, (f) *Amazoonsche strydbyl* (m).

Bique, (f) *Een Geit* (*beter* Chevre).

Bi-

Biquet, (m) *Een goud-schaaltje* (n).
Biqueter, (v.a.) *Daar-meede weegen.*
Birambrot, (m) (*hollandsch w.*) *Bier en brood* (n).
Bire, (f) *Soort van Visch-fuik.*
Birette, (f) *Muts die de jonge Jesuiten draagen.*
Birloir, (m) *Iets dat het dekzel van een kist, open zynde, ophoud.*
Bis, ise (adj.) *Bruin, zwart*; pain bis, *zwart, of roggen-brood.*
Bis, (m) *Repeteer-teeken, (in Muziek).*
Bisage, (m) *Ververwing* (f).
Bisaïeul, (m) *Over-groot-vader.*
Bisaïeule, (f) *Over-groot-moeder.*
Bisbille, (f) *Twist, kyffagie, (gem. w.).*
Bis-blanc, (adj.) Du pain bis-blanc, *brood van fyn en grof meel.*
Biscapit, (m) (*in Rentek.*) *Een zaak 2 maal in rekening gebragt.*
Biscornu, ue (adj.) Bâtiment biscornu, *mismaakt gebouw*; du pain biscornu, *scheef gebakken brood.*
Biscotin, (m) *Zuiker-koekje.*
Biscuit, (m) *Tweebak, beschuit*; *valsche verf*; s'embarquer sans biscuit, *zonder noodige middelen iets onderneemen.*
Bise, (f) *Noorde wind* (m); *stukje brood dat men de Schoolkinderen meê geeft* (n).
Biseau, (m) *Schuin geslepen rand van een spiegel*; *rug van een mes*; *rand van een ring-kas*; *Zetters spaan* (m); *schaaf-yzer*; *orgel-pyp-dekzel* (n); *zyde van het brood alwaar geen korst is.*
Biseigle, (f) *Schoenmaakers likhout.*
Biser, (v. a.) *Bruin worden, (van koorn gezegd).*
Biset, (m) *Hout-duif, wilde duif*; *bruin brood* (n).
Bisette, (f) *Geringe kant, boere kant.*
Biseur, (m) *Zwart-verwer.*
Bismut, (m) *Wismuth (mineraal).*
Bison, (m) *Wilde Os*; *buffel (in Wapenk.).*
Bisquains, (m) *Bereidde Schaapsvellen met de wol 'er op.*
Bisque, (f) *Kragtige soppe*; 15 *voor uit in 't bal spel.*
Bissac, (m) *Knap-zak, bêdel-zak*; reduire au bissac, *tot den bêdel-zak brengen.*
Bisse, (f) *Slange (in Wapenk.).*
Bissêtre, (m) *Ongeluk* (n), (*gem. w.*)
Bissexte, (m) *Schrikkel-dag.*
Bissextil, ile (adj.) Année bissextile, *schrikkel-jaar.*
Bistoquet, (m) *Kleine billard-stok.*
Bistorte, (f) *Adder-tong, (een kruid).*
Bistortier, (m) *Houte vyzel-stamper.*
Bistouri, (m) *Incisie-mes, (by Wondh.)*
Bistourner, (v. a.) *Een Paerd ruinen, met de ballen te verdraaijen.*
Bistre, (m) *Roet-zwart, (verf stof).*
Bisulque, (adj.) *Gespleeten, (by Natuurk.)*
Bitord, (m) *Schiemans gaaren van 2 draad, voor de wevelingen van een Schip* (n).
Bitte, bittes, (f) *Beeting, waar aan de kabel vast gemaakt word.*
Bitter, (v. a.) Bitter un cable, *een kabel aan de beeting vast maaken.*
Bitton, (m) *Beeting* (f), *kruishout op een galey* (n).
Bittonnieres ou Anguilleres, (f.pl.) *Lokgaten op een Schip, waar door het water naar de pomp geleid word.*
Bitume, (m) *Jooden-lym* (f).
Bitumineux, euse (adj.) *Lymagtig.*
Bivalve, (adj.) *Dat met twee klapdeuren*; *of een dubbelde schille is.*
Biventer, (m) *Spier der onderste kinnebak* (f).
Biviaire, (adj.) Place biviaire, *plaats daar twee wegen t'zamen komen.*
Bivoie, (f) *Weg die zig in tweën verspreid.*
Bivouac. (*Zie* Bihouac).
Bizard, (m) *Bonte verf der tulpen.*
Bizarre, (adj.) *Wonderlyk, mislyk, eigenzinnig, koppig.*
Bizarre, (m) *Eigenzinnig mensch.*
Bizarrement, (adv.) *Wonderlyk, gekkelyk.*
Bizarrerie, (f) *Mislykheid, eigenzinnig-*

zinnigheid; cette histoire ne plait que par sa bizarrerie, *die geschiedenis behaagd alleen door deszelfs verscheidenheid.*

Bize (*Zie* Bise).

Blafard, arde (adj.) (*oud en gem. w.*) *Bleek, flets, verschooten.*

Blaireau. (*Zie* Bléreau).

Blairie, (f) *Drift-geld, om op een weide te laaten graazen.*

Blâmable, (adj.) *Strafbaar, berispelyk, wraakbaar.*

Blâme, (m) *Laster, schande, schuld* (f); encourir le blâme, *schande behaalen*; en porter le blâme, *de schuld 'er van draagen.*

Blâmer, (v. a.) *Lasteren, verwyten*; blâmer un compte, (*in Rechten*) *eene rekening wraaken, tegenspreeken.*

Blanc, blanche, (adj.) *Wit, grys, zuiver*, du fer blanc, *blik*; du pain blanc, *wit brood*; bierre blanche, *wit bier*; cheveux blancs, *grys hair*; billet blanc, *een ledig briefje, een niet*; argent blanc, *zilver geld.*

Blanc, (m) *Het witte* (n); aller du blanc au noir, *van den hak op den tak springen* (*spr. w*); tirer au blanc, *na het wit schieten*; blanc d'œuf, *het wit van een ei*; livre en blanc, *ongebonden boek*; en blanc, *onbeschreeven*; dire une chose de but en blanc, *iets onbezonnen zeggen.*

Blanche. (*Zie* Blanc).

Blanc-bec, (m) *Onervaren Jongeling.*

Blanchaille, (f) *Uitschot van visch, klein grut* (n).

Blanchâtre, (adj.) *Witagtig.*

Blanche, (f) *Halve Muziek-noot.*

Blanchement, (adv.) *Reinlyk, zinnelyk in Linnengoed.*

Blancherie, (f) *Linnen of waschbleekery*; *vertin of blik-hutte.*

Blanchet, (m) *Witte doorzyg-doek*; *Pers-doek* (*in de Drukkery*) (m), *wit kamizool* (n).

Blancheur, (f) *Witheid.*

Blanchiment, (m) *Het bleeken*; *vertinnen enz.* (n).

Blanchir, (v. a.) *Witten, wit maaken*; blanchir de l'argent, *zilver wit kooken*; blanchir, (v. n.) *grys worden*; la mer blanchir (moutonne), *de zee schuimt wit*; toutes mes peines ne font que blanchir, *alle myne moeite is vrugteloos.*

Blanchissage, (m) *Bleekinge* (f), *waschloon* (n).

Blanchisserie, (f) *Bleekery*; *wasch-huis.*

Blanchisseur, euse (m. & f.) *Bleeker*; *bleekster.*

Blanc-manger, (m) *Eene met zuiker en amandelen enz. toebereide spyze, spaansche pap* (f).

Blanc-raisis, (m) *Pommaden-zalf* (f).

Blanc-scellé, (m) *Een gezegeld papier in* blanco (n).

Blanc-signé. (m) *Een getekend papier in* blanco (n).

Blandices, (f. pl.) *Vlyery*, (*oud w.*)

Blanque, (f) *Een Lotery-boekje met zwarte en witte bladeren*; hazard à la blanque, *onbezonne onderneeming.*

Blanquette, (f) *Witte wyn van Languedok*; *dun wit bier* (m).

Blason, (m) *Wapenschild-kunde*; *loftuiting* (f).

Blasonner, (v. a.) *De Wapens uitleggen*; *item die behoorlyk schilderen*; *iemand roemen of lasteren.*

Blasonneur, (m) (*weinig geb.*) *Beschryver der Wapens.*

Blasphémateur, (m) *Gods lasteraar.*

Blasphématoire, (adj.) *Godslasterlyk.*

Blasphême, (m) *Godslastering* (f).

Blasphémer, (v. a. & n.) *God lasteren*; *Godslastering uitbraaken.*

Blatier, (m) *Kooren-kooper op 't Land.*

Blaude, (f) *Een boeren kiel, linnen-rok* (m).

Blaveole, (f) *Blaauwe kooren-bloem.*

Blé. (*Zie* Bled).

Blêche, (adj. & subst.) *Trouwloos, valsch* (*scheldw.*)

Bled, (m) *Kooren, graan* (n); bled en herbe, *onryp kooren*; bled sarazin, *boekweit*; bled de Turquie ou maïs, *Turksche terwe*; bled meteil, *meng-kooren*; manger son bled en her-

herbe, *zyne inkomsten, voor ze ontfangen zyn, verteeren, (spr. w.)*

Bleime, (f) *Inflamatie onder aan de voet van een Paerd.*

Blême, (adj.) *Bleek, doodsch.*

Blemir, (v. n.) *Bleek worden, besterven.*

Blêmissement, (m) *Besterving (f).*

Bléreau, (m) *Een Das (n), (zeker dier).*

Blessé, ée (adj.) *Gekwetst;* blessé à mort, *ter dood toe gewond.*

Blesser, (v. a.) *Kwetzen, wonden, beschaadigen.*

Blessure, (f) *Kwetzuur, wonde.*

Blette, (f) *Melder (een kruid).*

Bleu, bleue, (adj. & subst.) *Blauw; blauwe verf;* bleu mourant, *licht blauw;* bleu turquin, *donker blauw.*

Bleuâtre, (adj.) *Blauwagtig.*

Bleuir, (v. a. & n.) *Blauw maaken, blauwen; blauw worden;* faire bleuir le fer, *het yzer blauw aan doen loopen.*

Blin, (m) *Een ramblok, (in Scheepsb.)*

Blinde, blindes, (f) *Blinden, tot dekking, (in Vestingb.)*

Blinder, (v. a.) *Met blinden bedekken.*

Bloc, (m) *Een blok; Ezels-hoofd (in Scheepsb.);* bloc de marbre, *marmere blok,* vendre en bloc & en tas, *by den hoop verkoopen.*

Blocage ou blocaille, (f) *Gruis (n), puinhoop (m).*

Blochet, (m) *Een dwars sparre (f).*

Blocus, (m) *Beschansfing,* blokkeering, *insluiting (f); (Vesting w.)*

Blond, onde (adj. & subst.) *Blondhairig, blond; een blond mensch.*

Blonde, (f) *Zyde kant.*

Blondin, ine (m. & f.) *Een die blond hair heeft.*

Blondir, (m) *Blond hair bekoomen.*

Bloquer, (v. a.) *Insluiten, verschanssen;* bloquer une ville, un port, y mettre le blocus, *een stad, een haven insluiten;* bloquer, *de reeten van een schip met werk digt maaken; druk-letters verkeerd zetten; metzelen zonder pas-lood.*

Blot, Bloc ou Chouquet (m), *Ezels-hoofd; Scheeps-blok; werktuig om de vaart die een Schip maakt mede te meeten, (Scheeps w.)*

Blottir, (v. a.) *In een duiken, verschuilen;* les perdrix se blottissent, *de veldhoenderen kruipen in een, verschuilen zig.*

Bluet, (m) *Blauwe koren-bloem (f).*

Bluette, (f) *Sprankje, vonkje van vuur of gloeiend yzer (n).*

Bluteau, (m) *Meel-buil.*

Bluter, (v. a.) *Builen.*

Bluterie, (f) *Meel-builery,*

Blutoir. (*Zie* Bluteau).

Boage, (m) *Dienst van een Vassal aan zynen Heer met twee Ossen voor hem te ryden.*

Bobeche, (f) *Pyp van een kandelaar.*

Bobine, (f) *Een bobyn, klos, om gaaren op te doen.*

Bobiner, (v. a.) *Gaaren op een bobyn winden, spoelen.*

Bobineuse, (f) *Gaaren spoelster.*

Bobo, (m) *Ligte kneuzinge (f), stootje (n).*

Bocage, (m) *Boschje, boschagie (n).*

Bocager, ere (adj.) Nymphe; bocagere, *bosch-nimph.*

Bocal, (m) *Beker, bocaal.*

Bodinure, (f) *Bewoeling van den anker-ring.*

Bodruche, (f) *Fyn perkament van Ossendarmen bereid (n).*

Boësse, ou gratte boësse, (f) *Kratz-borstel in de munt.*

Boësser, (v. a.) *Kratzen.*

Boëte. (*Zie* Boîte).

Bœuf, (m) *Een Os (m), Ossen-vleesch (n); dommen os, vleegel.*

Bogue, (f) *Kastanje bolster; Houting (een visch).*

Bohémien, ienne, ou boheme, (m. & f.) *Heiden, Land looper, goeder-geluk zegger; Land-loopster.*

Boïard, (m) *Hand-burrie (f).*

Boie, (f) *Voer-baai.*

Boire, (v. a.) *Drinken;* boire à la ronde, *in't ronde drinken;* boire des rasades, de rouges bords, *boorden vol drinken;* il boit, *hy is tot den drank vervallen;* boire la raillerie, *de beschimping verdraagen;* la terre boit la pluye, *de aarde trekt de regen na zig;* ce papier boit, *dat papier zuigt;*

zuigt; boire comme un trou, à tirelarigot, *lustig zuipen*; qui fait la folie la boit, (*spr. w.*) *zoo als men zyn bed maakt zoo legt men*; donner pour boire, *een drink-penning geeven*; voilà pour boire, *daar is een drink-penning*; ce fossé boit en rivière, *die sloot krygt zyn water uit de rivier.*

Boire, (m) *Het drinken* (n).

Boirin, (m) *Anker-boei.*

Bois, (m) *Een bosch*; *hout* (n); bois épais, *dik bosch*; bois de charpente, *timmer-hout*; bois mort, *dood, verdord hout*; bois en étant, *hout dat nog op de stam is*; bois de haute futaye, *een hoog bosch*; bois vif, *gezond, groen hout*; mort bois ou d'entrée, *half vergaan hout*; bois de teinture, *verf-hout*, bois blanc, *week, zagt hout*; bois de cerf, *het gewigt of de hoornen van een hert, enz.* bois à brûler, *brand hout*; bois canards, *gezonken hout*; bois flotté, *vlot-hout*; bois échappés, *dryf-hout*; bois merrein, *vat-hout, pyp-hout*; bois de charronnage, *wagenmaakers-hout, wagen-schot*; bois de compte, *tel-hout*; bois de refend, *hout dat ligt kloofd*; bois en grume, *neérgeveld, gehakt hout*; bois chablis, *door den wind neérgeveld hout*; bois lavé, *na de lyn gehakt hout*; bois bombé, *krom gewassen hout*; bois gelif, *hout dat vol spleeten is*; bois carié, vermoulû, *verwormd, vermollemd hout*; bois rabougris, *kwastig hout, uitschot*; bois taillis, *hak-hout, een hak-bosch*; faire du bois, *een Schip met brand-hout voorzien*; abattre du bois, *hout afhakken, neérvellen*; *veel kégels werpen*; ne savoir de quel bois faire flêche, *niet weeten waar men zig keeren of wenden, wat men aanvangen zal*; trouver visage de bois, *niemand t'huis vinden*; bois de lit, *bedsteê*; bois qui se tourmente, *hout dat werkt, nog niet uitgeloogd is*; je sai de quel bois il se chauffe, *ik ken zyn manier, bestaan*; haut le bois, *het geweer om hoog* (*by Krygsl.*)

Boisage, (m) *Beschutting* (f); *paneel-werk* (n).

Boiser, (v. a.) *Met hout beschieten, lambriseeren.*

Boiserie, (f) *Houte beschot* (n); *lambrizeering* (f).

Boiseux, euse (adj.) *Houtig.*

Boisseau, (m) *Een schépel.*

Boisselée, (f) *Een schépel-vol, item een schépel zaai-land.*

Boisselier, (m) *Een maaten-doozen-maaker.*

Boisson, (f) *Drank* (m).

Boite, (f) *Regte tyd wanneer de wyn kan gedronken worden.*

Boite, (f) *Een doos, kas*; *munt-blok*; *gewrigt daar een been in draaid*; boite à poudre, à poivre, de montre, *een poeder-, peper-doos, kas van een zak-horologie*; boite de roue, *het ave-gat van een wiel*; on y est comme dans une boite, *men zit 'er warm in.*

Boitement, (m) *Hinking* (f).

Boiter, (v. n.) *Hinken, kreupel, mank gaan.*

Boiteux, euse (adj. & subst.) *Kreupel, mank*; *een kreupele*; il faut attendre le boiteux, (*spr. w.*) *men moet d'eerste tyding niet gelooven.*

Boitier, (m) *Doozen-maaker*; *zalf-bus* (*by Heelm.*).

Bois-tout, (m) (*gem. w.*) *Glas zonder voet.*

Boiture, (f) (*gem. w.*) *Zwelgery, zuipery.*

Bol ou bolus, (m) *Eene mond-vol medicynen.*

Bombance, (f) *Goede cier, slempery*, (*gem. w.*)

Bombarde, (f) *Kort geschut, haubitz.*

Bombardement, (m) *Bombardeering* (f).

Bombarder, (v. a.) *Met vuur-kogels, met bomben beschieten.*

Bombardier, (m) *Bommen-werper, Bombardier.*

Bombasin, (m) *Bommezyn.*

Bombe, (f) *Bomme, vuur-kogel.*

Bomber, (v. a.) *Krom maaken*; *uithollen.*

Bomerie, (f) *Bodemerye*, (*in Zeehandel*).

Bon, ne (adj.) *Goed*; *mild*; *deugdzaam*; *dapper*; *sterk*; *enz.* un bon

Ca-

Cavalier, *een goede Ruiter*; un bon Medecin, *een goed Geneesheer*; bon mot, *kwinkſlag*, *klugtige uitdrukking*, *inval*; n'être bon a rien, *nergens toe dienſtig zyn*; à quoi bon cela? *waar toe diend dat?* trouver bon, *goed vinden*; allez ou bon vous ſemble, *gaat daar het u goed dunkt*; un bon homme, *een goed, deugdzaam man*, *een onnozel man*, *een goed bloed*; les bons ou les gens de bien, *de vroome lieden*; il n'eſt bon ni à rotir, ni à bouillir, *by deugd nergens toe*; un bon coquin; *een aartsſchelm*; ô! la bonne raiſon, *ei! dat 's een ſchoon bewys*; de bon cœur, *van gantſcher harten*; les bons comptes font les bons amis, *effen rekening maakt de beſte vrienden*; vraiement je vous trouve bonne! *waarlyk ik vinde u fraai!* je vous la garde bonne, *ik zal 't u wel betaald zetten*; faire bon pour quelcun, *voor iemand in ſtaan*, *borg blyven*; tout cela eſt bon, mais . . , *dat is altegaâr mooi en goed*, *maar* . . ; c'eſt un bon Apôtre, *het is een ruigen Apoſtel* (*boert. w.*); un bon pendard, *een olyke fielt*; ſouhaiter, donner le bon jour, *goeden morgen*, *goeden dag wenſchen*; les bons maitres font les bons valets, *goede meeſters maaken gede dienſtboden.*

Bon, (m) *Het goede*, *het beſte* (n); connoître le bon & le beau d'une affaire, *het goede en het fraaye van een zaak kennen*; le bon de l'affaire eſt . . , *het beſte van de zaak is* . . ; il y a cent écus de bon, *daar zyn honderd kroonen te goeds.*

Bon, (adv.) *Goed*, *wel*; ſentir bon, *wel ruiken*; tenir bon, *ſtand houden*; cela me coute bon, *dat koſt my goed wat*; bon! voilà qui va bien, *goed! dat gaat wel.*

Bonace, (f) *Wind-ſtilte*, *kalmte op zee*; *geruſtheid*, *vreede.*

Bonaſſe, (adj.) *Al te goed*, *te eenvoudig.*

Bonbons, (m. pl.) *Lekkernyen*, *ſnoeperyen voor kinderen.*

Bonchretien, (m) *Zekere lekkere franſche peer.*

Bond, (m) *Weêr-ſprong* (n), *opſluiting* (f); prendre la balle au bond, *den bal in 't opſluiten vangen*; *de regte tyd van iets waarneemen* (*ſpr. w.*) autant de bond, que de volée, (*ſpr. w.*) *op beiderly wyze.*

Bonde, (f) *Sponde*, *of tap van een vyver*; *ſluisje*; *ſchotdeurtje* (n).

Bondir, (v. n) *Opſpringen*, *huppelen*; *opwellen*; les agneaux bondiſſent, *de lammeren ſpringen*; cela me fait bondir le cœur, *dat doed my het hart walgen*, *opkomen.*

Bondiſſement, (m) *Opwelling*, *opſluiting der maag* (f).

Bondon, (m) *Sponde*, *ſpondgat* (n).

Bondonner, (v. a.) *Toeſponden*, *toeſtoppen.*

Bondonnier, (m) *Spond-boor* (n).

Bonheur, (m) *Geluk* (n), *welvaart* (f); par bonheur, *by geluk.*

Bonhommie, (f) *Goedaardigheid.*

Bonifier, (v. a.) *Verbeteren*, *vergoeden*; bonifier un champ, *een akker verbeteren.*

Bonjour, (m) Donner, ſouhaiter le bonjour, *goeden dag wenſchen.*

Bonite, (m) *Spring viſch.*

Bonnaire. (*Zie* Debonnaire).

Bonne. (*Zie* Bon).

Bonneau, (m) *Anker-teken* (n), *boei* (f).

Bonne-aventure, (f) *Goedergeluk* (*van Waarzeggers*).

Bonne-fois, une bonne fois, *eens voor al.*

Bonnement, (adj.) *Opregtelyk*, il y va tout bonnement, *hy gaat opregtelyk te werk*; je ne ſai bonnement que dire, *ik weet waarlyk niet wat te zeggen*; avouer bonnement une choſe, *een zaak rondborſtig bekennen.*

Bonnet, (m) *Muts*; *kuif*; donner le bonnet à quelcun, *iemand promoveeren*, *de* Doctorale *Muts geven*; opiner du bonnet, *een ja broer zyn*; triſte comme un bonnet de nuit ſans coiffe, (*ſpr. w.*) *zeer droevig zyn*; il a la tête près du bonnet, (*gem. ſpr. w.*) *hy is kort van ſtof*, *zeer oploopend*; porter le bonnet verd, *banqueroet zyn*; j'y mettrai mon bonnet, *ik verwed 'er myn muts onder.*

Bonnetade, (f) *Diepe eerbied* (m).

Bonneter, (v. a.) *Iemand eerbiedig groeten*, *(gem. w.)*

Bonneterie, (f) *Mutzen-makery*; *gild daar van* (n).

Bonneteur, (m) *Bedrieger*, *(gem. w.)*

Bonnetier, iere (m. & f.) *Mutzen-maaker*, *maakſter*, *of verkooper*, *verkoopſter.*

Bonnet-quarré, (m) *Prieſters muts* (f).

Bonnette, (f) *Kleine Ravelyn*, *halve maan*, *buiten-werk* (*in Veſting-bouwkunde*).

Bonnettes, (f. pl.) *Bonnetten*, *zeilen die by ſtil weer aan de groote zeilen gehegt worden*; bonnette lardée, *een bonnet-zeil met ſpek beſlooken om een lekkagie meê te ſtoppen.*

Bonté, (f) *Goedheid*; *deugdzaamheid*; *gunſt*; il doit ſa vie à la bonté de ſon cheval, *hy is zyn leeven aan de ſterkte van zyn paerd verſchuldigt*; ayez la bonté de me venir voir, *weeſt zoo goed en komt my bezoeken*; cet homme eſt la bonté même, *die man is de goedheid zelfs*; je vous ſuis obligé de toutes vos bontés, *ik ben u voor alle uwe goedheden ten hoogſten verplicht.*

Bonze, (m. & f.) *Prieſters en Nonnen in China.*

Boqueteau, (m) *Wild Geite-bokje* (n).

Boquillon, (m) *Een Hout-hakker*, (*beter* Bucheron).

Borax, (m) *Borax*, *gebruikt tot 't ſoudeeren van goud.*

Bord, (m) *Boord*, *rand*, *kant* (m); *ſcheeps-boord* (n); bas-bord, *bakboord*; ſtribord, *ſtuur-boord*; venir à bord, *aan boord komen*; mettre à l'autre bord, *het ſchip wenden*; rendre le bord, *inloopen*, *een håven aandoen*; vaiſſeau de haut, de bas-bord, *een groot*, *een klein ſchip*; faire un bon bord, *een goede boeg-ſlag doen*, *wel gevorderd zyn*; un rouge bord, *een volle romer wyn*; j'ai ſon nom ſur le bord des lèvres, *zyn naam legd my op de tong*; être ſur le bord de la foſſe, *op den rand des grafs ſtaan*, *heel oud zyn*; courir le bon bord, *zee-roovery oefſenen*; aller à bord, *aan boord gaan.*

Bordage, (m) *Boey-planken*, *buiten huid van een ſchip*; *geringe dienſt die een boer aan zynen Heer verſchuldigd is.*

Bordayer, (v. n.) *Laveeren*; *een laag ſchieten.*

Bordé, ée (adj.) *Bezoomd*, *belegd*, *geboord*; chapeau bordé, *een omgeboorde hoed*; canal bordé d'arbres, *gragt met boomen beplant.*

Bordé, (m) *Goude*, *zilvere*, *zyde galon* (n).

Bordée, (f) *Loop*, *gang van een ſchip eer het wend*; *een laag van het geſchut*; donner la bordée à un vaiſſeau, *een ſchip de laag geeven.*

Bordel, (m) *Een Hoer-huis*, *Hoeren-kot* (n), *Kit* (f); courir le bordel, *Hoeren-jaagen.*

Bordelage, (m) *De inkomſten van een boeren-hoef*; *'t boeren leven.*

Bordelier, (m) *Hoeren jaager*, *(oud w.)*

Bordement, (m) *Omboording*, *met een andere verf* (*by Schilders*).

Border, (v. a.) *Bezoomen*, *beleggen*, *boorden*; l'Armée bordoit la rivière, *het Leger bezette den oever*; border un vaiſſeau, *een ſchip bekleeden*; border les voiles, *de zeilen aanhaalen*; border une allée, *een wandel-pad op de zyde met boomen bezetten*; border un chapeau, *een hoed omboorden*; border un vaiſſeau, *een ſchip op zy zeilen*, *of aanklampen.*

Bordereau, (m) *Lyſt*, *notitie van geld-ſpecie*, *gewigt of maat* (f); *loopertje van ontfang en uitgaaf* (n).

Bordier, iere (m. & f.) *Bezitter van een gering Hoefje.*

Bordier, (adj. & ſubſt.) Vaiſſeau bordier, *boordig ſchip*, *dat aan de eene zyde ſterker is*, *als aan de andere* (n). (*men zegt ook* Bordier).

Bordigue, (f) *Een Viſch-vang.*

Bordure, (f) *Boordzel* (n), *rand*; *raam* (m); *lyſt van een ſpiegel*, *enz.* bordure de chapeau, *kreel om een hoed van goud*, *zilver enz.*

Boréal, ale (adj.) *Noordelyk.*

Borée, (f) *Noorde-wind* (*by Dicht.*).

Borgne, (adj. & ſ. m.) *Een-oogig*; *een*

een een-oogige; cabaret borgne, *slegt kroegje*; conte borgne, *oude wyfs vertelling*, causer comme une pie borgne, (*spr. w.*) *de mond laaten gaan als een Lazarus klap*; au royaume des borgnes les aveugles sont Rois, *in 't land der blinden is één-oog Koning.*

Borgne, (m) *Visch-fuik* (f).

Borgnesse, (f) *Eene één-oogige.*

Bornage, (m.) *De grens-bepaaling* (f).

Bornager, (v. n.) *Van den eenen oever na den anderen vaaren, gelyk een Veerman.*

Bornal, (m) *Celletje in een by-korf* (n).

Borne, (f) *Grens-paal-of teken*; mettre des bornes à ses desirs, *zyne begeertens paalen stellen.*

Borné, ée (adj. & part.) *Bepaald*; un esprit fort borné, *een zeer klein verstand.*

Borner, (v. a.) *Paalen, bepaalen*; *grens-paalen zetten*; se borner, (v. r.) *zig inbinden, maat houden.*

Bornoyer, (v. a.) *Met een oog toe mikken, (by bouwlieden).*

Bournoyeur, (m) *Een goede kyker, mikker.*

Bosan, (m) *Zekere Turksche drank.*

Bosel, (m) *Ring om de voet van een pylaar.*

Bosquet, (m) *Lust boschje, starreboschje* (n).

Bossage, (m) *Uitgebouwde steen in een muur, waar in een cieraad zal gebouwen worden.*

Bosse, (f) *Een bult, bochgel*; ouvrage relevé en bosse, *gedreven werk.*

Bosselage, (m) *Gedreven werk* (n).

Bosseler, (v. a.) *Bulten*; *gedreven werk maaken.*

Bosselure, (f) *De natuurlyke bolheid aan bloemen.*

Bosseman, (m) *Bootsman.*

Bosser, (v. a.) Bosser l'ancre, *het anker opzetten.*

Bossetier, (m) *Een rood gieter, koper gieter.*

Bossette, (f) *Knopje op een boek of paerde-tuig.*

Bosseurs ou bossoirs, (m) *Kraanbalken waar op het anker rust.*

Bossu, ue (adj. & subst.) *Gebochheld, gebult*; cimetiere bossu, *een vet Kerkhof.*

Bossuer, (v. a.) *Iets bulten.*

Bostangi, (m) *Tuinman van den grooten Heer.*

Bostangibachi, (m) *Opziender dier Tuinlieden.*

Bosuel, (m) *Geele kroon, reuktulp* (f).

Bot, (adj. m.) Pied bot, *een horlvoet.*

Botal, (adj. m.) Trou botal, *opening waar door het bloed van ongeboorenene kinderen loopt.*

Botanique, (f) *Kruid-kunde.*

Botanique, (adj.) *Kruid-kundig.*

Botaniste, (m) *Een Kruid-kundige.*

Botte, (f) *Een Laers*; *bundel, bosje*; botte de plumes, *een bosje pennen*; botte, *stoot, steek (in schermschool)*; botte, *optred van een koets*; graisser ses bottes, *zig tot eene lange reize*; *tot de dood gereed maaken.*

Botté, ée (adj.) *Gelaarst.*

Bottelage, (m) *Bussel binding* (f).

Botteler, (v. a.) *In busselen, bossen binden.*

Botteleur, (m) *Bussel-binder.*

Botter, (v. a.) *Laarsen aandoen, maaken*; se botter, (v. r.) *zyn laarzen aantrekken.*

Bottine, (f) *Halve laars.*

Bouard, (m) *Schroot-hamer.*

Bouc, (m) *Een bok*; bouc émissaire, *bok der verzoeninge door de Israëliten in de woestyne gelaaten.*

Boucage, (m) *Wilde pimpernel, (een kruid).*

Boucan, (m) *Rooster waar op de Americanen het vleesch droogen*; *item een Hoer-huis.*

Boucaner, (v. a.) *Vleesch droogen*; *na buffels jaagen op de wyze der wilden*; *item in Mot-huizen loopen.*

Boucanier, (m) *Boukanier, Roover, Jaager in America.*

Boucaut, (m) *Een vat* (n), *tonne* (f).

Bouche, (f) *Koninglyke spys-kamer.*

Bouche, (f) *De mond, opening* (f), *ingang* (m); bouche bien fendue,

due, *wel besneden mond*; cheval qui à la bouche délicate, *een paerd dat zagt in den bek is*; bouche de riviere, *mond van de rivier*; (*zie* embouchure) avoir bouche à cour, *de vrye kost hebben*; elle n'en fait point la petite bouche, *zy wind 'er geen doekjes om*; garder pour la bonne bouche, *voor 't laatste van de maaltyd bewaaren*; avoir bouche cousuë, *geen praat hebben*; n'avoir ni bouche ni éperon, *geen hart hebben, om iemand te antwoorden*; dire de bouche, *mondeling zeggen.*

Bouchée, (f) *Eene mond vol.*

Boucher, (v. a.) *Toestoppen, stoppen.*

Boucher, re (m. & f.) *Vleeschhouwer, slagter; vleeschhouwster.*

Boucherie, (f) *Vleesch-hal (f); bloed-bad* (n); *slagtbank, slagting* (f).

Bouchet, (m) *Zuiker en kaneelwater voor de zieken* (n).

Boucheture, (f) *Toestopping* (f); *bek* (n).

Bouchin, (m) *Breette, buik van een schip.*

Bouchoir, (m) *Oven deur.*

Bouchon, (m) *Een stopzel* (n), *kurk* (m); mon petit bouchon, *myn klein hartje*; bouchon de paille, *stroo-wisch*; à bon vin il ne faut point de bouchon, *goede wyn heeft geen krans nodig*, (*spr. w.*)

Bouchonner, (v.a.) *Met een stroowisch wryven*; *iets in een frommelen.*

Bouchot, (m) *Visch-vang van teenene horden.*

Boucle, (f) *Eene gesp*; *hair krul, boekel*; boucles d'oreille, *oor-ringen*; tenir sous boucle, *in hegtenis houden.*

Bouclement, (m) *Toegesping*; *toesluiting* (f).

Boucler, (v. a.) *Toegespen*; *het hair in boekels leggen*; boucler un port, *een haven sluiten*; boucler une cavalle, *eene merrie ringen.*

Bouclier, (m) *Een schild, borstwapen*; faire bouclier de quelque chose, *zig ergens meê beschutten*; faire levée de boucliers, *veel toestel maaken daar niets van word.*

Boucon, (m) (*gem. w.*) *Een beet, mond vol vergift.*

Bouctin, (m) *Wilde Steenbok.*

Boudelle, (f) *Een penneboutje* (n), *slagpen* (f).

Bouder, (v. n.) *Pruilen, morren, zuurmuilen, preutelen.*

Bouderie, (f) *Pruiling.*

Boudeur, euse (m. & f.) *Pruiler, grimmer*; *pruilster.*

Boudin, (m) *Een beuling, worst*; *item het knopje*, beduin *in de midden van een glas-schyf*; *ook de rand daar van.*

Boudine, (f) *Ronde glas-schyf.*

Boudinier, (m) *Worst verkooper.*

Boudiniere, (f) *Worst-hoorntje* (n).

Boudinure, (f) *Woeling om den anker-ring*; *anker-roering.*

Boudoir, (m) *Klein eenzaam vertrekje* (n).

Boue, (f) *Slyk, drek*; *etter*; une ame de boue, *eene laage ziel*; tirer quelcun de la boue, *iemand uit den drek, uit d'armoede helpen.*

Bouée, (f) *Baaken*; *item ankerboei.*

Bouëment, (m) *t'Zamen voeging, lyming*, (*by Schrynw.*)

Bouer, (v. a.) *Muntplaaten, schroot plat slaan.*

Boueur, (m) *Slik-werker, vuilnis opveeger.*

Boueux, euse (adj.) *Slikkerig, modderig, vuil.*

Bouffant, ante (adj.) *Opblaazende, opzwellende.*

Bouffe, (f) *Bakhuis, smoel*, (*gem. w.*)

Bouffée, (f) *Rukwind, windbui*; *riekende damp*; il n'étudie que par bouffée, *hy studeerd alleen by vlaagen.*

Bouffer, (v. n. & a.) *Opzwellen*; *oploopend worden*; *vleesch opblaazen.*

Bouffette, (f) *Linten quast, strikje.*

Bouffi, ie (adj.) *Opgeblaazen*; (*figuurl.*) *hoogmoedig*; les yeux bouffis, *d'oogen gezwollen*; style bouffi, *opgeblaazen styl.*

Bouffir, (v. n. & a.) *Opblaazen, opzwellen*; *hoogmoedig worden.*

Bouffissure, (f) *Opzwelling, opgezwollenheid.*

Bouffoir, (m) *Pyfje om een Lam op te blaazen.*

Bouffon, onne (m. f. & adj.) *Poetzen-klugten-maaker, nar; narrin; kortswylig, aardig.*

Bouffonner, (v. n.) *Poetzen-grillen-klugten-maaken.*

Bouffonnerie, (f) *Poetzen-maakery.*

Bouge, (m) *Schoenlappers-potbuis; klein kamertje* (n); *randzel, reis-zak; buik van een tonne; rand van een tafel-bord* (m); *kromte van een ſtuk hout* (f).

Bougeoir, (m) *Dieve lantaarentje; blaaker.*

Bouger, (v. n.) *Zig houden waar men is, (word gebruikt met een'* negativus) ne bougez pas Monſieur, *zit ſtil, doed geene moeite Mynheer;* il ne bouge pas de la maiſon, *hy komt uit zyn huis niet.*

Bougette, (f) *Reis-zakje, knapzakje* (n), *buidel* (m).

Bougie, (f) *Waſch-kaars, waſchlicht.*

Bougier, (v. a.) *Bewaſchlichten.*

Bougran; (m) *Styf-linnen* (n).

Bougre, Bougreſſe, (m.& f.) *(een leelyk woord) Een Sodomiet; item een vuile Schurk, Schoelje; Teef.*

Bouillant, ante (adj.) *Ziedend, kookend; oploopend, haaſtig; vlug van geeſt.*

Bouillar, (m) *Regen-wolk* (f), *(zee w.)*

Bouille, (f) *Viſſchers plons-ſtok* (m), *pols* (f).

Bouiller, (v. a.) *In 't water plonzen.*

Bôuilli, (m) *Gekookt- of gezoden-vleeſch* (n).

Bouilli, ie (adj.) *Gezoden, gekookt.*

Bouillie, (f) *Pap, bry.*

Bouillir, (v. n.) *Zieden, kooken;* le vin bout, *de wyn werkt;* cela ne fait pas bouillir la marmite, *(ſpr. w.) daar kan de ſchoorſteen niet van rooken;* bouillir à gros bouillons, *hard of ſterk kooken;* faire bouillir de l'eau, *water kooken.*

Bouillitoire, (m) *Het wit kooken der muntſtukken.*

Bouilloir, (m) *Koperepan daar tee,*

Bouilloire, (f) *Water-ketel.*

Bouillon, (m) *Bobbel* (m), *opwelling, ruiſching, opbobbeling* (f); *vleeſch-nat* (n); *ſoppe* (f); *item drift, onſtuimigheid* (f).

Bouillon blanc, (m) *Wit wollekruid* (n)

Bouillonnement, (m) *Zieding, opborreling; giſting* (f).

Bouillonner, (v. a. & n.) *Opborrelen, opwellen, hard kooken.*

Bouis, (m) *Schoenmaakers Likhout* (n).

Bouis. (*Zie* Buis).

Boulanger, ere (m. & f.) *Bakker; bakkerinne.*

Boulanger, (v. n. & a.) *Het bakkers-handwerk oeffenen.*

Boulangerie, (f) *Bakkerye.*

Bouldure, (f) *Plaats of gragt onder een moolen-rad.*

Boule, (f) *Bol, kloot, ronde knop* (m); tenir pied à boule, *(ſpr. w.) op zyn zaaken acht geeven;* Jouer à la boule, *met de kloot ſpeelen,* à boule vuë, *onbedagtzaam.*

Bouleau, (m) *Berkenboom.*

Bouler, (v. n.) *De krop opblaazen gelyk de Kropduiven.*

Boulet, (m) *Geſchut-kogel* (f); boulet à chaine, *ketting-kogel* (f); boulet rouge, *gloeijende kogel.*

Bouleté, (adj.) Cheval bouleté, *Paerd dat zyn been verſtuikt heeft.*

Boulette, (f) *Kleine kogel* (f), *bolletje, klootje* (n).

Boulevard ou boulevart, (m) *Bolwerk, ſchans, voormuur* (n); *item beſcherming* (f).

Bouleverſement, (m) *Omkeering, verwoeſting* (f).

Bouleverſer, (v. a.) *Omwerpen, omſtooten, 't onderſte boven keeren.*

Boulimie, (f) *Een eet-koorts.*

Boulin, (m) *Duiven-neſt; balk- of ſteiger-gat in een muur* (n).

Bouline, (f) *Scheeps boelyn, waar meé het zeil na de wind gehouden word;* aller à la bouline, *by de wind zeilen;* haler ſur les boulines, *de boelynen aanhaalen.*

Bouliner, (v. n.) *By de wind zeilen; niet opregt handelen, ſteelen, (in een Léger).*

Boulineur, (m) *Soldaat die in zyn eigen Léger vrybuit.*

Boulingrin, (m) *Een gras-ſtuk in een tuin; groene klootbaan.*

Boulingue, (f) *Bram-zeil, bovenſte zeil aan de groote maſt* (n).

Boulinier, (m) *Schip dat by de wind zeilt* (n).

Boulon, (m) *Yzere bout met een knop; een rond yzer waar over loode buizen gegooten worden.*

Boulonner, (v. a.) *Met een bout vaſt maaken.*

Bouquer, (v. n.) *Gedwongen iets doen moeten, 'er aan gelooven moeten.*

Bouquet, (m) *Een boſch linten; een ruiker; ſtroowiſch op iets dat te koop is;* bouquet de plumes, *veder-boſch;* bouquet, *cieraad op den rug van een boek, ſtempel; item verzameling van zinryke ſpreuken;* faire ou canetiller un bouquet, *een ruiker maaken.*

Bouquet, (m) *Bokje; haazen-rammelaar.*

Bouquetier, (m) *Bloem-pot.*

Bouquetier, iere (m. & f.) *Kransmaaker; bloemen-vercierſter.*

Bouquetin, (m) *Steen-bok.*

Bouquin, (m) *Een ouden bok; een ſater; een geile gryzaard;* ſentir le bouquin, *ſtinken als een bok;* bouquin, *een oud verſleten boek.*

Bouquiner, (v. n.) *Beſpringen; rammelen; oude onnutte boeken koopen of leezen.*

Bouquinerie, (f) *Plaats daar oude boeken verkogt worden.*

Bouquineur, (m) *Een handelaar in oude boeken.*

Bouquiniſte, (m) *Liefhebber van zodanige boeken.*

Bouracan, (m) *Barkan, (zekere ſtoffe).*

Bourasque. (*Zie* Bourrasque).

Bourbe, (f) *Slik, modder.*

Bourbelier, (f) *Wilde Zwynsborſt* (f).

Bourbeux, euſe (adj.) *Modderig.*

Bourbier, (m) *Modder-poel;* laiſſer quelcun dans le bourbier, *iemand in de pékel, in de nood laaten.*

Bourbillon, (m) *Etter-gezwel-propje* (n).

Bourcer, ou carguer (v. n.) les voiles, *De zeilen inbinden, reeven.*

Bourcet ou miſéne, (f) *Fokkemaſt* (m); *fokke-zeil* (n).

Bourdaloue ou bourdalou, (m) *Hoet-band; item zedige ſtoffe.*

Bourde, (f) *Een leugen. knapuil; item ly-zeil by ſtil weér gebruikt;* un donneur de bourdes, *een leugen verteller.*

Bourdelage, (m) (*Zie* Bordelage).

Bourdelais, (m) *Zekere groote druif.*

Bourdelier, (m) *Grond-heer, Cynsheer.*

Bourder, (v. n.) *Liegen, (gem. w.)*

Bourdeur, euſe (m. & f.) *Leugenaar; Leugenaarſter.*

Bourdillon, (m) *Eiken hout tot duigen gemaakt.*

Bourdon, (m) *Hommel, hommelbye; brom-pyp van een orgel of doedel-zak* (f); *Pelgrims-ſtaf* (m); *uitlaating van eenige woorden (by Letter-zetters).*

Bourdonnement, (m) *Gehommel* (n), *ruiſching* (f).

Bourdonner, (v. n.) *Hommelen, ruiſchen, ſtommelen (van volk); brommen, preutelen.*

Bourg, (m) *Een vlek, dorp* (n).

Bourgade, (f) *Een groot vlek* (n).

Bourgeois, oiſe (adj. & f.) *Burgerlyk; burger; burgereſſe; ſchips-eigenaar; werk-baas;* cela eſt du dernier bourgeois, *dat is zeer gemeen.*

Bourgeoiſement, (adv.) *Op zyn burgerſch; eenvoudig.*

Bourgeoiſie, (f) *Burgerſchap, Burgery* (f), *burger-recht* (n).

Bourgeon, (m) *Puiſt; knop* (m), *knopje* (n).

Bourgeonné, ée (adj.) *Gepuiſt; geknopt.*

Bourgeonner, (v. a.) *Knoppen, uitbotten; met puiſten uitſlaan.*

Bourguemaître ou Bourg-meſtre, (m) *Een Burgermeeſter.*

Bourguignote, (f) *Storm-hoed, helm* (m).

Bourique. (*Zie* Bourrique).

Bourlet, (m) *Valſche vouw in Laken* (f).

Bourrache, (f) *Boraasje (een kruid).*

Bourrade, (f) *Een ſtoot, ſlag* (m); *grof en bits antwoord in een* diſputatie (n).

Bourrasque, (f) *Een bui* (f), *ſtorm-wind; ſchielyke oproer van volk* (m); *quaade bui van iemand* (f).

Bourre, (f) *Scheer hair* (n); *vlokken* (f); *koei-hair* (n); *prop die men op een ſnaphaan doed* (f); *item prul.*

Bourreau, (m) *Een Beul, Scherprechter; Pyniger, Wreedaard.*

Bourrée, (f) *Een takkebosje* (n).

Bourreler, (v. a.) *Pynigen, martelen, kwellen*; conſcience bourrelée, *wroegend gewiſſen.*

Bourrelet, ou bourlet, (m) *Kinder valhoed; draag-krans; wrong; kuſſentje in een kak-ſtoel; tromp van een geſchut; wrong aan een maſt; gareel van een trek-paerd.*

Bourrelier, (m) *Een Gareel-maaker.*

Bourrelle, (f) *Beuls-vrouw.*

Bourrer, (v. a.) *Met ſcheer-hair vullen; de prop op 't geweer doen; ſtooten; iemand overſchreeuwen; uitmaaken; afkloppen.*

Bourriers, (m. pl.) *Kaf van koorn* (n).

Bourrique, (f) *Ezelinne* (f); *in 't gemeen een Ezel* (m); *ſlegt paerd* (n), *knol* (f); *bak om materialen in op te hyſſen; bak der Leidekkers.*

Bourriquet, (m) *Jonge Ezel.*

Bourrir, (v. n.) *Geraas maaken, (word van Veld-hoenderen gezegd als zy opvliegen).*

Bourru, ue (adj.) *Eigenzinnig, koppig, korzelig*; vin bourru, *wyn die nog onklaar is*; moine bourru, *bullebak, (denkbeeldig ſpook om kinderen vervaard te maaken).*

Bourſe, (f) *Beurs, tas; koopmans beurs; ſchil of baſt der vrugten; hairzak*; au plus larron la bourſe, *den grootſte dief zyn beurs vertrouwen, de Wolf tot een' Schaap-herder maaken; (ſpr. w.)* aller à la bourſe, *ter beurſe gaan.*

Bourſeau, (m) *Loodgieters klopper.*

Bourſette, (f) *Beursje* (n).

Bourſier, iere (m. & f.) *Beurſenmaaker- maakſter*; Student *die op een beurs* ſtudeerd.

Bourſiller, (v. n.) *Geld te zamen uitleggen om te verteeren.*

Bourſon, (m) *Klein beursje in de broek-band* (n).

Bourſoufler, (v. n.) *Opblaazen*; avoir le viſage bourſouflé, *het aangezigt opgeblaazen hebben.*

Bouſe, (f) *Koe-drek.*

Bouſillage, (m) *Leem-metzeling* (f).

Bouſiller, (v. a. & n.) *Knoeijen, brodden; met leem, ſlyk, of koe-drek metzelen.*

Bouſilleur, (m) *Brodder; leem-metzelaar.*

Bouſin, (m) *Klomp aarde die aan hard-ſteen vaſt is.*

Bouſſole, (f) *Zee-kompas* (n), *ſtreek-wyzer* (m).

Bout, (m) *End, einde, tipje* (n); *tépel* (m); bout de chandelle, *een endje kaers*; un petit bout d'homme, *een klein menſchje*; en venir à bout, *ten einde brengen, uitvoeren*; ma patience eſt à bout, *myn geduld is ten einde*; à tout bout de champ, *alle oogenblikken*; au bout de l'année, *ten einde des jaars*; bout du nez, *tip van de neus*; ſavoir quelque choſe au bout du doigt, *iets op zyn duimtje hebben*; bout de vergue, *nok van de reê*; bout de lof, *loefhouwer*; bout dehors, *een uitſteeker, oplang*; (*ſcheeps w.*) être au bout de ſon latin, *niet meer weeten wat men aanvangen zal*; un bout de corde, *een endje touw*; le haut bout, *het hooger end, de hooger band*; tirer quelcun à bout portant, *iemand met de tromp op de borſt neêr ſchieten*; au bout du compte, *by ſlot van reekening*; ſe mettre ſur le bon bout, *zig wakker opſchikken*; bout à bout, *punt tegen punt.*

Boutade, (f) Il lui prend ſouvent des boutades, *hy krygt ſomtyds nukken, kuuren invallen.*

Boutant, (adj.) (*Zie* Arc-boutant).

Boutargue, (f) *Soort van kaviard.*

Boute, (f) *Water- of ſcheeps-balie.*

Bouté, ée (adj.) Cheval bouté, *Paerd dat regte ſchenkels heeft.*

Boutée, (f) *Een ſchoor, ſtut.*

Boute-entrain, (m) *Zekere groene Spegt met een zwart plekje op het*

hoofd,

hoofd, die andere opwakkerd; (figuurl.) een vrolyken baas.

Boute-feu, (m) *Een brandstichter; (fig.) een Stookebrand, roervink, twistmaaker; een bus-schieter; een lont-stok.*

Boute-hors, (m) *Goede uitspraak, (oud w.)*

Boute-hors, (m) *Gyk, spier, spaak, (zee w.)*

Bouteille, (f) *Een flesch, of fles; blaas op het water;* aimer la bouteille, *veel van de flesch houden.*

Bouteillier, (m) *Schenker des Konings, Keldermeester, Bottelier op een schip.*

Bouter, se bouter, (v. r.) *Zig neerzetten (oud w.);* Bouter (v. a.) un cuir, *'t vleesch van de huid afschaaven.*

Bouterolle, (f) *Beslag onder aan een scheede* (n).

Boutes, (f) *Baliën, tobben, (scheeps w.)*

Boute selle, (m) *Het geblaas te paerd* (n); sonner le boute selle, *te paerd blaazen om op te zitten.*

Boute-tout-cuire, (m) *Doorbrenger, verkwister, (gem. w.)*

Bouteux, (m) *Net om garnaalen te vangen* (n).

Boutique, (f) *Een winkel;* lever boutique, *een winkel opzetten;* garçon, fille de boutique, *winkel-knegt of dogter;* faire de son corps une boutique d'apothicaire, *van zyn lichaam een' apotheek maaken;* faire de sa tête une boutique de grec & de latin, *niets dan griekfch en latyn leeren;* boutique à poisson, *visch-kaar.*

Boutiquier, (m) *Een winkelier.*

Boutis, (m) *Plaats daar het zwarte wild wroet.*

Boutoir, (m) *Mes om de hoeven der paerden af te steeken* (n); boutoir d'un sanglier, *de snuit van een wild zwyn.*

Bouton, (m) *Een knoop; boom- of plant-knop; puist die in het aangezigt komt;* bouton de mire, *een mik-knop.*

Boutonner, (v. a. & n.) *Toeknoopen; knoppen schieten; met puisten uitslaan.*

Boutonnerie, (f) *Knoopmaakery.*

Boutonnier, (m) *Een Knoopmaaker.*

Boutonniere, (f) *Knoopgat* (n).

Bouture, (f) *Uitspruitzel, spruit van een boom; wynsteen-water, door de Zilver-smits gebezigd om het zilver wit te kooken* (n).

Bouvart, (m) *Jonge Stier.*

Bouverie, (f) *Ossen-stal.*

Bouvet, (m) *Een ploeg-schaaf (f), (by Timmerl.)*

Bouvier, (m) *Ossendryver, Ossenhoeder; een der Hemels-tekenen;* quel bouvier est cela? *wat plompert is dat?*

Bouvillon, (m) *Jonge Os.*

Boyar, (m) *Boyar (eertytel den grooten aan 't Moscovisch Hof gegeven).*

Boyau, (m) *Een darm; speel-snaar; afsnydingen, loop-graaven slangs-wyze gemaakt (in krygsk.).*

Boyautier, (m) *Een Snaar-maaker.*

Boye, (f) *Een boey, ton of ander teeken in zee, (scheeps w.)*

Boyér, (m) *Boeijer (zeker Vaartuig).*

Bozel, (m) *Ring om de voet van een Pylaar.*

Bracelet, (m) *Arm-band, armcieraad.*

Bracher, (v. n.) *Uit al zyn magt schreeuwen.*

Brachet, (m) *Een brak, (zekere Jagt-hond).*

Brachial, (adj.) Muscle brachial, *arm-spier (in Ontleedk.).*

Brachio, (m) *Jong van een Beer,* (n).

Brachmanes, (m. pl.) *Indische Wysgeeren.*

Braconner, (v. n.) *Op verbodene velden jaagen.*

Braconnier, (m) *Jaager daar van.*

Brague, (f) *Broeking, vastsorring van een scheeps* affuit.

Braie, (f) *Scheeps preesenning (van beteerd zeildoek, enz.)*

Braier. (*Zie* Brayer).

Braillard, arde (adj.) *Schreeuwer; Schreeuwster, (gem. w.)*

Brailler, (v. n.) *Schreeuwen, bulken.*

Brailleur, euse (adj.) *Schreeuwer; Schreeuwster.*

Braire, (v. n.) *Balken, schreeuwen (word van Ezels gezegd, als zy*

 hun

hun natuurlyk geluid voortbrengen).

Braiſe, (f) *Gloeijende kool* (m).

Bramer, (v. n.) *Schreeuwen als een hert* (zie Réer).

Bramin, (m) *Een Indiſche Prieſter.*

Bran ou bren, (m) *Drek* (m); *uitwerpſel van een menſch* (n); *groove zemel*; bran de vous, *ik heb den brui van U.*

Brancard, (m) *Een ros-baar, draagſtoel, draag-bed.*

Brancardier, (m) *Een die dezelve draagt.*

Branchage, (m) *Tak-werk, ryswerk* (n), *telgen, kleine takjes.*

Branche, (f) *Tak* (m); *iets dat ergens uit voortkomt*; branche de veine, *tak van een ader*; branche de généalogie, *geſlacht-linie*; branche de ciſeau, *blad van een ſchaar*; branche urſine, ou acanthe, *beeren-klaauw.*

Brancher, (v. a. & n.) *Aan een boom ophangen*; *zig op een tak zetten.*

Branchier, (m) *Jonge Roofvogel.*

Branchies, (f. pl.) *Viſch-kieuwen (in Geneesk.)*

Branchu, ue (adj.) *Getakt*; un arbre fort branchu, *een digt getakte boom.*

Brand, (m) *Een ſlag-zwaerd* (n).

Brandes, (f. pl.) *Dorre, afgevallene takken of boomen*; *een kreupel boſch.*

Brandebourg, (m) *Regen-rok, reisrok.*

Branderie, (f) *Plaats alwaar ſterke dranken geſtookt worden*, Brandery.

Brandevin, (m) *Brandewyn*, (*beter* Eau-de-vie).

Brandillement, (m) *Slingering* (f).

Brandiller, (v. a.) *Slingeren, ſchongelen.*

Brandilloire, (f) *Schongel, wip* (m).

Brandir, (v. a.) *Een geweer zwaaijen.*

Brandon, (m) *Een ſtroo-fakkel*; *ſtroo-wiſch*; *gloeijende houten die in een brand opvliegen.*

Brandonner, (v. a.) *Iets met* arreſt *beleggen*; *te koop ſtellen.*

Branlant, ante (adj.) *Schuddende.*

Branle, (m) Mettre en branle, *in beweeging, aan de gang helpen*; donner le branle à une affaire, *eene zaak aandryven, voortzetten*; branle, *een hang-mat voor 't Scheeps-volk.*

Branle, (m) *Een ronde dans.*

Branlé, ée (adj.) *Geſchud.*

Branlement, (m) *Schudding, waggeling* (f).

Branler, (v. a. & n.) *Schudden, ſlingeren, wapperen*; branler la machoire, *met de kaaken-beenen ſchermen*; dent qui branle, *tand die los ſtaat*; les ennemis commencent à branler, *de vyanden beginnen te wyken*; branler au manche, *wankelen. (ſpr.)*

Branloire, (f) *Klein keetentje waar mede men den blaasbalk van een Smids trekt* (n).

Braque, (m) *Een brak* (*zekere Jagthond*).

Braquemart, (m) *Een kort en breed zwaard, nu niet meer gebruikt* (n).

Braquement, (m) *Geſchut ſtelling*; *wending van een wagen* (f).

Braquer, (v. a.) *'t Geſchut ſtellen*; *een wagen wenden.*

Bras, (m) *Een arm*; à tour de bras, *uit al zyn macht*; il n'a pour vivre que ſes bras, *by beſtaat alleen van zyn handwerk*; à plein bras, *by de vadem*; ſe jetter entre les bras de quelcun, *zig in iemands armen werpen*; c'eſt ſon bras droit, *dat is zyn ſteunzel*; prêter ſon bras à quelcun, *iemand de hand leenen*; demeurer les bras croiſez, *met de handen over malkanderen blyven zitten*; livrer quelcun au bras ſéculier, *iemand aan den waereldlyken Rechter overgeven*; bras de fauteuil, *leuning van een arm-ſtoel.*

Braſer, (v. a.) *Yzer aan malkander zweeten, ſmeeden.*

Braſier, (m) *Gloed*; *gloeijende kool, vuur-pot* (m), *komfoort* (n); *item eene liefde-vlam.*

Braſiller, (v. a. & n.) *Over de koolen braaden, rooſten.*

Braſſage, (m) *Munt-geld, muntloon van het munten van geld* (n).

Braſſard, (m) *Arm-wapen* (n), *arm-plaat* (f) *van een oorlogs-held.*

Braſſe, (f) *Vadem, vaâm.*

Braſſée, (f) *Een arm vol, zoo veel men met één arm omvatten kan.*

Bras-

Braſſelet. (*Zie* Bracelet).

Braſſer, (v. a) *brouwen, onder een mengen*; *quaad ſtigten*; ce coquin a braſſé cela contre lui, *die guit heeft dat tegen hem gebrouwd*; braſſer les vergues, *de reên langs ſcheep braſſen*, (*zee w.*)

Braſſerie, (f) *Brouwery.*

Braſſeur, euſe (m. & f.) *Brouwer, Brouwſter.*

Braſſieres, (f. pl.) *Vrouwen- of kinder-borſtrok* (m).

Braſſin, (m) *Brouw-kuip*, (f) *brouwkétel* (m); *brouwſel* (n).

Braſſoir, (m) *Roer-ſtok in de munt.*

Bravache, (m) *Snorker, ſnoever, opſnyder, zwetzer.*

Bravade, (f) *Trotsheid, gezwets, opgeblaazenheid.*

Brave, (adj.) *Deugdzaam*; *dapper, manhaftig, ontvertzaagd*; c'eſt un brave, *dat is een onverſchrokken man*; les braves cherchent à acquérir la gloire, *de dapperen zoeken roem te behaalen*; il fait le brave, *hy ſnyd wakker op*; c'eſt un brave homme, *dat is een eerlyk man.*

Bravé, ée (adj.) *Getrotzeerd.*

Bravement, (adv.) *Kloekmoediglyk, deftiglyk.*

Braver, (v. a.) *Trotzeeren, pogchen, opſnyden*; braver les dangers, *de gevaaren trotzeeren.*

Braverie, (f) *Pracht, ſtaatzie.*

Bravoure, (f) *Dapperheid, manhaftigheid, onvertzaagdheid, iedele roem, vermetelheid.*

Bray ou bré, (m) *Teer, harpuis.*

Brayer, (v. a.) *Een ſchip met harpuis of teer beſmeeren.*

Brayer, (m) *Breuk-band.*

Brayette, (f) *Klep* (f), *gulpje* (n) *van eene broek*; *voorbroek.*

Brayon, (m) *Wryf-ſteen*; *ſtamper.*

Bréant, (m) *Een groene vlas-vink.*

Brebiage, (m) *Schatting die men op de Schaapen legd* (f).

Brebis, (f) *Een Schaap* (n); la brebis bêle, *het Schaap blaet*; un troupeau de brebis, *een kudde Schaapen*; qui ſe fait brebis le loup le mange, *al te goed is zyn buurmans gek*; faire un repas de brebis, *een muizen maaltyd doen, eeten zonder drinken*; une brebis galeuſe gâtê tout le troupeau, *een ſchurft Schaap bederft 'er veele*, (*dat is*) *kwaad gezelſchap moet men altoos myden.*

Breche, (f) *Een bres, opening, breuk in een muur, of wal, ſchaarde in een mes* (f); *nadeel* (n); il a fait une grande breche à ſa réputation; *hy heeft zyn eer en aanzien zeer verkleind*; faire grande breche aux proviſions, *den voorraad merkelyk verminderen.*

Breche-dent, (m) *Iemand die een of meer der voorſte tanden quyt is.*

Brechet, (m) *Een Schaapen borſtſtuk*; *borſt-been* (*in Ontleedk.*).

Brécins ou crocs de palan, (m. pl.) *Talie haaken*, (*ſcheeps w.*)

Bredendin, (m) *Stag-garnaat*, (*zee w.*)

Bredouille, (f) Gagner la bredouille, *dubbeld winnen*; être en bredouille, *verbyſterd, bedwelmd zyn.*

Bredouillement, (m) *Hakkeling, ſtamering* (f).

Bredouiller, (v. n.) *Hakkelen, ſtameren.*

Bredouilleur, euſe (m. & f.) *Hakkelaar, Hakkelaarſter.*

Bref, breve, (adj.) *Kort, beknopt.*

Bref, (adv.) *Kort om*; en bref, *in korten, wel haaſt.*

Bref, (m) *Pauſſelyk* brevet, *of brief* (m); *kort begrip van den roomſchen Godsdienſt* (n).

Brehaigne, (adj.) Biche brehaigne, *onvruchtbaare Hinde.*

Brelan, (m) *Een Kaart-ſpel met drie kaarten.*

Brelander, (v. n.) *In dobbel- of ſpeelſchoolen geſtadig verkeeren.*

Brelandier, (m) *Een tuiſſcher, dobbelaar, ſpeelder.*

Brélandinier, iere (m. & f.) *Koopen Ambachts-man die geen winkel heeft*; *marsdrauger.*

Brelique - breloque, (adv.) *Onagtzaam, niet heel naauw ziende.*

Breloque, (f) *Prul, vodde.*

Breme, (f) *Braaſſem*, (*viſch*).

Bren. (*Zie* Bran).

Breneux, euſe (adj.) *Bedrekt, bevuild.*

Brequin, (m) *Een boor.* (*Zie* Vilebrequin).

Brefil, (m) Bois de brefil, *brazilie- of rood-hout* (n).

Brefiller, (v. a.) *Met brazilie-hout verwen.*

Brefillet, (m) *Soort van braziliebout* (f).

Breffin, (m) Palan, ou Guinderesse, *taalie, takel-gyn, om scheep iets meê op te hyssen.*

Bretailler, (v. n.) *Om een haver kaf van leêr, den dégen trekken.*

Bretailleur, (m) *Een Snoever, Windmaaker, Voorvegter.*

Bretauder, (v. a.) *Een Paerd kort ooren.*

Bretelles, (f. pl.) *Ledere band, draagzeel; band om de broek op te houden, (een galg genaamd).*

Brette, (f) *Een lange dégen* (m).

Bretteler ou bretter, (v. a.) *Een muur afbikken, gelyk maaken.*

Bretteur, (m) *Een Voorvegter, een die een lange dégen draagd.*

Brevet, (m) *Gunst-brief des Konings, Schrift;* Acte *van aanstelling; leer-brief.*

Brévetaire, (m) *Een door een* Brevet *aangestelde, of benoemde.*

Bréviaire, (m) *Een Roomsch Kerk- of Gety-boek* (n); dire son bréviaire, *zyne getyden, dagelyksche gebeden leezen.*

Bréviateur, (m) *Pauffelyke bullenschryver.*

Breuil, (m) *Een omheind bosch, diergaarden.*

Breuiller, ou brouiller (v. a.) les voiles, *de zeilen reeven, opbinden.*

Breuilles, (f. pl.) *Het ingewand van een Haring.*

Breuils, (m. pl.) *Reef-banden, (Scheeps w.)*

Breuvage, (m) *Drank.*

Bribe, (f) *Een stuk brood* (n), *overgeschooten brok* (m).

Bricole, (f) *Ledere draag-band* (m), *Jagt-net* (n); *draai, bogt van een bal* (m); *Paerden-tuig* (n); c'est une bricole, *dat is eene beuzelagtige verschooning.*

Bricoler, (v. n.) *Weêrom stuiten, te rug springen; uitvlugten maaken.*

Bricoteau, (m) *Tree van een weefgetouw.*

Bride, (f) *Een toom* (m); lâcher la bride à un Cheval, *een Paerd den toom vieren;* retenir la bride à un Cheval, *een Paerd kort aan den toom houden;* lâcher la bride à quelcun, *iemand den vryen teugel vieren;* lâcher la bride à ses passions, *zig door zyne harts-tochten laaten vervoeren;* aller bride en main dans une affaire, *heel omzigtig in eene zaak te werk gaan;* bride de beguin, *een keele-band;* brides à veau, *spreukjes voor eenvoudigen.*

Bridé, ée (adj.) *Getoomd, gebreideld;* la becasse est bridée, *de vogel is in de knip, (spr. w.).*

Brider, (v. a.) *Toomen; betoomen, breidelen;* brider l'ancre, *het anker bekleeden om niet te diep te zakken.*

Bridoir, (m) *Kin-doek, kin-band.*

Bridon, (m) *Ligte toom.*

Brief, brieve, (adj.) *Kort, (zie* Bref).

Briévement, (adv.) *Kortelyk, met weinig woorden.*

Briéveté, (f) *Kortheid.*

Brifer, (v. a.) *(gem. w.) Vreeten, gulzig eeten.*

Brifeur, euse (m. & f.) *Vraat, gulzigaard.*

Brigade, (f) *Een hoop Ruitery; of Voet-volk* (m); *schaare, meenigte* (f); *gezelschap* (n).

Brigadier, (m) *Bevêl-hebber; Brigadier.*

Brigand, (m) *Struik-roover.*

Brigandage, (m) *Rooverye, dieverye* (f).

Brigander, (v. n.) *Struik-rooven, plunderen.*

Brigantin, (m) *Een berkentyn-schip* (n).

Brignole, (f) *Zekere pruim komende van Brignolen.*

Brigue, (f) *Kuipery, na-jaaging* (f); la brigue étoit forte, *de kuipery was sterk.*

Briguer, (v. a.) *Kuipen;* briguer une charge, *een ampt bekuipen.*

Brigueur, (m) *Kuiper, ampt-kuiper.*

Brillant, ante (adj.) *Glinsterend, flonkerend, vlug, levendig; vrolyk, lustig.*

Brillant, (m) *Luister, glans; levendigheid, vlugheid* (f).

Bril-

Brillanter, (v. a.) *Blinkend, glinsterend maaken.*

Briller, (v. n.) *Blinken, glinsteren; levendig van aard zyn;* c'est un esprit qui brille, *dat is een vlugge geest.*

Brimbale, (f) *Gek-stok van de pomp* (m).

Brimbaler, (v. a.) *De klokken luiden*, alarm *maaken.*

Brimborion, (m) *Vodderye, beuzeling* (f).

Brin, (m) *Een grasje, ziertje, spiertje* (n); brin à brin, *van stukje tot beetje.*

Brinde, (f) *Kleine Merrie.*

Brind'estoc, (m) *Pols, spring-stok om over de slooten te springen.*

Brindes, (f. pl.) Faire des brindes, *malkanderen toedrinken. (oud w.)*

Brioche, (f) *Zeker gebak van Parys* (n).

Brioine, (f) *Een soort van wilde wyngaard* (m).

Brion, (m) *Het bovenste stuk van een Schips voorsteven* (n).

Brique, (f) *Gebakken-steen, klinker, mop-steen, tichel-steen* (m).

Briquet, (m) *Yzer beslag, als aan tafels enz.* (n).

Briquetage, (m) *Nagemaakt tegelwerk* (n).

Briqueter, (v. n.) *Met tichelsteen beleggen; iets tichel-wyze maaken, nabootzen.*

Briqueterie, (f) *Steen-bakkerye* (f), *Steen-oven* (m).

Briquetier, (m) *Steen-bakker.*

Bris, (m) *Breuk* (m); *stooting, bryzeling van een Schip, verbreeking van iets, als van een zegel, gevangenhuis, enz.* (f).

Brisans, (f. pl.) *Blinde klippen; brandingen der zee.*

Brise, (f) *Avond wind; passaat wind; schutbord aan een sluis* (m).

Brisé, ée (adj.) *Verbryzeld; gevouwen;* porte brisée, *een vouwdeur;* un cœur brisé, *een verslaagen hart.*

Brise-cou, (m) *Een slegte tree op een trap* (m), *ongemakkelyk trapje* (n), *(gem. w.)*

Brisées, (f. pl.) *Met takken bestrooide wegen;* aller sur les brisées de quelcun, *het voet-spoor van iemand volgen, hem ondermyren.*

Brisement, (m) *Verbryzeling* (f).

Briser, (v. a. & n.) *Verbryzelen, breeken;* ils ont brisé ensemble, *zy zyn onvrienden geworden;* brisons là-dessus, *laat ons niet meer daar van spreeken;* tant va la cruche à l'eau qu'à la fin elle se brise, *de kruik gaat zoo lang te water tot dat zy berst.*

Brise-vent, (m) *Wind-scherm van riet in tuinen* (n).

Briseur, (m) *Verbryzelaar;* briseur d'images, *beeld-stormer.*

Brisis, (m) *Een platte gebroken gevel.*

Brisoir, (m) *Een braak voor vlas of hennip.*

Brisure, (f) *Balk of keep in een wapen, (in Wapenk.)*

Broc, (m) *Een but, groote wynkan, flap;* manger quelque chose de broc en bouche, *iets van het spit in den mond steeken, eeten zoo ras het gaar is.*

Brocanter, (v. n.) *In rariteiten handelen, ruilebuiten.*

Brocanteur, (m) *Rariteit-kraamer, verruilder.*

Brocard, (m) *Een spot- of schimp-reden, een steek* (n).

Brocarder, (v. a.) *Beschimpen, met woorden steeken.*

Brocardeur, euse (m. & f.) *Beschimper; beschimpster.*

Brocart, (m) *Goude of zilvere geweeven stoffe* (f).

Brocatelle, (f) *Stoffe waar van behangzels maakt.*

Broccoli, (m) *Spruiten van oude koolstronken.*

Broche, (f) *Een braad-spit; spyltje, stokje om kaarssen, haaringen enz. aan te hangen; tapje, zwikje in een wyn-vat* (n); *spil van een spinnewiel; schoenmaakers bros; rons aan een druk-pers; brey-naald* (m); mettre à la broche, *aan het spit steeken;* tourner la broche, *het spit draaijen;* mettre une futaille en broche, *een vat ontsteeken.*

Broché, ée (adj.) *Gebreid, enz.*

Brochée, (f) *Een spit vol gebraad; een spyl vol kaarssen.*

Brocher, (v. a.) *Breijen; een nagel in de hoef van een Paerd slaan; de polleveijen der schoenen vast pinnen; verheeven werk op een stoffe maaken; in der haast iets afroffelen;* brocher un livre, *een boek innaaien.*

Brochés, (f. pl.) *De slag-tanden van een wild Zwyn; de hoornen van een Rhee-bok.*

Brochet, (m) *Een Snoek (visch).*

Brocheton, (m) *Een kleine Snoek.*

Brochette, (f) *Een houte speetje* (n).

Brocheur, euse (m. & f.) *Breijer, breister.*

Brochoir, (m) *Hoef-smits klinkhamer.*

Brochure, (f) *Ingenaaid boek, klein boekje* (n).

Brode, (adj.) *Bruin, zwartagtig van vel.*

Brodé, ée (adj.) *Geborduurd, gestikt.*

Brodequin, (m) *Een broosje, half laarsje, oud schoeizel der toneelspeeleren* (n); *item been-yzer ter pyniging.*

Broder, (v. a.) *Borduuren, stikken;* broder un chapeau, *een hoed emboorden;* broder du point, *kant met opleg-werk vercieren;* broder ou embellir un recit, *een verhaal met veel omstandigheden vercieren.*

Broderie, (f) *Borduur-werk; bloemperk* (n); *opschikking eener reden.*

Brodeur, euse (m. & f.) *Borduurder; borduurster;* autant pour le brodeur, *het verhaal is wakker opgecierd.*

Brodoir, (m) *Hoedemaakers zydeklos.*

Broie, (f) *Een hennip-braak.*

Broiement, (m) *Wryving der verwen, enz.*

Bronchade, (f) *Mistred, valsche stap* (m).

Bronchement, (m) *Sruikeling* (f).

Broncher, (v. n.) *Struikelen;* il n'est si bon cheval qui ne bronche, *het beste paerd struikeld wel eens,* (*spr. w.*)

Bronze, (m) *Metaal; zeker koper met andere berg-stoffen vermengd* (n); cœur de bronze, *steene hart;* jetter une statue en bronze, *een metaale beeld gieten.*

Bronzé, ée (adj.) *Verkoperd;* cuir bronzé, *kamoes-leer.*

Bronzer, (v. n.) *Met metaal-verf overstryken.*

Broquart, (m) *Een jong Hert.*

Broque, (f) *Spruit van oude koolstronken.*

Broquettes, (f. pl.) *Kleine nageltjes met ronde koppen.*

Brossailles ou broussailles, (f. pl.) *Doornen, struiken, haagen.*

Brosse, (f) *Een borstel, kleêr-borstel, kwast* (m).

Brosser, (v. a.) *Afborstelen; door heggen en struiken loopen;* brosser les lettres, *de vormen afwasschen* (*by Drukkers*).

Brossier, (m) *Borstel-maaker.*

Brou, (m) *Spruitje, lootje, dat in 't voorjaar uit de boomen komt* (n); *schil van groene nooten, bolster.*

Brouailles, (f. pl.) *Ingewand van visch, enz.* (n).

Brouée, (f) *Mist, nevel, stofregen* (m).

Brouet, (m) *Soppe, die men gewoon was aan de bruid te geven;* ce fut un maigre brouet, *dat was eene magere soppe.*

Brouette, (f) *Krui-waagen;* mener la brouette, *met de krui-waagen ryden, loopen.*

Brouetter, (v. a.) *Kruijen.*

Brouetteur ou brouettier, (m) *Een Kruijer.*

Brouhaha, (m) *Geschreeuw; handgeklap in een bly-spel* (n) (*gem. w.*)

Broui, (m) *Blaaspyp van een* emailleerder (f).

Broui ie (adj.) *Verzengd.*

Brouillamini, (m) *Mengelmoes* (n); *verwarde reden.*

Brouillard, (m) *Mist, nevel; Koopmans klad-boek;* papier brouillard, *klad- of zuig-papier.*

Brouille, (f) (*Zie* Brouillerie).

Brouillé, ée (adj.) *Onder een gemengd.*

Brouillement, (m) Brouillement des couleurs, *mengeling der kleuren.*

Brouil-

Brouiller, (v. a.) *Vermengen*, *verwarren*; *tweedragt verwekken*; ils sont brouillez, *zy zyn oneenig geworden*; brouiller la cervelle, *de herssenen verwarren*; brouiller du papier, *papier bekladden*; se brouiller, (v. r.) *met iemand vriendschap breeken.*

Brouillerie, (f) *Verwarring*; *tweedragt*, *onlust*, *onrust* (f).

Brouillon, (m) *Klad-papier daar men iets ter loops op schryft*; *Koopmans klad-boek* (n).

Brouillon, onne (m. & f.) *Twist-stooker*, *stooke brand*, *wargeest*; *twist-stookster.*

Brouir, (v. a.) *Verbranden*, *verzengen*, (*van kooren gezegd*).

Brouissure, (f) *Verbranding van de bloessem en bladeren der boomen.*

Broussin, (m) *Zwam van een mastboom* (f).

Broutant, ante (adj.) Bêtes broutantes, *loof-eetende dieren.*

Brouter, (v. a.) *De toppen van 't gras*, *de kleine takjes af-eeten*, *afknabbelen*, (*gelyk de Geiten*) *de takken korten* (*by Hoven.*).

Broutilles, (f. pl.) *Dunne takken*, *daar men takke-bossen van maakt.*

Brouts, (m. pl.) *Spruitjes der boomen die de dieren afknabbelen.*

Broyé, ée (adj.) *Gemaalen*, *gestampd.*

Broyement, (*beter* Broiement) (m), *Het maalen of wryven van verwen of kleuren* (n).

Broyer, (v. a.) *Maalen*, *wryven*, *stampen.*

Broyeur, (m) *Een wryver.*

Broyon, (m) *Een wryf-steen*, (*by Schild.*).

Bru, (f) *Schoon-dogter*, (*zoons vrouw*).

Bruant, (m) *Een groene Vlas-vink.*

Brugnon, (m) *Zekere rood-verwige persik* (f).

Bruine, (f) *Mot-regen*, *stof-regen* (m).

Bruiner, (v. imperf.) *Mot-regenen*, *motten.*

Bruire, (v. n.) *Tieren*, *raazen*, *bruisschen.*

Bruissement, (m) *Raazing*, *bruisching* (f).

Bruit, (m) *Geraas*, *geruisch*, *getier* (n); plus de bruit que de besogne, *veel geruchts en weinig wol*; son nom fait grand bruit dans le monde, *zyn naam maakt een groot gerucht in de waereld*; ses exploits auront un bruit toujours durable, *zyne daaden zullen eeuwiglyk vermaard zyn*; faire courir un bruit, *een gerucht uitstrooijen*; avoir du bruit avec quelcun, *met iemand twist hebben*; à petit bruit, *zachtjes*, *stilletjes.*

Brulant, ante (adj.) *Brandende*, *heet*; brulant de zèle, *van yver blaakende.*

Brûlé, ée (adj.) *Verbrand*, *gebrand.*

Brûlé, (m) *Aangebrand*, *gesmeuld*; omelette qui sent le brûlé, *struif die aangebrand is*, *of als zoodanig riekt.*

Brûlement, (m) *Brand-stichting*, *branding.*

Brûler, (v. a.) *Branden*, *verbranden.*

Brûler, (v. n.) *Verbranden*, *door vuur verteerd worden*; brûler de quelque passion, *van eenige drift blaaken*; il brûle d'envie de se venger, *hy brand van verlangen om zig te wreeken*; je brûle d'amour pour elle, *ik blaak van liefde tot haar*; sa chandelle brûle par les deux bouts, *zyn kaars brand aan twee kanten*, (*dat is*) *de man verteerd zyn geld buitens*, *en de vrouw binnens huis.*

Bruleur, (m) *Brand-stichter.*

Brûlot, (m) *Een brander*, (*schip waar mede andere in brand gestooken worden*), *werp-toorts*; j'ai avalé un brûlot & j'en ai la gorge toute en feu, *ik heb een brand-brok* (*iets dat te sterk gezouten en gepeperd is*) *ingestokt*, *en heb 'er de gloed nog van in de keel.*

Brulure, (f) *Brand*, *gebrandheid.*

Brumal, ale (adj.) *Dat 's winters*, *of in den winter komt.*

Brume, (f) *Een zwaare mist of nevel* (m), *een' dik betrokkene lucht* (f); dans la brume tout le monde est pilote, *in tyd van nood is boy meester.*

Brun, (m) *Bruine kleur, een bruinhairige*; bai-brun, *kastanje bruin.*

Brun, une (adj.) *Bruin*; couleur brune, *eene bruine kleur*; humeur brune, *een zwaarmoedige inborst.*

Brune, (f) *Een bruinet, vrouwmensch dat bruin hair heeft*; sur la brune, *in de schemering.*

Brunelle, (f) *Beeren-oor, (zeker wonde-kruid).*

Brunet, ette (adj.) *Bruinachtig.*

Brunette, (f) *Bruinetje, bruinmeisje* (n).

Bruni, ie (adj.) *Gebruineerd.*

Brunir, (v. a.) *Bruineeren, gladmaaken.*

Brunissage, (m) *Bruineer-werk* (n).

Brunisseur, euse (adj.) *Bruineerder, bruineerster.*

Brunissoir, (m) *Een bruineer-steen of staal.*

Brunissure, (f) *Het bruineeren.*

Brusque, (adj.) *Haastig, oploopend, stuurs, bars, wuft, wild.*

Brusquembille, (m) *Zeker Kaartspel.*

Brusquement, (adv.) *Barsselyk, haastiglyk, opstuivend.*

Brusquer, (v. a.) *Bars bejegenen.*

Brusquerie, (f) *Barsheid, stuursheid.*

Brut, ute (adj.) *Onvernuftig, ruuw*; bête brute, *onvernuftig dier*; sucre brut, *ruwe zuiker*; diamant brut, *ongeslepene diamant.*

Brutal, ale (adj. & f.) *Beestagtig; onbeschoft; een onbeschoft kaerel of vrouwmensch.*

Brutalement, (adv.) *Onbeschoftelyk.*

Brutaliser, (v. a. & n.) *Onbeschoft bejegenen, beestagtig leven.*

Brutalité, (f) *Onbeschoftheid.*

Brute, (f) *Een onvernuftig dier*; les brutes, *het redenlooze vee* (n).

Brutier, (m) *Een Havik, (zekere Roof-vogel.*

Bruyant, ante (adj.) *Geraas maakend, tierend*; voix, mer bruyante, *barde stem*; *bruissende zee.*

Bruyere, (f) *Eene Hei, Heide.*

Bu, bue (adj.) *Gedronken*; *bezoopen.*

Buanderie, (f) *Een wasch-huis* (n).

Buandier, iere (m. & f.) *Wasscher, waschster.* (*beter* Blanchisseur, euse).

Bube, (f) *Klein gezwel, puistje op het vel* (n).

Buberon, (m) *Kinder-tuit*; *tuit*; *tuit-kan* (f).

Bubon, (m) *Gezwel aan de Liesch* (n), *pest-buil* (f).

Bubonocele, (m) *Een soort van breuk aan de schaamdeelen.*

Buccinateur, (m) *Een die de trompet, bazuin blaast. (oud w.)*

Buccine, (f) *Een Bazuin (oud w.)*

Bucentaure, (m) *Zeker Venetiaansch groot galjoen schip* (n).

Bûche, (f) *Een groote dikke blok brandhout* (m); *kers-blok*; *een dom onverstandig mensch* (n); *een Haringbuis* (f).

Bûcher, (m) *Hout-zolder*; *een hoop hout*; *hout-stapel- of myt.*

Bûcher, (v. a.) *Hout hakken tot brand-hout.*

Bûcheron, (m) *Hout-kapper-bakker*; *opstapelaar daar van.*

Bûchette, (f) *Een klein droog houtje* (n), *afval.*

Buée, (f) *De loog-wasch* (m), *(oud w.)*

Buffet, (m) *Een aanrecht-tafel, tafel waar op men glazen, vaaten, enz. zet* (f); *al het zilver-werk dat op de tafel diend*; *kas waar in de orgel-pypen staan*, Buffet, (n).

Buffeter, (v. n.) *Een wyn-vat onderweeg open booren om daar uit te kunnen drinken.*

Buffeteur, (m) *Een die de vaaten weet op te steeken om 'er uit te drinken.*

Buffle, (m) *Buffel, wilde os*; *leére kolder* (m); *een onverstandig mensch* (n); cacher un buffle sous son pourpoint, *een zot zyn.*

Bugle, (f) *Beeren-oor, (zeker wonde-kruid).*

Buglose, (f) *Osse-tong, (zeker kruid).*

Bugrane ou bougrane, (f) *Prangwortel* (m), *stal-kruid* (n).

Buhots, (m. pl.) *Geverfde ganzenveeren die de pluim-maakers op hun vengster zetten.*

Buire ou buie (f) *Een groote zilvere of porcelyne pot of kruik* (m).

Buis, (m) *Palm*; *palm-boom* (m); *een palm-boomen likhout der Schoenmaa-*

maakers (n); peigne de buis, *een palm-boute kam* (f).

Buiſſon, (m) *Doorn-boſch* (n); *doorn-haage* (f); buiſſon ardent, *brandende braam-boſch*; planter des arbres en buiſſon, *dwerg - boomen planten.*

Buiſſonnet, (m) *Klein boſchje* (n).

Buiſſonnier, iere (adj.) Faire l'école buiſſonniere, *ſpeelen in plaats van ſchool gaan*; *een krampje loopen.*

Bulbe, (f) *Bloem-bol* (m).

Bulbeux, euſe (adj.) *Bolachtig, dat met een bol waſt.*

Bullaire, (m) *Verzameling van Bullen, of pauſſelyke brieven* (f),

Bulle, (f) *Eene Bulle, Pauſſelyke brief* (m); fulminer une bulle, *een Kerkelyke Wet uitblikzemen*; bulle (*in de Natuurk.*) *Lucht-bolletje in heet water.*

Bullé, ée (adj.) *Met de noodige zegels voorzien.*

Bulletin, (m) *Ordre der Overigheid tot het huisveſten der Krygslieden*; *keur-cedel, waar by men zyn ſtem geeft*; *item gezondheids-pas.*

Buraliſte, (m) *Commis, ſchryver op een 's Lands-comptoir.*

Burat, (m) *Grof- of py-laken* (n).

Bure, (f) *Py*, (*grove ſtoffe*)

Bureau, (m) *Schryf-tafel* (f); *Comptoir* (n); bureau des poſtes, *poſt-comptoir, poſt-huis*; bureau d'addreſſe, *iemand die alle nieuws weet*; prendre l'air du bureau, *navorſchen wat gevoelens de Rechters over eene zaak hebben*; le bureau n'eſt point pour lui, *de Rechters zyn niet voor hem*; bureau des impôts, *het impoſt-comptoir*; Paris eſt le grand bureau des merveilles, *Parys is het groot comptoir der wonderheeden.*

Burelé, ée (adj.) *Met ſmalle dwarsſe ſtreepen bezet* (*in Wapenk.*).

Buret, (m) *Een purper viſch, daar de ouden purpere verwe van bereidden.*

Burette, (f) *Wyn-kan voor 't Altaar* (m); *olie-fleſje* (n).

Burettier, (m) *Mis-dienaar.*

Burgau, (m) *Meer-ſlak* (f).

Burgrave, (m) *Burg-graaf.*

Burin, (m) *Graveer-yzer* (n).

Buriner, (v. a.) *Graveeren, ſnyden, uitſteeken.*

Burlesque, (adj. & ſ.) *Boertig*; *ſpotachtig*; *klugtige ſchryf-ſtyl.*

Burlesquement, (adv.) *Boertiglyk, ſnaakeriglyk.*

Burſal, ale (adj) Edit burſal, *geld-placcaat.*

Buſc, (m) *Plansjet in een ryg-lyf* (n).

Buſe, (m) *Een Havik*, (*zekere Roofvogel*); *een gek, botmuil, ſteiloor.*

Busquer, (v. a.) Busquer fortune, *zyn geluk zoeken.*

Busquiere, (f) *Schuif*; *item borſt, aan een ryg-lyf.*

Buſte, (m) *Borſt-beeld* (n).

Buſtuaire, (m) *Kampvechter by de Romeinen.*

But, (m) *Oogmerk, oogwit, doelwit* (n); arriver à ſon but, *zyn oogmerk bereiken*; frapper le but, *het doel treffen*; de but en blanc, *loſſelyk, onbedagtelyk, zonder overleg*; jouer but à but, *kamp op ſpeelen.*

Butage, (m) *Dienſt die eenen Boer zynen Heer verſchuldigd is.*

Bute, (f) *Yzer om een Paerde-hoef mede uit te ſteeken* (n).

Buté, ée (adj.) *Voorgenoomen, gemikt, gedoeld.*

Buteau, (m) *Een onbeleefd menſch.*

Buter, (v. n.) *Mikken, doelen, ergens op oogen.*

Butiere ou buttiere, (adj.) *Zeker roer om meé naar de Vogel te ſchieten* (n).

Butin, (m) *Buit, roof die men op den vyand haald.*

Butiner, (v. a.) *Buit maaken, rooven, plunderen.*

Butor, (m) *Roerdomp, putoor*, (*zekere vogel*).

Butor, orde (m. & f.) *Een dom, onbeſchoft menſch* (n).

Butte, (f) *Een opgeworpen heuveltje daar de ſchutters ſtaan*; *het doel der ſchutters* (n); être en butte à l'envie, *de nyd ten doel zyn.*

Butter, (v. a.) *Mikken op een doel*; (*figuurl.*) *na iets ſtreeven*; ſe butter, (v. r.) *zig bepaalen.*

Butyreux, euſe (adj.) *Zaanig, roomig.*

Bu-

Buvable, (adj.) *Drinkbaar.*

Buvande, (f) *Zap dat men uit den droessem der druiven haald* (n).

Buveau, (m) *Winkel-haak*, (*in Bouwk.*)

Buvetier, (m) *Waard van de drinkplaats der Raadsheeren van 't Parlement.*

Buvette, (f) *Drink- of ververschplaats voor de Raadsheeren van 't Hof.*

Buveur, (m) *Drinker*, *zuiper*, *zwelger*, *likkebroêr*, *nat-hals.*

Buvotter, (v. n.) *Met kleine teugjes drinken.*

Buze, (f) *Pyp van een blaas-balk.*

****

C.

C (m) C. (f) 3*de Letter van 't A*, *B*, *C*, *wordende voor* a, o, *en* u (*in de fransche taal*) *uitgesprooken*, *als* k (*by voorb.*) cabaret, colonne, cuve; *maar voor* e *en* i *heeft zy de klank van* ſ, (*by voorb.*) ciment, céder; *insgelyks ook voor* a, o, *en* u, *wanneer 'er een teekentje*, (cedille) *ondergesteld word*, (*by voorb.*) Ça, Façon, Leçon, François, *enz.*

Ça, (adv.) *Hier*, *herwaards*; courir ça & là, *gins en herwaards loopen*; qui ça, qui là, *de eene hier*, *de andere daar.*

Ça, (interj.) *Lustig*, *wakker*; ça qu'on mette la main à l'œuvre, *t'ſa dat men de hand aan 't werk slâ.*

Cabale, (f) *Verborgen uitlegging der H. Schrift*, *zamen-rotting van sommigen die malkanderen heimelyk verstaan*, kabaal.

Cabaler, (v. a.) *t'Zamen spannen*; *t'zamen rotten*; *iets kwaads heimelyk ontwerpen.*

Cabaleur, (m) *t'Zamen-rotter*, *een die met anderen t'zamenspand om een heimelyke aanslag uit te voeren.*

Cabaliste, (m) *Jood die in de verborgen uitlegging der H. Schrift ervaren is.*

Cabalistique, (adj.) *Geheim-kundig*; *verborgen*; reverie cabalistique, *Joodsche mymering.*

Cabane, (f) *Een klein huisje*, *hutje*, *stulpje* (n); *Zeemans kooi* (f); *item een bedekte platte of tent-schuit.*

Cabaner, (v. n.) *Hutten opslaan.*

Cabanon, (m) *Klein hutje.*

Cabaret, (m) *Herberg* (f), *Wynhuis*, *Kroegje* (n); cabaret borgne, *slegt kroegje of daar weinig neering is.*

Cabaretier, iere (m. & f.) *Waard*, *Waardin eener herberg.*

Cabaretique, (adj.) *Kroegagtig*, *Waards-huisagtig.*

Cabas, (m) *Een vygen-korf.*

Cabasse, (f) *Dronke todde*, *hoeren-waardin.*

Cabasser, (*oud en gem. w.*) *Geld te zamen schraapen*; *met bedrog zwanger gaan*; *iets heimelyks wegkaapen*, *steelen.*

Cabasset, (m) *Een helm*, *stormhoed voor deezen.*

Cabéliau, (m) *Kabeljau.*

Cabéstan, (m) *Spil om 't anker meê op te winden*; cabestan volant, *losse spil*, *hand spil*; envoyer au cabestan, *voor de spil straffen.*

Cabille, (f) *Hoop volks*, *als: een horde Arabieren*, *enz.*

Cabillots, (m. pl.) *Juffers*, *rondhouten met* 3 *gaten aan het wand van een Schip.*

Cabinet, (m) *Kast*, *kabinet*; *geheim- studeer- schryf- pronk- konst- rariteit-kamer*; *lust-huis*, *tuin-huisje*, *prieel*; *orgel-kast*, *hand-orgel*; *item geheime Staats-raad.*

Cable, (m) *Kabel*, *anker-touw*; cable d'affourche, (grelin) *lui-touw*; bitter le cable, *het kabel om de beeting vast maaken*; filer le cable, *bot vieren.*

Cableau, (m) *Kleine kabel*, *boots-touw*, *tros.*

Cabler, (v. a.) *Touw slaan*, *van veele touwen een maaken.*

Cablot, (m) *Klein touwtje of reep.*

Cabochard, de (adj.) *Groot-koppig.*

Caboche, (f) *Een taats of schoenspyker*; (*figuurl.*) *hoofd*, *kop.*

Cabochon, (subst. & adj.) *Schoenspyker*; rubis cabochon, *ongeslepen robyn.*

Cabo-

Cabotage, (m) *Zeiling langs de Kusten.*

Caboter, (v. a.) *Langs de Kusten vaaren, af en aan zeilen.*

Cabottier, (m) *Vaartuig daar toe.*

Cabre, (f) *Een Krikkemik (werktuig om Scheep iets mede op te hyssen).*

Cabré, (adj. m.) Cheval cabré, *overeind staand Paerd, (in Wapenk.)*

Cabrer, (v. n.) se cabrer, (v. r.) *Steigeren; opstuiven;* ce cheval se cabre, *dat paerd steigerd;* un homme sage ne se cabre pas, *een verstandig man word niet toornig.*

Cabri, (m) *Jonge Geiten-bok.*

Cabriole ou capriole, (f) *Lugte sprong, krul sprong, kabriool.*

Cabrioler ou caprioler, (v. n.) *Springen.*

Cabriolet, (m) *Rytuig (dus genaamd).*

Cabrioleur ou caprioleur, (m) *Kabriool maaker.*

Cabrions, (m. pl.) *Blokken, klampen onder affuit-wielen om ze tegen te houden.*

Cabrit. (*Zie* Cabri).

Cabron, (m) *Jong Geiten leêr.*

Cabus, (adj.) Choux cabus ou pommé, *Buis-kool.*

Caca, (m) *Drek, kak, (kinder woord).*

Cacaber, (v. n.) *Schreeuwen als een Veldhoen.*

Cacade, (f) *Afgang, stoelgang; slegte uitval eener zaak.*

Cacao, (m) *Kakau.*

Cacaoyer ou cacaotier, (m) *Kakau-boom.*

Cachalot, (m) *Kaasjelot, een der grootste soort vun Walvischen.*

Cache, (f) *Schuil-plaats, schuilhoek; sluip-winkel.*

Cachement, (m) *Verberging* (f).

Cache-platine, (f) *Loode plaat over het londgat van een geschut of sleutelgat.*

Cacher, (v. a.) *Verbergen, versteeken, geheim houden;* se cacher, (v. r.) *zig verbergen, verschuilen.*

Cachet, (m) *Zegel, signet,* lettre de cachet, *Koningl. bevél brief.*

Cacheté, ée (adj.) *Verzégeld.*

Cacheter, (v. a.) *Toezégelen, verzégelen.*

Cachette, (v. a.) *Schuil-hoekje;* en cachette, *in 't verborgen, ter smuiks.*

Cachexie, (f) *Verdorvene lighaams gesteldheid.*

Cachot, (m) *Donker hol in een gevangenhuis.*

Cachou, (m) *Zeker Indiaansch boomsap liestyk in de mond.*

Cachrys, (m) *Rozemaryn.*

Cacique, (m) *Bevelhebber der zwervende Arabieren.*

Cacochyme, (adj.) *Ongezond, vol met quaade vogten, (in Geneesk.)*

Cacochymie, (f) *Quaade gesteldheid des bloeds.*

Cacoethe, (adj.) Ulcere cacoethe, *vergiftige zweer, (in heelk.)*

Cacophonie, (f) *Onaangenaam geluid van t' zamenstootende woorden.*

Cacozéle, (m) *Ontydige iever.*

Cacumine, (f) *Gevel; spitse.*

Cadastre, (m) *Schat of hoofd register.*

Cadavereux, euse (adj.) *Dood verwig.*

Cadavre, (m) *Dood lichaam, lyk* (n).

Cadeau, (m) *Cierlyke trek met de pen; cierlyke doch onnutte arbeid; gastmaal; onnuttige kosten.*

Cadedis, (interj.) *Slappement, (gasconier vloek).*

Cadenas, (m) *Hangslot.*

Cadenasser, (v. a.) *Met een hangslot sluiten, (weinig gebr.)*

Cadence, (f) *Geregelde, gepaste maathouding in de zang- rym- rykonst of in een redenvoering, enz.*

Cadencer, (v. a.) Cadencer les périodes, *de volzinnen* (periodes) *wel afpassen, aangenaam voor 't gehoor maaken.*

Cadene, (f) *Slaven-ketting; putting aan de hoofd-touwen, (zee w.)*

Cadenette, (f) *Middelste lok van een knoop-paruik; hair-vlegt.*

Cadet, ette (m. & f.) *Jongste of jonger broeder-zuster;* cadet aux gardes, *cadet, adelborst onder de gardes;* il est mon cadet, *hy is jonger in de bedieninge als ik;* cadet de haut appetit, *een smarotzer, smulbroêr;* ca-

 dets

dets, (pl.) *jonge heeren dien de Koning de wis- teeken- bouw-kunde enz. laat leeren.*

Cadette, (f) *Vierkante vloersteen.*

Cadetter, (v. a.) *Met zulke steenen beleggen.*

Cadi, (m) *Turfche Richter.*

Cadilesquer, (m) *Opperrechter in Turkyen.*

Cadis, (m) *Een foort van fergie.*

Cadisé, (m) *Soort van droget.*

Cadmie. (*Zie* Calamie).

Cadmus, (m) *Halve god by de Grieken.*

Cadole, (m) *Klink van een deur* (f).

Cadran, (m) *Uur-wyzer, uur-plaat.*

Cadrature, (f) *'t Vierendeel van een wyzer-plaat.*

Cadre, &c. (*Zie* Quadre).

Caduc, uque (adj.) *Oud, zwak, bouwvallig, vergankelyk*; le mal-caduc, *de vallende ziekte.*

Caducée, (m) *Staf van Mercurius.*

Caducité, (f) *Bouwvalligheid, verzwakking.*

Caduque. (*Zie* Caduc).

Et Cætera, (*Latyns w.*) *in't Fransch steld men &c. enz. of, en zoo voort.*

Cafard, arde (adj. & fubft.) *Schynheilig.*

Cafarderie, (f) *Geveinstheid, huichelary.*

Café, (m) *Koffy, Koffy-boon* (f); *Koffy huis* (n).

Cafetan ou Cafftan, (m) *Rok die de Turksche Keizer als een eer-teken geeft.*

Cafetier, (m) *Koffy-handelaar-schenker.*

Cafetiere, (f) *Koffy-kan-ketel-pot.*

Caffila, (f) *Bende, hoop reizigers in Indiën.*

Cage, (f) *Vogel-kooi, kévie; klein beknopt huisje of kamertje; het geraamte van eenig gebouw; mars van schip; kaas-vorm; tralie op een Zilversmids, of voor eenig ander vengster; de ruimte voor een trap of klok*; mettre en cage, *in de kooi zetten; item in een gevangenhuis zetten.*

Cagée, (f) *Een kooi vol.*

Cagerotte, (f) *Kaas-vorm.* (*Zie* Cage).

Cagier, (m) *Vogel-kraamer.*

Cagnard, arde (adj. & f.) *Lui; Luiaard*, (*gem. w.*)

Cagnarder, (v. n.) *Vadzig leeven*

Cagnarderie, (f) *Vadzigheid.*

Cagnardise, (f) *Luiheid.*

Cagneux, euse (adj.) *Krom van beenen.*

Cagot, otte (adj. & f.) *Schynheilig; huichelaar.*

Cagotterie, (f) *Schynheiligheid.*

Cagotisme, (m) *Huichelary, schynheiligheid* (f).

Cagou, (m) *Een aartsgierigaard, vrek.* (*gem. w.*)

Cagouille, (f) *Cieraad aan 't galjoen van een schip.*

Cague, (f) *Een Kaag, (vaartuig in holland).*

Cahier, (m) *Ingenaaid schryfboek; item een boek daar de besluiten van een Collegie in geschreeven worden.*

Cahieu. (*Zie* Caïeu).

Cahin - caha, (adv.) Faire une chose cahin - caha, *iets gedwongen, met moeite doen.*

Cahot, (m) *Stoot, schok, hossebotzing van een wagen.*

Cahotage, (m) *Hossebotzing.*

Cahoter, (v. a.) *Schudden, stooten, hosseboffen.*

Cahute, (m) *Eene hut.*

Caïc, (m) *Galei-sloep.*

Caier. (*Zie* Cahier).

Caïeu, *Kleine bol, klaauwtje van knoflook, enz.*

Caille, (f) *Een kwartel of wagtel.*

Caillé, ée (adj.) *Gestremd*; du lait caillé, *stremzel, geronnene melk*, du sang caillé, *geronnen bloed.*

Caillebotte, (f) *Stuk geronnene melk, klonter, klomp* (m).

Caillebottis, (m) *Tralie werk* (n), *rooster* (m) *op 't dek van een schip.*

Caillement, (m) *Klontering der melk in de borsten.*

Cailler, (v.a.&n.) *Laaten stremmen; klonteren, dik worden*; se cailler, (v. r.) *stremmen, enz.*

Cailleteau, (m) *Jonge wagtel* (f).

Cailletot, (m) *Soort van kleine Tarbot.*

Caillette, (f) *Het zakje of maag van een Schaap waar in het lub gemaakt word.*

Caillot, (m) *Stuk geronnen bloed of melk* (n).

Cail-

Caillot-rofat, (m) *Rooze peer* (*f*) (*zekere zoete peer*).

Caillou, (m) *Een kei-ſteen, kei, vuurſteen.*

Cailloutage, (m) *Een hoop kei-ſteenen.*

Caimacam, (m) *Kaimakam, groote Staats-bediende in Turkyen.*

Caimand, ande (m. & f.) *Land-looper, ſchooijer; ſchooiſter.*

Caimander, (v. n.) *Bédelen,*

Cajoler, (v. a.) *Liefkoozen, flikkeflooijen, vleijen;* cajoler un vaisſeau, *met een ſchip door hulp van de ſtroom tegen de wind vaaren, opdryven.*

Cajolerie, (f) *Vleijery, liefkoozery.*

Cajoleur, euſe (m. & f.) *Pluimſtryker; vleiſter.*

Caïque. (*Zie* Caic).

Caiſſe, (f) *Geld-kiſt,* caſſa (*by Boekh.*) *kiſt, koffer; oranien-kaſt; trom;* battre la caiſſe, *de trommel roeren;* caiſſe de poulie, *blok daar de katrol-ſchyf in is.*

Caiſſetins, (m. pl.) *Rozyn-kiſtjes.*

Caiſſette, (f) *Kiſtje* (n).

Caiſſier, (m) *Caſſier, iemand die de kas houd.*

Caiſſon, (m) *Kiſtje; brood-proviand-wagen in een Leger; bóm-kaſt, vuur-kiſt.*

Cajute, (f) *Slaap-kooi* (*in de Scheepen*).

Cal, (m) *Eelt, hardigheid aan handen of voeten* (*f*). (durillon)

Calade, (f) *Schuins heuveltje in de Ry-ſchool om een Paerd daar af te laaten gallopeeren.*

Calamandre ou calamande, (f) *Kalemink* (*ſtoffe*).

Calamédon, (f) *Been-breuk* (f), (*in Heelk.*)

Calament, (m) *Kalamint, wilde polei; katte-kruid, (plant goed voor de jigt).*

Calaminaire, (adj.) *Kalmynig.*

Calamine, (f) *Kobolt; kalamynſteen, waar mede het koper geel gemaakt word.*

Calamiſtrer, (v. a.) *Krullen, noppen.*

Calamite, (f) *Een van de* 8 *en beſte ſoort kalmey; eertyds ook zeil-ſteen, kompas; item loof-kikvors.*

Calamité, (f) *Elendigheid, jammerlyke toeſtand.*

Calamiteux, euſe (adj.) *Elendig, rampzalig.*

Calamus aromaticus, (m) *Welriekende kalmus.* (*Lat. w.*)

Calandre, (f) *Soort van groote Lyſter; kalander, koren-worm; kalander-moolen, mangel.*

Calandrer, (v. a.) *Kalanderen, glad, glanzig maaken, mangelen.*

Calandreur, (m) *Kalanderer, glanzer.*

Calangue, (f) *Kreek, baai, bogt, kleine wyk voor Vaartuigen.*

Calaſtique, (adj.) Remede calaſtique, *verzagtende artzeny.*

Calbas. (*Zie* Calebas).

Calcaneum, (m) *Het hiel- of veerzen-been* (n). (*Lat. w.*)

Calcanthum, (m) *Rood gemaakte vitriool.* (*Lat. w.*)

Calcedoine, (f) *Kalcedonie-ſteen* (m).

Calcet, (m) *Ezels-hoofd op een galei maſt* (n).

Calcination, (f) *Verkalking der metaalen.*

Calciner, (v. a.) *Verkalken, tot kalk branden.*

Calcis, (m) *Soort van een nagtvalk.*

Calcul, (m) *Optelling, oprekening, overrekening* (*f*); *item de ſteen* (m), *'t graveel* (n).

Calculable, (adj.) *Dat opgerekend kan worden.*

Calculateur, trice (m. & f.) *Oprekenaar; optelſter.*

Calculer, (v. a.) *Rekenen, uitrekenen, oprekenen.*

Calculeux, euſe (adj.) *Steenagtig, gruisagtig.*

Cale, (f) *Het ruim in een ſchip* (fond de cale); *het kielhaalen; viſchlood aan de lynen; een baai of wyk voor ſcheepen in quaad weêr; een ſchuinze wal of oord; yzer om gaten meê te maaken,* (*by Smits*); *ſpaan die men onder een tafel of kaſt zet om niet te wagchelen; zekere boeren muts, ook zekere muts voormaals door Lakeien ge-*

gedraagen; donner la cale à quelcun, *iemand kielhaalen*; donner la cale à un vaiſſeau, *een ſchip kielhaalen*; il a porté la cale, *hy is een Lakei geweeſt.*

Calebas ou calbas, (m) *Raake taaltje*, (*Scheeps w.*).

Calebaſſe, (f) *Een Kalebas.*

Calebo in, (m) *Schoenmaakers hoed of korfje voor hun ſpinaal, elſt, enz.*

Caleche, (f) *Kalés* (*zeker open Rytuig*).

Caleçon, (m) *Onderbroek* (f).

Caléfaction, (f) *Verwarming.*

Calemar, (m) *Pennekoker.*

Calendes, (f. pl.) *D'eerſte dag ieder maand; verzameling der dorp-Prieſters.*

Calendrier, (m) *Almanak, Kalender, maand- dag-wyzer.*

Calenge, (f) (*Rechts w.*) *Aanklagt.*

Calenger, (v. a.) *Pynlyk aanklaagen; in begtenis neemen.*

Caler, (v. a.) Caler ou amener les voiles, *de zeilen ſtryken, neêrlaeen*; (*figuurl.*) *zig na den tyd ſchikken.*

Calevile. (*Zie* Calleville).

Calfat ou calfateur, (m) *Kalfaterer.*

Calfat, (m) *Het kalfateren van een een ſchip* (n).

Calfatage. (*Zie* Calfeutrage).

Calfater, (v. a.) *Kalfateren.*

Calfateur. (*Zie* Calfat).

Calfatin, (m) *Kalfaat jongen.*

Calfeutrage, (m) *Kalfatering.*

Calfeutrer, (v. a.) *Kalfateren, digt maaken, ſtoppen.*

Calibre, (m) *Grootheid, wydte van eenig ding.*

Calibrer, (v. a.) *Van behoorlyke grootte maaken.*

Calice, (m) *Kelk, drink-beker; knop of kelk van een bloem.*

Calife, (m) *Opper-Prieſter by de Sarazynen.*

Califourchon, à Califourchon, (adv.) *met de beenen ſchryelings, zoo als men te Paerd ryd.*

Calin, ine (m. & f.) (*gem. w.*) *Leêg-ganger, Spitsboef; item een ſoort van met tin en lood gemengd metaal.*

Caliner, ſe caliner, (v. r.) *Zyn gemak neemen, zorgeloos leven.*

Caliogue. (*Zie* Carlingue).

Caliorne, (f) *Gyn-touw, taakel op een ſchip.*

Caliſte, (f) *Naam die de Poëten aan hunne Minnareſſen geven.*

Calleville, (f) *Roode guldeling*, (*een appel*) (m).

Calleux, euſe (adj.) *Vereelt, hard.*

Calligraphe, (m) *Een Copiſt.*

Calloſité, (f) *Vereeltheid, hardigheid der huid.*

Callots, (f. pl.) *Ruuwe ſchalie of leyſteenen* (m. pl.).

Calme, (f. m. & adj.) *Stilte, kalmte, ruſt* (f); *ſtil.*

Calmé, ée (adj.) *Geſtild; bevredigd.*

Calmer, (v. a.) *Stillen, bedaaren.*

Calobre, (m) *Een kiel, overtrek.*

Caloïer, (m) *Griekſche Monnik.*

Calomniateur, trice (m. & f.) *Laſteraar, achterklapper; ſchendſter.*

Calomnie, (f) *Achterklap, laſtertaal.*

Calomnier, (v. a.) *Laſteren, ſchenden, eerrooven.*

Calomnieuſement, (adv.) *Achterklappend, valſchelyk.*

Calomnieux, euſe (adj.) *Schendend, eerroovend.*

Caloniere. (f) *Een klap-bus*, (*kinder-ſpeelt.*)

Calotte, (f) *Platte muts, kalot.*

Calquer, (v.a.) *Afteekenen, affchetzen na iets.*

Calviniſme, (m) *Het Calviniſtendom.*

Calviniſte, (m) *Een Calviniſt.*

Calvitie, (f) *Kaalheid des hoofds*, (*weinig gebr.*)

Calumet, (m) *Groote tabaks-pyp*, (*by de Indiaanen*).

Calus, (m) *Eelt, vereeltheid, hardigheid aan handen en voeten; beenagtige ſtoffe* (ſubſtantie) *die de gebrokene beenen vereenigd*; (*figuurl.*) *verſtoktheid, verharding, ongevoeligheid.*

Calybite. (m. & f.) *Een hutten bewooner.*

Calyphe. (*Zie* Calife).

Camagnes, *Vaſte kooiën in een ſchip.*

Camaïeu, (m) *Naam van zekere ſteen*

steen daar de natuur allerhande figuuren, beeld- en schilder-werk in gevormd heeft; *item schilderwerk van één koleur*, *als: blaauw op blaauw*.

Camail, (m) *Koor-kap*; *helm-dek*.

Camarade, (m) *Metgezel*, *makker*.

Camard, arde (m. f. & adj.) *Platneus*; *platneusig*.

Cambage, (m) *Bier-accyns*.

Cambayes. *Bengaalsche Kattoenen*.

Cambiste, (m) *Wisselaar*.

Cambouis, (m) *Het smeer of vet dat van een wiel of pers afdruipt*.

Cambrasines, (f. pl.) *Fyne Egyptische Lynwaaten*.

Cambré, ée (adj.) *Gekromd*.

Cambrer, (v. a.) *Krommen*, *krom maaken*, *buigen als de doozen maakers en schoenmaakers doen*.

Cambrure, (f) *Kromming*, *uitholling*, *welving*.

Caméléon, (m) *Kameleon* (*een dier dat men voorgeeft van de lucht te leeven en dikwils van koleür te veranderen*).

Cameléopard, (m) *Dier van hals als een Kameel en van huid als een Luipaerd*.

Cameline, (f) *Een gryne rok*.

Camelot, (m) *Kamelot*, *gryn* (n), (*stoffe*) il ressemble au camelot il a pris son pli, (*spr. w.*) *hy blyft zoo als hy is*.

Cameloter, (v. a.) *Als kamelot maaken*.

Camelotine, (f) *Stoffe gewaterd als kamelot*.

Camerier, (m) *Kameraar* (*Pausselyke bediende*).

Cameriste, (m) *Onder Kameraar*.

Camerlingat, (m) *Pausselyk Schatmeesters-ampt* (n).

Camerlingue, (m) *Pausselyke Schatmeester*.

Camion, (m) *Kleine dunne spelde* (f); *kleine wagen* (m) *of kar* (f).

Camisade, (f) Donner la camisade à l'ennemi, *den vyand in den nagt overvallen*.

Camisard, arde (m. & f.) *Zeker Geestdryver in de Cevennes in Vrankryk*.

Camisole, (f) *Hembdrok*, *borstrok* (m).

Camomille, (f) *Kamille* (*plant*).

Camouflet, (m) *Rookend papier*; donner un camouflet à quelcun, *iemand rook in de neus blaazen*.

Camp, (m) *Een Léger* (n), *Légerplaats* (f); camp volant, *vliegend Léger*; asseoir le camp, *het Léger neérslaan*.

Campagnard, arde (f. & adj.) *Landman*, *Boer*; *Boerin*; *boersch*; c'est un franc campagnard, *hy is een regten boer*.

Campagne, (f) *Veld*, *Land* (n); *veldtogt* (f); rase campagne, *vlakke veld*; battre la campagne, *het wild opjaagen*; *op kondschap uitgaan* (*in den kryg*); *veel Schryvers aanhaalen die niets beduiden* (*in Redeneerk.*); maison de campagne, *een lusthuis*, *buitenplaats*; pièce de campagne, *veldstuk*.

Campanaire, (m) *Een Klokkengieter*.

Campane, (f) *Kampaan*, *franje met kwasten aan een ledikant*, *snywerk*, *enz*.

Campanelle, (f) *Klok-bloem*.

Campanile, (m) *Klokken-toren*. (*Zie* Clocher).

Campé, ée (adj.) *Gelégerd*.

Campêche, (f) *Kampêschen-hout* (n).

Campement, (m) *Légering*, *kampeering* (f).

Camper, (v. a. & n.) *Légeren*; *het Léger neérslaan*; se camper, (v. r.) *zig légeren*; *zig in postuur stellen*, (*in de schermsch.*).

Camperche, (f) *Boom in een tapyt getouw* (m).

Camphre, (m) *Kamfer*.

Camphré, ée (adj.) *Met Kamfer toebereid*.

Campine, (f) *Een zeer fyn hoentje*.

Campos, (m) Avoir campos, *verlof hebben* (*school w.*).

Camus, use (adj. & f.) *Stomp-platneuzig*; *een plat-neus*; on l'a rendu camus, *hy heeft een neus gehaald*, *hy is in zyn oogmerk mislukt*.

Camusette, (f) *Klein stomp-neuzig meisje* (n).

Canade, (f) *Scheeps-portie wyn of water by de Portugiezen*.

Canaille, (f) *Gespuis*, *gepeupel*, *'t graauw*,

't graauw, jan hagel, ſlegt ſchuim van volk, jan rap en zyn maat, geboefte (n).

Canal, (m) Canaux, (pl.) *Een gragt, haven, vaart; buis, pyp (in Ontleed- en Bouwk.) groef voor een laad-ſtok;* il y a en Chine un canal, qui a plus de 245 lieues & 72 écluſes, *in China is een vaart, die meer als* 245 *mylen lang is en* 72 *ſluizen heeft; (figuurl.)* il eſt entré par le bon canal, *hy is door het regte middel bevorderd.*

Canamelle, (f) *Zuiker-riet* (n).

Canapé, (m) *Ruſt-ſtoel voor* 2 *of meer perſoonen.*

Canapſa, (m) *(gem. w.) Knapzak.*

Canard, (m) *Waard, 't mannetje van een Eend, Eendvogel; item water-hond;* bois canard, *gezonken hout;* donner des canards à quelcun, *iemand voor de gek houden.*

Canarder, (v. a.) *Iemand heimelyk ter neér ſchieten.*

Canardiere, (f) *Eende kooi (f); item heimelyk ſchietgat* (n).

Canarie, (f) *Zekere gezwinde dans.*

Canarie, (m) Ou ſerin de canarie, *Kanary-vogel.*

Canaſtre, (m) *Ledere kiſt* (f), *korf van riet* (m); *thee-kiſt.*

Cancan, (m) *(gem. w.) Geraas.*

Cancelle, (m) *Kleine zee-krabbe.*

Canceller, (v. a.) *(in Rechten) Uitſchrappen, doorhaalen.*

Cancer, (m) *Kanker; Kreeft (een der* 12 *hemels-tekenen).*

Cancre, (m) *Krab, zee-krab; zinnebeeld der voorzigtigheid; item een bondsvot, ſchobbejak.*

Candelabre, (m) *Groote kroon-kandelaar.*

Candelette, (f) *Boeg-touw, partuur-lyn, (ſcheeps w.).*

Candeur, (f) *Oprechtheid;* agir avec candeur, *ongeveinſt handelen.*

Candi, ie (adj.) Sucre candi, *kandy-zuiker.*

Candidat, (m) *Iemand die naar een ampt of waardigheid ſtaat.*

Candide, (adj.) *Oprecht, openhartig.*

Candidement, (adv.) *Ongeveinsdelyk.*

Candir, (v. n.) *Wit of hard worden, kandelizeeren.*

Candou, (m) *Boom, waar van* 2 *boutjes genomen en tegens malkander gewreven zynde, vuur geven.*

Cane, (f) *'t Wyfje van een Eend; kaan (vaartuig).*

Canepin, (m) *Zeem, dun Schaapen leer tot handſchoenen; binnenſte baſt van Linden-boomen.*

Caneton, (m) *Jong Eend, Waard.*

Canette, (f) *Jong Eend* (n).

Canetter, (v. n.) *Waggelen als Eenden.*

Canevas, (m) *Kanefas, zeildoek; grof en yl linnen; item opſtél, rauwe ſchets van eenig geſchrift.*

Cangé, (m) *Ryſt-water* (n).

Cangette, (f) *Soort van dunne ſergie.*

Caniche, (f) *Teef van een ſchoothondje.*

Caniculaire, (adj.) Jours caniculaires, *honds-dagen.*

Canicule, (f) *Hond-ſter.*

Canif, (m) (*lees* Ganif) *Pennemesje* (n).

Canificier ou caſſier. *Kaſſien-boom.*

Canin, ine (adj.) Faim canine, *honds-honger.*

Caniveaux, (m. pl.) *Groote ſtraatſteenen.*

Canivet, (m) *Klein pennemesje* (n).

Cannage, (m) *Meeting met eene* canne *of ſtok* (f).

Cannaie, (f) *Riet-plaats, riet-bil.*

Canne, (f) *Riet, rietſtok, rotting; meetſtok.*

Cannelade, (m) *Valken-ſpys van kaneel, enz.*

Cannelas, (m) *Gezuikerde kaneel.*

Canneler, (v. a.) *Uitgroeven, uitbollen.*

Cannelle, (f) *Kaneel, (tweede ſchors van een boom op 't eiland Ceylon); item de kleine uitholling aan een naalden oog.*

Cannellier, (m) *Kaneel-boom.*

Cannelure, (f) *Groeving, uitholling.*

Canner, (v. a.) *Meeten met een ſtok, of* canne.

Cannetille, (f) *Gedraaid zilverdraad.*

Canetiller, (v. a.) *Met gedraaid zilver-draad bewinden.*

Can-

Cannette, (f) *Wever spoeltje, rietje voor den inslag.*

Cannule. (*Zie* Canule).

Canon, (m) *Geschut, kanon; loop van een snaphaan, pistool, enz. slot-pyp; pyp van een gieter; lange wevers spoel; schagt van een pen;* pointer le canon, *het geschut stellen.*

Canon, (m) *Kerken-orden; kanon letter (by Boekdr.)*; droit canon, *kerkelyk recht.*

Canonial, ale (adj.) *Dat tot de Kerken orden behoord.*

Canonicat, (m) *Dombeeren ampt* (n).

Canonicité, (f) *Geloofs regelmaatigheid.*

Canonique, (adj.) *Regelmaatig, wettig.*

Canoniquement, (adv.) *Regelmaatiglyk.*

Canonisation, (f) *Heilig verklaaring.*

Canoniser, (v. a.) *Onder 't getal der heiligen stellen.*

Canoniste, (m) *Een Kerken Rechtsgeleerde.*

Canonnade, (f) *Kanon-schoot, beschieting.*

Canonnage, (m) *Kennis des Kerken rechts.*

Canonner, (v. a.) *Met kanon schieten, beschieten.*

Canonnier, (m) *Konstapel.*

Canonniere, (f) *Een Schietgat; Konstapels tent; kinder klap-bus.*

Canope, (m) *Naam van zekere heldere groote ster in het roer des Schips, (een gesternte).*

Canot, (m) *Indiaansch schuitje uit een uitgeholde boom.*

Canqueter, (v. n.) *Kwaaken als een Eend.*

Cantal, (m) *Zekere groote kaas in Vrankryk.*

Cantanettes, (f. pl.) *Roergaten van een Schip.*

Cantar, (m) *Zekere olie-maat in Portugal.*

Cantate, (f) *Zekere stem-muziek.*

Cantharide, (f) *Spaansche vlieg.*

Canthus, (m) *De oog-hoek, (in Ontleedk.).*

Cantibay, (m) *Een gespleeten stuk hout dat nergens toe dienstig is, (by Scheepsnw.).*

Cantine, (f) *Vles-kelder, reiskelder.*

Cantinier, (m) *Maaker daar van.*

Cantique, (m) *Lofzang*; le cantique des cantiques, *het hooge lied.*

Canton, (m) *Gedeelte van een land, quartier, streek, hoek*; cantons Suisses, *Zwitzersche kantons, (provintien).*

Cantonnade, (f) *Hoek in een Schouwplaats.*

Cantonné, ée (adj.) *Gehoekt, (in Wapensch. k.)*

Cantonner, (v. n.) Faire cantonner les troupes, *troepen hier en daar, in dorpen in quartier leggen.*

Se Cantonner, (v. r.) *Zig ergens neêrzetten; item zig verschansen.*

Cantonniere, (f) *Behangsel aan de voet van een Ledikant* (n).

Canule, (f) *Een buisje, spuitje* (n), *(in heelk.)*

Cap, (m) *Hoofd (in deezen zin)* armé de pied en cap, *van 't hoofd tot de voeten gewapend*; parler cap à cap, *mondeling met iemand spreeken*; cette pièce a cap & queüe, *dat stuk is nog in zyn geheel.*

Cap, (m) *Voorgebergte, kaap, land, dat met een punt in zee steekt*; doubler le cap, *een hoek te boven, voorby zeilen*; cap ou prouë, *boeg, steven van een Schip*; porter, mettre le cap au vent, *tegen de wind houden, stévenen*; où as tu le cap? *waar hebt gy de stéven?* caps de mouton, *Juffers*; cap de more ou chouquet, *ezels-hoofd, (zee w.)*

Capable, (adj.) *Bequaam; vatbaar, geleerd*; un port capable de contenir &c. *een haven vatbaar voor enz.*

Capablement, (adv.) *Bequaamlyk.*

Capacité, (f) *Bequaamheid; grootte*; la capacité d'un lieu, *de uitgestrektheid van eene plaats.*

Capage. (*Zie* Capitation).

Caparaçon, (m) *Paerden dek-kleed op stal; item schabrak.*

Caparaçonner, (v. a.) *Een Paerd daar meê bedekken.*

Capax, (*Lat. w.*) (*Zie* Capable).

Capdeuil, (m) *Adelyk Stamhuis* (n).

Cape, (f) *Een kap, kaper, sluijer*; cape on grand pacfi, *het schooverzeil,*

zeil, *groote zeil van een Schip*; n'avoir que l'épée & la cape, (*spr. w.*) *weinig of niets hebben*; rire sous cape, *in zyn vuist lagchen* (*spr. w.*); être à la cape, *met het groote zeil byleggen*.

Capéer. (*Zie* Capayer).

Capelan, (m) *Een arme Paap*.

Capeler, (v. a.) *Het want om de mast aanleggen*, *den mast bekleeden*.

Capelet, (m) *Gezwel aan de haazen van een Paerd*.

Capeline, (f) *Een strooien hoed*; *vrouwen hoed met veéren*.

Capeïer. (*Zie* Capayer).

Capendu, (m) *Zeker appel met een korte steel*.

Capayer, (v. n.) *Met een zeil byleggen*.

Caphar, (m) *Tol*, *die de Christenen die van Aleppo naar Jerusalem vaaren*, *den Turken betaalen*.

Capi-aga, (m) *Gouverneur in 't Vrouwen-hof van den grooten Heer*.

Capier. (*Zie* Caprier).

Capillaire, (m) *Vrouwen hair* (n), (*een kruid*).

Capillaire, (adj.) Veines capillaires, *de dunste aderen*.

Capillature, (f) ou Capillement, (m) *Vezelagtigheid der wortelen of bladeren*.

Capillotade, (f) *Opgestoofd vleesch* (ragout); mettre quelcun en capillotade, *iemand door den heekel haalen*, *doorstryken*, *voor den gek houden*.

Capioglan, (m) *Oppasser in 't Serail*.

Capion, (m) *Stéven van een schip by de kiel*.

Capitaine, (m) *Hoofdman*, *Hopman*, *Kapitein*; *Schipper*.

Capitainerie, (f) *Hopmanschap*; *Slot-voogdyschap* (n).

Capitainesse, (f) (*Zie* Capitane).

Capital, ale (adj.) *Hoofd*, *voornaamste*; ennemi, crime capital, *hoofd vyand*, *hoofd-misdaad*; peine capitale, *lyfstraffe*; point capital, *hoofd zaak*.

Capital, (m) *Hoofdsom* (f), kapitaal (n), *hoofdzaak* (f).

Capitale, (f) *Hoofdstad*.

Capitalement, (adv.) *Voornamentlyk*, *hoofdzakelyk*.

Capitan, (m) *Blaaskaak*, *snorker*, *zwetzer*, *snoeshaan*.

Capitan-bacha, (m) *Turksche Bacha ter zee*.

Capitane, (f) *Hoofd-galei*.

Capitation, (f) *Hoofd-geld* (n).

Capitel, (m) *De allerklaarste loog* (f). *Loogwater* (n).

Capiteux, euse (adj.) Vin capiteux, *hoofdige wyn*.

Capitole, (m) *Het* kapitolium *te Romen* (n).

Capiton, (m) *Vlok-zyde* (f).

Capitoul, (m) *Raadsheer te Toulouse*.

Capitulaire, (adj.) *Dat van 't kapittel is*.

Capitulaire, (m) *Kapittel verordening* (f).

Capitulairement, (adv.) *Op de wyze van 't kapittel*.

Capitulant, (m) *Een die stem in 't kapittel heeft*.

Capitulation, (f) *Verdrag* (n), capitulatie (f).

Capituler, (v. n.) *Verdrag maaken*, capituleeren *wegens overgave*.

Capitzi kiheïa, (m) *Opperkamer Heer in Turkyen*.

Caplan, (m) *Kaplaan* (*zeker visch*).

Capnomancie, (f) *Waarzeggery uit rook*.

Capoc, (m) *Korte boom-wolle* (f).

Capon, (m) *Ondeugende Scholier die niets leerd en zyn makkers in 't speelen maar bedriegd*; *penter om 't anker op te zetten als 't opgehaald word*.

Caponner, (v. a.) *Bedrieglyk speelen*; *het anker aan de penter vast haaken*.

Caponniere, (f) *Bedekte gang in een gragt*.

Capoquier, (m) *Watten-boom*.

Caporal, (m) *Een Corporaal*, *Rotmeester*.

Caposer, (v. a.) *Het roer vast maaken en zig aan de wind overgeeven*.

Capot, (m) *Rok met een kap*; *kapot* (*in 't piquet spel*); faire capot, *alles winnen*; il demeure capot, *hy verliest alles*.

Capre, (f) *Een kopper*, (*vrugt*).
Capre, (m) *Kaaper*, *Zee-roover.*
Caprice, (m) *Eigenzinnigheid*, *ſtyfkoppigheid*; *poëtiſche inval* (f).
Capricieuſement, (adv.) *Koppiglyk.*
Capricieux, euſe (adj.) *Eigenzinnig.*
Capricorne, (m) *Steenbok*, *item een der* 12 *Hemels-tek nen.*
Caprier, (m) *Kapper-boom.*
Capriole. (*Zie* Cabriole).
Capron, (m) *Engelſche aardbêzie.*
Capſule, (f) *Zekere aarde pot tot de ſchei-kunde* (m); *klok-huis der vruchten.*
Captateur, (m) *Een die in eene erffenis weet in te ſluipen.*
Capter, (v. a.) (*oud w.*) capter ou concilier la bienveillance, *de genegenheid inwinnen.*
Captieuſement, (adv.) *Liſtiglyk.*
Captieux, euſe (adj.) *Bedrieglyk*, *liſtig.*
Captif, ive (adj. & ſubſt.) *Gevangen*; *een ſlaaf*; racheter les captifs, *de Slaaven vry koopen.*
Captiver, (v. a.) *Bedwingen*, *onder werpen*; captiver l'eſprit, *het verſtand gevangen neemen*; captiver quelcun, *iemand verliefd maaken.*
Captiverie, (f) *Slaaven-handel* (m).
Captivité, (f) *Gevankelykheid*, *ſlaavernye*, *dwang.*
Capture, (f) *Roof*, *buit*; *gevangen-neeming* (*in Recht.*).
Capuce, (f) *Franciſcaner-kap.*
Capuchon, (m) *Monniks-kap*, *reismuts*, *karpoets-muts* (f).
Capuchonné, (adj.) *Zoodanig gemutſt.*
Capucin, ine (m. & f.) *Kapucyner-Monnik-Nonne.*
Capucinade, (f) *Slegt aan malkander hangende redenvoering.*
Caquage, (m) *Haring-kaaking* (f).
Caque, (f) *Een tonnetje*, *Haring tonnetje* (n).
Caquer, (v. a.) *Den Haring in tonnen doen*, *kaaken.*
Caquerolle, (f) *Kopere viſch-pot.*
Caqueſangue, (f) (*boert. w.*) *Bloedloop.*
Caquet, (m) *Geſnap*, *geklap*, *gekakel*; avoir le caquet bien affilé, *een gladde bek hebben*; rabattre le caquet de quelcun, *iemand den mond ſnoeren.*
Caqueter, (v. n.) *Klappen*, *ſnappen*; *kakelen als de Exters.*
Caqueterie, (f) *Klappery*, *ſnappery.*
Caqueteur, euſe (m. & f.) *Snapper*, *ſnapſter.*
Caquetoire, (f) *Armſtoel*, *ruſtſtoel* (m); *klap bankje*, *ploeg-bankje* (n).
Caquette, (f) *Viſch-vaatje* (n).
Caqueur, (m) *Haring kaaker.*
Car, (*koppel-w.*) *Want.*
Carabin, (m) *Karabinier.*
Carabinadé, (f) *Karabiniers zwenk met het paerd.*
Carabine, (f) *Karabyn.*
Carabiner, (v. n.) *Met karabynen ſchieten.*
Carabinier. (*Zie* Carabin).
Carache, (m) *Tol*, *die de Chriſtenen den Sultan betaalen moeten.*
Caracol (m) ou caracole, (f) *Zwenking*, *omrenning*, *omwending van een paerd* (f).
Caracoler, (v. n.) *Omrennen met een paerd.*
Caracouler, (v. n.) *Korren als de Duiven.*
Caractére, (m) *Boekſtaaf*, *Letter* (f); *merktéken* (n); *karacter-letter*; *hoedanigheid van iemand*; *iemands ſchrift*; le plus beau caractére de la vertu c'eſt l'humilité, *het beſte kentéken der deugd is de nedrigheid.*
Caractériſer, (v. a.) *Den aart of boedanigheid van iemand beſchryven.*
Caractériſtique, (adj.) *Dat de eigenſchap van iets aanduid.*
Carafe, (f) *Zekere vles met een langen hals.*
Carafon, (m) *Koel-vat* (n).
Caramelle, (m) *Bruin gezodene zuiker.*
Caranguer, (v. n.) *Arbeiden* (*Matroozen w.*)
Carapace, (f) *Buitenſte ſchaal eener Schildpad.*
Caraque, (f) *Een kraak* (*vaartuig*).
Carat, (m) *Karaat* (*zeker goud gewigt van* 24 *in een mark*).

Caravane, (f) *Reis gezelschap* (n), Karavaan (n).
Caravansera, (m) *Herberg voor dezelve.*
Caravelle, (f) *Karveel (schip).*
Carbatine, (f) *Een vers afgevilde huid.*
Carbet, (m) *Groote hut der Wilden* (f).
Carbonnade, (f) *Geroost vleesch* (n).
Carbonnelle, (f) *Karbonkel, pestbuil.*
Carbouillon, (m) *Tol van 't zout in Normandien.*
Carcailler, (v. n.) *Schreeuwen als een Quartel.*
Carcaise, (f) *Glas-oven* (m)
Carcan, (m) *Een hals-band, halsketen.*
Carcasse, (f) *Groote vuurkogel; romp, rif, geraamte van een dier; een mager mensch; geraamte, lyk, romp van een schip; (ook* rouche ou ruche *genaamd).*
Cardamine, (f) *Water-kers.*
Cardasse, (f) *Groote kaarde.*
Carde, (f) *Wol kaarde.*
Cardéé, (f) *Een kaardsel* (n).
Carder, (v. a.) *Wol of zyde kaarden.*
Cardeur, euse (m & f.) *Kaarder, Kaardster.*
Cardialgie, (f) *Hartklopping, benaauwdheid (in Geneesk.)*
Cardiaque, (adj.) *Hartsterkend.*
Cardier, (m) *Kaarden-maaker.*
Cardinal, (m) *Een Kardinaal; zekere kaarde om de vleug op laken te geven.*
Cardinal, ale (adj.) Les vents cardinaux, *de hoofd-winden*; vertus cardinales, *hoofd-deugden.*
Cardinalat, (m) *Kardinaalschap* (e).
Cardinalisme, (m) *Kardinaals stand.*
Carême, (m) *De vasten, vastentyd.*
Carême-prenant, (m) *Vasten-avond; vasten-avond gek.*
Carenage, (m) *Plaats om te kielhaalen.*
Carêne, (f) *De kiel, bodem van een schip*; donner la carêne à un vaisseau ou mettre un vaisseau en carêne, *een schip kiel haalen, om te kalfateren, schoon te maaken.*
Carêner, (v. a.) *Een schip kielhaalen, kalfateren.*
Caressant, ante (adj.) *Liefkoozend, streelend.*
Caresse, (f) *Liefkoozing, streeling.*
Caresser, (v.a.) *Liefkoozen, streelen.*
Caret. (*Zie* Carret).
Cargaison, (f) *De laading van een schip.*
Cargue, (f) *Gy-touw, gording, (scheeps w.)* cargues points, *raabanden of gorden.*
Carguer, (v .a.) *Opgyen, zeil minderen, opwinden; item op zy zeilen, hellen, krengen.*
Carguebas. (*Zie* Calebas.
Cargueur, (m) *Bramzeils-valblok.*
Carie, (f) *Verrotting, ineeting der beenderen.*
Carié, ée (adj.) Du bois carié, *verwormd hout.*
Carier, se carier, (v. r.) *Rotten, in-eeten*; ce bois se carie, *dat hout word wormsteekig.*
Carillon, (f) *Wagentje met twee wielen, koetsje* (n).
Carlingue, (f) *Kolsem, zaadhout, tegen kiel van een schip.*
Carmelites, (f) *Carmeliter Nonnen.*
Carmes, (m) *Worp van twee vieren in tik-tak* (n).
Carmes, (m) *Carmeliter Monnikken.*
Carmin, (m) *Fyne roode verf* (f).
Carminatif, ive (adj.) *Wind-verdryvend (in Geneesk.)*
Carnage, (m) *Slagting, neêrlaag* (f), *bloedbad* (n).
Carnassier, iere (adj.) *Bloedgierig, vleesch-eetend*; le loup est fort carnassier, *de Wolf is een verslindend dier.*
Carnation, (f) *Vleesch-verwe.*
Carnaval, (m) *De vleesch- ofstemptyd* (f), *vasten-avonds vermakelykheid.*
Carne, (f) *Scherpe kant of hoek van een tafel, steen, enz.*
Carné, ée (adj.) *Vleesch-verwig.*
Carnele, (f) *Rand om munt-stukken* (n).
Carneler, (v. a.) *Munt-randen.*
Carnet, (m) *Koopmans hand- of schuld-boek.*

Car-

Carnification ,(f) *Vleesch-wording der beenderen.*

Se carnifier, (v. r.) *Tot vleesch worden.*

Carnosité , (f) *Wild vleesch dat in wonden is* (n).

Carogne , (f) *Allemans-hoer, looze feeks.*

Caron , (m) *Zy-spek* (n); *de Veerman van het ryk der dooden (by Poëten).*

Caroncule , *Klieracht ig vleesch*(n).

Carotide , (f) *Hals- of pols-ader.*

Carotte , (f) *Geele peën ; Tabaks-carotte.*

Carotter , (v. n.) *Bang in het speelen zyn.*

Carottier , iere (m. & f.) *Een die niet waagen wil.*

Carpe , (f) *Een karper, (zekere visch) de voorhand (in heelk.).*

Carpeau , (m) *Een jonge karper.*

Carpette , (f) *Pak-linnen* (n).

Carpillon , (m) *Een kleine karper.*

Carquese , (m) *Een calcineer-oven.*

Carquois , (m) *Pyl-koker ; Scheeps-mars.*

Carre , (f) *Het bovenste van den bol van een hoed* (n); *de neus van een schoen of leest* (m).

Carré , ée (adj.) (*Zie* Quarré).

Carreau , (m) *Een vierkant* (n) ; *een glaaze ruit* (f) ; *ruit (in stoffen); ruiten (in het kaart-spel) ; rasp-vyl* (f) *(by Smits) ; vierkante vloer-steen, mop; tegel ; vierkante oven* (m) *(by Potteb.); pers-yzer (by Snyders) ; tuin-bed ; zit- of naai-kussen* (n); *donder steen* (m); *berghout* (n) *(in scheepsb.); vloer , straat* (f); jetter sur le carreau , *op den grond werpen* ; coucher sur le carreau , *op de straat slaapen.*

Carrefour , (m) *Kruis-weg.*

Carréger , (v. n.) *Laveeren , kruissen (in de middel. zee).*

Carrelage , (m) *Plaveisel* (n).

Carrelé , ée (adj.) *Geplaveid.*

Carreler , (v. a.) *Vloeren plaveiën.*

Carrelet , (m) *Een schol (zeker visch) ; een schoen-maakers naald.*

Carrelette , (f) *Een glad-vyl , zoet-vyl (by stoot-maakers).*

Carreleur , (m) *Een vloer legger ; schoenlapper.*

Carrelure , (f) *Het vloeren ; het lappen van schoenen* (n); une bonne carrelure de ventre , *eene goede maaltyd ; een goede maag vol.*

Carret , (m) *Seizing , draad uit oud touw-werk ; schildpad.*

Carrier , (m) *Steen-breeker in een groef ; handelaar in steen.*

Carriere , (f) *Loopbaan ; steen groeve* (f); *steen-gruis in een blaas* ; se donner carriere , *zich goede daagen geeven* ; achever , fournir sa carriere , *zyn levensloop eindigen* ; ouvrir une belle carriere , *eene fraaye stoffe voordraagen.*

Carrillon , (m) *Klokken-spel ; het beyeren der klokken ; het klinken der glaazen ; geraas* (n).

Carillonnement , (m) *Het speelen der klokken* (n).

Carrillonner , (v. a.) *Met de klokken speelen.*

Carrosse , (m) *Eene koets* , karos ; carrosse coupé , *eene halve koets met eene zitting* ; cheval de carrosse , *een koets-paerd ; een grof onverstandig mensch.*

Carrossier , (m) *Een koetsen-maaker.*

Carrousel , (m) *Zeker ry- of ridders-spel* (n).

Carrousse , (f) Faire carrousse , *braaf drinken.*

Carsaye , (f) Karsaay *(zekere stoffe).*

Cartahu , (m *Een scheeps-karnaat touw* (n).

Carte , (f) *Speel-kaart* ; carte géographique , *land-kaart* ; carte marine , *pas-zee-kaart* , mêler , couper , donner les cartes , *de kaarten verschieten , afneemen , geeven* ; être le premier en carte , *het eerste om te speelen zyn* ; donner la carte blanche à quelcun , *iemand volle vryheid , magt geeven* ; les cartes sont brouillées , *de zaaken zien 'er verward uit.*

Carteaux , (m. pl.) *Boek met zee-kaarten.*

Cartel , (m) *Een uitdaagings-brief* ; cartel *ter uitwisseling der krygs-gevangenen.*

Cartelette , (f) *Dunne schalie-steen.*

Cartelle , (f) *Dikke plank daar de molensteenen op rusten ; een zwalp.*

Car-

Cartier, (m) *Kaarten-maaker- of verkooper.*

Cartilage, (m) *Het kraak-been (in Ontleedk.)* (n).

Cartilagineux, euse (adj.) *Kraakbeenig.*

Cartisane, (f) *Zyde- goud- of zilver-draad tot borduur werk* (m).

Carton, (m) *Bord- kaart- kardoespapier* (n).

Cartonnier, (m) *Kardoes-bord-papier- maaker- verkooper.*

Cartouche, (m) *Kardoes; schrootbus* (m); *patroon op een roer; loofwerk om een wapen* (n).

Cartulaire, (m) *Verzameling van brieven en oirkonden eenes kloosters of kerk.*

Caryatides, (f. pl.) *Vrouwen beelden met lange kleederen (in Bouwk.)*

Cas, (m) *Zaak, handel, daad* (f), *geval* (n); cas criminel, *strafbaare zaak*; cas de conscience, *gewetensgeval*; vilain-cas, *schandelyke daad*; triste cas, *droevig geval*; faire cas d'une personne, *werk van iemand maaken*; cas, *naamval*, casus; (*in spr. k.*); en tout cas, *in alle geval*; en cas, *in geval*; posé le cas, que ... *gesteld, genoomen, dat . . .*

Casanier, iere (adj. & subst.) *Een asschen-vryster, kluisenaar*; vie casaniere, *een t' huis beminnend leeven.*

Casaque, (f) *Een Reis-of regen-rok* (m); tourner casaque, *zyn rokje omkeeren, van Godsdienst veranderen.*

Casaquin, (m) *Een eng rokje, jakje* (n).

Cascade, (f) *Waterval; onbezonnenheid, overhaasting.*

Cascanes, (f. pl.) *Gragten om de vyandelyke mynen te ontdekken.*

Case, (f) *Hut; ruit van een dambord.*

Casemate, (f) *Moord-kelder, verwulf onder de wal*, kazemat (*in Vestingb.*)

Casematté, (adj.) Gekazemat.

Caser, (v. n.) *Dammen, (in tik tak).*

Caserette, (f) *Een kaas-vorm.*

Caserne, (f) *Soldaaten hut by de wal.*

Caserner, (v. a. & n.) *Zulke hutten maaken of daar in woonen.*

Casilleux, euse (adj.) *Broos, sprok, (by Glazem.)*

Casque, (m) *Helm, stormhoed*; il en a dans le casque, *hy is beschonken; daar is een schroef by hem los*, (*spr. w.*)

Cassade, (f) Donneur de cassades, *bedrieger, die iemand iets op de mouw speld.*

Cassaille, (f) *De eerste ploeging van nieuw land, opscheuring.*

Cassant, ante (adj.) *Bros, broos, dat ligt breekt.*

Cassation, (f) *Afschaffing, Acte van vernietiging (in Rechten).*

Casse, (f) *Pennebakje; Zetters Letter-kas; Goudsmids smeltkroes; kassie (een Geneesmiddel)*; voix casse & debile, *een' zagte, zwakke stem.*

Cassé, ée (adj.) *Gebrooken; zwak*; un homme cassé, *een afgeleefd man*; ton cassé, *zwakke stem*; privilège cassé, *vernietigt voorregt.*

Casse-cou, (m) *Een gevaarlyke plaats.*

Casse-cul, (m) *Een zwaare val op den aars.*

Casse-museau, (m) *Een zwaare slag op den mond.*

Casse-noisette, (m) *Een Nootenkraaker.*

Cassenolle, (f) *Gal-appel, tot verwen.*

Casser, (v. a.) *Breeken*; casser une sentence, *een vonnis vernietigen*; casser un valet, *een' knegt afdanken*; se casser, (v. r.) *gebrooken worden; zwak worden.*

Casserole, (f) *Een kopere pan*, kasserol.

Casseron, (m) *Vliegende Visch.*

Cassetée, (f) *Een kas vol.*

Casse-tête, (m) *Iets dat den kop breekt; wyn die hoofdig is.*

Cassetin, (m) *Vakje der Letter-kas* (n).

Cassette, (f) *Klein kasje* (n).

Casseur, (m) de raquettes, *een pocher, snoever.*

Cassidoine, (f) *Kalcedonie-steen.*

Cassie, (f) ou cassier, (m) *Kassienboom* (m).

Cassine, (f) *Eenzaam Land-huis* (n), *hut* (f).

Cassolette, (f) *Metaale reuk- of wierook-vat; Balzem- of reuk-doosje* (n); *aangenaame, lieffelyke reuk* (m).

Cas-

Caſſonade, (m) *Meel zuiker, Melis.*
Caſſure, (f) *Breeking, breuk in kling of mes.*
Caſtaignette, (f. pl.) *Klaphoutjes, die de Mooren in 't danſen gebruiken.*
Caſtagneux, (m) *Een Duiker.* (*Zie* Plongeon).
Caſtel, (m) *Een klein kaſteel* (n).
Caſtelogne, (f) *Eene zeer fyne wolle deeken.*
Caſtille, (f) *Twiſt onder huis-genooten.*
Caſtine, (f) *Steen-aarde om yzer te doen ſmelten.*
Caſtor, (m) *Een Béver, fyne hoed.*
Caſtor & pollux, (m) *Tweeling in den dierenriem (in Sterrenk.).*
Caſtorée, (f) *Béver-geil.*
Caſtramétation, (f) *Konſt om een Léger wel te plaatzen (by de Romeinen).*
Caſualité, (f) *Toevalligheid.*
Caſuel, elle (adj.) *Gevallig*; le caſuel, *het toevallige*; caſuel, *kaſuaris (Ind. Vogel).*
Caſuellement, (adv.) *Gevalliglyk, toevalliger wyze.*
Caſuiſte, (m) *Een geweetens uitlegger.*
Catachreſe, (f) *Misbruiking van een woord (in ſpraakk.).*
Catacombes, (f. pl.) *Onderaardſche begraaf-plaatzen.*
Catadoupe, (f) *Waterval* (m). (*Zie* Cataracte).
Catafalque, (m) *Pragtige tombe op de Lykſtaatſie van een Vorſt.*
Catagmatiques, (m. pl.) *Artzeny om beenen te heelen.*
Catalectes, (m) *Een onvolkomen werk der ouden* (n).
Catalepſie, (f) *Beroerte in het hoofd.*
Cataleptique, (m. & f.) *Een geraakte op die wyze.*
Catalogue, (m) *Naamlyſt* (f), Catalogus (n).
Catapelte, (f) *Zekere ſtraf aan Misdadigers voor deezen, met dezelven tuſſchen twee planken te klemmen, daar na aan de voeten op te hangen en vervolgens te verbranden.*
Cataplasme, (m) (*lees* Cataplâme) *Pap van kruiden om op een gezwel te leggen.*
Catapulte, (f) *Een ſoort van krygstuig der ouden om zwaare pylen, ſchigten meê te ſchieten.*
Cataracte, (f) *Waterval* (f); *vlies op de oogen* (n).
Catarre ou caterre, (m) *Een zinking* (f).
Catarreux, euſe (adj.) *Met zinkingen onderworpen.*
Cataſtrophe, (f) *Droevige uitkomſt, einde, onverwagt geval.*
Catéchiſer, (v. a.) *In 't geloof onderwyzen*, Katechizeeren.
Catéchisme, (m) *Geloofs onderwys* (n), Katechismus (m).
Catéchiſte, (m) *Geloofs onderwyzer.*
Catéchiſtique, (adj.) *Geloofs onderrigtend.*
Catéchumene, (m. & f.) (*lees* Katekumene) *Geloofs-leerling*, Katechiſant, Katechiſante.
Catégorie, (f) *Orderſchikking der dingen*; être de même catégorie, *van het zelfde ſoort zyn* (*in Logica*).
Catégorique, (adj.) Reponſe catégorique, *gepaſt antwoord.*
Catégoriquement, (adv.) *Behoorlyk, gepaſt.*
Cathédrale, (adj.) Egliſe Cathédrale, *hoofdkerk.*
Cathédrant, (m) Præſes *by eene* oratie.
Cathédratique, (adj.) *Dat tot de hoofdkerk behoord.*
Cathédrer, (v. n.) *Voorzitter*, Præſes *zyn.*
Cathéter, (m) *Een kromme buis, om de waterloozing te bevorderen*, katheter.
Cathétérisme, (m) Operatie *daar meede* (t).
Catholicisme, (m) *De algemeene Chriſtelyke leer.*
Catholicité, (f) *Het waare geloof* (n).
Catholicon, (m) *Een algemeen afdryvend middel voor quaade vogten.*
Catholique, (adj. & ſubſt.) *Algemeen, regtgelovig*; un catholique à gros grains, *een groot yveraar.*

Ca-

Catholiquement, (adv.) *Regtgeloovig, opregtelyk.*

Cati, (m) *Glans geeving aan ſtoffen.*

Catiche, (f) *Otter-hol* (n).

Catimini, (adv.) (*gem. w.*) *Heimelyk, onvermoedelyk.*

Catir, (v. a.) *Persſen.*

Catiſſeur, (m) *Een Persſer.*

Catoptrique, (f) *Spiegel-kunde.*

Catoptromancie, (f) *Waarzeggery door een ſpiegel.*

Catteroles, (f. pl.) *Konyn-holen.*

Cavalcade, (f) *Ryding, pragtige optogt te paerd.*

Cavalcadeur, (m) *Beryder*, Pikeur.

Cavalerie, (f) *Ruitery.*

Cavalet, (m) *Het dekzel van een ſmelt-oven.*

Cavalier, (m) *Een Ruiter; Ridder; Kat* (*in Veſtingb.*); il eſt bon cavalier, *hy zit wel te paerd.*

Cavalier, iere (adj,) *Ridderlyk, ridderlyk; ſtoutelyk*; mine cavaliere, *vrypoſtig gelaat*; à la cavaliere, (adv.) *Vry, onbedwongen.*

Cavaliérement, (adv.) *Vrypoſtiglyk, vry, zonder omwegen.*

Cavalle, (f) *Eene Merrie.*

Cavalquet, (m) *Trompetters marſch.*

Cauchemar, (m) *Nagt-merrie* (f).

Caudataire, (m) *Sleepdrager.*

Caudé, ée (adj.) *Dat een ſtaart heeft* (*in Wapenſch. k.*).

Cave, (adj.) La veine cave, *de holle lever ader.*

Cave, (f) *Een kelder* (m); *fles keldertje* (n); cave à vin, *wyn-kelder.*

Caveau, (m) *Keldertje* (n); *Grafkelder* (m).

Caveçon. (*Zie* Caveſſon).

Cavée, (f) *Een holle weg* (m).

Cavehanne, (f) *Turkſch koffyhuis* (n).

Cavelin, (m) *Eene kaveling van waaren* (f).

Caver, (v. a.) *Uithollen; het ligchaam buigen* (*in ſchermſch.*); *de bank houden in 't ſpeelen.*

Caverne, (f) *Eenſpelonk* (f), *hol* (n).

Caverneux, euſe (adj.) Veine caverneuſe, *holle ader.*

Cavernoſité. (f) *Holligheid.*

Caveſſon, (m) *Neus-band, neusprănger, kaperſon voor paerden.*

Cavet, (m) *Hol ſnywerk op pylaaren.*

Caviar, (m) *Kaviar* (*gemaakt van kuit van Steur*).

Cavillation, (f) *Valſch bewys-ſtuk*, (argument) (n), *drogreden* (f).

Cavin, (m) *Holle of bedekte weg* (*in Krygsk.*).

Cavité, (f) *Holligheid.*

Cauſal, ale (adj.) *Veroorzaakend* (*in Spraakk.*).

Cauſalité, (f) *Oorſpronk* (m).

Cauſatif, ive (adj.) *Dat oorzaak aanduid* (*in ſpr. k.*) *als*: car, *want enz.*

Cauſe, (f) *Oorzaak, grond, ſchuld; reden; regts-zaak-geding*, cauſe phyſique, morale, *natuurlyke, zedelyke oorzaak*; être pour la bonne cauſe, *zig by 't geene recht is houden, voor de goede zaak zyn*; cauſe premiere, ſeconde, efficiente, materielle, finale, *eerſte, tweede, werkende, ſtoffelyke, eindelyke oorzaak*; à ces cauſes nous &c. (*Rechtsw.*) *zoo is 't dat wy enz.* plaider une cauſe, *eene zaak bepleiten*; donner gain de cauſe, *een zaak gewonnen geeven*; perdre ſa cauſe, *zyne zaak verliezen*; à cauſe, (*voorz.*) *ter oorzaak*; à cauſe que, (*koppelw.*) *om dat*, à cauſe de moi, *om mynent willen.*

Cauſer, (v. a.) *Veroorzaaken.*

Cauſer, (v. n.) *Praaten, kouten.*

Cauſerie, (f) *Gekout, gepraat* (n).

Cauſeur, euſe (f. & adj.) *Praater, praatvaâr; praatſter, praatmoêr*, l'amour eſt cauſeur, *de liefde is praatagtig.*

Cauſticité, (f) *Brandende kragt.*

Cauſtique, (adj.) *Ineetend, brandig*; ligne cauſtique, *brandpunt in een brandglas*; cauſtique, *bits, ſchendend, eerrovend.*

Cautêle, (f) (*oud w.*) *Loosheid.*

Canteleuſement, (adv.) *Liſtiglyk.*

Cauteleux, euſe (adj.) *Liſtig, doortrapt, ſnedig.*

Cautére, (m) *Een fiſtel* (f), *ook het yzer daar ze meê gemaakt word* (n).

Cautériſation, (f) *Het zetten van een fiſtel.*

Cau-

Cautérisé, ée (adj.) Conscience cautérisée, *toegeschroeid gewissen.*

Cautériser, (v. a.) *Branden, schroeien; een fistel zetten.*

Caution, (f) *Borgtogt*; caution solidaire, *borg voor het geheel (in* solidum); être caution, *borg zyn*; élargir sous caution, *onder borgtogt ontslaan*; être sujet à caution, *niet zeer te vertrouwen zyn.*

Cautionnage, (m) *Borgtogt geving* (f).

Cautionnement, (m) *Borgtogt* (f), *verzekerings-brief* (m).

Cautionner, (v. a.) *Borg blyven, voor iemand instaan.*

Ce, cet, cette, (pron.) *Deeze, die, dat, het*; ce garçon ci, *deeze, die jongen*; cet homme là, *deeze, die man*; cette femme, *deeze, die vrouw*; ce qu'il vous plaira, *het geen u believen zal*; ce que je n'y vai pas, c'est que je &c. *de reden waarom ik'er niet gaa, is dat ik enz.* à ce que je vois, *na dat ik zie*; à ce que j'apprend, *achtervolgens, of volgens het geene ik verneem*; ce me semble, *my dunkt*; ce sont d'étranges gens, *het zyn wonderlyke lieden*; ce n'est pas que je ne puisse, *het is niet dat ik niet kan*; c'est moi, *ik ben het*; ç'a été vous, *gy zyt het geweest.*

Céans, (adv.) *Hier binnen*; le maître est il céans? *is de meester t' huis?*

Ceci, (pron.) *Dit, deeze zaak, dit ding.*

Cecité. (*Zie* Aveuglement).

Cedant, ante (adj.) *Die iets afstaat.*

Ceder, (v. a.) *Wyken, afstaan*; ceder son droit, *zyn regt afstaan, overgeeven*; ceder à la force, *voor 't geweld wyken*; il lui cede en érudition, *hy is zoo geleerd niet als hy.*

Cedille, (f) *Tekentje dat men in de fransche taal onder een* c *zet*; *by voorb.*) reçû; *bekomende dan de uitspraak van een* f.

Cedrat, (m) *Zeker welriekende Citroen-boom.*

Cedre, (m) *Ceder-boom.*

Cedrie, (f) *Ceder-harst.*

Cedule, (f) *Een ceel, cedulle* (f), *briefje*; *handschrift* (n).

Ceignant, ante (adj.) *Omgordende, omvattende.*

Ceindre, (v. a) *Gorden, omgorden, aangorden.*

Ceint, te (adj.) *Aangegordt.*

Ceintes, (f. pl.) *Berghouten van een schip.*

Ceintrage ou cintrage, (m) *Scheeps-touwerk, om te gorden, vast te sorren.*

Ceintre. (*Zie* Cintre).

Ceinture, (f) *Gordel-riem, gordel*; *broek-band* (m); *het middel-lyf* (n); *band of lyst (in Bouwk.)*; bonne renommée vaut mieux que ceinture dorée, *een goede naam is beter als olie (spr. w.)*

Ceinturette, (f) *Een Jagers hoornriem* (m).

Ceinturier, (m) *Gordelmaaker.*

Ceinturon, (m) *Gordel, draagband, degenriem.*

Cela, (pron.) *Dat*; ceci & cela, *dit en dat.*

Céladon, (m) *Zee-groen (verf).*

Celé, ée (adj.) *Verborgen.*

Célébrant, (m) *Priester die den dienst doed.*

Célébration, (f) *Viering.*

Célébre, (adj.) *Beroemd, vermaard*; *vierlyk, plegtig.*

Célébrer, (v. a.) *Roemen, pryzen, verkondigen*; célébrer les louanges du Seigneur, *des Heeren lof vermelden*; célébrer la messe, *de mis vieren.*

Célébrité, (f) *Beroemlykheid, vermaardheid*; *plegtigheid.*

Celer, (v. a.) *Verbergen, verheelen, geheim houden.*

Céléri, (m) *Sellery* (f) *(plant).*

Célérité, (f) *Gezwindheid, spoed*; cette affaire demande célérité, *die zaak vereischt spoed.*

Céleste, (adj.) *Hemelsch*; globe céleste, *hemel-kloot.*

Célestin, (m) *Celestiner Monnik.*

Céliaque, (f) *Zekere loop, waar door de spys half verteerd, ontlast.*

Célibat, (m) *Ongehuuwde staat.*

Célibataire, (m) *Een ongehuuwd persoon.*

Celle. (*Zie* Celui).

Cellerage, (m) Impost *op kelder wyn.*

Cellérerie, (f) *Keldermeesterschap.*

Cellérier, iere (f) *Kelder-meester-Meesteresse.*

Cellier, (m) *Spys-kelder.*

Cellule, (m) *Eene celle (f), klein kamertje; vakje; laadje in een kist of kast; byën celletje* (n).

Celui, (m) celle (f), ceux, celles (pl.) (pron.) *Deeze, die, dat;* celui qui, celle qui, *de geene die,* celui ci, celle ci, *deeze, of deeze hier;* ceux là, celles là, *die, of die daar.*

Cement, &c. (*Zie* Ciment, *enz.*)

Cenacle, (m) *Avondmaal-kamer onzes Zaligmaakers.*

Cendre, (f) *Asch;* le jour des cendres, *aschdag;* cendre gravelée, *potasch;* cendre de plomb, *schiethagel.*

Cendré, ée (adj.) *Asch-verwig.*

Cendrée, (f) *Loodschuim; schiethagel.*

Cendreux, euse (adj.) *Beascht.*

Cendrier, (m) *Asch-vat, asch-ton, asch-gat; aschen-vyster;* cendriere, (f) *aschen-vystersche.*

Cêne, (f) La sainte cêne, *het heige Avondmaal, Nagtmaal.*

Cénelle, (f) *Hulst-bézie.*

Cengle, &c. (*Zie* Sangle).

Cénotaphe, (m) *Ledig praalgraf* (n).

Cens, (m) *Leenrente, grondpagt, grondschatting, cyns* (f).

Censable, (adj.) *Cynsbaar.*

Censal, (adj.) *Makelaar in de Levant.*

Cense, (f) *Pachthoeve, pachtgoed.*

Censé, ée (adj.) Cela est censé légitime, *dat word voor wettig geagt, gehouden.*

Censerie, (f) *Makelaardy.*

Censeur, (m) *Berisper, bestraffer, opziender;* censeur des livres, *beoordeeler,* Visitator *der boeken.*

Censier, (m. f. & adj.) *Grond-heer, Land-verpachter; Land-verpachster; item Pachter, Pachtster daar van.*

Censitaire, (m) *Een Cyns-man.*

Censite, (adj.) *Daar Cyns, pacht van betaald moet worden.*

Censive, (f) *Cynsbaarheid.*

Censivement, (adv.) *Cynsbaarlyk.*

Censurable, (adj.) *Bestrafbaar.*

Censure, (f) *Bestraffing.*

Censurer, (v. a.) *Bestraffen; beoordeelen.*

Cent, (adj. & subst.) *Honderd;* cent fois, *honderd maal;* il y en eut cent de tués, *daar wierden 'er honderd van gedood;* cela se vend au cent, *dat word by 't honderd verkogt;* cinq pour cent, *vyf ten honderd.*

Centaine, (f) *Honderd stuks.*

Centaure, (m) *Een Paerd-mensch,* centaurus (*by de Dichters*).

Centaurée, (f) *Santorie (Genees-kruid).*

Centenaire, (adj.) *Honderdjaarig.*

Centenier, (m) *Hoofdman over honderd.*

Centiême, (adj. & subst.) *Honderste.*

Centon, (m) *Soort van Poëzy uit verscheide Schryvers getrokken.*

Cent-pieds, (m) *Een Slang (honderd voet genaamd).*

Central, ale (adj.) Le feu central, *het vuur in het middelpunt der aarde.*

Centre, (m) *Het middelpunt;* centre de gravité, *het middelpunt der zwaarte;* être dans son centre, *iets daar men zyn behaagen in schept.*

Centrifuge, (adj.) *Dat zig van 't middelpunt verwyderd.*

Centripete, (adj.) *Dat na 't middelpunt neigt.*

Cent-suisse, (m) *Een van de Zwitzersche Lyfwagt.*

Centumvir, (m) *Een van de honderd mannen eertyds in Romen.*

Centumviral, ale (adj.) *Dat daar aan behoorde.*

Centuple, (m) *Honderd voud* (n).

Centuriateur, (m) *Schryver der Kerk-geschiedenissen.*

Centurie, (f) *Bende van honderd man (by de Romeinen).*

Centurion. (*Zie* Centenier).

Cep, (m) *Een wynstok.*

Cepées, (f. pl.) *Scheutelingen van een afgehouwen boom.*

Cependant, (adv. & conj.) (*lees* Spandang) *Middelerwyl, ondertusschen; nogtans, echter, evenwel;* attendez un peu, j'écrirai cependant, *wagt een weinig, ik zal ondertusschen*

tusschen schryven; cela est vrai & cependant vous ne voulez pas le croire, *dat is waar, en evenwel wilt gy het niet gelooven.*

Céphalalgie, (f) *Kleine Hoofdpyn.*

Céphalique, (adj.) Veine, poudre céphalique, *hoofd-ader-, poejer.*

Ceppeau, (m) *Munt-blok.*

Ceps, (m) *Boejen; blok, waar meê of waar aan de gevangenen gekluisterd worden.*

Cerat, (m) *Wasch-zalve* (f).

Ceration, (f) *Toebereiding der stoffen tot smelting.*

Ceratoglosse, (m) *Vleesch-spier tot beweging der tong (in Ontleedk.).*

Cerbére, (m) *De hel-hond* Cerberus *met 3 hoofden (by Heidensche Digters).*

Cerce. (*Zie* Cerche).

Cerceau, (m) *Een hoep, hoepel; fuik (vogel net)*; chasser un cerceau, *een' hoep aandryven.*

Cercelle, (f) *Een Taaling.*

Cerche, (f) *Boog-hoepel* (m) *waar op een verwulf gemaakt word.*

Cercle, (m) *Kring, ring, cirkel, kreitz; hoepel*; chercher la quadrature du cercle, *iets zoeken dat men niet vinden kan*; cercle de la Reine, *de opwagtinge der Koninginne.*

Cercler, (v. a.) *Met hoepen beleggen.*

Cerclier, (m) *Een hoepmaaker.*

Cercueil, (m) *Dood-kist, Eyk-kist* (f); *graf* (n).

Cérémonial, (m) *Ceremonie-boek der Kerke* (n).

Cérémonie, (f) *Dienstpleging; plegtigheid; kerk-gewoonte*; sans cérémonie, *zonder pligtplegingen, zonder omstandigheden.*

Cérémoniel, elle (adj.) *Dienstpligtig, kerk-gewoontig*; la loi cérémonielle, *de ceremonieele, schaduwagtige wet.*

Cérémonieux, se (adj.) *Een die al te veel omstandigheden maakt.*

Céres, (f) *Vrugt-godinne (by de Heidenen).*

Cerf, (m) *Een hert* (n); courre le cerf, *een hert jaagen.*

Cerfeuil, (m) *Kervel (een kruid)* (f).

Cerf-volant, (m) *Een kever, schallebyter; een vlieger (kinder speeltuig).*

Cerisaie, (f) *Een kerssen-bogaard* (m).

Cerrise, (f) *Een kers, kriek.*

Cerisier, (m) *Een kerssen-boom.*

Cerne, (m) *Een ring onder 't oog; omtrek, cirkel; tover-cirkel.*

Cerné, ée (adj.) Des yeux cernés, *blont en blaauwe oogen, (zie verder* Cerner).

Cerneau, (m) *De pit, kern* (f) *van een noot; kerssen-steen* (n).

Cerner, (v. a.) *Ergens een ring omtrekken; de pit, kern uit een noot haalen; de bast, schors van een boom schillen.*

Cerquemaneur, (m) *Gezworene Landmeeter in Picardien.*

Certain, aine (adj.) *Zeker, gewis*; une nouvelle certaine, *eene zekere of vaste tyding*; une certaine nouvelle, *eene zekere (eene lopende) tyding*; un certain, *een zeker iemand.*

Certainement, (adv.) *Zekerlyk, voorwaar.*

Certes, (adv.) *Zekerlyk, gewisselyk.*

Certificat, (m) *Een' verklaaring* (f) *verzekerings-brief* (m).

Certificateur, (m) *Verzekeraar; instaander van eene borgtogt.*

Certification, (f) *Schriftelyke verzekering.*

Certifier, (v. a.) *Bekragtigen, verzekeren, betuigen.*

Certir. (*Zie* Sertir).

Certitude, (f) *Zekerheid, gewisheid.*

Cervaison, (f) *De tyd wanneer de Herten vet zyn.*

Cerveau, (m) *Herssen, brein, het bovenste eener klok*; avoir le cerveau perclus, creux, mal timbré ou demonté, *gering verstand hebben, gek zyn.*

Cervelas, (m) *Een soort van sterk gekruidde worst.*

Cervelet, (m) *Het achterbrein, (in Ontleedk.).*

Cervelle, (f) *Het brein, de herssenen*; une bonne cervelle, *een goeden kop, goed verstand*; c'est une pauvre cervelle, *'t is eenen slegts*

ſlegten bloed; être en cervelle, *in bekommering zyn.*

Cervier, ou Loup cervier. (*Zie* Linx).

Cervoiſe, (f) *Bier* (*oud w.*).

Ceruſe, (f) *Lood-wit*; (*figuurl.*) *valſche ſchyn.*

Céſar, (m) *Keizer*; rendez à céſar, ce qui eſt à céſar, *geeft den keizer, wat des keizers is.*

Céſarienne, (adj.) Faire l'opération céſarienne, *de keizers ſneê doen* (*in vroedkunde*).

Ceſſant, ante (adj.) Toute affaire ceſſante, *alle werk ophoudende.*

Ceſſation, (f) *Ophouding, ſtilſtand.*

Ceſſe, (f) Sans ceſſe, *zonder ophouden.*

Ceſſer, (v. n.) *Ophouden, uitſcheiden.*

Ceſſible, (adj.) *Ophoudelyk.*

Ceſſion, (f) *Afſtand, overgaaf*; faire ceſſion de ſon bien, *afſtand van zyn goed doen.*

Ceſſionnaire, (adj.) *Een die iets afſtaat.*

Ceſte, (m) *Gordel van Venus* (m); *kolf, zweep, handſchoen met lood beſlaagen der oude kampvegters* (f).

Ceſure, (f) *Ophouding in een vers of rym.*

Cet. (*Zie* Ce).

Cetacée, (adj.) Poiſſons cetacées, *groote viſchen.*

Ceterach, (m) *Mild-kruid* (n).

Cette. (*Zie* Ce).

Cetui-ci, cetui-là. (*Zie* Celui-ci).

Chablage, (m) *Het aanſlaan van de lyn aan een Trek-ſchuit of van touw om iets op te hyſſen.*

Chableau, (m) *Reep of lyn van een Trek-ſchuit*; *item hys-touw, karnaaltouw* (*ſcheeps w.*)

Chabler, (v. a.) *Zoodanig touw aanſlaan, vaſt haaken*; chabler les noix, *de nooten afſlaan.*

Chableur, (m) *Brug-ophaalder*; *een die op de rivieren de vaartuigen voorthelpt*; *Haven-meeſter te Parys.*

Chablis, (m) *Door den wind neêrgeveld hout.*

Chablots, (m) *Touw om ſtellagien meê vaſt te binden.*

CHA.

Chabot, (m) *Poſt* (*zekere viſch*).

Chacal, (m) *Jakhals*, (*zeker dier als een Vos dat de dooden opgraafd*).

Chacelas, (m) *Zekere witte druif* (f).

Chacun, une (pron.) *Een iegelyk, ieder, elk*; *iedere, elke, ieder ding.*

Chaffeurer, (v. a.) (*oud w.*) *Bezoedelen, bekladden.*

Chafouin, ine (m. & f.) (*ſcheld w.*) *Aapen gezigt*; *iemand die mager en ſchraal is.*

Chagrin, (m) *Verdriet* (n), *ergernis* (f); *ſegryn leêr* (n).

Chagrin, ine (adj.) *Verdrietig, moeilyk.*

Chagrinant, ante (adj.) *Laſtig, ergerend.*

Chagrinement, (adv.) *Verdrietiglyk.*

Chagriner, (v. a.) *Kwellen, verdriet aandoen*; ſe chagriner, (v. r.) *zig kwellen*; un eſprit bourru, ſe chagrine de tout, & chagrine les autres, *een wonderlyk humeur, kweld zig over alles, en kweld andere meede.*

Chaine, (f) *Ketting, keten*; *ketting van een weefgetouw*; chaine de montagnes, *eene reeks bergen aan malkander*; briſer ſes chaines, *zyne liefde banden breeken.*

Chaineau, (m) *Een loode buis.*

Chainetier, (m) *Een haaken en oogen maaker.*

Chainette, (f) *Horlogie-kettingtje* (n), *kleine ketting* (f).

Chainon, (m) *Schalm, ſchaakel van een keten.*

Chair, (f) *Vleeſch* (n); chair de mouton, *ſchaapen vleeſch*; chair de poiſſon, de fruit, *'t vleeſchig gedeelte van viſch, fruit*; il n'eſt ni chair, ni poiſſon, *hy heeft geen Godsdienſt, hy is niet met al.*

Chaire, (f) *Preek-ſtoel*; catheder.

Chaiſe, (f) *Een ſtoel* (m); *ſchaize* (f) (*rytuig*); chaiſe à dos, à bras, *leun- arm-ſtoel*; chaiſe percée, *kakſtoel*; chaiſe de moulin, *molenſtander*; chaiſe à porteurs, *draag-ſtoel* (m).

Chaland, de (m. & f.) *Kalant.*

Chalandiſe, (f) *Kalandiſie, neering.*

Chalcedoine, (f) *Kalcedonie-steen* (m).
Chaleur, (f) *Hitte, warmte; ritzigheid.*
Chaleureux, euse (adj.) *Hitzig van natuur (oud w.).*
Chalit, (m) *Een bedsteé* (f); *(beter* bois du lis).
Chaloir, (v. n.) *Zig over iets bekommeren (gem. w. en word alleen dus gebr.)* il ne m'en chaut, *het scheeld my niet.*
Chalon, (m) *Zeker groot net* (n).
Chaloupe, (f) *Sloep, boot.*
Chalumeau, (m) *Een halm van stroo* (m); *rietje; riet fluitje; rietje van een doedelzak enz. souder-pypje* (n).
Chalumet, (m) *Rietje, mond-stuk op een tabaks-pyp* (n).
Cham, (*spr.* Kam) (m) *Cham of oppervorst der Tartaaren.*
Chamade, (f) Battre la chamade, *de chamade slaan, (word door de belegerden gedaan als zy tot verdrag en overgaaf komen willen).*
Chamailler, (v. n.) se chamailler, (v. r.) *In 't honderd, links en regts slaan, vegten, schermutzelen; item in woorden, pennen-stryd geraaken.*
Chamaillis, (m) *Gevegt in 't honderd, geschermutzel* (n), *twist* (f).
Chamarrer, (v. a.) *Met goude en zilvere passementen boorden, beleggen.*
Chamarrure, (f) *Belegging daar meede.*
Chambellage, (m) *Zekere afgift die de onderzaat by veranderingen zynen Leenheer geven moet.*
Chambellan, (m) *Kamer-heer.*
Chambranle, (m) *Lyst- sny-werk aan deuren, vengsters enz.* (n).
Chambre, (f) *Kamer, vertrek* (n); *kamer in een geschut; groef in glas-lood; kajuit; de ruimte tusschen twee sluis-deuren;* chambre garnie, *gestoffeerde kamer;* chambre de justice, des comptes, des assurances, noire, *regt- reken- assurantie- penitentie- bid-kamer;* cet homme a des chambres à louer, (*spr. w.*) *die man is gek.*
Chambré, ée (adj.) Ce canon est chambré, *dit stuk is kwalyk gegooten.*
Chambrée, (f) *Kamer-gezelschap* (n); *een kamer vol.*
Chambrelan, (m) *Een beunhaas, smoorder (werk-gast die zyn proef niet gedaan heeft); een t'huis legger, slaaper.*
Chambrer, (v. n. & a.) *Onder eene tenee logeeren; een kamer of holte in een zadel maaken.*
Chambrerie, (f) *Kamer of ampt van een klooster-verzorger.*
Chambrette, (f) *Kamertje* (n).
Chambrier, (m) *Kamer-heer; inmaander der inkomsten eener abdye.*
Chambriere, (f) *Kamenier, kamer-maagd; de zweep in de ry-school; spinrokken-band.*
Chambrillon, (f) *Een sloofje, geringe dienstmeid, een poezegroei.*
Chameau, (m) *Een kameel of kémel; item zeker vaartuig, ligter genaamd;* poil de chameau, *kemels-hair.*
Chamelier, (m) *Kémel-hoeder-dryver.*
Chames, (m. pl.) *Strand-mosselen.*
Chamois, (m) *Een wilde geit* (m); *bereid leér daar van* (n).
Chamoiseur, (m) *Een leér bereider.*
Champ, (m) *Een veld* (n), *akker* (m); *middelstuk van een kam* (n); champ de bataille, *slag-veld;* champ de mars, *oorlog (by Dicht.);* roue de champ, *kroon-rad (by Horlogiem.);* avoir un beau champ, pour étaler sa valeur, ses talens, *een schoon veld of gelegenheid hebben om zyn dapperheid, bekwaamheden te toonen;* champ de tapisserie, *de grond van een tapyt;* à tout bout de champ, *alle oogenblik;* sur le champ, *op staande voet;* donner la clef des champs, *op vrye voeten stellen;* se mettre au champ, *boos worden;* à travers champs, *dwars door het veld, in 't wild;* gagner le champ, *weg loopen.*
Champart, (m) *Koorn-tiende.*
Champarter, (v. a.) *Koorn-tiende neemen.*
Champartèresse, (subst. & adj.) *Een tiend-schuur* (f).
Champarteur, (m) *Een tiend-man.*
Champêtre, (adj.) *Boersch; tot het land*

land behoorende; la vie champêtre, *het land-leeven*; maiſon champêtre, *een land-huis.*

Champignon, (m) *Paddeſtoel, duivels-brood*; *het zwarte puntje aan een brandende kaers.*

Champignonniere, (f) *Plaats daar paddeſtoelen groeijen.*

Champion, (m) *Een kamp-vechter*; (*figuurl.*) *voorſtander, held.*

Chance, (f) *Kans* (f), *geluk* (n).

Chancel, (m) *Getraliede plaats in een choor.*

Chancelant, ante (adj.) *Waggelend, wankelend.*

Chancélement, (m) *Waggeling*; *wankeling* (f).

Chanceler, (v. n.) *Waggelen, wankelen, weiffelen*; ſa fortune chancelie, *zyn geluk ſtaat op zwakke voeten.*

Chancelier, iere (m. & f.) *Kancelier*; *kanceliers vrouw.*

Chancellerie, (f) *Kancelery, kancely.*

Chanceux, euſe (adj.) *Gelukkig, voorſpoedig*; me voilà bien chanceux, *het geluk diend my.*

Chancir, (v. n.) ſe chancir, (v. r.) *Verſchimmelen.*

Chanciſſure, (f) *Beſchimmeling, ſchimmel.*

Chancre, (m) *Kanker* (f), (*ineetend gezwel*).

Chancreux, euſe (adj.) *Kankeragtig.*

Chandeleur, (f) *Vrouwendag, Maria Lichtmis.*

Chandelier, (m) *Kaarſſen-maaker- verkooper.*

Chandelier, (m) *Kandelaar*; *blinde* (*in Veſtingb.*); *ſlut* (*Scheeps w.*)

Chandelle, (f) *Een kaers*; chandelle de veille, de glace, *nagt-kaers*; *ys-kegel*; le jeu ne vaut pas la chandelle, *het zop is de kool niet waard*, *of het is de koſten niet waard.*

Chanfrein, (m) *Een ſtukje zwart ſtof dat men op 't voorhoofd der rouwpaerden zet*; *kol of bles voor de kop*; *veder-boſch, kuif van een paerd*; *afronding* (*in Bouwk.*).

Chanfreiner, (v. a.) *Afronden, de ſcherpe hoeken afneemen* (*by Timm.*).

Change, (m) *De wiſſel*; *verandering, verruiling*; lettre de change, *wiſſelbrief*; prendre le change, *zig bedriegen, dwaalen.*

Changeant, te (adj.) *Veranderlyk, onbeſtendig, wuft.*

Changement, (m) *Verandering, verwisſeling* (f).

Changeotter, (v. a.) *Dikwils veranderen, tuiſchen* (*gem. w.*).

Changer, (v. a. & n.) *Veranderen, verwisſelen, tuiſchen*; changer de note, *van gedagten veranderen.*

Changeur, (m) *Wisſelaar.*

Chanoine, (m) *Kanonnik, Domheer.*

Chanoineſſe, (f) *Stift of geeſtelyke Dame.*

Chanoinie, (f) *Kanonnikſchap.*

Chanſon, (f) *Een lied, gezang, deuntje* (n); chanter toujours la même chanſon, *altyd van een en dezelfde zaak ſpreeken*; chanſons que tout cela, tout ce que vous me ditez ſont des chanſons, *dat zyn altemaal vertellingtjes.*

Chanſonner, (v. a.) *Liedjes maaken.*

Chanſonnier, iere (m. & f.) *Liedjes-digter*; *digtſter* (*gem. w.*).

Chant, (m) *Gezang* (n), *wyze* (f); *haanengekraai* (n).

Chanteau, (m) *Een homp* (m), *ſtuk brood* (n); *las aan een kleed* (f); *'t maanſtuk aan een vat-bodem* (n).

Chantepleure, (f) *Een gieter* (*in een tuin*): *wyn tregter*; *houten kraan* (m); *riool* (n) *of waterloop* (m).

Chanter, (v. a.) *Zingen*; *kraaijen*; chanter la palinodie, *de ſnot pſalm zingen, op zyn mond kloppen, dat is, zyne woorden in den nek haalen, herroepen*; lorsqu'une fois on eſt marié il faut chanter, (*ſpr. w.*) *als men eens getrouwd is moet men van toon veranderen, een ander leeven leiden*; chanter injures, pouilles ou goguettes à quelcun, *iemand wakker uitmaaken, de huid vol ſchelden*; je lui ai bien chanté ſa gamme, *ik heb hem ſchoon zyn les gegeeven* (*ſpr. w.*); faire chanter quelcun, *iemand tot reden brengen*; faire chanter un criminel, *een' misdadiger doen klappen*;

c'eſt

c'eſt bien chanté, *het is fraai gezegt*, (*boert. w.*)

Chanterelle, (f) *Een lok-vogel* (m); *quint, fynſte ſnaar van een ſpeeltuig* (f).

Chanteur, euſe (m. & f.) *Zinger, zanger; zangſter, zangeresje.*

Chantier, (m) *Houttuin* (m); *timmerwerf* (f); *ſtapel* (n); *bier-ſtelling; groote wagen-ſchuur*; mettre un vaiſſeau ſur le chantier, *een ſchip op ſtapel zetten.*

Chantignole, (f) *Klamp waar op de dwars-balken ruſten; zeker gebakken ſteen.*

Chantourné, (m) *Tapyt-cieraad aan 't hoofd van een ledikant* (n).

Chantourner, (v. a.) *Een ſtuk hout of lood uitſnyden.*

Chantre, (m. & f.) *Voorzanger; voorzangſter in een klooſter*; les chantres des bois, *nagtegalen* (f).

Chantrerie, (f) *Voorzangerſchap* (n).

Chanvre, (m) *Hennip, kennip* (f); chanvre mâle, *zadeling, zaaling*; chanvre femelle, *helling*; cuillir, rouir, briſer le chanvre, *den hennip plukken, rooten, braaken.*

Chanvrier, (m) *Hennip-hékelaar of verkooper.*

Chaos, (m) (*lees* Caos) *Mengelklomp* (m); *verwerring* (f); *mengelmoes* (n); debrouiller le chaos, *verwerrede dingen in orden brengen, ontwarren.*

Chape, (f) *Koor-kleed of hembd* (n); *tabbaard, rok der Geeſtelyken; beugel van een gesp* (m), *ſtulp van een diſtileer-kétel* (f) *of ſchotel*; diſputer la chape de l'évêque, (*ſpr. w.*) *om 's keizers baard, of over iets, dat ons niet aangaat, zintwiſten*; chercher chape chûte, (*ſpr. w.*) *zig door zyn gedrag in ongelegenheid brengen.*

Chapeau, (m) *Een hoed*; *'t kaplaken* (n) (*voordeel behalven de vragt van een Schipper*); parler chapeau bas, *bloots hoofds ſpreeken.*

Chapelain, (m) *Een kapellaan.*

Chapeler, (v. a.) Chapeler du pain, *brood raſpen, ontkorſten.*

Chapelet, (m) *Roozekrans, Paternoſter; ſtyg-beugel* (m); *koraalen-ſnoer* (f); *koraalen boven op brandewyn*; le chapelet ſe defile, (*ſpr. w.*) *het geſlacht verminderd of de vriendſchap breekt.*

Chapelier, iere (m. & f.) *Hoedemaaker; Hoedemaakſter.*

Chapelle, (f) *Kapelle* (f); *ovenverwulſzel* (n).

Chapellerie, (f) *Kapellaanſchap.*

Chapelure, (f) *Afſchrapzel van brood* (n).

Chaperon, (m) *Een kap* (f), *kapzel* (m), *kaproen* (f), (*eertyds gedraagen*); *monniks-kap* (f); *kuif van een vogel* (f); *kap van een muur* (f); *gepromoveerde Doctors hoed* (m), *Piſtool-holſter-kap* (f); *'t dwarshout van een kruk* (n).

Chaperonné, ée (adj.) *Gekapt*, (*in Wapenk.*)

Chaperonner, (v. a.) *Kappen.*

Chaperonnier, (m) *Een Valk die aan de kap gewend is.*

Chapier, (m) *Prieſter in een misgewaad.*

Chapin, (m) *Spaanſche kousſen en ſchoenen.*

Chapiteau, (m) *Het kapiteel eener zuil; dekſtuk, kap eener muur.*

Chapitre, (m) *Kapittel* (f), *afdeeling* (f), *hoofdſtuk* (n); tenir chapitre, *kapittel, verzameling houden*; la converſation tomba ſur le chapitre d'un tel, *het geſprek viel over zulk een*; paſſons ſur ce chapitre, *laat ons die zaak voorby gaan.*

Chapitrer, (v. a.) *Beſtraffen, doorhaalen, iemand de biegt leezen, kapittelen.*

Chapon, (m) *Kapoen, kapuin; zekere maat land om een adelyk landhuis; een groot ſtuk brood dat men in de kétel kookt.*

Chaponneau, (m) *Jonge kapuin.*

Chaponner, (v. a.) Chaponner un coq, *een' haan kapuinen.*

Chaponniere, (f) *Kapuinſchotel.*

Chaque, (pron.) *Ieder, yder*; chaque jour, *ieder dag*; chaque heure, *ieder uur.*

Char, (m) *Triumf-wagen der ouden.*

Charag, (m) *Zekere cyns die de Joden*

Joden en Christenen aan den grooten Turk betaalen moeten.

Charanson, (m) *Koren-worm.*

Charbon, (m) *Een kool; pest-buil* (f); caput mortuum, *of het laatste overschot van gestookte dingen.*

Charbonnée, (f) *Geroosterd vleesch,* karbonnade.

Charbonner, (v. a.) *Met een kool aftekenen; iemand zwart maaken, zyn goede naam bezwalken.*

Charbonnier, iere (m. & f.) *Koolman, kool-verkooper, kool-brander; kool-brandster.*

Charbonniere, (f) *Kool-brandery; kool-plaats.*

Charbouiller, (v. a.) *Verbranden, bederven, (word van koren gezegd).*

Charcuter, (v. a.) *Spek klein snyden om te kookèn.*

Charcutier, ere (m. & f.) *Spekverkooper; spek-slaager; spek-slaagster.*

Chardon, (m) *Een distel, steekel; distel-kaard (by Droogscheerders); pinnen op een hek, heining;* chardon benit, *gezegende distel,* kardebenedict *(kruid).*

Chardonner ou laner, (v. a.) *De wol ophaalen, rouwen.*

Chardonneret, (m) *Distel-vink, putter.*

Chardonnet, (m) *Kleine distel.*

Chardonniere, (f) *Een plaats vol distels.*

Charge, (f) *Een last, lading, vragt* (f); *opzigt; gevegt* (n); *bediening* (f); charge d'un mulet, *last van een muil-ezel;* charge d'un vaisseau, *lading van een schip;* avoir charge, *last, bevél hebben;* avoir une grande famille à sa charge, *een groot huisgezin op zynen hals hebben;* il n'est point en ma charge, *hy is niet onder myn opzigt, bewaaring;* entrer en charge, *in bediening treeden;* charge, *laading van een schietgeweer;* commencer la charge, *het gevegt beginnen;* revenir à la charge, *nog eenmaal op den vyand los gaan; item zyn aanzoek vernieuwen;* sonner, battre la charge, *tot 't gevegt of aanval blaazen, trommeen;* cela m'est à charge, *dat is my tot een last, dat verveeld my;* à la charge de, *onder beding, mits dat;* femme de charge, *huishoudster.*

Chargé, ée (adj.) (*Zie* Charger).

Chargement, (m) *Eene lading waaren* (f).

Chargeoir, (m) *Een laad-lépel.*

Charger, (v. a.) *Laaden, belaaden, belasten;* charger un navire, *een schip belaaden;* charger d'une commission, *met eene verrigting belasten;* charger une fusil, *een snaphaan laaden;* charger l'ennemi, *den vyand aangrypen;* charger d'un crime, *met eene misdaad belasten;* cet arbre a bien chargé, *die boom heeft wel gedraagen;* charger un compte, *een rekening belasten;* être chargé de dettes, *met schulden overladen zyn;* charger une couleur, *te dik, te donker verwen;* charger la marchandise de douane, *de koopmanschap met tol bezwaaren;* charger la quenouille, *den spinrokken aanleggen, klaar maaken;* chargé de lies, *met droessem bezet;* charger le balancier, *den onrust eener klok verzwaaren;* charger toutes les voiles, *alle zeilen aanslaan.*

Chargeur, (m) *Laader, bevragter.*

Chargeure, (f) *Dwarsstuk in een wapen.*

Chariage, (m) *Het ryden; voeren; voerloon* (n); *vragt* (f).

Charier, (v. a.) *Met een wagen of kar voeren, ryden;* la rivière charie, *de rivier is aan 't kruijen, aan 't gaan;* il faut charier droit, *men moet regt handelen.*

Chariot, (m) *Een wagen* (m); *sleede (by Lyndraaijers* (f).

Charitable, (adj.) *Liefdadig, mild, goed arms, meégaande, verdraagzaam.*

Charitablement, (adv.) *Liefderyk.*

Charitatif, (m) *Liefdegaaf, die een Bisschop by nood eens heffen kan* (f).

Charité, (f) *Weldadigheid, liefde jegens den noodlydenden; aalmoes;* charité bien ordonnée commence par soi même, *de liefde begind eerst van zig zelfs (spr. w.).*

La Charité, (f) *Aalmoesseniershuis* (n).

Charivari, (m) *Gerammel van potten en pannen*; *geraas*, *getier* (n), *oploop van volk* (m).

Charlatan, ane (m. & f.) *Kwakzalver*, *kwakzalfster*; *bedrieger*, *bedriegster*.

Charlataner, (v. a.) *Kwakzalven*, *zwetzen*, *bedriegen*.

Charlatanerie, (f) *Kwakzalvery*, *bedriegery*.

Charlatanesque, (adj.) *Kwakzalveragtig*.

Charmant, ante (adj.) *Betoverend*; *bekoorlyk*, *vermaakelyk*.

Charme, (m) *Jokboom* (m); *betovering*; *bekoorlykheid*, *bevalligheid* (f).

Charmer, (v. a.) *Betoveren*; *bekooren*, *aanlokken*, *inneemen*; charmer les douleurs, *pyn stillen*; le vin charme les chagrins, *de wyn verdryft het hartzeer*; charmer la bale, *de kogel bezweeren*.

Charmeur, (m) *Bekoorder*, *Hexenmeester*.

Charmeuse, (f) *Een hoeragtig vrouwmensch*.

Charmille, (f) *Jonge jokboom om heggen en laanen meê te maaken*.

Charmoye, (f) *Jokboomen hegge*.

Charnage, (m) *Vleesch tyd* (f).

Charnaigre, (m) *Zeker Jagthond die de konynen op dryft*.

Charnel, elle (adj.) *Vleeschelyk*.

Charnellement, (adv.) *Vleeschelyk*.

Charneux, euse (adj.) *Vleeschig*.

Charnier, (m) *Vleesch-kamer* (f); *kneekel huis*, *been-huis*; *item plaats daar het Avondmaal uitgedeeld word in de R. Kerk*.

Charniere, (f) *Scharnier van een doos enz.* (n) *aasplaats* (*by Valken.*) (f).

Charnu, ue (adj.) *Vleeschig*; *sappig*.

Charnure, (f) *Vleeschigheid* (f) *het vleesch* (n).

Charogne, (f) *Een kreng* (f), *stinkend aas* (n).

Charpente, (f) *Timmer-werk*; bois de charpente, *timmerhout* (n).

Charpenter, (v. a.) *Timmeren*, *timmer-werk maaken*; *iets onbehendig snyden*, *hakken*.

Charpenterie, (f) *Hout-werk van een huis*; *het timmeren* (n).

Charpentier, (m) *Een Timmerman*.

Charpie, (f) *Plukzel*, *wiek* (*voor wonden*); viande en charpie, *vleesch in vêzelen gekookt*.

Charrée, (f) *Loog-asch*.

Charretée, (f) *Eene kar vol*, *karren vragt*.

Charretier, (m) *Karreman*; il jure comme un charretier, *hy vloekt als een krygsheld*; il n'est si bon charretier qui ne verse, *daar is geen paerd of het struikeld wel eens*, (*spr. w.*)

Charrette, (f) *Eene karre*, *kar*.

Charriage. (*Zie* Chariage).

Charrier, (m) *Een loogdoek*, *die men over 't linnen spreid en waar op men de asch legt*.

Charroi, (m) *Wagen vragt* (f), *of loon* (n).

Charron, onne (m. & f.) *Wagenmaaker*; *maakster*.

Charronnage, (m) *Wagen-maakers-werk* (n).

Charruage, (m) *Opzigt over de gemeene wegen en uitgave deswegen*.

Charruë, (f) *Een ploeg*; mettre la charruë devant les bœufs, *het paerd achter de wagen spannen*, *dat is*, *eene zaak verkeerd doen*.

Charte partie, (f) *Contract van bevragting*, *vragt-brief*, certe partie.

Chartier. (*Zie* Charretier).

Chartil, (m) *Een wagen om koren meê in te ryden*.

Chartre, (f) *Teering*, *quynende ziekte*; tomber en chartre, *de teering bekomen*.

Chartre, (f) *Oirkonde*, *bewys van eenig voorrecht* (n).

Chartreuse, (f) *Een karthuizer klooster*.

Chartreux, euse (m. & f.) *Karthuizer Monnik-*, *Nonne*.

Chartrier, (m) *Plaats daar d'oirkonden eener abdye bewaard worden*; *item bewaarder daar van*.

Chartulaire, (m) (*lees* Kartulaire) *Een verzameling van oirkonden en bescheiden eener kerk*, *klooster*, *enz*.

Chas, (m) *Oog van een naald* (n); *styfzel in de kuip*; *pap gebruikt door de*

de Weevers (f); *vak tusschen twee balken* (n); *stierigheid eener koe* (f).

Chaseret, (m) *Een kaas-vorm* (f).

Chasnatarbassi, (m) *Opperschatmeester in 't* Serail.

Chassaky, (m. & f.) *Een van den grooten Heer zeer bemind Staatsdienaar, of Dame.*

Chasse, (f) *De jagt* (f), *jagtgezelschap* (n); aller à la chasse, *op de jagt gaan*; donner la chasse à quelcun, *iemand op de vlugt dryven*; à un vaisseau, *jagt maaken op een schip*; prendre chasse, *vlugten, wegloopen, afdeinzen*; chasse, *kaats* (*in 't kaats-spel*); *deurslag yzer* (n); *'t houtwerk aan een zaag*; *raam of lyst van een spiegel enz*; *reliquien kas*; *aanslag kam* (m) *van een weefgetouw*; *heft van een scheermes* (n).

Chasse bosse, (f) *Welgbree* (*een kruid*).

Chasse-coquin, (m) *Dienaar die de schavuiten weg jaagd.*

Chasse-cousin, (m) *Styve schermdegen*; *verdorvene wyn voor onaangename gasten.*

Chasse-ennui, (m) *Iets dat het verdriet verdryft.*

Chasselas, (m) *Pietercelie wyn.*

Chasse-marée, (m) *Visch-koper te Parys*; *zee-visch-korf.*

Chasse-mulet, (m) *Ezel-dryver by een moolen.*

Chasse-poignée, (m) *Een dryf-hout om het gevest van een dégen vast te maaken* (n).

Chasser, (v. a.) *Jaagen, weg jaagen, verjaagen, verdryven*; chasser un clou, *een spyker indryven*, chasser sur l'ancre, *op het anker dryven*; un bon chien chasse de race, *de boom valt niet ver van de stam*; *'t is een aartje na zyn vaartje* (*spr. w.*); la faim chasse le loup du bois, *honger is een scherp zwaard* (*spr. w.*); un clou chasse l'autre, *de zwakke moet den sterken wyken*; chasser sur un vaisseau, *op een schip jagt maaken.*

Chasseur, euse (m. & f.) *Jaager, Jaagers-vrouw.*

Chassie, (f) *Dragt der oogen.*

Chassieux, euse (adj.) *Leepoogig.*

Chassis, (m) *Een raam, lyst waar meê men iets omvat of insluit, vengster-raam of* sassinet; *borduur-, drukkers-, schildery-raam*; *voet van een tafel*; fenêtre à chassis, *een schuifraam.*

Chassoir, (m) *Kuipers dryf-hout.*

Chaste, (adj.) *Kuisch, eerbaar.*

Chastement, (adv.) *Kuischelyk.*

Chasteté, (f) *Kuischheid.*

Chasuble, (f) *Kazuiffel* (*zeker misgewaad of rok zonder mouwen*).

Chasublier, (m) *Maaker daar van.*

Chat, Chatte, (m. & f.) *Een kater*; *kat*; jetter le chat aux jambes à quelcun, (*spr.*) *iemand de schuld geeven*; à bon chat bon rat, (*spr. w.*) *zy zyn goed by een*; acheter, vendre le chat en poche, *een kat in de zak koopen, verkoopen* (*dat is zonder het te zien*); éveiller le chat qui dort, ou reveiller une querelle assoupie, *een oude wond openen, of oude koeijen uit de sloot haalen* (*spr. w.*); appeller un chat, un chat & rolet un fripon, *een ding by zyn, rechten naam noemen*; chat échaudé craint l'eau-froide, *een gebrande kat vreest het koude water, of daar een ezel zich eens aan stoot wagt by zig voor de tweede reis.*

Châtaigne, (f) *Kastanje.*

Châtaigné, ée (adj.) *Kastanje kleur.*

Châtaigneraie, (f) *Kastanien-bosch.*

Châtaignier, (m) *Kastanien-boom.*

Châtain, (adj.) *Kastanien bruin.*

Château, (m) *Een kasteel, slot* (n); *kampanje, schans, plegt van een schip* (f); bâtir des châteaux en espagne, *kasteelen in de lucht bouwen.* (*spr.*)

Châtelain, (m) *Ambagts-heer, borgt-voogd*, kastelein.

Châtelet, (m) *Een slotje*; *gevangenhuis te Parys* (n).

Chatellenie, (f) *Kasteleny.*

Chatepeleuse, (f) *Kalander, koren-worm.*

Châter, (*Zie* Chatter).

Chat-huant, (m) *Nagt-uil.*

Châtiable, (adj.) *Strafwaerdig.*

Châtier, (v. a.) *Kastyden, tugtigen, straffen*; châtier un enfant, *een*

een kind straffen; châtier un ouvrage; *een werk beschaaven.*

Châtiment, (m) *Kastyding*, *tugt* (f).

Chaton, (m) *Kas van een ring daar de steen in staat*; *groene schil van een hazel-noot* (f).

Chatouillement, (m) *Kitteling* (f).

Chatouiller, (v. a.) *Kittelen*, *ketelen*; chatouiller l'oreille, *het oor streelen.*

Chatouilleux, euse (adj.) *Kittelagtig*; *ligt gestoord*, *korselig.*

Châtré, ée (adj.) *Gelubd*; un châtré, *een gelubde.*

Châtrer, (v. a.) *Lubben*, *snyden*; châtrer les ruches, *honing uit een bye-korf neemen*; châtrer un livre, un fagot, *uit een boek*, *van een takkebos iets neemen.*

Chatreur, (m) *Een lubber*, *snyder.*

Chatte. (*Zie* Chat).

Chatte, (f) *Een kat* (*zeker schip met* 2 *masten*).

Chattée, (f) *Een worp jonge katten* (n).

Chattemite, (f) *Eene schynheilige*, *huichelaarster.*

Chatter, (v. n.) *Jonge katten werpen.*

Chattiere, (f) *Een katte gat*, *hol* (n).

Chatton, (m) *Jong katje* (n).

Chaud, aude (adj. & f.) *Heet*, *warm*; *bitzig*; *ritzig*, *loopsch*; *haastig*; *ieverig*; il fait chaud, *'t is warm weêr*; eau chaude, *warm*, *heet water*; fièvre chaude, *heete koorts*; pleurer à chaudes larmes, *bittere traanen schreijen*; avoir les pieds chauds, *'er warmtjes inzitten*, *het wel hebben*; avoir la tête chaude, *zeer oploopend zyn*, *heet gebakerd* il faut battre le fer tandis qu'il est chaud, *men moet het yzer smeeden terwyl het heet is*, *dat is*, *de tyd waarneemen*; souffler le froid & le chaud, *in de eene hand water en in de andere hand vuur draagen*; *uit twee monden spreeken* (*spr. w.*); tomber de fièvre en chaud mal, *van erger tot erger komen*; une chienne chaude, *een' ritzige*, *loopsche teef*; il y faisoit fort chaud, *het ging 'er heet toe*; à la chaude, (adv.) *in der yl*; avoir chaud, *warm zyn*; être chaud, *geil zyn*; il vous la donne toute chaude, *hy speld u de leugen heet en warm op de mouw*, (*spr. w.*)

Chaude, (f) Donner la chaude à la besogne, *het werk gloeijend maaken*, *gloeijen*; chaude suante, *vloeibaare gloeijing.*

Chaudeau, (m) *Kandeel* (m), *wyn soppe* (f).

Chaude-chasse, (f) *Vervolging van een gevangenen.*

Chaudement, (adv.) *Warmtjes*; *bitzig*; *haastig*; *onbezonnen.*

Chaude-pisse, (f) *De koude pis* (f); *een druiperd* (m).

Chauderet, (m) *Werktuig waar in het metaal dun geslaagen word.*

Chauderon, (m) *Ketel*; *pomp-kap.*

Chauderonnée, (f) *Een ketel vol.*

Chauderonnerie, (f) *Koper-werk* (n); *koper-handel* (m).

Chauderonnier, (m) *Koperslager.*

Chaudier, (v. n.) *Loopsch gyn.*

Chaudiere, (f) *Groote kopere ketel*, *brouw-ketel* (m).

Chaudron. (*Zie* Chauderon).

Chauffage, (m) *Brand*, *brand-hout enz. alles waar by men zig warmd.*

Chauffe, (f) *Kool-pan of schoorsteen in een smelt-oven.*

Chauffe-chemise, (m) *Een vuurkorf.*

Chauffe-cire, (m) *Bediende eener kantzelary die de brieven verzégeld.*

Chauffe-lit, (m) *Bed-pan* (f). (*Zie* Moine ou Bassinoire).

Chauffe-pied, (m) *Een' stoof* (f).

Chauffer, (v. a. & n.) *Warmen*; se chauffer, *zich warmen*; je sai de quel bois il se chauffe, *ik weet zyn bestaan*, *ik ken hem.*

Chaufferette, (f) *Stoofje*, *vuurpannetje* (n).

Chauffeur, (m) *Blaasbalg-trekker*, *blaazer.*

Chauffoir, (m) *Plaats daar men zich warmd*; *warme doek.*

Chauffure, (f) *Hamerslag*, *afval van yzer enz.* (n).

Chaufour, (m) *Kalk-oven.*

Chaufourner, (v. n.) *Kalk branden.*

Chaufournier, (m) *Kalkbrander.*

Chaume, (m) *Koorn-ſtoppel* (f); *dek-ſtroo* (n).

Chaumer, (v. a.) *De ſtoppels uitrukken.*

Chaumiere, (f) *Een ſtrooye hut, boeren ſtulp.*

Chaumine, (f) *Klein hutje* (n).

Chauſſage, (m) *Schoenen en kouſſen.*

Chauſſant, ante (adj.) Bas chauſſants, *kouſſen die ligt aan te trekken zyn*; humeur chauſſante, *een ſchikkelyk gemoed*, humeur.

Chauſſe, (f) *Kous*; chauſſes, (pl.) ou haut de chauſſes, culotte, *een broek*; chauſſe d'hipocras, *een zygdoek*; quitter les chauſſes, (*ſpr. w.*) *mondig worden, de kinder ſchoenen uittrekken*; tirer ſes chauſſes, *het hazen-pad kiezen*, (*ſpr. w.*)

Chauſſée, (f) *Dyk, dam* (m), *kaai* (f); à rez de chauſſée, *gelyk met de grond.*

Chauſſe-pied, (m) *Een aantrekker*; une charge eſt un chauſſe-pied de mariage, (*ſpr. w.*) *een ampt is een middel om te konnen trouwen.*

Chauſſes, (v. a.) *Schoeien, ſchoenen of kouſſen aantrekken*; ce cordonnier chauſſe bien, *die ſchoenmaaker maakt goede ſchoenen*; chauſſer un arbre, *de voet van een boom dekken*; chauſſez vos lunettes, *zet uw bril op*; ce ſoulier chauſſe bien, *die ſchoen paſt wel*; il chauſſe à tant de points, *zyne ſchoenen zyn van zoo veel ſteek*; ils ſe chauſſent au même point, (*ſpr. w.*) *zy zyn van eenerly aart*; ſe chauſſer une opinion dans la tête, *eene meening eigenzinnig vaſt houden.*

Chauſſetier, (m) *Kouſſen-maaker-weever.*

Chauſſe-trape, (f) *Voet-angel.*

Chauſſette, (f) *Onder-kous.*

Chauſſon, (m) *Een zok*; *dansſchoen.*

Chauſſure, (f) *Schoeing* (f), *ſchoeiſel* (n), *al wat men aan de voeten trekt*; trouver chauſſure à ſon pied, *zyn regte man of maat vinden*, (*ſpr. w.*)

Chauve, (adj.) *Kaal.*

Chauve-ſouris, (f) *Vlêdermuis, vleermuis.*

Chauveté, (f) *Kaalheid.*

Chauvir, (v. a.) Chauvir les oreilles, *de ooren opſteeken.*

Chaux, (f) *Kalk*; de la chaux vive, éteinte ou fuſée, *ongeleſchte, geleſchte kalk*; de la chaux d'étain, *tin-aſch*; bâtir à chaux & à ciment, *met kalk en tras bouwen*; tenir à chaux & à ciment, *wel vaſt kleeven, of, een zaak die bondig aangelegt is.*

Chasnadar-Baſchi, (m) *Opperſchatmeeſter in 't Serail.*

Cheaus, (m) *Jonge Wolf, Vos enz.* (*Jagers w.*)

Chécagne, (m) *Onder-ſchatmeeſter in 't Serail.*

Chécaya, (m) *Officier der Janitzaaren naaſt den Overſten.*

Chef, (m) *Hoofd*; *Léger-hoofd*; *de voornaamſte van iets*; chef d'eſcadre, *ſchout by nagt*; chef de file, *vleugel-man* (*by Sold.*); chef de famille, *huis-vader*; les chefs d'un plaidoyer, *de hoofdſtukken van een pleidooi*; agir de ſon chef, *van zig zelfs, na zyn eigen zin iets doen*; chef, *'t voorſte end of ſtaal-ſtuk van ſtoffen.*

Chef-d'œuvre, (m) *Meeſter-ſtuk, proef-ſtuk, konſtig werk.*

Chef-lieu, (m) *Hoofd-plaats.*

Chégros, (m) *Pekdraad.*

Chelezzi, (m) *Opper-huishouder des Sultans.*

Chelidoine, (f) *Stinkende gouw, ſchel-wortel* (*geneeskruid*).

Chelonité, (f) *Zwaluwen-ſteen* (m).

Chemage, (m) *Weg-geld* (n).

Chêmer, (v. n.) (*gem. w.*) *Geſtaadig ſchreenwen, huilen als kinderen.*

Chemin, (m) *Een weg*; chemin battu, frayé, *gebaande, betreeden weg*; grand chemin, *de land-ſtraat*; rebrouſſer chemin, *te rug keeren*; chemin detourné, *een afweg*; chemin de traverſe, *dwarsweg*; chemin fourchu, *kruisweg*; chemin de velours, *zagte, gelyke weg*; une heure de chemin, *een uur gaans*; une journée de chemin, *een dag reizens*; chemin, *kelder-leer*; aller ſon grand chemin, *opregt, voor de*

de vuist handelen; chemin faisant, en chemin faisant, *in 't voorby gaan*; chemin couvert, *een bedekte weg (in Vestingb.)*; chemin de l'écôle, *een lange, langzaame weg.*

Cheminée, (f) *Schoorsteen, schouw.*

Cheminer, (v. a.) *Wandelen, gaan*; cheminer droit, *opregtelyk handelen.*

Chemise, (f) *Een hembd* (n).

Chemisette, (f) *Een hembd-rok* (m).

Chenaie, (f) *Een eiken-bosch* (n).

Chenal, (m) *Het bed, guil van eenig vaar-water.*

Chenaler, (v. n.) *Door een guil vaaren.*

Chêne, (m) *Een eiken-boom, een eik.*

Chêneau, (m) *Jonge eiken-boom; hang goot.*

Chenet, (m) *Brand-yzer* (n).

Chêne-verd, (m) *Steen-eik.*

Cheneviere, (f) *Kennip-akker* (m).

Chenevis, (m) *Kennip-zaad* (n).

Chenevotte, (f) *Kennip stok, scheeve* (m).

Chenil, (m) *Een honde-kot* (n).

Chenille, (f) *Een rups; item een soort van passement.*

Chenu, ue (adj.) (*oud w.*) *Grys van ouderdom*; les cimes chenues des montagnes, *de met sneeuw bedekte kruinen der bergen.*

Cheoir. (*Zie* Choir).

Chepteil, (m) *Vee-pagt om de helft der baat.*

Chepu, (m) *Stelling om hout op te stapelen.*

Cher, ere (adj.) *Duur, kostbaar; dierbaar, waard, lief*; mon cher, ma chere, *myn liefste*; cher, (adv.) cela est cher, *dat is duur.*

Cherche ou cerce, (f) *Een bogen, (in Bouwk.)*

Chercher, (v. a.) *Zoeken, tragten, opzoeken*; aller chercher, *gaan haalen*; chercher midi à quatorze heures, (*spr. w.*) *zwarigheid maaken daar geene is.*

Chercheur, euse (m. & f.) *Zoeker, zoekster*; chercheur de franche lipées, *een schuimlooper.*

Chére, (f) *Gastery, goede cier*; faire bonne ou mauvaise chére, *eene goede of eene slegte maaltyd doen, wel of slegt onthaalen.*

Chérement, (adv.) *Duur; lief, téderlyk, hartelyk.*

Chérir, (v. a.) *Liefhebben, beminnen.*

Cherlesquier, (m) *Turksch Generaal-Lieutenant.*

Cherté, (f) *Duurte, schaarsheid, gebrek.*

Chêrubin, (m) *Cherubin (zeker engel).*

Chervi, (m) *Zuiker-wortel* (f).

Chesneghir-Baschi, (m) *Des Sultans Opper-voorsnyder.*

Chétif, ive (adj.) *Elendig, gering, veragt.*

Chétivement, (adv.) *Armhartiglyk.*

Chétron, (m) *Laadje in een kist* (n).

Cheval, (m) *Een paerd* (n); chevaux, *paerden; ruitery* (f); cheval fier, ardent, plein de feu, souple, leger à la main, obéïssant, fidele, *een moedig, bitzig, vuurig, gedwee, ligt op de hand, gehoorzaam, getrouw paerd*; cheval vicieux, ombrageux, fort en bouche, pesant à la main, poussif, *een paerd dat quaad, schigtig, hard in den bek, zwaar op de hand, dampig is*; cheval de carosse, de main, de bât, de louage, *een koets, hand, last, huur-paerd*; cheval de pas, *een pas-ganger*, cheval hongre, *een ruin*; cheval entier, *een hengst*; monter à cheval, *te paerd stygen, ryden*; être bien à cheval, *wel te paerd zitten*; aller à cheval, *te paerd reizen*, commencer, travailler, achever un cheval, *beginnen een paerd te beryden, te temmen, af te rigten*; cheval marin, *een zee-paerd*; tirer à quatre chevaux, *met vier paerden van een trekken, vierendeelen*; c'est un cheval, gros cheval, cheval de carosse, *hy is een grove vlégel*; monter sur ses grands chevaux, *toornig worden, opvliegen, op zyn paerdje zyn (spr. w.)*; il est mal à cheval, *het is slegt met hem gesteld*; à cheval donné on ne regarde point la bouche, *een gegeeven paerd kykt men*

men niet in de mond; changer fon cheval borgne contre une aveugle, *eene flegte ruiling doen*; l'œil du maître engraife le cheval, *het oog van den meester maakt de paerden vet of, wat men zelfs kan doen gaat best*, il fait bon tenir fon cheval par la bride, *men moet zig niet nitkleeden voor men na bed gaat, dat is, van zyn goed niet fcheiden voor men dood is*; on lui fera voir que fon cheval n'eft qu'une bête, (*fpr. w.*) *men zal hem doen zien dat hy niet wel handelt*; brider fon cheval par la queue, (*fpr. w.*) *een ding verkeerd beginnen*; les chevaux courent les bénéfices & les ânes les attrapent, *de wyze zoeken de ampten en de zotten krygen ze*; il eft bon cheval de trompette, *hy laat zig niet ligt fchrikken*; parler à cheval, *trotzelyk fpreeken*; cheval ailé, *een gevleugeld paerd (by Poëten)*; cheval de bois, *houten paerd, Soldaaten ezel*; cheval de frize, *vriefche ruiter (in Veftingb.)*; cheval fondu, *bok ftaa vaft (kinder-fpel)*; cheval gai, effraié ou cabré, animé, armé, bardé, caparaffonné, houffé, *een paerd dat zonder bit is, op zyn agterfte pooten ftaat, het eene oog van een andere kleur heeft, de voet van een andere kleur heeft, gebarnaft, gedekt, met een fchabrak voorzien is*; (*in Wapenk.*) fer à cheval, *een hoefyzer*; un petit cheval échapé, un petit libertin, *een wild knaapje*; il fait de cette chofe toujours fon cheval de bataille, *hy maakt van die zaak altoos zyn fterkfte bewys.*

Chevaîement, (m) *Een ftut om iets op te leggen (in Bouwk.).*

Chevaler, (v. a.) *Onderfchraagen (in Bouwk.)*; *heen en weer jagen*; *iemand geen ruft laaten om iets te bekomen*; *hout op een zaag-blok leggen.*

Chevalerie, (f) *Ridder-orden.*

Chevalet, (m) *Een Schilders ézel* (m); *een fchraag, een ftut* (n); *kam van een fpeeltuig met fnaaren* (f); *galg van een druk-pers*; *raam daar de misdadigers op gerekt worden* (f).

Chevalier, (m) *Een Ridder*; *paerd (in 't Schaak-fp.)*; chevalier de la coupe, *liefhebber van de flefch*; chevalier de l'induftrie, *een fpits-boef.*

Chevaliere, (f) *Ridders-vrouw*; *ook eene die de Ridder-orden heeft.*

Chevalin, ine (adj.) Bête chevaline, *een merrie paerd.*

Chevalis, (m) *Het diepfte van een rivier dat men by laag water in agt moet neemen.*

Chevance, (f) (*oud w.*) *Goed, goederen of bezit van iemand.*

Chevauchable, (adj.) Chemin, cheval chevauchable, *een rybaare weg-paerd.*

Chevauchée, (f) *'t Schouwen van wegen.*

Chevaucher, (v. a.) *Ryden (oud w. in deezen zin)*; *het eene ftuk over het andere leggen, als planken, leijen enz.*

à Chevauchons, (adv.) *Schreijelings.*

Chevaux legers, (m. pl.) *Ligte Ruiters.*

Chevêche, (f) *Een nagt-raven.*

Chevecier, (m) *Een Sacrifty-dienaar.*

Chevelu, ue (adj.) *Langhairig, een die lang hair heeft.*

Chevelure, (f) *Het hair des hoofds* (n); chevelure de comète, *de ftaart van een komeet*; chevelure de racines, *uitfchietzels, vezelen van wortelen*; chevelure, (*by Dichters*) *het loof, alle de bladen van een boom.*

Chever, (v. a.) *Een edele fteen van onder uithollen, (Juweliers w.)*

Chevet, (m) *'t Hoofden-end van 't bed*; *hoofd-kuffen* (n), *hoofd-peuluwe* (traverfin), *al het geene waar op het hoofd ruft*; *groote blok die onder 't gefchut gelegt word om het wel te ftellen*; *voering om de beetingen van een fchip*; droit de chevet, *eeren-maal van een nieuwgetrouwde Amptenaar aan zyn* confraters; épée de chevet, *iets dat men altoos by zig heeft.*

Cheveteau, (m) *Kam-rad eener moolen* (n).

Cqevêtre, (m) *Een halfter* (licou).

Cheveu, (m) *Een hair*; cheveux, *hoofd-hair* (n); cheveux blancs, *grys hair*; fe prendre aux cheveux, *malkander*

kander by 't hair vatten; prendre l'occaſion aux cheveux, *de gelegentheid waarneemen*; tirer par les cheveux, *met het hair 'er by ſleepen* (*ſpr. w.*); il ne tint qu'à un cheveu, *het ſcheeld maar een hair's breedte*; cheveux des plantes, *vezelen der planten*; couper un cheveu en quatre, (*ſpr. w.*) *hair klooven, muggeziſten.*

Cheville, (f) *Yzere of houte pin, yzere bout, ſpil, ſchoen-pin* (m); autant de trous que de chevilles, *zoo veel ſpykers, zoo veel gaaten* (*ſpr. w.*); cheville du pied, *enklauw.*

Cheviller, (v. a.) *Vaſt pinnen.*

Chevillette, (f) *Een pinnetje* (n).

Chevillots, (m. pl.) *Karveel-nagels, waar aan het ſcheeps-wand vaſt gemaakt word.*

Chevillure, (f) *Takken van een Herts-hoorn.* (*Zie* Andouillers).

Chevir, (v. n.) (*oud w.*) On ne ne peut pas chevir de lui, *men kan met hem niet te regt komen.*

Cheviſſement, (m) (*oud w.*) *Vergelyk, verdrag* (n).

Chevre, (f) *Een Geit*; *bok om iets mee op te winden*; prendre la chevre, *opvliegen als een boſchje met vlooijen, quaad worden*; ſauver la chevre & le choux, *twee ongelukken teſſens afkeeren*, (*ſpr. w.*)

Chevreau, (m) *Jong Geitje* (n).

Chevre-feuille, (m) *Kamper-foelie* (f), *Geiten-blad* (n).

Chevre-pied, (m) *Een boks-voetige, een krom been.*

Chevreter, (v. n.) *Jonge Geitjes werpen.*

Chevrette, (f) *Eene Ree*; *garnaat, garnaal*; *Apotheckers ſtroop-pot met een tuit*; *brand-yzer.*

Chevreuil, (m) *Een Ree-bok.*

Chevrier, (m) *Een Geite-hoeder.*

Chevrillard, (m) *Kleine Ree-bok.*

Chevron, (m) *Een ſpar, rib, keper in een wapen* (f).

Chevroter, (v. a.) *Jonge Geitjes werpen*; *beeven in 't zingen.*

Chevrotin, (m) *Bereid Geiten- of Bokken-leer* (n).

Chevrotine, (f) *Hagel om Reebokken meê te ſchieten.*

Chez, (conj.) *By, tot*, chez moi, *by my, to mynent*, chez nous, *by ons, tot onzent, in onzen huize, in onzen lande*; avoir un chez ſoi, *een' eigene wooning hebben*; je viens de chez moi, *ik kom van myn huis*; un homme de chez vous, *een man van uw plaats, of volgens ſtyl der koopl. van* coſti, (*Ital. w.*)

Cheze, (f) *Twee dag ploegens land om een ſlot, den oudſten zoon toebehoorende.*

Chiaoux, (m) *Turkſche Deurwaarder, Hof-jonker.*

Chiaſſe, (f) *Metaal-ſchuim* (n); *Vliegen-drek* (f).

Chicambaut, (m) *Bot-loef diend aan kleine vaartuigen, als* (*Eperon*), *'t galjoen aan groote ſnheepen.*

Chicane, (f) *Woorden-ſtryd, hairklovery*; *item ſpitsvinnigheid, looze kunſtjes*; entendre bien la chicane dans les procès, *'t muggeziften, kunſtjes in rechtsgedingen wel verſtaan*; gens de chicane, *pleitbezorgers*, (Procureurs); uſer de la chicane, *uitvlugten maaken.*

Chicaner, (v. a.) *Hairkloven, muggenziften*; *uitvlugten maaken*; *kibbelen, 't regt verkeeren, iemand onnoodige moeilykheid aandoen*, vexeeren; chicaner le vent, *tegen den wind worſtelen* (*zeem. w.*) chicaner le terrain, *zyn plaats dapper verdeedigen*, chicaner ſa vie, *zig wel weeren.*

Chicanerie. (*Zie* Chicane).

Chicaneur, euſe (m. & f.) *Hairklover*; *muggezifter. Zie verder 't werkwoord.*

Chicanier, iere (adj.) *Twiſtzoekend enz.* (*gem. w.*)

Chiche, (adj.) *Karig, naauw, dean, gierig*; humeur chiche, *karig gemoed*; chiche en paroles, *ſpaarzaam in woorden*; des pois chiches, *ciſſers, ciſſer-erten, erweten.*

Chiche-face, (m) *Een knyzer, griens*; *gierigaard.*

Chichement, (adv.) *Kariglyk.*

Chicheté, (f) *Karigheid.*

Chicorée, (f) *Endivie.*

Chicot, (m) *Overgebleven ſtuk of ſtomp van een afgebroken tand, wortel of boom*; *ſcheutling van een tak.*

Chi-

Chicoter, (v. n.) *Om een beuzeling kyven, hair-reepen.*

Chicotin, (m) *Koloquint*; *item zeker bitter* ingredient *dat aan de tépels gesmeerd word om de kinderen te speenen.*

Chien, ienne (m. & f.) *Hond, reu*; *teef*; chien, *haan van een snaphaan*; *knipers hoeptang*; chien chercheur, *speur-hond*, chien courant, *een brak*; chien couchant, *patrys-hond*; chien de garde, *een wagt-hond*; meute de chiens, *een hoop jagt-honden*; chien de mer ou chien marin, *zee-hond, rob, haai*; nos chiens ne chassent pas bien ensemble, (*spr. w.*) *wy verstaan malkanper niet*; faire le chien couchant, (*spr. w.*) *nedrig zyn, vleijen*; les bons chiens chassent de race, (*spr' w.*) *de kinderen aarden na hunne ouders, of de boom valt niet ver van de stam*; battre le chien devant le lion, *eenen minderen in 't byzyn van eenen meerderen, gelyk schuldig, straffen*; chien qui aboye ne mort point, *blaffende honden byten niet* (*spr. w.*); pendant que le chien pisse le loup s'en va, *terwyl het schaapje blaet verliest het een hapje, dat is, uitstel baard nadeel*; qui veut noyer son chien, dit qu'il a la rage, *die een hond slaan wil, vind ras een knuppel, stok* (*spr. w.*); c'est le chien de grand collier, *hy voerd het hoogste woord* (*spr. w.*); qui aime bertrand, aime son chien, *die iemand bemind, bemind ook wat hem aangaat* (*spr. w.*); un chien regarde bien un Evêque, *een kat kykt wel een* Keyzer *aan* (*spr. w.*); il est fou comme un jeune chien, *dat is een malkus, malle gek van een jongen*; mener une vie de chien, *een beestagtig leeven leiden*; un chien de coquin, *een honds-vot, lompe vent*; chien dent, *honds-tand* (*een kruid*); chien, *de hond* (*een gesternte*); chienne chaude, *ritzige, loopsche teef*; chienne chaude, ou une charogne, chienne de voirie, *een vuile smots, teef, ondeugende feeks*; chienne de friponne, *booze bedriegster, feeks.*

Chienner, (v. n.) *Jonge honden werpen.*

Chier, (v. n.) (*onboflyk w.*) *Schyten*, (*beter* aller aux lieux) *op het huisje gaan*; chier de peur, *van vrees in zyn broek kakken*; chier sur quelcun, *in iemand schyten*; chier sur la besogne, *arbeid bederven.*

Chieur, euse (m. & f.) *Schyter, schytster.*

Chiffe, (f) Ce n'est que de la chiffe, *het zyn maar vodden, het deugd niet* (*van laaken of stoffen gezegd*).

Chiffon, (m) *Vodde, lap, oude lomp.*

Chiffon, onne (adj.) Branches chiffonnes, *wilde takken.*

Chiffonné, ée (adj.) *Gekreukd, gefrommeld.*

Chiffonner, (v. a.) *Kreuken, frommelen*; chiffonner quelcun d'une maniere brusque & étourdie, *iemand op eene onbeschofte wyze aantasten, verhavenen.*

Chiffonnier, iere (m. & f.) *Vodden-kraamer- raaper- raapster.*

Chiffre, (m) *Het cyffer, cyffergetal, verborgen schrift* (n); apprendre le chiffre, *de cyffer-konst leeren*; écrire des lettres en chiffre, *brieven in cyffer schryven*; chiffre, *naamtrek*; un zéro en chiffre, *een nul in cyffer, een mensch die noch goed noch quaad doen kan.*

Chiffrer, (v. a.) *Cyfferen.*

Chiffreur, (m) *Reken-meester, cyfferaar, een die in de cyffer-konst ervaren is.*

Chignon, (m) *De nek*; donner un coup de bâton sur le chignon du cou, *een stok-slag in de nek geeven.*

Chimagrée, (f) *Een zuur, morrig gezigt* (n).

Chimere, (f) *Herssen-schim, iedele inbeelding*; *vercierd gedrogt*, (*by Dichters*).

Chimérique, (adj.) *Vercierd, verdicht, iedel.*

Chimériquement, (adv.) *Ingebeelder wyze.*

Chimériser, (v. n.) *Zig met herssen-schimmen ophouden*; (*beter* se repaître de chimeres).

China-china, (f) *Kina-kina*, (*zekere bast tegen de koorts*).
Chinfreneau, (m) *Hardeslag of stoot in't aangezicht of op het hoofd.*
Chinquer, (v. n.) *Zuipen, zwelgen (gem. w.).*
Chiourme, (f) *Galei geboefte* (n); *roei-banken van een galei.*
Chipoter, (v. a.) (*gem. w.*) *Peuzelen, knabbelen; zeer naauw dingen; talmen; hairklooven.*
Chipotier, (m) *Peuzelaar, knibbelaar; krakeelder.*
Chippage, (m) *Bereiding van kleine vellen* (f).
Chipper, (v. a.) Chipper les peaux, *kleine vellen bereiden.*
Chique, (f) *Knikker* (m) *daar de kinderen mede speelen; klein koffy bakje, schoteltje.*
Chiquenaude, (f) *Een knip met de vinger* (m).
Chiquet, (m) *Klein gedeelte van het geheel* (n); il m'a payé chiquet à chiquet, *hy heeft my van beetje tot beetje betaald.*
Chiragre, (m) *Een jigtige aan handen en voeten; de jigt zelfs.*
Chirographaire, (m) Crediteur *die slegts een bloot handschrift heeft*, (*lees* Kirographaire).
Chiromancie, (f) *Handwaarzeggery*, (*lees* Ki).
Chiromancien, ienne (m. & f.) *Een hand-kyker, kykster*, (*lees* Ki).
Chiron, (m) *De Schutter*, (*een der* 12 *Hemels-tek.*).
Chirurgical, ale (adj.) Operations chirurgicales, *wondheelers werkingen.*
Chirurgie, (f) *De Heel-konst.*
Chirurgien, (m) *Een Wond-heeler, heel-meester.*
Chirurgique, (adj.) *Het geen de Heel-kunde aangaat.*
Chiure, (f) *Vliegen-drek; vlooischeet* (m).
Chloris, (f) *Bloem-godinne.*
Choc, (m) *Stoot, hort*; il le renversa d'un choc, *hy wierp hem met eenen stoot onder de voet*; soutenir le premier choc, *de eerste aanval weêrstaan.*
Chocaillon, (f) *Eene dronke todde.*
Chocolat, (m) *Chocolaat* (f).
Chocolatier, (m) *Een Chocolaatmaaker, verkooper, schenker.*
Chocolatiere, (f) *Een Chocolaat kan; chocolaat-verkoopster.*
Chœur, (m) *Het choor, koor* (n), *plaats daar de zangers in de R. kerk zitten* (f), (*lees* cœur).
Choir, (v. n.) *Vallen, neêrstorten.*
Choisir, (v. a.) *Kiezen, verkiezen, uitkiezen, uitleezen.*
Choix, (m) Keuze, *keur, verkiezing* (f).
Chommable, (adj.) Jours chommables, *vier-dagen, feest-dagen.*
Chommage, (m) *Viering* (f), *heiligen-dag, maandag* (*by werklieden*).
Chommer, (v. a.) *Een feest-dag vieren; ledig zitten; maandag houden* (*by ambachts-l.*).
Chopine, (f) *Een mutsje, half pintje* (n); boire chopine, *braaf drinken.*
Chopiner, (v. n.) *Lustig zuipen.*
Chopinette, (f) *Drink-schaal* (f); *Pomp-emmertje* (n).
Choppement, (m) *Aanstootinge* (f) (*zelden gebr.*)
Chopper, (v. n.) *Ergens tegenstooten*, (*zelden gebr.*).
Choquant, ante (adj.) *Aanstootelyk, beledigend, bitzig.*
Choqué, ée (adj.) *Gestooten, enz.*
Choquer, (v. a.) *Stooten, beledigen, ergeren, aangrypen*; choquer les verres, *met de glazen klinken*; sans choquer quelcun, *zonder iemand te beledigen*; cela choque la bienséance, *dat stryd tegen de betamelykheid*; cela choque la vue & l'oreille, *dat quetst het oog en het oor.*
Choraux, (m. pl.) *Choor- of koor-kinderen*, (*de* 1*ste syllabe word* ko *uitgesproken*).
Chorégraphie, (f) *Konst om den dans af te meeten.*
Chorévêque, (m) *Een Vicarius; Opper-veld-Priester*, (*lees* Ko).
Choriste, (m) Koor-*zanger*, (*lees* Ko).
Chorographie, (f) *Land-beschryving*, (*lees* Ko).

Chorographique, (adj.) *Dat de Land-beſchryving aangaat*, (*lees* Ko).

Chorus, (m) Faire chorus, *choor of koor houden, belder zingen*, (*lees* Ko).

Choſe, (f) *Een zaak, daad* (f), *ding* (n); quelque choſe, *iets*; quelque choſe de beau, *iets moois*; *men zegd ook* choſe (*ding*), *wanneer men zig de naam van iets niet kan te binnen brengen*; j'ai parlé à choſe, *ik heb* dings *geſprooken.*

Chou, (m) *Kool* (f); jeune chou, *jonge kool, ſpruiten*; choux blancs, friſez, cabus rouges, de ſavoie, fleurs, verts, ſalés, *witte, krul, ſluit, roode, ſavoy, bloem, boere-kool zuur-kool*; chou pour chou, *lood om oud-yzer*; je n'en donnerai pas un tronc de chou, *ik zou 'er geen pyp tabak voor geeven*; il en fera ſes choux gras, *hy zal 'er vet van ſoppen, zyn fortuin by maaken*; pour revenir à nos choux, *om weder tot onze zaak te komen* (*ſpr. w.*).

Choucas, (m) *Tamme kraai.*

Chouette, (f) *Steen-uil, kerk-uil* (m).

Chou-fleur, (m) *Bloem-kool*, (*zie* chou).

Chouquet, (m) *Ezels-hoofd* (n), *ſcheeps-blok* (*zee w.*).

Chouſſet, (m) *Zekere drank die de Turken maaken.*

Choyer, (v. a.) *Iemand zeer ontzien, myden, of groot ontzag voor iemand hebben*; ſe choyer, *zig wachten, hoeden, in acht neemen.*

NB. *Van de woorden die met* Chr. *beginnen word de letter* h *niet uitgeſprooken.*

Chrême, (m) *Heilige olie* (m); *het vormzel* (n) *in de R. kerk gebr.*).

Chrêmeau, (m) *Mutsje dat men de kinderen, na dat zy het vormzel ontfangen hebben, opzet* (n).

Chrétien, ne (m. & f.) *Een Christen, Chriſtinne.*

Chrétien, ne (adj.) *Chriſtelyk, Chriſtelyke*; parler chrétien, (*dat is* parler françois) *franſch ſpreeken.*

Chrétiennement, (adv.) *Chriſtelyk.*

Chrétienté, (f) *Chriſtenheid* (f), *Chriſtendom* (n).

Chriſmation, (f) *Toediening van 't vormzel* (*in de R. kerk*).

CHRIST, (m) CHRISTUS; *als 'er* JESUS *by ſtaat leeſt men* Kri, *en niet* Chriſt.

Chriſtianiſer, (v. a.) *Tot een christen maaken.*

Chriſtianisme, (m) *Het Chriſtendom* (n). *Chriſten Godtsdienſt.*

Chromatique, (adj.) Chant chromatique, *zang die uit veele halve noten beſtaat.*

Chronique, (f) *Tyds-beſchryving, kronyk* (f); *naſpraak, uitſtrooiſel*; chronique ſcandaleuſe, *quaad gerucht*; les livres des chroniques, *de boeken der chronyken.*

Chronique, (adj.) Maladie chronique, *langduurige ziekte.*

Chroniqueur, (m) *Jaar-boek-ſchryver.*

Chronographe, (m) *Tyd-rekenaar.*

Chronographie, (f) *Tyd-rekenkunde.*

Chronologie, (f) *Tyd-rekening.*

Chronologique, (adj.) *Het geen de tyd-rekening aangaat*; tables chronologiques, *tyd-reken-kundige tafelen.*

Chronologiſte, (m) *Tyd-reken-kundige.*

Chronologue, (m) *Tyd-beſchryver*, (*oud w.*)

Chronométre, (m) *Wiskunſtig werktuig om de tyd te meeten* (n).

Chryſocolle, (f) *Zeker edel geſteente* (n).

Chryſolite, (m) *Zekere goud-glanſige Jaspis-ſteen.*

Chryſopée, (f) *Konſt om goud te maaken.*

Chu, ue (adj.) *Gevallen.*

Chuchoter, (v. n.) *In 't oor luisteren, feeziken.*

Chuchoterie, (f) *Heimelyk geſprek* (n).

Chuchoteur, euſe (m. & f.) *Feeziker, heimelyke praater-, praatſter.*

Chut! (interj.) *Sus, ſtil, wees ſtil!*

Chûte (f) *Een val* (m); chûte d'Adam, *de val van Adam*; la chûte de l'Empire Romaine, *de ondergang des Roomſchen Ryks*; chûte d'une periode, *'t einde eener rede.*

Chyle. (m) *Gyl* (f), *maag-zap* (n), *dat het bloed veroorzaakt.*

Chylification, (f) *Gyl-verwekking.*

Chymie, (f) *De ſtook-kunde, ſtof-ſchei-kunde, ſchei-konſt.*

Chymique, (adj.) *'t Geen daar toe behoord.*

Chymiſte, (m) *Een ſtof-ſchei-kundige.*

Ci, (adv.) *Hier*; cet homme ci, *deeze man*; celui ci, ceux ci, celle ci, celles ci, *deeze*; ci-après, *hier na*; ci-contre, *hier tegen over*; ci-deſſus, *hier boven*; ci-deſſous, *hier onder*; ci-devant, *voor dezen*, *voormaals.*

Ciboire, (m) *Ouwel* - hoſtie *of* ciborie *kaſtje* (n)

Ciboule, (f) *Bieslook.*

Ciboulette, (f) *Jonge bieslook.*

Cicatrice, (f) *Een lid-teken* (n).

Cicatricule, (f) *Lid-teekentje* (n)

Cicatriſant, (adj.) *Met een lid-teeken heelende.*

Cicatriſatif, ive (adj.) *Dat met een lid-teeken heeld.*

Cicatriſer, (v. a.) *Eene wonde met een lid-teeken heelen*; ſe cicatriſer, (v. r.) *zyne kleêren ſcheuren* (*figuurl.*).

Cicero, (m) *Soort van Druk-letter tuſſchen klein Romein en Auguſtyn* (f).

Cicerole, (f) *Kleine erweet, ſisſer.*

Cicognat, (m) *Jong van een Ojevaar* (n), (Cicogneau *is meer in gebruik*).

Cicogne, (f) *Ojevaar* (m); contes de la cicogne, *oude wyfs vertellingen.*

Cidre, (m) *Appel-drank, cider.*

Ciel, (m) *Hemel, luchtſtreek*; le ciel eſt beau, ſerein, *de lucht is klaar, helder*; le ciel ſe hauſſe, *de lucht klaart op* (*zee w.*); ciel, *het bovenſte van een ſchildery* (*by Schild.*); ciel de lit, *gehemelte eener bed ſtede*; (*van deeze 2 woorden is het* plur. ciels *en niet* cieux); remuer ciel & terre contre quelcun, *alle krachten tegens iemand inſpannen.*

Cierge, (m) *Een was-kaers* (f).

Cierger, (m) *Was-licht-maaker of verkooper.*

Cigale, (f) *Een ſprinkhaan*; *ſtapel*; *een poſt* (*zeker rivier-viſch*) (m).

Cigne, (m) (*Zie* Cygne).

Cigogne, (f) *Een Ojevaar* (m), (*beter* Cicogne).

Cigue, (f) *Dolle kervel, ſcheerling* (*zeker vergiftige plant die Socrates gebruikte toen hy ſterven moeſt*).

Cil, (m) *Hair der oogleden.*

Ciliaire, (adj.) Ligament ciliaire, *de band der oogen die het kriſtallyne vogt bevat.*

Cilice, (m) *Een hairen-kleed* (n).

Cilindre, (m) (*Zie* Cylindre).

Cillement, (m) *Blikking der oogen* (f).

Ciller, (v. a. & n.) *Blikken met de oogen*; *graauwe oog-braauwen bekomen* (*van Paerden gezegd*).

Cimagrées ou Simagrées, (f. pl.) *Grillen, fratzen, mislyke gebaarden.*

Cimaiſe (f) (*Zie* Cymaiſe).

Cimarre, (f) *Een Samaar.*

Cimbale, (f) (*Zie* Cymbale).

Cime, (f) *De top, kruin* (m), *het toppunt* (n) *van een gebouw, berg enz.*

Ciment, (m) *Tarras, tras* (m); *ciment, cement van rood gebakken ſteen* (*by Goud ſmits gebr.*); la vertu eſt le vrai ciment de l'amitié, *de deugd is de waare band der vriendſchap*; une affaire faite à chaux & à ciment, *een zaak die bondig en vaſt is.*

Cimenter, (v. a.) *Met tarras beleggen, metzelen*; cimenter l'amitié, *de vriendſchap bondig, ſterk maaken.*

Cimentier, (m) *Tarras-verkooper.*

Cimeterre, (m) *Een ſlag-zwaard* (n), *Turkſche zabel* (m).

Cimetiere, (m) *Kerkhof* (n); *plaats daar veel-volk ſneuveld* (f).

Cimier, (m) *Bilſtuk van een Os, Hert, enz. helmſtuk boven aan een wapen* (n).

Cinabre, (m) *Vermillioen* (*verf*).

Cincenelle, (f) *Paardelyn voor ſchuiten.*

Cinefaction ou cineration, (f) *Tot aſchmaaking* (*in Chym.*).

Cinglage, (m) *Loop van een Schip in een etmaal of 24 uuren,*

 Cin-

Cingleau, (m) *Schiet-loot* (n), (*in Bouwk.*)

Cingler, (v. n.) *Zeilen*; *met volle zeilen vaaren*; *wakker opwaaijen*; *met een zweep of teen peitschen, slaan.*

Cinnamome, (m) *Kaneel-boom.*

Cinq, (adj.) *Vyf*; cinq fois, *vyf maal*; Louïs cinq, *Lodewyk de vyfde*; un cinq en chiffre, *een vyf in 't cyffer-getal.*

Cinquantaine, (f) *Een vyftig-tal* (n).

Cinquante, (adj.) *Vyftig.*

Cinquantenier, (m) *Bevelhebber over vyftig.*

Cinquantieme, (adj. & subst.) *De vyftigste*; *'t vyftigste deel.*

Cinquenelle, (f) *Touw dat by het geschut gebruikt word.*

Cinquieme, (adj. & subst.) *De vyfde*; *'t vyfde deel*; en cinquieme lieu, *ten vyfden.*

Cinquiémement, (adv.) *Ten vyfden.*

Cintrage, (m) *Touw om te binden, of te gorden* (n) (*zee w.*).

Cintre, (m) *Een boog* (m), *gewelf*, *houtwerk waar over een gewelf gemaakt word* (n).

Cintré, ée (adj.) *Met een gewelf gemaakt.*

Cintrer, (v. a.) *Overwelven, boogswyze maaken.*

Cion. (*Zie* Scion).

Cippe, (m) *Gedenk-zuil*, (f).

Cirage, (m) *Laarzen- of schoensmeer* (n).

Circoncire, (v. a.) *Besnyden.*

Circoncis, (adj.) *Besneeden*; les circoncis, *de besneedene*, (*Jood. of Mahom.*).

Circonciseur, (m) *Besnyder.*

Circoncision, (f) *Besnydenis, besnyding.*

Circonference, (f) *Omtrek, ronde omloop* (m).

Circonflexe, (adj.) Accent circonflexe (^), *omgeboogen geluidteeken.*

Circonlocution, (f) *Omspraak, wydluftigheid.*

Circonscription, (f) *Omschryving*; *bepaaling.*

Circonscrire, (v. a.) *Omschryven, omtrekken binnen zyne grenzen.*

Circonscrit, ite, (adj.) *Bepaald, in eene kring beslooten.*

Circonspect, ecte (adj.) *Omzigtig, wys.*

Circonspection, (f) *Voorzigtigheid*; agir avec circonspection, *met omzigtigheid te werk gaan.*

Circonstance, (f) *Omstandigheid* (f); *'t aankleeven* (n) *eener zaak.*

Circonstancier, (v. a.) *De omstandigheden van eene zaak verhaalen.*

Circonvallation, (f) *Omschansing.*

Circonvenir, (v. a.) *Bedriegen, misleiden, betrekken*, (*in Rechten*).

Circonvention, (f) *Bedrog* (n), *betrekking* (f).

Circonvoisin, ine (adj.) *Nabuurig, omleggend.*

Circonvolution, (f) *Omloop, omwenteling der Planeeten.*

Circuit, (f) *Omtrek*; circuit de paroles, *omweg van woorden.*

Circulaire, (adj.) Lettres circulaires, *rondlopende brieven.*

Circulairement, (adv.) *In 't ronde, rondlopend.*

Circulateur, (m) *Omzwerver, landloper.*

Circulation, (f) *Omloop*; rouleering (f).

Circulatoire, (adj.) Vaisseau circulatoire, *een vat dienende tot het dikwils overhaalen van eenig vogt*, (*in Chym.*).

Circuler, (v. n.) *Omloopen*; rouleeren.

Cire, (f) *Wasch of was*; *lak* (n).

Ciré, ée (adj.) De la toile cirée, *gewascht linnen.*

Cirer, (v. a.) *Met wasch bestryken.*

Cirier, (m) *Een wasch- of waschlicht maaker of verkooper.*

Ciroëne, (m) *Een pleister die men op eene kneuzing legt.*

Ciron, (m) *Een ziertje, een klein wormtje tusschen vel en vleesch komende* (n).

Cirque, (m) *Renperk der oude Romeinen* (n).

Cirure, (f) *Wasch-smeersel* (n).

Cisaillement, (m) *Het snyden*, graveeren (n).

Cifailler, (v. a.) *Met een groote fchaar fnyden, doorknippen.*
Cifailles, (f. pl.) *Groote fchaar om blik enz. meê te fnyden; item afval, affnydzel.*
Cifeau, (m) *Een beitel* (m), graveer-*yzer* (n).
Cifeaux, (m. pl.) *Een fchaar* (f).
Cifeler, (v. a.) *Uitfleeken met een beitel*, graveeren.
Cifelet, (m) *Beiteltje* (n).
Cifeleur, (m) Graveerder, *uitfnyder.*
Cifelure, (f) *Snywerk* (n), graveering (f).
Cifoir, (m) *Goudfmits fchaar* (f).
Ciffoïde, (f) *Kromme linie*, (*in Meetk.*)
Citadelle, (f) *Kafteel* (n), *Vesting* (f).
Citadin, ine (m. & f.) *Burger, burgereffe, voornamentlyk in Ital. fteeden.*
Citation, (f) *Dagvaarding; aanhaaling van eenig text enz.*
Cité, (f) La fainte cité, *de heilige ftadt.*
Citer, (v. a.) *Dagvaarden voor 't gericht* (affigner); *eenig fchryver aanhaalen* (alléguer).
Citérieur, eure (adj.) *Aan deeze zyde leggende.*
Citerne, (f) *Een regen-bak, regenput* (m).
Citerneau, (m) *Kleine water-bak.*
Citoyen, enne (m. & f.) *Stedeling, Burger; Burgereffe.*
Citrin, ine (adj.) *Citroen-kleurig.*
Citron, (m) *Een citroen* (f).
Citronnat, (m) *Citroen fnippers.*
Citronné, ée (adj.) *Met citroenen toegemaakt.*
Citronnelle, (f) *Citroen*-liqueur.
Citronnier, (m) *Citroen-boom.*
Citrouille, (f) *Een pompoen.*
Civadiere, (f) *De blinde, zeil van de boegfpriet.*
Cive, (f) *Bies-look.*
Civé. (m) *Een Hazen* Ragout.
Civette, (f) *Civet-kat; muskus; bies-look tot falaad.*
Civiere, (f) *Burrie, draagbaar.*
Civil, ile (adj.) *Burgerlyk; beleefd;* droit civil, *burger-recht.*
Civilement, (adv.) *Burgerlyk; beleefdelyk.*
Civilifé, ée (adj.) *Befchaafd, befcheiden.*
Civilifer, (v. a.) *Beleefd maaken, befchaaven; eene ftrafwaardige zaak in eene burgerlyke veranderen,* (*in Rechten*).
Civilité, (f) *Beleefdheid, welgemanierdheid;* civilitez, (f. pl.) *pligtpleegingen;* faites lui mes civilitez, *doed hem myne gebiedenis;* recevoir quelcun avec beaucoup de civilité, *iemand zeer minzaam ontfangen.*
Civique, (adj.) Couronne civique, *krans van eike loof, (eertyds door de Romeinen gefchonken aan een burger die een medeburger zyn leeven gered had).*
Clabaud, (m) *Brak met lange hangende ooren, of Jagt-hond, die geftadig en te vergeeffch op het fpoor jouwd of baft; item een lob-oor, lompe vleegel;* votre chapeau fait le clabaud, *uw' hoed hangt met den rand neêr.*
Clabaudage, (m) *Gefchreeuw, gejouw van veele honden* (n).
Clabauder, (v. n.) *Blaffen, janken; item tieren, fchreeuwen, geraas maaken; iemands eere verkleinen.*
Clabauderie, (f) *Gefchreeuw, gejouw, getier, geblaf* (n).
Clabaudeur, eufe (m. & f.) *Laftige fchreeuwer, fchreeuwfter.*
Claie, (f) *Eene teene horde om vrugten op te droogen;* trainer fur la claie, *op de horde fleepen;* claies, (pl.) *horden tot een fchaaps-kooi in 't veld.*
Clair, aire (adj.) *Klaar, helder; duidelyk;* une chambre claire, *een verlichte kamer;* vuë claire, *een klaar gezigt;* ce bouillon eft trop clair, *dat nat is te dun;* deniers clairs, *gereede penningen;* étoffe claire, *dunne, yle ftoffe;* cheveux clairs, *dun hair;* cela eft clair, *dat is middagklaar;* il eft clair que &c. *het blykt dat enz.*
Clair, (m) *Schyn* (f), *licht* (n); clair de lune, *de maane-fchyn;* il fait déja clair, *het is al dag;* clair obfcur, *het dagen en fchaduwen eener fchildery.*

Clair, (adv.) *Klaarlyk*; *duidelyk*; chanter clair, *helder zingen*; voir clair, *scherp zien*; *een scherp verstand hebben*; tirer à clair, *overtappen*, *klaaren*.

Clairement, (adv.) *Klaarlyk*, *duidelyk*.

Claire-soudure, (f) *Soldeer-tin* (n).

Clairet, ette (adj.) *Ligt- of bleek-rood*; vin clairet, *bleeke roode wyn*.

Clairette, (f) *Kerssen-brandewyn* (m).

Clairettes, (f. pl.) *Nonnen dus genaamd*.

Claire-voie, (f) *Al te groote ruimte tusschen balken, boomen of tuinbedden*; porte à claire voie, *tralie deur*.

Clairiere, (f) *Onbeplante of dunne plaats in een bosch*.

Clairon, (m) *Klaroen* (*speel-tuig*); Kornet-*register op een orgel* (n).

Clair-semé, ée (adj.) *Dun gezaaid*; (*fig.*) *zeldzaam*, *raar*; l'argent est clair-semé, *het geld is raar*.

Clair-voyance, (f) *Doordringendheid*, *scherpzinnigheid*.

Clair-voyant, ante (adj.) *Scherpziende*; esprit clair-voyant, *een doordringend verstand*.

Clameur, (m) *Geroep*, *geschreeuw*, *geklag* (m).

Clamp ou clan, (m) *Een houte klamp*, *bolster*, *of klos* (*in scheepsb.*).

Clamponnier, (m) *Een paerd met dunne en lange schenkels* (n).

Clan, (m) *Een houte kegge* (f).

Clandestin, ine (adj.) *Heimelyk verborgen*; mariage clandestin, *huwelyk dat onder den duim geschied*.

Clandestinement, (adv.) *Op eene heimelyke wyze*, *in 't geniep*, *ter smuik of smuig*.

Clandestinité, (f) *Geheimheid*, *verboolenheid*.

Clapet, (m) *Klepje van een pomp* (n).

Clapier, (m) *Een tam konyn*; *konynen hok of hol* (n)

Clapir, (v. n.) Le lapin clapit, *het konyn piept*.

Claponnier. (*Zie* Clamponnier).

Claque (f) sur les fesses, *een slag*, *klap* (m) *op de billen*.

Claquedent, (m) *Bédelaar*, *schooijer*, (*gem. w.*)

Claquement, (m) *Geklap* (n); claquement des dents, *klapper-tanding* (f).

Claquemurer, (v. a.) *Opsluiten*; se claquemurer, (v. r.) *zig opsluiten*, (*boert. w.*)

Claque-oreille, (m) *Neérhangende hoed*, (*gem. w.*)

Claquer, (v. n.) *Klappen*, *geklap maaken*; faire bien claquer son fouet, (*spr. w.*) *een groot gerucht in de waereld maaken*; claquer des mains, des dents, *in de handen klappen*, *klapper-tanden*; claquer les fesses, *kloppen op de billen geeven*.

Claquet. (*Zie* Cliquet).

Claqueter, (v. n.) *Schreeuwen als een sprinkhaan*.

Clarification, (f) *Klaar maaking*.

Clarifier, (v. a.) *Klaar maaken*, *klaaren*; se clarifier, (v. r.) *klaar worden*, (*van vogten gezegd*).

Clarine, (f) *Klein belletje aan den hals der koeijen in een bosch* (n).

Clariné, (adj.) *Word van dieren gezegd*, *die een klokje of schelletje draagen*, (*in Wapenk.*)

Clarisse, (f) *Zekere Nonne dus genaamd*.

Clarissime, (subst. & adj.) *Eer-tytel voor een zeer beroemd of geleerd man*.

Clarté, (f) *Klaarheid*, *helderheid* (f); *licht*, *schynzel* (n); lire à la clarté de la lune, *in den maaneschyn leezen*; faire apporter de la clarté, *licht doen brengen*; clarté de style, *zuiverheid van styl*; clarté de teint, *helderheid van kleur*.

Clas, (m) (*lees* clâ) *Het luiden der klokken*, *wanneer iemand gestorven is* (n).

Classe, (f) *Orde* (f), *aanzien* (n), Klas; les basses, les hautes classes, *de laage*, *de hooge schoolen*; c'est un auteur de la premiere classe, *het is een der beste schryvers*; diviser en six classes, *in zes deelen verdeelen*; durant mes classes, *geduurende myn school-tyd*.

Classique, (adj.) Auteurs classiques, *schryvers die in de lat. school vertaald worden*, *zyn dus genaamd*.

Cla-

Clatir. (*Zie* Glatir).
Clavaire, (m) *Bewaarder der* Documenten (*in Rent-k.*).
Claveau, (m) *Knobbel* (m), *schurft* (n), (*zekere ziekte der Schaapen*).
Claveaux, (m. pl.) *Bind-steenen*, *bind-stukken*, (*in Bouwk.*).
Clavelée, ée (adj.) *Geknobbeld*, *schurftig*; *ketterſch.*
Clavelée, (f) *Schurft der Schaapen.* (*Zie* Claveau).
Claveſſin, (m) *Klavecimbel*, *klavier* (f),
Clavette, (f) *Eene ſpie.*
Clavicule, (f) *Het ſleutel- of borſtbeen* (*in Ontleedk.*) (n).
Clavier, (m) *Sleutel-ring*; *ſleuteldraager*; *klavier van een orgel enz.*
Clauſe, (f) *Beding*, *voorwaarde*, *bepaaling*, clauſule *in een* contract, *teſtament enz.*
Clauſoir, (m) *Sluit-ſteen eener muur.*
Clauſtral, ale (adj.) *Klooſterlyk.*
Claye. (*Zie* Claie).
Clayon, (m) *Een kaas-korf.*
Clayonnage, (m) *Gevlogten ryswerk*, *teen-werk*, *borden-werk* (n).
Cléché, ée (adj.) *Sleutel-rings wyze* (*in Wapenk.*).
Clef, (*lees* clé) (f) *Sleutel*; *ſleutel van een land*; *ſluit ſteen van een verwulf*; *muziek ſleutel* (m); *ſtem-kamertje* (n); *ſleutel van een geſchrift*; *de trekker* (m), *veer* (f) *van een ſnaphaan*; *ſlot-yzer* (n) *of bout onder aan een maſt* (m); fauſſe clef, *nagemaakte ſleutel*, *een looper*; clef forcée ou fauſſée, *verdraaide ſleutel*; jetter la clef ſur la foſſe, *den ſleutel op het graf leggen*, *eene nalatenſchap vaaren laaten*; puiſſance des clefs, *de magt der ſleutels* (*in de kerk*); clef à vis, *ſchroef-yzer*; clef de violon, *viool pinnetje*; avoir la clef des champs, *volle vryheid genieten.*
Clemence, (f) *Goedheid*, *genade*, *goedertierendheid.*
Clement, ente (adj.) *Goedertierend*, *zagtmoedig.*
Clenche, (f) *Klink van een deur.*
Clepſydre, (f) *Water-uur-glas*, (n).
Cléragre, (f) *Ziekte in de wieken der Roofvogels.*
Clerc, (m) (*lees* cler) *Een geeſtelyk perſoon*; *een ſchryver*, *klerk by een* Notaris; pas de clerc, *een misſlag.*
Clergé, (m) *De geeſtelykheid* (f).
Clérical, ale (adj.) *Geeſtelyk*, *prieſterlyk.*
Cléricalement, (adv.) *Op de wyze van geeſtelyke.*
Cléricature, (f) *Geeſtelyke ſtand.*
Client, ente (m. & f.) Ou partie, *eene die zyne zaak* (pleidooi) *aan een Advocaat toevertrouwd*, *een* client, *party.*
Clientelle, (f) *Beſchutting*, *beſcherming.*
Cliſoire, (f) *Een ſpuit van vlieren hout.*
Clignement, (m) *Blikking der oogen* (f).
Cligne-muſſette ou climuſſette, (f) *Schuilewinkje* (*zeker kinderſpel*).
Cligner, (v. a.) *Blikken*, *knipoogen.*
Clignotement, (m) *Geduurige blikking der oogen* (f).
Clignoter, (v. n) *Geſtadig blikken met de oogen.*
Climactérique, (adj.) Année climactérique, *gevaarlyk jaar*, (*hier door verſtaat men ieder 7de jaar na iemands geboorte*).
Climat, (m) *Lucht-ſtreek* (f); *geweſt* (n).
Clin, (m) En un clin d'œil, *in een oogenblik.*
Clincaille, (f) *Kraamery*, *ſnuitzery van koper*, *yzer*, *enz.*; *kopere munt.*
Clincailler ou quincailler, (m) *Yzer-kooper*, *of ſnuitzery-verkooper.*
Clincaillerie, (f) *Koopmanſchap in yzer-werk.* (*Zie* Clincaille).
Clinche, (f) *Het ſtukje yzer waarmeê men de klink eener deur opligt.*
Clinquaille. (*Zie* Clincaille).
Clinquant, (m) *Klater-goud- of zilver* (n); *allerhande klinkende waar*; *valſche ſchyn*, *woorden-klank* (f).
Clique, (f) *Bende* (f), *rot* (n); ils ſont de la même clique, *zy zyn van eenerley aart*, *van dezelve bende.*
Cliquet ou claquet, (m) *Klepper*, *onruſt in een moolen*; ſa langue va

comme un cliquet de moulin, *haar tong gaat als een Lazarus klep*, (*fpr. w.*)

Cliqueter, (v. n.) *Klappen*, *kletteren.*

Cliquetis, (m) *Geraas* (n), *klettering* (f) *der wapenen.*

Cliquette, (f) Jouer des cliquettes, *op de klap-beentjes fpeelen*; cliquettes de ladre, *lazarus klep.*

Cliqueur, (m) *Een voorvegter*; *guit*, *plug.*

Cliffe, (f) *Eene horde van teen gemaakt*; *fcheen of fpalk* (*by Wondh.*)

Cliffer, (v. a.) *Met horden voorzien*; *fpalken.*

Cliver, (v. a.) Cliver un diamant, *een diamant klooven.*

Cloaque, (f) *Een riool* (n), *water-loop* (m); *een vuil ftinkend menfch* (n).

Cloche, (f) *Een klok*; *ftoof-pan*; *glaaze tuin-klok*; fonner les cloches, *de klokken luiden*; baptifer une cloche, *eene klok inwyden*; fondeur de cloches, *een klok-gieter*; cloche fur la premiere peau, *blaasje op de boven huid*; il eft temps de fondre la cloche, *het word tyd om van deze zaak een einde te maaken* (*fpr. w.*); être étonné comme un fondeur de cloche, *ftaan of men betooverd was*; faire fonner la groffe cloche, *aan de groote klok trekken*, *den meefter doen fpreeken*; cloche de hyacinthe, *kelk van een hiacinth-bloem.*

Cloché, ée (adj.) Melon cloché, *meloen die onder een klok ryp geworden is.*

Clocheman, (m) *Klok-luider*; *belhamel*; *fchaap dat de bel draagd.*

Clochement, (m) *Hinking* (f).

A Clochepied, (adv.) Aller à clochepied, *op één been hinken.*

Clocher, (m) *Klokken-toren* (m); *item kerfpel* (n).

Clocher, (v. n.) *Hinken*; *mank gaan*; ces vers clochent, *dat zyn kreupele verzen*; il ne faut pas clocher devant les boiteux, *voor de geleerden is quaad te preeken.*

Clocheton, (m) *Klein torentje* (n).

Clochette, (f) *Belletje*, *klokje* (n); *klok-bloem* (f).

Cloifon, (f) *Schutzel* (n), *beining*; *flot-plaat* (f).

Cloifonnage, (m) *Schot-werk* (n).

Cloifonné, ée (adj.) *Afgefchooten*, *afgeheind met planken of ftaketzels.*

Cloître, (m) *Een klooster* (n).

Cloîtrer, (v. a.) *Kloofteren*, *in een kloofter zetten.*

Cloîtrier, (m) *Kloofter-portier.*

Clopin, clopant, (*gem. w.*) Il vient clopin, clopant, *hy komt al hinkende pink.*

Clopiner, (v. n.) *Hinke-pinken*, *als een jichtige.*

Cloporte, (m) *Piffebed* (*zeker infect*).

Clorre, (v. a.) *Sluiten*; *toemaaken*; *bemuuren*; clorre un compte, *een' rekening fluiten.*

Clos, (m) *Omheinde plaats* (m) *of land* (n); *ring-muur*; *hegge* (f).

Clos, ofe (adj.) *Toegeflooten*; *befiooten*; *omheind*: fi tôt qu'il eut les yeux clos, *zoo dra zyn oogen gelooken waren*; ce font lettres clofes, *dat is een geheime zaak*; à yeux clos, *met geflooten oogen*; fe tenir clos & couvert, *zig geflooten houden*; combattre en champs clos, *in een befiooten veld vegten*; ville clofe, *eene bemuurde ftadt*; du drap clos & couvert, *digt en gedekt laken*; pâques clofes, *de eerfte zondag na paaffchen.*

Cloifeau, (m) *Een boeren moestuintje* (n).

Cloferie, (f) *Een kleine boerenhoef.*

Cloffement, (m) *Het klokken van eene hen* (n).

Cloffer ou Glouffer, (v. n.) *Klokken*, *kakelen als eene hen.*

Clotoir, (m) *Steeker*, *fteek-priem* (m), (*Mandemaakers werkt.*)

Cloture, (f) *Heining*, *ring-muur*; *fluiting eener rekening.*

Cloturier, (m) *Mandemaaker in grof werk.*

Clou, (m) *Spyker*, *nagel*; *bloedvin*; un clou chaffe l'autre, (*fpr. w.*) *het eene doed het andere wyken*; river le clou à quelcun, (*fpr. w.*) *iemand net van pas de mond fnoeren.*

Clou de girofle, (m) *Kruidnagel.*

Cloucourde, (f) *Zekere bleeke roode koren-bloem.*

Cloué, ée (adj.) *Gespykerd*; être cloué, *pal zitten, van zyn plaats niet komen.*

Clouer, (v. a.) *Vast spykeren.*

Clouere, (f) *Spyker aanbeeld* (n).

Clouter, (v. a.) *Met kopnageltjes bezetten.*

Clouterie, (f) *Spyker-maakery of handel.*

Cloutier, (m) *Spyker-maaker of verkooper.*

Cloutiere, (f) *Zeker stuk yzer met gaaten by de spyker-smids.*

Clystere, (m) *Spuit-artzeny* (f), *een* lavement (n).

Co-accusé, (m) *Mede beschuldigde.*

Coactif, ive (adj.) Pouvoir coactif, *dwingende magt.*

Coadjuteur, trice, (m. & f.) *Mede-hulp, mede-helper; mede-helpster.*

Coadjutorerie, (f) *Ampt daar van* (n).

Coagis, (m) *Een* Commissionair, *dus genaamd in de Levant.*

Coagulation, (f) *Stolling, stremming.*

Coaguler, (v. a.) *Stollen, dik worden, klonteren.*

Coaille, (f) *De grofste wol van een Schaap.*

Coailler, (v. n.) *Met den staart quispelen, (Jagers w.)*

Coassement, (m) *Gequaak der kikvorschen.*

Coasser, (v. n.) *Quaaken.*

Cobes, (f. pl.) *Leeuwers oogen in 't lyk (touwtjes aan de zeilen daar meu andere doorhaald (scheeps w.)*

Co-bourgeois, (m) *Schips-medereeder*, Participant.

Coc. (*Zie* Coq).

Cocagne, (f) (*word alleen dus geb.*) Païs de cocagne, *luilekker land.*

Cocarde, (f) *Een veder-bosch* (m); *strikje* (n).

Cocasse, (adj.) (*gem. w.*) *Eigenzinnig.*

Cocatrix, (m) *Een soort van basiliskus.*

Coccigruës, (f. pl.) Conter des coccigruës, *beuzelingen vertellen.*

Coccus, (m) *Scharlaken-boom.*

Coche, (m) *Reis-koets* (f), *trekschuit* (m).

Coche, (f) *Een' zeuge, zog*, (truie) une vilaine coche, *eene vuile zog, dik vet vrouwmensch.*

Coche, (f) *Keep, kerf in hout enz.*

Cochemar. (*Zie* Cauchemar).

Cochenille, (f) *Konsenilje, (zeker wormtje tot scharlaken rood gebezigd).*

Cochenilier, (v. a.) *Met konsenilje verwen.*

Cocher, (m) *Een koetzier.*

Côcher, (v. a.) Le coq côche la poule, *de haan treed de hen.*

Cochet, (m) *Jong haantje* (n).

Cochevis, (m) *Een kuif-leeuwerik.*

Cochléaria, ou herbe au cueillær, (m) *Lepelblad* (n).

Cochon, (m) *Een Verken*; cochon de lait, *een speenverken.*

Cochonnée, (f) *Een worp jonge verkens, biggens.*

Cochonner, (v. n.) *Verkens werpen, biggen.*

Cochonnerie, (f) *Vuiligheid, morssery.*

Cochonnet, (m) *Klein verkentje; een tolletje met 12 zyden; item het merk of doel waar na men met de kloot werpt.*

Coco, (m) *Kokos-noot* (f).

Cocon ou coucon, (m) *Tonnetje van een zy-worm* (n).

Cocotier, (m) *Kokos-boom.*

Coction, (f) *Kooking, verdouwing in de maag.*

Cocu, (m) *Een hoorn-draager.*

Cocuage, (m) *Het hoorn-draagerschap* (n).

Cocufier, (v. a.) *Tot eenen hoorndraager maaken.*

Code, (m) *Een Wet-boek* (n).

Codicillaire, (adj.) *Dat tot een* codicil *behoord.*

Codicille, (m) Codicil, *aanhangzel van een* testament (n).

Codille, (m) *De zet die iemand, die de hoofdspeeler niet is, wint, (in 't omber spel).*

Co-donataire, (m. & f.) *Een dien iets nevens eenen anderen geschonken word.*

Coëffe, (f) *Vrouwen-muts; kap van een hoed; het darm-vlies (in*

Ontleedk.); *een helm daar zommige kinderen meê gebooren worden.*

Coëffé, ée (adj.) *Gekapt*, *gemutst*; il est né coëffé, *hy is met een helm gebooren*; il est coëffé de cette fille, *hy is op dat meisje verliefd.*

Coëffer, (v. a.) *Het hair opzetten*, coëffeeren; cette perruque, ce chapeau vous coëffe bien, *die paruik*, *die hoed staat u wel*; coëffer une bouteille, *een vles wel toestoppen*; coëffer, *dronken maaken*; se coëffer, (v. r.) *zig kappen*, *hullen*; *eenen roes drinken*; se coëffer de quelque chose, *ergens meê ingenomen zyn.*

Coëffeur, euse (m. & f.) *Hair opzetter*; *kapster.*

Coëffure, (f) *Hulzel*, *kapzel* (n).

Coégal, ale (adj.) *Gelykwaardig*, *volkomen gelyk.*

Coërcitif, ive (adj.) Puissance coërcitive, *dwingende magt.*

Coërcition, (f) *Overheids dwang.*

Coéternel, elle (adj.) *Gelyk eeuwig.*

Co-évêque, (m) *Mede-bisschop.*

Cœur, (m) *Het hart* (n), *maag* (f); (*figuurl.*) *'t midden* (n); *moed*, *kloekmoedigheid* (f); *verstand*, *gemoed* (n), *neiging* (f), *wil* (m), *genegentheid*, *liefde* (f); le cœur bat, palpite, *het hart klopt*; cela me fait soulever le cœur, *dat doed my de maag opstygen*, *dat maakt my kwaalyk*; manquer de cœur, *moed ontbreeken*; prendre cœur, *moed grypen*; donner du cœur, *moed geeven*; defaillance de cœur, *bezwyming*; de bon cœur, *van goeder harten*; apprendre par cœur, *van buiten leeren*; prendre une chose à cœur, *een zaak ter harten neemen*; à cœur ouvert, *openhartig*; mon cœur, *myn hartje*; diner par cœur, *te laat of na de maaltyd komen*; être à cœur jeun (jûn), *nugteren zyn*; de l'abondance du cœur la bouche parle, *daar het hart vol van is*, *daar spreekt de mond van* (*spr. w.*); l'as de cœur, *harten-aas* (*in kaart-spel*); au cœur de l'hiver, *in 't hartje van de winter.*

Coffin, (m) *Een hand-korf met een dekzel.*

Coffiner, (v. a.) *Omkrullen*, *buigen* (*by Schrynw.*); se coffiner, (v. r.) *omkrullen*, *als bloemen.*

Coffre, (m) *Eene kist* (f), *koffer* (n); *de romp van een hert daar 't ingewand uit is* (m); *de kar van een druk-pers* (f), *het buitenste van een klavecimbel.*

Coffré, ée (adj. *Opgeslooten.*

Coffrer, (v. a.) *Vast of gevangen zetten*, (*gem. w.*)

Coffret, (m) *Een koffertje* (n).

Coffretier, (m) *Koffer-kisten-maaker.*

Cognasse, (f) *Een wilde quee-peer.*

Cognassier, (m) *Een quee-boom.*

Cognation, (f) *Verwandschap* (n) (*in Rechten*).

Cognée, (f) *Een' byl*, *axe*; aller au bois sans cognée, (*spr. w.*) *zonder de nodige middelen iets onderneemen.*

Cogne-fetu, (m) *Hooi-dorscher* (*dat is*) *een die vergeefsche moeite doed*, (*gem. w.*).

Cogner, (v. a.) *Kloppen*; *inslaan*, *indryven*; *stooten*; cogner un clou, *een spyker indryven*; cogner à la porte, *aan de deur kloppen*; je me suis cogné la tête, *ik heb myn hoofd gestooten.*

Cognoir, (m) *Klopper*; *dryf-hamer* (*by Drukkers*).

Cohabitation, (f) *Onwettige byslaaping.*

Cohabiter, (v. n.) *Beslaapen.*

Cohérence, (f) *t' Zaamverbinding van twee lighaamen*, *'t zamenhang eener rede* (m), (liaison).

Cohéritier, iere (m. & f.) *Medeerfgenaam.*

Cohésion, (f) *t' Zamenvoeging van twee dingen* (*in Natuurk.*).

Cohobation, (f) *Weder-overhaaling* (*in Chymie*).

Cohober, (v. a.) *Weder-overhaalen*, *opgieten en aftrekken.*

Cohorte, (f) *Een bende van 500 man onder de oude Romeinen*; *item een hoop volk*, (*boert. w.*)

Cohue, (f) *Gewoel van veele menschen* (n).

Coi, coie, (adj.) *Stil*; se tenir coi, *zig stil houden.*

Coif-

Coiffe. (*Zie* Coëffe).

Coignaſſe. (*Zie* Cognaſſe).

Coignée. (*Zie* Cognée).

Coignier, (m) *Quee-boom.*

Coiment, (adv.) *Stilletjes (gem. w.).*

Coin, (m) *Een hoek; eene wigge, kegge, om te klooven; bytel; munt-, boekbinders-ſtempel; klink van een kous*; être marqué au bon coin, (*ſpr. w*) *van 't egte bed, van de beſte ſlag zyn*, coin de rue, *een hoek van een ſtraat*; par tous les coins du monde, *in alle hoeken van de waereld*; porter des coins, *hair-krullen-of ſcheelen draagen.*

Coincidence, (f) *Valling op het zelfde punt*, (*in Meetk.*)

Coincider, (v. a.) *Op het zelve punt vallen*, (*in Meetk.*)

Coine. (*Zie* Couenne).

Coing ou coin, (m) *Een quee-appel.*

Coïon, (m) *Een bloodaart, lafhartig menſch* (*gem. w.*) (*beter* lache).

Coïonner (v. a.) quelcun, *iemand foppen.*

Coïonnerie, (f) *Blooheid, lafhartigheid; zotterny.*

Coït, (m) *Byſlaaping, paaring* (*f*).

Coite, (f) *Een véder-bed* (n) (*beter* lit de plumes).

Coites, (f. pl.) *Bedding onder een ſchip als 't van 't ſtapel loopt.*

Col, (m) Ou paſſage étroit, défilé, *naauwe doortogt.*

Col, (m) *Hals.* (*Zie* Cou).

Colas, (m) *Tamme huis-raven.*

Colature, (f) *Doorzygzel*, (*in kruidmengk.*)

Collégataire, (m) *Een mede* gelegateerde.

Colére, (f) *Gramſchap, woede* (f), *toorn* (m); l'amour eſt ſans raiſon & la colére ſans conſeil, *de liefde is zonder reeden, en de toorn zonder raad*; ſe mettre en colére, *toornig worden*; la mer eſt en colére, *de zee is onſtuimig.*

Colére, (adj.) Eſprit colére, *haaſtig, gramſtoorig gemoed.*

Colérique, (adj.) *Toornig, oploopend.*

Colifichet, (m) *Een beuzeling, prul* (f), *papiere ſnyzeltje* (n).

Colimaçon, (m) *Een broddelaar* (*gem. w.*)

Colin-maillard, (m) *Blinde-mannetje* (n), (*zeker kinder-ſp.*)

Colintampon, (m) *De zwitzerſche marſch* (f).

Colique, (f) *Het buik-wee, kolyk* (n).

Collabeſcence, (f) *Neêrzakking van iets door zyn eigen zwaarte.*

Collatéral, ale (adj.) Ligne, ſucceſſion collatérale, *zydelingſche linie, erffeniſſe*; les collatéraux, *de zydelingſche erfgenaamen.*

Collateur, (m) *Een die een geeſtelyk ampt vergeeven kan, die het* (jus vocandi) *recht om te beroepen heeft.*

Collatif, ive (adj.) *Vergeeflyk, dat vergeeven kan worden.*

Collation, (f) *Na-middags-ontbyt* (n); *koude maaltyd; vergeeving van een geeſtelyk ampt* (f); *item het regt daar van* (n); *overziening van ſchriften.*

Collationner, (v. a.) *Het avond-ontbyt, een koude-maaltyd doen; afſchriften tegens het* origineele *overzien*, collationneeren.

Colle, (f) *Lym; plak-ſtyfzel-pap.*

Colleɑaire, (m) *Kerk*-colleɑenboek (n).

Colleɑe, (f) *Algemeen kerk-gebed; mis-gebed* (n); *heffing, ingaaring der laſten*, impoſten; *inzameling der aalmoezen* (f).

Colleɑeur, (m) *Ingaarder der* impoſten, *lotery enz.*

Colleɑif, ive (adj.) *Verzaamelende*; mot colleɑif, *een enkel woord dat een meenigte in zig bevat of door verſtaan word* (*in ſpraakk.*), *als:* peuple, *volk.*

Colleɑion, (f) *Verzaameling, by een gaaring.*

Colleɑivement, (adv.) *Gezamentlyk.* (*Zie* Colleɑif).

Collégataire, (m. & f.) *Een mede-gelegateerde*, legataris.

Collége, (m) *School daar de jeugd de gronden eener wetenſchap geleerd worden; genoodſchap* (n), *vergadering, byeenkomſt* (f).

Collégial, ale (adj.) Egliſe collégiale, *Stigt- of ſtift-kerk, dom-kerk*;

des manieres collégiales, *school manieren*, pedanterie.

Collégien, (m) *Schoolier eener hooge-schoole.*

Collégue, (m) *Mede-amptgenoot.*

Coller, (v. a.) *Lymen, plakken*; se coller, (v. r.) *aan malkaär kleeven, bakken*; se coller contre un mur, *zich pal tegens een muur zetten*; être collé sur les livres, *sterk* studeeren.

Collérage, (m) Impost *op de wyn.*

Collerette, (m) *Een boerinnen halsdoek (in Picardiën en Normandiën).*

Collet, (m) *Een bef, kraag*; un petit collet, *een abt*; prendre quelcun au collet, *iemand by den hals grypen*; collet de manteau, *kraag van een mantel*; collet d'arbre, *het onderste van den stam eenes booms*; collet de mouton, *halsstuk van een schaap*; prendre quelcun au collet, *iemand by de kop vatten*, arresteeren.

Colleter, (v. a.) *By den hals grypen, worstelen*; *strikken zetten.*

Colletin, (m) *Kolder* (m), *Lêderne wambais zonder mouwen* (n).

Collier, (m) *Een hals-band* (m), *hals-cieraad* (n); collier de perles, *een paarel-snoer*; collier de more, *tafel-ring*; chien au grand collier, *de voornaamste uit de wyk.*

Colliger, (v. a. & n.) *Verzaamelen, opzaamelen uit boeken* (recueillir); de là nous pouvons colliger, *daar konnen wy uit afmeeten, opmaaken.*

Colline, (f) *Een heuvel* (m); gagner la colline, (*spr. w.*) *zig weg pakken.*

Colliquation, (f) *Smelting*, (*in Chym. en Geneesk.*).

Collision, (f) *Stooting, botsing van twee lighaamen tegen elkander.*

Collocation, (f) *Orden-rangschikking.*

Colloque, (m) *t' Zamenspraak, byeenkomst over zaaken van Godsdienst* (f).

Colloquer (v. a.) les créanciers selon leur hypothéque, *de schuldeischers volgens hun onderpand schikken, verdeelen*; le Pape le colloqua entre les saints, *de Paus plaatste hem onder 't getal der heiligen.*

Colluder, (v. n.) *Met iemand heimelyke onder handeling hebben, onder eene deeken met hem leggen* (*in Rechten*).

Collusion, (f) *Heimelyke verstandhouding tusschen twee persoonen, ten nadeele van eenen derden* (*in Rechten*).

Collusoire, (adj.) *Bedrieglyk.*

Collusoirement, (adv.) *Op eene bedriegelyke wyze.*

Collyre, (m) *Oogen-zalf* (f), *oogwater* (n).

Colombage, (m) *Eene reipaalwerk* (*in Bouwk.*).

Colombe, (f) *Eene duif*; *kuipers schaaf-bank.*

Colombeau, (m) *jonge duif* (f).

Colombier, (m) *Een duiven-kot* (n), *duiven-slag*; *item eene al te groote spatie tusschen de woorden*, (*by Drukkers*).

Colombin, ine (adj.) Fleur colombine, *een lood-verwige bloem.*

Colombine, (f) *Duiven-mist.*

Colon, (m) *Hoef-pachter.*

Colon, (m) *Kronkel- of aars-darm* (*in Ontleedk.*).

Colonel, (m) *Overste, bevelhebber van een troep voet-volk*, Kornel.

Colonelle, (f) Compagnie Colonelle, *Lyf-*compagnie *van den Overste.*

Colonie, (f) *Volk-planting.*

Colonnade, (f) *Rond gebouw op zuilen rustende* (n).

Colonne, (f) *Pylaar, zuil*, kolom; dresser une colonne, *eene zuil oprigten*; colonne de table, de lit, *voet van een tafel, styl van een ledikant*; c'est une des colonnes de l'églife, *het is eene der kerk-beschermers*; marcher en deux colonnes, *in 2 ryën gaan.*

Colophane, (f) *Gezuiverde harst* (m).

Coloquinte, (f) Koloquint *of bittere appel*,

Colorer, (v. a.) *Kleuren, verwen*; colorer un mensonge, *een leugen bewimpelen*; colorer le crime de quelcun, *de misdaad van iemand verschoonen.*

Colorier, (v. a.) *Eene schildery zyne behoorlyke kleur geeven.*

Coloris, (m) *Het geen den voorwerpen de vereischte kleur geeft*; *het* koloryt.

Co-

Colorisation, (f) *Verf- of kleur-verandering.*

Coloriste, (m) *Schilder die het* koloryt *wel verstaat.*

Colossal, ale (adj.) *Van eene onmaatige grootte.*

Colosse, (m) *Een uittermaaten groot beeld, reusen-beeld* (n).

Colostre, (m) *Biest, eerste melk; geronnen melk in de borsten* (f).

Colporter, (v. a.) *Om den hals of op den rug draagen, met een marsje omgaan.*

Colporteur, euse (m.& f.) *Marsdraager; marsdraagster, die met hun waar gaan venten; item een nieuws-verkooper.*

Coltie, (f) *Voorplegtje op zekere scheepen* (n).

Colures, (f) *Kruis-kringen, (in Sterrek.).*

Combat, (m) *Stryd* (m), *gevegt* (n); *tegenspoed, twist;* combat sanglant, *een bloedig gevegt;* combat naval, *een zee-slag;* donner, livrer combat à l'ennemi, *de vyand slag leeveren.*

Combattant, (m) *Krygsman, strydbaar man, vegter.*

Combattre, (v. a.) *Vegten, stryden, bestryden;* combattre de pied ferme, *stryden, zonder een voet breed te wyken;* combattre ses passions, *zyne hartstogten tegen gaan.*

Combattu, ue (adj.) *Gestreeden, bestreeden, enz.*

Combien, (adv.) *Hoe veel; hoe zeer;* combien vous faut il? *hoe veel moet gy hebben?* combien sont ils? *hoe veel, hoe sterk zyn ze?* combien y a t-il? *hoe lange is het geleeden?* combien de fois? *hoe dikwils?* combien de temps? *hoe lange?* vous voiez combien je vous aime, *gy ziet hoe zeer ik u bemin;* combien que, *hoewel dat.*

Combinaison, (f) *t' Zamenvoeging*, combinatie.

Combiner, (v. a.) *Tyezamenvoegen;* nombre combiné, *vereenigd getal;* les flottes combinées, *de vereenigde vlooten.*

Comble, (m) *Het dakwerk* (n), *top van een gebouw; vorst van een dak;* comble plat, brisé, *plat gebrooken dak;* il est arrivé au comble des honneurs, *hy is tot den hoogsten eertrap verheeven;* pour comble de malheur, *tot een overmaat van ongelukken;* comble de foin, *een hoop hooi;* de fond en comble, (adv.) *gantsch en gaâr, tot den grond toe.*

Comble, (adj.) Mesure comble, *volle maat.*

Combleau, (m) *Zwaar touw om het geschut meê voort te trekken* (n); *kanon-reep* (f).

Combler, (v. a.) *Vullen, vervullen, overladen;* combler un fossé, *eene gracht dempen;* combler la mesure, *de maat vol meeten;* être comblé de plaisirs, *in wellusten zwemmen.*

Comblette, (f) *Kloof in de voet van een hert (Jagers w.)*

Combourgeois, (m) *Mede-reeder, mede-eigenaar van een schip.*

Combourgeois, (m) *Mede-burger, (oud w.)*

Combuger, (v. a.) *(Scheeps w.) Het vaat-werk met water vullen, om ze digt te maaken, of te houden.*

Combustible, (adj.) *Dat ligt vuur vat;* matieres combustibles, *brandbaare stoffen.*

Combustion, (f) *Verbranding; oproer, muitery;* mettre tout en combustion, *alles in vuur en vlam zetten.*

Comédie, (f) *Een blyspel* (n); aller à la comédie, *naar de schouwburg, de* comédie *gaan.*

Comédien, ienne (m. & f.) *Toneel-speeler,* comédiant; *Toneelspeelster; veinzer, loos mensch.*

Comète, (f) *Staart-sterre,* comeet.

Comique, (m. & adj.) *Geestig, boertig, snaaks;* poëte comique, *een dichter van bly-speelen,* avanture comique, *klugtig voorval.*

Comiquement, (adv.) *Aardiglyk, koddiglyk.*

Comite, (m) *Bevélhebber der galei-slaaven.*

Comité, (m) *Vergadering van Commissarissen in Engeland* (f).

Comma, (m) Comma. *(Zie* Virgule).

Com-

Commandant, ante (adj.) *Gebiedende*; un commandant, *een Levélhebber*.

Commande, (f) C'est de la besogne de commande, *het is aanbesteed werk*.

Commandé, ée (adj.) *Bevolen*.

Commandement, (m) *Last* (f), *bevél*, *gebod* (n), *wet* (f).

Commander, (v. à.) *Beveelen*, *gebieden*.

Commanderie, (f) *Een Maltheesch Ridder-goed* (n).

Commandes, (f. pl.) *Seizing*, *kabelgaaren dat de Scheeps-jongens aan hun gordel hebben*.

Commandeur, (m) *Bevél-hebber*, *gebieder*, Kommandeur.

Commandite. (*Zie* Commendite).

Comme, (adv.) *Gelyk*, *als*; *toen*; *alzoo*; leger comme un françois, *ligtzinnig als een franschman*, il arriva comme nous parlions de, *hy kwam aan toen wy spraken van*; dire une chose comme elle est, *eene zaak zeggen gelyk of zoo als ze is*; comme si, *als of*; comme nous sommes amis, *alzoo*, *dewyl wy vrienden zyn*; comme quoi, (*oud w.*) *hoe*.

Commemoraison ou commémoration, (f) *Gedenking*, *herinnering*, *melding*.

Commençant, (m) *Een beginner*, *leerling*.

Commencement, (m) *Begin* (n), *aanvang* (m).

Commencer, (v. a.) *Beginnen*, *aanvangen*; commencer un enfant, un cheval, *een kind*, *een paerd de eerste lessen geeven*.

Commendataire, (f. & adj.) *Bezitter van eenig geestelyk goed of dat 'er toe hoord*, *doch niet volgens d'orden*.

Commende, (f) Mettre une Abbaye en commende, *een' Abdy in waereldlyke hand overgeeven*.

Commenditaire, (m) *Mede lid eener* Societeit *kooplieden*, *die het geld verstrekt*.

Commendite, (f) Société en commendite, *eene* Societeit *kooplieden*, *waar van de eene de penningen verschaft en de andere de moeite heeft*.

Commensal, (m) *Tafel gezél*; commensaux, *Koningkyke bediendens die de vrye kost hebben*.

Commensurabilité, (f) (*in Meetk.*) *Meetbaarheid met iets anders*.

Commensurable, (adj.) *Dat gemeeten kan worden door of met een ander*, (*in Meetk.*)

Comment, (adv.) *Hoe? op wat wyze?* comment faire? *hoe of wat zal zal men doen?* comment! est il mort? *hoe! is by dood?*

Commentaire, (m) *Verklaaring*; *uitbreiding over eenig boek* (f).

Commentateur, (m) *Uitlegger van eenig schryver*.

Commenter (v. a.) un livre, *verklaaringen*, *uitbreidingen*, *aanteekeningen op een boek maaken*.

Commenter (v. n.) sur quelque chose, *iets bedillen*, *ten ergsten uitleggen*.

Commer, (v. n.) (*boert. en gem. w.*) *Gelykenissen maaken*.

Commerçable, (adj.) *Dienstig tot koophandel*.

Commerçant, (adj. & f.) *Handeldryvend*; *handelaar*, *koopman*.

Commerce, (m) *Handel*, *koophandel*; *omgang*; commerce de lettres, *brief-wisseling*; avoir commerce avec quelcun, *omgang met iemand hebben*; commerce en gros, en detail, *handel in 't groot of* gros, *in 't klein*.

Commercer, (v. n.) *Handel dryven*.

Commere, (f) *Doopheffster*, *peet*; tout se fait par comperes & par commeres, *alles moet door hulp van goede vrienden verkreegen worden*.

Commettant, ante (adj.) *Toevertrouwende*; *begaande*, *enz*.

Commettant, (m) *Een die iets aan een anders zorg aanvertrouwd*; *iets in* commissie *zend of geeft*.

Commettre, (v. a.) *Begaan*, *bedryven*; *aanstellen*; *aan een ander iets overgeeven*; commettre une faute, un péché par ignorance, *een misslag*, *eene zonde door onwetendheid begaan*; commettre des Juges, *Rechters aanstellen*; je commets cela à vos soins, *ik geef dat aan uwe zorgen over*; commettre deux personnes l'une avec l'autre, *twee persoonen* aan

aan malkander hitzen; se commettre, (v. r.) *zig ergens aan overgeeven, inlaaten, of aan bloot stellen.*

Comminatoire, (adj.) Peine comminatoire, *dreigende straf.*

Comminer, (v. a.) *Met straf bedreigen.*

Commis, (m) *Een gelastigde, een* factoor; *item amptenaar*, kommies, *kantoor-bediende.*

Commis, ise (adj.) *Begaan*, (*zie het werkw.* Commettre).

Commise, (f) *Verbeurt valling van een Leen.*

Commisération, (f) *Medelyden, deernis, ontferming.*

Commissaire, (m) *Een gestelde Rechter*, Commissaris *om iets te onderzoeken*; *bewindhebber, bezorger over iets.*

Commissariat, (m) *Ampt daar van.*

Commission, (f) *Gelasting, last*; *volmagt*; *bediening*; *item* provisie, (*koopm. w.*) péché de commission & d'omission, *zonde begaan, door het quaade te doen en het goede na te laaten.*

Commissionnaire, (m) *Een die gelastigd is, een* Commissionaris *of* Factoor *der Kooplieden.*

Commissure, (f) *Voeg daar de steenen te zamen gevoegd zyn.*

Committimus, (m) (*Lat. w.*) Lettres de committimus, *bevel-schrift, waer door een' zaak van eene laagere rechtbank gevorderd, en na eene boogere getrokken word.*

Committitur, (m) (*Lat. w.*) *Verzoekschrift om een overziener van eenig geding*, procès, *te hebben.*

Commodat, (m) (*Rechts w.*) *Geleend goed* (n).

Commodataire, (m. & f.) (*Rechts w.*) *Een die zulks ter leen ontfangen heeft.*

Commode, (m) *Zeker vrouwen hulzel*, (*eertyds gedragen*).

Commode, (adj.) *Gemakkelyk*; *rekkelyk, inschikkend.*

Commodement, (adv.) *Gemakkelyk.*

Commodité, (f) *Gemak* (n), *gelegenheid* (f); les commoditez d'une maison, *de gemakken van een huis*; je n'ai pas maintenant la commodité de vous payer, *ik heb thans de gelegenheid niet om u te betaalen*; prendre ses commoditez, *zyn gemak neemen*; faites cela à votre commodité, *doed dat op uw gemak*; commoditez, *het secreet.*

Commotion, (f) *Beweeging, ontroering des lighaams.*

Commuer, (v. a.) la peine, *de straffe voor eene andere verwisselen*, (*in Rechten*).

Commun, une (adj.) *Gemeen, gemeenzaam*; la mort est commune à tous les hommes, *de dood is allen menschen gemeen*; ils font bourse commune, *zy teeren uit eene beurs*; le sens commun, *het gezond verstand*; opinion commune, *gemeene gevoelen*; les gens du commun ou le commun, *de gemeene man*; vivre en commun, *in gemeenschap leeven*; esprit commun, *gering verstand*, vivre sur le commun, *van aalmoessen leeven.*

Communauté, (f) *Gemeente* (f), *gild* (n); communauté de biens, *gemeenschap van goederen.*

Communaux, (m. pl.) *Gemeen-bruikende wei-landen, enz.*

Commune, (f) *Gemeente* (f), *het gemeen* (n); des communes, *gemeene goederen*; chambre des communes, *het lagerhuis in Engeland.*

Communément, (adv.) Cela se dit communément, *dat word gemeenlyk gezegd.*

Communiant, ante (adj. & subst.) *Uitdeelende*; *lede lid-maat*; *avondmaal-ganger, ook die het uitdeeld.*

Communicabilité, (f) *Mededeelbaarheid*; *gemakkelykheid om met iemand in gesprek of bekend te geraken.*

Communicable, (adj.) *Mededeelbaar*; c'est une maladie communicable, *het is eene overërvende ziekte*; homme communicable, *iemand die ligt te spreeken is.*

Communicatif, ive (adj.) *Mededeelzaam, gemeenzaam*; un mal communicatif, *een overërvend, aanzettend quaad*; un homme communicatif, *een openhartig mensch.*

Communication, (f) *Gemeenmaa-*

maaking, *kennis-geeving*; avoir une étroite communication avec quelcun, *eene naauwe gemeenschap met iemand hebben*; lignes de communication, *loop-graaven (in Krygsk.)*.

Communier, (v. n.) *Ten Avondmaal gaan*; *het zelve uitdeelen.*

Communion, (f) *Gemeenschap*, *vereeniging*; *het Avondmaal.*

Communiquer, (v. a.) *Mededeelen*, *bekend maaken*, *kond doen*; il m'a communiqué son mal, *hy heeft my zyn kwaal aangezet*; se communiquer (v. r.) à quelcun, *zig in vertrouwen by iemand uitlaaten.*

Commutatif, ive (adj.) Justice commutative, *verwisselende gerechtigheid.*

Commutation, (f) Commutation de peine, *verwisseling*, *verandering van straffe.*

Compacte, (adj.) *t' Zamengedrongen*, *vast op malkander.*

Compagne, (f) *Gezellinne.*

Compagnie, (f) *Gezelschap*, *genoodschap* (n); *maatschappy*; voir compagnie, *in gezelschappen verkeeren*; être de bonne compagnie, *vermakelyk in gezelschap zyn.*

Compagnon, (m) *Medgezel*, *deelgenoot*; compagnon de voyage, *reisgezél*; c'est un bon compagnon, *dat is een vrolyke kwant*; petit compagnon, *een man van geringe afkomst*; traiter de pair à compagnon, *met zyn meerder gemeenzaam omgaan*; qui a compagnon a maître, *die een medgezel heeft is zyn eigen meester niet*; faire le compagnon, *zig meesterlyk aanstellen*; compagnon de métier, *ambagts-gezél.*

Comparable, (adj) *Vergelykelyk.*

Comparaison, (m) *Vergelyking*, *gelykenis*; faire comparaison d'une chose avec une autre, *eene zaak met eene andere vergelyken*; il n'y a point de comparaison, *daar is geen gelykheid*; en comparaison de... *in vergelyking van . . .*

Comparant, ante (adj. & subst.) *Verschynende*; *verschyner*, comparant; *verschynster*, comparante, (*in Rechten*); on donne defaut aux comparants contre les noncomparants, *de agterblyvende worden wegens verzuim ten voordeele der* comparanten *gevonnisd.*

Comparatif, ive (adj.) *De vergelykende trap (in spraak k.).*

Comparativement, (adv.) *Op een vergelykende wyze.*

Comparer, (v. a.) *Vergelyken*; se comparer à quelcun, *zig met iemand gelyk stellen.*

Comparition. (f) (*Zie* Comparution).

Comparoir, (v. n.) Etre assigné à comparoir, *gedagvaard zyn om te verschynen (in Rechten).*

Comparoître, (v. n.) *Verschynen voor een Rechter*, *enz.*

Compartageant, (adj.) *Mededeelende (men zegd beter* copartageant).

Compartiment, (m) *Cierlyk ingegelegd kabinet-werk*; *bloem-werk op glaazen*, *in een tuin-perk*, *of tapyten* (n); *verdeeling van iets* (f).

Compartir. (v. a.) *Verdeelen (beter* faire des compartiments).

Compartiteur, (m) *Regter die in eene zaak van een ander gevoelen is als de berigter*, *en daar door de stemmen gelyk maakt.*

Comparu, ue (adj.) *Verscheenen*, gecompareerd (*in rechten*).

Comparution, (f) *Verschyning voor het recht.*

Compas, (m) *Een passer*; *Zee-compas*; *Schoenmaakers Maat-stok*; *diamant Slypers-compas*; compas de variation, *peil-compas*; faire tout par mesure & par compas, *alles met groote omzigtigheid doen*; Marcher par compas, *op de maat gaan*; mesurer ses discours au compas, *zyne redenen met de passer meeten.*

Compassement, (m) *Afpassing* (f).

Compasser, (v. a.) *Afpassen*, *afmeeten*; *iets wel inrichten*; compasser son tems, *zyn tyd afmeeten*; des manieres compassées, *gedwongene manieren*, *houdingen.*

Compassion, (f) *Medelyden*, *deernis*, *mededogen* (n).

Compatibilité, (f) *Overeenkomst*, *gelykvormigheid.*

Compatible, (adj.) *Overeenkomstig*; des Humeurs compatibles, *hu-*

humeuren die wel over een komen; offices compatibles, *ampten die te gelyk door iemand bekleed kunnen worden.*

Compatir, (v. n.) *Medelyden hebben*; *overeenkomen*; compatir à la douleur de quelcun, *met iemands smerte medelyden hebben*; les fous ne peuvent compatir ensemble, *gekken kunnen malkaâr niet verdraagen, lyden.*

Compatissant, ante (part.) *Medelydend.*

Compatriote, (m. & f.) *Een landsman, landgenoot; landsvrouw.*

Compensation, (f) *Vereffening, gelykstelling*; compensation de depens, *betaaling der proces-kosten van beide partyën*; il faut faire compensation des defauts de nos amis avec leurs bonnes qualitez, *men moet de gebreeken van goede vrienden, tegen hunne goede hoedanigheden overstellen.*

Compenser, (v. a.) *Vereffenen, tegens malkander gelyk stellen*; le profit compense la perte, *de winst vergoed het verlies*; cela ne peut compenser la perte, *dat kan de schade niet opweegen.*

Comperage, (m) *Gevaderschap* (n).

Compere, (m) *Gevader*; *lustige quant*; tout va par compere & commere, *alles gaat na gunst en vriendschap.*

Compétemment (adv.) *Regtmaatig, behoorlyk, toereikend*, (suffisamment).

Compétence, (f) compétence d'un juge, *wettigheid van een Rechter*; entrer en compétence avec quelcun pour une charge, *met iemand naar een ampt dingen, staan*; cela n'est pas de ma compétence, *dat is boven myn bereik, bevatting*, (*of ook*) *dat is van myn* Jurisdictie, *of onderhoorigheid niet.*

Compétent, te (adj.) juge compétent, *Wettig Rechter, ook een geschikt*, suffisant *oordeelder van iets*; portion compétente, *toebehoorende, toekomende deel*; âge compétent, *vereischte ouderdom.*

Compéter (v. n,) recevoir ce qui nous compéte (appartient) *ontfangen het geen ons toekomt.*

Compétiteur, trice (m) *Mededinger*; *mededingster naar iets*; (*Zie* concurrent, ente).

Compilateur, (m) *Verzamelaar, een die uit andere boeken iets vergaard en opsteld.*

Compilation, (f) *Verzameling, opstel uit verscheide Schryvers.*

Compiler, (v. a.) *Uit verscheide Schryvers by een vergaaren en opstellen.*

Compisser, (v. a.) *Bepissen.*

Complaignant, ante (adj.) *Klaagende*; *aanklaager, aanklaagster* (*in rechten*).

Complaindre, se Complaindre, (*oud w.*) (*Zie* se plaindre).

Complainte, (f) *Aanklagt* (f) *beklag* (n) (*in rechten*).

Complaire, (v. n.) *Behaagen. believen, gedienstig zyn*; *zich naar iemands zinnelykheid schikken*; se complaire en quelque chose, *ergens behaagen in scheppen.*

Complaisance, (f) *Gedienstigheid, vriendelykheid.*

Complaisant, ante (adj.) *Gedienstig, beleefd, geriefstyk.*

Complant, (m) *Akker met jonge boomen of wynstokken beplant, eene pootery.*

Complanter, (v. a.) *Eenen akker beplanten.*

Complément, (m) *Opvulling van een boek of boog* (*in Meetk.*).

Complet, ete ou ette (adj.) *Volledig, volkomen.*

Complétement, (adv.) *Volkomentlyk.*

Compléter, (v. a.) *Voltallig, volkomen maaken.*

Complexe, (adj.) (*in Redenk.*) Termes complexes, *t'zamengevoegde woorden die een denkbeeld van iets opleveren*; *als:* homme prudent, *een voorzigtig man.*

Complexion, (f) *Aart* (m), *gesteldheid des lighaams.*

Complexionné, ée (adj.) Mal complexionné, *qualyk gesteld.*

Complication (f) de maux, de malheurs, *eene op een hooping, vergaaring van kwaalen of ongelukken.*

Com-

Complice, (f) *Mede-pligtig; mede schuldige aan eene misdaad.*

Complicité, (f) *Medepligtigheid.*

Complies, (f. pl.) *Lofzangen die in de R. Kerk na het avond-gebed gezongen worden.*

Compliment, (m) *Pligt-pleeging* ((f), compliment (n); faites lui mes compliments, *groet hem van my*; tréve de compliments, *alle* complimenten *aan een zyde*; compliment de condoléance, *rouwbeklag.*

Complimentaire, (m) *Een op wiens naam de handel eener* Societeit *gevoerd word.*

Complimenter, (v. a.) *Begroeten, zyne eerbied of pligt aan iemand betoonen.*

Complimenteur, euse (m. & f.) *Een die veel* complimenten *maakt.*

Compliqué, ée (adj.) Maladie compliquée, *ziekte die uit verscheide toevallen veroorzaakt is*; affaire compliquée, *zaak die met eene andere vermengd, verwerd is.*

Complot, (m) *Heimelyke t' zamenrotting, t' zamenspanning* (f), *booze aanslag* (m).

Comploter, (v. a.) *Eenen boozen aanslag maaken; berdadslaagen,* ils ont comploté ma ruine, *zy hebben myn ondergang gezwooren.*

Componction, (f) *Berouw* (n), *droefheid over zyne zonden.*

Comportement, (m) *Gedrag* (n), (*oud w. zie* Conduite).

Comporter, (v. a.) *Lyden, verdraagen, dulden*; si le temps le comporte, *indien de tyd het toelaat, vereischt*; ce sont des plaisirs que comporte la jeunesse, *dat zyn vermakelykheden die de jeugd mede brengd*; se comporter (v. r.) bien, *zig wel gedraagen.*

Composé, ée (adj.) *t' Zamengesteld, bestaande; staatig, deftig ingebaarden.* (*Zie verder het werkw.*).

Composé. (m) *Een t' zamenstelzel* (n).

Composer, (v. a. & n.) *t' Zamen stellen; opstellen; Letter-zetten*; composer une medicine, *een geneesdrank bereiden*; composer des vers, *versen maaken*; composer un thême, *eene* thema *maaken*; c'est une histoire qu'il a composée, *dat is een' geschiedenis die hy zelfs t'zamen gesteld, verzonnen heeft*; composer, Aria's componeeren (*in Muziek*); composer un différend, *een geschil byleggen*; composer sa mine, ses gestes, *zyn gelaat, gebeerden in de plooi schikken*; composer avec l'ennemi, avec ses créanciers, *met zyne vyanden,* crediteuren, *een verdrag, vergelyk maaken*; se composer, (v. r.) *zig zekere gebeerden geeven*; *zig stil gelaaten.*

Composeur, (m) *Een slegt Auteur of Schryver.*

Composite, (adj.) Ordre composite, *de t'zamengestelde of romeinsche bouw-orden.*

Compositeur, (m) *Een Letter-zetter; muziek componist; vrede-maaker, enz.*

Composition, (f) *Opstel, t' zamenvoeging, vergelyk, verdrag; Letterzetting.*

Composoir, (m) *Letter-gieters-zetplank* (f).

Composteur, (m) *Letter-zetters-zet-haak.*

Compotateur. (m) *Een Likkebroer, Nathals.*

Compotation, (f) *Drink-gelag* (n); *teering.*

Compote, (f) *Gestoofde appelen of peeren*; une compote de pigeonneaux, *gestoofde duiven*; mettre les yeux, la tête à la compote à quelcun, *iemand een paar blaauwe oogen geeven, het hoofd murw slaan.*

Compréhensible, (adj.) *Begrypelyk.*

Compréhension, (f) *Bevatting, begrip.*

Comprendre, (v. a.) *Begrypen, bevatten*; je le comprends bien, *ik begryp het wel*; ce païs là comprend tant de villes, *dat landschap bevat in zig zoo veel steeden*; non compris, *uitgenomen.*

Compresse, (f) *Een gevouwen doekje,* comprès, *dat men op een wond legt* (n).

Compressibilité, (m) *Hoedanigheid van*

van iets dat te zamen gedrukt kan worden (in Natuurk.).

Compressible, (adj.) *t'Zamendrukkelyk (in Natuurk.).*

Compression, (f) *t'Zamendrukking (der lucht).*

Comprimer, (v. a.) *t'Zamendrukken (in Natuurk.).*

Compris, ise (adj.) *Begrepen, bevat*; vous me devez tant, y compris les . . ., non compris les . ., *gy zyt my zoo veel schuldig de . . 'er onder begrepen, 'er niet onder begrepen.*

Compromettre, (v. n. & a.) *Ter beslissing, uitspraak van goêmannen* (Arbiters) *iets stellen*; compromettre quelcun, *iemand in ongelegentheid brengen*; se compromettre, (v. r.) *zig in eenigen twist, daar men geen eere van heeft, inlaaten*; *zyne eere te pand zetten*; il ne faut pas se compromettre avec ses domestiques, *men moet zig met zyn bedienden niet inlaaten.*

Compromis, ise (adj.) (*Zie* Compromettre).

Compromis, (m) *Bewilliging tot eene uitspraak van goede mannen*, on ne doit pas mettre son honneur en compromis, *men moet zyne eere niet in gevaar stellen*; mettre une chose en compromis, *een' zaak in compromis, ter uitspraak van scheids-lieden* (Arbiters) *stellen.*

Compromissaire, (m) *Een scheidsman, scheids-richter.*

Comprovincial, (adj.) *Wat van eene provintie is.*

Comptable, (adj. & subst.) *Verantwoordelyk, een die rekening moet doen, of iets dat in rekening kan gebragt worden.*

Comptant, (adj. & subst.) Vendre comptant, *voor gereed geld verkoopen*; cent mille écus comptant, *honderd duizend kroonen baar geld*; il m'a dit des sottises, mais je l'ai paié tout comptant, *hy heeft my wat zotternyen gezegt, maar ik heb hem wel betaald.*

Compte, (m) *Reekening, telling* (f), *getal* (n); rendre compte, *rekening doen*; *verslag doen, rekenschap geeven*; clorre un compte, *een' rekening sluiten*; mettre en ligne de compte, *in rekening brengen*; je n'y trouve pas mon compte, *ik vinde 'er geene rekening, geen voordeel by*; recevoir à compte ou à bon compte, *op rekening, in mindering ontfangen*; au bout du compte, *ten laatsten, alles overwoogen zynde*; compte rond, *effen rekening*; à votre compte, *na uw' meening*; faire ou tenir compte de quelque chose, *iets hoog agten*; de compte fait, *als alles afgedaan is*; à ce compte, *op die wyze*; Maître des comptes, *Rentmeester*; manger à bon compte, (*spr. w.*) *'er maar op aan eeten, zonder zig ergens aan te kreunen*; compte ou cahier de recette ou de mise, *rekening of boek van ontfangst of uitgaaf*; acheter à bon compte, *goed koop koopen*; il en a pour son compte, *hy is mooi bedot, bedroogen*; un livre de compte, *een schuld-boek*; souder un compte, *een' rekening sluiten*; ouvrir un compte, *een' rekening openen, voor de eerste maal in 't groot boek stellen*; passer en, ou porter, mettre, coucher sur un compte, *op een rekening schryven, stellen, noteeren*; bordereau ou extrait de compte, *uittreksel*, extract *eener rekening, rekening-*courant; la solde du compte, *het slot* (saldo) *der rekening*; affirmer un compte, *eene rekening met eede bekragtigen*; apostiller un compte, *aanteekeningen op eene rekening maaken, wat recht of niet recht is*; les bons comptes font les bons amis, *effen rekening maakt de beste vrienden*, (*spr. w.*) faire bon compte, *goed koop*, civiel *verkoopen*; en fin de compte, *op 't eind, op 't laatst.*

Compte-pas ou Pedometre, (m) *Een weg-meeter, (werkt. in de Wiskunde om de schreeden die men gaat te weeten).*

Compté, ée (adj.) *Gerekend enz.*; tout compté, tout rabattu, vous me devez tant, *wanneer alles gerekend en afgetrokken is, zyt gy my zoo veel schuldig.*

Compter, (v. a.) *Rekenen*; *tellen*; *afre-*

afrekenen; *eene rekening sluiten*; *betaalen*; compter avec quelcun, *met iemand rekenen*; compter une somme, *eene somme tellen*, *optellen*; compter sur quelcun, *op iemand staat maaken*; je compte que, *ik maak staat dat.*

Compteur, (m) *Een Rekenmeester*; *teller.*

Comptoir, (m) *Reken-tafel*; *toonbank*; *schryf-kamer* (f), kantoor (n).

Compulser (v. a.) un contract, &c. *eenen* Notaris *tot het vertoonen van een* contract *enz. dwingen.*

Compulseur, (m) *Dwinger daar van.*

Compulsoire, (m) *Dwang-schrift daar toe van den Rechter* (n).

Comput, (m) *Konst om ebbe en vloed uit te rekenen* (f), (*by Zeel.*).

Computiste, (m) *Tyd-rekenaar*, *Almanak maaker.*

Comtal, ale (adj.) *Graaffelyk.*

Comte, (m) *Een Graaf*; Comte palatin, *Palts-graaf.*

Comté, (m) *Een Graafschap* (n).

Comtesse, (f) *Eene Gravin.*

Concapitaine, (m) *Een mede Hopman.*

Concasser, (v. a.) *Kneuzen*, *breeken*, *stampen*; concasser des amandes, *amandelen kraaken.*

Concaténation, (f) *Aaneenschakeling* (*in Wysgeerte*).

Concave, (adj.) *Uitgehold*, *hol*; miroir concave, *een holle spiegel.*

Concavité, (f) *Holligheid*; concavité de la lune, *het binnenste der maan.*

Concéder, (v. a.) *Inschikken*, *toegeeven*, *toestaan*; je vous concéde la majeure de cet argument, *de hoofdstelling van dit bewys geef ik u toe.*

Concentration, (f) *De bereiding der* quintessens *uit eene stoffe.*

Concentrer, (v. a.) *Naar het middel-punt dryven*, le froid concentre la chaleur, *de koude dryft de hitte te zamen*; se concentrer, (v. r.) *zig t' zamen trekken.*

Concentrique, (adj.) Cercle concentrique, *cirkel die nevens eenen anderen uit het middel-punt getrokken is.*

Concept, (m) *Denkbeeld*, *begrip van iets* (*in Natuurk.*); *item voorslag*, *ontwerp*, *voorneemen* (*in Koopb.*).

Conception, (f) *Ontfangenis*, *bevrugting*; *'t feest der ontfangenis van Maria*; cela n'est pas de facile conception, *dat is niet ligt te begrypen*; belles conceptions, *mooije invallen.*

Concernant, (participe) *Noopende*, *aangaande.*

Concerner, (v. a.) *Raaken*, *betreffen*; la liberté publique concerne chacun, *de openbaare vryheid gaat ieder een aan*; cela ne me concerne pas, *dat raakt my niet.*

Concert, (m) *Gelykluiding van stemmen of speeltuigen* (f); concert (n), *kamer daar gespeeld word* (f); il faut agir de concert, *men moet eenstemmig te werk gaan.*

Concertant, ante (adj.) *Mede speelende.*

Concerté, ée (adj.) *Voorbedagt*; choses bien concertées, *wel overlegde zaaken of dingen.*

Concerter, (v. a.) *Stemmen of speeltuigen gelykluidend maaken*; concert *houden*; *iets overweegen*, *overleggen.*

Concession, (f) (*van* Concéder) *Toegeeving*, *inwilliging*, *vergunning* (f).

Concessionnaire, (m) *Een die iets toegeeft in een reden-twist.*

Concevable, (adj.) *Bevatbaar*; la chose n'est pas concevable, *de zaak is niet te begrypen.*

Concevoir, (v. a.) *Ontfangen*, *zwanger worden*; *begrypen*, *beseffen*; *een ontwerp ergens van maaken*; concevoir de l'horreur, *met schrik bevangen worden.*

Conche, (f) (*boert. w.*) Etre en bonne ou mauvaise conche, *wel of slegt toegetaakeld*, *gekleed zyn.*

Conchyle, (m) *Purper slak*, *mossel.*

Conchyliologie, (f) *Schulp-kunde.*

Concierge, (m. & f.) *Kastelein*; *deurwagter eener* comedie; *Cipier van een gevangenis.*

Conciergerie, (f) *Ampt eenes Kasteleins*, *Cipiers* (n); *item gevangenis* (f).

Con-

Concile, (m) *Groote Kerkelyke vergadering, byeenkomst* (f), concilie (n) *vergaderplaats* (m); actes, décrets, décisions du concile, *handelingen, besluiten, vonnissen van het* concilie.

Conciliabule, (m) *Ketterſche byeenkomſt* (f).

Conciliateur, trice (m. & f.) *Vereeniger, bevrediger, een die twiſt by legt; item een die ſtrydige dingen over een brengt.*

Conciliation, (f) *Vereeniging; overeenbrenging.*

Concilier, (v. a.) Les paſſages d'un livre, *de plaatzen van een boek overeenbrengen, gelykluidend maaken;* ſe concilier, (v. r.) la bienveillance des juges, *zig de toegenegentheid der Rechters weeten te verkrygen.*

Concis, ſe (adj.) *Kort, beknopt;* un ſtyle net & concis, *een nette beknopte ſtyl.*

Conciſion, (f) *Beknoptheid, kortheid.*

Concitoyen, enne (adj. & ſubſt.) *Mede-burgerlyk; mede-burger-, burgereſſe.*

Conclave, (m) *Verkies-plaats der Pauſen.*

Conclaviſte, (m) *Bediende van een Kardinaal die meê in het conclave gaat.*

Concluant, ante (adj.) Argument concluant, *ontégenzeggelyk of bondig bewys-ſtuk.*

Conclure, (v. a. & n.) *Beſluiten;* je conclus de tout cela, *ik beſluit uit allen deezen;* conclure un mariage, *een huwelyk ſluiten.*

Concluſion, (f) *Beſluit, ſlot* (n).

Concoction, (f) *Verduuwing (men zegt gemeenlyk* coction).

Concombre, (m) *Komkommer.*

Concomitance, (f) *Vergelſchapping (in Theol.).*

Concomitant, ante (adj.) *Verzelland;* la grace concomitante, *de medewerkende genade.*

Concordance, (f) des Evangeliſtes, *overeenſtemming der* Evangeliſten; concordances de la Bible, *Bybels woordenboek.*

Concordant, ante (adj.) *Overeenſtemmend.*

Concordat, (m) *Verdrag, vergelyk,* tractaat (n), *(in geeſtel. of religie zaaken).*

Concorde, (f) *Eendragt, eenigheid, vreede.*

Concourir, (v. a.) *t' Zamenloopen; behulpzaam zyn, medewerken;* tout concourt à ſa fortune, *alles vloeit tot zyn geluk te zamen;* concourir pour le prix, *om den prys dingen.*

Concours, (m) *t' Zamenloop, toeloop van menſchen; medewerking, hulp.*

Concret, (adj.) *(in redenk.) Zamengeſteld; als:* Blancheur, *witheid,* (terme concret) *geeft beide het onderwerp en de hoedanigheid te kennen.*

Concretement, (adv.) Conſiderer les choſes concretement & abſtraitement, *de dingen geheellyk of t' zamengeſteld en afzonderlyk of afgetrokken beſchouwen.*

Concretion, (f) *t' Zamenſtelling van verſcheide dingen; item hard of dikwordinge van iets dat zagt en dun is (in Natuurk.).*

Conçu, ue (adj.) *(van* coucevoir) *Ontfangen, zwanger geworden; begrepen;* il avoit conçu le deſſein de, *hy had het voorneemen gevat, om.*

Concubinage, (m) *Byzitſchap* (n), *onwettige byſlaaping, boeleering* (f).

Concubinaire, (m) *Een die een byzit heeft, een boel.*

Concubine, (f) *Bywyf* (n), *byzit* (f).

Concupiſcence, (f) *Begeerlykheid, quaade neiging of luſt.*

Concupiſcible, (adj.) Appétit concupiſcible, *begeerlyke luſt, wil.*

Concurremment, (adv.) *Gezamentlyk, om ſtryd;* agiſſez concurremment avec cet homme là, *ſpand te gelyk met dien man aan.*

Concurrence, (f) *Mededinging, medeſtreeving na iets; byeenkomſt van ſchuldeiſchers die gelyk recht hebben.*

Concurrent, ente (adj. & ſubſt.) *Medeḋingend, kuipend; mededinger, een die met eenen anderen ergens naar ſtaat.*

Concuſſion, (f) *Knévelary;* faire des concuſſions, *het volk veel geld afperſſen, uitzuigen.*

Concuſſionnaire, (m) *Een bloedzuiger, ſtrooper van 't gemeen.*

Condamnable, (adj.) *Strafwaardig; beriſpelyk, wraakbaar;* ſon procédé eſt condamnable, *zyn handel is te laaken.*

Condamnation, (f) *Verwyzing, veroordeeling;* paſſer condamnation, *ſchuld, ongelyk bekennen;* ſubir condamnation, *zig een vonnis onderwerpen.*

Condamner, (v. a.) *Veroordeelen, verwyzen; laaken;* condamner à la mort, *ter dood verwyzen;* condamner la conduite de quelcun, *iemands gedrag laaken;* condamner une porte, *een deur toeſpykeren;* ſe condamner (v. r.) ſoi même, *zig zelfs veroordeelen.*

Condenſation, (f) *Verdikking;* condenſation de l'air, *verdikking der lucht.*

Condenſer, (v. a.) *Verdikken, (in Natuurk.).*

Condeputé, (m) *Mede-afgeveerdigde.*

Condeſcendance, (f) *Toegeevendheid, inſchikkendheid aan die geenen die beneeden ons zyn.*

Condeſcendant, ante (adj.) *Toegeevend;* il a l'humeur condeſcendante, *hy is meégaande van aart.*

Condeſcendre, (v. n.) *Zig naar iemands wil ſchikken; onzen minderen wat toegeeven;* condeſcendre aux foibleſſes de quelcun, *aan iemands zwakheden wat toegeeven.*

Condeſcente, (f) *Neérlegging der voogdyſchap.*

Condiction, (f) *Terug vordering der verloorene of afgenomene dingen (volgens 't Roomſche recht).*

Condiſciple, (m) *Mede-leerling, ſchool-makker.*

Condition, (f) *Natuur, hoedanigheid; voorwaarde; ſtaat, beroeping; waardigheid, aanzien;* à condition que, *onder voorwaarde dat;* j'accepte cette condition, *ik neeme die aanbiedinge aan;* chercher condition, *een huur zoeken;* un homme de condition, *een man van aanzien.*

Conditionné, ée (adj.) *Bedongen; geſteld;* livre bien ou mal conditionné, *boek dat wel of kwalyk uitziet of* geconditionneerd *is.*

Conditionnel, elle (adj.) *Voorwaardelyk, met beding.*

Conditionnellement, (adv.) *Voorwaardelyk, onder beding.*

Conditionner, (v. a.) *Bedingen, voorwaarde maaken; iets in een zekeren ſtaat brengen, bereiden, maaken.*

Condoléance, (f) *Rouw-klagt* (f), *rouw-beklag* (n).

Conducteur, trice (m. & f.) *Leidsman, beſtierder, voorganger; beſtierdſter, leidſter.*

Conduire, (v. a.) *Leiden, geleiden; aanvoeren; beſtieren, onderwyzen;* conduire un aveugle, *eenen blinden leiden;* conduire un cheval, *een paerd mennen;* conduire l'artillerie, *het geſchut aanvoeren;* conduire une armée, *een léger gebieden;* conduire un état, *een ſtaat beſtieren;* ce chemin conduit à la ville, *die weg leid naar de ſtad;* la vertu conduit au véritable bonheur, *de deugd is de weg naar het waaragtige geluk;* conduire bien ſa barque, *zyne zaaken wel beſtieren;* conduire un enfant dans ſa jeuneſſe, *een kind in zyn jeugd onderwyzen, onder opzigt hebben;* ſe conduire, (v. r.) *alleen gaan; zig gedraagen;* un aveugle ſe conduit bien avec ſon bâton, *een blinden gaat zeer wel alleen met zyn ſtok,* ſe conduire ſagement, *zig wyſſelyk gedraagen.*

Conduit, te (adj.) *Geleid enz.*

Conduit, (m) *Een waterbuis* (f), *riool* (n), *pyp* (f); conduits d'urine, *water-peezen.*

Conduite, (f) *Gedrag* (n), *levenswyze* (f); *opzigt, bewind* (n); *enz.* une bonne conduite, *een goed gedrag,* avoir la conduite d'un enfant, d'une armée, *de beſtiering over een kind, het geleide over een heir of léger hebben;* une conduite d'eau, *eene water leiding.*

Condyle, (m) *Vinger-lid, knokkel (in Ontleedk.).*

Cône, (m) *(in Meetk.) Kégel* (m), *ronde ſpits als een zuiker-brood.*

Con-

Confabulateur, (m) *Een Praater*, (*boert. w.*).

Confabulation, (f) *t' Zamenkouting*, *vriendelyk gesprek*, (*boert. w.*).

Confabuler, (v. n.) *t' Zamenpraaten*, *kouten*, (*boert. w.*).

Confection, (f) *Toebereidinge van geneesmiddelen*, *zuiker-werk enz.* confection du chyle, *gyl-maaking* (*in Geneesk.*); confection d'un inventaire, *het maaken van een* inventaris.

Confédération, (f) *Bondgenootschap.*

Confédéré, ée (adj. & subst.) *Verbonden*; *Bondgenoot*, *Bondgenoote.*

Confédérer, se Confédérer, (v. r.) *Zig verbinden*, *een verbond aangaan.*

Conférence, (f) *Gesprek* (n), *onderhandeling*; *byeenkomst*; *vergelyking* (f).

Conférencier, (m) *Een die geschriften tegens malkander overziet.*

Conférer, (v. a.) Conférer la version avec l'original, *de overzetting tegens het oorspronkelyke houden*, *overzien*; le Roi lui a conféré une charge, *de Koning heeft hem eene bediening opgedraagen*; conférer les ordres, *de orden aan eenig geestelyke toedienen*; conférer avec quelcun, *met iemand gesprek houden.*

Confesse, (f) Aller à confesse, *ter biegt gaan.*

Confesser, (v. a.) *Bekennen*, *belyden*, *biegten*; se confesser, (v. r.) *ter biegt gaan*; se confesser au renard, *by den duivel te biegte gaan*; faute confessée est à demi pardonnée, *beléden misdaad is half vergeeven.*

Confesseur, (m) *Biegtvader*; *belyder.*

Confession, (f) *Belydenis*, *bekentenis*, *biegt.*

Confessionnal, (m) *Biegtstoel.*

Confiance, (f) *Vertrouwen* (n), *hoop*, *toeverlaat*; *item stoutheid* (f); en confiance, *in vertrouwen*; parler à quelcun avec confiance, *vrymoedig tot iemand spreeken.*

Confiant, ante (adj.) *Vertrouwend*; *stoutmoedig.*

Confidemment, (adv.) *In vertrouwen*; *vrypostiglyk*, *stoutelyk.*

Confidence, (f) *Vertrouwen*, *vertrouwendheid die men in iemand steld*; *vrypostigheid*; faire confidence d'une chose à quelcun, *iets in vertrouwen aan iemand openbaaren.*

Confident, (m. & f.) *Vertrouweling*, *boezem-vriend- of vriendin.*

Confidentiaire, (m) *Een die een geestelyk ampt voor eenen anderen waarneemd.*

Confier, (v. a.) *Vertrouwen*, *aanbetrouwen*; se confier, (v. r.) *zich vertrouwen*, *zyn hoop stellen.*

Configuration, (f) *De uiterlyke gedaante*; *als mede de t' zamenschikking van eenig ding*; *'t* aspect *der* planeeten.

Confiner, (v. a.) *Aanpaalen*, *aangrenzen*; *bannen*; *opsluiten*; la Hollande confine à l'Allemagne, *Holland grenst aan Duitschland*; il est confiné dans sa maison, *hem is aangezegt niet uit zyn huis te komen*; se confiner, (v. r.) *zig opsluiten*, *verbergen*, *op eene plaats houden.*

Confins, (m. pl.) *De Grenzen*, *Landpaalen.*

Confire, (v. a.) *Inmaaken*, *inzulten*, *konfyten.*

Confirmatif, ive (adj.) *Bevestigend.*

Confirmation, (f) *Bevestiging*; *het vormzel* (*in de R. Kerk*).

Confirmer, (v. a.) *Bevestigen*, *bekragtigen*; *vormen* (*in de R. Kerk*); se confirmer, (v. r.) *bevestigd worden.*

Confiscable, (adj.) *Verbeurdelyk.*

Confiscation, (f) *Verbeurt-verklaaring*, *verbeurtmaaking.*

Confiseur, (m) *Banket- of zuikerbakker.*

Confisquer, (v. a.) *Verbeurt verklaaren*; ses biens sont confisqués, *zyne goederen zyn verbeurt*; c'est un homme confisqué, *een man daar wegens zyn gestel geen geneezen aan is.*

Confit, ite (adj.) *Ingemaakt*; confit en devotion, en malice, *vol aandagt*, *boosheid.*

Confiture, (f) *Ingemaakte vrugt* (f); *zuikergebak* (n).

Confiturier, iere (m. & f.) *Zuiker-bakker*, *konfiturier*; banket-*bakster.*

Conflit, (m) *Stryd* (f), *gevegt* (n), *twist* (f).

Confluent, (m) *t' Zamenvloed*(f); cette ville est bâtie au confluent des peux rivières, *die stad is op de zamenvloeijing der twee stroomen gebouwd*.

Confondre, (v. a.) *Verwerren, onder een mengen; het eene voor het andere neemen of aanzien; beschaamd of verlegen maaken, doen verstomm.n*; confondre les choses, *de zaaken onder een mengen*; cela le confondit, *dat hielp hem in de war, van zyn stuk, maakte hem beschaamd*; confondre son adversaire, *zyne tegenparty verlegen, beschaamd maaken*; vous me confondez de toutes vos civilités, *gy maakt my met alle uwe beleefdheden verlegen.*

Confondu, ue. (adj.) *Verward; beschaamd.*

Conformation, (f) Conformation des parties du corps, *natuurlyke gedaante der lichaams-deelen.*

Conforme, (adj.) *Gelykstaltig, gelykvormig, overeenkomstig.*

Conformément, (adv.) *Overeenkomstiglyk*; agir conformément aux ordres de quelcun, *na iemands beveelen te werk gaan.*

Conformer, (v. a.) *Schikken, richten*; se conformer à quelque chose, *zich na iets schikken.*

Conformité, (f) *Gelykvormigheid, overeenkomst*; la conformité d'humeurs entretient la paix dans le ménage, *gelykheid van zinnen onderhoud de vrede in een huisgezin.*

Confort, (m) *Versterking; troost, hulp* (f), *(oud w.)*

Confortatif, ive (adj. & subst.) *Versterkend, verkwikkend; versterkend geneesmiddel.*

Confortation, (f) cela est bon pour la confortation des nerfs, *dat is goed tot versterking der zenuwen.*

Conforter, (v. a.) *Versterken, kragt geeven*; le vin vieux conforte l'estomac, *de oude wyn versterkt de maag.*

Confrairie, (f) *Broederschap, gilde-broerschap, gilde* (n); être de la grande confrairie, *van 't groote gild, onder het getal der Hoorndraagers zyn.*

Confraternité, (f) *Broederschap, Monnikbroérschap* (n).

Confrere, (m) *Medebroeder, gildebroeder, makker, metgezél.*

Confrerie. (*Zie* Confrairie).

Confrontation, (f) *Vergelyking; verhooring*; Confrontation des écritures, *vergelyking der schriften tegens malkander*; confrontation des temoins, *verhooring der getuigen, in tegenwoordigheid van den beschuldigden of vergelyking der getuigen met elkander.*

Confronté, ée (adj.) *Vergeleken, verhoord.*

Confronter, (v. a.) *Tegen of over malkander stellen, vergelyken*; confronter des passages d'écriture, *Schrifteur plaatzen met malkander over-zien*; confronter des temoins, *getuigen tegen malkander hooren*; confronter les temoins au criminel, *getuigen in byzyn des misdadigers verhooren.*

Confus, use (adj.) *Beschaamd, verlegen; verward*; cri confus, *een verward geschreeuw*; bruit confus, *onzéker gerucht*; discours confus, *verwarde reden*; je suis confus de toutes vos civilitez, *ik ben beschaamd over alle uwe beleefdheeden.*

Confusément, (adj.) *Verwardelyk, duisterlyk.*

Confusion, (f) *Verwerring, oproer; schaamte*; se battre en confusion, *in 't honderd vechten*; confusion des langues; *verwarring der spraaken*; couvrir quelcun de confusion, *iemand beschaamd maaken*; avoir de la confusion, *beschaamd zyn*; confusion de rubans, *een bos linten*; en confusion, (adv.) *verwardelyk.*

Confutation, (f) *Wederlegging van een bewysstuk.*

Confuter, (v. a.) *Iets wederleggen, beantwoorden, omvérstooten* (*Zie* refuter).

Congé, (m) *Afscheid; verlof* (n), *opzegging van geleende penningen scheeps-pas; los-ceél op koop-waaren*, don-

donner le congé à un domestique, à un Soldat, *een dienst-bode laaten gaan, een Soldaat afdanken*; obtenir congé, *afscheid erlangen*; prendre congé de ses amis, *van zyne vrienden afscheid neemen*; jour de congé, *speel-dag*.

Congédié, ée (adj.) *Afgedankt*, (*Zie* congédier).

Congédier, (v. a.) *Verlof of afscheid geeven*; *afdanken*, paspoort *geeven*; *ontslaan*, *gaan laaten*.

Congélation, (f) *Het t'zamen loopen van vloeibaare dingen*, *stolling*, *stremming*; congélation des graisses, *stolling van het vet*.

Congéler, (v. a.) *Doen stremmen*, *stollen*, *bevriesen*; se congéler (v. r.) *bevriezen*, *dik worden*.

Congénéres, (adj.) muscles congénéres, *Spieren van gelyke soort of beweeging*.

Congestion, (f) *Gezwel* (*in heelk.*)

Conglobation, (f) *Verzameling van bewys-gronden* (*in redenk.*)

Congloméré, ée (adj.) Des glandes conglomerées, *op eenen hoop leggende klieren* (*in ontl. k.*)

Conglutination, (f) *t' Zamenkleeving*, *lyming*.

Conglutiner, (v. a) *t' Zamenbinden*, *lymen*; se conglutiner, *t'zamenkleeven*.

Congratulation, (f) *Gelukwensching*; *mede verheuging met een ander.*

Congratuler, (v. a.) *Geluk wenschen*, *begroeten*, *zich met een ander verblyden*; (féliciter, *is beter*).

Congre, (m) *Zee-aal*.

Congrégation, (f) *Geestelyke broederschap*, *vergadering*, *by een komst*.

Congrès, (m) *Bywooning van man en vrouw*; *byeenkomst*; congrès, *tot het sluiten van vrede*.

Congru, ue (adj.) portion congrue, *een behoorlyk deel*; congru, *regelmatig* (*in spraak*).

Congruent, ente (adj.) *Overeenkoomende*, *richtig* (*in spraak*).

Congruisme, (m) *Overeenstemming*, *overeenkomst*; (f) (*Theol. w.*)

Congrument ou correctement, (adv.) parler congrument, *na den regel spreeken* (*in spraak.*)

Conjectural, ale (adj.) *Dat by de gis is*, *onzeker*, *los*.

Conjecturalement, (adv.) *By gissing*, *vermoedelyk*.

Conjecture, (f) *Gissing*, *vermoeding*.

Conjecturer, (v. a.) *Gissen*, *raamen*, *vermoeden*.

Conjoindre, (v. a.) *t' Zamenvoegen* (*b. ter* joindre ensemble).

Conjoint, te (adj.) *t'Zamen gevoegd*; les conjoints, *de getrouwde* (*in rechten*).

Conjointement, (adv.) *Gezamentlyk*, *te zamen*.

Conjonctif, ive (adj.) *t'Zamenvoegend*.

Conjonction, (f) *t'Zamenvoeging*; (f *koppel woord* (m) (*in spraak.*); mars & venus étoient en conjonction, *mars en venus ontmoetten malkanderen* (*in sterrek.*)

Conjonctive, (f) *Het wit der oogen* (*in Ontleedk.*); *koppel woord* (*in spraakk.*)

Conjoncture, (f) *Tydgewrigt* (n) *staat*, *toestand*; (f) conjoncture favorable, *gunstige tyds-omstandigheid*.

Conjouir, (v. n.) s'aller conjouir avec quelcun, *zig met iemand gaan verheugen* (*oud-w.*)

Conjouissance, (f) Lettre de conjouissance. *brief van gelukwensching*.

Conique, (adj.) *Kegel-vormig*; section conique, *de kegel-sneede*, (*in meetk.*)

Conjugaison, (f) *Tyd-voeging*, conjugatie, (*in spraak.*); *t' zamenvoeging der zenuwen* (*in Ontleedk.*)

Conjugal, ale (adj.) lien conjugal, *huwelyks band*.

Conjugalement, (adv.) *Op de wyze van egte lieden*.

Conjuguer, (v. a.) *t' zamenkoppelen*, *by een voegen*; conjuguer un verbe, *een werk woord vervoegen*, conjugeeren.

Conjurateur, (m) *Bezweerder*, *duivelbanner*.

Conjurateur, (*Zie* conjuré).

Conjuration, (f) *Bezweering*, *t' zamen zweering*, *t' zamenspanning* (f), *eed-gespan* (n),

Conjuré, ée (adj.) *Zamengezwooren*; un conjuré, *een t' zamenzweerder*, *vloekgenoot.*

Conjurer, (v. a.) *t' zamenspannen*; *een aanslag maaken*, *bezweeren*; *smeeken*, *verzoeken*; vous avez conjuré ma perte, *gy hebt myn verderf gesmeed*; je vous conjure de faire cela, *ik bid U dat te doen*; conjurer le diable, *den duivel bezweeren.*

Connétable, (m) *Konstapel*, *kanonnier*; *ook eertyds Opperveld-overste.*

Connexe, (adj.) *Aan een verknogt of gehegt.*

Connexion, (f) *t' zamenhang* (m), *overeenkomst* (f), *verband* (n).

Connexité, (f) *u' Zamenhangelykheid.*

Connil, (m) *Konyn* (*oud-w*).

Conniller, (v. n.) *Uitvlugten zoeken* (*gem. en oud w.*)

Connilliere, (f) *Uitvlugt*, *voorwending.*

Connivence, (f) *Oogluiking*, *toelaating.*

Conniver, (v. n.) *Oogluiken*, *door de vingers zien*, *iets ongemerkt door laaten gaan.*

Connoissable, (adj.) *Kenbaar*, *kennelyk.*

Connoissance, (f) *Kennis*, *kundigheid* (f); faire connoissance avec quelcun, *met iemand kennis maaken*; prendre connoissance d'une affaire, *een' zaak onderzoeken.*

Connoissement, (m) *Vragt-brief*, cognossement.

Connoisseur, euse (m. & f.) *Kenner*; *kenster van iets.*

Connoître, (v. a.) *Kennen*; *verstaan*; faire connoître, *doen blyken*, *te kennen geven*; connoître d'une affaire, *kennis van eene zaak neemen of daar over vonnissen* (*in Rechten*; il a des subtilités où l'on ne connoît rien, *hy heeft spitsvinnigheden die onnagaanbaar zyn*; connoître la guerre, *het oorlog verstaan*; je ne m'y connois pas, *ik verstâ 'er niets van*; se connoître en quelque chose, *in iets ervaren zyn.*

Connu, ue (adj.) *Gekend*; *bekend*, *beroemd.*

Conque, (f) *Groote Zee-schulp*; *Zee-hoorn der tritonnen.*

Conquérant, (m) *Overwinnaar*, *zegenpraaler.*

Conquérante, (f) *Overwinnaarster*, *eene die veele minnaars maakt.*

Conquérir, (v. a.) *Overwinnen*, *veröveren*, *inneemen.*

Conquet, (m) *Aangewonnen goed staande een huwelyk* (n).

Conquête, (f) *Overwinning*, *verövering.*

Conquêter, (v. a.) *Veröveren* (*oud w.*) *Zie* conquerir.

Conquis, quise (adj.) *Overwonnen*, *vermeesterd.*

Consacrant, (m) *Inwyer*, *een die inzégent.*

Consacré, ée (adj.) *Toegewyd*, *toegeheiligd.*

Consacrer, (v. a.) *Toewyen*, *toeheiligen*, *opofferen*; consacter un evêque, *eenen Bisschop inwyden*; consacrer son nom à la posterité, *zyn naam by den na-neef vereeuwigen*; consacrer un mot, *een woord door 't gebruik wettigen.*

Consanguin, guine (subst. & adj.) *Een bloed-verwant*; frères consanguins, *broeders van 's vaders zyde alleen.*

Consanguinité, (f) *Bloedverwantschap*; dégré de consanguinité, *trap van bloedverwandschap.*

Conscience, (f) *Geweeten*, *gewissen*, *gemoed* (n); Conscientie (f); agir contre sa conscience, *tegen zyn geweeten handelen*; remords de conscience, *knaaging van 't geweeten*; avoir la conscience large, *een ruim gemoed hebben*; en conscience, *in waarheid.*

Consciencieusement, (adv.) *Gemoedelyk.*

Consciencieux, euse (adj.) *Vroom*, *opregt*; un homme conscientieux, *een man van een naauw geweten.*

Conscript, (m) *Raadsheer by de Romeinen.*

Consécrateur, (m) *Inwyer.*

Consécration, (f) *Inwying*, *inzégening.*

Consécutif, ive (adj.) trois jours consecutifs, *drie achter een volgende dagen.*

Conſécutivement, (adv.) *Vervolgens, onmiddelyk achter een.*

Conſeil, (m) *Raad* (m); *raadslaging* (f) *raads-man*; *raads-vergadering*; *raads-vergaderplaats*; conſeil d'état, *Raad van Staaten*; conſeil privé, *geheime Raad*; conſeil de guerre, *Krygs-raad*, conſeil de Dieu, *Gods-raadbeſluit*; conſeil aulique, *Hof-raad.*

Conſeillé, ée (adj.) *Geraaden.*

Conſeiller, (v. a.) *Raaden, raadgêven, aanraaden*; ſe conſeiller à quelcun, *by iemand om raad gaan.*

Conſeiller, ere (m. & f.) *Raadsheer, raadsman*; *raadsheers-vrouw*; conſeiller d'état, lai, clerc, *ſtaats, waereldlyk, geeſtelyk raadsheer.*

Conſentant, ante (adj.) *Toeſtaande, inwilligende.*

Conſentement, (m) *Toeſtemming, bewilliging*; d'un commun conſentement, *eenſtemmiglyk.*

Conſentir, (v. n.) *Toeſtemmen, bewilligen, toeſtaan*; qui ſe tait, conſent, *die zwygd die* conſenteerd.

Conſéquemment, (adv.) *Gevolglyk.*

Conſéquence, (f) *Gevolg* (n); *aangelegenheid* (f); tirer une conſéquence, *een gevolg trekken*; affaire d'une mauvaiſe conſéquence, *zaak van een kwaad gevolg*; choſe de conſéquence, *zaak van gewigt of aangelegenheid*; gens de conſéquence, *Lieden van aanzien.*

Conſéquent, (m) *Gevolg eener bewysreden* (f).

Conſéquent, ente (adj.) *Daar uit volgende*; par conſéquent, *bygevolg, daarom.*

Conſervateur, trice (m. & f.) *Bewaarder, beſchermer, voorſtander*; *behoudſter.*

Conſervation, (f) *Bewaaring, beſcherming, handhaaving.*

Conſervatoire, (adj.) cour conſervatoire, *een Gerechts-hof in Vrankryk dat de* privilegiën *voorſtaat.*

Conſerve, (f) *Een water-bak*; *ingemaakte of ingezulte dingen*; Conſerve de citron, conſerf *van citroen*; aller de conſerve, *in gezelſchap vaaren (zee w.)*

Conſerver, (v. a.) *Bewaaren, beſchermen, handhaaven, in goeden ſtandhouden*; ſe conſerver, *bewaard worden, duuren.*

Conſerves, (f. pl.) *Brillen, dienende alleen tot bewaaring van het gezicht.*

Conſidence, (f) *Zetting, zinking van grond-ſop (in Natuurk.)*

Conſidérable, (adj.) *Aanmerklyk, van aanbelang, groot*; avoir pour chalans les perſonnes les plus conſiderables de la Ville, *de aanzienelykſte uit de Stad tot kalanten hebben.*

Conſidérablement, (adv.) *Aanmerklyk*; *grootelyks.*

Conſidérant, ante (adj.) *Voorzigtig (gem. w.)*

Conſidération, (f) *Overweging, overdenking* (f); *inzicht*; *ontzag* (n); conſidération de la mort, *beſpiegeling over den dood*; avoir conſidération pour les gens de qualité, *eerbied voor lieden van aanzien hebben*; à vôtre conſidération, *om uwent wil.*

Conſidéré, ée (adj.) *Overwogen*; *aanzienelyk.*

Conſidérément, (adv.) *Voorzigtiglyk, bedagtzaamlyk.*

Conſiderer, (v. a.) *Aanmerken, overwegen*; *beſchouwen*; *hoog-achten.*

Conſignataire, (m) *Een aan wien eenig geld of goed, waar over getwiſt word, in bewaaring word gegeven, tot uit einde der zaake, een* ſequeſrer.

Conſignation, (f) *De overgaaf of in bewaarſtelling van dien*; *item de zending van Koopmanſchappen, aan een ander om die in* commiſſie *te verkoopen.*

Conſigner, (v. a.) *Betrouwen, in handen ſtellen*; conſigner de l'argent au greffe, *geld in de griffie onder recht leggen*; je vous conſigne ce priſonnier, *ik geef U dien gevangenen over*; conſigner des marchandiſes, *goederen in* commiſſie *zenden.*

Conſiſtance, (f) *Toeſtand eener zaake*; *beſtendigheid*; *vaſtigheid*; telle étoit la conſiſtance de la Monarchie, *zodanig was de toeſtand van 't*

 ryk;

ryk, être dans l'âge de consistance, *in de kragt der jaaren zyn*; l'affaire a pris sa consistance, *de zaak heeft zyn bondigheid, zyn beslag bekomen*; mauvaise consistance, *slegte gesteldheid*; cette étoffe, ce sucre n'a point de consistance, *die stoffe, die zuiker heeft geen dikte, gebondenheid.*

Consister, (v. n.) *Bestaan*; voilà en quoi consiste la difficulté, *zie daar waar de zwarigheid in bestaat, gelegen is.*

Consistoire, (m) *Kerkenraad.*

Consistorial, ale (adj.) *Dat tot den Kerkenraad behoord.*

Consistoralement, (adv.) *Na de wyze des Kerkenraads.*

Consolable, (adj.) *Vertroostelyk, vertroostbaar.*

Consolant, ante (adj.) *Vertroostende.*

Consolateur, trice (m. & f.) *Vertrooster, trooster*; consolateur, *de trooster, de H. Geest*; consolateur des malades, *Ziekentrooster.*

Consolation, (f) *Vertroosting, troost*; recevoir de la consolation, *vertroost worden*; mon unique consolation, *myn eenige troost.*

Consolatoire, (adj) epitre consolatoire, *troost-brief.*

Consolé, (f) *Deur-styl, steun-paal* pinant (*in bouwk.*)

Consoler, (v. a.) *Vertroosten, troosten*; se consoler, (v. r.) *zig te vreden stellen.*

Consolidant, (m) *Heel pleister.*

Consolidation, (f) *Vereeniging des vrugt-gebruiks met den eigendom van eenig goed* (*in rechten*); Consolidation d'une playe, *sluiting, toeheeling eener wonde*; consolidation d'amitié, *versterking der vriendschap.*

Consolider, (v. a.) une playe, *eene wonde doen sluiten, toeheelen*; consolider un traité, *een verdrag staaven, bondig maaken*; consolider l'usufruit à la propriété, *het vrugt-gebruik met den eigendom vereenigen.*

Consommateur, (f) *Voleindiger, volvoerder*; consommateur de la foi, *volëinder des geloofs.*

Consommation, (f) *Voltrekking, volbrenging*; *verteering*, consumptie; consommation du mariage; des siècles, *voltrekking des huwelyks*; *einde der wereld*; consommation des denrées; des marchandises, *verteering der levensmiddelen*; *vertier, slyting der waaren.*

Consommé, (m) *Krachtig vleeschnat* (n) *soppe* (f).

Consommé, ée (adj.) *Voleindigt enz.*

Consommer, (v. a.) *Voleinden voltrekken*; consommer la viande, *het vleesch sterk uitkooken*; un mariage, *een huwelyk voltrekken*; des marchandises, *waaren verslyten, vertieren.*

Consomptif, ive (adj.) *Teeringagtig.*

Consomption, (f) *De teering, uitteering, item verteering*, consumptie *der Levensmiddelen.*

Consonnance, (f) *Gelykluidenheid*; *'t zamenstemming.*

Consonnant, te (adj.) *Gelykluidend*; *overeenstemmend*; *meedestemmend.*

Consonne, (adj. & f.) consonne ou lettre consonne, *een meedeklinker.*

Consort, (m) *Metgezél*, compagnon, participant.

Consoude, (f) *Waal-wortel, smeer-wortel* (*Geneesk.*)

Conspirateur, trice (m. & f.) *t'Zamenzweerder, vloekverwant*; *t' zamenzweerster.*

Conspiration, (f) *t'Zamenspanning, t' zamenzweering, aanslag.*

Conspirer, (v. n. & a.) *t'Zamenzweeren, t' zamenrotten*; conspirer la mort de quelcun, *eenen toeleg maaken om iemand het Leven te beneemen*; tout conspire à votre perte, *alles werkt meê tot uwen ondergang.*

Constamment, (adv.) *Standvastiglyk, bestendiglyk, gestadiglyk*; *zekerlyk, gewisselyk.*

Constance, (f) *Standvastigheid*; *volherding.*

Constant, ante (adj.) *Standvastig*; *zéker*; amant constant, *een standvastig minnaar*; il n'y a rien de plus

plus conſtant, *daar is niets zëkerder.*

Conſtater, (v. a.) *Eene zaak grondelyk bewyzen (in Rechten).*

Conſtellation, (f) *Geſternte*; être né ſous une heureuſe conſtellation, *onder een gelukkig têken geboo-ren zyn.*

Conſter, (v. n.) il conſte, que... *het is bekend, vaſt, dat... (in Rechten).*

Conſternation, (f) *Ontſteltenis, ontroering, neêrſlagtigheid.*

Conſterner, (v. a.) *Ontſtellen, verſchrikken.*

Cnnſtipation, (f) *Verſtopping, hardlyvigheid.*

Conſtiper, (v. a.) *Verſtoppen, binden, hardlyvig maaken.*

Conſtituant, ente (adj.) *Magtgéver, aanſteller*, conſtituent.

Conſtitué, ée (adj.) *Aangeſteld*; un homme bien conſtitué, *een wel geſteld menſch*; rente conſtituée, *opgeregte rent.*

Conſtituer, (v. a.) *Aanſtellen, enz. magt geven*; *renten oprigten*; le melange des élements conſtitue les corps, *uit de vermenging der hoofdſtoffen* (élementen) *beſtaan de Ligchaamen*; ſe conſtituer juge d'une affaire, *zig tot Rechter eener zaak opwerpen*; ſe conſtituer pleige, *zig borg ſtellen.*

Conſtitut deprécaire, *Wegſchenking van goederen, waar van men het vrugt-gebruik aan zig behoud.*

Conſtitution, (f) *Ligchaams geſteldheid*; *oprichting*; *aanſtelling, magt geving.*

Conſtitutionnaire, (m. & f.) *Aanſteller*; *oprichter.*

Conſtructeur, (m) *Spier die iets toetrekt.*

Conſtriction, (f) *t'Zamentrekking, toetrekking.*

Conſtringent, ente (adj.) *t'Zamentrekkend.*

Conſtruction, (f) *Bouwing, ſtichting*; *woord-ſchikking*, (conſtructie) *(in ſpraak.)*

Conſtruire, (v. a.) *Stichten, bouwen*; *woorden t'zamenſchikken.*

Conſtruit, ité (adj.) *Gebouwd*; *geſchikt.*

Conſubſtantialité, (f) *Medewezendlykheid, medezelfſtandigheid*; (in Theol.)

Conſubſtantiel, elle (adj.) *Medewezig.*

Conſtantiellement, (adj.) *Medezelfſtandiglyk.*

Conſul, (m) *Romeinſch-burgermeeſter eertyds, nu* conſul *of ſcheidsman der Koopltieden.*

Conſulaire, (adj.) dignité conſulaire, *Burgermeeſterlyke waardigheid.*

Conſulairement, (adv.) *Burgermeeſterlyk*; *dog nu op de wyze van een* Conſul.

Conſulat, (m) *Burgermeeſterſchap*; Conſuls *ampt* (n).

Conſultant, (m) *Een raad-vragende*; Avocat conſultant, *Advocaat die men* conſuleerd.

Conſultation, (f) *Raadpleging*; *raadgeeving.*

Conſultative, (adj.) avoir voix conſultative, *eene raadgevende ſtem hebben.*

Conſulter, (v. a.) *Raad-plegen*; *raadvraagen*; *beraadſlaagen*; conſulter ſes forces, *zyne magt overwegen, nagaan*; conſulter les livres, *de boeken nazien*; conſulter le chevet, *(ſpr. w.) iets rypelyk overwegen, 'er eerſt opſlaapen.*

Conſulteur, (m) *Raad-geever, (in geeſtel. zaaken of* ordens).

Conſumer, (v. a.) *Verteeren verkwiſten, doorbrengen*; conſumer ſes forces, *zyne krachten krenken, verſpilleu*; conſumer d'ennuis, *van zorg, kommer of verdriet verteerd worden.*

Contact, (m) *Aanraaking van twee ligchaamen, (in Natuurk.*

Contadin, (m) *Inwoonder van het Land.*

Contagieux, euſe (adj.) *Beſmettelyk, aanſteekend.*

Contagion, (f) *Beſmetting, Peſt*; *zede-bederving.*

Contailles, (f. pl.) *De ſlegtſte zyde van den zy-worm.*

Contamination, (f) *Bezoedeling, (oud. w.)*

Contaminer, (v. a.) *Bevlekken, bezoe-*

bezoedelen (oud. w.) (*Zie* Souiller).

Conte, (m) *Reekening* (Zie compte).

Conte, (m) *Verdigtzel*, *sprookje*, *praatje* (n) *versiering*, *vertelling*, *klugt* (f); conte agréable, *vermakelyke*, *aardige vertelling*; conte pour rire, *lach-praatje*; conte gras, *ongezouten of vuil praatje*, contes à dormir debout, *praatjes voor de vaak*; conte de vieille, de peau d'ane, de la cigogne, de ma mére l'oie, borgne, jaune, bleu, en l'air, *oud wyfs vertelling*, *spin-roks-praatje*, *knapuil*; quels contes! *watte praatjes!* contes étranges, *wonderbaare of vreemde vertellingen*; ce sont des contes que tout cela, *dat zyn al te maal vertellingen.*

Contemplateur, trice (m. & f.) *Beschouwer*, *overdenker*; *beschouwster.*

Contemplatif, ive (adj.) *Bespiegelend*, *opgetrokken in gedachten*; Théologie contemplative, *beschouwende Godgeleerdheid.*

Contemplation, (f) *Beschouwing*, *bespiegeling.*

Contempler, (v. a.) *Beschouwen*, *bespiegelen*, *overdenken*; contempler les Cieux, *den Hémel beschouwen.*

Contemporain, aine (adj. & f.) Auteurs contemporains, *gelyktydige Schryvers*; c'est mon contemporain, *hy is myn tydgenoot.*

Contempteur, (m) *Veragter*, *versmaader.*

Contemptible, (adj.) *Veragtelyk*, *versmadelyk.*

Contenance, (f) *Inhoud* (m) (*van een vat*, *enz.*) *houding*, *gestalte*, *zwier* (f); *gelaat*, postuur (n); cette femme ne sait quelle contenance tenir, *die vrouw weet niet welke houding zy aanneemen zal*, porter quelque chose par contenance, *iets uit welstaanshalven draagen*; perdre contenance, *verlegen worden*; épier la contenance des ennemis, *des vyands houding*, *oogmerk bespieden.*

Contenant, (m) Le contenant est toujours plus grand que le contenu, *de omtrek*, *omvang van iets*, *is altyd grooter als den inhoud.*

Contendant, ante (adj.) Princes contendants, parties contendantes, *strydende Vorsten*, *strydende partyën.*

Contenir, (v. a.) *Inhouden*, *bevatten*, *behelzen*; *beteugelen*, *inbinden enz.*; livre qui contient l'histoire de . . ., *boek dat de geschiedenis*, historie *behelst van* . . .; la chambre ne peut pas les contenir tous, *de kamer kan ze niet alle bergen*; contenir le peuple dans son devoir, *het volk in hunnen pligt houden.*

Se Contenir, (v. r.) *Zig inbinden*; se contenir dans les bornes de la raison, *binnen de paalen van redelykheid blyven.*

Content, ente, (adj.) *Vergenoegt*, *te vreeden*, *voldaan.*

Contentement, (m) *Genoegen* (n); *voldoening*; *betaaling* (f); contentement passe richesse, *vergenoeging gaat boven rykdom*; le contentement est plus dans le cœur & la satisfaction est plus dans les passions, *hier uit blykt het verschil tusschen deze twee* synonyma (*gelykluidende woorden*).

Contenter, (v. a.) *Vergenoegen*, *te vreeden stellen*, *voldoen*; contenter ses passions, *zyne lusten boeten*; se contenter, (v. r.) *zig vergenoegen.*

Contentieusement, (adv.) *Twistgieriglyk.*

Contentieux, euse (m. & f.) *Twistgierig*, *kysagtig.*

Contention, (f) *Twist* (f), *krakkeel* (n); contention d'esprit, *inspanning van geest.*

Contenu, (m) Le contenu d'une lettre, *den inhoud van een brief.*

Contenu, ue (adj.) *Begreepen*, *vervat.*

Conter, (v. a.) *Vertellen*, *verhaalen*, conter une avanture, *een geval vertellen*; conter des fornettes, des fagots, ou, en conter des belles, *klugtjes vertellen*; il nous en a bien conté, *hy heeft ons zoo wat wys gemaakt*; en conter à une femme, lui conter fleurettes, *een vrouwspersoon zoo wat voor praaten*, *op de mouw spelden*; elle s'en fait conter, *zy laat zig wat wys maaken.*

Conter, (v. a.) *Tellen*, *rékenen.* (*Zie* Compter).

Con-

Conteſtable, (adj.) *Betwiſtbaar, dat betwiſt, tegengeſproken kan worden.*
Conteſtant, ante (adj. & ſubſt.) *Twiſtende*; les conteſtants, *de twiſtende, krakkeelende partyën.*
Conteſtation, (f) *Betwiſting, ſtryd* (f), *krakkeel, geding* (n).
Conteſter, (v. a.) *Twiſten, ſtryden, krakkeelen*; *iemand iets betwiſten.*
Conteur, euſe (m. & f.) *Verteller*; *zwetzer*; *vertelſter*; conteur de ſornettes, *een beuzelaar, klugtverteller.*
Coutexture, (f) *t' Zamenbinding* (f), *t' zamenweeffel* (n); (*als van ſpieren, vézels enz.*).
Contigu, ue (adj.) *Aanpaalende*; maiſon contigue, *naaſt gelegen huis.*
Contiguité, (f) *Aanraaking, aanpaaling, aanſlooting.*
Continence, (f) *Ingetogenheid, maatigheid, onthouding.*
Continent, ente (adj.) *Ingetogen, maatig, kuiſch.*
Continent, (m) *Het vaſte Land,* (*in Landbeſchr.*).
Contingence, (f) *Gebeurtelykheid*; ſelon la contingence des affaires, des cas, *na dat de zaaken uitvallen.*
Contingent, ente ou caſuel, elle (adj.), *Gebeurlyk, onzeker, dat gebeuren kan of niet.*
Contingent, (m) *Aandeel*, contingent (n).
Continu, ue (adj.) *Geduurig, geſtadig*; fièvre continue, *een aanhoudende koorts*; quantité continue, *eene aan een hangende of onafgebrokene hoeveelheid* (quanticeit); baſſe continue, *generaale bas* (*in Muſicq*).
Continuateur, (m) *Vervolger, voortzetter van eenig werk of ſchrift.*
Continuation, (f) *Volberding* (f), *vervolg* (n).
Continue, (f) La continue l'emporte, *den aanhouder wint*; à la continue, *by vervolg van tyd, by aanhouding.*
Continuel, elle (adj.) *Geduurig, geſtaadig, onophoudelyk.*
Continuellement, (adv.) *Geduuriglyk, zonder ophouden.*
Continuement, (adv.) (*lees* continûment) *Geduurig, onophoudelyk.*
Continuer, (v. a.) *Volberden, aanhouden, vervolgen*; continuer une muraille, *eene muur langer of verder voortbouwen*; continuer quelcun dans ſon emploi, *iemand in zyne bediening laaten blyven of langer houden.*
Continuité, (f) *Vervolg* (n), *onafgebrokenheid, aanhouding, voortvaaring van iets.*
Contondant, ante (adj.) *Pletterend, dat queтſt of kneuſt, en niet ſnyd, als: een knuppel, enz.* (*in Heelk.*).
Contorſion (f) des membres, *wringing, draaijing, bogtmaaking der ledemaaten.*
Contour, (m) *Omtrek, omkreits van iets*; le vaſte contour, *het waereldrond* (*by Dicht.*).
Contourner, (v. a.) *Den omtrek ergens aan maaken, als aan Schilderyen enz.*
Contract. (*Zie* Contrat).
Contractant, (adj. & ſubſt.) *Een verdrag, verding, verbintenis aangaande*; *item t' zamentrekkend, inkrimpend* (*in Ontleedk.*); *item een die eene verbintenis aangaat, een* contractant, *eene* contractante.
Contracte, (m) *Een verkort woord* (*in Spraakk.*).
Contracter, (v. n.) *Een verdrag, eene verbintenis aangaan, maaken*; un mineur ne peut valablement contracter, *een minderjaarige kan geen* contract *van eenige waarde maaken of aangaan.* Contracter, (v. a.) *Bekomen, verkrygen*; contracter ou gagner une maladie, *eene ziekte krygen*; contracter une habitude, *eene gewoonte aanneemen, zich iets aanwennen*; contracter des dettes, *ſchulden maaken*; contracter amitié, *vriendſchap maaken*; ſe contracter, (v. r.) *t' Zamentrekken, krimpen* (*van zenuwen*); *verkort worden* (*in Spraakk.*).
Contraction, (f) *Krimping, t'zamentrekking der zenuwen*; *in een ſmelting van twee letteren* (*in Spraakk.*).
Contractuel, elle (adj.) *'t Geen tot*

tot een verdrag behoord, contract-*maatig*.

Contracture, (f) *Verdunning der zuilen*.

Contradicteur, (m) *Tegenspreeker, tegenparty* (*in Rechten*).

Contradiction, (f) *Tegenspraak* (f), cela implique contradiction, *dat behelst tegenstrydigheid*.

Contradictoire, (adj.) *Tegenspre-kelyk, tegenstrydig*; arrêt contradictoire, *vonnis door den Rechter in 't byzyn van twee partyën uitgesprooken*.

Contradictoirement, (adj.) *Tegenstrydiglyk*.

Contraignable, (adj.) *Die te dwingen, te noodzaaken is*.

Contreindre, (v. a.) *Dwingen, noodzaaken, dringen, nypen, klemmen, benaauwen, enz.*, contraindre quelcun, *iemand noodzaaken*; cet habit me contraint, *dat kleed klemt my*; l'étude le contraint, *de letter-oeffening (studie) valt hem zwaar*; se contraindre, (v. r.) *zich bedwingen, maatigen*.

Contraint, ainte (adj.) *Gedwongen, genoodzaakt*; il est fort contraint avec les personnes de qualité, *hy staat by lieden van aanzien zeer verlegen*; style contraint, *gedwongen styl*; conrraint dans son habit, *in zyn kleed geprangd*.

Contrainte, (f) *Dwang* (m), *geweld* (n); sans contrainte, *onbedwongen*; contrainte de corps, *lyfsdwang*, arrest; la contrainte est grande dans cette maison, *men leeft zeer gedwongen*, gegêneerd *in dat huis*.

Contraire, (adj. & subst.) *Strydig, tegenstrydig, niet overeenkomende*; avoir le vent contraire, *den wind tegen hebben, tegen den wind vaaren*; la fortune lui fût contraire, *het geluk diende hem niet*; contraire à la santé, *strydig met de gezondheid*; le froid & le chaud sont deux contraires, *de koude en' hitte zyn twee strydige dingen*; au contraire (adv.) *in 't tegendeel*.

Contrariant, ante (adj.) *Tegenstrevend*; humeur contrariante, *tegen strevige imborst*.

Contrarier, (v. a.) *Wederstreven, wederspreeken, dwarsboomen*; vous ne faites que contrarier, *gy doed niet dan tegenstreeven, tegenkanten*.

Contrariété, (f) *Tegenstrydigheid* (f), *verschil* (n).

Contraste, (m) *Woordenstryd, redentwist* (*oud w.*).

Contraste, (m) *Verscheidendheid* (f), *verschil in de voorwerpen* (n) (*in Schild. en Bouwk.*).

Contraster, (v. a. & n.) *De gestelteniffen der voorwerpen verscheidenlyk vertoonen, zulks aat het eene geboogen en het andere staande is enz.*

Contrat, (m) *Verdrag, overeenkomst, voorwaarde* (f); contrat de mariage, *huwelykſche voorwaarde*; faire, passer, dresser un contrat, *een* contract *maaken*.

Contravention (f) aux loix, *overtreeding, verbreekinge der wetten*.

Contre, (prep.) *Tegen, tegens; tegens over*; *nevens*; agir contre les loix, *tegens de wetten handelen*; aller contre vent & marée, *tegen wind en stroom vaaren*; il étoit assis contre moi, *hy zat neffens my*, il est logé contre l'Eglise, *hy woond digt by de Kerk*; mettez ce pot contre le feu, *zet die pot digt by het vuur*; je n'ai rien à dire contre, *ik heb 'er niets tegen te zeggen*; dire le pour & le contre, *het voor en tegen, het* pro *en* contra *zeggen*; ci contre, *hier tegens over*; tout contre, *digt by, nevens aan*.

Contre-Amiral, (m) *Schout by nacht*, (*zee w.*)

Contre-balancer, (v. a.) Cette perte ne peut contre-balancer le profit qu'il a fait auparavant, *dat verlies kan de winst, die hy te vooren gedaan heeft, niet opweegen of daar by vergeleeken worden*.

Contrebande, (f) Marchandises de contrebande, *verbodene waaren*.

Contrebandier, (m) *Een die verbodene waaren inbrengt, een sluikhandelaar*.

Contrebarre, (f) *Streep ter linkerhand* (*in Wapenk.*)

Contre-bas, (adv.) *Nederwaards*.

Contre-basse, (f) *Tegen bas* (*in Muziek*).

Con-

Contre-batterie, (f) *Tegen-ſchiet-ſchans*; (*figuurl.*) *aankanting tegens vyandelyke aanſlagen.*

Contre-billet, (m) *Handſchrift dat het voorige vernietigd, een* revers.

Contre-bittes, (f. pl.) *Beeting-knies of ſluiders (in Scheepsb.)*

Contre-bondir, (v. n.) *Terug ſpringen (als een bal)*

Contre-carêne, (f) *Tegenkiel, kolſem eener galei.*

Contre-carrer, (v. a.) *Tegenſtreeven, zig tegen iemand aankanten, iemand den voet dwars zetten, hinderen.*

Contréchange, (m) *Verwiſſeling, ruiling* (f).

Contre-charme, (m) *Middel tegen de tooverye* (n).

Contre-chaſſis, (m) *Raam of horde die tegens eene andere aangezet word* (f).

Contre-cœur, (m) *Tegenzin*; *ſtaande plaat in een Schoorſteen*, faire une choſe àcontre cœur, *iets met tegenzin doen.*

Contre coup, (m) *Weêrſluit, weerſlag*; bleſſé par le contre-coup, *van den weêrſluit gekwetſt*; j'ai eu le contre-coup de vôtre malheur, *ik heb de weêrſluit, het gevoelen van uw ongeluk gehad.*

Contre-danſe, (f) *Een* conterdans.

Contredire, (v. a.) *Tegenſpreeken*; ces choſes ſe contrediſent, *die dingen ſpreeken zich zelven tegen.* NB. *dit werkw. word* geconjugeerd *als* dire, *uitgenomen dat men zegt* vous contrediſez *en niet* contreditez.

Contrediſant, ante (adj. & ſubſt.) *Tegenſpreekende, twiſtgierig*; *een tegenſpreeker.*

Contredit, (m) *Tegenſpraak*; *wederlegging* (f); ſans contredit, *zonder tegenſpraak.*

Contredit, ite (adj.) *Zie* contredire).

Contrée, (f) *Een Landſchap, geweſt* (n) *Landſtreek* (f).

Contre-enquête, (f) *Contra-onderzoek (in Rechten)* (n).

Contre-eſpalier, (m) *tegen-latwerk in een tuin om boomen tegen op te leiden* (n).

Contre-étambot, (m) *Slemphout* (n) *aan den achterſtéven van een Schip.*

Contre-étrave, (m) *Slemphout* (n) *aan de voorſtéven.*

Contrefaçon, (f) *Nadruk van een boek*; *namaakzel van iets* (n).

Contrefaction, (f) *Nadruk van eenig boek.*

Contrefaire, (v. a.) *Namaaken, nabootzen een boek nadrukken*; contrefaire l'écriture de quelcun, *iemands hand naſchryven*; contrefaire le dévot, de *ſchynheilige ſpeelen*;

Contrefaiſeur, (m) *Nabootzer, naäaper*; *nadrukker.*

Contrefait, aite (adj.) *Nagebootſt, nagevolgd*; *mismaakt, lelyk*; on a confisqué tous les exemplaires contrefaits, *men heeft alle de nagedrukte* exemplaaren, *verbeurd verklaard.*

Contrefanons, (m. pl.) *Nok gordingen (zee w.)*

Contrefaſce, (f) *tegen-band, lyſt (in Wapenk.)*

Contre-fenêtre, (f) *Een dubbeld vengſter*, (n).

Contre-fiches, (f. pl.) *Kruisbanden*, *(in Bouwk.)*

Contre-fineſſe, (f) *Tegenliſt* (m).

Contre-forts, (m. pl.) *Tegen pilaaren, muur die eene andere onderſchoort* (f).

Contrefugue, (f) *Weêrgalm in 't zingen.*

Contregage, (m) *Tegenpand* (n).

Contregager, (v. a.) *Een tegengenpand neemen.*

Contre-garde, (f) *Driehoekige borſtweering, tot dekking van een bolwerk (in veſtingb).*

Contre-hacher, (v. a.) *De ſchaduw op een plaat door kruis ſtreeken verdonkeren (by Graveerders).*

Contre-hachures, (f. pl.) *Kruisſtreeken op een kopere plaat.*

Contre-hâtier, (m) *Staande ſpityzer met verſcheide haaken.*

Contre-haut, (adv.) *Na boven, opwaards (in bouwk.)*

Contre-hermine, (f) *Een zwart veld met zilver geſpikkeld (in Wapenk.)*

Contre-jauger, (v. a.) *De balken tegens*

tegens malkander afpassen (in Bouwk.)

Contre-jour, (m) *Valsch-licht* (n).

Contre-jumelles, (f. pl.) *Steene wangen in een riool.*

Contre-latte, (f) *Spar of rib van een dak, waar op de latten gespykerd worden.*

Contre-latter, (v. a.) *Dak-sparren leggen.*

Contre-lattoir, (m) *Lat-hamer.*

Contre-lettre, (f) (*Zie* contre-promesse).

Contre-maître, (m) *Bootsman of onderstuurman op een Schip.*

Contremandement, (m) *Tegen-bevél* (n); *herroeping* (f).

Contremander, (v. a.) *Zyn bevel herroepen, een tegen bevél geeven.*

Contre-marche, (f) *Terug-togt,* contra-*marsch.*

Contre-marée, (f) *De tegenvloed.*

Contre-marque, (f) *Tegen-merk; item een valsch, nagemaakt merk.*

Contre-marquer, (v. a.) *Tekenen met een* contra-*merk; item een merk nabootzen; ook een paarden tand merken.*

Contre-mine, (f) *Tegen-myn; list tegen list.*

Contre-miner, (v. a.) quelcun, l'ennemi, *tegen iemand, den vyand inwerken,* contramineeren.

Contre-mont, (adv.) aller contre-mont ou à contre-mont, *tegen stroom vaaren;* tomber à la renverse les pieds contre-mont, *achter over met de voeten om hoog vallen.*

Contremur, (m) *Tegen-muur* (f).

Contremurer, (v. a.) *Een' tegen muur metzelen;* contremurer un fossé, *een' gragt met muuren bekleeden.*

Contreongle, (m) *Verkeerd spoor* (n) (*Jagt w.*)

Contre-ordre, (m) *Een tegenbevél* (n).

Contrepalé, ée (adj.) *Tegen malkander gepaald (in Wapenk.)*

Contre-partie, (f) discant, *tegenzang* (m) (*in* Muziek) *item* contra-*boek.*

Contrepassant, (adj.) *Tegen malkander schrydend (in Wapenk.)*

Contrepeser, (v. a.) *Tegen opweegen.*

Contre-pied, (m) *Het tegendeel* (n); il faut prendre le contre-pied de ce qu'il dit, *men moet het geene hy zegt net anders om, averegts verstaan.*

Contrepoids, (m) *Tegenwigt; lood van 't braad spit* (n); *Koorde dansers stok* (m).

Contrepoil, (m) à contre poil, *tegen 't hair in, tegen de vleug;* prendre une chose à contre poil, *eene zaak verkeerdelyk opvatten, verstaan.*

Contrepointer, (v. a.) *Bestikken, als dekens, behangzels enz; eene battery tegen eene andere opwerpen, item tegenspreeken, wederstreeven.*

Contrepointier, ou contrepointeur, *Tapyt-maaker, stikker.*

Contre-poison, (m) *Tegengift* (n).

Contreporte, (f) *Tweede deur, voordeur.*

Contreporteur, (m) *Een die met zyn waar omloopt.*

Contreporter, (v. a.) *Met Koopmanschappen omloopen.*

Contreposer, (v. a.) *Een post verkeerd overdragen (By Boekhoud).*

Contreposition, (f) *Verkeerde overdraging.*

Contre-potencé, ée (adj.) *Met krukken kruiswyze gesteld (in Wapenk.)*

Contrépreuve, (m) *Overdruk eener plaat.*

Contrépreuver, (v. a.) *Overdrukken, dat is, wanneer de Plaatdrukkers een vel schoon papier leggen op een nog nat zynde gedrukte plaat, waar door de figuur verkeerd op het eerste komt te staan.*

Contre-promesse, (f) *Een tegenschrift,* revers (n), *waar door een vorig geschrift vernietigt wörd of zyn recht verliest, men zegt ook* contre-Lettre.

Contre-quille, (m) ou carlingue, *de kolsem van een Schip.*

Contre-rampant, ante (adj.) *Kruipende tegen malkander (in Wapenk.)*

Contre-ronde, (f) *Tegen-ronde (in Krygsk.)*

Contre-ruse, (f) *Tegen-list.*

Contre-salut, (m) *Tegen-groet met het geschut.*

Contre-sanglon, (m) *Zadel-riem, die*

die aan den buikriem vast gemaakt word.

Contre-fcarpe, (f) *De buiten kant der gragt, eener vesting.*

Contre-fcél, (m) *Tegenzégel, op de linker hand* (n).

Contre-fceller; (v. a.) *Tegen zegelen.*

Contre-feing, (m) *Neven of mede ondertékening* (f).

Contre-fens, (m) *Verkeerden, tegengestelden zin*; prendre le contre fens d'une chofe, *iets in eenen averegtfen zin opvatten*; agir à contre fens, *verkeerdelyk te werk gaan.*

Contre-figner, (v. a.) *Neven of na onderfchryven, laager ondertékenen.*

Contretemps, (m) *Onverwagt toeval* (n), *binderpaal* (m); facheux contretemps, *verdrietige tusschenkomst*; faire un contretemps, *eene ontydige daad begaan*; contre temps, *tred buiten de maat*; à contre temps, *ontydig, ten onpasse.*

Contre-tirer, (v. a.) *Eene Schildery enz. nateekenen, natrekken, nabootzen.*

Contrevallation, (f) *Tegenborstweering.*

Contrevenant, ante (adj. & f.) *Overtreedende; overtreeder eenes gebods, vergelyks, enz.*

Contrevenir (v. n.) aux ordres du Roi, *des Konings beveelen overtreeden.*

Contrevent, (m) *Een houten vengster, een blind voor de glaazen* (n).

Contrevérité, (f) *Valfche loftuiting, fpotfchrift.*

Contre-vifite, (f) *Een tweede* vifitatie *der Tollenaaren.*

Contribuable, (adj.) *Schatting fchuldig.*

Contribuer, (v. a.) *Schatting betaalen; toebrengen*; contribuer à la fortune de quelcun, *tot iemands geluk het zyne toedoen, hem helpen.*

Contribution, (f) payer de groffes contributions, *groote brandfchattingen betaalen*, contribution au fol la livre, ou, au marc la livre (*in rechten*) *inboeting, verlies eenes* Crediteurs *in een'* gefailleerden *boedel.*

Contrifter, (v. a.) *Bedroeven.*

Contrit, ite (adj.) *Bedroefd wegens zyne zonden.*

Contrition, (f) *Droefheid* (f), *berouw* (n).

Contrôle, (m) *Een* contra-*bok item een* controlleurs *ampt* (n).

Contrôler, (v. a.) *'t* contra-*boek houden; van anderen qualyk fpreeken of op dezelve vitten.*

Contrôleur, (m) *Een* contra-*boekhouder; een knibbelaar, vitter.*

Controverfe, (f) Religie-*twist.*

Controverfé, ée (adj.) lieu de L'écriture controverfé, *Een Schriftuurplaats daar over getwist word.*

Controverfifte, (m) *Een die ftrydige geloofsftukken verdédigt of daar over fchryft.*

Controuvaille, (f) *Een verdigtzel* (n), *fabel* (f).

Controuver (v. a.) des menfonges, *leugens verzinnen, vercieren.*

Contumace, (f) *Ongehoorzaamheid, koppigheid van eenen gedaagden, dog niet voor 't gerecht verfchynenden perfoon*; juger, condamner par contumace, *by verftek of wegens achterblyven* (Default *in rechten*) *vonnisfen.*

Contumacer, (v. a.) *Wegens achterblyven* (default *of* non-comparitie) *vonnisfen.*

Contumax, (adj. & f.) *Ongehoorzaam; een die uit koppigheid niet voor 't gerecht verfchynd*, compareerd (*Rechts w.*)

Contus, ufe (adj.) *Gequetft, gekneust* (*Heelm. w.*)

Contufion, (f) *Kneuzing* (*by Heelm.*)

Convaincant, te (adj.) *Overtuigend.*

Convaincre, (v. a.) *Overtuigen.*

Convalefcence, (f) *Geneezing, wederverkryging der gezondheid.*

Convalefcent, te (adj. & f.) *Herftellend; een die aan 't béteren is.*

Convenable, (adj.) *Behoorlyk, bequaam*; cela eft convenable au bien de l'état, *dat is dienftig voor 't gemeene best*; temps convenable à l'ouvrage, *de nodige of behoorlyke tyd tot het werk.*

Convenablement, (adv.) *Behoorlyker wyze.*

Convenance, (f) *Overeenkomst*; ces chofes n'ont point de convenance,

nance,

nance, *alle dingen hebben geene gelykheid met malkander.*

Convenant, ante (adj.) (*oud w.*) *Welvoegend.*

Convenir, (v. n.) *Betaamen, behooren, overeenkomen, passen*; cela ne convient pas, *dat betaamt niet*; convenir de quelque chose, *over iets wes eenig worden*, accordeeren.

Conventicule, (m) *Geheime byeenkomst, sluip vergadering* (f).

Convention, (f) *Overeenkomst* (f), *verdrag*, accoord (n).

Conventionnel, elle (adj.) *Dat in een vergelyk begreepen is.*

Conventionellement, (adv.) *Met verdrag.*

Conventualité, (f) *Klooster-broederschap.*

Conventuel, elle (adj.) *Kloosterlyk.*

Conventuellement, (adv.) *Kloosterlyk.*

Convers, se (adj.) Frere convers; sœur converse, *leeke-broêr; leeke-zuster in een klooster.*

Conversable, (adj.) *Vriendelyk*; il n'est pas conversable, *daar is met hem niet om te gaan.*

Conversation, (f) *Omgang, verkeering; t'zamenspraak*; lier conversation avec quelcun, *zich met iemand in een gesprek inlaaten.*

Converser, (v. n.) *Verkeeren, omgang hebben; gesprek houden.*

Conversion, (f) *Bekeering der zondaaren; verwisseling, verandering der metaalen; het wenden, omdraaijen der Soldaaten.*

Converso, (m) *'t Dek tusschen de groote en fokke mast* (*Portug. w.*)

Converti, ie (adj. & subst.) *Bekeerd, veranderd*; les nouveaux convertis, *de nieuw bekeerde.*

Convertible, (adj.) *Dat veranderd kan worden.*

Convertir, (v. a.) *Bekeeren; omwenden, veranderen*; convertir l'eau en vin, *het water in wyn veranderen*; convertir le mal en bien, *het kwaad in goed veranderen*; se convertir, (v. r.) *zich bekeeren, veranderd worden.*

Convertissement, (m) *Omsmelting, verandering der metaalen, enz.* (f).

Convertisseur, (m) *Bekeerder.*

Convexe, (adj.) *Bol-rond, kogelrond*; miroir convexe, *bol-spiegel.*

Convexité, (f) *Bol-rondigheid, rondte.*

Conviction, (f) *Overtuiging.*

Convié, ée (adj. & subst.) *Genodigt; een genodigde, een gast.*

Convier, (v. a.) *Nodigen, te gast verzoeken*; la pauvreté le convia à &c. *de armoede dwong hem te enz.*

Convive, (m) *Mede-gast.*

Convocation, (f) *t' Zamen roeping, beschryving.*

Convoi, (m) *Geleide; scheeps-geleide*, konvoy (n); *toevoer van een Leger* (f); convoi funèbre, *lykstaatsie.*

Convoitable, (adj.) *Begeerlyk, begeerbaar*, (*oud w.*).

Convoiter, (v. a.) *Zeer begeeren*, (*oud w.*).

Convoiteux, euse (adj.) *Begeerlyk*, (*oud w.*).

Convoitise, (f) *Groote begeerlykheid, lust* (f), *verlangen* (n).

Convoler (v. n.) en secondes noces, *voor de 2de maal trouwen*, (*Rechts w.*).

Convoquer (v. a.) les Etats, *de Staaten t' zamen roepen.*

Convoyer, (v. a.) *Geleiden*, konvoyeeren *tegens vyandelyke aanval.*

Convulsif, ive (adj.) *Stuiptrekkend.*

Convulsion, (f) *Stuip, stuiptrekking, kramptrekking*; (*figuur. l.*) *gedwongene, onnatuurlyke gebaerden; item schudding, beroering in een Staat; of ook van eene aardbeving.*

Convulsionnaire, (m) *Een die stuiptrekkingen heeft, waar door men ook eenige nieuwe Geestdryvers verstaat.*

Coobligé, ée (adj. & subst.) *Mede verpligt; een mede-verbondene voor eene schuld.*

Cooperateur, (m) *Mede-werker, mede-arbeider.*

Coopération, (f) *Mede-werking.*

Coopératrice, (f) *Mede-werkster.*

Coopérer, (v. n.) *Mede-werken.*

Cooptation, (f) *Verkiezing, aanneeming* (*in hoogesch. gebr.*)

Coo-

Coopter, (v. a.) *Eenpariglyk verkiezen, aanneemen (op hoogesch.).*

Copartageant, ante (adj. & subst.) *Mede-deelagtig; mede-deelgenoot.*

Copeau, (m) *Een spaan (van hout).*

Copec. (*Zie* Copique).

Copermutant, (m) *Een die een leen of geestelyk ampt met eenen anderen ruild.*

Copie, (f) *Afschrift* (n); copy; *nabootzing, namaaking* (f); *opstel* (n); *Boekdrukkers copy* (f); copie collationnée à l'original, *afschrift dat tegen het oorsprongkelyke overgeleezen is*; ce tableau n'est qu'une copie, *die schildery is maar een namaakzel.*

Copier, (v. a.) *Afschryven,* copieeren, *namaaken.*

Copieusement, (adv.) Saigner, boire copieusement, *overvloediglyk, ruim aderlaaten; wakker drinken.*

Copieux, euse (adj.) Une langue copieuse, *eene taal die ryk van woorden is.*

Copique, (m) *Een copek, (Russische munt,* 100 *in een roebel, omtrent een halve stuiv. holl. waard).*

Copiste, (m) *Naschryver,* Copist.

Copropriétaire, (m. & f.) *Mede-eigenaar; mede-bezitster.*

Copter, (v. a.) *Kleppen, de klok kleppen.*

Copulatif, ive (ad..) *Koppelend, zamenvoegend (in spraakk.).*

Copulation, (f) *Paaring, zamenvoeging, koppeling.*

Copule, (f) *t' Zamenpaaring.*

Coq, (m) *Een haan*; coq de bruiere, *kor-haan*; chant du coq, *haanen gekraai*; coq d'inde, *een kalkoen, kalkoensche haan*; coq de clocher, *weêr-haan van een tooren*; c'est le coq du village, *hy is de voornaamste van het dorp, het haantje van de haan*; il est là comme un coq en pâte, *hy heeft daar goede dagen (spr. w.)*; coq à l'âne, *ongerymde, ongezoute redenvoering, van den os op den ezel*; ce que vous ditez là est un franc coq à l'âne, *het geen gy daar zegt, hangd aan malkanderen als droog zand (spr. w.).*

Coque, (f) *Eyerschaal, dop; nootschaal, schel van vrugten, tonnetje van een zy-worm; kink, draai in een touw*; manger un œuf à la coque, *een ei uit den dop eeten.*

Coquelicot, (f) *Klapper-roos* (f); *het haanen-gekraai* (n).

Coqueliner, (v. n.) *Kraaien als een haan.*

Coquelourde, (f) *Anemoon (zekere bloem).*

Coqueluche, (f) *Kinkhoest* (m); *monniks-kap* (f); il est la coqueluche de la cour, *hy is aan het hof byzonder wel gezien.*

Coqueluchon, (m) *Een Monnikskap* (f).

Coquemard, (m) *Een ketel, moor om water in te heeten.*

Coquerico, (m) *'t Haanen-gekraai* (n).

Coqueron, (m) *'t Voor-onder* (n), *kombuis op kleine vaartuigen* (f).

Coquesigrue, (f) (*Zie* Coccigrue).

Coquet, ette (adj. & subst.) Etre coquet, *losachtig zyn; gaerne van den minnehandel praaten; zich gemaakt opschikken; een pronker; pronkster, los Vrouws-persoon.*

Coqueter, (v. n.) *Van den minnehandel spreeken; gemaakt, zwierig zyn, zich opkwikken; met eenen riem in een sloep van achteren wrikken.*

Coquetier, (m) *Een eyer-verkooper* (m); *schaaltje, om een ey in den dop op te zetten.*

Coquetterie, (f) *Losse minne-handel; gemaakte opschik* (m).

Coquillage, (m) *Schulp-werk* (n); *verzameling daar van* (f).

Coquille, (f) *Schelp; eyer, of noot-schaal, dop; allerhande snuitzery waar* (f); *slakken-huis* (n); rentrer dans sa coquille, *in zyn schulp kruipen; zich bergen, ergens van afzien*; qui a de l'argent a des coquilles, *voor geld is alles te bekomen*; à qui vendez vous vos coquilles? *wie denkt gy dat gy voor hebt?* il vend bien ses coquilles, *hy laat zich wel betaalen.*

Coquillier, (m) *Verzameling* (f), *kabinet van schulpen* (n).

Coquillon, (m) *Roerhaak (in de munt gebr.).*

Coquin, ine (adj. & fubft.) *Guitachtig*, *ondeugend*; *een guit*, *fchobbejak*, *fielt*, *fchelm*; *eene ondeugende feeks*.

Coquinaille, (f) *Een hoop geboefte*, *fchelmen- of bêdel-pak* (n).

Coquiner, (v. n.) *Met boevenftukken*, *guitery omgaan*; *rinkelrooyen*.

Coquinerie, (f) *Schelmftuk* (n), *fchelmery*, *ondeugendheid* (f).

Coquiole, (f) *Dravig* (*foort van onkruid onder 't koorn*).

Cor, (m) *Een hoorn*, *jacht- of pofthoorn*; *tak van een herts-hoorn*; fonner du cor, *op den hoorn blaazen*; crier à cor & à cri, *uit al zyn magt fchreeuwen*; cor, *een likdoorn*, *extercog*.

Corail, (m) *Koraal* (n); *koraalboom* (*zee-gewas*).

Corailleur, (m) *Koraal-viffcher*.

Corallin, ine (adj.) *Koraal-verwig*.

Coralline, (f) *Koraal-boom* (m), (*zekere plant*).

Coralloïdes, (f. pl.) *Wit koraalzaad* (n).

Corbeau, (m) *Een Rave* (*zekere roofvogel*); *neut* (modillon) *onder een balk*; *enterdreg* (*zee w.*); *doodgraver* (*by peft-ziekte*).

Corbeille, (f) *Korf* (m).

Corbeillée, (f) *Een korf vol*.

Corbillard, (m) *Zekere poftwagen*.

Corbillat, (m) *Jonge Raven*.

Corbillon, (m) *Draag-korf*; *item zeker kinder-fpel*, *aldus*; je vous vends le corbillon, *men vraagd*, qu'y met on? *moetende dan het antwoord uitkomen op* on, *of anders pand geeven*.

Corbin, (m) Bec de corbin, *trektangetje* (*by Wondb.*) (n); *naad-haak* (*in Scheepsb.*) (m).

Cordage, (m) *Touwerk* (n).

Cordager ou faire du cordage, *lyndraaijen*, *touwflaan*.

Corde, (f) *Touw*, *koord* (n), *reep*, *lyn*, *fnoer*; *fnaar* (m); ne toucher pas cette corde là, *trekt aan dat touwtje niet*, *roer die zaak niet aan*; avoir plufieurs cordes à fon arc, *meer als eenen raad weeten*; fe mettre la corde au cou, *zich in eene moeielyke zaak fteeken*; gens de fac & de corde, *galgen-aas*, *flegt volkje*; frifer la corde, *den bal fnyën* (*in de Kaatsb.*); filer fa corde, *een ftrop voor zyn eigen hals maaken*; corde de bois, *een hout-myt*, *ftapel*.

Cordé, ée (adj.) Ballots cordés, *gepakte baalen*; bois cordé, *geftapeld hout*; rave cordée, *ftokkige radys*.

Cordeau, (m). *Lyn*, *meetfnoer*.

Cordeler, (v. a.) *Breiën*, *vlechten*.

Cordelette, (f) *Snoertje*, *touwtje* (n).

Cordelier, iere (m. & f.) *Francifcaner Monnik*; *Nonne*; parler latin devant les cordeliers, *voor den geleerden is quaad preeken*, avoir la confcience large comme la manche d'un cordelier, *een ruim gemoed hebben*; aller fur la haquenée des cordeliers, *op zyn moeders veulen ryden* (*fpr. w.*)

Cordelle, (f) *Gezelfchap*, *aanhang*, *fnoer*.

Corder, (v. a.) *Lyndraayen*, *touw flaan*; corder des ballots; du bois, *baalen pakken*; *hout ftapelen*, *vaamen*.

Corderie, (f) *Een lyn-baan*, *touwflagery*.

Cordial, ale (adj.) *Hartelyk*, *oprecht*; ami cordial, affection cordiale, *hartelyke vriend*, *genegentheid*; un cordial, *eene hartfterking of hartfterkend geneesmiddel*.

Cordialement, (adv.) *Hartelyk*, *opregtelyk*.

Cordialité, (f) *Hartelykheid*, *opregte vriendfchap*, *genegentheid*.

Cordier, (m) *Lyndraayer*, *Touwflager*.

Cordon, (m) *Draad*, *ftreng daar het touw van gemaakt word*; *rand op een muur*; *rand op gemunt geld*; *Ridder band*; cordon de chapeau, *hoedeband*; cordon de foulier, *fchoenriem*; cordon à lacer, *een rygfnoer*; cordon à la ratiere, *geweven band*.

Cordonner, (v. a.) *Een fnoer breien*, *vlechten*; *munt randen*.

Cordonnerie, (f) *Een Schoenmaakers winkel* (n); *Schoenmarkt*.

Cordonnet, (m) *Rygfnoer*.

Cordonnier, (m) *Een Schoenmaaker*.

Cordouan, (m) *Spaanfch-leêr*; *kordouaan-leêr*.

Co-

Coriace, (adj.) *Taai*; viande coriace, *taai vleesch*; homme coriace, *een vrek*.

Coriandre, (f) *Koriander zaad* (n).

Corlieu ou Courlis, (m) *Een wulp (zekere watervogel)*.

Corme, (f) *Vrugt van een Sorbenboom*.

Cormier, (m) *Sorben-boom*.

Cormoran, (m) *Een waterrave*.

Cornage, (m) *Hoorn geld*, impoſt *op 't hoorn vee*.

Cornailler, (v. n.) *Scheef ingaan (als ſpykers enz.)*

Cornaline, (f) *Kornalyn* (n) *(zeker edel geſteente*.

Cornard, (m) *Een Hoorndraager*, *Hoornbeeſt (gem. en ſmadelyk w.)*

Cornardiſe, (f) *Hoorndragery*.

Corne, (f) *Een hoorn*, *paarde hoef* (m); bêtes à cornes, *hoornvee*; corne de cerf, *herts-hoorn*; elle fait porter des cornes à ſon mari, *zy maakt haar man tot een hoorndrager*; il fut auſſi étonné que ſi les cornes lui venoient à la tête, *dat kwam hem zoo vreemd voor als of hy te keulen had hooren donderen (ſpr. w.)*; corne d'abondance, *hoorn des overvloeds*.

Cornée, (f) *'t Hoornvlies van 't oog* (n).

Corneille; (f) *Kraai* (m); corneille emmantelée, *een bonte-kraai*.

Cornement, (m) *Tuiting* (f), *geruis in de ooren* (n).

Cornemuſe, (f) *Een zakpyp*, *doedelzak* (m).

Corner, (v. n.) *Op den hoorn blaazen*; *tuiten*; *ſtinken*; les oreilles me cornent, *d'ooren tuiten my*; viande qui corne, *vleeſch dat een ſnufje*, *reukje weg heeft*.

Corner, (v. a.) *Iets uitbazuinen*, *ruchtbaar maaken*.

Cornet, (m) *Een blaas-hoorn*; kornet, *(op een orgel)*; cornet de poſtillon, *een poſt-hoorn*; cornet de papier, *een péperhuis*; cornet, *ſpreekhoorn voor eenen dooven*; *kruid-hoorn*; *maſt-koker op een klein vaartuig*; *inkthoorn*; cornet d'épiſſe ou Epiſſoir *ſplits-hoorn*.

Cornetier, (m) *Een hoorn-bereider*.

Cornette, (m) *Standaard-draager*, cornet.

Cornette, (f) *Kornet muts (zeker vrouwen-dragt)*; *Standaard der ruitery*; cornets *plaats*.

Corneur, (m) *Hoorn blaazer*.

Corniche, (f) *Lyſt*, *lyſtwerk* (n) *(in Bouw-k.)*; *dryf-tol* (m).

Cornichon, (m) *Hoorntje* (n).

Cornichons, (m. pl.) *Kleine konkommertjes*, *agurrikjes*.

Cornier, (m) *Hoekſtyl (in Bouw. k.)*

Corniere, (f) *Loode dak-goot*; cornieres, *Hek-ſlutten*, *veeringen*, *ter zyden de Spiegel van een Schip*.

Cornillas, (m) *Het jong van een kraai* (n).

Cornouille, (f) *Kornoelje*.

Cornouiller, (m) *Kornoelje-boom*.

Cornu, ue (adj.) *Gehoornd*, *dat hoornen heeft*; *iets dat met hoeken en winkels of uitſtekende kanten is*; un compliment cornu, *een mal compliment*.

Cornue, (f) *Diſtileer-fles met een' kromme hals*, retort *(in Chym.)*

Corolitique, (adj.) *Dat met loofwerk omwonden is (in Bouwk.)*

Corollaire, (m) *Toegift* (f), *aanhangzel*, *gevolg* (n) *eener voorſtellinge (in redenk.)*

Coronal, le (adj.) *Dat tot de herſſen-pan behoord*.

Corporal, (m) *Gewyde altaardoek*.

Corporéité, (f) *Ligchaamlykheid*.

Corporel, elle (adj.) *Ligchaamelyk*; punition corporelle, *lyfſtraf*.

Corporellement, (adv.) *Ligchaamelyk*.

Corporifier, (v. a.) *Beligchaamen*, *wederom een ligchaam doen aanneemen (in Chym.)*.

Corps, (m) *Ligchaam*; compagnie, *bende* (n); corps ſans ame, *ligchaam zonder ziel*, *een die geeſt noch leven heeft*; drôle de corps, *aardige ſnaak*; malin corps, *doortrapte knaap*; corps mort, *dood ligchaam*; cet homme n'eſt pas de notre corps, *die man behoord niet tot ons gezelſchap*; corps de metier, *een gilde*; corps de droit, *een wetboek*; corps d'armée, *krygs-heir*, *bende*; corps de garde, *wacht-huis*; garde du

du corps, *lyfwagt*; corps de jupe, *ryg-keurs-lyf*; vin qui a du corps, *krachtige wyn*; à son corps defendant, *verweerender wyze*; se battre corps à corps, *tien tegen één vechten*; se jetter à corps perdu sur l'ennemi, *dol, onvertzaagd op den vyand aanvallen*; prise de corps, *persoonelyk* arrest.

Corpulence, (f) grosse ou petite corpulence, *vetheid of tengerheid des ligchaams.*

Corpuscule, (m) *Ligchaamtje* (n), *stofje (in natuurk.)*

Corradoux ou Couradoux, (m) *Tusschen-wydte, tusschen twee dekken* (f).

Correct, ecte (adj.) *Goed, zonder gebrek, volkomen*; style correct, *beschaafde styl*; ce dessein est correct, *die schets is naar de kunst.*

Correctement, (adv.) *Zuiverlyk*; écrire, parler correctement, *zeer net schryven, spreeken.*

Correcteur, (m) *Verbeteraar*; *proef-leezer*, corrector *op eene Drukkery.*

Correctif, ive (adj.) *Verbéterend*; *verzagtend.*

Correctif, (m) *Verzagtend middel* (*in Geneesk. en redenvoering*).

Correction, (f) *Verbétering, berisping*; *vermaaning*; correction des mœurs, *verbétering der zeeden*; maison de correction, *Béter-huis, Tugthuis*; correction des épreuves, *proef-naziening*, correctie; sauf correction, *onder verbétering.*

Correctrice, (f) *Verbeteraarster.*

Corrégidor, (m) *Onder-rechter in Spanien.*

Corrélatif, eve (adj.) *Betrekkelyk*; père & fils sont des termes corrélatifs, *Vader en Zoon zyn betrekkelyke woorden.*

Corrélation, (f) *Betrekking die twee dingen op elkaâr hebben.*

Correspondance, (f) *Onderhandeling*; correspondance de sentimens, *overeenkomst van gevoelens.*

Correspondant, ante (adj. & subst.) *Medehandelend, overeenkomstig*; *medehandelaar, handelaarster.*

Correspondre, (v. n.) *Onderhandelen*, correspondeeren; correspondre à l'amitié de quelcun, *iemands vriendschap erkennen*; se correspondre avec quelque chose, *ergens mede gemeenschap hebben.*

Corridor, (m) *Een galderye die rontom een huis loopt* (f).

Corriger, (v. a.) *Verbéteren*; *bestraffen, berispen*; corriger un ouvrage, *een werk beschaaven*; corriger une épreuve, *een proef nazien*, corrigeeren; se corriger, *zig béteren.*

Corrigible, (adj.) cet homme n'est pas corrigible, *die man is niet te verbéteren.*

Corroboratif, ive (adj.) Potion corroborative, *versterkende drank.*

Corroborer, (v. a.) *Versterken, kragt geeven.*

Corroder, (v. a.) *Doorknaagen, doorvreeten*, (*als sterk water*).

Corroi, (m) *Leêr-bereiding, Leêrtouwing* (f).

Corrompre, (v. a.) *Verderven, bederven*; *veränderen*; *verleiden*; les mauvaises compagnies corrompent les bonnes mœurs, *quaade t' zamenspreekingen bederven goede zeeden*; corrompre des temoins, *getuigen omkoopen*; corrompre une passage de l'écriture, *een schriftuurplaats vervalschen*; corrompre, *den erf op leêr maaken (by Leêrtouwers)*; se corrompre, (v. r.) *bederven, verrotten.*

Corrompu, ue (adj.) *Bedorven, ondeugend.*

Corrosif, ive (adj.) *Ineetend, bytend*; corrosif (m), *scherp geneesmiddel* (n).

Corrosion, (f) *Ineeting.*

Corroyer, (v. a.) *Leêr bereiden*; *yzer aan malkaâr lassen*; *kalk bouwen*; *hout in den haak schaaven.*

Corroyeur, (m) *Een Leêrtouwer.*

Corrupteur, trice (m. & f.) *Bederver, verleider*; *bederfster.*

Corruptibilité, (f) *Verderflyk ding.*

Corruptible, (adj.) *Vergankelyk*; chose corruptible, *verderflyk ding*; Juge corruptible, *Rechter die om te koopen is.*

Corruption, (f) *Verderving*; *vervalsching*; *omkooping*; corruption des hu-

humeurs, des mœurs, *verderving der vogten, der zeden.*
Cors, (m) Cerf de dix cors, *een Hert met* 10 *takken.*
Corſage, (m) *De ligchaams geſtalte van de ſchouderen tot de heupen* (f).
Corſaire, (m) *Een zee-roover, kaaper.*
Corſelet, (m) *Een borſt-barnas* (n).
Corſet, (m) *Een boerinnen rokslyf,* korſet (n).
Cortége, (m) *Een ſtoet* (f), *gevolg* (n).
Cortical, ale (adj.) *Baſtig, ſchorsſig* (*van* cortex, *baſt, Lat. w.*).
Corvéable, (adj.) *Die Leen-heeren dienſt onderworpen is.*
Corvée, (f) *De dienſt die een Leenman zynen Leen-heer ſchuldig is, leendienſt; item verdrietigen arbeid.*
Corvette, (f) *Soort van een dubbelde ſloep* (f), *vaarende met zeilen en riemen, gemeenlyk by een vloot, om op kondſchap uit te gaan en tyding te brengen; een advys jagt* (n).
Corus, (m) (*Lat. w.*) *Weſt-noordweſte wind.*
Coryphée, (m) *'t Hoofd, de voornaamſte eene* ſecte *of bende.*
Co-ſeigneur, (m) *Mede-heer.*
Coſmétique, (adj. & ſubſt.) *Blanket-zalf.*
Coſmographe, (m) *Waereld-beſchryver.*
Coſmographie, (f) *Waereld-beſchryving.*
Coſmographique, (adj.) *Dat daar toe behoord.*
Coſmolabe, (m) *Werktuig om hemel en aarde te meeten.*
Coſmopolitain, aine (m. & f.) *Een burger, inwoonder der waereld, een die geen t'huis heeft.*
Coſſe, (f) *De ſchil, peul van erweeten of boonen; kous, yzere ring in een touw, om het doorſnyden voor te komen.*
Coſſer, (v. n.) ſe coſſer, (v. r.) *Met de koppen ſtooten als de rammen.*
Coſſon, (m) *Een koorn-hout- of vrugt-wormtje.*
Coſſu, ue (adj.) *Dik van ſchil, dikbaſtig.*
Coſtal, ale (adj.) *Dat tot de ribben behoord.*

Côte, (f) *Een rib; zee-kuſt, ſtrand; rib* (f), *inhout* (n) *van een ſchip; rib aan bladeren* (f); *geſlagt* (n), *afkomſt* (f); côte en écorre, *een' ſteile kuſt;* côte morte, *een Monniks nagelatene inboel;* côte à côte, *naaſt malkander;* raſer ou ranger la côte, *langs de kuſt vaaren.*
Cote. (*Zie* Quote).
Côté, (m) *De zyde, de kant* (f); à côté (prep.) de la porte, *ter zyden de deur;* de côté (adv.) regarder de côté, *van ter zyden, dwers zien.*
Côteau, (m) *Een heuveltje* (n).
Côtelette, (f) *Een ribbetje;* des côtelettes, *een verkens harstje.*
Coter, (v. a.) *Iets aanhaalen, bybrengen* (citer); *op den rug van een geſchrift tékenen wat het behelſt;* coter le prix, *den prys melden,* noteeren.
Coterie, (f) *Een vrolyk gezelſchap, (gem. w.).*
Cote-rouge, (f) *Kaas met roode korſten.*
Cothurne, (m) *Broosje, laarsje der oude Toneelſpeelders* (n).
Côtier, (adj.) Pilote cotier, *een Stuurman die een goede Land-kenner is.*
Côtiere, (f) *Landſtrekking, lange kuſt* (f); *een muur-bed in een tuin* (n).
Cotignac, (m) *Quee-vleeſch* (n).
Cotillon, (m) *Een vrouwen onderrok.*
Cotir, (v. a.) *Kneuzen, kwetzen, (gem. w. van vrugten gezegd).*
Cotiſation, (f) *Schatting, belasting.*
Cotiſer, (v. a.) *Schatten, belaſten.*
Cotiſſure, (f) *Kneuzing van vrugten.*
Cotité. (*Zie* Quotité).
Coton, (m) *Katoen* (n), *boom-wolle* (f); *noppen, wolligheid op laaken; vlasbaard* (m).
Cotonner, (v. a.) *Met katoen vullen;* ſe cotonner, (v. r.) *met noppen, vlokken opwerpen; voos worden.*
Cotonneux, euſe (adj.) *Wollig, week, voos, (van vrugten gezegd).*
Cotonnier, (m) *Katoen-boom.*
Cotonnine, (f) *Grof katoen tot zeilen* (n).

Cotoyer, (v. a.) *Langs de kust vaaren*; *ergens langs gaan.*

Cotret, (m) *Takkebos* (m), *knuppel-bout* (n); huile de cotret, *ribbensmeer*, *slaag.*

Cotte, (f) *Geringe Vrouwen-rok* (m); cotte de maille, *malien-kolder*; cotte d'armes, *wapen-rok.*

Cotteron, (m) *Kort vrouwen onderrokje.*

Co-tuteur, (m) *Mede-voogd.*

Cou, (*in* Prosa *zegd en schryft men* cou, *en in Poëzy* col) m) *de hals*; sauter au cou de quelcun, *iemand om den hals vliegen*; mettre la bride sur le cou, *den toom vieren*; mettre quelcun la corde au cou, *iemand den strop om den hals doen*; rompre le cou, *den hals breeken*; rompre le cou à une affaire, *een zaak verbruiën*; cou de pied, *het bovenste gedeelte van de voet*, *de vreek.*

Couard, arde (m. & f.) *Bloodaard*, *lafhartige*, (*een weinig oud*). (*Zie* lache, poltron).

Couardise, (f) *Lafhartigheid*, *vertzaagtheid.*

Couchant, (adj.) *Word alleen gezegd van* chien couchant, *leggende hond*; j'arrivai à soleil couchant, *ik kwam by zonnen ondergang*, couchant du soleil, *zonnen ondergang*, *het westen.*

Couche, (f) *Bedsteê*, *krib*; *kinder luur* (f); *tuin-bed* (n); *grond*, *grondverf* (*by Schilders*); *pleistering*, *laag kalk* (*by Metzel.*); *laag*, *rei van kaas*, *steenen*, *enz. kolf van een vuurroer*; *grondlegging* (*in Bouwk.*); *inzet* (*in 't speelen*) (f); couche nuptiale, *huwelyks bed*; souiller la couche, *het bed bevlekken*; couches, (plur.) *het kraambed*; être en couches, *in de kraam leggen*; relever, sortir de couches, *uit het kraambed komen*; fausse couche, *een miskraam*; une couche de pain & une couche de fromage, *een' sneê brood met een' sneê kaas daar op.*

Couchée, (f) *Nagt-leger*, *nagtverblyf* (n); *item kosten daar van.*

Coucher, (v. a.) *Neêrleggen*; coucher un malade, *eenen zieken te bed leggen*; coucher sur l'Etat, *in rekening invoeren*; coucher par écrit, *in geschrift stellen*; coucher au jeu, *in 't spel zetten*; coucher la vigne, *de wynranken in d'aarde leggen*, *om nieuwe stammen te maaken*; coucher par terre, *ter aarde*, *op de grond leggen*; coucher un fusil en joue, *een snaphaan aanleggen*; coucher quelque chose en joue, *op iets mikken*, *het oog hebben*; coucher l'or, *het goud opdragen* (*by Verguld.*); coucher, (v. n.) *leggen*, *slaapen*; coucher dehors, *buiten 's huis slaapen*; coucher sur la dure, *op de grond slaapen*; se coucher, (v. r.) *na bed gaan*, *zich leggen*; comme on fait son lit on se couche, *van te vooren bedongen maakt daar na geen krakkeel* (*spr. w.*); allez vous coucher, *gaat na bed*; il n'est pas encore temps de s'aller coucher, *het is nog geen tyd om na bed te gaan*; se coucher par terre, *zich op de grond leggen*; le soleil se couche, *de zon gaat onder.*

Coucher, (m) Prier Dieu à son coucher, *God bidden als men na bed gaat*; je ne le voi qu'à son lever & coucher, *ik zie hem niet dan wanneer hy opstaat of na bed gaat*; le coucher du soleil, *zonnen ondergang.*

Couchette, (f) *Rust-bank*, *slaapbank.*

Coucheur, euse (m. & f.) *Byslaap*, *byslaaper*; *byslaapster*; *slaap-gezél.*

Couchoir, (m) *Vergulders palmhoutje.*

Couci-couci. (*Zie* Coussi-coussi).

Coucon. (*Zie* Cocon).

Coucou, (m) *Koekoek.*

Coude, (m) *De elleboog* (m); *kromte*, *bogt* (f); hausser le coude, *braaf zwelgen*, *zuipen* (*spr. w.*).

Coudée, (f) *Elleboogs-lengte*; avoir les coudées franches, *de handen ruim hebben.*

Couder, (v. a.) *Den elleboog van een mouw maaken* (*by Kleerm.*).

Coudoyer, (v. a.) *Met de elleboogen stooten.*

Coudraie, (f) *Bosch met hazelaars beplant* (n).

Coudran, ou godron, goudron, (f) *Har*

Harpuis daar de Schippers hun touwwerk mede smeeren (n).
Coudranner, (v. a.) *Touw teeren.*
Coudranneur, (m) *Een touw-teerder.*
Coudre, (v. a.) *Naaijen; byvoegen, aanhegten*; coudre la peau du renard à celle du lion, *het vossen-vel aan de leeuwen-huid hegten*, (*dat is*) *list, beleid by magt voegen.*
Coudre ou coudrier, (m) *Hazelaar, hazel-nooten-boom.*
Coudrer, (v. a.) *Het leder runnen, looijen.*
Coudrette, (f) (*oud w.*) (*Zie* Coudraie).
Coudroir, (m) *Looi-kuip.*
Covendeur ou co-vendeur, (m) *Een mede-verkooper.*
Coënne, (f) *Zwaard of zwoerd van spek.*
Coënneux, (adj.) Sang coënneux, *slymig, kleeverig bloed.*
Coverſé, (adj.) *Tegengekeerd* (*in meetk.*)
Couets, (m. pl.) *Halzen, smyten*, (*zekere groote zeil-touwen*).
Couette. *Zie* coite.
Couillons, (m. pl.) *De ballen.*
Coulage, (m) *Lekkasie, uitlooping* (f).
Coulamment, (adv.) Parler écrire coulamment, *vlug spreeken, schryven.*
Coulant, ante (adj.) Ruiſſeau coulant, *vlietende beek*; ſtyle coulant, *vloeiende schryfstyl*; nœnd coulant, *een strik knoop.*
Coulant, (m) *Een* coulant, (*zeker hals juweel der Juffrouwen*).
Coule, (f) *Een Monniks koor-kleed met wyde mouwen* (n).
Coulé, (m) *Het overspringen of even aanroeren eener noot in Muziek* (n).
Coulée, (f) *Scherpheid of rondheid van een Schip.*
Coulement, (m) *Vloeijing, vlieting* (f).
Couler, (v. n. & a.) *Vloeijen, vlieten, loopen*; les larmes lui coulent des yeux, *de traanen biggelen hem of haar uit d'oogen*; chandelle qui coule, *een kaars die afloopt*; le temps coule inſenſiblement, *de tyd gaat ongevoelig voor by*; l'echelle a coulé & il s'eſt tué, *de ladder is uitgeglipt en hy is dood gevallen*; couler de l'argent en la main du juge, *den Regter geld in de hand steeken*; faire couler une clauſe dans un teſtament, *eene* clauſule *in een testament meê invloeijen laaten*; couler du lait, *melk door een' teems gieten*; couler derriere une haye, *achter eene hegge heen sluipen*; couler à fond, *in de grond zinken, item een Schip in de grond schieten, booren*; la vigne, les fruits ont coulé, *de druiven, de vrugten zyn afgevallen*; il faut couler ſur cette note, *die noot moet men sleepende aanroeren*; vers qui coulent doucement, *zoet-vloeijende versen*; couler par deſſus un endroit, *in een geschrift iets even aanroeren*; la danſe conſiste à ſavoir bien couler, couper, pirouetter, *de dans bestaat in lugtjes te keeren en rond te draayen*; ſe couler en quelque endroit, *ergens insluipen.*
Couleur, (f) *Verf, koleur*; *schyn* (f), *voorwendzel* (n).
Coulevrée ou Couleuvrée, (f) *Wilde wyngaard* (m).
Coulevrine, (f) *Een slang* (*zeker lang veldstuk, geschut*).
Couleuvre, (f) *Een slang*; il a bien avalé des couleuvres, (*spr.*) *hy heeft veel verdriet uitgestaan.*
Coulis, (m) *Doorgezégen zap van vleesch enz.* (n) *item dunne gyps of pleister* (f).
Coulis, (adj.) Vent coulis, *togt wind, die door spleeten of scheuren doordringt.*
Couliſſe, (f) *Een sponde, een houte groef, waar in een raam op en neêr gaat* (f), *item een scherm op een Toneel* (n).
Couloir, (m) *Een teems* (f), *doorslag, zyg-doek* (m), *drup-vat* (n), *item een doorgang in een Schip* (m).
Couloire, (f) *Zyg-korf by de Wynpers* (m); *vlootje met gaaten* (*by Wynkopers* (n).
Coulpe, (f) *Schuld, zonden-schuld.*
Coulure, (f) *Het loopen, vloeijen, vlieten.*

Coup, (m) *Een slag; stoot; houw wond; greep; aanval; poets, streek; teug (in 't drinken)* (f); coup de poing, *een vuist-slag*; coup d'épée, *stoot, steek met een degen*; coup mortel, coup de jarnac, *doodelyke slag, houw, steek, of wond*; porter, parer un coup, *een stoot toe brengen, afkeeren* (pareeren); porter coup, *raak zyn*; à coups de main, *met bloote handen, of met het zweerd in de vuist*; tirer un coup, *een schoot doen*; coup de partance, *afscheids schoot*; coup de canon, de tonnerre, de vent, *Kanon-schoot, donder slag, rukwind*; coup d'état, *staatkundige streek, overleg*; coup fourré, *heimelyke stoot; achterklap*; coup de langue, *een steek, een grauw, snauw*; donner un coup de pied, *een schop géven*; un coup de vin, *een teug wyn*; coup d'essai, *een proefstuk*; coup de Maitre, *een Meester-stuk*; coup de filet, *een trek met het net*; coup de dez, *een Teerling worp*; coup de malheur, *ongelukkige slag, toeval*; coup de Ciel, *gunst des Hemels*, coup de fortune, de hazard, *een geval van 't fortuin, 't geluk*; coup de desespoir, *wanhopige aanslag*; coup de grace, *de harte stoot aan een misdadiger*; prendre une Ville sans coup férir, *eene Stad, zonder slag of stoot inneemen*; coup sur coup, *slag op slag; zonder tusschenpoozing*; un coup, *eens, eenmaal*; pour le coup, pour ce coup ci, *voor dit maal*; tout à coup, *gezwind*; tout d'un coup, *plotzeling, eensklaps*; après coup, *te laat*; à coup sur, *gewis, zekerlyk*; avoir un coup de hache, *een slag van de moolen weg hebben (spr. w.)*; faire un mauvais coup, *een slegte streek begaan*; le coup vaut la balle, *(spr.) 't is de moeite waerd*; ce mur prend coup, *die muur krygt een bogt*; donner des coups fourrés, *schooten onder water, heimelyke steeken geeven (spr.)*; ses plus grands coups sont ruës, *hy heeft zyn beste dagen gehad, hy is zyn meeste kragt al quyt (spr.)*; sûr de son coup, *zyner zaake gewis*; la moindre faute porte coup; *de geringste misslag is nadeelig*; faire un grand coup, *een' groote daad doen*; deviner la chose du premier coup, *de zaak in den eersten raaden*; buvons un coup, *laat ons eens, of een teug drinken*; faire entrer à coups de marteau, *met den hamer indryven*; se fourrer aux coups, *zig onder 't vegten begeven*; aller aux coups tête baissée, *onverschrokken aan de slag gaan*; d'un coup d'œil, *met een opslag van 't oog, terstond*; faire d'une pierre deux coups, *twee vliegen met eene klap slaan (spr.)*; tirer à coups perdus, *in 't wild schieten*; il y aura bien des coups donnés, *daar zal wakker gevogten worden.*

Coupable, (adj. & s.) *Schuldig; de schuldige.*

Coupe, (f) *Drinkbéker, béker, kelk* (m) *schaal* (f).

Coupe, (f) *'t Hakken, afhakken* (n) *van hout; de sneé van iets (f), 't afneemen der kaarten*; il a la coupe bonne, *hy hakt, snyd goed, (by Steenh. en Snyders).*

Coupé, (m) *Een zékere snee, draai in den dans* (m).

Coupeau, (m) *De top* (m), *kruin* (f) *van een berg; houten spaan* (m).

Coupe-bourgeon, (m) *Zéker* insect *dat de toppen van de wyngaard eet.*

Coupe-cu, (m) *Een, die, als hy gewonnen heeft, ophoud met speelen*; jouer à coupe-cu, *zonder* revengie *speelen, in eens af.*

Coupe-gorge, (m) *Moord-kuil* (f) *winkel daar men bedrogen word; onder-knie schegge aan de voorstéven van een Schip* (m).

Coupe-jarret, (m) *Moordenaar, Struikrover.*

Coupelle, (f) *Smeltkroes; kruidlépel* (m); affiner à la coupelle, *in de smeltkroes louteren*; mettre, passer à la coupelle, *iemand op de proef zetten.*

Coupeller, (v. a.) *In de smeltkroes doen, louteren.*

Coupe pâte, (m) *Een deeg-mes (by Bakkers)* (n).

Couper, (v. a.) *Snyden, doorsnyden,*

den, *affnyden*; *hakken*, *afhakken kappen afkappen*; *houwen afhouwen*; une chaine de montagnes coupe toute cette province, *een' reeks van bergen fcheid dat gantfche Land af*; couper les bleds, *het koren afmaaijen*; couper du bois, *hout hakken*, *kappen*, couper les mâts, *de maften kappen* (*Zee w.*); couper la bourfe, *de beurs fnyden*; couper la gorge, *vermoorden*, *item te veel doen betaalen*; couper l'herbe fous les pieds à quelcun, *iemand het gras onder de voeten weg maaijen* (*fpr.*) couper la parole à quelcun, *iemand in de réden vallen*; couper les cartes, *de kaarten afneemen*; couper la mefure, *de maat affłryken*; couper court, *eene rede afbreeken*; pour couper court, *om kort te zyn*; couper l'ennemi, *den vyand affnyden*; couper les vivres, *den leeftogt*, *het proviant affnyden*, couper chemin à quelque chofe, *den voortgang van iets beletten*, fe couper, *zig fnyden*; *zig zelfs tegenfpreeken*; *de beenen in 't gaan tegen malkander flaan*; ce cheval fe coupe, *dat paard flaat aan*; coupé de canaux, *met gragten*, *vaarten*, *kanaalen doorfneeden*; ftyle coupé, *gebroken*, *korte fchryf-ftyl*; coupé, (*in Wapenk.*) *verdeeld*; il s'eft coupé le doigt, *hy heeft zig de vinger afgefneeden*, *afgehakt*.

Couperet, (m) *Een hakmes* (n).

Couperofe, (f) *Koperrood* (n).

Couperofé, ée (adj.) Vifage couperofé, *puiftig aangezigt*.

Coupe-tête, (m) *Bok ftaa vaft*, (*zéker Kinder fpél*).

Coupeur, eufe (m. & f.) *Een die iets fnyd of hakt*, *fnyder*, *hakker*; *een druiven-leezer*; coupeur de bourfe, *beurfen-fnyder*, *gauwdief*; coupeur de bois, *hout-hakker*.

Couple, (mafc. *als het de man en vrouw betékend*); un heureux couple d'amants, *een gelukkig paar menfchen*.

Couple, (fem. *als men fpreekt van andere dingen*) une couple d'œufs, de pigeonneaux, *een paar eieren*, *duiven*.

Coupler, (v. a.) *Koppelen*, *paaren*, *t'zamenbinden*.

Couplet de Chanfon, (m) *Een vers van een Lied*; *hengzel van een deur*.

Coupleter, (v. a.) *Iemand met verfen wakker doorhaalen*.

Coupoir, (m) *Groote knie-fchaar in de Munt* (f).

Coupole, (f) *Een rond dak* (n), *koepel* (m).

Coupon, (m) *Een lap ftof*, *overfchot*; *item eene zekere hoeveelheid brandhout*, *vaamhout*.

Coupure, (f) *Eene fneé*, *fneede*; coupures, (f. pl.) *affnydingen*, *verfchansfingen* (*in veftingb.*)

Cour, (f) *Het Hof*; *voor of achter plaats aan een huis* (f); *Hofraad* (m); gens de cour, *hovelingen*; cet homme là entend bien fa cour, *die man verftaat het hof leeven wel*; eau benite de cour, *iedele vleieryen der hovelingen*; faire la cour à quelcun, *zyn hof by iemand maken*, *hem opwagten*.

Couradoux, (m) *Tuffchen-wydte tuffchen twee dekken* (f) (*Zee-w.*)

Courage, (m) *Moed* (m), *dapperheid* (f); prendre courage, *moed grypen*; fi j'en croyois mon courage, *indien ik na myn hart te werk ging*; courage, *hou moed*, *t'za luftig!*

Courageufement, (adv.) *Kloekmoediglyk*.

Courageux, eufe (adj.) *Kloekmoedig*, *ftout*, *dapper*.

Couramment, (adv.) *Gezwind*, *ter loops*; faire quelque chofe couramment, *iets voor de vuift doen*.

Courant, (m) *De ftroom*; *vloed van 't water* (n); *loop* (m), *gewoonte* (f) *van iets*; le courant, *de loopende maand*.

Courant, ante (adj.) *Loopend*, *ftroomend*, *vlietend*; année courante, *het loopende jaar*; monnoye courante, *gangbaar geld*; prix courant, *vafte prys*, prys courant; chien courant, *een brak* (*zeker Jagthond*).

Tout Courant, (adv.) *Vaerdig*, *gezwind*, *zonder moeite*.

Courante, (f) *Courant*, (*zekere dans*).

Courantin, (m) *Zekere vuur-pyl*, *die*, *in 't branden*, *over een touw loopt*.

Cour i

Courbaton, (m) *Knie, gaffel* (f), *krombout* (n), (*in scheepsb.*).

Courbatu, ue (adj.) *Afgereeden, afgewerkt.*

Courbature, (f) *Styfheid, afgematheid eenes paerds.*

Courbe, (adj.) *Krom, gebogen*; ligne courbe, *een kromme lyn.*

Courbe, (f) *Krom-hout, schipsknie; gezwel in de haazen der Paerden* (n).

Courbé, ée (adj.) *Gekromd, gebogen.*

Courbement, (adv. & subst. m.) *Krommelyk; buiging, kromming.*

Courber, (v. a.) *Krommen*; se courber, (v. r.) *zich krommen, buigen.*

Courbette, (f) *Sprong van een Paerd* (m).

Courbetter, (v. n.) *Korte laage sprongen maaken* (*in de Ry-school*).

Courbure, (f) *Kromte, bogt* (m).

Courcailler, (v. n.) *Slaan als een Kwakkel.*

Courcaillet, (m) *Geluid van een Kwakkel; Kwakkel-fluitje of beentje* (n).

Courcelle, (f) *Klein hofje* (n).

Courcite ou Courcives, (f. pl.) *Scheeps waaringen, gangboorden.*

Courçon, (m) *Een korte staf yzer.*

Courée ou Couret, (f) *Harpuis* (n) *voor den bodem van een schip, tegens de wormen.*

Coureur, (m) *Looper, hard-looper; najaager van iets; landlooper, zwerver; ondeugende jongen* (m); *harddraavend Paerd* (n).

Coureuse, (f) *Een straathoer, loopster, klappeie.*

Courge, (f) *Kauwoerde* (*zeker gewas*).

Courier, (m) *Post-bode, staatenbode*, courier.

Couriere, (f) *De dageraad; de maan* (*word by de Dicht. aldus gen.*).

Courir ou Courre, (v. n. & a.) *Loopen, rennen; kruissen; zwerven*; courir à bride abattue, *met lossen toom ryden*; courir à une chose, *ergens na staan*; courir à sa ruine, *in zyn eigen verderf loopen*; courir après quelcun, *iemand naloopen*; le tems court, *de tyd loopt voort*; le bruit court qu'il est mort, *het gerucht loopt dat hy dood is*; il courût une certaine nouvelle, *daar liep eene zekere tyding*; nous courûmes plusieurs bordées, *wy hebben dikwils gewend* (*zee w.*); courir les ruës, *langs de straat loopen, rinkelrooijen*; il a couru le monde, *hy heeft de waereld dooegereist*; courir risque, *gevaar loopen*; courir les bals, *van het eene gezelschap naar het andere loopen*; courir la pretantaine, *herom loopen*; courir les tables, *op schuim loopen*; courre ou courir sus, *aanvallen, 'er op inloopen*; courir un bénéfice, *naar een ampt staan*; courir la poste, *te post ryden*; courir le plat païs, *het land afloopen, stroopen, plunderen*; courir les mers, *in zee kruissen, dezelve onveilig maaken*; courir sur le marché de quelcun, *in iemands koop, beding vallen*; courir sur les brisées de quelcun, *iemand onderspeek doen, de loef affnyden*; l'eau court, *het water loopt*; courir nord, *noordwaards loopen, zeilen*; où court il? *waar stévend hy na toe, over wat boeg wend hy?* ce tonneau court, *dat vat lekt*; courir les ruelles, le guilledou, les bordels, *in mothuizen, by de hoeren loopen*; la mode qui court, *de algemeene* mode; faire courir les santés, *de gezondheden rond drinken*; être fou à courir les ruës, *geheel zinneloos zyn*; courir la bague, *na den ring steeken*; courir aux armes, *de wapenen opvatten*, courir en lice ou dans la carriere, *in de loopbaan, in het strydperk loopen.*

Courlis ou Courlieu, (m) *Een wulp* (*zeker water-vogel*).

Couronne, (f) *Kroon; kruin, krans* (f); couronne impériale, *keizerlyke kroon*; on lui offrit la couronne, *men bood hem de kroon, het ryk aan*; couronne de fleurs, *een bloem-krans*; triple couronne, *eene drie dubbelde kroon.*

Couronné, ée (adj.) Les têtes couronnées, *de gekroonde hoofden.*

Couronnement. (m) *Krooning* (f); *kap of spits, cieraad van een gebouw* (m); *voleinding, voltooijing* (f).

Couronner, (v. a.) *Kroonen*; *voleinden*, *voltooijen*; la fin couronne l'œuvre, *het einde kroond het werk*; couronner la valeur, *de dapperheid beloonen*.

Couronnure, (f) *De kroon van de herts-hoornen*.

Courre, (v. n.) Courre le cerf, *een hert jaagen*. (*Zie verder* Courir).

Courroie, (f) *Ledere riem*, *band* (m); faire du cuir d'autrui large courroie, *uit een ander mans leêr breede riemen snyden*, (*spr. w.*)

Courroucer, (v. a.) *Vergrammen*; ſe courroucer, (v. r.) *gramſtoorig worden*; *bruiſſchen*, *onſtuimig worden*.

Courroux, (m) *Gramſchap*, *woede*; *onſtuimigheid* (f).

Courroyer. (*Zie* Corroyer).

Cours, (m) *Loop* (m), *koers*, *ſtreek*; *gangbaarheid enz.*; cours d'une rivière, *loop eener rivier*; prendre ſon cours vers la France, *zyn koers naar Vrankryk ſtellen*; voyage de long cours, *een lange reis*, cours des aſtres, *ſterren-loop*; ce livre n'a plus de cours, *dat boek is niet meer gezogt*; monnoie qui a cours, *gangbaar geld*; cours du change, *wiſſel-cours*; cours de ventre, *de buik-loop*; faire ſon cours de philoſophie, *in de wysgeerte ſtudeeren*; cours de la vie, *de levens-loop*.

Courſe, (f) *Loop* (m), *kruiſſing* (f); achever ſa courſe, *zynen loop voleindigen*; aller en courſe, *op buit uitgaan*, *ſtroopen*, *kruiſſen*, *ter kaap vaaren*; faire des courſes dans le païs ennemi, *in 's vyands land ſtroopen*.

Courſier, (m) *Stryd-paerd*, *veld-paerd*; *grof geſchut op een galei* (n); *middel-gang op een galei*.

Courſiere, (f) *Koebrug*, *bedekte gang op een ſchip*.

Courſon, (m) *Een loot*, *ſcheutling van een jonge boom*.

Court, te (adj.) *Kort*, *klein*; *van korten duur*; prendre le plus court, *de kortſte weg inſlaan*; avoir la vue courte, *byziende zyn*, *geen vooruitzigt hebben*; tenir la bride courte à quelcun, *iemand in den teugel houden*; être court d'argent, *geld noodig hebben*; court d'haleine, *kort ademig*.

Court, (adv.) *Kort*; s'arrêter tout court, *ſchielyk ſteeken blyven*; demeurer court, *niets meer te zeggen weeten*, *ſteeken blyven*; tenir de court, *kort houden*.

Courtage, (m) *Makelaardye* (f).

Courtaud, aude (m. & f.) *Een kort en wel gezet man of vrouw*, *een knol*; *item een paerd of hond*, *wiens ſtaart en ooren afgeſnéden zyn*; *korte baſſen* (*ſpeeltuig*); courtaud de boutique, *een winkel knegt* (*ſpot w.*).

Courtauder, (v. a.) *De ſtaert afſnyden*, *kortooren*.

Court-baton. (*Zie* Cour-baton).

Court-bouillon, (m) *Een ſop van wyn*, *laurierblaaden*, *rozemaryn*, *zout*, *péper en oranje appelen*, *waar in men viſch ſtooft* (f).

Court-bouton, (m) *Een houte pin*.

Courte botte, (m) *Een klein menſch*, *een propje* (n), (*boert. w.*).

Courte boule, (f) *Kégel ſpel* (n), *daar de ſpeelers digt by ſtaan*.

Courte-haleine, (f) *Kortademigheid*.

Courtement, (adv.) *Kortelyk*, *in weinig woorden*.

Courte-paille, (f) Tirer à la courte-paille, *om het langſte ſtrootje trekken* (*zeker ſpel*).

Courte-paume, (f) *Een korte kaatsbaan*.

Courte-pointe, (f) *Geſtikte déken*, *pronk-déken*, *ſprei*.

Courtier, (m) *Een makelaar*, courtier de chevaux, *een roskammer*; courtier de mariage, *een koppelaar*.

Courtil, (m) *Plaatsje*, *klein boeren hofje* (n).

Courtilliere, (f) *Zeker wormtje dat de meloenen*, *latouw enz. bederft*.

Courtine, (f) *Een muur* (m) *tusſchen twee bolwerken*, *een gordyn genaamd*; *voorhangzel van een outaar* (n); *bed-gordyn*, (*dog hier voor zegt men beter* rideau) (f).

Court-jointé, (m) *Een paerd met korte kniebuigingen*.

Courtiſan, (m) *Een hoveling*, *hofbediende*; *pluimſtryker*; *liefhebber van de ſexe*.

Courtisane, (f) *Een' openbaare hoer.*

Courtiser, (v. a.) *Zyn hof by iemand maaken, pluimstryken om gunst te erlangen.*

Courtois, se (adj.) (*verouderend w.*) *Heusch, vriendelyk, beleefd.*

Courtoisement, (adv.) *Beleefdelyk.*

Courtoisie, (f) *Heuschheid.*

Courton, (m) *Korte hennip.*

Courtpendu, (m) *Zekere appel met een korte steel.*

Cousin, ine (m. & f.) *Neef, neev; nigt (kinderen van twee broeders, twee zusters of broeder en zuster)*; cousin germain, *volle neef*; cousine germaine, *volle nigt*; cousin, *een verdere aanverwant (neef); byzondere goede vriend*; cousin, *tytel die de Koningen aan vreemde Vorsten, Kardidaalen enz. geeven.*

Cousin, (m) *Een' mugge* (f), (*fig.*) *smaretzer, smul-broêr; item zekere lekkere koek te Parys, waar in boter, eijeren en kaas.*

Cousinage, (m) *Neefschap* (n); *vriendschap* (f).

Cousiner, (v. a.) se Cousiner, (v. r.) *Zich neef noemen, (gem. w.).*

Cousoir, (m) *Een Boekbinders naaibank* (f).

Coussi-coussi, (*gem. w.*) Il s'est acquitté de cette commission coussi-coussi, *hy heeft die last zoo wat, zoo wat uitgevoerd.*

Coussin, (m) *Een kussen, hoofdkussen, zadel-kussen* (n), *enz. blok onder 't achter end van een scheeps geschut.*

Coussinet, (m) *Kussentje; verguld kussentje* (n), *enz.*

Cousu, ue (adj.) *Genaaid.*

Cout, (m) *De kosten, prys van iets dat men koopt of laat maaken.*

Coutant, (adj.) (*alleen dus*) Acheter une chose au prix coutant, *iets tot den gewoonlyken prys koopen.*

Couteau, (m) *Een mes* (n); *klein pronk-dégentje*; couteau pliant, *een knip-mesje*; couteau de chasse, *een hert-vanger*; couteau à scie, *een steen-zaag*; jouër des couteaux, *van leér trekken, met de kling speelen* (*spr. w.*); ils sont à couteaux tirés, *zy leeven in groote oneenigheid.*

Coutelas, (m) *Een zabel; item lyzeil* (n) (bonnette à étui) *aan uitstékers, oplangen* (boute hors) *vastgemaakt (Scheeps w.)*

Coutelerie, (f) *Een Messen-maakery.*

Coutelier, (m) *Een Messen-maaker.*

Couteliere, (f) *Een Messe-kookertje.*

Couter, (v. n.) *Kosten, gelden*; couter de la peine, du soin, *moeite, zorg kosten*; quoiqu'il en coute, *wat het ook koste*; il vous en coute, je le vois bien, *gy doed het niet gaerne, ik zie het wel.*

Couteux, euse (adj.) *Kostbaar, geldig, (gem. w.)*

Coutier, (m) *Tyk-weever.*

Coutieres, (f. pl.) *Want, touwerk aan een galei-mast.*

Coutil, (m) *Tyk, bedde-tyk* (f).

Coutillade, (f) *Een snee, wond, jaap met een mes.*

Coutre, (m) *Een ploeg-yzer* (n).

Coutume, (f) *Gewoonte* (f), *gebruik; tol-recht* (n); avoir coutume, ou, de coutume, *gewoon zyn.*

Coutumier, re (adj.) Droit coutumier, *een gewoonlyk recht.*

Coutumier, (m) *Een wet- of* costuim-*boek* (n).

Coutumierement, (adv.) *Gewoonlyk.*

Couture, (f) *De naad* (f); *het naaijen* (n); *naad tusschen twee planken* (f); battre une armée à platte couture, *een Léger* totaliter *verslaan.*

Couturerie, (f) *Een' naai-kamer.*

Couturier, iere (m. & f.) *Een boeren-snyder; een' naaister*; couturiere en linge, en drap, *een linnen, wollen naaister.*

Couvée, (f) *Een gebroed, broedzel jongen* (n); couvée, *het geslacht*; toute cette couvée ne vaut rien, *dat gantsche geslacht, gebroed deugd niet.*

Couvent, (m) *Een Klooster.*

Couver, (v. a. & n.) *Uitbroeden, broeden, broeijen; over een vuurpan of stoof zitten, broeijen*; le feu couve sous

fous les cendres, het vuur smeuld onder de asche; couver un dessein, *een aanslag smeeden*; couver les cendres, *asche-vyslen, altyd achter de kagchel zitten.*

Couvercle, (m) *Een dekzel* (n), *oven-deur* (f); il n'est si décrépite, qui ne trouve à la fin couvercle à sa marmite, *daar is geen pot zoo scheef of men vind 'er nog wel een dekzel toe*, (*spr. w.*)

Couverseau, (m) *Bekleedzel van stoelen* (n).

Couvert, (m) *Tafel goed* (n), *al wat tot een tafel behoord*; *huisvesting* (f), logies, *dak* (n); *dekking* (f) *van iets*; *omslag* (m), couvert (n) *van een brief*; mettre le couvert, *de tafel dekken*; une table à 12 couverts, *een' tafel voor 12 persoonen*; donner le couvert à un voyageur, *eenen reiziger huisvesting geeven*; je vous écris sous le couvert de, *ik schryv' u onder 't* couvert *van*; à couvert, ou, à l'abri, (adv.) *veilig, beschut*; se mettre à couvert de, *zich bedekken of schuilen voor*; à couvert des insultes, *bedekt voor aanval.*

Couvert, erte (adj.) *Gedekt, gekleed*; *geveinst, loos*; *overschaduwd*; table couverte, *een gedekte tafel*; il étoit fort bien couvert, *hy was wel uitgedost*; c'est un homme bien couvert, *het is een zwyger*; allée couverte, *bedekte laan*; temps couvert, *duistere lucht*; couvert de honte, *met schaamte bedekt*; un drap trop couvert, *een al te wollig laken*; chemin couvert, *bedekte weg eener vesting*; païs couvert, *gedekt land*; servir quelcun à plats couverts, *jemand met bedekte schotels onthaalen, dat is, niet voor de vuist, opregt met hem handelen of ook heimelyk benadeelen.*

Couvertement, (adv.) *Bedekt, heimelyk, geveinsdelyk.*

Couverture, (f.) *Déken*; *dekzel* (n); *dekmantel, schyn* (m), *voorwendzel* (n); couverture de maison, *dak van een huis*; couverture d'un livre, *band van een boek*; sous couverture d'amitié, *onder den dekmantel van vriendschap.*

Couverturier, (m) *Een dekenmaker*; *verkooper.*

Couvet, (m) *Een vuur-pot, lollepot.*

Couveuse, (f) *Broei, of leg-hen.*

Couvi, (adj.) Un œuf couvi, *een vuil Ei.*

Couvre-Chef, (m) *Boerinnen falie, regen-kleed.*

Couvre-feu, (m) *Een vuur-scherm* (n).

Couvre-pied, (m) *Een voet-zak.*

Couvreur, (m) *Een Lei-dekker.*

Couvreuse, (f) *Leidekkers-vrouw*; *Stoelen-matster.*

Couvrir, (v. a.) *Dekken, bedekken, bewimpelen*; *beschermen, beveiligen (in Krygsk.)*; *bespringen (van Paerden, Stieren, en Honden gezegd)*; Couvrir la table, *de tafel dekken*; Couvrir le feu, *het vuur inreekenen*; couvrir de honte, *beschaamd maaken*; couvrir la terre de soldats & la mer de vaisseaux, *het Veld met Krygs-benden en de Zee met Scheepen bedekken*; couvrir son jeu, *zyn spel of oogmerk bedekt houden*; couvrir la joue, *een oorvyg geeven* (*spr. w.*) se couvrir du voile de devotion, *den dekmantel van Godvrugt ombangen.*

Se Couvrir, (v. r.) *Zyn hoed opzetten*; le temps se couvre, *de lucht betrekt*; se couvrir d'un bois, *zig achter een bosch verschansen*; se couvrir d'un sac mouillé, *laffe, beuzelachtige verschooning inbrengen* (*spr. w.*)

Crac, (m) *Krak* (m) *gekraak, geluid van iets dat breekt* (n).

Crachat, (m) *Speekzel* (n) *spuig* (f).

Crachement, (m) *Spuuwing, rogcheling* (f).

Cracher, (v. a.) *Spuuwen spuigen, rogchelen*; cracher au nez de quelcun, *iemand in het aangezigt spuuwen*; (figuurl.) *hem hoonen*; cracher au bassin, *in de bos blaazen, boete geeven*; il cracha du grec & du latin, *hy sprak ten onpas griekfch en latyn*; c'est son père tout craché, (*spr. w.*) *hy gelykt volmaakt zynen Vader*; cracher blanc, *dorst hebben* (*spr. w.*)

Cra-

Cracheur, euſe (m. & f.) *Een ſpuwer, rogchelaar; rogchelaarſter.*
Crachoir, (m) *Spuuw-potje* (n) *quispedoor* (m).
Crachotement, (m) *Geduurige ſpuuwing* (f).
Crachoter, (v. n.) Ne faire que crachoter, *op den duur ſpuuwen, rogchelen.*
Craie, (f) *Kryt* (n); craie rouge, *rood-kryt.*
Craignant, (adj.) Une perſonne craignant Dieu, *een Godvreezend Menſch.*
Craindre, (v. a.) *Vreezen; eeren, ontzag toedraagen;*
Craint, ainte (adj.) *Gevreesd; ontzien.*
Crainte, (f) *Vreeze*; crainte ſervile, filiale, *ſlaaffche, kinderlyke vreeze*; de crainte de, de crainte que, *op dat niet, uit vreeze dat.*
Craintif, ive (adj.) *Vreesagtig, bloo, beſchroomd.*
Craintivement, (adj.) *Bevreesd, ſchroomagtiglyk.*
Cramoiſi, (m) *Karmozyn-kleur-verwe-rood.*
Cramoiſi, ie (adj.) Soie cramoſie, *karmozyn zyde*; fou en cramoiſi, *een volſlagen gek.*
Crampe, (ſubſt. & adj.) *De kramp* (f);
Crampon, (m) *Kram, houvaſt.*
Cramponner, (v. a.) *Vaſt krammen.*
Cran, (m) ou coche, entaillure, *kerv, keep, ſneê* (f).
Crâne, (f) *Het bekkeneel* (n), *de hersſenpan.*
Crapaud, (m) *Een Padde* (f); être chargé d'argent comme un crapaud de plumes, *met geld bezwaard zyn, als een pad met veeren.*
Craupaudaille, (f) *Soort van krip* (*zekere ſtoffe*).
Crapaudiere, (f) *Plaats daar een meenigte Padden zyn.*
Crapaudine, (f) *Padde-ſteen* (*zeker edel geſteente*) (m); *plaat daar de ſpil van een deur in draait* (f); *duizenblad* (*zekere bloem*); pigeons à la craupaudine, *Duiven die men op den rooſter braad.*

Crapule, (f) *Dronkenſchap.*
Crapuler, (v. n.) *Zig vol drinken.*
Crapuleux, euſe (adj.) *Dronken, vol; bezoopen.*
Craquelin, (m) *Krakeling* (*gebak*).
Craquement, (m) *Knarsſing* (f), *gekraak* (n).
Craquer, (v. n.) *Kraaken, knarsſen.*
Craqueter, (v. n.) *Kraaken, geknars maaken; klateren.*
Craqueur, euſe (m. & f.) *Pogcher, windmaaker; zwetſter.*
Craſſe, (ſubſt. f. & adj.) *Vuiligheid, ſmeerigheid; grof; dom*; ignorance craſſe, *onbeſchofte dombeid*; humeurs craſſes, *ſlymerige vochten.*
Craſſeux, euſe (adj.) *Vuil, beſmeerd, bemorſt.*
Cravans, (m) *Zeker leelyk ſchulpwerk, dat onder aan de Schepen gaat zitten, wanneer zy lang op zee zyn* (n).
Cravate, (f) *Een hals-doek, das* (m).
Crayon, (m) *Teeken-kryt; pot-lood* (n) *loſſe ſchets, afbeelding van eenig Perſoon* (f).
Crayonné, ée (adj.) *Geteekend.*
Crayonner, (v. a.) *Teekenen, ſchetſen.*
Crayonneur, (m) *Teekenaar.*
Crayonneux, euſe (adj). *Krytagtig.*
Créance, (f) *Geloof; betrouwen* (n); *meening*; ajouter créance à quelque choſe, *ergens geloof aan ſlaan*; avoir de la créance, *aanzien*, credit *hebben*; être de legère créance, *ligtgeloovig zyn*; ſa créance eſt bonne, *zyne ſchuld is goed.*
Créancier, iere (m. & f.) *Schuldeiſſcher*, crediteur; *ſchuld-eiſcherſe.*
Créat, (m) *Een onder-ſtalmeeſter*, pikeur.
Créateur, (m) *Schepper.*
Création, (f) *Schepping.*
Créature, (f) *Schepzel; geſchaapen weezen* (n); une jolie créature, *een ſchoon Vrouw-menſch.*
Crécelle ou crécerelle, (f) *Een ratel* (m).
Crêche, (f) *Een kribbe* (f), *eetbak voor dieren* (m).
Crédence, (f) *Klein kasje by den Altaar*

Altaar (in de R. Kerk); *aanrecht tafeltje* (n).

Crédibilité, (f) Motifs de crédibilité, *beweegredenen om te gelooven.*

Crédit, (m) *Geloof*, credit (n), *gezag*; *aanzien* (n), conferver fon crédit, *zyn geloof of* credit *bewaaren*; faire crédit, *iemand borgen*; perdre fon crédit, *zyn gezag, aanzien verliezen*; vous parlez à crédit, *gy fpreekt zonder bewys.*

Créditer (v. a.) un article, *een poft in* crédit *brengen.*

Crédule, (adj.) *Ligtgeloovig.*

Crédulité, (f) *Ligtgeloovigheid.*

Créé, ée (adj.) *Gefchapen.*

Créer, (v. a.) *Scheppen*; *verkiezen*, *aanftellen*; créer des magiftrats, *Overheden verkiezen*; créer une dette, *een fchuld maaken*; créer une rente, *eene jaarlykfche rente oprigten.*

Crémaillere, (f) *Een heugel* (m).

Crémaillon, ou Crémillon, (m) *Klein heugeltje* (n).

Crême, (f) *Room* (m); *het befte, de kern van iets*; crême fouettée, *doorgeklutfte room*; (figuurl.), *een reden daar wel pronk-woorden doch geen zaaken in zyn*; crême de tartre, *gezuiverde wynfteen tot poeder bereid.*

Crêmer, (v. n.) *Tot room worden (van melk gezegd).*

Crêmiere, (f) *Een room-verkoopfter.*

Creneau, (m) *Kanteel*; *fchietgat in een Stads wal* (n).

Creneler, (v. a.) *Torens, wallen met fchiet-en kyk-gaten voorzien*; *tanden in raderen maaken, met kerven fnyden.*

Crenelure, (f) *Tanding, kerving*; *randing der muntftukken.*

Crêpe, (m) *Lanfer* (m) *floers* (n).

Crêper, (v. a.) *Digt in malkander krullen*, frifeeren.

Crépi, ie (adj.) *Bepleifterd*; cuir crépi, *geërfd-leér.*

Crépi, (m) *Pleifterkalk* (f).

Crépin, (m) Perdre fon faint crépin, *zyn gantfch boeltje verliezen.*

Crêpine, (f) *Lange franje, die men aan de behangzels der Ledikanten zet.*

Crépir (v. a.) un mur, du cuir, *eene muur bepleifteren*; *leêr erven.*

Crépiffure, (f) *Pleiftering, beftryking.*

Crépodaille. (*Zie* crapaudaille).

Crépon, (m) *Krip* (n) (*zekere ftoffe*).

Crépu, ue (adj.) *Gekronkeld*; cheveux crépus, *gekruld hair.*

Crépufcule, (m) *Schemering* (f), *het morgen-of avond-rood* (n).

Créquier, (m) *Soort van wilde pruim-boom.*

Crefeau, (m) (*Zie* carifel).

Creffon, (m) *Kers of kors (zeker kruid).*

Creffonniere, (f) *Plaats daar het zelve waft.*

Crête, (f) Crête de coq, *een haanen-kam*, *kuif*, lever, baiffer la crête, *de kam opfteeken*, *hoogmoedig zyn*; *laaten hangen, de moed verliezen*; crête de bled, *fpitfe koorenfchelf.*

Crêté, ée (adj.) *Gekuifd, gekamd.*

Crêteler, (v. n.) *Kakelen als de Hennen.*

Crevaille, (f) *Slempery (gem. w.)*

Crevaffe, (f) *Spleet, fcheur, berft.*

Crevaffer, (v. a.) *Klooven maaken*; fe crevaffer, (v. r.) *openberften, fcheuren.*

Creve-cœur, (m) *Hartzeer, verdriet* (n).

Crevé, ée (adj.) *Geberften, enz.* (*Zie* crever).

Crever, (v. n. & a.) *Berften*; je creve de chaud, *ik verfmagt van hitte*; crever de rire, *lagchen dat men zyn buik vaft houd*; crever un paté, *een paftei opfnyden*; crever les yeux, *de oogen uitfteeken*; crever un cheval, *een paerd den bek afryden*; il s'eft crevé à force de travailler, *hy is onder 't werken bezweeken.*

Creufement, (m) *Uitbolling, uitgraaving* (f).

Creufer, (v. a.) *Uitgraaven, uitbollen*; creufer bien avant dans une fcience, *eene wetenfchap diep uitvorfchen.*

Creufet, (m) *Eene fmelt-kroes* (f).

Creux, eufe (adj.) *Hol, diep, ledig*;

dig; foſſé fort creux, *eene zeer diepe gragt*; ventre creux, *een ledige buik*; un ſonge creux, *een ydele droom*; un discours creux, *een laffe redenvoering*; des yeux creux, *holle oogen.*

Creux, (m) *Holte, diepte* (f); le creux de la main, d'un voile, *de holte der hand, buik in een zeil.*

Cri, (m) *Geſchreeuw, geroep, geklag* (n); pouſſer des cris, *roepen, ſchreeuwen*; chercher quelcun à cor & cri, *met alle magt na iemand zoeken.*

Criailler, (v. n.) *Roepen, ſchreeuwen, raazen, tieren, ſchenden.*

Criaillerie, (f) *Geſchreeuw, getier* (n).

Criailleur, euſe (m. & f.) *Schreeuwer*; *ſchreeuwſter.*

Criant, ante (adj.) *Roepende, ſchreeuwende*; *wraakroepend.*

Criard, arde (ſubſt. & adj.) *Een ſchreeuwer*; *ſchreeuwſter*; dettes criardes, *kleine ſchulden die men vlytig inmaand*; oiſeau criard, *een vogel die altyd ſchreeuwd.*

Crible, (m) *Een zeef* (f).

Cribler, (v. a.) *Ziften*; (*figuurl.*) *iets naauw onderzoeken*, vaiſſeau criblé, *een door de worm gegeten ſchip.*

Cribleur, (m) *Een zifter.*

Cribleux, euſe (adj.) *Met gaten als een zeef.*

Criblures, (f. pl.) *Uitziftzel* (n).

Cribration, (f) *Doorzifting.*

Cric, (m) *Een dommekragt, winde*; *item een werktuig by Koetziers om rytuigen te ligten.*

Cric-crac, (m) *Het flooten van glaazen tegens malkander*; maſſe, tope, cric & crac (ou croc), *uitdrukking der drinkebroers, als zy de gezondheid van iemand drinken en met de glaazen klinken.*

Criée, (f) *Opentlyke uitroep* (m) *wegens verkoop van goederen.*

Crier, (v. n.) *Roepen, ſchreeuwen, uitroepen*; crier du fruit, *met vrugten langs de ſtraat roepen*; crier vengeance, *wraak ſchreeuwen*; crier contre quelcun, *met iemand t'onvreden zyn*; on a tant crié noël qu'il eſt venu, *men heeft zoo lang paaſchen geroepen tot dat hy gekomen is*, (*ſpr. w.*)

Crierie, (f) *Geſchreeuw, geroep.*

Crieur, euſe (m. & f.) *Uitroeper*; *vrouw die langs de ſtraaten alle oude dingen opkoopt en verkoopt.*

Crime, (m) *Misdaad* (f), *verbreeking* (n); crime capital, *hoofd-misdaad, die de dood verdiend*; crime de léze majeſté, *misdaad van gequetſte majeſteit.*

Criminaliſer, (v. a.) *Iets tot eene misdaad rekenen*, crimineel *maaken.*

Criminel, elle (adj. & ſubſt.) *Misdadig, ſtrafwaardig*; *een misdadiger.*

Criminellement, (adv.) *Misdadiglyk*; pourſuivre une perſonne criminellement, *iemand pynlyk vervolgen.*

Crin, (m) *'t Lange hair van een paerd, paerds-hair* (n).

Crinier, (m) *Een hair bereider.*

Criniere, (f) *Maanen van een paerd*; *item een kleed over deszelfs hals en kop, een kap.*

Crinon, (m) *Soort van douwworm der kinderen.*

Crique, (f) *Een' kreek* (f), *klein haventje* (n), *voor ſchepen.*

Criquer, (v. n.) Les herbes ſèches criquent, *de dorre kruiden ruiſchen, kraaken.*

Criquet, (m) *Een klein gering paerd, jakhals, ſchanslooper.*

Criſe, (f) *Het toppunt, 't uiterſte eener ziekte* (n), *die het lotgeval der zieken ten goeden of ten quaaden beſlift*; *ook dus*, l'affaire eſt dans ſa criſe, *de zaak zal ras ten einde loopen, zyn uitſlag hebben.*

Criſtal, &c. (*Zie* Cryſtal, *enz.*)

Crit, (m) *Een ſoort van een pock, een kris.*

Crithophage, (m. & f.) *Een liefhebber van gerſt.*

Critiquable, (adj.) *Beriſpelyk, beriſpenswaerdig.*

Critique, (adj.) *Beriſpend, oordeelkundig*; *hagchelyk*; humeur, eſprit critique, *bedilziek gemoed*, humeur; un ouvrage critique, *een cordeelkundig, beoordeelend werk*; un temps, une conjoncture critique, *een hagchelyk, wiſſelvallig tydsgewrigt*, affaire

faire critique, *eene netelige zaak*; jour critique, *dag die den loop der ziekte aanduid.*

Critique, (m) *Een beoordeelder*, *een* criticus *van een ander zyne schriften*; *item een berisper*, *bediller.*

Critique, (f) *Oordeelkunde*, *om eenig werk te beoordeelen*; *item berisping*, *bestraffing.*

Critiquer, (v. a.) *Berispen*, *bedilldillen*, *beoordeelen.*

Critiqueur, (m) (*Zie* un Critique).

Croacement ou Croassement, (m) *Gekras*, *geschreeuw der Raven* (n).

Croacer ou Croasser, (v. n.) *Krassen*, *schreeuwen als een Raven.*

Croc, (m) *Een haak*, *vuurhaak*, *bootbaak* (m); *item de kraaking* (f) *van iets dat breekt*; mettre le croc en jambe à quelcun, (*spr. w.*) *iemand een beentje zetten dat hy valt*, *of iemand dwarsboomen*, *den voet dwars zetten*; ce procès est pendu en croc, *dat geding*, procès, *is aan de spyker gehangen.*

Croche, (f) *Een staart-noot* (*in Muziek*).

Crochet, (m) *Een haak om iets aan te hangen*; *een haak om een slot meê open te steeken*; être sur les crochets de quelcun, *op iemands kosten teeren*; crochets de portefaix, *een dragers riem*, *zeel*, *in Vrankryk*; crochets. *haakjes van een parenthesis.*

Crochetage, (m) *Het draagen*; *draagloon.*

Crocheter, (v. a.) Crocheter une porte, *een deur op- of open-steeken.*

Crocheteur, euse (m. & f.) *Een kruijer*, *draager*; *pakkedraagster.*

Crochetons, (m. pl.) *Spylen van een pakdraagers draag-tuig.*

Crochu, ue (adj.) *Gekromd*, *omgeboogen*; avoir les mains crochues, *diefagtig zyn.*

Crocodile, (m) *Krokodil*, larmes de crocodile, *geveinsde traanen.*

Croiler, (v. n.) (*Valken. w.*) *Fleerzen*, *schyten.*

Croire, (v. a.) *Gelooven*, *aanneemen*; *iemands raad volgen*; on le croit riche, *men gelooft dat hy ryk is.*

Croisade, (f) *Kruisvaart* (f); *het zuider-kruis* (n), (*zee w.*)

Croisé, ée (adj.) *Kruisselings gemaakt*, *gekeeperd*; se tenir les bras croisés, *leêg zitten.*

Croisée, (f) *Inslag van een webbe*; *kruis-raam* (*in Bouwk.*).

Croisement, (m) *Kruissing der floretten* (*in de schermsch.*).

Croiser, (v. a.) *Kruis-wyze leggen*, *den inslag doorschieten* (*by Weevers*); *een mande vlegten*; *kruissen* (*zee w.*); *een schrift de pen doorhaalen*; *een kruis maaken*; *hinderpaalen zetten*; se croiser, (v. r.) *zich kruisselings leggen*, *zetten.*

Croisette, (f) *Een kruisje* (n); *kruis-wortel* (f) (*zeker kruid*).

Croiseur, (m) *Een kruisser ter zee.*

Croisiere, (f) *Plaats*, *water daar de Scheepen kruissen* (n).

Croisillon, (m) *Dwarshout van een kruis* (n); *kruis van een raam.*

Croisoire, (f) *Een houte of yzer werktuig om Scheeps beschuit te maaken* (n).

Croissance, (f) *Wasdom* (m); croissances (pl.) *zee-gras.*

Croissant, (m) *Halve of wassende maan* (f); *het turksch wapen* (n); *boveniers rond snoeimes* (n).

Croisure, (f) *Inslag*, *keper van de sergie*, (*van laken is het* filure).

Croît, (m) *Aanwas*, *aanfokking*, (*van dieren gezegd*).

Croître, (v. n. & a.) *Wassen*, *toeneemen*, *grooter worden*; les jours croissent, *de dagen lengen*; il croît ici de bon blé, *'er groeid hier goed koren*; mauvaise herbe croît toujours, *onkruid vergaat niet*; la pluie a crû la riviere, *de regen heeft de rivier doen zwellen.*

Croix, (f) *Kruis*; *Lyden* (n), *droefheid*, *elende* (f); planter la croix de J. C., *het Evangelium prediken*; attacher en croix, *aan 't kruis hegten*; n'avoir ni croix ni pile, *noch kruis noch munt hebben*; jouër à croix & à pile, *kruis of munt speelen.*

Croix de par Dieu, *een A, B, C boekje.*

Cromorne, (m) *Kremhoorn* (*orgel register*).

Crone, (m) *Kraan op de wyze van een windmolen. (Zie ook* Gruë).

Croquant, ante (adj. & fubft.) *Knarffende; een bédelaar, een plug.*

Croquante, (f) *Knapkoek.*

Croque, (f) Manger du pain à la croque au fel, *zout en brood eeten.*

Croquelardon, (m) *(boert. w.) Een fchuimlooper, panlikker.*

Croquer (v. n.) entre les dents, *tuffchen de tanden kraaken, knappen, knarffen.*

Croquer, (v. a.) *Eeten, opknappen, fchranfen; behendig weg fteelen, kaapen; eenig werk fchielyk voor zyn gat lappen, knoeijen;* le chat croque les fouris, *de kat knapt de muizen op;* le renard croque les poules, *de vos fteeld de hoenders;* croquer le marmot, *(fpr.) lang voor de deur ftaan wagten;* croquer, *aanhaaken (zee w.).*

Croqueur, (m) *Een looze fchalk, bedrieger, kaaper.*

Croquignole, (f) *Knok-flag, knip*

Croffe, (m) *Biffchops-ftaf; kolf om meê te fpeelen; kolf van een vuur-roer.*

Croffé, ée (adj.) *Gekolfd;* abbé croffé, *geftaafde abt.*

Croffer, (v. n.) *Kolven.*

Croffettes, (f. pl.) *Afgefnedene wynranken van een jaar oud, cieraad boven aan een deur of vengfter kozyn; kalk rondfom een dak-vengfter.*

Croffeur, (m) *Een Kolver.*

Crotte, (f) *Slyk, modder; Schaapen-keutels, Muizen ftront enz.*

Crotter, (v. a.) *Beflykt of vuilmaaken, beklotteren,* poëte crotté *flegte digter.*

Crotton, (m) *(béter* cachot) *onderaardfch gevangenis.*

Croulant, ante (adj.) *Schuddend,* édifice croulant, *Bouwvalliggebouw.*

Croulement, (m) *Schudding, (f).*

Crouler, (v. n.) *Schudden, waggelen, dreunen, dreigen om in te ftorten.*

Croulier, iere (m. & f.) *Losleggend zand* (n), *losfe aarde (f).*

Croupade, (f) *Hooge fprong van een Paerd (in de Ry-fchool.)*

Croupe, (f) *Het agterfte of het kruis van een Paard* (n) *fpits, kruin van een berg* (m); mettre en croupe, *achter zich op het paerd zetten;* venir en croupe, *achter aan komen.*

Croupé, ée (adj.) Cheval bien croupé, *een Paard dat mooi gebild is.*

à Croupetons, (adv.) *Op zyn gat zittende.*

Croupiader, (v. n.) *Een Schip van achteren vertuyen, vaft maaken.*

Croupier, (m) *Een die achter op 't paard zit; een die voor een ander, die niet fpeelen kan, fpeeld, of voor de helft fpeeld; een Helper.*

Croupiere, (f) *Staert-riem van een paerd* (m); elle hauffe la croupiere, *zyn heeft minnaers met wien zy mooi weêr fpeeld;* tailler des croupieres à quelcun, *iemand moeilykheden veroorzaaken;* mouiller en croupiere, *het anker van achteren uitwerpen.*

Croupion, (m) *Het fluit-been* (n) *de fluit* (m).

Croupir, (v. n.) *Stilftaan; lui, ledig zitten;* croupir dans le péché, *in de zonden volherden.*

Croupiffant, ante (adj.) De l'eau croupiffante, *ftilftaande, ftinkend water.*

Crouftille, (f) *Korstie brood* (n).

Crouftiller, (v. a.) *Een kortftje of mondvol brood eeten (gem. w.)*

Crouftilleux, eufe (adj.) *Kortswylig, klugtig, (gem. w.)*

Croûte, (f) *Korft, van brood, pastei, wond, aarde enz.*

Croûtelette, (f) *Een korftje* (n).

Croutier, (m) *Opkooper van oude beelden, fchilderyen.*

Crouton, (m) *Een korft brood.*

Croyable, (adj.) *Geloofwaardig, geloofiyk.*

Croyance, (f) *Geloof, vertrouwen, meening.*

Croyant, (adj. & f.) *Gelovende; een geloovige.*

Crû, (m) *Gewas* (n); vin de mon crû, *wyn van myn eigen gewas;* cela n'eft pas de fon crû, *dat komt uit zyn kooker niet.*

Crû, ûe (adj.) *Gewaffen, gegroeid, toegenomen; geloofd, gemeend.*

Cruauté, (f) *Wreedheid, ftrengheid.*

Cru-

Cruche, (f) *Een kruik*; tant va la cruche à l'eau qu'enfin elle se casse, ou se brise, (*spr. w.*) *de kruik gaat zoo lang te water tot dat zy berst*; vous le feriez devenir cruche, *gy zult hem gek, dol maaken* (*spr. w.*).

Cruchée, (f) *Een kruik vól.*

Crucherie, (f) *Botheid, domheid.*

Cruchon, (m) *Kruikje* (n).

Crucial, ale (adj.) Incision cruciale, *kruis sneê* (*in Heelk.*)

Crucifere, (adj.) Colonne crucifere, *Pilaar met een* crucifix.

Crucifiement, (m) *Kruissiging.*

Crucifié, ée (adj.) *Gekruist, gekruissigd.*

Crucifier, (v. a.) *Kruissigen.*

Crucifix, (m) *Een kruisbeeld* (n); mangeur de crucifix, *een huichelaar.*

Crucifixion (m) *Kruissiging* (f).

Crud, ue (adj.) *Rauw, ongekookt*; *onbewerkt, ruuw*; *onbeleed, onbeschaafd*; chair crue, *ruuw vleesch*; humeurs crues, *rauwe vogten*; des manieres crues, *grove manieren.*

àCrud, (adv.) *Blootsbeens*; *ongezadeld.*

Crudité, (f) *Rauwigheid, rauwheid.*

Crue, (f) *Aanwas van water, vermeerdering der tollen enz.*

Cruel, elle (adj.) *Wreed, streng*; un cruel, *een wreedaard.*

Cruellemeut, (adv.) *Wreedelyk.*

Cruement, (adv.) *Rauw*; *boersch, onbeschoftelyk.*

Crural, le (adj.) Veine crurale, *schenkel-ader* (*in Ontl. k.*)

Crypte, (f) *Onderaardsch verwulf, hol* (n).

Crypto-portique, (m) *Verborgen gang, zoo wel onder als boven de aarde.*

Crystal, (m) *Kristal* (*zéker doorluchtig gesteente*); *het kristallyne eener bron* (n).

Crystallin, ine (adj.) *Kristallyn, klaar*; le cristallin, *de kristallyne vogt der oogen.*

Crystallisation, (f) *Verandering in kristal* (*in Chym.*)

Crystalliser, (v. a.) *Kristallynen, klaar, doorschynend maaken.*

Cu. (*Zie* Cul).

Cube, (m) *Een vierhoekig vierkant als een teerling* (*in Land-meetk.*)

Cubique, (adj.) Nombre cubique ou cube, *cubik getal.*

Cubital, ale (adj.) Muscle cubital, *elleboog spier* (*in Ontleekd.*)

Cuculle, (f) *Eene monniks Kap, kovel.*

Cucurbite, (f) *Distileer Kolf* (n) (*in Chym.*)

Cueille, (f) *Breedte des zeildoeks.*

Cueillette, (f) *Inzameling van vrugten, penningen enz.* charger à cueillette, *goederen van verscheiden perzoonen laaden.*

Cueilleur, euse (m. & f.) *Plukker*; *plukster.*

Cueillir, (v. a.) *Plukken, inzamelen.*

Cueilloir, (m) *Fruit mande.*

Cuiller, (f) *Een Lépel* (m); *Pompboor* (f); *Lepelaar* (*zeker Vogel*); cueiller à pot, *een pot-lepel, schep-lepel.*

Cuillerée, (f) *Een Lepel-vol* (m).

Cuilleron, (m) *De holte, het blad van een lépel.*

Cuir, (m) *Leêr*; *vel* (n) *huid* (f); cuir verd, crud, *onbereid leêr*; faire boire le cuir, *het leêr in de week leggen*; visage de cuir bouilli, *een zeer lelyk aangezigt.*

Cuirasse, (f) *Harnas* (n).

Cuirasser, (v. a.) *Met een harnas wapenen.*

Cuirassier, (m) *Een die met een harnas gewapend is, een kurassier.*

Cuire, (v. a. & n.) *Kooken, bakken, braaden*; *enz.* cuire le pot, *de pot kooken*; cuire du pain, *brood bakken*; il vous en cuira, *het zal U rouwen*; se cuire, (v. r.) *gaar worden*; ma blessure me cuit, *myne wond steekt my.*

Cuisant, ante (adj.) *Smertelyk*; *gevoelig*; regret cuisant; douleur cuisante.

Cuisine, (f) *De keuken*; faire la cuisine, *kooken, voor kok speelen.*

Cuisinerie, (f) *Keuken-werk* (n).

Cuisinier, iere (m. & f.) *Een Kok*; *kook-boek*; *Keuken-meid.*

Cuisse, (f) *De dye*; une cuisse de volaille, *een boutje van een vôgel.*

Cuisson, (f) *Het kooken, bakken, braaden*; avoir soin de la cuisson, *op het bakken enz. agt geven*; pain de cuisson, *huisbakken brood*; cuisson,

son, *smerte*; sentir une grande cuisson dans l'œil, dans les reins, *groote pyn in het oog, in de lendenen gevoelen*; cuisson de vigne, *brand, hitte in de wyngaard*;

Cuissot, (m) *Een Ree-bout.*

Cuistre, (m) *Oppasser in een' school*; *een School-vos.*

Cuit, te (adj.) *Gekockt, gezooden, gebakken, gaar*; cela est trop cuit, ou n'est pas assez cuit, *dat is te gaar of niet gaar genoeg*, (*Zie verder* cuire).

Cuite, (f) *Het kooken, bakken*; *een oven vol, een bakzel*; la cuite de la chaux, des briques, *het kalk branden, het steen bakken.*

Cuivre, (m) *Koper* (n).

Cuivrette, (f) *Koper mondstuk aan een Hoboqi enz.*

Cul, (*lees* cu) (m) *Het gat, den aars, het achterlyf, item de voet van verscheide dingen daar men het op zet, als van een glas, pot enz.*; cul d'un vaisseau, *het gat van een Schip*; cul de sac, *straat of weg die geen uitgang heeft*; cul de chapeau, *de bol van een hoed*; cul d'une aiguille; *het oog eener naald*; cul d'un muid, *de kop van een vat*; cul de lampe, *de voet van een lamp, item een finaal strikje, vignetje onder een* capittel *of op 't einde van een boek*; *als meede zéker cieraad van een verwulf enz*: (*in Bouwk.*); cul de plomb, *een man die altyd zit, of zonder ophouden, pal aan zyn werk is*; cul de jatte, *een man zonder beenen, in een houten bak*; cul blanc, *een witstaert* (*zeker vogel*); cul de basse fosse, *een diep donker hol, gevangenis, cachot*; cul de port, *touw-knoop, water-knoop* (*scheeps w.*); mettre cul en vent, *lenzen, voor de wind laaten dryven* (*scheeps w.*); mettre un tonneau sur cul, *een vat op zyn end zetten*; cul de charette, *het agter end van een wagen*; cul écorché, *blik-aars*; cul de bateau, *de bodem van een schuit*; cul d'artichaut, *de stoel van een artischok*; faire le cul de poule, *een' spitze mond, eenen tuit zetten*; il en a dans le cul, (*spr. w.*) *hy heeft wakker ten baaring gevaaren, schade geleeden*; arrêter quelcun sur cul, *iemand hinderen van zyn plaats te gaan*; on le tient au cul, *men heeft hem by de lurven, in goede bewaaring*; être à cul, *niet weeten waar heen, 'er onder zyn*; donner du pied au cul à un valet, *eenen knegt weg jaagen*; y aller de cul & de tête, *met alle magt ergens aan gaan*; montrer le cul, *weg loopen, van een' zaak afgaan of die laaten steeken*; tirer le cul en arriere, *zyn gat te rug trekken, zyn woord niet houden*; à écorche cul, *tegen dank, met onwil*; cul par dessus tête, *het onderste boven, over kop en staert*; vouloir petter plus haut que le cul, *hooger vliegen willen als men vlerken heeft* (*spr. w.*); se gratter le cul au soleil, (*spr. w.*) *luijeren, lui zyn.*

Culasse, (f) *De agterste schroef aan een vuur-roer*; *broek, kamer van een geschut*; cette femme est renforcée sur la culasse, *dat vrouwmensch is wakker gebild.*

Culbute, (f) *Tuimeling, buiteling*; faire une culbute, *tuimelen.*

Culbuter, (v. n. & a.) *Tuimelen, hals over kop vallen*; *omsmyten.*

Cule! *Haal agter uit!* (*scheeps w.*).

Culée, (f) *Stamp, stoot van een schip tegen de grond* (*zee w.*); *boekmuur waar op de boog van een brug rust* (*in Bouwk.*).

Culer, (v. n.) *Achter uit, over stuur dryven* (*zee w.*)

Culeron, (m) *Beuling of lis van de staert-riem eenes paerds* (n).

Culier, (adj.) Boyau culier, *den aars-darm* (*in Ontleedk.*).

Culiere, (f) *Een druipsteen onder een goot.*

Culot, (m) *Bodem van een Kerklamp, enz. een die het laatste in 't gezelschap aangenomen is*; *klomp die over blyft* (*in Scheikunde*).

Culotte, (f) *Een broek.*

Culotter, (v. a.) *Een kind in de broek steeken.*

Culottin, (m) *Een naauwe broek*; *kind dat eerst in de broek gestooken is.*

Culte, (m) *Godsdienst, eerbewyzing* (f).

Cul-

Cultivateur, (m) *Een bebouwer, aankweeker, (zelden gebr.).*

Cultiver, (v. a.) *Bebouwen, aankweeken*; cultiver les belles lettres, *de fraaye kunsten beoeffenen*; cultiver le commerce, *den handel voortzetten*; cultiver l'amitié, *vriendschap onderhouden, aankweeken.*

Culture, (f) *De landbouw; beoeffening der wetenschappen.*

Cumin, (m) *Komyn* (n).

Cumulatif, ive (adj.) *Ophoopend, vol.*

Cumulativement, (adv.) *Gezamentlyk*; (en corps) *(in Rechten).*

Cumuler, (v. a.) *Bewyzen op een stapelen (in Rechten).*

Cunette ou Cuvette, (f) *Middel-sloot in een drooge buiten gragt uitgegraven (in Vestingb.).*

Cupidité, (f) *Begeerlykheid.*

Cupidon, ou l'Amour, (m) *De Minne-god*, Kupido.

Curable, (adj.) *Geneesbaar, geneeslyk.*

Curage, (m) *Water-péper.*

Curatelle, (f) *Voogdyschap, mombaarschap* (n).

Curateur, (m) *Een voogd; bezorger van 's Lands hooge schoolen*, Curator.

Curatif, ive (adj.) *Geneezend.*

Curation, (f) *Geneezing.*

Curatrice, (f) *Eene voogdesse.*

Curcuma, (m) *Kurkuma (geele verfstof en nuttig tegen de waterzugt?*

Cure, (f) *Geneezing, wondheeling; kerspel, gemeente*; Pastory (f); *Pastoorschap* (n), *zielbezorging* (f).

Curé, (m) *Priesterschap, Pastoor, Zielverzorger.*

Cure-dent, (m) *Een tandestooker.*

Curée, (f) *Het geene men den Jagt-honden geeft van 't wild dat ze gevangen hebben.*

Cure-oreille, (m) *Een oor-lepeltje* (n).

Cure-pied, (m) *Yzer, om het binnenste der paerden-hoeven schoon te maaken* (n) *(by Hoef-smits).*

Curer, (v. a.) *Schoon maaken, reinigen*; curer une bergerie, un privé, une charrue, *een stal, gragt, secreet; ploeg reinigen of ruimen, schoon maaken*; se curer les dents &c. *zyn tanden enz. schoon maaken*; curer les chardons, *de wol uit de kaardensteeken.*

Curette, (f) *Priem waar mede men de wol uit de kaarden steekt* (m); *steen-tang (by Wondh.).*

Cureur, (m) Cureur de lieux, de puits, *secreet-ruimer, put-reiniger.*

Curial, ale (adj.) *Het geen tot een* Pastory *behoord.*

Curie, (f) *Zekere rot-verdeeling der oude Romeinen van* 1000 *man.*

Curieusement, (adv.) *Weetgieriglyk.*

Curieux, euse (adj. & subst.) *Weetgierig, nieuwsgierig; zindelyk, net; zonderling; aardig*; il est curieux dans ses habits, *hy is zindelyk op zyn kleéren*; nouvelle curieuse, *zeldzame tyding*; livre curieux, *een fraai boek*; vous êtes bien curieux, *gy zyt zeer nieuwsgierig*; un curieux, *een nieuwsgierige.*

Curion, (m) *Romeinsch Rotmeester.*

Curiosité, (f) *Nieuwsgierigheid; kasje met speel-popjes voor kinderen*; des curiosités, *liefhebberyen, rariteiten.*

Curoir, (m) *Een stok waar mede de Landbouwers de ploeg schoon maaken.*

Curseur, (m) *Het kruis van een graadboog* (n) *(zee w.).*

Curviligne, (adj.) Angle, figure curviligne, *een kromme hoek of figuur (in Landmeetk.).*

Curvité, (f) *Kromheid der lynen (in Landmeetk.)*

Curule, (adj.) Chaise curule, *ivoore zit-stoel (by de Romeinsche Overheid gebr.).*

Cururës, (f. pl.) *Slyk, modder, die men uit een opgedroogde vyver haald.*

Custode, (f) *Kap van pistool holsters; matras in een koets, kas waar in de* Hostie *in de R. Kerk bewaard word*; sous la custode, *in 't heimelyk.*

Custode, (m) *Opperste van eenige geestelyke ordens.*

Custodie, (f) *Prioorschap* (n).

Custodinos, (m) *Een die een geestelyk ampt voor een ander waarneemt.*

Cuticule, (f) *De opperhuid* (*in Ontleedk.*).

Cuvage, (m) *Plaats daar men kuipen zet* (f).

Cuve, (f) *Eene kuip*; *pers-kuip*; *enz.* dejeuner à fond de cuve, *een goed ontbyt doen.*

Cuvé, ée (adj.) (*Zie* Cuver).

Cuveau, (m) *Een kuipje* (n).

Cuvée, (f) *Eene kuip vol*; du vin de la premiere cuvée, *wyn van de eerste perssing.*

Cuver, (v. a.) *De uitgeperste druiven-troffen eenige tyd in de kuip laaten trekken*; cuver son vin, *zynen roes uitslaapen.*

Cuvette, (f) *Een klein kuipje*; *wasch-vat* (n) (*in eetzaalen*).

Cuvier, (m) *Een wasch-tobbe* (m); *visch-vlootje* (n).

Cy, (adv.) *Hier.* (*Zie* Ci).

Cycle, (m) Cycle solaire, lunaire, *zonne-kring van* 18, *maane-kring van* 19 *jaaren.*

Cygne, (m) *Een Zwaan*; *een voornaam Dichter.*

Cylindre, (m) *Een langwerpig rond ligchaam als een zuil* (n); *rol om de aarde gelyk te maaken* (m).

Cylindrique, (adj.) *Langwerpig rond.*

Cymaise, (f) *Kroonlyst aan een gebouw.*

Cymbale, (f) *Een' Cymbaal* (*zeker speeltuig*).

Cyme, (f) *Steel van planten of kruiden* (m). (*Zie verder* Cime).

Cynique, (adj. & subst.) Un cynique, ou Philosophe cynique, *een Cynische Wysgeer, als* Diogenes, *die alle grootheid verachtede, en, volgens ingeeving der natuur, onbeschaamd leefde.*

Cyprès, (m) *Een Cypressen-boom.*

Czar, Czarine, (m. & f.) *Keizer, Keizerin van Rusland.*

****

D.

D. (m) D, (f) 4*de Letter van 't A, B, C*; *de letter* D *komende op het einde van een woord en het volgende met een vokaal beginnende, word zomtyds als een* t *uitgesprooken,* (*by voorb.*) Grand affronteur, (*lees* Grant affronteur) *enz.*

Da, (interj.) Oui-da, *ja tog, ja zeker*; nenni-da, *neen tog niet,* (*gem. w.*).

Daalder, (m) *Een daalder* (*zeker Hollandsche munt, waardig* 30 *st.*).

D'abord, (adv.) *Terstond, aanstonds, straks, op staande voet.* (*Zie* Abord).

Dace, (f) *Belasting, tol,* (impôt, Douane).

Dacroïde, (adj) (*in Heelk.*) playe dacroïde, *druipende, loopende wond.*

Dactyle, (m) *Een voet van één lange en twee korte lettergreepen* (*in Dichtk.*).

Dactyliomancie, (f) *Soort van waarzeggery door middel van ringen.*

Dactylique, (adj.) *Dactylisch.*

Dactylonomie, (f) *Telkonst op de vingeren.*

Dada, (m) *Hui! hui! huipaardje* (n) (*kinder w.*)

Dadais, (m) *Een Jan sul, een onnozelen bloed.*

Dagon, (m) *Afgod der Philistynen.*

Dagorne, (f) *Een' Koe met een gebroken hoorn*; (*figuurl.*) *een leelyk oud besje.*

Dague, (f) *Een pook, dolk*; *korte breede dégen*; dagues, (plur.) *eerste hoornen van een hert*; il est fin comme une dague de plomb, *hy is geslêpen als een loode pook.*

Daguer, (v. a.) (*oud w.*) *Doorsteeken, doorpriemen.*

Daguet, (m) *Een jong hert.*

Daigner, (v. n.) *Verwaerdigen*; il n'a pas daigné me parler, *hy heeft my niet verwaerdigt met my te spreeken, of hy heeft hem niet eens geliest met my te spreeken.*

Daillots, (m. pl.) *Ringen, leeuwertjes aan 't stagzeil.*

Dain, Daine, (m. & f.) *Een Das* (*zeker dier*).

Daintier, (m) *Herten bal.*

Dais, (m) *Verhemelte* (n) *boven den troon der Koningen, of over het* Sacrament *in* Processie.

Dalle, (f) *Een' moot, sneê* (f);

dalle de Saumon, *een' moot Zalm*; dalle, *een gootsteen in een' keuken*; *een slypsteen der maaijers*; *daal of waterloop van een schips pomp*; *tégelsteen* (m).

Dalot, (m) *Spie-gat op een schip* (n).

Dam, (m) (*oudw.*) *Schade*; à mon dam, *ter myner schade*; *straffe der verdoemden* (*in Godgeleerdh.*).

Damas, (m) *Damast* (n) (*stoffe*).

Damasquiner, (v. a.) *Iets als damast werken*; *yzer of staal mét ander metaal inleggen.*

Damasquineur, (m) *Damast-weever*; *inlegger.*

Damasquinure, (f) *Ingelegd werk* (n).

Damasser, (v. a.) *Bloemwerk op lynwaad maaken.*

Damassin, (m) *Damast met goude of zilvere bloemen.*

Damassure, (f) *Servet goed met bloemen* (n).

Dame, (f) *Een Mevrouw*, *voornaame Juffrouw*; *dam in 't schaakspel*; Dame du logis, *de Vrouw van 't huis*; Dame d'atour, *Juweel-bewaarster der Koninginne*; Dame d'honneur, *Staat-dame.*

Dame, (interj.) (*gem. w.*) Dame! je n'en sai rien, *waarlyk ik weet 'er niets van.*

Dame damée, (f) *Een Vrouw van rang.*

Dame-jeanne, (f) *Een vulgelt*, (*zeker drinkfles der Matroozen*).

Damelopre, (m) *Damlooper*, (*zeker vaartuig in holland*).

Damer, (v. a.) *Eet dam opzetten*, *dammen* (*in schaaksp.*); *item iemand Mevrouw noemen*; damer le pion à quelcun, *iemand ondersteek doen*, (*spr. w.*)

Dameret, (m) Salet-*jonker*, Salet-*pop*; *Juffer dienaar.*

Damier, (m) *Een schaak-bord*, *dam-bord.*

Damnable, (adj.) *Verdoemelyk*, (*zegt* Dannable).

Damnablement, (adv.) *Verdoemelyk.*

Damnation, (f) *Verdoeming*, *verdoemenis.*

Damné, ée (adj. & subst.) *Verdoemd*; les damnez, *de verdoemde.*

Damner, (v, a.) *Verdoemen.*

Damoiseau ou Damoisel, (m) *Een pronker*, *verwyfde en ingebeelde Salet pop.*

Damoiselle, (f) *Juffrouw*, (*in rechten anders* Demoiselle).

Dânché, ée (adj.) *Getand als een zaag* (*in Wapenk.*).

Dandin, ine (m. & f.) *Een zul*, *een onnozele gek*; *zottin.*

Dandiner, (v. n.) *Gekke gebaerden maaken*; se dandiner, *zig op een stoel als een gek zitten te wiegen.*

Danger, (m) *Gevaar* (n); dangers naturels, *blinde klippen* (*Zee w.*)

Dangereusement, (adv.) *Gevaarlyk.*

Dangereux, euse (adj.) *Gevaarlyk.*

Danois, oise (adj.) Parler danois, *deensch spreeken.*

Dans, (prep.) *In*, *binnen*; dans la chambre, *in de kamer*; dans deux jours, *binnen*, *of*, *over twee dagen*; dans peu, *binnen korten.*

Danse, (f) *Een dans* (m); après la panse, vient la danse, *na 't eeten*, *ten dans* (*spr.*), entrer en danse, *aan den dans gaan*; *item in een' zaak ingewikkeld worden.*

Danser, (v. n.) Dansen, il ne sait sur quel pied danser, *hy weet niet op wat been hy staan zal*, *wat aan te vangen hy is ten einde raad*; je le ferai bien danser, *ik zal hem wel drillen*, *krygen.*

Danseur, euse (m. & f.) *Een danser*; *danster*; danseur de corde, *koorden-danser.*

Dard, (m) *Een werpspies*, *schigt*, *band-pyl*; lancer un dard, *een pyl werpen.*

Dardanaire, (m) *Een koren schaggcherer, die zulks opkoopt, en ter styegering terug houd.*

Darder, (v. a.) *Een' pyl werpen*; darder un couteau, *een mes werpen*; le soleil darde ses rayons, *de zon schiet haare straalen uit.*

Dardeur, (m) *Een pylwerper.*

Dardille, (f) *De steng*, *spyl van een Angelier enz.*

Dardiller, (v. n.) *Zyn' steng schieten.*

Darins, (m) *Hennip Linnen* (n).

Dariole, (f) *Een boter koek* (m), *struif* (f).

Dariolette, (f) *Bodschapster in minne handel (gem. w.)*

Darne, (f) *Een moot van visch, (beeter* dalle).

Darse ou darfine, (f) Bassin (m) *kom, dok van een haven die met eene ketting of boom gesloten kan worden.*

Dartre, (f) *Douwworm, uitslag* (m) *vuurigheid* (f).

Dartreux, eufe (adj.) *Met vuurigheid bezét.*

Dataire, (m) *Pausselyke Kantzelier, die de* documenten *der* Beneficien *op Kerkl. ampten tékend.*

Date, (f) *Dagteekening* (f), datum (m).

Dater, (v. a.) *Dagteekenen*, dateeren.

Daterie, (f) *Plaats te Romen daar de* documenten *gedagtékend worden.*

Datif, (m) *De gever, 3de naamrol der buiging (in spraakk.)*

Dative, (adj.) Tutelle dative, *voogdyschap door d'overigheid aangesteld.*

Datte, (f) *Een dadel.*

Dattier, (m) *Dadelboom.*

D'avantage, (adv.) *Meer, daarenboven.*

Daube, (f) *Zekere saus om te stooven.*

Dauber, (v. a.) *Zulke saus maaken; item voor de gek houden; beschimpen; afrossen, knuffelen.*

Daubeur, (m) *Een spotter, (Zie* railleur.

Daugebrot, (m) *Een dogger (zeker vaartuig tot de Kabeljau-vangst).*

Davier, (m) *Kuipers-hoeptang* (f); *Pelikaan* (m), *om tanden meê uit te trekken.*

Dauphin, (m) *Een Dolphyn (zéker visch), item de Kroonprins van Vrankryk.*

Dauphine, (f) *Gemaalinne van den Kroonprins van Vrankryk.*

D'autant. (*Zie* Autant).

De, du, de la, des (*Artikels, die zomtyds in 't duitsch niet uitgedrukt worden*) *van, van de enz.*; de l'eau, *water; van het water*; de la toile, *lynwaad; van het lynwaad*; du vin, *wyn; van den wyn, of des wyns*; de braves Soldats, *wakkere Soldaaten; van wakkere Soldaaten*; des hommes, *Menschen; van de Menschen*; la loi de Dieu, *de wet Gods*; un habit de drap, *een lakens kleed*; un carosse de louage, *een huur-koets*; un homme de bien, *een vroom man.*

De (*voorzetzel*) *van; te, om te*; être obligé de faire, *genoodzaakt zyn te doen*; de tout mon cœur, *met al myn hart*; de nuit, de jour, *by der nagt, by den dag*; de grand matin, *heel vroeg*; de grace, *ik bid 'er u om*; se mocquer de quelcun, *met iemand de gek scheeren*; de quoi vous mettez vous en peine? *waar over bekommerd gy u?* assez d'argent, *gelds genoeg*; beaucoup d'honneur, *veel eer*; c'est de la derniere folie, *het is de grootste dwaasheid*; ce sot d'Officier, *die dwazen Officier*; mon coquin de valet, *myn schelm van een knegt*; il ne reviendra de dix ans, *hy zal in geen tien jaaren weêrkomen*; je viens de lui parler, *ik heb hem zoo aanstonds gesproken*; de bien en mieux, *hoe langer hoe beter*; de mal en pis, *hoe langer hoe erger*; de deux jours l'un, *om den anderen dag*; dans un an d'ici, *over een Jaar*; de par le Roi, *door de Koning*; de ce que, *dat*; de la sorte, *op die wyze*; de plus, *daarenboven, nog*; en moins de rien, *in een oogenblik*; il n'a pas mangé de tout le jour; *hy heeft den gantschen dag niet gegeten*; repousser de la main, *met de hand terug stooten*; jouer de la flute, *op de fluit speelen*; je viens d'auprès du feu, *ik kom van 't vuur af*; se separer d'avec quelcun, *van iemand scheiden*; je viens de chez vous, *ik kom van uwent*; il est sorti d'entre nous, *hy heeft ons gezelschap verlaaten.*

Dé, (m) *Een vingerhoed; dobbelsteen, teerling*; le dé en est jetté, (*spr. w.*) *de zaak is beslooten*; sans flatter le dé, (*spr. w.*) *zonder omwegen, verschooning*; à vous le dé, *het is uw beurt.*

Débaclage, (m) *Het losgaan van 't ys, dryf-ys* (n).

Dé-

Débacle, (*f*) *Opruiming der Schepen in een Haven voor andere*, *item ysgang*; la débacle a emporté des ponts & des moulins, *de ysgang heeft bruggens en molens meê gevoerd.*

Débaclement. (*Zie* débacle.)

Débacler, (v. a. & n.) *De havens opruimen*; *een deur of vengster open breeken*; la glace débacle, *het ys breekt los*, *is aan 't gaan*; la foire eſt finie, les marchands débaclent, *de Kermis is gedaan*, *de kraamlieden bréken op.*

Débacleur, (m) *Een Havenmeester*, *een die order op het terug vaaren of ſchaveelen der leege Schepen ſtelt.*

Débagouler, (v. a.) *Onbedagtelyk ſpreeken*, *'er iets uitlappen.*

Déballage, (m) *Ontpakking der waaren* (f).

Déballer, (v. a.) *Ontpakken.*

Débandade, (f) à la débandade, *in 't wild*, *woeſtelyk.*

Débandement, (m) *'t Los ſpannen van een boog*, *'t wegloopen der Soldaaten* (n).

Débander, (v. a.) Débander un arc, un fuſil, *een boog*, *een ſnaphaan ontſpannen*; un bras, *een' arm ontzwagtelen*; un criminel, *een misdadiger ontblinden*; l'eſprit, *de herſſens ruſt geven*; ſe débander, (v. r.) *wegloopen*, *afdroſſen* (*als ſoldaaten*), les cordes ſe débandent, *de touwen geeven meê*; le temps ſe débande, *het weêr ontlaat.*

Débanquer, (v. a.) *De bank winnen* (*in 't baſſet ſpel*).

Débaptiſer, (v. a.) *Omdoopen*, *eenen anderen naam géven.*

Débaraſſer, (*Zie* Débarraſſer).

Débarbouiller, (v. a.) *Reinigen*, *afwiſchen.*

Débarcadour, (m) *Een los-plaats voor ſcheepen* (f).

Débardage, (m) *Loſſing der ſcheepen*; *ontlaſting* (f).

Débarder, (v. a.) *Van zyn' rug ontlaſten*; *loſſen*, (*word meeſt van brandhout of ander hout verſtaan*).

Débardeur, (m) *Een hout-loſſer der ſcheepen.*

Débarquadour. (*Zie* Débarcadour.)

Débarquement, (m) *Ontſcheeping*, *landing* (f).

Débarquer, (v. n.) *Ontſcheepen*, *aan land gaan*, *loſſen.*

Débarraſſer, (v. a.) *Ontwerren*, *ontwikkelen*; *bevryden*; ſe débarraſſer (v. r.), *zig ontwarren*, *ontdoen*, *los maaken* (*van iets*).

Débarrer, (v. a.) *Ontſluiten*; débarrer une porte, *den boom van een' deur doen.*

Débat, (m) *Geſchil* (n), *twiſt* (f); après pluſieurs débats, *na veel twisten.*

Débâter, (v. a.) *Ontzadelen*, *het pak-zadel afneemen*; un âne débaté, *een Hoerenjager.*

Débattre, (v. a.) *Twiſten*; *afdoen voor 't recht*; débattre un compte, *eene rekening betwiſten*, *bepleiten*; ſe débattre, (v. r.) *zich plaagen*, *quellen*, *moeite geven*; *met de wieken klappen als een vogel.*

Débattu, ue (adj.) *Onderzogt*; un point débattu, *een' afgedaane zaak*; on a longtemps débattu cette affaire, *men heeft die zaak lang onderzogt*, *betwiſt.*

Débauche, (f) *Gaſtery*, *ſlempempery*; *overdaad*; *item ongebondenheid wellust*, *omzwiering*; honnête débauche, *vrolyke teering*, *luſtigheid*; plongé dans la débauche, *in de wellust verzoopen.*

Débauché, ée (adj.) *Ongebonden*; *verleid*; un débauché, *een zwierbol*, *ligtmis*; *een ſmarotzer*, *ſlempemper*; débauchée (f), *een ontugtig Vrouwenſch.*

Débaucher, (v. a.) *Verleiden*, *vervoeren*, *van zyn pligt brengen*; débaucher un jeune homme, une fille, *een Jongman*, *eene jonge Dogter verleiden*, débaucher un valet, *een' knegt van iemand aftroonen*; ſe débaucher, *zich aan ongebondenheid overgeven.*

Débaucheur, euſe (m. & f.) *Verleider*; *verleidſter*, *koppelaarſter.*

Débentur, (m) (*Lat. w.*) *Quitantie van een Hofbediende aan den Koning* (f).

Débet, (m) (*Lat. w.*) *Schuld* (f); *Débet* (n).

Débiffer, (v. a.) être tout débiffé, *gantſch verdorven* (*van maag*) *zyn.*

Débile, (adj.) *Zwak*, *magteloos*, *kragteloos.*

Débilement, (adv.) *Zwakkelyk.*

Débilitation des nerfs, (f) *Verzwakking der zenuwen.*

Débilité, (f) *Zwakheid.*

Débiliter, (v. a.) *Verzwakken.*

Débillarder, (v. a.) *Een ſtuk hout bebakken, beſlegten, verdunnen.*

Débiller (v. a.) les chevaux, *de paarden van een' trekſchuit los maaken.*

Débit, (m) *Verkoop, aftrek, vertier; vlugheid in het ſpreeken,* il a un beau débit, *hy heeft mooi wat te doen; (figuurl.) hy kan zyn woord wel doen, hy is vlug ter ſpraak.*

Débitant, (m) *Een die in het klein verkoopt.*

Débiter, (v. a.) *Waaren verkoopen, vertieren, afzetten, aan den man brengen; een' rekening belaſten,* debiteeren; *hout, ſteen tot planken, plaaten zaagen; een goede uitſpraak hebben;* il debite bien, *hy is mooi ter taal;* on débite, *men verhaald, men zegt;* débiter un cable, *een' kabel van de beeting doen, bot geven (zee w.);* débiter le bois, *het hout afmeeten, om op zyn lengte en dikte te maaken (in Bouwk.);* fcie à debiter, *ſpan-zaag.*

Debiteur, trice (m. & f.) *Schuldenaar; ſchuldenaarſter.*

Debiteur de nouvelles, *Een nieuws verkondiger;* debiteuſe, *een Praatmoer, klappeie.*

Debitis, (m) *Volmagt wegens eener ſchuldvordering* (f).

Deblai, (m) *(gem. w.) Ontlaſting, bevryding* (f).

Déblayer, (v. a.) *Ontlaſten van bezwaarnis, (gem. w.).*

Déboire, (m) *Kwaade naſmaak, wanſmaak* (m).

Déboîtement, (m) *Verſluiking.*

Déboîter, (v. a.) Déboîter un os, *een been verſluiken, verwrikken.*

Débonder, (v. a. & n.) *Een' vyver aftappen, de ſluis openen; met geweld uitbruiſſchen, uitberſten.*

Débondonner, (v. a.) *De bom, ſtop uit een vat trekken.*

Débonnaire, (adj.) Prince débonnaire, *zagtmoedig Vorſt.*

Débonnairement, (adv.) *Zagtmoediglyk.*

Débonnaireté, (f) *Zagtmoedigheid, goedaardigheid.*

Débord. (*Zie* Debordement).

Débordé, ée (adj.) *Overſtroomd;* mener une vie débordée, *een ruk. keloos leeven leiden.*

Débordement, (m) *Overſtrooming; ongebondenheid.*

Déborder, (v. n.) *Overſtroomen, overloopen (van rivieren); de kanten, boorden van een rok neemen; voor uitſteeken (van balken);* ſe déborder, *zich van een ander ſchip los maaken (zee w.);* ſe déborder en vices, *een ſchandelyk leeven leiden.*

Débordoir, (m) *Snymes (by Kuipers en Loodg.).*

Déboſſer, (v. a.) Déboſſer le cable, *de ſtopper los maaken, (zee w.).*

Débotter, (v. a.) *Ontlaarzen;* ſe débotter, (v. r.) *zyn laarzen uittrekken.*

Débouché, (m) Trouver un débouché pour une marchandiſe, *eene gelegentheid, uitweg, ter afzetting eener waare vinden.*

Débouchement, (m) *Ontſtopping, opening (f); uitweg, middel.*

Déboucher, (v. a.) *Openen, ontſtoppen.*

Déboucler, (v. a.) *Eene Merrie ontringen;* déboucler une perruque, *eene pruik uitkammen.*

Débouillir, (v. a.) *Staaltjes, lapjes afkooken, om te zien of de kleur vaſt is (by Verwers).*

Débouquement, (m) *Uitlooping, (zee w.).*

Débouquer, (v. n.) *Een engte den zee uitloopen, (zee w.).*

Débourber, (v. a.) *Uitbaggeren; uit de modder trekken; ſpeenen (van Viſch gezegd).*

Débourgeoiſer, (v. a.) *Van der burgerſtand veradelen.*

Débourrer, (v. a.) *De ſcheerwol uittrekken; iemand beſchaaven, met de waereld leeren omgaan;* ſe débourrer, (v. r.) *beſchaafd worden.*

Débourſé, (m) *Verſchot* (n).

Débourſement, (m) *Verſchot* (n), *uitgaaf* (f).

Débourſer, (v. a.) *Geld uitgeeven, verſchieten.*

Débout, (m) *Staande*; se tenir débout, *over eind staan*; être débout, *op de been zyn*; débout! *reis op, sta op!* débout au vent, *vlak in de wind*; avoir vent débout, *tegen de wind opzeilen*; passer débout, *vry passeeren (van waaren).*

Déboutement, (m) *Ontzegging (f) (in rechten).*

Débouter, (v. a.) *Ontzeggen, afslaan*; on l'a débouté de sa demande, *men heeft hem met zynen eisch afgeweezen.*

Déboutonner (v. a.) un habit, *een kleed ontknoopen, los maaken.*

Débrailler, (v. a.) se débrailler, (v. r.) *Zyne kleederen van vooren wyd open zetten, de borst ontblooten.*

Débredouiller, (v. a.) *Het dubbelde spel in tiktak, door een gewin sperren, de ry breeken.*

Débridée, (f) *Pleister of voêr-geld van een paerd* (n).

Débridement, (m) *Onttooming (f).*

Débrider, (v. a.) *Onttoomen, den toom afdoen*; sans débrider, *zonder tusschenpoozinge.*

Débris, (m) *Wrak van een schip, overblyfzel; puinhoop (n)*; débris d'une armée, *overschot eenes heirs.*

Débrouillement, (m) *Ontwerring (f)*; débrouillement du chaos, *de in orden schikking van den* chaos, *mengel of klomp.*

Débrouiller, (v. a.) *Ontwerren, in ordre brengen*; débrouiller une intrigue, *achter een' heimelyke onderhandeling komen.*

Débrutaliser, (v. a.) *Temmen, beschaaven, geschikt maaken.*

Débrutir, (v. a.) *Glad maaken, polysten (van spiegels).*

Débuchement, (m) *Het ryzen uit zyn léger of schuilplaats.*

Débucher, (v. n. & a.) *Uit zyn hol voor den dag komen; opjaagen, (Jagers w.).*

Débusquer (v. a.) l'ennemi, *den vyand 'er uit jaagen, verdryven*; débusquer son rival, *zynen mededinger, medevryer 'er uitbonzen.*

Début, (m) *Begin* (n), *aanvang, aanval, eerste zet; eerste slag of worp in 't kégel spel enz.* (m); voilà un beau début, *dat is een mooi begin*; début d'un discours, *begin eener reden.*

Débuter, (v. a.) *De eersten slag in 't kégel-spel enz. doen* (tirer une boule); débuter avec esprit, *iets wel beginnen*; c'est bien débuté, *dat 's wel aangelegd, of (spottende) dat is een heerlyk begin waarlyk!*

Deça, (prep. & adv.) Courir deça & delà, *herwaards en derwaards, heen en weer loopen*; toutes les nouvelles de deça, *alle de tydingen van deeze kant*; au deça, en deça, par deça, *aan deeze zyde.*

Décacheter, (v. a.) *Ontzégelen, het zégel opbreeken, afdoen.*

Décade, (f) *Een tien-tal* (n) *(van boekdeelen).*

Décadence, (f) *Ondergang* (m); aller, tomber en décadence, *in 't verval koomen.*

Décagone, (adj. & f. m.) *Tien-hoekig; een tien-hoek (in Meetk.).*

Décaisser, (v. a.) *Uit de kasten of bakken doen (Tuinm. w.)*

Décalogue, (m) *De tien gebooden* (n. pl.), *de wet* (f).

Décalquer, (v. a.) *Een kopere plaat afdrukken, een afdruk maaken.*

Décameron, (m) *Verhaal* (n) *van eene tiendaagsche geschiedenis.*

Décampement, (m) *Opbreeking van een léger (f).*

Décamper, (v. n.) *Het léger opbreeken; de vlugt neemen, opkraamen, zyne biezen pakken.*

Décanat, (m) *Het Dékendom* (n), *(Kerkel. waardigh.).*

Décantation, (f) *Afgieting, (in Chym.).*

Décanter, (v. a.) *Iets zagtjes afgieten.*

Décapiter, (v. a.) *Onthoofden.*

Décarréler, (v. a.) *Ontvloeren.*

Décastyle, (m) *Gebouw met* 10 *pylaaren op een ry* (n).

Décéder, (v. n.) *Overlyden, sterven.*

Déceindre, (v, a.) *Ontgorden.*

Déceint, einte (adj.) *Ontgord.*

Décelement, (m) *Ontdekking, openbaaring (f).*

Déceler, (v. a.) *Iets dat geheim is voor den dag brengen.*

Dé-

Décembre, (m) *Winter-maand* December.

Décemment, (adv.) *Behoorlyk, gevoeglyk.*

Décemvir, (m) *Een der* 10 *regeerende Raadsheeren eertyds te Romen,*

Décemvirat, (m) *Ampt daar van.*

Décence, (f) *Betaamlykheid, gevoeglykheid.*

Décennaire, (adj.) *Tien jaar oud.*

Décennal, ale (adj.) *Tienjaarig.*

Décent, ente (adj.) *Betaamlyk*; habit décent, *welstaand, staatig kleed.*

Déception, (f) *Bedrog* (n), *valschheid, misleiding* (f).

Décerner, (v. a.) *Toe-erkennen, besluiten; belasten, beveelen*; la triomphe fût décerné a &c. *de triomf werd toe gekend aan enz.* la cour a décérné, *het hof heeft verordend,* décerner un decret de prise de corps, *een persoonlyk arrest verleenen.*

Décès, (m) *Overlyden* (n), *dood.*

Décevable, (adj.) *Ligt te bedriegen.*

Décevant, ante (adj.) *Bedrieglyk.*

Décevoir, (v. a.) *Misleiden, bedriegen.* (*Zie* Tromper).

Déchagriner, (v. a.) *In eén goede luim brengen.*

Déchainement, (m) *Schelding, uitvaaring.*

Déchainer, (v. a.) *Ontkétenen; aanhitzen, opstooken*; se déchainer contre quelcun, *tegen iemand uitvaaren, de huid vol schenden.*

Déchalander ou déſachalander, (v. a.) *Onttrekken, onderkruipen.*

Déchanter, (v. n.) Il y a bien à déchanter, *'t gaat 'er zoo niet als men wel dagt, 't scheeld veel.*

Déchaperonner, (v. a.) *De kuif of kap aftrekken.*

Décharge, (f) *Ontlading, lossing (van koopmansch.)*; *gemeene misthoop*; *ontlasting (in Geneesk.)*; *drop van een dak*; *verschooning*; décharge de conscience, *verligting des gemoeds*; donner une décharge à quelcun, *iemand een kwytings-brief mede geeven*; faire une décharge, *een meenigte roers gelyk afschieten.*

Décharger, (v. a.) *Aflaaden, ontlasten; ledigen; verligten; uitstorten; geeven; verschoonen, ontschuldigen; vry maaken, ontheffen; quyten*; décharger, un chariot, *een wagen ontlaaden*; décharger son ventre, *zyn buik loozen*; décharger le canon, *het geschut lossen*; il lui déchargea un coup de poing, *hy gaf hem een lap om de ooren*; etre déchargé des temoins, *van de getuigen veronschuldigt zyn*; décharger le peuple des subsides, *het volk der schattingen ontheffen*; décharger sa conscience, *zyn gemoed bevryden*; décharger son cœur, *zyn hart openen, uitstorten*; décharger un contra; *een verdrag vernietigen*; décharger, *uitdoen, door doen (by Koopl.)*; décharger les voiles, *de zeilen afbrassen (zee-w.)*

Se Décharger, (v. r.) *Zig ontlasten; zyn gevoeg doen, zig ontschuldigen*; se décharger sur quelcun, *zig op iemand verlaaten*; couleur qui se décharge, *kleur die verschiet*; le tems s'est déchargé, *het weêr is opgehelderd.*

Déchargeur, (m) *Een losser der scheepen.*

Décharné, ée (adj.) *Schraal, uitgeteerd*; style décharné, *slegte styl.*

Décharner, (v. a.) *Het vleesch van het gebeente doen; vermageren, uitteeren van eene ziekte.*

Décharpir, (v. a.) *Twee vegtende luiden scheiden (gem. w.)*

Déchasser (v. a.) une cheville, *een' hout uitdryven.*

Déchaumer, (v. a.) *Een' Akker opscheuren, ploegen.*

Déchaussement, (m) *Ontschoeijing; losmaaking der aarde om een boom.*

Déchausser, (v. a.) *Iemand ontschoeijen*; déchausser une dent, *het tandvleesch losmaken*; déchausser un arbre, *een boom lugt geven*; déchausser la volaille, *de pooten van 't gevogelte afschroeijen (by Koks).*

Déchéance, (f) à Peine de déchéance de son droit, *op verbeurte om van zyn regt vervallen of verstéken te zyn.*

Déchét, (m) *Verlies* (n); *vermindering* (f) *in prys of waarde*; porter le déchet, *de schade draagen,*

gen; déchet, *'t afdryven van een Schip.*

Déchevelé, ée (adj.) *Met hangend hair.*

Décheveler, (v. a.) *Een Wyf de kap aftrekken; het hair los scheuren.*

Déchiffrable, (adj.) *Dat uitgecyfferd; uitgelegd kan worden.*

Déchiffrement, (m) *Ontcyffering, ontwarring, ontknooping.*

Déchiffrer, (v. a.) *Ontcyfferen; ontknoopen, ontwarren, ontdekken*; déchiffrer une chofe difficile, *een moeilyke zaak verstaan*; déchiffrer une intrigue, *eene onderhandeling ontdekken*; déchiffrer quelcun, *iemand affchilderen, open leggen.*

Déchiffreur, (m) *Een die cyffergetallen, of moeilyk schrift uitlegd, en verklaard.*

Déchiqueter, (v. a.) *Verfnyden, verfnipperen, door kerven*; déchiqueter des étoffes, *stoffen met bloemen maaken.*

Déchiqueture, (f) *Snipper* (m) *affnydzel van iets* (n).

Déchirage, (m) Bois de déchirage, *brandhout van oude Scheepen.*

Déchirement, (m) *Verscheuring.*

Déchirer, (v. a.) *Verscheuren, ryten; vernielen; schenden, lasteren*; la populace le vouloit déchirer, *het gemeene volk wilde hem verscheuren*; déchirer quelcun, *iemand schenden*; il ne s'eft pas fait déchirer le manteau, *hy liet zig niet sterk bidden* (*Spr. w.*)

Déchirure, (f) *Scheur*, (*in kleederen*).

Déchoir, ou déchoir, (v. n.) *Allengskens verminderen, in verval koomen; verzwakken*; déchoir de fon efpérance, *van zyn hoop verstéken worden*; déchoir, *afdryven* (*zee woord*).

Dechouer, (v. a.) *Een Vaartuig dat vast is weder doen vlotten.*

Déchu, ue (adj.) *Vervallen, afgevallen.*

Décidé, ée (adj.) *Beslist.*

Décider, (v. a.) *Beslechten, beslissen, vonnissen*; décidér une difficulté, *eene zwaarigheid beslissen*; c'eft à vous à décider de ma fortune, *het staat aan u om my gelukkig te maaken.*

Déciller les yeux, (v. a.) *De oogen openen.*

Décimable, (adj.) *Dat tiend onderworpen is.*

Décimal, ale (adj.) *Dat de tiend aangaat.*

Décimateur, (m) *Een tiend heffer.*

Décimation, (f) *Vertiending; looting om den tienden man.*

Décime, oudime (f) *De tiend van koren enz.*

Décimer, (v. a.) *Om den tienden man dobbelen, (in Krygsk.)*

Décintrer, (v. a.) *De houte boog onder een verwulf wegneemen.*

Décintroir, (m) *Een straat-hamer.*

Décifif, ive (adj.) *Beslissend, uitwyzend.*

Décifion, (f) *Beslegting, beslissing, uitspraak.*

Décifionnaire, (m) *Beslisser.*

Décifivement, (adv.) *Beslissender wyze.*

Décifoire, (adj.) Serment décifoire, *beslissende eed (in rechten).*

Déclamateur, (m) *Een* publiek *redenaar; heftige schryver; gebaarmaaker, schreeuwer, zwetzer.*

Déclamation, (f) *School-gesprek* (n); *uitvaaring in woorden, doorhaaling; hoogdravendheid; item gebaerden van een redenaar*-

Déclamatoire, (adj.) Style declamatoire, *school-trant.*

Déclamer, (v. a.) *Een openbaare reden doen (op school); tegen iets uitvaaren, schreeuwen, tieren.*

Déclaratif, ive (adj.) *Verklaarend.*

Déclaration, (f) *Verklaaring, betuiging*; déclaration de guerre, *oorlogs-verklaaring*; déclaration des marchandifes à la douane, *aangeeving der waaren op den tol, 't konvoy*; donner une déclaration de fon bien, *eene opgave doen, eene lyst van zyne goederen geeven.*

Déclaratoire, (adj.) Actes déclaratoires, *verklaar-schriften, (in Rechten).*

Déclaré, ée (adj.) *Verklaard enz.*; ennemi déclaré, *openbaaren of gezwooren vyand.*

Déclarer, (v. a.) *Verklaaren, beken-*

kend maaken, *aangeeven*; déclarer la guerre, *den oorlog aankondigen*; se déclarer pour quelcun, *zich voor iemand verklaaren.*

Déclencher une porte, (v. a.) *Een' deur by de klink openen.*

Déclicq, (m) *Een hei, hei-blok.*

Déclin, (m) *Afgang*; tomber dans le déclin, *in 't verval raaken*; déclin du jour, de l'âge, *'t afneemen van den dag, der jaaren.*

Déclinable, (adj.) *Dat geboogen gedécline'erd kan worden*, (*in spraakk.*).

Déclinaison, (f) *Buiging*, (*in spraakk.*); déclinaison du soleil; de la boussole, *afwyking der zonne van 't compas.*

Déclinant, (adj.) Cadran déclinant, *afwykende zonne-wyzer.*

Déclinatoire, (adj.) Exception déclinatoire, ou déclinatoire (f.m.), *Uitvlugt tot wraaking, onttrekking van den Rechter waar voor men gedaagd is.*

Déclinatoire, (m) *Werktuig om de afwyking eener muur, waar tegen men een zonne-wyzer plaatzen wil, te vinden* (n).

Décliner, (v. a.) *Afneemen, daalen*; *verzwakken*; *afwyken* (*in sterrek.*); le jour decline, *de dag daald*; il commence à décliner, *hy begind te verzwakken.*

Décliner, (v. a.) *Buigen*, déclineeren (*in spraak.*); décliner la jurisdiction, *den Rechter of het rechtsgebied wraaken.*

Déclorre, (v. a.) *Een beining afbreeken*; *openen.*

Déclouer, (v. a.) *De spykers los maaken, uitslaan.*

Décochement, (m) *Afschieting* (f).

Décocher, (v. a.) *Afschieten, werpen* (*als pylen, enz.*)

Décoction, (f) *Afziedzel van kruiden een*, decoctum (n).

Décoëffer, (v. a.) *Ontkappen*; décoëffer une bouteille, *een flesch openen.*

Décognoir, (m) *Een sluit-hout* (*by Boekdruk.*)

Décollement, (m) *Losmaaking van het gelymde* (f).

Décoller, (v. a.) *Het gelymde los maaken*; *onthoofden, onthalzen.*

Décollorer, (v. a.) *De kleur doen verliezen, verschieten.*

Decombrer, (v. a.) *De puin, het gruis opruimen.*

Décombres, (m. pl.) *Puin, gruis.*

Décomposer, (v. a.) *Ontbinden* (*in Chym.*) *iemand ontstellen, van zyn stuk helpen.*

Décomposition, (f) *Ontbinding, scheiding* (*in Chym.*)

Décompte, (m) *Korting* (f), *aftrek.*

Décompter, (v. a.) *Aftrekken, afkorten*, (rabattre).

Déconcerté, ée (adj.) *Ontsteld, verlégen, van zyn stuk.*

Déconcerter, (v. a.) *Ontstellen*; il aime à déconcerter les gens, *hy houd veel van de lieden verlégen te maaken*; déconcerter les desseins de ses ennemis, *de aanslagen zyner vyanden veriedelen*; déconcerter, *wanluidenheid veroorzaaken* (*inmusicq.*)

Se Déconcerter, (v. r.) *Buiten postuur raaken.*

Déconfire (v. n.) les ennemis, *den Vyand* totaliter *verslaan.*

Déconfiture, (f) *Nederlaag.*

Déconfort, (m) *Neerslagtigheid* (f). (*Zie* désolation).

Déconforter, (v. n.) *Neérslagtig maaken*; (désoler *is beter*).

Déconseiller, (v. a.) *Afraaden.*

Décontenancer, (v. a.) *Ontstellen, verlegen maaken.*

Se Décontenancer, (v. r.) *Schaamrood worden.*

Déconvenue, (f) *Ongeluk* (n), (*oud. w.*)

Décorateur, (m) *Een opschikker.*

Décoration, (f) *Verciering.*

Décorder, (v. a.) *Een touw los draaien.*

Décorer, (v. a.) *Vercieren.*

Décorum, (m) (*Lat. w*) Garder le décorum, *de welstaanlykheid in agt neemen*; (sauver le déhors).

Découcher, (v. n. & a.) *Buiten 's huis slaapen*; *een ander zyn bed doen ruimen.*

Découdre, (v. a.) *Los tornen*; *los maaken* (*zee. w.*); il en faut découdre, *men moet daar over hand gemeen worden* (*spr. w.*); affaire décousuë, *zaak*

zaak die kwalyk gesteld is; ſtyle decouſu, *een ſlegte ſtyl.*

Découlant, ante (adj.) *Vloeijende.*

Découlement, (m) *Afdruiping, afvloeijing* (f).

Découler, (v. n.) *Afloopen, aflekken, afdaalen*; la ſueur lui découle de toutes parts, *het zweet loopt hem van alle kanten af.*

Découpé, (m) *Een bloemſtuk in een tuin.*

Découper, (v. a.) *Aan ſtukken ſnyden, met figuuren uitſnyden.*

Découpeur, euſe (m. & f.) *Een die ſtoffen of lakens pikeerd.*

Découplement, (m) *Ontkoppeling, losmaaking* (f) *(van honden, oſſen, enz.)*

Découpler, (v. a.) *Ontkoppelen.*

Découpure, (f) *Uitſnyding, uitbakking.*

Découragé, ée (adj.) *Moedeloos.*

Dècouragement, (m) *Moedeloosheid, neérſlagtigheid* (f).

Décourager, (v. a.) *Den moed beneemen, neérſlagtig maaken, afſchrikken*; ſe décourager, (v. r.) *den moed laten zakken, zinken.*

Décours, (m) *Het afneemen der maan* (n).

Découſu, ue (adj.) *Ontornd*; ſes affaires ſont fort découſues, *zyne zaaken ſtaan heel ſlegt.*

Découſure, (f) *Opentorning, ſcheur.*

Découvert, erte (adj.) *Ontbloot; ontdekt.*

à Découvert, (adv.) *Opentlyk, in de opene lucht; bloot, voor alle man.*

Découverte, (f) *Ontdekking, vinding van iets*; envoyer à la découverte, *op kondſchap uitzenden*, recognoſceeren *laaten.*

Découvrir, (v. a.) *Ontdekken*; découvrir un pot, *het dekzel van een pot afneemen*; découvrir un ſecret, *een geheim ontdekken, daar achter koomen, of ook, zulks openbaaren*; ſe découvrir, *zich ontblooten, ontdekken, item zich bekend maaken*; *zich voor iemand open leggen*; le temps ſe découvre, *het weer klaart op.*

Décraſſer, (v. a.) *Van vuiligheid reinigen*; (*figuurl.*) *beſchaaven*; ſe décraſſer, *gemanierd worden.*

Décréditement, (m) *Verlies van credit, geloof, gunſt enz.* (n).

Décréditer, (v. a.) *Iemand zyn* credit, *geloof of aanzien beneemen.*

Décrépit, ite (adj.) *Stok-oud, uitgeleefd*; age décrépit, vieille décrépite.

Décrépitation, (f) *Drooging, uitbranding van gemeen zout (in Chym.)*

Décrépiter, (v. a.) *Gemeen zout uitdroogen, uitbranden (in Chym.)*

Décrépitude, (f) *Een zeer hooge ouderdom* (m).

Décret, (m) *Beſluit, vonnis* (n); *gebod, inſtelling* (f); *een geeſtelyk wetboek* (n); décrets de Dieu, *de Goddelyke raadsbeſluiten.*

Décrétale, (f) *Pauſſelyke brief by wyze van een gebod*; les décretales, *het pauſſelyk wetboek.*

Décréter, (v. a.) *Uit laſt des gerechts gevangen neemen*; *goederen, ten overſtaan van 't gerecht, voor de ſchulden verkoopen*; *iets gerechtelyk beveelen.*

Décreuſer, (v. a.) *De zyde met witte zeep opkooken, om de verf te doen vatten (by verw.)*

Décri, (m) *Afzetting (van munt)* (f); être dans un décri public, *in eene algemeene veragting, eer en agting kwyt zyn.*

Décrier (v. a.) la monnoie, *geld afzetten*; décrier quelcun, *iemands eer en aanzien krenken, hem gehaat maaken.*

Décrire, (v. a.) *Beſchryven*; décrire une ligne, *eene lyn trekken, haalen*; décrire une choſe, *eene zaak beſchryven.*

Décrocher, (v. a.) *Los haaken, onthaaken.*

Décroire, (v. a.) *(Alleenlyk dus)* je ne le croi, ni ne le décroi, *ik geloove noch ja, noch neen (gem. w.)*

Décroiſſement, (m) *Afgang* (m), *vermindering* (f).

Décroître, (v. n.) *Afneemen, afloopen, verminderen*; le Nil croît quarante jours & en décroît autant, *de Nyl waſt* 40. *dagen, en loopt ook zoo veel dagen af.*

Décrotter, (v. a.) *Afveegen, ſchoonmaaken, borſtelen*; elle mérite bien d'être décrottée, *zyn is wel waard eens geliefkooſt te worden (boert w.)*

Décrotteur, (m) *Een ſchoen-poetſer.*

Décrottoire, (f) *Een ſchoen-borſtel* (m).

Décrouter, (v. a.) Ce Cerf va décrouter ſa tête, *dat hert gaat zyn hoofd ergens tegen aan ſchuuren*; décrouter un pâté, *eene paſtei de korſt afligten.*

Décrû, ûe (adj.) *Afgenomen, verminderd.*

Décruer, (v. a.) *Rauw gaaren, of zyde, eer het geverfd word, loogen, (by Verw.).*

Déçu, ue (adj.) *Bedroogen, misleid.*

Décuire, (v. a.) *Dun maaken*; ſe décuire, (v. r.) *dun of week worden (van ſiroop en ſuiker gezegd).*

Décuple, (ſ. m. & adj.) *Tien-voud; tienvoudig.*

Décurie, (f) *Rot van tien Soldaaten by de oude Romeinen* (n).

Décurion, (m) *Een Rotmeeſter daar van.*

Dédaigner, (v. a.) *Verſmaaden, veragten.*

Dédaigneuſement, (adv.) *Verſmadelyk, met veragting.*

Dédaigneux, euſe (adj.) *Verſmadende, veragtende.*

Dédain, (m) *Verſmading, veragting, afkeer (f).*

Dédale, (m) *Doolhof; groote verwerring (figuurl.).*

Dedans, (adv.) *Binnen*; entrer dedans, *binnen gaan*; mettre les voiles dedans, *de zeilen inneemen (zee w.)*; par dedans la ville, *door de ſtad*; par dedans, au dedans, *van binnen.*

Dedans, (m) Le dedans d'une maiſon, *het binnenſte, het inwendige van een huis* (n).

Dédicace, (f) *Inwyding eener Kerke; opdragt van een boek.*

Dédicateur, (m) *Opdraager van eenig boek.*

Dédicatoire, (f) Epître dédicatoire, *opdragt-brief.*

Dédier, (v. a.) *Toeheiligen, toewyden*; dédier un livre à quelcun, *iemand een boek opdraagen*; ſe dédier aux études, *zich aan de ſtudie overgeeven.*

Dédire, (v. a.) *Ontkennen, zich niet houden aan 't woord of doen van een ander*; un honnête homme ne ſe dédit jamais, *een eerlyk man houd altoos zyn woord*; ſe dédire de ſes anciennes maximes, *van zyne oude grondregelen afwyken.*

Dédit, (m) *Herroeping van 't geene men gezegd heeft*; le dédit eſt de 20 écus, *de rouw-koop is 20 kroonen*; avoir ſon dit & dédit, *bevoegd zyn, zyn woord te houden, of niet te houden.*

Dédommagement, (m) *Vergoeding van ſchade (f).*

Dédommager, (v. a.) *Schadeloos houden of ſtellen.*

Dédorer, (v. a.) Dédorer un Caroſſe, *het verguldzel van een Koets afdoen.*

Dédormir, (v. n.) *Lauw worden (van water gezegd).*

Dédoubler, (v. a.) *De voering uitdoen.*

Déduction, (f) *Aftrekking, afkorting (f); verhaal* (n); il m'a paié cent florins en déduction, *hy heeft my honderd guldens in mindering betaald*; déduction longue, *een lang, breedvoerig verhaal, berigt.*

Déduire, (v. a.) *Aftrekken, afkorten; iets omſtandig verhaalen (in Rechten); iets van eene andere zaak afleiden.*

Déduit, ite (adj.) *Afgeleid enz.*

Déduit, (m) *Vermaak* (n), *uitſpanning, tyd-korting (f).*

Déeſſe, (f) *Godinne; (fig.) ſchoonheid.*

Défâcher, ſe défâcher, (v. a. & r.) S'il eſt fâché, qu'il ſe défâche, *indien hy boos word, dat hy weêr goed worde (ſpr. w.).*

Défaillance, (f) *Flauwte; achterblyving*, non-comparitie *(in Rechten)*; *afdruiping (in Chym.)*; tomber en défaillance, *bezwymen.*

Défaillant, ante (m. & f.) *Een die nalaatig is voor den Rechter te verſchynen*, Non-comparant.

Défaillir, (v. n. & def.) *Ontbreeken*; les forces me défaillent, *de kragten begeeven my*; rien me défaut, *niets ontbreekt my.*

Défaire, (v. a.) *Ontdoen, los maaken, uit den knoop doen*; défaire une montre, *een* horologie *uit malkander doen*; défaire un nœud, *een' knoop los maaken*; défaire un mariage, *een huwelyk breeken*, je vous prie de me défaire de cela, *ik bidde u my daar*

van

van te ontlasten; défaire son enfant, *zyn kind verdoen*, *ombrengen*; défaire une armée, *een léger verslaan*; se défaire, (v. r.) *zich ontdoen*, *los maaken*; *zich zelven verdoen*, *het leeven beneemen*, *of ook*, *zich* ruineeren; sans se défaire, il répondit, *zonder zich te ontstellen*, *antwoordde hy*; se défaire d'une charge, d'un valet, *een ampt neêrleggen*, *zich van een knegt ontdoen*.

Défait, te (adj.) *Verslaagen*; *mager*, *ongedaan*; elle est triste & défaite, *zy ziet 'er droevig en ongedaan uit*. (*Zie verder* défaire).

Défaite, (f) *Nederlaag eenes heirs*; *aftrek*, *afzetting van waaren*; ce drap est d'une belle défaite, *dat laken is van goede aftrek*, *is wel te verkoopen*; trouver des défaites, *ontschuldigingen vinden*, *zich redden*; voilà une plaisante défaite! *dat is eene aardige verschooning!*

Défalquement, (m) *Korting*. (*Zie* Rabais).

Défalquer, (v. a.) *Afkorten*, *aftrekken*. (*Zie* rabattre, soustraire, déduire).

Défaveur, (f) *Ongunst* (*oud w.*), (*beter* disgrace).

Défavorable, (adj.) *Ongunstig*.

Défaut, (m) *Gebrek*, *feil*; il n'y a personne sans défaut, *daar is niemand zonder gebrek*; le défaut des côtes, *de plaats onder de ribben*; les chiens sont en défaut, *de honden zyn van 't spoor*; mettre quelcun en défaut, *iemand in de war helpen*; faire défaut, *niet op de daging verschynen*; encourir défaut, *als een ongehoorzaame beschuldigd worden*, *of in straf vervallen* (*in Rechten*); au défaut de, *by gebrek*, *onstentenis of* manquement *van*; à son défaut, *by niet daar zynde*.

Défectif, (adj. m.) Verbe défectif, *Werkwoord dat alle tyden niet heeft*.

Défection, (f) *Afvalling*, *verlaating* (*eener party*); *verduistering der zonne*.

Défectueusement, (adv.) *Gebrekkelyk*.

Défectueux, euse (adj.) *Gebrekkig*; livre défectueux, *boek daar iets aan ontbreekt*, *of* defect *boek*.

Défectuosité, (f) *Gebrek* (n), *onvolkomenheid* (f).

Défendant, (adj.) *Verbiedend*; *verdédigend*, *beschermend*; à son corps défendant, *verweerender wyze*.

Défendeur, Défenderesse, (m. & f) *Verweerder*, *verantwoorder*; *gedaagde* (*in Rechten*); *verdédigster enz*.

Défendre, (v. a.) *Verbieden*, *verweeren*, *verdédigen*, *beschermen*; défendre l'entrée du port aux ennemis, *den vyand het inkomen van de haven beletten*; défendre une cause, *eene rechts-zaak verdédigen*; défendre quelque chose, *iets verbieden*; défendre sa maison à quelcun, *iemand zyn huis ontzeggen*; se défendre, (v. r.) *zich verweeren*; *verdédigen*; se défendre du prix, *over den prys dingen*; je ne saurois me défendre de l'aimer, *ik kan my niet beletten*, *niet nalaaten haar te beminnen*; se défendre du soleil, *zich voor de zon dekken*; il est rare de se défendre de la bonne fortune, *'t is wat zeldzaams door den voorspoed niet vervoerd te worden*.

Défendu, ue (adj.) *Verboden enz*. (*Zie* défendre).

Défens, (m) Bois, eau en défens, *bosch*, *water*, *daar niet gehakt*, *vee in gedreeven*, *water daar niet in gevischt*, *mag worden*.

Défensable, (adj.) *Verdédigbaar* (n).

Défense, (f) *Verdédiging*, *bescherming*; *verbod*; *verantwoording* (*in Rechten*); *schans* (f), *bolwerk* (n) (*in Vestingb.*); *iets dat uitsteekt tot waarschouwing wegens gevaar*.

Défenses, (f. pl.) *De grootste of slagtanden van wilde Zwynen enz.*; *item wryshouten*, *oplangen*, (*zee w.*).

Défenseur, (m) *Beschermer*, *voorstander*, *verdediger*.

Défensif, ive (adj.) Armes défensives, *verdédigende wapenen*.

Défensive, (f) Etre sur la défensive, *op zyn hoede zyn*.

Déférant, ante (adj.) *Toegeevend*; *eerbiedig*.

Déférence, (f) *Ontzag* (n), *eerbied*, *gedraaging*, *voeging* (f); avoir de la dé-

déférence pour quelcun, *agting, schikkelykheid voor iemand hebben.*

Déférer (v. n.) aux avis de quelcun, *iemands raad achtervolgen, zich door ontzag of eerbied daar aan gedraagen.*

Déférer, (v. a.) *Aanklaagen; geeven, opdraagen*; on lui déféra ce titre, *men gaf hem dien titel*; on l'a déféré, *men heeft hem aangeklaagd, aangegeeven.*

Déferler, (v. a.) Déferler les voiles, *de zeilen, los maaken, slaaken, (zee w.)*

Défermer, (v. a.) *Ontsluiten, los laaten.*

Déferrer, (v. a.) *De hoef-yzers, hengzels enz. afdoen*; déferrer quelcun, *iemand verlegen maaken, van zyn stuk afhelpen.*

Défet, (m) Livre qui a un défet, *boek dat niet* compleet, *dat* defect *is.*

Défeuillé, ée (adj.) *Ontbladerd.*

Défi, (m) *Uiteisching, uitdaaging* (f).

Défiance, (f) *Mistrouwen, wantrouwen* (n); la défiance est la mère de la sureté, *het mistrouwen is de moeder van de zekerheid.*

Défiant, ante (adj.) *Mistrouwend enz.*

Déficit, (*Lat. w.*) *Het ontbreekt, (in Rechten).*

Défier, (v. a.) *Uitdagen, uiteisschen, trotseeren item mistrouwen*; je vous en défie, *ik wed van neen*; se défier (v. r.) *zich zelven mistrouwen.*

Défigurer, (v. a.) *Mismaaken, scherden.*

Défilé, (m) *Een enge of naauwe weg, engte.*

Défiler, (v. a.) *Achter malkander een enge weg doorgaan; ontsnoeren, ontrygen; de kaerssen van de spylen aftrekken*; défiler une aiguille, *den draad uit eene naald trekken*; se défiler, (v. r.) *los gaan, breeken*; le chapelet s'est défilé, *de vriendschap is gescheiden, (spr. w.)*

Définir, (v. a) *Beschryven, uitbeelden, bepaalen*; définir la substance de l'ame, *de zelfstandigheid der ziele beschryven.*

Défini, ie (adj.) *Beschreven, uitgelegd*; article défini, *bepaald woordleedie (in spraakk.).*

Définiteur, (m) *Raadgeever van den Generaal of* Provintiaal *der Geestelyken.*

Définitif, ive (adj.) Sentence définitive, *vonnis ten einde van zaaken* (n).

Définition, (f) *Beschryving, schetzing eener zaak.*

En Définitive, (adv.) *Tot eind van zaaken (in Rechten).*

Définitivement, (adv.) Juger définitivement, *het eindvonnis uitspreeken.*

Définitoire, (m) *Raad-kamer by geestelyken.*

Défleurir, (v. n.) *Zyn bloessem verliezen of ophouden te bloeijen.*

Défloration, (f) *Schoffeering, ontmaagding eener jonge dochter (in Rechten.)*

Déflorer, (v. a.) *Schoffeeren, schenden (in Rechten).*

Défoncement, (m) *Instooting van den bodem.*

Défoncer, (v. a.) *Den bodem inslaan*; se défoncer, (v. r.) *uitspringen*; tonneau qui se défonce, *vat daar den bodem uitspringt*; lit qui se défonce, *bed waar van de onderlagen invallen.*

Déformer, (v. a.) *Iets mismaaken, bederven, uit zyn vorm helpen.*

Défouetter, (v. a.) *Het touw waar mede een boek* gecordeerd *is, losmaaken (Boekb. w.)*

Défourner, (v. a.) *Zig herstellen (in Billard sp.)*

Défrayer, (v. a.) *Kost-vry houden, voor iemand betaalen*; défrayer une compagnie de bons môts, *een gezelschap met fraaye klugtjes vermaken.*

Défrichement, (m) *Opscheuring, oppl oeging; opheldering eener zaak.*

Défricher, (v. a.) Défricher une terre, *eenen akker opscheuren, opploegen, van onkruid zuiveren*; défricher une affaire, *eene zaak ontvouwen, ophelderen.*

Défricheur, (m) *Een die zulks doed.*

Défriser, (v. a.) *Ontkrullen.*

Défroncer, (v. a.) *Ontplooyen.*

Défroque, (f) *Het goed* (n), *nalatenschap van een Monnik (beter* depouille).

Défroquer, (v. a.) *Een Monnik uit de kap praaten, maaken dat hy die verlaat, op den tuin hangt, of hem dezelve ontneemen; iemand opligten, een ge-*

gedeelte van zyn goed ontzetten; se défroquer, *de kap verlaten.*

Défuner, (v. a.) *Ontakelen (van Scheepen gez.).*

Défunt, unte (adj.) *Overleeden, gestorven*; le Roi défunt, *de Koning zaliger*; la défunte reine, *wylen de Koninginne* (*Zie* feu).

Degagé, ée (adj.) *Vry, los*; *onbedwongen*; *gelost*; un air dégagé, *een losse zwier*, *onbedwongen gelaat.*

Dégagement, (m) *Klein geheim vertrek*, *afscheiding*; *losmaaking*, *ontslaaging.*

Dégager, (v. a.) *Lossen dat verpand is*; *bevryen*, *uitwikkelen*; dégager son cœur de l'intérêt du monde, *zyn hart van 't waereldsch belang aftrekken*; dégager la parole de quelcun, *iemand van zyn woord ontslaan*; se dégager, *zich losmaaken*, *uitwikkelen*, *bevryden.*

Dégaine, (f) D'une belle dégaine, *op eene klugtige wyze*, *(boert w.)*

Dégainer, (v. a.) *Uit de scheede doen*; *van leer*, *den degen trekken.*

Dégaineur, (m) *Zwetzer*, *voorvegter.*

Déganter, (v. a.) Se déganter, *de handschoenen uittrekken.*

Dégarnir, (v. a.) *Van cieraad*, *meubilen enz. ontblooten*; dégarnir un vaisseau, une place; *een Schip onttakelen*, *eene vesting ontblooten.*

Dégasconner, (v. a.) *Iemand de spreekwyze*, *snorkery der gasconjers afleeren.*

Dégât, (m) *Verwoesting*, *plondering*, *schade* (f).

Dégâter, (f) *Beter* faire un dégât.

Dégauchir, (v. a.) Dégauchir une pierre, un bois; *een steen*, *een hout de behoorlyke vorm geven.*

Dégel, (m) *Ontdooijing* (f), *dooi* (m).

Dégeler, (v. a. & n.) *Ontdooijen*, *dooijen*; se dégeler (v. r.); *dooijen*, *smelten.*

Dégénération, (f) *Ontaarding*, *verbastering.*

Dégénérer, (v. n.) *Ontaarden*, *verbasteren*; *veranderen.*

Dégingandé, ée (adj.) *Haveloos*, *ongehavend in kleederen.*

Dégluer, (v. a.) *Losmaaken dat gelymd is*; degluer les paupieres, *de ogléden los maaken.*

Déglutition, (f) *Neérslokking* (*in Geneesk.*)

Dégobiller, (v. a.) *Braaken*, *spuuwen*, *kotzen* (*gem. w.*)

Dégobillis, (m) *Braakzel* (n), (*gem. w.*)

Dégoiser, (v. a.) *Zingen*, *kweelen*; *snappen.*

Dégorgement, (m) *Reiniging*, *doorsteeking*, *uitbreeking van iets dat verstopt is*; dégorgement de bile, *overlooping van gal.*

Dégorgeoir, (m) *Laad-priem* (*by Kanonniers*).

Dégorger, (v. a.) *Een goot doorsteeken*; *rivier-visch verwateren*; *het laad-gat zuiveren*; se dégorger, *zig ontlasten* (*van rivieren gez.*)

Dégourdir, (v. a.) *De verdooving*, *verstyving*, *verkleumdheid van een lid verdryven*; dégourdir de l'eau, *de koude van het water wat afneemen.*

Se Dégourdir, (v. r.) *Weêr gevoel krygen*; (*figuurl.*) *vlugger*, *snediger van geest worden.*

Dégourdissement, (m) *Verdryving der doovigheid of verstyving uit eenig lid* (f) *enz.*

Dégout, (m) *Drop* (m), *leeking*, *lekking*, *afdruiping* (f).

Dégoût, (m) *Onsmaakelykheid*, *walging*; *afkeer* (f); le dégoût de cette vie, *het verdriet*, *de ongeneugte deezes levens*; j'en ai un dégoût; cela me donne du dégoût.

Dégoûtant, ante (adj.) *Walgelyk*; *onaangenaam*; *afdruppend.*

Dégoûté, ée (adj.) *Die een walg heeft*; faire le dégouté, *zig vies*, *kiesch aanstellen*; un bon dégouté, *een looze snaak die zig vies houd wegens iets dat hy geerne had item een vrolyke Quant.*

Dégoûter, (v. a.) *Walgen*; *onaangenaam*, *afkeerig maaken.*

Dégoutter, (v. n.) *Afdruppen*, *lekken.*

Dégradation, (f) *Ontédeling*, *berooving van iemands eer*; dégradation, *verslimmering*, *bederving van Landerijen enz.*; dégradation, *verzagting van het licht in een schildery.*

Dégradé, ée (adj.) *Afgezet*, vaisseau dégradé, *een fleet*, *wrak* (*zee. w.*) (*Zie het werk-w.*)

Dégrader, (v. a.) *Afzetten*, *ontédelen*; *schenden*, *onteeren*, en cent lieux il m'a dégradé, *by steld my*

over al ten toon; dégrader des bâtimens, des bois, des terres, *gebouwen, bosschen, landeryen afbreeken, ombaalen, verwoesten, vernielen*; dégrader un vaisseau, *een Schip afkeuren*; dégrader la lumiere d'un tableau, *het licht in eene schildery vertagten.*

Dégraffer, (v. a.) *Onthaaken, loshaaken.*

Dégraisser, (v. a.) *Het vet afschheppen; smeer-vlakken uit doen*; (*figuurl.*) *iemand een gedeelte van zyn goed afknévelen, hem vermageren.*

Dégraisseur, (m) *Een die smeer-vlakken uit doet.*

Dégrapiner, (v. a.) *De enter-haaken los maaken* (*Zee w.*)

Dégras, (m) *Visch-traan.*

Dégravoyer, (v. a.) *Los spoelen* (*van paalen gezegd*).

Dégré, (m) *Een stap, treé, trap; graad, het 360ste gedeelte van een cirkel* (*in Landmeetk.*); monter les dégrés, *de trappen opklimmen*; dégré de gloire, *trap van eer*; dégré de parentage, *lid, trap in maagschap*; il a passé par tous les dégrés de la faculté, *hy heeft alle de graaden der wetenschap doorgeloopen*; dégré métaphysique, *overnatuurkundige volmaaktheid*, prendre ses dégrés, promoveeren.

Dégringoler (v. a.) les montées, *schielyk de trappen afloopen.*

Dégrossage, (m) *Het goud-draadtrekken* (n).

Dégrosser, (v. a.) *Goud- of zilverdraad-trekken, dunner maaken.*

Dégrossir, (v. a.) *Verdunnen, een houte blok in 't ruuw uithouwen* (*by Beeldh.*)

Déguerpir, (v. a) *Eene erffenis, een huis enz. laaten vaaren, afstaan* (*in Rechten*).

Déguerpissement, (m) *Verlaating, afstand van vaste goederen aan een ander.*

Dégueuler, (v. n.) *Braaken, spuwen* (*gem. w.*)

Déguisé, ée (adj.) *Vermomd, verkleed, enz.*

Déguisement, (m) *Bewimpeling, vermomming* (f), *dekmantel* (m), *buichelary* (f).

Déguiser, (v. a.) *Veranderen, vermommen; verbloemen, bewimpelen, bedekken*; déguiser son nom, *zyn naam veranderen, eenen valschen aanneemen*; se déguiser, *zig onkenbaar maaken, verkleeden*; se déguiser en ami, *zig als een vriend voorstellen.*

Déhaler, (v. a.) *De, door de zonne verbrande huid, wit maaken.*

Déhanché, ée (adj. *Ontheupt.*

Déharnachement, (m) *Afstuiging* (f).

Déharnacher (v. a.) un cheval, *een paerd onttuigen.*

Déhérence, ou désherence, (f) *Recht volgens 't welke de Koning of Landheer van die geene, die zonder* testament *of wettige erfgenamen komen te sterven, erfd* (n).

Dehors, (adv.) *Buiten*; par dehors, *van buiten*; au déhors, *uiterlyk*; mettre quelcun dehors; *iemand buiten de deur zetten.*

Dehors, (m) *Het uitwendige* (n), *de uiterlyke schyn* (m); *buiten-werken* (*in vestingb.*); sauver le dehors, *het uiterlyke in agt neemen.*

Déja, (adv.) *Alreede, reeds, bereids.*

Déicide, (m) *Gods-moord.*

Déjection, (f) *Stoelgang* (m) *uitwerping* (f) (*in Geneesk.*)

Déjetter, se déjetter (v. n. & r.) *Opkrimpen, krom worden* (*van hout gez.*).

Déjeûner, (v. n.) *Ontbyten.*

Déjeûner ou dejeûné, (m) *Het ontbyt* (n); il n'en a pas pour un déjeuné, *daar is niets ten besten* (*spr. w.*)

Déification, (f) *Vergooding.*

Déifier, (v. a.) *Vergooden, onder 't getal der gooden stellen*; (*figuurl.*) *iemand zeer hoog pryzen.*

Déjoindre, (v. a.) *Scheiden, ontbinden, los maaken.*

Déjouer, (v. n.) *Wapperen, flodderen, na de wind draaijen* (*als vlaggen wimpels, weêrhaanen enz.*) faire déjouer quelcun, *iemand in zyn zaaken over hoop werpen.*

Déisme, (m) *Godistendom, het gevoelen van hun die slegts gelooven 'er een God is* (n).

Déiste, (m. & f.) *Godist, vrygeest.*

Déité, (f) *Godheid.*

Déjuc, (m) *Tyd wanneer het gevogelte den roest verlaat.*

Déjucher, (v. a.) *Van den roest of stok jaagen.*

Deivıril, ile (adj.) *Goddelyk en Menschelyk.*

Delà, (adv.) *Van daar, daar van daan*; de là vient, *daar uit spruit.*

Delà, (prep.) *Aan de andere zyde*; de delà, *van de andere zyde*; au delà, *aan de overzyde*; par de là, *aan de andere zyde*; faire ce qu'on peut & par delà, *doen dat men kan en nog meer*; promettre par delà de son pouvoir, *meer belooven als men volbrengen kan.*

Délabré, ée (adj.) *Gescheurd, geplukt*; *slegt, verward*; vaisseau délabré, *een ontramponeerd Schip*; reputation délabrée, *geschonde eer*; vos affaires étoient fort délabrées, *uwe zaaken waaren zeer verward.*

Délabrement, (m) *Slegte toestand.*

Délabrer, (v. a.) *Aanstukken scheuren*; *in wanörden brengen, bederven, krenken*; cette perte m'a délabré, *dit verlies heeft my veel terug gezet.*

Délacé, ée (adj.) *Ontrégen.*

Délacer, (v. a.) *Ontrygen.*

Délai, (m) *Uitstel* (n), *vertoeving, opschorting eener zaak* (f); sans delai, *zonder uitstel, terstond.*

Délaïer. (*Zie* Délayer).

Délaissement, (m) *Verlaating, overgeeving van iets* (f).

Délaisser, (v. a.) *Verlaaten*; *de banden van iets aftrekken*; délaisser un heritage, *eene erffenis laaten vaaren.*

Délardement, (m) *Afronding, (in Bouwk.)*

Délarder, (v. a.) *Affchaaven, afronden, (in Bouwk.)*

Délassement, (m) *Vermaak, tydverdryf* (n), *verkwikking, rust* (f).

Délasser, (v. a.) *Verkwikken*; *uitspanning geeven*; délasser son esprit des occupations sérieuses, *zynen geest van ernstige bezigbeden aftrekken*; se délasser de ses fatigues, *van zyne vermoeidheid uitrusten.*

Délateur, (m) *Aanbrenger, verklikker.*

Délation, (f) *Aanbrenging, verklikking.*

Délatter, (v. a.) *De latten van een dak afneemen.*

Délaver, (v. a.) *Bleek maaken, (alleenlyk dus)* cette couleur est trop délavée, *die kleur is te bleek (by Verw.)*

Délayer, (v. a.) *Weeken, mengen, beslaan, roeren, als pap, eyeren, enz.*,

Délectable, (adj.) *Vermakelyk*; l'utile & le délectable, *het nuttige en het vermakelyke.*

Délectation, (f) *Vermaak, geneugte* (n),

Délecter, (v. a.) *Vermaaken.*

Délégation, (f) *Bevél* (n), *last* (m) *aan eenen Rechter gegeeven.*

Délégué, ée (adj. & subst.) *Afgezonden, aangesteld*; *een afgezondene.*

Déléguer, (v. a.) *Afzenden*, deputeeren; *aanstellen.*

Délestage, (m) *Uitschieting van den ballast* (f) *(zee w.).*

Délester, (v. a.) *Den ballast uitwerpen (zee w.).*

Délesteur, (m) *Uitschieter van den ballast.*

Déliaison, (f) *Ontbinding, van malkaâr valling van kalk of steen.*

Délibation, (f) *Verkleining van naam of eer (in Rechten).*

Délibératif, ive (adj.) *Overweegende*; voix déliberative, *stem in de Raadsvergadering.*

Délibération, (f) *Overwéeging, be-*

Délibéré, (m) *Een besluit, (in Recht.)* *raadslaging.*

Délibéré, ée (adj.) *Besloten*; *onbeschroomd*; de propos délibéré, *met voordagt*; d'un pas délibéré, *met stoute schreeden.*

Délibérément, (adv.) *Stoutelyk, onverschrokken.*

Délibérer, (v. n.) *Overweegen, beraadslaagen*; je délibére de faire cela, *ik overleg om dat te doen*; on a délibéré d'attaquer l'ennemi, *men heeft besloten om den vyand aan te klampen.*

Délicat, ate (adj.) *Lekker*; *kiesch*; *net*; *scherpzinnig*; *haastig*; *nételig*; *tenger, teer, zwak*; des mets délicats, *lekkere spyzen*, avoir la peau délicate, *een zagt vel hebben*; esprit délicat, *een sneedige geest*; il est délicat là dessus, *hy is daar onvergenoegd over*; affaire délicate, *nételige of teêre zaak*, complexion délicate, *zwakke ligchaamsgesteldheid*;

 le

le verre & la porcelaine font des matières délicates, *glas en porcelyn zyn teêre waaren*; vuë délicate, *een zwak gezigt*; oreille délicate, *een fyn geboor*; conduite délicate, *eerlyk, onbesprooken gedrag*; ftyle délicat, *zuivere ftyl*; peinture délicate, *konftige fchildery*; être tout. à fait délicat, *zeer gemakkelyk zyn*; avoir la main délicate, *een' konftige band hebben.*

Délicatement, (adv.) *Lekkerlyk*; *téderlyk*; *konftiglyk, cierlyk enz.*

Délicater, (v. a.) *Koefteren, gemakkelyk opbrengen, opvoeden* (*van Kinderen gez.*); fe délicater, (v. r.) *zich goed doen, zich zelven koefteren.*

Délicateffe, (f) *Lekkerny*; *tederheid*; *nételigheid*; *fcherpzinnigheid*; avoir de la délicateffe pour fes ajuftemens, *zindelyk, puntig op zyne kleederen zyn*; vivre avec délicateffe, *dertel, wellustig leven*; favoir toutes les délicateffes d'une langue, *alle het fraaye, het cierlyke eener taal kennen, weeten*; délicateffe de confcience, *tederheid van gemoed*; avoir une grande délicateffe d'efprit, *vlug van geeft zyn.*

Délices, (f. pl.) *Vermaakelykheden, geneugtens*; gouter les délices d'un païs, *de aanminnigheden eenes lands fmaaken*; les livres font toutes mes délices, *de boeken zyn myn grootfte vermaak*; fe plonger dans les délices, *zich in de wellusten baaden.* (NB. *in fing. is dit woord* mafc. *maar zelden gebr.*).

Délicieufement, (adv.) Manger, vivre délicieufement, *lekker eeten, wellustig leven.*

Délicieux, eufe (adj.) *Lekker, wellustig*; païs délicieux, *aangenaam landsdouw*; vin délicieux, *lekkere wyn.*

Délicoler, (v. a.) *Onthalfteren*, ce cheval fe délicole, *dat paerd onthalfterd zich zelfs.*

Délié, ée (adj.) *Ontbonden*; *dun, fyn*; fil délié, *een dunne draad*; trait délié de la plume, *fyne trek met de pen*; efprit délié, *fneedige geeft.*

Déliement, (m) *Ontbinding* (f).

Délier, (v. a.) *Ontbinden, losmaaken.*

Délinéation, (f) *Schets, teekening.*

Délinquant, ante (m. & f.) *Een fchuldige, een misdadige*, (*in Rechten*).

Délinquer, (v. n.) *Overtreeden, misdoen*, (*in Rechten*).

Délire, (m) *Raaskalling* (f); être en délire, *buiten kennis zyn.*

Délit, (m) *Misdaad* (m), *overtreeding* (f); être trouvé en flagrant délit, *op heeter daad betrapt worden.*

Déliter, (v. a.) Il ne faut pas déliter les pierres, *men moet de fteenen niet anders, dan zy in de fteengroeve geleegen hebben, leggen*, (*Metzel. w.*).

Délivrance, (f) *Verloffing*; *levering* (Livraifon).

Délivre, (m) *De nageboorte van Koeijen enz.*

Délivrer, (v. a.) *Verloffen, redden*; *overleeveren*; délivrer un captif, *een gevangene verloffen*; délivrer une femme, *een vrouw in 't kinderbaaren byftaan*; délivrer des marchandifes, *Koopmanfchappen leeveren*; fe délivrer (v. r.) d'un enfant, *in de kraam komen, verloffen.*

Délogement, (m) *Verhuizing, vertrekking* (f).

Déloger, (v. a. & n.) *Verhuizen, opbreeken*; déloger fans trompette, ou à la fourdine, *met een ftille trom vertrekken, met de noorder zon verhuizen, banqueroet fpeelen*; déloger les ennemis, *de vyanden verdryven.*

Délot, (m) *Yzere kous die men voor het flyten in een touw doed.*

Déloyal, ale (adj.) *Trouwloos, ontrouw.*

Déloyalement, (adj.) *Trouwlooslyk.*

Déloyauté, (f) *Trouwloosheid.*

Déluge, (m) *De zondvloed*; déluge de peuple, de maux, de larmes, *een meenigte volks, ongelukken, traanen-vloed.*

Déluter, (v. a.) *Den leem van een diftileer-ketel afdoen*, (*in Chym.*).

Démaigrir, (v. a.) *Hout of fteen fcherper, dunner maaken*, (*in Bouwk.*).

Démaigriffement, (m) *Dunner, fpitzer maaking.*

Démaillotter, (v. a.) *Ontzwagtelen* (*een Kind*).

Démain, (adv.) *Morgen*; après démain, *overmorgen.*

Démancher, (v. a.) *Het hegt of de fteel afdoen, uittrekken*; fe démancher,

cher, (v. r.) cette affaire se démanche, *die zaak staat slegt.*

Demande, (f) *Vraag* (f), *verzoek* (n), *eisch* (m), (*in Rechten*).

Demander, (v. a.) *Vraagen*, *verzoeken*, *eischen*; demander pardon, *om vergiffenis bidden*; demander l'aumone, *bédelen*; demander une fille en mariage, *een meisje ten huwlyk verzoeken*; cela demande trop d'attention, *dat vorderd te veel oplettendheid*; on vous a demandé trois fois, *men heeft driemaal na u gevraagd*; les bleds demandent de la pluie, *de graauen verlangen na régen*;

Demandeur, euse (m. & f.) *Verzoeker*; *verzoekster*; *bédelaar*, *bédelaarster*.

Demandeur, demanderesse, (m. & f.) *Man of Vrouw die iemand voor het recht roept*; *eischer*; *eischster*; *aanklaager*; *aanklaagster*.

Démangeaison, (f) *Jeuking*; avoir une furieuse démangeaison à parler, *een onverzaadelyke lust tot spreeken hebben.*

Démanger, (v. n.) *Jeuken*; *sterke begeerte naar iets hebben*; les mains lui d mangent, *hy was geerne aan den dans*, (*spr. w.*)

Démantelement, (m) *Slooping* (f).

Démanteler, (v. a.) *De wallen of sterktens eener stad sloopen.*

Démantibuler (v. a.) la machoire, *het kaakebeen breeken*; (*fig.*) démantibuler, *uit zyn schik, in wan-orden brengen.*

Démarage, (m) *Los of driftig raaking of ontmeering van een schip* (f),

Démarche, (f) *Gang*, *tred* (m), *gedrag* (n); avoir la démarche grave, *een deftige gang hebben*; observer toutes les démarches d'une personne, *op iemands gedrag, handel en wandel agt geeven.*

Démarer, (v. n.) *Het anker ligten*, *ontmeeren*, *los maaken*, (*zee w.*).

Démarier, (v. a.) *Echt scheiden.*

Démarquer, (v. a.) *Een merk uitwisschen*; cheval qui démarque, *paerd dat niet meer tékend.*

Démasquer, (v. a.) *Ontmaskeren*; *bekend maaken.*

Démâter, (v. a.) Démâter un vaisseau, *een schip ontmasten.*

Démêlé, (m) *Krakkeel*, *geschil* (n); avoir un facheux démêle avec quelcun; *een verdrietig geschil met iemand hebben.*

Demêler, (v. a.) *Ontwarren*; *onderscheiden*; *beslegten*; je n'ai rien à démêler avec vous, *ik heb niets met u te schaffen*; démêler un different, *één geschil beslegten*; démêler une personne des autres, *iemand onder veele andere onderkennen*; se démêler, (v. r.) *zich los maaken*, *redden.*

Démembrement, (m) *Verscheuring van lid tot lid*; démembrement de l'Empire, *scheuring*, *verdeeling des Ryks.*

Démembrer, (v. a.) *Ontleeden*, *verdeelen*, *scheuren*; démembrer un chapon, un Royaume.

Déménagement, (m) *Verhuizing* (f); le déménagement coute, *reizen kost geld*, *verhuizen kost bed-stroo* (*spr. w.*)

Déménager, (v. a.) *Verhuizen*; on l'a obligé de déménager fort vite, *men heeft hem schielyk zyn biezen doen pakken.*

Démence, (f) *Dolligheid*, *razerny*; il est tombé en démence, *hy is krankzinnig geworden.*

Se Démener, (v. r.) *Zig beweegen*; il s'est bien démené pour faire réüssir vôtre affaire, *om uwe zaak uit te voeren, heeft hy zig wakker geweerd.*

Démenti, (m) Donner un démenti à quelcun, *iemand tot een leugenaar maaken*; il en aura le démenti, *hy zal zyn oogmerk niet bereiken.*

Démentir, (v. a.) *Iemand heeten liegen*; *niet over een komen*; ses actions démentent ses paroles, *zyn daaden stryden met zyne woorden*; démentir son caractère, *zyne waardigheid benadeelen*; un homme qui ne se dément point, *een man die altoos dezelfde is.*

Démérite, (m) *Slegt gedrag* (n).

Dériter, (v. n.) *Zondigen*, *iets strafwaardigs doen.*

Démesuré, ée (adj.) *Onmatig*; grosseur démesurée, *buitengewoone dikte.*

Démesurément, (adv.) *Onmaatiglyk*, *uittermaaten.*

Démettre, (v. a.) *Afzetten*, *van eenig ampt*; démettre un bras, *eenen arm verstuiken*; se démettre (v. r.), *zyn ampt neêrleggen*; démettre le pied, *zynen voet uit de lid gaan*, *verstuiken.*

Démeublement, (m) *Ontblooting van huisraad* (f).

Démeubler, (v. a.) *Den huisraad wegneemen.*

Demeurant, te (adj.) *Wonende blyvende*; un demeurant, *een overschot, restant*; au demeurant, (adv.) *voor 't overige (oud w.)*

Demeure, (f) *Woonstëede* (f), *verblyf* (n); voilà le lieu de ma demeure, *daar is myn woonplaats*; être en demeure, *ten achteren zyn, achter blyven met de betaaling, of verschyning voor 't gerecht.*

Demeurer, (v. n.) *Woonen*; *vertoeven, blyven*; *stilstaan*; *blyven staan*; *te kort schieten (in 't Bal spel)*; demeurer au troisième étage, *op de derde verdieping woonen*; demeurez avec nous, *blyft, vertoeft by ons*; demeure, ou je te tuë, *sta stil, of ik breek u den hals*; demeurez ici jusqu'à ce que je revienne, *blyf hier, tot dat ik weder koome*; demeurer dans le silence, *zwygen*; il demeure bien long temps, *hy blyft lang uit*; la victoire nous est demeurée, *de overwinning is aan ons geblëven*; il n'en demeurera pas là, *hy zal het daar niet by laaten*; demeurer court dans un discours, *in eene reden blyven steeken*; demeurer inmobile, *onbeweeglyk blyven*; demeurer sur le champ de bataille, *op het slagveld dood blyven*; demeurer d'accord, *bekennen, toestaän.*

Demi, ie (adj.) *half (voor een* subst. *is dit woord* indéclin., *maar na een* subst. *is het* femin. demie;) *by voorb.* demi-arpent (m), *een halve morgen lands*; demi-aune (f), *een halve ellé*; demi-heure (f), *een half uur, enz.*; un jour & demi, *anderhalven dag*; une heure & demie, *anderhalf uur*; midi & demi, *half-een, enz.*

à Demi, (adv.) *Ten halven*, à demi ivre, *half dronken.*

Demie, (f) La demie est sonnée, *het half uur is geslaagen.*

Démis, ise (adj.) *Afgezet, van een ampt*; avoir la jambe démise, *'t been verstuikt hebben.*

Démission, (f) *Nederlegging van een ampt*; demander sa démission, *zyn ontslag*, demission *verzoeken.*

Démocratie, (f) *Volks-regeering.*

Démocratique, (adj.) Gouvernement démocratique, *volks-regeering.*

Demoiselle, (f) *Juffrouw, kamenier* (f); *straat-stamper*; *tinne water flesch, om 't bed te warmen*; *schoenlapper, (zekere vlinder)* (m).

Démolir, (v. a.) *Afbreeken, slechten, sloopen.*

Démolition, (f) *Afbreeking, slechting, slooping.*

Démon, (m) *Duivel, booze geest*; (m) *woede, razerny* (f); son démon commencé à l'agiter, *zyn geest begind hem te kwellen*; c'est un petit démon, *'t is een boos duiveltje, een klein deugenietje.*

Démoniaque, (adj. & subst.) *Duivelsch, raazend*; *een bezeeten mensch.*

Démonographe, (m) *Een die over de duivelen geschreeven heeft.*

Démonomanie, (f) *Duivelkunde.*

Démonstrable, (adj.) *Betoogbaar, bewyslyk.*

Démonstrateur, (m) *Betooger, bewyzer.*

Démonstratif, ive (adj.) *Betoogend, bewyzend*; argument démonstratif, *bondige sluit-reden*; pronom démonstratif, *aanwyzend, aantoonend voornaam-woord, (in spraakk.)* preuve démonstrative, *een wiskundig bewys.*

Démonstration; (f) *Betooging* (f) *bewys* (n); démonstration d'amitié, *vriendschaps blyk*; grande démonstration de joie, *groote vreugd-betuiging.*

Démonstrativement, (adv.) prouver démonstrativement, *bondiglyk, klaarlyk bewyzen.*

Démonter, (v. a.) *Uit het zadel ligten*; cavalier démonté, *Ruiter die zyn paard quyt is*; démonter un canon, *een geschut van 't affuit doen*, démonter une armoire, *een kast uit malkander doen*; il a la cervelle démontée, *het horologie is by hem ontsteld, hy is niet wel by zyn zinnen*; on l'a démonté, *men heeft hem zyn paard ontnomen, of men heeft hem van zyn stel geholpen, ontsteld*; se démonter, (v. r.) *uit zyn stel raaken, veranderen.*

Démontrer, (v. a.) *Betoogen bewyzen, aantoonen.*

Dé-

Démordre, (v. n.) *Loslaaten, vaaren laaten*; il ne démord pas, *hy laat niet los.*

Démouvoir, (v. a.) *Iemand beweegen van ietwes af te zien*; se démouvoir, (v. r.) *van iets afslaan*; (*in rechten*).

Dému, ue (adj.) *Afgeslaan* (*in recht.*).

Demunir, (v. a.) *Afbreeken, sloopen*; *van sterkte, van wapenen berooven.*

Démurer, (v. a.) *Ontmuuren, een' muur afbreeken, wegneemen.*

Dénatter, (v. a.) Dénatter une chaise, *een stoel ontmatten.*

Dénaturaliser, (v. a.) *Iemand zyn burger-recht ontneemen.*

Dénaturé, ée (adj.) *Onnatuurlyk*; *wreed, onmenschelyk.*

Dénaturer, (v. a.) *Iets van natuur veranderen*; dénaturer son bien, *zyn goed verkoopen.*

Denché, ou endenché, (adj.) *Getand* (*in Wapenk.*)

Dendrite, (m) *Zekere witte steen, waar op indrukzelen van boomen of planten staan.*

Dénégation, (f) *Loochening, ontkenning* (*in rechten*).

Déneral, (m) *Monster van munt-* Specie.

Déni, (m) *Weigering, ontkenning*; déni d'une dette, *loochening eener schuld*, (*in rechten*).

Déniaisé, ée (adj.) *Loos, listig, behendig*; c'est un dénaiisé, *dat is een doortrapte knaap.*

Déniaisement, (m) *Betrekking, poets aan eenen eenvoudigen.*

Déniaiser, (v. a.) *Opligten, betrekken*; *looslyk bedriegen*; *loos, doorslépen maaken*, se déniaiser, *doorslépen worden.*

Dénicher, (v. a. & n.) *Uit de nest ligten, verjaagen, verdryven*; *vernestelen*; *uit het nest vliegen*; il est déniché ce matin, *hy is deze morgen voortgegaan.*

Dénicheur, (m) *Een die jonge vogels uit de nest haald*; dénicheur de fauvettes; *een doorsleeven quant, die door liefde tot de kunne zyn fortuin maakt.*

Dénier, (v. a) *Weigeren*; *loochenen*, dénier une faveur, *eene gunst weigeren*; dénier un crime, *eene misdaad ontkennen.*

Denier, (m) *Een Penning* (*gedeelte van een stuiv.*); *alle groote en kleine munt*; *voet op welke men een' handel dryft*, ce marchand a six deniers dans cet armement, *die Koopman, heeft een zesde gedeelte in dit Schip*; deniers oisifs, *geld dat ledig legd*, deniers clairs & liquides, *gereed geld*; faire des deniers bons, *voor een somme gelds borge blyven*; denier à Dieu, *een Goodspenning*; *Huur-penning*; denier de boite, *stuk geld, dat van ieder slag gebouden word* (*by munt.*); deniers, (m. pl.) faire une levée de deniers, *geld ligten.*

Dénigrement, (m) *Kwaadspreeking, schelding* (f).

Dénigrer, (v. a.) *Zwart maaken, schenden, lasteren, eerrooven.*

Dénombrement, (m) *Optelling*; *opgave* (f).

Dénominateur, (m) *Noemer* (*in Cyfferkonst*).

Dénominatif, ive (adj.) *'t Geen de regte naam van iets uitdrukt.*

Dénomination, (f) *Benoeming.*

Dénommé, ée (adj.) *Genoemd.*

Dénommer, (v. a.) *Benoemen, noemen* (*in rechten*).

Dénoncer, (v. a.) *Aankondigen*; *aanklaagen*; dénoncer la guerre, *den oorlog aanzeggen*; dénoncer ses complices, *zyne medemakkers beklappen.*

Dénonciateur, (m) *Aankondiger*; *aanklaager, verklikker.*

Dénonciation, (f) *Aanklaaging*; *afkondiging des Kerken-bans*; dénonciation de la guerre, *aankondiging van den oorlog.*

Dénotation, (f) *Aanwyzing* (f), *kenmerk* (n).

Dénoter, (v. a.) *Beteekenen, aanduiden, te kennen geven.*

Dénouement, (m) *Ontknooping, verklaaring, oplossing* (f).

Dénouer, (v. a.) *Ontknoopen, iets uit de knoop doen*; *ontvouwen, eene zwaarigheid oplossen.*

Denrée, (f) *Eetbaare waar*; *Koopmanschap.*

Dense, (adj.) *Dik, in een gedrongen*, (*in natuurk.*)

Densité, (f) *Dikte, gedrongenheid.*

Dent,

Dent, (f) *Een tand; tand van een zaag, vyl, ryf, kam, molenrad, egge of sleutel; schaarde in een mes, enz.* dechirer à belles dents, *verscheuren;* donner un coup de dent, *een beet, houw, graauw geeven;* parler des grosses dents, *iemand trots bejégenen,* avoir un dent de lait contre quelcun, *een wrok op iemand hebben;* mettre un cheval sur les dents, *een paerd den bek afryden;* elle a mis son galand sur les dents, *zy heeft haaren minnaar uitgeput;* dent de lait, œillere, *melk, of oog tand,* dents canines, machelieres, ou grosses dents, *honds-tanden, kiezen;* il n'en tâtera que d'une dent, *hy zal 'er niet een beet van hebben;* vouloir prendre la lune avec les dents, *onmogelyke zaaken onderwinden, of, ter uitvoer willen brengen;* il est savant jusqu'aux dents, *zyn verstand zit hem wat laag;* montrer les dents, *zyn tanden laaten zien;* avoir les dents longues, *hongerig zyn;* rire du bout des dents, *gemaakt, gedwongen lagchen;* malgré ses dents, *in spyt van hem;* donner un coup de dent à quelcun, *iemand een steek geeven;* parler entre ses dents, *mompelen.*

Dentale, (adj.) *Het geen met behulp der tanden uitgesprooken word.*

Denté, ée (adj.) *Getand;* une roue dentée, *een getand rad.*

Dentée, (f) *Kwetzing, houw met de tanden.*

Dentelé, ée (adj.) *Getand.*

Denteler, (v. a.) Denteler une scie, *een zaag tanden.*

Dentelle, (f) *Kant, spelde werk.*

Dentelure, (f) *Getand werk* (n).

Denticule, (f) *Sny-werk met tanden, (in Bouwk.).*

Dentier, (m) *Eene rei tanden* (m), *het gebit* (n).

Dentifrice, (m) *Tand-poeyer* (f).

Dentiste, (m) *Een Tand-meester.*

Denture, (f) *Tanding.*

Dénuement, (m) *Ontblooting* (f), *(zelden gebr.).*

Dénuer, (v. a.) *Ontblooten, berooven.*

Dépaïser. (*Zie* Depayser)

Dépaqueter, (v. a.) *Ontpakken.*

De par (prep.) le Roi, *van wegens den Koning.*

Dépareiller (v. a.) des gants &c. *handschoenen enz. ontpaaren.*

Déparer (v. a.) un autel, *een altaar ontcieren.*

Déparier, (v. a.) *Ontpaaren, (word van dieren gezegd).*

Déparler, (v. n.) *Ophouden van spreeken;* il ne deparle point, *zyn mond blindde niet.*

Départ, (m) *Vertrek* (n), *reize* (f); être sur son départ, *op zyn vertrek zyn;* eau de départ, *lepel-water, tot oplossing van goud of zilver.*

Départager, (v. a.) *De gelykheid der stemmen verdeelen.*

Département, (m) *Toegeschikt gedeelte of* quartier *ter bestiering of* administratie, *item verdeeling van een huis; belasting enz.*

Départie, (f) *Afreize, (oud w.)*

Départir, (v. a.) *Uitdeelen, verdeelen; het goud van het zilver scheiden;* départir des graces, *gunst bewyzen;* se départir, (v. r.) de son droit, de son devoir, *van zyn recht afstaan, van zyn pligt afwyken.*

Dépasser, (v. a.) *Weder uithaalen, intrekken;* depassez ce ruban, *haal dat lint weder uit;* depasser un vaisseau, *een schip voorby zeilen, (zee w.).*

Dépaver, (v. a.) *Een straat of vloer opbreeken.*

Dépayser, (v. a.) *Iemand verplaatsen, uitlandig maaken; doorsleepen maaken; bedriegen;* c'est à la cour qu'on se depayse, *aan het hof leerd men modens.*

Dépécement, (m) *Aan stukken hakking* (f).

Dépécer, (v. a.) *In stukken houwen, slaan, snyden;* dépécer un vieux bâtiment, *een oud schip sloopen.*

Dépêche, (f) *Staats-brief* (m).

Dépêcher, (v. a.) *Afvaardigen, iets schielyk doen; om hals brengen, van kant helpen;* se dépêcher, (v. r.) *zich haasten, spoeden.*

Dépeindre, (v. a.) *Afschilderen, afmaalen, beschryven.*

Dépeint, einte (adj.) *Afgeschilderd enz.*

Dépendamment, (adv.) *Afhangelyker wyze.*

De-

Dépendance, (f) *Afhangelykheid; aanhang, aankleeven*; être dans la dépendance, *van iemand afhangen*; chose avec toutes ses dépendances, *eene zaak met al haar aankleeven.*

Dépendant, ante (adj.) *Afhangende, afhangelyk*; aller en dépendant, *op de lywaarste man passen*; venir en dépendant, *naar de lywaarste man zakken (zee w.)*; fief dépendant, *leen-goed dat verhefd word.*

Dépendre, (v. a.) *Afneemen, afhangen, dat opgehangen geweest is.*

Dépendre, (v. n.) *Afhangelyk zyn, afhangen*; la fortune des gens dépend souvent de leur merite, *het geluk der menschen hangd dikwerf van hunne verdiensten af.*

Dépens, (m. pl.) *Onkosten, kosten, schade* (f), *nadeel* (n); vivre aux depens d'autrui, *op een anders beurs teeren*; être condamné aux depens, *in de kosten verwezen zyn (in Rechten).*

Dépense, (f) *Uitgaaf, onkosten; spin, eetens-kas in een huis*; faire une grosse dépense, *groote onkosten doen*; dépenses sourdes, *heimelyke uitgaven.*

Dépenser, (v. a.) *Uitgeeven; verteeren; verkwisten.*

Dépensier, iere (adj. & subst.) *Verkwistend; verkwister, doorbrenger; spys-meester.*

Déperdition, (f) *Ondergang* (m), *het vergaan* (n).

Dépérir, (v. n.) *Verminderen; vergaan*; l'armée dépérit, *het léger versmelt.*

Dépérissement, (m) *Ondergang* (m), *verval* (n).

Dépêtrer, (v. a.) *Ontwikkelen*; dépêtrer un cheval, *een paerd uit het slyk trekken*; se dépêtrer (v. r.) de quelcun, *zich van iemand los maaken.*

Dépeuplé, ée (adj.) *Volkeloos.*

Dépeuplement, (m) *Ontvolking* (f).

Dépeupler, (v. a.) *Ontvolken, van volk ontblooten*; dépeupler un étang, une forêt, *een vyver van visch, een bosch van boomen of wildbraad ontblooten.*

Dépilation, (f) *Uitvalling van het hair.*

Dépilatoire, (m) *Zalve om het hair uit te doen vallen* (f).

Dépiler, (v. a.) *Het hair uittrekken of doen uitvallen.*

Dépiquer, (v. a.) *Verzetten, verzagten, vertroosten*; cela me dépique de toutes mes pertes, *dat verzoet al myn schade, (zelden gebr.).*

Dépister, (v. a.) *Van 't spoor brengen, (Jagers w.).*

Dépit, (m) *Spyt, kwelling* (f), *verdriet* (n); en dépit, *in weerwil.*

Se Dépiter, (v. r.) *Zich kwellen, vergrammen, toornig maaken*, se dépiter contre son ventre, *eene voordeelige zaak laaten vaaren, (spr. w.).*

Dépiteux, euse (adj.) *Toornig, moeijelyk, gémelyk (van kinderen gez.)*

Déplacement, (m) *Verplaatzing* (f).

Déplacer, (v. a.) *Verplaatzen*; se déplacer, *van zyn plaats afgaan.*

Déplaire, (v. n.) *Mishaagen*; ne vous en déplaise, *met uw verlof*; se déplaire, (v. r.) *een mishaagen krygen; moeijelyk worden.*

Déplaisant, ante (adj.) *Mishaaglyk, onaangenaam; verdrietig.*

Déplaisir, (m) *Ongenoegen, ongeneugte, misnoegen* (n).

Déplanter, (v. a.) *Een plant verzetten.*

Déplantoir, (m) *Tuinmans boor, voor planten* (f).

Déplier, (v. a.) *Ontvouwen, open doen, open leggen.*

Déplisser, (v. a.) déplisser une jupe, *een' vrouwen rok ontplooijen.*

Déplorable, (adj.) *Beklaaglyk, jammerlyk.*

Déplorablement, (adv.) *Beklaaglyk.*

Déplorer, (v. a.) *Beklaagen, beschreyen, beweenen.*

Déployer, (v. a.) *Ontvouwen; vertoonen*; déployer sa puissance en quelque chose, *zyn magt ergens in doen blyken*; déployer les voiles, *de zeilen los maaken (zee w.)*; rire à gorge déployée, *luidkeels lagchen.*

Déplumer, (v. a.) *De veêren uittrekken.* (*Zie* Plumer).

De plus, (adv.) *Daarenboven.*

De-

Dépolir (v. a.) de l'acier, *de glans van het ſtaal afdoen.*

Déponent, (adj.) Verbe déponent, *een* verbum deponens, (*in Lat. ſpraakk.*).

Déport, (m) payable ſans déport, *betaalbaar zonder uitſtel (in Rechten).*

Déportements, (m.) *Gedrag* (n), *levenswyze* (f).

Se Déporter (v. r.) d'une affaire, *zich eener zaak onttrekken.*

Dépoſant, ante (adj. & ſubſt.) *Getuigende; afzettende; een getuigen, eene getuige;* dépoſant, dépoſante, (*in Rechten*).

Dépoſer, (v. a.) *Getuigen; van zyn ampt afzetten;* dépoſer de l'argent au grêffe, *geld in de griffie leggen;* il a dépoſé contre elle, *hy heeft tegen haar getuigd.*

Dépoſitaire, (m) *Een in wiens handen iets, om te bewaaren, geſteld is, een bewaarder.*

Dépoſiteur, (m) *De geever daar van.*

Dépoſition, (f) *Afzetting van een ampt* (f); *getuigenis* (n); on a jugé ſuivant la dépoſition des témoins, *men heeft volgens het getuigenis der getuigen geoordeeld.*

Dépoſſéder, (v. a.) *Iemand uit zyn bezit ſtooten.*

Dépoſſeſſion, (f) *Ontzetting, ſtooting uit het bezit.*

Dépoſter (v. a.) l'ennemi, *den vyand uit zyn poſt dryven.*

Dépôt, (m) *Vertrouwd goed, pand* (n); *verzameling van kwaade vogten in het ligchaam* (f); *grond-ſop, zetſel in een pis-glas* (n).

Dépoter, (v. a.) *Eene plant uit een pot neemen.*

Dépouille, (f) *'t Vel eener ſlang; afgelegde kleêren; inzameling van den oogſt; buit, roof die men op den vyand haald.*

Dépouillé, ée (adj.) Roi depouillé, *een onttroonde Koning;* jouer au Roi depouillé (*zeker ſpel*); (*figuurl.*) *t'zamenſpanning van veelen om iemand ten gronde te doen gaan.*

Depouillement, (m) *Berooving, ontdoening* (f).

Dépouiller, (v. a.) *Uitſchudden, ontkleeden, afſtroopen, ontblooten, berooven;* dépouiller une terre, *de vrugten van eenen akker inoogſten;* on l'a dépouillé de tous ſes biens, *men heeft hem van al zyn goederen beroofd;* dépouiller ſon humeur farouche, *zyn ſtuurſchen inborſt afleggen;* dépouiller le vieil homme, *den ouden menſch afleggen;* ſe dépouiller, (v. r.) *zich ontkleeden, zich uitſchudden;* il ne faut pas ſe dépouiller avant que de ſe coucher, *men moet zich niet ontblooten voor dat men te bedde gaat,* (*ſpr. w.*).

Dépourvoir, (v. a.) *Berooven van 't geene noodig is.*

Dépourvu, ue (adj.) *Beroofd, ontbloot;* depourvu de ſens, *zinneloos.*

Au dépourvû, (adv.) *Onvoorziens, onverhoeds.*

Dépravation, (f) *Verdorvendheid, ondeugd, ongeregeldheid;* dépravation d'appetit, *vreemde eet-luſt.*

Dépravé, ée (adj.) *Bedorven; ongeregeld, boos;* goût dépravé, *een verkeerde ſmaak;* mœurs dépravées, *bedorven zéden.*

Dépraver, (v. a.) *Bederven, ondeugend maaken (van ſmaak en zéden gezegd).*

Déprécation, (f) *Afbidding, afſmeeking.*

Déprédation, (f) *Verwoeſting, plundering; beſteeling, ontwending van iets dat eenen anderen toebehoord.*

Dépréder, (v. a.) Marchandiſes déprédées, *geroofde goederen, (word verſtaan van iets dat geſtrand is).*

Déprendre, (v. a.) *Ontbinden, los maaken;* déprendre deux chiens qui ſe battent, *twee vegtende honden ſcheiden,* déprendre (v. n.) *los gaan;* ſe déprendre, (v. r.) *zig ergens van ontdoen.*

Dépréoccupé, ée (adj.) *Onbevooroordeeld, vry.*

De près, (adv.) Voir une choſe de près, *eene zaak van naby beſchouwen.*

Dépreſſer, (v. a.) Dépreſſez ces livres là, *haald die boeken uit de pers.*

Dépreſſion, (f) *Vernédering; neêrdrukking van een ligchaam door een ander*

ander dat zwaarder is (in Natuurk.); geringe staat.

Dépri, (m) *Het aangeeven der uitgaande waaren; het aangeeven eener erffenis aan een' Leenheer.*

Déprier, (v. a.) *Opzeggen*; après m'avoir prier à dîner, il m'a envoyé déprier, *na dat hy my ten middag-maal genoodigd bad, heeft hy my weder opgezegd.*

Déprier, (v. a.) *Waaren ter uitvoer aangeeven; den Leenheer het geërfde goed aangeeven, om 'er het leen van te voldoen.*

Déprimer, (v. a.) *Onderdrukken, verootmoedigen (beter* rabaisser).

Dépriser, (v. a.) *Veragten, laaken.*

Se Dépromettre (v. r.) d'une affaire, *aan een' zaak wanhoopen.*

Dépuceler, (v. a.) *Den maagdom beneemen.*

Dépucellement, (m) *Ontmaagding (f).*

Depuis, (adv. & prep.) *Van, zedert*; depuis peu, *onlangs*; depuis quand, *zedert wanneer*; cela s'est passé depuis, *dat is zedert, daarna omgegaan*; depuis-que, *zedert dat.*

Dépuration, (m) *Reiniging (in Chym.).*

Dépuratoire, (adj.) *Reinigend (in Chym).*

Dépurer, (v. a.) *Reinigen (in Chym.)*

Députation, (f) *Afzending, bezending.*

Député, (m) *Gezondene, afgezant.*

Députer, (v. a.) *Afzenden, afvaardigen.*

Dequoi, (pron.) *Waar van*; dequoi parlez vous? *waar van spreekt gy?* dequoi s'agit il? *wat is 'er te doen, wat is het onderwerp?* n'avoir pas dequoi payer, *niets hebben om te betaalen*; vous n'avez pas dequoi douter, *gy hebt geen reden om te twyffelen*; avoir dequoi, *ryk zyn*; il n'y a pas dequoi, *het is geen dankens waerd*; voilà bien dequoi vous mettre en peine, *dat is waarlyk de moeite waard om u te ontrusten.*

Déracinement, (m) *Uitroeijing (f).*

Déraciner, (v. a.) *Ontwortelen; uitroeijen.*

Dérader, (v. n.) *Uit de reê dryven (Zee w.)*

Déraison, (f) *Onbillykheid, (weinig geb.)*

Déraisonnable, (adj.) *Onbetaamelyk, onredelyk.*

Déraisonnablement, (adv.) *Onbillyk.*

Déraisonnément, (m) *Malle redeneering.*

Déraisonnement, (adv.) *Gekkelyk.*

Déraisonner, (v. n.) *Mal redeneeren.*

Dérangement, (m) *Wanschikking, wanorde (f).*

Déranger, (v. a.) *In wanorde brengen, verplaatzen; van 't stuk afbrengen, verwarren*; son premier argument dérangea tout à fait son adversaire, *zyn eerste bewysreden, bragt zynen tegendinger geheel en al van zyn stuk.*

Déraper, (v. n.) *Uit de grond springen, los raaken (Zee w.)*

Dératé, ée (adj.) *Loos, listig*; un dératé, *een slimme vos.*

Dérater, (v. a.) *De milt uitsnyden.*

Dérayure, (f) *De laatste voore die men maakt als men 't land ploegd.*

Derechef, (adv.) *Wederom, nogmaals, op nieuw (oud w.)*

Déréglé, ée (adj.) *Ongerégeld, ongeschikt*; ambition déréglée, *onmaatige staats-zugt*; vie déréglée, *een ongebonden leven.*

Déréglement, (m) *Ongeregeldheid, ongeschiktheid, ongebondenheid (f)*; déreglement de mœurs, *bederving der zeden.*

Déréglément, (adv.) *Ongeregeld, ongebonden.*

Dérégler, (v. a.) *In wanorde brengen.*

Se Dérégler, (v. r.) *Uitspatten, verwilderen.*

Dérider, (v. a.) *Ontrimpelen, glad maaken*; (*fig.*) se dérider (v. r.) *vervrolyken.*

Dérision, (f) *Bespotting, schimp, uitlagching.*

Dérivatif, ive (adj.) *Afkomende, oorsprongelyk (in spraakk.)*

Dérivation, (f) *Afkomst, oorsprong (m) (in spraakk.)*; *afdryving, (zee w.)*

Dérive, (f) Aller à la dérive, *vervallen, wegdryven (zee w.)*

Déri-

Dérivé, ée (adj.) *Afgekomen, afgestamd; afgedreeven, vervallen.*

Dériver, (v. n. & a.) *Afkoomen; van zyn koers afdryven*; môt qui dérive du grec, *woord van 't griekfch afkomftig*; dériver les eaux, les mots, *de wateren, de woorden afleiden*; dériver un clou, *een geklonken fpyker los maaken.*

Dernier, iere (adj.) *De laatfte*; le dernier jour, *de laafte dag*; le dernier des hommes, *de ergfte der menfchen*, une action de la derniere cruauté, *een' daad van d'uiterfte wreedheid*, je fuis dans le dernier chagrin, *ik ben ten uiterften bedroefd*; avoir la derniere obligation, *de grootfte verpligting hebben*; en dernier lieu, *ten laatften.*

Derniérement, (adv.) *Nu laatftelyk, onlangs, kortelings.*

Dérobé, ée (adj.) *Geftoolen*; efcalier derobé, *een' heimelyke trap*; des heures dérobées, *ledige uuren, tusfchen tyds*; à la derobée, (adv.) *fteelswyfe, in 't heimelyk.*

Dérober, (v. a.) *Steelen, ontwenden; verbergen*; votre maifon dérobe la vuë à la notre, *uw huis beneemd ons licht*; dérober des fèves, *boonen fchillen*; fe dérober (v. r.), *zig ftil weg pakken*; fe dérober à la vuë, *uit het oog verdwynen.*

Dérogation, (f) *Vernietiging eener vorige* Acte.

Dérogatoire, (adj.) *'t Geen iets vernietigd (in Rechten).*

Dérogeance, (f) *Benadeeling, vermindering des adeldoms.*

Dérogeant, ante (adj.) *Benadeelend; opheffend.*

Déroger, (v. n.) à une loi, *eene wet verzwakken*; le trafic déroge à la nobleffe en France, *de koophandel vernietigd den adeldom in Vrankryk*; fans déroger à votre droit, *zonder uw regt te beneemen, te benadeelen*; cela déroge à votre caractère, *dat benadeeld uw* caracter.

Déroider, (v. a.) *De ftyfte beneemen, flap maaken.*

Dérougir, (v. n. & a.) *De fchaamte laaten vaaren; de roodheid beneemen.*

Dérouiller, (v. a.) *Den roeft ergens afdoen*; (*figuurl.*) *befchaaven.*

Déroulement, (m) *Ontrolling* (f).

Dérouler, (v. a.) *Ontrollen.*

Déroute, (f) *Nederlaag*; mettre en déroute, *op de vlugt dryven*; mettre quelcun en déroute, *iemand in een twift reden doen verftommen.*

Dérouter (v. a.) quelcun, *iemand van den weg; van zyn oogmerk afhelpen*; fe dérouter, *verdwaalen.*

Dérriere, (prep. & adv.) *Achter*; par derriere, *van achteren*; porte de derriere, *achter deur*; le derriere, (f. m.) *het achterfte van iets.*

Dervis, (m) *Turkfche Monnik, Priefter.*

Des, (Art. plur) des hommes, *Menfchen, of van de Menfchen.*

Dès, (prep.) Dès le berceau, *van de wieg af*; dès aujourd'hui, *van heden af*; dès que je vous vis, *van het oogenblik dat ik u zag.*

Défabufement, (m) *Onderrigting* (f).

Défabufer, (v. a.) *Onderrigten, van den dwaalweg, of uit den droom helpen, van eene andere en betere meening doen worden*; fe défabufer, *betere begrippen vormen, zyne dwaling ontdekken.*

Défaccorder, (v. a.) *Ontftellen (van fpeeltuigen).*

Défaccoupler, (v. a.) *Ontkoppelen, ontfpannen.*

Défaccoutumance, (f) *Afwenning, ontwenning (weinig geb.)*

Défaccoutumer, (v. a.) *Ontwennen*; fe défaccoutumer, (v. r.) *zig ontwennen.*

Défachalander, (v. a.) (*Zie* Déchalander.)

Défaffleurer, (v. a.) *Scheef, niet water-pas bouwen, of meeten.*

Défaffourcher, (v. a.) *Het vertuianker ligten.*

Défagencer, (v. a.) *Ontfchikken.*

Défagréable, (adj.) *Onaangenaam onbevallig.*

Défagréablement, (adv.) *Onbehaaglyk, onaangenaamlyk.*

Défagréer, (v. n.) *Mishaagen.*

Défagréer (v. a.) un Vaiffeau, *een Schip onttakelen.*

Défa-

Désagrément, (m) *Onbevalligheid* (f).
Désaigri, ie (adj.) *Ontzuurd.*
Désairer, (v. a.) *Een roof vogel uit zyn nest haalen of jaagen.*
Désajuster, (v. a.) *Ontschikken*; *verwarren*; *van zyn gang helpen.*
Désaltérer, (v. a.) *Den dorst lesschen.*
Désancher, (v. a.) *Het mondstuk van een blaas*-instrument *afneemen.*
Désancrer, (v. a.) *Het anker ligten.*
Désappareiller, (v. a.) *Ontpaaren.*
Désappliquer, (v. a.) *Aftrekken*, (*van enige bézigheid*).
Désappointer, (v. a.) *De bezolding ontneemen.*
Désapprendre, (v. a.) *Verleeren*, *ontleeren*, *vergeeten.*
Désapprobateur, (m) *Afkeurder.*
Désappropriation, (f) *Overgaave des eigendoms.*
Se Désapproprier, (v. r.) *Zig van eigene goederen ontdoen.*
Désapprouver, (v. a.) *Afkeuren*, *wraaken.*
Désarborer, (v. a.) *Een mast of vlag stryken*, *neérlaaten.*
Désarçonner, (v. a.) *Uit de zadel ligten*; désarçonner quelcun, *iemand buiten* postuur *brengen*, *verlégen maaken.*
Désargenter, (v. a.) *Ontzilveren.*
Désarmé, ée (adj.) *Ontwapend.*
Désarmement, (m) *Onttakeling*, *ontwapening*; *afdanking* (f).
Désarmer, (v. a.) *Ontwapenen*; *onttakelen* (*van Krygsl. en Scheepen gezegd*), *iemands gramschap verzagten.* (*figuurl.*)
Désarranger, (v. a.) *Van zyn plaats zetten*, *verplaatzen* (*Zie* déranger).
Désarroi, (m) Etre dans un triste désarroi, *in een arme en elendige toestand zyn.*
Désassembler, (v. a.) *Scheiden*, *uitmalkander doen.*
Désassocier, (v. a.) *Gezelschappen*, *compagnieschappen scheiden.*
Désassortir, (v. a.) *Iets*, *dat by malkander past*, *scheiden.*
Désassurer, (v. a.) *Iemand onzéker maaken*, *omtrent iets dat hy te vooren geloofde.*

Désastre, (m) *Rampspoed* (m), *onheil*, *ongeluk* (n).
Désastreux, euse (adj.) *Ongelukkig* (*by Dicht.*)
Désatrister, (v. a.) *Troosten*, *verblyden.*
Désavantage, (m) *Verlies* (n) *schade* (f); cela est à son désavantage, *dat strekt tot zyn nadeel*; ils furent vaincûs par le désavantage du lieu, *zy wierden door de nadeeligheid der plaats overwonnen.*
Désavantager, (v. a.) *Benadeelen.*
Désavantageusement, (adv.) *Nadeeliglyk.*
Désavantageux, euse (adj.) *Schadelyk*, *nadeelig.*
Désaveu, (m) *Ontkenning*; *loogchening*, contrarie-*meening* (f).
Désaveugler, (v. a.) *Ziende maaken*, *de oogen openen*; *onderrigten.*
Désavouer, (v. a.) *Ontkennen*; *afstemmen*, *afkeuren*; désavouer un crime, *eene misdaad ontkennen*; désavouer quelcun pour son fils, *iemand voor zyn zoon niet erkennen.*
Déscellor, (v. a.) *Het zégel afneemen.*
Descendance, (f) *Afkomst*, *stam* (m), *geslacht* (n).
Descendant, ante (adj.) *Afdaalende*, *afkomstig*, *spruitende*; aller en descendant la montagne, *van den berg nederwaarts gaan.*
Descendants, (m. pl.) *Nakomelingen*, *na-neeven*, *het nageslacht.*
Descendre, (v. n. & a.) *Afgaan*, *afklimmen*, *neérdaalen*, *neérlaten*, *afloopen*; *afkomstig zyn*; *afstammen*; descendre à terre, *voet aan land zetten*; descendre de cheval, *van 't paerd stygen*; descendre dans le détail, *zich in byzonderheden van een zaak inlaaten*; descendre la rivière, *de rivier afvaaren*, *afkomen*; descendre les degrés, *de trappen afgaan*; descendre un instrument de musique à cordes, *een snaar-speeltuig laager stellen*; descendre du vin dans la cave, *wyn in de kelder aflaaten*; descendre un tableau, *een schildery afneemen*; il croît être descendu de, *hy meent afkomstig te zyn van*; ses cheveux lui descen-

dent jusqu'à la ceinture, *zyn hair hangd hem tot de middelen toe*; la marée descend, *de vloed gaat af, het ebt*; descendre la garde, *van de wagt aftrekken.*

Descendu, ue (adj.) *Afgeklommen, neêrgelaten, enz.*

Descension, (f) *Het ondergaan eener sterre* (n).

Descente, (f) *Afkomst, afgang, nedergang, afklimming; neêrlating met een katrol; landing; vyandelyke inval; hangende goot; een breuk (in Heelk.); zakking van 't voedzel in de maag*; faire une descente, *eene landing, inval doen*; à la descente, *in 't afkomen.*

Déscription (f) d'un païs, *Beschryving van een land.*

Désemballage, (m) *Ontpakking* (f).

Désamballer, (v. a.) *Ontpakken.*

Désembarquement, (m) *Ontscheeping* (f).

Désembarquer, (v. a.) *Ontscheepen, lossen.*

Désembourber, (v. a.) *Uit de modder trekken, haalen; visch verwateren.*

Désemparer, (v. n.) *Verlaaten*; désemparer un lieu, *een plaats ruimen*; désemparer un vaisseau, *een schip reddeloos schieten, (zee w.)*

Désempenné, ée (adj.) *Vêderloos.*

Désempeser, (v. a.) *Het styfzel uit het linnen doen.*

Désemplir, (v. a.) *Lédigen.*

Désemprisonner, (v. a.) *Uit de gevangenis verlossen, ontslaan.*

Désenchantement, (m) *Onttôvering* (f).

Désenchanter, (v. a.) *Onttóveren.*

Désenclouer, (v. a.) *De te diep geslagene hoef-nagels uittrekken.*

Désendormir, (v. a.) *Wakker maaken.*

Désenfler, (v. n. & a.) *Slinken, dunner worden of maaken.*

Désenflure, (f) *Slinking.*

Désengager (v. a.) ou retirer, *Lossen (een pand).*

Désenger, (v. a.) *Van ongedierte zuiveren.*

Désengréner, (v. a.) *Haver onthouden.*

Désenivrer, (v. a.) *Ontnuchteren*; se désenivrer, (v. r.) *nuchteren worden.*

Désenlacement, (m) *Ontvlegting* (f).

Désenlacer, (v. a.) *Ontvlegting*; se désenlacer, (v. r.) *zich uit de strik redden.*

Désennuyer, (v. a.) *d'Onlust verdryven*, la lecture désennuye, *het leezen verdryft d'onlust*; se désennuyer, (v. r.) *Zich verlustigen.*

Désenrayer, (v. a.) *De spaak uit een wiel trekken.*

Désenrhumer, (v. a.) *De verkoudheid verdryven.*

Désenrôler, (v. a.) *Afdanken, van de rol uitschrappen.*

Désenrouer, (v. a.) *Heesheid, schorheid verdryven.*

Désensabler, (v. a.) *Uit het zand redden, vlot krygen.*

Désenseigner (v. a.) quelque chose à quelcun, *iemand iets verleeren, afleeren.*

Désensevelir, (v. a.) *Opgraaven.*

Désensorceler, (v. a.) *Onttoveren.*

Désenorcellement, (m) *Onttovering*, (f).

Désentêter, (v. a.) *Uit het hoofd praaten.*

Désentortiller, (v. a.) *Losdraaijen, ontwinden.*

Désentraver, (v. a.) *Ontkluisteren.*

Désenvénimer, (v. a.) *'t Vergift verdryven, daar van zuiveren.*

Déséquiper, (v. a.) *Onttakelen.*

Désert, (n) *Woestyn, wildernis, woesteny* (f).

Désert, te (adj.) *Woest, onbewoond*; païs désert, *woest land*; champ désert, *onbebouwde akker*; appel desert, *verzuimd appel.*

Déserter (v. a.) un païs, *een land verwoesten, tot eene woestyne of wildernis maaken*; déserter un lieu, *een plaats heimelyk verlaaten*; déserter quelcun, *iemand in de vreemde achter laaten*; déserter, (v. n.) *wegloopen, afdrossen van zyn Regiment.*

Déserteur, (m) *Overlooper, wegelooper; verlaater van een gezelschap, band-werk enz.*

Désertion, (f) *Verlaating; wegloopirg; verzuiming (in Rechten).*

A

A la déſeſpérade, (adv.) *Op een dolle wyze.*

Déſeſpéré, ée (adj.) *Wanhoopig*; l'affaire eſt déſeſpérée, *de zaak is hoopeloos*; c'eſt un déſeſpéré, oú un determiné, *het is een dol, onvertzaagd menſch*; en deſeſpérés, *als wanhoopige, dolle menſchen.*

Déſeſpérément, (adv.) *Onvertzaagdelyk.*

Déſeſpérer, (v. a. & n.) *In wanhoop brengen, hoopeloos maaken*; *wanhoopen*; ſe déſeſpérer, (v. r.) *hoopeloos worden.*

Déſeſpoir, (m) *Wanhoop* (f).

Déshabillé, (m) *Een nagt gewaad.*

Déshabillér, (v. a.) *Ontkleeden*; ſe déshabiller, (v. r.) *zich ontkleeden.*

Déshabité, ée (adj.) *Onbewoond.*

Déshabiter, (v. a.) *Onbewoond maaken, (is onbruikl.).*

Déshabituer, (m) *Ontwennen*; ſe deshabituer, (v. r.) *zich ontwennen.*

Déshérence, (f) *Erffenis aan den Leenheer vervallen, uit gebrek van wettige erven.*

Déshériter, (v. a.) *Ontërven.*

Déshonnête, (adj.) *Oneerlyk, ſchandelyk.*

Déshonnêtement, (adv.) *Onëerlyk, onfatzoenlyk.*

Déshonnêteté, (f) *Oneerlykheid, ſchande.*

Déshonneur, (m) *Onëer, ſchande* (f).

Déshonorable, (adj.) *Ontëerende, ſchandelyk.*

Déshonorer, (v. a.) *Ontëeren, ſchenden.*

Déshumaniſer, (v. a.) *Ontmenſchen.*

Déſignatif, (adj.) *Aanduidend.*

Déſignation, (f) *Aanwyzing.*

Déſigner (v. a.) quelcun, *iemand aanwyzen, te kennen geeven, benoemen.*

Déſincorporer, (v. a.) *Van zyn ligchaam afſcheiden.*

Déſinence, (f) *Uitgang, einde van een woord (in ſpraakk.).*

Déſinfatuer, (v. a.) *Van een zotte waan of inbeelding geneezen.*

Déſinfecter, (v. a.) *Van beſmetting zuiveren.*

Déſinfection, (f) *Geneezing daar van.*

Déſintereſſé, ée (adj.) *Onpartydig, zonder eigen belang, vry.*

Déſintéreſſement, (m) *Onbaatzugtigheid.*

Déſintereſſer (v. a.) quelcun, *iemand belangeloos, vry maaken.*

Déſir, (m) *Verlangen* (n), *begeerte* (f).

Déſirable, (adj.) *Wenſchelyk.*

Déſirer, (v. a.) *Begeeren, verlangen, wenſchen.*

Déſireux, euſe (adj.) *Verlangende, begeerig.*

Déſiſtement, (m) *Afſtand.*

Déſiſter, (v. a.) ſe déſiſter, (v. r.) *Afſlaan van iets.*

Dèslà, (adv.) *Van daar af.*

Déſliage, (m) *Scheiding* (f).

Dès lors, (adv.) *Van toen af, van die tyd af.*

Déſobéir, (v. n.) *Ongehoorzaam zyn.*

Déſobéiſſance, (f) *Ongehoorzaamheid.*

Déſobéiſſant, ante (adj.) *Ongehoorzaam.*

Déſobligeamment, (adv.) *Onheuſchelyk.*

Déſobligéant, ante (adj.) *Onbeleefd, onvriendelyk.*

Déſobliger, (v. a.) *Ondienſt doen, ongenoegen geeven.*

Déſoccupation, (f) *Lédigheid, verlédiging.*

Déſoccupé, ée (adj.) *Zonder bézigheid.*

Déſoccuper, (v. n.) ſe déſoccuper, (v. r.) *Zich verlédigen, van bézigheid ontdoen.*

Déſœuvré, ée (adj.) *Lédig, zonder werk.*

Déſolant, ante (adj.) *Verwoeſtend; miſtrooſtend.*

Déſolateur, (m) *Verwoeſter.*

Déſolation, (f) *Verwoeſting, verſtooring; droefheid, bekommering.*

Déſolé, ée (adj.) *Bedroeſt; verwoeſt.*

Déſoler, (v. a.) *Verwoeſten, bederven; bedroeven.*

Déſopilatif, ive (adj.) *Openend, (in Geneesk.).*

Déſopilation, (f) *Opening.*

Déſopiler, (v. a.) *De verſtoppingen wegneemen, (in Geneesk.).*

Déſordonné, ée (adj.) Vie déſ-

ordonnée, *ongerégelde levenswyze.*

Désordonnément, (adv.) *Onmatiglyk.*

Désordre, (f) *Wanorde, verwarring, ongeschiktheid, stordigheid.*

Désorienter, (v. a) *Iemand uit zyn land voeren; een zonne-wyzer verzetten; iemand in verwarring, of van zyn stuk brengen.*

Désormais, (adv.) *Van nu voortaan, in 't toekomende.*

Désorner, (v. a.) *Ontcieren.*

Désosser, (v. a.) *Het been uit het vleesch doen.*

Désourdir, (v. a.) *Ontweeven, los maaken.*

Desponsation, (f) *Trouwbelofte.*

Despotat, (m) *Land of waerdigheid eener onbepaalde of* despotische *Regeering.*

Despote, (m) *Willekeurig Vorst; item titul van den Vorst van Wallachien* (Despodar).

Despoticité, (f) *Willekeurige magt.*

Despotique, (adj.) *Oppermagtig, willekeurig, zelfs heerschend.*

Despotiquement, (adv.) *Oppermagtiglyk.*

Despotisme, (m) *Onbepaalde magt.*

Despumation, (f) *Afschuiming (in een* Apotheek).

Despumer, (v. a.) *Afschuimen.*

Desquamation, (f) *Afneeming der roven van wonden (in Heelk.)*

Dessacrer, (v. a.) *Ontheiligen, ontweiien.*

Dessaigner, (v. a.) *Huiden van 't bloed reinigen.*

Dessaisir, se dessaisir (v. r.) d'un gage, *een pand terug geven, vaaren, glippen laaten.*

Dessaisissement, (m) *Loslaating, overgeving, glipping, van iets dat men vast had (f).*

Dessaisonner, (v. a.) *Buiten tyds ploegen of zaajen.*

Dessaler, (v. a.) *Ontzouten, weeken.*

Dessangler (v. a.) un cheval, *een paerd de buikriem los maken.*

Dessaouler ou dessouler (v. a. & n.) *Nugteren maaken; nugteren worden.*

Desséchement, (m) *Uitdrooging, verdorring, vermagering (f).*

Dessécher, (v. a.) *Uitdroogen; verdorren; vermageren, uitteeren.*

Dessein, (m) *Voorneemen, oogmerk (n), toeleg (f); ontwerp (n), aftekening, afschetzing (f); à* dessein, (adv.) *met opzet, met voordagt, met oogmerk.*

Desseler, (v. a.) *Ontzaadelen.*

Desserre, (f) Il est dur à la desserre, *hy is vast houdend, keurig.*

Desserrer, (v. a.) *(van* serrer) *Ontsluiten, los maaken.*

Dessert, (m) *Het nageregt, het* dessért (n).

Desserte, (f) *Het overschot eener tafel; het verrigten van een kerkbediende* (n).

Desservice, (m) *Ondienst (m), nadeel (n), trek (f).*

Desservir, (v. a.) *Iemand ondienst doen; de tafel opneemen; eene kerk of dienst daar van waarneemen.*

Dessicatif, ive (adj.) *Opdroogende (in Heelk.)*

Dessication, (f) *Opdrooging der vogten.*

Dessiller. (*Zie* déciller).

Dessinateur, (m) *Tékenaar, tékenmeester, schetzer.*

Dessiner, (v. a.) *Tekenen, afschetzen.*

Dessoler, (v. a.) *Den hoef van eens paards voet afdoen; de landsdouw veranderen.*

Dessouder, (v. a.) *Het soldeerzel los maaken.*

Dessouler. (*Zie* dessaouler.)

Dessous, (adv. prep. & subst.) *Onder, het onderste;* tirez cela de dessous la table, *haald dat van onder de tafel weg;* être au dessous de quelcun, *beneden, onder iemand, minder zyn,* par dessous, *onder;* de dessous, *van onderen;* sens dessus dessous, *het onderste boven; over kop over staart, in de war, in den bobbel;* bas de dessous, *onderkoussen;* avoir du dessous, *onderleggen, overmand zyn;* le dessous du pied, *het onderste, de zool van de voet;* vingt ans & au dessous; *20 jaar en daar onder.*

Dessus, (adv. prep. & subst.) *Boven,*

ven, op; cy dessus, *hier boven*; par dessus, *boven, van boven*; *daar en boven*; lever les yeux de dessus elle, *d'oogen van haar afdraaijen*; par dessus tout cela, *boven dit alles*; m'ayant paié, il me donna encore quelque chose par dessus, *my betaald hebbende, gaf hy my nog iets daar en boven*; sauter par dessus le cheval, *over 't paard been springen*; cela tombâ de dessus la table, *dat viel van de tafel af*; au dessus de lui, *boven hem*; au dessus de la nature, *boven de natuur*; il est au dessus du vent, *hy is boven de wind, hy heeft de loef*; il loge au dessus, *hy woond boven op*; brisons là dessus, *laat ons daar afscheiden*; je lui parlai là dessus, *ik sprak hem daar over*; le dessus, *het bovenste*; mettre le dessus, *het opschrift schryven*; avoir le dessus, *de overhand hebben*; le dessus du vent, *de loef (zee w.)*; le dessus, *de boven-stem*, (*in* musiek.); prendre le dessus, de quelcun, *de booger hand van iemand neemen*; le par dessus (m), *de over-maat, toegift.*

Destin, (m) *Beschik, noodlot, iets dat over iemand beslooten en niet te ontgaan is.*

Destination, (f) *Schikking tot iets*; *los-plaats van een Schip.*

Destiné, ée (adj.) *Geschikt, bestemd*; vaisseau destiné pour un certain port, *schip dat naar een zekere haven bevragt is.*

Destinée, (f) *Ongeluk, noodlot* (n).

Destiner (v. a.) *Toeschikken, toeleggen*; on le destine à l'eglise, *men schikt hem tot den kerken-dienst.*

Destituable, (adj.) *Die afgezet kan worden (van ampten gez.)*

Destituer, (v. a.) *Afzetten (van ampten)*; *berooven, ontblooten van goederen enz.*

Destitution, (f) *Ontblooting, berooving, afzetting.*

Destructeur, trice (m. & f.) *Vernielder, verwoester*; *vernielster.*

Destruction, (f) *Verwoesting* (f), *ondergang* (m).

Désunion, (f) *Verdeeling, scheiding*; *tweedragt, verdeeldheid, twist.*

Désunir, (v. a.) *Verdeelen, scheiden*; *tweedragt maaken.*

Détachement, (m) *Afscheiding, afzondering van aardsche dingen* (f); *afgezonden krygshoop.*

Détacher, (v. a.) *Ontbinden, ontbegten, los maaken*; *afscheiden*; *vlakken wegneemen*; détacher un tableau, *eene schildery afneemen*; détacher les flegmes, *de fluimen los maaken*; détacher quelques troupes, *eenige troepen afzenden*; se détacher, (v. r.) *zig los maaken, ontdoen*; *los gaan, openen*; se détacher du monde, *zig van de waereld ontdoen, los maaken*; pièces détachées, *buiten werken in eene vesting*; feuilles détachées, *losse of byzondere bladen.*

Détacheur, (m) *Een die de vlakken uit de kleederen doed.* (*Zie* dégraisseur).

Détail, (m) Vendre en détail, *by het stuk of in 't klein verkoopen*; faire un détail de quelque chose, *iets van stuk tot stuk verhaalen*; un détail facheux, *een' verdrietige wydloopigheid.*

Détailler, (v. a.) *Klein snyden*; *in 't klein, of stuks wyze verkoopen, uitsnyden, uitventen*; *eene zaak in 't klein, omstandig verhaalen.*

Détailleur, eresse (m. & f.) *Kraamer, uitventer*; *uitsnydster.*

Détailliste, (m) *Een liefhebber om iets breedvoerig te verhaalen.*

Détaler, (v. a. & n.) *Opkraamen (als waaren)*; *weggaan.*

Détalinguer, (v. a.) *Het ankertouw los maaken.*

Déteindre, (v. a.) *Ontverwen, de kleur beneemen.*

Dételer, (v. a.) *Uitspannen (als paerden of ossen).*

Détendre (v. a.) un arc, *een' boog ontspannen*; détendre les voiles, *de zeilen afneemen, los maaken.*

Détenir, (v. a.) *Vast houden, gevangen houden, terug houden, verhinderen*; détenu, ue, *in hegtenis*; *in 't ziekbed gebouden.*

Détente, (f) *De trekker van een vuur-roer.*

Détenteur, trice (m. & f.) *Een die*

die een ander zyn goed terug houd.

Détention, (f) *Vastbouding in begtenis, bewaaring, verhindering, terug bouding.*

Déterger, (v. a.) *Afvoeren, reinigen (in Geneesk.)*

Détérioration, (f) *Verderving, verslimmering.*

Détériorer, (v. a.) *Verergeren, bederven (in Rechten).*

Déterminatif, ive (adj.) *Bepaalend, vastslellend.*

Détermination, (f) *Bepaaling, vaststelling.*

Déterminé, ée (adj.) *Besloolen, bepaald; stout, onverschrokken; onvertzaagt, onvermoed;* c'eft un déterminé, *het is een waaghals, een dolkop;* en déterminé, *als een dolle.*

Déterminément, (adv.) *Bepaalder wyze; item onverschrokkener wyze.*

Déterminer, (v. a.) *Besluiten, bepaalen; iemand tot iets beweegen;* cela détermine le mouvement de ce côté là, *dat bepaald, of rigt de beweeging na die kant.*

Déterrer, (v. a.) *Opgraaven; ontdekken, uitvinden.*

Déterreur, (m) *Opgraaver; ontdekker (van iets).*

Déterfif, ive (adj.) *Reinigend, zuiverend (in Geneesk.).*

Déteftable, (adj.) *Verfoeijelyk, gruwelyk, afschuwelyk.*

Déteftablement, (adv.) *Grouwelyk.*

Déteftation, (f) *Afgryzing, afschuuw.*

Détefter, (v. a.) *Verfoeijen, verafschuuwen.*

Détignonner, (v. a.) *Iemand het hair uitrukken, (gem. w.)*

Détirer, (v. a.) *Uit-rekken (als linnen); uit malkander trekken.*

Détifer (v. a.) le feu, *het vuur in rekenen, uitdoen.*

Détonnation, (f) *Kraaking der stoffen in een smeltkroes.*

Détonner, (v. n.) *Kraaken; uit den toon vallen (in Muziek).*

Détordre, (v. a.) *Ontwringen, los draaijen;* fe détordre le pied, *zyn voet verwringen, verwrikken.*

Détorquer, (v. a.) *Verdraaijen, (eene meening).*

Détors, orfe (adj.) (*van* détordre) *Verwrongen.*

Détorfe, (f) *Verwrikking, verrekking, wreeking, wrikking.*

Détortiller, (v. a.) *Ontvlechten, losdraaijen.*

Détouper, (v. a.) *Ontstoppen, openen.*

Détoupillonner, (v. a.) *D'onnutte takken van een oranje-boom afsnoeijen.*

Détour, (m) *Een omweg* (m), *afwending; kromte* (f); chercher des détours, *omwegen, uitvlugten zoeken;* détour de paroles, *wydloopigheid van woorden, omweg.*

Détourbier, (m) *Hindernis, stooring* (f), *binderpaal* (m).

Détournement, (m) *Afwending, afleiding, verhindering* (f).

Détourner, (v. a.) *Afwenden, afleiden;* détourner quelcun de fon chemin, *iemand van zynen weg afbrengen;* détourner fes effets, *zyne goederen verfleeken, verbergen;* détourner quelcun de fon deffein, *iemand van zyn oogmerk afbrengen;* détourner le fens d'un paffage, *den zin van een text verdraaijen;* fe détourner, (v. r.) *ter zyden gaan; zich afwenden.*

Détracter (v. n.) de quelcun, *iemand lasteren, schenden, eer-rooven.*

Détracteur, (m) *Agterklapper, kwaadspreeker, lasteraar.*

Détraction, (f) *Agterklap, eerrooving.*

Détraper, (v. a.) *Los maaken, bevryden (dat in een val gevangen is).*

Détraqué, ée (adj.) Moulin détraqué, *ontstelde moolen.*

Détraquer (v. a.) un horologe, *een uurwerk ontstellen;* détraquer une compagnie, *een gezelschap op den doolweg brengen;* détraquer un cheval, *een paerd zyn goede gang doen vergeeten (in de Ryschool).*

Détrempe, (f) Peindre en détrempe, *met water-verw schilderen.*

Détremper (v. a.) du hareng, *haring weeken;* détremper de la chaux, de l'acier, *kalk beslaan, staal zagt maaken.*

Détresse, (f) *Angst, benaauwdheid, kommer.*

Détriment, (m) *Schade* (f), *verlies, nadeel* (n), (*in Rechten*).

Détroit, (m) *Zee- of land-engte; uitstrekking van 't Rechtsgebied* (f); detroit de Gibralter, *de straat van Gibralter.*

Détromper, (v. a.) *Onderrigten, uit den dut helpen;* se détromper, *zich van dwaaling herstellen.*

Détrôner, (v. a.) *Van den troon stooten of zetten, onttroonen.*

Détronssé, ée (adj.) Faire une visite en robe détroussée, *een plegtig bezoek afleggen,* (*spr. w.*).

Détrousser, (v. a.) *Neêrlaaten, berooven;* détrousser une jupe, *een opgespelde rok neêrlaaten;* on l'a détroussé en chemin, *men heeft hem onderwegen uitgeschud.*

Détrousseur, (m) *Een struik-roover, dief.*

Détruire, (v. a.) *Vernielen, verwoesten, verdelgen.*

Détruit, ite (adj.) *Verdelgd, verwoest.*

Dette, (f) *Schuld;* dettes actives & passives, *schulden die men te vorderen en te betaalen heeft;* contracter une dette, *eene schuld maaken;* être noyé de dettes, *tot de ooren toe in schulden zitten.*

Dévaler, (v. a.) *Neêrdaalen, neêrlaaten;* dévaler un chaudron, *een kêtel laager hangen* (*beter* descendre).

Dévaliser, (v. a.) *Berooven;* on l'a dévalisé, *men heeft hem uitgeschud.*

Devancer, (v. a.) *Vooruit gaan; overtreffen;* devancer l'aurore, *voor den dageraat opstaan;* il le devance en tout, *hy overtreft hem in alles.*

Devancier, iere (m. & f.) *Voorzaat, Voorzaatin* (*in ampten*); les devanciers, *de Voorzaaten, voorouderen* (*beter* prédécesseur).

Devant, (subst. adv. & prep.) Le devant d'un logis, *het voorste gedeelte van een huis;* aller au devant de quelcun, *iemand te gemoet gaan;* aller au devant du mal, *het kwaad stuiten;* aller au devant de l'ennemi, *tegen den vyand aantrekken;* bâtir sur le devant, *dik, gezet worden;* prendre les devants, *de voortogt neemen, vooraf vaaren; de pas afwinnen;* marcher devant, *vooruit gaan;* par devant, *van vooren;* prendre le pas devant, *de voortréd neemen;* comparoître devant le Juge, *voor den Rechter verschynen;* devant la porte, *voor de deur;* demeurer devant (vis-à-vis) l'Eglise, *tégen over de Kerk woonen;* j'irai devant vous, *ik zal voor u gaan;* remettre quelcun son devoir devant les yeux, *iemand zynen pligt voor oogen houden of stellen;* ôtez vous de devant moi, *gaat uit myn oogen.*

Devant, ante (part. *van* devoir) *schuldig zynde.*

Devanteau, devantier, (m) *Een voorschoot, schorte-kleed* (n). (*Zie* Tablier).

Dévastation, (f) *Verwoesting.*

Dévaster, (v. a.) *Verwoesten, omkeeren.*

Développement, (m) *Ontzwagteling, ontwinding; oplossing* (f).

Développer, (v. a.) *Ontwinden, ontzwagtelen; item eenen steen op zyn maat houwen; alle deelen van eenig gebouw op eene tékening vertoonen;* développer un mystère, une difficulté, *een geheim ontdekken, eene zwaarigheid oplossen, ophelderen;* se développer d'une mauvaise affaire, *zich uit eene kwaade zaak redden, wikkelen.*

Devenir, (v. n.) *Worden;* on ne sait ce qu'il est devenu, *men weet niet wat van hem geworden, waar hy gebleeven is;* que deviendra tout cela? *wat zal dat worden?* je ne sai que devenir, *ik weet niet wat ik zal beginnen;* devenir d'évêque meunier ou aumônier, *in een armoedige staat vervallen,* (*spr. w.*)

Deventer, (v. a.) *Te loevert aan brassen,* (*zee w.*)

Devenu, ue (adj.) *Geworden.*

Devergondé, ée (adj.) *Schaamteloos, die eer noch schaamte heeft.*

Déverrouiller, (v. a.) *Ontgrendelen.*

Devers, (prep.) *Tegens, jegens, naar, tot;* avoir des papiers par devers lui, *papieren onder zich hebben,* (*in Rechten*).

Dévêtir (v. a.) quelcun, *iemand uitkleeden; van zyn ampt ontzetten;* se devêtir, (v. r.) *zich ontkleeden; zich ergens van ontdoen,* (*in Rechten*).

Dévêtissement, (m) *Ontkleeding* (f); *afstand, ontdoening van iets.*

Dévêtu, ue (adj.) *Ontkleed, enz.*

Déviation, (f) *Afwyking,* (*in Sterrek.*).

Devidé, ée (adj.) *Opgewonden.*

Devider. (v. a.) *Opwinden, haspelen, tot kluuwen, strengen maaken;* devider une fourberie, *een bedrog ontwinden.*

Devideur, euse (m. & f.) *Haspelaar; haspelaarster.*

Devidoir, (m) *Een haspel.*

Deuil, (m) *Rouw* (m), *droefheid* (f), *rouwgewaad* (n); *lykstaatsie* (f); prendre le deuil, *den rouw aannemen;* porter le deuil, *rouw draagen*; porter le deuil de sa blanchisseuse, *vuil linnen aan hebben* (*spr. w.*); grand, petit deuil, *zwaare, ligte rouw.*

Devin, ine (m. & f.) *Een waarzegger; waarzegster.*

Deviner, (v. a.) *Waarzeggen; gissen, raaden;* deviner les fêtes quand elles sont venues, *dingen, na dat ze gebeurd zyn, voorzeggen.*

Devineresse, (f) *Een waarzegster.*

Devineur, (m) *Een waarzegger.*

Dévirer, (v. n.) *Met een schip overstaag gaan;* le cable dévire de dessus le cabestan, *'t touw loopt tegen op de spil* (*zee w.*)

Devis, (m) *Bestek, ontwerp van een gebouw, bestek of certer van een schip* (n).

Dévisager, (v. a.) *Iemand in het aangezigt krabben, schenden.*

Devise, (f) *Zinspreuk, gedenkspreuk.*

Deviser, (v. n.) *Praaten, kouten, snappen.*

Dévoiement, (m) *Buikloop.*

Dévoilement, (m) *Ontdekking* (f).

Dévoiler, (v. a.) *Ontsluijeren, het dek-kleed afligten;* dévoiler un mystère, *een geheim ontdekken, bloot stellen.*

Devoir, (v. a.) *Schuldig zyn, verpligt zyn;* il doit au tiers & au quart, *hy is alle man schuldig;* je vous dois la vie, *ik ben u 't leven verschuldigd;* vous deviez l'assister, *gy moest hem helpen, bystaan;* la musique moderne n'en doit rien à l'ancienne, *de hedendaagsche muziek wykt geenzints voor de oude.*

Devoir, (m) *Pligt* (m), *schuldigheid* (f); s'acquiter de ses devoirs, *zich van zynen pligt kwyten;* manquer à son devoir, *zyn pligt verzuimen;* derniers devoirs, *laatste eer, lykstaatsie;* ranger quelcun à son devoir, *iemand tot zyn pligt brengen;* se mettre en devoir de faire, *zich in 't postuur stellen om te doen;* rendre ses devoirs à quelcun, *zyn pligt, onderdanigheid aan iemand bewyzen.*

Dévole, (f) Faire la dévole, *niet eenen trek haalen (in 't Kaartspel).*

Dévolu, ue (adj.) *Aanbestorven, te beurt gevallen.*

Dévolut, ou dévolu, (m) Obtenir un bénéfice par devolut, *een geestelyk ampt, door aanbesterving, verkrygen.*

Dévolutaire, (m) *Een die naar zoodanig ampt staat, of het verkrygd.*

Dévolutif, ive (adj.) *Dat aanbevald (in Rechten).*

Dévolution, (f) *Aanbevalling (in Rechten).*

Dévorant, ante (adj.) *Verslindend, verteerend.*

Dévorateur, (m) *Verslinder, opzwelger, opslokker;* dévorateurs de livres, *een die sterk leest.*

Dévoré, ée (adj.) *Verslonden.*

Dévorer, (v. a.) *Verslinden; opslokken, gulzig eeten; zeer naar iets verlangen;* le tems dévore tout, *de tyd verslind alles;* dévorer un livre, *een boek ras, doch zonder aandagt, uitleezen.*

Dévoreur de livres. (*Zie* devorateur).

Dévot, ote (adj. & subst.) *Godvrugtig; een godsdienstige.*

Dévotement, (adj.) *Godvrugtiglyk;* prier Dieu dévotement, *met aandagt God bidden.*

Dévotieusement, (adv.) *Godsdienstiglyk, (oud w.)*

Dévotieux, euse (adj.) *Godvrugtig; aandagtig, (oud w.)*

Dévotion, (f) *Godvrugt, Godsdienstigheid;* faire ses dévotions, *de Godsdienstpligten waarneemen;* il est à ma dévotion, *hy staat tot myn dienst.*

Dévouement, (m) *Toewying, opdragt, opöffering*
Dévouer, (v. a.) *Toewyden, opöfferen*; être dévoué au service de quelcun, *aan iemands dienst geheellyk overgegeeven zyn.*
Dévoyer, (v. a.) *Afdwaalen; den buikloop veroorzaaken*; se dévoyer, (v. r.) *van de weg dwaalen, afdoolen.*
Deutéronome, (m) Deuteronomium, *of tweede wet, (laatste boek Mozes).*
Deux, (adj.) *Twee*; il sont deux, *zy zyn met hun beiden*; deux à deux, *twee aan twee*; deux fois, *twee maal*; un deux, *een twee.*
Deuxieme, (adj.) *De tweede.*
Deuxiémement, (adj.) *Ten tweede.*
Dextérité, (f) *Gaauwheid, behendigheid, vlugheid.*
Dextre, (f) *Word gezegd van de regterhand Gods.*
Dextrement, (adv.) *Kunstiglyk, behendiglyk, (gem. w.)*
Dey, (m) *Dey, bevélhebber te Tunis of Algiers.*
Di, *onafscheidelyk woord-leedje aan sommige fransche woorden.*
Dia, *woord dat de fransche Karlieden bézigen, om hunne paerden links om te wenden*, il n'entend ni dia, ni à hurhaut, *hy verstaat geen reden, (spr. w.)*
Diable, (m) *Duivel, Satan*; c'est un méchant diable, *het is een booze duivel*; le diable est aux vaches, *'t is alles in beweeging*; c'est là le diable, *daar zit de zwaarigheid*; faire le diable à quatre, *verschrikklyk raazen en tieren*; il n'est pas si diable qu'il est noir, *hy is zoo boos niet als hy 'er uitziet (spr. w.).*
Diablement, (adv.) *Duivelsch*; il est diablement fort là-dessus, *hy is daar heel sterk op gezet.*
Diablerie, (f) *Duivelskonst, tovery*; *boosaardigheid* (f); *geraas* (n).
Diablesse, (f) *Duivelin* (f), *boosaardig vrouwmensch* (n).
Diablotin, (m) *Klein duiveltje* (n).
Diabolique, (adj.) *Duivelsch.*
Diaboliquement, (adv.) *Duivelsch.*
Diaconat, (m) *Diakenschap* (n).
Diaconesse, (f) Diaconesse, *(vrouw die in de oude Kerk den armen bezorgde).*
Diaconie, (f) *Bezorging der armen*, Diacony.
Diacre, (m) *Diaken, deeken; armenverzorger.*
Diadême, (m) *Koninglyke kroon* (f) *hoofdcierfel* (n).
Diagnostic, (adj. m.) Symptome diagnostic, *kenteeken der ziekte.*
Diagonal, ale (adj.) Ligne diagonale, *linie die van den eenen hoek, door het middelpunt, na den anderen gaat.*
Diagonalement, (adv.) *Diagonaalsche wyze.*
Dialecte, (m) *Landtaal, uitspraak van een byzonder Landschap* (f) *het* dialect (n).
Dialecticien, (m) *Redenkundige.*
Dialectique, (f) *Redeneer-kunde, bewyskonst.*
Dialectiquement, (adv.) *Volgens de redeneer-kunde.*
Dialogiser, (v. n.) *t'Zamenspraaken maaken.*
Dialogisme, (m) *Iets dat in vragen en antwoorden ingerigt is.*
Dialogiste, (m. & f.) *Schryver daar van.*
Dialogue, (m) *t' Zamenspraak* (f).
Dialoguer, (v. a.) *t'Zamen spreeken.*
Diamant, (m) *Diamantsteen*; diamant brut, *ruuwe diamant.*
Diamantaire, (m) *Diamant-slyper.*
Diamétral, ale (adj.) *Middellynig.*
Diamétralement, (adv.) *Middellynig*; sentiments diamétralement opposés, *gevoelens die regtstreeks tegen malkander loopen.*
Diamétre, (m) *Middellyn* (f).
Diane, (f) *Diana, de Jagt-godinne*; battre la diane, *de reveilje slaan (dat met het aanbreeken van den dag geschied).*
Diantre, (m) *Duivel, drommel, droes*; diantre soit du fou, *de drommel haale den gek.*
Diapalme, (m) *Diapalma, (een trek-pleister).*

Diapasme, (m) *Welriekende poeder* (f).

Diapafon, (m) *Middel toon, halve toon; inſtrument om de orgel-pypen, gaatjes der fluiten af te paſſen.*

Diaphane, (adj.) Corps diaphane, *doorſchynend ligchaam.*

Diaphanéité, (m) *Doorſchynendheid* (f).

Diaphorétique, (adj.) *Zweet-verwekkend.*

Diaphragme, (m) *Middelrift* (n) (*in Ontleedk.*)

Diapré, ée, (adj.) *Bont, veel verwig (in Wapenk.)*

Diaprure, (f) *Bontheid (oudw.)*

Diarrhée, (f) *Buikloop, loop.*

Diafyrme, (m) *Belagchelyke opvyzeling verheffing van iets* (*in* Rhetorica) (f).

Diateſſaron, (m) *Een quart in muziek.*

Diatribe, (f) *Verhandeling, ſchoolvoſſig werk.*

Dictame, (m) *Wilde polei (een Geneesk.)* (f).

Dictateur, (m) *Oppergezaghebber (by de oude Rom.)*

Dictature, (f) *Ampt daar van.*

Dictée, (f) *Les die de meeſter den ſcholieren voorzegt.*

Dicter, (v. a.) *Iets van woord tot woord voordigten,* dicteeren; la raiſon nous dicte, *de reden leerd ons.*

Diction, (f) *Een woord* (n); *ſpreekwyze* (f); diction noble, *deftige manier van zeggen.*

Dictionnaire, (m) *Woorden-boek* (n), *woorden-ſchat* (m), un bon dictionnaire eſt un ouvrage difficile, *een goed woorden-boek is een moeijelyk werk.*

Dicton, (m) *Uitſpraak, wyzing* (f) (*in rechten*); *item ſpreuk, ſpreekwyze, inval* (f).

Dictum, (m) (*Lat. en Rechts-w.*) *Rechtlyke kennisneeming in een vonnis; item rechterlyke uitſpraak in een zaak* (f).

Didactique, (adj.) *Dat tot het onderwys behoord, leerzaam.*

Didaſcale, (m) *Een onderwyzer, Leeraar.*

Dideau, (m) *Net dat voor de mond van een rivier geſpannen word* (f).

Diéréſe, (f) *Verdeeling van een tweeklank in 2 lettergreepen; als:* Païs, *Land.*

Diéſe ou diéſis, (m) *Een halve toon, een kruis (in muziek.)*

Diéte, (f) *Maathouding in eeten en drinken;* faire diéte, ou vivre de regime, *op zyn gezondheid leven, een goed diëet houden.*

Diéte (f), *Ryksdag* (m).

Diététique, (f) *Diëet-kunde.*

Dieu, (m) *God;* les dieux païens, *de heidenſche goden;* Dieu vous affiſte, Dieu vous ſoit en aide, *God helpe u;* plût à Dieu, *gave God;* à Dieu ne plaiſe, *dat verhoede God;* Dieu merci, *God dank;* adieu, *vaar wel;* faire ou dire ſes adieux, *affcheid neemen;* Dieu aidant, *met Gods hulp.*

Diffamant, ante (adj.) *Eer-rovend.*

Diffamateur, (m) *Laſteraar, eerdief.*

Diffamation, (f) *Eer-roving, laster.*

Diffamatoire, (adj.) Libelle diffamatoire, *eer-rovend* pasquil, *blauw boekje.*

Diffamer, (v. a.) *Eer-roven, ſchenden, laſteren, verkleinen.*

Différemment, (adv.) *Verſcheidentlyk, op een' verſchillende wyze.*

Différence, (f) *Verſchil, onderſcheid* (n).

Différencier, (v. a.) *Onderſcheiden, het onderſcheid van dingen aanduiden.*

Different, ente (adj.) *Verſchillend, onderſcheiden.*

Different ou differend, (m) *Verſchil* (n), *oneënigheid, ſtryd* (f); vuider ou terminer un different, *een verſchil beſliſſen.*

Différer, (v. a.) *Uitſtellen, verſchuiven, opzetten.*

Différer, (v. n.) *Verſchillen, anders zyn.*

Difficile, (adj.) *Moeilyk, zwaar.*

Difficilement, (adj.) *Moeilyk.*

Difficulté, (f) *Zwaarigheid, moeilykheid;* difficulté d'urine, *de koude pis.*

Difficultueux, euſe (adj.) *Zwarigheid maakend, vol bedenkingen.*

Difforme, (adj.) *Wanſtaltig, wanſchapen, leelyk, mismaakt.*

Difformer, (v. a.) *Leelyk, wanſchapen maaken, mismaaken.*

Difformité, (f) *Wanſtaltigheid, lelykheid.*

Diffus, uſe (adj.) *Uitgebreid; verſpreid;* ſtyle diffus, *wydloopige, wilde* ſtyl.

Diffuſément, (adv.) *Wydloopiglyk, verſpreid, in 't wild.*

Diffuſion (f) de la lumiere, *verſpreiding des ligts.*

Digame. (*Zie* Bigame.)

Digérer, (v. a.) *Verdouwen, verduuwen, verteeren; overdenken; in orden ſchikken;* digérer un affront, *eenen hoon verdraagen, verduuwen;* digérer une matiere, *een' ſtoffe wel overweegen, wel verdeelen.*

Digeſte, (m) *Verzameling van wetten* (f), *wetboek van Juſtiniaan* (n).

Digeſtif; ive (adj.) *Dat verdouwing veroorzaakt.*

Digeſtion, (f) *Verdouwing, verteering;* cela eſt de dure digeſtion, *dat is hard te verdouwen, te verdraagen;* digeſtion d'un ouvrage, *de verdeeling van een werk.*

Diglyphe, (m) *Stuk met twee groeven (in Bouwk.)* (n).

Digne (adj.) *Waardig;* digne de louange, de foi, *lofwaerdig, geloofwaardig.*

Dignement, (adv.) *Waardiglyk;* parler dignement d'un ſujet, *na verdienſten van eene zaak ſpreeken.*

Dignitaire, (m) *Bezitter van een geeſtelyk ampt.*

Dignité, (f) *Waardigheid, deftigheid; ſchoonheid, uitmuntendheid.*

Digon, (m) *Wimpelſtok (zee w.)*

Digreſſion, (f) *Uitweiding* (f), *uitſtap, of omweg in een reden* (m).

Digue, (f) *Dyk, dam; hinderpaal* (m); la licence a ravagé toutes ces digues, *de ongebondenheid heeft alle deeze hinderpaalen verbryſeld.*

Diguer (v. a.) un cheval, *een paard de ſpooren geven.*

Dilacération, (f) *Verſcheuring (in ontleedk.).*

Dilapider, (v. a.) *Onnoodige koſten verſpillen.*

Dilatabilité, (f) *Uitſtrekkings-kracht (in Ontleedk.).*

Dilatable, (adj.) *Uitrekkelyk.*

Dilatateur, (m) *Spier die de neus verwyderd* (f).

Dilatation, (f) des artéres, *uitzetting, verwyding der ſlag-aderen.*

Dilatatoire, (adj. & ſubſt.) *Verwydend; een uitzettende tang (by Wondheelers).*

Dilater, (v. a. *Uitſpannen, verwyden (in Heelk.)*

Dilatoire, (adj.) *Dat tyd uitſteld (in rechten).*

Dilayer, (v. a.) *Uitſtellen (oud w.)* (*Zie* différer.)

Dilection, (f) Pour l'amour du fils de ta dilection, *om den wille des zoons uwer liefde.*

Dilemme, (m) *Tweeleedige ſluit-reden, waar door de tegenparty, of* antagoniſt *in verlegenheid gebragt word* (f).

Diligemment, (adv.) *Naarſtiglyk.*

Diligence, (m) *Naerſtigheid, vlyt, nyverheid* (f); *item Poſtwagen; trekſchuit;* faire ſes diligences contre quelqun, *iemand in rechten vervolgen.*

Diligent, ente (adj. *Naarſtig, vlytig, noeſtig, nyverig.*

Diligenter, (v. a. & n.) *Verhaasten, voortzetten;* ſe diligenter (v. r.), *zich haaſten, ſpoeden.*

Dimanche, (m) *Zondag.*

Dîme, (f) Payer, lever les dîmes, *de tiend betaalen, heffen.*

Dimenſion, (f) *Afmeeting, afdeeling; uitgebreidheid, als: hoogte, lengte, breedte en diepte van een ding.*

Dîmer, (v. a.) *Vertienden, den tiend verpagten of heffen.*

Dîmerie, (f) *Land, daar de tiend van betaald word.*

Dimetre, (adj.) *Dat tot een Jambiſch vers behoord en 4 voeten heeft.*

Dîmeur, (m) *Tiend-heffer, tiendman.*

Dîmier, (m) *Tiend-verpagter.*

Diminuer, (v. a. & n.) *Verminderen, minderen, afneemen, verzwakken.*

Diminutif, ive (adj.) *Verminderend, verkleinend;* un diminutif (m), *een*

een verminderend woord (*in spraakk.*) *als* femmelette(*van* femme) *vrouwtje.*

Diminution, (f) *Vermindering*, *afslag.*

Dimiſſion. (f) (*Zie* démiſſion).

Dimiſſoire, (m) *Biſchops volmagtbrief*, *om iemand in de orden aan te neemen.*

Dimiſſorial, ale (adj.) Lettres dimiſſoriales. (*Zie* dimiſſoire.)

Dinanderie, (f) *Allerhande geel koper-werk* (*komende van* Dinant).

Dinandier, (m) *Koper-ſlager*, *of kraamer.*

Dinatoire, (adj) *Tot het middagmaal of tot die tyd behoorende.*

Dindan, (m) *Bombam*, (*geluid der klokken*).

Dinde, (f) *Kalkoenſche hen.*

Dindon, (m) *Jonge kalkoen.*

Dindonneau, (m) *Kieken van een kalkoen* (n).

Dindonnier, iere (m. & f.) *Kalkoen-dryver*, *of verkooper*; *dryfſter*, *of verkoopſter.*

Dìné.(m) *Middag-maal* (*Zie* dîner).

Dînée, (f) *Middags pleiſter-plaats.*

Dìner, (v. n.) *'t Middagmaal houden*; qui dort dìne, *de ſlaap voed* (*ſpr. w.*)

Dìner ou dìné, (m) *'t Middagmaal* (n).

Dîneur, (m) C'eſt un beau dîneur, *'t is een braaven eeter.*

Dintiers, (m. pl.) *De nieren van een Hert.*

Diocéſain, aine (m. & f.) *Een die onder een Bisdom hoord.*

Diocèſe, (m) *Een Bisdom* (n).

Dioptrique, (f) *Verrekyk-kunde*, *om glazen daar toe te bereiden.*

Diphthongue, (f) *Tweeklank*, *dubbelde klink-letter.*

Diplôme, (m) *Brief van magtgeeving*; *genade brief*, *opene brief van een Vorſt.*

Dire, (v. a.) *Zeggen*, *vertellen*, *opzeggen*; dire des nouvelles, *nieuws vertellen*; dire, reciter ſa leçon, *zyne les opzeggen*; dire la meſſe, *de mis doen*, *leezen*; que veut dire cela? *wat beduid dat?* c'eſt à dire, *dat is te zeggen*; ce n'eſt pas à dire pour cela, que, *het geeft daarom geen gevolg*, *dat*; dire des injures, *ſchelden*; trouver à dire, *te beriſpen vinden*, *te zeggen hebben*; il n'y a rien à dire, *daar is niets op te zeggen*; il y a bien à dire du vrai au faux, *daar is een byſter verſchil tusſchen waarheid en valſchheid*; on dit, *men zegt*, *'er word verhaald*; il s'en trouva plus de 60 à dire, *daar ontbraken 'er meer als 60*; ſi cela arrive je l'irai dire à Rome, *als dat gebeurd wil ik wel wat weezen*, *of wat verbeuren* (*ſpr. w.*); mon petit doigt me l'a dit. *'t is genoeg dat ik het weet* (*ſpr. w.*); c'eſt tout dire, *dat is al 't geen gezegd kan worden*, *of meer heb ik niet te zeggen*; auſſitôt dit, auſſitôt fait, *zoo ras gezegd*, *zoo ras gedaan*; ne dire mot, *ſtilzwygen*; il dit que non, *hy zegt van neen*; ſe dire, (v. r.) *zich noemen*, *uitgeeven voor*; il ſe dit Médecin, *hy geeft zich uit voor een Geneesheer*, *of* Doctor; ſoi diſant héritier, *zich uitgeevende voor erfgenaam*; le ſermon eſt dit, *de preek is uit*; Philippe dit le hardi, *Philippus toegenaamd de ſtoute*; le dit, la dite, le ſusdit, la ſusdite, *de bovengemelde*; mon ſusdit Sieur, *myn voorgem. Heer*; le 20me dudit, ou du ſusdit mois, *den 20ſte derzelve maand*, *of* dito; à ce qu'il dit, *na dat hy zegt.*

Dire, (m) *Het zeggen* (n); au dire, ou, ſelon le dire de tout le monde, *na 't zeggen van een yder*; par oui-dire, *door hooren zeggen*; à ſon dire, *volgens zyn zeggen.*

Dîrect, ecte (adj.) *Regtſtreeks*, *regelregt*; ligne directe, *regte lyn*; par des voies directes, ni indirectes, *directelyk*, *nochte* indirectelyk, *op geenerly wyze*; Seigneur direct, *regte Leenheer*; vuë directe, *regelregt gezigt.*

Directe, (f) *Een onmiddelyk leengoed* (n)(

Directement, (adv.) *Regelregt*, *regtſtreeks.*

Directeur, (m) *Bewindhebber*, *beſtierder*; directeur de conſcience, *biegt-vader.*

Direction, (f) *Bewind*, *beſtier*, *opzigt*, *beſtél* (n); ligne de direction, *regt-lyn* (*in Meetk.*).

Directoire, (m) *Voorschrift* (n) *waar na zich te rigten*; *plaats daar een* Collegie *vergaderd.*
Directrice, (f) *Bestierster.*
Diriger, (v. a.) *Bestieren*, *regeeren*, *het opzigt hebben.*
Dirimant, ante (adj.) *Dat een huwelyk onwettig maakt.*
Disceptation, (f) *Twistreden*, *zintwisting.*
Discernement, (m) *Oordeel* (n), *kennis*, *onderscheiding* (f); un homme sans discernement, *een mensch zonder oordeel.*
Discerner (v. a.) le bien d'avec le mal, *het goede van het quaad onderscheiden*, *onderkennen.*
Disciple, (m) *Leerling*, *Schoolier.*
Disciplinable, (adj.) *Onderwysbaar*; *regeerbaar*; *gedweeg.*
Discipline, (f) *Onderwys* (n), *tugt*; *geessel* (f); discipline ecclésiastique, militaire, *Kerkelyke tugt*, *krygs-tugt.*
Discipliné, ée (adj.) Enfant bien discipliné, *een wel onderweezen kind*; des troupes bien disciplinées, *wel geoeffende krygslieden.*
Discipliner, (v. a.) *Onderwyzen*, *afrigten*, *oeffenen*; se discipliner, (v. r.) *zich zelfs tugtigen.*
Discontinuation, (f) *Aflaating*, *uitscheiding*, *ophouding.*
Discontinuer (v. a. & n.) un travail, *van een werk ophouden*, *uitscheiden*, discontinuer d'écrire, *ophouden met schryven.*
Disconvenance, (f) *Ongelykheid* (f), *verschil* (n).
Disconvenir, (v. n.) *Verschillen*, *niet overeenkomen*; je ne disconviens pas, *ik spreek niet tegen.*
Discord, (m). (*Zie* Discorde).
Discordant, ante (adj.) *Wanluidend*; *niet overeenkomend.*
Discorde, (f) *Tweedragt*, *tweespalt*, *oneenigheid*; semer la discorde, *twist zaaijen*; pomme de discorde, *twist-appel.*
Discorde, (f) *Godinne des tweedragts der heidenen.*
Discorder, (v. n.) *Niet overeenstemmen*; *oneenig zyn.*
Discoureur, euse (m. & f.) *Praater*, *praatvaâr*; *praatmoêr*, *snapster.*
Discourir, (v. n.) *Redeneeren*, *praaten.*
Discours, (m) *Redenvoering*, *redeneering*, *reden* (f), *gesprek* (n).
Discourtois, oise (adj.) (*oud w.*) *Onhoflyk*, *onbeleefd.*
Discourtoisie, (f) (*oud w.*) *Onheuschheid.*
Discrédit, (m) *Kleinagting* (f), *mis*-credit (n), *zonder aanzien.*
Discret, ete (adj.) *Bescheiden*; homme discret, *een voorzigtig man.*
Discrétement, (adv.) *Bescheidentlyk*, *omzigtiglyk.*
Discrétion, (f) *Bescheidenheid*, *voorzigtigheid*; âge de discrétion, *jaaren van onderscheid*; se rendre à discrétion, *zich op genade en ongenade*, *of zonder voorwaarden overgeeven*; vivre à discrétion, *na zyn goeddunken leeven*; les Soldats y vivent à discrétion, *de Soldaaten houden 'er huis na hun goeddunken.*
Disculper, (v. a.) *Vryspreeken*, *verontschuldigen* (*van een misdaad*).
Discursif, ive (adj.) *Dat met de reden kan verklaard worden*, (*in Redenk.*).
Discussion, (f) *Naspooring* (f); *onderzoek* (n), entrer en discussion d'une affaire, *eene zaak uitpluizen.*
Discuté, ée (adj.) *Onderzogt.*
Discuter, (v. a.) *Onderzoeken*, *navorsschen*, *uitpluizen*; discuter les biens d'un débiteur, *de goederen van een schuldenaar onderzoeken en waardeeren.*
Disert, erte (adj.) *Welspreekend.*
Disertement, (adv.) *Cierlyk*, *in spreeken of schryven.*
Disette, (f) *Gebrek* (n), *behoeftigheid* (f).
Disetteux, euse (m. & f.) *Een behoeftige*, *noodlydende*, (*oud w.*)
Diseur, euse (m. & f.) *Verteller*, *vertelster*; diseur de bons mots, *een die geestige spreukjes verteld*; diseur de nouvelles, *een nieuws-verteller of kraamer*; diseuse de bagatelles, *een beuzelaarster.*
Disgrace, (f) *Wangunst*, *ongenade* (f); *ongeluk* (n); tomber en disgrace, *in ongunst geraaken*; *ongelukkig worden.*
Disgracié, ée (adj.) *In ongunst vervallen*

vallen; disgracié de la nature, *leelyk*, *mismaakt*.

Disgracier (v. a.) quelcun, *iemand in ongenade brengen*; *zyn aanzien of credit beneemen*.

Disgracieux, euse (adj.) *Onaangenaam*, *ongunstig*.

Disgrégation, (f) *Afscheiding*, *verspreiding*.

Disgréger, (v. a.) *Van malkanderen scheiden*, *verstrooien*.

Disjoindre, (v. a.) *Van malkanderen doen*, *scheiden*.

Disjonctif, ive (adj.) *Scheiden*.

Disjonction, (f) *Scheiding*.

Dislocation, (f) *Verstuiking*; *verzwikking* (*in Heelk.*).

Disloquer (v. a.) un bras, *een arm verstuiken*; disloquer la cervelle, *de herssenen ontstellen*.

Disparate, (f) *Buitenspoorigheid*, *ontydige daad* (*spaansch w.*).

Disparité, (f) *Verschil* (n), *ongelykheid*.

Disparition, (f) *Verdwyning*.

Disparoître, (v. n.) *Verdwynen*, *onzichtbaar worden*; *zich wegpakken*.

Disparu, ue (adj.) *Verdweenen*.

Dispendieux, euse (adj.) *'t Geen veel kost*; *overdaadig*.

Dispensaire, (m) Apotheekers medicament-*boek* (n).

Dispensateur, trice (m. & f.) *Uitdeeler*, *uitdeelster*.

Dispensation (f) des Sacrements, *uitdeeling der Bondzégelen*.

Dispense, (f) *Ontslag*, *verlof* (n), *vryheid*.

Dispenser, (v. a.) *Ontslaan*, *bevryden*; *uitdeelen*; dispenser quelcun de quelque chose, *iemand ergens van bevryden*, *verschoonen*; dispenser ses faveurs, *zyne gunst uitdeelen*; se dispenser (v. r.) de son devoir, *van zyn pligt afwyken*; je ne saurois me dispenser, *ik kan niet nalaaten*.

Disperser, (v. a.) *Verspreiden*, *verstrooijen*.

Dispersion. (f) *Verstrooijing*.

Dispos, (adj.) *Ligt*, *vlug*, *vaerdig*; *geschikt*.

Disposé, ée (adj.) Etre bien ou mal disposé, *wel of kwalyk te pas*, *gezond of ongezond zyn*. (*Zie* Disposer).

Disposer, (v. a. & n.) *Schikken*, *in order stellen*; disposer les choses en bon ordre, *de zaaken in goede order stellen*; il l'avoit disposé à cela, *hy had hem daar toe bewogen*, *overreed*; disposer de son bien, *over zyn goed bestelien*, disponeeren; Dieu a disposé de lui, *God heeft hem tot zich genomen*; disposer de marchandises, *koopwaaren verhandelen*, *daar over* disponeeren; se disposer (v. r.) à partir, *zich gereed maaken om te vertrekken*.

Dispositif, ive (adj. & subst.) Remède dispositif, *voorbereidend geneesmiddel*; *dat gedeelte van een vonnis waar in de rechterlyke uitspraak gelegen is*.

Disposition, (f) *Gesteldheid*, *toestand*; *beschikking*; *genegenheid*, *lust*, *neiging*; il laissa tout à sa disposition, *hy liet alles aan zyn believen*; n'avoir rien à sa disposition, *nergens magt over hebben*; je ne suis pas dans la disposition d'y aller, *ik heb geen genegenheid om 'er te gaan*; n'avoir aucune disposition à l'étude, *geen trek tot de letter-oeffening hebben*; être en bonne disposition, *in goeden welstand zyn*; disposition testamentaire, *wegmaaking van goed by uiterste wille*.

Disproportion, (f) *Ongelykheid*, *onévenredigheid*.

Disproportionner, (v. a.) *Ongelyk maaken*.

Disputable, (adj.) *Betwistbaar*.

Disputaillerie, (f) *Iedele twist*.

Dispute, (f) *Geschil* (n) *redentwist*; dispuit (*op hooge Schoolen*).

Disputer, (v. n. & a.) *Zinttwisten*; disputer son sentiment, *zyn gevoelen beweeren*, *betwisten*.

Se Disputer, (v. r.) *Met malkanderen geschil hebben*, *twisten*; se disputer le terrain, *malkander het veld betwisten*.

Disputeur, (m) *Een twistgierige*, *krakkeeler*, *harrewarrer*.

Disque, (m) *Plat-ronde werpsteen* (*by de ouden*), *zon- en maan-schyf*; *schyf der gezicht-glaazen*.

Disquisition, (f) *Naauwe navorsching*, *uitpluizing* (f) *onderzoek* (n).

Dis-

Diffecteur, ou Anatomifte, (m) *Een ontleeder.*
Diffection, (f) *Ontleeding; in ftukken fnyding.*
Diffemblable, (adj.) *Ongelyk, onovereenkomftig.*
Diffemblance, (f) *Ongelykheid.*
Diffenterie. (*Zie* dyfenterie).
Diffention ou diffenfion, (f) *Twift, tweedragt, oneenigheid.*
Diffèquer (v. a.) un corps, *een ligchaam ontleeden*; diffèquer des viandes, *fpyzen cierlyk voorfnyden.*
Diffèqueur, (m) *Ontleeder; voorfnyder.*
Differtateur, (m) *Een die over eene ftoffe of* materie *handeld*, difputeerd.
Differtation, (f) *verhandeling* (f), *difpuit* (n).
Differter, (v. n.) *Over een ftuk* difputeeren, *handelen.*
Diffimilaire, (adj.) *Van ongelyke aart of natuur.*
Diffimilitude, (f) *Ongelykheid.*
Diffimulateur, trice (m. & f.) *veinzer; veinfter.*
Diffimulation, (f) *Veinzing.*
Diffimulé, ée (adj. & f.) *Geveinft, een veinzer.*
Diffimuler, (v. a. & n.) *Veinzen, verbergen, niet voor de vuift handelen.*
Diffipateur, trice (m. & f.) *Verquifter; doorbrengfter.*
Diffipation, (f) *Verquifting; verftrooijing van gedagten.*
Diffiper, (v. a.) fon bien, *zyn goed verquiften, doorbrengen*; efprit diffipé, *verftrooid verftand*; les vents diffipent les nuages, *de winden verdryven de wolken*; fe diffiper, (v. r.) *verfpreid worden, uitdampen (als* fpiritus).
Diffolu, ue (adj.) *Ontbonden, losgemaakt*; vie diffolue, *ongebondene, rukkeloofe, losbandige levenswyze.*
Diffolvant, ante (adj. & f.) *Oploffend*; l'eau forte eft un diffolvant, *het fterk water is een ontbinder.*
Diffoluble, (adv.) *Oploffelyk, ontbindbaar.*
Diffolument, (adv.) *Ongebonden, rukkeloosly k.*
Diffolutif, ive (adj.) *Oploffend; ontbindend.*
Diffolution, (f) *Ontbinding, oploffing; ongebondenheid, ongeregeltheid van leven.*
Diffonance, (f) *Valfche toon* (f) *misgeluid* (n).
Diffonant, ante (adj.) *Niet wel klinkende.*
Diffoudre (v. a.) les metaux, un mariage, *de metaalen, een huwelyk ontbinden*; fe diffoudre, (v. r.) *zig ontbinden, fmelten.*
Diffous, oute (adj.) *Ontbonden, gefmolten*; le focieté s'eft diffoute, *het gezelfchap is gefcheiden.*
Diffuader, (v. a.) *Afraaden.*
Diffuafion, (f) *Afraading.*
Diffyllabe, (adj.) *Van twee lettergreepen.*
Diftance (f) d'un lieu, *afftand, verheid van een plaats*; la diftance entre deux perfonnes, *onderfcheid tuffchen twee perfoonen.*
Diftant, ante (adj.) *Afgelègen, afleggende.*
Diftendre, (v. a.) *Uit-rekken.*
Diftention ou diftenfion, (f) *Uitrekking, als: van zenuwen enz.*
Diftillateur, (m) *Een brander, fterken drank-ftooker.*
Diftillation, (f) *Afdruiping; overhaaling, ftooking.*
Diftiller, (v. a. & n.) *Stooken, overhaalen, waterbranden, diftileeren; afdruipen, afzypen*; diftiller fon efprit, *zyn geeft quellen, vermoeijen.*
Diftinct, incte (adj.) *Duidelyk, klaar, onderfcheiden, verfchillend*; idée diftincte, *duidelyk denkbeeld*; chofes diftinctes, *verfchillende dingen.*
Diftinctement, (adv.) *Duidelyk, onderfcheidentlyk.*
Diftinctif, ive (adj.) *Onderfcheidend*; marque diftinctive, *verfchilduidend kenmerk.*
Diftinction, (f) *Onderfcheid, verfchil* (n); traiter quelcun avec diftinction, *iemand met merkelyk onderfcheid, met meer eerbied bejegenen.*
Diftingo, (m) *Verfchil (School w.)* (n).
Diftinguer, (v. a.) *Onderfcheiden, ver-*

verschil maaken enz. ne pouvoir distinguer les choses, *de dingen niet konnen onderscheiden, uit malkanderen kennen*; c'est cela qui le distingue des autres, *dat maakt hem van anderen kenbaar, of zonderd hem uit, verheft hem*; se distinguer (v. r.) *zig onderscheiden*; *zig beroemd maaken, uitsteeken, uitmunten*; c'est un homme d'un merite distingué, *'t is een man van byzondere verdiensten*; être d'une naissance distinguée, *van eene aanzienlyke geboorte, herkomst zyn.*

Distique, (m) *Twee régelig vers van een volle zin.*

Distorsion, (f) *Verwringing, verdraaiing, vertrekking*

Distraction, (f) *Verstrooing (van gedagten)*; *aftrekking*; *onttrekking*; *uitzondering van vreemde goederen in eenes schuldenaars boedel.*

Distraire, (v. a.) *Aftrekken, enz.* distraire quelcun de son travail, *iemand van zyn werk aftrekken, daar in stooren*; distraire d'une somme, *van eene* somma *aftrekken*; cela m'a été distrait, *dat is my onttrokken*; distraire la jurisdiction, *het behoorlyke rechtsgebied by eenen anderen overbrengen*, se distraire (v. r.); *zig onttrekken, aftrekken.*

Distrait, aite (adj.) *afgetrokken enz.* homme distrait, *een man vol gedagten.*

Distribuer (v. a.) ses faveurs, *zyne gunsten uitdeelen*; distribuer les troupes, *de troepen verdeelen.*

Distributeur, trice (m. & f.) *Uitdeeler, uitdeelster.*

Distributif, ive (adj.) *Uitdeelend, verdeelend.*

Distribution, (f) *Uitdeeling, verdeeling.*

Distributivement, (adv.) *Uitdeelender wyze.*

District, (m) *Regts-gebied*, district (n).

Dit, (m) Avoir son dit & son dédit, *zyn zeggen en wederzeggen hebben*; les dits & faits des anciens, *de woorden en daaden der ouden.*

Dit, ite (adj.). (*Zie* dire.)

Diton, (m) *Ruimte in Muziek van 2 toonen.*

Divan, (m) *Raad van den grooten Heer.*

Divergence, (f) *Van een spreiding (in Zigtk.).*

Divergent, ente (adj.) Rayons divergents, *van een spreidende straalen.*

Divers, erse (adj.) *Verscheiden, onderscheiden*; diverses personnes, *verscheide persoonen.*

Diversement, (adv.) On en parle diversement, *men spreekt 'er onderscheidenlyk van.*

Diversifiable, (adj.) *Veranderlyk.*

Diversifier, (v. a.) *Veranderen, onderscheiden maaken, iets op verscheidene wyzen voorstellen.*

Diversion, (f) Faire diversion à l'ennemi, *den vyand eene afwending*, diversie *maaken*; faire diversion à sa douleur, *zyne smert verdryven*; diversion d'humeurs, *afleiding, verdeeling der vogten.*

Diversité, (f) *Verscheidenheid* (f), *onderscheid, verschil* (n).

Divertir, (v. a.) *Verheugen, vermaaken*; *afwenden, afleiden*; la Comédie divertit, *het toneelspel vermaakt*; divertir quelcun de quelque chose, *iemand ergens van afraaden*; divertir l'argent public, *'s lands geld te zoek maaken*; se divertir, (v. r.) *zyn vermaak neemen*; se divertir de quelcun, *iemand foppen, voor de gek houden.*

Divertissant, ante (adj.) *Vermaakelyk, aangenaam*; *kortswylig, klugtig.*

Divertissement, (m) *Vermaak, geneugte* (n); divertissement de deniers, *nuttelooze besteeding van geld.*

Dividende, (m) *Getal dat gedeeld zal worden.*

Divin, ine (adj.) *Goddelyk*; providence divine, *de Goddelyke voorzienigheid*; pensée divine, *eene voortreffelyke gedagte*; beauté divine, *uitmuntende schoonheid.*

Divination, (f) *Waarzeggery, wigchelary.*

Divinatrice, (adj. f.) Faculté divinatrice, *waarzeggend vermogen.*

Divinement, (adv.) *Goddelyk*; *uitmuntend.*

Divinifer, (v. a.) *Onder 't getal der goden ftellen, vergoden.*

Divinité, (f) *Godheid, Goddelykheid; uitmuntende fchoonheid.*

Divis, (m) Poſſéder par divis, *by aanbedeeling bezitten, (in Rechten).*

Divifer, (v. a.) *Scheiden, verdeelen;* divifer un livre en deux tomes, *een boek in twee deelen verdeelen;* divifer un nombre, *een getal verdeelen,* divideeren; fe divifer, (v. r.) *verdeeld worden; oneenig worden.*

Divifeur, (m) *De deeler,* divifor, *(in Rékenk.)*

Divifibilité (f) de la matiere, *de deelbaarheid der ftoffe (in Natuurk.)*

Divifible, (adj.) *Verdeelbaar.*

Divifion, (f) *Verdeeling, afdeeling (in reden- en cyfferk.);* divifie, *(by Drukkers); verdeeling van voetvolk of ruitery;* divifion d'une efcadre, *fmaldeel, gedeelte van een vloot (zee w.)* mettre de la divifion, *tweedragt, oneenigheid ftooken.*

Divorce, (m) *Echtfcheiding (f);* lettre de divorce, *fcheid-brief,* il a fait divorce avec l'Eglife, avec le bon fens, *hy is van de Kerk, van 't gezond verftand afgeweeken;* vivre dans le divorce, *in twift, tweefpalt leeven.*

Diurétique, (adj.) *Afzettend, pisdryvend (in Geneesk.)*

Diurnaire, (m) *Dagelykze aantékenaar van 's Konings verrigtingen.*

Diurnal, (m) *Een dagelyks gebeden boek (in de R. Kerk.)*

Diurne, (adj.) Mouvement diurne, *dagelykfche omloop (in Sterrek.)*

Divulgation, (f) *Verbreiding, rugtbaar maaking.*

Divulgué, ée (adj.) *Verfpreid, rugtbaar gemaakt.*

Divulguer, (v.a.) *Gemeen, of rugtbaar maaken, verfpreiden;* divulguer un fecret, *een geheim openbaaren.*

Dix, (adj. & fubft.) *tien;* les dix commandements, *de tien geboden;* dix fois, *tien maal;* le dix de cœur, de carreau, *harten-, ruitentien (in Kaartfp.);* NB. *wanneer het woord* dix *by een ander getal gevoegd is, fteld men daar eene* divifie (-) *tuffchen beide, als:* dix-fept, dix-huit, dix-neuf; *zeventien, achttien, negentien;* quatre-vingt-dix &c., *negentig; wordende echter niet geplaatft tuffchen de woorden* cent dix *of* mille dix.

Dixieme, (adj. &c.) *De tiende, het tiende deel.*

Dixiémement, (adv.) *Ten tienden.*

Dizain, (m) *Dicht van 10 verfen; ry van 10 koraalen aan een* Paternofter.

Dizaine, (f) *Een Tien-tal* (n).

Dizeau, (m) *Een hoop van 10 fchooven koren.*

Dizenier, (m) *Rotmeefter over een tien-tal.*

Docile, (adj.) *Leerzaam, begrypelyk; gehoorzaam, gedwee, buigzaam.*

Docilement, (adj.) *Leerzaamlyk.*

Docilité, (f) *Leerzaamheid, vatbaarheid, gezeggelykheid.*

Docte, (adj.) *Geleerd;* homme docte, *een geleerd man;* les doctes, *de geleerden.*

Doctement, (adv.) *Geleerdelyk.*

Docteur, (m) *Een Leeraar,* Doctor.

Doctoral, ale (adj.) *Meefterlyk,* Doctoraal.

Doctorat, (m) *De eer-trap van een Leeraar.*

Doctorerie, (f) Doctoors Promotie-*maal* (n).

Doctrinaire, (m) *Kerk-vader.*

Doctrine, (f) *Leere, Leering, wetenfchap.*

Document, (m) *Bewys* (n), *oirkonde* (f), document (n), *(in Recht.).*

Dodécaédre, (m) *Ligchaam met 12 gelyke vlaktens (in Meetk.).*

Dodecagone, (m) *Een 12 hoek (in Meetk.).*

Dodeliner, (v. a.) *Heen en weer beweegen, wiegen, in flaap fuffen.*

Dodine, (f) *Soort van Eenden-faus.*

Dodiner, (v.a.) *Te veel koefteren, te zagt behandelen;* fe dodiner, (v. r.) *zich goede dagen geeven.*

Dodo, (m) *Zuija zui, (woord, gebruikt om kinderen in flaap te wiegen).*

Dodu, ue (adj.) *Vet, poezelig.*

Dogat, (m) *'t Hertog ampt van Venetiën.*

 De-

Doge, (m) *De Hertog of Doge van Venetiën.*

Dogesse, (f) *De Hertogin.*

Dogmatique, (adj.) *Onderwyzend, leerend*; prendre un ton dogmatique, *meesterachtig spreeken.*

Dogmatiquement, (adj.) *Leerende, leerstelliger wyze.*

Dogmatiser, (v. n.) *Nieuwe leerstukken op de baan brengen; zich het leer-ampt aanmaatigen.*

Dogmatiseur, (m) *Invoerder eener nieuwe of valsche leere.*

Dogmatiste, (m) *Leeraar eener wéschap, volgens zekere grondrégelen.*

Dogme, (m) *Leer-stuk, Leer-stelling (f).*

Dogre-bot, (m) *Buis, (visch schuit).*

Dogue, (m) *Een engelsche dogge.*

Doguer, se doguer, (v. n. & r.) *Zich met de hoornen stooten.*

Doguin, ine (m. & f.) *Steendogge.*

Doigt ou doit, (m) *Een vinger; vingerbreed; teen van de voet; klaauw (van zekere dieren, als: van een Aap, Krokodil, en Roofvogel)*; doigt de Dieu, *de vinger of magt Gods*; toucher, montrer au doigt, *met den vinger aanraaken, aanwyzen*; un doigt de vin, *een weinig, een vingerhoed vol wyns*; être à quatre doigts de la mort, *na by zyn einde zyn*; vous avez mis le doigt dessus, (*spr. w.*) *gy hebt het geraaden*; savoir quelque chose sur le bout du doigt, (*spr. w.*) *iets ter deeg weeten, kennen*; il s'en mordra les doigts, (*spr. w.*) *het zal hem rouwen*; les doigts lui démangent, *hy wilde geerne aan de slag weezen*; j'en mettrois le doigt au feu, (*spr. w.*) *ik wil 'er op zweeren*; on n'en donne qu'à lêche doigt, (*spr. w.*) *men geeft 'er maar spaarzaam van*; ils sont comme les deux doigts de la main, (*spr. w.*) *zy zyn zeer goede vrienden*; j'ai beau mordre mes doigts, (*spr. w.*) *'t is te vergeefs my te vermoeijen.*

Doigter, (v. a.) *De snaaren met de vingers aanroeren (in Muziek).*

Doigtier, (m) *Vingerling (m), sluifje (n).*

Doit, (*van* devoir) *is schuldig of debet*; doit avoir, *moet hebben of is credit.*

Doite, (f) Ces écheveaux ne sont pas d'une même doite, *die streenen zyn niet van eener dikte of gespin, (by Weevers).*

Dol, (m) *Bedrog (n), list (f), (in Rechten, oud w.)*

Doléance, (f) *Geklag, bezwaar (n), (gem. w.)*

Dolemment, (adj.) *Jammerlyk, (oud w.)*

Dolent, ente (adj.) *Droevig, kermend, weeklagend.*

Doler, (v. a.) *Schaaven; met een byl slegten, behakken.*

Doloire, (f) *Een schaaf (f); Kuipers dissel (m).*

Dom, ou don, (*Spaansch w.*) *Heer.*

Domaine, (m) *Eigen vaste goederen, als: Landeryen enz.; 's Lands inkomst (f).*

Domanial, ale (adj.) *Dat daar toe behoord.*

Dome, (m) *Een hoog rond dak (n), koepel (m).*

Domesticité, (f) *Huisgenootschap.*

Domestique, (subst. & adj.) *Huisgenoot, dienstbode, bediende*; affaires domestiques, *huislyke zaaken*; animal domestique, *een tam dier, huisdier*; guerre domestique, *inlandsche kryg*; *huis-krakkeel*; le domestique, *het huis gezin, huis-wezen.*

Domestiquement, (adv.) Vivre domestiquement, *huislyk, of stil leeven.*

Domicile, (m) *Woonsteede, wooning, huis.*

Domicilier, se domicilier, (v. r.) *Zich ergens ter woon neêrzetten.*

Domifier (v. a.) le Ciel, *den Hémel in 12 huizen afdeelen, (by Sterrek.)*

Dominant, ante (adj.) *Heerschende, regeerende.*

Dominateur, trice (m. & f.) *Heerscher, heerscherin.*

Domination, (f) *Macht, heerschappy.*

Dominer, (v. n.) *Heerschen, macht, heerschappy voeren*; sa passion le domine, *zyne drift overheerscht hem*; la bile domine dans &c., *de gal heeft de overhand in enz.*; montagne qui

qui domine la ville, *berg die hooger als de ſtad legd.*

Dominicain, aine (m. & f.) *Een Dominikaner Monnik, Nonne.*

Dominical, ale (adj.) Oraiſon dominicale, *het gebed onzes Heeren*; la lettre dominicale, *de zondags letter.*

Dominicale, (f) *Epiſtel- en Evangelie-boek* (n).

Dominicalier, (m) *Prediker daar van.*

Domino, (m) *Prieſters winter-kap.*

Dominoterie, (f) *Gemarmerd papier* (n).

Dominotier, (m) *Marmer-gecouleurd-papier-kraamer of maaker.*

Dommage, (m) *Schaade* (f), *nadeel, verlies* (n); c'eſt dommage que, *het is jammer dat.*

Dommageable, (adj.) *Schaadelyk, nadeelig.*

Domtable, (adj.) *Tembaar, dat te temmen is.*

Domter, (v. a) *Temmen, beteugelen, bedwingen, gedwee maaken.*

Domteur, (m) *Overwinnaar, veroveraar.*

Don, (m) *Gift* (f), *geſchenk* (n); don gratuit, *eene vrywillige gift*; il a de beaux dons, *hy heeft ſchoone gaaven, bekwaamheeden.*

Donataire, (m. & f.) *Een die ergens mede begiftigd is.*

Donateur, trice (m. & f.) *Begiftiger, ſchenker.*

Donatif, (m) *Genade-gift* (f).

Donation, (f) *Gift, gave, erfgave, maaking by uiterſten wille.*

Donc, *Dan, derhalven, dienvolgens*; que faut il donc faire? *wat moet men dan doen?*

Dondon, (f) *Een fraai dik in een gedrongen Vrouws-perſoon* (n).

Donjon, (m) *De hoogſte en ſterkſte plaats of toorn van een Kaſteel of Veſting* (f).

Donjonné, ée (adj.) *Met toornen (in Wapenk.).*

Donne, (f) *Een Koppelaarſter.*

Donné, ée (adj.) *Gegeeven, vereerd*; *enz.* donné à la Haye, *gegeeven in den Hage.*

Donner, (v. a.) *Geeven, beſchenken, vereëeren*; donner l'aumône, *eene aalmoes geeven*; donner un bon conſeil, *goeden raad geeven*; donner avis, *kennis geeven*; donner des loix, *wetten voorſchryven*; donner caution, *borg ſtellen*; donner ſa parole, *zyn woord geeven, of paſſeeren*; donner ſon approbation, *goedkeuren*; donner ſentence, *vonnis wyzen*; donner la vie, *het leven geeven, ſchenken*; donner ſa vie pour ſa patrie, *zyn leven voor zyn vaderland waagen*; donnez moi ce livre, *geef my dat boek*; donner la main à quelcun, *iemand de hand bieden*; je vous donne le bon jour, le bon ſoir, *ik wenſch u goeden morgen, goeden dag, goeden avond, goeden nacht*; cela donne de l'appetit, *dat verwekt eet-luſt*; donner du plaiſir, *vermaak aandoen*; donner de la peine, *moeite geeven*; donner des coups de bâton, *ſtokſlaagen geeven*; donner la queſtion à un criminel, *een' misdadiger pynigen*; donner tout ſon tems à l'étude, *al zyn tyd aan de Letter-oeffeningen beſteeden*; donner les mains à quelque choſe, *iets toeſtemmen*; donner bataille, *ſlag léveren*; donner de l'air, *lucht geeven*; donner un livre au public, *een boek in 't licht geeven*; donner au but, *het doelwit treffen*; donner au hazard, *waagen*; donner dans le piége, dans le panneau, *in den ſtrik vallen*; donner dans la vuë, *in 't oog loopen*; donner de la tête contre quelque choſe, *zyn hoofd ergens tegen aan ſtooten*; ne ſavoir ou donner de la tête, *geen uitkomſt weeten*; donner en gage, *te pand geeven*; chambre qui donne ſur le jardin, *kamer die op den tuin uitziet*; donner à entendre, *te kennen geeven*; donnér à boire, *te drinken geeven, tappen*; donner à manger, *te eeten geeven, ordinaris houden*; en donner à garder, *wys maaken, op de mouw ſpellen (ſpr. w.)*; donner les cartes, *de kaart geeven*; donner à la côte, *de kuſt verkiezen*; *'t tegen de wal aanzetten*; donner le feu au canon, *losbranden*; donner dedans, *inloopen, inzeilen*; donner vent devant, *door den wind opduuwen, om te wenden*; donne vent devant, *leg uw roer aan*

ly; cet homme a donné des verges pour se faire fouetter, *die man is oorzaak van zyn eigen ongeluk.*

Se Donner (v.r.) à quelcun, *zich aan iemand overgeeven*; je me donnerai l'honneur de vous venir voir, *ik zal my de eere geeven van u te komen zien*; se donner trop de liberté, *te veel vryheid neemen*, se donner patience, *geduld neemen, oeffenen*; se donner du bon tems, *mooi weêr speelen*; se donner de la peine, *veel moeite neemen*; se donner des airs, *pronken.*

Donneur, euse (m & f.) *Geever, begiftiger; beschenkster (gem. w.).*

Dont, (part.) *Waar van, van wien, van wie, van welke*; c'est lui dont nous parlons, *hy is 't van wien wy spreeken.*

Donzelle (f) *voor* Démoiselle, *Juffer, (gem. en boert. w.)*

Dorade, (f) *Zee-braassem* (m), *(zeker visch).*

Doré, ée (adj.) *Verguld*; *goudgeel*; vermeil doré, *verguld zilver*; cuir doré, *verguld leêr*; papier doré, *verguld papier*; soupes dorées, *wentel-broodjes*; pourpier doré, *geele postelein (zeker kruid)*; la légende dorée, *de gulde legénde (in de R. Kerk)*; bonne renommée vaut mieux que ceinture dorée, *een goede naam is beter als olie, (spr. w.)*

Dorénavant, (adj.) *Voortaan, van nu af aan.*

Dorer, (v. a.) *Vergulden*; dorer un livre, *een boek vergulden*; dorer la pilule, *de pil vergulden*; (*fig.*) *eene zaak opsmukken*; dorer un vaisseau, *een schip smeeren, harpuizen.*

Doreur, (m) *Vergulder.*

Dorique, (adj.) Ordre dorique, *de dorische bouw-orde.*

Dorloter, (v. a.) *Liefkoozen, vleijen, streelen*; se dorloter, (v. r.) *zyn gemak zoeken.*

Dormant, ante (adj.) *Slaapende*; *iets dat vast zit of legt*; eau dormante, *stilstaand water*; manœuvres dormantes & coulantes, *staand en loopend want (scheeps w.)*; pont dormant, *eene vaste brug enz.*

Dormeur, euse (adj.) *Slaaper, slaapster.*

Dormir, (v. n.) *Slaapen*; dormir à bâtons rompus, *ongerust slaapen*; il n'y a pas de pire eau, que celle qui dort, *zwygende lieden zyn niet ligt te vertrouwen*; il ne faut point réveiller le chat qui dort, *men moet den slaapenden hond niet wakker maaken, een netelige zaak niet weêr ophaalen*; qui dort dine, *de slaap voed*; dormir la grasse matinée, *een gat in den dag slaapen*; dormir sans débrider, *slaapen zonder wakker worden*; l'eau dort, *het water staat stil.*

Dormir, (m) *Het slaapen* (n), *de slaap.*

Dormitif, ive (adj. & subst.) *Slaapverwekkend.*

Doroir, (m) *Kwastje waar mede men gebak bestrykt* (n); *verguld-quast.*

Dorophage, (m) *Een die van geschenken leefd.*

Dortoir, (m) *Slaap-kamer in een Klooster* (f).

Dorure, (f) *Verguldzel* (n).

Dos, (m) *De rug (van een mensch, dier, kam, mes, enz.)*; tourner le dos, *den rug toekeeren*; *weg loopen, 't haazen-pad kiezen, zyne hielen laaten zien*, battre quelcun dos & ventre, *iemand wakker afrossen*, monter un cheval à dos, *zonder zadel ryden*; à dos d'âne, *met een' scherpen rug*, dos d'âne, *een Slagters bank, als een houte paerd*; *boog boven de stuurplegt*; *tuinbed dat boog in de midden is.*

Dose, (f) *Artzeny-maat, zoo veel men teffens gebruikt.*

Doser, (v. a.) *Artzeny, medicyn afpassen, afweegen.*

Dosse, (f) *Een schoei-plank.*

Dosseret, (m) *Een steene beer, pilaar, steunzel.*

Dossier, (m) *Rugge-stuk* (n), *leun van een stoel of bank* (f); *hoofden-eind van een ledikant* (n); *naam-lyst op een' bundel geding-stukken (by Practiz.)* (f).

Dossiere, (f) *Draag-riem*; *dissel-boom-riem* (n).

Dot, (f) *Huwelyks-gift* (f), *bruidschat* (m).

Dotal, ale (adj.) *Ten huwelyks-goed behoorende.*

Dotation, (f) *Huwelyksche uitzetting.*

Do-

Doter (v. a.) une fille, une égli-se, *eene dogter, eene kerk begiftigen.*
D'où, (adv.) *Van waar? waar van daan?* (f) de quel lieu?
Douaire, (m) *Weduw gift, Lyf-togt* (f).
Douairiere, (f) *Voornaame weduwe*; Reine douairiere.
Douane, (f) *Het tolhuis* (n); *item de tol, licent* (m), *rechten* (n. pl.)
Douaner, (v. a.) *De waaren met den tol-stempel bedrukken.*
Douanier, (m) *Tollenaar*, Konvoi-*meester.*
Doublage, (m) *Verdubbeling of nieuwe buiten-huid van een schip* (f).
Double, (adj.) *Dubbel*; cœur double, *valsch hert*; rendre au double, *dubbel wedergeeven*, à double sens, *dubbelzinnig.*
Double, (m) *Het dubbel-deel* (n); *een oortje in Vrankryk* (n); *een duit in Holland* (m); cela ne vaut pas un double; *dat 's geen speld waard*; le double d'un écrit, *de* copie, *het* duplo *van een geschrift.*
Doubleau, (m) *De spitze of scherpe boog aan een verwulf.*
Doubleaux, (m. pl.) *Dwars balken* (*in Bouwk.*).
Doublement, (m) *Verdubbeling* (f).
Doublement, (adv.) *Dubbel, twee maal zoo veel.*
Doubler, (v. a.) *Verdubbelen*; doubler le pas, *zich haasten*; doubler un habit, *een kleed voeren*; doubler un vaisseau, *een schip verdubbelen*; doubler un cap, une pointe, *een' hoek voorby zeilen.*
Doublet, (m) *Een valschen steen*; *twee gelyke oogen in 't teerling spel.*
Doublette, (f) *Een orgel register, van twee voet lang* (n).
Doublon, (m) *Spaansche pistool*; *dubbelde ducaat* (f).
Doublure, (f) *Voering.*
Douceâtre, (adj.) *Zoetagtig.*
Doucement, (m) Parler doucement, *zoetjes, zagtjes spreeken*; marcher doucement, *zagtjes, langzaam treeden*; on vit doucement dans la solitude, *men leefd zoetelyk in d'eenzaamheid.*
Doucement, (interj.) *Zagtjes! hou!*
Doucéret, ette (adj. & subst.) *Zoetelyk, manierlyk, of die zich zoo aanstelt.*
Doucereux, euse (ad. & subst.) *Smaakloos, laf*; *een liefkoozer der jonge Juffers*; faire le doucereux; vin fade & doucereux.
Doucet, ette (adj.) Faire le doucet, *zich verliefd aanstellen.*
Doucette, (f) *Geveinsd vrouwmensch*; *item vette-kous* (*veld-salaad*).
Douceur, (f) *Zoetigheid* (*in de smaak*); *aangenaamheid* (*in de reuk en stem*); *zagtheid* (*in het gevoel*); des douceurs, *lekkernyen*; une douceur, *een voordeeltje, of* present; dire des douceurs, *met minne-praatjes onderhouden.*
Douche, (f) *Overgieting van bergwater, om zwakke leeden te doen herstellen*; donner la douche à quelcun, *iemand bad-water op het lyf pompen.*
Doucine, (f) *Kroonlyst aan een gebouw* (m). (*Zie ook* Cymaise); *item lyst-schaaf.*
Doué, (adj.) *Begiftigd* (*met een' lyf-togt*); *begaafd, vercierd* (*met hoedanigheden*).
Douge. (*Zie* Douche).
Douelle, (f) *De uithakking van duigen, of van steenen tot een verwulf.*
Douer, (v. a.) *Begaaven, vercieren*; *met een lyftogt begiftigen.*
Douille, (f) *Moêr voor de kratzer aan een laadstok*; *de yzere band onder aan een piek*; *de schaft voor de steel aan een schop enz.*
Douillet, ette (adj.) *Teêr, téder, zwak.*
Douillettement, (adv.) *Téderlyk, zagtelyk.*
Douleur, (f) *Smert, droefheid* (f), *verdriet* (n); douleur de tête; de dents, *hoofd- of tand-pyn.*
Se Douloir, (*oud w.*) (*Zie se* Plaindre).
Douloureusement, (adv.) *Smertelyk.*
Douloureux, euse (adj.) *Smertelyk, beklaaglyk, verdrietig, hard.*
Doute, (m) *Twyffel*; être en doute, *in twyffel staan*; mettre en doute, *in twyffel trekken*; lever des doutes, *twyffelingen oplossen*; sans doute, *zonder twyffel, ongetwyffeld.*

Douter, (v. n.) *Twyffelen*, ils ne se doutoient de rien, *zy waaren nergens op verdagt*; je m'en doutois bien, *ik dagt het wel.*

Douteusement, (adv.) *Twyffelagtiglyk.*

Douteux, euse (adj.) *Twyffelagtig, onzéker*; événement fort douteux, *eene zeer twyffelagtige gebeurtenis.*

Douvain, (m) *Vat-hout, pyp-hout* (n).

Douve, (f) *Een duig van een ton*; *gragt van een Kasteel*; *schut-bord aan een verlaat*; *muur van een water-kom*; *haanen-voet (zeker kruid).*

Doux, douce, (adj.) *Zoet, zagt, zagtzinnig*; vin doux, *zagte wyn*; odeur douce, *een lieflyke reuk*; temps doux, *zagt weêr*; vie douce, *een stil, gerust léven*; humeur douce, *zagte aart, inborst*; billet doux, *minne-brief*; faire des yeux doux, *verliefd zien*; filer doux, *schoone woorden geeven*; tout doux, *zagtjes.*

Douzain, (m) *Een oude fransche stuiver*; *gedicht van 12 verzen (oud w.).*

Douzaine, (f) *Twaalf, een dozyn*; à la douzaine, *by 't dozyn*; un Poëte à la douzaine, *een slegt Dichter*; il ne s'en trouve pas à la douzaine, *men vind 'er niet veel van.*

Douze, (adj. & subst.) *Twaalf*; livre en douze, ou in douze, *boek in 12en of duodecimo (by Drukk.)*; Charles douze, *Karel de 12de*; le douze du mois, *de 12de der maand.*

Douzieme, (adj. & subst.) *De twaalfde, het twaalfde deel.*

Douziemement, (adv.) *Ten twaalfden.*

Douzil, (m) *Een zwikje in een ton* (n).

Doxologie, (f) *Lof-zang (als van de Engelen in de Bethlemitische velden).*

Doyen, (m) *Déken, oudste van een Collegie*; *Dom déken*; *item de langst gevangene of oudste kostganger.*

Doyenné, (m) *Dom-dékenschap* (f), *Dom-déken*; *Dom-huis* (n).

Drachme, (f) *Een vierde deel van een loot* (n); *zekere Griekscbe munt, waardig 6 stuiv.*

Dracuncules, (f) *Wormen die tusschen 't vleesch en de huid groeijen.*

Dragan, (m) *Spiegel van een' galei.*

Dragée, (f) *Klein zuiker-gebak, als: anys, kollen enz.* (n); *hagel om te schieten*; écarter la dragée, *in 't spreeken, speekzel uit den mond werpen*; dragée, (f) *mengzel voor de paarden.*

Drageoir, (m) *Doos waar in de Juffers het zuiker-gebak doen.*

Drageon, (m) *Uitspruitzel by den wortel van boomen of kruiden.*

Drageonner, (v. n.) *Uitschieten, uitspruiten.*

Dragon, (m) *Een draak (zekere slang)*; *een boosaardig mensch* (n); *een Hoos, of onweêrs hoofd*; dragon de vent, *een wervel-wind*; le dragon, *de draak (in Sterrek.).*

Dragon, (m) *Soldaat die te paerd en te voet diend, Dragonder*; à la dragonne, (adv.) *op zyn dragondersch.*

Dragonné, ée (adj.) *Met een draak verciërd (in Wapenk.).*

Dragonneau, (m) *Lange worm die tusschen vel en vleesch komt.*

Dragonner, (v. a.) *Met geweld noodzaaken.*

Drague, (f) *Een bagger-spaade, eene dregge*; drague de canon, *broeking (zee w.).*

Draguer, (v. n.) *Eene gragt uitspitten, uitbaggeren*; draguer l'ancre, *het anker visschen (zee w.).*

Dramatique, (adj.) Poëte, poëme dramatique, *toneel-dichter, toneel-stuk, of dicht.*

Drame, (m) *Toneel-dicht.*

Drap, (m) *Laken (zekere stoffe)*; marchand de drap, *een laken kooper*; habit de drap, *een laken-kleed*; drap de pié, *een tapyt*; drap de lit, *slaap-laken*; mettre un homme en beaux draps blancs, *iemand beschimpen, uitzetten, afmaalen*; au bout de l'aune faut le drap, *het einde zal de last draagen*; tailler en plein drap, *volle geleegenheid hebben om iets te doen (spr. woorden.*

Drapeau, (m) *Een vaandel*; *oud linnen, lompen.*

Draper, (v. n.) *Laken maaken, wolle weeven*; draper une chambre, *een' kamer met rouw bebangen*; dra-

per

per un caroſſe &c., *een koets enz. met laken bekleeden*; draper quelcun, *iemand beſpotten, ten toon ſtellen.*

Draperie, (f) *Laken-handel* (m); *wolle-weeverye* (f).

Drapier, (m) *Een laken-weever*; *laken-handelaar.*

Drayer, (v. a.) *Afſchaaven*, (*by Leêr-bereiders*).

Drayoire, (m) *Schaaf-mes* (n).

Dreche, (f) *Mout, malt.*

Drege, (f) *Dreg-net* (n).

Drelin, (m) *Geklink* (n), *klank van een bel, ſchel of klokje.*

Dreſſe, (f) *Stukje leêr dat men tuſſchen de ſchoenzoolen ſteekt* (n).

Dreſſer, (v. a. & n.) *Regt maaken*; *opregten*; *afregten*; *opſtellen*; dreſſer un bâton, *eenen ſtok regt maaken*; dreſſer une ſtatue, *een ſtandbeeld oprigten*; dreſſer une batterie, *eene* battery *opwerpen*; dreſſer des tentes, *tenten opſlaan*; dreſſer ſon intention, ſa marche, *zyne meening, zyn' gang rigten*; dreſſer les quilles, *de kégels oprigten, opzetten*; dreſſer d'alignement, *een' muur na het meetſnoer oprigten*, dreſſer un pavé, *een vloer gelyk ſtampen*; dreſſer une piece de bois, *een ſtuk hout behakken, regt maaken*; dreſſer un lit, *een bed opmaaken*; dreſſer des embûches, *hinderlaagen leggen*; dreſſer un chapeau, *een' hoed toeregten, zyn vorm geeven*, dreſſer un drap, *een laken raamen*; dreſſer une vigne, *een' wyngaard toerigten*; dreſſer une planche, une couche, *een tuinbed toerigten*; dreſſer un livre, *een boek regt kloppen*; dreſſer les oreilles, *de ooren opſteeken, opſpitzen*; dreſſer du linge, *linnen rekken, opdoen*; dreſſer du potage, *ſoep toebereiden*; dreſſer un écrit, *een geſchrift opſtellen*; dreſſer un compte, *een' rekening opmaaken*; dreſſer un cheval, *een paerd afrigten*; dreſſer des Soldats, *Soldaaten drillen, afrigten*; ce chien dreſſe & va droit, *die hond volgt regt het ſpoor*; dreſſer les vergues, *de reën regt braſſen* (*zee w.*); dreſſer route à nord, *zyn' koers noordelyk zetten*; cela fait dreſſer les cheveux, *dat doed de hairen te berge ryzen*; ſe dreſſer, (v. r.) *zich opregten.*

Dreſſoir, (m) *Een ſchenk-tafel*; *item een werktuig om de hekel-pinnen meê regt te maaken.*

Drille, (m) *Een ligtmis, deugniet*; *een vrolyken baas*, (*gem. w.*).

Driller, (v. n.) *Tlings loopen, draaven*; *afdroſſen* (*gem. w.*).

Drilles, (f. pl.) *Oude lompen, flarden.*

Drilleur. (*Zie* Chiffonnier).

Drilleux, euſe (adj.) *Geſcheurd, geplukt.*

Driſſe, (f) *Kardeel* (n), *val* (m) *om de reën op te hyſſen, of te laaten vallen* (*zee w.*).

Drogman ou Drogueman, (m) *Tolk by de Turken.*

Drogue, (f) *Drogerye*; *Artzeny*; il fait bien faire valoir ſa drogue, *hy weet zyn waar wel aan de man te helpen, duur te verkoopen*; drogues, *prullery, ſlegte waar.*

Droguer, (v. a.) *Geneesmiddelen ingeeven.*

Droguerie, (f) *Het viſſchen en zouten van den Haring.*

Droguet, (f) *Drogét* (n), (*zekere ſtoffe*).

Droguier, (m) *Kas* (f), cabinet (n) *van een Natuurkundige.*

Droguiſte, (m) *Drogiſt, een die drogeryen verkoopt.*

Droit, te (adj.) *Regt, dat niet krom is*; *billyk, recht*; *oprecht enz.*; bâton droit, *een regte ſtok*; chemin droit, *een regte weg*; angle droit, *regte hoek*; cœur droit, *oprecht hart*, avoir le ſens droit, *zyn volle verſtand hebben*; à droit, (adv.) *ter regter hand, regts om*; marcher droit à l'ennemi, *regt op den vyand aantrekken*; homme qui va droit, *een man die voor de vuiſt, oprecht, zonder omwegen handeld*; à bon droit, *te recht, met recht*; aller tout droit, *regt toe gaan.*

Droit, (m) *Het recht* (n), *de wet, Rechtsgeleerdheid* (f) *enz.*; droit divin, humain, civil, canon, coutumier, naturel, public, *Goddelyk,* men-

menschelyk, *burgerlyk*, *kerkelyk*, *lands*, *natuurlyk*, *roomsche* (jus publicum) *recht*; droit de gens, *het recht der volkeren*; droit de guerre, de bourgeoisie, *krygs- bu ger-recht*; avoir droit de . . ., *recht hebben om* . . .; payer les droits, *de rechten*, *tollen betaalen*; faire droit, *recht doen*, *recht hebben*; être à droit, *zyn zaak recht hebben*; violer le droit, *het recht schenden*; étudier en droit, *in de rechten* studeeren.

Droite, (f) *De regterhand*; *regtervleugel eener* armée; *men zegt ook*, la main droite, l'aile droite, a droite, *ter regterhand*.

Droitement, (adv.) Aller droitement en besogne, *oprechtelyk voor de vuist handelen*.

' Droitier, iere (adj.) *Regts*, *niet links*, (*weinig gebr.*).

Droiture, (f) *Oprechtheid*, *redelykheid*, droiture d'esprit, *schranderheid van oordeel*; aller en, ou à droiture, ou directement à . . ., *regt toe gaan na* . . .

Droiturier, iere (adj.)(*oud w.*) *Rechtveerdig*, *rechtmaatig*.

Drôle, (adj.) *Klugtig*, *snaaksch*; cela est drôle, *dat is klugtig*; c'est un drôle ou un drôle de corps, *het is een snaak*.

Drôlement, (adv.) *Koddiglyk*, *aardiglyk*.

Drôlerie, (f) *Snaakerye*, *koddigheid*.

Drôlesse, (f) *Klugtig*, *snaaks of schaamteloos vrouwmensch* (n).

Dromadaire, (m) *Een Dromedaris* (*soort van Kameel*).

Drossart, (m) *Drossaart*, *Drost van eenig dorp enz.*

Drouine, (f) *Ketelboeters zak*, *voor het gereedschap* (m).

Drouineur, (m) *Ketel-boeter*, *ketel-lapper*.

Dru, uë (adj.) *Snel*, *kloek*, *dik*, *digt by malkaar*; l'herbe y étoit drue, *het gras stond 'er dik*; cet oiseau est dru, *die vogel is vlug*, *kan haast uitvliegen*; tomber dru & menu comme mouches, *vallen als hagel*, *regen*, *in meenigte*, fille drue, *een kloek meisje*.

Druide, (m) *Priester voor deezen by de oude Gallen* (*franschen*).

Druidisme, (m) *Leere derzelven*.

Druyade, (f) *Bosch nimfe der Heidenen*.

Du, (art. gen. & abl. item nom & accus. sing. masc.) Le sceptre du Roi, *de scepter des Konings*; venir du chateau, *van 't kasteel koomen*; du vin, *wyn*; du pain, *brood*; Du, (prepositie) tirer du coffre, *uit het koffer haalen*; du commencement, *in den beginne*; du vivant de, *met het leven van*; du moins, *ten minsten*; point du tout, *gantsch niet*.

Dû, (m) Cela est mon dû, *dat is 't geene my toekomt*; votre dû, *uw' schuld*, *uw' debet*.

Dû, dûe (adj.) *Verschuldigd*; la gloire n'est dûe qu'à . . ., *de eere*, *of roem behoord alleen aan* . . .

Dubitation, (f) *Aangenomene onzekerheid* (*in redenk.*).

Dubitativement, (adv.) *Twyffelagtiger wyze*.

Duc, (m) *Hertog*; *item een Kat uil*, (*zekere Roofvogel*).

Ducal, ale (adj.) Couronne ducale, *hertogelyke kroon*.

Ducale, (f) *Opene brief*, patent *van den raad van Venetiën*.

Ducat, (m) *Ducaat*.

Ducaton, (m) *Ducaton*.

Duché, (m) *Hertogdom* (n).

Duchesse, (f) *Eene Hertoginne*.

Ductile, (adj.) *Smeedig*, *het geen uitgeslaagen*, *getrokken kan worden*.

Ductilité (f) du métal, *taaiheid*, *smeedigheid der metaalen*.

Duegne, (f) *Opzienster*, Gouvernante *eener jonge Juffer in Spanjen*.

Duel, (m.) *Twee-stryd* (m), *tweegevegt* (n); nombre duel, *tweevoudig getal* (*in Grieksche spraakk.*).

Duelliste, (m) *Een kampvegter*.

Duement, (adv.) *Behoorlyk*, *betaamelyk*.

Duire, (v. n. def.) *Dienen*, *behaagen*; voyez si cela vous duit, *ziet of u dat van nut weezen kan*.

Dulcifier, (v. a.) *Zoet maaken* (*in Chym.*).

Dulcinée, (f) *Eene Minnaaresse*.

Dulcoré, (adj.) Mercure dulcoré, *zoetgemaakte kwik.*

Dulie, (f) *Dienst die men den Engelen of Heiligen bewyst (in de R. Kerk).*

Dune, (f) *Een duin, zand-berg* (m).

Dunette, (f) *Hut, kampanje op een schip.*

Duo, (m) *Muziek-stuk dat met twee stemmen gezongen word* (n).

Dupe, (f) *Een onnoozel mensch* (n); il est la dupe de tout le monde, *heel de waereld bedot hem, houd hem voor de zot.*

Duper, (v. a.) *Bedriegen, misleiden, foppen, voor de zot houden.*

Duperie, (f) *Bedrog* (n), *schalkheid.*

Duplicata, (m) *Het dubbel van eenig schrift.*

Duplication, (f) *Verdubbeling (in Rekenk.).*

Duplicité, (f) *Dubbelzinnigheid;* duplicité de cœur, *dubbelhartigheid.*

Duplique, (f) *Tweede antwoord van den gedaagden of aangeklaagden (in Rechten).*

Dupliquer, (v. n.) *Een tweede antwoord geeven (in Rechten).*

Dur, dure, (adj.) *Hard, taai, zwaar, streng, enz.* du pain dur, *oud bakken brood;* il a le ventre dur, *hy is hardlyvig;* dure extrêmité, *uiterste nood;* il a l'oreille dure, *hy is wat hardhoorende, wat doof;* style dur, *onvloeibaare styl;* il est dur à la desserre, *hy houd niet veel van aflangen;* cela est dur comme fer, *dat is zoo hard als yzer;* il a le cœur dur, *hy is onbeweeglyk;* un livre dur à la vente, *een boek dat niet wel afgaat;* dur à la fatigue, *hard om* fatiguen *uit te staan.*

Dural, ale (adj.) *Dat van B dur is (in Muziek).*

Durant (prep.) la nuit, l'hiver, *geduurende de nagt, den winter;* durant que, *inmiddels dat.*

Durcir, (v. a. & n.) *Harden, hard maaken;* durcir, se durcir, (v. r.) *hard worden.*

Dure, (f) Coucher sur la dure, *op de bloote grond leggen.*

Durée (f) des siecles, *de geduurzaamheid der eeuwen;* de longue durée, *van lange duur.*

Durement, (adv.) *Hard;* traiter quelcun durement, *iemand bits bejegenen.*

Durer, (v. n.) *Duuren, uithouden enz.;* étoffe qui dure longtemps, *stoffe die lang duurd;* je ne saurois durer du mal de dents, *ik kan het van tandpyn niet harden;* le temps m'a duré, *de tyd is my lang geval-* je ne puis durer de chaud, *ik kan van hitte niet duuren;* on ne sauroit durer avec lui, *niemand kan met hem omgaan;* ne pouvoir durer en place, *niet lang op eene steê blyven konnen.*

Duret, ette (adj.) *Hardagtig.*

Dureté, (f) *Hardigheid, vereeltheid;* dureté de cœur, *ongevoeligheid des harten;* dureté de style, *stompheid van styl;* dire à quelcun des duretés, *iemand bits bejegenen;* dureté d'oreille, *doofheid.*

Durillon, (m) *Eelt in de handen.*

Durillonner, (v. n.) *Eeltagtig worden.*

Duriuscule, (adj.) *Een weinig hard.*

Duvet, (m) *Dons, zagte veêren (van een vogel); een vlas-baard.*

Duveteux, (adj.) *Met dons-veêren bezet.*

Duumvir, (m) *Een tweeman, (zeker Romeinsch-burger-heer).*

Duumviral, ale (adj.) *Tweemannelyk.*

Duumvirat, (m) *Tweemanschap* (n).

Dynastie, (f) *Heerschappye van veele Koningen die na elkaâr geregeerd hebben.*

Dyspepsie, (f) *Onverdouwelykheid (in Geneesk.).*

Dyspnée, (f) *Engborstigheid (in Geneesk.).*

Dyssenterie, (f) *Roode-loop, bloedgang.*

Dysurie, (f) *De koude pis (in Geneesk.).*

****

E.

E (m) E. (f) *De 5de Letter van 't* Alphabeth *of* A, B, C., *en 2de der* vocaalèn *of klink-letteren. Men onderscheid dezelve voornaamentlyk in 3 soorten; by voorb. in de woorden* fermeté, netteté, breveté, *is de eerste een* e ouvert (*of opene* e, *om dat ze met eene opene mond uitgesproken word*); *de 2de een* e muet, obscur ou feminin (*of stomme* e, *om dat ze heel zagt uitgesproken word*) *en de 3de word genoemd* é fermé ou masculin (*of geslootene* é, *met een* accent aigu *of scherp klank-teeken beteekend en hard uitgesproken*). NB. *tot de* e ouvert *behoorden ook nog diegeene, die met een* accent grave (*zwaar klank-teeken*), *als: in* procès, accès &c. *of een een* accent circonflex (*omgebogen teeken*), *als: in* fête, bête, &c. *geteekend zyn, om dat ze ook met eene opene mond uitgesproken worden; eindelyk is 'er ook nog eene* e *in de fransche taal, die men met* 2 punctums *beteekend, en* ë trema *noemd, dienende voornamentlyk om aan te duiden, dat ze met de voorgaande* vocaal *geen* diphtongue (*twee klank*) *maakt; als: in* aëré, poëte, &c. *dit zy genoeg; zie verder hier over de* Grammaires.

Eau. (f) *Water*; eau de pluie, de fontaine, trouble, courante, dormante, sommache, salée, douce, d'arquebusade, d'orge, *regen, bron, troebel, vlietend, stilstaand, brak, zout, zoet, wonde, garst-water*; eau rose, *roose water*; eau forte, *sterk water*; eau benite, *wy-water*; eau de vie, *brandewyn*; le vif ou le haut de l'eau (pleine marée), *hoog water, spring-ty*; basse eau, morte eau (basse marée), *laag water, ebbe*; il tombe de l'eau, *het regend*; l'eau monte, baisse, *het water vloeit, valt*; faire de l'eau, *wateren, pissen*; *item versch water inneemen* (faire aiguade) (*scheeps w.*); prendre les eaux, *de baden gebruiken*; ce vaisseau fait eau, *dat schip is lek*; mettre un vaisseau à l'eau, *een schip in 't water, van staapel laaten loopen*; ce navire tire tant d'eau, *dat schip gaat zoo diep*; donner l'eau à une étoffe, *de glans aan eene stoffe geeven*; donner une couleur d'eau au fer, *het yzer blauw aan laaten loopen*; ces perles ont une belle eau, *die paerlen hebben een schoon water*; mettre quelcun tout en eau; *iemand gebeellyk in 't zweet helpen*; fondre en eau (en larmes), *in traanen smelten*; l'eau lui en vient à la bouche, *hy watertandt 'er van*; un Médecin d'eau douce, *een slegten Artz*; ces poires ont bonne eau, *die peeren zyn zeer sappig*; pêcher en eau trouble, *in troebel water visschen* (*spr. w.*); il n'est pire eau, que celle qui dort, *stille waters hebben diepe gronden* (*spr. w.*); les eaux sont basses chez lui, *zyn goed is op*; faire venir l'eau au moulin, *de zooden aan den dyk brengen* (*spr. w.*); mettre de l'eau dans son vin, *zyne oplopendheid intoomen* (*spr. w.*); nager en grande eau, *alles vol op hebben*; il est heureux comme le poisson dans l'eau, *hy leefd als een visch in 't water*; laisser courir l'eau, *zich nergens aan kreunen*; ils se ressemblent comme deux goutes d'eau, *zy gelyken malkanderen als twee druppelen water*; tenir quelcun le bec à l'eau, *iemand met schoone praatjes ophouden* (*spr. w.*); tout s'en est allé à vau l'eau, *alles is in rook verdweenen* (*spr. w.*); battre l'eau, *hooi dorschen, vergeefsche moeite doen* (*spr. w.*); porter de l'eau à la mer, *water in zee, of sparren, naar Noorwegen brengen* (*spr. w.*); nager entre deux eaux, *onder water zwemmen*; (*figuurl.*) *wyffelen, niet weeten wat zyde te kiezen, wat te besluiten*; à fleur d'eau, *gelyk s het water*; *water-pas.*

s'E'bahir, (v. r.) *Zich verwonderen, verbaast staan*; ébahi, ie (adj.) *verwonderd, verbaasd*, (*oud w.*)

E'bahissement, (m) *Verwondering, verbaastheid* (f), (*oud w.*)

E'bar-

E'barber, (v. a.) *Ombaarden, den baard scheeren; iets besnyden, het ruuwe afneemen, gelyk maaken*; ébarber un livre, une plume.

E'barboir, (m) *Suymes (by Schoenm. en Borkb.).*

E'baroui, (adj.) Vaiſſeau ébaroui, *beschaadigd, lek schip, (zee w.)*

E'bat, (m) *Lust, vrolykheid* (f); prendre ſes ébats, *zyn vermaak neemen, (gem. w.)*

E'battement, (m) *Vermaak, kortswyl* (n), *(oud w.)*

s'E'battre, (v. r.) *Zyn vermaak neemen, (oud w.)*

E'baubi, ie (adj.) *Verwonderd, verbaasd, (gem. en boert. w.)*

E'bauche, (f) *Een ruuw ontwerp* (n), *schets* (f).

E'bauché, ée (adj.) *Geschetst.*

E'baucher, (v. a.) *Afschetzen; afritsen, grond-tékening maaken, grondtekenen*; ébaucher une ſtatue, *een beeld uit den ruuwen houwen*; ébaucher un discours, *eene reden ontwerpen.*

E'bauchoir, (m) *Beeldhouwers steekbeitel; lyndraaijers groove hékel; groote fermoor (by Scheeps-timmel.); in 't algemeen een werktuig waar meê eenig werk uit het ruuwe gemaakt word.*

E'baudir, (v. a.) *Vrolyk maaken*; s'ébaudir, (v. r.) *Zich vermaaken, (oud w.)*

E'baudiſſement, (m) *Verlustiging* (f), *(oud w.)*

E'be, (f) *Ebbé*; il y a ébe, *het water begint te vallen.*

E'béne, (f) *Ebben-hout* (n).

E'béner, (v. a.) *De kleur van 't ebben-hout, aan ander hout geeven.*

E'bénier, (m) *Een ebben-boom.*

E'béniſte, (m) *Een ebben-hout-werker.*

E'bertauder, (v. a.) *Wolle stoffen voor de eerste maal scheeren.*

E'blouïr, (v. a.) *Verblinden, schitteren, schémeren*; cette lumiere m'éblouït, *dat licht schitterd my in de oogen*; la beauté, la fortune, l'éloquence éblouït, *de schoonheid, het geluk, de welsprekendheid verblind, benéveld, enz.*

E'blouïſſant, ante (adj.) *Schitterend*; beauté éblouïſſante, *verrukkende schoonheid.*

E'blouïſſement, (m) *Verblinding, schémering der oogen* (f).

E'borgner, (v. a.) *Een-oogig maaken; item een huis het licht beneemen.*

E'bouillir, (v. n.) ou s'ébouillir, (v. r.) *Verkooken, dik kooken.*

E'boulement, (m) *Instorting, inzakking* (f) *(van muur of aarde).*

E'bouler, (v. n.) s'ébouler, (v. r.) *Instorten, inzakken.*

E'boulis, (m) *Dat ingestort of ingevallen is, als: puin, grais, aarde, boomen, enz.*

E'bouqueuſe, (f) *Laken-nopster.*

E'bourgeonnement, (m) *Besnoeijing, afsnoeijing* (f).

E'bourgeonner (v. a.) la vigne, les arbres, *de wyngaard, de boomen uitsnoeijen, van het quaade hout of onnutte knoppen enz. zuiveren.*

E'bourgeonneur, (m) *Snoeijer, besnoeijer.*

E'bouriffé, ée (adj.) *Door den wind verhavend.*

E'bouziner, (v. a.) *Het ruuwe van steen hakken.*

E'branchement, (m) *Afsnoeijing der takken* (f).

E'brancher (v. a.) un arbre, *een boom snoeijen, dunnen, de takken afsnoeijen.*

E'branlement, (m) *Schudding, schokking; ontsteltenis* (f).

Ebranler, (v. a.) *Schudden, schokken, doen waggelen, doen wankelen, ontstellen, enz.* ébranler une muraille, *een' muur doen schudden*; ébranler le courage, *den moed beneemen*; ébranler les loix, *de wetten krenken*; ſa fidélité ne fût jamais ébranlée, *zyne getrouwheid, of trouw was nooit bewogen, geschonden, was altoos standvastig*; s'ébranler, (v. r.) *waggelen, wankelen*; il répondit ſans s'ébranler, *hy antwoordde zonder eenige aandoening*; l'armée s'ébranle pour &c. *het léger maakte zich gereed om enz.*

E'brécher (v. a.) un couteau, une taſſe &c. *een schaarde in een mes, schoteltje enz. maaken, breeken.*

E'bre-

E'brener, (v. a.) *Een kind, dat zich bevuild heeft, reinigen.*

E'brieté. (*Zie* Ivreffe).

E'brillade, (f) *Een ruk met den toom* (m) (*in de Ryfchool*).

E'brouer, (v. n.) ou s'ébrouer, (v. r.) *Snuiven, proesten* (*van paerden gezegd*).

E'bruiter, (v. a.) *Rugtbaar maaken*, s'ébruiter, (v. r.) *rugtbaar worden.*

E'bullition, (f) *Opwelling, opkooking*; *ontsteeking in 't bloed*; *buitenspoorigheid der hersfenen.*

E'cachement, (m) *Verplettering* (f).

E'cacher, (v. a.) *Platslaan, breed en dun maaken, verpletteren*; nez écaché, *platte neus.*

E'cacheur (m) d'or, *Goud-slaager.*

E'cafer (v. a.) l'ofier, *de teenen splyten* (*by Mandenm.*).

E'caille, (f) *Een schub, schilfer*; poisson à écailles, *geschubde visch*; écaille d'huitre, *een oester-schelp, schelp*; écaille de pierre, de fer, *steen- yzer-schilfer, hamer slag.*

E'cailler (v. a.) du poisson, *visch schoon maaken*; s'écailler, (v. r.) *afschilferen, met schilfers van malkander vallen*; la troupe écaillée, *het geschubde heir*, (*dat is*) *de visschen.*

E'cailler, ere (adj.) *Oester-verkooper, verkoopster.*

E'cailleux, eufe (adj.) *Schilferagtig, schilferig.*

E'cale, (f) *Schaal, schil van een ei, noot, enz.*; faire écale, *voor onweêr ergens in loopen*, (*zee w.*)

E'caler (v. a) des noix, *nooten bolsteren*; écaler des huitres, *oesters open doen.*

E'carbouiller (v. a.) la cervelle, *de hersfenen inslaan, verpletteren.*

E'carlate, (f) *Scharlaken verf.*

E'carquillement, (m) *Wyd van een zetting der beenen* (f), (*gem. w.*)

E'carquiller (v. a.) les jambes, le yeux, *de beenen wyd van een zetten*; *de oogen wyd open sperren*, (*gem. w.*)

E'cart, (m) *Afwyking, afdwaaling uitwyking* (f); écart de conduite, *afwyking van pligt*; faire un écart dans un discours, *een' uitstap, uitweiding in een' redenvoering maaken, buiten het bestek gaan*; faire des écarts, *buitenspoorige verkwisting maaken*; écart d'os, *uitwyking, verwrikking van een been*; écart, *uitschieting, verlegging eener kaart*; faire un écart, *een treê voor uit doen in het danfen*; à l'écart, (adv.) *ter zyden, achter af*; tirer quelcun à l'écart, *iemand ter zyden neemen*; fe loger à l'écart, *achter af, stil woonen.*

E'carté, ée (adj.) *Afgelégen*; *verstrooid*; ruë écartée, *eene achterstraat*; lieux écartées, *afgelégene plaatzen.*

E'carteler, (v. a.) *Vierendeelen, met 4 paerden van een trekken.*

E'carteler, (v. n.) *In 4 quartieren verdeelen* (*in Wapenk.*).

E'cartelure, (f) *Verdeeling in 4 quartieren* (*in Wapenk.*).

E'cartement, (m) *Verwrikking, uit een zetting, verstuiking der léden.*

E'carter, (v. a.) *Verwyderen, verstrooijen*; *eenige kaarten in 't ombren weg werpen*; écarter fes ennemis, *zyne vyanden verjaagen, verstrooijen*; fufil qui écarte la dragée, *een snaphaan die den hagel verspreid*; écarter la foule, *het gedrang des volks van een doen wyken, ruimte maaken*; s'écarter, (v. r.) *zich van eene plaats verwyderen*; s'écarter de fon chemin, *van den regten weg afdwaalen*; s'écarter des fentimens des autres, *van een anders gevoelen verschillen*; s'écarter de fon fujet, *van zyn onderwerp afwyken.*

Ecclésiaste, (m) *De Prediker.*

Ecclésiastique, (adj & fubst.) *Kerkelyk, geestelyk*; *een geestelyke, geestelyk of kerkelyk perfoon*; difcipline ecclésiastique, *kerkelyke tugt.*

Ecclésiastiquement, (adv.) *Kerkelyk, geestelyk.*

Eccope, (f) (*Griekfch w.*) *Sneê in eene wond of hersfen pan* (*by Wondheelers*).

Eccoprotique, (m) (*Griekfch w.*) *Zagt laxeer middel.*

E'cervelé, ée (adj. & fubst.) *Hersfenloos*; *dom*; *een dommerik*; *eene mal loot.*

E'chafaud, (m) *Een schavot* (n); *stellagie, steigering* (f) (*by Metzel.*).

Echa-

E'chafaudage, (m) *Stellagie werk; item het opslaan van dien* (n).

E'chafauder, (v. n.) *Stellagien oprigten.*

E'chalas, (m) *Een wyngaard-staak.*

E'chalassement, (m) *Onderstutting der wyngaarden* (f).

E'chalasser, (v. a.) *Staaken in de wyngaarden zetten.*

E'chalote, (f) *Charlotte* (*zeker look*).

E'champir, ou réchampir, (v. a.) *Een tafereel met loofwerk en andere cieraaden omtrekken* (*by Schild.*).

E'chancrer, (v. a.) *Afronden, rond affnyden* (*by Kleérm.*).

E'chancrure, (f) *Ronde uitsnyding.*

E'chandole, (m) *Dak-spaan.*

E'change, (m) *Ruiling, wisseling* (f); échange des prisonniers, *uitwisseling van gevangenen*; il a ce vice, mais en échange il a plusieurs vertus, *hy heeft dat gebrek, maar daarentegen veele goede hoedanigheden.*

E'changer, (v. a.) *Verruilen, vermangelen, uitwisselen*; échanger but à but, *gelyk opwisselen*; échanger avec retour, *met toegift ruilen.*

E'chanson, (m) *Schenker van een Koning of Vorst.*

E'chansonnerie, (f) *Ampt daar van* (n); *des Konings wynkelder* (m).

E'chantiller, (v. a.) *Maaten of gewigt yken.*

E'chantillon, (m) *Staaltje, monster van eenige koopmanschap*; *téken, 't welk de Ridders der Doelschutters, tot een bewys dat zy wel geschooten hebben, neemen*; c'est un échantillon de son style, *dat is een staaltje, proef van zyn styl.*

E'chantillonner, (v. a.) *Maaten of gewigt yken.*

E'chappatoire, (f) *Uitvlugt*; *iedele verschooning.*

E'chappé, (m) *Paerd van tweederly ras of aart geteeld.*

E'chappée, (f) *Onbedagtzaamheid*; *onbezonnenheid der jonge lieden* (f); *verschiet in eene schildery* (n); dire des bonnes choses par échappées, *by vlaagen iets fraais zeggen.*

E'chappement, (m) *Het afloopen eener Horologie ketting* (n).

E'chapper, (v. r. & a.) *Ontkomen, ontvlieden, ontsnappen*; il l'a échappé belle, *hy is het schoon ontsnapt*; il fait le cheval échappé, *hy is een ligtmis, doorbrenger*; il lui échappa de dire cela, *dat viel hem uit den mond*; s'échapper en paroles déshonnêtes, *zich in vuile woorden uitlaaten.*

E'charde, (f) *Een splinter, doorn* (m).

E'chardonner (v. a.) une terre, *een land van distelen, stékels zuiveren.*

E'chardonnoir, (m) *Werktuig daar toe* (n), *een steeker* (m).

E'charner, (v. a.) *Het vleesch van een huid afschaaven* (*by Leertouwers*).

E'charnoir, (m) *Schaafmes daar toe* (n).

E'charnure, (f) *Afschaafzel* (n); *de afschaaving van dien* (f).

E'charpe, (f) *Vrouwen sluijer of falie*; *scherp of sjerp der Officieren*; *gestikt borst-lyf der Juffers*; *draag-band*; avoir l'esprit en écharpe, *een slag van de moolen weg hebben, half zot zyn*; écharpe de poulie, *een blok zonder schyf*; porter le bras en écharpe, *den arm in een band draagen*; écharpe céleste, *den dierenkreits* (*in Sterrek.*).

E'charper, (v. a.) *Een slag, houw van ter zyden geeven*; *het blok op het hout naaijen, blok op naaijen* (*dat is*) *een touw slaan, om iets, dat men ophyssen wil,* (*zee w.*)

E'chars, arse (adj.) *Gierig, kaarig,* (*oud w.*)

E'chars, arse (adj.) Vent échars, *schraale, ongestaadige wind*; monnoie écharse, *munt van al te geringe* alloy.

E'charsement, (adv.) *Gieriglyk,* (*oud w.*)

Echarser, (v. a.) Le vent écharse, *de wind is ongestaadig.*

E'charseté, (f) *Geringe* alloy *of waarde van munten.*

E'chasses, (f. pl.) *Stelten, om op te gaan*; *stengen, masten die men in de grond zet, om een stellagie te maaken* (*by Metzel.*).

E'chauboulé, ée (adj.) *Vol-vuurigheid, blynen.*

E'chau-

E'chauboulure, (f) *Vuurigheid, roode plekken op het vel.*

E'chaudé, (m) *Zeker klein paryſch gebak* (n).

E'chauder, (v. a.) *Met heet water broeijen, ſchroeijen*; s'échauder, (v. r.) *zich branden*; chat échaudé craint l'eau froide, *daar den ezel zich eens aan ſtoot, wagt hy zich voor de tweede maal* (*ſpr. w.*)

Echaudoir, (m) *Slagt-plaats der beeſten; waſch-plaats der wollen of geverfde ſtoffen, enz.* (f).

E'chauffaiſon, (f) *Verhitting, verbranding; uitſlag, blaaren.*

E'chauffement, (m) *Verwarming, verhitting.*

E'chauffer, (v. a. & n.) *Verhitten, heet maaken, verwarmen; aanmoedigen, hitzig worden*; échauffer la bile à quelcun, *iemand yverig, toornig maaken*; s'échauffer, (v. r.) *heet worden, zich verhitten; item driftig, toornig worden.*

E'chauffourée, (f) *Een domme ſtreek, aanſlag.*

E'chauffure, (f) *Het warmen* (n); *hitzigheid, ontſteeking* (f).

E'chauguette, (f) *Een wagt-toren* (m).

E'chauler (v. a.) le bled, *het zaaikoren met kalk-water beſprengen.*

E'che, (f) *Aas* (n) *om viſch meê te vangen.* (*Zie* Amorce).

E'chéance, (f) *Verval-tyd* (*van Wiſſels enz.*).

E'chec, (m) *Een ſtuk* (n), *ſchaak van 't ſchaakſpel*; donner échec & mat, *den koning vaſt zetten*; donner échec & mat à tous les plats, *alle ſchotels leegen*; tenir en échec, *onder teugel of* commando *houden*; l'armée reçût un grand échec, *het léger ontſing een' groote neêrlaag.*

E'checs, (m. pl.) Jouer aux échecs, *op het ſchaak-bord ſpeelen, ſchaaken.*

E'chelette, (f) *Eene bel, ſchel.*

E'chelle, (f) *Eene ladder, leer; ſtorm-ladder; weveling aan de maſt van een ſchip; myl-ſchaal eener kaart; duim-ſtok, maat-ſtok* (*in Bouwk.*); *graad-ſtok ter zee*; échelle de ruban, *linten-boſch der Juffers*; après lui, il faut tirer l'échelle, (*ſpr. w.*) *als hy 'er aan geweeſt is mag men het wel opgeeven.*

E'chellette, (f) *Een klein laddertj* (n).

E'chellier, (m) *Kraan-ladder* (f).

E'chelon, (m) *Sport eener ladder* (f).

E'chemer, (v. a.) *Een byën-ſwerm uitlaaten.*

E'cheneau, (m) *Aarden tregter der Geelgieters.*

E'cheniller (v. a.) les arbres, &c. *de rupzen uit de boomen enz. doen.*

E'chenilloir, (m) *Werktuig daar toe.*

E'cheoir, ou échoir, (v. n.) *Vervallen, verſchynen; te beurt vallen, aanbevallen*; (NB. *dit werkw. word genoegzaam alleen gebruikt: in de tegenw. tyd*, il échet; *2de voorl. tyd*, j'échûs; *toek. tyd*, j'écherrai; *onvolm. tyd*, j'écherrois; *wenſch. tyd*, que j'échûſſe; *deelw.* échéant); le terme eſt échu, *de tyd, het* termyn *is verſcheenen*; la lettre eſt échuë, *de wiſſelbrief is vervallen*; échû en partage. *ten deel gevallen.*

E'cher, (v. a.) *Aas aan een' hengel doen.*

E'cheveau, (m) *Een ſtreng gaaren of zyde.*

E'chevelé, ée (adj.) *Met verwarde, ontvlogtene of loſſe hairen.*

E'chevin, (m) *Een Schépen.*

E'chevinage, (m) *'t Schépenſchap* (n), *Schépens plaats* (f).

E'chif, (adj.) *Hongerig* (*van Jagthonden gez.*).

E'chiffre, (m) *Leun eener trap* (f).

E'chignole, (f) *Bobyn* (f), *klos* (n).

E'chillon, (m) *Water-hoos, in de middellandſche zee, anders* Trombe, Trompe ou Dragon d'eau, *genaamd.*

E'chin, (m) *Geneesheer in 't* Serail.

E'chine, (f) *Rugge-graad* (m); *item lyſt op een pilaar* (f).

E'chinée, (f) *Rugge-ſtuk van een Verken* (n).

E'chiner, (v. a.) *Den rugge-graad breeken; afroſſen.*

E'chiqueté, ée (adj.) *Geschakeerd, ruitswyze als een schaak-bord.*

E.chiquier, (m) *Een schaak-bord* (n).

E'cho, (m) (*lees* Eco) *Echo, oweêrgalm, weêrklank.*

E'cho, (f) *De nymphe Echo, dogter der lucht* (*by Dichters*).

E'chomes, (m. pl.) *De dollen, roeipinnen eener sloep.*

E'chométrie, (f) *Bouw-kunst om den echo te maaken.*

E'choppe, (f) *Een pot-huis* (n), *kraam, winkel voor een huis; een etsnaald* (*by Graveerders*) (f).

E'chouement, (m) *Stranding* (f).

Echouer, (v. a. & n.) *Stranden, schipbreuk lyden; mislukken;* le navire échoua, *het schip strandde;* il a échoué dans son dessein, *hy is in zyn voorneemen mislukt;* il a échoué le navire, *hy heeft het schip op strand gezet.*

E'chu, ue (adj.) *Vervallen, enz.* (*Zie* E'cheoir).

E'chûte, (f) *Aanbevalling van goederen.*

E'cimer (v. a.) un arbre, *een' boom aftoppen.*

E'claboušser, (v. a.) *Beslyken, bespatten.*

E'claboussure, (f) *Beslyking, bespatting.*

E'clair, (m) *Blikzem, weêrlicht;* il fait des éclairs, *het blikzemd;* vite comme un éclair, *gezwind als een blitz;* éclair, *het blinken van een dégen.*

E'claircie, (f) *Een helle plaats aan den hémel* (*by Zee-lieden*).

E'claircir, (v. a.) *Ophelderen, opklaaren enz.*; éclaircir une difficulté, *eene zwaarigheid oplossen;* éclaircir quelcun d'une chose, *iemand licht in eene zaak geeven, onderrigten;* éclaircir de l'eau, *water klaar maaken;* le canon éclaircit les rangs, *het geschut maakt de geléderen dun;* éclaircir une couche, *een tuin-bed dunnen, lucht geeven;* s'éclaircir, (v. r.) *opklaaren, helder weêr worden; klaar worden;* s'éclaircir d'une chose, *onderrigting nopens eene zaak neemen.*

E'claircissement (m) d'une chose, *verklaaring, uitlegging, oplossing van eene zaak;* c'est un homme à éclaircissement, *'t is een twistgierig mensch.*

E'claire, (f) *Gouw-wortel* (m), (*zeker kruid*).

E'clairé, ée (adj.) *Verlicht;* une maison éclairée, *een licht, luchtig huis;* c'est un homme fort éclairé, *dat is een zeer geleerd man.*

E'clairer, (v. a.) *Lichten, verlichten, voorlichten;* éclairer moi, *licht my;* le soleil éclaire le monde, *de zon verlicht de waereld;* éclairer quelcun, *op iemand acht geeven.*

E'clairer, (v. n.) *Weêrlichten, blikzemen.*

E'clamé, (adj.) *Verminkt, lam* (*van dieren gez.*)

E'clanche (f) de mouton, *Achterbout van een schaap,* (m).

E'clat, (m) *Splinter van hout, scherf van steen enz.*; se briser en éclats, *afsplinteren, afschilferen.*

E'clat, (m) *Glans, luister* (f); *geschater, geraas* (n); *rugtbaarheid* (f); éclat d'un diamant, *glans van een diamant;* cela fit un grand éclat dans le monde, *dat baarde een groot gerugt in de waereld;* éclats de rire, *geschater van lagchen;* éclat de tonnerre, *donder slag,*

E'clatant, ante (adj.) *Schitterend, glinsterend; doorlugtig; voortreffelyk;* bruit éclatant, *groot geraas, geweld, gekraak.*

E'clater, (v. n.) *Afsplinteren, afschilferen; glinsteren, schitteren; geraas maaken;* voix qui éclate, *doorklinkende stem;* l'affaire éclata enfin, *de zaak werd eindelyk rugtbaar;* éclater de rire, *overluid lagchen;* éclater en injures, *in scheld-woorden uitbarsten;* faire éclater ses ressentiments, *zich ergens gevoelig over toonen;* ce bois s'éclate aisement, *dat hout scheurd, berst ligt.*

E'clipse (f) de soleil, de lune, *verduistering der zonne, der maane,* (ek'ips); vous avez fait une longue éclipse, *gy hebt lang afwézig geweest;* éclipse, *vermindering van iemands roem of eer.*

E'clipser ou s'éclipser, (v. n & r.) *Verduisteren, taanen*; s'éclipser, *verdwynen, uit het gezigt raaken*; sa beauté éclipse la vôtre, *haare schoonheid benéveld de uwe.*

E'cliptique, (f) *Zonne-weg, kring die den jaarlykschen loop der zonne aanwyst* (m).

E'cliptique, (adj) *Dat tot de verduistering behoord.*

E'clisse, (f) *Een kaas-vorm*; *rib van een luit* (f); *spalk* (*by Heelm.*) (m); *spaan-hout* (n) *tot trommen, doozen, enz.*

E'clisser, (v. a.) *Spalken* (*in Heelk.*).

E'cloppé, ée (adj.) *Verminkt, kreupel.*

E'clorre, (v. n.) *Uit den dop koomen*; le jour commence à éclorre, *de dag breekt aan*; faire éclorre les fleurs, *bloemen doen ontluiken*; ses desseins sont sur le point d'éclorre, *zyne voorneemens staan ras bekend te worden.*

E'clos, ose (adj.) *Uit den dop gekoomen, gebroed*; *ontlooken*; *bekend geworden.*

E'cluse, (f) *Een sluis*; porte d'écluse, *schut-deur*; lâcher les écluses, *de sluizen open zetten.*

Eclusée, (f) *Een sluis vol water.*

E'cobans ou écubiers, (m. pl.) *Kluisgaten op een schip, daar de kabel doorgaat.*

E'cofroi, (m) *Het snybord* (*by Schoenm.*).

E'colâtre, (m) *Kanonnik die verpligt is voor niet te onderwyzen.*

E'cole, (f) *Een school*; Kollegie; petites écoles, *laage schoolen*; tenir école, *school houden*; envoyer quelcun à l'école, *iemand zyne misslagen aanwyzen*; faire l'école buissonniere, *een krampje loopen, lanterfanten*; cela sent de l'école, *dat is schoolvossig.*

E'colier iere, (m. & f) *Een schoolier, leerling*; *schoolierster.*

E'colleté, ée (adj.) *Uitgehold als een halve maan.*

E'conduire, (v. a.) *Weigeren, ontzeggen, afwyzen*, (*gem. w.*).

E'conomat, (m) *Het bewind over eene huishouding.*

E'conome, (adj. & subst.) *Huishoudelyk, zuinig*; *huishouder, huisbezorger*; *huisbezorgster.*

E'conomie, (f) *Huishouding*; *goede inrigting*; avoir de l'économie, *spaarzaam zyn, overleg hebben*; l'économie d'un état, *d'inrigting der s' lands bestiering*; sous l'ancienne économie, *onder 't oude verbond of bestier.*

E'conomiquement, (adv) *Huishoudelyk.*

E'conomiser, (v. a.) *Met spaarzaamheid te werk gaan.*

E'cope, (f) *Een hoosvat*; *item verdeeling der vleeschige deelen*; *in 't snyden van de kanker*, (*by Heelm.*).

E'corce, (f) *De schorsse, schil, bast*; *het uiterste, het uitwendige van een' zaak.*

E'corcer, (v. a.) *Boomen schillen, ontschorssen.*

à E'corchecu, (adv.) *Tegen de zin, met onwil*; à écorchecu, *op de billen sleepen, glyen.*

E'corcher, (v. a.) *Villen, de huid, het vel afhaalen, afstroopen*; *schraamen, het vel afstooten*; ce cabaretier écorche les gens, *die waerd snyd, scheerd de Luiden*; mechante musique écorche les oreilles, *slegte muziek quetst het gehoor*; écorcher une langue, un auteur, *een taal qualyk spreeken, rabraaken*; *een boek slegt overzetten*; vous criez avant qu'on vous écorche, *gy schreeuwd eer gy geslagen wordt* (*spr. w.*) ce fruit écorche la langue, *dat fruit byt op de tong*; écorcher le renard, (*spr. w.*) *braaken, overgeeven*; s'écorcher, (v. r.) *zich schaaven, de huid afstooten*; *een' blik-aars ryden.*

E'corcherie, (f) *Vilplaats*; *item herberg alwaar men de menschen te veel reekend, daar de schaar uithangd.*

E'corcheur, (m) *Een viller*; *duure waerd, snyer.*

E'corchure, (f) *Schraaming, ophaaling, afstrooping van 't vel*; *blikaars, door 't ryden.*

E'corcier, (m) *Schors of run-schuur* (f).

E'core, (f) *Een steile wal, of kust*; écores, *stutten, schooren*; (*in scheeps-b.*).

Ecor-

E'corner, (v. a.) *De Hoornen afstooten, afbreeken*; écorner une table, *de hoeken van een tafel breeken*; écorner une armée, *een léger schade, hinder, afbreuk doen.*

E'cornifler, (v. a.) *Panlikken; op schuim loopen.*

E'corniflerie, (f) *Panlikkery.*

E'cornifleur, eufe (m & f) *Panlikker, schuim-looper, tafel-broer; schuim-loopster.*

E'coffe, (f) *Schil, bast van boonen, erwéten, enz.*

E'coffer, (v. a) *uitdoppen, pellen.*

E'coffeur, eufe, (m. & f.) *Uitpeller; pelster.*

Ecot, (m) *Gelag-geld, aandeel, item stomp van een boom met takken*; (n) payer fon écot, *zyn gelag betaalen.*

E'cotards. (*Zie* Porte-haubans).

E'coté, ée (adj.) *Getakt, (in Wapenk.).*

E'couëne, (f) *Een flot-vyl.*

E'couer, (v. a.) *De staert affnyden, afkappen, korten.*

E'couets, (m. pl.) *Halzen, smyten, (scheeps w.).*

E'coufle, (m) *Kieken-dief, wouw, (zeker roof-vogel).*

E'coulement, (m) *Afwatering, waterloozing, (f).*

E'couler, (v. n.) *Afloopen, afvloeijen*; faire écouler l'eau, *het water laaten afloopen*; s'écouler, (v. r.) *afloopen; ontsluipen*; le tems s'eſt écoulé, *de tyd is voorby.*

E'courgée, (f) *Soort van een zweep met verscheide riemen.*

E'courté, ée (adj.) *Gekortöord.*

E'courter, (v. a.) *De staert en ooren affnyden; iets afkorten, korter maaken.*

E'coutant, ante (adj. & fubſt.) *Hoorende; toehoorder, toehoordster.*

E'coute, (f) *Luister-hoekje* (n); fœur écoute, *luister zuster in een klooster*; être aux écoutes, *luistervinken, staan luisteren*; écoutes, *schooten(zeker touw-werk aan de zeilen).*

E'couter, (v. a.) *Hooren, aanhooren, toeluisteren, gehoor geeven*; s'écouter parler, *zig zelven hooren spreeken.*

E'couteur, (m) *Luisteraar, toehoorder.*

E'couteux (adj.) chéval écouteux, *Springend, schigtig paerd*, (n).

E'coutille, (f) *Het luik van een schip*, (n).

E'coutillon, (m) *Opening in 't luik van een schip* (f); *klein luikje* (n).

E'couvette, (*oud-w. Zie* Balai *of* Vergette).

E'couvillon, (m) *Een oven-dwyl; wisscher, om het geschut schoon te maaken.*

E'couvillonner, (v. a.) *Den oven uitdwylen; een stuk geschut uitwisschen.*

E'cran, (m) *Vuur-scherm*, (n).

E'crafer, (v. a.) *Vermorzelen, verbryzelen, verpletteren*; écrafer quelcun, *iemand in de grond helpen.*

E'crémer, (v. a.) *De room van de melk scheppen.*

E'creviffe, (f) *Een kreeft; een der 12 Hemel-teekenen*; écreviffe de rivière, de mer, *rivier- zee-kreeft*; des yeux d'écreviffe, *Kreeften-oogen; (in Genees-k. geb.).*

s'E'crier, (v. r.) *Uitroepen, uitschreeuwen*; s'écrier de joye, de douleur, *van blydschap juichen, van smert schreeuwen.*

E'crille, (f) *Een rooster in een vyver*, (m).

E'crin, (m) *Een ring-kastje*, (n).

E'crire, (v. a.) *Schryven, in geschrift stellen, beschryven.*

E'crit, (m) *Een geschrift, schrift, hand-schrift*; document (n).

E'crit, E'crite, (adj.) *Geschreeven; opgesteld.*

E'criteau, (m) *Een opschrift* (n) *op doozen, kassen, voor eenig huys, enz.*

E'critoire, (f) *Een inkt-kooker* (m); *schryftuig*, (n).

E'criture, (f) *Schrift*; (n); *de Heilige Schrift* (f).

E'crivain, (m) *Een schryver; schryfmeester.*

E'crou, (m) *Het gat* (n), *de moer* (f), *van een' schroef.*

E'crou, (m) *Lyst der onkosten aan een hof; rolle der gevangenen in een kerker*, (f).

E'croüe, (f) (*Zie* Ecrou).

E'crouëlles, (f. plur.) *Krop-zweer* (f), *klier-gezwel, konings-zeer* (n).

E'crouer, (v.a.) *Op de rol der gevangenen zetten.*

Ecrouïr, (v. a.) *Metaal koud hameren.*

E'crouissement, (m) *Koud hamering* (f).

E'croulement, (m) *Beeving, schudding* (f).

E'crouler, (v. a.) *Schudden, beweegen*; s'écrouler, (v. r.) *dreigen om in te storten*; *instorten, tot een puinhoop worden.*

E'crouter, (v. a.) *Ontkorsten.*

E'crû, ûe (adj.) Fil écrû, *ruuw garen*; toile écrûe, *ongebleekt linnen.*

E'cu, (m) *Een wapen-schild* (n); *een fransche kroon van 60 fols* (f); il eſt le père aux écus, ou, il a desécus, *hy is zeer ryk, hy heeft splint.*

E'cubiers, (m. pl.) *Kluis-gaten* (*zee w.*). (*Zie* Ecobans).

E'cueil, (m) *Een' klip, een blinde klip in zee* (f).

E'cuelle, (f) *Een kom, schaal* (f), *houte nap, bak* (m); rogner l'écuelle à quelcun, (*spr. w.*) *iemand zyn inkomst, of teer-geld besnoeijen*; écuelle de cabesſtan, *metaale bos voor de spil*, (*zee w.*)

E'cuellée, (f) *Een kom vol.*

E'cuier. (*Zie* E'cuyer).

E'cuiſſer, (v. a.) *Een boom in 't neêrvellen splitteren, splyten*; *item verlammen*, (*boert. w.*)

E'culer, (v. a.) *De hiel van een schoen neêrgaan, neêrkakken.*

E'culon, (m) *Een groote lépel voor Waschlichtmaakers.*

E'cume, (f) *Schuim* (n).

E'cumenique. (*Zie* Oecumenique).

E'cumer, (v. a. & n.) *Schuimen, afschuimen*; écumer le mer, *de zee schuimen, zee-rooven.*

Ecumeur, (m) *Een zee-schuimer, zee-roover*; *item een panlikker, schuimlooper.*

E'cumeux, euſe (adj.) *Schuimig, schuimend.*

E'cumoire, (f) *Een schuim-spaan* (m).

E'curer, (v. a.) *Schuuren*; écurer un puits, *een put reinigen.*

E'cureuil, (m) *Een Eikhorentje* (n).

E'cureur, (m) *Nachtwerker, secreetruimer, put reiniger.*

E'cureuſe, *Een' schuurster.*

E'curie, (f) *Een stal, paerde-stal* (m).

E'cuſſon, (m) *Het schild van een wapen* (n), *slot-plaat* (f); *zekere enting of* oculeering (f); *kruid-kussentje om op de maag te leggen* (n); *maagpleister*; *spiegel aan een schip* (m).

E'cuſſonner, (v. a.) *Enten*, oculeeren.

E'cuſſonnoir, (m) Oculeer-*mes* (n).

E'cuyer, (m) *Ridder, Edelman, Schildknaap* (*eertytel*); *Stalmeester*; grand écuyer, *opper-stalmeester*; écuyer, *hof-jonker, lei-jonker eener Dame*; écuyer tranchant, *voorsnyder*; écuyer de cuiſine, *opper-kok*; écuyer, *pikeur, beryder.*

E'denté, ée (adj.) *Tandeloos*; c'eſt une vieille édentée, *'t is een tandeloos besje*; peigne édenté, ſcie édentée, *kam, zaag waar in eenige tanden gebrooken zyn.*

E'denter, (v. a.) *De tanden uitbreeken.*

Edictal, ale (adj.) *Dat tot, of, van een bevél* (edict) *is.*

E'difiant, ante (adj.) *Stichtelyk.*

E'dificateur, (m) *Bouwer, stichter*; *liefhebber van bouwen.*

E'dification, (f) *Opbouwing, stichting*; j'ai lû ce chapitre avec beaucoup d'édification, *ik heb dat hoofdstuk met veel stichting gelézen.*

E'difice, (m) *Gebouw* (n).

E'difier, (v. a.) *Bouwen, stichten*, (bâtir *is beter in deezen zin*); édifier ſon prochain, *zynen naasten stichten.*

Edile, (m) *Een wykmeester*; *fabryk eertyds in Romen.*

E'dilité, (f) *Ampt daar van.*

E'dit, (m) *Gebod, bevél* (n).

E'diteur, (m) *Uitgeever van een boek.*

E'dition, (f) *Druk, uitgaave van een boek.*

E'drédon, (m) *Dons-veêren eener Valk.*

E'ducation, (f) *Opvoeding.*

E'dulcoration, (f) *Verzoeting* (*in den Apotheek*).

E'dulcorer, (v. a.) *Verzoeten, zoet maaken.*
Effaçable, (adj.) *Uitwifchbaar.*
Effacer, (v. a.) *Uitwiffchen, uitveegen, doordoen, doorhaalen, uitfchrappen*; effacer une ligne, *eenen regel doorhaalen*; il a effacé la gloire de ., *hy heeft den roem verduifterd van.*; effacé de la mémoire, *uit het geheugen gegaan.*
Effaçure, (f) *Uitwiffching, enz.* (*Zie ook* Rature).
Effaner. (*Zie* Effeuiller).
Effarer, (*alleen gebr. in 't deelw.*) être effaré, *verfchrikt, verplet zyn.*
Effaroucher, (v. a.) *Verwilderen, fchuuw maaken.*
Effaufiler (v. a.) un ruban, *een lint uitfazelen, uitraaffelen.*
Effectif, ive (adj.) *Waarlyk, daadelyk*; mille écus effectifs, *duizend kroonen baar geld*; un homme effectif, *een man van zyn woord.*
Effectivement, (adv.) *Waarlyk, inderdaad.*
Effectuer, (v. a.) *Uitvoeren, verrigten.*
Effemination, (f) *Vrouwen werk* (n), *wyvery* (f).
Effeminé, ée (adj.) *Verwyfd, bloô*; un effeminé, *een verwyfd mansperzoon.*
Effeminer, (v. a.) *Verwyfd maaken.*
Effervefcence, (f) *Opzieding, opwalming* (*in Chym. en Natuurk.*).
Effet, (m) *Uitwerking, uitwerkzel, daad, gewrogt; goed*; remonter de l'effet à la caufe, *van het gewrogte tot de oorzaak opklimmen*; il n'y a point d'effet, fans caufe, *'er is geen gewrogt, zonder oorzaak*; c'eft un pur effet de votre imagination, *het is eene enkele uitwerking van uwe verbeelding*; mettre en effet, *in 't werk ftellen*; paroles fans effets, *woorden zonder daaden*; tout cela ne fit aucun effet, *dit was alles zonder vrugt*; les canons eurent un bon effet, *het gefchut was van goede uitwerking*; ces maifons font un très bel, un vilain effet, *deeze huizen maaken eene fraaye, lelyke vertooning*; les effets d'un marchand, *de roerende goederen*, effecten *van een koopman*; en effet, (adv.) *inderdaad*; pour, ou, à cet effet, (adv.) *ten dien einde.*
Effeuillement, (m) *Ontbladering* (f).
Effeuiller (v. a.) un arbre, *een boom ontbladeren.*
Efficace, (adj. & fubft.) *Krachtig*; grace efficace, *medewerkende genade*; la prière du jufte eft de grande efficace, *het gebéd des rechtvaerdigen is van groote kragt.*
Efficacement, (adv.) *Kragtdaadiglyk, met nadruk.*
Efficacité, (f) *Kragt, invloed.*
Efficient, ente (adj.) Caufe efficiente, *werkende oorzaak* (*in Natuurk.*).
Effigie, (f) *Beeltenis* (n), *afbeelding* (f); pendre en effigie, *in beeltenis ophangen.*
Effigier (v. a.) quelcun, *iemand in beeltenis ftraffen.*
Effiler, (v. a.) *De draaden ergens uittrekken*; s'effiler, (v. r.) *uitraaffelen, los gaan*; vifage effilé, *fchraale, magere tronie*; cou effilé, *dunne hals.*
Effilure, (f) *Uittrekking, uitfaazeling.*
Effioler (v. a.) le bled, *het groene koren, als het te weelig groeid, ftompen.*
Efflanué, ée (adj.) Cheval efflanué, *een paerd dat den bek afgereeden is.*
Efflanquer, (v. a.) *Afmatten, afdryven.*
Effleurer, (v. a.) *De bloem weg neemen*; *ligt quetzen, enz.*; le coup n'a fait qu'effleurer la peau, *de fchoot heeft flegts de huid gefchaafd*; effleurer une matière, *eene zaak maar éven aanroeren.*
Effluxion, (f) *Omflag, omkeering* (*by Vrouwen*).
Effondrement, (m) *Uitfpitting* (f).
Effondrer, (v. a.) *Uitfpitten, uitgraaven*; *gevogelte of vifch fchoon maaken, reinigen*; effondrer du drap, *laken al te fterk fpannen.*
Effondrilles, (f. pl.) *Grond-fop, zinkzel*; *kiel-water.*
Efforcer, (v. n.) s'efforcer, (v. r.) *Zich*

Zich bemoeijen, aangelegen laaten leggen, beyveren; je me suis efforcé de, *ik heb myn best gedaan om enz.*

Effort, (m) *Poging, streeving*; faire ses derniers efforts, *zyn uiterste vlyt, kragt aanwenden*; cheval qui a pris un effort, *een paerd dat zich verrekt heeft.*

Effraction, (f) *Opbreeking, inbreeking.*

Effrayant, ante (adj.) *Verschrikkend, verschrikkelyk.*

Effrayer, (v.a.) *Verschrikken, vervaard, bang maaken.*

Effréné, ée (adj.) *Ongeregeld, toomloos, wild*; licence effrénée, *dolzinnige moedwil*; avarice effrénée, *buitensporige gierigheid.*

Effrénément, (adv.) *Toomlooslyk, dolzinniglyk.*

Effriter, (v. a.) *Eenen akker uitmergelen, pynigen.*

Effroi, (m) *Schrik, ontsteltenis, vreeze (f).*

Effronté, ée (adj.) *Onbeschaamd*; un effronté, *een schaamteloos mensch.*

Effrontément, (m) *Onbeschaamdelyk.*

Effronterie, (f) *Onbeschaamdheid.*

Effroyable, (adj.) *Verschrikkelyk, ysselyk.*

Effroyablement, (adv.) *Verschrikkelyk*; dépenser effroyablement, *ysselyk, geweldig veel verteeren.*

Effumer, (v. a.) *Iets ter loops afschetzen, schilderen.*

Effusion, (f) *Uitstorting, uitgieting*; effusion de sang, de bile, *bloed-storting*; *overlooping van gal*; effusion de cœur, *uitstorting, opening des harten.*

E'gaiement, (m) *Verbeuging, lustigheid.*

E'gal, ale (adj. & subst.) *Gelyk, effen*; deux choses égales, *twee gelyke dingen*; Dieu n'a point d'égal, *God heeft geen gelyk*; chemin égal ou uni, *een gelyke weg*; cela m'est égal, *dat is my 't zelfde*; humeur égale, *eensgezind gemoed, inborst*; il est son égal, *hy is zyn gelyk*; à l'égal (en comparaison) de cela, *in vergelyking van dat*; traiter d'égal à égal, *gelyk tegen gelyk handelen.*

E'galement, (adv.) *Gelykelyk.*

E'galement, (m) *Vergelyking.*

E'galer, (v.a.) *Effenen, gelyk maaken, evenaaren*; la mort égale tous les hommes, *de dood maakt de menschen gelyk*; égaler la vertu d'Alexandre, *de dapperheid van Alexander gelyk komen*; s'égaler (v. r.) à quelcun, *zich met iemand gelyk stellen.*

E'galisation, (f) *Vereffening, gelykstelling.*

E'galiser (v. a.) les partages, *de verdeelingen gelyk maaken, (in Rechten).*

E'galité, (f) *Gelykheid, effenheid, evenredigheid.*

E'galures, (f. pl.) *Witte plekken op den rug eener Valk.*

E'gard, (m) *Achting, eerbied*; *opzigt*; avoir égard pour quelcun, *agting voor iemand hebben*; avoir égard au temps, à son honneur, *den tyd aanzien, zyn eer in agt neemen*; en user mal à l'égard de quelcun, *ten opzigte van iemand qualyk handelen*; à votre égard, *ten uwen opzigte*; en égard, aiant égard que, *overwegende dat.*

E'garé, ée (adj.) *Verdwaald*; *verlegd, verleid*; brébis égarées, *verdwaalde schaapen*; papiers égarez, *verlegen papieren*; des yeux égarez, *verwilderde oogen*; il a l'esprit égaré, *zyn verstand is op den hol.*

E'garement, (m) *Afdwaaling, dooling (f)*; *kwaad gedrag (n).*

E'garer, (v. a.) *Doen doolen*; *van den regten weg afbrengen*; *vervoeren*; égarer quelque chose, *iets verliezen, verleggen*; s'égarer, (v. r.) *verdwaalen, van zyn zynen weg afraaken*; *zich vergissen*; *aan 't suffen raaken.*

E'garoté, (adj.) Cheval égaroté, *paerd dat aan de schoft bezeerd is.*

E'gaudir, (v. n.) *(oud w.)* *(Zie* se Réjouïr).

E'gayé, ée (adj.) *Verbeugd, verblyd.*

E'gayer, (v. a.) *Verbeugen, vervrolyken*; égayer l'esprit, *den geest verbeugen*; égayer un discours, *eene reden smaakelyk maaken*; égayer un arbre, *een boom dunnen, lucht geeven*; s'égayer, (v. r.) *zich vervrólyken.*

Egi-

E'gide, (f) *Schild van* Jupiter *en* Minerva (n).

E'glantier, (m) *Een Eglantier, of wilde Roozen-boom.*

E'glantine, (f) *Wilde roos, Eglantier-bloem.*

E'glise, (f) *Eene Kerk; vergadering der geloovigen*; homme d'église, *een kerkelyke, geestelyke*; cour d'église, *kerkelyk gerechts-hof*; église cathédrale, *de hoofd-kerk*; église visible, invisible, militante, triomphante, primitive, *de zichtbaare, onzichtbaare, stydende, zegenpraalende, eerste kerk,*

E'glogue, (f) *Herders-zang.*

E'goger, (v. a.) *Van eene huid de ooren en het eind van de staart affnyden, (by Leêrbereiders).*

E'gohine, (f) *Een hand-zaag.*

E'gorger, (v. a.) *De keel affnyden; vermoorden, om hals brengen.*

s'E'gosiller, (v. r.) *Zich zelven overschreeuwen, heesch schreeuwen.*

E'gousser, (v. a.) *Pellen.* (*Zie* E'cosser).

E'gout, (m) *Een riool, vuilnis-zyp* (n); *afdrop, afloop van een dak; gootsteen.*

E'goutter, (v. n.) *Uitlekken*; égoutter la vaisselle, *vaatwerk laaten uitdruipen, droogen.*

E'gouttoir, (m) *Rooster om iets op af te laaten druipen.*

E'grainer, (v. a.) (*Zie* E'gréner).

E'grapper, (v. a.) *Druiven afplukken.*

E'gratigner, (v. a.) *Met de nagels krabben.*

E'gratigneur, euse (m. & f.) (*Zie* Découpeur).

E'gratignure, (f) *Krab, schrap, schraam met de nagels.*

E'gravillonner, (v. a.) *Orange-kassen enz. met nieuwe aarde voorzien.*

E'grenée, (adj.) E'toffe égrenée, *oningepakte stoffe.*

E'grener, (v. a. & n.) *Het zaad uit de gewassen haalen enz.*; ce couteau égrene, *dat mes schaard, breekt af*; s'égrener, (v. r.) *uitkorlen, uitvallen.*

E'grillard, arde (adj. & subst.) *Vrolyk, lustig, lévendig; een kortswylige snaak.*

E'grillon, (m) *Rooster, tralie in een vyver.*

E'griser, (v. a.) *Twee diamanten tegen malkanderen wryven, (by Juweliers).*

E'grisoir, (m) *Doosje om de diamant-poeder in te bewaaren* (n).

E'grugeoire, (f) ou E'grugeoir, (m) *Zekere vyzel om het zout in fyn te stampen* (m); *noot-raspje* (n).

E'gruger, (v. a. *Zout, enz. stampen, fyn maaken, verbryzelen.*

E'grugeure, (f) *Het geen gekneust, verbryzeld is* (n).

E'guéer (v. a.) du linge, *linnen uitspoelen.*

E'gueuler, (v. a.) *De hals van een' flesch breeken*; s'égueuler, (v. r.) *zich overschreeuwen.*

E'guilleter (v. a.) les canons, *het geschut overal wel vast maaken, (zee w).*

Eh! (interj.) *Ach! och!* eh bien! *wel nu!* eh non! *och neen!*

E'hanché, ée (adj.) *Ontheupt.*

E'herber, (v. a.) *Wieden, het onkruid uitroeijen, (beter* Sarcler).

E'honté, ée (adj.) *Schaamteloos.*

E'houper, (v. a.) *De boomen aftoppen.*

E'jaculation, (f) *Uitschieting, uitspuiting (in Heel- en Ontleedk.).*

E'jaculatoire, (adj.) *Uitschietende, uitspuitende (in Heel- en Ontleedk.)*; prière éjaculatoire, *zielzugtend gebed.*

E'jaculer, (v. a.) *Uitwerpen, uitschieten (in Heel- en Ontleedk.).*

E'jamber (v. a.) le tabac, *den tabak streepen.*

E'laboration, (f) *Vlytige beärbeiding.*

E'labouré, ée (adj.) Sang bien élabouré, *wel gekookt bloed*; ouvrage bien élabouré, *wel uitgewerkte arbeid.*

E'laguer (v. a.) un arbre, *de overtollige takken uit een' boom snoeijen.*

E'laiser, (v. a.) *Muntstukken gelyk maaken.*

E'lan, (m) *Een E'land (zeker wild dier).*

E'lan, (m) *Schielyke sprong, uitschieting; uitwerping, slingering; heftige trek, neiging tot iets.*

E'lancement, (m) *Schielyke beweeging,*

ging, *uitschieting*, *uitwerping*; élancement de cœur, *zugt*, *uitgang des harten*; élancement de douleur, *steeking*, *klopping*, *schieting van pyn*; élancement, *vooruit steeking*, *vooruit schieting van iets (in Bouwk.)*.

E'lancer (v. a. & n.) des traits, *Pylen uitschieten*, *werpen*; *wegslingeren*; élancer des cris, *schreeuwen*, *geschreeuw uitgeeven*; le doigt m'élance, *de vinger steekt my*; s'élancer, (v. r.) *uitschieten enz.*; un lion s'élança sur lui, *een leeuw schoot op hem uit*; il s'élança dans l'onde, *hy schoot*, *sprong in 't water*; cheval élancé, *een mager rank paerd*; homme élancé, *een magere spiering*, *lange lenden (boert. w.)*

E'largir, (v. a.) *Wyder*, *breeder maaken*, *verwyden*, *uitstrekken*; élargir un habit, *een kleed uitleggen*, *wyder maaken*; élargir un prisonnier, *een gevangene op vrye voeten stellen*; s'élargir, (v. r.) *wyder*, *uitgestrekter worden*.

E'largissement, (m) *Verwyding*; *uitzetting*, *uitlegging* (f); *ontslag van eenen gevangenen* (n).

E'largissure (f) d'un habit, *uitlegging van een kleed*.

E'lasticité, (f) *Uitzetting*, *opspanning*, *veêrkragt*.

E'lastique, (adj.) *Dat eene uitzettende kragt*, *veêrkragt heeft*.

E'lecteur, (m) *Een Keurvorst*.

E'lectif, ive (adj.) *Verkiesbaar*.

E'lection, (f) *Keuze*, *verkiezing*.

E'lectoral, ale (adj.) *Keurvorstelyk*.

E'lectorat, (m) *Keurvorstschap*; *keurvorstendom*.

E'lectrice, (f) *Keurvorstin*.

E'lectricité, (f) *Aantrekkende kragt*.

E'lectrique, (adj.) *Aantrekkend*.

E'lectriser, (v. a.) Electriseeren.

E'lectuaire, (m) *Een slik-geneesmiddel* (n).

E'légamment, (adv.) *Cierlyk*, *fraai*.

E'légance, (f) *Cierlykheid*, *zuiverheid*, *welspreekendheid*.

E'légant, ante (adj.) *Cierlyk*, *welspreekend*; discours élégant, *eene cierlyke redenvoering*.

E'légiaque, (adj.) Vers élégiaques, *treur-dichten*.

E'légie, (f) *Treur-zang* (m), *treurdicht* (n).

E'légir, (v. a.) *Lysten schaaven (by schryn w.)*

E'lément, (m) *Hoofd-stof* (f) *Element* (n); les éléments d'une science, *de eerste beginzelen van eene konst*; être dans son élément, *in zyn schik of élément zyn*; élément liquide, *de zee*; *(by Poëten)*

E'léphant, (m) *Olifant of elefant*; faire d'une mouche un éléphant, *van een scheet een donderslag maaken (boert-w.)*; *eene zaak wakker vergrooten*.

E'léphantique, (adj.) *Elefantisch*.

E'lese. (*Zie* Alaise).

E'lévation, (f) *Verheffing*, *verhooging*; *hoogte*; *opheffing*; depuis son élévation, *zedert zyne verheffing*; élévation d'un bâtiment; *hoogte van een gebouw*; élévation de l'Hostie; *opheffing van de Hosty (in de R. Kerk)*; élévation de style, *hoogdravendheid van styl*; élévation de courage, *kloekmoedigheid*, élévation du Cœur, *opheffing des harten*; élévation du pôle, *pools hoogte*.

E'lévatoire, (m) *Een ophaalder der beenen (Heelm. werkt.)*.

E'léve, (m) *Een leerling*; *Voedsterling*.

E'lévé, ée (adj.) *Verhéven*, *verhoogd*; *opgevoed*; *enz.* lieu élevé, *verheeven plaats*; élevé en dignité, *tot aanzien verhéven*; bien ou mal élevé, *wel of qualyk opgebragt*; pouls élevé, *sterke pols*.

E'lévement, (m) *Verheffing* (f); *(weinig gebr.)*.

E'lever, (v. a.) *Verheffen*, *verhoogen*; *opligten*; *ophyssen*; *opvoeden*; élever les yeux, *d'oogen om hoog heffen*, élever sa voix, son cœur à Dieu, *zyne stem*, *zyn hart tot God verheffen*; élever une muraille, *eene muur optrekken*, *opregten*; élever un obelisque, une statue, *eene gedenk-naald*, *of zuil*, *standbeeld oprigten*; le soleil éleve les vapeurs, *de zon trekt de dampen op*; la fortune

ne l'a élevé, *het geluk heeft hem verhéven*; élever des enfants, des oiseaux, *kinderen, vogels opvoeden, opkweeken, opbrengen*; élever des arbres, *boomen aankweeken*, s'élever (v. r.) *zich verheffen, om hoogsteigen; item hoogmoedig worden*; s'élever contre son prince, *tégen zynen vorst opstaan, weerspannig worden*, rebelleeren; il s'éleva une furieuse tempête, *daar ontstond, verhief zich een geweldige storm*; s'élever, (*zee w.*) *van laager wal in de diepte koomen*; s'élever, *opzwellen oploopen*.

E'levure, (f) *Een puist, blaar, blein, opzwelling.*

E'lider, (v. a.) *Eene letter uitlaaten, verzwygen (in spr. k.).*

E'ligibilité, (f) *Verkiesiykheid.*

E'ligible, (adj.) *Verkiesbaar.*

E'limer, s'élimer, (v. n. & r.) (*meest gebr. in de t'zamengest. tyden, als:*) cette etoffe s'est d'abord élimée, *die stoffe is terstond versleeten, afgedraagen.*

E'lingue, (f) *Een leng, strop die men om een pak slaat, dat men ophyssen wil*

E'linguet, (m) *Een pal om een spil meê te stoppen.*

E'lire (v. a.) un Roi, *een' Koning verkiezen.*

E'lisées, (adj. m. pl.) les champs elisées, *d'Elizéische velden (verdigt Paradys der Heidenen).*

E'liser (v. a.) une pièce de drap, *een stuk laken by de zelfkant trekken om het gelyk te maaken.*

E'lision, (f) *Uitlaating eener letter (in spraak k.)*

E'lite, (f) *'t Uitgeleezene* (n); gens d'élite, *uitgelézen volk*; l'élite des troupes, *uitgelezene manschap.*

E'lixation, (f) *Afzieding, afkooking (by Apoth.)*

E'lixir, (m) *Uittrekzel* (n); (élixir *by Apoth.*)

Elle, (pronom.) *Zy*; elle est, *zy is.*

Ellébore, (m) *Nieskruid*; (n).

Ellipse, (f) *Uitlaating van een woord (in spraakk.)*; *een eirond (in meetk.).*

Elliptique, (adj.) *Eirond*, ovaal.

Elme, (m) Le feu St. Elme, *zeker lucht-teken dat zich zomtyds na eenen storm op de scheepen vertoond.*

E'locher, (v. a.) *Iets dat met de wortel houd heen en weêr schudden, wiggelen.*

E'locution (f) claire & nette, *klaare en zuivere uitspraak.*

E'loge, (m) *Lof, éden, lofstuiting* (f).

E'logiste, (m) *Lof-rédenaar of opstelder.*

E'loigné, ée (adj.) *Afgelégen, verwyderd*; je suis bien éloigné de le croire, *ik ben 'er verre van af het te gelooven.*

E'loignement, (m) *Afgelégenheid, verwydering, vérheid* (f).

E'loigner (v. a.) d'un lieu, *van een plaats verwyderen, verre wegzenden*; éloignez cette chaise du feu, *schuift die stoel van 't vuur af*; s'éloigner, (v. r.) *zich weg maaken; voortzeilen; zich van iets vreemd houden.*

E'logation, (f) *Afstand van de eene planeet tot de andere.*

E'longer, (v. a.) *Een krygs-vloot uitstrekken, uitbreiden.*

E'loquemment, (adv.) *Met welspreekendheid.*

E'loquence, (f) *Welspreekendheid.*

E'loquent, ente (adj.) *Welspreekend, cierlyk.*

E'lu, (m) *Een uitverkorene*; *item Commissaris der schatting in Vrankryk.*

E'lu, ue (adj.) *Verkoren, verkozen.*

E'luder, (v. a.) *Te leur stellen*; éluder une proposition, *eene voorstelling met list ontwyken*; Alexandre en coupant le nœud gordien éluda l'oracle, *Alexander de gordiaansche knoop doorbakkende, verydelde de godspraak.*

E'lysées. (*Zie* E'lisées).

E'mail, (m) *Smalt (zekere blaauwe verf, blaauwsel)*; peindre en émail, *in brandverf schilderen*; l'émail des prez, *de bloem-cieraad der velden.*

E'mailler, (v. a.) *Brand-schilderen, doorvlammen, schakeeren, met verscheide kleuren vercieren*, émaljeeren.

E'mailleur, (m) *Brand-verf-schilder*, émaljeerder.

E'maillure, (f) Emaljeering.
E'manation (f) du St. Esprit, *uitvloeijing, uitgang van den H. Geest.*
E'mancipation, (f) *Ontslag uit de voogdy* (n) (*in Rechten*).
E'manciper, (v. a.) *Vrymaaken, vrystellen, van de voogdy ontslaan*; s'émanciper, (v. r.) *te veel vryheid neemen, uit den band springen.*
E'mané, ée (adj.) *Afgevloeid*, émané du Ciel, *van den Hémel afgedaald.*
E'maner, (v. n.) *Afdaalen, zyn oirsprong neemen*; la vertu divine émanoit de nôtre Seigneur, *de Goddelyke kragt ging uit van onzen Heere.*
E'margement, (m) *Het tékenen* (n) *op den rand eener rékening.*
E'marger, (v. a.) *Op den rand tékenen*, (*in Rentek.*).
E'mariner, (v. a.) *De visch-netten met zink-lood voorzien.*
E'masculer, (v. a.) *Ontmannen.*
Embabouiner, (v. a.) *In slaap wiegen, met schoone woorden omleiden.*
Embâillonner. (*Zie* Bâillonner).
Emballage, (m) *Inpakking* (f); *pak-loon* (n)
Emballer, (v. a.) *Inpakken, pakken*; *zwetzen, opsnyden.*
Emballeur, euse (m. & f.) *Een pakker*; *zwetzer, klugt-verteller, verteller.*
Embarbé, adj.) *Gebaard.*
Embarder, (v. a.) *Afhouden, geeren*, (*zee w.*)
Embargo, (m) *Beslag op scheepen*; mettre un embargo, *in beslag neemen*. (*zee w.*)
Embarqué, ée (adj.) *Ingescheept.*
Embarquement, (m) *Afscheeping, inscheeping*; *verbintenis, inlaating* (f).
Embarquer, (v. a.) *Inscheepen*; vous m'avez embarqué dans une mechante affaire, *gy hebt my in eene quaade zaak ingewikkeld*; s'embarquer, (v. r.) *te scheep gaan*; *zich ergens inlaaten, inwikkelen*; s'embarquer sans biscuit, *zonder de noodige middelen iets onderneemen*, (*spr. w.*)
Embarras, (m) *Verwarring, moeijelykheid*; *ontsteltenis, schrik, verlégenheid*; jetter quelcun dans l'embarras, *iemand in verlégenheid brengen*; se tirer d'embarras, *zich ergens uitredden.*
Embarrassant, ante (adj.) *Verdrietig, moeijelyk.*
Embarrassé, ée (adj.) *Ontsteld, verschrikt, verlégen*; être embarrassé de sa personne, *met zich zelfs geen raad weeten, verlégen zyn*; avoir la tête embarrassée, *het hoofd bezet hebben*; discours embarrassé, *eene verwarde reden.*
Embarrassement, (m) *Belemmering, verwarring* (f).
Embarrasser, (v. a.) *Hinderen, beletten, verveelen*; cela l'a fort embarrassé, *dat heeft hem véel werks gegeeven*; cela vous embarrasse, *dat verveeld of hinderd u*; embarrasser une affaire, *eene zaak verwarren*; s'embarrasser, (v. r.) *zich inlaaten*; *belemmerd staan*; il s'embarrasse de tout, *voor de geringste zaak staat hy verlégen*; s'embarrasser dans quelque affaire, *zich in eene zaak inwikkelen*; sa tête s'embarrasse, *hy word ligthoofdig*; je ne m'embarrasse de rien, *ik kreun my nergens aan.*
Embarrer, (v. n.) s'embarrer, (v. r.) Cheval qui s'est embarré, *een paerd dat over de landier-boom gesprongen is.*
Embassade. (*Zie* Ambassade).
Embassement, (m) *Grondslag onder een huis.*
Embataillonner, (v. a.) *In* Batail-lons *vormen, schikken.*
Embâter, (v. a.) *Zadelen, het pakzadel opleggen.*
Embâtonné, (adj.) *Met stokken gewapend*, (*oud w.*)
Embattage, (m) *Het beslaan der wielen met yzere banden* (n).
Embattes, (m. pl.) *Passaat-winden.*
Embattre (v. a.) les rouës, *wielen met yzere banden beslaan* (*by Smits*).
Embauchage, (m) *Bestelling van een knegt op een winkel* (f).
Embaucher, (v. a.) *Een knegt op een winkel besteeden* (*gemeenlyk van Schoenmaakers verstaan*); *item jong volk tot den kryghsdienst vervoeren.*
Embaucheur, euse (m. & f.) *Een be-*

bestéeder; *item een verleider*, *ziel-verkooper*.

Embaumement, (m) *Balzeming* (f).

Embaumer, (v. a. *Een ligchaam balzemen*; *iets een lieflyke geur*, *reuk geeven*.

Embéguiner, (v. a.) *Het hoofd verbinden*, *toelollen*; s'embéguiner de quelque chose, *iets in den kop krygen*, *van ingenoomen worden*.

Embelle, (m) *Hals*, *kuil van een schip*.

Embellir, (v. a. & n.) *Opschikken*, *opcieren*; *hoe langer hoe schoonder worden*; embellir une maison, *een huis opschikken*; elle embellit tous les jours, *zy word hoe langer hoe fraayer*.

Embelliſſement, (m) *Opschikking* (f), *cieraad*, *vercierſel* (n).

Emberloquer, (v. a.) *Iemand ergens van ingenomen doen zyn*, (*gem. w.*)

s'Emberlucoquer, (v. r.) *Ergens voor ingenoomen zyn*, (*gem. w.*)

Embeſas, (m) *Twee aazen* (*in 't kaartſpel*).

Embeſogné, ée (adj.) *Vol bézigheid zyn*.

Emblaver, ou emblayer, (v. a.) *Bezaaijen* (*beter* enſemencer).

Emblayure, (f) *Bezaaid land* (n).

Emblée, d'emblée, (f) *Met den eersten aanval*, *by overrompeling*; prendre une ville d'emblée, *eene stad stormender hand*, *of by verrassing inneemen*.

Emblématique, (adj.) *Zinnebeeldig*.

Emblême, (m) *Zinnebeeld* (n).

Embler, (v. a.) *Steelen*, *behendig wegneemen*.

Emblier, (v. a.) *Een groote plaats beslaan*, (*zee w.*)

Emblure, (f) *Bezaaid land* (n).

Embodinure, (f) *Anker-roering*, *woelzel*, (*zee w.*)

Emboire, (v. a.) *Inzuigen*, *zyn glans verliezen* (*by Schild.*).

Emboiſer, (v. a.) *Met zoete woorden overreeden*; *leugens vertellen*, (*gem. w.*)

Emboiſeur, euſe (m. & f.) *Misleider*, *zwetzer*; *leugenaarster*.

Emboîtement, (m) *Sluiting*, *in een voeging der beenderen* (*in Ontleedk.*) (f).

Emboîter, (v. a.) *In doozen doen*; *iets ergens invoegen*, *inschieten*; s'emboîter, (v. r.) *in malkanderen schieten*, *passen*.

Emboîture, (f) *Sluiting*, *t'zamenvoeging*; *schenkel van een wagen-as*.

Embonpoint, (m) *Frischheid des ligchaams*; avoir de l'embonpoint, *welvaarende zyn*.

Embordurer, (v. a.) *In een lyst zetten*.

Emboſſure, (f) Faire une emboſſure au cable, *sprenkels*, *splitzen op de touwen zetten*, (*zee w.*)

Embouchement, (m) *Het leggen van het gebit in den mond van een paerd* (n).

Emboucher, (v. a.) *Een paerd het gebit in den mond leggen*; emboucher une trompette, *een trompet aan den mond brengen*; emboucher quelcun, *iemand onderregten*; s'emboucher (v. r.) en mer, *zich in zee ontlasten* (*van rivieren gez.*).

Embouchoir, (m) *Schoenmaakers laarzen-leest*.

Embouchure, (f) *Het gebit van een paerd*; *mondstuk aan een blaas-speeltuig* (n); embouchure de canon, de fourneau, *de mond van een geschut*, *van een stook-oven*; embouchure de riviere, *mond*, *uitloop van eene rivier*; embouchure de chandelier, *pyp van een kandelaar*.

Embouclé, ée (adj.) *Gegespd* (*in Wapenk.*).

Embouer, (v. a.) *Beslyken*, *bemodderen* (*gem. w.*); (*beter* enduire de boue).

Embouquer, (v. n.) *Eene zee-engte inzeilen*, (*zee w.*)

Embourbé, ée (adj.) *In de modder gezakt*; jurer comme un chartier embourbé, *vloeken als een Krygsheld* (*spr. w.*)

Embourber, (v. a.) *In de modder*, *in het slyk smyten*; s'embourber, (v. r. *zich bemodderen*, *in de modder zakken*; s'embourber dans le vice, *in de zonden versmooren*; s'embourber dans une affaire, *zich aan eene zaak verslingeren*.

Embourer, (v. a.) *Iets met scheer-hair vullen*, *opstoppen*.

Embourrure, (f) *Vulzel, bekleedzel* (n).

Embourſement, (m) *In de zak ſteeking* (f).

Embourſer, (v. a.) *In de beurs, in de zak ſteeken.*

Embouſſure (f). (*Zie* Emboſſure).

Emboutir, (v. a.) *Een ſtuk zilver ſtampen, dryven*; ouvrage embouti, *gedreeven arbeid.*

Embraquer, (v. a.) *Een touw t'huis haalen (zee w.), dat is, ſtyf aanhaalen.*

Embraſement, (m) *Brand* (m); *oproer, muitery* (f); *afneeming, wyder maaking der kozynen van een deur of vengſter, van binnen, om meer ligt te bekomen.*

Embraſer, (v. a.) *Verbranden, in brand ſteeken; ontſteeken*; s'embraſer, (v. r.) *in brand raaken, vuur vatten*; vos beaux yeux m'embraſent, *uwe ſchoone oogen ontſteeken my*; embraſer, *deur- of vengſter-kozynen van binnen afſteeken, wyder maaken, om meer ligt te doen invallen.*

Embraſſade, (f) *Omhelzing, omarming.*

Embraſſement, (m) *Omhelzing* (f).

Embraſſer, (v. a.) *Omhelzen; omarmen, omvatten*; embraſſer la vertu, *de deugd omhelzen*; ce livre embraſſe bien des choſes, *dat boek behelsd, bevat veele dingen*; embraſſer le parti de quelcun, *iemands zyde kiezen*; embraſſer une affaire, *eene zaak onderneemen*; l'océan embraſſe toute la terre, *de zee omringd de gantſche aarde*; qui trop embraſſe, mal étreint, *die te veel onderneemd, ſlaagd kwalyk* (*ſpr. w.*).

Embraſſure, (f) *Een bind-hout of yzere beugel.*

Embraſure, (f) *Een ſchietgat in een muur*; embraſure de porte ou de fenêtre, *ſchuinsheid in een raam om een deur of vengſter wyder open te kunnen zetten en meer ligt te maaken*; embraſure de fourneau, *gat van een ſtook-oven, waar in men den hals van de kolf zet.*

Embrener, (v. a.) *Beſchyten, beſtronten, bekakken*, (*gem. w.*)

Embrevement, (m) *Invoeging, inſteeking* (f) (*in Bouwk.*).

Embrever, (v. a.) *Een ſtuk hout in een ander inſchieten, inſponden.*

Embrion. (*Zie* Embryon).

Embrocation, (f) *Kruider-bad voor eenig deel des ligchaams; item het inwryven van dien.*

Embrochement, (m) *Het aan 't ſpit ſteeken.*

Embrocher, (v. a.) *Aan 't ſpit ſteeken*; (*figuurl.*) *aan den dègen rygen.*

Embrouillement, (m) *Verwarring* (f).

Embrouiller, (v. a.) *Verwarren, verbrodden*; embrouiller une affaire, *een zaak in de war helpen.*

Embruiner, (v. a. & n.) *Door de mot, ryp beſchadigen, beſchadigd worden.*

Embrumé, ée (adj.) Temps embrumé, *miſtig, mottig weêr, een dikke lucht*; terre embrumée, *een benéveld land (zee w.).*

Embruncher, (v. a.) *Invoegen, inſteeken, inſponden (by Timmerl.).*

Embrunir, (v. a.) *Bruin ſchilderen, bruin maaken.*

Embryon, (m) *Ongeborene vrugt; onrype vrugt* (f); *item een onderblyfzel* (n).

Embu, ue (adj.) *Ingezoogen (by Schilders).*

Embûches, (f, pl.) *Hinderlaagen*; dreſſer des embûches, *hinderlaagen leggen.*

Embûcher, (v. n.) *Weg ſchuilen in een boſch.*

Embufler, (v. a.) *Zich in een kelder ſteeken.*

Embuſcade, (f) *Hinderlaag.*

s'Embusquer, (v. r.) *Zich in een hinderlaag verbergen.*

Embut, (m) *Tregter*, (Entonnoir *is beter*).

E'mender. (*Zie* Amender).

E'meraude, (f) *Smaragd, (zeker edel geſteente).*

E'mergent, ente (adj.) L'an émergent, *het jaar der opkomſt van iets.*

E'meri, (m) *Een amaril-ſteen.*

E'mérillon, (m) *Een Smeerle, Steen-valk (zekere kleine Roofvogel); item Touwſlaagers wiel.*

E'merillonné, ée (adj.) *Friſch, lèvendig van kleur.*

E'mérité, (adj.) Profeſſeur émérité, *hoog-*

boog-leeraar die wegens zyne hooge jaaren of andere gebreeken, zyn ampt niet langer kunnende bekleeden, echter daar van de inkomsten nog geniet; un émérité, *een die uitgediend heeft.*

Emersion, (f) *Voor den dag koming, als van een verduisterde sterre die te voorschyn komt.*

E'merveiller, (v. a.) *Verbaast staan*; s'émerveiller, (v. r.) *zich verwonderen*, (*gem. w.*).

E'métique, (adj.) *Dat braaking verwekt.*

E'métique, (m) *Braakmiddel* (n).

E'meute, (f) *Oproer, oploop* (m), *rumoer* (n).

E'meutir, (v. n.) *Den drek loozen*, (*Valken. w.*).

E'mier, (v. a.) *Kruimelen, brokkelen.*

E'mietter. (*Zie* E'mier).

E'mincer, (v. a.) *Dun maaken.*

E'minemment, (adv.) *Voortreffelyk, uitsteekender wyze.*

E'minence, (f) *Hoogte*; *uitmuntendheid*; *item tytel eenes Kardinaals*; l'ennemi se posta sur une éminence. *de vyand* postéerde *zich op eene hoogte.*

E'minent, ente (adj.) *Hoog*; *voortreffelyk*; lieu éminent, *een hooge plaats*; qualité éminente, *hooge staat*; rang éminent, *verheven rang*; péril ou danger éminent, (imminent) *of, dreigend gevaar.*

E'minentissime, (adj.) *Allervoortreffelykste.*

E'mir, (m) *Naam der nakomelingen van Mahomet.*

E'missaire, (m) *Een uitgezondene*; *uitzendeling*; *een verspieder*; un émissaire de Satan, *een werktuig des Satans.*

E'mission, (f) *Uitzending*; *uitstooting*; l'émission des rayons, *d'uitschieting, uitkooming der straalen.*

Emmaigrir, (v. a.) *Vermageren, mager maaken.*

Emmailloter, (v. a.) *Bakeren, in de luuren doen.*

Emmanchement, (m) *Steel, of, hegt inmaaking* (f).

Emmancher, (v. a.) *Een hegt of steel ergens aan maaken.*

Emmancheur, (m) *Een hegt-, of, steel-maaker.*

Emmanequiner, (v. a.) *Jonge boomen in mandens zetten om te pooten.*

Emmantelé, ée (adj.) *In eenen mantel toegefrommeld, toegeslommeld*; corneille emmantelée, *een bonte kraai.*

Emmariné, (adj.) Homme emmariné, *een man tot de zee gewent.*

Emmariner (v. a.) un vaisseau, *een schip bemannen.*

s'Emmarquiser, (v. r.) *Zich Markgraaf laaten noemen.*

Emménagement, (f) *Huis-stoffeering, oprigting eener huishouding* (f).

Emménager, (v. a.) *Een huis stoffeeren*; *eene huishouding opregten*; s'emménager, (v. r.) *zich met huisraad voorzien, zich in eene huishouding zetten.*

Emmener, (v. a.) *Wegvoeren, wegleiden, meê voeren, mede neemen*; il m'emmenoit avec lui, *hy nam my met zich.*

Emmenotter, (v. a.) *Boeijen, kluisteren*, paternosters *aandoen.*

Emmeubler, (v. a.) *Iemand huisraad verkoopen, leenen.*

Emmieller, (v. a.) *Toemaaken met honing*; *honing om den mond smeeren, zoete woorden geeven.*

Emmiellure, (f) *Honing-zalf* (*voor paerden*).

Emmitoufler, (v. a.) (*oud w.*) s'emmitoufler d'un manteau, *zich met een mantel warmtjes toebakeren.*

Emmitrer (v. a.) un Evêque, *eenen Bisschop myteren.*

Emmonceler, (v. a.) *Ophoopen.* (*Zie* Amonceler).

Emmortoiser, (v. a.) *In een groef insteeken, indryven* (*in Bouwk.*).

Emmotté, ée (adj.) Arbre emmotté, *een boom wiens wortelen nog met aarde bezet zyn.*

Emmuseler, (v. a.) *Muilbanden*; mettre une museliere.

E'moëller, (v. a.) *Het merg uitdoen.*

E'moi, (m) (*oud w.*) *Vreeze, kommer* (f).

E'mollient, iente (adj.) Remède émollient, *verzagtend geneesmiddel.*

E'mo

E'molument, (m) *Nut, voordeel* (n).
E'monctoire. (*Zie* E'manctoire).
E'mónde, (f) *Drek der Roofvogels* (m).
E'monder (v. a.) un arbre, *eenen boom opsnoeijen.*
E'mondes, (f. pl.) *Afgesnoeide takken.*
E'moragie. (*Zie* Hemorrhagie).
E'morceler, (v. a.) *Aan stukjes breeken*; émorceler une terre, *eenen akker in kleine deelen verdeelen.*
E'motion, (f) *Ontroering, ontsteltenis*; *beroerte*; cela me donna quelque émotion, *dat gaf my eenige ontsteltenis*; exciter, assoupir des émotions, *beroertens verwekken, stillen*; avoir encore quelque émotion, *nog eenige verheffing van koorts hebben.*
E'motter, (v. a.) *De kluiten breeken, in stukken slaan.*
E'moucher (v. a.) un cheval, *een paerd van de vliegen redden*; émoucher, (*boert. w.*) *geesselen, slaan.*
E'mouchette, (f) *Vliegen-kleed der paerden* (n).
E'mouchoir, (f) *Vliegen-lap, waaijer* (m).
E'moudre (v. a.) un couteau &c., *een mes slypen.*
E'mouleur, ou, gagne-petit, (m) *Slyper, schaare-slyper, sliep-schaaremes.*
E'molu, ue (adj.) *Gesleepen*; il en est tout frais émolu, *hy is 'er versch op afgerigt.*
E'mousser, (v. a.) *Stomp, of bot maaken*; émousser la pointe, *de punt stomp maaken, afbreeken*; émousser un canif, *een penne-mes bot maaken*; la trop grande étude émousse l'esprit, *de al te groote studie maakt de geest, het verstand stomp*; s'émousser, (v. r.) *bot worden.*
E'mousser, (v. a.) *Het mos afdoen.*
E'mouvoir, (v. a.) *Beweegen, beroeren, ontroeren*; émouvoir les passions, *de hartstogten gaande maaken*; s'émouvoir, (v. r.) *zich beweegen, ontroeren, ontstellen*; *onstuimig worden (als de zee).*
Empailler, (v. a.) *Iets met stroo aanvullen, bestoppen, pakken.*
Empailleur, euse (m. & f.) *Stopper, stoelen-matter*; *matster.*
Empalement, (m) *Spitting, spitzing* (f).
Empaler, (v. a.) *Aan een paal spitten.*
Empan, (m) *Een' span* (f), (*zekere lengte*).
Empanacher, (v. a.) *Met een' véder-bos of pluim vercieren*; (*figuurl.*) *hoornen opzetten.*
Empané, ée (adj.) Marteau empané, *hamer die aan de eene zyde scherp is.*
Empanner, (v. a.) *Een schip kielhaalen, op zy haalen.*
Empanon, (m) *Bindhout, dwarsbalk.*
Empaqueter, (v. a.) *Inpakken, oppakken.*
Emparagé, ée (adj.) *Met zyns gelyk gepaard* (*woord in* Anjou *gebr.*).
Emparcher, (v. a.) *Vreemd vee dat men op zynen akker vind in pand neemen.*
Emparer, s'emparer (v. r.) d'une ville, *eene stadt bemagtigen, inneemen*; s'emparer de l'esprit de quelcun, *zich van iemands gemoed meester maaken.*
Empasteler, (v. a.) *Wolle stoffen met pastel of weed verwen.*
Empatement, (m) *Grondslag, voet van een gebouw, wal, muur enz. bédding* (f) *van een kraan.*
Empâter, (v. a.) *Met deeg of pap besmeeren*; *met verf dik overstryken.*
Empâter, (v. a.) *Speeken in een wiel steeken*; *verscherven*; *dat is: 2 stukken hout tegen malkander voegen,* (*in Scheepsb.*).
Empâture, (f) *Verscherving,* (*in Scheepsb.*).
Empaumer, (v. a.) (*gem. w.*) *Met de vlakke hand slaan, vatten, grypen, drukken*; empaumer une affaire, *eene zaak met ernst aangrypen*; empaumer l'esprit de quelcun, *iemand geheel inneemen, by de neus leiden*; empaumer un souflet, *een' muil-peer geeven.*
Empaumure, (f) *Het binnenste van een handschoen*; *het gewigt of de hoorens van een hert.*

Empeau, (m) Oculeer-*rys*.

Empêchement, (m) *Belet*, *belêtzel* (n), *verbindering* (f).

Empêcher, (v. a.) *Beletten*, *verbinderen*, *ophouden*, *tegenhouden*; le voilà bien empêché! *hoe is zoo vol bézigheeden*? *of daar heeft hy genoeg meê te ftellen*; il eft empêché à dreffer fes comptes, *hy is bézig om zyne rekeningen op te maaken*; mon pere eft empêché, *myn vader heeft belet*; faire l'empêché, *zich gelaaten vol bezigheeden te zyn*; être empêché de fa perfonne, *niet weeten wat met zich zelven te doen*; s'empêcher, (v. r.) *zich onthouden*; je ne faurois m'empêcher de rire, de dire, *ik kan my niet onthouden van te lagchen*, *te zeggen*.

Empeigne, (f) *Het overleêr van een fchoen* (n).

Empeloté, (adj.) Faucon empeloté, *Valk die niet verdouwen kan het geen zy gegeeten heeft*.

Empennacher. (*Zie* Empanacher).

Empennelle, (f) *Kat* (*zeker klein werp-anker.*)

Empenneller, (v. a.) *De kat uitwerpen*.

Empenner, (v. a.) *Pylen met veêren voorzien*.

Empereur, (m) *Keizer*.

Empefage, (m) *Styving*, *doorhaaling* (f).

Empefer (v. a.) du linge, *linnen ftyven*, *doorhaalen*; empefer ou mouiller la voile, *het zeil begieten*.

Empefeur, (eufe (m. & f.) *Styver*; *ftyffter*.

Empefter, (v. a.) *Befmetten*, *met ftank vervullen*, *vergeeven*; (*figuurl.*) *met kettery befmetten*; haleine empeftée, *ftinkende*, *vuile adem*.

Empêtrer, (v. a.) *Strikken*, *met een ftrik binden*; empêtrer un cheval, *een paerd de voeten binden*, *ftrikken*; s'empêtrer, (v. r.) *zich verwarren*, *vaft of gebreid raaken*; cheval qui s'empêtre, *paerd dat in het tuig verward*.

Emphafe, (m) *Nadruk*, *kragt*. *klem*; mot plein d'emphafe, *een woord dat van groote nadruk is*.

Emphafé, ée (adj.) *Hoogdravend*.

Emphatique, (adj.) *Nadrukkelyk*; terme emphatique, *kragtige uitdrukking*.

Emphatiquement, (adv.) *Met nadruk*.

Emphractique, (adj.) *Verftoppende*, (*in Geneesk.*).

Emphyfeme, (m) *Oplooping* (f) *der wonden*, *bleinen*, (*in Heelk.*).

Emphytéofe, (f) *Erf-leen* (n), *erfpagt* (f) *van 99 jaar* (*in Rechten*).

Emphytéote, (m) *Een die zulks onder zich heeft*.

Emphytéotique, (adj.) Bail emphytéotique, *Pagtbrief van 99 jaar*.

Empiégé, ée (adj.) *Verftrikt*, *gevangen*.

Empiétant, ante (adj.) *Met de klaauwen vafthouden* (*in Wapenk.*).

Empiété, ée (adj.) *Dat goede loopers*, *rappe voeten heeft*, (*Jagers w.*).

Empiéter, (v. a.) *Met de klaauwen wegvoeren* (*gelyk Roofvogels*.); empiéter une colonne, *een' voet onder een zuil maaken*.

Empiéter (v. n.) fur les droits de quelcun, *iemands recht zich aanmaatigen*, *in iemands recht invallen*.

Empifrer, (v. a.) *Vullen*, *meften*, *ophoozen*; s'empifrer, (v. r.) *zich meften*.

Empilement, (m) *Opftapeling*.

Empiler, (v. a.) *Opftapelen*, *opzetten*, *op hoopen leggen*.

Empirance (f) de la monnoie, de la marchandife, *Verflegting*, *vermindering der munten of waaren*.

Empire, (m) *Keizerryk*, *Ryk*; empire des lettres, *de geleerde waereld*; l'empire de la mer, *de heerfchappy der zee*; avoir empire fur quelcun, *magt over iemand hebben*; empire doux, *zagte regeering*, *heerfchappy*; avec empire, *met hoogmoed*.

Empiré, ée (adj.) *Verërgerd*, *verflimmerd*.

Empirée. (*Zie* Empyrée).

Empirement. (*Zie* Empirance).

Empirer, (v. n. & a.) *Verërgeren*, *verflimmeren*; *flimmer worden*; il empire de jour en jour, *hy wordt van dag tot dag erger*; cette raifon a empiré fa caufe, *die reden heeft zyn' zaak*

zaak verergerd; marchandises empirées, *verdorvene of in prys verminderde waaren.*

Empirique, (adj.) Medecin empirique, *een Quakzalver.*

Empirisme, (m) *Quakzalvery.*

Emplacement, (m) *Bouw-grond, bouwplaats; item het zólderen van 't zout.*

Emplacer, (v. a.) *Het zout zólderen, opleggen.*

Emplastique, (adj.) *Verstoppend (in Geneesk.).*

Emplastration, (f) Oculeering.

Emplâtre, (f) *Een pleister*; emplâtre d'ente, *boom-was, ent-was*; elle a un emplâtre de mari, *zy heeft een regten droomerd van een man*; c'est un vrai emplâtre, *hy is een regt uilskuiken, (in deezen zin is het* mascul.).

Emplâtrier, (m) *Pleister-kast.*

Emplette, (f) *Inkoop*; faire une bonne emplette, *een goede inkoop doen.*

Emplir (v. a.) une verre, *een glas vullen, vol maaken*; s'emplir, (v. r.) *zich vullen, vol loopen, vol worden.*

Emploi, (m) *Ampt* (n), *bediening* (f), avoir de l'emploi, *eene bediening, bézigheid hebben*; un bon emploi, *een goed ampt*; emploi de quelque chose, *aanwending van iets*; faux emploi, *valsche post in eene rekening*; double emploi, *een post die tweemaal in rekening gebragt is.*

Employer, (v. a.) *Gebruiken, bézigen, aanleggen, besteeden*; employer quelcun, *iemand te werk stellen*; employer le verd & le sec, *alles aanwenden, niets onbeproefd laaten*; s'employer, (v. r.) *zich toeleggen, besteeden.*

Emplumer, (v. a.) *Met veêren, pennen besteeken*; s'emplumer, (v. r.) *zich verryken, bespekken.*

Empocher, (v. a.) (*gem. w.*) *Zakken, in de zak steeken.*

Empoigner, (v. a.) *Met de vuist vatten, aangrypen.*

Empointer (v. a.) une étoffe, *eene stoffe rygen, hegten (by Snyders).*

Empois, (m) *Styfzel* (f).

Empoisonnement, (m) *Vergeeving, ombrenging met vergift* (f).

Empoisonnèr, (v. a.) *Vergeeven, met vergift ombrengen*; empoisonner les actions de quelcun, *iemands daaden ten quaaden uitleggen.*

Empoisonneur, (m) *Vergeever; item een slegte kok; een bederver, verleider.*

Empoisonneuse, (f) *Een vergeefster, giftmengster.*

Empoisser, (v. a.) *Bepekken* (enduire de poix).

Empoissonnement, (m) *Bezetting met visch* (f).

Empoissonner (v. a.) un étang, *een' vyver met groei, jonge visch bezetten.*

Emporté, ée (adj. & subst.) *Weggebragt, meêgenomen; overwonnen; oploopend, haastig, door drift vervoerd.*

Emporté, ée (m. & f.) *Een oploopend, haastig mensch.*

Emportement, (m) *Haastigheid, oploopendheid, onstuimigheid, vervoerdheid; zotte inval*; un furieux emportement, *eene geweldige drift*; noble emportement, *loflyke yver; gramschap.*

Emporte-pièce, (m) *Schoenmaakers krom mes* (n).

Emporter, (v. a.) *Wegdraagen, medeneemen; afhouwen, afrukken; bekomen; veroveren, overwinnen, inneemen enz.*; emporter quelque chose, *iets wegdraagen, meêneemen; wegkaapen*; cela emporte bien du temps, *dat neemt veel tyd weg*; emporter un bras, *eenen arm afhouwen*; emporter la victoire, *de overwinning den zeegen behaalen*; emporter une place d'assaut, *een plaats stormenderhand veröveren*; une saignée emportera cette fièvre, *eene aderlaating zal die koorts wegneemen*; l'emporter sur quelcun, *iemand overtreffen, het van iemand winnen*; ce mot là emporte deux choses, *dat woord heeft twee beteekenissen*; l'usage l'emporte, *het gebruik wind het, heeft de overhand*; s'emporter, (v. r.) *haastig worden*; il s'emporte aisement, *hy word ligt toornig*; se laisser emporter à la flatterie, *zich door de vleijery vervoeren laaten*; cet arbre s'emporte, *die boom schiet groote onvrugtbaare* tak-

takken, groeid te weelig, (*Hoveniers w.*).

Empoter, (v. a.) *In potten zetten* (*by Bloemisten*).

Empoulette, (f) *Glas* (n), *looper, zandlooper* (m). (*Zie ook* Ampoulette).

Empourprer, (v. a.) *Purperen, met bloed beverwen* (*by Dicht.*).

Empreindre, (v. a.) *Inprenten, indrukken, insnyden.*

Empreint, einte (adj.) *Ingedrukt.*

Empreinte (f) d'un cachet, *indrukzel van een* Signet (n).

Empressé, ée (adj.) Faire l'empressé, *zeer bézig zyn.*

Empressement, (m) *Yver* (m), *vuurigheid* (f); il témoigne assez d'empressement pour ces choses, *hy betoond zeer veel yver in die zaak*; travailler avec empressement, *vlytig arbeiden.*

s'Empresser, (v. r.) *Zeer bezig zyn, met yver, vlyt iets verrigten.*

Emprisonnement, (m) *Gevangenis, kerker* (f).

Emprisonner, (v. a.) *In de gevangenis zetten.*

Emprunt, (m) *Leening* (f), *al het geene men leent* (n); cheval d'emprunt, *geleend paerd*; vivre d'emprunt, *op de pof leeven.*

Emprunter, (v. a.) *Leenen*; il avoit emprunté son nom de, *hy had zynen naam ontleend van.*

Emprunteur, euse (m. & f.) *Leener*; *leenster.*

Empuantir, (v. a.) *Stinkende maaken, met stank vervullen*; s'empuantir, (v. r.) *stinkende worden.*

Empyrée, (f) Le ciel empyrée, *de derde of hoogste hémel.*

E'mu, ue (adj.) *Ontroerd, bewogen*; je ne l'ai jamais vu si ému, *ik heb hem nooit zoo ontsteld gezien*; une populace émue, *oproerige meenigte*: il a le pouls ému, *zyn pols is ontsteld.*

E'mulateur, (m) *Medestreever, mededinger, na-yveraar.*

E'mulation, (f) *Na-yver, volgzucht om een ander voorby te streeven.*

E'mulatrice, (f) *Navolgster.*

E'mule, (m) *Mededinger, meedestreever.*

E'mulgent, ente (adj.) *Uitmelkende* (*in Geneesk.*).

E'mulsion, (f) *Een amandel-melk* (*in Geneesk. gebr.*).

E'monctoire, (m) *Ontlaster,* (*klier of vaatje des ligchaams die de slym enz. na zich trekt*).

En, (preposition *of voorzetzel*) *heeft verscheide beteekenissen, als:* etre en France, *in Vrankryk zyn*; aller en Angleterre, *naar Engeland gaan*; en été, *des zomers*; en haut, *boven*; en bas, *benéden*; en dehors, *van buiten*; en après, en suite, *daar na, in 't vervolg*; en fin, *eindelyk*; être en robe de chambre, *in zyn japon zyn*; agir en Roi, *als een Koning heerschen*; en vertu de .., *uit kragt van..*; en mon particulier, *my aangaande*; en dormant, *al slaapende*; en mangeant, *al eetende*; en disant cela, *dat zeggende*; en passant, *in 't voorby gaan*; c'est un importun je veux m'en défaire, *dan is een lastige ik zal 'er my van ontdoen*; il avoit deux fils, il lui en est mort un, *hy had twee zoonen, een van dien is gestorven*; j'en suis bien aise, *ik ben 'er blyde om*; j'en suis fâché, *het spyt my*; j'en suis surpris, *ik ben 'er over verwonderd*; qu'en ditez vous? *wat zegd gy 'er van?* il s'en repentira, *hy zal 'er berouw van hebben*; c'en est fait, *het is 'er meê gedaan*; vous parlez d'argent, en avez vous? *gy spreekt van geld, hebt gy wat?* oui j'en ai, *ja ik heb wat*; je n'en ai point, *ik heb het niet*; en voulez vous être? *wild gy meê doen, meê van de party zyn?* en vouloir à quelcun, *het op iemand gelaaden hebben*; j'en suis là, *dat is myn* humeur; j'en suis de même, *ik ben ook zoo*; j'en tiens, *ik ben aan 't kot vast, ik heb het voor myn kiezen*; s'en aller, *weg gaan*; s'en retourner, *te rug komen*; j'en viens, *ik kom 'er van daan*; je ne sai où j'en suis, *ik weet waar ik my keeren of wenden zal.*

Enarrher, (v. a.) *Vergoodspenningen.*

En avant, (adv.) *Voorwaards.*

En bas, (adv.) *Nederwaards, beneden.*

En ça, (adv.) Depuis mille ans en ça, *zedert duizend jaaren herwaards (gem. w.).*

Encabanement, (m) *Het inkomen, intrekken, invallen der zyden van een schip, (zee w.).*

Encager, (v. a.) *Kooijen, in een kooi zetten, sluiten.*

Encaissement, (m) *'t Kisten* (n), *opsluiting in kisten (f).*

Encaisser, (v. a.) *In kisten of kasten pakken, sluiten*; encaisser de l'argent, *geld in de kist leggen*; encaisser un oranger, *een orange-boom kisten, in een bak zetten (by Tuini.).*

Encan, (m) *Openbaare verkooping (f)*; vendre à l'encan, *by openbaare uitroep verkoopen.*

s'Encanailler, (v. r.) *Met pluggen, jan hagel verkeeren.*

Encappé, ée (adj.) être encappé, *tusschen twee kaapen geraakt zyn (zee-w.).*

Encaquer (v. a.) du hareng, *haring in tonnen pakken.*

Encastelé, ée (adj.) cheval encastelé, *Paerd wiens hoef van den voet t'zamen wast.*

Encastillage, (m) *Vertuining (zee w.).*

Encavement, (m) *Keldering (f); het inslaan van iets in den kelder* (n).

Encaver (v. a.) quelque boisson, *Eenigen drank inslaan, inkelderen.*

Encaveur, (m) *Een bier- of wyndraager.*

Enceindre, (v. a.) *Omvangen, omringen, omcingelen.*

Enceint, einte, (part.) *Omringd*; Ville enceinte de murailles, *een stadt met muuren omringd*; femme enceinte, *eene zwangere vrouw*; être enceinte, *bevrugt zyn.*

Enceinte, (f) *Begrip* (n); *omtrek* (m) *van wal of muur.*

Encélade, (m) *Een der magtigste reuzen die den Hemel bestormen wilden.*

Encens, (m) *Wierook*; *lof* (m), *lofstuiting*; *vleijery (f)*; aimer l'encens, *gaerne gepreezen zyn*; donner de l'encens, *pryzen, verheffen.*

Encensement, (m) *Wierooking (f).*

Encenser, (v. a.) *Wierooken*; encenser quelcun, *iemand pryzen, verheffen, den wierook toezwaaijen.*

Encenseur, (m) *Een wierooker; vlyer; schryver van lof-schriften.*

Encensoir, (m) *Reuk- of wierook-vat* (n); mettre la main à l'encensoir, *zich het kerkelyk gezag aanmaatigen.*

Encéphale, (m) *Een hoofd-worm (in Geneesk.).*

Encéphalite, (f) *Zéker steen gelyk een herssenpan.*

Enchaînement, (m) *Aaneenschakeling (f); t'zamenhang (m).*

Enchaîner, (v. a.) *Ketenen, aan een këten, of, ketting vast kluisteren; sluiten, boeijen, gevangen zetten.*

Enchaînure, (f) *Verbinding, aaneenschakeling (f).*

Enchanté, ée (adj.) *Betooverd; bekoorlyk, behaaglyk, betooverend*; un palais enchanté, *een heerlyk paleys; item betoverd paleis.*

Enchanteler, (v. a.) *Hout op stapels zetten; vaten op stellingen leggen.*

Enchantement, (m) *Betoovering; bekoorlykheid (f)*; plein d'enchantement, *vol verrukking.*

Enchanter, (v. a.) *Betoveren; bekooren; verrukken*; cette musique nous enchante, *die muziek verrukt ons.*

Enchanterie, (f) *Tovery, hexery; guichelary, bedriegery.*

Enchanteur, teresse, (m. & f.) *Toovenaar, duivels-konstenaar; guichelaar, bedrieger; tovereße, bedriegster, loos vrouw-mensch; bekoorende schoonheid.*

Enchaperonner, (v. a.) *Een valk kappen; het hoofd met een rouwkap of sluyer dekken.*

Encharger, (v. n.) *(oud w.) (Zie* charger).

Enchâssement, (m) *Inzetting, het inzetten.*

Enchâsser, (v. a.) *In een kas zetten (als* reliquien); enchâsser une pierre dans l'or, *eenen steen in 't goud zetten*; enchâsser une fenêtre, *een vengster in zyn raam zetten*; un mot bien enchâssé, *een wel ingevoegd woord*; s'enchâsser (v. r.) dans un fauteuil, *zich in een Leunstoel plakken, zetten.*

En-

Enchâssure, (f) *Inzetting.*

Enchaussé, (adj.) Ecu enchaussé, *Scheef doorsneeden schild (in wapenk.).*

Enchere, (f) *Verhooging des pryses, verduuring, duurder maaking*; faire une enchere, *een booger bod doen, meer bieden*; mettre ou vendre à l'enchere, *aan den hoogstbiedenden verkoopen*; une folle enchere, *een gek, al te hoog bod*; payer la folle enchere, *den rouw-koop betaalen.*

Enchérir, (v. a.) *Verduuren, duurder maaken, den prys doen stygen opjaagen*; j'ai enchéri cela sur lui, *ik heb in dat stuk boven hem geboden*; le bled est enchéri, *het kóren is opgeslagen*; enchérir sur ce qu'un autre a fait ou dit, *by het geene een ander gedaan of gezegt heeft nog iets bydoen, zulks vermeerderen.*

Enchérissement, (m) *Verduuring, hooger bieding, verhooging, vermeerdering* (f).

Enchérisseur (m) vendre au dernier enchérisseur, *Aan den hoogstbiedenden verkoopen.*

Enchevauchure, (f) *Overmalkanderschieting (in bouwk.).*

Enchevêtrer, (v. a.) *Halsteren (als Last-dieren)*; *verbinderen*; s'enchevêtrer, (v. r.) *zich verwerren verstrikken, als een paerd in zyn' halster riem.*

Enchevêtrure, (f) *Verstrikking, verwerring in den halster*; *item kwetzing daar van*; *als meede eene opening met bindhouten, daar een schoorsteen door gaat.*

Enchevillé, ée (adj.) *Geschenkeld, met schenkels voorzien.*

Enchifrené, ée (adj.) *Verkoud.*

Enchifrenement, (m) *Verkoudheid* (f).

Enchifrener, (v. a.) *Verkouden, verkoudheid veroorzaaken.*

Encirer, (v. a.) *Met wasch bestryken, bewassen.*

Encifer, (v. a.) *Boomen besnoeijen.*

Enclave, (f) *Insluiting eenes dings in een ander.*

Enclavé, ée (adj.) *Ingesloten*, terre enclavée dans une autre, *een land dat in een ander inschiet.*

Enclavement, (m) *Inschieting, invatting* (f).

Enclaver, (v. a.) *Insluiten, inschieten (van landen of balken enz. gez.).*

Enclin, ine (adj.) *Geneegen, geneigd, hellende*; enclin au mal, *tot het quaad geneegen.*

Encliner. (*Zie* Incliner).

Enclitique, (adj.) Mot enclitique, *woord dat aan een ander hangd (in Spraakk.).*

Encloîtrer, (v. a.) *In een Klooster zetten.*

Enclorre, (v. a.) *Insluiten.* (*Zie* Enfermer).

Enclos, (m) *Een besloten plaats of omtrek daar van.*

Enclotir, (v. a.) *In een hol jaagen*; s'enclotir, (v. r.) *zich in een hol versteeken (als konynen enz.).*

Encloture, (f) *Insluiting, inzooming.*

Enclouer (v. a.) un cheval, un canon, *een paerd, een geschut vernagelen.*

Enclouure, (f) *Vernageling*; voilà l'enclouûre, *daar is de zwaarigheid.*

Enclume, (f) *Een aambeeld*; *item zeker been in 't oor*; *een hakmes by Leidekkers*; être entre l'enclume & le marteau, *in de kneep, in 't uiterste gevaar zyn*; souche d'enclume, *aambeelds blok.*

Enclumeau, (m) *Klein aambeeldje.*

Encochement, (m) *Inkerving, aanlegging der pyl* (f).

Encocher, (v. a.) *Iets inkerven*; *de pyl op den boog leggen.*

Encochure, (f) *Inkerving*; *nok van de ree, (scheeps w.).*

Encoffrer, (v. a.) *Kisten, in een kist of koffer sluiten.*

Encoignure, (f) *Hoek in een huis* (m).

Encollage, (m) *Overstryking met lym* (f).

Encoller, (v. a.) *Met lym overstryken.*

Encolure, ou encoulure (f) d'un cheval, d'un cygne, *de hals (dat is de gedaante, of, het maakzel daar van) van een paerd, zwaan enz*; (*fig.*) je le connois à l'encolure, *ik ken hem aan zyne gestalte.*

Encombre, (m) *Hindernis*; *puinhoop. (oud w.)*

Encombrement, (m) *Overlaading van een schip, of belemmering daar van.*

Encombrer, (v. a.) *Een' straat enz. met puinhoop belemmeren.*

Encomiaste, (m) *Een Lof-redenaar.*

Encontre, (f) (*oud w.*) *Ontmoeting.* (*Zie* Rencontre).

à l'Encontre, (adv. & prep.) *Tegen, daar tegen*; aller à l'encontre d'une chose, *zich tegen eene zaak verzetten, dezelve tegen gaan.*

Encoquer, (v. a.) (*zee w.*) *De beugels aan de ree schuiven of slaan.*

Encoquure, (f) *Het aanslaan daar van.*

Encorbellement, (m) *Uitsteeking van een steen aan een' muur.*

Encorder, (v. a.) *Een boog met een pees voorzien.*

Encore, (adv.) *Nog, daarenboven*; pas encore, *nog niet*; je vous demande encore cette grace, *ik verzoek u nog om deeze gunst*; si vous le faitez encore, *indien gy 't weêr doed.*

Encore que (conj.) vous soyez, *schoon, alhoewel gy zyt.*

Encornail, (m) *Gat met een schyf boven aan een mast.*

Encornailler, (v. a.) *Tot een hoorndraager maaken*; s'encornailler, (v. r.) *in het groote gild treeden.*

Encorné, (adj.) *Gehoornd*; un javart encorné, *een verzweering in een paerde hoef.*

Encorner, (v. a.) *Met hoornen, of, hoorn voorzien.*

Encorneter, (v. a.) *In een papiere huisje, péperhuisje doen.*

Encouragé, (adj.) *Aangemoedigt.*

Encouragement, (m) *Aanmoediging* (f).

Encourager, (v. a.) *Aanmoedigen, moed geeven, opwekken.*

Encourement, (m) *Op den hals haaling, belooping* (f).

Encourir (v. a.) la peine; l'excommunication, *zich de straf op den hals haalen*; *den kerken-ban ondergaan.*

Encourtiner, (v. a.) *Met gordynen behangen.*

Encrasser, (v. a.) *Bevuilen, besmetten*; s'encrasser, (v. r.) *vuil en smotzig worden*; l'esprit s'encrasse dans la province, *het verstand verroest op 't land.*

Encre, (f) *Inkt* (m).

Encrêper, s'encrêper, (v. n.) *Een floers aandoen.*

Encrier, (m) *Inkt-kooker* (m), *inkthoorn, inkt-vat* (n); *Drukkers inktbak* (m).

Encroué, (adj.) Arbre encroué, *een boom die in 't vallen in eenen anderen is blyven hangen.*

Encrouter (v. a.) un mur, *een' muur met kalk ënz. bewerpen.*

Encuirasser, s'encuirasser, (v. n.) *Vuil, morssig, smeerig worden.* (*Zie* Encrasser).

Enculasser, (v. a.) *Het staart-stuk, of, de staart-schroef aan een vuur-roer maaken.*

Encuvement, (m) *Inkuiping* (f).

Encuver, (v. a.) *In de kuip doen, te weeken zetten.*

Encyclopédie, (f) *Begrip, kring, die alle wetenschappen in zich bevat.*

Endante. (*Zie* Endente).

Endécagone, (m) *Figuur van* 11 *zyden* (*in Meetk.*).

Endécasyllabe, (m) *Rym van* 11 *lettergreepen* (f).

En dedans, (adv.) *Van binnen, binnenwaards.*

En dehors, (adv.) *Van buiten, buitenwaards.*

Endémique, (adj.) Maladie endémique, *gemeene ziekte in sommige landen.*

Endenché, (adj.) *Getand* (*in Wapenkunde*).

Endente, (f) *Intanding* (*in Bouwk.*).

Endenter, (v. a.) *Tanden aan een molen-rad maaken*; *iets tanden.*

En dépit, (prep.) *In weêrwil, in spyt*; je ferai cela en dépit de lui, *ik zal dat in weêrwil van hem doen.*

Endetté, ée (adj.) Etre fort endetté, *diep in schulden steeken.*

Endetter, (v. a.) *Met schulden bezwaaren*; s'endetter, (v. r.) *zich in schulden steeken.*

Endêvé, ée (adj. & subst.) *Raazend*; *een raazende*, (*gem. w.*)

Endêver, (v. n.) *Kwaad, moeijelyk worden*; il me fait endêver, *hy maakt my raazende*, (*gem. w.*)

En-

Endiablé, ée (adj. & subst.) *Verwoed, bezéten, dol; een uitzinnige, bezétene.*

s'Endimancher, (v. r.) *De zondagsche kleéren aantrekken, (gem. w.)*

Endive, (f) *Endyvie of endivie.*

Endoctriner, (v. a.) *Onderwyzen, leeren, (boert. w.)*

Endommagement, (m) *Beschadiging (f).*

Endommager, (v. a.) *Beschadigen, benadeelen.*

Endormeur, (m) *Een die iemand in slaap wiegd, wat wys maakt, een beuzelaar.*

Endormi, ie (adj.) *Slaaperig, vaakerig; in slaap gevallen;* j'ai la jambe toute endormie, ou, engourdie, *myn been slaapt.*

Endormie, (f) *Slaap-kruid (n).*

Endormir, (v. a.) *In slaap brengen, doen slaapen;* endormir un enfant, *een kind in slaap wiegen;* endormir quelcun, *iemand verleiden, met zoete woorden bedriegen;* s'endormir, (v. r.) *in slaap vallen;* s'endormir au plus fort de ses affaires, *zyne bézigheeden verzuimen;* s'endormir dans le péché, *in de zonde volherden.*

Endormissement, (m) *Slaaperigheid, dofheid, ongevoeligheid (f).*

Endosse, (f) *Last (m), moeite, moeijelykheid van eene zaak; (in 't fransch word de op één na laatste* syllabe *lang uitgesprooken).*

Endossement, (m) *Achter-opschryving, rug-teekening,* endosseering *(f), (van wissels enz. gez.).*

Endosser, (v. a.) *Op de rug neemen;* endosser une lettre de change, *een wisselbrief* endosseeren *(by Banquiers);* endosser un livre, *een boek ruggen, ronden (by Boekb.).*

Endosseur (m) d'une lettre de change, *Rug-teekenaar,* endosseur *van een wisselbrief.*

Endroit, (m) *Plaats, streek (f), oord (n);* en cet endroit là, *in die plaats;* endroit d'une étoffe, *de regter zyde van eenige stoffe;* vous ne connoissez cet homme que par ses mauvais endroits, *gy kend die man alleen door zyne ondeugden;* montrer quelque chose par le bel endroit, *iets op het allervoordeeligste voorstellen;* c'est le plus bel endroit de sa vie, *dat is het beste hy in al zyn leven gedaan heeft;* en mon endroit, *omtrent my, ten mynen opzigte.*

Enduire, (v. a.) *Bepleisteren, bestryken;* enduire de poix, *bepekken, beteeren.*

Enduisson, (f) *Bepleistering, bestryking.*

Enduit, te (adj.) *Bepleisterd, overstreeken.*

Enduit, (m) *Pleistering, pleisterkalk (f).*

Endurant, ante (adj.) *Lydzaam, geduldig.*

Endurci, ie (adj.) Cœur endurci, *een verhard harte.*

Endurcir, (v. a.) *Harden, hard maaken;* endurcir au travail, *tot den arbeid gewennen;* s'endurcir, (v. r.) *verstokt worden, verharden, zich ergens aan gewennén.*

Endurcissement, (m) *Verharding; verstokking des harten (f).*

Endurer, (v. a.) *Verdraagen, lyden, dulden.*

E'néide, (f) *Eneïs of Æneas, (een heldendicht van Virgilius).*

E'nergie, (f) *Kragt, nadruk;* mot plein d'énergie, *een woord vol nadruk.*

E'nergique, (adj.) *Nadrukkelyk.*

E'nergiquement, (adv.) *Met kragt, met nadruk.*

E'nergumene, (m. & f.) *Een bezétene.*

E'nervation, (f) *Ontzénuwing.*

E'nervé, ée (adj.) *Ontzénuwd;* style énervé, *slegte, of, zenuwlooze styl.*

E'nerver, (v. a.) *Ontzénuwen, verzwakken, krenken, kragteloos maaken.*

Enfaîteau, ou faitiere, (m) *Vorstpan (f).*

Enfaitement, (f) *Dekking der vorsten.*

Enfaîter, (v. a.) *De nok of vorst van een dak dekken.*

Enfance, (f) *De kindsheid, kindsche iaaren;* dès son enfance, *van zyn kindsheid af;* enfance du monde, *het begin der waereld.*

Enfant, (m) *Een kind (n);* faire l'en-

l'enfant, *zich kinderagtig aanstellen*; enfant trouvé, *een vondeling*; enfant de chœur, *een choor-zanger*; c'est l'enfant de sa mère, *dat is moeders kind*; être en travail d'enfant, *in den arbeid zyn*; enfant gâté, *een bedorven kind*; les enfans perdus d'une armée, *de verlooren hoop van een léger*; une belle enfant, *een mooi meisje*; courage mes enfans, *sa! wakker mannen!*

Enfantement, (m) *Kinder-baaring, baaring* (*f*).

Enfanter, (v. a.) *Kinder-baaren, in de kraam komen*; enfanter une bonne pensée, *eene goede gedagte voortbrengen.*

Enfantillage, (m) *Kinder-klap* (f), *kinder-streeken.*

Enfantin, ine (adj.) *Kinderägtig*; jeu enfantin, *kinder-spel.*

Enfantise, (*f*) *Kinderägtigheid*, (*oud w.*)

Enfariné, ée (adj.) *Bemeeld.*

Enfariner, (v. a.) *Met meel bestrooijen, bemeelen; bepoeijeren*; il est venu la gueule enfarinée, *hy is vol hoop en verwagting gekomen.*

Enfer, (m) *De hel, helle* (*f*); *helsch leven, getier* (n).

Enfermer, (v. a.) *Insluiten, op sluiten*; enfermer à la clef, *onder 't slot sluiten*; ce discours enferme, *die reden behelst*; s'enfermer, (v. r.) *zich opsluiten*; enfermer le loup dans la bergerie, *de kat in de kelder sluiten*; *een wond van buiten heelen* (*spr. w.*); cela sent l'enfermé, *dat ruikt muf.*

Enferrer, (v. a.) *Doorsteeken, doorrygen*; s'enferrer, (v. r.) *zich zelven doorsteeken*; *tot zyn schade iets zeggen of doen.*

Enficeler, (v. a.) *Met een koord binden.*

Enfilade, (*f*) *Ry, reeks*; longue enfilade d'histoires, *lange reeks van geschiedenissen*; enfilade au jeu, *quaad fortuin in 't speelen.*

Enfiler, (v. a.) *Aanrygen, doorsteeken, enz.*; enfiler des perles, *paerlen snoeren, rygen*; enfiler une aiguille, *eenen naald vademen*; enfiler un chemin, une rue, *een weg, eene straat inslaan, inloopen*; enfiler un discours, *eene reden beginnen*, le cabestan enfile le cable en virant, *in het winden gaat de kabel om de spil*; enfiler la venelle, *'t hazen-pad kiezen, wegloopen* (*spr. w.*); enfiler la tranchée, *de loopgraven regelregt beschieten*; s'enfiler, (v. r.) *zich doorsteeken*; *item zich in een zaak inlaaten.*

Enfin, (adv.) *Eindelyk, ten laatsten*; *met een woord, om kort te gaan.*

Enflammer, (v. a.) *Aansteeken, ontsteeken*; *ophitsen, toornig maaken*; s'enflammer, (v. r.) *ontsteeken, toornig worden enz.*

Enfléchure, (f. pl.) *Wevelingen*, (*scheeps w.*).

Enflement, (m) *Opzwelling, opblaazing* (f).

Enfler, (v. a. & n.) *Opblaazen, doen zwellen*; *hoogmoedig, stout maaken*; enfler son style, *zyn schryftrant, styl hoogdravend maaken*; enfler un compte, *een' rekening opzwellen, grooter maaken*; le vent enfle les voiles, *de wind doed de zeilen zwellen*; le fleuve enfle, *de rivier zweld*; s'enfler, (v. r.) *opzwellen, oploopen, uitzetten*; *trots, hoogmoedig worden.*

Enflure, (*f*) *Opzwelling, zwelling*; *hoogdravendheid.*

Enfonçage, (m) *Het toeslaan van vaatwerk* (n).

Enfoncement (m) d'une vallée, *de diepte, holte van een dal, valleije*; enfoncement d'une porte, *het oploopen, openbonsen van een deur.*

Enfoncer (v. a.) une porte, *eene deur met geweld op den grond loopen*; enfoncer une barique, *een oxhoofd den bodem inslaan*; enfoncer des pilotis, *paalen in den grond heijen*; enfoncer l'épée jusqu'à la garde, *den dégen tot aan 't gevest instooten*; enfoncer le chapeau, *den hoed neêrdrukken, in de oogen trekken*; enfoncer un bataillon, *in een' krygsbende intreeken*; enfoncer un plat, *eene schotel hol maaken*; enfoncer des tonneaux, *den bodem in vaten zetten*; enfoncer une matière, *een zaak diep uithaalen, onderzoeken*, enfoncer un vaisseau, *een schip doen zinken, in den grond booren*; enfon-

cer,

cer, (v. n., *zinken*, *te gronde gaan*; s'enfoncer, (v. r.) *zinken*, *zich ergens ver in steeken*, *diep in b geeven*.

Enfonceur, (m) *Opstooter*, *open bonser*; *item een windmaaker*

Enfonçure, (f) *Bodem stukken van vaatwerk*; *bolligheid*, *inzinking*, *inzakking van iets*; *onderlaage van een bed*, *enz.*

Enforcir, (v. a. & n.) *Versterken*, *sterker worden*.

Enformer, (v. a.) *Op de vorm of leest slaan*, *doen*.

Enfouir (v. a.) un tréfor, fes talens, *een' schat*, *zyne gaaven in de aarde begraaven*.

Enfouissement, (m) *Begraaving* (f).

Enfourcher, (v. a.) *Schryelings op iets zitten* (*als op een paerd*).

Enfourchure, (f) *Gaffel vormige gedaante*.

Enfourner (v. a.) du pain, *brood in den oven schieten*; il n'y a qu'à bien enfourner d'abord, *het voornaamste is wel te beginnen* (*spr. w.*).

Enfreindre, (v. a.) *Breeken*, *quetzen*; enfreindre les loix, *de wetten overtreeden*.

Enfroquer, (v. a.) *Tot een Monnik maaken*, *het Monniks gewaad aandoen*.

Enfuir, s'enfuir, (v. n.) *Wegvlieden*, *wegloopen*; ils s'enfuirent, *zy liepen weg*; le pot s'enfuit, *de pot loopt over*; l'huile &c. s'enfuit du vaisseau, *de olie enz. lekt*, *loopt uit 't vat*.

Enfumer, (v. a.) *Berooken*, *met rook weg jaagen*; enfumer une terre, *een land bemisten*.

Enfutailler, (v. a.) *In vaatwerk doen*.

Engagé, (m) *Een die zich verpand*, *verbonden heeft*.

Engagé, ée (adj.) *Verpand*, *verbonden*, *enz.*

Engageant, ante (adj.) *Aantrekkelyk*, *inneemend*, *bekoorend*.

Engageant, (m) *Een strik*, *lint op de borst*.

Engageantes, (f. pl.) *Mouwen*, *lubben der Juffers*.

Engagement, (m) *Verpanding*, *te pand zetting*; *verbindnis* (f), contract (n); *dienst-neeming*, *verhuuring* (f); engagement de deux armées, *aan een-raaking*, *slag*, *gevegt van twee heir légers*.

Engager, (v. a.) *Verpanden*, *verzetten*, *enz.*; je suis engagé à cela, *ik ben daar toe verbonden*, *genoodzaakt*; je le fai pour vous engager à me rendre un fervice, *ik doe het om u verbindend*, *verpligt te maaken*, *my een dienst te doen*; engager des Soldats, *Soldaaten werven*; engager la clef dans une ferrure, *den sleutel in een slot vast maaken*, *verdraaijen*; s'engager, (v. r.) *zich verbinden*, *zich borg stellen*; *zich verhuuren*, *dienst neemen*; s'engager en quelque chofe, *zich in iets inlaaten*; s'engager les doigts dans une fente, *de vingers in eene spleet klemmen*; s'engager entre les rochers, *tusschen de rotzen inloopen*, *verwarren*.

Engagiste, (m) *Een pand bezitter*.

Engainer, (v. a.) *In de scheede steeken*.

Engallage, (m) *Verwing met galnooten* (f).

Engaller, (v. a.) *Gallen*, *met galappelen verwen*.

Engarder. (*Zie* Garder).

Engeance, (f) *Gebroed*, *gebroedsel*; engeance de vipéres, *adderen gebroedsel*; engeance de tous maux, *oirsprong van alle quaad*.

Engeigner ou Enginer, (v. a.) (*oud w.*) *Bedriegen*.

Engeler, s'Engeler, (v. r.) (*gem. w.*) *Bevriezen*, *winter-hielen krygen*.

Engelure, (f) *Winter-hiel*, *kakhiel*; *de winter aan handen of voeten*.

Engendrer, (v. a.) *Teelen*, *voortbrengen*, *baaren*, *verwekken*, *veroorzaaken*, la familiarité engendre le mépris, (*spr. w.*) *al te groote gemeenzaamheid baard veragting*; s'engendrer, (v. r.) *geteeld worden*, *voortbrengen*.

Enger, (v. a.) (*gem. w.*) *Bezaaijen*, *bepooten*; *met iets quaads lastig vallen*, *belemmeren*; *met ongedierte bezetten*.

Engerber, (v. a.) *In schooven binden*, *opstapelen*.

Engin, (m) *Werktuig van allerlei soort*.

soort waar meede groote kragt kan gedaan worden, als: kraanen, dommekragten, wind-aas van een moolen enz.

Englober, (v. a.) *Mengen, onder een mengen.*

Engloutir, (v. a.) *Inslokken, opslokken, inzwelgen, verslinden; (figuurl.) alles doorbrengen.*

Engluer, (v. a.) *Belymen, met lym bestryken.*

Engoncer, (v. a.) Cet habit vous engonce trop, *dat kleed schort te hoog op.*

Engorgement, (m) *Verstopping, verstikking (f).*

Engorger (v. a.) un tuyau, *eene pyp verstoppen*; s'engorger, (v. r.) *verstopt, bezet raaken.*

Engouement, (m) *Verkropping.*

Engouer, (v. a.) *Verkroppen*; s'engouer, (v. r.) *zich overzwelgen.*

Engouffrer, s'engouffrer, (v. r. & r.) *In eene diepte zinken, vallen, opgezwolgen worden.*

Engouler, (v. a.) *(gem. w.) Opslokken, verzwelgen.*

Engourdi, ie (adj.) *Verstyfd*; membres engourdis, *stramme, styve of slaapende lédemaaten.*

Engourdir, (v. a.) *Verstyven, verstrammen, verdooven*; le froid engourdit les mains, *de koude verstyfd de handen.*

Engourdissement, (m) *Verstyving, verstramming, verdooving; dofwording des verstands (f).*

Engrais, (m) *Mesting; vetweide (f), mest stal (m)*; mettre des bœufs, des oies à l'engrais, *ossen, ganzen vet mesten.*

Engraissement (m) des terres, *missing der akkers (f).*

Engraisser, (v. n. & a.) *Vet maaken, vet weiden*; engraisser un cochon, de la volaille, *een varken, gevogelte vet mesten*; engraisser la terre, *het land bemesten*; engraisser ses habits, *zyne kleederen besmeeren, vet maaken*; elle engraisse extrêmement, *zy word geweldig vet*; s'engraisser, (v. r.) *vet worden, zich smeerig maaken; zich verryken.*

Engranger (v. a.) le bled, *het graan in de schuuren doen.*

Engraver, (v. a.) *In of op het zand aan de grond raaken, (zee w.)*

Engrelé, ée (adj.) *Uitgerond, met punten (in Wapenk.).*

Engrelure, (f) *Ronde puntjes aan kanten.*

Engrener, (v. a.) *Het kooren in den molen trémel, of, tregter doen*; engrener les chevaux, *de paerden met haver voeren*; roue qui engrene bien, *rad dat met zyn tanden wel invalt (by uurwerkm.)*; engrener la pompe, *de pomp lens pompen (zee w.)*; engrener un procès &c. *een procès, enz. beginnen*; mal engrené, *quaalyk aangevangen.*

Engrossée, (adj.) Femme engrossée, *eene bevrugte vrouw.*

Engrosser, (v. a.) *Bezwangeren, beslaapen, bevrugten.*

Engrosseur, (m) *Vergrooter van iets.*

Engrossir, (v. a. & n.) *Vergrooten, verdikken; dik worden.*

s'Engrumeler, (v. r.) *Klonteren*; sang engrumelé, *geronnen bloed.*

Engueniller, (v. a.) *Flenteren, tot vodden maaken.*

Enguiché, ée (adj.) *Met een mondstuk (in Wapenk.).*

Enguichure, (f) *Jagthoorn-riem (m).*

Enhardir, (v. a.) *(NB. de* h *word in dit en de volgende woorden uitgesproken.) Stout, vrypostig maaken*; s'enhardir, (v. r.) *zich verstouten, vrypostig worden.*

Enharnachement, (m) *Toetuiging (f).*

Enharnacher (v. a.) un cheval, *een paerd tuigen; item kleeden, uitrusten, optooijen.*

En haut, (adv.) *Boven*; d'enhaut, *van boven.*

Enhazé, ée (adj.) *Door onnuttige bézigheden bezét, (gem. w.).*

Enhuiler, (v. a.) *Béoliën, oliën.*

Enjabler, (v. a.) *De bodems der vaten in gergels sluiten (by kuipers).*

Enjalouser, (v. a.) *Jaloers maaken.*

Enjambée, (f) *Eene schreede, schreê.*

Enjambement, (m) *Overspringing (f); (in Dichtk.).*

Enjam-

Enjamber, (v. n.) *Overschryden*; enjamber par dessus, *overbeen schryden*; vers qui enjambe sur le vers suivant, *dicht waar van de uitlegging in het volgende vers gevonden word*; enjamber, *indringen (in iemands gebied).*

Enjaveler, (v. a.) *Het gemaaide koorn op hoopjes brengen, opbinden.*

Enjauler ou Enjaler (v. a.) une ancre, *het anker flokken (zee w.).*

Enjeu, (m) *Inleg* (m); *het geld dat men in een spel inzet* (n).

E'nigmatique, (adj.) *Verborgen, duister, raadselächtig.*

E'nigmatiquement, (adj.) *Verborgentlyk.*

E'nigme, (f) *Raadsel* (n); *duistere zaak.*

Enjoindre, (v. a.) *Beveelen, belasten*; je vous enjoins de faire cela, *ik beveel u dat te doen.*

Enjoint, ointe (adj.) *Bevoolen.*

Enjolivement, (m) *Opschikking* (f), *cieraad* (n).

Enjoliver, (v. a.) *Opschikken, optooijen, vercieren.*

Enjoliveur, (m) *Vercierder*; (*knoopmaakers enz. worden ook aldus genaamd).*

Enjolivure, (f) *Cieraad* (n), *opsmukking.*

Enjoller, (v. a.) *Met schoone woorden bedriegen, misleiden. (gem. w).*

Enjolleur, euse (m. & f.) *Bedrieger, guigchelaar*; *bedriegster.*

Enjoué, ée (adj.) *Levendig, geestig*; esprit enjoué, *vrolyke geest*; style enjoué, *luchtige styl.*

Enjouement, (m) *Vrolykheid, geestigheid, aardigheid* (f).

Enjouer, (v. a.) *Vervrolyken*; *lustig maaken.*

Enivré, ée (adj.) *Dronken*; *verblind.*

Enivrement, (m) *Dronkenschap*; *verblindheid* (f).

Enivrer, (v. a.) *Dronken, zat maaken*; s'enivrer, (v. r.) *zig dronken drinken, dronken worden*; sa fortune l'enivre, *zyn geluk verblind hem.*

Enlacement, (m) *Verstrikking* (f).

Enlacer, (v. a.) *Vangen, verstrikken*; *verschalken*; s'enlacer, (v. r.) *in de strikken vallen.*

Enlaçure, (f) *Vastnageling der balken (in Bouwk.)*

Enlaidi, ie (adj.) *Verleelykt.*

Enlaidir, (v. a. & n.) *Leelyk maaken*; *leelyk worden.*

Enlaidissement, (m) *Verleelyking* (f).

Enlevé, ée (adj.) *Opgenomen, enz*; enlevé en l'air, *in de lucht opgevoerd.*

Enlévement, (m) *Roof* (m); *opligting, wegschaaking* (f).

Enlever, (v. a.) *Opheffen, opligten, optillen*; *met geweld weg-rukken*; enlever une fille, *een meisje weg-voeren, schaaken*; enlever la peau, *de huid bezeeren, afschaaven*; cela me fut enlevé, *dat wierd my ontnomen*; enlever des marchandises, *goederen opkoopen, om 'er de prys van te verhoogen*; s'enlever (v. r.) *opzwellen, oploopen.*

Enlevure, (f) *Puist, peukel, blein*; *item verheven werk.*

Enlier, (v. a.) *Steenen wel te zamen binden (by Metzel.).*

Enligner, (v. a.) *Volgens de lyn metzelen.*

Enluminé, ée (adj.) *Verlicht, afgezet*; carte enluminée, *eene afgezette kaart*; nez enluminé, *een puistagtige neus.*

Enluminer, (v. a.) *Met* couleuren *afzetten, verlichten.*

Enlumineur, euse (m. & f.) *Afzetter, afzetster van plaaten.*

Enluminure, (f) *Het afzetten, het kleuren.*

Ennéadécatéride, (f) *De tyd van negentien jaaren*; *maan-cirkel.*

Ennémi, ie (subst m. & f. & adj.) *Vyand*; *vyandinne*; *vyandelyk*; ennemi juré, *een gezwooren vyand*; je suis ennemi du mensonge, *ik ben een vyand van leugens*; les troupes ennemies, *de vyandelyke* troepen.

Ennoblir, (v. a.) *Verédelen, (Zie ook* Anoblir).

Ennui, (m) *Verdriet, ongenoegen* (n).

Ennuiter, (v. n.) *(oud w.) (Zie* Anuiter).

Ennuyant, ante (adj.) *Verveelend, lastig.*

Ennuyer, (v. a.) *Verveelen, quellen, verdriet aandoen*; s'ennuyer (v. r.) je m'ennuye ici, *het verveelt my hier.*

Ennuyeusement, (adv.) *Verdrietilyk, verdrietelyk.*

Ennuyeux, euse (adj.) *Verdrietig, lastig, verveelend.*

Enoiseler, (v. a.) *Een jonge valk ter jagt gewennen.*

Enombrer, (v. a.) *Overschaduwen.*

E'noncé, ée (adj. & subst.) *Verklaard, uitgedrukt; uitdrukkelyk artikel in een geschrift*; un faux énoncé, *eene valsche verklaaring.*

E'noncer, (v. a.) *Uitspreeken, uitdrukken, verklaaren*; s'énoncer (v. r.) il s'énonce fort bien, *hy drukt zich zelven zeer wel uit.*

E'nonciatif, ive (adj.) *Uitdrukkend, verklaarend.*

E'nonciation, (f) *Uitdrukking, uitspraak*; il a l'énonciation heureuse, *hy spreekt fraai, cierlyk.*

Enorgueillir, (v. a.) *Hoovaardig maaken, verhoovaardigen*; s'enorgueillir (v.r.) *trots, hoovaardig worden.*

E'norme, (adj.) *Onmaatig; gruwelyk*; une grandeur énorme, *eene buiten gemeene grootte*; un crime énorme, *eene gruwelyke, ysselyke misdaad.*

E'normément, (adv.) *Onmaatiglyk; schrikkelyk, ysselyk.*

E'normité, (f) *Gruwelykheid, afschouwelykheid; onmaatige grootte.*

Enossé, ée (adj.) *Die een been in de keel geslikt heeft.*

Enquérant, ante (adj.) *Nieuwsgierig, navorschend, vraagächtig.*

Enquérir, (v. n.) *Navorschen, onderzoeken*; s'enquerir diligemment, *neerstig naspeuren.*

Enquerre, (v. a.) (*oud w. gebr. in wapenk.*) Armes à enquerre, *wapen-schilden die onderzoek onderworpen zyn.*

Enquête, (f) *Návraag, návorsching*; faire une enquête, *onderzoek doen.*

Enquêter, s'Enquêter, (v. r.) (*oud w.*) *Onderzoeken, návorschen*; je ne m'enquête point de cela, *ik bekommere my daar niet over.*

Enquêteur, (m) *Aangestelde onderzoeker eener zaak.*

Enquinauder, (v. a.) *Verleiden, bedriegen.*

Enquis, ise (adj.) *Onderzogt.*

Enraciné, ée (adj.) *Ingeworteld.*

Enraciner, s'Enraciner, (v. r.) *Inwortelen, wortel schieten.*

Enragé, ée (adj.) *Razend, dol*; chien enragé, *dollen hond*; un enragé, *een uitzinnige.*

Enrageant, ante (adj.) *Dol-maakend.*

Enragément, (adv.) *Uitzinniglyk.*

Enrager, (v. n.) *Dol, raazend, uitzinnig, zeer toornig worden*; faire enrager quelcun, *iemand dol; toornig maaken*; enrager de faim, *verwoeden honger hebben*; musique enragée, *katten-gelol, naare muziek*; travail enragé, *werk om dol te worden*; prendre patience en enrageant, (*spr.*) *tegen dank geduld oeffenen.*

Enrayer, (v. a.) *D'eerste voore ploegen; de spylen, spaaken in een wiel zetten, item een rytuig stremmen, ophouden.*

Enrayoir, (m) *Ketting, waar door het wiel gestremd word* (f).

Enrayure, (f) *D'eerste voore van een akker.*

Enrégimenter, (v. a.) *Opregten tot een* Regiment, *item daar in aanneemen.*

Enregistrement, (m) *Inschryving* (f).

Enregistrer, (v. a.) *Inschryven, intékenen.*

Enrhumé, ée (adj.) *Verkoud.*

Enrhumer, (v. a.) *Verkoud maaken*; s'enrhumer (v. r.) *verkoud worden, verkouwen.*

Enrhumure, (f) *Verkouding.*

Enrichir (v. a.) quelcun, *iemand ryk maaken, verryken*; enrichir un livre, *een boek vermeerderen, vercieren*; enrichir un conte, *by eene vertelling iets toevoegen.*

s'Enrichir, (v. r.) *Ryk worden, verryken*; enrichi, ie (adj.) *verrykt, vercierd; verbéterd.*

Enrichissement, (m) *Verryking; item opciering, verbétering van iets* (f).

En-

Enrôlement, (m) *Optékening, inschryving, werving* (f).

Enrôler, (v. a.) *Opschryven, intékenen*; enroler des soldats, *soldaaten aanneemen.*

Enroué, ée (adj.) voix enrouée, *Heesche stem.*

Enrouement, (m) *Heeschheid, schorheid* (f).

Enrouer, (v. a.) *Heesch, schor maaken*; s'enrouer (v. r.) *heesch worden.*

Enrouiller, (v. r.) *Verroesten, roestig maaken*; l'esprit s'enrouille, *het verstand verroest, word lomp.*

Enroulement, (m) *Slekken-vormige* figuur *op tuin-bedden.*

Enrouler (v. a.) quelque chose, *iets inrollen, oprollen, te zamen rollen.*

Enrue, (f) *Eene zeer breede akker-voore.*

Enrumer. *Zie* Enrhumer).

Ensabler (v. a.) un vaisseau, *Een schip op 't zand stuuren, in 't zand zetten.*

Ensacher, (v. a.) *Zakken, in zakken doen.*

Ensafraner, (v. a.) *Met saffraan verwen.*

Ensaisinément, (m) *In 't bezit stelling*; *bezit neeming*; (*van een leen enz.*) (f).

Ensaisiner (v. a,) quelcun d'une terre, *iemand in 't bezit van een landgoed stellen.*

Ensanglanter, (v. a.) *Bebloeden, bebloed maaken*; ensanglanté, ée (adj.) *met bloed besprengt.*

Enseigne, (m) *Een vendrig, vaandraager.*

Enseigne, (f) *Een teken*; *uithangbord*; *vendel, vaandel*; *scheeps-vlag, Prinse-vlag*; être logé à l'enseigne de la lune, *onder den blooten hemel slaapen* (*spr. w.*); enseigne de vin, *wynkrans*; *bord daar op staat, wyn te koop*; vous me connoitrez à ces enseignes, *gy zult my aan die tekens kennen*; il ne croit rien qu'à bonnes enseignes, *hy gelooft niets als met goed bewys.*

Enseignement, (m) *Onderwyzing* (f); *onderwys* (n).

Enseigner, (v. a.) *Onderwyzen, leeren, Leeraeren*; *onderrigten.*

Ensel, (m) *Fontenel-yzer* (*by Heelm.*).

Ensellé, ée (adj.) cheval ensellé, *Paerd met een ingebogen rug.*

Ensemble, (adv.) *t'zamen, gezamentlyk, teffens, te gader*, l'ensemble (m) d'un bâtiment, *het geheele van een gebouw.*

Ensemencement, (m) *Bezaaijing* (f).

Ensemencer, (v. a.) *Bezaaijen.*

Ensépulturé, (adj.) *Begraaven.*

Enserrer, (v. a.) *In tuin-kassen zetten.*

Enserrer, (v. a.) (*oud w.*) *Insluiten, inhouden.*

Ensevelir (v. a.) un mort, *Eenen dooden begraaven*; s'ensevelir (v. r.) dans la solitude, *zich in d'eenzaamheid begraaven, opsluiten*; s'ensevelir dans la débauche, *zich aan den overdaad verslingeren*; enseveli dans la mélancolie, *in de droefgeestigheid gedompeld.*

Ensevelissement, (m) *Begraaving* (f).

Enseuillement, (m) *Hoogte der borstweering onder een vengster.*

Ensimer (v. a.) un drap, *Een laken dat men scheeren wil met vet besmeeren.*

Ensorceler, (v. a.) *Betoveren.*

Ensorceleur, (m) *Betoveraar.*

Ensorcellement, (m) *Behexing* (f).

Ensoufrer, (v. a.) *Zwavelen, bezwavelen.*

Ensouple ou ensuble, (f) *Een wevers boom* (m).

Ensoyer, (v. a.) *Den pek-draad borstelen.*

Ensuble. (*Zie* Ensouple).

Ensuite (prep.) ensuite de cela, *daar na*; ensuite de quoi, *waar na*; ensuite (adv.), *daar na*; *vervolgens.*

Ensuivant, (adj.) Le jour ensuivant; *de volgende dag* (*in Rechten*).

s'Ensuivre, (v. r.) (*word alleen geb. in de 3de persoon*) il s'ensuit donc de là nécessairement, que &c. *daar volgt dan noodzaakelyk uit, dat*

dat enz; comme s'ensuit, *als volgt*; qui s'ensuivent, *die hierna volgen.*

Entablement, (m *Het bovenste van een muur, waarop de daksparren rusten.*

Entacher, (v. a.) *Bezoedelen*; entaché de vice, *met ondeugd besmet.*

Entaille, (f) *Een kerf, keep* (m).

Entailler, (v. a.) *Inkeepen, inkerven.*

Entaillure. (*Zie* Entaille).

Entame. (*Zie* Entamure).

Entamer, (v. a.) *Ontginnen, opsnyden*; entamer un melon, un pain, *een meloen, een brood ontginnen, opensnyden*; entamer un discours, *eene réden aanvangen*; entamer un corps de troupes, *onder een hoop krygslieden een gat maaken*; entamer la reputation de quelcun, *iemand in zyne eere aantasten*; se laisser entamer, *zich van zyn' verbindnis of besluit laaten aftrekken, item zyn recht laaten krenken.*

Entamure, (f) *De ontginning van iets*; *d'eerste snee van brood enz*; *de kant van 't brood.*

En tant que, (conj.) *In zoo verre*; le Roi en tant que Roi, *de Koning voor zoo verre hy Koning is, of, de Koning als Koning.*

Entassé, ée (adj.) *Opgehoopt, opgestapeld.*

Entassement, (m) *Ophooping, opstapeling* (f); entassement d'affaires, *op een stapeling van zaaken.*

Entasser, (v. a.) *Ophoopen, opstapelen, op malkander leggen, stapelen*; entasser le bled, *het koorn op hoopen leggen*; entasser des trésors, *schatten vergaaren*; entasser argument sur argument, *het eene bewysstuk op het andere stapelen, bybrengen*; entasser crime sur crime, *misdaad op misdaad begaan.*

Ente, (f) *Ent, giffel*; *las aan een molen-roede.*

Entement, (m) *Enting* (f).

Entenal, (m) *Wyngaard loot, om te verpooten.*

Entendement, (m) *Het verstand, oordeel* (n).

Entendeur, (m) *Een die verstaat*; à bon entendeur peu de parôles, *een half woord is genoeg voor den wyzen.*

Entendre, (v. a.) *Verstaan, hooren, enz.*; il ne faut pas condamner avant que d'entendre, *men moet eerst hooren, alvorens men vonnisd*; j'entends qu'on m'obéisse, *ik wil dat men my gehoorzaame*; je ne saurois entendre à deux choses à la fois, *ik kan geen twee dingen gelyk doen*; entendre la chose, *eene zaak verstaan, kundig zyn*; il n'y veut pas entendre, *hy wil 'er niet na luisteren*; donner à entendre, *te kennen geeven*; vous n'y entendez rien, *gy begrypt 'er niets van*; s'entendre en, ou, à quelque chose, *zich ergens op verstaan*; cela s'entend, *dat verstaat zich.*

Entendu, ue (adj.) *Verstaan, gehoord*; *verstandig, ervaren, wel ingerigt*; il est fort entendu dans les mathématiques, *hy is zeer ervaren in de wiskonst*; maison bien entendue, *een wel ingerigt, wel gebouwd huis*; habit bien entendu, *een wel gemaakt kleed*; affaire bien ou mal entendue, *een wel of quaalyk aangelegde zaak*; faire l'entendu, *zich neuswys, verwaand aanstellen.*

Mal-Entendu, (m) C'est un mal-entendu, *het is een misbegrip* (n), *misvatting* (f).

Entente, (f) *Meening, zin van iets*; un mot à double entente, *een woord dat tweezins verstaan kan worden*; l'entente de ce tableau est admirable, *de schikking*, ordonnantie *van die schildery is zeer fraai.*

Enter, (v. a.) *Enten, inënten, griffelen*; enter en fente, en couronne, *in een kloove, in den bast enten*; enter en écusson, œillet ou bouton, *oculeeren*; enter deux pièces de bois, *twee bouten in malkander voegen,*

Entérinément, (m) *Bekragtiging, voldinging eener zaak (in Rechten).*

Entériner, (v. a.) *Iets gerechtelyk bevestigen, zyn volkomenheid, zyn beslag geeven.*

Enterocele, (f) *Een darm-breuk.*

Enterrement, (m) *Begraaffenis* (f).

Enterrer, (v. a.) *Begraaven, ter aarde*

aarde bestellen; enterrer son secret, *zyn geheim bewaaren*; enterrer les futailles, *het vaat-werk in den ballast ingraaven* (*zee w.*); être enterré tout vif, *met niemand verkeeren*; enterrer des herbes, *groente in d'aarde leggen* (*by Tuinl.*)

Entêté, ée (adj.) *Eigezinnig*, *styfhoofdig*, *vooringenomen*, *verzot op iets.*

Entêtement, (m) *Styfhoofdigheid*, *koppigheid*, *eigenzinnigheid*, *inbeelding*, *vooringenomenheid van iets*; revenir de ses entêtements, *tot zich zelven komen*, *zyne eigenzinnigheid laaten vaaren.*

Entêter, (v. a.) *In 't hoofd stygen*; le vin entête, *de wyn vliegt in 't hoofd*; les louanges entêtent, *de loftuitingen maaken opgeblaazenheid*; s'entêter (v. r.) de quelque chose, *van iets ingenomen worden*; s'entêter de son savoir, *over zyne geleerdheid verwaand zyn.*

Enthousiasme, (m) *Geestdryvery*; *drift*, *vervoering van zinnen* (f).

Enthousiasmer, (v. a.) *Sterke drift veroorzaaken*, *vervoeren van zinnen.*

Enthousiaste, (m) *Een geestdryver*, *een die vervoerd word van zinnen.*

Enthymême, (m) *Een bewys van twee stellingen* (*in Zedenk.*).

Entiché, ée (adj.) fruits entichés, *aangestokene vrugten*; entiché d'hérésie, *met kettery besmet.*

Enticher, (v. a.) (*weinig geb.*) *Aansteeken*, *beginnen te verrotten.*

Entier, iere (adj.) *Geheel*, *Volkomen*, *gantsch*; cheval entier, *een hengst*; une entiere félicité, *eene volkomene gelukzaligheid*; un homme entier, une femme entiere, *een eigenzinnig man*, *eigenzinnige vrouw.*

Entier (m) ou nombre entier, *een heel of ongebroken getal*; la chose est encore en son entier, *de zaak is noch in zyn geheel.*

Entiérement, (m) *Geheellyk*, *gantschelyk*, *volkomentlyk.*

Entité, (f) *Het zyn*, *of aanwezen van iets* (n); (*in Boven-natuurk.*).

Entoiler, (v. v.) *Iets op linnen naaijen*, *vast hechten.*

Entoir, (m) *Een ent-mes* (n).

Entoiser, (v. a.) *Iets by de roê opteekenen.*

Entonnement, (m) *Het vaaten van eenig vocht.*

Entonnement, (m) *Het opheffen*, *inzetten van een zang* (n).

Entonner, (v. a.) *Vaaten*, *in vaten gieten*, *doen.*

Entonner, (v. a.) *Opheffen*, *inzetten*, *opzingen.*

Entonnoir, (m) *Een tregter.*

Entorse, (f) *Verwrikking*, *verdraaijing der Lédemaaten*, *enz.*

Entortillement, (m) *Omwinding*, *omslingering* (f).

Entortiller, (v. a.) *Omwinden enz.* Le lierre entortille les arbres, *de klimop*, *of*, *klim omslingerd de boomen*; style entortillé, *verwarde schryf-trant*; cheveux entortillés, *hair dat in lokken gemaakt is.*

Entour, (m) *Omvang*, *omtrek.*

Entourer, (v. a.) *Omvangen*, *omringen*, *bezetten.*

Entourner (v. a.) un cable, *een kabel opscheeren*; *iets rond leggen*; *iets rond uitsnyden.*

Entournure, (f) *Ronding der kleederen.*

s'Entr'accoller, (v. r.) *Malkander ombelzen.*

s'Entr'accuser, (v. r.) *Malkanderen beschuldigen.*

Entr'acte, (m) *Een tusschen-spel* (n).

Entrage, (m) *Handgeld* (n); *godspenning* (m) *wegens eenig goed of verpagting*; *item het aanvaarden der pagt.*

s'Entr'aider, (v. r.) *Malkander helpen*, *bystaan.*

Entrailles, (f. plur.) *d'Ingewanden*; vuider les entrailles, *d'ingewanden uithaalen*; les entrailles paternelles, *het vaderlyk mededoogen.*

s'Entr'aimer, (v. a.) *Malkander beminnen*, *liefhebben.*

Entrainer, (v. a.) *Wegsleepen*, *wegvoeren*; il m'entraina de son côté, *hy haalde my over aan zyne zyde*, être entrainé par ses passions, *door zyne driften weggevoerd worden*; on

l'en-

l'entraîna au supplice, *men sleepte hem naar de gerichts-plaats.*

Entrait, (m) *Bind-balk, hoofd-balk (in Bouwk.).*

Entrant, ante (adj.) *Intreedende*; un homme entrant, *een vrypostig man, die zich gezellig, gemeenzaam weet te maaken.*

s'Entr'appeller, (v. r.) *Malkander roepen.*

s'Entr'approcher, (v. r.) *Malkander naderen.*

Entraver (v. a.) un cheval, *Een paerd kluisteren.*

s'Entr'avertir, (v. r.) *Malkander waarschuuwen.*

Entraves, (pl.) *Kluisters, voetblokken der paerden*; *item alle soort van beletzelen, kluisteringen.*

Entravon, (m) *Leêre riem aan de kluisters.*

Entre, (prep.) *Tusschen, onder*; entre vous & moi, *tusschen u en my*; entre mes livres, *onder myne boeken*; cela est entre les mains de, &c. *dat is in de handen van enz.*; il est le plus savant d'entre les Professeurs, *hy is de geleerdste onder de* Professoren; il ne l'aura jamais d'entre mes mains, *hy zal het nooit uit myne handen hebben*; entre deux, *tusschen beiden, tamelyk.*

Entre-bâiller, (v. a.) *(alleen dus gebr.)* Laisser la porte, la fenêtre entrebaillée, *de deur, het vengster half open laaten.*

s'Entre-baiser, (v. r.) *Malkander kussen.*

s'Entre-battre, (v. r.) *Malkander slaan.*

s'Entre-blesser, (v. r.) *Malkander quetzen.*

s'Entre-brouiller, (v. r.) *Met malkander onëenig worden.*

s'Entre-caresser, (v. r.) *Malkander liefkoozen.*

s'Entre-chamailler, (v. r.) *Met malkander vegten.*

Entrechat, (m) *Een kruis-sprong (in 't dansen).*

» Entre-choquer, s'entre-choquer, (v. r.) *Tegen elkander stooten, botzen.*

Entre-colonne, (f) ou entre colonnement, (m) *Ruimte tusschen twee pylaeren.*

s'Entre-combattre, (v. r.) *t'Zamen stryden.*

s'Entre-communiquer, (v. r.) *Malkanderen mededeelen, berigten.*

s'Entre-connoître, (v. r.) *Malkander kennen.*

Entre-coupe, (f) *Tusschen sneede, opening.*

Entre-couper, (v. a.) *Afbreeken, hinderen*; *verdeelen, affnyden*; païs entre-coupé de montagnes, *een land doorsneeden, verdeeld met bergen*; les soupirs entre-coupent la voix, *de zugten breeken de stem*; s'entre-couper, (v. r.) *doorsnyden*; *malkander snyden.*

s'Entr'écrire, (v. r.) *Malkander schryven, brief-wisseling houden.*

s'Entre-croiser, (v. r.) *Kruiswyze door malkander loopen.*

s'Entre-déchausser, (v. r.) *Malkander ontschoeijen*; *schoenen en koussen uittrekken.*

s'Entre-déchirer, (v. r.) *Malkander verscheuren*; *lasteren.*

s'Entre-défaire, (v. r.) *Malkander verdoen,* ruineeren; *om hals brengen.*

s'Entre-demander, (v. r.) *Malkander vraagen.*

s'Entre-dépêcher, (v. r.) *Tot malkander zenden, afveerdigen.*

s'Entre-détruire, (v. r.) *Malkander vernielen, verwoesten.*

Entre-deux, (adv.) *tusschen beiden, tusschen in*; *tamelyk.*

Entre-deux, (m) *Tusschen-ruimte, het middelste*; *de middelweg.*

s'Entre-diffamer, (v. r.) *Malkander schenden, eer rooven.*

s'Entre-dire, (v. r.) *Malkanderen zeggen.*

s'Entre-donner, (v. r.) *Malkanderen geeven.*

Entrée, (f) *Ingang*; *intréd, intreé*; *opening enz*, laisser l'entrée libre d'une ville, *den ingang eener stad vry laaten*; l'entrée d'une maison, *d'ingang van een huis*; l'entrée du port, *het inkomen*; *de mond van een zee-haven*; faire son entrée, *zyne intreé doen*; l'entrée d'une bou-

bouteille, &c. *d'opening van een vles; enz.* il a entrée au conseil, *hy mag in den Raad verschynen*; à son entrée dans le monde, *by zyn komst onder 't menschdom*; à l'entrée du jeu, *in 't begin van 't spel*; entrée de table, *het eerste geregt*; entrée de riviere, *de mond van een rivier*; entrée de serrure, *sleutel-gat*; droits d'entrée, *inkomende regten*; entrée, *overdraging der posten uit het oude in het nieuwe boek.*

s'Entre-facher, (v. r.) *Malkander quaad maaken, vergrammen.*

Entrefaites, (f. plur.) (*word nooit alleen gebruikt*); sur ces entrefaites, *terwyl dat gebeurde*; il arriva sur ces entrefaites, *by kwam middelerwyl aan.*

s'Entreflatter, (v. r.) *Malkander vlyen.*

s'Entre-fouetter, (v. r.) *Malkanderen geesselen.*

s'Entre frapper, (v. r.) *Malkanderen slaan, kloppen.*

s'Entre-froisser, (v. r.) *Malkanderen kneuzen, blutzen.*

Entregent, (m) (*gem. w.*) *Gemaniердheid, dartigheid in den omgang.*

s'Entr'égorger, (v. r.) *Malkander den hals affnyden, vermoorden.*

s'Entre-gronder, (v. r.) *Malkander bekyven.*

s'Entre-haïr, (v. r.) *Malkander haaten.*

s'Entre hanter, (v. r.) *Met malkander omgaan, verkeeren.*

s'Entre heurter, (v. a.) *Malkander stooten.*

Entrelacement, (m) *Doorvlegting* (f).

Entrelacer, (v. r.) *Doorvlegten, t'zamenvlegten*; un discours entrelacé de vers, *eene redenvoering met versen doormengt.*

Entrelacs, (m) *Iets dat door eengevlogten of gedraaid is, als een knoop, of de strik-letter van een* signet; *door eengevlogten loof-werk.*

Entrelarder, (v. a.) *Doorspekken; doormengen, als zoete-koek met snippers*; un discours entrelardé de &c, *eene redenvoering doormengt met enz.*

Entre-ligne, (f) *Een tusschen-regel, linie.*

s'Entre-louer, (v. r.) *Malkander pryzen.*

Entre-luire, (v. n.) *Even doorschynen, schêmeren.*

s'Entre-mander, (v. r.) *Malkander berigten.*

s'Entre-manger, (v. r.) *Malkander opëeten; elkaar geduurig in 't hair zitten.*

s'Entr'embarrasser, (v. r.) *Malkander belemmeren.*

s'Entr'embrasser, (v. r.) *Malkander omhelzen.*

Entre-mêler, (v. a.) *Vermengen, onder een mengen*; s'entre-mêler, (v. r.) *zich ergens inmengen.*

Entre-mets, (m) *De tusschen gerechten op eene maaltyd.*

Entremetteur, euse (m. & f.) *Middelaar, tusschenspraak; koppelaar; middelaarster; koppelaarster.*

s'Entre-mettre, (v. r.) *Zich ergens insteeken, mede bemoeijen.*

Entre-mise, (f) *Bemiddeling, tusschen-komst, tusschen-spraak*; c'est par l'entremise d'un tel, que, *het is door de tusschen-komst, hulp, van zoo een, dat enz.*

Entre-modillon, (m), *Ruimte tusschen twee krollen, kraagen (in Bouwk.).*

s'Entre-moquer, (v. r.) *Malkander bespotten, begekken.*

s'Entre-mordre, (v. r.) *Malkander byten.*

Entre-nager, (v. r.) *Tusschen wind en water zwemmen, dryven.*

s'Entre-nuire, (v. r.) *Elkander benadeelen.*

s'Entr'envoyer, (v. r.) *Aan malkander zenden.*

Entre-ouir (v. a.) quelque chose, *iets half hooren.*

Entre-ouvrir, (v. a.) *Half open doen.*

s'Entre-parler, (v. r.) *Malkander spreeken.*

Entre-parleur, (m) *Een die op een schouwplaats spreekende word ingevoerd, een tusschen spreeker.*

Entre-pas, (m) *Een halve of gebroken pasgang (in de Ry-sch.).*

Entre-passer, (v. a.) *Tusschen doorgaan, doorslaan.*

s'En-

s'Entre-percer, (v. r.) *Malkanderen doorsteeken; door malkander dringen.*

s'Entre-piller, (v. r.) *Malkander plunderen, berooven.*

s'Entre-piquer, (v. r.) *Malkander steeken; malkander steeken onder water geeven.*

s'Entre-plaider, (v. r.) *Met malkanderen pleiten.*

Entrepos. (*Zie* Entrepôt).

Entrepos. (m) *Tusschenpoozing, rust* (f), *vier-avond* (m); écrire par entrepos, *by tusschenpoozing schryven.*

Entreposer, (v. a.) *Waaren op een stapel-plaats neêrleggen.*

Entreposeur, (m) *Iemand die, of een Schip dat aldaar lost.*

Entrepôt, (m) *Haven of plaats daar de Koopmans goederen opgelost, opgeslagen of verladen worden;* ville d'entrepôt, *stapel plaats, daar de goederen verstapeld worden.*

s'Entre-pousser, (v. r.) *Malkander stooten.*

Entreprenant, ante (adj.) *Stout, kloekmoedig, onvertraagd;* c'est un homme fort entreprenant, *hy is een zeer stout,* geresolveerd *man.*

Entreprendre (v.a.) quelque chose, *iets onderneemen, onderwinden, bestaan;* entreprendre quelcun, *iemand aantasten, onder handen neemen, tot reden zoeken te brengen;* entreprendre sur les droits, sur la charge, sur l'autorité, sur la vie de quelcun, *in iemands recht, bediening, gezag vallen, naar iemands leven staan.*

Entrepreneur, euse (m. & f.) *Onderneemer, aanneemer; aanneemster, een die iets wigtigs durft onderneemen.*

s'Entre-presser, (v. r.) *Malkander dringen.*

s'Entreprêter, (v. r.) *Aan malkanderen leenen.*

Entrepris, ise (adj.) *Ondernomen, aangevangen, begonnen; aangegrépen;* entrepris (perclus) *lam.*

Entreprise, (f) *Onderneeming* (f), *voornemen* (n), *aanslag op iemands leven, inval in iemands recht* (m); une entreprise hardie, *een stout bestaan;* venir à bout de son entreprise, *zyn aanslag uitvoeren.*

s'Entre-quereller, (v. r.) *Met malkanderen twisten, krakkeel hebben.*

Entrer, (v. n.) *Ingaan, inkomen; intreeden;* entrer à table, *aan tafel gaan;* entrer dans la maison, *in het huis treeden;* entrer dans le port, *in de Haven loopen;* entrer en possession de quelque chose, *in 't bezit van iets treeden;* entrer dans les interêts de quelcun, *in de belangens van iemand treeden;* entrer dans le sens de quelcun, *iemands meening, gevoelen vatten, goedkeuren;* entrer dans sa 20me année, *in zyn 20ste jaar gaan of treeden;* entrer dans le détail des choses, *tot de byzonderheden der zaaken komen;* entrer en discours, *eene reden aanvangen;* entrer en matiere, *tot de zaak komen;* entrer en procès, *een geding,* procés *aanvangen;* entrer dans le monde, *in gezelschap, onder Menschen komen;* entrer en colère, *haastig, gramstoorig worden;* entrer dans l'esprit, *in den zin komen;* entrer dans une affaire, *zich in eene zaak mengen;* entrer en condition, *in een dienst, of, huur treeden;* entrer dans le service, *zich in den dienst begeeven;* entrer en religion, en charge, *het Klooster leven; een ampt aanvaerden;* entrer en paralelle avec quelcun, *iemands gelyk worden;* entrer en rut, *loopsch, ritsig worden;* il entre quatre aûnes dans cet habit, trois pintes dans ce pot, *daar gaan vier ellen in dat kleed, drie pinten in die kan;* que vous entrez mal dans ma pensée! *wat vat gy myne meening kwalyk!* des medicaments où il entre &c. *geneesmiddelen daar inkomen enz.*

Entrer (v. a.) un vaisseau, *een Schip inbrengen.*

s'Entre-regarder, (v. r.) *Malkander bezien, aankyken.*

Entre-regne, (m) *Tusschen regeering* (f), *een* interregnum.

s'Entre-rencontrer, (v. r.) *Malkander ontmoeten.*

s'Entre-repondre, (v. r.) *Malkander antwoorden.*

s'En-

s'Entre-ressembler, (v. r.) *Malkander gelyken.*

s'Entresaluer, (v. r.) *Malkander groeten.*

s'Entre-secourir, (v r.) *Malkander helpen, bystaan.*

Entre-sol, (m) *Een bang-kamer (f).*

s'Entre-souffrir, (v. r.) *Malkander verdraagen, dulden.*

Entre-sourcil, (m) *Wydte tusschen de twee wenkbraauwen.*

Entre-suite, (f) *Vervolg, t' zamenbang (dit woord verouderd).*

s'Entre-suivre, (v. r.) *Op malkander volgen.*

s'Entretailler, (v. r.) Cheval qui s'entretaille, *Paerd dat in 't gaan de voeten tegen malkander stoot of slaat.*

Entretaillure, (f) *Schaaving of quetsuur daar van.*

Entretemps, (m) *Een tusschen-tyd (f)*; un heureux entretems, *eene gunstige gelegenheid, of stonde.*

Entreténement (m) des soldats, *het onderhoud der Soldaaten.*

Entretenir, (v. a.) *Onderhouden*; entretenir une famille, *een huisgezin levensmiddelen verschaffen, onderhouden*; entretenir une armée, *een leger onderhouden*; entretenir une maison, *een huis onderhouden, in goeden staat houden*; entretenir la paix, *de vrede onderhouden, bewaaren*; entretenir l'amitié, *de vriendschap onderhouden*; entretenir les défiances, *het misvertrouwen aanqueeken*; entretenir quelcun, *met iemand spreeken*; entretenir quelcun de belles promesses, *iemand met schoone beloften gaande houden*; s'entretenir, (v. r.) il ne gagne pas de quoi s'entretenir, *hy wint zoo veel niet dat hy zig kan onderhouden*; s'entretenir avec quelcun de quelque chose, *met iemand over eene zaak redenkavelen.*

Entretenu, ue (adj.) *Onderhouden, enz.*

Entretien, (m) *Onderhoud* (n) *leeftogt*; *t' zamenspraak, rédenwisseling* (f); *gezelschap* (n); l'entretien coute tant, *den onderhoud kost zoo veel*; les mauvais entretiens gâtent les bonnes mœurs, *kwaade zamenspreekingen bederven goede zeden.*

Entretissu, uë (adj.) *Doorweeven, doorvlogten, doormengd.*

Entretoile, (f) *Binnenwerk van kant, tusschen twee stukken Lynwaat* (n).

Entretoise, (f) *Bind-hout (in Bouwk.)*

s'Entre-toucher, (v. r.) *Malkander raaken, aanpaalen.*

s'Entre-traiter, (v. r.) *Malkander onthaalen.*

s'Entretuer, (v. r.) *Malkander dooden, ombrengen.*

s'Entrevêcher, (v. r.) *Zig ergens inwikkelen, toestommelen, dat men zig niet roeren kan.*

Entrevoir, (v. a.) *Een weinig zien, ten halven zien*; entrevoir l'intention de quelcun, *iemands oogmerk ten halven bemerken*; s'entrevoir, (v. r.) *malkander bezoeken.*

Entrevoux, (m) *Ruimte tusschen twee dwars-balken (in Bouwk.)*

Entrevue, (f) *t' Zamen-komst*; convenir d'une entrevue, *eene byeenkomst beraamen.*

Entr'ouvert, erte (adj.) *Half open.*

Entr'ouvrir, (v. a.) *Ten halven open doen*; s'entr'ouvrir, (v. r.) *half open gaan*; *gaapen.*

Enture, (f) *Enting, inenting (Hoven. w.)*

Envahi, ie (adj.) *Verooverd, enz.*

Envahir (v. a.) un Royaume, *een Koningryk, aanvallen, bemachtigen.*

Envelioter, (v. a.) *Op kleine hoopen leggen (in den Landb.)*

Enveloppe, (f) *Omslag* (m), *bekleedzel* (n); *borst-weering (in Vestingb.)*; enveloppe d'une lettre, d'un paquet, *omslag, couvert van een Brief*; *omslag van een pak*; dire quelque chose sous de belles enveloppes, *iets onder fraaije verbloemde woorden zeggen.*

Enveloppement, (m) *Omwindsel* (n), *inwikkeling* (f).

Enveloppé ée (adj.) dans de mau-

mauvaises affaires, *in kwaade zaaken ingewikkeld*; discours enveloppé, *bewimpeld gesprek.*

Envelopper, (v. a.) *Omwinden, inrollen, inwikkelen*; s'envelopper (v. r.) dans son manteau, *zich in zyn mantel toemoffelen.*

Enveloppeur, (m) *Een verbloemde Schryver of redenaar; item inpakker.*

Envenimer, (v. a.) *Vergiftigen*; envenimer l'esprit de quelcun, *iemands geest verbitteren, kwaadaardig maaken.*

Enverger, (v. a.) *Met teenen vlegten.*

Enverguer, (v. a.) *Een zeil aan de reê slaan, vastbinden (Zee w.)*

Envergure, (f) *Het aanslaan; item afpassing, afmeeting daar van.*

Envers, (prep.) *Jegens, omtrent*; charitable envers les pauvres, *liefdaadig omtrent den armen.*

Envers, (m) *De verkeerde, of, averegtse zyde van iets (f)*; l'envers du drap, *d'averegtse zyde van 't laken*; à l'envers, (adv.) *verkeerd, averegts*; être couché à l'envers, *op zyn rug leggen*; avoir l'esprit à l'envers, *averegts, dwars, niet wel by zyn zinnen zyn*; prendre tout à l'envers, *alles verkeerd opvatten.*

Envi, (m) (*Word alleen dus gebr.*) travailler, étudier à l'envi, *om stryd, om 't best, om 't eerst werken, studeeren.*

Envie, (f) *Nyd, afgunst, haat; lust, neiging*; porter envie à quelcun, *op iemand nydig zyn*; vôtre sort est digne d'envie, *uw staat is benydens waardig*; je meurs d'envie de le voir, *ik brande van verlangen om hem te zien*; avoir envie de manger, *lust tot eeten hebben*; cela fait envie, *dat doed watertanden*; j'ai quelque envie d'aller à la selle, *ik heb eenige trek tot stoel-gang*; si l'envie m'en prend, *indien ik 'er lust toe kryg*, l'envie lui prit de &c. *hy kreeg lust, om enz.* envie de femmes grosses, *belustheid, lust der zwangere Vrouwen.*

Envies, (f. pl.) *Nynagels.*

Envieilli, ie (adj.) Pécheur envieilli, *verouderde, verharde zondaar.*

Envieillir (v. a.) *Oud maaken*; s'envieillir, (v. r.) *oud worden.*

Envier, (v. a.) *Benyden, misgunnen*; une charge enviée de tout le monde, *bediening naar welke ieder een begeerig is*; envier le point, *op de meeste oogen iets zetten (in 't Spel).*

Envieux, euse (adj. & subst.) *Nydig, afgunstig; een wangunstige, een nydigaard*; son merite lui fait des envieux, *zyn verdienste verwekt hem benyders.*

Enviné, ée (adj.) *Met wyn voorzien.*

Environ, (prep.), *Omtrent, ten naasten by.*

Environnement, (m) *Omringing*, (f).

Environner, (v. a.) *Omringen, omcingelen, bezetten.*

Environs, (m. pl.) *De omleggende plaatzen.*

Envisager, (v. a.) *Aanschouwen, beschouwen; overdenken, voor oogen stellen.*

Envitailler, (v. a.) *Met leeftogt voorzien.*

E'numérateur, (m) *Opteller.*

E'numération, (f) *Optelling.*

Envoi (m) de marchandises, *zending (f) van goederen.*

Envoiler, (v. n.), *Buigen, krommen*, s'envoiler, (v. r.) *krom worden.*

Envoisiné, ée (adj.) *Die buuren heeft, gebuurd.*

Envolé, ée (adj.) *Weggevlogen.*

s'Envoler, (v. r.) *Wegvliegen; ontsnappen.*

Envoûtement, (m) *Betovering met een wasschen beeld.*

Envoûter, (v. a.) *Iemand door die betovering dooden.*

Envoyé, ée (adj.) *Gezonden.*

Envoyé, (m) *Een afgezant.*

Envoyer, (v. a.) *Zenden, afzenden, toezenden*; envoyer quelcun au devant de, *iemand te gemoet zenden aan enz.*; envoyer querir quelcun, *iemand laaten haalen*; envoyer son laquais, *zyn knegt weg jaagen.*

Enyvré. (*Zie* Enivré, *enz.*)

E'ole, (m) E'ool, (*de God der winden*).

E'olipyle, (m) *Wind-kogel, holle kogel* (f).
Epacte, (f) *Het verschil van* 11 *dagen tusschen het maane en zonne jaar.*
E'pagneul, eule (m. & f.) *Patrys-hond.*
E'pais, aisse (adj.) *Dik, dikke, grof, grove; digt;* planche épaisse, *dikke plank;* épais de trois doigts, *drie vinger dik*, drap épais, *dik, zwaar laken;* bois épais, *een digt bosch;* liqueur épaisse, *dikke, drabbige vogt;* air épais, *dikke Lucht;* esprit épais, *een plomp verstand;* il donna le premier dans le plus épais de la Cavalerie, *hy was d'eerste die op 't dikste van de Ruitery inviel.*
E'paisseur, (f) *Dikte; digte;* trois pieds d'épaisseur, *drie voet dik;* épaisseur d'un bois, *het digste van een bosch.*
E'paissir, (v. a.) *Verdikken, dik, digt maaken*, s'épaissir, (v. r.) *verdikken, dik-worden; lomp van verstand worden;* l'air s'épaissit, *de lucht verdikt.*
E'paississement, (m) *Verdikking* (f).
E'pamprer, (v. a.) *Den wyngaard afbladeren.*
Epanchement (m) de quelque liqueur; de bile; de cœur, *uitstorting van eenig vogt; overloop van galle; uitstorting des harten, gulhartigheid* (f).
E'pancher, (v. a.) *Uitgieten, uitstorten, plengen;* épancher son cœur, *zyn hart openbaaren;* J. C. a épanché son sang, *J. C. heeft zyn bloed vergooten;* s'épancher, (v. r.) *uitgestort, geplengt worden.*
E'panchoir, (m) *Stortgat van een waterloop* (n).
E'pandre, (v. a.) *Verspreiden, uitspreiden; uitstorten;* s'épandre, (v. r.) *zig verspreiden;* le fleuve s'épand dans la plaine; *de rivier verspreid zich over de vlakte;* le bruit s'épandit, *het gerugt verspreidde zich.*
E'pandu, ue (adj.) *Verspreid, gestort.*
E'panorthose, (f) *Cierlyke verbetering der vorige redeneering (in Rédenk).*
E'panoui, ie (adj.) *Ontlooken.*
E'panouir, (v. n.) s'E'panouir, (v. r.) *ontluiken, opengaan;* fleur qui s'épanouit, *bloem die ontluikt;* son cœur, sa rate s'épanouit, *zyn hart ontluikt, word vrolyk.*
E'panouissement, (m) *Ontluiking der Blosmen; vrolykheid des harten* (f).
E'parer, (v. n.) s'E'parer, (v. r.) *De voeten te verre uitslaan (in de Rysch.)*
E'pargnant, ante (adj.) *Spaarzaam, zuinig.*
Epargne, (f) *Spaarzaamheid, zuinigheid, vergaaring; Koninglyke schatkist;* Tresorier de l'épargne, *'s Konings schat-bewaarder.*
E'pargner, (v. a.) *Spaaren, bezuinigen;* épargner les troupes, son argent; *de troepen, zyn geld spaaren;* n'épargner ni age, ni sexe, *noch jaaren, noch geslacht verschoonen;* s'épargner, (v. r.) *zich zelven ontzien, vieren.*
E'parpiller, (v. a.) *Hier en daar verstrooijen, verspreiden;* le vent éparpille les cheveux, *de wind spreid het hair van een;* éparpiller du fumier, *mist van een spreiden;* s'éparpiller la rate, *(spr. w.) vrolyk zyn.*
E'pars, (m) *Een vlagge-stok; arm van een draagstoel.*
E'pars, arse (adj.) Gens épars ça & là, *hier en daar verstrooid Volk;* cheveux épars, *verspreidde, losse hairen.*
E'parvin, (m) *Het spat* (n) *(zeker gezwel aan de beenen der paerden).*
E'pater, (v. a.) *De voet van een glas enz. afbreeken;* un nez épaté, *eene platte neus.*
E'patique. (*Zie* Hépatique).
E'pave, (f) *Gestrand of verlooren goed; item verdwaald vee dat de Landheer eigend; ook een vreemdeling wiens herkomst of Vaderland men niet weet.*
E'pausure, (f) *Afgesprongen stuk van eenen gehouwen steen.*
E'pavite. (*Zie* Espavite).
E'paule, (f) *De schouder*, épaule d'un bastion, *zyde, flank eenes bol-*

 werks;

werks; épaule de mouton, *flegt-byl, breede byl (by Timmerl.)*; épaule d'étang, *vyverdam*; épaule de vaisseau, *de wringing, draaijing der boeg van een Schip*; porter fur fes épaules, *op zyne schouderen draagen*; il vous paijera par deffus l'épaule, *hy zal u over schouder (dat is) niet betaalen (spr. w.)*; regarder les gens par deffus l'épaule, *de luiden over de schouder (dat is) met veragting aanzien*; il fent l'épaule de mouton, *hy flinkt als een Bok.*

E'paulée, (f) *Een ſloot, duuw met de schouder; voor-kwartier van een Schaap*; travailler par épaulées, *by horten en ſlooten arbeiden.*

E'paulement, (m) *Verschansſing, borſtweering* (f).

E'pauler, (v. a.) *Ontschouderen, de schouder verrekken, uit het lid trekken; verschansſen, dekken; een muur enz. schooren, onderſtutten; onderschraagen, byſtaan*; bête épaulée, *een' bedrogen Vryſter.*

E'paulette, (f) *Schouder-naad, ſtrookje.*

E'pauliere, (f) *'t Schouder-ſtuk van een* Harnas (n).

E'péautre, (m) *Spelt (een ſlag van kórem)* (f).

E'pée, (f) *Een dégen* (m); porter l'épée, *den dégen draagen*; mettre l'épée à la main, mettre la main à l'épée, *den dégen aangrypen*; garde, pomeau d'épée, *geveſt, knop van een dégen*; prendre l'épée, *den dégen, het zwaard opvatten*; paffer tout au fil de l'épée, *alles ter neér zabelen, over de kling laaten springen*; fe faire une paffage l'épée à la main, *zig 'er door zabelen*; un homme d'épée, *een krygs-man*; fe battre de l'épée blanche, *met den blooten dégen vegten*; fon épée eft vierge, *hy heeft nog geen dégen getrokken*; n'avoir que l'épée & la cape, *niets hebben arm, een kaale Jonker zyn*; être aux épées & aux couteaux, *geſtadig in twiſt leven*; il s'eft paffé fon épée au travers du corps, *hy heeft zich zelven doorſtooken*; c'eft fon épée de chevet, *dat is zyn hartader (spr. w.)* il eft né pour l'épée, *hy is voor den Krygs-ſtand gebooren*; fon épée ne tient pas au fourreau, *zyn dégen zit los in de scheê.*

E'peiche, (f) *Roodſpecht (zeker Vogel).*

E'peller (v. a.) un mot, *een woord ſpellen.*

E'penthefe, (f) *Inzetting van een of meer letteren in een woord.*

E'perdu, ue (adj.) Demeurer éperdu, *verſteld, verbaaſt ſtaan blyven.*

E'perdument, (adv.) Aimer éperdument, *met hart en ziel beminnen*; être éperdument amoureux, *op het uiterſte*, defperaat *verliefd zyn.*

E'perlan, (m) *Spiering (Visch).*

E'peron, (m) *Een ſpoor; tegen pylaar, ſteene beer; het galjoen, de snavel van een Schip*; donner de l'éperon, *met de ſpooren ſteeken*; donnons un coup d'éperon jufques là, *laat ons daar na toe rennen*; n'avoir ni bouche ni éperon, *een paerd dat noch na toom, noch ſpooren luiſterd; item een mensch die nergens toe geschikt is*; il a befoin d'éperon, *hy moet aangeſpoord worden.*

E'peronné, ée (adj.) *Geſpoord, met ſpooren voorzien.*

E'peronner (v. a.) un cheval, *een paerd aanſpooren, de ſpooren geeven.*

E'peronnier, iere (m. & f.) *Een ſpooremaaker.*

E'pervier, ou Eprevier, (m) *Een ſperwer (vogel), een werp-net; item een Boekdrukkers jonge.*

E'pervin. (*Zie* E'parvin).

E'peter, ou Empiéter, (v. a.) *Een ſtuk van de weg afſploegen.*

E'péus, (m) *Bequaame werker in krygstuig.*

E'pha, (m) (*Hebr. w.*) *Zekere koorenmaat by de Israëliten.*

E'phémere, (adj.) *Dat maar eenen dag duurd*; fièvre éphémere, *koorts van 24 uuren.*

E'phémérides, (f. pl.) *Dag-boek*, Journaal; *item réken-tafel van den dagelykschen loop der ſterren.*

E'phialtes, (m) *Nagt-merrie* (f). (*Zie* Incube).

E'phod, (m) *Zeker Prieſterlyk kleed by de Jooden.*

E'pho-

E'phore, (m) *Opper-regter in Sparta, voor deezen.*

E'pi, (m) *Een' aar, koren-aar* (f); *bles aan 't voorhoofd der paarden*; épis, *punten, spitzen aan tralie- of tent-werk*; monter en épis, *in aaren schieten.*

E'picarpe, (m) *Pols-pleister voor de koorts.*

E'pice, (f) E'pices, (pl.) *Kruiden, kruidenieryen, speceryen*; pain d'épice, *peper-koek*; épices, *gerichts-kosten*, vacantie *gelden.*

Epicene, (m) *Naamwoord dat beiden geslachten gemeen is.*

E'picer, (v. a.) *Kruiden, met speceryen toemaaken*; épicé, ée (adj.) *gekruid.*

E'picerie, (f) *Allerhande kruidenieryen.*

E'picier, iere (adj.) *Kruidenier, kruiënier*; *kruiënierster.*

E'picurien. (m) *Een Epicurist.*

E'picurisme, (m) *De leer van Epicuur* (f).

Epicycle (m) de la lune, *bykring van de maan* (f).

E'pidémie, (f) *Aansteekende, land-aart- of gemeene ziekte.*

E'pidémique, (adj.) Maladie épidémique, *besmettelyke land-ziekte*; un vice, un mal épidémique, *eene ondeugd, een quaad aan eenig volk eigen.*

E'piderme, (m) *De opperhuid, buitenhuid (in Ontleedk.).*

E'piëment, (m) *Verspieding, beloering* (f), *(weinig gebr.).*

E'pier (v. a.) quelcun, *iemand bespieden, beloeren*, épier l'occasion, le moment, *de gelegenheid, het oogenblik waarneemen.*

E'pier, (v. n.) *In aaren schieten.*

E'pierrer, (v. a.) *Van steenen zuiveren (als een tuin enz.).*

E'pieu, (m) *Een jagt-spriet, zwyn-spriet.*

E'pigastre, (m) *Opper-smeerbuik, (in Ontleedk.).*

E'pigastrique, (adj.) *Dat daar toe behoord.*

E'piglotte, (f) *Het lelletje van de keel* (n).

E'pigrammatique, (adj.) Epigrammatisch.

E'pigrammatiste, (adj.) *Een puntdichter.*

E'pigramme, (f) *Een puntdicht, kort, zinryk opschrift of gedicht* (n).

E'pigraphe, (f) *Opschrift op een gebouw* (n).

E'pikie, (f) *Maatiging, welke, zonder onbillyk te zyn, de wet verzagt.*

E'pilepsie (f) Mal caduc, ou haut mal (m) *Vallende ziekte.*

E'pileptique, (adj. & subst.) *Dat van de vallende ziekte is, of een die zulks onderworpen is.*

E'pilogue, (m) *Sluit-rede, korte herhaaling of toepassing van 't geen gezegt is* (f).

E'piloguer (v. a. & n.) sur tout, *op alles wat te zeggen, te bedillen weeten.*

E'pilogueur, (m) *Bediller, berisper.*

E'pinard, (m) E'pinars, (pl.) *Spinagie* (f), *(een Meeskr.).*

E'pine, (f) *Een doorn; prikkel* (m); épine du dos, *rugge-graat*; on ne trouve point de roses sans épines, *geen roozen zonder doornen (spr. w.)*; marcher sur des épines, *op eijeren gaan, niet toetreeden*, la vie est pleine d'épines, *het leven is vol moeijelykheid.*

E'pinette, (f) *Een klavec-cymbel.*

E'pine-vinette, (f) *Een hagedoorn; barbarisse* (m).

E'pineux, euse (adj.) *Doornig, doornägtig; moeijelyk*; lieu épineux, *een plaats vol klippen*; la voie du salut est étroite & épineuse, *de weg der zaligheid is naauw en moeijelyk.*

E'pingle, (f) *Een speld of spelle*; tirer son épingle du jeu, *uit het spel, of ook ergens van afscheiden*; donner des épingles aux servantes, *de meisjes spelde geld geeven.*

E'pinglier, (m) *Spelde-maaker-, of, verkooper; spelde-kussen; spoel van een spinne-wiel.*

E'pinier, iere (adj.) Moëlle épiniere, *'t rugge-merg.*

E'piniers, (m. pl.) *Doorne struiken, wilde zwyns léger.*

E'pinocher, (v. n.) *(gem. w.) Peuzelen, kieskaauwen.*

E'piphanie, (f) *Drie-Koningendag* (m) (fête des Rois mages).
E'piphoneme, (m) (*in redeneerk.*) *Gedenkspreuk waar mede eene reden besl oten word.*
E'piphore, (m) *Gestadig loopender oogen met ontsteeking* (n) (*in Heelk.*)
Epiphyse, (f) *Een been* (n) *dat aan een ander gegroeid is* (*in Heelk.*)
E'piplocele, (f) *Een net-breuk* (*in Heelk.*)
E'piploique, (adj.) *'t Geen tot zulk net behoord* (*in Ontleedk.*)
E'piploon, (m) *Darm net* (n) (*in Ontleedk.*)
E'pique (adj.) Poëme épique, *Helden-dicht.*
E'piscopal, ale (adj.) *Bisschoppelyk.*
E'piscopat, (m) *Bisdom* (n); *bisschoppelyke waerdigheid* (f).
E'piscopaux, (m. plur.) *De bisschoppelyke*; *de leden der* Anglicaansche *kerk.*
E'piscopisant, (m) *Een die naar een bisdom dingt.*
E'piscopiser, (v. n.) *Naar een bisdom staan.*
E'pisode, (m) *Dicht-stuk, dat van het hoofd dicht afwykt en alleen voor de aartigheit daar in gelast word* (n).
E'pisodier, (v. a.) *Zodanige dicht stukken maaken, in brengen.*
E'pisodique, (adj.) *Dat van dien aart is.*
E'pisser (v. a.) une corde, *Een touw splitzen.*
E'pissoir, (m) *Splits-hoorn splitsyzer* (n).
E'pissure, (f) *Splitsing.*
E'pistolaire, (adj.) style épistolaire, *brief-styl.*
E'pistyle, (f) *Balk die van den eenen pylaer na den anderen gaat* (m).
E'pitaphe, (m) *Grafschrift* (n).
E'pite, (f) *Deutel, wigge die in eene andere gestooken word om ze te dikken*, (*in Scheepsb.*).
E'pithalame, (m) *Een bruilofts-dicht* (n) *of zang.*
E'pithete, (f) *Een byvoeglyke naam, uitdrukkende de hoedanigheid eener zaak*; *item een toenaam of tytel*,
E'pitié, (m) *Kogel-kast in een schip* (f).
E'pitoir, (m) *Deutel yzer* (n) (*in Scheepsb.* (*Zie* E'pite).
Epitoge, (f) Presidents-*kap* (*in Parys*).
E'pitome, (m) *Een kort begrip, Uittreksel* (n).
E'pitomer, (v. a.) *Een kort begrip*, Compendium *maaken.*
E'pitre, (f) *Een zend brief, brief* (m); épitre dédicatoire, *een opdragt*; *opdragts-brief.*
E'plaigner, ou Emplaigner, (v. a.) *De wol opkratzen* (*by Droogsch.*)
E'plaigneur, ou Emplaigneur, (m) *Opkratzer daar van.*
E'ploré, ée, ou épleuré, ée (adj.) *Bekreeten, bitterlyk weenende.*
E'ploijé, ée (adj.) *Met uitgestrekte vleugelen* (*in Wapenk.*).
E'pluchement, (m) *Uitpluizing* (f).
E'plucher, (v. a.) *Uitpluizen, uitleezen*; éplucher de la salade, *salaad, of slâ schoonmaaken*; éplucher des arbres, *boomen zuiveren*; éplucher une affaire, *eene zaak naauw onderzoeken, uitpluizen.*
E'plucheur, euse (m. & f.) *Uitpluizer*; *naauwe onderzoekster.*
E'pluchoir, (m) *Mandemaakers mesje* (f).
E'pluchures, (f. plur.) *Vuiligheid, enz die men by 't schoonmaaken der groentens wegwerpt.*
E'pode, (f) *Slot-zang, na-zang.*
E'pointer (v. a.) un clou, *Een spyker de punt afbreeken.*
E'pointure, (f) *Verrekking der schuft van een hond.*
E'pois, (m) *Tak aan een Hertshoorn.*
E'ponge, (f) *Een spons, spongie*; il boit comme une éponge, *hy zuipt als een tempelier* (*spr. w.*).
E'pontilles, (f. plur.) *Berkoenen, stutten, kruis-houten* (*in Scheepsb.*).
E'popée, (f) *Een helden-dicht* (n).
E'poque, (f) *Tyds-stip* (n), *aanvang eener tydreekening* (m).
E'poudrer, (v. a.) *Het stof afveegen, uitkloppen.*
s'E'pouffer, (v. r.) *Zig heimelyk wegpakken*; *weggaan* (*gem. w.*).

E'pouiller, (v. a.) *Luizen, de luizen afvangen, afkammen.*

s'E'poumonner, (v. r.) *Zich buiten adem loopen of werken.*

E'pousailles, (f. plur.) *De trouw* (m), *plegtigheid des huuwelyks* (f).

E'pouse, (f) *Bruid; huis-vrouw, beminde, gemaalin*; époufe de Chrift, *de Bruid (dat is de Kerk) van Kristus.*

E'poufé, (m) *Bruidegom, nieuw getrouwde man.*

E'poufée, (f) *Bruid, nieuw getrouwde vrouw.*

E'poufer, (v. a.) *Trouwen, ten huuwelyk neemen, huuwen*; pour être libre il ne faut époufer, *dat is*; il ne faut s'attacher à perfonne, *men moet zich aan niemand verbinden*; époufer la querelle d'autrui, *iemands twift aanneemen, zich in zyn plaats ftellen*; époufer une opinion, *een gevoelen aanneemen*; s'époufer, (v. r) *met malkander trouwen.*

E'poufeur, (m) (*boert. w.*) *Een vryer.*

E'pouffeter, (v. a.) *Affloffen, afborftelen; item iemand afroffen.*

E'pouffette, (*Zie* Vergettes).

E'pouvantable, (adj.) *Verfchrikkelyk, vervaarlyk, affchuuwelyk.*

E'pouvantablement, (adv.) *Yffelyk, afgryffelyk.*

E'pouvantail, (m) *Een molik, iets waar meede men de vogels verjaagd of vervaard maakt.*

E'pouvante, (f) *Schrik, ontfteltenis*; donner l'épouvante, *angft aanjaagen*; prendre l'épouvante, *met fchrik bevangen worden.*

E'pouvanté, ée (adj.) *Verfchrikt, ontfteld.*

E'pouvantement, (m) *Verfchrikking, fchrik.*

E'pouvanter, (v. a.) *Verfchrikken, fchrik, ontfteltenis aanjaagen*; s'épouvanter de peu de chofe, *van eene beuzeling vervaard worden, ontftellen.*

E'poux, (m) *Bruidegom, gemaal, beminde.*

E'preindre (v. a.) des citrons, *citroenen uitdrukken, uitperffen.*

E'preinte, (f) *Perfing tot ftoelgang.*

E'previer. (*Zie* Epervier).

E'preuve, (f) *Proef, proeve; toets; ondervinding; drukkers proefblad*; feconde épreuve, *tweede proef-blad*, revife; prendre l'épreuve, *de proef neemen*; mettre à l'épreuve, *ter toets ftellen*; à l'épreuve d'un mousquet, de la pluie, de la médifance, *beftand voor een fnaphaan, voor den regen, voor achterklap.*

E'pris, ife (adj.) de colère, *met gramfchap ingenomen*; épris d'amour, *verliefd, met liefde, bevangen.*

E'prouver, (v. a.) *Beproeven, toetfen, onderzoeken, ondertaften*; je l'ai éprouvé, *ik heb het onderzogt, of ik heb het ondervonden*; éprouver un ami, l'or, *een vriend, het goud beproeven*; s'éprouver foi-même, *zich zelfs beproeven.*

E'prouvette, (f) *Een tent-yzer*, provet (n) *om een wond te peilen.*

Eptâgone, (m) *Een zeven-hoek (in Meetk.).*

E'pucer, (v. a.) *Vlooijen, de vlooijen afvangen*; s'épucer (v. r.) *zich vlooijen.*

E'puifable, (adj.) *Uitputbaar.*

E'puifement, (m) *Uitputting, uitfchepping, ontleediging* (f); épuifement de forces, *uitputting, verfpilling der kragten.*

E'puifer, (v. a.) *Uitputten, uitfcheppen, lédigen*; épuifer un puits, *eenen put lédig uitfcheppen*; épuifer la patience de quelcun, *iemands geduld ten einde brengen*; épuifer fes forces, *zyn' kragten verfpillen*, épuifer une matiere, *eene ftoffe, materie tot den bodem uithaalen, alles daar van zeggen dat gezegd kan worden.*

E'puifette, (f) *Een klein netje* (n), *om een vogel in een vlugt of een vifch in een beun in te fcheppen.*

E'pulis, (m) *Wild tand-vleefch* (n).

E'pulotique, (m) *Een t'zamentrekkend genees-middel* (n).

E'pure, (f) *Grond-tekening van eenig gebouw.*

E'purer, (v. a.) *Zuiveren, reinigen,*

gen, *louteren*, *klaar maaken*; épurer l'or, *goud louteren*; épurer une liqueur, *eene vogt klaaren*; épurer un langage, *eene taal zuiveren*; un ſtyle épuré, *een zuivere nette ſchryf trant.*

E'purge, (f) *Springkruid*, *purgeerkruid* (n).

E'quarrir, (v. a.) *In den haak*, *vierkant maaken*, *ſchaaven of bouwen.*

E'quarriſſage, (m) *Vierkant maaking*, *bakking* (f).

E'quarriſſement, (m) *Vierkant maaking*, *ſchaaving* (f).

E'quarriſſoir, (m) *Vierkante ſlagbeitel.*

E'quateur, (m) (*lees* écouateur) *De middel lyn*, *linie die de aarde in 2 deelen verdeeld.*

E'quation, (f) (*lees* écouaſion) *Gelykmaaking*, *vereffening.*

E'querre, (f) *Een winkel-haak* (m) (*in Meetk.*).

E'queſtre, (adj.) (*lees* écoueſtre) *Ridderlyk*, *te paerd*; ſtatue équeſtre, *een beeld te paerd.*

E'quiangle, (adj.) *Gelyk-hoekig.*

E'quidiſtant, ante (adj.) (*lees* écouidiſtant) *Op gelyken afſtand.*

E'quilatéral, ale (adj.) (*lees* écouilatéral) *Gelykzydig.*

E'quilatere, (adj.) (*lees* écouilatere) *Gelykzydig.*

E'quilibre, (m) *Evenwigt*; la balance eſt en équilibre, *de ſchaal ſtaat gelyk*; deux Puiſſances qui ſont en équilibre, *twee Mogendheeden die gelyk in magt zyn.*

E'quimultiple, (adj.) *Van gelyke hoeveelheden beſtaande* (*in Rekenk.*).

E'quinoxe, (m) *Dag en nagt-evening* (f) *tyd des jaars*, *wanneer dag en nagt even lang zyn.*

E'quinoxial, ale (adj.) ligne équinoxiale, *de middel-lyn*, *linie.*

E'quipage, (m) *Toeruſting*, bagagie; *toetakeling*, montuur (f); vous voilà dans un bel équipage, *gy zyt ſchoon uitgedoſt*, l'équipage, *het ſcheeps-volk* (*zee w.*); avoir équipage, *rytuig en paerden houden.*

E'quipée, (f) *Eene dwaaze onderneeming* (f), *ligtvaerdig beſtaan* (n).

E'quipement (m) d'une flotte, *uitruſting*, *toeruſting* (f), *eener vloot.*

E'quiper, (v. a.) *Uitruſten*, *toetakelen*, *toeruſten*; équiper un vaiſſeau, une flotte, un ſoldat, *een ſchip*, *eene vloot*, *een ſoldaat*, *uitruſten*; s'équiper, (v. r.) *zich toeruſten*, *uitruſten.*

E'quipolience, (f) *Evenredigheid*, *gelykwaardigheid.*

E'quipollent, ente, (adj. & ſubſt.) *Gelyk*, *evenredig*; *evenredigheid.*

E'quipoller, (v. a.) *Gelyk opweegen*, *even gelyk zyn.*

E'quiries, (m. plur.) *Zekere ridder feeſten by de Romeinen.*

E'quitable, (adj.) *Regtmaatig*, *billyk*, *betaamelyk.*

E'quitablement, (f) *Billiklyk*, *rechtvaerdiglyk.*

E'quité, (f) *Regtmaatigheid*, *billikheid*, *betaamelykheid.*

E'quivalemment, (adv.) *Gelykwaardiglyk.*

E'quivalence, (v. a.) *Gelykewaarde.*

E'quivalent, ente (adj. & ſubſt.) *Gelykgeldend*, *gelykwaardig*; *evenwaardigheid*; donner, payer l'équivalent, *gelykewaarde geeven*, *betaalen.*

E'quivaloir, (v. n.) *Gelykgelden of waard zyn.*

E'quivoque, (adj.) *Dubbelzinnig*, *twyffelachtig*; uſer d'équivoque, *dubbelzinnigheden gebruiken*; parler par équivoque, *dubbelzinnig ſpreeken*; mot équivoque, *dubbelzinnig woord*; homme équivoque, *een valſch menſch.*

E'quivoquer, (v. n.) *Dubbelzinnigheden maaken*, *dubbelzinnig ſpreeken*; s'équivoquer (v. r.) *dwaalen*, *feilen.*

E'rable, (m) *Een maſt boom.*

E'rafler (v. a.) les épingles éraflent la peau, *de ſpelden ryten*, *haalen het vel op.*

E'raflure, (f) *Ophaaling*, *ſchraaming*, *opſcheuring.*

E'raillé, ée (adj.) *Uitgeraafeld*; œil éraillé, *rood opgeſpalkt oog.*

E'raillement, (m) *Omkeering van het onderste oog-lid* (f).

E'railler, (v. a.) *Schiften, van een scheuren, rekken*; s'érailler, (v. r.) *schiften (van stoffen gez.)*.

E'raillure, (f) *Schifting*; *ryting*.

E'rater, (v. a.) *De milt uitsnyden*; *vervrolyken*; enfantératé, *vrolyk, levendig kind*.

Ere, (f) *Tyd-begin*, (n) *tyd-reekening* (f); l'ere chrétienne, *de tydreekening der Christenen*.

Ereсteur, (m) *Oprigter*, (*in Ontlk.*) muscles ereсteurs, *oprigtende spieren*.

E'rection, (f) *Oprigting, opryzing, opregting*; *aanstelling*; érection en comté, *verheffing tot een Graafschap*.

E'reinter, (v. a.) *De lendenen breeken*; *iets verzwakken*, éreinter une plume, *een' pen knakken*; (*men zegt ook* érener, *en* éreiner).

E'résipele, (f) *Roos* (*zekere ziekte*).

Ergo, (m) *Derhalven, by gevolg* (*in redenk.*) (*lat. w.*).

Ergoglu, (adv.) *Dat wil niet met al zeggen* (*gem. spr. w.*).

Ergot, (m) *Spoor*; les ergots d'un coq, *de spooren van een' haan*; monter sur ses ergots, *op zyn paerdje zyn, stout spreeken*.

Ergoté, ée (adj.) *Gespoord*.

Ergoter, (v. a.) *Vitten, hairklooven* (*gem. w.*).

Ergoterie, (f) *Vittery, knibbelaary*.

Ergoteur, (m) *Twister, Vitter, knibbelaar* (*gem. w.*).

E'riger, (v. a.) *Oprigten, stigten*; ériger une statue, *een beeld oprigten*; ériger une terre en duché, *een' land tot een hertogdom verheffen*; s'ériger (v. r.) en auteur, en censeur, *zich voor een schryver, autheur uitgeeven*; *zich voor een rechter, beoordeelder opwerpen of zich zulks aanmaatigen*.

E'risson, (m) *Een dregge, of klein ankertje met vier armen*.

Erminette, (f) *Dissel*; (m) (*kuipers en timmerl. werkt.*).

Ermitage. (*Zie* Hermitage).

E'rosion, (f) *Ineeting, invreeting, knaaging*.

E'rotique (adj.) Delire érotique, *een soort van dolligheid, uit al te groote liefde ontstaande*.

Errant, ante, (adj.) *Dwaalende*; *doolende*; chevalier errant, *doolende ridder*; étoiles errantes, *dwaalsterren*; Juif errant, *de Joodsche wandelaar*.

Errata, (m) (*Lat. w.*) *Lyst van druk-feilen of fouten* (f).

Erratique (adj.) étoile erratique, *dwaal-sterre, planeet*; feu erratique, *dwaal-licht*; fièvre erratique, *koorts die geen streek houd*.

Erre, (f) *Spoor, weg*; aller grand' erre, *een sterken gang hebben*; erre d'un vaisseau, *de vaart van een schip*.

Errémenter, (v. a.) *Een geding, (procès) wederom aanvangen daar men het gelaaten heeft*.

Erréments, (m. plur.) *Volvoering van een geding*.

Erréner, (v. a.) *De lendenen breeken*. (*Zie ook* E'reinter).

Errer, (v. n.) *Dwaalen, doolen*; *misgrypen, misvatten*, sujet à errer, *onderhevig te dwaalen, te feilen*.

Erres, (f plur.) *Spooren, voetstappen*; rompre les erres, *het spoor vertreeden*; suivre les erres de quelcun, *iemands voetstappen volgen*.

Erres (f. plur.) donner des erres, *eenen goodspenning geven*; *den koop sluiten*.

Erreur, (f) *Dwaaling, dooling, misslag, misvatting*; erreur de calcul, *misrékening*.

Errine, (f) *Nies-poeijer, pulver*.

Erroné, ée (adj.) *Dwaalend, valsch*; opinion erronée, *een verkeerd gevoelen*.

Erronément, (adv.) *Valschelyk verkeerdelyk*.

Ers, (m) *Wikken*; (*zeker peulgewas*).

Erudit, (adj.) *Geleerd*.

E'rudition, (f) *Geleerdheid, kennis, wetenschap*; c'est un homme d'une grande érudition, *het is een man van groote geleerdheid*.

Erugineux, euse (adj.) *Roestig, groen-roestig (als van koper).*

E'ruption, (f) *Uitbreeking (als van een brandende berg, kinder pokken enz).*

Erysmium, (m) *Wilde mostert.*

Es, (prep.) *(word alleen in de* practyk *en dus gebruikt)* maître es arts, *meester in de vrye konsten;* passé es études des Notaires, *verléden (gepasseerd) ten* comptoire *der* Notarissen.

Escabeau, (m) *Eene houte stoel, schabél; voet-bank.*

Escabelle, (f). *(Zie* Escabeau).

Escablon, (m) *De voet van een borst-beeld.*

Escache *enz. (Zie* Eache.

Escadre, (f) *Een smaldéel, vlootdeel,* Esquader *van een vloot schepen;* chef d'escadre, *een schout by nagt.*

Escadron, (m) *Eene Ruiter-benden (f) van omtrent* 100 *man.*

Escadronner, (v. n.) *in slag-orden geschaard staan (van Ruiters gezegd).*

Escafe, (f) Donner une escafe, *Een voet onder den aars geeven.*

Escafer, (v. a) *Een schop onder het gat geeven, een bal met de voet stooten.*

Escafignon, (m) *Zweeterigheid, of stank der voeten (f).*

Escalade, (f) *Beklimming met storm-ladders.*

Escalader, (v. a.) *Met storm-léeren beklimmen;* escalader les monts, *de bergen opklau eren.*

Escalier, (m) *Een trap;* escalier à vis, *een' wentel-trap;* escalier derobé, *een' heimelyke trap.*

Escalin, (m) *Een schelling.*

Escamote, (f) *Goochelaars bolletje (n).*

Escamoter, (v. a.) *Met het bolletje speelen; (by goochel.) behendiglyk wegneemen, rollen, ontfutzelen*

Escamoteur, (m) *Weg-moffelaar; guochelaar.*

Escamper, (v. n.) *Vlugten, zyn biezen pakken, ontsnappen, (gem. w.).*

Escampette (f) prendre de la poudre d'escampette, *heimelyk ontsnappen, wegloopen.*

Escapade, (f) *Rukkeloosheid;* faire des escapades, *lanterfanten, buiten sprongen maaken, zyn pligt verzuimen;* escapade, *ontwyking, ontlooping; item een valsche sprong van een paerd (in de Rysch.).*

Escarbillat, ate (adj.) *Lustig, vrolyk, sneeg (gem. w.);* un escarbillat, *een vrolyken baas.*

Escarbit, (m) *Kalfaat-kistje (in scheepsb.).*

Escarbot, (m) *Een kêver (zeker insect).*

Escarboucle, (f) *Een karbonkel, (zeker édel gesteente).*

Escarbouiller. *(Zie* E'carbouiller).

Escarcelle, (f) *Beurs, buidel, zak, (gem. en boert. w).*

Escargot, (m) *Een schelp-slak (f), (zeker* Insect).

Escarmouche, (f) *Schermutzeling (f), gevecht* (n).

Escarmoucher, (v. n.) *Schermutzelen, een voorgevecht houden.*

Escarmoucheur, (m) *Een schermutzeler.*

Escarpe, (f) *Schuinse voet aan een muur, wal of gragt eener vesting.*

Escarpé, ée (adj.) *Steil, ongenaakbaar;* montagne escarpée, *een steile berg.*

Escarpement, (m) *Steile afsteeking.*

Escarper (v. a.) un roc, *een rots steil afsteeken, ongenaakbaar maaken.*

Escarpin, (m) *Een dunne schoen zonder hiel, dans-schoen; item omgekeerde schoen.*

Escarpiner, (v. a.) *(boert w.) Loopen als of men dans-schoenen aan had.*

Escarpolette, (f) *Een schopstoel, schongel. (Zie* Brandilloire).

Escarre, (f) *Roof, korst die op eene wonde komt.*

Escaude, (f) *Bootje, schuitje,* (n).

Escavessade, (f) *Een ruk met den toom.*

Escient (m) à bon escient, *voorbedagtelyk, in goeden ernst.*

Es-

Esclandre, (m) (*oud w.*) *Ongeluk* (n), *ramp* (m).

Esclavage, (m) *Slaverny, dienſtbaarheid* (f).

Esclave, (m. & f.) *Slaaf; ſlaavin; lyf-eigen.*

Escoffion, (m) *Zeker boerinnen kapſel* (n).

Escogriffe, (m) *Beſchaarer, hapſchaar*, (*gem. w.*).

Escompte, (m) *Korting, aftrekking* (f), rabat (n).

Escompter, (v. a.) *Aftrekken, korten*, rabatteeren.

Escopette, (f) *Zeker kort vuurroer* (*eertyds gebruikt*).

Escopetterie, (f) *Het ſchieten van verſcheide vuur-roeren te gelyk* (n).

Escorte, (f) *Een gelei* (*van krygsbenden, of ſcheepen*).

Escorter, (v. a.) *Geleiden, bewaaren.*

Escouade, (f) *Derde deel van eene krygs-bende* (n).

Escoup, (m) *Een hoos-vat; gieter* (*zee w.*).

Escouſſe, (f) faire une escouſſe, *een ſprong, toeloop neemen om ergens over te ſpringen.*

Escrime, (f) *De ſcherm-kunde*; un tour d'escrime, *ſtreek in 't ſchermen.*

Escrimer, (v. a.) *Schermen*, (*beter* faire des armes).

Escrimer, (v. a.) *Over een ſtuk der geleerdheid twiſten*; s'escrimer, (v. r.) un peu d'une choſe, *een weinigje ergens van verſtaan*; faites vous des vers? je m'en escrime quelque fois, *maakt gy verzen? ja zoo wat, zomtyds.*

Escrimeur, (m) *Een ſcherm-meeſter*, (*beter* Maître d'armes).

Escroc, (m) *Een aftroggelaar, ſchraaper, liſtige afhaaler.*

Escroquer, (v. a.) *Aftroggelen, met liſt of behendigheid wegneemen.*

Escroquerie, (f) *Aftroggelaary, kaapery.*

Escroqueur, euſe (m. & f.) (*Zie* Escroc).

Esculape (m) Esculaap, (*de God der Geneeskunde*).

Escurial, (m) *'t Paleis der Koningen van Spangien*, (*aldus genaamd*).

Eshoupper, (v. a.) *De boomen toppen.*

Espace, (m) *Wydte, ruimte, plaats*, ſpatie (f); un grand espace, *eene groote ruimte*; pendant cet espace de tems, *geduurende die tyd.*

Espace, (f) Spatie (*zekere ſlaafjes in de boek-drukkerye, waar mede de woorden van een geſcheiden worden*); *item ſpaantje tuſſchen de regels.*

Espacement (m) de colomnes, de poutres, &c. *wydte, ruimte tuſſchen de pylaaren, balken, enz.*

Espacer, (v. a.) *De tuſſchen-wydte behouden; éven wyd van een zetten.*

Espadaſſin, (m) (*Zie* Spadaſſin).

Espadon, (m) *Slag-zwaerd* (n) *item een zwaerd-viſch.*

Espagnol, ole (adj.) langue espagnolle; *de ſpaanſche taal, het ſpaanſch.*

Espagnolette, (f) Spanjoletbaay (*zekere ſtoffe*); *item yzer beſlag, yzere boom voor een vengſter.*

Espagnoliſer, (v. a.) *Spaanſchmaaken, of het met ſpangien houden.*

Espale, (f) *De agterſte roei-bank eener galei.*

Espalement, (m) *Het* viſiteeren *der maaten.*

Espalier, (m) *Eerſte galei-roeijer.*

Espalier, (m) Mettre en espalier, *boomen, tegen lat-werk planten of leiden.*

Espalmer, (v. a.) *Breeuwen, ſchoonmaaken, kalfaaten*, (*zee w.*).

Espatule, (f) *Een ſpatel om zalf mede te ſtryken, of iets te roeren.*

Espavite. (*Zie* Aubaine).

Espèce, (f) *Geſlacht, ſlag* (n), *ſoort* (f); ſonger à la propagation de l'espèce, *op de voortplanting der geſlacht-ſoorten, bedacht zyn*; espèce de fruit, *aart van eene vrucht*; espèce de monnoie, *ſoort van munt*; espèces décriées, *afgezette munt-ſpeciën*; altérer les espèces, *munten veranderen, vervalſchen.*

Espérable, (adj.) *Dat te hoopen is.*

Espérance, (f) *Hoop, verwachting*; avoir espérance, *hoop hebben*;

bed; contre toute espérance, *tegens allen vermoeden of verwachting.*

Espérer, (v. a.) *Hoopen, verwachten*; espérer la vie éternelle, *het eeuwige leven verwachten*; espérer en Dieu, *op God hoopen, vertrouwen*; j'espére revenir, *ik hoope weder te komen*; il n'y a plus rien à espérer, *daar is niets meer te verwachten.*

Espiegle, (adj. & subst.) *Snood, arg*; c'est un petit, une petite espiegle, *het is een klein guitje, deugnietje, een klein feeksje.*

Espiéglerie, ie (f) *Schelmery, ondeugende streeken.*

Espinçoir, (m) *Een vloer-leggers hamer.*

Espingard, (m) *Klein stuk* canon; *een één ponder.*

Espion, (m) *Verspieder*, spion; un espion double, spion *die twee partyen te gelyk diend.*

Espionne, (f) *Verspiedster, eene die acht op iemands doen geeft.*

Espionner, (v. a.) *Verspieden, bespieden, begluuren*, spionneeren.

Esplanade, (f) *Slegting, gelykgemaakte vlakte*; *schuinse of* doceerende *borstweering (in Vesting-b.)*; *item stryking, zweeving der vogelen in de lucht.*

Espoir, (m) *Hoop, verwagting* (f); *item soort van een valkenet stukje op het halve dek van een schip.*

Esponton (m) Sponton, (*zekere halve piek*).

Esprit, (m) *Een Geest*; *de ziel*; *een spooksel*; *het verstand, enz*; le Saint-Esprit, *de Heilige Geest*; esprit saint de Dieu, *Gods geest*; bel esprit, *schrandere geest*; esprit fin, *fyn vernuft*; esprit audacieux, *een stout mensch*; esprits vitaux, *de levens geesten*; esprit de vin, &c. *geest*, spiritus *van wyn, enz*; esprit fort, *sterke geest, vry-denker*; avoir l'esprit troublé, *het hoofd ontsteld hebben*; cela me vient dans l'esprit, *dat valt my in*; un esprit doux, *een zagtzinnig mensch*; esprit malicieux, ou malin; *een boosaardig gemoed*; le malin esprit, *de booze geest, de duivel*; un esprit follet, *stal-kaars, dwaal-licht, kabouter-mannetje*; il a peur des esprits, *hy is bevreest voor Spooken*; avoir l'esprit bien, ou mal tourné, *een goed, of slegt verstand hebben*; aigrir les esprits, *de gemoederen verbitteren*; aliéner les esprits, *de gemoederen vervreemden, aftrekken*; l'esprit d'un contrat, *de meening van een* contract; tel est mon esprit, *dus ben ik gesteld.*

Esquif, (m) *Een boot, sloep, of jol.*

Esquille, (f) *Splinter, schilfer.*

Esquiman, (m) *Schieman*; (*Zie* quartier-maître).

Esquinancie, (f) *Keel-gezwel* (n).

Esquipot, (m) *Doosje, spaar-potje* (n).

Esquisse, (f) *De eerste of ruuwe schets eener schildery.*

Esquisser, (v. a.) *Schetzen, teekenen.*

Esquiver (v. a.) quelcun, *iemand ontwyken, ontvlieden, ontgaan*; s'esquiver, (v. r.) *stilletjes ontsnappen.*

Essai, (m) *Proef, proeve* (f); un coup d'essai, *een proefstuk*; faire l'essai de l'argent, *de proef van het zilver neemen*; fourneau d'essai, *probeer-oven*; essais de morale, de physique, *zeden-kundige, natuurkundige proeven.*

Essaim, (m) *Een zwerm, byenzwerm*; un gros essaim, *een groote zwerm byen*; jetter un essaim, *een zwerm uitlaaten*; un essaim de poëtes, *een zwerm, een drom dichters.*

Essaimer, (v. n.) *Zwermen, (gelyk de byen).*

Essanger (v. a.) du linge sale, *vuil linnen-goed weeken.*

Essart, (m) *Uitrukking der struiken* (f).

Essarter, (v. a.) *Struiken uit een stuk Land rukken.*

Essayer, (v. a.) *Beproeven, bezoeken*, probeeren; essayer du vin, *wyn proeven*; essayer un habit, *een kleed aantrekken, om te passen*; s'essayer, (v. r.) *zig zelfs onderzoeken, beproeven.*

Essaye-

Essayerie, (f) Probeer *of* Assay-*plaats* (m).

Essayeur, (m) *Geld-proever*, assayeur.

Esse, (f) *Een wagen-luns*; *item yzere bouwast in de gedaante van een* S (m).

Esseau. (*Zie* Aisceau, ou Aisseau).

Esseliers, (m. plur.) *Bindstukken* (*in Bouwk*)

Essemer, (v. a.) *De visschen uit het net haalen.*

Essence, (f) *De natuur, eigenschap, het wezen van eenig ding*; il est difficile de connoître l'essence des choses, *het is moeyelyk het eigentlyke weezen der dingen te kennen*; essence de fleurs, *de geest, het sap van bloemen*; essence de Jasmin, *Jasmyn-olie*; n'être plus en essence, *niet meer in wezen zyn*; la quint-essence, *het kragtigste, de* Quintessens *van iets.*

Essencier, (v. a.) *Iets met welriekende olie besprengen.*

Essencifier, (v. a.) *Tot welriekenke olie*, Essens *maaken.*

Essentiel, elle (adj.) *Wezentlyk*; propriété essentielle, *wezentlyke eigenschap*; il est essentiel à Dieu que, *Gods natuur brengt meede dat enz.* l'essentiel (m) ou le point le plus essentiel, *het wigtigste stuk.*

Essentiellement, (adv.) *Wezentlyk, natuurlyk.*

Essette. (*Zie* Aissette).

Essieu, (m) *Wagen-as.* (*Zie* Aissieu).

Essimer (v. a.) l'oiseau, *een valk vermageren.*

Essonier, (m) *Dubbelde rand om een wapen.*

Essor, (m) *Styging in de lucht*; prendre l'essor, *de lucht, de hoogte kiezen*; *item hoogdravend worden*; son esprit prend l'essor, *hy klimt hoog met zyn verstand*; donner l'essor à son imagination, *zyne verbeeldings kragt den vryen teugel vieren.*

Essoré, ée (adj.) *Met de wieken uitgestrekt* (*in Wapenk.*) *item gedroogd.*

Essorer, (v. a.) *In de Lucht droogen*, s'essorer, (v. r.) *zich in de Lucht verheffen* (*Valkeniers w.*).

Essoriller, (v. a.) *Kort-ooren, de ooren affnyden.*

Essoufler, (v. a.) *Buiten adem helpen*; essouflé, ée (adj.) *buiten adem.*

Essourisser, (v. a.) *Een paerd de muis uit de neus snyden.*

Essucquer, (v. a.) *Het sap uit de vrugten perssen.*

Essui, (m) *Warme of drooge wind*; *item plaats daar men droogt.*

Essuie-main, ou Essui-main, (m) *Een Hand-doek.*

Essuyer, (v. a.) *Afdroogen, afwisschen*; essuyer, *uitstaan, lyden*; essuyez vos larmes, *veegt uwe traanen af*; essuyer la mauvaise humeur de quelcun, *iemands slegt* humeur *verdraagen*; essuyer un refus, une rude tempête, les dangers, *eene wygering, eenen zwaaren storm, de gevaaren ondergaan, uitstaan*; s'essuyer, (v. a.) *zich afdroogen.*

Est, (m) *Het oosten* (n); vent d'est, *d'ooste wind.*

Estacade, (f) *Stakétsel, paalwerk* (n).

Estaches, (f. pl.) *Paalen.*

Estaffette, (f) *Een* expresse courier, *of boode.*

Estaffier, (m) *Een lakei in Italien, door een mantel van d'andere onderscheiden*; *item een die in 't* tournoi-*spel zynen Heer oppast*; *als meede een straat-slyper*; *beurzen-snyder.*

Estaffilade, (f) *Een sneé, veeg, schraam, reet, scheur*; il lui a fait une estaffilade au visage, en son habit, *hy heeft hem een sneé, veeg in 't aangezigt, in zyn kleed gegeeven.*

Estaffilader, (v. a.) *Snyden, een veeg geeven.*

Estains, (m. pl.) *Rantzoen houten, die de ronding aan den achter stéven* formeeren.

Estal. (*Zie* Pied d'estal).

Estambord, ou Etambord, (m) *d'Achterstéven van een schip.*

Estame, (f) *Brei-wol, of zayet*; des Bas d'estame, *zayette kousfen.*

Estamine. (*Zie* Etamine).

Estaminet, (m) *Een bier-kroeg* (f).

Estampe, (f) *Een prent, afdruksel van eene kopere of houte plaat* (n); *item*

item een stempel (m); une belle estampe, *een fraaije plaat.*

Estamper, (v. a.) *Prenten of plaaten drukken; iets met figuuren bestempelen.*

Estanc, (adj.) Vaisseau estanc, *een digt Schip.*

Estances, (f. plur.) *Dek-schooren, stutten (Zee w.)*

Estimable, (adj.) *Pryswaardig, pryffelyk.*

Estimateur, (m) *Schatter, waardeerder.*

Estimatif, (adj.) *Het geen waardeerd.*

Estimation, (f) *Schatting, waardeering.*

Estimative, (f) Avoir l'estimative juste, *iets net konnen waardeeren.*

Estime, (f) *Achting*, j'ai beaucoup d'estime pour lui, *ik heb veel achting voor hem*; faire l'estime, *landpeilen, gissing maaken (Zee w.)*

Estimer, (v. a.) *Waardeeren, schatten; hoog-achten; achten, oordeelen;* estimer quelcun, *iemand hoog-achten;* on estime la place imprenable, *men acht, oordeeld de plaats onverwinbaar.*

Estiomene, (adj.) *Rontom zig eetend, invreetend (in Heelk.)*

Estive, (f) *De evenwigtigheid des Schips*, mettre un vaisseau en estive, *een Schip gelyk stouwen.*

Estoc, (m) *Geslacht-boom; een lange smalle dégen;* frapper d'estoc & de taille, *stooten en houwen;* cela ne vient pas de son estoc, *dat komt uit zyn kóker niet (spr. w.);* estoc ou brin d'estoc, *een lange stok met een yzere punt;* estoc ou tronc, *stam van een boom.*

Estocade, (f) *Een lange stoot-dégen of stoot daar meede* (m); allonger une estocade, *een stoot toebrengen;* presenteur d'estocades, *een die bédel-brieven omdraagt;* porter l'estocade à quelcun, *iemand iets afborgen om St. nimmers dag weêr te geven.*

Estocader, (v. n.) *Stryden, vegten; twisten,* disputeeren; *iemand met bédel-brieven overlasten;* estocader la tristesse, *de droefheid verdryven (boert w.)*

Estocage, (m) *Leen-penningen van een stuk Lands dat verkogt word.*

Estomac, (m) *De maag* (f); *de borst.*

Estomaquer, s'Estomaquer, (v. r.) *Kwaad, toornig-worden (gem. w.)*

Estombe, (m) *Spits papiere rolletje, om meé te tékenen* (n).

Estomber, (v. a.) *Met drooge verwen tékenen, schilderen.*

Estoquiau, (m) *Stiftje dat de veér in een slot houd* (n); estoquiaux (plur.) *slot-stiftjes of pinnetjes.*

Estoufade, (f) *Het stooven van Patryzen enz.*

Estrac, (adj.) Cheval estrac, *een rank paerd (in de Rysch).*

Estrade, (f) *Verhéven plaats in een kamer, alkove;* battre l'estrade, *op kondschap uitgaan, op party gaan (Krygs w.)*

Estragale. (*Zie* Astragale).

Estragon, (m) *Dragón (zeker toekruid tot salaad).*

Estramaçon, (m) *Slag-zwaard voor deezen* (n), *nu alleen dus gebruikt;* décharger un coup d'estramaçon sur la tête de quelcun, *iemand een' houw over de kop geeven.*

Estramaçonner, (v. a.) *Met een Zábel houwen.*

Estran, (m) *Het strand (Zee w. in Pikardien dus genaamd).*

Estrapade, (f) *Een' wipgalg, wip, (waar meede men iemand straft, die de dood niet verdiend heeft, hem de handen op den rug bindende)* condamner à l'estrapade, *tot de wipgalg veroordeelen.*

Estrapader (v. a.) un Soldaat, *een Soldaat wippen.*

Estrapasser (v. a.) un Cheval, *een Paerd afmatten (in de rysch).*

Estraper, (v. a.) *Van eenen Akker d'overgelaaten stoppelen afmaayen.*

Estrapoir, (m) *Eene Seisse daar toe* (f).

Estrapontin, (m) *Hang-mat der Wilden; item kooi, hang-mat, in een Schip* (f); *als meede een los zit-bankje in 't midden eener koets en voor op een open ry-tuyg* (n).

Estrelage, (m) *Zout-accyns, (voor dezen)* (f).

Eſtribord ou ſtribord, (m) *Stuurboord* (n).

Eſtropiat, (m) *Een arme verminkte ſoldaat, een kreupele.*

Eſtropié, ée (adj. & ſubſt.) *Verminkt, kreupel; een verminkte;* expreſſion eſtropiée, *eene verminkte of lamme uitdrukking.*

Eſtropier, (v. a.) *Verminken, verlammen;* il eſt eſtropié de la cervelle, *hy is in zyn herſſens gekrenkt;* il n'eſt pas eſtropié de la langue, *hy is wel van den tong-riem geſneeden (ſpr. w.)* eſtropier un auteur, *een boek kreupel vertaalen.*

Eſturgeon, (m) *Een ſteur (Viſch).*

Et, (conj.) *En, ende beide,* & vous & moi, *en gy en ik, of, beide gy en ik;* etcetera, &c. *en zoo voorts.*

E'tablage, (m) *'t Stal-geld van een paerd enz. 't ſtaan-geld der marktluiden* (n).

E'table, (f) *Stal, vee-ſtal; voorſtéven van een Schip.*

E'tabler, (v. a.) *Stallen, opſtal doen.*

E'tableries, (f. plur.) *Veele ſtallingen achter, of by malkander.*

E'tabli, ie (adj.) *Opgeregt, aangeſteld enz.*

E'tabli, (m) *Een Schaaf-bank; werk-bank, werk-tafel* (f).

Etablir, (v. a.) *Opregten aanſtellen;* établir des magiſtrats, des loix, un mot, *overigheid aanſtellen, wetten, een woord invoeren;* s'établir, (v. r.) *zich ergens neér zetten, een' huishouding oprigten.*

E'tabliſſement, (m) *Stichting, opregting, neérzetting ter woon* (f).

E'tage, (m) *Verdieping van een huis enz.* (f); loger au premier étage, *op de eerſte verdieping woonen;* les gens du plus bas étage, *de geringſte lieden;* il eſt fou à triple étage, *hy is volſlaagen gek;* un esprit du plus bas étage, *een Menſch van een zeer klein verſtand;* poſer ou mettre quelque choſe par étages, *iets trapswyze zetten.*

E'tai (m) du grand mat, &c. *ſtag van de groote mat, enz.* (f)

E'taie, (f) *Stut, leun.*

E'taiement, (m) *Onderſchraaging, onderſtutting* (f).

E'taier. (*Zie* E'tayer).

E'taim, (m) *Gekaarde wol* (f).

E'tain, (m) *Tin* (n); potier d'étain, *een tin-gieter.*

E'tal, (m) *Vleeſch-bank; kraamers uitſtal-bank* (f).

E'talage, (m) *Ten toon ſtelling* (f); mettre la ſcience en étalage, *de geleerdheid ten toon ſpreiën;* mettre la marchandiſe en étalage, *koopmanſchappen uitkraamen, voortzetten.*

E'taler, (v. a.) *Voorzetten, ten toon ſtellen;* étaler des livres, de la marchandiſe, *boeken, koopmanſchappen uitkraamen;* étaler ſes charmes, *met zyne bekoorlykheden pronken;* étaler ſa folie, *zyne gekheid aan den dag brengen;* étaler les marées, *het ty ſtoppen (Zee w.)*

E'taleur, (m) *Een geringe kraamer.*

E'talon, (m) *Een hengſt; item een ſtads-maat, waar na andere geëikt worden;* le pot eſt plein juſqu'à l'étalon, *de kan is tot de pégel toe vol.*

E'talonnage ou E'talonnement, (m) *Yking* (f).

E'talonner (v. a.) les meſures, *maaten yken.*

E'talonneur, (m) *Yker, yk-meeſter.*

E'tamage, (m) *Veſting* (f).

E'tambort, (m) *De agter-ſteeven van een Schip.*

E'tambraies, (f. plur.) *Viſſers, viſſingen, ſpoorgaten aan de maſt (Zee w.).*

E'tamé, ée (adj.) *Vertind.*

E'tamer, (v. a.) *Vertinnen, als Ketels enz.*

E'tamine, (f) *Eſtemyn, (zekere ſtoffe);* paſſer par l'étamine, *door een haire zeef laaten gaan; item een nauuw onderzoek doen.*

E'tamper (v. a.) maigre, gras, *gaten digt aan den rand, wyd van den rand, in een hoef-yzer ſlaan (by Smids).*

E'tamure, (f) *Vertinſel* (n) *vertinning.*

E'tanche, (f) mettre un vaiſſeau à étanche, *een Schip op het drooge brengen om het te kalfaaten.*

E'tanchement, (m) *Stelping, ſtopping, leſſching;* (f).

E'tan-

E'tancher (v. a.) le ſang, la ſoif, une cuve, *het bloed ſtelpen*, *den dorſt leſſchen*, *eene kuip digt maaken ſtoppen*.

E'tançon, (m) *Stut*, *ſchoor*.

E'tançonner, (v. a.) *Onderſchraagen*, *ſtutten*, *ſchooren*.

E'tang, (m) *Een vyver*.

E'tangues, (f) *Eene groote tang* (*in de munt gebézigd*.

E'tant, (d el w.) *Zynde*, *wezende*; arbre en étant, *boom die nog op zyn ſtam ſtaat*.

E'tape, (f) *Stapel*, *ſtapel plaats daar de goederen opgeſlaagen worden*; *item* magazyn *voor de leeftogt der doortrekkende* troepen; livrer l'étape, proviant *leveren*.

E'tapier, (m) Proviant-*meeſter*, *leeftogt-verzorger*.

Etat, (m) *Staat*, *toeſtand*, *geſteldheid*, *gelegenheid* (f.); en quelque état que l'affaire ſoit, *hoedanig de zaak ook geſteld zy*; je l'ai vû dans un état pitoyable, *ik heb hem in een droevige toeſtand aanſchouwd*; être en état de faire fortune, *inſtaat zyn om fortuin te maaken*; en quel état eſt votre ſànté? *hoe is het met uw gezondheid*, *hoe vaard gy?* je ſuis en très mauvais état, *ik ben gantſch onpaſſelyk*; nous laiſſâmes l'iſle en très bon état, *wy verlieten dat eiland friſch en wel zynde*; mettre les choſes en état, *de zaaken in ſtaat brengen*; tenir une choſe en état, *iets in ſtaat houden*; tenir quelque choſe en état, *iets in gereedheid houden*; je fais état de venir en tel temps, *ik maak ſtaat op die tyd te koomen*. faites état de cela, *maakt daar ſtaat op*; faire état d'une perſonne, *iemand hoog achten*; état de recette & de dépenſe, *ſtaat*, *reekening van ontfang en uitgaaf*; elle porte auſſi grand état qu'une femme de qualité, *zy gaat even zoo prachtig gekleed als eene Juffer van rang*; un coup d'état, *een ſtuk van ſtaat-kunde*; l'état eccléſiaſtique, *de kerkelyke*, *Pauſſelyke ſtaat*; Miniſtre d'état, *een ſtaats-dienaar of* Miniſter; Secrétaire d'état, *Staats-ſecretaris of Geheimſchryver*; conſeiller d'état, *Raadsheer van ſtaat*; les E'tats de l'Empire, *de Stenden des Ryks*; les E'tats de Hollande, *de Staaten van Holland*; les E'tats Genéraux, *de Staaten* Generaal; l'état major, *ſtaf-officieren*; *de* regiments-*ſtaf*; le tiers état, *de burger-ſtand in Vrankryk*.

E'tau, (m) *Een ſchroef*, *om iets in vaſt te zetten*.

E'tau. (m) (*Zie* E'tal).

E'tayé, ée (adj.) *Onderſchraagd*.

E'tayer, (v. a.) *Onderſchooren*, *onderſchraagen*.

E'té, (m) *De Zomer*, (*een der 4 Jaar-getyden*).

E'teignoir, (m) *Een domper*, *kaarsdompertje*.

E'teindre, (v. a.) *Uitbluſſchen*, *uitdoen*, *uitdooven*, *dempen*; éteindre le feu, une chandelle, *het vuur uitbluſſchen*, *een' kaers uitblaazen*, *uitdoen*; éteindre une ſedition, *eenen oproer ſtillen*; éteindre une rente, *eene rente afloſſen*, *vernietigen*; éteindre de la chaux, *kalk leſſchen*; éteindre une famille, *een geſlacht uitroeijen*; s'éteindre (v. r.), *uitgaan*, *verdooven*; *uit het geheugen raaken*; *vernietigd worden*.

E'teint, einte (adj.) *Uitgebluſcht*, *enz*.

E'teins. (*Zie* Etains).

E'teles, (f. plur.) *Spaanders*.

E'tendard, (m) *Standaerd*, *ruitervaan*; arborer l'étendard, *de vlag ophyſſen*; *ergens meê pronken*; étendard, *overgeblevene lap*, (*by Snyders*).

E'tendeur, (m) *Uitſtrekker*, (*in Ontleedk.*).

Etendoir, (m) *Ophanger*, (*zeker kruishout by Drukkers*, *waar meê de afgedrukte bladen opgehangen worden*, *om te droogen*).

E'tendre, (v. a.) *Uitſtrekken*, *verwyden*, *uitbreiden*, *uitſpannen*. *uitrekken*, *enz.* étendre les ailes, ſes conquêtes, ſon pouvoir, *de wieken*, *zyne overwinningen*, *zyne magt uitbreiden*; étendre la courroie, *den riem rekken*; *item verder gaan als het recht of de billikheid meede brengt*; étendre du beurre ſur le pain, *boter op het brood ſmeeren*; s'étendre (v. r.)

(v. r.) *zich uitrekken*; s'étendre fur une matiere, *eene zaak wydloopig verhandelen.*

E'tendu, ue (adj) *Uitgestrekt, enz.*

E'tendue, (f) *Uitgestrektheid, wydte, grootte.*

E'ternel, elle (adj.) *Eeuwig, eeuwigduurend.*

E'TERNEL, (m) JEHOVAH, DE HEERE.

E'ternellement, (adv.) *Eeuwiglyk, altoos.*

E'ternifer, (v. a.) *Vereeuwigen, onsterflyk maaken.*

E'ternité, (f) *De eeuwigheid.*

E'ternuer, (v. n.) *Niezen, niessen.*

E'ternuëment, (m) *Het niezen* (n).

E'tefies (f. plur.) ou vents étefiens, *jaarlykse, of op zekere tyd vaste winden.*

E'têtement, (m) *Knotting, topping der boomen* (f).

E'têter, (v. a.) *Knotten, toppen de kruin der boomen afhouwen.*

E'teuf, (m) *Een kaats-bal.*

E'teule, (f) *Overgeblevene kórenstoppel; item dat gedeelte van een halm dat tusschen twee léden is.*

E'thèr, (m) *fyne, dunne Lucht, die boven onzen damp-kring is.*

E'théré, ée (adj.) *Dat in die dunne lucht is, of dezelve deelagtig is*; la voute éthêrée, *de Hemel, (by dichters).*

E'thique, (f) *De zeden-leer.*

E'thopée, (f, (figuur *in redenk.*) *Waar door iemands zéden en gemoedsneigingen ter navolging voorgesteld worden.*

E'tier, (m) *Waterleiding* (f) *tot de zout bakken (in Vrankryk).*

E'timologie. (*Zie* Etymologie).

E'tincelant, ante (adj.) *Vonkende*; des yeux étincelants, *glinsterende oogen.*

E'tinceler, (v. n.) *Vonken, glinsteren, schitteren, flonkeren.*

E'tincelette, (f) *Een klein vonkje* (n).

E'tincelle, (f) *Vonk, sprank*; une étincelle d'esperance, *een weinigje hoop.*

E'tincellement, (m) *Flonkering, schittering* (f).

E'tioler, (v. n.) s'Etioler, (v. r.) *In de hoogte wassen, smal op schieten, (van planten gez.).*

E'tique, (adj.) *Teeringagtig*; fièvre étique, *uit-teerende koorts.*

E'tiqueter, (v. a.) *Een briefje, opschrift op een' fles, pleitzak enz. hegten.*

E'tiquette, (f) *Opschrift* (n), *tytel* (m) *op een fles, of, bundel schriften*; juger fur l'étiquette du fac, *los, oppervlakkig over een zaak oordeelen.*

E'tire, (f) *Een uitdrukker, schaafmes (by Leertouwers).*

E'tirer (v. a.) le fer, *het yzer uit-rekken, uit-smeeden.*

E'toffe, (f) *Wolle of zyde stof, stoffe; stoffe of* materie; *staf-yzer (by Smids)*; lever de l'étoffe chez un marchand, *stof by een koopman koopen*; habit, chapeau, cloche de bonne étoffe, *een kleed, hoed, klok van goede stof of* materie; gens de même étoffe, *luiden van eender aart.*

E'toile, (f) *Een star, ster, sterre*; étoile du jour, du foir, *morgenster, avond-ster*; étoile fixe, *vaste sterre*; étoile errante, *dwaal-sterre*, planeet; étoile volante, *ster die verschiet*; étoile brillante, *glinsterende sterre, of iemand die ergens in uitmunt*; étoile, *sterretje (in boeken gebézigd)*; étoile, *zee-quab (visch).*

E'toilé, ée (adj.) *Gestarnt, vol starren*; ciel étoilé, *de sterren hémel.*

E'tole, (f) *Een stool, kruisband die de Priester by het doen der misse draagd.*

E'tonnamment, (adv.) *Verbazendlyk.*

E'tonnant, ante (adj.) *Verwonderend, verbaazend.*

E'tonné, ée (adj.) *Verwonderd, verbaast, versteld.*

E'tonnement, (m) *Verwondering, verbaazing, ontsteltenis, verschrikking* (f).

E'tonner, (v. a) *Verwonderen, verbaazen*; *verschrikken*; étonner le cerveau, *de hersenen ontstellen*; s'étonner, (v. r.) *zich verwonderen; verbaasd, verschrikt, ontsteld zyn.*

Etoudeau, (m) *Een jonge kapuin* (f).

Etouffant, ante (adj.) *Smoorende, stik-*

ſtikkende; chaleur étouffante, *eene ſmoorende hitte.*

Etouffé, ée (adj.) *Geſmoord, gedempt*; un air étouffé, *eene dikke, betrokkene lucht.*

E'touffement, (m) *Verſtikking, verſmooring (f).*

E'touffer, (v. a. & n.) *Smooren, verſtikken, dempen*; étouffer une perſonne enragée, *een dol menſch ſmooren*; étouffer la guerre, *den oorlog een einde doen neemen*; étouffer une ſédition, *eenen oproer dempen*; étouffer ſes paſſions, *zyne hartstochten te onder brengen*; étouffer ou s'étouffer de rire, *zich te berſten lagchen*; s'étouffer de chaud, *van hitte verſmooren.*

E'touffoir, (m) *Doof-pot, ſmoorpot*; *een ſluip.*

E'toupe, (f) ou E'toupes, (f. pl.) *Werk van vlas of hennip*; mettre le feu aux étoupes, *volk aan malkander hitſen.*

E'touper, (v. a.) *Met werk, of hennip toeſtoppen, digt maaken.*

E'toupillon, (m) *Stopſel van een vat.*

E'toupin, (m) *Prop op een geſchut.*

E'tourderie, (f) *Onbedachtzaamheid, onbezonnenheid.*

E'tourdi, ie (adj.) *Onbezonnen, onbeſuisd*; *verbaasd*; *ontſteld*; viande qui n'eſt qu'étourdie, *vleeſch dat maar half gaar is.*

E'tourdi, ie (m. & f.) *Een losbol, een onbeſuisd menſch.*

à l'Etourdie, (adv.) *Onbezonnen, onbedagtelyk.*

E'tourdiment, (adv.) *Onbezonnenlyk.*

E'tourdir, (v. a.) *Verdooven, duizelig, of, telhoofdig maaken, enz.*; étourdir le cerveau, *de hersſenen op den bol helpen*; cette nouvelle l'a tout étourdi, *die tyding heeft hem zeer doen ontſtellen*; étourdir la douleur, *de pyn verzagten*; étourdir l'eau, *het water lauw maaken*; s'étourdir (v. r.) ſur quelque choſe, *zich tegen iets verharden.*

E'tourdiſſant, ante (adj.) *Baloorig maakend.*

E'tourdiſſement, (m) *Baloorigheid*; *verdooving*; *bedwelmdheid*, *verwarring der zinnen (f).*

E'tourneau, (m) *Een Spreeuw (zeker vogel).*

E'trange, (adj.) *Vreemd, zeldzaam*; choſe étrange, *wonderlyke zaak*; une humeur étrange, *een wonderen aart*; raiſonnement étrange, *vreemde, of, zeldzaame redeneering.*

E'trangement, (adj.) *Wonderlyk, ongemeen.*

E'tranger, ere (adj.) *Vreemd, uitlandſch*; nations étrangeres, *vreemde volken*; païs étrangers, *vreemde geweſten*; qualité étrangere, *vreemde, oneigen hoedanigheid*; être étranger dans une ſcience, *vreemd in eenige weetenſchap zyn.*

E'tranger, ere (m. & f.) *Een uitlandige, een vreemdeling.*

E'tranger, (v. a.) *Uit eene plaats verdryven.*

E'tranglé, ée (adj.) *Geworgd*; un habit étranglé, *een kleed dat te naauw is.*

E'tranglement, (m) *Worging, wurging*; *krimping der darmen (f).*

E'trangler, (v. a.) *Worgen, wurgen*; étrangler une affaire, *eene zaak den behoorlyken eiſch niet géven*; étrangler de ſoif, *van dorſt ſtikken*; étrangler quelcun, *iemand ſchelden, laſteren.*

E'tranguillon, (m) *Keel-ziekte der paerden (f)*; poire d'étranguillon, *wurg-peer, wrange peer*; manger des poires d'étranguillon, *veel verdriet uitſtaan.*

E'trape, (f) *Een ſtoppel-ſikkel (m).*

E'traque, (f) *De breedte van de baei-planken aan een Schip.*

E'trave, (f) *De voorſteeven van een Schip.*

Etre, (m) *Wezen, iets dat beſtaat (n)*; un être créé, *een geſchapen wezen*; être materîel, *ſtoffelyk wezen*; le bien être, *de gemakkelykheden des levens*; ſavoir tous les êtres d'un logis, *alle de vertrekken van een huis kennen.*

Etre, (verbe ſubſt. neut. & auxil.) *Zyn, wezen, beſtaan enz.*; cela eſt, cela n'eſt pas, *dit is waar, dat is niet waar*; il n'eſt pas en vous de le faire, *het is in uw magt niet om het*

het te doen; je le fus voir l'autre jour, *ik ging hem onlangs bezoeken*; avez vous été chez lui? *hebt gy by hem geweest?* je suis (ou je viens) à vous dans un moment, *ik zal op het oogenblik by u zyn*; Dieu sait ce qu'il en sera, *God weet wat het worden zal*; hé! où en sommes nous? *Wel! wat beduid dit?* je ne suis pas à moi, *ik ben myn eigen meester niet*; être bien avec quelcun, *met iemand bevriend zyn*; être mal avec quelcun, *met iemand vyandschap hebben*; être bien auprès de lui, *in groote gunst by hem staan*; être pour quelcun, *iemands zyde houden*; je suis pour un tiers, *ik kom voor een derde*; être de garde, *iets spaaren*; cela n'est pas de mon goût, *dat is van myn smaak niet of is myn verkiezing niet*; la félicité est (ou consiste) dans le goût & non pas dans les choses, *het geluk legd opgesloten in den smaak, en niet in de zaak zelfs*; être dans l'oisivété, *lui en ledig zyn*; être après quelque chose, *ergens aan bezig zyn*; vous y êtes, *gy hebd het getroffen of den spyker recht op de kop geslaagen*; ce n'est pas que je, *het is niet, dat ik*; il est (ou il fait) jour, *het is dag*; c'est à moi à parler, *het is myn beurt om te spreeken*; il est à craindre, *hy is, of het is te duchten*; qu'en feroit t'il? *wat zoude daar uit volgen?* voulez vous en être? *wild gy mede doen*; il n'est que de servir Dieu, *daar is niets beters als God te dienen*; être d'accord, *eens zyn*; être de retour, *van de reis t'huis zyn*; être debout, *overeind staan*; être à cheval, *te paerd zitten.*

E'trécir, (v. a.) *Vernaauwen, naauwer maaken*; étrécir un habit, *een kleed naauwer maaken, inleggen*; le chemin alloit en étrécissant, *de weg wierd hoe langer hoe naauwer*; s'étrécir (v. r.) *inkrimpen.*

E'trécissement, (m) *Inkrimping, naauwermaaking (f).*

E'trécissure, (f) *Inlegging.*

E'treignir, (v. a.) *In een dryven, (by Timmerl.).*

E'treignoir, (m) *Een dryfhamer.*

E'trein, (m) *Strooisel onder de paerden (n).*

E'treindre, (v. a.) *Digt in een drukken, nypen, prangen, vasthouden*; qui trop embrasse, mal étreint, *een die te veel onderneemd, slaagd kwalyk (spr. w.).*

E'treint, einte (adj.) *Geprangd, gedrongen.*

E'treinte, (f) *t'Zamendrukking, t'zamenpranging*; *haak aan een gordel, enz.*

Etrenne, (f) *Gift, fooi (f), geschenk (n)*; *eerste hand-gift die een winkelier ontfangd*; donner une étrenne à quelcun, *iemand een nieuw-jaarsgeschenk geven.*

E'trenner, (v. a.) *Nieuw-jaarsgiften uitdeelen*; *hand-giften*; étrenner un habit, *een kleed voor de eerste maal aantrekken.*

Etres, (m. pl.) Les êtres d'une maison, *de vertrekken van een huis.*

E'tresillonner, (v. a.) *Beschoeijen (in Bouwk.).*

E'tresillons, (m. plur.) *Beschoeijingen, schoei-planken.*

E'trier, (m) *Een stygbeugel*; *item yzere beugel (in Scheepsb.)*; le vin de l'étrier, *een glas tot afscheid.*

E'triere, (f) *Stygbeugel-riem, (m).*

E'trille, (f) *Een ros-kam (m)*; on est ici logé à l'etrille, *men is hier in de schaar t'huis, (spr. w.)*

E'triller (v. a.) un cheval, *een paerd ros-kammen*; étriller (rosser) quelcun, *iemand lustig afrossen, afsmeeren*; on l'a étrillé comme il faut, *men heeft hem terdeege afgerost.*

E'triper (v. a.) un animal, les fleurs, *een dier de darmen uithaalen, de bladen der bloemen openen om lucht te geeven.*

Etrifté (adj.) Lévrier étrifté, *een wind-hond met welgemaakte beenen.*

E'triviere, (f) *Stével-riem, stygel-reep (m)*; il a eu les étrivieres, on lui a donné les étrivieres, *men heeft hem gegeesseld, gezweept.*

E'troit, oite (adj.) *Naauw, eng, smal*; habit étroit, *naauw kleed*; drap étroit, *smal laaken*; chemin étroit, *smalle, enge weg*;

cheval étroit, *rank, dun paerd*; esprit étroit, *bekrompen, gering verstand*; discipline étroite, *scherpe tucht*; defenses étroites, *streng verbod*; étroite amitié, *naauwe vriendschap*; reduire à l'étroit, *in 't naauw brengen*; vivre à l'étroit, *zich naauw behelpen.*

E'troitement, (adv.) Etre logé étroitement, *naauw gehuist zyn*; obligé étroitement, *naauw of zonderling verpligt*; étroitement enfermé, *naauw opgesloten, bewaard*, étroitement defendu, *strenglyk verboden.*

E'troitesse, (f) *Engheid*, (*in Heelk.*).

E'tron, (m) *Een stront, keutel, drol.*

E'tronçonner (v. a.) un arbre, *een' boom toppen, de kruin afhakken.*

E'trope, (f) *Strop, strop-touw, om een blok, enz. (zee w.).*

E'trousse, (f) *Toewyzing van eenig goed*, (*in Rechten*).

E'trousser, (v. a.) *Toewyzen*, (*in Rechten*).

E'trusser, (v. a. & n.) *De lendenen en voeten verzwakken; slinken*, (*van Jagthonden gez.*).

E'trussure, (f) *Slinking, uitteering der lendenen, van Jagthonden.*

E'tude, (f) *oeffening*, studeering, studie; *studeer-kamer*; practizyns *schryf-kamer* (f) *of kantoor* (n); homme d'étude, *een man van* studie; étude ardente, *sterke* studie; toute mon étude est, de, *al myn overleg is, om enz.*; il est dans son étude, *hy is in zyn studeer-kamer*; il a fait ses études, *hy is volleerd.*

E'tudien, (m) *Een* student.

E'tudier, (v. n. & a.) *Leeren*, studeeren; étudier en droit, en médicine, *in de Rechten, Geneeskunde* studeeren; étudier le monde, *de waereld leeren kennen*; s'étudier (v. r.) à bien parler, *zich toeleggen, bevlytigen, om wel te spreeken*; un conte étudié, *verzonnene, versierde vertelling*; gestes étudiés, *gemaakte gebaerden.*

E'tudiole, (f) *Een kantoor, schryfkabinet*, (n).

E'tui, (m) *Koker enz. al wat diend om iets in te bewaaren*; étui à aiguilles, à couteaux, *naalden-messen-koker*; étui à lunettes, *brilhuisje*; étui de chapeau, *hoede-kas.*

E'turgeon, (m) *Een steur* (*Zie* Esturgeon).

E'tuve, (f) *Een' Bad-stoove; stoove in een zuiker* raffinadery; *een kagchelkamer*; étuve, ou chauffe-pied, *stoove om de voeten te warmen.*

E'tuvée, (f) *Gestooft vleesch* (n), *gestoofde spys* (f); mettre à l'étuvée; *stooven.*

E'tuvement, (m) *Stooving; baading; betting eener wonde* (f).

E'tuver (v. a.) une playe, *eene wond stooven, reinigen.*

E'tuviste (*Zie* Baigneur).

E'tymologie, (f) (*in spraakk.*) *Woord-kennis, naspeuring; oorsprong der woorden.*

E'tymologique, (adj.) *Dat tot de woord-kennis behoord.*

E'tymologiste, (m) *Kenner, uitlegger van den oorsprong der woorden.*

Eu, eue (adj.) *Gehad* (*Zie* avoir).

E'vacuatif, ive (adj.) Remède évacuatif, *ontlastend genees-middel.*

E'vacuation, (f) *Ontlasting*, purgeering, *afzetting; item ontlediging, ontruiming, ontzetting* (*als van een Stad van Krygsvolk enz.*).

E'vacuer (v. a.) la bile, *de gal afzetten, ontlasten*; évacuer une province, *een land ontruimen, lédigen.*

E'vader, (v. n.) *Ontsnappen, met de vlugt ontwyken*; faire évader quelcun, *iemand behulpzaam zyn om te ontsnappen*; s'évader, (v. r.) *zich weg pakken, weg maaken.*

E'vagation, (f) *Aandagt, godsdienstige inspanning der gedagten.*

E'valuation, (f) *Schatting, waardeering, uitrekening.*

E'valuer, (v. a.) *Waardeeren, op prys stellen, berékenen.*

E'vangélique, (adj.) *Evangelisch.*

E'vangéliquement, (adv.) *Evangelisch.*

E'vangéliques, (m. pl.) *De Evangelische.*

E'vangéliser, (v. a.) *Het* Evangelium

gelium *prediken*, *verkondigen*; (*beter* annoncer l'E'vangile).

E'vangélifte, (m) *Een* Evangelift.

E'vangile, (m) Evangelie; tout c qu'il dit n'eft pas évangile, *al het geene hy zegt is geen* Evangelie.

E'vanoui, ie (adj.) *Verdweenen*; *bezweeken.*

E'vanouir, (v. n.) s'E'vanouir, (v. r.) *Bezwyken*; *verdwynen*; il s'eft évanoui, *hy is bezweeken*; fa gloire eft, ou s'eft évanouie, *zyne heerlykheid of roem is verdweenen.*

E'vanouiffement, (m) *Bezwyming*, *flaauwte* (f); il lui a pris un évanouiffement, *hy is in een' flaauwte gevallen.*

E'vaporation, (f) *Uitdamping*, *uitwaaſſeming.*

E'vaporé, ée (adj.) *Uitgewaasſemd*; un évaporé, *een losbol*, *een die nergens om geeft.*

E'vaporer, (v. n.) s'E'vaporer, (v. r.) *Uitdampen*, *uitwaaſſemen*; s'évaporer en vaines idées, *de kop vol kuuren*, *zotte denkbeelden hebben*; évaporer fa bile, *zyn gal uitfpuigen.*

E'vafer, (v. a.) *Wyder maaken*, *open fpalken*; nez évafé, *wyde platte neus*; évafer un arbre, *de takken van een boom van malkander fpreiden.*

E'vafion, (f) *Heimelyke vlugt*, *ontfnapping*, *ontkooming*; *item uitvlugt*, *ontduiking in het* difputeeren.

E'vafure, (f) *Opening*, *als van een pot enz. al te groote gaaping van een fchips-luik enz.*

Euchariftie, (f) *Het heilig Avondmaal.*

Euchariftique, (adj.) *Dat daar toe behoord.*

Euchologe, (m) (*lees* Eukologe) *Kerk-gebéden-boek der Grieken.*

E'vêché, (m) *Bisdom* (n); *Bisfchoppelyke waardigheid of hof.*

E'veilie, (f) *Opwekking*; *opwakkering.*

E'veillé, ée (adj.) *Ontwaakt*; *vrolyk*, *luftig*, *lévendig.*

E'veillé, ée, ou E'grillard, arde (m. & f.) *Een luftige*, *vrolyke kwant of baazin.*

E'veiller, (v. a.) *Wekken*, *wakker maaken*; *vervrolyken*, *verlévendigen*; s'éveiller, (v. r.) *wakker worden*, *ontwaaken*; éveiller l'efprit, *den geeft vervrolyken.*

E'vénement, (m) *Gefchiedenis*, *gebeurtenis* (f), *voorval* (n); un heureux, un facheux événement, *een gelukkig*, *een verdrietig voorval*; à tout événement, *hoe het ook zy*, *het gâ zoo het wil.*

E'vent, (m) *Verfchaaling* (f); *luchting*; *luchtgat* (n); ce vin fent l'évent, *die wyn is verflaagen*, *verfchaald*; mettre à l'évent, *te luchten zetten of hangen*; donner l'évent à un tonneau, *een vat luchten*; une tête à l'évent, *een onbezonnene*, *een windbuil.*

E'ventail, (m) *Een waaijer.*

E'ventailler, (m) *Een waaijermaaker of verkooper.*

E'ventaillifte, (m) *Waaijer-fchilder.*

E'ventaire, ou inventaire, (m) *Fruit-mande zonder ooren.*

E'vente, (f) *Een kaars-maakers doos of mande.*

E'venté, ée (adj.) *Verkoeld*; *verfchaald*; *ligthoofdig*, *bersfenloos*; vin éventé, *verfchaalde wyn*; il eft un peu éventé, *hy is wat ligthoofdig*, *los.*

E'ventement, (m) *Luchting*, *uitdamping* (f).

E'venter, (v. a) *Waaijen*, *verkoelen*; *luchten*, *te luchten hangen*; éventer le bled, *het kóren lucht geeven*; *omfchoppen*; laiffer éventer le vin, *de wyn laaten verfchaalen*; éventer un fecret, *een geheim openbaaren*, *aan den dag brengen*; éventer une mine, *eene myn doorgraaven*; *item achter een geheim komen*; éventer un deffein, *eenen aanflag ontdekken*; éventer les voiles, *de zeilen uitzetten*; éventer une pièce de bois ou une pierre, *een ftuk hout of een fteen met een touw in't ophyffen vry*, *of*, *afhouden*; s'éventer, (v. r.) *verfchaalen*, *zyn kragt verliezen*; *ontdekt*, *rugtbaar worden*; *zich waaijen.*

E'ventiller, (v. a.) *In de lucht fchieten*, *vliegen* (*Valkeniers w.*).

E'ventoir, (m) *Braaders vuur waaijer.*

E'ventrer, (v. a.) *Ontweien*, *'t ingewand uithaalen.*

E'ventuel, elle (adj.) Traité éventuel, *een toevallig, onzeker verbond*, tractaat, *dat op den uitval of gebeurlyke omſtandigheden van zaaken beruſt.*

E'ventuellement, (adv.) *Onzéker, toevalliglyk.*

E'vêque, (m) *Een Bisſchop*; devenir d'évêque meunier, *van een Heer een Knegt worden (ſpr. w.)*; un chien regarde bien un E'vêque, *een kat ziet wel een Koning aan.*

E'verdumer, (v. a.) *Het ſap uit groene kruiden perſſen.*

E'verrer, (v. a.) *Een' hond van de worm ſnyden.*

E'verſion, (f) *Verſlooring, omkeering, verwoeſting.*

s'E'vertuer, (v. r.) *Zyn beſt doen, alle kragten inſpannen.*

Eufraiſe, (f) *Oogen-trooſt (een Geneeskr.).*

E'viction, (f) *Gerechtelyke uitwinning, wéderverkryging van eenig goed.*

E'videmment, (adv.) *Klaarblykelyk, zigtbaarlyk, duidelyk.*

E'vidence, (f) *Klaarblykelykheid*; il faut ſe rendre à l'évidence, *aan het klaar bewys moet men zig overgeeven*; mettre en évidence, *zonnenklaar aanduiden*; venir en évidence, *openbaar worden.*

E'vident, ente (adj.) *Klaar, duidelyk, openbaar, middagklaar.*, preuve évidente, *zigtbaarlyk, klaar bewys.*

E'vider (v. a.) une lame d'epée, une manche, *een degen-kling hol uitwerken, een' mouw uitronden.*

E'vier, (m) *Goot-ſteen, water-ſteen.*

E'vincer, (v. a.) *Iemand gerechtelyk uit eenig bezit ſlooten, zyn goed van hem weêrkrygen.*

E'vitable, (adj.) *(weinig gebr.) vermydelyk, dat men misgaan kan.*

E'vitée, (f) *Wydte, vaarbaarheid eener rivier; ruimte tuſſchen leggende ſcheepen, om te kunnen zwaaijen; item de zwaaijing zelfs.*

E'viter, (v. a.) *Myden, vermyden, ontkomen*; éviter le pêché, *de zonde vlieden*; éviter le peril, *het gevaar ontwyken*; éviter aux fraix, *onkoſten ſpaaren, (in rechten)*; éviter au vent, *de voorſteven op de wind draaijen*; éviter à marée, *op de ſtroom zwaaijen*; vaiſſeau qui a évité, *ſchip dat gezwaait heeft, (zee w.).*

Eulogie, (f) *Inzégening van 't Nagt-maal.*

Euménides, ou furies, (f. plur.) *Hel-godinnen, helſche razernyen.*

Eunuque, (m) *Een geſnédene.*

E'vocable, (adj.) *Beroepbaar tot eene hoogere recht-bank.*

E'vocation, (f) *Beroeping voor hooger recht; item bezweering der geeſten, om te verſchynen.*

E'vocatoire, (adj.) cedule évocatoire, ou notification, *ſchriſtelyke bekendmaaking des beroeps van eene lagere aan eene hogere recht-bank.*

E'volution, (f) *De wapen-oeffening, het drillen*; évolutions navales, *de beweging, ſlagordering der krygs-ſcheepen.*

E'voquer, (v. a.) *Van een laager naar een hooger gericht beroepen.*

E'voquer les eſprits, *De geeſten bezweeren op te komen.*

Euphonie, (f) *Welluidendheid der uitſpraak (in ſpraak.).*

Eurus, (m) *(lat. w.) d'Ooſte wind.*

Eurythmie, (f) *Fraaye inrigting eenes beelds, ſchildery, of gebouw.*

Euſtyle, (m) *Goede ſchikking, der zuilen (f).*

E'vuider. *(Zie* E'vider).

E'vulſion, (f) *Uitrukking, uitſcheuring.*

Eux, (pron. pl. m. *van* lui) *zy, zylieden, hen, hun, hunlieden*; après eux, *na hen.*

Exact, acte (adj.) *Naauwkeurig, ſtipt, net*; recherche exacte, *naauwkeurig onderzoek.*

Exactement, (adv.) *Naauwkeuriglyk, ſtiptelyk.*

Exacteur, (m) *Een ingaarder, een die s' Lands gemeene middelen invordert; ook wel een knévelaar, afperſſer.*

Exaction, (f) *Ingaaring van 's Lands penningen; item afknéveling afperſing.*

Exac-

Exactitude, (f) *Naaukeurigheid, zorgvuldigheid netheid.*

Exagérateur, (m) *Vergrooter, breede opgeever van iets.*

Exagératif, ive (adj.) *Vergrootend.*

Exagération, (f) *Vergrooting eener zaake.*

Exagérer (v. a.) les choses, *de dingen vergrooten, grooter maaken, grooter opgeeven als ze zyn.*

Exalaison &c. (*Zie* Exhalaison).

Exaltation, (f) *Verheffing verhooging*; exaltation de la croix, *kruis verheffing (in de Rekenk.).*

Exalter, (v. a.) *Verheffen, verhoogen, pryzen*; *geesten verdunnen, zuiveren (in Chym.)*; exalter le saint Nom de Dieu, *Gods heiligen Naam verheerlyken.*

Examen, (m) *Ondervraaging* (f), *onderzoek*; examen d'une affaire, *onderzoek eener zaake.*

Examinateur, (m) *Ondervraager*; *onderzoeker.*

Examination. (f) (*Zie* Examen).

Examiné, ée (adj.) *Ondervraagd*; habit bien examiné, *kleed dat geheellyk afgesleeten is (gem. w.)*

Examiner, (v. a.) *Onderzoeken, ondervraagen, navorschen.*

Exarchat. (m) (*Lees* exarcat) *Geestelyk Stadhouderschap* (n).

Exarque, (m) *Geestelyke Stadhouder des Keizers in Italien, item een opper Bisschop*, Vicarius.

Exaucement, (m) *Verhooring des gebéds* (f).

Exaucer, (v. a.) *Verhooren*; Dieu exauce les prieres des gens de bien, *God verhoord de gebéden der vroomen.*

Excalcéation, (f) *Ontschoeying, welke den geenen onder de Jooden wedervoer die zyns Broeders weduwe wygerde te trouwen.*

Excavation, (f) *Uitholling, uitgraaving.*

Excaver, (v. a.) *Uithollen, uitgraaven.*

Excédant, ante (adj. & subst.) *Overschietende*; l'excédant d'une somme, *de overschot eener somma.*

Excéder, (v. a.) *Te boven gaan, oversteigen*; il excéde le prix ordinaire, *hy of het gaat boven den gewoonlyken prys*; excéder son pouvoir, *zyne magt te buiten gaan.*

Excellemment, (adv.) *Uitsteekend, ongemeen, by uitneemenheid.*

Excellence, (f) *Uitmuntenheid, uitneemendheid, voortreffelykheid*; l'excellence des ouvrages de Dieu, *de uitmuntendheid van Gods werken*; par excellence, *by uitneemendheid*; votre, son excellence, *uwe, zyne* excellentie.

Excellent, ente (adj.) *Uitmuntend, uitneemend, voortreffelyk*; *ongemeen*; vin excellent, *zeer lekkere wyn.*

Excellentissime, (adj.) *Zeer uitneemend, aller-voortreffelykst.*

Exceller, (v. a.) *Uitmunten, overtreffen*; *te boven gaan*; exceller en son art, *in zyne konst uitmunten.*

Excentricité, (f) *Afwyking van 't eerste middelpunt*; *afstand tusschen het middel punt van twee cirkels (in Sterrek.)*

Excentrique, (adj.) Cercle excentrique, *een kring, die in zyn middelpunt van andere verscheeld.*

Excepté, (prep.) *Uitgenomen* (NB. *als dit woord voor een zelfstandig w.* (substantif) *komt, dan is het onbuigbaar; maar na een* subst. *word het een* adjectif *en buigbaar) als*: excepté les femmes, *uitgezonderd de vrouwen*; les femmes exceptées, *de vrouwen uitgezonderd.*

Excepter, (v. a. *Uitzonderen*; il donna tout, sans rien excepter, *hy gaf alles, zonder iets uit te zonderen*; il en faut excepter ce mot, *men moet 'er dit woord van uitzonderen.*

Exception, (f) *Uitzondering*; il n'y a point de regle sans exception, *daar is geen régel zonder* exceptie *of uitzondering*; alleguer quelque exception, *eenige uitzondering inbrengen (in Rechten)*; à l'exception de cela, *uitgenoomen dat.*

Excès, (m) *Overdaad, overtolligheid* (f); il y a là de l'excès, *daar is overdaad in*; faire des excès, *overdaad pleegen*; à l'excès, jusqu'à l'excès, *zonder maat, zonder*

peil of perk; manger à l'excès, *overdaadiglyk eeten*; brave à l'excès, *al te dapper*; pouſſer l'avarice juſqu'à l'excès, *de gierigheid al te ver uitſtrekken.*

Exceſſif, ive (adj.) *Onmaatig, overtollig, ondraaglyk, te groot*; travail exceſſif, *al te zwaaren arbeid.*

Exceſſivement, (adv.) *Overdaadiglyk, onmatiglyk, al te zeer.*

Exciper, (v. a.) *Uitvlugten maaken (in Rechten).*

Excitatif, ive (adj.) *Opwekkend, aanzettend*; ce remede eſt trop excitatif, *dit geneesmiddel is al te ſtoorend.*

Excitation, (f) *Aandryving, aanprikkeling, opwakkering ophitzing, terging*; l'excitation des humeurs, *d'aanprikkeling der vogten.*

Exciter, (v. a.) *Ophitzen, aanzetten, verwekken enz.*; exciter le peuple à la revolte, *het volk tot oproer aanzetten*; exciter les Soldats à prendre les armes, *de Soldaaten aanmoedigen de wapenen aan te grypen*; exciter une ſedition, *eenen oproer verwekken*; exciter la ſoif, l'appetit, *dorſt, eetluſt verwekken.*

Exclamation, (f) *Uitroeping, uitſchreeuwing.*

Exclamer, (v. n.) *Uitroepen (word niet meer geb.).*

Exclure, (v.a.) *Uitſluiten, uithouden.*

Exclus, uſe (adj.) *Uitgeſlooten.*

Excluſif, ive (adj.) *Uitſluitend, dat uitſluit.*

Excluſion, (f) à l'Excluſion de, *met uitſluiting van.*

Excluſivement, (adv.) *Met uitſluiting,*

Excommunication, (f) *Kerkenban.*

Excommunier, (v. a.) *Uit de gemeente bannen, in den ban doen*; un excommunié, *een gebannenne*; *een deugniet.*

Excompte. (*Zie* Escompte).

Excoriation. (f) *Schending, villing der huid, (in Heelk.)*

Excorier, (v. a.) *De huid ſchaaven, afſchaafen.*

Excrément, (m) *Uitwerpzel, drek, vuiligheid des ligchaams (f).*

Excrémenteux, euſe (adj.) *Vuil, onrein.*

Excrémenticiel ielle. (adj.) (*Zie* Excrémenteux).

Excreſcence, (f) *Uitwas (m), uitwaſſing (f).*

Excrétion, (f) *Uitwerping, onreinigheid, die de natuur uitwerpt.*

Excroc &c. (*Zie* Escroc).

Excurſion, (f) *Strooping, inval in een Land.*

Excuſable, (adj.) *Verſchoonbaar, verſchoonlyk.*

Excuſation, (f) *Verontſchuldiging (in Rechten).*

Excuſe, (f) *Ontſchuldiging, verſchooning*; demander excuſe, *vergiffenis vraagen*; une excuſe frivole, *een kaale uitvlugt.*

Excuſer, (v. a.) *Ontſchuldigen, verſchoonen*; un excuſez moi, *een eijerkoek (Boert w.)*; s'excuſer, (v. r.) *zig verontſchuldigen*; s'excuſer ſur quelcun, *zyne ſchuld op een ander werpen.*

Excuſeur, (m) *Een verontſchuldiger, die iets ten beſten neemt.*

Exéat, (m) *Verlof dat een Biſſchop aan een Prieſter geeft, item verlof in een School.*

Exécrable, (adj.) *Afgryſſelyk, afſchuuwelyk; verfoeijelyk, gruwelyk.*

Exécrablement, (adv.) *Op een yſſelyke, of, verfoeyelyke wyze.*

Exécration, (f) *Afgryzing, verfoeying; vervloeking.*

Exécratoire, (adj.) *Dat verfoeyenswaardig is.*

Exécuter, (v. a.) *Uitvoeren, volbrengen; ter dood brengen, rechten*; exécuter un deſſein, *een aanſlag volvoeren*; exécuter quelcun, *iemand met de dood ſtraffen*; exécuter les meubles de quelcun, *iemands goederen panden, by* executie *(dat is ter betaaling zyner ſchulden) verkoopen.*

Exécuteur, (m) *Een uitvoerder; item ſcherp-rechter of beul*; exécuteur teſtamentaire, *uitvoerder van een uiterſte wille, of* exécuteur *van een* teſtament *of in een ſterfhuis.*

Exécution, (f) *Uitvoering, volbren-*

brenging; *panding*, *verkooping van goederen voor de schulden*, exécutie; homme d'exécution, *een man die met zyn' zaaken door gaat*; l'exécution d'un criminel, *het ter dood brengen van een misdaadige.*

Exécutoire, (adj. & subst.) *Dat uitgevoerd verrigt, of* geëxecuteerd *kan of moet worden*, *item* exécutie, *volmagt*, *bevél.*

Exécutrice, (f) *Uitvoerdster van een* testament *enz.*

Exédre, (f) *Vergader-plaats der geleerden*, *eertyds*, (m).

Exégése, (f) *Uitlegging*, *verklaaring.*

Exégéte, (m) *Uitlegger.*

Exégétique, (adj.) *Dat daar toe behoord.*

Exemplaire, (adj.) *Voorbeeldelyk*, *voorbeeldig*, *stichtelyk*; mener une vie exemplaire, *een voorbeeldig leven leiden*; punition exemplaire, *voorbeeldelyke straf*, *ten spiegel voor anderen.*

Exemplaire, (m) *Voorbeeld*; *afdruksel*, exemplaar (n), copie *van een geschrift* (f); exemplaire corrompu, *een bedorven*, *vervalscht* exemplaar; exemplaire de vertu, *voorbeeld van deugd.*

Exemplairement, (adv.) *Voorbeeldelyk*, *stichtelyk.*

Exemple, (m) *Voorbeeld* (n); suivre l'exemple de Jesus Christ, *het voorbeeld van* Jesus Christus *volgen*; imiter les grands exemples, *de groote voorbeelden na-volgen*; faire un exemple sur quelcun, *iemand ten voorbeelde van anderen straffen*; donner de bons exemples, *goede voorbeelden geeven*; par exemple, *by voorbeeld.*

Exemple, (f) *Een voorschrift*, exempel (n).

Exempt, empte (adj.) *Vry*, *bevryd*, *verschoond*; (*lees* examt) il est exempt de taille, *hy is vry van lasten*, impost; exempt d'infirmité, *vry van zwakheden.*

Exempt, (m) *Een gevryder*, *vryman*, *onder de* troepen.

Exempter (v. a.) un Village de soldats, *een Dorp van soldaaten verschoonen*, *bevryden*, *vrystellen*; s'exempter, (v. r.) *zich ontslaan.*

Exemption, (f) (*De p word uitgespr.*) *vrystelling*, *verschooning.*

Exercer, (v. a.) *Oeffenen*, *verrigten*; exercer la Médecine, *de Geneeskunde oeffenen*; exercer des cruautés, *wreedheeden begaan*; exercer une charge, *eene bediening waarneemen*; s'exercer, (v. r.) *zich oeffenen.*

Exercice, (m) *Oeffening*; *beweeging des Ligchaams*; *waarneeming van iets* (f).

Exercitant, (m) *Een die geleerde aanmerkingen op een geschrift maakt.*

Exercitation, (f) *Aanmerking*, dissertatie *op een boek.*

Exérese, (m) *Uitsnyding*, *wegneeming van iets schadelyks* (f) (*in Heelk.*)

Exergue, (f) *Rand voor een* devies *op muntstukken of gedenk-penningen* (m).

Exfoliation, (f) *Afschilfering der beenderen* (*in Heelk.*).

Exfolier, (v. n.) *Schilferen.*

Exfumer, (v. a.) *Overstryken*, *uitwisschen wat te sterk van verf is* (*by Schilders*).

(*NB. In de volgende woorden is de H. stom*).

Exhalaison, (f) *Uitwaassemïng*, *uitdamping.*

Exhalation, (f) *Uitdamping* (*in Chym.*).

Exhaler, (v. a.) *Uitdampen*; la terre exhale des vapeurs. *d'aarde waassemd dampen uit*; s'exhaler, (v. r.) *uitwaassemen*, *in damp vervliegen.*

Exhaussement, (m) d'un plancher, *de hoogte eener zoldering.*

Exhausser, (v. a.) un bâtiment, *een gebouw hoog optrekken.*

Exhérédation, (f) *Uitsluiting van eene erffenis.*

Exhéréder, (v. a.) *Uit eene erffenis sluiten*, *bastaard maaken.*

Exhiber (v. a.) ses titres, *zyne oirkonden of bewyzen vertoonen*, *voor den dag brengen* (*in Rechten*).

Exhibition, (f) *Vertooning der bewyzen.*

Exhortation, (f) *vermaaning.*

Exhorter (v. a.) à la vertu, *tot de deugd vermaanen*, *aanzetten.*

Exhumation (f) d'un corps, *opgraaving van een lyk.*

Exhumer, (v. a.) *Opgraaven.*

Ex-Jesuite, (m) *Gewezene Jesuit.*

Exigence (f) du cas, *eisch, vordering der zaak.*

Exiger, (v. a.) Le payement, *de betaaling vorderen, eischen*; l'honneur exige, *d'eere vordert.*

Exigible, (adj.) *eischbaar, dat gevorderd kan worden.*

Exigu, ue adj.) *Gering, klein, van weinig belang (in Redenk.).*

Exiguer, (v. a.) *De baat van uitgeleend vee half en half deelen.*

Exiguité, (f) *Geringheid, armhartigheid.*

Exil, (m) Envoyer en exil, *in ballingschap (f) zenden.*

Exilé, (adj. & subst.) *Gebannen verweezen; een balling, gebannene.*

Exiler, (v. a.) *Bannen, verwyzen*; s'exiler, (v. r.) *zich zelfs verwyderen, onttrekken.*

Exilité, (f) *Kleinheid, geringheid.*

Existant, (adj.) *Bestaande*; les biens existants, *de voorhanden zynde goederen.*

Existençe (f) d'une chose, *het aanweezen, de bestaanlykheid van een ding.*

Exister, (v. n.) *Bestaan, in wezen zyn.*

Existimateur. (*Zie* Estimateur.)

Ex-Laquais, (m) *Gewezene* Lackei.

Exode, (m) *Het 2de boek Mosis* (n), *de uittogt* (f).

Exoine, (f) *Bewys in rechten waarom men niet heeft konnen verschynen* (n).

Exoiner, (v. a.) *Zodanig bewys bybrengen.*

Exoineur, (m) *Bewyzer daar van.*

Exomologese, (f) *Biegt, gelofsbekentenis*

Exomphale, (f) *Navel-gezwel (in Heelk.).*

Exorable, (adj.) *Verbiddelyk, die te verbidden is.*

Exorbitamment, (adv.) *Uitspoorigly k.*

Exorbitant, ante (adj.) Depenses exorbitantes, *buitenspoorige, zwaare kosten.*

Exorciser, (v. a.) *Bezweeren, den duivel uitbannen.*

Exorcisme, (m) *Duivel-banning, bezweering* (f).

Exorciste, (m) *Bezweerder, duivelbanner.*

Exorde, (m) *Aanvang* (m), *inleiding* (f) *eener reden.*

Exotique (adj. Plante exotique, *vreemd, uitlandsch gewas.*

Expansif, ive (adj.) *Dat eene uitzettende kragt heeft (in Chym.).*

Expansion, (f) *Uitzetting.*

Expectant, (m) *Een die iets verwagt, ergens op hoopt.*

Expectatif, ive (adj.) Grace expectative, *verwagtende gunst.*

Expectation, (f) *Verwagting (van groote dingen gez.).*

Expectative, (f) être sur l'expectative, *op hoop leven*; expectative, *begin van een* dispuut *op de hoogeschool te Parys.*

Expedient, (m) *Middel* (n) *of weg* (m), *om zich ergens uit te redden, of iets te verrigten.*

Expédient, ente (adj.) il est expédient, *het is nuttig, dienstig.*

Expédier, (v. a.) *Afvaerdigen, afzenden, enz.* expédier un messager, *eenen bode afvaerdigen*; expédier une affaire, *een' zaak afdoen*; expédier un contrat, *een verdrag*, contract *in gereedheid brengen*; expédier, *van kant helpen, dooden, ombrengen.*

Expéditif, ive (adj.) *Gezwind, gaauw, vaerdig.*

Expédition, (f) *Krygs-togt; spoedige verrigting; vaerdigheid*; homme d'expédition, *een vlug man.*

Expéditionnaire, (adj. & s. m.) *Uitvaerdigend; uitvaerdiger van* acters, *geschriften, enz.*

Expérience, (f) *Ondervinding, beproeving, ervaaring.*

Expérimental le, (adj.) *Dat op ondervinding rust.*

Expérimenté, ée (adj.) au fait de la guerre, *in den kryg ervaren.*

Expérimenter, (v. a.) *Beproeven, bezoeken,*

Expert, erte (adj.) *Ervaaren, geoeffend*; homme expert, *een ervaaren man.*

Expert, (m) *Een ervarene, een gezworene van eenig gild of handwerk.*

Expiable, (adj.) *Verzoenbaar.*

Expiation (f) des péchés, *Boeting, genoegdoening, verzoening der zonden.*

Expiatoire (adj.) Sacrifice expiatoire, *zoen-offerhande.*

Expier, (v. a.) *Boeten, verzoenen*; expier ses offenses, *zyne misdaaden boeten.*

Expilation, (f) *Berooving eener Erffenis, waar van men' nog niet in 't bezit getreeden is.*

Expiration, (f) *Uitblaazing des adems; verschyning, einde van eene bepaalde tyd.*

Expirer, (v. n.) *Den geest geeven, sterven; verschynen, vervallen*; il est prêt à expirer, *hy staat op het punt den laasten snik te geeven*; le terme est expiré, *de tyd, het termyn is verstreeken.*

Explicable, (adj.) *Dat uitgelegt, verklaard kan worden.*

Explicatif, ive, (adj.) *Verklaarend.*

Explication, (f) *Verklaaring, uitlegging.*

Explicite, (adj.); En termes explicites, *in duidelyke, klaare bewoordingen.*

Explicitement, (adv.) *Klaarlyk, duidelyk.*

Expliqué, ée (adj.) *Uitgelegd, verklaard.*

Expliquer, (v. a.) *Uitleggen, verklaaren*; expliquer sa pensée, *zyne gedagten te kennen geeven*; s'expliquer (v. r.) *zyne meening aanduiden*; il s'explique bien, *hy is zeer duidelyk.*

Exploit, (m) *Eene dappere of groote daad, verrigting van een Gerechts-bode* (exploitier); les exploits d'Alexandre, *de daaden van Alexander*; faire de grands exploits, *groote daaden doen*; on donne copie de l'exploit à celui qu'on assigne, *men geeft een affchrift* (copie) *van* 't exploit, *aan den genen die men dagvaard.*

Exploitable, (adj.) *Dat in beslag genomen en verkogt worden kan, (in Rechten).*

Exploitant, (adj.) Sergent exploitant, *deurwaarder van het gerecht, stads-bode, die het goed der schuldenaaren pand en verkoopt.*

Exploitation, (f) *Dagvaarding; panding of beslag neeming; verkooping van goederen eenes schuldenaars, (in Rechten).*

Exploiter, (v. a. & n.) *Eenen schuldenaar dagvaarden*, citeeren, *zyne goederen in beslag neemen, aanslaan, panden, opschryven; item volmagt, last daar toe uitvaerdigen, (in Rechten).*

Exploiter une forêt, *Een bosch afkappen.*

Exploiteur, (m) *Een gerechtsboode*, Exploitier.

Explorateur, (m) *Een uitvorscher der geheimen van een ander.*

Exploration, (f) *Uitvorsching.*

Explosion, (f) *Uitdryving, uitbersting, (als van buskruid).*

Expolition, (f) *Opciering der reden.*

Exportation, (f) *Uitvoering, uitdraaging.*

Exposant, ante (m. & f.) *Aanzoeker*, suppliant, suppliante, *een die een* requeft presenteerd, *(in Rechten).*

Exposé, (m) *Vertoog* (n), un faux exposé, *eene valsche voordraaging, voorstelling, (in Rechten).*

Exposé, ée (adj.) *Vertoond, opengelegd, uitgelegd, verklaard*; être exposé à quelque chose, *ergens voor bloot staan.*

Exposer, (v. a.) *Openleggen, verklaaren, ontvouwen; enz.* exposer l'écriture, *de schrift uitleggen*; exposer l'état d'une affaire, *den toestand eener zaake voorstellen, open leggen*; exposer un enfant, *een kind te vondeling leggen*; exposer au soleil, *aan de zon zetten*; exposer témérairement sa vie, *zyn eigen leven ligtvaerdiglyk blootstellen*; exposer de la marchandise, *waaren*

ten toon, te koop leggen; s'expoſer (v. r.) *zich bloot ſtellen, in gevaar ſtellen.*

Expoſiteur, trice (m. & f.) *Een die valſche munt verſpreid; een uitlegger van iets.*

Expoſition, (f) *Uitlegging, ten toon ſpreiding, verklaering, ontvouwing (f); verhaal*, expoſition d'un texte, *verklaaring van een' text*; l'expoſition d'un enfant, *het te vondeling leggen van een kind*; l'expoſition d'un bâtiment, *de ſtand*, ſituatie *van een gebouw*; un arbre planté à une mauvaiſe expoſition, *boom die op eene kwaade plaats geplant is*; expoſition de fauſſe monnoie, *uitgeving van valſche munt.*

Exprès, (m) *Een afzonderlinge bode*; envoyer un exprès, *een'* courier *of* expreſſe *afvaerdigen.*

Exprès, eſſe (adj.) *Uitdrukkelyk, duidelyk, klaar*; ordre exprès, *uitdrukkelyk bevél*; en termes exprès, *met klaare, verſtaanbaare woorden.*

Exprès, (adv.) *Voorbedachtelyk, met voordacht*; faire une choſe exprès, ou, tout exprès, *eene zaak al willens doen.*

Expreſſément, (adv.) *Uitdrukkelyk; met voordacht*; commander expreſſément, *uitdrukkelyk beveelen*; il a dit cela expreſſément, *hy heeft dat met voordacht gezegd.*

Expreſſif, ive (adj.) *Krachtig, nadrukkelyk*; mot expreſſif, *een woord dat de zaak wel uitdrukt.*

Expreſſion, (f) *Uitdrukking, uitſpraak; uitwringing, uitperſſing, (van vruchten gez.)* avoir l'expreſſion belle, *eene fraaie uitſpraak hebben.*

Exprimable, (adj.) *Dat uitdrukkelyk is, of uitgedrukt kan worden.*

Exprimer, (v. a.) *Uitdrukken; 't ſap ergens uitwringen, of perſſen*; exprimer ſes penſées, *zyne gedachten uitdrukken*; s'exprimer (v. r.) bien, *zich wel uitdrukken.*

Exprovincial, (m) *Geweezene overſte* (Provincial) *eener geeſtelyke orde.*

Expulſer, (v. a.) *Met geweld uit zyn plaats ſtooten, verdryven, verjaagen*; expulſer les mauvaiſes humeurs, *de quaade vochten verdryven.*

Expulſif, ive (adj.) remède expulſif, *een verdryvend, afzettend genees-middel.*

Expulſion, (f) *Uitſtooting, uitdryving, verjaaging.*

Expultrice, (adj.) La faculté expultrice, *de uitdryvende kracht (in Geneesk.).*

Expurgation, (f) *Weder-verſchyning eener planeet, die verduiſterd was.*

Expurgatoire, (adj.) indice expurgatoire, *lyſt der boeken door de* inquiſitie *verboden.*

Exquis, iſe (adj) *Uitgezogt, uitgekipt, uitgelezen, uitmuntend, treffelyk*; paroles exquiſes, *uitgekipte woorden*; mets exquis, *keurlyke gerechten*; choſe exquiſe, *een keurlyk ding.*

Exrecteur, (m) *Geweezene ſchoolopziender*; Rector.

Ex-Roi, (m) *Gewezene Koning.*

Extant, ante, (adj.) *In weezen zynde (in rechten)*; meubles extants, *in weezen, in* natura *zynde huisraad.*

Extaſe, (f) *Verrukking*; être ravi en extaſe, *opgetoogen zyn van zinnenn.*

Extaſié, ée (adj.) *Opgetogen, vervoerd.*

Extaſier, s'extaſier, (v. r.) *Verrukt, vervoerd, opgetrokken worden.*

Extatique, (adj.) transport extatique, *verrukking van zinnen.*

Extenſeur, (m) *Een uitſtrekker (in Ontleedk.).*

Extenſibilité, (f) *Uitſtrekkende hoedanigheid.*

Extenſible, (adj.) *Uitſtrekkelyk, uitſtrekbaar.*

Extenſion, (f) *Uitſtrekking, uitſpanning, uitrekking*; l'extenſion de membres, *de uitrekking der Ledemaaten.*

Exténuation, (f) *Afneeming, vermagering, uitteering, kwyning.*

Exténué, ée (adj.) *Afgenoomen, verzwakt, uitgeteerd.*

Exténuer, (v. a.) *Afneemen, verminderen*; la fievre l'a fort exténué, *de koorts heeft hem zeer mager gemaakt.*

Ex-

Extérieur, eure (adj.) *Uiterlyk*, *uitwendig*; apparence extérieure, *de uiterlyke schyn*; les devoirs extérieurs, *de uitwendige plichten*.

Extérieur, (m) *Gedaante*, *schyn* (f) *gelaát*, *aanzien* (n); un extérieur grave, *een deftig gelaat*.

à l'Extérieur, (adv.) *Uitwendiglyk*.

Extérieurement, (adv.) *Uiterlyk*, *na den uiterlyken schyn*.

Exterminateur, (m) *Uitroeijer*, *verdelger*, *verwoester*; l'ange exterminateur, *de slaande- of verderf-engel*.

Extermination (f) des méchans, *de uitroeijing*, *omkeering*, *verdelging der boozen*.

Exterminer, (v. a.) *Uitroeijen*, *verdelgen*; exterminer le vice, *de ondeugd uitroeijen*.

Externe, (adj.) *Uiterlyk*, *uitwendig*; cause externe, *uitwendige oorzaak*.

Externes, (m. pl.) *De dag-schoolieren*, *de buiten leerlingen*.

Extinction, (f) *Uitblusschꝫing*, *uitdooving*; l'extinction de la chandelle, *het uitblusschen van de kaers*; extinction d'une race, d'une maison, *uitsterving van een geslacht of huis*; l'extinction d'une rente, *de aflossing eener rente*.

Extirpateur, (m) *Uitroeijer*, *verdelger*.

Extirpation, (f) *Uitrooijing*, *verdelging*.

Extirper, (v. a.) *Uitroeijen*, *verdelgen*, *tot den wortel toe uitrukken*, extirper les hérésies, les mauvaises herbes, *de ketteryen*, *het onkruid uitroeijen*.

Extispice, (m) *Een waar-zegger*, *uit het ingewand der beesten*.

Extorquer, (v. a.) *Afperssen*, *met geweld afdringen*; extorquer une confession, l'argent de quelcun, *iemand eene belydenis afperssen*; *geld afdwingen*, *afkneevelen*.

Extorsion, (f) *Kneevelary*, *afperssing*, *dwang*.

Extraction, (f) *Uit-trekking der sappen*, *vogten*; *uithaaling van den steen uit de blaas*; *herkomst enz*; son extraction est peu considérable, *hy is van een geringe afkomst*; l'extraction des racines quarrées, cubiques, *d'uittrekking der quadraat*, *of*, cubik *wortelen* (*in Rekenk.*).

Extrades, (m) *D'uitwendige ronding van een boog* (f).

Extraire, (v. a.) *Uit-trekken*; *de wortel trekken* (*in Rekenk.*); extraire quelque chose d'un livre, *een uittreksel uit een boek maaken*; extraire le sel d'une herbe, *het zout uit een kruid trekken*.

Extrait, (m) *Een uittreksel*, extract (*in den Apoth.*) *uittreksel van eenig geschrift* (n); extrait baptistere, *een doop*-extract, *doop-ceel*.

Extraordinaire, (m) *Eene na-tyding*, *na*-courant (f); *een buitengewoon stuk* (n), *zaak of verrigting* (f); trésorier de l'extraordinaire, *schat-meester der buitengewoone oorlogs-kosten*.

Extraordinaire, (adj.) *Buitengewoon*, *zeldzaam*, *ongemeen*; Ambassadeur extraordinaire, *buitengewoone Afgezant*; procédure extraordinaire, *een hals-geding*.

Extraordinairement, (adv.) *ongemeen*, *buitengewoon*.

Extravagamment, (adv.) *Buitensporiglyk*.

Extravagance, (f) *Buitensporigheid*; faire, dire des extravagances, *ongerymdheden begaan*, *vertellen*.

Extravagant, ante (adj. & subst.) *Buitensporig*, *gekkelyk*; *een zotskap*; *eene maloot*.

Extravaguer, (v. n.) *Raas-kallen*, *van 't spoor raaken*, *ongerymdheden*, *gekheden begaan of zeggen*; le bon homme extravague quelque fois, *die goede sul is zomtyds van de weg af* (*spr. w.*).

Extravasation, (f) *Uitlooping*, (*als het bloed uit zyne aderen*, *enz.*)

Extravaser, s'extravaser, (v. r.) *uit zyn vaten of buizen loopen*.

Extravasion. (*Zie* Extravasation).

Extrême, (adj.) *Uiterst*, *bovenmaaten*, *groot*, *enz.*; douleur extrême, *heftige*, *zeer groote pyn*; il est extrême en tout, *hy komt in alles*

alles tot het hoogste, tot het uiterste; une extrême vieillesse, *een zeer hooge ouderdom*; extrême-onction, *het laatste oliesel.*

Extrêmement, (adv.) *Ten uitersten, zeer veel*; il a extrêmement d'esprit, *hy heeft zeer veel verstand.*

Extrêmite, (f) *Het uiterste, uiterste eind of punt van iets* (n); l'extrêmité de la terre, *het uiterste einde der aarde*; passer d'une extrêmité à l'autre, *van het eene uiterste tot het andere gaan*; il est resolu à toute extrêmité, *hy wil dat tot het uiterste waagen, of voortzetten*; il est à l'extrêmité, *hy is zieltoogende, hy legt op 't sterven*; reduit à l'extrêmité, *tot het uiterste gebragt*; dans cette dire extrêmité, *in deeze uiterste nood*; à toute extrêmité, où, au pis aller, *ten ergsten genomen.*

Extrinseque, (adj.) *Uitwendig, uiterlyk*; il y a des maladies extrinseques & intrinseques, *daar zyn uiterlyke en innerlyke ziektens.*

Exuberance, (f) *Overvloeijing, overmaat*; par exuberance de droit, *ten overvloede, boven het geen het recht meede brengt.*

Exulceratif, ive (adj.) *Verzweering veroorzaakend (in Heelk.).*

Exulcèration, (f) *Verzweering, uitzweering, (in Heelk.).*

Exulcerer, (v. a.) *Aan . 't verzweeren, zweeren helpen, (in Heelk.).*

Exultation, (f) *Innige of groote vreugde, blydschap, (Theol. w.).*

Exulter, (v. n.) *Van vreugde opspringen, zich zeer verblyden, (Theol. w.).*

E'zan, (m) *Uitroeping eenes gebeds (by de Mahometaanen).*

****

F.

F. (f) F. (f) *De 6de Letter van 't A. B. C.*; une petite, une grande f., *eene kleine, eene groote f.*

Fa, (m) *Fa (f), (Muziek noot).*

Faba purgatrix, (f) *(Lat. w.)* Purgeer-*boon.*

Fable, (f) *Verdigtsel, versiersel, hersenschim* (n); fable que tout cela, *dat zyn al te maal vertellingtjes, klugtjes*; cela sent extrêmement la fable, *dat luid ten uitersten leugenachtig*; servir de fable & de risée, *ten spot en ter belaching zyn.*

Fabricant, (m) *Een werkmeester stoffen-werker*, fabrikeur.

Fabricateur (m) de fausse monnoie, *een valsche munter*; fabricateur de faux actes, de faux témoins, de nouvelles, *Schryver van valsche* actens; *een die valsche getuigen smeed*; *nieuws verzinner.*

Fabrication, (f) *Het munten of het slaan van geld*; *item verzinning, versiering van iets.*

Fabricien ou fabriqueur, (m) *Bestierder van een* Fabricq *of gebouw.*

Fabrique, (f) *Werkplaats*; *maaksel*; *maaking van iets*; *stigting*; *item inkomst ter onderhouding eener Kerke*; fabrique des vaisseaux, *bouwing der Scheepen*; fabrique de drap, *lakenweevery*; la fabrique des monnoies, *het munten, item de munt, munt-plaats*; ils sont d'une même fabrique, *zy zyn van één stof.*

Fabriquer, (v. a.) *Maaken*; *bouwen, timmeren*; fabriquer des vaisseaux, *scheepen bouwen*; fabriquer du drap, *laken bereiden*; fabriquer de la monnoie, *geld munten*; fabriquer un mensonge, *een leugen smeeden verzinnen.*

Fabulateur, (m) *Verdichtsel*, fabelverteller *(weinig geb.).*

Fabuleusement, (adv.) *Beuzelachtiglyk (weinig geb.).*

Fabuleux, euse (adj.) *Beuzelachtig, versierd, verdicht*, romaniek.

Fabuliser, (v. a.) *Verdichtselen*, fabelen *by een geschied-verhaal voegen.*

Fabuliste, (m) *Verdichtsel-Schryver*, Fabulist.

Façade, (f) *Voorgével van een Gebouw* (m).

Face, (f) *Aangezicht, aanschyn* (n); la face de Dieu, *het aanschyn Gods*; à la face de tout le monde, *voor het oog van al de Waereld*; face à face, *van aangezicht tot aangezicht*;

zicht; la face d'un bâtiment, *de voorgével van een Gebouw*; face de bastion; *de voorzyde van een bolwerk*; regarder en face, *sterk aankyken*; avoir en face, *in 't gezicht hebben*; faire face à..., *het uitzicht hebben op...*; changer la face des affaires, *de zaaken van gedaante veränderen*; un cube a six faces, *een teerling heeft zes zyden*; de prime face, (adv.) *by den eersten aanvang of aanblik.*

Facer, (v. a.) *De kaart op-slaan waar op een speelder gezet heeft (in 't basset-spel).*

Facétie, (f) *Kortswyl, boertery, snaakery (f).*

Facétieusement, (adv.) *Aartiglyk, koddiglyk.*

Facétieux, euse (adj.) *Koddig, kortswylig, boertig.*

Facette, (f) Taillé à facettes, *met boekjes, vlaktens, ruitjes, enz. geslepen (van edele gesteent. gez.).*

Facetter, (v. a.) *Met ruiten en boeken slypen (by diam. slyp.).*

Fâcher, (v. a.) *Kwaad, boos, moeijelyk, toornig maaken*; je suis fâché, *ik ben boos*; *item het doed my leed, 't verdriet my*; je suis fâché de vous voir malade, *het spyt my, 't doed my leed u ziek te zien*; cela le fâche extrémement, *dat valt hem zeer verdrietig*; il me fâche (v. imp.), *het spyt my*; se fâcher, (v. r.) *quaad, toornig worden.*

Fâcherie, (f) *Verdriet (n), quelling, kwelling, ongeneugte (oud-w.)*

Fâcheux, euse (adj.) *Droevig, moeijelyk, verdrietig*; accident fâcheux, *een droevig voorval*; chose fâcheuse, *moeijelyke, verdrietige zaak*; cela est facheux, *dat is verdrietig. of spytig.*

Facheux, (m) C'est un fâcheux, *dat is een verdrietig, lastig mensch.*

Faciendaire, (m) *Een* factoor *in een Klooster.*

Faciende, (f) *Eene zamenrotting van booze menschen*, kabaal.

Facile, (adj.) *Ligt, gemakkelyk*; *toegeevend, involgend*; chose facile à faire, *zaak die gemakkelyk te doen is*; être un peu trop facile, *al te toegeeflyk, te ligt te overhaalen zyn.*

Facilement, (adv.) *Ligtelyk, gemakkelyk.*

Facilité, (f) *Ligtheid, gemakkelykheid*; avoir une facilité d'esprit admirable, *een byzonder vlug vernuft hebben*; une grande facilité d'expression, *eene groote vlugheid in het spreeken*; abuser de la facilité d'une personne, *iemands toegeevendheid, beleefdheid misbruiken.*

Faciliter, (v. a.) *Ligt, gemakkelyk maaken, verligten*; faciliter l'intelligence d'une chose, *het verstaan eener zaake gemakkelyk maaken*; le repos facilite la digestion, *de rust bevorderd de verteering.*

Façon, (m) *Maaksel*; *maak-loon* (n), *vorm* (m); *wyze, manier* (f); donner la façon à quelque chose, *het* fatsoen *aan iets geeven*; cela est de ma façon, *dat is van myn maaksel*; payer la façon, *het maak-loon betaalen*; façon de faire, *wyze van doen*; façon de parler, *spreek-manier*; on vit sans façon entre amis, *onder vrienden leeft men vry, zonder* complimenten; se mettre sans façon au rang des beaux esprits, *zich zonder schroom onder de schrandere vernuften stellen*; des gens de façon, *fatsoenelyke lieden*; petites façons, *aardigheeden, bevalligheeden*; en cette façon, *op deeze wyze*; à quoi bon tant de façons? *waar toe dienen al die omstandigheden?* donner à une vigne la premiere façon, *eenen Wyngaard voor de eerste maal misten*; de façon que, ou de sorte que, (conj.) *zoo dat.*

Façonner, (v. a. & n.) *Iets opmaaken, zyn gestalte, gedaante geeven*; *bloemen in lint of stoffen werken*; *enz.* façonner un arbre, *een' boom net snoeyen*; façonner la vigne, la terre, *den wyngaard, het Land zyn behooren geeven, toerigten*; il façonne trop, *hy maakt te veel* complimenten; façonner quelcun, *iemand beleefd, geschikt maaken*; se façonner, (v. r.) *geschikt worden.*

Façonnerie, (f) *Toerigting, vorming.*

Façonnier, iere (m. & f.) *Een gebloemde stoffen- of linten-werker, werk-*

werkster; *item een die te veel* complimenten, *omstandigheden maakt.*

Facteur, (m) *Een die Koopmans goederen ontvangt en verder verzend*, *een* factoor; *item een brief-bestelder*; facteur d'orgues, *een orgel-maaker.*

Factice, (adj.) *Iets dat niet natuurlyk, maar door konst gemaakt of verzonnen is*; mot factice, *een gemaakt woord.*

Factieux, euse (adj. & subst.) *Oproerig*, *muitziek*; *een oproerige*, *een* kabalist.

Faction, (f) *Muitery*, *t' zamenrotting*, *aanhang*, kabaal, *verdeeldheid*, *partyschap*; *item Schildwagt*; être en faction, *op schild-wagt staan*, *schilderen*; être de la faction, *lid van eene* kabaal *zyn.*

Factionnaire, (m) *Een gemeen soldaat.*

Factorerie, (f) *Plaats daar een of meer Kooplieden hunne waaren neêrleggen om 'er verder over te bestellen*, *of te laaten bestellen*, disponeeren.

Factotum, (m) (*lees* Factoton) *Een bemoei-al*, *albeschik in een huis.*

Factum, (m) (*Lat w.*) (*lees* facton & in plur. factums) *Een' daad*, *verrigting*, species facti, (*meede Lat. w.*) *een kort begrip van een geding* (procès).

Facture, (f) *Lyst of rekening*, factuur *van waaren*; *item maaking*, *maaksel eenes dings*, *of werkplaats*, *reederv daar van.*

Facturier, (m) *Lynwaad-werker*, *werker in een linnen* fabricq.

Facules, (f. plur.) *Vlekken in de Zon.*

Facultatif, ive (adj.) *Magtgeevend.*

Faculté, (f) *Magt* (f), *vermogen* (n); faculté expultrice, *uitdryvende kragt*; les facultés de l'ame, *de ziels-vermogens*; ses facultés ne sont pas grandes, *zyne vermogens*, *middelen zyn niet groot*; faculté naturelle, *natuurlyk vermogen*; la faculté de Théologie, *het genoodschap der Godgeleerden*, *de* Theologische faculteit.

Fadaise, (f) *Beuzelary*, *zotterny*, *gekheid*; ce ne sont que des fadaises, *dat zyn maar wisje-wasjes*, *zotternyen.*

Fade, (adj.) *Smaakeloos*, *laf*; viande, liqueur fade, *laffe spyze*, *drank*; se sentir le cœur fade, *flaauw-hartig zyn*; une couleur fade, *eene flaauwe*, *fletze kleur*; un discours fade, *eene laffe*, *ongezoute redeneering*; un esprit fade, *een onnoozel Mensch.*

Fadeur, (f) *Lafheid*, *smaakeloosheid*, *ongezoutenheid*, *in smaak en reden.*

Fagot, (m) *Een rys-bos*, *takke-bos*, *mutzaard*; *een bundel van iets*; *schalmei-bas*; il nous conte des fagots, *hy verteld ons wat pispraatjes snorrepypen*; elle est faite comme un fagot, *zy is mislyk opgeschikt of aangedaan*; sentir le fagot, *naar den mutzaard ruiken*, *rieken*, *van kettery verdagt zyn*; fagot d'épines, *een doorntakkebos*; *item een knorrepot*, *preutelaar*; chaloupe en fagot, *een losse boot*, *die uit malkander genomen kan worden*; futailles en fagot, *los vaat-werk*; prendre l'air d'un fagot, *zich als in 't voorby gaan*, *in der haast warmen.*

Fagotage, (m) *Het binden*, *of maaken van takke-bosfen*, *enz.*

Fagotaille, (f) *Afdamming van takke-bossen of knuppels.*

Fagoter, (v. a.) *Takke-bossen maaken*, (*beter* faire des fagots) qui vous a fagoté comme cela? *wie heeft u zoo wonderlyk opgeschikt*; se fagoter, (v. r.) *spotten*, *foppen*; vous vous fagotez de moi, *gy scheerd de gek met my*, (*gem. w.*)

Fagoteur, (m) *Een takkebos-maaker*, *binder*; *item een knoeijer of broddelaar.*

Fagotin, (m) *Een quakzalvers Hansworst*, *Janpotasie of deszelfs gekleedde aap.*

Fagoue, (f) *Klier onder de keel der beesten.*

Faguenas, ou faguena, (m) *Een zweet-lucht*, *vunzige reuk*, *stank*; sentir le faguenas, *een lelyke vunze reuk van zich geeven.*

Faïance, (f) *Delftsch aarde-werk*, *platteel*, *valsch porcelein* (n).

Faïan-

Faïancé, ée (adj.) *Het geen daar na zweemd.*

Faïancerie, (f) *Platteel-bakkery, of handel.*

Faïancier, iere (m. & f.) *Platteel-bakker-verkooper-verkoopster.*

Failli, ie (adj.) *Gefeild, gemist.*

Failli, (m) *Een Koopman die bankeroet gespeeld is, een bankeroetier.*

Faillir, (v. n. & a. irreg. & defect.) *Missen, feilen, een' misslag begaan; ontbreeken; bankeroet speelen, enz.* (NB. *dit werkw. heeft geen* singul. *in de tegenw. tyd der aantoon. wyze, maar in* plur. *zegt men* nous faillons, vous faillez, ils faillent; *2de voorl. tyd*, je faillis &c.; j'ai failli &c.; je faillirai &c.; que je faille, &c. je faillerois &c., que je faillisse &c.); (Danet *schryft in de tegenw. tyd der aantoon: wyze*, je faux, tu faux, il faut, *'t welk in eenige spreekwyzen gebruikt word*; l'Académie *schryft in de toekom. tyd*; je faudrai, tu faudras &c.); châtier ceux qui faillent, *de geene die feilen straffen*; le cœur me faut, *myn hart bezwykt*; le jour commence à faillir, *de dag begind te daalen*; j'irai là sans faillir, *ik zal daar zonder fout gaan*; il faillit à être tué, *het scheelde weinig of hy wierd gedood*; il s'en faut beaucoup, *het scheeld veel*; il ne s'en faudra pas un liard, *daar zal geen oortje aan ontbreeken*; tant s'en faut que cela soit, *het is 'er verre van daan*; peu s'en faut que l'ouvrage ne soit achévé, *het scheeld weinig of het werk is voltooid*; il a failli son entreprise, *hy heeft zyn doel gemist*; au bout de l'aune faut le drap, *by slot van reekening vind men de uitkomst*; ce marchand a failli, *die koopman is bankeroet gespeeld*, gefailleerd.

Faillite, (f) Faire faillite, *bankeroet speelen*, failleeren.

Failloise, (f) *Plaats daar de Zon ondergaat (Zee w.)*

Faim, (f) *Honger, lust tot eeten; item begeerte, verlangen*; avoir faim, *honger hebben*; mourir de faim, *van honger sterven*; faim canine, *de vreet-ziekte*; faim vale, *vreet-zucht der paerden*; la faim chasse le loup hors du bois, *honger is een scherp zwaerd (spr. w.)*

Faine, (f) *Eikel van den beukenboom* (m).

Fainéant, ante (adj.) *Lui, lédig, niets doende.*

Fainéant, (m) *Een straat-slyper, lédigganger, luijaard.*

Fainéantir, (v. n.) *Lui, lédig zyn, laaterfanten, (gem. w.)*

Fainéantise, (f) *Luiheid, lédigheid, straat-slyping, lanter-fanting.*

Faire, (v. a. & quelquefois n.) *Maaken, doen, verrigten; enz.* Dieu a fait toutes choses de rien, *God heeft alles uit niet geschapen*; faire un habit, un batiment, *een kleed maaken, een gebouw stigten, oprigten*; faire venir, *doen of laaten komen*; faire sortir, *uitdryven, uit doen gaan*; faire savoir, ou apprendre, *berichten, laaten weeten*; faire faire un habit &c. *een' kleed enz. laaten maaken*; la colère le lui a fait faire, ou commettre, *de gramschap heeft hem zulks doen begaan*; cela m'a fait faire, *dat heeft my genoodzaakt te doen*; va te faire faire, *loop naar de galg (spr. w.)*; laissez moi faire, *laat my begaan*; faire du pain, *brood bakken*; faire le bœuf, *een Os slachten*; faire les bleds, *het koorn afmaaijen, in-oogsten*; faire des bas, *kousen weeven*; faire de belles actions, *treffelyke, fraaye daaden verrigten*; faire & dire sont deux choses, *zeggen en doen zyn twee dingen*; faire un métier, *een handwerk oeffenen*; faire la Médecine, *de Geneeskunde oeffenen*; faire bien sa charge, *zyn ampt wel waarneemen*; faire une loi, *eene wet maaken*; faire un livre, *een boek maaken, schryven*; faire des vers, *dichten, versen maaken*; faire un procès, *een geding, procés voeren*; faire un procès à quelcun, *iemand een geding of procés aandoen*; faire le procès à un criminel, *een misdaadiger zyn vonnis opmaaken*; faire foi, *getuigen, te kennen geven*; faire prêter serment à quelcun, *iemand onder eede brengen*; faire un discours, un sermon, *een*

een gesprek bouden, *een' preek doen*, *maaken*; faire un libelle, une satyre, *een schimp schrift*, *hekel-dicht maaken*; faire la comédie, *een blyspel*, comedie *speelen*; faire l'enfant, *zich kinderachtig aanstellen*; faire le fou, *zich gekkelyk aanstellen*, *voor gek speelen*; faire le fin, *den loozen speelen*; faire le grand, *zich grootsch aanstellen*; il fait le suffisant quoiqu'un sot, *hy verbeeld zich veel te weeten*, *schoon hy een gek is*; faire le grand Seigneur, *den grooten Heer speelen*; faire le maître, *den baas speelen*; faire figure, *zwier*, *figuur maaken*; faire le beau, *zich als een salét jonker opschikken*; *voor schoon aangezien willen worden*; faire les doux yeux à quelcun, *iemand vriendelyk aanzien*; faire la sourde oreille, *zich doof bouden*; faire semblant de, &c. *doen als of men enz.* faire la petite bouche, *zyn mond in de plooi zetten*; faire des contes, *vertellingen doen*; faire un present, *eene vereering doen*; faire les armes, *schermen*; faire la cuisine, *voor kok speelen*, *kooken*; faire ménage, *bet buis bestieren*; faire bombance, *mooi weêr speelen*; faire binet, *een profytertje gebruiken*; faire le lit, *het bed opmaaken*; faire la chambre, *een' kamer opschikken*, *in orden brengen*; faire des querelles, *twist maaken*, *kyven*; faire un enfant, *een kind baaren*, *ter wereld brengen*; faire des petits, *jongen werpen*, *jongen* (*van dieren gez.*) faire un enfant à une fille, *een meisje bezwangeren*; faire la guerre, *den oorlog*, *den kryg voeren*; faire une campagne, *eene veldtogt doen*; faire ou lever des troupes, *Krygslieden*, *soldaaten werven*; faire sentinelle, *op schildwagt staan*; faire feu, *vuur geeven*, *vuuren*, *schieten*, *losbranden*; faire jouer, sauter ou voler une mine, *eene myn doen springen*; faire quartier, *het leven schenken*; faire brêche, *bres schieten*; faire brêche à l'honneur, *de eer te kort doen*; faire tête, *het hoofd bieden*; faire violence, *geweld aandoen*; faire prisonnier, *gevangen neemen*; faire assaut, *storm loopen*;

faire du butin, *buit bekoomen*; faire la paix, *vreede maaken*; faire voile, *onder zeil gaan*, *zeilen*, *vertrekken*; faire voile sur un vaisseau; *op een Schip aanhouden*, faire pavillon blanc, *de witte vlag opsteeken*, *opbyssen*; faire le nord, le sud, *noordwaarts*, *zuidwaarts stuuren*, *stévenen*; faire vent, *waaien*; faire un bord ou une bordée, *een gang doen*; faire eau, *lek zyn*; ce vaisseau fait eau, *dat Schip is lek*; faire du bois, *brandhout aan boord neemen*; faire de l'eau, ou faire aiguade, *versch water aan boord haalen* (*zee woorden*); faire de l'eau, *wateren*, *pissen*; faire ses affaires, *zyn gevoeg doen*, *op 't buisje gaan*; faire de la bile, *gal loozen*; faire un pet, *farten*, *vysten*; j'ai fait tant de fois, *ik heb zoo dikwils af geweest*; faire bien ses affaires, *zyne zaaken met voorspoed verrigten*; faire mal ses affaires, *zyne zaaken niet wel aanleggen*, *daar niet wel in slaagen*; faire une emplette, *eenen inkoop van goederen doen*; faire des affaires avec quelcun, *met iemand zaaken doen*, *handelen*; avoir à faire à quelcun, *met iemand iets te verrichten hebben*; avoir à faire de quelcun, *iemand noodig hebben*; il me fait bien des affaires, *hy verschaft my veel moeyelykheid*; faire le marché, *den koop maaken*, *sluiten*; combien faitez vous cette marchandise? *wat eischt gy voor die waare?* vous la faitez trop chere, *gy houd ze te duur*, *eischt te veel*; faire des excuses, *ontschuldigingen maaken*; faire grace, *genade bewyzen*; faire des honnêtetés, des civilités, *beleefdheden bewyzen*; faire fête à quelcun, *iemand vlyën*; faire l'amour, *vryën*; faire la cour à quelcun, *iemand opwachten*, *zyn hof by iemand maaken*; faire bon accueil à quelcun, *iemand wel onthaalen*; faire hommage, honneur, *hulde doen*, *eer bewyzen*; faire honte à sa famille, *zyn geslacht schande aan doen*; faire honte à quelcun, *iemand beschaamd maaken*; faire horreur, *schrik aanjaagen*; faire pitié, *medelyden verwekken*; cela me fait de la peine, *dat*

dat griefd of moeit my; faire une bonne maiſon, *zyn huis groot of ryk maaken*; faire valoir une terre, *een' akker voordeelig maaken*; faire des baſſeſſes, *laaghéden begaan*; faire des ſottiſes, *gekhéden begaan*; faire bonne, mauvaiſe chere, *een' goede, ſlegte maaltyd doen*; faire gras, maigre, *vleeſch, viſch eeten*; faire fortune, *zyn geluk, of* fortuin *maaken*; faire l'office, *den dienſt, de mis doen*; faire ſes pâques, *zyn paaſchen houden*, communiceeren; faire juſtice, *recht, of* juſtitie *doen*; faire banqueroute, *bankeroet ſpeelen*, bankerouteeren; faire un faux pas, *een verkeerde ſtap, een valſche pas begaan*; faire la culbute, *tuimelen*; faire la barbe, *den baard ſcheeren*; faire le poil, les cheveux, *het hair ſnyden*; faire du bien, du mal, *goed, kwaad doen*; faire mal, *zeer doen*; faire l'aumône, *aalmoesſen geeven*; faire des baiſemains, *de groetenis doen*; faire raiſon, *beſcheid doen (in het drinken)*; faire des careſſes, *liefkoozen, ſtreelen*; faire attention, *acht geeven*; faire ſa maiſon, *zyn huis ryk maaken*; faire chemin, *weg ſpoeden, weg maaken*; faire diligence, *ſpoed maaken*; faire dix lieues, *tien mylen afleggen*; faire fond ſur quelcun, *op iemand ſtaat maaken*; faire part de quelque choſe à quelcun, *iemand iets mededeelen, berichten*; faire cas de quelque choſe, *veel werks van iets maaken*; faire bon ou mauvais viſage à quelcun, *iemand vriendelyk, of onvriendelyk aanzien*; faire une belle & bonne mort, *eerlyk en wel ſterven*; faire ſon paquet, *zyn' biezen pakken, weggaan*; faire gilles, *ylings weggaan*; faire quelcun à quelque choſe, *iemand tot iets africhten*; faire bon de quelque choſe, *voor iets borg blyven, inſtaan*; être à tout faire, *in alles onverſchillig zyn*; un homme à tout faire, *een man tot alles bequaam*; faire la vie, *geraas maaken, zuipen, zwelgen*; faire de l'exercice, *zich beweeging geeven*; c'eſt à faire à moi d'y aller, *het is myn zaak om daar te gaan*; c'eſt à faire à un poltron de fuïr, *het is voor lafhertigen te vluchten*; c'eſt bien à vous à faire, que de &c. *betaamd het u, te enz.?* cela n'y fait rien, *dat doed 'er niets toe*; faire les cartes, *de kaarten vergeeven*; faire bonne mine à mauvais jeu, *(ſpr. w.) van eene kwaade zaak het beſte maaken*; je n'ai que faire de cela, *ik heb daar niet meê van doen*; j'en ai à faire, *ik heb het noodig*; qu'en avez vous à faire? *wat hebt gy 'er mede van doen?* je n'ai que faire de vous, *ik heb u niet noodig*; je vais où tu n'as que faire, *ik gâ daar gy niet van nooden zyt*; je ne fais que d'entrer, *ik kom pas of zoo even in*; il ne fait que de ſortir, d'arriver, *hy gaat zoo juiſt uit*; *komt zoo pas aan*; il ne fait que ſortir, que jouer, *hy doed niet als uitgaan, als ſpeelen*; avoir fort à faire, *veel te verrichten hebben*; faire à ſa fantaiſie, *naar zyn eigen zin, of hoofd te werk gaan*; faire tant que ou faire en ſorte qu'on en vienne à bout, *het zoo maaken, dat men het ten einde brenge, uitvoere*; cela fait toutes mes délices, *dat is al myn vermaak*; il fait toute ma conſolation, *hy is myn eenige troost*; ne ſavoir que faire, ne ſavoir de quel bois faire flêche, *niet weeten wat aan te vangen*; n'y ſavoir que faire, *niet weeten wat daar tegen of in te doen*; je ne ſaurois qu'y faire, *ik kan het niet helpen*; vous ferez de moi tout ce qu'il vous plaira, *gy hebd maar te beveelen wat ik doen zal*; ces lunettes font trop gros, *die bril vertoond te groot*; faire argent de tout, *van alles geld maaken*; je vais vous faire de l'argent, *ik gâ u geld aanſchaffen*; on le fait riche, mort, &c. *men geeft hem uit, of, op voor ryk, voor dood*; faire la planche, *den weg tot iets baanen, de eerſte brug leggen*; faire le deſſus, la baſſe, *de boven ſtem of* diſcant, *de grondſtem of* bas *zingen of ſpeelen*; faire des ſiennes, *eene booze daad, ſlechte ſtreek begaan*; faire un crime, *eene misdaad begaan*; je ferai vôtre affaire, allez, *ik zal u wel helpen, voor u wel zorgen, weeſt maar*

niet

niet ongerust; cela fait pour nous, *dat is voor ons*, *dat helpt onze zaak*; faire queue, *iets ten achteren of* per resto *schuldig blyven*; faire boire les peaux, *de vellen in 't water leggen*, *laaten doortrekken*; faire de son mieux, *zyn best doen*; faire à qui mieux mieux, à l'envi, *om stryd iets doen*, *wie het best doen zal*; j'ai beau faire, il n'en profite pas, *laat my doen wat ik wil*, *hy vorderd 'er niet door*; faire, (v. n.) *uitzien*, *staan*; ces deux choses font fort bien ensemble, *deeze twee dingen staan zeer wel by malkander*; cet habit vous fait, (vous sied, ou vous va) fort bien, *dat kleed staat u zeer wel*; il fait (v. impers) jour, nuit, *het is dag*, *nagt*; il fait du tonnerre, des éclairs, de la grêle, de la pluïe, du vent, *het donderd*, *weérlicht*, *hageld*, *régend*, *waaid*; il fait de la fumée, de la poussiere, *het rookt*, *het stuift*; il fait chaud, froid, une chaleur étouffante, *het is heet*, *koud*, *smoor heet*; il fait beau (ou beau temps) *het is mooi wéer*; il fait sale, *het is vuil*, *morsfig weér*; il fait clair de lune, *het is maan-licht*; il fait dangereux sur cette route, *het is op die weg gevaarlyk*; il fait beau voir cela, *het is aangenaam zulks te zien*, il fait beau se promener, *het is aangenaam te wandelen*; il fait cher vivre ici, *het is hier duur-koop leeven*; se faire, (v. r.) *gemaakt worden*, *geschieden*; *ergens toe bekwaam worden*; cela se fait de bois, &c. *dat word van hout enz. gemaakt*; cela se fait tous les jours, *dat geschied alle dag*; il commence à se faire, *hy begint aan te koomen*, *te leeren*, *zich te schikken*; se faire à la patience parmi les maux, *onder d'elenden*, *onheilen geduld leeren oeffenen*; se faire marchand, *een' Koopman worden*; se faire des affaires, *zich moeilykheden op den hals haalen*; se faire fort d'une chose; *zich ergens sterk voor maaken*; se faire valoir, *zich doen gelden*; *uitmunten*; s'en faire accroire, *een groot gevoelen van zich zelven hebben*, *verwaand zyn*; se faire voir, *zich zien laaten*, *zich vertoonen*; se faire les cheveux, *zyn hair laaten snyden*; se faire les ongles, *zyn' nagels afknippen*; je m'en suis fait pour vingt francs, *ik heb 'er my met 20. guldens afgemaakt*; il se peut faire, *het kan geschieden*; se peut il faire? *is het mogelyk?* cela se faisoit autrefois, *dat was eertyds het gebruik.*

Faisable (adj.) chose faisable, *een' doenlyke zaak.*

Faisan, ou faisand (m); faisande (f), *een Faisant-vogel*, *faisant.*

Faisances, (f. plur.) *Heeren-diensten in Normandijen.*

Faisandeau, (m) *Jonge faisant.*

Faisander (v. n.) la viande, *vleesch ophangen tot het murwe word*, *besterft.*

Faisanderie, (f) *Faisant-hok (n).*

Faisandier, (m) *Faisanten oppasser*, *of verkooper.*

Faisanne. (*Zie* Faisande).

Faisceau (m) ou botte (f), *Een bundel*, *bos*; faisceaux (plur.) *bundelbylen*, *bylen met roeden omvlogten*, *die eertyds voor de overigheid in Romen gedraagen wierden.*

Faiseur, euse (m. & f.) (*dit woord word niet alleen gebr.*); faiseur de chansons, d'almanacs, d'instruments, de balais, *liedjes-*, *almanak-*, *instrument-*, *bézem-maaker*; faiseuse de cœffures, *kappen-maakster*; faiseur de Livres, *een slegte Schryver*; les grands diseurs ne font pas les grands faiseurs, *groote praaters zyn niet altyd groote verrigters.*

Fait, aite (adj.) *Gemaakt*, *gedaan*, *vervaerdigt*, *geschied*; c'est fait de lui, *het is met hem gedaan*; c'en est fait, *het is 'er meê gedaan*; chose faite, *eene gedaane zaak*; elle est fort bien faite, *zy is wel gemaakt*, *mooi van lyf en léden*; homme bien fait, *een welgeschaapen of welgemaakt man*; homme fait, *een volwassen mensch*; c'est une fille faite, *het is een huuwbaar meisje*; fait à peindre, *schilderagtig*, *mooi*; il est fait pour la guerre, *hy is tot den kryg geschikt*; prix fait, *een gezette prys*; de compte fait, *by overslag of na-reekening*; vent fait, *een vaste wind*; c'est le pere tout fait, *hy gelykt*

gelykt volkomen zyn vader; il eſt fait aux affaires, *hy is voor ſtaats-zaaken opgelegt*; je ſuis fait à cela, *ik ben dat eigen, gewoon*; je ſuis ainſi fait, *dat is myn* humeur.

Fait, (m) *Daad, verrichting* (f), *bedryf, zaak* (n) *enz.*; raconter un fait, *een' daad vertellen*; queſtion de fait, *vraag of een zaak geſchied is of niet*; nier les faits, *de daaden ontkennen*; pris ſur le fait, *op de daad betrapt*; venir au fait, *tot de daad koomen*; être au fait d'une choſe, *van een zaak de regte kennis hebben*; mettre quelcun, au fait d'une choſe, *iemand wegens eene zaak wel onderrigten*; maître en fait d'armes, *een ſcherm-meeſter*; cet homme là ſera bien votre fait, *die man zal u wel dienſtig zyn*; ce n'eſt pas mon fait, *dat is myn zaak niet*; mettre en fait que cela eſt ainſi, *een zaak vaſt ſtellen dus te zyn*; être ſûr de ſon fait, *zyner zaak of ſtelling zéker zyn*; la poëſie eſt ſon fait, *de dicht-kunde is zyn zaak*; il entend bien ſon fait, *hy verſtaat zyn' zaak wel*; par voies de fait, *door kragtdadige, geweldige middelen*; en fait de guerre, de religion, *in krygs of religie-zaaken*; ſi fait, (*gem. w.*) *ja, ja wel*; vous n'y avez pas été? ſi fait, j'y ai été, *gy hebt 'er niet geweeſt? ja wel, ik heb 'er geweeſt*; tout à fait, (adv) *gantſchelyk, geheellyk.*

Faîtage, (m) *Het dak-werk* (n), *de nok van een huis*; *item het dek-lood daar van* (n).

Faitardiſe, (f) (*oud w.*) *Luiheid, vadſigheid.*

Faîte, (m) *Top, gével, ſpits van een huis, berg enz.*; déchoir du faîte de la gloire, *van het top-punt der eere neêrvallen.*

Faîtiere, (f) *Een vorſt-pan, vorſt.*

Faitiſſier, iere (adj.) Serge faitiſſiere, *inlandſche* Sergie.

Faix, (m) *Laſt, zwaarte* (f), *pak* (n); il porte ſeul le faix des affaires, *alle zaaken beruſten op hem*; ce bâtiment a pris ſon faix, *dat huis heeft zich gezét, zyn zet genoomen*; le faix de la guerre, *de laſt van den oorlog.*

Falaiſe, (f) *Steile zee-ſtrand, of Kuſt.*

Falaiſer (v. r.) La mer falaiſe, *de zee brand, barnt, breekt tegen 't ſtrand.*

Falbala, (m) *Zeker plooiſel, oplegſel voor vrouwen kleederen, een* falbala (f).

Falcade, (f) *Buiging der beenen eenes paerds, als men het in 't loopen ſtil houd*, (*in de Ryſch.*).

Falcarde (f) ou falcorde, *een meeuw*, (*water-vogel*).

Faligoterie, (f) *Gekheid, onnozelheid, ſlegtheid.*

Fallace, (f) *Bedrog, ſchalkheid, valſch bewys-ſtuk*, (*in Redenk.*) (*oud w.*).

Fallacieuſement, (adv.) *Bedrieglyk* (*oud w.*).

Fallacieux, euſe (adj.) *Bedrieglyk* (*oud w.*).

Falloir, (v. n. impers.) *Moeten*; il faut, il falloit, il fallut, il a fallu, il faudra, qu'il faille, il faudroit, qu'il fallût, il auroit fallu; il faut, *men moet*; il faut que je le faſſe, &c. *ik moet het doen enz.*; il faut faire cela, *dat moet gedaan worden*; il faut aller, *men moet gaan*; il nous faut aller, *wy moeten gaan*; il faut que je m'en aille, *ik moet heenen gaan*; il faut mourir une fois, *men moet eens ſterven*; il me faut mourir, *ik moet ſterven*; il faut de l'argent, *daar moet geld weezen*; il me faut de l'argent, *ik moet geld hebben*; il ne faut que cela, pour &c. *dat ontbreekd 'er maar, om enz*; vous faitez ce qu'il faut, *gy doed het geen noodig is*; vous faitez plus qu'il ne faut, *gy doed meer als noodig is*; je l'ai roſſé comme il faut, *ik heb hem ter deegen afgeroſt*; je ferai cela comme il faut, *ik zal dat ter deegen maaken of doen*; liſez comme il faut, *leesd ter deegen*; je ne ſuis pas comme il faut, *ik ben niet zoo als het wel behoordde*; combien vous faut il? *hoe veel moet gy hebben?* ſi faut t'il qu'il s'explique là deſſus, *hoe de zaak ook zye, hy moet zich daar over ver-*

verklaaren; (*let op deze volgende spreek-wyzen*) il falloit y être allé, *gy beboordde daar gegaan te zyn*; il falloit être venu plutôt, *gy beboordde eerder gekomen te zyn*; ne falloit il pas que je le ſûſſe auparavant? *moeſt ik het niet alvoorens geweeten hebben*? j'ai cru qu'il me falloit répondre, *my dacht dat ik moeſt antwoorden*; il fallut y aller, ou il fallut que j'y allaſſe, *ik was genoodzaakt daar te gaan*; il m'a fallu tout dire, *ik was genoodzaakt alles te vertellen*; il faudra le faire, il vous faudra le faire, ou, il faut que vous le faſſiez, *gy moet het doen*; il ne m'en fallut pas d'avantage, pour &c. *ik had niet meer noodig, om enz*; il faudroit donc l'en avertir, *gy beboordde, of men beboordde hem dan daar van te waarſchuuwen, kennis te geven*; il auroit fallu s'y prendre ainſi, *gy moeſt, of men moeſt aldus te werk gegaan zyn*; c'eſt un faire le faut, *het is moet werk*; il a tout ce qu'il lui faut, *hy heeft alles wat hy hebben moet*; il faut tant de drap pour cet habit, *men heeft zoo veel laken tot dat kleed noodig*; il faut peu pour vivre, *men heeft maar weinig noodig om te leeven*; peu s'en fallut que je ne le fiſſe, *het ſcheelde weinig of ik had het gedaan*; il a perdu tant, ou peu s'en faut, *hy heeft zoo veel verlooren, of weinig minder*; il s'en faut beaucoup, *het ſcheeld veel*; peu s'en eſt fallu, *het heeft weinig geſcheeld*.

Falot, (m) *Een ſtok-lantaaren*; *item een gek, Hans-worſt (gem. w.)*.

Falot, ote (adj.) un viſage falot, *een drollig gezicht*.

Falotement, (adv.) *Belagchelyk*.

Falotier, (m) *Een lantaarn aanſteeker in de hoven*.

Falourde, (f) *Een bos knuppelhout* (m).

Falſificateur, (m) *Een vervalſcher*.

Falſification, (f) *Eene vervalſching*; *namaaking*.

Falſifier, (v. a.) *Vervalſchen*; *namaaken*.

Falu, ou fallu, ue (adj.) (*Zie* Falloir).

Fame, (f) *Beruchtheid, roem* (m); *faam*.

Famé, ée (adj.) Bien ou mal famé, *wel of kwalyk berucht*.

Famélique, (adj.) Eſtomac, mine famélique, *een hongerige maag, hongerig gelaat*.

Fameux, euſe (adj.) *Beroemd, berucht, vermaard*.

Familiariſer, ou ſe Familiariſer, (v. r.) *Zich gemeen maaken*.

Familiarité, (f) *Gemeenzaamheid, ommegang*; familiarité engendre mépris, *gemeenzaamheid baard verachting*.

Familier, iere (adj.) *Gemeenzaam, gemeen, onbedwongen, vry*; ſtyle familier, *gemakkelyke ſchryftrant, ſtyl*; cette langue lui eſt familiere, *die ſpraak is hem als eigen*; eſprit familier, *een beſcherm-engel*.

Familierement, (adv.) *Gemeenzaamlyk, vryelyk*.

Famille, (f) *Huisgezin*; *geſlacht* (m); ancienne famille, *een oud geſlacht*; chef, pere de famille, *hoofd, vader des huisgezins*.

Famine, (f) *Hongers-nood, duurte, ſchaarsheid*.

Fan. (*Zie* Faon).

Fanage, (m) *Het hooi maaken*; *item 't hooi-loon* (n).

Fanaiſon. (*Zie* Fenaiſon).

Fanal, (m) *Scheeps-lantaarn*; *haven-lantaarn* (m); *baaken* (n), *vuur-tooren* (m); faire fanal, *de ſcheeps-lantaarn aanſteeken*.

Fanatique, (adj.) *Geeſtdryvende, vol zotte inbeeldingen*; un fanatique, *een geeſtdryver, een die zich inbeeld openbaaringen te hebben*.

Fanatiſer, (v. n.) *Geeſtdryven*.

Fanatisme, (m) *Geeſtdryvery, zotte verbeelding, herſenſchim* (f).

Fane, (f) *Blad van een bloem of plant* (n).

Faner, (v. a.) *Hooijen, het gras doen dorren, omkeeren*; ſe faner, (v. r.) *verwelken, verdorren*.

Faneur, euſe (m. & f.) *Hooijer, hooiſter*.

Fanfan, (m. & f) *Kind, kindje, liefje* (n) (*zeker vlei-woord*).

Fanfare, (f) *Trompét-geſchal* (n);

fon-

ſonner des fanfares, *trompêt-geſchal maaken*; faire fanfares de quelque choſe, *zich ergens over beroemen*, *een grooten ophef van iets maaken.*

Fanfarer, (v. a.) *Wakker opblaazen*, *geſchal maaken.*

Fanfaron, (m) *Een pogcher*, *ſnoever*, *blaas-kaak*, *zwetſer*, *opſnyder.*

Fanfaronnade, (f) *Snoevery*, *zwetſery.*

Fanfaronnerie, (f) *Snorkery*, *enz.*

Fanfreluches, (f. pl.) *Strikken en kwikken*, *beuzelagtig verciersel*, *tooiſel.*

Fange, (f) *Slyk*, *modder*, *drek*, il a été tiré de la fange, *hy is van geringe ſtand opgekomen.*

Fangeux, euſe (adj.) *Modderig*, *ſlykerig.*

Fanion, (f) *Bagagie-vaan*, *tros-vaan*, (f).

Fanon, (m) *De koſſem of hals-quabbe van een os*, *hair-vlok aan de voet van een paerd*; *walviſch-baard*; *inbinding van 't mars-zeil*; proceſsie-*vaan*; *band die de Prieſter als hy de Mis doed aan den linkeren arm draagt*; *ſlip aan een Biſſchops myter.*

Fantacin. (*Zie* Fantaſſin).

Fantaiſie, (f) *Zin*, *wil*; *inbeelding*, *eigenzinnigheid*; vivre à ſa fantaiſie, *na zyn zin leeven*; ſe mettre quelque choſe dans la fantaiſie, *iets in 't hoofd krygen*; fantaiſie de poëte, *poëtiſche inval*, *kuur.*

Fantasque (adj.) Eſprit fantasque, *een wonderlyk*, *eigenzinnig hoofd.*

Fantasquement, (adv.) *Zeldzaamelyk.*

Fantaſſin, (m) *Een voetknegt*, *Soldaat.*

Fantaſtique, (adj.) *Ingebeeld*; eſprit fantaſtique, *een menſch vol herſſenſchimmen.*

Fantaſtiquer, (v. n.) *zyne herſſenſchimmen volgen.*

Fantôme, (m) *Spookſel*, *ſpook*, *ſchim*, *herſſenſchim* (n); courir après un fantôme de plaiſir, *een ingebeeld vermaak najaagen*; il n'eſt plus qu'un fantôme, *hy een enkel ſchim*, *zoo mager als hout.*

Faon, (m) (*Lees* fan) *een Reekalf.*

Faonner, (v. n.) (*Lees* fanner) *Jongen werpen*, (*van hinden gez.*).

Faquin, ine (m) *Een deugeniet*, *ſchurk*, *ſchobbejak*, *een menſch zonder eer*; un riche faquin, *een ryke Vrek.*

Faquin, ine (adj.) *Laag*, *gemeen*, *eerloos*, *ſchurkägtig.*

Faquinerie, (f) *Eerloosheid*, *laagheid.*

Faraillon, (m) *Wagt-tóren*, *vuur-tóren aan ſtrand.*

Farce, (f) *Vulſel*, *mengſel van gehakt vleeſch*, *kruid enz*, (n).

Farce, (f) *Een' klugt* (f), *klugtſpel*; (n) jouer une farce, *een' klugt ſpeelen*; *item ſnaakery uitrigten.*

Farcer, (v. n.) *Poetzen of grillen maaken.*

Farceur, (m) *Een hans-worſt*, *klugtſpeelder.*

Farcin, (m) *De worm*, *vaarnen*, (*zéker ongeneesbaar ſchurft der paerden*).

Farcineux, euſe (adj.) *Dat daar meê gequeld is.*

Farcir (v. a.) une poule, *een hoen opvullen*, *ſtoppen*; farcir un diſcours de &c. *eene reden vervullen*, *ſtoffeeren met enz.*

Farcis, (m) *Stopſel*, *vulſel* (n).

Farciſſeur, (m) *Stopper*; *worſtmaaker.*

Farciſſure, (f) *Vulling*, *ſtopping.*

Fard, (m) *Blanketſel*, *overſtrykſel*; *item bedrog* (n), *ſchyn* (f); un homme ſans fard, *een opregt menſch.*

Fardé, ée (adj.) *Geblankêt*; diſcours fardé, *opgeſmukte reden.*

Fardeau, (m) *Een pak* (n) *laſt* (f).

Fardement, (m) *Blanketting* (f).

Farder, (v. a.) *Blanketten*, *op ſmukken*, *opſieren*; ſe farder, (v. r.) *zich blanketten.*

Fardeur, (m) *Een opglanzer van verlegene waaren.*

Fare ou Phare, (m) *Wagt-tóren*, *vuur-tóren* (m), *baaken* (n).

Farfadet, (m) *Een ſpookzeltje*, *kaboutermanne tje* (n).

Farfouiller, (v. a.) (*gem. w.*) *frommelen*, *knuffelen*, *havenen.*

Fargeage, (m) *Smede - loon voor onderbouding der ploeg* (n).

Fargues (f. pl.) ou garde-corps, *zet-borden, boevenet, dienende tot een borst-weering op een schip, in een gevegt.*

Fariboles, (f. plur.) *Vieze vaazen, klugtjes, praatjes voor de vaak.*

Farine, (f) *Meel* (n); folle farine, *stuif-meel.*

Fariner, (v. a.) *Met meel bestrooijen.*

Farinet, (m) *Zeker spel met 6 taerlingen die op een' kant maar oogen hebben.*

Farineux, euse (adj.) *Meelig, meelägtig, bemeeld.*

Farinier, (m) *Meel-kooper.*

Fariniere, (f) *Meel-verkoopster.*

Farouche, (adj.) *Wild, woest, ongetemd*; animal farouche, *een wild dier*; homme farouche, *een ongezellig, schuuw mensch*; il a le regard farouche, *hy heeft een wreed of wild gezigt.*

Fasce (f) il porte de gueules à fasces d'argent, *hy voerd een zilvere balk op een rood veld* (*in wapenk.*).

Fascé, ée (adj.) *Met een dwars streep* (*in wapenk.*).

Fascicule, (f) *Een hand vol kruiden* (*Apotheekers w.*).

Fascinage, (m) *Het takkebossen of* fascinen *maaken, om een gragt meê te dempen.*

Fascination, (f) *Betoovering, behexing.*

Fascine, (f) *Leger-takkebos of* fascine, *om gragten meê te dempen* (m).

Fasciner, (v. a.) *Zodaanige takkebossen maaken.*

Fasciner, (v. a.) *Betoveren, behexen, de oogen beguichelen.*

Faseole, (f) *Zéker gespikkeld boontje* (n).

Fasier, (v. n.) (*zee w.*) Les voiles fasient, *de zeilen wapperen.*

Faste, (m) *Pragt, hovaardy, weidschheid* (f).

Fastes, (m. plur.) *Jaar-boeken, tydwyzer*, Kalender *der oude Romeinen.*

Fastidieusement, (adv.) *Verdrietiglyk.*

Fastidieux, euse (adj.) *Verdrietig, verveelend.*

Fastueusement, (adv.) *Pragtiglyk.*

Fastueux, euse (adj.) *Pragtig, weidsch, grootsch.*

Fat, (adj. & subst. m.) *Zot, gek; een ézel, zot.*

Fatal, ale (adj.) (*dit woord heeft geen meerv. m.*) *ongelukkig, rampzalig, noodlottig*; heure fatale, *ongelukkige stond.*

Fatalement, (adv.) *Noodlottiglyk; onvermydelyk.*

Fatalité (f) inévitable, *onvermydelyk noodlot, voorbeschik* (n).

Fatidique, (adj. & subst.) *Voorzeggend; voorzegger; waarzegster.*

Fatigant, ante (adj.) *Moeyelyk, lastig, verveelend.*

Fatigue, (f) *Moeite, vermoeidheid* (f), *zwaaren arbeid* (n); fait à la fatigue, *tot den arbeid gebooren; item gewend.*

Fatiguer, (v. a.) *Vermoeyen, afmatten, lastig vallen*; se fatiguer, *zich vermoeyen, afslooven*; fatiguer un champ, *een' akker uitmergelen.*

Fatras, (m) *Een hoop of opëenstapeling van onnutte dingen of beuzelingen.*

Fatrasser, (v. n.) *Beuzelen.*

Fatrasseur, (m) *Beuzelaar.*

Fatuité, (f) *Gekheid, zotheid, ongerymdheid.*

Fau, (m) *Een Beuk, beukenboom.*

Faubert, (m) *Een scheeps zwabber of dweil.*

Fauberter, (v. a.) *Zwabberen, dweilen* (*Scheeps w.*)

Fauchage, (m) *Het afmaaijen; maai-loon* (n).

Fauchaison, (f) *De hooi-tyd.*

Fauche, (f) *Het afmaaijen* (n).

Fauchée, (f) *Een maaijers arbeid op éénen dag.*

Faucher, (v. a.) *Maaijen, afmaaijen.*

Fauchet, (m) *Een hark, ryf* (f).

Faucheur, (m) *Een maaijer, grasmaaijer.*

Faucille, (f) *Een sikkel.*

Faucillon, (m) *Kleine sikkel* (f); *snoeimes* (n).

Faucon, (m) *Een valk; item soort van geschut.*

Fauconneau, (m) *Een valkenet* (*zeker Geschut*).

Fauconnerie, (f) *Valke-jagt; valkenierdery* (f); *valken-huis* (n).
Fauconnier, (m) *Valkenier.*
Fauconniere, (f) *Valkeniers-tasch.*
Faudage, (m) *Vouwing der stoffen* (f).
Faudé, ée (adj.) *t' Zamengevouwen, gelegt, (van stoffen gez.).*
Faveur, (m) *Gunst, toegenégenheid* (f) être en faveur, *in gunst staan*; en ma faveur, *in myn voordeel*; les dernières faveurs d'une maîtresse, *d'uiterste gunst eener minnarés*; jours de faveur, *Loopdagen (van een wissel-brief)*; cette marchandise a pris faveur, *die waar is gewilligt*, gemonteerd; en faveur de (adv.) *uitboofde, uit overwéging van*; à la faveur (prep. & adv.) *onder begunstiging*; à la faveur de la nuit, *onder begunstiging der nagt.*
Faufiler. (*Zie* Fauxfiler).
Faune, (m) *Bosch-god der heidenen.*
Favorable, (adj.) *Gunstig, geneegen*; un vent favorable, *een gunstige wind.*
Favorablement, (adv.) *Gunstiglyk*; il fut favorablement reçu, *hy wierd gunstiglyk ontfangen.*
Favori, ite (fnbst. & adj.) *Een gunsteling*; sa passion favorite est, *zyne grootste gemoedsneiging, begeerte is*; mot favori, *een woord dat gestadig gebézigt word.*
Favoriser, (v. a.) *Begunstigen, gunst bewyzen, gunstig zyn*; favoriser une entreprise, *eene onderneeming begunstigen.*
Fauffaire, (m) *Een bedrieger, myneedige*, falsaris, *vervalscher.*
Fauffe-allarme, (f) *Een valsche wapen-kreet, een blinden* allarm (m).
Fauffe-attaque, (f) *Looze aanval* (m).
Fauffe-braie, (f) *Laage wal, onderwal (in Vesting-b.)* (m).
Fauffe-clef, (f) *Een valsche sleutel, een looper* (m).
Fauffe-côte, (f) *De korte rib.*
Fauffe-couche, (f) *Mis-kraam of kwaade-kraam.*
Fauffes-manches, (f. pl.) *Overmouwen.*
Fauffe-marche, (f) *Looze tocht*, marsch.
Fauffement, (adv.) *Valschelyk; ten onrechte.*
Fauffe-monnoie, (f) *Valsche munt.*
Fauffe-perruque, (f) *Valsch hair.*
Fauffe-pleuresie, (f) *Bastaard-pleuris.*
Fauffe-porte, (f) *Achter-deur; dubbelde deur; item uiterste poort eener vesting.*
Fauffe-position, (f) *Valsche stelling (in rekenk.).*
Fauffer, (v. a.) *Ontrouw handelen; iets krommen, krom draaijen*; fauffer sa foi, *zyn belofte, trouw breeken*, fauffer compagnie, *achter-uit deinzen*; fauffer une epée, *een degen krom buigen*; fauffer une clef, *een sleutel verdraaijen.*
Fauffet de barique, (m) *Een zwikje van een vat* (n).
Fauffet, (m) *Piepende stem, valsche* discant *(in de Zang-k.).*
Fauffeté, (f) *Valschheid, leugentaal*; fauffeté insigne, *een grove valschheid.*
Fauffure, (f) *Die plaats eener klok daar ze begint wyder te worden.*
Faut, (m) *Gebrek, mangel (in rechten).*
Faut, il faut. (*Zie* Falloir).
Faute, (f) *Feil, misslag; gebrek, mangel*; faute grossiere, *eene lompe, groove fout*; c'est sa faute, *dat is zyn schuld*; être sans faute, *zonder gebrek zyn*; faute d'impression, *druk-feil*; faute de, (adv.) *by gebrek van*; faute d'argent, *by gebrek van geld*; faute d'avoir examiné la chose, *door dien men de zaak niet onderzogt had*; faute de payer on perd son credit, *by gebrek van betaaling, verliest men zyn* credit; je viendrai sans faute, *ik zal zonder fout, zonder* manqueeren *koomen.*
Fauteuil, (m) *Een leun- of arm-stoel.*
Fauteur, trice (m. & f.) *Bevorderaar, begunstiger; begunstigster; item aanhitzer.*
Fautif, ive (adj.) *Gebrekkig*; impression fautive, *een druk vol feilen*; bois fautif, *een stuk hout met wankanten.*

Fautrice. (f) (*Zie* Fauteur).

Fauve, (adj.) *Ros, rosagtig*; couleur fauve, *rosse kleur*; bêtes fauves, *noemd men Herten, Dassen, Reën.*

Fauvet, (m) *Een bastaard Nachtegaal.*

Fauvette, (f) *Het wyfje daar van.*

Faux, (f) *Een' seisse, om te maaijen.*

Faux, fausse (adj.) *Valsch, onwaar, verdicht*; un faux homme, *een valsch mensch*; fausse dévotion, *gewaande Godvrucht*; fausse nouvelle, *leugenächtige tyding*; de faux frais, *kleine onkosten die niet gereekend worden*; faux (adv.) *valsch*; cela est faux, *dat is valsch*; jurer faux, *valsch zweeren, een' myneed doen*; à faux, *valschelyk*; accuser à faux, *valschelyk beschuldigen*; cette poutre porte à faux, *die balk draagd niet*; imprimé à faux, *valschelyk gedrukt*; s'inscrire en faux contre quelcun. (*Zie* s'inscrire).

Faux. (m) *Valschheid* (f); discerner le faux d'avec le vrai, *de valschheid van de waarheid onderscheiden*; le faux du corps, *het midden van het ligchaam, de middelen.*

Faux-accord, (m) *Misklank* (m), *wangeluid* (n).

Faux-bois, (m) *Wild-hout* (n) (*Tuinm. w.*)

Faux-bond, (m) *Valsche opstuiting van een bal* (f); faire faux-bond à quelcun, *iemand misleiden, voor de gek houden*; faire faux bond à son honneur, *zyne eer te kort doen.*

Fauxbourg, (m) *Een' voorstad, voorburgt* (f).

Fauxbrave, (m) *Een snoeshaan, windmaaker, zwetser.*

Faux-brillant (m) *Een valsche steen*; *item valsche schyn of luister.*

Faux filer, (v. a.) *t' Zamen rygen* (*by Snyders*).

Faux-fourreau, (m) *Holster-zak voor pistoolen.*

Faux frais, (m. pl.) *Kleine uitgaaven, die niet gerekend worden.*

Faux-frere, (m) *Valsche broeder, verraader.*

Faux-fuyant, (m) *Voet-pad door een bosch* (n); *item uitvlugt*, (échappatoire).

Faux-germe, (m) *Onvolkoomene ontvangenis* (f).

Faux-jour, (m) *Valsch licht* (n).

Faux-monnoyeur, (m) *Valsche munter.*

Faux-pas, (m) *Valsche pas, tred.*

Faux pli, (m) *Een valsche vouw, een kreuk*; *item eene kwaade gewoonte.*

Faux-semblant, (m) *Bedrieglyke schyn.*

Faux témoin, (m) *Valsche getuige.*

Faux-ton, (m) *Valsche toon* (*in Musicq.*)

Fayance. (*Zie* Faïance).

Féal, ale (adj.) (*oud w.* (*gebruikt in Koningl.* ordonnantien *enz.*) *getrouw*; à nos amez & féaux, *aan onze lieve en getrouwe*; (*boertende zegt m n ook*) mon cher & féal ami, *myn waarde en trouwe vriend.*

Fébricitant, (adj. & subst.) *Koortsig*; *een koortsige.*

Fébrifuge, (m) *Middel tegen de koorts* (n).

Fébrile, (adj.) *Koorts verwekkend.*

Fécale, (adj.) Matiere fécale, *stront of drekächtige stoffe.*

Féces, (m. pl.) *Neêrzinksel, grondsop* (n), *droessem*, (*van oliën enz. in Chym.*).

Fécond, onde (adj.) *Vrugtbaar*, une femme, terre féconde, *eene vrugtbaare vrouw, vrugtbaar land*; esprit fécond; *vrugtbaar verstand*; langue féconde, *eene woordenryke taal*; *eene welbesspraakte tong*; une veine féconde, *eene vrugtbaare dicht-ader*; une matiere féconde, *eene ryke stoffe, daar veel van te zeggen valt*; rendre fécond, *vrugtbaar maaken.*

Féconder, (v. a.) *Vrugtbaar maaken*; Le coq féconde les œufs de la poule, *de haan maakt de eieren van de hen vrugtbaar.*

Fécondité, (f) *Vrugtbaarheid.*

Féculent, ente (adj.); Des humeurs féculentes, *dikke, drabbige vogten* (*in Geneesk.*).

Fécules, (f. pl.) *Het dikke, het onderste van gekookte kruiden* (*in den Apoth.*).

Fée, (f) *Toover-nimf, tover-godinne*;

dinne; les contes des fées; *de vertellingen der tovergodinnen.*

Féer, (v. a.; oud w.) *Betóveren.*

Féerie, (f) *De tóverkonst.*

Feindre, (v. a.) *Veinzen, verdichten, versieren*; feindre une chose, *eene zaak verdichten*; il feint d'être mon ami, *hy veinsd, of gelaat zig myn vriend te zyn*; il ne feint point de dire tout ce qu'il pense, *hy maakt geen zwaarigheid om te zeggen al wat hy denkt*; cheval qui feint, *een paerd dat wegens eenig zeer de voeten niet durst neêr-zetten.*

Feint, einte (adj.) *Verzonnen, verdicht, versierd*; *geveinsd*; amitié feinte, *uiterlyke vriendschap*; fenêtre feinte, *een blind venster.*

Feinte, (f) *Geveinsdheid, veinzing*; *verdichtsel*; faire une feinte, *eene looze steek toebrengen, (in de Scherm-k.)*; une feinte, *eene halve toon (in Muziek)*; les feintes, *de halve klauwiertjes van een orgel of clavecimbel.*

Feintise, (f) *Geveinsdheid, veinzery (oud w.)*

Fêlé, ée (adj.) *Geberften, van een gereeten*; il a le timbre fêlé, *het scheeld hem in den bol (spr. w.)*; un homme fêlé, *een oud gebrekkig man.*

Fêler, (v. a.) *Doen bersten, scheuren*; l'eau trop chaude a fêlé le verre, *het al te heete water heeft het glas doen bersten*; se fêler, (v. r.) *bersten.*

Félicitation, (f) *Gelukwenſching.*

Félicité, (f) *Gelukzaligheid*, (f), *geluk, heil* (n); troubler la félicité de quelcun, *iemands geluk stooren.*

Féliciter (v. a.) quelcun, *iemand geluk, heil wenschen*; se féliciter, (v. r.) *malkander gelukwenschen*; je me félicite d'avoir pu vous rendre service, *ik achte my gelukkig, dat ik U van dienst heb kunnen weezen.*

Félon, (adj.) (*oud w.*) *Mynëedig, ontrouw*; *item wreed, grimmig.*

Félonnie (f) d'un vassal contre son Seigneur, *eed-breuk van eenen leenman tegen zynen Leenheer*; *item wreedheid, verwoedheid.*

Félouque, (f) *Een zeer kleine roei sloep of boot, (in de Middelandsche Zee geb.).*

Fêlure, (f) *Berst, scheur, in glas of andere breekende waare.*

Femelle, (f) *Het wyfje (meest van Dieren gez.) als*; la lionne est la femelle du lion, la vache du taureau, la poule du coq, *de Leeuwin is het wyfje van den leeuw, de koe van den stier, de hen van den haan*; *enz.* c'est une étrange femelle, *dat is een wonderlyk wyf*; femelles, (f. pl.) *Duimelingen, ringen daar de roerhaaken in hangen (Zee w.).*

Féminin, ine (adj.) *Vrouwelyk*; le sexe féminin, *de vrouwelyke kunne*; substantif féminin, *een zelfstandig vrouwelyk naamwoord*; le genre féminin, *het vrouwelyk geslacht (in spraakk.)*; visage féminin, *een vrouwelyk wezen*; voix féminine, *een vrouwelyke stem.*

Fêminiser, (v. a.) *Van het vrouwelyk geslacht maaken, (in spraakk.)*

Femme, (f) *Wyf* (n) *vrouw, huisvrouw*; femme sage, *eene wyze vrouw*; sage femme, *vroet-vrouw*; femme de chambre, *kamenier, kamenier, kamer-juffer*; grosse femme, *een dik vrouw-mensch*; femme grosse, *eene zwangere vrouw*; femme de charge, *een huishoudster*; galante femme, *eene wel-leevende vrouw*, femme galante, *manzieke vrouw*; femme en couche, *eene kraamvrouw.*

Femmelette, (f) *Een onnoozel wyfje, vrouwtje*; *item een klein wyfje* (n).

Fénaison, (f) *De booi- of maaityd.*

Fendant, (m) *Een zwetser, opsnyder*; faire le fendant, *opsnyden, grootsch spreeken, pogchen.*

Fenderie, (f) *Plaats alwaar het yzer tot staaven en roeden gekloofd word*; *item de konst om zulks te doen.*

Fendeur, (m) *Kloover*; fendeur de bois, *een hout-kloover*; un fendeur de naseaux, *een blaaskaak, windbuil, opsnyder.*

Fendoir, (m) *Een splythout* (n) *(by Mandenmaakers).*

Fendre, (v. a. & n.) *Klieven, klooven, splyten, bersten*; fendre du bois, la tête, *het hout, den kop klooven*; l'oi-

seau

ſeau fend l'air, *de vogel doorſnyd de lucht*, le vaiſſeau fend les ondes, *het Schip doorklieft de golven*; fendre la preſſe, *het gedrang des volks doordringen*; fendre un cheveu en deux, *hairklieven, muggeziften*; la tête me fend de douleur, *het hoofd berſt my van pyn*; ce bois, cette muraille fend, ou ſe fend, *dat hout, die muur berſt*; il géle à pierre fendre, *het vrieſt dat het kraakt.*

Fendu, ue (adj.) *Gekloofd, geſpleeten, geberſten*; du bois fendu, *gekloofd hout*; des yeux bien fendus, *groote welbeſneedene oogen*; homme bien fendu, *een man die lange beenen of een groote ſchrêe heeft.*

Fenêtrage, (f) *Het vengſter-werk* (n).

Fenêtre, (f) *Venſter of vengſter* (n); fenêtre de bois, *een houte venſter*; fenêtre vîtrée, *een glaze venſter*; regarder par la fenêtre, *uit het vengſter kyken*; ſe tenir à la fenêtre, *in, of voor het venſter ſtaan*; il faut paſſer par là, ou par la fenêtre, *dat is onvermydelyk*; jetter tout ſon bien par les fenêtres, *al zyn geld en goed verkwiſten* (*ſp. w.*).

Fenil, (m) *Een hooi-berg, hooi-zolder, hooi-ſchuur.*

Fenouil, (m) *Fenkel* (*zeker kruid*).

Fenouillette, (f) *Fenkel-water* (n).

Fente, (f) *Kloof, ſpleet, reet*; fente d'une muraille, *berſt, reet, in een muur*; fente d'une porte, *ſpleet in een deur*; fente d'une chemiſe, *de boezem van een hemd*; bois de fente, *kloof- hout.*

Fenton, (m) *Stuk yzer om ſleutels en ander klein werk van te maaken*; *ſtukken hout tot pinnen.*

Fénu-grec, (m) *Griekſche fenkel* (*een Geneesk.*)

Féodal, ale (adj.) Seigneur féodal, *Leen-heer*; droit-féodal, *leenrecht.*

Féodalement, (adv.) *Leen-rechtelyk.*

Féodalité, (f) *Leenbaarheid.*

Fer, (m) *Yzer*; fer blanc, *blik* (n); un corps de fer, *een ſterk menſch*; une tête de fer, *een onvermoeid man*, *item een verſtaald hoofd, koppig menſch*; un ſiècle de fer, *een yzere of ongunſtige eeuw*; fer d'aiguillette ou de lacet, *malie van een neſtel of rygſnoer*; fer de cheval, *hoef-yzer*; fer à repaſſer le linge, *een ſtrykyzer*; fer à friſer, *een krul-yzer*; fer, *galei-anker*; ravager par le fer & le feu, *met vuur en zwaerd verwoeſten*; battre le fer, *het yzer ſmeeden, item ſchermen*; manier le fer, *den degen draagen*, ſe battre à fer émoulu, *in goeden ernſt vegten*; être ſur le fer, *voor anker leggen*; battre le fer pendant qu'il eſt chaud, *het yzer ſmeeden terwyl het heet is* (*ſpr. w.*); mettre le fer au feu, *het werk aangrypen*; charger de fers, *in de boeijen ſluiten, kluiſteren*; être aux fers, *in de boeijen zyn*; l'amour me tient dans vos fers, *de liefde houd my in uwe banden.*

Feraille. (*Zie* Ferraille).

Fer-blanc, (m) *Blik* (n).

Ferblantier, (m) *Een Blik-ſlager* (*beter* taillandier en fer blanc).

Feret, (m) *Een Glas-blazers yzer, tot het* fatſonneeren.

Férial, ale (adj.); Jour férial, *een vierdag, feeſtdag.*

Férie, (f) *Feeſtdag, heilige-dag* (m).

Férir, (v. a.) (*Alleen dus gebr.*); ſans coup férir, *zonder ſlag of ſtoot.*

Ferler (v. a.) les voiles, *de zeilen inhaalen, inbinden.*

Ferlet, (m) *Een kruis* (n), *om nat papier op te hangen*, (*by Papierm.*)

Fermage, (m) *Land-pagt* (f), *pagt penningen.*

Fermail (m) fermaux (plur.) *Haak* (m), *ſlot* (n) (*in Wapenk.*)

Fermant, ante (adj.) *Sluitende, toeſluitende.*

Ferme, (adj.) *Vaſt, hard, ſtandvaſtig, onverſchrokken*; *enz.* chair ferme, *vaſt vleeſch*; la terre ferme, *het vaſte land*; combattre de pied ferme, *vegten zonder een voetbreed te wyken*; ſon amitié eſt ferme, *zyne vriendſchap is beſtendig*; foi ferme, *vaſt geloof*; *beſtendige trouw*; courage ferme, *onverſchrokken moed.*

Ferme, (adv.) *Vaſt, hard, onverſchrok-*

schrokken; *enz.* nier fort & ferme, *styf en sterk iets ontkennen*; frapper fort & ferme, *sterk kloppen*; *lustig afrossen*; faire ferme, *standhouden.*

Ferme, (f) *Een' hoeve*, *Land-hoeve*, *pagt-hoeve*; *item Land-pagt*, *huur*, *pagt-penningen*; *verpagting*, *pagt*; donner, bailler à ferme, *verpagten*; prendre à ferme, *pagten*, *huuren.*

Fermé, ée (adj.) *Gesloten*; *enz.*

Fermement, (adv.) *Vastelyk, standvastiglyk, bestendiglyk.*

Ferment, (m) *Alles wat eene gisting, ryzing, werking veroorzaakt (in Natuurk.)*

Fermentation, (f) *Gisting, ryzing.*

Fermenter, (v. a. & n.) *Doen gisten, ryzen, uitzetten*; fermenter ou se fermenter, (v. n. & r.) *aan 't werken, gisten enz. geraaken, als brood, wyn, most, bloed enz.*

Fermer, (v. a.) *Sluiten, toesluiten, toedoen*; fermer une lettre, *een brief toesluiten*; fermer une porte, *een deur sluiten*; fermer une Ville de murailles, *eene Stad met muuren omringen*; fermer les oreilles a quelque chose, *de ooren voor iets stoppen*; fermer la bouche à quelcun, *iemand den mond snoeren*; fermer la porte aux mauvais conseils, *stoppen, kwaade raadgeevers geen gehoor geeven*; fermer la bouche à la médisance, *zig aan de agterklap niet kreunen*; fermer les ports; *de havens sluiten*; fermer une étoffe, *eene stoffe wel aanslaan, sluiten*; fermer une marche, *het hek sluiten, achter aan koomen*, drap bien fermé, *wel geslooten, digt laken*; se fermer, (v. r.) *zig insluiten*; *zig sluiten, toeheelen.*

Fermeté, (f) *Vastheid, vastigheid, bondigheid, stevigheid.*

Fermeture, (f) *Sluiting, al wat diend om iets te sluiten*; fermeture des ports, *sluiting der havens.*

Fermeur, (m) *Sluit-spier aan 't oog (in Ontleedk.).*

Fermier, iere (m. & f.) *Pagter, hoefpagter*; *pagterin.*

Fermoir, (m) *Haak of slot aan een boek*; *sluit-haak aan een schaaf-bank, item soort van een beitel.*

Fermures, (f. pl.) *Vullingen tusschen de Bargbouten*, fermures de sabords, *geschut vulling (in Scheepsb.)*

Féroce, (adj.) *Wild, wreed, fel*; bêtes feroces, *wilde beesten.*

Ferocité, (f) *Felheid, wreedheid.*

Ferrage, (m) *Munt-stempel-snyders-loon*; *stempel-geld der stoffen* (n).

Ferraille, (f) *Oud yzer* (n).

Ferrailler, (v. n.) *Gestadig vegten, schermutzelen, van leér trekken*; *de klingen tegen malkander slaan.*

Ferrailleur, (m) *Een voorvegter, een die geduurig aan 't vegten is.*

Ferrandine, (f) *Ferrandyn (zékere stoffe).*

Ferrandinier, (m) *Weever daar van.*

Ferrant, (adj.) Maréchal ferrant, *een hoef-smid.*

Ferré, ée (adj.) *Met yzer beslaagen*; ferré à glace, *tot het ys beslagen, gescherpt*; il est ferré à glace là dessus, *hy verstaat dat in de grond*; un mangeur de charettes ferrées, *een blaaskaak, snoever.*

Ferrements, (m. pl.) *Yzere werktuigen*; *item breek-yzers der dieven.*

Ferrer, (v. a.) *Iets met yzer beslaan*; ferrer d'argent, *met zilver beslaan*; ferrer la mule, *(spr. w.) iets duurder aanrékenen als men het gekogt heeft.*

Ferrerie, (f) *Grof yzer-werk* (n).

Ferret, (m) *Nestel-beslag* (n), *malie* (f).

Ferretier, (m) *Een hoef-hamer.*

Ferreur, (m) *Een die nestels enz. beslaat, of stempels aanslaat.*

Ferreuse, (f) *Eene die haaren meester meer berékend als zy uit gegéven heeft.*

Ferreux, euse (adj.) *Yzerägtig.*

Ferriere, (f) *Zak voor yzere werktuigen enz. om op reis paerden te konnen beslaan* (m).

Ferron, (m) *Yzer-kooper, handelaar in staf-yzer enz.*

Ferronnier, iere (m. & f.) *Yzer-werk verkooper, verkoopster.*

Ferrugineux, euse (adj.) *Yzeragtig.*

Ferrure. (f) *Yzer-werk*, *yzer beslag* (n); ferrure de cheval, *het beslaan van een Paerd.*

Ferse (f) cette voile a tant de ferses, *dat zeil heeft zoo veel breedtens.*

Fertile, (adj.) *Vrugtbaar*, *overvloedig*; païs fertile, *vrugtbaar land*; esprit fertile, *vrugtbaar verstand.*

Fertilement, (adv.) *Vrugtbaarlyk*, *rykelyk.*

Fertiliser, (v. a.) *Vrugtbaar maaken.*

Fertilité, (f) *Vrugtbaarheid*, *overvloed.*

Féru, ue (adj.) *Gewond*, *getroffen*, *gequetst*; nerf féru, *een gequetste zenuuw*; il en est féru, *hy is op haar verliefd.*

Fervemment, (adv.) *Vieriglyk*, *met iever.*

Fervent, ente (adj.) *Vierig*, *ieverig*; zéle fervent, *blaakende iever*; priere fervente, *een vierig gebed.*

Ferveur, (f) *Iever*, *drift*, *blaaking*, *vierigheid*; une sainte ferveur, *een heilige iever.*

Férule, (f) *Een plak*; être sous la férule, *onder iemands tucht*, correctie *zyn.*

Ferze (f) de toile, *een kleed of breedte zeils* (*zee w.*).

Fesse, (f) *Een bil*; *item voet van een korf* (m); donner sur les fesses, *op de billen geeven*; vous n'y allez que d'une fesse, *gy vorderd wei nig*, *doed het werk maar ten halven.*

Fessé, ée (adj.) *Gegeesfeld.*

Fesse-cahier, (m) *Een die zyn kost met schryven wint*, *naschryver*, copist.

Fessée, (f) *Een bil-slag*, (m) (*gem. w.*).

Fesse-matthieu, (m) *Een schrok*, *aarts-gierigaart.*

Fesse-pinte, (m) *Een nathals*, *drinkebroer.*

Fesser, (v. a.) *Op de billen geeven*, *geesselen*; fesser le cahier, *spoedig en wydluftig naschryven* (*spr. w.*).

Fesseur, euse (m. & f.) *Geesselaar*, *geesselaarster* (*gem. w.*).

Fessier, (m) *De billen*, *den aars*, *het gat*, *achter-kasteel.*

Fessu, ue (adj.) *Wel*, *of*, *dik gebild.*

Festin, (m) *Gastmaal* (n), *Gastery* (f); faire un superbe festin, *een prachtig gastmaal aanrechten.*

Festiner, (v. a.) *Vergasten*, *gastmaal houden*, *wel onthaalen*, (*oud w.*).

Feston, (m) *Loof-werk*, *loof-cieraad aan de gebouwen* (n); *item loof-werk van bloemen*, *bloem-kranssen.*

Festonner, (v. a.) *Loof-werk*, *bloem-kranssen maaken.*

Festoyer (v. a.) quelcun, *iemand feestiglyk onthaalen* (*oud w.*).

Fête, (f) *Feest* (n), *Feest-dag*, *Heiligen dag* (m); la fête Dieu, Sacraments *dag* (*in de R. K.*) fêtes solemnelles, *Hoogtyden*; fête fêtée, *een groote vierdag*, *verbods dag*; il n'est pas tous les jours fête, *het is alle dag geen kermis*; un trouble fête, *een vreugden-stoorder*, *breekspel*; faire fête à quelcun, *iemand vleijen*; faire fête d'une chose, *veel werks van iets maaken*; il ne s'est jamais vû à telle fête, *hy heeft nooit zoo ten haaring gevaaren.*

Fêter, (v. a.) *Vieren*, *eenen Heiligen dag houden.*

Fétide, (adj.) *Vuil en stinkende.*

Fétoyer. (*Zie* festoyer).

Fétu, (m) *Een scheeve*, *stukje*, *schilfertje stroo*, *splinter*; *item koevoet*, *waar mede de beul de leden der misdadigers rábraakt*; je n'en donnerois pas un fétu, *ik zoude 'er geen speld voor geeven.*

Feu, (m) *Vuur enz.* feu d'artifice *konst-vuur-werk*; feu gregeois, *water-ballen*, *vuur-werk dat in 't water brand*; feu de joie, *vreugde-vuur*; le feu du ciel, *weér-licht*; les feux de la nuit, *de sterren*; feu follet, *dwaal-licht*, *stal-kaars*; feu d'une playe, *de ontsteeking eener wond*; feu de l'amour, *minne-vlam*; faire du feu, *vuur maaken*; attiser le feu, *het vuur aanstooken*; être assis au coin du feu, *in 't hoekje van den haert zitten*; mettre le feu à une maison, *een huis in brand steeken*; armes à feu, *schiet-geweer*; mettre

tre tout à feu & à sang, *alles te vuur en te zwaerd verdelgen*; faire feu, *schieten*, *vuuren*; faire faux feu, *met los-kruid schieten*, *weigeren*; donner le feu à un cheval, *aan een paerd iets uitbranden*; essuyer le feu de l'ennemi, *het vuuren der vyanden uitstaan*; avoir du feu, *vuurig*, *hitzig zyn*; feu volage, *hitzige bleinen*, *puisten*; les feux d'un vaisseau, *de lantaarnen van een Schip*; village de trois cents feux, *een dorp van* 300 *huisen*; prendre feu, *vuur vatten*; *item gram*, *toornig worden*; jetter son feu, *zyn gal of boosheid uitbraaken*; donner le feu à un bâtiment, *den bodem van een schip branden*, *sengen*; donner le feu à une planche, *een' plank branden om te buigen*; mettre en feu, *in brand helpen*; *item twist*, *oproer verwekken*; le feu des passions, *de drift der harts-togten*; il n'a ni feu, ni lieu, *hy heeft geen verblyfplaats*; cuire à petit feu, *met een zagt vuur kooken*; consumer à petit feu, *allengskens verteeren*; c'est un feu de paille, (*spr. w.*) *dat zal ras gedaan zyn*; feu St. Elme, *Lucht-vuur* (*by Zee-lieden*); il est tout de feu, *hy is vól vuur*, *iever*; jetter de l'huile au feu, *olie in 't vuur smyten*, *dat is*, *eene zaak erger maaken*; le feu St. Antoine, *de roos*; crier au feu, *brand roepen*; acheter un feu, *schoorsteen*, *of haart-gereedschap*, *als schop*, *tang enz. koopen*; aller sans feu, *zonder licht over de straat gaan*.

Feu, ue (adj.) *Wylen*, *Zaliger*; (*NB. als dit* adj. *voor het* subst. *gaat is het onveranderlyk*; *ook heeft het geen* plur.); feu mon Père, *myn Vader Zaliger*; feu ma Mère, *wylen myne Moeder*; feu la Reine, *de Koninginne Zaliger*, *men zegt ook* la feue Reine.

Feudataire, (m) *Een Leen-man*, *een die een leen van een ander bezit.*

Feudiste, (m) *Een die over de Leen-goederen geschreeven heeft.*

Feve, (f) *Boon*; feve de rome, *roomsche boon*; feve de haricot, *sny-boon*, *groene boon*; feves de caffé, *koffy-boonen*; feves de cheval, *paerden-boonen*; trouver la feve au gâteau, *de spyker op de kop slaan*, *zyn oogmerk bereiken*, (*spr. w.*).

Féverole, (f) *Klein boontje* (n).

Feuillage, (m) *Het loof*, *de bladen der boomen*; *item bloem-werk-loof-werk* (*in Bouwk.*).

Feuillans (m) Benedictiner *Monnikken.*

Feuillantine, (f) *Nonne van die orden*; *item zeker pastey-gebak* (n).

Feuille, (f) *Een blad* (n); feuille d'arbre, *blad van een boom*; feuille de papier, *een blad-papier*; feuille d'en-dedans, *schoon-druk*; feuille de dehors, *weêr-druk*, (*Boekdrukkers-w.*); feuille d'or, *een blad goud*; feuille d'une cuillier, *blad van een lépel*; feuille d'un maître d'Hôtel, *de reekening van een waard*; vin de deux ou trois feuilles, *twee of driejaarige wyn*; feuille volante, *een los-blad*; *klein* tractaatje; la chute des feuilles, *het afvallen der bladeren*; qui a peur des feuilles, ne doit point aller au bois, *die het gevaar vreest*, *moet 'er van daan blyven* (*spr. w.*).

Feuillée, (f) *Loof-werk*, *het loof van eenen boom* (n); *item eene Loover-tent* (f).

Feuille-morte, (adj. & subst. f.) *Donker-geel* (*van Verwen gez.*).

Feuilleret, (m) *Een breede boor-schaaf*, *lyst-schaaf*, (*by Timmerl.*).

Feuillet, (m) *Een blad van een boek* (n).

Feuilletage, (m) *Een boter-koek.*

Feuilléte, (f) *Een wyn-vat*, *houdende een halv Oxhoofd* (n).

Feuilleté, ée (adj.) *Doorgebladerd*, croute feuilletée, *een gebladerde korst.*

Feuilleter (v. a.) un Livre, *een boek doorbladeren*, *doorloopen*, *doorleezen*; feuilleter, *boter-deeg maaken*; *spek aan dunne reepjes snyden*, *om iets te bespekken.*

Feuillette, (f) *Een half oxhoofd* (n) *zekere maat in Vrankryk.*

Feuillu, ue (adj.) *Gebladerd*, *bladerig*, *vol bladeren*, *vol loof.*

Feuillure (f) de porte, *Lyst-werk*,

werk, sponning van een' deur enz.

Fevrier, (m) *Sprokkel-maand* (*f*), Februarius.

Feurre, (m) (*eertyds* fourre) *voeder*; *stroo* (n).

Feutrage, (m) *Het vilt maaken.*

Feutre, (m) *Vilt*; (n) chapeau de feutre, *vilten hoed.*

Feutrer, (v. a) *Vilt maaken*; *item iets opvullen*, *stoppen.*

Feutrier, (m) *Vilt-maaker*, *of verkooper.*

Fi! (interj.) *Foei*, *fy!* fi! la vilaine, *foey! die vuile zeug*; fi! de toutes ces sottises, *weg! met alle die gekheden*; maître fi, fi, *een secreet-ruimer.*

Fiacre, (m) *Een huur-koets*; *slegte Koets* (f).

Fiamette, (f) *Vuur-kleur.*

Fiançailles, (f. plur.) *Ondertrouw* (m) *verloving* (f).

Fiancé, ée (adj. & subst.) *Ondertrouwd*, *aangetékend*; *een ondertrouwde*, *of Bruidegom*; *Bruid.*

Fiancer (v. a.) sa Fille, *zyn Dogter ten huwelyk geeven*, *ondertrouwen*, *verlooven*; se fiancer, (v. r.) *zich ondertrouwen*, *aanteekenen.*

Fibre, (f) *Vézel* (f), *vézeltje* (n), *des Ligchaams*, *of der gewassen* (*filament*).

Fibreux, euse, (adj.) *Vézelagtig.*

Fibrille, (f) *Dun vézeltje* (n).

Fic, (m) *Aars-gezwél der paerden* (n); *item eene zwamägtige uitwasfing aan menschen en dieren.*

Ficeler, (v. a.) *Met bindgaren*, *of*, *zeilgaren binden*, *omwinden*; je ficelle &c. je ficelois &c. j'ai ficelé &c. je ficellerai &c.

Ficelle, (f) *Bindgaren*, *bindtouw*, *zeilgaren* (n).

Ficellier, (m) *Rol daar het bindgaren in de winkels opgewonden is.*

Fichant, ante (adj.) Ligne de defense fichante, *verweer Linie of gragt met een' borstweering tegen des vyands bolwerk*, *om van daar de hoofd-zyde daar van te beschieten.*

Fiche, (f) *Kram*, *duim aan een deur* (m); *pinnetje*; *voegyzer dèr metzelaars* (m); *prop van tabaks bladen*, *die men in de neus steekt* (m).

Ficher, (v. a.) *Insteeken*, *inzetten*, *induuwen*; ficher un pieu dans la terre, *eenen paal in de grond zetten*, *slaan*; ficher le mortier, *de kalk tusschen de steenen voegen*; ficher dans l'esprit, *in het hoofd dryven*, *indrukken*, avoir les yeux fichés en terre, *met d'oogen neérgeslagen gaan.*

Ficheur, (m) *Invoeger*, *instryker van kalk.*

Fichoir, (m) *Een gespleeten stok of touw*, *om prenten aan te koop te hangen.*

Fichu, ue (adj.) un fichu visage, *een mislyk*, *bespottelyk gezigt* (*gem. w.*).

Fichument, (adv.) (*gem. w.*) *Belagchelyk.*

Fiction, (f) *Verdigtsel* (n), *versiering*, *verzinning* (f); fiction ingénieuse, *zinryke vinding.*

Fictionnaire, (adj.) *Een die een geval voorondersteld* (*in Rechten*).

Fidéicommis, (m) *Erffenis die iemand voor een bepaalde tyd bezit*, *en ten uiteinde van dien*, *aan een ander moet overgeeven* (f), fideicommis *goed.*

Fidéicommissaire, (m) *Bezitter van zodanige Erffenis.*

Fidejusseur, (m) *Borg* (*in Rechten*).

Fidejussion, (f) *Borgtogt* (*in Rechten*).

Fidele (f. m.) Les fideles, *de gelovigen.*

Fidelle, (adj. & f. f.) *Getrouw*; *opregt*, *egt.*

Fidelement, (adv.) *Getrouwelyk.*

Fidélité, (f) *Getrouwheid*; *egtheid.*

Fiduciaire (adj.) Heritier fiduciaire, *Erfgenaam die iets maar voor een zekere tyd bezit.*

Fief, (m) *Leen*, *leen-goed* (n); fief mouvant, *een verheffend leen*; fief dominant, *opper-leen*, *hoofdleen*, *dat hulde ontfangt*; fief servant, *een onder-leen*; fief noble, *adelykleen*; fief roturier, *boeren-leen*; franc-fief, *adelyk-leen met een heerlykheid*; relever un fief, *een leenverheffen*; fief de haubert, *leen dat een gewapend man moet leveren.*

Fief-

Fieffant, (m) *Een die eenig land in leen geeft.*

Fieffataire, (m) *Een die eenig land in leen neemd.*

Fieffé, ée (adj.) *ter leen gegeeven*; officier fieffé, *een leen-bediende*; (*men zegt ook*) fou fieffé, *een volslaagen gek*; coquin fieffé, *een aarts-schelm*; ingrat fieffé, *een ondankbaare in den hoogsten graad.*

Fieffer, (v. a.) *Te leen geeven, in een leen zetten.*

Fiel, (m) *Gal* (f); c'eſt un homme ſans fiel, *het is een man zonder gal, of bitterheid.*

Fiente, (f) *Mist, stront, of drek van dieren.*

Fienter, (v. a.) *Kakken, schyten, zyn mist loozen* (*van dieren gez.*).

Fier, (v. a.) *Betrouwen, vertrouwen*; ſe fier à quelcun, à quelque choſe, *zich op iemand, zich ergens op verlaaten*; ſe fier en Dieu, *op God betrouwen*; fiez vous y, *verlaat 'er u op, maakt 'er staat op.*

Se Fier, (v. r.) *Ligtelyk breeken, van malkander springen*, (*als harde steen*).

Fier, iere (adj.) *Trots, opgeblaazen, hoogmoedig*; beauté fiere, *trotse schoonheid*; un cheval fier, *een moedig paerd*; un fier tyran, *een wreede tyran*; regard fier, *een trots, stout gezigt*; il eſt fier de ſa nobleſſe, *hy is vermétel, trots op zynen adel*; pierre fiere, *een zeer harde steen.*

Fier-à-bras, (m) *Een opsnyder, wind-buil*, bretteur.

Fiérement, (adv.) *Trotselyk, hoogmoediglyk, stoutelyk.*

Fierte, (f) *Beenderbus van eenen heiligen*, (chaſſe).

Fierté, (f) *Trotsheid, vermételheid, opgeblaazenheid, hoogmoed* (m); *moedigheid* (f).

Fievre, (f) *De koorts*; fievre chaude, tierce, quarte, quotidienne, hectique, erratique, continue, violente, maligne, lente, intermettente, *heete, anderdaagsche, derdendaagsche, alledaagsche, uitteerende, ongestadige, aanhoudende, heftige, quaadaardige, slepende, tusschenpozende koorts*; donner la fievre, *de koorts op het lyf jaagen*; tomber de fievre en chaud mal, *van erger tot erger geraaken, vervallen*, (*spr. w.*).

Fiévreux, euſe (adj.) *Koortsig, koortsächtig, koorts-verwekkend.*

Fievrote, (f) *Een koortsje* (n).

Fifre, (m) *Eene fyfe*, (*zeker dwars fluitje*); *item een pyper, die op zoodanigen fluitje speeld.*

Figé, ée (adj.) *Gestold.*

Figement, (m) *Stolling* (f).

Figer, (v. a.) *Stremmen, stollen*; ſe figer, (v. r.) *stollen, runnen*; la graiſſe ſe fige, *het vet stolt.*

Figue, (f) *Eene vyg*; faire la figue à quelcun, *met iemand de gek scheeren, iemand bespotten.*

Figuier, (m) *Een vygen-boom*;

Figuiérie, (f) *Een vygen-boomgaard* (m).

Figuratif, ive (adj.) *Verbeeldende.*

Figurativement, (adv. *Figuurlyk, op eene verbeeldende wyze.*

Figure, (f) *Eene vertooning, verbeelding, gedaante*; une belle figure, *een schoon afbeeldsel*; la terre eſt de figure ſphérique, *de aarde is van een klootsche gedaante*; c'eſt un plaiſante figure d'homme, *dat is een kluchtig maaksel van een mensch*; faire figure, *in eer en aanzien zyn*; il y a de belles figures dans ce livre, dans ce tableau, *daar zyn schoone plaaten in dat boek, fraaije beelden in die schildery.*

Figuré, ée (adj.) *Verbeeld*; *verbloemd, oneigentlyk*; façon de parler figurée, *eene verbloemde manier van spreeken*; ruban figuré, *gebloemd lint*; étoffé figurée, *gebloemde stoffe.*

Figurément, (adv.) *Oneigenlyk*; *verbloemdelyk.*

Figurer, (v. a. & n.) *Verbeelden*; *iets met bloem-werk maaken*; ces deux tableaux figurent bien enſemble, *die twee schilderyen staan wel by malkander*; ſe figurer, (v. r.) *zich verbeelden, zich voorstellen.*

Fil, (m) *Garen* (n), *een draad*; (m); fil d'or, *goud-draad* (n); fil d'argent, *zilver-draad* (n); fil de cuivre, *koper-draad*; fil de fer, fil d'ar-

d'archal, *yzer-dr t*; fil de perles, *een paerel-fnoer*; fil de carret, *flootgaren, schiemans garen, kabel-garen (Zee w.)*; le fil de nos jours, *de draad onzes levens*; fil de l'hiftoire, *de t'zamenhang der gefchiedenis*; reprendre le fil de fon difcours, *den draad zyner redeneering hervatten*, de droit fil, (adv.) *regtsdraads*; aller de droit fil, *regt toe gaan*; *iets regtsdraads fnyden*; fuivre le fil de l'eau, *den ftroom volgen*; donner le fil au couteau, *een mes op zyn fneé zetten*; faire paffer par le fil de l'épée, *neêr-zabelen, over de kling doen fpringen*; conter quelque chofe de fil en aiguille, *een ding omftandiglyk vertellen.*

Filadiere, (f) *Praam, platte fchuit.*

Filage, (m) *Het fpinnen; fpin-loon* (n).

Filament, (m) *Draadje, vézeltje* (n).

Filamenteux, eufe (adj.) *Draadig, vézelig.*

Filandiere, (f) *Een' Spinfter.*

Filandres, (f. plur.) *Zomerdraad, dat in de Lucht zweeft*; *item wier, groei, dat zig onder aan de Schepen zet.*

Filaffe, (f) *Gehékeld vlas* (n) *of hennip* (m).

Filaffier, (m) *Vlas hékelaar of verkooper.*

Filattier, (m) *Wolle-garen-fpinner of verkooper.*

File. (f) *Ry* (f), *gelid* (n); chef de file, *eerfte foldaat van een gelid*; ferre file, *de laatfte van een gelid*; à la file, *geléder wyze*; défiler file à file, *by geléderen afzakken*, afmarcheeren.

Filer, (v. a.) *Spinnen*; filer de la bougie, *was-licht trekken*; les parques lui ont filé de beaux jours, *de Schikgodinnen hebben hem een fchoone levens-draad gefponnen (by dicht.)*; filer le cable, *den kabel vieren, bot geeven*; Vaiffeau qui file fur fes ancres, *een Schip dat van zyn ankers fpoeld*; filer du vin, *wyn in een kelder neêrftryken*; filer doux, *goede, zagte woorden geeven*; il commence à filer doux, *hy word wat handzaamer*; filer fa corde, *zyn ftrop draaijen, de galg verdienen*; aller vous en filer votre quenouille, *blyft by uw Spinnewiel*; filer, (v. n.) *geléderwyze van malkander gaan*; le bagage filoit derriere, *de tros*, bagagie *trok achter aan.*

Filerie, (f) *Een Spinnery* (f), *Spinhuis* (n).

Filet, (m) *Een fyne draad*; *vézel van wortelen*; *draad van vleefch enz. fmal lyftje (in Bouwk.)*; *draad aan een fchroef*; *rand aan munt*; filet d'eau, *een water-ftraal*; filet de vinaigre, *een fcheutje azyns*; filet de pêcheur, *vifch-net*; filet de Cailles, *Quakkel-net*; tendre les filets, *de netten fpannen*; donner dans les filets, *in 't net loopen, vliegen*; cette fource ne jette qu'un filet d'eau; couper le filet, *den tonge riem fnyden.*

Fileur, eufe (m. & f.) *Spinner*; *Snaar-maaker*; *zyde-baspelaar*; *fpinfter.*

Fileux, (m. plur.) *Klampen, om het lopende want (touw) aan vaft te maaken (Zee w.).*

Filial, ale (adj.); Amour filial obéïffance filiale, *kinderlyke liefde, gehoorzaamheid.*

Filialement, (adv.) *Kinderlyk*; traiter filialement, *als een zoon, als een kind handelen.*

Filiation, (f) *Zoonfchap, kindfchap, afftamming van Vader tot Zoon.*

Filiere, (f) *Trek-yzer, (van draaden was-licht-trekkers).*

Filigrane, (m) *Doorluchtig goudwerk.*

Filipendule, (f) *Roode fteenbreeke (een kruid).*

Fille, (f) *Dogter*; *vryfter*, (f) *meisje* (n); petite fille, *een klein meisje*; *item klein dogter*; fille naturelle, *natuurlyke of onëgte dogter*; belle fille, *fchoon-dogter, zoonsvrouw*; *item een ftief-dogter*; une belle fille, *een fraai meisje*; filles de France, *de Koninglyke Princeffen in Vrankryk*; fille de boutique, *een winkel-dogter*; femmes & filles, *vrouwen en jonge dogters*; elle eft encore fille, *zy is nog vryfter, ongehuwd*;

gebuuwd; fille d'honneur, *ſtaat-juffer*; filles de joie, *onëerlyke vrouws-perzoonen*, *hoeren.*

Fillette, (f) *Kleine jonge dogter* (f) *jong meisje* (n).

Filleul, (m) *Doop-zoon* (m), *doop-kind*, *peet-kind*, (n).

Filleule, (f) *Peet-dogter.*

Filoſelle, (f) *Grove zyde tot tapyt-werk.*

Filotier, iere (m) *Garen-kooper*, *garen-koopſter.*

Filou, (m) *Een gaauwdief*, *beurzen-ſnyder*, *valſche ſpeelder.*

Filoutage. (*Zie* Filouterie).

Filouter, (v. a.) *Bedriegen*, *ſnuiten*, *de beurs luizen.*

Filouterie, (f) *Bedriegery*, *kaapery*, *ſchelmery*, *beurzen-ſnyery.*

Fils, (m) *Zoon*; beau fils, *ſchoonzoon*, *dogters man*; *ſtief-zoon*; fils de France, *Koninglyke zoonen of Prinſen van Vrankryk*; fils naturel, *natuurlyke*, *onëchte zoon*; fils légitime, *wettige zoon*; fils adoptif, *aangenomen zoon*; fils du premier, du ſecond lit, *zoon der eerſte*, *tweede echt*; petit-fils, *klein-zoon*; arriere-petit-fils, *achter-klein-zoon*; fils de putain, (*ſcheld w.*) *hoeren-kind.*

Filtration, (f) *Doorzyging*, *kleinzing* (*in Chym.*).

Filtre, (m) *Een doorzyger*, *zyg-doek*, *zyg-papier* (*in Chym.*).

Filtrer, (v. a.) *Doorzygen*, *door-kleinzen* (*in Chym.*).

Filure, (f) *Geſpin*, *ſpinſel* (n).

Fin, (f) *Einde*, *end*, *ſlot*, *beſluit enz.* (n); la fin du mois, *het einde der maand*; une bonne fin, *een goed einde*; aller, ou tendre à ſes fins, *naar zyn einde of doelwit ſtrekken*; obtenir ſes fins, *zyn oogwit*, *einde bereiken*; alleguer ſes fins, *zyn' oogmerken voorſtellen*; prendre fin, *een einde neemen*; à la fin, (adv.) *eindelyk*, *ten laaſten*; à cette fin, *ten dien einde.*

Fin, ine (adj.) *Fyn*, *dun*; *zuiver*, *rein*; *loos*, *liſtig*, *doortrapt*, *ſlim*; *ſnédig*, *ſcherpzinnig*, *enz*; drap fin, *fyn laken*; argent fin, *fyn*, *louter zilver*; un eſprit fin, *een ſnédig*, *ſcherpzinnig verſtand*; raillerie fine, *geeſtige boertery*; il eſt fin, *hy is loos*; il a le nez fin, *hy heeft een ſcherpe reuk*; vaiſſeau fin de voiles, *een Schip dat lugt of ſcherp zeild.*

Fin, (m) *Het voornaamſte*, *het fyne van iets* (n); voilà le fin de l'affaire, *dat is het fyne van de zaak.*

Final, ale (adj.) compte final, *ſlot-rekening*; lettre finale, *ſlot-letter*; cauſe finale, *eind-oorzaak*; déclaration finale, *uiterlyke*, *laatſte verklaaring.*

Finale, (f) *Sluit-noot*, *ſluit-toon*, (*in Muziek*).

Finalement, (adv.) *Eindelyk*, *ten laatſten.*

Finance, (f) *Geld-ſomme* (f), *geld* (n), publicque *ſchat* (m) *ſchatkiſt* (f) *ſchatting* (f); le bureau des finances, *Kantoor der* publicque *inkomſten*, Finantie-*kamer.*

Financer, (v. a.) *Gemeene laſten opbrengen.*

Financier, (m) *Rent-meeſter*, *ontvanger.*

Finaſſer, ou fineſſer, (v. n.) *Liſtig handelen*, *bedriegen.*

Finaſſerie, (f) *Liſtige bedriegery.*

Finaſſier, iere (m) *Looze bedrieger*, *ſnuiter*; *liſtige bedriegſter.*

Finement, (adv.) *Liſtiglyk*, *looslyk*; *fyntjes*, *ſcherpzinniglyk*, *ſnédiglyk.*

Fineſſe, (f) *Fynheid*, *dunheid*; *loosheid*, *ſlimheid*, *liſtigheid*, *ſnédigheid*, *ſcherpzinnigheid*, *vernuftigheid*; les fineſſes du negoce, *de heimelyke kundigheden*, *ſtreeken des Koophandels*; toutes ſes fineſſes ſont découvertes, *alle zyne konſt greepen zyn ontdekt*; je n'y entends point de fineſſe, *ik heb 'er geen arg in*, *of*, *quaad meé in den zin.*

Finet, ette (adj.) *Loos*, *liſtig*; un finet, *een ſlimme vos*, *doortrapte gaſt.*

Fini, ie (adj.) *Geëindigt*, *volëindigt*; un être fini, *een eindig wézen.*

Finiment, (m) *Volkomenheid eener Schildery* (f).

Finir, (v. a.) *Eindigen*, *een eind maaken*, *voltooïjen*; finir ſes jours, *zyne dagen eindigen*; finir (v. n.) *een einde neemen*, *eindigen*; ici finit

nit le recit, *hier eindigde het verhaal.*

Finiffement, (m) *Voltooijing eenes werks* (f).

Finiffeur, (m) *Voltooijer van iets.*

Finiteur, (m) *De Gezigt-einder*, Horizont.

Finito, (m) *Sluit-rekening*, (*Lat. w.*) (f).

Fiole, (f) *Klein glazen-flesje* (n).

Fioler, (v. n.) *Drinken* (*gem. w.*).

Fiquette, (f) *Vrouwel: Lid*; par ma fiquette (*gem. w.*).

Firmament, (m) *Sterren-Hemel* (m), *het uitspansel* (n).

Fifc, (m) *Boete, verbeurte* (f), *die aan een Heer van een Land vervalt*; fifc, (m) *Schat-kamer daar van* (f).

Fifcal, ale (adj) *Dat den Fifcaal betrefd*; Procureur fifcal, Avocat-fifcal (m), *zyn hooge Amptenaaren die op alle verbreekingen, verbeuringen, ftraf-oeffeningen enz. acht geven, beslag op goederen, of eisch doen.*

Fifcalin, ine (adj.) *Dat tot den fifc of de verbeurt-kamer behoord.*

Fiffure, (f) *Been-fpleet* (*in Heelk.*).

Fiftule, (f) *Loopende zweer, opening, fitfel.*

Fiftuleux, eufe (adj.) *Fitfelagtig.*

Fixation (f) du prix des denrées, *vaststellinge, bepaaling des pryzes der Leevens-middelen*; fixation du mercure, *beneeming der vlugtigheid des kwikzilvers.*

Fixe (adj.); jour fixe, *bepaalde dag*; étoile fixe, *een' vaste Sterre*; prix fixe, *een vaste prys*; regard fixe, *een ftrek gezigt*; corps fixe, *een vast Ligchaam.*

Fixé, ée (adj.) *Vastgesteld, bepaald*; prix fixé, *een gezette prys.*

Fixement (adv.) regarder fixement, *ftyf, ftyf aanzien.*

Fixer, (v. n.) *Vaststellen, bepaalen, bestemmen*; fixer le prix, *den prys zetten*; fixer un tems, *eenen tyd bepaalen*; fe fixer (v. r.) à quelque chofe, *zich ergens toe zetten*; fe fixer, *zich zetten, onvlugtig worden*, (*in Chym.*).

Fixion. (*Zie* fixation).

Fixité, (f) *Vastheid* (*in Chym.*).

Flache, (f) *Kuil, holligheid in een ftraat*; *oneffe kant aan hout*, (*by Metz. en Timmerl.*).

Flacheux eufe (adj.) bois flacheux, *wankantig hout.*

Flacon, (m) *Een' fchroef-vles* (f).

Flagellans, (m. plur.) *Geeffelaars, geeffel broeders*, (*zekere Secte*).

Flagellation, (f) *Geeffeling des Heilands.*

Flageller, (v. a.) *Met roeden of zweepen flaan.*

Flageolet, (m) *Zeker klein fluitje* (n).

Flageoleur, (m) *Octaav-fluit-fpeelder.*

Flagorner, (v. n.) (*gem. w.*) *Oorblaazen, iets valfchelyk aanbrengen, om een plasdank te behaalen.*

Flagornerie, (f) *Valfche aanbrenging, oorblaazing* (*gem. w.*).

Flagorneur, eufe (m. & f.) *Oorblaazer, plasdank-zoeker* (*gem. w.*).

Flagrant, (adj. m.); être pris en flagrant delit, *op heeter daad betrapt worden.*

Flair, (m) *De reuk, lucht, die een hond van 't wild heeft* (f).

Flairer, (v. a.) *Ruiken, fnuffelen*; *item de lucht ergens van krygen*; flairer, (v. n.) *rieken, eenen reuk van zich geeven.*

Flaireur, (m) *Een fnuffelaar; fmarotzer, fchuimlooper.*

Flambant, ante (adj.) *Brandende, in volle vlam.*

Flambart, (m) *Een brand-hout, of kool die nog vlamd.*

Flambe, (f) *Zwaerd-bloem, blauwe Lelie.*

Flambeau, (m) *Fakkel, toorts* (f); *kandelaar* (m) *enz*; il a porté le flambeau, *hy heeft daar aan geholpen, meê aangewerkt*; le flambeau de la guerre, *het vuur, de fakkel des oorlogs*; flambeau du jour, *de Zon* (*by Poëten*); flambeau de Mer, *Zeekaarten-boek.*

Flamber, (v. n.) *Vlammen, flikkeren*; flamber (v. a.) un canard fur le feu, *een eende-bout over het vuur zengen*; flamber de la viande, *gebraad bedruipen*; flamber un chapeau, *de lange hairen van eenen hoed afzengen*; flamber une lettre, *eenen brief, wegens befmetting, berooken.*

Flam-

Flamberge, (f) *Zwaare dégen of rapier* (m); mettre la flamberge au vent, *(boert w.) van leêr trekken.*

Flamboyant, ante (adj.) *Vlammende, flikkerende*; une torche flamboyante, *brandende fakkel*; epée flamboyante, *Vlammende zwaard.*

Flamboyer, (v. n.) *Vlammen, branden; blinken, flikkeren.*

Flamme, (f) *Vlam; Liefde-vlam; Scheeps wimpel.*

Flammeche, (f) *Vonkje, vuur-sprankje* (n).

Flamerole, (f) *Een dwaal-licht, lucht-vuur* (n).

Flan, (m) *Een, vlâ, vlade* (f); flan, ou flaons (plur.), *schroot-plaaten, ronde stukken, om te munten*; flan, *het geluid, klets van een klap, oorvyg*; flan en voilà un, *klets daar hebtge 'er een.*

Flanc, (m) *De zyde van den onderbuik, of onder de ribben* (f), *het weeke van den buik* (n); *zyde van een bolwerk* (f); flanc de vaisseau, *zyde van een Schip*; prendre l'ennemi en flanc, *den vyand in de flank vallen, van ter zyden aantasten*; avoir un enfant dans ses flancs.

Flanchet, (m) *Zy-stuk van een os of visch* (n).

Flanconnade, (f) *Een zy-stoot, ribbe-stoot* (m) *(in de Schermsch.).*

Flandrin, (m) *Een lange vlégel, scherminkel, lange lob-cor, (zéker scheld w.).*

Flanelle, (f) *Flennel, fledding, (zékere stoffe).*

Flanet, (m) *Klein schroot-plaatje, om te munten.*

Flanquant, ante (adj.) *Dat tot de zyde (flank) van een bolwerk behoord.*

Flanquêr, (v. a.) une fortification, &c. *een vesting enz. van ter zyden met sterktens voorzien, item van ter zyden beschieten, als meede, iets tot cieraad op de zyde bouwen*; il lui a flanqué cela par le nez; *hy heeft hem dat onder de neus gewréven*; il lui flanqua un soufflet, *hy gaf hem een averegtse klets in 't weezen*; il s'est venu flanquer au haut bout de la table, *hy kwam zich onbeschroomd boven aan de tafel zetten plakken*; l'infanterie est flanquée par la cavalerie, *het voet-volk word door de ruitery op zy gedekt.*

Flaon. (*Zie* flan).

Flaque, (f) *Laage vlakte, moeras, poel, plas.*

Flaquée, (f) *Klets, smeet (van water enz.).*

Flaquer, (v. a.) *Iets werpen dat het kletst.*

Flasque, (f) *Kruid-vles* (f), *kruid-hoorn*; *item zy-stuk van een raapaerd, of* affuit (n).

Flasque, (adj.) *Slap, kragteloos, verslenst, log*; il est bien flasque, *hy is zeer kragteloos*, un flasque, *een log, laf mensch, een luyaard, dagdief.*

Flatin, (m) *Een klein zak-mesje* (n).

Flatir, (v. a.) *Munt-plaaten plat slaan, vletten.*

Flatoir, (m) *Een vlet-hamer.*

Flâtrer ou flâtrir, (v. a.) *Een hond, die van een dolle hond gebeeten is, voor 't voorhoofd branden, om het dol worden te beletten.*

Flâtrissure, flâtrure, flature (f), *verbergplaats, daar het vervolgde wild op hunnen buik neêr gaat leggen.*

Flatter, (v. a.) *Vleijen, flikkeflooyen, pluimstryken*; portrait qui flatte, *een afbeeldsel* (portrait) *dat fraaijer is als het* origineel; mère qui flatte trop ses enfans, *eene Moeder die haare kinderen te zeer liefkoost*; l'amour veut toujours flatter, *de liefde wil altoos de misslagen verschoonen*; l'apparence flatte, *de schyn bedriegt*; cela flatte la vue, *dat streeld het gezigt*; flatter sa douleur, *zyne smert zoo goed draagen als men kan*; flatter le dé, *dobbelsteenen zagtjes werpen, gooijen*; il ne faut point flatter le dé, *men moet 'er geen doekjes omwinden (spr. w.)*; se flatter, (v. r.) *zich vleijen.*

Flatterie, (f) *Vleijery; liefkoozing.*

Flatteur, euse (adj.); Discours flatteur, espérance flatteuse, *vleijende réden, hoop.*

Flatteur, euſe (m. & f.) *Vleijer, pluimſtryker; vleiſter, ſlikkeſlooiſter.*

Flatteuſement, (adv.) *Vleijende.*

Flatueux, euſe (adj.) *Winderig, opblaazend*; les pois ſont flatueux, *de erwéten zyn winderig.*

Flatuoſité, (f) *Opblaazing, winderigheid.*

Fléau, (m) *Een dorſcl. vlégel, vlégel; de unſter* (balans) *van een weegſchaal; yzere ſluit-boom voor een deur of poort; geeſſel, roede; plaag, bezoeking*; la guerre, la famine & la peſte, ſont les trois grands fléaux, dont Dieu ſe ſert pour châtier les hommes, *de oorlog, de hongersnood, en de peſt, zyn de drie grootſte plaagen enz.* fléaux de poiſſon, *de vimmen der viſchen.*

Flêche, (f) *Een' pyl, flits* (f), *meet-ſtok, graad-ſtok (zonder het kruis) (by Stuurl.)* (m); Flêche de lard, *een zyde ſpek*; flêche de pont-levis, *de win of hermy van een ophaal-brug*; flêche d'arbre, *de ſchaft, ſtam van een boom*; flêche de caroſſe, *diſſelboom van een koets*; flêche de la mer, *een dolfyn (zeker viſch)*; flêche d'un clocher, *Tóren ſpits*; flêche de colomne, *de ſchaft, ſtyl eener zuil*; tirer une flêche, *eene pyl ſchieten*; faire flêches de tout bois, *zich in alle gelegentheden redden (ſpr. w.)* il ne ſait plus de quel bois faire flêche, *hy weet niet meer wat hy moet aanvangen, hy is ten einde raad (ſpr. w.)*; flêche, *uitlegger aan 't galjoen van een Schip.*

Fléchir, (v. a. & n.) *Buigen, krommen, beweegen enz.*; fléchir les génoux, *de kniën buigen, knielen*; cela ne fléchit point, *dat laat zich niet buigen*; tout fléchiſſoit devant ce conquérant, *alles boog, bukte voor dien overwinnaar*; fléchir les Juges, *de rechters beweegen, overhaalen.*

Fléchiſſement, (m) *Buiging, bukking, kromming* (f).

Fléchiſſeur, (m) *Buig-ſpier (in Ontl. i. k.).*

Flegmatique, (adj.) *Slymerig, koudvogtig; geduldig.*

Flegme, (m) *Slym, vogtigheid, fluim; item geduld, zagtmoedigheid.*

Flet, (m) *Een vlet-ſchuit; item zeker plat-viſch.*

Flétri, ie (adj) *Verwelkt, verflenſt, enz.*

Flétrir, (v. a.) *Doen verwelken, verflenſſen; bederven; enz.* flétrir la reputation de quelcun, *iemands goeden naam ſchenden*; Flétrir une perſonne, *iemand ſchenden, onteeren; item brandmerken*; flétrir, (v. n.) ſe flétrir, (v. r.) *verwelken, verfletſen.*

Flétriſſure, (f) *Verwelking, verflenſing; ſchending, eerkwetzing; brandmerk.*

Fleur, (f) *Eene bloem; bloesſem; de bloem of het puik van iets, enz.* fleur de lis, *eene Lelie, of Lelybloem; het Franſche wapen, item het brand-merk*; fleur artificielle, *eene vercierde bloem*; fleur de farine, *bloem van meel*; fleur de l'âge, *de bloei der jaaren*; les fleurs, ou regles des femmes, *de ſtonden der Vrouwen*; fleurs blanches; *witte vloed*; fleurs, *kaam op bier; enz.*; à fleur, (adv.) *gelyks, waterpas met; enz.* à fleur de terre, d'eau, *gelyks de aarde, gelyks het water.*

Fleur de lis. (f) (*Zie onder* Fleur.)

Fleurdeliſer, (v. a.) *Met Lélien vercieren, item met eene Lelie brandmerken*; bâton fleurdeliſé, *een ſtok die met Leliën beſchilderd is.*

Fleurer, (v. n.) *Rieken, reuk van zich geeven.*

Fleuret, (m) *Een ſcherm-dégen,* (floret); *lugtige ſprong in het danſen*; floret-, *of* floſel-*lint*; *zyde die om de tonnetjes der zy-wormen zit.*

Fleurette, (f) *Bloemtje* (n); fleurettes, *liefkoozingen, lieffelyke en ſtreelende woorden.*

Fleuri, ie (adj,) *Bloeyend*, teint fleuri, *bloozende kleur*; diſcours fleuri, *eene vercierde reden.*

Fleurir, (v. n.) *Bloeyen, in den bloei ſtaan; grys worden,* (NB. *dit werk w. eigentlyk genoomen, heeft in het* imperfectum en participium fleuriſſoit, fleuriſſoient, fleuriſſant, ante; *maar van Koningryken, Konſten of Wetenſchappen ſpreekende, zegt men* floriſſoit, floriſſoient, floriſſant, ante)

ante); les arbres fleuriffent, *de boomen bloeyen.*

Fleurisme, (m) *Liefhebbery van bloemen* (f).

Fleuriffant, ante (adj.); Arbre fleuriffant, *bloeijende boom.*

Fleurifte, (m) *Bloemift, Liefhebber van bloemen; item een Bloem-fchilder.*

Fleuron, (m) *Bloemtje, Bloemwerk, loof-werk* (n); *item bloem-werkje (by Drukkers) Middel-ftempel (by Boekbind.)* fleurons, *inkomften, gerechtigheden aan een Kroon gehecht.*

Fleuve, (m) *Een ftroom* (m), *groote Rivier* (f); fleuve de paroles, *een vloed van woorden.*

Flexibilité, (f) *Buigzaamheid, gedweeheid.*

Flexible, (adj.) *Buigzaam, gedwee;* corps flexible, *een buigzaam lighaam;* efprit flexible, *een buigzaam gemoed.*

Flexion, (f) *Buiging, kromming (in Natuur- en Ontleedk.)*

Flibot, (m) *Een Vlie-boot* (f) *(zeker Vaartuig).*

Flibuftier ou Flibutier, (m) *Roover op de Amerikaanfche Eilanden.*

Flic, flac, (adv.) Il lui donna quelques fouflets flic & flac fur la joue, *hy gaf hem flink flonk eenige muilpeeren.*

Flin, (m) *Een donder-fteen.*

Flipot, (m) *Houten-las* (f), *om een gebrek te dekken (by Schrynw.)*

Flocon (m) de laine, *wolle vlok, nop* (f); flocons de neige, *fneeuwvlokken.*

Flon-flon, *Zeker woord dat aan 't einde eeniger ftraat-liedjes gehegt word.*

Floraifon, (f) *De bloem-tyd.*

Floraux, (adj.); Jeux floraux, *het Poëtifche feeft te Toulouse eertyds.*

Flore, (f) Flora, *Godinne der bloemen en der Lente.*

Flore, (m) *Schips-fmeer* (n).

Florée, (f) *Middel foort van indigo.*

Florer (v. a.) un Vaiffeau, *een Schip van onderen fmeeren (Zeew.)*

Florès, (f); Faire florès par-tout, *over-al waar men komt voor-getrokken zyn.*

Florin, (m) *Een gulden (zekere Munt).*

Florir, (v. n.) *(word figuurl. geb.) Bloeijen, in goede ftand, eer en achting zyn;* l'éloquence floriffoit en ce temps là, *de welfpreekendheid bloeide in die tyd;* il floriffoit fous le regne de, *hy, of, het bloeide onder de regeering van enz.*

Floriffant, ante (adj.) *Bloeijend, toeneemend;* Ville floriffante, *eene bloeijende Stad.*

Flot, (m) *Golf, baare der Zee* (f); la Ville étoit battue des flots, *de Stad wierd door de golven befpoeld, de golven floegen tegen de Stad;* les larmes lui tomboient à grands flots, *hy, of zy weende bitterlyk;* etre à flot, (adv.) *vlot zyn, dryven.*

Flottable, (adj.) *Dryfbaar; vlootbaar, daar diepte genoeg is.*

Flottage, (m) *Het hout-vlooten* (n).

Flottaifon, ou flottation, (f) *Uitwatering, zoo ver een Schip uit het water is.*

Flottant, ante (adj.) Corps flottant, *vlot of dryvend lighaam;* efprit flottant, *ongeftadige, wankelmoedige geeft.*

Flotte, (f) *Vloot, Scheeps-vloot, item toevloed van Menfchen;* la flotte eft arrivée, *de vloot is gekomen; (figuurl.) ik heb geld gekregen, of ik ben geréd;* flotte marchande, *Koopvaardy-vloot;* flottes, (f. plur.) *de hout vloten.*

Flotté, ée (adj.) Bois flotté, *dryvend hout, vlot-hout.*

Flotter, (v. n.) *Dryven, vlot zyn, zwemmen; item hout-vlotten; door den wind herom flingeren, wapperen;* il flottoit entre la crainte & l'efpérance, *hy zweefde of dobberde tusfchen hoop en vrees.*

Flotille, (f) *Klein vlootje* (n), flotille.

Flou; Peindre à flou, *met dunne verf Schilderen, fchetfen.*

Flouet, ette (adj.) *Teeder, zwak (Zie* fluet).

Fluant, ante (adj.); Papier fluant, *vloei-papier.*

Fluctuation, (f) *Overlooping der vog-*

vogten des lighaams, *item ongestadigheid*, *twyffelmoedigheid*.

Fluctueux, euse (adj.) *Op en neêr gaande, als golven*; *item onzéker, wankelmoedig*.

Fluer, (v. n.) *Vlieten*, *vloeijen*, *afloopen*; la mer flue & reflue, *de Zee loopt op en af*; l'encre, la playe flue, *de inkt*, *de wond vloeit*, *loopt*.

Fluet, ette (adj.); Corps fluet, *zwak*, *téder of teêr lighaam*.

Fluide, (adj.) *Vloeibaar*, *vlietend*; corps fluide, *vloeibaar ligchaam*.

Fluidité (f) de l'eau, de l'air, *de vloeibaarheid van 't water*, *van de Lucht*.

Flûte, (f) *Eene fluit*; flûte traversiere, *een' dwars-fluit*; emboucher une flûte, *een' fluit aan de mond zetten*; accordez vos flûtes, *verdraagd malkanderen*; comment accorder ces flûtes? *hoe zullen die dingen by malkander komen?* Robin se souvient toujours de sa flûte, (*spr. w.*) *een ieder denkt meest aan 't geene hy 't meest bemind*; il y a de l'ordure dans sa flûte; *zyn fluit is vervuild*; *zyne zaaken gaan niet wel*; *of zyn gedrag is niet richtig* (*spr. w.*); ce qui vient par la flûte, s'en va par le tambour, *onrechtvaerdig goed bedyd niet* (*spr. w.*); avoir toujours la flûte au derriere, *altyd geklisteerd worden* (*spr. w.*).

Flûte, (f) *Een Fluit-Schip*, *fluit*.

Flûter, (v. n.) *Fluiten*, *op de fluit speelen*; se faire flûter au derriere, *zich laaten klisteeren*; il a flûté tout son bien, *hy heeft al zyn goed verteerd*; voix flutée, *een' zagte stem*.

Fluteur, euse (m. & f.) *Fluit-speelder*, *fluit-speelster*.

Flux, (m) *De vloed* (f), *het opstygen van 't water* (n); flux & reflux, *vloed en ebbe*; flux de ventre, *de buik-loop*; flux de sang, *de roode loop*; flux menstrual, *maan-stonden*; flux de paroles, *een vloed van woorden*; flux de bouche, *een speekzel-vloed*, *quyling*; il a un grand flux de bouche, *zyn' mond staat nimmer stil*; ma bourse a le flux, *myn beurs heeft de loop*, *kan niets houden*.

Fluxion, (f); Gagner une fluxion sur la poitrine, *eene zinking op de borst bekoomen*.

Fluxionnaire, (m. & f.) *Een die met zinkingen gequeld is*.

Foarre ou foerre. (*Zie* Feurre).

Focile, (f) *Arm-pyp* (*in Ontleedk.*).

Fœtus, (m) (*Lat. en Ontleedk. w.*) *Lyfs-vrugt*, *ongebooren Schepsel*.

Foi, (f) *Geloof* (n), *toestemming* (f); bonne foi, *eerlykheid*; mauvaise foi, *trouwloosheid*, *guitery*; sans la foi les œuvres sont mortes, *zonder geloove zyn de werken dood*; les articles de la foi, *de geloofs-artykelen*; profession de foi, *geloofs-belydenis*; n'avoir ni foi, ni Loi, *noch Godsdienst*, *noch wet hebben*; faire foi de quelque chose, *getuigenis van iets geeven*; en foi de quoi nous avons signé, *in oirkonde* (*getuigenis*) *hebben wy deeze onderschreeven*; voilà qui en fait foi, *dat bewyst de zaak*; ma foi, par ma foi, (*zeker eed*) *waaragtig*, *op myn Zaligheid*; ma foi, est il vrai? *inderdaad*, *is het waar?* foi d'honnête homme, d'homme d'honneur, d'homme de bien, *op myn eer*; homme de foi, *een geloofwaardig Man*, donner sa foi, *zyn woord geeven*; en bonne foi, de bonne foi, à la bonne foi (adv.) il est ainsi, *waarlyk*, *opregtelyk*, *het is zoo*; agir de bonne foi, *voor de vuist*, *ter trouwe handelen*.

Foiblage, (m) *Ligtheid der munt-speciën* (f).

Foible, (adj.) (*lees* féble) *Zwak*, *kragteloos*, *enz.* foible de corps & d'esprit, *zwak van ligchaam*, *en verstand*; foible de poids, *te ligt van wigt*; pièce foible, *te ligt muntstuk*.

Foible, (m) (*lees* féble) *Het zwakke* (n) *zwakheid* (f); *gebrek* (n); chacun a son foible, *ieder een heeft zyn zwak*, *of zwakheid*; le jeu est son foible, *het spel is zyn zwak of gebrek*; scandaliser les foibles, *de zwakken of onvasten ergernis geeven*; le foible d'une place, *het zwakke eener vesting*; prendre un homme par son foible, *iemand in zyn zwak aantasten*.

Foi-

Foiblement, (adv.) (*lees* féblement) *Zwakkelyk*, *flauwelyk*

Foiblesse, (f) (*lees* féblesse) *Zwakheid*, *flaauwheid*, *onmagt*, *flauwte*; tomber en foiblesse, *in zwym*, *in een' flauwte vallen.*

Foiblir (v. a.) (*lees* féblir) sur une matiere, *op een zaak verflauwen*; *toegêven.*

Foie, (m) *De lêver* (f); c'est une petite chaleur de foie, *het is eene kleine haastigheid.*

Foïer. (*Zie* Foyer).

Foin, (m) *Hooi*; botte de foin, *een bundel hooi.*

Foin, (interj.) Foin de vous! *foei*, *weg met u*, *foei schaamd u wat!*

Foine. (*Zie* Fouine).

Foire, (f) *Jaar-markt*, *kermis*, *mis*; ils s'entendent comme larrons en foire, *zy verstaan malkander* (*spr. w.*)

Foire, (f) (*gem. w.*) *De buikloop*, *sterken afgang*, (*onheusch zegt men*) *kakkery*, *schytery*, (*beter* devoiement).

Foirer, (v. n.) (*gem. w.*) *Aan den dunne*, *aan de schytery zyn.*

Foireux, euse (adj. & subst.) *Die aan de kakkery is*; *schyter*; *schytster.*

Fois, (f); Une fois, *één maal*, *ééne reis*; non pas même une seule fois, *ja zelfs niet eens*; une fois autant, *eens zoo veel*; deux fois, *twee maal*, *twee reizen*; une fois pour toutes, *eens voor al*; tous, ou tout à la fois, *alle te gelyk*, *teffens*, *tévens*; autre fois, *eertyds*, *voormaals*; de fois à autre, (adv.) *nu en dan*, *te mets*, *zomtyds*; il étudie de fois à autre, *by studeerd by vlaagen*; quelque-fois, par-fois, *zomtyds*, *altemets*; à cette fois, *dit maal*, *deeze reis*; mainte-fois, *dikwils* (*zelden gebr.*) toute-fois, (conj.) *nochtans*, *echter*; deux fois plus que . . , *eens zoo veel als* . . .; tant de fois, *zoo dikwils*; toutes les fois, *telkens*, *alle reizen*; qui donne tôt, donne deux fois, *die ras geeft*, *geeft tweemaal*; je vous le dis pour une bonne fois; *ik zeg het u eens voor al*, *en daar meê is 't uit.*

Fois (m) du corps, *het middellyf* (n), *de middel* (f).

Foison, (m) *Als*; à foison, (adv.) *in overvloed*; on en trouve à foison, *men vind 'er in overvloed van.*

Foisonner, (v. n.) *In overvloed zyn*, *overvloeijen.*

Foit (m) du mat, *de lengte van de mast* (*Zee w.*)

Fol, folle. (*Zie* Fou).

Folâtre, (adj.) *Lustig*, *dertel*, *kortswylig*, *snaakerig*; esprit, humeur folâtre, *een kortswylig gemoed*, *inborst.* c'est un, ou, une folâtre, *het is een poetsen maaker*, *een kortswylig of dertel Mensch.*

Folâtrer, (v. n.) *Stoeijen*, *mallen*, *kuuren aanregten.*

Folatrerie, (f) *Stoeijery*, *dertelheid*, *malligheid.*

Folichon, onne (adj. & subst.) *Lustig*, *dertel*; *een speelächtig kwantje*, *dertel meisje of wigje.*

Folie, (f) *Gekheid*, *dwaasheid*, *zotheid*, *zotte daad*; elle fait folie de son corps, *zy geeft haar ligchaam ten besten*; les plus courtes folies, sont les meilleures, *korte dollighêden zyn de beste*; faire une folie, *een' gekheid begaan*; il n'est personne si sage qui ne fasse quelque folie, *niemand is ten allen tyden wys*; dire des folies, *poetsen vertellen.*

Folio, (m) (*van 't Lat. w.* folium); livre in folio, *een boek in folio*, *een* foliant; folio recto, *de regter zyde*; folio verso, *de linker of omgewende zyde* (*van een blad*).

Foliot, (m) *Het blad eener slotveêr* (n).

Folle. (*Zie* Fou).

Folle-enchére, (f) *Rouw-koop. Zie* Enchére).

Follement, (adv.) *Dwaaslyk*, *gekkelyk.*

Folles, (f. plur.) *Netten met wyde maazen*, *om groote Visch te vangen.*

Follet, ette (adj.) *Een weinig gekkelyk*, *niet regt in 't hoofd*; *item vrolyk*, *kortswylig*, *dertel*; esprit follet, *een nagt-geest*; poil follet, *een vlas-baard*; feu follet, *een dwaallicht*, *stalkaers.*

Follette, (f) *Melde, mel (zeker moeskruid).*

Follichon. (*Zie* Folichon).

Follicule, (f) *Klein blaadje* (n); *item gal-blaasje (in Ontleedk.).*

Fomentation, (f) *Stooving, papping (by wondb.)*; appliquer une fomentation, *een' wond ſtooven, pappen.*

Fomenter, (v. a.) *Stooven, pappen; item aanſtooken, aanblaazen*; fomenter la guerre, la diviſion, la ſédition, *het oorlog, de verdeeldheid, oproer, aanſtooken, aanhitſen.*

Fonçailles, (f. plur.) *De onderlaagen, de bed-ſponde.*

Foncé, ée (adj.) *Gebódemd; item ryk, gegoed, met middelen begaafd enz.*; couleur foncée, *eene donkere kleur*; bleu, verd foncé, *donker blaauw, donker groen*; il eſt bien foncé dans l'hiſtoire, *hy verſtaat de Hiſtorie-kunde in den grond.*

Foncée, (f) *Eene lei-groeve of myn.*

Foncer, (v. a.) *Bodemen; geld (fonds) verſchaffen*; foncer (*beter* fondre) ſur l'ennemi, *op den vyand aanvallen*; foncer un tonneau, *een ton den bodem inzetten*; foncer la ſoie, *de ketting neêrtrekken (by Tapytw.).*

Foncet, (m) *Een groote ſchuit om op de Rivieren te vaaren, een Samereus.*

Foncier, iere (adj.); Seigneur foncier, *de Grond-Heer*; rente fonciere, *grond-pagt*; foncier, *geſchikt, bekwaam, ervaaren in zyn beroep.*

Fonciere, (f) *Bank in een leigroeve.*

Foncierèment, (adv.); Examiner foncierement, *grondig, of in den grond onderzoeken.*

Fonction, (f) *Verrigting, bediening* (f), *ampt* (n); exercer les fonctions de ſa charge, *de plichten van zyn ampt verrigten*; le foie fait bien ſes fonctions, *de léver doed haar dingen* (functien) *wel.*

Fond, (m) *De grond, bodem; voorraad enz.*; fond de corbeille, de muid, de plat, d'aſſiette, *bodem van een korf, enz.*; le fond de la mer, *de bodem der zee*; donner fond, ou mouiller, *het anker werpen*; perdre fond, *ankerloos worden*; le fond d'un étang, *de grond van een vyver*; le fond d'un puits, *de grond van een put*; fond de cale, *het ruim van een Schip*; ruiner de fond en comble, *geheellyk, in de grond bederven*; le fond d'une allée, *het einde eener laan*; le fond d'un bois &c., *het binnerſte, het diepſte van een boſch enz*; fond de miroir, de tableau, *het paneel, het achterſte van een ſpiegel, ſchildery*; brocard à fond d'or, *zyde ſtoffe met een goude grond*; fond de lit, *het hoofden-end van 't bed*; fond de caroſſe, *het achterſte van een' koets*; le fond de ce jardin eſt bon, *de grond van dien tuin is goed*; cette culotte n'a pas aſſez de fond, *die broek is niet diep genoeg*; le fond d'une chaiſe, *de zitting van een ſtoel*; faire fond ſur quelcun, ſur quelque choſe, *op iemand, op iets ſtaat maaken*; du fond de mon cœur, *uit grond van myn hert*; avoir un grand fond de piété, *zeer deugdzaam, vroom zyn*; un grand fond de perfidie, *groote trouwloosheid*; entendre le fond d'une affaire, *eene zaak in de grond verſtaan*; à fond, au fond, *grondig, in den grond*; foſſé à fond de cuve, *eene ſchuins-neêrgaande gragt*; couler, ou aller au fond, ou à fond, *zinken*; couler un vaiſſeau à fond, *een Schip in de grond booren*; traiter une queſtion à fond, *een geſchil-ſtuk, grondig verhandelen*; ſavoir une ſcience à fond, *eene wetenſchap grondig verſtaan*; peigner une perruque au fond, *eene paruyk wel uitkammen*; fonds de terre, biens en fonds, *land-goederen, vaſte goederen*; fond, ou fonds, *penningen*, fonds *of* capitaal; mettre de l'argent à fonds perdu, *geld op lyf-rent beleggen*; fond-d'esprit, de ſageſſe, *groot verſtand, groote wysheid.*

Fondamental, ale (adj.); Loix fondamentales, *grond-wetten.*

Fondamentalement, (adv.) *Grondiglyk.*

Fondant, ante (adj.) *Stichtende*; *smeltende*; fruits fondants, *sappige*, *vrugten*, *die in de mond smelten*.

Fondant, ou dissolvant (m), *een ontbindend genees-middel* (n).

Fondateur, trice (m. & f.) *Grondlegger*, *stichter*; *stichtster*.

Fondation, (f) *Stichting*, *grondlegging*, *bouwing*; *item inkomsten daar van*.

Fondatrice, (f) *Grondlegster*.

Fonde, (f) (*beter* rade) *Reede voor Scheepen*.

Fondement, (m) *Grondslag*, *grond*; sans fondement, *zonder grond*; la piété est le fondement de toutes les autres vertus, *de vroomheid is de grondslag van alle andere deugden*.

Fonder, (v. a.) *Grond-vesten*, *de grond-vest leggen*, *stichten*; fonder un hopital, *een Gods-huis stichten*; fonder son espérance en Dieu, *zyn' hoop op God stellen*; sur quoi fondez vous votre demande? *waar op grond gy uwen eisch*? se fonder (v. r.) en exemples, en raisons, *zich op voorbeelden*, *oorzaaken gronden*.

Fondis, (m) *Hol* (n) *inzakking*, *instorting van de grond* (f).

Fondoir, (m) *Smelt-huis* (n), *smelt-kétel voor vet* (*talk*) (m).

Fondre, (v. a. & n.) *Smelten*, *gieten*; *vergaan*, *enz.* fondre des métaux, *metaalen smelten*; fondre une cloche, *eene klok gieten*; faire fondre, *doen smelten*; fondre en larmes, *in traanen weg-smelten*; fondre, *neérstorten*; cet amas de pierres fondit sous moi, *die hoop steenen zonk onder my weg*; fondre sur l'ennemi, *op den vyand aanvallen*; fondre sur quelcun, *op iemand los gaan*; se fondre (v. r.) *smelten*, *vergaan*, *weg smelten*, *verteeren*, *maager worden*, *verminderen*.

Fondriere, (f) *Een modder-poel*, *diepe poel*.

Fondrilles, (f. plur.) *Grond-zop* (n).

Fondu, ue (adj.) *Gesmolten*, *enz.* (*Zie* fondre) cheval fondu, *bokstaa vast* (*zeker kinder spel*).

Fongueux, euse (adj.) *Sponsächtig*, *zwamächtig*.

Fontaine, (f) *Bron*, *spring-ader*, fontein; *kraan van éen regen-bak enz.*

Fontainier, (m) *Een bron- of* fontein-*meester*.

Fontanelle, (m) *De naad van 't bekkeneel* (f).

Fontange, (f) *Een' fontansje*, *zeker kapsel der Juffers*.

Fonte, (f) *Smelting*, *gieting*; fer de fonte, *gegoten yzer*.

Fonticule, (m) *Klein fonteintje*; *item een fontanél*.

Fonts, (m. plur.) *Doop-vat*, *doop-font*, *doop-steen*; tenir un enfant sur les fonts, *een kind ten Doop heffen*.

Foque, (f) *De fok* (f), *het fok-zeil* (n).

For (m) ecclesiastique, *Kerkelyk gerichts-hof*.

Forage. (*Zie* Afforage).

Forain, aine (adj.); Marchand forain, *uitlandsch*, *vreemd koopman*; un forain, *een uitlander*.

Forban, (m) *Zee-roover*, *vrybuiter*.

Forbannir, (v. a.) *Verbannen*. (*Zie* exiler).

Forbannissement, (m) *Banning* (f).

Forçage, (m) *Overwigt der munt-stukken*.

Forçat, (m) *Galei-slaaf*, *of-roeijer*.

Force, (f) *Kragt*, *sterkte*, *magt*; *nadruk*, *enz.* perdre, reprendre ses forces, *zyne kragt verliezen*, *weér bekomen*; employer toutes ses forces, *alle zyne kragten besteeden*, *inspannen*; force d'imagination, *verbeeldings-kragt*; par force (adv.) *met dwang*; céder à la force, *voor overmagt wyken*; faire force de rames, de voiles, *hard roeijen*, *alle zeilen byzetten*; force gens, *eene meenigte volks*; force amis, *veel vrienden*; il dit force mal de. . ., *hy zegt veel quaad van*. . .; à toute force, *met alle magt*; à force (adv.) *als*; à force d'amis, il en est venu à bout, *door de hulp van vrienden heeft hy het te wege gebragt*; je me lasse à force de gémir, *ik vermoeije my door het veel zugten*; à force de rames, *door 't geweld van roeijen*; à

force de coups on le chassa, *door 't geweld van slagen dreef men hem uit*; on tue l'arbre à force de le couper, *men bederft den boom door 't veel snoeijen*; les forces; *de krygsmagt, sterkte, item een groote schaer.*

Forcé, ée (adj.) *Genoodzaakt, enz.* (*zie* forcer) contenance forcée, *gedwongene houding*; fens forcé, *een gewrongen zin.*

Forcement, (adv.) *Gedwongener wyze.*

Forcené, ée (adj.) *Dol, raazende, uitzinnig.*

Forcénerie, (f) *Dolheid, woede, krankzinnigheid.*

Forcer, (v. a.) *Dwingen, noodzaaken*; forcer quelcun, *iemand dwingen*; forcer un cheval, *een paerd overryden*; forcer une fille, *een meisje verkragten*; forcer une porte, un bataillon, la prison, *eene deur, eene bende, eene gevangenis opbreeken*; forcer une ville, *eene stad met geweld inneemen*; forcer un passage, *een' Schriftuur-plaats wringen*; forcer une clef, *een sleutel verdraaijen*; forcer (v. n.) de rames, de voiles, *sterk roeijen*; *alle zeilen byzetten*; se forcer (v. r.) *zich dwingen*; *zich verrékken.*

Forces, (f. plur.) *Een beugelschaar, snyders-schaar*; *item droogscheerders schaar.*

Forcettes, (f. plur.) *Kleine beugelschaar.*

Forclorre, (v. a.) *Uitsluiten, buitensluiten, afwyzen (in Rechten).*

Forclos, ose (adj.) *Uitgesloten*; *(in Rechten).*

Forclusion, (f) *Uitsluiting.*

Forer, (v. a.) *Met een dril-boor booren, uitbooren.*

Forestier, (m) *Een Bosch-bewaarder, Houtvester.*

Foret, (m) *Een Fret*; *een drilboor.*

Forêt, (f) *Een bosch, woud* (n); *item een moord-kuil*; garde-forêt, *een Houtvester.*

Forêtier. (m) (*Zie* forestier).

Forfaire, (v. n.) *Misdoen, misdryven (in Rechten)*; forfaire à son honneur, *zyne eer te kort doen*; forfaire (v. a.) un fief, sa marchandise, *een leen, zyne waar verbeuren.*

Forfait, (m) *Misdaad, misbedryf, overtreeding* (f); *item* entreprendre un ouvrage à forfait, *een werk onder eenige verbeurte, of, by aanbesteeding aanneemen.*

Forfaiture, (f) *Misdaad, verbreeking, ampt- of leen-verbeuring.*

Forfante, (m) *Schelm, deugniet, schobbejak.*

Forfantèrie, (f) *Schelmery, bedriegery.*

Forge, (f) *Een' smids, smeedery*; *smelt-oven, yzer-hutte.*

Forgeable, (adj.) *Smeedbaar.*

Forger, (v. a. & n.) *Smeeden, uitkloppen, slaan enz.* en forgeant on devient forgeron, *al smeedende word men een smid (spr. w.)*; forger des nouvelles, de nouveaux mots, *nieuws, nieuwe woorden verzinnen, smeeden*; cheval qui forge, *een paerd dat met de achterste voeten tegen de voorste slaat.*

Forgeron, (m) *Een smid, grofsmid*; *smids-knegt die met de voorhamer slaat.*

Forgeur, (m) *Een glad-slaager, plaaten slaager*; *uitklopper (by Tinnegieters en Koperslagers)*; forgeur de fausses nouvelles, *smeeder van valsche gerugten.*

Forhuer, (v. a. & n.) *De honden ter jagt roepen (Jagers w.).*

Forhus, (m) *Kleine herts-darmen, die men den honden geeft*; *item het blaazen op een hoorn, om de honden te roepen.*

Forjet, (m) ou forjetture (f) *uitbouwing, overstek (in Bouwk.).*

Forjetter, (v. n.) se forjetter (v. r.) *uitsteeken, uitspringen (in Bouwk.).*

Forjuger, (v. n.) *Mis-vonnissen, mis-wyzen (oud w.).*

Forjurer (v. a.) le païs, *het land verlaaten, ten besten géven (oud w.).*

Forlancer, (v. a.) *Een stuk wild uit zyn lager dryven*; se forlancer, (v. r.) *uit zyn lager springen.*

Forligner, (v. n.) *Ontäarden, verbasteren, in geslacht verminderen.*

Forlonge, (f); Chien qui chasse de

de forlonge, *een hond die van verre de lucht van 't wild heeft.*

Se Forlonger, (v. r.) ou forlonger (v. n.) *de honden voorby loopen, (van wild gez.).*

Se Formalifer, (v. r.) *Zich belgen, qualyk neemen, zich geërgerd houden.*

Formalifte, (adj. & fubft. m. & f.) *Pligt-pleegend; een die vol* ceremoniën *is.*

Formalité, (f) *Voorfchrift der Rechten* (n); *wyze, manier van rechtspleeging; gewoonlyke* ceremonie *van iets* (f).

Formariage, (m) *Ongelyk huwelyk* (n).

Format, (m) *Het* formaat (n), *de grootte van een boek.*

Formation, (f) *Vorming, gedaante-geeving, fchepping.*

Formatrice, (adj.); Vertu formatrice, *vormende kragt.*

Forme, (f) *Vorm, gedaante, geftalte, beeltenis; vorm; fchoen-leeft;* forme de gouvernement, *regeerings vorm;* forme de lievre, *léger van een haas;* dans les formes, *op eene behoorlyke wyze;* fans forme de procès, *zonder gewoonlyke rechtspleeging;* monter un foulier fur forme, *eenen fchoen op de leeft flaan;* forme de vitre, *groot Kerk-vengfter;* par forme d'un entretien, *by wyze van een gefprek;* en la forme qui fuit, *als volgt.*

Formées, ou fumées, (f. plur.) *De drek, mift van herten, reën enz.*

Formel, elle (adj.); Caufe formelle, *eigentlyke oorzaak;* écrit, aveu formel, *uitdrukkelyk Schrift; duidelyke toeftemming.*

Formellement, (adv.) *Uitdrukkelyk;* l'acte porte cela formellement, *het gefchrift, de* acte *behelft dat duidelyk, in klaare woorden.*

Former, (v. a.) *Vormen, maaken,* formeeren, *fcheppen;* elle commence à former des lettres, *zy begint letters te maaken;* les exhalaifons forment le tonnerre, *d'uitwaaffemingen of dampen veröorzaaken den donder;* former de grands deffeins, *groote aanflagen maaken;* former fon ftyle fur celui de Ciceron, *zynen fchryf-ftyl naar die van Cicero richten;* former un jeune homme, *eenen jongeling onderwyzen, bequaam maaken;* former une armée, *een léger oprigten;* fe former (v. r.) *gevormd, gemaakt worden; zich richten, fchikken;* le poulet fe forme dans l'œuf, *het kieken word in het ei gevormd;* il commence à fe former, *hy begint zich te fchikken, bequaam te worden.*

Formeret, (m) *Een boog die een gewulf bind.*

Formi, (m) *Snavel-ziekte eener valk* (f).

Formica-leo, (m) *Een mieren-eeter (zeker* infect).

Formidable, (adj.) *Vreesfelyk, ontzaggelyk;* puiffance formidable, *gedugte magt.*

Formier, (m) *Een vorm- of leeften-maaker.*

Formigue, (f) *Eene blinde klip, (in de middelandfche Zee dus genaamd).*

Formort, (m) *Aanbeftërving van goederen* (f) *(in Rechten).*

Formuer, (v. a.) *Door konft maaken, dat een valk zich de veêren uitpluift.*

Formulaire, (m) *Een voorfchrift, formulier; formulier-boek.*

Formule, (f) *Eene vaftgeftelde vorm, régel* (f) *voornamentlyk in rechtszaaken.*

Formulifte, (m) *Een die zich daar aan houd.*

Fornicateur, trice (m. & f.) *Hoereerder; hoer, (in Geeftelyke zaaken gebruikt).*

Se Forpaïfer. (*Zie* fe forpayfer).

Forpaître, (v. a.) *Ver- af weiden, graazen (Jagers woord).*

Forpaffer, (v. n.) *De grenzen overfchryden.*

Forpayfer (v. n.) fe forpayfer, (v. r.) *Ver- of loopen (Jagers w.).*

Fors, (prep.) *Uitgenomen (oud w.) Zie* hormis).

Forfenant (adj.); Chien forfenant, *een onvermoeide en op 't wild verbitte hond.*

Fort, forte (adj.) *Sterk, kragtig,* mag-

magtig; *zwaar enz*; beurre fort, *sterke boter*; odeur forte, *sterke reuk*; la mesure de Paris est plus forte, que celle de. . ., *de Parysche maat is grooter als die van*. . .; cet écu n'est pas assez fort, *dat kroon-stuk heeft zyn wigt niet*; à plus forte raison, *des te meer*; être fort en amis, *veel vrienden hebben*; cheval fort en bouche, *een paerd dat sterk in den bek is*; être fort en quelque science, *in eenige weetenschap wel bedreeven zyn*; se faire fort d'une chose, *zich ergens sterk voor maaken, iets op zich neemen van te konnen doen*; *staat op iets maaken*; se faire fort de son crédit, *op zyn crediet vertrouwen*; main forte, *gerechts-dwang, dwang-middel.*

Fort, (m) *Kragt, sterkte, hévigheid van iets*; *sterkte, vesting*; (f) bâtir un fort, *eene Schans oprigten*; le fort de l'épée, *de kragt van den dégen*, dans le fort de sa maladie, *in 't hevigste zyner ziekte*; dans le fort de l'hiver, *in het koudste van den Winter*; le fort d'un bois, *het digste van een bosch*; le fort de l'age, *de kragt des ouderdoms*; c'est là son fort, *dat is zyn zaak, dat verstaat hy grondig.*

Fort, (adv.) *Sterk, met kragt, veel, zeer*; je vous estime fort, ou beaucoup, *ik achte u zeer*; il est fort, ou très savant, *hy is zeer geleerd*; je le sais fort bien, *ik weet het zeer wel*; nier une chose fort & ferme, *eene zaak styf en sterk ontkennen.*

Fortement, (adv.) *Kragtiglyk, sterk*; être fortement persuadé, *sterk overreed zyn.*

Forteresse, (f) *Eene sterkte, vesting.*

Fortifiant, ante (adj.) *Versterkend*; remède fortifiant, *een versterkend genees-middel.*

Fortificateur, (m) *Een Krygs-bouwkundige, sterkten-bouwer*, ingénieur.

Fortification, (f) *Vesting-bouw, sterkte maaking*; *Vesting-bouw-kunde.*

Fortifier, (v. a.) *Versterken, sterker maaken*; *meer kragt geeven*; *item sterker, kragtiger, harder van kleuren maaken (by Schild.)*; se fortifier, (v. r.) *zyne kragten wéderbekoomen*; *zich versterken.*

Fortin, (m) *Kleine of starre-schans* (f).

Fortitrer, (v. n.) *Voor versse honden wyken (van herten gezegt).*

Fortraire (v. a.) le bien d'autrui, *eenes anderen goed naar zich trekken.*

Fortuit, ite (adj.) Cas fortuit, *gevallige, toevallige zaak.*

Fortuitement, (adv.) *By toeval, by geval.*

Fortunal, (m) *Ruk-wind* (m), *bui* (f), *onweér* (n).

Fortune, (f) *Luk-godinne* (f), *het* fortuin (n); *het geluk* (n); un revers de fortune, *een rampspoed*; courir fortune, *gevaar loopen*; faire fortune, *welvaarende zyn, welvaaren*; *zyn geluk maaken*; se remettre à la fortune, *zich aan het geval* (fortuin) *overgeeven*; pousser sa fortune, *zyn geluk bevorderen*; raconter ses fortunes, *zyn wedervaaren vertellen*; fortune de vent, *hard weér, storm* (*Zee w*).

Fortuné, ée (adj.) *Gelukkig, voorspoedig.*

Forvêtu, (m) *Een deugeniet met mooye kleederen.*

Forure, (f) *De pyp, het gat van een sleutel.*

Fosse, (f) *Kuil* (m), *hol* (n), *groeve* (f); *graf* (n); être sur le bord de la fosse, avoir un pied dans la fosse, *op den rand des grafs staan*; la fosse au cable, *het kabel-gat*; fosse à lion, *Scheeps-hel voor 't bergen van 't want of touwerk*; basse fosse, *een donker of dieven-gat of hol.*

Fossé, (m) *Eene gragt, Stadts-gragt*; *sloot.*

Fossette, (f) *Klein kuiltje*; *putje in de wangen, kin enz.* (n); jouer à la fossette, *négen-kuilen (zeker Kinder-spel).*

Fossile, (adj. & subst.) *Het geene uit de aarde gegraaven word*; sel fossile, *berg-zout*; les fossiles, *de delfstoffen.*

Fossoyer, (v. a.) *Met slooten of gragten omringen*; fossoyer la vigne, *den Wyngaard omspitten, omgraaven.*

Fos-

Fossoyeur, (m) *Graf-maaker*, *dood-graaver.*

Fou, folle, (adj.) *Gek*, *zot*, *zinneloos*; *gekkelyk*, *dwaaslyk*, *onnozel slegt*; il est fou, elle est folle, *hy*, *zy is gek*, (*men zegt ook* fol *voor zelfstandige naamwoorden die met een'* vocaal *of stomme H. beginnen*, *als*; un fol espoir, *een' dwaaze hoop*).

Fou, folle (m. & f.) *Een Gek*, *nar*, *zot*, *dwaas*; *Hof-nar*; *eene gekkin*, *zottin*; fou, *Raadsheer* (*in 't Schaaksp.*)

Fouace, (f) *Brood of koek onder den asch gebakken.*

Fouage, (m) *Haardsteé- of schoorsteen-geld* (n).

Fouaillé, (f) *Honden deel van een wild Zwyn* (n).

Fouailler, (v. a.) *Telkens met de zweep slaan* (*gem. w.*).

Foudre, (m. & f.) *De blikzem of blixem* (m), *blikzem-vuur* (n); *donder-straal*, (NB. *dit woord is in zynen natuurl. zin Vrouw. en figuurl. Mannel.*; ce fameux foudre de guerre, *die berugte Oorlogs-held.*

Foudre, (m) *Voeder-vat*, *wynvoeder* (n).

Foudroyant, ante (adj.) *Blikzemend*; *item verschrikkelyk*, *yselyk*; homme foudroyant, *een onstuimig Mensch*; bombe foudroyante, *een' gloeijende Bomme.*

Foudroyement, (m) *Het blikzemen* (n).

Foudroyer, (v. a. & n.) *Blikzemen*, *ter neér slaan*; *de huid vol schelden*, *een schrikkelyk léven maaken*, *stormen*; *met grof geschut beschieten*; foudroyer de la Chaire, *van den Predik-stoel sterk bestraffen*, *met Gods oordeelen bedreigen.*

Fouée, (f) *Eene nagt-jagt na wild met licht op de heggen.*

Fouene, (f) *Een' schaar*, *steekschaar*, *om meé te visschen.*

Fouerre (*Zie* Feurre).

Fouet, (m) *Zweep*, *roede*, *geessel*, *gaarde* (f); avoir le fouet, *gegeesseld worden*; faire claquer son fouet, *veel gerugt in de Wareld maaken.*

Fouetté, ée (adj.) *Gegeesseld*; crême fouettée, *door-geklutste room.*

Fouetter, (v. a.) *Geesselen*, *met roeden slaan*; *iets door-een-klutsen*; *met het geschut bestryken*, *beschieten*; *enz.* fouetter un livre, *een boek kordeeren*; le vent fouette cruellement, *de wind snyd geweldiglyk in 't aangezigt*; fouetter un verre de vin, *een glas wyn schielyk uitdrinken.*

Fouetteur, euse (m. & f.) *Geesselaar*; *geesselaarster.*

Fougade, (f) *Kleine myn*, *om een werk*, *of den Vyand te doen springen.*

Fouge, (f) *Hol*, *door een wild Zwyn gewroet* (n).

Fouger, (v. a.) *Met de snuit opwroeten.*

Fougeraie, (f) *Plaats met vaaren bezét.*

Fougere, (f) *Vaaren* (*zeker kruid*).

Fougon, (m) *Scheeps haart*, (m) *kombuis* (f).

Fougue, (f) *Drift* (f), *vuur* (n), *gramschap*, *toorn*, *oploopendheid* (f); la fougue de l'âge, *de kragt*, *hitte der jeugd*; le mât de fougue, *de bezaans-mast*; vergue de fougue, *de begyn-reé*; perroquet de fougue, *de kruis-steng* (*Zee w.*)

Fougueux, euse (adj.) *Driftig*, *hitsig*; cheval fougueux, *een vuurig paerd*; homme fougueux, *een haastig*, *oploopend*, *onstuimig Mensch.*

Fouille, (f) *Het uitgraaven*, *of wroeten* (n).

Fouille-au-pot, (m) *Een Koks-jonge*, *Asschen-vyster.*

Fouille-merde, (m) *Een' strontvlieg* (f) *of kéver* (m).

Fouiller, (v. a. & n.) *Opgraaven*, *vroeten*, (*als de Zwynen*); *doorzoeken*, *doorsnuffelen*, *betasten*; *item in de aarde naar een' goeden grond zoeken*, *om te bouwen* (*by Metzel.*); fouiller dans un coffre, *eene kist doorzoeken*; fouiller trop avant dans les mystères, *de geheimen al te diep onderzoeken*; fouiller quelcun, *iemands zakken bevoelen*, *betasten.*

Fouine, (f) *Bunsum*, *bunsing* (*zeker Dier*) (m).

Fouir, (v. a. & n.) *Uitgraaven*, *omgraaven*, *delven.*

Fouissement, (m) *Graaving*, *delving* (f).

Foule (f) de gens, *schaare*, *meenigte* (f), *hoop* (m), *gedrang van volk* (n); *item het vollen van lakenen*; une foule de mots, *eene meenigte van woorden*; se tirer de la foule, *boven anderen uitmunten*, *zich van 't gemeen afzonderen*; à la foule, ou en foule, (adv.) *met hoopen*, *by meenigte*, *in overvloed*; venir en foule, *met hoopen koomen*, foule, ou oppression, *onderdrukking*.

Foulé, ée (adj.) *Vertreeden*, *vertrapt*; *onderdrukt*; *gevold*, *enz.*

Foulée, (f) *Het vollen of eene volling van vellen* (*by Leerbereiders*).

Foulées, (f. plur.) *Voetstappen van het Hert.*

Fouler, (v. a.) *Met voeten treeden*, *vertrappen*, *stampen*; *vollen enz.* fouler aux pieds, *met de voeten vertreeden*; *verachten*, *versmaaden*; fouler un chapeau, du drap, des bas &c. *een hoed*, *laken*, *kousfen enz. vullen of vollen*; fouler les raisins, *de druiven treeden*; fouler un cheval, *een paard den bek afryden*, *moede maaken*; fouler un pied, *een' voet quetsen*, *drukken*, *bezeeren*; fouler les gens, *het volk te veel lasten opleggen*; se fouler, (v. r.) *malkanderen drukken*, *verdrukken*.

Foulerie, (f) *Een Volmoolen*, *plaats daar de stoffen enz. gevold worden*, *item een' pers-kuip.*

Fouleur, (m) *Een die het laken vold*; *of de druiven treed.*

Fouloir, (m) ou fouloire (f), *Plaats alwaar*, *of werktuig waar meê zommige Ambagts-lieden hunne stoffen vollen*; *item een geschut-wisch of stamper*, (*zynde een werktuig*, *dat met het eene einde wischt en het andere de lading aan-zet*).

Foulon, (m) *Een die wollen stoffen*, *enz. vold*, *een voller.*

Foulonnier, (m) *Een vol-molenaar.*

Foulque, (f) *Een water-hoen* (n), *meer-koet* (f).

Foulure, (f) *Volling*; *vol-loon*; *drukking*, *kneuzing*, *kwetsing*, *vertreeding*, *vermorzeling*; cheval qui a une foulure, *paard dat eene kwetsing*, *kneuzing heeft.*

Foupir, (v. a.) (*gem. w.*) *Eene stoffe fommelen*, *den glans beneemen.*

Four, (m) *Een oven*; ce pain a eu trop de four, *dat brood is te hard gebakken*; four banal, *een dwangoven van een' heerlykheid*; four à chaux, à briques, *een kalk- een steenoven*; vous en porterez la pâte au four, *gy zult 'er de smert van draagen* (*spr. w.*).

Fourage. (*Zie* Fourrage).

Fourbe, (f) *Bedrog* (n), *schalkheid* (f).

Fourbe, (adj. & subst.) *Listig*, *bedrieglyk*, *schalkachtig*; *een bedrieger*, *schalk*, *schelm.*

Fourber, (v. a.) *Bedriegen*, *verschalken*, *beloeren*, *snuiten.*

Fourberie, (f) *Bedrog*, *schelmstuk* (n), *schalkheid*, *bedriegery* (f).

Fourbir, (v. a.) *Glad maaken*, *glad schuuren*, *polysten* (*by Zwaardveegers*).

Fourbisseur, (m) *Een Zwaardveeger.*

Foubissure, (f) *Zwaard-veeging glad-maaking* (f).

Fourbu, ue (adj.) *Bevangen*, *verstyfd*, *verwaterd* (*van Paerden gez.*).

Fourbure, (f) *Bevanging*, *verstyving van een Paerd.*

Fourbure, (f) *t' Zamen-roepen der honden op de jagt.*

Fourcats ou fourques, (m. & f. pl.) *Zog-houten*, *hoek-stukken* (n), *voor en achter aan de kiel van een Schip.*

Fourchage, (m) *Geslacht-lyn*, *in een geslacht-boom* (f).

Fourche, (f) *Een vork*, *gaffel* (f) faire une chose à la fourche, *iets grovelyk*, *slecht verrichten*; panser les chevaux à la fourche, *de paerden meer slagen als voeder géven*; fourches patibulaires, *de galg.*

Fourche-fiere, (f) *Een' mistvork.*

Fourcher, (v. n.) *Als een vork van malkander splyten*; *zich verdeelen*; branche, chemin qui fourche, *tak*, *weg die als een vork van malkander splyt*; se fourcher, (v. n.) *zich klieven*, *verdeelen*; *item zich verspreeken*, *de woorden door een haspelen.*

Four-

Fourcheret, (m) *Een middelmaatige havik.*

Fourchet, (m) *Gaffeltje aan een wynſtok* (n), *item zweer tuſſchen de vingeren* (f).

Fouchette, (f) *Een tafel-vork* (m); *vingerſtuk van een hand-ſchoen*; *een ſtuk hout als een vork onder den voetbeugel van eene koets*; *mik-yzer van een voetboog* (n); *ſtraal in een paerde voet (zékere ziekte).*

Fourchon, (m) *De tand van een vork.*

Fourchu, ue (adj.) *Geſpleeten, gekloofd*; chemin fourchu, *een drieweg*; *een ſchei-weg*; pied fourchu, *een geſpleeten, gekloven voet*; menton fourchu, *een gekloofde kin.*

Fourchure, (f) *Klooving, ſplyting.*

Fourer. (*Zie* fourrer).

Fourgon, (m) *Eene zoetelaars karre* (f) *oven krabber, roer-yzer, roerſtok*; la pelle ſe moque du fourgon, *de pot verwyt de kétel dat hy zwart is (ſpr. w.).*

Fourgonner, (v. a.) *De koolen, enz. met den kool-krabber omroeren*; *het vuur oproeren.*

Fourmi, (m) *Een mier* (f) (*zeker* inſect); il a mangé des œufs de fourmi, *hy laat 'er in meenigte vliegen.*

Fourmillement, (m) *Jeuking, krieweling* (f).

Fourmiller, (v. n.) *Krielen, wémelen, in meenigte zyn.*

Fourmilliere, (f) *Mieren-neſt* (m); *een zwerm, eene groote meenigte.*

Fournage, (m) *Bak-loon, item oven-geld.*

Fournaiſe, (f) *Groote vuur- of ſmelt-oven* (m), *fornuis* (n).

Fourneau, (m) *Kleine ſmelt-oven, kalk- of ſteen-oven, item myn-kamer of klyne myn.*

Fournée, (f) *Een oven-vol* (m), *een gebak, bakſel* (n); prendre un pain ſur la fournée, *voor dat men bruiloft houd enz.*

Fourni, ie (adj.) *Verſchaft, verzorgd, voorzien*; boutique bien fournie, *een wel voorziene, wel geſtoffeerde winkel.*

Fournier, iere (m. & f.) *Een die een oven van een rechtsgebied in pagt heeft*; *item vrouw van zodanigen.*

Fournil, (m) *Bak-huis, oven-huis* (n).

Fourniment, (m) *Kruid-hoorn, kruid-bus- of vles.*

Fournir (v. a. & n.) quelcun de quelque choſe, *iemand iets verſchaffen, verzorgen, léveren*; fournir bien ſa carriere, *zynen loop wel voleïndigen*; je ne puis plus fournir à cela, *ik kan dat niet meer uitvoeren.*

Fourniſſement, (m) *Verſchaffing, verzorging, lévering* (f).

Fourniſſeur, (m) *Verzorger, léveraar.*

Fourniture, (f) *Verzorging, voorraad*; *toekruid tot ſalaad*; fourniture d'habit, *het toebehooren van een kleed.*

Fourque. (f) (*Zie* Fourcat).

Fourrage, (m) *Voeder, voêr* (n), *voedering* (f); aller au fourrage, *op voeder uitgaan, voerageeren.*

Fourragement. (m) (*Zie* Fourrage).

Fourrager, (v. a.) *Voeder haalen*; *voerageeren*; *af-eeten.*

Fourrageur, (m) *Voeder haalder.*

Fourré, ée (adj.) *Ingeſtooken enz.*; langues fourrées, *gevulde oſſen-tongen*; lieux fourrés, *digt bewaſſen plaatſen*; paix fourrée, *bedrieglyke of geveinsde vrede*; coup fourré, *ſtoot tegen ſtoot (in de Schermſch.).*

Fourreau, (m) *Eene dégen-ſchee, ſcheede, ſchei*; *piſtool-holſter* (f); *overtrek, of overtrekſel* (n), *jurk* (m), *iets dat men ergens overtrekt*; *blies daar het koren of de koren-aar in-zit, eer ze geſchooten is* (f).

Fourrelier, (m) *Holſter- of ſcheedemaaker.*

Fourrer, (v. a.) *Inſteeken, induwen*; *verbergen*; *met bont voeren, bekleeden*; il lui fourra l'épée dans le corps, *hy ſtak hem de degen in 't lyf*; fourrer ſon nez partout, *zyn' neus overal inſteeken*; ſe fourrer (v. r.) quelque part, *zig ergens verbergen, verſteeken*, ſe fourrer en quelque choſe, *zig ergens meébemoeijen*; où te fourres tu? *waar ſteekt gy u?*

Four-

Fourreur, (m) *Bontwerker, velbereider.*

Fourrier, (m) *Huisbezorger, Quartiermeester.*

Fourriere, (f) *'s Konings hout schuur.*

Fourrure, (f) *Bont, of bontwerk, pellery; item belegging, bekleeding (van touw enz. gez.).*

Fourvoiement, (m) *Dooling, dwaaling (f) (oud w.).*

Fourvoyer, (v. a.) *Doen doolen of dwaalen*; se fourvoyer, (v. r.) *afdwaalen (oud w.).*

Fouteau, (m) *Een beuken-boom.*

Foye. (*Zie* Foie).

Foyer, (m) *Haart, heert (m), haertsteé (f); brand-punt van een brand-glas of spiegel (n); plaats daar eene heete koorts zyn oirsprong heeft.*

Fracas, (m) *Breeking (f) gekraak, geraas (n); verwoesting (f)*; faire du fracas, *een groot geweld of léven maaken.*

Fracasser, (v. a.) *Verbreeken, verbryzelen, verwoesten*; il a tout fracassé, *hy heeft alles in stukken geslaagen.*

Fraction, (f) *Breeking (des broods in 't Avond-maal); breuk (in Rekenk.).*

Fractionnaire, (adj.) *Been-breukig.*

Fracture, (f) *Breuk, scheur, reet (in een Muur); been-breuk.*

Fracturé, (adj.) *Gebroken (in Heelk.).*

Fragile, (adj.) *Broos, sprok, zwak dat ligt breekt, vergankelyk.*

Fragilité, (f) *Broosheid; zwakheid; onbestendigheid.*

Fragment, (m) *Stuk, brok, overgeschoten stuk of brok van iets, als van Schriften; brood enz.*

Frai, (m) *Het kuit of zaad van visch; item het schieten daar van (n); als meede groei of jonge visch (f)*

Fraichement, (adv.) *Nieuwlings, onlangs, versch; item koeltjes, in de koelte.*

Fraicheur, (m) *Koelte der Lucht; verschheid, frissche koleur (f).*

Fraichir, (v. n.) Le vent fraichit, *de wind begint op te waaijen, op te wakkeren.*

Fraie, (f) *De paai-tyd, (paar-tyd) der visschen, wanneer ze hun kuit schieten.*

Fraier, Fraieur. (*Zie* frayer).

Frairie, (f) *Lustige Broederschap, vrolyk gezelschap, (n) teering (f).*

Frais, fraiche (adj.) *Versch, ongezouten, koel, verkoelend, verfrisschend, frisch, gezond*; œufs frais, *versche eijeren*; chair fraiche, *versch vleesch*, il est encore frais pour son âge, *hy is nog jeugdig voor zyne jaaren*; de fraiche date, *onlangs, van nieuwen datum*, un teint frais, *een frissche kleur*; vent frais, *een koele wind*; *wakkere koelte, stévige wind*; frais (subst.) *als:* prendre le frais, *de koelte (f) scheppen.*

Frais (adv.) boire frais, *koel of koud drinken*; tout frais percé, *versch getapt.*

Frais, ou fraix. (m. plur.) *Onkosten, ongelden, kosten*; faux fraix, *onnodige kosten, of kleine kosten die nie gerekend worden*; se mettre en fraix, *zich in kosten stecken*; travailler à nouveaux frais, *op een nieuw beginnen.*

Fraise, (f) *Aard-bei, aard-bézie; lobbe of kraag; een Kalfs omloop, ingewand; gekroesde bladen aan een' anemoon-bloem; storm-paalen, rontom eene schans; paalen ter zyden eener brugge; zink-boor, doorslag (by Smids).*

Fraiser, (v. a.) *Voorzien met storm-paalen; kroes maaken, in vouwen leggen als een spaansche kraag; gaaten in koud yzer slaan*; fraiser la pâte, *eene pastei cierlyk uitwerken*; fraiser un bataillon, *een* bataillon *met piekeniers dekken*; fraiser les fêves, *boonen pellen.*

Fraisette, (f) *Een smal hand-lobbetie (n).*

Fraisi. (Zie fraisil).

Fraisier, (m) *Aard-béziën-plant, (f).*

Fraisil, (m) *Uitgebrande smeê-koolen.*

Fraisoir, (m) *Een fyn dril-boor (n).*

Framboise, (f) *Eene Hinne-bézie*, frambois.

Framboiser, (v. a.) *Met Hinne-béziën of* Framboisen-*nat, iets toemaaken, bereiden.*

Framboiſier, (m) *Een Himme-beziën, of* Framboiſen*-boom.*

Franc, (m) *Een tamme boom*; enter franc ſur franc, *ſtam op ſtam enten.*

Franc, (m) *Een Gulden (munt-ſtuk waardig 20 ſtuiv.)*; *(men zegt)* cela me coute dix francs, *dat koſt my tien Guldens, (maar als men 'er ſtuivers by voegt, zegt men* Livre*), als:* dix Livres dix ſols.

Franc, franche, (adj.) *Vry, bevryd, ontſlaagen*; *vroom, ongeveinsd, oprecht*; *vrypoſtig*; *tam, geplant (van Boomen en vrugten gezegd)*; franc & quitte de toutes dettes, *vry en frank van alle ſchulden*; un héritage franc, *een vry erf-goed*; un franc pécheur, coquin, fou, *een regten of aarts-zondaar, guit of ſchelm, gek.*

Franc, (adv.) *Recht uit, onbewimpeld, vry, rond uit*; parler où dire tout franc, *vry uit de borſt ſpreeken.*

Franc-Aleu. *(Zie* Aleu).

Franc-arbitre, (m) *De vrye wil,* (m).

Franc-archer, (m) *Een vry-ſchutter*; *item een Vrouwsperzoon die men een ruiter, een mans-beld noemd.*

Franc-bourgeois, (m) *Een vry-borger.*

Franc-étable, (m); s'aborder de franc-étable, *met de voorſtéven tegen malkander ſtooten (Zee w.).*

Franc-fief, (m) *Een Vry-leen, riddermaatig goed.*

Franc-funin, (m) *Een Gyn-touw* (n), *(Scheeps w.).*

Franche-lippée (f); Coureur de franches-lippées, *een die op ſchuim, op ſchabernak loopt.*

Franchement, (adv.) *Vryuit, ronduit, onbewimpeld*; parler franchement, *vry-uit ſpreeken.*

Franchir, (v. a.) *Overheen ſpringen, overſchryden*; franchir un foſſé, *over een ſloot ſpringen*; franchir une difficulté, une roche, *eene zwaarigheid, eene klip te boven komen, zeilen*; franchir des montagnes, *over bergen reizen*; franchir l'eau, *de pomp lens pompen*; franchir les bornes de la pudeur, *de paalen der Kuiſchheid te buiten gaan*, franchir le mot, *iets, zonder 'er doekjes om te winden, zeggen*; franchir le ſaut, le pas, *zonder verdere bedénking iets waagen.*

Franchiſe, (f) *Vryheid*; *vrydom*; *oprechtigheid, vroomheid, gulbartigheid*; *vrymeeſterſchap onder ambagtslieden*; parler avec franchiſe, *in oprechtheid*; *item vryelyk ſpreeken*; lieu de franchiſe, *een vry-plaats*; franchiſe de pinceau, *losheid, zwierigheid van het penceel.*

Franciſcain, (m) *Een Franciscaner Monnik.*

Franciſer, (v. a.) *Een vreemd woord in de Franſche taal invoeren.*

Franciſque, (f) *Eene Heir-byl, die aan beiden zyden ſcherp, doch nu buiten gebruik is.*

Franc-levain. *(Zie* Levain).

Franc-maçon, (m) *Een vrye-Metzelaar.*

François, (m) *Het Franſch, de Franſche taal*; en bon françois, *in goed franſch, duidelyk*; à la françoiſe (adv.) *op de franſche wyze, op zyn franſch*; parler françois, *franſch ſpreeken*; *duidelyk ſpreeken.*

Francolin, (m) *Een kor-hoen.*

Franc-quartier, (m) *Het eerſte quartier in een wapen.*

Franc-réal, (m) *Een ſlag van winter peer.*

Franc-ſalé, (m) *Ontheffing van zout-ſchatting* (f).

Franc-tillac, (m) *Onderſte Scheepsdek.*

Frange, (f) *Franje* (f) *boordſel* (n).

Frangeon, (m) *Kleine franje* (f).

Franger, (v. a.) *Met franjes bezetten, beboorden.*

Franger, (m) *Franje-maaker, of verkooper.*

Frangipane, (m) *(Ital. w.), zéker* parfuym; gands de frangipane, *welriekende handſchoenen.*

Franquette, *als:* à la franquette (adv.) *(gem. w.)* agir à la franquette, *voor de vuiſt handelen.*

Frappart, ou, frere frappart, *Een Monnik die de ſcholieren wakker ſlaat*; *item een Likkebroer, loſſe Monnik.*

Frappe, (f) *Stempeling der munt-stukken*; *item vorm, om druk-letters in te gieten.*

Frappé, ée (adj.) *Geslagen*; *gemunt enz.*; frappé du tonnerre, *door den donder geslagen*; frappé d'étonnement, *met verbaastheid aangedaan zyn, versteld, verslagen staan*; drap bien frappé, *digt laken*; monnoie frappée au coin du Roi, *munt met des Konings stempel geslagen*; homme frappé à un bon ou, à un mauvais coin, *een mensch, of man die goede of quaade grond-beginzelen* (principien) *heest.*

Frappe-main, (m) *Handje-plak, handje-klap* (n) (*zeker kinder-spel*).

Frappement (m) de mains, *het hand-geklap, het klappen met de handen.*

Frapper, (v. a. & n.) *Kloppen, slaan*; *houwen, hakken enz.*; frapper de la monnoie, *geld slaan, munten*; frapper des mains, *met de handen klappen*; frapper à la porte, *aan de deur kloppen*; frapper du pied en terre, *met den voet op de aarde stampen*; frapper les yeux, les oreilles, *in de oogen vallen, het gezigt, het gehoor aandoen*; frapper le cœur, *het hart roeren, gaande maaken*; il a été frappé d'étonnement, *hy stond in verwondering opgetoogen*; frapper d'anathême, *in den Kerkenban doen*; frapper le drap, *het laken met de kam wel aanslaan*; cette nouvelle me frappe, *die tyding doed my ontstellen*; frapper un manœuvre, *een touw vast maaken.* (*Zee w.*).

Frappeur, (m) *Een slager*; *smyter, een die slaat.*

Frarage, (m) *Erf- of leen-deeling* (f).

Frarager, (v. a.) *Met zyne mede-erven deelen.*

Frafer. (*Zie* fraiser).

Frasque (f) faire une frasque à quelcun, *iemand een loose poets of trek speelen.*

Frater, (m) (*Lat. w.*) *Een Wondheeler: of Apotheekers-knegt.*

Fraternel, elle (adj.) *Broederlyk.*

Fraternellement (adv.); s'Aimer fraternellement, *elkanderen broederlyk liefhebben.*

Fraterniser, (v. n.) *Als broeders, of in vertrouwen leeven.*

Fraternité, (f) *Broederschap, gemeenzaamheid, vertrouwendheid.*

Fratricide, (m) *Broeder-moord.*

Fraude, (f) *Bedrog* (n) *bedriegery, arglistigheid, schalkheid*; *smokkelary* (f).

Frauder, (v. a.) *Bedriegen*; *smokkelen*, fraudeeren; frauder la douane, *den tol verzwygen.*

Frauduleusement, (adv.) *Op eene bedriegelyke wyze, looslyk.*

Frauduleux, euse (adj.) *Bedrieglyk, arglistig.*

Frayer, (v. a. & n.) *Ergens tegen wryven*; *iets glad wryven, polysten*; *kuit of hom schieten* (*van visschen gez.*) frayer le chemin, *den weg baanen* (*natuurl. en figuurl.*).

Frayeur, (f) *Schrik, ontsteltenis*; saisi de frayeur, *met schrik bevangen.*

Frayoir, (m) *Paal, of plaats, alwaar de Herten hunne kroonen aan wryven.*

Frayure, (f) *Wryving of schuuring van een Hert.*

Fredaine, (f) (*gem. w.*) *Guitery, zotterny, malle of kinderägtige kuur, uitspatting.*

Fredon, (m) *Eene sleeping*, tremblant (*in 't zingen*); *item* 3 *gelyke kaarten* (*in 't kaart-sp.*).

Fredonner, (v. n.) *Sleepen*, trembleeren *in het zingen.*

Fregate, (f) *Een Fregat, of Fregat-schip* (n).

Fregaté, (adj.) *Dat als een Fregat gebouwd is.*

Fregaton, (m) *Zeker klein Venetiaansch Fregat* (n).

Frein, (m) *Gebit, mondstuk van een toom* (n); *item breidel, teugel* (m) *terughouding*; *vang of proam van een wind-molen* (f); mettre un frein à sa langue, *zyne tong breidelen*; ronger son frein, *zyn verdriet opkroppen, of met berouw zyn vorige leven bedenken*, prendre son frein aux dents, *zich kloekmoedig tegen iets verzetten, of iets aangrypen.*

Fre-

Frelater (v. a.) le Vin, *de Wyn mengen, vervalsfchen.*

Frêle, (adj.) *Broos, vergankelyk, zwak.*

Frêler, ou ferler (v. a.) les voiles, *de zeilen inbinden, inhaalen, reeven (zee w.).*

Frêlon, (m) *Een horzel, hommelbye (f).*

Frêluche, (f) *Zomer-draad dat in de Lucht zweeft (Zie* filandres); *item fluisje, quaftje*; boutons à frêluches, *knoopen met fluisjes.*

Freluquet, (m) *Een Salét-jonker, Salét-pop.*

Frémir, (v. n.) *Van fchrik beeven, zidderen, trillen, yzen*; fon nom feul fait frémir, *zyn naam alleen doed iemand beeven*; je frémis quand j'y penfe, *ik beev' als ik 'er aan gedenk*; frémir de rage, *van woede beeven*; la mer, l'eau commence à frémir, *de Zee, het water begint te bruisfchen.*

Frémiffement, (m) *Beeving, ziddering, yzing (f)*; *'t brommen der klokken na den flag* (n).

Frêne, (m) *Een effen-boom.*

Frénéfie, (f) *Krankzinnigheid, dolligheid, vierige drift, zotte inval.*

Frénétique, (adj.) *Uitzinnig, krankzinnig, raaskallend*; *dol-driftig.*

Fréouer, (m) *Een têken, dat het Hert met zyn gewigt, of hoornen aan een boom wryft.*

Fréquemment, (adv.) *Dikwerf, veelvuldig, meenigmaal.*

Fréquence, (f) *Groote toeloop, meenigte.*

Fréquent, ente (adj.); cela eft fréquent, *dat is gemeen, gefchied dikwils*; un pouls fréquent, *een fterk jaagende pols.*

Fréquentatif, (adj. & fubft.) *Herhaalend*; *herhaalend werk-woord*; (verbe frequentatif) (*in fpr. k.*).

Fréquentation, (f) *Ommegang* (m), *verkeering* (f).

Fréquenter, (v. a.) *Ommegang, gemeenfchap houden, verkeeren*; *dikwils komen of bezoeken*; fréquenter, quelcun, *met iemand omgaan*; fréquenter le barreau, *dikwils ter Pleit-zaal, voor de balie of het Gerecht komen.*

Frérage, (m) *Broederlyke gemeenfchap eener zaak.*

Frere, (m) *Broeder*; *Kloofter-broêr*; freres de père & de mère, *vleesfchelyke, volle of eigen broeders*; freres confanguins, *broeders van Vaders zyde alleen*; frères uterins, *broeders van moeders zyde alleen*; frères jumaux, *tweeling-broeders*; frère de lait, *medezuigeling*; bon frère, *een luftigen of vrolyken broêr*; frère lai, *een leeke-broêr, kloofter-broêr*; frère frapart, *een likke-broêr, ruige of losfe Monnik*; frère cordonniers, taiileurs, *fchoenmaakers, fnyders-knegts.*

Frerie, (f) *Broederfchap* (f); *goed onthaal met zyne vrienden.*

Frefaie, (f) *Een Nagt-raven* (m).

Fresque, (f) *Verfche kalk op een muur*; peindre à fresque, *op natte kalk met water-verf Schilderen.*

Freffure, (f) *Het ingewand* (n); *de omloop, afval, van een dier* (m), *als: de lever, de milt, de long.*

Fret, (m) *Scheeps-vragt, vragtloon*; *Scheeps-huur.*

Frêtement, (m) *Bevragting, verhuuring, huuring van een Schip* (f).

Frêter (v. a.) un Vaiffeau ou navire, *een Schip huuren, bevragten*; *item verhuuren.*

Frêteur, (m) *Verhuurder, reeder van een Schip.*

Fretillant, ante (adj.) *Altyd beweegende, huppelende, fpringende.*

Fretille (f); Coucher fur la fretille, *op 't ftroo flaapen.*

Fretillement, (m) *Geduurige beweeging, fparteling* (f).

Fretiller, (v. n.) *Huppelen, fpringen, altoos in beweeging zyn, fpartelen.*

Fretin, (m) *Uitfchot van Visch, boeken, Vruchten enz.* (n); *item onnutte takjes van een boom.*

Frette, (f) *Een yzere ring of band* (m).

Fretté, ée (adj.) *Met yzer-beflag of traliën (in Wapen-k.).*

Fretter, Fretteur. (*Zie* Frêter).

Friable, (adj.) *Broos, breekbaar*; *het*

het geen ligt vergruisd, vermalmd, of tot ſtof kan gemaakt worden.

Friand, ande (adj.) & ſubſt.) *Lekker, welſmaakende; een lekker-bek;* friand de louanges, *lof- of eer-gierig;* morceau friand, *een lekkere beet.*

Friander, (v. n.) *Lekker zyn (beter* être friand).

Friandiſe, (f) *Lekkerny, lekkere beet; item luſt of trek daarna.*

Fribuſte, ou Flibot, (m) *Een kaaper (zeker Americ. Vaartuig).*

Fribuſtier, (m) *Een Vrybuiter.*

Fric-frac, (*gem. w.*), *Pof, paf. (zéker geluid).*

Fricandeau, (m) *Een dun ſchyfje kalfs-vleeſch, gekneusd en toegemaakt.*

Fricaſſée, (f) *Spyze die eerſt gefruit, en dan opgeſtoofd is.*

Fricaſſer, (v. a.) *Fruiten, opſtooven;* il a fricaſſé tout ſon bien, *hy heeft al zyn goed doorgebragt;* ils ont été tous fricaſſés, *zy zyn alle in de pan gebakt.*

Fricaſſeur, (m) *Een ſmullige Kok, ſmeer-lap (boert. w.).*

Friche, (f) *Braak-, of onbebouwd-land;* laiſſer une terre en friche, *een' akker braak laaten leggen;* laiſſer ſon esprit en friche, *zyn verſtand ongeoeffend laaten.*

Friction, (f) *Wryving, (in Heelk.).*

Frigidité, (f) *Koude natuur.*

Frigorifique, (adj.) *Verkoelend (in Chym.).*

Frilleux, euſe (adj.) *Huiverig, koudachtig, koudelyk, kouwelyk.*

Frimas, (m) *Ryp, witte-névél.*

Frime (f); faire la frime de s'en aller, *zich gelaaten, als of men heen wilde gaan (gem. w.).*

Fringant, (ante (adj.) *Steigerend, moedig; huppelend, ſpringend, luſtig;* cheval fringant, *een moedig paerd;* elle eſt fringante, *zy is altyd luſtig.*

Fringuer, (v. n.) *Huppelen, danſen, ſpringen (oud w.) (Zie* fretiller).

Fringuer (v. a.) un verre, *een glas ſpoelen, (beter* rincer).

Frion, (m) *Tong aan een' ploeg.*

Fripper, (v. a.) *Afſlyten, verſlyten, verſlenzen, verfrommelen;* fripper livre, un habit, *een boek afbézigen, een kleed verſlyten, aan flenters afſlyten;* fripper le pouce, *luſtig teeren, ſmeeren;* fripper ſon bien, *zyn goed doorbrengen;* fripper des vers, *eenes anderens verſen, voor de zyne uitgeven;* fripper des ſermons, *de preeken,* (predicatien) *van een ander preeken;* fripper ſes claſſes, *zyne ſchool verzuimen;* fripper un discours, *eene redenvoering na-ſchryven, van een'* Autheur *ſteelen.*

Fripperie, (f) *Oude kleéren; oude kleér-koopery of handel; voddemarkt, luize-markt;* ſe jetter ſur la fripperie de quelcun, *iemand luſtig afrosſen, op 't lyf vallen; item hékelen, doorhaalen.*

Frippe-ſauce, (m) *Een ſmarotzer, ſmulle-broér, doorbrenger.*

Frippeur, (m) *Verſlenzer, verſlyter, bederver van kleederen enz.*

Frippier, iere (m. & f) *Oude kleér-kooper, uitdraager; uitdraagſter; item uitſchryver, verminker eenes anderens ſchriften.*

Frippon, onne (ſ. m. & f.) *Guit, deugniet, bedrieger, platje; bedriegſter;* un franc, méchant frippon, *een aarts-ſchelm;* une franche fripponne, *eene regte deugnietſter;* petit frippon, petite fripponne, *(in minne handel) ſchelmtje, deugnietje.*

Frippon, onne (adj.) *Guitägtig, bedrieglyk;* des yeux frippons, *verliefde, lodderige oogen.*

Fripponneau, (m) *Een klein guitje.*

Fripponner, (v. a.) *Bedriegen, ſnuiten, ſchelmery bedryven; iets heimelyk weg kaapen; ſnoepen; zyne pligt of ſchool verzuimen;* cuiſinier qui frippone, *een Kok die ſnoept.*

Fripponnerie, (f) *Guitery, bedriegery, kaapery; ſnoepery.*

Fripponnes, (f. plur.) *Zuiker of* confituur-*doozen.*

Friponnier, (m) *Een gauw-dief, ſpits-boef.*

Friquet, (m) *Een' boom-muſch* (f); *een zwetſer, ſnapper* (m); *boter-ſpaan; ſchuim-ſpaan* (f).

Friquette, (f) *Een' ſnapſter, praatmoér.*

Friquet, ette (adj.) *Levendig, luchtig, (vif).*

Frire, (v. a. & def) *Fruiten in de pan braaden, bakken*; il a dequoi frire, (*fpr. w.*) *hy heeft geen nood, hy kan wel léven*; tout homme qui la voit eft frit, (*fpr. w.*) *elk die haar ziet word verliefd*; il n'y a pas dequoi frire, ou, il n'y a rien à frire, *daar is niets by te winnen*; tout eft frit, *alles is verteerd*.

Frife, (f) *Baai, vries*. (*zékere ftoffe*); fries, (*zéker cieraad tusfchen den hoofd-balk* (architraaf) *en Lyft*, (*in bouwk.*); *fnywerk, kam, bakke-bord van een Schip*; frife de parterre, *omboording van een bloem-ftuk*; frife de fer, *cieraad, lof-werk. van yzer aan deuren enz.*; cheval de frife, *fpaanfche ruiter* (*in vefting bouwk.*).

Frifé, ée (adj.) *Gekruld, enz.*; choux frifés, *krul-kool, favooi-kool*; du drap frifé, *genopt laken*.

Frifer, (v. a.) *Krullen, kroes maaken enz.*; frifer les cheveux, *de hairen krullen*; frifer une ferviette, *eene fervét konftig vouwen*; frifer un drap, *een laken noppen*, frizeeren; la bale lui a frifé l'épaule, *de kogel heeft hem éven, of flegts de fchouder geraakt*; le vent frife l'eau, *de wind doed het water kronkelen, kabbelen*; ce criminel a frifé la corde, *die misdadiger is éven de ftrop ontfnapt*; frifer les fabords, *de fcheeps gefchut-poorten toeftoppen*; les voiles frifent le mât, *de zeilen vallen op de maft, wapperen*; ce discours frife le galimathias, *dat gefprek is ten naaften by maar een mengel-moes*; frifer (v. n.); les lettres frifent, *de letters ftaan niet vaft*, (*by Boek-dr.*).

Frifetter (*Zie* Frifotter).

Frifoir, (m) *Een Graveer-yzer* (*by zwaerd-v.*); *item nop-yzer voor laken*(n).

Frifon, (m) *Een Vrouwen onder-rok*.

Frifons, (m. pl.) *Scheeps-flapkannen of Kitten*.

Frifotter, (v. a.) *dikwils, of altyd krullen*.

Frisque, (adj.) *Frifch, luftig, wakker* (*oud en boert. w.*).

Frisquette, (f) *Raam van de Druk-pers*; *item kaarten-patroon*.

Friffon, (m) *Rilling, huivering, beeving, koude in 't begin eener koorts* (f).

Friffonnement, (m) (*Zie* friffon).

Friffonner, (v. n.) *Rillen, fchudden, béven, trillen van koude, fchrik of koorts*.

Frifure, (f) *Krulling, krul*.

Frit, ite (adj.) *Gefruit, in de pan gebakken* (*Zie* Frire).

Frit, (m) *Verdunning, inkrimping van een muur na boven toe*(f) (*in bouwk.*).

Fritte, (f) *Schuim van gefmolten glas* (n).

Friture, (f) *Boter, reuzel enz. dat dienḋ om meé te fruiten, bakken*.

Frivole, (adj.) *Beuzelägtig, flegt, onnut*; excufe frivole, *kaale ontfchuldiging*.

Frivolité, (f) *Beuzelägtigheid*.

Froc, (m) *Monniks-gewaad, of rok en kap*; prendre le froc, *in een Klooſter gaan, een Monnik worden*; quitter le froc, ou, jetter le froc aux orties, *de mantel op den tuin hangen, uit het Klooſter loopen*.

Froid, oide (adj.) *Koud*; *koelzinnig*; temps froid, *koud weér*; pluie froide, *koude régen*; faire froid, *koud, of koud weér zyn*; de fang froid, *in koelen bloede*; être froid fur une chofe, *onverfchillig, koel in een zaak zyn*; faire froid à quelcun, *iemand koelzinnig bejégenen*; discours froid, *eene laffe redeneering*; à froid (adv.) *koud, zonder warmte of vuur*.

Froid, (m) *De kou, of koude*; *koelzinnigheid, koelheid* (f); j'ai froid, *ik ben koud*; je géle de froid, *ik fterv' van koude*; fouffler le chaud & le froid, *uit twee monden fpreeken* (*fpreekw.*).

Froidement, (adv.) *Kouwelyk, koudächtig*; *koeltjes, koelzinniglyk*.

Froideur, (f) *De koude*; *onverfchilligheid, koelheid*; recevoir quelcun avec froideur, *iemand koeltjes ontvangen*.

Froidi, ie (adj.) *Verkoeld*.

Froidir, (v. n.) *Verkoelen, koud worden* (*Zie* refroidir).

Froidure, (f) *De koude of kou*.

Froidureux, eufe (adj.) *Kouwelyk*.

Froissement, (m) *Verbryzeling*, *kneuzing* (f).

Froisser, (v. a.) *Verbreeken*, *vermorsselen*, *verbryzelen*, *kneuzen*.

Froissure, (f) *Kneuzing*, *blutzing*.

Frôlement, (m) *Ligte aanraaking* (f).

Frôler, (v. a.) *Iets in 't voorbygaan, ligtelyk aanraaken, als een kogel*, (*Zie* Effleurer).

Fromage, (m) *Kaas*, *kaes* (f).

Fromager, ere (adj. & subst. m. & f.) *Dat tot kaas behoord*; *Kaasboer*; *Kaas-verkooper of verkoopster*.

Fromagerie, (f) *Kaas-huis* (n); *kaas-markt* (f).

Fromageux, euse (adj.) *Kaasägtig*.

Froment, (m) *Tarwe*, *terwe*; *weit* (f).

Fromentacée, (adj.); Plante fromentacée, *eene plant die eene aar schiet als tarw*.

Fromentage, (m) *Zeker akker-cyns*.

Fromental, ale (adj.); Terre fromentale, *terw-land*.

Fromentée, (f) *Tarwe-meel* (n).

Froncement, (m) *Rimpeling*, *fronssing der wenkbraauwen*, *enz*.

Froncer, (v. a.) *Plooijen*, *fronssen*, *rimpelen* (*van kleederen*, *wenkbrauwen enz. gez.*).

Froncis, (m) *Vouw*, *plooi*, *kreuk*, *frons in een kleed. enz.*

Froncle, (m) *Bloed-zweer of vin* (f).

Frońçure. (f) (*Zie* Froncis).

Fronde, (f) *Slinger*, *werpslinger*, *item een soort van een breuk-band* (m),

Fronder, (v. a. & n.) *Met een slinger-werpen*, *slingeren*; *werpen*; *item schelden*, *lasteren*, *aantasten*; il est le premier à fronder le ridicule, *hy is de eerste om het belachgelyke te berispen*.

Frondeur, (m) *Een slinger-werper*; *berisper*, *vitter*.

Front, (m) *Het voorhoofd* (n); *de snuit van een visch*; *spits van een léger enz.* (f); de quel front osez vous le faire? *met welk eene onbeschaamdheid durft gy het doen?* avoir un front d'airain, *onbeschaamd*, *vermetel zyn*; la maison fait front sur la place, *het huis ziet op de plaats of markt uit*; faire front à l'ennemi, *den vyand de spits bieden*; de front, (adv) *van vooren*; *item naast malkander*; marcher quatre hommes de front, *vier man naast een gaan*; attaquer l'ennemi de front, *den vyand van vooren aanvallen*; front à front, *tegen malkander*.

Frontal, (m) *Hoofd-pranger*, *touw met knoopen*, *waar mede de soldaaten de boeren het hoofd prangen*, *om hen te doen zeggen waar ze hun geld verborgen hebben*.

Frontal, (adj, & subst.); L'os frontal, ou le frontal, *het voorhoofds-been* (*in Ontleedk.*).

Fronteau, (m) *Hoofd-pansel der Jooden* (n); *hoofd-band der rouw-paerden* (m); *gespan aan een Paerds-hoofd*; *schild*, *hakkebord* (n) (*Zee w.*); fronteau du gaillard d'arriere, *'t schot van de stuur-plecht*; fronteau de mire, *verzicht-top* (*by Konstapels*).

Frontiere, (adj. & subst.) *Aangrenzend*; *grens-plaats*, *grens*.

Frontispice, (f) *Voorgével van een gebouw* (face); *tytel* (m), *hoofd* (n) *van een boek*.

Fronton, (m) *Boog boven een deur*, *of kruisraamt* (*in Bouwk.*).

Froqueur, (m) *Verbeteraar der straaten of wegen*.

Frottage, (m) *Het boenen*, *wryven* (n) *wryving* (f).

Frottement, (m) *Wryving*, *schuuring* (f).

Frotter, (v. a.) *Wryven*, *schuuren*, *afwisschen*; *bestryken*; frotter quelcun dos & ventre, *iemand wakker afrossen*; se frotter (v. r.) à quelcun, *zich met iemand in geschil inlaaten*; ne vous y frottez pas, *moeid 'er u niet meede*; il a été frotté comme il faut, *hy is ter deege afgerost*.

Frotteur, euse (m. & f.) *Wryver*, *boender*; *boenster*, *schoonmaakster*.

Frottoir, (m) *Wryfdoek*, *wryf-lap*, *borstel enz. alles waar-meê men iets afwryft of afboend*.

Frotton, (m) *Kaartenmaakers bal om 't papier op 't modél meê te stryken*.

Frouer, (v. n.) *Met de lok-fyp lokken* (*by Vogelaars*).

Fructifiant, ante (adj.) *Vrugtdraagende.*

Fructifier, (v. n.) *Vrugt voortbrengen, of, draagen.*

Fructueusement, (adv.) *Met zégen, of, nut.*

Fructueux, euse (adj.) *Vrugtbaar, voordeelig.*

Frugal, ale (adj.) *Spaarzaam, zuinig, maatig*; un repas frugal, *eene sobere maaltyd.*

Frugalement, (adv.) *Spaarzaamlyk, zuiniglyk; soberlyk.*

Frugalité, (f) *Spaarzaamheid, zuinigheid, soberheid, matigheid.*

Fruit, (m) *Vrugt, fruit* (f), *ooft* (n); *item nut, voordeel* (n); servir le fruit, *het nàgerecht* (dessért) *opdisschen, opzetten*, fruit à pepin, *vrugt met een kern*; fruit en grape, *vrugt, die troswyze groeit*; cela ne fait aucun fruit, *dat doed geen nut.*

Fruitage, (m) *Fruit-werk* (n), *allerhande ooft.*

Fruité, ée (adj.) *Met vrugten (in Wapenk.)*

Fruiterie, (f) *Fruit-kamer* (f) *of appel-kelder* (m).

Fruitier, (adj.); Arbre fruitier, *vrugtdraagende boom.*

Fruitier, (m) *Ooft-hof, boomgaard.*

Fruitier, iere (m. & f.) *Fruit-verkooper, fruit-verkoopster.*

Fruition, (f) *Genot, gebruik* (n); avoir fruition de quelque chose, *genot van iets hebben.*

Frusquin, (m) *Vermogen, bezit* (n) (*gem. w.*).

Fruste, (adj.); Medaille fruste, *oude of versleeten gedenkpenning.*

Frustratoire, (adj.) *Kragteloos, nutteloos, verydelend.*

Frustratoire, (m) *Wyn met zuiker en muscaat.*

Frustrèr, (v. a.) *Misleiden, te loor, of, te leur stellen, verydelen*; frustrer l'attente de quelcun, *iemands verwagting verydelen, te loor stellen*; frustrer quelcun de son espérance, *iemand in zyne hoop verydelen.*

Fugitif, ive (adj.) *Vlugtig, op de vlugt, weg geloopen*, ame fugitive, *Ziel die haast verhuist*; l'onde fugitive, *de vlietende golf (by poëten)*; pièces fugitives, *kleine omzwervende, of, verstrooide schriften*, un fugitif, une fugitive, *een vlugteling, een die op de vlugt, weggeloopen of ontsnapt is.*

Fugue, (f) *Een fuug, in de zangkonst wanneer de stemmen elkander volgen.*

Fuiant, fuiard. (*Zie* fuyant &c.)

Fuie, (f) *Een soort van klein duiven slag.*

Fuir, (v. n. & a.) *Vlugten, vlieden, ontloopen, ontwyken*; *schuuwen, myden, vermyden*; *uitstel of uitvlugten zoeken (in rechten)*; le tems fuit, *de tyd gaat heen*; fuir quelcun; le mal, *iemand; het quaad schuuwen of vermyden.*

Fuite, (f) *De vlugt, ontvlieding, wegloopıng; schuuwing, item uitvlugt*; (defuite) (*in Rechten*); mettre en fuite, *op de vlugt dryven of slaan.*

Fuligineux, euse (adj.) *Roetägtig, rookerig, zwartägtig*; vapeur fuligineuse, *roetägtige damp.*

Fulminant, ante (adj.) *Scheldend, uitvarend, bulderend*; predicateur fulminant, *een straffe prediker*; or fulminant, *slag-goud, klappend-goud dat in sterk water ontbonden is.*

Fulmination, (f) *Afbranding, klapping, slaan (in Chym.) item uitblixeming des Pausselyken Kerken-bans.*

Fulminer, (v. a. & n.) *Vloeken, schelden, raazen*; *item den vloek der Kerk uitdonderen, uitspreeken*; fulminer contre son valet, *tegen zynen knegt geweldig uitvaaren.*

Fumage, (m) *Haard-steé-geld of schatting.*

Fumant, ante (adj.) *Rookend*; tison fumant, *een rookend brand-hout*; fumant de colére, *van gramschap schuimbekkende.*

Fumée, (f) *Rook*; *damp*; il est encore rempli des fumées du vin, *hy is van zynen roes nog niet hersteld*; vendeur de fumées, *een rook of wind verkooper.*

Fumées, (f. plur.) (*Jagers w.*) *Drek, mist der Herten, Dassen enz.*

Fumer, ou, engraisser (v. a.) une terre, un champ, *een Land of Akker misten, met mist bestrooyen*; fumer, (v. n. & a.) *rooken, dampen*; l'encens

cens fume, *de wierook rookt of geeft rook van zich*; fumer des langues de boeufs, *osse tongen rooken*; fumer du tabac, *tabak rooken*; fumer de colére, *van toorn of gramschap schuimbekken.*

Fumet, (m) *Liefly ke lucht, reuk van spys of drank* (f).

Fumeterre, (f) *Duive-kervel (zekere plant).*

Fumeur, (m) *Een Rooker, tabaks. rooker.*

Fumeux, euse (adj.) *Damp verwekkend*; vin fumeux, *dampige, zwaare, of, hoofdige wyn*; homme fumeux, *oploopend Mensch.*

Fumier, (m) *Mist*; *misthoop*; regarder le monde comme du fumier, *de Waereld als drek achten.*

Fumigation, (f) *Berooking met iets (in Geneesk.).*

Fumiger, (v. a.) *Berooken, met rook bereiden (in Chym.).*

Funambule, (m. & f.) *Een Koorde-danser, danster.*

Funebre, (adj.) Oraison funebre, *Lyk-réden*; pompe funebre, *lyk-staatsie.*

Funer (v. a.) un vaisseau, *een Schip betakelen, met want en touwwerk voorzien.*

Funerailles, (f. plur.) *Lyk-staatsie, uitvaart, begraaffenis.*

Funéraire, (adj.) Frais funéraires, *begraaffenis-kosten.*

Funere, (f) *Huilster, weenster (eertyds by de begraaffenissen der Romeinen).*

Funeste, (adj.) *Ongelukkig, rampzalig, rampspoedig, droevig, naar, jammerlyk*; chose, mort funeste, *ongelukkige zaak, droevige dood.*

Funestement, (adv.) *Rampzaliglyk, elendiglyk.*

Fungus, (m) (*Lat. w.*) *Zwamägtig gewas* (n) (*in Heelk.*).

Funin, (m) *Scheeps-touw-werk, want* (n).

Fur, (adv.) (*in Rechten*) *Na maten dat*, (à mesure que).

Furet, (m) *Een fret* (n) (*zeker klein dier gebruikt op de Konynen jagt*) *item een nieuwsgierige snuffelaar, die het naadje van de kous wil weeten of hebben.*

Fureter, (v. a.) *Met de fret jaagen, item alles doorzoeken, doorsnuffelen.*

Fureteur, (m) *Een snuffelaar, doorzoeker.*

Fureur, (f) *Woede, razerny, dolheid, krankzinnigheid*; *bruisching der Zee*; *drift, hitte, iever*; *poëtische inval, verrukking.*

Furibond, onde (adj. & subst.) *Dol, razende*; *een woedend of uitzinnig Mensch*; un air furibond, *een grimmig gelaat.*

Furie, (f) *Woede, dolheid, uitzinnigheid, razernye, verwoedheid, onstuimigheid*; furie du combat, *hevigheid des stryds*; une furie, *een quaad wyf, eene helleveeg.*

Furies, (f. plur.) *De helsche razernyen*, furien (*by de Heidenen*).

Furieusement, (adv.) *Geweldiglyk, vreesselyk, uittermaaten, ysselyk.*

Furieux, euse (adj. & subst.) *Verwoed, razende, woedend, dol, fel, geweldig, ysselyk*; *een uitzinnig of dol Mensch*; une furieuse depense, *eene onmaatige verquisting*; une furieuse tempête, *een ysselyke storm.*

Furin, (m); Méner un vaisseau en furin, *een Schip in de ruime Zee brengen, uitlootsen.*

Furinales, (f. plur.) *Het feest der dief Godinnen (by de Romeinen).*

Furine ou laverne, (f) *Godinne der dieven (by de Rom.).*

Furelles, (f. plur.) *Vuurige dampen op Zee.*

Furtif, ive (adj.) *Heimelyk, steelswyze.*

Furtivement, (adv.) *Diefagtig, ter smuig, heimelyker wyze.*

Fusain ou fusin, (m) *Papen-bout (zekere heester).*

Fusarole, (f) *Een vercierde ring om het hoofd eener zuil (in Bouwk.).*

Fuseau, (m) *Een klos* (m), *bobyn, of, spil om iets om, of, op te winden*; *spil van een Molen* (f); *kant-klosje* (n); *lantaarn-stok* (m); fuseaux de Cabestan, *boomen, speeken, klampen eener Scheeps-spil*; des jambes de fuseaux, *dunne of spille beenen.*

Fusée, (f) *Een klos vol*; devider la fusée, *den klos afhaspelen*; ma fu-

ſée eſt achevée, *myn levensdraad is ten einde*; fuſée, *een vuurpyl*; fuſée de montre, *ſpil van een zak horlogie*; fuſée de vindas ou de caſtan volant, *ſlut of baspel van de kaap-ſlaander* (*Scheeps w.*); fuſée de tourne broche, *ſpil van een braadſpit*; il porte d'argent à cinq fuſées de gueules, *hy voerd* 5 *roode ſpillen op een zilver veld* (*in Wapenk.*).

Fuſee, (adj.); De la chaux fuſée, *geleſchte kalk.*

Fuſelé, ée (adj.) *Met ſpillen voorzien* (*in Wapenk.*).

Fuſerolle, (f) *Een yzere klos* (m) (*by Weevers*).

Fuſible, (adj.) *Smeltbaar, gietbaar, dat gegooten kan worden.*

Fuſil, (m) (*lees* fuſi) *Een ſnaphaan* (m), *vuur-roer, roer; vuur-ſtaal; vuurſlag, ſtaal om mesſen op te ſlypen*; *ſlot van een ſnaphaan* (n); pierre à fuſil, *een vuur-ſteen.*

Fuſilier, (m) *Soldaat die een' ſnaphaan voerd, een* fuſilier.

Fuſiller, (v. a.) *Met een roer doodſchieten, item een mes op een ſtaalſlypen.*

Fuſin. (*Zie* Fuſain).

Fuſion, (f) *Smelting, gieting.*

Fuſt. (*Zie* fût).

Fuſte, (f) *Een Jagt-ſchip met zeilen en riemen voorzien.*

Fuſté. (*Zie* Fûté).

Fuſtigation, (f) *Geeſſeling, kastyding met roeden.*

Fuſtiger, (v. a.) *Geeſſelen, met roeden kaſtyden*; ce criminel a été fuſtigé, *die misdadiger is gegeeſſeld geworden.*

Fût, (m) *De laade* (f) *of het boutwerk van een roer* (n); *ſchaft, ſtok van een hellebaard, ſtyl eener zuil of pylaar* (m); *'t houtwerk van een' ſchaaf*; *in 't algemeen 't hout, 't handvat van eenig werk of ſpeeltuig* (n); vin qui ſent le fût, *wyn die na 't hout ſmaakt.*

Futaie, (f); Bois, ou, forêt de haute futaie, *een Boſch met hoogſtammige boomen.*

Futaille, (f) *Een lédig vat, lédig vaatwerk* (n), *lédige* fuſt (f).

Futaillerie, (f) *Vat-hout* (n).

Futaine, (f) *Bombazyn, a...met* (*zekere ſtoffe*).

Futainier, (m) *Weever daar van.*

Futé, ée (adj.) *Met een ſtok of ſteel* (*in Wapenk.*).

Futé, ée (adj.) (*gem. w.*) *Liſtig,* (*Zie* ruſé).

Futée, (f) *Zekere compoſitie van harſt om ſpleeten, reeten, of, gaten in hout meê te ſtoppen.*

Futile, (adj.) *Beuzelagtig, onnut, van geene waerde*, raiſonnement futile, *Kinderägtige redeneering.*

Futilité, (f) *Kinderägtigheid, beuzelägtigheid, geringe beduidenis.*

Futur, ure (adj.) *Toekomende, toekomſtig*; la vie future, *het toekomende léven*; futur Epoux, future Epouſe, *toekomende Echtgenoot, Echtgenoote*, votre futur, votre future, *uw' aanſtaande Lief, of, Liefſte.*

Futur, (m) *De toekomende tyd* (*in ſpraakk.*).

Fuyant, ante (adj. & ſubſt.) *Vlugtende*; *een vlugtende* (*meeſt t' zamengeſteld gebr.*), *als*: faux-fuyant, *eene kaale uitvlugt.*

Fuyard, arde (adj.) *Een vlugteling, een die weg loopt*; pourſuivre les fuyards, *de vlugtende najaagen, vervolgen.*

****

G.

G. (m) G. (f) *de 7de Letter van 't Alphabet of A. B. C. word voor een* e *en een* i *byna als* ſch *uitgeſproken*; *by voorb.* germe, gibier, *lees byna* ſcherm; ſchibié, *of,* ſjerm, ſjibié, *maar voor* a, o *en* u, *of, een medeklinker, heeft ze de klank van half* k *en half* g *als*: gagner, *lees* ganjé.

Gaban, (m) (*oud w.*) *Régen of reismantel.*

Gabare, (f) *Platte ſchuit, praam, ligter*; *modder-ſchuit.*

Gabarier, (m) *Schipper, bevragter, of loſſer daar van.*

Gabarit, ou, gabari, (m) *Mal* (f), *modél* (n), *ſpant, ſcheerſtrook* (f) *om een Schip na te bouwen, item een ſpanthout*

hout (n) *van een Schip*; vaiſſeau de bon gabarit, *een Schip van een goed beloop.*

Gabatine, (f) Donner de la gabatine à quelcun, ou lui en faire accroire, *iemand met mooije praatjes of iedele hoop om den tuin leiden, bedriegen.*

Gabelage, (m) *De tyd wanneer men het zout, om te droogen, op zolder legt.*

Gabeler, (v. a.) *Het zout op zolder leggen, om te droogen.*

Gabeleur, (m) *Bediende die op het ſmokkelen van het zout agt geeft.*

Gabelle, (f) *Zout-pagt in Vrankryk; item 't zout-huis, plaats daar 's Konings zout verkogt word.*

Gabeller &c. (*Zie* Gabeler).

Gaber, ſe gaber (v. r.) de quelcun, *met iemand ſpotten, de gek ſcheeren (oud w.)*

Gabet, (m) (*Zie* Girouette).

Gabie, (f) *De mars van een Schip (beter* hune).

Gabier, (m) *Uitkyker op de mars.*

Gabion, (m) *Een ſchans-korf, welke men met aarde vult en tot eene borſtweering verſtrekt.*

Gabionnade, (f) *Bedekking daar meede.*

Gabionner, (v. a.) *Met ſchanskorven bedekken.*

Gabords, (m. plur.) *Kiel-gangen, gaarborden, planken buiten aan een Schip.*

Gaburons, (m. pl.) *Wangen, klampen aan een maſt. (Zie* jumelles).

Gache, (f) *Plaat of kram daar de tong van het ſlot inſchiet; haak of houvaſt aan een goot; klouw of ſchop, daar kalk meê beſlaagen word.*

Gacher, (v. a.) *Kalk beſlaan; linnen ſpoelen.*

Gachette, (f) *Kleine deur-plaat, of, kram.*

Gacheur, (m) *Een die zyne waar voor een geringe prys, of, onder de markt verkoopt, een kladder.*

Gacheux, euſe (adj.) *Slykerig, ſlobberig.*

Gachis, (m) *Slobbering, plas van geſtort water enz. item kalk of leem water.*

Gadelle, (f) *Aalbés, aalbezië.*

Gadellier, (m) *Aalbeziën-boom.*

Gadouard, (m) (*ſchimp w.*) *Een nagtwerker, ſtille veeger, ſecreet ruimer (beter* vuidangeur).

Gadoue, (f) *Drek, ſtront, derrie.*

Gaffe, (f) *Een haak, boots haak* (m).

Gaffer, (v. a.) *Met een boots-haak vaſt houden.*

Gage, (m) *Pand, onderpand* (n), *verzékering, item bezolding* (f), *loon* (n), *wedde, huur* (f), *huurloon* (n); *(in deezen laatſten zin word het meeſt in 't meerv. gebr.)* caſſer aux gages, *van de bediening afzetten*; prêter ſur gage, *op pand leenen*; gage mort, ou, mort gage, *pand geen daar* intreſt *van betaald word*; gage vif, *pand waar van de ſchuldenaar den* intreſt *trekt (in rechten)*; gage d'amour, *pand der minne.*

Gager, (v. a) *Bezolding, loon, een jaar wedde geeven; wedden, een wedding of een wedſpel aangaan; goederen verpanden; verzeekering geeven; den getuigen een boete opleggen als zy niet voor 't recht verſchynen.*

Gagerie, (f) *Verpanding.*

Gageur, euſe (m. & f.) *Wedder; wedſter.*

Gageure, (f) (*lees* Gajure) *Wedding* (f) *wedſpel* (n).

Gagier, (m) *Koſter op een Dorp.*

Gagiſte, (m) *Oppaſſer in eene* comédie.

Gagnable, (adj.) *Winbaar, dat men gewinnen, bekomen, of, krygen kan.*

Gagnage, (m) *Beploegd land, koren-land, daar 't vee gaat weiden* (n).

Gagnages, (m. pl.) *Vrugten van bebouwd land.*

Gagnant, ante (adj. & f.) *Winnend; winner; winſter.*

Gagné, ée (adj.) *Gewonnen enz.* (*Zie* gagner).

Gagne-denier, (m) *Dag-looner, draager, kruijer* (f).

Gagne-pain, (m) *Handteering, koſtwinning, broodwinning, al het geene waar meê men de koſt wint.*

Gagne-petit, (m) *Een ſchaeren-ſlyper*; on dit auſſi, *ſliep ſchaeren en mes.*

Gagner,

Gagner, (v. a.) *Winnen, voordeel doen, verdienen enz.*; gagner sa vie, *zyn brood winnen*; gagner une bataille, *eenen veldslag winnen*; gagner une maladie, un rhume, *eene ziekte, eene verkoudheid krygen, bekomen*; gagner les devants, *iemand voor-by gaan of reizen*; gagner un vaisseau à la nage, *een Schip met zwemmen by-haalen*; gagner du temps, *tyd winnen, uitstel bekomen*; gagner le vent, au vent, ou, le dessus du vent, *boven den wind komen, de loef afwinnen (Zee-mans w.)*; gagner chemin, *weg spoeden, vorderen*; gagner au pied, les champs, la colline, la guerite, le haut, *wegloopen, zich weg pakken*; le feu avoit gagné le haut des tours, *het vuur was tot boven aan de torens gekomen*; gagner quelque mal, *zich eenige quaal of ongemak op den hals haalen*; gagner quelcun par des présents, *iemand door geschenken overhaalen*; donner gagné, *gewonnen geeven*; gagner quelcun de la main, *iemand in voorkoop zyn*; gagner bien son aveine, *zyne haver, (dat is) zyne kost of het geen men wint wel verdienen*; se gagner (v. r.) *als:* la peste se gagne, *de pest is aansteekend.*

Gagnerie ou gaignerie, (f) *Kleine boeren bogaard* (m), *ombeind stuk land tot het teelen van ooft-vrugten* (n).

Gagneur, euse (m. & f.) *Winner*; *winster (word nooit alleen gebruikt).*

Gagui, (f) *Een vrolyke vette poezel of kleun van een Vrouwsperfoon.* (*Zie* dondon).

Gai, gaie (adj.) *Vrolyk, lustig, blygeestig*; humeur gaie, *vrolyke imborst*; chambre gaie, *luchtige kamer*; couleur gaie, *eene blyde*, vive *kleur.*

Gaiement, (adv.) *Blymoediglyk, op eene vrolyke wyze.*

Gaieté, (f) *Vrolykheid, blymoedigheid*; *luchtigheid*; de gaieté de cœur, *met een vrolyk gemoed*; *item met opzet, met koele zinnen.*

Gaillard, arde (adj.) *Lustig, vrolyk, kortswylig, snaakerig*; un coup gaillard, *een dappere daad*; vent gaillard, *een frische wind.*

Gaillard, arde (m. & f.) *Een vrolyken broer, baas, snaak*; *een vrolyk meisje of vrouwsperfoon.*

Gaillard (m) d'avant, *voorplegt* (f), *bak* (m), *voorkasteel* (n); gaillard d'arriere, *achter-Kasteel, stuur-plegt, schans (van een Schip).*

Gaillarde, (f) *Druk-letter, tusschen klein romein en kleine text, genaamd* corpus curſyf *of* galjaard.

Gaillardelettes (f. pl.) ou galans, *vlaggen van de fokke- en bezaanmast.*

Gaillardement, (adv.) *Vrolyklyk, luchtiglyk, vryelyk.*

Gaillardet, (m) (petite girouette) *Splits-vleugel op een Schip.*

Gaillardise, (f) *Lustigheid, kortswyligheid*; *item al te vrypostige boertery, snaakery.*

Gain, (m) *Winst* (f), *voordeel, nut* (n); avoir gain de cause, *de zaak of het* procès *winnen*; gain de survie, *een uiterste wille over en weêr, voor de langstlêvende.*

Gaine, (f) *Eene scheede, messescheê*; *band daar de vlagge-stokken, enz. ingezet worden.*

Gainier, (m) *Een schee- of Kokermaaker.*

Gal, (m) *Voordeel (in een Kinderspel), item figuurl.* avoir le gal, *iets voor uit of boven andere hebben.*

Galactophage, (m) *Een die van melk leefd.*

Galactopote, (m) *Een melk-drinker.*

Galamment, (adv.) *Heflyk, aartiglyk, hupschelyk, hupsch, cierlyk, netelyk.*

Galans. (*Zie* Gaillardelettes).

Galant, ante (adj.) *Hefyk, gemanierd, beschaafd, item cierlyk, fraai hupsch,* un galant homme, *een wellêvend, braaf of wel gemanierd man*; un homme galant, *een die zig by de* sexe *zoekt aangenaam te maaken*; discours galant, *eene cierlyke rêdenvoering*; vers galants, *minne-dichten*; lettres galantes, *minne-brieven.*

Galant, (m) *Minnaar, vryer item boel,*

boel, boeleerder; un verd galant, *een jonge frisse vryer.*

Galanterie, (f) *Gemanierdheid, bostykheid, aartigheid; minnehandel, minnary, minnepraatje; item ongeoorloofde minnaary, boelschap, boeleering; item vereering, geschenk aan eene Juffer.*

Galantiser, (v. a.) (*oud w.*) *De Juffers op-passen*, (*beter*); faire le galant auprès des Dames, ou faire sa cour aux Dames.

Galaxie, (f) (*griekssch w.*) *De melkweg (in Sterrek.)* (m).

Galaubans. (*Zie* Galebans).

Galbanon, (m) *Een soort van gom*; donner du galbanon, (*sp. w.*) *veel belooven en weinig geeven.*

Galbe, (m) *Ronding der bladeren aan den knoop eener zuil* (f), (*in Bouwk.*).

Gale, (f) *Schurft* (n), *krauwagie* (f), *item de worm* (m) (*zekere ziekte der honden*).

Gale. (*Zie* Galle).

Galéace ou galéasse, (f) *Groote Venetiaansche galei.*

Galebans, (m. pl.) *Perdoens* (*zekere touwen die de mast-stengen vast houden*).

Galée, (f) *Galei* (*zekere plank der Letter-zetters, om de letters, als ze vol zyn, op weg te zetten*).

Galefretier, (m) *Een schobbejak, deugniet, schurk, fielt, landlooper.*

Galer, (v. a.) *Krabben, krouwen schrobben.*

Galére, (f) *Eene Galei, roei-schip; item een lyst- of ry-schaaf, groote roffel (by Timmerl.)*; vogue la galére (*spr. w.*), *het gaat 'er op los, daar koome van wat wil*; galére capitainesse, *Hoofd-galei.*

Galerie, (f) *Wandel-plaats* (m), *gang, gaandery*, galdery, *overdekte gang eener vesting, in een huis, of lust-hof; item* galdery *op een Schip* (f).

Galérien, (m) *Een Galei-slaaf of-boef.*

Galerne, (f) *Noord-weste-wind*, (*beter* Nord-ouest).

Galet, (m) *Gladde kei-steen; item* jouer au galet, *op de schuif-tafel speelen.*

Galetas, (m) *De vliering, van een huis* (f).

Galette, (f) *Zeker breed en dun koekje* (n); *Scheeps twee-bak* (f).

Galeux, euse (adj. & f.) *Schurftig; een die met schurft bezet is, of een boom die de kanker heeft*; une brebis galeuse gâte tout le troupeau, *één schurftig Schaap, bederfd de gansche kudde*; (*dat is*) *één deugniet kan veele verleiden.*

Galimafrée, (f) *Gestoofd Vleesch met péper-saus; item eene verwarde réden.*

Galimatias, (m) *Eene verwarde taal* (f) *of gesprek, een mengel-moes, zonder zin of slot* (n).

Galion, (m) *Een galjoen-schip, galjoen* (n).

Galionistes, (m. pl.) *Spaansche handelaars op* America.

Galiote, (f) *Kleine galei; galjoot.*

Galipot, (m) *Grynen-barst* (f).

Galle, (f) *Gal-noot.*

Gallican, ane (adj.); L'Eglise gallicane, *de Kerk van Vrankryk, of de Gallicaansche Kerk.*

Gallicisme, (m) *Fransche spreekwyze* (f).

Galoche, (f) *Een overschoen, om de andere schoon te houden, houte klomp; item platte Scheeps-blok* (m), *gat in een luik om 't kabel door te schieten* (n).

Galon, (m) *Belegsel, boordsel, lint,* passement, galon (n); *item een' ronde specery- of kruid-doos.*

Galonner, (v. a.) *Met* passement *beleggen.*

Galop, (m) *De ren, loop, galop van een paerd*; aller au grand galop à l'hôpital, *hals over kop in zyn verderf, tot zyn ondergang loopen.*

Galopade, (f) *Galopeering, renning.*

Galoper, (v. n. & a.) *Rennen*; galoper un cheval, *een paerd galopeeren.*

Galopin, (m) *Koks-maat, of jonge in de Koningl. Keuken.*

Galopin, (m) (*gem. w.*) *Een mutsje Wyn, dat men 's morgens aan de school-jongens geeft.*

Galvardine, (f) *Een boeren Kiel, regen-rok* (m).

Galvauder, (v. a.) (*gem. w.*) *Iemand vervolgen, mishandelen, uitſchelden.*

Gamaches, (f. pl.) *Slik-kouſſen, ſlop-kouſſen.*

Gambade, (f) *Huppeling* (f), *lugte ſprong* (m); *ſpotterny.*

Gambader, (v. n.) *Huppelen, ſpringen op ééne voet.*

Gambage, (m) *Zekere mout-laſt der bier Brouwers* (f).

Gambe (f); Viole de gambe, *knie-viool of veel.*

Gambes de hune, *ſpree-touwen; mars-puttings, aan de ſtengen* (*Scheeps w.*).

Gambeſon, (m) *Een Pantzier, wanbuis* (n) (*eertyds gebr.*).

Gambiller, (v. n.) *Slingeren met de beenen.*

Gamelle, (f) *Houte bak of nap, om uit te eeten, voor matroozen* (n).

Gamme, (f) *Sleutel der Zangkonſt* (m); il lui a bien chanté ſa gamme, *hy heeft hem ſchoon zyne leſſe opgezegt, wakker doorgenoomen* (*ſpr. w.*); être hors de ſa gamme, être deſorienté, perdre la tramontane, *buiten weſten, of het ſpoor byſter zyn, het boekje quyt raaken* (*ſpr. w.*); c'eſt du latin qui paſſe votre gamme, *dat gaat uw verſtand te boven* (*ſpr. w.*).

Gamologie, (f) *Redenvoering over 't Huwelyk.*

Ganache, (f) *Het achterſte der Kinnebakken van een paerd.*

Gance. (*Zie* Ganſe).

Ganche, (f) *Zeker galei-haak, om de hut regt te houden.*

Ganche, (f) *Wip-ſtraffe, by de turken, waar by de misdadiger opgetrokken, en ſchielyk neêrgelaaten wordende, aan eenen haak blyft hangen.*

Gangréne, (f) *'t Koud-vuur, verderf in 't vleeſch* (n); (*figuurl.*) *onluſt* (f), *ineetend quaad* (n).

Se Gangréner, (v. r.) *In-eeten, weg-eeten, verrotten, verſterven.*

Gangreneux, euſe (adj.) *Een die het koud-vuur heeft.*

Ganif. (*Zie* Canif).

Gano, (adv.) *Woord in 't omberſpel, waar by men te kennen geeft, den Koning te hebben van de kleur, die uitgeſpeeld word.*

Ganſe, (f) *Eene lits, (dienende in plaats van een knoop-gat).*

Gant, (m) *Een hand-ſchoen*; il eſt ſouple comme un gant, *hy is zoo gedweê als een hand-ſchoen*; il en a eu les gants, *hy heeft haar maagt gevonden, of hy is den eerſten uitvinder geweeſt van iets* (*ſpr. w.*); elle a perdu les gants, *zy is haar maagdom quyt.*

Ganté, ée (adj.) *Gehand-ſchoend.*

Gantelet, (m) *Yzere hand-ſchoen; ſchoenmakers hande-leêr.*

Ganter (v. a.) quelcun, *iemand hand-ſchoenen aantrekken*; ſe ganter (v. r.) *zyne hand-ſchoenen aantrekken.*

Ganterie, (f) *Hand-ſchoen-maakery, of, kraam.*

Gantier, iere (m. & f.) *Hand-ſchoen-maaker,- maakſter;- of verkooper- verkoopſter.*

Ganymede, (m) *Een ſchand-jongen die zich tot vuile ontugt laat misbruiken*, (*Zie* Bardache).

Garance, (f) *Meê, meê-krap, krap.*

Garancer, (v. a.) *Met krap verwen, krap-rood maaken.*

Garanciere, (f) *Meê-krap-akker* (m).

Garant (m) ou caution, pleige, repondant, *Borge, waar-borge, verzékeraar, een die ergens voor inſtaat*; j'en ſuis garant, ou j'en reponds, *ik ſtaâ 'er voor in, ik blyf 'er borg voor*; garant, *onderhouder aan een takel* (*Scheeps w.*).

Garantie, (f) *Vry-waaring, borgſchap, verantwoording*, guarandeering.

Garantir, (v. a.) *Vry-waaren, voor iets inſtaan, goedſpreeken*, guarandeeren, *iets verzekeren goed te zyn*; je vous le garantis tel, *ik ſtaâ 'er u voor in als zoodanig te zyn*; garantir quelque marchandiſe, *voor de deugd van eenige waare inſtaan*; garantir une province du pillage, *een land voor plundering bewaaren, vryhouden, dekken*; ſe garantir (v. r.) du

du froid, *zich tegen de koude beschutten, dekken.*

Garbe, (f) (*oud boert. w.*) *Gestalte* (f), *gelaat* (n).

Garbin, (m) *Zuid-weste-wind* (f), (*in de middelansche Zee, voor* sud-ouest).

Garbon, (m) *De haan van een Patrys (by Valken.).*

Garçailler, (v. n.) *In slegte huizen, in mot-huizen, by de hoeren loopen, hoerejaagen.*

Garce, (f) *Eene ligte-kooi, hoer, snol.*

Garcettes, (f. pl.) *Seizingen; schiemans gaaren; raa-banden (Scheeps w.).*

Garçon, (m) *Een jongen, jonge kaerel, jongman, vryer;* un vieux garçon, *een oude vryer;* il est mort garçon, *hy is vryer, of, jongman, of, ongehuwd gestorven;* garçon de métier, *ambagts-gezél, of, knegt*, un bon garçon, *een brave kaerel; item een lustige broér;* garçon de boutique, de comptoir, *een winkel-, kantoor-knegt;* garçon de bord, *groote scheeps jongen;* garçon de la chambre, *kamer-lakkei;* faire le mauvais garçon, *den baas speelen.*

Garçonnet, (m) (*boert. w.*) *Klein jongetje, klein knaapje, een dreumisje* (n).

Garçonniere, (f) *Een loopster, mangek vrouw-mensch.*

Garde, (f) *De wagt; bewaaring, hoede; zieken oppaster; baker, kraam-bewaarster, baker-moér;* monter la garde, *op de wagt trekken;* descendre la garde, *van de wagt koomen;* relever la garde, *de wagt aflossen;* corps de garde, *het wagt-huis;* garde, *oppassing, opwagting, by eenig Vorst;* donner en garde, *in bewaaring geeven;* chien de bonne garde, *een goed huis-hond;* garde d'une épée, *het gevést van een dégen;* se mettre en garde, *zich schrap zetten (in de Schermsch.);* fruit de garde, *vrugt die men bewaaren, of die duuren kan;* poire de garde, *een winterpeer;* gardes d'une serrure, *dat gedeelte van een slot, daar de regte sleutel in draaid;* allez vous en à la garde de Dieu, *gaat in Gods naam, of in vreede.*

Garde, (*een woord zonder geslacht of buiging*) *zorg, oplettendheid;* prenez garde, *draagt zorg, pas op,* se donner de garde qu'une chose ne se fasse, *zorg draagen, dat eene zaak niet geschiede;* se donner de garde de quelcun, *omtrent iemand op zyn hoede zyn;* prendre garde à quelque chose, *op iets acht geeven;* il m'offensa sans y prendre garde, *hy belédigde my zonder het te weeten;* n'avoir garde de &c., *zorg draagen niet te enz.;* je n'ai garde de faire cela, *ik zal wel zorg draagen van dat te doen;* je n'ai garde d'y aller, ou, je ne serai pas si sot d'y aller, *ik zal zoo zot niet weezen van daar te gaan;* il n'a garde d'être aussi savant, que. . ., *het scheeld veel dat hy zoo geleerd zou zyn, als. . . .*

Garde, (m) *Bewaarder, wagter, lyf-wagt*, garde, *trauwant;* garde de bois, *Bosch-wagter;* garde de port, *Haven-meester.*

Gardé, ée (adj.) *Bewaard. (Zie* Garder).

Garde-bonnet, (m) *Overtreksel van een Kap of Muts* (n).

Garde-bourgeoise, (f) *Zeker voorrecht der Parysche burgers.*

Garde-boutique, (m) *Winkel-bewaarder, waar die geen aftrek heeft.*

Garde-chasse, (m) *Opziender der Jagt.*

Garde-des-sceaux, (m) *Zégel-bewaarder.*

Garde-du-corps, (m) *Een Lyf-trauwant; item een mat van touw op Zee, om de* mariniers *te dekken.*

Garde-côte, (m) *Een Kust-bewaarder, uitlegger (Zee w.).*

Garde-feu, (m) *Yzer-hekje rondom den haart, ter beschutting voor kleine Kinderen* (n).

Garde forêt, (m) *Een Hout-vester.*

Garde-fou, (m) *Leuning, balie aan Bruggen of Kadeu, om den val te beletten* (f).

Garde-françoise, (m) *De fransche Lyf-wagt, of, Gardes.*

Garde-magazin, (m) Kampanje-

meester; tuig-meester, commies-*stapelier.*

Garde-manches, (m. pl.) *Overmouwen.*

Garde-manger, (m) *Eetens-kas of spinde* (f) *provisie-kamertje* (n).

Garde-marine, (m) *Verzorger, of* Commmies *der Krygs-scheepen.*

Garde-marteau, (m) *Bediende die in de Koninglyke bosschen het brandhout aanwyst.*

Garde-meuble, (m) *Plaats waar in de Huisraad opgeslooten, en bewaard word; item opzichter over den Huisraad eenes Vorsten enz.*

Garde-nape, (f) *Een tafel-ring* (m).

Garde-noble, (f) *Voogdyschap over adelyke Kinderen.*

Garde-note, (m) *Een* Notaris, *of Beampt-schryver.*

Garder, (v. a.) *Bewaaren, houden, gadeslaan, hoeden enz.*; Dieu vous garde, *God bewaare u*; Dieu vous en garde, *God behoede 'er u van*; garder son argent, *zyn geld bewaaren*; garder un troupeau, *eene Kudde hoeden, of, weiden*; garder sa parole, *zyn woord houden*; garder les commandements, *de geboden onderhouden*; garder sa chambre, le lit, *zyne Kamer, het Bed houden* (*wegens onpasselykheid*); garder le silence, *stil zwygen*; garder un malade, *eenen zieken oppassen, bewaaken*; garder long-temps une maladie, *eene ziekte lang houden*; garder un Lavement, *een Klisteer by zich houden*; en donner à garder à quelcun, *iemand wat wys maaken, wat op de mouw spelden* (*spr. w.*); je la lui garde bonne, *ik zal hem dat wel betaald zetten* (*spr. w.*); se garder (v. r.) *zich wagten, hoeden, in agt neemen*; *item duuren, goed blyven*, gardez vous de faire cela, *wagt u van dat te doen*; gardez vous, ou, ôtez vous de là, *gaat uit de weg, maakt ruimte.*

Garde-robe, (f) *Kleer-kamer, Kleêr-kas*; *overtrek of jurk voor kleine Kinderen*; *voorschoot, schortekleed*; *item secreet, heimelyk gemak*; aller à la garde-robe, *op het huisje gaan.*

Garde-suisse, (m) *Een Zwitsersche Garde.*

Garde-vaisselle, (m) *Zilver servies bewaarder.*

Gardeur, euse (m. & f.) *Bewaarder, bewaarster*; gardeur de cochons, *een varken-dryver.*

Gardien, enne (m. & f.) *Bewaarder, beschermer*; *overste of* Guardiaan *in een Klooster*; *waaker op een Schip*; *bewaarster*; ange gardien, *bescherm-engel*; gardien du trésor, *schat-bewaarder.*

Gardiennat, (m) *Bediening van den* Guardiaan, *by de Franciscaner Monnikken* (f).

Gardiennerie, (f) *Konstabels-kamer* (*Zie* Sainte barbe).

Gardon, (m) *Vooren of Voorn,* (*zekere rivier Visch*) (f); sain comme un gardon, *zoo gezond als een Visch.*

Gare! (interj.) *Zie voor uw, maak plaats, of ruime baan*; gare l'eau! *wagt u voor 't water, dat uit de vengsters gestort word*; frapper sans dire gare, *met den slag waarschouwen.*

Garenne, (f) *Konynen-berg* (m) *of Bosch* (n).

Garennier, (m) *Opzichter over een Konynen-woud.*

Se Garer, (v. r.) *Plaats of ruime baan maaken, zich wagten.*

Gargamelle, (f) (*gem. w.*) *Keel, strot, gorgel.*

Gargariser, (v. a.) *Gorgelen, de mond van binnen spoelen.*

Gargarisme, (m) *Gorgel-drank.*

Gargotage, (m) *Slegte of morssige bereiding der spyze.*

Gargote, (f) *Eene gaar-keuken* (f), *gemeene* ordinaris (m).

Gargoter, (v. n.) *In eene gaarkeuken eeten.*

Gargotier, ere (m. & f.) *Gaar-Kok.*

Gargouille, (f) *Eene groote steene goot, voor zwaare gebouwen.*

Gargouillée, (f) *Water-val uit zodanige goot.*

Gargouillement, (m) *Ruisching, by 't neêrvallen van 't water.*

Gargouiller, (v. n.) *Morssen, slobbe-*

ſlobberen in 't water (van Kinderen gez.).

Gargouillis, (m) *Ruisſching.*

Gargouſſe, (f) *Een kardoes, patroon;* remplir des gargouſſes, *kardoezen vullen.*

Gargouſſiere, (f) *Eene patroontas (f).*

Garieur, (m) (*Zie* Pleige, ou caution).

Gariment, (m) (*Zie* Garantie).

Garites. (f. pl.) *Schampelioenen, zalingen aan de mars van een Schip.*

Garnement, (m); Méchant garnement, *een deugniet, ligt-mis, loskop, ſchurk.*

Garni, (m) *Stop-ſteen; item het ſtoppen, of, in vullen daar meê (by Metzel.).*

Garni, ie (adj.) *Voorzien,* geſtoffeerd.

Garnir, (v. a.) *Van alles voorzien, toeruſten,* ſtoffeeren; *vercieren, optooijen;* garnir des gans, *kant of franjes aan hand-ſchoenen zetten;* garnir une boutique, *eenen Winkel* ſtoffeeren; garnir un endroit foible, *eene zwakke plaats verſterken;* garnir un Vaiſſeau, *een Schip toetakelen.*

Garniſon, (f) *Bezetting, Krygsvolk van een plaats: plaats daar dezelve legt; item Stads-dienaars of Bodens, die het goed bewaaren, wanneer het beſlaagen is.*

Garniſſeur, (m) *Een boede-kraamer, boede-ſtoffeerder.*

Garniture, (f) Stoffeering, *al het geene een Kleed vercierd;* garniture de lit, *behangſel van een Ledikant;* garniture de porcelaine, *ſtelſel porcelein;* garniture de baudrier, *beſlag van een draag-band.*

Garou, (m) (*Zie* Loup-garou).

Garouage (m); aller en garouage, *In ſlegte huizen, kroegen, of bordeelen loopen.*

Garrot, (m) *De ſchoft van een paard; item knuppel, pak-ſtok.*

Garroter, (v. a.) *Kneevelen, binden, vaſtmaaken; (van gevangenen of pakken gezegd).*

Gasconisme, (m) *Gasconſche ſpreekwyze (f).*

Gasconnade, (f) *Opſnydery, ſnorkery, zwetzery.*

Gasconner, (v. n.) *Wakker opſnyden, liegen.*

Gaspillage, (m) *Ongeregeldheid (f).*

Gaspiller, (v. a.). *Opmaaken, onnuttelyk verteeren, verkwiſten;* il a gaspillé tout ſon bien, *hy heeft al zyn goed opgemaakt.*

Gaspilleur, (m) *Een verſpilder.*

Gaſtadour, (m) *Graaver, Schansgraaver.*

Gaſtriloque, (adj.) *Een die uit den buik ſpreekt.*

Gaſtrolâtre, (m) *Buik-dienaar, die den buik tot zyn God maakt.*

Gaſtrotomie, (f) *De Keizersſneê.*

Gâteau, (m) *Een Koek* (m); *ſtuk waſch vol honing* (n); *item beeldhouwers leem, waar in iets, om af te gieten, gegooten word* (f); trouver la feve au gâteau, *vinden wat men zoekt;* avoir part au gâteau, *ergens portie van hebben.*

Gâte-ménage, (m) *Verſtoorder des huisgezins.*

Gâte-métier, (m) *Een Kladder, die zyn waaren te goed koop geeft; item een knoeijer, broddelaar.*

Gater, (v. a.) *Bederven, brodden, beſmetten, bezoedelen;* gâter un habit, *een Kleed bederven, of bevlakken;* gâter les affaires, *de zaaken verbrodden, bederven;* gâter le métier, *Kladden, te goed Koop geeven;* ſe gâter (v. r.) *zich bederven; bedorven worden.*

Gateur (m) de papier, *papier vermorsſer.*

Gatine, (f) *Onbebouwd land.*

Gatte, (f) *Pis-bak, water-bak op een Schip* (m).

Gavache, (m) *Lompe vlégel, bloodaard.*

Gauche, (adj.) *Linker, ſlinker, ſlinks, krom;* main gauche, *de linker- of ſlinkerhand;* l'aile gauche d'une armée, *de linker-vleugel van een léger;* une régle gauche, *een kromme regel;* un esprit gauche, *een bedorven verſtand.*

Gauche. (f) *De linkerhand (voor* main gauche); il y avoit un murais ſur la gauche, *daar was een* moe-

moerâs op de linker hand; à gauche, (adv.) *ter linker hand*; tourner à gauche, *ter linker hand draaijen*; prendre une chofe à gauche, *iets verkeerd opvatten*; prendre à droit & à gauche, *overäl leenen, borgen.*

Gaucher, ere (adj. & fubft.) *Slinks, links*; *een linkfche.*

Gauchir, (v. n.) *Niet oprechtelyk, of voor de vuift handelen*; gauchir aux difficultés, *de zwaarigheeden ontwyken, ontgaan*; gauchir dans une affaire, *omwegen in een zaak zoeken, geen ftreek houden.*

Gauchiffement, (m) *Uitvlugt, wyffeling, uitwyking* (f).

Gaude, (f) *Wouw* (f) (*zekere plant om geel te verwen*).

Gaudéamus, (*Lat. w.*) (m); Faire gaudéamus, *zig vervrolyken* (*boert. w.*).

Gauder, (v. r.) *Met wouw geel verwen.*

Gauderonner (v. a.) des manchettes, *mouwtjes plooyen.*

Gaufre, (f) *Wafel*; *honing-raat* (f), *item het wateren van eene ftoffe met heete yzers* (n).

Gaufrer, (v. a.) *Stoffen wateren, met heete yzers figuuren op ftoffen drukken.*

Gaufreur, (m) *Drukker daar van.*

Gaufrier, (m) *Een wafel-yzer* (n); *Wafel-bakker* (m); *Wafel-kraam* (f).

Gaufrure, (m) *Het wateren of drukken van ftoffen met heete yzers.*

Gavion, (m) *Keel, ftrot* (f) (*gem. w. Zie* Gofier).

Gaviteau, (m) *Een Boei* (f) (*Zee w.*).

Gaulade, (f) *Slag met een roê, teen of gaarde* (m).

Gaule, (f) *Roede, teen, gaarde*; *item een lange ftok om vrugten meê af te ftaan.*

Gauler, (v. a.) *De vrugten met ftokken van de boomen afflaan.*

Gaulette, (f) *Roedje, teentie* (n).

Gauleur, (m) *Een die vrugten afflaat.*

Gaulis, (m) *Tak die de Jagers met de hand moeten neêrbuigen, als zy een Hert door een digt Bofch najaagen.*

Gaulois, oife (adj.); Mot gaulois, *gallifch of oud franfch woord.*

Gavon, (m) *Klein Kamertje in de Kajuit van een Schip* (n).

Gavotte, (f) *Zekere lugtige dans* (m).

Gaupe, (f) *Eene floeri, morsfig Vrouwmenfch* (*gem. w.*).

Gauffer, (v. n.) Se gauffer, (v. r.) *iemand befpotten, befchimpen, voor den gek houden*; (*gem. w.*); il fut gauffi de tout le monde, *hy wierd van ieder een befpot.*

Gaufferie, (f) *Spotterny, fchimp.*

Gauffeur, eufe (m. & f.) *Schertzer, fchimper*; *fpotfter.*

Gautier, (m); C'eft un franc gautier garguille, *hy is een regte poetzenmaaker.*

Gayac, (m) *Pok-hout* (n).

Gaze, (f) *Gaas* (n) (*zeer dunne en doorfchynende ftoffe*).

Gazelle, (f) *Zekere wilde geit.*

Gazer, (v. a.) *Met gaas vercieren.*

Gazetier, (m) *Schryver of Drukker der couranten of nieuwspapieren*, Courantier.

Gazette, (f) *Gedrukte nieuwe tyding*, courant; *item Nieuwsverteller, fnapper*; *fnapfter*; c'eft la gazette du quartier, *het is de* courant *van de buurt.*

Gazon, (m) *Groene zoode of zoô* (f).

Gazonnement, (m) *Belegging met groene zooden* (f).

Gazonner, (v. a.) *Met zooden beleggen.*

Gazouillement, (m) *'t Queelen, quinkeleeren, of zingen der Vogelen, het Vogelgezang*; *item het geruifch van het loopend water der beeken* (n).

Gazouiller, (v. a.) *Zingen, quinkeleeren*; *item querlen, ftamelen* (*van Kinderen gezegd*); *ruiffchen, vlieten,* (*als beeken*).

Gazouillis. (m) (*Zie* Gazouillement).

Geai, (m) *Een Méerkolf of Kauw* (*zekere Vogel*).

Géant, ante (m. & f.) *Reus*; *reuzin.*

Geindre, (v. n.) *Heimelyk klaagen, weenen, kermen, zugten.*

Geindre, (m) *Bakkers Meefter-knegt.*

Gelé, ée (adj.) *Bevrooren, bevroozen, toegevroozen.*

Gelée, (f) *De vorst*; gelée blanche, *ryp*, *rym*; gelée de cerises, &c. *sjélei, of schalei van Kersfen enz.*

Geler, (v. a.) *Doen vriezen*; *bevriezen*; la bise gele les vignes, *de noorde wind doed de Wyngaarden bevriezen.*

Geler, (v. n.) *Vriezen*; il gele toutes les nuits, *het vriest alle nachten*; il gele à pierre fendre, *het vriest dat het klapt.*

Se Geler, (v. r.) *Bevriezen*, *item stollen*, *stremmen.*

Géline, (f) (*oudw. Zie* Poulette).

Gélinote, (f) *Een jong, mals en vet hoentje of kieken* (n); gélinote de bois, *een Kor-hoen.*

Gemeau, elle (m. & f.) (*Zie* Jumeau); les gémeaux (m. pl.) *de Tweelingen* (*een der* 12 *Hemels-teekenen*).

Gémir, (v. n.) *Zuchten*, *kreunen*, *kermen*, *weeklaagen*, *treuren*; *korren.*

Gémissant, ante (adj.) *Kreunende*, *zuchtende.*

Gémissement, (m) *Zuchting*, *klaaging*, *kerming* (f).

Gênant, ante (adj.) *Pynigend*, *kwellend*; *ongemakkelyk*, *lastig*; *knellend*; homme, habit gênant.

Gencive, (f) *'t Tand-vleesch* (n).

Gendarme, (m) *Een gewapend, of geharnasd Ruiter*; *item het Krygsvolk*, *de Soldaaten*; cette femme est un vrai gendarme, *dat wyf is een regte haanen-veer* (*spr. w.*); gendarmes (plur.), *spranken*, *opgaande vonkjes*; gendarmes d'un diamant, *de gruisächtige deelen in een diamant*; gendarmes, *kaam op bier enz.*; gendarmes, *kleine vliesjes in het oog.*

Se Gendarmer, (v. r.) *Kwaad, of moeijelyk worden.*

Gendarmerie, (f) *Al het Paerden-volk van 's Konings huis.*

Gendre, (m) *Behuuwd-zoon*, *schoonzoon.*

Gêne, (f) *De Pynbank*; *afmatting*, *vermoeijing*, *pyniging*; donner la gêne à un criminel, *een misdaadiger pynigen*; donner la gêne à son esprit, *zynen geest afmatten*, *pynigen.*

Gêné, ée (adj.) *Gequeld*; *gedwongen*; être gêné dans ses habits, *in zyne kleederen gedrongen zyn*; un style gêné, *een gedwongene of styve styl.*

Généalogie, (f) *Geslacht-rekening* (f), *geslacht-boom* (m), *geslacht-register* (n).

Généalogique, (adj.) *Dat tot de geslacht-reekening behoord*; arbre généalogique, *geslacht-boom.*

Généalogiste, (m) *Een geslacht-reekenaar*, *een die geslacht-boomen maakt.*

Gêner, (v. a.) *Pynigen*, *plaagen*, *lastig vallen*, *vermoeijen*; *item knellen*, *nypen*; sa compagnie me gêne, *zyn gezelschap verveeld my*; se gêner, (v. r.) *zich bedwingen enz.*

Général, ale (adj.) *Gemeen*, *algemeen*; les principes généraux d'une science, *de algemeene grondbeginselen eener wetenschap*; une régle générale, *een algemeene régel*; les Etats généraux, *de Staaten Generaal.*

Général, (m) *Opperhoofd van een heir*, *Veld overste*, *Veldmarschalk*, generaal; le général, *het meeste deel der Menschen.*

En général, (adv.) *In 't gemeen*, *in 't algemeen.*

Généralat, (m) *Veldheerschap*, *opperhoofdmanschap* (n).

Générale, (f) *Gemalinne van eenen Veldheer*; *item algemeene marsch of marsch slag des trommels.*

Généralement, (adv.) *Algemeenelyk*, *in 't algemeen.*

Généraliser, (v. a.) *Algemeen maaken.*

Généralissime, (m) *Opper-veldheer of Krygs-overste.*

Généralité, (f) *Algemeenheid.*

Génératif, ive (adj.); faculté générative, *voortteelende kragt.*

Génération, (f) *Voortbrenging*, *teeling*, *voortzetting* (f); *geslacht* (n), *afkomst* (f).

Généreusement, (adv.) *Edelmoediglyk.*

Généreux, euse (adj.) *Edelmoedig*, *edelhartig*, *milddadig.*

Générique, (adj.); Difference générique, *onderscheid in 't geslacht* (*in redenk.*).

Générosité, (f) *Grootmoedigheid*, *édelmoedigheid*, *mildadigheid.*

Genese, (f) *Genesis*, *of 't boek der Scheppinge*, *eerste boek Mosis.*

Ge-

Genêt, (m) *Brem* (f) *(zeker heester-ägtig gewas).*

Genet, (m) *Spaansch paerd* (n).

Généthliologie, (f) *Konst welke Leeraerd hoe men den* Horofcoop *moet stellen.*

Génetin, (m) *Zekere soort van witte orleansche wyn.*

Genette, (f) *Turksch paerden-gebi of mondstuk* (n); aller à cheval à la genette, *met korte stygbeugels te paerd ryden*; genette, *soort van een bunsing met schoon hair en lieffelyke reuk*

Genévre, (f) *Genéver-bezië.*

Genevrette, (f) *Bereidde liqueur daar van.*

Genevrier. (*Zie* Genievre).

Génie, (m) *Aart, inborst* (m), *geneigdheid* (f), *oordeel, verstand* (n); un beau, un pauvre génie, *een schoon, een gering verstand*; travailler de génie, *uit een aangebooren schranderheid werken*; génie, *Beschermgod, Geleí-engel, (by de oude Heidenen).*

Genievre, ou Genevrier, (m) *Genéver-boom.*

Geniffe, (f) *Vaerze of jonge Koe die nog niet gekalfd heeft.*

Génital, ale (adj.); Les parties génitales, *de teel-deelen.*

Génitif, (m) *De teeler, het teelend geval*, genitivus, (*in spraak.*)

Génitoires, (m. plur.) *De teelleeden.*

Geniture, (f) *Kind* (n), *teelt* (f) (*oud w.*); *item geboorte-punt* (n), *geboorte-star* (*in Sterrek.*).

Genou, ou genouil, (m) *Knie*; *item knie van een Schip* (f); plier ou flechir le genou, *knielen*; se mettre à genoux, *op de kniën vallen.*

Genouillé, ée (adj.) *Dat met léden is als een stroo-halm.*

Genouillée, (f) *Lid aan een stroohalm of rotting* (n).

Genouiller, (m) *Zéker Mis-gewaad met een* crucifix *op de kniën hangende, by de Oostersche gebruikt.*

Genouillere, (f) *Knie-stuk*, (*by Smids, Laarzen-maakers, en Leidekkers*).

Genouilleux, euse (adj.) *Knobbelig, knotsächtig.*

Genre, (m) *Soort* (f), *slag* (n); *aart* (m), *geslacht* (n); vous êtes le premier homme du monde en ce genre là, *gy zyt de eerste man der Waereld in dat slag*; il est habile en son genre, *hy is gaauw in zyn beroep*; genre masculin, féminin, neutre, *'t mannelyk, 't vrouwelyk, 't onzydig geslacht*; (*in spraakk.*); le genre humain, *het Menschelyk geslacht, het Menschdom.*

Gens, (m. & f. plur.) (NB. *dit woord is* masc. *wanneer het* adj. *agter staat, en* femin. *wanneer het voor gaat, b. v.* que les gens sont sots! qu'il y a de sottes gens! il y a de certaines gens qui sont sots, *en niet* sottes); *Menschen, lieden, volk*; *item bedienden, dienst-boden*; mes gens sont ils venus? *zyn myne bedienden gekomen?* les honnêtes gens, *de eerlyke lieden*; gens de bien, *vroome lieden*; gens de la campagne, *Land-lieden*; gens de cœur, *dappere Mannen*; gens de distinction, *lieden van aanzien*; gens de façon, *fatzoenelyke lieden*; gens de guerre, *Krygslieden*; gens de journée, *dag-werkers*; gens de lettres, *de geleerden*; gens de main, *vaerdige lieden*; gens de marque, *lieden van aanzien*; gens de mer, *Zee-lieden, Scheeps volk*; gens de poids, *lieden van vermogen*; gens de qualité, *Edellieden*; gens du Roi, *des Konings Gerechts-heeren*; gens de village, *de Boeren of Dorpelingen*; gens de ville, *Burgers, Stédelingen*; gens de rien, *geringe lieden*; il y a gens & gens, *alle lieden zyn niet eenerly*; le Droit des gens, *het Recht der Volkeren.*

Gent, (f) *Volk* (n), (*oud en boertig w.*).

Gent, ente (adj.) *Fraai, aardig, net, geestig* (*oud poët. w.*).

Gentiane, (f) *Gentiaan-wortel.*

Gentil, (m) (*de* l *word uitgesprooken*) *een Heiden*; apôtre des gentils.

Gentil, ille (adj.) (*lees* sjanti, sjantilje) *Cierlyk, fraai, bevallig, aardig, geestig*; de gentils enfans, *lieve Kinderen.*

Gentilhomme, (m) *Edelman*; gentilshommes (pl.) *Edellieden.* (NB. *in 't*

fing. *word de* l *uitgefpr. dog in 't* plur. *niet*).

Gentilhommeau, (m) *Kleine, of, geringe Edelman.*

Gentilhommerie, (f) *Adel, adeldom*; (*gem. w.*).

Gentilhommiere, (f) *Klein adelyk Huis* (n).

Gentilisme, (m) *'t Heidendom, de Godsdienft der Heidenen*, (*zelden gebr. Zie* paganisme).

Gentilité, (f) *'t Heidendom, de Afgoden-dienaars.*

Gentillâtre, (m) *Slegt Edelman, kaale jonker zonder geld of verdienften.*

Gentileffe, (f) *Aardigheid, geestigheid*; gentileffes, (plur.) *aardigheden, grappen, geeftige kuuren*; *Kinder-poppengoed, fnuifteryen*; *fcherpzinnigheeden des verftands*; dire des gentileffes, *aardigheeden vertellen.*

Gentiment, (adv.) *Aardig, geestig, fraai*; *men zegt ook*; il boit gentiment, *hy drinkt wakker.*

Génuflexion, (f) *Kniebuiging, het buigen der kniën.*

Géographe, (m) *Aardryks-befchryver, aardkloot-kundige.*

Géographie, (f) *Aardryks-befchryving, Aardkloot-kunde.*

Géographique, (adj.) *'t Geen de Aardryks- of Waereld-befchryving aangaat*; carte géographique, *eene Land-kaart*; Dictionnaire géographique, *Aardryks-befchryvend Woordenboek.*

Geolage, (m) (*lees* Jôlage) payer le geolage, *het fluit-en onfluit-geld aan den Cipier betaalen.*

Geole, (f) (*lees* Jôle) *Kerker* (m), *gevangenhuis* (n), *gevangenis* (f).

Géolier, iere (m. & f.) (*lees* jôlier) *Cipier, ftok-bewaarder*; *Cipiers-vrouw.*

Géomancie, (f) *Stip-reken-kunde, ftip-waarzeggery.*

Géomancien, (m) *Stip-reekenaar.*

Géomantique, (adj.) *Dat daar toe behoord.*

Géométral, ale (adj.) *Meet-kundig*; plan géométral, *platte grond naar de regelen der Meetkunde afgeteekend.*

Géometre, (m) *Een Landmeeter.*

Géométrie, (f) *Landmeet-kunde, meet-konft.*

Géometrique, (adj.) *Meetkunftig, het geen de meet-kunde aangaat*; pas géométrique, *meetkundige fchreede, of, ftap.*

Géométriquement, (adv.) *Meetkundiglyk.*

Gérance, (f) *Kraan om goederen uit Scheepen te hyffen.*

Gerbe, (f) *Een Koorn-fchoof, of, gerve*; mettre le bled en gerbe, *'t Koorn tot fchooven binden*; gerbe d'eau, *een water-pylaar* (*by Fonteinmaakers*).

Gerbée, (f) *Bos ftroo daar nog wat Koorn in zit* (m).

Gerber, (v. a.) *Koorn tot fchooven, of gerven binden.*

Gerbiere, (f) *Een hoop Koornfchooven* (m).

Gerbillon, (m) *Kleine fchoof* (f).

Gerce, (f) *Boek-worm, fchietworm* (m), *mot* (f).

Gercer, (v. a. & n.) *Doen berften, klieven, of, fplyten*; fe gercer, (v. r.) *berften, fplyten*; le froid gerce les levres, ou, les levres gercent au froid; du bois gercé.

Gerçure, (f) *Kloove, fpleet, fcheur in 't vel, of in hout.*

Gérer, (v. a.) *Bedienen, bewind hebben*; *beftieren* (*in Rechten*); gérer, les biens d'un mineur, d'une tutelle.

Gerfaut, (m) *Giervalk* (*zeker Roofvogel*).

Germain, aine (adj.); Coufin germain, *volle neef*; coufine germaine, *volle nigt.*

Germandrée, (f) *Manderkruid* (n).

Germanique, (adj.) Les cours germaniques, *de Duitfche Hoven.*

Germanisme, (m) *Hoogduitfche fpreekwyze* (f).

Germe, (m) *Uitbotting, uitfchieting van 't zaad*; *item oorzaak, oorfprong tot iets* (f).

Germer, (v. n.) *Spruiten, uitfchieten*; le bled commence à germer, *het Koorn begint uit te fpruiten.*

Germination, (f) *Uitfpruiting, uitfchieting.*

Gérondif, (m) *Het gerundium, (in Spraakk.).*

Gerseau, (m) *Een strop, om een Scheeps blok* (f).
Gésier, (m) *De krop van 't gevogelte* (f).
Gésine, (f) *Het Kraam-bed* (n), (*oud w.*).
Gésir. (v. n.) (*Zie* Gìt).
Geste, (m) *Gelaat, gebaerden* (n); orateur qui a le geste beau; faire des gestes.
Gestes, (m. plur.) *Roemrugtige daaden* (*oud w.*).
Gesticulateur, (m) *Zwetzer, gebaar-maaker, Quakzalver.*
Gesticulation, (f) *Groot behaai, gezwets* (n).
Gesticuler, (v. n.) *Zwetzen, te veel behaai maaken.*
Gestion, (f) *Bewind, bestier* (n), *handhaaving* (f); il a rendu compte de sa gestion, *hy heeft rékenschap van zyn bestier gegéven* (*in Rechten*).
Gibbecier, (m) *Wei-tas-maaker.*
Gibbeciere, (f) *Tas om hagel in te doen; Herderstas; wei-tas; goochelstas;* jouer de la gibbeciere, *uit de goochelstas speelen.*
Gibbeux, euse (adj.) *Bultig, verheeven* (*in Geneesk.*).
Gibbosité, (f) *Bultagtigheid.*
Gibelet, (m) *Een fret* (f) (*zekere kleine boor*).
Gibelot, (m) *Knietje aan 't galjoen* (n) (*Zee w.*).
Gibelotte, (f) *Hoender-fricassée.*
Gibet, (m) *De galg* (f).
Gibier, (m) *Wild, wildbraad, klein wild* (n) (*als gevogelte*) *item een' ligte-kooi, slegt Vroumensch* (f); *item allerlei slegt en ondeugend Volk* (f), *dat door de Gerechtsdienaars opgezogt word;* gibier de gibet, *galgen-aas*; cela n'est pas de vôtre gibier, (*spr. w.*) *dat raakt u niet, of is u zaak niet.*
Giboulée, (f) *Slag-régen, plasregen* (m), *vlaag, bui* (f).
Giboyer, (v. n.) *Met een snaphaan jaagen, vogelen schieten.*
Giboyeur, (m) *Een Jaager* (*zelden gebr.*).
Gigànte, (f) *Groot beeld aan den achtersléven eener galei.*
Gigantesque, (adj.) *Reusagtig-groot;* figure gigantesque.
Gigantomachie (f) *Reuzen-stryd* (m).
Gigot, (m) *Een bout;* un gigot de mouton, *een Schaapen-bout;* étendre ses gigots, *zyne beenen uit-rékken,* (*boert. w.*).
Gigotté, ée (adj.) *Wel of sterk gebeend* (*van Paerden enz. gezegd*).
Gigotter, (v. n.) *Uit-rékken, spartelen* (*word van geschoten wild, dat sterft, gezegt*).
Gigue, (f) *Een Schaapen-bout* (m) (*gem. w.*); *item zekere engelsche dans; luchtig muziek-stuk; een luchtig vrolyk Meisje dat altyd huppeld en springt.*
Giguer, (v. n.) *Huppelen, dansen, springen.*
Gilles, (m) ou gilles le niais, *Hansworst, Kwakzalvers gek of* harlequin; faire gilles, *zyne spillen pakken, het haazen-pad kiezen.*
Gillet, (m) *Een borstrok zonder mouwen.*
Gillette, (f); Reine gillette, *een' kaale Juffer die zich* airs *geeft.*
Gimblette, (f) *Zeker rond zuikerkoekje* (n).
Gindant (m) cette voile a vingt aunes de gindant, *dat zeil is twintig ellen lang* (*Zee w.*). (*Zie* guindant).
Gingembre, (m) *Gengber* (f).
Ginguer, (v. n.) *Met de voeten uitslaan* (*by zommige van Paerden gez.*).
Ginguet, ette (adj.), Habit ginguet, *een bekrompen of kort Kleed;* esprit ginguet.
Ginguet, (m) *Een soort van slegt raauw wyntje* (n).
Giore, (m. & f.) *Jood, of Joodin van ouders gebooren, waar van de éene een Israëlyt, en de andere een* profelyt *is.*
Gipe, (f) *Een grove Kiel,* (f) *of overtrek* (m).
Girande, (f) *Fontein-pyp, waar uit het water als régen voortkomt.*
Girandole, (f) *Kandelaar met verscheide armen; item ring, of, rad met vuur-pylen.*
Girasol, (m) *Soort van opaalsteen.*
Girofle (m), ou, Clou de girofle, *Kruid-nagel.*

Giroflée, (f) *Nagel-bloem, gierofel. angelier.*

Giroflier, (m) *Kruidnagel-boom*; (m) *Violier-plant* (f).

Giron, (m) *Schoot*; rentrer au giron de l'Eglise, *in den schoot, of, in de gemeenschap der Kerke wederkeeren*; cacher dans son giron, *in zynen schoot verbergen*; giron, *breedte, van den treê eener trap.*

Gironné, ée (adj.) *Afgerond*; *achtdeelig, die acht stukken in zyn schild voerd (in Wapenk.).*

Gironner, (v. a.) *Ronden, afronden (by Silversmids enz.).*

Girouette, (f) *Weêrhaan*; *item vleugel, tep-staander* (m), *Vaan* (f) *(op een Schip)*; tourner à tous vents comme une girouette, *als een weêrhaan met alle winden draaijen.*

Gisant, ante (adj.) *(van* Gésir) *Liggende, leggende*; il a été pendant trois semaines gisant dans son lit, *drie weeken is by bed-leegerig geweest*; bois gisant, *leggend, of, neêrgebakt hout*; vaisseau gisant, *een vastgezéten Schip.*

Gisant, (m) *Het bed* (n) *of de onderste molen-steen, item legger of balk enz. daar iets op rust* (m).

Gisement, (m) *Het leggen der Kusten (zee w.)* (n).

Git, (3*de pers. van 't enkelv. des tegenw. tyds van de* indicat. *des niet meer in gebruik zynde werkw.* Gesir, *Leggen. NB. men zegd nog*; nous gisons, ils gisent, il gisoit.) ci-gît sous cette tombe, *hier legd, ligd, of, rust onder deeze Zark*; toute la difficulté ne gît qu'en cela, ou, c'est-là que gît le liévre; *daar legd de gantsche zwaarigheid in, of, daar hinkt den hond (spr. w.).*

Gîte, (m) *Nest* (m), *of. léger van wreede dieren* (n); *verblyf-plaats, slaapplaats* (f); *slaap-geld, dat men in een Herberg betaald* (n).

Giter, (v. n.) *Ergens slaapen, vernachten (gem. w.).*

Givre, (m) *Tyfel, ryp, bevrooren daauw of régen, die op de boomen, enz. vast zit.*

Glace, (f) *Ys* (n); du vin à la glace, *Wyn met ys koel gemaakt*; aller aux patins sur la glace, *op het ys met schaatzen ryden*; rompre la glace, *het ys breeken*; rompre la glace pour quelcun, *het ys voor iemand breeken, (fig.) hem den weg baanen*; couper les glaces autour d'un Vaisseau, *een Schip uitbyten (zee w.)*; cheval ferré à glace, *paerd dat gescherpt is, om op het ys te loopen*; être ferré à glace, *ergens op gescherpt zyn*; *bestaagen ten ys koomen*; *vast in zyn schoenen staan*; glace de miroir, *spiegel-glas*; glace de Carosse, *glas van een Koets*; glace, *koelheid van harte*; elle est pour moi toute de glace, *zy is omtrent my zoo koud als ys.*

Glacé, ée (adj.) *Bevroozen, toegevroozen*; *item zonder liefde of genegenheid*; taffetas glacé, *blinkend taf (zekere stoffe).*

Glacer, (v. a.) *Doen bevriezen, tot ys doen worden*; *item ys-koud maaken, alle liefde beneemen*, le grand froid glace les rivieres, *de groote koude doed de rivieren bevriezen*; la peur glace le sang dans les veines, *de schrik doed het bloed in de aderen stremmen*; glacer, *suiker met ei-wit gemengd ergens over stryken (by Confitur.)*; glacer, *de stoffe met de voêring van een Kleed gelyk naaijen (by Kleerm.)*; glacer, *het leêr met glansige wasch bestryken (by Schoenm.)*; glacer (v. n.) se glacer (v. r.) *bevriezen, ys worden*; l'esprit de vin ne glace jamais, *de voorloop bevriest noôit*; eau qui se glace, *water dat bevriest.*

Glaceux, euse (adj.) *Yzig, onklaar, onzuiver (by Juweliers.).*

Glacial, ale (adj.); La mer glaciale, *de Ys-zee, of, bevroore Zee.*

Glaciere, (f) *Yskelder* (m).

Glacis, (m) *Schuinte, Klif van den bedekten weg afloopende (in Vestingb.)*; *item naad waar mede de voêring van een Kleed met de stoffe word vast genaait* (f).

Glaçon, (m) *Ys-kégel* (m), *ys-schol, of, schots* (f); il est froid comme un glaçon.

Gladiateur, (m) *Schermer, vechter (in de Rom. Schouw-burgen)*; *item voorvechter, opsnyder.*

Glaïeul,

Glaïeul, (m) Kalmus, *welriekende lisch (zie ker Kruid).*

Glaire, (f) *Slym, slymägtige vogt* (f); *wit van een ei* (n).

Glairer (v. a.) un Livre, *een Boek di-witten.*

Glaireux, euse (adj.) *Slymägtig, drabbig, lymig.*

Glaise, (f) *Klei, pot-aarde, vette aarde om aardewerk van te bakken.*

Glaiser, (v. a.) *Met Klei of leem beleggen, overstryken.*

Glaive, (m) *Zwaard of zwaerd;* (n) *item macht* (f); (*Schrijtuurl. w*), le glaive temporel, ou, spirituel.

Glanage, (m) *Het naleezen van Koorn* (n).

Gland, (m) *Eikel, akel* (f), (*vrucht van den eiken-boom*); gland de terre, *aard-aker, aard-noot.*

Glande, (f) *Klier, in 't vleesch.*

Glandé, ée (adj.); Cheval glandé, *Paerd met gezwollen klieren;* glandé, *met eikels bezét (in Wapenk.).*

Glandée, (f) *Eikel-bosch, mestbosch* (n).

Glandule, (f) *Klein Kliertje aan 't Ligchaam* (n).

Glanduleux, euse (adj.) *Klierägtig, vol klieren.*

Glane, (f) *Een handvol nageleezen Koorn-aairen;* une glane d'oignon, *een rist ajuin.*

Glaner, (v. n.) *Opleezen, opraapen (van Koorn-aairen, die op een geöogsten akker zyn blyven leggen, gezegd); item het overschot, door andere gelaaten, bekoomen.*

Glaneur, euse (m. & f.) *Naleezer. naleester der Koorn-aaren.*

Glanure, (f) *De tyd daar van.*

Glapir, (v. n.) *Met een scherpe, of, schetterende stem schreeuwen;* le renard glapit, *de Vos schreeuwd.*

Glapissant, ante (adj.); Voix glapissante, *scherpe, of, doordringende stem.*

Glapissement, (m) *Schetterend geschreeuw* (n).

Glas, (m) *'t Klokken-gelui, over eenen Overleedenen.*

Glatir, (v. n.) *Blaffen, Keffen, jouwen.*

Glayeul. (*Zie* Glaïeul).

Glebe, (f) *Een Klomp mineraal aarde, of ertz; item Land, grond, (in Rechten).*

Glette, (f) *Zilver of Goud-schuim, glét.*

Gletteron. (*Zie* Glouteron).

Glissade, (f) *Uitglying, uitglipping; item het schieten, glyen van een piek door de hand;* faire une glissade, *uitslibberen.*

Glissant, ante (adj.) *Glad, glibberig;* chemin glissant, *een slibberige weg;* il est dans l'âge le plus glissant de la vie, *hy is in de allerglibberigste jaaren des levens.*

Glissement, (m) *Glying* (f).

Glisser, (v. n.) *Glyen, uitglippen, uitglibberen;* son pié a glissé, *zyn voet is uitgeglipt;* prenez garde que l'échelle ne glisse, *draagt zorg dat de ladder niet uitschiet;* glisser sur quelque chose, *iets overslappen, stilletjes voorby gaan.*

Glisser, (v. a.) *Instuipen, ter sluip insteeken;* il se glissa dans ma chambre, *hy sloop in myn kamer;* il glissa sa main dans ma poche, *hy stak zyn hand stilletjes in myn zak.*

Glissoire, (f) *Gly-baan.*

Globe, (m) *Kloot, bol;* globe céleste & terrestre, *Hemel- en Aardkloot.*

Globule, (m) *Bolletje, Klootje, lucht-bolletje* (n) *waar uit men zegt dat alle vogten bestaan.*

Globuleux, euse (adj.) *Rond, gelyk een bol.*

Gloire, (f) *Eer, lof, roem, luister, heerlykheid; hoogmoed, hoovaardy, opgeblaazenheid,* glorie; acquerir de la gloire, *roem verkrygen;* il est la gloire de la société, *hy is de luister van 't genoodschap;* il fait gloire d'être ignorant, *hy stelt 'er eere in onweetende te zyn;* donner gloire à ...., *roem, of, eere geeven aan...;* avoir une sotte gloire, *opgeblaazen zyn, een iedele* glorie *hebben.*

Glorieusement, (adv.) *Roemwaerdig, met eere;* combattre glorieusement, *roemruchtiglyk vechten.*

Glorieux, euse (adj.) *Lofiyk, heerlyk, doorluchtig, beroemd, vermaard, roem*

roem-ruchtig; *boogmoedig*, *laatdunkend*, *boovaardig*, *trots*; un Héros glorieux, *een Doorluchtig Held*; action glorieuse, *luisterryke*, *doorluchtige daad*; avoir l'air glorieux, *een trots*, *een* fier *gelaat hebben.*

Glorieux, (m) *Een hovaerdige*, *een trots*, *boogmoedig mensch.*

Glorification, (f) *Heerlykmaaking*, *verbeerlyking.*

Glorifier, (v. a.) *Verbeerlyken*, *pryzen*, *roemen*, *looven*; *item beerlyk maaken*; glorifions Dieu de toutes choses, *laat ons God over alles verbeerlyken*; les saints seront glorifiés dans le ciel; se glorifier (v. r.) *zich beroemen*, *roem draagen.*

Glosateur, ou, Glossateur, (m) *Uitlegger*, *verklaarder*, *uitbreider*; les glossateurs de la Bible, *de uitleggers des Bybels.*

Glose, (f) *Woordelyke uitlegging*, *verklaaring*, *uitbreiding*, (*men zegt van iets dat slegt uitgelegd is*; c'est la glose d'orléans, plus obscure que le texte.

Gloser, (v. a.) *Uitleggen*, *verklaaren*; gloser la bible.

Gloser, (v. n.) *Berispen*, *wat op te zeggen vinden.*

Gloseur, (m) *Berisper*, *bediller*, *vitter.*

Glossaire, (m) *Woorden-boek*, *dienende ter opheldering en uitlegging van duistere en vreemde woorden* (n).

Glossateur, (m) (*Zie* Glosateur).

Glossocome, (m) *Een winde met verscheide ingetande raderen (in Meetk.)*; *item een werk-tuig*, *om gebrooken beenen in een te zetten (in Heelk.).*

Glouglotter, (v. n.) *Kokkelen*, *Klokken als een Kalkoensche haan.*

Glouglou, (m) *Klok-klok (geluid dat de wyn maakt*, *wanneer ze uit een flesch geschonken word)*, *ook borrelen genoemd.*

Gloussement, (m) *Het Klokken van eene hen* (n).

Glousser, (v. n.) *Klokken (van hennen gez.).*

Glouteron, (m) *Kiis*, *Klisse* (f) (*zekere plant*).

Glouton, onne (adj. & subst.) *Gulzig*, *vratig*, *lekker*, un glouton, *een vraat*, *slok-op*, *gulzigaart.*

Gloutonnement, (adv.) *Vraatägtig*; manger gloutonnement, *gulziglyk eeten.*

Gloutonnerie, (f) *Gulzigheid*; *vraatägtigheid.*

Gloutonnie, (f) (*oud w. Zie* Gloutonnerie).

Glu, (f) *Vogel-lym.*

Gluant, ante (adj.) *Lymägtig*, *kleevend*, *kleevig.*

Gluau, (m) *Lym-stang*, *stok met lym bestreeken*, *om vogelen te vangen.*

Gluer, (v. a.) *Lymen*, *met lym bestryken.*

Glutinatif, (adj. & subst.) *t'Zamen heelend middel (in Heelk.).*

Glutineux, euse (adj.) *Lymägtig*, *kleevägtig.*

Gluy, (m) *Roggen-stroo.*

Glyphe, (f) *Streep*, *ader*, *kerf*, *in 't bout enz. (in Bouwk.).*

Gnome, (m) *Aard-mannetje*, *verzierde bewoonder des middel-punts der aarde.*

Gnomon, (m) *De styl*; *of*, *wyzer op een zonne-wyzer*; *item wyzer op een'* globe.

Gnomonique, (f) *Zonnewyzerkunde*, *konst om Zonnewyzers te maaken.*

Gobbe, (f) *Vergiftig beetje* (n), *door de Jaagers uitgelegd om Vossen*, *of*, *ander schadelyk gedierte te vangen.*

Gobé, (m) *Een lekker beetje* (n), (*gem. w.*).

Gobelet, (m) *Béker*, *Kroes*, *drinkbéker*; *item békertje om kunstjes meê te doen*; jouer des gobelets, *met de békertjes*, *of*, *uit de goochelstas speelen*; gobelet, *voorraad-kamer des Konings.*

Gobelin, (m) *Spook* (n), *bullebak* (m).

Gobelotter, (v. n.) *Zuipen*, *zwelgen (gem. w.).*

Gober, (v. a.) *Inslokken*, *inzwelgen*, *inslurpen*, *verslinden*; *ligtgelooven*; il gobe tout ce qu'on lui dit, *hy geloofd al wat men hem zegd.*

Goberge, (f) *Schoor (by Ambagts-l.)*; goberges (plur.) *onderlaagen*, *planken*, *waar op een bedde rust.*

Se Goberger, (v. r.) *Mooi weêr speelen, een los, ongebonden leven leiden (gem. w.)*; il ne fonge qu'à fe goberger, *hy denkt nergens anders op dan om zyn vermaak te neemen*; fe goberger de quelcun, *met iemand de spot dryven*; fe goberger de tout, *nergens om geeven.*

Gobet, (m) *Zwelg-Brokje*, (n); prendre un homme au gobet, *iemand by den hals grypen (gem. w.).*

Gobeter, (v. n.) *Met Kalk toestryken, besmeeren.*

Gobeur, eufe (m. & f.) *Een slokker*, gobeur de fauffes nouvelles, *een die valsche tydingen ligt geloofd, en aanneemt (gem. w.).*

Gobin, (m) *Een bogcheltje, bogchelmannetje* (n).

Godelureau, (m) *Een pronker, salét-jonker, hof-pop (gem. w.).*

Godenot, (m) *Houte popje waar mede de goochelaars speelen*, Marionetje (n); c'eft un franc godenot, *het is een regte hans-worst, snaak, poetzenmaaker.*

Godet, (m) *Een aarde kommetje* (n); *voeg in een muur*; *klein lood pypje aan een goot, om 't watêr als 't overloopt uit te werpen*; *klein potje daar de Schilders en afzetters olie, gom enz. in doen*; godet de fleur, *Kelk van een bloem.*

Godiveau, (m) *Pastei met gehakt Kalfs-vleesch, of, frikadellen, enz.*

Godron, (m) *Plooi, vouw in een linnen mouw, of, hand-lobbe.*

Godronner, (v. a.) *In een linnen mouw, of, hand-lobbe de plooijen stryken.*

Goëmon, (m) *Kroos, wier* (n).

Goffe, (adj.) *Plomp, mismaakt (gem. w.).*

Gogaille (f); faire gogaille, *vrolyk zyn, mooi weêr speelen, goede cier maaken.*

Gogo (adv.); vivre à gogo, *vrolyk, lustig, genoeglyk leven (gem. w.).*

Gogue, (f, *gem. w.*) *Opvulling van iets dat gebraaden moet worden.*

Goguelu, ue (adj. & f.) *Trots, hoogmoedig op zyn goed*; *een die goed heeft en vrolyk leefd (gem. w.).*

Goguenard, arde (adj.) *Spotägtig, vrolyk, kortswylig, snaaks*; esprit goguenard, *een schertzer, spotter.*

Goguenard, arde (m. & f.) *Spotter, schertzer, spotboef, spotster, schertsster.*

Goguenarder, (v. n.) *Spotten, schertzen, of, scherssen, kortswylen.*

Goguenarderie, (f) *Snaakery.*

Se goguer, (v. r.) *Vrolyk zyn, zyn hart ophaalen (gem. w.).*

Gogues, (f. plur.) *Vrolykheid, kortswyl*, être dans fes gogues, *in eene vrolyke luim zyn.*

Goguettes, (f. plur.) *Kortswyl, genoegte*, elle lui a chanté goguettes, *zy heeft hem beschimpt, steeken gegeeven.*

Goinfrade, (f) *Zwelgery, brassery.*

Goinfre, (m) *Doorbrenger, zaiper, zwelger, brasser, slempémper, lichtmis.*

Goinfrer, (v. a.) *Zuipen, zwelgen, brassen, slempémpen, lichtmissen*; *optrekken, zyn goed doorbrengen, verkwisten.*

Goinfrerie, (f) *Slempery, smullery, brassery.*

Goître ou gouêtre, (m) *Krop-gezwel aan de keel*; les habitans des Alpes font tourmentés des goîtres,

Goîtreux, eufe (adj.) *Die aan krop gezwellen onderhévig is.*

Golfe, ou golphe, (m) *Golf, bogt (f) zee boezem, inham* (m).

Golille, (f) *Spaansche hals-kraag.*

Gomme, (f) *Gom.*

Gommer, (v. a.) *Gommen, met gom bestryken, door gom-water haalen*: eau gommée, *gom-water.*

Gommeux, eufe (adj.) *Gomägtig, vol gom.*

Gomphofe, (f. *in Ontleedk.*) *t'Zamen-voeging der beenderen, als tanden in 't kakenbeen.*

Gonagre, (f) *Knie-jigt.*

Gond, (m) *Duim, waarin de hengzels van een deur, of vengster draaijen*; fortir des gonds, *boos worden, van zyn stel, of uit zyn schik raaken*; mettre quelcun hors des gonds.

Gondole, (f) *Een' gondel (zeker venetiaansch schuitje)*; *item een langwerpig drink-schaaltje* (n).

Gondolier, (m) *Gondel-roeijer.*

Gonfanon, (m) *Kerk-vaan die in de* procesfie *gedraagen word; item wapen-vaan* (f).

Gonfanonnier, (m) *Kerk-vaan-draager, banier-draager.*

Gonflement, (m) *Opzwelling* (f).

Gonfler, (v. a) *Doen opzwellen, opblaazen (van fpys en rivieren gez.)*; gonfler (v. r.) fe gonfler (v. r.) *opzwellen, zich uitzetten; item hoogmoedig, opgeblaazen worden.*

Gonin, (adj. *en alleenlyk dus*); c'eft un maître gonin, *dat is een looze vos, een doortrapte Karel.*

Gonne, (f) (*Zee w*) *Vaat-werk, of vat voor bier, olie, enz.* (n).

Gonorrhée, (f) (flux involontaire de la fémence); *een druiperd* (m) (*zékere Venus-quaal*).

Gord, (m) *Vifch-fteek* (f), *fteek garen of net*(n); *fteek paal* (m) (*by Visfch.*).

Goret, (m) *Klein verken* (n) (cochon); *item Scheeps-fchrobber; item fchoenmaakers mecfter-knegt* (m).

Goreter (v. a.) un Vaiffeau, *een Schip zoo ver het onder water is fchrobben, fchoon maaken.*

Gorge, (f) *Hals* (m), *Keel, gorgel, ftrot, krop* (f); *boezem van een vrouwmenfch* (m); *ingang, holte tusfchen twee bergen; hals van een fcheer-bekken, kruik of diergelyk; keel van een bolwerk; hals van eene zuil*; gorge de pigeon, *krop van een krop-duif; weêrfchyn in zommige zyde ftoffen; zeker mond-ftuk van een gebit*; cette affaire m'a coupé la gorge, *die zaak is myn bederf geweeft*; il coupe la gorge à bien des gens, qui ne lui ont point fait de mal, *hy doed veele lieden overlaft, die enz.* il lui tint le pied fur la gorge, *hy zette hem de voet op de keel, of dwong hem met geweld*; il nous met le pied fur la gorge, *hy zit over ons heen, gebruikt ons als zyne flaaven*; ris qui ne paffe pas le nœud de la gorge, *gedwongene, of, gemaakte lach*; rendre gorge, *braaken, fpuuwen; item onrechtvaardig gewonnen goed wedergeeven*; rire à gorge deployée, *luids keels lagchen*; il a dit des paroles offenfantes, mais on les lui fera rentrer dans la gorge; mentir dans fa gorge; un coupe-gorge, (*Zie* Coupe).

Gorgé, ée (adj.) *Opgezwollen, gevuld.*

Gorgée, (f) *Een mond-vol, één flok.*

Gorger, (v. a.) *Opvullen, zat maaken*; gorger de richeffes, *met rykdommen overlaaden*, gorger, *doen opzwellen (by Smits)*; fe gorger (v. r.) *zich tot de keel toe opvullen, opproppen; eeten dat het de keel weêr uitkomt*; fe gorger d'or & d'argent.

Gorgére, (f) *Schegge, knie aan 't galjoen van een Schip.*

Gorgeret, (m) *Werk-tuig tot het fteen-fnyden* (n) (*by Wondh.*).

Gorgerette, (f) *Hals-doek, borftlap der Vrouwen* (m).

Gorgerin, (m) *Hals-ftuk* (n) *kraag* (m) *van een Lyfwapen; Krans eener Zuil* (m) (*in Bouwk.*).

Gorge-rouge, (f) *Rood-borftje* (n) (*zeker Vogel*).

Gornable. (*Zie* Gournable).

Gofier, (m) *Keel, ftrot, gorgel* (f); il a le gofier pavé, *hy heeft een verftaalde keel, hy kan zeer heete fpys eeten.*

Goffe, Coffe, ou délot (f) *Yzere ring, of, kous in een touw.*

Gothique, (adj.) *Gothifch, gotfch*; architecture gothique; lettres, ou caracteres gothiques.

Goudran, (m) *Pek-krans, (in den oorlog gebruikelyk, om des vyands bruggen enz. in brand te fteeken).*

Goudron, ou Godron, (m) *Scheepspik, of teer.*

Goudronner, (v. a.) *Bepikken beteeren, teeren.*

Gouêtre. (*Zie* Goître).

Gouffre, (m) *Draai-kolk, afgrond, maalftroom*; fe plonger dans un gouffre de malheur, *zich in een afgrond van zwaarigheeden ftorten.*

Gouge, (f) *Een guds (Schrynw. holle beitel); item hoer, ligte kooi* (f), *flegt vrouw-menfch* (n).

Goujat, (m) *Een Soldaaten jonge, tros-draager; item een metzelaars opperman, of handlanger.*

Gouine, (f) *Een' allemans hoer, (fcheld w.).*

Gou-

Goujon, (m) *Een grondeling*, (*zeker Visch*); *item bout* (m), *spil*, *spie*, *rad-speek* (f).
Goujure, (m. *Zee w.*) *Keep*, *goot*, *groef in een Scheeps-blok* (f).
Goulée, (f) *Groote brok*, *slok of zwelg* (m).
Goulet, (m) *Naauwe ingang van een haven of visch fuik* (m) *enz. pyp-gat eener bomme* (n).
Goulette, (f) (*Zie* Goulotte).
Gouliafre, (adj. & f.) *Gulzigaard*, *slok-op*.
Goulot, (m) *De hals van een flesch*; *pyp*, *of tuit van een kan*.
Goulote, (f) *Goot* (f), *of riool* (n) *tot het afloopen van het régen water*.
Goulu, ue (adj.) *Gulzig*, *vraatig*, *slokkig*; un goulu (m), *een vraat*, *gulzigaard*; une goulue, *een' vreetster*; *item een veel-vraat* (*zeker wild dier in Lapland*).
Goulument, (adv.) *Gulziglyk*, *greetiglyk*.
Goumenes, (f. pl.) *Trossen*, *anker trossen* (*Scheeps w*).
Goupille, (f) *Spie* (f), *pinnetje*, *stiftje* (n).
Goupiller, (v. a.) *Met een' spie vast maaken*.
Goupillon, (m) *Een Kanne-wasscher*, *item wy-quast*.
Goupilloner, (v. a.) *Met een kanne-wasscher reinigen*, *schoonmaaken*.
Gourd, de (adj.) *Verstyfd*, *verkleumd*, *verdoofd van koude*.
Gourde, (f) *Kalabas*, *Pompoen* (*Zie* Courge).
Gourdin, (m) *Een knuppel*.
Gourdiner, (v. a. *gem. w.*) *Met een knuppel afrossen*; on l'a gourdiné comme il faut.
Gourdiniere, (f) *Gording op eene galei*.
Goureurs, (m. plur.) *Specery-vervalschers*.
Gourgandine, (f) *Hoer*, *smots*, *mot-hoer* (*gem. w.*); gourgandine, *zeker lyfje*, *of* corsetje (n).
Gourgannes, (f. plur.) *Zekere wilde witte boontjes*.
Gourmade, (f) *Vuist-slag* (m).
Gourmand, ande (adj. & subst.) *Gulzig*, *vraatig*, *slokkig*; *een gulzigaard*, *vraat*; *gulzig vroumensch*.
Gourmander, (v. a.) *Doorhaalen*; *uitschelden*, *uitmaaken*, *toesnaauwen*, *mishandelen*; *item intoomen*, *bedwingen*; gourmander un Enfant, *een Kind begraauwen*, *toesnaauwen*, *hard bejégenen*; gourmander le vice, *de ondeugd intoomen*, *breidelen*; gourmander ses passions, *zyn eigen driften overmeesteren*; se laisser gourmander, *zich laaten mishandelen*; gourmander un cheval, *een Paerd hard behandelen*.
Gourmandise, (f) *Gulzigheid*, *vraatigheid*.
Gourme, (f) *Droes* (m) (*zekere paerden ziekte*), *item schurft* (n), *uitslag* (m) *der Kinderen*; n'avoir pas encore jetté sa gourme, *zyne hoornen nog niet afgestooten*, *of nog niet uitgetuild hebben* (*spr. w.*).
Gourmer, (v. a.) *De kinkéten aandoen*; *item met vuisten slaan*, *vuistslagen geeven*; ls se sont gourmés comme il faut.
Gourmet, (m) *Wyn-proever*, *wynkenner*.
Gourmette, (f) *Kinkéten der paerden*.
Gourmette, (m) *Scheeps jonge*, *zwabber*, *item waaker op een schuit*.
Gournable, (m) *Houte nagel*, (cheville).
Gournabler, (v. a.) *Vast nagelen*, (*Scheeps w.*).
Goussant, (adj.); Cheval goussant, *kort in een gedrongen Paerd*.
Gousse, (f) *Bast*, *of*, *schil der peul-vrugten*; gousse d'ail, *een look-bol*; gousse de feves, de pois.
Gousses, (f. plur.) *Cieraad eener zuil in gedaante van een boonen schil*.
Gousset, (m) *Klein beursje*, *binnebeursje*, *verborgen zakje* (n); *oxelschrooi van een hemd* (f); *oxel* (m), *holte onder den arm*; *beslag van een koren-maat* (n); *kardoes waar op een plank rust* (f); *roerpin*, *helmstok* (m); sentir le gousset, *onder de oxelen stinken*.
Goût, (m) *De smaak* (*één der 5 Zinnen*); *smaak* (m), *geur* (f), (*in spyzen*); avoir le goût dépravé, *een bedor-*

bedorven smaak hebben; viande de haut goût, *spys met een sterke saus*; avoir le goût bon; il n'a point de goût pour la musique, trouver une chose à son goût, ouvrage de grand goût, donner du goût à un ouvrage.

Goute. (*Zie* Goutte).

Goûté, ée (adj.) *Geproefd*; *goedgekeurd.*

Goûter, (v. a.) *Proeven*, *smaaken*; *goed-keuren*, *goedächten*; *behagen inscheppen*, *smaaken*, *beproeven*; goûter le vin; goûter les douceurs de la vie; goûter un avis.

Goûter, (v. n.) *Het namiddags ontbyt doen*; (faire collation).

Goûter, (m) *Namiddag ontbyt* (n) (collation).

Goutte, (f) *De jigt*; goutte-crampe, *de kramp*; goute sciatique, *de heup-jigt.*

Goutte, (f) *Drop*, *droppel*, *druppel* (m); petite goutte, *een drupje*, *of*, *teugje* (n); une goutte de vin, *een druppel of teug wyns*; goutte à goutte, (adv.) *dropsgewyze*, *by druppen*, tomber goutte à goutte; vin de la premiere goutte, *wyn van de eerste persing*, *die 't eerst uit de druiven komt*; la mere-goutte, *de voorloop van dingen die geperst worden*; on n'y trouve pas une goutte de bon sens; ne voir, ni n'entendre goutte, *niets zien noch hooren*; je ne vois goutte en tout cela, *dat is altemaal een raadsel voor my of ik bebegryp 'er niets van.*

Goutelette, (f) *Droppeltje*, *drupje* (n).

Goutteux, euse (adj. & subst.) *Jigtig*; *een jigtige.*

Gouttiere, (f) *Dak-goot*, *goot*; *voorsneê van een gebonden boek*, gouttiere de carosse, *leêre rand aan de kap van een Koets*, *om de regen af te weeren.*

Gouttieres, (f. plur.) *Waterborden*, *watergangen*, *uitwateringen*, *gooten*, *item spie-gaten op een Schip.*

Gouvernail, (m) *Het roer*, *of stuur van een Schip* (n); ténir le gouvernail, *aan het roer zitten*; (*figuurl.*) *het bewind*, *het bestier hebben.*

Gouvernance, (f) *Regeering*, (*in zommige Stéden*).

Gouvernante, (f) *Stads-voogdesse*; *huishoudster*; gouvervante des filles d'honneur, *opzichtster over kinderen van aanzien.*

Gouvernement, (m) *Regeering*, *heerschappy*, *magt* (f), *gebied* (n); le gouvernement, *de regeerders*; avoir quelque chose en son gouvernement, *het bestier eener zaak hebben*; parler contre le gouvernement, *tegen de regeering spreeken*, gouvernement populaire, *Volks-regeering*, *bestaande uit de voornaamsten des Volks*; gouvernement de place, ou, de Province, *Stads*, *of*, *Landvoogdyschap*; gouvernement de vaisseau, *het Scheeps-bestier.*

Gouverner, (v. a.) *Regeeren*, *heerschen*, *bestieren*, *het bewind*, *of bestier ergens over hebben*; gouverner une province, *een Landschap regeeren*; gouverner un vaisseau, *een Schip stuuren*, *wenden*, *draayen*, *aan het roer staan*; gouverner nord, ou, au nord, *noord aanleggen*; gouverner quelcun, *iemand regeeren*, *naar zyn goeddunken met iemand handelen*; se gouverner, (v. r.) sagement, *zig wysselyk gedraagen.*

Gouverneur, (m) *Land- of Stadvoogd*, *ruwaard*, *Stadhouder*, Gouverneur, *opzigter*, *voogd wien de opvoeding van een Kind is toevertrouwd*; *item een die te roer staat* (timonier) (*Zee w.*).

Grabat, (m) *Een slegt bedje* (n), *rustbank* (f); il est sur le grabat, *hy is ziek* (*boert. w.*).

Grabataire, (m) *Een luilck*, *een die gaerne ligt* (*boert. w.*).

Grabuge, (m) *Twist*, *tweedracht*, *oneenigheid*, *onrust* (f), *krakkeel*, *gekyf* (n) (*gem. w.*).

Grace, (f) *Genade*, *gunst*, *weldaad*, *vriendschap*; *dankzegging*, *dankbaarheid*, *erkentenis*; *aangenaamheid*, *bevalligheid*, *zwier*; grace actuelle, habituelle, efficace, prevénante, *dadelyke*, *inwoonende*, *kragtdadige*, *voorkomende genade*; par la grace de Dieu, *door Gods genade*; faire grace à quelcun, *iemand gunst bewyzen*,

zen, vriendschap doen; grace, ou graces à Dieu, *God zy dank*; grace à votre bonté, que je &c. *uwe goedheid zye dank, of, uwe goedheid is de oorzaak, dat enz.*; bonne grace, *bevalligheid, zwier*, mauvaise grace, *styfheid, onbevalligheid*; il fait tout de bonne grace, *hy doed alles met groote zwier, of, bevalligheid*; avoir bonne grace, *eene fraaije zwier hebben*; grace expectative, *bevél van den Paus nopens het vergeeven van openslaande ampten*; de grace! ditez moi ce que c'est, *ik bid u; of, ei lieven! zegt me wat het is*; je vous fais grace de la moitié des dépens, *ik schelde u de helft der onkosten kwyt*; s'habiller de bonne grace, *zich net, zindelyk kleeden*; un discours qui a de la grace, *eene aangenaame of bevallige redenvoering*; vous avez mauvaise grace de vous plaindre de cela, *gy hebt geen reden om u daar over te beklaagen*; n'aurois je pas bonne grace de le dire? *zoude het my niet wel passen, dat ik dit zeide?* l'an de grace 1771, *het jaar onzes Heeren* 1771; avoir sa grace, *kwyt schelding*, pardon *van zyne misdaad hebben*; bonne grace, *gordyn aan 't hoofd-einde van een bed*; graces (plur.) les trois graces, *de drie bevalligbéden (Heid. Godinnen)*; les graces d'une langue, *de schoonheeden, cierlykheeden van eene taal*; bonnes graces, *gunst, genégenheid*; action de graces, *dankzegging*; *gebéd na den eeten*; *item gebéd na het genieten des Heiligen Avondmaals.*

Graciable, (adj.); Ce crime est graciable, *die misdaad is vergeeflyk.*

Gracieusement, (adv.) *Op eene genadige, gunstige, vriendelyke of beleefde wyze.*

Gracieuser (v. a.) quelcun, *iemand vriendelyk bejégenen.*

Gracieux, euse (adj.) *Vriendelyk, minnelyk, beleefd*; visage gracieux, *bevallig, bekoorlyk aangezicht.*

Gracilité, (f) *Fynheid, klaarheid der stem.*

Gradation, (f) *Opklimming, verheffing die trapswyze geschied (in Redenk.).*

Grade (m) ou, degré d'honneur, *trap van eer*; grades académiques.

Gradin, (m) *Rigchel aan een Altaar, op welke de Kandelaaren staan*; *klein trapje, in Boek-zaalen, Apotheeken enz. gebruikt*; gradins (plur.) de jardins, *kleine aarde wallen, trapswyze opgeworpen.*

Gradine, (f) *Getande bytel van een Beeldhouwer* (m).

Graduation, (f) *Afdeeling in graaden.*

Gradué, (m) *Een die tot diem staat van eer, die men op de hooge Schoolen krygt, gebragt is, een die* gepromoveerd *is, een* Doctor.

Gradué, ée (adj.); Cartes graduées, *geteekende pas-kaarten, kaarten met graaden.*

Graduel, (m) *Trapzang (gedeelte der misse dat tusschen den epistel en het Evangelie gezongen word).*

Graduel, elle (adj.); Pseaumes graduels, *de trap-psalmen.*

Graduer, (v. a.) *In graaden verdeelen (als een Land-kaart)*; graduer un candidat, *een* candidaat promoveeren; se faire graduer, *zig laaten* promoveeren.

Grafigner, (v. a.) *Met de nagels krabben (gem. w.).*

Graillement, (m) *Een heesch geschreeuw* (n).

Grailler, (v. n.) *Een heesch geschreeuw maaken, op de Jagt-hoorn grovelyk blaazen, om de honden terug te roepen.*

Graillon, (m) *Overschot* (n), *overgeschooten brok* (m).

Grain, (m) *Graan, Koorn*; *zaad* (n), *kern*; *korrel, bézië* (f); *erf van leêr*; *draad* (m), *fynte* (f), *of, grein* (n) *van iets enz.*; battre les grains, *het Koorn dorschen*; grain de sel, de raisin, de moutarde, de grele, *een korrel zout, kern van een druif*; *mostert-zaad*; *hagel-steen*; gros grains, *winter-graan, winter-Koorn*; menus grains, *zomer-graan, zomer-gewas of Koorn*, grain d'orge, *een gersten-Koorn, item het* 12*de gedeelte van een duim (in meetk.)*; grain de chapelet, *kraal*

kraal van een roozen-krans of pater-noster; grain de marroquin, *de erf van Spaansch-leer*; grain d'acier, *draad of fynte van staal*; grain de petite verole, *pok-naad*; grain, *grein of aas*, *(zeker klein gewigt)*; un grain de vent, *een wind-bui of vlaag*; futaine à grain d'orge, *genopte bombazyn*; avoir un petit grain de folie, *een halven slag weg hebben*, *een weinigie gek zyn*; il n'a pas un grain de bon sens, *hy heeft niet het minste verstand*; il est leger de deux grains, *hy is gerastreerd*; un Catholique à gros grains, *een ruige Katholyk*; je te mangerois avec un grain de sel, *ik kan u gemakkelyk op of overmeesteren*; il est dans le grain, *hy zit in 't riet en maakt pypjes (spr. w.)*.

Graine, (f) *'t Zaad der gewassen* (n); graines de ver à soye, *eyertjes der zywormen*; monter en graine, *zaad schieten*; graine de choux, de melon &c.

Grainer, Graineterie, Grainetier, Grainier. *(Zie* Gréner &c.).

Grairie, (f) *Gemeen bosch.*

Graisse, (f) *Vet. smeer* (n), *vettigheid* (f), *item het beste van iets* (n).

Graisser, (v. a.) *Smeeren, met vet bestryken*; graisser la patte à quelcun, *iemands handen vullen*; graisser des bottes, des roues; graisser les bottes d'un vilain, il dira qu'on les lui brule, *van eenen ondankbaaren heeft men maar stank voor dank (spr. w.)*.

Graisset, (m) *Een groene land kikvorsch.*

Graisseux, euse (adj.) *Vettig, smeerig.*

Gramen, (m) *(Lat. w.) Gras, honds-gras* (n).

Grammaire, (f) *Spraak- of Letter-kunde.*

Grammairien, (m) *Een Spraakkunstenaar, Spraak-meester, Letterkundige.*

Grammatical, ale (adj.) *Letter- of Spraak-kundig.*

Grammaticalement, (adv.) *Letter-konstiglyk, Spraak-kundiglyk.*

Grammatiste, (m) *Een die de Letter-kunde wat verstaat.*

Grampe, (m) *Yzere houvast of kram.*

Grand, ande (adj.) *Groot, wyd; hoog, laag, uitmuntend, uitsteekend; roemrugtig, vermaard; edel, verheeven; hoogdravend, grootsch*; une grande place, *eene groote plaats*; le grand chemin, *de Land-weg of 's Heeren weg*; un grand homme, *een groot, lang man; of, een deftig man*; le grand monde, *luiden van aanzien*; la grande église, *de groote Kerk*; grand jurisconsulte, *een groot, uitmuntend, vermaard Rechtsgeleerde*; avoir l'ame grande, *édelmoedig, grootsch van geest zyn*; le grand Seigneur, *de groote Heer, de Turksche Keizer*; le grand Mogol, *de groote Mogol*; Henri le grand, *Hendrik de groote*; Louis le grand, *Lodewyk de groote*; il est grand jour, *het is volkomen dag*; de grand matin, *'s Morgens heel vroeg*; à grand' peine, *met veel moeite*; entrer tout de grand, *gemakkelyk overeind ingaan.*

Grand, (m); Faire le grand, ou trancher du grand, *den baas, den grooten Heer speelen*; il y a du grand dans tous ses écrits, *daar is iets verheevens in alle zyne Schriften*; les grands d'un royaume, *de grooten van een Koningryk*; les grands d'Espagne, *de grooten van Spanjen*; aller du petit au grand, *van het mindere tot het meerdere gaan*; en grand, (adv.) Peindre en grand, *levens-grootte afschilderen.*

Grand' chambre, (f) *Eerste kamer van 't Oppergerechtshof.*

Grand-chantre, (m) *Opper zanger.*

Grandelet, ette (adj.); Vôtre fille est deja grandelette, *uwe dogter is al fraai groot (gem. w.).*

Grandement, (adv.) *Grootelyks, zeer, veel (oud w.).*

Grandesse, (f) *Grandeschap, (eertytel der grooten van Spanjen).*

Grandeur, (f) *Grootheid, grootte; wydte; glans, heerlykheid, luister*; nous sommes de même grandeur, *wy zyn even lang*; la grandeur d'un crime, *de grootheid, of, schrikkelykheid*

heid eener misdaad; grandeur d'ame, *édelmoedigheid*; les grandeurs humaines, *de menſchelyke hooghéden*; grandeur, *grootheid*, *(eer-naam die men zommige doorluchtige perſonaadjen geeft)*.

Grandir, (v. n.) *Groot worden*, *groeijen*.

Grandiſſime, (adj.) *zeer groot*, *allergrootſt*.

Grand-maître, (m) *Groot-meeſter van 's Konings-huis*; grand-maître des cérémonies, *groot-meeſter der plegtigheeden*; grand-maître de la garde-robe, de l'artillerie, de Malte, *groot-meeſter van de kleederkas*; *opperveld-tuig-meeſter*; *groot-meeſter van Maltha*.

Grand-maîtriſe, (f) *Groot-meeſterſchap te Maltha*.

Grand-merci, (m) *Grooten dank*, *ik bedanke u*; dire grand-merci à quelcun.

Grand'-mère, (f) *Groot-moeder*.

Grand'-œuvre. (*Zie* Oeuvre).

Grand-père, (m) *Groot-vader*.

Grand-prévôt, (m) *Opper-rechter van het Hof*; *opper geweldiger in een léger*.

Grand-prieur, (m) *Opper-prior in een klooſter*.

Grand'-tante, (f) *Oud Moey*.

Grange, (f) *Schuur*, *koren-ſchuur*.

Grangeage, (m) *Verpagting van Land om de halve baat*.

Granger ou Grangier, (m) *Bedryf*, *opziender van een' Hoef*.

Granit, (m) *Granit* (*Soort van marmer-ſteen*).

Granitelle, (adj.); Marbre granitelle, *Marmer met ſtippen*.

Granulation, (f) *Korreling* (*in Chym.*).

Granuler, (v. a.) *Metaal korrelen*, *in hagelt jes veranderen*.

Graphometre, (m) *Een halve kring in 180 graden verdeeld* (*in wiskunde*).

Grappe, (f) *Een tros*, *bos* (m); grappe de raiſin, *een druiven-tros*; mordre à la grappe, *zich laaten doeken*, *iets laaten wys-maaken* (*ſpr. w.*).

Grapiller, (v. n.) *Druiven in eenen Wyngaard*, *na den Oogſt*, *naleezen*; *item iets op eene onëerlyke wyze naar zich neemen*, *naar zich kraaawen*, *opſteeken*; *item een klein voordeel van iets hebben*, *op 't na-gras koomen*.

Grappilleur, euſe (m. & f.) *Naleezer*, *naleeſter van druiven*.

Grappillon, (m) *Klein trosje* (n).

Grappin, (m) *Dreg*, *dregge*, *enterdregge* (f) (*Zee w.*); grappin à main, *enter-dregge die in 't wand geworpen word*.

Grappiner, (v. a.) *Met de enterdreggen werpen*, *vaſt haaken* (*Zee w.*).

Grappu, ue (adj.) *Vol met trosſen*.

Gras, aſſe (adj.) *Vet*, *ſmeerig*; *gemeſt*; *vuil*, *onheuſch*; femme grosſe & graſſe, *dik en vet vrouw-menſch*; tuer le veau gras, *het gemeſte kalf ſlagten*, *luſtig teeren*; un bœuf gras, *een vetten os*; le vin devient gras, l'encre devient graſſe, *de wyn*, *de inkt word drabbig of dik*; terre grasſe, *vette grond of aarde*; *item vollers aarde*, *pot-aarde*, *klei*; du ſon gras, *fyne zémelen*; du mortier trop gras, *al te vette kalk*; les joints de cette pièce de bois ſont trop gras, *de voegen van dit ſtuk hout zyn te dik*; les jours gras, *de vleeſch of ſlempdagen der vaſten*; chapeau gras, *een ſmeerige hoed*; païs gras, *een vrugtbaar land*; affaire graſſe, *een voordeelige zaak*; mardi gras, *vaſtenavond*; avoir la langue graſſe, ou, parler gras, *een zwaare tong hebben*, *brouwen*, *breijen* (graſſeyer); *item ontugtige vuile redenen voeren*, *van 't kousje praaten*, *vuil penſen*; des mots gras, *vuile woorden*; dormir la graſſe matinée, *een gat in den dag ſlaapen* (*ſpr. w.*); il en fait ſes choux gras (*ſpr. w.*), *hy vaart 'er wel van*; vous en êtes bien plus gras d'avoir fait cela (*ſpot w.*); *wat voordeel hebt ge 'er van met zulks te doen?*

Gras, (m) *Het vet* (n), *de vettigheid* (f); j'aime le gras; le gras de la jambe, *de kuit van 't been*; faire gras, *vleeſch eeten*.

Gras-double, (m) *Runder-maag* (f).

Gras-fondu, (adj.); Cheval gras-fondu, *een overreeden Paerd*.

Gras-fondure, (f) *Smelting van 't vet*, *in een al te verhit Paerd*.

Gras-

Graſſement, (adv.) *Rykelyk, overvloedıglyk*; vivre graſſement.

Graſſet, ette (adj.) *Een weinigje vet.*

Graſſeyement, (m) *Brouwing, lisping* (f).

Graſſeyer, (v. n.) *Brouwen, lispen, zwaar ter taal zyn.*

Grasſin, (m) *Een nieuwe Soldaat*, recruut.

Graſſouillet, ette (adj.) *Poezelig, wel in 't vleeſch.*

Grat, (m) *Plaats daar de Hoenders met krabben de koſt zoeken.*

Grateau, (m) *'t Bruineer-ſtaal* (n) (*by Verguldérs en Zwaardvégers*).

Grate-boëſſe (f) *Krats-borſtel*, (m).

Gratelle, Gratelleux, Grater. (*Zie* Gratelle &c.)

Grateron, ou Glouteron, (m) *Een klis* (f).

Graticuler, (v. a.) *De verdeelingen eener ſchildery maaken*, (*by Schilders*).

Gratification, (f) *Begunſtiging, gunſtbewyzing, genade-gift* (f) *geſchenk* (n), *vereering* (f).

Gratifier, (v. a.) *Begunſtigen, gunſtbewyzen.*

Gratin, (m) *Het afſchrapzel van iets dat in een pot of kétel enz. aangebakken is* (n).

Gratiou, (m) *De voéring onder aan een galei-zeil* (f).

Gratis, (adv. *Lat. w.*) *Om niet, zonder belooning*, gratis; enſeigner gratis, *voor niet onderwyzen*; il dit cela gratis, *hy zegd dat zonder bewys.*

Gratitude, (f) *Dankbaarheid.*

Gratte, (f) *Slegte behandeling, ſlagen.*

Gratte-cu, (m) *Haag-by, vrugt van een Eglantier* (f).

Gratteleux, euſe (adj.) *Schurftig, met krauwagie bezét.*

Grattelle, (f) *Krauwagie* (f), *ſchurft* (n).

Gratter, (v. a.) *Krabben, kraauwen, klouwen*; les poules grattent; gratter un vaiſſeau, *een Schip ſchrappen*; gratter quelcun par où il lui démange, *iemand op zyn zwakſte vatten* (*ſpr. w.*); trop gratter cuit; trop parler nuit, *te veel krabben, ſmert, te veel ſpreeken ſchaad* (*ſpr. w.*).

Grattoir, (m) *Een Bik-yzer* (n) (*by Metzel.*); *een krabber* (m) (*by Zee l.*); *een vyl* (f) (*by Goud-ſmids*).

Gratuit, ante (adj.) *Onverſchuldigd, onverdiend*, don gratuit, *genade gift.*

Gratuitement, (adv.) *Onverdiendelyk, uit genade.*

Gravas, (m) *Afgevallene kalk of pleiſter* (f).

Grave, (adj.) *Zwaar, wigtig; deftig, ſtaatig*; ſon grave, *een zwaar geluid*; accent grâve, *zwaar klankteeken* (*in Spraakk.*); mine grave, *deftig gelaat*; les corps graves, *de zwaare ligchaamen* (*in Natuurk.*); crime grave, *eene zwaare misdaad.*

Gravé, ée (adj.) *Geſneeden*, gegraveerd.

Gravelée, (adj. f.); Cendre gravelée, *Pot-aſch.*

Graveleux, euſe (adj.) *Graveeläcbtig, ſteenäcbtig.*

Gravelle, (f) *Het graveel*; *ſteengruis* (n).

Gravelure, (f) *Lompe redeneering.*

Gravement, (adv.) *Deftiglyk, ſtaatiglyk.*

Graver, (v. a.) *Uitſteeken*, graveeren; graver à l'eau forte, *met ſterk-water etzen.*

Graveur, (m) *Plaatſnyder, wapenſnyder, Signetſnyder.*

Gravier, (m) *Grof of keiägtig zand in een' Rivier, item gruis, zand in de blaas* (n).

Gravir, (v. n.) *Klimmen, klouteren*; gravir au haut d'un rocher, d'un arbre.

Gravitation, (f) *Zwaarte, neerdrukking van een Ligchaam* (*in Natuurk.*).

Gravité, (f) *Zwaarte*; *deftigheid, ſtaatigheid*; centre de gravité; marcher avec gravité; gravité d'un diſcours; gravité de ſon, *holheid des geluids.*

Graviter, (v. n.) *Zwaar of wigtig worden, neêrdrukken.*

Gravoir, (m) *Werktuig om den rand van brillen, glazen enz. meê te maaken.*

Gra-

Gravois. (*Zie* Gravas).

Gravure, (f) *'t Plaatsnyden, steeken of graveeren* (n).

Gré, (m) *Zin, wil* (m), *welgevallen* (franche volonté) (n); *item dank* (m); *esz.* il y eft allé de fon gré, ou, de fon bon gré, *hy is 'er uit zich zelfs, of met zyn zin naar toe gegaan*; contre mon gré; *tegens myn zin*; fe laiffer aller au gré des flots, du vent, *zich aan de golven, aan den wind overgéven*, voilà qui eft à mon gré, *dat behaagd my*; elle eft affez à mon gré, *zy staat my wel genoeg aan*; favoir gré, ou, bon gré d'une chofe à quelcun, *iemand iets wel, of, in dank afneemen*; lui en favoir mauvais gré, *het hem quaalyk neemen*; je m'en fais mauvais gré, *ik ben 'er met my zelven boos over*; bon gré, mal gré, de gré, ou, de force, *willens, of niet willens, met of tégen dank, goed willig of quaad willig*; bongré, malgré, vous y viendrez; de fon plein gré, *met zyn volkomen zin, of wil*; de gré à gré, *met onderling genoegen van partyen*; au lieu de plaider ils fe font accordés de gré à gré; il fait tout à fon gré; prendre une chofe en gré; je ferai cela malgré lui, ou, malgré qu'il ēn ait.

Grec, grecque, ou greque (adj.) *Griekfch*; la langue grecque, ou le grec; il eft grec là-deffus, *hy verstaat dat in den grond, hy is daar een meester in*; c'eft du grec pour vous, *dat is griekfch voor u, dat gaat u verstand te boven*; vent grec, *noord-oosten wind.*

Gredin, ine (adj. & f. *scheld w.*) *Schooijerägtig, bédelaarägtig, flegt, gering, kaarig*; *een schooijer, landlooper*; *schooister*; (mesquin, chiche) un repas gredin.

Gredinerie, (f) *Vrekkigheid, kaarigheid* (mesquinerie).

Gréer (v. a) un petit hunier, *een klein mars-zeil aan slaan* (*Zee w.*).

Greffe, (m) *Stads schryf-kamer* (f), *of ampt* (n), Griffie (f).

Greffe, (f) *Ent, griffel.*

Greffer, (v. a.) *Enten, griffelen* (enter).

Greffier, (m) *Gerichts-schryver, Hof-schryver*, Griffier.

Greffoir, (m) *Ent-mes* (n).

Grege, (adj.); De la foie grege, *ruuwe zyde.*

Grege, (f) *Vlas-békel, of reep, om 't zaad af te reepen.*

Gregeois (adj.); Feu grégois, *wild vuur*; *haastigheid die ras over is.*

Gregues, (f. pl. *boert w.*) *Broek, boxen*; il y a laiffé fes gregues, *hy heeft 'er zyn léven gelaaten, is 'er gesneuveld*; tirer fes gregues, *het haazen-pad kiezen, zich weg-pakken.*

Grèle, (f) *Hágel, hágelsteen* (m); *item ménigte* (f); une grêle de coups, de flêches, de pierres, *eene hágel-bui van slagen, pylen, steenen.*

Grêle, (adj.) *Lang en dun, smal; zagt, téder*; cou grêle; voix grêle.

Grêlé, ée (adj.) *Door den hágel geslagen, bedorven*; les blés, les vignes font grêlés; vifage grêlé, *gepokputted aangezigt*; il a l'air d'un grêlé, *hy ziet 'er uit als iemand die verdorven, geruineerd, verärmd is*; couronne grêlée, *met paerelen bezette kroon* (*in Wapenk.*).

Grêler, (v. a.) *Behágelen, verhágelen, door den hágel bederven.*

Grêler, (v. imperfonnel) *Hágelen*; il grêle, *het hágeld.*

Grelet, (m) *Een straat-hamer* (*by Metzelaars*).

Grêlin, (m) *Greling* (f), *werpanker-touw* (n), (*touw om een Schip meê te vertuyen, of in te winden*).

Grêlon, (m) *Groote hagelsteen*; il eft tombé des grêlons de la groffeur d'un œuf.

Grelot, (m) *Belletje of schelletje* (n); (fonnette) attacher le grelot, *de bel aanbinden* (*dat is*) *den eersten zyn, om iets verkeerds te onderneemen.*

Grelotter, (v. n.) *Van koude zidderen, trillen, beeven.*

Greluchon, (m) *Een jonge zot; onbezonnen kuiken.*

Gréement, (m) *Toetákeling, uitrusting van een Schip* (f).

Grémial, (m) *Linnen voorschoot van een Bisschop, als by dienst doed* (n).
Grenade, (f) *Granaat-appel* (m); *item hand-granaat* (f), *(oorlogs tuig).*
Grenadier, (m) *Granaat-boom; item een granadier (soldaat die hand-granaaten werpt).*
Grenadiere, (f) *Granaat-tasch.*
Grenadille, (f) *Passie-bloem.*
Grenaille, (f) *Korrel van* mineraal, *of berg-stoffe.*
Grenat, (m) *Granaat-steen* (m); *item drooge citroen-schil* (f).
Grene. (*Zie* Graine).
Greneler, (v. a.) *Iets met korreltjes maaken, of, bedekken;* grenelé, ée (adj.) *gekorreld.*
Grener, (v. a.) *Iets korrelen, tot korrelen maaken;* grener le sel, *zout* raffineeren; se grener (v. r.) *korrelen zetten.*
Grener, (v. n.) *In 't zaad schieten;* plante qui commence à grener.
Greneter, (v. a.) *Kalfs-leér als segryn-leér bereiden.*
Greneterie, (f) *Zaad-handel, kóren-handel* (m).
Grenetier, iere (m. & f.) *Zaadhandelaar, zaad-kooper, graan kooper, erten en boonen kooper; zaad-koopster enz.*
Grenetis, (m) *Gekarrelde rand aan munt,* (m) (chapelet); *item werktuig daar toe* (n).
Grenier, (m) Zolder (*van een huis*); *kóren-zolder, graan-zolder; item graan-verkooper, graan-kooper, kóren-kooper;* grenier au foin, au bois, aux tourbes, à sel; la Sicile est le grenier de l'Italie; grenier, *zaad-kast; grut-kast;* embarquer ou charger en grenier, *de goederen (zonder datze getond of gepakt zyn) op een greniering in 't Schip storten.*
Greniere, (f) *Kóren- of zaad-koopster.*
Grenoir, (m) *Bus-kruid-zeef* (f).
Grenouille, (f) *Vorsch, kikvorsch, kikkert* (m); *item slegte dichter* (m); *item gezwel* (n) *aan den tongen-riem (in Heelk.)*); la grenouille croasse, *de kikvorsch quackt.*
Grenouiller, (v. n. *gem. w.*) *Zuipen, zwelgen, gestadig in de kroegen loopen.*
Grenouillere, (f) *Kikvorsch-poel, of moerás.*
Grenouillet, (m) *Kikvorschje* (n).
Grenu, ue (adj.) *Vol graan, vol korrelen, (als een aar); item gekorreld, klein gemaakt; item met stipjes, korrelen, of nerven gewerkt, (als segryn leér enz.)* épi grenu; cuir grenu; huile grenue, *drabbige olie.*
Gréque, (f) *Boek-binders zaagje* (n).
Gréquer (v. a.) un Livre, *een Boek op den rug in-zaagen, om 'er de koorden in te leggen.*
Grés, (m) *Graauwe hard-steen; item de twee bovenste slag-tanden van een wild zwyn; keulsch aardewerk.*
Gresil, (m) *Kleine hagel, yssel, ryp; item het klein gestooten glas.*
Gresillement, (m) *Kronkeling, berimpeling, in-een-schroeijing, (voornamentlyk van perkament); item schrooijing, afkorting van glas (by Glazem.).*
Gresiller, (v. impers. n. & a.) *Ysselen, rypen, stof-hagelen; item afbreeken (van iets dat bros is, als: glas, sprek yzer enz.;* passivè *en* activè *gebruikt).*
Gresoir, (m) *Werk-tuig der glazemaakers, om de kanten der ruiten af te breeken; item Borras-bus (by goud smids).*
Gresserie (f) ou poterie de grès, *graauw aarde-werk; graauwe steen; item groeve daar van.*
Greve, (f) *Zand-oever* (m), *strand* (n); *item een Gerichts-plaats in Parys* (m).
Grever, (v. a. *oud w.*) *Bezwaaren, onderdrukken, belédigen, plaagen, drukken.*
Grez. (*Zie* Grès).
Griblette, (f) *Verkens karbonnade.*
Gribouille, (m) *Uitvénter van oude huis-raad; item een narrig, knorrig, of, gémelyk mensch.*
Gribouillette, (f. *gem. w.*) *Zéker kinder-grabbel-spel, waar-by die geene, die het te grabbel geworpene vangt, houd.*
Grièche, (adj. *zelden gebr.*) *Gespik-*

ſpikkeld, *bont*; pie grièche, *exter*; *item kyfägtig wyf*.

Grief, eve (adj.) *Zwaar*, *moeijelyk*, *ſtreng*, *hard*; défendre ſous de griéves peines.

Grièf, (m) *Bezwaarnis*, *klagte* (f), *bezwaar-ſchrift* (n) (*in Rechten*); donner ſes grièfs, *zyne bezwaaren inbrengen*.

Grièvement, (adv.) *Hardelyk*, *ſtrengelyk*; punir grièvement; grièvement malade.

Grièveté, (f) *Zwaarheid*, *grootheid*; grièveté, ou, énormité du péché.

Griffade, (f) *Slag met de klaauw*, *een kraauw* (m).

Griffe, (f) *Klaauw*; griffes du Lion, du chat.

Griffer, (v. a.) *Met de klaauwen vatten*, *de klaauwen ergens inſlaan* (*by Valkeniers*).

Griffon, (m) *Een gryp*, *of grypvogel*, *item een griffioen*, (*verſierde vogel in Wapenk.*).

Griffonnage, (m) *Krabbel-ſchrift*, *ſlegt-ſchrift* (n), *haane pooten*.

Griffonnement (m) ou légére ébauche, *ligte of ſlegte ſchets*, *of tékening* (f).

Griffonner, (v. a.) *Krabbelen*, *haaneklaauwen maaken*, *lelyk of ſlegt ſchryven*; *item ſlegt aftékenen*, *of ſchilderen*.

Grignon, (m) *Knoeſt*, *hagt* (m) *of korſt brood* (f).

Grignoter, (v. a.) *Knabbelen*, *afknaauwen*; cet enfant commence à grignoter.

Grigou, (m) ou mesquin, gueux, avare, *aartsgierigaard*, *ſchrok*.

Gril, (m) *Een rooſter*, *om op te braaden*.

Grillade, (f) *Gerooſterd*, *of gerooſt Vleeſch* (n).

Grillant, ante (*Zie* Gliſſant, *dat beter is*).

Grille, (f) *Tralie* (f); *item rooſter daar de aſch door valt* (m).

Griller, (v. a.) *Rooſten of rooſteren*, *op den rooſter braaden*; *item verzéngen door hitte*; *item betraliën*, *met traliën voorzien*.

Grillon, (m) *Krékel*. (*Zie* Gryllon).

Grillons, (m. pl.) *Koorden* (f. pl.), *waar meê misdaadigers aan de vingers gepynigd worden*.

Grimace, (f) *Grynzing*, *vertrekking des gezigts*; *gemaakte gebaerden enz.*; faire des grimaces, *een ſcheeve bek trekken*; faire la grimace, ou la mine à quelcun, *iemand lelyk*, *of met ongenoegen aanzien*; les grimaces des hypocrites, *de gemaakte gebaerden der huichelaaren*; tout ce qu'il fait ne ſont que grimaces, *al 't geene hy doed zyn loutere gemaaktheden*, *ydele gebaerden*.

Grimacer, (v. n.) ou faire des grimaces, *grynzen*, *gebaerden maaken*, *zyn weezen vertrekken*; NB. *men zegt ook van iets*, *dat gekreukt en niet glad ſtaat*; *als*: *ſchoenen laerzen enz.* ils ou elles grimacent.

Grimacerie, (f) *Grynzing*, *vertrekking des gezigts*.

Grimacier, iere (m. & f.) *Grynzer*, *lelyke bek-trekker*; *huichelaar*, *gebaerde-maaker*; *grynſter*, *huichelaarſter enz.*

Grimaud, (m. *ſmaad w.*) *Een jong onërvaaren ſcholier*, *een A. B. C. jongen*.

Grimauder, (v. n. *gem. w.*) *Zulke jongens onderwyzen*.

Grime, (m. *ſmaad w.*) *Schoolier der laagſte* claſſe.

Grimelin, (m) *Geringe ſpeelder*; *kleine kraamer*.

Grimelinage, (m) *Gering ſpel* (n); *ſchagchelary* (f).

Grimeliner, (v. n.) *Een gering ſpel ſpeelen*; *ſchagcheren*, *geringe neering doen*, *een klein voordeeltje zoeken*.

Grimoire, (m) *Een tóver-boek*; *item een duiſter verwård boek*, *of geſchrift* (n).

Grimper, (v. n.) *Klauteren*, *opklauteren*; grimper ſur les arbres, il grimpe comme un chat.

Grincement (m) des dents, *Knarsſing der tanden* (f).

Grincer (v. a.) les dents, *met de tanden knarsſen*, *daar op byten*.

Gringolé, ée (adj.); Croix gringolée, *dubbeld ſlangen kruis* (*in Wapenk.*).

Gringotter, (v. n.) *Neuriën, ſjirpen als de vogelen; item piepen (van lieden die een zwakke ſtem hebben gez.).*

Gringuenaude, (f) *Slym, vuiligheid in 't Ligchaam.*

Gringuenotter, (v. n.) *Zingen, quinkeleeren, als een nagtegaal.*

Grenon. (*Zie* Crinon).

Griotte, (f) *Een morél.*

Griottier, (m) *Moréllen-boom.*

Grippe, (f) *Begeerlykheid, hebzugt.*

Gripper, (v. a.) *Grypen, kaapen, naar zich haalen, of klauwen.*

Grippe-ſon, (m) *Een ſchagcheraar, een inhaalend menſch.*

Gris, iſe (adj.) *Grys, graauw; dronken;* cheveux gris, *gryze hairen;* gris cendré, *aſch-graauw;* gris argenté, *zilver graauw;* gris brun, *donker graauw;* gris de lin, *appelbloesſem;* gris pommelé, *ſchimmelkleur, appel-graauw (van paerden gez.);* verd de gris, *ſpaanſch-groen;* temps gris, *een' betrokkene lucht;* il eſt gris, *hy heeſt eenen roeſt weg, hy is mnizig of dronken;* de nuit tous chats ſont gris, *by nagt zyn alle katten graauw (dat is), in den donkeren is alles mooi.*

Griſaille, (f) *Schildery met wit en zwart.*

Griſailler, (v. a.) *Graauw ſchilderen.*

Griſâtre, (adj.) *Graauwägtig, grysäg ig.*

Griſet, (m) *Een jonge diſtel-vink.*

Griſette, (f) *Donker graauwe ſtoffe; item een meisje in 't graauw gekleed, een menniſte zusje; item een meisje van geringe ſtaat.*

Griſetter, (v. n.) *Zingen als een Leeuwerik.*

Griſon, onne (adj.); Cheval griſon, *een graauwe ſchimmel.*

Griſon, (m) *Een gryzaard; item eèn ézel; item een knegt, die geen Livrei draagd; item zekere graauwe ſteen.*

Griſonner, , (v. n.) *Grys worden, graauwe hairen krygen.*

Grive, (f) *Een' Lyſter (zeker vogel).*

Grivelé, ée (adj.) *Kakelbont, zwart en wit geſpikkeld.*

Grivelée, (f) *Knévelaary, ongeöorloofde winſt, ontfuiking (als van eenig amptenaar, van een knegt aan zyn Heer enz.).*

Griveler, (v. a.) *Iets heimelyk knévelen, na zich neemen, opſteeken.*

Grivelerie, (f) *Knévelaary, ſchagchery.*

Griveleur, (m) *Schagcheraar, een die door ongeöorloofde wégen iets naar zich trekt, of iemand te kort doed.*

Grivois, (m) *Een luſtige quant, of vrolyken baas.*

Grivoiſe, (f) *Hoer, ligte kooi, dertel vrouwmenſch; item een' tabaksrasp.*

Grivoiſer, (v. a. *weinig gebr.*) *Tabak, rappé raspen.*

Grognard, (f. & adj.) *Knorrer, knorre-pot; item knorägtig.*

Grogne)f); Faire la grogne, *morren preutelen, zuur zien.*

Grognement, (m) *Knorring (der Verkens).*

Grogner, (v. n.) *Knorren (als de Verkens); item brommen, morren, knorren.*

Grogneur, euſe (f. & adj.) *Knorrepot, grimmer, preutelaar; grimſter, morſter; knorrig, enz. (gem. w.)*

Groin, (m) *Snuit, ſmoel (f), muil* (m); groin de pourceau.

Grole, (f) *Kerk-kraai, kauw.*

Grommeler, (v. n.) *Preutelen, mompelen, mopſen, morren;* grommeler entre ſes dents.

Grommeleur, euſe (m. & f.) *Preutelaar, mompelaar; mopſter.*

Grommeleux. (*Zie* Grumeleux).

Grondable, (adj.) *Die of dat verdiend beknorred of bekéven te worden.*

Grondement, (m) *Gerommel, hol gedruis, gebrom; item knorren, tieren* (n).

Gronder, (v. a. & n.) *Beknorren, bekyven, ſchelden; item knorren, morren, raazen;* gronder quelcun; le tonnerre gronde.

Gronderie, (f) *Bekyving, knorring* (f), *geknor* (n).

Grondeur, euſe (adj. & f.) *Knorrig,*

rig, *morrig*; *bekyver*, *knorrepot*; *knorrig wyf.*

Gros, osse, (adj.) *Dik*; *vet*; *groot*; *grof*; *zwaar*; *lomp*; *sterk*; *ryk*, *aanzienelyk*, *enz*; un gros homme, *een dik man*; une grosse femme, *eene dikke*, *of*, *vette vrouw*; une femme grosse, *eene zwangere vrouw*; elle est grosse d'un tel; un gros livre, *een dik boek*; gros drap, *grof laken*; grosses joues, *dikke of bolle wangen*; grosse voix, *grove of zwaare stem*; la Cour est grosse, *daar is veel volk aan het Hof*; avoir le cœur gros de quelque chose, *ergens gevoelig*, *of*, *verbitterd over zyn*; avoir de grosses paroles avec quelcun, *met iemand zwaare woorden hebben*; jouer gros jeu, *grof speelen*; contrât à la grosse avanture, *bodemery-contract* (*in den Zee-handel*); un gros lourdaud, ou gros animal, *een lompe vleegel*; gros-canon, *groote Canon-letter* (*by Boek-drukk.*); le gros lot, *het hoogste lot*; grosses lettres, *groote letteren*; gros temps, *onstuimig weér*; gros vent, *sterke of zwaare wind*; un gros Seigneur, *een groot Heer*; gros marchand, *een voornaam koopman*; de gros revenus, *groote inkomsten*; une grosse fiévre; *eene sterke koorts*; gros mot, *een vuil woord*; le gros mot, *het groot*, *of*, *beslissend woord*; je suis gros de le voir, *ik verlange zeer om hem te zien*; faire le gros-dos, *trots zyn*; parler des grosses dents à quelcun, *iemand bits bejégenen*; toucher la grosse corde, *het hoofdpunt eener zaak aanroeren.*

Gros, (m) *Een vierendeel loots*, *het 8ste deel van een once* (n); *item een groot* (m), *grootje* (n), *grosschen* (m) (*zekere munt*); une livre de gros, *een pond vlaams*; denier de gros, *een halve stuiver.*

Gros, (m) *Het grootste*, *of het voornaamste van iets*; *het* gros (n); le gros de l'armée, *het gros van het léger*; le gros d'un arbre, *het dikke van een boom*; le gros du monde, *het grootste gedeelte van het menschdom*; le gros de l'affaire, *het hoofdstuk der zaak*; cette poutre a tant de pieds de gros, *die balk is zoo veel voet dik*; en gros (adv.) vendre en gros, *by groote partyen*, *in 't groot*, *in 't* gros *verkoopen*; marchand en gros, *een grossier*, tout en gros, *alles onder een*, *by de rommel-zoó*; gagner gros, *magtig*, *of*, *veel winnen*; je sais l'affaire en gros, *ik weet de zaak in 't algemeen*; *in 't ruuwe*; il m'a dit la chose en gros, *hy heeft my de zaak in 't ruuwe verhaald.*

Groseille, (f) *Kruis-bes*; groseille rouge, *aal-bes*, *aal bezié.*

Groseiller, (m) *Kruisbezië-boom*, *aalbezië-boom.*

Grosse. (*Zie* Gros).

Grosse, (f) *Een* Notariaal *afschrift of* gros *van eenig geschrift*; *item een* gros, *of*, *twaalf dozyn*, (*van pypen*, *knoopen enz.*)

Grossesse, (f) *Zwangerheid*, *bevrugtheid*; achever sa grossesse

Grosseur, (f) *Dikte*, *zwaarlyvigheid*; *grootte*; *item dikte*, *zwelling*; prendre la grosseur d'un homme, *iemand de maat neemen* (*by Kleérm.*).

Grossier, iere (adj.) *Lomp*; *onbeschoft*; *grof*; *enz*; ouvrage grossier; étoffe grossiére; esprit grossier, *een botte geest*; marchand grossier, *een grossier.*

Grossiérement, (adv.) *Gróovelyk*, *lomp.*

Grossiéreté, (f) *Plompheid*, *onbeschoftheid*; *onbeschaafdheid*, *ruuwheid.*

Grossir, (v. a. & n.) *Vergrooten*, *verdikken*, *grooter*, *of*, *dikker maaken*; les microscopes grossissent les objets.

Grossissement, (m) *Vergrooting* (f).

Grossoyer, (v. a.) *Het afschrift of* gros *eener* minute *maaken* (*by Practiz.*).

Gros-temps, (m) *Storm* (m) *onweér* (n).

Grotesque, (adj.) *Belagchelyk*, *koddig*, *snaaks*, *aartig*; homme grotesque; visage grotesque.

Grotesquement, (adv.) *Koddiglyk*, *snaaks.*

Grotesques, (f. pl.) *Snaaksche verbeeldingen*, *koddige prenten*, *of*, *schilderyen.*

Grotte, (f) *Spelonk* (f), *onderaardsch hol* (n); *item grot-werk* (n).

Grouéteux, euse (adj.) *Steenägtig*; fond grouéteux.

Grouillant, ante (adj.) de vers, *weemelende, krielende met wormen.*

Grouiller, (v. n. & a.) *Weemelen, krielen*; *schudden, beweegen*; les vers grouillent dans ce fromage; la tête lui grouille; il grouille de vermine; se grouiller (v. r.) *zich roeren, beweegen.*

Grouin. (*Zie* Groin).

Group, (m) *Een pak geld* (*by Kool.*).

Groupade. (*Zie* croupade).

Grouppe, (m) *Een hoop, tros, groep, of meenigte figuuren, beelden enz. by malkander geschilderd of gebouwen.*

Groupper, (v. a.) *Eenen hoop figuuren, enz. by malkander schilderen of bouwen.*

Gru, (m) *Wilde bosch-vrugt.*

Gruage. (*Zie* Gruerie).

Gruau, (m) *Gort, of grut*; gruau d'avoine, d'orge.

Gruau, (m) *Jonge kraan-vogel*; *item een kraan, om iets meê op te hyssen.*

Grue, (f) *Kraan, kraan-vogel*; *item een gek*; cou de grue, *een lange hals*; le monde n'est pas grue, *de waereld is thans listig, of zoo onnozel niet*; faire le pied de grue, *lang staan wagten, staan schilderen.*

Grue, (f) *Kraan om iets meê op te hyssen.*

Gruerie, (f) *Houtvesterschap.*

Gruger, (v. a.) *Vergruizen, in stukken knappen (als beschuit enz.)*; *item iets bikken, schaften*; n'avoir pas dequoi gruger, *niets te bikken, of te schranzen, niets te byten, noch te breeken hebben*; gruger les pierres, *de steenen afbikken, uit den ruuwen bakken.*

Gruier. (*Zie* Gruyer).

Grume, (f); Du bois en grume, *ruuw, onbebakt hout.*

Grumeau, (m) *Klonter, brok, klomp*; grumeau de sang, de lait.

Se Grumeler, (v. r.) *Klonteren.*

Grumeleux, euse (adj.) *Klonterig, vol klonters*; mamelle dure & grumeleuse; du bois grumeleux, *kwastig, of, ruig hout*; fruit grumeleux, *meelige vrugt.*

Gruon, (m) *Jonge kraan-vogel.*

Grurie. (*Zie* Gruerie).

Gruyer, (m) *Houtvester, die de rechten der bosschen bewaard.*

Gruyer, (adj.); Faucon gruyer, *kraan-valk.*

Gruyere, (f) *Zekere zwitzersche kaas.*

Gryllon, (m) *Krékel* (*zeker* insect).

Guabex, (m) *Een wilde koe.*

Guairo, (m) *Geschreeuw op de Jagt, tot een téken om de valk los te laaten.*

Gué, (m) *Een waadbaare plaats* (f); passer une riviere à gué, *eene rivier doorwaaden*; sonder le gué, *de grond peilen*; (*fig.*) *eene gelegenheid zoeken om iets te onderneemen.*

Guéable, (adj.) *Waadbaar.*

Guéde, (f) *Weed (zekere plant by blaauw-verwers gebézigd.*

Guéder, (v. a.) *Met weed verwen.*

Gueder, (v. a.) *Volstoppen, opproppen*; se gueder (v. r.), *zich zat eeten, (gem. w.).*

Guéer (v. a.) une riviere, *eene rivier doorwaaden*; guéer du linge, *linnen spoelen*; guéer un cheval, *een paerd wateren.*

Guenille, (f) *Lap, lomp, flarde*; habit en guenille, *kleed daat aan flarden gescheurd is.*

Guenillon, (m) *Een oude lap.*

Guenipe, (f) *Hoer, looze feeks, vodde* (f), *ondeugend vrouwmensch* (n), *floerie-moêr* (f).

Guenon, (f) *Meerkat, 't wyfje van een aap*; *item een leelyk vrouwmensch* (n); elle est laide comme une guenon.

Guenuche, (f) *Een klein meerkatje* (n).

Guêpe, (f) *Eene wespe.*

Guêpier, (m) *Byen-wolf* (m), *vogeltje dat de wespen en byen eet* (n); *item een wespen-nest in de boomen* (n).

Guêpiere, (f) *Een wespen-nest in de aarde* (n).

Guêpin, ine (m. & f.) *Een loos, doortrapt mensch.*

Guerdon, (m. *oud w.*) *Belooning*, *vergelding* (f), *loon* (n).

Guerdonner, (v. a.) (*oud w.*) *Beloonen.*

Guere, (adj. *altyd verzeld met* ne) *weinig*, *niet veel*; elle n'eſt guere jolie, *zy is gantſch niet fraai*; il ne s'en eſt guere fallu, que je ne tombaſſe, *het ſcheelde weinig of ik had gevallen*; il ne s'en faut guere; *het ſcheeld niet veel*, *of*, *daar ontbreekt weinig aan*; n'avoir guere d'argent, *weinig geld hebben*; je ne me porte guere bien, *ik ben gantſch niet wel*; il n'eſt guere ſavant, *hy is niet zeer geleerd*; il ne demeurera guere à venir, *het zal niet lang aanloopen*, *of hy zal hier zyn*; il n'eſt de guere plus grand que ſon frere, *hy is niet veel grooter dan zyn broeder*; il n'y a guere que les Rois, qui puiſſent &c. *daar zyn maar weinig andere als Koningen*, *die konnen enz*; il ne ſort guere, que pour &c. *hy gaat weinig uit*, *dan om enz*; n'a guere, *onlangs*, *kortelings.*

Guéret, (m) *Braak-land* (n).

Guéridon, (m) *Knaap*, guéridon, *om een licht op te zetten.*

Guérir, (v. a.) *Geneezen*, *heelen*, *gezond maaken*; guérir (v. n.) ſe guérir, (v. r.) *Gezond*, *of*, *geneezen worden*, *heelen.*

Guériſon, (f) *Geneezing*, *heeling.*

Guériſſable, (adj.) *Geneesbaar*, *heelbaar.*

Guérite, (f) *Wacht-huisje*, *ſchilder-huis* (n); *item wacht-toorn* (m); gagner la guérite, *zich met de vlugt redden.*

Guérlandes, (f. pl.) *Banden*, *kropwangen aan de boeg van een Schip.*

Guerlin, (m) (*Zie* Grêlin).

Guernon, (m) *Knével-baard*, *knévels.*

Guerpie, (f) *Verlaating*, *overgaaf van goederen* (*in Rechten*).

Guerpir, (v. a.) *Verlaaten*, *overgeeven* (*in Rechten*).

Guerre, (f) *Oorlog*, *kryg* (m); guerre civile, ou, inteſtine, *inlandſche oorlog*; guerre ouverte, *openbaare oorlog*; ſoutenir la guerre, *den oorlog voeren*; aller à la petite guerre, *op party*, *of*, *vrybuitery uitgaan*, *gaan ſtroopen*; cette priſe eſt de bonne guerre, *dat is een rechtmaatige prys*; guerre ſainte, *de kruistocht*, *heilige oorlog*; allumer la guerre; homme de guerre; gens de guerre; place de guerre; vaiſſeau de guerre; conſeil de guerre; ruſe de guerre; munition de guerre; faire la guerre au vice, *de ondeugd beſtraffen*; faire la guerre à quelcun, *iemand den oorlog aandoen*; (*fig.*) *iemand doorhaalen*, *doorneemen*, *beſtraffen*; ſoutenir la guerre, *den oorlog voeren*; faire la guerre à l'œil, *op zyn hoede zyn*, *oog in 't zeil houden* (*ſpr. w.*); il y a guerre perpetuelle entre les ſens & la raiſon, *daar is een geduurige ſtryd tusſchen de Harts-togten en de réden*; qui terre a, guerre a, *die goed heeft*, *heeft twiſt* (*ſpr. w.*).

Guerrier, iere (adj. & ſubſt.) *ſtrydbaar*, *heldhaftig*; *een krygs-man*, *krygs-held*; peuple guerrier.

Guerroyer, (v. n.) (*oud w.*) *Beoorloogen.*

Guerroyeur, (m) (*oud w.*) *Een krygsman.*

Guet, (m) *Toezigt*, *oppas*; *wacht*; *nacht-wacht*, *brand-wacht*, patrouille *enz.* (f); être au guet, *op de wacht ſtaan*; faire le guet, *de wacht houden*; le mot de guet, *het wachtwoord*; avoir l'œil au guet, *een waakend oog hebben*; guet, *nachtwaaker*, *klapper-man*, *klapper*; le guet eſt ſonné, *de tap-toe is geſlaagen*; ce chien eſt de bon guet, *die hond is zeer waakzaam*, *is een goed' waaker.*

Guétable, (adj.) *Die wacht doen moet.*

Guet-à-pens, (m) *Een overlegd*, *voorbedagt ſchelmſtuk* (n); commettre une choſe de guet-à-pens (adv.) *iets met voordagt*, *met opzêt begaan.*

Guéter. *Zie* Guetter.

Guêtres, (f. pl.) *Linnen overkouſſen*, *ſlop-kouſſen.*

Guêtré, ée (adj.) *Met linnen overkouſſen.*

Se guêtrer, (v. r.) *Zyn ſlop-kouſſen aan doen.*

Guetter, (v. a.) *Bespieden, begluuren, beloeren*; le chat guette la souris.

Guetteur, (m) *Bespieder, beloerder, struikroover.*

Gueule, (f) *Muil, bek, kaak; opening van een zak enz*; la gueule de lion, de loup, de chien; gueule de four, *mond van een oven*; gueule d'Enfer, *de kaaken der Helle*; être fort en gueule, *sterk in den bek, schendägtig zyn*; il est venu la gueule enfarinée, *hy is vol met hoop gekomen*; gueule de pot, *mond, opening van een kan*; ce chien chasse de gueule, *die hond baft op het spoor zynde*; des mots de gueule, *ongeschikte, vuile woorden.*

Gueulée, (f) *Een mond-vol; item eene vuile reden.*

Gueuler, (v. n.) *Ongeschikte redenen voeren.*

Gueules, (m) *Rood, roode verwe (in de Wapenschilden).*

Gueusaille, (f) *Schuim, geboefte, bédelaars pak.*

Gueusailler, (v. n.) *Bédelen, schooijen.*

Gueusant, ante (adj.) *Schooijende.*

Gueuse, (f) *Een groot stuk yzer waar van de yzere staven gemaakt worden.*

Gueuse, (f) *Schooister (Zie* gueux).

Gueuser, (v. n.) *Bédelen, schooijen.*

Gueuserie, (f) *Bedelaary, schooijery.*

Gueusette, (f) *Aards potje, waar in de Schoenmaakers hun zwartsel hebben.*

Gueux, euse (adj. & subst.) *Arm, kaal. behoeftig; item een bédelaar, bédelaarster; boer, snol*; il est gueux comme un rat d'église, *hy is zoo kaal als een Kerk-rot, zoo arm als Job (spr. w.)*; un gueux revêtu, *een die van niet tot iet gekomen is.*

Gui, (m) *Maaren-takken, (zeker by gewas op eiken-boomen).*

Gui, (m) *Geip, soort van raa, reé, of, spriet, waar aan het zeil der kleine vaartuigen vast gemaakt word.*

Guiche, (f) *Stukje stof, aan weêrzyden van 't kleed der kloosterlingen, om het toe te binden.*

Guichet, (m) *Tralie-vengstertje in de deur der gevangen-huizen; klinket; kast-deurtje; klein vengstertje in de biegtstoel* (n).

Guichetier, (m) *Deurwachter, van een gevangenhuis.*

Guide, (subst. m. & f.) *Wegwyzer, leidsman, gids; wegwysler, leidster*; la crainte de Dieu est une sainte guide; guides (plur.) *Leirerpen der koets-paerden.*

Guider, (v. a.) *Geleiden, den weg wyzen, onderrigten.*

Guidon, (m) *Standaard; standaardraager*, Kornet; *vistier of mik-yzer op een roer; téken op het einde van een régel, dat de eerste noot van de volgende régel aanwyst (in Musieq).*

Guigne, (f) *Kleine zoete zwarte kers.*

Guigner, (v. a.) *Lonken, een weinig van ter zyden zien*; guigner une jeune fille, une charge.

Guignier, (m) *Een zwarte kersenboom.*

Guignon, (m) *Ongeluk, kwaad fortuin (in 't speelen).*

Guilée, (f) *Schielyke plas régen* (m).

Guillaume, (m) *Een boor-schaaf, sponning-schaaf*; guillaume à ébaucher, à platte-bande, à recaler, débout, *een ruigboor-schaaf, rabatschaaf, zoet-boor schaaf, steil trapschaaf*; gros guillaume, *grof brood.*

Guilledin, (m) *Een Engelsche ruin.*

Guilledou, (m); Courir le guilledou, *in Hoerhuizen of kitten loopen.*

Guillemets, (m. pl.) *Dubbelde* Comma's *ter zyde der régels op de kant van een gedrukt boek, om aan te duiden dat het geen gezegd word van een ander Schryver ontleend, of, iets byzonders is.*

Guilleri, (m) *'t Schirpen van een Musch.*

Guillocher, (v. a.) *Konstiglyk schikken*, rangeeren.

Guillot, (m) *Kaas-maade.*

Guimauve, (f) *Witte maluwe, (zeker gewas).*

Guimaux, (m. pl.) *Weiden die tweemaal 's Jaars gemaaid worden.*

Guimet. (*Zie* Guillemets).

Guimpe, (f) *Ronde Bagynen-hals-doek* (m).

Guimper, (v. a.) *Tot eene Nonne maaken.*

Guindage, (m) *Ophyssing en stryking der waaren in een Schip, laading en ontlaading der Koopmanschappen* (f); *item loon daar van* (n).

Guindal ou Guindas, (m) *Braad-spit, wind-aas, katról, daar men mede hyst* (n).

Guindant, (m) *Vlag- of zeils-breedte, of, hoogte* (f).

Guindeau. (m) (*Zie* Guindal).

Guinder, (v. a.) *Ophyssen, ophaalen*; guinder les voiles; se guinder trop haut, *te hoog vliegen, zich te opgeblaazen aanstellen*; style guindé, *hoogdraavende styl.*

Guinderesse, (f) *Hys-touw* (n), *steng-windreep*; *stagzeils-val* (f).

Guinderie, (f) *Al te hoogdravendheid van styl.*

Guindre, (m) *Soort van haspel, werktuig om gaaren, of, zyde op te winden.*

Guingois, (m) *Scheefheid* (f), perruque qui va tout de guingois, *Pruik die heel scheef staat.*

Guinguette, (f) *Kleine kroeg buiten de Stad.*

Guionnage, (m) *Weg-geld of tol.*

Guiorant, ante (adj.) *Piepende (van 't geluid der rotten en muizen gezegd).*

Guiper, (v. a.) *Zyde over een garen-draad spinnen.*

Guipure, (f) *Zyde kanten waar meê der Juffren rokken geboord worden.*

Guirlande, (f) *Roozenhoed, bloemkrans* (m); *floers lint het welk de Vrouwen aan haare rouw-kappen draagen.*

Guisarme, (m) *Een dubbelde byl* (f).

Guise, (f) *Wyze, aart, manier*; chaque païs a sa guise, *'s Lands-wyz', 's lands-eer*; manger du poisson en guise de chair, *Visch op de wyze van vleesch eeten.*

Guispon, (m) *Scheeps smeer-kwast.*

Guitarre. (*Zie* Guittare).

Guiterne, (f) *Een stut schuins tegen de mast.*

Guittare, (f) *Een cyther, citer*; *(zeker snaar-speel-tuig).*

Guive, (f) *Een slang (in Wapenk).*

Gulden, (m) *Een gulden (zekere munt).*

Guttural, ale (adj.); Lettre gutturale, *letter die uit de keel komt.*

Gymnase, (f) *Oeffen-plaats der Konsten en Wetenschappen.*

Gymnastique, (adj.) *Dat 'er toe behoord; item de oeffening zelfs.*

Gymnosophiste, (m) *Oude Indiaansche wysgeer.*

Gynécocratie, (f) *Een Vrouwen-regeering.*

Gynécocratique, (adj.) *Dat daar toe behoord.*

Gypseux, euse (adj.); Goutte gypseuse, *de kalk-jigt.*

****

H.

H. (f) H (f) *De 8ste letter van 't Alphabet, is in 't begin van een woord, van 't Latyn afkomstig en met een H beginnende, stom; maar, wanneer zulks van 't Grieksch of eenige andere Taal afstamd, of ook zuiverlyk Fransch is, word dezelve uitgesprocken. ten einde men nu dit verschil duidelyk moge onderscheiden, zullen wy alle de woorden, waar van de H moet uitgesproken worden, van vooren met een * tékenen.*

* Ha! (conterj.) *Ha!* ha! coquin, *ha! schelm.*

Habeas-corpus, (*Lat. w.*) *Zeker geschrift het welk iemand, die wegens eenige misdaad vast gezet is, uit 's Konings Rechtbank in Engeland verkrygt, om zich op zyne eigene kosten derwaards te doen brengen en aldaar te veräntwoorden.*

Habile, (adj.) *Bequaam, ervaaren, bedreven, behêndig, geschikt, afgerigt enz.*

Habilement, (adv.) *Bequaamlyk enz.*

Habilité, (f) *Bequaamheid, geschiktheid, gauwheid, vaerdigheid; snédigheid, loosheid.*

Habilissime, (adj.) *Zeer ervaaren of bequaam.*

*NB. Van alle de woorden met een * getékend, moet de H. uitgesprooken worden.*

Habilitation, (f) *Bequaammaaking, bevoegdmaaking, wettiging (in Rechten).*

Habilité, (f) *Bevoegdheid, wettigheid (in Rechten).*

Habiliter (v. a.) quelcun, *iemand tot eenige erffenis of daad wettigen of bevoegd maaken (in Rechten).*

Habillage, (m) *Het opmaaken, toebereiden of bespekken van vleesch, of gerogelte (n).*

Habillé, ée (adj.) *Gekleed; overtrokken enz.*

Habillement, (m) *Kleeding; overtrekking (f).*

Habiller, (v. a.) *Kleeden, kleederen aantrekken enz.*; habiller quelcun, *iemand kleeden*; habiller un domestique, *eenen dienaar in klêderensteeken*; ce tailleur habille bien, *die Kleérmaaker werkt wel*; cette étoffe habille bien, *die stoffe staat wel*; habiller de la volaille, *gevogelte toebereiden, bespekken voor 't spit*; habiller un veau, un Lapin, *een Kalf, een Konyn het vel afstroopen, de huid afhaalen en het ingewand uitdoen*; habiller du poisson, *visch klaar maaken, schoonmaaken*; habiller une peau, *een vel bereiden*, habiller du chanvre, *hennip hékelen*; habiller un pot, *ooren en pooten aan een pot maaken*; habiller du sucre &c. *zuiker enz. in papier wikkelen*; s'habiller, (v. r.) *zich kleeden.*

Habilleur, (m) *Een vel-bereider.*

Habit, (m) *Een kleed (n), kleeding (f) gewaad (n)*, habit de deuil, *een rouw-kleed*; habit de bord, *Zeemans plunje (f)*; prendre l'habit, *een Monnik, Nonne of geestelyke worden*; l'habit ne fait pas le moine, *(spr. w.) van 't uitwendige kan men niet oordeelen.*

Habitable, (adj.) *Bewoonbaar.*

Habitacle, (m) *Woonplaats, woning (in de Schrift); slegte wooning, hut (in een boert. zin) (f); item 't Kompas-huis op een Schip (n).*

Habitant, te (adj. & f.) *Woonende; een inwooner of inwoonder.*

Habitation, (f) *Wooning, woonplaats*; habitation charnelle, *vleeschelyke bywooning of gemeenschap.*

Habité, ée (adj.) *Bewoond, bebouwd.*

Habiter, (v. n. & a.) *Woonen; bewoonen; bywoonen*; habiter les bois, sous des tentes, *in de bosschen, onder tenten woonen:* habiter avec une femme.

Habituation, (f) *Plaats of* Parochie *die lédig is, en door iemand intusschen bediend word.*

Habitude, (f) *Gewoonte, hebbelykheid (f), aanwensel (n) enz.*; contracter une habitude, *zich iets aanwennen*; l'habitude est une seconde nature, *de gewoonte is de tweede natuur*; avoir des habitudes à la cour, *kennisse, ommegang of verkeering aan 't Hof hebben*, mauvaise habitude du corps, *kwaade ligchaams gesteldheid.*

Habitué, ée (adj.) *Gewend*; un habitué, *een Geestelyke die een ledige plaats (vacatuur) bediend.*

Habituel, elle (adj.) *Aangewénd, inwoonend, byblyvend*; la grace habituelle, *de inwoonende genade*; le péché habituel, *de aanklévende zonde*; maladie habituelle, *aanklévende ziekte.*

Habituellement, (adv.) *Uit gewoonte, door aanwenning.*

Habituer, (v. a.) *Gewennen*; habituer les enfans à prier Dieu, *de Kinderen tot het bidden gewennen*; s'habituer, (v. r.) au mal, *zich tot het quaad gewennen*; s'habituer en quelque lieu, *zich ergens neérzetten, ter woon begeeven.*

* Habler, (v. n.) *Zwetsen, opsnyden, blaazen, groot opgeeven, wind maaken.*

* Hablerie, (f) *Zwetzery, op snyery.*

* Hableur, euse (m. & f.) *Zwetser windmaaker; snapster, opsnyster.*

* Hache, (f) *Eene byl; ax*; hache d'armes, *heir-byl*; avoir un coup de hache, *een slag van de Moolen weg hebben (dat is) halfgek zyn (spr. w.).*

* Ha-

*NB. Van alle de woorden met een * getékend, moet de H. uitgesproken worden.*

---

* Hacher, (v. a.) *Hakken, kappen, houwen, klein hakken; eene muur afbikken.*

* Hachereau, (m) *Een byltje, hakmes* (n).

* Hachette, (f) *Bikhamer* (m), (*by Metzel.*).

* Hachis, (m) *Gehakt vleesch, om te stooven* (n).

* Hachoir, (m) *Hak-blok* (m), *hakkebord; hakmes* (n).

* Hachure, (f) *Kruisstreepen, arceeringen, schakkeering, uithakking,* (*by Graveerders, Schilders enz.*)

* Hagard, arde (adj.) *Wild, woest, bars, schuuw;* des yeux hagards, *een wild gezigt.*

Hagiologique, (adj.); Discours hagiologique, *gesprek van heilige dingen.*

Hagiosidere, (m) *Zeker yzer instrument door de Grieken in Turkyen, in plaats van klokken (die hun verboden zyn) gebruikt, tot het te zaamen roepen der gemeente.*

* Haha, (f); Une vieille haha, *eene oude hex* (*schimp w.*).

* Hahalis, (m) *Zéker Jagt-geschreeuw.*

* Hai! (conterj.) *Hei!*

* Haï, haïe, (adj.) *Gehaat.*

* Haie, (f) *Eene hegge, omtuining;* mettre les Soldats en haie, *de Soldaaten op eene rei in de lengte zetten;* border la haie, *het hekkenvuur maaken* (*by Krygsl.*).

*Haie! (interj.) *Voort!* (*woord der Voerlieden*).

* Haie au bout, (*boert. spr. w.*) j'ai pour vous du respect, de l'amour & haie au bout, *ik heb agting en liefde voor u en zoo voort.*

* Haillon (m) ou guenille, (f) *oude vodde of flet* (f).

* Haine, (f) *De haat, vyandschap, afkeer;* en haine, (adv.) *uit spyt, uit oorzaak* (*in Rechten*).

* Haineux, euse (adj.) *Vyandig.*

* Haïr, (v. a.) *Haaten, vyandig zyn, schuuwen.*

* Haire, (f) *Een hairen kleed of hemd* (n).

* Haïreux, euse (adj.); Temps haireux, *koud en mistig weêr.*

* Haïssable, (adj.) *Haatelyk, afschuuwelyk.*

(*NB. de woorden die hier met de enkelde* L *niet staan, zyn te vinden onder de dubbelde* LL).

---

* Halage, (m) *Het voorttrekken, voortsjouwen van eenig Vaartuig, item het loon daar van* (n).

* Halbran, (m) *Jonge wilde eend.*

* Halbreda. (*Zie* Hallebreda).

* Halbrené, ée (adj.) *Dat gebrokene véderen heeft* (*by Valkeniers*); *item iemand die in eenen slegten staat is.*

* Hâle, (m) *Groote hitte of verbranding der Zonne* (f).

* Hâlé, ée (adj.) *Van de Zonne verbrand.*

* Hale-bas, (m) *Neêrhaalder, rakketalie om de Scheeps-raas neêr te laaten.*

* Hale-bouline, (m) *Een haalover, orinbaar, (spot-naam die men aan een groentje, onërvaaren Matroos geeft).*

* Halebran. (*Zie* Halbran).

Haleine, (f) *Adem, aassem* (m), *adem-togt* (f), courte haleine, *korte adem, aamborstigheid;* ouvrage de longue haleine, *een langwylig werk;* difficulté d'haleine, *benauwde adem-togt;* être hors d'haleine, *hygen, buiten adem zyn;* reprendre son haleine, *adem scheppen;* tout d'une haleine, *in eenen adem, in éénen zét;* à perte d'haleine, *uit al zyn magt;* haleine de vent, *een koel windje, een koutje;* tenir l'ennemi en haleine, *den vyand bézig, of, gaande houden, werk verschaffen, item iemand met ydele hoop opbouden;* fleur qui pousse une douce haleine, *eene bloem die een aangenaame reuk van zich geeft.*

* Halement, (m) *Leng, strop om iets aan op te hyssen* (f).

Halenée, (f) *Eéne adem-haaling.*

Halêne. (*Zie* Haleine).

*NB. Van alle de woorden met een * getékend, moet de H, uitgesprooken worden.*

Halener, (v. a.) *Ergens de lucht van hebben, iets in de neus hebben, bespeuren.*

* Haler (v. a.) un bateau, *een schuit met een touw voort-trekken*; haler une manœuvre, *een touw sterk aanhaalen*; un, deux, trois, hale! *een, twee, drie, haal aan!* haler à bord, *aan boord haalen, of, trekken.*

* Haler. (*Zie* Heler).

* Hâler, (v. a.); Le soleil hâle les gens, *de zon verbrand, verzengd de Menschen, maakt ze zwartägtig of bruin*; hâler le linge, *het linnen uitdampen*; se hâler, (v. r.) *door de zonne verbrand worden.*

* Haletant, ante (adj.) *Hygende.*

* Haleter, (v. n.) *Hygen, buiten adem zyn, snuiven.*

* Haleur, (m) *Voort-trekker van een schuit.*

* Hallage, (m) *Stand-geld van een kraam.*

* Halle, (f) *Een overdekte plaats voor Kraamers, een' Hal* (f).

* Hallebarde, (f) *Eene Hellebaard.*

* Hallebardier, (m) *Een Helledier, item een steenlaader of losser, (by Steenhouw.).*

* Hallebreda, (m & f) *Een lomp ongeschikt mans- of vrouws-persoon.*

* Hallecret, (m) *Borst-harnas, pantsier* (n).

* Hallebrené. (*Zie* Halbrené).

* Hallier, (m) *Hal-meester, Halbewaarder, item Hal-zitter, item een doornbosch, struiken of struweelen.*

* Halo, (m) *Hof om de zon of maan.* (*Zie* Palérie).

Halot, (m) *Konynen-hol* (n) *of schuilplaats* (f).

* Halte, (f) *Stilstand, halte*; faire halte, *halte houden*; halte là, *gaat niet verder, houd op.*

* Hamac, (m) *Hang-mat, slaapkooi* (f).

Hamade, ou, hamaïde, (f) *Dwarsbalk met 3 afgekortte stukken (in Wapens).*

Hamadriades, (f. pl.) *Bosch-nymphen.*

* Hameau, (m) *Een gehugt, vlek, klein dorp* (n).

Hameçon, (m) *Visch haakje* (n) *of angel* (m); mordre à l'hameçon, *den hoek of haak in de keel krygen, zich vervoeren of verleiden laaten*; il est propre à gober les hameçons qu'on lui veut tendre, *hy laat zich gemakkelyk foppen of misleiden*; hameçon ou archer, *boog van een drilboor.*

Hampe, (f) *De schaft of stok van een helbaard, kruid-lépel of stamper*; *de steel van een penceel* (m); *de wammen van een ossen long*; *een herten borst.*

* Han, (m) *Herberg in de oostersche Landen* (f).

* Hanap, (m) (*boert. w.*) *Groote wyn-kan of flap* (f).

* Hanche, (f) *Heup van een mensch*; *schoft van een paerd*; *windveering van een Schip.*

* Hangar, (m) *Wagen-schuur, loots* (f), *afdak* (n).

* Hanicroche, (f) (*gem. w.*) *Hinderpaal*; il y a quelque hanicroche.

* Hanneton, (m) *Een Kéver, en op zommige plaatsen molenaar* (zeker insect); *figuurl., een onbezonnen mensch.*

* Hanse (f) ou Hanse teutonique, *Maatschappy van koophandel, of hanséatisch verbond.*

* Hanséatique, (adj.); Villes hanséatiques, *hanse steeden.*

* Hansiere, (f) *Paerde-lyn, paerel-lyn, (zeker touw gebézigd, om een Schip meê in een' haven te winden, of meê te boegsjarren).*

* Hanter, (v. a. & n.) *Omgaan, verkeeren*; hanter les cabarets, *de kroegen, herbergen dikmaals bezoeken*; dis moi qui tu hantes & je te dirai qui tu es, *daar men meê verkeerd, word men meê geëerd* (*spr. w.*); hanter chez quelcun, *dikwils by iemand komen*; lieu qui est beaucoup hanté, *plaats die veel bezogt word.*

* Hantise, (f) (*gem. w.*) *Verkeering, omgang.*

* Hap-

*NB. Van alle de woorden met een * getékend, moet de H. uitgesprooken worden*

---

* Happe, (f) *Tzere halve ring, aan een wagen as* (m).

* Happée, (f) *Beslag op goederen* (n), (*in zommige Lands-rechten*).

* Happe-foie, (m) *Zeker vogel, greetig op visch-léver.*

* Happe-chair, (m) *Een hapschaar, gerechts-dienaar.*

* Happelopin, (m) *Jagt-hond die greetig op 't gewei valt*; (chien àpre après la curée); *item een grétig mensch, een schrok.*

* Happelourde, (f) *Een valsche diamant; item een welgeschapen, doch dom en ongeschikt mensch; een mooi, doch teffens log paerd.*

* Happer, (v. a.) *Vatten, grypen, snappen, na zich neemen; item na zich neemen, als: de goud grond (by Vergulders).*

* Haquebutte, (f) *Een Bus (zeker vuur-roer).*

* Haquenée, (f) *Een paerd dat den tél gaat, een pas-ganger*; la haguenée du gobelet, *een paerd dat 's Konings Tafel-goed in 't veld draagt*; il est venu sur la haquenée des cordeliers, *hy is te voet, met den staf in de hand, of met een Apostels paerd gekomen.*

* Haquet, (m) *Bier-wagen, open wagen of kar.*

* Haquetier, (m) *Voerman, karreman.*

* Harang. (*Zie* Hareng).

* Harangue, (f) *Eene redenvoering, korte aanspraak aan een Vorst enz.; item lang en verveelend gesnap.*

* Haranguer, (v. a.) *Eene redenvoering doen; item veel gesnap maaken.*

* Harangueur, (m) *Een rédenaar; item een zwetser, praatje-maaker.*

* Haras, (m) *Een hoop merriën met een hengst* (m), *paerden queekery* (f).

* Harasser, (v. a.) un cheval, les troupes, *een paerd afryden, afmennen, de troepen afmatten.*

* Harceler (v. a.) l'ennemi, *den vyand door gestadige aanvallen quellen, afmatten, vérontrusten.*

* Hard, ou, hart, (f) *De band van een takkebos of mutzaard* (m); *item een' strop* (f); sur peine de la hard, *op straffe van de strop of galg.*

* Hard, (f) *Tzere ring by handschoenmakers, om het léder glad meé te maaken* (m).

* Harde, (f) *Een hoop, trop herten of vogelen.*

* Hardées, (f. pl.) *Schade die de herten in een kreupel bosch doen.*

* Harder, (v. a.) *Tuischen, ruiten; item op het schaaf-yzer glad, zagt maaken (by hand-schoenm.).*

* Hardes, (f pl.) *Kleederen, reistuig, tuig, goed* (n), *huis-raad* (m).

* Hardi, ie (adj.) *Stout, stoutmoedig; vrymoedig, vrypostig, onbedeesd, onverschrokken; vermétel.*

* Hardiesse, (f) *Vrypostigheid; vrymoedigheid, onvertzaagdheid, stoutheid; item vermételheid.*

* Hardiment, (adv.) *Vrymoediglyk; stoutelyk, onvertzaagdelyk.*

* Hare! hare! (interj.) *Jagers woord om de honden aan te moedigen.*

* Hareng, (m) *Haring*; hareng sauret, *bokking*; la caque sent toujours le hareng, *uit een ézel word nooit een paerd, of, 't is van de grond dat 't water stinkt (spr. w.).*

* Harengeaison, (f) *Haringvangst of tyd.*

* Harengere, (f) *Haring verkoopster; visch-wyf; item visch-teef, baalover (scheld w.).*

* Harengerie, (f) *Haring-markt.*

* Hargner, (v. n.); Se hargner (v. r.) *harrewarren, kyven, schelden.*

* Hargneux euse (adj.) *Kyfagtig, ruzie zoekend*; un chien hargneux a souvent les oreilles frottées ou déchirées, *als de hond groeid, groeid ook de knuppel (spr. w.) of een ruziemaaker krygt dikwils op zyn ooren.*

* Haricot, (m) *Huts-pot van schaapen vleesch met knollen*; des haricots, *snyboonen, witte boonen.*

* Haridelle, (f) *Een jakhals, oude knol van een paerd.*

Harlequin, (m) *Een poetsenmaaker, hansworst.*

Har-

*NB. Van alle de woorden met een * getékend, moet de H. uitgesprooken worden.*

---

* Harlou ! (interj.) *Een woord waar mede de Jagers de Honden op den Wolf hitsen.*

Harmonie, (f) *Overëenkomst, overëenstemming, welluidendheid.*

Harmonieusement, (adv.) *Lieflyk, welluidend.*

Harmonieux, euse (adj.) *Overëenstemmend, zoetluidend.*

Harmonnique, (adj.) *Overëenstemmend.*

Harmoniquemant, (adv.) *Overëenstemmiger wyze.*

* Harnachement, (m) *Het tuig, item het optuigen (van een paerd).*

* Harnacher, (v. a.) *Een paerd tuigen.*

* Harnacheur, (m) *Een die paerde-tuig maakt; een harnas maaker.*

* Harnois, (m) *Paerde-tuig; wapen-tuig; een harnas;* il s'échauffe en son harnois, *hy word gramstoorig;* il a blanchi sous le harnois, *hy is grys onder de Wapenen geworden.*

* Haro, (m); Clameur de haro, *toevlugt tot de overigheid tegens geweld (in Normandiën);* crier haro sur quelcun, *tégen iemand om hulp roepen.*

* Harpail. (m) (*Zie* Harde).

* Harpailler, (v. a. *doch meest* v. r.) se harpailler, *Malkander in 't hair vallen.*

* Harpe, (f) *Eene Harp (zeker snaaren-speelt.) item een bind-steen die uitsteekt, om, des noods, de muur te konnen verlengen,* (*Zie* pierre d'attente).

* Harpé ;ée (adj.); Levrier bien harpé, *een Windhond die eene breede sterke borst heeft.*

* Harpeau, (m) *Enter-dregge* (f) *of haak* (m).

* Harpégement, (m) *Kunstige streek op speeltuigen.*

* Harper, (v. a. & n.) *Iemand by de kop vatten, nypen, havenen; op de harp speelen (boert. w.); de beenen boog optrekken (in de rysschool);* se harper, (v. a.) *malkander in 't hair zitten, plukken klouwen.*

* Harpie, (f) *Eene harpy (zeker verdigt monster half vrouw en half vogel met lange klaauwen; waarom men zegt* c'est une vraye harpie, *het is eene regte helleveeg, een inhaalend wyf.*

* Harpigner, (v. a.) *Schenden, stékelen;* se harpigner, (v. r.) *malkander wakker in 't hair zitten, schelden, afrossen.*

* Harpin, (m) *Scheeps-haak.*

* Harpon, (m) *Een harpoen, (om Walvisschen meê te vangen); een houvast (in Bouwk.), Scheeps-haak; enter-dregge.*

* Harponner (v. a.) une baleine, *eenen Walvisch harpoenen.*

* Harponneur, (m) *Harponier.*

* Hart. (*Zie* Hard).

* Hasard. (*Zie* Hazard).

* Hase, (f) *Moêr-haas* (m); *Moêr-konyn* (n).

* Hast, (m) *Een' spies met een lange schaft* (f) *(oud w.).*

* Haste, (f) *Een scepter op de oude* medailles.

* Hâte, (f) *Haast, yl;* en hâte, (adv.) *met haast;* à la hâte, (adv.) *in der yl.*

* Hâter, (v. a.) *Verhaasten, voortzetten, bespoedigen;* hâter les fruits, *de rypheid der vrugten bevorderen;* se hâter, (v. r.) *zich haasten, spoeden.*

* Hâtereau, (m) *Soort van klein gebak, dat in der yl gereed is.*

* Hâteur, (m) *Opzigter, aandryver, voorganger des Werkvolks; item opziender in 's Konings keuken.*

* Hâtier, (m) *Brand-yzer, waar op het spit draaid* (n).

* Hâtif, ive, ou, precoce, (adj.) fleur, poire hâtive, *vroege bloem, peer.*

* Hâtille, (f) *Een stuk versch vleesch dat goede vrienden malkander in de slagt-tyd verëeren.*

* Hâtiveau, (m) *Een' vroege peer* (f).

* Hâtivement, (adv.) *Haastiglyk; vroegtydig.*

* Hativité, ou, precocité, (f) *Vroeg-rypheid.*

* Ha-

*NB. Van alle de woorden met een * getékend, moet de H. uitgesprooken worden.*

---

* Havage, (m) *Zeker beuls markt-geld te Parys, van eetwaaren.*

* Haubans, (m. plur.) *'t Scheeps-wand, de hoofd-touwen, item touw om iets meê af te houden dat opgehysd word.*

* Haubergeon, (m) *Klein pant-sier-hemd* (n) *kleine wapen-rok* (m).

* Haubergier, (m) *Een vassaal of onderzaat met een pantzier.*

* Haubert, (m) *Maliën of Wapen-rok.*

* Have, (adj.); Teint, visage have, *lelyke, mislyke, ongedaane kleur, aangezigt.*

* Haveneau, (m) *Een Visch-net met een hoepel.*

* Haveron, ou havron (m) *Wind-haver, wilde hairige haver.*

* Havir, (v. a. & n.) *Verzengen, verbranden, verschroeyen*; cette viande est havie, *dat vleesch is aangebrand.*

* Havre, (m) *Zee-haven, haven.*

* Havresac, (m) *Soldaaten knapzak, rantzel.*

* Hausse, (f) *Stukje léder dat de Schoenmaker van vooren op de leest doed of onder een scheeve hiel, pollevy legt; houtje onder den stryk-stok eener viool; legger op den tympaan der Druk-pêrs, op dat den druk gelyk geschiede; bod, bieding op iets dat aan den meestbiedenden verkogt word.*

* Hausse-col, ou hausse-cou, *Ring-kraag der officieren.*

* Haussement, (m) *Verhooging, ryzing optrekking* (f). (*Zie* hausser).

*Hausse pied, (m) *Soort van een valk die altyd één voet in de hoogte houd.*

* Hausser, (v. a. & n.) *Verhoogen, enz.*; hausser un mur, *eene muur optrekken, hooger maaken*; hausser le prix du bled, *de prys van 't kóren ryzen, verhoogen*, monteeren; le bled hausse, *het kóren stygerd*, monteerd; hausser les épaules, *de schouderen optrekken, ophaalen*; hausser la voix, *de stem verheffen*; la riviere hausse, *de rivier wast*; hausser le nez, *trots, hoogmoedig worden*; hausser le coude, *braaf drinken*; hausser la paye, la taille, *de bezolding, den* impost *verhoogen, verzwaaren*; hausser un vaisseau, *een Schip náderen, inhaalen*; se hausser (v. r.) *hooger worden, op zyn teenen, of toonen gaan staan*; le temps se hausse, *het weêr klaard op.*

* Haussoires, (m. pl.) *Schutborden in een vyver.*

* Haut, aute (adj.) *Hoog; groot; lang; verhéven, aanzienelyk enz.*; un haut bâtiment, *een hoog gebouw*; une haute tour, *een hooge tóren*; une haute voix, *eene verhévene stem*; à haute voix, *met luider stemme*; une chambre haute, *een boven-kamer*; les Hautes Puissances, *de Hoogmogende*; Hauts & Puissants Seigneurs, *Hoogmogende Heeren*; la chambre haute du Parlement d'Angleterre, *het Hoogerhuis in England*; la marée, ou, l'eau est haute, *'t is hoog water*; la haute mer, *de openbaare, of volle Zee*; hautes marées, *'t spring ty*; le haut bout, *het boven end, de hooger hand*; tenir la bride haute à quelcun, *iemand kort, of in den band houden*; le haut rhin, *de opper- of boven- rhyn*; la haute Saxe, *opper-Saxen*; chien de haut nez, *een goede speur-hond*; viande de haut gout, *sterk gekruide spyze*; haut en couleur, *zwaar van kleur*; une haute entreprise, *eene groote of wigtige onderneeming*; un cadet de haut appetit, *een hongerige knaap*, avoir le cœur haut, *hoogmoedig, édelmoedig zyn*; un homme d'une haute vertu, *een man van uitmuntende deugd*; être haut en paroles, à la main, *trots, heerschzugtig, gezágvoerend zyn*; (*figuurl.*) *ten eersten op zyn paardje zyn*; le carême est haut, *de Vasten komt of valt laat in*; une haute fortune, *een groot geluk*; haut style, *verhévene styl*; vaisseau de haut bord, *een Schip van* linie; maître des hautes œuvres, *een scherprechter*; le haut-mal, *de vallende ziekte.*

* Haut,

*NB. Van alle de woorden met een * getékend, moet de H. uitgesprooken worden.*

---

* Haut, (m) *De hoogte verhévendheid* (f); *top* (m), *spits, kruin* (f); le très Haut, *de Alderhoogste (dat is) God*; gagner le haut, *de hoogte, het top-punt bereiken; item wegloopen, ontsnappen*, tomber de son haut, *neêrvallen zoo lang men is; item verbaast of verplét staan*; le haut des montagnes, *de top der bergen*; donner le haut du pavé, *de regter hand, den voortréd geeven*; une muraille de cent pieds de haut, *eene muur van 100 voeten hoog*; dévoiement par haut & par bas, *ontlasting van onderen en boven*; il faut du haut & du bas dans la vie, *het moet eens voor en tégen gaan in dit leeven.*

* Haut, (adv.) *Hoog*; parler haut, *hard of luid spreeken*; le porter haut, *zich trots of verwaand aanstellen*; la depense monte haut, *de onkosten loopen hoog*; traitter quelcun de haut en bas, *iemand verägtelyk, slegt bejegenen*; haut le bois, ou le mousquet! *hoog den snaphaan!* haut le pied! *repje wat, ga' voort!* en haut, *boven, na boven*; il eſt en haut, *hy is boven*; il vient d'en haut, *hy komt van boven*; par en haut, *boven heen*; là haut, *daar boven.*

* Hautain, aine (adj.) *Trots, hoogmoedig.*

* Hautainement, (adv.) *Hoogmoediglyk, trotselyk.*

* Haut-allemand, (m) *'t Regte Hoogduitsch* (n).

* Haut-bois, (m) *Een' hoboi* (f), *item Hoboist* (m).

* Haute-contre, (f) *Tweede bovenstem of tweede* discant, *den alt, item de Zinger daar van.*

* Haut de-chausse, ou, haut de chausses (m), *een broek*, femme qui porte le haut-de-chausses, *wyf dat de broek aan heeft, den baas speeld.*

* Haute-futaye, (f) *Hoogstammig hout of bosch* (n).

* Haute-Justice, (f) *Opper gerecht* (n).

* Haute-lice, (f) *Tappyt met figuuren* (n).

* Haute-lutte, (f); Emporter une chose de haute-lutte, *iets met geweld magtig worden.*

* Haute-marée, (f) *Hooge vloed* (f), *spring-ty* (n).

* Hautement, (adv.) *Stoutelyk, trotselyk; grootelyks, zeer, met luider stemme*; soutenir hautement un parti, *moediglyk een' party voorstaan.*

* Haute paye, (f) *Hooge bezolding.*

* Hautes puissances, (f. plur.) *Hoogmogende* (*Zie* Haut).

* Hautesse, (f) *Hoogheid (Een tytel des Sultans); item pragt, magt van groote Heeren.*

* Hauteur, (f) *Hoogte; item trotsheid, hoogmoed, eene hoogte van een berg, heuvel enz. item dikte der Soldaaten-geléderen*; prendre la hauteur du pole, *de hoogte van de afpunt (pool) neemen of meeten.*

* Haut-fond, (m) *Zand-bank, ondiepte* (f).

* Hauts-lieux, (m. plur.) *Hooge plaatsen, (waar van in de Schrift gesprooken word).*

* Hauturier, (m) *Ervaren Stuurman, Pools-hoogte meeter.*

Haye. (*Zie* Haie).

* Hazard, (m) *Waaging* (f), *gevaar; geval* (n), *gebeurtenis, wisselvalligheid* (f); mettre sa vie au hazard, *zyn léven in gevaar stellen*; jeu de hazard, *geluks-spél, (als met kaarten en dobbelsteenen enz.)*; parler au hazard, *onbedagtelyk heen praaten*; à tout hazard, *op avantuur, het gaa', zoo 't wil*; les choses du monde n'arrivent point par hazard, *de dingen der Waereld gebeuren niet by geval*; un livre &c. de hazard, *een boek enz. by geval gekogt.*

* Hazarder, (v. a.) *Waagen, in gevaar stellen*; hazarder un mot, *een nieuw woord waagen, invoeren.*

* Hazardeusement, (adv.) *Hagchelyker of gevaarlyker wyze.*

* Hazardeux, euse (adj.) *Gevaarlyk, zorglyk; vermétel, onderneemend*; un medécin hazardeux, *een waaghals van een Arts* (Doctor).

*NB. Van alle de woorden met een * getékend, moet de H. uitgesprooken worden.*

Hé, (interj.) *Hei! hé* bien! *wel aan! wel nu!*

* Héaume, ou casque, (m) *Helm, stormhoed.*

* Héaumier, (m) *Helm-maaker.*

Hebdomadaire, (adj.); Nouvelles hebdomadaires; *weekelykſche tydingen.*

Hebdomade, (f) (*boert w.*) *Een' week.*

Hebdomadier, ou Hebdomadaire (m) *Een, wiens week het is, dienſt te doen, in een Klooſter.*

Hébergement, (m) *Herberging, huisveſting* (f) (*boert w.*).

Héberger, (v. a. & n.) *Huisveſten, herbergen* (*boert w.*).

Hébêté, ée (adj. & ſubſt.) *Dom of bot gemaakt; bot, dom, plomp; een dommerik, lomperd.*

Hébêter, (v. a.) *Bot, dom maaken.*

Hebraïque, (adj.) *Hebreeuwſch.*

Hebraïsme, (m) *Hebreeuwſche ſpreekwyze* (f).

Hebreu, (m) *Een Hebréer, de hebreeuwſche taal, 't hebreeuwſch.*

Hécatombe, (f) *Offerhande van* 100 *beeſten.*

Hectique. (*Zie* E'tique).

Hegire, (f) *Tyd-rekening der Mahometaanen.*

Helas! (interj.) *Eilaas! ach!*

Heler (v. a.) un vaiſſeau, *een Schip preyen, toeroepen* (*Zee w.*).

Hélice, (f) *Slekken-linie of ſtreep* (*in meetk.*) *de groote beer* (*in Sterrek.*); escalier en hélice, *wenteltrap met een geſlingerde ſpil.*

Hélicoſophie, (f) *Konſt, om ſlek-linien te trekken.*

Héliognoſtique, (m. & f.) *Aanbidder, aanbidſter der Zonne.*

Hélioscope, (m) *Zonnen-perſpectif of verrekyker.*

Héliotrope, (m) *Een Zonnebloem,* (tourneſol) (f).

Hellebore. (*Zie* Ellebore).

Hellenisme, (m) *Griekſche ſpreekwyze* (f).

Helleniſtes, (m. plur.) *Griekſche Joden.*

Helleniſtique, (adj.); Langue helleniſtique, *ſpreek-trant onder de Griekſche Joden.*

Helvetique, (adj.); Corps helvetique, *zwitſerſche* republijk.

Hem! (interj.) *Hem! hoor hier!*

Hematite, (f) *Bloed-ſteen* (m).

Hématoſe, (f) *Gyl-verandering in bloed* (*in Geneesk.*).

Hémicycle, (m) *Halve cirkel* (*in bouw en ſterrek.*).

Hémisphere, (m) *Een half rond, de helft des aard-kloots.*

Hémiſtiche, (m) *Een half of doorgeſnéden vers, of vaers.*

Hemoptyſie, (f) *Bloed-ſpuuwing.*

Hémorrhagie, (f) *Sterke bloeding uit de neus enz.*

Hémorrhoïdal, ale (adj.); Veine hémorrhoïdale, *ſpeen-ader.*

Hémorrhoïdes, (f. plur.) *Ambeijen, het ſpeen; item ſpeen-aderen.*

Hémorrhoiſſe, (f) *Die den bloedgang, of, bloed-vloed heeft.*

Hénechen, (m) *Zeker kruid, waar van de Indiaanen garen ſpinnen.*

* Hennir, (v. n.) (*lees* hannir) *Briesſchen, runneken, grinneken* (*van Paerden gez.*).

* Henniſſement, (m) *Brieſching* (f).

Hépatique, (adj.) *Dat tot de léver behoord.*

Hépatique, (f) *Léver-kruid* (n).

Hepatite, (f) *Léver-ſteen* (m).

Hépatoscopie, (f) *Wigchelary uit de ingewanden.*

Heptagone, (adj. & ſ. f.) *Zévenhoekig; een zévenhoek.*

Héraldique, (adj.) *Dat tot de wapenkunde behoord.*

* Hérauderie, (f) *Ampt eenes ſchild-knaaps.*

* Héraut, (m) *Schild-knaap, wapendrager, aankondiger van den oorlog.*

Herbage, (m) *Groente* (f), *moeskruid, gras* (n); *wei-geld* (n).

Herbe, (f) *Gras, kruid* (n), *groente* (f); mauvaiſe herbe croit toujours, *onkruid vergaat niet* (*ſpr. w.*) manger ſon bled en herbe, *zyne inkomſten verteeren eer ze vervallen*

*NB. Van alle de woorden met een * getékend, moet de H. uitgesprooken worden.*

---

zyn (spr. w.); en herbe & en gerbe, *wat men reets bezit, en nog te wagten heeft*; couper l'herbe sous le pied de quelcun, *iemand het gras voor de voeten weg maaijen, hem voorkomen, onderkruipen*; il a marché sur quelque bonne, mauvaise herbe, *(spr. w.) hem is iets goeds, iets quaads bejégent*; herbe aux cuilliers, *lépel-blad*; herbe aux chats, *katten kruid, nip*; herbes potagères, *Moes-kruiden*; herbes vulneraires, *wonde-kruid; zwitzersche thee.*

Herbeiller, (m) *Graazen (van wilde zwynen gez.).*

Herbeline, (f) *Een mager schaap* (n).

Herber (v. a.) un cheval, *een paerd een stuk nies-wortel op de borst leggen.*

Herbette, (f) *Kruidje, grasje* (n).

Herbeux, euse (adj.) *Gras-ryk, grazig*

Herbier, (m) *Kruid-boek* (n); *item de eerste maag van herkauwende dieren* (f).

Herbiere, (f) *Groenvrouw, warmoezierster; item gras-meid.*

Herboriser, (v. n.) *Kruiden zoeken.*

Herboriste, (m) *Kruid-kenner; kruid-zoeker.*

Herbu, ue (adj.) *Gras-ryk, vol gras.*

* Herce, (*Zie* Herse).

* Hercotectotique, (f) *Krygskunde, hoe een plaats te verdedigen en te voorzien is.*

* Here (m); Un pauvre here, *een armen bloed (spot w.); item zeker kaart-spel, waarin ieder maar één blad krygt.*

Héréditaire, (adj.) *Erflyk.*

Héréditairement, (adv.) *Erflyk.*

Hérédité, (f) *Erfenis, nalátenschap* (f); *erf-recht* (n) *(in recht.).*

Hérésarque, (m) *Aarts-ketter.*

Hérésie, (f) *Kettery.*

Héréticicité, (f) *Ketteragtigheid.*

Hérétique, (adj. & subst.) *Ketterfch; een ketter.*

* Héreux, euse (adj.); Temps héreux, *huiverig weér.*

* Hergne, (f) *Breuk (Zie* Hernie).

Hérigoté, (adj.) *Met goede achterter klaauwen voorzien (Jaagers w.).*

Hérigoture, (f) *Voorziening daar van.*

* Hérissé, ée (adj.) *Overendstaánde*; hérissé de pointes, *met pinnen voorzien*; pédant hérissé de grec & de latin, *een verwaande letter-gek, die met griekfch en latyn pronkt.*

* Hérisser, (v. n. & a.) *Overendstaan; doen ryzen*; céla fait hérisser les cheveux à la tête, *dat doed de hairen te berge ryzen.*

* Hérisson, (m) *Een Egel* (m), *yzer verken; item een kam-rad* (n); *slag-boom met pinnen; spaansche, of vriesche ruiter (in Vestingb.)* (m).

* Hérissonner, (v. a.) *De hairen doen te berge ryzen.*

Héritage, (m) *Erfenis* (f), *erfgoed* (n).

Hériter, (v. a.) *Erven.*

Héritier, iere (m. & f.) *Erfgenaam, erve.*

Hermaphrodite, (adj. & subst.) *Tweeslachtig, van tweeërly aart; een tweeslachtig mensch.*

Hermétique, (adj.) *Tot de smeltkunst behoorende.*

Hermétiquement, (adv.) *Op eene* chymische *wyze.*

Hermine, (f) *Een hermelyn* (n) *(zeker diertje).*

Herminé, ée (adj.) *Met hermelyn bezet (in Wapenk.).*

Herminette, (f) *Dissel eenes timmermans enz.*

Hermitage, (m) *Kluizenaars-hut, een kluis*; vin d'hermitage, hermitagie-*wyn (zekere lekkere fransche wyn).*

Hermite, (m) *Kluizenaar, heremyt.*

* Herniaire, (adj.); Chirurgien herniaire, *een breukmeester.*

* Hernie, ou, hergne, (f) *Een breuk, darm-breuk* (m).

* Hernieux, euse (adj.) *Die gebroken is.*

* Herniole, ou, turquette, (f) *Zeker kruid, goed voor den navel-breuk.*

Hé-

*NB. Van alle de woorden met een * getékend, moet de H. uitgesprooken worden.*

Héroïcité, (f) *Hoedanigheid van helden-moed.*
Héroides, (f. plur.) *Helden-dichten van* ovidius.
Héroïfier, (v. a.) *Onder de helden stellen.*
Héroïne, (f) *Eene heldin.*
Héroïque, (adj.) *Heldhaftig*; action, poëme héroique; *helden-daad, helden-digt.*
Héroïque, (m) *Helden-styl, of schryfstrant.*
Héroïquement, (adv.) *Heldhaftiger wyze.*
Héroïsme, (m) *Heldenmoed* (*f*).
* Héron, (m) *Een reiger.*
* Héronneau, (m) *Jonge reiger.*
* Héronnier, (m) *Reiger-valk.*
* Héronnier, iere (adj.) *Dat tot den reiger behoord.*
* Héronniere, (f) *Reiger hut.*
* Héros, (m) *Een held.*
* Herpes, (f. plur.) *Gilling houten (in Scheeps b.), item uitwerpzel der zee* (n).
* Herſage, (m) *Het eggen* (n).
* Herſe, (f) *Eene egge (der Landbouwers); raam daar men 't parkement op spand; val-deur eener vesting; Scheeps-blok-strop.*
* Herſement, (m) *Egging* (f).
* Herſer (v. a.) un champ, *een' akker eggen.*
* Herſeur, (m) *Een egger.*
* Herſillieres, (f. pl.) *Gilling houten* (n. pl. *Zie* Herpes).
* Herſillons, (m. plur.) *Planken met nagel punten, om den togt te verhinderen (in Krygsk.).*
Héſiter, (v. a.) *Haperen, stooten, stutteren; item twyffelen, tusschen beide staan*; héſiter en parlant, héſiter à prendre parti, *niet weeten wat zyde te kiezen.*
Hétéroclite, (adj.) *Eigenzinnig, wonderlyk, op zich zelven; item buitenrégelig (in Spraakk.).*
Hétérodoxe (adj.); Sentiments hétérodoxes, *onregtzinnige gevoelens.*
Hétérodoxie, (f) *Onregtzinnigheid.*
Hétérogene (adj.); Choſes hétérogenes, *dingen van verschillenden aart of geslacht.*
Hétérosciens, (m. plur.) *Bewoonders der gemaatigde Luchtstreeken.*
Hétique. (*Zie* Etique).
Hétoudeau, (m) *Jonge Kapuin.*
* Hêtre, (m) *Beuk, beuken-boom.*
* Heu! (interj.) *Hei!*
* Heu, (m) *Hui of hulk* (f) (*zeker Schip*).
Heur, (m) (*weinig gebr.*) *Geluk* (n), *voorspoed* (f).
Heure, (f) *Uur* (n), *stonde* (f); quelle heure eſt il? *hoe laat is het?* il eſt trois heures, *het is drie uur*; une heure de chemin, *een uur gaans*; je vis l heure que, *ik heb den tyd beleefd dat*; à une heure indue, *op eene ongelégene tyd, onbehoorlyk uur*; d'heure à autre, *van 't eene uur tot 't andere*; d'heure en heure (adv), *hoe langer hoe meer*; à toute heure (adv), *ter aller uuren, gestadig*; pour l'heure, *nu, nu ter tyd*; à cette heure (adv.) *nu*; à l'heure qu'il eſt, *nu, by deeze tyd*; de bonne heure (adv) *vroeg*; de meilleure heure, *vroeger*; s'accoutumer de bonne heure, *zich vroeg gewennen*; à la bonne heure! (interj.) *wel laat het zoo zyn!* s'il eſt riche à la bonne heure! *is hy ryk, geluk daar meé!* à la male-heure (adv.) *ten ongelukke*; tout à l'heure (adv) *straks, terstond, aanstonds, oogenblikkelyk*; ſur l'heure, ou, à l'heure même (adv.) *op het oogenblik*; chercher midi à quatorze-heures, *zoeken dat men niet vinden kan* (*spr. w.*); convenir d'une heure, *een uur beraamen*; aſſigner une heure, *een' tyd of uur bepaalen*; les heures (plur.) *het getyboek, gebéden-boek der Roomschgezinden*; avancer l'heure, *de Klok vooruit-zetten.*
Heureuſement, (adv.) *Gelukkiglyk.*
Heureux, euſe (adj.) *Gelukkig, gelukzalig*; une heureuſe mémoire, *een sterk gehengen*; le feu Roi d'heureuſe mémoire, *wylen den Koning zaliger gedagtenis*; rencontre heureuſe, *gelukkige ontmoeting of gebeurtenis*; il eſt plus heureux que ſage, *hy heeft meer geluk als wysheid.*

*NB. Van alle de woorden met een * getékend, moet de H. uitgesprooken worden.*

---

* Heurler. (*Zie* Hurler).

* Heurt, (m) *Stoot, aanstoot* (*Zie* choc).

* Heurtequins, (m. plur.) *Yzere beugels aan een affuit.*

* Heurter, (v. a. & n.) *Kloppen, slaan, slooten*; heurter quelcun, de quelque chose, *iemand ergens meê slooten*; heurter à la porte, *aan de deur kloppen*; heurter à toutes les portes, (*spr. w.*) *alles in bewéging brengen, om iets te erlangen*; heurter en maître, *hard aankloppen*; cela heurte la raison, *dat stryd met de gezonde réden*; se heurter (v. r.) *malkanderen slooten, tegen elkaar inloopen*; heurter de front, ou, de droit fil l'opinion de quelcun, *iemands gevoelen régel-regt tégenspreeken, omvérslooten.*

* Heurtoir, (m) *Klopper aan een deur.*

Hexaëdre, (m) *Een figuur van 6 gelyke zyden (in meetk.).*

Héxagone, (adj. & f. m.) *Zeshoekig: een zes-hoek (in meetk.).*

Héxametre, (adj. & f. m.) *Zesvoetig; zes-voetig vaers.*

Hexastyle, (adj.) *Dat 6 Pylaeren heeft (in Bouwk.).*

Heyduc, (m) *Een heiduk (zeker ongerisch Soldaat).*

NB. De woorden die hier onder niet met Hi *gespeld zyn, zyn te vinden met* Hy.

Hi, hi, hi! (interj.) *Hi, hi, hi!*

Hiatus, (m) (*Lat. w.*) *Eene gaaping, opening* (un vuide); *item misklank, van byeengevoegde klink-letteren* (f).

* Hibou, (m) *Een uil, nagt-uil* (f); *item een schuuw mensch, een uil.*

* Hic (m) (*Lat. w.*) voilà le hic, *daar legd de zwaarigheid.*

* Hideusement, (adv.) *Afgrysselyk, afschuuwelyk.*

* Hideux, euse (adj.) *Affchuuwelyk, lelyk, mismaakt.*

Hidrotique, (m) *Zweet-poeyer* (n).

* Hie, (f) *Een hei*, (f) *hei-blok*; *straat-stamper* (m).

Hieble, (f) *Hadik, wilde vlier.*

* Hiement, (m) *Inheiïng, instamping* (f).

* Hier, (v. a.) *Heijen, inheijen, stampen.*

Hier, (adv.) (*Lees* ier) *Gisteren*, hier au soir, *gisteren avond.*

* Hiérarchie (f) celeste, *orden der Engelen*; hiérarchie ecclésiastique, *Kerkelyk regiment, of regeering.*

* Hiérarchique, (adj.) *Dat daar toe behoord.*

* Hiérarchiquement, (adv.) *Dat volgens die wyze is.*

* Hierarque, (m) *Verstoorder van 't Kerkelyk regiment.*

Hiéroglyphe, (m) *Beelden-spraak* (f), *zinnebeeld* (n).

Hiéroglyphique, (adv.) *Zinnebeeldig, beeld-spraakig.*

Hiéroglyphiquement, (adv.) *Zinnebeeldiglyk.*

Hiérologie, (f) *Gesprek over Heilige dingen* (n).

Hiloires, (m. plur.) *Koppen, hoofden, of lysten waar op de scheepsluiken rusten.*

Hinguet, (m) *Pal, om een scheepsspil meê te stoppen* (f).

Hinse, (f) *Hys-op* (*scheeps-bévelwoord*).

Hippocampes, (m. plur.) *Paerden van Neptunus.*

Hippocentaure, (m) *Zeker versierd gedrogt half mensch en half Paerd.*

Hippodrome, (m) *Ren-baan* (f), *ren-perk* (n).

Hippomanes, (m) *Vermaard vergift by de ouden* (n).

Hippomolgue, (m) *Een merrie melker.*

Hippone, (f) *Stal godinne.*

Hippopode, (adj. & f.) *Dat, of die paerde-voeten heêft.*

Hippopotame, (m) *Zee-paerd* (n).

Hirondelle, (f) *Een' Zwaluw*; une Hierondelle ne fait pas le printemps (*spr. w.*); *ééns is geens, één voorbeeld is geen wet.*

Hisser, (v. a.) *Hyssen, ophyssen, optrekken.*

*NB. Van alle de woorden met een * getékend, moet de H. uitgesprooken worden.*

Histiodromie, (f) *Zee-mans konst.*

Histoire, (f) *Geschiedenis* (f); *geschied-verhaal* (n); histoire sacrée & profane, *gewyde en ongewyde Historie*; c'est une plaisante histoire, *dat is een klugtig geval.*

Historial, ale (adj.) *Historisch.*

Historien, (m) *Geschied-schryver, Histori-schryver.*

Historier, (v. a.) *Met figuuren of beeldjes vercieren.*

Historiette, (f) *Aangenaam vertellingtje, verhaal* (n).

Historiographe, (m) *Historie- of geschied-schryver van eenig Vorst enz.*

Historique, (adj.) *Historisch.*

Historiquement, (adv.) *Historischer wyze.*

Histrion, (m) *Klugt-speelder, by de ouden.*

Hiver, (m) *De winter*; *(figuurl.) de ouderdom*; au cœur de l'hiver, *in 't hartje van den winter.*

Hivernal, ale (adj.) *Winterscb, dat tot den winter behoord.*

Hiverner, (v. n.) *Overwinteren.*

Ho! ho! (interj.) *Ho! ho!*

Hobereau, (m) *Een Havik*; *item een kaale Jonker, stroo Jonker.*

* Hoc, (m) *Zeker Kaart-spél*; cela m'est hoc, *dat is zoo goed als gewonnen spél (boert spr. w.).*

* Hoche, (f) *Een Kerf, sneé.*

* Hochement, (m) *Schudding met 't hoofd* (f).

* Hoche-pied, (m) *Zekere Valk gebruikt om den Reiger op te doen.*

* Hochepot, (m) *Hutspot van vleesch met knollen enz.*

Hochequeue, (f) *Een Quikstaart* (m) *(zéker Vogeltje).*

* Hocher (v. a.) la tête, un arbre, *het hoofd, een boom schudden*; hocher la bride, *met den toom rukken.*

* Hochet, (m) *Een rammelaar (Kinder speelt.).*

* Hoiau, (m) *Houweel, spaâ, spade* (f) (*Zie* Hoyau).

Hoir, (m) *Erfgenaam, erve (in Rechten).*

Hoirie, (f) *Erfenis (in Rechten).*

Houirin, (m) *Boei-reep*; *boei* (f) (*Zee w.*).

* Holà! (interj.) *Hola! hou wat! hoor! hei!*

* Holà (m); Mettre le holà, *eene twist scheiden, vreede maaken.*

* Hollander (v. a.) les plumes, *de pennen bereiden.*

Holocauste, (m) *Een brand-offer.*

Holographe (adj. m.); Testament holographe, *een eigene geschréven en ondertékende uiterste wille.*

* Homard, (m) *Een Zee-kreeft* (f).

Hombre, (m) *'t Omber-spel* (n) (*zeker Kaart-spel*).

Homélie, (f) *Leer-réden der oud-Vaders.*

Homicide, (f. & adj.) *Moord, doodslag, manslag* (f); *item doodslager, manslager, moordenaar*; *item moorddaadig*; *als:* main homicide.

Homicide, (f) *Doodslaagster.*

Hommage, (m) *Hulde, onderdaanigheid, getrouwheid, Leen-pligtigheid* (f).

Hommagé, ée (adj.) *Gehulded.*

Hommager, (m) *Leen-man, vassaal.*

Hommasse, (adj.) *Manhaftig, dat naar een man zweemd*; femme hommasse, *kloekmoedig wyf, een' mansvelder.*

Homme, (m) *Een Mensch*; *manmensch, man*; *item een borg*; *borgsteller*; *ook, een leen-man*; homme fait, *een volwassen man*; homme de bien, *een vroom of deugdzaam man*; homme de chambre, *kamer-dienaar*; homme d'affaires, *zaak-voerder*; homme de róbe, *een man van den tabberd*; un bon homme, *een goed man*; *item een onnozel mensch, een jan ful.*

Hommée, (f) *Dag-werk, zoo veel iemand op éénen dag werken kan.*

Homocentrique, (adj.) *Dat met andere gelyk middelpuntig is.*

Hommesse, (f) *Manninne (Schriftuurl. w.).*

Homocule, (m) *Klein menschje* (n).

*NB. Van alle de woorden met een * geteekend, moet de H. uitgesprooken worden.*

Homogéne, (adj.) *Dat van gelyken aart of geslacht is (in Natuurk.).*

Homogenéité, (f) *Gelykslachtigheid of gelyke geaartheid.*

Homologation, (f) *Bekragtiging, slaaving, bevestiging eenes geschrifts (in Rechten).*

Homologue, (adj.) *Gelyk-zydig (in Meetk.).*

Homologuer, (v. a.) *Goedkeuren, slaaven, bekragtigen (in Rechten).*

Homonyme, (adj.) *Gelyknaamig (in Redenk.).*

Homophage, (f. & adj.) *Rauw vleesch eeter; rauw vleesch eetend.*

Hon! hon! (interj.) *Hei! hei!*

Hongnette, (f) *Breek-beitel (by Steenh.).*

* Hongre, (adj. & f.) ou, cheval hongre, *een ruin, gelubd-paerd.*

* Hongrer, (v. a.) *Ruinen, lubben.*

* Hongroyeur, (m) *Ongersch leér-bereider, of verkooper.*

Honnête, (adj.) *Eerlyk, eerbaar, kuisch, vroom, hupsch, welvoegend;* un honnête homme, *een braaf, eerlyk, of hoflyk man;* un present honnête, *eene mooye veréering.*

Honnête (m); Joindre l'utile à l'honnête, *het nuttige en het fraaye te zamen paaren.*

Honnêtement, (adv.) *Eerlyk; fatzoenlyk; beleefdelyk.*

Honnêteté, (f) *Eerlykheid, eerbaarheid, vriendelykheid;* faire des honnêtetés, *beleefdhéden bewyzen.*

Honneur, (f) *Eer, eere, eerbaarheid, eerbewyzing;* faire les honneurs de la maison, *de pligten van 't huis waarneemen;* point d'honneur, *'t punt van eer;* les honneurs, *de hoogste kaarten.*

Honnir, (v. a.) *(oud w.) Hoonen, beschaamd maaken;* honni soit qui mal y pense, *die erg denkt, vaart érg in 't hart (spr. w.).*

Honorable, (adj.) *Achtbaar, eerwaardig;* faire amende honorable, *openlyke schuld bekéntenis doen.*

Honorablement, (adj.) *Treflyk, deftig, fatzoenlyk.*

Honoraire, (adj.); Titre honoraire, *bloote eer-tytel;* Tuteur honoraire, *toeziende voogd.*

Honoraire, (m) *Loon der* Advocaaten (n).

Honorer, (v. a.) *Eeren, eer bewyzen.*

Honorifique (adj.); Droits honorifiques, *Kerk of stigts eer-rechten.*

* Honte, (f) *Schaamte; schande, onéér;* avoir honte, *zich schaamen; verlégen worden.*

* Honteusement, (adv.) *Schandelyk.*

* Honteux, euse (adj.) *Beschaamd, schaamagtig; item schandelyk.*

Hôpital, (m) *Gast-huis, Godshuis (n);* prendre le chemin de l'hopital *(spr. w.) zyn goed verspillen.*

* Hoquet, (m) *De hik;* avoir le hoquet, *den hik hebben.*

* Hoqueton, (m) *Korte wapenrok; item hapschaerder.*

* Horde, (f) *Bende, horde (van zwervende tarters gez.).*

* Horion, (m) *Een zwaare slag op 't hoofd.*

Horizon, (m) *De Zigt-einder, de Kim.*

Horizontal, alle (adj.) *Iets dat vlak of waterpas legt;* cadran horizontal, *vlakke zonnewyzer.*

Horizontalement, (adv.) *Vlak, gelyk met den* horizont.

Horloge, (m) *Een uurwerk* (n); horloge de sable, *zand-looper, looper* (m).

Horloger, ere (m. & f.) *Uurwerk-maaker, horlogie-maaker, maakster.*

Horlogerie, (f) *Uurwerk-maakery of handel.*

* Hormis, (adv.) *Uitgenomen, uitgezonderd, behalven;* hormis vous, *behalven u.*

Horographie, (f) *Zonne-wyzerkunde.*

Horométrie, (f) *Konst om de uuren op wyzers af te passen.*

Horoptere, (f) *Gezigt-lyn (in Gezigtk.).*

*NB. Van alle de woorden met een * getékend, moet de H. uitgesprooken worden.*

Horoscope, (f) *Gedaante eener Sterre in haaren opgang, wanneer iemand gebooren word; geboorte-ster, geboorte-punt*; tirer l'horoscope de quelcun, *de geboorte* (nativiteit) *van iemand stellen, onderzoeken* (*waar by men voorgeeft te kunnen beöordeelen, wat hem overkomen is of overkomen zal*; horoscope lunaire, *Maanen stand, by 't opgaan der Zonne.*

Horreur, (f) *Afschrik, afgryzing, afkeer.*

Horrible, (adj.) *Schrikkelyk, yffelyk, gruwelyk.*

Horriblement, (adv.) *Yffelyk, vervaarlyk.*

* Hors, (prep.) *Buiten; behalven uitgezonderd*; hors de la Ville, *buiten de Stadt*; hors cette occasion, *buiten of behalven die gelégenheid*; hors de toute raison, *buiten alle billikheid.*

Hors-d'œuvre, (m) *Een by-geregt (van Spys gez.).*

* Horsmis. (*Zie* Hormis).

Hortolage, (m) *Tuingewas, moeskruid* (n).

Hortolan. (*Zie* Ortolan).

Hospice, (m) *Herberg* (f), *Klooster* (n) *daar men reizende vreemdelingen of Monniken ontvangt.*

Hospital. (*Zie* Hôpital).

Hospitalier, iere (adj. & subst.) *Herbérgzaam, liefderyk; item Monnik; Nonne, dus genaamd, de herbérgzaamheid oeffenende.*

Hospitalité, (f) *Herbérgzaamheid, gast vryheid.*

Hospodar, (m) *Vorst in Wallachien, dus genaamd.*

Hoste, Hostel. (*Zie* Hôte &c.).

Hostie, (f) *Slagt-offer* (n); *item gewyd mis-brood* (n), *ouwel* (m) (*in de R. K.*).

Hostilement, (adv.) *Vyandiglyk*; agir hostilement, *vyandelyk te werk gaan.*

Hostilité, (f) *Vyandelykheid.*

Hôte, (m) *Waerd, herbergier*, hospes; *item onthaalder, tractant; item gast; t'huis legger; item huisbaas, huis-heer, verhuurder van kaamers; tafel-houder*; compter sans l'hôte, *buiten den waerd rékenen*; manger à table d'hôte, *aan een' gemeene tafel eeten.*

* Hote. (*Zie* Hotte).

Hôtel, (m) *Groote Heeren wooning*, hotél *der* Ministers; *item een Heerenlogement*; Maître d'hôtel, *Hofmeester*; Hôtel de Ville, *Stadt-huis* (n); Hôtel-Dieu, *Gast-huis* (n).

Hôtelier, iere (m. & f.) *Waerd, herbergier, gast-houder; waerdin enz.*

Hôtellage, (m) *Markt-kraamers-huis-huur, van zyne waaren.*

Hôtellerie, (f) *Herberg* (f) *waerdshuis* (n).

Hôtesse, (f) *Waerdin*, hospita.

* Hotte, (f) *Rug-mande, marskorf* (m).

* Hottée, (f) *Zodanig een mande vol.*

* Hotteur, euse (adj.) *Mars-draager, draagster.*

Houage, (m) *'t Sog van een Schip in 't water* (n) (Sillage).

* Houblon, (m) *Hop.*

* Houblonner (v. a.) la bière, *hop in 't bier doen.*

* Houblonniere, (f) *Hop-akker* (m).

* Houe, (f) *Tuinmans hak of spaâ; item krouwel om kalk meê te roeren.*

* Houer, (v. a.) *Ombakken, omspitten.*

* Houille, (f) *Smids koolen.*

* Houle, (f) *Groote Zee-baar of golf; item yzere pot.*

* Houlette, (f) *Een Herders-staf* (n); *item tuin-spaâ, waar meê de péén enz. uitgestooken worden* (f).

* Houleux, euse (adj.) *Vol Zeebaaren, onstuimig.*

* Houppe, (f) *Poeijer-quast* (f); *quispel* (m) *fluisje* (n); *gekamde wolle* (f).

* Houppée, (f) *Hooge Zee-golf.*

* Houppelande, (f) *Ry-rok, régen-rok* (m).

* Houpper, (v. a.) *Ergens quasten of fluisjes aanmaaken; item zynen makker op de jágt toeroepen, tot waarschouwing dat men eenig wild opgedaan heeft; item de wol kammen of in vlokken leggen.*

*NB. Van alle de woorden met een * getékend, moet de H. uitgesprooken worden.*

---

* Houppier, (m) *Een wol kammer; boom, wiens takken afgehouwen zyn; spits van een boom, daar geen timmerhout van te maaken is.*

Houragan. (*Zie* Ouragan).

* Houraillis, (m) *Koppel schurfde honden.*

* Hource, (f) *Pispot, lorre, bezaans bras (Scheeps w.).*

Hourdage, (m) *Ruuw metzel-werk* (n).

Hourder, (v. a.) *Ruuw metzelen, toeraapen.*

Hourdi, (m), ou, lisse de hourdi (f) *Hek-balk, achter aan een Schip.*

* Houret, (m) *Een slegte Jagthond.*

Hourque, ou, houcre, (m) *Een hoeker* (m), *Hoeker-schip* (n).

* Hours, (m) *Een zaag-bok.*

* Hourvari, (m) *Allarm, getier, item geschreeuw om de dwaalende Honden op den rechten weg te brengen, item slimme streek der Advocaten.*

* Housé, ée (adj.) *Met drek besmeerd, bemodderd.*

* Houseaux, ou, houses, (m. plur.) *Slyk-kousen, overtrekzels*; il a quitté ses houseaux, (*spr. w.*) *hy is dood.*

* Houspiller, (v. a.) *Schudden, rukken en plukken*; se houspiller, (v. r.) *worstelen, al vegtende malkander onder de voet smyten.*

* Houspillon, (m) *Dronkje dat men iemand, als hy zyn glas geleegd heeft 'er nog by schenkt* (n).

* Houssage, (m) *Ombeining eener Wind-molen.*

* Houssaie, (f) *Hulst-bosch* (n).

* Houssard, housard ou hussard, (m) *Hussaar.*

Housse, (f) *Overtrekfel, (van meubelen, bedden, stoelen, enz.* (n); lit à housse, *een ledikant*, lit d'ange; housse de selle, *overtrekfel van een zadel*; housse de cheval de selle, *dek-kleed, schabrak der Ry-paerden*; housse de cheval de harnois, *Schaapen-vacht die om den halsriem der Kar-paarden is*; housse d'impériale d'un carosse, *statelyk overtrekfel voor het gehémelte van een Vorstelyke Koets, by plechtige gelegenheeden.*

* Housser, (v. a.) *Afstoffen, afveegen, met een stof-bézem schoonmaaken.*

* Houssettes, (f. pl.) *Halve laarzen (in Wapenk.).*

* Housseur, euse (m. & f.) *Schoonmaaker; Schoonmaakster, Stofster.*

* Houssieres. (*Zie* houssaie).

* Houssine, (f) *Spitsroede* (f), *spitsgaartje, stokje om kleéren meê uit te kloppen* (n).

* Houssiner, (v. a.) *Met een spitsgaartje slaan, quispelen, (boert. w.).*

* Houssoir, (m) *Een stofbézem, stoffer.*

* Houx, (m) *Hulst, steek-palm* (f).

* Hoyau, (m) *Houweel, zekere spaade, griep om de aarde meê om te haalen* (f).

* Hubir, se hubir, (v. r.) *De hairen, veeren overeind zetten (van Dieren en Vogels gez).*

* Huche, (f) *Bak-trog, trog (te Parys* paitrin) (m), *item trémel* (m), *Meel-kist in een Molen.*

* Hucher, (v. a.) (*oud w. Roepen, schreeuwen.*

* Huchet, (m) *Kleine Jagthoorn.*

* Hue! (interj.) *Hu! hu! woord der Voerlieden om de Paerden aan te zetten.*

* Huée, (f) *Geschreeuw, gejouw* (n).

Huer, (v. a. & n. *Iemand bespotten; roepen, schreeuwen op de Jagt.*

Huette, (f) *Een soort van Nagt-Uil.*

* Huguenot, otte (subst. & adj.) *Een Calvinist, hugenoot; Calvynsch.*

* Huguenotisme, (m) *Calvinistendom.*

Hui, (adv.) *als*: aujourd'hui, *heden, huiden, van daag.*

Huile, (f) *Oly, olie*; huile d'olive, d'amandes, de navette, de lin, de baleine, *olyf- of boom-olie, amandel, raap-, lyn-olie, traan*; huile de cotrets, (coups de bâton) *preugel-sop, ribben-smeer.*

Huiler, (v. a.) *Oliën, beóliën.*

Huil-

*NB. Van alle de woorden met een * getékend, moet de H. uitgesprooken worden.*

Huileux, euse (adj.) *Dat vol olie zit; olieägtig, smeerig.*

Huilier, iere (m. & f.) *Olie-slager of verkooper, verkoopster.*

Huis, (m) (*in een boert. zin en in Rechten*) *een, deur* (f); plaider à huis clos, *met geslotene deuren pleiten.*

Huisserie, (f) *Deur-lysten* (f. pl.).

Huissier, (m) *Deurwaarder, deurwagter*, pedél.

Huissierie, (f) *Deur-posten of kozynen.*

* Huit, (adj. & f.) *Agt; een' agt*; ils sont huit, *zy zyn met hun agten*; le huit ou le huitieme, *den agtsten.*

* Huitain, (m) *Agt régelig vers.*

* Huitaine, (f) *Agt stuks*; renvoyer à la huitaine, *agt dagen verschuiven (in Rechten).*

* Huitieme, (adj. & f.) *Agtste; het agtste deel*; le huitième du mois, *den agtsten der maand.*

* Huitiemement, (adv.) *Ten agtsten*; (*béter* en huitème lievre).

Huitre, (f) *Een' oester.*

Huitrier, (m) *Oester-verkooper.*

Hulot, (m) *Bril-gat, koldergat daar de roerstok in is (Scheeps w.).*

Hulotte. (f) (Zie Huette).

Humain, aine (adj.) *Menschelyk; menschlievend, vriendelyk, heusch, minzaam, zagt*; le genre humain, *het menschelyk geslacht*; voix humaine, *menschen stem*; Prince humain, *een zagtmoedig Vorst*; les lettres humaines, *de fraaye Wétenschappen der Schoolen, als: taal-dicht-historie-kunde enz.*

Humainement, (adv.) *Menschelyker wyze; vriendelyk*; humainement parlant, *menschelyker wyze gesproken*, traiter quelcun humainement, *iemand minzaamlyk bejégenen.*

Humains, (m. plur.) *De Menschen (in Dichtk.).*

Humaniser, (v. a.) *Temmen, gedwee, of, zagt maaken, vormen*; s'humaniser, (v. r.) *zich schikken, zagter van aart, vriendelyker worden.*

Humaniste, (m) *Een die in de fraaye Wétenschappen der schoole ervaren is.*

Humanité, (f) *De Menschheid, Menschelyke natuur; Menschelykheid, heuschheid, minzaamheid.*

Humanités, (f. pl.) *De kennis der oude Grieksche en Latynsche Dichters, Rédenaars, Historiën, Oudheeden enz.*

Humble, (adj.) *Néderig, ootmoedig*; humble fortune, *geringe staat*; les humbles, *de ootmoedige.*

Humblement, (adv.) *Ootmoediglyk, nédriglyk.*

Humectant, ante (adj.) *Bevogtigend (van spys en drank gez.).*

Humectation, (f) *Bevogtiging.*

Humecter, (v. a.) *Bevogtigen, nat maaken, verfrisschen*; la rosée humecte la terre; humecter la poitrine, un pinceau.

* Humer, (v. a.) *Slurpen, inslurpen*; humer un œuf frais, du bouillon &c.

Huméral, ale (adj.) Muscle humeral, *schouder-spier.*

Humerus, (m) (*Lat. w.*). *Schouder (in Ontleedk.).*

Humeur, (f) *Vogt, vogtigheid; gemoeds-aart, gesteldheid, imborst*, les humeurs du corps, *de vogten des ligchaams*; une humeur froide, *een' koude zinking*, mettre en humeur, *iemand lust inboezemen*, être en humeur d'étudier, être de mauvaise humeur; je ne suis pas d'humeur de faire cela, *het is myne gewoonte niet zulks te doen.*

Humide, (adj. & f.) *Vogtig*; lieu humide, *vogtige plaats*; l'humide radical, *'t lévens-sap.*

Humidement, (adv.) *Vogtiglyk.*

Humidité, (f) *Vogtigheid.*

Humiliant, ante (adj.) *Vernéderend; den hoogmoed beneemend.*

Humiliation, (f) *Verootmoediging; schaamte.*

Humilier, (v. a.) *Vernéderen; verootmoedigen; iemand den hoogmoed beneemen.*

s'Humilier, (v. n.) *Zich verootmoedigen.*

Humilité, (f) *De néderigheid, ootmoedigheid.*

*NB. Van alle de woorden met een * getékend, moet de H. uitgesprooken worden.*

Humoral, ale (adj.) *Dat van de vogten is.*

* Hune, (f) *De mars van een Schip.*

* Hunier, (m) *Mars-zeil* (n); *mars-steng* (f).

* Huppe, (f) *Hoppe (zéker Vogel met een kuif); item de kuif van een Vogel.*

* Huppé, ée (adj.) *Gekuifd (van Vogelen gez.) item geslépen, snédig, slim*; les plus huppés y sont quelque fois pris, *de snédigste worden zomwylen bedot (spr. w.)*; être des plus huppés, *van de voornaamste of aanzienlykste zyn.*

* Hure, (f) *Een wilde Zwyns-kop, item in 't algemeen de kop van alle bytende en verscheurende Dieren, Beer, Wolf enz. item van een Zalm, Snoek; (figuurl.) een ongekamd Menschen hoofd, een warbosch* (n).

Hurhaut, (adv.) *Woord der Voerlieden, om de Paerden ter regterhand te wenden*; l'un tire à dia, l'autre à hurhaut, *de eene wil zus en de andere zoo (spr. w.).*

* Hurlade, (f) *Geschrei, misbaar* (n).

* Hurlement, (m) *Gehuil* (n).

* Hurler, (v. n.) *Huilen*; il faut hurler avec les loups, *men moet met de Wolf huilen, dat is, met een ander meé doen.*

Hurluberlu, (adj. & f.) Un homme hurluberlu, ou, un hurluberlu, *een dom-kop, los-bol*; hurluberlu, (adv.) *bolder de bolder, onbezonnen, woestelyk.*

* Hutte, (f) *Eene hutte.*

* Hutter, (v. a.) Ou, se hutter, (v. r.) *hutten bouwen of zich daar in bergen.*

Hyacinthe, ou, Jacinthe (f) *Hyacint (zekere bloem).*

Hyades, (f. plur.) *Bosch-Nimfen, item het zeven gesternte.*

Hydatoscopie, (f) *Waarzeggery met water.*

Hydragogue, (m) *Water afdryvend middel* (n) *(in Geneesk.).*

Hydraulique, (subst. f. & adj.) *De water-konst*; machine hydraulique, *een water-werktuig.*

Hydre, (f) *Water slang (f), item de Draak* (m) *(zeker gesternte); item zekere verdigte Slang Hyder (Hydra) genaamd, met 7 hoofden, die, na dat ze afgehouwen waaren, terstond weêr aangroeiden.*

Hydrie, (f) *Een Water kruik.*

Hydrocéle, (f) *Een water-breuk (in Geneesk.).*

Hydrocéphale, (f) *Water-zugt in 't hoofd.*

Hydrographe, (m) *Water beschryver.*

Hydrographie, (f) *Water beschryving.*

Hydrographique, (adj.) *Dat de Water-kunde betreft.*

Hydromancie, (f) *Waarzeggery uit water.*

Hydromel, (m) *Meede, meê (f) (zékere drank uit honing en water).*

Hydrometrie, (f) *Water-kunde.*

Hydromphale, (f) *Water-breuk inwendig by de navel.*

Hydropiper, (m) *Water-peper.*

Hydropique, (adj. & subst.) *Waterzugtig; een waterzugtige.*

Hydropisie, (f) *Waterzugt, 't water.*

Hydropote, (m. & f.) *Water-drinker, drinkster, een die niets anders als water drinkt.*

Hydroscope, (m) *Water-uurwerk* (n).

Hydrostatique, (f) *Water-weegkunde.*

Hycrometre, ou, hygroscope, (m) *Werktuig, om de trap van droogte en vogtigheid der lucht te weeten.*

Hymen, ou, hyménée (m) *Hywelyks God (der Heidenen); 't Huwelyk (by Dichters).*

Hymen, (m) *Het Maagden vlies (in Ontleedk.); dunne huid der bloemknoppen.*

Hymnaire, (m) *Boek met Lofzangen.*

Hymne, (m) *Een Lofzang.*

Hymniste, (m) *Lof-zang maaker of zinger.*

Hymnologie, (f) *Het zingen der Lofzangen.*

Hypallage, (f) *Omwisseling van tyd of naamval (in spraak en rédenk.).*

Hyperbate, (f) *Verplaatzing van een woord (in redenk.).*

Hyperbole, (f) *Vergrooting of verkleining van iets (in redenk.) item Kégel-snee (in meetk.).*

Hyperbolique, (adj.); Maniere de parler hyperbolique, *al te hoog opgevyzelde spreek-trant.*

Hyperboliquement, (adv.) *Boven maaten, al te zeer, veel te hoog of te laag (van iemes spreeken).*

Hypercritique, (adj. & f.) *Al te naauw ziende; een aarts-bediller.*

Hyperdulie, (f) *Eerbewyzing aan de H. Maagd Maria (in de R. Kerk).*

Hypocauste, (m) *Onderaardsche bad-oven (by de Romeinen).*

Hypocondre, (subst. & adj.) *Miltziekte, miltzugt; zwaarmoedigheid; een milt-zieke, item miltzugtig, zwaarmoedig, ingebeeld ziek;* hypocondres (m. pl.) *het weeke onder de ribben.*

Hypocondriaque, (adj. & f.) *Miltzugtig, vol zotte inbeeldingen; een miltzugtige, een ingebeelde zieke.*

Hypocras, (m) *Gekruidde wyn,* Hipocras.

Hypocrisie, (f) *Schynheiligheid, huichelary.*

Hypocrite, (adj. & subst.) *Schynheilig; een scheinheilige, een huichelaar; huichelaarster.*

Hypogée, (m) *Onderaardsche Kelder.*

Hypostase, (f) *Zelfstandigheid (in de Godgeleerdheid); item grond-sop, zetsel van de* urine *(in Geneesk.).*

Hypostatique, (adj.); L'union hypostatique, *de persoonlyke veréëniging (in de Godgel.).*

Hypostatiquement, (adv.) *Zelfstandiger wyze (in idem).*

Hypoténuse, (f) *De* Basis *van eenen regthoekigen driehoek.*

Hypothécaire, (adj.) *Die een onderpand van vaste goederen heeft, of dat daar aan behoord;* créancier hypothécaire, *een schuld-eischer die pand-recht heeft (in rechten).*

Hypothécairement, (adv.) *Met pand-recht.*

Hypotheque, (f) *Onderpand van vaste goederen* (n) hypotheek; *item Kerssen-brandewyn* (m).

Hypothéquer, (v. a.) *Vaste goederen, veronderpanden, vestigen.*

Hypothese, (f) *Onderstelling, stelling, grondstelling in natuurkunde, om 'er een besluit uit op te maaken.*

Hypothétique, (adj.) *Dat tot een grond gelegt word.*

Hypothétiquement, (adv.) *By veronderstelling.*

Hypotypose, (f) *Nadrukkelyke beschryving van iets (in redenk.).*

Hysope, (f) *Hysoop (zeker kruid).*

Hystérique, (adj.); Passions hystériques, ou, mal de mere, *opstygingen der Lyf moeder, de moeder-quaal.*

Hyver, (m) *Winter (Zie* Hiver).

I. & J.

****

I. (m) I. (f) *De 9de letter van 't* Alphabet, *dezelve is tweeërly, namentlyk:* I *klinker en* J *medeklinker, die wy in order zullen laaten volgen.*

NB. de J *word in 't Fransch uitgesproken* ſje, *by voorb.* jamais, *heeft de uitspraak van* ſjamai *of* ſjamæ *enz.*

Ja, (adv. *oud w. Zie* déja).

Ias Bachi, (m) *Turksche Hoofdman van 't voet volk.*

Jable, (m) *De gergel eener tonne daar de bodem insluit.*

Jabler (v. a.) un tonneau, *de gergel in een vat maaken, kroozen.*

Jabloire, (f) *Kroos-yzer* (n).

Jabot, (m) *Krop van een Vogel; item de hom, kant aan de borst van een hemd.*

Jabotter, (v. n.) *Mompelen, prevelen; snappen (gem. w.).*

Iac. (*Zie* Iacht).

Jacent, ente (adj.); Hoirie jacente, *leggende, verlaatene erffenis (in Rechten).*

Jachal, (m) *Jakhals (zeker dier dat de dooden opgraafd).*

Jachere, (f) *Braakland* (n).

Jaché-

Jachérer, (v. a.) *Braakland omploegen.*

Iacht, (m *Lees* Iac) *Een Jagt* (n) (*zeker Vaartuig*).

Jacinthe. (*Zie* Hyacinthe).

Jacobin, ine (m. & f.) *Jacobyner of Dominicaaner Monnik, Nonne.*

Jaçoit que, (conjonct. *oud w.*) *Alhoewel.*

Jacque. (*Zie* Jaque).

Jactance, (f. *oud w.*) *Pogchery, snoevery.*

Jaculatoire (adj.); Oraifon Jaculatoire, *Ziel-zugt, vierig gebéd tot God.*

Jadis, (adv. *meest gebr. in dichtk. ook word de* f *uitgespr.*); cela étoit bon au temps jadis, *dat was goed in den ouden tyd of eertyds.*

Jaillir, (v. n.) *Uitspuiten, uitsprutsen, als water uit eene fontein* (*Zie* réjaillir).

Jailliffant, ante (adj.); Eaux jailliffantes, *springende wateren.*

Jailliffement, (m) *Opwelling, springing* (f).

Jais, (m) *Git* (*Zie* Jayet).

Jalage, (m) *Zéker wyn-tol, die aan den Grond-Heer betaald word.*

Jale, (f) *Zékere Wyn-tobbe of flap.*

Jalée, (f) *Een tobbe vol.*

Jalet, (m) *Een Knikker, fluiter*; arbalête à jalet, *een hand-boog, bus.*

Jalon, (m) *Baken stok om na te meeten* (*by Landm.*).

Jalonner, (v. n.) *Zulke bakens zetten.*

Jaloufer, (v. a.) *Jaloers maaken*; *iets met traliën bezetten*; fenêtre jaloufée, *een vengster met traliën.*

Jaloufie, (f) *Jaloersheid, yverzugt, minne-nyd, na-yver*; *item tralie of scherm voor een vengster.*

Jaloux, oufe (adj. & fubst.) *Jaloers, min-yverig, na-yverig*; *een jalours man of vrouw*; être jaloux de fon honneur, *zorgvuldig voor zyn' eer zyn*; vaiffeau, ou, bâtiment jaloux, *een Schip dat rank is, of te wynig ballast heeft.*

Jamais, (adv.) *Nooit, nimmer, nimmermeer*; *item ooit*; à jamais, pour jamais, *voor altoos*; fi jamais je deviens riche, *indien ik ooit, of te eeniger tyd ryk worde*; je ne l'ai jamais vû, *ik heb hem, haar, of het nooit gezien.*

Jambage, (m) *Stylen, posten* (*van een deur schoorsteen enz.*); *item de beenen van een, letter.*

Jambe, (f) *Been* (*om op te gaan*); *voet van een passer*; *neut of stut* (*in Bouwk.*); l'os de la jambe, *de scheen*; jambes tout d'une venue, *beenen overäl éven dik*; jambe deçà, jambe delà, *schrylings*; donner le croc en jambe à quelcun, *iemand een beentje zetten, van den buig ligten* (*spr. w.*); jetter le chat aux jambes de quelcun, (*spr. w.*) *Iemand beschuldigen.*

Iambe, (m) (*Lees* ïambe) *Griekfche en Lat. Dichtmaat, van één korte en één lange letter-greep.*

Jambette, (f) *Vouw-mesje, knipmesje* (n); *item neut, stut* (f), *paal* (m) (*in Bouwk.*).

Jambier, (m) *Kuit-spier* (f).

Jambiere, (f) *Scheen-yzer* (n), *yzere kous* (f).

ïambique (adj.) vers ïambique, *Jambisch vers.*

Jambon (m) de mayence, *een westfaalsche ham, of schink.*

Jambonneau, (m) *Hammetje* (n).

Janiffaire, (m) *Janitzer, Janitzaar.*

Janfénien, ienne (adj.) *Jansenistisch.*

Janfénisme, (m) *De Leere van Jansénius* (f).

Janféniste, (m) *Een Jansenist.*

Janféniftique, (adj.) *Jansenistisch.*

Jante (f) de rouë, *Rand of velge van een rad of wiel.*

Jamtilles, (f. pl.) *Schep-planken van het water-rad eener water-mólen.*

Jantiller (v. a.) une rouë, *een rad met schep-planken voorzien.*

Janvier, (m) *Louwmaand*, Januarius.

Jappe, (f) (*gem. w.*) *Gesnap, gekákel* (n).

Jappement, (m) *Geblaf van een hond* (n).

Japper, (v. n.) *Keffen, janken, blaffen, baffen.*

Jaque de mailles, (f) *Maliën-kolder.*

Jaquemart, (m) *Yzer of koper mannetje, dat de uuren op een' Klok ſlaat.*

Jaquette, (f) *Kinder jakje of rokje; item een boeren wambais.*

Jar, (m) *Gent, ('t mannetje eener gans).*

Jardin, (m) *Een Tuin, hof;* jardin potager, fruitier, à fleurs, *moes-, vrugt-, bloem-tuin,* vous jettez des pierres dans mon jardin, *gy geeft my ſcheuten onder water (ſpr. w).*

Jardinage, (m) *Het hovenieren, of tuinieren* (n); *item een meenigte tuinen by malkander.*

Jardiner, (v. n.) *Hovenieren, eenen tuin opſchikken, bebouwen; item een Valk de lucht geeven.*

Jardineux, euſe (adj.) *Onrein (van ſmaragden gez. by Juweliers).*

Jardinier, iere (m. & f.) *Tuinier, hovenier; hovenierſter.*

Jardons, ou, jardes, (m. pl.) *Gezwel in de haazen van een paerd.*

Jargon, (m) *Brabbeltaal, lompe taal* (f), *gekouter, koeter-walſch, ſchots muziek, kraamer- Latyn* (n).

Jargonner, (v. n.) *Brabbeltaalen, kromtongen; item tatewaalen, beginnen te ſpreeken (van kinderen gez.).*

Jargonneur, (m) *Brabbelaar, tatewaaler*

Jarlot, (m) ou, rablure (f) de la quille, de l'étrave, de l'étambord, *ſponning, naad van de kiel, voor- en achter-ſtéven (in Scheepsb.).*

Jarre, (f) *Béver-hair; item zëmelkiſt in een mólen; item groote aarde water kruik.*

Jarre-boſſe, ou, candelette (f), *Partuur-lyn, boeg-lyn, met een haak om het anker meé op te trekken,* (*Zie ook* candelette).

Jarret, (m) *Knie-boog of haaze,* jarret de veau, *een Kalfs-ſchenkel;* n'avoir point de jarrets, *niet vaſt te paerd zitten;* des jarrets dans une voute, *bogten in een verwulf;* coupe jarret, *een ſtruikroover.*

Jarreté, ée (adj.); Cheval jarreté, *Paerd met kromme beenen.*

Jarreter, (v. n.) *Een bogt maaken, krom loopen (in Bouwk.).*

Jarretier, (m) *Paerd met kromme beenen* (n).

Jaaretiere, (f) *Ader in de kniebuig; item een kousſeband;* donner des jarretieres, *Zweep-ſlagen om de beenen geeven.*

Jars. (*Zie* Jar).

Jarſure. (*Zie* Gerçure).

Jas (m) d'ancre, *Anker-ſtok.*

Jaſer, (v. n.) *Klappen, ſnateren;* ne faire que jaſer, *geſtadig ſnappen;* jaſer comme une pie borgne, *klappen als een exter.*

Jaſerie, (f) *Geſnap, gekákel* (n).

Jaſeur, euſe (m. & f.) *Snapper, kakelaar; klappeie, ſnapſter.*

Jasmin, (m) *Jasmyn (zeker kruid).*

Jaspe, (m) *Jaspis (zeker édelgeſteente);* faire le jaspe, *ſprenkelen (by Boekbinders).*

Jasper, (v. a.) *Beſprenkelen, marmeren.*

Jaspiner, (v. n.) *In 't honderd been praaten.*

Jaspure, (f) *Sprenkeling op een boek.*

Jatte, (f) *Houte bak of nap* (m).

Jattée, (f) *Een nap vol.*

Javar, ou, Javart, (m) *Gezwél aan de hiel of 't hoef-blad van een Paerd.*

Javeau, (m) ou, Alluvion, (f) *Aanſpoeling, aanwas (in een rivier)* Javeau *aanwas van Boſſchagie* (f).

Javeler (v. a.) le bled, *het Koorn in bundels (dat is zoo veel een Maaijer in éénen ſlag afmaaid) leggen om te droogen.*

Javeleur, euſe (m. & f.) *Een die zulks vergaard tot ſchooven.*

Javeline, (f) *Halve piek, werp-ſpies.*

Javelle, (f) *Buſſel of arm vol van afgeſnéden Kóren, knuppel-hout, wyngaard ranken of ſtaaken;* tomber en javelles, *in duigen vallen (by Kuipers).*

Javelot, (m) *Werp-ſpies of ſchigt der oude Romeinen; item een arm vol Kóren.*

Jauge, (f) *Peil-ſtok, roer-ſtok (by Wynpeilders), maat-ſtok (by Timmerl.)* (m); *item de roeijing, peiling, meeting daar meede.*

Jau-

Jaugeage, (m) *Het roeijen, peilen, meeten; item het loon daar van* (n).

Jauger, (v. a.) *Roeijen, peilen, meeten.*

Jaugeur, (m) *Roeijer, Peilder, Meeter.*

Jaumiere, (f) *Hennegat voor de roer-pen op een Schip* (n).

Jaunâtre, (adj.) *Geelägtig.*

Jaune. (adj. & f.) *Geel, het geele*; jaune d'œuf, *dooijer van een ei*, des contes jaunes, *grillen.*

Jaunets, (m. pl.) *Geele vinken (dat is, goude specie of ducaten) (gem. w.*

Jaunir, (v. a. & n.) *Geel maaken; geel worden.*

Jaunisse, (f) *De geelzugt.*

Jayet, (m) *Git, (zekere zwarte steen).*

Ibis, (m) *Ibis (zeker Egiptische vogel).*

Icare, (m) *Icarius, waar van de Heidensche Dichters als een zinnebeeld van hoogmoed versieren, dat hy te hoog vliegende, zyne vlerken, die met was aan zyne schouders gehegt waren, in de zon verbrandden, en dus plotzeling ter neêr stortte in de zee en verdronk.*

Icelui, icelle, iceux, icelles, (pronoms voor celui, celle &c.) *die, deeze*; d'icelui, d'icelle &c., *van denzelven, van dezelve, van dien enz. (in Rechten gebr.).*

Ichik-Agusi-Bachi, (m) *Groot Ceremonie-meester aan 't hof van Persiën.*

Ichneumon, (m) *Egiptische muis* (f) *(een dodelyke vyand der Krokodillen).*

Ichnographie, (f) *Grondtêkening, schets van een vesting of gebouw.*

Ichnographique. *Dat zulks betreft.*

Ichoglan, (m) *Jonker of* Pagie *van den Grooten Heer.*

Ichor, (m) *Lid-water* (n) *(in Geneesk.).*

Ichoreux, euse (adj.) *Scherp bytend (in Geneesk.).*

Ichtyophage, (subst. & adj.) *(Griekfch w.) Die, of dat alleen van visch leefd.*

Ici, (adv.) *Hier ter plaatse*; d'ici, *van hier*; par ici, *hier door*; ici bas, *hier benéden, hier op aarden*; d'ici en avant, *van nu voort-aan.*

Iconoclaste, (m. & f.) *Beeld-stormer, -stormster.*

Iconographie, (f) *Beschryving, of kennis van oude beelden.*

Iconolâtre, (m. & f.) *Beelden-dienaar, -dienaarster.*

Iconologie, (f) *Uitlegging der oude beelden.*

Iconomaque, (adj. & f.) *Dat tegen den beelden-dienst schryft, item een die zulks doed.*

Icosaédre, (m) *Een ligchaam dat in 20 driehoeken van gelyke zyden verdeeld is (in Meetk.).*

Ictere, (m) *Overlooping, verspreiding van gal* (f) *(in Geneesk.).*

Ictérique, (adj.) *Die zulks onderworpen is, of, dat daar tégen werkt.*

Idéal, ale (adj.) *Denkbeeldig*; la chose n'est qu'idéale; *de zaak is maar denkbeeldig of een hersfenschim.*

Idée, (f) *Denkbeeld, begrip* (n) *gedagte* (f).

Idem, (adv.) (*Lat. w.*) *De zelve, het zelve.*

Idemiste, (m) (*boert. w.*) *Een Ja-broêr.*

Identifier, (v. a.) *Voorstellen maaken die een en 't zelfde zyn met de voorgaande.*

Identique, (adj.); Propositions identiques, *voorstellen van een en de zelfde aart.*

Identiquement, (adv.) *Op eene en de zelve aart of wyze.*

Identité, (f) *Gelykheid (in aart of natuur).*

Ides, (plur.) *De 15de dag van Maart, Mei, July en October, en de 13de in de 8 andere maanden, volgens den Romeinschen Almanak.*

Idiôme, (m) *Taal-eigenschap, spreek manier, die eenig Land of Volk eigen is* (f).

Idiopathie, (f) *Ongemak* (n) *of quaal* (f) *aan eenig lid des ligchaams, daar de andere léden niets door lyden, by voorb. een vlies op 't gezigt, enz. (in Geneesk.).*

Idiopathique, (adj.) *Dat alleen lyd*

Idiot, ote (adj. & subst.) *Ongeletterd, onweetend, dom; een weetniet, ongeletterde.*

Idi,

Idiotisme, (m) *Byzondere spreekwyze aan een taal eigen, schoon niet régelmaatig* (f).

Idolâtre, (adj. & subst.) *Afgodisch; Afgoden-dienaar, - dienaarster*; être idolâtre de quelque chose, *ergens op verzót zyn.*

Idolâtrer, (v. n. & a.) *Afgoden dienen, afgodery pleegen, item iemand of iets afgodisch beminnen.*

Idolâtrie, (f) *Afgodery, afgoden-dienst; item bestige liefde.*

Idolâtrique, (adj.) *Dat afgodisch is.*

Idole, (f) *Een Afgod* (m); *item een voorwerp dat men zeer bemind.*

Idolothyte, (m) *Offerbande aan d'afgoden* (f).

Idylle, (f) *Herder-klagt, Herder-zang* (f), *Veld-dicht* (n).

Je, (pronom) *Ik*; Je dis, *ik zegge*; j'aime, *ik bemin*; je soussigné confesse, *ik ondergeschreeven bekén enz.*; elle a un certain je ne sai quoi, qui la fait aimer, *zy heeft een zeker iets, dat haar doed beminnen*; un je ne sais qui, *een zéker iemand ik weet niet wie.*

ïèble. (f) (*Zie* Hièble).

Jectigation, (f) *Byzondere polsslag, die de stuiptrekkingen voor-af gaat (in Geneesk.).*

Jectisse, (adj.); Terre jectisse, *opgeworpene aarde.*

Jejunum, (m) *De lédige darm (in Ontleedk.).*

Jennet, (m) *Witte narcissen bloem* (f).

Jérémiade, (f) *Klaaglied* (n), *treurzang* (f)

Jerogliphe &c. (*Zie* Hieroglyphe &c.).

ïeroscopie, (f) *Waarzeggery uit der Goden offerhande.*

Jesuite, (m) *Jesuiter, Jesuit.*

JESUS, (m) *JESUS*; JESUS CHRIST (*lees*) Sjesu Kri.

Jet, (m) *Een worp, wurp, werp enz.* (m) jet de pierre, *een steenworp*; jet d'eau, *een water-straal of sprong*; jet, ou, bourgeon d'arbre, *lot of uitspruitsel van een boom*; jet, *oprekening* (calcul ou supputation) un jet d'escalins, *een worp schellingen*; jet d'abeilles, *een zwerm jonge Byën*; jet, *gieting* (*van metaalen*), *item gietpyp aan een vorm*, jet de filets dans l'eau, *het werpen van netten in 't water*; canne d'un jet, *rotting van een lid*; jet de voiles, *een stel zeilen, alle de nodige zeilen van een Schip*; faire le jet, *goederen by storm over boord werpen.*

Jeté, ou jetté, (m) *Een slinger (in 't dansen).*

Jetée, ou jettée, (f) *Steene-beer* (m), *voormuur* (f), *dam* (m) *aan een Haven.*

Jeter, ou jetter, (v. a. & n.) *Werpen, smyten, gooijen*; *uitspuiten, uitsprutsen (als water)*; *uitschieten uitpruiten (als boomen)*; jetter par terre, hors de la maison, *op de grond smyten, wegjaagen*; jetter de profondes racines, *diepe wortelen schietan*; jetter du pus, *etteren, zweeren*; jetter des cris, des hurlements, des larmes, des soupirs, des oeillades, des étincelles, feu & flamme, en moule, *schreeuwen, builen, traanen storten, zugten, lonken met de oogen, vonken of glinsteren, vuur en vlam van quaadheid spuuwen, in een vorm gieten*; cela ne se jette pas en moule, *dat gaat zoo net of zoo gemakkelyk niet (spr. w.)*; cheval qui jette sa gourme, *Paerd dat den droes heeft*; il sera sage, quand il aura jetté sa gourme, *hy zal wys worden, wanneer hy zyne wilde hairen uitgeschud, of, wanneer hy uitgetuild heeft (spr. w.)*; jetter le fondement, *den grondslag leggen*; jetter au nez, *in de neus wryven, verwyten*; jetter accrue, *een stuk aan een net zetten (by Jâgers)*; les arbres jettent, *de boomen schieten uit*; les mouches jettent, *de byën zwermen*; jetter la division, *onëenigheid stigten*; le cerf jette sa tête, *het Hert werpt zyn hoornen ('t gewigt, by Jagers) af*; jetter quelcun dans la nasse, *iemand in een quaade zaak inwikkelen*; jetter un vilain coton, *op eenen slegten voet zyn*; jetter le froc aux orties, *den mantel op den tuin hangen*; jetter quelque chose, *iets weg werpen*; se jetter (v. r.) dans quelque chose, *zich ergens in werpen, in steeken in begéven*; cette terre se jette bien avant

avant en mer, *dat Land ſtrekt zich ver uit in Zee*; ſe jetter ſur quelcun, *iemand op 't lyf vallen.*

Jetton, ou, jeton, (m) *Leg-penning, reeken-penning; een byën-zwerm; een winkelhaak (by Lettergieters, of Zetters); een gedenk-penning, die voor zekere Broederſchappen geſlagen worden, een ſpruit of loot van een boom.*

Jettonniers, (m. pl.) *Zekere léden der Franſche* Académie *die aldaar komen om den uit te deelenen gedenkpenning te ontvangen.*

Jeu, (m) *Spel* (n); jeu d'enfant, *Kinder-ſpel*; jeu de mail, *maliebaan, malien-ſpel*; jeu de paume, *kaats-baan, kaats-ſpel*; jeu de boule, *kloot-baan*; jeu de quilles, *'t kegel-ſpel, item een ſpel kegels*; jeu de cartes, *'t kaart-ſpel, item een ſpel kaarten*; jeu d'orgues, *eene rei orgel-pypen*; jeu d'hombre, *'t omberſpel*; jeu d'oïe, *een ganzen-bord, item 't ganzen-ſpel*; jeux publics, *ſchouw-ſpeelen*; jeux de la foire, *kermis ſpeelen*; jeux d'adreſſe, *konſt ſpeelen*; jeu de hazard, *waag-ſpel, geluk-ſpel, hazard-ſpel*; mettre au jeu, *inleggen*; jouer gros jeu, *veel waagen*; tenir jeu, *in 't ſpeelen volherden, item een ſpeel-huis houden*; tirer ſon épingle du jeu, *van de baan ſcheiden, zich ergens van afmaaken*; jouer à jeu ſûr, *vaſt ſpel ſpeelen*; avoir beau jeu, *goede kaarten hebben, item goede gelegenheid hebben*; avoir mauvais jeu, *ſlegte kaarten hebben, item iets hard moeten haalen*; jeux d'eſprit, *geeſtige quink-ſlagen of boertery, item ſpeelingen des verſtands, geeſtrykheid*, jeu de mots, *een' ſpeeling van woorden, ſnédige of dubbelzinnige loopjes*; prendre une choſe en jeu, *een' zaak in 't jok, ten goeden neemen*; jeu de gouvernail, *het draaijen van 't roer*; cette porte n'a pas aſſez de jeu, *die deur heeft geen ſpeelens genoeg, of gaat te ſtyf*; jeu d'amour, *minne-ſpel*; c'eſt ſon jeu, *dat verſtaat hy goed*; couvrir ſon jeu, (*ſpr. w.*) *zynen aanſlag verbergen*; vous allez voir beau jeu, *nu zult gy wat fraaijes zien*; mettre une perſonne en jeu, (*ſpr. w.*) *iemand in 't ſpel brengen, ergens inwikkelen*; faire bonne mine à mauvais jeu, (*ſpr. w.*) *het is beter door 't vuur geloopen, als door gekroopen, of, zich in eene hagchelyke omſtandigheid taai houden, vol moeds betoonen*; le jeu ne vaut pas la chandelle, (*ſpr. w.*) *het ſop is de kool niet waerd, of, de zaak is de moeite niet waard*; à beau jeu, beau retour, *die wel doed, wel ontmoet, of, zoo als men zaaid, zoo maaid men, of, gelyk met gelyk vergelden* (*ſpr. w.*); Dieu veut jeu, *in den put vallen, die men voor anderen gegraaven heeft* (*ſpr. w.*), jeu de main, je de vilain (*ſpr. w.*), *dat is, men moet geen ſpel aanregten, of ſtoeijen dat 'er gevaar meê gemengt is*; donner beau jeu à l'ennemi, *den vyand goede gelegenheid om te winnen géven*; être cocu de bon jeu, *een vrywillige hoorn-draager zyn*; être à deux de jeu, ou, quitte à quitte, *gelyk op, kamp op zyn, of, tégen iemand opgewasſen zyn.*

Jeudi, (m) *Donderdag*; jeudi ſaint, *witten donderdag.*

à Jeun, (adv.) *Nuchteren*; être à jeun, ou, à cœur jeun, *nuchteren zyn.*

Jeune, (adj.) *Jong, jonge, jeugdig*, un jeune homme, *een jongman, jongeling*; une jeune fille, *eene jonge dogter, een meisje*; le jeune, *de jongere, of jongſte* (Junior); il y a des gens plus long-temps jeunes que d'autres, *de eene word vroeg ryp, in de andere laat.*

Jeûne, (m) *De Vaſten* (f), *het vaſten* (n); jour de jeûne, *een vasten-dag.*

Jeunement, (adv.) *Onlangs nieuwelings*, (*by Jagers*).

Jeûner, (v. n.) *Vaſten*; jeuner au pain & à l'eau, *met brood en water vaſten*; jeuner à feu & à ſang, ou, à fer émoulu, *een ſtrenge vaſten onderhouden.*

Jeuneſſe, (f) *Jonkheid, jeugd, jongelingſchap*; dès ſa jeuneſſe, *van zyne jeugd af, van jongt op.*

Jeunet, ette (adj. *gem. w.*) *Zeer jong.*

Jeûneur, euſe, (m. & f.) *Vaſter, vaſtſter (word zelden anders gebr. als met het* adj. grand).

If, (m) *Taxis boom, ieben-boom.*

Igname, (m) *Zekere plant in* América, *welkers wortelen tot brood verſtrekken* (f).

Ignare, (adj.) *Ongeleerd, onkundig, ongeletterd.*

Ignée, (adj.) *Dat vuur in zich heeft*; matiere ignée, *vuurägtige ſtoffe.*

Ignicole, (m) *Vuur-aanbidder.*

Ignition, (f) *De doorgloeijing van metaal.*

Ignoble, (adj.) *Onédel, gering, laag, ongemanierd.*

Ignominie, (f) *Schande, onëer, ſmaadheid.*

Ignominieuſement, (adv.) *Schandelyk, met ſmaadheid.*

Ignominieux, euſe (adj.) *Schandelyk, ontëerend, eerkrenkend.*

Ignoramment, (m) *Onkundiglyk.*

Ignorance, (f) *Onweetenheid, onkundigheid*; crouper dans l'ignorance, *in de onwetenheid ſteeken blyven, volherden*; pretendre cauſe d'ignorance, *voorwenden niet gewaarſchuuwd te zyn.*

Ignorant, ante (adj. & f.) *Onweetend, onkundig, dom, bot*; *een weetniet, dommerik, bot-mnil*; faire l'ignorant d'une choſe, *zich gelaaten als of men niets van de zaak wiſt*; un ignorant fieffé, *een regten botterik*; être ignorant des affaires du monde.

Ignorantiſſime, (adj.) *Zeer onweetende.*

Ignoré, ée (adj.) *Onbekend, 't geen men niet weet.*

Ignorer, (v. a.) *Onkundig zyn, niet weeten*; je l'ignore, *ik weet het niet, het is my onbekend.*

Il, (pron. pers.) *Hy*; *het*; *men*; ils (plur.) *zy, zylieden*; il aime, *hy bemind*; ils aiment, *zy beminnen*; il pleut, *het régend*; il tonne, *het donderd*; il faut, *men moet*; il fait froid, *het is koud*; il en eſt des Héros comme des autres hommes, *het is met de Helden, als met andere menſchen gelégen*; il eſt fait, *het is gedaan of, gemaakt*; il eſt arrivé un malheur, *daar is een ongeluk gebeurd*; il eſt arrivé pluſieurs vaiſſeaux, *daar zyn verſcheide Schépen aangekomen*; il n'eſt que ſervir Dieu, *daar is niets beters als God te dienen*; il y a, *daar is, daar zyn* (*Zie d'uitlegging op de* A).

Ile. (*Zie* Iſle).

Iléum, ou, Iléon (m) *De kromme darm (in Ontleedk.).*

Iliaque, (adj.); Paſſion iliaque; *darm jigt, waar door alles van boven uitgaat.*

Illatif, ive (adj.) *Waar van men iets inbrengd of beſluit.*

Illégal, ale (adj.) *Onwettig, ſtrydig met de wetten.*

Illegalité, (f) *Onwettigheid, ſtrydigheid met de wetten.*

Illégitime, (adj.) *Onwettig, onbillik*; mariage, enfant illégitime, *onwettig huuwelyk, onëgt kind.*

Illégitimement, (adv.) *Onwettiglyk.*

Illégitimité, (f) *Onwettigheid.*

Illicite, (adj.) *Ongeoorloofd*; choſe illicite, *verbodene zaak.*

Illicitement, (adv.) *Ongeoorloofder wyze.*

Illico, (adv. *Lat. w.*) *Straks, terſtond.*

Illimité, ée (adj.); Pouvoir illimité, *onbepaalde magt.*

Illuminateur, (m) *Verklaarder, ophelderer.*

Illuminatif, ive (adj.) *Ophelderend, verlichtend.*

Illumination, (f) *Verlichting, opheldering.*

Illuminé, ée (adj.); Esprit illuminé, *verlicht verſtand.*

Illuminer, (v. a.) *Verlichten, ophelderen.*

Illuſion, (f) *Beguicheling, verblinding* (f), *bedrog der zinnen* (n); ſe faire illuſion à ſoi-même, *zich zelven bedriegen.*

Illuſoire, (adj.) *Bedrieglyk, misleidend*; contrat illuſoire, *verbindnis die alleen in ſchyn of zonder kragt is*; rendre un arrêt illuſoire, *een vonnis of beſluit kragteloos of vrugteloos maaken (in Rechten).*

Illusoirement, (adv.) *Bedrieglyker wyze, in schyn.*
Illustration, (f) *Opheldering.*
Illustre, (adj.) *Doorluchtig, vermaard, beroemd.*
Illustrer, (v. a.) *Verlichten, ophelderen, verklaaren; item beroemd maaken.*
Illustrissime, (adj. superl.) *Allerdoorluchtigste (bynaam der Kardinaalen, aarts-bisschoppen enz.).*
Ils, (plur. *van* il) *Zy, zy-lieden.*
Image, (f) *Een Beeld, afbeelding, gelykenis, évenbeeld.*
Imager, ere (m. & f.) *Beeld-kraamer, kunst-kooper; prent-verkoopster.*
Imaginable, (adj.) *Verzinbaar, waar van men een denkbeeld, of verbeelding maaken kan.*
Imaginaire, (adj.); Maladie imaginaire, *ingebeelde ziekte.*
Imaginatif, ive (adj.) *Vernuftig, schrander om iets te verzinnen.*
Imagination, (f) *Inbeeldings-kragt of vermogen; item inbeelding, hersenschim, gril.*
Imaginative, (f) *De inbeeldings-kragt.*
Imaginer, (v. a.) *Inbeelden, verzinnen, bedenken;* s'imaginer (v. r.) *zich inbeelden, voorstellen.*
Imam, ou, Iman, (m) *Turksche Priester.*
Imarat, (m) *Turksch Gast-huis* (n).
Imbécille, (adj.) *Zwak, onnozel, klein van verstand;* sexe imbécille, *de zwakke kunne;* un imbecille, *een slegt-hoofd, onnozel mensch.*
Imbécillité, (f) *Zwakheid, onnozelheid des verstands.*
Imbibé, ée (adj.) *Ingezoogen, ingedronken, doorweekt.*
Imbiber, (v. a.) *Doorweeken, doornat maaken, doortrekken;* s'imbiber (v. r.) *Doornat worden, doorweekt worden, intrekken.*
Imbibition, (f) *Intrekking.*
Imbriaque, (*gem. w. Zie* Ivrogne).
Imbu, ue (adj.) *Ingezógen;* être imbu d'une opinion, *van een gevoelen ingenomen zyn.*
Imitable, (adj.) *Navolgbaar.*
Imitateur, trice (m. & f.) *Nabootser, namaaker, navolger; namaakster.*
Imitation, (f) *Nabootsing, navolging, namaaking.*
Imiter, (v. a.) *Navolgen, nabootsen, namaaken.*
Immaculé, ée (adj.) *Onbevlekt;* la conception immaculée de la Vierge.
Immanent, ente (adj.) *Inwoonende, byblyvende (in Redenk.).*
Immanquable, (adj.) *Onfeilbaar; dat niet missen kan.*
Immanquablement, (adv.) *Onfeilbaar, zékerlyk.*
Immarcescible, (adj.) *Onverderflyk, dat niet verrót of verwelkt.*
Immartyrologiser, (v. a.) *Onder 't getal der martelaaren stellen.*
Immatérialiste, (m. & f.) *Een die de onstoffelykheid voorstaat.*
Immatérialité, (f) *Onstoffelykheid, geestelyk wezen.*
Immatériel, ielle (adj.) *Onstoffelyk.*
Immatériellement, (m) *Onstoffelyker wyze.*
Immatriculation, (f) *Inschryving der naamen van amptenaaren in 't regíster of de naam-lyst.*
Immatricule, (f) *Inlyving in eenig genootschap.*
Immatriculer, (v. a.) *Inschryven op de naam-lyst eener genootschap.*
Immédiat, ate (adj.) *Onmiddelyk, terstond daar na.*
Immédiatement, (adv.) *Onmiddelyker wyze.*
Immémorial, ale (adj.) *Onheugelyk;* de temps immémorial, *van aloude tyden.*
Immense, (adj.) *Onmeetbaar, zeer groot of uitgestrekt.*
Immensité, (f) *Onmeetbaarheid, onmeetelykheid, oneindige uitgebrydheid.*
Immensurable, (adj.) *Onmeetbaar, dat niet gemeeten kan worden.*
Immersif, ive (adj.) *Dat indompeld, neér-zinkt in 't water.*
Immersion, (f) *Indompeling, inzinking in 't water; item inweeking (by Apotheek.); item onzigtbaarheid eener sterre in nabyheid der Zonne; item*

item aanvang der verduistering eener Planeet *door eene andere.*

Immeuble, (adj.); Biens immeubles, *vast of onroerende goederen.*

Imminent, ente (adj.) *Over 't hoofd hangend, dreigend; naakend*; danger imminent, *dreigend gevaar.*

Immiscer, s'immiscer, (v. n.) *Zich inmengen (in Rechten).*

Immiséricordieux, euse (adj.) *Onbarmhartig.*

Immixtion, (f) *Inmenging, aanmaatiging (eener Erfenisse).*

Immobile, (adj.) *Onbeweeglyk, standvastig.*

Immobiliaire, ou, immobilier (adj.); Succession immobiliaire, *Nalatenschap van vaste goederen.*

Immobilité, (f) *Onbeweeglykheid.*

Immodération, (f) *Ongemaatigdheid.*

Immodéré, ée (adj.) *Ongemaatigd.*

Immodérement, (adv.) *Onmaatiglyk.*

Immodeste, (adj.) *Onbeschaamd, onëerbaar.*

Immodestement, (adv.) *Onbeschaamdelyk.*

Immodestie, (f) *Onbeschaamdheid.*

Immolation, (f) *Opöffering.*

Immolateur, (m) *Offeraar.*

Immoler, (v. a.) *Opöfferen, offeren*; s'immoler, (v. r.) pour la patrie.

Immonde, (m. & f.); Esprit immonde, *onreine geest.*

Immondices, (f. plur.) *Vuiligheden, vuilnis*; *item honde-drek (by Jagers).*

Immortaliser, (v. a.) *Onsterflyk maaken, vereeuwigen.*

Immortalité, (f) *Onsterflykheid.*

Immortel, elle (adj.) *Onsterflyk, eeuwigduurend.*

Immortification, (f) *Onverstorvendheid der vleeschelyke driften.*

Immortifié, ée (adj.) *Onbekeerd, vleeschelyk gezind.*

Immuable, (adj.) *Onveranderlyk, onwisselbaar*, Dieu est immuable.

Immuablement, (adv.) *Onveranderlyker wyze.*

Immunité, (f) *Vrydom, verschooning van schatting.*

Immutabilité, ée (adj.) *Onveranderlykheid.*

Impair, (adj.); *Onpaar*; nombre impair, *onëven, ongelyk getal.*

Impalpable, (adj.) *Ontastbaar, onvoelbaar, onvatbaar.*

Impanation, (f) *Kristi tegenwoordigheid in 't brood des H. Avondmaals.*

Impané, (adj.) *Met en onder 't brood des Avond-maals.*

Impardonnable, (adj.) *Onvergeeflyk.*

Imparfait, aite (adj.) *Onvolmaakt, onvolkomen*; livre imparfait, *een defect-boek*; l'imparfait, *de onvolmaakte tyd (in Spraakk.).*

Imparfaitement, (adv.) *Onvolkomenlyk, onvolmaaktelyk.*

Impartable, (adj.) *Dat onverdeelbaar, onafscheidelyk is.*

Impartageable, (adj.) *Onverdeelbaar.*

Impartial, ale (adj.) *Onpartydig, onzydig.*

Impartialement, (adv.) *Onpartydiglyk, onzydiglyk.*

Impartialité, (f) *Onpartydigheid, onzydigheid.*

Impassibilité, (f) *Gevoelloosheid, staat waar in men geen lyden onderworpen is.*

Impassible, (adj.) *Onlydbaar, die of dat niet lyden kan.*

Impastation, (f) *Een soort van pleister van steen gemaakt.*

Impatiemment, (adv.) *Ongeduldiglyk.*

Impatience, (f) *Ongeduld, ongeduldigheid, onlydzaamheid.*

Impatient, ente (adj.) *Ongeduldig, onlydzaam.*

Impatienter, (v. a.) *Ongeduldig maaken*, s'impatienter, (v. r.) *ongeduldig worden.*

s'impatroniser, (v. r.) *Zich ergens meester van maaken, zich ergens indringen, neêr-zetten.*

Impayable, (adj.) (*gem. w.*) *Onbetaalbaar, dat niet te betaalen is.*

Impeccabilité, (f) *Onzondigestaat of wézen.*

Impeccable, (adj.) *Onzondig, die niet zondigen kan.*

Impécunieux, euse (adj.) *Geldeloos.*

Impecuniosité, (f) *Geldeloosheid.*

Impénétrabilité, (f) *Ondoordringelykheid.*

Impénétrable, (adj.) *Ondoordringelyk, ondoorgrondelyk, onnaspeurlyk;* les voies de Dieu sont impénétrables, *de wegen Gods, zyn ondoorgrondelyk.*

Impénétrablement, (adv.) *Ondoorgrondelyker wyze.*

Impénitence, (f) *Onboetvaardigheid, hardigheid des harten.*

Impénitent, ente (adj. & subst.) *Onboetvaardig.*

Impense, (f) *Onkosten ter verbétering van Landeryën of Huizen,* (*in Rechten*).

Impératif, (adj. & subst.); Le mode impératif, ou, l'impératif, *de gebiedende wyze (in Spraakk.).*

Impérativement, (adv.) *Gebiedender wyze.*

Impératrice, (f) *Keizerinne.*

Imperceptibilité, (f) *Onbespeurbaarheid.*

Imperceptible, (adj.) *Onbespeurbaar, ongemerkt, onzigtbaar.*

Imperceptiblement, (adv.) *Onbespeurbaarlyk, ongevoelig, allengskens.*

Imperdable, (adj.) *Onverliesbaar (gem. w.).*

Imperfection, (f) *Onvolmaakt, onvolkomenheid.*

Impérial, ale (adj.) *Keizerlyk.*

Impériale, (f) *Verhémelte, van een Koets, waagen of bed; item Keizers Kroon (zekere bloem).*

Impérialiste, (m) *Die den Keizer toegedaan is.*

Impériaux, (m. plur.) *De Keizerlyke benden.*

Impérieusement, (adv.) *Meesterägtig, trotselyk.*

Impérieux, euse (adj.) *Heerschügtig, heerschzugtig.*

Impérissable, (adj.) *Onvergankelyk.*

Impéritie, (f) *Onërvarenheid.*

Impersonnel, elle (adj.); Verbe impersonnel, *onpersoonelyk werkwoord.*

Impersonnellement, (adv.) *Onpersoonelyker wyze.*

Impertinemment, (adv.) *Onbeschoftelyk, ongeschiktelyk.*

Impertinence, (f) *Onbeschoftheid, ongerymdheid.*

Impertinent, ente (adj. & subst.) *Ongerymd, onbescheiden, gekkelyk;* un jeune impertinent, *een jong onbezonnen Mensch;* impertinent, (*in Rechten*) *'t geen niet ter zaake behoord.*

Imperturbabilité, (f) *Onverstoorlykheid.*

Imperturbable, (adj.) *Onverstoorlyk, die in zyn gemoed niet veröntrust kan worden.*

Imperturbablement, (adj.) *Onverstoorlyker wyze.*

Impétrable, (adj.) *Verwervelyk, verkrygelyk, verkrygbaar.*

Impétrant, ante (adj. & f.) *Verkrygende; verwerver, verwerfster;* impétrant, impétrante, (*in Rechten*).

Impétration, (f) *Verwerving.*

Impétrer, (v. a.) *Verwerven, verkrygen, erlangen, bekomen.*

Impétueusement, (adv.) *Onstuimiger wyze, met geweld.*

Impétueux, euse (adj.) *Onstuimig, heftig, driftig;* vent impétueux, jeunesse impétueuse.

Impétuosité, (f) *Onstuimigheid, heftigheid, geweld, oploopendheid.*

Impie, (adj. & f.) *Godloos, Godöntërend; een Godlooze.*

Impieté, (f) *Godloosheid, Ongodsdienstigheid.*

Impitoyable, (adj.) *Onbarmhartig, onmeëdoogend, wreed.*

Impitoyablement, (adj.) *Onbarmhartiglyk, zonder medelyden.*

Implacable, (adj.) *Onverzoenlyk;* haine implacable, *onverzoenlyke haat.*

Implantation, (f) *Inplanting, item Sympathische geneezing met een' plant.*

Implanter, s'Implanter, (v. n.) *Zich in een voegen (in Ontleedk.).*

Implication, (f) *Inwikkeling in een' zaak (in Rechten).*

Implicite, (adj.) *Ingewikkeld;* condition implicite, *meede daar onder begreepen beding;* foi implicite, *ingewikkeld geloof.*

Implicitement, (adv.) *Ingewikkeld, 'er onder verstaan.*

Im-

Impliquer, (v. a.) *Bebelzen, bevatten, inwikkelen, mede in 't spel brengen (in Rechten)*; cela implique contradiction, *dat bevat eene tegenstrydigheid in zich.*

Imploration, (f) *Smeeking, aanroeping.*

Implorer, (v. a.) *Smeeken, aanroepen (om bystand).*

Impoli, ie (adj.) *Onbeschaafd, onbeleefd, lomp.*

Impolitesse, (f) *Ongemanierdheid, plompheid, onbeleefdheid.*

Importamment, (adv.) (*boert. w.*) *Van aanbelang.*

Importance, (f) *Aangelégenheid (f), belang, gewigt (n.)*; un homme d'importance, *een Man van aanzien*; faire l'homme d'importance, *zich grootsch aanstellen.*

Important, ante (adj.) *Gewigtig, dat van aangelegenheid is*; faire l'important, *zich veel laaten voorstaan.*

Importer, (v. n. & im erso nel) *Aangelégen zyn, beduiden*; cela m'importe beaucoup, *daar is my veel aangelégen*; il ne m'importe, *dat gaat my niet aan*; qu'importe? *wat is 'er aangelégen?* que lui importe-t-il? *wat raakt hem dat?* il n'importe, ou, n'importe, *daar is niets aangelégen, dat is niets.*

Importun, une (adj. & f. *Lastig, quellend, moeylyk*; *een lastige.*

Importunément, (adv.) *Op eene lastige wyze.*

Importuner, (v. a.) *Lastig of moeijelyk vallen, quellen, bezwaaren.*

Importunité, (f) *Overlast, moeijelykheid, quelling.*

Impossible, (adj. *Dat met schatting belegd kan worden, of dat oplegbaar is.*

Imposant, ante (adj.) *Opleggende*; *bedriegende*; *bequaam om iemand te misleiden of wat op de mouw te spellen.*

Imposer, (v. a.) *Opleggen, belasten*; imposer les mains, des tributs, le silence, *de handen, schattingen, het stilzwygen opleggen*; imposer (v. n.) *bedriegen, wat wys maaken*; il m'en impose, *hy maakt my wat wys.*

Imposition, (f) *Oplegging*; *belasting, schatting*; imposition des noms, *naamgeving.*

Impossibilité, (f) *Onmogelykheid.*

Impossible, (adj.) *Onmogelyk*; vouloir faire l'impossible, *het onmogelyke doen willen.*

Imposte, (f) *Rand of lyst, waar op een gewelf rust.*

Imposteur, (m) *Bedrieger*; *valsche Leeraer, verleider*; *valsche aanklaager.*

Imposture, (f) *Bedrog (n), misleiding (f), leugen (m), valschheid (f).*

Impôt, (m) *Schatting, belasting (f)*, impost (m).

Impotent, ente (adj.) *Onmagtig, kreupel, lam, verminkt.*

à l'Impourvu, (adv.) *Onvoorzien, onverwagt.*

Impraticable, (adj.) *Ondoenlyk enz.*; homme, maison, chose, lieu, chemin impraticable, *een mensch daar niet meê om te gaan is, onbewoonbaar huis, ondoenlyke zaak, ontoegankelyke plaats of oord, onbruikbare weg.*

Imprécation, (f) *Vervloeking, verwensching.*

Impréciable, (adj.) *Onwaardeerbaar.*

Imprégnation, (f) *Intrekking der sappen van een ander Ligchaam, (in Chym.).*

s'imprégner, (v. r.) *Vervuld worden met de fyne deeltjes van een ander Ligchaam, (in Chym.).*

Imprenable, (adj.) *Onwinbaar, oninneemlyk*; Ville imprenable.

Imprescriptibilité, (f) *Recht van iets dat noch verhuurd, noch verkogt kan worden (in Rechten).*

Imprescriptible, (adj.) *Dat niet verkogt of verpagt kan worden (in Rechten).*

Impresse (adj.); Ces especes impresses sont des chimeres, *zodanige inbeeldingen, zyn louter hersenschimmen.*

Impression, (f) *Indruk (m), werking (f), druk (m)*; *indruksel (n)*; cela ne fit nulle impression sur son esprit, *dat maakte geen indruk op zyn gemoed*;

 une

une belle impresfion, *een fraaije druk*; faute d'impreffion, *druk-feil, druk-fout.*

Imprévoyance, (f) *Onvoorzienigheid.*

Imprévoyant, ante (adj.) *Onvoorzienend.*

Imprevu, ue (adj.) *Onvoorzien, onverwagt.*

Imprimé, (m) *Een gedrukt fchrift* (n).

Imprimé, ée (adj.) *Gedrukt, ingedrukt, ingeprent.*

Imprimer, (v. a.) *Indrukken, inprenten, (op 't gemoed), drukken (boeken enz)*; s'imprimer (v. r.) *ingedrukt, gedrukt worden*; imprimer le mouvement à un corps, *de beweging aan een Ligchaam géven*; imprimer une grande terreur, *een groote fchrik aanjaagen.*

Imprimerie, (f) *Drukkery; het drukken, of handel daar van.*

Imprimeur, (m) *Een Drukker; Boek-drukker; drukkers-pers-knegt.*

Imprimure, (f) *Grond-verf (by Schilders).*

Improbable, (adj.) *Onbewyzelyk, onwaarfchynlyk.*

Improbation, (f) *Afkeuring, wraaking, verwerping.*

Impromtu, (m) (*Zie* in-promptu).

Impropre, (adj.) *Oneigentlyk; ongevoeglyk.*

Improprement, (adv.) *Oneigentlyker, onbehoorlyker wyze.*

Improprieté, (f) *Oneigentlykheid, wan-voeglykheid.*

à l'Improvifte, ou, à l'impourvu, (adv.) *Onvoorziens, onverwagt.*

Improuver, (v. a.) *Afkeuren, wraaken, verwerpen.*

Imprudemment, (adv.) *Onvoorzigtiglyk, onbedagtelyk.*

Imprudence, (f) *Onvoorzigtigheid, onbedagtheid.*

Imprudent, ente (adj.) *Onvoorzigtig.*

Impubere, (adj.) *Onhuubaar, onmondig, niet manbaar.*

Impudemment, (adv.) *Schaamteloos, onbefchaamdelyk, ftoutelyk.*

Impudence, (f) *Schaamteloosheid, onbefchoftheid.*

Impudent, ente (adj. & f.) *Stout, onbefchaamd; een ftoute en onbefchofte Karel; fchaamteloos vrouwmenfch.*

Impudicité, (f) *Onkuifchheid, ontugtigheid.*

Impudique, (adj. & fubft.) *Onkuifch; een ontugtige, onkuifche.*

Impudiquement, (adv.) *Ontugtiglyk.*

Impugner (v. a.) une Doctrine, *eene Leer beftryden.*

Impuiffance, (f) *Onmagt, onvermogen.*

Impuiffant, ante (adj.) *Onmagtig, zwak; onbekwaam tot. . . .*

Impulfif, ive (adj.) *Voortftuuwend, aandryvend (in Natuurk.).*

Impulfion, (f) *Voortftooting, voortdryving, aanzetting (in Natuurk.)*; le mouvement fe fait par impulfion.

Impunément, (adv.) *Onftraffelyk, ftraffeloos, ongeftrafd.*

Impuni, ie (adj.) *Ongeftrafd.*

Impunité, (f) *Straffeloosheid, ongeftraftheid.*

Impur, ure (adj.) *Onzuiver, onrein, vuil; onkuifch.*

Impurement, (adv.) *Onreinlyk; ontugtiglyk.*

Impureté, (f) *Onzuiverheid, onreinheid; onkuifchheid.*

Imputation, (f) *Aantyging, toewyting, toereekening; item aftrekking* (deduction) *(in Rechten).*

Imputer, (v. a.) *Aantygen, toereekenen, toefchryven, wyten, te laft leggen; item aldus:* imputer les intérêts fur le (ou au) principal, *den* intreft *van de hoofd-fom aftrekken.*

Inabordable, (adj.) *Daar men niet aanlanden kan, ongenaakbaar.*

Inacceffible, (adj.) *Ontoegankelyk, ongenaakbaar*; homme, rocher inacceffible.

Inaccommodable, (adj.) *Dat niet by gelegt kan worden (als twift).*

Inaccoftable, (adj.) (de difficile accès) *onvriendelyk, ftuurs, daar niet meê om te gaan, of die niet aan te fpreeken is.*

Inaccoutumé, ée (adj.) *Ongewoon.*

Inaction, (f) *Werk-loosheid, lédigheid*; demeurer dans l'inaction.

Inad-

Inadmissible, (adj.) *Ontoelaatelyk, onaanneemlyk*; cette preuve est inadmissible.

Inadvertence, ou, mégarde (f) *Onagtzaamheid*; prendre avantage de l'inadvertence d'autrui.

Inaffectation, (f) *Ongemaaktheid, ongedwongenheid.*

Inaliénable, (adj.) *Onvervreemdbaar, dat aan andere niet mag overgedaan worden.*

Inalliable, (adj.) *Onvermengelyk, (van metaalen gez.).*

Inalpin, (adj.) *Dat tusschen de Alpische bergen ligt.*

Inaltérable, (adj. *Onveränderlyk, dat niet veränderd of verslimmerd worden kan.*

Inamissibilité (f) de la Grace, *De onverliesbaarheid (niet quytraaking) der Genade* (*Theol w.*).

Inanimé, ée (adj.); Choses inanimées, *onbezielde of lévenlooze dingen.*

Inanition, (f) *Lédigheid, gebrek aan voedsel, of spyzen (NB. dit woord is het tégengestelde van* replétion, *volheid; bloedrykheid (in Geneesk.)*

Inappercevable, (adj.) *Onbespeurbaar.*

Inapplicable, (adj.) *Ontoepasselyk, onbequaam tot zeker gebruik.*

Inapplication, (f) *Nalaatigheid, gebrék van toeleg op iets.*

Inappliqué, ée (adj.) *Lui, onagtzaam, zonder toelegging.*

Inappréciable, (adj.) *Onwaardeerbaar, niet op prys te stellen.*

Inarticulé, ée (adj.); Mots inarticulés, *onduidelyke, niet wel uitgesprokene woorden.*

Inattaquable, (adj.) *Onaangrypelyk.*

Inattendu, ue (adj.) *Onverwagt, onvermoed*; chose inattendue.

Inattentif, ive (adj.) *Onöplettend.*

Inattention, (f) *Onöplettendheid, onägtzaamheid.*

Inauguration, (f) *Inwying, inhuldiging van een Koning enz.*

Inaugurer, (v. a.) *Inwyen, inhuldigen; item uit de vlugt of 't geschreeuw der vogelen, iets voorzeggen (volgens 't bygeloof der oude Heidenen).*

Inca, ou, Inga (m) *'s Konings naam in Peru.*

Incagade, (f) *Snorkery, pogchery.*

Incaguer (v. a.) quelcun, *iemand met verächting uit-tarten, uit-dagen.*

Incahotable, (adj.) *Onschokbaar (van Ry-tuigen gez.).*

Incamération, (f) *Verëeniging van iets met de Pausselyke Kamer goederen.*

Incamérer, (v. a.) *Ter Pausselyke Kamer brengen.*

Incantation, (f) *Bezweering der tovenaars, (zoo als men verfierd) om de booze geesten te doen verschynen.*

Incapable, (adj.) *Onbequaam*; il est incapable de faire cela, *hy is onbequaam om dat te doen; item hy is van dien aart niet om zulks te doen.*

Incapacité, (f) *Onbequaamheid.*

Incarnat, ou, Incarnadin, (m) *Vleesch-kleur, rooze rood.*

Incarnat, ate (adj.) *Vleesch-kleurig.*

Incarnatif, ive (adj.) *Vleeschmaakend (in Heelk.).*

Incarnation, (f) *Vleesch-wording, Mensch-wording van Gods Zoon (in* Theol.).

Incarné, ée (adj.) *Vleesch of mensch geworden*; un diable incarné, *een ingevleeschte duivel, een boos mensch.*

Incarner, s'incarner (v. r.) *Mensch- of vleesch worden (in* Theol.); *item nieuw vleesch aanzetten (in Heelk.).*

Incart, (m) ou, Incartation, (f) *Reiniging, loutering des gouds door zilver of schei-water.*

Incartade, (f) *Haastige opvlieging, domme, onbezonne of zotte streek*; faire une incartade à quelcun.

Incendiaire, (m. & f.) *Brandstigter; brandstigster.*

Incendie, (f) *Brand* (m), *brandstigting; item oproer, muitery, tweespalt* (f); c'étoit une grande incendie.

Incendié, ée (adj.) *In brand gestooken; verbrand.*

Incertain, aine (adj.) *Onzéker, ongewis, onvast, twyffelägtig*; nouvelle incertaine; esprit incertain; temps incertain.

Incertainement, (adv.) *Onzéker.*

Incertitude, (f) *Onzékerheid, twyffelagtigheid, wankelmoedigheid.*

Inceffable, (adj.) *Onophoudelyk, daar men niet van uitscheiden kan (gem. w.)*

Inceffamment, (adv.) *Zonder ophouden, zonder tusschen poozing; item terstond, op staande voet*, travailler étudier inceffamment; je viendrai inceffamment; il faut partir inceffamment.

Inceffible, (adj.) *Onafslaanbaar, dat niet afgeslaan kan worden.*

Incefte, (m) *Bloedschande* (f).

Inceftueufement, (adv.) *Bloedschandiger wyze.*

Inceftueux, eufe (adj. & f.) *Bloedschendig; een bloed-schender; bloedschendster.*

Incharitable, (adj, *nieuw w.*) *Liefdeloos, onbarmhartig, niet menschlievend.*

Incharité, (f. *nieuw w.*) *Liefdeloosheid.*

Inchoatif, ive (adj.) (*Lees* Inco) verbes inchoatifs, *werk-woorden, die een begin aanduiden (in Spraakk.).*

Incidemment, (adv.) *Tusschenkomstiger, of toevalliger wyze.*

Incidence, (f) *Aanstooting, valling van eene Linie op eene andere (in Meetk.) en voor Sterrek.* (*Zie* immerfion.

Incident, ente (adj.) *Tusschenkomstig, toevallig.*

Incident, (m) *Toevallige of tusschenkomende zwarigheid of verhindering*; il arriva un incident; faire un incident.

Incidentaire, (m) *Een die in een* procés *nieuwe zwarigheeden inbrengt.*

Incidenter, (v. n.) *Nieuwe zwarigheeden opperen of voor den dag brengen, uitvlugten maaken (in Rechten).*

Incinération, (f) *Tot aschmaaking (in Scheik.).*

Incirconcis, ife (adj. & f.) *Onbenéden; een onbesnédene.*

Incirconcifion, (f) *Onbesnédenheid, de voorhuid.*

Incifer, (v. a.) *Insnyden; inbyten (by Wondheeld., Hoven. en Chymist.).*

Incifif ive (adj.) *Insnydende; inbytende; dat insnyd; inbyt.*

Incifion, (f) *Insnyding, snee, opening (by Wondh. en Hoven.).*

Incifoire (adj.); Dent incifoire, *voortand, boter-tand.*

Incitation, (f) *Aanporring, aandryving, ophitzing.*

Inciter, (v. a.) *Aanporren, aanzetten, opwakkeren, aanhitzen*; inciter à mal faire.

Incivil, ile (adj.) *Onbeleefd, lomp, onhoflyk, ongemanierd, boersch.*

Incivilement, (adv.) *Onbeleefdelyk, grovelyk.*

Incivilité, (f.) *Onbeleefdheid, lompheid, boerschheid.*

Inclémence, (f.) *Ongoedertierendheid, strengheid.*

Inclément, ente (adj. *weinig gebr.*) *straf, ongenaadig.*

Inclinaifon, (f) *Neiging van linien tot malkander (in Meetk.).*

Inclinant, ante (adj.) *Hellende, neigende.*

Inclination, (f) *Helling, overhelling, neiging; item genegtheid, lust, begeerte; item (figuurl.) liefste, minnaresse*; verfer par inclination, *zagtjes afgieten.*

Incliner, (v. n. & a.) *Neigen, hellen enz.*; incliner au mal, à la paix, *tot het quaad, tot den vreden neigen*; incliner la tête, *het hoofd buigen*; s'incliner (v. r.) devant quelcun, *zich voor iemand vernéderen, buigen.*

Inclus, ufe (adj.) *Ingesloten*; la lettre ci inclufe, ou, l'inclufe, *de ingeslotene brief, d'ingeslotene of* d'incloſa; jusqu'au premier mai inclus.

Inclufif, ive (adj.) (*zelden gebr.*) *Dat in te sluiten is.*

Inclufivement, (adv.) *Méde ingesloten, méde onderbegreepen*, inclufivelyk; jusqu'au 8me Juin inclufivement.

Icognito, (adv.) *Onbekend, in de stilte*, incognito.

Incombuftible, (adj.) *Onbrandbaar, onverbrandelyk*; matiere incombuftible.

Incommenfurabilité, (f) *Onmeetbaarheid.*

Incommenfurable, (adj.) *Onmeetbaar,*

baar, dat niet met eene andere maat kan gemeeten worden.

Incommodant, ante (adj.) *Lastigvallende, bezwaarende.*

Incommode, (adj.) *Ongemakkelig, lastig.*

Incommodé, ée (adj.) *Bezwaard; ontriefd; onpasselyk, ongesteld; arm, behoeftig; beschadigd (van Scheepen gez.).*

Incommodément, (adv.) *Ongemakkelyk.*

Incommoder, (v. a.) *Ongemak, ongelégenheid, overlast aandoen, lastig vallen, bezwaaren; beschadigen, hinderen; ontrieven;* s'incommoder (v. r.) *zich ongemak aandoen, zich ontrieven.*

Incommodité, (f) *Ongemak* (n), *ongemakkelykheid; ongelégenheid, onpasselykheid, ziekte, schade, ontramponeering van een Schip* (f).

Incommunicable, (adj.) *Onmêdedeelbaar.*

Incommutabilité, (f) *Onveränderlykheid.*

Incommutable, (adj.) *Onveränderlyk dat niet verwisseld kan of mag worden.*

Incommutablement, (adv.) *Onverwisselyk.*

Incomparable, (adj.) *Onvergelykelyk, weêrgâloos.*

Incomparablement, (adv.) *Onvergelykelyk.*

Incompatibilité, (f) *Tegenstrydigheid, onverdraaglykheid met elkaâr.*

Incompatible, (adj.); Humeurs, charges incompatibles, *tegenstrydige* humeuren, *ampten die met malkander niet bestaan konnen.*

Incompétemment, (adv.) *Onbevoegdelyk, zonder onderhoorig recht.*

Incompétence, (f) *Onbevoegdheid, ononderhoorigheid.*

Incompétent, ente (adj.); Juge incompétent, *onbevoegd, onwettig Rechter.*

Incomplaisance, (f *Weinig geb.*) *onboflykheid.*

Incomplaisant, ante (adj. *Weinig geb.*) *onboflyk.*

Incomplet, ette (adj.) *Onvolkomen.*

Incomposite, (adj.) *Dat zonder régel of orden is* (*in Muziek*).

Incompréhensibilité (f) de Dieu, *Onbegrypelykheid Gods.*

Incompréhensible, (adj.) *Onbegrypelyk, onbeseffbaar.*

Incompressible, (adj.); l'Eau est incompressible, *water kan niet t'zamengedrukt worden.*

Inconcevable, (adj.) *Onbegrypelyk;* difficulté inconcevable.

Inconciliable, (adj.) *Dat niet overëengebragt kan worden;* (qui n'a point de rapport ensemble).

Inconduite, (f) *Slegt gedrag* (n).

Incongru, ue (adj.) *Onrégelmaatig (in Spraakk).*

Incongruement, (adv.) *Strydig met de régelen.*

Incongruité, (f) *Misslag in Spraakkunde; item onhebbelykheid, onbehoorlykheid, wanschikkelykheid.*

Inconnu, ue (adj. & f.) *Onbekend, onbekende; een onbekende, een vreemde.*

Inconséquence, (f) *Valsche gevolgtrekking of sluitréde.*

Inconséquent, ente (adj.) *Valsch, niet sluitend, niet volgend.*

Inconsidération, (f) *Onbezonnenheid, onbedagtzaamheid.*

Inconsidéré, ée (adj & f.) *Onbezonnen, onbedagtzaam; een losbol.*

Inconsidérement, (adv.) *Onbezonnenlyk, zonder achterdenken.*

Inconsolable, (adj.) *Onvertroostelyk, ontroostelyk.*

Inconsolablement, (adv.) *Onvertroostelyk.*

Inconstamment, (adv.) *Onstandvastiglyk.*

Inconstance, (f) *Onstandvastigheid, wispeltuurigheid, onbeständigheid.*

Inconstant, ante (adj.) *Onstandvastig. ongestadig, veränderlyk.*

Incontestabilité, (f) *Onbetwistbaarheid.*

Incontestable, (adj.) *Onbetwistbaar, onwéderspr ékelyk.*

Incontestablement, (adv.) *Onbetwistbaarlyk, ontégenzeggelyk.*

Incontesté, ée (adj.) *Onbetwist.*

Incontinemment, (adv.) *Ongebonden, los, ontugtiglyk.*

Incontinence, (f) *Wulpsheid, ongetoomdheid, oningetogenheid, ontugtigheid, onkuischheid.*

Incontinent, ente (adj.) *Onmaatig, onkuisch, wulps.*

Incontinent, (adv.) *Straks, terstond, aanstonds, datelyk, op staande voet.*

Inconvénient, (m) *Ongeval, zwaarigheid, hinderpaal*; prévoir les inconvénients; engager dans un inconvénient.

Inconvertible, (adj.) *Onveränderlyk, dat in geen ander ding veränderd kan worden.*

Inconvertissable, (adj.) *Onbekeerlyk.*

Incorporalité, (f) *Onligchaamelykheid.*

Incorporation, (f) *Inlyving, vereeniging.*

Incorporel, elle (adj.) *Onligchaamelyk.*

Incorporer, (v. a.) *Inlyven, vereënigen*; s'incorporer, (v. r.) *zich vereënigen, zich vermengen*; incorporer dans un regiment.

Incorrect, ecte (adj.); Ouvrage incorrect, *onbeschaafd of slordig werk.*

Incorrectement, (adv.) *Slordiglyk, vol fouten, niet net.*

Incorrection, (f) *Slordigheid, feil, misslag.*

Incorrigibilité, (f) *Onverbéterlykheid, hardnekkigheid.*

Incorrigible, (adj.) *Onverbéterlyk*; enfant incorrigible.

Incorrompu, ue (adj.) *Onverdórven, onbedórven.*

Incorruptibilité, (f) *Onbederflykheid, onveränderlykheid, trouwheid.*

Incorruptible, (adj.); Choses incorruptibles, *onvergankelyke, onbederflyke dingen*; juge incorruptible, *een Rechter, die niet omgekogt kan worden.*

Incorruption, (f) *Onvergankelykheid, onbederflykheid; onveranderlykheid, trouwheid.*

Incoupable, (adj.) (*zelden gebr.*) *onschuldig.*

Incourant, te (adj.) *Ongangbaar*; marchandise incourante.

Incrasser, (v. a.) *Het bloed en de sappen verdikken (in Heelk.).*

Incredibilité, (f) *Ongeloofbaarheid.*

Incredule, (adj. & f.) *Ongeloovig, een ongeloovige, een onkrist, vrygeest.*

Incredulité, (f) *Ongeloovigheid* (f) *ongeloof* (n); *vrygeestery* (f).

Incréé, incréée, (adj.) *Ongeschapen.*

Incroyable, (adj.) *Ongelooflyk, ongeloofbaar.*

Incroyablement, (adv.) *Ongelooflyk.*

Incrustation, (f) *Overtrekking eener muur met marmer of andere gladde steen enz.*

Incruster, (v. a.) *Overtrekken met marmer enz.*

Incubation, (f) *Broeding of zitting eener henne op de eijeren.*

Incube, (m) *De Nagt-merrie* (f), *item Nag-duivel die zich zoo als men verdicht, met de Toverhexen zou vermengen; item een Vrouwsperson die onnatuurlyke zonde pleegt.*

Inculquer, (v. a.) *Inscherpen, instampen, indrukken.*

Inculte, (adj.); Terre, esprit inculte, *onbebouwd land, ongéoeffend verstand.*

Incurabilité, (f) *Ongeneeslykheid.*

Incurable, (adj,) *Ongeneeslyk, ongeneesbaar.*

Incurables, (m. pl.) *Gasthuis te Parys voor ongeneesselyke arme zieken.*

Incursion, (f) *Vyandelyke inval, strooping, stroopery.*

Incuse, (f) *Pronk-penning, of*, medaille, *die aan de eene zyde, daar het* devies, *staat, hol, en aan de andere zyde glad is.*

Inde, (m) *Brazilien of fernambukhout* (m), *dienstig om gemeen rood te verwen.*

Indécemment, (adv.) *Onbehoorlyk, onbetaamelyk.*

Indécence, (f) *Onbehoorlykheid, onbetaamelykheid.*

Indécent, ente (adj.) *Ongevoeglyk, onbeuschelyk, onbehoorlyk.*

Indéchriffrable, (adj.) *Onöplosselyk, onverstaanbaar, (word van cyffers en schrift gez.).*

Indécis, ise (adj.) *Onbeslist, onafgedaan, onbepaald*; affaire indécise.

Indécision, (f) *Onbeslissing, gesteldheid van iets dat nog niet bepaald of* gerefolveerd *is.*

Indéclinable, (adj.); Nom indéclinable, *onbuigbaar naam-woord (in Spraakk.).*

Indécrottable, (adj.) *Dat men niet reinigen, niet verbeeteren of overwinnen kan*; un pédant est un animal indécrottable.

Indéfectibilité, (f) *Onfaalbaarheid, hoedanigheid van iets dat niet geheel vervallen of weg vallen kan.*

Indéfectible, (adj.) *Dat niet ophouden kan te zyn.*

Indéfendu, ue (adj.) *Onverboden; onverdédigd.*

Indéfini, ie (adj.) *Onbepaald, dat niet juist beschréven of bepaald is.*

Indéfiniment, (adv.) *Onbepaalder wyze.*

Indéfiniffable, (adj.) *Onbeschryvelyk, dat niet te bepaalen is.*

Indélébile, (adj.) *Onuitwischbaar*; caractère indélébile.

Indélibéré, ée (adj.) *Onberaaden, onöverlegd.*

Indemnifer, (v.a.) *Schadeloos stellen, vryhouden.*

Indemnité, (f) *Schadeloos houding, vryhouding.*

Indépendamment, (adv.) *Onäfhankelyk, vry.*

Indépendance, (f) *Onäfhankelykheid*; rien n'est si doux que l'indépendance.

Indépendant, ante (adj.) *Onäfhankelyk, vry*; cette affaire est indépendante de l'autre; il est indépendant, *hy is zyn eigen meester*; les indépendants; *de* indépendenten (*zekere secte in England*).

Indéstructible, (adj.) *Onvernielbaar.*

Indétermination, (f) *Onbepaaldheid, hoedanigheid van iets dat niet vast gesteld of beslooten is.*

Indéterminé, ée (adj.) *Onbepaald, dat onäfgedaan of nog onzéker is*; être indéterminé, *ongeresolveerd, onzéker of onbepaald zyn*; la chose est indéterminée, *de zaak is onäfgedaan, onbeslooten.*

Indéterminément, (adv.) *Op eene onbepaalde of onzékere wyze.*

Indeu. (*Zie* Indû).

Indévot, ote (adj.) *Ongodsdienstig.*

Indévotement, (adv.) *Ongodsdienstiglyk.*

Indévotion, (f) *Ongodsdienstigheid.*

Index, (m) (*Lat. w.*) *Bladwyzer* (m), *register* (n) *in een boek*; *item de voorste vinger of wys-vinger* (m); *item naald* (f) *of wyzer* (m) *van een kompas, Zonnewyzer enz.*

Indicateur, (m) *De spier van de wys-vinger* (f).

Indicatif, (m) *De aantoonende wyze* (f) (*in Spraakk.*).

Indicatif, ive (adj.) *Aanduidend, aanwyzend.*

Indication, (f) *Aanduiding, aanwyzing*; indication symptomatique, *téken van quaade toevallen of schielyke verändering in eene ongesteldheid of ziekte.*

Indice, (m) *Bladwyzer*, (index) (m) *van een boek*; *item aanduiding* (f), *bewys, kentéken, téken* (n), (*in Rechten*).

Indicible, (adj.) *Onuitsprékelyk.*

Indiction, (f) *De t'zamen roeping van een* concilium *of Kerkvergadering*; *item Romeinsche tyd-kring van* 15 *jaar, de* indictie *genaamd.*

Indienne, (f) *Sits of chitz (zeker Lynwaat)*; *item japonsche rok daar van.*

Indifféremment, (adv.) *Onverschilliglyk*; *item koelzinniglyk, koeltjes.*

Indifférence, (f) *Onverschilligheid*; *koelzinnigheid*; avoir de l'indifférence pour une chose, pour une personne.

Indifférent, ente (adj.) *Onverschillig*; *koel, koelzinnig*; cela m'est indifférent, *dat is my onverschillig of 't zelve*; des choses indifférentes, *onverschillige zaaken of dingen van geen belang.*

Indigénat, (m) *Geboorte-recht in Polen* (n).

Indigence, (f) *Behoeftigheid, nooddruft, armoede.*

Indi-

Indigent, ente (adj.) *Beboeftig, gebrekkig, arm*; ouvrir la main à l'indigent.

Indigeste, (adj.) *Onverdouwelyk, onverteerbaar*; *item ruuw, slordig, niet wel ingerigt of afgedeeld*; viande indigeste; livre indigeste.

Indigestion, (f) *Onverdouwelykheid, onverdouwing, onverteering, raauwheid, zwakheid der maag.*

Indignation, (f) *Veröntwaardiging, gramschap, verfoeijing.*

Indigne, (adj.) *Onwaardig*; *item schandelyk, snood*; *item smaadelyk*; indigne de l'honneur; une chose indigne; traittement indigne.

Indigné, ée (adj.) *Veröntwaardigd*; *vergramd, toornig*; être indigné contre quelcun.

Indignement, (adv.) *Onwaardiglyk*; *item schandelyk*; *smaadelyk*; traitter quelcun indignement.

Indigner, (v. a.) *Ophitsen, gebelgd maaken, vertoornen*; cette conduite a indigné tous ses amis; s'indigner, *zich belgen, vertoornen, vergrammen*; qui ne s'indigneroit pas de cela?

Indignité, (f) *Onwaardigheid*; *smaad, smaadheid, versmaadheid, hoon, verachting*; *schande, onëer*; *snoodheid*; souffrir des indignités, commettre des indignités.

Indigo, (m) *Indigo (zekere blaauwe verf).*

Indigoterie, (f) *Indigo-maakery.*

Indiligent, ente (adj. *zelden gebr.*) *Niet vlytig, lui.*

Indiquer, (v. a.) *Aanwyzen, aanduiden, aantoonen, wyzen*; *item beroepen, vaststellen*; on m'a indiqué cela; indiquer un concile, une assemblée.

Indire, (v. a.); Droit d'indire, *zeker recht, waar by een Leen-heer zyn gerechtigheid kan verhoogen.*

Indirect, ecte (adj.) *Schuins*; *item onbillik, ongeöorlofd*; *item niet voor de vuist*; *item van ter zyden, niet op de man aan*; par des voies indirectes, *door slinkse wegen of middelen*; louanges indirectes, *bedekte lof-tuitingen*

Indirectement, (adv.) *Schuinselyk, van ter zyden, niet regt toe*; *niet voor de vuist, onbilliklyk.*

Indisciplinable, (adj.) *Onleerzaam, die of dat onder geen tucht gebragt of geoeffend worden kan.*

Indiscipliné, ée (adj.) *Ongeoeffend.*

Indiscret, été (adj. *Onbescheiden, onvoorzigtig, onbedagtzaam.*

Indiscrétement, (adv.) *Onbescheidentlyk, onvoorzigtiglyk.*

Indiscréton, (f) *Onvoorzigtigheid, onbedagtzaamheid, onbescheidenheid.*

Indispensable, (adj.) *Onvermydelyk, noodzaakelyk, dat men niet voorby of weygeren of zich van ontdoen kan*; c'est une loi, une chose indispensable.

Indispensablement, (adv.) *Onvermydelyk, niet voorby te gaan.*

Indisposé, ée (adj.) *Onpasselyk, ziekelyk.*

Indisposer (v. a.) quelcun contre un autre, *iemand jegens eenen anderen ongunstig maaken, ophitzen.*

Indisposition, (f) *Onpasselykheid, ziekte.*

Indisputable, (adj.) *Onbetwistbaar, onweërspreekelyk.*

Indissolubilité, (f) *Onöplosselykheid.*

Indissoluble, (adj.) *Onöplosselyk, dat niet ontknoopt, ontbonden of verbroken kan worden*; le mariage est indissoluble.

Indissolublement, (adv.) *Onöplosselyk.*

Indistinct, incte (adj.) *Onduidelyk, verwärd, duister, niet onderscheiden.*

Indistinctement, (adv.) *Onduidelyk, niet klaar*; *zonder onderscheid*; lire indistinctement; commander indistinctement.

Individu, (m) *Een byzonder of ondeelbaar ding, dat op zich zelven een wézen uitmaakt*; l'homme est un individu; avoir soin de son individu; cela regarde mon individu (*in Redenk.*).

Individuel, elle (adj.); Un être individuel, *een ondeelbaar of enkeld wézen.*

In-

Individuellement, (adv.) *Ondeelbaar*, *onscheidbaar.*

Indivis, ise (adj. *in Rechten*) *Onverdeeld*; par indivis (adv.) *onverdeeld*; posseder un héritage par indivis.

Indivisibilité, (f) *Onverdeelbaarheid*, *ondeelbaarheid.*

Indivisible, (adj.) *Onverdeelbaar*, *ondeelbaar*; corps indivisible.

Indivisiblement, (adv.) *Ondeelbaarlyk.*

In-dix-huit, (m) *In agtiene* (*van Boeken gez.*).

Indocile, (adj.) *Stug*, *onbuigzaam*, *onwillig*, *onleerzaam*; esprit, enfant indocile.

Indocilité, (f) *Stugheid*, *halsstarrigheid*, *onwilligheid*, *hardleerigheid.*

Indocte, (adj. *weinig gebr.*) *Ongeleerd*, *onweetend.*

Indolence, (f) *Ongevoeligheid van zinnen*, *achteloosheid*, *zorgeloosheid.*

Indolent, ente (adj. & f.) *Gevoelloos*, *zorgeloos*, *koelzinnig*, *die nergens aandoening van heeft of onverschillig is*; un indolent.

Indomptable, (adj.) *Ontémbaar*, *toomeloos*; *onregeerbaar.*

Indompté, ée (adj.) *Ongetémd*, *wild.*

In-douze, (m) *Een boek in twaalven*, *een* duodecimo.

Indu, ue (adj. *Onbehoorlyk*, *ongelegen*, *onbequaam*, *onregt*; temps indu, venir à heure indue.

Indubitable, (adj.) *Ontwyffelbaar*, *gewis.*

Indubitablement, (adv.) *Ongetwyffeld*, *zékerlyk.*

Induction, (f) *Overreeding*, *verleiding*, *aanvoering*, *aanzetting*, *aanporring*; *item besluit*, *of*, *gevolg van eene stelling* (*in Redenk.*).

Induement, (adv.) *Onbehoorlyker*, *of*, *onbillyker wyze* (*in Rechten*).

Induire, (v. a.) *Verleiden*, *overréden*, *aanzetten*; *item eene sluitreden*, *gevolgtrekking maaken*, induire à mal faire, en tentation; qui vous a induit à faire cela? qu'induisez vous de là?

Indulgemment, (adv.) *Op eene toegevende of zagtzinnige wyze.*

Indulgence, (f) *Toegévendheid*, *inschikkelykheid voor iemand*; *item aflaat* (*in de R. K.*); avoir de l'indulgence pour une personne, pour ses enfants; indulgence pleniere.

Indulgent, ente (adj.) *Toegévend*, *zagtzinnig*, *door de vinger ziende*, *overstappende.*

Indult, (m) *Pausselyke Genadenbrief*, *tot het vergeeven of overdraagen eener* Parochie; *item zeker tol*, *welke door de Americaansche Handelaars aan den Koning van Spanjen moet betaalt worden.*

Indultaire, (m) *Die een Pausselyke Genaaden-brief heeft.*

Industrie, (f) *Vlyt*, *schranderheid*; *item behéndigheid*, *list*; chevalier d'industrie, *een bedrieger*, *opligter*, *een die door behéndigheid en ongeöorloofde kunstgreepen of bedrog zyn bestaan weet te krygen*; user, vivre d'industrie.

Industrieusement, (adv.) *Vlytiglyk*; *behendiglyk*, *met kunstjes.*

Industrieux, euse (adj. *Vlytig*, *behéndig*; *slim*, *loos*, *schrander.*

Indut, (m) *Geestelyke die den Priester in de Mis* assisteerd.

Inébranlable, (adj.) *Onbeweeglyk*, *onwrikbaar*, *standvastig*; mur, esprit, courage inébranlable.

Inébranlablement, (adv.) *Onbeweeglyk.*

Ineffabilité, (f) *Onuitspreekelykheid* (Theol. *w.*)

Ineffable, (adj.) *Onuitspreekelyk*, (*Theol. w.*) La grandeur ineffable de Dieu.

Inéffaçable, (adj.) *Onuitwisbaar*; caractere ineffaçable.

Ineffectif, ive (adj.) *Kragteloos*, *dat zonder werking is.*

Inefficace, (adj.) *Vrugteloos*, *kragteloos*; reméde inefficace.

Inefficacité, (f) *Kragteloosheid.*

Inégal, ale (adj.) *Onéffen*, *ongelyk*; *item onbestendig*, *veränderlyk*; choses inégales, humeur inégale.

Inégalement, (adv.) *Ongelyker wyze.*

Inégalité, (f) *Ongelykheid*, *onéffenheid*, *item ongestádigheid veränderlykheid.*

Iné-

Inélegant, ante (adj.) *Oncierlyk*, *lomp*, *niet fraai.*

Inéligible, (adj.) *Onverkiesbaar*, *onverkieslyk.*

Inénarrable, (adj.) *Onuitspreekelyk*, *onvertelbaar*; St. Paul vit des choses inénarrables dans le troisieme ciel.

Inepte, (adj.) *Ongeschikt*, *zottelyk*, *ongerymd*, *Kinderlyk.*

Ineptement, (adv.) *Kinderlyk*, *gekkelyk.*

Ineptie, (f) *Kinderägtigheid*, *Kinder-klap*, *ongerymdheid*, *gekheid.*

Inépuisable, (adj.) *Onuitputbaar*, *onuitputtelyk*; *item ondoorgrondelyk*; source, trésor inépuisable; mystère inépuisable.

Inertie, (f) *Werkeloosheid*, *luiheid*, *lêdigheid.*

Inescation, (f) *Verplanting der ziekte van een Mensch in een Dier.*

Inespéré, ée (adj.) *Onverhoopt*, *onverwagt.*

Inespérément, (adv.) *Onvermoedelyk*, *tégen alle verwagting.*

Inestimable, (adj.) *Onschatbaar*, *onwaardeerbaar.*

Inétendu, ue (f) *Onuitgestrekt*, *onuitgerekt.*

Inévident, ente (adj.) *Onduidelyk*, *niet klaarblykend.*

Inevitabilité, (f) *Onvermydelykheid.*

Inévitable, (adj.) *Onvermydelyk*, *dat men niet ontwyken of ontgaan kan.*

Inévitablement, (adv.) *Onvermydelyk.*

Inexact, acte (adj.) (*weinig gebr.*) *Slordig*, *onägtzaam*, *niet nét.*

Inexactitude, (f) *Onägtzaamheid*, *slordigheid*, *verzuiming.*

Inexcusable, (adj.) *Onverschoonlyk*, *onverschoonbaar*, *onverantwoordelyk.*

Inexécution, (f) *Nalaatigheid in 't uitvoeren eener zaak.*

Inexistence, (f) *Onwézentlyheid*, *iets dat niet bestaat.*

Inexorable, (adj.) *Onverbiddelyk*, *die niet te vermurwen is*; juge inexorable.

Inexorablement, (adv.) *Onverbiddelyk.*

Inexpérience, (f) *Onërvarendheid.*

Inexpérimenté, ée (adj.) *Onërvaren*, *onbedréven*; gens inexpérimentés.

Inexpiable, (adj.) *Onverzoenbaar*, *onverzoenlyk*, *dat niet geboet of voldaan kan worden*; crime inexpiable.

Inexplicable, (adj.) *Onöplosselyk*, *dat niet uitgelegd of verklaard kan worden.*

Inexplicablement, (adv.) *Onverklaarbaar.*

Inexpressible, (adj.) *Onuitdrukkelyk.*

Inexprimable, (adj.) *Onuitdrukkelyk*, *onbeschryflyk*; joye inexprimable.

Inexpugnable, (adj.) *Onwinbaar*, *onverwinnelyk*; chateau, chasteté inexpugnable.

Inextinguibilité, (f) *Onuitblusschelykheid.*

Inextinguible, (adj.) *Onuitblusschelyk*, *onuitblusschbaar.*

Inextricable, (adj.) *Onuitreddelyk*, *onuitredbaar*, *nételig*, *verward*; affaire inextricable.

Infaillibilité, (f) *Onfeilbaarheid.*

Infaillible, (adj.) *Onfeilbaar*, *die of dat niet missen of feilen kan*; Dieu est infaillible; la chose est infaillible.

Infailliblement, (adv.) *Onfeilbaarlyk*; *gewisselyk*; la chose arrivera infailliblement.

Infaisable, (adj. *zelden gebr.*) *Ondoenlyk*, *dat niet te doen is.*

Infamant, ante, (adj.) *Eer-roovend ontëerend*, *schendend.*

Infamation, (f) *Eer-rooving*, *schending*, *schandvlek.*

Infame, (adj.) *Eerloos*, *schandelyk*, *vuil*; Homme, métier, lieu infame.

Infamément, (adv.) *Op eene schandelyke wyze.*

Infamer, (v. a.) *Eerloos maaken*, *iemands goede naam schenden.*

Infamie, (f) *Schande*, *naamschending*, *ontëering*, *item eene schenddaad*, *schandelykheid*; couvrir quelcun d'infamie; dire des infamies à quelcun; faire des infamies.

Infant, ante (adj.) *Spaansche of Pôr-*

Portugiesche Koninglyke Prins, *Princesse.*

Infanterie, (f) *Voet-volk*, *Soldaaten*, Infantery.

Infanticide, (f. f. & m.) *Kindermoord*; *Kindermoord naar.*

Infatigabilité, (f) *Onvermoeilykheid.*

Infatigable, (adj.) *Onvermoeilyk*, *onvermoeid*; homme infatigable.

Infatigablement, (adv.) *Onvermoeilyk.*

Infatuation, (f) *Zo te ingebeeldheid*, *ingenomenheid*, *verzótheid.*

Infatué, ée (adj.) *Verzot*, *ingenomen*; infatué de sa propre capacité.

Infatuer (v. a.) quelcun, *iemand verzotten*, *ingenomen doen zyn*, *betóveren*; s'infatuer (v. r.) de quelque chose, *van iets ingenomen*, *of op verslingerd of verzót zyn.*

Infécond, onde (adj.) *Onvrugtbaar* (*beter* sterile).

Infécondité, (f) *Onvrugtbaarheid.*

Infect, ecte (adj.) *Besmet*, *stinkend*; lieu infect, haleine infecte.

Infecter, (v. a.) *Besmetten*, *aansteeken*, *vergiftigen*, *stinkend maaken*; infecter l'air, une personne, les esprits.

Infection, (f) *Besmetting*, *aansteeking*, *vervulling met stank.*

Infélicité, (f) *Ongelukzaligheid*, *élende* (f), *ongeluk* (n).

Inféodation, (f) *Overdragt van een leengoed*, *leen-brief* (m).

Inféodé, ée (adj.) *In leen-bezetting gegeeven*, *item leenroerig*; dimes inféodées, *leen-tienden.*

Inféoder, (v. a.) *In leen-bezitting geeven.*

Inférer, (v. a.) *Besluiten*, *sluiten*, *gevolg-trekken*, qu'inférez vous de-là?

Inférieur, eure (adj.) *Nédriger*, *minder*, *laager*, *minder in trap of waarde*; lieu inférieur; juge inférieur; il lui est inférieur en tout.

Inferiéusement, (adv.) *Op eene laagere of geringere wyze.*

Infériorité, (f) *Minderheid*, *geringer staat*, *laager graad.*

Infernal, ale, (adj.) *Helsch*; Serpent infernal, *helsche Slang*, *de Duivel*; dragon infernal, *een boos wyf*, *helleveeg*, *duivelin*; pierre infernale, *de helsche steen* (*in Heelk.*).

Infertile, (adj.) *Onvrugtbaar*, *dor*; *dom*; champ, esprit infertile.

Infertilité, (adj.) *Onvrugtbaarheid.*

Infester, (v. a.) *Quellen*, *plaagen*, *ontrusten*, *onveilig maaken*, *verwoesten*, *bederven*; les corsaires infestent les côtes, les mers; les sauterelles ont infesté le païs

Infidélité, (f) *Ongetrouwheid*, *ontrouw*, *trouwloosheid*; *item het ongeloof of ongeloove.*

Infidelle, (adj.) *Ontrouw*, *ongetrouw*, *trouwloos*; *valsch*; mémoire infidelle, *slegt geheugen*; être infidelle à son maître, à son mari; rapport infidelle.

Infidellement, (adv.) *Trouwlooslyk*; *valschelyk.*

Infini, ie, (adj. & f.) *Oneindig*, *eindeloos*, *eeuwig*; *het oneindige*; chose peine infinie; nombre infini; à l'infini, *tot in 't oneindige.*

Infiniment, (adj.) *Oneindiglyk*, *ten uitersten*, *zeer*; avoir infiniment de l'esprit, de l'obligation.

Infinité, (f) *Oneindigheid*, *eindeloosheid*; *menigte.*

Infinitif, (m) *De onbepaalde wyze* (f) (infinitivus *in Spraakk.*).

Infirmatif, ive (adj.) *Verzwakkend*; sentence infirmative, *opheffend vonnis*, *vonnis dat een onder-Rechters vonnis vernietigd.*

Infirme, (adj.) *Zwak*, *zwaklyk*; corps infirme; la chair est infirme.

Infirmer, (v. a.) *Verzwakken*, *kragteloos maaken*, *vernietigen*, *opheffen*; *item krenken*, *verkleinen*, infirmer une sentence, l'autorité de quelcun.

Infirmerie, (f) *Zieken-huis in een Klooster.*

Infirmier, iere (m. & f.) *Ziekenoppasser*, *of oppasser*, *oppasserſche in een Klooster.*

Infirmité, (f) *Zwakheid*, *broosheid.*

Inflammabilité, (f) *Aansteekelykheid.*

Inflammable, (adj.) *Aansteekbaar*, *aan-*

na ſteekelyk, dat ligtelyk vlam of vuur vat.

Inflammation, (f) *Aanſteeking, ontſteeking, hitzigheid (in 't bloed enz.).*

Inflammatoire, (adj.) *Hitzigheid of ontſteeking veroorzaakend.*

Inflexibilité, (f) *Onbuigzaamheid, ongeauwegheid, ſlugheid.*

Inflexible, (adj.) *Onbuigzaam, onbuigbaar, onbuiglyk, ſlug, onverzettelyk;* bois, fer, juge inflexible.

Inflexiblement, (adv.) *Onbuigzaamlyk, ſlug, onverzettelyk.*

Inflexion, (f) *Buiging, kromming; item verändering of valling der ſtemme; item buiging van een woord (in Spraakk.)* inflexion de la voix.

Inflicton (f) de la peine, *oplegging der ſtraffe (in Rechten).*

Inflictive, (adj. f.); Peine inflictive, *op te leggene ſtraf.*

Infliger (v. a.) une peine, *ſtraf, eene Lyf-ſtraf opleggen.*

Influence, (f) *Invloed, werking, méde-werking.*

Influer, (v. n. a. &) *Invloed hebben, méde-werken;* la bonne ou mauvaiſe éducation influe ſur toute la vie.

In-folio, (m) *Een boek in* folio, *een* foliant.

Information, (f) *Onderrigting, kondſchap, navorſching, onderzoek.*

Informe, (adj.) *Wanſchápen, ongeſtaltig, ruuw, buiten form,* matiere, teſtament informe.

Informé, (m) *Het onderigtte (in Rechten).*

Informer, (v. a. & n.) *Onderrigten, kond doen; item navorſchen, onderzoeken, verhooren;* être informé de tout; informer d'un crime; on informe contre lui: s'informer (v. r.) de quelque choſe.

Infortune, (f) *Tégenſpoed, rampſpoed, ongeluk.*

Infortuné, ée (adj.) *Ongelukkig, rampzalig.*

Infracteur, (m) *Overtreeder;* infracteur des loix.

Infraction, (f) *Overtreeding, inbreuk;* depuis l'infraction du traité.

Infructueuſement, (adv.) *Vrugteloos.*

Infructueux, euſe (adj.) *Onvrugtbaar; nutteloos;* champ infructueux, travail infructueux.

Infus, uſe (adj.); Don infus, *ingeſtorte, ingegévene gaave (als van de Apoſtelen).*

Infuſer, (v. a.) *Ingieten, inſtorten, laaten trekken; ingeeven, mededeelen;* infuſer des herbes dans du vin, *Kruiden op wyn zetten;* Dieu infuſe les graces dans nos cœurs, *God ſtort de genade in onze harten.*

Infuſion, (f) *Ingieting, trekking, trekſel (by Apotheek.); mededeeling, inſtorting (van genade giften).*

Ingambe, (m) *(oud w.) Rap, fluks ter been.*

Ingénerable, (adj.) *Onveranderlyk van natuur, dat niet verbaſterd.*

Ingénieur, (m) *Veſtingbouwer, Krygsbouwkundige,* Ingénieur.

Ingénieuſement, (adv.) *Vernuftiglyk, ſcherpzinniglyk.*

Ingénieux, euſe (adj.) *Vernuftig, verſtandig, kunſtig.*

Ingénu, ue (adj.) *Oprecht, openhartig, rondborſtig, onbewimpeld, voor de vuiſt;* une réponce ingénue, *een onbewimpeld, eenvoudig antwoord;* cela me ſemble fort ingénu, *dat komt my zeer oprecht voor;* ingénu, ue, *vrygebooren, van eerlyke herkomſt (in Rechten).*

Ingénuité, (f) *Oprechtheid, rondborſtigheid, eenvoudigheid.*

Ingénument, (adv.) *Onbewimpeld, naaktelyk, eenvoudiglyk;* raconconter quelque choſe ingénument, *iets eenvoudiglyk, zoo als het is, verhaalen.*

Ingérer, s'ingérer, (v. r.) *Zich onderwinden, zich inſteeken, zich inmengen, zich met een anders mans zaaken, zonder daar toe verzogt te zyn, bemoeijen;* s'ingérer dans, ou, de quelque choſe, *zich ergens inſteeken;* comment oſe t-il s'ingérer de faire cela? *hoe durft hy zig onderwinden zulks te doen?* je ne m'ingére point des affaires d'autrui.

Ingouvernable, (adj.) *Onregeerbaar.*

Ingrat, ate (adj. & ſubſt.) *Ondankbaar; item onvrugtbaar; vrugteloos;*

loos; een ondankbaare, of, ondankbaar Mensch; être ingrat d'une faveur; ingrat envers quelcun; c'est un ingrat, une ingrate; terre ingrate; travail ingrat.

Ingratement, (adv. *weinig gebr.*) *Ondankbaarlyk.*

Ingratitude, (f) *Ondankbaarheid.*

Ingrédient, (m) *Middel, of, iets dat in het t' zamenstél, of,* compositie *van eenig ding komt, als in artzenijën enz. een* ingredient (n).

Inguérissable, (adj.) *Ongeneesbaar.*

Inhabile, (adj.) *Onbekwaam, ongeschikt, onbevoegd, item geen persoon meer hebben (in Rechten)*; il a été declaré inhabile, *hy is onbekwaam geöordeeld geworden*; inhabile à succéder, *onbevoegd tot erffenis.*

Inhabilité, (f) *Onbekwaamheid; onbevoegzaamheid.*

Inhabitable, (adj.) *Onbewoonbaar.*

Inhabité, ée (adj.) Païs inhabité, *woest, onbewoond land.*

Inhérence, (f) *'t Inkleeven, aankleeven, aanhangen, verknogtheid (in Natuurk.).*

Inhérent, ente (adj.) *Aanklévende, aanhangende, met of aan iets verknogt*; la couleur est inhérente à quelque sujet, *(in Natuurk.).*

Inhiber, (v. a.) *Verbieden (in Rechten).*

Inhibition, (f) *Verbód* (n) *(in rechten)*; contrevenir aux inhibitions.

Inhospitalité, (f) *Onherbèrgzaamheid, onvriendelykheid jegens vreemdelingen, onwilligheid om iemand te huisvesten.*

Inhumain, aine (adj.) *Onmenschelyk, onbarmhartig, wreed, barbaarsch.*

Inhumainement, (adv.) *Onmenschelyk, wreedelyk.*

Inhumanité, (f) *Onmenschelykheid, wreedheid.*

Inhumation, (f) *Begraaving, begraaffenis of begraavenis.*

Inhumer, (v. a.) *Begraaven, ter aarden bestellen.*

Injecter, (v. a.) *Inspuiten. (in Geneesk.).*

Injection, (f) *Inspuiting (in Geneesk.).*

Inimaginable, (adj.) *Onbedenkelyk, onbegrypelyk; dat zich niet te verbeelden is.*

Inimitable, (adj.) *Onnavolgelyk, onnadoenlyk, niet na te bootzen*; auteur, action inimitable.

Inimitié, (f) *Vyandschap.*

Inintelligibilité, (f) *Onverstaanlykheid.*

Inintelligible, (adj.) *Onverstaanbaar.*

Inintelligiblement, (adv.) *Onverstaanlyk, onverstaanbaar.*

Injonction, (f. *in Rechten*) *Aanbeveeling, last* (f), *bevél, gebód*, (n); ordonnance portant injonction.

Inique, (adj.) *Onrechtvaerdig, onbillik, goddeloos, ondeugend*; peut on rien s'imaginer de plus inique?

Iniquement, (adv) *Onregtvaerdiglyk, booslyk.*

Iniquité, (f) *Onrechtvaerdigheid, boosheid, ongerechtigheid, goddeloosheid, ondeugendheid.*

Initial, ale (adj.); Lettre initiale, *eerste letter van een woord, de begin-letter.*

Initiation, (f) *Aanneeming, inwying, ontvanging*; le baptême est l'initiation des chrétiens.

Initier, (v. a.) *Inleiden, invoeren, aanneemen, inwyen in een Godsdienst of* Societeit; initier aux mystères de la Religion, dans quelque société.

Injure, (f) *Hoon, belédiging, lastering, schending* (f) *scheldwoord* (n); dire des injures à quelcun, *iemand hoonen, schenden, schelden*; faire injure a quelcun, *iemand verongelyken, belédigen*; les injures de l'air, *de ongezondheid, ongemakken der lucht.*

Injurier (v. a.) quelcun, *iemand schelden, lasteren, benadeelen, belédigen, hoonen.*

Injurieusement, (aev.) *Hoonender, smaadelyker wyze enz.*

Injurieux, euse (adj.) *Belédigend, hoonend, eerquetzend, benadeelend*; paroles injurieuses, *scheld-woorden.*

Injuste, (adj) *Onrechtvaerdig, onbillik, onrechtmaatig, onrecht*; les injustes, *de onrechtvaerdige.*

Injustement, (adv.) *Onrechtvaerdiglyk, onbillyklyk, onredelyk, ten onrechte.*

Injustice, (f) *Onrechtvaerdigheid, ongerechtigheid, onbillykheid* (f), *onrecht* (n).

Innavigable, (adj.) *Onbevaarbaar.*

Inné, ée (adj.) *Ingeschapen, aangeboeren*; des idées innées.

Innocemment, (adv.) *Onschuldiglyk, onnozelyk.*

Innocence, (f) *Onschuldigheid, onschuld, onnozelheid*; vivre dans l'innocence; opprimer l'innocence.

Innocent, ente (adj. & subst.) *Onschuldig; onnozel*; il est mort innocent, *hy is onschuldig gestorven*; faire l'innocent, *zich onnozel, eenvoudig aanstellen*; un reméde innocent, *een eenvoudig, of, veilig geneesmiddel*; les innocents, *'t feest der onnoozele Kinderen.*

Innocenter (v. a.) quelcun, *iemand onschuldig verklaaren.*

Innombrable, (adj.) *Ontélbaar, ontallyk.*

Innombrablement, (adv.) *Ontallyk, ontélbaar.*

Innovateur, (m) *Invoerder van nieuwe dingen.*

Innovation, (f) *Verändering; vernieuwing, nieuwe invoering.*

Innover, (v. n.) *Nieuwigheeden invoeren.*

Innumérable, (adj.) (*Zie* innombrable).

Inobservance, (f) *Onächtzaamheid.*

Inobservation (f) d'un traité, *verbreeking, verwaarloozing eenes verbonds.*

Innoccupé, (adj.) *Leedig, onbezét.*

Inoculation, (f) *Inënting (van boomen en Kinder-pokken gez.).*

Inoculer, (v. a.) *Inënten*, oculeeren.

Inofficieux, (adj.); Testament inofficieux, *uiterste wil, of* testament, *waarby ouders hunne kinderen zonder oorzaak ontërven (in Rechten).*

Inofficiosité, (f) *Onbillyke onterving.*

Inondation, (f) *Overstrooming van water-vloed; (fig.) vyandelyke inval,*

Inonder, (v. a.) *Overstroomen (van water en Krygsvolk gezegd)*; un torrent de fausses opinions a innondé tout ce païs là; s'inonder (v. r.) dans le vin, *zich in den wyn verzuipen, zich zat drinken.*

Inopiné, ée (adj.); Accident innopiné, *Onverwagt, onvoorzien, onvermoed toeval.*

Inopinément, (adv.) *Onverwagt, onvermoedelyk.*

Inorthodoxie, (f) *Onrechtzinnigheid in leer.*

Inoui, ie (adj.); Chose inouïe, *eene ongehoorde, of, ongewoone zaak.*

In pace, (*Lat. w.*); Mettre in pace, *in een gevangenis opsluiten (by monniken)*; *item* étre in pace, *in vrede ontslaapen (boert. w.).*

In-promptu, (adv. *Lat.*) *Terstond.*

In-promptu, (m) *Een ding dat vóór de vuist, in een oogenblik gemaakt, of gezegd word, als: een vers enz.*; *item eene schielyk bereidde maaltyd.*

Inquart. (*Zie* incart).

Inquartation. (*Zie* incartation).

In-quarto, (m) *Een boek in* quarto, *een* quartyn.

Inquiet, iete (adj.) *Ongerust, onrustig, gemelyk*; esprit, sommeil inquiet.

Inquiétation, (f) *Verôntrusting (zelden gebr.).*

Inquiéter, (v. a.) *Ontrusten, verontrusten, stooren*; s'inquiéter (v. r.) je ne m'inquiéte pas de vos ménaces, *ik stoor my aan uwe dreigementen niet.*

Inquiétude, (f) *Ontrusting, ongerustheid, zorg, bekommering.*

Inquisiteur, (m) *Onderzoeker, kettermeester, geloofs-onderzoeker.*

Inquisition, (f) *Navorsching, ondervraaging, naspeuring* (f); *item geloofs-onderzoek* (n); *item geestelyke recht-bank*, inquisitie (f).

Insatiabilité, (f) *Onverzadelykheid.*

Insatiable, (adj.) *Onverzadelyk, onverzaadbaar.*

Insatiablement, (adv.) *Onverzadelyk.*

Insciemment. (*Zie* Insiemment).

Ins-

Inſcription, (f) *Opſchrift*, *byſchrift*; *item inſchryving van zyn naam op 't* Protocol; inſcription en faux, *wraaking*, *ſchriftelyke betuiging dat een geding-ſtuk enz. valſch is (in Rechten).*

Inſcrire, (v. a.) *Inſchryven*; *item eene figuur in eene andere afteekenen*, *of*, *inſluiten (in Meetk.)*; s'inſcrire, (v. r.) *zyn naam als aanklaager op den rol van 't hof zetten*; s'inſcrire en faux, *iets wraaken*, *voor valſch houden (in Rechten).*

Inſcrutable, (adj.); Les voies, les jugemens de Dieu ſont inſcrutables, *Gods wegen zyn onnaſpeurlyk*, *Gods oordeelen zyn ondoorgrondelyk.*

Inſcu. (*Zie* Inſu).

Inſecte, (m) *Bloedeloos diertje*, inſect (n); inſecte volant, rampant, *vliegend*, *kruipend ongedierte.*

In-ſeize, (m) *Boek in zeſtienen.*

Inſenſé, ée (adj.) *Zinneloos*, *uitzinnig*, *gek*; un inſenſé, *een krankzinnig Menſch.*

Inſenſibilité, (f) *Gevoelloosheid*, *ongevoeligheid.*

Inſenſible, (adj.) *Gevoelloos*, *ongevoelig*; *item hard*, *onmededogend*; mouvement inſenſible; eſprit inſenſible; être inſenſible à tout, *zich nergens aanſtooren.*

Inſenſiblement, (adv.) *Ongevoeliglyk*, *ongemerkt.*

Inſéparatable, (f) *Onafſcheidelykheid.*

Inſéparable, (adj.) *Onſcheidbaar*, *onafſcheidelyk.*

Inſéparablement, (adv.) *Onafſcheidelyk.*

Inſérer, (v. a.) *Inzetten*, *inſteeken*, *inſchieten*, *invoegen*, *inſchryven*, *tusſchen-inſchryven*, *inlaſſen*, *inlyven*; inſérer quelque choſe dans un écrit, dans une lettre; inſérer l'ente dans l'arbre; s'inſérer; (v. r.) *inſchieten*; *zich vereenigen*; les nerfs s'inſérent dans les muſcles.

Inſertion, (f) *Invoeging*, *inlasſing*, *inſteeking*, *inſchryving*; inſertion d'un mot, d'un os, d'une ente.

Inſeſſion, (f) *Een zweet-bad* (n).

Inſidiateur, (m. *in Dichtk. of ernſtige onderwerpen gebr.*) *Laagen-legger*, *beloerer.*

Inſidieuſement, (adv. *in Dichtk. of ernſtige onderwerpen gebr.*) *Verraderlyk*, *met laagen.*

Inſidieux, euſe (adj. *in dichtk. en ernſtige onderwerpen*) *Verraderlyk*, *vol heimelyke laagen*, *bedrog of verſtrikking.*

Inſiemment, (adv. *weinig gebr.*) *Onweetende*, *buiten weeten.*

Inſigne, (adj. *word tweezins gebr.*) *Vermaard*, *berugt*, *groot enz.* inſigne piété, *uitmuntende Godvrugt*; inſigne calomnie, *groote of grove laſtertaal*; inſigne coquin, *een aarts-ſchelm*; inſigne voleur, fripon, putain, *een berugte gauwdief enz.*

Inſinuant, ante (adj.) *Indringend*, *inwinnend*, *inneemend*; des manieres inſinuantes, *inneemende of bevallige manieren*; paroles inſinuantes: une perſonne fort inſinuante.

Inſinuation, (f) *Indringing in iemands gunſt of genegenheid*; inſinuation de la ſonde dans une playe, dans la veſſie, *inſteeking van het tent-yzer enz. (by Wondh.)*; inſinuation de la chaleur dans les membres du corps, *indringing der warmte enz.*; inſinuation, *inſchryving*, *indraaging op 't* Protocol (*in Rechten*).

Inſinuer, (v. a.) *Indringen*, *inſteeken*; *zagtjes te kennen geeven*, *de weet doen*; *inſchryven*, *in 't* Protocol *invoeren*; inſinuer quelque choſe à quelcun, *iemand iets zagtjes te kennen*, *te verſtaan geeven*; inſinuer une donation; s'inſinuer, (v. r.) dans la bonne grace de quelcun, *zich indringen enz.*; le mauvais air s'inſinue par les pores.

Inſipide, (adj.) *Smaakeloos*, *laf*; viande inſipide; des vers inſipides.

Inſipidité, (f) *Lafheid*, *ſmaakeloosheid*; l'inſipidité des viandes, d'un diſcours &c.

Inſiſter (v. n.) ſur, on, pour quelque choſe, *ergens op ſtaan blyven*, *ſterk aanhouden*; il inſiſta fort là deſſus; il inſiſta juſqu'a ce qu'il l'eut obtenu, *hy volherdde*, *of*, *hield*

held aan tot dat enz. insister sur un point.

Insociable, (adj.) *Onvereënigbaar; ongezellig, onverkeerbaar, daar niet mede om te gaan is*; le feu & l'eau sont insociables; homme insociable.

Insolation, (f) *Stooving, of, drooging in de Zon (in Chym. &c.).*

Insolemment, (adv.) *Stoutelyk, trotselyk, onbeschaamdelyk.*

Insolence, (f) *Onbeschaamdheid, onbescheidenheid, brutaliteit*; insolence insupportable.

Insolent, ente (adj. & subst.) *Stout, onbeschaamd, trots*; être insolent; c'est un insolent.

Insolite, (adj.) *Ongewoonelyk, ongewoon (in Rechten gebr.)*; demande, procédure insolite.

Insolvabilité, (f) *Onmagt, onvermogen om te betaalen.*

Insolvable, (adj.); Il, elle est insolvable, *hy, zy is* insolvent, *of, kan niet betaalen.*

Insoluble, (adj.) *Onöplosselyk*; argument insoluble, *een onöplosselyk bewys-stuk.*

Insomnie, (f) *Slaaploosheid, rustloosheid.*

Insondable, (adj.) *Onpeilbaar, ondoorgrondelyk.*

Insoutenable, (adj.) *Onverdédigbaar, dat niet staande gehouden kan wörden*; opinion ridicule & insoutenable.

Insoutenablement, (adv. *weinig gebr.*) *Onverdédigbaar.*

Inspecteur, (m) *Toeziender, opziender*, Inspecteur.

Inspection, (f) *Opzigt, toezigt* (n), *beschouwing*; *bezigtiging* (f), *inzigt* (n); avoir l'inspection sur les ouvriers; inspection des astres, d'un cadavre.

Inspiration, (f) *Inblaazing, ingeeving; inädeming*; par inspiration Divine, c'est par l'inspiration de son ami qu'il &c.

Inspirer, (v. a.) *Inblaazen, ingeeven, inboezemen; inädemen.*

Instabilité, (f) *Onstandvastigheid, onbeständigheid, wankelbaarheid.*

Installation, (f) *Instelling, inhuldiging (in een Ampt of waardigheid).*

Installer, (v. a.) *Instellen, inhuldigen.*

Instamment, (adv.) *Ernstelyk, zonder afloaten*; supplier instamment.

Instance, (f) *Aandringing, aanhouding; item inwerping in een schooltwist; item Rechtsgeding, waar in eisch en verweering*; prier avec instance, *met ernst bidden.*

Instant, ante (adj.) *Aandringende, aanhoudende, geduurig*; instant en priere; instante sollicitation.

Instant (à l'), (adv.) *Oogenblikkelyk, op staande voet, terstond*; au même instant que, *zoo ras als.*

Instantané, ée (adj.) *Dat oogenblikkelyk geschied.*

Instar, (à l'), (adv. Lat.) *Gelyk, op dezelve wyze*; il demande d'avoir des privilèges à l'instar de.

Instauration, (f) *Herstelling, wederstigting, herbouwing.*

Instigateur, trice (m. & f.) *Aanstooker, aanhitzer, aanporder, aanzetter, opruijer; aanstookster enz.*

Instigation, (f) *Ophitzing, vervoering, aanporring, aanstooking.*

Instiguer, (v. a.) *Aanporren, aanzetten, enz.*

Instiller, (v. a.) *Zagtjes laaten indruipen; item inboezemen; als*: instiller une fausse doctrine dans &c.

Instinct, (m) *Natuurlyke of ingeschaapene drift, of, genégenheid*; les bêtes agissent par instinct.

Instituer, (v. a.) *Aanstellen, instellen, verördenen; item onderwyzen*; instituer un ordre de religieux; un enfant bien institué; instituer quelcun son héritier.

Institut, (m) *Voorschrift der lévenswyze* (n), *régel des lévens*; instituts (plur.), *kort begrip van 't Roomsche recht.*

Institutaire, (m) Professor *der* instituten.

Instituteur, trice (m. & f.) *Stigter, stigtster.*

Institution, (f) *Stigting, instelling, oprechting; item onderwysing, onderrigting*; institution d'un académie, d'un héritier, d'un enfant.

Instruc-

Inſtructif, ive (adj.) *Leerzaam, onderwyzend, ſtigtelyk.*

Inſtruction, (f) *Onderrigting* (f), *onderregt, onderwys* (n); *opſtel van een* procès; *voorſchrift, narigt voor een gezant* (n).

Inſtruire, (v. a.) *Onderrigten; onderwyzen, afrigten; item een* Procés *voordraagen.*

Inſtruit, ite (adj.) *Onderrigt, enz.*

Inſtrument, (m) *Werktuig, tuig, gereedſchap, middel,* inſtrument; *item* notariaal *geſchrift, of,* inſtrument (n); inſtruments de muſique, *ſpeeltuigen.*

Inſtrumental, ale (adj.) *Werktuiglyk.*

Inſtrumenter, (v. n.) Notariaale actens *maaken.*

Inſu; à l'inſu de (adv.) *buiten weeten van*; à ſon inſu, *zonder zyn weeten.*

Inſuffiſamment, (adv.) *Ongenoegzaamelyk, onvoldoenelyk, niet toereikende.*

Inſuffiſance, (f) *Ongenoegzaamheid* (f), *onvermógen* (n).

Inſuffiſant, ante (adj.) *Onvoldoende, niet toereikend, of toeſtrekkend*; choſe, perſonne inſuffiſante.

Inſulaire, (m) *Een eilander.*

Inſultable, (adj.) *Die, of, dat aangevallen kan worden.*

Inſultant, ante (adj.) *Belédigend, ſpytig, ſmaadelyk.*

Inſulter, (f) *Aanvalling, aantaſting, overlaſt* (m), *baldádigheid* (f), *gewéld* (n), *beſchimping* (f); faire inſulte à quelcun, *iemand hoonen.*

Inſulter, (v. a.) *Hoonen, beſchimpen, aantaſten, aanranden baldadigheid pleegen*; n'inſultés point un malheureux, *beſpot den ongelukkigen niet*; inſulter un camp, *een léger aanvallen, trotſeeren*; inſulter à la miſère d'autrui, *met een anders elende den ſpot dryven.*

Inſupportable, (adj.) *Onverdraagelyk, onlydelyk*; choſe, humeur inſupportable.

Inſupportablement, (adv.) *Onverdraagelyk.*

Inſurmontable, (adj.) *Onöverkomelyk, onöverwinnelyk*; difficulté inſurmontable.

Inſurmontablement, (adv.) *Onöverwinnelyk.*

Intabuler, (v. a.) *Tot eenig Ampt of dienſt ſchikken.*

Intariſſable, (adj.) *Onuitdroogelyk*; ſource intariſſable, *onuitputbaare bron.*

Intégral, ale (adj.) *Geheel, volkoomen*; calcul intégral, *ongebrookene optelling (in Cyfferk.).*

Intégralement, (adv.) *Geheellyk (zelden gebr.).*

Intégrant, ante (adj.); Parties intégrantes, *deelen die een geheel uitmaaken.*

Intégration, (f) *Geheelmaaking.*

Intégre, (adj.) *Oprecht, rechtſchapen*; un juge intégre, *een Rechter die na gemoede vonnisd.*

Intégrer, (v. n. & a.) *Geheel worden; item tot een geheel brengen (in Meetk. enz.).*

Intégrité, (f) *Oprechtheid, rechtſchapenheid, vroomheid, onſchuld; item volkomenheid, onbeſchadigdheid*; intégrité d'un juge; conſerver une choſe dans ſon intégrité, *iets in zyn geheel, onbeſchadigd of onverminderd bewaaren.*

Intégument, (m) *De onderhuid* (f) *(in Ontleedk.).*

Intellect, (m) *Het verſtand, het vernuft* (n) *(in Wysgeerte).*

Intellectif, ive (adj.); Faculté intellective, *het verſtandelyk vermogen.*

Intellection, (f) *Het verſtand, het begrip* (n).

Intellective, (f) *Het verſtandelyk vermogen* (n).

Intellectuel, elle (adj.) *Verſtandelyk, onligchaamlyk*; les Anges ſont des êtres purement intellectuels.

Intelligemment, (adv.) *Verſtandelyk, met kennis*; il parle de tout intelligemment.

Intelligence, (f) *Verſtand* (n), *kennis, wetenſchap* (f); *vernuft, oordeel* (n); *verſtandhouding; kundſchap* (f) *enz.*; avoir l'intelligence des langues, un homme d'intelligence, être en bonne ou mauvaiſe intelligence avec quelcun; avoir quelque intelligence dans une ville, *ken-*

Etat , correspondentie *in eene Staat hebben*; les intelligences celestes, *de Hemelsche Geesten.*

Intelligent, ente (adj.) *Verstandig*; homme intelligent.

Intelligemment, (adv.) *Verstandiglyk.*

Intelligibilité, (f) *Verstaanbaarheid, duidelykheid.*

Intelligible, (adj.) *Verstaanbaar, duidelyk, klaar.*

Intelligiblement, (adv.) *Op eene verstaanbaare of duidelyke wyze.*

Intempéramment, (adv.) *Onmaatiglyk, overdaadiglyk.*

Intempérance, (f) *Onmaatigheid, overdaad, ongebondenheid*; l'intempérance du vin & des femmes est nuisible à la santé.

Intemperé, ée (adj.) *Onmaatig.*

Intempérent, ente (adj. & subst.) *Onmaatig*; *een overdaadig mensch.*

Intempérie, (f) *Ongesteldheid, onmaatige hitte of koude*; l'intempérie de l'air, du cerveau.

Intendance, (f) *Opperöpzigt, opperbewind* (n); *item het ampt* (n) *of Jurisdictie* (f) *daar van.*

Intendant, (m) *Opperöpziender, bestierder, opper-Rechter*, intendant; intendant de justice, de police, de finance de marine, d'une maison &c.; intendante (f) *Vrouw daar van.*

Intenter (v. a.) une action contre quelcun, *iemand gerechtelyk aanklaagen, een* procès *tegens iemand aanvangen.*

Intention, (f) *Oogmerk, oogwit, doelwit, voorneemen, inzigt* (n) *meening* (f).

Intention, (f) *Spanning, strekheid; graad*; intention du froid.

Intentionné, ée (adj.) *Gezind*; bien ou mal intentionné; les bien intentionnés.

Intercadence (f) du poulx, *ongeregeldheid, ongestádigheid der pols.*

Intercadent, ente (adj.) *Ongestádig, ongelyk.*

Intercalaire, (adj,) *Ingelast, tusschen gevoegd*; jour intercalaire, *schrikkel-dag*; passages, vers intercalaires.

Intercalation, (f) *Inlassing, tusschenvoeging.*

Intercaler, (v. a.) *Tusschen schleten, inlassen.*

Intercéder (v. n.) pour quelcun, *voor iemand spreeken, intreeden, een verzoek of voorspraak doen.*

Intercepter, (v. a.) *Onderschеppen, agterhaalen, opvangen*; intercepter des Lettres.

Interception, (f) *Onderschepping, opvanging.*

Intercesseur, (m) *Voorbidder, voorspraak, voorspreeker, bemiddelaar, middelaar.*

Intercession, (f) *Voorbidding, bemiddeling, voorspraak.*

Intercostal, ale (adj.) *Tusschenribbig*, muscles intercostaux.

Interdiction, (f) *Verbód* (n); *item verplétheid* (f).

Interdire, (v. a.) *Verbieden, ontzeggen; item ontstellen, verplét doen staan*; je lui ai interdit ma maison; interdire la chaire à un Predicateur; marchandises interdites, *verbodene waaren*; demeurer tout interdit, *geheel verbaasd, versteld, verplét, verlégen of spraakeloos staan.*

Interdit, (m) *Een verbód* (n), *ontzegging* (f); *item verbód der Godsdienst-oeffening of sluiting der Kerken.*

Intéressant, ante (adj.), (qui interesse, qui touche, qui engage), *wigtig, van aangelégenheid of belang*; affaire, avanture intéressante.

Intéressé, ée (adj.) *Belanghebbend, deelhebbend; item baatzugtig, op zyn eigen voordeel ziende of gezét*; il est intéressé dans cette affaire; les sujets sont intéressés au bonheur de l'état; il est un peu intéressé, *hy is wat baatzugtig*; les intéressés dans une affaire, *de belanghebbers, deelhebbers of geintereſſeerdens in eene zaak.*

Intéresser (v. a.) quelcun dans une affaire, *iemand in eene zaak inwikkelen, belang doen hebben, op zyne zyde brengen*; intéresser ses amis dans sa querelle; intéresser les juges; intéresser sa conscience, *zyn gemoed bezwaaren*; s'intéresser (v. r.)

(v. r.) pour quelcun, *zich voor iemand instellen*; *met of voor hem aangedaan zyn*; s'intéresser dans &c., *deel neemen in enz.*; *item zich inwikkelen in enz.*

Intérêt, (m) *Belang*; *nut*, *voordeel*; *eigenbaat*; *aandeel*, portie, *part of gedeelte*; *rent*, *intrest*; avoir intérêt dans une affaire; il est dans mes intérêts, *by is in myn belang*; un juge doit être sans intérêt, *een Rechter moet vry van eigen belang zyn*; j'ai intérêt dans cette perte; je n'y ai aucun intérêt, *ik heb 'er geen belang noch schade by*; je le ferai si j'y trouve mon intérêt, *ik zal het doen als ek 'er myn voordeel by vinde*; il y va de mon intérêt, *myn belang is 'er meê verknogt*; payer de gros intérêts, *groote* renten, *of* interest *betaalen*; tirer l'intérêt des intérêts.

Interjection, (f) *Tusschenwerpsel (in spraakk. aldus! aanduidende een gemoeds beweeging)*; interjection d'appel, *beroep*, *of* appél *tot een' hoogere Recht-bank.*

Interjetter (v. a.) un appel, *Tot eene hoogere Recht-bank beroepen.*

Intérieur, eure (adj. & subst.) *Innerlyk*, *inwendig*; les parties intérieures du corps; l'intérieur (s. m.) *het inwendige*, *het binnenste*; Dieu connoit l'intérieur; l'intérieur d'une maison.

Intérieurement, (adv.) *Innerlyk*, *inwendiglyk*; la loi de la nature, nous parle intérieurement.

Intérim, (m. *Lat. w.*) *Tusschen tyd*, *intusschen*; un gouverneur par intérim.

Interligne, (f) *Eene tusschen-streep*, *of régel.*

Interlinéaire, ou, Interlinaire, (adj.) *Tusschen-régelig.*

Interlocuteur, (m) *Personnagie die in een t'samenspraak*, *spreekende ingevoerd werd.*

Interlocution, (adj.) *Tusschenspraak*; *item voorbereidend vonnis voor het* finale.

Interlocutoire, (subst. & adj.) ou, arrêt interlocutoire, *voorbereidend vonnis.*

Interlope, (m) ou, interlopre, *een Lorren-draaijer*, *schip dat verbodene handel dryft.*

Interloquer, (v. a.) *Een vooraf-gaand' bij-vonnis slaan.*

Intermede, (m) *Tusschen-spel der tooneelen* (n).

Intermédiaire, (adj.) *Dat tusschen beiden is (in Redenk.).*

Intermédiat, ate (adj.); Temps intermédiat, *Tusschen-tyd.*

Interminable, (adj.) *Onbeslisbaar.*

Intermission, (f) *Ophouding*, *onafgebrookenheid*, *aflaating*, *stilstand*; travailler sans intermission; intermission de fiévre.

Intermittence, (f) (*Zie* Intermission (f).

Intermittent, ente (adj.) *Aflaatende*, *afgaande*; fiévre intermittente.

Interne, (adj.) *Inwendig*; le mal est interne.

Interner, (v. a.) s'interner (v. r.) *Zich in vriendschap met iemand verbinden.*

Internonce, (m) *Een ondergezant van den Paus*, *die* ad interim *de zaaken waarneemd.*

Internonciature, (f) *Het ampt daar van.*

Interpellation, (f) *Eisching*, *oplegging*, *aanmaaning om te betaalen (in Rechten).*

Interpeller, (v. a.) *Eenen schuldenaar aanmaanen*, sommeeren, *opleggen*, *om te betaalen (in Rechten).*

Interpolateur, (m) *Een die by oude geschriften iets voegd.*

Interpolation, (f) *Invoeging*, *inlasing.*

Interpoler, (v. a.) *Handschriften* (Manuscripten) *vervalschen*, *daar iets byvoegen.*

Interposer, (v. a.) *Tusschen-stellen*, *tusschen-zetten*, *tusschenbeide komen*; quand la lune est interposée entre le soleil & la terre; interposer son autorité; personnes interposées, *bemiddelaars*, *tusschen-spraaken*; s'interposer (v. r.) *zich tusschen beiden stellen*, *tusschen beiden gaan.*

Interposition, (f) *Tusschen-stelling*, *tusschenkomst.*

Interprétatif, ive (adj.) *Uitleggend, vertólkend.*

Interprétation, (f) *Uitlegging, verklaaring, vertólking.*

Interprétativement, (adv.) *Op eene vertólkende wyze.*

Interprete, (m. & f.) *Een uitlegger, verklaarder, tolk, taals-man, overzetter*; les yeux, font les interpretes de l'ame: un interprete de fonge; un favant interprete; les feptante interpretes, *de 70 overzetters*; ce miniftre eft l'interprete de la volonté du Roi.

Interpréter, (v. a.) *Uitleggen, verklaaren, vertólken.*

Interregne, (m) *Eene tusfchen-Regeering*, interregnum.

Interrogant, ante (adj.) *Ondervraagende*; point interrogant, *een vraag-téken, (aldus ?).*

Interrogat, (m) *Vraagftuk (n) (in Rechten).*

Interrogateur, (m) *Een vraag-äl, vraager.*

Interrogatif, ive (adj.) *Ondervraagende.*

Interrogation, (f) *Ondervraaging.*

Interrogatoires, (m. plur.) *Ondervraagingen des Rechters*, interrogatoriën; fubir les interrogatoires, *het gerechts-onderzoek uitftaan, ondergaan.*

Interroger, (v. a.) *Ondervraagen, onderzoeken, verhooren.*

Interrompre, (v. a.) *Afbreeken, ophouden, ftaaken*; *in de réden vallen*; interrompre fes occupations; interrompre quelcun, *iemand' in zyn' réden ftooren.*

Interrompu, ue (adj.) *Afgebrooken*; *geftoord enz.*

Interrupteur, (m) *Verhinderaar, ftoorder.*

Interruption, (f) *Afbreeking, ophouding, -ftaaking*; fans interruption.

Interfection, (f) *Doorfnyding van linien (in Landmeet-en Sterrek.).*

Interftice, (m) *Tusfchen-ruimte (f)*; *item tusfchen-tyd* (m. & f.) *(in Rechten).*

Intervalle, (m) *Tusfchen-poozing, tusfchen-ruimte (f) tusfchen-tyd* (m. & f.); pendant cette intervalle, *geduurende die tusfchen-tyd*; il a de bons intervalles, *hy heeft goede tusfchen-poozingen, of vlaagen*; il eft fou par intervalles.

Intervenant, ante (adj. & fubft.) *Tusfchenbeide komende.*

Intervenir, (v. a.) *Tusfchenkoomen, bemiddelen*; *invallen*; intervenir au procès; l'autorité du Roi intervint pour les accorder; fi la guerre n'étoit pas intervenue.

Intervention, (f) *Tusfchen-komft, inval, bemiddeling*; fon intervention a retardé le jugement.

Interverfion, (f) *Omkeering, verwerring, vervalfching*; *item afwending van iets tot zyn eigen voordeel* (diverfion).

Intervertir (v. a.) quelque chofe, *iets in der ftilte of door lift tot zyn voordeel keeren of wenden*; *item iets omkeeren, vervalfchen, als: dagteekeningen enz.*

Inteftable, (adj.) *Niet bevoegd om getuigenis te geeven.*

Inteftat, ate (adj.); Il eft mort ab inteftat, *hy is geftorven zonder uiterfte wille, zonder teftament*; héritier ab inteftat, *natuurlyke erfgenaam.*

Inteftin, ine (adj.) *Inwendig, van binnen*; fièvre inteftine, *een binnen koorts*; guerre inteftine, *inlandfche oorlog.*

Inteftin, (m) *Een darm*; les inteftins, *de darmen, het ingewand.*

Inteftinal, ale (adj.) *Dat daar toe behoord.*

Intimation, (f) *Aankondiging, dagvaarding voor 't Gerecht.*

Intime, (adj. & fubft.); Intime ami, *harten vriend, boezem vriend*; il eft fon intime, ou, fon ami intime.

Intimé, ée (m. & f.) *Een gèdaagde voor hoogere Recht-bank.*

Intimé, ée (adj.) *Gedaagd, gedagvaard voor hoogere Recht-bank.*

Intimement (adv.) unis, *innerlyk, naauw aan malkander verknogt of veréénigd*; je l'aime intimement.

Intimer, (v. a.) *Aankondigen*; *dagvaar-*

vaarden, roepen voor hoogere Rechtbank, faire intimer sa partie.

Intimidation, (f) *Beknelling, aanjaaging van vreeze of schrik.*

Intimider, (v. a.) *Vervaard maaken, vreeze aanjaagen, beknellen.*

Intimité, (f. *zelden gebr.*) *Innerlykheid, groote vertrouwdheid of vriendschap.*

Intinction, (f) *Indooping (in de R. K.).*

Intitulation, (f) *Benoeming, betyteling van een boek enz.*

Intitulé, (m) *Tytel op een' gerichts* acte.

Intituler (v. a.) un livre, *een boek betytelen, eenen tytel geeven.*

Intolérable, (adj.) *Onlydelyk, ondraaglyk*; homme, humeur, héréfie intolérable.

Intolérablement, (adv.) *Onverdraaglyk.*

Intolérance, (f) *Onverdraagzaamheid, niet dulding zommiger* sectèn.

Intolérant, (m) *Een die andere* sectens *niet dulden wil, een* intolerant.

Intolérantisme, (m) *Het gevoelen der* intoleranten.

Intonation, (f) *Opheffing, aanheffing van een zang.*

Intrados, (m) *De binnen zyde van een boog* (f).

Intraduisible, (adj.) *Onvertaalbaar, dat niet over-te-zetten is.*

Intraitable, (adj.) *Onhandelbaar, moeielyk, daar niet meê om-te-gaan is*; homme, esprit rude & intraitable.

Intransitif, (adj.); Verbe intransitif, *onövergaand werk-woord (in spraakk.).*

Intrant, (m) *Een* Rector-*verkiezer der hooge Schoole te Parys.*

Intrépide, (adj.) *Onverschrokken, kloekmoedig, stout*, homme intrépide.

Intrépidement, (adv.) *Stoutmoediglyk, onbevreesd.*

Intrépidité, (f) *Onverschrokkenheid, kloekmoedigheid.*

Intrigant, ante (adj.) *Listig, sneedig; zich overäl meê bemoeyende, of, insteekende*; homme intrigant, femme intrigante.

Intrigue, (f) *Heimelyke handel, list, aanslag*; être de l'intrigue; avoir de l'intrigue; homme d'intrigue; intrigue galante, *heimelyke minne-handel.*

Intriguer, (v. a. & n.) *Verwarren, een verwarde handel voorneemen, spinnen of aanrichten; heimelyke aanslaagen maaken*; s'intriguer (v. r.), *kennis of aanhang maaken, ter bereiking van zyn doelwit.*

Intrigueur, euse (m. & f.) *Koppelaar, koppelaarster.*

Intrinséque, (adj.) *Innerlyk, inwendig*; qualité, valeur intrinséque.

Intrinséquement, (adv.) *Inwendiglyk, van binnen*; cette action est bonne intrinséquement, *die daad is goed in haar zelven.*

Introducteur, trice (m. & f.) *Inleider, invoerder; inleidster*, introducteur des Ambassadeurs.

Introduction, (f) *Invoering, inleiding*; introduction d'un Sermon, *de inleiding eener leer-reden, of, Predikatie.*

Introduire, (v. a.) *Inleiden, invoeren, inbrengen.*

Introduit, ite (adj.) *Ingeleid, ingevoerd.*

Introït, (m) *Ingang, anvang der misse.*

Intronisation, (f) *Inwyïng eenes Bisschops.*

Introniser, (v. a.) *Eenen Bisschop inwyden*, installeeren.

Introuvable, (adj. *gem. w.*) *Onvindbaar.*

Intrus, use (adj.) *Ingedrongen*; intrus dans un benéfice.

Intrusion, (f) *Indringing in eenig ampt enz.*

Intuitif, ive (adj.) *Aanschouwend*; la vision intuitive de Dieu.

Intuitivement, (adv.) *Aanschouwende, van aangezigt tot aangezigt.*

Invaincu, ue (adj.) *Onöverwonnen.*

Invalide, (adj.) *Kragteloos, zwak; niet geldend, van geen kragt*; un invalide, *een uitgeleefde of verminkte Soldaat*; entrer aux invalides, *in 't Koninglyk gasthuis der verminkte soldaaten gaan*; rendre un acte inva-

valide, *eene acte of geschrift* nul *en van geener waarde maaken.*

Invalidement, (adv.) *Kragteloos, niet geldend.*

Invalider, (v. a.) *Kragteloos maaken, vernietigen (in Rechten)*; invalider un acte, un contrat un testament.

Invalidité, (f) *Kragteloosheid*; soutenir l'invalidité d'une chose.

Invariabilité, (f) *Onveränderlykheid.*

Invariable, (adj.) *Onveränderlyk, bestendig.*

Invariablement, (adv.) *Onveränderlyk.*

Invasion, (f) *Vyandelyke inval.*

Invective, (f) *Lastering, schelding uitvaaring in scheld-woorden*; en venir aux invectives.

Invectiver, (v. a.) *Schelden, met scheldwoorden aanranden, uitvaaren.*

Invendu, ue (adj.) *Onverkogt.*

Inventaire, (m) *Boedel-schrift, staat-schrift, opschryving eenes boedels, een inventaris*; faire inventaire.

Inventer, (v. a.) *Uitvinden, verzinnen.*

Inventeur, trice (m. & f.) *Uitvinder verzinner*; *verzinster.*

Inventif, ive (adj.) *Vernuftig, schrander, vol uitvindingen.*

Invention, (f) *Uitvinding, verzinning*, inventie, *list enz.*; une belle invention; il trouva mille inventions, pour &c. *hy vond duizend middelen, om enz.*; la fête de l'invention, *kruisvinding.*

Inventorier, (v. a.) *Een* inventaris *maaken, eenen boedel opschryven* inventarizeeren.

Inversable, (adj.); Voiture inversable, *Ry-tuig dat niet omvallen of omstorten kan.*

Inverse, (adj.); La regle de trois inverse, *de verkeerde régel van driën (in cyfferk.).*

Inversion, (f) *Omkeering, verzetting der woorden-schikking (in spraakk.).*

Investi, ie (adj.) *Ingesloten, berend (Zie* investir).

Investigateur, (m) *Naspeurder, zoeker des steens der wyzen.*

Investigation, (f) *Naspeuring.*

Investir, (v. a. & n.) *Omringen, insluiten, berennen blocqueeren*; *item in eenig ampt, waardigheid of leen zetten*, investir une place, un corps de troupes; investir une personne d'un bénéfice.

Investissement, (m) *Berenning, insluiting.*

Investiture, (f) *Inzetting in eenig ampt of waardigheid, leenhuldiging.*

Invétéré, ée (adj.) *Verouderd, ingeworteld*; un mal invétéré.

Invétérer, (v. n.); s'Invétérer (v. r.) *verouderen, inwortelen*; il ne faut pas laisser invétérer le mal, les mauvaises coutumes &c.

Invincibilité, (f) *Onöverwinnelykheid.*

Invincible, (adj.) *Onöverwinnelyk, onöverwinbaar*; héros peuple, ignorance, difficulté, obstacle invincible.

Invinciblement, (adv.) *Onverwinnelyk, onöverkomelyk.*

Inviolable, (adj.) *Onschendbaar, onverbreekelyk, onkrenkbaar.*

Inviolablement, (adv.) *Ongeschonden, onverbreekelyk*; garder une loi inviolablement.

Invisibilité, (f) *Onzigtbaarheid.*

Invisible, (adj.) *Onzigtbaar.*

Invisiblement, (adv.) *Onzigtbaarlyk, zonder te zien.*

Invitateur, (m) *Nodiger*; *item aanlokker, aanzetter.*

Invitation, (f) *Nodiging uitnodiging*; *item aanporring.*

Invitatoire, (m) *Een Psalm waar meê de gemeinte tot Gods lof opgewekt word.*

Inviter, (v. a.) *Nodigen, uitnodigen verzoeken*; *item aanporren, aanzetten, nodigen, noopen*; inviter quelcun à souper; le beau temps invite à la promenade; inviter au mal.

Invocation, (f) *Aanroeping*; invocation du nom de DIEU, des saints.

Involontaire, (adj.) *Onwillig, gedwongen, niet van zich zelfs*; action involontaire.

Involontairement, (adv.) *Onwilliglyk, gedwongener wyze.*

Involvé, ée (adj.) *Ingewikkeld*, *verward*, *duister.*

Involution, (f) *Inwikkeling in veele zwaarigheden*; *verwarring*, *duisterheid van een* procés.

Invoquer (v. a.) DIEU, *GOD aanroepen.*

Inusité, ée (adj.) *Onbruikelyk*, *onbruikbaar*, *niet gebruigd*; mot inusité.

Inutile, (adj.) *Onnut*, *vergeefsch*, *nutteloos*, *vrugteloos*; ils étoient inutiles pour le combat, ou, au combat; chose inutile; peine inutile.

Inutilement, (adv.) *Nutteloos*, *te vergeefsch*, *vrugteloos*, *zonder vrugt.*

Inutilité, (f) *Onnuttigheid*, *nutteloosheid*, *vrugteloosheid.*

Invulnérabilité, (f) *Onquetsbaarheid.*

Invulnérable, (adj.) *Onquetsbaar*, *die niet gewond of beschadigt kan worden*; être invulnérable aux traits de la médisance.

Joaillerie, joaillier. (*Zie* Jouaillerie &c.).

Jobelin, (m) *Een zot*; *item een hoorndraager.*

Jocrisse, (m. *scheldw.*) *Een jangat*, *jan-ful*, *een onnozelen bals of bloed*; c'est un jocrisse qui mene les poules pisser.

Jodelet, (m) *Een poetsenmaaker*, *kortswyligen broér*; c'est le jodelet de la compagnie.

Joie, (f) *Vreugde*, *blydschap.*

Joïau, Joïeusement, Joïeux. (*Zie* Joyau &c.).

Joignant, ante (adj.) *Naast gelegen*, *naast aan*, *aanpaalend*, *tegen aanstootend*, sa maison est joignante à la mienne.

Joignant, (prep.) *Nevens aan*, *naast*; joignant le bord, *naast of nevens den rand of kant.*

Joindre, (v. a. & n.) *t' Zamenvoegen*, *t' zamen-leggen*; *t' zamennaaijen*; *t' zamen-lymen*; *sluiten*; *naderen*, *bybaalen*, *inhaalen*; joindre les mains, *de handen t' zamen-leggen of vouwen*; joindre deux pièces, *twee stukken aan malkander voegen*, *lassen of naaijen*; couvercle de coffre qui joint bien, *dekſel eener kist dat wel sluit*, joindre l'ennemi, *den vyand inhaalen*; joindre quelcun en chemin, *iemand onder weg bybaalen*; il vint joindre la compagnie, *hy kwam by 't gezelschap*; joindre l'expérience aux connoissances, *de ervaaring en de kennisse t'zamen-paaren*; joindre un fond de tonneau, *de bodem-stukken eener tonne t' zamenvoegen*; se joindre (v. r.), *zich by een-voegen*, *t' zamenvoegen*, *vereënigen*, *t' zamenloopen*, *in malkander loopen*; se joindre à ses alliés; ces deux appartements, ces rivieres se joignent.

Joint, ointe (adj.) *Gevoegd*, *t'zamengevoegd enz.*

Joint, (m) *Eene voeg (f) (in Bouwk.)*; *item Lid*, *gewrigt der Ledemaaten* (n).

Joint que. (*Zie* Joint-que).

Jointe, (*f. zelden gebr.*) *verzameling* (f), *gezélschap* (n).

Jointé, (adj.); Cheval long ou court jointé, *een paerd lang of kort van beenen.*

Jointée (f) d'avoine, *een paar handen vol*, *of*, *een gups vol haver.*

Jointive, (f) *Een vak met digt by een geslagene latten (in Bouwk.).*

Jointoyer, (v. a.) *In malkander voegen*, *de voegen invullen*, *instryken*, *stoppen (in Bouwk.).*

Joint-que, (*Koppel w. oud*) *Daar by gevoegd dat*, *waar by komt dat*, *behalven dat*; joint-qu'il y avoit en lui de certaines choses.

Jointure, (f) *Lid*, *gewrigt* (n); *voeg*; *naad* (f); jointures des doigts; cet ouvrage est si bien assemblé, qu'on n'en voit pas les jointures.

Joli, ie (adj.) *Mooi*, *fraai*, *hupsch*, *aardig*, *aartig*, *aangenaam*; un joli enfant; une jolie petite fille; (*men zegt spottend*) vous êtez un joli garçon; joli (f. m.) cela passe le joli, *dat gaat het fraaije te boven.*

Joliet, ette (adj.) *Fraaitjes*, *tamelyk mooi.*

Joliment, (adv.) *Netjes*, *fraai*, *aartig*; danser joliment.

Jolivetés, (f. plur.) *Aartigheden*; *item fraaijigheden*, *mooije snuisteryen*;

ryen; un enfant qui dit cent jolivetés.

Jonbarbe. (*Zie* Joubarbe).

Jonc, (m) *Bies* (f), *riet* (n); natte de jonc, il se tient droit comme un jonc, *hy staat zoo regt als een kaars*; *item boertiglyk*, *hy heeft een staak in den rugge*.

Jonchaie, (f) *Een Riet-bil, plaats daar het riet wast*.

Jonchée, (f) *Strooijing (van bloemen of groene takken)*; jonchée de crême, *room-kaasje*.

Joncher, (v. a.) *Strooijen*, *bestrooijen*; joncher de fleurs; joncher la campagne de morts, *het veld met dooden bezaaijen*.

Jonchets, (m. plur.) *Knippel-spél* (n) *(zeker Kinder-spél)*.

Jonction, (f) *'t Zamenvoeging*, *vereeniging*; jonction de troupes, de deux rivieres.

Jongler, (v. a. *oud w.*) *Goochelen*, *guichelen*, *kunstjes doen*.

Jonglerie, (f) *Goochelaary*, *kunstjes*.

Jongleur, (m) *Goochelaar*, *poetsenmaaker*, *quakzalver*.

Ionique, (adj.) L'ordre Ionique, *de jonische bouw-orden*.

Jonque, (f) *Een jonk (zeker indiaansch Vaartuig)*.

Jonquille, (f) Jonquilje *(zékere bloem)*.

ïota, (m) *De Griekfche* ï *of jod*; *(men zégt)* on n'ajoutera, ni n'otera un ïota, *men zal 'er niet een jota of tittel by of afdoen*.

Jouailler; (v. n. *gem. w.*) *Speelen voor tyd verdryf*, *een gering spél speelen*.

Jouaillerie, (f) *Juweel-handel*.

Jouaillier, (m) *Een Juwelier*.

Jouant, ante (adj.) *Speelende*; avoir l'ame jouante, *zeer op 't speelen gezét zyn*.

Joubarbe, (f) *Huislook (zékere plant)*.

Joue, (f) *De wang*, *koon*; joues rouges, *roode wangen*; donner sur la joue à quelcun, ou lui couvrir la joue, *iemand muilpeeren of muilschellen geeven*; s'en donner par les joues, *zyn goed verbrassen*; mettre, ou, coucher un fusil en joue, *eenen snaphaan aanleggen om te schieten*; coucher une chose en joue, *op een' zaak loeren*, *mikken*, *of het oog hebben*; coucher l'ennemi en joue; joues (f. pl.), *klampen (in Bouwk.)*.

Joué, ée (adj.) *Gespeeld enz.*

Jouée, (f) *Opening (f) gat (n) in een' muur voor een' deur of vengster (in Bouwk.)*.

Jouer, (v. n. & a.) *Speelen*; *item spotten*, *foppen*, *voor den zot houden*, *(NB. dit woord regeerd den* dativus *als men van geluks-speelen* (jeux de hazard) *of konst-speelen* (jeux d'adresse) *spreekt*; *den* Ablativus *omtrent muzikaalsche instrumenten*, *en den* Accusativus, *spreekende van muziekstukken die men speeld) als*: jouer aux cartes, aux dez, à la boule, au billard, aux échecs, à la paume &c.; *op de kaart enz. speelen*; jouer du luth, de la flute, du violon, du clavessin &c., *op de luit enz. speelen*; jouer un air, une comédie, *een deuntje of airtje enz. speelen*; jouer une partie sur le clavessin, sur l'orgue &c. *een stuk of party op de klavessyn enz. speelen*; jouer gros jeu, *grof speelen*; jouer quelque chose, *om iets speelen*; que voulez vous jouer? *waar om*, *of*, *om wat wilt gy speelen?* il a joué tout son argent, *hy heeft al zyn geld verspeeld*; jouer un écu, un florin, *om eene kroon*, *om eenen gulden speelen*; qui a joué, jouera, *(spr. w.) die eens aan 't speelen is*, *raakt 'er niet ligtelyk af*; jouer de son reste, *zynen laatsten penning waagen*, *zyne uiterste kragten inspannen*; jouer à se perdre, *te verre gaan in een spél of zaak*, *te veel waagen*; faire jouer les machines, *de konst-werktuigen laaten speelen of aan den gang helpen*; cette serrure joue bien, *dat slot gaat gemakkelyk*; ce ressort ne joue pas bien, *die springveér of veér gaat niet wel*; faire jouer l'artillerie, *het geschut doen speelen*, *losbranden*; faire jouer les eaux, une mine ou une fongade, *het water*, *eene myn doen springen*; faire jouer le gouvernail, *het roér na behooren laaten draaijen*.

draaijen of wenden; le vaisseau joue sur son ancre, *het Schip ryd op zyn anker*; ce mât, ce fer &c. joue, *die mast, dat yzer enz. slaat los of waggeld*; jouer de la harpe, *op de harp speelen*; *item steelen, kaapen*; jouer à quitte ou à double, *om niet of dubbel op speelen*; *(figuurl.) het moet buigen of bersten, om den toom of 't paerd speelen*; jouer de malheur, *ongeluskig speelen*; jouer au plat sûr, *een gewis spél speelen*; jouer d'un tour, ou, un tour, une pièce à quelcun, ou lui en jouer d'une, *iemand eene poets of trek speelen*; jouer des couteaux, *vegten, schermutzelen*; jouer au plus fin, *een ander zoeken te betrekken, te verschalken*; jouer à boute-hors, *een ander 'er zoeken uit te bonsen*; jouer de la prunelle, *met de oogen lonken*; jouer des mâchoires, *wakker schranzen, een goed mond-stuk slaan*; il joue un petit personnage au monde, *hy heeft geen groot aanzien*; il joue bien son personnage, son rôle, *hy speeld zyne rol goed, of hy doed zyne zaaken wel*; il faut qu'il joue du pouce, *hy moet wat aflangen, op dokken (om vrolyk te zyn)*; jouer quelcun, *iemand voor den zot houden, item ten toon stellen, op 't toneel voeren*; *item foppen, bedriegen*; vous me jouez, je croi, *gy fopt of bedriegt my, geloof ik*; jouer, ou se jouer (v. r.) sur des mots, *met gelykluidende woorden speelen, loopjes maaken*; se jouer, ou se divertir de quelcun, *met iemand den spot dryven*; il ne faut pas se jouer de l'Ecriture Sainte, *men moet met de Heilige Schrift niet spotten*; il se joue des plus sérieuses exhortations, *hy dryft met de ernstigste vermaaningen den spot*; il se joue des choses les plus difficiles (il les fait sans peine) *hy speeld met de moeilykste dingen, doed ze zonder moeite*; ne vous jouez pas à cela, ne vous y jouez pas, *speeld daar niet meé, komt daar niet aan*; ne vous jouez pas à lui, *bemoeid u met hem niet, wryfd aan hem niet*; il vient à bout de tout en se jouant, *het gaat hem alles speelende, zonder moeite af, of van de hand.*

Jouereau, (*Lees* Joureau) (m. *gem. w.*) *Een slegte speeler, een kruk.*

Jouet, (m) *Speel-goed, speel-tuig, speel-pop*; des jouets d'enfant, *kinder speel-goed*; être le jouet de la fortune, de ses ennemis, des vents, *de speel-pop van 't fortuin, de spot zyner vyanden zyn, door de winden heen en weêr geslingerd worden*; je ne suis pas votre jouet, *ik ben uw' speelpop, uw' gek niet*; notre vaisseau fût pendant deux fois 24 heures le jouet des vents & des flots; jouets (plur.) *yzere of blikke plaaten tot allerhande scheeps-gebruik of- beslag.*

Jouflu, ue (adj. *gem. w.*) *Bol, dik, opgeblaazen van wangen.*

Joug, (m) *Jok, juk; gespan, dienstbaarheid, last*; le joug du mariage, de la servitude; plier sous le joug, secouer le joug; joug de balance, *waag-balk*; joug de chariot, *wagen gespan*; joug de pouppe, de prouë, *voor- en agter-spits eener galei.*

Joui, (m) *Soort van voedzaam sap in Japan.*

Jovial, ale (adj.) *Lustig, vrolyk, bly*; humeur joviale.

Jouir, (v. n. *regeerd* de genitiv.) *genieten, gebruiken, bezitten, 't genót hebben*; jouir de son bien, d'une maîtresse, d'une parfaite santé.

Jouissance, (f) *Genot, gebruik, bezit*; avoir la jouissance de quelque chose.

Jouissant, ante (adj.) de ses droits, *zyne rechten of gerechtighéden genietende, bezittende.*

Jour, (m) *Dag* (m); *item daglicht* (n), *klaarheid, helderheid*; *item opening daar de dag of het licht doorvalt*; *ruimte tusschen twee balken* (f) *enz.* les grands jours, *de lange zomer-dagen*, jours caniculaires, *Honds-dagen*; jour ouvrier, eu, ouvrable, *werk-dag*; jour de fête, *feest-dag, heiligen-dag*; jour gras, maigre, *vleesch-dag, vasten-dag*; jours de faveur, *loop-dagen (van wisselbrieven)*; les bons jours; *de Zon- of feest-dagen*; faire son bon jour,

jour, *ten Avond maal gaan*; le point, la pointe, ou l'aube du jour, *de dageraad, of het aanbreeken, het krieken van den dag*; au premier jour, *met den eersten dag, ten eersten*; dès ce jour là, *van dien dag af*; de deux jours l'un, *om den anderen dag*; il fait jour, *het is dag*; le jour commence à paroitre, à poindre, ou, il commence à faire jour, *het begint te daagen*; il fait déja grand jour, *het is alreê hoog dag*; le pere du jour, *de Zon (by Dichters)*; donner, ou, souhaiter le bon jour, *goeden dag, of, goeden morgen wenschen*; un donneur de bon jour, *een die niets als mooie woorden geeft*; en plein jour, *op klaaren dag*; approchez vous du jour, *komt by den dag, by 't licht*; prendre jour avec quelcun, *eenen dag met iemand bepaalen, vaststellen*; être de jour, *de wagt of het bevel (commando) hebben (by Militairen)*; jour de palais, jour plaidoyable, *rechts-dag*; jour de poste, *post-dag*; remettre, differer d'un jour à l'autre, *van den eenen dag tot den anderen uitstellen*; venir au jour, *voor den dag komen*; *in de waereld komen, gebooren worden*; voir le jour, *het licht zien*; *leeven*; revoir le jour, *herleeven*; finir ses jours, perdre le jour, *zyne dagen eindigen, sterven*; avancer ses jours, *zyne dagen verkorten*; de nos jours, *in onze dagen*; jour épouvantable, terrible, du seigneur, du jugement, *dag des oordeels*; mettre un ouvrage au jour, *een werk in 't licht geeven*; ouvrage indigne du jour; donner jour à une question, *een vraagstuk opbelderen*; mettre une pensée dans tout son jour, *eene meening duidelyk voorstellen*; si je vois jour à cela, *als ik 'er kans toe zie, of door kan zien*; donner du mauvais jour à une action, *eene zaak qualyk uitduiden*; le jour d'un tableau, *de schaduwing eener schildery*; bâtiment qui n'a pas assez de jour, *gebouw dat geen lichten genoeg heeft*; se faire jour l'épée à la main, *met den degen in de vuist 'er door slaan*; à jour, *doorzigtig, doorluchtig, doorwrogt, doorvlogten*; ouvrage à jour, *doorluchtig werk*; percé à jour, *doorboord, doorgeslaagen*; demain il sera jour, *morgen zullen wy de zaak beter overleggen*; il n'est pas encore jour ici, *men is hier nog niet by de hand, men geeft hier nog geen gehoor*; elle est belle comme le jour, *zy is zeer fraai*; bruler le jour, *op den dag licht branden*; il ne faut pas mettre les grands à tous les jours, *men moet zich met de grooten niet al te gemeen (familiaar) aanstellen*; se mettre à tous les jours, *zich gemeen (familiaar) aanstellen, zyn' rang ter zyden stellen*; il y a difference comme du jour à la nuit, *daar is een verschil, als tusschen licht en duisternis*; un jour je lui dis, *eens zeide ik tot hem*; il vint un jour chez moi, *hy kwam eens tot my, of aan myn huis*; il arriva un jour que, &c. *het gebeurde eens, of, op een tyd, dat enz.* un jour vous vous en repentirez, *gy zult 'er eens berouw van hebben*; vivre au jour la journée, *uit de hand in den tand, of van zyne dagelyksche winst leeven*; passer ses jours aux plaisirs, aux études, *zyne tyd in wellust, met oeffeningen doorbrengen*; jours de planche, *leg-dagen van een Koopvaardy Schip*; jours de sejour, *leg-dagen van een Oorlogs-Schip.*

Jourd'hui, *(Practizyns w.)*; ce jour d'hui, *op heden.*

Journal, (m) *Dag-verhaal, dagboek, dag-register*; journal, ou, journeau, *een dags-ploeging (van land).*

Journalier, iere (adj. & f.) *Dagelyks*; *een daglooner*; mouvement journalier du ciel, homme journalier, *veränderlyk of onbestendig mensch*, beauté journaliere, *veränderlyke schoonheid.*

Journaliste, (m) *Dag-verhaal-schryver.*

Journée, (f) *Eén dag, of de tyd van éénen dag*; *een dag-werk*; *daghuur of loon*; *dag reize*; *veldslag*; une belle journée; travailler à la journée; gens de journée; payer les jour-

journées aux ouvriers; être à trois journées de &c. venir à grandes, à petites journées; la journée de &c., *de ſlag van enz.*

Journellement, (adv.) *Dagelyks, alle dag.*

Joûte, (f) *Het ſteek-ſpel* (n); *item baanen-kamp* (m).

Joûter, (v. n.) *Met ſpeeren tegen malkander vegten; item vegten als de haanen, op malkander los gaan, vegten, kyven.*

Joûtereaux, (m. plur.) *Knien aan 't galjoen van een Schip; item ſlempbouten aan boeijers; item klampen onder de mars zalingen (in Scheepsb.).*

Joûteur, (m) *Steek-ſpel-vegter; item twiſter, kyver.*

Jouvence, (f) *Jonkheid (oud w. en alleen dus)* la fontaine de jouvence, *de weder jonkmaakende fontein.*

Jouvenceau, celle (m. & f. *boert w.*) *Jongeling; jonge dochter, jonge deern.*

Jouxte, (prep. *oud w. echter nog in rechten en by Boek-handelaars of Drukkers geb.*) *Naaſt, digte by, volgens, agtervolgens;* jouxte la copie de Londres, *na de Londonſche druk.*

Joyau, (m) *Edel-geſteente* (n) *kleinodie* (f) *Juweel* (n) *(oud w. meeſt by Practizyns en in 't meerv. gebr.).*

Joye. (*Zie* Joie).

Joyeuſement, (adv.) *Blydelyk, blymoediglyk.*

Joyeuſeté, (f) *(oud w.) Snaakery, boertery, jokkerny.*

Joyeux, euſe (adj.) *Bly, blyde, verheugd, vrolyk.*

Ipreau, (m) *Olm-boom met breede bladeren.*

Irai, J'irai, (*toekom. tyd van 't werkw.* Aller.).

Irascible, (adj.) *Grammoedig;* appétit irascible, *geneigdheid, luſt tot gramſchap.*

Ire, (f) *Toorn, gramſchap, grimmigheid, woede, verbólgenheid;* l'ire de Dieu; l'ire de la mer.

Iris, (f) *Regenboog; item de Godinne* Iris; *item liefjle (by Poëten); item ring in het oog; item liſch, zwaard-lelie.*

Ironie, (f) *Verbloemde ſchimpréden, ſpot-réden.*

Ironique, (adj.) *Beſchimpend, beſpottend.*

Ironiquement, (adv.) *Beſpottelyk.*

Iroquois, (m) *Een Iroquees (zeker woeſt noord Americaan); item een onbeſchaafd, woeſt menſch.*

Irradiation, (f) *Beſtraaling, uitſchieting van ſtraalen.*

Irraiſonnable, (adj.) *Onvernuftig;* animal irraiſonnable.

Irraiſonnablement, (adj.) *Onvernuftelyk.*

Irrationnel, elle, (adj. *in meetk.*) Lignes irrationnelles, *ongelyke linien.*

Irréconciliable, (adj.) *Onverzoenelyk.*

Irréconciliablement, (adv.) *Op onverzoenelyker wyze.*

Irréformabilité, (f) *Onverbéterlykheid, onveranderlykheid.*

Irréformable, (adj) *Onverbéterlyk.*

Irréfragable, (adj.) *Onwéderſprekelyk, onwraakbaar (School w.).*

Irrégénéré, ée (adj.) *Onherbooren.*

Irrégularité, (f) *Onrégelmaatigheid, ongerégeldheid; item onbevoegdheid tot eenig geeſtelyk Ampt in de R. K.;* l'irrégularité de ſa conduite.

Irrégulier, iere (adj.) *Onrégelmaatig, ongerégeld;* bâtiment; arbe irrégulier; un irregulier, *een onbevoegde geeſtelyke.*

Irrégulièrement, (adv.) *Onrégelmaatiglyk, ongerégelder wyze.*

Irréligieuſement, (adv.) *Ongodsdienſtiglyk, ongodsdienſtiger wyze.*

Irréligieux, euſe (adj.) *Ongodsdienſtig, God-vergeeten.*

Irréligion, (f) *Ongodsdienſtigheid, goddeloosheid.*

Irrémédiable, (adj.) *Onherſtélbaar, ongeneeslyk, dat niet te helpen is;* mal, maladie irrémédiable.

Irrémédiablement, (adv.) *Onherſtélbaarlyk.*

Irrémisſibilité, (f) *Onvergeeflykheid.*

Irrémisſible, (adj.) *Onvergeeflyk, dat*

dat men niet quyt schelden kan; crime, dette irrémissible.

Irréparable, (adj.) *Onherstélbaar, niet weêr te regt te brengen*; perte irréparable.

Irréparablement, (adv.) *Onherstélbaarlyk.*

Irrépréhensible, (adj.) *Onberispelyk, onbestraffelyk.*

Irrépréhensiblement, (adv.) *Onberispelykêr wyze.*

Irréprochable, (adj.) *Onbesprooken, onwraakbaar, daar niets op te zeggen valt, of dien men niets verwyten kan*; conduite, témoin irréprochable.

Irréprochablement, (adv.) *Onbesprokener wyze, buiten verwyt.*

Irrésistibilité, (f) *Onweêrstaanbaarheid.*

Irrésistible, (adj.) *Onwéderstaanbaar.*

Irrésistiblement, (adv.) *Onwéderstaanbaarlyker wyze.*

Irrésolu, ue (adj.) *Onbesloten, onbepaald, onäfgedaan*; *item wankelmoedig, onzéker*, ongerésolveerd, *die nog niet besloten of vast gesteld heeft.*

Irrésolument, (adv.) *Zonder besluit of bepaaling, op eene onzékere wyze.*

Irrésolution, (f) *Ongewisheid, gesteldheid van iets dat nog niet bepaald of besloten is.*

Irrévéremment, (adv.) *Oneêrbiediglyk*; parler irrévéremment des Mystères de la Religion.

Irrévérent, ente (adj.) *Oneêrbiedig.*

Irrévocabilité, (f) *Onherroepelykheid, onwederroepelykheid.*

Irrévocable, (adj.) *Onherroepelyk, dat niet te herroepen of te verhinderen is*, arrêt irrévocable.

Irrévocablement, (adv.) *Onwéderroepelyker wyze.*

Irrigation, (f) *Baading, natmaaking, besprenging der kranke Lédemaaten (in Heelk.).*

Irrision, (f) *Bespotting, beschimping*; chasser quelcun avec irrision.

Irritation, (f) *Terging; verbittering, toorn-verwekking, opbitzing; verbitting.*

Irrité, ée (adj.) *Getérgd, verbitterd, vergramd.*

Irriter, (v. a.) *Tergen, vergrammen, verbitteren; opbitzen; verergeren, enz.* irriter quelcun, le mal, la douleur, la playe, la bile, les passions; s'irriter (v. r.) *verbitterd worden, toornig worden enz.*

Irroration, (f) *Zékere* sympathétische *geneezing, of, verplanting eener ziekte, door middel van het water* (urine) *of zweet van eenen zieken, boomen of planten daar meê bevochtigende.*

Irruption, (f) *Inbreuk, inval in een land* (m).

Isabelle, (m) *Isabel kleur.*

Isabelle, (adj.) *Isabel kleurig.*

Isaga, (m) *Opper-kamer-heer des Sultans.*

Isard, (m) *Soort van een geit in Languedok.*

Ischiadique (adj.); Veines ischiadiques, *heup-áderen.*

Ischion, (m) *Het heup-been.*

Ischurie, (f) *Opstopping van 't water* (urine) (*in Heelk.*).

Isis, (m) *Egyptische godinne Isis.*

Isle, (f. *Lees of schryf* ile) *Een Eiland.*

Islot, ou, Ilot (m) *Klein eilandje.*

Isolé, ée (adj.) *Afgezonderd, alleen, op zich zelven staande*, homme, bâtiment isolé.

Isolement, (m) *De afgézonderde stand van iets.*

Isoler, (v. a.) *Iets op zich zelven bouwen, zonder dat het ergens aanraakt.*

Isomérie, (f) *Kundigheid in den stél-régel* (Algebra) *om een gétal van breuken te bevrijen.*

Isop, (*Scheeps bevél w.*) *Hys op.*

Isopérimétre, (adj.) *Van gelyken omtrek (in Meetk.).*

Issant, ante (adj.) *Klimmende, half te voorschynkomende (van dieren gez. in Wapenk.).*

Issas (m) ou, Drisse, (f) *Kardeel of val (zeker touw, om de raas, zeilen of vlaggen meê op te hyssen, of neêr te laaten).*

Isser,

Iſſer, (v. a.) Opbyſſen, optrekken, ophaalen; iſſer les voiles.

Iſſir, (*niet gebr. Zie* iſſu).

Iſſu, ue, (adj. *van* iſſir) *Voortgekomen, geſproten, afgeſtamd, afgedaald*; les Rois dont il eſt iſſu.

Iſſue, (f) *Uitgang* (m); *item de tyd van uitgang*; *item uitſlag* (m), *uitkomſt* (f), *uitval* (m), *van eene zaak*; rue qui n'a point d'iſſue; maiſon à deux iſſues; à l'iſſue du conſeil, du ſermon, du diner, du repas; iſſue d'un combat, *uitſlag van een gevegt*; iſſues, *de einden van darmen, afval van beeſten*.

Iſthme, (m) *Eene land-engte, een ſtrook land, waar meê een eiland aan het vaſte land gehegt is* (f).

Itague, ou, Itacle, (m) *Reep, draai-reep aan de Scheeps-mars-zeilen*.

Italianiſer, (v. a.) *Italiaanſch maaken*.

Italianisme, (m) *Italiaanſche ſpreekwyze* (f).

Italique (adj.); Lettre italique; *Curſyf Letter (by Drukkers)*.

Item, (*Lat. Koppel w.*) *Insgelyks, nog, ook*; un nouveau item, *een' nieuwe poſt of nieuwen artikel*.

Itératif, ive (adj. *in Rechten*) *Herhaald, dat meer als eens geſchied*; commandement itératif.

Itérativement, (adv.) *By herhaaling, meer als eens*.

Itérato, (m. *Lat. w.*); Arrêt d'itérato, *vonnis tot perſoonlyk* arreſt.

Itinéraire, (m. & adj.) *Reis-beſchryving*; *item weg-wyzer*, routen *beſchryver*; *item gebeden-boek voor een Reiziger*; colonne itinéraire, *een paal of poſt die den weg aanwyſt, een weg-wyzer*

Jube, ou, Criniere (f) *Maane van een Leeuw*.

Jubé, (m) *Het Zang-choor in een Kerk*; faire venir quelcun à Jubé, *iemand na zyne pypen doen danſen* (*ſpr. w.*).

Jubilaire, (adj.) *Dat tot het Jubelfeeſt behoord*; année jubilaire, *Jubel-jaar*; un jubilaire, *een Jubel Leeraar*.

Jubilation, (f) *Vreugd-bedryving, gejuich*; *item vrolykmaaking, gaſtreering (in een boertigen zin)*.

Jubilé, (m) *Het Jubel-feeſt, Jubel-jaar* (n); *volle aflaat* (f).

Jubiler, (v. n.) *Juichen, vreugde geſchreeuw maaken*; un jubilé, *een die wegens ouderdom of vervulling van zyn tyd vry van dienſt is, een* E'méritus; Lecteur, moine Jubilé.

Juc, ou, Juchoir, (m) *Hoender-roeſt* (m), *hoender-rek* (n), *of-ſlok* (m).

Jucher (v. n), ſe jucher (v. r.) *op den roeſt, op 't rek gaan*; les poules ſe vont jucher; elle étoit juchée ſur ſon cheval au haut du bagage, *y zat boven op de bagagie, als een' hen op den roeſt*.

Juchoir, (*Zie* Juc).

Judaïque, (adj.) *Joodſch*; cérémonie judaïque; à la judaïque, *op zyn Joodſch*.

Judaïſer, (v. n.) *Op zyn Joodſch leeven*; *Joodſch gezind zyn*.

Judaïsme, (m) *'t Joodendom* (n); *de Leere der Jooden* (f).

Judicatif, ive (adj.); Faculté judicative, *beöordeelende kragt of vermogen*.

Judicatum, (m. *Lat. w.*) *Het geen beöordeeld of gevonnisd is*.

Judicature (f) ou, office de judicature, *het Rechter-ampt*.

Judiciaire, (adj.) *Gerechtelyk*; ordre judiciaire; Aſtrologie judiciaire, *de Sterren aanduidkunde*.

Judiciaire, (f.) *Oordeelkunde* (*beter* faculté judicative).

Judiciairement, (adv.) *Gerechtelyker wyze*.

Judicieuſement, (adv.) *Oordeelkundiglyk, wyſſelyk, verſtandiglyk*.

Judicieux, euſe (adj.) *Oordeelkundig, ſchrander, verſtandig*; homme judicieux.

Jugal, (adj.); Os jugal, *het jukbeen (in Ontleedk.)*.

Juge, (m) *Rechter, Richter*; *item beöordeeler, kenner van iets*; juge compétent, *wettig Rechter*; juge ſubalterne, *onder Rechter*; juge de paix, *vréde-Rechter*; je n'en ſuis pas bon juge, *ik heb 'er geene kenniſſe van*.

Jugement, (m) *Oordeel*, *verstand* (n), *kennis*, *gedagten* (f); *item oordeel*, *vonnis* (f) *uitspraak*; *item vierschaar* (f), *Recht* (n), *Rechtbank* (f); homme d'un jugement solide; je ne fais pas le même jugement que vous; jugement definitif, *eind-vonnis*, finaal *vonnis*; poursuivre quelcun en jugement, *iemand in Rechten vervolgen*, *of*, *betrekken*; jugement téméraire, *een onbezonnen of ligtvaerdig oordeel*; jour du jugement, *Dag des oordeels*, *of de jongsten dag*; les jugements de Dieu, *de oordeelen Gods*.

Juger, (v. a. & n.) *Beöordeelen*, *oordeelen*, *zyne meining*, *of gedagten zeggen*; *item beöordeelen*, *vonnissen*, *uitspraak doen*; juger bien ou mal, d'autrui, *van een ander wel of qualyk oordeelen*; je juge cela à propos, *ik achte dat goed*, *oirbaar of nuttig*; mon procès est jugé; juger sur l'étiquette du sac, ou, sur l'étiquette (*spr. w.*), *een zaak oppervlakkig beöordeelen*, *slegts van buiten beschouwen*.

Jugulaire, (adj. & f. f.); Veine Jugulaire, ou, la Jugulaire, *de Keel- of hals-ader* (*in Ontleedk.*).

Juif, ive (f. & adj.) *Jood*; *Joodinne*; *Joodsch*; la nation juive, *het joodsche volk*; à la juive, *op zyn joodsch*; le juif errant, *de joodsche wandelaar*; *item een zwerver*.

Juillet, (m) *July*, Julius *of Hooimaand* (f).

Juin, (m) *Juny*, Junius *of Wiedemaand* (f).

Jujube, (f) *Borst-bezië*.

Jujubier, (m) *Borstbeziën-boom*.

Juiverie, (f) *Jooden-hoek* (m) *of jooden quartier* (n).

Julep, (m) *Koel-drank* (*by Apotheekers*).

Julienne, (adj.); Année julienne, *Juliaansch Jaar van 365 dagen*.

Jumart, (m) *Zeker last dier van een stier en eene ézelinne geteeld*.

Jumeau, Jumelle, (f. & adj.) *Tweeling*; freres jumeaux; sœurs jumelles, *tweeling-broeders of zusters*; les jumeaux, *de tweeling* (*zéker Hémels-téken*) cerise jumelle, *dubbele kers*.

Jumelles, (f. pl.) *Zy-stukken eener pers*, *schroef enz. wangen*, *klampen aan een Scheeps-mast*.

Jumeller, (v. a.) *Iets met zodaanige zy-stukken of wangen voorzien*.

Jument, (f) *Eene merrie*; une jument pouliniere, *eene veulenmerrie*.

Junte, (f. *van 't spaansch w.* Junto) *vergadering*; *Raads-verzameling*.

Ivoire, (m. & f. *doch meest* m.) *Elpen-been*, *ivoor* (n).

Ivoirier, (m) *Een ivoor-werker of draaijer*.

Jupe, (f) *Een Vrouwen-rok* (m); jupe de dessus, de dessous.

Jupon, (m) *Kort Vrouwen rokje*; *item een spaansche vest* (f).

Jurade, (f) *Vroedschap*, *Raad*, *te Bourdeaux en elders*.

Ivraie, ou, Ivroie, (f) *Onkruid* (n), *dolik* (f).

Jurande, (f) *Overmanschap van een gild*.

Jurat, (m) *Een Gezwoorene*, *een Scheepen of Raadsman te Bourdeaux en elders*.

Juratoire, (adj.); Caution juratoire, *Borg-togt onder eede*.

Ivre, (adj.) *Dronken*, *vol*, *zat*, *beschonken*.

Juré, ée (adj.) *Gezworen*, *bezworen*, *beëedigd*, *met eede bekragtigt of bevestigt*; *item gevloekt*; ennemi juré, *een gezworene vyand of een doodvyand*; la paix est jurée; *de vrede is bezworen*; courtier juré, *gezworen maaklaar of makelaar*; juré jaugeur, *gezworen peilder of roeijer*.

Juré, (m) *Een gezworene*, *een overman van een Gild of hand-werk*; élire des jurés, *overlieden kiezen*.

Jurement, (m) *Eed*, *eed-zweering*; *item een vloek*; assurer avec jurement (*beter* avec serment) *met eede verzékeren*; jurement horrible, *een ysselyke vloek*.

Jurer, (v. a. & n.) *Zweeren*, *bezweeren*, *beëedigen*, *met eede sterken*, *staaven of bevestigen*; *item vloeken*, *zweeren*; jurer une eternelle amitié; jurer la verité d'une chose, la ruine d'une personne; jurer comme un charétier, *vloeken als een*

een Krygsheld; violon qui jure, *viool die piept of een misklank heeft.*

Ivresse, (f) *Dronkenschap.*

Jureur, euse (m. & f.) *Vloeker, zweerder*; *vloekster.*

Juridique, (adj.) *Gerechtelyk, wettiglyk, volgens recht of wet.*

Juridiquement, (adv.) *Gerechtelyker wyze, overeenkomstig het recht.*

Jurisconsulte, (m) *Een Rechtsgeleerde.*

Jurisdiction, (f. *Lees* Juridiction) *Gebied* (n), *Heerschappy* (f) *item Rechtsgebied* (n), *rechts-ban*, Jurisdictie (f) district (n); il n'a nulle jurisdiction sur nous, *hy heeft niets over ons te zeggen*; vous étendez vôtre jurisdiction trop loin; cela n'est pas de sa jurisdiction, *dat is onder zyn rechts-gebied of* jurisdictie *niet.*

Jurisdictionel, elle (adj.) *Dat* Jurisdictie *heeft.*

Jurisprudence, (f) *Rechtsgeleerdheid.*

Juriste, (m) *Een Rechtsgeleerde.*

Ivrogne, (m) *Een dronkaard, zuiper.*

Ivrogner, (v. n.) *Zich vol en zat drinken, zich vol zuipen.*

Ivrognerie, (f) *Zuipery, zwelgery.*

Juron, (m) *Gewoonelyke vloek*; il jure son grand juron.

Jus, (m) *Sap, sop*; *vleesch-nat* (n); *sjeu* (f); jus de citron, de reglisse, *citroen-sap, drop van zoet-hout*; jus de la vigne, *druiven nat, wyn*; jus de viande.

Jusant, (m. *Zee w.*) *Ebbe* (f), *vallend-water* (n).

Jusque, ou, jusques (*voorz. dat den Dativ. reg.*) *Tot*; depuis Paris jusqu'à Rome; jusques à, ou, jusqu'à une heure; jusques là; jusqu'ici; jusqu'à cette heure, depuis la terre jusqu'au ciel, jusques à quand? *hoe lang? tot wanneer?* jusqu'où? *hoe verre?* jusqu'à ce qu'il vienne, *tot dat hy koome*; il aime jusqu'à ses ennemis; crier jusqu'à s'enrouer, *tot haarsch of heesch wordens toe schreeuwen*; bruler du vin jusqu'aux deux tiers; il n'y avoit pas jusques aux plus abjects des hommes qui ne criassent contre lui; il a vendu jusqu'à sa chemise; s'il va jusques là que de dire, *als hy zoo ver gaat van te zeggen.*

Jusquiame, (f) *Bilzen-kruid* (n. *eene plant*).

Jussant. (*Zie* Jusant).

Jussion, (f) *Bevél* (n), ordonnantie (f) (*van een Koning, Vorst of Hoog gericht*).

Justaucorps, ou, just-au-corps (m) *Een mans-rok, of rok*; *item een' zark, dood-kist*; *item eene haazen pastei* (f); just-au-corps de pierre, *een gevangen huis* (*alle* 3 *boertig*).

Juste, (m) *Vronwen rok.*

Juste, (adj.) *Rechtvaerdig, oprecht, vroom*; *billyk, recht, juist, net, welpassend, welsluitend*; homme, juge, jugement, punition juste; des souliers bien justes; habit trop juste, *een al te naauw of te eng kleed*; comparaison fort juste, *eene nette vergelyking*; il est juste, *hy is oprecht*; *item hy is een nette schieter*; compte juste, *effene rékening*; une pièce d'or juste, *een stuk goud dat zyn' wigt heeft*; une balance juste, *eene juiste of nette balans, schaal of waag*, il n'est pas juste de condamner l'innocent.

Juste, (m) ou, homme juste, *een rechtvaerdig man, een rechvaerdige of vroome.*

Juste, (adv.) *Net, fraai, juist enz.* parler, chanter, tirer juste; savoir au juste, *zeer richtig of netjes weeten*; tout juste, *net van pas, recht tydig*; *item spottend, gy hebt het geraaden.*

Justement, (adv.) *Rechtvaerdiglyk, billiklyk*; *item juist, net, éven op die tyd*; justement puni; il arriva justement quand &c. justement! vous avez rencontré, *net zoo! gy hebt het geraaden, of daar slaat gy de spyker net op de kop* (*spr. w.*).

Justesse, (f) *Netheid, juistheid*; parler écrire avec justesse; une grande justesse d'esprit, *een naauwkeurig verstand*; pécher contre la justesse, *eenen misslag tegen de netheid*

heid begaan; la justesse des parties, *de juiste of nette* proportie *der deelen*; il joue avec beaucoup de justesse sur toutes sortes d'instruments.

Justice, (f) *Rechtvaerdigheid, gerechtigheid; item recht, billikheid; item recht-oeffening, straf-oeffening; item het Gerecht enz*; rendre justice à tout le monde, *ieder een recht doen*; faitez moi la justice de croire que &c. *doed my het recht te gelooven dat enz.*; la haute & basse justice, *het hoogere en laagere gericht*; appeller quelcun en justice; on fera justice aujourd'hui, *men zal van daag recht* (justitie) *doen*; faire justice d'un criminel; je vous ferai justice de cet homme là, *ik zal u van dien man recht verschaffen*; la justice vuidera nôtre differend; un fou qui engraisse la justice, *een gek die de beurzen der* Advocaaten *bespekt*; se faire, ou, se rendre justice, *zich zelven recht doen, wreeken; item zyne misslagen erkennen.*

Justiciable, (adj.) *Recht-plichtig, rechthoorig, onder iemands rechtsgebied behoorend*, forteerend.

Justiciaire, (m. & f.) *Een die door zyne eigene gerechtigheid meend zalig te worden.*

Justicier, iere (m. & f.) *Handhaaver, handhaavster van Recht en gerechtigheid; item een Hals-Rechter.*

Justicier, (v. a.) *Rechten, ter dood brengen.*

Justifiant, ante (adj.) *Rechtvaerdigend, rechtvaerdigmaakend, vryspreekend*; grace, foi, preuve justifiante.

Justificateur, (m) *Een werktuig om druk letters gelyk te maaken; item een die zulks doed* (*by Letter gieters en Zetters*).

Justificatif, ive (adj.) *Ter rechtvaerdiging dienend of bewyzend*; pièces justificatives, *rechtvaerdigende bewys stukken* (*in Rechten*).

Justification, (f) *Rechtvaerding, rechtvaerdigmaaking; vryspreeking, vrykenning; item 't bewys van onschuld, verantwoording; item aankooijing, sluiting der Pagina's* (*by Boekdruk.*); *item afpassing, gelykmaaking van iets.*

Justifié, ée (adj.) *Gerechtvaerdigd enz.*

Justifier, (v. a.) *Rechtvaerdigen, vryspreeken, vrykennen; item zyne onschuld bewyzen, verdeedigen; item de régels; kolommmen gelyk zetten* (*by Boekdr.*); *item de druk-letters gelyk maaken* (*by Lettergiet.*); il a été justifié; il a justifié le proverbe, que l'oisiveté est la mère du vice, *hy heeft het spreekwoord bewaarheid, dat de lédiggang de wortel van alle quaad is*; se justifier (v. r.) *zich rechtvaerdigen, zuiveren enz.*

Juxtaposition, (f. *in Natuurk.*) *Naastmalkander legging*; la pierre s'augmente par juxtaposition.

Ixeutique, (f) *Konst om Vogelen met lym te vangen.*

****

K.

K (m) K. (f) *De 10de Letter van 't Alphabet, word in 't fransch weinig, maar de C daar voor in plaats gebruikt.*

Kabin, ou, Kébin, (m) *Huwelyk by Mahometaanen voor een' zékere tyd* (n).

Kacourne, (f) *Slag van groote Schildpad.*

Kali. (*Zie* Soude).

Kam, ou, Kan. (*Zie* Chan).

Kapegi-Bachi, (m) *Bediende van den Grooten Heer, die op de poorten van 't Paleis acht geeft.*

Karat. (*Zie* Carat).

Karatsch. (*Zie* Carache).

Kazine, (f) *Schat van den Grooten Heer.*

Kaznadar-Bachi, (m) *Opper schatmeester in Perziën.*

Kermès, (m. *Arab. w.*) *Scharlaken bezië.*

Kibla, (m) *Plaats daar de Mahometaanen naar toe wenden, als zy bidden.*

Kika-

Kikajon, (m) *Wonder-boom van Jonas.*

Kiler, (m) *Fruitkamer van den Grooten Heer.*

Kobalthum, (m) *Kobald (eene berg-stoffe in de Zilver-mynen).*

Kyrié-éléison, (m. *Griekſch w.*) *Heere! ontferm u onſer (woorden die in de Miſſe gebruikt worden).*

Kyrielle, (f. *Gr. w.*) *De Litany (zeker Kerk-gebéd of zang by Luterſch en Roomſch gez.); item een lange lyſt, optelling of langwylig verhaal van iets.*

****

L.

L (f) L. (f) *De* 11*de Letter van 't* Alphabet, *deeze Letter word op 't einde van een woord, als het alleen ſtaat, of een ander met een méde klinker daar op volgd, niet uit geſproken; als: in* Baril, nombril, outil, il, ils, fils, *Lees* Bari, nombri, &c. *maar volgt 'er een* vocaal *of klinker op, word ze uitgeſproken, als:* il a, *Lees* i la; *van de dubbele* ll *klinkt de* 2*de meerendeels als* j, *als: in* fille, bouillir, faillir, piller, &c. *Lees* filje *enz. doch hier van zyn uit te zonderen* Achille, mille, ville, argille, tranquille, tranquillité, pupille, pupillaire, pupillarité.

La, (art fem. & pron. rel.) *De, het, zy, ze;* la femme, *de vrouw;* la maiſon, *het huis;* je la vois, *ik zie ze of haar (de vrouw); of ik zie het (het ding);* la voici, *hier is ze of het; in 't meerv.* les, *de; als:* les femmes, les choſes.

Là, (adv.) *Dáár, ginder, op die plaats, derwaards;* là même, *dáár zelfs, in die eigen plaats;* vous êtez là aſſez mal aſſis; mettez vous là; là on n'entendit que; c'eſt là que je viſe, *dat is het daar ik op doele;* là où, *daar waar;* là où vous êtez; là haut, *dáár boven;* la bas, *dáár benéden;* là deſſus, *daar boven op;* là deſſous, *dáár onder;* il me dit là deſſus, *hy zeide my daar op;* de là, *van dáár, of van die plaats;* de là vient, que &c. *van daar of daar van daan komt het, dat enz.* par là, *dáár door, door die weg of door dat middel;* par là vous voyez, que &c.

Là, (particule démonſtrative, *of aantoonend Lédeken, word zomtyds in 't duitſch niet uitgedrukt) als:* en ce temps là, *op die tyd,* cet homme là, *die man;* cette femme là, *die vrouw;* cet enfant là; *dat kind;* que ditez vous là, *wat zegt gy, of wat zegt gy daar, (dienende om iets onderſcheidenlyk aan te duiden);* j'en ſuis là, *dat is myn zin, zoo ben ik geſteld.*

La, La (adv. & interj.); Je me porte la, la, *ik vaare tamelyk wel, of zoo wat heen;* la! la! nous nous trouverons ailleurs, *wel! wel! of kom! kom! wy zullen malkander elders ontmoeten,* la! la! ne faitez point tant de bruit, *ſtil daar! maakt zoo veel geraas niet.*

Labadiſtes, (f. plur.) *Labadiſten (zekere ſecte).*

Labarum, (m) *Krygs-vaan die men voor de Roomſche Keizers droeg* (f).

Labeur, (m. *meeſt in Poëzy gebr.*) *Arbeid;* terres en labeur, *beploegde Landeryen.*

Labial, ale (adj.); Lettres labiales, *lip-letters, letters die met de lippen uitgeſproken worden; item* offres labiales, *mondelinge aanbiedingen (in Rechten).*

Labile, (adj.); Memoire labile, *zwak geheugen.*

Labirinthe. (*Zie* Labyrinthe).

Laboratoire, (m) *Stookhuis, werkhuis der ſtoffſcheiders, een* laboratorium (n).

Laborieuſement, (adv.) *Arbeidzaamlyk, met vlyt.*

Laborieux, euſe (adj.) *Werkzaam, neerſtig, vlytig, noeſtig, nyverig;* un homme laborieux; une entrepriſe laborieuſe, *eene moeilyke of zwaare onderneeming.*

Labour, (m) *Het ploegen, omſpitten, ombaalen, opſcheuren der aarde* (n); donner un labour à la terre, à la vigne; terre de labour, *ploeg-land.*

Labourable, (adj.) *Beploegbaar, be-*

bequaam om bebouwd of beploegd te worden; terre labourable.

Labourage, (m) *De Landbouwery* (f); *als: het misten, ploegen, zaaijen enz. item het wyn lossen*; le labourage fait tout son plaisir, *het akkerwerk, de Landbouw is al zyn vermaak.*

Labourer, (v. a.) *Ploegen, beploegen, bebouwen, ombaalen, omspitten, delven*; labourer la terre, la vigne; le vaisseau laboure, *het Schip stoot*, l'ancre laboure, *het anker gaat door* labourer les vins, *wyn lossen.*

Laboureur, (m) *Land-bouwer, akkerman, ploeger, Land-man, boer*; *item een roerstok* (*by Loodgieters*).

Labyrinthe, (m) *Een Doolhof*; *item eene verwarde of netelige zaak.*

Lac, (m) *Een Meer* (n); le lac de Genève, d'Harlem.

Lacer, (v. a.) *Rygen, toerygen, toesnoeren*; lacer un corps, *een keurslyf rygen*; lacer une voile, *een zeil inbaalen, reeven*; lacer un tablier de rouge, de bleu, *eene voorschoot met rood of blaauw lint doorrygen*

Lacération, (f) *Verscheuring*, (*voornamentlyk van schand-schriften, in Rechten*).

Lacérer, (v. a.) *Zodanige schriften verscheuren*; lacérer un écrit, un libelle.

Laceret, (m) *Een spyker-boor* (n).

Laceure. (*Zie* Laçure).

Lacet, (m) *Ryg-snoer, véter, item strik* (f) *net* (n) (piège) (*eigentl. en figuurl.*).

Lâche, (adj.) *Slap, niet gespannen, los*; *item lui, traag, vuig, vadzig, loom*; *item lafhartig, bloohartig schandelyk, laag, eerloos*; corde lâche, *een slap touw*; c'est un esprit lâche, *het is een lafhartige ziel, laage geest, eerloos Mensch*; *item vadzige, loome ziel*; avoir le ventre lâche, *een open of los lyf hebben*; temps lâche, *laf weêr*; un lâche, *een bloodaard, een vuig en vadzig Mensch, zonder moed*; vous êtez un lâche, *gy zyt een eerloozen*; allez lâches Soldats; l'epée d'un lâche ne fait point de mal.

Lâchement, (adv.) *Losselyk, slap*; *item lafbartiglyk, op eene laage of schandelyke wyze*; *item op eene vadzige of traage wyze*; ce galon est cousu trop lâchement; se battre, se rendre lâchement; ces ouvriers vont lâchement en besogne.

Lâcher, (v. a. & n.) *Los laaten, laaten schieten, bot vieren, laaten slippen, los maaken*; *item loozen, ontlasten enz.* lâcher la corde, la bride, une ligature, les écluses, un prisonnier, les chiens; lâcher un mot, *een woord laaten glippen, zich laaten ontvallen*; lâcher un trait, une fleche, un coup de fusil, *eene pyl enz. afschieten, lossen*; son pistolet vint à lâcher, *zyn pistool ging af*; lâcher prise, *uit de hand laaten glippen of slippen*; lâcher le pied, *de vlugt neemen, wyken, geen stand houden*; lâcher de l'eau, le ventre, ou l'aiguillette, un vent, un pet; lâcher la main, *de hand los laaten*; *item iets laaten vaaren, de hand ligten, beter koop geeven*; lâcher les sergents, les chiens après quelcun; les prunes lâchent, *de pruimen verwekken stoelgang, maaken een open lyf*; le malade lâche tout sous lui; lâcher, ou, se lâcher, (v. r.) *los gaan, ontspannen, afschieten* (*als een snaphaan*); *item verslappen, slap of los worden.*

Lâcheté. (f) *Lafbartigheid*; *item laagheid, onwaardige daad*; *item loomheid, traagheid, vadzigheid*; faire une lâcheté; travailler avec lâcheté; sentir une lâcheté dans tous les membres.

Lacinié, ée (adj.); Des feuilles laciniées, *getande, gehakkelde bladen* (*als van zommige planten*).

Lacis, (m) *Net-werk, dat met maazen is.*

Laconique, (adj.); Style laconique, *kortbondige, kort en zinryke of laconische schryftrant, styl.*

Laconiquement, (adv.) *Kort en zinryk of kortbondig.*

Laconisme, (m) *Korte en bondige schryf-wyze.*

Lacque. (*Zie* Laque).

Lacrymal, ale (adj.) *Traanend, loopend*; fistule lacrymale, *traanfistel* (*in 't oog*); sac lacrymal, *traan zakje* (*in 't oog*).

La-

Lacrymatoire, (m) *Traan-vles* (f) (*by de ouden gebr.*).

Lacs, (m. plur.) *Strikken, val strikken, hinderlaagen*; prendre du gibier avec les lacs; il eſt tombé dans mes lacs; lacs d'amour, *liefde-ſtrik, liefde knoop, uitgeſnedene of tuſſchen eenen trek gezette liefde-naam.*

Laċtée, (adj.); Veine laċtée, *melk-ader*; voie laċtée, *de melk-weg* (*zeker geſternte*).

Lacune, (f) *Een ledige plaats* (f), *of, vak* (n) *in den* text *van een boek of ſchrift van iets dat of uitgelaaten of vermiſt is.*

Laçure, (f) *Ryging* (f); *item door geréġen band* (m); *item belégſel op klêderen* (n).

Ladanum, (m) *Soort van gom.*

Ladre, (adj. & f.) *Melaatſch*; *gortig*; *item kaazig, ſchrokkig*; *item een melaatſche*; il eſt ladre, *hy is melaatſch, of, Lazarus*; cochon ladre, *een gortig Verken*; cheval ladre, *Paerd dat witte vlakjes rondom de oogen en op den neus heeft*; c'eſt un franc ladre, *'t is een aarts-gierigaard, ſchrok, of, een die noch eer noch ſchaamte heeft*; maiſon de ladres, *een Lazarus- of Leproozen-huis*,

Ladrerie, (f) *Melaatſchheid*; *item Leproozen-huis*; *item ſchrokkigheid, vuile of laage gierigheid*; la pauvreté n'eſt pas un vice mais c'eſt une eſpèce de ladrerie, chacun la fuit.

Ladreſſe, ou, Ladre, (f) *Een melaatſch Vrouws-perſoon, eene melaatſche.*

Lagon, (m) *Klein meer* (n).

Lague, (f) *'t Zog, 't Vaar-water van een Schip* (n).

Lagune, (f) *Naam der kanaalen, of grachten te Venetien.*

Lai, aie (adj. & ſubſt.) *Waereldlyk, die niet geeſtelyk is, een leek*; frère lai, *een leeke-broer.*

Laîche, (f) *Riet-gras* (n), (*onkruid*).

Laid, aide (adj. & ſubſt.) *Leelyk, mismaakt, wanſtaltig*; une laide, *een leelyk Vrouwsperſoon.*

Laïderon, (f) *Een leelyk Meisje* (n), *leelyke poes* (f).

Laideur, (m) *Leelykheid, wanſtaltigheid.*

Laie, (f) *Het wyfje van een wild Zwyn.*

Laie, Laïetier. (*Zie* Laye &c.).

Lainage, (m) *Wollen-werk* (n), *of wolle-waaren*; *item het op-kratzen der wol op laken.*

Laine, (f) *Wol*; bas de laine, *wolle kouſſen*; il ſe laiſſe tondre la laine ſur le dos, *hy laat zich over 't lyf loopen* (*dat is*) *verdraagd alles*; il a les pieds de laine, *hy is zeer traag om iemand te helpen*; tireur de laine, *een ſpitsboef die de luiden 's nagts den hoed, enz. afneemd.*

Lainer, ou, Laner, (v. a.) *Het laken rouwen* (*by Droogſch.*).

Laineux, euſe (adj.) *Wollig, wolryk.*

Lainier, iere (m. & f.) *Wol-handelaar, of- handelaarſter*; *item verwérker of verwer daar van.*

Laïque, (adj. & ſubſt.) *Waereldlyk*; *item een waereldlyke, een leek.*

Lais, (m) *Een jonge boom die men in het afhakken van een boſch laat ſtaan*; marquer les lais.

Laiſſe. (f) (*Zie* Leſſe).

Laiſſe-tout-faire, (m) *Borſt-ſtrik of lint der Vrouwen.*

Laiſſé, ée (adj.) *Gelaaten enz.*

Laiſſées, (f. plur.) *Drek van wilde Dieren* (*by Jagers*).

Laiſſer, (v. a.) *Laaten, verlaaten, nalaaten, de handen aftrekken, laaten vaaren*; *item toelaaten, enz.*; laiſſer le monde, ſa femme & ſes enfants, *de Wereld enz. verlaaten*; il a laiſſé peu de bien, *hy heeft weinig goed nagelaaten*; laiſſer des veſtiges, *'t ſpoor achter zich laaten*; il faut le laiſſer faire, *men moet hem laaten begaan, of, zyn wil laaten hebben*; laiſſez cela, *laat dat ſtaan of ſcheid daar van uit*; il vaut mieux laiſſer ſon enfant morveux que de lui arracher le nez, *van twee quaaden moet men het beſte kiezen* (*ſpr. w.*); laiſſez le entrer; laiſſer aller les choſes comme elles vont; je laiſſe cela à votre prudence; c'eſt à prendre, ou, à laiſſer, *het is te neemen, of te laaten* (*van waaren gez.*); ce-

cela ne laiſſe pas d'être vrai, d'avoir ſon uſage; ſe laiſſer (v. r.) battre, tomber, mener par le nez, ſe laiſſer aller aux perſuaſions, *zich laaten overreeden*; je me ſuis laiſſé dire, *ik heb my laaten wysmaaken of my is gezegd.*

Laiſſes, (f. plur.) *Slyk, en al het geen de zee op ſtrand werpt, of achter laat* (n).

Lait, (m) *Melk*, (f); Du lait de vache, de brebis, d'âneſſe; du lait caillé, *geronne melk, ſtremſel*; du lait de beurre, *boter-melk, karne melk*; du petit lait, ou, du lait clair, *wei of weier-melk*, frere de lait, *zoog-broeder*; ſœur de lait, *zoog-zuſter*; cochon de lait, *een ſpeen-verken*, veau de lait, *melk kalf*; dents de lait, *de melk-tanden, jonge tanden*; avoir une dent de lait contre quelcun (*ſpr. w.*), *een oude wrok of haat op iemand hebben*; du lait d'amandes, *amandel-melk*; du lait de chaux, *wit-kalk*; troubler le lait à une nourrice, *eene minne beſtraiven, bezwangeren*; il a ſuccé cela avec le lait, *hy heeft dat met zyn' moeders-melk ingezógen, of, hy is van kinds-been af daar aan gewend*; avaler un affront doux comme du lait (*ſpr. w.*) *eenen hoon ſtilletjes op-kroppen*; faire une vache à lait de quelcun, ou, de quelque choſe, *van iemand of van een' zaak eene melk-koe of honing-bye maaken, dat is, zyn voordeel by aanhoudendheid daar van trekken*; ſi on lui tordoit le nez, il en ſortiroit encore du lait (*ſpr. w.*), *hy is nog maar een jonge melk-muil, zonder ondervinding*; vin ſur lait, c'eſt ſouhait; lait ſur vin, c'eſt venin, *melk op wyn, is venyn; maar wyn op melk, is goed voor elk*; la voie de lait, *de melk-weg (zeker geſternte).*

Laitage, (m) *Zuivel* (n), *melk-ſpyze, al wat van melk gemaakt word, als: boter, kaas enz.*

Laiteron, (vulgairement) Laceron, (m) *wilde Latouw, zwyn diſtel.*

Laite, ou, Laitance, (f) *De Hom, milt van Viſch.*

Laité, ée (adj.) *Die of dat hom heeft*; hareng laité, *een hommer.*

Laitée, (f) *Een worp jonge honden (by Jagers).*

Laiterie, (f) *Melk-huis* (n), *melkery, keet* (f).

Laiteux, euſe (adj.) *Melkägtig, melk-ſappig, melk-kleurig.*

Laitier, (m) *Slak (zeker ſchuim der yzer ſmeltovens).*

Laitiere, (f) *Melk-vrouw, melkmeid of melk-verkoopſter.*

Laiton, ou, léton (m) *Geel-kóper* (n), *meſſing* (f).

Laitue, (f) *Latouw*; laitue pommée, *krop-latouw, krop-ſalaad.*

Lamanage, (m) *Lootſing van een ſchip uit en in een haven* (f); *item het loon daar van* (n).

Lamaneur, (m) *Loots, Loots-man.*

Lambdoïde, (adj.); Suture lambdoïde, *de derde naad der herſſenpan (in Ontleedk.).*

Lambeau, (m) *Een Lap, ſlarde, flenter, brok* (m), *ſtuk* (n), *van een kleed, ſchryver enz.* ſon habit s'en va en lambeaux.

Lambin, ine (m. & f.) *Talmer, ſukkelaar*; *talmelaarſter gem. w.).*

Lambiner, (v. n.) *Talmen, ſukkelen, ſammelen, draalen (gem. w.).*

Lambinerie, (f) *Talmery, neutelary (gem. w.).*

Lambourdes, (f. pl.) *Zolder-ribben.*

Lambrequin, (m) *Helm-dekſel of cieraad* (n) *(in Wapenk.).*

Lambris, (m) *Beſchot* (n), lambrizeering (f), *panneel-werk van hout of pleiſter* (n).

Lambriſſage, (m) *Beſchieting, panneeling, bepleiſtering* (f).

Lambriſſé, ée (adj.) *Beſchooten enz.*

Lambriſſer, (v. a.) *Met panneelhout- of pleiſter-werk bekleeden, bedekken, beſchieten*, Lambrizeeren, plafonneeren; lambriſſer une ſale.

Lambruſque, ou, Lambruche (f) *Wilde wynſtok* (m); *item de vrugt daar van.*

Lame, (f) *Kling*, (f) *lemmer* (m) *(van een dégen of mes enz.)*; *dunne plaat of ſtaf* (m) *(van eenig metaal)*;

groote

groote zee-baar, *golf of ſchoffel* (f) (*by Zee-l.*), *ſnipper citroen-ſchil* (m); *het dubbele blad der kerſſen-pan* (n) (*in Ontleed-k.*); *treê*, *item kam* (f) (*van een weef-getouw*) *de witte en zwarte ſtreepen van een tiktak-bord*; lame à deux tranchants, *leidekkers-hamer*; une bonne, ou, une fine lame, *een looze quant.*

Lamé, ée (adj.) *Met goud of zilver doorwerkt.*

Lamentable, (adj.) *Beklaaglyk*, *beſchreijelyk*, *deerlyk.*

Lamentablement, (adv.) *Jammerlyk*, *droeviglyk*, *deerniswaardiglyk.*

Lamentation, (f) *Weêklogt*, *beweening*, *beſchreijing* (f) *jammer geſchrei*, *gehuil* (n).

Lamenter, (v. a. & n.) *Beklaagen*, *bejammeren*; *beweenen*, *betreuren*, *beſchreijen*; lamenter ſon malheur, la mort d'un ami; ſe lamenter (v. r.) *zich beklaagen over zyn ongeluk*, *wee-klaagen*, *treuren*, *huilen.*

Lamier, (m) *Weef-kam-maaker.*

Laminage, (m) *Het maaken van metaalen tot plaaten of bladen.*

Lamine, (f) *Plaat* (f) *of blad van eenig metaal* (n).

Laminer, (v. a.) *Metaal pletten*, *tot plaaten maaken.*

Laminoir, (m) *Plet-moole* (f) *of werktuig* (n) *om zilver of ander metaal meê dun en tot plaaten te maaken.*

Lampas, (m) *Gezwél aan 't verhémelte van de mond eenes Paerds.*

Lampaſſé, ée (adj.) *Met uitſteekende tongen* (*in Wapenk.*).

Lampe, (f) *Eene lamp*; il n'y a plus d'huile dans ſa lampe, *het is met hem gedaan*, *zyn' rol is uitgeſpeeld.*

Lampée, (f) *Een groot glas of roómer vol wyn.*

Lamper, (v. n.) *Wakker zuipen*, *békeren*; ils avoient lampé tout le jour.

Lamperon, (m) *De pyp of tuit* (f) *eener lamp daar de lemmet doorgaat.*

Lampion, (m) *Klein lampje*, illumineer *lampje* (n); lampion à parapet, *pek-pan* (*in belégeringen gebr.*).

Lampon, (m) *Hoed lis* (f) *of-haak* (m) (*eertyds gebr.*); lampons, *drinkliedjes* (n. pl.); chanter des Lampons, (*NB. dit woord* Lampons *komt van* Lamper, *en wil zeggen*, *laat ons wakker drinken*).

Lamproie, (f) *Lamprei* (*zéker viſch*).

Lamproyon, (m) *Lampreitje* (n).

Lance, (f) *Speer*, *rénſpeer*, *lans*, *ſpies* (f); *item vaandel of ſtandaard ſtok*; *item een Schippers boom of ſtok* (m); lance d'eau, *een' water-ſtraal*; lance à feu, *een' vuur-ſtraal*; *item een' vuur pyl*; il baiſſe la lance, *by geeft zich over.*

Lancegaye, (f) *Een halve piek* (m).

Lancer, (v. a.) *Werpen*, *ſmyten met geweld weg ſlingeren*; *item ſchieten*, *uit-ſchieten*, *uitwerpen enz.*; lancer un dard; le ſoleil lance ſes rayons; lancer un vaiſſeau à l'eau, *een Schip van 't ſtapel of in 't water laaten loopen*; lancer une manœuvre, *een touw uitſchieten of om een paal enz. beleggen*, *vaſt maaken*; lancer un cerf, un lievre, *een Hert of Haas opjaagen*; lancer des ſoupirs vers le ciel, *ziel-zugten ten Hémel zenden*; lancer des œillades à ſa Maîtreſſe, *zyne Minnares toelonken*; ſe lancer (v. r.); *zich werpen*; *enz.* le Lion ſe lança ſur lui, *de Leeuw vloog of viel op hem aan.*

Lancette, (f) *Laat-mesje*, *vlym*, lancét (n).

Lanceron, (m) *Een kleine ſnoek.*

Lanci, (m) *Een lange ſteen ter zyden van een deur- of vengſter-kozyn.*

Lancier, (m) *Een ſpeer-ruiter*; *item een windmaaker*, *ſnoever.*

Lançoir, (m) ou, Lanciere, (f) *Schut aan een water-molen* (n).

Lande, (f) *Een' hei*, *dorre Landſtreek*; un livre rempli de landes, *een boek vervuld met dorre of verveelende plaatſen* (paſſagies).

Landgrave, (m) *Een Landgraaf.*

Landgraviat, (m) *Landgraafſchap* (n).

Landgravine, (f) *Landgraavinne.*

Landi, (m) *Jaar-markt op St. Denys te Parys* (f).

Landier, (m) *Groot brand-yzer* (n) (chenet).

Landreux, euſe (adj.) *Ziekelyk, zwak (gem. w.).*

Laneret, (m) *Vinken Havik.*

Langage, (m) *Taal, ſpraak; ſpreekwyze* (f); langage des halles, *gemeene Volks-taal*; entendez vous bien mon langage? *verſtaat ge wel wat ik zeg?* il a bien changé de langage, *hy is wel van toon veranderd, hy zingt nu wel eenen anderen deun*; ils tiennent tous le même langage, *zy ſpreeken alle uit eene mond*; il n'a que du langage, *het is met hem niets anders als praat.*

Langayer. (*Zie* Langueyer).

Lange, (m) *Kinder-luyer; luur* (f) *of doek* (m).

Langoureuſement, (adv.) *Quynende, zwakkelyk.*

Langoureux, euſe (adj.) *Quynend.*

Languard, de (m. & f. *weinig geb.*) *Babbelaar, langtong; ſnapſter, klappeie.*

Langue, (f) *De tong; item taal, ſpraak* (f); *item blad van eene lelie* (n) *enz. al wat naar een' tong gelykt*; tirer la langue, *de tong uitſteeken, beſpotten*; avoir bien de la langue, *veel ſnaps hebben*; prendre langue, *kondſchap inneemen, of haalen*; avoir la langue graſſe, *bezwaard ſpreeken, liſpen brouwen*; avoir la langue bien pendue, ou, bien affilée, *eene radde, gladde of geſleepen tong hebben of wel ter ſpraak zyn*; avoir la langue liée, *ſtaan of men de mond vol tanden had, zyn tong verlooren hebben, niet ſpreeken durven*; méchante langue, ou langue ſerpentine, *quaadaardige tong, ſchend-tong*; la langue lui a fourché, *hy heeft zich verſprooken*; tenir ſa langue, *zyne mond houden, zwygen*; avoir une choſe ſur le bout de la langue, *iets op de tong hebben (om te herrinneren)*; les aides de la langue, *het ketzen met de tong om een paerd aan te moedigen (in de manege)*; un coup de langue, *een ſnaauw, graauw, beet, of, ſteek*; beau parler n'écorche langue, *mooije woorden koſten niets (ſpr. w.)* donner du plat de la langue à quelcun, *iemand wat om de mond ſmeeren, hem vleijen (ſpr. w.)*; il vous verroit tirer la langue d'un pied, qu'il ne feroit rien pour vous, *al zag hy u in de uiterſte nood, zou' hy u evenwel niet helpen (ſpr. w.)*; qui langue a, à Rome va, *met vraagen komt men te Romen, of te recht (ſpr. w.)*; langue de feu, *vuurige tongen (op 't Pinxterfeeſt der Apoſtelen)*; langue de terre, qui s'avance dans &c., *een punt land die uitſteekt in enz.*; langue vivante, morte, *lévendige, doode taal, taal die nog geſprooken, of die niet meer geſprooken word*, langue maternelle, *moeder-ſpraak, taal daar men in opgevoed is*; langue matrice, *moeder-ſpraak daar andere van afſtammen*; maître de langue, *een ſpraak-meeſter, taal-meeſter*; être ſavant és lanques, *in de taalen ervaaren zyn*; langue, *volk, natie, (naam waar by de Maltheezers de landaarten onderſcheiden)*; langue de bœuf, *oſſe tong*; *item een kruid dus genaamd*; langue de cerf, de chien, *herts-tong, honds-tong (een kruid)*; langue de voile, *las aan een zeil.*

Langué, ée (adj.) *Met uitgeſtrekte tong (in Wapenk.).*

Languette, (f) *Tongetje; item lelletje in de keel, klapje, tongetje aan een orgel-pyp, hoboi enz. knopje op een kan-dekzel; tongetje van een weegſchaal* (n), *tong- of middel muur in een ſchoorſteen; mesſing eener plank om in eene groef te voegen* (f).

Langueur, (m) *Quyning, zukkeling, verzwakking* (f).

Langueyer (v. a.) un cochon, *een Varken ſchouwen of het gortig is; item uithooren, uitvorſchen (gem. w.).*

Langueyeur, (m) *Een Varken ſchouwer.*

Languier, (m) *Gerookte Varkens tong.*

Languir, (v. n.) *Quynen, verzwakken, ziekelyk zyn*; languir de foibleſſe, dans la miſere; faire languir un patient, *eenen misdaadiger martelen.*

Languiſſamment, (adv.) *Quynende; verliefdelyk*; parler, regarder languiſſamment.

Languiſſant, ante (adj.) *Quynende, zwak*;

zwak; *item verliefdelyk*; vic languiſſante; des yeux languiſſants; ſtyle froid & languiſſant, *een dorre en flaauwe ſchryftrant.*

Lanice (adj.); Bourre lanice, *Kratz-wol, ſcheer-wol, om zadels meé te vullen.*

Lanier, (m) *Een Steen-valk.*

Laniere, (f) *Leedere riem der mars-draagers, of daar men eene Valk meé op de hand houd* (n); *item een zweep voor een dryf-tol* (f).

Lanifere, (adj.) *Woldraagend*; *wollig.*

Lanquerre, ou, Lanquiere, (f) *Een zwem-riem of gordel* (m).

Lanspeçade. (*Zie* Anspeſſade).

Lansquenet, (m) *Voetknegt, ſoldaat*; *item zeker kaart-ſpél.*

Lanter, ou, Lenter (v. a.) *Koperwerk cierlyk hameren, uitkloppen.*

Lanterne, (f) *Lantaaren* (m); lanterne ſourde, *dieve lantaaren, blinde lantaaren*; lanterne magique, *tóver lantaaren*; on lui feroit croire que des veſſies ſont des lanternes, *men kan hem wys maaken dat wit zwart is* (*ſpr. w.*); lanterne, *het dikke of boven gedeelte van een Bisſchops ſtaf*; *item lantaarn in een dak*; *item klein geheim vertrekje in een gehoorzaal, om te luiſteren*; *item dat geene in een molen daar het kamrad in valt, en 't welk de ſteenen om dryft*; *item een kruid-lépel.*

Lanternes, (pl.) *Grillen, praatjes voor de vaak, zotte klap*, tout ce que vous ditez ſont des lanternes.

Lanterneau, (m) *Kleine zout-groeve* (f).

Lanterner, (v. n.) *Futſelen, leuteren, talmen, ſtaan tandtrekken, draaijen, dingen en niets koopen*; *item zotte klap uitſlaan, beuzelen.*

Lanternerie, (f) *Zotte klap.*

Lanternier, (m. & f.) *Lantaarnmaaker of verkooper, verkoopſter*; *item lantaarn-aanſteeker*; *item een leuteraar, talmelaar, tandtrekker, een die tot geen beſluit kan komen*; *item een beuzelaar, die door zyn zotte klap verveeld.*

Lantiponnage, (m. *gem. w.*) *Zotte kuuren of poetſen.*

Lantiponner, (v. a. *gem. w.*) *Zotte of belagchelyke kuuren aanrechten, of iemand daar meé laſtig vallen, verveelen.*

Lanture, (f) *Cieraad op kóperwerk, met den hamer gedreeven.*

Lanturlu, (m) *Soort van ſtraadliedje, item een tusſchenwerpſel* (interjection), *van 't gem. volk, beduidende zoo veel als, praat jy maar weg, ik achte het niet*; *item zeker kaartſpél dus genaamd.*

Lanugineux, euſe (adj.) *Wollig, hairig, katoenig, als zommige vrugten zyn.*

Lanuſure, (f) *Overdekking met Lood* (*in Bouwk.*).

Laper, (v. n.) *Slubben met de tong gelyk de honden, vosſen enz. als zy drinken.*

Lapereau, ou, Lapreau (m) *Lampreel, jong konyn* (n).

Lapidaire, (m) *Diamant-ſlyper, edelgeſteente-ſnyder of handelaar, Juwelier.*

Lapidation, (f) *Steeniging.*

Lapider, (v. a.) *Steenigen, met ſteenen dood werpen of dooden.*

Lapidification, (f) *Verſteening.*

Lapidifier, (v. a.) *Verſteenen tot ſteen maaken, in ſteen veranderen.*

Lapidifique (adj.); Fontaine Lapidifique, *verſteenende bron.*

Lapin, (m) *Een konyn (rammelaar, mannetje)*; lapin de garenne, de clapier, *wild, tam Konyn.*

Lapine, (f) *Konyn (voedſter of 't wyfje).*

Lapis, (m) *Lazuur-ſteen.*

Lapper. (*Zie* Laper).

Laps (m) de temps, *verloop van tyd* (*in Recht.*).

Laps, lapſe (adj.); Hérétique laps & relaps, *een ketter die twee maal omgevallen is.*

Laqs. (*Zie* Lacs).

Laquais, (m) *Dienaar, oppaſſer, opwagter, knegt, lakkei.*

Laque, (f) *Gom lak, daar het zegel lak van gemaakt word.*

Laquelle, (pron. relat. fem.) *Dewelke (zie het* maſc. lequel).

Larcin; (m) *Dieſſtal* (m), *dievery* (f), *dieſſtuk* (n).

Lard,

Lard, (m) *Spek* (n); du petit lard, *mager spek.*

Larder, (v. a.) *Bespekken, lardeeren, doorrygen*; *item uitmonsteren vercieren*; larder un chapon, larder un jambon de canelle, de cloux de girofle &c. être lardé de rubans.

Lardier, (m) *Spek-zolder.*

Lardoire, (f) *Lardeer-priem* (m).

Lardon, (n) *Reepje spek*; *item een schimp-woord* (n) *steek* (m); donner un lardon à quelqu'un, *iemand een' steek, een' veeg uit de pan geeven*; lardon, *een weekelyks bekel-schrift.*

Lares, (m. pl.) *Huis-goden, haardgoden der Heidenen.*

Large, (adj. f. & adj.) *Breed, wyd, ruim, groot*; *mild*; *item breedte, ruimte enz.*; habit, conscience large; un drap de deux aunes de large, *twee els laken, of laken van twee ellen breed*; un casuiste large, *een zagte of toegévende gewetens raadsman*; être logé au large, *ruim gehuist zyn, eene ruime wooning hebben*; il est large du bien d'autrui, *hy is mild van een ander mans goed*; prendre le large, courir, ou, se mettre au large, *in de ruime Zee loopen, zich in 't ruime sop begeeven*; au large, *hou af! item diep in Zee*; nous étions environ vingt lieues au large, attirer, engager l'ennemi au large; se mettre au large, *zich gemakkelyk neerzetten*; s'étendre au long & au large, *zich wyd en zyd uitstrekken*; il en a eu tout du long & du large, *hy is mooy ten haering gevaaren, of, hy heeft van alle kanten den bout op de kop gekrégen* (*spr. w.*). prendre le large, *de ruimte of ruime lucht kiezen, zich weg pakken*; *afzakken, afdeinzen.*

Largement, (adv.) *Rykelyk, overvloediglyk, mildelyk.*

Largesse, (f) *Mildaadigheid, gaave, gift* (f), *geschenk.* (n)

Largeur, (m) *Breedte, wydte, ruimte* (f).

Largo, (adv. *ital. w. by Koopl. gebr.*) *Wydloopig, breedvoerig*; je vous écrirai largo (amplement) sur cette affaire.

Largue; (f. & adj.) *De ruime Zee*; prendre la largue, ou, se mettre à la largue; vent largue, *een ruime wind*; *item bak-stags- koelte*; aller vent largue, *ruim schoots zeilen* (*Zee w.*).

Larguer, (v. a. *Zee w.*) ou filer les manœuvres, *bot geven, vieren, lengen, schaaken*; larguer les écoutes, une amarre, une manœuvre, *de schooten, een touw los maaken, vieren*; larguer (v. n.); vaisseau qui a largué, *een bekaait schip* (f) *dat is, een schip, wiens naaden van malkander geweeken zyn*; *item een schip dat afgehouden heeft, of, afgebrast, afgedeinst is, om het gevegt te ontwyken* (*alle Zee w.*).

Larigot, (m) *Soort van een' fluit* (*men gebr. dit woord alleenlyk dus*) boire à tire-larigot, *drinken dat het klokt, of, met groote teugen.*

Larme, (f) *Een traan*; *item een druppel-sap van eenig boom gewas*; *item druiper* (*in Bouwk.*); *item schiethagel*; verser, ou, repandre des larmes; pleurer à chaudes larmes, *heete of bittere traanen schreijen*; larmes feintes, ou, de crocodile, *gemaakte of krokodils traanen, judas traanen*; larmes de cerf, *herts-traanen* (*by Apoth.*).

Larmier, (m) *Een afdak* (n), *kap van een' gével of muur, om het water af te houden* (f); larmiers, *de oog-aderen van een paerd.*

Larmiéres, (f. pl.) *De oog-hoeken der herten, de slaap van 't hoofd van een paerd.*

Larmoyant, ante (adj.) *Bitterlyk weenende, schreijende.*

Larmoyer, (v. n.) *Schreijen, in traanen smelten* (*beter* pleurer amérement).

Larron, Larronesse, (m. & f.) *Dief*; *diefegge*; larron de plume, *de pit eener pennen-schagt*, l'occasion fait le larron, *de gelegenheid maakt den dief*; ils s'entendent comme larrons en foire, *zy verstaan zich zeer wel*; avoir un marché de larron, *iets schande-koop hebben*, il ne faut pas crier au larron, *men hoeft niet te roepen houd den dief*, (*dit zegt*

men

men als men iets wel betaald heeft); les gros larrons font pendre les petits, ou, on pend les petits larrons, mais aux grands on fait pardons; au plus larron la bourse, *den ergsten schelm betrouwd men dikwyls het meeste*; il y a un larron dans la chandelle, *daar is een dief in de kaars*; larrons, *ingeslagene bladen die niet afgesnéden moeten worden* (*by Boekb.*).

Larronneau, (m) *Diefje* (n), *jonge of kleine dief* (m).

Larronneſſe, (f) *Diefegge.*

Larves, (f. plur.) *Spookzels* (n. pl.), *geesten* (m. pl.).

Larunde, ou, Lara (f) *Haart of huis godinne.*

Larynx, (m) *Het opperste, of hoofd der lucht-pyp (in Ontleedk.).*

Las! (interj.) *Ach! Helaas!*

Las, aſſe (adj.) *Vermoeid*, *moede*, *moê*, *afgemat*; être las de vivre, *het léven moê zyn*; j'en ſuis las, *ik ben 'er moede van*, *of*, *ik ben het beu*, *ik kan 't niet langer verdraagen.*

Las-d'aller, (m) *Een luijaard*, *sleep-lenden* (fainéant).

Lascif, ive (adj.) *Geil*, *ontugtig*, *wulpsch*; homme lascif; le bouc eſt lascif.

Lascivement, (adv.) *Op eene geile wyze.*

Lasciveté, (f) *Geilheid*, *wulpschheid*, *wellust.*

Laſer, (m) *Duivels-drek.*

Laſerpitium, (m) *De plant daar van.*

Laſſant, ante (adj.) *Vermoeijend*, *lastig*, *verveelend.*

Laſſer, (v. a.) *Vermoeijen*, *moê maaken*, *afmatten*; *verveelen*, *lastig vallen*; ſe laſſer, *zich vermoeijen*, *afmatten enz.*

Laſſitude, (f) *Vermoeidheid*, *matheid*; *verveeling.*

Laſt, (m) *Een last* (n) (*Scheeps maat van* 2 *ton of* 4000 ℔); vaiſſeau de cent laſts.

Late. (*Zie* Latte).

Latent, ente (adj.) *Verborgen*, *verbolen*; on eſt obligé de garantir un cheval des vices latents, quand on le vend.

Latéral, ale (adj.) *Zydelings*, *van ter zyden*; vents latéraux.

Latéralement, (adv.) *Zydelings.*

à Latéré, (adv.); Legat à latéré, (*Zie* Legat).

Latin, (m) *'t Latyn* (n), *de Latynsche taal of spraak* (f); latin de cuiſine, *keuken-latyn*, *bedorven latyn*; c'eſt du latin pour vous, *dat verstaat gy niet*; je n'entends pas le latin, *ik begryp het niet*; je ſuis au bout de mon latin, *ik ben ten einde raad*, *ik weet niet meer wat te doen* (*spr. w.*); il y a perdu tout ſon latin, *hy heeft vergeefsche moeite gedaan* (*spr. w.*); parler latin devant les cordeliers, *van iets spreeken*, *tegen iemand die het beter verstaat* (*spr. w.*).

Latin, ine (adj.) *Latynsch*; mot latin, *latynsch woord*; le païs latin, (*boert w.*) *de hooge-school*; voile latine, *een zeil dat driehoekig is*, *als: een kluiverd*, *flag-fok enz.*

Latineur, (m) *Latynsche schoolvos*, Pedant.

Latiniſation, (f) *Latynsche buiging van vreemde woorden.*

Latiniſer, (v. a. & n.) *Vreemde woorden na 't latyn buigen*; *item gestadig latyn spreeken.*

Latinisme, (m) *Latynsche spreekwyze* (f).

Latiniſte, (m) *Een goed* Latiniſt.

Latinité, (f) *Het latyn* (n), *de latynsche schryftrant* (f).

Latiter, (v. a.) *Verbergen*, *bedekt houden*, *verzwygen*, *niet aangeven* (*in Rechten*); latiter les effets d'une ſucceſſion.

Latitude, (f) *Breedte*, *wydte*, *hoogte*, *afstand van de middellyn of linie*; trouver la latitude d'un lieu, *de pools-hoogte of den afstand der middellyn van een plaats vinden*; latitude du nord, ſeptentrionale, ou, boréale, *de noorder breedte*; latitude du ſud, meridionale, ou, auſtrale, *zuider breedte*; latitude d'une étoile, *hoogte of afstand eener sterre.*

Latitudinaire, (m) *Zekere vrydenker*, *die den weg des Hémels gemakkelyk steld.*

Latomie, (f) *Steen-groeve*; *spelonk.*

La-

Latran, (m) *Paleis in Romen.*

Latrie, (f); Culte de latrie, *Goddelyke aanbidding, veréëring die God alleen toekomt of beweezen word (in de R. K.).*

Latrines, (f. plur.) *Heimelyk gemak, huisje, secreet* (n).

Latte, (f) *Eene lat.*

Latter, (v. a.) *Latten, met latten voorzien.*

Lattis, (m) *Latwerk* (n).

Lavabo, (m. *Lat. w.*) *Het wasschen der handen in de R. K.*

Lavage, (m) *De wasch, wassching; spoeling* (f); *item een plasch water* (m), *men zegt ook van iets dat te dun is, als: koffy enz.*; ce n'eſt que du lavage, *het is maar spoeling of water.*

Lavande, (f) *Lavendel (een kruid).*

Lavandier, (m) *Des Konings waschmeester.*

Lavandiere, (f) *Waschster; item een Quikstaart (zeker vogel).*

Lavange, ou, avalange (f) *Groote sneeuw-klomp die van de bergen afrold* (m).

Lavaſſe, (f) *Plas-regen, slag-regen* (m).

Laudanum, (m) *Uittreksel (extract) van opium, maankop, of, slaapbol* (n), *(zeker slaap-drank).*

Laudes, (f. plur.) *Lofzangen in 't gety-boek.*

Lavemain, (m) *Hand-vat, waschbekken* (n).

Lavement, (m) *Wassching, baading; item spuiting, spuit artzeny* (f); lavement des mains, des pieds.

Laver, (v. a.) *Wasschen, afwasschen spoelen, reinigen, baaden*; laver le linge, les mains, une playe; laver la barbe, *den baard inzeepen*; cette riviere lave, (baigne, arroſe) les murs de la ville; laver le papier, *het papier planeeren, door lym-water haalen (by Boekb.)*; laver, *de grond-verf leggen (by fyn schilders)*: laver une poutre, *eenen balk na de meetlyn behakken, behouwen, vierkant maaken*; laver une faute, *eenen misslag boeten*; laver la tete à quelcun (le reprimander); *iemand lustig beekelen, doorhaalen; de biegt voorleezen*; à laver la tête d'un âne, on n'y perd que ſa leſſive, *het is de moriaan geschuurd, verge ſſchen arbeid, als men eenen dommerik onderrigten wil (spr. w.)*; il n'y a ni pot au feu, ni écuelles lavées, *de keuken is gebeellyk in wan-orden*; barbe bien lavée eſt à demi faite: ſe laver (v. r.) *zich wasschen; zich zuiveren*; ſe laver d'un crime; je m'en lave les mains, *ik wasch 'er myn' handen af (spr. w.)* couleur lavée, *bleeke of dunne verf.*

Laverne, (f) *Godinne der dieven.*

Laveton, (m) *Korte wol, scheerwol* (f), *die in 't wasschen of vollen afvalt.*

Lavette, (f) *Vaatdoek, schotel-doek* (m).

Laveur, (m) de toiſon, *Wolwasscher.*

Laveure. (*Zie* Lavûre).

Laveuſe, (f) d'écuelles, *Schotel- of vaten waschster*

Lavis, (m) *Water-verf* (f) *(by Schilders).*

Lavoir, (m) *Wasch-tobbe, waschkuip* (f), *wasch-huis* (n); *goot-steen*; (m) *wasch-bad, bad-water*; *spoel-vat* (n), *bad-kuip* (f).

Lauréat, (m. adj.) Poëte lauréat, *met Laurier gekroonde Dichter.*

Lauréole, (f) *Keller-hals, kleine laurier (zeker kruid); item Kroon of Krans der martelaaren in den Hèmel.*

Laurier, (m) *Laurier; laurierboom; item lauwrier- of lauwer-krans of kroon, zegen-tèken, eere, roèm*; revenir chargé de lauriers.

Lavure, (f) *Schotel-water; item planeer-water (der Boekb.); item zeker water-beslag, waar door het leêr word gebaald (by Handschoenm.); item het wasschen, afwasschen, spoelen, affpoelen (van vaten, glazen enz.)* (n).

Laxatif, ive (adj.) *Opénend, purgeerend (in Geneesk.).*

Laye, (f) *Doorgehakte weg* (m), *laan of opening* (f) *in een Bosch; item merk-tèken op een boom* (n) *(by Jagers)*; *zekere bik- of puntbamer* (m) *(by Steenb.).*

Layer, (v. a.) *Een weg door een bosch*

bosch hakken; *boomen tékenen*; *met een bik-hamer houwen.*

Layetier, (m) *Kasten of kisten-maaker, schrynwerker.*

Layette, (f) *Laade, laâ, schuif-laâ* (f); *item klein kistje* (n), *baker-mande* (m).

Layeur, (m) *Aanwyzer der boomen, die in een bosch tot het maaken van een weg moeten afgekapt worden.*

Lazaret, (m) *Pest-huis, zieken-huis*; *item* Quarantain-*huis* (n), (Lazaret *genaamd in de middellandsche Zee, voor huisvesting der geene die van besmette Landen komen*).

Le, (Art. m. *heeft in 't* fem. la *en* plur. les) *De, den, het*; *hem, haar, het, ze*; le ciel, le vin, le manger, *de Hémel, de wyn, het eeten*; la table, *de tafel*; les tables, *de tafelen*; (*zomtyds met uitlaating der* a) *als:* l'enfant, *het kind*; l'homme, *de mensch of man*; l'ame, *de ziel*; je le vois, *ik zie hem, of het*; je la vois, *ik zie haar, ze, of het*; je les vois, *ik zie hen, hun, ze, hunlieden, haarlieden* (*zie verder hier over de* Grammaires).

Lé, (m) *Breedte van eenige stoffe, weg of pad* (f); voilà le lé de cette étoffe, toile &c.

Lebeche, (m. *woord der middell. zee*) *Zuid westen wind.*

Leche, (f) *Dun sneedje, schyfje* (n) *of mondvol, beet, van eet-waaren.*

Léchefrite, (f) *Braad-pan, druip-pan.*

Lécher, (v. a.) *Likken, lekken*; lécher de beurre, *boter spaanen*; tableau léché, *eene wel uitgevoerde schildery*; ouvrage trop léché, *een werk daar de Schryver door de al te groote naauwkeurigheid iets in vergeeten heeft*; à léche doigt (adv.) *mondjes maat, met beetjes.*

Leçon (f) *Les, lesse, Leére* (f), *onderwys*; *voorbeeld* (n); *leezing, voorleezing* (f).

Lecteur, (m) *Leezer*; *voorleezer, voorzanger*; *leer-meester*, Lector *of* Professor *op de Hoogeschool*; avis au lecteur, *berigt aan den leezer.*

Lectionnaire, (m) *Kerk-boek, waarin de Gebéden enz. bepaald zyn* (n).

Lecture, (f) *Leezing* (f), *het leezen* (n).

Lede, (f) *Het midden eener zout-groeve* (n).

Légal, ale (adj.) *Wettelyk, wettig*; *wettisch, dat over eenkomstig of volgens de wet of rechten is*; *item oprecht, deugdzaam*; un procedé légal; oeconomie légale, *de wettische huishouding of huishouding onder de wet*; homme légal, *een deugdzaam of rechtvaerdig man*; *item een wettig, of, gevolmagtigd* (gequalificeerd) *man.*

Légalement, (adv.) *Wettiglyk, enz.*

Légalisation, (m) *Wettiging, bekragtiging van iets* (*in Rechten*).

Légaliser (v. a.) un acte, *een geschrift wettigen, wettig maaken bekragtigen*; *item iets bewyzen* (*in Rechten*).

Légalité, (f) *De wettiglykheid van iets, item vroomheid, oprechtheid.*

Légat, (m) *Afgezant van den Paus, Pausselyke Afgezant.*

Légataire, (m. & f.) *Een of eene die by uiterste wille iets gemaakt is, een of eene erfgemaakte* (legataris, legatrix).

Légation, (f) *Pausselyk gezandschap* (n).

Légatrice. (f) (*Zie* Legataire).

Lege, (adj.) *Lédig, zonder lading, rank* (*Zee w.*); vaisseau qui retourne lege.

Légendaire, (m) *Beschryver van 't leven der Heiligen.*

Légende, (f) *Lévensbeschryving der Heiligen*; *item een wydloopig en verdrietig verhaal van iets*; *item het omschrift op muntstukken.*

Léger, ere (adj.) *Ligt, niet zwaar*; *onwigtig, te ligt*; *ligt gemakkelyk*; *lugt, gezwind*; *ligt, ligtvaardig, wispeltuurig*; *dun enz.*; corps léger, *een ligt ligchaam*; habit léger, *een ligt of dun kleed*; étoffe légére, *ligte, dunne stoffe*; cavalerie légére, *ligte, ligte Ruitery*; ducat léger, monnoye légére, *te ligte ducaat, onwigtig muntstuk*; faute, connoissance légére, *kleine of geringe feil, of,*

of, *misslag enz.*; esprit léger, *ligtvaerdig mensch of wispeltuurige geest*; léger comme un françois; voix légére, *ligte, ongedwongene (ongeforceerde) stem*; il est léger d'un grain, *hy heeft een slag van de molen weg (spr. w.)*; il est léger de deux grains, *hy is ze quyt, hy is gesneeden*; léger repas, *ligte maaltyd*; cheval fort léger, *een zeer rank, item vlug paerd*; cheval léger à la main, *paerd dat ligt op de hand is*; croîre de légére (adv.), *ligt geloovig zyn*; à la légére (adv.), *ligt, lugtjes; ligtelyk, zonder bedenken of overlég*; vêtu à la légére; entreprendre une chose à la légére, ou, à l'étourdie.

Légérement, (adv.) *Ligtelyk, lugtig, gezwindelyk; vlug, ligtvaardigiyk, onbezonnenlyk, losselyk*; légérement blessé; marcher légérement; décider legérément; passer légérement sur une chose, *over eene zaak lugt heen loopen.*

Légéreté, (f) *Ligtheid; gezwindheid, vlugheid, lugtigheid; onbestendigheid, ligtvaerdigheid, wispeltuurigheid; onbedagtzaamheid.*

Légion, (f) *Een Krygs-hoop* (m), *Krygsbende* (f), Legioen (n), *(van 4 à 6000. Man, by de oude Rom.)*; un légion d'anges, *eene Heirschaare, een legioen Engelen.*

Légionnaire, (m) *Soldaat van 't* legioen.

Législateur, (m) *Een wetgéver.*

Législatif, ive (adj.); Pouvoir législatif, *wetgivende magt.*

Législation, (f) *Wetgéving.*

Légiste, (m) *Wetgeleerde, Rechtsgeleerde.*

Légitimaire, (adj.) *Dat volgens wettigheid of billikheid is.*

Légitimation, (f) *Wettiging, wettig maaking*; *echting (Zie* légitimer).

Légitime, (adj.) *Wettig; wettelyk; echt; rechtmaatig, billyk enz.*; mariage légitime; enfants légitimes; *wettige, of, echte Kinderen*; avoir un sujet légitime de &c., *billyke réden hebben om enz.*; légitime (f. f.); avoir sa légitime, *zyn Kinderlyk of gerechtelyk deel of* portie *bekomen.*

Légitimé, ée (adj. *Zie* Légitimer).

Légitimement, (adv.) *Wettiglyk, rechtmaatiglyk, billiklyk.*

Légitimer, (v. a.) *Wettigen, wettig maaken, echten; item iets bewyzen wettig of achtervolgens de wet te zyn*; légitimer un enfant naturel, *een onëcht Kind echten*; légitimer le pouvoir de quelcun, *de wettige volmagt van iemand bewyzen (in Rechten)*; se légitimer (v. r.), *zich wettigen, zyne wettigheid aantoonen.*

Légitimité, (f) *Gewettigtheid, natuurlyk recht dat iemand heeft tot eene erffenis.*

Legs, (m) *Erfgift* (f), legaat(n).

Léguer, (v. a.) *Maaken, vermaaken by uiterste wille of* Testament.

Légume, (m) *Peul-vrugt, al wat in eene schil groeid, als: erweeten, boonen enz.*; *item allerhande Tuinvrugten*; vivre de légumes.

Légumineux, euse (adj.) *Dat in een' schil groeid.*

Lemme, (m. *in Meetk.*) *Voorbereidende stelling* (positie) (f).

Lemmer, (m) *Bergmuis in Lapland* (f).

Lémures, (m. pl.) *Kaboutermannetjes, spooken* (n. pl.).

Lende. (f) *(Zie* Lente).

Lendemain, (m) *De volgende dag, 's anderen daags, den dag daar aan.*

Lendore, (m. & f.) *Luyaard, druilooor sleeplenden.*

Lénifier, (v. a.) *Verzagten, pynstillen (in Geeneesk.) beter* adoucir).

Lénitif, ive (adj.) *Verzagtend, pyn stillend*; un lénitif, *een verzagtend Geneesmiddel of pleister.*

Lent, ente (adj.) *Lanzaam, traag, langzaam werkend*; ouvrier, remede, poison, poulx lent; fievre lente, *uitteerende of sluip koorts*; marcher à pas lents.

Lente, (f) *Eene neet.*

Lentement, (adv.) *Langzaamlyk, met traage schreeden.*

Lenteur, (f) *Langzaamheid, traagheid.*

Lenticulaire, (adj.) *Linz'agtig*; verre lenticulaire, *glas dat in de gedaante eener linze gesleepen is, voor verrekykers (in Gezigtk.).*

Len-

Lentille, (f) *Linze (zekere witte peul-vrugt)*; *item sproet (in 't aangezigt enz.)*; *item een glaasje als eene linze geslepen, voor verrekykers* (n).

Lentilleux, euse (adj.) *Sproetig, vol sproeten.*

Lentisque, (m) *Mastik-boom.*

Léonin, ine (adj.) *Dat den Leeuw aangaat*; societé léonine, *maatschappy waar by de sterkste het meeste voordeel raapt.*

Léopard, (m) *Luipaard, Luipert.*

Lepre, (f) *Melaatschheid.*

Lépreux, euse (adj.) *Een melaatsche, een Lazarus.*

Léproserie, (f) *Lazarus-huis, leproos-huis* (n).

Lequel, Laquelle, Lesquels, Lesquelles (pron. rel. & interrog.) *Dewelke, die, dat, welke, wie*, c'est un effet de la Providence, lequel (*niet* qui, *om dat zulks eene dubbelzinnigheid veroorzaaken, en men niet weeten zoude of het betrekking had tot* effet *of* Providence); lequel. laquelle des deux voulez vous? l'un de ses freres est mort; lequel?

Les, (plur. *van* Le & la, *'t welk zie*).

Lés, (adv. *oud w.*) *By, digt by.*

Lésard, ou, Lézard, arde (m. & f.) *Hagedis, Hagedisse.*

Lesarde, (f) *Scheur of berst in een' muur.*

Lescive, &c. (*Zie* Lessive *enz.*).

Lese, &c. (*Zie* Leze *enz.*).

Lésine, (f) *Vuile of laage kaarigheid, deunheid, vrekheid, schraapzugt.*

Lésiner, (v. n.) *Schraapen, al te kaarig of vrek zyn.*

Lésion. (*Zie* Lézion).

Lesse, (f) *Band of Leis, waar meê men de wind-honden leid, of, koppeld*; *item een Hoed-band* (m), une lesse de lévriers, *een koppel wind-honden*; mener les lévriers en lesse; une lesse d'or, *een goude hoed band*; mener quelcun en lesse (*spr. w*) *iemand leiden waar, of, zoo als men wil.*

Lessive, ou, Lexive (f) *Loog, om meê te wasschen*; faire la lessive des gascons (*spr. w.*) *het hemd omkeeren als het vuil is.*

Lessiver, (v. a.) *Het linnen of garen loogen, in de loog zetten.*

Lessivial, ale (adj.); Sel lessivial, *Loog-zout.*

Lest, (m) *Scheeps-ballast* (f); *item een last* (n. *van maat en gewigt*); un lest de Harengs, *een last (dat is)* 12 *tonnen haring.*

Lestage, (m) *Het ballasten* (n), *de ballasting van een Schip* (f).

Leste, (adj.) *Puntig, net, zindelyk, wel uitgedoscht*; des troupes fort lestes.

Lestement, (adv.) *Zindelyk, netjes*; il est habillé fort lestement.

Lester (v. a.) un vaisseau, *een Schip ballasten, beballasten.*

Lesteur, (m) *Ballast-schuit* (f).

Lethargie, (f) *Slaap-ziekte*; *figuurl.) dofheid van geest.*

Lethargique, (adj & f.) *Slaapzugtig*; *aof*; *een slaapzugtige*; *item een dof, levenloos mensch.*

Létifere, (adj.) *Doodelyk, dat den dood veroorzaakt.*

Léton. (*Zie* Laiton).

Lettre, (f) *Eene letter* (f); *een brief* (m); lettre initiale, *begin-letter van een woord*; lettre dominicale, *Zondags-letter*; lettre majuscule, capitale, ou, grosse lettre, *groote of Kapitaalsche letter*; prendre une chose au pied de la lettre, *iets letterlyk opvatten*; rendre une chose à la lettre, *iets van woord tot woord of letterlyk overbrengen, verklaaren*; aider à la lettre, *aan eenig geschrift iets toegeeven of byvoegen, dat men denkt 'er uitgelaaten te zyn*; lettre de change, *wisselbrief*; lettre de cachet, *geheime kantzely-of eigenhandige Konings-brief*; lettres patentes, *opene Konings-brieven*; lettres de récision, *vernietigings-brieven (in Rechten)*; lettres de grace, *genade- of pardon-brieven*; lettres circulaires, *omloopende of circulaire brieven*; lettre de crédit, de recommandation, de répit, d'avis, de voiture, de santé, de divorce, de consolation, de maîtrise, de noblesse, d'Etat, Royaux &c.

les saintes lettres, *de Heilige Schrift*; homme de lettres, *een geleerde*; les belles lettres, *de fraaije wêtenschappen, als: taal-dicht- en historie-kunde*; la Republique des Lettres, *de Republyk der Geleerden*; je connois la lettre de votre frere, *ik ken uw' broeders hand*; ce sont lettres closes pour nous, *het zyn voor ons verborgene dingen.*

Lettré, ée (adj.) *Geleerd, geletterd*; les personnes lettrées.

Lettrine, (f) *Renvoi-letter in een boek (by Boekdrukkers).*

Levain, (m) *Hefdeeg, zuurdeeg, zuurdeessem, deessem*; pain sans levain, *ongereezen, ongeheeveld brood*; mettre en levain, *te ryzen zetten*; le levain du pêché, d'une maladie, de quelque haine.

Levant, (adj. *alleenlyk dus*); le soleil levant, *de opgaande of ryzende Zon.*

Levant, (m) *Het oosten* (n).

Leve, (f) *De lépel in een' Maliebaan.*

Levé, (m) *Een trek, haal of slag (in 't kaartspél)*; faire un levé, *eenen slag of trek t' huis haalen.*

Levé, ée (adj.) *Opgeligt, opgeslaan, gereezen enz.* (*Zie* Lever.

Levée, (f) *Een dyk of dam* (m), *kaade* (f) (chaussée); levée d'une assemblée, *het opbreeken, of, scheiden eener vergadering*; levée d'un siège, *opbreeking eener belégering*; levée des fruits, *het inzamelen, inoogsten der vrugten*; faire, ou, mettre une levée sur le peuple, *schattingen op het Volk leggen, geld daar van heffen*; levée d'un scellé, *het opbreeken van een zégel*; levée de soldats, *werving of het ligten van Krygslieden*; levée du premier appareil d'un blessé, *het afneemen van 't eerste verband eenes gequetsten*; faire une levée de boucliers, (*spr. w.*) *iets te vergeefsch onderwinden of iets ondoenlyks bestaan*; levée, ou, main de cartes, *afneeming van kaarten*; levée de table, *het opslaan van tafel, item het opneemen, opruimen der tafel of het wegneemen der spyzen*; levée des vagues, *verheffing der golven*; levée, *afval by het rond snyden van kleederen (by Snyders)*; *item zoo veel als van een stuk stoffe afgesneeden word voor een kleed*; *item zoo veel als een Weever afweefd eer hy het op den boom rold*; levée, *plegt van een Schuit.*

Lever, (v. a. & n.) *Opligten, ligten, ryzen, heffen, tillen*; *werven*; *inzamelen*; *schattingen heffen*; *opschieten, opkomen, groeyen enz.*; lever un gros fardeau, les yeux, la main, l'ancre; lever les voiles, *de zeilen ophyssen*, lever la nappe, la table, *het tafel-laken, de tafel opneemen*; lever la serrure d'une porte, *het slot van eene deur afligten, afbreeken*; lever la garde, *de wagt aflossen*; lever un enfant au batême, *een Kind ten doop heffen*; lever un corps mort, un enfant exposé, *een lyk, een vondeling opneemen*; lever des Soldats, *Soldaaten werven*; lever une sentence au Greffe, *een vonnis ter griffie ligten*; lever du drap chez un marchand, *by een Koopman laken koopen, neemen*; lever, *van iets een stuk afsnyden of uitsnyden*; lever une paire d'empeignes, *een paar overleêren uit eene huid snyden (by Schoenm.)*; lever le camp, le siège, *het léger, het belég opbreeken*; lever l'étendart, *den standaard oprigten, kryg beginnen*; lever le plan d'une ville, *de grondtékening of het plan eener stadt neemen, ontwerpen*; lever des tailles, des taxes, des impôts, des déniers, *schattingen enz. heffen*; lever les guérets, *braakland bebouwen*; lever son chapeau, *zyn' hoed ligten, afneemen*; lever menage, boutique, cabaret, *eene huishouding enz. oprigten*; faire lever une bête, *wild opjaagen, stooren, opdoen, uit zyn' nest jaagen*; il a levé le lievre, *hy heeft het eerste spoor gelegt, het ys gebrooken, den weg gebaand (spr. w.)*; lever les épaules, un pont, *de schouderen, een' brug ophaalen, optrekken*; lever le masque, *het mom aanzigt of masker afligten*; lever l'appareil d'une playe, *het verband van eene wonde afneemen*; lever le menton à quelqu'un, *iemand*

iemand moed geeven, *onderſteunen*; faire lever le tablier à une fille; lever la crête, *den baard*, *de kop opſteeken*, *trots worden*; cette pluie ſera lever les bleds, *die régen zal het kóren doen opkomen*; pâte qui commence à lever, *deeg welke begind te ryzen*, lever une main, *eenen trek naar zich haalen (in 't kaartſpel)*; lever les ſcrupules, *de twyffelingen wegneemen*, *ophelderen*; à tête levée, *met opgehévenen hoofde*; ſe lever (v. r.), *opſtaan*, *opryzen*, *opkomen*, *opgaan*, *opbreeken enz.*; il ſe leve; le ſoleil ſe leve &c.

Lever, (m) *Het opſtaan*, *oprigten de opgang*; prendre un homme à ſon lever, *iemand aantreffen juiſt als hy uit 't bed komt*; le lever du ſoleil, de l'aurore &c.

Leveur, (m) *Heffer*, *ingaarder van Heeren-gelden*, *als*: *tienden*, *ſchattingen enz.*

Leveure. (*Zie* Levure).

Levier, (m) *Hand-boom*, *hef-boom*.

Leviger, (v. a.) *Tot aller fynſte poeijer of ſtof maaken (in Chym.)*.

Levis, (adj.); Pont levis, *val-brug*, *ophaal-brug*.

Lévite, (m) *Joodſche Prieſter*, *Levyt*.

Lévitique, (m) *Leviticus*, *of het 3de boek Moſis*.

Leur (pron. poſſ. m. & f. déclinable) *hun*, *bunne of bun lieder* (m), *haar of haar lieder* (f); leur pere, *hun of haar vader*; leur mere, *hunne of haare moeder*; c'eſt le leur, *het is den hunnen of den haaren*; c'eſt la leur, *het is de hunne of de haare enz.*; leurs (plur.); leurs peres, leurs meres, *hunne of haare vaders*, *hunne of haare moeders*; leurs enfants; leurs maiſons; &c. ce ſont les leurs, *het zyn de hunne of de haare*.

Leur, (pron. perſonnel indeclin.) *Hun*, *hun lieden* (m); *haar*, *haar lieden* (f); je leur diſois, il leur parla (*niet* leurs).

Levraut, (m) *Jonge Haas* (m), *Haasje* (n).

Levre, (f) *Lip*; la levre de deſſus, de deſſous, ou, levre ſupérieure & inférieure, *de bovenſte en onderſte*, *of*, *opper- en onder-lip*; les levres d'une playe, *de kanten enz.*; les levres de la matrice, *de lippen enz.*

Levrette, (f) *Teef van een wind-hond*.

Levretter, (v. n.) *Haazen met wind-honden jaagen*, *op de Haazen jagt zyn*; *item jonge Haazen werpen*, *jongen*.

Levreux, (adj.) *Gelipt*, *met groote lippen*.

Levriche, (f) *Klein teefje van een wind-hond* (n).

Levron, (m) *Jonge wind-hond*.

Leurre, (m) *Lok-aas*, *bedrog* (n), *liſt* (f); *item lok-vogel (by Valkeniers*, *om de Valk terug te lokken)*; ſe laiſſer prendre aux doux leurres.

Leurrer, (v. a.) *De Valk tot het lok-aas of den lok-vogel gewennen*; *item iemand aanlokken*, *verleiden*, *bedriegen*; *geſlépen maaken*; leurrer quelqu'un de vaines eſpérances; leurré, ée (adj.) *loos*, *ſlim*, *met ſchaden wys gemaakt*; il n'eſt pas encore fort leurré.

Levure, (f) *Giſt*; *het ryzen van deeg enz.*; *item ſneede of zwaart van ſpek*; *item het opligten*, *opheffen*, *optillen van iets*.

Lexicographe, (m) *Woorden-boek-ſchryver*.

Lexique, ou, Lexicon, (m) *Woorden-boek*, *griekſch woorden-boek* (n).

Lexive, &c. (*Zie* Leſſive *enz.*).

Lez, Lézard &c. (*Zie* Lés *enz.*).

Leze-Majeſté, *als*: crime de leze-Majeſté, *misdaad van gequetſte overigheid*, *hoog verraad*.

Lezé, ée (adj.) *Belédigd*, *onrecht gedaan (in Rechten)*.

Lézer, ou, Léſer (v. a.) *Belédigen*, *onrecht doen in Rechten)*.

Lézion, (f) *Belédiging*, *verongelyking (in Rechten)*; *item quetzing*, *bezeering (in Heelk.)*; *item quetzing*, *afbreeking van een zégel in een ſterf-huis*.

Liage, (m) *De menging der drie ſtoffen of matériën*, *tot het maaken van bus-kruid* (f).

Liais, (m) *Een aart van harde steen gegraven by Parys.*

Liaison, (f) *Binding, verbinding, t' zamenbang, verknogtheid, vereëniging, verwantschap, vriendschap enz.* liaison des lettres; cela n'a point de liaison; faire liaison avec quelqu'un; liaisons secrettes; les liaisons de la cour sont fragiles; maçonnerie en liaison, *aan een verbonden metzel-werk*; cela donne de la liaison aux ingrédients, *dat verdikt of verbind enz.*

Liaisonner, (v. a.) *Steenen zodaanig leggen dat ze wel binden.*

Liant, ante (adj.) *Bindende, aan malkander houdende.*

Liard, (m) *Een oortje* (n); n'avoir pas vaillant un liard; cela ne vaut pas un liard.

Liasse, (f) *Een hoop* (m) *of pak* (n) *brieven, documenten enz.*; *item snoer, of lias om ze aan te rygen (f).*

Libage, (m) *Groote steen, grondsteen, boek-steen.*

Libation, (f) *Drank-offer, plenging van wyn enz. ter eere van de goden, by de oude Heidenen.*

Libellaire, (adj.); Contrat libellaire, *een geschrift waar by eenig vast goed voor altoos overgedragen word, mits zekere rente daar van betaalende.*

Libelle, (f) *Laster schrift, eerrovend schrift, pasquil* (n); *item (in Rechten) een' origineele verklaaring of aanwyzing van iets, als: een rekening enz.*

Libeller, (v. a.) *Duidelyk aanwyzen, waar toe een somme gelds te schikken (in* finantie); *item een geschrift duidelyk inrigten, verklaaren (in Rechten).*

Libéral, ale (adj.) *Mild, milddaadig*; les arts libéraux, *de vrye konsten.*

Libéralement, (adv.) *Mildelyk.*

Libéralité, (f) *Mildheid, mildaadigheid.*

Libérateur, trice (m. & f.) *Verlosser, redder, bevryer; verlosster, redster.*

Libération, (f) *Verlossing, bevrying, ontheffing (van schuld of bezwaarnis).*

Libérer, (v. a.) *Bevryen, vrystellen, ontslaan (van schuld of bezwaar)*; se libérer, *zich redden, vrymaaken, ontdoen*; se libérer de la tyrannie.

Liberté, (f) *Vryheid (f), vrydom* (m); *item vrypostigheid (f)*; en pleine liberté; parler avec liberté; liberté de pinceau, *losse zwier van 't penceel*; liberté de langue, *de ruimte, opening in 't gebit van een paerd*; liberté de ventre, *openlyvigheid.*

Libertin, ine (adj. & f.) *Rukkeloos, ongebonden, los; vrygeestig*; *item een lichtmis, los-bol; een los vrouwmensch*; *item een vrygeest.*

Libertinage, (m) *Ongebondenheid, losheid*; *item vrygeestery.*

Libertiner, (v. n.) *Rukkeloos, ongebonden leeven.*

Libidineux, euse (adj.) *Wellustig, ligtvaerdig.*

Libitine, (f) *Godinne der begraavenissen (by de Heidenen).*

Libouret, (m) *Lyn om maakreclen meê te vangen (f).*

Libraire, (m. & f.) *Boekhandelaar, boekverkooper of verkoopster.*

Librairie, (f) *Boekhandel* (m), *boekverkoopery (f), boekwinkel* (m), *boekery (Bibliotheek) (f).*

Libration, (f) *Schudding, zweeving der sterren (in Sterrek.).*

Libre, (adj.) *Vry, los, lédig, ontdaan*; *item vrypostig, onbedwongen, onbedeesd*; ventre libre, *open lyf*; avoir un air libre, *eene onbedwongene houding hebben*; avoir la voix, la parole libre, *eene gladde spraak hebben*; des paroles trop libres, *al te onkuische woorden.*

Librement, (adv.) *Vryelyk, vry, ongedwongen*; *item onbeschroomd, vry uit, rond uit*; faire librement une chose; parler librement; en user trop librement; *al te vry zyn*

Liburne, (f) *Vaartuig met riemen, by de ouden.*

Licantrope &c. (*Zie* Lycantrope *enz.*).

Lice, (f) *Loop-baan, ren-baan* (f), *ren perk, stryd-perk* (n); entrer en lice avec, ou, contre quelq'un, *met iemand*

mand in het ſtrydperk gaan; (*figuurl.*) *tegen iemand gaan ſchryven, in geſchil treeden*; lices, *leuningen aan een' brugge of put*; lice, *'t opwerk, bloemwerk (by lint- of tapyt-weevers).*

Lice, (f) *Teef van een Jagt-hond*; *item een onbeſchaamd Vrouwenſch, een' Koppelaarſter*; lice nouée, *een' dragtige teef*, faire courir une lice.

Licence, (f) *Vryheid, oorlof, ſtoutheid*; licence poëtique, *vryheid der dichters*; licence effrenée, *toomlooze ongebondenheid of moedwil*; arrêter la licence, *de losbandigheid, of, moedwilligheid beteugelen*; licence, *de aanneeming of graad tot Doctor op de hooge Schoolen.*

Licencié, ée (adj.) *Afgedankt enz.* (*Zie* Licencier).

Licencié, (m) *Een die tot Doctor of Meeſter in de faculteiten op de Hoogeſchoolen verheeven of toegelaaten is, een* licentiaat.

Licenciement, (m) *Afdanking (der troepen)* (f).

Licencier, (v. a.) *Afdanken, afſcheid, verlof geeven (van troepen) tot Doctor of Meeſter aanneemen (op de Hoogeſchoolen)*; ſe licencier, v. r.) *uitſpatten, uit den band ſpringen.*

Licencieuſement, (adv.) *Uitgelaaten, buitenſpoориglyk, ongebonden.*

Licencieux, euſe (adj.) *Ongebonden, buitenſpoorig, los*; *vermêtel, al te vry*; *buitenrégelig*, vie, rime licencieuſe.

Liceron. (*Zie* Liſſeron).

Licitation, (f) *Gedwongene of gerechtelyke verkoop aan den meeſtbiedenden, van iets dat aan verſcheidene eigenaars toebehoord.*

Licite, (adj.) *Geöorloofd, wettig.*

Licitement, (adv.) *Geöorloofder wyze.*

Liciter, (v. a. *in Rechten*), *iets met opſlag of aan den meeſt biedenden voor verſcheidene eigenaars verkoopen, opjaagen,*

Licol. (*Zie* Licou).

Licorne, (f) *Eenhoorn* (m).

Licou, (m) *Halſter (van een Paerd).*

Licteur, (m) *Stadts- of Gerechtsdienaar der oude Romeinen.*

Lie, (f) *Hef, giſt, droeſſem, moer, wyn-moer* (f) *grondſop* (n); tirer le vin de la lie, *den wyn van de moer op vleſchen tappen*; la lie du peuple, *'t gemeene volk, 't Janhagel, 't graauw, of Jan rap en zyn maat.*

Lié, ée (adj.) *Gebonden enz.*; potage lié, *dikke, of, gebondene ſoppe*; la beccaſſe eſt liée, (*ſpr. w.*) *de vogel is in de knip, hy is aan 't lyntje vaſt, hy is ondertrouwd.*

Liege, (m) *Kurkboom* (m); *item kork, kurk, de baſt van de kurkboom* (f).

Lieger, (v. a.) *Een net enz. korken, met kork bezetten.*

Lien, (m) *Band, ſtrik*; lien de chapeau, de fagot; lien du mariage, ou, lien conjugal, liens, (plur.) *boeijen, kluiſters*; rompre ſes liens, *zyne ſtrikken*; *item zyne liefde-banden verbreeken*; méchant chien, court lien, (*ſpr. w.*) *een quaaden Hond moet men kort houden.*

Lienterie, (f) *Buikloop, waar by de ſpys onverteerd afgaat.*

Lier, (v. a. *Binden, toebinden, vaſt binden enz.*; lier les bras, *de armen binden*; lier les mains à quelcun, *iemand de handen binden*; *item zyne vryheid beneemen*; lier le bled, *het koorn opbinden*; lier un tonneau, un muid, une cuve, *een vat enz. binden, met hoepen beléggen*; lier les lettres, un diſcours, *de letters, eene reden aan malkander binden*; lier une ſauce, *eene ſaus roeren, door een klutzen*; lier amitié, converſation, commerce avec quelqu'un, *vriendſchap, geſprek, omgang of handel met iemand maaken*; lier les pierres, *de ſteenen voegen, met malkander verbinden*; lier, *met de klaauwen vatten, ſlaan (van roofvogels gez. by Valkeniers)*; lier une partie de chaſſe, de promenade, *eene jagt party enz. maaken*; ſe lier (v. r.), *zich verbinden, vereënigen, in verbond treeden*; *item dik worden (van ſpys gez.) enz.*

Lierne, (f) *Nok-balk, gebind (in Bouwk.).*

Lierner, (v. a.) *Binden met nok-ballen.*

Lierre, (m) *Eiloof, klim-op, klim(f).*

Liesse, (f. *oud en Schriftuurl. w.*) *Blydschap, vreugde.*

Lieu, (m) *Plaats, oord* (m) *steede; item ruimte* (f) *plaats* (m) *enz.* lieu de demeure; mettre en lieu sûr, *op eene verzeekerde of veilige plaats brengen, wel bezorgen; item gevangen zetten, opsluiten;* avoir lieu, *plaats grypen, geschieden,* mauvais lieux, *slegte plaatsen, bordeelhuizen;* être de bon, de bas lieu, *van eene goede of slegte berkomst zyn;* aimer en bon lieu; cheval qui porte en beau lieu, *paard dat zyn hoofd wel houd;* les saints lieux, *de heilige plaatsen, het beloofde land;* dans ce bas lieu, *hier op aarden;* donner lieu à un accomodement, *gelégenheid tot een vergelyk geeven;* avoir lieu de se glorifier, *reden of oorzaak hebben om zich te beroemen;* tenir lieu de pere, *de plaats van vader bekleeden;* en premier, en second lieu &c., *voor eerst, in d'eerste plaats enz.;* lieux communs, *algemeene plaatsen, bekénde dingen, aanwyzingen, het hoofd in de schrift enz.;* en quelque lieu que ce soit, *waar het ook zye;* ténir lieu de quelque chose, *ergens voor dienen;* je tiens cela de bon lieu, *ik heb dat van goeder hand;* au lieu d'avancer, il recule, *in plaats van enz.;* au lieu qu'il devroit m'aider, il faut &c. *in plaats dat by enz.;* lieux (plur.) *huisje, heimelyk gemak, beste kamer, sekreet;* aller aux lieux; lieu, *roodschaar (soort van Stokvisch).*

Lieue, (f) *Eene myl, (een uur gaans, en in duitschland 2 uur gaans);* faire une lieue, *een' myl gaan of afleggen;* il sent le voleur une lieue à la ronde, *men ziet hem voor een volslaagen straikroover aan.*

Lieur, (m) *Een schoof-binder.*

Lieure. (*Zie* Liure).

Lievre, (m) *Een Haas* (m. *en by Jagers* n.); lancer un lievre, *eenen baas opjaagen;* courre un lievre, *eenen baas jaagen;* c'est là où git le lievre, (*spr. w.*) *daar zit de zwaarigheid;* prendre le lievre au collet, (*spr. w.*) *eene zaak by den kop vatten;* bec de lievre, *eene baazenmond;* qui chasse deux lievres n'en prend aucun, (*spr. w.*) *die teffens te veel onderneemd, brengt niets ten einde;* mémoire de lievre, *een kort geheugen.*

Lieutenance, (f) *Luitenants-plaats* (m); *item stadt- of stedehouderschap.*

Lieutenant, (m) *Lieutenant; item stede-houder;* lieutenant criminel, ou, de police, *Hals-Rechter;* lieutenant civil, *Rechter over burgelyke zaaken.*

Lieutenante, (f) *Luitenants-vrouw; stedehouderschе.*

Ligament, (m) *Band, draad, waar by de ligchaams-deelen aan malkander hangen (in Ontleedk.).*

Ligamenteux, euse (adj.) *Draadig, vézelig;* plante ligamenteuse.

Ligature, (f) *Wond-band, laatband* (m (*by Wondh.*); *item dubbele letter, stuk-letter, als:* ſt, ſſ, (*by Drukkers*); ligature, *styfheid, aanwasing der lédemaaten.*

Lige, (adj.) *Leenschuldig, leenpligtig;* seigneur, homme, fief lige, *een leen-heer, leen-man, leengoed.*

Ligement, (adv.) *Leenpligtig;* tenir une terre ligement.

Ligence, (f) *Leen-bezitting.*

Lignage, (m. *oud w.*) *Geslacht* (n), *berkomst, stam.*

Lignager, ere (subst. & adj.) *Die van dezelve stam is, of dat daar betrekking op heeft;* droit de retrait lignager, *recht van naasting, of, benaasting, (van een huis enz. dat verkogt is).*

Ligne, (f) *Lyn, streep, linie, middel-lyn aan den Hémel; meetsnoer, rigt-snoer; visch-lyn; geslagtlinie; item het 12de gedeelte van een duim, of een lyn;* je vous écris ces lignes, *ik schryve u deze régels,* mettre en ligne de compte, *op Reekening stellen;* ligne visuelle, *gezichts-lyn;* vaisseau de ligne, *oorlogsschip van linie;* ligne d'eau, *waterlyn, zoo diep als een vol gelaaden schip*

chip in het water gaat; ranger les vaisseaux sur une ligne, *de scheepen in slag-orden stellen.*

Lignée, (f) *Geslagt* (n), *afkomst nakomelingschap* (f), *kinderen, lyfs-erven*; mourir sans lignées.

Ligner, (v. a.) *Dekken, alleen dus*; le loup ligne la louve.

Ligneul, (m) *Pek-draad.*

Ligneux, euse (adj.) *Houtägtig.*

Ligue, (f) *Verbond, bondgenood-schap* (n); *item t' zamenzweering, t' zamenspanning* (f).

Liguer, (v. a.) *In een verbond doen treeden, verëenigen*; se liguer (v. a.) *zich verbinden, verëenigen, t' zamenspannen.*

Ligueur, euse (m. & f.) *Een vloekverwant, die een eedgespan aan-gegaan heeft.*

Lilac, ou, lilas, (m) *Een seringa, (zekere bloem).*

Limace, (m) *Een slak, zonder huisje* (f); *item zeker werktuig, of pomp, om het water uit de gragten te trekken.*

Limaçon, (m) *Eene slak, of slek* (f), escalier en limaçon, *een wen-tel-trap.*

Limaille, (f) *Vylsel* (n).

Limande, (f) *Een bot, (Visch.).*

Limas. (*Zie* Limace).

Limbe, (m) *Rand, om Zon, maan, of bloemen.*

Limbes, (m. plur.) *De voorburgt der Helle (by Roomsgez.).*

Lime, (f) *Eene vyl*; lime douce, *een zoet-vyl*; lime carrée, *eene rasp-vyl*; lime à carnes, *een driekante vyl*; lime à queue de rat, *kleine ronde vyl*; lime à feuille de sauge, *een halve ronde vyl*; passer la lime sur un ouvrage, *een geschrift po lysten, nazien*; lime, *zee-schuim, schuim of moet die de zee op strand laat.*

Limer, (v. a.) *Vylen, glad-maa-ken*; *item een geschrift opcieren, po-lysten.*

Limes, (f. plur.) *Wilde-zwyns-slag-tanden* (m. pl.).

Limeure. (*Zie* Limure).

Limier, (m) *Een speur-hond.*

Liminaire (adj.); E'pitre, discours liminaire, *inleiding* (f), *voorbericht* (n) *van een boek.*

Limitation, (f) *Bepaaling.*

Limiter, (v. a.) *Bepaalen*; *item grens-paalen zetten*; *item maatigen*; un esprit fort limité, *een zeer be-krompen verstand.*

Limites, (f. plur.) *Grenzen, grens-paalen, merk-steenen.*

Limitrophe, (adj.); País limi-trophe, *aangrenzend land.*

Limon, (m) *Een limoen*; *item slyk, slym, modder, derrie*, (f) *grond-sop* (n); *dissel-boom van eenig ry-tuig* (m); *spil eener wentel-trap* (f).

Limonnade, (f) *Limonade (zeker drank van limoenen, suiker en water).*

Limonnadier, (m) *Een limoen-drank-verkooper.*

Limonneux, euse (adj.) *Slykerig, modderig, slibberig.*

Limonnier, (m) *Een limoen-boom*; *item paerd dat aan den dissel-boom gaat.*

Limousinage, (m) *Grof metzel-werk* (n).

Limousiner, (v. a.) *Grof metzel-werk maaken.*

Limpide, (adj.) *Klaar, helder*; *als:* eau limpide.

Limpidité, (f) *Klaarheid.*

Limure, (f) *Het vylen van yzer enz.*

Lin, (m) *Vlas* (n); Graine, huile de lin, *lyn-zaad, lyn-olie.*

Linceul, (m) *Bed-laken, slaap-la-ken* (n) (*beter* drap de lit).

Linçoir, (m) *Post, aan een dak-vengster.*

Linéaire, (adj.) *Na de lyn of snoer gerigt.*

Linéament, (m) *Trek van het aangezicht* (*beter* trait de visage).

Linge, (m) *Linnen, lynwaat* (n), *als: hembden, enz.*; linge de table, de cuisine, de lit, de corps; ac-coupler le ligne, *het linnen aan een naaijen, om in de wasch te doen*; menu linge, *klein linnen-goed*; linge uni, *effen linnen zonder kanten enz.*

Linger, ere (m. & f.) *Lynwaat-verkooper, -verkoopster*; *item linnen-naaister, item oppaster over 't linnen in een Klooster.*

Lingerie, (f) *Lynwaat-handel* (m), *linnen-goed* (n); *linnen-kamer* (f).

Lingette, (f) *Engelsche fetemel*, *of fleding.*

Lingot, (m) *Een Staaf, blok van zilver, goud of tin.*

Lingotiere, (f) *Een staaf-vorm* (m).

Linguet, (m) *Pal eener spil, of windaas.*

Liniere, (f) *Vlas-akker* (m).

Linifice, (f) *Vlas-bereiding, vlas-reeding.*

Liniment, (m) *Verzagtende zalf.*

Linon, (m) *Fyn lynwaat, kamerdoek* (n).

Linot, otte (m. & f.) *Vlas-vink* (m & f.) *cysje* (n), *mannetje, en wyfje.*

Linteau, (m) *Kalf* (n) *of bovendrempel* (m) *van een deur of vengster.*

Linx. (*Zie* Lynx).

Lion, onne (m. & f.) *Leeuw, leeuwinne.*

Lionceau, (m) *Jonge leeuw.*

Lioube, (f) *Keep in een gebrooken mast, om 'er een ander stuk in te zetten.*

Lipothymie, (f) *Bezwyming (in Geneesk.).*

Lippe, (f) *Dikke hang-lip*; faire la lippe à quelcun.

Lippée, (f) *Een mond vol (oud w.)*; chercheur de franches lippées, *een die op schabernak loopt.*

Lippitude, (f) *Traaning der oogen.*

Lippu, ue (adj.) *Dik gelipt.*

Liquéfaction, (f) *Vloeibaar maaking, smelting.*

Liquéfier, (v. a.) *Vloeibaar maaken*; se liquéfier (v. r.) *vloeibaar worden, smelten.*

Liqueur, (f) *Vogt, vogtigheid, vloeibaare stoffe* (f), *sap* (n); *item aangenaame, of sterke drank.*

Liquidation, (f) *Verëffening, sluiting, afreekening.*

Liquide, (adj.) *Vloeibaar, dun enz.*; corps liquides, *vloeibaare ligchaamen, als: lucht, water, enz.*; la plaine liquide, *de zee (by Dichters)*; avoir tant en biens liquides, *zoo veel in vry eigen goederen hebben*; la chose n'est pas si liquide que vous pensez, *de zaak is zoo klaar niet als gy wel denkt.*

Liquidement (adv.); Il lui doit liquidement &c., *hy is hem net schuldig enz.*

Liquider, (v. a.) *Verëffenen, afreekenen, sluiten.*

Liquidité (f) de l'eau, &c. *Vloeibaarheid van 't water, enz.*

Liquifier, (v. a.) (*Zie* Liquefier).

Liquoreux, euse (adj.); Vin liquoreux, *al te zoete wyn.*

Lire, (v. a.) *Leezen; voorleezen; verklaaren enz.*; lire un livre; lire Homere à ses disciples; lire dans le jeu de quelqu'un, *in iemands kaarten zien*; lire dans les yeux de quelqu'un, *in iemands oogen ontdekken*; lire un dessein, *de bloemen enz. eener stoffe in acht neemen, nagaan of aantoonen (by Weevers).*

Lire, Lirique. (*Zie* Lyre *enz.*)

Liron. (*Zie* Loir).

Lis, (m) *Lelie, lely* (f); les armes de France sont trois fleurs de lis d'or en champ d'azur; le lis est le symbole de la pureté; un teint de roses & de lis; le Prince des lis, *de leliën Vorst, dat is, de Koning van Vrankryk.*

Liserage, (m) *Beboording, beleg-ging met bloemwerk* (f).

Liserer, (v. a.) *Met bloemen of lofwerk iets bestikken, boorden.*

Lisette, (f) *Zekere groene rups, die de boomen en wyngaarden bederft* (vercoquin).

Liseur, euse (m. & f. *meest boertig w.*) *Leezer, leester, een die gaerne of veel leest.*

Lisible, (adj.) *Leesbaar.*

Lisiblement. (adv.) *Leesbaar.*

Lisiere, (f) *Lyst, zelfkant van laken of andere stoffe, zoom of kant van een' gragt, wal of land enz.*; la lisiere d'un drap, d'une province, d'un champ, d'une forêt; une grande lisiere de montagnes, *eene reeks van bergen*; lisieres d'enfants, *kinder leibanden*; la lisiere est pire que le drap, (*spr. w.*) *een Renegaat is altoos slimmer als een Turk, of,*

die van de zoom is, is erger als een rechte inboorling.

Lisoir, (m) *Dwarsbout aan een ry-tuig waar op de boomen leggen.*

Lisse, (adj.) *Glanzend, glad.*

Lisse, (f) *Drom, snoer tot het optrekken (by Tapytweevers)*; lisse du hourdi, ou, barre d'arcasse, *bek-balk*; lisse de porte-haubans, ou, demoiselles, *latten van de rusten (in Scheepsb.).*

Lisser, (v. a.) *Likken, glad stryken, glanzend maaken met den likſteen.*

Lisserons, (m. pl.) *Drom-stokken (by Weevers).*

Lisseur, (m) *Glad-maaker.*

Lissoir (m), ou, Lissoire, (f) *Lik steen, poleer-steen* (m).

Lissure, (f) *Gladmaaking, likking, glanzing.*

Liste, (f) *Lyst, naamlyst, naamrol, optékening.*

Listel, ou, Listeau (m) *Lyst (f) rand, ring, tot cieraad* (m. *in bouwk.*).

Liston, (m) *Smalle lyst (f) (in Wapenk.).*

Lit, (m) *Bed, bedde* (n); *bedsteê of bedsteede (f)* (bois de lit); lit d'ange, *lédikant met een zweevend verhémelte*; lit de parade, *praal-bed*; lit de camp, *veld-bed*; lit nuptial, *bruid-bed*; lit de repos, *rust-bank, slaap-bank*; garder le lit, *het bed houden, ziek zyn*; mourir au lit d'honneur; lit de justice; un lit de vent, ou, vent de bouline, *een halve streek winds*, tenir le lit de vent, *by de wind zeilen*; lits de marée, *barde stroomen in een' Zee-engte*; lit d'un riviere, d'un canal, *de bedding, of, grond*; *item guil eener rivier enz.*; lit de sable, de pierres, de fumier, *eene laag zand enz.*; lit, *bed, huwelyk, echt*; enfants du premier, du second lit; faire le lit, *het bed opmaaken, schudden.*

Litage, (m) *Het op eene rye of in laagen leggen of pakken van haering, labberdaan enz.*

Litanies, (f. pl.) *De litanyen of Kerkzangen der Lutersch- en Roomschgezinden*; dire, chanter les litanies; une longue litanie, *eene lange en verveelende optelling of lyst van iets.*

Lite, (f) *Een' soort van kaas.*

Liteau, (m) *Wolfs lager of nest* (n).

Liter, (v. a.) *Zoute visch, in laagen, in een' ton pakken of leggen.*

Litéraire &c. (*Zie* Litteraire *enz.*).

Litharge, (f) *Zilver- of goud-schuim, glét* (n).

Lithographie, (f) *Steen-beschryving.*

Lithologie, (f) *Steen-kunde*; *item redenvoering daar over.*

Lithontribon, (m. *Grieksch w.*) *Steen-poeijer (f) middel tegens den steen of 't graveel.*

Lithontriptiques, (m. pl.) *Steen-artzenyen.*

Lithophage, (m. *Grieksch w.*) *Steen-eeter (zéker wormtje dat in steen gevonden word).*

Lithophyte, (m. *Grieksch. w.*) *Steen-plant (f).*

Lithotomie, (f) *Konst om den steen uit de blaas te snyden.*

Lithotomiste, (m) *Steen-snyder.*

Litiere, (f) *Draag-zétel, draag-stoel* (m), *rosbaar* (f); *item het stroo of strooisel in een stal onder de paerden enz.*; ce cheval est sur la litiere, *dat paerd is ziek*; *men zegt ook van zieke Menschen*, il y a deux jours qu'il est sur la litiere; faire litiere de quelque chose, *eenen misthoop ergens van maaken, 'er meê leeven of het drek waare*; faire litiere de son bien, *zyn goed verquisten*; litiere de vers à soye, *drek der zy-wormen.*

Litigant, ante (adj.); Les parties litigantes, *de twistende, strydende of procés-voerende partyen in Rechten.*

Litige, (m) *Twist (f), geschil krakkeel*, procés (n) (*in Rechten*); son bien est en litige, un litige facheux.

Litigieux, euse (adj.) *Betwistbaar, daar geschil of een* procés *over ontstaan kan.*

Litis-contestation, (f) *Antwoord op de aanklagt (in Rechten* (n).

Litispendance, (f) *De tyd, geduu-*

duurende welke een geding (procés) *voor het Gerecht diend.*

Litorne, (f) *Soort van een Lyster.*

Litre, (m) *Zwarte lyst aan of in een' Kerk, waar op het Wapen van eenig voornaam Persoon geschilderd is (f).*

Litron, (m) *Spint (n. zekere maat).*

Littéraire, (adj.) *Letterkundig, dat de geleerdheid of letterkunde aangaat*; journal littéraire, *journaal der geleerden.*

Littéral, ale (adj.) *Letterlyk, volgens de letter*; fens littéral.

Littéralement, (adv.) *Letterlyk.*

Littérateur, (m) *Een geleerd Man of letterkundige.*

Litterature, (f) *Letterkunde, geleerdheid, beleezenheid, ervaarenheid in taalen en geschiedenissen*; *item de geleerde Waereld*; homme de grande littérature; il eſt la gloire de toute la littérature.

Liturgie, (f) *Voorgeschrêvene of vastgestelde oeffening, plegtigheeden enz. des Kerken-dienſts (f), een formulier-boek, van vaste gebéden, gezangen en texten (n).*

Liturgique, (adj.) *Dat daar toe behoord of betrekking heeft.*

Liveche, (f) *Lavas (een kruid).*

Livet, (m) *De laatſte in 't billard of de troktafel.*

Livide, (adj.) *Loodverwig, bleek, blaauw, doodkleurig*; ſon viſage eſt tout livide, *zyn aangezigt is blond en blaauw (van ſlagen of ſtooten)*; *item hy ziet als de dood, bleek en betrokken van weezen.*

Lividité, (f) *Dood-kleurigheid, betrokkenheid (van weezen)*; *item blaauwheid, (veroorzaakt door ſlagen, kneuzing of ſtooting).*

Livraiſon, (f) *Lévering, uitlévering*, livrantie, *overlévering, overgifte*; livraiſon des marchandiſes, des clefs.

Liure, (f) *Bindſel* (n), *band, ſtrik* (m); *touw, om iets meé te binden* (n); liure de beaupré &c., *Boegſpriets-ſeiſſing, woeling, enz.*

Livre, (m) *Een boek*; *boekdeel* (n); *item de derde maag der berkauwende Dieren* (f); des livres in folio, in quarto, in octavo, in douze, in ſeize, *boeken in folio, (folianten), in quarto, (quartynen), in octavo, (in agten) enz.*; livre ſpirituel, profane; livre de compte, *ſchuldboek*; livre de raiſon, *ontfang- en uitgaav'-boek*; livre en blanc, *ſchryf-boek*; *item ongebonden boek*; à livre ouvert, *zonder in te zien, voor de vuiſt*; chanter, expliquer un auteur à livre ouvert; le grand livre du monde, *het boek der natuur.*

Livre, (f) *Een pond* (n) *(gewigt).*

Livre, (f) *Een gulden (20 ſtuivers of ſols)* (m); une livre ſterlin, *een pond ſterlings (engelſche munt-reekening van omtrent 11 guldens Holl.)*; une livre de gros, *een pond groot of pond vlaamſch.*

Livrée, (f) *Livrei*; *item lakkeiën, livrei-bedienden in 't algemeen*; une belle livrée, porter, quitter la livrée; la livrée doit attendre, *de lakkeiën moeten wagten*; livrée, *merkteeken aan eenig ſtuk winkel-waar*; livrées, *uitdeelingen, rantzoenen van ſpys en drank.*

Livrer, (v. a.) *Léveren, overléveren, overgeeven, in handen ſtellen*; livrer bataille, *ſlag léveren*, livrer une place; ſe livrer (v. r.) *zich overgeeven.*

Livret, (m) *Een boekje*; *item de tafel van* Multiplicatie.

Lobe, (m. *in Ontleedk.*) *Lap, als*; *de long quab of lap, oorlél enz. item ſchil, blies, van 't zaad der peulvrugten.*

Local, ale (adj.); Mouvement local, *plaatzelyke beweeging*; coutume locale, *gewoonte van een plaats of land.*

Localement, (adv.) *Plaatzelyk.*

Locande, (adj.); Chambre locande, *een' Huur-kamer.*

Locataire, (m. & f.) *Huurder*; *huurſter, huurderſche.*

Locati, (m. *gem. w.*) *Huur-wagen* (m), *huur-koets* (f).

Locatif, ive (adj.) *Dat de huur of*

of den huurder aangaat; reparations locatives.

Location, (f) *Verhuuring*, *verpagting (in Rechten)*.

Loche, (f) *Grondeling*; *smeerling (visch)*.

Locher, (v. n. & a.) *Los staan*, *leuteren*, *schudden*, *rammelen als een hoef-yzer dat los is*; *item de zuiker uit de vormen neemen*; il a toujours quelque fer qui loche, (*spr. w.*) *hem scheeld altyd iets*; il y a quelque fer qui loche, (*spr. w.*) *daar zit iets agter*.

Locution, (f) *Spreekwyze*, *uitspraak*.

Lodier, (m) *Gestikte déken of sprei*.

Lods, (m. pl.); Lods & ventes, *jaarlyksche schatting*, *cyns*, recognitie.

Lof, (m) *De Loef van een Schip*; être au lof, *loefwaards zyn*; aller au lof, ou, à la bouline, *oploeven*; *by de wind op zeilen*; tenir le lof, se tenir au lof, serrer le vent, *de loef houden*, *hoog by de wind zeilen*; lof, au lof, *hou by de wind*, *loef aan*, *roer aan ly (Scheeps bevél woord)*.

Logarithme, (m) *Zekere Réken-tafel om andere getallen ras by te vinden*.

Logarithmique, (f. & adj.) *De konst of weetenschap om de* logarithmus-*tafelen te maaken*; *item* tables logarithmiques, logarithmische *tafelen*.

Loge, (f) *Hut*, *loots*; *marktkraam*; *afgeschoten plaats* (logie) *in een schouwburg*; *kajuit* (f), *kamertje op een schip voor de officieren*; *een compagnies huis of loots in de oostindien*; *vertrek of hok in een tugt- of dolhuis*; *kamertje in een wees- of ziekenhuis* (n); *plaats of kamer daar de blaasbalken van een orgel leggen*; *koopmans-beurs op zommige plaatzen* (f).

Logeable, (adj.) *Bewoonbaar*.

Logement, (m) *Wooning*, *woonplaats*, *huisvesting*, logement, *berberg*; *item het huisvesten*, logeeren; *item quartier*, *in-quarteering*; *item post-vatting en verschanzing der krygslieden*.

Loger, (v. n. & a.) *Woonen*, *gehuisvest*, *geinquartierd zyn*; *item inwooning*, *huisvesting geeven*, logeeren; où êtez vous logé? loger des étrangers; où logerez vous tous ces meubles? *waar zult gy al dien huisraad bergen*, *plaatzen*? j'en suis logé là, *dat is myn zin* (humeur) se loger (v. r.) *zich huisvesten*, *zyn intrek neemen*; *item post vatten (by Krygsl.)*.

Logette, (f) *Hutje*, *kamertje* (n).

Logicien, (m) *Redenkonstenaar*.

Logique, (f) *Rédenkonst* (logica).

Logis, (m) *Huis* (n), *wooning* (f); *item quartier* (n), *berberg* (f).

Logogriphe, (m) *Dubbelzinnige spreuk* (f) *raadsel* (n).

Loi, (f) *Wet* (f), *bevél*; *item gebied* (n) *magt*, *heerschappy* (f), la loi naturelle, *de natuur wet*; gens de loi, *Rechts-geleerden*; ranger un état sous ses loix; n'avoir ni foi, ni loi, *van God noch zyn gebod iets weeten*; necessité n'a point de loi, *nood breekt wet* (*spr. w.*).

Loïal, &c. (*Zie* Loyal *enz.*).

Loin, (adv. prep. & conj.) *Ver*, *verre*, *wyd*; loin d'ici, *ver van hier*; de loin, *van verre*, voir venir quelqu'un de loin; parents de loin, *verre maagschap of vrienden*; la jeunesse revient de bien loin, *de jonkheid kan veel verdraagen (van ziekte)* il n'ira pas loin, ou, il ne le portera pas loin, *hy zal 't niet ver brengen*, *of*, *niet ver daar meé komen*; au loin, *verre af*; il est allé voyager au loin; loin à loin, *verre van malkander*; *item nu en dan*, *by hooi en by gras*; planter des arbres de loin à loin; cela arrive de loin à loin; loin d'ici fripon! *scheer je of pak je weg jou schelm!* loin des yeux, loin du cœur, *uit het oog*, *uit het hart* (*spr. w.*); loin de, ou, bien loin de, *wel verre van*, *in plaats van*; loin de la chagriner, je la caresse, *wel verre van haar enz.*; bien loin d'étudier, il joue, *in plaats van te enz.*

Loin, (m) *'t Verschiet*, *'t ver-gezigt in een schildery*.

Lointain, aine (adj.); Païs lointains,

tains, *ver-afgelégene landen*; le lointain, *het verschiet, het ver-gezigt in een' schildery.*

Loir, (m) *Berg-rot, murmeldier*, il dort comme un loir.

Loisible, (adj.) *Geöorloofd, vry*; cela n'est pas loisible.

Loisir, (m) *Lédige tyd, tusschentyd, lédige uuren*; avoir du loisir; je n'ai aucun loisir; il n'a pas le loisir de se moucher; faitez cela à vos heures de loisir; à loisir (adv.) *met gemak*; travailler à loisir.

Lombaire, (adj.); Veines lombaires, *de lende-aderen.*

Lombard, (m) *De lomberd of lommerd, bank van leening* (f).

Lombes, (m. pl.) *De lendenen* (*in Ontleedk.*).

Lombis, (m) *Roodägtige, groote zee-schulp, kinkhoorn.*

Lomboyer, (v. a.) *Verbéteren, verdikken* (*in de zout-werken*).

Lombrical, ale (adj.); Muscles lombricaux, *wormstaltige spieren* (*in Ontleedk.*).

L'on. (*Zie* on).

Long, Longue, (adj.) *Lang, lange*; *item wydloopig, langduurig, langzaam, draalend, enz.*; long chemin, longue absence; voyage de long cours, *reize der schépen aan geene zyde der linie*; un homme fort long, *een zeer lang mensch*; *item een talmer, draaler, een die lang in zyn wenden is*; avoir les dents bien longues, *zeer hongerig zyn*; être long dans son discours, *wydloopig enz.*; de longs regrets, *langduurig leedweezen*; ouvrage de longue haleine, *een werk van een' langen aassem of duur*; de longue main, *van langer hand of van overlang*; je le connois de longue main; bail a longues années, *een lange huurceél*; vous nous donnez le carême bien long (*spr. w.*) *gy kunt 'er nog al lang af*; le long (prep. reg. gen.) *langs*; le long du Rhin, de la côte, du dos, *langs den Rhyn enz.*; au long, tout au long (adv.), *in 't lange, in 't breede*; expliquer, raconter une chose fort au long; long (f. m.); une aune de long, *eene els lengte of een el lang*; une lieue de long; chambre de 20 pieds de long; être vêtu de long, *in lange kleederen gaan*; tomber tout de son long, *vallen zoo lang men is*; être couché tout de son long, *gantsch uitgestrekt leggen*; il sait le court & le long de l'affaire, *hy weet de zaak in den grond*; il en a eu tout du long de l'aune, ou, il a eu du long & du large, *hy is wakker ten bouwens gekomen, hy is ter deege afgerost, of, hy is 'er* (*dat is, van die zaak*) *slegt afgekomen*; à la longue (adv.) *allengskens, metter tyd, van langzaamer hand*; j'espere d'y parvenir à la longue; de longue (adv.) *verre weg*; aller, ou, tirer de longue, *verre weg reizen of trekken.*

Longanime, (adj.) *Langmoedig of lankmoedig.*

Longanimité, (f) *Lankmoedigheid, lang en taai geduld.*

Longe, (f) *Lei reep, lei, leissel van een paerd*; *item valk-riem*; *item* longe de veau, *nierstuk van een Kalf.*

Longé, ée (adj.) *Met een riem om de voeten* (*in Wapenk.*).

Longer, (v. a.) le chemin, *loopen, rekken* (*als een dier op de Jagt*).

Longimétrie, (f) *Lengte-meeting* (*in Land-meetk.*).

Long-jointé, (adj.) *Lang gebeend*; cheval long-jointé.

Longis, (m. *gem. w.*) *Draaler, talmer, zukkelaar.*

Longitude, (f. *in Aard-kloot-in sterrek.*) *Lengte*; *afstand*; *in de zeevaart is het de afstand van een schip of plaats, oost of west, van eenige andere plaats, berékend in graaden.*

Longitudinal, ale (adj.) *In de lengte strekkend* (*in Ontleedk.*).

Long-tems, (adv.) *Lang, langen tyd*; je ne l'ai pas vû depuis longtems.

Longue, (adj. fem. *van* long, *welk zie*).

Longuement, (adv.) *Lang, lange tyd*; *item langdraalig.*

Longuet, ette (adj.) *Wat lang, langägtig.*

Longueur, (f) *Lengte, lankheid, uitgestrektheid; item langduurigheid, draaling, talmery, langwyligheid;* longueur d'un chemin, d'un cable, d'une maladie, d'un siege; tirer une chose en longueur, *eene zaak draalende, sleepende houden, of uitstellen.*

Lopin, (m. *gem. w.*) *Een hagt, bomp, knoest of stuk (van brood vleesch enz.).*

Loppe, (f) *Metaal-schuim, hamerslag.*

Loquacité, (f) *Gesnap, gebabbel* (n).

Loque, (f. *gem. w.*) *Lap, stuk, flarde;* son habit pend tout en loques.

Loquet, (m) *Klink; item yzere stang over een scheeps-luik;* fermer la porte au loquet.

Loqueteux, (m) *Klinkje, schofje, knipje* (n).

Loqueteux, euse (adj.) *Gescheurd, geplukt, schamelig.*

Loquette, (f) *Stukje, lapje, snippertje van iets,* (n) (*beter* petit morceau).

Lord, (m. *Engelsch w.*) *Heer, een voornaam Heer.*

Lorgner, (v. a.) *Belonken, begluuren, iets met begeerte of verliefde oogen van ter zyde beschouwen.*

Lorgnerie, (f) *Begluuring, belonking.*

Lorgnette, (f) *Kyk-glaasje, tuurglaasje* (n) *voor een zwak of kort gezigt.*

Lorgneur, euse (m. & f.) *Begluurder, belonker; begluurster.*

Loriot, (m) *Weduwaal, geele specht.*

Lormerie, (f) *Klein-smids-werk.*

Lormier, (m) *Klein-smid,* (*naam der spoor-maakers in hunne leer-brieven*).

Lorré, ée (adj.) *Met vimmen, gevimd (in Wapenk.).*

Lors, (adv.) *Toen, als dan* (*beter* alors *in deezen zin*); dès lors, *van toen af, of van die tyd af;* pour lors, *toen, als toen;* lorsque (*Koppel w.*) *toen, als, wanneer,* lorsque j'étois jeune.

Los, m. *oud w.*) *Lof, prys* (f).

Losange, (f) *Een' ruit (figuur die 4 gelyke zyden 2 scherpe en 2 stompe hoeken heeft);* il porte de gueules à trois losanges, *hy voerd drie goude ruiten op een rood veld (in Wapenk.);* losanges, *ruitswyzige koekjes (in Geneesk.).*

Losangé, ée (adj.) *Geruit, ruitswyze (in Wapenk).*

Lot, (m) *Aandeel, part, lot, erfdeel* (n) *kaveling* (f); *item lot* (n), *prys* (f) *in een' Lotery.*

Loterie, ou, Lotterie (f) *Lotery.*

Lotion, (f) *Kruider-bad* (n); *wasching eener wond* (f).

Loti, ie (adj.); Bien-loti, *wel bedeeld.*

Lotir, (v. a) *By looting verdeelen* (*beter* partager).

Lotisé, ée (adj.) *By looting of kaveling gedeeld.*

Lotisseur, (m) *Een die waaren kaveld of verdeeld.*

Lots & ventes. (*Zie* Lods & ventes).

Lotterie &c, (*Zie* Loterie *enz.*).

Lotus, (m) *Zekere plant aan den Nyl.*

Louable, (adj.) *Lofiyk, prysselyk, pryswaerdig.*

Louablement, (adv.) *Pryswaerdiglyk, loffelyk.*

Louage, (m) *Huur, huuring; item verhuuring* (f); prendre une maison à louage, *een huis huuren;* bailler à louage, *in huur geeven, verhuuren;* payer le louage; carosse, cheval de louage.

Louange, (f) *Lof, lof-tuiting, roem, prys.*

Louanger, (v. a. *boert. w.*) *Pryzen, roemen;* il aime à être louangé.

Louangeur, euse (m. & f. *spot w.*) *Pryzer; roemster.*

Louche, (adj. & f.) *Scheel ziende; een scheele;* il, elle est louche.

Loucher, (v. n.) *Scheel zien.*

Louchet, (m) *Spaá, schup* (f).

Louchette, (f) *Instrument om het scheel zien te beletten.*

Louer, (v. a.) *Looven, pryzen, roe-*

roemen; louer Dieu, *God looven*; se louer (v. r.) *zich zelfs pryzen*; se louer de quelque chose, de quelqu'un, *wel vergenoegt, wel te vréden over iets of iemand zyn.*

Louer, (v. a.) *Huuren*; *item verhuuren*; louer une chambre de quelqu'un, à quelqu'un, *eene kamer van iemand huuren, aan iemand verhuuren*; (prendre, ou, donner à louage) avoir des chambres à louer, *kamers te huur hebben*; *item figuurl. geen brein of verstand hebben*; maison à louer; louer une servante.

Lover (v. a.) un cable, *een' kabel opschieten, dat is, in 't rond leggen.*

Loueur, euse (m. & f.) *Roemer, pryzer, vleijer*; *roemster vleister.*

Loueur, euse (m. & f.) *Huurder*; *huurster*; *item verhuurder*; *verhuurster*; loueur de carosse, de chevaux, *verhuurder van koetzen enz.*

Louis (m) d'or, *een goude Louis (zekere munt).*

Loup, Louve, (m. & f.) *Wolf*; *wolvin*; aller en quête du loup, *den wolf op-spooren*; enfermer le loup dans la bergerie, *den dief in de kelder sluiten, dat is, iemand ergens laaten daar hy veel schaden doen kan, of een' wond toeheelen zonder wel gezuiverd te zyn*; donner la brebis à garder au loup, *den wolf het schaap in bewaaring geeven, of eenen schelm iets betrouwen*; marcher à pas de loup, *zagtjes treeden, sluipen, stil heen druipen*; quand on parle du loup on en voit la queue, *als men van den drommel, dat, is van iemand spreekt, is hy 'er by of omtrent*; on le regarde comme un loup gris, *men ziet hem niet geerne, een yder schuuwd hem*; la faim chasse, ou, fait sortir le loup hors du bois, *honger is een scherp zwaerd, of, de nood leerd bidden (spr. w.)*; tenir le loup par les oreilles (*spr. w.*) *in eene nételige of gevaarlyke omstandigheid zyn*; il a vû le loup, (*spr. w.*) *hy is verkoud en heesch*; il a vu le loup (*spr. w.*), *hy heeft voor 't vuur geweest, hy is een man die wat gezien heeft, van ondervinding*; qui se fait brebis, le loup le mange, *die zich tot een schaap maakt word van de wolf gegeeten, dat is, als men al te goed is word men zyn buurmans gek of verdrukt*; il faut heurler avec le loup, *men moet huilen met de wolf daar men meê in 't bosch is, dat is, men moet zich schikken na 't humeur van die geene by welke men is of woond*; il est connu comme le loup gris, *hy is bekend als de bonte hond*; les loups ne se mangent pas l'un l'autre, *twee quaade honden byten malkander niet*; entre chien & loup, *tusschen licht en donker, schemer-avond.*

Loup, (m) *Mom-aangezigt der vrouwen* (n) (masque); *pak-stok* (m); *hor, brom* (f) *(dun latje of liniaal, 't welk de kinderen in de lucht omslingeren en gesnor meê maaken)*; *wolf, zeker ineetend gezwél in de beenen enz.*; *een quaadspreekend mensch.*

Loup-cervier, (m) *Een Linx of lugt, logt (zeker dier).*

Loupe, (f) *Een wen (zeker gezwél)*; *vergroot glas, dat in plaats van een bril diend*; *knoest, knobbel, of uitwasfing van een boom*; *ruuwe onvolkomene paerel of steen.*

Loup-garou, (m) *Weerwolf.*

Loup-marin, ou, loup de mer, (m) *Zee-wolf (zekere Visch).*

Lourd, ourd (adj.) *Zwaar, grof, lomp, plomp, ongeschikt, onhandelbaar, dom, dof, log*; *traag in 't afgaan of verkoopen enz.*; coffre lourd; homme lourd; esprit lourd, terre lourde; faire une lourde faute; livre lourd, *boek dat niet wel van de hand gaat of getrokken is* (livre dur à la vente).

Lourdaud, aude (adj. & f.) *Bot, dom*; *item een plomperd, lomperd, lompe-vlégel, lompe ézel, dommerik, bot-muil, botterik, dom-kop.*

Lourdement, (adv.) *Op eene lompe, botte of grove wyze..*

Lourderie, (f) *Domme, grove, lompe streek of misslag.*

Lourdise, (f) *Botheid, domheid.*

Lourpidon, (f) *Oude hex.*

Loutre, (f) *Een otter* (m).

Louve, (f) *Een' wolvinne*; *item een*

een geil vrouwmensch (n); *item een tang met een ring, om zwaare steenen met een kraan aan op te ligten* (f); *item een werp-net* (n).

Louver, (v. a.) *Een gat in een' zwaaren steen maaken om 'er den yzeren bout in te dryven, waar aan dezelve opgeheeven word; item eenen steen ophyssen.*

Louveteau, (m) *Jonge wolf.*

Louveter, (v. n.) *Jonge wolven werpen.*

Louveterie, (f) *Wolve-jagt* (f); *wolven-tuig* (n).

Louvetier, (m) *Wolve-jaager; Jager-meester der wolve-jagt.*

Louveur, (m) *Een die de gaten in de steenen hakt voor de pin, waar by ze opgehysd worden.*

Louviere, (f) *Wolven-hol.*

Louvoyer, (v. n. *zee w.*) *Laveeren*; louvoyer à petites bordées, *met korte gangen laveeren.*

Louvre, (m) *'s Konings-Paleis te Parys, dus genaamd; item eenig pragtig gebouw.*

Loxodromie, (f) *Schuinse zeiling of koers van een schip; item de weetenschap om zulx uit te rékenen, of op de Kaart af te passen.*

Loxodromique, (adj.); Tables loxodromiques, *tafélen waar op zodanige schuinse zeiling of afwyking van de linie berékend is.*

Loy. (*Zie* Loi).

Loyal, ale, (adj.) *Getrouw, oprecht, vroom, deugzaam*; cœur ferme & loyal; vin loyal & marchand, *oprechte verkoopelyke wyn.*

Loyalement, (adv.) *Getrouwelyk, trouwelyk, oprechtelyk.*

Loyauté, (f) *Getrouwigheid enz.*

Loyer, (m) *Huur, huishuur* (f); *item loon* (m), *belooning, vergelding, kastyding* (f).

Lozange. (*Zie* Losange).

Lu, ue (adj.) *Geleezen, doorleezen, voorgeleezen.*

Lubie, (f. *boert w.*) *Lust, luim, gril, inval*; il lui prend souvent des lubies, *hy krygt zomtyds zotte fratzen.*

Lubricité, (f) *Onkuischheid, geilheid, vleeschelyke lust.*

Lubrique, (adj.) *Ontugtig, onkuisch.*

Lubriquement, (adv.) *Ontugtiglyk.*

Lucarne, (f) *Dak-vengster, vallicht* (n).

Lucciole, (f) *Glinsterende vlieg.*

Lucide, (adj.); Corps lucides, *lichtende, helder schynende ligchaamen (als sterren enz.)*; intervalles lucides, *goede vlaagen, buyen, of tusschenpoozingen van eenen raaskallenden zieken of krankzinnigen.*

Lucifer, (m) *Lucifer, de duivel of vorst der duisternisse; item morgenster (by Dichters).*

Lucine, (f) *Kraam-godinne (by de Heidenen).*

Lucratif, ive (adj.) *Voordeelig, smeerig, vet, daar winst op zit*; emploi lucratif; charge lucrative.

Lucre, (m) *Winst* (f), *gewin, voordeel* (n).

Luette, (f) *Het lelletje in de keel*; avoir la luette allongée ou abattue, *den huig hebben.*

Lueur, (f) *Glans, schyn, flonkering* (clarté splendeur) lueur des flambeaux, des armes; fausse lueur.

Lugubre, (adj.) *Droevig, treurig, rouwig*; habit lugubre, *treur of rouwkleed, rouw-gewaad*; humeur, chambre lugubre; vers lugubres, *treurdichten.*

Lugubrement, (adv.) *Treuriglyk, droeviglyk.*

Lui, (pron. *heeft in zommige gevallen* eux *en in andere* leur *in 't* plur.) *hy; hem, aan hem, tot hem*, masc. *haar, aan haar, tot haar*, fem. *by voorb.* c'est lui (fem. elle) qui m'a dit cela, *hy is het die my zulks gezegt heeft*; c'est pour lui, eux, elle, elles, *het is voor hem enz.*; lui & moi, *hy en ik*; eux & elles (plur.) je le lui donnois, *ik gaf het hem of haar*; je leur parlois, *ik sprak hun of henlieden*, masc, *haar of haarlieden* fem. *zie verder hier door de* Grammaires.

Luire, (v. n.) *Schynen, blinken, schitteren, glinsteren, licht, glans geeven.*

Luisant, ante (adj.) *Schynend, glinsterend, flikkerend.*

Lui-

Luites, (f. pl.) *Teelballen van een wild zwyn* (m. pl.).

Lumiere, (f) *Licht*, *schynsel* (n), *glans* (f), *brandende kaers of licht*; *in 't algemeen*, *opening waar door het licht of den dag valt*, *of*, *ook waar door men kykt*, *als: een spleet*, *gaatje of vizier van eenig* mathematisch *werktuig*; *de dag in een schildery*; *'t laad gat van eenig schietgeweer*; *pompgat op een schip*; *item licht*, *kennis*, *begrip van iets*; *item een doorluchtig*, *schrander of wys man*, *een licht enz.*; le soleil repand sa lumiere par tout; apportez de la lumiere, *brengt licht of een kaers*; donner des lumieres sur une affaire, *eene zaak licht byzetten*, *ophelderen*; être la lumiere de son siècle; mettre un Livre en lumiere, *een Boek in 't licht geeven*; les lumieres de ce tableau sont bien placées.

Lumignon, (m) *Brandende lemmet*, *katoen van een kaers of lamp.*

Luminaire, (m) *Een licht* (n), *als: de twee Hémel-lichten*, *zon en maan*; *item wasch-kaersen*, *toortzen of fakkels*, *die men in de R. R. ter eere van eenen Heiligen of by eenig lyk brand*; luminaires (*figuurl.*) *de oogen*; on lui a poché les luminaires, *men heeft hem een paar blaauwe oogen gegeeven.*

Lumineux, euse (adj.) *Helder*, *blinkend*, *glanzig*, *glansryk*, *schitterend*; *heerlyk*, *voortreffelyk*; corps lumineux; la lumineuse troupe des Anges; esprit lumineux.

Lunaire, (adj.); Année, cours, cadran lunaire, *maan-jaar*, *maanloop*, *maan-wyzer.*

Lunaire, (f) *Maan-kruid* (n).

Lunaison, (f) *Maan tyd*, *tyd van de eene nieuwe maan tot de andere.*

Lunatique, (adj. & f.) *Maanziek*, *gek*, *dol*, *dwaas*, *waanzinnig*, *uitzinnig*; *een maanzieke*; *een waanzinnige*, *een dwaas*, *grillig mensch*; cheval lunatique.

Lundi, (m) *Maandag.*

Lune, (f) *De maan*; nouvelle lune, le cours, le premier quartier de la lune; avoir des lunes, *gekke luimen hebben*; il tient de la lune, *hy heeft een slag weg*; faire un trou à la lune, *heimelyk weggaan*, *banqueroet speelen*; aboyer contre la lune, *iemand lasteren dien men niet schaden kan*; vouloir prendre la lune avec les dents, *onmogelyke dingen onderneemen willen*; coucher à l'enseigne de la lune, *onder den blaauwen hémel slaapen*; il revint trois lunes après son depart, *hy kwam drie maanden na zyn vertrek wederom.*

Lunel, (m) *Vier halve maanen*, *een' maan-roos* (*in Wapenk.*).

Lunette, (f) *Een glas*, *kyk-glas* (n); lunette d'approche, ou, de longue vue, *een verrekyker*; lunette à facettes, *glas met ruiten geslépen dat de voorwerpen vermeenigvuldigt*, lunette à puce, *vergroot-glas* (microscope); lunette, *bril van een sekreét*, *kak stoel*, *of stilletje*; *klein dak-vengster*; *blind-lap*, *of kap van een paerd*; *rand*, *waar in het glas van zak-horlogie word gezét*; *bril*, *van eenig gevogelte*, *schaafyzer* (*by leér-bereiders*); lunettes (plur.) *een bril*; lunettes jeunes, agées, *een bril voor jonge of bejaarde lieden*; se servir de lunettes, *een bril gebruiken*; chaussez vos lunettes (*boert w.*) *zet uw bril op*, *en kykt ter deege.*

Lunettier, (m) *Brillenmaaker of verkooper.*

Lunettiere, (f) *Bril-gebruikster.*

Lunule, (f. *in meetk.*) *Eene in twee cirkels geslootene figuur*; *item ring of maantjes om de planeet Jupiter enz.*

Lupin, (m) *Vygeboon*, *platte bittere boon* (f).

Lustrale, (adj. f.); Eau lustrale, *'t wy-water der oude Heidenen.*

Lustration, (f) *Verzoening* (f), *zoen-offer* (n), *reiniging* (f) (*by de oude Heidenen*).

Lustre, (f) *Tyd van 5 Jaar*; *reiniging die by de Romeinen yder 5de Jaar geschiedde*; *item Kristallyne arm- of Kroon-kandelaar*; *item glans-water* (*by Hoedemaak. en bont-w.*); *item glans*, *luister*, *pragt*, *aanzien.*

Lustrer, (v. a.) *Glanzen*, *luister of glans ergens opbrengen.*

Lustreur, (m) *Een glanzer.*

Luſtreux, euſe (adj.) *Glanzig.*
Luſtroir, (m) *Polyſt-doek* (*by Spiegelmaakers*).
Luſtrucu, (m. *woord van veragting by 't gem.*) *Bengel, deugeniet.*
Lut, (m) *Bereidde taaije leem, waar van de ſmelt-ovens gemaakt worden; item waar meé men in de ſtook-kunde de potten toe ſtrykt.*
Luter, (v. a.) *Met zodaanigen leem beſtryken, toe maaken.*
Luth, ou, Lut, (m) *Luit* (f); toucher le luth, *op de fluit ſpeelen.*
Luthéranisme, (m) *'t Lutherdom* (n), *de Luterſche Leere* (f).
Luthérien, enne (adj. & ſ.) *Lutterſch; een Luterſch-man, Lutherſchgezinde, Lutheraan.*
Luthier, ou, Lutier (m) *Luitmaaker, viool-maaker, ſnaaren-ſpelmaaker.*
Lutin, (m) *Spookſel, nagt-gezigt, kaboutermannetje* (n), *quel-duivel* (m); *item een die veel geraas of léven maakt, een quel-geeſt, raas-bol* (m); c'eſt un petit lutin (méchant petit garçon).
Lutiner (v. n.) ou faire le lutin, *ſpooken, tieren, raazen, woelen.*
Lutrin, (m) *Zang-leſſenaar.*
Lutte, (f) *Worſteling, worſtelkunſt*; s'exercer à la lutte; emporter une choſe de haute Lutte, *iets met geweldiger hand wegneemen.*
Lutter, (v. n. & a.) *Worſtelen*; lutter contre la fortune, la mort; le bélier lutte la brebis, *de ram dekt het ſchaap, of de ooi.*
Lutteur, (m) *Een Worſtelaar.*
Luxation, (f) *Verſtuiking, verwrikking, ſpringing uit de koot, der lédemaaten.*
Luxe, (m) *Overdaad, pragt* (f).
Luxer, (v. a.) *Uit het lid gaan, verwrikken* (*by Heelm.*).
Luxure, (f) *Welluſt, geilheid, onkuiſchheid, ligtvaerdigheid* (*beter* incontinence, volupté).
Luxurieux, euſe (adj.) *Onkuiſch, welluſtig, geil.*
Luzerne, (f) *Spurrie, ſpaanſche klaver* (*ſoort van hooi*); *item kanaryzaad.*
Luzerniere, (f) *Spurrie land* (n).
Luzin, (m) *Huizing* (f) *ſchiemans-garen* (n) *tot wéeelingen op een ſchip.*
Lycanthrope, (m) *Weerwolf, wolf-menſch, uitzinnig menſch.*
Lycanthropie, (f) *Razerny van iemand, die hem doed loopen en tiergn, of die zich inbeeld een wolf te zyn.*
Lymphatique, (adj. *in Ontleed-k.*); vaiſſeaux lymphatiques, *water-vaten.*
Lymphe, (f. *in Ontleed-k.*) *Waterägtige vogt des Ligchaams.*
Lynx, (m) *Lugt, logt, linx* (*zeker dier*).
Lyre, (f) *Lier* (*zeker ſnaar-ſpeeltuig, en geſternte*).
Lyrique (adj.); Poëte lyrique, *Lier-dichter.*

****

M.

M. (f) M. (f. *de 12de Letter van 't* Alphabet *word meerendeels uitgeſprooken als* n *wanneer 'er eene* m, n, b, *of* p *onmiddelyk opvolgt; ook op 't einde van een woord, alwaar dan ook min of meer de klank van een'* g *gehoord word; als:* emmener, condamner, embraſſer, tromper, ſolemnel, pronom, prompt, &c. *lees* anmené *of byna* angmené, *enz. dan hier van zyn uitzonderingen, en waar over de* Grammaires *verder nazie.* M *betekend ook* 1000 *in 't Romeinſch getal.*
Ma, (pron. fem. poſſ. *van* mon) *Myne, myn*; ma femme, ma ſœur, ma maiſon, &c. *edoch wanneer het* ſubſt. (*hoewel* fem.); *met een' klinkletter begind, gebruikt men* mon, *als:* mon épée &c. *benalven voor de twee liefde-woorden*; amie *en* amour, *in dien zin gebézigd wordende zegt men* m'amie! m'amour! *myn ſchat! myn lief!*
Mamar-Bachi, (m) *Opper-Opziender der Gebouwen aan 't Hof van Perziën.*
Macaf, (m) *Een' diviſie of ſtreep* (f) *by Boekdrukkers, om twee woorden*

den aan malkander te koppelen; als: qu'a t-il fait?

Macaron, (m) *Makaron (zeker zuikerkoeken amandel-gebak).*

Macaroni, (m. *Ital. w.*) *Soort van deeg toegemaakt met eijeren, boter en melk, in reepjes gesneeden en gekookt, door de Italiaanen veel gegeten.*

Macaronique (adj.); Poëme macaronique, *een latyns-gedicht vermengd met woorden, van d'eene of andere moeder-taal.*

Macaronisme, (m) *Zodaanige dichtkunde.*

Macération, (f) *Vleesch-temming, strenge levens-wyze, kastyding, vermagering des Ligchaams; item weeking, kerving, kneuzing, uitpersfing der kruiden (by Apoth.).*

Macérer (v. a.) ſon corps, *zyn Ligchaam kastyden, een streng leven leiden, zyn vleesch temmen;* macérer des herbes, *kruiden klein hakken, kerven, uitpersſen; weeken, uittrekken.*

Mâche, (f) *Vette kous (zeker veld-ſalaad).*

Machecoulis, (m) *Uitſtékende borſtweering der ouden.*

Mâchedru, (m) *Slok-op, vraat.*

Mâche-fer, (m) *Hamerſlag, ſchuim* (n) *vuiligheid, afval (f) van 't yzer.*

Mâcheliere, (adj. & f.) *Kaauwend, bequaam of dienend tot het kaauwen; item kaauw-tand, maal-tand, kies (of liever in deezen zin;* dent mâcheliere).

Mâchement, (m) *Het kaauwen* (n).

Mâchemoure, (f) *Kruimen van ſcheeps-twee-bak of beſchuit.*

Mâcher, (v. a.) *Kaauwen;* mâcher la viande; cheval qui mâche ſon mors ou frein; mâcher ſon frein, *(ſpr. w.) zyn verdriet opkroppen;* cet homme mâche à vuide, *die man heeft niets te byten, noch te breeken;* il faut qu'on lui mâche tout, *men moet hem alles voorkaauwen, voor hem klaar maaken.*

Mâchette, (f) *Groot ſlagt- of jagtmes der wild-ſchutters in America.*

Macheur, euſe (m. & f. *gem. w.*) *Vraat, goede ſchranzer.*

Machiavellisme, (m) *Staatkunde van* Machiavel (f).

Machiavelliſte, (m) *Een Machiavelliſt.*

Mâchicatoire, (m) *Kaauwſel; kaauw-middel* (n), *kaau-wartzeny* (f); prendre du tabac en mâchicatoire.

Machicots, (m. pl.) *Koor-bedienden der L. V. Kerk te Parys.*

Machinal, ale (adj.) *Konſt-werktuiglyk, werktuiglyk, natuurlyk;* mouvement machinal, *Ligchaamlyke beweeging, daar de wil geen deel in heeft.*

Machinalement, (adv.) *Werktuiglyker wyze, zonder mede-werking van de wil of gedagten;* c'eſt un homme qui agit machinalement.

Machinateur, (m) *Aanregter, brouwer van iets quaads.*

Machination, (f) *Heimelyke brouwing, aanſlag, ſmeeding, berokking van quaad.*

Machine, (f) *Konſtwerk, konſtgeſtél of werktuig; krygstuig* (n); *item konſtgreep, liſt* (f).

Machiner, (v. a.) *Quaad brouwen, ſmeeden, berokken, aanregten of op toeleggen, op bedagt zyn;* il machine votre perte.

Machiniſte, (m) *Konſt-werktuigmaaker.*

Machinoir, (m) *Werktuig om de naad of ſteek wit te maaken, een lik hout* (n) *(by Schoenm.).*

Mâchoire, (f) *De kinnebak (f) 't kaakenbeen* (n); *item de bek aan eene ſchroef, aan den haan van een ſnaphaan* (m); branler la mâchoire, remuer les mâchoires, jouer ou escrimer de la machoire, *een ſchoon mondſtuk ſlaan, wakker met de kaakebeenen ſpeelen, braaf ſchranzen, mooi wat afdoen aan tafel.*

Mâchonner, (v. n. & a.) *Mompelen, preutelen; item met moeite kaauwen, mommelen.*

Machurat, (m) *Bemorſſer, kladder, bezoedelaar, boekdrukkers leerjongen die alles bemorſt, dus genaamd.*

Machurer, (v. a.) *Bemorſſen, bekladden (by Boekdrukkers).*

Macis, (m) *Foelie* (f) (*tweede bast die om de muskaat-noot zit*).

Macle, (f) *Een' water noot*; *ruit in een wapen*; *ruits-wyze of met maazen geschoren touw-werk op een schip.*

Maçon, (m) *Metselaar*, aide à maçon, *opperman*, *handlanger*; maçon, *knoeijer*, *broddelaar*; ce sont de vrais maçons.

Maçonnage, (m) *Metsel-werk* (n).

Maçonner, (v. a.) *Metselen*; *item broddelen*, *knoeyen*, *grof werk maaken.*

Maçonnerie, (f) *Metselaary* (f), *metsel-werk* (n).

Macque, (f. *zee w. Zie* Macle).

Macreuse, (f) *Meer-eend.*

Macrocosme, (m) *De groote waereld* (f), *in tegenstelling van* Microcosme, *de kleine waereld of den mensch.*

Macsarat, (m) *Néger-hut* (f).

Maculature, (f) *Klad-papier*, *pak-papier scheur-papier* (n), *misdruk* (f).

Macule, (f. *Schriftuurl. w.*) *Smet*, *vlek*, *klad.*

Maculer, (v. a. & n.) *Beklådden*, *besmetten*, *bemorsſen*, *bezoedelen*; *item afsmetten*; Epreuve, feuille maculée.

Madame, (f) *Mevrouw* (*Eertitel die men aan Keizerinnen*, *Koninginnen*, *Hertoginnen*, *Gravinnen*, *Vrouwen van Edellieden*, *groote Heeren of Amptenaaren geeft*); *als:* Madame Votre Majesté; Madame la Princesse, la Comtesse, la conseillere &c. NB. Madame *zonder meer*, *betékend 't Konings broeders gemaalinne of de Koninglyke Princessen in Vrankryk*; Madame *worden ook door misbruik of uit beleefdheid genoemd*, *de borger-vrouwen of andere geringe vrouwsperzoonen*; elle fait la Madamè, *zy speeld de groote Mevrouw*; Madame vaut bien Monsieur, ou, Monsieur vaut bien Madame, *de eene is den anderen waerd*, *de eene is zoo goed als de andere*; Madame Manicon (*boert w.*) *Vroed-vrouw.*

Mademoiselle, (f) *Mejuffrouw*, *Juffrouw*; *item dogter van 's Konings broeders in Vrankryk.*

Madré, ée (adj.) *Gevlekt*, *gespikkeld*, *met streepen of vlekken*, *bont*; Bois madré; peau madrée; madré, ée, *loos*, *doortrapt*, *listig*; il est madré.

Madrier, (m) *Dikke eike-plank of plaat voor zwalpen*, *affuiten enz.*

Madrigal, (m) *Zeker punt-dicht met ongelyke verzen* (n).

Madrigalet, (m) *Klein punt-dichtje* (n).

Madrure, (f) *Gevlaktheid in 't vel van zommige dieren*; *gevlamdheid*, *aderen of streepen in 't hout.*

Maëstral, (m) *Noord-weste-wind*, *in de middelandsche Zee.*

Maëstraliser, (v. n. *zee w.*) *Ten noord-westen draaijen* (*word in de middell. zee aldus gezegt van 't kompas*).

Maflé, ée (adj. *gem. w.*) *Dik of gezwollen van weezen of koonen.*

Magasin, ou, Magazin, (m) *Pakhuis*, *voorraad-schuur*; magasin d'armes, *tuig-huis*, *wapen-huis*; magasin de bled, de toiles &c. marchand en magasin, *koopman in 't gros*, *grossier.*

Magasinier, (m) *Pakhuis-meester.*

Mage, (m) *Een wysgeer of Geleerde onder de Perzen*; les mages d'orient, *de wyzen uit het oosten.*

Magicien, ienne (m. & f.) *Tovenaar*, *duivels-konstenaar*; *tovereſſe*; il n'est pas magicien, *hy is geen tovenaar*, *dat is*, *niet zeer ervaaren.*

Magie, (f) *Toverkunst*, *duivels-konst*; *item heimelyke weetenschap.*

Magique, (adj.) *Dat van de toverkunst of duivels-kunst is.*

Magister, (m. *Lat. w.*) *Schoolmeester op een dorp.*

Magistere, (m) *Groot-meesterschap van* Maltha *of tyd daar van* (f).

Magistral, ale (adj.) *Meesterlyk*, *meesterägtig*, *heerschend.*

Magistralement, (adv.) *Op eene Meesterlyke wyze.*

Magistrat, (m) *Regeerder*, *Magistraats-persoon* (m); *item de overigheid*, *de Regeering* (f).

Magistrature, (f) *Regeering* (f), *overigheids ampt* (n).

Magnanime, (adj.) *Grootmoedig*, *édelmoedig*; Prince magnanime.

Magnanimement, (adv.) *E'delmoediglyk.*

Magnanimité, (f) *Grootmoedigheid.*

Magnat, (m) *Magnaat (zeker voornaam Heer in Polen).*

Magnéfie, (f) *Bruin-fteen* (m. *in de* compofitie *van 't glas gebr.*).

Magnétique (adj.); Vertu magnétique, *aantrekkende of* magnétiſche *kragt.*

Magnétisme, (m) *De aantrekkende kragt, als van de zeil-fteen.*

Magnificat, (m) *Lof-zang der* vesper *in de R. K.*; corriger le magnificat, *onnodige verbéteringen maaken (fpr. w.).*

Magnificence, (f) *Koftelykheid, pragt, ftatieusheid.*

Magnifier, (v. a. *oud w.*) *Pryzen, verheffen, groot maaken.*

Magnifique, (adj.) *Pragtig, groot, heerlyk, fraai, koftbaar*; Prince, habit, repas, ftyle magnifique.

Magnifiquement, (adv.) *Pragtiglyk, koftelyk.*

Magot, (m) *Een Baviaan (grooten aap)*; *item een leelyk mismaakt mensch, een aap, een zot, een lob-oor*; *item een verborgen fchat, fpaarpot*, on a trouvé fon magot, *zy hebben zyn geld, den aap gevonden.*

Mahomet, (m) *Mahomet (Profeet der Turken).*

Mahométan, ane (adj. & f.) *Mahometaanfch*; *een Mahometaan.*

Mahométisme, (m) *Het Mahometaandom* (n).

Mahonne, (f) *Groote turkfche galei.*

Mahutes, (f. pl. *Valkeniers w.*) *Korte vleugel-veeren eener Valk.*

Mai, (m) *Mey, bloei-maand* (f); *item mei-boom, mei-tak*; *item getraliede bak, om geteerde touwen in af te laaten lekken* (m).

Mai. (*Zie* mais ou huche).

Maidan, (m) *Markt in de oofterfche landen* (f).

Majefté, (f) *Hoogheid, hooge waerdigheid, Majefteit, hooge aanzienlykheid, deftigheid*; un air plein de majefté.

Majeftueufement, (adv.) *Deftiglyk, aanzienlyk, verhéven.*

Majeftueux, eufe (adj.) *Hoog, achtbaar, verhéven*; air majeftueux.

Majeur, eure (adj. & f.) *Grooter, fterker*; *item meerderjaarig, mondig*; *item een mondige of meerderjaarige*; en Normandie on eft majeur à vingt ans; Excommunication majeure, *de groote Kerkenban*; force majeure, *hoogere magt of kragt, overmagt*; Louïs majeur, *Lodewyk de oude*; ton majeur, *de boven ftem of toon (in Zangk.)*; nos Majeurs, *onze voor-Vaders.*

Maïeur, (m) *Opperfte des volks, op zommige plaatzen.*

Majeure, (f) *De eerfte ftelling of* Major *eener fluit-réden.*

Maigre, (adj. & f.) *Mager*; *fchraal, fober, flegt enz.*; il, elle eft maigre; viande maigre; jours maigres, *vaften dagen*; faire maigre, *geen vleefch eeten, vaften*; foupe maigre, *foepe zonder vleefch*; terre maigre, *fchraal land*; ftyle maigre, *dorre, flegte, armhartige fchryf-trant*; pièce maigre, *een mager ftuk (vleefch)*; *item een al te dun ftuk (hout of fteen in Bouwk.)*; un maigre fujet, *eene geringe oorzaak*; *item een dor onderwerp, daar niet veel van gezegt kan worden*; maigre reception, divertiffement; le maigre, *het magere*; il vá du pied comme un chat maigre (*fpr. w.*), *hy kan loopen als een haas*; maigre échine, *een lang mager vrouwmenfch.*

Maigrelet, ette (adj.) *Magerägtig, magertjes, een weinigie mager.*

Maigrement, (adv.) *Schraaltjes, flegtjes, gemeen, mager.*

Maigret, ette (adj.) *Magertjes, dun, fchraaltjes, dor, niet wel te pas.*

Maigreur, (f) *Magerheid, rankheid, dunheid, fchraalheid.*

Maigrir, (v. n.) *Vermageren, mager worden, flinken.*

Maigue, ou, megue (f) *Dunne waterägtige melk, ftremfel, weiermelk, wei*; (du petit lait).

Mail, (m) *Malie-baan* (f); *item het malien-fpél* (n); *item de malie of kolf daar toe* (f); jouer au mail. *NB. dit woord heeft in* plur. mails.

Mail-

Maille, (f) *Myt* (f), *heller (een halve penning)*; *steek van breiwerk*; *maas*, *maaze*, *schaakel van een net*; *ring*, *malie van een wapen-rok* (m); n'avoir pas la maille, *geen heller*, *noch penning hebben*; il fait la maille bonne., *hy maakt rigtige rékening*; ils ont toujours maille à partir ou quelque grabuge ensemble, *zy hebben altoos een eitje met malkander te schillen*, *dat is*, *iets uitstaande of ruzie*; pince-maille, *een gierigaard*, *vrek*, *knyzer*. maille de filet, de treillis, *maas enz.*; cotte de maille, *Pantzier*, *maliënkolder of wapen-rok*; maille à maille se fait l'hauber-geon, (*spr. w.*) *veel kleintjes maaken een groot*; maille (tache) dans l'œil, *vlek*, *plekje in 't oog*; maille d'un crochet, *het oog van een haak*; maille, *een half lood* (*in de munt*); mailles, *strikken*, *maazen aan een bonnet-zeil*; *item wydtens*, *vakken tusschen de inhouten van een Schip*; se mailler, (v. r.) *vlekken*, *spikkelen*, *als Patryzen*; *item het pantzier aan doen enz.*

Mailler, (v. a. & n.) *Met den pantzier of maliën voorzien*; *vlekken op 't oog*, *of*, *op de vėderen*, *als Patryzen bekomen*; *maazen in netten enz. maaken*; *een' muur ruitswyze of met vierkantige steenen opmetzelen*; *of iets anders met maazen of ruiten maaken*; *knoppen*, *zetten* (*van vrugten gez.*).

Maillet, (m) *Een sley*, *sleg*, *houte hamer.*

Maillier, (m) *Malien of pantzier maaker.*

Mailloche, (f) *Beuk-hamer*, *moskwil*; *kalfaat-hamer* (m).

Maillot, (m) *Kinder-luur*, *zwagtel* (f); il est encore au maillot.

Maillotin, (m) *Stryd-byl* (f), *stryd-kolf* (f).

Maillure, (f) *Vlekken*, *spikkels op de veeren van een vogel.*

Main, (f) *De hand* (f); *item handschrift* (n) *hand* (f); *item geldschopje* (n) *enz.*; la main droite, gauche, *de regter-*, *linker-hand*; l'avant-main, *de vlakke hand*; l'arriere-main, *d'averegtse hand*; tenir quelque chose à la main; la main de la bride, de la lance, *eenes ryders linkere of regtere hand*; rendre, donner la main, *den toom loslaaten*, *item zich overgeeven*; soutenir la main, *den toom ophouden*; ce cheval bat à la main, *dat Paerd rukt met de kop*; l'appui de la main, *een ruk met den toom*; peser à la main, *zwaar op de hand leggen*; tirer à la main; forcer la main, *niet na den toom luisteren*; mettre un cheval dans la main, *den toom vatten*; faire partir de la main, *den toom vieren*, *het Paerd laaten loopen of doorschieten*; ce cheval tourne à toutes mains, *dat Paerd laat zich wel regeeren*, *is zeer mak*; cheval de main, *hand-Paerd*; battre des mains, *met de handen klappen*; de main en main, *van den eenen tot den anderen*; mettre l'épée, la plume à la main, *het zwaerd*, *de pen opvatten*; rendre en main propre, *eigen-handig overléveren*; ouvrage fait à la main, *met de hand gemaakt werk*; monter main avant, *met de handen voor uit opklouteren*; imposer les mains, *de handen opleggen*, *inwyden*, *inzégenen*; *item afrossen*; faire une chose haut à la main, *eene zaak met geweldiger hand of gezag uitvoeren*; c'est un homme de main, *hy is een man die werkt*, *die zaaken doed*; en venir aux mains avec l'ennemi, *met den vyand hand-gemeen worden*; à main armée, *gewapender hand*; faire main basse sur l'ennemi, *den vyand neêr-zabelen*; combat de main à main, *een gevegt van naby*; mains gourdes, *styve verkleumde handen*; n'avoir pas les mains gourdes, *goede handen hebben*, *toetasten*; graisser la main, *de handen smeeren*, *vullen*, *een steekpenning geeven*; haut à la main, *trots*; *item hoogdravende*; mettre la main à l'encensoir, *zich in geestelyke zaaken steeken*; main levée, *ontheffing*, *wegneeming van eenig beslag of arrest*; main forte, *gerechts-dwang*; donner main forte aux sergents; main-mise, *een houw of slag*; *item* *hand*

hand oplegging, executie, *rechterlyke hulp*; *item vrylaating van slaverny*; faire un coup de main, *eene stoute daad bestaan*; tour de main, *een handgreep*, *handeling*, *kunstje*; faire sa main, *iets ongeöorloofds na zich haalen*, *in eenige bediening*; marcher bride en main, *iets met omzigtigheid of overleg doen*; les mains lui démangent, *hy was gaerne aan den dans*, *aan den slag* (*spr. w.*) sous main, *onder de hand*, *heimelyker wyze*; main chaude, *handje klap*, *handje plak* (*zeker spél*); en un tourne main, *in een oogenblik*; une main de papier, *een boek papier*; une main (de cartes), *een trek opslag* (*in 't kaartsp.*); j'ai la main, *ik moet 't eerst uitspeelen*; main, *scheen*, *yzer beslag van een katrol*; *haak van een put emmer*; la main d'un singe, *de hand of poot van een Aap*; main de carosse, *kram*, *waar door de riemen gestooken worden*; *item hand-quast of lis in een' koets*; main-morte, *doode hand*, (*dat is*, *wanneer eene erffenis aan eenig Klooster of gestigt vervalt*, *dat niet uitsterfd*); ne toucher pas de main morte, (*spr. w.*) *wakker toeslaan*; tendre la main, *eene aalmoes vraagen*; il vaux mieux tendre la main que le cou, (*sp. w.*) *het is beter te bédelen als te steelen*; j'en mettrois la main au feu, *ik zou 'er een eed op konnen doen* (*spr. w.*); main pote, *een korte*, *gezwollene of lamme hand*; prendre à toutes mains, *van alle kanten naar zich haalen*, *schraapen*, être à main, ou, à la main, *by der hand of gereed leggen*; je tiens cela de bonne main, *ik heb dat van goeder hand*; tenir une terre par ses mains, *een land-goed zelfs gebruiken*; acheter quelque chose à la main, *iets zonder te weegen koopen*; avoir une chose de la premiere main, *iets uit de eerste hand hebben of koopen*; donner la main, *zich verlooven*, *trouwen*; par main tierce, *door de derde hand of man*; de longue main, *van overlang*; toucher dans la main, *by handtasting belooven*; à deux mains, *met beide handen*; cheval à deux mains, *ry- en koets-paerd*; sans main mettre, *zonder moeite of kosten*; à pleines mains, *met volle handen*, *by hoopen*; à main droite, à main gauche, *ter regter*, *ter slinker hand*; prendre à main droite, *ter regter hand inslaan*, *draaijen*, *wenden of keeren*; je baise les mains à &c., *ik beveele my aan enz.*; froides mains, chaudes amours, *koude handen*, *gestadige liefde* (*spr. w.*).

Main-mortable, (adj.) *Dat niet vervreemd.*

Main-morte &c. (*Zie onder* main).

Maint, mainte, (adj. *oud w.*) *Veele*, *verscheide.*

Maintefois, (adv. *oud w.*) *Dikwils.*

Maintenant, (adv.) *Nu*, *nu ter tyd*, *héden-daags*, *tegenwoordig*; dès maintenant, *van nu af*; ce n'est pas dès maintenant qu'il, *het is niet nieuw dat hy enz.*

Maintenir, (v. a.) *Handhaven*, *voorstaan*, *staande houden*, *verdédigen*; se maintenir, (v. r.) *zich staande houden*, *verdédigen enz.*

Maintenon, (m) *Hals-kruisje* (n).

Maintenu, ue (adj.) *Voorgestaan*, *verdédigt enz.*

Maintenue, (f) *Handhaving*, *bescherming*, *verdédiging* (*in Rechten*).

Maintien, (m) *Behoudenis*, *behoud bewaaring*; *item gelaat*, *houding*, *gebaer*; le maintien des loix; je connois à son maintien qu'il est &c.

Major, (m) *Een Majoor*; une tierce major, *een derde van 't aas* (*in 't Piket sp.*).

Majorasque, ou, Majorat, (m) *Oudste zoons recht in Spanien.*

Majordome, (m) *Hofmeester in Italien en Spanjen.*

Majorité, (f) *Majoors-plaats*; *mondigheid*, *meerderjaarigheid*; entrer en majorité.

Maire, (m) *Burgermeester*, *Opperschout*, *Hoofd-officier.*

Mairie, (f) *'t Ampt van een* maire; *item eene meijery.*

Mairrin, ou, merrin, (m) *Klapbout*, *vatbout*, *pyp-hout*, *duig-hout*, *wagenschot* (n).

Mais,

Mais, (conj. & adv.) *Maar, doch*; la chose est belle, mais elle est chère; je n'en puis mais, *ik kan dat niet helpen, 't is myn schuld niet*; y puis je mais? *kan ik 'er voor?* il n'a ni si, ni mais, *hy is oprecht, zonder omwegen*; il a toujours quelque si, ou quelque mais.

Mais, (m) *Bak-trog* (m) (Huche); *item turksch Koorn* (n).

Maisneté, (f) *Jonger geboorte.*

Maison, (f) *Huis, gebouw, huisgezin, geslacht*, (n) *afkomst enz.* maison de Ville, ou, Hôtel de Ville, *Stad-huis of Raad-huis*; maison de plaisance, *lust-huis*; maison de campagne, ou, maison champêtre, *Buitenplaats, Landgoed, steede*; maison de correction, *tugt-huis*; maison rustique, *boeren wooning*; Maison-Dieu (*Zie* Hôtel-Dieu); maison éteinte, *uitgestorven huis of geslacht*; il est de bonne maison; établir sa maison, *zyn huis in staat brengen*; tenir maison; maison de santé, *Qwarantyn-huis*; la maison du Roi, *huis-troepen, lyf-wagt*; les petites maisons, *'t dol-huis*; qui veut tenir nette sa maison, n'y mette femme, prêtre ni pigeon.

Maisonnage, (m) *Huis-timmerhout, bouw-hout* (n).

Maisonnée, (f. *gem. w.*) *Huisgezin* (n).

Maisonnette, (f) *Klein huis, huisje* (n).

Maître, (m) *Meester, Leer-meester, Heer, baas enz.* parler en maître, *gebieden als magt hebbende*, faire le maître, *den baas speelen*; se rendre maître d'une ville; maître d'ecole; maître à écrire, à danse, d'armes, de musique, de langues, de poste, de pont &c. maître valet, *scheeps bottelier*; maître garçon, *meester-knegt*; maître fou, *een gek in* folio; maître fripon, *een aarts-schelm*; maître es arts, *meester in de vrye konsten of fraaye wetenschappen, een* gepromoveerde; maître-autel, *het groote outaar*; maître de hache, ou, charpentier, *schip-timmerman*; maître des œuvres, *stads-bouwmeester* (fabryk); maître des hautes œuvres, *scherprechter, beul*; maître des basses œuvres (écureur de puits & de privés, ou, Gadouard) *baas van de nagt-werkers, put- of secreet-ruimer, stille veeger*; petit-maître, *een pronker, salét-pop, verwaande zot*; *item een snoeshaan, ligte jonker, in 't kort een 't zamenstel van al 't geene bespottelyk, verachtelyk, zot en buitenspoorig is*; maître tailleur, cordonnier, *een meester Kleêr-maaker enz.* Grand-maître de Malte; Grand-maître de la Maison du Roi, *opper Hof-Marschalk*; Grand-maître des eaux & des forêts, *Opper-houtvester*; Grand-maître de l'artillerie, *Generaal-veld-tuig-meester*; Maître des cérémonies, des requêtes, d'Hôtel; Maître des comptes, *Rentmeester*; Maître de navire, *Schipper op een koopvaardy schip*; Maître passé, *een volkomen meester in iets*; l'usage est le maître le plus assuré d'une langue; une compagnie de 50 Maîtres, *eene bende van 50 Ruiters*; Maître aliborum, *een gek*, tel maître, tel valet, *zoo heer, zoo knegt* (*spr. w.*) le charbonnier est maître en sa maison (*spr. w.*) *yder is meester in zyn huis*; qui a compagnon a maître, *die een metgezél heeft is zyn eigen meester niet*; pour bien servir & loyal être, de serviteur on devient maître.

Maîtresse, (f) *Meesteresse, baazin, vrouw, Juffrouw van het huis, waardin*; *item liefste, minnaaresse*; *item school-vrouw, school-matres*; la maîtresse du logis; faire des maîtresses; une maîtresse femme, *een kloekhartig wyf*; *item een wyf dat den baas speeld, of de broek draagd*; la maîtresse roue d'une Horologe, *het groote beweeg-rad van een Uurwerk.*

Maîtrise, (f) *Meesterschap* (n); lettre de maîtrise.

Maîtriser, (v. a.) *Heerschen, overmeesteren.*

Majuscule, (adj. & subst.); Lettre majuscule, ou un majuscule, *groote letter, hoofd-letter.*

Makelaer, (m. *holl. w.*) *Een Makelaar.*

Mal, (m. plur. Maux) *Het quaad; ongeluk; onheil* (n) *smert, pyn* (f) fuir le mal & faire le bien, *het quaade vlieden, en het goede doen*; dire du mal d'autrui; le mal eſt, que &c. *het ongeluk of het ergſte is, dat enz.* mal d'avanture, *een gezwollen vinger door het ſteeken van een' naald of ſpelde veröorzaakt*; le mal caduc, ou, haut mal, *vallende-ziekte*; mal contagieux; mal de cœur, *kwaalykheid, walging, braakluſt; pyn voor 't hart*; mal de rate, *miltziekte*; mal de tête, *hoofd-pyn*, mal de mer, *zee-ziekte, walging*, mal de mère, *moeder-quaal*; mal d'enfant, *barens-nood, arbeid*; mal de terre, *ſcheurbuik, blaauwſchuit*; mal de Naples, *ſpaanſche pokken*; mal de ventre, de dent &c. mal ſaint-main, *het ſchurfd, krauwagie*; mettre une fille à mal, *eene jong mei je verleiden*; avoir mal à la tête, aux pieds, aux yeux; faire du mal, *quaad doen*; vous me faitez mal, *gy doed my zeer*; ſon mal augmenté, *zyn' quaal vermeerderd*; vouloir du mal à quelcun, *iemand ongenegen zyn*; de deux maux il faut éviter le pire, *van twee quaaden, moet men het beſte kiezen (ſpr. w.)*; le mal d'autrui n'eſt que ſonge, *niemand hinkt van een ander zyn zeer (ſpr. w.)*; tomber de fievre en chaud mal, *van de wal in den ſloot vallen, dat is, van quaad tot erger komen*; ſonger à mal, *op quaad bedagt zyn*; cela ne me touche, ni en bien, ni en mal, *dat raakt my in 't geheel niet*; ſentir du mal partout le corps; l'homme eſt ſujet à une infinité de maux.

Mal, (adv.) *Qualyk, ſlegt, ongezond, niet wel te pas, onpaſſelyk*; ſe trouver mal, *zig niet wel bevinden*; aller de mal en pis, *hoe langer hoe erger worden*; être mal avec, ou, auprès de quelcun, *by iemand in een quaad bladje ſtaan*; être mal vêtu, *ſlegt gekleed zyn*; être mal à cheval, *ſlegt te paerd zitten*; vous entrez mal dans mes affaires, *gy vat myne meening zeer qualyk*; vous vous y prenez bien mal, *gy gaat zeer verkeerdelyk te werk*; faire mal ſes affaires, ou, être mal dans ſes affaires, *niet wel in zyne zaaken ſlaagen, 'er niet wel aan zyn*; cet habit, vous ſied mal, *dat kleed ſtaat u niet wel*; il vous ſied mal de faire cela, *het paſt u niet zulks te doen*; prendre quelque choſe mal, ou, à mauvaiſe part, *iets qualyk, of, euvel neemen.*

Malacie, (f) *Luſt der zwangere Vrouwen.*

Malade, (adj. & ſubſt.) *Ziek, krank*; *item een zieke of kranke, Patient*; il eſt malade à mourir; avoir l'esprit malade, *niet wel by zyn zinnen zyn.*

Maladerie. (*Zie* Maladrerie).

Maladie, (f) *Ziekte, krankheid*; *item beſmettelyke ziekte.*

Maladif, ive (adj.) *Ziekelyk, zwak.*

Maladrerie, (f) *Zieken-huis, Lazarus-huis* (n).

Mal adreſſe, (f) *Onbehendigheid, lompheid.*

Mal-adroit, oite (adj. & ſubſt.) *Lomp, plomp, ongeſchikt, onbehendig*; *item een lompe Vleegel.*

Mal-adroitement, (adv.) *Onbehendiglyk, lomp.*

Mal agréable, (adj.) *Onbevallig, onaangenaam.*

Mal-aiſe (m) être en mal-aiſe, *in ongemak, of, verdriet zyn.*

Mal-aiſé, ée (adj.) *Ongemakkelyk, moeijelyk, zwaar*; chemin mal-aiſé; il eſt mal-aiſé, *hy is een ongemakkelyk, moeielyk menſch*; un riche mal-aiſé, *een die veel goed heeft, echter veel ſchuldig is.*

Mal-aiſement, (adv.) *Ongemakkelyk, moeijelyk, bezwaarlyk.*

Malandres, (f. plur.) *Klooven in de kniebuigen der paerden.*

Malapre, (m. *by Boekdr.*) *Lompe Zetter die de* Copie *niet leezen kan.*

Mal à-propos, (adv.) *Ontydig, ongelegen.*

Malart, (m) *Wilde Eend* (f).

Mal aventure, (m) *Ongeval, ongeluk* (n).

Mal-avisé, ée (adj. & subst.) *Onbedagt, kwalyk bedagt; onvoorzigtig; item een onbezonnen of qualyk beraaden mensch.*

Mal-bâti, ie (adj.) *Slegt gebouwd; item Wanschaapen, leelyk, mismaakt;* maison mal-bâtie; un grand corps mal-bâti, *een groot mismaakt mensch.*

Mal content, ente (adj.) *Misnoegd, t' onvreede.*

Mâle, (adj.) *Manlyk, mannelyk, stout, manhaftig;* courage, style mâle.

Mâle, (m) *Mannetje* (n); un bon mâle, *een goede haan;* mâles & femelles, *mannetjes en wyfjes; item roerkaaken en duimelingen (Zie w.),* moineau mâle, *een mannetjes musch.*

Male, (f) *Reis-koffer* (n. Zie malle).

Malebête, (f) *Een gevaarlyk dier* (n), *een booze schalk (gem. w.); item klammuje-yzer (zekere Scheeps-byl met een hamer).*

Malebosse, (f) *Knobbel, quast in 't hout* (m).

Malédiction, (f) *Vervloeking.*

Malefaçon. (*Zie* Mal-façon).

Malefaim, (*Zie* Mal-faim).

Maléfice, (m) *Misdaad* (f), *schelmstuk* (n); *item toovery, betoovering* (f).

Maléficié, ée (adj.) *Betooverd, behexst, door toovery geraakt; item (gem. w.) ziekelyk, gebrekkelyk.*

Maléfique, (adj.) *Van een' quade werking of invloed;* planète maléfique.

Malencontre, (f) *Ongeluk, ongeval* (n) *quade ontmoeting* (f).

Malencontreusement, (adv.) *Ongelukkiger wyze.*

Malencontreux, euse (adj.) *Rampspoedig;* personnage malencontreux, *een persoon die niets goeds voorspeld of met zich brengt.*

Mal-en-point, (adv.); Il est mal-en-point, *het is slegt met hem gesteld, hy is 'er slegt aan.*

Mal-entendu, (m) *Mis verstand, misbegrip* (n); il y a du mal-entendu dans cette affaire.

Mal-entendu, ue (adj.) *Qualyk verstaan.*

Malenuit, (f. gem. w.) *Quaade nagt;* le malade a beaucoup de malenuits.

Malepeste! (interj.); Malepeste! que cela est chaud! *de duker! of de droes! wat is dat heet!*

Malerage, (f) *De geeuw-honger, eeztiekte;* la malerage le saisisse! *dat hy nimmer zat worde;* il a la malerage de faim.

Males-graces, (f. pl.) *Ongunst, ongenade;* être dans les males-graces d'une personne.

Males-semaines, (f. pl.) *Maandstonden, maand-loed.*

Maletier, malette. (*Zie* malletier, malette)

Malevole, (adj.) *Wangunstig, ongenegen, vyandig, verhaat.*

Malfaçon, (f) *Misstand, mismacktheid* (f); *gebrek* (n) *(in kleederen enz.); item bedrog* (n), *ontrouwe handelwyze* (f).

Malfaicteur. (*Zie* Malfaiteur).

Mal-faim, (m. *gem. w.*) *Groote honger.*

Mal-faire, (v. n.) *Quaad doen.*

Mal faisant, ante (adj.) *Quaaddoende; item schadelyk, ongezond.*

Mal fait, aite (adj.) *Qualyk gedaan, qualyk gemaakt; item mismaakt, leelyk, wanschapen.*

Mal-faiteur, (m) *Misdaadiger, quaaddoender, boosdoender.*

Mal-famé, ée (adj. *gem. w.*) *Ter quaader naam en faam, in een slegt gerugt.*

Mal-gracieusement, (adv.) *Onheuschelyk, onbeleefdelyk.*

Mal-gracieux, euse (adj.) *Onhoflyk, boersch, lomp.*

Malgré, (prép.) *In weêr-wil, in spyt, ondanks, niet tégenstaande, onaangezien;* il a fait cela malgré moi, lui, elle &c.; malgré la pluie; malgré ses dents, *in spyt van zyn bakhuis of van hem;* malgré que (conj.) malgré que vous en ayez, *al zyt gy 'er tegen;* bongré, malgré qu'il en ait, *of hy 'er tegen is of niet, of hy het wel of qualyk neemd.*

Mal habile, (adj.) *Onbequaam lomp, ongeschikt.*

Mal-habileté, (f) *Onbequaamheid.*

Mal-herbe, (f) *Zekere verf-plant in languedok*; *item onkruid*; malherbe croit toujours, *onkruid vergaat niet.*

Malheur, (m) *Ongeluk*, *onheil*, *ongeval* (n), *ramp* (f) *enz.*; supporter son malheur avec constance, *zyn ongeluk manmoedig draagen*, *ondergaan*; pour comble de malheur, *tot een' overmaat van ongelukken*, *of om de maat daar van vol te meeten*; cela porte malheur, *dat brengt of kondigd onheil aan*; par malheur, *by ongeluk*, *by alle ongelukken*; malheur à vous, ou sur vous! à moi! *wee u! wee my!* à quelque chose malheur est bon, *daar is een ongeluk zoo groot of daar is eeen geluk by*; un malheur ne vient jamais seul ou apporte son frere, *daar quaad is komt quaad by*; à la malheure (adv.) *by ongeluk*, *ongelukkiglyk.*

Malheureusement, (adv.) *Ongelukkiglyk*, *rampzaliglyk*, *eléndiglyk.*

Malheureux, euse (adj. & f.) *Ongelukkig*, *rampzalig*, *eléndig*, *snood*, *ondeugend*; entreprise malheureuse, *eene ongelukkige onderneeming*; vie malheureuse, *een eléndig leeven*; physionomie malheureuse, *een slegt gezigt of voorkomen*; un malheureux, *een ongelukkige*; *item een schoelje*, *schelm*, *booswigt*, *slegte vent*; une malheureuse, *een ondeugende feeks*, *snood Vrouwmensch*; qu'a-t-il fait ce malheureux? *wat heeft die rampzalige*, *die deugniet gedaan?*

Mal-honnête, (adj.) *Oneërlyk*, *schandelyk*; *item onheusch*, *onbeschoft*; mal-honnête homme, femme; un procedé mal-honnête, *een eerloos of schandelyk*, *item een onbeleefd gedrag.*

Mal-honnêtement, (adv.) *Oneërlyk*; *item onbeschoftelyk.*

Mal-honnêteté, (f) *Oneërlykheid*, *onbeleefdheid.*

Malice, (f) *Boosheid*, *quaadheid*, *moedwil*; *schelmery*, *fieltery* (f), *schelmstuk* (n); *item streek*, *poets* (f); malice noire, *duivelsche boosheid*; sa malice est découverte; faire mille petites malices.

Malicieusement, (adv.) *Boosaardiger*, *ondeugender wyze*, *snoodelyk gezind.*

Malicieux, euse (adj. *Quaadaardig*, *boos*, *ondeugend*; *item listig*, *slim*; *vol streeken*, *of*, *daar in vermaak scheppende*; il est malicieux comme un vieux singe, *hy is een looze schalk.*

Malier. (*Zie* Mallier).

Maligne. (fem. *van* Malin).

Malignement, (adv.) *Quaadaardiglyk*, *booslyk.*

Malignité, (f) *Quaadaardigheid*, *boosheid*; *item schaadelykheid*; basse malignité, *schandelyke boosheid*; la malignité de l'air.

Malin, igne (adj.) *Quaad*, *boos*, *boosaardig*; esprit malin, *een kwaadaardig Mensch of gemoed*; le malin esprit, ou le malin, *de booze geest*, *de duivel*; fievre maligne, *quaadaardige koorts*; il est malin, elle est maligne, *hy*, *zy is kwaadaardig*, *een boos Mensch*, c'est un petit malin.

Maline, (f) *Spring-ty* (n), *sterke vloed met nieuwe of volle maan* (f); *item mechelsche kant.*

Malingre, (adj.) *Ziekelyk*, *zwakkelyk*, *krukkende*, *die niet bekomen kan.*

Mal-intentionné, ée (adj.) *Quaalyk gezind*, *quaadwillig*; les mal-intentionnés, *de quaad-gezinden.*

Malitorne, (adj. & subst.) *Onhandig*, *plomp*; *item een lompe vleegel.*

Mal-jugé, (m) *Een verkeerd vonnis.*

Malle, (f) *Een reiskoffer*, *valies* (n).

Malléabilité, (f) *Taaiheid*, *gedweeheid.*

Malléable, (adj.) *Taai*, *gedwee*, *buigzaam*, *dat zig laat uitkloppen of smeeden.*

Mallemolles, (m) *Oost-Indisch nételdoek* (n).

Malléole, (m) *De voet-knokkel* (*in Ontleedk.*).

Malletier, (m) *Valies of reis-koffer-maaker.*

Mallette, (f) *Valiesje*, *reis-koffertje* (n).

Mallier, (m), *Post-paerd* (n).
Mal-méner, (v. a.) *Mishandelen.*
Mal-ordonné, ée (adj.) *Slegt ingerigt.*
Malotru, ue (adj. *gem. w.*) *Wanschapen, leelyk; item erbarmelyk, eléndig.*
Mal-plaisant, ante (adj.) *Onbehaaglyk, onbevallig.*
Mal-propre, (adj.) *Vuil, morssig; item onbequaam;* il est mal propre, *hy is slordig;* il est mal-propre pour la guerre, *hy is onbequaam ten oorlog.*
Mal-proprement, (adv.) *Slordiglyk.*
Mal-propreté, (f) *Slordigheid, morssigheid.*
Mal-sain, aine (adj.) *Ongezond;* enfant, fruit mal-sain; côte malsaine, *gevaarlyke kust, met klippen enz.*
Mal-séant, ante (adj.) *Ongevoeglyk, niet passende, of niet wel staande;* une action mal-séante.
Mal-talent, (m. *oud w.*) *Haat, wrok, wangunst.*
Maltôte, (f) *Schatting, tol; item kneevelary, bloedzuigery; item een uitlegger,* visitatie *schip.*
Maltotier, (m) *Ingaarder, Pachter; item eén kneevelaar, strooper des volks.*
Maltraiter, (v. a.) *Mishandelen, qualyk bejégenen; slegt onthaalen.*
Malveillance, (f. *oud w.*) *Vyandigheid, haat, wangunst.*
Malveillant, ante (adj. & subst.) *Wangunstig, vyandig, quaadwillend; item een wangunstige, ongenégene.*
Malversation, (f) *Ontrouw, misdraaging in eenig ampt.*
Malverser, (v. n.) *Zyne bediening niet getrouw waarneemen, onrédelyk, ontrouw daar in handelen.*
Malvoisie, (f) *Malvezy-wyn.*
Malvolu, ue (adj.) *Gehaat, niet wel gezien.*
Maman, (f. *Kinder-w.*) *Mamaatje.*
Mamanteton, (f. *Kinder-w.*) *Eene Minne.*
Mamelle, (f) ou, Teton (m) *Borst, mam, pram (der Vrouwen); item uyer, pram, speenen (der dieren).*

Mamelon, (m) *Borst-tépel; duim eener deur.*
Mamelu, ue (adj.) *Wel geborst.*
M'amie, (f. *Liefkoozend w.*) *Myn hartje, kindje, zoetertje.*
Mamillaire, (adj.) *Tépel-vormig (in Ontleedk.).*
Mammaire (adj.); Veines mammaires, *borst-aderen (in Ontleedk.).*
Mammon, (m) *Mammon, (God des ryksdoms).*
M'amour, (m. & f. *Liefkoozend w.*) *Myn hartje, myn lief.*
Manant, (m) *Een boer, landman.*
Mancelle, (f) *Paerden-hals-kéten die met ringen aan de kar-boomen vast is.*
Manche, (f) *Mouw;* manche d'habit, de chemise; c'est une autre paire de manches (*spr. w.*) *dat is eene andere zaak;* du temps qu'on se mouchoit sur la manche (*spr. w.*) *in den ouden tyd toen men niet beter wist;* il a la conscience large comme la manche d'un cordelier (*spr. w.*) *hy heeft een zeer ruim gewisſen;* bouts de manches, *opslaagjes, pleureusen;* tours de manches, *arm-banden;* garde-manches, *overtrekzels;* Gentils-hommes de la manche, *'s Konings trauwanten;* la manche d'un bataillon, *de vleugel van een* bataillon; manche d'hippocras, *door-zyg-zak voor ipocras;* avoir dans sa manche, (*gem. spr. w.*) *in zyn magt hebben;* mettre dans la manche, (*gem. spr. w.*) *in zyn magt brengen, gedwee als een handschoen maaken;* manche, *kanaal, naauwe zee* (detroit) manche à eau, *waterlang, mammiering, (scheeps lange leêre buis, om het water daar door in de leggervaten te laaten loopen); item slang eener brand-spuit;* manche, *raffineer-oven in een' munt.*
Manche, (m) *Steel* (m), *heft of hegt, handvat* (n); manche de hache, de serpe, de cuiller, de couteaux &c. manche de charrue, de violon, &c. *ploegstaert, viool-hals enz.;* branler au, ou, dans le manche, *in de steel niet vast zitten, leuteren; item weiffelen, niet vast in*

zyn schoenen staan, onzeker zyn; jetter le manche après la cognée (*spr. w.*) *na eenige geledene schade den moed opgeeven, of, als het best weg is, het overige 'er ook aan waagen of laaten loopen.*

Mancheron, (m) *Ploegstaert, handvat.*

Manchettes, (f. pl.) *Hand-lobben mouwtjes, mansjetten.*

Manchon, (m) *Een mof.*

Manchot, otte (adj. & f.) *Eénhandig, verminkt; een éénhandige*; il n'est pas manchot, *hy is niet gek.*

Mandarin, (m) *Een Chineesch édelman.*

Mandat, (m) *Pausselyke bevélbrief, aanstellings-brief tot eenig Kerkelyk ampt.*

Mandataire, (m) *Een die zulks ontfangt; item een gevolmagtigde (in Rechten).*

Mandement, (m) *Bevél, bevélschrift* (n).

Mander, (v. a.) *Ontbieden, dagvaarden, op-ontbieden, roepen; item beveelen, gelasten; item berichten, laaten weeten*; il manda tous ses Enfans, *hy liet alle zyne Kinderen voor hem komen*; on lui a mandé la mort de son pere.

Mandeur, (m) *Stadts-knegt te Lyon.*

Mandiant. (*Zie* Mendiant).

Mandibule, (f) *Kinnebak (in Ontleedk.).*

Mandil, (m) *Perzische hoofd-band.*

Mandille, (f) *Livrei-rok, over-rok* (m).

Mandore, (f) *Soort van kleine luit.*

Mandragore, (f) *Alruin (plant).*

Mandrin, (m) *Spil eener draaibank* (f), *item een boor* (n), *doorslag* (m), *by Smids.*

Manducation, (f) *Het eeten van 's Heeren Avondmaal.*

Manéage, (m) *Het werk van een matroos in 't laden en lossen van een Schip.*

Manege, (m) *Ry-schoole* (f), *item het afrigten*, dresseeren *der Paerden; item kennis, bestiering, handelwyze van een' zaak, als:* il est fait au manege.

Manes, (m. pl.) *De ziel of geest* (f) *eenes afgestorvenen, (by de oude Heidenen).*

Maneuvre. (*Zie* Manœuvre).

Manganese. (*Zie* Magnésie).

Mangeable, (adj.) *Eetbaar.*

Mangeaille, (f) *Eeten* (n), *spyze, kost* (f) *voor vogelen enz.*

Mangeoire, (f) *Krib, kribbe* (f) *eetens-bak* (n), *voor 't vee.*

Manger, (v. a.) *Eeten enz.*; manger du pain, de la viande; manger du sable, *het uur-glas schudden (by Zee-l.)*; la rouille mange le fer, *de roest verteerd het yzer*; les chagrins mangent les hommes; manger les mots, *de woorden afbyten, niet volkomen uitspreeken*; manger sa douleur, *zyne smert opkroppen*; se manger les uns les autres, *malkander opvreeten, vervolgen*; se manger des yeux, *malkander wangunstig zyn*; cette voyelle se mange devant une autre voyelle, *die klink-letter word voor eene andere verzweegen.*

Manger, (m) *Het eeten* (n), *de spyze, kost* (f).

Mangerie, (f) *Vreetery, smullery; item afpersing, knevelary.*

Mangeur, euse (m. & f.) *Eeter; eetster (gem. w.)*; grand mangeur, *groote eeter, vraat*; mangeur, *knevelaar, strooper*; mangeur de charettes ferrées, *schreeuwer, snoever, windmaaker*; mangeur de crucifix, *een huichelaar, schynheilige*; mangeur de viandes apprêtées, *een luijaard, dag-dief.*

Mangeure, (f) (*lees* manjure) *Het knaagen, byten, knauwen, knauwsel van wormen, muizen enz.; item de plaats daar wilde zwynen enz. gewroet, of geweid hebben.*

Maniable, (adj.) *Handelbaar, hanteerbaar, regeerbaar, bewerkbaar, gedwee, buigzaam, leerzaam*; la cire est maniable; peuple maniable.

Maniaque, (adj. & f.) *Raazende, dol, bezéten.*

Manicle, (f) *Leere duimring (by Schoenm.)* (m).

Manicles, (f. pl.) *Hand-boeyen*; *item iets dat men om, of, aan de handen doed, om zich niet te branden enz.*

Manicordion, (m) *Een* Klavicordium, *zeeker snaar-speel-tuig.*

Manie, (f) *Razerny, dolligheid, uitzinnigheid; item gekheid, zotte kuuren, zinnelykheid, neiging*; rien n'est égal à leur manie; chacun a sa manie.

Maniement, (m) *Behandeling, betasting, bevoeling met de handen*; *item bestiering* (f), *bewind* (n); maniement du pinceau, *de handeling van 't penceel*; maniement des armes, de la flute, des affaires, de son bien &c.

Manier, (v. a.) *Bevoelen, betasten, aanraaken, handelen, behandelen*; *bestieren*; *bezigen, handteeren, oeffenen*; manier de l'argent, *geld handelen*; maniez un peu ce drap là, *bevoeld dat laken eens*; manier la plume, *de pen voeren*; manier son corps de bonne grace, *zyn ligchaam cierlyk beweegen*; manier une affaire, *eene zaak bestieren*; manier les deniers publics, *de gemeenlands penningen in handen hebben*; cet orfevre manie bien l'argent, *die goudsmidt weet het zilver wel te bewerken*; manier, ou, remuer le bled, *het kòren omschoppen, verschoppen*; manier les livres, *de boeken bézigen*; manier du cuir, *leér bereiden*; manier la pâte, *deeg kneeden*; manier bien un sujet, *een onderwerp wel uitvoeren, behandelen*; manier nn cheval, *een paerd regeeren, beryden*, dresseeren; manier les esprits, *de gemoederen bestieren, overreeden*; manier à bout, *een dak omdekken, verbéteren*; cette laine est douce au manier, ou, en maniant, *die wol is zagt in 't gevoel, in 't betasten of handelen.*

Maniere, (f) *Manier, wyze, aart, schikking, voeging, voege, mode*; chacun a sa maniere; il a de l'esprit à sa maniere; connoître les manieres de &c. ses petites manieres m'ont charmé, *zyne aartigheeden enz.*; en quelque maniere que ce soit, *op wat wyze het ook zye*; de la belle maniere, *fraaitjes, mooitjes*; on l'étrilla de la belle maniere; maniere de parler, *manier of wyze van spreeken*; de maniere que j'ai &c., *zoo dat ik heb enz.*; par maniere de dire, *by manier van spreeken*; *of zoo te spreeken*; par maniere d'entretien, *redeneerender wyze*; par maniere d'acquit, *welstaans halven, ter naauwer nood, zoo wat, om quanswys te toonen, zyn best te doen.*

Maniéré, (adj.); style maniéré, *eigene of byzondere schryftrant.*

Maniériste, (m) *Schilder die zyne eigene wyze of* inventie *heeft.*

Maniette, (f) *Wisch-lap* (m) (*by Katoendrukkers*).

Manieur (m) de bled, *kóren-omschopper, verschopper.*

Manifestation, (f) *Bekendmaaking, openbaaring*; *verschyning.*

Manifeste, (adj. & f.) *Openbaar, klaar, blykbaar, bekend, zonnen-klaar middag-klaar*; *item bekendmaakings-schrift, getuig-schrift*, manifest; publier un manifeste.

Manifestement, (adv.) *Klaarlyk, enz.*

Manifester, (v. a.) *Bekend-maaken, openbaaren, kenbaar doen worden.*

Manigance, (f) *Bedriegelyke handel, list, kuipery.*

Manigancer, (v. n.) *Bedriegen, betrekken.*

Manille, (f) *Manilje in 't omber-spél.*

Maniment. (*Zie* Maniement).

Manipule, (f) *Bende voet-knegten* (*by de oude Rom.*); *arm-cieraad des Mis-priesters*; *een hand vol* (*van kruiden by Apoth.*).

Manique, (f) *Ledere duimring, handschoen* (m) (*by Ambagts l.*)

Maniquelle, (f) *Senegalsche peper.*

Maniveau, (m) *Visch-ben* (f).

Manivelle, (f) *Kromme handvat, kruk om een rad meé om te draaijen, spil om een schroef of pers meé toe te draaijen*; *item Kolderstok, roerpin* (*Scheeps w.*)

Manne, (f) *Manna, Hemels-brood* (n),

(n); *tafel-korf*, *brood-korf* (m); manne à marée, *groote ronde visch-korf*; manne d'enfant, *teene wieg.*

Mannequin, (m) *Hooge ronde korf*; *item een leedeman*, (*om in allerhande posluuren te stellen en na te Schilderen*); elle joue des mannequins, *zy speeld voor boer.*

Mannequinage, (m) *Beeldhouwers werk aan Gebouwen.*

Manœuvre, (m) *Een opperman*, *handlanger*; *dag-looner*, *sjouwer.*

Manœuvre, (f) *Verrigting*, *daad*, *beweeging*; *item 't scheeps-werk*; *item 't touw-werk*, *'t want van een schip*, *als: 't fok-flag-ly-bram-zeil en diergelyke kleine zeilen*; *item het werk daar meede*, *als*: *'t wenden*, *brassen enz.*; une mauvaise manœuvre, *eene slegte verrigting*, *daad*, *beweeging enz.*; cacher sa manœuvre, *zyn oogmerk verbergen*; manœuvre de guerre, *krygs verrigting*, *inrigting*, *schikking*; matelot qui entend bien la manœuvre, *een ervaaren matroos.*

Manœuvrer, (v. a.) *Scheeps-werk*, *krygs-werk doen.*

Manoir, (m. *boert. w.*) *Huis*, *wooning.*

Manouvrier, (m) *Handlanger.*

Manque, (m) *Ontbreeking*, *mangel* (f), *gebrék* (n); manque de soin, de foi, *zorgloosheid*, *trouwloosheid*; il y a 10 écus de manque, il ne peut y avoir de manqne.

Manquement, (m) *Ontbreeking*, *misslag*, *feil*; manquement d'eau, de foi, de parole, de courage.

Manquer, (v. n. & a.) *Ontbreeken*, *feilen*, *mangelen*, *gebrek hebben*; *missen*, *niet raaken*, *of treffen*, *misslaan*, *misschieten*; *verzuimen*, *enz.*; manquer d'argent, *geld gebrek hebben*; l'argent nous manque; il a manqué à son devoir, *hy heeft zyne plicht niet nagekomen*; le cœur me manque, *myn hart bezwykt*; ce marchand a manqué, *die koopman is banqueroet gespeeld*, *of is gebrooken*; il lui manque toujours quelque chose, *hem scheeld altoos iets*; manquer son coup, *in zynen aanslag missen*; manquer un animal qu'on vouloit tuer; manquer de parole, *zyn woord niet houden*; le pied me manqua, *myn voet glipte of schoot uit*; les vignes ont manqué cette année, *de wyn is dit Jaar niet wel geraaden*; il l'a manqué belle, (*spr. w.*) *hy heeft een schoone gelégenheid verzuimd*; *item hy is het gevaar mooi ontkoomen*; manquer l'occasion, *de gelegenheid voorby laaten gaan*; manquer un homme, *iemand*, *die men zoekt*, *niet aantreffen*; son fusil manqua, *zyn roér of geweer ketste*, *brandde op de pan*, *of ging niet af*; ne manquez pas de m'écrire, *verzuimd niet my te schryven*; manquer à quelqu'un au besoin, *iemand in de nood begeeven*, *verlégen laaten*; si cet homme venoit à manquer, *als die man quam te vallen.*

Mansard, (m) *Wilde duif* (f).

Mansarde, (f) *Gebroken dak*, *plat dak* (n).

Mansuétude, (f) *Zagtmoedigheid*, (n) *gedweegen aart.*

Mante, (f) *Lange rouw sluyer of kaper der vrouwen*; *item grove reisrok*; *item grove bedde-déken.*

Manteau, (m) *Mantel*; manteau à queue, *sleepende mantel*; manteau de femme, *vrouwen tabbaerd*, *samaar*; manteau de cheminée, *schoorsteen-mantel*; manteau de porte, *deur-klap of vleugel*; manteau, (pretexte, déguisement), *dek-mantel*, *voorwendsel*, *schyn*; il se couvre du manteau de la dévotion; garder les manteaux (*spr. w.*) *lédig zitten terwyl andère bézig zyn*; vendre quelque chose sous le manteau, (*spr. w.*) *iets heimelyk*, *ter sluik verkoopen*; manteau, *kleur der roof-vogels* (*by Valkeniers*).

Mantelé, ée (adj.) *Gemanteld* (*in Wapenk.*).

Mantelet, (m) *Manteltje*; *storm-dak of scherm* (*in Vestingb.*); *luik* (n) *klap* (f) *van een trek-schuit*, *wagen*, *scheeps-geschut-poort.*

Manteline, (f) *Vrouwen schouder-mantel.*

Mantenen, (m) *Greep van een galei-roer.*

Man-

Mantille, (f) *Zeker vrouwen cieraad.*

Mantonnet, (m) *Klink-haak eener deur enz.*

Manture, (f) *t' Zamen-ſtooting, deining der zee-baaren.*

Manuducteur, (m) *Onderwyzer, leermeeſter der wetenſchappen.*

Manuel, elle (adj.) *Dat met de hand geſchied*; operation manuelle, ſeing manuel, *eigenhandige ondertekening*; manuel (m) *een hand-boekje als: een gety-boekje enz.*

Manuelle, (f) *Kolder-ſtok, roerpin* (m).

Manuellement, (adv.) *Eigenhandiglyk, met de hand.*

Manufacture, (f) *Reedery* (f), *werk-huis* (n); *als gewerkte ſtoffen, zyde, ſpiegel-glas enz.*

Manufacturer, (v. a.) *Maaken, reeden*, fabriceeren.

Manufacturier, (m) *Werkmeeſter, reeder, maaker*, fabrikeur.

Manumiſſion, (f) *Ontſlaaging, vryſtelling der ſlaaven.*

Manuscrit, (m) *Handſchrift, geſchreven boek* (n).

Manuscrit, ite (adj.) *Met de hand geſchreeven.*

Manutention, (f) *Handhaaving.*

Manzel, (m) *Herberg der reizende in Perziën* (f).

Mappemonde, (f) *Waereld-kaart, kaart van den geheelen aard-bodem.*

Maquereau, (m) *Makreel* (*Viſch*) maqnereaux (pl.) *roode plekken aan de beenen door te digt by 't vuur te zitten, veroorzaakt.*

Maquereau, elle (m. & f.) *Koppelaar, roffiaan*; *koppelaarſter, hoeren-waardin, kogchel.*

Maquerellage, (m) *Koppelaary* (f).

Maquignon, (m) *Roskammer, paerdekooper*; *item* maquignon de chair humaine, *ziel-verkooper, heimelyke volk-werver, roffiaan*; maquignon de bénéfices, *verkooper van geeſtelyke ampten.*

Maquignonnage, (m) *Roskammery*; *item ongeöorloofde vuile handel* (f).

Maquignonner, (v. a.) *Roskammen, inpaerden handelen*; *item vuile handel dryven*; maquignonner des chevaux, des bénéfices, un mariage.

Maquilleur, (m) *Schuit, buize ter makreel-vangſt* (f).

Marabout, (m) *Groot galei zeil* (n); *item Mahometaanſche moskee-prieſter* (m).

Marager, (m) *Tuinman die een moerasſige grond bebouwd.*

Marais, (m) *Moeras* (n), *poel* (m); marais ſalants, *zout-putten.*

Marander, (v. n.) *Wel na 't roer luiſteren.*

Maranes, (m. pl.) *Moriaanen, (een woord waar meê de franſchen de ſpanjaarden ſchelden).*

Marasme, (m) *Teering-ziekte* (f).

Marâtre, (f) *Stief-moeder*; *ontäarde moêr, harde ſtief-moêr.*

Maraud, aude (m. & f.) *Deugniet, plug, ſchobbejak, fielt, ſchurk*; *vodde, beeſt, deugnietſter, feeks.*

Maraudaille, (f) *Geſpuis, boeven- of ſchelmen pak* (n).

Maraude, (f) *Stroopery, rovery der Soldaaten*; allez en maraude.

Marauder, (v. n.) *Stroopen, rooven, moes-koppen.*

Maraudeur, (m) *Strooper, moeskopper.*

Maravédis, (m) *Zekere geringe munt, van omtrent een oortje in Spanjen.*

Marbre, (m) *Marmer* (n), *marmerſteen* (m).

Marbrer, (v. a.) *Marmeren, beſprengen, beſpikkelen, mengelen*, marbrer du papier, un livre, des bas.

Marbreur, (m) *Een die de boeken of het papier marmeld.*

Marbrier, (m) *Marmer-ſteen-houwer of-werker.*

Marbriere, (f) *Marmerſteen-groef* (carriere de marbre).

Marbrure, (f) *Marmering, beſprenkeling van den band of ſneê van een boek.*

Marc, (m) *Het dik, het overblyfzel van uitgeperſte vrugten*; *item een half pond of* 8 *oncen* (*by Zilverſmids*).

Mar-

Marcaige, (m) *Tol van yder korf Zee visch te Parys.*

Marcassin, (m) *Jong wild zwyn* (n).

Marcassite, (f) *Bergsteen, mineraal steen, wismuth.*

Marcgrave, ine (m. & f.) *Markgraaf, Markgravinne.*

Marchand, ande (m. & f.) *Koopman, kooper; koop vrouw;* marchand de vin, de drap, de toile, libraire, grossier; marchand forain, *vreemde of buitens-landsche Koopman;* marchand qui perd ne peut rire, *(spr. w.) in tegenspoed kan men niet vrolyk zyn.*

Marchand, ande (adj.) *Handeldryvend;* ville marchande, *Koopstadt, handelplaats;* vaisseau marchand, *Koopvaardy-Schip;* bateau marchand, *veer-schuit;* riviere marchande, *bevaarbaare rivier,* cette denrée n'est pas marchande, *dat goed is geen Koopmans waar, deugd niet;* rien n'est si marchand que ce procedé, *niets is meer Koopmanägtig als deeze daad.*

Marchander, (v. a. & n.) *Bedingen, in onderhandeling zyn, koop maaken; item dingen, minder bieden; talmen, lang ergens over bézig zyn, staan tandtrekken, tot geen besluit koomen;* marchander du drap, *laken koopen, bedingen;* ne point marchander quelcun, *iemand niet spaaren of ontzien, hem ter deegen aantasten;* marchander l'affection de quelqu'un, *de genegenheid van iemand tragten te gewinnen;* à quoi bon tant marchander? *waar toe zoo lang getalmd?*

Marchandise, (f) *Koopmanschap, waar, goederen;* faire valoir sa marchandise, *zyne waare op prys houden; item zich doen gelden;* marchandise marinée, *waar die in Zee geleegen heeft;* marchandise avariée, *goed dat op de reis beschadigt is;* vaisseau équipé moitié guerre, moitié marchandise, *Koopvaardy-schip uitgerust als een Kryg-schip;* faire marchandise de quelque chose, *ergens handel in dryven of van maaken;* marchandise qui plait est à demi vendue; *mooi voor-gedaan is half verkogt (spr. w.).*

Marche, (f) *Optogt, togt, aantogt, marsch of mars; item treê van een draai-bank, weef-getouw, orgel, trap enz. spoor, voetstap, in de aarde enz.;* la marche de l'armée, *de optogt des légers, de heir-togt;* battre la marche, *de marsch op de trom slaan.*

Marché, (m) *Markt, merkt of mart (f); item prys, markt of waarde van iets; item koop, koopsluiting, beding;* marché aux chevaux, au bled, au beurre, au bœufs, au bois, aux herbes &c. frequenter les marchés; savoir le cours du marché; avoir une chose à bon marché, *iets goed koop hebben;* à grand marché, *duur koop;* faire bon marché, ou vendre à bon marché, *goed koop verkoopen;* faire bon marché d'une chose, *iets gering achten, verspillen;* sortir d'une affaire à bon marché; courir sur le marché d'autrui, *een ander onderkruipen, ondersteek doen;* marché donné, ou, un larron de marché, *schande koop;* conclurre, rompre un marché, *eenen koop sluiten, breeken;* mettre le marché à la main, *den koop van iets opzeggen;* par dessus le marché, *boven den koop, als een toegift.*

Marche-pied, (m) *Voetbank; treê van een' koets; wéveling op een Schip;* (f) *jaag-pad, trek-pad, gaan-pad langs eene rivier* (n).

Marcher, (v. n.) *Gaan, treeden voortgaan, voort-trekken enz.;* marcher devant, *vooraan gaan, voor gaan;* marcher sur les pas des grands hommes, *de voetstappen, het voetspoor van groote mannen drukken, navolgen;* marcher droit, *oprecht handelen;* marcher sur des épines, sur des œufs, *(spr. w.) omzigtig te werk gaan;* quand l'argent marche, tout va bien, *als 'er geld zwaaid dan gaat alles wel;* l'affaire marche bien, *de zaak gaat goed;* cette horloge marche trop lentement, *dat uurwerk gaat te langzaam;* marcher dans les eaux d'un autre vaisseau, *in 't sog of vaarwater van een ander Schip vaaren; item den zelven weg vaaren;* marcher

cher ſur des précipices; (*ſpr. w.*) *op glad ys ſlaan, in eene hagchelyke of gevaarlyke omſtandigheid zyn*; marcher à cheval, à pied, *te voet, te paerd gaan*; marcher la terre, *pot-aarde of klei treeden, trappen*; marcher une capade, *vilt vollen (by Hoedem.)*.

Marcher, (m) *Gang, tred*; connoitre quelcun à ſon marcher.

Marchette, (f) *Stel-houtje aan een vogel-knip* (n).

Marcheur, euſe (*f. & m. word niet alleen gebr.*) un grand, un bon marcheur, *een goede voetganger.*

Marcotte, (*f*) *Loot* (*f*), *lot, afzetſel* (n) *van een wyngaard enz.*

Marcotter, (v. a.) *Boomen enz. afzetten, takjes, ſpranken daar van in de aarde leggen, om wortel te ſchieten.*

Mardelle, (*f*) *Rand* (m) *of ſteen laage* (*f*), *rondom een put.*

Mardi, (m) *Dynsdag*; mardi-gras, *vaſten-avond.*

Mare, (f) *Poel, water-poel, plas* (m).

Maréage, (m) *Huuring van Matroozen* (f).

Marécage, (m) *Moeras* (n).

Marécageux, euſe (adj.) *Moeraſſig.*

Maréchèr. (*Zie* Marager).

Maréchal, (m) ou maréchal-ferrant, *hoef ſmid*; maréchal-de Camp, *Veld-Marſchalk*; maréchal des logis, *Quartier-meeſter*; maréchal de la Cour, *Hof-Marſchalk.*

Maréchauſſée, (f) *Marſchalks-gerechts-hof* (n); *item eene bende ruiters die geſtadig voor de veiligheid* patrouilleeren (f).

Marée, (f) *Het ty of gety van 't water* (n); la marée eſt baſſe, haute, *'t is laag, hoog water*; marée d'aval, *vloed met de wind*; aller contre vent & marée, *tegen wind en ſtroom vaaren*; mortes marées, *doode eb*; refouler la marée, *het ty dood zeilen*; il n'y a point de marée au marché, *daar is geen verſche viſch aan de markt.*

Marelle. (*Zie* Merelle).

Marfore, ou, Marforio (m) *Zeker beeld te Romen, waar aan men de ſchimp ſchriften plakt.*

Margajat, (m) *Een kleine jonge, knoop, dreumis, tabaks-mannetje.*

Marganatique (adj.); Mariage marganatique, *huwelyk ter linker hand.*

Marge, (f) *Rand, kant, het wit op de zyde, onder en boven van een boek of geſchrift*; marquer en marge, *op de kant tékenen.*

Margelle. (*Zie* Mardelle).

Marger, (v. a.) *Randen, den rand maaken* (*by Boek- en Plaatdrukkers*).

Marginal, ale (adj.); Notes marginales, *kant-tékeningen.*

Margot, (*f*) *Eene exter.*

Margoter, (v. n.) *Slaan als een quakkel.*

Margouillis, (m) *Drek, ſlyk* (m), *modder* (*f*), *riool-water* (n).

Marguerite, (f) *Glas-koraal; knoop in touw-werk; madelief (bloem).*

Marguillerie, (f) *Kerkmeeſterſchap; Koſterſchap* (n).

Marguillier, (m) *Kerkmeeſter; Koſter.*

Mari, (m) *Man, een die getrouwd is.*

Mariable, (adj.) *Trouwbaar, huuwbaar, manbaar.*

Mariage, (m) *Huuwelyk*, (n) *trouw, echt, echten-ſtaat* (m); conclure, conſommer, célébrer un mariage, *een huuwelyk ſluiten, voltrekken, vieren*; un bon mariage payera tout; demander, donner en mariage.

Marié, ée (adj.) *Getrouwd, gehuuwd, vereenigd*; les nouveaux mariés, *de nieuwgetrouwde, of bruidegom en bruid*; nouveau marié, nouvelle mariée, *bruidegom, bruid*; il ſe plaint que la mariée eſt trop belle, (*ſpr. w.*) *hy klaagt zonder réden of van wéelde.*

Mariée, (f) *Zeker bruilofts-dans* (m).

Marier, (v. a.) *Trouwen, huuwen, uittrouwen, uithuuwen, ten huuwelyk geeven*; marier ſa fille, *zyne dogter uithuuwen*; on ne peut pas marier le vice avec la vertu, *deugd*

deugd en ondeugd kan men niet met elkander vereënigen; marier le favoir avec les armes; fe marier (v. r.) *trouwen, huuwen*; fe marier à quelcun, *met iemand huuwen*; époufer une femme pour fon bien, ce n'eft pas fe marier, c'eft négocier.

Marieur, eufe (m. & f.) *Koppelaar, Koppelaarfter.*

Marigot (m); Courir le marigot (*Visbers w.*) *zyn tyd verluyeren, verflapen.*

Marin, ine (adj.) *Dat tot de zee behoord*; air marin, carte marine, *zee-lucht, zee-kaart*; monftre, dieu, fel marin; avoir le pied marin, *een liefhebber van de zee zyn*; un marin, *zee-man.*

Marinade, (f) *Zekere zuure faus.*

Marine, (f) *De zee-vaart*; *zee-magt*; gens de marine; une puiffante ou forte marine; cela fent la marine, *dat heeft een zee-lucht of fmaak.*

Mariné, ée (adj.) *Gepékeld enz.*; des marchandifes marinées, *door het zee-water nat gewordene of bedorvene waaren.*

Mariner, (v. a.) *Pékelen, in zout, peper en azyn leggen.*

Marinier, (m) *Zee-man, fchipper, boots-gezél, matroos, varend-gezél, zee-foldaat*; les mariniers, *het zee-volk*, officiers mariniers, *zee-officieren.*

Marjolaine, (f) *Marjolyn (plant).*

Marjolet, (m) *Salét-pop, pronker, jufferen-oppaffer (boert. w.).*

Marionette, (f) *Speel-popje, goochel-popje* (n), *dat met draad bewogen word.*

Marital, ale (adj.); Puiffance maritale, *mannelyke magt.*

Maritalement, (adv.) *Als een echte man behoord, of betaamd.*

Maritime, (adj.) *Aan de zee leggende of behoorende*; ville maritime, *zee-ftadt*; forces maritimes, *zee-magt.*

Marle, &c. (*Zie* Marne *enz.*).

Marmaille, (f. *gem. w.*) *Een hoop* (m) *of gemier* (n) *van kleine kinderen.*

Marmelade, (f) *Quee-vleefch*, (n) *geconfytte quee-peeren enz.*

Marmenteau, (m) *Luft-bofch* (n).

Marmite, (f) *Tzere pot, kook pot, kétel* (m); avoir dequoi faire bouillir la marmite, *genoeg om van te leeven hebben*; la marmite eft renverfée, *de goede dagen zyn uit*; cela fait bouillir la marmite, *dat helpt huishouden.*

Marmiteux, eufe (adj. *gem. w.*) *Arm, eléndig* (piteux); *item morsfig, vuil, fmodzig* (craffeux); il fait le marmiteux.

Marmitier, (m) *Onderkok eener gaarkeuken.*

Marmiton, (m) *Koks-jongen.*

Marmitonne, (f) *Asfchen poefter, flobbetje, vaten-wafchfter.*

Marmonner, (*gem. w. Zie* Marmotter).

Marmot, (m) *Meerkat, groote aap met een baard en lange ftaert*; *item wanfchapene, leelyke figuur daar de leerlingen na fchilderen*; *item een kleine deugniet, bengel, aapje*; croquer le marmot, (*fpr. w.*) *met ongeduld wagten, ftaan fchilderen.*

Marmotte, (f) *Marmot, murmeldier, berg-rot*; *item morsfebelletje, fnotölfje van een meisje.*

Marmotter, (v. a.) *Mompelen, preutelen, binnens-monds praaten, prévelen.*

Marmotteur, (m) *Prévelaar die in zich zelven wat préveld, als een waarzegger enz.*

Marmottier, (m. *fpot w.*) *Verzamelaar van ouderwetfe en lélyke beelden of fchilderyen, een prullen-kooper.*

Marmoufet, (m) *Snaaks, koddig en wanfchapen beeld of figuur*; *item een lélyke jongen, aapen gezigt.*

Marre, (f) *Mergel (zekere witte vette aarde).*

Marner, (v. a.) *Met mergel beméften (eenen akker).*

Marneron, (m) *Mergel-graaver.*

Marniere, (f) *Mergel-groeve.*

Maronites, (m. pl.) *Kriftenen op den berg Libanon.*

Maroquin. (*Zie* Marroquin).

Marotique (adj.); Style marotique, *fchryf-trant van den Dichter Marot.*

Marotte, (f) *Een zots-kopje aan 't einde van een wandel-stok, in plaats van een knop; item zots-kap*; il est fou à marotte, *hy is een rechte zots-kap*; chacun a sa marotte, *yder gek heeft zyn kuur, of yder heeft zyn pop daar hy meê speeld.*

Marousle, (m) *Een lobbes, lob-oor; lompe vlégel; schurk.*

Marpaud, de (adj. *gem. w.*) *Dom, onnozel.*

Marquage, (m) *Het aantékenen in 't spél.*

Marquant, ante (adj.); Cartes marquantes, *Kaarten waar van men oogen teld.*

Marque, (f) *Merk, merktéken, téken* (n) *stempel* (m); *tol-téken, kentéken, bewys* (n); *plek, vlek, striem* (f); *brandmerk* (n) *enz.* faire une marque; donner des marques de son zele, *bewys enz.*; marque de coups de verge, *striem enz*; marques de judas, *sproeten*; une personne de marque, *een persoon van aanzien*; marques d'honneur, *eertékenen*; marques, *haven-tonnen, baakens*; donner à un criminel la marque; Lettres de marque, *reprisaille-brieven op zee, voor Kaapers enz.*

Marquer, (v. a.) *Merken, tékenen; brand-merken; stempelen; melden, berichten; aantékenen, opschryven, optékenen*; marquer de la vaisselle, le linge, un feuillet, un criminel; marquer un camp, *een leger-plaats afsteeken*; l'enfant en sera marqué; marqué de la petite verole, *pok-daalig*; arbre, cheval qui marque, *boom die knoppen schiet, paerd dat (aan zyn' tanden) tékend*; elle ne marque plus, *zy heeft haar tyd niet meer, of, zy heeft enz.*; marquer son estime à quelqu'un, *zyne achting enz. bewyzen*; la presente sera pour vous marquer, *deeze, of, deeze brief is om u te melden*, marquer dans les livres, sur les comptes; marqué au bon coin (*Zie* coin).

Marquesec, (m) *Vischnet met kleine maazen in* Provence.

Marqueter, (v. a.) *Schakkeeren, met vlekken, spikkels of ruiten maaken, inleggen.*

Marqueterie, (f) *Geschakkeerd of ingelegd werk, als: een vloer, schaakbord enz.*

Marquette, (f) *Cyns die een bruidegom eertyds aan zynen wettigen Heer betaalde, om de eerste nagt by zyne bruid te mogen slaapen.*

Marqueur, (m) *Stempeler; merker; aantékenaar.*

Marquis, ise (m. & f.) *Markgraaf; Markgravin.*

Marquisat, (m) *Markgraafschap, marquizaat* (n).

Marquise, (f) *Overtrekfel van een leger-tent.*

Marquiser, ou, se Marquiser, (v. r.) *Zich voor een' markgraaf uitgeeven.*

Marquotte &c. (*Zie* Marcotte *enz.*).

Marraine, (f) *Meeter, peet, doopheffter.*

Marrane. (*Zie* Marane).

Marre, (f) *Houweel, spaâ, hak.*

Marreine, Marelle. (*Zie* Meraine, merelle).

Marri, ie (adj.) *Bedroefd, rouwig*; j'en suis marri (faché), *het doed my leed.*

Marrin, (m) *Stam aan 't gewigt of hoorens van een hert.*

Marron, (m) *Kastanje van de grootste en beste soort* (f); il est allé rôtir les marrons, (*spr. w.*) *hy is uitgescheiden met speelen, by gebrek van penningen*; tirer les marrons du feu avec la patte du chat, (*spr. w.*) *met de pooten van de kat de kastanjen uit het vuur haalen, dat is, zich behéndig van een ander bedienen, om iets uit te voeren*; marron, *weggeloopen slaaf in* America.

Marronner, (v. a.) *'t Hair in groote bokkels leggen.*

Marronnier, (m) *Kastanje-boom, boom die groote kastanjen draagd; item een die reizende lieden met sleeden over de alpische gebergtens brengt.*

Marroquin, (f) *Korduwaan, of, Spaansch-leér.*

Marroquiner, (v. a.) *Leér zodaanig bereiden.*

Marroquinerie, (f) *Spaansch leér bereiding of bereidery.*

Marroquinier, (m) *Spaansch leêr-bereider.*

Mars, (m) *Maart, maert, lente maand*; *item* mars *de Krygs god* (*by Dicht.*); les enfants de mars, *de Krygslieden*; mars, *de planeet* mars; *item yzer* (*in Chym.*)

Marsiliane, (f) *Zeker Venetiaansch Schip.*

Marsouin, (m) *Een Bruinvisch*; *item vuil Mensch, Beer, Zwyn.*

Martagon, (m) *Purpere roode lélie*

Marte, ou, Martre, (f) *Marter, sabel* (*zeker diertje*); prendre marte pour renard, (*spr. w.*) *mistasten.*

Marteau, (m) *Hamer*; *klopper aan een deur*; *een beentje in 't oor*; *stemhamertje van een klaveeyn*; marteau à deux pannes, *straat-hamer*; marteau d'arba'êtrille, *kruis van een graadboog*; fait au marteau, *gesmeed*; être entre l'enclume & le marteau, (*spr. w.*) *in 't naauw zyn*; nous ne sommes pas sujets à un coup de marteau, *wy zyn aan geen klok of vasten tyd gebonden.*

Martel, (m. *alleen dus gebr.*); avoir, donner martel en tête, *onrustigheid, bekommering, muizen-nesten in 't hoofd hebben, brengen.*

Martelage, (m) *Têken, merk der houtvesters op de boomen die afgehouwen moeten worden in een bosch.*

Marteler, (v. a.) *Hameren, met den hamer slaan*; *item veröntrusten, plaagen.*

Martelet, (m) *Hamertje* (n).

Marteleur, (m) *Bezorger van 't hamer werk in een yzer-hut.*

Marteline, (f) *Beeld- of Steenhouwers spitse hamer.*

Martial, ale (adj.) *Strydbaar, kloekmoedig, dapper*; avoir l'ame martiale.

Marticles, (f. pl.) *Scheerlynen, haanepooten* (*Scheeps w.*).

Martin, *als:* la saint martin, *St. Maarten*; le mal St. martin, *een roes*; faire la saint martin, *vrolyk zyn*; martin-pêcheur, *Ysvogel.*

Martinet, (m) *Gier-zwaluw* (f); *kaars-blaaker*; *stamper in een papier- of vol-môlen* (m); *gy-touw, bezaans toppenant* (n); *raaband* (m) (*Scheeps w.*).

Martingale, (f) *Spring-riem* (m) *in de ryschool*).

Martyr, yre (m. & f.) *Bloedgetuige, martelaar*; *martelaarster.*

Martyre, (m) *Marteldood* m), *marteldom, martel*; *pyn, smert*(f); souffrir le martyre.

Martyriser, (v. a.) *Martelen, martelizeeren*; *pynigen.*

Martyrologe, (m) *Martelaarsboek.*

Martyrologiste, (m) *Historie-schryver der martelaaren.*

Mascarade, (f) *Mommen-dans, mommen-spel.*

Mascaret, (m) *Spring-ty in Gasconien* (n).

Masculin, ine (adj.) *Mannelyk, van 't mannelyk geslacht*; genre, vers masculin.

Masculinité, (f) *Mannelyke linie*; *item het wêzen van iets dat mannelyk is.*

Masette. (*Zie* Mazette).

Masque, (m) *Mom-aanzigt, gryns*; *masker*; *item gemaskerde of vermomde persoon*; *item huichelary, valsche schyn*; lever le masque, *het mom-aanzigt afligten, zonder bewimpeling te werk gaan*; sa dévotion n'est qu'un masque pour tromper; masque, *vermomde tronie of hoofd* (*in Schilder- en Bouwk.*).

Masque, (f) *Ondeugende leelyke feeks, pry*; que la peste soit de la vilaine masque! *de drommel haale die lélyke hex!*

Masquer, (v. a.) *Vermommen*; masqueeren, *bedekken*; se masquer (v. r.), *een mom aanzigt voor doen*; *zich vermommen, verkleed n*; *veinzen, bedékt handelen*; brûlot masqué; batterie masquée; marchandise masquée.

Massacre, (m) *Groote moord, ombrenging, slagting* (f), *bloedbad* (n); *het afgesnéden hoofd van een hert, das of ree* (*by Jagers*); *item vernieling van iets.*

Massacrer, (v. a.) *Vermoorden, doodslaan, ter neêr maaken, ombrengen*; *item bederven, verslonzen, met iets lee-*

leeven of het drek-waare; *verbrodden*; massacrer les habitants, des hardes, des meubles; il massacre tout ce qu'il fait, *hy verbrod, of verknoeid alles wat hy maakt.*

Massacreur, (m) *Vermoorder.*

Masse, (f) *Klomp* (f), *hoop, blok*; *item beuk-hamer, mooker* (m) *fleg*; *item roerpen van een famereus*; *item kolf aan een billard-stok*; *item riet-knods* (f); *item staf of ook knop* (m) *daar van, die voor een Rector der hoogeschool enz. gedraagen word*; la masse du sang, *'t gantsche bloed in den Mensch*; la masse des biens, des dettes, *de geheele boedel*; *de massa der schulden of alle de schulden*; masse d'arme, *een knods, wapen-knods*; masse de chair, *een klomp vleesch*; *dik vet Mensch*; *item maan-kalf, vleesch-klomp* (*in Vroedk.*); la masse de la terre, de l'eau, *de aard-klomp, de geheele aarde, enz.*; masse de pierre, de sel, *een steene blok, klomp zout*; masse de soie, *een' baal zyde*; masse! dix pistoles, (*in taerling sp.*) *ik zet of speel* 10 *pistolen*; masses, *diepsels, schaduwingen in een' schildery.*

Masselotte, (f) *Metaal-schuim* (n) *metaal-asche* (f).

Masse-more, (m) *Gestotene Scheeps-beschuit.*

Massepain, (m) *Zuiker-brood, marsepyn.*

Masser, (v. a.) *Zetten hoe hoog men speelen zal* (*in taerling sp.*); masser dix ducats; masser, *de gezondheid drinken*; masse! à l'honneur du Roi!

Masseter, (m. *in Ontl. k.*) *Kinnebak-spier.*

Massicault, (m) *Wyntappers tol te Rouan.*

Massicot, (m) *Geele verf, om meê te schilderen.*

Massier, ou, Porte-masse, (m) *Staf-draager, pedêl.*

Massif, ive (adj.) *Digt, vast, gedeegen*; *zwaar*; *louter*; statue, meubles d'or, d'argent massif, *standbeeld enz. van louter of massief goud of zilver*; un esprit massif, *een domkop, logge geest.*

Massivement, (adv.) *Digt, vast, sterk, zwaar.*

Massiveté, (f) *Vastheid, bondigheid.*

Massore, (f) *Kant-tékening, aanmerking over den Hebreeuwschen grondtext, door de* Mazoreeten, (*zékere Joden*) *gemaakt.*

Massue, (f) *Een' knods*; c'est un coup de massue pour lui, (*spr. w.*) *dat is een zuuren appel of hard gelag voor hem.*

Mastic, (m) *Mastik* (*zekere harst*); *item poleer-steen, smergel.*

Mastication, (f) *Kaauwing* (*in Geneesk.*).

Masticatoire, (m) *Kaauw-artzeny* (f).

Mastigadour, (m. *in de rysch*) *zeker bit, waar op de Paerden knaauwen, vervolgens schuimbekken en de mond daar door verfrisschen.*

Mastiquer, (v. a.) *Met mastik aan malkander lymen*; *item iets slegt aan een knoeijen, lappen.*

Mastoïde (adj.); Muscle mastoïde, *hoofd-spier om meê te bukken.*

Masure, (f) *Vervallen gebouw, oud overblyfzel of muurwerk daar van* (n).

Mat, atte, (adj.) *Ongebruineerd, doof, ruuw*; or, argent mat.

Mat (m); *Mat* (*in Schaaksp.*) donner échec & mat au Roi, *den Koning schaak en mat zetten* (*zie verder onder* échec).

Mât, (m) *Scheeps-mast, mast* (n), *steng* (f); le grand mât, *de groote mast*; mât de misaine, ou, mât d'avant, *fokkemast*; mât d'artimon ou d'arrière, *bezaans-mast*; mât de hune, *steng, mars-steng*; mât forcé, *gekraakte mast*; mât jumellé, *gewangde mast*; mât desarmé, *bloote of onttakelde mast, zonder want of zeilen*; mât de réchange, *een mast in voorraad*; mât de tente, *steng eener tent.*

Matador, (m) *Matador*, (*een der hoogste troeven in 't omber spel.*

Matasions, (f. pl.) *Steeklynen* (*Scheeps w.*).

Matamore, (f. & adj.) *Praalhans, windmaaker*; *opsnydend*; *item slaaven hut of kerker.*

Matasse, (f) *Ruwe ongesponnene zyde, of baal zyde.*

Matasfin, (m) *Mommen-dans of danser, waar by klugtige gebaarden gemaakt worden.*

Matassinade, (f) *Poetzenmaakery, gekke kuuren.*

Matassiner, (v. n.) *Den mommen-dans dansen met koddige sprongen.*

Matelas, (m) *Matrás, kussen, iets dat opgevuld en gestikt is, dienende voor bedden, stoelen en rytuigen.*

Matelasser, (v. a.) *Met matrássen voorzien of bekleeden; item opvullen als een matrás.*

Matelassier, (m) *Matrás-maaker.*

Matelot, (m) *Matroos, zee-man, bootsgezél;* vaisseau matelot, *schip dat een ander voor bystand diend.*

Matelotage, (m) *Matroozen-huur* (f) *of loon* (n).

Matelote, (f) *Visch-kooking op zyn zeemans;* à la matelote, *op zyn bootsgezels.*

Matématicien &c. (*Zie* Mathématicien *enz.*).

Mâter (v. a.) un vaisseau, *een schip bemasten, met rond-hout voorzien;* mâter un tonneau, *een vat op zyn end, op zyn kop zetten;* vaisseau mâté en chandelier, en fregatte, en fourche, en galere, *een schip met regt opstaende, met voor-overhellende masten, met een gaffel, met twee masten zonder stengen.*

Mater. (*Zie* Matter).

Mâtereau, ou, mâterel, (m) *Mastie* (n), *stomp* (m).

Matérialisme, (m) *Het gevoelen dat alles stoffelyk is.*

Matérialiste, (m) *Voorstander daar van.*

Matérialité, (f) *Stoffelykheid.*

Matériaux, (m. pl.) *Bouwstoffen* (f. pl.) *als: hout, steen, kalk, enz.); item verzameling, dienstig tot eenig geschrift.*

Matériel, elle (adj.) *stoffelyk;* cause matérielle, esprit matériel, *een lomp vernuft.*

Matériellement, (adv.) *Stoffelyker wyze.*

Maternel, elle (adj.) *Moederlyk;* amour maternel; langue maternelle, *moeder-spraak;* oncle maternel, *oom van 's moeders zyde;* biens, parents maternels.

Maternellement, (adv.) *Moederlyk*

Materniser, (v. n.) *Naar de moeder aarden, zweemen.*

Maternité, (f) *Moederlykheid; moederlyke staat.*

Mâteur, (m) *Masten-maaker.*

Mathématicien, (m) *Wiskunstenaar, wiskundige.*

Mathématique, (adj.) *Wiskundig.*

Mathématique (f) ou les Mathématiques, *De wiskunde, wiskunst.*

Mathématiquement, (adv.) *Op eene wiskundige wyze.*

Matiere, (f) *Stoffe, matérie, oorzaak (f); onderwerp* (n), *inhoud* (m); *etter, matérie* (f); matiere premiere, *eerste stoffe, grond stoffe van eenig ding;* matiere d'un discours; matiere d'une playe; être enfoncé dans la matiere, *zyne lusten, het zinnelyke of aardsche aankleeven; item dom, lomp, zyn;* en matiere de religion, d'habits, *in 't stuk van Godsdienst enz.;* entrer en matiere, *tot de verhandeling treeden, overgaan;* matiere fécale (excrément), *drek;* matiere, *oude lompen (in een papier-molen);* table des matieres, *blad-wyzer van een boek.*

Matin, (m) *De morgen* (m), *morgen-stond, ogtend* (f); de bon matin, *s' morgens vroeg;* de grand matin, *heel vroeg;* qui a bon voisin, a bon matin, *een goede buurman is beter als een verre vriend (spr. w.).*

Matin, (adv.) *Vroeg, tydig;* se lever matin; il est matin.

Mâtin, (m) *Bul-bond, band-bond, waak-bond, reekel.*

Matinal, ale (adj. *Zie* Matineux).

Mâtineau, (m) *Kleine band-bond.*

Matinée, (f) *De morgenstond, de ogtend tyd;* dormir la grasse matinée, *een gat in den dag slaapen, lang slaapen.*

Mâtiner, (v. a.) *Met groote reuëns loopen (van kleine teefjes gez.)* mâtiner (v. n.) quelcun, *iemand als een bul-bond aanvallen, begraauwen.*

Ma-

Matines, (f. pl.) *De Vroeg-metten, ogtend-gebéden in de R. K.*

Matineux, euſe (adj.) *Vroeg ryzende, vroeg op, vroeg in de weer of by de hand*; il eſt matineux.

Matinier, iere (adj.); Etoile matiniere, *de morgen-ſter.*

Matois, oiſe (adj. & f.) *Liſtig, loos, doortrapt, doorſleepen, ſneedig*; c'eſt un fin matois, *het is een ſlimme vogel, doorſleepen gaſt of knaap*; une fine matoiſe, *een looze feeks.*

Matoiſerie, (f) *Loosheid enz.*

Matou, (m) *Kater, groote Kat.*

Matras, (m) *Diſtileer-vles, kolf* (f).

Matricaire, (f) *Moeder kruid* (n).

Matrice, (f. & adj.) *Lyf-moeder, baar-moeder, moeder; matrys, gietvorm der druk-letters, penningen enz.*; l'égliſe matrice. *de moeder-Kerk*; langue matrice, *hoofd-ſpraak, moeder-taal, daar andere taalen van afgeſprooten zyn.*

Matricide, (f) *Moeder-moord.*

Matricide, (m. & f.) *Moeder-moordenaar; moeder-moordenaarſter.*

Matriculaire, (m) *Een op de naamlyſt ingeſchrévene.*

Matricule, (f) *Naam-lyſt* (f), *regiſter der leeden* (n) *van eenig genootſchap of van amptenaaren.*

Matrimonial, ale (adj.) *Huwelykſch, dat op het huwelyk ziet of zulks aangaat.*

Matronales, (f. pl.) *Feeſt der romeinſche adelyke vrouwen.*

Matrône, (f) *Bedaagde deftige vrouw; item vroedvrouw.*

Matter, (v. a.) *Afmatten, plaagen, quellen*; matter ſa chair, *zyn ligchaam afmatten, zyne luſten dooden, temmen.*

Matter, (v. a.) *Het zilver zonder glans of bruineerſel bewerken, opkooken.*

Mattoir, (m) *Graveer-yzer, radeer-yzer der ſignet-ſnyders, plaatſnyders en zwaardveegers.*

Maturation, (f) *Ryping, rypmaaking (in Apoth. en chym.).*

Mâture, (f) *Het maſten van een ſchip; item de wyze daar van; item het maſt-werk of al het rondhout van een ſchip.*

Maturité, (f) *Rypheid, volkomenheid, volwasſenheid*; fruit qui eſt en maturité; age de maturité; parvenu à ſa maturité; maturité d'eſprit; cette affaire eſt en ſa maturité.

Matutinaire, (m) *Morgen gebéde boek.*

Matutinel, elle (adj.) *Dat tot de vroegmis of ogtend gebéden behoord.*

Maubouge, (m) *Drank-accyns in Normandiën.*

Maudire, (v. a.) *Vloeken, vervloeken, quaad toewenſchen.*

Maudiſſon, (m. *gem. w.*) *Vloek* (m), *vervloeking* (f).

Maudit, ite (adj.) *Vervloekt; afgrysſelyk, verfoeyelyk, boos quaad, ſlegt*; vie maudite; chemin, livre maudit.

Maugere, (f) *Mammiering (een zeildoeke-huis in de kluis- en ſpie-gaten van een ſchip, waar door het water van 't dek afloopt, en van buiten plat gedrukt zynde, het zee-water terug houd).*

Maugré. (*Zie* Malgré).

Maugréer, (v. n. *gem. w.*) *Vloeken, zweeren.*

Maupiteux, euſe (adj. *gem. w.*) faire le maupiteux, la maupiteuſe, *klaagen, kermen, den elendigen ſpeelen zonder réden.*

Mauresque, ou, Moresque (adj.) *Moorſch*, danſe moresque.

Mauricaud, aude (adj. & f.) *Zwartägtig, bruin, zaluwägtig; een halve moor* (baſané).

Mauſolée, (m) *Praal-graf* (n), *pragtige grafſteede* (f), *vorſtelyk grafmaal* (n).

Mauſſade, (adj.) *Vuil, ſmeerig, morsſig; onbeuſch, vuil, walgelyk*; les harangéres ſont mauſſades en leurs paroles, les pedants en leurs vêtements.

Mauſſadement, (adv.) *Op eene morsſige, ſlordige, vuile wyze.*

Mauſſaderie, (f) *Morsſery; walgelykheid enz.*

Mauvais, aiſe (adj.) *Quaad, ſlegt, ondeugend, ſnood*; mauvais homme, poëte, air &c. femme de mauvaiſe vie, *ligte kooi, een hoer, ſnol*; mauvaiſe

vaise chére, *sobere maaltyd*; prendre de mauvaise part, *qualyk neemen*; mauvaise herbe croit toujours, *onkruid vergaat niet* (*spr. w.*).

Mauvais, (adv.) *Slegt, quaad, euvel, vuns*; trouver mauvais, *slegt vinden, euvel of qualyk neemen*; sentir mauvais, *slegt of vuns rieken, stinken*; il fait mauvais de &c., *het is niet veilig te enz.*

Mauvais, (m) *Het quaade*; il faut prendre le bon & le mauvais.

Mauve, (f) *Maluwe, kaasjens kruid.*

Mauviette, (f) *Soort van een Leeuwerik.*

Mauvis, (m) *Zekere meeuw.*

Maux, (plur *van* Mal *'t welk zie*).

Maxillaire (adj.) os maxillaire, *Kaaken-been (in Ontl. k.)*

Maxime, (f) *Grond-regel, grondstelling, Leer-stelling.*

May. (*Zie* Mai).

Mays (m) ou bled de turquie, *turks Kóren* (n).

Mazette, (f) *Een Jakhals* (m), *oude knol* (f), *slegt mager paerd* (n): *item een slegte speelder.*

Me, (datif ou accus. *van* Moi ou Je) il me dit, *hy zeide my*; me voici, *hier ben ik*; je me flatte, *ik vleie my.*

Méan, (m) *Zout-put.*

Mécanique, &c. (*Zie* Méchanique).

Mécéne, ou, Mécénas (m) *Mecenas, zeker romeinsch Ridder, die een groot voorstander der geleerdheid was; zedert is deeze naam gegéven aan alle voornaame voorstanders en begunstigers der geleerde waereld.*

Méchamment, (adv.) *Ondeugender, schelmägtiger wyze.*

Méchanceté, (f) *Ondeugendheid, snoodheid; item poets, streek*; insigne, horrible méchanceté, *groote, ysselyke snoodheid*; commettre des méchancetés, *snoodheeden begaan*; faire mille méchancetés, *duizende toe fen speelen.*

Méchanicien, (m) *Een werktuigkundige.*

Méchanique, (f) *De werktuigkunde.*

Méchanique, (adj.) *Werktuiglyk*; opération méchanique, *werktuiglyke werking*; arts méchaniques, *handwerken, ambagten* (*in tegenstelling van* arts libéraux).

Méchanique, (adj.) *Kaarig, vrekkig*; esprit méchanique, *een kaarig, laag gemoed.*

Méchaniquement, (adv.) *Werktuigkundiglyk; item op eene laage veráchtelyke of kaerige wyze.*

Méchanisme, (m) *'t Zamenstél van eenig ligchaam of werktuig volgens de wetten der werktuigkunde; item de konst om zulks te maaken.*

Méchant, ante (adj. & f.) *Ondeugend, snood, quaad, godloos, slegt, arg, boosaardig*; un méchant homme, *een booswigt, kwaad mensch*; de méchants habits, vers, *slegte kleederen enz.* un méchant garnement, *een guit, fielt*; les méchants, *de goddeloozen*; faire le méchant, *tieren en raazen; uitspatten.*

Meche, (f) *Lont van een snaphaan enz.* (f) *tintel of tuntel van gebrand oud linnen* (n); *pit, katoen, lemmet van een kaers of lamp; pyp van een kandelaar*, (bobeche) *wiek* (f), *plukfel, om in een' wond te leggen; 't boor-yzer van een boor* (n); *tand van een schaaf; schaft van een roer* (m); *het onderste hout van een mast tot de mars toe*; découvrir, ou, éventer la meche, *lont ruiken, dat is, den aanslag ontdekken*; meche allumée, *met brandende lont*; meche, ou, ame de corde, *'t hart of touw in 't midden van een dik touw, dienende om zulks rond te maaken.*

Méchef, (m. *oud. w.*) *Ongeluk* (n).

Mécher, (v. a.) *Wyn zwavelen.*

Méchoir, (v. n. *oud w.*) *Misslagen, niet wel uitvallen.*

Mécompte, (m) *Misreekening; valsche verbeelding* (f).

Mécompter, se mécompter (v. n. & r.) *Mis-tellen, zich mis reekenen.*

Méconnoissable, (adj.) *Onkénbaar.*

Méconnoissance, (f) *Onkénbaarheid; item ondankbaarheid*

Méconnoissant, ante (adj.) *Ondankbaar, onërkentelyk.*

Mé-

Méconnoître, (v. a.) *Niet meer kennen*; *item ondankbaar zyn*, *niet erkennen*; je vous méconnoiſſois; il méconnoit vos faveurs; ſe méconnoitre (v. r.) *zich zelven niet kennen*, *zich vergeeten*, *opgeblaazen worden.*

Méconnu, ue (adj.) *Niet meer gekend enz.*

Mécontent, ente (adj.) *Misnoegd*, *onvreden*; *item oproerig*; les mécontents, *de misnoegde*, *de wederſpannige*, *de oproerige*; ranger les mécontents à leur devoir.

Mécontentement, (m) *Misnoegen* (n).

Mécontenter, (v. a.) *Ongenoegen*, *misnoegen geeven*, *niet voldoen.*

Méconter. (*Zie* Mécompter).

Mécréant, (m) *Een Heiden*, *ongeloovige.*

Mécredi, (m) *Woensdag.*

Mécroire, (v. a. *weinig gebr.*) *Niet gelooven.*

Médaille, (f) *Gedenk penning*, *pronk-penning* (m); tourner la médaille, *het blaadje omwenden*; *de zaak van eene andere kant beſchouwen*; la médaille eſt renverſée, *het blad is omgekeerd*, *de zaak is veranderd*; toute médaille a ſon revers, *alles heeft zyn goed en zyn quaad*; vieille medaille, *een oud vel*, *verrimpeld oud wyf.*

Medaillier, (m) *Kabinet met gedenk-penningen* (n).

Médailliſte, (m) *Verzamelaar of ſchryver van gedénk-penningen.*

Médaillon, (m) *Groote gedénkpenning.*

Médecin, (m) *Arts*, *geneesmeester*, *geneesheer*, doctor; medecin d'eau douce, *een ſlegte arts*, *of*, doctor *in de koelte*; après la mort le médicin, *als 't kalf verdronken is*, *den put vullen*, *dat is*, *raadzoeken als het te laat is.*

Médecinal, ale (adj.); Herbes, eaux médecinales, *genees-kruiden*, *gezondheids-bronnen.*

Médecine, (f) *Geneeskunde*, *artzeny-kunde* (f); *item genees-middel* (n) *artzeny*, *artzeny drank* (f), *afzettend middel* (n) (purgatie) prendre médecine, *een geneesmiddel of purgatie in-neemen*; argent comptant porte medecine, *gereed geld dingt naauw* (*dit zegt men als men niet wil borgen*).

Médeciner, (v. a.) *Geneesmiddelen ingeeven*; ſe médeciner, (v. r.) *artzeny-middelen gebruiken.*

Medée, (f) *Medéa*, *een' beroemde toverhex.*

Médiane, (adj.); Veine médiane, ou, la médiane, *middel- of groote bloed-ader aan den arm.*

Médianoche, (f) *Middernachts maaltyd.*

Médiante, (f) *De middelſte der 3 hoofd-toonen* (*in Muziek*).

Médiaſtin, (m) *Middel-vlies* (n), *dat de holte der borſt en de long in de lengte van één ſcheid.*

Médiat, ate (adj. *in Natuurk.*) *Middelbaar*, *dat in 't midden is*, cauſe médiate.

Médiatement, (adv.) *Middelbaarlyk*, *middelyker wyze.*

Mediateur, trice (m. & f.) *Middelaar*, *bemiddelaar*; *bemiddelaarſter.*

Médiation, (f) *Bemiddeling*, *tusſchenkomſt.*

Médiatrice, (f) *Bemiddelaarſter.*

Médical, ale (adj.) *Tot de artzeny behoorende.*

Médicament, (m) *Genees-middel* (n), *artzeny* (f); médicament ſimple, composé.

Médicamentaire, ou, Médicamental, ale (adj.) *Dat een geneezende kragt in zich heeft.*

Médicamenter, (v. a.) *Met artzeny voorzien*; *geneezen.*

Médicamenteux, euſe (adj.) *Het geene geneeſt*; aliments médicamenteux.

Médicinal, Médiciner. (*Zie* Médecinal *enz.*).

Médieté, (f) *Aritmétiſche proportie tuſſchen twee andere.*

Médiocre, (adj.) *Middelmaatig*, *tamelyk*, *tusſchenbeiden*; eſprit, taille médiocre.

Médiocrement, (adv.) *Middelmaatiglyk*, *tamelyk*; la recolte n'eſt que médiocrement bonne cette année.

Médiocrité, (f) *Middelmactigheid, middelstaat.*

Médire (v. n.) de quelcun, *iemand lasteren, smaalen, schenden, qualyk van hem spreeken, agterklappen.*

Médisance, (f) *Lastering, agterklap, smaaling, laster-taal.*

Médisant, ante (adj.) *Agterklappend, quaadspreekend, lasterend, eerrovend.*

Médisant, ante (m. & f.) *Agterklapper, quaadspreeker; lasteraarster enz.*

Méditatif, ive (adj.) *In gedagten opgetógen, sterk peinzende*; esprit méditatif, *diepdenkende of bespiegelende geest.*

Méditation, (f) *Overdenking, bepeinzing, overweeging, betragting; item innerlyk gebéd*; être dans une profonde méditation; méditations chrétiennes.

Méditer, (v. a. & n.) *In gedagten of bespiegelingen bézig zyn, overdenken, overweegen, betragten; ergens op studeeren, op doelen*; méditer la parole de Dieu; la ruine de quelcun; méditer quelque chose, *iets voorhebben, bedoelen*; méditer sur quelque chose, *iets overdenken.*

Médité, ée (adj.) *Overdagt, overlegd, bestudeerd; item styf, gedwongen.*

Médium, (m. *lat. w.*) *Het midden; item een bewysstuk (argument) in de schoolen* (n).

Médullaire, (adj.) *Dat tot het merg gehoord (in Ontleedk.).*

Méfaire, (v. n.) *Misdoen, onrecht doen, qualyk handelen (alleen in rechten gebr.).*

Méfait, aite (adj.) *Misdaan enz.*

Méfait, (m. *oud w.*) *Misdaad (f) misbedryf* (n).

Méfiance, (f) *Mistrouwen, wantrouwen* (n).

Méfiant, ante (adj.) *Mistrouwend*

Méfier, se méfier, (v. r.) *Mistrouwen hebben*; se méfier de quelqu'un, *iemand wantrouwen, verdenken.*

Mégalographie, (f) *Afschildering in volle* statuur.

Mégarde, (f); Par mégarde, *door onöplettendheid, door onägtzaamheid*; faire une chose, une omission par mégarde.

Mégere, (f) *Naam van eene der 3 helsche* furiën (*by Dicht.*); *item een quaad wyf, helle-veeg.*

Mégie, (f) *Konst om vellen of zeem te bereiden.*

Mégisserie, (f) *Zeem-bereidery of- handel.*

Mégissier, (m) *Velbereider, zeembereider.*

Mehemendar-Bachi, (m) *Opleider der Gezanten ter* audientie *in Perziën.*

Meigle, (f) *Spaade der Wyngaardeniers.*

Meilieur, eure (adj. comparatif *en* Superlatif *van* bon) *Beter; best*; il est meilleur que son frere, *hy is beter als zyn broeder*; c'est le meilleur homme, la meilleure femme du monde, *hy, zy is de beste enz.*; meilleur, (f. m.) *het beste*, le meilleur est de pratiquer la vertu.

Meistre, (m); Arbre de meistre, *grootste mast op een' galei.*

Melanagogue, (m) *Gal-afzettend middel.*

Mélancolie, (f) *Zwaarmoedigheid, droefgeestigheid, zwarte gal, zwaar bloed.*

Mélancolique, (adj. & f.) *Droefgeestig, zwaarmoedig; zwartgallig; een droefgeestig Mensch.*

Mélancoliquement, (adv.) *Droefgeestiglyk.*

Mêlange, (m) *t' Zamenmengsel, mengelmoes* (n), *menging, vermenging* (f).

Mêlanger, (v. a.) *Mengen, vermengen, onder een mengen.*

Mélantéria, (m) *Een t' zamentrekkend berg-sap.*

Melasse, (f) *Stroop van suiker.*

Mêlé, ée (adj.) *Gemengd.* (*Zie* Mêler).

Mêlée, (f) *Scherp gevegt, bloedigen stryd, handgemeenschap, schermutseling; item twist, geschil; gedrang, oploop van volk*; se jetter dans la mêlée; se tirer de la mêlée.

Mêler, (v. a.) *Mengen, vermengen,*

gen, *mengelen*; *inwikkelen*, *innemen enz.*, mêler les couleurs; mêler le vin, *de wyn vervalschen*; mêler quelqu'un dans une affaire; mêler une serrure, *een slot verdraaijen, bederven*; mêler les cartes, *de kaarten doorschieten*, *verschieten*, *door een mengen*; se mêler, (v. r.) *zich mengen*, *zich inmengen*, *inlaaten*, *bemoeijen*; ne vous melez point de cette affaire, dans la foule &c.

Mélese, (m) *Lorkboom.*

Melette, (f) *Sprot* (*Vischje*).

Mélianthe, (m) *Honing-kruid* (n).

Mélilot, (m) *Steen-klaver* (f), (*zékere plant liefljk van reuk*).

Mélinet, (m) *Hondstong* (f. *kruid*).

Mélioration, (f) *Verbétering van huizen*, *landeryen enz.* (*in Rechten*).

Méliorer, (v. a.) *Verbéteren* (*béter* améliorer, amender).

Melisse, (f) *Citroen-kruid*, *byenblad* (n).

Mellier, (m) *De derde maag van een os* (f. *by Slagters*).

Mélodie, (f) *Zoetluidendheid*, *lieflyke zang-wyze.*

Mélodieusement, (adv.) *Lieflyk*, *welklinkend.*

Mélodieux, euse (adj.) *Lieflyk*, *welluidende.*

Melon, (m) *Meloen* (f); melon lissé, brodé, *gladde*, *ruige meloen.*

Melonnier, (m) *Meloen-queeker of verkooper.*

Melonniere, (f) *Meloenbak* (m), *meloen-bed* (n).

Mélote, (f) *Ruigschaapen-vel* (n).

Mémarchure, (f) *Mistréd*, *zwikking van een paerd.*

Membrane, (f) *Vlies*, *velletje* (n *in Ontleedk.*).

Membraneux, euse (adj.) *Vliezig.*

Membre, (m) *Lid* (n), *lédemaat des ligchaams*; *lid*, *mede-lid van eenig genoodschap*, *lid-maat van de Kerk*, membres de vaisseau, *al het groote hout van een Schip*; *item deelen van een huis*; le membre, ou, le membre viril, *het mannelyke lid.*

Membru, ue (adj.) *Dik en grof van leeden.*

Membrure, (f) *Houte rib* (f); *post* (m), *raam* (f) *daar dunnere stukken hout of panneelen in gespond worden*; *item een stuk hout dat gezaagd moet worden*; *item hout-maat*, *vaam maat*; mettre le bois en membrure, *'t hout in vaamen stápelen.*

Même, (pron. adj.) *NB. als dit woord voor een* subst: *gaat betékend het dezelfde*, *het zelfde of de zelve*, *het zelve*, *éven*, *gelyk*; *maar na een* subst. *zelfs*, *zelve*; c'est le même homme, la même femme, le même enfant, *het is dezelfde man*, *de zelfde of dezelve vrouw*, *het zelfde kind*; d'un même age, *van dezelfde ouderdom*, *van gelyke jaaren*, *of éven oud*; le Roi même, ou, lui-même l'a dit, *de Koning zelfs enz.*; c'est moi-même, *ik ben het zelfs*; se tromper soi-même, *zich zelven bedriegen.*

Même, (adv) *Zelfs*, *ja zelfs*, *ja dat meer is*; (qui plus est, ou, & encore) il le dit & même le confirme, *hy zegt het*, *ja zelfs bevéstigt het*; il n'a pas même daigné de &c. *hy heeft zich zelfs niet eens verwaerdigt van enz.*; même la chose elle même le dicte, *ja de zaak zelfs enz.*; à même (*oud en gem. w.*) vous êtez à même, *gy hebt vryheid*, *gy zyt uw' eigen meester*, *om enz.*; de même, ou, tout de même, *even zoo*, *op dezelfde wyze*, de même que, ou, de sorte que, *zoo dat*, *dus dat.*

Mêmement, (adv. *oud w.*) *Zelfs* (même).

Mémoire, (f) *'t Geheugen* (n), *de geheugenis*, *gedagtenis*, *herrinnering*, *memórie* (f); mémoire fidelle, infidelle, *een sterk of zwak geheugen*; conserver la mémoire d'un ami, *de gedagtenis van enz.*; de mémoire d'homme on n'a vu rien de semblable, *by geen Menschen-geheugen heeft men enz.*; mémoire locale, *plaatzelyke errinnering*; feu le Prince d'heureuse mémoire, *wylen de Vorst van hoogloffelyker gedagtenis*; feu votre pere de pieuse mémoire, *wylen uwen zaligen Vader.*

Mémoire, (m) *Gedenkboekje*, *gedenk-ceeltje*, *hand-boekje*, *memorie-boek-*

boekje (n); *item rekening*; *kondschap enz.* (f); ecrire quelque chose sur son mémoire, *iets op zyn hand-boekje aantékenen*; il a écrit sur de bons mémoires, *hy heeft goede stukken of onderrigtingen gehad om na te schryven*; mémoires d'un Ambassadeur, *narigten van een gezant* (instructions).

Mémorable, (adj.) *Gedenkwaerdig.*

Mémoratif, ive (adj.) *Die of dat zich iets errinneren kan.*

Mémorial, ale (adj.) *Dat het geheugen betreft*; l'art mémorial.

Mémorial, (f. m.) *Een gedenktéken*; *gedénkschrift* (n) *of cédel* (f); *herrinnerings-téken* (n) *geheugenis* (f); c'est un mémorial de votre amitié; un mémorial, *een Koopmans Klad-boek.*

Mémorialiste, (m) *Schryver van Memoriën of onderrigtings-schriften.*

Menaçant, ante (adj.) *Dreigende.*

Menace, (f) *Dreiging, bedreiging* (f), *dreigement* (n) (*meest in plur.*) user de ménaces.

Menacer, (v. a.) *Dreigen, bedreigen.*

Menaceur, (m. *weinig gebr.*) *Dreiger.*

Ménage, (m) *Huishouding* (f), *'t huishouden, huisgezin* (n); *item huisraad, inboedel van een huis* (m); pain de ménage, *huisbakken brood, huisbak*; tenir ménage, *een huishouden hebben*; faire bon ou mauvais ménage avec sa femme; vivre de ménage, *spaarzaam of zuinig léven*; ménage de campagne, *ploeg gereedschap*; étrange ménage, *misslyke toestand.*

Ménagement, (m) *Achting, eerbied* (f), *ontzag* (n), *omzigtigheid, inschikkendheid* (f) *enz.*; elle a de grands ménagements pour son mari, *zy gaat zeer behoedzaam of inschikkend met haar man om.*

Ménager, (v. a.) *Spaaren, te raade houden, ontzien, verschoonen, niet te veel gebruiken of te laste leggen, omzigtig te werk gaan*; ménager sa bourse, *zyne beurs spaaren, zyne penningen te raade of in waarde houden*; ménager quelqu'un, *iemand omzigtig, met toegévendheid behandelen*; ménager ses amis, *zyne vrienden niet te veel vergen of belasten*; ménager son crédit, *zyn aanzien, achting of* crediet *bewaaren, in acht neemen*; ménager sa santé, *zyne gezondheid in acht neemen*; ménager une entrevue, *een mondgesprek of eene byeenkomst te weege brengen*; ménager son temps, *zyne tyd wel besteeden*; ménager un terrein, *een grond of plaats ten nutte of wel gebruiken*; ménager un escalier &c., *eene trap enz. ter behoorlyker plaats brengen, practizeeren*; ménager les bonnes graces de quelqu'un, *iemands gunst of toegenégenheid tragten te onderhouden*; se ménager (v. r.) *zich ontzien, zich wagten of in acht neemen.*

Ménager, ere (adj.) *Spaarzaam, zuinig, huishoudend.*

Ménager, ere (m. & f.) *Huishouder*; *huishoudster*; être bon ménager, bonne ménagere de quelque chose, *iets wel te raade houden.*

Ménagerie, (f) *Een omheinde of afgeslooten plaats, daar men gedierte en gevogeltje mest, of, voor zyn vermaak houd, eene* Ménagerie.

Mendiant, ante (adj. & f.) *Bédelende, schooijende*; *een bédelaar, schooyer*; *bédelaarster, schooister*; les mendiants, *de bédel-monnikken.*

Mendicité, (f) *Bédelaary*; reduit à la mendicité, *tot den bédelzak gebragt.*

Mendier, (v. a.) *Bédelen, aftruggelen, truggelen*; mendier son pain de porte en porte; mendier du secours, *om hulp smeeken.*

Meneau, (m) *Kruis-kozyn in een Kerk- of ander groot vengster* (n).

Menée, (f) *Heimelyke list, aanslag, raad of streek*; *item 't spoor van een hert*; découvrir les menées des conspirateurs.

Mener, (v. a.) *Leiden, geleiden, brengen, voeren, mennen, ryden enz.* mener un cheval par la bride, *een paerd enz. leiden*; mener quelcun au logis, *iemand t' huis brengen*; mener

ner le caroffe, *de Koets mennen*; mener au combat, *ten ftryde voeren*; le chemin mene à la ville, *de weg gaat of leid naar de ftadt*; mener une mauvaife vie, *een flegt leven leiden*; mener du bruit, *geraas maaken*; mener deuil, *rouw bedryven*; fon intérêt le mene, *zyn eigen belang beftierd hem*; mener une affaire bien ou mal; mener le branle, *den dans leiden*; mener quelqu'un par le nez, *iemand by de neus herom leiden, voor den zot houden, foppen*; mener du bétail, *vee hoeden*; mener quelqu'un rudement, *iemand ruuw behandelen.*

Ménétrier, (m. *oud w.*) *Speelman.*

Meneur, eufe (m. & f.) *Leider, leidsman; lei-jonker; leidfter; item menner van een ry-tuig*; meneur d'ours, *beeren-leider.*

Menin, (m) *Jonkertje, pagie die met een jong Vorft opgevoed word.*

Mennonites, (m. pl.) *Mennoniten.*

Menologe, (m) *Martelaars naamlyft by de grieken.*

Menotte, (f. *boert. w.*) *Handje*; donne moi ta petite menotte.

Menottes, (f. pl.) *Boeijen, handboeyen, paternofters.*

Menfe, (f) *Tafel goederen of inkomften van een Abt of andere Geeftelyke.*

Menfole, (f) *Bind-fteen van een verwulf-boog* (m).

Menfonge, (m) *Leugen* (m), *leugentaal, onwaarheid* (f).

Menfonger, ere (adj.) *Leugenägtig.*

Menftrual, ale (adj.) *Maandftondig.*

Menftrue, (f) *Schei-vogt* (*in Chym.*).

Menftrues, (f. pl.) *De Maandftonden, maandelykfche zuivering*, (les mois, les ordinaires, les regles).

Menftrueux, eufe (adj.) *Ontbindend* (*in Chym.*).

Mental, ale (adj. *alleen gebr. in fem.*) *Dat in 't gemoed, in de gedagten, innerlyk gefchied*; oraifon mentale, *innerlyk of ftil gebéd*; refervation mentale, *ftille achterhouding of uitzondering.*

Mentalement, (adv.) *In den geeft of gedagten, by zich zelven.*

Mente. (*Zie* Menthe).

Menterie, (f) *Leugen.*

Menteur, eufe (adj.) *Leugenägtig.*

Menteur, eufe (m. & f.) *Leugenaar; leugenaarfter.*

Menthe, (f) *Munt* (f) *Kruizemunt* (n. *zeker kruid*).

Mention, (f) *Melding* (f), *gewag* (n); faire mention d'une chofe; il n'eft plus mention de faire cela, *daar zyn geene gedagten meer na, om enz.*

Mentionné, ée (adj.) *Gemeld, vermeld, aangeroerd*; l'article ci-deffus mentionné.

Mentionner, (v. a.) *Vermelden.*

Mentir, (v. n.) *Liegen*; il en a menti, *hy heeft het gelogen*; fans mentir, ou, à ne point mentir, *zonder liegen, om de waarheid te zeggen*; bon fang ne peut mentir (*fpr. w.*) *de boom valt niet verre van de ftam, dat is, die een édel of quaad gemoed heeft laat het vroeg of laat blyken*; on ne gagne rien à mentir, que de n'être pas cru quand on dit la verité.

Menton, (m) *De Kin* (f); foutenir le menton à quelqu'un, *iemand moed geeven, onderfteunen*; lever le menton, *trots en vermétel worden; pogchen, fnoeven.*

Mentonniere, (f) *Kin-band* (m).

Menu, ue (adj. & adv.) *Dun, klein, fyn, gering, flegt*; du menu bois, *dun of klein hout*; le menu linge, *het klein goed*; pluie menue, *ftof-régen*; il pleut dru & menu, *het régend digt*; pouffiere menue, *fyne ftof*; jambe menue, *een dun been*; couper menu, *klein of fyn hakken, fnyden*; le menu peuple, *het gemeene volk*; menus plaifirs, *fpeel-penningen, fpeel-geld*; menus grains, *zomer-zaad*; le menu (m); je vous écrirai les chofes par le menu, *ik zal u de zaaken van ftuk tot ftuk melden*; frapper dru & menu, *gezwinde flagen geeven.*

Menuaille, (f) *Klein geld, kleuter*

ter geld; *item klein grut*, *uitschot van visch* (n); payer en menuaille, *in kleuter geld betaalen.*

Menuet, (m) *Minuët (zeker dans).*

Menuise, (f) *Vogel-hagel.*

Menuiserie, (f) *Schrynwerk* (n).

Menuisier, (m) *Schrynwerker*, *witwerker.*

Méprendre, se méprendre (v. r.) *zich vergissen*, *vergrypen*, *mistasten.*

Mépris, ise (adj.) *Vergist enz.*

Mépris, (m) *Veräcbting*, *versmaading* (f); au mépris des loix, *zonder ontzag voor de wetten.*

Méprisable, (adj.) *Veräcbtelyk*, *versmaadelyk.*

Méprisamment; (adv.) *weinig gebr.*) *Veräcbtelyker wyze.*

Méprisant, ante (adj. & f.) *Versmaadende*; *veräcbter*; *versmaadster.*

Méprise, (f) *Misvatting*, *misslag*, *feil*; méprise grossiere.

Méprisé, ée (adj.) *Veräcbt*, *versmaad.*

Mépriser, (v. a.) *Veräcbten*, *versmaaden*; mépriser le faste.

Mer, (f) *De zee*; la mer rouge, noire, morte, glaciale, pacifique ou du sud; homme de mer, *een zee-man*; haute ou pleine mer, *volle of ruime zee*, *'t ruime sop*; mettre en mer, ou, à la mer, *in zee loopen*, *of steeken*, *zee kiezen*; coups de mer, *zee-slagen*, *zwaare golven*, *deiningen*; grosse mer, *holle zee*; mer orageuse, *onstuimige zee*; la mer monte, refoule, *de zee vloeit*, *ebt*; il n'y a plus de mer, *de zee is stil*; courir les mers, *in zee omzwerven*, *kruissen*; courir la même mer, *de zelve zee bevaaren*; la mer blanchit, ou moutonne, *de zee bruischt of schuimd*; avaler la mer & les poissons, *alles inslokken*, *nooit genoeg hebben*; porter de l'eau à la mer ((*spr. w.*), *water in zee of sparren naar noorwegen brengen*; c'est une mer à boire (*spr. w.*), *het is een eindeloos werk*; chercher quelqu'un par mer & par terre, *iemand overäl zoeken*; c'est une mer sans fond, *'t is een onpeilbaare zee*, *een zaak daar men geen grond in krygen kan.*

Mercadent, (m. *Schimp w.*) *Een slegte Kraamer.*

Mercantile (adj.); Homme de profession mercantile, *een Koopman.*

Mercelot, (m) *Een Kraamertje* (n).

Mercenaire, (adj.) *Baatzoekend*, *als een huurling*, *om loon of voordeel werkend*; ame basse & mercenaire, *een laag en baatzugtig gemoed*; témoin mercenaire, *een gekogte getuigen.*

Mercenaire, (m) *Huurling*, *daglooner.*

Mercenairement, (adv.) *Baatzugtiger wyze.*

Mercerie, (f) *Kraamery* (f); *item Kraamers-gild* (n).

Mercerot, (m) *Kleine Kraamer.*

Merci, (f) *Dank*; *item genade*, *wille*, *magt enz.*; Dieu merci! *God dank! God zye dank of geloovd!* grand-merci, *grooten dank*; merci de ma vie, *by myn keel* (*gem. w.*); crier merci, *om genade roepen*; se commettre à la merci des vents, des flots, de ses ennemis, *zich aan de woede, op genade en ongenade enz. overgeeven*; sans aucune merci, *zonder eenige barmhartigheid*; être à la merci de quelqu'un, *in iemands magt zyn.*

Mercier, iere (m. & f.) *Kraamer*; *winkelierster*; à petit mercier, petit panier (*spr. w.*) *de teering na de neering stellen.*

Mercredi. (*Zie* Mécredi).

Mercure, (m) *Mercurius (Heidensche godheid der welsprékendheid, der kooplieden en dieven*; *item Jupiters bode)*; *item de planeet Mercurius*; *item quikzilver (in Chym.)*; fixer le mercure, *'t quikzilver onvlugtig maaken*; *item de ongestadigheid des gemoeds tot bestendigheid brengen.*

Mercurial, ale (adj.) *Van den aart van quikzilver.*

Mercuriale, (f) *Glas-kruid*, *bingel-kruid* (n); *item bestraffing*, *doorhaaling* (f); on lui a donné une rude mercuriale.

Merdaille, (f. *gem. w.*) *Een hoop beschitene Kinderen.*

Mer-

Merde, (f) *Menschen-drek, stront; item hamerslag* (m); plus on remue la merde, plus elle pût (*spr. w.*).

Merdeux, euse (adj.) *Drekkig, bestront, bevuild.*

Mere, (f) *Moeder*; belle mere, grand' mere; mere nourice, *minnemoeder*; mere-perle, *paerlemoer*; l'oisiveté est la mere de tout vice, *lédigheid is de wortel van alle quaad.*

Méreau, (m) *Merk, loodje* (n), *dat iemand gegeven word om in eenige verzameling enz., te konnen komen.*

Mérelle, (f) *Hink-perk* (n. *Kinder-sp.*).

Méridien, ienne (adj.); Ligne méridienne, ou, le meridien, *middag-lyn.*

Méridienne, (f) *Middag-slaap*; faire la méridienne.

Méridional, ale (adj.) *Zuidelyk, zuider*; pole méridional, *zuider aspunt.*

Merise, (f) *Kriek, (zwarte kers).*

Merisier, (m) *Kriekenboom.*

Mérite, (m) *Verdienst, deugd, waerdigheid* (f); avoir du mérite, homme de mérite; les mérites de Jesus Christ; il fût traité selon ses mérites.

Mériter, (v. a. & n.) *Verdienen, waerdig zyn*; meriter punition, recompense; il a bien merité de sa patrie, *hy heeft zyn Vaderland groote dienst gedaan*; mériter à chef de terme, *intrest van intrest trekken.*

Méritoire, (adj.) *Verdienstelyk*; faire des actions méritoires.

Méritoirement, (adv.) *Verdienstelyk.*

Merlan, (m) *Schelvisch, wyting.*

Merle, (m) *Een meerle (zeker vogel)*; un fin merle, *een looze gast.*

Merlesse, (f) *'t Wyfje van een meerle.*

Merlet, (m) *Tinne, bovenkant eener muur* (f).

Merlette, (f) *Meerle, zonder voeten of bek, in een wapen.*

Merlin, (m) *Meerling*; *raabanden, op een Schip.*

Merliner, (v. a.) *Zeilen aan de raa's binden, marlen.*

Merlons, (m) *De aarde tusschen de schietgaten van een* battery.

Merluche (f) ou merlus (m); *leng, stok-visch* (m).

Merrain, (m) *Klaphout, vathout, wagenschot* (n). (*Zie* Mairrain).

Merveille, (f) *Wonder, wonder-stuk, wonder-werk* (n); faire merveilles, *wonderen doen*; merveilles de la nature, de l'art; les sept merveilles du monde; promettre monts & merveilles, (*spr. w.*) *goude bergen belooven*; merveille, *naam van verscheide bloemen*; à merveille (adv.) *wonderlyk, buiten gemeen, uitsteekend*; belle à merveille; chanter à merveille.

Merveilleusement, (adv.) *Verwonderlyk, uitsteekend, uittermaaten.*

Merveilleux, euse (adj.) *Verwonderlyk, buitengemeen, zeldzaam*; le merveilleux, *het verwonderlyke in eenig tooneel stuk. enz.*

Mes, (pron. plur. *van* mon. ma); Mes parents, *myne ouders of verwanten.*

Mesaise, (m. *oud w.*) *Ongemak* (n), *ongelégenheid* (f).

Mesalliance, (f) *Misbuuwing.*

Mesallier, se mesallier (v. r.) *Mistrouwen, met iemand van eenen geringeren staat in den echt treeden.*

Mésange, (f) *Mees, (Vogeltje).*

Mesarriver, (v. n. imperson.) *Mislukken, kwalyk uitvallen*; *misgaan*; s'il vous en mesarrivoit, *als 't u eens misging.*

Mesaventure, (f) *Ongeluk, ongeval* (n).

Mesavenir, (v. n.) *Iets qualyk gebeuren, zich toedraagen*; de peur qu'il n'en Mesavienne.

Meschamment, &c. (*Zoeke die zonder* f.)

Mésentere, (f) *'t Darm-scheel, darm-vlies* (n) (*in Ontleedk.*)

Mésentérique, (adj.) *Dat daar toe hoord.*

Meseſtimer, (v. a.) *Veráchten, gering achten, versmaaden.*

Mesintelligence, (f) *Misverstand,* (n) *oneënigheid* (f).

Mesoffrir, (v. n.) *Misbieden, onder de waarde bieden.*

Mesquin, ine (adj. & f.) *Kaarig vrekkig*; *item slegt gemaakt*; *item een gierigaard*; cela est mesquin.

Mesquinement, (adv.) *Kaarig-lyk*, *vrekkiglyk*; *armhartiglyk*, *slegt.*

Mesquinerie, (f) *Vrekkigheid*, *naauwbezétheid*, *deunheid.*

Message, (m) *Boodschap* (f).

Messager, ere (m. & f.) *Bode*, *brief-draager*; *boodschapper*; *boodschapster*, *bodinne.*

Messagerie, (f) *'t Boodenschap*; *'t boden-huis* (n).

Messe, (f) *De Misse of mis*; messe des morts, *ziel-mis*; courte messe & long diner, *een kort gebéd en een' lange maaltyd.*

Messéance, (f) *Ongevoeglykheid*, *misstand.*

Messéant, ante (adj.) *Misstaande*, *ongevoeglyk*, *niet pasfende*; chose messéante.

Messéoir, (v. n. *word alleen geconjugeerd in de 3de perfoon*) *Misstaan*, *niet voegen*; il messied, *het misstaat.*

Messeigneurs, (m. pl. *Van* monseigneur, *dat zie*).

Messeures, (f. pl.) *Oogst-tienden*, *in zommige landstreeken.*

Messie, (f) *De Messias*, *de Gezalfde.*

Messier, (m) *Veld-wagter*, *wyngaard-hoeder.*

Messieurs, (m. pl. *van* Monsieur) *Myne Heeren.*

Messire, (m) *Myn Heer*, *zeker eertitel die men geeft aan Ridders*, *Bisschoppen en Parlements-Heeren.*

Messures. (*Zie* Messeures).

Mestice, (m. & f.) *Een halve moor of moorinne.*

Mestre de camp, (m) *Overste van de Ruitery.*

Mesurable, (adj.) *Meetbaar.*

Mesurage, (m) *Meeting* (f), *het meeten*; *item meet-loon* (n).

Mesure, (f) *Maat* (*daar men iets meê meet, van wat natuur het ook zye*); *item dicht-zang- dans maat*; *item maat-régel*, *overlég*; prendre des mesures, *maat régelen neemen*; être en mesure, *binnen 't bereik van een fleek zyn* (*in de Schermsch.*); ne garder point de mesures avec quelqu'un, *geen maat*, *noch perk met iemand houden*; à mesure que (adv.) *na maaten dat*; à mesure qu'on étudie, on devient sage; outre mesure (adv) *bovenmaaten.*

Mesurer, (v. a.) *Meeten*, *afmeeten*; mesurer du drap, du bled &c. mesurer son épée avec quelqu'un, *met iemand van leêr trekken*; mesure des yeux, ou, avec les yeux, *met het oog afmeeten*; mesurer la forêt, *van het eene end van 't bosch naar 't andere loopen*; mesurer les autres à son aune, *van een ander oordeelen*, *zoo als men zelfs is*, *of*, *zoo de waerd is*, *zoo betrouwd hy zyn' gasten*; mesurer ses forces contre quelqu'un, *met of tegen iemand zyne kragten probeeren*; se mesurer (v. r.) avec quelqu'un, *zich met iemand vergelyken*; *item meeten*; *item* duëlleeren.

Mesureur, (m) *Een Meeter.*

Mesus, (m) *Misbruik* (n. *in Rechten*).

Mesusage, (m) *Misbruik*, *quaad gebruik* (n).

Mesuser, (v. n.) *Misbruiken*; Mesuser de son crédit.

Métacarpe, (m. *in Ontleedk.*) *De achter-hand* (f).

Métaïer. (*Zie* Métayer).

Métail. (*Zie* Métal).

Métairie, (f) *Landhoef*, *hoef*, *boerdery* (une ferme).

Métal, (m) *Berg-stof* (f) *metaal*; *item goud of zilver in een wapen* (n).

Métalent, (m) *Mis-talent*, *gebrek aan gaaven* (n).

Métallique (adj.) corps métallique, *een bergstoffelyk ligchaam*; science métallique, *metaal-kunde*; *medaille-kunde.*

Métalliste, (m) *Metaal-kundige.*

Métallurgique, (adj.) *Dat de metaalen aangaat.*

Métallurgiste, (m) *Metaal-kundige.*

Métamorphose, (f) *Gestalt-verändering*, *verwisseling van gedaante*, *herschepping.*

Métamorphoser, (v. a.) *Veranderen van gedaante*, *herscheppen*; se mé-

métamorphoſer (v. r.) *andere gedaante aanneemen.*

Métaphore, (f) *Leen-ſpreuk, verbloemde of figuurlyke ſpreek-wyze (in Redenk.).*

Métaphorique, (adj.) *Leenſpreukig, oneïgentlyk, figuurlyk.*

Métaphoriquement, (adv.) *Oneïgentlyker wyze.*

Métaphraſte, (m) *Letterlyke overzetter.*

Métaphyſicien, (m) *Een overnatuurkundige.*

Métaphyſique, (adj. & ſ. f.) *Bovennatuurkundig; item bovennatuurkunde.*

Métaphyſiquement, (adv.) *Overnatuurkundiglyk.*

Métaphyſiquer, (v. a.) *Een onderwerp bovennatuurlyk behandelen.*

Métaplasme, (m) *Verandering der Letters of Letter-greepen van een woord (in Spraakkunde).*

Métatarſe, (m) *De voet-zool (ſ. in Ontleedk.).*

Métatheſe, (f) *Verzetting der Letters of woorden (in Spraakk.).*

Métayer, ere (m. & f.) *Hoefpagter; Land-huurſter.*

Méteil, (m) *Maſteluyn, gemengd Koorn, half tarwe en half rogge.*

Métempſycoſe, (f) *De Ziels-verhuizing uit het eene Ligchaam in 't andere, (een gevoelen van Pythagoras en andere heidenſche wysgeeren, ook thans nog van zommige ooſterlingen).*

Météore, (m) *Lucht-verſchynſel* (n), *verhéveling* (f), *iets dat uit de uitwaasſemingen of dampen der aarde zich in de lucht vormd.*

Météorologique, (adj.) *Dat van Lucht-verſchynſelen handeld.*

Météoroscope, (m) *Werktuig, om de Luchtverſchynſelen meê na te gaan.*

Méthode, (f) *Leer-wyze; ſchikking, inrichting, wyze om iets te doen of te onderrichten.*

Méthodique, (adj.) *Wel ingericht;* discours, inſtruction méthodique.

Méthodiquement, (adv.) *Op een wel gepaſte wyze;* enſeigner méthodiquement.

Métier, (m) *Handwerk, ambagt; item getouw, weef-getouw van verſcheide Handwerks lieden; borduurraam* (n); *item kuip, waar in de wynmoêr word geperſt by azyn maakers* (f); gens de métier, *ambagtslieden;* tous les corps des métiers, *alle de gildens enz.;* apprendre, ſavoir un métier; mettre un enfant en métier, *een kind op een ambagt doen;* être en métier; un gâte-métier, *een knoeijer, loon-bederver, kladder;* entreprendre ſur le métier, *onder den duim, in der ſtilte werken (van Knegts gez.);* métier de tiſſerand, de rubannier, de brodeur, de brodeuſe, *getouw, raam van enz.;* métier à faire des bas, *Kousſeweevers getouw (zeker konſtig geſtel dat uit meer dan 3000 ſtukken beſtaat);* petit métier, *klein weev-getouwtje der Juffers; item het werk daar van;* petit métier, *dunne waaffel, oblie;* faire du petit métier, *oublie bakken;* il eſt de tous métiers, *hy onderneemd alles, item hy is van 12 ambagten en 13 ongelukken;* monter la beſogne ſur le métier, *het werk op het getouw, op de raam zetten;* il a un ouvrage ſur le métier, *hy heeft een werk onder de handen;* entendre bien ſon métier, *zyn ambagt, zyne zaaken wel verſtaan;* il y a un enfant ſur le métier, *daar is een erfgenaam op de komſt;* avoir cœur au métier, *luſt tot een ambagt hebben, vlytig zyn;* le métier des armes, *de Krygs-oeffening,* c'eſt un méchant métier que celui de médire, *'t quaad ſpreeken enz.;* elle eſt du métier, *zy is van de winkel (ſpr. w.);* il m'a joué un tour de ſon métier, *(ſpr. w.) hy heeft my een lelyke poets geſpeeld.*

Metif, ive, ou, métis (adj.) *Tweeſlachtig, van een moor en een blanke; item* chien métif, *een hond van tweeërlei aart.*

Métivage, (m) *Kóren-oogſt-tiend.*

Métivier, (m) *Maaijer, oogſter.*

Métode. (*Zie* Méthode).

Metonymie, (f) *Figuur in rédenkunde, waar door men de oorzaak*

 voor

voor de uitwerking, de uitwerking voor de oorzaak en dus het eene voor het andere plaa'st, als: den Krygsgod in plaats van den Kryg enz.

Métope, (f) *Tusschen-dieptens in de lysten der dorische zuilen.*

Metopion, (m) *Gewas in Libiën, waar van de gom-ammoniac komt.*

Metoposcopie, (f) *Voorhoofd-waarzeggery, uit de gezigts-trekken of linéamenten.*

Métre, (m. *oud w.*) *Vers, dicht* (n).

Métrique, (adj.) *Volgens rym-maat.*

Métromanie, (f) *Verzótheid op de dicht-kunde.*

Métropole, (m) *Hoofd-stadt*; *item Hoofd-Kerk* (f).

Métropolitain, aine (adj. & f.) *Aartsbisschoppelyk*; siège métropolitain, *aartsbisschoppelyke zétel of stoel*; église métropolitaine, *Hoofd-Kerk*; un Métropolitain, *een Aartsbisschop.*

Mets, (m. f. & pl.) *Spys* (f), *geregt* (n); *geregten* (n. pl.); un bon mets, des mets exquis.

Mettable, (adj.) *Gangbaar*; *item bruikbaar*; cette monnoie, cet habit n'est pas mettable; homme mettable, *een man die pasfeeren kan.*

Metteur (m) en œuvre, *Een steen-zetter, Juweel-zetter*; metteur à port, *een losser van vaartuigen.*

Mettre, (v. a.) *Zetten, stellen, plaatzen, leggen*; *aanwenden, besteeden enz.*; mettre son pied sur une chaise, *zyn voet op een stoel zetten*; mettre la tête à la fenêtre, *zyn hoofd in 't vengster steeken*; mettre du Linge dans un coffre, *Linnen in een kist leggen*; mettez cela à part, au soleil &c., *legt dat enz.*; mettez la viande sur le feu, *zet enz.*; mettre à nud, *ontblooten*; mettre en danger, *in gevaar stellen, brengen*; mettre en fuite, *op de vlugt dryven*; mettre de niveau, de travers, *water-pas, over dwers leggen, zetten*; mettre en métier, *op een hand-werk doen*; mettre la main à l'épée, *het zwaerd aangrypen*; mettre des troupes sur pied, *troepen op de been brengen*; mettre de l'argent en bourse, *geld in de zak steeken*; mettre dehors, *wegjaagen*; mettre hors de procés, *voor 't recht afwyzen*; mettre au néant, *opheffen, vernietigen*; mettre au fait, *op den weg, op 't spoor helpen, een begrip ergens van doen krygen*; mettre en fait, *vooronderstellen, iets neemen of het zoo waare*; je mets en fait que &c., *ik veronderstelle dat enz.*; mettre la main à la pâte, (*spr. w.*) *de hand aan 't werk slaan*; mettre fin, ou, le sceau à une affaire, *een einde van een zaak maaken*; mettre bas (faire des petits) *jongen werpen, jongen*; *item iets neêr werpen, neêrleggen*; *van een werk uitscheiden*; mettre au bas, ou à bas, *kragteloos maaken (als van ziekte)*; *item in den grond helpen, ruineeren*; mettre au désespoir, *tot wanhoop brengen*, desperaat *maaken*; mettre en vente, *te koop stellen, zetten*; mettre en oubli, *vergeeten, in vergeetelheid stellen*; mettre en sang, *in 't bloed zetten*; mettre en sueur, *in 't zweet helpen*; mettre en peine, à l'étroit, *in ongerustheid, in moeyelykheid, in 't naauw brengen*; mettre en pièces, *in stukken slaan, snyden, hakken, of uit malkander doen, uit een neemen*; mettre par terre, *ter aarde slaan, werpen, neêr zetten*; mettre sur la table, *op de tafel zetten, leggen*; mettre couteau sur table, *zich voor een goede maaltyd gereed maaken*; mettre de l'argent en rente, *geld uitzetten, op intrest zetten*; mettre la main à l'œuvre, *de hand aan 't werk slaan, 't werk, een' zaak aangrypen*; mettre une personne en credit, *iemand op de beenen helpen, geloof of aanzien verzorgen, ve schaffen*; mettre en œuvre, *édel gesteentens inzetten*; mettre au pillage, *aan de plondering overgeeven*; mettre une personne hors de combat, *iemand buiten staat stellen om zich te verweeren of te verantwoorden*; mettre dans la tête, *in 't hoofd brengen, over-*

overreeden; mettre dans sa mémoire, *in zyn gebeugen prenten*, *vestigen*; mettre en doute, *in twyffel trekken*; mettre par écrit, *opstellen*, *in geschrift stellen of vervatten*; mettre au net, *in 't net stellen*; mettre en ligne de compte, *in rékening brengen*; mettre en mouvement, *in beweeging brengen*, *aan den gang helpen*; mettre un Soldat en sentinelle, *een Soldaat op schildwagt zetten*; mettre en dépôt, *in bewaaring geeven*; mettre en gage, *te pand zetten*; mettre sur les voies, *op den weg brengen*, *helpen*; mettre au monde, *in de waereld brengen*; mettre bien son temps, *zynen tyd wel besteeden*; mettre le prix, *den prys stellen*, *de markt zetten*; mettre un enfant à l'école, en pension, *een kind ter school bestellen*, *in de kost doen*; mettre de l'eau dans son vin, *zyn wyn met water mengen*; *item zyne gramschap verminderen*, *bedaaren*; mettre quelqu'un à la raison, *iemand tot réden brengen*; mettre quelqu'un dans le monde, *iemand onder menschen brengen*; mettre une pièce, *een stuk geld uitgeeven*; je ne puis pas mettre cette pistole; mettre la paix dans une maison, *een huisgezin in orden schikken*; mettre en train, *aan den gang helpen*; mettre en haleine, *in beweeging brengen*, *vierig maaken*; mettre une chose en avant, *iets voordraagen*, *ten toon spreiden*; mettre en musique, *in muziek brengen*; mettre en abregé, *in 't kort opstellen*, *iets verkorten*; mettre en poudre, *tot stof maaken*; mettre en colere, en fureur, *boos*, *woedende maaken*; mettre à bout la patience de quelqu'un, *iemands geduld ten einde brengen*; mettre quelqu'un à bout dans quelque chose, *iemand in een' zaak verlégen maaken*, *in de kneep*, *ten einde raad helpen*; mettre une chose sous les pieds, *een zaak niet achten of tellen*; *item vergeeten of geheim houden*; mettre en main, *in handen stellen*, *overhandigen*; mettre en jeu, *aan de gang helpen* (*als klokwerk*, *water-werk enz.*) *item ergens inwikkelen*, *in 't spel brengen*; mettre au jeu, *in een spel in-zetten*; mettre, *wedden*, *verbeuren*; que voulez vous mettre? *wat wilt gy wedden?* mettre quelque chose à l'écart, *iets ter zy leggen*, *achter-af leggen*; mettre à l'amende, *in boete beslaan*, *bekeuren*; mettre en prison, *in 't gevangenhuis zetten*; mettre aux fers, *in de boeyen sluiten*; mettre au carcan, *aan de kaak*, *in den beugel te pronk zetten*; mettre au ban de l'empire, *in den Ryksban doen*; mettre à mort, *ter dood brengen*; mettre à prix la tête de quelqu'un, *iemands hoofd op prys stellen*; mettre en délibération, *in overwéging of overleg neemen*; mettre en exécution, *ter uitvoer brengen*, *in 't werk stellen*; mettre le cœur au ventre à une personne, *iemand moed geeven*; mettre une femme à mal, *een vrouws-persoon verleiden*; mettre mal ensemble, *ophitsen*, *onëenig maaken*; mettre le feu aux étoupes, *olie in 't vuur werpen* (*spr. w.*); mettre un cheval à l'herbe, *een paerd op 't gras zetten*, *gras eeten laaten*; mettre un cheval au pas, au galop, *een paerd tot den pas-gang*, *galop afrigten*; mettre en mer, *ter zee gaan*, *in zee loopen*; mettre à la voile ou à voile, *onder zeil gaan vertrekken*; mettre à port, *in eene haven in loopen*; mettre pavillon bas, *de vlag stryken*; mettre à bord, *aan boord zetten*, *brengen*; mettre flamberge au vent, *van leêr trekken*; mettre bas les armes, *de wapenen neêrleggen*; mettre en déroute, *op de vlugt slaan*; mettre tout à feu & à sang, *alles te vuur en te zwaerd verdelgen*, *moorden en branden*; mettre son chapeau, sa perruque, *zyn hoed*, *zyn paruik op zetten*; mettre chapeau bas, ou, oter son chapeau, *zyn hoed afzetten*; mettre chausses bas, *zyn broek afstryken*; mettre son habit, ses bas, ses souliers, ses gands &c. *zyn kleed enz. aandoen*, *of aantrekken*; mettre son manteau, *zyn mantel aandoen of omslaan*; être bien

mis, *wel gekleed zyn*, mettre fa cravatte, *zyn das omdoen*; mettre pourpoint bas pour fe battre, *zyn wambes of rok 'er op uittrekken*; *enz.* mettre du fien, *van 't zyne by iets toeleggen*; mettre un ouvrage au jour, en lumiere, *een werk*, *een boek in 't licht geeven*, *uitgeeven*; mettre du françois en flamand, *uit 't fransch in 't duitsch overzetten:* mettre en frais, *op onkosten jaagen*; mettre la charrue devant les bœufs, *de paerden achter de wagen spannen, dat is, verkeerde dingen doen*; mettre quelqu'un en beaux draps blancs (*spr. w.*) *iemand een mooi spel berokkenen*, *in eene leelyke omstandigheid brengen een' leelyke poets speelen*; *item lasteren*, *schenden*; vous avez mis le doigt dessus (*spr. w.*) *gy hebt het net geraaden*, *gy slaat den spyker op 't hoofd*; se mettre (v. r.) *zich stellen*, *zich zetten*, *zich plaatsen*: mettez vous là, *zet u daar neêr*, *gaat daar zitten*, *staan*; se mettre à table, *zich aan tafel zetten*; se mettre au lit, *te bed gaan leggen*; se mettre en chemin, en campagne, *zich op weg*, *in 't veld begeeven*; se mettre à couvert, à l'abri du vent, de la pluie &c. *voor den wind*, *den régen enz. zich dekken*, *schuilen*; se mettre à l'ombre, *zich in de schaduwe zetten*; se mettre en frais, *zich in kosten steeken*; se mettre à écrire, à courir, *zich aan 't schryven*, *loopen begeeven*; se mettre aux trousses de quelqu'un, *iemand achter na-zetten*, *na-jaagen*, *op de hielen volgen*; se mettre en devoir de faire quelque chose, *zich in postuur stellen*, *gereed maaken*, *om iets te doen*; se mettre mal à la cour, auprès de quelqu'un, *zich aan 't hof*, *by iemand in ongunst brengen*; se mettre fur le chapitre de, &c. *beginnen te spreeken van enz.*; se mettre au large, *zich in de vrye lucht*; *item in de ruime zee begeeven*; se mettre d'une secte, *eene secte aanhangen*, *zich daar aan over geeven*; ces arbres se mettent à fruit, *die boomen beginnen vrugten te zetten*; se mettre en peine, en repos, *zich onrustig maaken*, *bekommeren*, *zich gerust stellen*; se mettre en quatre pour fervir quelqu'un, *zyn uiterste voor iemand doen*; il ne fait où se mettre, *hy weet niet wat hy zal aanvangen*, *waar zich te wenden of te keeren*; il se met bien, *hy kleed zich wel*; se mettre à l'affut, *zich op den oppas begeeven*, *staan loeren* (*als op wild enz.*); se mettre bien dans l'esprit de quelqu'un, *zich by iemand groot of gunstig maaken*; se mettre à l'étude, *zich aan de studie*, *oeffening begeeven*; se mettre en garde, *zich schrap zetten* (*in de Schermsch*); se mettre à tous les jours, *zich gemeenzaamlyk gedraagen*; se mettre en prise, de l'envie, *bloot staan voor de nyd*; se mettre à la raison, *tot réden komen*; se mettre à rire, à pleurer, à jouer, à jurer &c. *aan 't lagchen gaan of beginnen enz.*; se mettre sur son quant à moi, *zich trots onbescheiden en verwaand aanstellen*; se mettre en possession, *bezit neemen*, *zich meester maaken*; se mettre après quelqu'un, après quelque chose, *iemand nazetten*, *achter-volgen*, *zich ergens aan begeeven om te maaken.*

Meuble, (adj.) *Roerend*, *los*; des biens meubles, *roerende goederen*; une terre meuble, *goede losse grond* (*by Hoveniers*).

Meuble, (m) *Huisraad*; de précieux, de beaux meubles.

Meubler (v. a.) une maison, une chambre, *een huis of kamer stoffeeren*, *met huisraad voorzien.*

Mévendre, (v. a.) *Onder de waerde verkoopen*, *schande-koop geeven*, *zyn goed*, *als 't waare*, *wegsmyten.*

Mévente, (f) *Verkooping onder de waarde.*

Meuglement, (m) *'t Geloei*, *'t gebulk van rund-vee* (n).

Meugler, (v. n.) *Loeijen*, *bulken.*

Meule, (f) *Molen-steen*; *slypsteen* (m); meule de moulin, à aiguiser; meule à polir, *houte polyst-schyf of rad*; meule on tas de foin,

foin, *een hooi-berg* (m), *hooi-schelf*, *hooi-tas* (f).

Meuliere, (f) *Molen-steen groeve.*

Meullarde, (f) *Groote slyp-steen* (m).

Meûnier, iere (m. & f) *Molenaar*; *molenaarster*; devenir d'évêque meûnier, *den Kreeften-gang, achter uitgaan*, meûnier, *molenaar* (*Visch*).

Meur, Meure, Meurement, Meurier, Meurir, (*Zie* Mûr &c.)

Meurtre, (m) *Moord, neêrlag* (f), *manslag, doodslag* (m); crier au meurtre, *moord roepen of schreeuwen.*

Meurtrier, iere (m. & f.) *Moordenaar, doodslager*; *moordenaarster.*

Meurtrier, iere (adj.) *Moorddaadig, doodelyk*; place meurtriere, *vesting daar veel volk voor sneuveld*; armes meurtrieres, *moorddaadig geweer*; mine meurtriere, *een wreed gelaat*, Loix meurtrieres, *strenge wetten.*

Meurtriere, (f) *Schiet-gat in een muur* (n); *stuk-poort op een Schip* (f).

Meurtrir, (v. a. *oud w.*) *Vermoorden.*

Meurtrir, (v. a.) *Kneuzen, blutsen, quetsen, bont en blaauw stooten of slaan*; il a le bras meurtri; des fruits meurtris.

Meurtrissure, (f) *Kneuzing, blaauwe plek (door slaan of stooten), quetsing, kneuzing aan vrugten.*

Meute, (f) *Een hoop Jagthonden*; avoir une belle meute de chiens; clef de meute, *Jagt-hond die de koppel aanvoerd, een aanvoerder.*

Mex, (m) *'t Goed of bezit van een Lyf-eigen.*

Mezance, (f) *Quartier-meesterskamer op een' galei.*

Mezange, (f) *Mees, kool-mees, pimpel-mees* (*Zie* Mesange).

Mezeline, (f) *Half linnen en half wollene stoffe.*

Mezzabout, (m) *Klein Galei-zeil by storm* (n).

Mezzanin, (m) *Derde mast eener galeie.*

Mezzanine. (*Zie* Entresol).

Mi, (m) *Mi (zeker toon in Muziek).*

Mi, (*onbuigb. ledeken dat nooit alleen gebr. word*) *Half, midden*; la mi-mai, *half mey*; la mi-août, *half augusti*; la mi-été, *mid zoomer*; la mi-carême, *half of mid-vasten*; être à mi-chemin, *halver wegs zyn*; on n'y entre qu'a mi-corps, mi-jambe, *men gaat 'er maar ter halver lyve, ter halver beens in*; elle est accouchée à mi-terme; mi-partir, *halveeren.*

Miaulée, (f. *gem. w.*) *Brood in wyn gedoopt.*

Miaulement, (m) *Maauwing* (f), *'t gemaauw* (n) *van een Kat.*

Miauler, (v. n.) *Maauwen, meeuwen.*

Mi-carême, (f) *Half-vasten.*

Michaut, (m. *boert. w. by Drukkers*) *Een slaaperige Knegt.*

Miche, (f. *gem. w.*) *Een witte broodje, weggetje, een brok of stuk broods, dat den kinderen voor een ontbyt gegeven word.*

Miché, (m) *Een zot, gek.*

Mi-chemin (f); Nous fûmes à la mi-chemin, *wy waaren ten halver wegen.*

Micmac, ou, miquema, (m) *Heimelyke handel, kuipery.*

Mi-côte (f); Maison située à mi-côte, *een huis dat een weinig hoog legt, ten halven heuvels.*

Microcosme, (m) *De kleine waereld* (f), (*waar door men den mensch verstaat*); l'homme est un microcosme plein de merveilles.

Micographe, (m) *Beschryver van kleine Ligchaamen.*

Micographie, (f) *Beschryving daar van.*

Micrometre, (m) *Werktuig om kleine Ligchaamen meê te meeten.*

Micrometrique, (adj.) *Dat daar toe hoord.*

Microscope, (m) *Vergroot-glas* (n) *dat de voorwerpen grooter vertoond.*

Midi, (m) *De middag*; après midi, *na den middag*; l'après midi, *de namiddag*; il est midi; (*niet* il est

eſt douze heures), *middag*, *12 uuren*; midi a ſonné; en plein midi, *op helderen middag*; ne voir pas clair en plein midi, (*ſpr. w.*) *een zaak die zonnen-klaar is, niet begrypen*; chercher midi à 14 heures, (*ſpr. w.*) *een ding zoeken als het voorby of te laat is, met de na-ſchêpen komen*; midi, *het zuiden*; le ſoleil eſt au midi, à ſon midi, *de zon is in het zuiden, is op zyn hoogſte*; au midi de la Ville, *aan de zuidzyde van de Stadt*; la fortune de cet homme eſt à ſon midi, *het geluk van dien man is op zyn hoogſte top-punt*; démon de midi, *tafel-broer, pan-likker*.

Midonaire, (m) *Penſioen dat eene vrouw toegelegt word (n)*.

Mie, (f) *Kruim van 't brood*.

Mie. (*Zie* amie *of* m'amie).

Mie, (adv. *oud en gem. w.*); Je ne voi mie, *Ik zie in 't geheel niet*.

Miege, (f) *Het recht tot de helft van iets*.

Miel, (m) *Honing*; mouche à miel, ou, abeille, *honing-bye*, rayon de miel, *honing-raat*, miel vierge, *maagden-honing*; ruche à miel, *biën-korf*; miel roſat, *honing van roozen*.

Mielat, (m) *Honingd-dauw*. (*Zie* Nielle).

Mielleux, euſe (adj. *Honingägtig, zoet als honing*.

Mien, mienne, (pron. poſſ.) *Myn, myne*; c'eſt le mien, la mienne, *het is de myne of het myne*; les miens (plur.) *de myne, item myn volk, myne nabeſtaande*; quand j'étois jeune j'ai fait des miennes, *dat is*; j'ai été un peu libertin.

Miette, (f) *Kruimel* (m) *kruimtje, brokje (n. van brood enz.)*.

Miévre, (adj.) *Stout, onruſtig, ſlim*; un enfant miévre, ou, eveillé & malin.

Miévrerie, ou, Mievreté, (f) *Onruſtigheid, ongeduurigheid, ongeduurigheid, ſtoutheid, moedwil (der Kinderen)*.

Mieux, (adv. compar. *van* bien) *Bêter*; il joue, danſe &c. mieux que moi; il vaut mieux (*niet* il eſt mieux) *het is beter*; un tien vaut mieux que deux tu l'auras, (*ſpr. w.*) *één vogel in de hand is bêter als twee die 'er vliegen, dat is, het zékere voor 't onzékere kiezen*; il vaut mieux tenir qu'eſperer; à qui mieux mieux, *om ſtryd, die 't het beſt doen kan*; de mieux en mieux, *hoe langer hoe beter*; il n'y avoit rien de mieux à faire, à dire &c., *daar was niets beters te doen enz.*; mieux, *liever*; il aima mieux mourir que de &c., *hy wilde of had liever enz*; j'aimerois mieux faire cela que de &c. le mieux (ſubſt. m.), *het beſte*; le mieux qu'il pouvoit faire, c'étoit &c., c'eſt le mieux, *dat is de beſte wyze*; j'ai fait cela pour le mieux, *ik heb dat om beſt wil gedaan*.

Mignard, arde (adj.) *Aartig, fraai, bevallig, lieftallig, zoet, vriendelyk*; fille mignarde; avoir le viſage mignard.

Mignardement, (adv.) *Bevalliglyk, fraaitjes, nettelyk*; *item tédelyk*; ce peintre travaille fort mignardement; élever un enfant trop mignardement.

Mignarder, (v. a.) *Tederlyk en zagt handelen, liefkoozen, ſtreelen*; les meres mignardent trop leurs enfants, *de Moeders zyn al te mal met haare Kinderen*.

Mignardiſe, (f) *Liefkozery, ſtreeling, vleiëry*; *item bevalligheid, fraaiheid, netheid, cierlykheid*; cette fille attire les galants par ſes mignardiſes; parler, écrire avec mignardiſe, *cierlyk ſpreeken, ſchryven*; élever un enfant avec trop de mignardiſe, ou de délicateſſe; *een kind al te mal of al te teêr opbrengen*.

Mignature. (*Zie* Miniature).

Mignon, onne (adj.) *Behaaglyk, bevallig, fraai, lief, zoet*; elle eſt belle & mignonne; elle a quelque choſe de mignon en ſon viſage; des manieres mignonnes; Ah! que cela eſt mignon! *wat is dat lief!* viſage, ouvrage mignon, *fraai aangezigt, net werk*.

Mignon, onne (m. & f.) *Lieveling*; *item een troetel-kind*; c'eſt le mignon du Prince, *hy is des Vorſtens*

flens gunsteling; mignon d'une dame; mon petit mignon, ma petite mignonne, *myn hartje, myn kindje, myn bekje, myn zoetertje, myn engeltje.*

Mignonnement, (adv.) *Fraaitjes netjes, bevallig yk.*

Mignonnette, (f) *Fyne en ligte kant; item soort van een angélier-bloem.*

Mignot, ote (adj.); Enfant mignot, *al te teder of te mal opgebragt kind.*

Mignoter, (v. a.) *Liefkoozen, troetelen, te zagt opvoeden*; elle mignote trop ses enfants.

Mignotise, (f. *oud w.*) *Liefkoozery, troeteling, vleijing.*

Migraine, (f) *Scheele-hoofd-pyn* (f), *scheelen-hoofd-zweer* (n); *item zeker schulpje dat men zegt goed daar tegen te zyn.*

Migration, (f) *Verreizing, togt (van eenig Volk naar een ander Land).*

Mijaurée, (f. *gem. scheld w.*) *Leelyke teef, leelyke beest, leelyk vrouwmensch.*

Miir-Aab, (m) *Opper-water-meester in Perziën.*

Miir-Achour-Bachi, (m) *Opper-stalmeester van den Koning van Perziën.*

Miiri-Schikaar-Bachi, (m) *Opperjaager meester van den Koning van Perziën.*

Mil, ou, millet, (m) *Geerst, gierst* (f).

Mil, (adj. *indeel.*) *Duizend (Zie hier over* Mille).

Milan, (m) *Wouw, kiekendief, (zéker roof-vogel)*; *item Zee-valk, (een vliegende visch).*

Miliaire, (adj.); Glandes miliaires, *huid-klieren (in Ontleedk.).*

Milice, (f) *'t Krygs-volk; 't Krygs-wezen; de Krygs-handel; Land-militie, land troepen, waard gelders*; la milice de Jesus Christ, *de predik- of dominicaner Monnikken*; la milice celeste, *het Hemelsche heir.*

Milicien, (m) *Een Soldaat der Land-militie, een waardgelder.*

Milieu, (m) *Het midden, het middelste enz.*; le doigt du milieu, *de middel-vinger*; passer par le milieu; se jetter au milieu de la foule; trouver un milieu pour les accommoder, *eenen middel-weg vinden om ze te bevrédigen*; au milieu de tout cela il est à plaindre, *met al dit, of, des niet tégenstaande is hy te beklaagen.*

Militaire, adj.) *Krygs, oorlogs, dat tot den kryg of het krygswezen behoord of zulks aangaat*; art, exercice, justice militaire; *Krygs-konst enz.*; execution militaire, *krygsdwang*; architecture militaire, *vesting-bouwkunde.*

Militaire, (m) *Een Krygs-man*; les militaires, *de Krygs-lieden, Soldaaten.*

Militairement, (adv.) *Volgens krygs-manier of gebruik.*

Militante, (adj. f. *alleen dus*); l'Eglise militante, *de strydende Kerk (dat is de Kerk op Aarden, in tegenstelling van* l'eglise triomphante, *de zegenpraalende Kerk in den Hémel).*

Militer, (v. n. *in Rechten en redentwist) stryden*; cette raison milite pour moi, *die réden stryd voor my of bewyst myne stelling.*

Mille, (adj. & f. indec.) *Duizend*; *item een' meenigte*; mille hommes, *duizend man*; mille fois, il fait mille contes; un mille, deux mille &c., *NB in het dagtékenen zegt men* mil *als:* l'an mil sept cent.

Mille, (m) *Eene myl (de lengte van* 1000 *meetkundige schreeden of van* 60 *in één graad in tegenstelling van* lieue, *myl, waar van* 15 *in één graad).*

Mille-feuille, (f) *Duizendblad (een geneeskruid),*

Mille-fleurs, (f. pl.); Eau de mille fleurs, *koe-pis die als een geneesdrank ingenomen word.*

Millénaire, (adj.) *Dat duizend in zich bevat*; nombre millénaire, *een duizend getal.*

Millénaire, (m) *Eeu duizend jaar of duizend jaarige tyd.*

Millénaires, (m pl.) *De chiliasten*

ren welke een duizend-jaarig ryk Christi op aarden gelooven.

Mille-pertuis, (m) *St. Jans-kruid* (n).

Mille-pieds, (m) *Een duizend-been (zeker diertje).*

Millerine, (f) *Een Gierst-akker* (m).

Millésime, (m) *Het jaar duizend of duizend jaar-getál.*

Millet, (m) *Gierst* (f).

Milliaire, (adj.) *Dat duizend meetkundige schrédén be ft.*

Milliard, (m) *Duizend millioenen.*

Milliasse, (f) *Duizend maal duizend millioenen, eene ontélbaare ménigte.*

Millieme, (adj.) *De duizendste*; la millieme partie, *het duizendste gedeelte.*

Millier, (m) *Duizend, een duizend getál* (n); un milliers d'épingles; à, ou, par milliers, *by duizenden; by hoopen of ménigte.*

Million, (m) *Een milioen* (n) *tienmaal honderduizend, of duizend maal duizend; item eene ontélbaare menigte.*

Millionaire, (m) *Een milioen getál; item een die een milioen bezit.*

Millionieme, (adj.) *Het of de* 1000 *maal* 1000*ste.*

Mi-lods, (m. pl.) *Halve leen-cyns (in rechten).*

Milord, ou, Mylord, (m) *Eernaam, die aan voornaame Heeren in Engeland gegéven word en zoo veel betékend als* Monseigneur.

Mime, (f) *Klugtspel* (n. *by de oude Grieken en Romeinen*).

Mime, (m) *Klugtspeelder, hansop, na-äper (der oude Gr. en Rom.).*

Mimique, (adj.) *Klugtig, naäpend.*

Mimographe, (m) *Schryver van Klugtspélen.*

Mimologie, (f) *Na-äping van eenes anderen gesprék.*

Mimologue, (m) *Naäper daar van.*

Minage, (m) *'t Meeten van koorn met de* mine *(zekere maat); item 't recht, dat daar van aan den wettigen Heer betaald word.*

Minaret, (m) *Kleine dunne tóren, voornamentlyk op de Mahometaansche moskeëns of tempels.*

Minatzin, (m) *Sterrenkyker van den Koning in Perziën.*

Minauder, (v. n.) *Zich gemaakt aanstellen, zich door vriendelyke gebaerden zoeken te veräangenaamen*; elle ne fait que minauder.

Minauderie, (f) *Gemaakte, gedwongene of aangenoomene gebaerden vriendelyke of verliefde minen.*

Minaudier, iere (adj. & f.) *Gemaakt of verliefd aanstellend; item een die zulks doed.*

Mince (adj.) *Dun, fyn; slegt, gering*; habit, étoffe mince, *dun kleed, dunne stoffe*; paye mince, *geringe bezolding*; poudre mince, *fyne poeder*; repas mince, *geringe of slegte maaltyd*; pouvoir mince, *geringe magt*; raison bien mince, *zeer magere of geringe oorzaak*; noblesse mince, *geringe ádeldom.*

Mine, (f) *'t Gelaat, uiterlyk aanzien, gedaante; gestalt, gebaerde enz.*; avoir bonne mine, *een goed gelaat hebben, 'er wel uitzien*; il fait toutes les mines qu'il veut faire, *hy kan zich in alle gedaantens aanstellen of vertoonen*; faire bonne mine à quelqu'un, *iemand vriendelyk aanzien of bejégenen*; faire la mine, ou, la mine grise à quelqu'un, *iemand begraauwen, zuur aanzien of bejégenen*; faire mine, ou, faire semblant d'être &c. *zich aanstellen of gelaaten als of men enz.*; faire bonne mine à mauvais jeu (*spr. w.*) *in tegenspoed zich kloekhartig toonen*; avoir la mine, *schynen, 'er uitzien*; ce ducat, ce melon &c. a la mine d'être bon; ce gigot a bonne mine; il a la mine d'être riche, un pauvre genie &c. nous avons la mine d'avoir beau temps, *wy schynen mooi weêr te zullen hebben.*

Mine, (f) *Eene myn, groef, groeve (van bergstoffen); item myn (eener vesting)*; mine d'or, d'argent, *goud-myn enz.*; faire jouer une mine, *eene myn doen springen*; éventer, ou, découvrir la mine,

de

de myn doorgraaven, ontdekken; figuurl. eenen aanslag ontdekken; la mine eſt éventée; mine, ou, mine de plomb, *potlood; item roode aarde*; menie (*zekere verf*).

Mine, (f) *Zekere Koorn- of koolmaat, houdende 6 Paryſche ſchépels; item zekere oude griekſche of joodſche munt.*

Miner, (v. a.) *Onder-mynen, ondergraaven; item verteeren, verzwakken; inkabbelen, uithollen*; miner une place; un travail aſſidu mine les forces peu à peu; l'eau mine cette digue.

Minéral, (m) *Berg-ſtof, myn-ſtof* (f); minéraux (pl.) minéraliën.

Minéral, ale (adj.) *Bergſtoffelyk*; eaux minérales, ſel minéral.

Minérologie, (f) *Minéraal-kunde.*

Minerval, (m) *'t Leer-geld dat op de ſchoolen aan den Leer-meeſter gegeeven word.*

Minerva, (f) *Minerva (Godinne der wysheid en konſten der oude Heidenen).*

Minet, ette (m. & f.) *Katje, poesje* (minon).

Mineur, (m) *Myn-graaver; ondermyner.*

Mineur, eure (adj. & f.) *Minderjaarig, onmondig; een minderjaarige, eene onmondige, die onder voogdyſchap is*; garçon mineur, fille mineure; il eſt encore mineur, elle eſt encore mineure; les enfants mineurs.

Mineur, eure (adj.) *Minder, klein, jonger*; l'Aſie mineure, *klein Aziën*; l'excommunication mineure, *de kleine Kerken-ban*; St. Jaques le mineur, *St. Jacobus de jongere*; ton mineur, *de kleine toon (in muziek)* les quatre mineurs, *de vier geringe geeſtelyke ordens (in de R. K.)*; les frères mineurs, *de Minnebroeders.*

Mineure, (f) *Tweede ſtelling eener ſluit-réde (in logica).*

Mingle, (f) *Een mengel of mingel (zekere maat voor natte waaren in Holland).*

Miniateur, (m) *Miniatuur-ſchilder.*

Miniature, (f) *Schildering in fyne water-verf, in miniatuur.*

Miniere, (f) *Myn-groeve, mynader of gang in een' myn.*

Minime, (adj.) *Donker graauw*; drap minime.

Minime, (f) *Een' halve noot (in muziek)*; les minimes, *de franciscaaner Minnebroérs.*

Miniſtere, (m) *Bediening, dienſt* (f), *ampt* (n), *verrichting* (f); *item het* miniſtérium, *alle ſtaatsbedienden te zamen; prédik ampt enz.* faire les fonctions de ſon miniſtere; Dieu l'avoit appellé au miniſtere; c'eſt par le miniſtere (l'entremiſe) d'un tel qu'il &c., *het is door de hulp of bewerking enz.*

Miniſteriat, (m) *Staats-miniſters-ampt* (n) *of waardigheid; item de tyd der waarneeming daar van* (f).

Miniſtere, (m) *Dienaar; Staatsbediende*, Miniſter; *item Dienaar, Bedienaar, Predikant der Proteſtanten; item werktuig, middel, uitvoerder*; il étoit le miniſtre de la vengeance du Roi; miniſtre d'iniquité, *werker der ongerechtigheid.*

Miniſtrerie, (f) *Oppervoogdyſchap der Mathuryner orden.*

Minois (m. *ſchimp w.*) un vilain minois, *een leelyk gezigt, wezen of bakhuis.*

Minon, (m) *Poes* (f), *poesje* (n), (*woord waar-by men de Katten roept, als: poes, poes*); *item een boterbloem (geele veld bloem)*; il entend bien chat ſans qu'on diſe minon (*ſpr. w.*) *hy verſtaat zeer wel waar men op doeld, zonder het zoo duidelyk te zeggen.*

Minoratif, (m) *Een-zagt-afdryvend genees-middel* (n), *een zagte* purgatie (f).

Minorité, (f) *Onmondigheid, minderjaarigheid.*

Minos, (m) *Minos (een der drie gewaande Rechters in 't ryk der dooden).*

Minot, (m) *Zekere maat van een half* mine *of omtrent 3 ſchépels; item een haak-boom om het anker van 't ſchip af te houden.*

Minotaure, (m) *Gewaand gedrogt, half mensch en half stier.*

Minucies. (*Zie* Minuties).

Minuit, (m) *Middernagt* (f); il est minuit sonné.

Minuscule (f. f. & adj.) ou Lettre minuscule, *kleine druk-letter* (*in tégenstelling van* Majuscule).

Minute, (f) *Eene minuut of minuit,* (*'t 60ste deel van één uur; item van één graad*); *item het eerste ontwerp* (concept) *of ook het oorsprongkelyke (origineele) van eenig notariaal geschrift* (document *of* acte) *eene minuut.*

Minuter, (v. a.) *Schriftelyk opstellen, ontwerpen* (concipieeren); *item een origineel document uitvaerdigen, schryven* (*by Practiz*); minuter un contrat; *item* minuter une entreprise, *eenen aanslag ontwerpen, smeeden.*

Minuties, (f. pl.) *Kleinigbéden beuzelingen, muggezifteryen;* je me moque de ces minuties.

Miologie, (f) *Spieren kunde of verhandeling* (*in Ontleedk.*).

Mion, (m. *boert. w.*) *Kleine jongen, booi* (m), *knaapje* (n); quel petit mion est cela?

Mi-parti, ie (adj.) *Gehalveerd, in tweeën verdeeld; item in twee kleuren verdeeld in een wapen;* chambre mi-partie, *Gerechts-hof, eertyds in Vrankryk half uit Roomsche en half uit Protestantsche Léden bestaande;* les opinions sont mi-parties.

Mi-partir, (v. a.) *Halveeren, in twee gelyke deelen verdeelen.*

Miquelets, (m. pl.) *Zekere Spaansche Land-militie, die zich als struikroovers in de Pyreneesche gebergtens onthoud.*

Miquelot, (m) *Een kleine deugeniet; item een kleine Pelgrim, die te water naar St. Michael al bédelende reist.*

Miquemac. (*Zie* Micmac).

Mirabelle, (f) *Mirabel-pruim.*

Miracle, (m) *Wonder-werk, wonder, mirakel* (n), *wonder-daad* (f); à miracle (adv.) *wonderlyk wel.*

Miraclifique, (adj.) *Wonderen doende.*

Miraculeusement, (adv.) *Op eene wonderdaadige wyze.*

Miraculeux, euse (adj.) *Wonderdaadiglyk, wonderbaarlyk, ongemeen, boven-natuurlyk.*

Miraillé, (adj. *in Wapenk.*) *Dat met oogjes, plekjes, als kleine spiegeltjes is, gelyk de staart van een Paauw.*

Mirauder, (v. a.) *Scherp bekyken.*

Mircolion, (m) *Klein* insécte *in 't zand* (n).

Mire, (f) *Vizier, oog-punt* (n); *mikking* (f); mettre une pièce, un canon en mire, *een geschut stellen* (*voor vizier van een snaphaan zegt men* guidon de fusil.

Mirer, (v. a.) *Mikken, doelen;* le canonnier mire en pointant la piéce, *de Konstabel mikt in 't stellen van 't geschut. NB van klein geweer zegt men beter* viser, *mikken.*

Se Mirer, (v. r.) *Zich spiegelen, bespiegelen, zich beschouwen in een' spiegel enz.;* se mirer dans un miroir, dans une fontaine; se mirer dans les actions d'autrui, *aan een' ander een voorbeeld neemen;* se mirer dans son ouvrage, *in zyn werk behaagen scheppen;* se mirer dans ses plumes, *met zyne schoonheid of opschik veel op hebben, pronken;* la terre se mire, (*Zee w.*) *'t land steekt boven de nével.*

Mirlicoton, one (m. & f.) *Soort van groote geele berst-perzik.*

Mirlipot, (m) *Salie, die men als thee laat trekken* (f).

Mirliton, (m. *nieuw w.*) *Mirliton,* (*zeker vrouwen kapsel, waayer en fransche pistool*).

Mirmidon, (m) *Klein mannetje kruipertje* (n); quel petit mirmidon est cela?

Miroir, (m) *Een spiegel; spiegel of hakkebord van een Schip; spiegel-net om Leeuwerken meé te vangen;* miroir concâve, convexe, ardent, *holle, ronde of bolle, brand-spiegel;* des oeufs au miroir, *ongeklutste gebakkene eijeren;* cheval bai à miroir, *een gevlakte schimmel, of, appel-graauw paerd.*

Miroiterie, (f) *Spiegel-maakery of handel.*

Miroitier, iere (m. & f.) *Spiegel-maaker of verkooper*; *verkoopster.*

Mirouetté, ée (adj.) *Met spiegels, met plekken*; cheval mirouetté.

Mirre, Mirte. (*Zie* Myrrhe *enz.*).

Mis, ise (adj. *van* Mettre) *Gelegd, gesteld, gezet enz.*; bien mis, mal mis, *wel of kwalyk gezet, geplaatst*; *item wel of slegt gekleed of opgeschikt*; *item wel of kwalyk besteld, aangelegt of aangewend.*

Mis, (m) *Gerichtschryvers dateering op eenig geschrift* (acte) *wanneer zulks ingeléverd is.*

Misaine, (f) ou, voile de misaine, *de fok, het fokke-zeil*; mât de misaine, ou, mât d'avant, *de fokke-mast (van een Schip).*

Misanthrope, (f. & adj. *griekseh w.*) *Menschen-haater, menschen-vyand*; *item een naauw rytuig voor één mensch*; humeur misanthrope, *mensch-schuuwend of onmenschlievend gemoed.*

Misanthropie, (f) *Menschen haatery of schuuwheid, norsheid, eigenzinnigheid.*

Miscellanées, (adj. pl.) *Mengelwerken (van Boeken gez.).*

Mise, (f) *Uitgift, uitgaave* (f) *verschot* (n), *kosten*; écrire la recette & la mise; de mise (qui a cours,) *gangbaar*; argent de mise; être de mise, *gangbaar of gebruikelyk zyn*; cette excuse n'est pas de mise, *die verschooning geld niet*; il est vieux il n'est plus de mise; un homme de mise, *een rechtschaapen of deugdzaam man*; mise, *bieding, bod (op iets)*; premiere, seconde & derniere mise.

Misérable, (adj.) *Eléndig, jammerlyk, droevig, deerniswaerdig, armhartig, slegt enz.*; un misérable, *een eléndeling, een ongelukkige enz.*; *item een deugniet, schobbejak, guit, fielt*; *item een beuling, bloed, onnozel of lomp Mensch.*

Misérablement, (adv.) *Elendiglyk, erbarmelyk, slegt enz.*

Misere, (f) *Elénde, armoede*; vallée de misere, *jammer- of traanen-dal*; c'est une misere que de passer sa vie avec des sots.

Miséréré, (m) *Darm-kronkel, verstopping in de ingewanden, stoelgang van boven*; *item een korte tyd, een oogenblik*; il reviendra dans un miséréré, (*NB dit is ontleend van den 51ste Psalm die met* Miséréré *in de R. K. begind*).

Miséricorde, (f) *Barmhartigheid, ontferming, genaade*; *item karthuizer kleér-kamer*; *hunne maaltyd met brood en olie eens ter weeke*; *item zeker weezen-huis te Parys dus genaamd*; crier miséricorde, *om genade roepen*; miséricorde! miséricorde! *genade! genade!* être à la miséricorde de quelcun, *in iemands magt zyn*; Ah! méséricorde! qu'est ce que cela? *O! droefheid! wat is dat?*

Miséricordieusement, (adv.) *Barmhartiglyk, enz.*

Miséricordieux, ieuse (adj.) *Barmhartig, genadig, meêdogend.*

Misna, (m. *Hebr. w.*) *Dat deel van den Joodschen Talmud 't welk de uitlegging der schrift behelst.*

Missel, (m) *Het mis-boek* (n).

Misson, (f) *Zending*; la mission des Apôtres.

Missionnaire, (m) *Zendeling*, missionaris, *een geestelyke die afgezonden word om de ongeloovige te bekeeren.*

Missive, (f), ou lettre missive, *Brief, zendbrief* (m) (*beter* lettre).

Mistere, Mistique &c. (*Zie* Myst.)

Mistrance, (f) *De gezamentlyke onder-officieren eener galeie.*

Misture, (f) *Mengel-drank* (m), mixtuur (f) (*by Apoth.*).

Mitaine, (f) *Want, handschoen zonder vingeren of met een klep* (m), *een mofje* (n); cela ne se prend pas sans mitaine, (*spr. w.*) *dat gaat zoo gemakkelyk niet.*

Mite, (f) *De myter, schietworm* (m), *mot, maade, maai* (f).

Mi-terme, (m) *Halven termyn of tyd.*

Mithridate, (m) *Mitridaat* (*zeker tégengift*, antidote, ou, contre-poison, *uitgevonden door Mithridatus Koning van Pontus*).

Mi-

Mitigation (f) de la fievre, *vermindering, verzagting der Koorts.*

Mitiger, (v. a.) *Verminderen, verzagten, stillen*; mitiger la douleur, la peine, la sentence.

Mitoien &c. Mitologie &c. (*Zie* Mitoyen, Mythol.).

Mitis, (m) *Groote Kater* (Maton).

Miton, (m) *Soort van halve want*

Miton-mitaine, (adj.) *Baat het niet zoo schaadt het niet*; onguent miton-mitaine.

Mitonner, (v. a. & n.) *Zagtjes op het vuur laaten weeken, doortrekken, stooven; item zagtjes handelen, liefkoozen, koesteren; item behoedzaam te werk gaan, stil laaten meuken, tot een zaak ryp is*; mitonner le potage, quelqu'un, une affaire; se mitonner, (v. r.) *zich koesteren, in acht neemen.*

Mitonnerie, (f) *Zagte kooking, stooving.*

Mitoyen, enne (adj.) *Tusschen, tusschen beide, in de midden*; mur mitoyen, *middel-muur, scheid-muur.*

Mitoyerie, (f) *Een' muur, hegge enz. die twee tegen malkander leggende erven scheid.*

Mitraille, (f) *Brokken, stukken van oud yzer, schroot dat op het geschut gelaaden word; item geel soudeer-koper; item oud geld; klein geld*; canon chargé à mitraille.

Mitre, (f) *Myter, Bisschops-hoed* (m); *item groote papiere muts, die den geenen die door de inquisitie veroordeeld is, opgezet word.*

Mitré, (adj.); Abbé mitré & crossé, *een gemyterden en gestaafden Bisschop.*

Mitron, (m) *Bakkers-meester-kneet.*

Mive, (f) *Sap, stroop (by Apoth.).*

Mixte, (adj. & f.) *Gemengd, uit verscheide dingen bestaande; item een mengsel*; corps mixte; action mixte, *eene gemengde aanklagt (in Rechten wanneer iets te-gelyk* civiel *en* crimineel *is).*

Mixtion, (f) *Menging, vermenging.*

Mixtionner, (v. a.) *Mengen, onder een mengen.*

Mobile, (adj.) *Beweeglyk, beweegbaar; veränderlyk*; corps mobile; fête mobile, *feest-dag die verschiet*; esprit mobile, *veränderlyk gemoed.*

Mobile, (m) *Beweeger, beweegende oorzaak*; le premier mobile, *de eerste beweegende oorzaak of het eerste beweeg-rad, dat al het overige aan den gang brengt.*

Mobiliaire, (adj.) *Roerlyk, roerende*; biens mobiliaires, *roerende of losse goederen, inboedel (men zegt ook* Mobilier, iere *doch is zoo goed niet).*

Mobilité, (f) *Beweeglykheid; veränderlykheid.*

Mocade. (*Zie* Moquette).

Mocquer. (*Zie* Moquer).

Modal, ale (adj.); Proposition modale, *op zekere wyze bepaalde voorstelling (in Redenk.).*

Mode, (f) *Het gebruik* (n) *wyze, manier, gewoonte, kleeder-dragt, mode* (f); habit à la mode; ami à la mode, *onbestendige vriend*; un savant à la mode, *een oppervlakkige geleerde, die niets in den grond verstaat*; chacun vit à sa mode.

Mode, (m) *Wyze van zyn, toevallige eigenschap eener zelfstandigheid (in Natuurk.); wyze, toon waar op men zingt; wyze der* conjugatien *(in Spraakk.) (f).*

Modele, (m) *Voorbeeld, monster, model, ontwerp, voorschrift* (n) *tekening* (f); travailler sur un bon modele.

Modeler, (v. a.) *Modellen, monsters enz. maaken, boetseeren; item dezelve afdrukken.*

Modérateur, trice (m. & f.) *Bestierder, Regeerder, Maatiger, beslisser, schikker in eenige reden-twist; voorzitter* (Præsis) *eener Kerkelyke vergadering; bestierster*; Dieu est le Souverain Modérateur du monde.

Modération, (f) *Bestiering, schikking; maatiging, temming; verzagting; bescheidenheid*; la modération des passions, des impôts, *maatiging, intooming der driften; vermindering der schattingen.*

Modéré, (adj.) *Gemaatigt, zagt, be-*

bescheiden, esprit modéré, *een bezadigt gemoed.*

Modérément, (adv.) *Maatiglyk, bescheiden.*

Modérer, (v. a.) *Bestieren, regeeren, in toom houden, maatigen, verzagten, verminderen*; modérer sa colere, les impôts; se modérer (v. r.) *zich maatigen, bedwingen, bedaaren, bezaadigd worden*; la chaleur se modére, *de hitte vermindert.*

Moderne, (adj. & f.) *Nieuw, hedendaagsch, nu, van onzen tyd*; architecture moderne; les Auteurs anciens & modernes, ou, les anciens & les modernes; *de oude en nieuwe schryvers.*

Modeste, (adj.) *Zédig, stemmig, staatig; ingetoogen, eerbaar, beusch*; fille, air, habit, couleur modeste.

Modestement, (adv.) *Zèdiglyk, stemmiglyk, eerbaarlyk, beuschelyk.*

Modestie, (f) *Zédigheid, eerbaarheid, schaamte, staatigheid, stemmigheid*; la modestie sied bien aux filles; ces manieres choquent la modestie.

Modicité, (f) *Geringheid*; la modicité de son revenu.

Modificatif, ive (adj. & f.) *Maatigend, bepaalend*; *de verzagtende wyze (in Spraakk.).*

Modification, (f) *Maatiging, bepaaling, inbinding, schikking; gedaante of gestalt-vorming der Ligchaamen*; modification d'un édit, d'une taxe; les différentes modifications de la matière.

Modifier, (v. a.) *Bepaalen, verminderen, inkrimpen; schikken, vormen, zekere gedaante aan iets geeven.*

Modillon, (m) *Krol, stut onder eene Lyst enz. (in Bouwk.).*

Modique, (adj.) *Maatig, middelmaatig, redelyk; gering, klein*; taxe, depense, somme, esprit modique; acheter à un prix modique.

Modiquement, (adv.) *Maatiglyk, taamelyk; geringelyk.*

Modulation, (f) *Buiging der stem in 't zingen.*

Module, (m) *Maat, om de verdeelingen van een gebouw meê te bepaalen.*

Moëde, (f) *Zekere Portugiesche goude munt.*

Moëlle, (f) *Merg in de beenderen, 't witte der Hersfenen* (n); *de pit of kern van een boom, boek enz.* (f).

Moëlleuse, euse (adj.) *Mergäggig, vol merg; item vol pit, kragtig, zinryk*; os, vin, livre moëlleux; drap moëlleux, *zagt, wollig laken.*

Moëlon, ou, Moilon, (m) *Bloksteen, muur-steen, (uit een' groeve); item een myt, opper, hoop (van booi in 't veld).*

Moeuf, ou, Mode (m) *Wyze of* modus (*f. in Spraak-k.*).

Moeurs, (f. pl.) *Zéden, manieren*; les mauvaises compagnies corrompent les bonnes mœurs.

Mogol (m); Le Grand Mogol, *de Groote Mogol, Indiaansche Keizer.*

Mogolien, ienne (adj.) *Mogölsch.*

Mohatra, (m) *Woeker*-contract (*verkoop die een woekeraar doed voor een' hoogen prys, en naderhand de goederen voor een' geringen prys weêr aan zich brengt*).

Mohere. (*Zie* Moire).

Moi, (pron.) *Ik, my*; c'est moi, *ik ben het*; c'est moi qui l'ai dit, *ik heb 't gezegd*; je ne suis pas de cet avis moi, *ik ben van die meening of gedagten niet*; est ce moi? *ben ik het?* moi même, *ik zelfs*; mais moi, *maar ik*; pour moi, *voor my*; est ce pour moi? *is het voor my?* donnez moi, *geeft my*; pour moi (ou, quant à moi), j'y consens, *my aangaande, wat my belangt ik enz.*; valeur reçue de moi même, ou, en moi même, *de waarde in my zelven of van my zelven ontvangen (in wisselb. gebr.).*

Moie, Moien, &c. moieu. (*Zie* Moye &c.).

Moignon, (m) *Stomp (van een afgezetten arm).*

Moile &c. moilon (*Zie* Moël-le &c.).

Moindre, (adj. compar *van* Petit) *Minder, geringer*; moindre valeur, moindre prix; le moindre, la

la moindre, *de minſte*, *het minſte*, *de geringſte*; la moindre part, choſe &c., *het minſte gedeelte enz.*

Moine, (m) *Een Monnik of Munnik* (*beter* Religieux); *item een bedkorf*, *monnik*; moine bourru, *een gewaande bulle-bak* (*om kinderen meê vervaard te maaken*); *item een grillig menſch*, *mislyke kop*; gras comme un moine; l'habit ne fait pas le moine (*ſpr. w.*) *'t zyn alle geen koks die lange mesſen draagen* (*ſpr. w.*); ſentir le moine, *vuns rieken*, *ſtinken*; donner le moine à quelqu'un, *iemand in den ſlaap met een touw aan den grooten toon of teen trekken*; moine, *maculatuur-blad* (*by Boekdrukkers*).

Moineau, (m) *Muſch of mos*; *item zeker plat-bolwerk*; tirer ſa poudre aux moineaux, (*ſpr. w.*) *voor een klein voordeel veel koſten maaken*, *ſpykers op 't laage eb zoeken*; moineau (membre viril).

Moinerie, (f. *ſchimp w.*) *Monnikkery* (f) *'t monnikkendom* (n).

Moineſſe, (f. *ſchimp w.*) *Nonne.*

Moineton, (m) *Munnikje* (n).

Moinillon, (m. *ſchimp w.*) *Jonge monnik.*

Moins, (adv. comp. *van* peu) *Minder*, *weiniger*, *min*, il eſt moins honnête, grand, ſavant que &c. pas moins, *niet minder*, rien moins que tout cela, *niets minder dan dat al-te-maal*; c'eſt moins que rien; en moins de rien, *in een omzien*, *in een oogenblik*, *met een ſnap*; il ne veut pas le vendre à moins de &c. *hy wil het niet verkoopen onder de*, *of minder als enz.*; ni plus, ni moins, *noch meer*, *noch min*; parlez moins haut; cela m'a couté dix francs, moins cinq ſols; ſur & tant moins, *op afſlag*, *op afkorting*; je vous donnerai cela ſur & tant moins de ce que je vous dois; à moins de, à moins que, à moins que de (conj.), ou, ſi ce n'eſt que, *ten zye dat*, *ten waare dat*; on ne devient ſavant, à moins d'étudier, à moins qu'on n'étudie, ou, à moins que d'étudier; le moins, *het minſte*; il a travaillé le moins; c'eſt le moins, que vous puiſſiez faire; au moins, du moins, pour le moins, tout au moins, (adv.) *ten minſten*; du moins ſouvenez vous, que &c. à tout le moins, *ten allerminſten.*

Moire, (f) *Moor* (*zyde ſtoffe*); moire tabiſſée, *gewaterde moor.*

Mois, (m) *Maand* (f); les mois, ou, les ordinaires, *maand-ſtonden.*

Moiſe, (f) *Karbeel*, *klamp*, *bindhout* (*by Timmerl.*).

Moiſi, ie (adj.) *Beſchimmeld*, *muf*, *duf*; du pain moiſi; ſentir le moiſi, *duf ruiken*; le moiſi, *de ſchimmel*; oter le moiſi du pain.

Moiſir, (v. a.) *Doen beſchimmelen*; moiſir (v. n. ſe moiſir (v. r.) *beſchimmelen*, *muf worden.*

Moiſiſſure, (f) *Schimmel.*

Moiſon, (f) *Zekere Land pagt*, *waar by den huurder de helfte of een derde der vrugten aan den Land-Heer opbrengt*; *item de baat van eene gehuurde Koe*; *item de lengte die een ſtuk laken hebben zal.*

Moiſonnier, (m) *Land-pagter*, *die den Koning cyns-koorn geeven moet.*

Moiſſine, (f) *Rank met druiven*, *om opgehangen en bewaard te worden.*

Moiſſon, (f) *Oogſt* (m), *inzaameling*, *inöogſting van 't Koorn* (f); mettre la faucille dans la moiſſon d'autrui, *de ſikkel in een ander mans oogſt ſlaan*, *in zyn ampt of eigendom vallen.*

Moiſſonner, (v. a.) *Oogſten*, *inoogſten*, *inzaamelen*; comme tu ſemeras, tu moiſſonneras, *gelyk gy zaaid*, *zoo zult gy maaijen*; le cours des ans qui tout moiſſonne, *de tyd die alles weg rukt.*

Moiſſonneur, euſe (m. & f.) *Koorn-oogſter*, *maaijer*; *ſnydſter.*

Moite, (adj.) *Vogtig*, *nat*, *klam.*

Moiteur, (f) *Vogtigheid*, *natheid.*

Moitié, (f) *De helft*; la plus groſſe moitié, plus cher de la moitié, *de helft duurder*; partager par la moitié, *half door-deelen*; moitié or, moitié argent, *half goud*, *half zilver*; moitié figue, moitié raiſin, *half willens en half onwillens*, *of*, *half jok*, *half ernſt* (*ſpr. w.*);

w.); moitié chair, moitié poiſſon, (*ſpr. w.*) *onbeſtendig in zyn doen zyn*; à moitié, (adv.) *ten halven*; nous ſommes à moitié chemin, j'y ſuis de moitié, *ik heb 'er de helft in, of ik kome of ſtaa voor de helft*; ma chere moitié, *myne waarde weder helft, ega' of egade.*

Mol, molle (adj. m. & f. *men zegt* mou *in 't* maſc. *uitgenomen in* B *mol*) *Zagt, week, murwe enz.*; pain mou, *week brood*; poire molle, *murwe peer*; cire molle, *zégel-waſch*; vie molle, *een verwyfd of welluſtig leeven*; temps mou, *laf weêr*, vent mou, *een ſlappe wind*; dents molles, *loſſe tanden*; le mol, ou, le mou, *het zagte, het weeke*; le mou de l'oreille, du ventre, *het lelletje van 't oor, het weeke van den buik.*

Molaire, (adj.); Dents molaires, *de maal tanden, bak-tanden.*

Môle, (m) *Steene-beer* (m) *of hoofd* (n) *in een Zee-haven.*

Môle, (f) *Klomp-vleeſch* (m) *of wanvrugt* (f).

Molécule, (f) *Klompje, deeltje, vlekje (in Natuur en Geneesk.)*; les molécules du ſang ſur la peau.

Moler, (v. n.) *Voor de wind zeilen (Zee w.).*

Moleſter (v. a.) quelcun, *iemand bezwaarlyk vallen, overlaſt aan doen', verôntruſten, quellen.*

Molette, (f) *Spoor-radertje (daar men meê prikt)* (n) *wryfſteen, looper (waar in de Schilders de verf klein maaken)*; *blok (waar op de brillen gemaakt worden)*; *haak (waar aan de Lyndraaijers en Snoer-maakers den draad vaſt maaken en gedraaid word)* (m); *kol, bles (voor 't hoofd*; *item wen* (tumeur) *aan den enkel van een Paard)* (f).

Moliere, (f) *Molenſteen-groeve.*

Mollaſſe, (adj.) *Week, ſlap*; chair mollaſſe.

Mollement, (adv.) *Zagtelyk, zagtjes*; *item popägtig, al te zwierig*; *item verwyfd, lafhartig*; être couché mollement, *zagtjes leggen*; élever un enfant trop mollement, *een kind al te têder opbrengen*; être paré mollement, *popägtig, ligtvaardig uitgedoſt zyn*; en agir mollement, *lafhartiglyk te werk gaan.*

Molleſſe, (f) *Zagtheid, molligheid, weekheid, ſlapheid*; *item verwyfdheid, lafhartigheid*; *wellust enz.*; la molleſſe d'un corps; être plongé dans la molleſſe, *in de welluſt verzoopen zyn*; traitter un enfant avec trop de molleſſe, *een kind al te têder behandelen, te veel koeſteren*; molleſſe, *lieflykheid, zagtheid (in 't zingen).*

Mollet, ette (adj.) *Zagt, week, donzig*; lit mollet, *zagt, donzig bed*; pain mollet, *verſch brood*; oeufs mollets, ou, à la coque, *gezodene eiëren, ſlurp-eiëren.*

Mollet, (m) *Smalle franje*; *item kuit van 't been* (f); mollets (pl.), *zilver-ſmids tangetje* (n).

Mollette. (*Zie* Molette).

Mollifier, (v. a.) *Iets verzagten week of vloeibaar maaken.*

Mollir, (v. n.) *Week, zagt, murw of buikziek worden*; *item verſlappen, den moed opgeeven, laaten zakken enz.*; poire qui mollit; le vent mollit, *de wind verſlapt*, il mollit d'abord, *hy vermurwd, verzagt of geeft toe terſtond*; mollir (v. a.) une corde, *een touw ſlappen, bot geeven.*

Molue. (*Zie* Morue).

Moment, (m) *Een oogenblik* (n), à tous moments, *alle oogenblikken, alle omzien.*

Momentanée, ée (adj.) *Oogenblikkelyk, dat in een oogenblik geſchied of zulks duurd.*

Momerie, (f) *Mommery, aapery, gekheid*; *item ſchynheiligheid, geveinsdheid*; ce n'eſt qu'une pure momerie.

Momie, (f) *Gebalſemd ligchaam*; *item balſem daar toe.*

Momon, (m) *De teerling-worp van eenen vermomden op vaſten-avond*; *item de ſomme waar om men ſpeeld.*

Momus, (m) *Momus (Heidenſche god der beſchimping, berisping, nyd of wangunſt*; *item zoon des ſlaaps of der nagt).*

Mon, (pron. m. *in* fem. ma, *in* plur.

plur, mes) *Myn, myne;* mon pere, mon ami NB. mon *word ook gesteld voor een* subst. fem. *met eene* vocaal *of stomme* H *beginnende, als:* mon ame, mon epée, mon humeur &c.

Monacal, ale (adj.); Habit, air monacal, *Moniks-kleed, gelaat;* vie monacale, *'t monnikke leven.*

Monacalement, (adv.) *Op zyn monniks.*

Monachisme, (m) *'t Monnikkendom* (n), *monniks-staat* (f).

Monaco, (m) *Een eirond drinkschaaltje; item zekere Italiaansche daalder.*

Monade, (f) *Eenheid in getal, als:* 5, 7, 9.

Monarchie, (f) *Alleen-heersching, eenhoofdige regeering; item een Ryk.*

Monarchique, (adj.) *Opperhoofdig, alleen-heerschig.*

Monarchiquement, (adv.) *Alleen heerschiger wyze.*

Monarque, (m) *Een alleen-heerscher, opperhoofdig Vorst.*

Monastere, (m) *Een Klooster* (n).

Monastique, (adj.) *Kloosterscb;* vie monastique, *'t Klooster-leven.*

Monceau, (m) *Een hoop, stapel;* mettre en monceaux.

Mondain, aine (adj.) *Waereldsch, vleeschelyk-gezind, ydel, vergangkelyk;* esprit mondain; les mondains, *de Waereldlingen.*

Mondainement, (adv.) *Op een Waereldsche of ydele wyze.*

Mondanité, (f) *Waereldsche gezindheid of ydelheid.*

Monde, (m) *De Waereld ('t geheel-al, Hemel en Aarde); item de Aard-kloot, de Aarde; item 't Volk der Waereld, eene menigte; bedienden enz.;* le nouveau monde, *de nieuwe Waereld* (America); depuis que le monde est monde, *zoo lang de Waereld gestaan heeft;* il y a bien du monde, *daar is veel Volk;* tout le monde le dit, *ieder een zegt het;* le grand monde, ou, les gens de qualité, *de groote of aanzienlyke lieden;* le monde poli, ou, le beau monde, *de beschaafde Waereld, de geschikte lieden;* le monde savant, ou, les gens de lettres, *de geleerde Waereld of de geleerden;* voir le monde, *de waereld beschouwen; item onder Menschen verkeeren;* connoitre, ou, savoir bien son monde, *zyn' Waereld kennen, wel gemanierd zyn;* il y a du monde chez lui, *hy heeft bezoek of Volk aan zyn huis;* tout mon monde n'est pas encore venu, *al myn volk, alle myne bedienden is, of, zyn nog niet gekomen;* aller à l'autre monde, *naar de andere Waereld gaan, sterven;* c'est la chose du monde que j'aime le plus, *dat is het dat ik het liefst heb op Aarden;* il paroit le plus civil, le plus galant homme du monde, *hy schynd de beleefdste, de wellévenste man van de Waereld te zyn;* il n'a rien du monde, *hy heeft niets, of niets ter Waereld;* un monde de prodiges, *een meenigte van wonderen;* il doit à Dieu & au monde, *hy is yder-een schuldig;* être du monde, *Waereldsch gezind zyn;* rénoncer au monde, *de Waereld verlaaten, of, vaar-wel zeggen.*

Monde, (adj. *word alleen gebr. wanneer men* immonde *daar tégen over steld*); des animaux mondes & immondes, *reine en onreine dieren.*

Monder, (v. a.) *Pellen, afschillen;* de l'orge mondé, *gepélde gerst.*

Mondificatif, (adj. & f.) *Reinigend; een zuiverend genees-middel of zalve.*

Mondifier, (v. a.) *Zuiveren, reinigen (in Genees- en heel-k.).*

Monétaire. (*Zie* Monnétaire).

Monial, ale (adj. & f.) *Dat den monnik aangaat; item een monnik; nonne;* les moniales, *Klooster-zusters.*

Monin, (m. *gem. w.*) *Een Aap.*

Moniteur, (m) *Vermaaner, waarschouwer.*

Monition, (f) *Waarschouwing; vermaaning (tot beter levens gedrag, zoo in 't geestelyke als Wereldlyke); item de afkondiging daar van.*

Monitoire, (m) *Kerkelyk vermaanschrift* (n) *aan eene gemeente (om 't geene zy van de daar-inne vermelde misdaaden weeten, te openbaaren, op straffe des Kerken bans, zoo zy het verzwygen).*

Me-

Monitorial, ale (adj.); Lettres monitoriales, *Kerkelyke vermaanings- of waarschouwings-brieven.*

Monnétage, (m. oud w.) *Het munten* (n)

Monnétaire, (m) *Munt-meester.*

Monnine, (f. gem. w.) *'t Wyfje van een Aap.*

Monnoie, (f) *De munt, (daar men geld slaat, of, munt); item munt (gemunt geld); item kleine munt, klein geld*; monnoie d'or, d'argent; fausse monnoie; fabriquer, frapper, battre monnoie, ou, de la monnoie, *geld slaan*; payer de la même monnoie; je n'ai point de monnoie sur moi, *ik heb geen klein geld by my*; donnez moi de la monnoie d'un ducat, *geeft my klein geld voor een ducaat*; il est décrié comme la vieille monnoie, (*spr. w.*) *by is zyne achting kwyt.*

Monnoyage, (m) *Het munten* (n).

Monnoyer, (v. a.) *Munten, geld slaan*; ses louanges sont monnoyées, *zyne lof-spraaken zyn bestempeld, dat is, met geld gekogt.*

Monnoyerie, (f) *Het munt-huis* (n), *stémpel-plaats* (f).

Monnoyeur, (m) *Een munter.*

Monocéros, (m) *Een éénhoorn; item een hoorn-visch.*

Monocorde, (m) *Een* Monocordium (n) (*zeker instrument met éène snaar, dienende om het verschil of de gelykheid der toonen, te ontdekken*).

Monocule, (f) *Een lees-glas* (n).

Monogame, (m. & f.) *Een of eene die maar ééns getrouwd is geweest.*

Monogamie, (f) *Eéns gehuuwde staat, eenigste huuwelyk van iemand.*

Monogramme, (m) *Verkorte naamtrek.*

Monólogue, (m) *Alleen-spraak* (f) *in een Schouwburg.*

Monomachie, (f) *Twee-gevégt* (n).

Monopétale, (adj. & f.) *Bloem met één blad (in Plant-k.).*

Monopole, (m) *Bevoorrechtte opkoop of verkoop van waaren.*

Monopoler, (v. a.) *Waaren alleen in zyn magt zien te bekomen.*

Monopoleur, (m) *Opkooper, een die bevoorrecht is om zekere waaren alleen te verkoopen en den handel dwingt; item een kraauwer, bloedzuiger, vilder van 't gemeen.*

Monoptere, (m) *Ronde tempel zonder zy-muuren, op zuilen rustende.*

Monorime, (m) *Dicht* (n), *waar van de vaerzen eenerly rym hebben.*

Monosyllabe, (adj. & f.) *Eén-letter-greepig; een woord van éène letter-greep, of* syllabe, *als:* an, bal, car, &c.

Monotone, (adj.) *E'én-toonig*; Prédicateur monotone, *Prediker die maar éène klank heeft, zonder eenige verändering of buiging in de stem te maaken.*

Monotonie, (f) *Onveränderlyke toon, gelykluidendheid.*

Monseigneur, (m. in plur. Messeigneurs) *Myn Heer, Edele Heer, in 't engelsch My-Lord, (Eer-naam die men aan voornaame Persoonen geeft, als: aan Vorsten, Hertógen, Bisschoppen, Land-standen, of ook aan een Heer eener Heerlykheid door zyne onderzaaten; en dit woord* Monseigneur *alleen gebruikt wordende, betékend het den Troon-opvolger* (Dauphin) *van Vrankryk*; Monseigneur le Duc; Messeigneurs les Etats; Monseigneur est à la chasse, *de Dauphin is op de Jagt.*

Monseigneuriser, (v. a.) *Met zodaanigen eer-naam* tituleeren, *benoemen.*

Monsieur, (m. plur. Messieurs) *Myn Heer; item de Heer van 't huis* (Monsieur *zonder meer, betékend de Koning van Vrankryk zyn broeder, den Hertog van Orléans*); Monsieur est il au logis? *is Myn Heer t' huis?* un Gentil-homme de Monsieur, *een Hof-jonker van 's Konings-broeder*; faire le monsieur, *den jonker speelen, zich* airs *geeven.*

Monson, monçon, ou, mousson (m) *Passaat-wind, zekere vaste wind aan zommige oorden op eenig Jaar-gety, de* mousson.

Monstre, (m) *Gedrogt; wanschepsel, schrik-dier, monster, monsterdier; item leelyk maaksel, van iets* (n).

Monstrueusement, (adv.) *Gedrogtelyk, wanschapentlyk; ysselyk, vervaarlyk, ongemeen.*

Monstrueux, euse (adj.) *Gedrogtig, wanschapen, schrikkelyk;* animal monstrueux, *een ysselyk of leelyk dier;* bâtiment monstrueux, *een leelyk gebouw.*

Mont, (m. *meest in* poësie, *of verzeld met den eigennaam, gebruikt*) *Berg;* les monts Pyrenées, *de Pyreneesche gebergtens;* le mont Etna, *de berg Etna;* les monts (pl.) *de alpische gebergtens;* deça, delà les monts, *aan deeze, aan geene zyde de alpische gebergtens;* mont de piété, *zekere lombert in Italien (daar men voor niet of tegens geringe intrêst geholpen word);* mont-pagnote, *eene hoogte, van waar men eene veldslag veiliglyk aanschouwen kan;* chercher par monts & par vaux (*spr. w.*) *overäl zoeken;* promettre monts & merveilles (*spr. w.*) *goude bergen, of koeijen met goude hoornen beloo-ven;* mont, *venus-berg (in Ontl. k.)* monts, *de dikte in de hand, digt by de vingers (in hand-kykery).*

Montage, (m) *Het opvaaren, opzeilen; optrekken der scheepen in eene rivier; item het ophyssen, optrekken, opdraagen van iets* (n).

Montagnard, arde (m. & f.) *Berg-bewoonder, hooglander.*

Montagne, (f) *Een Berg* (m).

Montagneux, euse (adj.) *Bergäg-tig, vol bergen.*

Montant, (m) *Op-têl* (m), *beloop* (n), (*somme eener rêkening*); *vloed* (f), *wassend water* (n); *styl of post van een vengster- of deur-kozyn; regt opgaande balk* (m); *staande stuk, spil, styl, (van eenig ding, in 't algemeen, in bouwk. enz.) spyl, stam, (eener plant);* l'oiseau a pris le montant, *de Valk heeft de Lucht, de hoogte gekozen;* prendre le montant sur les autres, *andere te boven komen, overtreffen;* vin qui a du montant, *wyn die kragtig of hoofdig is.*

Montant, ante (adj.) *Opgaande, klimmende;* montant à l'assaut, *storm-loopende.*

Monté, ée (adj.) *Opgeklommen, opgesteegen; opgewonden; uitgerust, voorzien enz.* (*Zie* Monter); vaisseau monté de 50 pièces & de 300 hommes, *een schip voorzien* (gemonteerd) *met 50 stukken en 300 man;* un cavalier bien monté, *een ruiter, die wel te paerd zit; item die een goed paerd onder zyn lyf heeft of wel uitgedoscht is.*

Montée, (f) *Opgang* (m), *opklimming; item eene trap* (f) (escalier); *item treê eener trap* (f) *enz.;* la montée de cette montagne est difficile, *de opgang, opstyging enz.;* montée de voute, de colomne, *de ryzing van een gewulf, de hoogte van eene zuil of pylaer;* montée de l'oiseau, *styging der Valk in de Lucht.*

Monter, (v. n. & a.) *Opklimmen, opgaan, opstygen, klauteren enz.;* monter les dégrés, une montagne, sur un arbre, en chaire; le soleil monte, *de Zon komt op;* monter sur le théâtre, *op 't toneel verschynen;* monter à cheval, *te paerd stygen; item te paerd zitten; item leeren ryden;* il monte sous un excellent maître, *hy leerd ryden by enz.;* monter à dos, ou, à poil, *zonder zadel ryden;* monter en croupe, *agter op een paerd ryden, zitten;* monter à l'assaut, *stormloopen;* monter sur un vaisseau, *scheep gaan;* monter au vent, *de hoogte van de wind zoeken (zee-w.)* monter sur mer, *in zee gaan;* la mer monte, *de zee ryst, word bol;* le vin monte à la tête; le compte monte, ou, se monte à tant, *de reekening beloopt zoo veel;* l'armée montoit à &c. monter en graine, *opschieten, in 't zaad schieten;* cette fille monte en graine, *die jonge dogter word huuwbaar;* le rouge lui monte au visage, *zy of hy word schaamrood of begind te bloozen;* monter aux honneurs, *eer-trap en beklimmen;* le bled monte, *het Koorn staat op, word duurder;* monter sur des échasses, *op stelten klimmen, gaan; item hoogdravende spreeken of schryven;* monter sur ses ergots,

ergots, ou fur fes grands chevaux (*fpr. w.*), *opvliegen*, *toornig*, *trots worden*, *op zyn paerdje zyn*; cette plante ne monte pas plus haut, *die plant waſt niet hooger*; monter quelque chofe, *iets opdraagen*, *optrekken*, *ophyſſen*, *verhoogen enz.* montez ces tables dans ma chambre, *brengt die tafels naar boven in myn' kamer*; il faut monter cela, *men moet dat na boven brengen*; *item ophyſſen*; monter une montre, un tourne-broche, *een uurwerk enz. opwinden*; monter un canon, *een geſchut op 't raapaerd (affuit) ſtellen*, monter la garde, *op de wagt trekken*, *op-trekken*; monter un vaiffeau, *een ſchip bemannen*, *met geſchut enz. voorzien*; *item een ſchip* commandeeren; monter un cheval, *een paerd beryden*; monter une compagnie, *eene* compagnie *bereiden maaken*; monter un foulier fur la forme, *een' ſchoen op de leeſt zetten*; monter un fufil, une boëte, un habit, une chemife &c., *een ſnaphaan enz. op-maaken*, *het nodige daar aanbrengen*, *monteeren*; monter un diamant, *een diamant zetten (in een ring enz)*; monter un lutte, un violon, *een' luit enz. ſnaaren*; *item ſtemmen*; monter une armoire, un lit, un métier, *een' kaſt*, *een' bed-ſteê (Ledikant)*, *een weefgetouw of raam opſlaan*, *in malkander zetten*; monter un bouquet, *eenen ruiker cierlyk op-maaken*; fe monter (v. r.) *beloopen*, *bedraagen*; à combien tout cela fe monte t-il? *hoe veel bedraagd dit alles?*

Mont-joie, (m. *oud w.*) *Titel van den eerſten wapen-Koning in Vrankryk* (m); *item vreugde-geſchrei en opgeworpen gedenk-teeken eener overwinning* (n); *item een weg-wyzer op een weg voor pelgrims* (m).

Montoir, (m) *Een verhéven plaats*, *ſteen* (m) *of bank* (f), *om van te paerd te ſtygen*; *item de lintere ſtygbeugel*; cheval facile au montoir, *een paerd dat gemakkelyk is om op te klimmen*; le pied du montoir, ou, de l'étrier, *de linker voet van een paerd*; le pied hors du montoir, *de regter voet van een paerd.*

Montre, (f) *Zak-uurwerk*, *zakhorlogie* (n); *item wyzer plaat* (f); montre à pendule, ou, une pendule, *een hang-klok*; montre d'ivrogne, *horlogie dat links en regts kan opgewonden worden*; montre d'orfevre, de bijoutier, *goud-ſmids*; *juweliers toon-kas*; montre, *bord*, *waar op geſchildert is wat een winkelier enz. te koop heeft*; *item monſter*, *toon-ſtuk*, *lap van eenige waar op een vengſter*; *item het uitzien van iets*; la montre de ce drap eſt belle, *dat laken ziet 'er wel uit*; la montre du bled eſt belle, *het Koorn ſtaat mooi*; faire montre de fon ouvrage, de fon habilité, *zyn werk enz. laaten zien*; *item daar mede pronken*; montre, *monſtering* (revue des Soldats) paffer la montre, *de monſtering paſſeeren*; il peut paffer la montre, *hy*, *of*, *het kan door den beugel*, *of genoeg voldoen*; la montre d'orgue, *de uitwendige orgelpypen*; belle montre & peu de rapport, (*ſpr. w.*) *van boven bont en van onderen ſtront*, *dat is*, *ſchoon van buiten en ſlegt van binnen.*

Montrée (f. *in Rechten*) vue & montrée, *gezigt en bewys of aantooning.*

Montrer, (v. a.) *Toonen*, *aantoonen*, *wyzen*, *aanwyzen*, *laaten zien of blyken*; *item onderrigten*, *onderwyzen*, *leeren enz.*; montrer fa folie, fon courage; ce drap montre la corde, *dat laken is draadſchynig*; montrer en ville, la Geographie &c., *uit leeren gaan*, *de Aardkloot-kunde enz. onderwyzen*; montrer les talons, *de hielen laaten zien*, *vlugten*; montrer fes dents à quelqu'un, *iemand zyne tanden laaten zien*, *ſtout bejégenen*; montrer au doigt, *met den vingen aantoonen*; *item na-wyzen*, *begekken*; montrer le cul (*gem. ſpr. w.*) *met de kous op 't hoofd*, *of*, *onverrigter zaake t' huis komen*; fe montrer (v. r.) *zich vertoonen enz.*

Montueux, eufe (adj.); Païs montueux, *bergächtig land.*

Monture, (f) *Kypaerd, of eenig ander dier daar men op ryd* (n); *item alle de toerusting van een ruiter, oorlogs-schip enz.*; *item het houtwerk, schaft van een' zaag, snapbaan, pistool enz.*; *item het opmaaken, inzetten of loon van eenig werk, der Konstwerkers enz. vragt van een muil-ézel*; *beenen van eenwaaijer enz.*

Monument, (m) *Gedenk-téken, herrinnerings-téken* (n), *gedagtenis, grafmaald* (f).

Moque, (f. *zee w.*) *Blok, zonder schyf.*

Moqué, ée (adj.) *Bespot, uitgelacht.*

Moquer, se moquer (v. r.) de quelqu'un, *met iemand den spot dryven, den gekscheeren, kortswylen, hem uitlagchen, gering achten enz.*; il ne faut pas se moquer des chiens qu'on ne soit hors du village, (*spr. w.*) *men moet geen hei! roepen voor dat men 'er over, dat is, het gevaar ontsnapt is*; vous vous moquez, *gy steekt 'er de gek meê of gy meend het niet.*

Moquerie, (f) *Spotterny, boertery*; *schertsing, hoon.*

Moquette, (f) *Tryp, mok-fluweel.*

Moqueur, euse (m. & f. & adj.) *Spotter, bespotter, spotboef*; *spotster*; ris moqueur, *spottende of gekscheerende lach.*

Morailles, (f. pl.) *Neusspranger, nyper* (m) (*by Hoefsmids*); *item een' tang waar meê het glas in de hutten uitgerekt word* (f).

Morailler (v. a.) le verre, *de glas-schyven rekken, langer maaken.*

Moraillon, (m) *Slot kram van het dekfel eener kist*; *item veér van een hang-slot.*

Moral, ale (adj.) *Zédelyk, tot de zéden behoorende*; sens moral, *zédelyke zin*; certitude morale, *waarschynlyke zékerheid.*

Morale, (f) *De Zéden-leer, zéden-kunde.*

Moralement, (adv.) *Zédelyk, deugdzaam*; vivre moralement bien; cela est moralement impossible, *dat is menschelyker wyze, of, na allen schyn onmogelyk*; je suis moralement persuadé, que &c.

Moraliser, (v. n.) *Zéde-lessen geeven, tot deugd aanmaanen*; *zédelessen ergens uit trekken.*

Moraliseur, (m) *Een berisper, een die gestadig de zéden-meester speeld.*

Moraliste, (m) *Zéden-Leeraer, zéden meester of schryver.*

Moralité, (f) *Zédelykheid*; *zédelyke zin.*

Morbide, (adj. *Schilders w.*) *Dat vet, vleezig, lévendig vertoond word.*

Morbifique (adj.); Caule morbifique, *Ziekte verwekkende oorzaak in Geneesk.*).

Morbien, (interj.) *Slapprement! de drommel!* (*zéker vloek woord, zonder betékenis*).

Morce, (f) *Bindsteen* (m); *bindlaage* (f) (*by Metzelaars*).

Morceau, (m) *Stuk* (n), *brok, mondvol, beet* (m); tailler, rogner, ou, compter à quelqu'un ses morceaux, *iemand de stukken voorsnyden, schraaltjes houden.*

Morceler (v. a.) une terre, *Landery in kleine deelen schiften, verdeelen.*

Mordache, (f) *Mondstopper, knevel* (m) (*die den Kapucynen in den mond gelegt word als zy zich met spreeken verzondigt hebben*); *item een' groote vuur-tang.*

Mordacité, (f) *Scherpigheid, bytägtigen aart* (*als van sterk-water enz.*); *item bitsheid, scherpheid, steekeligheid* (*van een schryver enz.*).

Mordant, ante (adj.) *Bytende*; *bitzig, schamper*; bête mordante; esprit, trait mordant.

Mordant, (m) *Spyker met twee punten* (*by Zadelmaakers*).

Mordicant, ante (adj.) *Scherp, bytende*; *item spitsvinnig, schamper*; humeurs mordicantes; homme mordicant.

Mordienne, *als:* à la grosse mordienne, ou, à la mordienne (adv. *gem. w.*) *zonder omslag of* cérémonien.

Mordiller, (v. a.) *Zagtjes byten.*

Mordre, (v. a.) *Byten, in-eeten*; *pikken, steeken enz.*; mordre à l'hameçon, *aan den angel byten*; *item zich*

zich laaten bedotten, overréden; l'eau forte mord fur les metaux; mordre à la bifogne, *aan 't werk vallen*; il s'en mordra les doigts, ou, les pouces, *het zal hem berouwen*; *item hy zal 'er raazende over worden*; un aveugle y mordroit, *een blinde zou' het zien*; mordre la pousfiere, *in 't gras byten*, *fneuvelen*; mordre fur, ou, dans quelque chofe, *op*, *of*, *in iets byten*; *item iets vaderen*, *ingaan*; cette vignette mord fur les lettres; cette poutre ne mord pas affez avant dans le mur; l'ancre ne mord pas, *het anker vat niet*; ce fer eft fi dur que la lime n'y mord pas; mordre en riant, *al lagchende een' fleek onder water geeven*, *benádeelen*; mordre la teinture, *de verf naar zich neemen* (*van ftoffen gez. by Verw.*); cela ne mord, ni ne rue, *dat fchaad niet*; il trouve par-tout à mordre, *hy vind overäl wat op te bedillen*, *te laaken*.

Mords. (*Zie* Mors).

Mordu, ue (adj.) *Gebeeten enz.* (*Zie* Mordre).

More, (m) *Een moor*, *moriaan of zwarte*; *item de moorfche fpraak*.

Moreau, (f. & adj.); Un Moreau, ou, cheval moreau, *een zwart paerd*.

Moreau, (m) *Korf aan den hals der muil-ézels*, *om*, *al gaande*, *uit te eeten*.

Morelle, (f) *Morél* (*Kers*); *item nagtfchade* (*een Kruid*).

Moresque (adj); à la moresque, *op zyn moorfch*.

Moresque, ou, Moreffe (f) *Moorin*; moresque, *mooren-dans*; *item moorfche fchildery*.

Morfil, (m) *Braam* (f. *die aan een gellepen inftrument*, *na 't flypen*, *overblyft*, *en daarom op een olie-fteen verder geftreeken word*); *item een ruuwe Olifants-tand*.

Morfondre, (v. a.) *Doen verkouden*, *koud doen worden*; morfondre (v. n.) *koud worden*, *met koude bevangen worden*, *flaan klappertanden*, *blaauwbekken*; vous me laiffez ici morfondre, *gy laat my hier van koude verflyven*, *te vergeeffch wagten*; fe morfondre (v. r.) *verkleumen*, *van koude verflyven*; *te vergeeffch ftaan wagten*, *niets verrigten*; *item zonder nadruk iets fchryven of voor-draagen*; je me morfonds ici; ce Général fe morfond devant cette place, cet auteur fe morfond dans fon ouvrage.

Morfondu, ue (adj) *Verkoud*, *verkleumd*, *verflyfd* (*door koude of wagten*).

Morfondure, (f) *Verflyving*, *verkoudheid*.

Morguant, ante (adj. & f.) *Barfchziende*; *een fluurfch menfch*.

Morgue, (f) *Trots*, *bars of bits gezigt* (n); faire la morgue à quelqu'un, *iemand veráchtelyk*, *norfch aanzien*; morgue, *getralied hok of gat in een gevangenhuis* (*waar in de nieuw gevangene eerft gezet worden op dat de cipiers-knechts hun konnen bezien of ze hun kennen*).

Morguer (v. a.) quel'qu'un, un prifonnier, *iemand trotfch*, *fluurfch*, *barfch of met veráchting aanzien*; *eenen gevangenen naauwkeurig bekyken of men hem kend*.

Morgueur, (m) *Een die iemand trotfeerd*, *barfch aanziet*, *of eenen gevangenen naauw bekykt*.

Moribond, onde (adj. & f.) *Stervende*, *ziel-toogende*; *een half doode*.

Moricaud. (*Zie* Mauricaud).

Morigéné, ou, Moriginé, ée (adj.) *Opgevoed*, *opgetógen*, *onderweezen*; enfant bien ou mal morigéné.

Morigéner, ou, Moriginer (v. a.) *Beftraffen*, *onderwyzen*, *tugtigen*, *in zeeden opbrengen*; fe moriginer (v. r.) *zyn léven béteren*.

Morille, (f) *Morilje* (*zeker flag van Kampernoelje*).

Morillon, (m) *Zwarte zoete druif* (f).

Morion, (m) *Zekere helm of ftormhoed*; *item zekere krygsftraf op de billen* (*eertyds gebr.*); *item zekere zwarte onix fteen*.

Morne, (f) *Donker*, *droevig*, *treurig*, *zwaarmoedig*; temps, couleur morne; esprit morne, *een zuur-*

zuur-donk, monkes, preutelig, onvriendelyk mensch; regard morne, *donker, zuur gezigt*; morne silence, *groote stilzwygendheid.*

Morné, ée (adj.) *Stomp, bot, de punt afgebroken; item met een beslagen punt of afgeknot, zonder snavel, klaauwen, staert enz. (in Wapenkunde).*

Mornifle, (f. *gem. w.*) *Klap, oorveeg, klink.*

Morosité, (f. *weinig gebr.*) *Eigenzinnigheid, mislykheid.*

Morphée, (m) *God des slaaps of der droomen* Morpheus.

Morpion, (m) *Een' platluis* (f).

Mors, ou, mords (m) *Gebit, bit, mond-stuk* (n) *(van een toom); item* mords d'étau, *bek* (m) *van een schroef (die het onder handen hebbende werk vast houd)*; prendre le mors aux dents, *op hol raaken (van paerden gez.); item in eene ongemakkelyke zaak moed scheppen.*

Morsure, (f) *Beet (met de tanden).*

Mort, (f) *De dood* (m), *het afsterven, overlyden* (n); mourir de sa belle mort, *eenen natuurlyken dood sterven*; faire une belle mort, *Godvrugtig sterven*; affronter la mort, *den dood trotseeren*; être à l'article de la mort, *op 't uiterste leggen, zieltoogen*; avoir la mort entre les dents, ou, sur les levres, *den dood op de lippen hebben*; le bannissement est une mort civile, *de ballingschap is een burgelyke dood (of uitsluiting van de t' zamenléving)*; peine, ar êt de mort, *dood-straf, dood-vonnis*; coupable de mort, *dood-schuldig*; malade à la mort, *dood-krank, dood-ziek*; blessé à mort, *doodelyk gekwetst*; condamné à mort, ou, à la mort, *ter dood gevonnisd*; haïr à mort, *doodelyk haaten*; donner la mort à quelqu'un, *iemand den dood aandoen*; après la mort le médécin, *als 't kalf verdronken is den put vullen (spr. w.)*

Mort aux rats, ou, arsenic, *Rotten-Kruid* (n).

Mort-dieu, *Zeker schandelyke vloek.*

Mort, orte (adj.) *Gestorven, overléden, dood*; il est mort, *hy is gestorven, of hy is dood, ter zielen*; avoir la gueule morte, *niet spreeken durven*; eau morte, *stilstaande water*; morte eau, *dood-stroom, zeer laage eb*; le commerce est mort, *de koophandel is slegt, daar gaat niets om, of 'er is geen vertier*; morte saison, *buiten's tyds.*

Mort, (m) *Een doode* (m), *een lyk* (n), *een overlédene.*

Mortadelle, (f) *Zekere dikke metworst, saucys.*

Mortaillable, (adj.) *Lyf-eigen.*

Martaille, (f) *Lyf eigenschap.*

Mortailler, (m) *Een Lyf-eigen.*

Mortaise, ou, Mortoise (f. *in bouwk.*) *Gat* (n) *of groef* (f) *in 't hout, om een ander stuk met de punt in te voegen*; mortaise de poulie, *schyfgat van een katról.*

Mortalité, (f) *Sterflykheid, sterflyke natuur; item sterfte, doodelyke of besmettelyke ziekte.*

Mortel, elle (adj. & f.) *Sterflyk, doodelyk*; cette vie mortelle, *dit sterflyke léven*; maladie, mortelle, *doodelyke ziekte*; playe mortelle, *eene dood wonde*; péché mortel, *dood-zonde*; poison mortel, *doodelyk vergift*; ennemi mortel; haine mortelle; un mortel, *een sterveling, een mensch.*

Mortellement, (adv.) *Doodelyk.*

Morte-paye, (m) *Een oud* gegageerd *Soldaat.*

Morte-saison, (m) *Doodsche tyd des Jaars.*

Mortier, (m) *Vyzel, mortier; item met zand of tras beslagen kalk; item een mortier om bommen uit te werpen; item voorzitters-muts in de hooge Gerechts-hóven*; président au mortier; faire du mortier, *kalk beslaan*; mortier à veille, *zeker nagt-licht van wasch.*

Mortifère, (f) *Doodelyk, dood-veröorzaakend (in Geneesk.).*

Mortifiant, ante (adj.) *Beschaamend, vernederend, verdriet of schande veröorzaakend.*

Mortification, (f) *Dooding, Kruisiging, tugtiging des Ligchaams; item*

item verteering, verrotting van 't vleesch (in Heelk.); *item beschaaming, schande, verlégen-maaking, veroo motdiging*; la mortification de la chair, *de tugtiging*; *item de dooding, sterving des vleesch*; je dis cela pour sa mortification, *ik zeg dat ter zyner beschaaming.*

Mortifier (v. a.) la chair, *Het vleesch temmen, bedwingen, zyne lusten t' onderbrengen*, (dompter); *item vleesch laaten besterven, mals laaten worden* (faisander); *item (by Heel m.) vleesch gevoelloos maaken*; *item verlégen, beschaamd maaken, smert, verdriet of aandoening doen hebben* (causer de la confusion, du chagrin).

Mort-né, ée (adj.) *Dood gebooren.*

Mortuaire (adj.); Drap, registre, extrait, maison mortuaire, *Dood-kleed, dood-boek, dood-brief, sterf-huis*; le mortuaire, *Lyk-dienst.*

Morue, (f) *Kabeljaauw, bakkeljauw.*

Morve, (f) *Snot, snotterigheid*; *item verrotting (van latouw enz.)*

Morveau, (m) *Snottebel*; il a jetté un gros morveau.

Morver, (v. n. *by Hoveniers*) *Verrotten*; nôtre chicorée morve.

Morveux, euse (adj. & f.) *Snotterig, besnót*; *een snot-neus, snot-olf, snottebel*; une cheval morveux; petit morveux; petite morveuse.

Mosaïque (adj.); La loi mosaïque, *de mozaïsche wet.*

Mosaïque, (f) *Ingelegd werk* (n).

Mosquée, (f) *Een Turksche tempel, een' moskee.*

Mot, (m) *Een woord* (n); le gros mot, *het groote woord*; de gros mots, *harde woorden, kyvagie*; un bon mot, *een goed of gebruikelyk woord*; *item zinryk, geestig of kluggig woord, aartig zeggen, boertery*; mots gras, ou, de gueule; *vuile, onkuische woorden*; trêncher le mot, *vry uit spreeken*; ne dire mot, *niet één woord spreeken*; écrire un mot à un ami, *een lettertje aan een vriend schryven*; il a le mot pour rire, *hy is snaakerig*; je ne vois où est le mot pour rire; entendre à demi-mot, *met een halfwoord verstaan*; se donner le mot, *met malkander overleggen*; avoir le mot, *den aanslag weeten*; donner le mot, *het woord, of wagt-woord geeven (by Krygsl.)*; en un mot comme en mille, *in één woord zoo goed als duizend*; traduire mot pour mot, ou, mot à mot, *woord voor woord overzetten*; un mot à double sens ou, à double entente, *een dubbelzinnig woord*; le sage entend à demi-mot, *voor den geleerden is goed preeken (Spr. w.)*

Mote. (*Zie* Motte).

Motet, (m) *Zeker Kerk-zang-stuk, waar in de stemmen gestadig verwisselen.*

Moteur, trice (m. & f.) *Beweeger, aanvoerder, beweegende oorzaak*; le sage moteur de l'univers; *item* la faculté motrice, *de bewégende kragt (in Natuurkunde).*

Motif, (m) *Beweegréden, oorzaak, grond*; de son propre motif, *uit zyne eigene beweeging.*

Motion, (f) *Beweeging.*

Motive (adj. f.); Cause motive, *beweegende oorzaak.*

Motiver, (v. a.) *De beweegrédenen by brengen, waarom men aldus vonnisd of oordeeld.*

Motrice. (*Zie* Moteur).

Motte, (f) *Kluit (f), klomp aerde (m)*; *klein heuveltje, opgeworpen aerde rondom een boom*; *venus-berg (in Ontl. k.)*; *turf van run om te branden.*

Motelle, (f) *Zekere lamprei.*

Motter, (v. a.) *Kluiten werpen (als de herders)*; se motter (v. r.) *zich agter eene kluit verbergen (van patryzen gez.).*

Motus! (*boert.* interj.) *Stil! sus!*

Mou, molle (*Zie* Mol).

Mou, (m) *Ossen-long (f).*

Mouce. (Zie Mousse).

Mouchard, (m) *Stads verspieder, spion*; *item verklikker, aanbrenger.*

Mouche, (f) *Een' vlieg (f)*; *item moesje, zwart pleistertje der Juffers (n)*; mouche-guepe, *wesp*; mouche a miel, *honing-bye of bie*; une

une fine mouche, *een looze quant*, *doorslepen gast of vogel*; *item eene slimme feeks*; maitre mouche, *een bebendige goochelaar*; être bien tendre aux mouches, *ligt geraakt zyn*, *niets verdraagen konnen*; prendre la mouche, *opstuiven, opvliegen*, *ylings quaad worden*; quelle mouche vous a piqué? *wat scheeld u, wat maakt u zoo gémelyk?* pieds de mouche, *baansklaauwen*, *slegt schrift*; ils se querellent sur un pied de mouche, *zy kyven om een' beuzeling, om een haverstroo*; dru comme mouches, *zoo digt als hast*, *in meenigte*; mouche, *een verklikker.*

Moucher, (v. a.) *Snuiten*; moucher le nez, la chandelle; se moucher, *zich snuiten*; il n'a pas le loisir de se moucher, *hy heeft zoo veel tyd niet dat hy zyn' neus snuit*; il ne se mouche pas de, ou, sur la manche (*spr. w.*) *hy is een man die zich veel voor laat staan*; *item die zich niet ligtelyk laat bedotten.*

Moucheron, (m) *Mug*, *mugge*(f), *vliegje* (n); *item de brandende pit eener Kaers* (f).

Mouchet, (m) *Havik*, *'t mannetje van een sperwer.*

Moucheté, ée (adj.) *Gespikkeld*, *geplekt enz.* (*Zie* Moucheter).

Moucheter, (v.a.) *Spikkelen*, *besprenkelen*, *met zwarte vlekjes*, *of moesjes bont maaken*; moucheter (v. n.) *bont worden* (*als bloemen*); du papier moucheté; moucheter une étoffe, *eene stoffe bont drukken*, *met figuuren werken*, *uit-knippen.*

Mouchettes, (f. pl.) *Snuiter*, *Kaars-snuiter* (m); *item kraal-schaaf* (*zekere holle schaaf voor lysten*, *by Timmerl.*); *item Kroon-lyst*, (*in Bouwkunde*).

Mouchetures, (f. pl.) *Zwarte spikkels*, *vlekken*, *figuuren*, *uitknippingen*, (*op stoffen*, *vellen*, *bloemen enz.*).

Moucheur, (m) *Een kaers-snuiter*, *een die de kaersen snuit* (*in een Schouwburg enz.*).

Mouchoir, (m) *Neusdoek*, *zakdoek*; *item vrouwen halsdoek*; *item agrs-wisch.*

Mouchon, (m) *Brandende pit eener kaers.*

Mouchure, (f) *Snuitsel*, *kaerssnuitsel.*

Moucle. (*Zie* Moule).

Moudre, (v. a.) *Maalen*; moudre du bled.

Moue, (f) *Gvig*, *snuit*; faire la moue à quelqu'un, *iemand beguigen*, *eene scheeve mond tegens hem trekken.*

Mouelle, &c. (*Zie* Moëlle *enz.*).

Mouette, (f) *Meeuw* (*water vogel*).

Mouflard, arde (m & f. *gem. w.*) *Een dik bakkus*, *een die dikke koonen heeft.*

Moufle, (m. & f.) *Boere want* (f), *winter handschoen*, *bollevanger*; *item blok zonder schyf* (m); *item kapéldeksel* (n. *in Chym.*); *item snuit*, *smoel* (f); moufle ferrée, *beslagen windaas*, *katról om stukken meê op de affuiten te byssen*; il ne faut pas y aller sans moufles, *men moet dat zonder handschoenen*, *dat is*, *zonder overleg*, *blindelings niet aanvangen*; je te donnerai sur le moufle, *ik zal je wat op de snuit geeven.*

Moufler (v. a.) quelqu'un, *iemand by de neus en wangen teffens vatten.*

Mouflettes, (f. pl.) *Houte pypen om een' heeten yzeren bout meê te vatten.*

Moufti, (m) *Mufti*, (*turksche opper priester*).

Mouillage, (m) *Anker-grond* (m); *item het ankeren of anker-werpen*; *item het weeken van leêr* (n).

Mouille-bouche, (f) *Zekere soppige zomer peer.*

Mouillée, ée (adj.) *Nat*, *vogtig*; se suis tout mouillé; habit mouillé.

Mouiller, (v. a. & n.) *Nat maaken*, *bevogtigen enz.*; mouiller le linge; mouiller les voiles, *de zeilen begieten*; mouiller dans un port, *een' haven aandoen*, *daar in ten anker komen*, *of het anker laaten vallen*; nous mouillames devant &c. mouiller en croupiere, *voor en agter vertuijen*; cette lettre se mouil-

mouille, *die letter word zagt uitgesprooken*; (*als* mouiller *lees* moeljé); se couvrir d'un drap mouillé, (*spr. w.*) *een' kaale uitvlugt zoeken*; faire la poule mouillée, (*spr. w.*) *neêrslagtig zyn*; c'est du papier mouillé, (*spr. w.*) *die stoffe duurd niet lang*; mouiller en filant, *onder 't spinnen den vinger nat maaken*; (*figuurl.*) *onder 't eeten drinken*; mouiller un drap, *een laken netten* (*by Verw.*).

Mouillette, (f) *Lang sneedje brood, dat men in een zagt gekookt ei doopt.*

Mouilloir, (m) *Bakje met water, waar in de spinsters haare vingers nat maaken* (n).

Mouillure, (f) *Nat-maaking, bevogtiging, begieting*; *item nattigheid.*

Moulage, (m) *Ongebakken tégels of het vormen van dien*; *item het molen-werk of dryf-werk*; *'t maalrecht of-loon eener dwang-molen*; *item het hout-meeten of 't meet-loon daar van*; *item molen- of slypsteenen.*

Moulant, ante (adj. *van* Moudre) *Maalende.*

Moulant, (m) *Molenaars jongen of- knegt.*

Moule, (m) *Een' vorm* (f), *modêl* (n) (*om iets in te gieten of te drukken*); *item een' knoop-vorm*; jetter en moule; cela ne se jette pas en moule, (*spr. w.*) *dat gaat zoo gemakkelyk niet, of, dat kan men zoo net niet treffen*; le moule n'en est pas rompu, *de vorm is nog goed, men kan meer bekomen*; il y laissa le moule du pourpoint (*spr. w.*) *hy heeft 'er den romp gelaaten*; moule, *zekere brand-hout-maat* (*zynde een yzere ring, waarom men zegt* bois de moule); *item stok of sleek* (*om netten aan te binden*).

Moule, (f) *Mossel*; moules (pl.) *zee-schulpen tot grot-werk.*

Moulé, ée (adj.) *Gevormd*; *gedrukt.*

Moulée, (f) *Slib, gruis van een slyp-steen.*

Mouler, (v. a.) *Vormen, in een' vorm gieten, drukken*; mouler en bronze, en etaim, il croit tout ce qui est moulé; mouler du bois, *brand-hout op stapels zetten, meeten*; se mouler (v. r.) *gevormd, gegooten, gedrukt worden*; se mouler sur quelqu'un, *zich na iemand schikken, hem willen navolgen.*

Moulettes, (f. pl.) *Kleine schulpjes of schelpjes.*

Mouleur (m) de bois, *Brand-hout meeter, -vaamer of-verkooper.*

Mouliere, (f) *Mosfel-bank.*

Moulin, (m) *Molen, meulen* (f); moulin banal, *dwang-molen* (*daar de onderzaaten moeten laaten maalen*) moulin à bled, à bras, à caffé, à eau, à vent, à papier, à foulon, à faire de la dreche, de la moutarde, à retordre du fil &c. *een koorn-molen, hand-molen enz.*

Moulinage, (m) *Zyde-reedery.*

Mouliner, (v. a.) *Doorbooren, doorgraaven* (*als de wormen in de aarde*); du bois mouliné, *wormsteekig hout.*

Moulinet, (m) *Klein molentje, papiere molentje* (n), *spillen, speeken, haspel* (*van een windaas*); *draaiboom* (m. *in een' laan of pad*); *draaijing, wending* (*in de scherm- of ry-sch. enz*); *knével, knuppel om een touw meê vast te draaijen* (m).

Moulinier, (m) *Zyde winder.*

Moult, (adv. *oud w.*) *Veel.*

Moulu, ue (adj. *van* Moudre) *Gemaalen*; du bled moulu; de l'or moulu, *gemaalen goud* (*voor Schilders*) moulu de coups, *murw geslaagen*; je suis tout moulu, *ik ben zoo moê als of al myne leden in stukken waaren.*

Moulure, (f) *Vorming, gieting, drukking*; *item lysten, lyst werk* (*by Timmerl. en Schrynw.*

Mouraille. (*Zie* Morailles).

Mourant, ante (adj & f.) *Stervende, quynende*; *een stervende*; teint mourant, *dood-verf* (*in 't aangezigt*); bleu mourant, *bleek blaauw.*

Mourgon, (m) *Duiker* (*woord der midd. zee, anders* plongeur).

Mourir, (v. n.) *Sterven*; mourir au monde, au pêché, *de waereld, de zonde afsterven*; mourir de

de rire, *zich te bersten lagchen*; le feu, la chandelle va mourir, *het vuur, de kaers zal uitgaan*; mourir d'envie, de honte, *van lust of verlangen branden, van schaamte weg zinken*; se mourir (v. r.) *op sterven leggen, zieltógen*; mort, te (adj.) *gestorven* (*zie onder* Mort).

Mourre, (f) *Vinger-spel* (n. *waar in men raad hoe veel vingers 'er opgestooken zyn*).

Mousquet, (m) *Musket, roér* (n).

Mousquetade, (m) *Musket-schoot.*

Mousquetaire, (m) *Muskettier*; mousquetaires du Roi, *zekere lyfwagt, té voet en te paerd dienende*; mousquetaire à genoux (*boert. w.*) *een Apotheeker die clysteerd.*

Mousqueterie, (f) *Het schieten uit musketten* (n).

Mousqueton, (m) *Kort vuur-roér met een wyde loop* (n. *te paerd gebr.*).

Mousse, (m) *Kajuit-wagter, zwabber, scheeps jongen.*

Mousse, (f) *Mosch of mos* (*der boomen*); *kuil-mosch* (*om meé te kalfaaten*); *schuim* (*van bier, zeep enz.*) (n); pierre qui roule n'amasse point de mousse (*spr. w.*) *twaalf ambagten en dertien ongelukken, of, die aan een zaak blyft, die beklyft.*

Mousse, (adj.) *Bot, stomp* (émoussé) couteau, esprit mousse.

Mousseline, (f) *Nételdoek* (n).

Mousser, (v. n.) *Schuimen* (*als bier, zeep enz.*) cette biere, savonnette mousse fort.

Mousseron, (m) *Kleine mey-kampernoelje* (f); (champignon).

Mousseux, euse (adj.) *Schuimägtig, schuimende*; vin mousseux.

Moussu, ue (adj.) *Bemóst, vol mos*; arbre moussu.

Moustache, (f) *Knével, knévelbaard* (m. *van menschen of dieren*; relever la moustache, *de knévels opstryken*; enlever sur la moustache, *voor de mond weg-haalen.*

Moût, (m) *Most, nieuwe wyn.*

Moutarde, (f) *Mostaart, mostert* (f), *mostert-zaad* (n); faire, ou, broyer de la moutarde, *mostert maalen*; s'amuser à la moutarde, (*spr. w.*) *zich met beuzelingen ophouden*; les enfants en vont à la moutarde (*spr. w.*) *ieder een weet het*; c'est de la moutarde après diner, ou, cela vient comme moutarde après diner, *dat is mostert na de maaltyd, of dat zyn vygen na paaschen, dat is, het komt ontydig of te laat*; sucrer la moutarde (*spr. w.*) *zyne réden, bestraffing of schimp verzagten*; la moutarde prend au nez (*spr. w.*) *de boertery is te grof.*

Moutardier, (m) *Mostert-pot*; *mostert-man.*

Moute, (f) *Maat-recht, maatloon, in een' dwang molen* (n).

Moutier, (m. *oud w.*) Parochie-Kerk (f).

Mouton, (m) *Hamel* (m), *schaap*; *item schaapen of hamelen vleesch* (n); un mouton gras, *een vet schaap, vette hamel*; manger du mouton, *hamel-vleesch eeten*; un gigot, ou, une éclanche de mouton, *een schaapen-bout*; mouton marin, *zeeram*; il cherche cinq pieds à un mouton, *hy zoekt dat hy niet vinden kan*; il sent l'epaule de mouton (*spr. w.*) *hy riekt na 't zweet*; revenir, ou, retourner à ses moutons (*spr. w.*) *tot zyn voorig gesprék weder-keeren*; le peuple fait comme les moutons, *het gemeene volk aapt alles na*; mouton, *schaapen-léér, bereid als korduwaan* (n); *item een hei-blok* (m), *hei* (f); *item pylaer van een koets* (m); *item het gestél waar aan een klok hangt*; *item een gek, of dommerik*; *item een muurbreeker, storm-bok* (*by de ouden*); moutons, *witte zee-golven.*

Moutonnage, (m) *Vee-tol.*

Moutonnaille (f); Le peuple n'est que franche moutonnaille, *het gemeene volk is niet anders als een' kudde schaapen* (*die zich laaten dryven zoo als men wil*).

Moutonne, (f) *Valsche hair krullen*, (*op 't voorhoofd der Juffers eertyds*)

Moutonner, (v. a.) *Krullen, in kleine bokkels leggen*; tête moutonnée, *gekruld hoofd.*

Moutonner (v. n.); La mer mou-

moutonne, *de zee schuimd, loopt wit (Zee w.).*

Mouture, (f) *Maaling (f), het maalen; item 't maal-loon, maal geld, of het meel dat de molenaar van 't maalen neemd; item het meel zelfs* (n); tirer d'un sac double mouture (*spr. w.*) *zich twee maal laaten betaalen; twee voordeelen te gelyk doen.*

Mouvance, (f) *Afhangkelykheid (van een Vassal of Leen).*

Mouvant, ante (adj.) *Beweegende, wiggelende, dryvende*; terre mouvante, *losse aarde*; cause mouvante, *beweegende oorzaak*; sable mouvant, *los zand, dryf-zand*, fief mouvant, *een afhangkelyk Leen.*

Mouvement, (m) *Beweeging, roering, loop; beroerte, oproer; wil, genégenheid; moeite enz.*; mouvement regulier d'un corps, des étoiles; cela ne vient pas de son propre mouvement; se donner bien du mouvement pour une chose; mouvement; *het gaande werk, eener Klok.*

Mouver, (v. a. *Hoven w.*) *De aarde in een bloem-pot, bloem-bak oproeren, lucht geeven.*

Mouvoir, (v. a. & n.) *Beweegen, roeren; item aanporren, aanzetten, aan den gang helpen*; qui vous a mu à cela? mouvoir, *leenroerig zyn, afhangen, los zyn*; se mouvoir, (v. r.) *zich beweegen; item ontstaan, ryzen*; il s'est mu un diff rent.

Monvoir, (m) *Roerstok (by Zeepz.)*

Moye, (f) *Een' zagte ader of streek in eenen harden steen (by Metz.)*

Moyen, (m) *Middel* (n), *weg* (m), *hulp* (f), *vermógen* (n); c'est un moyen sûr, *'t is een zéker of onfeilbaar middel*; c'est par son moyen, que je &c., *het is door zyn (haar) toedoen of hulp dat ik enz.* si j'avois le moyen, *als ik het vermogen had*; dire les moyens de sa cause, *de bewyzen of rédenen zyner zaake opgeeven*; trouver moyen de faire fortune, *middel of gelégenheid vinden enz.*; le moyen, (*zékere uitroeping of verwondering) als:* le moyen que cela soit? *hoe is dat mógelyk?* le moyen de lui parler? *hoe kan men hem spreeken?* le moyen de rire quand on perd? *hoe kan men lagchen enz.*; le moyen de faire cela? moyens (pl.) *middelen, rykdom, vermogen*; ses moyens sont très médiocres, *zyne middelen zyn zeer gering*; au moien de (adv.), *vermiddels, door middel van*; au moyen dequoi, il &c. *waar door by enz.*; au moyen de son addresse il a réüssi, *door zyne behéndigheid enz.*

Moyen, enne (adj.) *Middelmaatig, middelbaar* de moyenne grandeur, fortune &c.; la moyenne region de l'air, *de middel lucht-streek*; de moyen age, *van middelmaatige ouderdom*; auteurs du moyen age, *schryvers van de middel-eeuw*; nombre moyen, *middel-getál*; moyenne justice, *middelbaar Recht.*

Moyennant, (prep.) *Door middel, mits*; moyennant quelque argent, on peut &c. moyennant la grace de Dieu, *onder de hulpe Godes*; moyennant que (conj.) *mits, onder beding dat*; je vous accorde cela, moyennant que vous &c.

Moyenne, (f) *Een zesponder geschut* (n).

Moyennement, (adv. *oud w.*) *Middelmaatiglyk, tamelyk, redelyk*; être moyennement grand, riche, savant.

Moyenner, (v. a.) *Tusschen beiden gaan; te wege brengen, bemiddelen, veréënigen.*

Moyenneur. (*oud w. Zie* Médiateur.

Moyer, (v. a.) *Eenen steen op de weeke aderen doorzaagen.*

Moyeu, (m) *De nave of dom* (f) *van een wiel; item de dooijer van een ei* (m).

Mu, ue (adj.) *Bewogen.*

Muable, (adj.) *Veränderlyk, onbestendig*; choses muables & passageres.

Muage, (m) *Verändering (f. in Land-*costuimen).

Muance, (f) *Verändering van nooten (in de zang-k.); item van stem*

ftem (der Jongelingen in die van een man).

Mucilage, (m) *Taaye flym in den uriin (f. in Heel k.); dik taai fap dat uit de wortelen, zaaden enz. getrokken word* (n. *by Apoth.*).

Mucilagineux, eufe (adj.) *Slymig, flymerig, flymägtig.*

Mucofité, (f) *Snot, onreinigheid die uit de neus komt.*

Mue, (f) *De ruijing (f) het ruijen, 't veranderen van veéren (der Vogels); 't verhairen (van Dieren); 't hoornen afwerpen (van Herten); 't vervéllen, 't afftroopen van 't vel (van flangen of wormen)* (n); *item de rui-tyd* (f); oifeaux qui font en mue, *vogelen die aan 't ruijen zyn*; faucon de trois mues, *een' Valk van drie jaar*; mue, *rui-plaats of hok der Valken die ruijen moeten*; *donker hok daar men de Kapuinen enz. meft*; *kooi waar onder men de Klok-hennen met haare Kiekens zet.*

Muel, (m) *Water-pas-lyn (f. der Metzelaars).*

Muer, (v. n.) *Ruijen, verveeren, verhairen, vervellen, de hoornen afwerpen, de kinder-ftem in een' mans-ftem verwisfelen.*

Muet, ette (adj. & f.) *Stom, fpraakeloos*; *een ftomme*; rendre muet, *fpraakeloos maaken, doen zwygen, verftommen*; les grandes douleurs font muettes, *heftige pyn maakt den lyder fpraakeloos.*

Muette, (f) *Een ftom vrouwmenfch, eene ftomme* (f) *item een jagthuis, om het jagt-tuig enz. in te bergen* (n).

Mufle, (m) *Muil, fmoel, fnuit* (f. *van dieren*; *item onbeufchelyk van een menfch*); donner fur le mufle à quelqu'un.

Mufti. (*Zie* Moufti).

Mugir, (v. n.) *Loeyen, bulken, brullen (als de Osfen, Koeyen) bruisfen, gonzen, fuizen (als de zee en wind)*; le bœuf, la mer, le vent mugit.

Mugiffant, ante (adj. & part.) *Brullende, bulkende, fchreeuwende, hol geluid maakende, bruisfende, gonzende, brommende.*

Mugiffement, (m) *Het geloei, gebulk (der Osfen enz); 't bruisfchen, 't gonzen of gegons (van de zee of wind)* (n).

Muglement, Mugler (*Zie* Meuglement &c.).

Mugot. (*Zie* Magot).

Muguet, (m) *Lóver-kruid* (n), *mey bloem*; *Lelie van den dale* (f).

Muguet, (adj. & f.) *Staticus, puntig, doch gemaakt*; *item pronker, falét pop, Juffern.gek.*

Muguetter, (v. a. *gem. w.*) une fille, une place, *een meisje zoeken te gelieven, zyn hof daar by maaken*; *een plaats zoeken te hebben.*

Muid, (m) *Ton* (f), *vat, oxhoofd*; *item een mud, mudde* (n) *zeker vaat-werk en maat voor natte en drooge waaren*) un muid de vin, de bled, de fel &c. le muid s'enfuit, *het oxhoofd lekt.*

Muire, (f) *Zout-water uit een zout-bron* (n).

Mulâtre (m. & f.), ou, Mulat, atte, *Mulater* (*een die uit een zwarte en een indiaan gebooren is*).

Mulcte (f) *Boete, ftraffe (in Rechten).*

Mulcter, (v. a. & n.) *Straf opleggen (in Rechten).*

Mule, (f) *Muil, pantoffel*; avoir les mules (engélure) aux talons, *winter-hielen, kak-hielen hebben.*

Mule, (f) *Muil-ezelin, muil* (f), *muil-ezel* (m); être fantasque comme une mule, *eigenzinnig, koppig zyn*; ferrer la mule, *fchagcheren, duurder aanrékenen als men gekógt heeft* (*word van dienftb. gez.*); à vieille mule, frein doré, *dit zegt men van oude vrouws-perfoonen die zich opfchikken.*

Mule, (f) *Hooi-berg* (m) (*zie* Meule).

Mulet, (m) *Muil-ézel, muil*; garder le mulet, *lang wagten*; mulet, *zeker portugiefch Schip met 3 maften.*

Muletier, (m) *Muilézel-dryver.*

Mulette, (f) *Maag der vogelen (by Valkeniers)*; *item de eerfte maag van een Kalf.*

Muliebre, (adj. *in Geneesk.*) *Dat van een' vrouws-perfoon is.*

Mu-

Mulon, (m) *Een hoop* (*zout enz*).

Mulot, (m) *Veld-muis, land muis* (f); endormeur de mulots (*spr. w.*) *een loozen vos, een bedrieger*; il fait endormir les mulots, *hy weet de luiden wat diets te maaken, in slaap te wiegen.*

Muloter, (v. n.) *Veld-muis-holen zoeken* (*word van wilde zwynen gez. om dat ze het Kóren daar in zoeken*).

Multilatére, (adj. *in Meetkunde*) *Veelzydig.*

Multinome, (m. *in den Algebra*) *Grooötte, uit veele enkelde naamen bestaande.*

Multiple, (adj. *in Rékenk.*)) *Dat een ander getál ménigmaal in zich bevát, als:* 16 *heeft* 4 *maal* 4.

Multipliable, (adj.) *Verménigvuldi baar.*

Multiplicande, (m) *Het getal dat verménigvuldigd* (gemultipliceerd) *word.*

Multiplicateur, (m) *Het getal waar meê men verménigvuldigd, de* multipliceerder.

Multiplication, (f) *Verménigvuldiging, vermeerdering.*

Multiplicité, (f) *Veelvuldigheid, ménigte.*

Multiplier, (v. a,) *Verménigvuldigen, vermeerderen*; *item* (*als* v. n.) *toeneemen, aangroeijen, vermeerderen.*

Multitude, (f) *Ménigte, schaare* (f) *hoop* (m) *aantal*; *item het gemeene volk* (n).

Mumie. (*Zie* Momie).

Muni, ie (adj.) *Voorzien, bezorgt*; place bien munie.

Municipal, ale (adj.); Droits, offices municipaux, *Rechten, ampten die aan eene stadt of een Landschap afzonderlyk eigen of geschonken zyn*; officiers municipaux, *amptenaaren die zodaanige Rechten moeten handhaaven of voorstaan* (*in 't Rom. recht*).

Munier. (*Zie* Meunier).

Munificence, (f) *Milddaadigheid* (*voornamentlyk van Vorsten of groote Heeren*).

Munir, (v. a.) *Verzorgen, voorzien, wápenen*; munir une ville; munir du necessaire; se munir (v. r.) de, ou, contre quelque chose, *zich met of tégens iets voorzien, wápenen.*

Munition, (f) *Voorraad ten oorlog*; munitions de guerre & de bouche, *Krygs- en mond-behoeftens*; pain de munition, *Léger-brood, kommies brood.*

Munitionnaire, (m) *Léger bezorger*, proviant-*meester, Léger*-Kommissaris.

Muphti. (*Zie* Moufti).

Mur, (m) *Eene muur, wand* (f); mur mitoyen, *middel-muur, scheidmuur*; mur de face, *voor-muur, buiten-muur van een gebouw*; se donner de la tête contre un mur (*spr. w.*) *met den Kop door eene muur willen dringen, dat is, onmogelyke dingen willen onderneemen.*

Mûr, ûre (adj.) *Ryp, murw, volwassen, volkomen*; *bezaadigt*; fruit vin, age, homme, esprit, jugement mûr; apostume mûre, *rype zweer*; fille mûre, *rype of huuwbaare dogter*; après mûre delibération, *na ryp overlég.*

Muraille, (f) *Eene muur, wand.*

Mural, ale (adj); Couronne murale, *muur-kroon of krans, waar meê de oude Rom. bekroonden den geenen, die 't eerst over de vyandelyke muuren klom.*

Mûre, (f) *Moerbêzie, moerbei, moerbes.*

Mûrement, (adv.) *Rypelyk*; *wel bedagtelyk.*

Muréne, (f) *Een' Zee Lamprei*

Murer, (v. a.) *Bemuuren, met muuren omgeeven, omringen*, murer une ville &c. murer, *toemetselen*; murer une porte, une fenêtre.

Mûrier, (m) *Moerbêzien-boom.*

Mûrir, (v. n.) *Rypen, ryp worden, murw worden, zyn wasdom bekomen enz.*; mûrir (v. a.) *doen rypen, bevorderen enz.*

Murmurateur, (m) *Morrer.*

Murmure, (m) *Gemór, gepreutel, gebrom* (n) *misnoegdheid* (*des volks*); *ruisching* (f), *'t geruisch* (n) (*der beeken*).

Murmurer, (v. n.) *Morren, knorren,*

ren, brommen, preutelen, misnoegd zyn; item ruischen, suizen (als water en wind; murmurer (v. a.) quelque chose entre ses dents, *iets binnens monds preutelen*; murmurer contre son sort; *tegen zyn lot of beschik morren.*

Musaragne, ou, Musaraigne (m) *Vergiftige veld-muis of rot* (f).

Musard, arde (adj. & s. *gem. w.*) *Lanterfantend, ophoudend*; *item een lanterfanter, gaap-stok, dag-dief*; *luye feeks.*

Musc, (m) *Muskus, muskeljaat*; sentir le musc, *naar den muskus rieken*; couleur de musc, *donkerbruin.*

Muscade, ou, noix muscade (f) *Muskaat-noot, noote-muskaat.*

Muscadelle, (f) *Muskadél-peer.*

Muscadet, (m) *Wyn, die een geur van Muskaat-wyn heeft*; *item een Muskadel-druif.*

Muscadier, (m) *Muskaat-boom.*

Muscadin, (m) *Amber-koekje* (n).

Muscat, (f. m.) *Muskadél druif* (f); *muskaat-wyn* (m) (*men zegt ook* raisin, vin muscat); rose muscate, *muskus-roos.*

Muscle, (m) *Vleesch-spier, spier* (f).

Musculaire, (adj.) *Dat tot de spieren behoord.*

Muscule, (f) *Lend-aader.*

Musculeux, euse (adj.) *Vol spieren, spierägtig*; chair musculeuse.

Muse, (f) *Zang-godinne, dicht-godinne, dicht-ader.*

Museau, (m) *Muil, smoel, snuit* (f), (*van een dier*; *item onbeleefschelyk van een Mensch*); museau de chien, de saumon, de ver à soye; donner sur le museau; il s'enlumine le museau de bon vin, *hy maakt zich een' frische kleur enz.*: un joli museau, *een lief smoeltje (meisje)*; cache-museau, (*boert w.*) *een masker*; casse-museau, *klink, slag in 't wezen*; *item krap-koek*; il a mangé à regorge museau, *hy heeft tot walgens toe gegeeten (gem. w.)*; museau de clef, *sleutel-baard*; museaux (pl.) *leuningen van het koor-gestoelte eener Kerk.*

Muselé, ee (adj. *weinig gebr.*) *Met een' groote snuit of muil.*

Museliere, (f) *Muil-korf (die sommige dieren aangedaan word om hun het eeten te beletten)*; *item neus riem (van een paerden bit)*; *item muilband (van een hond enz. om hun het byten te beneemen)*; *muilband (van een kalf of veulen om hun af te wennen* (m).

Muser, (v. n.) *Staan, kyken, leuteren, in gedagten zyn (oud w. en alleenlyk dus)* tel refuse, qui après muse, (*spr. w. te vooren gedaan, te laat bedagt, of te laat wys worden.*

Muserole, (f) *Neus-riem van een paerden hoofdstél* (m).

Musette, (f) *Zak-pyp, ruisch-pyp* (f), *doedel-zak* (m) (*zeker speeltuig*).

Musical, ale (adj.) *Zang-kunstig, speel-kunstig.*

Musicalement (adv.) *Volgens de zang- of speel-kunde.*

Musicien, enne (m. & f.) *Zinger*; *speeler*; *Zangeresse, zingster*; *speelster*; *zang of speelkundige.*

Musique, (f) *Zang-kunst, zang-kunde*; *speel-kunst, speel-kunde* (muziek).

Musqué, ée (adj.) *Gemuskust, wel riekend, naar den muskus riekende*; fantaisie musquée, *wonderlyke gril of inbeelding*; messe musquée, *laate mis, voor voornaame lieden*; des pêches musquées, *geurige perzikken.*

Musquer, (v. a.) *Den muskusreuk geeven (aan iets).*

Musse, (f) *Schuil-hoek, sluip-hoek* (m).

Musser, se Musser (v. r. *ond w.*) *Zich verschuilen, versteeken.*

Musulman, anne (adj.) *Turksch*; let troupes musulmannes; un musulman, *een Muselman, Turk of Mahometaan.*

Musulmanisme, (m) *Turksche leer of Godsdienst* (f).

Mutabilité, (f) *Veränderlykheid, veränderlyke staat.*

Mutande, (f) *Onderbroek der bedel-monnikken.*

Mutation, (f) *Verändering, verwisseling, verruiling.*

Mu-

Mutilation, (f) *Verminking, afknotting, afzetting van eenig lid.*

Mutilé, ée (adj.) *Verminkt, afgeknot*; membre mutilé; pensée, expression mutilée; homme mutilé; *een verminkt man*; *item een die gesneeden of gelubt is.*

Mutiler, (v. a.) *Verminken, afknotten, afhakken* (tronquer); *item snyden, lubben*; se mutiler, (v. r.) *zich zelfs verminken, snyden*, castreeren.

Mutin, ine (adj. & f.) *Oproerig, oproermaakend, muitziek, wederspannig; hardnekkig; item een oproerige, een oproer-maaker, muiter, muitmaaker; een hardnekkig Mensch.*

Mutiné, ée (adj.) *Oproerig, muitende; onstuimig*; troupes mutinées; vents, flots mutinés.

Mutiner, (v. n.); se mutiner, (v. r.) *Muiten, oproerig worden, aan 't muiten slaan; item boosaardig, koppig worden*; faire mutiner le peuple, *het Volk aan 't muiten helpen*; il se mutine pour rien, *om een beuzeling stuift hy op.*

Mutinerie, (f) *Muitery, oproer, opstand.*

Mutir, (v. a.) *Schyten, vleerzen (alleen van roofvogels gez.).*

Mutuel, elle (adj.) *Onderling, wéderzydsch, over en weder*; amour, testament, don mutuel.

Mutuellement, (adv.) *Onderling, van weêrzyden.*

Myologie, (f) *Beschryving, of, rédenvoering over de vleesch-spieren.*

Myope, adj. & f.) *Byziende; een byziende (in Gezigtk.)*

Myopie, (f) *Kort of zwak gezigt* (n).

Myrrhe, (f) *Mirre, mir.*

Myrte, (m) *Mirt, mirtus, mirtenboom; item het zinnebeeld der liefde.*

Myrtille, (m) *Blaauwe bezie* (f).

Mystere, (m) *Verborgenheid* (f), *geheim, geheimnis* (n).

Mysterieusement, (adv.) *Verborgener wyze,*

Mysterieux, euse (adj.) *Verborgen, geheim, bedékt.*

Mysticité, (f) *Verborgen zin of eigenschap (van iets).*

Mystique, (adj.) *Verborgen, onder schuilende*; le sens mystique d'un passage de l'écriture; les mystiques (m. & f. pl.), *worden genaamd die geene, die alleenlyk eene verborgene of geestelyke beduidenis in de schrift zoeken.*

Mystiquement, (adv.) *Verborgener, geestelyker of figuurlyker wyze.*

Mythologie, (f) *Beschryving; item uitlegging der versierde Heidensche Godhéden.*

Mythologique, (adj.) *Dat daar van handeld of zulks betreft.*

Mythologiste, Mythologien, ou, Mythologue, (m) *Schryver of uitlegger dier versierselen.*

****

N.

N, (f) N. (*f. de 13de Letter van 't* Alphabet) *word op 't einde van de 3de Persoon, van 't meerv. der werkw. verzweegen, als*: ils aiment, ils parlöient, *lees*, ies aime, i parlai *of* parlæ; *en op 't einde van andere woorden klinkt ze byna als* ng. *als in*, bien, ton, extrêmement &c. *lees byna* bieng, tong, extrêmemang; *uitgenomen* examen, hymen, Amen.

Nabot, ote (m. & f. *schimp w.*) *Dwergje, protje* (n), *kleine kneubis* (m); esprit nabot, *een gering verstand.*

Nacarat, ate (adj. & f.) *Helder rood*; vive *roode kleur.*

Nacelle, (f) *Schuitje, bootje, scheepje* (n); la nacelle de St. Pierre, *noemd men de R. Kerk.*

Nacre, (f) *Paerel-mossel*; nacre de perle, *paerele-moêr.*

Nactieux, euse (adj. *oud w.*) *Walgägtig.*

Nadir, (m. *in Sterrek.*) *'t Voetpunt, dat lyn-regt tegen over ons hoofd-punt (zenith) staat.*

Naffe (f); Eau de naffe, *citroenwater; wel riekend water.*

Nage, (f) *Het zwemmen; (alleen dus gebr.)*; à la nage, *met zwemmen;*

men; se sauver à la nage; se mettre à le nage, *zich aan 't zwemmen begeeven*; être en nage, *nat van 't zweet zyn.*

Nageoir, (m) *Een zwem-plaats.*

Nageoire, (f) *Vin (van een visch)*; *blaas of biezen (om op te leeren zwemmen)*; *houte dekfel of bord (in een water of melk-emmer, om zulks stil te konnen draagen).*

Nager, (v. n) *Zwemmen, op 't water dryven*; nager entre deux eaux, *dobberen, tusschen wind en water dryven*; *item onzeker zyn wat te besluiten of te kiezen*; nager dans les plaisirs, dans la volupté, *zich in de weelde, in de wellust baaden*; nager en grande eau, *schat-ryk zyn*; l'huile nage sur l'eau, *d'olie dryft enz.*; nager, *roeyen, boegschaaren*; nager à bord, *aan boord roeyen*; nager debout, *staande roeyen, wrikken*; nage sec! *roei droog! dat is, plonsd niet met de riemen*; nage de force! *roei hard!*

Nageur, euse (m. & f.) *Zwemmer*; *zwemster*; *item een roeyer.*

Naguere, (adv. *verkorting van* il n'y a guere, *men schryft ook* n'aguere, ou, n'agueres) *onlangs, niet lang geléden, korteling* (depuis peu).

Naïades, (f. pl.) *Water nimfen* (Nymphes des fontaines & des rivieres).

Naïf, ïve (adj.) *Natuurlyk, eigenäartig, na 't léven, enz.*; description naïve; portrait naïf; reponse naïve, *openhartig antwoord*; homme naïf, *een openhartig, item eenvoudig, onnozel Mensch of man*; il est bien naïf, *hy komt voor de vuist of rondborstig uit*; *item hy is zeer openhartig of onnozel.*

Nain, aine (f. & adj.) *Dwerg*; *dwergin*; arbre nain, *een dwerg boom, laag-stammige boom of laage-stam*; des pois nains; des feves naines, *kruip-erwéten*; *kruip-boonen, kruipertjes.*

Naïpe, (m) *Turksche dorp-rechter.*

Naïres, (m. pl.) *Indiaansche édellieden.*

Naissance, (f) *Geboorte*; *item afkomst* (f), *geslacht* (n); *item oorsprongk, opkomst* (f), *begin* (n); jour, lieu de naissance; être de basse naissance; la naissance des douleurs, des vices, *de oorsprongk der enz.*; naissance d'une voute &c., *het begin van een verwulf enz. daar het aanvangt te krommen.*

Naissant, ante (adj. & part.) *Geboren wordende, voortkomende, opryzende, opkomende enz.*; le monde naissant, *de opkomst, het begin der Waereld*; beauté, republique, fleur, gorge naissante, *opkomende jonge, schoonheid enz.*; tête naissante, *hoofd dat wederom nieuw hair bekomt*; jour naissant, *aanbreekende dag.*

Naître, (v. n.) *Gebóren worden, ter Waereld komen*; *item voor den dag komen, voortkomen, opkomen, opspringen, uitschieten (als bloemen)*; *item ontstaan*; *ryzen enz.*; il naquît un tel an; les enfants naissent la tête la premiere; faire naître de l'amitié; mot qui vient de naître; *een woord dat eerst in 't gebruik komt*; un chêne naît d'un gland; les poules naissent des oeufs; faitez moi naître l'occasion de &c., *verschafd my de gelégenheid, om enz.*; la plûpart des maladies naissent d'un mauvais régime, *de meeste ziektens ontstaan, spruiten uit eene slegte levenswyze*; il est à naître, *het zal nog komen. (spr. w.)*

Naïvement, (adv.) *Eigenäartiglyk, openhartiglyk, rondborstiglyk, gul, hartiglyk, zonder bewimpeling, voor de vuist, natuurlyk*; *item eenvoudiglyk, onnozelyk*; dire naïvement sa pensée.

Naïveté, (f) *Eigenäartigheid, natuurlykheid, opregtheid, gulhartigheid, rondborstigheid*; *item eenvoudigheid, onnozelheid*; naiveté charmante, *aangenaame openhartigheid*; dire des naïvetés, *dingen zonder de minste bewimpeling eenvoudiglyk zeggen of vertellen.*

Nanan, (m. *Kinder w.*); Tai toi tu auras du nanan, *zwyg stil je zult wat te eeten krygen.*

Nancele, (f) *Kerf* (n), *holle streep* (f. *in Bouwk.*).

Nantir, (v. a. *in Rechten*) *Tot onderpand stellen, tot verzeekering geeven voor schuld*; se nantir, (v, r.) *zich tégen een schuld voorzien, iets in pand neemen, beslaan, of 'er de hand opleggen*; je me suis nanti pour ce que j'ai prêté; se nantir d'un bon manteau, *zich van een goede mantel voorzien, (uit voorzorge)*.

Nantissement, (m) *Onderpand*(n), *verzeekering, pand-geeving, pand-stelling* (f); *item beslag*, arrest (n, *wegens schuld*).

Nape. (*Zie* Nappe).

Naphte, (f) *Steen-olie, aard-pek, (die brandende niet wel geleschi kan worden)*.

Nappe, (f) *Tafel-laken*(n); mettre, ôter la nappe; trouver la nappe mise, *alles gereed, of, het bedje gespreid en het beug tje gehangen vinden (spr. w.)*; nappe d'eau, *een water-sprong, die zich in 't vallen uit spreid*; nappe d'autel, *Altaar-kleed*; voilà une belle nappe, *zie daar een schoon veld met kóren*; nappe, *een vogel-net*.

Naqueter, (v. n.) *Gat-likken, achter na loopen, lang aan de deur staan schilderen om gunst of gaaven*; faire naqueter quelqu'un.

Naquette, (f) *Linnen-verkoopster*.

Narcisse, (m) *Een narcis, narcissen-bloem*; *item Narcissus, waar op alle de Nimfen verliefd wierden*; *item een schoone Jongeling*.

Narcotique, (adj. *in Geneesk.*) *Slaap-verwekkend*; *verdoovend, pynstillend, gevoelloos-maakend*; remede narcotique.

Nard, (m) *Nardus (zekere welriekende gom)*.

Nargue, (adv. *scheld- of veráchtend w.*); Nargue de vous, *ik heb den brui van u*; nargue de lui, *weg met hem, foei hem*; faire nargue à l'amour, à quel'qu'un, *den brui van de liefde geeven, iemand trotseeren, de loef afsteeken, overtreffen*.

Narguer (v. a. *gem. w.*) quelqu'un, *iemand trotseeren, niet achten of om geeven*.

Narine, (f) *Neus-gat* (n).

Narquois, oise (m. & f.) *Lystige bedrieger, looze schelm*; *bedriegster*; le narquois, *het kraamer-latyn, koeter-walsch*.

Narrateur, (m) *Vertéller, verhaaler*.

Narratif, ive (adj.) *Vertéllend, dat tot een verhaal behoord*.

Narration, (f) *Vertélling, verhaaling* (f), *verhaal* (n).

Narrative, (f) *Vertellings-wyze*; il a la narrative agréable.

Narré, (m) *Verhaal* (n), *vertélling* (f) *(van iets)* un plaisant, un long narré.

Narré, ée (adj.) *Vertéld, verhaald, voorgedraagen*.

Narrer (v. a.) une chose, *Eene zaak verhaalen, vertéllen, van stuk tot stuk voordraagen*.

Narval, (m) *Een walrus*.

Nasal, ale (adj.) *Dat tot de neus behoord*; muscle nasal, *neus-spier*; lettre nasale, *neus-letter, welkers klank door de neus gaat*.

Nasard, arde. (*Zie* Nasillard).

Nasarde, (f) *Knip op de neus*; donner des nasardes.

Nasarder (v. a) quelqu'un, *iemand op de neus knippen*; *item voor den gek houden, foppen*.

Naseau, (m) *Neus-gat* (n. *der dieren*); des naseaux d'un cheval &c. fort ouverts, fendus; fendeur de naseaux, *snoever, windmaaker, blaakkaak, schreeuwer*.

Nasi, (m) *Voorzitter der Joodschen raads*.

Nasillard, arde (m. & f.) *Die door de neus spreekt, een snuiver*.

Nasillardise, (f) *Spreeking door de neus*.

Nasiller, (v. n.) *Door de neus spreeken, snuiven, snuffelen*; *item met de neus wroeten, snuffelen, (als wilde zwynen)*.

Nasilleur, euse (m. & f. *spot w.*) *Snuiver, Snuffelaar*; *snuffelaarster*; *die door de neus spreekt*.

Nasitord, (m) *Tuin-kers* (f. *zeeker eetbaar kruid*).

Nasse, (f) *Fuik, visch-fuik*; l'hymen le tient dans la nasse, *(spr. w.) hy is in de fuik, hy is getrouwd*.

Nasselle. (*Zie* Nacelle).

Nasturce, (f) *Tuin-kers (een kruid).*

Natal, ale (adj.) *Tot de Geboorte behoorende*; jour natal, *geboorte-dag*; païs natal, *vader-land*, *geboorte-plaats*; heure natale, *geboorte-stond*; air natal, *geboorte- of vaderlandsche lucht.*

Nates, (f. pl. *in Ontl. k.*) *De billen.*

Natif, ive (adj.) *Geboortig*; natif de (ou né à) Paris.

Nation, (f) *Volk* (n), *land-aart*, *natie* (f); nations (pl.), *de heidenen* (*schriftuurl. w.*).

National, ale (adj.) *Dat tot een volk behoord*; synode national, *'s lands Kerk-vergadering der Geestelyken.*

Nativité, (f) *Geboorte*, *geboorte-stond*; *geboorte-punt*; la nativité de J. C.

Natron, (m) *Zwart zout uit Egypten.*

Natte, (f) *Een' mat*; *item een' vlegt* (tresse); natte de joncs, de cheveux, de soye.

Natter, (v. a.) *Bematten*, *met matten beleggen*; *item vlegten.*

Nattier, iere (m. & f.) *Matten-maaker-*, *verkooper of- verkoopster.*

Naturalisation, (f) *Aanneeming van een vreemdeling als een inbooreling.*

Naturaliser (v. a.) des étrangers, *Vreemdelingen aanneemen*, *hun het burger-recht en vrydom gelyk met den inboorlingen schenken*; naturaliser un mot, *een vreemd woord in eene taal invoeren.*

Naturalisme, (m) *Het* Naturalismus (n) (*naam der dwaaling*, *der geene die gelooven dat het bloote licht der natuur genoeg zye*, *om den mensch te leeren hoe hy God kennen en eerbiedigen moet*).

Naturaliste, (m) *Een Natuurkundige*; *item een die het* Naturalismus *aankleefd.*

Naturalité, (f) *Inboorlings-recht* (n); *inboorlingschap* (f); lettres de naturalité, *brieven van* naturalisatie.

Nature, (f) *De Natuur*, *een ingebeeld* (imaginair) *wezen*, *waar door men verstaat het gantsche t'zamenstel der geschapene dingen*, *of 't heel-al*; *item dat grond-beginsel* (principium) *of vermógen door den schepper daar aan gegeeven*, *om alles volgens zekere bepaalde wetten in eene geschikte orden en regelmaatige opvolging* (succeſſio) *voort te brengen en te onderhouden*; *item den aart of eigenschap van yder geschapen weezen*; *item de ingeschapene neiging of aart enz.*; penetrer les secrets de la nature, *de geheimen der natuur navorschen*; parler de la nature des choses, des couleurs, *van den aart of eigenschap enz.*; la nature corrompue, *de verdorven aart of natuur*; payer le tribut à la nature, *sterven*; peindre d'après nature, *na 't léven schilderen*, *afmaalen*; nature, *'t schaamdeel.*

Naturel, elle (adj.) *Natuurlyk*; *aangebooren*, *eigen*; le dormir est naturel, *de slaap is natuurlyk*; la loi naturelle, *de natuur-wet*; fils naturel, *een natuurlyke of onwettige zoon*, *een bastaerd*; les parties naturelles, *de schaam-deelen*; vers naturel, *een onbedwongen*, *vloeijend vers*; discours aisé & naturel; les naturels d'un païs, *de inboorlingen van een land.*

Naturel, (m) *Aart*, *imborst* (m), *gemoeds-gesteldheid* (f); un bon naturel; être timide de son naturel; avoir un beau-naturel pour la poësie, *schoone bequaamheid hebben voor de dichtkunde*; au naturel (adv.) *na 't léven.*

Naturellement, (adv.) *Natuurlyk*, *aangebooren*, *onbedwongen.*

Naval, ale (adj.) *Dat tot de scheep-vaart of het zee-weezen behoord*; combat naval, *een zee-gevecht*, *zee-slag*, armée navale, *een' scheeps-vloot*; science navale, *zee-vaart-kunst.*

Naveau, ou, Navet (m) *Raap*, *knol* (f).

Navette, (f) *Raap-zaad*, *kool-zaad* (n); *item eene weeverspoel* (f); *item een blok lood of tin*; huile de navette, *raap-olie* (f).

Naufrage, (m) *Schipbreuk* (f); faire

faire naufrage, *schipbreuk lyden*; naufrage, *schade, verderf*; son plaisir est son naufrage; faire naufrage au port, *in den haven schipbreuk lyden*; *figuurl. op 't einde kwalyk slaagen.*

Naufragé, ée (adj.); Des marchandises naufragées, *waaren die door schipbreuk bedorven zyn.*

Naviculaire, (m) *'t schipvormige been van den voet in Ontleed k.).*

Navigable, (adj.) *Vaarbaar, bevaarbaar*; riviere navigable.

Navigateur, (m) *Zee-vaarder, zee-man, Zee-bouwer.*

Navigation, (f) *De zee-vaart, zee-togt, scheep-vaart*; *item de stuurmans-konst.*

Navigant, ante (adj. part & f.) *Ter zee vaarende*; *item vaarends-gezél, zee-man.*

Naviger, ou, Naviguer (*dat beter is*, v. n.) *Vaaren, ter zee vaaren*; ce pilote navigue bien.

Navire, (m) *Een schip*; navire marchand, de conserve, en course, corsaire, à fret, *een Koopvaardy schip, Konvoi-schip, Kaaper, roof-schip, vragt-schip.*

Naulage, ou Naulis (m) *Vragt, scheeps-vragt* (f) *vragt-penningen*, (n. pl.) *vragt-loon* (n) (*béter* frêt).

Naumachie, (f. *lees* Naumakie) *Spiegel-gevecht* (n) (dresseering *der scheepen*).

Navrer, (v. a. *oud w.*) (*Het hart*) *quetsen, wonden*, j'ai le cœur navré de votre malheur.

Nausée, (f) *Walging, braaklust.*

Nautique, (adj.) *Dat de zeevaart aangaat.*

Nautonnier. (m. *poët. w.*) *Schipper, bootsman, zee man.*

Nazal, Nazard &c. (*Zie* Nasal &c.).

Naziréën, enne (m. & f.) *Náziréër.*

Ne, (*ontkennend lédeken, dat altyd voor het werkw. gaat*) *als:* je ne crains point, *ik vreeze niet*; je ne veux pas &c., *waar uit blykt dat in 't fransch eene ontkenning door twee woorden geschied*; *te weeten, door* ne pas, ne point; *doch hier van kan men uitzondèren de werkw.* pouvoir, savoir, oser, *die alleen* ne *gebruiken*; *als:* je ne puis, je ne sai, je n'ose, *ik kan niet enz.* *ook word* pas *of* point *niet gebruikt by* rien, jamais, que, plus, aucun, personne, guere; *als:* je n'ai rien, *ik heb niets*; je ne vis jamais, *ik zag nooit*; je n'ai que trois ducats, *ik heb maar drie dukaaten*; je n'en ai plus, *ik heb 'er niet meer*; je n'ai aucun desir, *ik heb geene begeerte*; je ne vois personne, *ik zie niemand*; je n'ai guere d'envie, *ik heb weinig lust*; *ook zegt men*, ne dire mot, *geen woord spreeken*; ne voir goutte, *niet het geringste zien, sleeke blind zyn*; *item aldus:* je crains qu'il ne vienne, *ik vreeze dat hy komen zal*; il dit plus, qu'il ne fait, *hy zegt meer als hy doed*; il est plus sage qu'il n'est grand, *hy is wyzer dan hy groot is. Zie verder hier over de* Grammaires.

Né, ée (adj.) *Gebooren*; un nouveau-né, *een nieuw-geboorene*; un aveugle-né, *een blind-geboorene*; né pour de grandes affaires, *gebooren, opgelegd of geschikt voor groote zaaken.*

Né, (m) *Neus* (*Zie* Nez).

Néanmoins, (adv. & conj.) *Niettemin, edoch, echter, evenwel, nochtans, niet tegenstaande.*

Néant, (m) *Het niet* (n), *de nietigheid* (f); le néant n'a aucune proprieté, *het niet, of het geene niet bestaat, heeft geene eigenschappen*; homme de néant, *een deugniet, een slecht, niets waerdig mensch*; faire rentrer un homme dans son néant, *iemand zyne nietigheid, onvolkomenheid doen zien*; mettre une procédure au néant, *een rechts-geding vernietigen, opheffen* (casser, annuller); affaire de néant, *een' nietswaerdige zaak, eene beuzeling.*

Nébulé, ée adj.) *Gewolkt, benéveld* (*in Wapenk.*).

Nébuleux, euse (adj.) *Névelägtig, névelig, mistig, dyzig, donker*; temps nébuleux.

Nebulosité, (f) *Néveligheid.*

Néceſſaire, (adj.) *Nodig, noodzaakelyk, noodwendig*; la femme eſt néceſſaire à l'homme & l'homme à la femme, ſe rendre néceſſaire, *zich noodzaaklyk, onöntbeerlyk maaken*; faire le néceſſaire mal à propos, *zich onbevoegd of zonder réden ergens meé bemoeyen.*

Néceſſaire, (m) *Het nodige, 't noodzaakelyke, 't noodwendige* (n) avoir le néceſſaire, *zyne nooddruft hebben.*

Néceſſairement, (adv.) *Noodzaakelyk, noodwendiglyk, onvermydelyk*; il s'en ſuit néceſſairement de-là que &c. *daar uit volgt enz.*

Néceſſitant, ante (adj. *alleen in fem.*) *Dwingende*: la Grace néceſſitante.

Néceſſité, (f) *Noodzaakelykheid, noodwendigheid*; *nood, nood-dwang, drang*; *nooddruft, behoeftigheid, armoede*; fatale néceſſité, *onvermydelyke noodzaakelykheid*; les néceſſités de la vie, *de noodwendighéden des lévens*; faire de néceſſité vertu, *van de nood eene deugd maaken, zich naar den tyd of de gelegenheid ſchikken*; la néceſſité n'a point de loi, *nood breekt wet* (*ſpr. w.*); être reduit à la dernière néceſſité, *tot de uiterſte nood of armoede gebragt zyn*; demander ſes néceſſités, *zyne nooddruft* (*als eeten, drinken enz.*) *eiſchen*; faire ſes néceſſités, *zyn gevoeg doen, op 't huisje gaan*; de néceſſité (adv.) *noodwendiglyk*; de toute néceſſité, *voor al*; il faut de néceſſité y aller, *men moet enz.*; il faut de toute néceſſité faire cela.

Néceſſité, ée (adj.) *Genoodzaakt.*

Néceſſiter, (v. a.) *Noodzaaken, dwingen, verplichten.*

Néceſſiteux, euſe (adj.) *Behoeftig, arm, gebrekkig.*

Nécrologe, (m) ou Nécrologie (f) *Klooſter-regiſter, waar- in de naamen der weldoenders* (*Patrónen*) *en Prelaten, nevens hun overlyden geſchreeven zyn* (n).

Nécromance, ou, Nécromancie (*f. lees* Negromancie) *De zwarte kunſt, tovery, bezweering, duivelsbannery.*

Nécromancien, ienne (m. & f.) *Zwarte-konſtenaar, bezweerder, duivels banner*; *duivels banſter* (qui évoque les morts, les eſprits.

Neƈtar, (m) Neƈtar, (*Goden-drank by de oude Heidenen*).

Nef, (m) *Een Schip* (n. *by Poëten*); *item de buik* (m), *het midden* (n) *eener Kerk*; *item zeker kaſtje of koker gemaakt als een ſchip, waar in 's Konings-tafel-goed bewaard word*; *men zegt ook*, à la nef d'argent, *in 't zilvere Schip, dat is, in 't huis daar zulks uithangt.*

Néfaſte (adj.); jours néfaſtes, *ongelukkige dagen* (*by de Romeinen, waar- op niets gewigtiges mogt verricht worden*).

Neffle, (f) *Eene mispel*; avec le temps & la paille les neffles meuriſſent (*ſpr. w.*) *metter tyd komt Harmen in 't wambes, dat is, door lankmoedigheid en vlyt word een' zaak ten einde gebragt*; je ne l'ai pas pour des neffles, *ik heb het voor geen rotte appelen, dat is, voor niet niet*; cité de neffles, *een duivenkot, een neſt van een ſteedje.*

Neflier, (m) *Een Mispel-boom.*

Négatif, ive (adj.) *Ontkennend, loochenend, neen zeggend*; terme négatif, *ontkennend woord*; précepte négatif, *een verbód*; propoſition négative, *ontkénnende voorſtelling*; il a le viſage négatif, *hy ziet 'er uit als iemand die het verzoek afſlaan zal*; voix négative, *afkeurende ſtem.*

Négation, (f) *Ontkenning, loochening*; *item ontkénnend woord* (*in ſpraak-k.*).

Négative, (f) *Ontkennende, afkeurende meening, afſtemming*; je ſuis pour la négative & un autre pour l'affirmative; il a eu une négative, *hy heeft een weigerend antwoord gehad.*

Négativement, (adv.) *Ontkennender wyze, met neen zegging.*

Nege, &c. (*Zie* Neige &c.).

Négligé, ée (adj.) *Verzuimd enz.*

Négligé, (m) *Kamer- of nachtgewaad eener Juffer* (n).

Négligemment, (adv.) *Onächtzaam-*

zaamlyk, achteloosyk; losfelyk, flordiglyk, niet net, zoo wat been, romp-flomps; faire une chofe négligemment; être habillé négligemment.

Négligence, (f) *Verzuim* (n), *verwaarloozing, onächtzaamheid, nalaatigheid* (f); c'eft par fa négligence qu'il &c. être vêtu à la négligence ou négligemment, *losfelyk, niet net, niet zwierig gekleed zyn*; négligence de ftyle, *loffe, onbedwongene fchryftrant.*

Négligent, ente (adj. & f.) *Verzuimend, nalaatig, onächtzaam, zorgloos; item een traag, zorgloos menfch.*

Négliger, (v. a.) *Verzuimen, verwaarloozen, verönachtzaamen, niet achten, verfmaaden, laaten vaaren, in 't vergeetboek ftellen*; négliger fes affaires; négliger fes amis, *zyne vrienden verfmaaden, niet in waarde houden*; fe négliger (v. r.) *zich verwaarloozen, geene zorg voor zich zelven draagen.*

Négoce, (m) *Handel, Koophandel.*

Négociable, (adj.) *Verhandelbaar.*

Négociant, (m) *Koopman, Handelaar, handel-dryver.*

Négociateur, (m) *Bemiddelaar, bewerker van eenig verdrag enz.*

Négociation, (f) *Verhandeling (van wiffelbr. enz.); item onderhandeling van vreede of verbintenisfen.*

Négocier, (v. n. & a.) *Handelen, handeldryven; verhandelen; bewerken*; les Hollandois négocient partout, *de Hollanders handelen overäl*; négocier avec quelqu'un, en drap &c. négocier une lettre de change, *eenen wiffelbrief verhandelen, verkoopen* (vernegotieeren); négocier une affaire, un mariage, *eene zaak, een huwelyk bewerken, tot ftand brengen.*

Négre, effe (m & f.) *Een Néger, moor, zwarte flaaf; Négrinne, zwartinne.*

Négrerie, (f) *Slaaven-huis, daar de gekogte négers in bewaard worden* (n).

Négrier, (m) *Zwarte flaaven handelaar.*

Négrillon, onne (m. & f.) *Jonge néger, of négerinne, klein zwartje.*

Négrologie, Négromancie &c. (*Zie* Nécrologe &c.).

Neïer (*Zie* Noyer).

Neige, (f) *Sneeuw*; flocon de neige, *fneeuw-vlok*; peloton, ou, boule de neige, *fneeuw-bal*; *item poëtifch*) la neige de fes cheveux, de fon front, teint, *de fneeuw-witheid enz.*; neige, *fnee-zuiker* (*by Confitur.*).

Neiger, (v. impers) *Sneeuwen*; il neige, *het fneeuwd*; il a neigé fur fa tête, *hy heeft gryze hairen poëtifch*).

Neigeux, eufe (adj.) *Sneeuwägtig.*

Nenni, (adv. *gem. w.*) *Neen, geenzints.*

Néographe, (adj. &. f.) *Nieuwfpellend; nieuwe fpeller (dat of die van 't gebruik afwykt).*

Néographisme, (f) *Nieuwe fpelling.*

Néologique, (adj.) *Nieuw-fpraakkundig.*

Néologisme, (m) *Uitvinding van nieuwe fpreek-wyzen.*

Néologue, (m) *Uitvinder of bézigér daar van.*

Néoménie, (f) *Nieuwe maan (zeker feeft by de oude Jooden).*

Néophyte (adj. & f.) *Tot het Kriftendom bekeerd; een nieuw bekeerde.*

Néphrétique, (adj. *alleen dus*); colique néphrétique, *nier-weê, lende-pyn, graveel*; un néphrétique, *een nierzugtige.*

Nephretiques, (f. pl.) *Hulp-middelen tegen het graveel.*

Népotisme, (m) *'t Neeffchap, de verheffing en 't gezag of beftier der Pausfelyke maagfchap.*

Neptune, (m) *Neptunus (de Zeegod by de Heidenen); item de zee (by Dichters).*

Nérée, (m) *Neréus (een der Zeegoden by de Heidenen).*

Néréides, (f. pl.) *Verdichte Zeenimfen.*

Nerf, (m) *Zenuw, fpan-ader, pees* (f); nerf de bœuf, *een bullenpees*;

pees (*teel-lid*); nerf, *rug-band*, *rib van een boek*; nerfs, *aderen in bladeren*, *ribben in een gewulf*; l'argent eſt le nerf de la guerre.

Nervaiſon, (f) *Vermenging*, *of t'zamenkoming der zenuwen*, (*in Heelk.*).

Nerver, (v. a.) *Met zenuwen bezetten*, *voorzien*; *item een boek ruggen*, *met ribben maaken.*

Nerveux, euſe (adj.) *Zenuwägtig*, *ſterk*, *kragtig*, *vol pit*; bras, homme, ſtyle nerveux; partie nerveuſe.

Nervin, ine (adj.) *Dat de zenuwen verſterkt* (*in Heelk.*).

Nervure, (f) *Bezetting met zenuwen*; *ribbing van een boek*; nervures (pl.) *ſcherpe kanten aan een kruis-gewelf.*

Net, ette (adj.) *Zuiver*, *rein*, *ſchoon*, *zindelyk enz.*; aſſiette nette, *eenſchoon of rein tafel-bord*; lieu, verre net, *ſchoone plaats*, *ſchoon glas*; bourſe nette, *een' lêdige beurs*; écriture nette, *een zuiver of duidelyk ſchrift*, impreſſion nette, *een zuivere*, *nette druk*; ſtyle net, *zuivere ſchryf-ſtyl*; conduite nette, *een zuiver gedrag*; procedé net, *oprechte handelwyze*; vie nette, *een onberispelyk leeven*; faire maiſon nette, *den boedel zuiveren*, *zyne* domeſtiquen *weg-jaagen*; trouver maiſon nette, *een huis ledig vinden*; avoir l'ame nette, *een rein gewiſſen hebben*; je veux en avoir le cœur net, *ik wil myn gemoed daar in quyten*; ſain & net, *gezond en wel*; net (*by Koopl.*) *netto*, *zuiver*, *zonder fuſtagie of baal.*

Net, (adv.) *Rein*, *net*, *vry*, *recht-uit*, *zonder omwégen*; trancher net, ou, dire tout net ſa penſée, *zyne meening rond-uit zeggen*; au net (adv.); mettre au net, *in 't net ſtellen of ſchryven*; mettre quelqu'un au net, *iemand uitſchudden*, *alles ontneemen*, *naakt en bloot maaken*; cela s'eſt caſſé tout net, *dat is dwars in ſtukken gebrooken.*

Nettement, (adv.) *Zuiverlyk*, *reinlyk*, *netjes*; *duidelyk*, *klaar*; *rondborſtiglyk*, *vry-uit*; ſe tenir, écrire, travailler, s'exprimer, dire nettement.

Netteté, (f) *Zuiverheid*, *reinheid*, *helderheid*, *netheid*; *klaarheid*, *duidelykheid*, *fraaiheid*, *in 't ſpreeken of ſchryven*; netteté des maiſons, des meubles, de diſcours, de ſtyle.

Nettoiement, (m. *lees* Nettoiment) *'t Schoonmaaken*, *boenen*, *ſchrobben* (n).

Nettoyer, (v. a.) *Schoonmaaken*, *reinigen*, *afboenen*, *ſchrobben*, *afſtoffen enz.* nettoyer une maiſon, une chambre, des ſouliers, la mer de corſaires; nettoyer le tapis, *'t geheele ſpel winnen*; nettoyer la tranchée, *den vyand uit den loopgraven jaagen*; nettoyer un homme ſans vergettes (*ſpr. w.*) *iemand luſtig afroſſen*: nettoyer ſon bien, *zyn goed* (*bezit*) *zuiveren*, *vry maaken*; nettoyer une penſée, *eene gedagten of meening klaar en duidelyk maaken.*

Nettoyeur, euſe (m. & f.) *Schoonmaaker*, *vuilnis ruimer*; *ſchoonmaakſter*, *ſchrobſter*, *boenſter*; nettoyeur de dents, *tand-poetſer*, *tand-meeſter.*

Neud. (*Zie* Noeud).

Neveu, (m) *Neef of neev* (*broeders- of zuſters-zoon*); petit neveu, ou, arriere-neveu, *broeders- of zuſterszoons-zoon*; nos neveux, *onze naneeven*, *na-komélingen of na-zaaten.*

Neuf, (adj. & ſ. m.) *Négen*; *een' négen* (f); Charles neuf, *Karel de négende.*

Neuf, euve (adj.) *Nieuw*, *nieuwe*; *item ongewoon*, *nog onbekend*, *onërvaaren*, *dom*, *groen*, *onnozel enz.*; habit neuf; terre neuve, *nieuw beploegd land*; le cheval fait pied neuf, *het paerd krygd nieuwe hoeven*; cheval neuf, *een onberéden paerd*; homme neuf, fille neuve, *een onnozel karel*, *eenvoudig meisje*; *een groentje*; ce valet fait le balai neuf, *die knegt paſt wel op*, *om dat hy eerſt komt*, *en nieuwe bézems veegen ſchoon*; faire maiſon neuve, *zyn huis met nieuwe dienſtbodens voorzien*; faire corps neuf, *zyn ligchaam*

zui-

zuiveren, *den boedel ſchoonmaaken*; il eſt encore tout neuf, *hy is nog gantſch groen*, *onbedrêven*; un cœur neuf, *eene Mei je dat nog geen minnehandel of vryery gehad heeft*; il eſt neuf ici, *hy is hier vreemd*; à neuf (adv.); refaire un bâtiment à neuf, *een gebouw van nieuws weêr opbouwen*; de neuf, tout de neuf (adv.) *in 't nieuw*, *geheel in 't nieuw*; il a fait habiller ſes enfans de neuf, tout de neuf, *hy heeft zyne kinderen in 't nieuw of geheellyk in 't nieuw geſtooken.*

Neure, (f) *Haring-buis.*

Neuritique, (adj. *in Geneesk*) *Zenuw-ſterkend*; *item middel daar toe.*

Neurographie, (f) *Zenuw-beſchryving.*

Neurologie, (f) *Verhandeling over de Zenuwen.*

Neutralement, (adv.) *Onzydiglyk.*

Neutralité, (f) *Onzydigheid*; garder la neutralité, *zich tot geene party voegen.*

Neutre, (adj.) *Onzydig*, *onpartydig*, neutraal, *geenerlei*; demeurer neutre, *onzydig*, neutraal *blyven*, *geene zyde kiezen*; nom neutre, *een naam*, *van 't generlei geſlacht*; verbe neutre, *een* verbum neutrum *of een werkwoord dat noch werkend* (actif), *noch lydend* (paſſif) *is* (*in ſpr. k.*).

Neutriſer, (v. a.) *Tot een* Neutrum *maaken* (*in ſpr. k.*).

Neuvaine, (f) *Een négen-getal*; *item een gebéd van négen dagen* (*in de R. K.*); (*boert.*) *de 9 zuſters of zang-godinnen.*

Neuvieme, (adj. & f.) *Négende*; *de négende*, *het négende of het negende deel*; il eſt le, ou, elle eſt la neuvieme.

Neuviemement, (adv.) *Ten négenden* (en neuvieme lieu).

Nez, (m) *De neus* (f); nez aquilin, *haviks-neus*, *kromme neus*; nez camus, *platte ſtompe neus*; nez epaté, *platte breede neus*; nez de betterave, enluminé ou, fleuri, *een roode of brandewyns neus*; nez à boire au baril, *platte ingeduuwde neus*; voilà un beau nez à porter lunettes, *zegt men ſpottender wyze van iemand die een groote neus heeft*, *of*, *hy*, *zy is wel gegeeveld*; le dos du nez, *'t neus-been*; le bout du nez, *'t tipje van de neus*; le ailes du nez, *de zyden der neusgaten*; parler du nez, *door de neus ſpreeken*; donner ſur le nez, *op de neus geeven*, *ſlaan*; il n'oſe montrer le nez, *hy durft zich niet laaten zien*; mener par le nez, *by de neus leiden*, *met* (*iemand*) *doen wat men wil*; donner du nez en terre, *met de neus voor over of in 't voet-zand geraaken*; *item in zyn voorneemen mislukken*; avoir toujours le nez ſur quelque choſe, *met de neus altoos ergens in-zitten*, *iets beſnuffelen*, *bekyken*; avoir bon nez, *een goede neus*, *reuk of lucht hebben*; *item ſlim*, *arg of ſluuw zyn*; tirer les vers du nez à quelqu'un, *iemand uitbooren*; ne voir pas plus loin que ſon nez, *niet verder zien als zyn neus lang is*, *niet voor-uit konnen zien*; il a eu un pied de nez, *hy heeft een lange neus of beſchaamde kaaken gekreegen*; faire un pied de nez à quelqu'un, *iemand ſlaan uitjouwen*, *uitlagchen*; il me rit au nez, *hy ſlaat my uit te lagchen*; mettre, ou, fourrer le nez par-tout, *de neus overäl inſteeken*, *alles doorſnuffelen*, *zich overäl meê bemoeyen*; il me jette cela au nez, *hy wryft my dat in de neus*, *werpt my dat voor de ſcheenen of verwyt my dat*; c'eſt pour vôtre nez, ou, votre beau nez, (*'t welk ſpottende beduid*) *dat is voor u niet*; *gy zult u neus daar niet vet can maaken*; ſaigner du nez, *uit de neus bloeden*; *item* (*figuurl.*) *zyn woord niet houden*, *in zyn laarzen ſchyten*, *afgeſchrikt worden*, *zich lafhartig toonen*; fermer la porte au nez, *de deur voor de neus toeſluiten*; il vaut mieux laiſſer ſon enfant morveux que de lui arracher le nez, (*ſpr. w.*) *van twee quaaden moet men het beſte kiezen*; avoir le nez long, *ver vooruit zien*; je n'ai pas le nez tourné vers cela, *daar ſlaat my de neus niet na of daar heb ik geen zin in*; il fait cela à mon nez, *hy doed dat daar ik by ſtaa*;

ſlaa; chien de haut nez, ou, qui a le nez fin, *een hond die een goede lucht of ſterken reuk heeft*; il a le nez dur, *hy heeft geen goede lucht*; nez, *de voorſteeven of neus (van een ſchip)*; *item pyp (van een blaasbalk enz.)*

Ni (particule conj. & négative) *Noch, nochte*; ni vous, ni lui, *noch gy, noch hy, of gy zoo min, als hy*; ni la douceur, ni la force; il n'a ni biens, ni amis; les oiſeaux ne ſément, ni ne moiſſonnent; ni plus ni moins.

Niable, (adj.) *Ontkénbaar, loochenbaar.*

Niais, aiſe (adj. & ſ.) *Eenvoudig, onnózel, dwaas*; *een eenvoudige bloed, onnózele bals*; mine niaiſe, *een onnozel gelaat of wézen*; oiſeau niais, *vogel of valk die eerſt uit de neſt komt*; garçon fort niais.

Niaiſement, (adv.) *Eenvoudiglyk, onnózelyk.*

Niaiſer, (v. n.) *Zich onnózel, kinderägtig aanſtellen, beuzelen, ſtaan gaapen.*

Niaiſerie, (f) *Onnózelheid, kinderägtigheid, gekheid, neutelaary.*

Niche, (f) *Vak, holte, nis (in een muur om 'er een beeld enz. in te zetten)*; *item een ſtreek, poets*; faire niche à quelqu'un, *iemand eene poets ſpeelen.*

Nichée, (f) *Een neſt vol, een gantſch neſt (van vogelen enz.).*

Nicher, (v. n.) ſe nicher (v. r.) *Néſtelen, zyn neſt maaken zich neſtelen*; *item zich ergens neerzetten, ter woon begeeven, neſtelen, veſtigen, of daar in kruipen*; *item zich verſteeken, verbergen*; ſe nicher dans un arbre, dans une bonne maiſon, bonne affaire, derriere la porte, &c. Nicher (v. a.) *plaatſen*; *gevangen zetten*; qui vous à niché là.

Nichoir, (m) *Broei-kooi of kévie (f).*

Nicotiane, (f) *Tabaks-plant.*

Nid, (m) *Neſt* (n); nid d'oiſeau, de ſouris, *vogel neſt enz.* à chaque oiſeau ſon nid eſt beau (*ſpr. w.*) *ooſt, weſt, t'huis beſt, of eigen haerd is goud waerd*; petit à petit, l'oiſeau fait ſon nid (*ſpr. w.*), *Romen is niet op eenen dag gebouwd*; prendre la pie au nid, *zyn oog-wit bereiken, net van pas komen, het geluk treffen*; il croit avoir trouvé la pie au nid; j'ai decouvert ſon nid, *ik heb zyn ſchuilhoek, zynen ſluipwinkel*; *item zynen ſpaarpot of zyn kneu-neſtje ontdekt*; pondre au nid d'un autre, *zyne eieren in een ander zyn neſt leggen, of iemand tot een hoorndrager maaken*; être logé dans un nid à rats, *naauw gehuisveſt zyn, in een kruip-in, klein kotje woonen*; trouver un bon nid, (*ſpr. w.*) *zyn anker wel neêr-werpen, een voordeelig huwelyk doen*; il n'y avoit plus que le nid (*ſpr. w.*) *de buit was gevlogen.*

Nidoreux, euſe (adj.) *Dat na rook of iets dat verbrand is riekt, (ſpreekende van de raauwheid der maag in geneesk.).*

Niece, (f) *Nigt of nicht (broeders of zuſters dogter).*

Nielle, (f) *Honing-dauw, brand in 't koorn (m. zeker ſcherpe dauw die 't koorn of de vrugten bederfd en met plekken of roeſt doed uitſlaan)*; *item het roode onkruid in 't koorn.*

Nieller, (v. a.) *Door den honingdauw bederven (als Koorn).*

Nier, (v. a.) *Loochenen, ontkennen*; *wygeren, afſlaan, van de hand wyzen, ontzeggen*; nier un crime; nier, ou, refuſer l'aumône à un pauvre.

Nigaud, aude (adj. & ſ.) *Zot, dom, lomp*; *een zotiebol, lompert, plompen ézel, uils-kieken*; *gekkin, onnozel vrouwmenſch.*

Nigauder, (v. n.) *Zich als een gek of gekkin aanſtellen, zotte klap uitſlaan, domme ſtreeken begaan, neutelen.*

Nigauderie, (f) *Zotterny, zotte klap, talmery, neutelaary, beuzelaary*

Nigoteaux, (m. pl.) *Stukken van pannen (by Dekkers).*

Nigromancie &c. (*Zie* Nicromancie &c.).

Nille, (f) *Spruitje of lootje (n) dat van den wyngaard zich om den ſtaak ſlingerd.*

Nim-

Nimbe, (m) *Kring, straal om het hoofd der Keizers, op oude muntstukken.*

Nimphe. (*Zie* Nymphe).

Nippe, (f) nippes (pl. *Snuisteryen, vercierselen, kostelykheeden (als: kleederen, linnengoed, kleinodiën, ringen enz.)*; elle a de belles nippes.

Nipper, (v. a.) *Uitdossen, met vercierselen enz. voorzien.*

Nique, (f. *gem. w.*); Faire la nique à quelqu'un, *iemand veräctelyk bejégenen, met het hoofd te schudden en van ter zyden aan te zien*; faire la nique à quelque chose, *iets veräcbten, versmaaden*

Niquedouille, (m. *gem. w.*) *Een zot.*

Nitiometre, ou, Hygrometre (m) *Werktuig, waar door men ontdekt hoe veel graaden de lucht drooger of vogtiger word.*

Nitouche, (f. *gem. w. omtrent vrouwspers.*) *Eene scheinheilige, eene fymelaarster*; faire la sainte nitouche, *fymelen, de scheinheilige speelen.*

Nitre, (m) *Zout-steen, salpéter.*

Nitreux, euse (adj.) *Salpéterägtig, zoutig, ziltig.*

Nitriere, (f) *Salpéter-groeve.*

Niveau, (m) *Rigtsnoer, meetsnoer* (f), *water-pas, pas-lood* (n); mettre de niveau, *water-pas, gelyk zetten of leggen*; se mettre de niveau avec quelqu'un, ou, au niveau de quelqu'un, *zich met iemand gelyk stellen*; le niveau de la campagne, *het gelyke of vlakke veld*; ajusté au niveau, *volgens het water-pas afgemeeten*; *item netjes aangedaan*; maison au niveau de la rue, *een huis gelyk met de straat.*

Niveler, (v. a.) *Met het pas-lood meeten, water-passen, zien of iets in 't lood of regt staat*; *item beuzelen, neutelen.*

Niveleur, (m) *Water-pas meeter*; *item een sukkelaar, beuzelaar.*

Nivellement, (m) *Meeting met het water-pas of pas-lood.*

Nobiliaire, (m) *Register der adelyke geslachten van een land* (n).

Nobillissime, (adj. & f.) *Allerédelste.*

Noble, (adj.) *Edel, van adel, adelyk enz.*; il, elle est noble, *hy is van adel*; famille, maison noble, *adelyk geslacht, of huis*; cœur, action, style, expression, sentiment, pensée noble &c. *een edel hart, voortreffelyke, heerlyke daad, schryfwyze enz.*; noble audace, fierté &c. *eene deftige stoutheid enz.* les parties nobles du corps, *de édele deelen des Lichaams, (als: 't hart, de lever, hersenen enz.)*; être noble comme le Roi, *van goeden adel zyn*; il est fou ou le Roi n'est pas noble, *hy is een aarts-gek*, noble à la rose, *een roozenobel*; les nobles (m. pl.) *de édelen, de édellieden*; noble-épine, *hagedoorn.*

Noblement, (adv.) *Adelyk; voortreffelyk, heerlyk, deftiglyk.*

Noblesse, (f) *De Adel, adeldom; item adelstand, ridderschap enz.* lettre de noblesse; noblesse de cœur, de style &c. *édelmoedigheid, voortreffelykheid, verhéventheid enz.*

Noce, (f) Noces (pl.) *Bruiloft* (f) *bruilofs-feest* (n); noce de village, *boeren-bruiloft*; aller aux noces, *ter bruiloft gaan*; être des noces, *op de bruiloft zyn*; épouser en premieres, en secondes noces, *voor de eerste maal, tweede maal behuuwen, in 't huuwelyk treeden met*; les enfants des premieres noces, *de kinderen van 't eerste bed*; les enfans qu'il a eu en secondes noces; toute la noce est allée à la promenade, *alle de bruilofts-gasten enz.* ce ne sont que noces, *het is niet dan gasten, en brassen of louter vreugd*; allez au combat comme à la noce, *zoo blymoedig aan de slag gaan als ter bruiloft*; il ne fût jamais à telles noces, *hy is nog nooit zoo ter kermis geweest (spr. w.)*; voyage de maître, noces de valets, *als den Heer uit is, maaken de knegts goede cier.*

Nocher, (m. *poët. w.*) *Schipper, stuurman, boot-stuurder, loots*; caron le pâle nocher, *charon de veerman der dooden.*

Nocier, iere (adj. *oud w.*) *Dat de bruiloft aangaat*, le dieu nocier, *de bruilofts-god.*

Noctambule, (m. & f.) *Nagt-wandelaar; - wandelaarster, (een die 's nagts in den slaap op-staat en wandeld zonder wakker worden).*

Noctiluque, (m) *Iets dat 's nagts glinsterd, (als: verrót hout, glinster-worm enz.)*

Nocturlabe, (m) *Nagt-wyzer, graad-boog, waar by men het uur des nagts aan de sterren en de hoogte van de noord-ster ontdekt.*

Nocturne (adj.); Assemblée, plaisir, oiseau, apparition nocturne, *nagt-verzameling enz.*

Nocturne, (f. m.) *Nagt-gebéd, vroeg-metten (in de R. K.).*

Nocturnement, (adv.) *By de nagt.*

Nodus, (m. *Lat. w.*) *Knobbel, knoop die aan de gewrigten, beenen en zenuwen komt (in Heelk.).*

Noël, (m) *Kersmis, kersdag, kristdag* (m); *item een kers-lied*; (n) on a tant crié noël qu'enfin il est venu *(spr. w.) men roept zoo lang paasschen tot hy eens komt, of men spreekt zoo lang van een' zaak tot ze eens gebeurd*; buche de noël, *kersmis-blok.*

Nœud, (m) *Knoop, strik, quast, knoest, knobbel*; faire un nœud au bout du fil, *aan 't einde van den draad een' knoop leggen*; nœud coulant, *een strik, strik knoop, schuif-knoop*; nœud de rubans, *een bos linten, een strik-linten*; nœud d'épaule, *schouder lint of quast*; nœud de soulier, d'épée, de cravate, *schoen-lint of strik enz.*; nœud gordien, *de gordiaansche knoop (waar van gewaand word dat door het heidensch* Orakel *of de godspraak voorspéld was, dat die geene, die deezen knoop kwam te ontbinden, overwinnaar van geheel Aziën zoude worden, en dat Alexander denzelven met zyn zwaard doorgehakt hebbende, de godspraak of verydeld of vervuld zoude hebben)*; couper le nœud gordien, *een moeylyk stuk oplossen*; nœud de la gorge, *keel-knobbel, adams-appel (in ontl. k.)*; ris qui ne passe pas le nœud de la gorge, *een gedwongen lach*; nœuds des doigts, *kneukels of kockkels der vingeren*; nœuds aux jointures, *knobbels aan de gewrigten*; nœuds aux arbres, dans le bois, *knoesten, quasten enz.*; nœuds de roseaux, *leedjes van 't riet*; le nœud de l'affaire, *het moeyelyke of 't geheim eener zaak*; plein de nœuds, *vol quasten*; *item vol moeylykheeden*; rompre les nœuds, *de banden, de vriendschap verbreeken*; le nœud du mariage, *de huwelyks knoop of echtband*; nœud, *knopje of beduin op de glas schyven*; *knopje eener bloem*; *lid van een halm enz.*

Noguet, (m) *Lange en ondiepe hengel-korf der fruit verkoopsters enz. te Parys.*

Noguette, (f. *spot w.*) *Winkel-meisje* (n) *te Parys*; *item eene uitventster van waaren.*

Noïau, Noïer, Noïon. (*Zie* Noyau *enz.*).

Noir, noire (adj.) *Zwart, zwarte enz.*; habit noir, *een zwart kleed*; couleur noire, *een' zwarte kleur*; prison noire, *eene duistere gevangenis*; noire forêt, *een digt of donker bosch*; temps noir, *duister, naar of betrokken weêr*; il fait noir, *het is duister weêr*; linge noir, *vuil linnen*; mains noires, *vuile handen*; beurre noir, *bruin gesnerkte of gefruitte boter*; viande noire, *vleesch van wildbraad, als: haazen, sneppen enz.*; l'onde noire, *de styx (by poëten)*; action noire, *vuile of schelmägtige daad*; du bled noir, *zwart of bruin koorn, als: boekweit enz.*; ame noire, esprit noir, *een snood, boosaardig, vuiläardig, verraderlyk mensch of gemoed*; humeur noire, *een leelyk humeur*; noire trahison, *een snood verraad*; noir chagrin, *bittere droefheid*; rendre quelqu'un noir, *iemand zwart maaken, bekladden, lasteren*; il est tout noir de coups, *hy is blond en blaauw geslaagen*; il n'est pas si diable qu'il est noir, *hy is zoo quaad niet, als hy 'er wel uitziet*; voir tout noir, ou, voir bien noir dans une affaire, *eene zaak op 't argste beschouwen.*

Noir, (m) *Zwartsel* (n), *zwarte kleur*

kleur of verf (f); pot au noir, *zwartsel-pot*; mettre, ou, teindre en noir, *zwart verwen*; l'homme va du blanc au noir, *de mensch is ongestadig, hy valt van 't eene uiterste tot het andere*; donner dans le noir, *in de schyf schieten.*

Noirâtre, (adj.) *Zwartägtig.*

Noiraud, aude (adj. & f.) *Zwarthairig, bruin van Vel*; *een zwart-kop.*

Noirceur, (f) *Zwartheid (van kleur)*; *item leelykheid, afschuuwelykheid (eener misdaad).*

Noircir, (v. a.) *Zwart maaken, zwarten*; *item lasteren, schenden, bekladden, zwart maaken*; noircir le talon d'un soulier; noircir la reputation de quelqu'un; noircir, ou se noircir (v. r.) *zwart worden.*

Noirciſſeur, (m) *Zwart-verwer.*

Noirciſſure, (f) *Zwarting, zwart-maaking, bevlekking, bezoedeling.*

Noire, (f) *Zwarte noot (in Muziek).*

Noiſe, (f. *gem. w.*) *Krakkeel* (n), *ruzie, twist* (f); chercher noiſe.

Noiſette, (f) *Hazel-noot of hazenoot.*

Noiſettier, (m) *Een Hazelaar, hazenooten-boom.*

Noix, (f) *Een noot, wal-noot*; noix de galle, *gal-noot*; noix d'inde, *kokos-noot*, noix muscade, *muskaat-noot.*

Noliger. (*Zie* frêter).

Noli-me-tangere, (m. *lat. w.*) *Kruidje roer my niet (n. eene plant, die zoo ras men ze aanraakt zich verroerd, of haare bladeren toesluit)*; *item soort van kanker in 't aangezicht.*

Nolis, ou, Noliſſement, (m) *Vragt* (f) *of vragt-penningen* (m. pl.) *(van een schip).*

Nom, (m) *Een naam* (m); *item naam-woord* (n) *(in spraakk.)*; donner un nom, *eenen naam geeven*; nom de baptême, *doop-naam*; nom propre; nom ſubſtantif & adjectif &c. au nom de &c. *in den naam van enz.*

Nomade, (adj. & f.) *Dwaalende*; *volk dat geen vaste woon-steede heeft.*

Nomance, ou, Nomancie (f) *Waarzeggery uit iemands doop-naam.*

Nombre, (m) *Getál*; *item een aantál* (n), *meenigte* (f); nombre pair ou impair, *gelyk of ongelyk getál*; nombre de gens, *veel volk, eene meenigte volks.*

Nombrer, (v. a.) *Tellen, optellen, opre kenen.*

Nombreuſement, (adv.) *Talryk, in meenigte.*

Nombreux, euſe (adj.) *Talryk, veel, meenigvuldig*; armée nombreuſe; des vers nombreux, *welvloeijende, woorden-ryke vaerzen.*

Nombril, (m) *De Návul.*

Nomenclateur, (m) *Naam-noemer (die d'oude Romeinen gebruikten, om hun de naamen van 't volk te herrinneren).*

Nomenclature, (f) *Naam-lyst* (f) *naam-boek, woord-boekje* (n).

Nominataire, (m. & f.) *Een of eene die tot eenig Geestelyk ampt of stigt benoemd is.*

Nominateur, (m) *Benoemer tot eenig ampt.*

Nominatif, (m) *De noemer* (Nominativus *of eerste naam-val in spraak-k.*).

Nomination, (f) *Benoeming, verkiezing, voorstelling.*

Nommé, ée (adj.) *Genoemd, geheeten, genaamd*; *item benoemd*; un certain homme nommé Pierre, *een zéker man met naame, of, genaamd Pieter*; il a été nommé par le Roi, *hy is door den Koning benoemd of aangesteld*; à jour, à point nommé, *ten bestémden dage, ter bestemder tyd.*

Nommée, (f) *Lyst die een* vaſſal *aan zynen leen-heer geeft van 't geen hy onder zich heeft.*

Nommément, (adv.) *Namentlyk; duidelyk, by naame*; cela eſt nommément défendu, *dat is duidelyk, byzonderlyk verbóden*; & nommément un tel, *en wel met naame een zodanige.*

Nommer, (v. a.) *Noemen, naam geeven, heeten*; *item benoemen, aanstellen*;

ſtellen; voorſtellen, voordraagen; ſe nommer (v. r.) *zich noemen, heeten, genaamd worden.*

Nompareil, eille (adj.) *Onvergelykelyk, zonder weêrgá, weêrgáloos*; esprit nompareil; beauté nompareille.

Nompareille, (f) *Nomparél-letter (zekere kleine druk-letter)*; *item kleine zuiker-korlen*; *item zeker ſmal lint.*

Non, (adv. négat.) *Neen, niet*; je dis que non, *ik zeg van neen*; je gage que non, *ik wed neen of van neen*; non pas, *niet*; c'eſt vous & non pas moi (*of*, ce n'eſt pas moi, mais c'eſt vous), *gy zyt het, en ik niet*; y a t-il été? *is hy 'er geweeſt?* non pas que je ſache, *niet dat ik weete*; non plus, *niet meer*; *ook niet*; il ne ſe ménage non plus qu'un ſimple ſoldat, *hy ontziet zich niet meer (of zoo min) als een gemeene ſoldaat*; vous ne voulez pas le faire, ni moi non plus, *gy wilt het niet doen, ik ook niet, of, noch ik ook niet*; non ſeulement, *niet alleenlyk.* (*NB. dit woordje* Non *word in 't franſch dikwils gebruikt voor* in, *wanneer dat lédeken* in *ontbreekt) als:* non fait, non avenu, *niet gedaan, niet gebeurd*; il faut tenir, regarder cela pour, ou, comme une choſe non faite, non avenue; proteſter de non acceptation, de non-payement, *wegens* non-acceptatie, non-*betaaling* proteſteeren (*by Koopl.*); jouer à pair ou non (non-pair); *éven of onéven ſpeelen.*

Nonagénaire, (adj.) *Négentig jaarig.*

Nonante, (adj. & f.) *Négentig (in Rekenk. anders zegt men* Quatre vingt-dix).

Nonantieme, (adj. & f.) *Négentigſte* (Quatre vingt-dixieme).

Nonce, (m) *Afgezant* (Nuntius) *van den Paus*; *item een Land-bode in Polen.*

Nonchalamment, (adv.) *Onächtſaamelyk, achteloosly̆k.*

Nonchalance, (f) *Onächtſaamheid, achteloosheid, nalaatigheid, verzuim*; nonchalance honteuſe.

Nonchalant, ante (adj. & f.) *Onächtſaam, nalaatig, verzuimend, verwaarloozend*; *een achteloos, zorgeloos menſch.*

Nonchaloir, (v. n. *oud en onbruikb.*) *Zorgeloos, onächtſaam zyn.*

Nonciation, (f. *in Rechten*) *Aankondiging, aanzegging.*

Nonciature, (f) *Het Pausſelyk gezantſchap.*

Non-conformiſte, (m. & f.) *Een die zich in Engeland van de Bisſchoppelyke Kerk afzonderd.*

None, (f) *Het vesper-tyd in de Kloosters* (n).

Nones, (f. pl.) *De 7de dag der maenden Maart, Mei, July en October, en de 5de der agt overige (by de oude Rom.).*

Non-jouïſſance, (f) *De nietgenieting of niet bezitting (van iets).*

Noncain, Nonne, Nonnette (f. *boert. w.*) *Nonne (béter* religieuſe).

Nonobſtant, (prep.) *Niet-tégenſtaande, onäangezien* (malgré).

Non-ouvré, ée (adj.) *Onbewerkt, ruuw*; *item zonder bloemen of figuuren.*

Nonpair, (adj. m.) *Onéven* (impair).

Non-ſanglant, (adj.) *Onbloedig.*

Non-valeur, (f) *Slegte, wrakke ſchuld, daar geene betaaling van te wagten is*; *item ſlegt, verwaarloosd, of, woeſtleggend land, tuin, enz.*

Non-uſage, (m) *Het niet in gebruik zyn, onbruikelykheid van een woord, wet of gewoonte.*

Non-vue, (f. *Zee-w.*); il a échoué par non-vue, *hy is geſtrand door niet te zien, of door mis-zien.*

Nopage, (m) *Het noppen, 't uitplukken der noppen of knoppen uit 't Laken.*

Noper (v. a.) les Etoffes, *de ſtoffen van noppen zuiveren.*

Nopeuſe, (f) *Eene Nopſter.*

Noquet, (m) *Loode plaat, die in de hoeken van een dak-vengſter enz. gelegt word.*

Nord, (m) *'t Noorden* (n); vent, étoile, mer du nord, *de noordewind, noord-ſtar, noord-zee*; les Rois, les peuples du nord, *de noord-*

Noordsche Koningen , volkeren; nord-eſt, *noord ooſt*; nord-oueſt, *noord-weſt*; nord-nord-eſt, *noord noord ooſt*; nord-nord-oueſt, *noord-noord-weſt*; nord quart au nord-eſt, *noord ten ooſten*; nord quart au nord-oueſt, *noord ten weſten*; nord-eſt quart au nord, *noord ooſt ten noorden.*

Nordeſter, (v. n.) *Ten noord-ooſten ſtuuren*; *item afwyken, miswyzen ten noord-ooſten* (*word van 't Kompas gez.*).

Nordoueſter, (v. n.) *Stuuren, miswyzen, ten noord weſten.*

Nos, (pron. pl. *van* Nôtre) *Onze*; nos Peres, nos enfants, *onze Vaders enz.* (*Zie verder* Nôtre).

Noſſeigneurs, (m. pl.) *Onze Heeren* (*Zie* Monſeigneur).

Nota, (m. *lat. w.*) *Kenteeken, kenmerk* (n); *aanmerking, verklaaring in een boek* (f) *NB. men gebruikt dit woord ook als een* imperativus, *gelyk het eigentlyk in 't Latyn is, als: let wel, of, merk wel op.*

Nôtable, (adj.) *Aanmerkelyk, aanzienlyk, merkwaerdig, gedénkwaerdig*; des faits notables; les plus notables du païs, *de aanzienlykſte van 't land.*

Notablement, (adv.) *Merkelyk, zeer veel*; cela contribue notablement à ſa gloire.

Notaire, (m) *Beämtſchryver*, Notaris.

Notamment, (adv.) *Naamentlyk, byzonderlyk, voornaamentlyk.*

Notarial, ale (adj.) *Dat van een' Notaris gemaakt is, als:* acte notarial (*doch men zegt beter* acte de Notaire).

Notariat, (m) *Notaris-ampt* (n), *Beämptſchryvers-plaats* (m).

Note, (f) *Teeken, merkteeken* (n); *aanmerking, aanteekening* (f), *herrinnerings teeken* (n); *muziek-noot*; *ſchandvlek* (f); mettez y une note, *maakt 'er een teeken of aanmerking*; faire des notes marginales, *kantteekeningen maaken*; note d'infamie, *eer-berooving, ſchandvlek*; note blanche, noire, *witte, zwarte noot* (*in muziek*); changer de note, (*ſpr. w.*), *van toon, van meening veränderen*; notes (pl.) *verkortingen, karacter-ſchrift* (*hulp-middelen voor 't geheugen*).

Noter, (v. a.) *Opmerken, aanmerken*; *aanteekenen*; *op nooten ſtellen*; *item voor eerloos verklaaren, ſchandvlekken* (*in rechten*); il eſt à noter que &c., *men moet aanmerken, overweegen dat enz.*; notez s'il vous plait que &c., *geliefd eens te overweegen dat enz.*; un homme noté, *een eerloos verklaarde menſch.*

Notice, (f) *Onderrigt* (n), *beſchryving* (f) *van een plaats of land enz.*; *item kennis, weetenſchap, item aanteekening, opſchryving*; la notice de l'empire; cela n'eſt pas encore venu à la notice des juges; faire notice de ce qu'on a à faire.

Notification, (f) *Bekendmaaking, verwittiging* (*in Rechten*).

Notifier, (v. a.) *Bekendmaaken berigt doen, verwittigen.*

Notion, (f) *Kennis* (f), *begrip, denkbeeld* (n); avoir une notion diſtincte de quelque choſe; notions communes, *algemeene begrippen.*

Notoire, (adj.) *Kennelyk, kenbaar, zonnenklaar, openbaar, waereldkundig*; la choſe eſt notoire.

Notoirement, (adv.) *Openbaarlyk, Zonnen-klaarlyk, duidelyk*; cela eſt notoirement faux.

Notorieté, (f) *Klaarblykelykheid, kenlykheid, waereldkundigheid*; cela eſt de notorieté publique, *dat is waereldkundig, ieder een bekend.*

Nôtre, (pron. poſs) *ons, onze* (*in plur.* Nos); notre Pere, *onze Vader*; notre enfant, *ons kind*; notre vie, *ons leeven*; nos peres, *onze vaders* (*NB in deezen zin word de O zonder ^ geſchreeven*; *maar* notre abſolutè *gebruikt wordende moet de O met een ^ beteekend zyn, om dat ze dan harder uitgeſprooken word*), *als:* vos freres & les nôtres, *uw' Broeders en de onze*; votre habit & le nôtre, *uw kleed en het onze*; leur maiſon & le nôtre, *hun huis en het onze*; les nôtres, *de onze, ons volk.*

No-

Notre-Dame, (f) *Onze Lieve Vrouw* (f; *item het feest daar van, of, Lieve Vrouwendag* (m).

Notte. (*Zie* Note).

Notus, (m. *by Poët.*) *Zuide wind.*

Novale, (f) *Nieuw beploegd-land* (n).

Novales, (f. pl.) *Tienden van zodaanige nieuwe Akkers.*

Novateur, trice (m. & f.) *Invoerder; invoerster van nieuwigheden (als: van gebruiken, gewoontens of Leer).*

Novatiens, (m. pl.) *Novatiaanen (zékere Ketters).*

Novation, (f) *Vernieuwing, verändering (van* documenten, *schuldbrieven enz. in Rechten).*

Noue, (f) *Holle pan, vorst-pan; item het lood dat in de hoeken, van twee daken, die aan malkander gevoegd zyn, gelegd word, item de hoek dier daken zelfs; item een buiten-gors of wei, die laag, dikwils onder water en vet is.*

Novelles, (f. pl.) *Een gedeelte van 't Romeinsche wet-boek, dus genaamd.*

Novembre, (m) *Slagtmaand* (f), *November* (m).

Nouement, (m) *Knooping, vlegting* (f), *het léden of vrugten zetten der gewassen;* le nouement de l'aiguillette, *het nestelíng knoopen (een slag van gewaande tovery, ter onbekwaam-maaking van nieuwgetrouwde)* (n).

Novem-vir, (m) *Een der 9 Rechters, eertyds te Atheenen.*

Novendial, (m) *Eene offerhande van 9 dagen by de Romeinen.*

Nouer, (v. a. & n.) *Knoopen, strikken, een knoop of strik leggen, binden, toebinden enz.;* nouer un ruban, *een lint knoopen, toestrikken;* nouer l'aiguillette, (*Zie* aiguillette); nouer, ou lier amitié avec quelqu'un, *met iemand vriendschap maaken of aangaan;* nouer (v. n.) se nouer (v. r.) *vrugten zetten, leeden zetten, knobbels krygen (word van boomen, van riet enz.; item van die geene die de engelsche ziekte of dubbele gewrigten krygen gezegd);* être noué, *het podagra of de engelsche ziekte hebbeu;* boyau noué; *verstopte of kronkel-darm.*

Nouet, (m) *Pop* (f) *of zakje* (n) *met kruiden, die men ergens in laat weeken of uittrekken (in Genees- en kook-k.).*

Noueur, euse (m. & f. *gem. w.*) *Knooper, binder; knoopster.*

Noueux, euse (adj.) *Quastig, knobbelig, knoestig;* bois, bâton noueux.

Novice, (m. & adj. f.) *Nieuweling, monnik, of nonne die nog in de proef Jaaren is; item een nieuweling, leerling, groentje; onërvaaren;* c'est un franc novice, *het is een onkundig, onbedréven mensch;* il, elle est encore novice.

Noviciat, (m) *Proef-Jaaren der kloosterlingen; item kamer of vertrek voor dezelve; item Leer-Jaaren, leer-tyd in kunsten of wetenschappen;* faire son noviciat.

Noulet, (m) *Klein gootje aan een dak-vengster.*

Nourrain, ou, Norrain (m) *Jonge visch, groei (Zie* Alevin).

Nourri, ie (adj.) *Gevoed, opgevoed, opgebragt, opgequeekt;* il est nourri aux depens du public; dans la pauvreté &c. homme, grain bien nourri, *een doorvoed, vet mensch, een vol graan;* tableau, style bien nourri, *schildery, die dik van verf is; woordenryke schryfwyze;* lettre bien nourrie, *eene letter die haare behoorlyke dikte en grootte heeft.*

Nourri, (m) *Vee-queekery, fokkery van allerley vee en pluimgedierte* (f).

Nourrice, (f) *Min, minne, voedster, minnemoeder; figuurl. een land of provintie die de voedster is van andere.*

Nourricier, ou, Pere nourricier, (m) *Voedster-vader, de man van een' minne, opvoeder, opqueeker;* nourricier (adj.) *voedend;* suc nourricier, *voedend sap.*

Nourrir, (v. a.) *Voeden, opvoeden, opbrengen, opqueeken, onderhouden;* nourrir les pauvres, des animaux, *de armen onderhouden; vee queeken;* nourrir des enfants, *kin-*

kinderen zoogen, *opbrengen*; nourrir le feu, la guerre, *het vuur onderhouden*, *aanboeten*; *den oorlog aanblaazen*, *aanqueeken*; se nourrir (v. r.) *zich voeden*, *geneeren*; se nourrir d'herbes, d'espérance, de chimères.

Nourrissant, ante (adj. & part.) *Voedend*, *voedzaam*, *krâgtig*; viande nourrissante.

Nouriss n, (m) *Voedsterling* (m), *voedster-kind*, *minne-kind* (n), *zuigeling* (m); *item een hou-kind* (n); *item een voedsterling*, *leerling* (m); (élève).

Nourriture, (f) *Voedsel*, *onderhoud* (n), *spyze*, *kost* (f); *item opvoeding* (éducation) (f).

Nous, (pron. plur. *van* je, moi) *wy*, *ons*; nous mêmes, *wy zelfs*; à nous mêmes, *aan ons zelven*; de nous, *van ons*; nous autres, *wy*, *wy-lieden*; à nous autres, *aan ons*, *of*, *ons-lieden*; nous nous flattons, *wy vleijen ons*.

Nouveau, nouvel (adj. m.) nouvelle (adj. f.) nouveaux, nouvelles (plur. m. & f.) *Nieuw*, *nieuwe*; *eerst uitgekomen*, *versch*; un nouveau livre, *een nieuw boek*; nouvel an, *nieuw jaar*; mot nouveau, *een nieuw woord*; nouveau marié, *een nieuw getrouwde*; le nouveau monde, *de nieuwe waereld* (*América*); nouveau converti, nouvelle convertie, *een of eene nieuw bekeerde*; le nouvel homme, *de nieuwe mensch*; du vin nouveau, *nieuwe wyn*, *most*; de la biere nouvelle, *versch bier*; des fruits nouveaux, *nieuwe vrugten*; nouveau-né (m) *nieuw of jonggeboorene*; nouveau-venu (m) *een nieuwaangekomene* (*NB. dat uit het voorenstaande blykt dat het* adj. masc. Nouvel *gebruikt word voor een vokaal of stomme* H.; *item dat deeze* Adjectiva *van eene gantsch andere beduidenis zyn als* Neuf, neuve (adj.) *nieuw*, *nieuwe*, (*by voorb.*) un nouveau livre, un nouvel habit, *een nieuw boek enz.*, *is een boek enz.*, *waar van den inhoud of 't modél nog niet in weezen was*; *en* un livre, habit neuf, *een nieuw boek of kleed*, *dat nieuw gebonden of gemaakt is*) de nouveau (adv.) *op nieuws*, *wederom*, *nog eens*; payer de nouveau, *nog een maal betaalen*; recommencer de nouveau, *nog eens hervatten*, *op nieuw beginnen*; que dit on de nouveau? *wat nieuws verteld men?*

Nouveauté, (f) *Nieuwigheid*, *nieuw ding*, *nieuwe zaak*; *zeldzaamheid*; *verändering*; aimer la nouveauté, *voor nieuwigheden of veränderingen zyn*; mon libraire a toujours quelque nouveauté, *myn boekverkooper heeft altyd wat nieuws*.

Nouvel, nouvelle (adj.) (*Zie* Nouveau).

Nouvelle, (subst. f.) *Nieuwe tyding*, *nieuw bericht*, *nieuws*; une certaine nouvelle, *eene zekere* (*doch onwisse*) *tyding*; une nouvelle certaine, *eene zékere* (*vaste*) *tyding*; débiter des nouvelles, *nieuwigheden uitstrooyen* (spargeeren); envoyer aux nouvelles, *op kondschap uitzenden* (*Krygs w.*); les nouvelles de basse-cour, *oud-wyfs vertellingen*; donnez moi souvent de vos nouvelles, *laat my dikwils weeten of schryft my dikwerf hoe gy vaart*; j'attendrai vos nouvelles, *ik zal uw bericht in-wagten*; nouvelles, *dieven aan de kaers*; quelle nouvelles? *wat nieuws*, *of wat nieuws heeft men?*

Nouvellement, (adv.) *Nieuwelyks*, *onlangs*, *korteling*.

Nouvelleté, (f) *Verändering*, *verstooring in 't bezit* (*in Recht.*).

Nouvelliste, (m) *Liefhebber*, *schryver of uitventer van nieuwe tydingen*.

Noyale (adj.); Toile de noyale. *Zéker digt geslaagen zeildoek.*

Noyau, (m) *Steen*, *kraak-steen* (m); *item kern* (f), *pit* (f) (*zommiger vrugten*); *spil* (f) (*eener wentel-trap*); *pit* (f) *of merg* (n) (*der boomen*); *de vorm*, *om het holle van een stuk geschuts op of om te gieten*; *item eenige vorm waar-om iets gemaakt of gegooten word.*

Noyer, (m) *Nooten-boom*, *okkernooten-boom*,

Noyer,

Noyer, (v. a. lees Nayer) *Verdrinken; item overstroomen;* noyer un chien, *eenen hond verdrinken of verzuipen,* le déluge noya toute la terre, *de zondvloed overstroomde enz.;* noyer son souci dans le vin, *zyne bekommering met een glaasje wyn afspoelen;* noyer les couleurs, *de verwen of kleuren wel schikken, afschaduwen;* noyer une boule, *eenen kloot of bol te ver, of in een hol schieten;* noyer son vin, *zynen wyn met water overgieten;* noyer (v. n.) se noyer (v. r.) *verdrinken;* il s'est noyé dans la riviere, *hy is in de rivier verdronken;* il se noye dans la débauche, dans le vin, *hy dompeld, verzuipt zich in den overdaad enz.;* noyé, ée (adj.) *verdronken enz.;* il est noyé, *hy is verdronken;* être noyé de dettes, *met schulden overladen zyn, tot de ooren toe in schulden steeken;* être noyé dans la volupté, *in de wellust enz. verzonken zyn.*

Noyon, (m. lees Nayon) *Hol* (n) *of kuil* (f) *(aan 't end eener bol-baan; de kloot daar in vallende, is het spel verlooren).*

Nu, nue (adj. *eertyds* nud nue) *Naakt, bloot, ongedekt; item arm, kaal enz.;* aller pieds nus, *bloots-voets, bar-voets gaan;* tête nue, ou, nu-tête, *bloots hoofds;* épée nue, *een bloote dégen;* regarder à œil nu, *met het bloote oog beschouwen;* le nu (m) d'une figure, *het naakste van een beeld;* à nu (adv.) *naakt, bloot;* monter un cheval à nu, ou, à poil, *zonder zadel ryden;* montrer son cœur à nu, *zyn hart openleggen;* mettre quelqu'un à nu, *iemand uitschudden, op straat zetten, van alles berooven;* la vérité toute nue, *de naakte of klaare waarheid.*

Nuage, (m) *Bewolking, duisternis, benéveling* (f) *dikke damp* (m) *enz.;* nuage épais, *dikke wolkpakking;* un nuage de traits &c., *een' meenigte, een' hagel-bui van pylen of schigten enz.;* notre esprit est plein de nuage, *ons verstand is vol benévelingen, verduisteringen;* quel triste nuage offusque l'éclat de vos yeux? *wat voor eene droefheid verdoofd den glans uwer oogen?*

Nuagé, ée (adj) *Met wolken (in Wapenk.).*

Nuaison, (f) *De Tyd die een passaat-wind waaid (Zee-w.).*

Nuance, (f) *Schakeering, langzaame en fraaye overgang van 't donkere tot 't lichte der kleuren (als: in borduurwerk, bloemen, schilderyen enz.); item mengeling van 't hair (by Paruikm.);* une belle nuance, *eene fraaye schakeering, volging van kleuren;* cette fleur a des nuances qui charment; nuance de langage, *verschydenheid van taal (in eene reden).*

Nuancer, (v. a.) *Schakeeren, de kleuren geschiktelyk verdeelen (by Schilders, en Tapyt-weevers); item de kleuren in stoffen en paruiken fraaitjes mengelen;* nuancé, ée (adj.) *geschakeerd; gemengeld.*

Nubécule, (f) *Wit plekje, wolkje (n. in 't oog); item slym, (f. als een wolkje in den uriin dryvende).*

Nubile, (adj.) *Huuwbaar, manbaar, oud genoeg om te trouwen;* fille nubile.

Nubileux, euse (adj. *weinig gebr.) Wolkägtig, betrokken.*

Nud. (*Zie* Nu).

Nudité, (f) *Naaktheid, blootheid, schamelheid.*

Nue, (f) *Wolk;* élever jusqu'aux nues, *tot den Hémel toe verheffen;* une nue de traits, *een zwerm van pylen;* un homme tombé des nues, *een man die uit de lucht gevallen is, een onbekende;* se perdre dans les nues, *verdwynen.*

Nué, ée (adj.) *Geschakeerd. (Zie* Nuer).

Nuée, (f) *Een wolk, eene menigte;* une nuée de témoins; nuée, *vlek in édelgesteente.*

Nuement, (adv.) *Naaktelyk, blootelyk; item rondborstiglyk, vry-uit, zonder bewimpeling.*

Nuer, (v. a.) *Schakeeren, schaduwen. (Zie* Nuancer).

Nuesse, (f) *Onmiddelbaarheid (in Leen-recht))* tenir un fief en nuesse, *een Leen onmiddelbaar bezitten.*

Nui-

Nuire, (v. n.) *Hinderen, schadelyk zyn, bevadeelen*; nuire à la santé, à quelqu'un; cela ne nuit pas.

Nuisible, (adj.) *Schadelyk, nadeelig.*

Nuit, (f) *De Nagt*; travailler nuit & jour; les feux de la nuit, (*poët. w.*) *de sterren*; le voile de la nuit, *de duisterheid der nagt* (*poët. w.*); Déesse de la nuit, *de Maan* (*by poët.*); la nuit du tombeau, *de duisterheid des grafs*; oiseaux de la nuit, *nagt-vogels*; *item dieven*; de nuit (adv.) *by nagt, 's nagts.*

Nuitamment, (adv. *in Rechten*) *By nagt, des nagts.*

Nuitée, (f. *gem. w.*) *Eene gantsche nagt, de tyd van eene nagt.*

Nul, nulle (adj.) *Geen, geene*; je n'ai nul embarras, *ik heb geen belét*; affaire de nulle importance, *eene zaak van geen aanbelang*; nul, *onwettig, van geenerwaarde*; ce mariage, ce contrat a été declaré nul; nul (subst.) *Niemand*; nul n'est venu ici.

Nulle, (f) *Eene nul* (*in cyffer-getàl*); *item zeker koek van bloem, eieren en zuiker.*

Nullement, (adv.) *Geenzins, in geenerlei wyze*; cela n'est nullement vrai.

Nulle-part, (adv.) *Nergens*; je ne le trouve nulle-part.

Nullité, (f. *in Rechten*) *Iets dat van geener waarde is of gehouden word, de nullityt, onwettigheid van iets*; la nullité d'un acte, d'un mariage.

Nûment. (*Zie* Nuement).

Numéral, ale (adj.); Lettre numérale, *Tal- of tel-letter* (*in spraakk.*).

Numérateur, (m. *in Rékenk.*) *De teller van een gebróken getál.*

Numération, (f) *Telling, optelling*; *item* (*in Rechten*) *betaaling van penningen.*

Numérique, (adj.) *Dat getal in zich bevat.*

Numéro, (m) *De nommer* (*op Baalen enz. by Koopl.*).

Numéroter, (v. a.) *Nommeren, het nommer zetten.*

Numismatique, (adj.) *Dat de Medaille-kunde aangaat.*

Numismatographie, (f. *Grieksch w.*) *Beschryving der gedenkpenningen.*

Nuncupatif, ive (adj. *in Rechten*); Testament nuncupatif, *mondelinge uiterste wille.*

Nuptial, ale (adj.) *Dat tot de bruiloft of 't huuwelyk behoord*; habit, lit nuptial, *Bruilofts-kleed enz.* bénédiction nuptiale, *huuwelyks-zégen.*

Nuque, (f) *De nek, agter-hals* (m).

Nutation (f) des plantes, *Kromming, wending der planten naar de Zon of ruime lucht* (*in Plant-k.*).

Nutricaire, (m) *Voedster-vader der vondelingen.*

Nutritif, ive (adj. *in Geneesk.*) *Voedend, voedzaam, sterkend*; bouillon nutritif.

Nutrition, (f) *Voeding* (*die de spyze aan een Ligchaam geeft*; la nutrition se fait par le moyen, du sang; nutrition (*by Apoth.*) *is iets te voegen by een genees-drank, dat denzelven versterkt of onderhoud.*

Nutritum, (m. *Lat. w.*) *Zekere opdroogende zalf, lood-zalf* (f).

Nymphe, (f) *Nimfe, Nimf* (*gewaande godin der oude Heidenen*); nymphe des eaux, des bois, *water-nimfen, bosch-godinnen*; nymphe, *liefste, minnaresse* (*in Dicht-k.*); nymphe potagére, *aartig warmoezierstertje, mooi groen-meisje*; nymphes (*in ontl. k.*) *de water-lippen der lyfmoeder*; nymphes, *huid, vlies of pop* (*waar-meê de zy-wormen en andere* insecten *omgeeven zyn, vervolgens uitkruipen en hunne gestalt-verändering vertoonen*).

****

O.

O. (m) O (f) *De 14de Letter van 't* Alphabet.

ô (interj.) O! *och!* ô mon pere! *O! myn vader!*

O, (*in Rekenk.*) *Een nul*; c'eſt un O en Chiffre, *hy is een nul in cyfſer, hy heeft niets te zeggen.*

Obédience, (f. *Kloſter w.*) *Gehoorzaamheid*; faire vœu d'obédience; obédience, *ordens-brief, volmagt van den overſten eenes Klooſters aan een monnik, om naar een ander plaats te reizen*; *item de dagelykſche verrichting der geeſtelyken*; Ambaſſadeur d'obédience, *Afgezant van den Koning van Spanien aan den Paus, ter aflegging van de huldiging des Koningryks Napels*; païs d'obédience, *Landſchap in Vrankryk, dat niet in 't* concordat *begreepen is.*

Obédienciel, elle (adj.) *Die of dat gehoorzaamd (aan hoogere magt).*

Obédiencièr, (m) *Geeſtelyk perſoon, die een geeſtelyk ampt voor een ander bediend.*

Obéir, (v. n.) *Gehoorzaamen, gehoorzaam, of onderdaanig zyn*; obéir à Pere & Mere; cheval qui obéit à la main, *een paerd dat naar den toom luiſterd*; la cire obéit, *het waſch laat zich buigen*; allumelle de couteau qui obéit; obéir à la néceſſité, *voor de nood wyken*; obéi, ie (adj.) *gehoorzaamd enz.*

Obéiſſance, (f) *Gehoorzaamheid.*

Obéiſſant, ante (adj.) *Gehoorzaam*; *buigende, dat zich laat buigen.*

Obélisque, (m) *Gedenk-zuil, gedenk-naald, graf-naald (f).*

Obéré, ée (adj.); Etat obéré, republique obérée, *een ſtaat enz. met ſchulden bezwaard of diep in ſchulden ſteekende.*

Obérer, (v. a.) *Met ſchulden belaſten of bezwaaren*; s'obérer (v. r.) *zich in ſchulden ſtecken.*

Obéſité, (f. *in Geneesk.*) *Groote vetheid (des Ligchaams).*

Objecter, (v. a.) *Voorwerpen, inbrengen, inwenden, tégenwerpen*; objecter une difficulté; on lui objecta la baſſeſſe de ſa naiſſance, *men wierp hem voor enz.*

Objectif, ive (adj. & f.) *Dat op het voorwerp ziet*; *item het onderſte glas van een verrekyker.*

Objection, (f) *Tégenwerping, inbrenging.*

Obier. *Zie* Aubier).

Objet, (m) *Voorwerp*, (n. *iets daar ons gezigt of onſe gedagten op vallen of geveſtigt zyn, of ook dezelve naar zich trekt*); objet charmant, incomparable, noble rare, adorable, vilain, odieux, ridicule, *een bekoorlyk voorwerp enz.*; l'objet de mes vœux, *'t voorwerp myner wenſchen*; il eſt l'objet de la haine publique; ſon principal objet eſt &c., *zyne voornaame betragting of doelwit is enz.*; l'objet d'un discours, *'t voorwerp, de ſtoffe eener rédenvoering*; ce n'eſt pas là un objet pour faire cela, *dat is geen zaak, die zulks te doen, vorderd*; objets & reproches, (*in Rechten*) *voorwerpingen en verwyt.*

Obit, (m) *Lyk-dienſt* (m), *jaarlykſche ziel-mis (f) over eenen overlédenen (in de R. K.).*

Obituaire (f. m.), ou, Regiſtre obituaire, *Dood-boek*; *item een Regiſter der geene die jaarlykſche Ziel-miſſen geſtigt hebben* (n).

Objurgation, (f) *Beſtraffing, doorhaaling met woorden.*

Oblat, ate (m. & f.) *Leek die zich met al zyn bezit in een Klooſter begeeft en een Leeke-broér of- Zuſter word*; oblat, *een verminkt of oud Soldaat, die eertyds als een leekebroér in eene Abdye onderhouden wierd.*

Oblation, (f) *Offerhande.*

Obligation, (f) *Verpligting, verbindnis, pligt*, (f) *verband* (n); *item ſchuld-bekéntenis (f) ſchuld-brief* (m), obligatie (f); *verband-briev* (m), *hand-ſchrift* (n); avoir obligation à quelqu'un, *verpligting aan iemand hebben*; s'acquitter de ſes obligations, *zich van zynen pligt quyten*; paſſer une obligation, *eenen ſchuld-brief (eene* obligatie) *voor Notaris en getuigen maaken (paſſeeren).*

Obligatoire, (adj.) *Verbindend, verpligtend*; contrat reciproquement obligatoire.

Obligé, ée (m. & f.) *Borg, borge (een of eene die voor iemands gedrag, guldigheid of beſtier inſtaat, en zich ſchrif-*

ſchriftelyk verbind); obligé, *borgtogt of geſchrift, waar-by zulks geſchied.*

Obligé, ée (adj.) *Verpligt, verbonden.* (*Zie* Obliger).

Obligeamment, (adv.) *Verpligtende, gedienſtiglyk, beleefdelyk.*

Obligeant, eante (adj. & part.) *Verpligtend, verbindend; item dienſtvaerdig, vriendelyk, beleefd; item dwingend, noodzaakend*; homme fort obligeant; lettre obligeante.

Obliger, (v. a.) *Verpligten, verbinden; borg doen blyven; noodzaaken; item boſlyk bejégenen, dienſt doen, verpligten*; s'obliger (v. r.) *zich verbinden, verpligten, borg blyven*; (*NB. als dit woord* obliger activè, *gebruikt word, regeerd het gemeenlyk* à *en* reciprocè *meede* à, *ook wel* pour; paſſivè *daar en tégen* de, *als:* obliger quelqu'un à dire &c. *iemand noodzaaken of verpligten om te zeggen enz.*; la neceſſité nous oblige à bien faire; je m'oblige à cela, *ik verbinde my daar toe*; s'obliger pour quelqu'un, *voor iemand inſtaan, borg blyven*; il les obligea d'abandonner la place, *hy noodzaakte hen enz.*; il fûrent obligés de finir, *zy waaren gedwongen enz.*; obligez moi de me croire, de m'écrire, *verpligt my of geeft my het genoegen van enz.*; être obligé, *verpligt, verſchuld, genoodzaakt zyn*; je vous ſuis bien obligé, *ik ben u zeer verpligt*; je ſuis obligé à cela, *ik ben daar toe verpligt of verbonden*; je ſuis obligé de cela, *ik ben daar meê verbonden, genoodigt, verpligt.*

Oblique, (adj.) *Schuins, of ſchuinſch, van ter zyden, dwars, dwers, krom, geboogen, bogtig*; ligne oblique, *ſchuinſche lyn of linie*; des voies obliques, *ſchuinſche, ſlinkſche wégen, ſtreeken of liſt*; cas oblique, *afwykende naamval* (Caſus *in ſpraakk.*; *dat alle naamvallen zyn, uitgenomen* de Nominativus); louange oblique, *bedekte lof.*

Obliquement, (adv.) *Schuinſchelyk, van ter zyden; bedektelyk.*

Obliquité, (f) *Schuinte, ſchuinsheid, ſcheefte; item ſlinksheid, onregtmaatige of bedékte handeling.*

Oblong, ongue (adj.) *Langwerpig, langer als breed* (*in meetk.*).

Obole, (f) *Een Heller, myt, halve penning* (m); *item een gewigt van* 10 *gryn* (*by Apoth.*).

Obreptice (adj.) *Bedrieglyk, door verrasſing of liſt*; ſentence obreptice, *vonnis of gewysde door een valſch vertoog verkreegen.*

Obreption, (f) *Verrasſing, valſch vertoog, of verdonkering van iets, dat de bewilliging der overigheid in eene zaak zou' verhinderd hebben.*

Obron, (m) *Slot-kram* (*van een kiſt of kaſt*).

Obronniere, (f) *Slot-haak* (m), *ſnek* (f) (*die in de ſlot-kram valt*).

Obruer, (v. a. *in Rechten*) *Overlaaden, overhoopen.*

Obscène, (adv.) *Vuil, onkuiſch, onéerbaar* (qui bleſſe la pudeur); Paroles, chanſons obscènes.

Obscènement, (adv.) *Onbeſchóftelyk, onbeſchaamdelyk, onzédiglyk, de eerbaarheid quetzende.*

Obscènité, (f) *Onéerbaarheid, vuile of ontugtige réden.*

Obscur, ure (adj.) *Donker, duiſter enz.*; temps obscur; chambre, couleur obscure; bleu obscur, ou foncé, *donker blaauw*; naiſſance obſcure, *geringe geboorte, afkomſt*; nom obscur, *onbekénde naam*; mot obscur, *duiſter woord, dat moeylyk is om te verſtaan*; façon de parler obscure; mort obscure, *ſtille dood* (*die geen roem nalaat*).

Obscurci, ie (adj.) *Verduiſterd, verdonkerd, bezwalkt, benéveld; onverſtaanbaar gemaakt* (*Zie* obscurcir).

Obscurcir, (v. a.) *Verduiſteren, verdonkeren; bezwalken, den glans beneemen, dof maaken*; (*iemands naam, of aanzien*) *krenken, verkleinen; verduiſteren, onverſtaanbaar maaken enz.* nuage qui obscurcit le ſoleil; obscurcir la reputation de quelqu'un; obscurcir une penſée; s'obscurcir (v. r.) *duiſter worden, verduiſteren, verdonkeren*; le temps s'obscurcit, *het weêr verdonkerd, of*

of de lucht betrékt; son esprit s'obscurcit, *zyn verstand verminderd of neemd af.*

Obscurcissenent, (m) *Verduistering, verdonkering*; *item bezwalking, (van iemands naam of aanzien)*; *item verduistering, verwerring* (f).

Obscurément, (adv.) *Duisterlyk*; *item onverstaanbaarlyk, onverstaanbaar.*

Obscurité, (f) *Duisterheid, donkerheid, enz.*; l'obscurité de la nuit, *de duisternis der nagt*; voyager, aller dans l'obscurité, *in den donker reizen, gaan*; obscurité de naissance, de langage, *geringheid der geboorte, duisterheid der taale*; demeurer dans l'obscurité, *in de vergételheid, in eenen geringen staat, zonder aanzien blyven*; l'obscurité de l'avenir, *de verborgenheid van het toekomende.*

Obsédé, ée (adj.) *Bezeeten, omringd, geplaagd*; un obsédé, *een gequelde van den boozen geest* (*Zie* Obséder).

Obséder, (v. a.) *Bezitten, quellen, plaagen, in bezit houden, gestaadig omtrent iemand zyn, hem omringen, om iets te bekoomen of om hem te bespiën*; il est obsedé du demon, *hy word van den duivel zeer geplaagd*; (*een werkelyk bezétene, noemd men* possedé); les amants l'obsédent, *haar minnaars zyn immer by of omtrent haar*; cet importun m'obséde jour & nuit, *die lastige mensch legt my nagt en dag op den hals*; Apollon m'obséde, *Apollo dryft my aan vaerzen te maaken.*

Obseques, (f. pl.) *De uitvaart, Lyk-statie, begraavenis* (f) (funerailles).

Observance, (f) *Régel, orden, instelling*, (Regle, statut); *plechtigheid, gewoonte* (rites, cérémonies); *waarneeming, of onderhouding van dien* (observation) (*der Kloosterlingen*).

Observantin, (m. *spot w.*) *Hairkliever, muggenzifter, bedéler.*

Observantins, (m. pl.) *Minnebroeders* observanten, (*zéker Geestel. orden*).

Observateur, (m) *Waarneemer*; *onderhouder, betragter (der wetten)*; *nakomer (zyner belofte)*; *opziender, achtgeever, bespieder, beloerder (van volk enz.)*; *beschouwer*; *waarneemer, navorscher, onderzoeker (der Natuur- of sterren-k. enz.).*

Observation, (f) *Waarneeming, onderhouding, betragting*; *nakoming*; *achtgeeving, opmerking, oppassing, aanteekening*; *beschouwing, navorsching, onderzoek, ontdekking.*

Observatoire, (m) *Een* observatorium (*verhévene plaats ingericht ter waarneeming der sterren enz.*).

Observer, (v. a.) *Waarneemen, betragten enz.*; crains Dieu & observes ses commandements &c., *vrees God en houd zyne Gebóden enz.* observer la marche de l'ennemi, *op den marsch der vyanden passen, achtgeeven*; observer quelqu'un, *op iemand naauw achtgeeven, op zyn doen letten, het oog houden*; observer le cours des étoiles, *den loop der sterren waarneemen, nagaan*, observer religieusement ce que l'on a promis, *stiptelyk nakomen het geen men beloofd heeft*; s'observer (v. r.) *zich in acht neemen enz.*

Obsession, (f) *Omringing, bezetting, quelling*; *item plaaging van den boozen geest.* (*Zie* Obséder).

Obsidionale, (adj. f.) *Dat tot eene belégering behoord*; (*meest dus*) couronne obsidionale, *Belegerings-Kroon of Krans (van gras gemaakt, en welken de Romeinen opzetteden dien Hoofdman die een belég of belégering uitstond of ontzettede).*

Obstacle, (m) *Hinder, hinderpaal* (m), *belétsel* (n), *verhindering* (f).

Obstination, (f) *Hardnekkigheid, halstarrigheid, styfhoofdigheid.*

Obstiné, ée (adj. & f.) *Hardnekkig, styfzinnig, hoofdig, onverzettelyk, verstokt*; *halstarrige enz.*

Obstinément, (adv.) *Hardnekkiglyk, halstarriglyk enz.*

Obstiner, (v. a.) *Hardnekkig maaken*; *item iets styf en sterk staande houden, betwisten*; s'obstiner (v. r.) *verharden, halstarrig worden, zich (ergens tégen) verzetten.*

Ob-

Obstructif, ive (adj.) *Bindend, stoppend (in Geneesk.)*

Obstruction, (f) *Verstopping, verstoptheid (in Geneesk.).*

Obstrué, ée (adj.) *Verstopt (zonder doorstraaling).*

Obtempérer, (v. a. *in Regten*) *Gehoorzaamen (aan de beveelen).*

Obtenir, (v. a.) *Verkrygen, verwerven, erlangen, bekómen.*

Obtention, (f) *Verkryging, verwerving, bekóming.*

Obtenu, ue (adj.) *Verkrégen, bekómen, erlangt, verworven.*

Obturateurs, (adj. pl.); Muscles obturateurs, *stop-spieren tusschen het schaam-been en de heup (in Ontl. k.).*

Obtus, use (adj. *in Meetk.*); Un angle obtus, ou, un obtus, *een stompe hoek.*

Obvier, (v. n.) *Voorkómen, te gemoete komen*; obvier à quelque mal, à une difficulté, à une objection, *eenig quaad voorkoomen, (zich 'er tégen voorzien), eene zwaarigheid, eene tégenwerping te gemoet kómen, uit den weg ruimen, licht byzetten, ophelderen.*

Obus, (m) *Zéker mortier op een affuit met raderen (meest gebruikt op Bombardeer-galiotten).*

Oca, (f) *Eene lange wortel van een' vinger dikte, die de Americaanen eeten in plaats van koorn.*

Occase, (adj.) *Westelyk, ten westen leggende.*

Occasion, (f) *Gelégenheid, bequaame tyd enz.*; attendre une occasion; perdre l'occasion; donner occasion de se facher, *oorzaak, gelégenheid of réden geeven enz.*; une rude occasion, *een hard gevégt, voorval of ontmoeting*; être intrépide dans les occasions, *onverschrokken zyn als het 'er op aankomt, of, als men in 't gevaar is*; l'occasion est chauve, *men moet de gelégenheid waarneemen (spr. w. van 't fortuin, dat van vooren ruig en van agteren kaal afgebeeld word, om aan te duiden, dat die geene die zich het geluk wil ten nutte maaken, zulks, als 't waare, van vooren of vroegtydig moet aangrypen)*; par occasion, *by gelégenheid.*

Occasionaire, (m) *Geluk-zoeker, waaghals, vrybuiter.*

Occasionel, elle (adj.) *Gelégenheid-geevend.*

Occasionellement, (adv.) *By gelégenheid, by geval.*

Occasioner, (v. a.) *Veroorzaaken, gelégenheid of aanleiding geeven.*

Occident, (m) *Het westen* (n), *de Zonnen ondergang* (m); *item figuurl. verval* (n), *ondergang* (m); plusieurs viendront d'orient & d'occident; l'empire fut dans son occident (déclin, ou, décadence).

Occidental, ale (adj.) *Westelyk, westersch*; l'église occidentale, *de wester-Kerk*; les indes occidentales, *de west-indiën*; les occidentaux, ou, les peuples occidentaux, *de westersche volkeren*; cadran occidental, *westelyke Zonne-wyzer.*

Occipital, ale (adj. *in Ontleed-k.*) *Tot het agterhoofd behoorende.*

Occiput, (m. *in Ontl. k.*) *Het agterhoofd* (n).

Occire, (v. a. *oud w.*) *Dooden, dood slaan, ombrengen.*

Occis, ise (adj. *oud w.*) *Gedood, omgebragt, vermoord.*

Occision, (f. *oud w.*) *Vermoording, slagting*, (f) *bloed-bad* (n).

Occultation, (f) *Verberging, verschuiling (der sterren enz.).*

Occulte, (f) *Verborgen, verhoolen*; science occulte; qualité occulte, *verhoolene hoedaanigheid (in Natuur-k.).*

Occultement, (adv. *in Natuur-k.*) *Verborgener wyze.*

Occupant, ante (adj. & part) *Bezit-neemende*; occupant (m), *bezit-neemer*; cette ville est exposée au premier occupant.

Occupation, (f) *Bézigheid, verrigting* (f), *werk* (n); *item het bezit-neemen, inneemen, beslaan van een plaats of eenig ding*; *item de bezitting daar van.*

Occupé, ée (adj. & part.) *Bézig, bezet met werk*; *item in bezit genoomen, bezeeten.*

Occuper, (v. a.) *Inneemen, in bezit neemen, bezetten, beslaan, ver-*

vullen, in bezit hebben; *item werk verschaffen, bézig houden*; occuper un passage, les hauteurs, *eene doortogt enz. in bezit hebben*; il occupe toute la maison, *hy bewoond of beslaat het geheele huis*; occuper quelqu'un, *iemand werk verschaffen, bézig houden*; occuper (v. n., *als:* les Procureurs occupent pour leurs parties, *de Pleitbezorgers* (Procureurs) *staan voor hunne partyen of Meesters*; s'occuper (v. r.) *zich bézig houden, zich ophouden (met iets)*; *item zich meester maaken (van iets)*.

Occurrence, (f) *Voorval* (n), *gelégenheid, ontmoeting* (f).

Occurrent, ente (adj.) *Voorvallend, opkomend, voorkomend*; cas occurrents; affaires occurrentes.

Océan, (m) *De groote Zee* (f), *de* oceaan (m) *(die de aarde omringd)*; *(figuurl.) Zee-god*; *item afgrond* (m), *onpeilbaare diepte*; *groote meenigte* (f).

Océane, (adj.); La mer océane, *de groote Zee.*

Océanien, ienne (adj.) *Dat tot de groote Zee behoord.*

Oche, (f) *Kerf, keep.* (*Zie* Coche.).

Ocher, (v. a.) *Kerven maaken.*

Ochlocratie, (f) *Regeering, waarin de gemeene man den meester speeld en yder doed wat hem goeddunkt of geliefd.*

Ochre, (f) *Oker* (m) *berg-geel* (n).

Octaëdre, (m. *in Meetk.*) *Een Ligchaam met agt gelyke zyden.*

Octant, (m) *Een* octant (*zéker instrument in meet- en sterren-k.*).

Octante. (*Zie* Quatre-vingt).

Octantieme. (*Zie* Quatre-vingtieme).

Octaples, (m) *Bybel in 8 Kolommen door* Origines *beschreeven.*

Octateuque, (m) *De eerste 8 Boeken des Ouden Testaments.*

Octavaire, (m) *Boek, waar-in de Gebéden en gezangen enz. eenes agtdaagen feests te vinden zyn.*

Octave, (f) *Tyd van agt-dagen in 't gety-boek; item de agtste noot of toon in muziek; item het agtste deel eener maat.*

Octavine, (f) *Zéker kleine Klavecimbel.*

Octil, (m) *Een* aspect *in sterrenkunde daar twee planeeten 45 graaden van malkander staan.*

Octobre, (m) *Wyn-maand* (f), *October* (m).

Octogame, (m. & f.) *Een of eene die 8 maal getrouwd is geweest.*

Octogénaire, (adj. & f.) *Tagtigjaarig; een tagtig-jaarige.*

Octogone, (adj. & f. m.) *Agthoekig, agt-kantig; een ligchaam met 8 hoeken of zyden (in meetk.).*

Octostyle, (m) *Eene reie van agt zuilen of pylaaren.*

Octroi, (m) *Vergunning* (f), *vergun-brief* (m), octroi, (n) privilegie (f) *(tot iets, van de overigheid)*; déniers d'octroi, *heffing van penningen ter noodwendigheid der stéden, by vergunning van den Souverein.*

Octroyer, (v. a.) *Vergunnen, verleenen, begunstigen.*

Octuple, (adj.) *Agt-voudig.*

Oculaire (adj.); Témoin, verre, démonstration oculaire, *oog-getuige, oog-glas, oogenschynelyk bewys of zichtbaarlyke betooging.*

Oculaire, (m) *'t Oog-glas* (n) *van een verrekyker enz.*

Oculairement, (adv.) *Zichtbaarlyk, met 't oog.*

Oculi, (m) *De 3de Zondag in de vasten dus genaamd.*

Oculiste, (m) *Oog-meester.*

Oculte. (*Zie* Occulte).

Ocuper &c. (*Zie* occuper *enz.*).

Ocurence &c. (*Zie* occurrence *enz.*).

Oda, (f) *Pagie-kamer by den Sultan.*

Oddobassi, ou, Bachi, (m) *Opper opziender des Sultans Kleérkamer.*

Ode, (f. *by de ouden*) *Lof-zang*, (m) *lof-dicht, eer-dicht, lier-dicht*, (n) *lier zang* (m).

Odeur, (f) *Reuk, geur* (m); sentir une agréable odeur; être en bonne, ou mauvaise odeur, *in een goed, of quaad gerugte, goede of*

of quaade naam zyn; mourir en odeur de sainteté, *als een Godzálige of met den naam eenes Godvrugtigen sterven*; odeurs (plur.) *welriekende dingen.*

Odieusement, (adv.) *Op eene haatelyke verächtelyke of verfoeijelyke wyze.*

Odieux, euse (adj.) *Verfoeijeyk, haatelyk, dat gehaat of veröntwaardigt word*; se rendre odieux à tout le monde.

Odin, (m) *Afgod der oude Deenen.*

Odometre, (m) *Weg-meeter (werktuig waar meê de lengte der wégen gemeeten word).*

Odontalgie, (f. *Griekfch w.*) *Sterke en by-blyvende tand-pyn (in Heel-k).*

Odontalgique, (f. m. & adj. *gr. w.*) *Artzeny tégens de tand-pyn; item tand-pyn stillend.*

Odorant, ante (adj.) *Riekende, welriekende (meest in dicht k. gebr.).*

Odorat, (m. *een der 5 zinnen of zintuigen*) *De reuk*; avoir l'odorat fin.

Odoration, (f) *Rieking, ruiking (met den neus).*

Odorer, (v. a.) *Rieken, ruiken, verneemen (school-woord).*

Odoriférant, ante (adj.) *Welriekende*; plante odoriférante.

Odyssée, (f) *Zeker helden-dicht van Homerus, dus genaamd.*

Oeconomat, Oeconome &c. (*Zie* E'conomat *enz.*).

Oecuménique, (adj.) *Algemeen, als:* concile, synode œcuménique, *eene algemeene Kerkvergadering van Geestelyke der Kristenheid (gelyk te Dordrecht in Holland geweest is, in den Jaare* 1618 *&* 1619).

Oecuméniquement, (adv.) *Op eene algemeene Kerkvergaderingswyze.*

Oedémateux, euse (adj. & f. *in Heel-k.*) *Dat van den aart van een slymerig en waterägtig gezwél is; item een die zulks heeft.*

Oedeme, (f. *in Heel-k.*) *Slymig water-gezwél.*

Oedipe, (m) *Treur-spel, door* Oedipus *geschreeven; item een die raadzels, moeijelyke dingen kan oplossen.*

Oeil, (m. *lees* ueil. plur. yeux) *Het o g (n) enz.*; œil vif, *een snel of wakker oog*; en un clin d'œil, *in een oogenblik*; les coins de l'œil, *de oog-hoeken*; d'un coup d'œil, *met een' opslag van 't oog*; à vue d'œil, *op 't gezigt*; *zoo ver men zien kan*; cela se voit à l'œil, ou, à œil nu, *dat ziet men terstond of met het bloote oog*; regarder d'un œil de pitié, *met een oog van meêdogendheid aanzien*; voir de bon ou de mauvais œil, *met een goed of quaad oog aanzien*; regarder entre deux yeux, *sterk of strek bekyken*; dévorer des yeux, *met d'oogen verslinden, zich met het oog niet verzaadigen konnen*; avoir bon œil, *wel zien konnen*; *item voorzigtig zyn*; avoir l'œil sur les actions de quelqu'un, *op iemands doen letten, het oog hebben*; avoir l'œil au guet, *een waakend oog houden, een oog in 't zeil houden, op-passen*; il a encore l'œil bon, *hy heeft nog goede oogen*; faire la guerre à l'œil (*spr. w.*) *naauw acht geeven, zich naar de omstandigheeden richten*; se manger des yeux, *malkander niet zien mogen*; autant vous en pend à l'œil, (*spr. w.*) *dat hangt u ook boven 't hoofd*; l'œil du maître engraisse le cheval, (*spr. w.*) *het oog van den meester maakt het paerd vet, dat is, als men op zyne zaaken let dan kan men voorspoedig zyn*; cela ne se fera pas pour vos beaux yeux, (*spr. w.*) *dat zal om uwent wille niet geschieden*; ce drap a un bel œil, *dat laken heeft een schoon oog, mooije glans*; œil, *een oog, opening, gat of gaatje in iets, als: in brood, kaas enz., 't steel-gat van een hamer; 't gat in een yzer-draad-trekyzer; 't oog aan de letter* e; *het riem-gat aan een gebit-yzer; moer eener schroef; 't gat van een wiel of rad; rond vengster of opening in een dak, gével enz.* (*in bouwk. ook* oeil de boeuf *genaamd*); *de kruin tegens over de steel van appelen of peeren; knop aan een boom of ander gewas die gereed is*

is om uit te schieten; *flekken-oog aan eene Jonische Zuil*; *glans*, *luister*, *vuur van edel gesteente*; œil de lievre; *haazen-oog*, *oog dat niet wel sluit*; œil de chevre, *geiten-oog*, *met een witte vlek*; œil de cochon, *verkens-oog*, *klein oog*; œil de soleil, *Zonnen-steen* (*édel gest.*); œil de bouc, *bokken-oog*; (*slag van mossel aan de klippen hangende*); *item klein wolkje* (*dat allengskens vergroot en eenen verschrikkelyken storm veröorzaakt*); œil de cerf, *wilde pastinaak* (*een kruid*); œil de loup, *wolfs-oog*, *quaad of vuilaardig gezicht*; œil d'airain ou de lion, *barsch*, *wreed gezicht*; l'œil du monde, de la nature, *de Zon* (*by Dichters*); des yeux d'écrevisse, *kreeften-oogen*; œil de bœuf, *gouds-bloem*; *kamil-bloem*; *item ossen-oog*, *groot*, *uitpuilend oog*; *item rond dak- of gével-vengster*; *item eene schaal waar in de verf geweekt word* (*by Schilders*); *item doods-hoofd*, *doods-hoofds-blok* (*Scheeps-w.*); œil de pie, yeux de pie, ou mailles, *reef-gaten*, *leeuwers-oogen* (*aan de Zeilen*); mon petit œil, *myn schat*, *myn liefje* (*liefkozend w.*).

Oeillade, (f) *Een lonk*, *oog-wenk* (m), *lonking*, *toelonking* (f); jetter des œillades, *lonken*, *toelonken.*

Oeillader, (v. a.) *Lonken*, *toelonken*, *begluuren*, *beschouwen* (*boert. w. zelden gebr.*).

Oeillere adj. f.); Les dents œilleres, *de oog tanden.*

Oeillere, (f) *Oog-leér aan 't hoofd-stél van een paerd*; *item het vizier aan een helm of storm-hoed.*

Oeillet, (m) *Nagel-bloem*, *giroffel-bloem*, *angelier*; *item een nestel-gat*; *item oog*, *met of zonder eene yzere kous*, *aan 't end van een touw.*

Oeilléterie, (f) *Nagel-bloem- of angelier-bed*, *in een tuin.*

Oeilleton, (m) *Knop*, *sprank of loot van een nagel-bloem of andere plant-gewassen.*

Oeilletonner, (v. a.) *De weelderige looten van een plant-gewas afzetten.*

Oeilliere. (*Zie* Oeillere).

Oenistice, (f) *Konst om iets te voorzeggen*, *uit vogelen.*

Oesophage, (m) *Slok-darm* (m), *lucht-pyp* (f) (*in ontleed k.*).

Oesophagien, (m) *Lucht-pyp-spier.*

Oesype, (m) *Vettigheid* (f) *of smeer* (n) *van vuile wol*; *item eene zalf die daar van bereid word* (f).

Oeuf, (m) *Een ei* (n); pondre un œuf; le jaune, le blanc d'œuf; prendre, ou, humer un œuf frais, *een versch ei uitslurpen*; des œufs de paques, *paasch eiëren*; manger des œufs à la coque, *eiëren uit den dop eeten*; œufs de poisson, *kuit van visch*; je ne lui ai dit ni œuf ni bœuf (*spr. w.*) *ik heb hem goed noch quaad gezegt*; il a mangé des œufs de fourmi, *hy heeft miereн eiëren gegeeten* (*zegt men*, *als iemand veel winden laat gaan*); donner un œuf pour avoir un bœuf, (*spr. w.*) *eenen spiering uitwerpen om een kabeljauw te vangen*, *dat is*, *eene kleine gift* (*klein présent*) *doen om eene grootere in de plaats te ontvangen*; aimer mieux deux œufs qu'une prune (*spr. w.*) *het voordeeligste kiezen*; il pond, ou, il couve sur ses œufs, *hy zit op zyn eiëren*, *dat is*, *hy heeft een gerust*, *onzorglyk leeven*; être rond, ou, plein comme un oeuf, *zoo dik als een ton zyn* (*namentl. gegeeten*); il trouveroit à tondre, ou, il tondroit sur un oeuf (*spr. w.*) *hy vind overàl wat te schraapen*, *hoe gering de zaak ook zye*; elle a cassé ses oeufs (*spr. w.*) *zy is voor den tyd in de kraam gekomen*; avoir de oeufs de fourmi sous les pieds, (*spr. w.*) *geene rust noch duur ergens hebben*, *niet stil zitten konnen.*

Oeuvé, ée (adj.) *Met kuit*; poisson, hareng oeuvé, *kuit-visch*, *kuit-haring.*

Oeuvre, (f) *Werk* (n) *daad* (f) *bedryf* (n), *verrichting* (f), *iets dat gedaan of gemaakt is*; faire de bonnes oeuvres, *goede werken doen*; oeuvres de charité, *werken der liefde*; oeuvres de miséricorde, ou,

ou, oeuvres pies, *werken der barmhartigheid*, *aalmoesſen*; oeuvres de ſurérogation, méritoires, *overtollige*, *verdienſtelyke werken*, *daaden daar men niet aan verbonden is*; à l'oeuvre on connoit l'ouvrier, *aan het werk kend men den werk-man*, *of de daad ontdekt wat iemand is*; oeuvre, *akker*, *werk*, *veldwerk*, *als: ſpitten enz.*; maître des hautes oeuvres, *achtbaare naam die men aan een ſcherprechter geeft*; maître des baſſes oeuvres, *baas van de nachtwerkers*, *ſekreet-ruimer*; main d'oeuvre, *arbeids loon van een gemaakt ſtuk* (*by fabrik.*); un chef d'oeuvre, *een meeſter-ſtuk*; la fin couronne l'oeuvre (*ſpr. w.*) *'t einde bekroond het werk*, *of*, *het einde goed*, *alles goed*; les oeuvres de la chair, des ténèbres, *de werken*, *of*, *daaden des vleeſchs*, *der duiſterniſſe*; les oeuvres de Dieu, *de werken Gods of Gods werken*; l'oeuvre de la redemption, *het werk der verloſſinge*; mettre la main à l'oeuvre, ou, à l'ouvrage, *de handen aan 't werk ſlaan*; mettre en oeuvre, *in 't werk ſtellen*, *gebruiken*; (employer) *item inzetten*, *in een kas zetten* (*als: édelgeſteentens* (enchaſſer); mettre tout en oeuvre, *alles in 't werk ſtellen*; ſortir de l'oeuvre, *uit de kas vallen of ſpringen*; (ſortir du chaton); mettre une pierre hors d'oeuvre, *eenen ſteen uit de kas of ring neemen*; vendre une pierre hors d'oeuvre, *eenen ſteen zonder ring of op zich zelfs verkoopen*; oeuvre, (*in bouwk.*) *de 4 hoofd-muuren van een gebouw*; dans oeuvre, *binnens-werks*; hors d'oeuvre, *buitens-werks*; cabinet hors d'oeuvre, *een kamertje dat buiten uitſpringt*; un hors d'oeuvre, *een werk buiten uit*, *dat tot het hoofd-gebouw niet behoord*; ſe jetter hors d'oeuvre, *buiten het hoofd gebouw ſpringen*; Maître des oeuvres ou Général des oeuvres, *Stads-bouwmeeſter* (*fabryk*); un hors d'oeuvre, *iets dat niet ter zaake dien.d of te pas komt*; *item een die niet by eenig gezelſchap behoord*; *item een by-gerecht* (*dat niet ter geſchiktheid der tafel behoord en nochtans mede opgediſcht word*); oeuvres de marée, *ſchoonmaaking en kalfating van een ſchip by laag water of als 't droog legt*; oeuvres vives, *het onder water gaande gedeelte van een ſchip*; oeuvres mortes, *het boven water gaande gedeelte*, *'t boven werk of de huizing van een ſchip*; oeuvre d'égliſe, *kerkmeeſters-geſtoelte*, *koſters-bank*; *item de heiligdoms kasſen*; *item het bouwen*, *het onderhoud of ook d'inkomſten eener kerk*; l'oeuvre de cette égliſe eſt belle, *het bouwerk enz.* il a laiſſé mille écus à l'oeuvre, *hy heeft* 1000 *kroonen gemaakt of nagelaaten voor den opbouw en onderhoud* (*der Kerk enz.*); cette fille eſt enceinte des oeuvres de &c. (*in rechten*) *dat meisje is bezwangerd by enz.*

Oeuvre, (m. *in 't* ſing. *en* f. *in 't* plur.) *Een werk*, *boek of ſchrift* (n) *enz.*; mettre un oeuvre en lumiere, *een werk of boek in 't licht geeven*; oeuvres ſerieuſes & galantes, *ernſtige en vrolyke ſchriften*; les oeuvres de Cicero, *de werken van Cicero*; le grand oeuvre, *het zoeken na den ſteen der wyzen*; (la recherche de la pierre Philoſophale) travailler au grand oeuvre, *goud zoeken te maaken*; oeuvre, *noemd men ook eene verzaameling van Prenten van één Plaatſnyder*; *item muziek-werk*, *als: aria's enz.*

Offenſant, ante (adj. & part.) *Aanſtootelyk*, *beleedigend*; paroles offenſantes.

Offenſe, (f) *Misdaad*, *zonde*, *ſchuld*, *veróngelyking*, *beleediging*, *vertoorning.*

Offenſé, ée (adj. & ſ.) *Beleedigd*, *vertoornd*; *item de beleedigde enz.*

Offenſer, (v. a.) *Beleedigen*, *vertoornen*; *aanſtoot geeven*, *quetſen*, *enz.*; offenſer Dieu, *God vertoornen*; offenſer quelcun, *iemand boos maaken*, *beleedigen*; cela offenſe la chaſteté, *dat quetſt de kuiſchheid*; ce coup lui a offenſé le cerveau, *die ſtoot*, *ſchoot of ſlag heeft hem de herſſenen geraakt of gequetſt*; s'offenſer (v. r.) *boos worden*, *zich ver-*

toornen, zich belgen, zich gebelgd houden.

Offenseur, (m) *Beleediger, vertoorner.*

Offensif, ive (adj.) *Beleedigend, vyandelyk, aanvallend*; ligue offensive & défensive, *aanvallend en verdeedigend of verweerend verbond*; armes offensives & défensives.

Offensive, (f) *Aangryping, vyandelyke aanval.*

Offensivement, (adj.) *Vyandelyker of beleedigender wyze.*

Offert, erte (adj. & part.) *Aangebooden, gebooden enz.* (*Zie* Offrir).

Offerte, (f) *Offerhande in de Misse.*

Offertoire, (f) *Offer-gebed* (n) *offerzang in de Misse, voor of terwyl het volk gaat offeren* (f).

Office, (m) *Dienst* (m), *vriendschap* (service); *pligt, schuldigheid* (f) (devoir); *ampt* (n), *bediening* (f) (emploi, charge, bénéfice); *Kerken-dienst* (service divin); rendre de bons offices à quelqu'un, *iemand goede diensten doen*; c'est l'office d'un bon citoyen, *het is de pligt enz.*; son estomac ne fait plus son office, *zyne maag doed haare pligt of werking niet meer*; acheter un office, *een ampt koopen*; faire une chose d'office, *iets ampts-halven, van ampts wegen verrichten*; aller à l'office, *naar de Kerk, den dienst, het gebed of de misse gaan*; sonner l'office; le saint office, *de inquisitie (zeker geestelyk gerechtshof in Roomsche landen)*; office, *gebeden-boekje, gety-boekje (der R. gez.)*

Office, (f) *Zilver-kamer; spyskamer, (waar in men in groote huizen het zilver bewaard; de spyzen zet of toebereid)*; *item eet-kamer der dienst-boden.*

Official, (m) *Geestelyk Rechter, die het bisschoppelyk Gerechts-hof bediend of waarneemd.*

Official, ale (adj.) *Dat andere Ligchaams deelen diend, als: 't hart, de herssenen, long, maag enz. (in genees-k.).*

Officialité, (f. *'t Geestelyk ampt*; (n); *item de Rechtbank van een* official (f).

Officiant, ante (f. & adj.) *Diensdoende; een die den dienst, Godsdienst of de misse verricht.*

Officier, (v. n.) *Den dienst doen, den opentlyken Gods-dienst, de misse enz. verrichten*; *item (boertiglyk) wel eeten en drinken, lustig schransen konnen*; il officie encore bien pour son age.

Officier, (m) *Amptenaar, bediende, officier*; officiers de justice, de finances, de chancellerie, *Gerichts bedienden enz.*; officier de santé, *de lyf-artzen, wond-heelers enz. des vorsten*; officier de la chambre, de la bouche, de l'écurie &c. *kamerbediende enz.*; hauts officiers, *stafofficieren*; officiers subalterne, *onder-officieren, als: van Hoofdman tot vendrik*; bas officiers, *laage officieren, als: serjeanten, korporaals enz.*; officiers de la marine, *Zee officieren*; officiers mariniers, *de opperhoofden van een schip, als: schipper, stuurman, schryver, enz.*; Officiers passeurs d'eau, *veerlieden op de rivier de seine te Parys.*

Officiere, (f) *Klooster-zuster, die eenige bediening heeft.*

Officieusement, (adv.) *Gedienstiglyk, dienstwilliglyk*; en user officieusement.

Officieux, euse (adj.) *Gedienstig, beleefd, dienstvaerdig*; il est fort officieux.

Offrande, (f) *Offer* (n), *Offerhande* (f) *(aan Priester of Heiligen)*; *item de offer-tyd in 't midden van de mis*; à chaque saint son offrande, (*spr. w.*) *ieder heilige moet zyn kaersje hebben, dat is men moet geene van zyne begunstigers vergeeten te beloonen.*

Offrant, (adj. & s. m.) *Biedende; bieder, een die bied*; vendre au plus offrant, ou, au dernier enchérisseur, *aan den meest-bieden verkoopen.*

Offre, (f) *Aanbieding* (f), *aanbod, bod* (n); faire, refuser une offre.

Offrir, (v. a.) *Bieden, aanbieden; offeren, op draagen, op-offeren*; offrir son amitié, ses services, *zyne vriend-*

vriendschap, *zyn dienst aanbieden*; offrir des victimes, *slagt-offer offeren*; offrir à Dieu des sacrifices spirituels, *Gode geestelyke offerhande* (*dat is*, *ootmoedige gebéden*) *opdraagen*; offrir à la vue, *voor 't gezigt of voor de oogen stellen*, *vertoonen*; s'offrir (v. r.) *zich aanbieden*; *zich opdoen*, *vertoonen*; je m'offre à faire cela, *ik biede my aan enz.*; il s'offre une difficulté, une belle occasion &c. *daar doed zich enz. op.*

Offusquer, (v. a.) *Verduisteren*, *verdonkeren*, *verdooven*, *verblinden*, *bezwalken*; cela offusque la vue, l'entendement, sa gloire.

Ogive, (f) *Kruis-boog in een gewelf* (m).

Ognon. (*Zie* Oignon).

Ogoesses, (f. pl.) *Zwarte kógeltjes* (*in Wápen-k.*).

Ogre, (m) *Wildeman*, *menschen-eeter*, *kinder-opslokker*; (*volgens de vertellingtjes van de tóvergodinnen of* fées).

Oh! (interj.) *Och! O!* oh! il n'y a point de mal, *O! daar is geen quaad by.*

Oho! (interj.) *Hoho! ha! ha!* oho! le voilà, *ha! ha! daar is hy.*

Oie, (f) *Eene gans*; oie privée, sauvage, *tamme*, *wilde gans*; merde d'oie, *ganzen-drek*; *item groen-geele verf*; patte d'oie, *ganzen poot*, *ganzen voet*; mouiller en patte d'oie, *voor drie ankers leggen* (*Zee-w.*); la petite oie, *een kleine gans*; *item de afval*, *als: de hals*, *vleugels*, *maag* (gésier), *léver*, *'t hart van een' gans of ander water vogel*; *item de stoffeering*, *uitmonstering van een kleed*, *als: knoopen*, *litsen enz.*; *item kleine gunstbewyzingen of vryheeden die eene minnaresse haaren minnaar toelaat*; jeu de l'oie, *'t ganzen-spel*, *ganzen-bord.*

Oignement, (m) *Zalving*, *smeering*; *item zalf*, *zalve* (f).

Oignon, (m) *Ajuin*, *uyen*, une soupe à l'oignon, *eene uyen-soep*; une glane d'oignon, *een rist uyen*; cela sent l'oignon, *dat riekt na uyen*; *item dat komt my verdagt voor* (cela donne du soupçon); il est vêtu comme un oignon, *hy is dik gekleed*; oignon de fleur, *bloembol*; oignon, *eelt*, *knobbel aan den grooten teen.*

Oignonniere, (f) *Een uyen-bed* (n).

Oille, (f. *Spaansch w.*) *Spaansche-soep.*

Oindre, (v. a.) *Zalven*; *besmeeren*, *bestryken*, (*met olie*, *zalf of vettigheid*); oignez vilain il vous poindra; poignez vilain il vous oindra (*spr. w.*) *die een vuilik goed doed heeft stank voor dank*, *maar die hem na waarde behandeld*, *dien is hy onderworpen.*

Oing (m); Vieux oing, *verkens reuzel* (f), *wagen smeer* (n).

Oint, ointe (adj.) *Gezalfd*, *gesmeerd*, *besmeerd*, *bestreeken*, (*met vet of olie*); l'oint du Seigneur, *de Gezalfde des Heeren.*

Oiseau, (m) *Een vogel*; oiseau niais, *een nest-vogel*; oiseau hagard, *oude*, *wilde vogel of valk*, (*die oud gevangen is*); oiseau de poing, *afgerichte vogel of valk*; oiseau de leurre, de proye ou de rapine, passager, ou de passage, domestique, de ramage, de voliere, *lok-vogel*, *roof-vogel*, *trek-vogel*, *tamme vogel*, *zang-vogel*, *vlugt-vogel* (*die in een* voliere *is*); oiseau de mauvais augure, *een ongeluks vogel* (*die wat quaads voorspéld*); ce n'est pas viande pour vos oiseaux (*spr. w.*) *dat is geen spek voor uwen bek*; il a battu les buissons & un autre a pris les oiseaux, (*spr. w.*) *hy heeft den naam en een ander heeft de daad*; être comme l'oiseau sur la branche, *onzéker*, *onbestendig in zyn doen zyn*; *item geen blyvende plaats hebben*; il est battu de l'oiseau (*spr. w.*) *hy is over zyn ongeluk geheellyk ter neérgeslagen*; l'oiseau s'est envolé, *de vogel is weg gevlogen*; *item de gevangene is ontsnapt*; voilà une grande cage pour un petit oiseau, *dat is een' al te ruime wooning voor zodaanig een man*; la belle plume fait le bel oiseau, *de kleederen maaken den man* (*spr. w*); oiseau, *een metzelaars-kalk-bak.*

Oiseler, (v. a.) *Een vogel of valk ter jagt africhten; item vogelen vangen.*

Oiselerie, (f) *Vogel-vangst; item vogel-verkoopery; item africhting, opbrenging van vogelen.*

Oiselet. (*Zie* Oisillon).

Oiseleur, (m) *Vogelaar, vogelvanger.*

Oiselier, (m) *Vogel-verkooper, vogel-opbrenger.*

Oiseux, euse (adj. *oud w.*) *Lui, lédig; iedel.*

Oisif, ive (adj.) *Lui, lédig, niets doende*; mener une vie oisive, *een lui leeven leiden*; argent oisif, *renteloos geld*; il est oisif, *hy zit lédig, doed niets.*

Oisillon, (m) *Een vogeltje* (n).

Oisivement, (adv.) *Op eene lédige, luye wyze.*

Oisiveté, (f) *Lédigheid, lédiggang, luiheid*; l'oisiveté est la mere de tous vices, *de lédigheid is de wortel van alle quaad*; oisiveté honnête, *eerlyke uitspanning, rust.*

Oison, (m) *Jonge gans* (f); *item een zot, jan sul, nilskieken, onnozele bloed* (m).

Oléagineux, euse (adj.) *Olieägtig, vol olie, vettig, smeerig*; fruit, bois oléagineux.

Oléandre, (m) *Laurier-roos* (f).

Olécrane, (f) *Elleboog-knokkel* (m. *in Ontl. k.*).

Olfactif, ive (adj.) *Tot den reuk behoorend* (*in Ontl. k.*).

Olfactoire, (adj.) *De reuk zenuw* (*in Ontl. k.*).

Oliban, (m) *Wierook.*

Oligarchie, (f) *Regeering die uit weinige persoonen bestaat.*

Oligarchique, (adj.) *Dat daar toe behoord.*

Oligotrophie, (f) *Vermeerdering, afneeming der voedende kragt der spyzen* (*in Genees-k.*).

Olimpe. (*Zie* Olympe).

Olinde, (f) *Naam die de dichters aan eene liefste geeven; item naam zommiger bloemen; item zeekere fyne dégen-kling.*

Olivaire, (adj.) *Eene olyf gelykend* (*in Ontl. k. van twee verhévene deelen in de hersenen gez.*).

Olivaison, (f) *De olyven oogst, olyven tyd.*

Olivâtre, (adj.) *Olyf-kleurig.*

Olive, (f) *Een' olyf* (*vrugt van den olyf-boom; zomtyds den boom zelfs*); de l'huile d'olives, *boom-olie, olie van olyven*, la montagne des olives, *d'olyf-berg*; olive, *figuurl. de vreede, d'olyf-tak*; planter l'olive, *de vreede planten*; olives (plur.) *zeker paerden gebit.*

Olivet, (m) *Olyf-bosch* (n), *olyf-berg* (m).

Olivettes, (f) *Zekere boeren-dans na den olyf-oogst.*

Olivier, (m) *Olyf-boom.*

Olographe. (*Zie* Holographe).

Olympe, (m) *De Berg Olympus; item de Hémel* (*by dichters*).

Olympiade, (f) *De tyd van vier jaaren* (*by de oude Grieken*).

Olympien (adj.); Jupiter olympien, *de hemelsche Jupiter of jupiter die in de stadt Olympia eenen tempel had*; les olympiens, *de 12 voornaamste Godhéden der oude heidenen, als*: Jupiter, Mars, Neptunus, Pluto, Vulcanus, Apollo, Juno, Vesta, Minerva, Ceres, Diana *en* Venus.

Olympionique, (m) *D'overwinnaar in de olympische speelen.*

Olympique (adj.); Les jeux olympiques, *de olympische speelen* (*die alle 4 jaar by de stadt olympia gehouden wierden*).

Ombelle, (f) *Zonnen-scherm over 't wapen van den Doge van Venétien* (n); *item* plante à ombelle, *plant of bloem met een kroon of die zich van boven uitbreid en daar in haar zaad heeft.*

Ombellifere, (adj.) *Dat zoodaanige kroon draagd* (*van planten gez.*).

Ombrage, (m) *Schaduwe, lommer, belommering* (*onder de boomen*; *item agterdogt, argwaan* (f), *quaad vermoeden* (n); chercher de l'ombrage, *schaduwe zoeken*; faire ombrage à quelqu'un, *iemand argwaan verwekken*; prendre de l'ombrage, *argwaan op-vatten of scheppen.*

Ombrager, (v. a.) *Beschaduwen, belommeren, overschaduwen, met zyne*

ne schaduwe bedekken; *item met schaduwen schilderen.*

Ombrageux, euse (adj.) *Schaduwägtig, lommerryk*; *item schrikägtig, schuuw, schigtig*; *item agterdogtig, mistrouwend, quaad vermoedend, vol argwaan*; lieu ombrageux, *donkere, belommerde plaats*; cheval ombrageux, *een schigtig paerd*; il est fort ombrageux, *hy is zeer agterdogtig*; *item hy is zeer schuuw, bevreesd.*

Ombre, (f) *De schaduwe*; *donkerheid*; *schim*; *argwaan*; *schyn enz.* prendre l'ombre pour le corps, *de schaduwe voor 't ligchaam neemen*; être à l'ombre, *in de schaduwe zitten*; chercher le frais de l'ombre, *de koelte der schaduwe zoeken*; ombre, *duisterheid, donkerheid*; les ombres de la nuit, du tombeau; ombre, *schaduwe, diepsel (van schilderyen)*; ombre, *schaduwe, schim, verschynsel, geest*; c'est son ombre, *het is zyn schim of geest*; le Royaume des ombres, *het Ryk der schimmen of der dooden*; les ombres de la mort, *de schaduwen des doods*; sous l'ombre de vos ailes, *onder de schaduwe of bescherming enz.*; ombre, *argwaan, verdagtheid*; tout lui fait ombre, *alles komt hem verdagt voor, hy is van alles bang*; n'en avoir pas l'ombre, *niet de minste schyn of weetenschap 'er van hebben*; faire quelque chose sous ombre de &c. *iets doen onder schyn of voorwendzel van enz.*; sa reputation fait ombre à tous les autres, *zyn roem beneemd den glans van alle de overige*; venez diner chez moi & si vous voulez, amenez une ombre, *komt te middag by my eeten en zoo gy wilt brengt een Vriend met U*; il le suit comme l'ombre suit le corps, *hy volgt hem overäl na.*

Ombre. (*Zie* Hombre).

Ombrer, (v. a.) *Schaduwen, diepen (by Schilders).*

Ombreux, euse (adj.) *Schaduwgeevend (in Dichtk.).*

Oméga, (m) *De laatste letter van 't Grieksche* Alphabet, l'alpha & l'oméga, *de eerste en de laatste.*

Omelette, (f) *Eene struif, eierstruif*; omelette au lard, à la celestine, *spek-struif*; *dikke struif*; faire une omelette, (*spr. w.*) *de eieren laaten vallen, eene struif maaken.*

Omentum, (m. *Lat. w.*) *Het darmvet (in Ontleetk.)*

Omettre, (v. a.) *Nalaaten, agterlaaten, uitlaaten, overslaan, verzuimen, vergeeten*; omettre un mot, une chose importante.

Omis, ise (adj.) *Nagelaaten, uitgelaaten enz.*; il y a un mot d'omis ici.

Omission, (f) *Uitlaating, verzuiming*; omission considérable; péché d'omission.

Omologation &c. (*Zie* Homologation &c.).

Omoplate, (f. *in Ontleetk.*) *Schouder-blad*; *schouder-been* (n).

Omphalocele, (f. *Grieksch w.*) *Navel-breuk.*

Omphaloptre, (adj.); Verre omphaloptre, *een aan beide zyden bol geslеepen glas (in* optica).

On, ou, l'on (pron. perf. indef.) *Men*; on dit, *men zegt*; que dira t-on? *wat zal men zeggen?* (*Zie, aangaande het gebruik deezer 2. woordjes, hier over de* Grammaires).

Onc, onques (adv. *oud w.*) *Nooit, nimmermeer, ooit* (*Zie* jamais).

Once, (f) *Een' once* (f) *ons* (n), *twee loot*; il n'a pas une once de bon sens.

Onciales, (adj. pl.); Lettres onciales, *de groote Letters op oude gedenk-penningen.*

Oncle, (m) *Oom (Vaders- of Moeders-broeder)*; grand oncle, *oudoom.*

Onction, (f) *Zalving*; *smeering*; l'extrême onction, *het laatste olysel.*

Onctueux, euse (adj.) *Vettig, smeerig.*

Onctuosité (f) de l'huile, *vettigheid van den olie.*

Onde, (f) *Golf, water-golf, golfje*; *item de Zee (by Dichters)*; *item* étoffe à ondes, *gewaterde stoffe*; bois à ondes, *gevlamd hout, hout met streepen of golven.*

On-

Ondé, éé (adj.) *Gewaterd*, *gevlamd*; camelot, bois ondé.

Ondécagone, (m) *Een elfhoek* (*in meetk*).

Ondée, (f) *Slag-régen*, *plas-régen* (m), *ſtort-vlaag*, *régen-bui* (f).

Ondin, (m) *Gewaande water-geeſt.*

Ondoyant, ante (adj. & part.) *Golvende*; la mer ondoyante; de longs cheveux à boucles ondoyantes, *lang hair met golvende lokken.*

Ondoyer, (v. n.) *In golven gaan of vlieten*; *item flikkeren*, *heen en weer ſlingeren* (*als vuur*, *hairlokken enz.*); ondoyer (v. a.) un enfant, *een Kind in de ſtilte*, *zonder plegtigheden doopen.*

Ondulation, (f) *Golf wyzige en teffens kring-wyzige beweeging op 't water*, *door iets daar in te werpen*; *item in de lucht door 't licht en 't geluid veröorzaakt.*

Onéraire, (adj.) *Die een ampt bediend*, *daar van de laſt draagd en een ander de eere heeft of* honoraire *is.*

Onéreux, euſe (adj.) *Zwaar*, *laſtig*, *ongemakkelyk*; condition onéreuſe.

Ongle, (m) *Nagel*, ongles des mains & des pieds; ongles veloutés, *lange vuile nagels*; couper ou rogner ſes ongles, *zyne nagels ſnyden*, *korten*; rogner les ongles à quelqu'un, *iemands magt of gezag fnuiken*; ronger ſes ongles, *zyne nagels knauwen*; *item eene zaak ernſtig en diepzinnig overpeinzen*; avoir bec & ongles, (*ſpr. w.*) *zich wel verweeren konnen*; avoir du ſang aux ongles, (*ſpr. w.*) *hair op zyne tanden hebben*, *moed en dapperheid bezitten*; à l'ongle on connoit le lion, (*ſpr. w.*) *den Leeuw kend men aan zyne klaauwen*, *dat is*, *aan een klein ſtaaltje kan men zien wat iemand in 't ſchild voerd of wat hy doen kan*; ongle, *klaauw* (*van Vogelen die geene roofvogels zyn*; *item van zommige andere Dieren*).

Onglé, ée (abj.) *Geklaauwd*, *met klaauwen* (*in Wapenk.*).

Onglée, (f) *Koude*, *tinteling in de tippen der vingeren*; je ne ſaurois écrire j'ai l'onglée.

Onglet, (m) *Een graveer-yzer* (*by ſignét-ſteekers en Goudſmids*, *item een ſtrookje wit-papier dat tuſſchen de gedrukte bladen in gebonden word om 'er plaaten of kaarten aan vaſt te plakken by Boekb.*; *item een herdrukt blad by Boekdr.*; onglet (*Zie* Guillemet).

Onglettes, (f. pl.) *Graveer-yzer* (n. *by Slotmaakers*).

Onguent, (m) *Zalf* (f); onguent réfrigératif, pour la brulure, *verkoelende zalf*, *brand-zalf.*

Onirocratie, (f) *De konſt om droomen uit te leggen.*

Onirocritique, (m) *Uitlegger van droomen*; *item* (f) *de uitlegging zelfs.*

Onix. (*Zie* Onyx).

Onkatômie, (f. *by Heelm.*) *Opening van een gezwél.*

Onocrotale, (m. *gr. w.*) *Roerdomp.*

Onomancie, ou, onomance, (f) *Waarzeggery*, *wigchelary uit iemands naam.*

Onques. (*Zie* onc).

Onycomance, (f) *Waarzeggery door nagelen.*

Onyx, (m) *Onix-ſteen* (*zeker Agaat*).

Onze, (f. & adj. num. card.) *Elf*, *elve*; onze mille, *elf duizend*; *men gebruikt dit woord ook in plaats van* onzieme, *als:* Louïs onze, *Lodewyk de elfde*; ſes lettres ſont du onze (*niet de* l'onze), *zyne brieven zyn van den elfden.*

Onzieme, (adj. num. ord. & f.) *De elfde*; *een elfde gedeelte*; *de elfde dag*; l'onzieme année; il eſt l'onzieme; l'onzieme du mois; ſa lettre eſt du onzieme (*niet* de l'onzieme).

Onziemement, (adv.) *Ten elfden* (en onzieme lieu).

Opacité, (f. *in Natuurk.*) *Duiſterheid*, *ondoorſchynendheid van een ligchaam.*

Opale, (f) *Opaal* (*zéker édelgeſt.*); *item zekere veelverwige tulp.*

Opaque, (adj.) *Duiſter*, *ondoorſchynend*, *dik*, *onklaar*; corps opaque.

Opéra, (m. *Ital. w. zonder* plur.) *Toneel-ſpel in muziek beſtaande* (n); *item de plaats daar het verricht word* (f); c'eſt un opéra, *het is iets fraays*; c'eſt un opéra que de lui parler, *men heeft veel moeite om hem te ſpreeken te bekómen.*

Opérateur, trice (m. & f.) *Opera-ſpeelder, -ſpeelſter*; *item een oog-meeſter, ſteen-ſnyder, breukmeeſter*; *item een Quak-zalver.*

Opération, (f) *Werking, kragt*; opérations de l'esprit, *de werkingen des verſtands*; la vierge a conçu par l'opération du ſaint Esprit; les opérations de la nature, de la chymie &c. les opérations de la campagne, *de verrichtingen der veldtogt*; opération d'arithmétique, *uitrékening, werking der cyffer-konſt*; opération, *Heelkundige verrichting*, operatie *door inſnyding enz*

Opératrice. (*Zie* Opérateur).

Opérer, (v. a. & n.) *Werken, uitwerken, verrichten, uitvoeren, enz.*; la vertu divine a opéré ce miracle; chirurgien qui opére bien, *een wondheeler die goede operatien doed*; laiſſer opérer un remede, *een geneesmiddel zyne werking laaten doen.*

Opes, (m) *Balk-gat in eene muur* (n. *in Bouwk.*).

Ophiolatrie, (f) *Aanbidding der ſlangen.*

Ophiomance, (f. *Griekſch w.*) *Wigchelary uit de beweeging der ſlangen.*

Ophiophage, (m. & f.) *Slangen-eeter, -eetſter.*

Ophite (f) ou, Marbre ophite, *ſlangen-ſteen, marmer met zwarte plekken.*

Ophthalmie, (f. *gr. w. in geneesk.*) *Oog-quaal.*

Ophthalmique, (adj.) *Dat zulks betreft.*

Ophthalmograghie, (f) *Beſchryving over de oogen.*

Ophthalmoscopie, (f) *Beſchouwing der oogen.*

Opiat (m), ou, opiata (f) *Zagte afzettende ſlik-artzeny.*

Opilatif, &c. (*Zie* Oppilatif &c.).

Opinant, (m) *Stemmer, ſtem geever, ſtem-hebbende*; il y a tant d'opinants dans cette aſſemblée.

Opiner, (v. n.) *Zyne meening of zyn gevoelen zeggen, zyn oordeel, zyn ſtem geeven*; il opina à la paix, *hy gaf zyne ſtem tot de vreede, of, hy was voor de vreede*; opiner à la mort, *zyne ſtem tot het dood-vonnis geeven*; opiner du bonnet (*ſpr. w.*) *met het hoofd knikken, dat is, ſtemmen als de vorige, een ja-broér zyn.*

Opiniâtre, (adj.) *Eigenzinnig, eigenwys, ſtyfzinnig, hoofdig, ſtyfhoofdig, koppig, halsſtarrig, hardnekkig enz.*; il eſt fort opiniâtre, *hy is zeer eigenzinnig, koppig enz.*; un mal opiniâtre, *eene hardnekkige quaal*; animal opiniâtre, *een ſtug of halsſterrig dier*; combat opiniâtre, *een hardnekkig gevégt, langdurige en vinnige ſtryd*; travail opiniâtre, *onvermoeiden en vinnigen arbeid.*

Opiniâtre, (m. & f.) *Een eigenzinnig of halſterrig menſch.*

Opiniâtrement, (adv.) *Eigenzinniglyk, hardnekkiglyk enz.*

Opiniâtrer, (v. a.) *Hardnekkiglyk vaſt houden, betwiſten, tégenſtreeven*; opiniâtrer le combat, *het gevegt hardnekkiglyk voortzetten, uithouden*; vous opiniâtrez mal à propos une choſe qui eſt incertaine, *gy ſtaat onvoegzaamlyk ſterk op eene zaak die onzéker is*; s'opiniâtrer (v. r.) *Halſterrig, koppig, eigenzinnig worden, onverzettelyk zyn enz.*

Opiniâtreté, (f) *Eigenzinnigheid, halsſterrigheid, hardnekkigheid, koppigheid, onverzettelykheid, ſtugheid, aanhoudendheid*; l'opiniâtreté de cet homme, des combattants, d'une maladie &c.

Opinion, (f. *Meening, gedagten* (f), *gevoelen*; *item goed-dunken* (n), *ſtem* (f).

Opiſthographe, (adj.) *Dat op de verkeerde of averegtſche zyde geſchreeven is.*

Opiſthotonos, (m. *gr. w.*) *Een ſoort van vallende ziekte met kramptrekkingen.*

Opium,

Opium, (m. *lees* Opion) *Opium*, (*slaapverborzaakend sap van heul, mankop of slaapkruid*, pavot).

Opobalsamum, (m) *Opregte balsem van Arabiën of Egypten.*

Oppilatif, ive (adj. *in Genees-k.*) *Verstoppend.*

Oppilation, (f. *in Genees-k.*) *Verstopping (des Ligchaams).*

Oppiler, (v. a. *in Genees-k.*) *Verstoppen.*

Opportun, une (adj.) *Gevoeglyk, bequaam, gelégen*, temps opportun.

Opportunité, (f) *Gelégenheid, bequaamheid* (temps ou occasion favorable).

Opposant, ante (adj. part & f.) *Tégenstellende, wéderstaande; tégenstreevende, verweerende, tégen opkomende; item een tégenstreever, tégendinger, tégenparty*, opponent; *tégenstreevster*; il a été reçu opposant, *hy is als* opponent, (*inspreeker*) *toegelaaten geworden.*

Opposé, (ée (adj.) *Tégengestéld, tégen-over-gezét; strydig*; deux choses opposées, *twee tégengestelde of twee strydige dingen*; sens tout à fait opposé à l'écriture, *een zin geheel en al strydig met de H. Schrift*; prendre le parti opposé, *het tégendeel of de tégenparty omhelzen*; les opposés (*in* Logica *en* Rhetor.) *dingen die tégen elkander overstaan, als: b. v. deugd en ondeugd.*

Opposer, (v. a.) *Tegen-stellen, tegen-over-zetten; tégenstaan, tégenstryden*; il leur faut opposer des forces pareilles; opposer une digue à la violence de l'eau; opposer la force à la force; s'opposer (v. r.) *zich tégen op werpen, zich tégen in-stellen, tegen aan kanten.*

Opposite, (f) *Het tégendeel, het tégengestélde* (n).

Opposite (adj.); Le rivage opposite (*beter* opposé) *de tégen-overleggende oever of strand*; à l'opposite (prep. & adv.) du chateau, *tégen over het Kasteel*; il se posta à l'opposite.

Opposition, (f) *Tégenstelling, tégenzetting; tégenkanting, tégenstand, strydigheid; verweering, tégenweer.*

Oppresser, (v. a.) *Verdrukken; onderdrukken; drukken, plaagen, quellen; benaauwen, drukken*; oppresser le peuple; cette fluxion oppresse la poitrine.

Oppresseur, (m) *Verdrukker, onderdrukker, plaager.*

Oppression, (f) *Verdrukking, onderdrukking; drukking, benaauwdheid*; oppression du peuple, de poitrine.

Opprimer, (v. a.) *Onderdrukken, quellen, plaagen*; (fouler, vexer) opprimer la verité, l'innocence.

Opprobre, (m) *Schande, onëer, smaad, verächting* (f); il est l'opprobre de la nation.

Optatif, (m) *De wenschende wyze* (f. *der werkwoorden, in spraak-k.*).

Opter, (v. a.) *Kiezen, verkiezen, keur, of keuze doen (van twee zaaken, in welken zin het meest gebruikt word, anders zegt men* choisir); c'est à vous à opter; optez si vous voulez être Médecin ou Avocat.

Opticien, (m) *Een die de gezichtkunde verstaat of onderwyst, een gezichtkundige.*

Option, (f) *Keur, keuze*; cela est à son option, *dat staat ter zyner keur of verkiezing.*

Optique, (f) *De Gezichtkunde*, (Optica).

Optique, (adj.) *Dat daar toe behoord*; nerfs optiques, *gezicht-zenuwen.*

Opulemment, (adv.) *Overvloediglyk, rykelyk.*

Opulence, (f) *Rykdom, overvloed*; vivre dans l'opulence.

Opulent, ente (adj.) *Ryk, vermógend, zeer bemiddeld*; ville opulente.

Opuscule, (m) *Klein werkje, schriftje, boekje* (n).

Or, (m) *Goud, item geél* (n. *in Wapenk.*); or pur, en feuille; trait, affiné, en barre, potable, *zuiver-, blad-, gesponnen- (of gouddraad), gelouterd-, staf-, vloeibaar- of drinkbaar-goud*; acheter au poids de l'or, *tegens goud opweegen, duur koopen*;

koopen; c'eſt de l'or en barre, *het is zoo goed als gereed geld*; tout ce qui reluit n'eſt pas or, *'t is niet al goud wat 'er blinkt, dat is, de ſchyn is dikmaal bedriegelyk*; quand l'or parle, la langue n'a qu'à ſe taire, (*ſpr. w.*) *een ryk man is altoos de verſtandigſte*; il vaut ſon peſant d'or, *hy is met geen geld te betaalen*; il faut faire un pont d'or à ſes ennemis, *men moet zyne vyanden eene goude brug maaken, dat is, hen niet hinderen in 't vlugten*; des jours filés d'or & de ſoie, *goede dagen, een gemakkelyk leeven.*

Or, (conj.) *Nu, maar, doch*; or-ſus! or-ça! (interj.) *nu, wel aan!*

Oracle, (m) *God-ſpraak* (f), *Goddelyk antwoord* (n); *item Tempel, Afgod* (*Orakel*) *daar de oude Heidenen, in duiſtere omſtandigheeden by te raade gingen, en 't antwoord*, (*dat door hunne Prieſters die daar achter ſchuilden, heimelyk gegêven wierd*) *hoorden*; conſulter l'oracle; les oracles ſacrés, *de Geheiligde bladeren, de Heilige ſchrift*; c'eſt un oracle, *hy is een fënix, een door-en door verſtandig man*; ſes paroles ſont autant d'oracles.

Orage, (m) *Storm* (m), *onweêr, zwaar weêr* (n); *figuurl. onweêr* (n), *onruſt, onluſt, oproer, kryg* (f).

Orageux, euſe (adj.) *Onſtuimig, ſtormende, buyig*; temps orageux, *onſtuimig of ruuw weêr*; *item eene bekommerlyke of hagchelyke tyd.*

Oraiſon, (f) *Een Gebêd* (n); l'oraiſon Dominicale, *het Gebêd des Heeren, 't onze Vader*; oraiſon fervente, mentale, *een vierig, of ieverig, een ſtil of inwendig gebêd*; oraiſon, *een geſprek, rêdenvoering*, oratie; oraiſon funêbre, *eene Lykrêden*; mentir comme une oraiſon funêbre, (*ſpr. w.*) *liegen of het gedrukt was*; les huit parties d'oraiſon, *de agt deelen der rêden* (*in Spraakk.*).

Oral, ale (adj.) *Mondeling*; tradition orale, *mondelinge overlêvering* (*die niet door geſchrift geſchied*).

Orange, (f) *Oranje* (f), *Oranje-appel* (m).

Orangé, ée (adj.) *Oranje-kleurig, oranje.*

Orangeade, (f) *Oranje-water* (n).

Orangeat, (m) *Geconfytte oranjen of oranje ſchillen* (f. pl.).

Oranger, (m) *Oranje-boom.*

Orangerie, (f) *Oranjery* (f), *Oranje-huis* (n).

Orateur, (m) *Een Rêdenaar*; *item de Spreeker in 't Parlement in Engeland*; un orateur éloquent, pathetique, froid, ſec, languiſſant.

Oratoire, (adj.); Style oratoire, *rêdeneer-trant, oratoriſche ſtyl.*

Oratoire, (m) *Bid-kamer, Huiskapél* (f), *Bêde-huisje* (n).

Oratoirement, (adv.) *Met een rêdenaars ſtyl.*

Orbe, (adj. *in Heelk.*); Coup orbe, *een ſlag die het vleeſch rondom kneuſt en blaauw maakt.*

Orbe, (m. *in Sterrek.*) *Een bolrond ligchaam* (n); les orbes des Planetes, *de kring of cirkel der Planeeten.*

Orbiculaire, (adj.) *Bol-rond, kringswyze omloopende.*

Orbiculairement, (adv.) *Kringswyze*, les Aſtres ſe meuvent orbiculairement, *de ſterren beweegen zich kringswyze, in 't ronde.*

Orbite, (f) *De loop of weg eener dwaal ſterre* (*Planeet*) (m); l'orbite des Planetes n'eſt pas circulaire, mais elliptique, *de loop der dwaalſterren is niet cirkel-rond, maar eirond.*

Orbite, (f. *in Ontleek.*) *De holte daar het oog in ſtaat.*

Orça! (interj.) *Wel aan! nu dan!* orça! tout de bon, *wel aan! met regten ernſt.*

Orcades, (f. pl.) *Berg-nimfen, dwaal-lichten.*

Orcheſtique, (f) *De dans-konſt.*

Orcheſtre, (f. *lees* orkeſtre) *Plaats in een Schouwburg daar de Romeinſche Raads-heeren zaten*; *item dans-plaats by de oude Grieken*; *maar nu, de plaats daar de Speelluiden* (*Muzikanten*) *in een Schouwburg enz. zitten.*

Ord, orde (adj. *oud w.*) *Vuil, bevuild, beſmêt.*

Ordinaire, (adj.) *Gemeen, gewoonlyk, gewoon, dagelyksch*; dépense ordinaire, *gewoonelyke, item middelmaatige of ordéntelyke uitgaave*; le train ordinaire des choses, *de gewoone loop enz.*; homme fort ordinaire, *een man van een klein of middelmaatig verstand*; beauté, fortune ordinaire, *middelmaatige schoonheid enz.*; conseiller d'état ordinaire, Ambassadeur ordinaire, *werkelyke of gewoone staatsraad, Afgezant*, les jours ordinaires, *de gewoonelyke Rechts-dagen*; d'ordinaire (adv.) *gemeenlyk, gewoonelyk*; on hônore d'ordinaire ceux que l'on craint; pour l'ordinaire (adv.) *gemeenlykst, den meesten tyd*; à l'ordinaire (adv.) *gewoonlyk, na gewoonte, als het plagt*; il se porte comme à l'ordinaire.

Ordinaire, (m) *Gewoonelyke of dagelyksche maaltyd, spyze of tafel* (f); c'est notre ordinaire; ordinaire, *gewoonte, gewoone manier van doen* (f); il m'a reçu à son ordinaire; ordinaire, *de Rechte Bisschop van een stigt of de rechte Priester eener Parochie*; *item wettige Rechter*; *item een Hof-jonker, édelman die op 's Konings beveelen past* (Gentilhomme ordinaire du Roi); ordinaire, *post-dag, gewoonelyke postdag*; *item looper, bode, brief-draager* (m); j'écrirai par le premier ordinaire; ordinaire, *een* Ordinaris, *of, Herberg daar men tafel houd*; les ordinaires, *de maand-stonden.*

Ordinairement, (adv.) *Gemeenlyk, gewoonelyk.*

Ordinal, ale (adj. *in spraak-k.*); Nombre ordinal, *rang-schikkend getál, als: de eerste, tweede enz.*

Ordinand, (m) *Een die de geestelyke orden ontvangt of daar nastaat.*

Ordinant, (m) *Een inzégenaar, inwyer, verördineerder dier geestelyken.*

Ordinateur, (m) *Inzigter, verördineerder, beschikker.*

Ordination, (f) *Verördening, inwying (in den Kerkendienst).*

Ordonnance, (f) *Bevél, gebód* (n), *wet* (f) *enz.*; les ordonnances nouvelles, *de nieuwe wetten of verördeningen*; ordonnances Royaux (*zegt men in plaats van* Royales) *Koninglyke beveelen*; ordonnance, *schikking, inrichting* (f); l'ordonnance d'un festin, d'un bâtiment, d'une bataille; ordonnance d'un Medecin, *'t voorschrift*, recept *van een Geneesheer.*

Ordonnateur, (m) *Bevél-geever, bestierder*; *item opziender der gebouwen.*

Ordonné, ée (adj. & part.) *Bevólen, belast*; *item ingericht*; *item ingewyd, ingezégend*; tout cela est bien ordonné, *al dat is wel ingericht of wel geschikt*; charité bien ordonnée commence par soi-même (*spr. w.*) *'t hemd is nader als de rok, of, de liefde begind eerst van zich zelfs.*

Ordonner, (v. a.) *Beveelen, gebieden, belasten, last of bevél géven*; *item voorschryven (genees-middelen)*; *inwyen, verördineeren (in Kerkendienst)*; *in orden schikken (een heirléger).*

Ordre, (m) *Bevel, gebôd* (n); ordre exprès, *een uitdrukkelyk bevél*; payer à l'ordre de &c. *betaalen aan de* ordre *van enz.*; ordre, *schikking, orden*; ordre de bataille, *slag-ordening*; garder l'ordre, *de schikking, goede orden in acht neemen*; mettre ordre à ses affaires; ordre, *geestelyke orden*; entrer dans les ordres; ordre, *Ridder-stand*; l'ordre teutonique, *de duitsche ridder-orden*; l'ordre de Malthe, *de Maltheeser-orden*; esprit du premier ordre, *een uitneemend verstand*; il y a cinq ordres d'architecture, *daar zyn vyf bouw-ordens.*

Ordure, (f) *Vuiligheid, vuilnis, onreinigheid, drek*; ordures, *vuiligheeden, vuile of ontugtige woorden*; comédie pleine d'ordures; une femme chaste ne peut pas souffrir ces ordures; il est noirci de beaucoup d'ordures.

Ordurier, (m) *Vuilnis-tobbe of-schop* (f).

Ordurier, iere (adj. & f.) *Die vuile klap uitslaat.*

Oréa-

Oréades, (f. pl.) *Berg-nimfen.*

Orée (f) d'un bois, *rand van een bosch (oud w.).*

Oreillard (adj.); cheval oreillard, *paerd met breede en lange ooren.*

Oreille, (f) *Oor; gehoor* (n) *enz.* avoir l'oreille fine, delicate, *een fyn, têder geboor hebben*; avoir l'oreille dure, *hard-hoorig zyn*; tirer l'oreille, *by 't oor trekken*; pincer l'oreille, *in 't oor knypen*; percer l'oreille, *'t oor doorsteeken, boorbooren*; le bout de l'oreille, *lelletje van 't oor*; cela choque, ou, blesse l'oreille, *dat quetst 't gehoor, of, is aanstootelyk*; mauvaise musique ecorche l'oreille, *eene slegte muziek enz. is onaangenaam om te hooren*; préter l'oreille à, *het oor leenen of geboor geeven aan*; avoir l'oreille du Prince, *het gehoor, oor of gunst van den Vorst hebben*; faire la sourde oreille, *hoorende doof zyn*; baisser l'oreille, *het oor laaten hangen*; lever, ou, dresser les oreilles, *de ooren opsteeken*; *item trots, stoutmoedig worden*; ne m'échauffez pas les oreilles, *maakt my de kop niet warm, maakt my niet toornig*; cela est entré par une oreille & sorti par l'autre; les oreilles me cornent, *d'ooren tuiten my*; ouvrir les oreilles, *d'ooren opzetten, scherp toe-luisteren*; viens ça ne te fais pas tirer l'oreille pour si peu de chose, *kom hier laat u zoo lang niet bidden, noodigen enz.*; il secoue les oreilles de tout ce qu'on dit, *hy lacht met alles, of, geeft om niets dat men hem zegt*; se gratter les oreilles, *zyn' kop krabben, met de handen in 't hair zitten, verleegen, bekommerd zyn*; il est endetté, crotté jusqu'aux oreilles; *hy zit tot d'ooren toe in de schuld, hy is tot d'ooren toe beslikt*; avoir les oreilles battues & rebattues d'une chose, *iets gelaadig hooren moeten*; ventre affamé n'a point d'oreille (*spr. w.*) *praatjes vullen den buik niet, dat is, armoede is met geene praatjes geholpen*; les murailles ont des oreilles, (*spr. w.*) *men kan in 't spreeken niet te voorzigtig zyn*; tenir le loup par les oreilles (*spr. w.*) *in gevaarlyke omstandigheid zyn*; mettre à quelqu'un la puce à l'oreille, (*spr. w.*) *iemand iets in 't hoofd brengen dat hem onrustig maakt*; donner sur les oreilles, ou, frotter les oreilles à quelqu'un, *iemand wat op d'ooren geeven, slaan*; rompre les oreilles à quelqu'un, *iemand het hoofd breeken, balöorig maaken*; le bruit, le tintouin, le bourdonnement, te tintement des oreilles, *het ruischen, suizen, tuiten der ooren*; vin d'une oreille, *goede wyn*; vin de deux oreilles, *slegte wyn*; oreille de livre, de soulier, de balot, d'écuelle, de peigne, *oor, vouw, krul in een boek, oor van een schoen, van een baal, van een kom, breede hoek-tand van een kam*; oreille d'âne (*Zie* consoude); oreille de judas, *judas-oor (zeker uitwas aan de vlier-boom)*; oreille d'ours, *beeren-oor*, auricula (*bloem*); oreille de rat, *muizen-oor (kruid)*; oreille de charrue, *stryk-bord of plank aan de ploeg*; oreilles du cœur, *oorlappen van 't hart*; oreilles de canon, *lint-strik aan de kniën zommiger broeken*; oreille de lievre, *driekantig ly-zeil*; oreilles de l'ancre, *de ooren van 't anker* (les pattes).

Oreiller, (m) *Oor-kussen, hoofd-kussen* (n).

Oreillettes, (f. pl.) *Oor-ringen* (m. pl.) Orlietten (f. pl.); *item doekjes die men den kinderen achter d'ooren legt* (n. pl.).

Oreillon. (*Zie* Orillon).

Oremus, (f. *Lat. w. Betêkenende, laat ons bidden) een gebéd of gezang (in de R. Kerk, dus genoemd).*

Ores, (adv. *oud w.*) *Nu, nu ter tyd.*

Orfelin. *Zie* Orphelin).

Orfevre, esse (m. & f.) *Goud-smid, zilver-smid*; *item vrouw of weduwe daar van.*

Orfévrerie, (f) *'t Goud-smeeden, 't Zilver-smeeden*; *item 't gild* (n) *of de handel* (m) *daar van.*

Orfraie, (f) *Een visch-árend* (m).

Orfroi, (m) *Borduursel, cieraad* (n) *kanten* (f. pl.) *aan de outaar kleeden of 't Mis-gewaad.*

Organe, (m) *Werk-tuig, middel, zin-tuig, lid enz.* (n); la science eſt un organe néceſſaire pour la conduite des hommes, *de wetenſchap is een nodig middel enz.*; c'eſt par ſon organe que &c., *het is door hem of door middel van hem dat enz.*; l'œil eſt l'organe de la vue, *'t oog is 't werk-tuig of zin-tuig des gezigts*; organe extérieur & intérieur, *uiterlyk en innerlyk werk-tuig, hulpmiddel*; les Apôtres étoient les organes du Saint Esprit.

Organeau. (*Zie* Arganeau).

Organique, (adj.) *Werktuiglyk*; corps organique, *werktuiglyk ligchaam, of, een Ligchaam vol werktuigen of leeden die hunne verrichtingen doen.*

Organiſation, (f) *Vorming, voorziening met werk- of zin-tuigen.*

Organiſé, ée (adj. & part.) *Dat met werk- of zin-tuigen voorzien is.*

Organiſer, (v. a.) *Met werk-tuigen, zin-tuigen, werkende lédemaaten voorzien; item eenig muſikaal inſtrument ſtemmen*; s'organiſer, (v. r.) *zintuigen, werktuigen bekómen (als: 't ligchaam van een Menſch).*

Organiſte, (m. & f.) *Een orgeliſt, een of eene die op den orgel ſpeeld.*

Organſin, (m) *Getwynde zyde* (f).

Orgasme, (m) *Schielyke kooking des bloeds in 't ligchaam; item gezwinde beweeging der levens-geeſten* (f), *(in Geneesk.)*

Orge, (f) *Garſt, gerſt*; un grain d'orge, *een gerſte koorn*; *item het 12de gedeelte van een duim*; étoffe à grains d'orge, *genopte ſtoffe*; il a bien fait ſes orges, *(ſpr. w.) hy heeft zyne ſchaapjes op 't droog, hy heeft zyne dingen wel gedaan*; il faut mourir petit cochon, il n'y a plus d'orge, *(ſpr. w.) gy moet 'er aan, gy zult dien dans niet ontſpringen*; de l'orge mondé, (m) *gepélde gerſt.*

Orgeade, (f) ou, orgeat (m) *Gerſte-water (n. zeker verkoelende drank).*

Orgies, (f. pl.) *Bachus-feeſten; drink-liederen.*

Orgue, (m) Orgues, (f. pl.) *Een orgel* (n); toucher l'orgue, ou, jouer de l'orgue, *op 't orgel ſpeelen*; cabinet d'orgues, *orgel-kaſt*; poſitief; *item draagbaare orgel*; orgues, *orgel-geſchut (zekere maschine uit verſcheidene loopen of busſen beſtaande)*; orgues, *ſpie-gaten, rooſters op een Schip; item val-deuren met tanten in een' Stads-poort.*

Orgueil, (m) *Hovaerdy, hovaerdigheid* (f), *hoogmoed* (m), *trotsheid* (f), rabaiſſer l'orgueil, de ſes ennemis, *den hoogmoed zyner vyanden fnuiken*; un noble orgueil, *een' édele hoogmoed*; orgueil, *ſteen of blok, die men onder eenen koevoet of dergelyken legt, als men iets wil ligten of uit den grond breeken*; orgueil des montagnes, *de hoogte, of, verheevenheid der bergen (by Dichters).*

Orgueilleuſement, (adv.) *Hovaerdiglyk, trotſelyk.*

Orgueilleux, euſe (adj. & ſ.) *Hovaerdig, hoogmoedig, opgeblaazen, trots; item een trots of hovaerdig Menſch.*

Orient, (m) *Het ooſten* (n); *de opgang of de plaats daar de Zon opgaat* (m); *item de morgen-landen, de Ooſterſche landen, het ooſten*; à l'orient de la Ville, *in 't ooſten der Stadt*; voyager dans l'orient, *in 't ooſten reizen*; une beauté dans ſon orient, *eene ſchoonheid die in haare opkomſt, haar begin is.*

Oriental, ale (adj.) *Ooſterſch, ooſtelyk, tégen 't ooſten*; les indes orientales, *de Ooſt-indiën*; langues orientales, *de ooſterſche taalen*; l'égliſe orientale, *de Ooſter-kerk of de Kerk van 't ooſten*; les orientaux, (m. pl.) ou, les peuples orientaux, *de ooſterſche Volkeren, de Ooſterlingen*; cadran oriental, *ooſtelyke zonnen-wyzer*; marchandiſes orientales, *Ooſterſche waaren.*

Orienter (v. a.) quelque choſe, *iets tégen 't ooſten wenden of plaatſen*; orienter une carte, *de legging der aarde op eene kaart wel afpasſen*; orienter les voiles, *de zeilen redderen, kant zetten, ſchavielen, dat is, zodaanig zetten dat ze de wind vatten*; s'orienter, (v. r.) *zich tegen 't ooſten wenden; item tégen 't*

oosten leggen; *item 't oosten west vinden, zien waar men is, en wat koers of streek men moet houden*; *item eene zaak wel inzien, overleggen wat daarinne te doen*; il faut le laisser un peu s'orienter, *men moet hem een weinigje zyn gedagten laaten reguleeren (zegt men van iemand die een zaak of voorstél niet ten eersten vat)*; une carte, maison bien orientée, *een' kaart, waar op het oosten, westen enz. wel afgepast is*; *een huis dat net tégen 't oosten is gelégen.*

Orifice, (m) *Ingang* (m), *opening*, *mond* (f), orifice de la vessie, d'une bouteille.

Oriflamme, (f) *Hoofd-banier, hoofdvaan, (voor deezen in Vrankryk).*

Origan, (m) *Orego (een kruid).*

Originaire, (adj.) *Oirspronkelyk, of, oorspronkelyk, afkomstig, gesprooten, van geboorte, geboortig*; mot originaire de grece; il est originaire de france; vice, maladie originaire, *aangeboorene, overgeërfde ondeugd, ziekte*; demandeur originaire, *eerste aanklaager of eischer (in Rechten).*

Originairement, (adv.) *Oorspronkelyk.*

Original, ale (adj.) *Oorspronkelyk, enz.*; langues originales, *grondtaalen, oorspronkelyke taalen*; pieces originales d'une affaire, *de grondstukken of grond-bewyzen eener zaak*; pensée originale, *eene gedagte, verzinning die men van zich zelfs en van niemand anders heeft*; les poids originaux, *Stads-gewigt, ykgewigt*; un auteur original, *een Schryver die iets nieuws of iets byzonders boven anderen heeft, 't zy in stoffe of schryfwyze*; des badineries originales, *echte narre-streeken, kluzten uit de eerste hand.*

Original, (m) *Een oorspronkelyk stuk, een* origineel-*stuk, een* origineel (n. *'t zy van schriften, beelden of schilderyen enz.*); faire des copies sur l'original, *afschriften maaken van 't oorspronkelyke, van 't* origineel; ce tableau est un original, *die schildery is uit de eerste hand (onnagemaakt,* origineel); écrire, peindre d'après l'original; un original, *de eerste, een voorbeeld in zyn soort*; Job est un original de patience; c'est un original, un vrai original, un original sans copie, *dat is een Meester-stuk*; *item een uitneemend, een gadeloos of onnavólgbaar Man*; *item een regte Griek, een mislyk Mensch, wonderlyk hoofd*; d'original, (adv.) *uit de eerste hand*, origineel; savoir une chose d'original.

Originalité, (f) *De oorspronkelykheid, zonderlingheid, (van iets waar door het 't eerste, of zonder weergâ in zyn soort is).*

Origine, (f) *Oorsprong, oorspronk, aanvang* (m), *begin* (n), *afkomst, geboorte* (f); c'est là l'origine de tous mes maux; les nerfs ont leur origine dans le cerveau; il tire son origine de, ou, il rapporte son origine à &c., *by rékend zyne afkomst van enz.*; les origines d'une langue.

Originel, elle (adj.) *Oorspronkelyk*; *aangebooren*; peché originel, *erf-zonde*; *item* les François ont le peché originel pour être Papes, *(dat is) geen Fransch-man kan Paus worden, (wyl niet als geboorene Italiaanen daar toe verkooren worden).*

Originellement, (adv.) *Oorspronkelyk, van aanvang*; les hommes sont originellement pécheurs.

Orignac, (m. orignaux pl.) *Een élan (zeker dier in Poolen).*

Orillard. (*Zie* Oreillard).

Orillon, (m) *Oor-gezwél* (n), *zinking* (f); *item oortje, handvatje* (n. *van een' kom, pot enz.*); *item spitze hoek aan een bolwerk*; une écuelle à orillons; orillons (pl.), *affnydsels van huiden (waar van de lym gemaakt word).*

Orin, ou, Hoirin, (m) *Boei-reep (Zee w.).*

Orion, (m); *Orion, (een gesternte).*

Oripeau, (m) *Klátergoud* (n), *(figuurl.) valsche schyn* (f).

Orizon. (*Zie* Horizon).

Orle, (m) *Rand (om een Wapenschild).*

Orler &c. (*Zie* Ourler &c.).

Ormaie. (*Zie* Ormoie).

Orme, (m) *Een olm, olmboom, iepen-boom*; attendez moi sous l'orme, (*sp. w.*) *wagt my onder de linden, dat is, ik meen 'er niets van te doen, of niet te zyn.*

Ormeau, (m) *Een jonge olm of iep.*

Ormin, (m) *Scharlei* (f. *een kruid*).

Ormoie, (f) *Olmen- of iepen-bosch* (n).

Orne, (m) *Soort van esschenboom.*

Orné, ée (adj. & part.) *Vercierd; begaafd enz.*

Ornement, (m) *Cieraad, vercierfel* (n) *opschik* (f).

Orner, (v. a.) *Vercieren, opschikken, op-tooyen, op-pronken.*

Orniere, (f) *Wagen spoor, ryspoor* (n).

Ornithies, (m. pl. *gr. w.*) *Zagte lente lucht of wind.*

Ornithogale, (f) *Veld-ajuin.*

Ornithologie, (f. *gr. w.*) *Beschryving der vógelen.*

Ornithologiste, (m) *Vógel-beschryver.*

Ornithomance, ou, ornithomancie (f) *wigchelary uit de vlugt der vógelen.*

Orobranche, (f) *Smeer-kruid* (n).

Orphelin, (m) *Een wees, weesjongen* (m), *wees-kind, ouderloos kind* (n).

Orpheline, (f) *Eene weeze* (f), *wees-meisje, wees-kind* (n).

Ophelinage, (m) *Ouderloozen staat, weezen-staat.*

Orpiment, (m) *Opement* (*zeekere geele verwe*).

Orque, (f) *Zeker Zee-monster, een vyand van de walvisch.*

Orse, (f) *Bak-boord* (n. *Zee w. in de* Levant).

Orseille, (f) *Zeker mos dat op de klippen groeid en door de verwers gebruikt word.*

Orser, (v. n.) *Bak-boord loeven, wenden* (*Zee w. in de* Levant).

Orteil, (m) *Teen of toon* (*van de voet*) le petit, le gros orteil.

Orthodoxe, (adj. & f.) *Regtzinnig, regtgevoelende, regtgeloovig*; les orthodoxes, *de Regtzinnige.*

Orthodoxie, (f) *Regtzinnigheid* (*des Geloofs of der Leere*).

Orthodoxographe, (m) *Schryver over de regtzinnigheid des geloofs.*

Orthodromie, (f. *gr. w.*) *Regte koers van een schip.*

Orthographe, (f) *De spel-konst, spel-kunde, spelling.*

Orthographie, (f) *De meetkundige afteekening*; *item boogtemeeting van eenig gebouw of desselfs deelen.*

Orthographier, (v. a.) *Net schryven, wel spellen.*

Orthographiste, (m) *Schryver over de spel-konst.*

Orthopnée, (f. - *in Genees-k.*) *Kort-borstigheid* (*die den lyder overend doed zitten om ádem te haalen*).

Ortie, (f) *Nétel, brand-nétel, barn-nétel*; jetter le froc aux orties, *het monnikke leeven verlaaten, den mantel op den tuin hangen*; *item zyn beroep verlaaten.*

Ortier, (v. a.) *Met brand-nétels steeken*; s'ortier (v. r.) *zich met nétels branden.*

Ortive, (adj.) *Opgaande, opryzende* (*in Sterrek.*); amplitude ortive, *wydte tusschen den opgang eener sterre en het waare Oosten.*

Ortolan (m) *Ortolaan*, (*zeker geel vinkje*).

Orvale, (f) *Tuin-scharlei.*

Orviétan, (m) *Orvietaan* (*zeker tegen-gift*).

Os, (m) *Been* (n); les os, *de beenderen* (*des Ligchaams*); os à moëlle, *merg-been*; os sacrum, *'t kruis-been, stuit-been*; os pubis, *'t schaam-been*; os crural, *'t scheenbeen*; os de la jambe, *scheen-pyp, scheen*; os de baleine, *wal-visch graad, balyn*; il ne fera pas vieux os, *hy zal niet oud worden*; il n'a que la peau & les os; donner un os à ronger à quelcun, *iemand wat te kaauwen geeven, hem in moeilykheid brengen.*

Oschéocele, (f) *Zak-breuk.*

Oscillation, (f) *Schongeling, slingering* (*in werktuig-k.*) (balancement, vibration).

Osé, ée (adj.) *Stout, vermétel;*

tel; étez vous assez osé de faire cela?

Osé, ée (adj. & part.) *Gedurfd.*

Oseille, (f) *Zuuring (een kruid).*

Oser, (v. n.) *Durven, zich verstouten*; j'ose dire; je n'oserois, ou, je n'ose, *ik durf niet.*

Oseraie, (f) *Rys-bosch, teen bosch* (n), *grient* (f).

Osier, (m) *Rys-boomtje*(n), *water-wilge* (f) *rys* (n), *teen* (f); il est franc comme osier (*spr. w.*) *hy is openhartig of voor de vuist.*

Ossec, (m) *De durk, sood* (m. *de plaats daar 't kiel-water, onder in de scheepen vergaard*, (sentine); *item 't hoos-gat* (n. *in de schuiten*) vuider l'ossec.

Osselet, (m) *Beentje* (n) osselets (m. pl.) *Hiltikken, kooten (daar de kinderen meê speelen)*; *item knével-bouten, hand-boeijen (daar de gevangenen aangelegt worden).*

Ossements, (m. pl.) *'t Gebeente* (n), *beenderen, doods-beenderen* (n. pl.).

Osseux, euse (adj.) *Beenägtig.*

Ossification, (f) *Been-maaking, been-vorming.*

Ossifier, (v. a.) *Tot been maaken, vormen of veränderen.*

Ossifrague, (m) *Een beenbreeker (zeker Zee-arend).*

Ossu, ue (adj.) *Gebeend, zwaar of grof gebeend.*

Ost, (m. *oud w.*) *Heir, krygs-heir* (n. *Zie* Armée).

Ostensible, (adj.) *Vertoonbaar, dat geschikt is om gezien te worden.*

Ostentif, ive (adj.) *Vertoonelyk, dat getoond mag worden.*

Ostentateur, (m) *Blaas-kaak, opsnyder, snoever, pogcher, breede opgeever.*

Ostentation, (f) *Snoevery, ydele vertooning, wind-maakery.*

Ostéocolle, (f. *gr. w.*) *Steen, die gebruikt word ter geneezing der beenderen.*

Ostéocope, (m. *gr. w.*) *Hévige been-pyn.*

Ostéologie, (f. *gr. w.*) *Been-beschryving, verhandeling over de beenderen (in Ontl-k.)*.

Ostracisme, (m) *Ballingschap van 10 jaaren by d'oude Grieken.*

Ostracite, (f) *Oester-steen*; *item een soort van kalmey.*

Ostrelin, (m) *Een oosterling, een die uit d'oost-zee is.*

Ostrogoth, othe (m. & f.) *Een oostersche goth*; *item figuurl. een botterik, onbedréven mensch*; vous me prenez pour un ostrogoth.

Otage, (m) *Gyzeling* (f), *gyzelaar* (m); donner, prendre en otage, ou, pour otage, *in gyzeling, tot pands-man of pand-geeven, neemen.*

Otalgie, (f. *Gr. w.*) *Oor-pyn (in Genees-k.).*

Oté, (prep. *oud w.*) *Uitgenómen* (excepté).

Oté, ée (adj.) *Weggenomen.*

Oteiles, (f. pl. *in wapen-k.*) *Lans- of speer-punten.*

Otenchytes, (m. pl. *by Wond-h.*) *Oor-spuit* (f).

Oter, (v. a.) *Weg-neemen; afneemen, ontneemen, beneemen, berooven; afzetten, afneemen enz.*; oter cette chaise, *neemd die stoel weg*; oter la vie à quelqu'un, *iemand het leeven beneemen*; oter son chapeau, *zynen hoed afzetten, afneemen*; oter son manteau, *zynen mantel afdoen, afleggen*; oter ses bas, ses souliers, *zyne kousfen enz. uit-trekken*; oter le couvercle du pot, *het deksel van den pot neemen*, oter quelqu'un de peine, *iemand van moeite bevryen*; *item uit de nood helpen*; on ne peut lui oter cette folie de la tête, de l'esprit, *men kan hem die gekheid uit 't hoofd niet praaten*; oter les taches d'un habit, *de vlakken uit een kleed doen, wegneemen*; otez en deux & il restera &c., *trekt 'er twee af en daar zal over-schieten enz.*; s'oter (v. r.) *zich wegmaaken, vertrekken*; otez vous de cette place, *gaat uit die plaats*; otez vous (retirez vous) d'ici, de-là, *pakt u, of, maakt u van hier, van daar.*

Ottoman, anne (adj. & f.) *Ottomansch, turksch*; *item een ottoman of turk.*

Ou, (conj.) *Of, ofte*, l'un ou l'autre, *de eene of de andere*; ou la douceur, ou la force, *of door zagtheid, of door geweld.*

Où (adv. de lieu) *Waar, waar heen, waar na toe; na, of, in wat plaats*; où eſt il? *waar is hy*? où allez vous? *waar gaat gy na toe? of, waar gaat gy*? où, *waar-in, waar-uit, waar-tégen, waar-op, alwaar*; la haine & la flatterie ſont les écueils où la verité fait naufrage, *de haat en vleiery zyn de klippen waar-op enz.*; voilà le lieu où il périt, *daar is de plaats alwaar enz.*; nous ſommes dans un endroit où tout eſt cher, *wy zyn in een plaats waar-in, of, daar alles duur is*; d'où, *van waar, waar van daan, waar-uit*; d'ou venez vous? *van waar komt gy? of waar komt gy van daan?* d'où je conclus, que &c. *waar-uit ik beſluit of opmaake, dat enz.*; par où, *waar door, door wat plaats, door wat weg of middel*; par où paſſerez vous? *waar door, of door wat plaats of weg zult gy gaan*? par oû il fut découvert, *waar door of door welk middel hy ontdekt wierd.*

Ouai, ou, ouais! (interj.) *Ei! ſo! waarlyk!*

Ouage, ou, ouaiche (f) *'t Sog* (n. *dat een ſchip in 't vaaren agter zich laat, Zie* ſillage); tirer un vaiſſeau en ouaiche, *een ſchip na-ſleepen* (touer, remorquer).

Ouaille, (f. *oud w.*) *Schaap* (n).

Ouaille, (f) *Biegt-kind, Kerk-kind, kerſpel-kind, ſchaap* (n) *een die aan een geeſtelyke-vader is toevertrouwd of onder zyne opzigt is*; un paſteur doit prendre ſoin des ſes ouailles, *een Herder (Zielen-herder) moet voor zyne kudde (gemeente) zorgen.*

Ovaire, (m) *Eiër-net (daar de eiëren der vogelen enz. in gevormd worden).*

Ovalaire, (ſubſt. & adj.) *De bolligheid des heup-beens; item dat daar toe behoord.*

Ovale, (adj.) *Ei-rond, langwerpig rond, ovaal*; figure, viſage ovale; un, ou, une ovale, *ei-ronde gedaante*; en ovale, *als een ei-rond*, ovaal.

Ouate, (f) *Watten, fyne boomwol.*

Ouatergan, (m) *Modderige gragt* (f).

Ovation, (f) *De kleine zegenpraal der Romeinen (by 't ontvangen van goede tydingen).*

Oubli, (m) *Vergételheid, vergétenheid, vergeeting* (f); mettre en oubli, *in 't vergeet-boek ſtellen*; être dans l'oubli, *in vergételheid zyn*; le fleuve d'oubli, *de vloed* Lethé, *of vloed der vergételheid (verſierd by Dichters).*

Oubliance, (f. *oud w.*) *Vergeeting.*

Oublie, (f) *Dunne wafel, obli; item ouwel.*

Oublier, (v. a.) *Vergeeten, uit het geheugen verliezen*; j'ai oublié de vous écrire, *ik heb vergeeten enz.*; j'ai oublié mes clefs, *ik heb myne ſleutels vergeeten of laaten leggen*; il oublie ſon devoir, *hy verzuimd zyn pligt*; s'oublier (v. r.) *zich zelven vergeeten*; *zich verwaarloozen*; *zyne pligt verzuimen*; *niet meer gedenken wie men is of geweeſt is, zich verby loopen*; il s'oublie dans la prosperité.

Oubliettes, (f. pl.) *Eeuwige gevangenis.*

Oublieur, (m) *Obli-verkooper, obli-jongen.*

Oublieux, euſe (adj.) *Vergeetägtig.*

Ove, (m) *Een ei* (n. *in Bouw-k.*).

Oueſt, ou, le couchant (m) *'t Weſten* (n); l'oueſt, ou, le vent d'oueſt, *de weſte-wind* (m).

Ouf! (interj.) *Ooi; o! my, o! je*; ouf! tu m'étrangles.

Oui, (adv.) *Ja*; repondre oui; je crois qu'oui, *ik geloov' ja, of, van ja*; je gage qu'oui, *ik wed ja*; oui da (*gem. w.*) *ja toch.*

Oui, (m) *Het ja-woord* (n); il ne faut qu'un oui pour me rendre heureux.

Oui, ouie, ou, ouï, ouïe (adj.) *Gehoord.*

Oui-dire, (m. indecl.) *Een hooren-zeggen*; je ne le fais que par oui-dire, *ik weet het alleen van hooren-zeggen*; ce ne font que des oui-dire.

Ouïe, (f) *Het gehoor* (n); avoir l'ouïe un peu dure, *wat hardhoorende zyn*; perdre l'ouïe, *het gehoor verliezen.*

Ouïes, (f. pl.) *De kieuwen (van visch)*; *item de gaten op een veel, of (viool) dergelyken.*

Ouille. (*Zie* Oille).

Ovipare, (adj.) *Dat uit eiëren voort-komt*; *item voort-teeld*; les oiseaux font ovipares.

Ouïr, (v. a.) *Hooren*; ouïr quelque chose; ouïr des témoins; j'ai ouï dire à un tel (*niet* d'un tel) *ik heb van zulk een hooren-zeggen.*

Oule. (*Zie* Houle).

Ouragan, (m) *Orkaan* (m), *schrikkelyk onweér* (n).

Ouraque, (m) *Blaas-streng* (*In ontleed-k.*).

Ource, ou, Hource (f) *Pis-pot* (m), *lorretje* (n), *bezaans-bras* (f.) (*zeker scheeps touw*).

Ourdir, (v. a.) la chaine, *de ketting scheeren (op den raam of boom by Weevers)*; ourdir, *vlegten (by Mandemaakers)*; ourdir, *met grove kalk bewerpen*; ourdir (tramer, brasser) une trahison, *een verraad stigten, brouwen, aanspinnen, berokkenen.*

Ourdissoir, (m) *De Wevers-boom.*

Ourdissure, (f) *Scheering (by Weevers).*

Ourler, (v. a.) *Zoomen*; ourler un mouchoir, *eenen zakdoek zoomen.*

Ourlet, (m) *Den zoom*; *item wang (aan 't lood daar een' glaze ruit in staat).*

Ourque, (f) *Zeker groote Zeevisch of Zee-monster*; *item een Hoeker, Hoeker-schip* (m).

Ours, ourse (m. & f.) *Beer, beerin*; velu comme un ours; meneur d'ours; un ours mal leché, *een ongelikten Beer, een ongeschikt Mensch*; vendre la peau de l'ours avant qu'il soit pris, (*spr. w.*) *de beerenhuit verkoopen, voor de beer gevangen is, dat is, iets verkoopen voor men weet of men het leveren kan enz.*; ourse, *de beer, de wagen*; *item 't noorden (zeker gesternte in 't noorden, onderscheiden in* la grande & la petite ourse, *de groote en kleine beer).*

Ourson, (m) *Jonge beer.*

Outarde, (f) *Een' Trapgans.*

Outardeau, (m) *Jonge trapgans.*

Outil, (m) *Werktuig, gereedschap* (n); outil à manche, à fût, *werktuig met een' steel, in 't hout (als: een' schaaf enz.)*; un méchant ouvrier ne sauroit trouver de bons outils, *een slegte werker wyt het altyd op 't gereedschap.*

Outrage, (m) *Hoon, overlast, smaad* (m); *leed, onrecht* (n), *groove mishandeling, bittere bejégening toe, graauwing, schelding* (f) *enz.*; faire outrage à quelqu'un.

Outrageant, ante (adj. & part.) *Beleedigend, hoonend, smaadheid aandoende.*

Outrager, (v. a.) *Beleedigen, schenden, op 't lyf vallen, smaad aandoen.*

Outrageusement, (adv.) *Beleedigender wyze enz.*

Outrageux, euse (adj.) *Hoonend, beleedigend.*

Outrance, (f. *word gebruikt als een* adv.); à outrance, à toute outrance, *héviglyk, met alle gewéld, op 't uiterste*; poursuivre quelqu'un à toute outrance; se battre à toute outrance.

Outre, (f) *Ledere zak of vlesch (voor vogtige waaren)*; *item wind-bal.*

Outre, (prep. *die den accus. reg.*) *over, aan de andere zyde, boven*; outre mer, *over, of, aan de andere zyde der Zee*; les païs d'outre mer, *de landen aan geene, gintse of de andere zyde der Zee geleegen*; outre cela, *daarenboven*; outre mesure, *boven maaten*; outre qu'il est riche, il est aussi &c., *behalven dat hy ryk is, is hy ook enz.*

Outre, (adv.) *Verder, vorder, verby*; plus avant, au delà; passer outre, *voortgaan, voortvaaren, verv*

verby gaan, *al verder door-zetten*, *voort-reizen*, *niet stil staan*; en outre (*oud* adv.), *daarenboven*; d'outre en outre, ou, de part en part, *door en door*, *of door en weder door*; être percé d'outre en outre, *door en door gestooken zyn*.

Outré, ée (adj. & part.) *Te ver gebragt*, *te ver gedréven*; *item verbitterd*, *vertoornd*; louange outrée, *al te hoogdravende*, *al te ver getrokkene lofstuiting*; cheval outré, *afgereeden*, *afgemend paerd*; outré de colere, *met gramschap vervuld*.

Outrecuidance, (f. *oud w.*) *Vermételheid*, *stoutheid*.

Outrecuidé, ée (adj. *oud w.*) *Vermétel*, *stout*.

Outrément, (adv.) *Geweldiglyk*, *overmaatiglyk*.

Outremer, (m) *Azuur blaauwe verf*, altre-marin *genaamd*.

Outrepaffer (v. a.) fes ordres, *zyne beveelen overschryden*, *te buiten gaan*, *overtreeden*.

Outrer, (v. a.) *Te ver dryven*, *te ver trekken of rekken* (*een' zaak*, la pouffer trop loin); *afryden*, *afmennen enz.*; outrer une comparaifon, quelque chofe; outrer un cheval; outrer quelqu'un, *ieman toornig*, *verbitterd maaken*, *zyn geduld te veel vergen*; outrer les ouvriers, *den arbeideren te veel vergen*.

Ouvert, erte (adj. & part.) *Opengedaan*, *geópend*; *open*; *item openbaar*; *openslyk*; *item openbartig*, *onbewimpeld*, *vry uit*; la porte eft ouverte, *de deur is geópend of staat open*; païs ouvert, *een open of ongedekt land*; ville ouverte; tenir table ouverte, *een' open' tafel houden*; homme ouvert, *openbartig man*; à cœur ouvert, (adv.) *rondborstiglyk*; guerre ouverte, *openbaare oorlog*; chanter à livre ouvert, *iets dat men voorlegd voor de vuist weg - zingen*; compte ouvert, *openstaande rékening*; cheval ouvert, *paerd*, *waar van de agter-beenen wyd van malkander staan*; cela eft trop ouvert, *dat gaapt te veel*, *is te wyd van een*.

Ouvert, (m. *Zee-w.*); être à l'ouvert d'une paffe, *opengaats zyn' voor de mond van een haven zyn*.

Ouvertement, (adv.) *Opentlyk*, *openbaarlyk*; *item openbartiglyk*, *vry uit*; fe déclarer ouvertement.

Ouverture, (f) *Opening*, *openfluiting* (f); *item gat* (n), *spleet*, *reet* (f); *item begin*, *opening van een te zamenkomst*, *spel enz.*); *item opening*, *ontdekking enz.*, l'ouverture d'une lettre, *het openen*, *openbreeken van een brief*; à l'ouverture du Parlement, du théatre, *by het openen enz.*; à l'ouverture d'un livre, *by 't open-staan enz.*; ouverture de cœur, *openbartigheid*, *ongeveinsdheid*; je ne vois point d'ouverture en cette affaire, *ik zie geene opening in die zaak*; donner de bonnes ouvertures d'une affaire.

Ouvrable, (adj.) *Werkbaar*, *dat men werken mag*; jour ouvrable, *werk-dag*.

Ouvrage, (m) *Werk*, *werkstuk*, *gewrogt*; *vesting-werk* (n); *enz.* un bel ouvrage, *een fraai werk*; ouvrage de la nature, de l'art, de l'efprit, *werk der natuur*, *konstwerk*, *een werk des vernufts*, *der geleerdheid*, *schrift of boek*; *uitvinding*; ouvrage d'efprit, *zinryk werk*; ouvrage à corne, *hoorn-werk* (*in vesting-b.*).

Ouvragé, ée (adj. & part.) *Met bloemen*, *met werkjes gewrogt*.

Ouvrant, ante (adj.) *Openende*; (*word aldus gebr.*); à jour ouvrant, *met het aanbreeken of krieken van den dag*; à portes ouvrantes, *met het opengaan der poorten*.

Ouvré, ée (adj.) *Gewerkt*; argent, cuivre ouvré, *gewerkt zilver*, *kóper*; linge ouvré, *gebloemd linnen*.

Ouvreur, eufe (m. & f.) *Deurwagter*, *opsluiter* (*der* logies *in eene Schouwburg enz.*).

Ouvrier, iere (m. & f.) *Arbeider*, *arbeidsman*, *werker*, *werkman*, *werkgast*, *dagloonér*; *arbeidster*; ouvrier en foye, en fer &c., *zydewerker enz.*; Dieu eft l'ouvrier de toutes chofes, *God is de werkmeester enz.*; louer des ouvriers, *werklieden*, *arbeiders huuren*; ouvriers d'ini-

d'iniquité, *werkers der ongerechtigheid.*

Ouvrier, iere (adj.); Jour ouvrier, *werk-dag*; cheville ouvriere, *yzere ſluit-nagel of bout aan een wagen.*

Ouvrir, (v. a.) *Openen, open doen, openſluiten enz.*; ouvrir une porte, ſa bourſe &c. ouvrir un livre, une lettre, *een boek open ſlaan of openen, een' brief opbreeken*; ouvrir ſon cœur à quelqu'un, *zyn hart voor iemand open leggen*; ouvrir boutique, *een' winkel openen, beginnen*; ouvrir les jambes, *de beenen van een ſperren*; ouvrir la laine, une peau, *de ſtof uit de wol kloppen, een' huid of vel rekken*; ouvrir un avis, *eenen raad voorſtellen, op de baan brengen*; s'ouvrir, (v. r.) *zich openen, zich ontſluiten, geöpend worden, open gaan*; *item zich verwyden, uitzetten*; (s'élargir), *item van malkander berſten, ſcheuren*; la porte s'ouvre, *de deur gaet open*; la terre, le vaiſſeau s'ouvrit; s'ouvrir à un ami, *zich aan een vriend uitlaaten, zyn hart aan hem openbaaren*; s'ouvrir un chemin au trône, *zich eenen weg tot den troon baanen.*

Ouvroir, (m) *Werkhuis* (n), *werkplaats, werk-kamer* (f).

Oxycrat, (m) *Eek-water, gorgelwater* (n. *van water en azyn*).

Oxygone, (adj. & f. m. *in meetk.*) *Scherp hoekig*; *een ſcherpe-hoek* (m).

Oxymel, (m) *Mengſel, of, Siroop van honing en azyn.*

Oye. (*Zie* Oie).

Ozeille, Ozeraie, Ozier. (*Zie* Oſeille &c.).

****

P.

P (m), P (f. *de* 15*de Letter van 't* Alphabet), *NB. deeze Letter met een* H *verzéld zynde, als:* Philoſophie, *word uitgeſproken* Filoſofie; *item in veele woorden niet uitgeſpróken, als:* compte, loup, ſept, *lees*, conte, lou, ſet, *item word ze niet gehoord in* ptiſanne, pſeaume.

Pâcage, (m) *Weide, wei, dreef* (f), (Paturage).

Pâcager, (v. n.) *Weiden, graazen* (Paitre).

Pace, (*Lat. en Klooſter-w.*); Mettre in pace, *in een' eeuwige gevangenis opſluiten.*

Pacfic, ou, Pacfi, (m. *Zee-w.*); Le grand pacfi, *'t groote zeil, 't ſchover-zeil* (n); le petit pacfi, *'t fokke-zeil, de fok.*

Pachamali, (m) *Opperſte God by de Peruviaanen.*

Pacifere, (adj.) *Vréde-aanbrengend.*

Pacificateur, (m) *Vréde-maaker, bevrédiger.*

Pacification, (f) *Bevrédiging* (f), *vredens-verdrag, vergelyk* (n).

Pacifier, (v. a.) *Bevrédigen, ſtillen, vergelyken*; ſe pacifier, (v. r.) *zich ſtillen, ſtil worden.*

Pacifique, (adj.) *Vreedzaam, vréde-lievend, ſtil*; eſprit pacifique, *vreedzaam of ſtil gemoed*; poſſeſſion pacifique, *geruſte bezitting.*

Pacifiquement, (adv.) *Vreedzaamlyk, geruſtelyk, in ruſt en vréde.*

Pacos, (m) *Zeker dier in Perou, dat veel en zeer fyne wol beeſt.*

Pacotille, (f) *Pakkagie* (f), *bundel* (m), (*die de Matroozen mogen meede voeren*).

Pacte, (m) *Verbónd, verdrág* (n); on dit que les forciers font un pacte avec le diable.

Paction, (f. *in Rechten*) *Verdrág, vergelyk* (n).

Pactiſer, (v. n. *in R.*) *Een verdrág maaken.*

Padelin, (m) *Groote ſmelt-kroes* (*by Glasblaazers*).

Padichay, ou, Padiſchah, (m) *Titel, die de groote Heer aan den Koning van Vrankryk geeft.*

Padou, (m) *Zeker lint tot ſchoen- of kouſſe-banden.*

Padouan, (m) *Gemeene vee-weide* (f).

Padouantage, (m) *Recht tot zodanige weide* (n),

Paganales, (f. pl.) *Boeren-feest der oude Heidenen* (n).

Paganisme, (m) *'t Heidendom* (n).

Pagaye, (f) *Zeker roei-riem der Amerikaanen* (m).

Page, (m) *Staat-jonker*, Pagie (*van een Vorst of voornaam Heer*); page de la chambre, *Kamer*-pagie; être effronté comme un page de cour, *zeer onbeschaamd zyn*; mettre quelqu'un hors de page, *iemand de Kinder-schoenen uit-trekken, mondig maaken*; page, *Scheeps-jongen, zwabber.*

Page, (f) *Zyde, bladzyde*, pagina.

Pagesie, *Grond-pagt* (*in Recht.*).

Pagne, (f) *Kleedje dat de Indiaansche Vrouwen, om haaren middel winden* (n).

Pagnote, (m. *Ital. w.*) *Kleine dreumis; item een bloodaard, lafhartig Mensch*; mont pagnote. (*Zie* Mont).

Pagnoterie, (f. *gem. w.*) *Lafhartigheid, bloohartigheid.*

Pagode, (f) *Afgods-tempel; item den Afgod daar in, by de Indiaanen* (m); *item een beeldje, schuddebolletje* (n).

Paiable, Paier. (*Zie* Payable *enz.*).

Paie, (f) *Bezolding, soldye* (f), *loongeld; arbeidsloon* (n); recevoir la paie; c'est une bonne, une mauvaise paie, *het is een goede, een slegte betaaler* (*gem. w.*); il faut tirer d'une mauvaise paie ce qu'on peut, *van eene quaade schuld moet men neemen dat men krygen kan.*

Paiement, (m) *Betaaling* (f).

Païen, enne (adj. & f.) *Heidensch; een Heiden, Heidinne.*

Paillard, de (adj. & f.) *Hoerägtig, ontugtig, onkuisch, geil; item een Hoereerder, Hoerenjaager; item een' boer, snol.*

Paillardement, (adv.) *Ontugtiglyk.*

Paillarder, (v. n. *oud w.*) *Hoereeren.*

Paillardise, (f) *Hoerery, ontugtigheid.*

Paillasse, (f) *Stroo-zak, bult-zak* (m), *matrás gevuld met stroo* (f), *stroo-bed* (n); paillasse de corps de garde, *eene Soldaaten-boer.*

Paillasson, (m) *Een stroo mat* (f. *die zommige voor de vengsters zetten*); *item stroo-dek* (n. *om het gewas meê te dekken*).

Paille, (f) *Stroo* (n); *item een halm enz.* (m); rompre la paille, (*spr. w.*) *de vriendschap breeken*; il y a une paille dans ce diamant, *daar is een vlakje enz.*; aller à la paille, *om stroo uitgaan; item zyn gevoeg doen* (*by Krygsl. in 't veld*); voir la paille dans l'œil d'autrui, *den splinter in een ander zyn oog zien*; être dans la paille jusqu'au ventre, (*spr. w.*) *alles in overvloed hebben*; être comme rats en paille, (*spr. w.*) *alles na zyn' wensch hebben*; homme de paille, *een stroo-vent, een man van geener waarde*; feu de de paille, *zegt men van iets dat schielyk begind, maar ras over is, als: schielyke gramschap enz.*; ce vin leve la paille, *die wyn is keurlyk, uitmuntend*; croix de paille, (*spr. w. des gem. volks als zy gelooven dat iets niet gebeuren zal*); si ce mariage se fait, croix de paille, *als dat huuwelyk gebeurd, zal 'er wel meer gebeuren*; si j'y vais jamais, croix de paille; il a bien mis de la paille dans ses fouliers, (*spr. w.*) *hy heeft zyne schaapjes wel geschooren, zyn voordeel wel in acht genoomen*; tirer à la courte paille, *met stroo-halmen 't lot trekken*; pailles (plur.), *hamerslag, schilfers, vlekken, in metaal*; pailles de bittes, (*Scheeps w.*) *beetings-bouten.*

Paillé, ée (adj. *in wapenk.*) *Gestreept, bont.*

Paillet, (adj. m.) *Bleek-geel, strookleurig*; du vin paillet, *bleeke-roode wyn, bleekert.*

Paillette, (f) *Schilfer* (m), *plat reepje, plaatje* (n); *item korl* (f. *van goud of zilver*); paillettes de fer, *hamerslag* (*van yzer*).

Pailleur, ou, Pailleux, (m) *Stroo verzaamelaar of-verkooper.*

Pailleux, euse (adj.) *Schilferägtig, sprokkig* (*van metaalen gez.*).

Pailler, ou, Paillier, (m) *Stroohoop*,

hoop, *ſtroo-berg*; *ſtroo-zolder*; *item voorplaats eener hoeve daar het gevogelte loopt*; *item ruſtplaats*, *ſpatie tusſchen twee trappen*; chapon de pailler, *een ongeméſte kapuin*; être ſur ſon pailler, *op zyn eigen grond zyn*, *t' huis zyn*.

Paillo, (m) *Brood-kamer eener galeie* (f).

Paillon (m) de ſoudure, *ſoldeer-ſtukje* (*by goudſmids*); paillon, *blaadje*, *foelie*, *die de ſteen-zetters* (metteurs en œuvre) *onder de édelgeſteentens leggen*.

Pain, (m) *Brood* (n); du pain de froment, de ſeigle, d'orge, *terwen-brood enz.*; du pain tendre, *verſch*, *of*, *nieuwbakken brood*; du pain raſſis, *oud of belégen brood*; du pain de ménage, de cuiſſon, ou, du pain bourgeois, *huisbakken brood of huisbak*; du pain bis, *bruin brood*, *grof brood*; du pain blanc, *witte brood*; pain de mouton, *gekruid brood* (*dat de bakkers op nieuw-jaar aan de kinderen hunner kalanten geeven*); pain mollet, *zagt brood*, *fyn witte brood*; pain de munition, *commis-brood*, *ammunitie-brood*; pain de propoſition, d'azyme, *toonbrood*, *ongehéveld brood* (*by de Joden*); du pain chaland, *kalantenbrood* (*zoo als de kalanten hebben moeten*); du pain d'épice, *péper-koek*, *zoete-koek*; un pain d'épicier, *een Peper-koek-bakker of verkooper*, (*by zommige dus gen.*); du pain benit, *gewyd brood*; du pain à chanter, *mis-brood*, *ouwel*; pain de douleur, *traanen-brood*; pain quotidien, *dagelyks brood*; un pain d'un ſol, *een ſtuivers brood*; pain de ſucre, *een zuiker-brood*, pain de cire, *een wasboom*, *was-koek*; pain de ſavon, *een ſteen zeep*; pain de vieux oing, *een klomp*, *rol of koek reuzel*, *vuil vet*; pain de pourceau, *verkensbrood* (*zekere plant*); pain de lie, *klomp gedroogde wyn-moer* (*door boeden-m. gebézigd*); il a du pain cuit, *hy kan wel leeven*; manger ſon pain blanc le premier, *zyn witte brood voor- af eeten*, *en daar na gebrek lyden*; faire la guerre au pain, *zyne hongerige maag ſtillen*, *met luſtig brood te eeten*; mendier ſon pain, *zyn brood bédelen*; gagner ſon pain, *zyn brood*, *of*, *zyne koſt winnen*; je lui ai mis le pain à la main, *ik heb hem aan brood*, *dat is*, *aan zyn beſtaan geholpen*; cela donne du pain, *dat is eene koſt-winning*; travailler pour du pain, *om zyn dagelyks brood arbeiden*; il n'a ni pain, ni pâte, *hy heeft noch te byten*, *noch te breeken*; il ne vaut pas le pain qu'il mange, *hy is het brood niet waard dat hy eet*; liberté & pain cuit, *vryheid en een goed beſtaan*, *of*, *hy is gelukkig die onafhangkelyk leefd*; manger ſon pain à la fumée du rôt, *een ander een goed léven zien hebben*, *zonder dat men 'er zelfs eenig genót van heeft*; à mal enfourner on fait les pains cornus, *kwaalyk begonnen*, *qualyk geſlaagt*; manger du pain du Roi, *'s Konings brood eeten*, *gevangen of op de galei zyn*; de tout s'aviſe à qui pain faut, *gebrek is de moeder der verzinning of liſt*; manger du pain dans ſon ſac, ou, dans ſa poche, *als een ſchrok*, *die niemand iets gund alleen eeten*; cela eſt long comme un jour ſans pain; *dat of die zaak is zéer langwylig of verdrietig*; il promet plus de beurre que de pain, *hy belooft meer als hy houden kan*; c'eſt pain benit que d'eſcroquer un avare, *hy verdiend zégen die eenen gierigaard by de neus krygd*, *bedriegd*; elle a pris un pain ſur la fournée, *zy is voor den trouw bezwangerd*; emprunter un pain ſur la fournée, *voor men getrouwd is byſlaapen*.

Painbêche, ou, Pimbêche, (f) *Een neuswys en teffens handeloos vrouwmenſch*, *een nufje*, *luye feeks*, *pimpelmees*.

Pair, (adj. m.) *Gelyk*, *effen*, *éven*; jouer à pair ou non pair; *éven of onéven ſpeelen*; être pair à pair, *paar en paar of gelyk zyn in getál*; nombre pair, *een éven getál*.

Pair (m) *E'ga'*, *égade*, *weérga'*, *wédergade*; la tourterelle a perdu ſon pair, *de torteldüif heeft haar of zyn portuur of éga' verlooren*; c'eſt un

un Héros ſans pair, *'t is een Held zonder weêrga*; aller de, ou, du pair avec quelqu'un, *met iemand gelyk in rang of vermógen zyn*; faire marcher du pair, *gelyk ſtellen of achten*; ils ſe traitent de pair à compagnons, *zy gaan zeer gemeenzaam met malkander om, zy zyn zeer vry met elkander*; ſe tirer du pair, ou, hors du pair, *zich boven zyn gelyk verheffen, dezelve in aanzien enz. voor-by ſtreeven*, le change eſt au pair, *de wiſſel-koers is gelyk, of*, à la pari.

Pair, (m); *Pair, (eertitel van een die zitting in 't Hogerhuis van Engeland of 't Parlement van Parys heeft)*; les douze Pairs de France; la cour des Pairs, *'het opper-leen-gericht.*

Paire, (f) *Een paar*; *koppel (n. twee dingen van gelyke ſlag)*; une paire de gants, de ſouliers &c., *een paar handſchoenen enz.*; une paire de pigeons, de poulets, de bœufs, *een paar, of, een koppel duiven enz. NB. men noemd ook* Paire, *iets dat uit twee gelyke deelen t' zaamen geſteld is, als:* une paire de ciſeaux, de pincettes &c., *een' ſchaar of ſcheer, een' tang enz.*

Pairement, (adv.); Nombre pairement pair, *éven getál dat door een éven getál gedeeld kan worden.*

Paireſſe, (f) *Gemaalinne van een Pair.*

Pairie, (f) *Pairſchap* (n).

Païs, Païſage, Païſan. (*Zie* Pays &c.).

Paiſible, (adj.) *Vreedzaam, ſtil, geruſt*; eſprit paiſible.

Paiſiblement, (adv.) *Vreedzaamlyk. geruſtelyk, ſtilletjes.*

Paiſſant, ante (adj. & part *in wapenk.*) *weidend, graazend, bukkend.*

Paiſſeau, (m) *Wyngaard-ſtaak.*

Paiſſeler, (v. a.) *Met ſtaaken onderſtutten, of, daar aan vaſt binden.*

Paiſſeliere, (f) *Plaats daar ſtaaken gemaakt worden.*

Paiſſelure, (f) *Kleine hennip, fyne hennip.*

Paiſſon, (m) *Eikel of aker mesting, als: zwynen in een boſch; item weiding van andere dieren op eene hei enz.* (f); *item ſchaaf-yzer* (n. *by handſchoenm. en velle plooters*).

Paiſſonner, (v. a.) *Vellen ſchaaven, plooten, rekken.*

Paître, (v. a.) (Je pais, tu pais il paît, nous paiſſons, vous paiſſez, ils paiſſent; je paiſſois &c., *NB. dit werkw. heeft geen* Prétérit défini, je paîtrai &c. pais, paiſſons &c.), *weiden, te graazen leiden, dryven, hoeden*; paître, ou, mener paître les brebis, les pourceaux, *de ſchaapen enz. weiden of hoeden*; paître l'herbe, le gland, *graazen, gras, akels eeten*; paître les prés, *de weiden afgraazen, af-eeten*; paître un oiſeau, *een vogel of valk aazen, te eeten geeven, voeden*; envoyer paître quelqu'un, *iemand weg jaagen, de deur wyzen, als een lomperd of gek heen zenden*; paître (v. n.), *weiden, graazen*; les chevaux paiſſent dans les prés, aux collines, ſur les montagnes; ſe paître, (v. r.) *zich voeden, zich ſpyzen*; les corbeaux ſe paiſſent de charognes; ſe paître d'imaginations, de chimeres, de vent, *zich met iedele inbeeldingen enz. ſpyzen, ophouden.*

Paitrin, Paitrir. (*Zie* Pêtrin &c.)

Paix, (f) *De vréde*; paix fourrée, ou, plâtrée, *ſchyn-vréde, geveinsde of onzekere vrede*; laiſſer quelqu'un en paix, *iemand in ruſt laaten*; ne donner ni paix, ni treve à quelqu'un, *iemand geſtádig ontruſten, plaagén*; Dieu lui faſſe paix, *God laate zyne ziel ruſten*; paix, (*gem. w.*) *het ſchouderblad van een hamel of ander dier.*

Paix! (adv.) *Stil!* paix là! je vous prie, *ſtil daar! bid ik u.*

Pal, (m) *Een paal (in een wapen)*; *item ſpitze paal daar de Turken misdaadigers aan-ſpitten.*

Palade, (f) *Eén ſlag of trek met den roei-riem in 't water* (m).

Paladin, (m) *Een doolend Ridder.*

Palais, (m) *Hof of Paleis (n. van een Vorſt)*; *item Geregts-hof, Parlements-hof te Parys*; gens du palais, *de hooge gerechts-bedienden, als:*

Raa-

Raaden, Advocaten enz.; style du palais, *schryfwyze in Rechten gebruikelyk*; jours de palais, *pleitdagen.*

Palais (m) de la bouche, *het gehémelte of verhémelte van de mond* (n).

Palan, (m) *Taakel* (n), *taalie* (f), *hys-touw* (n. *op een Schip*).

Palanque, (f) *Verschansing met paalen of* palissaden.

Palanquer, (v. a,) *Met taakels ophyssen.*

Palanquin, (m) *Kleine taakel* (n).

Palardeaux, (m. pl.) *Stop-stukken, lappen, proppen (waar-mede de gaten van een schip digt gemaakt worden).*

Palastre, (m) *Een' slot-plaat* (f).

Palatin, (f. m. & adj.); Palatin, ou, Comte palatin, *Palts-graaf*, Maison palatine, *Palts-graaven-huis*; Electeur palatin, *Keur-vorst van de Paltz*; palatin, *een palatyn, waiwode (zeker booge amptenaar of bestierder van eenig Landschap in Hongaryen en Poolen).*

Palatinat, (m) *Palts-graafschap, waiwodschap* (n); *item de Paltz* (f).

Palatine, (f) *Palts-graavinne*; *item een sabel-bont dat de vrouwen om den hals draagen.*

Pale, (f. *d'a is kort*) *Het deksel over den Kelk in de R. K.*; *item schut-bord, schot-deurtje aan een watermólen, sluis of vyver*; *item 't blad, of 't platte eind van een roeiriem* (n); *item een' lépel-gans* (f), *lépelaar* (m).

Pâle, (adj. *d' a is lang*) *Bleek, zaluwagtig*; visage pâle, *een bleek aangezigt*; rouge pâle, *bleek-rood*; les pâles couleurs, *de geepsheid, (zeekere ziekte der vrysters).*

Palé, ée (adj. *in wapenk.*) *Met paalen.*

Paléage, (m) *Het uitschieten, uitschoppen* (n. *van graan, zout of ballast uit een Schip*).

Palée, (f) *Het blad van een roeiriem* (n).

Palée; (f) *Paal-werk* (n. *Zie* Pales).

Palefrenier, (m. *lees* Palfrenier) *Stal-knegt.*

Palefroi, (m. *oud w.*) *Pronk-paard, ry-paerd der Juffers* (n).

Paleron, (m) *'t Schouderblad* (n).

Pales, ou, Palée, (f) *Paal-werk* (n. *onder een' brug of huis*).

Palès, (f) *Godinne der Herders.*

Palestre, (f) *Vegtschool* (f), *worstel-perk* (n. *der ouden*).

Palet, (m) *Werp-steen, platte ronde kei-steen (waar-meê de ouden naar 't doel wierpen).*

Paletot, (m) *Grove over-rok zonder mouwen.*

Pallette, (f) *Palét, kaats-plankje*; *item Schilders-palét of verf-plankje*; *item Drukkers inkt-schopje, palét*; *item verguld-mes* (n); *Boekbinders stempel* (m); *item wond-heelers laat-bekken*; *item een kommetje bloed* (n); *item Smids-kool-schop*; *item knie-schyf (in Ontleedk.)* (*f*).

Pâleur, (f) *Bleekheid, zaluwagtigheid (van kleur).*

Paliatif, Paliation, Palier, (v. a.) (*Zie* Pall.).

Palier, (m) *Rust-plaats op een' trap.*

Palingénésie. (*Zie* Metempsycose).

Palinod, (m) *Lof-zang die men in Normandiën ter eeren van de H. Maagd Maria maakt.*

Palinodie, (f) *Herroeping, wéderroeping (van 't geen men gezegt heeft*, rétractation); chanter la palinodie, *zyn zeggen herroepen, zyne woorden in den nek haalen*; *zich op den mond kloppen.*

Palinure, (m) *Stuurman op Æneæ scheepen.*

Pâlir, (v. n.) *Bleek worden, verbleeken, besterven*; elle pâlit à la vue d'une épée nue; pâlir, (v. a.) *bleek doen worden, bleek maaken*; cette maladie l'a beaucoup pâli.

Palis, (m) *Paal-werk*; *item gepunte paal* (m) *tot heiningen.*

Palissade, (f. *in vestingb.*) *Paalwerk, staketsel* (n), *storm-paalen*, palissaden (m. pl.).

Palissader, (v. a.) *Met stormpaalen bezétten, afsluiten.*

Paliſſant, ante (adj. & part.) *Verbleekende, beſtérvende.*

Paliſſer (v. a.) des arbres, *boomen tegen eene muur, heining of latten opleiden, vaſtbinden.*

Palladium, (m) *Beeld van Minerva in haaren tempel te Troyen.*

Pallage, (m) *Tol van aankomende Rivier-Scheepen.*

Pallas, (f) *De Godinne Pallas of Minerva.*

Pallé, Palle. (*Zie* Palé &c.)

Palliatif, ive (adj.); Remede palliatif, *verzagtend, ſtreelend genees-middel (dat de pyn wel ſtild, maar niet in den grond geneeſt, wordende gebruikt omtrent ongeneeslyke quaalen).*

Palliation, (f) *Bedekking, bewimpeling, verſchooning (waar meê, men eene quaade zaak eenen goeden glimp zoekt te geeven).*

Pallier (v. a.) un fait, *eene daad bewimpelen, verſchoonen, blanketten, of, als met een kleed bedekken, eenen goeden glimp geeven.*

Pallium, (m. *lat. w.*) *Aarts-Bisſchoppelyke ſchouder-mantel* (m), *Hoogprieſterlyk ſchouder-gewaad* (n).

Palma chriſti, (f) *Wonder-boom, Kruis-boom* (m).

Palmaire, (adj.); Muſcle palmaire, *vlakke hand- of palm-ſpier.*

Palme, (m) *Een' hand breed, palm.*

Palme, (f) *Palm, palm-tak; item palm-boom* (m); *figuurl. zege, overwinning* (f).

Palmer (v. a.) les aiguilles, *de naalden plat kloppen (om 'er het oog in te maaken).*

Palmettes, (f. pl.) *Cieraad, in bouwk. op de wyze van palm-bladeren.*

Palmier, (m) *Een Palm-boom.*

Palonneau, ou, Palonnier, (m) *Zwengel (aan een ry-tuig waar aan de ſtrengen vaſt gemaakt worden).*

Palot, ou, Palaut, (m) *Grove bengel, kinkel, vlégel.*

Palpable, (adj.) *Taſtelyk, taſtbaar; item klaarblykelyk*; menſonge palpable.

Palpablement, (adv.) *Handtaſtelyk; baarblykelyk.*

Palpitant, ante (adj.) *Kloppende, ſlaande, tikkende*; cœur palpitant.

Palpitation, (f) *Klopping, hartklopping, trilling.*

Palpiter, (v. n.) *Kloppen, trillen, ſlaan*; ſon cœur palpite encore.

Palſangué, (f) *Zéker matroozen vloek.*

Palſembleu, *item een matroozen vloek.*

Paltoquet. (*Zie* Palot).

Pâmer, (v. n.) ſe pâmer, (v. r.) *Bezwymen, in zwym of onmagt vallen*; ſe pamer de rire.

Pammeles, (m) *God der natuur (by de Heidenen).*

Pâmoiſon, (f) *Bezwyming, flauwte, onmagt* (défaillance).

Pampe, (f) *Blad aan de Koornhalmen* (n).

Pampre, (m) *Wyngaard blad* (n), *wyngaard-rank met zyne bladeren* (m); *item in bouwk. krans eener zuil als een wyngaard-rank met druiven* (m).

Pampré, ée (adj. *in Wapenk.*) *Met een wyngaard krans.*

Pan, (m) *Pan, (verſierde God der Herderen en velden).*

Pan, (m) *Pand, blad* (n), *zyde, baan* (f. *van een kleed*); *zyde* (f), *vak* (n. *eener muur*); *zy-plank* (f. *eener bed-ſteê*).

Pan. (*Zie* Paon).

Panacée, (f) *Algemeen genees-middel* (n), *artſeny voor alle kwaalen* (f).

Panaces, (f. pl.) *Naam die gegéven word aan verſcheidene genees-kruiden.*

Panache, ou, Pannache, (m) *Véder-boſch* (n) *pluim; item fraaye ſchakeering der kleuren eener bloem* (f); *item cieraad op een pylaar*; panache de lit.

Panaché, ée (adj.) *Geſchakeerd, bont, geſtreept (van Bloemen gez.).*

Panacher, (v. n.) ſe Panacher, (v. r.) *Zich ſchakeeren, bont, veelverwig worden, als: tulpen enz.*

Panacher, (m. *oud w.*) *Pluimvercierder.*

Panachrante, (adj.) *Dat zonder vlek of ſmet is.*

Panade, (f) *Brood-sop* (f), *brood-water* (n).
Panade, ou, Pennade, (f) *Trotse sprong van een paerd.*
Se Panader, (v. r.) *Treeden als een paauw, trots en moedig gaan.*
Panage, (m) *Recht, om zyne verkens in een eikenbosch te mogen jaagen.*
Panais, Panets (m) ou Pastinade, (f) *Pinsternaaken, witte péën* (f).
Panaris, (m) *Zweer, vyt, aan de vingers of nagelen* (f).
Pançard. (*Zie* Pansard).
Pancarte, (f) *Tol-lyst, (aangeplakt schrift over de tollen)*; *item* vieilles pancartes, *oude of verlégene papieren.*
Pance &c. (*Zie* Panse &c.)
Panchant, Panchement, Pancher &c. (*Zie* Penchant &c.)
Panchreste, (m. *Gr. w.*) *Een heilzaam genees-middel voor veel quaalen* (n).
Panchymagogue, (m. *Gr. w.*) *Geneesmiddel dat alle quaade vogten afdryft* (n).
Pancréas, (m) *Klierbed, alvleesch* (n. *in Ontleedk.*).
Pancréatique, (adj.) *Dat daar tot behoord.*
Pandectaire, (m) *Schryver der* Pandecten.
Pandectes, (f. pl.) *Romeinsche wet-boeken*; *item woorden boek der Geneeskunde.*
Pandore, (f) *Zeker speel-tuig met kopere snaaren, naar eene luit gelykende.*
Pandore, (f) Pandora, (*versierd vrouwspersoon der oude Heidenen, welke zy waanen dat Jupiter met eene doos vol nood-lotten op de aarde zond; deeze doos door Epematheus geöpend zynde, kwam al het quaad daar uit dat op de waereld is, blyvende alleenlyk op den bodem van de doos overig Hoop*); c'est la boîte de pandore, *'t is de oorspronk van alle quaad.*
Pane. (*Zie* Panne).
Pané, ée (adj.); Eau panée, *brood-water, water daar geroost brood in geweekt is.*

Paneau. (*Zie* Panneau).
Panégyrique, (f. m. & adj.) *Lofréden* (f); *item dat daar toebehoord.*
Panégyriste, (m) *Lof-rédenaer, of schryver van lof-schriften.*
Paner, (v. a.) *Met geraspt brood bestrooyen (by koks).*
Panerée, (f) *Een mande of korf vol* (m).
Panesse, (f) *Paauwinne, 't wyfje van een Paauw.*
Paneterie, (f) *Brood-kamer, Brood-meesterschap, brood-bezorging in de Hoven en Kloosters* (f).
Panetier, (m) *Hof-bakker; brood-meester, brood-bezorger.*
Panetiere, (f) *Herders broodtasch.*
Paneton, (m) *Sleutel-baard (waar in de tanden en kerven zyn).*
Panier, (m) *Een korf, mand of mande*; panier plein, *een digt gevlogten korf*; panier à jour, ou, à claire voie, *een yl gevlogtene of doorzigtige korf*; à petit mercier, petit panier, (*spr. w.*) *kleine kraamer, kleine mars (dat is) men moet zyne teering naar zyne neering zetten of niet verder springen als de stok lang is*; il ne faut pas mettre tous ses œufs dans un panier, (*spr. w.*) *men moet alle zyn' eieren niet onder éène henne zetten, of, alles niet op éénmaal waagen*; puiser de l'eau dans un panier, (*spr. w.*) *vergeefschen arbeid doen*; c'est un panier percé, *het is een door-slag, een verspilder, hy kan niets bewaaren*; adieu paniers vendanges sont faites (*Zie onder* adieu); panier de verre, *een korf glas*; panier à verre, *een korf tot glas of een glas-korf*, acheter un panier de cerises, de pommes &c., *een mande kersen enz. koopen.*
Panique, (adj.) *Plotselings, ylings, onverwagt*; Terreur panique, *een' schielyke vreeze of schrik.*
Panis, ou, Paniz, (m) *Een slag van gierst.*
Panne, (f) *Paauwin*; *item verkens reuzel* (f); *item, tryp, fulp* (m); *item een vel daar de hair of wol nog op is*; *item hermelein-vel of voering in een wapen*; *item het dunne end aan*

een klinkhamer (n); *item dwarsse band* (m. *by timmerl.*); Panne (*Zee w.*); mettre un vaisseau en panne, *een schip op zy haalen, krengen*; *item op de wind brassen, den wind op de zeilen zoodanig laaten vallen dat het schip op zy hellet, om een lek te stoppen*; être en panne, *op zy leggen*; *item een bylegger maaken, in de wind met de zeilen op den mast leggen.*

Panneau, (m) *Een strik* (f) *of net* (n. *om haazen, konynen enz. meê te vangen*); donner dans le panneau, *in 't net vallen, zich door list of valschen schyn verstrikken of blindhokken laaten*; crever dans ses panneaux, *van verdriet bersten, zich van toorn verscheuren willen*; tendre un panneau à quelqu'un, *iemand eenen strik leggen, wat wys maaken, waar door hy eenen misslag begaat.*

Panneau, (m) *Zadel-kussen* (n), *voering van de zadel*; *item een draag-kussen op een last-beest*; *item een vierkantig stuk, plank of steen*, paneel, *in een deur enz.* (n) *item een raam* (f) *of vak* (n) *met glaze-ruiten*; *item* panneau de losanges, *een geheel glas in zyn lood*; panneau, *het rug-stuk en voor-stuk van eene Koets*; *item 't luik van een schip*; porte à panneaux, *eene deur met* panneelen.

Pannelles, (f. pl.) *Populier-bladen* (m. *in een Wapen*).

Pannicule, (m. *in Ontleed-k.*) *Vleesch-huid* (f) *of vlies* (n).

Pannomie, (f) *Verzaameling van alle de wetten.*

Pannus, ou, Drapeau (m. *in Ontl. k.*) *oog-vel* (n).

Panon, ou, Plumet (m) *een kork met veeren bestooken om te zien waar de wind van daan komt.*

Panonceau, ou, Pennonceau (m) *vaan in een wapen*; *item vlag* (f), *weêrhaan* (m) *op een dak*; *item wapen onder overigheids brieven, op placcaaten*; *item wapen op een' weg of voor een huis* (n); *item Gerechtelyke verkoop-brief* (biljet) *voor een huis enz.* (m).

Pansard, arde (adj. & f.) *Dik-buikig*; *een dik-pens, dik-zak.*

Panse, (f) *De pens, maag* (f. *der dieren*); *item dikke buik, hang-buik*; *item buik, ligchaam eener letter*; il n'y a pas fait une panse d'A, *hy heeft 'er niet eenen zier aan gedaan.*

Pansement, (m) *Het oppassen, bezorgen der zieken of verbinden van gequetsten*; *het bestellen of voeren van vee* (n).

Panser, (v. a.) *Oppassen, verzorgen, verbinden*; *bestellen, voederen enz.*; panser un malade, un blessé, ou, une playe, des chevaux, des oiseaux, *eenen zieken bewaaken, oppassen, eenen gequetsten, eene wond verbinden, paerden bestellen of voêren, vogelen te eeten geeven, bezorgen*; allez vous faire panser (*spr. w.*) *loop naar de wip, brui heen.*

Pansu, ue, (adj.) *Dik-buikig, dik-pensig.*

Pantelon, (m) *Een Hansop, broek en kousen aan malkander*; *item een Hansworst, poetzen-maaker die zulks in de italiaansche klugt-speelen draagd*; *item schild* (*zeker papier dus genaamd*).

Pantalonnade, (f) *Goochel-dans, narren-dans* (*met gekke gebaerden*).

Pantacrostiche, Pantagone &c. (*Zie onder* Pen).

Pantelant, ante (adj. *zelden gebr.*) *Hygende, hart-kloppende.*

Panteler, (v. n. *zelden gebr.*) *Naar zyn adem hygen* (*van 't loopen*).

Pantenne, (f); Voiles en pantennes, *zeilen die gypen, wapperen of overslaan.*

Panthéon, (m) *Tempel aller afgoden in oud Romen.*

Panthere, (f) *Panther, panther-dier.*

Pantocheres, ou, Pautoquieres (f. pl. *zee-w.*) *scheerlynen, om de hoofdtouwen of het want te zwigten of te styven en de masten te bevestigen.*

Pantoiment, (m) *'t Kugchen, hoesten* (n. *der Valken*).

Pantometre, (m) *Algemeen werktuig in Meetkunde, waarby de lengte, breedte en hoogte kan gemeeten worden.*

Pantomime, (m) *Tonneel-speelder der*

der ouden, die alleen door gebaerden de hoedaanigheid van iemand vertoonde.

Pantoquieres. (*Zie* Pantochieres).

Pantoufle, ou, mule (f) *Een muil*; mettre ses souliers en pantoufles, *zyne schoenen met neêrgebakte hiel-léders aantrekken.*

Pantouflier, (m) *Muilen maaker*; *item boertiglyk, een muilen-draager of een die op zyn' muiltjes gaat.*

Panture. (*Zie* Penture).

Paon, (m. *lees* Pan) *Een Paauw.*

Paonne, (f. *lees* Panne) *Paauwin.*

Paonnneau, (m. *lees* Panneau) *Jonge paauw.*

Papa, (m. *kinder w.*) *Papa, vader*; Grand-Papa, *Groot-Papa.*

Papable, (adj.) *Bequaam of verkiesbaar tot Paus.*

Papal, ale (adj.) *Pauſſelyk*; dignité papale.

Papat, (m) *Regeerings tyd van een Paus* (f).

Papauté, (f) *Pauſſelyke waerdigheid.*

Pape, (m) *De Paus.*

Papegai, (m) *Houten vogel op een ſtaak daar men naar ſchiet.*

Papelard, (m. *ſcheld-w.*) *Huichelaar, ſcheinheilige.*

Papelarder, (v. n. *oud w.*) *Den ſcheinheiligen ſpeelen.*

Papelardiſe, (f. *oud w.*) *Huichelaary.*

Papeline, (f) *Zekere half zyde offe.*

Paperaſſe, (f) *Oud en onnuttig beſchreeven papier.*

Paperaſſer, (v. n. *boert. w.*) *Papieren doorſnuffelen*; *item bekladden, nutteloos beſchryven.*

Papeſſe, (f) *Pauzinne.*

Papeterie, (f) *Papier-molen*; *papier-handel.*

Papetier, (m) *Papier-maaker*; *Papier-verkooper*; papetier-colleur, *bord-papier-maaker.*

Papetiere, (f) *Papier-verkoopſter.*

Papier, (m) *Papier of pampier* (n); du papier blanc, fin, gris, bleu, marbré, à imprimer, *wit papier enz.*; du papier timbré, *geſtémpeld of gezégeld papier*; du papier lavé, *gelymd of geplaneerd papier*; du papier brouillard, *klad papier, zuig-papier, vloei papier*; de papier qui boit, *papier dat doorſlaat, vloeit of zuigt*; rame, main de papier, *een riem, boek papier*; un papier volant, *een kragteloos ſchrift* (*in Rechten*); *item een los of ongebonden blad*; mettre en papier, *in papier winden of wikkelen*; il eſt écrit ſur le papier rouge (*ſpr. w.*) *men zal hem wel vinden*; papiers, *ſchriften, hand-ſchriften, documenten*; *item wiſſelbrieven.*

Papillaire, (adj.) *Tépel-vormig* (*in Ontl. k.*).

Papille, (f) *Tépel* (*in Ontl. k. anders* tettin).

Papillon, (m) *Kapelletje, witje, uiltje* (n), *vlinder* (m).

Papillonner, (v. n. *nieuw w.*) *Geſtadig in beweeging zyn, geen ruſt noch duur hebben, heen en weêr vliegen.*

Papillotage, (m) *Opkrulling van 't hair*; *item het tuig daar toe.*

Papillote, (f) *Papier of rolletje om 't hair in of op te krullen*; papillotes d'or, ou d'argent, *goude of zilvere Lovertjes* (*by borduurw.*).

Papilloter (v. a.) des cheveux, une perruque, *hair, eene paruik op papiertjes winden, opkrullen.*

Papiſme, (m) *'t Pausdom*, (n).

Papiſte, (adj. & ſubſt.) *Paapſch, roomſch*; *een Papiſt, Paus- of Roomſchgezinde.*

Papoage, (m) *Goederen, erffenis* (*beter* biens ou heritage).

Papolâtre, (m. *ſchimp. w.*) *Pauſſelyke aanbidder.*

Paquage, (m) *Het pakken van zoute viſch in tonnen.*

Pâque, (f) *Paaſchen* (m), *'t Paaſchfeeſt 't Paaſch-lam, 't Paſcha of offerlam* (n. *der Jooden*); manger la pâque, *'t Paſcha eeten.*

Pâque, (m) *Paaſchen, Paaſch-dag*; le pâque eſt haut, eſt bas cette année, *Paaſchen komt dit Jaar laat, vroeg.*

Pâques, (f. pl.) *Paaſch-viering, Paaſch-houding* (f), faire ſes pâques,

ques, *zyn Paaschen houden, ten avondmaal gaan*; mes pâques font faites, *ik heb myn Paaschen gevierd, ten avondmaal geweest*; pâques fleuries, ou le jour des rameaux, *Palm-zondag.*

Paquebot, ou, Paquet-bot, (m) *Pakket-boot* (f. *van Engeland*).

Paquefic. (*Zie* Pacfic).

Paquet (v. a.) du hareng, *haring pakken.*

Paquet, (m) *Bundel* (m), *pak, pakje* (n); hazarder le paquet, *een' kans of den boel waagen*; montrer fon paquet, *alles zien laaten*; faire, ou, trouffer fon paquet, *zich weg pakken, op de vlugt begeeven*; donner le paquet à quelqu'un, *iemand van den taart geeven, dat is, bits bejégenen*; *item iemand afdanken*; *item voor vader houden*; ne nous donnez plus de ces paquets, *komt met zulke poetfen niet meer.*

Paqueter. (*Zie* Empaqueter).

Paqueur, (m) *Pakker* (*van zoute visch*, *Zie* caqueur).

Par, (prép.) *Door, door middel, by, uit enz.*; paffer par la France, par la chambre, *door Vrankryk trekken, door de kamer gaan*; il fe proméne par la rue, *hy wandeld door of langs de ftraat*; partir par une grande pluie, *onder een groote régen vertrekken*; par eau & par terre, *te water en te land*; jetter par la fenêtre, *door of uit het vengster werpen*; par ordre du Roi, *op, of, uit bevél des Konings*; par la pofte, *by de poft, of, met de poft*; par mon moyen, *door myn toedoen of middel*; par crainte, par envie, *door of uit vreeze, uit nyd*; je l'ai fait par cette raifon, *ik heb het om die réden gedaan*; par l'eftime, *uit hoofde, of, van wegens de hooge achting*; il commença par fe plaindre, *hy begon met te klaagen*; par paffe-temps, *by wyze van tyd-verdryf*, tant par femaine, *zoo veel 's weeks* (*of* per *week*); par bonheur, *by geluk*, par malheur, *by ongeluk*; par hazard, par cas fortuit, ou, par avanture, *by geval*; par raillerie, *uitfpotterny*; par terre, *op de aarde, of ter aarden*; jetter par terre, *op de aarde, op de grond, op de vloer fmyten, gooyen of werpen*; je vous conjure par notre amitié, *ik bid u van wégen onze vriendfchap*; par où? *waar door? langs welke weg?* par où je conclus, *waar uit ik befluite*; par ici, *dit heen, hier door*; par là, *die weg daar door, dat heen*; *item door dat middel*; il faut paffer par là, *men moet dat doorftaan, ondergaan*; par-deça, *aan deeze zyde*; par-delà, *aan geene of aan de andere zyde*; par-dedans, *van binnen*; par-dehors, *van buiten*; par-en haut, *van boven*; par-en bas, *beneeden, van onderen*; par-deffus, *boven op of over heen*; par deffus le marché, *boven den koop*; le par-deffus, *de toegift*; paffer par deffus toutes les difficultés, *over alle de zwaarigheeden heen ftappen, of, die te boven komen*; par-deffous, *van onderen*; paffer par deffous la table; par-auprès, *digt by*; par-tout, *overäl*; par-tout où vous &c., *over-äl waar gy enz.*; par-devant, *van vooren*; par devant moi Notaire, *voor my Notaris*; par-derriere, *van achteren*; par-ci, par-là, *herwaards, en derwaards*; aller par-ci, par-là, *hier en daar zwerven, zwieren, loopen of gaan*; par trop, *te veel*; par fois, *by wylen, nu en dan, zomtyds*; par-ainfi, *derhalven, dus*; (c'eft pourquoi, ainfi); par devers, *by*; j'ai par devers moi (entre mes mains) tous vos papiers; de par le Roi, *van wegen den Koning, of, uit 's Konings naam.*

Parabole, (f) *Gelykenis*; *item kégel-fneê* (*in Meetkunde*); parler en paraboles, *door gelykeniffen fpreeken.*

Parabolique, (adj.) *Dat eene gelykenis behélft*; *item kégelvormig, kégelfneedig* (*in Meetk.*).

Paraboliquement, (adv.) *Met gelykeniffen*; *item kégelvormiger wyze* (*in Meetk.*).

Paracentefe, (f. *in Heelk.*) *Aftapping des waters van eenen waterzugtigen*; *item opening daar toe.*

Parachévement, (m) *Voltooying, voleindiging* (f).

Parachever, (v. a.) *Voleindigen*

vol-

voltooyen, *volvoeren*; (finir, achever).

Parachronisme, (m. *gr. w.*) *Misslag* (m), *feil* (f) *in de tyd rékening.*

Paraclet, (m. *gr. en Kerk-w.*) *Trooster*, *Heilige Geest*; (consolateur, intercesseur).

Paracletique, (m) *Kerken-boek der Grieken* (n).

Parade, (f) *Pronk*, *ten toon-stelling*; lit, cheval de parade, *pronkbed*, *pronk-paerd*; faire parade de quelque chose, *met iets pronken*; *item zich iets laaten voorstaan te weeten of te konnen doen*; parade, *optrekking van 't Krygs-volk*; *item afweering van een stoot (in de Schermschool).*

Paradis, (m) *'t Paradys* (n).

Paradoxal, ale (adj.) *Wonderspreukig.*

Paradoxe, (m) *Een wonderspreuk*, *stelling die tégens de gezonde réden of 't algemeen gevoelen schynd aan te loopen.*

Parafe, ou, Paraphe, (m) *Naamtékening*, *hand-tékening* (f), *gewoonlyke trek met de pen onder of rondöm zynen naam* (m).

Parafer, ou, Parapher (v. a.) un contrat, *een verdrag* (contract) *onderteekenen*, *zynen naam en trek of merk onder zetten.*

Parage, (m) *Streek*, *hoogte*, *plaats* (f) *in zee*, connoître le parage où l'on est.

Parage, (m) *Gelykheid in ádel*, *staat of leen-recht*; de haut parage, *van hoogen of ouden ádeldom.*

Parageur, Parager, ou, Parageau, (m) *Een die een leen of riddermaatig goed te gelyk met eenen anderen bezit.*

Paragoge, (f. *in Spraak-k.*) *Verlenging van een woord met ééne letter-greep.*

Paragogique, (adj.) *Dat bygevoegd is (in Spraak-k.).*

Paragonner. (*Zie* Parangonner).

Paragraphe, (m) *Afdeeling*, *snyding* (f. *van eenig geschrift*).

Paraguante, (f. *Spaansch-w.*) *Verëering*, *beloning*, *erkentenis* (*aan iemand die ons in iets geholpen of bygestaan heeft*).

Parain. (*Zie* Parrain).

Parakynancie, (f. *in Heelk.*) *Zeker halsgezwél.*

Paralipomenes, (f. pl.) *De Boeken der Kroniken in den Bybel*; *item het geen in eenig schrift of verhandeling is uitgelaaten.*

Paralipse, (f) *Spreekwyze in redenéerkunde*, *wanneer de rédenaar voorgeev'd van eenig stuk niets te zullen gewaagen en het zelve nochtans duidelyk genoeg aanroerd.*

Parallaxe, (f. *en by zommige* m.) *Verschil tusschen den schynbaaren en waaren stand eener sterre.*

Parallele, (adj. *in Meet-k.*) *Gelykwydig*, *gelykstandig*; lignes, cercles paralleles, *item* une parallele (f), *evenwydige lyn.*

Parallele, (m) *Vergelyking* (f); le parallele d'Alexandre & de César; mettre en parallele avec un tel.

Parallélepipéde, (m. *in Meet k.*) *Figuur van 6 gelykhoekige zyden.*

Parallélisme, (m. *in Meet-k. Sterrek. en Gezicht-k.*) *Gelyke afstand.*

Parallélogramme, (m. *in Meet-k.*) *Een langwerpig vierkant of* Quadraat (n).

Paralogisme, (m) *Valsche sluit-réden*, *drog-réden* (f).

Paralypse. (*Zie* Paralipse).

Paralysie, (f. *in Genees-k.*) *Geraaktheid*, *beroerdheid.*

Paralystique, (adj. & f.) *Beroerd*, *geraakt*, *item een geraakte*, *beroerde.*

Parangon, (m) *Parangon-letter* (f. *zékere groote druk-letter*); *item zeker zwart marmer.*

Parangon, (m. *oud w.*) *Vergelyking* (f) *monster*, *modél* (n).

Parangon, (adj.); Perle, diamant parangon, *eene uitmuntende schoone paerel*, *diamant.*

Parangonner, (v. a. *oud w.*) *Vergelyken* (comparer).

Paranomasie, (f) *Gelykheid der woorden.*

Parant, ante (adj.) *Vercierende enz.* (*Zie* Parer).

Paranymphe, (m) *Lof-réde tot besluit eener* Théol. promotie *en ter eere der gepromoveerde te Parys gedaan* (f); *item speelnoot die de bruid naar den bruidegom geleid* (m).

Parapet, (m) *Borstweering (eener vesting); leuning (eener brug)* (f).

Paraphe &c. (*Zie* Parafe &c.)

Paraphernaux, (adj. m. pl.); Biens paraphernaux, (*noemd men*) *goederen die eene gehuuwde vrouw door erffenis of by gifte bekomt.*

Paraphone, (adj.) *t'zamen-stemmend (in Muziek).*

Paraphoniste, (m) *Voorzanger.*

Paraphrase, (f) *Uitlegging verklaaring, uitbreiding, omschryving van een text.*

Paraphraser, (v. a.) *Uitbreiden, omschryven, verklaaren.*

Paraphraste, (m) *Uitbreider, uitlegger.*

Paraplégie, (f. *in Heelk-k.*) *Geraaktheid der lédemaaten.*

Parapluie, (m) *Régen-scherm* (n).

Paraprès, (adv. *oud w.*) *Daar na.*

Parasange, (f) *Persische myl.*

Parascénium, (m) *Het agterste van een schouwplaats of toneel.*

Parasélene. (*Zie* Parélie).

Parasite, (m) *Schuimlooper, tafelbroér, teljoorlikker.*

Parasitique, (f) *Panlikkery, schuimloopery.*

Parasol, (m) *Zonnen-scherm* (n).

Paratitlaire, (m) *Leeraar*; *item toehoorder der titulen (by-schriften) of des korten begrips van 't Roemsche recht.*

Paratitles, (f. pl.) *Beknopte verklaaring, aanmerking over den titel en inhoud der Rechten, voornamentlyk der Romeinsche.*

Parâtre, (m) *Stiefvader, in eenen quaaden zin, anders zegt men* béaupere.

Paravent, (m) *Blind of luik buiten voor de vengsters; item wind-scherm of schut* (n).

Paraventure. (adv.) (*Zie* Aventure).

Parbieu, ou, Parbleu! (*boert. eed*) *Slapprement!, de drommel! waarlyk!*

Parbouillir, (v. n.) *Uitkooken (als het sap uit kruiden, by Apoth.)*; *item doorzieden, opkooken.*

Parc, (m) *Warande* (f), *diergaarden* (m); *item perk* (n) *horden, kooi* (f. *voor de Schaapen op 't veld*); *item vee-hok* (n) *op een schip*; parc de l'Artillerie, des vivres, *wapen-plaats, Zoetelaars plaats in een léger.*

Parcage, (m) *Schaaps-kooyen-pagt*; *item de mesting der Schaapen op een stuk lands* (f).

Parcelle, (f) *Stukje, deeltje* (n); diviser une chose en plusieurs parcelles.

Parceque, (conj.) *Om dat, dewyl, door dien.*

Parchasser, (v. n.) *Afjagen, de jagt met 't vangen of dooden van 't gejaagde wild eindigen, besluiten,* (*Jagt w.*).

Parchemin, (m) *Perkament* (n).

Parcheminerie, (f) *Perkamentmaakery.*

Parcheminier, (m) *Perkamentmaaker of- verkooper.*

Parciere, (m. & f.) *Een of eene die iets met een' ander deelt.*

Parcloses, (f. pl.) *Vullingen in 't ruim of op den bodem van een schip over de lok-gaaten, waterloopen.*

Parçonnier, iere (m. & f.) *Een of eene die gelyk deeld met andere in eene Erffenisse of schiftinge.*

Parcourir, (v. a.) *Doorloopen, doorreizen (een land)*; *item doorbláderen, doorloopen, schielyk doorleezen (een boek).*

Par-delà, (prep.) *Over, verby*; par delà le respect, *meer als de eerbied vórdert.*

Parderriere, ou, par derriere (adv.) *van agteren.*

Pardessous, pardessus, pardevant, pardevers. (*Zie onder* Par).

Pardon, (m) *Vergiffenis, vergeeving, quytschelding* (f).

Pardonnable, (adj.) *Vergeeflyk*; demander pardon, *om vergiffenis verzoeken of bidden*; obtenir pardon, *vergiffenis verkrygen*; je vous demande pardon Monsieur, *ik bid om vergiffenis of vergeeft my Myn Heer (beleefde ontkenning van iets).*

Pardonner, (v. a. *dat den* Dativ. *der Persoonen en meest den* Accus. *der dingen regeerd*) *vergeeven*, *quytschelden*, *verschoonen*, *ontschuldigen*; pardonner les offenses à ses ennemis, *zynen vyanden de beleedigingen vergeeven*; il ne pardonne rien, *hy verschoond niets*, *hy laat niets door-glippen*, la mort ne pardonne à personne, *de dood verschoond niemand*; pardonner le passé; pardonner à quelqu'un la peine qu'il mérite; pardonnez moi, *ontschuldigt my*, *neemd my niet qualyk*; se pardonner (v. r.) *zich zelven door de vinger zien*, *zich toegeeven*; il ne se pardonne pas la moindre faute.

Paré, ée (adj.) *Opgepronkt*, *opgesmukt*, *vercierd*; *item afgeweerd*, *afgekeerd* (*als een' slag of stoot*); exécution parée (*in Rechten*), *onmiddelyke Gerechts-hulp* (parate exécutie).

Paréage, ou Pariage (m. *in Rechten*), *Gemeenschap* (f); tenir un bien en paréage avec un autre, *een goed met een ander gemeenschappelyk bezitten.*

Paréatis, (m. *Lat. w. in Rechten*) *Bevél van een' opper-Rechter om iets in een onder-Rechters gebied uit te voeren.*

Pareau, (m) *Zeker indiaansch vaartuig dat achter en voor op éénerlei wyze gebouwd is, en dus vooruit en achter-uit vaaren kan*; pareaux (plur) *zinksteenen op een net.*

Parée, (f) *Leen-mans-pligt, om op 't bevél of op-bod zynes Leen-heeren in de wapenen te verschynen.*

Parégorique, ou, anodin, ine (adj. *in Genees-k.*) *Pynstillend.*

Pareil, eille (adj.) *Gelyk*, *gelykvormig*, *eveneens*; ils sont pareils en âge, *zy zyn gelyk in Jaaren*; ils sont pareils entre eux, *zy zyn malkander gelyk.*

Pareil, eille (f. m. & f.) *Wedergáde*, *weérgá*, *gelyk*; il est sans pareil, elle est sans pareille, *hy*, *zy is zonder weérgá*; chose qui n'a point sa pareille; rendre la pareille, *met de zelfde munt betaalen*, *gelyk met gelyk vergelden*; à la pareille (adv.) *zoo goed wederom*, *dat is voor niet niet*; adieu, à la pareille.

Pareillement, (adv.) *Van gelyken*, *insgelyks*, *ook.*

Parein. (*Zie* Parrain).

Parélie, (f) *By-zon*, *schyn van een of meer zonnen rondom de waare zon.*

Parement, (m) *Vercierſel*, *optooisel* (n), *verciering*, *opprонking* (f), *snywerk op een' deur enz.* (n); *item uitmonstering*, *beboording* (f. *van een kleed*); *item opslag*, (m. *eener mouw*); *item de fraaiste vlekken op de veeren eener Valk*; *item gelyke vloering* (*by Metz.*).

Parenchyme, (m. *in Ontl. k.*) *De eigene* Substantie *of 't weezen der ingewanden.*

Parensane, (f. *zee-w. in de Levant*); Faire la Parensane, *zich zeil-reé maaken.*

Parent, ente (m. & f.) *Verwant*, *maage*, *nabestaande*, *bloed-verwant*, *naastbestaande*; nous sommes parents, *wy zyn vrienden*, *verwanten of nabestaande*; parents paternels, maternels, *vrienden van vaders-*, *moeders-zyde*; parents (plur.) *ouders*; il n'a plus de parents, *hy heeft geen ouders meer.*

Parentage, (m) *Maagschap*, *verwantschap*, (f).

Parentales, (f. pl.) *De laatste pligten van eenen nabestaande aan een*, *overlédenen verwant.*

Parenté, (f) *Verwantschap*, *maagschap*, *bloed-verwantschap* (f) *geslacht* (n).

Parentelle, (f) *De hoedanigheid of eigenschap van maagschap.*

Parenthese, (f) *Tusschen-réde* (*die tusschen 2 haakjes in eene réden ingesloten word, en welke zonder den zin te breeken uitgelaaten kan worden*); *item het teeken of de 2 haakjes zelfs* ( ).

Parer, (v. a. & n.) *Vercieren*, *optooyen*, *opsmukken enz.*; parer un autel, une Epouse; parer des cuirs, *leér bereiden*, *schaaven*; *item het leér besnyden*, *dunnen* (*by boek b.*) parer (*in de Schermsch.*) *afkeeren*, *of-*

afweeren; parer un coup, *eenen slag of stoot afkeeren*, *af*-pareeren; parer aux coups, *de slagen afweeren*; on ne peut pas parer à tout, *men kan alles niet voorkomen*; parer de l'épée, de la main; parer un cap, un banc, *een voorgebergte*, *eene bank voorby of te boven zeilen* (*zee w.*); parer, *gereed maaken*, *klaar houden*; parer le cabestan, un ancre &c. pare à virer, *maak klaar om te wenden*; se parer (v. r.) *zich opsmukken*, *zich vercieren*; *item zich in acht neemen*, *hoeden*, *voorzien* (*tegen iets*); parer, *een paerdehoef afsteeken*, *reinigen*; parer (*in de Ry-school*) *stil houden*, *stil staan*.

Parere, (m. *Spaansch w.*) *Meening*, *gedagten* (f), *gevoelen* (n) (*hoe eenig geschil onder Kooplieden te beslissen zye*).

Paresis, (f. *in Heelk.*) *Verlamming der leeden*.

Paresse, (f) *Luiheid*, *traagheid*.

Paresseux, euse (adj. & f.) *Lui*, *traag*; *een Luyaard*; ventre paresseux, *hard-lyvigheid*.

Parfaire, (v. a. *meest in* infinitivo *gebr.*) *Volmaaken*, *voltooyen*, *voltallig-maaken*.

Parfait, aite (adj.) *Volmaakt*, *volkomen*; le parfait, ou, le prétérit parfait, *de volmaakte voorlédene tyd* (*in Spraak-k.*).

Parfaitement, (adv.) *Volmaaktelyk*, *volkomentlyk*.

Parfaute, (adv.); Parfaute de payer, *by gebrék van betaaling* (*in Rechten*; *anders zegt men* faute de).

Parfois, (adv. *beter* quelque-fois) *Zomtyds*, *altemets*.

Parfondre, (v. a.) *'t Glas in den oven steeken*, *om de brand-verf* (*'t* émailjeersel) *gelyk te doen smelten*.

Se Parforcer, (*oud w. Zie* se forcer).

Parfournir, (v. a. & n. *oud w.*) *Vol léveren*, compleet *verschaffen*.

Parfum, (m) *Reuk-werk* (n), *welriekende dingen*.

Parfumer, (v. a.) *Wel-riekende maaken*, *een goeden geur geeven*, parfumeeren; *item berooken*, *doorluchten* (*als brieven van besmette oorden komende*); parfumer un vaisseau, *een schip tusschen deks met brandende genéver-béziën en teer-berooken en met azyn besprengen*.

Parfumeur, euse (m. & f.) *Reukwerk-maaker of- verkooper*; *- verkoopster*; *een die welriekende wateren*, *zeep-ballen enz. verkoopt*.

Pari, (m) *Weddingschap*, *wedding* (f) un pari de 100. écus.

Pariade, (f) *Paar-tyd der Patryzen*.

Pariage. (*Zie* Paréage).

Parial, ale (adj.) *Dat de Pairs aangaat*.

Par-ici, (adv.) *Hier door*, *hier langs*.

Parier, (v. a.) *Wedden*, *verwedden*.

Pariétaire, (f) *Glas-kruid*, *muurkruid* (n).

Parieur, (m) *Een wedder*.

Parisienne, ou, Sédanoise, (f) *Diamant-letter*, corpus-cursif (*zekere kleine druk-letter*).

Parité, (f) *Gelykheid*, *overëenkomst*.

Parjure, (m) *Meineed*, *valsche eed* (m) *meineedigheid* (f).

Parjure, (adj. & f.) *Meineedig*; *een meineedige*, *een eed-breeker*.

Parjurer, se parjurer, (v. n. p.) *Meineedig worden*, *valschelyk zweeren*, *eenen meineed begaan*.

Par-là. (*Zie onder* Par).

Parlant, ante (adj. & part.) *Spreekende*; trompette parlante, *spreek-trompét*, *roeper*; armes parlantes, *spreekend waapen* (*dat den naam des geenen die het voerd aanduid*).

Parlement, (m) *Parlement* (n. *zeker oppergerechts hof*, *Raadsvergadering der stenden in Vrankryk en Engeland*; convoquer, proroger le Parlement.

Parlementaire, (m) *Een Parlements gezinde*.

Parlementer, (v. n. *oud w.*) *In onderhandeling treeden*, *tot een verdrág komen*.

Parler, (v. n.) *Spreeken*, *praaten*; parler bien, mal, haut, bas, du nez, gras, entre ses dents, des gros-

grosses dents, &c. parler en public, *in 't openbaar spreeken, een gesprék doen*; parler en maître, *met een' meesteragtige toon of met gezag spreeken*, parler aux rochers, à un sourd, *tot eenen versteenden, eenen dooven spreeken*; les tuyaux parlent bien, *de orgel-pypen spreeken of luiden wel*; parler au hazard, à la boule vue, en l'air, *in 't honderd heen praaten*; parler aux chiens, *de jagthonden aanmoedigen*; se parler, (v. r.) *gesprooken worden*; *item malkander spreeken*; la langue françoise se parle partout, *de fransche taal word overäl gesprooken*; se parler par lettres, des yeux, *briefwisseling houden*; *met lonken malkander verstaan.*

Parler, (v. a.) *Spreeken*; parler françois, *fransch spreeken*; *item verstaanbaar spreeken*; parler blason, chasse, guerre, *wapenkundig, jagtkundig, krygskundig spreeken*; parler voiture, Balzac, *als Voiture, als Balzac spreeken*; parler chrétien, *verstaanbaar spreeken.*

Parler, (f. m.) *Het spreeken*, *de spraak*; un parler gracieux, *eene bevallige spraak.*

Parlerie, (f. *gem. w.*) *Gebabbel, gesnap, geklap* (n).

Parleur, euse (m. & f.) *Spreeker, praater*; *snapper*; *praatster, praat-moêr, snapster, klappeie.*

Parloir, (m) *Spreek-plaats* (f. *in een Klooster*).

Parlorifer, (v. n.) *Gemaakt spreeken.*

Parmesan, (m) *Parmezaan-kaas.*

Parmi, (prep.) *onder, tusschen*; parmi tant de gens; parmi mes papiers.

Parnage, (m) *Pagt, cyns, voor 't dryven van zwynen in een eikelbosch* (f).

Parnasse, (m) *De Berg Parnassus, de zang-berg*; *item de dichtkonst, de dichters.*

Parnassides, (f. pl.) *De zanggodinnen.*

Parodie, (f) *Verdraaijing der woorden, voornamentlyk van vaerzen, die den zin veränderd en bespottelyk maakt.*

Parodier, (v. a.) *Een gedicht verdraayen, omkeeren, eenen anderen zin geeven.*

Parodiste, (m) *Keerdicht-maaker.*

Paroemie, (f) *Korte en zinryke gelykenis.*

Paroferte, (f. *in oude lands-Rechten*) *Aanbieding.*

Paroi, (f) *Wand, muur* (*bêter* mur, muraille).

Paroi, (m) *Het middelschot der neus* (n. *in Ontl. k.*).

Paroir, (m) *Hoefsmids-steek-mes* (n).

Paroire, (f) *Schaaf-yzer* (n. *gebruikt tot 't vertinnen by Kopersl.*).

Paroisse, (f) *Kerspel* (n) *Parochie, wyk*; *item gemeinte*; *Kerspel-kerk* (f); il est le coq de la paroisse, *hy is het haantje* (*de voornaamste*) *van de buurt.*

Paroissial, ale (adj.) *Die of dat van de wyk, of parochie is.*

Paroissien, ienne (m. & f.) *Parochiaan, Kerspel-kind.*

Paroître, (v. n. *Lees* Parêtre) *Verschynen, voor den dag koomen, zich vertoonen*; *item blinken, schynen, blyken*; paroître en public, *in 't openbaar verschynen*; cela me paroît beau, *dat komt my mooi voor*; faire paroître, *doen blyken, te kennen geeven*; paroître (v. impers.); il paroît bien quel parti il a pris, *het blykt wel wat zyde hy gekoozen heeft*; il y paroît bien, *het is 'er zeer wel aan te zien*; vraiment, il y paroît peu, *waarlyk daar zyn niet veel teekens van.*

Parole, (f) *Woord*; *gesprék* (n); *spraak* (f) *enz.*; donner de bonnes paroles, *goede woorden geeven*; se prendre de paroles, *kyven, schelden, woorden krygen*; il y eut de grosses paroles, *daar reezen harde of hevige woorden*; prendre la parole, *het woord opvatten, beginnen te spreeken*; *item antwoorden*; porter la parole, *het woord doen of voeren*; reprendre sa parole, *zyne réden hervatten*; couper la parole à quelqu'un, *iemand in de réden vallen*; avoir le don de la parole, ou, avoir la parole à commandement,

ment, ou, en main, *wel-bespraakt zyn; vaerdig spreeken konnen*; parole, *woord*, parool, *belofte*; donner, dégager, tenir sa parole; manquer de parole; homme de parole; perdre la parole, *de spraak verliezen, spraakloos worden*; paroles mémorables, *gedenkwaerdige woorden of rédenen*; être de deux paroles, *uit twee monden spreeken*; ce marchand est à une parole, *die koopman overeischt, of, overloofd niet*; parole, *woord, wagt-woord*; parole de Dieu, *het woord Gods, de Heilige Schrift*; la Parole E'ternelle, ou, le verbe, *het Eeuwige woord, Jesus Christus*; à grands Seigneurs, peu de paroles, *by groote Heeren moet men zyne réden niet te lang maaken*; à bon entendeur, il ne faut qu'une parole, *een half woord is genoeg voor den wyzen*; la parole s'enfuit, & l'écriture demeure, *woorden vergeet men, maar dat geschreeven is, dat blyft.*

Paroli, (m) *Het verdubbelen van den eersten inzét (by Speelders)*; faire paroli, *niets wyken, zoo goed weêrom vergelden, met dubbelde munt betaald zetten.*

Parons, ou, Pairons (m. pl. *by Valkeniers*) *De oudste der roof vogels.*

Paronychie. (*Zie* Panaris).

Parotide, (f. *In Heel-k.*) *Klier gezwél* (n) *of smarting* (f), *achter d'ooren.*

Paroxysme, (m. *in Gen. k.*) *Verheffing, verdubbeling van koorts* (f).

Parpaie, (f) *Volle betaaling, afbetaaling.*

Parpaillot, ote (m. & f.) *Een scheld-naam eertyds aan de Gereformeerden in Vrankryk gegéven.*

Parpain, ou, Parpaing, gne (adj.); Pierre parpaigne, *een steen die zoo breed is als de muur dik is, een bind-steen*; (*by Metz.*).

Parpaye. (*Zie* Parpaie).

Parpayer, (v. a.) *Ten vollen afbetaalen.*

Parque. (*Zie* Parques).

Parquer (v. a.) des brebis, *schaapen in een' kooi, in horden sluiten (op 't veld)*; parquer l'artillerie, *het geschut in een perk voeren*; parquer des huitres, *oesters op 't strand afperken, afsluiten, om ze vet te maaken*; parquer, (v. n.) *in een' kooi, hok, of afgeslooten plaats leggen of zyn.*

Parques, (f. pl.) *De Schik-godinnen (die volgens 't zeggen der Heidensche dichters, 't bestél over 's Menschen léven hebben, en waar van 'er 3 zyn zouden, namentl.* Clotho, Lachesis *en* Atropos, *de eene den draad trekkende, de andere de spil omdraayende, en de derde den draad des levens afknippende*).

Parquet, (m) *Vierkante plaats rondom met een hek afgeslooten; item vloer met ruiten ingelegd; item raad of geboor-kamer van een Gerechts-hof* (f); *item het hout-werk van een schoorsteen; item het doop-hek in een Kerk* (n); *item kogel-bak op een schip* (m); *item kogel-plaats in een tuig-huis* (f).

Parquetage, (m) *Hek-werk, ruitwerk, ingelegd-werk* (n).

Parqueter, (v. a.) *Iets met ruitwerk maaken, inleggen.*

Parquoi, (conj. *oud w. béter* c'est pourquoi). *Derhalven, waarom.*

Parrain, (m) *Peet, peeter, doopheffer gevâder; item een uitgekózen Soldaat, om op een ander Soldaat, die* geharquebuseerd *moet worden, 't eerste te schieten; item een Heilige, wiens naam men by den doop bekomen heeft.*

Parricide, (m) *Vader-moord, een' moord, begaan aan vader, moeder, man, vrouw, broeder, zuster, kind, koning of vorst, een' gruuwzaame of schrikkelyke moord.*

Parricide, (m. & f.) *Vader-moorder of moordenaarster, een of eene die een* Parricide *begaat.*

Parricide, (adj.) *Moordaadig in de hoogsten graad.*

Parsemer, (v. a.) *Bestrooyen, bezaayen*; parsemer un lit de fleurs.

Parsi, (m) *Afgoden dienaar des vuurs.*

Part, (f) *Deel, gedeelte, aandeel, lot, part enz.* (n); grosse, petite part; avoir part dans une manufacture, prendre sa part; faire part de &c., *deelgenoot maaken van*

van enz.; être à la part, (*Zee-w.*) *op reine kaap vaaren, dat is, dat de matroozen deel aan den prys ('t genomen schip) hebben*; *item deel aan een visch-vangst hebben*; faire, ou, donner part de quelque chose à quelqu'un, *iemand iets berichten, mededeelen*; (adviseeren); prendre part à quelque chose, *deel, belang ergens aan neemen*; je prends beaucoup de part à votre perte; la plus part, *het grootste gedeelte, de meeste*; la plus part des hommes; la plus part du temps, *den meesten tyd*; de la part, *van wegens*; ditez lui de ma part, *zegt hem van mynent wegen*; venir de la part du Roi, *in 's Konings naam of van s' Konings wegen komen*; part, *plaats, zyde, kant*; de toutes parts, *allerwegen, van alle kanten*; autre part, *elders, op een ander plaats* (ailleurs); nulle part, *nergens*; quelque part, *ergens*; aller quelque part, *ergens gaan*; en quelque part que ce soit, *waar het ook zye*; prendre une chose en bonne ou en mauvaise part, *een' zaak wel of euvel neemen*; cela vient de bonne part, *dat komt van goeder hand*; de part en part, *door en door*; percer de part en part; de part & d'autre, *van wederzyden, van beide kanten*; d'une part je vois que &c. & de l'autre que &c., *aan de eene zyde enz.*; à part, *ter zyden, by zich zelven alleen*, mettez cela à part, *legt dat weg, of, aan een zyde*; tirer quelqu'un à part, *iemand ter zyden trekken (om met hem te spreeken)*; faire bande à part, *een afzonderlyk gezélschap maaken*; raillerie à part, *zonder gekscheeren, in ernst gesprooken*; sa vanité à part, il est honnête homme, *zyne verwaandheid overgeslaagen, is hy enz.*; c'est un fait à part, *dat is een' andere zaak*; à part soi, ou, en soi même, *by, tot of in zich zelven*; part, *d'andere zyde (van wisselb. enz.)*; le contenu de l'autre part, ou, en l'autre part.

Part, (m. *in Rechten en Heel-k.*) *Kinderbaaring, kraaming*; *lyfs-vrugt* (f), *kraam-kind* (n); supposition de part, *heimelyke ondersteeking van een kind*; suppression de part, *afdryving enz.*

Partage, (m) *Deeling, verdeeling, scheiding, schifting* (f); *item erfdeel, deel, lot* (n); *item* il y a partage (les juges sont partagés) *de Rechters zyn 't niet ééns.*

Partager, (v. a.) *Deelen, verdeelen, schiften, scheiden*; *item deel neemen*; partager une succession, *eene erffenis deelen*; la riviere partage la Ville, *de rivier verdeeld de Stadt in tweën*; la cour est fort partagée, *het hof is zeer verdeeld (in gevoelen)*; la nature l'a bien partagé, *hy heeft veele natuurlyke vermógens*; elle partage vos peines, *zy neemd deel in uw verdriet*; partager le vent (*zee w.*) *over beide zyden éven hoog loeven*; *item met een ander schip gelyk op-loeven*; partager le différent, *het verschil deelen, door midden doen.*

Partance, (f. *zee-w.*) *Vertrèk, het t'zeil gaan, afvaaren van een schip* (n); coup de partance, *vertrekschoot, sein-schoot dat men 't zeil gaat.*

Partant, (conj. *in Rechten nog gebr.*) *Derhalven, daarom, overzulks, by gevolg (béter* c'est pourquoi, par conséquent).

à Parté, (m. *Ital. w.*) *Gesprék des Toneel-speelders, waarby hy zich quanswyze houd als of zyn' medespeelders het niet hoorden.*

Partement. (m. *Zie* Partance).

Partement (m) de fusée, *het afsteeken eener vuur-pyl.*

Parterre, (m) *Gelyke, évene grond of vloer, vlakte*; *item staan-plaats* (f), *'t ruim* (n. *in een' Schouwburg*); *item de toeschouwers daar in*; *item 't briefje daar van*; parterre de jardin, *bloem-stuk in een tuin*; parterre de gazons, *een stuk met groene zooden belégd*; parterre de natte, *vloer-mat*; parterre d'eau, *water-konst-werk, waar by zich verscheidene straalen vertoonen*; faire un parterre, (*gem. en boert. w.*) *op den grond vallen.*

Parti, (m) *Voorslag* (m), *aanbieding*; *gelé-*

gelégenheid; *voordeelige zaak*, *party* (f), *hoop enz.* (m); il a refusé de bons partis, *hy heeft schoone gelégenhéden van de hand geweezen*; cette fille est un bon parti, *die jonge dochter is een' voordeelige party of voordeelig huwelyk*; c'est un puissant parti, *het is eene sterke party, of, grooten hoop*; il a pris le bon parti, *hy heeft de beste zyde gekoozen*; être du parti de &c. *van de party, aan de zyde zyn van enz.*; abandonner le parti, *de party verlaaten*; attirer quelqu'un dans son parti; j'ai pris mon parti, *ik heb myn besluit genómen*; il a pris le parti des armes, *hy heeft den Krygs-dienst verkoozen*; il prit le parti de se taire, *hy verkoos te zwygen*; j'ai pris parti ailleurs, *ik heb my elders voorzien of verbonden*; aller en parti, *op party gaan (by Krygsl.)*; le parti des gabelles est affermé, *het zout is verpagt.*

Parti, ie (adj. & part. *van* Partir) *Gedeeld, verdeeld*; *item half doorgesneeden (in Wapenk.)*; *item vertrokken, weggegaan, verreisd.*

Partiaire (adj.); Fermier partiaire, *Pagter voor de helft.*

Partial, ale (adj.) *Éénzydig, partydig, die ééne zyde gunstig is.*

Partialement, (adv.) *Éénzydiglyk.*

Partialiser, (v. a.) *Partydig maaken*; partialiser (v. n.) se partialiser (v. r.) *partydig worden.*

Partialité, (f) *Éénzydigheid*; *partydigheid.*

Participant, adj. & subst.) *Deelägtig*; *item een deel-genoot.*

Participation, (f) *Mededeeling (van iets)*; *item deelägtigheid, deel (in iets)*; admettre quelqu'un à la participation d'une chose; il a fait cela sans ma participation, *hy heeft zulks gedaan zonder my iets daar van te kennen te geeven.*

Participe, (m) *Deel-woord* (n. *in spraakk.*); *item een deelgenoot* (m).

Participer (v. n.) à quelque chose, *deel of genot ergens aan hebben*; participer à la joie, à la tristesse de son ami; participer de quelque chose, *van den aart van iets zyn*; mineral qui participe du vitriol.

Particulariser (v. a.) un fait, *een bedryf met alle zyne omstandighéden verhaalen*; *item naauw onderzoeken.*

Particularisme, (m) *Byzonder gevoelen* (n); *item Leere der byzondere Genade* (f).

Particulariste, (m) *Een die een byzonder gevoelen of meening heeft*; *item een voorstander der byzondere Genade.*

Particularité, (f) *Byzonderheid, byzondere omstandigheid*; *item omstandig verhaal.*

Particule, (f) *Klein deeltje, stukje, brokje*; *item klein woordje, woord-lédeken* (n. *in spraak-k.*).

Particulier, iere (adj.) *Afzonderlyk, byzonder, zonderling*; *item wonderlyk, ongemeen*; chambre particuliere, *een afzonderlyke kamer*; un cas particulier, *een byzonder geval*; conduite particuliere, *een zonderling gedrag of houding*; c'est un esprit tout particulier, *'t is een zeer wonderlyke geest*; un bien particulier, *een afzonderlyk goed.*

Particulier, (m) *Een onbeämpte, een* privaat *persoon*; vivre en simple particulier, *als een gemeen of eenvoudig burger leeven*; vivre en son particulier, *op zich zelven leeven of huishouden*; en mon particulier, ou, pour mon particulier, *my aangaande, wat my belangd*; en particulier, (adv.) *in 't byzonder*; chacun en particulier, *yder in 't byzonder.*

Particulierement, (adv.) *Byzonderlyk, vooonaamentlyk.*

Partie, (f) *Deel* (n) *enz.*; la partie est moindre que le tout, *het deel is minder als zyn geheel*; une bonne partie des hommes, *een groot deel der menschen*; les parties nobles, *de édele deelen (des Ligchaams, als: 't Hart, de Léver enz.)*; les parties honteuses, *de schaam-deelen*; parties de l'oraison, *de deelen eener reden (in spraak-k.)*; chanter sa partie, *zyne party of stem zingen*; air à quatre parties;

parties similaires, *gelyk-slagtige deelen*; partie adverse, *tegen-party*; avoir affaire à forte partie, *met een' harde party te doen hebben*; remettre la partie, *een' zaak of geding verschuiven*; accomoder les parties, *de partyen bevrêdigen*; prendre un juge à partie, *eenen Rechter voor de vierschaar roepen*; la partie n'est pas egale, *de party of kans is niet gelyk*; faire une partie de chasse, *een' Jagt-party maaken*; être de la partie, *van 't gezélschap zyn*; partie de plaisir, *gezélschap ter verlustiging*; partie, *spel, party*; jouer, gagner partie, *een spel speelen, winnen*; parties, *uittrekfel, reekening (van een winkelier of Handwerks-man)*; arrêter les parties, *de reekening voor goed erkennen*; tenir ses livres à parties simples, à parties doubles, *zyne boeken met enkele, dubbele posten houden*; parties casuelles, *toevallige, onzékere voordeelen, buitenkansen*; faire un coup de partie, *een stuk waagen dat voordeel geeft of beloofd*; c'est une partie faite à la main, *dat is een' overlégde zaak*, partie de froment, partie de seigle, *deels van terwe, deels van rogge*; *men zegt ook*, il a les parties qu'il faut pour son emploi, *hy heeft de nodige vereischtens tot zyne bediening*; partie aliquante (*in rékenk.*) *getál dat eenige maalen genomen, in een grooter niet net opgaat*; partie aliquote, *getál dat eenige maalen genomen, in een grooter net opgaat*; en partie (adv.) *ten deele, deels, gedeeltelyk*; l'ouvrage est en partie fait.

Partir, (v. a. *meest in Rékenk-k. en Wâpen-k. gebr., anders zegt men* partager; je partis, tu partis, il partit, nous partissons &c., je partis &c., j'ai parti &c., je partirai &c., que je partisse &c.), *deelen, verdeelen*; partir l'écu en deux, *'t schild in tweën verdeelen*; ils ont toujours quelque maille à partir ensemble (*spr. w.*), *zy hebben altoos ruzie of een eitje met malkander te schillen.*

Partir, (v. n. Je pars, tu pars, il part nous partons &c. Je partois &c. Je partis &c. Je suis parti &c. Je partirai &c. pars &c. que je parte &c. que je partisse &c. partant &c.) *vertrekken, weggaan, verreizen enz.*; le courier est parti; il partira demain pour la France, pour Madrid, *hy vertrekt morgen naar Vrankryk, naar Madrid*; il ne part pas de la maison, *hy komt niet buiten de deur*; partir, *uitvliegen, afvliegen, los-breeken, losspringen*; la bombe part du mortier; faire partir une pierrr d'une mine; faire partir le cheval, *het paerd laaten loopen, aanzetten*; faire partir le gibier, *het wild opjaagen*; partir, *voortkomen, ontstaan*; ce sont des louanges qui partent de la flatterie; cela part d'un cœur vraiment genereux; partir, *uitstooten (in de Scherm-school).*

Partir, (s. m.) *Het afreizen, vertrek*; *item het begin van de ren van een paerd* (n); au partir de là, *by 't vertrek van daar*; cheval qui a un beau partir.

Partisan, (m) *Aanhanger, een die iemands party houd*; *item Pagter der Koninglyke inkomsten*; *item een Partyganger (in den oorlog).*

Partiteur, (m, *in Réken-k.*) *Deeler* (Diviseur).

Partitif, (adj. *in Spraak-k.*) *Deelend.*

Partition, (f) *Deeling, verdeeling (in Réken k. Wapen-k. reden-k. en zang-k.).*

Par-tout, (adv.) *Overäl, allerwegen.*

Partunde, (*f. by d'oude Heid.*) *Godinne der Kinderbaaring.*

Parvenir, (v. n.) *Geraaken, voortgeraaken, voortkomen*; parvenir à une charge, à l'Empire, à son but; ce jeune homme ne manquera pas de parvenir, *die Jong-man zal wel voort-komen, of, in staat geraaken.*

Parvenu, ue (adj.) *Geraakt, gekómen*; *item gestaagt, voortgekomen*; un parvenu (subst.) *een die van niet tot iet gekomen is.*

Parvis, (m) *Voor-plein, voor-hof eener Kerk* (n).

Paru-

Parulis, (m. *in Heel-k.*) *Ontsteeking, opzwelling van 't tand-vleesch (f).*

Parure, (f) *Vercierfel, cieraad, pronk-gewaad, tooisel* (n); *opschik* (m); une riche parure; parure, *gelykheid van gedaante of vertooning*; chevaux, ouvrage d'une même parure.

Pas, (m) *Eene treede, of, treê, schreede* (f), *stap, voetstap of pas enz.* (m); aller d'un bon pas, ou, marcher à grands pas, *met groote schreeden gaan, wakker aanstappen*; à petits pas, ou, à pas serrés, *met korte schreeden*; marcher à pas de loup, à pas de larron, *heel zagtjes gaan, sluipen*; marcher à pas comptés, *statelyk, gemaakt of op de maat gaan*; aller pas à pas, *voetje voor voetje gaan, langzaam gaan*; poursuivre quelqu'un pas à pas, *iemand op de hielen zitten, van naby vervolgen*; pas à pas, on va bien loin, (*spr. w.*) *langzaam gaat zéker*; doubler le pas, *de schreeden verdubbelen, gezwinder voortgaan*; retourner sur ses pas, *op zynen weg te rug keeren*; faire un faux pas, *eenen mistréd of eene mistree doen, struikelen*; *item eenen valschen pas, stap, misslag of feil begaan*; pas de clerc, *feil, misslag, overziening*; se retirer au petit pas, *stilletjes heen-gaan, weg-sluipen, af-druipen, af-zakken*; cheval qui a un bon pas, *paerd dat een' fraaye gang heeft*; cheval de pas, *een pas-ganger*; pas, *voortrêe, voorrang*; donner le pas à une personne; prendre le pas devant, *de voortogt neemen, eerst ingaan*; passer le pas, *sterven*; faire passer le pas à quelqu'un, *iemand dooden, naar de andere waereld helpen*; il faut passer le pas, *men moet 'er meê door, dat moet zoo zyn*; franchir le pas, *een ras besluit neemen*; il est en pas d'être un jour à la tête du Ministere, *hy is op den weg van eens te zyn enz.*; pas, *drempel, dorpel, ingang*; nous ne sommes encore qu'au premier pas, *wy zyn nog maar op den drempel, in 't begin*; dès le premier pas, il se laisse effrayer, *van den eersten aanvang af laat hy zich afschrikken*; entrer dans un pas difficile, *eene moeyelyke zaak onderneemen*; se tirer d'un mauvais pas, *zich van een' quaade omstandigheid ontdoen*; faire le premier pas, *den eersten stap doen, de eerste aanleiding geeven*; je n'y ferai pas un pas, *ik zal 'er geen voet in verzetten*, vous n'y perdrez que vos pas, *gy zult 'er uw' moeite alleen by verliezen*; n'être qu'à deux pas de la mort, *hy is dood krank*; pas, *voetstap, voetspoor, tree*; les fleurs naissent sous ses pas, *de bloemen wassen onder zyne voeten of tréden*; marcher sur les pas des grands hommes, *het voetspoor of voorbeeld van groote mannen volgen, hunne voetstappen drukken*; le pas commun est de deux pieds & le géometrique de cinq, *de gemeene stap of schreede is enz.*; pas, *toegang, doorgang, engte, naauwte*; gagner le pas de la montagne, *den toegang des bergs bereiken, inneemen*; le pas de calais, *de hoofden of het naauw tusschen Calais en Douvres*; pas de haubans, ou, enfléchures, (*Zee w.*) *wêvelingen in 't wand* (*dwarse touwtjes om de voeten op te zetten en na den mast te klimmen*); pas de souris, *steene bêer, voet eener borstweering (in vesting-b.)*; pas de vis, *slinger-slag eener schroeve*; pas d'âne, *steek blad* (n) *aan een dégen-gevést*; *item hoef-blad (zeker kruid)*; *item, ring-bout* (*Zee-w.*); pas, (*by Handwerks-l.*); outils de toutes sortes de pas, *werk-tuigen van allerlei grootte*; pas, (*by Weevers*) *optrek des draads in den kam*; de ce pas, (adv.) *terstond, opstaande voet*; j'irai de ce pas avec vous.

Pas, (particule négative, *ontkennend woordje, word met* ne *en* non, *dewelke ook zie, en zomtyds alleen gebruikt*) *Niet*; je ne le connois pas, *ik ken hem niet*; non pas que je sache, *niet dat ik weet*; comment se porte t-il? *hoe vaart hy?* pas bien, *niet wel*; pas un, pas une, (adj.) *niet een, geen*; pas un ne le croit.

Pascage. (*Zie* Pacage).

Pas-

Paſchal, ale (adj. *waar van het m. pl. is* paſchals) *Dat van 't Paſcha is*; l'agneau paſchal, *het Paaſch-lam*, (*Ch. als K.*).

Pasquin, (m); *Pasquyn* (*zeker beeld te Romen, waar aan menſchimpſchriften plakt*); *item figuurl. een ſchimpdicht*, pasquil.

Pasquinade, (f) *Schimpſchrift, hékel-dicht* (n).

Paſſable, (adj.) *Dat gaan of passeeren kan, rédelyk, tamelyk, lydbaar*, cela eſt paſſable.

Paſſablement, (adv.) *Rédelyk, tamelyk, zoo wat heen.*

Paſſacaille, (f) *Zeker dans, in een* tripel-tact *of* 3 *tyden begreepen*; *item een mof-band om 't lyf.*

Paſſade, (f) *Doortogt, door-reize* (f); *item reispenning, teerpenning* (m); demander, donner la paſſade; paſſade, *de omloop, heen- en weêr-gang of loop van een paerd* (*in de Ryſchool*).

Paſſage, (m) *Weg, reis-weg* (*m. van groote doortogt*); *item de doortogt zelfs, over-vaart, over-togt enz.* (f); le paſſage eſt libre, *de weg is vry*; diſputer le paſſage d'un fleuve, *de overtogt enz.*; le paſſage des troupes, *de doortogt enz.*, donner paſſage, *doortogt, overtogt verleenen*; je vous verrai en, ou, à mon paſſage, *by myne door-reize enz.*; paſſage, *opening, door-togt, plaats, ruimte*; il faut laiſſer un paſſage à la fumée; le canon ſe fait paſſage, paſſage, *ſcheeps-vragt, wagen-vragt of loon*; *veer-geld, brug-geld, bekkengeld, paſſagie geld*; droit de paſſage, *vrye door-togt of overtogt* (*aan eenig plaats*; oiſeau de paſſage, *trek-vogel*; paſſage, *ſpreuk, réde, plaats* (*van eenig geſchrift of boek*); citer, expliquer un paſſage de l'écriture; paſſage, *gang* (*in een huis*); paſſage, *het zagt of gemoedig maaken van 't léder.*

Paſſager, ere (adj.) *Door-trekkende, voorby-gaande*; *item onbeſtendig, niet duurzaam*; chagrin paſſager, *voorby-gaande droefheid*; biens paſſagers, beauté paſſagere, *vergankelyke, voorby-vlietende goederen enz.*; oiſeau, poiſſon paſſager, *vreemde of voorby-trekkende vogel enz.*

Paſſager, (ſ. m.) *Reiziger, paſſagier* (*in een ſchip of ry-tuig*).

Paſſager (v. a.) un cheval au trot, au pas, *een Paerd den draf, den pas-gang leeren* (*in de Ry-ſch.*).

Paſſant, ante (adj. & part.) *Voorby-gaande, voorby-vaarende, voorby-reizende*; *item gaande* (*in Wapen-k.*); *item* une rue paſſante, un chemin paſſant, *eene ſtraat, een weg daar veel volk door-gaat*; paſſant, *overtreffend*; en paſſant, (adv.) *in 't voorby-gaan, ter loops*; dire une choſe en paſſant; ſaluer quelqu'un en paſſant.

Paſſant, (ſ. m.) *Een Reiziger, voorby-gaande.*

Paſſation, (f) *Het maaken of de plegtigheeden van een verdrág* (contract.

Paſſavant, ou, Paſſe-avant, (m) *Reisbriefje, doortogt-briefje* (*n. der tol-bedienden op waaren*).

Paſſe, (f) *Gang, weg, toeſtand* (*m. daar iemand in is*); être dans une belle paſſe, *op een' goeden voet of weg ſtaan*; il eſt en paſſe d'être avancé, *hy ſtaat op een goeden voet enz.*; paſſe, (*in de Scherm-ſch.*); faire une paſſe, *inloopen, onder den dégen loopen*; paſſe, *poort op een trok-tafel, in een' maliebaan* (f); paſſe, (*Zee-w.*) *engte, guil, tuſſchen twee zand-banken* (f); *item naauw Zee-gat om in een' haven of rivier te loopen*; paſſe, (*zegt men voor* je paſſe, *in 't kaart-ſp.*) *ik pas* (*of geev' 't ſpel gewonnen*); paſſe, *het zy zoo, het kan zoo doorgaan*; paſſe, *byvoeging om ſpecie die te ligt is gelyk te maaken tegens wigtige*; paſſe, *wyfjes muſch of mos.*

Paſſé, (m) *Het voorlédene* (n), *de voorledene tyd* (f).

Paſſé, ée (adj. & part.) *Voorby, voorleeden, voorby-gegaan, geweeſt*; *item ouderwetſch, uitgeleefd, vervallen, verwelkt enz.*; choſe paſſée, *gedaane of voorby-gegaane zaak*; le temps paſſé, *de voorlédene tyd*; homme paſſé, *uitgeleefd man*; couleur paſſée, *verſlenſte of verſchótene kleur*; mode paſſée, *afgelegde of ouderwetſche*

sche mode, *dragt*; maître passé, *aangenomen meester*.

Passe-avant. (*Zie* Passavant).

Passe-balle, ou, Passe-boulet, (m) *Kógel-maat* (f).

Passecaille. (*Zie* Passacaille).

Passe-canal, (m) *Naauw vaarwater*, *tusschen zand-banken* (n).

Passe-chevaux, (m) *Veer-pont* (f).

Passe-debout, (m) *Tol-ceel* (f), *verlof-brief* (m) *voor waaren die door mogen gaan zonder ontlaaden te worden*.

Passe-dix, (m) *Meer als* 10 *oogen* (*in 't Taerling-spel*).

Passe-droit, (m) *Gunst*, *verzagting* (f); *item* (*'t tégengestelde*) *onrecht*, *ongelyk* (n. *in Rechts-oeffening*).

Passée, (f) *Doortogt* (f. *van 't krygs-volk*); *trek-tyd* (f. *der vogelen*); *spoor* (n. *van 't wild*) *eén' laag van* 2 *dozyn Lamsvellen* (f. *by Velbereiders*); *een lok of trens hair* (f. *by Paruik-m.*).

Passe-fleur, (f) *Anemonie-roos*.

Passeger. (v. r.) (*Zie* Passager.

Passement, (m) *Boordsel*, *belégsel*, passement (n).

Passementer, (v.a.) *Boorden*, *met lint beléggen* (*béter* mettre du passement).

Passementier, iere (m. & f.) *Passement-werker*; *-werkster*.

Passe-parole, (m) *Léger-woord*, *dat van den eersten tot den laatsten gaat*.

Passe-par-tout, (m) *Een hoofd-sleutel*, *looper* (m. *sleutel die op verscheide sloten past*); *item een dubbeld slot* (n); *item een groote trek-zaag* (f).

Passe-passe, (m) (*Hand-greep der Goochelaars*); tours de passe-passe, *goochel-werk*, *guichel-spel*; joueur de passe-passe, *goochelaar*.

Passe-pied, (m) *Zeker dans met gezwinde tréden*.

Passe-port, (m) *Vry-brief*, *vry-gelei-brief*, *pas* (m); *item paspoort* (f), *passeerbrief* (m. *voor Koopwaaren*).

Passer, (v. n. & a. *heeft veel betekenissen*) *Door-gaan*, *door-trekken*, *door-reizen*, *voorby of verby-gaan*, *door-vaaren*, *door-loopen*, *voorby vlieten*, *doorvlieten enz.* (*Zie verder de volgend spreekwyzen*); passer devant, *voor of vooraan gaan*; passer le premier, *het eerste voorby gaan of vaaren*, passer d'un lieu à l'autre, *van den eenen plaats na den anderen gaan*; passer par une Ville, *door eene Stadt reizen*, *trekken*; la riviere passe devant la Ville, *de rivier of stroom loopt voorby de Stadt*; passer la riviere, *over de rivier gaan of vaaren*; passer un defilé, *door eenen engen weg of eene engte trekken*; il en faut passer par là, *men moet dáár aan*, *dat moet zoo zyn*; il faut que cela passe, *dat moet geschieden*; faire passer des Marchandises d'une Ville à l'autre, *Koopwaaren van den eenen plaats na den anderen vervorderen*, *voortzenden*; il ne passera pas jusques là, *hy zal zoo ver niet kómen*; passer outre, *doorgaan*, *voortgaan*, *verder gaan*; passer son Chemin, *zynen weg gaan*, *voortzetten*; laisser passer quelqu'un, *iemand gaan laaten*, *verby laaten*; passer à quelqu'un la plume par le bec (*spr. w.*), *iemand foppen*; son nom passera à la posterité, *zyn roem zal tot het na-geslacht overgaan*; passer legerement sur une chose, *iets éven aanroeren*, *naauwelyks gewag van maaken of gedenken*; passer par dessus toutes sortes de considérations, *alle bedenkelykheeden over 't hoofd zien*, *of*, *aan een zyde zetten*; cela passera par mes mains, *dat zal door myne handen gaan*; l'Empire passa des Medes aux Perses, *het Ryk is van de Méden tot de Persen overgegaan*; passer d'une charge, d'un article à l'autre; passer un Soldat par les baguettes, par les armes, *eenen Soldaat door de spitsroede laaten loepen*, *doorschieschieten* (harquebuzeeren); passer les bornes, *de paalen of grenspaalen te buiten gaan*, *overschryden*; passer la mesure; cela passe mes espérances. *dat gaat*, *of*, *is boven myne hoop*; cela me passe, *dat is buiten myn bereik*, *boven myn begrip*;

grip; il me passe de toute la tête, *hy is een kop grooter als ik*; cela passe la raillerie, *dat gaat te verre of is te grof*; quand cela passe trois mois, *als zulks meer als drie maanden duurd*; je ne passerai pas cinquante écus, *ik gaa niet hooger of geev' niet meer als vyftig ryksdaalders of kroonen*; il passe tous ses compagnons; *hy overtrefd alle zyne metgezellen*; passer une ligne, *eenen régel uitlaaten, overslaan*; je passe par dessus tant de choses que j'aurois à dire, *ik gaa' zoo veel zaaken enz. met stilzwygen voorby*; tant d'habiles gens y ont passés, *zoo veel bequaame luiden hebben zulks over 't hoofd gezien*; passer, *gelden, door den beugel gaan*; cela ne passe pas, *dat kan zoo niet gaan*; je vous passe cela, *ik geev' u dat toe, of ik laat u dat gelden*; passer à un capitaine tant de Soldats, *aan een Hoofd-man of Hopman zoo veel voetknegten bereekenen of bezoldigen*; ce mot ne passe pas, *dat woord deugd niet*; passer, *gangbaar zyn, doorgaan*; cette pièce passe, *dat stuk gelds is gangbaar*; il a passé une pièce qui n'étoit pas de mise, *hy heeft een stuk gelds uitgegéven dat ongangbaar was*; il ne me laisse rien passer, *hy ziet my niets door de vingeren of verschoond my in niets*, passer, *doorgaan, gehouden of aangezien worden*; il passe pour un habile homme, pour savant; passer, *vergaan, verby-gaan, verwelken, verslensen*; le temps, la beauté passe, *de tyd, de schoonheid vergaat, of, gaat verby*; cette mode est passée il y a long temps, *die dragt is voor lang uit het gebruik geweest*; cette pierre est passée, *die steen heeft zyn glans verlooren*; les couleurs passent avec le temps, *de kleuren (verven) verschieten door den tyd*; passer en proverbe, *tot een spreek-woord worden*; laissons passer la pluie, *laat ons den régen verby laaten gaan*; les passions violentes passent vite, *de geweldige hartstogten gaan ras over, duuren niet lang*; il est passé, *hy is dood of hy is weg*; il a passé comme une chandelle, *hy is als een' kaers uitgegaan*; il va passer, *hy gaat heen, of, hy sterft*; passer, *doorbrengen, verslyten*; passer son temps à jouer; passer les jours à rien faire; passer la belle saison à la campagne; passer mal son temps, *zyn' tyd kwalyk besteeden*; *item 'er slegt aan zyn, verdriet hebben*; passer son envie, sa colere, *zyne lust stillen, zyne gramschap laaten vaaren, verdryven*; passer debout, *onäfgelaaden of onuitgeladen, zonder* visitatie *doorgaan (van waaren gez.)*; passer son ordre, *eenen wisselbrief of ander geschrift* endosseeren, *aan iemands* ordre *overteekenen*; passer des marchandises en fraude, *koopwaaren smokkelen, niet vertollen of aangeeven*; passer un contrat, *een' verbindnis* (contract) *maaken, sluiten*; passer procuration, *volmagt geeven*; passer condamnation, *zyn vonnis onderteekenen, schuld-bekentenis doen, zyn' zaak verlooren geeven*; la chose passa tout d'une voix, *de zaak wierd eenpaariglyk beslooten*; passer quelque chose par un linge, *iets door een doek zygen, kleinzen*; passer par un tamis, ou par l'étamine, *door een zeef laaten loopen*; passer un ruban par un anneau, *een lint door een' ring trekken*; passer le lacet dans les œillets, *de ryg-snoer, nestling of veeter door de nestel-gaten steeken of haalen*; passer sa chemise par dessus la tête, *zyn hemd over het hoofd trekken*; passer le fil par l'aiguille, *eene naald vademen*; passer maître, *meester, baas of gilde-broeder worden*; *item in 't gild aanneemen*; se faire passer maître, *zich als meester in 't gild doen aanneemen*; passer maître quelqu'un (*spr. w.*) *iemand al eetende wagten, gelyk de monniken den abt*; passer un rasoir, *een scheermes aanzetten*; passer une peau, *een vel bereiden*; passer une cuir en mégie, *een vel op de wyze van een zeem-bereider maaken*; passer par la calandre, *wateren, kalanderen, mangelen, glans geeven*; passer au fil de l'épée, *over de kling jaagen, of*

laaten springen, *neer-sabelen*; passer un dessein à l'encre, *een' teekening met de pen maaken*; cet habit me passera cet hiver, *dat kleed zal my deezen winter wel doorbrengen*; passer au vent d'un vaisseau, (*zee w.*) *een schip de loef afwinnen*, *te boven komen*; passer en revue, *de monstering*, *wapenschouwing ondergaan*; passer, (*in kaart-sp.*) *passen*, *niet speelen willen*, *of zich aldus houden*; passer des débourfements à compte, *verschót in rékening brengen*; se passer (v. r.) *geschieden*, *gebeuren*, *voorvallen*; *item veröuden*, *afneemen*, *afgaan enz.*; tandis que cela se passoit, *terwyl dat gebeurde*; il commence à se passer, *hy begint te vervallen of af-te-gaan*; sa beauté se passe déja, *haare schoonheid verdwynt alreede*; c'est ainsi que la vie se passe, *zoo gaat het leeven voorby*; se passer de quelque chose, *iets ontbeeren*, *of missen konnen*; je me passerai bien de lui; se passer à peu de chose, *met weinig te vreden zyn*, *of zich daar mede behelpen.*

Passe-rage, (f) *Peper-kruid.*

Passereau, (m) *Een mus*, *musch of mos* (Moineau).

Passe-rose, (f) *Pioene* (*zékere bloem*).

Passeroute, (f. *weinig gebr.*) *Schelmsche streek.*

Passe-temps, (m) *Tyd-verdryf*, *vermaak* (n) *tyd-korting* (f).

Passe-velours, (m) *Duizend-schoon*, *fluweel-bloem*, amarant (f).

Passe-vogue, (f) *Snelle vaart eener galeie door sterk roeijen.*

Passe-volant, (m) *Gehuurde Soldaat*, *lorren-draaijer* (*die op een anders naam de monstering goed doed*); *item een die zich onder een gelag voegd zonder te betaalen.*

Passeur, euse (m. & f.) *Schuitevoerder*, *overzetter*, *veer-man*; *schuite-voerdster*, *veer-vrouw.*

Passibilité, (f. *school-w.*) *Lydbaarheid.*

Passible, (adj.) *Lydbaar*, *die*, *of*, *dat lyden kan.*

Passif, ive (adj. *in Natuurk.*) *Lydende*; voix active & passive, *stemme om te verkiezen en om verkooren te worden*; principe passif, *een lydend beginsel*; dettes passives, *schulden die men schuldig is* (*in Rechten*); un passif, ou, verbe passif, *een lydend werk-woord* (*in spraak-k.*).

Passion, (f) *Lyding* (f), *het lyden* (n), *de* Passie (f); la Passion de Notre Seigneur; lire la Passion, *de* Passie *of de Geschiedenis van 't lyden leezen*; ouïr la Passion, *de* Passie *preeken of de predikatien over 't Lyden hooren*; passion, *zeker klokken-slag ter voorleezing der* Passie; *item ter voorbidding van een' zieken.*

Passion, (f) *Gemoeds-beweeging*, *harts-togt*, *gemoeds-neiging*, *begeerte*, *drift*, *lust*, *liefde*, *trek* (*tot iets*) avoir de la passion pour la vertu; la chasse & le jeu sont ses passions; la passion que j'ai à vous honorer, à vous aimer, *de neiging*, *drift*, *liefde die ik heb enz.*; assouvir ses passions, *zyne lusten boeten of voldoen*; passion, *hévigheid*, *drift*, *gramschap*, *haat*, agir avec passion, *met drift te werk gaan.*

Passionné, ée (adj. & part.) *Hitzig*, *vuurig*, *verliefd*, *ingenoomen*; passionné pour la gloire, *eergierig*; air passionné, *verliefd gelaat*; expression passionnée, *verliefde*, *item driftige of hévige uitdrukking* (*door liefde of voor-oordeel veröorzaakt*).

Passionnément, (adv.) *Heftiglyk*, *vuuriglyk*, *verliefdelyk*, *téderlyk*, aimer passionnément.

Passionner (v. a.) les airs, les discours, *den liederen enz. léven*, *kragt of nadruk by-zetten*; passionner, *zeer beminnen*, *naar-verlangen*, *naar-haaken*; passionner le jeu, la danse; se passionner (v. r.) pour quelque chose, *vuurig*, *driftig*, *item ingenomen voor iets worden.*

Passivement, (adv.) *Op eene lydende wyze*, *in eenen-lydenden zin.*

Passiveté, (f) *Lydbaarheid*, *werkeloosheid* (*der Zielen enz.*).

Passoire, (f) *Een doorslag*, *vergiet-test* (m).

Pastel, (m) *Zéker teeken-kryt*; *item*

item weede, weed, paſtél (*ook* Guede *genaamd en welke door de verwers in de blaauw-kuipen gebruikt word).*

Paſtenade, (f) *Witte péén* (*Zie* Panais).

Paſtenaque, (f) *Pylſtaart* (m. *viſch).*

Paſteur, (m) *Herder, harder, ſchaapherder*, (*eertyds; maar nu*) *Leeraar, Herder, Predikant.*

Paſtille, (f) *Reuk-balletje of koekje* (n. *om een' kamer meê te bewierooken of geur te geeven).*

Paſtoral, ale (adj.) *Herderlyk*; vie paſtorale, *'t herder-leeven*; bâton paſtoral, *herders-ſtaf* (*béter* houlette); vigilance paſtorale, *herderlyke waakzaamheid* (*eenes Leeraars*); Lettres paſtorales, *Brieven van een' Leeraar aan zyne Gemeinte.*

Paſtoral, (m) *Boek van den dienſt, gebéden, en plegtigheeden eenes Bisſchops of Prieſters.*

Paſtorale, (f) *Herder-zang* (m); *item herder-ſpel, ſchouwſpel van herders* (n).

Paſtoralement, (adv.) *Herderlyk; als een rechten ziel-verzorger.*

Paſtoureau, elle (m. & f.) *Herdertje; herderinnetje* (n).

Paſtre, Paſturage &c. (*Zie* Pâtre &c.).

Pat, (m. *in ſchaak-ſp.*) *Koek-mat.*

Patac, (m) *Kopere munt te Avignon, waardig een franſche* Double, (*'t welk Zie).*

Patache, (f) *Klein oorlog-ſchip, dat voor een uitlegger, of Jagt-ſchip diend*; patache d'avis, *advysjagt* (n).

Patagon, ou, Patacon (m) *Spaanſche patacon, kruisryksdaalder.*

Pataque, (f) *Portugieſche munt waerd een ryksdaalder.*

Pata-pata-pan, *Woord dat het geluid der trom wil verbeelden.*

Pataraſſe, (f) *Wilde trek of gekrats met de pen.*

Pataraſſe, ou, Male-bête (f) *Klammaje-yzer* (n. *zekere ſcheeps naadbeitel).*

Patard, ou, ſol, ſou, (m) *Een ſtuiver.*

Patata patata, *Woord om de galop van een paerd te verbeelden.*

Patatra, *Schreeuw die men geefd als men iemand ziet vallen.*

Pataud, (m) *Jonge hond met dikke pooten, vette keuken-hond; item een dik-pens, vet menſch.*

Pataud, aude (m. & f.) *Dik en vet kind.*

Pate. (*Zie* Patte).

Pâte, (f) *Deeg* (n), *beſlag* (n); pâte biſe, fine, feuilletée, d'amendes, *roggen-deeg, wittebroods-deeg, bóter-deeg, amándel-deeg*; pâte de couleurs, *gewreevene verf*; pâte de ſtuc, *bereidde kalk om te plakken*; pâte de fourneaux, *bereidde leem om ſmelt-ovens van te maaken*; il eſt de bonne pâte, (*ſpr. w.*) *hy is van goede ſtoffe*; il eſt là comme un coq en pâte (*ſpr. w.*) *hy zit daar tot de ooren toe in 't vet, hem ontbreekt niets*; mettre la main à la pâte, *helpen, mêdewerken, handen aan 't werk ſlaan*; n'avoir ni pain, ni pâte au logis, *t' huis te byten noch te breeken hebben*; c'eſt une bonne pâte d'homme, *het is een goede ſlokkerd, een gulhartig, oprecht man*; pâte, *pap* (f. *waar van men het papier maakt*); *item ſchoenmaakers-pap.*

Pâté, (m) *Een' Paſtei* (f); *item verſchovene vorm*, (f. *by Drukkers*); *item een rommel-zoo'* (f. *van dingen die op een'* publique *verkooping têvens verkogt worden*); *item een inktklad, of, vlak* (f); pâte de requête, *koude paſtei met gevógelte*; faire, entamer un pâté, *een' paſtei maaken; open-ſnyden*; faire un pâté, *de kaarten moffelen, niet wel doorſchieten*; vôtre femme crie de petits patés, *uw' Vrouw begind te kraaken.*

Pâtée, (f) *Deeg-klomp* (m), *beſlag* (n. *waar meê men kalkoenen enz. meſt*).

Patelin, (m) *Liſtige bedrieger, looze vos, pluim-ſtryker.*

Patelinage, (m) *Loos bedrog* (n), *ſchalkheid, ſnoode vleiëry* (f).

Pateliner, (v. a. & n.) *Doorſchoone woorden verſchalken, bedriegen, betrekken, opligten*; pateliner une

une affaire, *een' zaak zodaanig keeren en wenden dat men zyn oogmerk bereikt.*

Patelineur, euse (m. & f.) *Pluimstryker, looze vos, opligter, betrekker, schalk; looze bedriegster.*

Paténe, (f) *Het dekfel op den Mis-Kelk* (n).

Patenôtre, (f) *Roozen-krans* (m), Paternoster, *gebéd* (n); dire ses patenôtres, *zyne* paternosters *bidden*; patenôtre de singes, de chats, *het knorren van aapen, 't spinnen, snorren der katten.*

Patenôtré, ée (adj. *in wapen-k.*) *Als de koraalen van een' roozenkrans.*

Patenôtrier, (m) *Roozen-krans-*, paternoster-*maaker of- verkooper.*

Patent, ente (adj. & f.); Patentes, ou, Lettres patentes, *ópene brieven, volmagt eenes vorsten*; j'ai reçu ma patente, *ik heb myne* Acte, *volmagt of* Commissie *bekómen.*

Pater, (m) *Een onze Vader* (n): *item groote Koraal van een* paternoster (f); *item een Monnik die de Mis doen mag; item de Biegtvader in een Nonnen-Klooster.*

Pâter, (v. a.) *Plakken, t'zamen pappen*; pâter un talon de soulier.

Patére, (f) *Beeker* (m), *offerschaal* (f. *waar-uit de oude Heidenen den wyn plengden of het bloed der offer-dieren in vongen*).

Paternel, elle (adj.) *Vaderlyk*; amour paternel; oncle paternel, *oom van 's Vaders zyde.*

Paternellement, (adv.) *Vaderlyk, als een Vader.*

Paterniser, (v. n.) *Naar den Vader aarden, gelykenen.*

Paternité, (f) *Vaderschap*; votre paternité, *uwe Vaderschap of Eerwaerdigheid (zegt men tot Geestelyke persoonen).*

Pater noster (m. *Lat. w.*) *'t onze Vader* (n).

Pâteux, euse (adj.) *Deegägtig, deegig enz.*; pain pâteux, *deegig, ongaar brood*; mains pâteuses, *bedeegde, of kleeverige handen*; poire pâteuse, *meelige, buik-zieke peer*; bouche pâteuse, *slymerige mond*; chemin pâteux, *beslikte, glibberige weg.*

Pathétique, (adj.) *Beweeglyk, ziel-roerend*; discours pathétique; le pathétique, (m) *de ziel-roerende styl*; s'attacher au pathétique.

Pathétiquement, (adv.) *Op eene beweeglyke of ziel-roerende wyze.*

Pathologie, (f) *Die tak in Geneeskunde die den aart, oorzaak en toevallen eener ziekte leerd kennen.*

Pathologique, (adj.) *Dat zulks betréft.*

Pathos, (m. *Griekfch w.*) *Het zodaanige van een' redenaar dat het gemoed aan-doed*; il y a bien du pathos dans ses discours.

Patibulaire, (adj.) *Galgägtig, tot de galg behoorende*; mine patibulaire, *galgen-tronie.*

Patiemment, (adv.) *Geduldiglyk, lydzaamlyk.*

Patience, (f) *Gedaid* (n), *lydzaamheid, verdraagzaamheid* (f); perdre patience; il ne sauroit demeurer en patience, *hy kan geen' rust houden*; patience! s'il vous plait, *hebt een weinigje geduld of wagt maar een weinigje, als 't u believd*; patience, *zeker kruid.*

Patient, ente (adj.) *Geduldig, lydzaam, verdraagzaam, lankmoedig.*

Patient, (m) *Een lyder, zieke of* patient; *item een misdaadiger die gerecht staat te worden; item het lydende deel, de lyder (het tégengestelde van* Agent. *in Natuurk.*).

Patienter, (v. n.) *Geduld neemen, met geduld wagten.*

Patin, (m) *Schaats (om op 't ys te ryden); item zekere vrouwen-schoen met een hooge polvy en dikke zool; item klak, slik-schoen (die de Engelsche vrouwen over haare schoenen trekken voor den slyk); item grond-steen eener zuil, of eenes beelds.*

Patînable, (adj.) *Betastbaar.*

Patiner, (v. a.) *Bevoelen, betasten, besommelen, door de handen laaten gaan.*

Patiner, (v. n.) *Op schaatsen ryden* (aller à patins).

Patineur, euse (m. & f.) *Bevoeler,*

ter, *betaster*; *voelster*, *die geerne voeld.*

Patineur, (m) *Schaats-ryder.*

Patir, (v. n.) *Lyden*, (*in eenen lydenden en niet werkenden staat zyn*).

Pâtis, (m) *Vet wei-land* (n).

Pâtiſſer, (v. n.) *Pastei-en bakken.*

Pâtiſſerie, (f) *Allerhande gebak* (n); *item een' pastei-bakkery* (f).

Pâtiſſier, iere (m. & f.) *Pastei-bakker*;- *bakkerinne.*

Patois, (m) *Plompe spraak*, *boeren-spraak* (f).

Pâton, (m) *Deeg-balletje om gevógelte meê te mesten* (n); *item voering onder den neus of punt van een' schoen.*

Patraque, (f) *Iets van geener waarde.*

Pâtre, (m) *Vee-hoeder of-weider*; c'eſt un vilain pâtre, *het is een lomperd.*

Patres, (*Lat. w.*); Aller ad patres, *naar de aartsvaderen gaan*, *sterven.*

Patriarchal, ale (adj. *lees* Patriarcal) *Aarts-vaderlyk.*

Patriarchat, (m) *Aarts-vaderschap* (f).

Patriarche, (m) *Aarts-vader*; *item de stigter eener orden*; *item de opperste Kerk-vader der hédendaagsche Grieken.*

Patrice, (m) *Raadsheer* (*zeker eertitel der oude Romeinen*).

Patriciat, (m) *Geslacht*, *ampt* (n) *of waardigheid* (f) *daar van.*

Patricien, ienne (adj. & f.) *Van 't eerste geslacht der oude Romeinen.*

Patrie, (f) *Vaderland*; la patrie eſt partout où l'on eſt bien.

Patrimoine, (m) *Vaderlyk of moederlyk erf-goed*; avoir du bien de patrîmoine; le patrimoine de ſaint Pierre, *de Pausselyke goederen in Italien.*

Patrimonial, ale (adj.); Biens patrimoniaux, *ouderlyke goederen*; *bezit van vaders- of moeders-wegen.*

Patriote, (f. m. & f.) *Vaderlander*, *ieverige voorstander van zyn Vader-land.*

Patrîotique, (adj.) *Vader-lands gezind*, *of*, *dat zulks betréft.*

Patriotisme, (m) *Liefde voor 't Vader-land* (f).

Patrociner, (v. n. *oud w.*) *Iemand met een deel gezwets iets aan- of afraaden willen*; *item als een* advocaat *of voorspraak* ageeren.

Patron, (m) *Voorbeeld*, *monster*, modél (n. *om na te volgen of na te maaken*); patron d'un vaiſſeau, d'une galere, *Schipper*, *Kapitein van een Koopvaardy-schip*; Kommandeur *eener galei*; patron d'un eſclave, *Meester*, patroon *van een' slaaf*; patron du logis, *de meester van 't huis* (m); patron, onne (m. & f.) *beschutter*, *beschermer*, *voorstander*, *verdeediger*, *weldoender*, *bevorderaar*; *beschermster*, *beschutster enz.*; *item een beschermheilige*, *patroon*; *patronesse* (*van een land*, *stadt*, *dorp*, *handwerk enz. by de Roomschgez.*); *item een Ambagts-heer*, *of-vrouw* (*die het recht heeft om eenen Geestelyken te benoemen of aan te stellen*); ſaint Denis eſt le patron de la france; ſe faire un patron, *zich eenen beschermer*, *voorstander of bevorderaar gewinnen.*

Patronage, (m) *Het* Jus patronatus *of het recht om eenen Geestelyken te beroepen* (n).

Patronimique, (adj.); Nom patronimique, *geslacht-naam* (*in Spraak-k.*).

Patronner, (v. n.) *Door patroonen aanstryken*, *beschilderen* (*als de Kaarte-maakers doen*).

Patronnier, (m) *Patroon-maaker*, *modél-snyder.*

Patrouillage, (m. *gem. w.*) *Morsery*, *vuiligheid*, *kletsing in 't slyk* (f).

Patrouille, (f) *De nagt-wagt*, *de ronde* (*die 's nagts omkruist*).

Patrouiller, (v. n.) *Door dik en dun loopen*, *in*, *of*, *door den slyk baaden*, *flodderen*, *in 't water morssen*; patrouiller, (v. a.) *de spyze slegt toebereiden*, *bemorssen*; *item fommelen*, *haavenen* (*als:* patrouiller le ſexe).

Patrouillis, (m. *gem. w.*) *Een mengelmoes* (n. *een' schotelspyze waar in alles onder een is*); *item een modder-poel*, *modder-plas*, *slykerige plaats* (f).

Patte, (f) *Poot*; patte de loup de chat; graiffer la patte à un Juge, *eenen Rechter de hand vullen, denzelven omkoopen*; patte d'un verre, d'un guéridon &c., *de voet enz.*; patte d'ours, *poot van een beer*; *item beeren-klaauw (een kruid)*; pattes d'ancre, *de anker klaauwen*; patte d'oie, *ganzen poot*; *item aldus*: mouiller en patte d'oie, *voor drie ankers vertuyen of leggen*; pattes de bouline, *boelyns fpruiten (Scheeps w.)*; patte, *een houvaft, yzere kram bonte klamp* (m); pattes, *de punten der fpeeken, die in den naaf van 't wiel koomen*; ne remuer ni pied, ni patte, *noch hand noch voet verroeren of in 't werk ftellen*; faire la patte de velours, *iemand met fluweele woorden voorkómen, zagtjes behandelen, ftreelen*; pattes & queues, *de flegtfte en kortfte wol*; pattes pelues, *Efaus-handen, een Huichelaar of vermomde.*

Patté, ée (adj. *in Wapenk.*) *Met voeten.*

Pattée, (f) *Klap of flag in de hand met de plak* (m).

Pattu, ue (adj.); Pigeon pattu, *ruigvoetige duif.*

Pâturage, (m) *Wei, weide, weigrond* (f).

Pâture, (f) *Voeder, voér, (n. voor 't vee)*; fervir de pâture aux vers, *tot aas, voedfel of fpyze der wormen verftrekken*; la parole de Dieu eft la pâture de l'ame.

Pâturer, (v. n.) *Weiden, graazen* (*Zie* Paître).

Pâtureur, (m) *Ruiter die de paerden naar de wei brengt.*

Pâturon, (m) *Hiel van een paerd.*

Pavage, (m) *Vloer-werk* (n) *vloering, ftraat-maaking* (f).

Se Pavaner. (*Zie* fe Panader).

Pavé, (m) *Vloer-fteen* (m); *item vloer* (f); *item fteen-weg* (m); le haut du pavé, *de voorrang, de hoogere hand*; prendre, donner le haut du pavé; je fuis fur le pavé du Roi, *ik ben op myn' eigen grond, hier ben ik meefter*; ce laquais eft fur le pavé, *die knegt is buiten dienft*; mettre quelqu'un fur le pavé, *iemand op ftraat zetten, in den grond helpen*; il a le nez fur le pavé, *hy is 'er t' eene-maal onder*; batteur de pavé, *een lédig-ganger, ftraatflyper.*

Pavé, ée (adj.) *Gevloerd, geplaveid, geftraat*; chemin pavé, *een ftraat-weg of beftraatte weg*; avoir le gofier pavé, (*fpr. w.*) *heete fpyze flikken konnen*; les rues en font pavées, (*fpr. w.*) *daar is de ruimte van.*

Pavement, (m) *Het vloeren* (n).

Paver, (v. a.) *Vloeren, bevloeren; ftraaten.*

Pavefade, ou, Baftingue, (f) *Schans-kleed* (n. *op de zyden van een fchip of galei, om voor den vyand te verbergen wat 'er om-gaat*).

Paveur, (m) *Vloer-legger, plaveyer, Straat-maaker.*

Pavie, (f) *Slag van Perzik die van den fteen niet fcheid.*

Pavier, ou, Pavoifer, (v. a.) *Met fchans-kleeden bedekken* (*een Schip*).

Pavier. (m. *Zie* Pavefade, ou, Baftingue).

Pavillon, (m) *Tent, veld-tent* (f); *item een tent-bed, paviljoen* (n. *bed op de wyze van een tent gemaakt*); *item gebouw dat met een' vleugel aan 't hoofd-gebouw vaft is*; *item fpeelhuis in een' tuin*; *item 't breede end van een' trompet, jagt-, poft- of fpreekhoorn.*

Pavillon, (m) *Vlag, wimpel, vleugel* (f. *op een Schip*); pavillon de beaupré, *geus*; pavillon de confeil, *pitsjaars-vlag*; faire pavillon blanc, *de witte vlag (vrédevlag) opfteeken*; améner, baiffer le pavillon *de vlag ftryken.*

Paulette, (f) *Zeker 60fte deel der waarde eenes ampts dat de amptenaaren Jaarlykfch aan den Koning van Vrankryk betaalen.*

Pauletter, (v. n.) *Zodaanige fchatting betaalen.*

Paume, (f) *Het vlakke* (n), *of de palm* (m) *van de hand*; *item het kaatfen, kaats-fpél* (n), *kaats-baan* (f); *item een palm, hand-palm, of hand-breed* (m).

Paumelle,) (f) *Plat-airige erft die*

die maar twee reiën korrelen heeft (f); *item zêker deur hengsel*; *item een zeil-maakers hand-plaatje* (n).

Paumier, (v. a. *gem. w.*) *Met de vlakke hand een' klap geeven.*

Paumet, (m) *Een zeil-maakers naai-plaat*, (f. *ook* Paumelle *genaamd*).

Paumier, iere (m. & f.) *Meester*; *baazinne eener Kaats-baan.*

Paumillon, (m) *Hand-vat eener ploeg* (n).

Paumure, (f) *Kroon of Kruin der herts-hoornen.*

Pavois, (m) *Schild (der ouden)*; *item Scheeps-schans-kleed* (n).

Pavoiser, (v. a.) *Met een schans-kleed bedekken (de boorden van een schip).*

Pavot, (m) *Heul*, *mankop* (f), *slaap-kruid* (n); pavot cultivé, *klapper-roos* (f).

Paupiere, (f) *Oog-lid* (n).

Pause, (f) *Rust*, *stilstand*, *ophouding*,

Pauser, (v. n.) *Ophouden*, *stilhouden (in 't zingen).*

Pauvre, (adj. & f.) *Arm*, *behoeftig*, *schâmel*, *noodlydend*; *item een arme enz.*; un pauvre homme, *een arm man*; *item een ongelukkig of rampzâlig mensch*; *item een onnôzel mensch of onnozelen bloed*; pauvre ouvrage, discours, *slegt werk enz.*; pauvre volontaire, *een vrywillige arme of verzaaker van's waerelds-goed.*

Pauvrement, (adv.) *Armelyk*, *bekommerlyk*; *onnozelyk.*

Pauvret, ette (adj. & f.) *Eléndig*, *arm*, *behoeftig*; *een arme of noodlydende.*

Pauvreté, (f) *Armoede*, *schâmelheid*; pauvreté n'est pas vice, *armoede is geen' zonde of ondeugd*; pauvreté d'une langue, *woordengebrék eener taal*; dire des pauvretés, *armhartige*, *onnózele*, *ongezoutene of zotte rédenen voortbrengen.*

Payable, (adj.) *Betaalbaar*, *vervallen*; payable à vue.

Payant, ante (adj. & f. & part.) *Betaalende*; *item een betaaler*, *betaals-man.*

Paye, Payement, Payen. (*Zie* Paie &c.).

Payer, (v. a.) *Betaalen*, *voldoen* payer ses dettes; payer la peine; de son crime, *de straf zyner misdaad boeten*; payer les pots cassés, (*spr. w.*) *alle onkosten betaalen*; payer ric & rac comme un saunier (*spr. w.*) *als een gierigaard betaalen*; payer de bonnes paroles, *goede woorden in plaats van geld geeven*; payer de la personne, *'er goed uitzien*, *een goed voorkómen hebben*; payer en monnoie de singe, ou, en gambades, *uitlagchen in plaats van geld te geeven*; il paye en chats & en rats (*spr. w.*) *hy is een slegte betaaler*; ils payent les violons & les autres dansent (*spr. w.*), *zy betaalen de kosten en andere hebben het genót daar van*; se payer par ses mains, *zich zelven betaalen of aan betaaling helpen*; il ne se paye pas de raison, *hy laat zich niet gezeggen*; je ne me paye pas de cela, *ik ben daar niet meê te vreeden.*

Payeur, euse (m. & f.) *Betaaler*, *betaalsman*; *betaalster.*

Pays, ou, Païs (m) *Land*, *Landschap* (n); pays latin, (*boert. w.*) *de hooge school*; le plat pays, *het platte land* (la campagne); le pays des taupes, *de aarde*; courir le pays, *'t land doorkruissen*, *afloopen*; gagner, tirer pays, *'t baazenpad kiezen*, *vlugten*, *veld-winnen*; il est bien de son pays, (ou fort niais) *hy is zeer onnózel*, *een groentje*; bon jour pays (*gem. w.*) *goeden dag landsman*; il lui a bien fait voir du païs, (*spr. w.*) *hy heeft hem moeite genoeg verschafd*; être en pays de connoissance, *onder bekénden zyn.*

Paysage, (m) *Landgezicht*, *Landstuk* (*n. by Schilders*).

Paysagiste, (m) *Landschap-Schilder.*

Paysan, anne (m. & f. & adj.) *Boer*, *Landman*, *huisman*; *boerin*; *item boersch*, *lomp*; air paysan, *boersch gelaat*; à la Paysanne, *op zyn boersch.*

Payse, (f) *Landsvrouw.*

Péage, (m) *Tol* (m), *tol-recht*, *tol-geld* (n).

Péager, (m) *Tollenaar.*

Péagier, ou, Péageau (adj.) chemin péagier, *een weg daar men tol onderhêvig is.*

Peau, (f) *Vel* (n), *huid of vagt* (f); peau de renard, de veau, *vossen-vel*, *kalfs-vel*; peau de vache, *koe-huid*; peau de mouton, *schaaps-vel*, *schaaps-vagt*; peau, *een vlies* (membrane); peau de lait, *een vlies*, *vel op de melk*; peau, *schil* (*der vrugten*); sa peau ne me tente guere, *hy behaagt my niet zeer*; sa peau lui démange, *de huid jeukt hem*, *hy zoekt slagen*; crever, ou, enrager dans sa peau, *van spyt bersten of uit zyn vel springen.*

Peausserie, ou, Peaucerie (f) *Leerkoopery*; *vel-bereidery.*

Peaussier, ou Peaucier (m) *Leerkoper*; *leer-bereider*, *zeem-bereider.*

Péautraille, (f. *oud w.*) *Gespuis*, *slegt volk* (n).

Péautre, (m. *oud w.*) *'t Stuur of roer van een schip* (n).

Péautre, (m) *Visch-staert* (*in wapenk.*).

Péautré, ée (adj.) *Met een visch-staart van andere verwe als de visch zelfs* (*in wapen-k.*).

Pec (adj. m.); Du hareng pec, *pékel-haring.*

Peccable, (adj.) *Die of dat zondigen kan.*

Peccadille, (f. *wat boert. w.*) *Kleine zonde*, *geringe overtreeding of feil.*

Peccant, ante (adj. *in Genees-k.*); Humeur peccante, *overtollige*, *booze of verdorvene vogtigheid.*

Peccavi, (m. *Lat. w.*) *Bekentenis* (f), *berouw* (n) *zyner zonden.*

Pêche, (f) *'t Visschen* (n), *de visschery*, *visch-vangst* (f).

Pêche, (f) *Een' Perzik.*

Péché (m) *Zonde* (f); Péché veniel, mortel, originel, actuel, *Vergeeflyke*, *doodelyke*, *erf-*, *daadelyke zonde*; péché d'omission, *zonde door nalaatigheid*; péché de commission, *zonde die men met daaden begaat*; péché mignon, *troetel zonde*; mourir au péché, *der zonde sterven*, *de zonde afsterven.*

Pécher, (v. n.) *Zondigen*, *zonde bedryven*; *item feilen*, *een' misslag begaan*; *item overtollig of bedorven zyn* (*in Genees-k.*); pécher par ignorance; pécher contre la grammaire; votre sang péche en quantité, en qualité; ce vin péche en couleur, *die wyn heeft zyn natuurlyke kleur niet.*

Pêcher, (v. a & n.) *Visschen*, *visch vangen*; pêcher à la ligne, *met den angel visschen*; pêcher un étang, *een vyver uitvisschen*; où a t'il été pêcher cela? *waar is hy daaraangekomen?* pêcher en eau trouble, *in troebel water visschen*, *dat is*, *zich tweedragt ten nutte maaken*; pêcher au plat, *in de schótel tasten of geerne iets hebben zonder moeite*; toujours pêche qui en prend un (*spr. w.*) *'t is altoos béter iets als niets*, *of*, *'t is béter een half ei*, *als een' ledigen dop.*

Pêcher, (m) *Een Perzik-boom.*

Pécheresse, (f) *Zondarés.*

Pêcherie, (f) *Visschery*, *visch-plaats.*

Pêcheur, (m) *Een visscher*; pêcheur, ou, martin-pêcheur, *een visch-arend.*

Pécheur, resse (m. & f.) *Zondaar*, *Zondarés.*

Pécore, (f. *oud w.*) *Een beest* (n).

Pécore, (f) *Een dom beest*, *lomp*, *ongeschikt mensch* (m. & f.).

Pecque. (*Zie* Peque).

Pectoral, ale (adj.) *Dat tot de borst behoord*; sirop, muscle pectoral, *borst-stroop*, *borst-spier.*

Pectoral, (m) *Borst-lap des Hoogen Priesters onder 't oude verbond.*

Péculat, (m) *Land-dievery*, *berooving der gemeene lands-middelen* (f).

Pécule, (m) *Byzonder of eigen gewonnen goed*, *dat iemand die onder eenes anderens gezag staat*, *als: een zoon*, *slaaf enz. voor zich zelven verkreegen heeft* (m).

Pécune, (f. *oud en boert. w.*) *Geld* (n).

Pécuniaire, (adj.) *Dat geld aangaat*; peine, amende pécuniaire, *geld-straffe*, *geld-boete.*

Pécunieux, euse (adj.) *Geld-ryk*, *geldig.*

Pé-

Pédagne, (m) *Voet-bank der galeiboeven* (f).

Pédagogie, (f) *Leermeesterschap, onderwyzing der Jeugd.*

Pédagogique, (adj.) *Dat tot een Leermeester of deszelfs bediening behoord.*

Pédagogue, (m) *Een Leer-meester, tugt-meester der Jeugd.*

Pédale, (f) *Groote orgel-pyp* (f); *item voet-klaauwier van 't orgel* (m).

Pédanée (adj.); Juge pédanée, *Dorp-Rechter, die niet is zittende maar staande om recht te doen.*

Pédant, ante (m. & f.) *School-vos, school-zwetser, half-geleerde; betweeter, wysneus, knibbelaar; knibbelaarster, verwaand vrouwmensch.*

Pédant, ante (adj.) *Verwaand, waanwys, school-vossig.*

Pédantaille, (f) *Een hoop school-zwetsers, school-vossen.*

Pédanter, (v. n. *scheld-w.*) *Voor school-vos speelen, school houden.*

Pédanterie, (f) *Waanwysheid, school-zwetsery; woord zifting, muggen ziftery, knibbelaary.*

Pédantesque, (adj.) *Verwaand, school-vossig*, discours pédantesque.

Pédantesquement, (adv.) *Verwaandelyk, als een school-vos.*

Pédantiser, (v. a.) *Verwaandelyk of als een school-zwetzer, betweeter te werk gaan.*

Pédanisme, (m) *School-vossery, zwetzery der half-geleerden* (f).

Pédéraste, (m) *Een sodomyt, schender der Jongelingen.*

Pédérastie, (f) *Sodomie, ontugt tégen de natuur.*

Pédestre (adj.); Statue pédestre, *stand-beeld (dat op zyn voeten staat).*

Pédiculaire (adj.); Maladie pédiculaire, *Luis-ziekte (in Genees-k.)*

Pédiculaire, (f) *Luis-kruid* (n).

Pédicule, (m) *De steel van vrugten of bladeren (in Kruid-k.).*

Pédieux, (m) *Voet-zool-spier* (f).

Pédometre, (m) *Een weg-meeter, (zeker wiskonstig werk-tuig, om de schreeden te tellen).*

Pédon, (m) *Gaande bode of post, te Avignon.*

Pégase (m); *Pegasus ('t gevleugeld paerd der Dichteren); item zeker gesternte dus genaamd.*

Pégomancie, (f) *Waarzeggery door bron-water.*

Peigne, (m) *Een kam, hair-kam; item weevers-kam* (m); *item wolkaard* (f); *item zeker schurft aan de voeten der paerden* (m); donner un coup de peigne à quelque chose, à quelqu'un, *iets op-maaken, oppoetsen; iemand doorhaalen, bêkelen.*

Peigner, (v. a.) *Kammen; item hêkelen, kaarden, kratzen enz.*; peigner un enfant, une perruque; peigner un ouvrage, quelqu'un, *een werk beschaaven; iemand hêkelen of doorhaalen*; se peigner (v. r.) *zich kammen.*

Peigneur, euse (m. & f.) *Kammer, wol kammer; kamster, wolkamster.*

Peignier, (m) *Kam-maaker* (faiseur de Peignes).

Peignoir, (m) *Kam-doek.*

Peignures, (f) *Uitkamsel* (n).

Peinal. (*Zie* Pénal).

Peindre, (v. a.) *Schilderen, afschilderen, afmaalen; met verf bestryken*; peindre en détrempe, en huile, ou, à l'huile, d'après nature, *in water verf, met olie-verf, naar 't léven schilderen*; il est fait à peindre, *hy is schilderägtig, dat is, zeer fraai*, cela vous va à peindre, *dat staat u schilderagtig, of, wonderlyk wel*; l'art du poëte consiste à bien peindre, *des Dichters konst bestaat in 't wel afschilderen, afmaalen*; peindre, *net schryven*, il peint bien, *hy schryft fraai, maakt cierlyke letters.*

Peine, (f) *Moeite* (f), *ongemak; verdriet* (n), *bekommering; smert, pyn* (f); perdre sa peine, *vergeefsche moeite doen of aanwenden*; marcher avec peine, *met ongemak gaan*; être en peine, *bekommerd zyn*; se donner de la peine, *zich moeite geeven*; peine corporelle, pécuniaire, *lyfs-straffe, geld-boete*; sur, sous, ou à peine de la vie, *op lévens straffe*; à peine (adv.) *naauwlyks, ter naauwernood*; à grande peine, *met groote moeite:* peine du

du purgatoire, *ſtraffe, pyn des vagevuurs.*

Peiner, (v. a. & n.) *Moeite geeven, pynigen; met moeite arbeiden, veel moeite aanwenden*; il peine fort lorsqu'il fait des vers; cette poutre peine beaucoup, *die balk buigt zich zeer, maakt een' groote bogt*; écriture peinée, *een gedwongen ſchrift*; ſe peiner (v. r.) *zich veel moeite geeven, alles aanwenden.*

Peint, einte (adj. & part.) *Geſchilderd, geverfd, beſtreeken met verf*, toiles peintes, *gedrukte lynwaaten.*

Peintre, (m) *Een ſchilder*, être gueux comme un peintre, *arm zyn.*

Peinture, (f) *De Schilder-konſt*, (f) *'t ſchilderen* (n); *item eene ſchildery*; *item afſchildering*; *item verf of verwe*; *item kleur, prent (in 't kaartſp.)* (f).

Peinturé, ée (adj.) *Geſchilderd, geverwd.*

Pelade, (f) *Uitvalling des hairs, ziekte die het hair doed uitvallen.*

Pelage, (m) *'t Hair* (n), *de kleur der dieren* (f); ils ſont de differents pelages; pelage, *tol van huiden en vellen.*

Pélagiens, (m. pl.) *Pelagiaanen* (*Zekere* Secte).

Pélamyde, (f) *Jonge Thonyn* (*viſch*).

Pelard (adj. m.); Bois pelard, *afgeſchild hout, hout zonder baſt.*

Pelardeaux, (m. pl.) *Stopſtukken, om de geſchótene gaten in een Schip meê te ſtoppen* (n. pl.)

Pelâtre. (*Zie* Pellâtre).

Pelauder, (v. a. *Vuiſt-ſlagen geeven, af-roſſeu.*

Pele. (*Zie* Pêne).

Pele. (*Zie* Pelle).

Pelé, (m. *ſcheld w.*) *Een Kaalkop.*

Pelé, ée (adj. & part.) *Gepéld, geſchild, kaal gemaakt*; des amandes pelées, *gepélde amándelen*; cochon pelé, *een geſchrapt varken.*

Pelée. (*Zie* Pellée).

Pêle-mêle, (adv.) *Onder malkander, onder een, vermengd, overhoop, in wanörden*; entrer pêle-mêle.

Peler, (v. a.) *Pellen, ſchillen, afſchillen*; *item kaal maaken, 't hair afdoen, afſchrappen, afſchroeyen*, peler des amandes, une pomme, un cochon; peler une allée, *eene laan reinigen, wieden*; ſe peler (v. r.) *afſlyten, afſchaaven (als wol van kleederen.)*

Pélerin, ine (m. & f.) *Pelgrim, bédevaart-reizer*; c'eſt un bon pélerin (ou un bon compagnon) *'t is een vrolyke gaſt, koddige ſnaak.*

Pélerinage, (m) *Bédevaart* (f).

Péleriner, (v. n. *boert. w.*) *Ter bédevaart reizen, omdoolen.*

Péleron, Péleterie, Péletier (*Zie* Pelleron).

Pélican. (m) *Pelikaan* (*Vogel*); *item tand-trekker, pelikaan.*

Pélice. (*Zie* Peliſſe).

Pelicule. (*Zie* Pellicule).

Péliope, ou, Péliopode (f) *Water-hoen met witte voeten* (n).

Péliſſe, (f) *Mantel of rok met bont gevoerd* (m).

Péliſſon, (m) *Bonte rok, pels.*

Pellage. (*Zie* Pelage).

Pellâtre, (m) *'t Blad eener ſchop of ſpaâ.*

Pelle, (f) *Een' ſchup, ſchop, ſpade, ſpaâ* (f); *item 't ſchutbord van een' vyver-ſluis of water mólen* (n); pelle à feu, *aſch-ſchop.*

Pellée, (f) *Een ſchop vol.*

Pelleron, (m) *Klein ſchupje* (n).

Pelleterie, (f) *Bontwerk* (n); *bontwerkery* (f), *bont- of peltery-handel* (m).

Pelletier, (m) *Bontwerker*; *peltery-handelaar.*

Pellican. (*Zie* Pélican).

Pellicule, (f) *Velletje, vliesje* (n).

Pelliſſe &c. (*Zie* Peliſſe &c.).

Peloir, (m) *Zeembereiders-rolſtok (om het hair van de vellen meê te doen af-vallen).*

Pelote, (f. *lees* Plot) *Een bal (als: een ſneeuw-bal) item een kluuwen*; (m. *van garen enz.*) *item een ſpelde kuſſen* (n); *item kól* (m. *voor 't hoofd van een paerd*); *item een klomp deeg of wormen* (m. *om meê te Viſſchen*).

Pelo-

Pelotter, (v. n. & a. *lees* Ploté) *Alleenlyk uit vermaak in een kaatsbaan speelen; sneeuw-ballen werpen; met balletjes aazen, lokken; afrossen, afslaan; voor den zot houden.*

Peloton, (m. *lees* Ploton) *Balletje; klompje; spelden-kussentje* (n); *kluuw* (m); *item een hoopje, kleine trop of rot Voetknegten (Soldaaten)*; pelotou de neige, de graisse, *een sneeuw-bal, een klompje vet*; se tenir en peloton, *in een duiken, zich in een krimpen (als in 't bed).*

Pelouse, (f. *lees* Ploes) *Grond met kort en fyn gras bewassen.*

Pelte, (f) *Rond schild der ouden*(n).

Pelu, ue (adj.) *Behaird*; (*meest dus*) patte pelue, *een looze pluimstryker.*

Peluche, (f) *Pluis, fluweel* (n), *tryp*; *item de fluweelägtigheid aan een' klapper-roos of* anemonie.

Peluché, ée (adj.) *Fluweelägtig, donzig.*

Pelure, (f) *Schil of schel (der Vrugten), korst (van kaas).*

Penaille, (f) *Monnikken gespuis, of schuim van monnikken* (n. racaille, lie de moines).

Penaillon, (m) *Een zotte of onnozele monnik*; *item eén oude suffer* (m); *item een oude lomp, vod, lor, prul, slet* (f. *bëter* haillon *in den laatsten zin).*

Pénal, ale (adj.) *Dat straf behelst*; les loix pénales, *de strafwetten.*

Pénal, (m) *Zekere Koren-maat* (f).

Pénalité, (f) *Straffe* (peine).

Pénard (m); Un vieux pénard, *Een oude knorre-pot, grommer, oud versleeten man, een oude sul, sukkel.*

Pénates, Lares, ou dieux pénates (m. pl.) *De Huis-goden barts-goden der oude Heidenen.*

Pénaud, aude (adj. *gem. w.*) *Beschaamd, verlégen, verplét*; il demeura tout pénaud.

Penchant, ante (adj. & part.) *Héllende, overbéllende, overhangende*; *item afneemende, vervallende*; mur, age, empire penchant.

Penchant, (m) *Hélling, neiging, schuinte* (f), *'t afhellen enz.* (n); le penchant d'une colline; suivre son penchant, *zyne neiging, geneigtheid of lust volgen*; être sur le penchant de sa ruine, *op den oever van zyn verderf staan.*

Penché, ée (adj.) *Gebéld, genégen* (*Zie* Pencher).

Penchement, (m) *Overhelling, overbuiging* (f).

Pencher, (v. a. & n.) *Hellen, óverhellen, óverhangen*; *neigen, genégen zyn*; pencher la tête; muraille qui penche; il penche à la douceur; vos raisons me penchent de ce côté là.

Pendable, (adj.) *Hangens waerdig, dat de galg verdiend*; un cas, homme pendable.

Pendaison, (f. *gem. w.*) *Het hangen van een dief* (n).

Pendant, ante (adj. & part. & subst.) *Hangende, neêr-hangende enz.*, des joues, des oreilles pendantes, *neêr-hangende wangen of hang-koonen enz.*; fruits pendants aux arbres; procès pendant à la cour, *een gëding dat voor 't hof hangd, nog onbeslist of niet uitgeweezen is.*

Pendant (m) de clefs, *sleutel-riem of-ring*; pendants d'oreille, *oorringen, oor-cierfels, oor-juweelen*; pèndant de baudrier, de ceinturon, de montre, *hang-stuk van een draag-band*; *gordel-tasch*; *ring van een zak-uurwerk*; pendant, *scheepswimpel*; *item een afhangend stuk of lap in een wapen.*

Pendant, (prép.) *Geduurende*; pendant l'été, les troubles &c.

Pendant-que, (conj.) *Terwyl, inmiddels dat, ondertusschen dat*; pendant qu'on étoit là.

Pendard, arde (m. & f.) *Galgenaas, hang-bast, galg-brok, fielt, deugniet*; *ondeugend vrouwmensch, vodde.*

Pendeloque, (f) *Langwerpig gesleepen stuk kristal dat men tot cieraad ergens aanhangd (als: aan kaers-kroonen enz.)*; *item oor-bel*; *item boertiglyk, flarde (aan gescheurde kleederen hangende).*

Pendentif, (m. *in Bouwk.*) *Een voor-oversteekende gewelf-boog.*

Penderie, (f. *gem. w.*) *Het hangen, ophangen van dieven* (n).

Pendeur, (m. *Zee w.*) *Schenkel, strop aan een Scheeps-blok* (f).

Pendiller, (v. n.) *Hangen, heen en weer slingeren, wapperen.*

Pendoir, (m) *Een touw waar aan men 't spek op-hangt* (n).

Pendre, (v. a. & n.) *Hangen, ophangen*; pendre l'épée au croc, *den krygs-dienst verlaaten*; se pendre, (v. r.) *zich zelfs verhangen*; il m'a dit pis que pendre, *hy heeft my bitterlyk uitgescholden.*

Pendre, (m) *Het hangen* (n); il ne vaut pas le pendre.

Pendu, ue (adj. & part. & f.) *Gehangen, opgehangen*; un pendu, une pendue, *een of eene gehangene*; procès pendu au croc, *een geding dat aan den spyker gehangen is.*

Pendule, (f) *Een hangend uurwerk, een slinger-werk* (n).

Pendule, (m) *Slinger van een uurwerk.*

Pêne, ou, Pêle, (m) *De schoot of tong van een slot* (f).

Pene. (*Zie* Penes).

Péne, ou, Penne, (m) *Maaze in een paerden-vliegen-net* (f).

Peneaux, (m. pl.) *Oude lompen, lorren*; *item kleine prullery* (f).

Penes, (m. pl.) *Een Scheeps teer-quast, drom* (f).

Pénétrabilité, (f) *Doordringelykheid.*

Pénétrable, (adj.) *Doordringelyk, doorgrondelyk.*

Pénétrant, ante (adj. & part.) *Doordringend enz.*; le mercure est pénétrant, *het quik-zilver is doordringend*; un froid pénétrant, *eene doordringende of strenge koude*; un esprit pénétrant, *een doordringend, schrander of scherpzinnig verstand.*

Pénétratif, ive (adj.) *Dat van eenen doordringenden aart is.*

Pénétration, (f) *Doordringing*; *scherpzinnigheid.*

Pénétré, ée (adj. & part.) *Doordrongen*; *doorgriefd.*

Pénétrer, (v. a. & n.) *Doordringen, indringen*; *item doorgronden, bevatten, begrypen*; *item de hartstogten roeren, beweegen, ontstellen*; pénétrer jusqu'au cœur du païs; la pluie a pénétré mon habit; pénétrer les desseins des ennemis; cela me pénétre le cœur.

Péneux. (*Zie* Peineux).

Pénible, (adj.) *Moeyelyk, verdrietig, zwaar, lastig.*

Péniblement, (adv.) *Bezwaarlyk.*

Pénil, (m) *'t Bovenste van de schâmelheid, de venus-berg (in Ontleedk).*

Péninsule, (f) *Een half eiland, een schier-eiland* (Presqu'île).

Pénitence, (f) *Boetvaerdigheid boete* (f), *berouw, leedwézen* (n); faire pénitence de ses péchés.

Pénitencerie, (f) *Aflaats-kamer te Romen.*

Pénitenciaux, (adj. m. pl.); Les sept Pseaumes pénitenciaux, *de zéven Boet-Psalmen.*

Pénitenciel, (m) *'t Kerken-boetof* Penitentie-*boek.*

Penitenciel, elle (adj.) *Dat de boet aangaat.*

Pénitencier, (m) *Stadhouder eenes Bisschops over geweetens-gevallen.*

Pénitent, ente (adj. & f.) *Boetvaerdig, berouw hebbend*; *item een boeteling, een of eene boetvaerdige*; les pénitents, *zekere monnikken orden.*

Pennache, Pennacher, Pennader (*Zie* Panache &c.).

Pennage, (m) *De veeren of pluimagie der roof-vogels* (f).

Penne. (*Zie* Pêne).

Penne, (f) *Slag-pen, of, schagt van een Valk*; *item de veêr aan een pyl*; *item de spits aan een drieboekig zeil.*

Pennetiere. *Zie* Panetiere).

Penneton, (m) *Tongetje in een slot* (n).

Pennon, (m) *Zekere spitse vaan der édellieden, die vierkantig gemaakt wierd, als zy tot hogere staat verheeven wierden* (f); *item Quartiermeester te Lions.*

Pennonceau. (*Zie* Panonceau).

Pennonnage, (m) *Quartier of rot te Lions* (n).

Penny, (m. *engelsch w.*) *Een stuiver.*

Pé-

Pénombre, (f. *in Sterrek.*) *Halve schaduwe, half licht en half schaduwe.*

Penon. (*Zie* Pennon).

Pensant. ante (adj. & part; Un être pensant, *een denkend weezen*; un mal-pensant, *een quaad-denkend mensch.*

Pensée, (f) *Gedagte, peinzing, meening* (f), *gevoelen*; *item eerste ontwerp* (n) *of schets eener schildery*; *item pensee-bloem (zekere violet).*

Penser, (v. a. & n.) *Denken, peinzen*; *acht geeven*; *overleggen, overweegen*; *gelooven, meenen enz.*; penser à la mort; sans y penser; cet endroit est bien pensé, *die plaats of schriftuur-plaats is wel uitgedagt*; penser à quelqu'un, *aan iemand denken*; penser en quelqu'un, *op iemand gestâdig denken (wegens liefde)*; NB. penser *word ook gesteld voor een ander* infinitivum, *als:* il pensa mourir, tomber &c. *by dagt te sterven, te vallen, of, het scheelde weinig of by stierf, viel* (il s'en fallût peu qu'il ne mourût, tombât) j'ai pensé devenir fou avec lui, ou, il s'en fallût peu que je ne devinsse fou avec lui.

Penser (v. a.) une playe, un cheval (*Zie* Panser).

Penser, (m) *Gedagte* (f. *Poëtisch w.*).

Pensif, ive (adj.) *In gedagten, vol gedagten, mymerend, opgetógen zyn.*

Pension, (f) *Kost-geld, teer-geld* (n), *kost* (f), *onderhoud* (n); *item Jaarlyksche wedde of gift* (f) *enz.*; mettre un enfant en pension, *een kind in de kost doen, op een' kost-school bestellen*; mille écus de pension, *duizend Ryksdaalders jaarlyksche gift, toelegging of persioen.*

Pensionnaire, (m. & f.) *Kostganger*; *kostgangster*; *item Loontrekker, een gepensioneerde van een Vorst*; *item een Loontrekkend Raadsman in Holland.*

Pentacorde, (m) *Zeker speeltuig met 5 snaaren.*

Pentacrostiche (adj.); Des vers pentacrostiches, *vyf-voudig naamgedicht.*

Pentaglotte, (adj.) *Dat 5 spraaken bevat.*

Pentagone, (adj. & f. m.) *Vyfhoekig, een vyf-hoek (in Meet-k.).*

Pentametre, (adj. & f. m.) *Vyfvoetig*; *een vyfvoetig vers of vaers* (n. *in Dicht-k.*).

Pentapaste, (m) *Werktuig met 5 rollen (in werktuig-k.).*

Pentateuque, (m) *De 5 Boeken Mosis.*

Pente, (f) *Hanging, overhanging, helling*; la pente d'une montagne, *'t hellen, 't hangen van een berg*; suivre sa pente, *zyne neiging volgen.*

Pentecostaire, (m) *Kerk-boek der Grieken, behelzende de Godsdienstige verrichtingen van Paasschen tot Pinxteren.*

Pentecôte, (f) *Pinxteren* (f), *'t Pinxter-feest* (n).

Pentiere, (f) *Een sneppen-net* (n).

Penture, (f) *Hengsel* (n. *van een deur of vengster*).

Pénultieme, (adj.) *Op één na de laatste*; la pénultieme syllabe d'un mot.

Péone, (f) *Peoen (zeker kruid).*

Péotte, (f) *Zékere Venetiaansche ligte sloep.*

Pépastique, (f. & adj.) *Rypmaakend*; *item middel daar toe* (*in Heel-k.*).

Pépie, (f) *De pip, de sprouw (der vogelen).*

Pépier, (v. n.) *Piepen, tjielpen, sjerpen (als de mossen).*

Pépin, (m) *Kern, pit, of korrel (als van druiven, appelen, peeren enz.).*

Pépiniere, (f) *Een' Boomqueekery, entery* (f); *item een Queekschool* (n).

Pépiniériste, (m) *Boom-queeker.*

Péplus, (m) *Wilde Kappers.*

Peque, (f) *Een zot of onbezonnen vrouwmensch*; *een' lompe boerin.*

Pérager, (m. *in Rechten*); *Reize* (f).

Pératration, (f. *in Sterre-k.*) *Doorlooping, doorwandeling.*

Perçant, ante (adj. & part.) *Doorboorend, doorsteekend*; *doordringend, scherp*;

ſcherp, ſtreng; inſtrument perçant; des yeux perçants; voix perçante, esprit perçant; vent, froid perçant.

Perce (f); Mettre un tonneau en perce, *een vat ontſteeken, opſteeken*; être en perce.

Percé, ée (adj.) *Doorboord, doorgeſtooken, opgeſtooken*; *item doordrongen*; (*Zie* Percer) maiſon bien percée, *een luchtig huis, dat veel glázen en vengſters heeft*; chaiſe percée, *kak-ſtoel, ſtilletje*.

Perce-forêt, (m. *gem. w.*) *Een onvermoeide Jaager.*

Perceintes, (f. pl.) *Barkhouten van een ſchip* (n. pl.).

Perce-Lettre, (m) *Een Briefpriem.*

Percement, (m) *Doorbooring, doorſteeking* (f. *in Bouw-k.*).

Perce-neige, (f) *Zekere witte winter-bloem.*

Perce-oreille, (m) *Een oor-worm.*

Perce-pierre, (f) *Steenbreeke, bevernél* (*een kruid*).

Perceptible, (adj.) *Beſpeurlyk, zigtbaar*; *taſtbaar.*

Perception, (f) *Beſpeuring, bevatting* (f), *begrip* (n); *item ontvangſt* (m) (recette, recolte) la perception des ſens; la perception des deniers, des fruits de la terre.

Percer, (v. a. & n.) *Booren, doorbooren, doorſteeken, doorſchieten, doordringen, doorheendringen, doorbreeken enz.*; percer un ais (une planche), une muraille, d'un coup d'épée, un tonneau, *eene plank doorbooren, eene opening in een' muur maaken, met een dégen doorſteeken, een vat opſteeken, ontſteeken, ontginnen*; percer un bâtiment, *de nodige lichten in een gebouw maaken*; ouvrage percé à jour, *doorbrooken, doorwrogt werk*; percer les halliers, les forêts, *door heggen en ſtruiken loopen, door de boſſchen heen breeken*; percer les escadrons; percer dans l'avenir, *in het toekomende zien, indringen*; la pluie a percé mon chapeau, *de régen is door myn' hoed gedrongen*; le vent perce jusqu'à la chemiſe; percer une couche, *gaten of hólen in een tuin-bed maaken (om iets in te planten)*; percer les aiguilles, *gaten of oogen in de naalden maaken*; percé d'outre en outre, *door en door geſtooken, voor in en achter uit geſtooken*; percer le nuage, *door de wolk heen breeken of ſchynen*; la verité a percé les ténêbres, *de waarheid is, door de duisternis heen gedrongen*; les dents commencent à percer à cet enfant, *de tanden van dat kind beginnen door te komen*; cette apoſtume percera de ſoi-même; c'eſt un panier percé, (*ſpr. w.*) *hy kan geen geld bewaaren, hy is een doorbrenger, een verkwantſelaar*; navire percé de coups de canon, *een doorſchooten ſchip*; percé de douleur, *doorgriefd*; le cerf a percé, *het hert is doorgeloopen, doorgezét.*

Perceu. (*Zie* Perçu).

Percerette, (f) *Een zwik-boortje* (n).

Percevoir, (v. a. *in Rechten*) *Ontvangen, ingaaren*, (recevoir, recueillir).

Perceur, (m) *Een ſcheeps-boorder.*

Perchant, (m) *Een lok-vogel.*

Perche, (f) *Meet-roede, roede* (f); *item een lange ſtok, haak, polsſtok, ſchippers-boom, kleêr-ſtok* (m).

Perche, (f) *Een' baars of baers* (*viſch*).

Perché, ée (adj.) ſur une branche, *op een' tak gezeeten.*

Percher, (v. n.) ſe percher (v. r.) ſur un arbre, *zich op een' boom zetten, neêr-zetten (van vogelen gez.).*

Perchis, (m) *Een' ſtaak-heining* (f).

Perchoir, (m) *Stokje in een' kooi, daar de vogelen op zitten* (n); *een hoender-roeſt* (m).

Perclus, uſe (adj.) *Lam, geraakt*; perclus de ſes membres; avoir le cerveau perclus.

Perçoir, (m) *Kelder-boor, zwikboor*; *dril-boor* (n); *item doorſlag* (m).

Perçû, ûe (adj.) *ontvangen, verzameld.*

Percuſſion (f. *in Natuurk.*) de l'air, *ſlag, ſtoot* (m), *bonſing* (f. *der lucht*).

Per-

Perdant, (m) *Verliezer*; les gagnants & les perdants.

Perdition, (f) *Verderf* (n), *ondergang* (m), *verdoemenis* (f).

Perdre, (v. a.) *Verliezen*, *quyt raaken*; *item bederven*, *in den grond helpen*, *verleiden enz.*; perdu ſon argent ſon bien, ſa vie, un ami, ſes parents, ſa peine &c., *zyn geld enz. verliezen*; il vous perdra, *hy zal u bederven*, *verleiden*, *ongelukkig maaken*, *in den grond helpen*; perdre quelque choſe de vue, *iets uit het gezigt of uit 't oog verliezen*, *niet om denken*; perdre ſon ennemi, *zynen vyand in ongeval brengen*; ſe perdre (v. r.) *zich verliezen*, *verdwaalen*, *verdwynen*, *verlooren gaan*, *zich bederven enz.*; ſe perdre dans les nues, *in de wolken verdwynen*, ce navire ſe perd, *dat ſchip vergaat*; cet homme ſe perd, *die man bederfd zich of maakt zich ongelukkig*; il ſe perd dans ſes raiſonnements, *hy verdwaalt of verdoold enz.*; perdu (*Zie onder* perdu).

Perdreau, (m) *Jonge Patrys* (f), *jong veld-hoen* (n).

Perdriau, (m) *Kei-ſteen*, *waar van men 'er gemeenelyk 4 by een grens-ſteen legt.*

Perdrigon, (m) *Zekere lekkere langwerpige pruim.*

Perdrix, (f) *Patrys* (f), *veldhoen* (n).

Perdu, ue (adj.) *Verlooren enz.*; argent perdu; tirer à coups perdus, *in 't honderd*, *in 't wild ſchieten*; ſe jetter à corps perdu ſur l'ennemi, *met groote hévigheid of verwoedheid op den vyand aanvallen*; des heures perdues, *lédige uuren*; vous êtez un homme perdu, *gy zyt een bedorven man*, *'t is met u gedaan*; un homme perdu d'honneur, *een eerloozen*, *een die zyn eer quyt is*; perdu de débauches, *door ongebondenheid bedorven*; perdu de dettes, *in ſchulden verzonken*; les enfants perdus, *Soldaaten die aan de ſpits ſtaan*, *de eerſte vegters*; ſentinelle perdue, *de verloorene ſchildwagt*; c'eſt une fille perdue, ou, débauchée, *'t is een ondeugend*, *los vrouwmenſch*, *eene hoer of ſnol*; c'eſt un perdu, *het is een zwierbol*, *loſſe gaſt*; courir, crier comme un perdu, *loopen*, *ſchreeuwen als een dol menſch of een raazende.*

Perdurable, (adj.) *Beſtêndig*, *duurzaam*, (permanent).

Pere, (m) *Vader*; nos peres, *onze voor-vaders* (nos ancêtres); pere putatif, *een vermeende vader*; les peres, *de Kerk-vaderen*, *de oudvaders*; le pere du jour, *de Zon* (*by Dichters*); c'eſt le pere aux écus, *het is een man die ryk is*, *die ſchyven heeft*; pere, *een* pater *in een Klooſter.*

Pérégrin, ine (ſ. m. & f. & adj.) *Een vreemdeling*, *vreemd* (*bêter* E'tranger).

Pérégrination, (f) *Reize in verre gelégene landen.*

Pérégrinité, (f) *Vreemde zeeden en gelaat.*

Peremption, (f) *Verliezing*, *opheffing van een geding* (*door verzuim of onſtênteniſſe*).

Peremptoire, (adj. *in Rechten*) *Eindelyk*, *beſliſſend*; ſentence peremptoire.

Peremptoirement, (adv.) *Op eene beſliſſende wyze*, *eindigend.*

Peremptoriſer, (v. n. *in Rechten*) *De nodige tyd of uitſtêl geeven*, *als iets verkogt moet worden.*

Perfection, (f) *Volmaaktheid*, *volkomenheid*, *voltooying*; en perfection (adv.) *volmaaktelyk*, *meeſterlyk.*

Perfectionné, ée (adj. & part.) *Voltooid*, *volbragt.*

Perfectionnement, (m) *Zorg ter voltooying*, *volmaaking* (*van iets*).

Perfectionner, (v. a.) *Volmaaken*, *voltooyen*, *tot volkomenheid brengen*; ſe perfectionner (v. r.) *beter*, *of volmaakter worden.*

Perfectiſſimat, (m) *Zekere waardigheid vermeld in het Roomſche wetboek.*

Perfectiſſime, (m) *Titel*, *eertyds aan Stedehouderen eeniger* Provintien, *gegêven.*

Per-

Perfide, (adj. & f.) *Trouwloos, ontrouw, valsch, meinëedig, verraderlyk*, tour, action perfide, *schelmachtige streek, daad*, un, une perfide, *een schelm, trouwloos mensch.*

Perfidement, (adv.) *Trouwloos-lyk, als een schelm.*

Perfidie, (f) *Trouwloosheid, valschheid, verraadery, schelmagtigheid.*

Perforant, ante (adj.) *Doorboorende, doordringende.*

Pergolese, (f) *Zeker slag van goede druiven in Italiën.*

Pergoute, (f) *Zekere witte bloem naar een madelief zweemende.*

Péri, ie (adj. & part.) *Vergaan, omgekómen.*

Péricarde, (m. *in Ontl. k.*) *'t Harten-vlies.*

Péricarpe, (f. *in Kruid-k.*) *'t Zaad-vlies.*

Péricliter, (v. n.) *Gevaar loopen, in gevaar zyn*

Pericrâne, (m. *in Ontl. k.*) *'t Hersfenen-vlies, 't bekkeneel-vlies* (n).

Périéciens, (m. pl.) *Volk dat onder gelyke middagslynen woond.*

Perigée, (m. *in Sterre-k.*) *Het naaste punt eener dwaalsterre by de aarde.*

Périhélie, (f. *in Sterre-k.*) *Punt eener dwaalsterre die het digste by de Zon is.*

Péril, (m) *Gevaar, perykel* (n), *nood* (f).

Périlleusement, (adv.) *Gevaarlyker wyze.*

Périlleux, euse (adj.) *Gevaarlyk.*

Périmer, (v. n. *in Rechten*) *Verliezen*; cette instance est périmée, *'t is met dit Recht-vervolg (deeze* instantie) *gedaan of uit.*

Périmetre, (m. *in Méet-k.*) *Omtrek eener figuur.*

Périnée, (f. *in Ontl. k.*) *De plaats tusschen de schaamdeelen en den aars, daar men de insnyding doed, om den steen uit de blaas te haalen*, ook entre-fession *genaamd.*

Période, (m) *hoogste top-punt, einde van iets* (n); monter au dernier période de gloire; le dernier période de sa vie; période, *tyd der verändering, verwisseling eener ziekte.*

Période, (f) *Omloop* (m), *tyd-reekening* (f); *volzin eener réden* (m); la periode julienne, *de juliaansche tyd-reekening*; cette période est belle, *die zin of volzin is fraai.*

Périodique, (adj.) *Dat omloopt, omwenteld, op gezette tyden weêrkomt*; le mouvement des astres est périodique; maladie periodique, un ouvrage périodique, *een 's weekelyks of 's maandelyks werk of geschrift*; style périodique, *welluidende of wel afgepaste styl.*

Périodiquement, (adv.) *Op gezette tyden*; *item welluidend.*

Périoste, (m. *in Ontl. k.*) *'t Been vlies* (n).

Péripatéciens, (m. pl.) *Aristotélische wysgeeren.*

Péripatétisme, (m) *'t Gevoelen daar van* (n).

Peripétie, (f) *Onverwagt geval* (n), *onvoorziene uitkomst eenes schouw-spels* (f).

Périphérie, (f. *in Meet-k.*) *Omtrek* (m. circonférence).

Périphrase, (f) *Omschryving.*

Périphraser, (v. n.) *Omschryven, eene om-spraak of wydloopige beschryving van iets maaken.*

Péripneumonie, (f. *in Genees-k.*) *Ontsteeking der long.*

Périptére, (m. *by d'ouden*) *Gebouw met vry-staande zuilen omringd.*

Périr, (v. n.) *Vergaan, verongelukken, omkomen*; *in verval komen of geraaken.*

Périsciens, (m. pl.) *Inwoonders van beide de koude lucht-streeken.*

Périssable, (adj.) *Vergangkelyk.*

Périssologie, (f) *Onnodige woorden in een gesprék.*

Péristaltique (adj.); Mouvement péristaltique des intestins, *wórm-ofkrings-wyze beweeging der darmen.*

Péristile, (m) *Gebouw met inwendige vrye zuilen.*

Périsystole, (f) *Rust, verpoozing in den pols-slag.*

Peritoine, (m. *in Ontl. k.*) *'t Onderbuik-vlies* (n).

Perle,

Perle, (f) *Paerel, pérel*; perle fine, baroque, parangon, *fyne, scheeve, ongemeen groote paerel*; nous ne sommes pas ici pour enfiler des perles, *wy zyn hier niet om vliegen te vangen (spr. w.)*; s'amuser à enfiler des perles, *zich met beuzelingen ophouden, zynen tyd verquisten*; c'est la perle des beaux esprits, *hy is het puik der fraaye vernuften*; nacre de perle, *paerle-moer*; perle d'arbalete, *vizier van een boog*.

Perlé, ée (adj.) *Bepaereld, met paerlen bezét*; bouillon perlé, *kragtig vleesch-nat, daar 't vet op dryft*; orge perlé, *paerelde gerst*.

Perlimpinpin; poudre de perlimpinpin, *kragteloos, onnuttig ding*.

Perloir, (m) *Steek-byteltje (by zwaerd veegers)*.

Perlures, (f. pl.) *Knobbeltjes aan de hoornen of 't gewigt van 't hert* (n. pl.).

Permanence, (f) *Geduurzaamheid*.

Permanent, ente (adj.) *Geduurzaam, bestendig, by-blyvend*; rien ici bas n'est permanent.

Perme, (m) *Zeker schuitje als een' gondel, te Konstantinopólen*.

Perméttre, (v. a.) *Toelaaten, gedoogen, vergunnen, toestaan, oorlooven*; se permettre (v. r.) beaucoup de choses, *zich veel dingen aanmaatigen, zyne vryheid toe neemen*.

Permis, ise (adj.) *Toegelaaten, geöorloofd*.

Permission, (f) *Toelaating, gedooging* (f), *verlof, oorlof* (n); avec votre permission, *met uw verlof, met uw wel-neemen*.

Permissionnaire, (m) *Schoolmeester die van eenen anderen toegelaaten word*.

Permutant, (m) *Ampt-wisselaar, Geestelyke die zyne bediening voor eene andere wisseld*.

Permutation, (f) *Verwisseling, ruiling*.

Permuter (v. a.) un Bénéfice contre un autre, *eene geestelyke bediening tégen eene andre verruilen, verwisselen*.

Permutéur, (m) *Verwisselaar, ruiler*.

Pernicieusement, (adv.) *Op eene schadelyke of verderflyke wyze*.

Pernicieux, euse (adj.) *Schadelyk, verdérflyk*; exemple pernicieux; maxime pernicieuse.

Peronnelle, (f) *Zottinne, sloor, gekke snapster*.

Péroquet. (*Zie* Perroquet).

Péroraison, (f. *in Redeneer-k.*) *Sluit-rede, 't slot van een vertoog*.

Pérot, (m) *Jonge boom, die men by 't afkappen van een bosch twee maal verschoond heeft*.

Pérou (m); cet emploi est un Pérou, *dat ampt is een Péru, is smeerig*.

Perpendiculaire, (adj. *in Meetk.*) *Regtstandig, lood-regt, in 't lood*.

Perpendiculaire (f) ou Ligne perpendiculaire, *Regtstandige Lyn of regt-vallende linie*.

Perpendiculairement, (adv.) *Lyn-regt, in 't lood, lood-regt*; tomber perpendiculairement.

Perpendicularité, (f) *Lood-regtheid, gelykheid*.

Perpendicule, (m) *Lood-lyn* (f), *waterpas* (n. *om meê te meeten of af te passen*).

Perpétrer, (v. a.) *Begaan, bedryven (van grove misdaaden gez.)*.

Perpetres, (f. pl.) *Gemeen land of wei*.

Perpétuane, (f) *Zekere engelsche driedraadige wollene stoffe*.

Perpétuation, (f) *Voortzetting, in weezen houding (van iets)*.

Perpétuel, elle (adj.) *Geduurig, onöphoudelyk, eeuwig, altoosduurende*; mouvement perpétuel, *onöphoudelyke beweeging*; prison perpétuelle, *eeuwige gevangkenis*; dignité perpétuelle, *waerdigheid voor 't leeven*.

Perpétuellement, (adv.) *Geduuriglyk, zonder ophouden, altoos, eeuwig*.

Perpétuer, (v. a.) *Voortzetten, in weezen houden, verëeuwigen*.

Perpétuité, (f) *Eeuwigduurendheid, geduurzaamheid, gestaadige voortzetting*; à perpétuité (adv.) *eeuwiglyk, voor altoos, voor 't leeven*.

Perplex, exe (adj.) *Bedeeſt*, *verſlaagen*, *ontzét*, *verplét*, *raadeloos*, *verlegen*, *onzeeker*.

Perplexité, (f) *Verbaaſtheid*, *verbyſtering*, *bedeeſtheid*, *verlégentheid*, *raadeloosheid* (*in wat aan te vangen*).

Perprendre, (v. a.) *Op zyn eigen gezag vrye landen met betaaling der pagt enz. doch zonder verlof van den Heer gebruiken.*

Perprinſe, ou, Perpriſon (f) *Inneeming van vrye Landeryen op eigen gezag.*

Perquiſition, (f) *Uitvorſching*, *navorſching*, *naſpeuring* (f), *onderzoek* (n. *in Rechten*); faire une exacte perquiſition d'un vol, d'un crime.

Perreieurs, ou, Perriers (m. pl.) *ſteen-graavers.*

Perriere, (f) *Steen-groef*, *Leigroef.*

Perrique, (f) *Kleine papegaai*, *parkiet.*

Perron, (m) *Stoep*, *optréd*, *ſteene trap* (*f. voor een huis*).

Perroquet, (m) *Papegaai* (f); *item vouw-ſtoel*, *leger-ſtoel*, *tent-ſtoel* (m); *item bram-ſteng* (f); *bram-zeil* (n); grand, petit perroquet, *groote bram-zeil*, *bezaans-bram-zeil*; perroquet de fougue, *fokke-bramzeil*; perroquet de beaupré, *een kluivert op de boeg-ſpriet* (*ſcheeps w.*).

Perruche, (f) *Kleine papegaay.*

Perruque, (f) *Pruik*, *of paruik* (f); *item hair-tooiſel* (n), *gekrulde hairen.*

Perruquier, iere (m. & f.) *Paruikmaaker*; *paruikmaakſter.*

Pers, erſe (adj. *oud w.*) *Groenägtig blaauw.*

Perſan, (m. *in Bouw-k.*) *Menſchelyke figuur waar op een balk ruſt.*

Perſan, (m) ou, la Langue perſane, *de Perſiaanſche taal*, *het Perſiaanſch.*

Perſécutant, ante (adj. & part.) *Vervolgende*; *laſtig*, *quellende*, *moeyelyk*; homme perſécutant (ou importun).

Perſécuté, ée (adj. & part.) *Vervolgd*, *verdrukt*, *geplaagd.*

Perſécuter, (v. a.) *Vervolgen*, *verdrukken*, *quellen*, *geen ruſt laaten.*

Perſécuteur, trice (m. & f.) *Vervolger*, *plaager*; *verdrukſter.*

Perſécution, (f) *Vervolging*, *quelling.*

Perſée, (m) *Perſéus* (*zeker geſternte uit 26 ſterren beſtaande*).

Perſévérance, (f) *Volharding*, *ſtandvaſtigheid.*

Perſévérant, ante (adj. & part.) *Volhardend*, *volſtandig*, *ſtandvaſtig.*

Perſévérer, (v. n.) *Volharden*, *volſtandig blyven*, *aanhouden*; perſévérer dans la piété.

Perſicaire, (f) *Perzik-kruid*, *vlooi-kruid* (n).

Perſicot, (m) *Perſico* (*zekere* Liqueur).

Perſien, enne (adj.) *Perſiſch*; à la perſienne, *op zyn perſiaanſch.*

Perſil, (m) *Péterſélie* (f).

Perſillade, (f) *Toebereiding met péterſélie*; *item ſpyze die daar meê beſtrooid is.*

Perſillé, ée (adj.); Fromage perſillé, *péterſélie-kaas*, *groene kaas*; *item beſchimmelde kaas.*

Perſique, (f) *Zekere groote Perzik*; *item menſchelyke figuur waar op een balk ruſt* (*in Bouw-k.*).

Perſique (adj.); Le golfe perſique, *de perſiaanſche zee-boezem.*

Perſiſter, (v. n.) *Volharden*, *hardnekkig* (*by iets*) *blyven*; perſiſter dans ſes ſentiments, dans ſa dépoſition.

Perſonnage, (m) *Menſch*, *man*, *perſonnaadje*; grand, fameux perſonnage, *groot*, *vermaard man*; un ridicule perſonnage, *een belagchelyke vent of gek*; ſi vous aviez vu le perſonnage, *als gy die geſtalt gezien had*; il joue bien ſon perſonnage, *hy ſpeeld zynen rol wel* (*by Toneel ſp.*); *item hy gedraagd zich zeer wel of hy doed zich gelden.*

Perſonnaliſer, (v. a.) *Tot een perſoon maaken*, *onbezielde dingen ſpreekende invoeren.*

Perſonnalité, (f) *Perſoonelykheid*; *item perſoonelyke beleediging.*

Per-

Perfonnat, (m) *Zeker Ampt in een Dom-kapittel.*

Perfonne, (f) *Een perfoon, menfch*, (m. & f. *man of vrouw*); une belle perfonne, *een fraai menfch*; être bien fait, content de fa perfonne, *wel gemaakt van lyf en leden zyn*; *met zich zelfs vergenoegd zyn*; (*let ook op 't volgende*) les Dames de cour font des perfonnes fpirituelles, elles jugent &c. il y a à l'univerfité des perfonnes favantes, ils (*niet* elles) ont; en perfonne (adv.) *perfoonelyk, in eigen perfoon, zelfs.*

Perfonne, (f. m. *met de* Negat, ne) *Niemand, geen menfch*; il n'y a perfonne, *daar is niemand*; perfonne n'eft venu, *niemand is gekómen* (Perfonne, *met eene* interrogatie) *iemand*; y a-t il perfonne affez hardi, pour &c? *is 'er iemand zoo ftoût, om enz.?* perfonne oferoit il nier? *zoude iemand durven ontkennen?*

Perfonnel, elle (adj.) *Perfoonelyk, perfoneel, byzonder.*

Perfonnellement, (adv.) *Byzonderlyk, in eigen perfoon, zelfs.*

Perfonnier, (m) *Een t' huis-legger, een die by een' ander inwoond.*

Perfonnifier, (v. a.) *Een ding als een' perfoon verbeelden, fpreekende invoeren.*

Perfpectif, adj. m.) *Ver-zigtig*; Plan perfpectif, *ontwerp dat een ver-gezigt vertoond.*

Perfpective, (f) *Ver-gezigt, verfchiet* (n); *ver-gezigt-kunde* (f); en perfpective, *in 't verfchiet, in 't verre.*

Perfpicacité, (f) *Scherpzinnigheid* (f), *doorzigt* (n. *des verftands*).

Perfpicuité, (f) *Duidelykheid, klaarheid.*

Perfpiration, (f) *Doorwaaffeming, uitdamping.*

Perfuadant, ante (adj. & part.) *Overrédend, overtuigend, beweegende.*

Perfuadé, ée (adj. & part.) *Overreed, overtuigd, verzékerd.*

Perfuader, (v. a.) *Overreeden, overtuigen, verzékeren, doen gelooven*; fe perfuader (v. r.) *zich verzékerd houden, zich verbeelden, vertrouwen.*

Perfuafible, (adj.) *Overreedbaar, dat overréden of men zich ligtelyk inbeelden kan.*

Perfuafif, ive (adj.) *Overreedend, overtuigend, kragtig*; difcours perfuafif.

Perfuafion, (f) *Overreeding, overtuiging*; *item aanraading, verzeekering* (f); *item vertrouwen*; *geloof* (n), *meening* (f).

Perte, (f) *Verlies* (n), *fchaade* (f); *item verderf* (n), *ondergang* (m); de grandes pertes; une perte de fang, *een' bloedftorting, bloedvloed*; voilà ce qui fait fa perte, *dat maakt zyn ondergang*; à perte (adv.), *met verlies*; vendre à perte; à perte de vue (adv.) *zoo ver men zien kan*; une allée à perte de vue; parler à perte de vue, *zonder tusfchenpoozing of ophouden praaten, babbelen*; courir à perte d'haleine, *uit zyn' adem loopen*; faire des frais en pure perte, *gantfchelyk onnodige koften verfpillen.*

Pertegues, (m. pl.) *Tent-ftangen achter op eene galei.*

Pertinemment, (adv.) *Gevoegzaamlyk, naar behooren, ter zaake dienende.*

Pertinent, ente (adj.) *Gevoegzaam, gevoeglyk, gefchikt, gepaft*; alleguer des raifons pertinentes.

Pertuis, (m) *Gat* (n. *daar 't water eener fontein doorloopt, de wind of een yzer-draad doorgaat*); *item een fleutel gat*; *item een naauw of eng vaar-water.*

Pertuifane, (f) *Pertizaan, flagbyl* (*foort van hellebaard*).

Pertuifanier, (m) *Slag-byldraager.*

Perturbateur, trice (m. & f.) du repos public, *verftoorder, verontrufter*; *verftoordfter der gemeene ruft.*

Perturbation, (f) *Verftooring, beroering, verontrufting.*

Pertus, (m) *Plank met gaten, waar door het zee water in de zoutbakken of groeven loopt.*

Pervenche, (f) *Maagde-palm.*

Pervers, erse (adj.); Espris pervers, *Verkeerd, boosaardig, godloos gemoed.*

Perversement, (adv.) *Verkeerdelyk, ondeugendlyk.*

Perversion, (f) *Verleiding, bederving.*

Perversité, (f) *Ondeugendheid, verkeerdheid.*

Pervertir, (v. a.) *Verleiden, bederven, ondeugend maaken, omkeeren*; pervertir le peuple, le sens de l'écriture, l'ordre des choses.

Pesade, (f) *Stygering, beweeging met de voor-voeten alleen (van een paerd, in de Ry-sch.).*

Pesamment, (adv.) *Zwaarlyk, op eene zwaare wyze.*

Pesant, ante (adj. & part.) *Zwaar, wigtig*; un corps pesant, *een zwaar Ligchaam*; un ducat pesant, *eene vol wigtige ducaat*; un Esprit pesant, (ou lourd) *een logge geest, bot verstand*; armée pesante, *een magtig heir*; avoir la tête pesante, *duizelig of zwaar in 't hoofd zyn*; cheval pesant à la main, *paerd dat zwaar op de hand is*; 100 Livres pesant, 100 *pond.*

Pesant, (m) *Wigt* (f); il vaut son pesant d'or, *(spr. w.) men zou' hem tegen goud opweegen.*

Pesanteur, (f) *Zwaarte, zwaarwigtigheid*; *item logheid des verstands.*

Pesé, ée (adj. & part.) *Gewógen*; *item overwógen, overdagt.*

Pesée, (f) *Het geen men op éénmaal weegd, ééne schaal vol.*

Pese-Liqueur, (m) *Werktuig om vogtige of natte waaren meê te weegen.*

Peser, (v. a.) *Weegen (de zwaarte van iets)*; peser la marchandise, une pistole &c.; peser, *overweegen, overdénken*; peser les raisons de part & d'autre.

Peser, (v. n.) *Weegen, zwaar zyn*; cela pese beaucoup; la couronne lui pese sur la tête; cheval qui pese à la main; peser sur un mot, sur une syllabe, *op een woord, op een lettergreep drukken, zulks hard uitspreeken*; cela me pese sur le cœur, *dat drukt my op 't hart, of valt my zwaar*; peser sur une manœuvre (*zee w.*), *een touw aanhaalen*; la bête a pesé bien fort, (*Jagt-w.*) *het wild heeft diepe voetstappen nagelaaten.*

Peseur, (m) *Waagmeester, weeger.*

Peson, (m) *Zekere unster of weegbout daar men in plaats van weegschaalen meê wegen kan.*

Pessaire, (m) *Zet-pil voor de lyfmoeder* (f).

Pesse, (m) *Witte denneboom.*

Pesseau, (m) *Wyngaard-staak.*

Pesselage, (m) *Staakwerk van eenen Wyngaard* (n).

Peste, (f) *Pest, pestiléntie, besmettelyke ziekte enz.*; avoir, donner la peste; c'est une peste publique, *hy is 't verderf van 't algemeen*; c'est la peste de la jeunesse, *dat is 't verderf der Jeugd*; dire peste & rage de quelqu'un, *allerlei quaad van iemand zeggen*; ce malin petit peste m'a trompé, *dat ondeugend guitje enz.*; cette peste de femme nous a joué un vilain tour, *die snoode prei enz.*; la peste soit du fou, *de drommel haale den gek*; peste, (interj.) qu'il fait froid! *de droes! of, wel wat is het koud!* peste! que ce vin est bon! peste! qu'elle est belle!

Pester, (v. n.) *Uitvaaren, bulderen, tieren, raazen, vloeken, schelden.*

Pesterie, (f) *Gebulder, getier, gevloek* (n).

Pestifere, (adj.) *Besmettelyk*; air pestifere.

Pestiferé, ée (adj. & s.) *Met de pest besmet*; *een besmette of aangestokene*; on le fuit comme un pestiferé.

Pestilence, (f) *Besmette lucht, pestilentie.*

Pestilent, ente (adj.) *Besmettend, aansteekend, vergiftig*; maladie pestilente.

Pestilentiel, elle (adj.) *Besmettend, met pest bezet.*

Pestilentieux, euse (adj.) *Dat aansteekend of besmettelyk is*; air pestilentieux, *eene quaadaartige lucht.*

Pet,

Pet, (m) *Een wind, fart of scheet; item een klap of slag (als van een' vuurpyl enz.)*; faire un pet, *een' wind laaten of farten*; pet, *sprits (zeker gebak).*

Pétalisme, (m) *Verbanning des lands voor 5 Jaaren (f).*

Pétarade, (f) *Het farten van een paerd, veel scheeten of klappen na malkander*; faire la pétarade à quelqu'un, *iemand bespotten.*

Pétaraffe, ou Male-bête (f. *in Scheeps-bouw*) *Klamei yzer (om de scheeps-naaden meê te digten).*

Pétard, (m) *Spring-bus, (f. zeker vuurwerk dat de poorten en sloten enz. doed open springen); item een klap-bus (f) stink-pot* (m).

Pétarder, (v. a.) *Met een' spring-bus doen open springen*; pétarder un pont-levis, une porte.

Pétardier, (m) *Spring-bus-of klap-bus-maaker; item aansteeker daar van.*

Pétase, (m) *De gevlerkte hoed van Mercurius.*

Pétasite, (f) *Pestilentie-wortel.*

Pétaud, (m. *alleen dus*); La cour du Roi pétaud, *een wildernis, daar alles in wan-orden is of verkeerd toegaat.*

Pétaudiere, (f) *Plaats vol wan-orden.*

Pétéchial, ale (adj.); Fievre pétéchiale, *vlekken-koorts.*

Pétéchie, (f) *Koorts-vlek.*

Péter, (v. n.) *Poepen, farten, schyten, eenen wind laaten; item klappen, eenen slag geeven (als van iets dat berst).*

Péteur, euse (m. & f.) *Schyter, farter; schytster.*

Pétillant, ante (adj. & part.) *Glinsterend, flikkerend, springend, speelend*; enfant pétillant, *dertel, onrustig kind* (*Zie verder* Pétiller).

Pétillement, (m) *Flikkering, kraaking, springing* (f).

Pétiller, (v. n.) *Flikkeren, glinsteren, springen enz.*; le feu pétille, *het vuur springt*; des yeux qui pétillent, *glinsterende oogen*; vin qui pétille dans le verre, *wyn die in 't glas springt of speeld*; il pétille d'impatience, *hy brand van ongeduld.*

Petit, ite (adj. & f.) *Klein, kleen, gering*; petit homme, *een klein man*; petit esprit, *een gering verstand*; de la petite bierre, *klein of dun bier*; du petit lait, *wei of weier-melk*; le petit Prince, *de jonge Vorst*; le petit peuple, *het gemeene volk*; j'étois fort petit lorsque &c., *ik was nog zeer jong toen enz.*; les petits, *de jongen (van dieren)*; un petit, *een weinigje, luttel*; petit à petit (adv.) *allengskens, metter tyd.*

Petitement, (adv.) *Geringelyk, spaarzaamlyk, armelyk.*

Petitesse, (f) *Kleinheid, geringheid.*

Pétition, (f. *in Rechten en Redenk.*) *Eisch* (m), *vordering, aansprank* (f).

Pétitoire, (adj.) *Klaag-schrift, eisch-schrift in Rechten over de teruggeeving van eenig goed* (n).

Peton, (m. *boert. of kinder-w.*) *Klein voetje, kinder voetje* (n).

Pétoncle, (m) *Alikruik (f. zeker schulp visch).*

Pétreau, (m) *Wild scheutje, lootje aan de wortel van een boom* (n).

Pétrée, (adj. f.); L'Arabie pétrée, *het steenägtig Arábiën.*

Pétréol, (m) *Steen-olie* (f).

Pétreux; euse (adj. *in Ontleedk.*) *Steenägtig*; les os pétreux.

Pétricherie, (f) *Visch-tuig of uitrusting ter stokvisch-vangst.*

Pétrification, (f) *Versteening, steen-wording.*

Pétrifier, (v. a.) *Tot steen maaken, in steen veränderen, versteenen*; se pétrifier, (v. r.) *tot steen worden, versteenen.*

Pêtrin, (m) *Kneê-trog, bakkers-trog.*

Pêtrir, (v. a.) *Kneeden, door een mengen, beslaan (als deeg, kalk enz.).*

Pêtrissement, (m) *Kneeding, menging* (f).

Petrol, ou, Petrole. (*Zie* Pétréol).

In Petto, (*Ital. w.*) *In 't geheim.*

Pétulamment, (adv.) *Dartelyk; op eene wulpsche of brood-dronkene wyze.*

Pétulance, (f) *Dartelheid, wulpschheid, brooddronkendheid.*

Pétulant, ante (adj.) *Dartel of dertel, wulpsch, uitgelaaten, baldaadig, brood-dronken.*

Pétun, (m) *Tabak (in America dus genaamd).*

Pétuner, (v. n.) *Tabak rooken.*

Peu, (adv.) *Weinig, luttel, niet veel*; manger, dormi peu, *weinig of luttel eeten, slaapen*; il a peu de bien, d'argent, d'amis, d'esprit, *hy heeft weinig goed enz.*; peu de gens, *weinig lieden*; c'est peu de chose, *het is gering*; peu souvent, *zelden, niet dikwils*; peu à peu, *allengskens*; à peu près, *ten naasten by*; à peu de chose près, *op een weinigje na*; tant soit peu, *een luttel, een weinigje*; si vous considerez tant soit peu ce que c'est que la colere; il s'en faut peu, *het scheeld weinig*; peu s'en fallût que je ne le battisse; si peu que rien, *zeer weinig*; peu loin, *niet verre*; à peu de frais, *met weinig kosten*; se conduire peu sagement, *zich niet al te wyselyk gedraagen*; être peu propre à une chose; être peu raisonnable, *niet zeer enz.*; en peu de temps, *in weinig tyd*; dans peu de temps, *binnen of over korten tyd*; pour peu que vous y réfléchissiez, *als gy 't slegts een winigje overdenkt.*

Peu, (m) *Een weinig een luttel* (n); le peu que je posséde, me suffit, *het weinige dat*; *enz.* ce peu de lignes seront, pour &c., *deeze weinige régels zullen dienen, om enz.*; se contenter de peu, *met weinig te vreden te zyn*; un peu plus, *een weinig meer*; un peu auparavant, *een weinigje te vooren*; un peu après, ou, peu après, *een weinig daar na, (let op het volgende)*; il nous visite un peu souvent, *hy bezocht ons wat dikwils*; on voit bien qu'il a un peu bu, *men kan wel zien dat hy wat beschonken is, of, te veel gedronken heeft*; voyez un peu comme il me traitte, *ziet eens hoe enz.*; écoutez un peu, *hoord eens*; dites moi un peu, *zegt my eens.*

Peuille, (f) *Brokje van een muntstuk om te toetsen* (n).

Peuplade (f terme collectif), *bevolking, volk-planting*; envoyer des peuplades au nouveau monde.

Peuple, (m. t. collectif) *Volk*; *item het gemeene volk, gepeupel* (n. le menu peuple, la racaille); le peuple aime les nouveautés, *het gemeen houd veel van veranderingen*; peuple, *jonge visch, (die men in een vyver zet)*; peuple, *onnozel, eenvoudig, dom*; il faut être bien peuple, pour croire cela.

Peuplé, ée (adj. & part.) *Bevolkt, volkryk*; *bezét.*

Peupler, (v. a.) *Bevolken*; *bezetten*; peupler une Ville, un étang, une vigne, un colombier &c.

Peuplier, (m) *Populier-boom, populier.*

Peur, (f) *Vreeze, schrik, bangheid, vervaardheid*; avoir peur, *bang zyn*; la peur le saisit, *de vreeze of schrik beving hem*; de peur de (conj.), *uit vreeze van, om niet te*; de peur de faire connoître; de peur que, (conj.) *op dat niet, uit vreeze dat*; de peur qu'il ne vienne, ne tombât.

Peureux, euse (adj.) *Vreesägtig, bang, schrikägtig*; *schigtig.*

Peut-être, (adv.) *Misschien, mogelyk* (il se peut); un peut-être, (m) *een misschien*; je ne veux rien hazarder sur un peut-être.

Peyecq, (m) *Voet-knegt van den Grooten Heer.*

Phaéné, (f) *Eene der 3 Bevalligheeden* (Gratien).

Phaéton, (m) *Faëton (zoon van de zon en de Nimf Climene, (by Dichters)*; *item faëton (zeker rytuig).*

Phaisan &c. (*Zie* Faisan &c.;

Phalange, (f) *Zekere slag-ordening of hoop van eenige 1000 man voet-volks by de oude Grieken*; Phalanges, *(in Ontleedk.) léden der vingeren.*

Phalangiste, (m) *Soldaat eener* Phalange.

Phalene, (f) *Nagt witje* (n) *of flinder* (f).

Phaleuque, (f. m. & adj. *by Gr. & Lat. Dichters*) *Een vaers van 5 voeten*; *item dat zulks betrefd.*

Phan-

Phantaisie, Phantasque, Phantastique, Phantôme. (*Zie* Fantaisie &c.).

Phare, (m) *Vuur-baaken* (n), *vuur-tóren* (m) *aan de Zee-kant.*

Pharisaïque, (adj.) *Phariséïsch*; *schynheilig.*

Pharisaïsme, (m) *De leere*; *item schynheiligheid of hoogmoed der Pharisèën* (f).

Pharisiens, (m. pl.) *De Phariscën* (*zékere Joodsche secte wier Godsdienst bestond in uiterlyke plegtigheeden*).

Pharmaceutique, (f) ou, Pharmacie Galenique, *Artzeny-konst uit kruidmenging bestaande.*

Pharmacie, (f) *Artzeny-konst, kruidmen-ging, kruid-bereiding*; pharmacie chymique, *Artzeny-bereiding door de stookkunde of* chymie.

Pharmacien, (m) *Artzeny-bereider*, Apotheeker.

Pharmacopée, (f) *Boek over de Artzeny bereiding.*

Pharmacopole, (m) *Een Apotheeker, bereider van Genees-middelen*; *item spottend een Quakzalver.*

Pharynx, (m. *in Ontleedk.*) *Slokdarm.*

Phase, (f. *in Sterrek.*) *Schynsel van de maan, 't aan- en afneemen van 't maan-licht* (n).

Phébus, (m) *Apollo*; *item de zon* (*by Dichters*); *item* parler phébus, *hoogdrávende, onverstaanbaar spreeken.*

Phénix, (m) *Fénix* (*verdigte vogel*); c'est le phénix des beaux esprits, *hy is de fénix of de voornaamste der fraaye vernuften.*

Phénomene, (m) *Verschynsel, uitwerksel der natuur* (n).

Philantrope, (m. *gr. w.*) *Menschen-minnaar.*

Philantropie, (f) *Menschen-liefde, vriendelykheid.*

Philautie, (f. *gr. w.*) *Eigenliefde.*

Philologie, (f) *Algemeene-Letterkunde of ervarenheid in taalen en schriften.*

Philologique, (adv.) *Dat zulks betreft.*

Philologue, (m) *Een Letterkundige, een Geleerde in spraaken en fraaye wétenschappen.*

Philomele, (f) *Nagtegal* (*by Dicht.*).

Philosophal, ale (adj. *alleen dus*); La pierre philosophale, *de steen der wyzen of de goud maaking, goud-zoeking.*

Philosophe, (m) *Een Wysgeer, waereld-wyze, natuur-kundige, natuur-onderzoeker*; *item een goud-zoeker*; *item een eigenzinnig, of ongevoelig mensch.*

Philosophe, (f) *Een verwaand Vrouw-mensch.*

Philosopher, (v. n. *De wysbegeerte of natuur onderzoeken, daar over redenkavelen.*

Philosophie, (f) *De wysbegeerte, natuurkunde, navorsching en betragting der wysheid.*

Philosophique, (adj.) *Dat zulks betreft, filosofisch, wysgeerig.*

Philosophiquement, (adv.) *Als een wysgeer, natuur- of waereld-kundige.*

Philtration, ou, filtration, (f) *Doorzyging, doorkleinzing* (*in* chymie).

Philtre, (m) *Minne-drank, tover-drank.*

Philtrer, (v. a. *in* Chym.) *Doorzygen, doorkleinzen* (*door een graauw papier of doek*).

Phimosis, (m. *gr. w.*) *t' Zamen krimping der oogen-léden* (f. *in Geneesk.*).

Phiole. (*Zie* Fiole).

Phisicien, Phisiologie, Phisionomie, Phisionomiste, Phisique &c. (*Zie* Physicien &c.).

Phlébotomie, (f. *in Heel-k.*) *Aderlaating* (saignée).

Phlébotomiser, (v. a.) *Aderlaaten* (*beter* saigner).

Phlegmagogue, (m. *gr. w.*) *Slym afdryvend Genees-middel* (n)

Phlegmatique, (adj.) *Slymerig, fluimerig, die veel taaye vozten heeft*; *item koud-vogtig, ongevoelig, geesteloos, koelzinnig, zonder aandoening.*

Phlegme, (m) *Slym, fluim* (f), *taai speeksel* (n); *item ongevoeligheid, onäandoenlykheid, koelzinnigheid* (f).

Phlegmon, (m. *in Heel-k.*) *Bloedzweer, bloed-buil* (f).

Phlegmoneux, euse (adj.) *Die zulks onderhêvig is.*

Phlibot. (*Zie* Flibot).

Phœbus. (*Zie* Phébus).

Phonascie, (f. *gr. w.*) *Konst om de stemme cierlyk te maaken.*

Phosphore, (m) *Iets dat in het duistere schynd, glinsterd, of licht van zich geev'd (als zéker steen, verrót hout of glinster-worm); item zekere stoffe, die, 't geene zy aanraakt, in brand steekt; item de morgen-star.*

Phrase, (f) *Spreek-wys, spreuk, zin of gedeelte eener rede.*

Phrénésie &c. (*Zie* Frénésie).

Phtisie, (f. *gr. w.*) *Teering, Longeziekte.*

Phtisiologie, (f) *Beschryving over de Long-quaal.*

Phtisique, (adj.) *Teeringägtig.*

Phylactere, (m) *Tover-ceel (f. die door by-geloovigheid op 't ligchaam, als een behoed-middel gedraagen word); item Gedenk-cédel (f. der Jooden waar op de 10 gebóden geschreeven waaren, en welke zy op de borst, het voorhoofd en den arm droegen).*

Phyllitis, (m) *Herts-tong (f. kruid).*

Phyllon, (m) *Bingelkruid* (n).

Physicien, (m) *Natuurkundige, onderzoeker der natuur.*

Physiognomonie, (f) *Konst die de neiging van den mensch leerd kennen.*

Physiognomonique, (adj.) *Dat zulks betrefd.*

Physiologie, (f) *Weetenschap der Geneeskunde die des menschen natuur, als meede de beweeging van yder ligchaams deel leeraard.*

Physionomie, (f) *Aangezigt-kunde, gelaat kunde, weetenschap die door de trekken van 't weezen iemands neiging ontdekt; item het gelaat* (mine).

Physionomiste, (m. & f.) *Gelaatkundige.*

Physique, (f. f. & adj.) *De Natuur-kunde; item Natuurkundig*; discours physique.

Physiquement, (adv.) *Natuurkundiglyk.*

Piaffe, (f. *oud w.*) *Hoogmoedige tred, trotse gang* (m); faire la piaffe à quelcun, *iemand trotseeren.*

Piaffer, (v. n.) *Trotselyk gaan of treeden, pronken, pryken.*

Piaffeur (m) ou cheval piaffeur, *trots of moedig Paerd.*

Piailler, (v. n.) *Piepen (als de kiekens, kalkoensche hennen enz.); item schreeuwen, grynen (als de Kinderen).*

Piaillerie, (f) *Gehuil, geschreeuw, gegryn* (n).

Piailleur, euse (m. & f.) *Schreeuwer, huilebalk; huilster.*

Piano, (adv. *ital.*) *Langzaam, zagtjes (in Muziek).*

Piastre, (f) *Spaansche Kruis-ryksdaalder* (m), *stuk van agten* (n).

Piauler, (v. n. *gem. w.*) *Huilen, weenen.*

Piautre, (m); Envoyer quelqu'un au piautre, (*spr. w.*) *iemand verächtelyk weg-zenden, weg-jaagen.*

Pic, (m) *Een' houweel of pik (f. om de aarde meê om te haalen); item piek (in 't piquet-spel)*; faire pic, *zestig tellen of maaken*; faire pic & repic à quelqu'un, *iemand geheellyk in den grond helpen*; à pic, (adv. *Zee-w.*) *regt op en neêr*; être à pic sur son ancre.

Pic, (m) *Specht (zéker vogel).*

Pica, (m) *Bedorvene of verkeerde eet-lust (f. als: tot aarde kryt enz.).*

Picardant, (m) *Zekere scherpe muscadél-wyn te Montpellier.*

Pichet, Picher, Piché, (m) *Eene tuit-kan* (f).

Picine. (*Zie* Piscine).

Picolet, (m.) *Slot-kram, grendelkram.*

Picorée, (f. *béter* Maraude, ou, petite guerre) *Plundering, vrybuitery, moeskopping, strooping (der Krygslieden)*; aller à la picorée, ou, à la petite guerre, marauder.

Picorer, (v. n. *béter* aller à la petite guerre) *Stroopen, vrybuiten.*

Picoreur, (m) *Strooper, vrybuiter* (Maraudeur); *item een plonderaar, naschryver van eens anderen werk* (Plagiaire).

Picot, (m) *Stomp, knoest van een' afgekapten boom; item tandje aan kant.*

Picoté,

Picoté, ée (adj. & part.) *Geprikt, gestooken, gepikt; gesard, getergd, schamper gestooken; item met vlekken of stippen, pokdaalig, pokputtig, van de pokken geschonden*; elle est un peu picotée.

Picotement, (m) *Steeking, prikkeling (f. in de huid).*

Picoter, (v. a.) *Pikken (als de vogelen de vrugten doen); steeken, prikkelen (in de huid); steeken, schooten onder water geeven; sarren, tergen, poogen quaad te maaken.*

Picoteries, (f. pl.) *Onëenigheid, ha'pelery, hakketeering; schamp-schieting, steeking; sarring, terging (f).*

Picotin, (m) *Een vierendeel van een schépel, een spint*, un picotin d'avoine.

Picque &c. (*Zie* Pique &c.).

Pic-vert, ou, Pivert, (m) *Een Groen-Specht.*

Pie, (f) *Een Exter*; elle cause comme une pie borgne, ou, dénichée, *zy klapt als een' exter, of, zy snatert zonder ophouden*; il croit avoir trouvé la pie au nid, *hy meend het juist getroffen te hebben*; pie grieche, *graauwe exter; item eene schreeuwster, schreeuwleelyk*; (criailleuse, ou, criarde); un, ou, une pie, ou, un cheval pie, *een bont Paerd.*

Pie, (adj.) *Godvrugtig; (alleen dus)* œuvres pies, *Godvrugtige werken*; fraude pie, *een heilig bedróg.*

Pie-mere, (f) *Het dunne herssenen-vlies (in Ontleed-k.).*

Pié. (*Zie* Pied).

Piece, (f) *Een stuk* (n); *een lap* (m); une piece de drap, *een stuk of een geheel stuk laken; item een lap of stukje laken*, mettre en pieces, *in stukken breeken, van een snyden, van malkander doen*; mettre par pieces, *stuks wyze leggen*; une piece d'artillerie, de campagne, *een stuk geschuts, een veld-stuk*; une piece de monnoie, *een stuk gelds*; piece de vingt sols; piece de huit, *een stuk van agten, een Spaansche Rixdaler*; piece de mise, *een gangbaar stuk-gelds*; une piece de vin, *een stuk of vat wyn*; une belle piece, *een fraai stuk werks*; une piece achevée, *een Meester-stuk, Konststuk*; piece de bled, *een stuk korenland*; pieces de rapport, *ingelégd werk, of stukken daar toe*; chanter, jouer une piece, *een stuk enz*; piece, *geding-stuk of geschrift*; piece de four, de patisserie, *gebak*; piece de charpente, *een stuk timmer-hout*; piece, *kap van een schoen*; armé de toutes pieces, ou, de pied en cap, *wel gewápend, of, uitgerust*; piece détachée, *afzonderlyk stuk werk of geschrift*; être tout d'une piece, *van een slag van hair of kleur zyn (by Jaagers); item styf of lomp zyn; item eenvoudig of openhartig zyn*; faire, ou, jouer piece à quelqu'un, *iemand eene poets of eenen trek speelen*; tailler une armée en pieces, *een Krygs-heir neêr-zábelen*; emporter la piece, *schamperlyk schersen of spotten*; accommoder quelqu'un de toutes pieces, *iemand wakker uitzetten, afrossen*; mettre en pieces la reputation de quelqu'un; *iemands goede naam verkleinen*; cette fille est une grosse piece de chair, *dat is een' dikke vette meid*; donner la piece à quelqu'un, *iemand de handen smeeren, vollen of besteeken*; c'est une bonne piece, *hy is een looze schalk, een slimme vent.*

Pied, (m) *Voet; item poot*; pied d'homme, de cheval, de bœuf &c., *menschen voet, paerde voet enz.*; gens de pied, *voet-volk, voet-knegten*; valet de pied, *dienaar, lakkei*; mettre pied à terre, *voet aan land zetten; item afklimmen, afstygen (van een paard of wagen))* poser le pied à terre, *den voet op den grond zetten*; donner un coup de pied, *een' schop geeven*; prendre pied, trouver pied, ou avoir pied dans une riviere, *den bodem of grond eener rivier raaken, krygen*; coutume qui prend pied, *gewoonte die voet krygt*; perdre pied, *den grond verliezen, quyt raaken*; la rapidité du fleuve lui fit perdre pied; perdre pied dans une affaire, *geenen raad meer weeten*; gagner au pied, *'t haazen pad*

pad kiezen, *wegloopen*; lâcher le pied, *wyken*, *niet staan blyven*, *de vlugt neemen*; fouler aux pieds, *met de voeten vertreeden*; avoir le pied marin, *een goed Zee-man zyn*; attendre, combattre de pied ferme, ou, sans bouger, *afwagten*, *vegten zonder een voetbreed te wyken*; armé de pied en cap, *van 't hoofd tot de voeten gewâpend*; mettre, entretenir une armée sur pied, *een Léger op de been brengen*, *houden*; officier, compagnie en pied, *officier*, *Kompagnie die in dienst of bezolding is*; il est à la cour sur un bon pied, *hy staat wel ten hove*; se mettre sur le pied de savant, *voor een geleerden aangezien willen worden*; quand on est sur ce pied là, *als men zoo verre gekomen is*; prendre la chose sur un autre pied, *de zaak anders beschouwen of neemen*; il y va bien d'un autre pied, *hy behandeld het stuk geheel anders*; je me suis mis sur le pied de faire cela, *ik heb my geschikt om dat te doen*; sur le pied, (ou, à raison), *tégens*, *jégens*; j'ai acheté cette terre sur le pied de mille écus de revenu par an. Je prends pied sur ce que vous me ditez, *ik gronde my op 't geene gy my zegt*, *ik zal my daar na richten*; donner pied sur soi, *zich strafbaar maaken*; donner pied à la colere de quelqu'un, *iemand aanleiding tot toorn geeven*; marcher d'un pied droit, *oprecht handelen*, *of te werk gaan*; avoir bon pied, ou, aller du pied comme un chat maigre, *een goede voetganger zyn*; sentir le pied de messager, *stinkende voeten hebben*; j'en aurai, ou, arracherai pied ou aile, *ik zal 'er haring of kuit (dat is, iets) van hebben*; avoir les pieds chauds ou être à son aise, *'er warmtjes in zitten*, *wel gegoed zyn*; il ne se mouche pas du pied, *hy is een slimme gast*, *hy laat zich niet ligt bedotten of wat op de mouw spellen*, *of hy is een man daar niet wel meê te spotten is (spr. w.)*; tenir pied à boule, (ou, être assidu à son travail), *vlytig*, *noestig of naerstig aan zyn werk zyn*; avoir bon pied, bon œil, *wel te pas zyn en op zyn belang wel acht geeven*; faire le pied de grue, *staan wagten*, *schilderen*, *op den op-pas of gedienstig zyn*; faire le pied de veau, *zich voor iemand buigen* (le caresser); faire un pied de nez à quelqu'un, *iemand schandelyk afwyzen*; il a eu un pied de nez, *hy heeft een' lange neus gehaald*, *hy is schandelyk afgeweezen geworden*; prendre quelqu'un au pied levé, *iemand verrassen*, *geenen tyd geeven*; avoir le pied à l'étrier, *gereed zyn om te vertrekken*; avoir un pied dans la fosse, *met den eenen voet in 't graf gaan*; tenir le pied sur la gorge, *den voet op de keel zetten*, *strengelyk handelen*; se trouver toujours sur ses pieds, *in allen gelegenheden zich manhaftig houden*; ne savoir sur quel pied danser, *niet weeten wat men verzinnen of aanvangen zal*; faire des pieds de mouche, *haanepooten maaken*, *lelyk schryven*; se mettre en colere pour un pied de mouche, *om een' beuzeling of een haverstroo quaad worden*; chercher à pied & à cheval, *overäl zoeken*; il a toujours un pied en l'air, *hy is altyd vrolyk*; mettre une chose sous les pieds, *een' zaak niet achten*, *vergeeten*; la vache a bon pied, *dat is een' melk-koe*, *eene voordeelige zaak*; se tirer une epine du pied, *zich uit een' netelige zaak redden*; être reduit au petit pied, secher sur le pied, *in eenen engen of droevigen staat zyn*, *uitdroogen*; marcher sur le pied, *op den voet treeden*, *ruzie zoeken*; il a trouvé chaussure à son pied, *hy heeft een kolfje na zyn hand*; *dat is*, *iets dat hem past*; *item iemand aangetroffen die tegens hem is opgewassen*; si vous lui donnez un pied, il en prendra quatre, *als gy hem den vinger geeft*, *neemd hy de geheele hand*; se tenir sur le bout des pieds, *op zyn' teenen of toonen staan*; à pied sec, *droog-voets*; passer une riviere à pied sec; pied fourchu, (m) *gekloven voet*, *een dier dat gespleeten klaauwen*

ven beeft, (*als: Koeyen, Schaapen enz.*); *item de tol daar van*; pieds droits, *deur-posten*; pieds corniers, *boomen op de hoeken van een bosch, daar de afbouwing aangeweezen is*; pied de fief, *een verdeeld leen*; pied d'arbre, *een stam van een boom*; *item een boom of stam*; cinq cents pieds d'arbres, *vyf honderd boomen*; pied de mur, de table, de verre &c., *de voet van een muur enz.*; pied, *een voet* (*zekere maat in Bouwk. Dichtk. enz.*); six pieds de long; un pied de vent, *een heldere plek tusschen de wolken* (*by Zee lieden*); pied de cire &c., *het onreine onder aan een was-boom enz.*; donner pied, ou du pied à une échelle, *eene laader onder-uit zetten*; pied neuf, *een nieuwe paerde-hoef*; cheval pied nud, *een onbeslágen paerd*; pied usé, ou, derobé, *versleeten hoef*; pied gras, *weeke hoef*; pied comble, *volle hoef*; de petits pieds, *klein gebeente of klein gevógelte* (*goed om te eeten*); pied plat, *een lomperd, een kinkel*; pied poudreux, *een onbekénde die men niet wel kan* crediteeren (*by Koopl.*); *item een die van een geringen staat verbeeven is*; pied à pied, (adv.) *voet voor voet*; d'arrache pied, (adv.) *op staande voet*; de plain pied, *gelyk vloers, op de zelfde verdieping*; trois chambres de plain pied; pied d'alouette, *ridder-spoor* (*zekere bloem*); pied de loup, *wolfs-klaauw* (*zeker Genees-kr.*); pied d'oye, *ganzen voet* (*Genees-kr.*); pied de chevre, *een koevoet om iets meé op te breeken, of, te tillen*; pied de biche, *groote deur-grendel of boom*; pied de griffon, *zekere tang van een* operateur *of vroedmeester* (accoucheur).

Pied-bot, (m) *Een horl-voet.*

Pied de Roi, (m) *Voet-maat van 12 duim* (f).

Piedestal, (m) *Voet-stal, voet-stuk eener zuil* (n).

Pied droit, (m) *Deur-post of-styl.*

Piedouche, (m) *Voet-stuk eenes beelds* (n).

Pied-fort, (m) *Muntstuk zwaarder als andere van de zelfde soort.*

Pied-sente, ou, Pied-sante, (m) *Een voet-pad* (n. *by zommige*).

Piege, (m) *Een strik, val-strik*; tendre des pieges; donner dans le piege des ennemis.

Pierraille, (f) *Steen-gruis, puin* (n).

Pierre, (f) *Een steen* (m); pierre de taille, *arduin-steen, hard-steen*; pierre d'aimant, *zeilsteen*; pierre ponce, *puim-steen*; pierre à feu, ou, à fusil, *vuur-steen*; pierre infernale, *helsche steen* (lapis infernalis, *zekere brandende steen by wond-heelders*); pierre d'achoppement ou de scandale, *steen des aanstoots*, pierre angulaire, *hoek-steen*; pierre précieuse, *édele steen, édelgesteente, kostelyke steen, kleinood, kleinodie*; pierre brute, ou, verte, *rúuwe steen*; pierre de touche, *toets-steen*; pierre à aiguiser, *slyp-steen*; pierre vive, *steen die ligt springt of berst*; pierre de tonnere ou de foudre, *donder-steen*; pierre, *steen* (*in de vrugten*); pierre, *steen* (*in de blaas enz.*); avoir la pierre, *den steen, 't graveel hebben*; la coupe de pierre, *het steen snyden*; jetter de petites pierres, *kleine steentjes loozen*; tout le monde lui jette la pierre, *elk heeft het op hem gemunt*; vous jettez des pierres dans mon jardin, *gy geefd my schooten onder water*; *gy grypt my van ter zyden aan*; faire d'une pierre deux coups, *twee vliegen met eenen lap slaan, dat is, twee dingen te gelyk doen*; il géle à pierre fendre, *het vriest dat het kraakt*; voilà du vin à fendre des pierres, *dat is wyn daar pit en geest in is.*

Pierrée, (f) *Riool* (n), *waterleiding* (f) *onder de aarde in een tuin.*

Pierreries, (f. pl.) *Edele gesteenten*, (n. pl.) *kleinódiën* (f. pl.)

Pierrette, (f) *Steentje* (n).

Pierreux, euse (adj.) *Steenägtig.*

Pierrier, ou, Perrier, (m) *Steen-stuk* (n), *draai-bas* (f. *zeker geschut*).

Pierriere, (f) *Steen-groeve.*

Piété, (f) *Godvrugt, Godvrugtigheid, Godzáligheid, vroomheid*; *item eerbie-*

eerbiedigheid (*omtrent of jegens zyne ouders*); homme de piété.

Piéter, (v. n. *in 't Kêgel-sp.*) *Voet by stek zetten, by meet blyven.*

Piétiner, (v. n.) *Trappen, schoppen, stampen met de voeten.*

Piétisme, (m) *Piëtistery, uiterlyke Godsdienstigheid* (f).

Piétistes, (m. pl.) *Piëtisten, Schyn-Godvrugtige.*

Piéton, onne (m. & f.) *Voetganger, voeteerder*; *voetgangster*; être bon piéton; piéton (m. *oud w.*) *voetknegt* (fantassin).

Piétre, (adj. *weinig gebr.*) *Armhartig, slegt, vuil, gering.*

Piétrement, (adv.) *Armelyk, geringelyk*, il est vétu piétrement.

Piétrerie, (f) *Voddery, prullery, armoedigheid.*

Pieu, (m) *Een paal, staak of stek.*

Pieusement, (adv. *Godvrugtiglyk*; *item eenvoudiglyk, op goed geloof*; vivre pieusement; je le crois pieusement.

Pieux, euse (adj.) *Godvrugtig, Godzálig, vroom*; *item getrouw of earbiedig* (*omtrent zyne ouders of overigheid*).

Piffre, esse (m. & f. *gem. w.*) *Een vraat, gulzigaard*; *item een dikpens, dikbast*; piffre, *een groote goudslagers-hamer.*

Se Piffrer, (v. r. *oud en gem. w.*) *Vreeten, den bast vullen.*

Pigeon, eonne (m. & f.) *Een duif, doffer* (*'t manneije*); *eene duive* (*'t wyfje*); pigeon ramier, *wilde duif*; pigeon cauchois, *een kropper*; venez ici ma petite pigeonne, *komt hier myn zoet bekje.*

Pigeonneau, (m) *Jonge duif* (f).

Pigeonner, (v. n. *by Metzel.*) *Den schoorsteen boven het dak ophaalen.*

Pigeonnier, ou, colombier, (m) *Een duiven-kot, duiven-slag* (n).

Pigmée. (*Zie* Pygmée).

Pigne, (f. pl.) *Zilver-schuim* (n), *zilver-assche* (f).

Pignet, (m) *Witte dennen-boom.*

Pignocher, (v. n.) *Peuzelen, sluizen* (*in 't eeten*).

Pignolat, (m) *Ingezulte of ingemaakte pyn appel-kernen* (f. pl.).

Pignon, (m) *Pynappel-kern* (f); *item gêvel of kap van een huis* (f); *item 't bovenste, de tinnen, kruin van een' muur, berg enz. item 't dryf-rad, dryf werk in een molen*; *rondjel van een uurwerk*; *item werk of bast van hennip* (n).

Pignoné, ée (adj. *in Wapenk.*) *Met tinnen.*

Pignoratif, ive (adj. *in Regten*) *Verpandend*; contrat pignoratif, *pand-contract.*

Pigou, (m) *Scheeps-kandelaar, een steeker.*

Pilastre, (m) *Platte pylaar aan een' muur.*

Pile, (f) *Stapel, hoop* (m) (*van hout, boeken enz.*); mettre du bois, des ais en pile; pile, *de zyde van munt-stukken daar 't afbeeldsel van den vorst op staat*; jouer à croix & à pile, *kruis of munt speelen*; n'avoir ni croix ni pile, *heller noch penning hebben*; piles, *de zuilen van een' steene-brug.*

Pilée, (f) *Zoo veel als men teffens vold of stampt.*

Piler, (v. a.) *Stampen, stooten* (*in een' vyzel*); piler, (v. n.) *schransen, stouwen, lustig eeten*; il pile bien.

Pileur, (m. *oud w.*) *Vraat, slokop, stouwer, schranser.*

Pilier, (m) *Pylaar* (m) *zuil, styl, stut* (f).

Pillage, (m) *Plondering, rooving, strooping* (f).

Pillard, arde (adj. & f.) *Plonderend, roovend*; *een plonderaar, strooper.*

Piller, (v. a.) *Plonderen, stroopen, rooven*; piller une ville, les auteurs; pille, *tsa, pak aan* (*zegt men als men honden iets toewerpt*).

Pillerie, (f) *Knévelary, stroopery, afperssing.*

Pilleur, euse (m. & f.) *Plonderaar, roover,* (*voornamentlyk van schriften*).

Pillule. (*Zie* Pilule).

Pilon, (m) *Stamper, stooter* (*in een vyzel*).

Pilori, (m) *De kaak*; mettre un criminel au pilori.

Pilorier, (v. a.) *Aan den kaak of te pronk zetten.*

Piloſelle, (f) *Muis-oor (een' kruid).*

Pilot, (m) *Een ronde hoop Zee-zout.*

Pilotage, (m) *Het lootſen*; *item het loots-geld (van een Schip)*; *item het beiwerk, paalwerk (waaröp men bouwd)* (n).

Pilote, (m) *Een Stuurman.*

Piloter, (v. a. & n.) *Lootſen (een Schip)*; *item paalen inheiën, indryven.*

Pilotis, (m) *Paalwerk* (n), *ingeheide paal of maſt* (m).

Pilule, (f) *Eene pil (om in te ſlikken)*; dorer la pilule, *iets onaangenaams wel voordoen*; faire avaler la pilule à quelqu'un, *iemand door eenen zuuren appel doen byten (ſpr. w.).*

Pimbêche, (f) *Een opgeſmukt leelyk vrouwmenſch* (n).

Piment, (m) *Spaanſche péper.*

Pimpant, ante (adj. *gem. w.*) *Opgetooid*; *moedig*, *trots* (leſte & impertinent).

Pimprelocher, (v. a.) *Mislyk, gekkelyk kappen of opcieren.*

Pimprenelle, (f) *Pimpernel (zéker toekruid).*

Pimpſouée, (f. *gem. w.*) *Een prets en vies vrouwmenſch* (n).

Pin, (m) *Pyn-boom*, *harſt-boom.*

Pinacle, ou, Pinnacle, (m) *De tinne (f. het hoogſte van een gebouw)*; mettre quelqu'un ſur le pinacle, *iemand tot de wolken toe verheffen.*

Pinaſſe, (f) *Pinás (zeker ligt ſchip met zeilen en riemen).*

Pinaſtre, (m) *Wilde dennen-boom.*

Pinçade, (f) *Een kneep*, *knyping*, *klemming.*

Pince, (f) *Het geen men afknypt van iemand*; *tang der Boekbinders* (f), *koevoet* (m), *breek-yzer* (n); *punt van de klaauwen der dieren*, *paerden-hoef enz.* (f) *rand onder aan een' klok* (m); *vouw of plooi in een bef*, *mouw enz.* (f); les pinces, *de voorſte tanden van een paerd*; *de ſchaeren van een' kreeft*; juge qui a bonne pince, *een Rechter die inhaalend of ſchrokkig is*; votre argent eſt ſujet à la pince, *uw geld is in gevaar van geſtoolen te worden*; auner une étoffe pince à pince, *een ſtuk ſtoffe zeer naauw of ſchrap meeten*, *niets toegeeven.*

Pinceau, (m) *Een pinſeel*, *penſeel* (n), *quaſt* (m).

Pincée, (f) *Een vinger-greep* (m).

Pincelier, (m) *Penſeel-bak (om de penſeelen in af te waſſchen).*

Pince-maille, (m. & f.) *Een ſchrok*, *aartsgierigaard.*

Pincer, (v. a.) *Nypen*, *knypen*; *item de ſnaaren van een ſpeel-tuig roeren*; *item ſteeken*, *ſchooten onder water geeven*; *item een paerd een weinig de ſpooren geeven*; *item den rug van een boek ronden*, *of*, *iets met een' tang aanhaalen*; *item ſchagcheren*, *afknypen*, *onwettiglyk na zich neemen*; *item (van iemand) achterklappen*; pincer le vent, *den wind knypen*, *ſcherp by de wind zeilen*; pincer en riant, *al lagchende iemand ſteeken.*

Pinceter, (v. a.) *'t Hair van een baard met een tangetje uitrukken.*

Pincette, (f) *Nypertje*, *tangetje* (n) *om 't hair enz. meê uit te trekken*; pincettes, (f. pl.) *tang*, *vuurtang.*

Pinçon. (*Zie* Pinſon).

Pindariſer, (v. n.) *Hoogdraavende en gemaakt ſpreeken.*

Pindariſeur, (m) *Een die hoogdraavend of gemaakt ſpreekt.*

Pine, (f) *'t Mannelyk lid van een jongen* (n).

Pinéale, (adj. m.) Glande pinéale, *pyn-appel klier (in de herſſenen).*

Pingue. (*Zie* Pinque).

Pinnacle. (*Zie* Pinacle).

Pinnas, (m) *Pinnas (zekere Americaanſche vrugt).*

Pinne-marine, ou, Pinna-marina, (f) *Zekere groote Zee-moſſel.*

Pinnule, (f) *Vizier op een graadboog enz.* (n).

Pinocher. (*Zie* Pignocher).

Pinque, (f) *Een' Pink (zeker Schip).*

Pinſon, (m) *Een Vink.*

Pintade, ou, Poule pintade, (f) *Afrikaanſche hen.*

Pinte, (f) *Een pint*, *halve kan*; boire

boire pinte, *een pintje drinken*; tirer pinte, *en pintje tappen*; mettre pinte sur chopine, *zich vol drinken*; il n'y a que la premiere pinte qui coute, (*spr. w.*) *hét begin is het moelykst.*

Pinter, (v. n. *gem. w.*) *Veel drinken, békeren.*

Pintereau, (m) *Een slegte Schilder, een kladder.*

Pinule. (*Zie* Pinnule).

Pioche, (f) *Spade, spaâ, bouweel.*

Piocher, (v. a.) *Met een spaâ de aarde ombaalen.*

Piochon, (m) *Zékere Timmermans dwarsbyl (f).*

Piolé, ée (adj.) *Bont, geschakkeerd, veel-verwig.*

Pion, (m) *Boer in 't Schaak-spel (m); schyf in 't dambord (f).*

Pionnier, (m) *Een Schans-graaver.*

Piot, (m. *boert. w.*) *Wyn.*

Pipage, ou, Pipaige, (m) *Tol van iedere pyp wyn.*

Pipe, (f) *Een' pyp, tabaks-pyp; item een' pyp (zéker vat).*

Pipeau, (m) *Vogelaars lok-fluitje; Herders-fluitje, riet pypje (n).*

Pipée, (f) *Vogel-vangst met een lok-fluitje.*

Piper, (v. a.) *Met de lok-pyp lokken; item bedriegen, verschalken, valsch speelen, moffelen*; piper les dez, les cartes, *de dobbelsteenen vervalschen, de kaarten knypen*; dé pipé; carte pipée.

Piperie, (f) *Bedriegery, schalkheid, moffelaary (f) valsch-spel (n).*

Pipette, (f) *Pypje*; fumer pipette, *een pypje rooken.*

Pipeur, euse (m. & f.) *Bedrieger, valsche speelder; bedriegster, valsche speelster.*

Piquant, ante (adj. & part.) *Steekende; enz.* chardon piquant, *steekende distel*; vin piquant, *rinsche of sterke wyn*; le poivre est piquant, *de peper byt op de tong*; paroles piquantes, *bitze, schampere of steekelägtige woorden*; elle a quelque chose de piquant, *zy heeft iets geestigs, dat aangenaam is of kitteld.*

Piquant, (m) *Prikkel, steekel, doorn (van een' égel, braam enz.).*

Pique, (f) *Een piek, spies; item verbittering, onlust, verwydering; piek, piquantery*; pique, *eene pieks lengte*; pique, *schoppen (in 't kaartsp.)*; as de pique, *schoppen aas.*

Pique, (m) *Een piekenier.*

Piqué, ée (adj. & part.) *Gestooken enz. (Zie* Piquer).

Pique-bœuf, (m) *Ossen-dryver, ossen-stouwer.*

Pique-nique, (m) *Eigen gelág (n) eigene kosten*; faire un repas à pique-nique.

Pique-piece, (m) *Zekere Franciscaner orden.*

Piquer, (v. a.) *Steeken enz.*; piquer avec une épingle; les mouches piquent; les orties piquent, *de netelen branden*; piquer l'artere, *in de ader prikken, een gat steeken*; le poivre pique la langue, *de péper byt op de tong*; piquer un cheval, *een Paerd de spooren geeven; item een Paerd quetzen vernágelen*; piquer des deux, *met beide spooren steeken*; piquer, *stikken, doornaayen*; piquer un bonnet, une jupe &c., *een' muts, een rok enz. stikken*; piquer la viande &c., *het vleesch enz. bespekken, lardeeren of besteeken (met iets)*; piquer la mazette, *een' oude knol (oud paerd) beryden*; piquer le coffre, (*spr. w.*) *by voornaame lieden lang staan wagten*; piquer (ou marquer) du bois, *timmer-hout aftekenen tot 't bebakken*; piquer une piece de vin, *een vat wyn met een fret opsteeken, (om te proeven)*; les vers ont piqué cela, *de wormen hebben dat gestooben of doorboord*; piquer quelqu'un, *iemand steeken, boos, gevoelig maaken; item opruyen, ophitzen; item aanzetten, aanspooren, aanprikkelen, aanmoedigen (door iets)*; son procédé me pique, *zyne handelwyze raakt of stoot my*; il ne sent point quand on le pique, *hy is zonder gevoel of hy geeft nergens om*; piquer au vif, *gevoelig steeken*; piquer les tables, (*spr. w.*) *op schuim looren*; on ne sait bien souvent quelle mouche le pique,

que; (*spr. w.*) *men weet dikmaals niet waarom hy quaad word*; se piquer, (v. r.) *zich steeken*; *item gestoord, gram, boos, of, toornig worden*; se piquer au jeu, *hoe zeer men verliest echter speelen willen*; se piquer de quelque chose, *zich ergens over beroemen, (als zulks wel te verstaan of daar in uit-te-munten)*; il se pique de cette science, *hy geeft zich voor die wetenschap uit als ze wel te kennen*; se piquer d'honneur, *eergierig zyn, zyne eere verdedigen of voorstaan.*

Piquet, (m) *Een stok, staak (der Land-m.)*; *tent stok*; *paal (m. daar men de paerden aan vast maakt in een Leger)*; *item Leger-wagt, pikét-wagt* (f); planter son piquet en un endroit, *zich ergens neêrslaan, neêrzetten, of, légeren*; lever le piquet, *opbreeken, het leger opbreeken*; *item zyn biezen pakken, weggaan*; piquet, *'t pikét-spel (zeker kaart-sp.)*.

Piquette, (f) *Gemeene wyn, (van de tweede persing)*.

Piqueur, (m) *Aandryver der Jagthonden*; *item opzigter der werklieden*; *item een bespekker, besteeker (by koks)*.

Piqueure. (*Zie* Piquure).

Piquier, (m) *Een Piekenier, piekdraager.*

Pîquot &c. (*Zie* Picot).

Piquure, (f) *Een steek, prik (m. met een naald)*; *het stiksel (n. van een ryglyf enz.)*; *item het têken dat men van iemands achter blyven maakt* (n); *item een steek* (m) *belediging* (f).

Piramidal, Piramide. (*Zie* Py).

Pirate, (m) *Zee-roover, Kaaper.*

Pirater, (v. n.) *Kaapen, Zee-rooven, Zee-schuimen.*

Piraterie, (f) *Zee-roovery, kaapery.*

Pire, (adj. compar.) *Erger, slimmer, boozer, slegter*, (plus mauvais, ou, plus méchant); rendre sa condition pire; il n'y à pire eau, que celle qui dort, (*spr. w.*) *stille waters hebben diepe gronden*; il n'y a pire sourd que celui qui ne veût point entendre, *'er is geen slimmer doove als die geene die niet wil hooren.*

Pire, (superlatif & s. m.) *Het ergste, 't quaadste, 't slimste, enz.* (n); c'est le pire de tous, *dat is het ergste, of hy is de slimste van allen*; de deux maux il faut éviter le pire, *van twee quaaden moet men het beste kiezen, of, men moet van de nood een deugd maaken (spr. w.)*; avoir du pire, *'t quaadst hebben, in 't onderspit zyn*; les ennemis ont eu du pire.

Pirement, (adv. *weinig gebr.*) *Op eene slimmere of ergere wyze.*

Pirogue, (f) *Praauw, schuitje der wilden uit éénen boom.*

Pirouette, (f) *Kinder-molentje* (n); *item omdraaying op éénen voet*; *item schielyke omdraaying* (f) *zwenk* (m) *van een paerd.*

Pirouetter, (v. n.) *Op éénen voet omdraayen, rond draayen.*

Pirrhonisme. (*Zie* Py).

Pis, (m) *De uyer of speen der beesten*; pis de bœuf, *borst-stuk van een Os.*

Pis, (adj. compar. de l'adv. mal. & s. m.) *Erger, slimmer, quaader*; (plus mal) c'est pis que jamais, *'t is slimmer als ooit*; on ne sauroit pis faire; je me trouve ici sans amis & qui pis est sans argent; aller de mal en pis, ou, de pis en pis, *verärgeren, hoe langer hoe erger worden*; le pis, *het ergste, het slimste*; faire du pis qu'on peut, *op 't allerquaadste doen of maaken*; au pis aller, *ten ergsten genómen, als 't ten ergsten afloopt*; son pis aller, *zyn grootste ongeluk, 't ergste dat hem overkomen kan*; prendre les choses au pis, *de zaaken ten ergsten opvatten, uitduiden*; pis, (adv.) *erger, slimmer.*

Pis, (m. *alleen dus*); Mettre la main au pis, *met de hand op de borst zweeren.*

Piscantine, (f) *Slegte wyn* (m).

Piscine, (f) *Wasch bad, water-bad (n. voor de Turksche Tempels).*

Pissaphaltum, (m) *Mengsel van lym en pek.*

Pissat, (m) *Pis (f. der dieren).*

Pissen-

Piſſenlit, (m) *Paerdebloem, Kankerbloem* (f); *item een of eene die in 't bed piſt, een pisſebed.*

Piſſer, (v. n.) *Pisſen, zyn water maaken of afſlaan; item ſpuiten, (als eene fontein of ſponsje).*

Piſſeur, euſe (m. & f.) *Pisſer; pisſter*; elle eſt accouchée d'une piſſeuſe, (*gem. w.*) *zy is van eene dochter in de kraam gekomen.*

Piſſeux, euſe (adj.) *Pisägtig, dat naar pis riekt.*

Piſſoir, (m) *Pis-bork, pis-bak.*

Piſſoter, (v. n.) *Dikwils en met kleine druppelen pisſen.*

Piſſotiere, (f) *Pisbak; item fontein die eene dunne ſtraal geefd.*

Piſtache, (f) *Pimper-noot.*

Piſtachier, (m) *Pimpernoot-boom, piſtaasje-boom.*

Piſte, (f) *'t Spoor, voet-ſpoor* (n), *voet-ſtap* (m).

Piſtil, (m) *'t Hart in den kelk van zommige bloemen* (n).

Piſtole, (f) *Een' piſtool (zekere goude munt).*

Piſtolet, (m) *Een piſtool* (n. *ſchietgeweer*).

Piſtoleter, (v. a.) *Met een piſtool dood-ſchieten.*

Piſtolier, (m) *Een goede piſtoolſchieter.*

Piſton, (m) *De zuiger eener pomp, die het water opbrengt.*

Pitance, (f) *Portie* (f), *beſcheiden deel* (n) *dat iemand voor zyne maaltyd krygd, voornaamentlyk in Klooſters*; (*bêter* portion); il mange plus de pitance que de pain, *hy eet meer vleeſch als brood*; aller à la pitance, *om mond-koſt ter markt gaan.*

Pitancerie, (f) *Spys-kamer in een Klooſter.*

Pitancier, (m) *Uitdeeler der ſpyzen in een Klooſter.*

Pitaud, aude (adj. & f. *ſcheld-w.*) *Lomp, boeragtig; een lomperd, grove knol, kinkel, lompen vlégel; onge ſchikt vrouwmenſch.*

Pite, (f) *Myt, halve franſche penning* (m).

Piteuſement, (adv.) *Jammerlyk, deerlyk, erbarmlyk* (*bêter* pitoyablement).

Piteux, euſe (adj.) *Eléndiglyk, beklaaglyk, jammerlyk*; faire le piteux, *den eléndigen ſpeelen.*

Pitié, (f) *Médelyden, médedoogen, meédoogen* (n) *deernis* (f); avoir pitié de quelqu'un, *met iemand médelyden hebben*; il vaut mieux faire envie que pitié, *het is bêter benyd als beklaagd*; cela fait pitié de le voir, *het is deernis hem aan te zien*; il me fait pitié, *het jammert my van hem.*

Piton, (m) *Ring-nagel* (m), *ringſchroef* (f) *ſpyker met een oog of gat* (m).

Pitoyable, (adj.) *Erbarmelyk, deerniswaardig*; état pitoyable, *eléndige toeſtand*; des vers pitoyables, *ſlegte vaerzen*; pitoyable, *meédógend, médelydend, meégaand*; pitoyable envers les pauvres.

Pitoyablement, (adv.) *Erbarmelyk, eléndiglyk enz.*

Pitthée, (m) *De wyſte aller menſchen.*

Pituitaire, (adj. *in Ontleedk.*); Glande pituitaire, *ſlym-klier (die vogten na zich trekt).*

Pituite, (f) *Slym, fluim, vogt, ſnot.*

Pituiteux, euſe (adj.) *Slymerig, vogtig, fluimerig, ſnotterig*, un pituiteux, *een ſlymerig, vogtig menſch.*

Pivert, (m) *Een groen-ſpegt (zekere vogel).*

Pivoine, (f) *Pioene (zekere bloem).*

Pivoine, (m) *Rood-vink, goudvink.*

Pivot, (m) *Spil* (f), *as* (m) *waar op iets draaid; duim van een' deur* (m); *de hart-wortel van een boom* (f); vous êtez le pivot ſur lequel roulent nos affaires.

Pivoter, (v. n.) *Eene hart-wortel ſchieten of bekómen.*

Placage, (m) *Aan- of op-lyming van mooi en dun blad-hout op ſlegter hout* (f. *by Schrynw.*).

Placard, (m) *Plakſchrift, plakkaat, aangeſlagen bevél* (n).

Placarder, (v. a.) *Plakkaaten; item ſchimpſchriften aanplakken.*

Place, (f) *Plaats, ruimte; opene plaats* (f) *plein* (n), *markt; ſtéede, ſteé, Stadt, veſting; bediening* (f)

(f) *ampt* (n); il eſt en place, *hy heeft eene bediening.*

Place.! (interj.) *Maak plaats! ruimte!*

Placenta, (m. *Lat. w.*) *De moederkoek* (f. arriere faix).

Placer, (v. a.) *Plaatſen, zetten, ſtellen, leggen*; placer quelque choſe en ſon endroit; placer bien ſes enfants, *zynen Kinderen een goed ampt of koſtwinning verzorgen*; *item voor leelig uitbouwen*; il eſt bien placé; avoir le cœur bien, mal placé, *eene édelmoedige, eene laage ziel hebben*; ſe placer, (v. r.) *zich plaatſen, zich neêrzetten enz.*

Placet, (m) *Een ſtoel zonder leuning* (m).

Placet, (m) *Een verzoek-ſchrift smeek-ſchrift* (n).

Placier, iere (m. & f.) *Markt meeſter*; *markt verhuurſter.*

Placité, ée (adj. *in Rechten*) *Goed gekeurd, toegeſtaan.*

Plafond, (m) *Zoldering, van hout of pleiſter-werk* (f), *een* plafon (n).

Plafonner, (v. a.) *Eene zoldering met hout of pleiſterwerk bedekken of vercieren.*

Plage, (m) *Laage Zee-ſtrand, on diepe reê* (f) *daar men niet landen kan*; *item poëtiſch, geweſt, Landſchap* (n), *ſtreek* (f).

Plagiaire, (m) *Een letter dief, ſchrift-roover, na-ſchryver eens anderen werken, en die daar meê pronkt als het zyne.*

Plagiat, (m) *Letter-dievery* (f).

Plaidant, (adj.) *Pleitend, dingend*; avocat plaidant, *practizeerend advokaat.*

Plaider, (v. a.) *Pleiten, bepleiten*; plaider une cauſe, *een' zaak bepleiten, voorſtaan.*

Plaider (v. n.) enſemble, *te zamen pleiten*; plaider ſon tuteur, *zynen voogd aanklaagen, een procés aandoen*; ſe plaider, (v. r.) *een procés met malkander hebben.*

Plaiderie. (*Zie* Plaidoierie).

Plaideur, euſe (m. & f.) *Pleiter*; *item een pleitzugtige, twiſtgierige*; *eene pleitſter.*

Plaidoierie, (f. *lees* Plaidoirie) *Het pleiten* (n), *de pleit-handel of pleit-wyze* (f).

Plaidoyable, (adj.); Jour plaidoyable, *recht-dag, ding-dag, pleit-dag.*

Plaidoyer, ou, Plaidoyé, (m) *Pleidooi, geding* (n), *pleit-réde* (f).

Plaids, (m. pl. *oud w.*) *Ding-dagen, pleit-dagen*; *item Gerechtshoven daar toe.*

Plaie, (f) *Eene wond of wonde, quetſuur*; *item plaag, quelling*; plaie mortelle; les dix plaies d'Egypte, *de 10 plaagen enz.* ne demander que plaies & boſſes, *hy zoekt niets meêrs als eenen loozen handel, of, om met eenes anderen ongeluk zyn voordeel te doen.*

Plaignant, ante (adj. & part.) *Klaagende*; *item een klaager, aanklaager* (*in Rechten*).

Plain, aine (adj.) *Vlak, gelyk, effen, glad*, (plat, uni); un pays plain, *een vlak land*; en plaine campagne, *in 't vlakke veld*, étoffe plaine, linge plain, ou, uni, *effen ſtoffe, linnen.*

Plain, (m) *Looi-put* (*der Looyers*).

Plain-chant, (m) *Kerk-zang met nooten.*

Plain pied; Trois chambres de plain-pied, *drie kamers gelyks vloers, op ééne hoogte.*

Plaindre, (v. a.) *Beklaagen*; je vous plains; il plaint le bras &c., *hy klaagt over den arm enz*; ſe plaindre, (v. r.) *klaagen, zich beklaagen*; je m'en plaindrai, *ik zal 'er over klaagen*; il ſe plaint la vie, un habit, *hy gunt zich zelven geen eeten enz.*; il ſe plaint que la mariée eſt trop belle, *hy klaagt van weelde.*

Plaine, (f) *Eene vlakte* (f), *een vlak veld* (n); la plaine liquide, *het pekel veld* (*de Zee, by Dicht.*).

Plaint, ainte (adj.) *Beklaagd.*

Plainte, (f) *Klagt* (f), *geklag, gekerm*; *beklag* (n).

Plaintif, ive (adj.) *Klaaglyk, klaagend, weenend, ſchreiënd*; voix plaintive, *droevige of weeklaagende ſtem.*

Plaintif, ive (m. & f.) *Klaager, aanklaager*; *klaagſter* (*in Rechten*).

Plaintivement, (adv.) *Klagender wyze.*

Plaire, (v. n.) *Behaagen, bevallen, aangenaam zyn, gelieven, geluften*; cela me plait, elle plait à fon amant; il me plait de faire cela, *het luft my zulks te doen*; cela vous plait à dire, *dát geliefd u zoo te zeggen*; plût à Dieu que cela fût vrai, *gave God dat zulks waar waare*; à Dieu ne plaife, *daar behoede ons God voor*; plaife à votre Majefté, *het behaage uwe Majefteit*; voulons & nous plait; *wy willen en beveelen* (ftatueeren); car tel eft notre bon plaifir, *want zulks is ons welbehaagen*; les plaifirs du Roi, *'s Konings luft-jagt*; fe plaire, (v. r.) *behaagen of vermaak fcheppen, vergenoeging vinden*; fa plaire à la mufique, avec quelqu'un, en, ou, dans un endroit; la vigne fe plait fur ces coteaux, *de wynftok flaagd, aard of tierd wel enz.*; les truites &c. fe plaifent dans l'eau vive, *de voornen enz. zyn gaerne in loopend water.*

Plaifamment, (adv.) *Op eene bevallige, aartige, geeftige, klugtige of koddige wyze.*

Plaifance, (f); Un jardin, une maifon, un lieu de plaifance, *een luft-hof, luft huis enz.*

Plaifant, ante (adj.) *Vermaakelyk, bevallig, geeftig, aartig, koddig, korsswylig*; un lieu, conte plaifant; c'eft un plaifant corps ou perfonnage, *'t is een koddige fnaak*; *item een wonderlyke of mislyke vent*; faire le plaifant, *den koddigen fpeelen.*

Plaifanter, (v. n.) *Boerten, kortswylen, fchersfen, gekfcheeren.*

Plaifanterie, (f) *Kortswyl, boertery, fnaakery enz.*

Plaifir, (m) *Vermaak, welgevallen* (n), *geneugte*; *item gunft, dienft, vriendfchap enz.* (f); à plaifir, (adv.) *met voordagt, al willens*; un conte fait à plaifir; par plaifir, (adv.) *uit luft, voor tydverdryf.*

Plamer (v. a.) un cuir, *de hairen van eene huid haalen.*

Plamufe, (f. *gem. w.*) *Klink, muilpeer.*

Plan, (m) *Ontwerp* (n) *fchets, grondteekening* (f. *van iets*); *item oppervlakte* (f. *in Meetk.*).

Plan, ane (adj. *in Meetk.*) *Vlak, effen, plat.*

Planche, (f) *Plank, deel* (f); *item vlonder, legger* (m. *waar over men over een floot, in of uit een Schip gaat*); *item een bed* (n. *in een tuin*); *item plaat, kopere plaat, print of prent* (f. *der plaat-fnyders of in een boek*); jours de planche, *leg-dagen van een Schip*; il eft maigre comme une planche, *hy is zoo mager als hout*; faire la planche aux autres, *een brug voor anderen leggen, hun voorgaan.*

Planchéier, (v. a.) *Met planken beleggen, befchieten.*

Planchéieur, (m) *Verzorger van planken voor de Schepen die gelooft worden.*

Plancher, (m) *Houte vloer*; *item boute zoldering* (f).

Planchette, (f) *Plankje*; *item draayers borft-plankje* (n).

Plançon, (m) *Telg* (m) *of plantfoen* (n. *om te poten*).

Plane, ou, Platane, (m) *Abornboom, plaan-boom.*

Plane, (f) *Snymes* (*der Kuipers en Wagenm.*); *item ftryker* (*om het zand mee gelyk te maaken, by Loodg.*).

Planer, (v. a.) *Gelyk maaken, fnyden of fchaaven*; *item glad flaan*; planer du bois, un plat &c.

Planer, (v. n.) *Zweeven, dryven, zonder de wieken te verroeren*; oifeau qui plane en l'air.

Planétaire, (adj.) *Dat de dwaalfterren aangaat*; la région planétaire, *het gewest der dwaal-fterren.*

Planétaire, (m) *Afbeelding der dwaal-fterren of derzelver loop.*

Planete, (f. *by Sterrek.*) *Dwaalfterre, planeet*; il y a 7 planetes, le Soleil la Lune, Mercure, Venus, Mars, Jupiter & Saturne.

Planétolabe, (m) *Werktuig om der dwaal-fterren hoogte te meeten.*

Planeur, (m) *Een gladflaager, poleerder* (*by Goud-fm.*).

Planimétrie, (f. *Meetk. w.*) *Platmeet-*

meet-kunde, *meeting der vlaktens.*

Planisphere, (m. *in Aardryk en Sterrek.*) *Platte Hémel- of Waereld-kloot* (m) *Hémel- of Waereld-kaart* (f).

Plant, (m) *Jonge boom*, *jonge uyn-stok*, *schooteling om te pooten*; *item de plaats of 't veld met zulke boompjes bepoot.*

Plantage, (m) *Beplanting*, *plantagie of plantaadje* (f).

Plantain, (m) *Weegbree* (f. *een kruid*).

Plantaire, (adj.); Mufcle plantaire, *voet-zool spier.*

Plantaifon, (f) *Het planten* (n).

Plantard. (m. *Zie* Plançon).

Plantat, (m) *Een éénjaarige wyngaard.*

Plantation, (f) *Planting*, *pooting*; *item plantagie in Amerika.*

Plante, (f) *Plant* (f), *gewas* (n); plante boifeufe, fibreufe, *houtägtig*, *vezelägtig gewas*; la plante du pied, *de voet-zool.*

Planter, (v. a.) *Planten*, *pooten*, *zetten enz.*; planter des choux; planter la foi; *het geloof voortplanten*; planter des cornes, *hoornen opzetten*; planter l'étendard, les échelles, *den standaard oprigten*; *de storm-ladders aanzetten*; planter fon camp dans une plaine, *zyn Léger in eene vlakte neérslaan*; planter fa maîtreffe, *zyne liefste verlaaten*; je l'ai planté là, *ik heb hem laaten staan*, *ik ben van hem weg-gegaan*; il lui planta le poignard dans la poitrine, *hy stiet hem enz.*; me voilà bien planté pour reverdir, (*spr. w.*) *daar staa ik nu mooi te kyken*, *wat moet ik nu aanvangen?* envoyer quelqu'un planter des choux, (*spr. w.*) *iemand naar zyn land jaagen weg-jaagen*; il eft allé planter des choux, (*spr. w.*) *hy is op 't land gaan woonen*; maifon bien plantée, *wel aangelegd en net huis*; cheveux bien plantés, *wel geschikte hairen*; fe planter, (v. r.) *zich stellen*, *zetten*, *gaan staan*; il fe planta devant moi; homme, cheval qui fe plante bien, *een mensch*, *paerd dat wel op zyn' beenen staat.*

Planteur, (m) *Planter*; Planteur de choux, (*schimp w.*) *Land-jonker*, *Land-krab.*

Plantoir, (m) *Plant-yzer* (n).

Plantureufement, (adv. *gem. w.*) *Overvloediglyk.*

Plantureux, eufe (adj. *gem. en oud w.*) *Overvloedig*, *rykelyk.*

Planure, (f) *Spaanders*, *krullen*, *schaaffel*, (*van hout*).

Plaque, (f) *Plaat* (*f. van zilver*, *yzer*, *blek enz.*); *steekblad* (*n. van een dégen-gevest*); *beslag* (*n. aan de kolf van een roer*); plaque de cheminée.

Plaquer, (v. a.) *Met plaaten of blad-hout beleggen*, *overdekken*; *item vast-lymen*, *aanlymen*; *item pleisteren*, *met kalk besmeeren*; plaquer un fouflet, (*gem. w.*) *eene muilpeer geeven*; plaquer au nez, *onder de neus wryven*, *verwyten.*

Plaquis, (m. *in Bouwk.*) *Bepleistering*; *overtrekking*, *bekleeding* (f).

Plaffage, (m. *weinig gebr.*) *Staangeld der markt-kraamers* (n).

Plaftique, (adj.); Vertu plaftique, *vormende*, *teelende kragt* (*Natuurk. w.*).

Plaftras, Plaftre &c. (*Zie* Plâtras &c.).

Plaftron, (m) *Borst-barnas* (n); *item borst-lap* (*n. van een scherm m.*); plaftron de bordel, *een' allemans hoer.*

Se Plaftronner, (v. r.) *Het borst-stuk aandoen.*

Plaftrouer. (*Zie* Plâtrouer).

Plat, ate (adj.) *Plat*, *vlak*, *effen gelyk*; nez plat, *een platte neus*; vaiffeau, ou, bâtiment plat, *een vlak of plat Schip*; un pays plat, *een vlak land*, (*zonder hoogtens*); le plat pays, *het platte land* (*zonder vaste steeden*); des cheveux plats, *vlak of sluik hair*, *zonder krullen*; défaire à platte couture, *geheellyk in de pan hakken*, totaliter *verslaan*; plat, *laf*, *smaakeloos*, *slegt*, *gering*; difcours, vers, vin plat; plat, *beschaamd*, *verlégen*; à ce reproche il demeura plat; tout plat, ou, tout de fon long, *vlak*; il tomba tout plat, *hy viel vlak ter néder*; tout à plat, ou, rondement, *rond uit*, *regt-uit*, *onbewimpeld*; dire tout à plat

plat ce que l'on pense; refuser une chose tout à plat, *iets vlak afslaan, weigeren.*

Plat, (m) *Het plat of platte* (n. *van een degen-kling enz.*); donner du plat de la langue, *met de tong streelen, vleyen.*

Plat, (m) *Eene schôtel* (f); plat d'étain, *tinne schotel*, un plat de poisson, *eene schotel visch*; donner un plat de son metier, *een proef van zyne kunst geeven.*

Platane. (*Zie* Plane).

Platbord, (m. extrémité du bordage d'un vaisseau) *Dolbord* (n), *bosbank* (f).

Plateau, (m) *Houte schôtel of nap*; *item houte weegschaal*; *item jonge boon-schil* (f), *erweten-dop* (m); plateaux, *herten drek.*

Plate-bande, (f) *Smal tuinbedje langs eene beining of muur, of, om een bloem-stuk*; *rand achter aan een geschut*; *lyst of rand* (*in Bouwk.*).

Platée, (f) *De grond onder een gebouw.*

Plate-forme, (f) *Planke-grond op 't beiwerk van een gebouw*; *bedding voor 't geschut* (f); *een plat bolwerk*; *een plat op een huis* (n); *verhéven wandel-plaats* (f) *in een lust-hof.*

Platfond &c. (*Zie* Plafond).

Platine, (f) *Plaat* (f), *plaatje* (n), *slot-plaat* (f. *van een' deur of geweer*); *dégel aan een' druk-pers.*

Platitude, (f) *Lafheid van spraak of schryf-wyze.*

Platon, (m) *Plato* (*Heid. wysgeer*).

Platonique, (adj.) *Platonisch.*

Platonisme, (m) *De leere of stelling van Plato* (f).

Platrage, (m) *Pleister-werk* (n).

Plâtras, (m) *Een stuk afgevallen pleister-kalk.*

Plâtre, (m) *Pleister, pleister-kalk* (f); *item blanketsel* (n); battre quelqu'un comme plâtre, *iemand zoo murw als stokvisch slaan.*

Plâtrer, (v. a.) *Bepleisteren, met pleister-kalk bestryken*; *item een verfje geeven, blanketten*; plâtrer son visage, ses fautes; une paix plâtrée, *eene opgemaakt of t' zamen gelapte vrede.*

Plâtreux, euse (adj.) *Pleisteragtig, met kalk.*

Plâtrier, (m) *Pleister-kalk bereider of-werker.*

Plâtriere, (f) *Pleister-groeve.*

Platrouer, (m) *Pleister-leepel.*

Platte-bande, Plattée, Platte-forme. (*Zie* Plate bande &c.).

Plausibilité, (f) *Waarschynlykheid.*

Plausible, (adj.) *Waarschynlyk, eenigzints voldoende, aanneemelyk*; opinion fort plausible.

Plausiblement, (adv.) *Op eene aanneemelyke wyze.*

Playe. (*Zie* Plaie).

Plébé, ée (adj. *alleen in fem. geb.*); Expressions plébées, *uitdrukkingen van 't gemeene volk.*

Plébéien, enne (adj.) *Onédel, van 't gemeene volk of gepeupel*; famille plébéienne.

Plébiscite, (m) *Gemeene volkswet, willekeur der gemeente* (f).

Pléiades, (f. pl.) *Het zevengesternte* (n).

Pleige, (m) *Borg, borge, borgtogt* (caution).

Pleiger, (v. a.) *Borg blyven, instaan* (*voor iemand*).

Plein, eine (adj.) *Vol, volle enz.*; plein de vin, *vol wyn*; *item beschonken, dronken*; vache, chienne, laie, chatte pleine, *een' dragtige koe, teef, zeug enz. of een' koe met kalf, eene teef met jongen enz.*; panier plein, *digt gevlogten mande*; en plein midi, *op den klaaren middag*; en pleine rue, *op de volle straat*; en plein été, hiver, *in 't midden, in 't hartje van de zomer, winter*; en plein marché, *op de volle markt*; en plein senat, *in den vollen raad*; en pleine mer, *in de volle zee*; pleine marée, *hooge vloed, hoog water of ty*; plein d'esprit, *zeer geestryk of verstandig*; plein de vie & de santé, *welvaarend*; crier à pleine tête, *uit alle zyne magt schreeuwen*; donner à pleines mains, *rykelyk of met volle handen geeven*; à pleines voiles, *met volle zeilen*;

arbre qui eſt en plein vent, *een boom di. in de vrye lucht ſtaat*; franchir un foſſé de plein ſaut, *een' gragt in éénen ſprong over ſpringen*; être plein de ſoi même, *verwaand, met zich zelven voor-ingenomen zyn*; être plein de loiſir, *veel ledige tyd hebben*; il n'y en a pas plein l'œil, *daar is geen oog vol van*; à plein, (adv.) *ten vollen, gantſchelyk*; il a été abſous à pur & à plein, *hy is zuiver en gehee lyk ontſlagen*.

Plein, (m) *Het volle; een plaats die vol is*; le plein de la lune, *volle maan*; plein, *een looi-kuip of-bak*.

Plein-chant. (*Zie* Plain-chant).

Pleinement, (adv.) *Ten vollen, geheel yk, volkomentlyk*.

Plein-pied. *Zie* Plain-pied).

Pleïon. (*Zie* Pleyon).

Plénier, iere (adj.); Indulgence pléniere, *volkomene of volle aflaat*.

Plénipotentiaire, (adj. & f.) *Gevolmagtigd; een gevolmagtigde (van eenig Vorſt)*.

Pléniprebendé, (m) *Dom-heer, die alle de inkomſten van zyn ſtigt geniet*.

Plénitude, (f) *Volheid, volkomenheid*; (plein accompliſſement); *item overvloed, volheid* (*des bloeds in de aderen*, redondance).

Pléonasme, (m. *in Spraak-k.*) *Onnuttige en overtollige woorden in een' rede, als:* je l'ai vu de mes yeux, (*waar in men* de mes yeux *konde weg laaten*).

Plethore, (f) *Vol-bloedigheid, vettigheid des ligchaams*.

Pléthorique, (adj.) *Te volbloedig, of te vol vogten*.

Pleurant, ante (adj. & part.) *Weenende, ſchreiënde*.

Pleurard, arde (adj. & f. *ſpot-w*) *Schreeuwende, huilende; item een huilebalk; builſter*.

Pleure, (f. *in Ontleedk.*) *'t Ribbenvlies, borſt-vlies* (n).

Pleurer, (v. n.) *Schreiën; weenen kryten, huilen enz.*; pleurer à chaudes larmes, *heete traanen ſtorten, bitterlyk weenen*; pleurer, *traanen druipen, loopen*; j'ai un œil qui pleure continuellement; vigne qui pleure, *een wynſtok die druipt*; pleurer, (v. a.) *beweenen, beſchreiën*; pleurer la mort de ſon ami.

Pleures, (f. pl.) *Wol van geſtorvene Schaapen*.

Pleuréſie, (f) *'t Zyd-wee* (n), *ontſteeking in de zyde*, pleuris (f).

Pleurétique, (adj.) *Die zulks heeft*.

Pleureur, euſe (m. & f.) *Schreiër, weener, huiler; builſter, weenſter*.

Pleureuſes, (f. pl.) *Reepjes linnen die men in den rouw op de mouw draagt*, pleureuſen.

Pleureux, euſe (adj.) *Kryſſigtig, die of dat ligt huild of weend(*

Pleuropneumonie, (f) *Pleuris, die het longen- en ribben-vlies aanſteekt*.

Pleurs, (m. pl.) *Traanen* (m. pl.), *gehuil, geween, geſchrei* (n); repandre des pleurs, *traanen ſtorten*; être tout en pleurs, *in traanen zwemmen*.

Pleuvoir, (v. impers) *Régenen; item néderſtorten, nedervallen als regen*; il pleut à verſe, *het regend dat het giet*; les biens pleuvent chez lui.

Plexus, (m. *in Ontleedk.*) *Door-een-vlegting van verſcheide bloed-vaten* (f).

Pleyon, (m) *Rysje, teentje* (n, *voor Manden-m. en Tuiniers*).

Pli, (m) *Vouw; item kreuk; rimpel; plooi; bogt* (f); faire un pli; avoir des plis au front, *rimpels enz.*; prendre un mauvais pli, *een' quaade gewoonte aanneemen*; il a pris ſon pli, *hy heeft zyn plooi genomen, hy zal niet meer veränderen*; donner un bon pli à une affaire, *eene zaak wel aangrypen*.

Pliable, (adj.) *Buigbaar, buigzaam, gedwee*; oſier, eſprit pliable.

Pliage, (m) *Buiging, vouwing, plooying* (f).

Pliant, ante (adj.) *Buigende, buigzaam enz.*; chaiſe pliante, ou un pliant, *een vouw-ſtoel, léger-ſtoel*; table pliante, *neêrſlaande tafel*; humeur pliante, *gedwee gemoed*.

Plie, (f) *Bot, ſchol* (*viſch*).

Plié, ée (adj. & part.) *Gevouwen*,

wen, geplooid; item met gebógene punten (in Wapen-k.).

Plier, (v. a.) *Vouwen, buigen, krommen, te zaamen leggen, opvouwen enz.*; plier du linge, une lettre, les mains, les genoux, les voiles, les tentes, *linnen, eenen briev opvouwen, de banden t' zamen leggen, de kniën buigen, de zeilen inhaalen*; plier bagage, *opkraamen, zyne spillen pakken, vertrekken, den marsch slaan*; il a plié bagage, *hy is gaan stappen, hy is dood of naar de oudvaders*; plier la toilette, *besteelen (als een knegt zynen Heer)*; plier, (v. n.) *wyken, deinzen, de vlugt neemen of zich overgeeven*; (ceder; fuir; se rendre); la cavallerie plia.

Plieur, euse (m. & f.) *Vouwer; vouwster.*

Plinger, (v. a.) *Het katoen de eerste maal in 't smeer doopen of steeken (by Kaars-m.).*

Plinthe, (f) *Grond-steen, onder eene zuil; voet, onder een beeld* (m); *lyst-werk, plint, op een' muur* (n).

Plioir, (m) *Vouw-been* (n. *der Boek-b.*).

Plisser (v. a,) une jupe, un tablier, *een' rok, een voorschoot plooyen.*

Plissure, (f) *Plooying.*

Ploc, (m) *Koe-hair met gestooten glas vermengd (om de Schépen voor den worm meé te bewaaren).*

Plomb, (m) *Lood; item paslood (der Bouw-l.* niveau); *dieplood (der Zee-l.* sonde) (n); *item een' kogel* (f); menu plomb, *schiet-hagel*; saumon de plomb, *en blok lood*; cul de plomb, *een arbeider die zittend vleesch heeft, een zitter*; avoir du plomb dans la tête, *bedagtzaam zyn, iets bedaardelyk overweegen*; à plomb, (adv.) *lood-regt, lyn-regt*, cette muraille n'est pas à plomb; le soleil donnoit à plomb sur la tête, *de zon stond regt boven 't hoofd*; à plomb, (s. m. *by Metzel.*) *lood-lyn, pas-lood, water-pas (ook* plomb *gen.)*; prendre bien ses à plombs.

Plombagine, (f) *Berg-stoffe, waar uit het lood gesmolten word.*

Plombateur, (m) *Bediende in de Pausselyke kanselery die de loode zégels aan de brieven hegt.*

Plombé, (m) *Lood-wit* (n. *der Boekb. voor rouw-boeken*).

Plombée, (f) *Uitgebrande* ménie *(zékere roode verf).*

Plomber, (v. a.) *Looden, verlooden, met lood bedekken, beleggen enz.*; plomber un pot, *een' pot verlooden, vernissen*; plomber les filets, *zink-lood aan de netten slaan*; plomber un mur, *een' muur looden, water-passen, met 't pas-lood meeten*; plomber des balots, *baalen looden, bestémpelen.*

Plomberie, (f) *Lootgietery.*

Plombeur, (m) *Een die de waaren stempeld.*

Plombier, (m) *Loodgieter; loodverkooper.*

Plombiere, (adj.); Pierre plombiere, *lood steen.*

Plongé, ée (adj.) *Ingedómpeld; ingeduuwd enz. (Zie* Plonger).

Plongeon, (m) *Duiker (zeker water-vogel)*; faire le plongeon, *onder 't water duiken of zwemmen*; *item met het hoofd neérbukken, wanneer men hoord schieten*; *item een gevaar ontsnappen.*

Plonger (v. a.) dans l'eau, *in 't water dompelen of smyten*; plonger dans la misere, *in de élende dompelen, neérstorten*; plonger un poignard dans le sein, *een' pook in de borst stooten of duuwen*; plonger de la chandelle, *kaarssen indoopen, rekken*; plonger, (v. n.) *duiken*; se plonger, (v. r.) *onder water zwemmen*; *item neérstorten*; se plonger dans les voluptés, *zich in de wellusten baaden, daar in verzonken zyn*; plonger (v. n.), *naar benéden schieten (by busch-schieters).*

Plongeur, (m) *Een dompelaar; duiker, duikelaar.*

Plote &c. (*Zie* Pelote &c.).

Ployable, (adj.) *Buigbaar, buigzaam; item gedwee, leerzaam.*

Ployer. (*Zie* Plier).

Ployon. (*Zie* Pleyon).

Pluche. (*Zie* Peluche).

Plu, (part. *van* Pleuvoir *en* Plaire) *Gerégend; behaagd.*

Pluie, (f) *Regen* (m); petite pluie, *stof régen*; après la pluie le beau temps, *na régen komt zonnenschyn, of na lyden komt verblyden.*

Plumaceau, Plumacier. (Zie Plumasseau &c.).

Plumage, (m) *Veeren* (f. pl.), *gevéder, véder-werk* (n); *item vederbosch* (m), *pluim* (f).

Plumail, (m) *Veeren borsteltje* (n).

Plumart, (m) *Veeren-beezem.*

Plumasseau, (m) *Veer aan een' pyl of klouter* (f); *item plaksel voor wonden* (n).

Plumassier, iere (adj. & f.) *Pluim-maaker, vederbosch-maaker*; *veér-verkooper*; *pluim-maakster enz.*

Plume, (f) *Véder, veér*; *pluim, item schryf-pen, schagt* (f); *item een schryver* (m. auteur); mettre la main à la plume, *de pen opvatten*; il y a laissé de ses plumes, *hy heeft 'er van zyne veeren gelaaten*; la belle plume fait le bel oiseau, (*spr. w.*) *de kleêren maaken den man*; il est au poil & à la plume, (*spr. w.*) *men kan hem tot alles gebruiken, hy is op alles afgerigt*; passer la plume par le bec à quelqu'un, (*spr. w.*) *iemand wat om' de mond smeeren, wat wys maaken of door de neus booren.*

Plumé, ée (adj. & part.) *Geplukt.*

Plumée, (f) *Eene pen vol.*

Plume-nigaud, (m) *Een schrok, inhaalige vent.*

Plumer, (v. a.) *Plukken*; plumer un oiseau, quelqu'un, *een vogel plukken*; *iemand plukken, pluimen, van zyn geld ontblooten*; il faut plumer la poule sans la faire crier, (*spr. w.*) *men moet het volk niet al te veel opleggen of afeisschen.*

Plumet, (m) *Een' pluim of enkele veér op den hoed* (f); *item een Salet-jonker*; *item een kool- of koorn-drager te Parys.*

Plumeté, (adj.) *Gepluimd* (*in Wapenk.*).

Plumetis, (m) *Een klad-schrift, klad, ruuw ontwerp* (n).

Plumette, (f) *Een veêrtje* (n).

Plumeux, euse (adj.) *Védcrägtig, vol veêren.*

Plumitif, (m) *Eerste schets* (f), *opstel, ontwerp* (n. *van eenig geschrift*).

Plupart, (f) *De meeste, 't grootste gedeelte, 't meeste deel*; la plupart disent que &c. la plupart des hommes font cela, la plupart du monde souhaite.

Pluralité, (f) *De meerderheid, 't grooter getál*; la pluralité des voix.

Pluriel, (adj. & f.) *Dat meervoudig is*; *item het meervoud, of, meervoudig getál* (*in Spraak-k.*).

Plus, (adv.) *Meer, meerder*; vous me donnez plus de louanges que je ne mérite, *gy pryst my meer als ik verdien*; il y a plus de six mois de cela, *'t is meer als zes maanden dat zulks gebeurd is*; plus on est élevé, plus on court de danger, *hoe verhévener men is, hoe meer men gevaar loopt*; plus on en a, plus on en veut avoir; de plus en plus, *hoe langer hoe meer*; il y a plus, *daar is nog meer*; peu plus, peu moins, *weinig meer of minder*; plus (outre cela), *item, voorts nog, of als mede nog*; vous me payerez tant pour le repas, plus pour le vin tant &c., *gy zult my voor de maaltyd zoo veel betaalen en voorts voor den wyn enz.*; de plus, *daarenboven, voorts, verder*; on doit de plus se souvenir, que &c. plus du tout, *gantschelyk niet, in 't geheel niet*; n'y pensez plus du tout; un peu plus, *een weinig meer*; sans plus differer, *zonder verder uitstel*; & qui plus est, il, *ja dat meer is, hy enz.*; plus, (*zonder negativus dus*) tout va bien, plus de larmes, *alles gaat naar wensch, geen traanen meer*; non plus, *ook niet*; ni moi non plus, *noch ik ook niet*; il est plus de midi, *'t is over twaalf*; NB. plus *voor een* adj. *of* adv. *maakt den* compar. *als*: il est plus grand, plus sage, plus savant, plus habile que &c., *hy is grooter, wyzer, geleerder, bequaamer als enz.*; plus prudemment, *voorzigtiglyker*; plus matin, *vroeger*; il faut en agir plus discretement; se lever plus matin; le plus, (superl.) *als*; le plus

plus grand & le plus beau, *de grootste en de fraayste*; la plus grand, part dit, *het grootste gedeelte zegt*; mon plus grand malheur, *myn grootste ongeluk*; au plus, tout au plus ou, pour le plus, *ten meesten, ten hoogsten.*

Plus, (m) *Het meerdere, het meeste*; ils sont tous deux coupables, il n'y va que du plus ou du moins, *zy zyn' beide schuldig het komt maar op het meerdere of het mindere aan*; du plus au moins, *van het meerdere tot het mindere.*

Plusieurs, (adj. pl. & pron.) *Verscheide, meenige, veele*; plusieurs gens m'ont dit; plusieurs fois, *verscheide maalen.*

Plût à Dieu (conj.) que je &c., *gave God dat ik enz.*

Pluton, (m) *Pluto (de God der hellen by de Heidenen).*

Plutôt, (adv. *van* plus *en* tôt) *Eer, eerder, vroeger*; vous êtez venu plutôt que moi; plutôt (mieux), *eerder, liever*; plutôt mourir que de changer; au plutôt, *ten eersten, ten spoedigsten*; venez au plutôt, *komt zoo ras mogelyk.*

Plutus, (m) *De God des rykdoms (by de Heidenen).*

Pluvial, (m) *Zeker Bisschops-misgewaad of kazuivel*; *item een monniks-regen-kap.*

Pluviale, (adj.); Eau pluviale, *regen-water.*

Pluvier, (m) *water-hoen* (n), *pluvier* (m).

Pluvieux, euse (adj.) *Regenägtig*; temps pluvieux.

Pneumatique, (adj. *in werkt. k.*) *Dat door de lucht of wind zyne werking doed, als by voorb. een orgel*; machine pneumatique.

Pneumonique, (f. m. & adj. *in Geneesk.*) *Artzeny middel voor de longziekte*; *item dat zulks betrefd of daar goed voor is.*

Poche, (f) *Een' tasche, tasch, beurs* (f) *zak, de zak* (m); mettre en poche, *in de zak steeken*; fouiller dans sa poche, *in zyn' zak tasten, dezelve doorzoeken*; jouer de la poche, *geld uitgeeven, verschieten*; il tient cette affaire dans sa poche, *hy heeft die zaak gewis*; manger son pain dans sa poche, *alleen eeten, alles voor zich zelven houden.* acheter chat en poche, *een' kat in den zak koopen, dat is, iets koopen zonder het te bezien*; poche, *molenaars meel-zak* (m); *item quakkel net* (n); *krop van een vogel* (m); *een zak-viooltje* (n); *kreuk, vouw*, (f) *in kleederen*; *de onderste trek* (f) *aan een' Letter, als by voorb. aan een g*; cet habit fait des poches.

Poché, ée (adj. & part.); Des oeufs pochés, *in de pan gebakken eiëren*; des yeux pochés, *blaauwe oogen (doorslagen)*; écriture pochée, *geklad, doorgeslagen schrift.*

Pochée, (f) *Een zak vol meel.*

Pocher (v. a.) des oeufs, *eiëren ongeroerd in de pan bakken*; pocher les yeux à quelqu'un, *iemand een paar blaauwe oogen slaan of geeven*; pocher une lettre, *het onderste oog aan een' letter maaken*; pocher, *kladden (als: zuig papier).*

Pocheter, (v. a.) *In den zak steeken, daarin by zich draagen of week en murw laaten worden om te eeten (als: fruit enz.)*; des papiers pochetés, *besmulde papieren.*

Pochette, (f) *Zakje*; *zak-netje* (n).

Podagre, (f) *'t Voet-euvel* (n) *de jigt* (f) *of 't flerecyn aan de voeten.*

Podagre, (m) *Een jigtig mensch, een die het voet-euvel heeft.*

Podestat, (m) *Land-voogt in Italien.*

Podometre. (*Zie* Pédometre ou compte-pas)

Poële, (f) *Een' pan, koek pan*; *fruit-pan*; tomber de la poele dans la braise, (*spr. w. van den wal in de sloot, uit een klein ongeluk in een grooter vallen.*

Poële, (m) *Een' kagchel*; *item kagchel-kamer* (f); *item een doodkleed, lyk-kleed* (n); *item 't verhemelte waar onder de* Hostie *gedraagen word of een vorst by zyn intrek onder gaat.*

Poëlée, (f) *Eene pan-vol.*

Poëlier, (m) *Een pan smid.*

Poëlon, (m) *Pannetje*, (n. *om iets*

iets i … f te snerken.

Poëlonnée, (f) *Een pannetje vol* (n)

Poëme, (m) *Een gedicht, dicht, dicht-stuk, vaers* (n).

Poésie, (f) *De dichtkunde, dichtkunst*

Poëte, (m) *Een dichter*, poëet.

Poétereau, (m) *Een prul-dichter een armhartige dichter.*

Poéterie, (f) *Rymery, slegte* poësie.

Poetique, (adj.) *Dichtkundig.*

Poétique, (f) *De dichtkunde.*

Poétiquement, (adv.) *Dichtkundiglyk.*

Poétiser, (v. n. *wat boert. w.*) *Vaerzen maaken, dichten.*

Poge, (m *in de middell. Zee; anders* stribord) *Stuurboord* (n. *van een Schip*).

Poids, (m) *Gewigt* (n), *zwaarte* (f. *van iets*); *item gewigt* (n. *om mêe te weegen*); balot d'un grand poids; poids de marc, *munt gewigt, zilver gewigt*; faire bon poids, *goed gewigt geeven, ruim weegen*; de poids, *wigtig*; ducat de poids; vendre au poids de l'or, *tegen goud op-weegen*; poids, *last* (m) *gewigt* (n), *aangeleegenheid, nadruk* (f), plier sous le poids des affaires, *onder den last enz. bukken*; affaire, homme de poids.

Poignant, ante (adj.) *Steekende; steekelig, schamper, bévig*; des douleurs, des injures fort poignantes.

Poignard, (m) *Een dolk, pook, moord-priem, ponjaart*; mettre un poignard dans le sein de quelqu'un, *iemand een' dolk in de borst slooten*; *item hem bitter bedroeven*; un coup de poignard, *een hartsteek, bittere smert.*

Poignarder, (v. a.) *Met een' pook doorsteeken of dooden*; *item grootelyks beleedigen.*

Poignée, (f) *Een' hand-vol, een greep*; poignée de bled, *een' handvol kóren*; poignée d'épée, *gevést of gréep van een dégen*; poignée de balot, *hand-vat, oor van een' baal*; une poignée de gens, *een' handvol volks.*

Poignet, (m) *'t Gewrigt* (n. *van de hand*); avoir le poignet fort; *sterk in zyn' handen zyn*; poignet, *boord, boordsel* (*van een hembds mouw*).

Poil, (m) *'t Hair* (n. *des ligchaams of van een dier*), *item de baard* (m); poil de castor, de lapin, *béver-hair enz.*; poil follet, *stoppel hair; vlasbaard*; faire le poil, ou, la barbe à quelqu'un, *iemand den baard scheeren*; étoffe à poil court, à poil long, *een kort geschoorene of ruige wollige stoffe*; coucher le poil d'un chapeau, *eenen hoed glad borstelen*; prendre une étoffe à poil, *eene stoffe volgens de vleug leggen*; monter un cheval à poil, *een paerd zonder zadel bereiden*; un lievre en poil, *een ongevilde haas*; chien au poil & à la plume, *een hond die voor de haazen- en patryzen-jagt afgeregt is*; un brave à trois poils, *een poch-hans, snoeshaan*; prendre du poil de la bête, *den eenen roes op den anderen zetten, drinken*; *item raad zoeken in de oorzaak van 't ongeluk*; poil, *'t hair of kleur van een dier.*

Poile, Poilon &c. (*Zie* Poële &c.).

Poiloux, (m) *Een lompe vlégel.*

Poilu, ue (adj.) *Hairig, ruig*; (velu).

Poinçon, (m) *Priem, steek-priem* (m), *hair-naald* (f) *stempel* (m. *by zilversm en munters*); *graveer-yzer* (n); *steeker* (m. *by mande-m.*); *gével-spits* (f); *item zeker klein vaatje.*

Poindre, (v. a. *zelden gebr.*) *Steeken, prikkelen* (*in de zyde enz.* piquer); oignez vilain &c. (*Zie* oindre).

Poindre, (v. n. *alleen in den infin. gebr.*) *Opkomen, aanbreeken; aankomen; uitschieten, uitloopen*; le jour commence à poindre; les arbres commencent à poindre.

Poing, (m) *De vuist*; des coups de poing, *vuist slagen*; couper le poing, *de hand af-kappen*; oiseau de poing, *hand-valk.*

Point, (m) *Een punt* (f); tirer une ligne d'un point à l'autre; mettre un point à la fin d'une periode,

riode, *een* punctum *of stip zetten enz.*; point interrogant, ou, interrogatif, *vraagteeken*; point, *deel, hoofdeel*; il a divisé son discours en trois points; point (question), *punt, geschil-stuk*; traiter, débattre, decider un point de controverse, *een geschil-stuk verhandelen enz.*; voilà le point, *dat is de zaak, 't stuk waarom het te doen is*; point, *punt, de regte tyd*; il est sur le point de partir, *hy staat op het punt van zyn vertrék*; savoir prendre son point, *zynen tyd in acht neemen*; point, *toestand*; se remettre au même point où l'on a été; le point d'honneur, *'t punt van eer, eerzugt*; le point d'honneur est la passion dominante à la cour; il y va du point d'honneur, *het is om den voor-rang te doen*; point, *trap, doelwit, bepaaling, hoogte*; aller jusques à un certain point; être au plus haut point de sa gloire; insolent au dernier point, *op 't hoogste enz.*; points, *gaten (in een' riem)*; *oogen (der kaarten of teerlingen)*; *steek (by Kleerm. en Schoenm.)*; soulier de huit points; être chaussé à un même point, *op de zelfde leest geschoeid of van dezelve meening zyn*; faitez un point à ces bas, *geeft een steekje aan die kousen*; point, *kant, genaaide kant*; point de venise; point, *Hémel-punt*; point vertical, *kruin-punt top-punt*; point de voile, *punt van 't zeil*; point secret, *geheim tekentje op muntstukken*; point de vue, *gezigt-punt*; point du jour, *dageraad, 't krieken van den dag*; point de coté, *steek in de zyde*; de point en point, (adv.) *van stuk tot stuk*; il est accommodé de tout point, *hy is met alles voorzien*; à point, ou, bien à point, (adv.) *van pas, net van pas*; cela vient fort à point; à point nommé, (adv.) *ter bestemder tyd*; venir à point nommé; tout vient à point, à qui peut attendre, *vroeg of laat komt alles te pas.*

☞ Point, (adv. negat. *gemeenlyk verzéld met* ne) *Niet*; *geen*; je ne le connois point, *ik ken' hem niet*; je n'ai point d'argent sur moi, *ik heb geen geld by my*; point d'argent, point de suisse, *geen geld, geen zwitzer, geld is de boodschap*; *(by verkorting zegt men)*; point de nouvelle? *geen nieuws?* il y a peu ou point de profit, *daar is weinig of geen voordeel by*; point du tout, *gantschelyk niet, in 't geheel niet.*

Pointage, (m) *Afmeeting, afpassing (f. der stuurl. op de zeekaarten).*

Pointal, (m) *Stut onder een' balk.*

Pointe, (f) *Punt, spits*; la pointe d'un couteau, d'une épée, *de punt enz.*; la pointe d'un clocher, d'une montagne, *de spits van een' tóren*; *de punt of kruin van een' berg*; pointe à corriger; *een'* corrigeer-*els (by drukkers)*; pointe de timpan, *pintuur-yzer op den timpaan eener druk-pers*; à la pointe de l'épée, *met de punt van den dégen, met geweld*; décider une querelle à la pointe de l'épée; faire des querelles sur la pointe d'une arguille, *om een haver-stroo of beuzeling krakkeelen*; en pointe, (adv.) *spitsig, spits toelópende*; se finir en pointe; la pointe ou le point du jour, *de dageraad, 't aanbreeken van den dag*; poursuivre sa pointe, *zyn voorneemen, zynen aanslag vervolgen, doorzetten*; pointe d'esprit, *quinkslag, scherpzinnigheid, spitsvinnigheid, geestig woord*, (bon mot, rencontre spirituelle); pointe ingenieuse, *zinryke speeling, aartigheid of inval*; pointe, *aangenaame geur of scherpheid*; (qui pique & chatouille agréablement) ce vin a une pointe agréable; donner de la pointe au vinaigre, *den azyn of édik scherp maaken*; pointe de terre, *een hoek, of punt lands*; pointe de coifure, *tip eener muts*; pointe, *een' ets-naald*; pointe, *stiftje, taats, spykertje zonder hoofd.*

Pointé, ée (adj. & part. *Zie* Pointer).

Pointer, (v. a.) *Met de punt steeken, prikken*; pointer le canon, *het geschut (op de maat) stellen*;

pointer

pointer un bœuf, *eenen Os de keel afsteeken*; pointer une carte, *een' kaart afpassen (by Zee-l. om te zien waar zy zyn)*; pointer une aiguille, *een' naald punten, scherp maaken*; pointer une piece de drap, *een stuk laken vast hegten*; pointer, (v. n.) *in de lucht stygen, opschieten (van Valken gez.)*.

Pointeur, (m) *Geschut-steller.*

Pointillage, (m) *Het stippen, puncteeren* (n. *by miniatuur-schilders*).

Pointille, (f) *Scherpzinnigheid; item muggenziftery, hairklovery, ongegronde kibbelaary.*

Pointiller, (v.a.) *Stippen, puncteeren, met stippen afteekenen (als een miniatuur-Schilder).*

Pointiller, (v. n.) *Twisten, harrewarren hairklooven, veel léven maaken (over iets van geene waarde).*

Pointillerie, (f) *Kibbelaary, woorden-twist, muggen-ziftery.*

Pointilleux, euse (adj. & f.) *Twistgierig, kibbelziek; een haer-kloover.*

Pointu, ue (adj.) *Puntig, scherp, spits; item spitsvinnig.*

Pointure, (f) *Een reef* (m) *inbinding, verkorting (f. van 't zeil Scheeps-w.).*

Poire, (f) *Een peer; item een kruid-hoorn (in gedaante van een' peer)*; poire d'angoisse (*zie* angoisse); garder une poire pour la soif, (*spr. w.*) *iets voor den quaaden dag bewaaren*; entre la poire & le fromage, *op 't nagerecht.*

Poiré, (m) *Peeren-drank.*

Poireau, ou, Porreau, (m) *Prei* (f. *een kruid*); poireau, ou, verrue, *wrat* (f).

Poirée, (f) *Beet (zéker kruid).*

Poirier, (m) *Een Peeren-boom.*

Pois, (m) *Erweet, ert (f. een peulvrugt)*; des pois verds, gris, hâtifs, *groene, graauwe, vroege erten*; des pois ramés, nains, chiches, *klimmers, kruip-erten, of kruipers, cissers*; des pois sucrins, *zuiker-erten.*

Poison, (m) *Vergift, fenyn* (n); *item slaak* (m); *item fenyn, quaad* (n).

Poissarde, (f) *Vuile beest, stinkende teef (scheld w.).*

Poisser, (v. a.) *Pekken, bepekken, bepikken, beteeren; item besmullen, bemorssen.*

Poisson, (m) *Visch, vis*; poisson de mer, d'eau douce, d'étang, *zee, rivier-, vyver-visch*: poisson qui a la chair ferme, *vaste of harde visch*; muet comme un poisson, *zoo stom als een visch*; il est comme le poisson dans l'eau, *hy leefd als een visch in 't water, of naar zyn lust*; les gros poissons mangent les petits (*spr. w.*); jetter un petit poisson pour en avoir un grand, *eenen spiering uit werpen, om een kabeljauw te vangen; dat is, een klein geschenk doen om een grooter in de plaats te bekómen*; la sauce vaut mieux que le poisson (*spr. w.*) *de byval is béter als de zaak zelfs*; n'être ni chair ni poisson, *noch visch noch vleesch zyn, niet paapsch noch geusch, dat is, niets zyn.*

Poissonnaille, (f) *Jonge visch, groei.*

Poissonnerie, (f) *De vischmarkt.*

Poissonneux, euse (adj.) *Vischryk.*

Poissonnier, iere (m. & f.) *visch-kooper; visch-vrouw, vischwyf.*

Poissonniere, (f) *Visch-kétel* (m).

Poissons, (m. pl.) *De visschen (zéker hémels-teeken).*

Poitral, (m) *De borst; item borstriem (van een paerd); item een hoofdbalk* (architrave).

Poitrine, (f) *De borst.*

Poitriniere, (f) *Borst-stuk (van een lint-getouw).*

Poivrade, (f) *Péper- en azynsaus.*

Poivre, (m) *Peper.*

Poivrer, (v. a.) *Péperen, met péper bestrooijen; item besmetten met de venus-ziekte.*

Poivrette, (f) *Péper-wortel.*

Poivrier, (m) *Péper-boom.*

Poivriere, (f) *Péper-bus, péperdoos.*

Poix, (f) *Pek, pik.*

Polacre, ou, Polaque (f) *Zeker Levantsch vaartuig.*

Polaire (adj): cercle, étoile polaire, *Aspunt-kring; aspunt-star.*

Polaque. (*Zie* Polacre).

Polastre, (m) *Loodgieters soldeerpan* (f. . .

Pole, (m. in Geograph.) *'t Aspunt, de* pool; le pole arctique, antarctique, *de noorder, zuider-pool.*

Polémique, (adj.) *Dat twist vraagen betreft of behelst*; Livre polémique.

Polemoscope, (m) *Een verrekyker (in den oorlog dienstig).*

Poli, (m) *Gladdigheid* (f), *glans* (m).

Poli, ie (adj) *Glad of glanzig gemaakt*, gepolyst; *item beschaafd, wel gemanierd, beleefd.*

Polianté. (*Zie* Polyanthé).

Polican, Pélican (m) *Tand-trekker (by wond-heelders).*

Police, (f) *Burger-regeering, Stads-regeering.*

Police (f) de change, de chargement, d'assurance, *een wissel-brief, vragt-brief, verzeeker-brief.*

Policé, ée (adj. & part.) *Wel-gesteld, wel-ingerigt*; état bien policé.

Policer (v. a.) une Ville, *eene Stadt met goede wetten of schikkingen voorzien.*

Polichinel, (m) *Toneel-zot, hans-worst.*

Poliçon. (*Zie* Polisson).

Policreste, Poliédre, Poligame, Poligamie, Poliglotte, Poligone, Poligraphie, Polimathie. (*Zie* Polycreste &c).

Poliment, (m) *'t Slypen, pokeeren (van gesteente).*

Poliment, (adv.) *Cierlyk, beschaafdelyk*; écrire poliment.

Polimithie, Polinome, Polipe, Polipode. (*Zie* Polym.).

Polir, (v. a.) *Glad of blinkend maaken, polysten, bruineeren*; polir un marbre; polir, *beschaaven, wel gemanierd, beusch of beleefd maaken*; polir les mœurs.

Polisillable, Polispaste. (*Zie* Polysillabe &c.).

Polisseur, (m) *Glad-slyper, polyster, bruineerder.*

Polissoir, (m) *Polyst-steen* (m), *bruineer-yzer* (n).

Polissoire, (f) *Polyst-rad, houte rad* (n) *of schyf (f. om messen enz. meë glad of glanzig te maaken).*

Polisson, (m) *Een straat-looper* (m), *deugnietje, guitje* (n).

Polissonner, (v. n.) *Moedwillig zyn, guitery aanregten (van straatjongens gez.)*

Polissonnerie, (f) *Guitery, deugnietery (der jongens).*

Polissure, (f) *Gladmaaking, glanzing, polysting; item 't loon daar van.*

Politée, Polithéisme. (*Zie* Polythée &c.).

Politesse, (f) *Hoflykheid, beleefdheid, wel-gemanierdheid, heuschheid (van zéden); item beschaafdheid, cierlykheid, fraaiheid (van styl).*

Politique, (f) *De staat-kunde, regeerings-kunde; item doorslépenheid, doortraptheid, listigheid; item een boek voor de staat-kunde.*

Politique, (m) *Een staat-kundige, een staats-persoon; item een loos of doortrapt mensch.*

Politique, (adj.) *Staat-kundig; item loos, doortrapt, fyn*; gouvernement politique, *staat-kundige of waereldlyke regeering*; maxime politique, *een grond-régel van staat.*

Politiquement, (adv.) *Staatkundiglyk; item listiglyk, behéndiglyk.*

Politiquer, (v. n.) *Over staatszaaken spreeken.*

Politrie. (*Zie* Polytrie).

Polium, (m) *Berg-polei (f. een kruid).*

Pollué, ée (adj. & part.) *Besmet.*

Polluer, (v. a.) *Besmetten, bevlekken, verôntreinigen, verôntheiligen (eenen tempel of Ligchaam)*; se polluer (v. r.) *zich verôntreinigen, enz.*

Pollution, (f) *Besmetting, verontreiniging, verôntheiliging.*

Polographie, (f) *Beschryving van den Hémel.*

Poltron, onne (adj.) *Bloo, bloo-*

bloode, lafhartig, vertzaagd, bang.

Poltron, onne (m. & f.) *Een Bloodaard, lafhartige, een vuig, eerloos mensch.*

Poltronnerie, (f) *Bloohartigheid, lafheid, vertzaagdheid.*

Polyanthé, ée (adj.) *Dat veel bloemen op éénen steel heeft.*

Polycarpe, (m. *gr. w.*) *Eene verzaameling van Kerkelyke inrichtigingen (f).*

Polycreste, (adj. & f. m.) *Dat tot veele dingen nuttig is; item een uitgestrekt genees-middel (by Apoth.).*

Polyedre, (adj. & f. *in Meetk.*) *Veelzydig, een veelzydig Ligchaam.*

Polygame, (adj.) *Veel-wyvig.*

Polygame, (f. m. & f.) *Een veelwyvige, een die meer als eene vrouw teffens heeft of gehad heeft; item eene vrouw die teffens veel mans heeft.*

Polygamie, (f) *Veel-wyvery.*

Polygamiste, (m) *Voorstander daar van.*

Polyglotte, (adj.) *Dat veel taalen behelst.*

Poliglotte, (f. f.) *Bybel in veel taalen.*

Polygone, (adj & f.) *Veelhoekig een veelhoek, of veelhoekig ligchaam (in Meetk.).*

Polygraphe, (m) *Schryver over veele onderwerpen of zaaken.*

Polygraphie, (f) *De konst om in verschydene verborgene karacters te schryven.*

Polymathe, (m. & f.) *Een of eene die veel weet van onderscheidene dingen.*

Polymathée, (f) *Algemeene groote kundigheid.*

Polymithie, (f) *Overtollige en daar door verwarrede vertooningen of verschyningen in een schouwspél.*

Polype, (m) *Zeker visch met veel voeten (m); item een gezwél, uitwas in de neus of ander deel des Ligchaams (n).*

Polypode, (m) *Boomvaare (f. kruid).*

Polyptyque, (adj. & f. m. *gr. w.*) *Boek met veel bláderen.*

Polyspaste, (f. *in werkt. k.*) *Werktuig met veel katrollen.*

Polysyllabe, (adj. *Dat veel of meer als 3 lettergreepen heeft.*

Polythée, (m. *nieuw w.*) *Een die in het veel-gódendom geloofd.*

Polythéisme, (m) *Geloof* (n) *of Leere* (f), *van 't veel-gódendom.*

Pommade, (f) *Pommáde (zekere wel riekende hair-zalve).*

Se Pommader, (v. r.) *Zich met pommáde bestryken.*

Pommaille, (f) *Slegte áppelen,* (m. pl.) *uitschot* (n).

Pomme, (f) *Een áppel* (m); pomme d'adam, *adams áppel, gorgel-knoop;* pomme de paradis, *paradys áppel;* pomme de garde, *winter-áppel, áppel die duuren kan;* pomme de terre, *aard áppel;* pomme de choux, *de krop of kop van koöl;* pomme de discorde, *twistáppel;* pomme, *knop (van een stok, lédikant enz.).*

Pommé, (m) *Appel-drank.*

Pommé, ée (adj.) *Gekropt;* choux pommé, *buis koöl;* laitue pommée, *krop salaad.*

Pommeau, (m) *Knop (van een zádel of dégen).*

Pommelé, ée (adj.) *Met kleine plekken;* cheval gris pommelé, *appel graauw paerd, een schimmel;* ciel pommelé, *met kleine wolkjes betrokkene Hémel.*

Pommeler, (v. n.) *Met witte wolkjes betrokken worden (als den Hémel).*

Pommelle, (f) *Plaat met gáten op de mond eener buis (om de vuilnis op te houden).*

Pommer, (v. n.) *Kroppen, sluiten, tot een' krop of knop worden.*

Pommeraie, (f) *Appel boomgaard* (m).

Pommeté, ée (adj.) *Met ronde knoppen (in Wapenk.).*

Pommette, (f) *Gedraaid knopje of bólletje* (n); *knopje (aan bembdskraagen of mouwen).*

Pommier, (m) *Appel boom* (m); *item appel-pan (keuken gereedschap).*

Pomone, (f) *Godinne der vrugten (by de Heidenen).*

Pompe, (f) *Pragt, praal, pragtige optogt, ſtaatsje of ſtatie.*
Pompe, (f) *Pomp, water-pomp.*
Pomper, (v. n.) *Pompen*; P er (v. a.) *uitpompen.*
Pompeuſement, (adv.) *Pragtiglyk, ſtatiuslyk.*
Pompeux, euſe (adj.) *Pragtig, ſtatieus; verheeven, hoogdraavend*; entrée pompeuſe; ſtyle pompeux.
Ponandé, (m) *Teeken dat in de réken kamers op den rand van nagezione rékeningen geſteld word.*
Ponant, (m. béter occident) *Het weſten* (n); *item (boertiglyk) de achterpoort, 't gat* (cul).
Ponantin, ou, Ponantois, (adj. m.) *Weſtelyk*; matelot ponantin, *matroós die om de weſt vaart, een weſtvaarder.*
Ponce, Pierre-ponce, (f) *Puimſteen* (m); ponce, *ſpons-zakje met gewreeven houtskool om te ſponzen.*
Ponceau, (m) *Wilde heul of klapperroos, roode kóren-bloem* (f).
Poncer, (v. a.) *Met puimſteen wryven; item papier ſponzen.*
Ponche, (f) *Pons (zéker drank).*
Poncire, (m) *Zekere groote citroen met een' dikke ſchil* (f).
Poncis, (m) *Tékening, ſchetzing met een ſpons (f. by Téksnaars en Schryfm.).*
Pônçoir, (m. béter loquet) *Klink* (f. *van een deur*).
Ponction, (f) *Kunſtige opening in 't onderlyf van waterzugtige.*
Ponctualité, (f) *Stiptheid, naauwkeurigheid, groote oplettendheid.*
Ponctuateur, (f) *Aantékenar van afweez ge perſoonen.*
Ponctuation, (f) *Punčteering, 't ſtellen der punctums,* comma's *enz.*
Ponctuel, elle (adj.) *Naauwkeurig, ſtipt, naauwlettend.*
Ponctuellement, (adv.) *Stiptelyk, naauwkeuriglyk.*
Ponctuer, (v. a.) *Stippen*, puncteeren, *afdeelen met* comma's *enz.*
Pondre, (v. a. & n.) *Leggen, eiëren leggen.*
† Ponent. (*Zie* Ponant).
Pont, (m) *Een' brug* (f); pont levis, *ophaal-brug, val-brug; item (in de Ry-Sch.) ſlygering van een paerd*; pont dormant, *een' vaſte brug*; pont de bateaux, *ſchip-brug*; pont volant, *gierbrug*; la foire eſt ſur le pont, (*ſpr.w.*) *daar is haaſt by*; pont, t k, *verdek, verdieping (van een ſchip)*; vaiſſeau à trois ponts, *een drie-dekker*; un pont aux ânes, *kleine zwaarigheid daar een botterik zich in verlegen vind; item (het tégendeel) een gemakkelyk hulp-middel voor de onweetende.*
Pontal, (m) *'t Hol, 't ruim* (n) *of de diepte (f. van een ſchip).*
Pontanier, (m) *Een brug-man, ontvanger van 't brug-geld.*
Ponte, (f) *Het leggen; item de leg-tyd, broei-tyd (f. der vógelen).*
Ponte, (m. *in 't omber-ſp.*) *Ruiten- of harten-aas* (n).
Ponté, (m) *Steek-blad van een degen-geveſt* (n).
Ponté, ée (adj.); Vaiſſeau ponté, *een ſchip met een dek.*
Ponténage, ou, Pontonnage, (m) *Brug-geld; veer-geld* (n).
Ponter, (v. n.) *Op de kaarten iets zetten of houden.*
Pontiere, (f) *'t Ei-gat, daar 't ei uitkomt* (n).
Pontife, (m) *Prieſter, Hooge-Prieſter; item Paus*; ſouverain pontife, *opper-Prieſter; Paus.*
Pontifical, (m) *Boek, waer in de dienſt-plegtigheeden van een Biſſchop te vinden zyn.*
Pontifical, ale (adj.) *Pausſelyk, Hooge-Prieſterlyk.*
Pontificalement, (adv.) *Hooge-Prieſterlyk; Pausſelyk, Biſſchoppelyk.*
Pontificat, (m) *Hooge Prieſterſchap* (n); *Pausſelyke waerdigheid of regeerings-tyd* (f).
Pontilles, ou, eſpontilles, (f. pl.) *Stutten, kniën (daar de zeil-doekſche borſtweering, op een ſchip, aan vaſt gemaakt word).*
Pont-levis, ou, Pont dormant. (*Zie onder* Pont).
Ponton, (m) *Platte blikke-pont; item vlot brug; item vlot-ſchuit (f. gebr. in 't kalfaaten, kiel-haalen of ligten van een ſchip).*
Pontonnage. (*Zie* Pontenage).

Pontonnier, (m) *Pont-man, veer-man*; *item vlot-schipper.*

Populace, (f) *'t Gepeupel, 't grauw, 't gemeene volk* (n).

Populaire, (adj.) *Dat het volk of de gemeente aangaat*; gouvernement populaire, *volks-regeering, regeering die uit de gemeente bestaat*; erreurs, émotions populaires, *gemeene volks dwaalingen, beroertens*; être populaire, *van 't gemeen bemind*; *item zulks geneegen zyn.*

Populairement, (adv.) *Op des gemeenen volks wyze*; *gemeenzaam, of, naar den smaak van 't gemeen.*

Popularité, (f) *Gemeenzaamheid, liefde jégens 't volk.*

Populeum, (m) *Populier-zalf* (f).

Populo, (m. *gem. w.*) *Een dik, vet kind* (n); *item een hoop kinderen* (m).

Poquer, (v. a.) *Met een kógeltje of eenen penning in de hoogte werpen, om te vangen.*

Poracé, ée (adj.); Bile poracée, *groenägtige gal* (*by Genees-b.*).

Porc, (m) *Een zwyn, verken* (n. beeter cochon, pourceau).

Porc, (m) *Verkens-vleesch, spek.*

Porcelaine, (f) *Porcelein* (n).

Porcelet, (m) *Verkentje* (n).

Porc-epic, (m) *Steekel-verken* (n).

Porchaison, (m) *Jagt-tyd der wilde zwynen.*

Porche, (m) *Voor-hof, voor-portaal eener Kerk* (n).

Porcher, ere (m. & f.) *Verken-dryver, verken-hoeder*; *verken-hoedster.*

Porc-marin, (m) *Een Meer-zwyn* (n).

Porc-sanglier. (*Zie* Sanglier).

Pore, (m) *Zweet-gat* (n); *fyne, onzigtbaare ópening* (f).

Pore-biliaire, (m. *in Ontl. k.*) *Gal-buis* (f).

Poreux, euse (adj.) *Vol zweet- of lucht gaatjes.*

Porfire. (*Zie* Porphyre).

Porime, (m) *Duidelyke stelling of zet régel in wiskunde* (f).

Porosité, (f) *Sponsägtigheid, de hoedaanigheid van een ligchaam dat vol zweet- of lucht-gaatjes is.*

Porphyre, (m) *Roode marmer-steen met witte áderen, een* Porfyr.

Porphyriser, (v. a.) *Als zodánig schilderen.*

Porques, (f. pl. *in scheeps b.*) *Kat spooren, banden* (*op den kolsem of tégenkiel*).

Porreau, Porrée. (*Zie* Poireau).

Porrection, (f) *Uitstrekking.*

Port, (m) *Háven, zee-háven*; port franc, *vrye haven* (porto franco); être au port, *in behouden haven, in veiligheid zyn*, arriver à bon port, *behouden aankomen, aanlanden.*

Port, (m) *De Grootte* (*f. van een schip*); vaisseau du port (ou de la portée) de 500 tonneaux; port, *vragt* (f), *draag-loon*; *brief-loon, brief-port, post-geld* (n), port, *het voeren, draagen,* (n. *van iets*); le port des marchandises n'a pu se faire; defendre le port des armes; port (mine, air) *gelaat, houding*; un port noble & majestueux, *een' deftige en staatige houding*; port de voix, *kunstige stembuiging* (*in zang-k.*) port, *kaart waar op men houd* (*in 't piket-sp.*)

Portage, (m) *Het voeren, draagen*; *item 't mede-voeren* (*van iets*).

Portail, (m) *Portaal* (n), *de groote deur of ingang* (*f. van een' Kerk of ander voornaam gebouw*).

Portant, ante (adj.) *Draagende*; portant barbe, *een die een baard heeft of draagd*; l'un portant l'autre, *door malkander, door een genómen*; ces pieces me coutent l'un portant l'autre; tirer à bout portant, *met de tromp op de borst of van digt-by schieten.*

Portant, (m) *Hand-vat* (n) *ring* (*m. eener kist, enz.*)

Portatif, ive (adj.) *Draagbaar, dat men draagen of vervoeren kan*; cadran, livre portatif, *zak-zonnewyzer*; *boek, dat men by zich draagen kan.*

Portatif, (m) *Zak-boek, aanteeken boek* (n. *dat de wynpeilders enz. met zich neemen*).

Porte, (f) *Deur, poort*; porte de devant, de derriere, *voordeur, achter-*

achter-deur; porte de derriere, *uitvlugt*, *achterdeur*; subterfuge); porte brisée, *halve deur*, *deur met twee klappen*; porte cochere, *koetshuis-deuren*; porte d'éclufe, *fluisdeuren*, *schutdeuren*; à porte ouvrante, fermante, *by of met 't opengaan, fluiten van de poort*; de porte en porte, *van deur tot deur*, *van huis tot huis*; heurter à toutes les portes (*spr. w.*) *alle middelen in 't werk stellen*; mettre à la porte, *wegjaagen*, *buiten de deur zetten*; se morfondre à la porte, *voor de deur staan blaauwbekken*, *lang wagten*; porte d'agraffe, *oog van een haak*; la veine porte, *de poortader* (*die het bloed naar de lever brengt.*)

Porte-arquebufe, (m) *s' Konings Jagt-tuig draager.*

Porte-affiette, (m) *Tafel-ring.*

Porte aubans. (*Zie* Porte-haubans).

Porte-baguette, (m) *Ring* (*daar een laad-stok door-gaat*).

Porte-balle, (m) *Mars-kraamer.*

Porte-cahier, (m) *Groote brieventasch* (f).

Porte carreau, (m) *Kniel-bankje met een kussen* (n).

Porte chaise, (m) *Draager* (*van een' draagstoel*).

Porte-chape. (*Zie* Chapier).

Porte-collet, (m) *Voering van bord-papier onder een kraag.*

Porte-crayon, (m) *Kókertje* (*voor een potlood of téken pen*).

Porte-croix, (m) *Kruisdraager.*

Porte-crosse, (m) *Bisschops staf draager.*

Porte-culotte, (f) *Vrouw die de broek aan heeft*, *den baas speeld.*

Porte Dieu, (m) *Hostie-draager*, *Priester die het* Sacrament *naar eenen zieken draagt.*

Porte-diner, (m) *Korf of pot*, *waar in het middag-maal aan arbeiders gebragt word.*

Porte-drapeau. (*Zie* Porte-enseigne & Enseigne).

Portée. (*Zie onmiddelyk voor* Porter).

Porté, ée (adj. & part.) *Gedraagen*, *gebragt*, *gevoerd*; *item genegen*, *toegedaan*, *genégen* (*Zie* Porter).

Porte-enseigne, (m) *Een vaandraager*, *vaandrig of vendrig.*

Porte-épée, (m) *Draag-band*, *dégen-gordel*, *Portepé*

Porte-éperon, (m) *Hiel leer aan een laars* (n)

Porte-étendard, (m) *Standaardvoerder*, *vaan-jonker.*

Porte-étrier, (m) *Styg-beugelriem.*

Porte-faix, (m) *Zakkedraager*, *pakdraager*, *kruyer.*

Porte-feu, (m) *Gat* (n) *of buis* (f) *waar door een vuurwerk aangestooken word.*

Porte-feuille, (m) *Een* Portfolio (f. *zynde twee bordpapieren op de wyze van den band eenes boeks gemaakt*, *om schriften*, *prenten enz. in te leggen*).

Porte flambeau, (m) *Een toortsof fakkel-draager*; *item een fakkelof toorts-stok.*

Porte-glaive, (m) *Zwaerd-draager.*

Porte-guidon. (*Zie* Porte étendard).

Porte-haubans, ou, écotards (m. pl. *scheeps w.*) *Rusten der hoofdtouwen.*

Porte-immondice, (m) *Vuilnisschoup*, *drek schuf* (f) *blik* (n).

Porte Lettre, (m) *Brieventasch* (f)

Porte-Livres, (m) *Boek draager.*

Portelots, (m. pl. *in scheeps-b.*) *Boei-planken*

Porte-mail, (m) *Malien-kolf-draager des Konings.*

Porte-malheur, ou, Porte-guignon (m) *Een ongeluks-vogel*, *aanbrenger van ongeluk.*

Porte-malle, (m) *'s Konings valies-draager.*

Porte-manchon, (m) *Mof-lint* (n), *mof band* (m).

Porte-manteau, (m) *Mantel draager*; *item mantel-zak* (m) *valies* (n); *item kap stok* (m).

Porte-maffe, (m) *Staf-draager*, Pedél.

Portement, (m) *Schildery van eenen Kruisdraagenden Christus* (f).

Porte-missel, (m) *Altaar-Lessenaar, waar op men 't Mis-boek legt.*

Porte-mitre, (m) *Myter-draager eenes Bisschops.*

Porte-mouchettes, (m) *Een snuiter-bakje* (n).

Porte-paquet, (m. *scheld-w.*) *Een klapper, overbrenger (van 't geene hy ziet of hoord).*

Porte-piece, (m) *Bros (om gaten in de schoenen meê te slaan).*

Porte-queue, (m) *Sleep-draager.*

Porte-respect, (m) *Geláden schietgeweer, waar meê men iemand tot zyn' wil dwingt.*

Porte-trait, (m) *Léderne sluif (f onder of om de streng van een paerd, om het voor 't quetsen of schaaven te bewaaren).*

Porte-vent, (m) *De wind-buis* (f. *van een orgel of zak-pyp*).

Porte-verge, (m) *Staf-draager,* Pedél *eener Kerk.*

Porte-vergues, (m. *in scheepsb.*) *Régeling (zéker krom-hout voor aan 't galjoen van een schip).*

Porte-voix, (m) *Roeper* (m), *spreek-trompet* (f).

Porté, ée (adj. & part.) *Gedraagen enz.* (*Zie* Porter).

Portée, (f) *'t Bereik* (n), *de scheut of schoot* (f); être hors de la portée du canon, *buiten 't bereik van 't geschut zyn*; nous étions à la portée d'un pistolet, *wy waaren 'er een pistool-schoot van daan*; portée, *de meet-kettings lengte (by Land-m.)*; *item 't bereik (van 't gezigt)*; la portée de la voix, *zoo ver als men kan roepen.*

Portée, (f) *Kragt, bequaamheid* (f) *vermógen, bereik* (n); je connois la portée de son esprit; cela est au dessus de sa portée; je suis à portée de pouvoir faire cela, *ik ben in staat, of, ik heb gelégenheid, om enz.*

Portée, (f) *Dragt* (f), *werp of worp* (n. *van dieren*); cinq petits chiens d'une portée, ou, ventrée.

Portées, (f. pl.) *De takken die een hert in 't jaagen verbryzeld.*

Porter, (v. a. & n.) *Draagen, brengen, voeren enz.,* porter un paquet, *een pak draagen*; portez cela chez lui, *brengt dat naar hem*; porter un habit, *een kleed draagen, aan-hebben*; porter l'épée, les armes, *den degen draagen, een Krygsman of in den krygsdienst zyn*; porter la robe, *den tabbaard draagen, een Raadsheer zyn*; canon qui porte loin, *een geschut dat ver draagt of schiet*; tuyau qui porte l'eau dans les bains, *pyp of buis die 't water in de baden voerd*; porter son pied en dehors, en dedans, *zynen voet buitenwaards, binnenwaards zetten*; porter bien les pieds, le corps, la tête, *de voeten regt zetten, het ligchaam, het hoofd regt houden*; porter un procès devant le juge, *een geding voor den Rechter brengen*; porter loin ses espérances, *zyne hoop ver brengen of uitzetten*; porter une botte, un coup d'épée, de pistolet, *een stoot, een steek met den dégen, een pistool-schoot toebrengen*; porter à faux; *mis-stooten, niet raaken*; ce coup porte à faux, *die slag, stoot of steek is mis of raakt niet*; cette poutre porte à faux, *die balk draagt niet, legt niet vast*; colonne qui porte sur le mur, *zuil die op de muur rust of draagt*; porter des fruits, *vrugten draagen*; porter, *draagen, met jong of met veulen zyn*; porter, *inhouden, behelzen*; cette piece porte dix aunes, *dit stuk houd tien ellen*; cette poutre porte 40 pieds, *die balk is 40 voet lang*; l'arrêt, la loi porte que &c., *het vonnis, de wet behelst dat enz.*; porter patiemment son malheur, *zyn ongeluk geduldig draagen*; porter la peine de sa folie, *voor zyne dwaasheid boeten, straf lyden*; porter une santé à quelqu'un, *iemand de gezondheid toedrinken*; porter son cheval de côté & d'autre, *zyn paerd heen en weêr ryden*; cheval qui porte beau, bas, *paerd dat het hoofd wel houd, laat hangen*;

 por-

porter à route, *koers houden* (*ter zee*); vaisseau qui porte au sud, *een schip dat zuidwaards steevend*; porter toutes les voiles, *alle de zeilen voeren*; toutes les voiles portent, *alle de zeilen draagen of vatten wind*; porter sur l'ennemi, *op den vyand aanhouden*; porter, ou, coucher sur le journal, sur le grand livre, à compte, en débit, en crédit, en recette, en depense &c., *op het dag-boek* (journaal), *groot-boek enz. brengen*, *inschryven*, *boeken*; porter à la débauche, à la vertu, *tot ongebondenheid vervoeren*, *tot de deugd aanzetten*; porter à la cruauté, *tot wreedheid brengen*, *geneigt maaken*; porter envie, de l'affection, du respect à quelqu'un, *iemand nyd*, *genégenheid*, *achting toedraagen*; porter temoignage, *getuigenis geeven*; porter bonheur, malheur, (ou, guignon) *geluk*, *ongeluk aanbrengen*, *voorspellen*; porter (ou avoir) la mine, *'er uitzien*, *zich gelaaten*, *zich laaten aanzien*; être porté au changement, *tot verandering genégen zyn*; porter la parole, *het woord voeren*, *spreeken*; porter parole, *verslag doen* (faire rapport); porter la partie de quelqu'un, *iemands zyde kiezen*; il ne le portera pas loin, *hy zal 't niet ver brengen*; *hy zal zyne straf niet ontgaan*; ce vin porte bien l'eau, *die wyn is sterk*, *kan veel water veelen*; porter les couleurs, la livrée, *livrei draagen*, *lakkei zyn*; porter coup, *zyne werking doen*, *raak zyn*, *van klem of gewigt zyn*, voilà un argument qui porte coup, *dat is een bewys-stuk van klem*; porter, *vaarbaar zyn* (*van rivieren*); le porter haut, *zich trots of als iemand van aanzien aanstellen*; le porter beau, ou, en beau lieu, *zich wel gedraagen*, *netjes of weidsch gekleed gaan*; argent comptant porte médecine, *gereed geld dingt naauw*; porter, (*in 't kaart-spel*) *hebben*; *noemen*, *roemen*; porter, *voeren* (*in wapen-k.*): il porte d'argent, de gueules &c., *hy voerd een wit*, *rood wapen*; puisque vous voilà tout porté, faitez nous le plaisir de diner avec nous, *nu gy hier zyt enz.*; porté au mal, *tot 't quaad genégen*; être porté pour quelqu'un, *iemand toegedaan zyn*; se porter (v. r.) bien, mal, *wel vaaren*, *qualyk vaaren*, *wel*, *qualyk te passe zyn*; se porter au bien, à la paix, *tot het goede*, *tot de vrede overhellen*, *genégen zyn*; se porter aux études, *tot de studie genégen zyn*, *zich daar aan overgeeven*; se porter avec ardeur à quelque chose, *iets met iever onderneemen*; se porter courageusement, *zich manmoediglyk gedraagen*; se porter partie contre quelqu'un, *zich voor party*, *tégendinger of aanklaager verklaaren*; se porter pour héritier, *zich tot erfgenaam aangeeven*, *instellen*; l'un portant l'autre (*Zie* Portant.

Portereau, (m) *Deurtje* (n); *item sluis-deur*, *schut-deur* (f) *sas* (n).

Porterie, (f) *Deur-wagters- of portiers-huisje* (n).

Porteur, euse (m. & f.) *Draager*, *brenger*; *draagster enz.*; porteur d'eau, *water haaler*; porteur de lettres, *brief-draager*, *brieven-besteller*; porteur de lettre de change, *de houder van de wissel-brief*; le porteur de la presente, *brenger deezes*; porteur, *het paerd van een voor-ryder*.

Portier, iere (m. & f.) *Portier of poortier*; *deurwagter*; *poortierster*.

Portiere, (f) *Deur*, (f) *of portier* (n. *van een' Koets*); *item gordyn* (f. *voor een' deur*).

Portiere (adj. f.); Brebis portiere, *schaap dat bequaam is om te lammeren*, *of te draagen*.

Portieres. (*Zie* Trompes).

Portion, (f) *Deel*, *aandeel*, *gedeelte*, *stuk*, *lot* (n), portie (f).

Portioncule, (f) *Aandeeltje*, *klein deeltje of stukje* (n).

Portique, (m) *Een overdekte of verwulfde gang*, *gaandery of galdery*, *ter zyden open* (f).

Portoir, (m) *Houten-bak* (m) *of scho-*

ſchotel (f), *waar in men de Karthuizers het eeten brengt.*

Portraire, (v. a. *oud w. Zie* Peindre).

Portrait, (m) *Afbeeldſel, namaakſel, portrét* (n); portrait chargé, *portrét, waar van de ligchaams gebréken vergroot zyn.*

Portraiture, (f) *Een boek over de Schilder-kunde* (n).

Poſade. (*Zie* Péſade).

Poſage, (m) ou, Poſe (f) *het leggen* (n. *van ſteen of iets dat zwaar is*).

Poſé, ée (adj. & part.) *Geſtéld, gelégd; item bezádigd, ingetógen*; colonne poſée ſur ſa baſe; un homme poſé, *een bezádigd menſch*; poſé (ou ſuppoſé) que cela ſoit, *geſteld, genomen dat het zoo zye*; cela poſé, *dat verönderſteld of vaſt geſteld zynde.*

Poſèment, (adv). *Bedaardelyk, zagtzinnelyk.*

Poſer, (v. a.) *Stellen, zetten, leggen*; poſer les pierres, les ſentinelles, en fait, *de ſteenen leggen, de ſchildwagten ſtellen, eene zaak ſtellen zoo te zyn*; poſons le cas que cela fut ainſi, *genomen het was aldus*; 8 & 9 ſont 17, je poſe 7 & retiens 1. poſer, (v. n.) *ruſten*; cette pierre poſe ſur le mur.

Poſeur, (m) *Een ſteen-legger.*

Poſitif, ive (adj.) *Stellig, daadelyk, werkelyk, uitdrukkelyk*; cela eſt poſitif, *dat is ſtellig, uitdrukkelyk*; un avantage poſitif, *een wézentlyk voordeel*; un commandement poſitif, *een ſtellig of uitdrukkelyk gebód*; commandement negatif, *een verbód*; droit poſitif, *ſtellig of ingevoerd recht*; loix poſitives, *ingevoerde wetten*; théologie poſitive, *de ſtellige Godgeleerdheid* (*zonder geloofs-geſchillen daar in te mengen*).

Poſitif, (m) *De eerſte of ſtellende trap* (f. *in ſpraak-k.*); *item een* poſitif *of klein orgel* (n).

Poſition, (f) *Stelling, zetting, legging, ſtand*; regle de la fauſſe poſition, *regel* falſi (*in redenk.*).

Poſitive, (f. *Zie* Théologie poſitive *hier boven*).

Poſitivement, (adv.) *Stelliglyk, zekerlyk; uitdrukkelyk*; cela eſt poſitivement vrai, *dat is in der daad waar*; je ne ſaurois dire poſitivement, *ik kan niet voor vaſt zeggen enz.*

Poſſédé, ée (adj. & part.) *Bezeeten, in bezit gehad; item bezeeten, van den duivel gequeld*; un poſſédé, une poſſédée, *een, eene bezétene.*

Poſſéder, (v. a.) *Bezitten, in eigendom hebben, genieten*; *item* le diable le poſſéde, *de duivel bezit hem*; ſe poſſéder (v. r.) *zich zelven bezitten, meeſter van zyne hartſlogten zyn*; il ne ſe poſſéde pas, tant il eſt en colere.

Poſſeſſeur, (m) *Bezitter.*

Poſſeſſif (adj.); Pronom poſſeſſif, *bezittend voornaam-woord* (*in ſpraakk.*) *als:* mon, ton, ſon, notre &c.

Poſſeſſion, (f) *Bezitting* (f), *bezit, genot* (n. *van iets*); *item bezétenheid* (*van den duivel*).

Poſſeſſoire, (adj. & f.) *Dat tot de bezitting van iets behoord*; *item de bezitting van een geeſtelyk ampt*; juger le plein poſſeſſoire, *het volle bezit van een beroep vonnisſen.*

Poſſeſſoirement, (adv.) *Op eene wyze die de bezitting aanduid.*

Poſſibilité, (f) *Mogelykheid.*

Poſſible, (adj.) *Mogelyk*; le poſſible (f. m.) *het mogelyke, zyn beſt*; je ferai tout mon poſſible, *ik zal doen al wat ik kan, of ik zal myn uiterſte beſt doen.*

Poſtcommunion, (f) *Gebéd des Prieſters voor 't outaar na 't avondmaal.*

Poſtcrit, (m) *Na-ſchrift, aanhangſel,* (n. *dat men onder 't ſlot van een' brief ſchryft*), *een* Poſt-ſcriptum.

Poſtdate, (f) *Laatere dag-tékening.*

Poſtdater, (v. a.) *Laater dagtékenen.*

Poſte, (m) *Plaats, ſtandplaats*; poſt, *ſchildwagt* (f); *item ampt* (n), *bediening* (f); défendre, abandonner ſon poſte, *zyn' poſt verdédigen, verlaaten*; relever les poſtes, *de poſten, ſchildwagten afloſſen*; poſte avancé, *voorpoſt*; il eſt dans

un bon poste, *hy heeft een' goede bediening*; c'est un petit poste, *het is een deugnietje, een loopertje.*

Poste, (f) *De post, postillion* (m. *die de brieven aan of weg brengt*); *item het post-huis* (n), *de postery of post* (f); portez cette lettre à la poste, *brengt die brief naar de post of het post-huis*; maître des postes, *post-meester*; chariot de poste, *post-wagen*; bateau de poste, *pakét-boot*; courre la poste, *te post reizen, loopen*; courre la poste en lisant, *zeer ras leezén*; aller en poste en l'autre monde, *te post naar de andere waereld gaan*; poste, *wil, zin* (fantaisie); il faudroit faire un médecin à votre poste; prêter à poste, *geld leenen om meê te speelen onder voorwaarde van zeker voordeel te genieten, wanneer 'er iets aanmerkelykſch meê gewonnen word*; poste, *kógel, looper*; poste, *ſlekken-trek (in Bouw-k.).*

Poster, (v. a.) *Op een post ſtellen, zetten, plaatſen, poſteeren.*

Poster, (v. n.) *Omloopen, langs de ſtraat loopen rinkelrooyen*; ce garçon ne fait que poster.

Postérieur, eure (adj.) *Achter, laater, jonger, nieuwer*; la partie postérieure de la tête, *het achter-deel des hoofds*; cette lettre est postérieure à celle là, *deeze brief is jonger (van laater dag-tékening) als die.*

Postérieurement, (adv.) *Laater, daar na.*

Postériorité, (f) *Laatere tékening of byvoeging, achteraanſtelling.*

Postérité, (f) *Nakómelingſchap* (f) *nágeſlacht* (n), *nakómelingen, názaaten.*

Posthume (adj.); Enfant posthume, *een kind ná des vaders dood gebooren*; œuvres posthumes, *ſchriften na des Schryvers dood uitgekomen.*

Postiche, (adj.) *Door kunſt by of aangevoegd, valſch, niet natuurlyk*; cheveux, dents, ornements postiches, *valſch hair, ingezette tanden, aangevoegde, aangelapte cieraaden.*

Postille. (*Zie* Apostille).

Postillon, (m) *Poſtryder, poſt-knegt, poſt*; *item voor-ryder (van een Koets)*; postillons d'éole, *de winden (by Dichters)*; postillon, *ligt vaartuig om kondſchap in te haalen.*

Postiquerie, (f) *Guitery, ondeugende ſtreeken der jongens.*

Postposer, (v. a.) *Achter zetten of ſtellen, minder achten*; postposer son salut aux affaires du monde.

Postulant (adj.); Avocat postulant, *een die voorſpraak en pleitbezorger of* advocaat *en* procureur *teffens is.*

Postulant, ante (m. & f.) *Een of eene die verzoekt om eenig ampt of om in een' geeſtelyke orden te worden aangenomen*; *item een die by de verkiezing van een Biſſchop zyne ſtem geefd aan een onbevoegd perſoon.*

Postulation, (f) *Verzoek* (n), *aanhouding om iets (f. in Rechten)*; *item benoeming van iemand tot Biſſchop die 'er niet toe bevoegd is.*

Postuler, (v. a. & n.) *Verzoeken, aanhouden, kuipen, om eenig ampt of toelaating in eene geeſtelyke orden*; *item* Advocaat *en* Procureur *te gelyk zyn*; *item een ongewettigd perſoon tot Biſſchop voordraagen.*

Posture, (f) *Geſtalt* (f), *postuur* (n).

Pot, (m) *Een pot* (m), *kan* (f); pot à beurre, à l'eau, au lait, à l'huile, à thé, à biere, à vin, à fleurs, *boter-pot, water-kruik, melk-pot, thee-pot, bier-kan, wyn-kan*; *bloem-pot*; pot à feu, *vuur-pot*; *item ſtink-pot (by vuurwerkers)*; pot de chambre, *water-pot, pis-pot*; un pot d'eau, de vin, de biere, *een' kan water, wyn, bier*; pot en tête, *een ſtorm-hoed*; pot pourri, *een mengelmoes van opgewarmde koſt*; faisons un pot pourri de tout cela, *laat ons dat onder malkander mengen en gelyk deelen*; mettre le pot au feu, *den pot te vuur zetten*; cela aide à faire bouillir le pot, *dat helpt huishouden, of, doed de ſchoorſteen rooken*; être toujours parmi les pots & les plats, *altoos aan*

aan de smul zyn; tourner autour du pot, *om 't kantje gaan, niet voor de vuist zyne meening zeggen*; ils ne font qu'un pot & un feu, ou ils font à pot & à rôt ensemble, *zy leeven alle goederen gemeen of zy eeten en smeeren met elkaar*; découvrir le pot aux roses, *achter 't geheim komen*; *item zulks openbaaren*; payer les pots cassés, *iets bezuuren, 't gelág of de kosten betaalen*; c'est un pot de terre, contre un pot de fer, *het is een zwakke tegen eenen magtigen*; il va & vient comme pois en pot, *hy loopt gestadig heen en weêr*; faire le pot à deux anses, *de handen in de zy zetten*; il n'y a chez lui ni pot au feu ni écuelles lavées, *het is by hem alles in wanorden*.

Potable, (adj.) *Drinkbaar, vloeibaar*.

Potage, (m) *Moes* (n), *potágie, toéspys, sop* (f), *nat* (n); potage aux herbes, au lait, à la viande, *warmoes, melk-sop, vleesch-sop*; il n'a que cela pour tout potage, *hy heeft niets meer als dat voor zyn deel*; ce n'est qu'un fou pour tout potage, *om kort te gaan 't is een gek*.

Potager, (m) *Moes-tuin* (m); *item moes-schotel, stoof-pan* (f); *keuken-fornuis* (n); *item soep-kom*; *item soep-eeter*.

Potager, ere (adj.) Jardin potager (*of alleenlyk* Potager) *Moes-tuin, moes-hof, warmoezierdery*; plat potager, *moes- of potágie schotel*; herbes potageres, *moes-kruiden*.

Potasse, (f) *Pot-asch*.

Pote (adj.); Main pote, *korte en dikke, verkleumde of lamme hand*.

Poteau, (m) *Paal, post, styl*; planter un poteau, *een' paal inslaan, zetten*; poteau de la porte, *deur-styl*; poteau seignèurial, *grens-paal eener Heerlykheid*; poteau cornier, *hoek-styl*.

Potée, (f) *Een pot-vol* (m); *item tin-asche*; *pot-aarde, aarde om in te gieten* (f); il est éveillé comme une potée de souris, *hy is zoo gaauw als een' rot*.

Potelé, ée (adj.) *Poezelig, vet, vleezig, quabbig*, enfant, visage, bras potelé; joues, mains pôtelées.

Potelet, (m) *Postje, styltje* (n).

Poteleur, (m) *Een slyter, tapper, een die by de kleine maat wyn, bier, enz. verkoopt*.

Potence, (f) *Galg, mik*, (Gibet) potence à un bras, *halve galg, mik*; dresser une potence, *eene galg opregten*; potence, (étaye, poteau) *schoor, stut*; potence de brimbale, ou, bringuebale, *de mik, daar de pomp-stok in gaat*; *item gek, knie eener scheeps-pomp*; potence, *arm, uitsteeker* (*daar iets aanhangt, als een wapen, uithang-bord, lantaaren enz.*); potence, *staande stuk daar de onrust* (balancier) *van een zak uurwerk op draait*; potence, *de kromte eener trompet*; potences, ou bequilles, *krukken*; marcher sur des potences.

Potencé, ée (adj. *in Wapenk.*) *Met krukken*; croix potencée.

Potenciel. (*Zie* Potentiel).

Potentat, (m) *Een magtig Koning of Vorst* (m), *Mógendheid* (f).

Potentiel, elle (adj.) *Dat kragt of vermogen in zich heeft*; le poivre a un feu potentiel, *de peper heeft iets in zich dat na vuur gelykt*; cautere potentiel, *middel dat zonder heet maaken brand of in-eet*.

Potentiellement, (adv.) *Kragtiglyk; heimelyk in-eetend of kragt doende*.

Potentille. (*Zie* Argentine).

Poterie, (f) *Aarde-werk* (n); *item potte-bakkery* (f).

Poterne, (f) *Achter-deur, sluipdeur* (f); *item heimelyk poortje* (n. *eener vesting voor uitvallen*).

Potier, iere (m. & f.) *Pottebakker, pot-verkoopér*; *potte-bakster, of- verkoopster, pot-vrouw*; potier d'étaim, *tinne-gieter of verkooper*.

Potin, (m) *Zéker gegóten en bros geel kóper*.

Potion, (f) *Een genees-drank* (m), *drankje* (n).

Potiron, (m) *Padde-stoel* (m), *dui-*

duivels brood (n); *item zekere ronde pompoen* (f).

Potron-Jaquet, (m. *gem. w.*) *De dageraad* (le point du jour).

Pou, (m) *Een luis* (f); il écorcheroit le pou pour en avoir la peau, *hy is een aartsgierigaard*; un pou affamé, *een' hongertge luis, een schrok, inhaalende vent.*

Pouacre, adj.) *Luizig, flordig, vuil*; un pouacre, *een luisbosch, luishond, vuile vent.*

Pouacrerie, (f) *Luizigheid, flordigheid, een vuil, walgelyk of stinkend ding.*

Pouacresse, (f) *Vuil vrouwmensch* (n), *flordige teef* (f).

Pouas, (interj.) *Foei!*

Pouce, (m) *De duim* (*van de hand*); *item duim* (*12de deel van een voet*); jouer du pouce, *geld tellen.*

Poucier, (m) *Duimeling, duimring* (*der schoenmaakers enz.*)

Pou-de soie, (m) *Zekere zyde stoffe.*

Poudre, (f) *Stof*; *item poeder, poeyer, hair-poeyer* (f); *strooi-zand* (n); reduire en poudre, *tot stof maalen, verbryzelen*; l'homme n'est que poudre & retournera en poudre, *de mensch is maar stof enz.*; jetter de la poudre aux yeux, *zand in de oogen gooyen, door schyn verblinden*; poudre à canon, *buskruid*; moulin à poudre, *kruidmólen*; tirer sa poudre aux moineaux (*spr. w.*), *nutteloos werk doen*; poudre à vers, *worm-kruid*; prendre de la poudre d'escampette, *vlugten, wegloopen.*

Poudré, ée (adj. & part.) *Gepoeyerd enz.*

Poudrer, (v. a.) *Poeyeren, bepoeyeren*; *item bestrooven* (*als: een schrift met zand, vleesch met zout, enz.*).

Poudrerie. (*Zie* Poudriere).

Poudrette, (f) *Korte mist* (*by Hoveniers*).

Poudreux, euse (adj.) *Stoffig, bestóven, vol stof.*

Poudrier, (m) *Bus-kruid-maaker*; *kruid-verkooper*; *item poeyer-maaker of verkooper*; *item zand-koker* (m), *zand-doos* (f), *zand-bakje* (n).

Poudriere, (f) *Kruid-mólen*; *poeyer-mólen.*

Pouf, adv. & interj.) *Pof!* pouf! voilà mon homme par terre, *pof! daar legt hy*; les mousquets faisoient pouf, *de snaphaanen poften*; il fait pouf, *hy beeld zich op zyne mooye kleederen veel in*; cette pierre fait pouf, *die steen schilfert of springt.*

Pouffer, (v. n. *gem. w.*) de rire, *van lagchen schateren, bersten.*

Pouille. (*Zie* Pouilles).

Pouillé, (m) *Register van alle Kerkelyke bedieningen en inkomsten eenes bisdoms.*

Pouiller, (v. a.) *Uitschélden*; se pouiller (v. r.), *malkander uitschélden*; (*beter* se chanter pouilles); se pouiller, *zich luizen.*

Pouillerie, (f) *Kleêr-kamer in een gast huis*; *item luizemarkt*; *luizennest, armelyke huisvesting*; *bédelaary.*

Pouilles (f. pl.); Chanter pouilles à quelqu'un, *iemand de huid vol schelden.*

Pouilleux, euse (adj. & f.) *Luisägtig, luizig*; *een luisbos.*

Pouillier, ou, Pouillis (m) *Bédelaars hérberg.*

Poulailler, (m) *Hoender-hok, hoender-kot* (n), *item hoender verkooper.*

Poulaillerie, f) *Hoender-markt.*

Poulain, (m) *Een veulen* n); faire un poulain, *een veulen werpen.*

Poulain, (m) *Klap-oor* (*zeker venus-gezwel in de liesch*); *item een sleê* (*voor 't vervoeren van zwaare lasten, of om vaten neêr te laaten in een Kelder*).

Poulaine, (f) ou, Eperon (m) *'t Galjoen van een schip* (n).

Poulallier. (*Zie* Poulailler).

Poularde, (f) *Jong gemest hoen* (n).

Poule, (f) *Hen* (f), *hoen* (n), poule huppée, *kuif-hen*; poule qui pond, qui couve, *leg-hen, broeihen*; poule d'eau, *water hoen*; poule d'inde, *kalkoensche hen*; poule faisande, *faisant-hen*; c'est une gardeuse de poules d'inde, *zy is gestádig op 't land*; un jocrisse qui

mene

mene les poules pisser, *een jan-gat, hennen taster, keuken-klouwer, gorten-teher*; plumer la poule, *het hoen plukken; item den boer plukken, kaal maaken*; faire la poule mouillée, *geen hart of moed hebben*; un bon renard ne mange jamais les poules de son voisinage, *het is een slegte vogel die zyn' eigen nest beschyt*; poule, *de pot*, (m. *al den inzét van een spel*, enjeux); gagner la poule.

Poulet, (m) *Jong hoen, kieken* (n; *item minne-brief* (m) *of het papier daar toe*.

Poulette, (f) *Jonge hen die nog niet legt; item jong en los meisje; item wyn-rank om te pooten*.

Poulevrin, ou, Poulverin, (m) *Kruid-hoorn* (n) *kruid-vlesch* (f); *item laad-kruid* (n).

Pouliche, (m) *Merrie-veulen* (n).

Poulie, (f) *Katról, windaas, tákel* (n) *blok* (m), *trys, schyf* (f).

Poulier, (v. a.) *Met een katról of blok op-hyssen*.

Poulieur, (m) *Blokmaaker*.

Poulin. (*Zie* Poulain).

Pouline, (f) *Merrie-veulen* (n).

Pouliner, (v. n.) *Veulens wérpen*.

Pouliniere, (f. & & adj. f.); Jument pouliniere, *merrie die een veulen draagt of heeft*.

Pouliot, (m) *Katrólletje, blokje, schyfje* (n).

Pouliot, (m) *Polei* (f. *zéker kruid*).

Poulmon. (*Zie* Poumon).

Poulot, (m) *Kind* (*troetel w.*).

Poulpe, (f) *Het vleeschig gedeelte des lighaams of der vrugten; item de pit of het merg der boomen*.

Poulpe. (*Zie* Polype).

Pouls, (m. *lees* Pou) *De pols* (f); pouls lent, *flaauwe pols*; tâter le pouls, *de pols voelen; item uitbooren, uitvorschen*; le pouls lui bat fort, *zyne pols jaagt of is driftig*.

Poulvrin. (*Zie* Poulevrin).

Poumon, (m) *De long* (f).

Poumonique. (*Zie* Pulmonique).

Poupard, (m) *Een gebákerd kind; kinder speel-popje zonder armen* (n); *item salet-jonker, sa'et-pop* (m).

Poupe. (*Zie* Pouppe).

Poupée, (f) *Een' pop* (f. *die gekleed is*); *doekje* (n. *om een bezeerde vinger*); *bout eener draaibank* (*waar by men het bout dat men draayen wil, vast zet*).

Poupelin, (m) *Zeker eiër-koekje*.

Poupelinier, (m) *Pan daar toe*.

Poupetier, (m) *Poppen-maaker; poppen kraamer*.

Poupin, ine (adj.) *Popägtig, opgeschikt als een' pop*; un poupin, *een salét-jonker*.

Pouplinier. (*Zie* Poupelinier).

Poupon, (m. *boert. w.*) *Liefwigje, kindje, popje* (n).

Pouponne (f. *troetel w.* mignonne); viens ici ma petite pouponne, *kom hier myn liefje, myn bekje*.

Pouppe, (f) *Het achter-kasteel* (n), *de achter-steeven* (m. *van een schip*); avoir le vent en pouppe, *voor de wind zeilen; item gelukkig zyn*.

Pour, (prep.) *Voor; om, uit hoofde enz.*; pour dix écus, *voor 10 ryksdaalder*; souffrir pour quelqu'un, *voor iemande lyden*; pour vous, ou, ponr l'amour de vous, *om uwent wille*; est ce à dire pour cela que &c.? *moet men daarom besluiten dat enz.?* pour cet effet, *ten dien einde*; quatre pour cent, *vier ten honderd*; pour moi (quant à moi), *my aangaande, wat my betreft*; pour ce qui est de cela, *wat dat aangaat*; cela fait pour moi, *dat diend my*; je me puis engagé pour demain, *ik heb tegens morgen myn woord gegeeven*; pour l'année prochaine, *tegen het volgende jaar*; il fait bien froid pour (selon) la saison, *het is zeer koud voor of naar het jaar-gety*; l'accouchée se porte bien pour le temps; je tiens cela pour fait, *ik houde zulks voor geschied te zyn*; cela passe pour constant, *dat word voor vast gehouden*; je suis enroué pour avoir (ou, parceque j'ai) trop chanté; il fut mis à mort pour avoir conspiré; pour le plus, *ten hoogsten*; pour le moins, *ten minsten*; pour lors, *toen, alsdoen* (alors); pour l'heure (pour le present), *voor 't tegenwoordige, nu*; pour vous obliger, om

om u te verpligten; que vous ai je fait, pour me vouloir du mal? *wat heb ik u gedaan, dat gy my ongenégen zyt?* pour grand (ou quelque grand) que soit le peril, il ne le craint pas, *hoe groot het gevaar zye enz.*; pour peu qu'on y touche, il fait mal, *hoe weinig men het ook aanraake, doed het zeer*; vous êtez trop de mes amis pour ne point prendre part à mes malheurs, *gy zyt my al te grooten vriend, dan dat gy enz.*; pour que, *op dat*, *ten einde* (afin que); il dit cela, pour que vous en profitiez: *hy zegt zulks op dat gy 'er nut uit moogt trekken*; pour (s. m), savoir le pour & le contre d'une affaire, *het voor en tegen van eene zaak weeten.*

Pource, (conj. *oud w.*) *Dewyl*; *daarom.*

Pourceau, (m) *Zwyn*, *verken* (n); *item vraat*, *flok op* (m).

Pourcelaine. (*Zie* Porcelaine).

Pourcelet, (m) *Pissebed* (f. cloporte).

Pourchasser (v. a.) un cerf, *een hert najaagen*, *vervolgen*, *nazetten*; *item hoertiglyk* pourchasser une fille, un emploi, *een' jonge dogter poogen te krygen*; *naar een ampt staan.*

Pourfendre, (v. a. *oud w.*) *Klieven.*

Pourfiler, (v. a.) *Besteeken*, *borygen (met een' draad van andere kleur).*

Pour l'heure. (adv. *Zie onder* Pour).

Pour lors. (adv. *Zie onder* Pour).

Pourparler, (m) *Onderhandeling* (f) *gesprek* (n. *over een vrédenstractaat enz.*).

Pourpenser, (v. n. *oud w.*) *Overdenken*, *naderken*; (*béter* Méditer).

Pour peu que. (*Zie onder* Pour).

Pourpier, (m) *Postelyn* (*f. kruid*).

Pourpoint, (m) *Een wambais*, *wambes* (n); remplir son pourpoint, (*spr. w.*) *zyn' maag vullen*, *wakker schransen*; sauver le moule du pourpoint, (*spr. w.*) *zyn leven 'er afbrengen of* salveeren; à brule-pourpoint, (adv.) *van naby*; *onder de oogen*; *op den man aan*; tirer à brule-pourpoint; un argument à brule-pourpoint.

Pourpointerie, (f) *Wambesmaakery.*

Pourpointier, (m) *Wambes-maaker*; *wambes-verkooper.*

Pourpre, (m) *'t Purper* (n), *purper-kleur* (f), *paers-rood* (n); *item roode-vlakken van zekere quaadaartige koorts.*

Pourpre, (f) *Purper-visch* (m), *purper-slak*; *item purpere stoffe* (f); *'t gewaad of de waardigheid van een Koning, Paus of Kardinaal, het purper genaamd.*

Pourpré, ée (adj.) *Purper-kleurig*; *item* fievre pourprée, *bluts-koorts.*

Pourpris, (m. *oud. w.*) *Omvang* (*béter* enceinte, enclos).

Pour que. (conj. *Zie onder* Pour).

Pourquoi, (adv. & conj.) *Waarom? om welke reden of oorzaak?* pourquoi non? *waarom niet?* c'est pourquoi, *daarom*, *derhalven*, *overzulks*, *mitsdien*; c'est pourquoi je vous prie; pourquoi que ce soit, *waarom of om wat réden het ook zye*; le pourquoi, (s. m.) *de waarom of oorzaak.*

Pourri, (m) *Het rot*, *of verrotte van iets* (n); sentir le pourri, *naar 't rot rieken.*

Pourri, ie (adj. & part.) *Verrot*

Pourrir, (v. a. Gâter) *doen rotten of verrotten.*

Pourrir, (v. n.) se pourrir, (v. r.) *Rotten*, *verrotten*, *bederven.*

Pourriture, (f) *Verrotting.*

Poursuite, (f) *Vervolging*, *najaaging*, *nazetting* (*eenes vyands*); *item vervolging*, *voortzetting* (*eener zaak*).

Poursuivant, ante (adj.) *Vervolgende*, *nazettende.*

Poursuivant, (s. m.) *Bejaager*, *aanzoeker* (*om iets*).

Poursuivi, ie (adj. & part.) *Vervolgd enz.*

Poursuivre, (v. a.) *Vervolgen*, *achtervolgen*, *najaagen*, *nazetten*; *enz.* poursuivre l'ennemi, son debiteur, un emploi, une fille, son procès, sa pointe, son discours, *den vyand vervolgen*, *zyn' schuldenaar*

naar door dwang-middelen om betaaling aanhouden; *naar een ampt staan*; *eene jonge dogter ten huwelyk verzoeken*; *zyn geding, zyn voorneemen, zyne réde voortzetten, vervolgen*.

Pourtant, (conj.) *Echter, évenwel, nogtans, niettemin.*

Pourtour, (m) *Omtrek*; ce pilier a tant de pourtour (circonférence).

Pourvoir, (v. n. *word geconjugeerd als* voir, *uitgenomen in de toek. en onvolm. tyd alwaar men zegt*, je pourvoirai; je pourvoirois) *voorzien, bezorgen, zorg draagen, order stellen*; Dieu y pourvoira, *God zal 'er in voorzien*; pourvoir à tout, *op alles ordre stellen.*

Pourvoir, (v. a.) *Voorzien, verzorgen*; pourvoir quelqu'un de quelque chose; pourvoir ses enfants; se pourvoir, (v. r.) *zich voorzien, zich verzorgen*; se pourvoir en justice, *zyne aanklagt voor 't Gerecht doen, rechterlyke hulp verzoeken.*

Pourvoyeur, euse (m. & f.) *Verzorger*; *proviandmeester*; *verzorgster.*

Pourvu, ue (adj. & part.) *Voorzien, bezorgd*; un pourvu, *een beroepene, een bezitter van een' kerkelyke bediening.*

Pourvu-que, (conj. *die den subjonct. regeerd*) *Mits dat, onder beding dat*; (à condition que).

Pous. (*Zie* Pouls).

Pousse, (f. *Dampigheid, kort-ademigheid* (*der paerden*); *item een jaarig lot of schoot* (*van een boom*).

Poussé, ée (adj.) *Gestooten, gedreeven*; *uitgeschooten, enz.* (*Zie* Pousser); vin poussé, *drabbige of verslaagen wyn, die gewerkt heeft.*

Pousse-cul, (m. *gem. w.*) *Dief-leider, rakker.*

Poussée, (f) *Een stoot* (m); poussée de voute, de la terre, *'t drukken van een geweif op een' muur*; *'t zwellen van de aarde*; je lui ai donné la poussée, *ik heb hem iets in 't oor gebeeten en in beweeging gebragt.*

Pousser, (v. a.) *Stooten, duuwen*; *voortdryven, voortduuwen, voortstuuwen, aandryven, aanzetten enz.*, vous l'avez poussé & il est tombé, *gy hebt hem gestooten enz.*; poussez cela plus avant, *stoot, schuifd of zet dat wat meer voor uit of wat verder*; pourquoi me poussez vous de la sorte? *waaröm stoot gy my zoo?* pousser un coup, ou, porter une botte, *een stoot toebrengen*; *uitstooten* (*in de scherm.ch.*); pousser son cheval, *zyn paerd aanzetten, de spooren geeven*; pousser l'ennemi, *den vyand in 't naauw brengen, doen wyken*; pousser vivement une affaire, *een' zaak met nadruk voortzetten*; pousser trop loin sa vengeance, sa raillerie, *zyne wraakzugt, spotterny te verre rekken*; pousser sa victoire, sa fortune, *zyne overwinning, zyn geluk voortzetten*; pousser quelqu'un dans le monde, *iemand voorthelpen*; pousser (exciter, porter) quelqu'un au jeu, au mal, à l'étude, &c. *iemand iemand tot het speelen enz. aanzetten*; pousser quelqu'un à bout, *iemand ten einde raad helpen, in engte of verlégenheid brengen*; on a enfin poussé sa patience à bout; pousser, *uitboezemen, uitgeeven*; pousser des vœux, des cris, des sanglots, des soupirs; pousser le temps avec l'épaule, (*spr. w.*) *tyd winnen, iets uitstellen*; pousser, *belédigen, tergen*; pousser; *stempelen* (*een boek*).

Pousser, (v. n.) *Uitschieten, uitbotten* (*als: boomen en planten*); *dampig, kort-ademig zyn* (*als een paerd*); *vervuilen, verslaan, drabbig worden* (*als: wyn die werkt*); *voort-rukken, voort-stappen, voort-rennen* (avancer); pousser à la roue, (*spr. w.*) *behulpzaam zyn, méde-werken*; se pousser, (v. r.) *zich stooten*; *item zyn geluk bevorderen*; *item malkander stooten, voortduuwen, aandryven, aanzetten, voorthelpen.*

Pousseur, euse (m. & f.) *Voortduuwer*; *dringer* (*onder 't volk*) *voortdryver, voortstouwer*; *item* pousseur de beaux sentiments, *een zinryke geest.*

Poussier, (m) *Kool-gruis* (n).

Poussiere, (f) *Stof* (n).

Poussif, ive (adj.) *Kort-ademig*;

mig, dampig; *als:* cheval pouffif.

Pouffin, (m) *Kuiken*, *kieken* (n).

Pouffiniere (f) ou, les Pléiades, *'t zéven-gesternte.*

Pouffoir, (m) *Tandstooter* (*by Tandmeesters*).

Pout-de-foie. (*Zie* Pou-de-foie).

Poutie, (f) *Vlok*, *stof op kleederen.*

Poutieux, eufe (adj.) *Die geen stofje op zyn kleederen kan lyden, al te net of vies.*

Poutre, (f) *Een balk* (m).

Poutrelle, (f) *Balkje* (n).

Pouvoir, (v. a.) *Konnen*, *kunnen*, *vermógen*; je ne puis pas, *ik kan niet*; je ne puis rien dans cette affaire, *ik kan in die zaak niets doen*; vous pouvez tout fur lui, *gy vermoogt alles op hem*; je n'en puis plus, *ik kan 't niet langer uithouden of weérstaan*; je n'en puis mais, *ik kan 't niet gebeeteren*; il fe pourroit bien faire, *het zou wel konnen gebeuren of geschieden*; cela fe peut (ou, peut être), *dat kan zyn*; fi jeuneffe favoit & vieilleffe pouvoit, jamais pauvreté ne feroit.

Pouvoir, (m) *Magt* (f), *vermógen*, *gezag* (n).

Practique, &c. (*Zie* Pratique &c.).

Pragmatique, (adj. *alleen dus*); Pragmatique fanction, *zekere wet of ordonnantie ter bepaaling van het Kerkelyk gezag des Roomschen stoels.*

Prairie, (f) *Weiland* (n), *weide*, *beemd* (f).

Praline, (f) *Suiker-amandel.*

Praticable, ou, Pratiquable, (adj.) *Doenlyk*; *bruikbaar*, *dat gedaan*, *of*, *gebruikt kan worden*; *enz.* ce confeil n'eft pas praticable, *die raad is niet mogelyk of kan niet ter uitvoer gebragt worden*; chemin praticable, *bruikbaare weg*; cet homme n'eft nullement praticable, *met die man is niet om te gaan*, *of*, *meê te regt te komen*; cette machine n'eft pas praticable, *dat konstwerk-tuig kan niet gemaakt*, *of*, *verzonnen worden.*

Praticien, (m) *Rechts-oeffenaar*, *een pleitkundige.*

Praticable. (*Zie* Pratiquable).

Pratique, (adj.) *Oeffenend*, *daadelyk* (non fpéculatif); géometrie, morale pratique, *oeffenende meetkunde*, *zéde-kunde*; être pratique d'un lieu, d'une chofe, *een plaats dikwils bezoeken*, *bevaaren*; *een ding beoeffenen of daar in ervaaren zyn.*

Pratique, (f) *Oeffening*, *uitoeffening*, *te werkstelling uitvoering* (f); *item gebruik* (n); *gewoonte*, *manier* (f); *enz.* il faut joindre la pratique à la théorie, *men moet d'oeffening by de beschouwing voegen*; mettre en pratique, *in 't werk stellen*; cela n'eft plus en pratique, *dat is niet meer in gebruik*; pratique, *rechtkunde*, *rechts handel*, praktyk, *kennis der rechts zaaken*; entendre bien la pratique; pratique, *kalandisie*; *kalant*; vous n'aurez plus de mes pratiques, *gy zult myne kalandisie niet meer hebben*; médécin, chirurgien qui a de bonnes pratiques, *Geneesheer*, *Heelmeester die veel kalanten of veel te doen heeft*; donner bien de la pratique à quelqu'un, *iemand veel te doen geeven*, *veel moeite verschaffen*; ces domeftiques n'ont que les pratiques, *die dienstbóden hebben niets anders als 't vervál*; pratique (intrigue, menée), *kunstgreep*, *list*, *streek*; il fit tant par fes pratiques que &c. pratique, *onderhandeling*, *handel*; avoir, obtenir pratique, *vryheid of vergunning hebben om*, *na gehoudene* quarantaine; *te mogen landen en met den inwoonderen te handelen*; nous ne pumes avoir pratique avec ces infulaires, *wy konden geene onderhandeling met die eilanders bekómen.*

Pratiquer, (v. a. & n.) *Oeffenen*, *uitoeffenen*; *enz.* pratiquer les devoirs de la religion, *de pligten van den Godsdienst betragten*; pratiquer la Médécine, *de Geneeskunde oeffenen*; pratiquer, *de* practyk, *oeffenen*, *rechtszaaken behandelen*; pratiquer toutes fortes de gens, *by allerlei slag van menschen verkeeren*; pratiquer, *inrichten*, *doen*; c'eft ainfi qu'ils le pratiquent; pratiquer (ménager) une niche dans un mur, *eens*

eene holte, een beeld-vak in een' muur brengen, practizeeren; pratiquer quelqu'un, ou, avec quelqu'un (fuborner, tacher de gagner), *iemand heimelyk omkoopen, omzetten, trogten om-te-praaten*; pratiquer des intelligences, les voix, *heimelyke verstandhouding, de keur-stemmen tragten te gewinnen*; pratiquer un port, *eenen zee haven dikwils bevaaren.*

Pré, (m) *Wei, weide, beemd*; *item vegtplaats*, duël *plaats* (f); fe trouver fur le pré, *zich in 't* duël *begeeven.*

Préadamites, (m. pl.) *Menschen die voor Adam geweest zouden zyn*; *item die geene welke zulks verkeerdelyk gelooven.*

Préalable, (adj.) *Voorafgaande*; un préalable, (f. m.) *eene voorafgaande zaak.*

Préalablement (adv.) ou, au préalable, *voor-af, eerst, voor-afgaandelyk.*

Préallegué, ée (adj.) *Voor-afgemeld of aangehaald.*

Préambule, (m) *Voor-gesprek* (n) *voor-affpraak, voor-rede, inleiding* (f).

Préau, (m) *Kleine wei* (f), *weidje, beemdje* (n); *item binnen-plaats* (f) *of-hof* (m) *van een gevangen huis.*

Prébende, (f) *Dombeerschap, Kanonnikdom, geestelyk ampt* (n); *item de jaarlyksche inkomst daar van*; *item jaar-wedde of bedeeling eener beurs of genootschap* (f).

Prébendé, ée (adj.) *Die zulke inkomsten geniet.*

Prébendier, (m) *Een Provenier*, Prebendaris.

Précaire, (adj,) *Dat men biddende of by vergunning of afhangkelyk bezit*; autorité précaire, *ontleend of vergund gezag*; précaire, (f. m.) *genaden-bezit*; poffeder par précaire, *als een' leeftogt bezitten.*

Précairement, (adv.) *Als een leen, by vergunning, uit genade.*

Précaution, (f) *Voorzorg, voorbehoeding, omzigtigheid.*

Précautionner (v. n.) fe Précautionner, (v. r.) *zich in agt neemen, op zyn hoede zyn, voorzorg gebruiken*; précautionné, ée (part. & adj.) *voorzigtig, behoedzaam.*

Précédé, ée (adj.) *Voorgegaan.*

Précédemment, (adv.) *Voorgaandelyk, alvoorens.*

Précédent, ente, (adj.) *Voorgaande, voorig*; l'année précédente; je vous ai marqué par ma précédente; le livre, le siecle précédent.

Précéder, (v. a. & n.) *Voorgaan, eerder zyn*; *item den voorrang hebben enz.* Platon a précédé Ariftote, *Plato is voor Aristóteles geweest*; précéder quelqu'un, *iemand voorgaan*; *item de rang voor hem hebben*; *item hem overtreffen in iets.*

Préceinte. (f. *Zie* Précinte).

Précellence, (f) *Meerder rang of waerdigheid.*

Préceller, (v. n.) *Te boven gaan overtreffen, waerdiger zyn.*

Précenteur, (m) *Koor-meester, voorzanger eener Domkerk.*

Précepte, (m) *Leer, leering, les* (f); donner de bons préceptes; précepte, *gebód*; précepte affirmatif, négatif, *gebiedend, verbiedend gebod.*

Précepteur, (m) *Leermeester*; *Zédenmeester.*

Préceptorial, ale (adj.); Dignité préceptoriale, *waerdigheid in een domkapittel, die den bezitter daar van verpligt te onderwyzen.*

Préceptoriat, (m) Precéptors-*plaats.*

Préchantre, (m) *Voorzanger, koormeester (in een' Domkerk).*

Prêche, (m. *beter* fermon, prédication) *Preek, predikatie, leerrede* (f); aller au prêche, *naar de kerk gaan.*

Prêcher, (v. a. & n.) *Preeken, prédiken, verkóndigen*; prêcher la parole de Dieu, *Gods-woord verkondigen*; prêcher (vanter) *waanen, veel voorgeeven, gesnap maaken, pogchen, snoeven*, après cela, viens nous prêcher ton innocence, *kom ons nu veel van uw' onschuld vertellen*; il prêche partout fes exploits, *by snoeft overäl, enz.* il ne fait que prêcher malheur, *by verkondigt niets dan louter ongelukken*; prêcher contre

tre quelque chose, *iets met woorden tegen gaan*; prêcher sur la vendange, *met het glas in de hand zonder ophouden praaten*; son teint mortifié prêche la continence, *zyn uitgemergeld gelaat duid de maatigheid aan*; *item haar gerimpeld weezen maakt iemand ingetógen*; on a beau prêcher à qui n'a cure de bien faire, (*spr. w.*) *'t is te vergeefsch gefluit als 't paerd niet pissen wil.*

Prêcheresse, (f) *Dominicaaner-nonne.*

Prêcheur, (m) *Preek-heer, Dominicaner-monnik.*

Prêcheur, (m. *schimp w.*) *Preeker, slegte preeker*; *item praatvaêr, babbelaar, lulle broêr.*

Précieuse, (f) *Vrouwmensch dat gemaakte gebaarden en taal heeft.*

Précieusement, (adv.) *Dierbaarlyk, waerdiglyk, kostelyk*; *item* garder une chose précieusement, *een ding, als iets dierbaars, zorgvuldiglyk bewaaren.*

Précieux, euse (adj.) *Kostelyk, dierbaar*; *item gemaakt in houding en woorden* (affecté).

Précinte, (f) *Barkhout van een schip* (n).

Précipice, (m) *Steile en gevaarlyke diepte, afgrond* (f); sa vie étoit au bord du précipice, *zyn leeven was in 't uiterste gevaar.*

Précipitamment, (m) *Haastiglyk, ylings, zonder bedenken, hals over kop.*

Précipitant, (m. *in Scheikunde*) *Een' ding dat de ontbondene stoffe naar beréden dryft.*

Précipitation, (f) *Overhaasting, over-yling*; *onbedagtzaamheid*; *item 't neêrdryven naar den grond van ontbondene stoffen* (*in* Chym.).

Précipité, (m) *Het op den bodem gevallene of gedrévene* (*in* Chym).

Précipité, ée (adj.) *Van boven neêr geploft, neer-geworpen, van eene steilte of steile rots in eenen afgrond neêrgestort*; *item neêrgedreevn naar den grond* (*in* Chym); *item overhaastig, over yld, te voorbaarig, te schielyk*; depart, esprit précipité, *ylings of zeer schielyk vertrek, voorbaarig, onbedagtzaam mensch.*

Précipiter, (v. a.) *Van boven neêrwerpen, neêrstorten, neêrploffen* précipiter du haut d'un rocher, d'une tour, dans le malheur; precipiter, *over-ylen, overhaasten, onbedagtzaam te werk gaan*; il ne faut rien précipiter; précipiter, *naar den grond dryven* (*in* Chym).

Préciput, (m. *in Rechten*) *Vooruitbeding, voorrecht* (n) *vooruitgaave vooruitgift*, (f. *in een' boedelscheiding voor de langstlévende van man of vrouw of voor een eerstgeboorene*).

Précis, ise (adj.) *Juist, net, stipt bepaald.*

Précis, (m) *Het eigentlyke* (n), *de korte en zaakelyke inhoud* (m. *van iets*).

Précisément, (adv.) *Stiptelyk, juist, net.*

Précision, (f) *Stiptheid, netheid, naauwkeurigheid, bepaaling*; *item afzondering, afscheiding* (*in redenk.*) *als*; connoître les choses par précision, *de dingen stuks-wyze, afzonderlyk kennen of weeten.*

Précoce, (adj.) *Vroeg ryp; ryp voor den tyd*; fruits précoces; esprit précoce.

Précocité, (f) *Al te vroege rypheid.*

Précompter, (v. a. *in Rechten*) *Vooruit aftrekken of rékenen.*

Préconisation, (f) *Bericht of verslag van een Kardinaal aan den Paus en den gantschen Kerkelyken Raad, nopens iemand die door zyn' Vorst tot Aartsbisschop of Bisschop benoemd is, als meede aanpryzing van denzelven wegens zyne bequaamheid daar toe.*

Préconiser, (v. a.) *Zodánig bericht en aanpryzing of* preconisatie *doen*; *item* (*boert.*) préconiser quelqu'un, *iemand uitstermaaten pryzen, verheffen.*

Précurseur, (m) *Voorlooper, voorbóde, aankondiger*, (*van iemands komst.*).

Prédécédé, ée (adj.) *Voor-overleeden* (*in Rechten*).

Prédé

Prédécéder, (v. n.) *Vooroverlyden*, *eerst sterven* (*in Rechten*).

Prédécès, (m) *Voor-overlyding* (*in Rechten*).

Prédécesseur, (m) *Voorganger*, *voorzaat*; nos prédécesseurs, *onze voor-ouders*, *of*, *voorzaaten*.

Prédestination, (f) *Voorbeschik* (n), *voorbeschikking*, *verkiezing van eeuwigheid*; *bepaaling*, *schikking* (f. *tot iets*).

Prédestiner, (v. a.) *Voorschikken*, *voorbepaalen*; *voorbeschikken* (*tot iets*); les prédestinés, *de uitverkórene*; Dieu avoit prédestiné cyrus pour être le libérateur du peuple juif, *God had Cyrus voorgeschikt om enz.*

Prédétermination, (f) *Voorbepaaling van God omtrent de daaden der menschen.*

Prédicable, (adj. *in Reden-k.*) *Dat van een ding gezegt kan worden*, *als*: *het woord* Animal *kan zoo wel van menschen als dieren gezegt worden*; prédicable, *dat gepreekt kan worden.*

Prédicament, (m. *in Rédenk-k.*) *Hoofd of klasse*, *waar onder men iets brengt*; *item* être en bon ou mauvais prédicament, *in een goed of quaad geruchte zyn.*

Prédicant, (m. *spot w.*) *Een slegte preeker.*

Prédicateur, (m) *Prédiker*, *Leeraar*, *Predikant.*

Prédication, (f) *Leer-réde*, *preek*, *predikatie*; *item prédiking* (f), *het preeken* (n).

Prédiction, (f) *Voorzegging*, *voorspélling* (*van toekomende dingen*).

Prédilection, (f) *Grootere liefde*, *die men iemand voor anderen toedraagd.*

Prédire, (v. a. *Word* geconjug. *als* dire, *uitgenómen in de tegenw. tyd der toónende wyze zegt men* vous predisez *in plaats van* preditez) *voorzeggen*, *voorspellen.*

Prédominant, ante (adj.) *Heerschende*, *de overhand hebbende*, passion prédominante, *overheerschende gemoeds-neiging.*

Prédominer, (v. n.) *Heerschen*, *overheerschen*, *de overhand hebben*; *kragtiger of overvloediger zyn*, *overtreffen*; l'avarice prédomine en lui.

Prééminence, (f) *Voor-rang*, *meer verhévenheid*, *grooter voortreffelykheid.*

Prééminent, ente (adj.) *Voortreffelyker*, *verhévener*; dignité prééminente, *grootere waerdigheid.*

Préexistence, (f) *Voorbestaanlykheid*, *het aanweezen eenes dings voor een ander.*

Préexistent, ente (adj.) *Voor-bestaande*, *aanweezende te vooren.*

Préexister, (v. n.) *Te vooren bestaan of in weezen zyn.*

Préface, (f) *Voor-rede* (f), *voorberigt* (n. *eenes boeks*); *item 't begin* (n), *de inleiding* (f. *der misse*).

Préfect. (*Zie* Préfêt).

Préfecture, (f) *Stadhouderschap*, *amptmanschap*, *opperbestier* (n. *van 't oud Romen*, *in 't afweezen des Keizers of der Burgermeesteren*); *item kreits*, *ampt of* Jurisdictie (*in Aardryksk.*).

Préférable, (adj.) *Voor-verkieslyk*, *voor-verkiesbaar*, *dat meer te achten is*, *of de voorkeur verdiend.*

Préférablement (adv.) à toutes choses, *voor alle andere dingen*, *boven al.*

Préférence, (f) *Voor-rang*, *voorkeur*, *meerdere achting.*

Préférer, (v. a.) *Den voor-rang geeven*, *meer achten*, *voor trekken.*

Préfêt, (m) *Stadhouder*, *bevélhebber*, *amptman*, *Landvoogd in 't oud Romen*; *item opziender der schoolen en der leerlingen by de Jesuiten.*

Préfigurer, (v. a.) *Voor-uit-afbeelden.*

Préfinir (v. a.) un jour, *eenen dag bepaalen*, *vast-stellen*, *of*, *beraamen* (*in Rechten*).

Préfix, ixe (adj.) *Bepaald*, *vastgesteld*, temps préfix, *bestemde of gezette tyd.*

Préfixion, (f) *Bepaaling*; préfixion de délai, *vastgestelde termyn van uitstel* (*in Rechten*).

Prégadi, (m) *Raad van Venetiën.*

Prégaton, (m. *by Goud-draad-trekkers*) *De 10 of 12 kleinste gaatjes in 't trek-yzer.*

Pregnant,

Pregnant, ou, Preignant, ante (adj. *alleenlyk das*); Douleurs pregnantes, *bévige smerten.*

Préjudice, (m) *Nádeel* (n), *schade, veröngelyking* (f); sans préjudice de qui que ce soit, *zonder benadeeling of vermindering van iemands recht.*

Préjudiciable, (adj.) *Nadeelig, schadelyk, hinderlyk.*

Préjudiciaux, (adj. m. pl. *in Rechten*); Fraix préjudiciaux, procés-*kosten die voor- af moeten betaald worden.*

Préjudicier, (v. n.) *Benadeelen, nadeelig, schadelyk of hinderlyk zyn*; cela préjudicie à votre santé, à vos affaires.

Préjugé, (m) *Voor-oordeel* (n), *opgevatte waan, verkeerde inbeelding*; (f. préoccupation, prévention) se défaire de ses préjugés, *zich van zyne voor-oórdeelen ontdoen*; préjugé, *vooraf-vonnis*, provisie (jugement préparatif *in Rechten*); préjugé, *voor-téken van iets toekómendes.*

Préjuger, (v. a.) *Vooruit-vonnissen*; préjuger, (v. n.) *gissen, vermoeden.*

Prélart, ou, Prélard, (m) *Prezénning (zynde een geteerd dek-kleed op de luiken van een schip).*

Prélat, (m) *Kerk-voogd, hooge geestelyke Amptenaar (als: een Bisschop, Abt enz.).*

Prélature, (f) *Kerk-voogdy.*

Prêle, (f) *Paerde-staert (een kruid).*

Prélegs, (m) *Vooruit-maaking by uiterste wille* (f).

Préléguer, (v. a.) *Vooruit-maaken, vooruit-*legateeren.

Prêler, (v. a.) *Met het kruid paerdestaert* (Prêle) *wryven (by draayers).*

Prélever, (v. a.) *Voor-af ligten, heffen, wegneemen*; prélever les dettes passives avant le partage d'une succession.

Préliminaire, (adj. & f. m.) *Dat voor den drémpel is of vooraf-gaat*; discours préliminaire, *voor-rede, voor-gesprek, bericht (in een boek)*; les préliminaires (f. m. pl.) de la paix, *de vooraf gaande vrédens onderhandelingen.*

Prélude, (m) *Voor-spél* (n. *in muziek*); *item voor-bereiding* (f) *aanvang* (m. *tot iets*).

Préluder, (v. n.) *Een voor spél, voorbereiding maaken.*

Prématuré, ée (adj.) *Te vroeg ryp, ontydig, overhaastig*; fruits prématurés, *ontydige vrugten*; mort prématurée, *overhaastige, al te vroege dood.*

Prématurement, (adv.) *Voor den tyd, ontydiglyk, te vroeg.*

Prématurité, (f) *Te vroege rypheid, ontydigheid, overhaastigheid.*

Prême d'émeraude, (m) *Zekere grove smaragd half-doorschynend en half donker.*

Préméditation, (f) *Voór-bedénking, voór-bepeinzing, voór-overlegging.*

Prémédité, ée (adj. & part.) *Voór-bedagt, opzettelyk.*

Préméditer, (v. a.) *Voór-bedenken, te vooren overleggen of beraadslaagen.*

Prémices, (f. pl.) *De eersteling-gen, de eerste vrugten, het eerste genót*; *item het begin (van iets).*

Premier, iere (adj. & f.) *De eerste*; le premier-né, *de eerst-geborene*; la matiere premiére, *de eerste of oorspronkelyke stoffe*; premier, *de eerste, de voornaamste*; c'est le premier des Poëtes; premier, *eerste, voorige, oude*; récouvrer sa premiere santé, *zyne voorige gezondheid weêr bekomen*; cette maison a perdu son premier lustre, *dat huis of geslacht heeft zyn oude luister verlooren*; premiere ébauche, *eerste of ligte schets*; je suis premier, *ik ben voor de hand, of ik moet 't eerst uitspeelen*; Monsieur le premier, *Opper-stalmeester van den kleinen stal des Konings*; en premier lieu, *voor eerst, in de eerste plaats.*

Premierement, (adv.) *Eerstelyk, voor eerst, in de eerste plaats*; (en premier lieu).

Prémisses, (f. pl.) *De twee eerste stellingen eener sluit-réde.*

Prémotion, (f) *Voorbeweeging* (des

(*des Scheppers omtrent het Schepsel*).

Prémunir (v. a.) contre le froid, contre la séduction, *tégen de koude, tégen de verleiding verzorgen, bewaaren, wápenen*; se prémunir, (v. r.) *zich wápenen, voorzien*.

Prenable, (adj.) *Inneemlyk, winbaar, overwinnelyk*; ville prenable.

Prenant, ante (adj.) *Neemende; ontvangende*; la partie prenante, *de ontvangende party, die de betaaling ontvangt*; carême prenant, *vasten avond*.

Prendre, (v. a. & n.) *Neemen, vatten, grypen; ontneemen, inneemen, veröveren; vangen enz.*; prendre un bâton, *een' stok neemen, opvatten*; prendre une médécine, *een' genees-drank inneemen*; prendre de la nourriture, *voedsel gebruiken*; prendre quelqu'un prisonnier, *iemand gevangen neemen*; prendre au corps, *by den kop vatten, in hechtenis neemen*; prendre un voleur, *eenen dief vangen, opvangen*; prendre sur le fait, *op heeter-daad betrappen, vatten*; prendre une ville, *eene Stadt inneenen*; prendre (voler), *afneemen, wegkaapen, steelen*; on m'a pris ma bourse; prendre en bonne, en mauvaise part, *wel of qualyk neemen*; diantre! si je vous prends, *de drommel! als ik u kryge*; prendre le bain, les eaux, *het bad, de bronwateren gebruiken*; prendre du tabac, *tabak rooken; snuiven*; prendre ses habits, *zyn' kleederen aantrekken*; prendre l'épée, *den dêgen of het zwaard opvatten; item den krygsdienst aanneemen, verkiezen, Soldaat worden*; prendre la robe, le froc, *den tabbaard aanneemen, een rechtsgeleerde, een monnik worden*; prendre le dueil, *den rouw aanneemen*; prendre l'ennemi en flanc, par derriere, *den vyand van ter zyde, van achteren aangrypen*; prendre le gouvernement, *de regeering aanvaarden*; prendre, *houden, aanzien*; pour qui me prenez vous? *voor wien ziet gy my aan? wie denkt gy dat ik ben?* prendre, quelqu'un pour dupe, *iemand bedotten, loeren, bédriegen*; prendre du poisson, des oiseaux un lievre, *visch enz. vangen*; prendre à la gorge, *by de stroot of keel vatten; item in de keel byten (als péper enz.)*; cette odeur me prend au nez, *die reuk grypt my by de neus*; prendre la discipline, *zich zelfs kastyden, tuchtigen*; prendre le pas sur quelqu'un, *de hoogere hand, den voorrang van iemand neemen, hem voorgaan; item voor-by streeven, te boven gaan*; prendre la parole, *het woord opvatten, aanvangen te spreeken; item antwoorden*; prendre (ou gagner) une maladie, *eene ziekte bekomen*, prendre la fievre, *de koorts krygen*; la goute l'a pris, *hy heeft de jigt gekreegen*; prendre le large ou le largue, *het ruime sop, de zee kiezen*; prendre, trop sur soi, *te veel op zich neemen*; prendre par écrit, *in geschrift stellen, opstellen*; prendre langue, *kondschap neemen*; prendre jour & heure, *dag en uur bepaalen*; prendre à témoin, *tot getuigen neemen, roepen*; prendre toutes choses à gauche, *alles verkeerdelyk of euvel opvatten, verstaan*; prendre parole, *mondeling afspreeken*; prendre le cas, *het geval stellen, verönderstellen*; prendre bien son temps, *de bequaame tyd waarneemen*; prendre terre, *aanlanden, voet aan land zetten*; prendre quelqu'un au mot, *iemand by 't woord vatten*; prendre garde, *op zyn' hoede zyn; oppassen, acht geeven*; prendre pitié de quelqu'un, *médelyden met iemand hebben*; prendre courage, *moed scheppen*; prendre l'épouvante, *met schrik bevangen worden*; prendre conseil, *te raade gaan, raad neemen*; prendre parti, *zich tot iets begeeven*; prendre parti dans les troupes, *zich in den krygsdienst begeeven*; prendre son parti, *zyn besluit neemen*; prendre l'air, *een luchtje scheppen*; prendre haleine, *adem scheppen*; prendre à partie, *aanklaagen*; prendre racine, *wortel schieten*; fruit qui prend chair, *vrugt*

vragt die begind te zetten of te zwellen; cheval qui prend quatre ans, *een paerd dat in zyn vierde jaar gaat*; prendre cours, *vlieten, zyn' loop neemen*; *item in zwang, in 't gebruik komen*; prendre vent devant, *overslaag vallen, de wind van vooren krygen*; prendre chasse, *afdeinzen, weg zeilen (Scheeps-w.)*; se laisser prendre, *zich vangen of grypen laaten*; *item zich verschalken of bedotten laaten*; se laisser prendre aux apparences, *door den schyn. bedot worden*; prendre feu, *vuur vatten*; *item toornig of bitzig worden*; le feu prit aux maisons voisines; *het vuur of de vlam sloeg over op de nabuurige huizen*; cela prend aux habits, *dat hegt zich aan de kleederen, blyft 'er aan hangen*; prendre, *stollen, stremmen, runnen, dik worden*; *item toevriezen, bevriezen*; le lait prend, *de melk stolt*; la riviere est prise, *de rivier is toegevrooren*; prendre (tourner) à droite, à gauche, *de regterhand, linkerhand inslaan*; prendre le frein aux dents, *iets moeyelyks of onaangenaams met moed aangrypen, daar tégen verharden*; prendre saint Pierre pour saint Paul, *het eene voor 't andere aanzien*; il a pris martre pour renard, *hy heeft zich zeer bedrógen*; prendre le tison par l'endroit où il brule, *eene zaak verkeerdelyk aangrypen*; prendre la mouche, la chevre, *opstuiven, opvliegen, quaad worden*; je n'y prends, ni n'y mets, *ik doe 'er niets aan, ik laate het zoo als het is*; prendre naissance, *gebooren worden, ontstaan*; prendre vie, *het leven bekomen*; prendre à honte, *beschaamd zyn*; à tout prendre, *met dat alles, of, alles ingezien*; se prendre, (v. r.) *genómen, ingenómen worden*; *gevangen worden* (être pris); *stremmen, stollen, runnen* (se figer); *bevriezen, toevriezen* (se géler); *vast-kleeven, vast-hechten, vast-haaken* (s'attacher, s'accrocher); graisse riviere qui s'est prise, *vet dat gestolt, rivier die toegevroozen is*; se prendre de paroles, *in woorden-stryd kómen, kyven*; se prendre à quelqu'un, *met iemand ruzie zoeken*; s'il ne me paye pas, je m'en prendrai à vous, *indien hy my niet betaald, zal ik 't op u verhaalen, my aan u houden*; Je ne m'en prends pas à vous, *ik heb met u geen geschil daar over*; se prendre bien ou mal à quelque chose, *iets wel of qualyk aanvangen, aangrypen*; il ne sait comment s'y prendre, *hy weet niet hoe hy het aanvangen zal*; il s'y prend comme il faut, *hy vat het naar behooren aan*; se prendre par interêt, par jalousie, &c. *zich door eigenbaat, nyd enz. laaten overhaalen*; bien vous en prend d'avoir cela, *het is uw geluk zulks te hebben*; bien m'en prend que cela est arrivé, *het is myn geluk enz.*

Preneur, (m) *Noemer*; preneur de tabac, *tabaks-rooker of smooker, snuiver*; preneur (*by Notar.*) *pagter, huurder.*

Prénom, (m) *De voor-naam of doop-naam.*

Prénotion, (f) *Voorkennis, voorgissing, onvolkomen denkbeeld (van iets).*

Préoccupation, (f) *Voor-ingenómenheid* (f), *voor-oordeel* (n).

Préoccupé, ée (adj. & part.) *Voor-ingenómen.*

Préoccuper, (v. a.) *Voor-inneemen, in voor-oordeel brengen*; se préoccuper, (v. r.) *voor-ingenoomen zyn.*

Préopinant, (m) *Voorstemmer, een die zyn gevoelen voor een ander verklaard.*

Préopiner, (v. n.) *Zyne meening voor andere of eerst uiten.*

Préparatif, ive (adj.) *Bereidende, ter toerusting of vervaardiging dienende*; préparatifs, (f. m. pl.) *toebereidselen* (n. pl.) *toerustingen* (f. pl.).

Préparation, (f) *Bereiding, voorbereiding, toerusting* (f), *toestél* (m).

Préparatoire, (adj.) *Voor-bereidende, voor-afgaande.*

Préparer, (v. a.) *Bereiden, gereed of klaar maaken, toerusten, voor-bereiden*; se préparer, (v. a.) *zich bereiden enz.*

Prépon-

Prépondérant, (adj. m.) *Zwaarder weegende, over weegende.*

Prépofer, (v. a.) *Voorzetten, voor-aanzetten; item aanstellen (tot opziender voorstander van iets).*

Prépofition, (f. *in spraak-k.*) *Voorzetsel* (n).

Prépuce, (m) *De voor-huid* (f).

Prérie. (*Zie* Prairie).

Prérogative, (f) *Voor-recht* (n).

Près, (prép. & adv.) *By, digt by, na by*; près de la Ville, *by de Stadt*; il a près de 15 ans, *hy is by of omtrent de 15 jaaren*, tout près, *zeer digte by*; à peu près *ten naasten by, omtrent*; à cela près, *op dat na, uitgenomen dat*; à cela près, ils font égaux, *dat uitgezonderd zyn zy gelyk*; de près, *van naby*; il me touche de près, *hy bestaat my van na by*; regarder de près, *van digte by beschouwen*; de trop près, *al te naauw, al te digt*; regarder de trop près une chose: cela ne regarde pas de si près, *dat komt zoo naauw niet*; il ne parle ni près ni loin de cela, *hy spreekt daar in 't geheel niet van*; à beaucoup près, *op verre na niet*; il n'eft pas à beaucoup près si riche que &c. près à près, *digt by of aan malkander*; de tant près, *hoe naby ook*; de tant près que vous ayez vu la mort, cela ne vous a jamais fait peur.

Préfage, (m) *Voortéken, voorbediedsel* (n).

Préfager, (v. a.) *Voorbedieden, voorspellen, aankondigen.*

Préfanctifié, (adj.) *Voorgeheiligd.*

Presbyte, (m. & f.) *Een of eene die een vér-gezigt heeft.*

Presbyteral, ale (adj.) *Dat een Parochie-Priester, Dorp-Predikant aangaat.*

Presbytère, (m) *Pastórye* (f).

Presbytérianisme, (m) *De Presbyteriaansche leere.*

Presbytériens, (m. pl.) *De Presbyteriaanen (secte in Engeland die geen Bisschop erkennen wil).*

Préfcience, (f) *Vóórkennis, voorwétenschap.*

Préfcriptible, (adj.) *Verjaarlyk, dat men door verjaaring in eigendom bekómen kan.*

Préfcription, (f) *Voorschryving; verjaaring, recht van eigendom tot iets dat men eenen bepaalden tyd bezeeten heeft (in Rechten).*

Préfcrire, (v. a.) *Voorschryven, beveelen, wet stellen.*

Préfcrire, (v. n. *Iets door 't recht van verjaaring in eigendom bekómen*; se préfcrire, (v. r.) *door 't recht van verjaaring vervallen.*

Préfcrit, ite (adj. & part.) *Voorschreeven, belast; verjaard.*

Préféance, (f) *Voor-zitting, voor-rang.*

Préfence, (f) *Tégenwoordigheid* (f), *byzyn, bywéezen* (n); préfence d'efprit, *vaerdigheid, vlugheid van geest of gedachten*; être en préfence, *in 't gezicht staan.*

Préfent, ente (adj.) *Tégenwoordig, aanweezig*; avoir l'efprit préfent, *een vlug of vaerdig verstand hebben*; à préfent, (adv.) *nu, tegenwoordig, thans*; dès à préfent, (adv.) *van nu af aan, of van nu voortaan*; pour le préfent, *voor tegenwoordig, nu*; la préfente lettre, ou, la préfente fera, &c. *deeze (brief) diend enz.*; mandons par ces préfentes, *wy beveelen hier by.*

Préfent, (m) *De tégenwoordige tyd* (f. *in spraak-k.*); le préfent & l'avenir, *het tégenwoordige en toekómende*

Préfent, (m) *Geschénk* (n) *gift vereering* (f).

Préfentateur, (m) *Aanbieder, voorsteller, een die 't recht heeft om iemand tot Predikant voor te draagen.*

Préfentation, (f) *Vertooning; item voorstelling van iemand tot eenig geestelyk ampt; het zetten op de rol of 't inleveren eener rechtszaak (by Procur.); vertooning (van een wisselb.).*

Préfente. (f. *Zie onder* Préfent adj.).

Préfentement, (adv.) *Tegenwoordiglyk, nu.*

Préfenter, (v. a.) *Aanbieden; voorstellen, voordraagen*; préfenter

la main, une requête, un enfant au batême, les armes, *de band bieden, een verzoek-schrift overhandigen, een kind ten doop heffen, het geweer presenteeren*, présenter une lettre de change, ses lettres de créance, *een wisselbrief enz. vertoonen*; présenter un ecclésiastique, *eenen geestelyken voorstellen*; se présenter, (v. r.) *zich vertoonen, zich laaten vinden, verschynen, (als: voor 't Gerecht)*; *item zich opdoen, zich openbaaren, te voorschyn komen*; la premiere difficulté, occasion, &c. qui se presente.

Préservatif, ive (adj.) *Behoedend, bewaarend.*

Préservatif, (m) *Behoed-middel, bewaar-middel* (n).

Préservation, (f) *Behoeding, beschutting.*

Préserver, (v. a.) *Behoeden, bewaaren*; se preserver, *zich wachten, hoeden, in acht neemen.*

Présidence, (f) *Voorzitters-ampt* (n) *of waerdigheid* (f).

Président, (m) *Voorzitter*, président *(in eene Raads-vergadering)*; présidente (f), *voorzitters-vrouw.*

Présidental, ale (adj.) *Dat zulks aangaat.*

Présider, (v. n.) *Voorzitten, het meeste te zeggen hebben (in den Raad).*

Présidial, (m) *Zéker Land-gerecht*; *item Land-gerechts huis* (n).

Présidial, ale (adj.) *Dat zulks betrefd.*

Présidialement, (adv.); Juger présidialement, *zonder dat 'er appél op is vonnissen.*

Présidiaux, (m. pl.) *Land-gerechtsraaden of schépenen.*

Présomptif, ive (adj.) *Vermoedelyk, denkelyk*; heritier présomptif, *vermoedelyke of naaste erfgenaam.*

Présomption, (f) *Vermoeding, gedagten, gissing, arg-waan*; *item laatdunkendheid, verwaandheid, trotsheid, vermételheid.*

Présomptueusement, (adv.) *Verwaandelyk, vermételyk.*

Présomtueux, euse (adj.) *Laatdunkend, verwaand, trots*; un présomtueux, *een vermétel, verwaand mensch.*

Presque, (adv.) *Byna, bykans, schier, ongevaar of omtrent.*

Presqu'ile, (f) *Een half eiland, een schier-eiland* (n).

Presqu'ombre. (*Zie* Pénombre).

Pressamment, (adv.) *Op eene dringende, ernstige of ylende wyze.*

Pressant, ante (adj. & part.) *Dringende*; affaire pressante, *een' zaak daar haast by is of die geen uitstel kan lyden*; necessité pressante, *dringende noodzaakelykheid.*

Presse, (f) *Gedrang*; (n. foule)! fendre la presse, *door het volk heen dringen*; presse, *haast om iets te doen.*

Presse, (f) *Een' pers (werktuig daar men meê perst)*; presse d'imprimerie, *druk-pers.*

Presse, (f) *Zekere Perzik die van de steen niet gaat.*

Pressé, ée (adj. & part.) *Geperst*; *gedrongen*; *aangedreeven*; *haastig, daar haast by is*; vous êtez bien pressé, *gy zyt wel schielyk, gy hebt wel grootenhaast.*

Pressément, (adv.) *Op eene haastige wyze.*

Pressement, (m) *Drukking, persing (der lucht).*

Pressentiment, (m) *'t Voorgevoelen* (n. *van iets toekómendes*).

Pressentir, (v. a.) *Voor-uit-gevoelen, zien aankomen*; *item* pressentir quelqu'un, *iemand toetsen, ondertasten, polsen, zyne gedagten hooren.*

Presser, (v. a.) *Perssen, in de pers zetten*; *drukken, duuwen*; *uitperssen, uitdrukken*; *dringen, aanzetten, aandryven, jagt maaken enz.*; presser du linge, un drap, un livre, *linnen, enz. perssen*; presser des raisins, des herbes, *driven enz. perssen, uitperssen*; presser une éponge, *eene spons uitdrukken*; presser, *digt by malkander schikken, te zaamen duuwen*, vous me pressez un peu trop, *gy zyt my wat te sterk aan, gy dringt, of valt my te hard*; presser un débiteur, l'ennemi, *eenen schuldenaar, den vyand sterk vervolgen, op't lyf zitten, in 't naauw bren-*

brengen; presser son départ, *zyn vertrek verhaasten*; presser l'ouvrage, *het werk wakker voortzetten*; presser, (v. n.) *dringen*, *haast of spoed vereïschen*; maladie, affaire qui presse, *ziekte*, *zaak daar haast by is of die geen uitstel lyd*; cela presse, *dat heeft haast of vereischt spoed*; se presser, (v. r.) *malkander dringen*; *item zich haasten*, *spoeden*, *ylen*.

Presseur, (m) *Persser* (*van stoffen*).

Pressier, (m) *Drukkers pers-knegt*.

Pression (f) de l'air, *de drukking*, *persing der lucht*.

Pressis, (m) *Uitgedrukt vleesch- of kruider-nat* (n).

Pressoir, (m) *Wyn-pers*, *perskuip* (f); *item pershuis* (n); *item groote spek-koopers-kuip* (f); *item verguld-bal* (m).

Pressurage, (m) *Uitwringsel* (n), *uitgeperste wyn of sap*; *item 't loon of gerechtigheid daar van*.

Pressure. (*Zie* Présure).

Pressurer, (v. a.) *Uitperssen*, *wyn perssen*.

Pressureur, (m) *Wyn-persser*.

Prestance, (f) *Deftige gestalte of houding* (*des ligchaams*).

Prestant, (m) *'t Prestant*, *de pronkpypen van een orgel*.

Prestation (f) de serment, *eedaflegging*, *het doen*, *het afleggen van een' eed*; prestation de foi & d'hommage, *'t afleggen van den eed van getrouwheid en hulde*.

Preste, (adj.) *Gaauw*, *gezwind*, (vif, prompt).

Preste, ou, Prestement, (adv.) *Behéndiglyk*.

Prestesse, (f) *Gezwindheid*, *gaauwigheid*, *behéndigheid* (*der Gochelaaren en der Ry-paarden*).

Prestige, (m) *Beguicheling*, *verblinding*, *betóvering*, *duivels-kunst* (f).

Prestigateur, (m) *Góchelaar*, *betóveraar*, *bedrieger*.

Prestolet, (m. *scheld w.*) *Een slegte of onwaerdige Priester*.

Présumer, (v. a. & n.) *Vermoeden*, *argwaanen*, *denken* (soupçonner, penser); *item zich veel laaten voorstaan*, *verwaand zyn*; (avoir bonne opinion de soi).

Présupposer, (v. a. & n.) *Vooraf vast-stellen*, *voor-onderstellen*.

Présupposition, (f) *Vóór-uit*, *vast stelling*.

Présure, (f) *Leb*, *of lub* (*dienende om melk te doen stremmen*).

Prêt, ête (adj.) *Gereed*, *vaerdig*, *bereid*, *klaar*, *by de hand*.

Prêt, (m) *Leening* (f) *het leenen*; *het geleende* (n); *item leening*, *vooruit-betaaling* (*f. aan Soldaaten*); donner en prêt, *ter leen geeven*.

Prêtant. (*Zie* Prestant).

Pretantaine, (f); Courir la pretantaine, *heen en weer loopen*, *op den tril zyn*, *lanterfanten*.

Prêté, ée (adj. & part.) *Geleend enz.* (*Zie* Prêter).

Prétendant, ante (part.) *Voorgeevende*; *eischende enz.*

Prétendant, ante (s. m. & f.) *Dinger*; *dingster*, *een die ergens naarstaat of naar-dingt*.

Prétendre, (v. a.) *Eischen*, *willen hebben*; ils prétendent tous deux la même chose.

Prétendre, (v. n.) *Naar-staan*, *naar-dingen*; prétendre à une charge; prétendre, *voorgeeven*, *meenen waanen*, *zich verbeelden*; il prétend que cela est vrai; je prétends être le maître chez moi, *il wil meester in myn huis zyn*.

Prétendu, ue (adj. & part.) *Naargestaan*; *voorgegeeven*, *gewaand*, *zoo genaamd*, ce prétendu Gentilhomme, *die gewaanden of zoo genaamden Edelman*; prétendu, ue (s. m. & f.) *bruidegom*, *bruid*.

Préte nom, (m) *Naam-leender*, *die zyn' naam ergens toe leend*.

Pretentaine. (*Zie* Pretantaine).

Prétention, (f) *Eisch* (m), *vordering* (*f. op iets*); *item voorwending*, *voorgeeving* (f).

Prêter, (v. a.) *Leenen*, *uitleenen enz.*; prêter à interêt, *geld uit zetten*; prêter la main, *de hand bieden*, *de hand leenen*, *helpen*; prêter l'oreille, *het oor leenen*, *toeluisteren*, *hooren*; prêter serment, *den eed*

eed afleggen; prêter fon nom, *zyn' naam ergens toe verleenen, laaten gebruiken*; prêter le collet à quelqu'un, *zich aanbieden om met iemand te vegten of te zintwisten*; prêter quelque chofe à quelqu'un, *iemand iets aanwryven, aantygen*; prêter, (v. n.) *rekken, meegeeven*; ce cuir prête affez; fe prêter, (v. r.) *zich rekken, meê geeven*; *item zich (ergens in) laaten gebruiken*; *de hand toeleenen*

Prétérit, (f. m. & adj.) *De voorlêdene tyd (in Spraak-k.)*; enfant prétérit, *een kind dat in een* teftament *uitgeflooten of voorby gegaan is.*

Prétérition, (f) *Uitlaating* (f), *'t voorbygaan*, (n. *van iets in een gefprek*; *item in een* teftament).

Prétermiffion, (f) *Uitlaating, na-laating* (omiffion).

Préteur, (m) *Hoofd-fchout, opperrechter*; *veldheer van 't oud Romen.*

Prêteur, eufe (m. & f.) *Leener, leender, beleener*; *leerfter, die aan een' ander leend.*

Prétexte, (m) *Voorwendfel* (n), *dekmantel, fchyn* (m), *voorgeeving* (f).

Prétexter, (v. a.) *Voorwenden, voorgeeven.*

Prétoire, (m) *Rechthuis* (n) *vierfchaar*; *item Veldheers-tent* (f. *der oude Romeinen*).

Prétorien, enne (adj.) *Dat tot een Preteur in Romen behoorde.*

Prêtre, (m) *Priefter.*

Prêtreffe, (f) *Priefterin.*

Prêtrife, (f) *Priefterfchap, Priefterdom* (n).

Préture, (f. dignité de Préteur) *Opperfchouts-ampt enz. (in 't oud Romen).*

Prévaloir, (v. n.) *Overtreffen, te boven gaan, overhaalen, meer in waardy zyn of gelden, meer vermogen*; cette raifon prevalut, *die réden had de overhand*; fe prévaloir (v. r.) de quelque chofe, *zich iets ten nutte maaken* (tirer avantage), *item roem over iets hebben*; je me fuis prévalu fur vous de mille écus, *ik heb* 1000 *ryksdaalders op u getrokken.*

Prévaricateur, (m) *Overtreeder*; *item een die niet ter goeder trouw handeld, als: een Pleit-bezorger die 't heimelyk met beide partyën houd.*

Prévarication, (f) *Overtreeding*; *item valfche handelwyze, heimelyke verftandhouding met de tégenparty.*

Prévariquer, (v. n.) *Overtreeden*; *zyn pligt te buiten gaan, trouw en geloof verbreeken, trouwloослyk handelen, het met beide partyen houden, op twée beenen hinken.*

Prévenance, (f) *Voorkóming*; *voor-inneeming.*

Prévenant, ante (adj. & part.) *Voorkómende*; *voor-inneemend, de gemoederen tot zich trekkend* (infinuant).

Prévenir, (v. a.) *Voorkómen*; prévenir fon ennemi, *zyn' vyand voorkómen, de loef affteeken*; prévenir fon malheur, *zyn ongeluk voorkómen, verhinderen*; prévenir le juge, *den Rechter voorkómen, voor-inneemen, op zyne zyde winnen*; prévenir, *voor-af-berichten, onderrichten, waarfchuuwen.*

Prévention, (f) *Voorkóming, eerder-kóming, voorkoop*; *item vooringenómenheid* (f), *voor-óórdeel* (n. préoccupation).

Prévenu, ue (adj. & part.) *Voorgekómen*; *voor-ingenómen enz.*

Prévifion, (f) *Voorgezigt* (n. *van toekómende dingen*).

Prévoiance &c. (*Zie* Prévoyance &c.).

Prévoir, (v. a. *word* geconj. *als* voir, *uitgenómen in de tyden*; je prévoirai, je prévoirois) *voor-zien, te vooren zien, aan-zien-komen.*

Prévôt, (m. *tytel veeler amptenaaren in* civile *en* crimineele *zaaken*) *Opper-rechter*; *Hals-rechter*; *Hof-rechter*; *Hoofd-man der Kooplieden*; *opziener der munten*; *Geweldiger, prevooft in een léger of op een fchip*; *voorvegter in een fchermfchool*; *prooft van een kapittel.*

Prévôtal, ale (adj.) *Dat het halsgerecht enz. betréfd.*

Prévôtalement, (adv.) *Halsrechterlyk.*

Prévôté, (f) *Rechtsgebied of ampt van*

van een' Prevooft, *baljrechter enz.* (n).

Prévoyance, (f) *Voor-uit-zigt* (n) *voorzorge* (f).

Prévoyant, ante (adj.) *Voor-uit-ziende, zorgvuldig.*

Prévu, ue (adj. & part.) *Voorzien, voor-uit-gezien.*

Preuve, (f) *Bewys, kentéken* (n), *blyk, proef* (f).

Preux, (adj. & f. *oud w.*) *Dapper* (vaillant).

Priape, (m) Priapus, *de God der lusthoven; item der ongebondenheid (by de oude Heidenen)*; figuurl. *het mannelyk teel-lid.*

Priapées, (f. pl.) *Onkuische vaerzen, vuile boeren-liedjes* (n. pl.).

Priapisme, (m. *in Heel-k.*); Tenfion continuelle & involontaire de la verge.

Prié, ée (adj.) *Gebeeden, verzógt*; les priés, *de genódigde, de gasten.*

Prie-Dieu, (m) *Een Gebéde-huisje* (n), *huis-kapél, bid-kamer* (f); *item een kniel-bankje* (n).

Prier, (v. a. & n.) *Bidden, smeeken* (fupplier), *verzoeken, nódigen* (inviter); ditez moi un peu je vous prie, *zegt my eens bid ik u, of ei lieven! zegt my eens.*

Priere, (f) *Een gebéd*; *item verzoek* (n), *béde, begeerte* (f); priere fervente, *ieverig of vierig gebéd*; j'ai fait cela à la priere de &c., *ik heb zulks gedaan ten verzoeke van enz.*

Prieur, (m) *Klooster-voogd, Prior.*

Prieure, (f) *Klooster-voogdesse, Priórin.*

Prieuré, (m) *Klooster-voogdy* (f), *Priorschap* (n).

Primat, (m) *Opper-kerk-voogd, Primaat.*

Primatial, ale (adj.) *Dat denzelven aangaat.*

Primatie, ou, Primacie, (f) *Opper-kerk-voogdy.*

Primauté, (f) *Voor-rang* (m) *opper-gezag*; *item het eerst of het voor de hand speelen* (n).

Prime, (f) *Plok-penning, kooppenning, prémie*; prime d'affurance, *premie van* affurantie; primes, *de eerste der kerkelyke getyden*; de prime face, ou, de prime abord, (adv. *gem. w.*) *in 't eerst, in den eersten opslag.*

Primer (v. a.) quelqu'un, *iemand vóór zyn, de loef afsteeken, boven hem uitmunten.*

Primer, (v. n.) *Uitmunten, de eerste zyn*; il veut primer partout, *hy wil overäl 't baantje zyn*; primer, *den bal opstuiten, het spel beginnen.*

Prime-vere, (f) *Sleutel-bloem (in 't lat.* primula veris).

Primeur, (f) *De eerste of de nieuwe tyd der vrugten.*

Primicériat, (m) *Waerdigheid van den eersten Kerk-heer* (f).

Primicier, (m) *Déken van een stigt, eerste Kerk-heer.*

Primitif, ive (adj.) *Eerst, oorspróngkelyk*; l'Eglife primitive, *de eerste Kerk*; mot primitif, ou, un primitif, *een grond woord.*

Primitivement, (adv.) *Oirsprongkelyk.*

Primogéniture, (f) *Eerst-geboorte* (f); *item recht der eerst-geboorte* (n).

Primordial, ale (adj.) *Oorsprongkelyk, aanvangkelyk*; titre primordial d'une fondation.

Prince, (m) *Een Vorst, Prins*; Prince de l'Empire, du Royaume, *Ryks-vorst, Kroon-prins*; Prince des Poëtes, *de voornaamste der Dichters.*

Princeffe, (f) *Vorstin, Princés.*

Principal, ale (adj.) *Voornaamst, hoofzaakelykst.*

Principal, (m) *Hoofd som* (f) *kapitaal* (n); *hoofd-zaak* (f) *hoofd-punt* (n); *School-bestierder, Patroon*; *Meester, Heer, Principaal van een Gezant enz.*; les principaux d'une Ville, *de aanzienelykste eener Stadt.*

Principalement, (adv.) *Voornaamentlyk, hoofdzaakelyk, vooräl.*

Principalité, (f) *Rectorschap, opperbestier* (n), *eener school.*

Principauté, (f) *Vorstendom, Prinsdom* (n); *item oppermagt, vorstelyke magt* (f).

Principe, (m) *Beginsel, grond-beginsel*

ginsel (n), *oorsprong*; *grond-régel* (m) *grond-stelling* (f).

Principion, (m. *spot-w.*) *Gering Prinsje, arm Vorstje* (n).

Principiot, (m) *Een Prinsje* (n. *nog minder in aanzien als* Principion).

Printanier, iere (adj.) *Voorjaarig, dat van de Lente is.*

Printemps, (m) *De Lente* (f), *'t voorjaar* (n); *item de bloei der jaaren* (m).

Priorat, (m) *Priorschap* (n); *item tyd daar van* (f).

Priorité, (f) *Eerderheid, vroeger dagtékening, voorrang*; priorité d'hypotheque.

Pris, ise (adj.) *Genómen, ingenómen, bemagtigd, verövert*; *gevangen, gegreepen*; *item toegevroozen*; *item* bien pris (bien fait); *wel gemaakt van léden.*

Prise, (f) *Vatting, gryping, neeming*; *vangst, buit, prys*; *inneeming, verövering enz.*; donner prise de corps contre quelqu'un, *op iemand arrést verleenen*; ce vaisseau fut declaré de bonne prise, *dat schip wierd voor goede prys (buit) verklaard*; la prise de cette Ville, *de verövering dier Stadt*; prise d'armes, *het opvatten der wapenen*; prise de possession, *bezit-neeming*; prise d'habit, *'t aanneemen van 's geestelyk kleed*; lâcher prise, *los laaten, laaten glippen*; *item van zyn voorneemen afzien*; il n'y a point de prise, *daar is geen vat aan of niets om by te houden*; donner prise sur soi à quelqu'un, *iemand gelegenheid geeven, om van hem benadeeld te worden*; une prise (de tabac), *een snuifje*; deux prises de pillules, *twee inneemsels* (dosissen) *pillen*; jeune fille de bonne prise, *jonge huuw-baare dogter*; en venir aux prises avec quelqu'un, *met iemand handgemeen worden, twist krygen*; être en prise, hors de prise, *in gevaar, buiten gevaar zyn van genomen of gevangen te worden.*

Prisé, ée (adj.) *Geschat, gewaardeerd*; *item gepreezen, geroemd.*

Prisée, (f) *Schatting, waardeering.*

Priser, (v. a.) *Schatten*; *waardeeren*, pryzeeren; *item hoog achten, pryzen*; se priser, (v. r.) *zich zelven pryzen.*

Priseur, (m) *Waardeerder*, pryzeerder.

Prismatique, (adj.) *Als een' Prisma.*

Prisme, (m) *Een' drie konstige figuur (in Meet-k.)*; *item een driekonstig glas, om de kleuren van een' régenboog meê te beschouwen* (n. *in* optica).

Prison, (f) *Gevangenis* (f); *gevangenhuis* (n), *Kerker* (m); mettre en prison, *gevangen zetten*; durant sa prison, *geduurende zyne gevangenis of hegtenis.*

Prisonnier, iere (m. & f.) *Een gevangene*; faire prisonnier, *gevangen neemen*; prisonnier de guerre, *een krygsgevangene.*

Privable, (adj.) *Beroofbaar, ontneemens- of beroovens-waerdig.*

Privance, (f. *weinig gebr.*) *Gemeenzaamheid, groote vertrouwdheid.*

Privatif, ive (adj.) *Beroovende, wegneemende.*

Privation, (f) *Berooving, ontblooting, beneeming*; *missing, derving, ontbeering.*

Privativement, (adv.) *Voor zich zelven, alleen, met uitsluiting*; il peut faire ce commerce privativement à tout autre.

Privauté, (f) *Gemeenzaamheid, vryheid*; prendre des privautés avec quelqu'un, *met iemand zeer gemeenzaam of in geheim vertrouwen omgaan.*

Privé, ée (adj. & part.) *Beroofd, ontbloot, ontzét*, privé de son bien, de sa charge, *van zyne goederen ontbloot of beroofd, van zyn ampt ontzet*; privé, (secret) *geheim, byzonder*; le conseil privé; *de geheime raad*; privé (familier), *gemeenzaam, gemeen, vry*; il est privé en cette maison; privé (apprivoisé), *tam, mak*; pigeon privé, *tamme duif*; privé, *als*: homme privé, *een onbeampt of ampteloos man, een* particulier

culier; une maison privée, *een burgerlyk huis*; une vie privée, *een burgerlyk of* privaat *léven*; en son propre & privé nom, *in zyn eigen en byzonderen naam*.

Privé, (m. les lieux) *Heimelyk gemak, huisje, sekreet* (n).

Privément, (adv.) *Gemeenzaamlyk, vertrouwelyk, vry* (n); *item afzonderlyk, voor zich zelven*; vivre privément, *als een burger, zonder ampt of stilletjes leeven*.

Priver, (v. a.) *Berooven, ontblooten, ontzetten*; se priver (v.r.) des plaisirs de la vie, *zich onthouden, berooven enz.*

Privilege, (m) *Voor-recht* (n), *vryheid* (f), *hand-vest* (n) privilégie (f).

Privilegié, ée (adj. & f.) *Bevoorréchtigd*; *een bevoorréchtigde of bevoorréchte*.

Prix, (m) *Prys* (m), *waarde* (f) *enz.*; mettre à prix, faire le prix, *op prys stellen, looven*; baisser de prix, *in prys afslaan, daalen*; étoffe de prix, *kostbaare stoffe*; hors de prix, *al te duur*; homme qui n'a point de prix, *een onwaardeerbaar, of, onvergelykelyk man*; vendre à juste prix, à un prix raisonnable, à un prix fait, *goed koop, tot een' billyken, tot eenen gezetten, bedongenen of vasten prys verkoopen*; entreprendre un ouvrage à prix fait, *een werk by aanbesteeding, by 't stuk of voor een' zekeren penning aanneemen*; à quelque prix que ce soit, *'t koste wat het wil*; mettre la tête de quelqu'un à prix, *geld op iemands hoofd zetten (om hem te léveren)*; prix, *loon, vergelding*; l'honneur est le prix de la vertu, *de eer is het loon der deugd*; on lui ajugea le prix, *men wees hem den prys toe*; remporter le prix, *den prys behaalen, den roem wégdraagen*; les prix de la loterie, *de pryzen der lotery*; il remporta la victoire au prix de sa vie, *hy behaalde de overwinning ten kosten van zyn leeven*; cela n'est rien au prix de l'autre, *dat is niets in vergelyking van het andere*; cette étoffe est plus chere que l'autre, prix pour prix, *prys voor prys of naar maate van de prys is enz.*; vendu à non prix, *met schade verkoopen*.

Probabilioriste, (m. & f.) *Een die het altoos met het waarschynlykste houd.*

Probabilisme, (m) *Leere der waarschynlykheid* (f).

Probabiliste, (m) *Aankleever der waarschynlykheid.*

Probabilité, (f) *Waarschynlykheid.*

Probable, (adj.) *Waarschynlyk; bewyslyk*; le probable, *het waarschynlyke.*

Probablement, (adv.) *Waarschynlyk.*

Probante, (adj. f. *in Rechten*); En forme probante, *in behoorlyke of rechtmaatige form.*

Probation, (f) *Beproeving* (f); *item bewys* (n); *item de proef-tyd, proef-jaaren (der Kloosterlingen).*

Probatique, (adj.); Piscine probatique, *het wasch-bad te Bethésda.*

Probatoire, (adj.); Acte probatoire, *een bewys-schrift* (n).

Probité, (f) *Vroomheid, oprechtheid, deugdzaamheid.*

Problématique, (adj.) *Betwistbaar, onzeker, onbeslist*; question problématique, *twyffelägtig vraagstuk (daar voor en tégen is).*

Problématiquement, (adv.) *Twyffelagtig, onzéker van beide zyden.*

Problême, (m) *Een vraagstuk, moeyelyk voorstel* (n) *opgaave* (f. *ter oplossing of verklaaring).*

Proboscide, (f. *in Wapen-k.*) *Snuit, olifants-snuit.*

Procédé, (n) *Gedrag* (n), *handelwyze, manier van doen* (f).

Procéder, (v. n.) *Voortkómen, komen, spruiten*; le mal procéde de là; procéder, *handelen, te werk gaan*; procéder mal avec quelqu'un; pour procéder avec ordre; procéder contre quelqu'un, *tégen iemand procedeeren, pleiten, hem in Rechten vervolgen*; le St. Esprit procéde du Pere & du fils, *de H. Geest gaat uit enz.*

Procédure, (f) *Pleit-bandel* (m), *geding* (n).

Procès, (m) *Geding* (n), *rechtszaak* (f), *pleidooi*, procés (n); instruire, juger un procès, *een geding opstellen, vonnisſen*; procès en état, *een voldongen* procés; faire le procès à quelqu'un, *iemand vervolgen, veröordeelen, zyn vonnis opmaaken*; faire le procès au vice, *de ondeugd te keer gaan.*

Procesſif, ive (adj.) *Twiſtgierig, pleitzugtig.*

Proceſſion, (f) *Omgang* (m), *omdragt*, proceſſie; *item bédevaart* (f); *item* proceſſion du St. Eſprit, *uitgang des H. Geeſtes.*

Proceſſionnel, ou, Proceſſional, (m) *Procesſie-boek* (n).

Proceſſionnellement, (adj.) *Als een omgang, in procésſie.*

Prochain, aine (adj.) *Naaſt, naaſtgelégen*; l'occaſion, la rue prochaine, *de naaſte gelégenheid, de naaſt-gelégene ſtraat.*

Prochain, aine (adj.) *Naaſtkómend, toekómende, aanſtaande*; la ſemaine prochaine, *de toekómende week*; un danger prochain; *een naakend of aanſtaand gevaar.*

Prochain, (f. m.) *Naaſten, even-naaſten, éven-menſch*; aimer ſon prochain.

Prochainement, (adv.) *Eerſter dagen.*

Proche, (adj.) *Naa, nabeſtaande, naagelégen*; proche parent, *naabloed-verwant, naa-beſtaande*; la Ville la plus proche, *de naaſt-gelégene Stadt*; proches, (f. m. pl.) *bloedverwanten, naa-beſtaanden, vrienden, maagen.*

Proche, (prep.) *By, digt by, naby*; proche de la Ville, *digt by de Stadt.*

Proche, (adv.) *Naby, digt by, naa, niet verre af*; le temps, ſon heure eſt proche, tout proche, *gantſch naby, heel naby*; de proche en proche, *digt by malkaâr.*

Proclamation, (f) *Afkondiging, afleezing.*

Proclamer, (v. a.) *Afleezen, afkondigen, uitroepen.*

Proconſul, (m) *Landvoogd (der oude Romeinen).*

Proconſulat, (m) *Land-voogdy* (f), *Stadhouderſchap* (n. *der Rom.*).

Procréation, (f) *Voort-teeling.*

Procréer, (v. a. engendrer) *Voort-teelen, teelen*; procréer des enfants, *kinderen verwekken.*

Procurateur, (m) *Verzorger (tytel van een der eerſte amptenaaren te Venetien en Genua).*

Procuratie, (f) *Gebied daar van* (n).

Procuration, (f) *Volmagt, laſt.*

Procuratrice, (f) *Eene gevolmagtigde vrouw.*

Procurer, (v. a.) *Verzorgen, verſchaffen, aanbrengen*; procurer du bonheur, la mort, *geluk verſchaffen, den dood veröorzaaken.*

Procureur, (m) *Een gevolmagtigde*; *item een Pleitbezorger, Rechtsvorderaar*, Procureur.

Procureur, (m) *Verzorger, verſchaffer.*

Procureuſe, (f) *Verzorgſter*; *item* Procureurs-*vrouw.*

Prodigalement, (adv.) *Overdaadiglyk, verquiſtend*; *item rykelyk, overvloediglyk.*

Prodigalité, (f) *Overdaad, verquiſting, doorbrenging.*

Prodige, (m) *Wonderteeken* (n), *wonder-daad* (f); faire des prodiges, *wonderen doen*; c'eſt un prodige de valeur, *hy is buiten gemeen dapper.*

Prodigieuſement, (adv.) *Verwonderlyk, ongemeen, vreeslyk, zeer.*

Prodigieux, euſe (adj.) *Wonderbaarlyk, verwonderenswaerdig, verbaazend, buiten gemeen, byſter groot*; taille, mémoire prodigieuſe.

Prodigue, (adj.) *Quiſtägtig, doorbrengend, verbraſſend, verzwelgend*; *item mild*; l'enfant prodigue, *de verlooren Zoon (in 't Evangelium).*

Prodigue, (m) *Een verquiſter, doorbrenger, opmaaker, braſſer.*

Prodiguer, (v. a.) *Verquiſten, doorbrengen enz.*; prodiguer ſon bien; prodiguer ſon ſang, ſes faveurs, *zyn bloed ſtorten, niet ſpaa-*

ven, zyne gunst oewyzingen overvloediglyk uitstorten.

Proditoirement, (adv.) *Verrâderlyker wyze* (*in* crimineel-*zaaken*).

Prodrome, (m) *Een vóórlooper* (*een geschrift dat vooraf-gaat en een groot werk aankondigd*).

Production, (f) *Voortbrenging* (f) *voortbrengsel* (n) *vrugt* (f); *item 't werk van een Schryver*; *item bewysstuk* (n. *in Rechten*).

Produire, (v. a.) *Voortbrengen*; *voor den dag of te voorschyn brengen*, *vertoonen*; *uitgeeven*, *in 't licht geeven*; se produire (v. r.) à la cour, *zich aan 't hof vertoonen.*

Produit, ite (adj.) *Voortgebragt enz.*

Produit, (m) *De uitkomst* (f) *het* facit, product (n. *in Reken-k.*); *item het overschot*, provenu (n. *van eenen handel*).

Proëme, (m) *Voor-réde* (f), *ingang* (m).

Profanateur, (m) *Ontheiliger*, *Heilig-schender.*

Profanation, (f) *Ontheiliging*, *Heilig-schending*, *Heilig-schennis.*

Profane, (adj.) *Ontheiligend*, *godloos*; action, lieu profane, *eene God-onteërende daad*, *slechte plaats*; homme profane, ou un profane, *veráchter Gods*, *ydel mensch*, *wareidling.*

Profane, (adj.) *Ongewyd*; les autheurs profanes, *de ongewydde Schryvers.*

Profaner (v. a.) le Temple, *den Tempel ontheiligen*, *schenden.*

Proferer, (v. a.) *Uitspreeken*, *uiten*; il ne profera plus la moindre parole.

Profès, esse (f. m. & f. & adj.) *Monnik*, *nonne die de Klooster-geloften gedaan heeft*; maison professe, *ordens-huis.*

Professer, (v. a.) *Leeren*, *onderwyzen*, *oeffenen*, *ópentlyk voor uit kómen*; professer la medécine, un art, une religion, *de Geneeskunde onderwyzen*; *item oeffenen*; *eene kunst oeffenen*, *een' Godsdienst ópentlykbelyden*, practizeeren.

Professeur, (m) *Hoogleeraar*, Professor.

Profession, (f) *Opentlyke belydenis of oeffening* (f. *van een Godsdienst*, *kunst of weetenschap*); *een beroep* (n), *handteering* (f); faire profession de quelque chose, *zich ergens voor uitgeeven*; de quelle profession est il? *wat is zyne handteering*, *zyn beroep?* faire profession, *Klooster-geloften doen.*

Professorat, (m) *Hoogleeraarsampt* (n).

Profil (m) d'une ville, *gezigt* (n), *aftékening* (f), *eener Stadt*; visage de profil, *een aangezigt op zy geschilderd.*

Profiler, (v. a.) *Afschetsen*, *aftékenen*; *den omtrek schilderen*, *van ter zyden vertoonen* (*by Schilders*).

Profit, (m) *Voordeel*, *nut*, *profyt* (n. gain); *item voortgang* (m. progrès).

Profitable, (adj.) *Nut*, *nuttig*, *voordeelig.*

Profiter, (v. n.) *Winnen*, *voordeel doen of trekken*, profiteeren, *van nut zyn*; *item vorderen*, *toeneemen* (*in de Studie*); *item wassen*, *groeyen*, *aarden*, *tieren*, *slaagen* (*als boomen*, *vee enz.*); l'argent mal acquis ne profite guere, *onrechtvaardig goed bydyd niet.*

Profond, onde (adj.) *Diep*; *diepe enz.*; puits profond, *een diepe put*; cave profonde, *een diepe kelder*; maison profonde, *een diep of lang huis*; profond respect, *diepe of groote eerbiedigheid*; profonde érudition, *grondige geleerdheid.*

Profondément, (adv.) *Diep*; *nédriglyk.*

Profondeur, (f) *Diepte*; *item onnaspeurlykheid*, *verborgentheid*, *diepte* (*des verstands enz*).

Profontié, (adj. m.); Navire profontié *een diep-gaand Schip.*

Profusément, (adv.) *Overvloedig-lyk*, *overdaadiglyk*, *al te rykelyk*, *te veel.*

Profusion, (f) *Groote overvloed*, *overtollige hoeveelheid.*

Programme, (m) *Biljet* (n), *bekendmaaking* (f), *eener te doene verban-*

verhandeling op hooge Schoolen.

Progrès, (m) *Voortgang* (m), *vordering* (f), *aanwas* (m).

Progressif, ive (adj.) *Voortgaande, voortvaarende*; mouvement progressif.

Progression, (f) *Voortgang* (m), *voortvaaring* (f); *item evenrédige voortgang, opklimming der getállen.*

Prohiber, (v. a. *in Kerkelyke en Rechts-zaaken*; défendre) *Verbieden*; prohiber le port d'armes; des marchandises, des mariages prohibées.

Prohibition, (f. *in idem*) *Verbód* (n. défense).

Proie, (f) *Roof, buit, prooi* (m); être en proie, *ten prooi zyn, geheel en al in de magt zyn.*

Projection, (f) *Geweldige voortwerping* (*als een' pyl uit een' boog, enz. item aftékening eener figuur na zéker gezigt-punt*; *item gieting van metaal* (un jet).

Projecture, (f) *Voor-uitsteeking, voor-overhanging* (*van lystwerk enz. in Bouwk.*).

Projet, (m) *Ontwerp*; *voorneemen* (n), *aanslag, toeleg* (m).

Projeter, (v. a.) *Ontwerpen, beraamen, overleggen.*

Prolégomenes, (m. pl.) *Voorbericht* (n. *aan den leezer*).

Prolepse, (f. *in Reden-k.*) *Beneeming der tégenwerpingen.*

Proleptiquement, (adv.) *Dat op die wyze ingericht is.*

Prolifique, (adj.) *Vrugtbaar*; vertu prolifique, *voortteelende kragt.*

Prolixe, (adj.) *Wydloopig, lang*; long, diffus; ennuyeux) discours prolixe.

Prolixement, (adv.) *Wydloopig, wydluftig, uitgestrekt.*

Prolixité, (f) *Wydloopigheid, langheid eener rede.*

Prologue, (m) *Voorréde, vooraf-spraak* (f).

Prolongation, (f) *Verlénging* (f) *uitstel* (n).

Prolonger, (v. a.) *Verlengen*; prolonger sa vie, le temps, *zyn léven verlengen*; *den tyd uitrekken, verschuiven.*

Prolusion, (f) *Voorspél*; *proeve* (prélude; essai).

Promenade, (f) *Wandeling*; *item wandel-plaats, wandel-dreef*; faire une promenade, *eene wandeling doen, wandelen.*

Promener, (v. a.) *Leiden, by de hand leiden, omleiden, omvoeren*; promener un enfant, un cheval, *een kind leiden, leeren gaan*; *een poerd by de hand leiden, zagtjes meê ryden*; promener sa vue, *in 't ronde, overäl heen zien*; promener son esprit, *met zyn verstand overäl zwerven*; faire promener quelqu'un, *iemand veel doen loopen, veel moeite verschaffen*; envoyer promener quelqu'un, *iemand weg-jaagen*; se promener, (v. r.) *wandelen*; se promener en carosse, à cheval, *een toertje met de koets, te paard doen*; va te promener, *brui heen.*

Promenoir, (m) *Wandel-plaats* (f).

Promesse, (f) *Belofte, toezegging* (f); *item schuld-briefje, verband-briefje, wisselbriefje* (n) *op zich zelfs getrokken, een'* promesse.

Prometteur, euse (m. &. f.) *Beloover*; *beloofster, die ligtelyk en veel beloofd.*

Promettre, (v. a.) *Belooven, toezeggen*; je vous promets, *ik beloove u, ik verzeekere u*; promettre monts & merveilles, *goude bergen belooven*; se promettre, (v. r.) *zich zelven belooven, verspreeken, inbeelden.*

Promis, ise (adj.) *Beloofd*; chose promise, chose due, *belofte maakt schuld.*

Promission, (f); La terre de promission, *het land van belofte.*

Promontoire, (m) *Voorgebergte* (n), *kaap, punt* (f), (*in Zee uitsteekende*).

Promoteur, (m) *Stichter, voortzetter, bevorderaar*; *item een opziender* (*van iets*).

Promotion, (f) *Bevordering, verheffing* (*tot eenig ampt enz.*).

Promouvoir, (v. a. *meest in* infin. *en* part. pass. *gebr.*) *Bevorderen, aanstellen, verheffen*, promoveeren; il a été promu à &c.

Prompt, te (adj. *lees* Pron) *Vaerdig,*

dig, willig, snel, gezwind, haastig enz.; prompt à servir quelqu'un, *gereed of willig om enz.*; un esprit prompt, *een gaauw of vlug verstand*; prompt comme le vent, *zoo gaauw als de wind*; il est prompt, *hy is haastig, oploopend, opvliegend.*

Promptement, (adv.) *Vaardiglyk, gezwindelyk, spoediglyk.*

Promptitude, (f) *Vaardigheid, gezwindheid*; *item oploopendheid, haastigheid.*

Promptuaire (m) du droit, *kort begrip der Rechten* (n).

Promu, ue (adj.) *Bevorderd, verheeven*, gepromoveerd.

Promulgation, (f) *Afkondiging (der wetten).*

Promulguer, (v. a.) *Afkondigen.*

Prône, (m) *Vermaanings-preek*; *item bestraffing, verdrietige aanspraak* (f).

Prôner, (v. n. & a.) *Een vermaaning doen*; *item eene verdrietige réde voeren*; *item* prôner quelqu'un partout, *iemands lof overál uitbazuinen.*

Prôneur, euse (m. & f.) *Lof-bazuiner*; *-bazuirster*; Prôneur, *snapper, praater.*

Pronom, (m) *Vóór-naam (in Spraak-k.).*

Pronominal, ale (adj.) *Dat daar van is.*

Prononcé, ée (adj.) *Uitgesprôken enz.*; le prononcé, *het vonnis, de uitspraak.*

Prononcer, (v. a.) *Uitspreeken*; *item uitspraak doen, vonnissen*; prononcer un mot, une sentence; prononcer, *zyne meening zeggen*; dès que vous aurez prononcé, on &c.

Prononciation, (f) *Uitspraak.*

Pronostic, (m) *Voorbediedsel, voortéken* (n).

Pronostication, (f) *Voorzegging.*

Pronostiquer, (v. a.) *Door voortékenen voorzeggen, voorstéllen.*

Pronostiqueur, (m) *Waarzegger, voorstéller.*

Propagande, (f) *Zekere vergádering te Romen tot voortplanting des geloofs.*

Propagation, (f) *Voortplanting, voortzetting, voortteeling*; la propagation de la foi, du genre humain.

Propager, (v. a.) *Voortplanten, voortteelen.*

Propension, (f) *Neiging, helling (van iets dat zwaar is)*; *ge eigtheid (des gemoeds).*

Prophête, esse (m. & f.) *Profeet, voorzegger*; *Profeteé.*

Prophétie, (f) *Voorzegging.*

Prophétique, (adj.) *Voorzeggend.*

Prophétiquement, (adv.) *Op eene Profeetische wyze.*

Prophétiser, (v. a.) *Voorzeggen, voorverkondigen*, profeteeren.

Propice, (adj.) *Gunstig, genaadig.*

Propiciation, (f) *Verzoening*; *item 't feest der verzoening.*

Propiciatoire, (adj.) *Verzoenend*; sacrifice propiciatoire, *zoen-offer*; le propiciatoire, *de Genaden-stoel, 't verzoendeksel der bondkist.*

Propolis, (f) *Maagden-wasch.*

Proportion, (f) *Evenrédigheid, overéénkomst, gelykmaatigheid, gelykheid*, proportie; agir à proportion de ses forces, *naar maate zyner kragten te werk gaan.*

Proportionné, ée (adj. & part.) *Wel geschikt, évenrédig verdeeld*; corps bien ou mal proportionné, *een welgemaakt of wanschapen ligchaam.*

Proportionnel, elle (adj.) *Evenrédig, overéénkomstig (in getál, maat, enz. met iets anders).*

Proportionnellement, (adv.) *Evenrédiglyk.*

Proportionnément, (adv.) *Overeenkomstiglyk, naar évenrédigheid, naar maate*; proportionnément à la capacité du peuple, *overeenkomstig de bevatting des volks.*

Proportionner, (v. a.) *Evenrédig schikken, gelykvormig maaken*; proportionner la recompense au travail, *de belooning évenrédig met den arbeid schikken*; se proportionner (v. r.) à quelque chose, *zich naar iets voegen.*

Propos, (m) *Gesprék* (n), *réde* (f); tenir

tenir des propos injurieux, *laster-rede, laster-taal voeren*; changement de propos, *verändering van rede*; propos de table, *tafel-praatje*; les doux propos & les chanſons gentilles gagnent les filles, *een zoet geſprek enz.*; à quel propos a t-il dit cela? *tot wat einde enz.*? on lui a jeté quelque propos de mariage, *men heeft hem eenigen voorſlag enz.*; de propos delibeié, (adv.) *voorbedag'elyk, met opzet, al willens*; à tout propos, (adv.) *by alle gelegenheid, telkens*; il ſe vante à tout propos; à propos, *van pas, ter regte tyd, gelégen*; vous venez tout à propos; il ne jugea pas à propos, *hy oordeelde niet goed of raadzaam*; à tort & mal à propos, *ten onrechten en onvoegzaam*; à propos, comment ſe porte t-il? *ei! nu gy 'er van ſpreekt, hoe vaart hy*; à propos de cela je me ſouviens que &c., *nu wy daar van ſpreeken valt my in, dat enz.*; les propos discordants, *de verkeerde* propoosten.

Propoſable, (adj.) *Voorſtélbaar, dat voorgeſtéld of voorgeſlaagen kan worden.*

Propoſant, (m) *Een jong Prédiker*, Proponent; *item een voorſteller (van iets).*

Propoſant, ante (part.) *Voorſtellende.*

Propoſer, (v. a.) *Voorſtellen, voorſlaan, voordraagen*; propoſer, (v. n.) *eenen text verklaaren*, proponeeren; propoſer (v. n.) ſe propoſer, (v. r.) *voorneemen, zich voorſtellen (om te doen)*; l'homme propoſe & Dieu diſpoſe, *de menſch wikt (neemt voor) maar God ſchikt*; ſe propoſer quelqu'un pour exemple, *zich iemand tot een voorbeeld ſtellen.*

Propoſition, (f) *Voorſtel* (n), *voorſtelling* (f); propoſition obſcure; propoſition de paix, *voorſlag van vréde*; propoſition, *text verklaaring van een Student of* Proponent; pains de propoſition, *toonbrooden (onder 't oude verbond).*

Propre, (adj.) *Eigen*; ſa propre faute, *zyn eigene ſchuld*; l'amour propre, *de eigenliefde*; nom propre, *eigen naam*; le ſens propre, *de eigentlyke zin*; ſe rendre propre, *zich toeëigenen*; propre, *bequaam, nuttig, dienſtig, goed (tot iets)*; propre à la guerre, *bequaam, geſchikt tot den oorlog*; cet habit ne vous eſt guere propre, *dat kleed ſtaat u niet wel*; propre, *behoorlyk, oirbaar* (convenable); propre, *zindelyk, net, rein.*

Propre, (ſ. m.) *Eigenſchap* (f); c'eſt le propre de l'aimant d'attirer le fer; propre, *eigendom* (f), poſſéder en propre.

Proprement, (adv.) *Eigentlyk*; *enz.* à proprement parler, danſer proprement, *cierlyk ſpreeken enz.*; être vêtu proprement, *zindelyk, netjes gekleed zyn*; ſervir proprement, *zindelyk opdisſchen.*

Propret, ette (adj.) *Geaffecteerd net, popägtig.*

Propreté, (f) *Zindelykheid, netheid, (in klederen enz.) cierlykheid, fraaiheid (in taal enz.).*

Propriétaire, (m. & f.) *Eigenaar, eigenaarſter.*

Propriété, (f) *Eigenſchap, hoedánigheid eenes dings*; *item eigendom, bezit*; *item 't recht van eigendom.*

Prorata, (adv. *van 't lat.*) *Na maate, na gelang*; *na évenrédigheid* (à proportion); payer au prorata, de &c.

Prorogation, (f) *Verlenging, opſchorting, verſchuiving (van tyd).*

Proroger, (v. a.) *Verſchuiven, opſchorten, verlengen.*

Proſaïque, (adj.) *Rymloos, in* proſa.

Proſateur, trice (m. & f.) *Rymloos-ſchryver*; *ſchryſſter.*

Proſcription, (f) *Vogel-vry verklaaring*; *ban, verbanning.*

Proſcrire (v. a.) quelqu'un, *geld op iemands hoofd zetten, hem vogelvry verklaaren, bannen, verbannen.*

Proſcrit, ite (adj. part. &c. ſ. *Verbannen enz.*; un proſcrit, *een balling, een die vogel-vry verklaard is enz.*

Profe, (f) *Onrym*, Profa.

Profelyte, (adj. & f. m. & f.) *Nieuw-bekeerd; een of eene nieuw-bekeerde.*

Profer, (v. n.) *In onrym fchryven.*

Proferpine, (f) *'t Wyf van Pluto.*

Profodie, (f) *Letter-greep-kunde, maat-klank-kunde.*

Profodique, (adj.) *Dat daar van is.*

Profopopée, (f. *in Rhetor.*) *Nabootfing van afwezende perf onen, dieren enz., waar by dezelve in eene rede als fpreekend voorgefteld worden.*

Prospere, (adj. *Gunftig, voorfpoedig.*

Prospérer, (v. n.) *Voorfpoedig zyn, wel flaagen.*

Profpérité, (f) *Voorfpoed, wel vaart* (m).

Profternation (f) ou profternement (m), *néderbuiging* (f) *voetval* (m).

Se Profterner (v. r.) devant quelqu'un, *voor iemand nédervallen, neêrknielen, néderbukken.*

Proftitué, ée (adj. *Zie* Proftituer).

Proftituée, (f) *Straat-hoer, allemans-hoer.*

Proftituer (v. a.) fa fille, fon honneur, fa dignité, *zyne dogter tot hoerery overgeeven, zyne eere ten beften geeven, zyne waerdigheid fchande aandoen*; fe proftituer, (v. r.) *zich fchandelyk gedraagen, zich verontêeren, zich befpotlelyk maaken; zich verkleineeren; een' hoer worden.*

Proftitution, (f) *Schending, ontêering, overgeeving ter befpotting of tot een ontugtig, onëerlyk leeven*; proftitution des loix, *misbruik der wetten.*

Proftyle, (adj.); Temple proftyle, *Tempel die alleen van vooren zuilen heeft.*

Protafe, (f) *Verklaaring van den inhoud eenes toneel-fpéls.*

Prote, (m) *Proef*-corrigeerder *in een' Boekdrukkery.*

Protecteur, trice (m. & f.) *Befchermer, befcherm-heer, befchutter, voorftander; item weldoender, begunftiger*, patroon; *befchermfter, voorftandfter*, patroneffe.

Protection, (f) *Befcherming, befchutting.*

Protéger, (v. a.) *Befchermen, befchutten, voorftaan.*

Proteft. (*Zie* Protêt).

Proteftant, ante (adj.) *Betuigende, verklaarende, tégen-inwendend; item* proteftantfch.

Proteftant, ante (f. m. & f.) *Een betuiger, verklaarder; item een Proteftant (dat is, Gereform. of Luth.).*

Proteftantisme, (m) *Het Proteftantendom* (n).

Proteftation, (f) *Betuiging, verzékering; item tégenfpraak.*

Protefter, (v. a. & n.) *Betuigen, verklaaren, verzékeren*; je vous protefte, *ik betuige u*; protefter une lettre de change, *een' wisfelbrief* protefteeren; protefter de ou contre quelque chofe, *zich tegen iets infte len, iets onwettig verklaaren*; protefter de tous dépens, dommages & interêts, *tegen alle koften enz.* protefteeren (*dat is, zich daar tégen verzetten of die van de hand wyzen*).

Protêt, (m) *Een* Protêft (n. *zekere gerechtelyke of notariaale verklaaring*).

Prothefe, (f. *in Spraak-k.*) *Byvoeging van een' lettergreep voor een woord.*

Protocole, (m) *Schryf-rol* (f) *of boek* (n) *der ftukken van een* Notaris; *item* formulier-*boek voor jonge Rechtsgeleerden.*

Protonotaire, (m) *Pausfelyke Geheimfchryver.*

Prototype, (m) *Voor-beeld* (n).

Protuberance, (f) *Uitwas, knobbel aan een been* (m).

Protuteur, (m) *Onder-voogd.*

Prou, (adv. *oud w.*) *Veel, zeer, genoeg.*

Proue, (f) *Vóórftéven (van een Schip).*

Provende, (f) *Gemengd voeder* (n); *item lévensmiddelen.*

Provenir, (v. n.) *Komen, voortkomen, ontftaan, fpruiten.*

Proverbe, (m) *Spreuk* (f), *fpreekwoord* (n).

Proverbial, ale (adj.) *Spreukägtig,*

Pro-

Proverbialement, (adv.) *Als een spreuk.*

Prouesse, (f) *Dapperheid, kloekmoedigheid, manhaftige daad.*

Prou-face, (adv. oud w. bé er bien vous fasse) *Wel bekome 't u.*

Provicaire, (m) *Een onder-*vicarius.

Providence, (f) *Voorzienigheid, Goddelyke voorzorge.*

Provignement, (m. *weinig geb.*) *Voortplanting* (f).

Provigner, (v. a. & n.) *Ranken inleggen, pooten; item wortel schieten, voortzetten, vermeerderen*; provigner les procès; l'héréfie provigne; les oiseaux provignent fort.

Provin (m) *Wyngaard rank die men in de aarde legt om wortel te schieten.*

Province, (f) *Landschap* (n), provintie (f); *item Romeinsch wingewest; item zeker gebied onder een* Provinciaal.

Provincial, ale (adj.) *Landschappelyk, dat van een Landschap enz. is; item dorpsch, van 't land*; langage provincial, *land-taal.*

Provincial, ale (f. m. & f.) *Landzaat, dorpeling, een die op 't land woond en niet hoflyk of steedsch is.*

Provincial, (m) *Overste der kloosteren eener* Provintie.

Provincialat, (m) *Ampt daar van.*

Provincialement, (adv.) *Landschappelyker wyze.*

Proviseur, (m) *Bezorger, voorstander (der hooge schoolen).*

Provision, (f) *Voorraad* (m) *voorziening*, provisie (f) *enz.*; provision d'office, *brieven van aanstelling*; provision, *loon*, provisie *van een* factoor; avoir provision de sa personne, *borgstelling van zyn persoon hebben*; par provision, (adv.) *by voorbaat, ondertusschen, middelerwyl, by* provisie.

Provisionnel, elle (adj.) *Dat vooräf, by voorbaat of* provisioneel *geschied.*

Provisionnellement, (adv.) *By voorraad, ondertusschen, tot nader bescheid.*

Provisoire, (adj.); Sentence provisoire, provisioneel-*vonnis.*

Provisoirement, (adv.) *By voorraad, tot nader overlég.*

Provocation, (f) *Terging, tsarring, uiteisching, uitdáging.*

Provoquer, (v. a.) *Tergen, aanzetten, uiteischen; item verwekken, veröorzaaken*; provoquer quelqu'un au combat; cela provoque le sommeil, les maladies &c.

Prouver, (v. a.) *Bewyzen, toonen, aantoonen.*

Proxénete, (m. & f.) *Maakelaar; maakelaarster; item koppelaar; koppelaarster.*

Proximité (f) d'un lieu, du sang, *de nabyheid van een plaats; naverwantschap.*

Proye. (*Zie* Proie).

Prude, (adj.) *Zédig, ingetógen; item scheinheilig; preuts, zédig voor 't oog*; une prude, *eene schynheilige.*

Prudemment, (adv.) *Voorzigtiglyk.*

Prudence, (f) *Voorzigtigheid.*

Prudent, ente (adj.) *Voorzigtig.*

Pruderie, (f) *Zédigheid, ingetógenheid; item preutsheid, schynheiligheid, gemaakte zédigheid.*

Prud'homme, (m) *Een goed eerlyk en verstandig man; item een gezwoorene van een gild* (un expert).

Prud'hommie, (f) *Vroomheid, eerlykheid.*

Prune, (f) *Een pruim.*

Pruneau, (m) *Gedroogde pruim.*

Prunelaie, (f) *Pruim-bógaard.*

Prunelle, (f) *Wilde pruim.*

Prunelle, (f) *Oog-appel* (m); jouer de la prunelle, *lonken.*

Prunellier, (m) *Wildepruim-boom.*

Prunier, (m) *Pruimboom.*

Prurit, (m) *Jeuking, steeking* (f).

Psalmiste, (m) *Psalm-dichter.*

Psalmodie, (f) *Psalm-zang* (f), *Psalm-zingen* (n).

Psalmodier, (v. n.) *Psalmen zingen.*

Psaltérion, (m) *Zékere harpe* (f).

Pseaume, (m) *Psalm.*

Pseautier, (m) *Psalmboek* (n).

Ptisanne. (*Zie* Tisanne).

Pu, (part.) *Gekonnen.*

Puamment, (adv.) *Stinkende; onbeschaamd, grovelyk.*

Puant, ante (adj. & part.) *Stinkende*; haleine puante.

Puant, ante (m. & f.) *Stinkerd, stinkbok.*

Puanteur, (f) *Stank* (m).

Pubere, (adj. *in Rechten*) *Huuwbaar.*

Puberté, (f) *Manbaarheid*; atteindre l'âge de puberté, *de huuwbaare jaaren bereiken, de kindsheid afleggen (zynde met het 14de jaar der Jongelingen en het 12de der Meisjes).*

Pubis, (m) *'t Schaam-been* (n).

Public, ique (adj.) *Openbaar, bekend, waereldkundig rugtbaar enz.*; chose publique; publique, *gemeen, voor ieder een*; maison, place publique; personne publique, *een amptenaar*; le bien public, *het gemeene best.*

Public, (m) *'t Gemeen, 't volk* (n), *yder een*; *item* donner un livre au public, *een boek in 't licht geeven*; en public, (adv.) *in 't openbaar*; parler, paroître en public.

Publicain, (m) *Tollenaar (in de H. Schrift).*

Publication, (f) *Afkondiging, afleezing, bekend-maaking, verkondiging.*

Publicité, (f) *Openbaarheid, opentlykheid, kondbaarheid.*

Publier, (v. a.) *Afkondigen, afleezen, bekend of rugtbaar-maaken*; *item* publier un livre, *een boek uitgeeven of laaten drukken.*

Publiquement, (adv.) *Openbaarlyk, opentlyk, voor een yders oog.*

Puce, (f) *Een' vlooi*; avoir la puce à l'oreille, *ongerust zyn.*

Puceau, (m) *Een zuiver jongman*; (garçon qui n'a jamais connu de femme).

Pucelage, (m) *Maagdom* (virginité).

Pucelle, (f) *Maagd, reine maagd.*

Puceron, (m) *Luis* (f), *wormtje* (n. *der boomen en planten*).

Puchot (m) ou trombe (f); *Hoos* (f. *op Zee*).

Pudeur, (f) *Eerbaare schaamte, eerbaarheid*; la pudeur sied bien aux filles; il a franchi toutes les bornes de la pudeur.

Pudibond, onde (adj. *boert. w.*) *Schaamägtig, ligt bloozend.*

Pudicité, (f) *Kuisheid, kuischheid, eerbaarheid.*

Pudique, (adj.) *Kuisch, eerbaar.*

Pudiquement, (adv.) *Kuischelyk.*

Puer, (v. n. je pus, tu pus, il put &c.) *Stinken.*

Puéril, ile (adj.) *Kinderägtig*; style puéril; action puérile.

Puérilement, (adv.) *Kinderägtig.*

Puérilité, (f) *Kinderägtigheid* (f), *kinder-werk* (n).

Pugilat, (m) *'t Vegten met de vuist (der Rom.).*

Pugile, (f) *Zoo veel men tusschen den duim en 2 vingeren vatten kan.*

Puiné, ée (adj. & f.) *Nagebooren, jonger* (cadet); c'est mon frere puiné, ou, c'est mon puiné, *hy is myn jongere broeder, die na my volgt*; puinée, *jongere zuster.*

Puir. (*Zie* Puer).

Puis, (adv.) *Daar na, vervolgens, dan*; faitez cela & puis vous aurez congé.

Puisage, (m) *Hel putten* (n).

Puisard, (m) *Een zinkput, gronddelooze put, daar 't water in wegzakt.*

Puiser, (v. a.) *Putten, scheppen*; puiser de l'eau, une cruche dans une fontaine, mes souliers puisent l'eau; puiser, *haalen, uittrekken*; où à t-il puisé cela?

Puisné. (*Zie* Puiné).

Puisoir, (m) *Salpéter-lépel.*

Puisque, (conj.) *Dewyl, nademaal, nadien, overmits.*

Puissamment, (adv.) *Magtig, magtiglyk, kragtdaadiglyk, zeer.*

Puissance, (f) *Magt* (f) *vermógen* (n), *kragt* (f); reduire sous sa puissance, *onder zyn' magt of bedwang brengen*; les Puissances de l'Europe, *de Magten of Mógentheeden van Europa*; la Toute puissance de Dieu, *de Almagt of Almogendheid Gods*; Leurs Hautes Puissances, *Haare Hoog-Mogende (tytel van de Heeren Staaten* Generaal *der vereenigde*

Provintien); Leurs Nobles Puiſſances, *Haare Edelmógende (tytel der byzondere Staaten)*; augmenter la puiſſance d'une machine, *de kragt enz.*

Puiſſant, ante (adj.) *Magtig, groot, ſterk, kragtig, veel vermógend*; être puiſſant en bien & en autorité; tout puiſſant, *almagtig*; le Tout puiſſant, *de Almagtige, de Almógende*; un puiſſant remede, *een kragtig genees-middel*; un puiſſant homme, *een ſterk menſch*; une puiſſante fille, *een dikke ſterke jonge-dogter.*

Puits, (m) *Een put* (m); *item 't pomp gat* (n. *in een Schip*).

Pulluler, (v. n.) *Uitſchieten, opſchieten, uitkomen, groeyen, vermeerderen (als: een plant, kettery enz.).*

Pulmonaire, (adj.); Veine pulmonaire, *long-ader.*

Pulmonaire, (f) *Longen-kruid* (n).

Pulmonie, (f) *Longe-quaal, longe-ziekte, longe-zugt.*

Pulmonique, (adj.) *Longe-zugtig*; un pulmonique, *een long-zugtige.*

Pulpe. (*Zie* Poulpe).

Pulſatif, ive (adj.) *Slaande als een' pols.*

Pulſation, (f) *Pols-ſlag* (m).

Pulvérin, (m) *Kruid-hoorn*; *item fyn bus-kruid, laad kruid* (n).

Pulvériſation, (f) *Tot ſtof-maaking.*

Pulvériſer, (v. a.) *Tot ſtof, tot poeyer maaken, verbryzelen, klein ſtampen.*

Pululer. (*Zie* Pulluler).

Punais, aiſe (adj. & f.) *Stinkend uit de neus of mond*; *een ſtink-neus.*

Punaiſe, (f) *Weegluis, wandluis*; NB. on dit qu'en attachant au lit les piéds d'un lièvre, on chaſſe les punaiſes

Punaiſie, (f) *Stinkende ádem, ſtinkende neus.*

Punir, (v. a.) *Straffen.*

Puniſſable, (adj.) *Strafbaar.*

Punition, (f) *Straf, ſtraffe.*

Pupillaire, (adj.) *Onmondig, onder voogdy.*

Pupille, (m & f.) *Minderjaarig wees-kind dat onder voogdy ſtaat.*

Pupille, (f. *in Heel k.*) *Oog appel* (m).

Pupitre, (m) *Leſſenaar.*

Pur, ure (adj.) *Zuiver, rein, klaar, louter, onvermengd, onvervalſcht enz.*; vin pur, *zuivere of ongemengde wyn*; air pur, *zuivere of gezonde lucht*; eau, vierge pure, *zuiver, of rein water*; *zuivere maagd*; or pur, *louter of fyn goud*; c'eſt la pure verité, une pure calomnie, *'t is de zuivere of eenvoudige waarheid, enkelde laſtertaal*; mener une vie pure, *een onbevlekt of kuiſch leeven leiden*; ſtyle pur, *nette of zuivere ſchryf-ſtyl*; une donation pure, *eene zuivere gift (zonder eenige voorbehouding)*; quittance pure, *vollédige quitantie*; il a été abſous à pur & à pleiu, *hy is ten vollen of volkómentlyk ontſlágen.*

Pureau, (m) *Het bloote of onbedékte van de delpannen of leiën.*

Purée, (f) *Erwéten ſop, erreten nat* (n).

Purement, (adv.) *Zuiverlyk, reinlyk*; *kuiſchelyk*; *enkelyk, alleenlyk.*

Pureté, (f) *Zuiverheid, reinheid*; *item kuiſchheid.*

Purgatif, ive (adj.) *Zuiverend, reinigend*, remede purgatif, ou un purgatif, *een zuiverend genees-middel.*

Purgation, (f) *Zuivering, reiniging* (f); *item zuiver-drankje* (m), purgatie (f).

Purgatoire, (m) *'t Vagevuur* (n).

Purger, (v. a.) *Zuiveren, reinigen*; *een'* purgatie *ingeeven*; ſe purger, (v. r.) *zich zuiveren (van een' beſchuldiging)*; *item iets inneemen ter buik-zuivering.*

Purification, (f) *Reiniging (des bloeds, loutering der metaalen, lucht enz.)*; *item 't feeſt der reiniging van Maria.*

Purificatoire, (m) *Doek, waar meé de Prieſter den Kelk uitwiſcht.*

Purifier, (v. a.) *Zuiveren enz.*; purifier l'air, le ſang; purifier les cœurs, *de harten reinigen*; purifier les metaux, *de metaalen louteren*;

ſe

se purifier, (v. r.) *zich reinigen (van zyne vlekken).*

Purim, (m) *Gedenk-feest der Joden op den* 14 *Maart, wegens het lot-geval van Haman.*

Purisme, (m) *Zuiverheid; item al te groote kieschheid in de taal* (f).

Puriste, (m. & f.) *Zuivere taalkundige; taal-zifter.*

Puritains, (m. pl.) *De Puriteinen (naam der Presbyteriaanen of der geene die geene Bisschoppen erkenden, in Engeland).*

Purpurin, ine (adj.) *Purper-kleurig.*

Purulente, ente (adj.) *Etterägtig, vol etter.*

Pus, (m) *Etter, matérie* (f).

Pusillanime, (adj.) *Kleinmoedig, kleinhartig, vertzaagd.*

Pusillanimité, (f) *Kleinmoedigheid, lafhartigheid.*

Pustule, (f) *Een' puist.*

Putain, (f) *Een' Hoer.*

Putanisme, (m) *'t Hoerendom, 't hoeren-leven* (n).

Putasser, (v. n.) *Hoerejaagen.*

Putassier, (m) *Hoerejaager.*

Putatif, ive (adj. qui passe pour être ce qu'il n'est pas) *Vermeind, geächt of gehouden;* pere putatif.

Putativement, (adv.) *Vermeindelyk.*

Putois, (m) *Een bonsing.*

Putréfaction, (f) *Verrótting, bederving.*

Putréfait, aité (adj.) *Verrót, bedórven;* un putréfait, *een die stinkt als of hy verrót was.*

Putréfié, ée (adj. & part.) *Bedorven, verrót.*

Putréfier, (v. a.) *Verrótten, bedérven* (faire pourrir); putréfier (v. n.) se putréfier, (v. r.) *bederven, verrótten* (se corrompre).

Putride, (adj.) *Verróttend, bedérvend;* fièvre putride, *rot-koorts (die uit 't bederf der vogten ontstaat).*

Pycnostyle, (m) *Gebouw met zeer digt by malkander gezette zuilen* (n).

Pycnotique, (m) *Geneesmiddel dat het waterägtige bloed verdikt* (n).

Pygmée, (m) *Dwergje, klein manzetje.*

Pylore, (m. *in Ontleed-k.*) *De onderste ópening der maag.*

Pyramidal, ale (adj.) *Spits toeloopende, als een' naald.*

Pyramide, (f) *Spitse zuil.*

Pyroboliste, (m) *Kunst-vuur-werker.*

Pyromance ou Pyromancie, (f) *Waarzeggery uit 't vuur.*

Ryrotechnie, (f) *Vuur-werkkunde.*

Pyrotechnique, (apj.) *Dat zulks betréft.*

Pyrrhique, (f) *Zekere dans der oude Grieken van gewápende persoonen.*

Pyrrhique, (f) *Grieksche dichtmaat van* 2 *korte letter-greepen.*

Pyrrhonien, enne (m. & f.) *Twyffelaar; twyffelaarster; een die alles in twyffel trekt.*

Pyrrhonisme, (m) *De leere van Pyrrhus die alles in twyffel trok.*

Python, (m) *Zékere fabelägtige slang* (f).

Pythonisse, (f) *Priesterin van Apóllo, toverés, waarzegster.*

****

Q.

Q (m) Q (f) *De 16de Letter van 't* Alphabet, *is in 't begin van een woord altoos verzéld met een* U *en dan de uitspraak deezer* 2 *letteren* Qu *als een* K; *by voorb.* Quatre, Quantité, quel, qui &c. *worden uitgesprόken* Katre, Kantité *enz. De woorden die hier van uitgezonderd zyn, en hunnen natuurlyken klank behouden; als: by voorb* Quadragénaire, Quadrature, Questeur &c. *wier uitspraak* Kouadragénaire *enz. is, zullen wy met een * aanwyzen; ook gelieven de Leerlingen indagtig te zyn, dat de woorden die onder de Q niet gevonden worden, onder de C geplaatst zyn zullen.*

* Quacre, ou, Trembleur, (m) *Quaker (zekere Geest-dryver).*

Quadernes, ou, Carmes, (f. pl.) 2 *Vieren (in 't dambord);* amener quadernes, 2 *vieren gooyen*

 * Qua-

* Quadragénaire, (adj. & f.) *Veertig-jaarig*; *een veertig-jaarige*.

* Quadragésimal, ale (adj.); Jeune quadragésimal, *veertig-daagsche vasten*.

* Quadragésime, (f) *De eerste zondag in de vasten*.

Quadrain. (*Zie* Quatrain).

Quadran, ou, Cadran, (m) *Uurwyzer*; *zonne-wyzer*; *item een* Quadrant (*zéker werk-tuig in de gedaante van een 4de cirkel, waar meé men de hoogte der Zon, Sterren enz. meet.*).

* Quadrangle, (m) *Een vierhoek*.

* Quadrangulaire, (adj.) *Vierhoekig*.

* Quadrat, (m) *Quadraat of spatie* (*om korte regels meé te sluiten*) (*by Drukkers*).

* Quadratin, (m *Klein quadraatje, sluit plaatje of spatie* (*by Drukkers*).

* Quadrature, (f) *De vierkantmaaking van iets*, *of*, *'t uitvinden van een vierkant dat gelyk is met den inhoud van eenige andere figuur*.

Quadre, ou, cadre, (m) *Raam*, *Lyst*, (f. *van een spiegel*, *schildery*, *kast enz.* bordure).

Quadrer, ou, cadrer, (v. a.) *Vierkant maaken*, *gelyk afpassen*, *overeenbrengen*; on n'a pas encore trouvé le moyen de quadrer un cercle.

Quadrer, (v. n.) *Overeenkomen*, *zich voegen*, *schikken*, *pasſen*; cela quadre mal enſemble.

* Quadricolor, (m) *Anemonie die 4 kleuren heeft* (f).

* Quadriennal, ale (adj.) *Vierjaarig*, *alle 4 jaar*; un quadriennal, *een vier-jaarig ampt*.

* Quadrilateral, ale, ou Quadrilatere, (adj.) *Vierzydig*; un quadrilatere, *eene vierzydige figuur* (f), *een vier-hoek* (m).

Quadrille, (f) *Eene bende Ridders in 't tournoi- of steek-spel*.

Quadrille, (m) *Quadrilje* (*zeker kaart-spel van 4 persoonen*).

* Quadriſyllabe, (m) *Vierlettergreepig woord*.

* Quadrupede, (adj. & f.) *Viervoetig*; *een viervoetig dier*.

* Quadruple, (adj. & f. m.) *Viervoudig*, *vier maal zoo veel*; *het viervoudige* (n); *item een' vierdubbelde pistool* (f).

* Quadrupler, (v. a. & n.) *Viermaal vermeerde en of grooter maaken*; *als v. n. viermaal grooter worden*.

Quai, (m) *Kaai* (f. *langs een haven of rivier*).

Quaiage. (*Zie* Quayage).

Quaiche, (f) *Een' kits* (*zeker vaartuig*).

Quaker. (*Zie* Quacre ou trembleur).

Qualificateur, (m) *Godgeleerde, die de hoedánigheid der stellingen, die voor eene geestelyke vierschaar gebragt worden, verklaard of betyteld*.

Qualification, (f) *Benoeming*, *verklaaring der hoedánigheid eenes dings*.

Qualifié, ée (adj. & part.) *Benoemd*, *betyteld*; une perſonne qualifiée, *een perſoon van aanzien*, *van een' voornaam karaćter*.

Qualifier, (v. a.) *Noemen*, *naam of tytel geeven*; il qualifie cela vengeance; je ne ſais comment le qualifier; ſe qualifier (v. r.) Amiral, *zich Admiraal noemen*, *daar voor uitgeeven*.

Qualité, (f) *Hoedanigheid*; *eigenschap*; les qualités naturelles des choſes; il a de belles qualités; qualité, *rang*, *aanzien*; une perſonne de qualité; en qualité de Pere, de tuteur &c., *in de hoedanigheid van een vader of als vader*, *als voogd enz*.

Quand, (adv. de temps & interrog.) *Wanneer*; quand eſt il venu? *wanneer is hy gekomen?* juſques à quand? *hoe lang?*

Quand, (conj.) *Wanneer*, *als*, quand je conſidére, *als ik overweeg*; quand même, *wanneer zelfs*, *of*, *al waare het*; quand même il ſeroit ici, *al waare 't ook dat hy hier was*; quand tout devroit périr, *al moest alles vergaan*; quand & quand, *te gelyk*, *teffens*; quand & moi, *te gelyk met my*.

Quanquam, (m. *gem. w.*) *Openlyke school-réde* (f).

Quan-

Quanquan, (m. *gem. w.* tintamarre, vacarme); Faire du quanquan, *groot getier maaken.*

Quant, (prép.) *Aangaande, belangende*; quant à moi, à lui (*beter* pour moi, pour lui,) *my aangaande, wat hem betréfd*; quant à ce que vous m'écrivez, *aangaande het geene gy my schryft*; quant au reste, *voor 't overige*, le quant à moi, *verwaandheid, inbeelding*; se mettre sur son quant à moi, *zich trots en verwaand aanstellen.*

Quantes, (adv.); Toutes fois & quantes que vous voudrez, *zoo dikwils als gy wilt*; quantes fois, *hoe ménigmaal.*

Quantième, (adj. & f.) *De hoeveelste*; le quantième est il? *de hoeveelste is hy?* le quantième avons nous du mois? *den hoeveelsten (dag) van de maand hebben wy?*

Quantité, (f) *Hoeveelheid, grootte, ménigte, groot aantál*; une quantité de gens, de vin, *eene ménigte volks, veel wyn.*

Quarantaine, (f) *Veertig* (f), *een veertig-tal of veertig stuks* (n); *item de vasten tyd van* 40 *dagen* (f); *item* faire la quarantaine, *de quarantaine houden (dat is dat Scheepen enz. als zy van een besmette plaats komen* 40 *dagen buiten de Haven moeten blyven).*

Quarante, (adj.) *Veertig.*

Quarantie, (f) *De veertigen, een Gerechtshof van* 40 *persoonen te Venétiën.*

Quarantieme, (adj.) *De of het veertigste.*

Quarrable, (adj.) *Dat vierkantig kan gemaakt worden.*

Quarre, (f) *Het platte (van een hoed-bol)*; *de platte neus (van een schoen of leest)*; *de sneede (van een kleed).*

Quarre, (adj.); B quarre, (*in muziek*) *de harde B of* B dur.

Quarré, ée (part.) *Vierkant gemaakt.*

Quarré, ée (adj.) *Vierkant, vierkantig, vierhoekig*; figure quarrée; nombre quarré; racine quarrée, *de* Radix quadraat *of quadraatwortel*; bois quarré, *timmer-hout*; homme quarré, *een wel gezét man*; quarré des épaules, *breed van schouderen*; periode quarrée, *een wel gepaste volzin*; partie quarrée, *een gezelschap van 2 mans- en 2 vrouwspersoonen*; marchand de bois quarré, (*boert. w.*) *een zwável-stok-verkooper*; il raisonne juste & quarré comme une flute, *zyne rédenen hangen aan malkander als warm zand.*

Quarré, (m) *Een vierkant* (n), *een vierhoek* (m); *item vierkante kapdoos der Juffers* (f); quarré de mouton, *schaapen ribbe-stuk*; en quarré, (adv.) *in 't vierkant.*

Quarreau, Quarrefour, Quarreler &c. (*Zie* carreau &c.).

Quarrément, (adv.) *In 't vierkant.*

Quarrer, (v. a.) *Vierkant maaken*; se quarrer, (v. r.) *trots en moedig treéden, met de handen in de zy gaan.*

Quarrure, (f) *De breedte der schouderen* (f) *'t schouder stuk van een kleed* (n).

Quart, (m) *Een vierendeel, vierde deel, vierde (n. van een geheel)*; un quart d'heure, d'an, *een quartier uurs, een vierendeel Jaars*; un quart de vent, ou, de rumb, *een halve streek wind (op 't kompas)*; quart, *de wagt (der Matroozen)*; faire son quart; quart à droit, à gauche, *regts om, links om*; quart de conversion, *een halve omwending (in 't drillen)*; donner au tiers & au quart, *aan ryp en groen, aan ieder een, zonder onderscheid, geeven*; médire du tiers & du quart.

Quart, arte (adj.); Le quart denier, *de vierde penning*; la fièvre quarte, *de derdendaagsche koorts.*

Quartaine, (adj. *alleen dus*); Vos fièvres quartaines, *dat u de drommel haale (spr. w.).*

Quartan, (m) *Vierjaarige ouderdom van een wild-zwyn.*

Quartanier, (m) *Een vierjaarig wild-zwyn.*

Quartaut, (m. quart de muid) *'t vierendeel van een vat, een aam* (n)

Quart-ayeul, (m) *Over-oud-over-groot-vader.*

Quarte, (f) *Een mingel of 2 pinten*; *een* quart (*in de scherm-school en muziek*); *een vierde* (*in 't kaartspel*); *'t vierde part eener erffenis* (*in Rechten*).

Quartenier, (m) *Een Wyk-meester.*

Quarter, (v. a.) *Uit den weg doen wyken, uit het spoor doen ryden*; quarter (v. n.), *uit den weg, uit het spoor gaan*; *item eenen stoot ontwyken* (*by Scherm-m.*).

Quarteron, (m) *Een vierendeel, een vierendeel ponds*; *item een* 25, *een vierde van* 100 (n).

Quartier, (m) *Een vierde-part, vierendeel* (m); un quartier de veau, de mouton, d'agneau, *een kalfsbout of qvartier enz.*; un quartier de bœuf, *een voet van een os*; quartier de drap, *een quart stuk laken*; quartier de devant, de derriere, *een voor- of achter-quartier*; mettre par quartiers, *vierendeelen*; quartier de soulier, *'t hiel-stuk van een schoen*; quartier de pain, de fromage &c., *een stuk brood, kaas enz.*; de gros quartiers de pierre, *groote stukken steen*; quartier, *een vierendeel Jaars-loon, een* quartaal; le quartier est échu, *het quartaal is verscheenen*; quartier *dienst, opwagting van* 3 *maanden by Vorsten*; servir par quartier; ce Gentilhomme est de quartier, *die Heer of Jonker heeft de opwagting of is in dienst*; quartier de Lune, *'t quartier van de Maan*; quartier, *een wyk* (*eener stad*); commissaire du quartier, *wyk-meester*; quartier, *gewest, land-streek, oord* (*der waereld*); *woonplaats, logies, quartier* (*van een Soldaat*); *wagt*; *legerplaats* (*van troepen*); quartier d'assemblée, de rafraichissement, de vivres, d'hiver, *verzamel-plaats, rust of verversching-plaats, marketenters-plaats, winter quartier,* (*van een leger*); quartier, *genade of verschooning*; donner quartier, *'t leeven schenken,* pardon *geeven*; ne donner point de quartier, *op 't uiterste vervolgen, niets ontzien*; il medit de tout le monde & ne fait quartier à personne, *hy lastert ieder een en verschoond niemand*; quartier, *'t quartier* (n. *van een wapen*); *de zyde* (f. *van een paerde-hoef*); *'t hok* (n. *der Jagthonden*); *zy-stukken* (*van een zadel*); vent de quartier, *halve wind, zywind*; à quartier (adv.), *ter zyden*; se tenir à quartier, *zich van ter zyden of afgezonderd houden*; tirer quelqu'un à quartier.

Quartier-maître, (m) *Léger-meester, quartier-meester* (*des voet-volks*); *item schieman*; *quartier meester op een Schip.*

* Quarto (m); Un in quarto, *een boek in* quarto, *een* quartyn.

Quasi, (adv.) *Bykans, byna, schier* (Presque).

Quasimodo, (f) *De eerste zondag na Paaschen.*

Quaternaire, (adj.) *Viertallig*; nombre quaternaire.

Quaternité, (f) *Viervoudigheid.*

Quatorzieme, (f) *Een tyd of termyn van* 14 *dagen* (*in Rechten*).

Quatorze, (adj. & f.) *Veertien*; Louis quatorze, *Lodewyk de veertiende*; un quatorze, *eene veertien*; faire en quinze jours quatorze lieues, *langzaam arbeiden*; chercher midi à quatorze heures, *zoeken dat men niet vinden kan.*

Quatorzieme, (adj. & f.) *Veertiende.*

Quatrain, (m) *Vier régelig vaers*; *item eeu bortje* (n).

Quatre, (adj. & f. m.) *Vier*; quatre à quatre, *vier aan vier, vier op een' ry*; crier comme quatre, *ysselyk schreeuwen*; il se fait tenir à quatre, *hy wil met geweld zynen wil hebben*; faire le diable à quatre, *aangaan als een bezétene*; il se mettroit en quatre, pour servir ses amis, *hy zou' voor zyne vrienden door een vuur loopen.*

Quatre-temps, (m. pl.) *Quatertemper* (*zekere vasten-tyd in de R. K.*).

Quatre-vingt, (adj.) *Tagtig* (*NB. als op dit woord een subst. volgt voegt men 'er een s by, als:* quatre-vingts chevaux); quatre-vingt dix, *negentig.*

Quatre-

Quatre-vingtieme, (adj. & f.) *Tagrigfte.*

Quatriemement, (adv.) *Ten vierden.*

Quatriennal. (*Zie* Quadriennal).

Quay. (*Zie* Quai).

Quayage, (m) *'t Lossen of leggen van goederen op de Kaai; item Kaaigeld* (n).

Que, (Pron.) *Die, dien, dat, welke, dewelke, het welke, wat enz.*; l'homme que je vois, *de man die* (*dien of welken*) *ik zie*; la femme que j'ai vue, *de vrouw die* (*of welke*) *ik gezien heb*; l'enfant, la chose que j'aime, *het kind, het ding dat* (*of 't welke*) *ik bemin*; depuis le temps que nous nous connoissons, *zedert de tyd dat wy enz.*; que dites vous? *wat zegt gy?* que faire? il faut prendre patience, *wat zal men doen? wat raad? men moet enz.*; qu'est ce? *wat is het?* qu'est ce, qu'il y a? *wat is 'er te doen?* qu'est devenu mon temps? *waar is myn' tyd gebleeven?* ha! méchant garçon que vous êtez! *o! gy flouse jongen!* miserable que je suis! *ik elêndig mensch!* malheureux que nous sommes, *ach! wy rampzaalige*; qu'est ce que la verité, la justice? *wat beduid of wat is waarheid enz.*; il ne fait pas ce que c'est que l'ingratitude, *hy weet niet wat ondankbaarheid is*; je ne sai que dire, ni penser, *ik weet niet wat ik zeggen of denken zal.*

Que, (conj. & adv.) *Dat, of, als enz.*; j'espére qu'il viendra, *ik hoop dat hy komen zal*; je ne doute qu'il ne vienne, *ik twyffel niet of hy zal komen*; il ne se passe pas un jour qu'il ne me vienne voir, *'er* (*daar*) *gaat geen dag voorby of hy komt my bezoeken*; attendez qu'il vienne (ou jusqu'à ce qu'il vienne), *wagt tot dat hy komt*; il ne fut pas plûtot arrivé, qu'il se sentit malade, *hy was zoo ras niet aangekómen of hy gevoelde zich krank*; je ne l'ai vu qu'une fois, *ik heb hem maar eens gezien*; ne faire que jouer, *niet anders doen dan speelen*; vous êtez plus grand que moi, *gy zyt grooter als ik*; elle est plus riche que vous ne croyez, *zy is ryker dan of als gy wel meend*; je ne suis pas si fou que de le croire, *ik ben zoo dwaas niet van het te gelooven*; je lui parlois qu'il (lorsqu'il) étoit encore au lit, *ik sprak hem toen* (*of als*) *hy nog te bed was*; retirez vous qu'il (ou de peur qu'il) ne vous batte, *gaa heen, op dat hy u niet slaae, of uit vreeze hy mogte u slaan*; venez ici, que je vous parle, *komt hier, op dat ik u spreeke*; quel que soit son crédit, je ne m'en mets pas en peine, *hoe groot zyn gezág ook zye, ik kreune my 'er niet aan*; quelque difficile que soit cette affaire, je veux bien m'en charger, *hoe moeyelyk die zaak ook zye enz.*; quelque riche qu'il soit, *hoe ryk hy ook zye*; quelque part que vous alliez, souvenez vous de moi, *waar heenen gy ook gaan moogt enz.*; à quelque prix que ce soit, *'t koste wat het wille*; que si cela est vrai, *zoo dat waar is*; qu'ainsi ne soit, *om te bewyzen dat het zoo is*; que je suis malheureux! *wat ben ik ongelukkig!* qu'il y a d'hypocrites au monde! que de dissimulation! *wat al veinzery!* que je vous aime! *hoe lief heb ik u!* qu'elle est belle! *wat is zy fraai!* que (pourquoi) ne vous levez vous plus matin? *waarom staat gy niet vroeger op?* que n'avez vous recours à Dieu? *waarom neemd gy uwe toevlugt tot God niet?* o! la belle chose que la vertu! *wat is de deugd eene schoone zaak!* que n'ai je le temps? *och dat ik maar tyd had!* que Dieu confonde les méchants! *och dat God de boozen moge beschaamd maaken!* que Dieu vous comble de bénédictions! *dat God u met zyne zegeningen overlaade!* que je meure! si je &c., *laat my sterven! zoo ik enz.*; qu'il parle, *dat hy spreeke of laat hem spreeken*; qu'on ouvre cette porte, *dat men die deur ópene*; quand on n'a que faire, *als men niets te doen of te verrichten heeft*; je n'ai que faire de votre argent, *ik heb uw geld niet*

niet van nooden; il ne fait que d'arriver, *hy is zoo even aangekómen*; je ne fais que de venir, *ik ben zoo aanstonds gekómen*; tant petits que grands; tant morts que blessés, *beide klein en groot*; *zoo dooden als gequetsten*; c'est ici que (où) je demeure, *hier woon ik*; c'est un plaisir que de jouer, que de dormir, que de se promener, *het is vermaakelyk te speelen enz.*; il n'est que (il n'y a rien de meilleur que) d'être matineux, d'apprendre pendant la jeunesse, *daar is niets beter als vroeg op te staan, in de Jeugd te leeren*; il n'est ouvrage que de maître, *'t werk van den meester overtrefd alles*; il n'est que l'air des champs pour la santé, *niets is béter voor de gezondheid als de land-lucht*; il n'est trésor que de santé, *de gezondheid is de grootste schat*; il n'est sauce que d'appetit, *honger is de beste saus*; je crois qu'oui (que si), que non, *ik geloov' ja, neen.*

Quel, elle (Pron.) *Wat, welke?* quel homme, quelle femme est cela? quel age a t-il? *hoe oud is hy?* quelle est sa colere! *O! wat is hy toornig!* quelle pitié! *wat is het jammer!* quel qu'il soit, *wie hy ook zye*; quelque soit son rang, *wat ook zyn staat zye*; quelle que soit sa beauté.

Quelconque, (Pron.) *Eeniger wyze, hoe genaamd*; je ne le hazarderai en façon quelconque, *ik zal het op generlei wyze waagen.*

Quelcun. (*Zie* Quelqu'un).

Quellement, (adv. *aldus*); Tellement quellement, *zoo wat heen, tusschen beide, tamelyk* (passablement, entre-deux).

Quelque, (pron. adj.) *Eenig, eenige*; *wat*; y a t-il quelque apparence? *is 'er eenige schyn?* prêtez moi quelque livre, *leend my eenig boek*; quelque chose, *eenig ding, iets*; quelque part (en quelque lieu), *ergens*; quelque peu de vin, *een weinig wyn*; quelque jour, *eenig dag, eens*; je viendrai quelque jour, quelque temps, *ik zal eens of t'eeniger tyd kómen*; quelque bien qu'il ait, *wat goed hy ook bezitten moge*; quelques actions que je fasse, *wat daaden ik ook verrichte*; quelques centaines, *eenige honderden.*

Quelque, (adv. *regeerd den* conj.) *Hoe, hoe ook*; quelque féroces qu'ils puissent être, *hoe wild of woest zy ook zyn mogen*; quelque riches qu'ils soient, *hoe ryk enz.*; (*NB. wanneer dit woord voor een* adj. *dat van zyn* subst. *gescheiden is, staat, is het mede onveränderlyk*); *als:* quelque éclatantes que soient ses actions, *hoe schoon ook zyne daaden zyn mogen*; quelque éloignées de la terre que soient les planetes, *hoe verre ook enz.*; quelque, *omtrent*; cela me coute quelque dix écus, *dat kort my omtrent* 10 *ryksdaalders*; quelque 300 hommes, *omtrent of by de* 300 *man.*

Quelquefois, (adv.) *Somtyds, som-wylen, by wylen, al te mets.*

Quelque-part, (adv.) *Ergens.*

Quelqu'un, une (*in* plur. Quelques-uns, quelques unes; pron.) *iemand*; (*in 't meerv.*) *eenige.*

Quenotte, (*f. gem. w.*) *Melktand, eerste tand* (m. *der kinderen*).

Quenouille, (f) *Een spin-rok, spin-rokken* (m); *item bed-styl* (f); tomber en quenouille, *op de vrouwelyke linie vallen.*

Quenouillée, (f) *Een spinrokken vol* (n).

Quenouillette, (f) *Spinrokkentje* (n).

Querat, (m) *De huid van een Schip, van de kiel tot 't onderste barghout.*

Querelle, (f) *Gekyf, krakkeel, geschil* (n); faire une querelle d'allemand à quelqu'un, *om een bâvêrstroo iemand op 't lyf vallen, uitschelden.*

Quereller (v. a.) quelqu'un, *iemand bekyven, uitschelden*; quereller, (v. n.) *kyven, knorren*; il aime à quereller; (se quereller) (v. r.) *t' zamen kyven, krakkeelen enz.*

Querelleur, euse (m. & f.) *Twist-maaker, ruzie-maaker, krakkeel-zoeker; krakkeel-zoekster enz.*

Querelleur, euse (adj.) *Twistgierig, kyfagtig enz.* (*men zegt ook* Querelleux, euse).

Querimonie, (f) *Aanklagt voor 't geestelyk Recht.*

Querir, (v. a. *word alleen in den infin. gebr. na de werkw.* aller, envoyer, venir) *Haalen*; aller, envoyer querir (ou, chercher) quelqu'un, *iemand gaan haalen, laaten haalen.*

Questable, (adj.) *Lyf-eigen.*

Queste. (*Zie* Quête).

* Questeur, (m) *Schat-, rent- of penning-meester* (*der oude Rom.*; *item der Hooge-schoolen*).

Question, (f) *Vraage, vraagstuk; geschil-stuk*; question épineuse, *eene moeyelyke of nételige vraag*; résoudre une question, *eene vraag oplossen*; agiter une question, *een geschil-stuk op de baan, of iets in omvraag brengen*; la chose en question, *de zaak daar over gehandeld word of geschil is*; il n'est pas question de cela, *hier is geen geschil over of hier spreekt men niet van*; *item dat komt 'er niet op aan*; il est question de savoir &c., *het komt 'er op aan, om te weeten*; question de droit, d'état, *vraag-stuk, geschil in rechten, van staat*; à sotte question, point de reponse, *men moet op alle gekke vraagen niet antwoorden*; question, (torture) *pynbank, plei*; donner la question à un criminel, *eenen misdaadiger op de pyn-bank brengen.*

Questionaire, (m) *Pyniger, beul.*

Questionner, (v. a.) *Ondervraagen.*

Questionneur, euse (m. & f.) *Ondervraager; ondervraagster, een die gestádig vraagd.*

* Questure, (f) *Schatmeesterschap* (*der oude Romeinen*).

Quête, (f) *'t Opzoeken, opspeuren* (*van 't wild enz.*); *'t bédelen* (*der Monnikken*); après une si longue quête, *na een zodánig lang zoeken of navorschen*; aller en quête, *wild opzoeken, opspeuren*; aller à la quete, *met den bédel-zak uitgaan* (*voor 't Klooster*; une bonne quête, *een' goede verzámeling.*

Quêter, (v. a.) *Navorschen, opzoeken, opspeuren*; quêter une bête, un repas, des recommandations.

Quêter, (v. n.) *Bédelen, aalmissen inzámelen* (*voor een klooster of andere behoeftige*).

Quêteur, euse (m. & f.) *Een bédel-monnik, een of eene die omgaat en aalmoessen inzameld.*

Queue, (f) *Staart, staert of steert enz.* (m); queue de cheval de brochet &c. queue de poële, de cerise, de poire, *de steel van een' pan enz.*; queue de robe, de jupe, *de sleep van een' tabbaerd enz.*; queue de lettre, *de staert van een' letter*; queue de violon de moulin, *vioolstaert, mólen-staert*; queue, *achterhoede* (*van een léger of vloot*); *item de staart of 't einde van iets*; la queue de l'été, de l'hiver, *het einde enz.*; queue de compte, *'t restant eener rékening*; à sa queue, *achter zich*; en queue, *achter aan*; queue à queue *staart aan staart, achter malkander*; sans queue, *zonder gevolg, alleen*; être toujours à sa queue, *hem of haar altoos achter 't gat of na loopen*; porter la queue, *de sleep draagen*; queue d'aronde, *zwaluwe staart* (*by Schrynw.*); queue de rat, *een kaale paerde-staert*; *item hardigheid, eelt aan de achter-beenen van een paerd*; *item een' lange ronde vyl*; queue de dragon, *de staert van den draak* (*in Sterrek.*); queue de cheval, *paerde-staert* (*een kruid*; *item veldtéken der Turksche Generaals*); queue de renard, de chat, de pourceau, *vosse-staart, katte-staart, verkens-fenkel* (*zeker kruiden*); cette piece a cap & queue, *dat stuk is nog niet ontgonnen*; le venin est à la queue, ou le mal porte le repentir en queue, (*spr. w.*) *het einde draagt de last*; écorcher l'anguille par la queue, *iets verkeerd beginnen*; c'est un renard qui cache sa queue, (*spr. w.*) *hy heeft ze achter de ooren*; quand on parle du loup on en voit

voit la queue, *als men van den drommel spreekt is hy 'er by of omtrent*; je n'en ai pas vu la queue d'un, (*spr. w.*) *ik heb 'er niets van gezien*; il y va de tête & queue, *hy spand 'er alle zyne kragten toe in*; tirer le diable par la queue, *armoede lyden*, *éléndig leeven*; *veel verdriet hebben*; *met veel moeite iets doen*; cette queue n'est pas de ce veau là, *dat behoord daar niet toe*; il viendra un temps que les vaches auront besoin de leur queues, *daar zal een tyd komen*, *dat men gaarne had*, *'t geen men nu verächt*; il n'y en a point de plus empechés que ceux qui tiennent la queue de la poële, *'t is moeyelyker te regeeren als 'er van te praaten*, *of*, *de beste stuurlieden staan aan land.*

Queux, (m. *alleen dus*); Maître queux, *'s Konings opperkok.*

Queux, (m. *oud w.*) *Wet-steen*, *slyp-steen.*

Qui, (pron. relat. & interrog. m. & f.) *Die*, *dewelke*, *dat*, *'t welk*, *wie*; heureux celui qui craint Dieu, *gelukkig is hy die God vreest*; ceux qui méprisent les gens sont &c., *die geene die of welke enz.*; c'est l'étude qui fait tout mon plaisir, *het is de studie die enz.*; voilà l'homme à qui j'ai donné &c., *daar of dat is de man aan wien enz.*; c'est lui en qui je me fie, *hy is het in wien ik vertrouw*; le voici qui vient, *hier komt hy*; qui que ce soit, *wie 't ook zye of hy zye*, *wie hy zye*; voilà qui va bien, *dat gaat wel*: qui plus est, *dat meer is*, *of*, *daarenboven*; qui pis est, *dat nog erger is*; qui êtez vous? *wie zyt gy?* à qui en avez vous? *tégen wien hebt gy 't*, *of op wien hebt gy 't gelaaden*; à qui est ce livre? *wiens boek is dit? of aan wien hoord dit boek toe?* c'est un je ne sais qui, *het is een ik weet niet wie*, *een lompen vlégel*, *een schurk*, *een landlooper*; qui ça, qui là, *de eene hier*, *de andere daar*; ils fuyoient qui ça, qui là; qui bien fera, bien trouvera, *die wel doed*, *wel ontmoet* (*spr. w.*).

Quia, (*lat. w.*); Etre à quia, *verstomd staan*; reduire ou mettre quelqu'un à quia, *iemand verstommen*, *den mond stoppen dat hy niets meer weet te antwoorden.*

Quiconque, (pron.) *Al wie*, *zoo wie*, *die*; quiconque veut vivre heureux.

Quidam, ou, quidan, quidane, (m. & f.) *Een zéker mans- of vrouws-persoon.*

Quiennes avoines, (f. pl.) *Haver-pagt aan den grond-heer zyne honden.*

Quiet, ete (adj. *weinig gebr.*) *Gerust*, *stil*, *vreedzaam*; avoir l'esprit quiet, *een gerust of stil gemoed hebben*; le malade a passé une nuit quiete.

Quiétisme, (m) *Leere der* Quiétisten (f).

Quiétiste, (m. & f.) *Een Quiétist*, (*aanhanger van Molinos*, *wiens Godsdienst in een stille beschouwing van God bestond*).

Quietude, (f) *Gerustheid*, *stilheid* (*des gemoeds enz.*).

Quignon, (m. *gem. w.*) *Een bagt*, *homp of dik stuk brood.*

Quilboquet, (m) *Winkelhaak* (*der Schrynwerkers*).

Quille, (f) *Een kégel* (m); faire cinq quilles de venue & six de rabat, *in 't uitslaan 5 en in 't terugslaan 6 kégels gooijen*; donner à quelqu'un son sac & ses quilles, *iemand met pak en zak wegjaagen.*

Quille, (f) *De kiel* (*van een Schip*).

Quiller, (v. n.) *Met de kégels werpen*, *wie 't eerst speelen zal.*

Quiller, ou, Quillier, (s. m.) *Kegel-baan* (f).

Quillette, (f) *Takje* (n) *poot* (f).

Quillon, (m) *'t Kruis aan 't gevést van een dégen.*

Quin, (m); Border à quin, *de kant eener plank een weinig over de andere nagelen.*

Quinaud, aude (adj.) *Die den mond gesnoerd is*, *die niets meer weet te antwoorden* (*in een rédentwist*).

Quincaille &c. (*Zie* Clincaille &c.).

Quincajou, (m) *Amerikaansche wilde Kat.*

Quin-

Quinconce, (m); Planter des arbres en quinconce, *boomen ruitsgewyze planten.*

Quindécagône, (m) *Vyftien-hoek.*

Quines, (f. pl.) *Twee vyven (in 't tiktak-spel).*

Quinola, (m) *Harten-boer (in zéker kaarten-sp.); item boertiglyk leijonker, oppasser eener Mevrouw.*

* Quinquagénaire, (adj. & f.) *Vyftig jaarig, oud 50 Jaar.*

* Quinquagésime, (m) *De zondag voor de vasten.*

Quinquaille, quinquaillerie &c. (*Zie* Clincaille &c.).

Quinquennal, ale (adj.) *Vyf-jaarig.*

Quinquennales, (f. pl.) *Vyfjaarige speelen of feesten der oude Romeinen, ter eere van vergóódde Keizeren.*

Quinquenelle, (f) *Vyfjaarig* termyn *of* respyt *voor schuldenaaren* (n).

Quinquennium, (m) *Vyfjaarige studie op de hooge school* (f).

Quinquenove, (m) *Zéker dobbelspél van 5 en 9.*

Quinquille, (m) *Zéker Homberspel van 5 persoonen.*

Quinquina, (m) *Kina-kina (zékere bast van een boom die tegens de koorts gebruikt word).*

Quint, te (adj. *alleen dus*); Charles-quint; Sixte quint, *Karel de vyfde; Sixtus de vyfde.*

Quint, (m) *Het vyfde deel* (n); je suis pour le quint dans cette affaire.

Quintadiner, (v. n. *by Orgelm.*) *Een valsch geluid geeven, als een* quint *spreeken.*

Quintaine, (f) *Eertyds in de Ry-school een paal waar tégen men in 't voorby ryden met pylen en speeren wierp; item figuurl.*; servir de quintaine au peuple, *voor ieder een ten doel of spot zyn.*

Quintal, (m) *Een centner* (n) 100 *pond.*

Quinte, (f) *Een Quint of vyfde (in muziek, scherm-sch. en Pikétspel)*; quinte majeure ou major, *een vyfde van 't aas*; quinte, *een gekke kuur, vreemde gril* (caprice); *item een drooge hoest; item de vryheid van eenig Kasteel, wyk of* district.

Quinte-feuille, (f) *Vyf-vinger-kruid.*

Quintelage, (m) *Scheeps-ballast,* (m) *matroozen planje* (f).

Quinter, (v. a.) *Goud en Zilver stémpelen*, barre d'argent quintée.

Quintessence, (f) *Het fynste, het zuiverste, de beste kragt van iets.*

Quintessencier, (v. a.) *De beste kragt ergens uittrekken*; (tirer la quintessence); *item als v. n. hair klooven, ziften.*

Quinteux, euse (adj. & f.) *Grillig, koppig, eigenzinnig, vol kuuren; een grillig mensch.*

Quintin, (m) *Zéker fyn lynwaad.*

Quintuple, (adj. & f. m.) *Vyfvoudig.*

Quinzain, (m. *in 't kaats-sp.*) 15 *tegen* 15.

Quinzaine, (f) *Vyftien stuks; item* 14 *dagen*; les parties reviendront dans la quinzaine, *de partyen zullen over* 14 *dagen, dat is, den* 15*den dag weêr-komen.*

Quinze, (adj.) *Vyftien*; ils sont quinze, *zy zyn met hun vyftienen*; le quinze du mois, *de vyftiende der maand*; Louïs quinze, *Lodewyk de* 15*de*; dans quinze jours, *over* 14 *dagen.*

Quinze-vingts, (m. pl.) *Gasthuis te Parys voor* 300 *blinden.*

Quinzieme, (adj. & f.) *Vyftiende.*

Quiossage, (m) *'t Schaaven van 't léder* (n. *by Leêrtouwers*).

Quiosse, (f) *Schaaf-steen* (m. *by Leêrt.*).

Quiosser, (v. a.) *'t Léder schaaven.*

* Quiproquo, (m. *Lat. w.*) *Misslag*; faire un quiproquo, *het een voor 't ander neemen.*

Quirinales, (f. pl.) *Feest by de Romeinen ter eere van Romulus.*

Quis, (m) *Koper-bergsteen.*

Quittance, (f) *Quytscheldiag, quytbrief,* quitantie.

Quittancer, (v. a.) *Quyten,* quiteeren, quitantie *geeven.*

Quitte, (adj.) *Vry, los, ontslagen, verlost*; je vous tiens quitte,

 pour

pour dix e.u.s, *ik onslaa u enz.*; il est franc & quitte de toutes dettes; elle est quitte de tous maux; nous voilà quittes, ou quitte à quitte, *nu zyn wy kamp, of malkander niet meer schuldig*; l'un vaut l'autre quitte à quitte, *de eene is zoo goed als de andere*; jouer à quite ou à double, *om niet of dubbeld op speelen.*

Quittement, (adv.) *Vry, onbelast*; il posséde cette terre franchement & quittement.

Quitter, (v. a.) *Verlaaten*; quitter le monde, *de waereld verlaaten*; *item in een Klooster gaan*; quitter ses habits, *zyne kleederen uitdoen, afleggen*; quitter prise, *los laaten*; on ne peut lui faire quitter prise; quitter ses débiteurs, *zyne schuldenaars onslaan*; quitter quelqu'un d'une visite, d'un compliment, *iemand van een bezoek enz. verschoonen*; il a quitté les chausses, *hy is mondig geworden*; quitter un métier, *eene handteering verlaaten, laaten vaaren*; quitter son droit, *van zyn recht afstaan, zulks laaten vaaren*; la fièvre l'a quitté, *de koorts heeft hem verlaaten*; prune qui quitte le noyau, *pruim die van de steen valt*; qui quitte la partie, la perd (*spr. w.*); *die eenen aanslag laat vaaren, verliest zyne moeite en kosten*; je vous quitte, *ik scheide van u af, ik gaa heen.*

Quittus, (m) *Een betaalde rékening* (f. *in* finantie).

'Qui-vive. (*Zie onder* Vive).

Quoi, (pron.) *Welk, waar, wat*; le plus grand vice à quoi (auquel) il est sujet, *de grootste ondeugd waar aan enz.*; la mort est une chose à quoi l'on doit penser; à quoi pensez vous? *waar denkt gy om?* à quoi passez vous le temps? *hoe brengt gy uwen tyd door?* de quoi s'agit il? *waar over word gehandeld? wat valt 'er te doen? wat is het onderwerp?* en quoi vous a t-il offensé? *waar-in heeft hy u misdaan of belédigd?* à quoi tient il que cela ne se fasse? *waar aan schort of scheeld het enz.?* à quoi bon (pourquoi) tant de paroles? tant de façons? *waar toe of waar toe dienen enz.?* quoi! (comment!) *Hoe! wat!* quoi! a t'il dit cila? *hoe! heeft hy dat gezegt?* quoi! vous êtez deja de retour! Hé quoi! *wel nu!* quoique ce soit, que vous me demandiez, *wat gy ook van my eischen of my vraagen moogt*; quoi qu'il arrive, *wat 'er ook ontstaae of gebeure*; quoi qu'il en soit, *wat 'er ook van zye*; il ne dit ni quoi, ni qu'est ce, *hy zegt noch hoe noch haa, hy zegt niet een zier*; le je ne sais quoi, *het ik weet niet wat, iets byzonders, iets dat men niet noemen of uitdrukken kan*; il a un je ne sais quoi qui charme, qui offense &c.

Quoique, conj. encore-que) *Alhoewel, niet-tegenstaande, schoon*; quoique je vous aime; (*NB wanneer* que *voor* quoique *gaat, dan gebruikt men* encore-que) *als*: je vous assure qu'encore-que je vous aime.

Quolibet, (m. misérable pointe, triviale & basse plaisanterie) *Laffe, smaakelooze boertery*; c'est un homme à quolibets.

Quote, (adj. *dus*) Quote-part, *deel, aandeel* (n); payer sa quote-part.

Quotidien, enne (adj.) *Dagelyks*; pain quotidien; fièvre quotidienne.

Quotient, (m. *in Réken-k.*) *De uitkomst* (f), *'s* facit (n. *van een* gedivideerd *getál*).

Quotisation &c. (*Zie* Cotisation &c.).

Quotité (f. le prorata de chacun) *Deel, aandeel, part* (n. *in iets*).

****

R.

R (f) R (f) *De 17de Letter van 's Alphabet, word op 's einde veeler woorden niet uitgespróken; waar over men de* Grammaires *kan nazien.*

Ra-

Rabais, (m) *Afslag* (m), *vermindering in prys* (f) *rabat* (n); vendre à l'enchére & au rabais, *by op- en afslag verkoopen.*

Rabaissé, ée (adj. & part.) *Verminderd, gedaald, gezákt; vernéderd.*

Rabaissement, (m) *Vermindering* (f); *item vernéderde of verlaagde staat.*

Rabaisser, (v. a.) *Laager maaken, stellen of zetten, verlaagen, neêr-laaten, enz.* cela n'est pas assez bas, il faut le rabaisser d'avantage; rabaisser, *vernéderen*; rabaisser l'orgueil de ses ennemis; rabaisser les monnoïes, les tailles, *de prys der munt-spécien, der schattingen verminderen*; rabaisser sa voix, *zagter spreeken*; rabaisser, (v. n.) *vallen, daalen, afslaan in prys.*

Rabaner (v. a.) une voile, *een zeil met raa-banden voorzien of aanslaan.*

Rabans, (m. pl.) *Raa- of ree-banden.*

Rabat, (m) *Een kraag, bef* (f); *overslag* (m); *item de terug-slag* (m. *in 't kégel-spél.*

Rabat-joie, (m) *Vreugde-verstooring* (f), *eenig voorval dat de blydschap stremt; item een breek-spel, vreugde-stoorder of- stoorster.*

Rabattre, (v. a.) *Neêrlaaten, laaten vallen enz.*; rabattre le bras qu'on a levé; rabattre un coup, *eenen slag, stoot of houw afweeren, breeken*; rabattre la fierté de quelqu'un, *iemands hoogmoed dempen*; rabattre les vapeurs de la rate, *de droefheid verdryven*; rabattre, *afkorten, aftrekken, laaten vallen*; il n'en veut pas rabattre un sou; je vous le rabattrai sur votre compte; donner moi un petit baiser en rabattant sur notre mariage; rabattre, *afslaan, iets of iemand minder achten als te vooren*; j'en rabats la moitié, j'en rabats quinze, *ik maak 'er zoo veel werk niet meer van*; rabattre un mur, *eene muur wederom afbreeken, neêrsmyten*; rabattre, *terug-slaan (in 't Kegel-sp.)*; *afkeeren (een stoot by Scherm-m.)*; *inslaan, inzoomen (by Kleerm.)*; *slegten, gelyk maaken (eenen akker)*; *huiden in de looikuip leggen*; *afwinden (by draad trekkers)*; je lui ai bien rabattu son caquet; *ik heb hem zyn mond ter deege gesnoerd*; tout compté, tout rabattu, *alles naauw overwógen zynde*; rabattre, (v. n.) *afslaan, daalen (in prys)*; rabattre à main droite, *ter regter hand inslaan of wenden*; se rabattre, (v. r.) *zynen moed laaten vallen*; *zich neêrzetten, zich neêrslaan (als duiven op 't veld)*; l'armée se rabattit sur cette place, *het leger ging plotselings op die plaats los*; il se rabat toujours sur ses exploits, *hy valt altyd op zyne groote verrichtingen*; après avoir parlé quelque temps sur la morale, il se rabattit sur la politique.

Rabattu, ue (adj.) *Afgekort, afgetrokken*; *afgeslaagen enz.* (*Zie* Rabattre).

Rabbin, (m) *Joodsche Meester of Leeraar, Rabbi, Rabbyn.*

Rabbinique, (adj.) *Rabbynsch.*

Rabbinisme, (m) *Rabbynsche leere.*

Rabbiniste, (m) *Aankleever daar van.*

Rabdomancie, (f) *Waarzeggery met de wigchel-roê.*

Rabêtir (v. a.) un enfant, *een kind dof of dom maaken.*

Rabillage (m) de filets, d'une montre, *herstelling, verbétering* (f) *van netten enz.*

Rabiller, (v. a.) *Herstellen, verbéteren, in order brengen* (raccomoder).

Rabin &c. (*Zie* Rabbin).

Rable, (m) *De lenden* (f) *rug* (m. *van een' haas of konyn*); *vuurhaak*; *óven-krabber*; *kool-krabber* (m), *kalk-klouw of krouw* (f); *item buik-stuk* (n), *legger* (m. *van kleine vaartuigen*).

Rablu, ue (adj.) *Met een' sterken rug of sterke léndenen voorzien* (*word van menschen en dieren gez.*).

Rablure, (f) *Sponning, naad (langs de kiel van een Schip*; jarlot, entaillure).

Rabobliner, (v. a. *gem. w.*) *Slegt verstellen, konkelen, lappen.*

Rabonir, (v. a. *gem. w.*) *Verbéteren.*

Rabot, (m) *Schaaf (f)*; *item kalkkloet (f), roer-stok (m), drek-schop (f).*

Raboter, (v. a.) *Schaaven*; *item (de paden in een' tuin) gelyk maaken*; *(kalk) roeren, beslaan*; *(azyn) om-roeren.*

Raboteux, euse (adj.) *Rauw, hobbelig, ongelyk, onbeschaafd.*

Rabougri, ie (adj.) *Ondergebléven, mismaakt, die of dat zyn' vollen wasdom niet heeft*; arbre rabougri.

Rabougrir, (v. a.) *Onderhouden, den wasdóm beléttten.*

Rabougrir, (v. n.) se rabougrir, (v. r.) *Onder blyven, niet aarden, laag en mismaakt wassen.*

Rabouillere, (f) *Konynen-hol of-nest voor de jongen* (n).

Raboutir, (v. a. *gem. w.*) *De einden van twee stukken aan malkander hegten.*

Rabrouer, (v. a.) *Begraauwen, toesnaauwen, bits bejégenen.*

Rabroueur, euse (m. & f.) *Graauwer*; *snaauwster.*

Racage, (m) *Rak (n. zynde een krans van ronde bolletjes aan een Scheeps-mast).*

Racaille, (f) *'t Gespuis, gepeupel, jan-hagel* (n. canaille); *item slegt goed, uitschot (n), vodden* (f. pl.).

Racambeaux, (m) *Rak (een yzere schuif-ring aan de mast eener sloep).*

Raccomodage, (m) *'t Verstéllen* (n).

Raccomodement, (m) *Verzoening, herstélling van vriendschap (f).*

Raccommoder, (v. a.) *Verstéllen, herstéllen, wederom in ordre brengen (als: kleederen enz.)*; *weér-vereënigen, tot een vergelyk brengen*: se raccommoder (v. r.), *verstéld worden*; *item verzoend worden, weér-vereënigen.*

Raccomodeur, euse (m. & f.) *Verstélder, herstéller*; *verstélster enz.*

Raccordement, (m) *Gelyk-maaking, (door twee ongelyke dingen aan een te trekken).*

Raccorder, (v. a.) *Weér-vereenigen* (reconcilier); *item (iets) in een trekken, gelyk maaken*; *item een snaar-speeltuig stémmen, herstellen*; raccorder un instrument de musique; se raccorder (v. r.) *wederom vereënigen.*

Raccornir. (*Zie* Racornir).

Raccoupler, (v. a.) *Weér-koppelen.*

Raccourci, ie (adj.) *Verkort enz.*

Raccourci, (m) *Uittreksel, 't korte* (n); le raccourci d'un livre; representer une chose en raccourci.

Raccourcir, (v. a.) *Verkorten, inkorten, korter maaken*; raccourcir (v. n.) *verminderen, korter worden.*

Raccourcissement, (m) *Verkorting (f).*

Raccoutrement, (m) *Verstélling, lapping (f. van oude kleederen, schoenen enz.).*

Raccoutrer, (v. a.) *Verstellen, lappen* (ravauder).

Raccoutreux, euse (adj.) *Verstélbaar, dat te lappen is.*

Raccoutreur, euse (s. m. & f.) *Versteller, lapper*; *lapster enz.*

Raccoutumer, (v. a.) *Weder doen gewénnen*; se raccoutumer (v. r.) *zich weér-gewennen.*

Raccrocher, (v. a.) *Wéder aanhaaken* (accrocher de nouveau); *item weér-krygen* (rattraper).

Race, (f) *Geslacht* (n), *stam* (m), *afkomst* (f); il est d'une race illustre; race, *aart, slag*; chien de bonne race; il chasse de race, *hy heeft een aartje naar zyn vaartje (spr. w.)*; bon chien chasse de race, *een appel valt niet verre van zyn' stam (spr. w.).*

Racer, (v. n.) *In kunne of aart voortzetten (van dieren en vogelen gez).*

Rachalander, (v. a.) *Weér-beklánten.*

Rachat, (m) *Weér-koop, wéderkooping*; *item vrykooping, lossing (f).*

Rache, (f) *Teer-droessem (m. Scheeps w.).*

Rachetable, (adj.) *Wéder-koopbaar*;

baar; *item losbaar*; rente rachetable, *los-rente.*

Racheter, (v. a.) *Wéder-koopen*; *item vry-koopen*, *lossen*, *verlossen*; *aflossen.*

Rachitis, (m) *De engelsche ziekte*, *lenden-ziekte der Kinderen* (f).

Racinal, (m) *Dorpel of drempel* (*daar de sluis-deuren opdraayen*); racinaux, (m. pl.) *onderstél* (n) *voet*, (m. *onder eenig gebouw*).

Racine, (f) *Wortel*; racine chevelue, *vézelägtige wortel*; prendre racine, *wortel schieten*, *inwortelen*; *beklyven*; couper par la racine, *by de wortel afhouwen*, *uitroeyen*; racine, *stam-woord*, *wortel-woord*; racine quarrée, cubique, *quadraat-wortel enz.*

Racle, (m) *Schrabber*, *schrapper.*

Racle-boyau, (m) *Slegte viool-speelder*, *zaager.*

Racler, (v. a.) *Schrabben*, *schrappen*, *afschrappen*; *afschaaven*; *item afstryken* (*als*: *een' koorn-maat*, couper); *item* racler le boyau, *slegt speelen*, *zaagen op een viool*; racler, *rátelen*, *rammelen*, *rinkinken* (*aan een' deur*).

Racleur, (m) *Een schrapper*; *slegte viool speelder*, *zaager enz.*

Racloir, (m) *Schrap-yzer* (n), *schrapper*, *krabber* (m); *item stift*, *steek-yzer* (n. *by Plaatsn.*); *schaafmes* (m. *by Boekb.*).

Racloire, (f) *Stryk stok* (m. *by Koorn-m*); *item rátel-ring* (m. *aan een' deur*; *dit laatste ook* racloir *gen.*).

Raclure, (f) *Schrapsel*, *afschrapsel*, *afschaafsel* (n).

Racommodage &c. (*Zie* Raccommodage &c.).

Raconter, (v. a.) *Vertellen*, *verhaalen.*

Raconteur, euse (m. & f. *gem. w. word niet alleen gebr.*) *Verteller*; *vertelster*; raconteur de nouvelles.

Racorder. (*Zie* Raccorder).

Racornir, (v. a.) *Taai en hard maaken*, *doen omkrullen*, *in-een-schroeyen*, (*als*: *léder en perkament voor 't vuur*); se racornir (v. a.) *in een schroeyen*, *hard worden*, *krom trekken.*

Racoupler, Racourcir, Racoutrer, Racoutumer &c. *Zie met twee* cc.

Racquérir, (v. a. *weinig gebr.*) *Weér-krygen*, *weér-bekómen.*

Racquitter, se Racquitter, (v. n. & r.) *Weér vry speelen*, *het winnen*, *wéder-winnen* (*wat men verlooren heeft*); *item* racquitter (v. a.) le temps qu'on a perdu, *herwinnen*, *weér in haalen enz.*

Racrocher. (*Zie met twee* cc).

Rade, (f) *Ree*, *reede* (*voor Scheepen*).

Radeau, (m) *Vlot*, *hout-vlot* (n).

Rader, (v. n.) *Op de ree komen of leggen.*

Radeur, (m) *Zout-meeter* (*in vrankryk*).

Radial, (m) *Hand-spier* (f. *in Ontl. k.*).

Radiation, (f) *Straaling*, *uitstraaling*; *item* (*in Rechten*) *uitwisschiug*, *doorhaaling*, *doorschrabbing* (*van eenig geschrift*; rature).

Radical, ale (adj.) *Oirspronkelyk*, *in den grond*; mot radical, *stam-woord*, *wortel-woord.*

Radicalement, (adv.) *Oirspronkelyk*, *in den grond.*

Radication, (f) *Worteling.*

Radicule, (f) *'t Puntje*, *de kiem van 't zaad*, *waar van de wortel komt.*

Radié, ée (adj.) *Gevlamd*, *gestreept*, *met straalen als een' sterre*; fleur, couronne radiée.

Radiers, (m. pl.) *De zy-planken die aan den vóór- en achter-stéven van een schip spits uitloopen* (f. pl.).

Radieux, euse (adj.) *Straalende*, *schitterende*, *straalen uitschietende.*

Radiometre, (m) *Graad-boog.*

Radoire, (f) *Stryk-stok*, (m. *der Koorn-m.* racloire).

Radotage, (m) *Het suffen* (n).

Radoter, (v. n.) *Suffen*, *mymeren*, *raaskállen*, *kindsch zyn* (*door ouderdom of ziekte*).

Radoterie, (f) *Suffery*, *mymering*, *kindschheid*, *zotte klap.*

Radoteur, euse (m. & f.) *Suffer*; *suffster.*

Radoub, (m) *Kalfátering* (f); do-

donner le radoub à un vaisseau, *een Schip kalfateren.*

Radouber, (v. a.) *Kalfáteren.*

Radoubeur. (*Zie* Calfat).

Radoucir, (v. a.) *Verzagten, zagter maaken; item vermurwen, zagtzinniger, gedweeër maaken*; se radoucir (v. r.) *verzagten, bedaaren.*

Radoucissement, (m) *Verzagting, bedaaring* (f).

Radresse, (f) *Dwars-pad, op de gemeene weg toeloopende* (n).

Raffale, (f) *Val-wind, die van 't gebérgte komt* (m).

Raffaisser, (v. n.) se raffaisser, (v. r.) *Wéder neêr-zakken* (*als*: *nieuwe gebouwen, aarde enz.*).

Raffermir, (v. a.) *Versterken, vaster of stéviger maaken* (rendre plus ferme); *item wéder moed geeven, 't hart versterken*; se raffermir (v. r.) *sterker worden*; sa santé, son courage se raffermit.

Raffermissement, (m) *Wéder versterking, herstélling* (f).

Raffinage, (m) *'t Zuiveren, 't raffineeren* (n), *item geraffineerde zuiker*, raffinade (f).

Raffiné, ée (adj.) *Gezuivnrd, fyn*; *item slim, loos, doortrápt, doorslépen*; un raffiné, *een doorslépen gast.*

Raffinement, (m) *Reiniging, zuivering*; *item spitsvinnigheid, al te naauwe uitpluizing* (f).

Raffiner, (v. a.) *Zuiveren, louteren, fyner of béter maaken*, raffineeren; *item scheerpzinniger maaken, béter afregten, verbéteren.*

Raffiner, (v. n.) *Naauw uitpluizen, naauw ziften, verbéteren*; raffiner sur le langage, sur tout; se raffiner (v. a.) *loozer, fyner, doortrapter worden.*

Raffinerie, (f) *Plaats daar men iets reinigd, zuiverd of fyn maakt* (*als*: *zuiker, zout, bus-kruid enz.*) *een* Raffinadery.

Raffineur, (m) *Zuiveraar, raffineerder*, raffinadeur.

Raffineur, euse (adj. & f.) *Naauwziende, kiesch, een verbéteraar, ziftér, fyne uitpluizer* (*van iets*).

Raffolir, (v. n.) *Gek worden.*

Rafle, (f) *Tros daar de druiven af zyn* (f); *item een schrob-net* (n); *item een trits*, (*zynde een worp van drie gelyken in 't teerling-spel*); faire, ou, amener rafle, *drie gelyke oogen gooijen*; faire rafle, *alles weg-kaapen of rooven.*

Rafler, (v. a. *gem. w.*) *Weg-kaapen, weg-kraauwen, weg-veegen*; cet homme, cette grêle a tout raflé.

Rafraichir, (v. a.) *Ververschen, verfrisschen, verkoelen, verquikken enz.*; rafraîchir la mémoire, le sang, une place, un tableau, une tapisserie, un canon, les troupes, un chapeau, les cheveux, une racine, *het geheugen ververschen* (*op 't nieuw te binnen brengen*); *het bloed verkoelen*, (*verfrisschen*); *een plaats met nieuw volk beléggen*; *een' schildery schoonmaaken en vernissen*; *een tapyt of behangsel verstellen*; *een stuk geschuts verkoelen, koud laaten worden*; *de troepen ververschen*; *eenen ouden hoed afronden*; *'t hair lucht geeven of een weinigje afknippen*; *een' wortel reinigen of besnoeyen*; se rafraîchir, (v. n.) *ververschen, rusten, zich verquikken*; *item verkoelen, koeler worden, verfrisschen*; *item zich herrinneeren*; le vent se rafraîchit, *de wind steekt op, of begind op te wakkeren*; se rafraîchir la mémoire de &c., *zich in gedagten brengen of herrinneren enz.*

Rafraîchissant, ante (adj.) *Verfrisschend, verkoelend*; *verquikkend*; un rafraîchissant; *een koel-drank.*

Rafraîchissement, (m) *Verkoeling, verfrissching*; *item ververssching, verquikking, rust* (f), *voedsel* (n) *enz.*

Rafraîchissoir, (m) *Koel-vat* (n), *Koel-kétel* (m).

Ragaillardir, (v. a.) *Vervrólyken.*

Rage, (f) *Dolheid, woede, verwoedheid, razerny, quaadheid*; écumer de rage, *schuimbekken van boosheid*; faire rage, dire rage contre quelqu'un, *tegen iemand yslyk uitvaaren*; faire rage pour quelqu'un, *zich voor iemand wakker in de brés stellen*; il fait rage des pieds, *hy loopt als een haas*; les soldats font rage chez leurs hôtes, *de soldaa-*

daaten gaan by hunne waerden ysfelyk te werk; il fait rage en médecine, *hy doed wonderen in de geneeskunde*; il a la rage des tableaux, de parler, *hy is dol naar schilderyen, hy wil altyd praaten*; rage de cul fait passer le mal de dent, (*spr. w.*), *een' groote smert doed een' kleine niet achten.*

Ragencer. (*Zie* Rajuster).

Ragot, ote (adj.) *Kort en dik*; bâton, homme ragot.

Ragot, (m) *Een dreumisje*; *item dissel-pin.*

Ragotter, (v. n. *gem. w.*) *Knorren, morren.*

Ragouiste, (m) *Goed* ragoût-*kok.*

Ragoût, (m) *Sterk gekruidde en eet-lust verwekkende spyze of saus* (f); *item aangenaam tydverdryf, iets dat verlustigt* (n).

Ragoûtant, ante (adj.) *Lekker, aangenaam, lust-verwékkend.*

Ragoûter, (v. a.) *Lust of eet-lust verwekken.*

Ragraffer, (v. a.) *Wéder-aanhaaken.*

Ragrandir, (v. a.) *Vergrooten.*

Ragréer, (v. a.) *Glad maaken, weêr-overstryken* (*in Bouwk.*); *den stomp van eenen afgezaagden boom of tak effenen*; *item* (*een Schip*) *weêr-voorzien, verzorgen, toerusten.*

Ragué, (adj.); Cable ragué, *gevyld, geschaafd, gesleeten touw.*

Se Raguer, (v. r.) *In stukken wryven, schuuren of vylen* (s'écorcher).

Raie, (f) *Streep, streek, linie*; *item voore* (*in 't land*); *hair scheel*; *kerf enz.*; raies de roue, *wiel-speeken.*

Raie, (f) *Roch* (*zeker zee-visch*).

Rajeunir, (v. a.) *Verjongen, weêr jong maaken, jonger doen schynen*; rajeunir, (v. n.) *wéder jong worden, verjongen.*

Rajeunissement, (m) *Verjonging, verjeugding* (f).

Raïeure. (*Zie* Rayure).

Raifort, (m) *Radys*; *rammelas of rammenas* (f).

Railler (v. a.) quelqu'un, *iemand bespotten, uitlagchen*; railler, (v. n.) *spotten, boerten*; *kortswylen*; il raille toujours; se railler, (v. r.) *spotten, schertsen enz.*

Raillerie, (f) *Spotterny, boertery, jokkerny*; entendre la raillerie, *het schertsen wel verstaan*; entendre raillerie, n'entendre point raillerie, *het schertsen of de jokkerny verdraagen, niet verdraagen konnen*; cela passe la raillerie, *dat gaat te ver*; raillerie à part, ou, sans raillerie, *alle gekheid aan een' zyde, zonder gescheeren, in ernst*; (sérieusement, tout de bon) railleries, *schimpschriften* (satyres).

Railleur, euse (adj.) *Spottend, boertend, schertsend*; esprit railleur.

Railleur, euse (f. m. & f.) *Scherts-ser, boerter, spotter*; *schertster enz.*

Raine, (f) *Kikvorsch* (*béter* Grenouille).

Rainette. (*Zie* Reinette).

Rainure, (f) *Groef* (*in 't hout*).

Raïon &c. (*Zie* Rayon).

Raiponce, (f) *Rapuntsel* (*plant*).

Raire, (v. a. *oud w.*) *Scheeren, baard-scheeren*; un barbier rait l'autre, (*spr. w.*) *de eene hand wascht de andere*; à barbe de fou on apprend à raire, (*spr. w.*) *uit een ander mans gekheid zyn voordeel trekken.*

Rais, (m. pl.) *Straalen, licht-straalen* (f. pl.); rais du soleil, de la lune &c. rais de roue, *rad-speeken of-spylen*; rais, *punten der spooren.*

Rais, Raiseau. (*Zie* Re).

Raisin, (m) *Druif, druive* (f); raisins secs, *rozynen*; raisins de corinthe, *korrénten*; grain de raisin, *druive-bés.*

Raisiné, (m) *Druiven*-confituur (n).

Raison, (f) *De réden* (f), *'t redelyk vermogen, vernuft, verstand, oordeel* (n) *enz.*; la raison est ce qui distingue l'homme de la bête; la droite raison, *het gezond vernuft*; parler raison, *met gezonde réden spreeken*; n'avoir ni sens, ni raison, *geen verstand, noch oordeel bezitten*; il n'y a ni rime, ni raison, *daar is geen zin noch slot in*; rai-

raiſon, *réden*, *oorzaak*, *rékenſchap*; (f. cauſe, ſujet, compte) raiſon d'état, demander, rendre raiſon de ſa conduite; raiſon, *réden*, *billikheid*; demande fondée en raiſon; comme de raiſon, *als naar réden*, *of zoo als de billikheid vorderd*; ranger quelqu'un à la raiſon, *iemand tot réden, tot billikheid brengen*; ſe rendre, ſe ſoumettre à la raiſon; ſe payer de raiſon, *verſtandige voorſlaagen aanneemen*, *zich laaten gezéggen*; vivre ſelon Dieu & raiſon, *met God en met eere leeven*; où la force domine, raiſon n'a point de lieu, *daar 't geweld de overhand heeft*, *heeft de reden geen plaats*; avoir raiſon, *reden of oorzaak hebben*; *item gelyk hebben*; raiſon, *reden*, *bewys*; prouver par de ſolides raiſons que &c. raiſon, *voldoening*, *vergelding*, *wraak* (f); demander, tirer raiſon d'un affront; ſe faire raiſon, *zich zelfs recht doen*; faire raiſon, *beſcheid doen (in 't drinken)*; on perd la raiſon à force de faire des raiſons; point tant de raiſons, *zoo veel praatjes niet*; à plus forte raiſon, *met des te meer réden*; à combien plus de raiſon, *met hoe veel meer réden*; pour raiſon dequoi, *weshalven*; à raiſon de (ſur le pied de), *tegen*, *op den voet van*; j'ai acheté cela à raiſon de 4 livres l'aune; hors de raiſon, *onbillyk*; *item uytermaaten duur*; en agir hors de raiſon; marchandiſe qui eſt hors de raiſon; un être de raiſon, *een ingebeeld weezen*, *iets dat alleen in verbeelding beſtaat*; raiſon, *overëenkomſt*, *evenrédigheid*, (ratio *der getállen met elkander in Réken-k.*); livre de raiſon, *Koopmans ſchuld-boek*.

Raiſonnable, (adj.) *Rédelyk*, *met réden of verſtand begaafd*; l'homme eſt une créature raiſonnable; raiſonnable, *billyk*, *rédelyk*, *behoorlyk*; homme, taille, prix, raiſonnable.

Raiſonnablement, (adv.) *Op eene rédelyke*, *billyke*, *behoorlyke wyze*.

Raiſonné, ée (adj.) *Berédeneerd*, *onderzogt*; *geſlaagd*; diſcours raiſonné.

Raiſonnement, (m) *Rédeneering*; *redenkáveling* (f).

Raiſonner, (v. n.) *Rédeneeren*; *rédenkávelen enz.* raiſonner juſte, *in den baak*, *net of wel rédeneeren*, conſentir à une choſe ſans raiſonner, *zonder overweeging iets inwilligen*; raiſonner pantoufle, ou, comme un cheval de caroſſe, *als een zot redeneeren*, raiſonner, *veel praats hebben*, *tégenſpreeken*; c'eſt à vous, petit ſot, à raiſonner ici? *gy zotje zoud hier ook nog wat in te brengen willen hebben?* raiſonner à la chaloupe &c., *toeroepen wat koers te neemen (zee w.)*.

Raiſonneur, euſe (m. & f.) *Verdrietige redeneerder*; *item ſnapper*, *kákelaar*, *dwarsdryver*; *ſnapſter enz.*

Raïure. (*Zie* Rayure).

Rajuſtement, (m) *Herſtelling*; *bylégging* (f).

Rajuſter, (v. a.) *Herſtellen*, *wéder in ordre of te regt brengen*; rajuſter ſa perruque &c. rajuſter, *verëffenen*, *weer-byleggen*, *verëenigen*; rajuſter un différent.

Raiz, (m) *Gelyke grond*, *vlakte* (f); ouvrage à raiz de chauſſée, *werk dat gelyk met de grond is*; démolir raiz pied, raiz terre, *ſlegten*, *met de grond gelyk leggen*.

Râle, (m *Quakkel-Koning*.

Rale, (f) ou, Râlement, (m) *Reutel* (m), *reuteling* (f. *in de keel van een die ſterft*); *item het geſchreeuw* (n. *der herten in de brons-tyd*).

Ralentir, (v. a.) *Vertraagen*, *verminderen*, *langzaamer doen gaan*; ſe ralentir, *verſlaauwen*, *verſlappen*, *traager worden*, *vertraagen* (*in zyn' gang of yver*).

Ralentiſſement, (m) *Vertraaging*, *verſlaauwing* (f).

Râler, (v. n.) *Den reutel in de keel hebben*, *reutelen* (*als iemand die ſterft*).

Ralier. (*Zie* Rallier).

Ralinguer, (v. n. *zee-w.*) *De zeilen lévendig houden*, *aan de wind leggen*.

Ralingues, (f. pl. *zee-w.*) *De lyken*, (*zoom-touwen der zeilen*, *hangmatten enz.*).

Raliter

Raliter (v. n.) se raliter (v. r.), *Wéder bed-légerig worden* (*béter* retomber malade).

Raller, (v. n.) *Schreeuwen als een hert in de brons-tyd.*

Ralliement, (m) *Weêr-by-één trekking, weêr-by-één-verzámeling* (*der verstrooide Krygs-benden*).

Rallier, (v. a.) *Wéder-verzámelen, herstellen*; rallier les troupes; rallier des métaux, *metaalen weêr vereënigen, weêr-aan-malkander verbinden*; rallier un navire au vent, *weêr-op-loeven*; se rallier, (v. r.) *zich herstellen, wéder-vereënigen*; *item* se rallier de la terre &c., *het land enz. náderen.*

Rallonger. (*Zie* Ralonger).

Rallumer, (v. a.) *Weêr-aansteeken, weêr-ontsteeken*; rallumer une chandelle, la guerre; se rallumer (v. r.), *weêr-ontsteeken, weêr-aangaan.*

Ralonger, (v. a.) *Verlengen, uitlaaten, langer maaken*; ralonger une jupe, le temps.

Ralumer. (*Zie* Rallumer).

Ramadan, (m) *Vasten* (f. *der Mahometaanen*).

Ramadouer, (v. a.) *Met liefkoozen wéder stillen.*

Ramage, (m) *De wild-zang*, (m) *'t gezang, 't gequeel, 't quinkeleeren* (n. *der vógelen*); *item het takwerk, de takken* (*der boomen*); étoffe à ramage; chanter un autre ramage, *op eenen anderen toon zingen*; ramage, *'t raamen* (*der lákens*).

Ramager, (v. n.) *Zingen, queelen, quinkeleeren, tierelieren* (*van vogelen gez.*).

Ramaigrir, (v. a.) *Vermágeren, mágér maaken*; ramaigrir, (v. n.) *mágerer worden, afneemen.*

Ramander &c. (*Zie* Ramender &c.).

Ramas, (m) *Verzámeling, by-één-vergaâring* (f) *hoop* (m).

Ramasse, (f) *Sleede of sleê*, (*waarmeê men over de sneeuw der Alpische gebergtens ryd*).

Ramassé, ée (adj.) *Verzámeld, by-één geraapt; ópgeraapt*; des gens ramassés de tous côtés; ramassé parmi les boues; *item* un corps ramassé, *een gezét, in-één-gedrongen ligchaam.*

Ramasser, (v. a.) *By-één-raapen, vergaâren, verzámelen, by-één, of op éénen hoop by malkander brengen*; ramasser des troupes; ramasser (ou amasser), *ópraapen* (*dat gevallen is*); cet habit ne vaut pas le ramasser; ramasser, *afrossen, toetákelen*; il l'a ramassé comme il faut; se ramasser, (v. r.) *zich by-één vergaâren, te-zámen-kómen*; *item malkander afrossen enz.*

Ramasseur, (m) *Verzámelaar*; *ópraaper*; *item sleê-voerder op de Alpische gebergtens.*

Ramassis, (m) *By-één-raapsel; sprokkel-hout* (n); *af-val* (m).

Ramazan. (*Zie* Ramadan).

Rambade, (f) *'t Galjoen eener galeie* (n).

Ramberge, (f) *Zéker Ren-schip* (n).

Rame, (f) *Riem, roei-spaan* (m. aviron) vaisseau à rames, *een roeischip*; tirer à la rame, *roeyen*; aller à voiles & à rames, *zeilen en riemen voeren.*

Rame, (f) *Tuin-staak, boon-staak* (m), *rys* (n. *daar de peul-erreten tégen óp-wassen*).

Rame (f) de papier, *een riem papier*; mettre à la rame, *boeken voor scheur papier óp-pakken.*

Rame, (f) *Raam* (*om láken op te droogen*).

Ramé, ée (adj.) *Geroeid*; *item met staaken of rys bezét*; *item* balle ramée, *bout-kógel.*

Rameau, (m) *Tak* (m), *takje* (n); le dimanche des rameaux, ou, le jour des rameaux, *Palm-zondag.*

Ramée, (f) *Lover-tent, groens lommer* (f), *mey-takken* (m. pl.).

Ramendable, (adj.) *Verbéterlyk, dat verbéterd worden kan.*

Ramendage, (m) *Verbétering*; *item legging van een stukje blad goud daar het ontbreekt* (f).

Ramender, (v. a.) *Verbéteren*; *een stukje blad goud leggen daar 't ontbreekt*; *item afzetten, den prys verminderen*; ramender le bléd; ramender

der les terres, une étoffe, *bet land verbéteren, in beter staat brengen; eene stoffe nog eens verwen*; ramender, (v. n.) *afslaan, daalen, béter koop worden*; l'avoine ramende.

Ramener, (v. a.) *Terug brengen, terug voeren of leiden*; *item* ramener les esprits, *de gemoederen stillen, tot bedaaren, tot inkeer brengen.*

Rameneret, (m) *Slag, streek (met de meet-snoer of lyn).*

Ramentevoir, (v. a. *oud w.*) *In 't gebeugen brengen* (faire ressouvenir); se ramentevoir, (v. r.) *zich herrinneren* (se ressouvenir).

Ramequin, (m) *Een stuk geroost brood met kaas, een bartelyk beetje.*

Ramer, (v. n.) *Roeyen* (tirer à la rame).

Ramer, (v. a.) *Staaken zetten, rys steeken*; ramer des fêves, des pois; ramer les draps, *de lákens raamen, aan de raam slaan.*

Ramereau, (m) *Jonge ring-duif.*

Ramette, ( ) *Raam (by Drukkers).*

Rameur, (m) *Roeyer.*

Rameux, euse (adj.) *Getakt, takkig.*

Ramier (m) ou pigeon ramier, (adj.) *Ring-duif, wilde duif.*

Ramification, (f) *Tak-verspreiding der áderen (in Ontleedk.).*

Ramifier, se ramifier, (v. r.) *Zich in takken of spranken verspreiden.*

Ramilles. (f. pl. *Zie* Ramassis).

Raminagrobis, ou, Rominagrobis, *Een trotsch, ryk en staatig man, of een die zodánige houding* (airs) *heeft*; *item een groote Káter.*

Ramingue, (adj.) *Steeg, stug*; cheval ramingue.

Ramoindrir, (v. a.) *Wéder-verminderen.*

Ramoitir, (v. a.) *Weder-bevogtigen.*

Ramollir, (v. a) *Verzágten, vermurwen, gedweeër, weeker of zagter maaken*; *item verwyfd maaken, verslappen, den moed-beneemen*; se ramollir, (v. r.) *verzágten, vermurwen*; *verslappen, verwyfd, vuig of vadzig worden.*

Ramollissant, ante (adj.) *Verzágtend*; un ramollissant, *een verzágtend genees-middel.*

Ramollitif, ive (adj.) *Verzágtend*; onguent ramollitif, *verzágtende zalve*; un ramollitif, *een verzágtend genees-middel.*

Ramon, (m. *oud w.*) *Stompe bézem.*

Ramonner (v. a.) une cheminée, *een' schoorsteen veegen.*

Ramonneur, (m) *Schoorsteen-veeger.*

Rampant, ante (adj.) *Kruipende enz.*: un insecte rampant, *een kruipend diertje*; esprit bas & rampant, *een laag en slaafsch gemoed*; style rampant, *laage schryf-wyze*; lion rampant, *een klimmende Leeuw (in wapen-k.).*

Ramparer, Rampart. (*Zie* Rem).

Rampe, (f) *De spatie of verdieping van de eene trap tot de andere*; *item de leun eener trap.*

Rampement, (m) *Kruiping (f).*

Ramper, (v. n.) *Kruipen, langs de aarde kruipen (als sommige dieren en planten)*; *item zich omslingeren, als:* le houblon rampe autour de la perche; *item* ramper devant quelqu'un, *kruipen, slaafsch zyn voor iemand*; ramper dans la misère, *in elende leeven.*

Rampin, (adj.); Cheval rampin, *Paard dat op de punten der agterste voeten gaat.*

Ramure, (f) *Het gewigt of de hoornen van een hert.*

Rance, (adj.) *Bedórven, garstig*; du lard rance, *garstig spek.*

Rance, (f. m.) *Garstigheid (f)*; sentir le rance, *garstig rieken.*

Ranche, (f) *Sport in een' wagenleer*; *treê aan een kraan of kiel-paal.*

Rancher, (m) *Leer op de wyze der trap van een kiel-paal.*

Rancidité. (*Zie* Rancissure).

Rancir, (v. n.) *Garstig of stinkend worden, bedérven.*

Rancissure, (f) *Garstigheid (f), 't bedérf (n. der spyze).*

Rançon, (f) *Los-geld, rantsoen (n).*

Rançonnement, (m) *Lossing, rantsoeneering*; *item afknéveling, óverschatting (f).*

Rançonner, (v. a.) *Lossen, rantsoeneeren*; *item te veel doen betaalen, scheeren*; hôtellerie où l'on rançonne les passants.

Rançonneur, euse (m. & f.) *Schagcheraar*; *knévelaarster*.

Rancune, (f) *Oude wrok of haat*.

Rancunier, iere (adj. & f.) *Wrokdraagend, onverzoenlyk*; *een wrokdraager*.

Randonnée, (f) *De terug loop van eenig wild naar de plaats daar het opgejaagd is*.

Rang, (m) *Ry*, (f) *gelid* (n), *orden, plaats, stand* (f) *enz.*; rang d'arbres, de boutons, *eene ry boomen, knoopen*; mettre de rang, *op een' ry, in orden stellen*; doubler les rangs, *de geléderen* (*der Soldaaten*) *verdubbelen*; enfoncer les rangs, *door de geléderen heen-breeken*; galère à quatre rangs, *galei met 4 roei-banken*; être au rang des savants, *onder 't getal der enz.*; se mettre en son rang, *zich op zyn behoorlyke plaats stellen*; venir à son rang, *op zyn beurt kómen*; tenir le premier rang, *de eerste plaats bekleeden*; maintenir son rang, *zyn' stand of waerdigheid handhaaven*; rang, *aanzien* (n), *aanmerking* (f), *als*: venir sur les rangs; mettre sur les rangs; *item* paroître, ou, se mettre sur les rangs, *op de baan of te voorschyn kómen* (*om ergens naar te dingen nevens andere*); vaisseau du premier, du second rang, *een schip van de eerste grootte, rang of certer enz.*

Rangaine &c. (*Zie* Rengaine &c.).

Range, (f) *Een' ry straat-steenen*.

Rangé, ée (adj. *Zie* Ranger).

Rangée, (f *Ry*, *orden, reeks*.

Ranger, (v. a.) *In orden stellen, op een' ry zetten, schikken*; ranger des Livres; ranger une armée en bataille, *een heir of léger in slag-ordening stellen*; ranger quelqu'un à la raison, *iemand tot réden brengen*; je saurois bien le ranger s'il fait le méchant; ranger la côte, *langs de kust vaaren*; ranger le vent, *by de wind zeilen of prangen*; ranger le nord, *om de noord loopen, zeilen*; se ranger, (v. r.) *zich schikken, voegen, onderwerpen*; *item ruimte, plaats maaken, schaveelen*; se ranger sous l'obéissance, du parti de quelqu'un; le vent se rangea au nord, *de wind liep noordelyk*; bataille rangée, *slag-orden*; un homme fort rangé, *een zeer geschikt man*.

Rangette, (f); à la rangette, *Op eene rei*.

Ranimer, (v. a.) *Weêr-bezielen, wéder lévendig maaken*, *item weêr moed geeven*; *'t hart versterken, opwekken*.

Ranles, (f. pl.) *De 2 áderen onder de tong*.

Rapace, adj.) *Roof-gierig, roofziek*, oiseau rapace.

Rapacité, (f) *Roof-zugt*.

Rapaiser, Rapareiller &c. (*Zie* Rapp.).

Rapatriement, (m. *gem. w.*) *Verzoening* (f).

Rapatrier, (v. a.) *Bevrédigen, verzoenen*.

Rape, (f) *Rasp*; *item rasp-vyl*.

Rapé, (m) *Bedorven wyn die met nieuwe druiven weêr herfleld is*; *item snuif-tabak*, rapé.

Rapel, Rapeller. (*Zie* Rapp.).

Raper, (v. a.) *Raspen*; *vylen*.

Rapetasser, (v. a. *gem. w.*) *Lappen, aan een-lappen of-knoeijen, verstellen*; rapetasser de vieux habits, des vers.

Rapetisser, (v. a. *gem. w.*) *Kleiner maaken*; rapetisser, (v. n.) *kleiner worden, krimpen*.

Rapide, (adj.) *Snel, snel-loopend, vliedend, gezwind, schielyk*; vol, torrent rapide.

Rapidement, (adv.) *Snéllyk enz.*

Rapidité, (f) *Snélheid enz.*

Rapiécer, (v. a.) *Aan-een-lappen*.

Rapiécetage, (m) *Het verstéllen*.

Rapiéceter. (*Zie* Rapiécer).

Rapiere, (f) *Rapier, lange dégen* (m).

Rapine, (f) *Roof* (m), *dievery*; *strooping, schraaping* (f); oiseau de rapine, *roof-vogel*; vivre de rapine & de pillage,

Rapiner, (v. a.) *Rooven, ſteelen, naar zich kraauwen.*

Rapinerie, (f) *Roovery, ſchraaping, villing.*

Rappaiſer, (v. a.) *Weêr-ſtillen, weêr-bevrêdigen.*

Rapparier, ou, Rappareiller, (v. a.) *Weêr t' zámen paaren, t' zámen voegen*; rappareiller, *weêrtoeruſten of zeil-vaerdig maaken (een Schip).*

Rappe, Rappé &c. (*Zie* Rape &c).

Rappel, (m) *Wederóm-roeping, terug-roeping, terug-ontbieding* (f); *item* rappel de ban, *ontſlag-brief van ballingſchap*; rappel, *tweede beroeping* (*of* appél) *op hooger Gerecht.*

Rappeller, (v. a.) *Terug roepen, wederóm roepen, terug ontbieden enz.*; rappeller de ſon ambaſſade, de ſon exil, *van zyn gezantſchap, van zyn' ballingſchap terug roepen of ontbieden*; rappeler à la vie, *weêr doen herleeven*; rappeller à ſon devoir, *weêr tot zyn pligt brengen*; on ne peut rappeller le temps paſſé, *wat verby is kan men niet herroepen*; rappeller ſes eſprits, *zich herïnneren, of bedénken*; *item zyn' kragten weêr bekómen*; pour y rappeller la ſéve, *om 'er het ſap weêr in te brengen*; rapeller en ſa memoire, ou, ſe rappeller, *in zyn geheugen brengen, zich herïnneeren*; rappeller, *terug doen keeren, bekeeren*; Dieu a rappellé ce débauché; rappeller, *wederóm lokken*; ce vin rappelle ſon buveur; rappeller quelqu'un à une ſucceſſion, *iemand tot eene nalaatenſchap, waar van hy uitgeſlooten is, beroepen.*

Rapper, Rappetaſſer, &c. (*Zie met éêne* p.).

Rappliquer, (v.a.) *wéder aan- of toe-leggen, weêr aanwenden*; ſe rappliquer (v. r.) à l'étude, *zich weêr op de ſtudie toeleggen.*

Rapport, (m) *Wéder-brenging, terug-voering enz.*; le port & le rapport des marchandiſes; rapport, *verbaal, verſlág, bericht, beſcheid* (n. récit); faire le rapport d'une choſe; de faux rapports, *oorblaazery, valſche aanbrenging of betigting, verzonnene laſter-taal* (f); faire de faux rapports de quelqu'un; il brouille toute la maiſon par les faux rapports; rapport, *overëenkomſt, gelykheid* (f. convenance, conformité); cette copie a beaucoup de rapport avec ſon original; n'avoir rapport à rien, *nergens naar gelykenen*; ouvrage, pièces de rapport, *ingelegd werk*; *ſtukken om in te leggen*; rapport, *opgeeving, oprisping, opſtyging*; (f) cette viande m'envoye des rapports; rapport, *opbrenging, oplévering, vrugt* (f), *nut, voordeel* (n); terre de grand rapport, *vrugtbaar land*; terre qui eſt en rapport, *land dat bezaaid is*; l'affaire eſt au rapport, *de zaak is ingebragt, of voor 't Gerecht*; l'affaire va bien, par rapport à vous, à lui, *de zaak gaat wel, ten aanzien van u, van hem*; au rapport de &c., *volgens 't verbaal van enz.*

Rapporté, ée (adj) *Weêr-gebragt, enz.* (*Zie* Rapporter).

Rapporter, (v. a.) *Wéder-brengen, terug brengen of-voeren*; *enz.* rapporter quelque choſe; ce chien rapporte bien; rapporter, *médebrengen*; il a rapporté de la chine de belles étoffes &c. rapporter, *overbrengen, vertellen, verhaalen, verſlag doen*; il rapporte tout ce qu'il entend, *hy verteld of brengt over enz.*; cet auteur rapporte qu'il &c. *die Schryver verhaald dat hy enz.*; il rapporte pour ſa juſtification, que &c. *hy brengt ter zyner rechtvaerdiging by, dat enz.*; rapporter des paſſages de l'écriture, *Schrifttuur-plaatſen aanhaalen, bybrengen*; rapporter, *wenden, richten*; il rapporte tout à ſon profit; rapporter ſes actions à la gloire de Dieu; rapporter un procès, *een geding aangeeven, inléveren, doen dienen, verſlag van doen voor den Rechter*; rapporter, *afleiden, doen afkómen*: il rapporte ſon origine à la maiſon royale; rapporter, *opléveren, vrugten voortbrengen, voordeel aanbrengen*; arbre, terre, ouvrage qui rapporte bien; rapporter,

ter, *opbreeken (als spyze in de maag)* rapporter, *kleine stukken by één voegen, ingelégd werk maaken*; se rapporter, (v. r.) *overëenkomst of betrékking hebben, gelyk zyn*; son humeur se rapporte assez à la mienne; ces deux couleurs se rapportent bien; se rapporter, *zich gedraagen, zich beroepen, overlaaten*; je m'en rapporte à vous, à votre équité &c. l'affaire se rapportera ce matin, *de zaak zal deezen morgen dienen, voor 't Gerecht kómen.*

Rapporteur, euse (m. &c. f.) *Inléveraar (van een geding)*; *item verklikker, aanbrenger, overdraager*; *klappeie*; rapporteur, *een* transporteur *(werktuig in Meetk.)*.

Rapprendre, (v. a.) *Herleeren.*

Rapprivoiser, (v. a.) *Weêr tam of mak maaken.*

Rapprochement, (m) *Weêr-by-één-náдering; weêr-by-één-brenging, verzoening* (f).

Rapprocher, (v. a.) *Wéder aan-náderen, náder-by-brengen, náder aan-voegen*; se rapprocher, (v. r.) *zich weêr-náderen; náder-by-komen, zich nader-by-schikken.*

Rapsodie, (f) *t' Zamen-raapsel, mengel-moes* (n), *rommel-zoó (f. uit verscheide Schryvers).*

Rapsodiste, (m) *Prul-schryver.*

Rapt, (m) *Schaaking, vervoering (f. eener jonge dogter).*

Rapure, (f) *Afraspsel* (n).

Raque, (f) *Rak-kloot* (m. *Scheeps-woord*).

Raquedenaze, (m. *gem. w.*) *Aarts-gierigaard, olyke vrek.*

Raquedon, (m) *Een die iets geeft en daar-na weêr-eischt.*

Raquette, (f) *Kaats-net, rakét, palét* (n).

Raquettier, (m) *Rakét-maaker.*

Raquitter. (*Zie* Racquitter).

Rare, (adj.) *Ongemeen, zeldsaam, raar, dun gezaaid, schaars*; événement, livre rare; l'argent est rare, *het geld is raar of schaars*; vous devenez rare, *men ziet u zeldzaam*; rare, *dun, fyn, yl*; un air rare, *een' dunne lucht*; poulx rare, *zwakke pols.*

Raréfactif, ive (adj.) *Lucht-verdunnend.*

Raréfaction, (f) *Verdunning, uitzetting (der lucht).*

Raréfier, (v. a.) *Verdunnen, uitzétten (in Natuur-k.).*

Rarement, (adv.) *Zelden, weinig.*

Rarescence, (f) *Dunheid.*

Rareté, (f) *Zeldsaamheid, raarheid; schaarsheid; item fynheid, dunheid (der lucht enz.)*; *item fraayigheid*, rariteit.

Rarissime, (adj.) *Zeer raar.*

Ras, ase (adj.) *Geschóren, kaal, glad, effen*; tête rase, *geschóren of kaal hoofd*; mesure rase, *afgestreekene maat*; en rase campagne, *in 't vlakke of ópen veld*; bâtiment ras, *plat of ópen vaartuig*; velours ras, *geschooren fluweel*; habit ras, *een kaal kleed*; couper ras, *kort af-snyden*; table rase, (*figuurl.*) *een jong onërvaaren mensch.*

Ras, (f. m.) *Ras (zékere stoffe).*

Rasade, (f) *Een vol glas, een volle roemer.*

Rasant, ante (adj. & part.); Ligne rasante, *bestrykende, éven raakende linie (in Vesting b.).*

Rase, (f) *Scheeps-harpuis of teer* (m).

Rasement, (m) *Slegting, slooping* (f), *'t gelyk met den grond leggen* (n. démolition).

Raser, (v. a.) *Scheeren* (faire la barbe); raser, *sloopen, slegten, met den grond gelyk leggen*; (démolir); raser une place, une ville jusques aux fondements; râser, *éventjes raaken, afschampen, digt voor-by gaan*; (friser, effleurer); la balle a rasé la corde; ce coup de mousquet lui rasa le visage; raser la côte, *langs de Kust vaaren*; raser le tapis, *kort by den grond rennen of galoppeeren (in de Ry-sch.)*; raser un vaisseau, *een schip onttákelen.*

Rasibus, (adv. *boert. w.*) *Glad af, kort weg* (tout net); on lui a coupé l'oreille tout rasibus; boire rasibus, *schoon uitdrinken.*

Rasoir, (m) *Een scheer-mes* (n).

Raspatoir, (m) *Wond-heelers vyl* (f).

Raſſade, (f) Glaze-koraaltjes (n. pl.).

Raſſaſiant, ante (adj.) Verzádigend, verzaadend; des mets raſſaſiants; *item* homme raſſaſiant, *een man wiens gezelſchap ras verveeld.*

Raſſaſiement, (m) *Verzádiging* (f).

Raſſaſier, (v. a.) *Verzádigen.*

Raſſembler, (v. a.) *Wéder t'zamen-komen, weêr vergáderen; item weêr by één-voegen.*

Raſſeoir, (v. a.) *Wéder neêr zetten*; raſſeoir (v. n.); *weêr-zitten*; faites le raſſeoir; raſſeoir, *zinken, zich zetten*; il faut faire raſſeoir ces liqueurs; raſſeoir, *weêr bedaaren, ſtillen, tot zich zelfs kómen*; il faut laiſſer raſſeoir le temps, les eſprits; ſe raſſeoir (v. r.) *zich weêr neêr zetten, weêr gaan zitten; item weêr bedaaren, ſtillen; item zich weêr zetten, zinken, klaar worden*; la bile, la mer, le vin ſe raſſied.

Raſſéréner, (v. a.) *Weêr doen ópklaaren*; ſe raſſéréner, (v. r.) *weêr-ópbelderen.*

Raſſiéger, (v. a.) *Weder belégeren.*

Raſſis, iſe (adj.) *Weder-gezéten; bedaard, geſtild enz.*; eſprit raſſis, *bedaard gemoed, bedaard menſch*, de ſens raſſis, *met bedaarde zinnen*; du pain raſſis, *belégen of oud-bakken brood*; eau raſſiſe, *gezonken water.*

Raſſis, (m) *d'Oplegging van 't oude hoefyzer (f. by Smidts).*

Raſſoté, ée (adj.) *Verzót op iets.*

Raſſurer, (v. a.) *Weêr verzékeren, weêr verſterken, moed geeven, geruſt ſtellen*; raſſurer un pont, les troupes; ſe raſſurer, (v. r.) *tot bedaaren komen, weêr moed ſcheppen*; ſe raſſurer de ſon effroi; le temps ſe raſſure, *het weer bedaard zich.*

Raſure, (f) *'t Affcheeren* (n).

Rat, (m) *Een rot of rat*; mort aux rats, *rotte-kruid*; rat de cave, *kelder-rot; item een wyn-peilder*; il eſt gueux comme un rat d'egliſe, *hy is zoo kaal als een rot*; il a des rats, *hy heeft grillen, muizeneſten in 't hoofd*; être heureux comme rat en paille, *zyne ſchaapies op 't drooge hebben, op zyn gemák leeven*; il a pris un rat, *zyn' aanſlag is hem mislukt*; prendre un rat, *ketzen, weigeren, niet afgaan, op de pan branden*; ce fuſil a pris un rat; rat, *vlot* (n), *pont (f. gebruikt tot 't kalfáteren van een ſchip)*; rat, *ſterke ſtroom, maaſtroom* (f), *wan-ty* (n); rats, *gáten (der draad-trek-yzers)*; queue de rat, *lange en ronde vyl.*

Ratafia, (m) *Zekere drank van brandewyn gemaakt.*

Ratatiné, ée (adj. *gem. w.*) *Verrimpeld, verſchrompeld*; pomme ratatinée; vieille ratatinée, *een oud gerimpeld wyf.*

Ratatiner, (v. n.); ſe ratatiner, (v. r. *gem. w.*) *in-een-krimpen, verſchrompelen, verrimpelen.*

Rate, (f) *De milt*; mal de rate, *milt-zugt, milt-ziekte*; s'épanouir la rate, *zich verluſtigen, de lévér verſchuiden*; rate, *droefgeeſtigheid.*

Rateau, (m) *Ryf, hark (f. der tuin.)*; *tanden (in een ſlot) békel (f. der lynſlagers).*

Ratelée, (f) *Een' ryf-vol.*

Rateler, (v. a.) *Ryven; harken.*

Rateleur, (m) *Ryver, harker.*

Rateleux, euſe (adj.) *Milt-ziek.*

Ratelier, (m) *Een' ruif* (f); *item kapſtok; geweer ſtok* (m); *rek (n. daar men gereedſchap, wildbraad enz. aan op hangd)*; mettre le ratelier trop haut à quelqu'un, *iemand een' zaak alte moeyelyk maaken*; manger à plus d'un ratelier, *verſcheidene inkomſten hebben*; un beau ratelier, *een ſchoon gebit of ſchoone ry tanden.*

Rater, (v. n.) *Ketſen, weigeren, niet afgaan (als: ſchiet geweer).*

Ratiere, (f) *Rotten-val* (f); *item Lint weevers-getouw* (n).

Ratification, (f) *Beveſtiging, bekrágtiging, ſtaaving.*

Ratifier, (v. a.) *Bekrágtigen enz.*

Ratillon, (m) *Rotje* (n).

Ratine, (f) *Ratyn (zekere ſtoffe).*

Ratiocination, (f) *Vernuftige rédeneering (in Logica).*

Ratiociner, (v. n.) *Vernuftige ſluit-redenen maaken.*

Ration, (f. portion) *Rantſoen, deel* (n) *of portie (f. van ſpys, drank, voeder enz. der Soldaaten, Matroozen en Paerden).*

Rationnel, elle (adj.); Nombre rationnel, *getal, dat eene zékere overëenkomst met andere teeg of b kend is.*

Ratis, (m) *'t Darm-vet*, (n. *by slagters*).

Ratisser, (v. a.) *Schrappen, afschrappen*; ratisser un cuir, des carottes, les montées.

Ratissoire, (f) *Een krabber, schrap er* (m), *schrap-yzer* (n).

Ratissure, (f) *Afschrapsel* (n).

· Raton, (m) *Rotje*; *item zéker gebák* (n).

Rattacher, (v. a.) *Weêr-vast maaken, vast-hechten.*

Ratteindre, (v. a.) *Weer-inhaalen weer-achterhaalen of bereiken.*

Rattendrir, (v. a.) *Weer-vermurwen, weêr mals doen worden.*

Rattiser, (v. a.) *Weêr aanstooken.*

Rattraper, (v. a.) *Weêr-krygen, weêr-bekómen*; *weêr-vangen*; *weêr inhaalen* (*op weg*); *weêr bedriegen, of betrekken.*

Rature, (f) *Doorstreeping, doorhaaling, doorschrapping* (f. *van eenig geschrift*); *item 't afschrapsel* (n. *van iets*).

Raturer, (v. a.) *Doorhaalen, doorschrappen*; *item afschaaven*; raturer un mot, du parchemin.

Ravage, (m) *Verwoesting* (f).

Ravager, (v. a.) *Verwoesten.*

Ravalement, (m) *Bepleistering, bestryking* (f. *eener muur*); *verval* (n), *vermindering* (f. *in staat*).

Ravaler, (v. a.) *Weder-inslikken, weêr-in-zwelgen*; *item* ravaler ses paroles, *zyne woorden weêr-inhaalen, weêr-intrekken.*

Ravaler, (v. a.) *Bepleisteren, bestryken* (*een' muur met kalk enz.* enduire); *neêr-laaten, neêr-stryken* (*als: iets in een kelder*); *item doen zakken, verminderen* (*in prys*); *verminderen, verslechten* (*de eere, roem enz. van iemand* avilir); *afkorten, laager maaken* (*een boom enz.*).

Ravaler, (v. n.) *Verminderen, afslaan* (*in prys, waardy of staat*, diminuer v. n.); *item* la riviere ravale, *de rivier valt*; se ravaler, (v. r.) *zich vernéderen of verlaagen,* (*in staat*); *daalen, vallen* (*in prys of van eene hoogte*).

Ravaudage, (m) *Het lappen, knoeyen, broiden, verstéllen* (n).

Ravauder, (v. a.) *Lappen, verstéllen, stoppen* (*als: oude kléederen*); *item met zot geklap 't hoofd wàrm maaken*; *wakker uitschelden, uitluchten, de biegt leezen.*

Ravauderie, (f) *Prullery, lorren werk*; *item onnut geklap* (n).

Ravaudeur, euse (m. & f.) *Verstelder, lapper, broider, oude kleêrkooper*; *lapster, oude kleer-koopster*; *item een die met zotte praat voor den dag komt.*

Raucité, (f) *Heeschheid, schórheid der stem*).

Raucourt, (m) *Rokoe* (f. *zékere verf*).

Rave, (f) *Radys*; rave cordée, *stokkige radys.*

Ravelin, (m) *Ravelyn, halve maan* (f. *in vesting-w.*).

Ravenelle, (f) *Witte kóren-bloem.*

Ravestir, (v. a.) *Geregtelyk* (*iets*) *weg schenken, overdraagen.*

Ravestissement, (m) *Gerechtelyke overgift* (f).

Ravi, ie (adj. *Zie* Ravir).

Raviere, (f) *Radys-bed* (n).

Ravigote, (f) *Verquikkende saus.*

Ravigoter, (v. a. *gem. w.*) *Weêr-verquikken, weêr kragt geeven.*

Ravilir, (v. a.) *Slegt en verägtelyk maaken, verkleinen, schenden*; ravilir sa dignité.

Ravin, (m) *Holle weg* (m), *geul* (f. *die door een' plas regen of waterval gemaakt is*).

Ravine, (f) *Stroom, beek of water plas* (*door stort-régen of sneeuw veroorzaakt*); *item als* Ravin.

Ravir, (v. a.) *Weg voeren, schaaken, rooven* (enlever); ravir une fille; ravir, *berooven, ontneemen, wegrukken, ontrukken*; la mort lui a ravi son meilleur ami; ravir le bien, la gloire d'autrui, *een ander mans goed of roem rooven*; ravir, *optrekken, verrukken, doen opgetógen zyn, met verwondering aandoen*; St. Paul a été ravi jusques au troisième ciel, *Paulus is opgetógen geweest enz.*; je suis ravi, que &c. *ik ben verrukt, dat enz.*;

j'en suis ravi, *ik ben 'er zeer verblyd over*; vos actions me ravissent, *uwe daaden verrukken my, of, vervullen my met verwondering*; à ravir, *by uitneemendheid, ongemeen, verrukkend*; elle est belle à ravir, il chante à ravir.

Se Raviser, (v. r.) *Zich anders bedénken, van gedagten of gevoelen veränderen.*

Ravissant, ante (adj. & part. *van* Ravir) *Roovend, wegvoerend; wegneemend; item verrukkend, bekoorlyk*; animal ravissant, *roof-dier, verscheurend dier*; beauté ravissante, *verrukkende of uitneemende schoonheid.*

Ravissement, (m) *Schaaking, wegvoering, ontrukking (f), roof (m)* (enlevement); *item verrukking, groote blydschap of verwondering (over iets); item optrekking, verrukking van zinnen (f.* extase).

Ravisseur, (m) *Schaaker, roover (van jonge dogters of goederen).*

Ravitaillement, (m) *Verzórging van nieuwe of versche leef-togt (f).*

Ravitailler, (v. a.) *Met nieuwe leef-togt voorzien*, proviandeeren.

Raviver, (v. a.) *Verlévendigen, opwakkeren*, raviver la conversation; raviver le feu, *het vuur luchter doen doorbranden.*

Ravodage, &c. (*Zie* Ravaudage).

Ravoir, (v. a. *alleen gebr. in* infin.) *Wéder-bekómen, wéder-krygen*; (recouvrer); on m'a pris cela, mais je tâcherai de le ravoir; se ravoir (v. r.), *bekómen, béteren, zyne kragten weêr bekómen*; il commence à se ravoir.

Rauque, (adj.) *Heesch, schor*; voix rauque, *schorre stem.*

Rayaux, (m. pl.) *Giet-vormen (f. pl. in de Munt).*

Raye. (*Zie* Raie).

Rayé, ée (adj.) *Gestreept*; étoffe rayée, *gestreepte stoffe*; rayé, *doorstreept, uitgedaan, doorgehaald (met de pen enz.)*

Rayer, (v. a.) *Streepen, met streepen maaken; doorstryken, doorhaalen (met de pen)*; rayer des étoffes, un mot; rayer, *vooren of kerven maaken*; rayer une arme à feu, *een schiet-geweer met een' getrokken loop maaken.*

Rayon, (m) *Straal (f)*; rayons du soleil; rayon visuel, *gezichtsstraal*; rayon de miel, *honing-raat*; avoir un petit rayon d'espérance, *een' kleine flikkering van hoop hebben*; rayon, *een' straal melk (uit de borst)*; *een speek (van een wiel)*; *halve* diaméter *(van een cirkel)*; *voore (van een akker)*; *de kleine arm-pyp (in Ontl. k.)*; rayon astronomique, *graad-boog.*

Rayonnant, ante (adj.) *Straalende; straalen-schietende; item glinsterende, schitterende.*

Rayonnement, (m) *Straaling (f).*

Rayonner, (v. n.) *Straalen schieten, straalen; schitteren, flonkeren.*

Rayure (f) d'une étoffe, *destreeping of streepen eener stoffe*; rayure, *streeping, kratsing, kerving.*

Ré, (m) *De noot* Ré *in Muziek.*

Réaction, (f) *Tégen-werking.*

Réadjournement, &c. (*Zie* Réajournement &c.).

Réagal, (m) *Zeker rood rottekruid of* arsénicum.

Réaggrave, (m) *De laatste of verzwaardde Kerken-ban.*

Réaggraver, (v. a.) *Verzwaaren (een' Kerken-ban of straf).*

Réajournement, (m) *Herdáging, nieuwe dagvaardiging (f).*

Réajourner, (v. a.) *Wéderom dagvaarden.*

Réale, (f) *Hoofd-galei.*

Réale, (f. Réaux, m. pl.) *Reäal (zekere spaansche Munt).*

Réaliser (v. a.) un contrat, *een verdrag wézentlyk, wettig of van waarde maaken*; réaliser une rente &c., *een' rentenbrief enz. tégen landeryën of baar geld verhandelen.*

Réalité, (f) *Wézendlykheid.*

Réapposer (v. a.) le scellé, *het zégel wederom op-drukken, op 't nieuw bezégelen.*

Réappréciation, (f) *Nieuwe waardeering, tweede schatting.*

Réapprécier, (v. a.) *Nogmaals waardeeren.*

Réassiéger. (*Zie* Rassiéger).

Réassignation, (f) *Tweede dagvaardiging; item tweede aanwyzing.*

Réassigner, (v. a.) *Wéderom dagvaarden; item op 't nieuw aanwyzen.*

Réatteler, (v. a.) *Wéderom inspannen.*

Rebaiser, (v. a.) *Herkussen, wéder kussen, dikwils kussen; item muntplaaten op zyn gehalt maaken.*

Rebalier, (v. a.) *Op 't nieuw veegen.*

Rebander, (v. a.) *Herspannen (een' boog); item wéderom verbinden (een' wond).*

Rebaptisation, (f) *Herdooping.*

Rebaptiser, (v. a.) *Herdoopen.*

Rébarbatif, ive (adj.) *Nors, stuurs, onbeschoft.*

Rebâter, (v. a.) *Het draag-zadel wéder opleggen;* rebâter un âne, un mulet.

Rebâtir, (v. a.) *Herbouwen.*

Rebatisation &c. (*Zie* Rebapt).

Rebattement, (m) *Herhaaling (in muziek enz.).*

Rebattre, (v. a.) *Wéder slaan, nog eens slaan;* rebattre, battre & rebattre son valet, *zyn' knegt eens en andermaal slaan;* rebattre les cartes, *de kaarten nog eens doorschieten;* rebattre une chose, *eene zaak dikwils herhaalen;* faut il vous le rebattre aux oreilles cent fois? *moet men u dat honderd maal herhaalen;* un sentiment rebattu, *een gevoelen waar over dikwils gehandeld is;* avoir les oreilles rebattues de quelque chose, *iets over en over aan zyne ooren hooren lellen of vertellen.*

Rebaudir (v. a. *Jagt w.*) les chiens, *de jagt-honden aanmoedigen.*

Rebec, (m) *Védel met* 3 *snaaren.*

Rebelle, (adj.) *Wéderspannig; afvallig, oproerig.*

Rebelle, (f. m.) *Een wéderspanneling, een wéderspannige, een oproermaaker of* rebél.

Se Rebeller, (v. r.) *Wéderspannig of oproerig worden, afvallen.*

Rebellion, (f) *Oproer, afval* (m); *wéderspannigheid, ongehoorzaamheid* (f).

Rebénir, (v. a.) *Herzégenen, herwyen.*

Rebéquer, (v. n.) Se rebéquer, (v. r. *gem. w.*) *Tégen-kákelen, tégenkeffen, van zich byten;* comment! vous osez rebéquer?

Reblanchir, (v. a.) *Wéderom wasschen, - blecken, - wit maaken, weêr over-witten.*

Reblandir, (v. a.) *Ootmoediglyk smeeken (om het los geeven van verpandde goederen, als: een* vassal *aan zynen Leen-heer).*

Reblandissement, (m) *Ootmoedige los-smeeking* (f).

Reboire, (v. a.) *Weêr-drinken, herdrinken, nog eens drinken;* reboire une santé; il a tant bu & rebu que &c. reboire, *intrekken, indroogen;* il ne faut pas reboire sa sueur.

Rebond, (m) *Weêr-stuit, terugstuit.*

Rebondi, ie (adj.) *Weêróm-gestuit; item dik, vet, quabbig, vast, rond, gezwollen;* joues rebondies; tetons rebondis.

Rebondir, (v. n.) *Weêróm-stuiten, terug-springen (als een bal); item dik, vast of vet worden, opzwellén.*

Rebondissement, (m) *Het weêrstuiten of terug-springen* (n).

Rebord, (m) *Overhangende rand, zoom* (m) *of kant* (f) rebord d'une cheminée, d'un manteau; rebord d'un pont, *leuning of zy-muur eener brugge.*

Reborder, (v. a.) *Omboorden, omzoomen, omslaan, nog eens beboorden, wéderom boorden;* reborder une planche, *een' opgeboogden rand rontóm een tuin-bed maaken.*

Se Rebotter, (v. r.) *Zyn' laarzen weêr-aantrekken.*

Rebouchement, (m) *Herstopping, weêr-toestopping* (f).

Reboucher, (v. a.) *Herstoppen, weêr-toestoppen; item stomp of bot maaken;* se reboucher, (v. r.) *zich weêr-stoppen; item stomp worden* (s'émousser).

Rebouillir, (v. a.) *Herkooken, herzieden, nog eens kooken;* il faut faire rebouillir cette viande.

Rebouiser, (v. a.) *Bedriegen.*

Rebourgeonner, (v. n.) *Weêr-uitbotten, weêr-uitſchieten.*

Rebours, ourſe (adj. *gem. w.* revêche) *Verkeerd, averegts.*

Rebours, (m) *De verkeerde of averegtſe zyde (f. eener ſtoffe); item het tégendeel* (n. le contraire); c'eſt le rebours de ce qu'il dit; à rebours, ou, au rebours, (adv.) *verkeerd, averegts*; faire tout à rebours; lire, écrire à rebours, *van achteren na vooren leezen, ſchryven (gelyk 't hebreeuwſch gedaan word).*

Rebourſer. (*Zie* Rebrouſſer).

Reboutonner (v. a.) un habit, *een kleed weêr-toeknoopen, of, nieuwe knoopen aan zetten*; reboutonner, (v. n.) *weêr-uitbotten of knoppen (als boomen).*

Rebras, (m. *ovd w.*) *Opſlag (aan een kleed)*; à double rebras, (adv.) *met alle kragt of magt*; donner un ſoufflet à double rebras; pouſſer une balle à double rebras.

Rebraſſer, (v. a.) *Herbrouwen; item weêr omroeren, weêr door-één mengen.*

Rebraſſer, (v. n.); Se rebraſſer, (v. r.) *De arms-mouwen opſtroopen, omſlaan.*

Rebrider, (v. a.) *Hertoomen.*

Rebroder, (v. a.) *Wéder borduuren, herſtikken.*

Rebrouiller, (v. a.) *Wéder onderéén mengen, verwarren; item weêr in onëenigheid brengen.*

Rebrouſſement, (m) *Terug-keering (f).*

à Rebrouſſe poil, ou, à contre poil (adv.) *Tégen de wol of vleug.*

Rebrouſſer (v. a.) les cheveux, le drap, *'t hair terug ſtryken; de wol van 't laken opkratſen.*

Rebrouſſer, (v. n.) *Terug-keeren*; rebrouſſer chemin, *den zelfden weg terug-gaan.*

Rebrouſſoir, (m) *De wol-krats (f).*

Rebroyer, (v. a.) *Herwryven of weêr klein maaken (als: verf enz.).*

Rebrunir, (v. a.) *Weêr-bruineeren, weêr-polyſten.*

Rebuffade, (f) *Onbeſchoft antwoord* (n), *ruuwe bejégening, veräcbtelyke afwyzing* (f).

Rebus, (m. *van 't Lat.*) *Zinnebeeldig raadſel, dubbelzinnig voorſtel, woordſpeeling; item* conter des rebus, *wat zot ernyen of ſprookjes vertellen.*

Rebut, (m) *Uitſchot, uitvaagſel* (n) *enz.*; marchandiſe de rebut, *uitgeſchótene waar, wrak goed*; ce n'eſt que du rebut, *'t is maar uitſchot; lorren die een ander niet hebben wil*; rebut, *veräcbting, verſtooting*; cet homme eſt le rebut du genre humain, *die man is het uitſchot of eene verſtooting enz.*; rebut, *verſtooting, afwyzing.*

Rebutant, ante (adj.) *Barſch, ſtuurs, onvriendelyk, trotſch*; homme rebutant; rebutant, ante, *moeyelyk, de luſt beneemend, afſchrikkend*; travail rebutant.

Rebuter, (v. a.) *Verwerpen, uitſchieten enz.*; rebuter de la marchandiſe, une piece fauſſe; rebuter, *afwyzen, voor 't hoofd ſtooten, verſtooten*, rebuter quelqu'un inſolemment; rebuter, *afſchrikken, den moed beneemen, terug houden*; cet accident ne me rebute pas; ſe rebuter, (v. r.) *afgeſchrikt worden, een weêrzin krygen.*

Recacher, (v. a.) *Weêr-verbergen.*

Recacheter, (v. a.) *Weêr-verzégelen, weêr-toemaaken.*

Recalcitrant, (adj.) *Achter-uitſlaande; tégenſtrydig, koppig* (regimbant, repugnant).

Recaler, (v. a.) *Glad ſchaaven.*

Recamer, (v. a. *Goude of zilvere ranken op eene ſtoffe ſtikken.*

Récapitulation, (f) *Korte en zaakelyke herhaaling (f. des inhouds eener rédenvoering.*

Récapituler, (v. a.) *Kort en zaakelyk (iets dat gezegt is) herhaalen, nog eens overloopen.*

Récarder, (v. a.) *Herkaarten (wol).*

Recarreler, (v. a.) *Weder-plaveyen of vloeren; item (ſchoenen of laerzen) verzoolen, nieuwe zoolen opleggen.*

Recaſſer, (v. a.) *(eenen akker) opſcheuren, braaken.*

Recaſſis, (m) *Braak-land* (n), *weêr-opgeploegde akker* (m).

Recelé, ée (adj.) *Verboolen, verborgen, verzweegen.*

Recelé, (f. m. *in Rechten*) *'t verbergen van gestoolen goed; item zodánig verboolen goed* (n).

Recélement, (m) *Verberging, verbeeling; verzwyging* (f. *van gestolene goederen, misdaaden enz.*)

Receler, (v. a.) *Verbeelen, verzwygen, verbergen, versteeken, verboolen bouden*; receler un larcin, un voleur, un meurtrier; la terre recéle en ses entrailles une infinité de trefors.

Receleur, eufe (m. & f.) *Heeler, verbeeler, verbeelster.*

Récemment, (adv.) *Nieuwelings, kortelings, onlangs* (depuis peu).

Recenfement, (m) *'t Andermaal booren van getuigen; item 't* vifiteeren *der waaren op den tol* (n); *item de opschryving of lyst der waaren in een pakbuis* (f).

Recenfer, (v. a.) *De getuigen andermaal booren; item de waaren op den tol bezigtigen* (vifiteeren) *of ze wel aangegeven zyn.*

Récent, ente (adj.) *Nieuw, versch, eerst gebeurd;* l'affaire eft encore toute récente.

Récepage, (m) *Afstopping* (f).

Réceper, (v. a.) *Afstoppen, afkorten* (*boomen*).

Récépiffé, (m) *Handschrift* (n. *waar by men belénd iets ontvangen of onder zich te hebben*).

Réceptacle, (m) *Verzámel-plaats, boezem enz. iets dat andere dingen in zich ontvangt;* la mer eft le réceptacle de toutes les eaux.

Réception, (f) *Ontvang of ontfangst* (m. *van een brief enz.*); *item aanneeming* (f. *tot eenige bediening enz.*); *item onthaal* (n), *bejégening* (f).

Recette, (f) *ontfangst, ontvang* (m. *van geld of goederen*; la recette & la mife, *de ontvangst en uitgaave*; recette, *'t kantoor of ampt van een ontfanger*; porter fon argent à la recette; recette, *artzeny-briefje*, recépt, ordonnantie.

Recevable, (adj.) *Ontfangbaar, aanneemlyk.*

Receveur, eufe (m. & f.) *Ontfanger; ontfangerés.*

Recevoir, (v. a.) *Ontfangen, bekómen, item aannemen, ontfangen* (*in eenige orden of waardigheid*); *item* (*iemand*) *onthaalen, bejégenen, ontvangen, huisvesten*; fin de non recevoir, *is, in Rechten, wanneer den aanklaager geene klagt meer vergunt word.*

Recez (m) de l'Empire, *Register der besluiten van den Keizerlyken ryksdag* (n).

Rechange, (m) *Herwissel* (*eenes geprotesteerden wisselbriefs*); *voorraad van gereedschap enz., om, des noods, te kunnen gebruiken, als:* voile, vergue, armes, habits de rechange.

Rechanger, (v. a.) *Herwisselen, wéder-wisselen, weêr-verruilen, weêr-veränderen*; rechanger un chapeau; il change & rechange fouvent d'avis, *hy verânderd dikwils van gedagten.*

Rechanter, (v. a.) *Herzingen.*

Réchapper, (v. n.) *Ontkómen, ontsnappen; weêr óp-komen*; réchapper d'un danger, d'une maladie.

Recharge, (f) *Weêr-belasting of nieuwe oplegging van Lasten; item berhaaling of herïnnering eenes bevéls; item de tweede laading van een schiet-geweer.*

Recharger, (v. a.) *Herlaaden, wéder-laaden of belaaden*; recharger un canon, un vaiffeau, un crocheteur; recharger l'ennemi, *den vyand weêr-aangrypen, weêr op hem aanvallen*; recharger, *wéder bevelen, belasten.*

Rechaffer, (v. a.) *Terug-jaagen, terug-dryven; item terug slaan* (*als: een bal*).

Rechaffeur, (m. *Jagt w.*) *Terugjaager, terug-dryver.*

Réchaud, ou, Réchaut, (m) *Een konfoor* (n); *een vuur-pan* (f).

Réchauffé, ée (adj.) *Verwarmd; opgewarmd enz.; item* ce n'eft que du réchauffé, *'t is maar opgewarmde kost.*

Réchauffement, (m) *Verwarming, broeying,* (f. *door mist in een tuin enz.*).

Réchauffer, (v. a.) *Herwarmen, wé-*

wéder-warmen, opwarmen; réchauffer un plat; rechauffer (exciter de nouveau), *weér aanzetten, vuurig macken*; réchauffer le combat; se rechauffer, (v. r.) *weér warm worden*; *item weer hitsig of vuurig worden*; *item weer-blaaken of ontsteeken (van liefde)*.

Réchauffoir, (m) *Fornuis* (n. *tot warming van spyze*).

Rechauffer, (v. a.) *Weder-schoeyen, weér kousen of schoenen verzorgen of aantrekken*; *item (boomen) weér-schoeyen, nieuwe aarde of mist omleggen*; *item (molen-ráderen) met nieuwe tanden voorzien*.

Rechauffoir, (m) *Plet-kamer* (*in de munt*).

Réchaut. (*Zie* Réchaud).

Recheoir. (*Zie* Rechoir).

Recherche, (f) *Onderzoek* (n), *návorsching, náspeuring* (f) (perquisition); *item aanzoek, vryery*; recherche de mariage; recherche, *'t názien, verbéteren*; recherche d'un pavé, d'un toit; livre de recherche, *boek dat veel gezogt word*.

Rechercher, (v. a.) *Herzoeken, weér-zoeken*; *item onderzoeken, naspeuren*; *item aanzoeken, aanzoek doen, verzoeken*; rechercher une fille; rechercher la paix, *den vrede nájaagen, verlangen*; rechercher un ouvrage, *een werk názien (of 'er iets aan ontbreekt)*; rechercher, *rékenschap afvorderen (omtrent eenig bewind)*; des choses recherchées, *zeer gezogte dingen, iets daar men greetig naar is*; *item diep onderzogte of uitgehaalde dingen*; des pensées trop recherchées, *alte ver gezogte gedagten*; être trop recherché dans ses ajustements, *alte kiesch in zyn en opschik zyn*.

Rechercheur, (m) *Onderzoeker, opzoeker, náspeurder (word meest in een' quaaden zin gebruikt)*.

Rechigné, ée (adj.) *Knorrig, grynig, morrig*; *een knorrepot*; *grynzer*; *grynster, morster*.

Rechigner, (v. n.) *Morren, preutelen, zuur zien*.

Rechin, ine (adj.) *Morrig, verdrietig, droevig*.

Rechoir, (v. n. *weinig gebr.*) *Wédervallen*.

Rechûte, (f) *Hervalling* (f), *'t hervallen, 't weér-instorten* (n. *in ziekte, zonde enz.*).

Récidive. (f) (*Zie* Rechûte.).

Récidiver, (v. n.) *Dezelfde zonde, feil of misslag weér-begaan*.

Récipé, (m) *Voorschrift*, recépt (n. *van een Genees-heer*).

Récipiangle, (m) *Hoek-meeter* (*in Meet-k.*).

Récipiendaire, (m) *Een die in eenig ampt staat ontfangen te worden*.

Récipient, (m. *in Chym.*) *Ontfanger, iets daar de overgehaalde vogten in vallen*.

Réciprocation, (f) *Betrekkelykheid tot malkander*; *verwisseling, als:* le flux & le reflux sont dans une continuelle reciprocation.

Réciprocité, (f) *Wéderzydschheid, iets dat onderling of over en weér is*.

Réciproque, (adj.) *Wéderzydig, wéderzydsch, onderling, over en wéder*; amour réciproque; verbe réciproque; *een wéderhoorig werkwoord, dat op zich zelven terug keerd of onderling is, als:* s'aimer, *zich zelfs beminnen*; s'entr'aimer, *malkanderen beminnen*.

Réciproque, (f. m.) *Het zelfde, diergelyk* (n); je vous rendrai le réciproque (la pareille), *ik zal u met gelyke munt betaalen, of ik zal u 't zelfde weérom doen*.

Réciproquement, (adv.) *Wéderzydsch; over en wéder, van gelyken*.

Réciproquer, (v. n.) *Wéder-vergelden, van gelyken weérom doen*; (rendre la pareille).

Recirer, (v. a.) *Weér met wasch bestryken*.

Recision. (*Zie* Rescision).

Récit, (m) *Verhaal* (n); *vertélling* (f).

Récitateur, (m) *Opzegger, een die iets van buiten opzegt*.

Récitatif, (m) *Verhaal* (n), *vertelling* (f. *in een' zang*).

Récitation, (f) *Opzegging van buiten (eenes Rédenaars enz.)*.

Réciter, (v. a.) *Vertellen, verhaa-*

haalen, *van ſtuk tot ſtuk opleezen*; *item opzeggen*, *van buiten zeggen*; réciter un ouvrage, *een werk (geſchrift) voor iemand leezen*; réciter ſa leçon, *zyn' les opzeggen*; réciter un auteur, *een Schryver weêr-aanhaalen.*

Réciteur, (m) *Verteller.*

Réclamation, (f) *Tégenſtelling*, *inwending van bezwaar (in Rechten).*

Réclame, (f) *Lokfluitje* (n. *om vógelen meê te lokken*); *item een* cuſtos (*zynde een woord of gedeelte van een woord onder aan een' blad-zyde gedrukt en waar-meê de volgende zyde begind).*

Réclamer, (v. a.) *Tot hulp of byſtand roepen*, *aanroepen*; (implorer); réclamer, *terug eiſchen*, *eigenen*, *aanſpraak (op iets) maaken*; réclamer un priſonnier; réclamer l'oiſeau, *de valk terug lokken*; la perdrix réclame, *'t veld-hoen of de patrys lokt*, *piept (om zyne jongen).*

Réclamer (v. n.) contre les nouveautés, contre une opinion, *tégen de nieuwigheeden enz. uitvaaren*, *zich daar tégen verzetten of over bezwaaren*; ſe réclamer (v. r.) de quelqu'un, *zich op iemand beroepen (tot hulp of redding)*; étant pris il ſe reclama de ſon maître.

Réclamper (v. a.) un mât &c., *een' maſt enz. weêr vaſt klampen.*

Réclinant, (adj.) *Terug hellend*; cadran reclinant.

Récliner, (v. n.) *Terug hellen.*

Reclouer, (v. a.) *Herſpykeren*, *hernágelen*, *weêr vaſt ſpykeren.*

Reclurre, (v. a.) *Naauw opſluiten*, *in een klooſter enz. zetten.*

Reclus, uſe (adj.) *Opgeſlooten.*

Reclus, uſe (ſ. m. & f.) *Een kluizenaar*; *kluizenaarſter*, *een of eene die zich van de waereld afzonderd en eenzaam leeft.*

Recluſion, (f) *Opſluiting*, *afzondering.*

Recoëffer, (v. a.) *Herkappen*, *'t hoofd weêr-opcieren of ophullen*; *item eene fleſch weêr toeſtoppen.*

Recogner, (v. a.) *Weêr in-ſlaan*, *weêr in kloppen*; *item terug-dryven*, *wéder-leggen*; recogner un clou, une cheville, les ennemis, quelqu'un en ce qu'il avance &c.

Récognition, (f) *Onderzoek* (n).

Recoiffer. (*Zie* Recoeffer.

Recoigner. (*Zie* Recogner).

Recoin, (m) *Schuil-hoek*, *winkel*, *verbórgene plaats*; les recoins du cœur; recoin d'un vallon; chercher dans tous les coins & recoins.

Récolement, (m. *in Rechten*) *'t Wéder overgaan*, *of 't tegen malkander overzien* (n. *als van een* origineel *ſchrift met zyn afſchrift*; *den* inventaris *met de goederen enz.*); *item tweede voorleezing van een getuigſchrift* (atteſtatie) *aan de getuigen* (f. *om te hooren of iets veränderd moet worden*).

Récoler, (v. a. *in Rechten*) *Tégen malkander overzien (als 2 geſchriften enz.)*; *item het getuigenis (de* depoſitie) *aan de getuigen* (depoſanten) *nog eens voorleezen.*

Récollection, (f) *Vergaáring van zinnen (om iets te bepeinzen of te overdénken).*

Recoller, (v. a.) *Herlymen*, *weêr vaſt lymen.*

Récollet, ette (m. & f.) *Zéker franciscaaner barvoeter Monnik*; *-nonne.*

Se Récolliger, (v. r.) *Zyn zinnen vergaâren* (ſe recueillir en ſoi même).

Récolte, (f) *Oogſt* (m), *in-óógſting*, *inzámeling (f. der vrugten).*

Récolter, (v. a.) *Inzámelen*, *inoogſten* (faire la recolte, ou moiſſonner).

Recommandable, (adj.) *Pryslyk*, *lof-waardig*; *beminnenswaardig*; *achtbaar*, *beválli*g.

Recommandareſſe, (f) *Beſteedſter (van meiden of minnen).*

Recommandation, (f) *Aanpryzing*, *aanbeveeling*; *item hoogächting*; lettres de recommandation, *brieven van voorſchryving*; avoir l'honneur en recommandation, *d'eer hoog-achten.*

Recommander, (v. a.) *Aanbeveelen*; *aanpryzen*; ſe recommander (v. r.) *zich aanbeveelen.*

Recommencement, (m) *Wéderbeginning*, *vernieuwing* (f).

Re-

Recommencer, (v. a.) *Weêr-beginnen*, *weêr-aanvangen.*

Recommenceur, euse (m. & f.) *Weêr-beginner*; *vernieuwster.*

Récompense, (f) *Belooning*, *vergélding* (f), *loon* (m); en récompense, *in belooning*, *tot vergelding*; *item daarentégen*, *als:* elle n'est pas belle, mais en récompense (ou en revanche) elle est vertueuse.

Récompenser, (v. a.) *Vergélden*, *beloonen.*

Recomposer, (v. a.) *Weêr t' zamenstellen of opstellen*; *item weêr-zetten*, *op 't nieuw zetten* (*by Boekdrukkers*).

Recompter, (v. a.) *Hertéllen*, *óver tellen*, *wéder-tellen.*

Réconciliable, (adj.) *Verzoenbaar*, *verzoenlyk.*

Réconciliateur, (m) *Verzoener*, *bemiddelaar.*

Réconciliation, (f) *Verzoening*, *bevrédiging.*

Réconcilier, (v. a.) *Verzoenen*, *bevrédigen*; *item boete doen*, *de zonde of kettery afzweeren*; *nogmaals biegten vóór 't Avondmaal*; *een' geschondene Kerk enz. weêr-in-wyen*; se reconcilier (v. r.) avec Dieu, *zich met God verzoenen.*

Reconduction (f); Occuper une ferme ou un logis par tacite reconduction, *eene hoeve of wooning*, *wyl de huur daar van niet opgezégt is*, *stilzwygende blyven bezitten.*

Reconduire, (v. a.) *Terug leiden*, *uitgelei doen* (*aan iemand die ons bezoekt*).

Reconfesser, (v. a.) *Herbiegten*, *weêr-belyden.*

Reconfort, (m. *oud en Poëtisch w.*) *Vertroosting*, *versterking* (f).

Reconforter, (v. a. *oud w.*) *Versterken*, *verkwikken*, *vertroosten.*

Reconfrontation, (f) *Weder tégen-malkander houding*, *of nogmaals tégen-óverstelling.*

Reconfronter, (v. a.) *Weêr tégen-malkander houden*, *óverzien of stellen*, (*als: schriften*; *getuigen met den beschuldigden enz.*); on lui a confrontés & reconfrontés les témoins.

Reconnoissable, (adj.) *Kénbaar.*

Reconnoissance, (f) *Herkenning* (*van iets*; *item erkéntenis*, *dankbaarheid* (*over eene weldaad*); *item bekéntenis*, *erkénning* (*eenes misslags*; aveu); *item schriftelyke bekéntenis* (*eener schuld enz.*).

Reconnoissant, ante (adj.) *Dankbaar*, *erkénnelyk*; *item herkénnende.*

Reconnoître, (v. a.) *Herkénnen*, *weêr-kénnen*; je l'ai d'abord reconnu à sa parole; reconnoître (discerner, remarquer, s'appercevoir) *merken*, *gewaar worden*; je reconnus que vous l'aimiez; reconnoître (avouer) sa faute, sa promesse, *zyn' misslag*, *zyn' belofte bekénnen*, *erkénnen*; reconnoître quelqu'un en sa qualité, *iemand in zyne hoedanigheid of rang erkénnen of achting bewyzen*; reconoître (*Krygs w.*) *op kondschap uitgaan*; *de legging ontdekken*, *bespieden*, *bezigtigen*; aller reconnoître l'ennemi, un passage; reconnoître un vaisseau, une flotte, une terre, *een Schip enz. verkénnen* (*zee w.*); reconnoître, *dankbaar zyn*, *erkénnen*; *vergelden*, *beloonen*; je ne puis reconnoître tous vos bienfaits; se reconnoître (v. r.) *malkander weêr kennen*; *item tot inkeer kómen*, *berouw krygen*, *bedaaren*, *tot zich zelven kómen.*

Reconnu, ue (adj.) *Weêr gekénd*; *erkénd enz.* (*Zie* Reconnoître).

Reconquérir, (v. a.) *Wéder-veróveren*, *herwinnen*, *weêr-bemágtigen.*

Reconquis, ise (adj.) *Weêr-bemágtigt enz.*

Reconstruction, (f) *Wéder-opbouwing.*

Reconstruire, (v. a.) *Wéder-opbouwen*, *herstichten.*

Reconsulter, (v. a.) *Weêr-raadpleegen*, *weêr-raadvraagen.*

Reconter, (v. a.) *Weêr-vertéllen*, *op 't nieuw verhaalen.*

Recontracter, (v. n.) *Op 't nieuw een verdrag aangaan.*

Reconvenir, (v. a. *in Rechten*) *Eene tégenklagt inbrengen*; *item weêr-over-een-komen*, *verdraagen.*

Reconvention, (f) *Tegen-klagt*, contra-*eisch* (m); *item nieuw vergelyk of verdrag* (n).

Re-

Reconvoquer, (v. a.) *Weêr t'zâmen roepen, weêr op-ontbieden*; reconvoquer les Etats.

Recopier, (v. a.) *Weêr-affchryven, weêr-överfchryven.*

Recoquillement, (m) *Omkrulling, in-een-krulling* (f).

Recoquiller, (v. a.) *Omkrullen, in krullen of bogten leggen, oprollen*; recoquiller du papier; fe recoquiller, (v. r.) *opkrullen, in-een-loopen (als: hair-lokken, een blad, een worm enz.).*

Record, (m. *in Rechten*) *Verbaal, getuigenis* (n); *item getuige* (m. *der hoeânigheid eener voorgevallene zaak*).

Recorder, (v. a.) *Overloopen, herinneren*; recorder fa leçon; *item* recorder un exploit, *eene executie door getuigen onderfchryven laaten*; fe recorder, (v. r.) *zich herïnneren.*

Recorder, (v. a.) *Herdraayen (als een touw, koord enz.).*

Recordeur, (m) *Een geever van gerechtelyke* atteftatien.

Recorriger, (v. a.) *Weêr-verbéteren.*

Recors, (m) *Een deurwaarders* asfiftent *en getuige.*

Recoucher, (v. a.) *Weêr neêr-leggen, weêr op de grond leggen of werpen*; *item weêr-inzetten (in een fpel)*; *item weêr te bed leggen.*

Recoudre, (v. a.) *Hernaayen, weêr toenaayen, hegten.*

Recoupe, (f) *Schilfers (van gebouwen fteen)*; *kernél (het fynfte van de zémelen)*; *kruim, afval van brood.*

Recoupement, (m) *Inkrimping, vermindering* (f. *eener muur*).

Recouper, (v. a.) *Herfnyden*; *andermaal afknippen, afkorten, afkappen*; *item (de kaarten) weêr afneemen.*

Recourber, (v. a.) *Herbuigen, krommen, krommer maaken*; recourbé, ée (adj.) *omgebógen, gekrómd.*

Recourir, (v. n.) *Herloopen, wéderloopen*; *item zyn' toevlugt neemen.*

Recourir, ou, Recourre, (v. a.) *Weêr-jaagen (als: een hart)*; *item ontzetten, verlosfen, redden (als: buit, eenen gevangenen enz.).*

Recours, (m) *Toevlugt, toeverlaat* (f. refuge); *item verbaal* (n), *vergoeding* (f. dédommagement).

Recous, oufe, ou recouru, ue (adj. *van* Recourre *en* Recourir) *By-geftaan, te hulp gekomen, geréd, verloft*; *toevlugt genómen enz.*

Recouffe, (f) *Verlosfing, redding, hulp, ontzetting.*

Recoufu, ue (adj.) *Weêr toegenaaid, verfteld, aan-één-gelapt.*

Recouver, (v. a. & n.) *Herbróeden, weêr-broeden.*

Recouvert, aute (adj.) *Herdékt, weêr-toegedékt.*

Recouvrable, (adj.) *Wéderbekómelyk, dat wéder te bekómen is*; fonds recouvrables.

Recouvré, ée (adj.) *Weder-bekómen, wéder-gekreegen, herwonnen.*

Recouvrement, (m) *Weêr-kryging, weêr bekóming*; *item invordering, ingaâring* (f. *der fchattingen*; perception des deniers); *item lyft, överflág (aan het dekzel eener kift).*

Recouvrer, (v. a.) *Weêr-krygen, weêr-bekómen*; recouvrer fa perte, fa fanté, une province; recouvrer, *ingaâren, indryven*; recouvrer des taxes, des dettes; recouvrer une manœuvre, *een touw inhaalen, of t' huis haalen, korten (Zee-w.).*

Recouvrir, (v. a.) *Herdekken, wéder-dekken, op 't nieuw dekken.*

Recracher, (v. a.) *Wéder-fpuuwen, op 't nieuw fpuuwen.*

Récréance, (f) *Provifioneel bézit van eenig ding (waar-óver nog gepleit en gevonnift moet worden)*; *item* lettres de récréance, *brieven van terug-roeping* (rappel) *eenes Gezanten*; *item brieven die aan een Gezant ter hand gefteld worden voor zyn Meefter, van wegens het hof daar by* gerefideerd *heeft*, récrédentie-*brieven of* récredentiaâlen *genaamd.*

Recréancer, (v. a.) *In 't bezit ftellen van iets waar-over gepleit word.*

Récréatif, ive (adj.) *Vermaakelyk.*

Récréation, (f) *Vermaak* (n), *verluftiging, verkwikking*; *uitfpanning* (f); heures de récréation, *fpeél-tyd, fpeel-uuren.*

Récrédentiaire, (m) *Provifioneel bezitter van eenig Kerkelyk ampt.*

Récréer, (v. a.) *Vermaaken, verlustigen* (divertir); *item (nieuwe ampten) oprechten of (nieuwe amptenaaren) aanstellen*; se récréer (v. r.) *zich vermaaken, zich verlustigen, uitspanning neemen.*

Recreuser, (v. a.) *Weêr-uitbollen, weêr-uitgraaven, weêr-uitdiepen.*

Recribler, (v. a.) *Herziften, óverziften.*

Se Récrier, (v. r.) *Geweldig over iets schreeuwen, of tégen uitvaaren*; se récrier sur une proposition, contre le vice; il ne faut pas se récrier sur des fatuités, *men moet over zottigheeden niet schreeuwen, of eenige verwondering betoonen.*

Récriminant, (part.) *Tégen-beschuldiging*; tout cela n'est qu'en récriminant, *dat alles geschied alleen om de beschuldiging op den beschuldiger weêr t'huis te brengen, of dien met zodániges te beschuldigen, en zich vry te pleiten, of te verschoonen.*

Récrimination, (f) *Tégen-beschuldiging* (accusation par represailles &c).

Récriminer, (v. a. *weinig gebr.*) *Eenen aanklaager met 't zelfde of iets ergers wéderom betigten of beschuldigen.*

Récrire, (v. a.) *Herschryven, nog eens schryven, over-schryven*; *weêr-schryven, antwoorden.*

Recroire, (v. a. *in Rechten*) *Terug geeven of leeveren*; *item weêr-uitpanden.*

Recroisetté, ée (adj. *in wapen-k.*) *Met tégen-kruissen.*

Recroître, (v. n.) *Herwassen, wéder wássen, wéder groeijen*; riviere, herbe qui recroît.

Se Recroqueviller, (v. r.) *Inéén-krimpen, kronkelen (als: een blad).*

Se Recrotter, (v. r.) *Zich weêr-beslyken.*

Recru, ue (adj.) *Weêr-gegroeid, weêr-gewassen*; *item afgesloofd, afgemát, moede, mat.*

Recrue, (f) *Werving van nieuwe Krygs-lieden* (f); *item nieuw gewórven Soldaat*, recruit (m); *item een onverwagte gast*; une grosse recrue; faire des recrues.

Recruter, (v. a.) *Met nieuw gewórvene manschap voorzien, werven.*

Recta, (adv. *van 't Lat.*) *Regt toe*: il faut aller recta à la Régence.

Rectangle, (adj. & f.) *Regt-hoekig*; *een regthoek, hoek van een vierkant.*

Rectangulaire, (adj.) *Regthoekig.*

Recteur, (m) *Opperbestierder eener Stad, Kerk, School, of Klooster*, Rector.

Rectification, (f) *Verbétering, tweede overhaaling (in* chymie).

Rectifier, (v. a.) *Verbéteren, te regt brengen, herstellen*; rectifier un compte, les humeurs dereglées; rectifier, *zuiveren, nog eens overhaalen (in* Chym).

Rectiligne, (adj.) *Regt-lynig, gelyk-zydig.*

Rectitude (f) de la vue, *de regtheid of regte strekking van 't gezigt*; rectitude du cœur, *de opregtheid, vroomheid, goede gesteldheid des harten.*

Recto, (m. *van 't Lat.*) *De regter zyde (f. van een ópengeslaagen boek).*

Rectoral, ale (adj.) *Dat van een* Rector *is.*

Rectorat, (m) *'t Rectorschap (n).*

Rectum, (m. *in Ontl. k.*) *Regtdarm.*

Reçu, ue (adj.) *Ontfangen, bekómen enz.*

Reçu, (m) *Ontfang-schrift* (n), *quyting*, quitantie (f).

Recueil, (m) *Verzámeling, t'zamenstelling van verscheide dingen.*

Recueillement, (m) *Vergaâring van zinnen, innerlyke betragting, stille aandagt, bespiegeling (f).*

Recueillir, (v. a.) *Inzámelen, inoogsten, winnen*; recueillir des aumônes, les fruits, tant de pièces de vin de sa vigne &c. recueillir les fruits de ses travaux, *de vrugten van zynen arbeid genieten*; recueillir, *verzámelen, by-één-vergaâren, by-één-brengen*; recueillir les débris d'une armée, *de verstrooide léger-*

ftger benden by een zámelen; recueillir les beaux passages des auteurs; recueillir les suffrages, *de stemmen opneemen*; recueillir ses esprits, *zyn' zinnen vergaâren, ingetógen van gedagten zyn, zich tot aandagt begeeven*; en compagnie il ne faut pas être recueilli, *in gezelschap moet men niet in diepe gedagten zitten*; recueillir une succession, *eene erffenis bekómen*; recueillir, *in 't kort vervatten (wat men gezegt heeft)*; recueillir, *aanneemen, ontfangen, inneemen, huisvesten, onder zyne bescherming neemen*; recueillir les étrangers; se recueillir (v. r.) *zich bekorten, of in 't kort herhaalen wat men reeds wydloopig gezegt heeft*; *item zyn, zinnen vergaâren*; *zich tot stille áandagt of overdénking begeeven.*

Recueilloir, (m) *Lyndraayers wiel.*

Recuire, (v. a.) *Herkooken*; *herbakken*; *herbraaden*; *item hergloeijen, nog eens in 't vuur leggen (als: glas, metaal enz.).*

Recuit, ite (adj.) *Herkookt*; *herbakken*; *herbraaden*; *hergloeid*; excréments recuits, *harde drek*; matiere recuite, *verdikte etter.*

Recuit, (f. m.) ou Recuite (f. f.) *Hersmelting of hergloeying (f. van metaalen, glas enz.).*

Recuiteur, (m) *Hersmelter, leerjongen in de Munt.*

Recul, (m. *lees* Recuul) *Terug-sprong (van een afgeschooten stuk of kanon).*

Reculade, (f) *Terug-sprong* (m), *achter-uit-wyking* (f).

Reculé, ée (adj.) *Terug-gegaan, terug geweeken enz.* (*Zie* Reculer).

Reculé, ée (adj.) *Ver, afgelégen*; lieux reculés; les temps les plus reculés.

Reculée, (f) *Terug-wyking, terug-schuiving*; vous faitez un feu de reculée, *gy stookt sterk.*

Reculement, (m) *Terug-wyking*; *terug-schuiving* (f); *item uitstel* (n), *verschuiving (f. van schuld enz.).*

Reculer, (v. a.) *Achter-uit zetten, achter-uit schuiven, terug schuiven*; reculer sa chaise; reculer, *verder uitbreiden*; reculer les bornes d'un païs; reculer une affaire, *een' zaak verschuiven, uitstellen.*

Reculer, (v. n.) *Achter-uit-gaan, terug-gaan, terug-wyken, terug-deinzen*; cet écolier recule; reculer à la vue de l'ennemi; reculer *aarzelen, terug deinzen, geen stand houden*; (ne pas poursuivre, ou, tergiverser); se reculer, (v. r.) *terug gaan, achter-uit gaan, wyken of schuiven*; *opschuiven, plaats maaken enz.*

à Reculons, (adv.) *Achterwaarts, achter-uit*; *de kreeften-gang*; marcher à reculons; les affaires vont à reculons.

Se Récupérer, (v. r.) *Zyn schaade weêr inhaalen (men zegt* se récupérer de ses pertes).

Recurer, (v. a.) *Wéder-reinigen.*

Récurrent, (m. *in Ontleedk.*); Nerf récurrent, *terug loopende zénuwe.*

Récusable, (adj.) *Verwerpelyk, wraakbaar*; juge, témoin récusable.

Récusation, (f) *Verwerping, wraaking (van een Rechter enz. die men van eenzydigheid verdénkt).*

Récuser (v. a.) *Wraaken, niet aanneemen, verwerpen (uit hoofde van verdagtheid).*

Rédacteur, (m) *t' Zámensteller van wetten enz. of een die dezelve in een boek brengt* (compilateur).

Rédaction, (f) *'t Zámen-stelling* (compilation).

Redan, (m) *Borstweering met uitspringende hoeken.*

Redanser, (v. a. & n.) *Herdansen, nog eens dansen.*

Redarguer, (v. a. *oud w. men spreekt de* u *uit*) *Berispen, bestraffen, door-neemen.*

Reddition (f) d'une ville, *de overgave eener Stadt*; reddition de comptes, *het afleggen, 't doen van rékening.*

Redébattre, (v. a.) *Weêr betwisten.*

Redéclarer, (v. a.) *Wéderom verklaaren of te kennen geeven.*

Redédier, (v. a.) *Weér toewyden (eene Kerk)*; *weér opdraagen (een boek).*

Redéfaire, (v. a.) *Weér los maaken, ontdoen (een' knoop enz.).*

Redéjeuner, (v. n.) *Weér ontbyten.*

Redélibérer, (v. a. & n.) *Weér beraadslaagen of overweegen,*

Redélivrer, (v. a.) *Wéderom verlossen.*

Redemander, (v. a.) *Hervraagen op 't nieuw vraagen*; *item weér-eisschen, terug eisschen.*

Redemeurer, (v. n.) *Wéderom blyven*; *wéderom woonen.*

Redémolir, (v. a.) *Weér afbreeken of slegten.*

Rédempteur, (m) *Verlosser, Heiland, Zaligmaaker.*

Rédemption, (f) *Verlossing, vrykooping, lossing* (rachat); rédemption du genre humain, des captifs.

Redents, (m. pl.) *Afzettingen (in een' muur)*; *inkeepingen, tandingen* (f. pl.) *schaakwerk* (n. *by Timmerl.*).

Redent, (m) *Tak die men aan den top van een boom laat staan.*

Redépêcher, (v. a.) *Wéder-afvaardigen.*

Redescendre, (v. n. & a.) *Weér-afklimmen, afgaan*; *weér-neérlaaten.*

Redevable, (adj.) *Schuldig, verschuldigt*, il lui est redevable de cent écus; il lui est redevable de sa fortune, *zyn geluk heeft hy aan hem dank te wyten.*

Redévaler, (v. n. & a.) *Weér-nêderwaarts gaan*; *weér neérlaaten, weér-stryken (in een' kelder enz.).*

Redevance, (f) *Jaarlyksche grondcyns, leen-pagt of- dienst (aan een' Leen-heer).*

Redevancier, iere (m. & f.) *Een die zulks verschuldigd is, een Leenman*; *Leen vrouw, Pagter.*

Redevenir, (v. n.) *Wéder-worden.*

Redévider, (v. a.) *Weder opwinden of herspelen.*

Redevoir, (v. a. & n.) *Weér schuldig blyven, op 't nieuw schuldig zyn*; il redoit de compte fait mille écus; il doit & redoit partout, *hy is overäl schuldig of hy zit tot de ooren toe in de schuld.*

Redhibition, (f. *in Rechten*) *Koopvernietiging of ontslag* (n).

Redhibitoire, (adj.) *Dat koop vernietigd of ontslaat*; cas redhibitoire.

Rédification, Rédifier &c. (*Zie* Réédification &c.).

Rédiger (v. a.) par ecrit, par chapitres, *in geschrift stellen in ordre brengen*; *in hoofdstukken verdeelen, schikken*; rediger, *in 't kort vervatten.*

Se Rédimer (v. a.) d'un vœu, *zich van eene gelofte vry-koopen, vrymaaken, ontheffen*; redimé, ée (adj.) *bevryd, ontslagen*; vous m'avez redimé de cette peine.

Redingote, (f) *Een overrok* (m).

Redire, (v. a.) *Herzeggen, herhaalen* (repéter); *overbrengen, klappen*; *verbreiden, openbaaren* (divulguer); à redire, *te berispen te zeggen vallen, te wraaken*; il trouve à redire à tout; il n'y a rien à redire.

Rediseur, (m) *Herhaaler, wauwelaar*, (qui repéte souvent); *overbrenger, klapper* (rapporteur).

Redistribuer, (v. a.) *Wéder-uitdeelen.*

Redistribution, (f) *Weér-uitdeeling.*

Redite, (f) *Herhaaling (van de zelve zaak)*; user de frequentes redites.

Redomter, ou, Redompter, (v. a.) *Hertemmen.*

Redondance, (f) *Overtolligheid*; (superfluité); redondance de mots.

Redondant, ante (adj.) *Overtollig, te veel.*

Redonder, (v. n.) *Overtollig of te veel zyn*; ce mot redonde ici, il faut l'ôter.

Redonder (v. n. *weinig gebr.*) sur quelqu'un, *op iemand vallen, of, tot schande gedeiën.*

Redonner, (v. a.) *Weder geeven, terug geeven*; redonner courage; redonner ce qu'on a reçu.

Re-

Redonner, (v. n.) *Wéder aanvallen, weêr op los gaan (als: op een vyand enz.)*; se redonner, (v. r.) *zich weêr aan begeeven (met alle magt, als: tot studie enz.).*

Redorer, (v. a.) *Weêr-vergulden.*

Redormir, (v. n.) *Weêr-slaapen.*

Redoublement, (m) *Verdubbeling; item vermeerdering, aangroeying, verheffing (f. van koorts enz.).*

Redoubler, (v. a.) *Verdubbelen; vermeerderen, versterken; wéder voederen, nieuwe voéring inzetten*; redoubler la garde, un just-au-corps.

Redoubler, (v. n.) se Redoubler (v. r.) *Verdubbelen, sterker of héviger worden (als: koorts, hitte enz.).*

Redoutable, (adj.) *Ontzagchelyk, ontzagbaar, vreeslyk, gedugt.*

Redoute, (f) *Vierkante schans.*

Redouter, (v. a.) *Vreezen, dugten, ontzien.*

Redressement, (m) *Weêr-regtmaaking; herstélling; weêr-óp-rigting enz.* (f).

Redresser, (v. a.) *Weêr regtmaaken, regt buigen*; redresser un arbre, un bâton, un plat; redresser, *weêr ópregten, weêr over eind zetten*; redresser une statue, une muraille; redresser, *weêr op den regten weg brengen, te regt brengen, of helpen*; redresser, *herstellen, weêr te regt brengen, als:* redresser le commerce, les affaires; se redresser, (v. r.) *weêr óp-ryzen (van 't bukken); item zich herstellen of béteren enz.*

Redresseur, euse (m. & f.) *Helper, voldoening-neemer; helpster (der verdrukten).*

Redressoir, (m) *Bult-klopper (by Tinnegieters).*

Réductible; (adj.) *Dat veránderd, ondergebragt; item tot stof of pulver gemaakt kan worden.*

Réductif, ive (adj.) *Dat óplost, tot stof maakt of tot iets anders brengt.*

Réduction, (f) *Het maaken, het brengen, het veránderen, het uit-rékenen of* reduceeren (*n. van iets tot iets anders*); faire la reduction des mesures, des poids, des espèces d'un païs, en celles d'un autre païs; reduction des entiers en fractions; des Livres en sols, ou des sols en Livres; *item* reduction des monnoies, des prix, des officiers &c., *afzetting, vermindering der mun-speciën enz.*; reduction d'une place, d'une province, *het onderbrengen, veröveren eener vesting enz.*; reduction des métaux, *het tot zyn vorigen staat of weezen brengen der metaalen*; être dans une grande reduction, *in een' zeer geringen of zeer verminderden staat zyn*; reduction, *vermindering, inkrimping, het brengen van iets tot een korter begrip*; reduction, *het brengen of inrichten van iets tot zékere bepaaling en tot eene richtsnoer*; reduction, *weêr inzetting (der Lédemaaten)* reduction ad absurdum, *het in de kneep of verlégenheid brengen (van iemand in een dispuit) zodánig dat hy in ongerymdhéden vervalt.*

Réduire, (v. a.) *Brengen of maaken (in of tot iets) enz.* réduire à la besace, à l'extremité, *tot den bédel-zak, tot het uiterste brengen*; réduire au petit pied, *in benaauwdheid of verlégenheid brengen*; réduire en poudre, à rien, *tot pulver, tot stof, tot niets maaken*; réduire, (soumettre) *t' onderbrengen, temmen*; réduire une province, un libertin, un cheval; reduire (rédiger, renfermer), *insluiten, vervatten, brengen*; cet orateur à réduit tout son discours à trois points; réduire son avis, *zyne meening in 't kort zeggen*; réduire en petit un plan, une carte, un tableau &c., *een ontwerp enz. in 't klein of in een klein besték brengen*; réduire les monnoies, *de geldspeciën afzetten, verminderen*; réduire le trop grand nombre des conseillers, *het getál der Raadsheeren verminderen, tot een zéker getal brengen*; réduire les compagnies à 50 hommes; réduire les monnoies, les poids, les mesures d'un païs, en celles d'un autre,

de muntſpeciën enz. van 't eene land in die van een ander uitrékenen; réduire des ſols en Livres; des livres en ſols; des entiers en fractions; des fractions en entiers &c., *ſtuivers tot guldens enz. maaken*; réduire des métaux &c. en ſon premier état, *metaalen enz. tot haaren voorigen ſtaat brengen*; réduire le temps de la minorité, *den tyd der minderjaarigheid inkrimpen, verkorten*; ſe réduire, (v. r.) *zich brengen, veränderd, gebragt of gemaakt worden (in of tot iets) enz.*; ſe réduire à rien, *tot niets worden, vergaan; item verkooken*; ſe réduire, *zich bepaalen, brengen of by beruſten laaten*; ſe réduire à deux plats chaque repas, à de ſimples civilités &c. ſe réduire à l'obéiſſance, *zich ter gehoorzaamheid begeeven*; toute la difficulté ſe réduit à ſavoir &c., *de gantſche zwaarigheid loopt of komt hier op uit om te weeten enz.*

Réduit, ete (adj.) *Gebragt, gemaakt, veränderd; t' ondergebragt, getémd; gedwongen, genoodzaakt enz.*; réduit à la pauvreté, *tot armoede gebragt of vervallen*; païs réduit, *overheerd land*; réduit à abandonner la patrie, *genoodzaakt om het vaderland te verlaaten (Zie verder onder* Réduire).

Réduit, (m) *Afgeſchóten vertrekje of hoekje (n. in een' kamer); item buiten werkje of verborgen ſchansje (n. eener veſting); een verborgen hoek.*

Réduplicatif, ive (adj. *in Spraakk.*) *Verdubbelend, dat verdubbeld of herhaald; (als het lédeken* Re *in 't franſch, of* wéder *enz. in 't duitſch).*

Réduplication, (f) *Herhaaling van een' Letter-greep (in 't Griekſch).*

Réédification, (f) *Herſtichting, weér-opbouwing.*

Réédifier, (v. a.) *Herſtich'en, herbouwen.*

Rééditeur, (m) *Weér-uitgeever (van eenig boek).*

Réédition, (f) *Nieuwe uitgaave (van een boek).*

Réel, elle (adj.) *Wézentlyk, waarlyk*; choſe reelle; monnoie réelle, *baar geld; item gangbaare munt.*

Réélection, (f) *Nieuwe verkiezing.*

Réellement, (adv.) *Wézentlyk, waarlyk, in der daad*; poſſedér, réellement, *werkelyk-bezitten*; ſaiſir une maiſon réellement, *een huis daadelyk in beſlág neemen, de Rechterlyke hand opleggen.*

Réengendrer, (v. a.) *Wéder-baaren, voort-brengen, verwekken.*

Réer, Rére ou Raire, (v. n.) *Schreeuwen als een hert in de bronstyd.*

Refâcher, (v. a.) *Weér boos of gramſtoorig maaken*; ſe refâcher, (v. r.) *weér toornig worden.*

Refaçonner, (v. a.) *Weér fatſoeneeren, weér ſchikken of gedaante geeven.*

Refaire, (v. a.) *Herdoen, wéderdoen, weér óverdoen; item hermaaken, wédermaaken, op nieuw maaken; item herſtellen, vermaaken, lappen* (raccommoder); refaire ſes bas; à une femme & à une vieille maiſon, il y a toujours quelque choſe à refaire; il n'y a rien à refaire, *daar is niets aan te verbéteren, of het kan niet béter gemaakt worden*; refaire les cartes, *de kaarten op nieuw verſchieten en omdeelen*; ſe refaire (v. r.), *weér-bekómen, herſtellen, zich verhaalen* (ſe rétablir).

Refait, te (adj.) *Herdaan, hermaakt, enz. (Zie* Refaire); il eſt gras & refait, *hy is vet en ſterk*; du beurre refait, *herbouwde of herkneedde bóter*; il n'en eſt pas plus refait pour cela, *hy is daarom niet des te vetter.*

Refait, (m) *Het opgeeven van 't ſpél van weérs-kanten (n. in 't dam en ſchaak-ſp.).*

Refaucher, (v. a.) *Wéder-maaijen, op nieuw of nog eens af-maayen.*

Réfection, (f. *in Rechten*) *Verbétering, vernieuwing; herſtelling, weér-op-rechting (van een gebouw).*

Réfection, (f) *Verquikking, nooddruft, bekomſt, maaltyd (f), maal (n)*; prendre ſa réfection.

Réfectoire, (m) *Het zaal* (f), *reefter* (m. *in een Klooster*).

Refectoriaire, (f) *Tafel-dekster*, *bewaarster van 't táfel-goed* (*in een Klooster*).

Refend, (m) *Scheiding* (f); mur de refend, *schei-muur*.

Refendre, (v. a.) *Herklooven*, *herklieven*, *weêr splyten*; *item in de lengte of tot planken zaagen*, *schulpen*; scie à refendre, *schulp-zaag*.

Référé, (m) *Bericht*, *verslág* (n. *aan 't Gerecht*).

Référé, ée (adj. *Zie* Référer).

Référendaire, (m) *Zéker ampte naar der Kancelárye die den voornaamsten inhoud van eenig geschrift vóórdraagt*.

Référer (v. a.) tout à Dieu, *alles aan God toeschryven als van Hem komende*; référer, *bericht of verslág doen*, *voordraagen*; référer à la chambre; se référer (v. r.) *zich gedraagen*, *betrekking hebben*; je me référe à ma derniere, *ik gedraage my aan mynen laatsten (brief)*; ces paroles ne doivent pas se référer là, *die woorden moeten daar-heen niet gebragt worden*.

Refermer, (v. a.) *Wéder toedoen of sluiten (als: een' deur)*.

Refermer, (v. n.) se refermer, (v. r.) *Weêr toesluiten*, *weêr toegaan*; *item weêr toeheelen*, *weêr-sluiten* (*als: een wond*).

Referrer, (v. a.) *Weêr met yzer beslaan*; *met nieuwe hoef-yzers beslaan*.

Refêter, (v. a.) *Wéder vieren*, *een afgeschafte feest-dag op 't nieuw vieren*.

Refeuiller, (v. a.) *Dubbele blinden (voor een vengster) maaken*.

Reficher, (v. a.) *Weêr-insteeken*, *weêr indryven*, *inslaan*; reficher une cheville, un clou; reficher, *weêr invoegen*, *toestryken (een' muur)*.

Refiger, (v. a.) *Weêr dik maaken*; *weêr doen stollen of 't zamen runnen*; refiger (v. n.), se refiger, (v. r.) *weêr stollen of dik worden*.

Refixer, (v. a.) *Weêr vast stellen of bepaalen*; *item weêr hard of vast maaken*; refixer le terme, le sel.

Reflatter, (v. a.) *Wéder-vleyen of liefkoozen*, *weêr-aanbaalen*.

Réfléchir, (v. a. & n.) *Terug-buigen*, *terug straalen*, *terug schynen*, *terug kaatsen*; le miroir réfléchit l'image, *de spiegel kaats of zend het beeld terug*; la muraille réfléchit la chaleur du soleil, *de muur kaatst de hitte der zonne terug*; la balle réfléchit sur la muraille, *de kógel sprong of stuitede op de muur terug*; ce deshonneur réfléchit sur vous, *die schande valt op u terug*; se réfléchir, (v. r.) *terug-buigen*, *terug-springen*, *weêr-kaatsen*, *terug schynen*; Lumiere reflechie, *terug gekaatst Licht*.

Réfléchir (v. n.) sur quelque chose, *iets overweegen*, *overdenken*.

Réfléchissement, (m) *Terug-buiging*, *terug straaling*, *terug-kaatsing*, (f. *des lichts*); *terug springing*, *terug-kaatsing*, *terug stuiting* (f. rejaillissement).

Réflet ou Reflex, (m) *Weêrschyn* (m), *weêr-kaatsende dáging* (f. *in een' Schildery*).

Réfleurir, (v. n.) *Herbloeyen*.

Réflexe, (adj.) *Terug-buigend*, *terug-straalend of schynend*.

Réflexibilité, (f) *Terug-schynbaarheid*, *terug-buigzaamheid*.

Réflexible, (adj.) *Terug-buigbaar*, *weêr-kaatsend*.

Réflexion, (f) *Wederóm kaatsing*, *terug-kaatsing* (*als: van hitte*, *licht*, *stem enz.*).

Réflexion, (f) *Overweeging*, *overdénking*; *aanmerking*, *bedénking*; agir sans réflexion; faire réflexion, *acht-geeven*, *gade-slaan*.

Refluer, (v. n.) *Terug-vloeyen*, *terug loopen*, *wêder-vloeyen* (couler de nouveau ou dans un sens contraire); refluer, *ebben*, *afloopen*, *afneemen*.

Reflux. (m) *De ebbe of eb* (f), *vallend water* (n).

Refonder, (v. a. rembourser) les dépens, *de kosten goed doen*, *vergoeden*.

Refondre, (v. a.) *Hersmelten*; *hergieten*, *vergieten*; refondre un canon,

canon, une cloche; refondre un écrit, *een geschrift hervormen, eene andere gedaante geeven.*

Refondre (v. n.) fur quelqu'un, *Weêr op nieuw op iemand los gaan, aanvallen.*

Refonte, (f) *Hergieting; hersmelting, omsmelting.*

Reforcer, (v. a.) *Met geweld aan zyn, nódigen,* (folliciter, preffer).

Reforger, (v. a.) *Hersmeeden.*

Réformable, (adj.) *Hervormbaar.*

Réformateur, trice (m. & f.) *Hervórmer, herfteller; verbéteraar; hervórmster: item berisper.*

Réformation, (f) *Hervorming, herftelling, verbétering.*

Réforme, (f) *Verbétering, verändering (der Zéden,* policie *enz.); afdanking, vermindering (der Krygslieden, Amptenaaren enz.)*

Réformé, ée (adj. & f.) *Hervórmd, verbéterd, ten goede veränderd enz.*; la religion réformée, *de hervórmde Godsdienft*; les réformés, *de hervórmde of* Gereformeerde; des religieux réformés *of alleenlyk* des réformés, *Kloofterlingen die de verbéterde régelen aangenomen hebben*; réformé, *afgedankt, verminderd, onder een ander gefteeken, als:* officier, regiment réformé.

Réformer, (v. a.) *Hervormen; verbéteren, ten goede veränderen; item afdanken, verminderen, onder anderen fteeken*; réformer les abus, les efpèces, une compagnie.

Refortifier, (v. a.) *Weder-verftérken.*

Refouetter, (v. a.) *Weêr-geeffelen.*

Refouiller, (v. a.) *Weêr-betaften, bevoelen of onderzoeken.*

Refouir, (v. a.) *Weêr-opgraaven, of opdélven.*

Refouler (v. a.) du drap. *Laken wéder vollen, hervollen*; refouler la charge d'un canon, *de laading van een ftuk aanzetten*; refouler la marée, *tégen de ftroom of vloed opvaaren, die dood zeilen*; refouler, (v. n.) *verloopen, afgaan. als:* la mer refoule, *het water valt of ebt.*

Refouloir, (m) *Kanón-ftamper.*

Refourbir, (v. a.) *Wéder of nog eens fchoon-maaken, (by Zwaardveegers).*

Refournir, (v. a.) *Wéder verfchaffen of voorzien.*

Refractaire, (adj. & f.) *Halfterrig, hardnekkig, weêr-barftig, ongeboorzaam.*

Refraction, (f) *Breeking, buiging (der licht-ftraalen).*

Refrain, ou Refrein, (m) *Het flot-rym dat by yder vaars eenes lieds herhaald word* (n); c'eft le refrain de la ballade, *(fpr. w.) dat is het flot zyner rede of waar-op hy doelt.*

Refrein, (m) *Branding, barning (f. 't flaan der golven tégen 's ftrand.*

Refranchir, (v. a.) *Wéder lens pompen, uitpompen (een Schip).*

Refrangibilité, (f) *Breekbaarheid (der ftraalen, in Gezigt- en Natuur-k.).*

Refrangible, (adj.) *Straalbreekend.*

Refrapper, (v. a.) *Herflaan, herkloppen.*

Refrayer, (v. a.) *Glad maaken, of ftryken*; refrayer une terrine; refrayer, *wéder baanen (een' weg).*

Refrayer, (v. n.) *Wéder kuit fchieten.*

Refrein. (*Zie* Refrain).

Réfréner, (v. a.) *Beteugelen, intoomen, bedwingen*; réfréner le luxe, la colere.

Réfrigérant, te (adj.) *Verkoelend, verfrisfchend*; onguent réfrigérant, un réfrigérant, (f. m.) *een koeldrank* (m), *een verkoelend geneesmiddel; item een koel vat* (n).

Réfrigératif, ive (adj. & f.) *Verkoelend, dat verfrifcht; verkoelend genees-middel.*

Réfrigération, (f) *Verkoeling.*

Réfringent, te (adj.) *Dat de ftraalen terug kaatft, buigd of breekt.*

Refrire v. a. defectif, je refris, tu refris, il refrit, nous faifons refrire; je faifois refrire; je refris; j'ai refrit; je refrirai) *Herfruiten, herbakken (in een' pan).*

Refrifer, (v. a.). *Herkrullen.*

Refrogné, ée (adj.) *Zuur-ziende, gefronft*; mine refrognée.

Refrogné, ée (f. m. & f) *Een zuur-*

zuur-ziend of stuursch man of vrouw, *een zuurendonk.*

Refrognement, (m) *Het fronssen* (n), *de fronssing van 't vóórhoofd*, *stuursch-heid* (f).

Refrogner (v. n.), se Refrogner, (v. r.) *Zuur zien, een stuursch gezigt zetten.*

Refroidi, ie (adj.) *Verkoeld, koud geworden*; *item koelzinnig*; *item verminderd, verslapt*; diné, cœur, amour refroidi.

Refroidir, (v. a.) *Koud maaken*, *verkoelen.*

Refroidir, (v. n.), se refroidir, (v. r.) *Verkoelen*, *koud worden*; *item verminderen*, *verslappen*, *verkoelen.*

Refroidissement, (m) *Verkoeling* (*der lucht*), *verkouding* (*des ligchaams*); *item vermindering*, *verslapping*, *verkoeling* (f. *van liefde*, *moed enz.* f).

Refrotter, (v. a.) *Herwryven.*

Refuge, (m) *Toevlugt.*

Refugié, ée (adj.) *Gevlugt*, *toevlugt genómen*; un refugié, *een vlugteling* (*om den Godsdienst enz.*).

Se Refugier, (v. r.) *Zyn' toevlugt neemen*, *zyn heul of bescherming elders zoeken.*

Refuir, (v. n.) *Hervlieden*, *hervlugten*, *wéder vlugten of vlieden*; *terug loopen* (*den zelven weg*, *als een gejaagd hert*).

Refuite, (f) *Terug-looping*, *schuilplaats* (*der gejaagde herten*); *item uitvlugt*, *looze streek*; *item al te groote diepte van een spond-gat* (*in Bouwk.*).

Refus, (m) *Weigering*, *ontzegging* (f).

Refuser, (v. a.) *Weigeren*, *ontzeggen*, *afslaan*, *van de hand wyzen.*

Refusion, (f) *Uitkeering*, *vergoeding* (*der kosten in Rechten*).

Refutation, (f) *Wederlégging* (*eener réde*).

Refuter, (v. a.) *Wederléggen*, *omvér-stooten* (*eene stelling*).

Regagner, (v. a.) *Herwinnen*; *weer-bekómen*, *weér-krygen.*

Regaier. (Zie Regayer).

Regaillardir, (v. a.) *Verv*r*ólyken.*

Regain, (m) *Het en*g*roen*, *ná-gras* (n) *of de tweede maaying* (f. *eener weide*).

Régal, (m) *Onthaal*, *gast-maal* (n); *vereering* (f).

Régale, (f) *'s Konings recht*; *item het snar-werk in een orgel* (n).

Régale (adj.); Eau régale, *scheiwater* (*in chymie*).

Régalement, (m) *Verdeeling*, *inrichting* (*der schattingen*); *gelykmaaking* (*in bouwk.*) (f).

Regaler, (v. a.) *Onthaalen*, *ter maaltyd onthaalen*, tracteeren; régaler d'un excellent paté; régaler, *onthaalen*, *vermaaken* (diver-tir) régaler d'un conte, d'une avanture; régaler d'une grêle de coups de bâton, *met eene hagel-bui van stok-slagen onthaalen*; *item* régaler les tailles, les taxes, *de schattingen verdeelen*, *eenen overslag daar van maaken*; *item* régaler, (*iets*) *gelyk of water-pás maaken.*

Régaleur, (m) *Gelyk-maaker*, *stegter.*

Régalien, ne (adj.); Droit régalien, *Koninglyk of Vorstelyk recht.*

Régaliste, (m) *Een die door den Koning tot een lédig Kerkelyk ampt benoemd is.*

Regard, (m) *Aanzien* (n), *beschouwing* (f), *gezigt enz.* (n); jetter ses regards partout, *zyn gezigt overäl wenden*, *overäl heen zien*; lancer un regard affreux, *een vervaarlyk gezigt*, *of leelyke blikkers opslaan*; detourner ses regards de dessus une chose, *zyne oogen van iets afwenden*; d'un seul regard il fait le contenir, *met een wenk of opslag van een oog weet hy hem in te toomen*; regard, *plaats daar de waterbuizen eener bronnen konnen bezigtigd worden*; regard, *schildery waar-in 2 persoonen tégen malkanderen zien*; au regard de, (prép.) *ten aanzien van*, *ten opzigte van* (*béter* à l'égard de, ou par rapport à).

Regardant, ante (adj.) *Aanziende*; *toeziende*; *beschouwende*, *bekykende.*

Regardant, (s. m.) *Aanschouwer*, *toeziender*, *kyker.*

Regarder, (v. a.) *Aanzien*, *aanschou-*

schouwen, aankyken; bezien, beschouwen, bekyken; zien; regarder fixement, de bon œil, de travers, de mauvais œil, *sterk of strek, met een goed oog enz. aanzien*; regarder sous le nez, ou entre les deux yeux, *onder de oogen zien*; regarder de haut en bas, *van onder tot boven bekyken, of verächtelyk aanzien*; regarder en pitié, ou d'un œil de pitié, *met médelyden aanzien*; regarder de près, *van naby bezien of beschouwen; item naauw zien*; il n'y regarde pas de si près; *hy ziet daar zoo naauw niet op*; cela ne regarde pas de si près, *dat komt zoo naauw niet*; regarder, *betreffen, aangaan, raaken*; cela regarde ses interêts, le bien commun, moi, vous, lui &c. pour ce qui me regarde, *wat my aangaat*; regarder à ses affaires, *op zyne zaaken letten, acht geeven*; tu peux regarder la porte, *gy kunt de deur maar uitgaan (zegt men tot een dienaar die men weg-jaagd)*; regardez votre montre, vos livres, *ziet op uw horlogie, op uw boeken*; cette ville regarde la mer, *die Stadt ziet in Zee*; cette maison regarde le midi, *dat huis staat tégen 't zuiden.*

Regarnir, (v. a.) *Op nieuw stoffeeren, voorzien of uitmonsteren.*

Regâter, (v. a.) *Weêr-bederven.*

Regayer (v. a.) du chanvre, *hennip hékelen.*

Regayoïr, (m) *Hennip-békel.*

Regayure, (f) *Werk van hennip.*

Regeler, (v. a. & n. imperf.) *Wéder bevriezen; hervriezen, wéder vriezen.*

Régence, (f) *De regeering, overigheid (eener Stadt enz.); item de tyd daar van (f); item 't Regéntschap (geduurende de minderjaarigheid van een Vorst); item 't* Rectoraat *(eener Hoogeschoole).*

Régénération, (f) *De wéderge-boorte; wéder-baaring, wéder-teeling, herteeling.*

Régénérer, (v. a.) *Wéderbaaren, herbaaren, herteelen.*

Régénérer, (v. n.) se Régénérer, (v. r.) *Herbooren worden*; les régénérés, *de herboorene of wédergeboorene.*

Régent, te (adj.) *Regeerende, bestierende*; Bourguemaître régent, *regeerende Burgermeester*; Prince régent, *regeerende Prins, of Ryksbestierder*; la Reine régente, *de regeerende Koningin of Ryksbestierster (geduurende de minderjaarigheid van een Vorst).*

Régent, te (f. m. & f.) *Een Ryksbestierder (by afwezigheid des Vorsten); Regeerder, Heerscher, Regent; Heerscherin, Regentin*; Régent, *Leermeester, Rector eener school; item een die geerne heerscht.*

Régenter, (v. a. & n.) *Heerschen, regeeren* (dominer); *item beheerschen, den meester speelen* (maîtriser); *item leeren, onderwyzen als Rector*; régenter la premiere classe.

Regermer, (v) *Weêr-kiemen, uitschieten, uitspruiten.*

Régicide, (m) *Konings-moord (f); item Konings-moorder (m).*

Régie, (f) *Bestiering (f) bewind (n).*

Regimbement, (m) *'t Achter uitslaan (n. met de voeten); item tégenstreevigheid (f).*

Regimber, (v. n.) *Achter uit-slaan* (ruer); *item wéderstreevig zyn.*

Régime, (m) *De bestiering (in een Klooster); item regeering (van een' naam-val of* casus *in spraak-k.); item gezette lévenswyze of maat in 't eeten en drinken, 't* diéet; user de régime; vivre de régime, *maat houden; op zyn* diëet *leeven.*

Regiment, (m) *Eene Krygsbende (f), een* regiment *(n); item een hoop (m).*

Reginglette, (f) *Zékere knip om vógelen in te vangen.*

Région, (f) *Landstreek, streek (f), gewést, gedeelte (n)*; les régions les plus septentrionales, *de noorderlykste landstreeken, of gewésten*; les quatre régions du monde, *de vier deelen der Waereld*; la haute, la moyenne & la basse région de l'air, *de hooge, middelbaare en laage luchtstreek*; région, *plaats, verdeeling des ligchaams, als*: la région du cœur.

Ré-

Régir, (v. a.) *Regeeren, bestieren.*
Régisseur, (m) *Bestierder.*
Régistraire, (m) *Bewaarder der geschriften of* protocóllen.
Regiftrata, (m. pl. *Lat.*) *Uit-trek-sel*, extract (*in Rechten*).
Regiftrateur, (m) *Inschryver, registreerder.*
Regiftre, (m) *Register* (n), *lyst, rol, gerechts*-protocól (f); coucher sur le regiftre, *op 't Gerechts-boek enz. inschryven, aantékenen*; regiftre de batême, de mort, *doop-boek, dood-boek*; regiftre, *register, schuif* (*van een orgel*); *schuif* (*van een óven, om minder of meerder lucht te geeven*).
Regiftrer. (*Zie* Enregiftrer).
Regle, (f) *Meet-stok* (m), *ry, richtsnoer* (f), *liniaal*, (n. *waar-méé of waar-na iets afgemeeten, afgestreept of gelynd word*); *item régel*, (m) *wet* (f) *voorschrift, modél, voorbeeld* (n. précepte, loix coutume, modèle, exemple); apprendre une langue par regles; cela eft dans les regles, *dat 's in de juiste order*; les regles, *de maand-stonden.*
Réglé, ée (adj.) *Gestreept, gelynd, gelinieerd, afgemeeten; item geschikt, in ordre gebragt; vast gestéld enz.*; du papier réglé, *gelynd of gelinieerd papier*; heure réglée, *vast gesteld uur*; prix réglé; *gezette of vaste prys*; des troupes réglées, *geöeffende*, reguliere, *of in soldy staande troepen*; réglé, *dat regulier of op een' vaste tyd is of geschied*; repas réglé; fièvre réglée; réglé, *gerégeld, geschikt, in order of richtig*; vie, dispute réglée; commerce, mouvement réglé.
Réglement, (m) *Schikking, inrichting, verórdening, keur, willekeur* (ordonnance, ftatut).
Réglément, (adv.) *Gerégeld, gezettelyk, op een' vaste tyd; item op eene richtige of juiste wyze* (régulierement); les poftes, ces horloges vont réglément.
Régler, (v. a.) *Lynen, streepen, liniëeren; vast stellen, bepaalen, op een' vasten voet brengen; wel inrichten, schikken, in order brengen*; se régler (v. r.) sur quelque chose, *zich naar iets schikken of richten.*
Réglet, (m) *Meet-stok; item vorm-liniaal* (*der Boekdrukkers*).
Réglette, (f) *Zet-spaan* (m. *der Letterzetters*).
Régleur, euse (m. & f.) *Linieerder; linieerster.*
Régliffe, (f) *Zoet-hout* (n); jus de régliffe, *drop van zoet-hout.*
Régloir, (m) *Linieer-stok* (m); *item likhout* (n. *der Schoen-m.*).
Réglure, (f) *'t Linieeren* (n).
Regnant, te (adj.) *Regeerende*; le Roi, le Prince, le Bourguemaître regnant; regnant, *heerschende, 't meest in zwang zynde*, vice regnant; mode regnante.
Regne, (m) *Regeering, heerschappy* (f); *ryk* (n); un regne heureux, *eene gelukkige regeering*; fous le regne de &c., *onder de regeering of heerschappy van enz.* le regne de l'ignorance, *het ryk der onkunde*; le regne animal, végétal, mineral, *het ryk der dieren, der planten enz.* être en regne, *in regeering zyn*; *item in zwang zyn, de óverhand hebben.*
Regner, (v. a.) *Regeeren, heerschen* (*als: een Vorst enz.* gouverner); *item in zwang zyn, de óverhand hebben* (être en vogue, à la mode); *item zich uitstrekken; omringen, als*: côteaux qui regnent le long de la riviere; galerie qui regne tout autour du palais.
Regnicole, (m. & f.) *Ryks-inboorling, inwoonder, onderzaat; item een uitlander dien 't zelfde recht vergunt is.*
Regonflement, (m) *Opzwelling, opstopping* (f. *der stroomen*).
Regonfler, (v. n.) *Opzwellen, terug vloeyen, opstoppen* (*als: een' rivier*).
Regorgement, (m) *Overvloeying, overlooping* (f); regorgement de l'eau, de la bile; regorgement de l'eftomac, *het overgeeven of braaken* (n).
Regorger, (v. n.) *Overvloeyen, overloopen*; la riviere, le verre, la bile regorge; regorger, *spuuwen, braaken*; regorger de biens, de fan-

faimé, *met goederen overkropt zyn of van rykdom overvloeyen; van gezondheid uit zyn vel berften.*

Regouler, (v. a. *gem. w.*) *Toefnaauwen, fchamperlyk afzetten, afwyzen.*

Regourmer (v. a.) un cheval, *een paerd de kin-ketten weêr aandoen.*

Regourmer, (v. a.) *Weêr met vuiften flaan, beuken.*

Regouter, (v. a.) *Herproeven, weder fmaaken.*

Regrat, (m) *Waar die men in 't klein uit-vent, flyt of daar men meé leurt, gemeene kraamery (f).*

Regratter, (v. a.) *Weêr-krabben; item* regratter un playe, *eene wond weêr-opkrabben;* regratter un bâtiment, *een gebouw afspilken (om op nieuw te bepleifteren of in te voegen);* regratter, *in 't klein verkoopen, uitventen, uit-flyten, leuren, oud nieuw maaken, opflikken;* regretter, *fchagcheren, nâirezen, op kleinigheden of iets dat dikmaals door andere handen gegaan is, nog eenig voordeel zoeken te bejaagen;* regratter un habit, *een kleed oppoetfen (als: by oude kleêrkoopers);* regratter un compte, *eene rékening beknibbelen, naauw nazien, door-ziften.*

Regratterie, (f) *Kraamery, uitventing in 't klein, leurdery.*

Regrattier, iere (m. & f.) *Uitventer, flyter, Leurder; uitventfter, flytfter in 't klein of van oude dingen; item knibbelaar, fchagcheraar enz. van oude boeken, een boek-worm.*

Regreffer, (v. a.) *Herënten, wéder-ënten of griffelen.*

Regrès, (m) *Wéder-toegang (tot iets m.) of bezit-neeming (van iets als: van een Kerkelyk ampt).*

Regret, (m) *Leedweezen (n) droefheid, aandoening, fmert (f);* avoir regret de quelque chofe; j'ai bien du regret de ne vous avoir pas vu, *het fpyt of fmert my zeer, dat ik u niet gezien heb;* je meurs de regret de &c., *ik fterf van droefheid enz.;* vos regrets font inutiles, *uwe klagten of kermingen zyn te vergeeffch (NB. in deezen zin word dit woord in 't meerv. gebr.).*

à Regret, (adv.) *Met tégenzin, met onwil, ongeerne;* faire une chofe à regret.

Regrettable, (adj.) *Betreurenswaerdig, daar men wel fpyt, droefheid enz. over hebben mag, of die of dat zulks verdiend.*

Regretter, (v. a.) *Leedweezen hebben, rouwig of droevig zyn, fpyt hebben, bejammeren, beklaagen, betreuren,* regretter la perte d'un ami, de fon temps; fa mort eft regrettée de tout le monde.

Reguinder, (v. a.) *Weér-ophyffen, optrekken.*

Reguinder, (v. n.) *Weér in de lucht-flygen (als: een Valk).*

Régularité, (f) *Gerégeldheid, gefchiktheid, régelmaatigheid.*

Régule, (f) *'t Zuiverfte van eenig metaal, of fpies-glas (n).*

Régulier, re (adj.) *Régelmaatig, gerégeld;* bâtiment, mouvement régulier; un Regulier, *een monnik of ordens-broeder.*

Régulierement, (adv.) *Régelmaatiglyk, naar de ordre of volgens den régel; item gezettelyk, ftiptelyk, vaft, zonder overfiaan of miffen;* écrire régulierement chaque pofte.

Réhabilitation, (f) *Herftelling in voorigen ftaat, eere of aanzien.*

Réhabiliter, (v. a.) *Wéder in voorigen ftaat, eer of aanzien herftellen; weêr inzetten of inwyen; weêr verádelen;* réhabiliter un marchand, un prêtre, un gentilhomme.

Rehabituer, (v. a.) *Iets vooriges weêr doen gewennen of aanwennen.*

Rehabituer, (v. n.) fe rehabituer (v. r.) *Weêr gewennen, een' oude gewoonte weêr aanneemen.*

Rehacher, (v. a.) *Weêr hakken, nog eens hakken.*

Rehanter, (v. a.) *Weêr bezoeken, méde verkeeren, of omgaan;* fe rehanter (v. r.) *op nieuw met malkander omgaan.*

Rehauffement, (m) *Verhooging (f).*

Rehauffer, (v. a.) *Verhoogen, hooger maaken, ryzen;* rehauffer une

une muraille, une digue, le prix, la couleur; rehausser, *meer moed of glans byzetten, dien vermeerderen*; cela rehausse le courage; l'éclat de sa gloire, de sa beauté; rehausser (v. n.) *verboogen, in prys glans enz. stygen.*

Rehauts, (m. pl.) *Verbooging* (f) *of boogsels* (n. pl. *in een' Schildery*).

Rehazarder, (v. a.) *Herwaagen.*

Reheurter, (v. a. & n.) *Wéderkloppen; wéder stooten.*

Rejaillir, (v. n. *alleen gebézigd in de 3de persoon*; il rejaillit, ils rejaillissent; il rejaillissoit, ils rejaillissoient; il rejaillit, ils rejaillirent &c.) *Springen, uitspringen, spatten, spuiten*; quand on ouvre une veine le sang en rejaillit; faire rejaillir une fontaine; rejaillir, *terug springen, terug vallen, (als: licht-straalen op een spiegel)*; sa honte rejaillit sur la famille; faire rejaillir de la boue, de l'eau sur quelqu'un, *slyk, water op iemand doen springen, spatten.*

Rejaillissement, (m) *Het springen, spuiten; spatten, bespatten, terug springen, terug straalen, terug vallen.*

Rejaunir, (v. a.) *Weêr geel maaken*; rejaunir (v. n.) *weêr geel worden.*

Rejet, (m) *Verwerpsel, uitschot* (n); *item uitspruitsel* (n), *spruit, loot, telg* (f. rejetton); *item een zwerm jonge byen (dat d'oude uitdryft)*; *item verwerping van een geschrift voor 't Gerigt*; *item 't overbrengen van eene schatting of van een' post eener rékening op een' volgende tyd..*

Rejettable, (adj.) *Verwerpelyk.*

Rejetter, (v. a.) *Weder werpen; terug werpen*; rejetter une pierre; la mer le rejetta sur cette côte; rejetter, *weêr uitbraaken, weêr overgeeven*; rejetter un avis, *eenen raad verwerpen*; rejetter les pieces qui ne sont pas de poids, *de onwigtige stukken uitschieten of verwerpen*; rejetter une dépense sur l'autre année, *eene onkosten op een volgend Jaar brengen*; rejetter, *opwerpen, uitwerpen*; les immondices que la mer rejette.

Rejetter, (v. n.) *Weêr uitspruiten, uitschieten, uitbotten.*

Rejetton, (m) *Spruit, loot, telg* (f); *item nakomeling, telg, spruit.*

Réimposer, (v. a.) *Wéder opleggen.*

Réimposition, (f) *Wéder oplegging (van schattingen enz.).*

Réimpression, (f) *Herdrukking* (f), *herdruk, nieuwen druk* (n).

Réimprimer, (v. a.) *Herdrukken.*

Rein, (m) *Nier* (rognon); reins, (m. pl.) *de léndenen of léndenen; item nieren*; Dieu seul est le scrutateur des coeurs & des reins, *God alleen is de onderzoeker of kenner der harten en nieren*: avoir les reins forts, *sterke lendenen hebben; item groote magt of rykdom bezitten.*

Reine, (f) *Koningin.*

Reinette, (f) *Renet (zeker appel).*

Réinfecter, (v. a.) *Weêr-besmetten of aansteeken.*

Reinté, ée (adj. *by Jaagers*) *Sterk van lendenen*; chien bien reinté.

Réintégrande, (f) *Herstelling (in Rechten).*

Réintégration, (f) *Weêr in bezét-stelling.*

Réintégrer, (v. a.) *Herstéllen, wéder in zyn voorig ampt of bezit stellen.*

Réinterroger, (v. a.) *Nogmaals ondervraagen.*

Réinviter, (v. a.) *Wédernódigen.*

Rejoindre, (v. a.) *Wéder by één voegen, weêr t'zamen-voegen*; rejoindre, *inhaalen, weêr by-komen*; rejoindre l'aile droite, *by de regter vleugel weêr-kómen*; nous nous rejoindrons à Paris, *wy zullen te Parys weêr by malkander komen*; je vous rejoindrai à Londres.

Rejointoyer, (v. a.) *Weêr-toestryken, invoegen (by Metzel.).*

Rejouer, (v. n. & a.) *Wéder speelen.*

Rejoui,

Rejoui, ie (adj.) *Verheugd, vrolyk, lustig*; un rejoui, *een vrolyken broeder of lustige quant*; une rejouïe, *een' vrolyke baazin.*

Rejouir, (v. a.) *Vervrolyken, verlustigen, verheugen, verblyden*; se rejouir (v. r.) *zich verblyden, verlustigen enz.*

Rejouissance, (f) *Verheuging, verblyding, verlustiging*; *vreugdeteeken*; *item een takkebos.*

Rejouissant, te (adj.) *Verheugend, vervrolykend.*

Rejouter, (v. n.) *Wéder in 't steek spél rennen.*

Reitération, (f) *Herhaaling.*

Réitérer, (v. a.) *Herhaalen, nog eens hervatten of op nieuw doen*; réiterer une priere, une demande, une saignée &c.

Reitre, (m. *meest alleen dus*) un vieux reitre, *een oude kryger, een looze vos, die wat by gewoond heeft.*

Relâche, (m) *Rust, uitspanning, ophouding (f. van werk)*; *item plaats op zee, daar een schip uit hoofde van ververscbing of quaad weêr binnen loopt*; travailler sans relâche.

Relâché, ée (adj.) *Losgelaaten, verslapt, gevierd, enz.*; corde relâchée.

Relâché, ée (adj.) *Ongebonden, losbandig, rukkeloos, los*; il est un peu relâché; une morale relâchée, *eene slappe Zéden leere, die al te veel den teugel vierd*

Relâchement, (m) *Verslapping, loslaating, viering (van een touw)*; *ontlaating, verflaauwing (van koude, moed enz.)*; *loslaating (der gevángenen)*; *ongebóndenheid, losheid, rukkeloosheid (f), verval* (n. *in de Zéden*).

Relâcher, (v. a.) *Los-laaten, vieren, laaten schieten (een touw)*; *los laaten, op vrye voeten stellen (eenen gevángenen)*; relâcher de son droit, du prix, *van zyn recht, van den prys iets afslaan, laaten vaaren.*

Relâcher, (v. n. *zee-w.*) dans un port, *in een' haven inloopen (ter beveiliging enz.).*

Se Relâcher, (v. r.) *Verslappen, verflaauwen, verminderen enz.*; *item losbandig worden, tot walgschbheid overslaan, zich den ruimen teugel vieren*; se relâcher sur un article, *op een stuk iets laaten glippen*; se relâcher l'esprit, *zyn gemoed uitspanning geeven*; la jeunesse se relâche facilement, *de jeugd slaat ligt tot ongebóndenheid óver.*

Relaïer. (*Zie* Relayer).

Relais, (m) *Wissel plaats, uitspanning, (f. daar men versche paerden of Jagthonden in gereedheid houd om te verwisselen)*; *item een versch paerd of hond*; tenir les relais, *versche paerden of honden in gereedheid houden*; allez en relais, *met verwisseling van paerden reizen*; envoyer des relais, *versche paerden zenden*; (*men zegt ook*) chevaux, chiens de relais, *versche paerden enz.*

Relais, (m) *Aanwas, 't geen de zee aanspoeld.*

Relancer (v. a.) un cerf, *een hert opjaagen*; relancer l'ennemi, *den vyand terug dryven*; relancer quelqu'un, *iemand wakker dóorhaalen.*

Relaps, apse, (adj. & f.) *Terug gevallen, wéér om of op nieuw gevallen (in eenige kettery of zonde).*

Rélargir, (v. a.) *Weêr-verwyden, op nieuw wyder maaken, weêr-uitleggen.*

Relatif, ive (adj.) *Betrekkelyk, terug wykende (tot iets)*; pronom relatif, ou un relatif.

Relation, (f) *Verhaal, verslág, bericht* (n), *reis-beschryving*; *item betrekking, overëenkomst, verwantschap* (f. rapport à une chose).

Relativement, (adv.) *Betrekkelyk, met betrekking (tot iets).*

Relaxation, (f) *Ontslag* (n. *eenes gevángenen*) *verzagting, vermindering* (f. *van straffe*); *verslapping* (f. *der zénuwen enz.*).

Relaxer, (v. a.) *Los laaten, slaaken (eenen gevangenen)*; *verslappen (een ligchaams deel).*

Relayer, (v. a.) *Aflossen, vervangen (als: de eene arbeider den anderen).*

Relayer, (v. n.) *Van versche paerden, of honden verwisselen.*

Se Relayer, (v. r.) *Malkander verpoozen, verwisselen, vervangen, of aflosfen (als Arbeiders, Matroozen enz.).*

Rélégation, (f) *Verwyzing, ballingschap (naar een zekere plaats).*

Réléguer, (v. a.) *Bannen, verbannen, in ballingschap verwyzen of zenden; item verschuiven, verbannen, als*: les belles lettres étoient réléguées dans &c. se réléguer, *zich bannen, afzonderen, zich (ergens) in stilte begeeven.*

Relent, te (adj.) *Duf, muf.*

Relent, (m) *Duffigheid, muffigheid (f)*; sentir le relent, *duf of muf rieken.*

Relevailles, (f. pl.) *Inzegening (f), Kerkgang* (m. *van een' Kraamvrouw of zieken); item gastmaal* (n) *by die gelegenheid.*

Relevance f) de fief, *leen-verheffing.*

Relevé, ée (adj.) *Wéder-opgereezen, weêr-opgestaan; item wéder-opgeheeven, weêr-opgebeurd; item afgelost (van de wagt enz.); item* bord, gout, style, courage relevé, *verhévene kant, smaak, schryfwyze, moed*; pensée, condition, mine, tapisserie relevée, *verhévene gedagte, aanzienlyke staat, deftig gelaat, opgeboogd tapyt of gestikt behangsel.*

Relevé, (f. m.) *'t Oude hoef-yzer dat weêr opgelegd word.*

Relevée, (f) *'t Wéder-op-staan of-op-ryzen* (n); *item (in Rechten) de namiddag* (m).

Relevement, (m) *Weêr-opheffing, opbeuring, opregting; item opryzing* (f), *'t weêr-opstaan* (n); le relevement d'une muraille, de couche; relevement, *de ryzing (aan de voor- en achter-stéven van een Schip).*

Relever, (v. a.) *Wéder-op-heffen, opbeuren, opligten, optillen; opneemen, opraapen (van den grond enz.); wéder opregten, weêr over-end zetten (als: een muur enz.)*; relever sa condition, le couraga, une circonstance, le terrein, la moustache, *zyn' staat, den moed, eene omstandigheid verheffen, den grond verhoogen of ryzen, de knévels opzetten*; relever une sentinelle, la garde, la tranchée; *eene schildwagt enz. aflossen*; relever un service, un plat, *een gerécht van de táfel afneemen*; relever une faute, *eenen misslag verheffen, vergrooten, ophaalen*; relever de vieilles querelles, *oude koeyen weêr uit den sloot haalen, dat is, oude geschillen weêr ophaalen*; relever quelqu'un, *iemand de biegt leezen, wakker doorhaalen*; relever le gout, *den smaak sterker of scherper maaken*; relever une broderie, *borduurwerk opboogen*; relever, *verhéven werk maaken (by Schilders, Beeldhouwers enz.)*; relever en bosse, *uitkloppen, uitdryven, gedréven werk maaken*; relever des soldats, *op nieuw Soldaaten werven*; relever quelqu'un de son serment, *iemand van zynen eed ontheffen*; relever un mineur, *eenen minderjaarigen in zyn recht herstellen*; relever un appel, *voor hooger Rechtbank beroepen*; relever un contrat, *een wettig afschrift van een* contract *neemen*; relever un vaisseau, *een Schip weêr vlot maaken*; relever l'ancre, *het anker weêr ligten*; relever un cap, *een vóórgebergte of kaap omzeilen*; relever les branles, *de Scheeps hangkooyen tégen 't dek sjorren, vast maaken*; relever un cheval, *een paard gewennen den kop wel en cierlyk te houden*; relever les cuirs, *de huiden weêr uit de looi-kuip op-neemen, haalen.*

Relever, (v. n.) *Weêr-ópkomen, herstellen (van eene ziekte of uit een kraam-bed); zyn kerk-gang doen*; relever, *onderhoorig, leen-roerig, afhangkelyk, onderworpen zyn, behooren*; fief qui releve du Roi, *een leen dat van den Koning vergeeven word of afhangkelyk is*; cette province releve de l'empire, *dat landschap is onderhoorig aan 't Ryk.*

Se Relever, (v. r.) *Wéder-óp-staan, weêr-opryzen; item zich (van schade) herstellen, 't hoofd weêr-opbeuren.*

Releveur, (m. *in Ontleedk.*) *Opligtende of optrekkende spier* (f).

Reliage, (m) *'t Kuipen of binden van vaatwerk* (n).

Relief, (m) *Leen-verbeffing* (f. *zékere gerechtigheid die een Leen-man, by 't aanvaarden van eenig leen-goed, aan zynen Leen-heer moet betaalen*); relief d'appel, *schriftelyke vergunning om tot eene hoogere vierschaar te mogen beroepen*; relief, *verhéven werk, boogsel*, (n. *als: van borduurbeeld- of schilder-werk enz.*); haut relief, *geheel verhéven beeld-werk*; demi relief, *half uitgewrogt beeldwerk*; bas relief, *plat beeld-werk*; donner du relief, *verhéven maaken, glans, aanzien, roem of schoonheid byzetten*; la laideur de l'une donne du relief à l'autre; il croit se donner du relief en critiquant l'ouvrage d'autrui.

Reliefs, (m. pl.) *Overgeschótene brokken (van de táfel).*

Relier, (v. a.) *Herbinden, wéderbinden*; *item inbinden, binden (een boek)*; *binden, kuipen (een vat).*

Relieur, (m) *Binder, boekbinder.*

Relieure. (*Zie* Reliure).

Religieusement, (adv.) *Godsdienstiglyk*; *getrouwelyk, stiptelyk*; vivre religieusement; garder religieusement sa parole.

Religieux, euse (adj.) *Godsdienstig, Gedvrugtig*; *item naauwkeurig, stipt.*

Religieux, euse (f. m. & f.) *Een Geestelyke, een Monnik*; *Nonne.*

Religion, (f) *Godsdienst*; *Godvrugt* (f); *item* la religion du serment, *de heiligheid van den eed*; se faire une religion de tenir sa parole, *stipt zyn in 't houden van zyn woord*; entrer en religion, *'t Klooster-leeven aanneemen*; la Religion, *de Maltheezer orden.*

Religionnaire, (m. & f. *schimp w.*) *Een Gereformeerde.*

Relimer, (v. a.) *Hervylen, overvylen*; *item beschaaven (een geschrift).*

Reliquaire, (m) *Heiligdoms-kas*, reliquie-*kas* (f).

Reliquat, (m. *in Rechten*) *Het óverschot, óverblyfsel*, restant (n. *eener rékening*).

Reliquataire, (m. & f.) *Een die nog* per resto *schuldig blyft.*

Relique, (f) *Overblyfsel der heiligen, heiligdom* (n); il garde cela comme des reliques.

Relire, (v. a.) *Herleezen, overleezen.*

Reliure, (f) *Het binden* (n); *item de band* (m. *van een boek*).

Reloger (v. a.) quelqu'un, *iemand weêr inneemen, huis-vesten*; *item weêr in begtenis zetten.*

Reloger, (v. n.) *Weêr (ergens) gaan woonen of intrek neemen.*

Relouer, (v. a.) *Wéder-huuren, weêr inhuuren (van een' ander)*; *item wéder verhuuren (aan een' ander)*; j'ai loué cette maison; mais j'en ai reloué une partie à d'autres.

Relu, ue (adj.) *Herleezen.*

Reluire, (v. n.) *Blinken glinsteren, schynen, flonkeren*; leurs armes reluisent de loin; tout ce qui reluit n'est pas or, *'t is al geen goud dat blinkt (spr. w.)*; reluire, *uitblinken, uitschitteren, doorstraalen*; on voit reluire dans ses mœurs &c.

Reluisant, te (adj.) *Blinkend, schitterend, schynend enz.*

Reluquer, (v. a. *gem. en boert. w.*) *Bekyken.*

Relustrer, (v. a.) *Weêr glans opbrengen, op nieuw glanzen.*

Remâcher, (v. a.) *Herkaauwen*; *item op nieuw overweegen.*

Remaçonner, (v. a.) *Hermetselen.*

Remander, (v. a.) *Wéder berichten of melden*; *item weêr ontbieden, terug ontbieden, terug laaten kómen.*

Remanger, (v. a.) *Wéder eeten.*

Remaniement, (m) *Wéder behandeling, bevoeling of betasting* (f); *item 't verloopen* (n. *van een blad by Drukkers*).

Remanier, (v. a.) *Weêr behandelen, bevoelen of betasten, nog eens door de handen laaten gaan*; *item* remanier une page, *een blad verloopen, dat is, verschikken (by Drukkers)*; remanier un toit à bout, *een dak overäl verbéteren.*

Remarchander, (v. a.) *Nog eens dingen, bedingen of koop maaken.*

Re-

Remarcher, (v. n.) *Wéder-gaan, wéder of-treeken, weêr-voort-trekken.*

Remarier (v. a.) quelqu'un, *iemand weêr-uitbuuwen, uittrouwen;* se remarier, (v. r.) *hertrouwen, zich wéder in den echt begeeven.*

Remarquable, (adj.) *Aanmerkelyk, merkwaardig; item aanzienlyk, groot.*

Remarque, (f) *Aanmerking, opmerking.*

Remarquer, (v. a.) *Wéder tékenen of merken; item aanmerken, opmerken, waarneemen;* on a remarqué, que &c. se faire remarquer par &c., *zich doen kennen, uitzonderen door enz.*

Remarqueur, (m. *spot w.*) *Aantékenaar, een die aanmerkingen over iets maakt.*

Remarquer, (v. a.) *'t Mom-aangezigt of den gryns wéder vóórdoen;* se remarquer (v. r.) *zich weêr-vermommen.*

Remballer, (v. a.) *Weêr-inpákken.*

Rembarquement, (m) *Weêr-in scheeping; item weêr-inlaating, inwikkeling, begeeving (in een' zaak).*

Rembarquer, (v. a. *Wéder-inscheepen of scheep doen; item weêr-inwikkelen (in een' zaak);* se rembarquer, (v. r.) *weêr scheep of aan boord gaan; item weêr gescheept worden; item zich (ergens) in laaten.*

Rembarrer, (v. a.) *Met alle magt terug-dryven (den vyand); item* rembarrer une propofition, *eene vóórstelling, weêr-indryven, doen verstuiven.*

Remblai, (m) *Aanvulling, gelykmaaking* (f. *van een plaats met aarde).*

Remblaver, (v. a.) *Weêr-bezaayen (eenen akker).*

Remboitement, (m) *Het wéder in 't lid zetten* (n. *van verstuikte lédemaaten); item 't wéder te regt brengen of in-voegen (van iets).*

Remboiter, (v. a.) *Weder in 't lid zetten; item wéder in één voegen.*

Rembourrement, (m) *Weêr-opvulling (f. als: een zádel enz.).*

Rembourrer, (v. a.) *Weêr-opvullen (met wol of scheer-hair);* se rembourrer le ventre ou le pourpoint, (*spr. w.*) *zynen rantzel of maag wel vullen.*

Rembourfement, (m) *Terug-betaaling (f. der verschótene penningen).*

Rembourfer, (v. a.) *Weder-geeven, terug-betaalen;* rembourfer les fraix.

Rembrafer, (v. a. & n.) *Weêr-ontsteeken of branden.*

Rembraffer, (v. a.) *Wéder-omhelzen.*

Rembrocher, (v. a.) *Wéder aan 't spit steeken.*

Rembrunir, (v. a.) *Weêr-polysten, nog eens bruineeren.*

Rembruniffement, (m) *Over-polysting, bruineering of glanzing* (f).

Rembûchement, (m) *Verschuiling (f. als een wild in zyn léger); item 't terug jaagen daar van, naar 't bosch.*

Rembucher, (v. a.) *Weêr in zyn bol of bosch jaagen.*

Se Rembucher, (v. r.) *Zich verschuilen, versteeken, in zyn bol kruipen; weêr in 't bosch loopen.*

Remede, (m) *Middel, hulp-middel, genees-middel* (n), *raad* (m); *item klisteering* (f); remede de poids, de loi, *zekere toelaating aan den Munt-meester om 't geld wat ligter of slechter te maaken als geëischt word.*

Remédier (v. n.) à quelque chose, *tot iets raad schaffen, zulks te regt brengen.*

Remêler, (v. a. *Wéder-mengen.*

Rémémoratif, ive (adj.) *Herinnerend; item dat der gedagtenis waerdig is.*

Rémémorer, (v. a.) *Indagtig maaken.*

Remenée, (f) *Boog* (m. *over een deur of vengster.*).

Remener, (v. a.) *Wéderbrengen, terug-geleiden.*

Remerciement, ou, Remerciment, (m) *Bedánking, dank-zegging* (f).

Remercier, (v. a.) *Danken, bedánken, dank-zeggen,* (rendre graces);

ces); *item (iemand van zyn dienst of ampt) ontzetten, hem bedanken of afdanken*; *item (iets beleefdelyk) weigeren.*

Réméré, (m) *Naasting (f. zeker recht, waar-by iemand het verkogte goed, binnen eene bepaalde tyd, voor de koop-penningen en ongelden, kan naasten).*

Réméré, (v. a.) *(Zodanig goed) wéder-naasten, terug-koopen.*

Remesurer, (v. a.) *Hermeeten.*

Remettre, (v. a.) *Herstellen, wéder op zyn plaats leggen, zetten of stellen enz.*; remettez cela à sa place; *brengt, zet, legt of steld dat wéder op zyn plaats*; remettez votre épée, *steekt uwen dégen op, of in de scheê*; remettre un os, *een been in zyn gewrigt herstellen*; remettre les rangs, *de gelédereren herstellen*; remettez vous! *hersteld u!* remettre de l'huile dans la lampe, *verschen olie in de lamp doen*; remettre quelque chose à quelqu'un, *aan iemand iets overgeeven, in handen stellen*; *item weêrgeeven*; remettre le temps, le payement, *de tyd, de betaaling uitstellen, verschuiven*; remettre, *vergeeven* (pardonner); remettre, *iets van eene schuld laaten vallen*; remettre, *herstellen, wéder gezond maaken*; *van een schrik herstellen*; remettre des gens brouillés, *lieden verzoenen*; remettre devant les yeux, *voor oogen stellen*; la partie est à remettre, *het spel begint weêr op nieuw*; remettre de l'argent, *geld door wissel-brieven enz. óver-maaken*, remitteeren; remettre (v. n.) à la voile, *t' zeil gaan, of gaan vaaren*; se remettre, (v. r.) *zich herstellen, tot zich zelven kómen (van een' ziekte of schrik)*; se remettre à l'étude, *zich tot de studie weêr begeeven*; se remettre à table, *zich weêr aan tâfel zetten*; se remettre (se rapporter), *zich gedraagen*; je m'en remets à votre jugement; se remettre bien avec quelqu'un, *zich met iemand bevrédigen*; se remettre quelque chose, *zich iets herïnneren*; se remettre en selle, *zich weêr te paerd zetten*; *item zich in zyn doen herstellen.*

Remeubler, (v. a.) *Wéder met huisraad voorzien.*

Reminiscence, (f) *Herïnnering.*

Reminiscere, (m) *De 2de Zondag in de vasten.*

Remis, ise (adj.) *Hersteld*; *óverhandigd, enz.* (*Zie* Remettre).

Remise, (f) *Overgaave, ter handstelling* (f); *item opschorting (der tyd)*; *overmaaking (f. van wissel-brieven of geld)*; *vermindering* (f), *afslag* (m); *item quytschelding (f. van schuld)*; *koets-huis* (n), *wagen-schuur* (f); *schuil-plaats (m. der patryzen enz)*; remise de sacs, *terug-gaave der papieren, eener voldóngene pleitzaake, aan de partyen.*

Rémissible, (adj.) *Vergeeflyk.*

Rémission, (f) *Vergiffenis, vergeeving (der misdaaden)*; des lettres de rémission, *genáde-brieven*; homme sans rémission, *een man die niet te vermurwen is.*

Rémissionnaire, (m. & f.) *Een die een genáde-brief of vergiffenis bekómen heeft.*

Remmaillotter, (v. a.) *Wéder bákeren, zwagtelen of in de luuren winden.*

Remmancher, (v. a.) *Wéder een nieuw heft, een' nieuwen steel of nieuw hand-vat aan-maaken.*

Remmener, (v. a.) *Terug-voeren, brengen of leiden.*

Remolade, (f) *Zékere paerden-zalf en scherpe saus.*

Remolar, (m) *Opzigter der riemen eener galei.*

Remole, (f) *Draaikolk, maalstroom* (m).

Remollient, te, ou Remollitif, ive (adj. *in Heel-k.*) *Verzagtend*; onguent remollient ou remollitif.

Remonstrance &c. (*Zie* Remontrance).

Remonte, (f) *'t Voorzien (der ruitery) met nieuwe paerden.*

Remonter, (v. n.) *Weêr-ópgaan, ópklimmen, ópstygen*; il remonta d'abord; remonter à cheval; remonter jusques à la source; remonter sur sa bête, (*spr. w.*) *zyn gelédene schade weêr inhaalen*; remonter, *terug loopen, weêr opwaardt*

waards loopen of ópvaaren, *als*: l'eau remonte; le bateau remonte.

Remonter, (v. n. *doch* activè *gebruikt*); remonter les degrés, la colline, la riviere, *de trappen, den heuvel wéder ópklimmen*; *de rivier wéder ópvaaren.*

Remonter (v. a.) un bateau, *eene schuit tégen den stroom ópirekken of ópwaards doen zeilen*; remonter un canon sur son affut, un regiment, un fusil, un lut, une horloge, une armoire, des souliers, *een geschut weér op zyn raapaard* (affuit) *leggen*; *een regiment met nieuwe paerden voorzien*; *eenen snaphaan weér vast schroeven of met nieuw houtwerk voorzien*; *eene luit stellen of versnaaren*; *een uurwerk op-winden*; *ten kast weér in malkander zetten*; *schoenen verzoolen.*

Remontrance, (f) *Vertoog, vertoog-schrift* (n. *aan de overigheid*); *item vermaaning, voorhouding, bestraffing* (f).

Remontrer, (v. a.) *Wéder toonen*; *item wéder leeren of onderwyzen*; *item voorhouden, vermaanen, voorstellen, te gemoed voeren, voor oogen stellen.*

Remora, (m) ou Remore, (f) *Een' Remora* (*f. zéker visch waar van d'oude gewaand hebben dat dezelve een schip in zyn' vaart kon tégen houden*); *item figuurl. hinderpaal* (m), *belétsel* (n).

Remordre, (v. a.) *Wéder byten*; remordre à l'hameçon, *wéder aan 't lok-aas byten*; *item zich wéder verstrikken laaten*; ils ne voulurent plus y remordre, *zy wilden 'er niet meer aan.*

Remordre, (v. n.) *Knaagen, wroegen*; sa conscience lui remord.

Remords, (m) *Wroeging, knaaging* (*f. des geweetens*).

Remore. (*Zie* Remora).

Remorque, (f) *Het boegseeren of boegsjaaren* (n. *van een schip door middel van roei-sloepen*).

Remorquer, (v. a) *Boegseeren, boegsjaaren, voortsleepen, treilen* (*een schip*).

Remors. (*Zie* Remords).

à Rémotis, (adv. *Lat.*) *Afgelégen.*

Remoucher, (v. a.) *Wéder snuiten* (*de neus of kaers*).

Remoudre, (v. a.) *Hermaalen.*

Rémoudre, (v. a.) *Herslypen.*

Remouiller, (v. a.) *Wéder nat maaken of bevogtigen.*

Remouiller, (v. n.) *Wéder ankeren of 't anker werpen.*

Rémouleur. (*Zie* Gagne-petit).

Rempaquetter, (v. a.) *Weér-inpakken.*

Remparement, (m) *Bewálling* (*f. eener vesting*).

Se Remparer, (v. r.) *Zich verschanssen, zich* (*tégen eenen aanval of koude enz.*) *voorzien of wápenen.*

Rempart, (*m*) *Wal* (m), *vest*; *borst-weering, schans* (f), *bolwerk beschutsel*, (n); coureuse de rempart, *een' straat-hoer.*

Remplacement, (m) *Terug-geeving*, restitutie; *item weér-invulling* (f).

Remplacer, (v. a.) *Wéder-invullen, ópvullnn, weér in de plaats komen of stellen*; *item terng geeven*; *item* remplacer son argent, *zyn geld weér uitzetten of besteeden.*

Remplage, ou, Rempliſſage, (m) *Het opvullen* (*van een wyn-vat, scheur eener muur enz.*

Rempli, (m) *Inslag* (m) *ópnaaisel* (n. *der kleederen*).

Rempli, ie (adj.) *Gevuld enz.* (*Zie* Remplir).

Remplier (v. a.) un habit, *een kleed inslaan, inleggen, óp-naayen.*

Remplir, (v. a.) *Vullen, opvullen enz.*; remplir une coupe, un tonneau; remplir, *vervullen, als*: remplir une place vacante; remplir d'admiration, d'épouvante, ou d'étonnement; remplir, *wel waarneemen, volbrengen*; remplir bien sa charge; son devoir; remplir, (*iets*) *digten, stoppen.*

Rempliſſage, (m) *Opvulling, invulling, digting* (f).

Rempliſſeuſe (f) de dentelles, *kanten stopster.*

Remploi, (m) *Wéder-aanleg* (m); *weér-*

weêr-te-werk-stelling; *item terug-gaave* (*f. van penningen enz.* restitutie).

Remployer, (v. a.) *Wéder gebruiken of aanwenden*; *weêr in dienst neemen.*

Remplumer, (v. a.) *Met nieuwe veêren of pennen voorzien* (*als: een klavecyn*); se remplumer (v. r.) *nieuwe veêren krygen*, *verveeren*; *item 'er wéder op kómen*, *zyn' schaden herstellen.*

Rempocher, (v. a.) *Wéder in den zak steeken.*

Rempoissonner (v. a.) un étang, *eenen Vyver weêr met visch bezetten.*

Remporter, (v. a.) *Wéder wegdraagen of méde neemen*; *item behaalen*, *verkrygen*; remporter le prix, la victoire.

Remprisonner, (v. a.) *Wéder in hegtenis of gevangenis zetten.*

Remprunter, (v. a.) *Wéder afleenen*, *afborgen.*

Remuage, (m) *Het omroeren*, *omschudden*, *ombutselen*; *item 't verschoppen*, *verschieten* (n. *van koorn*).

Remuant, ante (adj.) *Beweegende*; *item woelende*, *woelig*, *onrustig*, *nimmer stil*; homme, enfant remuant; esprit, peuple remuant, *woel-geest*, *onrustig mensch*; *oproerig volk.*

Remué, ée (adj.) *Geroerd*, *verroerd*, *enz.* (*Zie* Remuer); *item* cousin remué de germain, *een agter-neef.*

Remue-ménage, (m) *Verhuizing*; *item verwarring*, *wanórden* (f).

Remuement, (m) *Beweeging*, *verroering*; *item onlust*, (f) *opstand*, *oproer* (m); *item het verzetten*, *verplaatsen*, *weg-neemen*, *vervoeren van zyn plaats* (n); remuement des meubles, des terres &c. (*Zie verder op* Remuer).

Remuer, (v. a.) *Roeren*, *verroeren*, *omroeren*, *beweegen*, *schudden enz.*; remuer la terre, *de aarde omspitten*, *omhaalen*; remuer ciel & terre, *Hémel en aarde beweegen* (*dat is*) *alles in 't werk stellen*; remuer le bled, *het koorn verschieten*, *verschoppen*; remuer, *roeren*, *gaande maaken*, *in beweeging zetten*, *als:* remuer les passions, une affaire, le peuple &c. remuer les cendres des morts, *van doode lieden kwaad spreeken*; remuer un enfant. *een kind ontzwagtelen*, *reinigen en herbákeren*; remuer la vaisselle de quelqu'un, *iemands inboel weg-neemen.*

Remuer, (v. n.) se Remuer, (v. r.) *Zich beweegen*, *verroeren*, *in beweeging geraaken*; *een' opstand maaken*; *item ópbreeken*, *verhuizen enz.*; *item* l'argent se remue, *het geld rouleerd.*

Remueur, (m) *Een Koorn-verschopper.*

Remueuse, (f) *Oppáster*, *báker der kinderen.*

Remugle, (m) *Verstiktheid*, *dufheid* (f); sentir le remugle, *duf of vunsig rieken.*

Remu-ménage, (*Zie* Remue-ménage).

Remûment. (*Zie* Remuement).

Rémunérateur, (m) *Belooner*, *vergélder*; Dieu est le Rémunérateur des bonnes & des mauvaises actions.

Rémunération, (f) *Vergelding*, *belooning.*

Rémunératoire, (adj. *in Rechten*) *Dat tot vergélding verstrekt*; donation rémunératoire.

Rémunérer, (v. a.) *Vergélden*, *beloonen* (*word meest van God verstaan*).

Renager, (v. n.) *Wéder-zwemmen of dryven.*

Renaissance, (f) *Wédergeboorte*; *item wéder-opkomst*, *vernieuwing*; la renaissance des belles Lettres.

Renaissant, te (adj.) *Wéder-opryzende*, *weêr te voorschyn kómende*, *herleevende.*

Renaître, (v. n.) *Herbooren worden*; renaître en Jesus Christ; renaître, *wéder óp-springen*, *óp-komen*, *op nieuw te voorschyn komen*, *herleeven*, *als:* la nature renaît au printemps; cette riviere se perd sous terre, & renaît en cet endroit; cela a fait renaître les soupçons.

Re-

Rénale, (adj. *en Ontl. k.*) *Dat de nieren betreft.*

Renaquer, (v. n. *gem. w.*) *Vloeken, raazen, door de neus snuiven van gramschap.*

Renard, (m) *Een vos*; *item* un fin renard, *een listig of doortrapt-mensch, een looze vos of schalk*; se confesser au renard, *by den duivel te biegt gaan, dat is, eenen valschen of qualyk gezinden mensch iets betrouwen*; écorcher le renard, (*spr. w.*) *spuuwen, overgeeven, kalveren of kalven, (door te veel drinken)*; coudre la peau du renard à celle du lion, (*spr. w.*) *de list by 't geweld voegen*; au renard! *schreeuwt men tot iemand die in zynen loop te leur gesteld is*; renard, *'t lood of gewigt* (f. *aan een' meet-lyn*); *spleet of gat (in een riool of buis)*; *zet-haak (om hout meê voort te trekken)*; *uurbord (waar-op de 32 streeken van 't Kompas staan en de koers van 't schip op getekend werd).*

Renarde, (f) *'t Wyfje van een Vos.*

Renardeau, (m) *Jonge vos.*

Renardier, (m) *Vossen-vanger.*

Renardiere, (f) *Vossen-hol.*

Renasquer. (*Zie* Renaquer).

Rencaisser, (v. a.) *Wéder in een kast doen, zetten of opsluiten.*

Renchaîner, (v. a.) *Wéder kétenen.*

Renchéri, ie (adj.) *Duurder geworden, in prys gesteigerd, ópgeslaagen*; *item* faire le renchéri, la renchérie, *zich veel inbeelden, zich preuts of neuswys aanstellen.*

Renchérir, (v. a.) *Den prys verhoogen, duurder maaken of houden*; renchérir la marchandise.

Renchérir, (v. n.) *Duurder worden, ópslaan, steigen*; le bled renchérit; renchérir sur quelqu'un, *(goederen) tégen iemand ópjaagen, hooger mynen*; *item iemand overtreffen, voorby streeven, het van hem winnen.*

Renchérissement, (m) *Het duurworden of opslaan* (n).

Renchier, (m) *Een groot hert of ren-dier* (n. *in Wapen k.*).

Renclouer, (v. a.) *Wéder vernágelen (geschut of paerd)*; se renclouer (v. r.), *Weér een' spyker in den voet trappen, vernágeld worden.*

Rencontre, (f) *Ontmoeting, bejégening enz.*; mauvaise rencontre, aller (ou venir) à la rencontre de quelqu'un, *iemand te gemoete gaan*; éviter la rencontre de quelqu'un, *iemands tégenkomst ontwyken*; la rencontre de deux corps, *de t' zámenkomst of botsing van twee ligchaamen*; rencontre, *schermutseling, gevegt by geval* (combat non prémédité); ce n'étoit qu'une rencontre; marchandise de rencontre, (qu'on trouve ou achète par accident), *toevallige waar*; il a fait rencontre d'une femme fort jolie & fort riche; rencontre de mots, *woordspeeling, quink-slag* (pointe); roue de rencontre, *'t schakel-rad, de onrust (in een uurwerk)*; rencontre, *gelégenheid, ontmoeting* (f), *geval, voorval* (n. occasion); en cette rencontre; en certaines rencontres cette loi est bonne; cela se fera la premiere rencontre; je vous servirai en toutes rencontres; rencontre, *een gelyke worp (in 't speelen)*; *item dezelfde gedagten met een ander*; par rencontre (adv.), *toevallig, by geval.*

Rencontre! *Leg 't roer weér óver!* (*scheeps w.*).

Rencontré, ée (adj.) *Ontmoet, aangetroffen, bejégend enz.*

Rencontrer, (v. a.) *Ontmoeten, bejégenen, aantreffen, bereiken, als*: rencontrer un ami, la fin de ses travaux; rencontrer, (v. n. & a.) *Raaden, gissen, treffen, slaagen; als*: vous avez bien rencontré, *gy hebt 't wel geraaden of den spyker juist op den kop geslaagen*; il a bien rencontré dans son mariage; rencontrer le mot de l'énigme; c'est bien rencontré, *dat is ter sneede, wel gezegt of zinryk*; rencontrer mal, *niet wel slaagen (in zyn zeggen of doen)*; rencontrer, *op 't spoor kómen, als*: ce chien rencontre; se rencontrer (v. r.) *malkander ontmoe-*

moeten; *item éénerlei gedagten hebben.*

Rencorser, (v. a.) *Een nieuw lyfstuk (ergens) aanmaaken.*

Rencourager, (v. a.) *Wéder aanmoedign, nieuwen moed geeven.*

Rendable, (adj.) *Wedergeeflyk, als :* fief rendable.

Rendage, (m) *Terug-gaave* (f), *loon* (n. *van gemunt geld*).

Rendant, te (adj.) *Wéder-geevende enz.*

Rendant, te (f. m. & f.) *Een of eene die rékening doed (in Rechten).*

Rendetter, (v. a.) *Weér in schulden zetten*; se rendetter, (v. r.) *Weér in schulden geraaken.*

Rendeur, euse (m. & f. *weinig gebr.*) *Wéder-geeven, overléveraar, verleener*; *item* rendeur de petits soins, *oppasser, een die zich door kleine gedienstigheeden by Juffers enz. traat bemind te maaken.*

Rendez-vous, (f. m) *Verzámelplaats, bestémde oord.*

Rendormir, (v. a.) *Wéder inslaap wiegen of sussen*; se rendormir (v. r.) *Wéder in slaap vallen.*

Rendormissement, (m) *Weér in slaap-valling* (f).

Rendoubler, (v. a.) *Dubbel toevouwen of omslaan (een' servét of zoom).*

Rendre, (v. a.) *Wéder geeven, wéderóm geeven, terug geeven*; rendre le bien mal acquis, *onrechtvaerdig goed wéder geeven*, rendre gorge, *óvergeeven, braaken*; *item weérgeeven, uitbraaken (dat men genómen heeft)*; rendre, *óvergeeven*; rendre une place, les armes &c. rendre, *vergelden, beloonen*; rendre le mal pour le bien; rendre la pareille. *gelyk met gelyk vergelden, met gelyke munt betaalén*; rendre une chose de mot à mot, *eene zaak woordelyk óverbrengen, vertaalen*; rendre compte, *rékening doen*; *rékenschap geeven*; rendre justice, service, *recht doen, dienst doen*; rendre, *bewyzen, afleggen, doen*; rendre ses devoirs, hommage, obéissance, honneur à quelqu'un; à vous rendre mes devoîrs, *om u te dienen*; rendre sentence, *vonnis slaan of wyzen*; rendre la justice, *het recht bedienen*; rendre, *maaken*; rendre sage, fou, heureux &c. rendre, *geeven*; rendre temoignage, raison, reponse; rendre, *van zich geeven*; rendre une agreable odeur, de la lumiere; rendre graces à Dieu, *God danken*; rendre, *overgeeven, overléveren, brengen*; rendre une lettre, la marchandise en quelque endroit; rendre du sang, *bloed spuuwen*; *item bloeden*; rendre par haut & par bas, *van boven en van onderen ontlasting hebben*; rendre l'ame ou l'esprit, *den geest geeven, sterven*; rendre la main ou la bride au cheval, *het paerd den toom geeven, laaten déórschieten*; rendre le bord, (*Zee-w.*) *op eene ree of ten anker kómen, inloopen*; *item aftákelen*; rendre, *opléveren, geeven* (produire); cette terre rend par an &c. cela ne rendra pas grand profit; rendre, (v. n.) *uitkomen*; *naar toe brengen*; cette maison rend sur le rempart; ce chemin rend à un tel endroit; se rendre, (v. r.) *wéder gegeeven worden*; *item zich óver- of gewonnen geeven*; se rendre prisonnier, à discrétion &c. *zich gevangen geeven, op genáde en óngenáde óvergeeven*; se rendre quelque part, *zich ergens vervoegen, naar toe begeeven*; se rendre esclave, coupable, important, néceffaire ridicule, *zich tot een' slaaf, schuldig enz. maaken*; se rendre caution, *zich borg stellen*; fleuve qui se rend à la mer, *stroom die zich in de Zee ontlast.*

Rendu, ue (adj.) *Wéder gegeeven*; *óvergeléverd* (remis); *óppgeléverd*, (produit) *enz.* (*Zie verder* Rendre).

Rendu, (m) *Overlooper* (Déserteur).

Renduire, (v. a.) *Op nieuw bestryken, overstryken met kalk of verwe).*

Renduit, te (adj.) *Weér-óvergestreeken.*

Rendurcir, (v. a.) *Wéder hard maaken*; *item verstokken*; se rendurcir, (v. r.) *verharden*; *verstokken, verstokt worden.*

Rêne,

Rêne. (*Zie* Renes).

Renégat, ate (m. & f.) *Een afvallige of Christen-geloofsverzaaker; verzaakster.*

Reneiger, (v. n.) *Wéder sneeuwen.*

Rênes, (f. pl.) *De leisels* (n. pl.) *of lei-reepen* (f. pl. *van een' toom; item (figuurl.) het bestier of bewind*(n), *als:* te ir les rênes de l'empire, *de regeering in handen hebben of bestieren, aan 't roer van staat zitten.*

Renette, (f) *Pipping, renét-áppel* (m); *item een instrument waarmee men een' vernagelden paerdenhoef visiteerd.*

Renettoyer, (v. a.) *Wéder schoonmaaken of reinigen.*

Renfaîter, (v. a.) *Eene nieuwe gével (aan een huis) maaken.*

Renfermé, ée (adj.) *Opgesloten; vast gezét.*

Renfermé, (m) *Dufheid, mufheid;* cet habit sent le renfermé, *dat kleed riekt duf.*

Renfermer, (v. a.) *Insluiten, wegsluiten; item wéder insluiten; item vast zetten, opsluiten, nauw bewaaren; item in zich bevatten, behelzen, insluiten, als:* ce passage renferme tout un autre sens; se renfermer, (v. r.) *zich opsluiten;* se renfermer en soi seul, *alleenlyk voor zich zelfs leeven.*

Renfiler, (v. a) *Wéder aanrygen; item eene naald herdrádemen.*

Renflammer, (v. a.) *Wéder ontsteeken of in vlam zetten;* se renflammer, (v. r.) *weêr in vlam geraaken.*

Renflement, (m) *De zwelling* (f) *'t dikke* (n. *eener zuil*).

Renfler, (v. a.) *Weêr opblaazen, weêr doen opzwellen;* renfler (v. n.) se renfler; (v. r) *weêr opzwellen.*

Renfoncement, (m) *Diepte* (f. *van een vér gezigt*); *verdieping, holte* (f) (*in sny-, schilder- of toneel-werk*); *item inzinking; item vernieuwing van een bódem* (*in een vat*).

Renfoncer, (v. a.) *Een' nieuwen bódem (in een vat) zetten; item wéder naar den grond dryven, onder duuwen;* se renfoncer, (v. r.) *weêr naar den grond gaan, weer zinken.*

Renfondrement. (*Zie* Renfoncement).

Renforcement, (m) *Verstérking, sterker-maaking* (f).

Renforcer, (v. a.) *Verstérken; item verbeffen (zyn stem).*

Renfort, (m) *Versterking, hulp, ondersteuning* (f).

Rengagement, (m) *Wéder-verpanding; item weêr-verbinding of weêr-inwikkeling* (f).

Rengager, (v. a.) *Wéder verpanden of verzetten (zyn goed); wéder verbinden of verplichten (zyn woord); weêr (in eene zaak) inwikkelen;* se rengager, (v. r.) *zich op nieuw verbinden; weêr inlaaten; ergens in- of tusschen geraaken.*

Rengaine, (m. *gem. w.*) *Afwyzing* (refus).

Rengainer, (v. a.) *Wéder in de scheede steeken, wéder opsteeken,* (*béter* remettre dans le fourreau); rengainer, (*boert. w.*) *inhouden, inbinden, als:* rengainez vos compliments, vos rodomontades.

Rengendrer, (v. a.) *Weêr voortteelen of voort-brengen.*

Se Rengorger, (v. r.) *Wéder verstoppen (als: een' buis); item de borst opzetten, een' boezem, krop of onder-kin maaken, zich trotsch, en laatdunkend aanstellen.*

Rengraisser, (v. a.) *Wéder mesten of vet maaken.*

Rengrégement, (m) *Verërgering* (f. *eener kwaal*).

Rengréger, (v. a.) *Vermeerderen, verërgeren;* se rengréger, (v. r.) *toenemen, slimmer worden.*

Rengrenement, (m) *'t Herstempelen (van munt); 't wéder-vullen van den trémel met koorn; 't vallen der kammen in een rad of rondsel* (n).

Rengrener, (v. a.) (*Geld*) *wéder onder den stempel zetten; weêr koorn in den trémel doen; 't kam-wérk eener mólen enz. doen vatten.*

Renhardir, (v. a.) *Weêr stoutmoedig maaken.*

Reniable, (adj.) *Ontkénbaar; loochen-*

ebenbaar; als: tous vilains cas ſont reniables.

Reniement, (m) *Verloochening, verzaaking* (f).

Renier, (v. a.) *Verzaaken, verzweeren, verloochenen, ontkennen;* renier ſa foi, ſa religion, ſa patrie, ſon fils &c.; chrétien renié, *afgevallene Kriſten.*

Renieur, euſe (m. & f.) *Verzaaker, vervloeker; verzaakſter (Gods enz).*

Renifler, (v. a.) *De ſnot in de neus opbaalen.*

Reniflerie (f) ou Reniflement, (m) *Opbaaling, opſnuiving van de ſnot* (f).

Renifleur, euſe (m. & f.) *Snotterik, ſnot-neus, een die de ſnot opbaald.*

Reniment. (*Zie* Reniement).

Reniveler, (v. a.) *Wéér met 't water-pas meeten.*

Renne, (m) *Een Réndier* (n).

Renoircir, (v. a.) *Weér-zwarten.*

Renom, (m) *Vermaardheid, faam* (f), *gerugt* (n) *naam* (m); avoir du renom, *befaamd, beroemd, of vermaard zyn;* être en bon ou mauvais renom, *in een goed of kwaad gerugte zyn.*

Renommé, ée (adj.) *Vermaard, befaamd, beroemd enz.*

Renommée, (f) *Beroemdheid, vermaardheid, befaamdheid, roemrugtigheid* (f) *roem* (m); porter loin ſa renommée; bonne renommée vaut mieux que ceinture dorée, *een goede naam is béter als ólie* (*ſpr. w.*); renommée, *de faam (zekere gódin ook wel lucht-bodin, by Dicht.).*

Renommer, (v. a.) *Hernoemen;* faire renommer, *doen hernoemen; item vermaard maaken enz.;* ſe renommer (v. r.) de quelqu'un, *met een ander mans veêren pronken.*

Renonce, (f) *Misſing, item verzaaking der zelfde kleur in kaartſpel.*

Renoncement, (m) *Verloochening, verzaaking* (f); *afſtand* (m).

Renoncer, (v. a.) *Verloochenen niet erkennen.*

Renoncer, (v. n.) *Afſtand doen, met den voet ſtooten, verlaaten, laaten vaaren, vaar-wel zeggen;* renoncer à une ſucceſſion, aux voluptés, au monde &c. renoncer, *verzaaken (in 't kaart-ſp.).*

Renonciation, (f) *Afſtand enz.* (m).

Renoncule, (f) *Renonkel.*

Rénovation, (f) *Vernieuwing.*

Renouement, (m) *Herknooping; item nieuwe verbinding (f. van vriendſchap).*

Renouer, (v. a.) *Herknoopen, weér in den knoop leggen, item léden weér in één zetten; item weér aan malkander hegten (eene réde of vriendſchap enz.).*

Renouer, (m) *Een Leé-zetter.*

Renouveau, (m. gem. w.) *Lente* (f).

Renouvellement, (m) *Vernieuwing* (f).

Renouveller, (v. a.) *Vernieuwen.*

Renſemencer, (v. a.) *Weér-bezaayen.*

Rentamer, (v. a.) *Wéder ontginnen.*

Rentaſſer, (v. a.) *Weér op hoopen zetten.*

Rente (f) *Rent, inkomſt;* rente fonciere, viagere (ou à vie), rachetable, *grond rent; lyf-rent, losrent.*

Renter, (v. a.) *Berénten, met Jaarlykſche inkomſten begiftigen.*

Renterrer, (v. a.) *Weér-begraaven.*

Rentier, iere (m. & f.) *Rentenier; rentenierſche.*

Rentoiler, (v. a.) *Weér met Lynwaad voorzien.*

Rentonner, (v. a.) *Hervaaten, hertonnen.*

Rentortiller, (v. a.) *Wéder in malkander draayen of vlegten.*

Rentraîner, (v. a.) *Weér met zich ſleepen.*

Rentraire, (v. a.) *Stoppen, toehaalen (met de naald).*

Rentraiture, ou Rentrayure, (f) *Stopſel* (n).

Rentrayeur, euſe (m. & f.) *Laken-ſtopper; -ſtopſter.*

Rentrée, (f) *Weér-intreeding of-inkomſt.*

Rentrer, (v. n.) *Weér-inkómen;*

wéder

wêder binnen kómen of treeden; rentrer dans soi-même, dans son devoir, *in zich zelven gaan, tot inkeer kómen; tot zyn' plicht wêder keeren.*

Renvahir (v. a.) une province, *een landschap weêr overvallen, aanvallen.*

Renvelopper, (v. a.) *Weêr-inwikkelen; weêr in een omslag doen.*

Renvenimer, (v. a.) *Weêr-vergiftigen; verslimmeren.*

à la Renverse, (adv.) *Agter-óver*; tomber à la renverse.

Renversement, (m) *Omkeering, omwerping, omstooting*; *item verwoesting, omkeering* (f).

Renverser, (v. a.) *Omkeeren, 't onderste bóven keeren*; *item omvérsmyten, neêr-slaan, neêr-rukken, óver-hoop-werpen*; (*de zinnen*) *verstooren*; se renverser, (v. r.) *om-vér vallen, over-hoop geraaken*; *malkander over hoop werpen of om-vér-smyten*; le monde renversé, *de verkeerde waereld.*

Renverseur, (m. *boert. w.*) *Een omsmyter, omkeerder: verwoester*; *item* c'est un renverseur des noms, *hy is een naam-verkeerder of* Anagrammatist.

Renvi, (m) *Bod* (n) *boven den inzét tégen zyn méde speelder*; faire un renvi de 10 écus.

Renvier, (v. n.) *Hooger bieden of bouden als den inzét* (*in 't speelen*); *item overtreffen*; renvier sur quelqu'un.

Renvoi, (m) *Weder-zending, terug-zending*; *item terug-wyzing* (f. *naar een ander plaats, in een boek*); chariot de renvoi, *een retour-wagen*; renvoi d'une bale, de la lumiere &c., *'t weêr-kaatsen van een bal, van het licht enz.*

Renvoyer, (v. a.) *Terug-zenden, wéderóm-zenden, wéderóm-stuuren*; renvoyer ses domestiques, *zyne dienst-boden wegzenden, afschaffen*; renvoyer, (*iemand nópens zyn verzoek*) *afwyzen, terug-wyzen*; *item* (*naar een ander Gerechts-hof enz.*) *verwyzen*; renvoyer un lecteur à un autre endroit, ou auteur, *eenen leezer naar een ander plaats of schryver wyzen*; renvoyer, *terug-kaatsen* (*eenen bal of licht-straal*); renvoyer à une autre fois, *uitstellen, verschuiven enz.*; il a été renvoyé quitte & absous, *hy is op vrye voeten gesteld geworden.*

Réordination, (f) *Wéder-inwying.*

Réordiner, (v. a.) *Wéder inwyen, wéder-instellen.*

Réordonner, (v. a.) *Weêr schikken, rigten, in ordre brengen*; *item bevéelen.*

Repaïer. (*Zie* Repayer).

Repaire, (m) *Nest, hol, léger* (n); *item drek* (m. *der wilde dieren en gevógélte*); *item roof-nest* (n), *schuil-plaats* (m. *der roovers*); *item merk, téken,* (*om aan te wyzen waar een stuk behoord, by Handwerks-l.*).

Repairer, (v. n.) *Légeren, in zyn hol of nest liggen.*

Répaissir, (v. a. & n.) *Wéder dikker maaken; weêr dikker worden.*

Repaître, (v. n. Je repais, nous repaissons &c. je repaissois &c. je repus &c. j'ai repu &c. je repaîtrai &c.) *Weiden*; *item eeten, spyzen, pleisteren, 't hartsterken*; après avoir repu, l'armée passa la riviere; faire repaître le bétail.

Repaître, (v. a.) *Te eeten geeven, voeden, spyzen, als:* Dieu a repu de manne &c.; *item figuurl.* repaître quelqu'un de vent & de fumée, *iemand met ijdele woorden of hoop ophouden.*

Se Repaître, (v. r.) *Zich voeden of geneeren*; se repaître de chimères, *zich met loutere inbeeldingen voeden of kittelen.*

Repaitrir. (*Zie* Repêtrir.

Répandre, (v. a.) *Storten*; répandre des larmes; répandre son sang, *zyn bloed vergieten, plengen, uitstorten*; répandre, *verspreiden*, répandre par-tout la guerre, la terreur; répandre, *verstrooyen*, (*hier en daar plaatsen*), *uitstrooyen, strooyen*; répandre les troupes, une nouvelle, de l'argent parmi le peuple; se repandre (v. r.) *storten, uitstorten, plengen, overloopen*, (couler

ler. par dessus); *item zich verspreiden* (se disperser); se répandre, *zich uitlaaten, als*: se répandre en louanges, en injures &c.

Répandu, ue (adj.) *Gestort enz.*

Repanser, (v. a.) *Weêr-verbinden* (*eene wond*); *weêr-verzorgen of op-passen* (*een paerd, een' zieken enz.*).

Réparable, (adj.) *Herstélbaar, dat te verbéteren of te vergoeden is.*

Réparateur, (m) *Herstéller.*

Réparation, (f) *Herstélling, verbétering* (*van een huis*); *herstélling, vergoeding* (*van eer of schâde*).

Réparer, (v. a.) *Herstellen, verbéteren, vermaaken*; *item vergoeden herstellen* (*schade of eer*); *item wéder vercieren of opschikken.*

Reparler, (v. n.) *Op nieuw spreeken, weêr spreeken.*

Reparoître, (v. n.) *Weêr-verschynen of te voorschyn kómen.*

Repartie, (f) *Antwoord* (n), *weêr te gemoed voering* (f. replique); repartie subtile, prompte &c.

Repartir, (v. a. Je repars, n. repartons; je repartois; je repartis; j'ai reparti; je repartirai; que je reparte; &c.) *Anwoorden* (repliquer); *item als* (v. n.) *wéder vertrekken of terug reizen.*

Répartir, (v. a. je répartis n. répartissons; je répartissois; je répartis; j'ai réparti; je répartirai; que je répartisse &c.), *wéder deelen*; *verdeelen*; partager de nouveau; sur plusieurs).

Répartition, (f) *Verdeeling* (f), *óverslag* (m. *der schattinge*); *uitdeeling* (f. *eener somme*).

Repas, (m) *Maaltyd* (f), *maal* (n); prendre son repas, *zyne maaltyd houden.*

Repasser, (v) *Wéder óver-, door- of verby gaan, ryden of vaaren*; *item* (*linnen*) *stryken*; (*een scheermes enz.*) *aanzetten, over 't léder stryken*; (*een schrift enz.*) *názien, verbéteren*; (*eene les*) *óverzien, nog ééns doorloopen*; repasser une chose dans son esprit, *een' zaak by zich zelven nádenken*; repasser, *afrossen*; on lui a repassé son buffle à grands coups de bâton; repasser les allées, *de paden van een' tuin ryven.*

Repaver, (v. a.) *Weêr bevloeren, plaveyen of bestraaten.*

Repayer, (v. a.) *Wéder betaalen.*

Repêcher, (v. a.) *Wéder visschen, uitvisschen of opvisschen.*

Repeigner, (v. a.) *Herkammen.*

Repeindre, (v. a.) *Herschilderen, overschilderen.*

Rependre, (v. a.) *Wéder ophangen.*

Repenser, (v. n.) *Herdénken.*

Repentance, (f) *Boetvaerdigheid, bekeering* (f); *item berouw, leedweezen* (n. *voor dit laatste zegt men béter* repentir).

Repentant, te (adj.) *Berouw-hebbend, boetvaerdig.*

Repentir, (f. m.) *Berouw, leedweezen* (n).

Se Repentir, (v. r. je me repens &c.) *Berouw hebben, berouwen.*

Repercer, (v. a.) *Wéder doorsteeken, door-boren, doordringen*; *item weêr opsteeken* (*een vat*).

Répercussif, ive (adj. *in Genees- en Natuur k.*) *Terug-dryvend*; médicament répercussif ou un répercussif.

Répercussion, (f) *Terug-dryving*; *item terug slag* (réverbération).

Répercuter, (v. a.) *Terug-dryven, weêr indryven*; *terug-slaan, terug-kaatsen.*

Reperdre, (v. a.) *Wéder verliezen.*

Repére, (m) *Kentéken, gezét op stukken die aan één gevoegd moeten worden.*

Repertoire, (m) *Register, uittréksel* (n) *blaffert* (m. *waar-in stukken uit andere Schryvers in orden ter neêr gesteld en ras te vinden zyn*).

Repeser, (v. a.) *Wéder weegen*; *item wéder in overweeging neemen.*

Répéter, (v. a.) *Herhaalen, herzeggen*; *item les geeven, voorleezen op Hooge Schoolen*; *item* (*in Rechten*) *terug-eisschen*; (*getuigen*) *andermaal hooren.*

Répétiteur, (m) *Wéder-eisscher*; *item Leer-meester die de Scholieren*

afzonderlyk oeffent in 't geene zy onder andere leeren.

Répétition, (f) *Herhaaling; wéder-opzegging; nieuwe verhooring* (f); *terug-eisch* (m. *in Rechten*); montre à répétition, *repetitie werk, horlogie dat de uuren met slaan herhaald.*

Repêtrir, (v. a.) *Herkneeden.*

Repeuplement, (m) *Wéder-bevolking, wéder bezétting* (f. *zie verder by* Repeupler).

Repeupler, (v. a.) *Wéder bevolken* (*een land*); *weêr bezetten, voorzien, bepooten*; repeupler un étang, un colombier, un parc, un verger.

Repic, (m) *Trek in 't pikét-spel van 90 oogen*; faire repic & capot à tous, *allen overtreffen, de loef afsteeken.*

Repiler, (v. a.) *Herstampen.*

Repiquer, (v. a.) *Wéder steeken; weêr stikken.*

Répit, (m. *in Rechten*) *Uitstél* (n), *tyd-vergunning* (f); obtenir une lettre de répit.

Replacer, (v. a.) *Wéder plaatsen.*

Replaider, (v. n. & a.) *Wéder pleiten; weêr bepleiten.*

Replanchéier, (v. a.) *Wéder met planken beschieten of bevloeren.*

Replanter, (v. a.) *Herplanten; verplanten, verzétten.*

Replâtrer, (v. a.) *Weêr bepleisteren* (*een' muur*); *vernissen* (*een' misslag*).

Replet, te (adj.) *Kwabbig, diklyvig, vet.*

Réplétion, (f) *Vet-lyvigheid; volheid des ligchaams, overkropping van spys en drank; item de volle inkomst* (*eener parochie*).

Repleuvoir, (v. n. imperf.) *Wéder régenen.*

Repli, (m) *Omslag* (m), *vouw* (f. *van een brief*); *plooi, vouw* (f. *van kleederen*); *rimpel, frons* (*des vels*); *bogt, kromte, krinkeling* (f. *eener rivier of slange*); *item het binnenste* (n), *de geheimenis* (f); *als:* Dieu connoit les plis & les replis de notre cœur.

Replier, (v. a.) *Hervouwen, wéder vouwen, weêr opvouwen, t'zamen leggen*; se replier, (v. r.) *zich wéder vouwen, in één vall n, krinkelen, item zich wéér by eene andere party voegen of wenden.*

Réplique, (f) *Antwoord* (n).

Repliquer, (v. a.) *Antwoorden; tégen inbrengen.*

Replisser, (v. a.) *Herplooyen.*

Replonger, (v. a.) *Herdompelen, wéder indompelen*; se replonger (v. r.) dans l'eau, dans les vices &c. *wéder onder 't water duiken; weêr in d'ondeugd vervallen of zich dompelen.*

Repolir, (v. a.) *Wéder polysten, bruineeren, glad, glanzig maaken of beschaaven.*

Repolon, (m) *Halve wending* (f. *op de Ry-school*).

Répondant, (m) *Beweerder* (*eener dispatatie, op een' Hooge-school*); *item een Borge* (caution).

Répondre, (v. a. & n.) *Antwoorden, beäntwoorden, antwoord geeven*; répondre une requête, *een verzoek-schrift beäntwoorden, het antwoord 'er onder stellen*; répondre à une lettre, *eenen brief beäntwoorden*; repondre (demeurer caution) *borg blyven, instaan; verzekeren*; je réponds de cela, de lui; ayez bon courage, & je reponds du reste; je vous en réponds, *ik verzékere 'er u van*; qui répond, paye, *borgen* (*borg blyven*) *baard zorgen*; répondre de ses actions, *zyne daaden verántwoorden*; répondre (égaler) *overéénkomen, beäntwoorden*; sa force répondoit à son courage; répondre aux soins, aux peines, à l'honneur qu'on &c., *de zorg enz. beäntwoorden, daar aan voldoen*; répondre à sa vocation, *zyn beroep wel in acht neemen*; répondre, *paalen, strekken, uitkomen*; mes fenêtres répondent sur le marché; répondre, *tégenspreeken, preutelen, weêrom spreeken, als*: je n'aime point les valets qui répondent; répondre à l'éperon, *naar den toom luisteren.*

Répons, (m) *Tegen-sang* (m) *of antwoord* (n. *in de mis enz.*).

Réponse, (f) *Antwoord* (n); faire réponse à une lettre, *een' brief beäntwoorden.*

Reportage, (m) *Grond-pagt, erf-pagt.*

Reporter, (v. a.) *Wéderóm, terug- of weér (op zyn plaats) brengen of draagen.*

Repos, (m) *Ruſt, ſtilte* (f); *item ruſt-trap* (f), bordés (n); *item ruſting* (f), *ſtilſtand* (n. *in een vaers*); être en repos, *geruſt of ſtil zyn*; laiſſez moi en repos, *laat my met ruſt*; avoir l'eſprit en repos, *een geruſt gemoed hebben*; laiſſez ce fuſil en ſon repos, *laat dien ſnaphaan op zyn ruſt*; le jour du repos, *ruſt-dag, ſabbath-dag.*

Repoſée, (f) *Het léger* (n. *der dieren*).

Repoſer, (v. n.) *Ruſten, ſtil zyn, ſlaapen*; *item leggen (begraaven zyn)*; *item ſtil ſtaan, zich zetten, als:* laiſſer repoſer l'eau, ſon eſprit; repoſer, (v. a.) *leggen, neérleggen, als:* il n'a pas où repoſer ſa tête; ſe repoſer, (v. r.) *ruſten, uitruſten* (prendre du repos); ſe repoſer ſur quelqu'un, *zich op iemand verlaaten*; repoſez vous ſur moi, *beruſt op my, of verlaat u op my.*

Repoſoir, (m) *Ruſt-plaats*; *item zinſnyding* (f. *in eene réde*).

Répouſer, (v. a.) *Hertrouwen, wéder uithuuwen.*

Repouſſable, (adj.) *Die of dat terug gedreeven, geduuwd of geſlooten kan worden.*

Repouſſement, (m) *Terug-dryving, duuwing of ſtooting* (f).

Repouſſer, (v. a. & n.) *Terug-ſtooten, duuwen of dryven (een vyand enz.)*; *item weér uitſchieten, knoppen (als: boomen).*

Repouſſoir, (m) *Een dóórſlag, dreevel* (m), *dryf-yzer* (n. *by Handwerks-l.*).

Repoux, (m) *Een dryver (om een' yzeren bout meé uit te dryven, by ſcheeps-timmerl.).*

Repréhenſible, (adj.) *Beriſpelyk, beſtraffelyk, wraakbaar.*

Repréhenſion, (f) *Beriſping, beſtraffing.*

Reprendre, (v. a.) *Herneemen, wéder of weér neemen*; *weér grypen of vangen*; reprendre une choſe, un priſonnier. *een ding wederóm of terug neemen*; *eenen gevángenen weér grypen of vatten*; reprendre une place ſur l'ennemi, *een plaats van den vyand herwinnen*; reprendre ſes études, le fil de ſon diſcours, ſa route &c., *zyne ſtudiën, zyne réde, of zyn geſprék hervatten*; *zyne reis herneemen*; la fievre, la goute l'a repris, *de koorts, de jigt heeft hem weér aangetaſt*; reprendre haleine, courage, ſes forces, ſes eſprits, *adem haalen, moed ſcheppen, zyne kragten enz. weér bekomen*, reprendre une choſe de loin, *eene zaak diep of in haaren oorſprong opvatten of naſpeuren*; reprendre un viſage gai, triſte &c. *weder opklaaren, vrolyk, neérſlagtig worden*; il n'y a rien à reprendre ſur lui, *daar is van hem niets te haalen*; reprendre le deſſus, *de óverhand weér bekómen*; reprendre (v. n. repliquer), *antwoorden, herneemen*; ce que vous dites là eſt vrai, reprit il; comment! reprit il, *hoe! hernam hy*; reprendre, *beriſpen*; reprendre les defauts d'autrui; j'ai une choſe à reprendre en cela; reprenés vos rangs! vos diſtances! *herſteld! ópend uwe gelédêren!* reprendre, *opvatten, weér toe-naayen, toe-haalen, vaſt haalen*; reprendre une maille, *een' ſteek opvatten*; cela eſt découſu il faut le reprendre; reprendre un manœuvre, *een touw dat te lang is dubbeld leggen*; reprendre un batiment ſous œuvre, *een gebouw van onderen verbéteren*; reprendre, (v. n.) *weér wortel vatten*; arbre difficile à reprendre; reprendre, (v. n.) ſe reprendre (v. r.), *toeheelen, zich hegten*; faire reprendre une playe; la plaie ſe reprend.

Repreneur, (m. *gem. w.*) *Beriſper, vitter.*

Repréſailles, (f. pl.) *Schade-verhaaling, vergelding (f. op zynen vyand)*; uſer de repréſailles, *repreſalje-gebruiken, dat is, zynen vyand behandelen zoo als hy gedaan heeft, hem met gelyke maat betaalen (achtervolgens*

gens het jus talionis, droit de talion ou de repréfailles).

Repréfentant, te (adj. & f. *Vertoonende, verbeeldende; een die eenes anderen plaats bekleed*; miniftre, héritier repréfentant, ou un repréfentant.

Repréfentatif, ive (adj.); Figure repréfentative de &c., *een afbeeldfel van enz.*

Repréfentation, (f) *Vertooning, verbeelding, afbeelding; item voorftelling (f) vertoog* (n).

Repréfenter, (v. a.) *Vertoonen, verbeelden, afbeelden; item eenes anderen plaats bekleeden; item voorftellen, onder 't oog brengen, doen zien*; repréfenter la mer; la perfonne du Roi; l'état des affaires; *item* repréfenter (v. n.) bien, *wel vertoonen, eene fraaye houding hebben*; fe repréfenter, (v. r.) *zich voorftellen, verbeelden*; *item verfchynen, zich laaten zien; item vertoond of gefpeeld worden.*

Reprêtér, (v.a.) *Wéder (aan iemand) leenen, uitleenen.*

Reprier, (v. a.) *Wéder bidden; weér verzoeken; hernódigen.*

Réprimande, (f) *Beftraffing, fchrobbeering.*

Réprimander, (v. a.) *Beftraffen, fchrobbeeren, doorneemen, doorftryken, hékelen.*

Réprimer, (v. a.) *Bedwingen, beteugelen, fluiten.*

Repris, ife (adj.) *Hernómen enz.* (*Zie* Reprendre).

Reprife, (f) *Herneeming, terugneeming, weér-neeming (van iets); herneeming, herwinning, wéder-veröövering (van een plaats, fchip enz.); herwonnen prys (fchip); wédervangft (van iets dat ontfnapt was); hervatting, weérbeginning (eener zaak)*; reprife de maladie, *nieuwe aanval van ziekte, weér inflórting*; reprife, *hervatting, herhaaling, verpoozing*; travailler à diverfes reprifes ou par reprifes.

Reprifer, (v. a.) *Wéder fchatten, nog eens waardeeren.*

Réprobation, (f) *Verwerping (van* Réprouver, *'t welk zie).*

Reprochable, (adj.) *Verwytelyk, ftrafbaar, dat verweeten of beftraft kan of mag worden*; vice reprochable; *item* témoin reprochable, *wraakbaar getuigen, een getuigen die, om dat 'er wat op te zeggen valt, geen geloof verdient.*

Reproche, (m) *Verwyt* (n), *verwyting; befchuldiging, lacking, wraaking, berisping* (f) de fanglants reproches, *bittere verwytingen, befchuldigingen*; fa vie eft fans reproche, *zyn léven is onberispelyk*; les reproches contre un témoin, *de wraaking of verwerping van een' getuigen.*

Reprocher, (v. a.) *Verwyten, onder de neus wryven, befchuldigen; wraaken, verwerpen, (als: getuigen).*

Reproduction, (f) *Wéder voortbrenging.*

Reproduire, (v. a.) *Wéder voortbrengen.*

Repromettre, (v. a.) *Weér-belooven.*

Répromiffion, (f. *in de Heilige Schrift*) *Belófte.*

Réprouvé, ée (adj.) *Wéder bewezen; item verworpen*; un reprouvé, *een verworpeling of verdoemde; item een booswigt, godloos menfch.*

Réprouver, (v. a.) *Wéder bewyzen; item verwerpen, verwyten, veröördeelen, verdoemen.*

Reptile, (adj. & f.) *Kruipend; een kruipend dier of gedierte*; les reptiles, ou, les animaux reptiles.

Repu, ue (adj.) *Gevoed, verzádigt.*

Républicain, aine (adj.) *Vry, zonder opperhoofd*; Gouvernement, efprit republicain, *eene vrye ftaatsregeering; eene vrye ftaats-regeeringsgezindheid.*

Républicain, (m) *Een vrye ftaatsregeerings gezinde of voorftander.*

République, (f) *Een gemeenebeft* (n) *of vrye ftaats-regeering* (f).

Répudiation, (f) *Verftooting, echtfcheiding.*

Répudier, (v. a.) *Verftooten*; répudier fa femme, une fucceffion.

Re-

Repue, (franche lipée *Smullery.*

Repugnance, (f) *Tegenzin, afkeer, walg* (m), *wéder-ſtreevigheid* (f); j'ai de la répugnance à faire cela.

Répugnant, ante (adj.) *Wéderſtree ende, tégenſtrydig.*

Répugner, (v. n.) *Wéderſtreeven, tégenſtaan, ſtrydig zyn*; cela répugne au bon ſens, *dat ſtryd tégen 't gezond vernuft*; cela me repugne, *dat ſtaat my tégen.*

Répulluler, (v. n.) *Wéder uitbotten, uitſpruiten, kiemen.*

Répulſion, (f) *Terug-ſtuuwing.*

Reparger, (v. a.) *Wéder zuiveren, nog eens* purgeeren.

Réputation, (f) *Achting, faam* (f), *naam* (m), *gerugt, aanzien* (n); perdre quelqu'un de réputation, *iemands goede naam krenken.*

Réputer, (v. a.) *Houden, achten, groeten, rékenen, aanzien voor*; je l'ai toujours réputé ſage (ou homme ſage).

Requart, (m. *in Rechten*) *'t Vierde van één vierde part* (n).

Requérant, ante (adj. & f.) *Eiſchende, verzoekende, eiſcher, verzoeker* (*voor 't Recht*).

Requérir, (v. a.) *Verzoeken, bidden, eiſchen* (*om iets in Rechten*); *vorderen, vereiſchen, als*: la néceſſité requiert, requit, ou a requis, que &c.

Requérir, (v. n. *alleen gebr. in* infin, *met het werkw.* aller) je vais requérir, *ik gaa' weêrôm haalen.*

Requête, (f) *Verzoek, béde*; *item 't weêr opſpeuren* (*van 't wild*).

Requêter (v. a.) un cerf, *Een hert weêr op-ſpeuren* (*ter Jagt*).

Requiem, (m) *Eene Ziel-miſſe* (f).

Requin, (m) *Haai, zee-wolf.*

Requiuquer, (v. n.) ſe Requinquer, (v. r.) *Zich opſchikken, optooyen* (*boven de Jaaren*) *als*: vieille requinquée.

Requint, (m) *'t Vyfde van één vyfde part* (*van leen-goed enz*).

Réquiper, (v. a.) *Weder uitruſten* (*een' vloot enz.*).

Requis, iſe (adj.) *Verzogt, gebéden*; *geëiſcht* (prié; demandé) *vereiſcht, noodig* (néceſſaire); cela ſera de requiſe, *dat zal verzogt of vereiſcht worden.*

Requiſition, (f. *in Rechten*) *Verzoek, aanzoek* (n), *béde* (f.

Requiſitoire, (ſ. m.) *Schriftelyk verzoek* (n).

Rerevaſſal, (m) *Achter-leen-bezitter.*

Rès. (*Zie* Raiz).

Reſacrer, (v. a.) *Wéder zalven, wéder inhuldigen of inwyen.*

Reſaigner, (v. a. & n.) *Wéder áder-laaten*; *wéder bloeden.*

Reſaiſir, (v. a.) ſe reſaiſir, (v. r.) *Wéder grypen*; *weêr in beſlag* (arreſt) *neemen*; reſaiſir une maiſon, un priſonnier, ou, ſe reſaiſir d'une maiſon d'un priſonnier.

Reſaler, (v. a.) *Wéder zouten.*

Reſalir, (v. a.) *Wéder vuil maaken, bemorſſen.*

Reſaluer, (v. a.) *Hergroeten, wéder groeten.*

Reſarcler, (v. a.) *Weder wieden.*

Reſaſſer, Reſauter. (*Zie* Reſſ).

Reſcindant, (m. *in rechten*) *Verzoek-ſchrift, om iets te vernietigen* (n).

Reſcinder, (v. a. *in Recht*) *Vernietigen, opheffen* (*een geding of koop*).

Reſciſion, (f. *in Recht.*) *Opheffing, vernietiging.*

Reſciſſire, (m. *in Recht.*) *Vernietegings-*acte (f).

Reſcription, (f) *Schriftelyk bevél om eene zekere ſomme te betaalen* (n).

Reſcrit, (m) *Pauſſelyk bevél-ſchrift*; *ſchriftelyk antwoord of beſluit van een Vorſt, nopens eene zaak* (n).

Réſeau, ou Rézeau, (m) *Netwerk*; *gebreid netje, beursje* (n); *item tweede maag* (f. *der herkauwende dieren*).

Reſécher, (v. a.) *Wéder droogen.*

Reſeller, (v. a.) *Wéder zádelen.*

Reſemeler. (*Zie* Reſſemeler).

Reſemer, (v. a.) *Wéder zaayen.*

Reſentir. (*Zie* Reſſentir &c).

Reſerrer. (*Zie* Reſſerrer &c.).

Reſervation, (f) *Voorbehoud* (n), *voorbehouding, voor zich houding* (f).

Réſerve, (f) *Voorraad* (*om in geval van nood te gebruiken*) *als*: un corps

corps de réſerve, *eene krygsbende, die men bespaard tégen dat de nood aan den man komt*; avoir des habits &c. de réſerve; mettre quelque choſe en réſerve, *iets voor een' quaaden dag besſpaaren, wegleggen*; réſerve, *omzigtigheid, als*: parler avec réſerve, *met omzigtheid, inhouding of ſpaarzaamelyk ſpreeken*; je ſuis ſans réſerve, *ik ben zonder uitzondering of altoos*; à la réſerve de (*voorzetſel*) *uitgenómen, uitgezonderd, behalven.*

Reſervé, ée (adj.) *Bewaard, voor zich gehouden, terug gehouden, voorbehouden, verzwegen*; je n'ai rien de réſervé pour vous; un cas réſervé, *eene heimelyke of achtergehoudene zaak*; *item een geval, dat door iemand afzonderlyk moet beſlist worden*; réſervé, ée, *omzigtig, ingetógen, achterhoudend*; homme réſervé; il eſt fort réſervé la desſus; faire le réſervé, *behoedzaam te werk gaan, niet veel zeggen.*

Réſerver, (v. a.) *Bewaaren; ſpaaren, overhouden (eenen voorraad); item (iets afzonderlyk) voorbehouden, uitbedingen*; ſe réſerver, (v. r.) *zich voorbehouden, zich voor-uit-bedingen; item voor zich besſpaaren, overig houden.*

Réſervoir, (m) *Water-bak; beuzem* (m), *verlaat* (n), *kom* (f); *vyver* (m); *viſch-beun of-kaar; item vergader-plaats* (f. *der vogten enz. des ligchaams*); reſervoir de la bile &c., *gal-blaas enz.*

Réſidant, te (adj.) *Woonende, woonägtig.*

Réſidence, (f) *Verblyf* (n), *verblyfplaats, wooning, woon-plaats* (f); *item zétel* (m) *hofhouding* (f).

Réſident, (m) *Een die de zaaken van een Vorſt aan vreemde hoven waarneemt, een* Reſident.

Réſider, (v. n.) *Woonen, zyn verblyf, zétel of woonplaats hebben; item berusten, beſtaan, als*: la ſouveraine puiſſance réſide en la perſonne du Roi.

Réſidu, (m) *'t Overſchot* (n. *eener ſchuld*).

Réſignable, (adj.) *Dat overgegeeven of afgeſtaan kan worden.*

Réſignant, te (adj. & f.) *Afſtaande, overgeevende; een die van zyn ampt enz. afſtand doed aan een' ander.*

Réſignataire, (m) *Een aan wien eenig ampt enz. is afgeſtaan.*

Réſignation, (f) *Afſtand* (m), *overgaave, neêrlegging* (f. *van een ig ampt*); *item onderwerping, overgeeving* (f. *aan Gods wille enz.*).

Réſigné, ée (adj.) *Afgeſtaan; overgegeeven.*

Réſigner, (v. a.) *Afſtaan, overgeeven, neêrleggen (een ampt)*; ſe réſigner, (v. r.) à la volonté de Dieu, *zich aan de wille Gods onderwerpen, overgeeven.*

Réſiliation, (f) ou Réſiliement, (m) *Terugdeinzing, breeking* (f. *van zyn woord, belofte, verbintenis enz.*); *item opheffing, vernietiging* (f. *van iets in Rechten*).

Réſilier (v. a.) un contrat, *een* contract *(verbintenis) vernietigen, opheffen.*

Réſilier, (v. n.) ſe reſilier, (v. r.) *Terug deinzen, afgaan, niet geſtand doen.*

Réſine, ou Poix réſine, (f) *Harſt of hars.*

Réſineux, euſe (adj.) *Harſtägtig, vol harſt of naar riekende.*

Réſipiſcence, (f) *Bekeering, boete, betering des lévens.*

Réſiſtance, (f) *Wéderſtand, tégenſtand* (m), *tégenweer*, (oppoſition); *item hardigheid* (f. oppoſition dureté); *duurzaamheid, ſterkte* (f. *eener ſtoffe*).

Réſiſter, (v. n.) *Wederſtaan, weêrſtaan, tégenſtaan, zich tégen aankanten; item uithouden, verduuren als*: il ne put y reſiſter plus longtemps, *hy kon het niet langer uithouden; of weêrſtaan.*

Réſolu, ue (adj.) *Beſloten; vaſtgeſteld*; choſe réſolue; réſolu, ue *ſtout, onverſchrokken, hemoedigt.*

Réſoluble, (adj.) *Oplosſelyk.*

Réſolument, (adv.) *Stoutelyk, onbeſchroomd, rond-uit, vry uit de borſt.*

Réſolutif, ive (adj.) *Oplosſend, ontbindend, ſcheidend.*

Résolution, (f) *Ontbinding*, *oplossing*, (f. *eener vraage* solution); *ontbinding*, *scheiding* (f. *der metaalen enz.*); *besluit*, *voorneemen* (n. arrêt, dessein); *moed* (m), *standvastigheid* (f. *in iets te onderneemen*); *opheffing*, *vernietiging* (f. *van een* contract *enz.*).

Résolutoire, (adj. *in Rechten*) *Opheffend*, *vernietigend.*

Résonnant, te (adj.) *Klinkend*, *een schel geluid geevend.*

Résonnement, (m) *Schel geluid* (n), *klank*, *galm*, *weér-galm* (f).

Résonner, (v. n.) *Klinken*, *weér-klinken*, *weér-galmen*; corde, cloche, voix qui résonne.

Resortir. *Zie* Ressortir).

Résoudre, (v. a. je résous, n. résolvons; je résolvois; je résolus, j'ai résolu &c.) *Besluiten*, *voorneemen*, *vast-stellen*; j'ai résolu de faire cela; résoudre quelqu'un, *iemand doen besluiten*, *overreeden*, *als*: je l'ai résolu à l'entreprendre; résoudre, *ontbinden*, *oplossen*, *scheiden*, *verdryven*, *als:* résoudre une question, une difficulté, une tumeur &c. résoudre un bail, *een huur of huurcédul vernietigen*, *opheffen*; se résoudre, (v. r.) *besluiten*, *vast-stellen*, *voorneemen*; je me suis résolu à faire cela; se résoudre, *zich ontbinden*, *oplossen*, *scheiden*; l'eau se résout en vapeurs.

Résous, (adj. m. *van* résoudre *in den zin van* dissoudre, réduire) *Ontbonden*, *veränderd*; résous en pluie.

Respect, (m) *Achting*, *hoog-achting*, *eerbied*, *eerbiedigheid* (f); temoigner, avoir du respect pour quelqu'un; porter du respect à quelqu'un; respect, *ontzag* (n), *achting* (f); perdre le respect pour quelqu'un, *de achting*, *het ontzag voor iemand verliezen*; il lui a perdu le respect, *hy heeft hem de verschuldigde eerbied niet beweezen of dezelve voor hem verlooren*; manquer de tout respect pour ses superieurs, *alle hoogächting of ontzag voor zyn' meerdere missen*, *ter zyden stellen*, *of uit 't oog verliezen*; sauf le respect de &c., *behoudens de achting*, *eere of waardigheid van enz.*; sauf votre respect, *behoudens uw' waerdigheid*, *of met uw verlof*; présenter ses très humbles respects à quelqu'un, *iemand zynen onderdaanigsten dienst aanbieden*; rendre ses respects à quelqu'un, *iemand groeten*; *de gebiedenis doen*; *zyne eerbiedigheid by hem afleggen*; tenir en respect, *in ontzag houden*; au respect, par respect, (adv.) *ten opzigte*, *in tégenstelling*, *of vergelyking*; la terre n'est qu'un point au respect du ciel.

Respectable, (adj.) *Ontzágbaar*, *eer-waardig*, *aanzienlyk.*

Respecter, (v. a.) *Eeren*, *hoogächten*, *eerbiedigen*; *ontzien.*

Respectif, ive (adj. mutuel) *Wéder-zydsch*, *óver en wéder*, *dat beide partyen aangaat*, *als:* obligation respective; respectif, ive (rélatif) *opzigtelyk*, *betrekkelyk* (*tot iets*).

Respectivement, (adv.) *Wéderzydsch*, *óver en wéder*, *van weérskanten*; ils sont respectivement obligés, *zy zyn óver en wéder verbónden*, *verpligt*; respectivement, (rélativement) *opzigtelyk*, *betrekkelyk* (*tot iets afzonderlyk*).

Respectueusement, (adv.) *Eerbiediglyk op eene eerbiedige wyze.*

Respectueux, se (adj.) *Eerbiedig.*

Respirable, (adj.) *Dat ádem of lucht scheppen kan.*

Respiration, (f) *Adem-haaling*, *ádem-schepping*, *ádem-togt*, *lucht-schepping.*

Respirer, (v. n.) *Ademen*, *aassemen*, *ádem-haalen of-scheppen*; *item rusten*, *ádem scheppen*; je ne puis pas respirer; il respire encore, *zyn ádem gaat nog*, *hy leeft nog.*

Respirer, (v. a.) *Inädemen*, *genieten*; respirer un air pur, respirer la liberté, *de vryheid genieten*; respirer, *ergens vol van zyn*, *op uit zyn*, *naar haaken of tragten*; ne respirer que la joie, la guerre, la cruauté &c.

Resplendir, (v. n.) *Glinsteren*, *schitteren*, *glans geeven*, *schynen.*

Re-

Resplendissant, te (adj.) *Schitterend, flonkerend.*

Resplendissement, (m) *Glans.*

Responsable, (adj.) *Verántwoordelyk, aanspreekelyk (voor iets).*

Responsif, ive (adj.) *Dat een antwoord behelst*; lettre responsive, *antwoord schryvens.*

Responsion, (f) *Penningen die een Ridder van zyne kommandery aan de orden uitkeeren moet.*

Ressac, (m) *Barning, branding* (f) *'t slaan (n. der zee-golven tégen 't strand).*

Ressasser, (v. a.) *Weder ziften of builen, nog eens overziften; item nog eens overzien (een schrift).*

Ressaut, (m) *Oversteeking, vooruitsteeking (aan een' muur of gebouw).*

Ressauter, (v. a.) *Wéder springen.*

Ressemblance, (f) *Gelykheid, gelykenis; overéénkomst.*

Ressemblant, te (adj.) *Gelykende.*

Ressembler, (v. n.) *Gelyken, gelyk zyn*; se ressembler, (v. r.) *malkanderen gelyken, elkander gelyk zyn.*

Ressemeler, (v. a.) *Verzoolen.*

Ressenti, ie (adj.) *Gevoeld, bespeurd enz.*; *item (by Schild.) sterk, duidelyk voor 't oog.*

Ressentiment, (m) *Gevoelen* (n), *smert (als van jigt enz.); gevoeligheid, gebélgdheid* (f), *misnoegen (n. over iets); erkéntenis, dankbaarheid* (f), *gevoelen* (n. *over weldaaden).*

Ressentir, (v. a.) *Gevoelen, vernemen, ondergaan (als: smert, pyn, of droefheid); gevoelig, gebélgd zyn (over beléédiging enz); erkennen (eene weldaad)*; se ressentir (v. r.) de quelque chose, *ergens gevoel van hebben, van aangedaan zyn.*

Resserré, ée (adj.) *Toegetrokken, t' zámengetrokken* (étrêci); *naauw, eng, ingetrokken* (étroit); *kárig, deun* (avare, chiche); *wéder opgesloten; ingesloten* (renfermé; bloqué); *opgesloten, niet onder de menschen kómen; item verstopt, hardlyvig.*

Resserrement, (m) *t' Zámendrukking, binding, in-één-duuwing, knyping* (f); resserrement de cœur, des prisonniers, *benaauwdheid; oversteltheid des harten; opsluiting der gevángenen.*

Resserrer, (v. a.) *Wéder weg-op of in-sluiten*; resserrer un corps de jupe, un discours, du bled, un prisonnier, les ennemis, sa haine, sa douleur, *een ryg-lyf intrekken, vernaauwen; eene réde bekorten, inkrimpen; koorn opleggen; eenen gevangenen naauwer opsluiten; de vyanden insluiten, benaauwen; zyn' haat, zyn' smert verbergen, in-houden, dempen*, resserrer, (v. n.) *inkrimpen, vernaauwen*; resserrer, (v. a. & n.) *hardlyvig maaken, stoppen, binden*; les œufs durs resserrent; *item* le froid resserre, *de koude vermeerderd, word strenger*; se resserrer, (v. r.) *vernaauwen, inkrimpen, t'zámen of in-één-trekken; item zich naauwer behelpen (wegens duurte, plaats enz.).*

Ressifs, ou, Recifs, (m. pl.) *Lange blinde klippen* (f. pl.).

Ressort, (m) *Veér, spring-veér, dryf-veér* (f); *item geheim middel* (n), *weg* (m); il fit jouer toutes sortes de ressorts, pour &c., *hy stelde alle middelen in 't werk, om enz.*; la nature agit par des ressorts que nous ne comprenons point; ressort, *gebied, rechts-gebied*, (ressort); cela est du ressort (de la jurisdiction) de cette cour, *dat behoord tot enz.*; cela est du ressort de la Théologie, *dat raakt enz.*; cela n'est pas de votre ressort, *dat is boven uw begrip*; juger d'une affaire en dernier ressort, *eene zaak uiterlyk (onherroepelyk) vonnissen of beöordeelen.*

Ressortir, (v. n.) *Wéder uitgaan* (*word* geconjugeerd, *als*: sortir *uitgaan*).

Ressortir, (v. n. *werd* geconjug. *als* Bâtir) *Onder-hoorig zyn, behooren (tot eenig rechts-gebied).*

Ressortissant, te (adj.) *Onderhoorig.*

Ressouder, (v. a.) *Wéder soldeeren.*

Ressource, (f) *Hulp-middel* (n), *hoop (f. tot redding of uitkomst).*

Res-

Ressouvenance, (f. *oud w.*) *Gebeugenis*, *berinnering.*
Ressouvenir, (f. m.) *Gedagtenis*, *berinnering* (f), *gebeugen* (n).
Se Ressouvenir, (v. r.) *Indagtig zyn*, *gebeugen*, *gedenken*, *herinneren.*
Ressuage, (m) *Smelt-oven* (m); *item 't smelten*, *scheiden* (n. *der gemengde metaalen*).
Ressusciter. (*Zie* Ressusciter).
Ressuer, (v. a.) *Uitbranden*; *scheiden* (*metaalen*).
Ressui, (m) *Léger* (n. *daar de herten zich droogen*, *wegens den daauw*); *item 't droogen* (n. *van 't zout*).
Ressuïer. (*Zie* Ressuyer).
Ressusciter, (v. a.) *Opwekken*, *doen opstaan of verryzen van of uit den dooden*, *of van eene zwaare ziekte herstellen*, *doen verryzen of ópkomen*; *item wéder aanstichten*, *verwekken*; ressusciter un procès &c.
Ressusciter, (v. n.) *Verryzen*, *opstaan*, *verwekken van den dooden of van eene ziekte.*
Ressuyer, (v. a.) *Wéder afdroogen.*
Restant, te (adj.) *Overblyvende*, *óverig zynde*, *terug blyvende*, le restant, *het óverschot* (n), *de rest* (f).
Restaur, (m) *Vergoeding van schâden wegens havery.*
Restaurant, (m) *Hart-sterkend middel* (n), *hart sterking* (f).
Restaurateur, (m) *Herstélder*, *wéder-opregter.*
Restauration, (f) *Herstelling*, *wéder oprigting.*
Restaurer, (v. a) *Herstellen*, *wéder oprigten*, *wéder tot zyn' voorigen staat brengen.*
Reste, (m) *'t Overschot*, *'t óverige*, *'t óverblyfsel* (n); de bonnes restes, *goeden overschot of brokken*; être en reste, *in achter-stal zyn of blyven:* il lui a donné son reste, *hy heeft hem de mond gesnoerd*; jouer de son reste, *alles 'er aan waagen*; il y va de notre reste, *ons laatste boeltje word nu gewaagd*; j'en ai de reste, *ik heb meer als genoeg*, *of ik heb 'er nog van óverig*; au reste, (adv.) *voor 't óverige*, *voorts*; du reste, (adv.) *voor 't óverige*, *behalven dien*; il étoit adroit, du reste brave & intrépide.
Reste (f); à toute reste, *met alle kragt en geweld.*
Rester, (v. n.) *Overig zyn*, *óver blyven*, *óverschieten*; (être de reste); *item blyven* (demeurer).
Restituable, (adj.) *Herstélbaar*; *vergoedbaar.*
Restituer, (v. a.) *Herstellen*, *wéder in staat brengen*; restituer quelque chose en son entier, quelqu'un en sa possession, en son honneur, un passage de quelque auteur; restituer, *vergoeden*, *terug geeven*, *wédergeeven* (*het genómene*).
Restituteur, (m) *Hersteller*, *vernieuwer van oude schriften of gevoelens.*
Restitution, (f) *Wédergeeving*, *vergoeding* (*van 't genómene*); *herstelling* (*in zyn' voorige staat verbétering*, *ophéldering* (*eener* passagie).
Restreindre, (v. a.) *Wéder intrekken*, *vaster binden*; *item intrekken*, *bepaalen*, *beperken*, *verkorten* (limiter, abréger) *binden*, *stoppen*, *hardlyvig maaken* (constiper); se restreindre, (v. r.) *zich bepaalen enz.*
Restreintif, ive (adj.) *Hardlyvigheid veróórzaakende.*
Restrictif, ive (adj.) *Bepaalende*; clause restrictive.
Restriction, (f) *Bepaaling*, *inbinding*; *verkorting*; parler avec restriction.
Restringent, te (adj. & f.) *Bindend*, *stoppend*; *een stoppend geneesmiddel* (n).
Résultat, (m) *Uitkomst* (f), *gevolg*, *besluit* (n. *eener zaak*).
Résulter; (v. n.) *Uit-volgen*, *ontstaan*; il résulte de là que &c.
Résumer, (v. a.) *Hervatten*, *herhaalen*; *als:* résumer son argument.
Résumpte, (f) *Twist-réde* (dispuit) *gehouden op de H. School*, *om Doctor der Godgeleerdheid te worden.*
Résumptif, ive (adj.) *Dat teeringágtige persoonen sterkt.*
Résumption, (f) *Herhaaling* (recapitulation).
Resure, (f) *Kuit van zoute visch om sardynen meê te vangen.*

Résurrection, (f) *Opstanding, wéder-ópstanding, verryzenis (van den dooden).*

Resusciter, (*Zie* Ressusciter).

Ret. (*Zie* Ret).

Retable, (m) *Schildery-lyst, of raam (f. in bouwk.).*

Rétablir, (v. a.) *Herstellen, wéder opregten*; se rétablir, (v. r.) *herstellen, weêr bekómen.*

Retablissement, (m) *Herstelling, wéder-opregting*; *item gezond-wording, herstelling* (f).

Retaille, (f) *Afsnysel, afgesnéden stuk* (n.

Rétaillé, (m) *Besnédene, die door de wondheelers eene nieuwe voorhuid bekómen heeft.*

Retaillement, (m. *zelden gebr.*) *Hersnyding* (f).

Retailler, (v. a.) *Hersnyden, wéder snyden*; *versnyden*; *item weêr-behouwen (als: steenen).*

Retard. (*Zie* Retardement).

Retardation, (f. *in Rechten*) *Uitstel.*

Retardement, (m) *Vertoeving, vertraaging* (f), *uitstel* (n).

Retarder, (v. a.) *Vertraagen, ophouden, uitstellen*; retarder (v. n.) *als:* ma montre, la lune, la marée, la fievre retarde, *myn horlogie gaat te langzaam, de maan, de vloed komt laater op, de koorts komt laater of vertraagt.*

Retâter, (v. a.) *Wéder voelen*; *herproeven*; *nog eens overzien (een werk).*

Retaxer, (v. a.) *Herschatten.*

Reteindre, (v. a.) *Wéder verwen, óver-verwen.*

Réteindre, (v. a.) *Wéder uitblusschen, dempen.*

Retendre, (v. a.) *Wéder spannen (een' boog, zeil enz.) wéder strekken, dienen, doelen.*

Rétendre, (v. a.) *Weder uitstrekken, uitbreiden*; *(linnen) te droogen hangen*; *(een' behangsel) weêr-ophangen.*

Retenir, (v. a.) *Wéder houden, op nieuw houden*; *item terughouden, onthouden (iemands loon)*; *houden (iemand ten eeten)*; *bedwingen, weêrhouden, terug-houden, (van iets)*; *ophouden, doen blyven* (arrêter); retenir un mauvais accent, *een' quaade uitspraak of tongval behouden*; retenir son urine, *zyn water houden, niet loozen*; retenir son haleine, sa colere, ses larmes, *zyn' adem enz. inhouden*; retenir, *weêr-krygen, wederóm bekómen*; retenir un prisonnier, son argent, les papiers; retenir ce qu'on a lu, *onthouden, in zyn gedagten houden, behouden 't geen enz.*; retenir, *houden (in Rékenkonst)*; retenir un secret, *een geheim bewaaren*; retenir, *huuren, bespreeken, aanhouden* (s'assurer) *als:* retenir une nourrice, une place dans un chariot, une chaise au sermon &c. je le retiendrai par ma fidelité, *ik zal door myne getrouwigheid zyne gunst bewaaren of hem wel behouden*; retenir, *onderstutten (een' muur)*; retenir, *onder houden, kórt houden (een' boom)*; retenir, (v. n.) *houden, met veulen geraaken (als eene merrie)*; se retenir, (v. r.) *zich-weêr-houden, inbinden, bedwingen.*

Réténter, (v. a.) *Nog eens waagen, onderneemen, bezoeken.*

Rétentif, ive (adj.) *Terug-houdend*; muscle rétentif; faculté rétentive.

Rétention, (f) *Terug-houding (eenes pands)*; *inhouding, opstopping (van water, urine).*

Rétentionaire, (m. & f.) *Een of eene die een ander mans goed terug en voor zich houd.*

Retentir, (v. n. je retentis; nous retentissons &c.) *Klinken, weêrklinken, weêr galmen.*

Retentissement, (m) *Weêr-klank weêr-galm* (f), *geluid* (n).

Retentum, (m. *Lat. w. in Rechten*) *Voorbehoud* (n); *uitvlugt* (f).

Retenu, ue (adj.) *Weêr-houden*; *opgehouden*; *vastgehouden*; *besprooken enz.* (*Zie* Retenir.

Retenu, ue (adj.) *Bedagtsaam, bezádigd, ingetógen, voorzigtig* (modéré, posé, sage, réservé).

Retenue, (f) *Terug-houding*; *tégen houding*; *bedwinging, omzigtigheid*,

heid, ingetógenheid, ingetógene lévenswyze; *voorbehouding*, *verzwyging (in Rechten)*; *vasthouding*, *vastigheid (als een balk in een' muur heef enz.)*; *voortréd*, *voorkeur*, *voorkoop (ter verkryging van iets)*.

Réteur. (*Zie* Rhéteur).

Réticence, (f. *in Réde-k.*) *Verzwyging (als men nochtans zegt 't geen men verzwygen wilde)*.

Retiers, ou, Retiercement, (m) *'t derde van een derde deel*.

Rétif, ive (adj.) *Steeg*, *stug*, *hardnekkig*, *halsstarrig*, *koppig*.

Rétiforme, (adj.) *Als een net*.

Rétine, (f) *'t Oog-vlies of net* (n).

Retirade, (f) *Affnyding (in een vesting w. om in te wyken)*.

Retiration, (f) *De wéder druk* (n. *van een blad*).

Retiré, ée (adj.) *Wédergeschooten*; *terug-getrokken*; *item gekrómpen*, *in-één-getrokken*; *item éénzaam*, *afgelégen*, *afgetrokken*, *by zich zelven*; lieu. homme fort retiré (*Zie verder* Retirer).

Retirement, (m) *t' Zâmentrekking*, *op-krimping (der Zénuwen enz.)*.

Retirer, (v. a. & n.) *Wéder schieten*.

Retirer, (v. a.) *Wéder trekken*, *op-nieuw trekken*; *terug trekken (zyn' arm enz.)*; *wéder uit-trekken (zyn' dégen)*; *afneemen*, *terug trekken of zetten (als: een pot van 't vuur)*; *inneemen*, *herbergen*; *wéder drukken*, *(een blad) op d'andere zyde drukken*; *item (verkeerde letters) uit de vorm ligten (by Drukkers)*; *terug neemen*, *terug trekken (het gegévene of verpandde enz)*; *intrekken (zyn woord)*; *trekken*, *bekómen (van zyn land-goed enz.)*; *aftrekken (van 't quaad*, *van de waereld enz.)*; retirer son haleine, *zyn' adem haalen*; retirer son épingle du jeu (*spr. w.*) *zich by tyds bergen*, *van een quaade zaak afmaaken*.

Retirer, (v. n.) *Vertrekken*, *wyken*, *ter zyden of uit den weg gaan* (partir, s'écarter); *gelyken*, *zweemen* (ressembler) *als:* il retire un peu à son pere.

Se Retirer, (v. r.) *Vertrekken*, *weg-gaan*; *wyken*, *terug deinzen*, *terug treeden*; *zich afzonderen*; *zich begeeven (als by 't vuur enz.)*; *zich aftrekken (van 't quaad enz.)*; *inkrimpen (als: zénuwen*, *léder enz.)*.

Retoiser, (v. a.) *Met eene roede hermeeten*.

Retomber, (v. n.) *Wéder vallen*, *nog eens vallen*; *terug vallen (uit de lucht*; *op iemand enz.)*; *wéder (ziek) worden*.

Retondre, (v. a.) *Overscheeren*.

Retordement, (m) *Draaying*, *twyning*; *herwringing* (f).

Retordeur, (m) *Twynder*.

Retordre, (v. a.) *Herdraayen*; *twynen (gáren enz.)*; *herwringen (als: nat linnen enz.)*.

Retordu, ue, ou Retors, se (adj.) *Getwynd*, *gedraaid*, *herwrongen*; fil retors, soye retorse.

Rétoricien &c. (*Zie* Rhét.).

Rétorquer (v. a.) un argument contre quelqu'un, *iemands bewysréden tégen hem zelfs om keeren*, *hem met zyn eigen zwaerd dooden*.

Retors, se (*Zie* Retordu).

Retors, se (adj.) *Slim*, *loos*.

Retorsion, (f) *Omkeering eener bewys-reden op deszelfs voortbrenger*.

Retorsoir, (m) *Twyn-wiel* (n).

Retorte, (f) *Glazen-kolf*, retórt *(in chymie)*.

Retoucher, (v. a.) *Weder voelen of aanraaken*; *item weder-overzien*, *verbéteren*, *beschaaven (eenig werk)*.

Retour, (m) *Wéder-komst*, *terugkomst*, *t' huis-komst*; *terug-reize*, *t' huis-reize*, *wéder-keering*; *item bekeering*, *omwending enz.* (f); à son retour, *op of by zyn wéderkomst*; il est de retour, *hy is terug gekomen of weêr t' huis*; il est sur son retour, *hy staat gereed terug te kómen*; vaisseau, carosse de retour, *retoer-schip*, *retoer-wágen*; être sur le retour (le déclin), *afgaan*, *vervállen*, *oud worden*; être sur le retour de l'âge; beauté, arbre qui est sur son retour; retour, *terug-gaave*; *item toegift*, *als:* vous me donnerez tant de retour, *gy zult my zoo veel terug geeven*; *item zoo veel*

weel toe-geeven; il me faut dix écus de retour; retour, *belooning*, *tégen-gift*, *of geschenk*; attendre des retours d'un bienfait, ce n'est plus liberalité, c'est trafic; il croit que tout le monde lui en doit de retour, *hy denkt dat hem de gantsche waereld moet ontzien*; sans retour, *voor eeuwig*, *voor altoos*; rompre avec quelqu'un sans retour; à beau jeu, beau retour (*spr. w.*) *zoo als men zaait, zoo maait men*; retour de marée, *wan-ty*; retour de chasse, *jagt-maaltyd*; retour des mines, des tranchées, *kromtens*, *bogten der mynen enz.*; retours, *terug-laading*, *goederen die in retoer kómen*; apporter de riches retours; retour, *antwoord* (replique); on est sage au retour des plaids, *als 't procés uit is word men wys*; il a de facheux retours, *hy heeft mislyke luimen.*

Retourne, (f) *'t Troef-blad*, *omkeer-blad* (n. *in 't Kaart-sp.*).

Retourner, (v. a.) *Omkeeren* (*een Kleed enz.*); *omspitten* (*een tuin-bed*); *omkeeren* (*een bewys-stuk op iemand*).

Retourner, (v. n.) *Wéder-keeren*, *terug-keeren*, *terug-wenden*, *naar huis kómen*; retourner sur ses pas, *denzelven weg terug kómen*; retournons à notre propos (*of boertigl.*) à nos moutons, *laat ons onze voorige réden hervatten*; y retourner, (y revenir, commettre la même chose, ou faute), *het weêr doen*, *nog ééns of wéderom begaan*, *als:* je vous le pardonne, mais n'y retournez plus; c'est le sein de ma mere je n'y retourne plus, (*of alleenlyk*) je n'y retournerai plus, *ik zal het niet meer doen*; si tu y retournes! *zoo gy 't ooit wéder doed!* retourner à son vomissement, *tot zyn uitbraaksel*, *feil*, *of dat men te vooren verfoeid of veracht heeft*, *wéder-keeren*; se retourner (v. r.), *weêr ómzwenken*, *draayen of wenden*; s'en retourner, *terug keeren*, *-gaan of-reizen.*

Retracer, (v. a.) *Hertékenen*, *overschetsen*; *item herinneren*, *in 't gehe ugen brengen.*

Rétractation, (f) *Herroeping* (*zyns woords*).

Rétracter (v. a.) sa parole, ou se rétracter (v. r.) de sa parole &c. *zyn woord enz. herroepen*, *intrekken.*

Rétraction. (*Zie* Contraction).

Retraire, (v. a.) *Naar zich trekken*, *naasten* (*eenig goed*, *volgens recht van naasting*); *item wéder-mélken*, *een' koe*); *wédertrekken* (*goud-draad*).

Retrait, te (adj.) *Wédergetrokken* (*goud draad*); *wédergemolken*; *item genaast* (*een g verkogt goed*).

Retrait, (m) *Naasting* (f), *voorkoop* (m); retrait lignager, féodal, *familie-recht*, *leen-recht van naasting*; retrait, *heimelyk gemak*, *sekreet* (n).

Retraite, (f) *Aftogt*, *terug-marsch* (m), *terug-wyking* (f); battre ou sonner la retraite, *den aftogt slaan of blaazen*; faire retraite, *terug wyken*; se battre en retraite, *al wykende vegten*; sonner la retraite, *den taptoe luiden of slaan* (*als yder des avonds in zyn quartier moet zyn*); retraite, *toevlugt* (refuge); *item éénzaame wyk of rust-plaats* (*om van gewoel bevryd te zyn*); *nest of verblyf-plaats* (*der dieven enz.*); *inkrimping*, *verdunning* (*eener muur of zuil opwaards*).

Retraiter (v. a.) une affaire ou Retraiter (v. n.) d'une affaire, *weêr over eene zaak handelen.*

Retranchement, (m) *Afkorting*, *aftrekking*, *afknipping* (f. *van loon enz.*); *vermindering*, *als:* retranchement des dépenses, de son train; retranchement, *afgeschóten vertrekje of hoekje* (n. *in een' kamer*); *verschansing* (f), forcer un retranchement, *eene verschansing overwéldigen*; retranchement (échapatoire) *toevlugt*, *sterkte*, *wyk* (f), *als:* voilà leur dernier retranchement.

Retrancher, (v. a.) *Affnyden*, *wegneemen* (couper, oter); *afkorten*, *afknippen*, *verminderen*, *besnoeyen*, (*bezolding enz*); *afschaffen* (*een misbruik of iets onnoodigs*); *afzonderen uitsluiten* (*iemand van de Kerk*); *verschanssen* (*een léger*); se retrancher (v. r.), *zich verschanssen*; *zich* (*ergens*)

gens) by bepaalen; zich inkrimpen of minder verteeren.

Retrayant, te (f. m. & f.) *Een die het recht van naasting of vóórkoop heeft.*

Rétrecir, (v. a.) *Vernaauwen, naauwer of smaller maaken*; se rétrecir, (v. r.) *naauwer of enger worden.*

Rétrecissement, (m) *Vernaauwing, krimping, smaller-maaking* (f).

Retremper, (v. a.) *Wéder indoopen; item wéder harden of témperen (staal).*

Retresser, (v. a.) *Wéder vlegten, treffen of krullen (*t hair).*

Rétribuer, (v. a.) *Beloonen, vergélden* (Théol. *w.*).

Rétribution, (f) *Belooning, vergélding; item verdeeling der havery.*

Retrier, (v. a) *Weér uitzoeken, uitpikken, uitlezen (als: erreten enz.).*

Rétriller (v. a.) *Wéder roskammen.*

Rétroactif, ive (adj.) *Dat terug of op 't voorléjene werkt.*

Rétroaction, (f) *Terug werking.*

Rétrocéder, (v. a.) *Wéder afstaan 't geen ons was afgestaan.*

Rétrocession, (f) *Wéder afstand, terug gaave.*

Rétrogradation, (f) *Terug-gang, keering (der planeeten).*

Rétrograde, (adj.) *Aarzelende, keerende, terug-gaande.*

Rétrograder, (v. n.) *Terug of achter-uit-gaan, keeren.*

Retroussement, (m) *Weér-t' zámen binding of in-één-rolling; opschorting, opstrooping (f).*

Retrousser, (v. a.) *Weér in-één-rollen; opschorten (een rok); opslaan, opstroopen (een mouw); opzetten, optoomen (een' hoed); opstryken, opzetten (de knévels); oprollen (kousen enz.)*; nez retroussé, *opgeschortte of omgekrulde neus.*

Retroussis, (m) *De omgebógene rand (van een hoed enz.).*

Retrouver, (v. a.) *Wéder vinden.*

Rets, (m) *Net, vogel- of visch-net* (n).

Rétudier, (v. a. & n.) *Wéder leeren.*

Rétuver, (v. a.) *Herbaaden of stooven.*

Revalider, (v. a.) *Weêr doen gelden of van waarde doen zyn.*

Revaloir, (v. r.) *Wéder gelden of waard zyn; item gelykelyk vergelden, als:* je cherche les occasions de le lui revaloir.

Revanche, ou Revenche, (f. *dit woord word in een' goeden en quaaden zin gebé igd) wraak, wéderwraak; vergelding, belooning*; avoir, prendre sa revanche.

Revanche, (f) *Een nieuw spél (n. voor die verlooren heeft)*; demander, donner revanche, *revengie eischen, geeven*; en revanche (adv.) *door en tégen, in vergelding, als:* en revanche il vous donnera.

Revancher, (v. a. *in een' goeden en quaaden zin) Wreeken, vergelden*; revancher ses amis, *'t goede of 't quaade, zynen vrienden aangedaan, op zich neemen*; se revancher, (v. r.) *zich wreeken; (over beleediging); wéder vergélden, vergoeden (eene weldaad).*

Revancheur, euse (m. & f.) *Wreeker; wreekster.*

Rêvasser, (v. n.) *Droomen, maalen, onrustig slaapen.*

Rêve, (m) *Droom* (m); *mymering, suffing; raas-kalling* (f); *item* il nous conte des rêves, *hy verteld ons wat sprookjes of droomen.*

Revêche, (adj.) *Stuurs, bars, eigenzinnig, koppig, dwars*; esprit, tête revêche; revêche, *zuur, wrang (in smaak).*

Revêche, (f) *Baai (zékere stoffe).*

Réveil, (m) *Ontwaaking, wakkerwording* (f); avoir un doux, un mauvais reveil *zagtjes of verkwikt ontwaaken; gramstoorig; item bedwelmd uit zyn' slaap kómen*; demain à mon reveil, *morgen als ik opstaa'*; battre le reveil, *de revelje slaan, wekken (in Kloosters enz.).*

Réveil, Réveil-matin, ou Réveille-matin, (m) *Een wekker (zéker uurwerk).*

Réveiller, (v. a.) *Wakker maaken,*

ken, *wekken*; *item verlèvendigen*, *opwekken* (*den geest*); *aanzetten* (*den moed*); *verwekken* (*d'eet-lust*); *weêr doen óp koomen*, *voor den dag brengen* (*een' ouden twist*); il ne faut pas réveiller le chat qui dort, *men moet geen slaapende honden wakker maaken*, *of oude koeijen uit den sloot haalen*, *dat is*, *geene oude geschillen weêr ophaalen*; se réveiller (v. r.) *ontwaaken*, *wakker worden*; *item op nieuw ontstaan*, *voor den dag komen*.

Réveilleur, (m) *Een wekker*, *een die wekt*.

Réveillon, (m) *Een nagt-gerecht of maaltyd* (*by vrolyke gelégenthéden*).

Révélation, (f) *Openbaaring*.

Révéler, (v. a.) *Openbaaren*.

Revenant, te (adj.) *Wéderkómende enz.* un revenant (f. m.) ou esprit revenant, *een spook*, *waargeest*.

Revenant-bon, (m) *Overschót*, *'t geen te goede komt* (*van eene rékening*).

Revenche &c. (*Zie* Revanche &c.).

Revendage, (m) *Het uitslyten of in 't klein verkoopen* (n).

Revendeur, euse (m. & f.) *Winkelier*, *slyter*, *uitdraager*; *uitdraagster*, *slytster enz.*

Revendication, (f. *in Rechten*) *wéder-eisschïng*, *terug-vordering* (*van iets als zyn eigendom*).

Revendiquer, (v. a. *in Rechten*) *Terug-eisschen* (*het ontnómene enz.*).

Revendre, (v. a.) *Wéder verkoopen*; *item uitslyten*, *in 't klein verkoopen*, *uitventen*; *item* avoir à revendre, (*van iets*) *te veel*, *in overvloed*, *of meer als men nódig heeft*, *hebben*.

Revenir, (v. n.) *Wéder kómen*, *wederóm kómen*, *terug kómen*, *als*: revenir chez quelqu'un, de ses voyages &c. revenir, *opkómen*, *uitspruiten*, *ontstaan*; revenir sur l'eau, *weêr bóven of op 't water kómen*; les cheveux lui sont revenus, *hy heeft zyn hair weêr bekómen of zyn hair is weêr uitgegroeit*; la gloire qui lui en revient, *de eere die hy daar van heeft of die hem daar uit ontstaat*; revenir, *te staan kómen*, *kosten*, *beloopen*, *als*: cela lui revient à tant; à combien vous revient cette étoffe? toutes ces sommes là reviennent (ou se montent) à tant &c. après la rentrée de cette lettre, il me reviendra &c., *na ingang van dien wisselbrief zal my kómen enz.*; tout revient à un, ou à la même chose, *alles komt op 't zelfde uit*, il ne m'en revient aucun profit, ou rien, *ik heb 'er geen voordeel by*; revenir (agréer), *gelyk zyn*, *passen*, *als*: cette couleur revient bien à celle là; l'un revient à l'autre; son humeur me revient (ou m'accomode) assez, *zyn' zinnelykheid of* humeur *staat my wel aan*, *of schikt zich wel met my*; cela ne me revient point, *dat behaagd my niet*; revenir à la charge, *wéder op den vyand aanvallen of vuur geeven*; *item op een' zaak wéderom aandringen*, *verzoek doen*; revenir à soi, *tot zich zelven kómen*; *bedaaren*, *als*: revenir d'un évanouïssement, d'une maladie, de ses débauches, de son égarement, de son opinion, de quelque perte &c., *van eene bezwyming*, *ziekte*, *zyne ongebondene levenswyze enz. herstellen*, *tot béterschap kómen*; la jeunesse revient de loin, *jonge lieden konnen veel weêrstaan* (*omtrent ziekte*); il revient peu à peu, *hy komt zoo al zagtjes tot zich zelven*, *weêr by*, *tot bedaaren of inkeer*; *item 'er wéder boven op*, revenir, *weêr ópkómen*, *opbreeken* (*als: spyze uit de maag*); revenir, *spooken*, *waaren*, *weêr kómen*; on dit que des esprits reviennent dans cette maison; ce bois coupé revient bien, *dit afgekapte hout schiet wéder wel uit*; il est revenu du jeu, de ses folies, *hy heeft het speelen*, *zyne dwaashéden den schop gegeeven*; quand il a une fois conçu une opinion il n'en revient point, *als hy éens een gevoelen gevat heeft zoo blyft hy daar by*; je suis bien revenu là dessus, *dien aangaande ben ik zeer veränderd of van andere gedagten geworden*; je suis revenu de tout cela,

ces, *dat heb ik al te gaâr laaten vaaren, of daar boude ik niet meer van*; revenir, *by-kómen, zich verzoenen, bevrédigen*; faire revenir de la viande, *vleesch opkooken, doen zwellen (om te bespekken)*; il revient toujours à ses moutons, *(spr. w.) hy valt altyd op 't zelfde stuk.*

Revente, (f) *Wéder-verkoop* (m), *weêr-verkooping*; *item wéder-uitsly-ting* (f).

Reventer; (v. *zee w.*) *Den wind weêr in de zeilen doen vallen.*

Reventons, (m. pl. *gebr. op sommige plaatsen*) *Kleine kraamery* (f).

Revenu, ue (adj) *Terug gekomen, weêr gekómen enz.*; soyez bien revenu, *geluk op uw' wéderkomst*, (*zie verder by* Revenir).

Revenu, (m) *Inkomst* (f), *inkómen*; *voordeel* (n).

Revenue, (f) *'t Jonge hout*, (n. *dat op een afgekapte boom weêr uitschiet*).

Rêver, (v. n. & a.) *Droomen*; *maalen, raaskallen* (être en délire); *mymeren, dutten*; *in gedagten zitten*; *ergens sterk op denken*; rêvez vous? pensez vous bien à ce que vous ditez? *droomt gy? denkt gy wel op 't geene gy zegt?*

Réverbération, (f) *Weêrschyn* (m), *terug-straaling*, (f. *des lichts*) *terug-kaatsing* (f. *der hitte, des geluids enz.*).

Réverbère, (m) *Een Licht-scherm* (n. *zynde een' metaale plaat enz. die het licht terug kaatst*); *item* un feu de réverbère, *een* chymisch *vuur* (*waar van de vlam terug stuit op de stoffe*).

Réverbérer, (v. a.) *Terug-kaatsen, terug-dryven* (*als: licht straalen, de gloed van 't vuur, 't geluid enz.*).

Réverbérer, (v. n.) ou se Réverbérer, (v. r.) *Terug-schynen, -schieten, -kaatsen* (*het licht enz.*).

Reverdir, (v. n.) *Wéder groen worden, groenen, uitspruiten*; *item wéder uitbreeken, uitslaan* (*als schurfd, dauworm enz.*).

Reverdir, (v. a.) *Wéder groen maaken of verwen.*

Reverdissement, (m) *Weêr groenwording of maaking* (f).

Révéremment, (adv.) *Eerbiedig-lyk.*

Révérence, (f) *Eerbiedigheid*; *eerbewyzing*; *buiging*; *neiging*; faire une profonde révérence, *eerbiedig buigen of neigen*; votre révérence, *uw Eerwaardigheid of Eerwaarde* (*eernaam van Geestel. persoonen*); sauf votre révérence, *behoudens uw' Eerwaardigheid*; ce mur fait la révérence, *die muur helt over.*

Révérencieusement, (adv.) *Op eene gemaakte eerbiedige wyze.*

Révérencieux, euse (adj. *spot w.*) *Die veel buigt, neigt of vol complimenten is.*

Révérend, de (adj.) *Eerwaarde, eerwaardige* (*eernaam der Geestel.*) Mon Révérend Pere; Ma Révérende Mere.

Révérendissime, (adj. & s. m.) *Hoog-eerwaardigste* (*titel der voornaamste Geestel.*).

Révérentiel, le (adj.); crainte révérentielle, *Eerbiedige vreeze of ontzag met eerbied gemengt* (*als van kinderen omtrent hunne ouders enz.*).

Révérentieux. (*Zie* Reverencieux).

Révérer, (v. a.) *Eerbiedigen, eeren, ontzien, eerbied of ontzag toedraagen*; révérer ses superieurs, les loix, la vertu.

Rêverie, (f) *Raaskalling, réveling* (extravagance, délire); *suffery, mymering* (radoterie); *grillen, beuzelaary, droomery, herssenschim* (sottise; chimère), *als*: les réveries des Poëtes; profonde rêverie, *diepe gedagten of mymering.*

Revernir, (v. n.) *Wéder vernissen.*

Revers, (m) *De âveregtse of verkeerde zyde* (f. *van iets*); le revers de la main, d'une médaille, d'une lettre &c., *het buitenste van de hand, de omgekeerde zyde van een' gedénk-penning, van een' brief enz.*; revers, *omkeering, omwending, tégenspoed* (f); un revers de fortune, *ongeval, ongeluk*; un revers, ou un coup de revers, *een averegtse slag*;

ſlag; revers, *ofſlag (van een' mouw)*; de revers, (adv.) *van agteren, als:* battre de revers, *van agteren beſchieten.*
Reverſer, (v. a.) *Wéder inſchenken, ingieten; item wéder ſtorten.*
Reverſible, (adj. *in Rechten*) *Terug-keerend, dat terug-valt of wéderkeerd, als:* fief reverſible.
Reverſion, (f) *Terug-valling, wéder-keering (van Goederen enz. op iemand).*
Reveſtiaire, (m) *De ſakriſty, of kámer daar de Prieſter het mis-gewaad a[...]loed (f).*
Revêtement, (m) *Bemáuteling, bekleeding (f. als: van eener gragt met eene muur).*
Revêtir, (v. a.) *Kleeden, wéderkleeden (den armen); óvertrekken, bekleeden, beſchieten, bedekken (met iets in Bouw-k. enz.); voorzien, bekleeden, begiftigen (met een ampt enz.).*
Revêtiſſement, (m) *Bekleeding, begiftiging (f. met eenig ampt).*
Revêtu, ue (adj.) *Bekleed; voorzien enz. (zie* Revêtir); un gueux revêtu, *een die van niet opgekómen is.*
Rêveur, euſe (m. & f.) *Droomer, dutter, ſuffer, mymeraar, gek; mymeraarſter, ſuffſter enz.*
Rêveur, euſe (adj.) *Mymerend, duttend, diep in gedagten enz.*
Revirement, (m) *Wéder omwending, wending, lavering (f. van een Schip).*
Revirer, (v. a.) *Weér omwenden, óverſlag ſmyten (een Schip);* revirer (v. n.) de bord, *laveeren.*
Reviſer, (v. a.) *Overzien,* revideeren *(een boek of rékening).*
Reviſeur, (m) *Overziender;* reviſor.
Reviſion, (f) *'t Overzien (n), de* reviſie (f).
Reviſiter, (v. a.) *Wéder bezoeken; item wéder doorzoeken of bezien.*
Revivification, (f) *Wéder-lévendig-maaking.*
Revivifier, (v. a.) *Wéder lévendig maaken, doen herleeven; item (in Chym. iets) tot zyn voorige ſtaat brengen.*
Revivre, (v. n.) *Herleeven, weér lévendig worden.*
Réunion, (f) *Wéder-veréeniging.*
Réunir, (v. a.) *Wéder veréénigen, te zámen brengen of aan één hegten; item verzoenen, bevrédigen, veréénigen;* ſe réunir (v. r.) *zich by één voegen, de handen in-één-ſlaan; zich veréénigen.*
Révocable, (adj.) *Wéder-roepelyk, herroepelyk.*
Révocation, (f) *Herroeping, intrekking (van eenig bevél).*
Révocatoire, (adj.) *Dat wéderroepen of ópgehéven kan worden.*
Revoici (adv.); Me revoici, *hier ben ik weér;* le revoilà, *daar is hy weér of daar is het weér.*
Revoir, (v. a.) *Wéder zien; item weér bezoeken; item (iets) názien, óverzien, doorloopen.*
Revoir, (f. m.) *Het óverzien (n. van iets); item* adieu, jusqu'au revoir, *vaart wel, tot wéderziens.*
Revoler, (v. n.) *Wéder vliegen; item wéder ſteelen of rooven.*
Revolin, (m) *Een val-wind.*
Révolte, (f) *Oproer, opſtand (m), muitery (f).*
Révolté, ée (adj. & f.) *Opgeſtaan, oproerig geworden; een muiter, oproerige.*
Révolter, (v. a.) *Oproerig maaken, tot muitery aanzetten, in 't harnas jaagen; (tégen iets) doen opſtaan.*
Révolter, (v. n.) ſe Révolter, (v. r.) *Oproerig worden, opſtaan, muiten; item zich (tégen iets) verzetten.*
Révolu, ue (adj.) *Omgeloopen, omgewénteld, afgeloopen, verſtreeken;* an, temps révolu.
Révolution, (f) *Omloop (m), omwénteling (f. der ſterren, tyd, enz.); omwénteling, omkeering, verändering, verwiſſeling (f. in Staatszaaken).*
Revomir, (v. a.) *Weér uitbraaken, weér óvergeeven.*
Révoquer, (v. a.) *Herroepen, wéder-roepen, opheffen, vernietigen (een*

(een uiterſte wil enz.); terug ontbieden (een' gezant); item revoquer en doute, in twyffel trekken.

Réuſſir, (v. n.) Gelukken, wel uitvallen, ſlaagen.

Réuſſite, (f) Gelukkige of goede uitkomſt, ſlaaging (f), uitſlag (m. van iets).

Revu, ue (adj.) Wéder gezien; item övergezien, nágezien.

Revue, (f) 't Overzien, naſpeuren, onderzoek (n); item beirſchouwing, monſtering (f. van 't Krygs volk); faire la revue de ſon propre cœur, des troupes &c.

Révulſif, ive (adj.) Dat de vogten des Ligchaams van de eene plaats met geweld naar eenen anderen dryft, en ongeſtalte veröorzaakt.

Révulſion, (f) Geweldige terugdryving, ongeſteldheid.

Rez. (Zie Raiz).

Rhabillage, &c. (Zie Rabillage, &c.).

Rheingrave, (m) Een Ryn-graaf.

Rhéteur, (m) Rédenkonſtenaar, rédenaar.

Rhétoricien, (m) Een die de Rédeneerkunde of de welſpreekendheid verſtaat of onderwyſt; item een leerling daar van.

Rhétorique, (f) De welſpreekendheid.

Rhinocéros, (m) Rhinocéros, (zéker dier met een hoorn op de neus).

Rhombe, (m. in Meet-k.) Een langwerpig vierkant (n), een' ruit (f).

Rhomboïde, (m. in Meet-k.) Een' ruit met ongelyke zyden.

Rhubarbe, (f) Rhabarber.

Rhumatisme, (m) Vliegende jigt, zinking, verkoudheid, (die op de zénuwen valt).

Rhume, (m) Verkoudheid (f).

Riant, te (adj.) Lagchende; item vrólyk, blygeeſtig, als: viſage riant; item campagne riante, aangenaame of behaagelyke landsdouw.

Ribaud, de (adj. & f. ſcheld w.) Hoerägtig, ontugtig; een Hoerenbrok; een allemans hoer.

Ribler, (v. n. oud en gem. w.) Ligtmiſſen, nacht-loopen, aan de zwier gaan.

Riblerie, (f) Ligtmiſſery.

Riblette, (f) Dun reepje gerooſt vleeſch.

Ribleur, (m) Nacht-looper, zwierbol.

Ribon-ribaine, (Gem. boert. en oud w.) 't Koſte wat het wille.

Ribord, (m. in Scheeps-b.) Zandſtrook (de 2de rei planken boven de Kiel).

Ribordage, (m) Overzeiling, ſtooting der Schépen tégen malkander; item de ſchade of havery daar van (f).

Ricaner, (v. n.) Spottende of gekkelyk lagchen.

Ricaneur, euſe (m. & f.) Een die zulks doed.

Ric à ric, (adv.) Naauw, ſcherp, juiſt, effen op effen aan; tu vas bien ric à ric, gy gaat naauw te werk.

Richard, (m. gem. w.) Een ryk man, rykaard.

Riche, (adj.) Ryk; homme, païs riche, een ryk man, land; habit riche, een koſtbaar kleed; riche taille, eene ſchoone geſtalte; diſcours riche, zinryke réden.

Riche, (m) Een ryke, ryk man; un riche mal-aiſé, een ryke die weinig genót van zyn goed heeft.

Richement, (adv.) Rykelyk, övervloediglyk; koſtbaarlyk, koſtelyk; item elle eſt richement laide, zy is zeer leelyk.

Richeſſe, (f) Rykdom (m); goederen of middelen (n. pl.); item koſtbaarheid, koſtelykheid; ſchoonheid (f); item woorden-rykheid (f. eener taal); contentement paſſe richeſſe, 't vergenoegen is 't al.

Ricin, (m) Wonder-boom (m); item ſchaap-, honden- of koe-luis (f).

Ricochet, (m) Opſluit; faire des ricochets, op 't water keilen (dat is met een plat ſteentje op 't water zodánig gooijen of ſchieten, dat het daar op voortſluit); item een' kógel zodánig ſchieten; la chanſon du ricochet, liedje zonder einde.

Ricochon, (m) Leer-jongen (in de munt).

Ride, (f) Rimpel (in 't voorhoofd), frons (in ſtoffen) rimpel, golfje (op 't water);

water); rides, (plur), *talie-reepen*, *sortouwen* (*om 't scheeps-want meê vast te sorren*).

Ridé, ée (adj.) *Gerimpeld*, *gefronst*.

Rideau, (m) *Eene Gordyn* (f); tirer le rideau, *de gordynen ópen trèkken*, *ópen schuiven*; *item toehaalen*, *toeschuiven*; tirer le rideau sur quelque chose, *de gordyn ergens vóór schuiven*, *zulks vergeten of met stilzwygen voorby-gaan*.

Ridelle, (f) *Wagen-ladder*.

Rider, (v. a.) *Rimpelen*, *fronssen*, (*het aangezigt*, *stoffen enz.*) *verschrompelen* ('*t vel*; *item* (*by Zee-l.* '*t want of een touw*) *aanhaalen*, *vastsorren*; (*een zeil*) *inbinden*; rider, (v. n.); se rider, (v. r) *rimpelen*, *fronssen*; *item kabbelen*, *kleine golfjes maaken* (*als 't water doed*).

Ridicule, (ad. & f.) *Belagchelyk*, *bespottelyk*; tourner en ridicule, *bespottelyk maaken*; un, ou une ridicule, *een belagchelyk mensch*; un ridicule achevé, *een volslaagen zot*, *een aartsgek*; le ridicule, *het belagchelyke of bespottelyke*; reprendre le ridicule des hommes; donner ou tomber dans le ridicule, *in ongerymdheid vallen*.

Ridiculement, (adv.) *Belagchelyk*; *gekkelyk*, *bespottelyk*.

Ridiculiser (v. a. rendre ridicule) *Belagchelyk maaken*; se ridiculiser, (v. r.) *zich ten spot stellen*.

Ridiculité, (f. *weinig gebr.*) *Belagchelykheid*.

Rieble. (*Zie* Gratteron).

Rien, (f. m.) '*t Niet* (n. *dat niet in weezen is*), *de nietigheid* (f. le néant); *niets*, *niet-met-al*; un pur rien ne peut devenir quelque chose que par une puissance infinie, *een enkel of zuiver niet enz.*, c'est un pur rien, '*t is een enkel niet*, *niet-metäl*, *of iets van geen belang*, *een wisje-wasje*; un rien suffit pour le fâcher, *om het geringste ding word hy boos*; je ne dis rien, *ik zeg niets*; cela ne vaut rien, *dat deugt niet*; César ou rien, *of Keizer of niets*; *item* (Vulgò) *of front of Koning*; il n'est rien moins que cela, *hy is niets minder als dat*; il n'est rien tel que cela, *daar is niets diergelyks*; cela n'y fait rien du tout, *dat doed 'er niets of niet-metäl toe*; il ne tient à rien, que je ne le fasse, *het scheeld nergens aan*, *of niets beëet*, *dat ik het niet doe*; n'être bon à rien, *nergens toe deugen*; cela ne sert de rien, *dat diend nergens toe*, *of is van geen nut of waarde*; il ne feroit cela pour rien du monde, *hy zou' dat om geen ding van de waereld doen*; je n'en crois rien, *ik geloof 'er niets van*; il ne m'est rien, ou, de rien, *hy bestaat my niet*, *of hy is my van geen hulp of waarde*; en moins de rien, *in minder dan niet*, *in een oogenblik*, *als*: je reviendrai en moins de rien; compter pour rien, *voor niets achten*; que veut il dire? rien autre chose, sinon que &c., *wat wil hy zeggen? niets anders*, *dan dat enz.*; si peu que rien, *zoo weinig als niet*; on vit en ce païs là pour rien, *men kan in dat land van eene kleinigheid bestaan*; comme si de rien n'étoit, *als of het nietmet al waare*, *of zonder acht te slaan*; je n'en ferai rien, *ik zal 't niet doen*; qui n'a santé, n'a rien, *die gezondheid mist*, *mist alles*; des riens, (pl.) *nietigheeden*, *beuzelingen*, *als*: ce sont de purs riens.

Rien, (f. m.) *Iets*, *iet* (quelque chose); y a t il rien de si beau? *is 'er iets zoo fraai?* je n'ai jamais vu rien de pareil, *ik heb nooit iets diergelyks gezien*.

Rierefief. (*Zie* Arriere-fief).

Rieur, euse (m. & f.) *Lagcher*; *lachster*, *lach-bek*; *poetsen maaker*; il a les rieurs de son coté, *een ieder lacht hem toe*, *hy kan doen wat hy wil*, *of hy heef twee witte voeten* (*spr. w.*).

Riflard, (m) *Een' roffel-schaaf* (f).

Rifler, (v. a. *gem. w.*) *Weg kaapen*, *naar zich kraauwen*.

Rigide, (adj.) *Streng*, *hard*, *straf* (févere); homme rigide, *een straf man*; vertu rigide, *strenge deugd*.

Rigidement, (adv.) *Gestrengelyk enz.*

Rigidité, (f) *Gestrengheid, straf-heid.*

Rigodon, (m) *Zekere dans.*

Rigole, (f) *Riool, verlaat* (n), *water-loop* (m); *item lange kuil of graft* (f. *om boomen in te pooten, voornaamlyk voor een' hegge*).

Se Rigoler, (v. n. *gem. w.*) *Zich verlustigen.*

Rigorisme, (m) *Strenge-zêden-leer* (f); *item styvigheid* (f. *in 't aankleeven van eenig gevoelen*).

Rigoriste, (m) *Strenge Zêden-leeraar; item een die styf op zyn gevoelen staat.*

Rigoureusement, (adv.) *Op eene gestrenge wyze.*

Rigoureux, euse (adj.) *Gestreng, streng, straf;* hiver, juge rigoureux; peine rigoureuse.

Rigri, (m. *gem. w.*) *Lompen vlêgel.*

Rigueur, (f) *Gestrengheid, strengheid, strafheid, scherpheid;* rigueur de l'hiver, des loix &c. à la rigueur, (adv.) *stiptelyk, naar de letter;* à la derniere rigueur, ou à toute rigueur, (adv.) *op zyn strengste, ten uitersten.*

Rimaille, (f) *Armbartige poëzy.*

Rimailler, (v. n.) *Elendige of slegte vaerzen maaken.*

Rimailleur, (m) *Armbartige Dichter.*

Rimasser, (v. n. *boert. w.*) *Dichten.*

Rimasseur, (m) *Slegte Dichter.*

Rime, (f) *Rym, dicht-maat, poëzy;* il n'y a ni rime ni raison, *dat slait als een tang op een verken, of daar is geen zin noch slot in;* il n'entend ni rime ni raison, *hy verstaat geene rêde, of hy is een volslagen gek;* item donnes bonne rime, *roeid wel aan* (*Zee-w.*).

Rimer, (v. a. & n.) *Rymen; item* rimer richement en Dieu, *by Gods naam op allerlei wyze zweeren of vloeken.*

Rimeur, (m. *spot w.*) *Rymer.*

Rinaire, (adj. *in Genees-k.*) *Dat in de neus is.*

Rinceau, (m. *in Schild. en Beeld. k.*) *Loof-werk* (n).

Rincer, ou, Rinser, (v. a.) *Spoelen, affpoelen, uitspoelen* (*met water*).

Rinçure, ou, Rinsure, (f) *Spoel-water* (n), *spoeling* (f).

Ringeat, ou, Ringot, (m) *Kin, kinnebak, krop* (f. *aan den voorstêven alwaar een Schip ryst*).

Ringrave. (*Zie* Rheingrave).

Rinocéros. (*Zie* Rhi).

Rinser. (*Zie* Rincer).

Rinstruire, (v. a. *Weêr onderwyzen of onderrichten.*

Riole, (f. *weinig geb.*) *Vermaak* (n), *uitspanning* (f).

Riolé, ée (adj.) *Geschakeerd, gestreept met verscheidene kleuren.*

Riote, (f) *Harrewarrery, kleine twist, kibbelaary.*

Rioter, (v. n.) *Grimlagchen, zoetjes lagchen; item kibbelen, kyven.*

Rioteux, euse (adj.) *Kibbelägtig, kyfägtig.*

Ripaille, (f) *Gastery;* faire ripaille, *gasten en brassen, 'er een goed leeven van neemen.*

Ripe, (f) *Beitel* (m. *om steenen enz. meê gelyk te maaken, by Steenb.*).

Riper, (v. a.) *Gelyk maaken, bebakken* (*een' steen of muur*).

Ripopé, (m) *Slegte wyn* (m); *een mengel-moes* (n).

Riposte, (f) *Têgenstoot* (m. *in de scherm-sch.*); *item* prompte riposte (replique), *vaerdig antwoord.*

Riposter, (v. n.) *Een têgenstoot doen; item vaerdig antwoorden.*

Ripuaire (adj.); Les loix repuaires, *de Wetten der aloüde volkeren die langs de maas en schelde woonden.*

Rire, (v. n.) *Lagchen;* éclater de rire, *lagchen dat het schatert;* ne pouvoir se tenir de rire, *zich van lacghen niet bedwingen konnen;* je pensai crever, m'étouffer, me pâmer de rire, *ik meende van lagchen te bersten, te smoren, te bezwyken;* rire à gorge déployée, *luidskeels lagchen;* rire du bout des dents, *gemaakt of gedwongen lagchen;* rire sous cape, ou dans sa barbe, *hei-*

heimelyk of in zyn' vuiſt lagchen; rire tout ſon ſoul, *zich zat of zyn' buik vol lagchen*; *item zich wakker verluſtigen*; rire, *toe-lagchen, gunſtig zyn, als*: tout lui rit; la fortune lui rit; tout rit dans ce jardin, dans cette maiſon, *alles lacht u toe, alles is éven ſchoon in die tuin enz.*; rire (railler), *ſpotten, gekſcheeren*; rire au nez de quelqu'un, *met iemand opentlyk den gek ſcheeren, hem daar by by ſtaat uitlagchen*; rire (badiner, plaiſanter) *boerten, kortswylen*; avoir le mot pour rire, *koddig, ſnaakerig of kortswylig zyn*; je le diſois pour rire, *ik zeide het uit kortswyl of jokkerny*; faire rire le monde, *de waereld (de menſchen) doen lagchen*; appréter à rire à la compagnie, *'t gezelſchap aan 't lagchen helpen*: *item zulks ten ſpot zyn*; rire de quelqu'un, *iemand uitlagchen, begekken*; ſe rire, (v. r. ſe moquer) *ſpotten, lagchen, den gek ſcheeren*; ſe rire de tout le monde, *met de heele waereld den ſpot dryven, of die niet achten*; on s'en eſt bien ri, *men heeft 'er wel om gelagchen*; je me ris de vos ménaces, *ik lach met uw' dreigementen of ik geev' om uw' bedreigingen niet*.

Rire ou Ris, (ſ. m. plur. ris) *'t Lagchen* (n), *een lach* (m); le rire eſt le propre de l'homme, *'t lagchen is enz.*; un rire ou ris agréable, *een aangenaame of vriendelyke lach*; un ris canin, *een lach waar by men de tanden laat zien*; un ris ſardonien, *een gedwongen lach*, les graces & les ris parlent par votre bouche, *de bevalligheid en vrolykheid enz.*

Ris, (m. *Zee w.*) *Reef, reeband*; prendre un ris, (*'t zeil*) *reeven, zwigten, inbinden*.

Ris (m); Ris de veau, *een kalfs zweezerik, een ſogje*.

Ris, (m) *Ryſt* (*Zie* Riz).

Risban, (m) *Steene-beer* (m), *ſchans* (f. *aan een haven*).

Risdale, ou Rixdale, (f) *Een' Ryksdálder* (m).

Riſée, (f) *Gelach, geſchater* (n); on fit de grandes riſées, *men lachte dat het ſchaterde*; riſée, *belagching, beſpotting, begekking, ſchimp, als*: s'expoſer à la riſée publique; ſervir de riſée à tout le monde, *ieder-één ten ſpot of ſpektákel verſtrekken*; digne de riſée, *der beſpotting waerdig*.

Riſibilité, (f) *Het vermógen om te lagchen*.

Riſible, (adj.) *Dat lagchen kan*; *item belagchelyk*.

Riſiblement, (adv.) *Belagchelyk, beſpottelyker wyze*.

Riſiere. (*Zie* Riziere).

Riſpoſte. (*Zie* Ripoſte).

Risquable, (adj.) *Waagbaar; avantuurlyk, hagchelyk, gevaarlyk*.

Risque, (m) *Gevaar, perykel* (n); courir risque de la vie, *gevaar loopen van het leeven te verliezen*; au risque de &c., *ten gevaare of ter waaging van enz.*; prendre une choſe à ſon risque ou à ſes risques, *iets voor zyn' rékening neemen, het gevaar daar van uitſtaan*; risque, (f) *als*: à tout risque, *met waaging, of op avantuur van alles*.

Risquer, (v. a.) *Waagen, in gevaar, in de waag-ſchaal zetten*.

Riſſole, (f) *Vleeſch-paſtytje* (n).

Riſſoler, (v. a.) *Rooſten, ſnerken, bruin bakken of braaden*.

Riſſon, ou Hériſſon (m) *Dreg* (f. *anker met 4 klaauwen*).

Rit ou Rite, (m. *in 't meerv.* Rites) *Kerk gewoonte, orden of-plegtigheid* (f).

Ritournelle ou Ritournelle, (f) *Muziek-ſtuk, dat vóór en ná 't zingen van een lied of vaers met de viool enz. geſpeeld word* (n).

Rituel, (m) *Kerk-boek* (n. *inhoudende de Kerk-plegtigheden*).

Rivage, (m) *Strand* (n), *oever* (m) *kaſt* (f).

Rival, ale (m. & f.) *Médevryer; médevryſter*; *item médedinger; médedingſter*.

Rivalité, (f) *Médevrying, minneſtryd, méde-boelſchap*; *item médedinging* (concurrence).

Rive, (f) *Water-kant, d'uiterſte kant*

kant (van een rivier, vyver, bosch enz.), il n'y a ni fond ni rive, *daar is geen grond noch peil in.*

River, (v. a.) *Omklinken (de punt van een' spyker)*; river le clou à quelqu'un, *iemand de mond snoeren.*

Riverage, (m) *Strand-recht* (n).

Riverain, (m) *Strand-bewoonder, een die op de kant van een' rivier of bosch woont.*

Rivet, (m) *Omgeklónkene punt van een' nágel* (f); *item een klinknágeltje* (n).

Riviere, (f) *Rivier, stroom*; riviere marchande, *vaarbaare stroom*; poisson de riviere, *rivier-visch*; porter l'eau à la riviere, *water in zee, of sparren na noorwégen brengen, verkeerde dingen doen. (NB. door riviere kan men groote en kleine stroomen verstaan, maar door* fleuve *alleen groote).*

Riz, (m) *Ryst (zéker gewas).*

Riziere, (f) *Ryst-akker* (m).

Robe, (f) *Tabbaard of tabberd, lange rok* (m. *die in zommige plaatsen door de Raadsheeren en Rechtsgeleerden, als zy fungeeren, gedraagen word)*; porter la robe, être de robe, *een Rechtsgeleerde enz. zyn*; quitter la robe, *het Raadsheer- of pleit-ampt neér-leggen*; gens de robe, *lieden van den tabberd, Raadsheeren of Rechtsgeleerden*; robe de chambre, *nagt-rok, japon* (m); robe, *ordens-kleed* (n), *menniks-rok*; robe, *darm* (m. *van een' beuling*); *schil* (f) *of bast* (m. *van boonen of erwéten*); *vel* (n. *eener kat enz.*).

Robin, (m. *schimp w.*) *Een Rechtsgeleerde of Rechts-bediende*; *item een nar, halve gek.*

Robinet, (m) *Kraan*, (f. *om meé te tappen*).

Roboratif, ive (adj.) *Verstérkend*; *als*: médicament roboratif.

Robuste, (adj.) *Sterk (van lyf en léden)*; *hard-vogtig, kloek (van geest).*

Robustement, (adv.) *Sterk enz.*

Roc, (m) *Rots, Steen-rots* (f); *item Kasteel* (n. *in 't Schaak-spel*).

Rocaille, (f) *Schulpen*, (f pl.) *keisteentjes* (n. pl. *tot schulp- of grot-werk*).

Rocailleur, (m) *Schulp- of grotwerker.*

Rocambolle, (f) *Spaansche sjalót of knof-look.*

Roche, (f) *Rots, steen rots, klip*; cœur de roche, *een versteend (ongevoelig) hart*; eau, cristal de roche, *berg water*; *berg-kristal.*

Rocher, (m) *Rots, steen-rots, klip* (f); *(figuurl.) rots-steen* (m), *toevlugt* (f).

Rochet, (m) *Koor-kleed eens Bisschops* (n); *item haspel* (m), *spoel, bobyn*, (f. *by Handwerks-l.*).

Rocouler, (v. n.) *Kirren (als de duiven).*

Rocourt, (m) *Rokoe (f. zékere verf).*

Rode, (f) de proue, de poupe, *vóór-stéven, agter-stéven* (n. *in de middellandsche zee*).

Roder, (v. n.) *Zwerven, omzwerven, omloopen.*

Rodeur, (m) *Zwerver, een die overäl heen loopt.*

Rodomont, (m) *Een zwetser, wind-maaker, blaas-kaak, snoever, poch-hans.*

Rodomontade, (f) *Gezwets* (n), *snorkery, wind-maakery* (f).

Rogations, (f. pl.) *De Kruis-dágen* (m. pl.).

Rogatoire, (adj.) *Verzoekend.*

Rogaton, (m) *Bédel-brief* (m), *verzoek-schrift, bédel gedicht* (n. *om iets te bekómen*); rogatons, (plur.) *oude prullen van papieren*; *item óvergeblévene brokken (eener maaltyd)*; *item gebédelde brokken (in een bédelaars zak).*

Roger (m); un roger bon temps, *een hartje zonder zorg, of een die violen laat zorgen.*

Rogne, (f) *Schurft* (n), *krauwagie* (f. Gale).

Rognement, (m) *Besnoeying* (f).

Rogne-pied, (m) *Hoefsmids-rasp* (f).

Rogner, (v. a.) *Besnoeyen, afknippen, afsnyden, korten, fnuiken*; rogner la monnoie, un livre, les ongles, les ailes, les gages; il est le maître, il rogne, il taille, *hy is meester, hy handelt naar zyn goeddun-*

danken; rogner les ailes à quelqu'un, *iemands magt fnuiken of beneemen.*

Rogneur, euse (m. & f.) *Geldfnoeyer; fnoeifter.*

Rogneux, euse (adj.) *Schurftig.*

Rognon, (m) *Nier*; rognons (plur. testicules); être chaud des rognons, *geil zyn.*

Rognoner, (v. n. *gem. w.*) *Preutelen, knorren.*

Rognure, (f) *Affnoeifel, affnydfel* (n), *fnippelingen* (f. pl.).

Rogue, (adj.) *Trots, hoogmoedig.*

Roi, (m) *Koning*; Roi d'armes, *wápen-Kóning* (Héraut); roi des violons, d'un bal, *de opperfte der muzikanten; aanvoerder, item aanrechter van een bal*; les Rois, le jour ou la fête des Rois, *drie Kóningen-dag*; faire les Rois, *drie Kóningen-dag houden, zich verlustigen*; Roi, *Kóning (in 't kaart- en fchaak-fpel)*; pied de Roi, *voetmaat van 12 duim*; vivre en roi, *leeven als een Kóning*; de par le Roi, *van 's Konings wégen of in 's Kónings naam.*

Roïal, Roïaume &c. (*Zie* Royal &c).

Roide, (adj. *word gemeenlyk uitgefpróken* Raide) *Styf, ftrek, onbuigzaam, enz.*; jambe, corde roide, *ftyf been, ftyve koord*; homme roide, *een ftyf, onverzettelyk, hardnekkig man*; roide de froid, *ftyf van koude*; montagne, riviere, vol roide, *ftyle berg, fnelle ftroom, fnelle vlugt*; se tenir roide, *zich ftyf of hardnekkig houden*; tomber roide mort, *mors dood vallen*; soupe roide de sel, *alte fterk gezoutene foep.*

Roide, ou Roidément, (adv.) *Styf, ftrek; item fteil; item fnellyk.*

Roideur, (f) *Styfheid, ftrekheid, fpanning (van een touw enz.); hardnekkigheid, onverzettelykheid, ftrengheid (des gemoeds); fteilheid (van een berg enz.); fnelheid (van een' ftroom enz.).*

Roidir, (v. a.) *Styf maaken, ftrek fpannen.*

Roidir (v. n.); se Roidir (v. r.) *Styf of ftrek worden, ftyven; item zich (ergens) hardnekkig yk tégen verzetten, aankanten of verharden* (ne point se relâcher).

Roigner, Roignon. (*Zie* Rogner &c.).

Roitelet, (m) *Kóninkje* (n), *kleine kóning* (m); *item een winterkóninkje (zéker vógeltje).*

Rôle, (m) *Rol, lyft* (f), *regifter* (n); *item rol der toneelfpeelders)*; rôle des tailles, *lyft der fchattingen*; mettre au rôle, *op de rol zetten, infchryven (om voor 't Gerecht te dienen)*; jouer bien son rôle, *zyne rol wel fpeelen; item zich wel gedraagen.*

Rôler, (v. n.) *Rollen fchryven; item infchryven*, registreeren.

Rôlet, (m) *Rolletje* (n); je suis au bout de mon rôlet, *ik heb gedaan ik weet niets meer.*

Romain, aine (adj.) *Romeinfch, roomfch.*

Romain, (m) *Romein-letter (f. by Boekdrukkers).*

Romaine, (f) *Zie* Peson).

Roman, (m) *Een verdichtfel* (n), *verzonne gefchiedenis* (f), *een róman* (m); parler roman, *met verdichte dingen voor den dag kómen.*

Romance, (f) *Spaanfch heldendicht* (n).

Romancier, (m) *Schryver daar van.*

Romanesque, (adj) *Fábelägtig.*

Romanesquement, (adv.) *Fábelägtiger wyze.*

Romaniser, (v. n.) *Rómannen fchryven; item waare gefchiedenisfen als zodaanig befchryven.*

Romaniste, (m) *Róman of verdichtfel fchryver.*

Romarin, (m) *Rozemaryn.*

Rominagrobis, (m. *fpot w.*) *Een die een' gemaakte deftigheid vertoond.*

Rompement (m) de tête, *hoofdbreeking* (f).

Rompre, (v. a.) *Breeken, verbreeken, in ftukken breeken enz.*; rompre un bras, la glace, *een' arm, het ys breeken*; rompre par le milieu,

lieu, *door midden breeken*; rompre un marché, un pont, une affaire, un mariage, *een' koop breeken*; *een' brug afbreeken*; *een' zaak af breeken, opheffen*; *een huuwelyk verbreeken*; rompre la laine, *de wol breeken of met verscheidene kleuren mengen*; rompre un discours, le sommeil, le silence, l'amitié, ses fers, *een gesprek, den slaap stooren*; *aanvangen te spreeken*; *de vriendschap breeken*; *zyne boeyen of kluisters afschudden, zich vry maaken*; rompre (congédier) une armée, *een heir of léger van één scheuren, afdanken*; rompre une assemblée, *eene vergádering doen scheiden*; rompre la tête à quelqu'un, *iemand het hoofd breeken, hem moeyelykheid aan-doen*; rompre les chemins, *de wégen bederven*; rompre, *gewennen, africhten, oeffenen, als:* rompre un cheval au trot; quelqu'un à une chose; rompre la mesure, *geen' maat of slag houden*; rompre, *veriedelen, als:* cet incident a rompu toutes mes mesures; rompre la paille, *on-éénig worden, scheiden*, rompre les dez à quelqu'un, *iemands voorneemen veriedelen*; rompre son voyage, *zyne reize opschorten of veränderen*; rompre la glace (*spr. w.*) *het ys breeken, den weg tot iets baanen*; rompre l'anguille au genou (*spr. w.*) *onmógelyke dingen bestaan*; rompre les chiens, (*spr. w.*) *op een ander onderwerp vallen*; rompre le jeûne, les vœux, *de vasten, de geloften niet houden*; rompre un criminel tout vif, *eenen misdaadiger lévendig rábraaken.*

Rompre, (v. n.) *Breeken, on-éénig worden, de vriendschap breeken enz.*; rompre avec quelqu'un; ils ont rompu ensemble; il vaut mieux ployer que rompre (*spr. w.*) *'t is béter te buigen als te breeken, dat is, men doet best wat toe te geeven*; rompre en visiere à quelqu'un, *tégen iemand aandruisschen of uitvaaren, hem in de flank zitten*; rompre, *verschaalen, zyn' kragt verliezen, als:* vin qui ne rompt point; se rompre, (v. r.) *breeken, verbrooken worden, van één springen, in stukken gaan, verbryzelen*; à tout rompre, (adv.) *als op 't uiterste komt, als alles bezeeft*; j'aurai toujours mon recours vers un tel, à tout rompre.

Rompu, ue (adj.) *Gebróken enz.* (*Zie* Rompre); Style, nombre, homme rompu, *gebróken schryftrant enz.*; couleur rompue, *gebrókene of gemengde verwe*; rompu dans, ou à quelque chose, *geöeffend, bedreeven in iets*; chemin rompu, (*door régen enz.*) *bedórven weg*; les postes sont rompues, *de posten gaan niet rigtig*; rompu de travail, *zeer áfgemat*; à bâtons rompus, (adv.) *by vlaagen of tusschenpoozing, niet gezettelyk*; dormir, travailler à bâtons rompus.

Ronce, (f) *Braam, braam-struik* (f); (*figuurl.*) *doorn, distel* (m), *moeyelykheid* (f); chemin semé de ronces, *een weg met doornen bezaaid*; le chemin de la vertu est plein de ronces & d'épines, *de weg der deugd is vol distelen en doornen.*

Ronceroi, (m) *Braam-bosch*, (m) *doorn-struiken* (f. pl.).

Rond, de (adj.) *Rond.* cercle rond; boule, table ronde; *item* homme, compte rond, *een rondborstig, opregt man*; *eene effene rékening*; du fil rond, *dik en sterk, gáren*; nombre rond, *een rond of vol getál*; femme grosse & ronde, *kort en dik vrouws-persoon*; voix ronde, *volle of sterke stem*; période ronde, *een wel-klinkende vol-zin.*

Rond, (f. m.) *Rondte* (f) *het rond* (n), *cirkel, kring* (m); rond d'eau, *ronde fontein-bak*; en rond, (adv.) *in 't ronde, kringswyze*; tourner, se mouvoir en rond; être assis en rond.

Rondache, (f) *Rondas* (n. *schild*).

Ronde, (f) *De Ronde*; faire la ronde, *de ronde doen*; *item* (*de gezondheid*) *rond drinken*; à la ronde, (adv.) *in 't rond, in de rondte*; dix lieues à la ronde; boire à la ronde.

Rondeau, (m) *Rondeel*, (n. *zéker dicht*);

dicht); *item muziek-stuk dat eindigt zoo als 't begint*; *item ronde pastei-plank*; *schyf* (f. *om glas op te slypen*).

Rondelet, te (adj.) *Rondägtig*; *item kort en dik*, *poezelig*.

Rondelet, (m) *Zéker spaansch dans-liedje* (n).

Rondelin, (m. *boert. w.*) *Een zeer dik-lyvig man*.

Rondelle, (f) *Schildje*; *item rond tórentje of rondeel* (n); *ronde beitel* (m).

Rondement, (adv.) *Rondelyk*, *in de rondte*; *item rondborstiglyk*, *oprechtelyk*, *zonder omwégen*, *voor de vuist*.

Rondeur, (f) *Rondheid*, *rondte*.

Rondin, (m) *Een ronde knuppel* (m), *ongekloofd knuppel-bout* (n).

Rondiner, (v. a. *gem. w.*) *Knuppelen*, *met een' knuppel beuken*.

Ronflement, (m) *Snorking*, *ronking* (f); *item 't gesuis*, *of gegóns* (*der winden*); *'t gebruis* (*der zee*); *'t gebulder* (n. *van geschut*).

Ronfler, (v. n.) *Snorken*, *ronken*; *snuiven* (*uit de neus als de paerden*); *item balderen*, *bulderen*, (*als geschut*); *suizen*, *gonzen* (*als de wind*); *bruissen* (*als de zee*).

Ronfleur, euse (m. & f.) *Snorker*; *snorkster*.

Ronge, (m) *'t Herkaauwen der herten* (n).

Ronger, (v. a.) *Knaagen*, *knaauwen*, *knabbelen*; ronger un os, *aan een been knaauwen*, *een been kluiven*; on lui a donné un os à ronger (*spr. w.*), *men heeft hem een babbel-steentje gegeeven*, *dat is*, *werk verschaft*; ronger, *op-eeten*, *verteeren* (*als roest 't yzer*), ronger ses ongles, *zyn' nágels afbyten*; *item iets bepeinzen*; ronger son ratelier, ou sa litiere, (*spr. w.*) *niets te byten nog te breeken hebben*; ronger son frein (*spr. w.*), *zyn verdriet opkroppen*; se ronger, (v. r.) le cœur *zich kwellen*; être rongé, *doorknaagd*, *opgegeeten worden* (*van iets*).

Rongeur, (adj. m. *alleen dus*); Le ver rongeur, *de knaagende worm*, *of 't knaagend geweeten*.

Roquelaure, (f) *Zéker óver-rok* (m).

Roquer, (v. n.) *'t Kasteel naast den Koning zetten* (*in 't schaak-sp.*).

Roquet, (m) *Kort manteltje*; *item een deensch hondje met steile ooren* (n).

Roquille, (f) *Pintje*, *half bakje*, *laag wyn glaasje* (n).

Rosace, (f) *Groote roos* (*in Bouw-k.*).

Rosaire, (m) *Roozen-krans*, *pater-noster*.

Rosat, (adj. m.) *Van roozen*, *als*: onguent, miel, vinaigre, huile rosat, *roos-zalve*, *roozen-hóning enz.*

Rose, (f) *Een' Roos*; eau de rose, *roozen-water*; rose de diamants, *diamante boot*, *borst-juweel*; bouche de rose, *roozen-mond*; découvrir le pot aux roses (*spr. w.*) *het geheim ontdekken*; il n'y a point de rose qui ne devienne gratecu (*spr. w.*) *'er is geene schoonheid of ze vergaat*.

Rosé, (adj. m.); Vin rosé, *schoone roode wyn*.

Roseau, (m) *Een Riet* (n).

Rosée, (f) *Dauw* (m).

Rosé-noble, (m) *Roosenóbel*.

Rosette, (f) *Roosje* (n), *iets tot cieraad als een roos gemaakt*; *roosnágeltje* (n. *op een koffer enz.*); *item roode inkt* (m); *zuiver rood kóper* (n).

Rosier, (m) *Roozen-boom*; *item kam-maaker* (*der weevers*).

Rossane, (f) *Geele perzik*.

Rosse, (f) *Een oud afgereeden paerd* (n), *oude schend-meer*, *jakhals* (m); un bon cheval ne devient jamais rosse (*spr*, *w.*) *een braaf karel word nooit een' deugeniet*; vieille rosse, *oude schend-meer*, *oud ondeugend wyf*.

Rosser, (v. a. *gem. w.*) *Slaan*, *afrossen*.

Rossignol, (m) *Nagtegaal*; *item Keizer*, *kromme sleutel of haak* (*om slooten meé óp te steeken*); rossignol d'Arcadie, *een ézel*.

Rossignoler, (v. n.) *Zingen als een nagtegaal*.

Rossolis, (m) *Rossoli*, (*zékere geurige brandewyn*).

Rofter, (v. a.) *Bewoelen, bewinden (een touw).*

Roftrale (adj. f.); Couronne roftrale, *fcheeps-kroon (met een fneb als een fléven vercierd en by de Romeinen gegeeven aan den geenen die 't eerft een vyands Schip aangeklampt had).*

Rofture, (f) *Woeling, feizing* (f), *fchiemans gáren* (n).

Rot, (m. *gem. w.*) *Oprisping* (f. *der maage*); faire un rot, *oprispen.*

Rôt, (m) *'t Gebraad* (n); être à pot & à rôt, *pot en pan zyn, dat is, met elkander gemeen zyn.*

Rotateur, (m) *Oog-fpier, waar-meé men lonkt* (f).

Rotation, (f. *in Sterrek.*) *Omdraaying, omwenteling.*

Rôt-de-bif, (m) *Gebraaden agterbout.*

Rote, (f) *'t Voornaamfte Gerechts hof te Rómen.*

Roter &c. (*Zie* Rotter &c.).

Rôti, ie (adj.) *Gebraaden.*

Rôti, (f. m.) *Gebraaden vleefch, een gebraad* (n), *iets dat gebraaden of geroost is*; accommoder un homme tout de rôti, *iemand wakker afrosfen.*

Rôtie, (f) *Een ftuk of fneê geroóft brood.*

Rôtiere, (f) *Plaats daar de hennip of 't vlas geroot of geweekt; item daar zulks geroost word.*

Rotin, (m) *Klein zuiker-riet* (n).

Rôtir, (v. a. & n.) *Braaden; item van de zon of hitte verbranden*; il n'eft propre ni à bouillir, ni à rôtir, *hy deugt nergens toe.*

Rôtifferie, (f) *Braadery, gaarkeuken.*

Rôtiffeur, eufe (m. & f.) *Braader, gaar-kok.*

Rotondité, (f) *Rondheid (der aarde).*

Rotter, (v. n. *gem. w.*) *Oprispen* (faire un rot).

Rotule, (f) *De knie-fchyf.*

Roture, (f) *Burger- of boerenftand* (m), *onádelyke of gemeene afkomft* (f); *item een boeren goed, goed dat niet ádelyk is* (n); gens de roture, *gemeen of onádelyk volk, als burgers of boeren.*

Roturier, re (adj.) *Onádelyk, burgerlyk, gemeen, boerfch*; bien roturier; perfonne roturiere.

Roturier, re (f. m. & f.) *Een onádelyk perfoon, gemeen man, burger, boer; boerin.*

Roturiérement, (adv.) *Boerfch, gemeen, als een gemeen man*; terre poffédée roturiérement.

Rouable. (*Zie* Rable).

Rouage, (m) *Wiel-werk, ráderwerk* (n).

Rouan, (adj. m.); Cheval rouan, *een ros paard, een vos.*

Rouane, (f) *Rits yzer* (n), *rits* (f. *om vaten meê te merken of te ritfen*); *item een pomp-boor* (f).

Rouaner, (v. a.) *Ritfen, merken; item (een' pomp) booren.*

Rouanette, (f) *Rits-yzertje* (n).

Rouant, (adj.); Paon rouant, *een paauw met een' uitgebreidden ftaert (in een wápen).*

Rouble, (m) *Roebel, (Rusfifche ryksdaalder, waerdig omtrent 48 ft Holl.).*

Rouche, (f) *De romp* (m), *'t geraamte* (n. *van een Schip*).

Roucouler. (*Zie* Rocouler).

Roue, (f) *Wiel, rad* (n); *item paauwe-ftaert* (m); faire la roue, *omzwenken; item den ftaert uitbreiden (als een paauw)*; roue de fortune, *geluks-rad*; pouffer à la roue, *voort-dryven, helpen.*

Rouelle, (f) *Schyf, ronde fchyf*; rouelle de veau, de pomme, *kalfsfchyf; appel-fchyfje*; couper par rouelles.

Rouer, (v. a.) *Rábráaken (een' misdaadiger)*; rouer de coups, *lustig afrosfen, armen en beenen breeken (als men zegt)*; rouer du chanvre, *hennip rooften*; rouer une manœuvre, *een touw opfchieten, in 't ronde leggen*; être roué de fatigue, *gantfch afgemat zyn.*

Rouet, (m) *Een fpinne-wiel; item fpoel-wiel* (n. *der twynd.*); *'t kamrad* (n. *in een' mólen*); *boom* (m. *van een weef-getouw*).

Rouge, (adj.) *Rood*; ruban rou-

ge; joues rouges; devenir rouge, *schaamrood worden*; fer rouge, *gloeyend yzer.*

Rouge, (f. m.) *'t Rood* (n), *de roode kleur of verwe* (f); le rouge lui monte au visage, *hy bloost of word schaamrood.*

Rougeâtre, (adj.) *Roodägtig.*

Rougeaud, de (adj. &. f.) *Roodkleurig, bloozend; een die bloozende wangen heeft.*

Rouge-bord, (m) *Een roomer vol, een boorde-vol glas wyns.*

Rouge-gorge, (m) *Een Roodborstje* (n. *zéker Vógeltje*).

Rougeole, (f) *De mázelen* (plur.).

Rouge-queue, (f) *Een Roodstaartje* (n. *zéker Vógeltje*).

Rouget, (m) *Zee-haan* (*zéker visch*).

Rouge-trogne, (m) *Een zuiper, rood-neus.*

Rougeur, (f) *Roodheid; blos (in 't aangezigt); ontsteeking; puistigheid; puist*; avoir des rougeurs au visage, *puisten enz. hebben.*

Rougir, (v. a.) *Rood maaken; item gloeijend maaken, gloeijen.*

Rougir, (v. n.) *Rood worden; bloozen, beschaamd of verlégen worden*; faire rougir.

Rouille, (f) *Roest* (m); amasser de la rouille, *verroesten.*

Rouiller, (v. a.) *Doen roesten* (faire rouiller).

Rouiller (v. n.), se Rouiller, (v. r.) *Roesten, verroesten; item verstompen, bot worden (als de geest).*

Rouilleux, se (adj.) *Roestig.*

Rouillure, (f) *Roest* (m), *roesting, verroesting* (f).

Rouir (v. a.) le chanvre, *den hennip rooten, weeken.*

Roulade, (f) *Rolling, tuimeling; item draaying, sleeping (in 't zingen).*

Roulage, (m) *Het Rollen; item het vervoeren (van Koopmanschappen met wágens of karren); item 't voerloon, de vragt daar van* (n).

Roulant, te (adj.) *Rollende; voortrydende; voerende enz.*; chaise roulante, *een kalés; item een rolstoel*; un carosse, un chemin bien roulant, *een' gemakkelyke Koets, weg.*

Rouleau, (m) *Een Rol, iets dat op of in-één gerold is; item rol-stok; rol-blok, rol* (m), *walts* (f).

Roulement, (m) *Rolling, omrolling, omdraaying* (f. *van iets*); *het ryden, schudden* (n. *van een rytuig*); *'t beweegen, schudden* (n. *van een schip*); *'t rollen* (n. *der golven*); *het draayen* (n. *der oogen*); *trembleering* (f. *met de trom of stem*).

Rouler, (v. a.) *Rollen; voortrollen; óprollen, in-één wikkelen enz.*; rouler des pierres, *steenen rollen*; rouler des papiers, ses bas, *papieren te zámen rollen; zyne kousen óprollen*; rouler un champ, *een' akker met den rol-blok overryden, gelyk maaken*; rouler les yeux, *de oogen draayen, omdraayen*, rouler doucement sa vie, *zyn leeven stilletjes doorbrengen*; rouler dans son esprit, *in zyn geest overdenken*; rouler quelque chose, *iets bewinden, omwikkelen.*

Rouler, (v. n.) *Rollen, ómrollen, voortrollen, voortloopen enz.*, la pierre roule; ce fleuve roule avec rapidité, *die stroom loopt snellyk voort*, l'argent roule, *het geld is in beweeging* (roulerd); faire rouler le canon, la presse, *het geschut vervoeren; de druk-pers werk verschaffen, aan den gang helpen*; rouler par le monde, *in de waereld omzwerven*; navire qui roule, *een Schip dát slingerd*; la mer roule, *de zee rolt, of is hol*; faire rouler le carosse, *koets en paerden houden*; rouler, *ryden, voeren, vervoeren, ter vragt ryden*; les affaires humaines ne roulent pas à l'avanture, *de menschelyke dingen geschieden niet by geval*; tous ses discours ne roulent que sur cela, *alle zyne rédeneeringen komen alleen daar op uit*; rouler sur quelque chose, *ergens op berusten, van afhangen, als*: tout roule sur la reponse qu'il fera; les entreprises roulent sur le secret; rouler, *verwisselen, omwisselen, by beurten gaan, als*: officiers qui roulent ensemble; pierre qui roule,

roule, n'amaſſe jamais mouſſe, *blyven doed beklyven (ſpr. w.).*

Roulette, (f) *Rolletje* (n); *item rol-bank, ſlaap-bank* (f), *rol ſtoel; rol-wagen* (m).

Roulier, (m) *Voerman, vragt-ryder, een die op gezette tyden met een vragt-wagen of karre ryd.*

Roulis, (m) *Het Geſlinger* (n. *van een Schip*).

Rouloir, (m) *'t Glad-hout* (n. *der was-licht-maakers*).

Roulon, (m) *Ronde ſport* (f. *eener leer enz.*).

Roupie, (f) *Druppel, druiping* (*der neus*); il a toujours la roupie au nez; roupie, *zékere munt in Ooſt-indiën.*

Roupieux, ſe (adj. & f.) *Druip-neuzig; een druip-neus.*

Roupiller, (v. n.) *Sluimeren, na den eeten in ſlaap vallen, dutten, een niltje vangen.*

Roupilleux, ſe (m. & f.) *Sluime-raar; dutſler.*

Rouſſeâtre, ou Rouſſâtre, (adj.) *Roſägtig, ros.*

Rouſſe, (adj. f. *van* Roux *'t welk zie*).

Rouſſeau, (m) *Een roodhairtje.*

Rouſſelet, (m) *Een' zuiker-peer.*

Rouſſeur, (f) *Rosheid*; rouſſeurs (pl.) *ſproeten, roode plekken (in 't aangezigt).*

Rouſſi, (m) *Ruſſiſch léder.*

Rouſſi, ie (adj.) *Verzengd, gebrand; bruin geſnerkt*; ſentir le rouſſi, *aangebrand ruiken.*

Rouſſin, (m) *Een Stryd-bengſt.*

Rouſſir, (v. a.) *Rosmaaken; zengen, branden (als: linnen in 't ſtryken); (boter) bruin ſnerken of verwen.*

Rouſſir, (v. n.) *Ros worden; zengen; bruin ſnerken; item verweeren (als: papier).*

Route, (f) *Weg, reis-weg, algemeene weg; item koers (van een Schip); loop (der ſterren); marſch (der Krygsl.)* (m); dreſſer la route, *den weg, marſch of koers opſtellen, voorſchryven*; faire route, *voortzeilen, voortſtévenen*; donner route, *de koers, die men houden moet, opgeeven*; porter à route, ou faire droite route, *regt toe loopen of zeilen*; ſuivre la route ordinaire, *de gemeene wyze of manier volgen*; à vau de route, (adv.) *bals over kop* (*Zie* Vauderoute).

Routier, re (m. & f.) *Een ervaaren man of vrouw, een die ergens wel in bedreeven of geoeffend is*; c'eſt un vieux routier, *het is een doorſleepen quant, een looze vos, oude liefhebber die van de kneepen weet*; routier, *een ervaaren Stuurman of weg-wyzer; item een Zeekaarten boek, Zee-atlas, graadboek; journaal.*

Routine, (f) *Sleur, gewoonte (f) of gebruik (n. zonder régel of konſt)*; ne chanter que par routine.

Routiné, ée (adj.) *Afgerigt, geoeffend.*

Rouverain, ou Rouvrain, (adj. m.) *Sprok, bros*; fer rouvrain.

Rouvre, (m) *Steen-eike (een boom).*

Rouvrir, (v. a. & n.) *Wéder ópenen.*

Roux, rouſſe (adj. m. & f.) *Ros; rood*; cheveux roux, *rood hair*; barbe rouſſe, *roode baard*; linge, papier, beurre roux, *gezengd linnen; verweerd papier; roſſe, geverfde, ſterke of bruin geſnerkte bóter*; bêtes rouſſes (ou fauves) *vaal roode dieren (als: herten, réen enz.)*; roux vents, *guure lente-winden (die het tuin gewas verderven).*

Roy. (*Zie* Roi).

Royale, ie (adj.) *Koninglyk, vorſtelyk, enz.*; la maiſon Royale, *het Koninglyke huis*; le Prince Royal, *de Erf-prins*; Palais, Droit Royal, *'s Konings hof, recht*; feſtin royal, *pragtig gaſtmaal*; ame royale, *édelmoedige ziel*; à la Royale, (adv.) *op zyn Konings, Koninglyk.*

Royalement, (adv.) *Koninglyk; pragtiglyk; heerlyk, treffelyk.*

Royaliſte, (m) *Koningsgezinde.*

Royaume, (m) *Ryk, Koningryk* (n).

Royauté, (f) *Koninglyke waardigheid of Staat.*

Ru, (m) *Riool* (n. *eener beek*).

Ruade, (f) *Agter-uit-ſlag* (m); déta-

détacher, ou faire une ruade, *agter uit slaan.*

Ruban, (m) *Lint* (n), *band* (m).

Rubanerie, (f) *Lint-weevery.*

Rubanier, (m) *Lint-weever.*

Rubarbe. (*Zie* Rhubarbe).

Rubican (adj.); cheval rubican, *een vaal paerd, rood-schimmel.*

Rubicond, de (adj. *boert. w.*) *Roodneuzig, rood van weezen.*

Rubification, (f) *Rood-maaking (in Chym.).*

Rubis, (m) *Robyn, robyn-steen* (m); *item roode puist* (f); faire rubis sur l'ongle, *het glas omgekeerd op den nágel houden, (om te toonen dat men het schoon uit gedronken heeft).*

Rubord, (m) *De Kimmegang of eerste rei boord-planken onder aan een schuit* (f).

Rubricaire, (adj. & f.) *Een die de* Rubrique *wel kundig is.*

Rubrique, (f) *Tytel* (m), *opschrift* (n) *van een hoofd-stuk der Rechts-boeken; item régel, voorschrift in een R. getyboek, hoe men zyne aandagt inrichten moet; item de roode letters van een tytel-blad; item kunstje, streek, greep.*

Rubrique, (f) *Roode aarde.*

Ruche, (f) *Een byen-korf.*

Ruchée, (f) *Een Byen-korf vol.*

Rud-ânier, re (adj. & f. *gem. w.*) *Plomp, ruuw; een' onbeschoften ézel.*

Rude, (adj.) *Ruuw, schraal; ongelyk; hard, streng, straf; ruuw, bars; onbeschoft, onbeleefs, enz.*; peau, pere, hiver; froid, travail, style rude, *ruuwe of schraale huid; harde, strenge of straffe vader, winter, koude; zwaaren arbeid; ruuwe of onbeschaafde styl*; chemin rude, *een ruuwe weg*; une rude maladie *eene vinnige of zwaare ziekte*; un rude combat, *een vinnig of scherp gevégt*: rude à l'oreille, au gout, *schor, bars, onaangenaam voor 't gehoor; schraal, straf, wreed, wrang van smaak*: des paroles, des mœurs rudes, *onbeschofte of bitse woorden; grove zéden*; une lettre rude, *een harde of onäangenaame brief*; essuyer un rude choc, une rude attaque, *eenen harden stoot, eenen zwaaren aanval uitstaan*; cheval rude, *een ongemakkelyk ry-paerd.*

Rudement, (adv.) *Op eene ruuwe, groove, wreede, strenge, scherpe wyze enz.*; traiter quelqu'un rudement; aller rudement en besogne, *straf dóór werken; item ruuw te werk gaan*: manger, boire rudement, *straf eeten, drinken*; (*leid het verder af van* Rude).

Rudente, (f. *in Bouwk.*) *Stut in de uitholling eener zuil.*

Rudenté, ée (adj.) *Gestut of geschoord.*

Rudenture, (f) *Schooring, onderstutting (eener pylaar).*

Ruderation, (f) *Eerste of ruuwe bepleistering (eener muur).*

Rudesse, (f) *Ruuwheid; strafheid, strengheid, barsheid, onbeschoftheid, enz.*; la rudesse de la barbe, de la peau, d'une étoffe &c., *de hardigheid, strafheid, ruuwheid van den baard enz.*; rudesse de style, *ruuwheid, barsheid van styl.*

Rudiment, (m) *Boekje dat de eerste beginselen eener taal of weetenschap behelst*; les rudiments, *de eerste beginselen.*

Rudoyer, (v. a. *lees* Rudeyer) *Ruuw, onbeschoft behandelen of bejégenen, begraauwen, toesnaauwen.*

Rue, (f) *Straat*; courir les rues, *langs de straat loopen, rinkinken, niets uitvoeren; item voor gek loopen*; une nouvelle qui court les rues, *nieuws dat ieder een bekend is.*

Rue, (f) *Wynruit (zéker kruid).*

Ruelle, (f) *Naauw straatje of steegje* (n); ruelle de lit, *gang tusschen een lédekant en de muur*; ruelle, *bezoek-kámer, slaap-kámer; item by één komst der Juffers*; courir les ruelles, *op de saletten loopen, de Juffers gemeenzaam bezoeken*; passer sa vie dans les ruelles, *zyn leeven met de Dames verslyten*; mot de ruelle, *salet-woord.*

Ruer, (v. a.) *Werpen, gooyen, smyten*; ruer des pierres; les plus grands coups sont rués, *het quaadste is voorby, de grootste hitte is óver; of de beste pylen zyn verschooten*; ruer, (v. n.) *schoppen, slaan, agter-uitslaan (als de paerden)*; se ruer (v. r.) sur

sur quelqu'un, ou quelque chose, *op iemand of op iets aanvallen*, *zich werpen.*

Rueur, euse (m. & f. *zelden gebr.*) *Smyter, gooyer*; *smytster*; rueur de pierres.

Ruffien, ne (m. & f.) *Overspeelder*, *echtbreeker*, *boerendop*; *item boerenwaard*, *koppelaar*; *boerenwaardin*, *kogchel*; *koppelaarster.*

Rugine, (f) *Een schrapper* (m. *om tanden en ingegeetene beenen* (des os cariés) *met schoon te maaken*, *by tandm. en wondh.*).

Ruginer (v. a.) les dents, les os, *de tanden*, *beenen schrappen*, *schoon maaken.*

Rugir, (v. n.) *Brullen*, *briesschen* (*als een leeuw*); *item bruisschen* (*als de zee of wind*).

Rugissant, te (adj.); Lion rugissant, *een brullende leeuw.*

Rugissement, (m) *Brulling* (f).

Ruillée, (f) *'t Bestryken der dálen met kalk* (n).

Ruine, (f) *Verderf*, *bederf* (n), *ondergang* (m), *verwoesting*, *verdelging* (f), *verval* (n), *neérstorting* (f), *puinhoop* (m); courir à sa ruine, *in zyn verderf loopen*; il est cause de ma ruine, *hy is de oorzaak van myn ondergang*; menacer ruine, *den ondergang dreigen*; *item dreigen of gereed zyn neér te storten*, *te vallen*; maison qui menace ruine; tomber en ruine, *in storten*, *tot een puin-hoop worden*; les ruines d'une ville, *de puinhoopen*, *oude overblyffelen eener Stadt*; tout tombe en ruine, *alles vervalt*, *of gaat te gronde*; la puissance de l'un étoit la ruine de l'autre, *de magt van den eenen was den anderen zyn ondergang*; battre en ruine, *tot een puinhoop maaken*, *plat schieten*; (*zyne tégenparty*) *de mond snoeren*, *over hoop werpen*, *verslaan*; la ruine de Troye, *de verwoesting van Troyen.*

Ruiner, (v. a.) *Bederven*, *vernielen*, *verwoesten*, *verdelgen*, *in de grond helpen*, *ter néder storten*; se ruiner, (v. r.) *zich zelven in de grond helpen of bedérven*; *item te gronde gaan*, *vervallen.*

Ruineux, se (adj.) *Bouwvallig*, *zwak*; *item schádelyk*, *verderffelyk*, *verwoestend.*

Ruisseau, (m) *Beek*, *waterbeek*; *item vliet*, *waterloop*, *greppel* (f); *riool* (n), *goot* (f); des ruisseaux de sang, *stroomen van bloed*; les petits ruisseaux font les grandes rivieres, *veel kleintjes maaken een grootje* (*Spr. w.*).

Ruisselant, te (adj.) *Stroomende*, *vlietende.*

Ruisseler, (v. n.) *Stroomen*, *vlieten*, *loopen*, *rinnen.*

Rum, (m) *'t Ruim* (n. *van een Schip*); *item rum* (f. *zéker drank van zuiker gestookt*).

Rumatisme. (*Zie* Rhumatisme).

Rumb, (m) *Streek* (f. *van 't kompas of van de wind*).

Rûme. (*Zie* Rhume).

Rumeur, (f) *Beroerte*, *beweeging*; cette nouvelle mit tout en rumeur; rumeur, *geraas*; faire beaucoup de rumeurs.

Ruminant, te (adj.) *Herkaauwende*; *item overdenkende.*

Rumination, (f) *Herkaauwing*; *item overdenking.*

Ruminer, (v. n.) *Herkaauwen*; la vache rumine.

Ruminer (v. a.) quelque chose, *iets overweegen*, *ná denken.*

Runique, (adj.) *Oud noordsch*, *dat van d'oude noordsche volkeren is*; Poësie runique.

Ruptoire, (m. *in Heel-k.*) *Uitbytend genees-middel* (n).

Rupture, (f) *Breuk*, *scheur*, (fracture, déchirure); *breuk* (descente de boyau); *onëenigheid*, rupture de paix, *vréde-breuk*; rupture ouverte, *opentlyke vyandschap.*

Rural, le (adj.) *Dat het land of veld aangaat*; des biens ruraux, *land-goederen.*

Ruse, (f) *Arglistigheid*, *list*, *loosheid*, *streek.*

Rusé, ée (adj. & f.) *Loos*, *slim*, *doortrapt*; *een looze vos*; *eene looze feeks.*

Ruser, (v. n.) *List of streeken gebruiken.*

Russiote, (f) *De Russische taal.*

Rustaud, de (adj. & f.) *Boerfch*, *lomp*, *een plompen boer*, *grove kinkel of knol.*

Rusticité, (f) *Boerschheid*, *lompheid*, *botheid.*

Rustique, (adj.); vie, danse rustique, *boeren leeven*; *boeren dans.*

Rustique, (adj.) *Boersch*, *plomp*; des manieres rustiques.

Rustiquement, (adj.) *Lomp*, *op zyn boersch.*

Rustiquer, (v. a. *in Bouw-k.*) *Lomp werk maaken* (*als: eene muur op zyn boersch met kalk bewerpen*; *eenen steen ruuwelyk afbikken*).

Rustre, (adj. & f.) *Lomp*, *boersch*; *een lompen boer*, *grove kinkel.*

Rustre, (f) *Ruiten-vormige plek* (*in een wápen*).

Rut, (m) *Hitsigheid*, *ritsigheid*, *loopschheid*, *bronstyd* (*der harten en ander rood wild*, *anders noemt men het* chaleur); *item* (*boertiglyk*), mettre une femme en rut.

Rutoir, (m) *Root-plaats* (*voor kennip of vlas*).

Ryptique, (m) *Bloed-zuiverend middel* (n).

Rythme, ou, Rhythme, (m) *Wel-luidendheid*, *maat* (f. *in een gesprek of dicht*).

Rythmique, (adj.) *Rymend*, *op malkander staande*; vers rythmiques.

****

S.

S, (f) *S* (f. *de* 18*de letter van 't Alphabet of A. B. C. word tusschen* 2 *klinkletters uitgesprôken als een Z. als: in* Maison, Raison *enz. en op 't einde der meeste woorden niet gehoord*, *ook niet in* est *van 't* verb. être. *Zie verder hier over de* Grammaires); faire des ff, ou esses, *slingeren*, *zwieren* (*als een dronken man*).

Sa, (Pron. poss. fem. *van* son) *Zyn*, *zyne* (m); *haar*, *haare* (f); sa mere, sa fille &c.. *zyn of zyne*; *haar of haaré moeder*, *dogter*; sa maison, *zyn*, *haar huis*; *NB. niet zyne of haare*, *om dat het duitsch woord Huys van 't* Gen. neut. *is* (*Zie verder hier over de* Grammaires).

Sabbat, (m) *Sabbat*, *Sabbat-dag*, *rust-dag*, *de* 7*de dag der week*, (*m. geviërd door de Jooden*), *eigentlyk betékend dit woord*, *rust of rusté* (f), *als:* entrer dans le sabbat spirituel.

Sabbat, (m) *Gewaande nagt-verzámeling* (f. *der tóveraars en hexen*); *item geraas*, *getier*, *geluid* (m. bruit, tintamarre); vous faitez un furieux sabbat; quel sabbat est cela?

Sabbatarien, (m) *Ketter die den zondag verwierp.*

Sabbatine, (f) *Wysgeerig dispuit der Studenten in Parys* (*n. dus gen. om dat het eertyds op zaturdag gehouden werd*).

Sabbatique, (adj); l'Année sabbatique, *het rust-, of, jubel-jaar* (*zynde eertyds het* 7*de der Jooden*).

Sabéens, (m. pl.) *Zékere Kristenen op de grenzen van Perziën.*

Sabine (f) ou savinier, (m) *Zévenboom* (*een heester-gewas*).

Sable, (m) *Zand* (n); *item een zand-looper* (m), *uurglas* (n); *item zwart* (n. *in Wapen-k.*); manger son sable, (*Zee-w.*) *het uur-glas te tydig omkeeren*; il porte de sable à la croix d'or, *by voorb. een verguld kruis op een zwart veld* (*in zyn wápen*); bain de sable, *een zand-bad* (*in* chym.).

Sabler, (v. a.) *Zanden*, *met zand bestrooyen*; *item* sabler un verre de vin (ou le jetter en sable), *een glas wyn in éénen teug uitdrinken.*

Sableux, se (adj.) *Zandig.*

Sablier, (m) *Zand-looper* (m); *item zand-bus*, *zand-doos* (f. poudrier).

Sabliere, (f) *Zand-groeve*, *zandkuil* (f) *zandige aard* (m); *item ingekeept of gegroefd*, *stuk hout* (*om ribben of planken in te leggen*).

Sablon, (m) *Fyn zand*, *schuurzand* (n); *item zandige woestyn* (f), *als:* les sablons d'Arabie.

Sablonner, (v. a.) *Met zand schuuren* (*als: keuken-gereedschap*).

Sablonneux, se (adj.) *Zandig, zandigtig*; terroir sablonneux.

Sablonnier, (m) *Zand man, zand-verkooper.*

Sablonniere, (f) *Zandput* (m).

Sabord, (m) *Geschut-poort* (f. *op een Schip*).

Sabot, (m) *Holblok, houten-klomp of schoen*; *item paerden-hoef*; *item dryf-tol*; dormir comme un sabot, *zeer vast slaapen.*

Saboter (v. n.) *Met den dryf-tol speelen*; *item met bol-blokken geraas maaken.*

Saboteur, (m) *Dryf-tol-speeler.*

Sabotier, (m) *Holblok- of klomp-maaker*; *item een die ze draagt of geraas 'er meê maakt.*

Sabouler, (v. a. *gem. w.*) *Rukken, slingeren, by de lurven krygen.*

Sabre, (m) *Sábel, houw-dégen, houwer.*

Sabrer, (v. a.) *Houwen, neêr-sábelen.*

Saburre, (f) *Ballast-zand* (n).

Sac, (m) *Een zak*; un sac neuf, *een nieuwe zak*; un vieux sac, *een oude zak*; un sac de bled, *een zak of zak vol koorn*; un sac à bled, *een koorn-zak*; un sac à vin, *een wynpens, wyn-slouwer, dronkaard*; un cul de sac, *een weg of straat die toeloopt, geen uitgang heeft*; sac à terre, *een zand zak* (*in vesting-b.*); un homme de sac & de corde, *een fielt, galg-brok, deugniet*; tirer d'un sac double mouture, (*spr. w.*) *dubbel loon van iets trekken*; donner le sac & les quilles à quelqu'un, (*spr. w.*) *iemand met pak en zak doen verhuizen, den zak geeven, afdanken*; se couvrir d'un sac mouillé, (*spr. w.*) *zich met eene kaale uitvlugt behelpen*; aller jusques au fond du sac, *tot in den grond toe onderzoeken*; juger un procès sur l'étiquette du sac, (*spr. w.*) *een' zaak zonder genoegzaam onderzoek beöordeelen of vonnissen*; il ne sauroit sortir du sac que ce qui y est, *het vat geeft uit dat het in heeft* (*spr. w.*); autant péche celui qui tient le sac, que celui qui met dedans (*spr. w.*), *de heeler is zoo goed als de steelder*; votre affaire est dans le sac, *uw' zaak is vol-dongen of heeft haar volkómen beslag*; c'est un sac percé, *hy is een doorslag, doorbrenger of verkwister*; le sac est plein, *de maat der overtreeding of de kerf-stok is vol*; sac (m): *plein zak*; il faut trois sacs à un plaideur, un de papiers, un d'argent & un de patience; sac, *een overtrekfel, sak* (*der vrouwen*); *item boet-kleed, boet-gewaad, zak*; *item etter-zak* (*eener wond*); *item plondering, uitplondering, als*: mettre une ville à sac, *eene stadt ter plondering overgeeven*; sac benit, *een beschilderd hembd dat den van de* inquisitie *verweezenen persoon aangetrokken word.*

Saccade, (f) *Ruk* (m. *met den toom*); donner la saccade à un cheval, à quelqu'un, *een paerd by den toom rukken, schielyk terug trekken*; *iemand rukken en plukken*; *item vinnig bestraffen*; *item den voet dwars zetten.*

Saccage, (m) *Ongelden van zakkebuer of accyns.*

Saccagement, (m) *Uitplundering* (f).

Saccager (v. a.) une ville, *eene stadt uitplunderen, verwoesten.*

Sacerdoce, (m) *'t Priesterschap, 't Priester-ampt* (n).

Sacerdotal, ale (adj.) *Priesterlyk.*

Sachant, te (par *van* savoir) *Weetende.*

Sachée, (f) *Een zak-vol* (m).

Sachet, (m) *Zakje*; *item kruider-zakje* (n. *voor een' zieken*).

Sachet, ette (m. & f.) *Monnik*; *nonne van de* penitentie-*orden.*

Sacoche, (f) *Dubbele leere zak* (m), *twee leere zakken aan malkander gehegt* (*voor reizigers enz.*).

Sacôme, (m) *Verheeven werk* (*in Bouwkunde*).

Sacquatier, (m) *Koolen aanvoerder.*

Sacquier, (m) *Een die eene laading zout enz. in zakken in-laad of uit lost.*

Sacraire, (m) *Huis-kapél* (f).

Sacramentaire, (f. m. & f.) Sacramentaris (*naam die de R. Kerk geeft*

geeft aan den geenen die omtrent het H. Avondmaal van haar verscheelt).

Sacramental, le, ou Sacramentel, le (adj.) *Sacramenteel, tot een bond-zégel behoorend.*

Sacramentalement, ou, Sacramentellement, (adv.) *Op eene sacramenteele wyze.*

Sacre, (m) *De zalving, inhuldiging* (f. *van een' Koning*); *inwying* (f. *van een' Bisschop*); *item zékere valk*; *item een schagcheraar, schrok.*

Sacré, ée (adj.) *Gezalfd*; *ingewyd* (*als een Koning of Bisschop*); *item geheiligd, heilig, gewyd*; le sacré nom de Dieu, *Gods heilige naam*; les livres sacrés, *de gewydde Boeken*; chose sacrée, *een heilig ding*; le sacré collège, *de verzameling der Kardinaalen.*

Sacrement, (m) *Bond-zégel, Sacrament* (n); *item 't Huwelyk* (*by Roomsch gez.*).

Sacrer, (v. a.) *Zalven, inhuldigen* (*een' Koning*); *wyen, inwyen, inhuldigen* (*een' Bisschop*).

Sacret, (m) *Reiger-Valk.*

Sacrificateur, trice (m. & f.) *Offer-priester*; *offer-priesterin*; le souverain sacrificateur, *de Hooge-priester.*

Sacrificature, (f) *'t Offer-Priesterampt, of 't Priesterdom* (n).

Sacrifice, (m) *Offer* (n), *offerbande* (f), sacrifice propiciatoire, d'action de graces, *zoen-offer, zoen offerbande*; *dank-offer*; faire des sacrifices, *offeren of offerbanden doen*; sacrifice, *óp-offering, óvergaave* (f. *van iets aan een ander*) *als:* faire un sacrifice de son cœur à Dieu, *zyn hart aan God óp-offeren, óvergeeven*; je lui ai fait un sacrifice de tous mes ressentiments, *ik heb alle myne gebelgdheid tegens hem laaten vaaren of ópgegeeven.*

Sacrifier, (v. a.) *Offeren, óp-offeren, offerbande doen*; *item overgeeven, ópgeeven, ten besten geeven, óp-offeren, als:* sacrifier son ami, sa maitresse, sa vie pour la patrie; se sacrifier, (v. r.) *zich óp-offeren. NB. van iemand die de gaave niet heeft van zich aangenaam te maaken zegt men,* qu'il n'a pas sacrifié aux graces.

Sacrilege, (f. m.) *Kerk-roof* (m), *Kerk-dievery*; *Heilig-schending, heiligschennis, ontheiliging* (f); commettre un sacrilege.

Sacrilege, (f. m.) *Kerk-dief, Kerkroover, Heilig-schender, Godslasteraar, ontheiliger.*

Sacrilege, (adj.) *Ontheiligend, God-ontéerend, heiligschendig.*

Sacrilégement, (adv.) *Op eene God-ontéerende of schendige wyze.*

Sacripan, (m. *weinig gebr.*) *Een windmaaker, blaaskaak.*

Sacristain, (m) *Bewaarder der gewydde kerkelyke dingen.*

Sacristie, (f) *Kamer daar de gewydde Kerkelyke dingen in bewaard worden*, sacristy.

Sacristine, (f) *Geestelyke zuster of nonne die de Kerk-cieraaden in bewaaring heeft.*

Sacrolombaire, (adj.); Muscle sacrolombaire, *heilige lenden spier* (*in ontleedk.*).

Saducéen, (m) *Een Saducéer.*

Safir. (*Zie* Saphir).

Safran, (m) *Saffraan*; *item saffraan-bloem* (f. crocus); safran batard, *safflor* (*zékere plant om rood meé te verwen*); aller au safran, (*spr. w.*) *bankeroet speelen*; safran, (*Zee w.*) *Roer-schegge, plat stuk-hout om 't roer breeder te maaken.*

Safraner, (v. a.) *Met saffraan verwen of geel maaken*; visage safrané, *een geel aangezigt.*

Safranier, re (m. & f.) *Bankeroetier*; *bankeroetiersche.*

Safre, (m) *Saffer* (f. *zekere verf, getrokken uit den kobolt, en gebruikt om fyn aarden-werk meé te emailjeeren of blaauw te schilderen*).

Safre, (adj. & f.) *Gulzig*; *gulzigaard, flok op* (*weinig gebr.*).

Sagacité, (f) *Sneedigheid, schranderheid, scherp-zinnigheid.*

Sage, (adj.) *Wys, verstandig, voorzigtig* (judicieux, avisé); *gematigd, deugdzaam, vroom, geschikt, hupsch*; garçon, fille, enfant sage, *een geschikte of braave jongeling*; *een kuisch of eerbaar meisje*; *een zoet kind*; un sage

ſage fou, *een wyze of verwaande gek*; faire le ſage, *zich laatdunkend aan ſtellen*; une femme ſage, *eene ver ſtandige of deugdzaame vrouw*; une ſage-femme, *een' vroed-vrouw, vroê moer*; il eſt plus heureux que ſage (*ſpr. w.*); *hy heeft meer geluk als wysheid.*

Sage, (ſ. m. homme ſage) *Een wys man of een wyze.*

Sage-femme. (*Zie hier boven*).

Sagement, (adv.) *Wysſelyk enz.*

Sageſſe, (f) *Wysheid*; *voorzigtigheid*; *vroomheid enz.* (*Zie verder by* Sage adj.).

Sagittaire, (m) *De ſchutter* (*een der Hémels-tékenen*).

Sagittale, (f) ou ſuture ſagittale. *de pyl-naad* (*der herſſen-pan*).

Sagou, (m) *zéker indiaanſch meel.*

Sagouin, (m) *Jonge aap*; *item een vuil haveloos menſch, een zwynégel.*

Saie, (m) *Wâpen-rok, lange rok* (*der ouden*).

Saie, (f) *Krats-borſtel* (m. *der Goud-ſméden*).

Saïette, (f) *Dunne zyde of wolleſtoffe, ſaai.*

Saïetter, (v. a.) *Met een kratsborſtel ſchoon maaken* (*by Goudſm.*).

Saïetteur, (m) *Saai-weever.*

Saignant, te (adj.) *Bloedende*; *bloedig.*

Saignée, (f) *Ader-laating, aftapping.*

Saignement, (m) *Bloeding.*

Saigner, (v. a.) *Laaten, áderlaaten, bloed aftappen* (tirer du ſang); *item water aftappen* (*uit eene gragt enz.*); *item* (*het volk*) *doen bloeden of ſchattingen opbrengen.*

Saigner, (v. n.) *Bloeden*; ſaigner du nez, *uit de neus bloeden*; *item* (*figuurl.*) *zyn woord niet houden*; ſe ſaigner (v. r.) *zich zelven áder laaten*; *item zich zelfs benaauwen, of iets uit zyn mond ſpaaren, om eenen anderen te helpen, als:* ſe ſaigner pour un ami, pour ſes enfants; *item* cette piſtole ſaigne encore, *die piſtool is onlangs beſnoeid.*

Saigneur, (m. *gem. w.*) *Aderlaater, een die veel of geerne laat.*

Saigneux, euſe (adj.) *Bebloed.*

Saignotter, (v. a.) *Van tyd tot tyd een weinigje bloed aftappen.*

Saillant, te (adj.) *Voor-uit-ſteekende, uit-ſpringende, als:* angle ſaillant, *voor-uit-ſpringende of ſpitſe hoek* (*in Bouw-k.*); *item* eau ſaillante, *ſpringende water.*

Saille! *Haal aan, zet aan!* (*Matroozen w. als zy iets voortſjouwen*).

Saillie, (f) *Uitſtek* (n), *uitſprong* (m), *voor-uit-ſteeking* (f. *van iets in Bouwk.*); en ſaillie, *met een' uitſprong*; cabinet fait en ſaillie, *een kabinet met een buik*; maiſon qui a trop de ſaillie, *een huis dat te veel voor-uit-ſpringt*; par ſaillies, *by horten of ſprongen, als:* l'eau, le ſang ne ſortoit que par ſaillies.

Saillie, (f. *Zonder gunſtige byvoeging, betékend*) *woede, oploopendheid, ſchielyke toorn, booze luim, als:* tâchons d'arrêter ſes ſaillies; *maar*, il a d'admirables ſaillies, ou des ſaillies ingénieuſes, *betékend*; *hy heeft fraaye of zinryke invallen* (*die onverwagt kómen*).

Saillir, (v. n. ſe ſaillis; n. ſailliſſons &c.) *ſpringen, met geweld of horten uitſpringen* (jaillir, *als: bloed uit een' ader, water uit een' fontein*) *item* (*als* v. a.) *Beſpringen, dekken* (couvrir, *als de dieren hunne wyfjes*).

Saillir, (v. n. je ſaille, tu ſailles, il ſaille &c. *alleen in* infin. *en* 3*de perſoon gebr.*), *voor uit-ſteeken, voor-uit-ſpringen, als:* ce balcon ſaille trop.

Sain, ne (adj.) *Gezond, friſch*; être ſain de corps & d'eſprit, *friſch en wel te moede zyn*; la ſaine raiſon, *het gezond vernuft*; fruit ſain, *gezonde vrugt*; côte ſaine & nette, *eene veilige kuſt of ree*, les ſains (ſ. m. pl.) *de gezonde*

Sain, (m) *Reuzel*, (m) *vet* (n. *der wilde en verſcheurende dieren*; *als méde van wilde zwynen, voſſen enz*).

Sain, ou ſain doux, (m) *Geſmolten verkens reuzel.*

Saine. (*Zie* Saine).

Sainement, (adv.) *Gezondelyk.*

Sain-

Sainfoin, (m) *Spurrie* (*f. zéker gewas voor 't vee*).

Saint, te (adj.) *Heilig*; le Saint Esprit, *de Heilige Geest*, le saint Pere, *de heilige Vader of de Paus*; le saint office, *de inquisitie*; la semaine sainte, *de passie-week*; le vendredi saint, *de goede vrydag*; le terre sainte, *het heilige land*, *of het land van belofte*; la saint Jean, *sint Jans-dag*; (fête *word door* la *daar onder verstaan*) *zoo méde* la saint Martin; la saint Michel &c. les saints Peres, *de Kerkvaderen*; le saint lieu, *de geheiligde plaats*.

Saint, te (s. m. & f.) *Een of eene Heilige*; le Saint des saints, *God*; *item het heilige der heiligen* (*in den Tabernákel*); il ne sait à quel saint se vouer, *hy weet niet waar hy zig keeren of wenden zal*; c'est le saint du jour, *hy word van yder een geliefkoosd of aangebeeden, hy heeft thans het gezag.*

Saint-aubinet, (m) *'t Vóór-vinkenet* (*n. op een schip*).

Saintement, (adv.) *Heiliglyk.*

Sainteté, (f) *Heiligheid.*

Saïque, (f) *Saïk* (*Turksch schip*).

Saisi, ie (adj.) *Gegreepen*, *gevat*, *aangetast*; *beslágen*, *in beslag genómen*, *met* arrest *belegd*; *enz.* être saisi de froid, de frayeur, *met koude*, *met schrik bevangen zyn.*

Saisi, (m) *Een wiens goederen in beslag genómen zyn.*

Saisie, (f) *Hand-oplegging*, *beslagneeming* (f), *beslag* (n. *op iemands goederen*), faire une saisie.

Saisine, (f. *in Rechten*) *Bezitneeming* (*van gekogte goederen*); *item Scizing*, *klein touw-werk* (*om een ander touw meê te sorren of vast te maaken*).

Saisir, (v. a. Je saisis; nous saisissons &c.) *Aantasten*, *vatten*, *grypen*, *pakken*; saisir un bâton, l'occasion, quelqu'un au collet, *een stok opvatten*; *de gelégenheid waarneemen*; *iemand by den hals of kraag vatten*; faire saisir, *doen vatten of in hegtenis neemen*; saisir l'attention du lecteur, *de oplettendheid van den leezer gevangen neemen*, *inwinnen*, *tot zich trekken*; saisir, *bevangen*, *aantasten*, *als*: le froid, la peur, la fievre me saisit, *de koude enz. beving my*; saisir, (*in Rechten*) *beslaan*, *in beslag neemen*, *de hand opleggen*, *aantasten*; *als*: saisir un bien par décret, *eenig goed by* decreet *of Rechterlyk gewysde* (*vonnis*) *beslaan*; saisir, *in bezit neemen of geeven*; *item begrypen*, *vatten* (*met de gedagten*; saisir l'ancre, *het anker vast sorren*; se saisir (v. r.) d'une personne, de quelque chose (s'en emparer), *iemand vast houden*, *vatten*, *in hegtenis neemen*; *iets bemagtigen*, *in bezit of beslag neemen*, *zich meester van maaken*: se saisir d'un voleur, d'un passage, d'un pont &c.

Saisissant, te (adj.) *Grypende*, *vattende*; *bevangende*, *hart-beklemmend*; saisissant, (s. m.) *beslag of* arrest *belegger.*

Saisissement, (m) *Beklemdheid*, *bekneldheid*, *bevanging* (f. *van benaauwdheid*, *koude enz.*); *item de koord of strik waar-meê de scherprechter een' misdaadiger de handen bind*; *item het grypen*, *overweldigen van een dégen.*

Saison, (f) *'t Jaar-gety of 't getyde des jaars*, *'t saizoen* (n); les quatre saisons de l'année; la belle saison, ou la saison nouvelle, *de lente*, *de nieuwe tyd*, *'t voorjaar*; la saison est morte, *'er is niets meer te winnen*; saison, *tydigheid*, *bekwaame tyd*; être de saison, *tydig*, *of net van pas zyn*; hors de saison, *ontydig*, *onpasselyk*, *ten onpas*, *buiten tyds.*

Sal, (m. *Scheld-w.*) *Een zinnelooze.*

Salace, (adj.) *Pékelig*, *dat vol zout is*; *item geil.*

Salade, (f) *Salaad of slaâ*; une salade de coups de bâton, *een' preugel-soep*, *of dragt slágen*; un regiment de salade, *een nieuw regiment dat nog geen vuur gezien heeft.*

Saladier, (m) *Salaad-schótel* (f); *item salaad korfje* (*om ze uit te slaan*).

Salage, (m) *Het zouten of inzouten* (n); *item zout-accyns* (m).

Salaire, (m) *Loon* (n), *bezolding* (f). Sa-

Salaifon, (f) *Het inzouten* (n); *item de regte tyd daar toe*; *item zoute waar of kost* (f).

Salamalec, (m) *Turksche groet, diepe buiging* (f).

Salamandre, (f) *Salamander* (*dier dat men waant in 't vuur te konnen leeven*).

Salant, te (adj.) *Zoutig, zoutmaakend, als:* marais falant, *een zout moerás*.

Salarier, (v. a. *oudw.*) *Beloonen, bezóldigen.* (*Zie* Récompenfer).

Sale, (adj.) *Vuil, onrein, bemorst, bezoedeld*; des mains fales, *vuile handen*; du linge fale, *vuil linnen*; des paroles fales, *onkuische of vuile woorden*; action fale, *vuile daad*; fale intérêt, *vuil gewin*; côte fale, *kust die vol banken is*; vaiffeau fale, *begroeid schip*; gris fale, *donker graauw*.

Sale. (*Zie* Salle).

Salé, ée (adj.) *Gezouten, gepékeld*; *zout, ziltig*; chair, eau falée, *pékel-vleesch, zout-vleesch*; *zout, ziltig of brak-water*; cela eft un peu trop falé, *dat is wat te veel gezouten of te duur*; *item wat te sterk gezegt*; autant de frais que de falé, *ik wil of last geen van beiden*.

Salé, (f. m.) *Zout vleesch, pékelvleesch of-spek, al wat gezouten of gepékeld is, het gezoutene, zoute spyze*; *item voorraad* (provifie) *van zout, als*: on lui donne tous les ans fon falé; le franc-falé, *het vrye genot van zout*, (*zeker voor-recht*); le petit falé, *de besprenkelde postjes, enz. van een jong verken*.

Salement, (adv.) *Morsfiglyk, slordiglyk, vuil*.

Saler, (v. a.) *Zouten, inzouten, pékelen, in de pékel doen, inzulten*; *item (de waar) zouten, of duur houden*.

Saleron, (m) *'t Zout-vat-bakje* (n).

Saleté, (f) *Morsfigheid, vuiligheid enz.*; *item schandelyke of vuile praat*.

Saleur, (m) *Een zouter*.

Saleure. (*Zie* Salure).

Sali, ie (adj.) *Bezoedeld enz.*

Salicaire, (f) *Wierik* (*een' plant*).

Salicot, ou Salicoque, (m) *Garnaat, garneel* (chevrette).

Saliere, (f) *Zout-vat, zoutvaatje* (n); *item zout-kast of bak* (n); *item ingevallene holligheid of put* (*aan eenig gedeelte des ligchaams*).

Saligaut, ou, Saligaud, de (adj. & f. *gem. w.*) *Vuil, morsfig*; *een vuilik*; *een' vuile pry*.

Salignon, (m) *Zout-koek of klomp*.

Saligot, (m) *Water-kastanje* (f).

Salin, ine (adj.) *Ziltig*; goût falin.

Salin, (m) *Zout-bak* (m), *zout-ton* (f).

Saline, (f) *Ingezouten vleesch of visch*, (*doch voornámentlyk de zoute visch, als: labberdaan, haaring enz.*); *item het zout-werk*; *een' zout-myn*; *item zout-maakery, zout-keet*.

Salique, (adj.); La foi falique, *de salische wet* (*waar door de vrouwen van de fransche kroon uitgesloten worden*).

Salir, (v. a.) *Vuil maaken, bemorsfen*; fe falir, (v. r.) *vuil worden*; *item zich bevuilen, alles onder zich laaten loopen*.

Saliffant, te (adj.) *Vuil-maakend, besmullend*; *item dat ligt besmet of vuil word*.

Saliffon, (f. *gem. w.*) *Eene jonge slons, sloerie*.

Saliffure, (f) *Bemorsfing, vlek, smet, vuilte*.

Salivaire (adj.); Glandes falivaires, *speekfel-klieren*.

Salival, ale (*Zie* Salivaire).

Salivation, (f) *Kwyling, speekfel-vloed*.

Salive, (f) *Speekfel* (n), *spog, kwyl, zéver* (f), la falive m'en vient à la bouche, *het doed my water-tanden*.

Saliver, (v. n.) *Kwylen, zéveren*; faire faliver un vérolé, *eenen gepokten doen kwylen*.

Salle, (f) *Een' zaal, groote kámer*; falle à manger, *eet-zaal*, falle du commun, *gemeene táfel, kámer of beyer*; falle d'armes, à danfer, *vegt- of scherm-school*; *dans-school*; il a eu la falle, ou on lui a donné la falle, *hy is openlyk in de school gekastyd*.

Sallon, (m) *Groote zaal, vóórzaal*

zaal (f); *item verbeeven gedeelte eener zaal.*

Salmi, (m) *Opgewarmd wild-braad* (n)

Salmigondis, (m) *Opgewarmde hutspot van allerhande vleesch; een mengel-moes.*

Saloir, (m) *Vleesch-kuip, ton* (f) *of trog* (m. *om vleesch in te zouten of zout in te doen*).

Salon. (*Zie* Sallon).

Salope, (adj.) *Morsfig, slenzig.*

Salope, (f. m. & f.) *Morsbeer; slons, morssebel.*

Salopement, (m) *Morsfiglyk.*

Saloperie, (f) *Morsfery.*

Salorge, (f) *Zout-hoop* (m), *zout-denne* (f).

Salpêtre, (m) *Salpéter, zout-steen* (m); *ziltigheid* (f).

Salpêtrier, (m) *Salpéter-stooker.*

Salpêtriere, (f) *Salpéter-hut.*

Salsugineux, se (adj.) *Zoutägtig, loogägtig.*

Saltimbanque, (m) *Kwakzalver; item klugtspeelder of hans-worst.*

Saluade, (f) *Buiging, eerbewyzing, groet, als:* il m'a fait une grande saluade.

Salvage, ou Sauvelage, (m) *Berg-loon* (n. *van gerédde goederen*).

Salvations, (f. pl.) *Tégen-inbrenging, verdédiging* (*in Rechts gedingen*).

Salubre, (adj.) *Gezond, heilzaam* (*voor de gezondheid*).

Salubrité, (f) *Gezondheid, gezonde boedánigheid* (*der lucht enz.*).

Salve, (f) *Losbranding*, Salvo (*met 't geschut of schiet-geweer*), *eer- of vreugde-schooten*; tirer en salve, *eene algemeene schieting doen*; faire une triple salve, *driemaal schieten*; salve, *een schenk-bord.*

Salvé, (m) *Lof-zang of gebéd aan de H. Maagd Maria.*

Saluer, (v. a.) *Groeten; met het geweer groeten; eer-bewyzen, begroeten*; saluer quelqu'un; saluer l'autel, *voor 't outaar buigen of neigen*; saluer Empereur, *voor Keizer uitroepen of erkennen*; saluer un vaisseau, *een schip begroeten* (*met eenige losse kanon-schooten*); il a eu l'honneur de saluer le Roi, *hy heeft de eere gehad den Koning zyn eerbiedigheid te bewyzen.*

Salure, (f) *Zoutigheid, ziltigheid.*

Salut, (m) *Heil* (n), *wel-vaart, behoudenis* (f); il y va de votre salut, *uw' welvaart of behoud hangt 'er aan*; chercher son salut chez quelqu'un, *zyn heil of veiligheid by iemand zoeken*; salut, *heil, záligheid, als:* le salut éternel; salut, *groet* (*met een piek, stryking der vlag, kanon-schoot enz.*); *item de groet of 't lof* (*der engelen*).

Salutaire, (adj.) *Heilzaam, nuttig, goed.*

Salutairement, (adv.) *Heilzaamlyk, nuttiglyk.*

Salutation, (f) *Groetenis, groeting, groet.*

Samedi, (m) *Zaturdag.*

Samoreux, (m) *Een samoreus* (*zéker lang en plat-boomig Rivier-schip*).

Sancir, (v. n. *Zee-w.*) *Zinken.*

Sanctifiant, te (adj.) *Heiligmaakende.*

Sanctification, (f) *Heiligmaaking.*

Sanctifier, (v. a.) *Heiligmaaken; item heiligen, vieren.*

Sanction, (f) *Kerkelyke vast-stelling, ordonnantie.* (*Zie* Pragmatique).

Sanctuaire, (m) *'t Heilige, 't Heiligdom, 't Heilige der Heiligen* (n. *in den Tempel*); *de kerke Gods*; peser ses actions au poids du sanctuaire, *zyne daaden naauwkeurig overweegen.*

Sandal. (*Zie* Santal).

Sandale, (f) *Zéker schoen der monniken zonder óverléder; item scherm-schoen.*

Sandalier, (m) *Maaker daar van.*

Sandaraque, (m) *Sandarak* (*zékere gom, waar meé men het papier wrysft om niet door te slaan*).

Sandi, (*zéker eed*) *Waarlyk.*

Sandix, (m) *Gebrand loot-wit.*

Sandragon, (m) *Gom* (*van zeeker Palmboom*).

Sang, (m) *Bloed* (n); tirer du sang, *bloed aftappen, laaten, áderlaa-*

laaten; arrêter le ſang, *het bloed ſtelpen*; être tout en ſang, *geheel bebloed zyn*; verſer du ſang, *bloed ſtorten*; ſe battre au premier ſang, *vegten tot men bloed ziet*; vivre du ſang d'autrui, *van een ander mans zweet of zuuren arbeid leeven*; mettre tout à feu & à ſang, *alles te vuur en te zwaerd verdelgen*; ſuer ſang & eau, *etter en bloed zweeten (van vermoedheid of angſt)*; le ſang lui monta au viſage, *hy wierd ſchaam-rood of driftig*; avoir du ſang aux ongles, *hart of moed hebben*; avoir le ſang chaud; *hitzig van natuur of ligt geraakt zyn, niet veel verdraagen konnen*; être du ſang Royal, *van Koninglyken bloede of maagſchap zyn*; abandonner ſon ſang, *zyne maagſchap verlaaten*; bon ſang ne peut mentir, *dat in den aart is komt vroeg of laat ten voorſchyn*; cette femme a un beau ſang, *dat vrouws-perſoon heeft een' ſchoone kleur*; ſang froid, *koelzinnigheid, koel gemoed, koelen moed, bedaardheid, bezädigdheid*; conſerver ſon ſang froid dans la chaleur du combat; tuer quelqu'un de ſang froid, *iemand in koelen bloede dooden*; agir, parler de ſang froid, *bezädigd (zonder drift) te werk gaan enz.*; ſang de dragon, *draaken-bloed (zekere gom)*; ſang de bouc, *bokken-bloed (artzeny)*.

Sanglade, (f) *Een ſlag met een' zweep, riem, roede of gaarde* (m).

Sanglamment, (adv. *zelden gebr.*) *Heftiglyk, wreedelyk.*

Sanglant, te (adj.) *Bloedig*; combat ſanglant; *item* un ſanglant affront, *een onverdraaglyke hoon*; une raillerie ſanglante, *een' ſchampere beſpotting.*

Sangle, (f) *Gordel, riem, draagband* (m), *item draag-zeel* (n) *of-riem* (m. *der draagers*); *buik-riem (der paerden).*

Sangler, (v. a.) *Gorden, den draag- of buik-riem aan-doen*; *item (een touw) vaſt aantrekken*; *item (een' ſtoel) met riemen betrekken*; *item om de ribben zweepen, of ſlaan.*

Sanglier, (m) *Een wild zwyn* (n).

Sanglot, (m) *Snik*; pouſſer des ſanglots, *ſnikken, builen dat men 'er van kloks of ſnikt.*

Sangloter, (v. n.) *Snikken, klokken, builen dat men ſnikt.*

Sang ſue, (f) *Bloed-zuiger, bloedégel*; *item uitzuiger, bloed-zuiger (des volks).*

Sangnification, (f) *Voedſel-verändering in bloed.*

Sanguin, ine (adj. & f.) *Bloedryk, vol bloed*; *item bloed-rood*; *item vrolyk, luſtig*; *driftig, vuurig*; *item een bloedryk menſch enz.*

Sanguinaire, (adj.) *Bloed-dorſtig, bloedgierig, wreed.*

Sanguine, (f) *Bloed-ſteen*; *item rood kryt.*

Sanguinolent, te (adj.) *Dat met bloed gemengd is*; crachat ſanguinolent.

Sanhédrin, (m) *Raad der Jooden.*

Sanicle, (m) *Sanikkel (plant).*

Sanie, (f) *Etter, materie.*

Sannes, (m. pl.) *Een worp van 2 zeſſen met de teerlingen* (n).

Sans, (Prep.) *Zonder*; ſans cela, *zonder dien*; ſans argent, *zonder geld*; ſans boire & ſans manger, *zonder eeten of drinken*; ſans moi il mourroit de faim, *zonder my (was het niet door my) zoude hy enz.*; ſans (outre) les autres dépenſes, *behalven de enz.*; ſans que, (*koppel-w.*) *zonder dat*; ſans qu'il s'en ſauvât un ſeul.

Sanſonnet, (m) *Een ſpreeuw.*

Santal, ou Sandal, (m) *Zandelhout* (n).

Santé, (f) *Gezondheid*; être en bonne ou mauvaiſe ſanté, *gezond, of ongezond, wel of niet wel te pas zyn*; à votre ſanté, ou, je ſalue votre ſanté, *op uwe gezondheid, of myn dienſt aan u*; boire les ſantés, *de gezondheden drinken*; la ſanté, ou le lieu de ſanté, *een peſt-huis*; quarantainen-*huis.*

Santon, (m) *Naam die de Ooſterlingen geeven aan die geene die een' ſtreng leeven leiden.*

Saoul, ſaouler &c. (*Zie* Soul &c.),

Sa

Sapajou, (m) *Zéker kleine aap.*
Sape, Saper &c. (*Zie* Sappe &c.).
Saphique (adj.); vers saphiques, *Saphische vaerzen.*
Saphir, (m) *Saphir (édel gest.).*
Sapience, (f) *Wysheid*; (*boertiglyk noemd men Normandiën* le païs de sapience).
Sapienciaux, (adj. m. pl. *alleen dus*) Livres sapienciaux, *Boeken der wysheid, als: de spreuken Salomons enz.*
Sapin, (m) *Denneboom*, (m) *dennen of vuuren hout* (n).
Sapine, (f) *Denne-plank.*
Sapinettes, (f. pl.) *Schulpen die onder aan een Schip groeijen.*
Sapiniere, (f) *Dennen- of mastbosch*; *item een dennen-Schip* (n).
Saporifique, (adj.) *Smaakende, dat smaak heeft.*
Saponaire, (f) *Zeep-kruid.*
Sappe, (f) *Het onder-mynen, onder-graaven* (n. *van iets, om het te doen instorten*).
Sapper, (v. a.) *Onder-mynen, ondergraaven.*
Sappeur, (m) *Onder-graaver.*
Saquebute, (f) *Bas-Bazuin.*
Sarabande, (f) *Zekere staatige dans.*
Sarbacane, ou sarbatane, (f) *spuit of buis (f. om vógeltjes meé te schieten)*; *item een roeper* (m), *spreektrompet* (f).
Sarcasme, (m) *Schimp-réde, vinnige of stékelagtige schertsing* (f).
Sarcelle. (*Zie* Cercelle).
Sarcler, (v. a.) *Wieden, uitwieden.*
Sarcleur, euse (m. & f.) *Wieder*; *wiedster.*
Sarcloir, (m) *Wied-yzer* (n).
Sarclure, (f) *Uitwiedsel, onkruid* (n).
Sardine, (f) *Sardyn (zeker visch).*
Sardoine, (f) *Sardónik-steen* (m).
Sardonien (adj.); Ris sardonien, *een gedwongen lach.*
Sarge. (*Zie* Serge).
Sariette, ou, savorée, (f) *Keul*, (f) *boon-kruid* (n).
Sarment, (m) *Wyngaard-rank* (f).
Sarpe. (*Zie* Serpe).
Sarrasin, ou bled sarrasin, (m) *Boekweit* (f).
Sarrasine, ou Herse, (f) *Valpoort, val-deur, schut-deur met tráliën (aan eene vesting).*
Sart, ou Goémon, (m) *Zee gras, wier* (n).
Sartie, (f) *Táteling* (f), *want van een Schip* (n. *in de middelandsche Zee*).
Sas, (m) *Hairene zeef, teems* (f); passer au gros sas, *door de groove zeef laaten loopen*, (*iets*) *ter loops overzien of onderzoeken.*
Sassafras, (m) *Sassafras (zéker rood hout gebr. in Genees k.).*
Sasse, (f) *Hoos-vat* (n), *gieter* (m).
Sasser, (v. a.) *Ziften, door een zeef of teems laaten loopen*; *item (een zaak) doorziften, naauw onderzoeken.*
Sasset, (m) *Zeefje, teemsje* (n).
Sassoire, (f) *'t Voorste wagengestél* (n).
Satan, (m) *De satan of duivel.*
Satellite, (m) *Trauwant, wagter, een die zyn meesters quaad uitvoerd*; *item* les satellites de Jupiter, de saturne, *de wagters van Jupiter enz. (in Sterre-k.).*
Satieté, (f) *Verzádigdheid, volheid*; *overlaading, walging.*
Satin, (m) *Atlas, satyn (zyde stoffe).*
Satinaire, (m) *Satyn-weever.*
Satiner, (v. a. & n.) *Als satyn weeven of worden.*
Satire &c. (*Zie* Satyre &c.).
Satisfaction, (f) *Voldoening, vergenoeging.*
Satisfactoire, (adj.) *Voldoenend, dat voldoed.*
Satisfaire, (v. a.) *Voldoen, genoegen geeven, betaalen*, satisfaire quelqu'un, une dette; satisfaire (v. n.) à quelque chose, *aan iets voldoen, voldoening of genoegen geeven*; se satisfaire (v. r.) *zich zelven voldoen*; *item zich wreeken.*
Satisfaisant, te (adj.) *Voldoende.*
Satisfait, te (adj.) *Voldaan.*
Satrape, (m) *Land-voogd, Stadthouder der oude Persen.*

Sa-

Satrapie, (f) *Land-voogdy.*

Saturnales, (f. pl.) *Saturnus-feesten (der oude Rom.).*

Saturne, (m) *Saturnus (versierde godheid der Heid.; item eene der dwaal sterren).*

Saturnien, ne (adj.) *Zwaarmoedig, droefgeestig.*

Satyre, (m) *Bosch-god (der Heid.); item een sáter (zynde half mensch en half bok);* item vieux satyre, *een oude geile vent of bok.*

Satyre, (f) *Hékel dicht; schimpschrift (n).*

Satyreau, (m) *Bosch-godje (n).*

Satyrion, (m) *Standel-kruid (n).*

Satyrique, (adj.) *Schimpig.*

Satyriquement, (adv.) *Schimpender wyze.*

Satyriser, (v. n. & a.) *Schimpen; beschimpen, den spot dryven, hékelen, ten toon stellen.*

Savamment, (adv.) *Geleerdelyk.*

Savant, te (adj. &. f.) *Geleerd, verstandig; een Geleerde, een wys mensch;* un faux savant, *een zoo genaamde Geleerde.*

Savantasse, (m) *Een weet-al, wys-neus, geleerde gek.*

Savate, (f) *Slof, oude schoen (m); item een die naar afgelégene plaatsen brieven brengt, een bóde.*

Savaterie, (f) *Oude schoen-markt of straat.*

Sauce, ou Sausse, (f) *Saus, doop;* sauce liée, *gebóndene of geroerde saus;* il ne sait à quelle sauce manger ce poisson, *hy weet niet hoe hy dien baars bereiden zal, of hoe hy die zaak behandelen moet;* à quelle sauce faut il mettre cela? *hoe moet men zich daar in gedraagen?* la sauce vaut mieux que le poisson, *'t sop is de kool niet waerd;* si vous ne le trouvez pas bon, faitez y une sauce, *zoo 't niet naar uw' zin is, maakt het béter;* il n'est sauce que d'appetit, *honger is de beste saus (alle spr. w.).*

Saucer, ou, sausser, (v. a.) *Doopen, indoopen, soppen; item nat maaken, begieten, in 't water dompelen.*

Sauciere, ou, saussiere, (f) *Saus-kommetje.*

Saucisse, (f) *Worst, met-worst, sa cys; (f) item slang (n. loopend-vuur in een' myn); pik-krans.*

Saucisson, (m) *Groote worst (f); item takke-bos, mutsert (m).*

Saveter, (v. a. & n.) *Knoeijen, brodden, 't werk bederven.*

Savetier, (m) *Lapper, schoenlapper; item knoeyer, broddelaar.*

Savetiere, (f) *Lappers-vrouw.*

Saveur, (f) *Smaak (m. die een ding heeft);* il n'y a ni gout ni saveur, *daar is noch reuk noch smaak, dat is, niets goeds in.*

Sauf, auve (adj. *gemeenlyk verzéld met* sain) *Behouden, onbeschaadigt;* il est revenu sain & sauf, *hy is frisch en gezond of wel en behouden t' huis gekómen;* avoir vie & bagues sauves, *zyn leeven en goederen behouden;* sortir bagues sauves, *met zak en pak uit-trekken (uit een veröverde plaats).*

Sauf, (prep.) *Behoudens;* sauf votre respect, *behoudens uw' eer;* sauf correction, *onder verbétering;* sauf erreur de calcul, *buiten mis-rékening;* sauf au demandeur à se pourvoir, *met voorbehoud des eisschers recht om zich te voorzien.*

Sauf-conduit, (m) *Vry-geleide (n), vry-geleí-brief (m).*

Sauge, (f) *Salie, saly.*

Saugrenée, (f) *Saus van water en zout.*

Saugrenu, ue (adj. *gem. w.*) *Ongerymd, buitenspoorig;* un conte saugrenu.

Savinier, (m) *Zéven-boom (beester).*

Saule, (m) *Wilge, wilgen-boom of hout.*

Saumâtre, ou, Saumaque, (adj.) *Brak;* eau saumâtre, *brak wáter.*

Saumon, (m) *Een zalm; item een blok tin of lood.*

Saumonneau, (m) *Zalmtje.*

Saumonné, ée (adj.) *Dat de kleur of smaak van zalm heeft.*

Saumure, (f) *Pékel.*

Saunage, (m) *Zout-handel.*

Sauner, (v. á.) *Zout maaken of zieden.*

Saunerie, (f) *Zout-keet.*

Sau-

Saunier, (m) *Zout-maaker; zout-verkooper*; faux faunier, *zout-lorrendraayer.*

Sauniere, (f) *Zout-bak* (m. *in een' keuke*).

Savoir, (v. a. je fais, tu fais, il fait, nous favons &c. je favois &c. je fus &c. j'ai fu &c. je faurai &c. fache, qu'il fache &c. que je fache &c. je faurois &c. que je fuffe &c. fachant) *Weeten, kennis hebben, kennen*; favoir l'hiftoire, *de hiftorie weeten of kennen, kennis van de gefchiedenisfen hebben*; quand je vous faurai guéri, *als ik verneeme dat gy herfteld zyt*; faire favoir, *doen of laaten weeten, kond doen*; favoir fon métier, *zyn ambagt verftaan*; favoir fa leçon, *zyn' les kennen*; ne favoir ni a, ni b, *noch leezen, noch fchryven konnen*; favoir bien vivre, *wel-leeven konnen*; *item wel-leevend zyn, wel met de luiden weeten om te gaan*; il fait le tran tran des affaires, *hy weet wat 'er oploopt of hy kent de ftreeken*; il fait mieux qu'il ne dit, *hy weet béter, hy fpreekt tégen zyn gewisfen*; je le fais de bonne part, *ik weet het van goeder hand*; je n'en fais rien d'asfuré, *ik weet 'er niets zékers van*; je vous en fais bon gré, *ik neem' het u in dank af*; je ne faurois (je ne puis pas), *ik kan niet*; il n'a fu, *hy heeft niet gekonnen*; un je ne fais qui, *een zéker iemand, een ik weet niet wie, een onbekende*; elle a un certain je ne fais quoi qui charme, *zy heeft een zeker iets dat bekoord.*

Savoir, ou, à favoir, (adv.) *Te weeten, naamlyk, dat is te zeggen* (*NB. men zegt ook*; c'eft à favoir, ou, favoir eft); je vous envoye ci joint; favoir; *ik zende u hier névens; te weeten*; favoir, fi la chofe eft ainfi, *naamlyk, of de enz.*; c'eft un à favoir, *het is onzéker of iets dat men niet vaft weet of gefchieden zal.*

Savoir, (f. m.) *Kennis, weetenfchap, geleerdheid* (f); homme d'un grand favoir.

Savoir-faire, (m) *Bekwaamheid, manier van doen* (f); il en viendra à bout par fon favoir-faire.

Savoir-vivre, (m) *Gefchikte leevens-wyze, manier* (f) *of omgang* (m).

Savon, (m) *Zeep* (f).

Savonnage, (m) *Zeep-fop, zeepwater* (n); *item de inzeeping* (f), *'t zeepen* (n. *van linnen*).

Savonner, (v. a.) *Zeepen, met zeep beftryken of wasfchen*; fe favonner, (v. r.) *met zeep gewasfchen worden.*

Savonnerie, (f) *Zeepziedery.*

Savonnette, (f) *Zeep-bal, wafchbal* (m).

Savonneux, fe (adj.) *Zeepig, zeepägtig.*

Savourement, (m) *'t Smaaken, 't proeven* (n).

Savourer, (v. a.) *Smaaken, proeven, behaagen vinden.*

Savouret, (m) *Een merg-pyp* (f).

Savoureufement, (adv.) *Met fmaak, fmaakelyk.*

Savoureux, fe (adj.) *Smaakelyk, lekker, mals.*

Saupiquet, (m) *Zuure faus, fterke faus* (f).

Saupoudrer, (v. a.) *Befprenkelen, befprengen, beftrooyen* (*als: met* faur, fauret, for, *zout, kruid enz.*); foret, (adj.) *gerookt, berookt*; hareng faur ou foret, *gerookten haring, bokking*; faur, *geel-bruin* (*van jonge valken gez.*).

Saurage, (m) *Geel-bruine kleur der jonge valken* (f).

Saure, (adj.); Cheval faure, *donker-bruin paerd.*

Saurer, (v. a.) *Rooken, in den rook hangen, berooken, door den rook bruin doen worden* (*als háring*).

Sauret. (*Zie* Saur).

Saurin, (m) *Haring-rooker.*

Sauffaie, (f) *Wilgen-bofch* (n), *griend* (f).

Sauffe &c. (*Zie* Sauce &c.).

Sauffiffe &c. (*Zie* Sauciffe &c.).

Saut, (m) *Sprong*; *item water-val* (chûte d'eau, cataracte); le faut de la carpe, *tuimeling*; au faut de lit, *by 't opftaan*; on lui a fait faire un

faut en l'air, *by is opgeknoopt*; de plein faut, (adv.) *met éénen fprong, éénsklops*; fauter un foffé de plein faut; faire le faut, *tot befluit kómen*, refolveeren.

Sautant, te (adj.) *Springende*; *item (in Wápenk.) óverëénd-ftaande.*

Sauteler, ou, Sautiller, (v. n.) *Huppelen, fpringen.*

Sauter, (v. n.) *Springen*; fauter au coude de quelqu'un, *iemand om den hals vallen*; *item vatten of aangrypen*; fauter à pieds joints, *gelyks-voets fpringen*; fauter de joie, *óp-fpringen van vreugde*; fauter en arriere, *achter-uit fpringen*; fauter à bas du lit, *uit het bed fpringen*; fauter de branche en branche, *van den eenen tak óp den anderen fpringen*; *figuurl. van den bak op den tak fpringen*; (fauter d'un fujet à un autre); cela faute aux yeux, *dat is klaar, dat kan yder een bemerken*; fauter aux nuës de quelque chofe, *zich fchrikkelyk over iets ergeren*; fauter fur quelque chofe, *ergens óp fpringen*; *item wat toegeeven, niet naauw zien*; fauter à l'abordage, *enteren, op een fchip overfpringen*; le vent fautoit de rumb en rumb, *de wind liep geduurig om, of van den eenen ftreek tot den anderen*; fa terre fautera, *zyn landgoed zal 'er aan moeten, of moeten fpringen*; je lui ferai fauter le bâton, *ik zal hem dat wel noodzaaken te doen*; faire fauter une muraille, &c. *eene muur enz. doen fpringen*; faire fauter quelqu'un, *iemand doen tuimelen, uit de zaal ligten, hem ergens uitkaatfen, den voet dwars zetten*; faire fauter les degrés, la tête, la cervelle à quelqu'un, *iemand van de trappen doen fpringen, het hoofd afkappen, de herfsenen doorbooren, door-fchieten, uit den kop doen fpringen*; il recule pour mieux fauter, *hy houd zich gedooken, om daar ná des te bêter te voorfchyn te kómen*; faire fauter un bordel, *een hoer-huis uitroeyen.*

Sauter. (v. a.) *Overfpringen*; fauter un foffé, *een' floot óverfpringen*; fauter une page, une ligne, *een blad, een' régel óverflaan.*

Sautereau, (m) *Wippertje of tangent (n. dat de fnaaren van een klavecyn doed fpreeken)*; *item een koordedanzertje (n).*

Sauterelle, (f) *Sprink-haan*; *item een boute paffer* (m).

Sauteur, eufe (m. & f.) *Springer, tuimelaar, een die lugte fprongen doed, fpringfter.*

Sautillement, (m) *Huppeling.*

Sautiller. (*Zie* Sauteler).

Sautoir, (m) *Een St. Andrieskruis (in een wápen)*; en fautoir, *kruiffeling over malkander.*

Sauvage, (adj.) *Wild, als*: animal fommier fauvage; homme, peuple fauvage, *een wild, woeft of fchuuw menfch, volk*; païs fauvage, *een woeft, onbebouwd land*; herbe fauvage, *een kruid dat in 't wild groeid*; un fauvage, (f. m.) *een wild menfch, een wilde.*

Sauvage, (f. m.) *Het bergen*; *item berg-loon (n. van geftrandde goederen).*

Sauvageon, (m) *Wilde of ongeënté boom* (qui n'a point été greffé).

Sauvageffe, (f) *Een wild vrouwsperfoon (als: by voorb. in Amerika).*

Sauvagin, ine (adj. & f) *Naar wild fmaakend*; gout fauvagin, *een wild-fmaak*; cela fent le fauvagin, *dat riekt naar wild.*

Sauvagine, (f) *'t Wild, wild gevógelte, wild-braad* (n); *item pelterv* (f), *bont-werk* (n).

Sauve, (adj. f. *van* fauf) *Gezond, wel, veilig.*

Sauvé, ée (adj.) *Behouden*; *zaliggemaakt enz.* (*Zie by* Sauver).

Sauve-garde, (f) *Befchutting, bewaaring, befcherming* (f); *item befchermbrief*; *item foldaat of wagt* (m. *om een huis of flot te bewaaren*); *item fchild of wápen (voor een vry-huis geplaatft)*; *item vry-brief (wegens inkwartiering van Soldaaten)*; (*NB. alle deeze benaamingen worden meeft* Sauvegarde *in 't duitfch genaamd*); fe mettre fous la fauvegarde du Roi, *zich onder 's Konings befcherming of vry-gelei begeeven*; fauvegarde du gouvernail, *zorglyn, dikke tálie of reep aan 't roer.*

Sauvelage. (*Zie* Salvage *en* Sauvage).

Sauvement, (m) *Redding*; *veiligheid*, *behoudens* (f).

Sauver, (v. a.) *Redden*, *behouden*, *enz.* ſauver une ville, un vaiſſeau, ſa vie, ſon ame, ſa gloire, *eene Stadt verloſſen of behouden*, *een Schip redden*, *zyn leeven*, *zyn' ziel*, *zyne eere 'er afbrengen of behouden*; ſauver, *behouden*, *záligen*, *zálig-maaken*, *als:* Dieu ſauve ſes élus; ſauver le dehors ou les apparences, *den uiterlyken ſchyn bewaaren*, *vertoonen dat alles wel is*, *geen agterdogt geeven*; ſauver ſa conduite, *zyn gedrag vry pleiten*, *verſchoonen*; ſauver une diſſonance, une contradiction, *een wangeluid herſtellen*; *tégenſtrydige dingen over-één brengen*; ſauver la chevre & les choux, (*ſpr. w.*) *alles redden*; ſauver, *beſpaaren*, *uitbaalen*; *als:* cela me ſauve beaucoup de peines & de dépenſes; ſauve qui peut, *een yder berge al wat hy kan of redde zich*; ſe ſauver, (v. r.) *zich redden*, *bergen of verloſſen*; *item vlugten*, *zich in veiligheid ſtellen of begeeven*; *item zich behouden*, *záligen*, *of zyne zaligheid uitwerken*; ſe ſauver, *zyn voordeel of ſchaade vinden*, *als:* ce tailleur fait bon marché de la façon des habits, mais il ſe ſauve ſur les fournitures.

Sauve-rabans, (m. pl.) *Leiſſels*, *worſten om de ree* (*ſcheeps-w.*).

Sauveté, (f); Etre en lieu de ſauveté, *in een vry-plaats of veilige háven zyn.*

Sauveur, (m) *Redder*, *behouder*; *item verloſſer*, *zálig-maaker.*

Saxatile, (adj.) *Dat in ſteen is of groeit*; plante ſaxatile, *een ſteen-plant.*

Saxifrage, (f) *Steen-breeke* (*zékere plant*).

Saye, Savette &c. (*Zie* Saie &c.).

Savon. (*Zie* Saie).

Sbire, (m) *Gerechts-dienaar in Italiën.*

Scabellon, (m) *Voet*, pédeſtal (*onder een beeld enz.*).

Scabieuſe, (f) *Schurft kruid* (n).

Scabreux, ſe (adj.) *Ruuw*, *ongelyk*; *moeyelyk*, *gevaarlyk*; chemin, eſprit ſcabreux, *een ruuwe weg*; *een miſlyk*, *laſtig of dwars gemoed of menſch*; affaire ſcabreuſe, *eene moeyelyke zaak.*

Scalene, (adj.); Triangle ſcalene, *ongelyk-zydige drie-hoek.*

Scalpel, (m) *Sny mes* (n. *by wond-h.*).

Scammonée, (f) Scammonium (*zékere plant of ſap dus genaamd*).

Scandale, (m) *Ergernis* (f), *aanſtoot*, *ſteen des aanſtoots* (m).

Scandaleuſement, adv.) *Aanſtootelyk*, *ergerlyk.*

Scandaleux, ſe (adj.) *Ergerlyk*, *aanſtootelyk.*

Scandaliſer, (v. a.) *Ergeren*, *ergernis of aanſtoot geeven*; ſe ſcandaliſer, (v. r.) *zich ergeren*, *geërgerd worden.*

Scander (v. a.) un vers, *een vaers volgens zyne voeten afmeeten.*

Scapulaire, (m) *Zéker ſchoudermis-gewaad* (n. *zynde een reepje ſtoffe van omtrent een voet breed dat van vooren en van achteren neêrhangd*); *item zodaanig gewaad*, *gedraagen by zommige kloosterlingen*, *onder 't hembd*; *item* veines ſcapulaires, *de ſchouder-áderen.*

Scarabée, (f) *Paerde-vlieg*, *ſtrontvlieg*, *tor.*

Scaramouche, (m) *Harlekyn*, *hanſop*, *hansworſt.*

Scarificateur, (m) *Kop-mes* (n. *der wond-heelders*).

Scarification, (f) *Kopping*, *inſnyding*, *kerving.*

Scarifier, (v. a.) *Koppen*, *kerven*, *in de boven huid inſnydingen maaken.*

Scarlatine, (adj.); Fievre ſcarlatine, *purper-koorts.*

Sçavamment &c. (*Zie met* Sa).

Sceau, (m) *Zégel* (n. cachet); le grand, le petit ſceau; le Garde des ſceaux, *de Zégel-bewaarder.*

Scel, (m. *woord der practyk*) *Zégel*, (n) *als:* ſous notre ſcel ſecret, *onder ons geheim zegel.*

Scedule. (*Zie* Cedule).

Scélérat, te (adj.) *Schelmagtig*, *godloos*, *ondeugend*; homme ſcélérat.

Scelerat, te (f. m. & f.) *Een schelm, fielt, booswigt; een ondeugend, godloos vrouwmensch.*

Scélérateſſe, (f) *Schelmſtuk* (n), *guitery, godloosheid* (f).

Scellé, ée (adj.) *Verzégeld enz.*

Scellé, (m. *in Rechten*) *'t Zégel* (n), *de verzégeling* (f).

Sceller, (v. a.) *Zégelen, bezégelen, verzégelen; item toezégelen* (cacheter); *item binden, toeſtryken met kalk enz.*).

Sceller, (v. n.) *Hard worden, een' korſt bekómen (als aarde); ophouden te groeyen (als takken).*

Scelleur, (m) *Verzégelaar, amptenaar die het zégel opdrukt.*

Scene, (f) *Vertoon-plaats* (f), *toneel* (n. *eener Schouwburg*); *item de vertooning* (f), *'t bedryf; item 't ſcherm* (n. *op een toneel*); paroître ſur la ſcene, *op 't toneel verſchynen*; une plaiſante, triſte ſcene, *eene aartige of koddige vertooning; een droevig ſchouwſpel.*

Scénique, (adj.) *Dat van 't toneel is.*

Scénite, (m) *Tenten-bewoonder.*

Scénographie, (f) *Beſchryving, tékening, afſchetſing (van eenig land of gebouw).*

Scepticisme, (m) *Leer-ſtelling, item ſecte der twyffelaars* (f).

Sceptique, (adj. & f.) *Twyffelend; een twyffelaar, wysgeer die alles in twyffel trekt.*

Sceptre, (m) *Scepter, ryks-ſtaf, Konings-ſtaf*; porter le ſceptre, *den ſcepter zwaayen, Koning zyn*; la mort n'épargne point les ſceptres, c'eſt à dire les Rois.

Sceu. (*Zie* Su *of onder* ſavoir).

Schelling, (m) *Een ſchelling (zekere munt).*

Schirre, (m) *Knoeſt-gezwel* (n. Schirrus).

Schismatique, (adj. & f.) *Kerkſcheurend; een die ſcheuring in de kerk of 't geloof veröorzaakt.*

Schisme, (m) *Scheuring, verdeeldheid in den Godsdienſt* (f).

Schnaphan, (m, *lees* Schenapan) *Duitſche Struik-roover.*

Scholarité, (f) *'s Studentſchap* (n); droit de ſcholarité, *'t ſtudenten-recht.*

Scholaſtique, (adj.) *Schoolſch, dat van de ſchool is.*

Scholaſtique, (m.) *Een ſtudent, ſchool-geleerde.*

Scholaſtique, (f) *De ſchoolſche Godgeleerdheid.*

Scholaſtiquement, (adv.) *Op eene ſchoolſche of ſchóol-geleerde wyze.*

Scholiaſte, (m) *Uitlegger der oude griekſche of andere Schryveren.*

Scholie, (f) *Uitlegging der oude ſchriften; item korte aanmerking of gevolg-trekking eener leer-ſtelling.*

Sciage, (m) *Het zaagen; 't zaagloon* (n); bois de ſciage, *gezaagd hout.*

Sciamachie, (f) *Wápen-handel* (m), *dril-konſt* (f).

Sciatére, (m) *Styl op een zonnewyzer.*

Sciatérique, (adj.) *Dat met een' ſtyl of ſchaduwe het uur aanwyſt.*

Sciatique, (adj. & f.); La ſciatique, ou la goutte ſciatique, *de heup-jigt.*

Scie, (f) *Een' zaag*; ſcie à main, à ſcier de long, à refendre, à débiter, *hand-zaag; trek-zaag; ſchulp-zaag; ſpan-zaag*; ſcie qui a de la voie, *een' ſcherpe zaag.*

Scie, (f) *Een zwaerd-viſch* (m).

Sciemment, (adv.) *Voorbedágtelyk, willens en weetens.*

Science, (f) *Weetenſchap, kenniſſe, geleerdheid, kundigheid.*

Scitendum, (m) *Wat 'er noodig is te weeten (kancely-woord).*

Scientifique, (adj.) *Geleerd, doorwrogt*; diſcours ſcientifique.

Scientifiquement, (adv.) *Geleerdelyk, grondelyk.*

Scier, (v. a.) *Zaagen, afzaagen, dóórzaagen*; ſcier des ais, *planken zaagen*; ſcier le bled, *het koorn afmaayen*; ſcier, (v. n.) *riemen ſtryken, deizen, averegts roeyen.*

Scieur, (m) *Zaager; maayer.*

Scintillation, (f. *lees* Scintilation) *Glinſtering, flikkering (der ſterren).*

Scintiller, (v. n.) *Glinſteren, flikkeren.*

Sciographie, (f) *Afteekening van 't binnenste van een gebouw.*

Sciomance, ou, Sciomancie, (f) *Waarzeggery uit de schimmen der dooden.*

Scion, (m) *Jonge spruit, of loot* (f).

Sciſſile, (adj.) *Kloofbaar, splytbaar.*

Sciſſion, (f) *Scheuring, scheiding* (diviſion; ſéparation).

Sciure, (f) *'t Zaagen, 't af- of dóórzaagen; item 't affnyden (van 't koorn); item zaag-meel, zaagſel* (n).

Sclérophthalmie, (f) *Zwaare ontſteeking in de oogen.*

Sclérotide (f) ou membrane ſclérotique, *'t harde oogen-vlies.*

Sclérotique, (f. m.) *Verhardend genees-middel* (n).

Scolarité &c. (*Zie* Scholarité &c.).

Scolie. (*Zie* Scholie).

Scolopendre, (f) *Zéker veelvoetige worm* (m) *of rups* (f); *item ſteen-vaaren, harts-tong* (f. *zéker kruid*).

Scorbut, (m) *Scheurbuik, blaauwſchuit* (f. *een kwaal veeler Zee-lieden*).

Scorbutique, (adj. & f.) *Scheurbuikig.*

Scorie, (f) *Vuiligheid, aſche van metaal.*

Scorpion, (m) *Een ſchorpioen.*

Scorſonnére, (f) *Schorſonnèer-wortel of ſchorſonneer.*

Scote, (f); faire la ſcote, *de kleederen reinigen, luchten (in Kloosters).*

Scotie, (f) *Groef, holligheid (in Bouw-k.).*

Scotisme, (m) *De leere van* Scotus.

Scotiſte, (m) *Návolger daar van.*

Scoue, (m) *Kimme* (f) *of einde van een buikſtuk* (n. *in Scheeps-b.*).

Scribe, (m) *Een Schrift-geleerde; item een Schryver, blad-ſchryver,* copiſt.

Scripteur, (m) *Bank-Secretaris; item Pauſſelyke bullen-Schryver.*

Scripturaire, (adj. & f.) *Die de H. Schrift alleen voor zyne richt-ſnoer houd.*

Scrofulaire, ou, Scrophulaire, (f) *Klier-kruid* (n).

Scrophule. (f. *Zie* Ecrouelles).

Scroton, ou, Scrotum, (m. *in ontleed-k.*) *Bal-zak.*

Scrupule, (m) *Bekommernis, angſtvalligheid* (f), *bezwaar* (n) *ſchrupel* (m. *des gemoeds*); *item een ſchrupel* (n. *zéker klein gewigt*); *item een'* ſeconde (f. *60ſte deel eener minuut*); *item een klein ſteentje dat in de ſchoenen valt en den voet drukt.*

Scrupuleuſement, (adv.) *Angſtvalliglyk, met ſchroom of bekommering.*

Scrupuleux, ſe (adj.) *Angſtvallig, bekommerd, ſchroomägtig; item naauw-lettend, zorgvuldig.*

Scrutateur, (m) *Onderzoeker, doorgronder, als:* Dieu eſt le ſcrutateur des cœurs; ſcrutateur, *opzaamelaar, opneemer der ſtemmen (eener verkiezing).*

Scrutin, (m) *Opzaameling, opneeming (f. der keurſtemmen of lotballetjes).*

Sçu. (*Zie* Su *of onder* Savoir).

Sculpter, ou, Sculper, (v. a.) *Snyden, beeld-ſnyden, beeld-houwen (in ſteen of hout).*

Sculpteur, (m) *Beeld-ſnyder, beeldhouwer.*

Sculpture, (f) *Het beeld-ſnyden; 't ſny-werk* (n) *de beeld-houw-konſt* (f).

Scurrile, (adj.) *Grof-ſchertſend.*

Scurrilement, (adv.) *Onbeſchaamdelyk, met gróve boertery.*

Scurrilité, (f) *Laage, gróve boertery of réde.*

Scute, (f) *Een' ſchuit.*

Se, (Pron. perſ. datif & accuſ. *van* ſoi) *Zich, zich zelfs; haar zelven;* s'aimer, *zich of zich zelfs beminnen;* elle ſe chatouille, *zy kitteld haar zelven;* ils, elles ſe divertiſſent, *zy vermaaken hen zelven, haar zelven; item* ils s'entr'aiment, *zy beminnen malkander; NB. dit woord* ſe *word in 't franſch by alle wéderhoorige* verba (verbes reflèchis ou neutres paſſifs) *geplaatſt, als:* ſe repentir, *berouw hebben;* s'enquérir,

quérir, *návorfchen, onderzoek doen*; fe moquer, *fpotten*; fe fouvenir, *gedenken, geheugen*; fe promener, *wandelen, enz. item* fe *is ook zomtyds* imperfonnel, *als:* il fe mange de bon bœuf en Angleterre, *'er word goed osfen-vleefch enz.*; cela fe vend, *dat word verkogt*; cela fe fait, *dat gefchied of dat word gemaakt of gedaan*; cela ne fe peut pas, *dat kan niet zyn of gefchieden.*

Séance, (f) *Zitting, plaats (in eene Raadsvergâdering); de vergâdering, zitting zelfs, of de tyd daar van.*

Séant, te (adj.) *als:* le Roi féant en fon lit de juftice, *de Kóning op zyn' Rechter-ftoel zittende.*

Séant, te (adj.) *Gevoeglyk, passend, wel-ftaande*; ce qui eft féant à l'un, ne l'eft pas à l'autre, *dat den eenen wel ftaat, ftaat den anderen kwalyk.*

Séant, (f. m); Mettre un mala de fur fon féant (fur fes feffes); *eenen zieken over eind helpen, oprigten, in 't bedde doen zitten.*

Seau, (m) *Een emmer.*

Seau. (*Zie* Sceau).

Sébille, (f) *Houte bak of nap* (m).

Sec, Seche, (adj.) *Droog, drooge enz.*; bois fec, *droog hout*; terre feche, *drooge aarde*; des fruits fecs, *gedroogde vrugten of fruiten*; voir d'un oeil fec, *met drooge oogen, of zonder traanen aanfchouwen*; un corps fec, *een mager of dor ligchaam*; mur de pierres feches, *muur van bloote fteen*; ftyle, difcours fec, *een dorre fchryfftyl enz.*; repartie, vifite feche, *een flaauw of onvriendelyk antwoord; een droog bezoek (dat niet vriendelyk is of waar men niets genuttigt)*; cheval qui a la jambe, la bouche feche, *een paerd dat gezonde voeten heeft; dat hard in den bek is*; remettre un cheval au fec, *een paerd uit de wei neemen, weêr op ftal zetten*; toux feche, *drooge hoeft, kinkhoeft*; réprimande feche, *fchampere beftraffing*; confulatation feche, *raad-vraaging zonder loon*; payer quelqu'un argent fec, *iemand met gereed geld betaalen*; avoir la tête feche, *kort van ftof of baaftig zyn*; il nous l'a donnée bien feche (*fpr. w.*) *hy heeft ons wat fchoons op de mouw gefpeld, of voorgeloogen*; boire fec, *fchoon uitdrinken, luftig zuipen.*

Sec, (f. m.) *Het drooge, het dorre* (n); *item Kanarie-fec* (f. *zékere wyn*); employer le verd & le fec, (*fpr. w.*) *alle middelen aanwenden.*

à Sec, (adv.) *Droog, uitgedroogd enz.*; la riviere, le pauvre homme eft à fec, *de rivier is droog, de arme man is lens, uitgeput of kan niet meer*; mettre à fec, *droog maaken*; *item uitfchudden, van alles berooven*; *item (een Schip) op 't drooge of op de wal zetten*; à pied fec, *droogvoets.*

Sécante (f) ou ligne fécante, (adj.) *Sny-lyn (in meet-k.).*

Séchement, (adv.) *Droog, op een' drooge plaats*; *item droogjes, vlakuit (iets zeggen).*

Sécher, (v. a.) *Droogen, uit-droogen, op-droogen*; fécher fes pleurs, *zyne traanen op-droogen*; fécher, (v. n.) *verdorren, uit-teeren*; fécher fur pied, *op zyn ftam verdorren*; *item al gaande uit-teeren*; fe fécher, (v. r.) *verdroogen, verdorren enz.*

Sécherefſe, (f) *Droogte; dorheid*; *item mágerheid, dorheid, onvrugtbaarheid (van ftyl, ligchaams geftalte enz.)*; *item onvriendelykheid, koelzinnigheid.*

Sécheron, (m) *Drooge floot; hooge en drooge wei of akker.*

Séchoir, (m) *Droog-bak* (m), *droog-plank* (f).

Second, de (adj. & f. *de c word uitgefpróken als een g*) *De tweede, het tweede*; en fecond lieu, *in de tweede plaats, ten anderen*; les caufes fecondes, *de tweede oorzaaken*; il a époufé en fecondes noces &c. *in het tweede huwelyk heeft hy enz.* un fecond, *een helper*, affiftent; *item een fchoolier van de 2de fchool*; capitaine en fecond, *een Kaptein-luitenant*; lieutenant en fecond, *een tweede luitenant*; fans fecond, fans feconde, *zonder weêrgâ*; beauté fans feconde.

Secondaire, (adj.) *Die of dat als een tweede of tot hulp komt.*

Seconde, (f) *Eene seconde of 't zestigste deel eener minuut; de 2de klasse (eener school); de 2de toon (in muziek).*

Secondement, (adv. en second lieu) *Ten tweeden.*

Seconder, (v. a.) *Helpen, bystaan, te hulp kómen, begunstigen.*

Secondicier, (m) *De tweede geestelyke eener kerk.*

Secondines, ou, Secondes, (f. pl.) *De nágeboorte (f).*

Secouement, (m) *Schudding, botsing, butseling (f).*

Secouer, (v. a.) *Schudden (een' boom enz.); uitschudden (een kleed); afschudden, afwerpen (het juk, eenen ryder enz.); botsen, botse-bossen (als een wágen); item (iemand) by de lurven grypen, omslingeren, doorneemen; item afmatten, aangrypen (door ziekte); se secouer, (v. r.) zich schudden, uitschudden (wegens stof, régen enz.).*

Secourable, (adj.) *Behulpzaam, gedienstig, geneegen om te helpen; item helpbaar, ontzetbaar, die of dat men helpen of ontzetten kan.*

Secourir, (v. a.) *Helpen, bystaan, byspringen, te hulp kómen, ontzetten; item (een paerd) de spooren geeven;* se secourir, (v. r.) *zich zelfs of malkander te hulp kómen.*

Secours, (m) *Hulp (f), bystand, onderstand (m), ontzét (n);* au secours! au secours! (interj.) *help! help!*

Secousse, (f) *Schudding, beweeging, botzing (f), schok, stoot (m).*

Secques, (f. pl.) *Laage gronden, brandingen (in zee).*

Secret, te (adj.) *Geheim, heimelyk, verborgen, verboolen, bedekt, item geheim-houdend, die wel zwygen kan; als:* c'est un homme fort secret, *item* escalier secret, *heimelyke trap;* porte secrette, *verborgene deur of achter-deur;* en secret, (adv.) *in 't heimelyk, in 't verborgene.*

Secret, (f. m.) *Een geheim (n), geheime of verborgene zaak (f); item een geheim (n) of konst (f).*

Secretaire, (m) *Geheimschryver,* Secretaris.

Secretairerie, (f) *Geheim-kamer* Secretarye.

Secretariat, (m) *Geheimschryvers-ampt,* Secretarisschap (n).

Secrete, (f) *Het gebéd in de misse (n).*

Secrétement, (adv.) *Heimelyker wyze, in 't verborgen.*

Secrétion, (f) *Afzondering, afscheiding (der vogten in Genees-k.).*

Sectaire, (m) *Byzondere geloofsgenoot, een ketter.*

Sectateur, trice (m. & f.) *Aanhanger; aanhangster (van eenige leere).*

Secte, (f) *Aanhang, hoop (m), gezindheid,* secte *(f. die eenige leere aankleeft).*

Secteur, (m) *Sny-lyn (f. in Meetk.).*

Section, (f) *Afdeeling, sneede (f) deel (n. van een hoofdstuk); item sneede, doorsnyding (f. in meet-k. enz.)* section conique, *de kégel-snee.*

Séculaire, (adj.) *Honderd-jaarig, dat iedere eeuw gebeurd of daar van is;* année séculaire, *'t jubel-jaar, 't laatste jaar eener eeuw.*

Sécularisation, (f) *Ontwying, het maaken van den geestelyken tot den waereldlyken stand.*

Séculariser, (v. a.) *Ontwyen, van geestelyk tot waereldlyk maaken.*

Sécularité, (f) *De waereldlyke stand.*

Séculier, re (adj.) *Waereldlyk;* (qui n'est point ecclésiastique); le bras séculier, *de waereldlyke magt of óverigheid;* séculier, re *waereldsch, waereldsgezind;* un séculier, *een waereldlyke, een leek; item een waereldlyk priester; item een waereldling, waerelds-gezinde.*

Séculierement, (adv.) *Waereldlyk, waereldscher wyze.*

Sécurité, (f) *Gerustheid, zorgeloosheid, vermétel vertrouwen;* la sécurité est la mere du danger; vivre dans une entière sécurité.

Sédanoise, (f) *Klein cursif-letter (by Drukkers).*

 Sédatif,

Sédatif, ive (adj.) *Pyn-stillend (in Genees k.).*

Sédentaire, (adj.) *Zittende, die veel zit of stil leeft*; travail, vie sédentaire, *zittende arbeid, werk dat zittende verricht word*; *een stil leeven*; homme fort sédentaire, *een man die veel zit, of zelden uitgaat*; cour sédentaire, *een Gerechts-hof dat niet van plaats verânderd.*

Sédiment, (m) *Zetsel, grond-sop (n), droessem (m), moer (f).*

Séditieusement, (adv.) *Oproeriger wyze.*

Séditieux, euse (adj. & f.) *Oproerig, muitägtig; muit-ziek; oproermaaker, muitmaaker.*

Sédition, (f) *Oproer, opstand (m) muitery (f).*

Séducteur, trice (m. & f.) *Verleider; verleidster (in Godsdienst of zéden).*

Séduction, (f) *Verleiding.*

Séduire, (v. a.) *Verleiden, vervoeren, misleiden, bedriegen.*

Séduisant, te (adj.) *Verleidend enz.*

Seduit, te (adj.) *Verleid enz.*

Séeller. (*Zie* Sceller).

Ségie. (*Zie* Seigle).

Segment, (m) *Affnyding, doorsnyding (f. eenes cirkels in Meet-k.).*

Ségorage, ou, Ségréage, (m) *Bosch-cyns (m) of recht (n).*

Ségraier. (*Zie* Ségrayer).

Ségrairie, (f) *Bosch dat in 't gemeen bezeeten word (n).*

Ségrais, (m) *Afgezonderd bosch tot brand-hout.*

Ségrayer, (f. m.) *Méde-bezitter van een gemeen bosch.*

Ségrégation, (f) *Afzondering, affcheiding.*

Ségréger, (v. a.) *Afzonderen.*

Seigle, (m. *lees* Ségle) *Rogge.*

Seigneur, (m) *Heer, Ambachts-Heer, Leen-Heer of bezitter eener Heerlykheid; een genaadige Heer of voornaam persoon*; un grand seigneur, *een groot Heer*; le grand seigneur, *de grooten Heer of Turksche Keizer*; Hauts & Puissants seigneurs, *Hoogmögende Heeren*; *item* le Seigneur, *de Heere, dat is, God of Jesus Christus*; heureux celui qui craint le Seigneur, tant vaut le seigneur, tant vaut la terre, *zoo Heer, zoo land*; à tous seigneurs, tous honneurs, *men moet een ieder de eere geeven die hem toekomt.*

Seigneuriage, (m) *'t Heeren-geld of recht (van iets).*

Seigneurial, le (adj.) *Dat van den ambachtsheer is of daar aan behoord*; droit seigneurial, *een Heerlykheids-recht*; terre seigneuriale, *een Heere goed.*

Seigneurialement, (adv.) *Als een groot Heer; item als een' heerlykheid.*

Seigneurie, (f) *Een' Heerlykheid (f), heerlyk leen-goed (n)*; *item de heerschappy daar over*; seigneurie suzeraine, *eene Heerlykheid met hoog en laag Gerecht*; la seigneurie de venise, *de staat van Venétiën*; hautes seigneuries, *hooge leenen, als: Hertogdommen, Graafschappen enz.*; votre seigneurie, (*tytel die men geeft aan groote Heeren*) *uwe Genáde of (volgens de Engelsche) uwe Lordschap*; *item (boertigl.)*; très humble serviteur à votre seigneurie, *uw' genádens ootmoedigste dienaar.*

Seille, (f) *Emmer.* (m. *Zie* Seau).

Seilleau, (m) *Scheeps-puts (f).*

Seillure. (f) *Zie* Sillage).

Seime, (f) *Kloove, scheur (in een' paerde-hoef).*

Sein, (m) *Boezem (m), borst (f)*; un beau sein, *een schoone boezem*; elle n'a point de sein; donner le sein à un enfant, *een kind de borst geeven*; sein, *het binnenste, 't hart, boezem, als*: porter la guerre jusques dans le sein &c. sein, *schoot, buik (m), lyfmoeder (f), als*: porter un enfant dans son sein; sein, *schoot, als*: rentrer dans le sein de l'église; le sein de la mer, de la terre, *de boezem enz.*

Seine, (f) *Schákel-net, zégen.*

Seing, (m) *Hand-tékening, onderschryving (f) of merk (n)*; seing privé, *hand-tékening zonder Notáris.*

Séjour, (m) *Verblyf (n), opboud (m)*; *item verblyf-plaats, woon-plaats.*

Séjourner, (v. n.) *Verblyven, zich ophouden, zyn verblyf houden.*

Seize,

Seize, (adj. & f.) *Zestien*; *een zestiende gedeelte*, *de zestiende*; le seize du mois, *de zestiende der maand*.

Seizieme, (adj. & f.) *Zestiende*.

Sel, (m) *Zout* (n); *item* (*figuurl.*) *zout* (n), *pit* (f), *merg* (n) *of zin* (m), *als*: je n'y ai pas trouvé un grain de sel; il n'y a ni sel, ni sauce à cela; il le mangeroit avec un grain de sel, *hy zou' hem met huid en met hair verslinden*; pour bien connoître un homme il faut avoir mangé un minot de sel avec lui, *om iemand wel te kennen moet men enz.*, sel volatil, *vlugzout*; sel attique, *de atheensche zinrykheid*.

Sélénique, (adj.); Discours sélénique, *rédenvoering over de maan*.

Sélénité, (f) *Maan-steen* (m).

Sélénographie, (f) *Maan-beschryving*.

Sélénographique, (adj.) *Dat daar van is*.

Selle, (f) *Een boute-stoel*, *drie-stápel* (*m. der schoenmaakers enz.*); entre deux selles le cul à terre, *tusschen twee stoelen in de asche*, *dat is*, *van twee dingen waar-op men hoopte niets bekómen*.

Selle, (f) *Stilletje* (n); *item stoelgang*, *afgang* (*n. van een' zieken*); aller à la selle, *afgaan*, *op 't stilletje gaan*; il a eu plusieurs selles, *hy heeft verscheidene maalen afgegaan of af-geweest*.

Selle, (f) *Zádel*, *zaâl* (n); selle rase, *een plat zaâl*; selle à tous chevaux, *iets dat algemeen nuttig kan zyn*.

Selle, (f) *Kalfáter-kist met gereedschappen*.

Seller, (v. a.) *Zádelen*, *het zaâl opleggen*.

Seller. (*Zie* Sceller).

Sellerie, (f) *Zádel-kamer*, *of vertrek daar het paerdetuig bewaard word*.

Sellette, (f) *Zadeltje*; *item zitbankje*, *verhoor-bankje* (*n. der misdaadigers*); *item bankje* (*waar op een misdaadige kloosterling zit als hy eet*); *item plankje* (*op een slypers wágen*); *draag-kussen of rug-planlje* (*der pak draagers*); *ploegbankje*; on l'a tenu long temps sur la sellette, *men heeft hem naauw ondervraagt*.

Selleur. (*Zie* Scelleur).

Sellier, (m) *Zádel-maaker*.

Selon, (Prép.) *Na*, *volgens*, *achtervolgens*; selon moi, ou selon mon opinion, *volgens myne gedagten*; l'Evangile selon St. Matthieu, *het Evangelium volgens*, *of van enz.*; selon, (adv.) *als*: c'est selon, *misschien*, *'t kan gebeuren*, *of 't is na dat 't valt*.

Semaille, (f) *Het zaaisel*; *item 't zaayen*, *'t gezaai* (n); *item de zaaityd* (*meest in 't meerv. gebr.*).

Semaine, (f) *Eene week*; *item eene week-arbeidens*; *'t week loon*; la semaine sainte, *de Paasch-week*; il vous payera la semaine des trois jeudis, *hy zal u te St. Juttemis*, *dat is*, *nooit betaalen*.

Semainier, iere (adj. & f.) *Weekelyks*, *by de week*; *een die by de week dienst doed* (*als*: *in een Klooster enz*).

Semaque, (f) *Smak* (*zéker schip*).

Semblable, (adj. & f.) *Gelyk*, *zoodánig*, *gelykvormig*; il est semblable à son pere, *hy gelykt zyn vader*; il est toujours semblable à lui même, *hy is zich zelven altoos gelyk*; aimer son semblable; *zyn gelyk beminnen*.

Semblablement, (adv-) *Insgelyks*, *gelyker wyze*, *als méde*.

Semblance, (f) *Gelykenis* (*béter* Ressemblance).

Semblant, (f. m.) *Uiterlyke vertooning*, *schyn of gelaat*; sous un faux semblant, *onder eenen valschen schyn*; faire semblant d'être satisfait, *zich gelaaten of houden voldaan te zyn*; ne faire semblant de rien, *niets laaten blyken of bemerken*; il fit semblant de ne pas le voir, d'aller plus loin, *hy geliet zich als of hy hem niet zag enz.*

Sembler, (v. n. & imperf.) *Schynen*, *gelyken*, *voorkómen*; le rivage semble fuïr, *de œver schynt terug te wyken*, *zich te verwyderen*; ils semblent fous & ils sont sages, *zy schynen gek te zyn*, *en zy zyn wys*;

vous me semblez tout pensif, qu'avez vous? *gy schynt my vol peinzing, wat scheet u?* il me semble, ou, ce me semble, *my dunkt, of het komt my voor*; il lui semble, il leur semble, *hem, haar, hun dunkt*; il me semble qu'il a tort, ou, il a tort ce me semble, *my dunkt dat hy ongelyk heeft*; que vous en semble? *wat dunkt 'er u van?* sembler bon, *goed-dunken, goed-achten*; comme bon lui semblera, *zoo als 't hem zal goed-dunken.*

Semé, ée (adj.) *Gezaaid; bezaaid; bestrooid; bezét: doormengd*; semé de fleurs & de lis; de ronces & d'épines, *met bloemen enz. bestrooid; met distelen en doornen bezét; item vol moeyelykheid*; clair-semé, *dun gezaaid of iel, schaars*; l'argent est clair-semé chez lui.

Semée, (f) *Zéker Heeren-recht* (n).

Semelle, (f) *Zool (van een schoen enz.)*; battre la semelle, *te voet reizen, het op zyn zoolen afleggen.*

Semelle, (f) *Zwaerd* (n. *van zommige Scheepen).*

Semence, (f) *Zaad* (n).

Semencine, (f) *Worm-kruid* (n).

Semer, (v. a.) *Zaayen (graan); bezaayen (eenen akker), bestrooyen (met bloemen); bezetten (met paerlen enz.) strooyen, werpen (geld enz.); uitstrooyen, verbreiden (lastering, ketery enz.).*

Semestre, (adj. & f.) *Van zes maanden, half-jaarig; een half jaar*; servir par semestre; entrer en semestre.

Semeur, (m) *Zaayer; item uitstrooyer, verbreider*

Sémi, (adj. lat.) *Half (alleen gebr. in* composita), *als*: sémi-brève (*f. in Muz.) witte noot van een' heele maat*; sémi-diapason (m), *halve octaaf*; sémi diapente (m), *halve toon*; sémi-diatesseron (m), *halve quarttoon*; sémi-double, (adj.) *dat van een middelbaar feest is, niet groot noch klein*, sémi minime, *'t vierde deel eener noot*; sémi-prébende, *halve prebende of prove*; sémi-preuve, *half bewys*; sémi-ton, *halve toon.*

Semillant, te (adj. *gem. w.) Wild; dertel*; enfant semillant; fille semillante.

Séminaire, (m) *Kweek school* (n).

Séminal, ale (adj.) *Dat van 't zaad is.*

Séminariste, (m) *Leerling; item leeraar der kweekschoolen.*

Sémininal, ou, Siminial, (adj.); Pain séminial, *brood van de bloem van meel gebakken, fyn brood.*

Sémiotique, (f) *De onderscheikunde wegens den aart eener ziekte.*

Semoir, (m) *Zaai-zak, zaad-bak.*

Semonce, (f) *Noodiging* (f), *verzoek* (n); *item vermaaning, waarschuuwing* (f).

Semondre, (v. a. *oud w.) Noodigen, verzoeken; waarschuuwen, herïnneren* (inviter; avertir).

Semonneur, (m) *Noodiger, bidder.*

Semotte, (f) *Kool-spruit.*

Sempiternel, le (adj.) *Eeuwig-duurend.*

Sénat, (m) *Raad, Magistraat* (m); *item raads-vergådering* (f).

Sénateur, trice (m. & f.) *Raadsheer; Raadsheers-gemaalin.*

Sénatorial, le (adj.) *Dat eenen Raadsheer betreft of daar van is.*

Sénatorien, ne (adj.) *Die van een Raadsheer afkomstig is.*

Sénatus-consulte, (m) *Raadt-besluit* (n).

Senau, (m) *Snaauw (f. zeker schip).*

Séné, (m) *Séne-plant* (f), *séne-bladen* (n. pl.).

Sénéchal, (m) *Drost, drossaerd.*

Sénéchaussée, (f) *Drost-ampt* (n).

Seneçon, (m) *Kruis-wortel* (f).

Senégré, (m) *Griekseh-hooi* (n).

Sener, (v. a. châtrer) *Snyden*; sener un verrat, une truye, une lice.

Senestre, (adj. *in wápen-k.) Slinks, slinker of linker.*

Senestré, ée (adj. *in wapen-k.) Dat iets ter linkere zyde heeft.*

Senestrochere, (m. *in wapen-k.) Linker arm.*

Senevé, (m) *Mostert-zaad* (n); *mostert-plant* (f).

Senieur,

Senieur, (m) *Een ouderc, den ouden of oudsten.*

Senne, (f) *Zégen (m. zéker nét).*

Senner, (v. a.) *Met den zégen visschen.*

Sens, (m. sing. & pl.) *Zin* (m), *verstand, vernuft* (n); *item zin* (m.), *meening enz.* (f); les cinq sens, *de vyf zinnen*; cela choque les sens, *dat stryd tégen 't gezonde vernuft*; le sens commun, *het natuurlyk verstand of begrip*; il, elle n'a pas le sens commun; reprendre ses sens, *zyn' zinnen of verstand weêr-bekómen*; mortifier ses sens, *zyne lusten dempen*; ne refuser rien à ses sens, ou donner tout à ses sens, *zyne lusten den teugel vieren, alles doen wat maar in den zin komt*; le bon sens, *het gezonde vernuft*; être hors de son bon sens, *niet by zyn' volle kennisse of verstand zyn*; c'est un homme d'un grand sens (esprit), *het is een zeer verstandig man*; perdre le sens, *zyn verstand verliezen, gek worden*; à mon sens, *naar of volgens myn begrip*; cela ne tombe point sous les sens, *dat kan niet begreepen worden*; donner dans le sens de quelqu'un, *iemands meening treffen*; entrer dans le sens d'un auteur, *den zin van een schryver vatten of van zyn gevoelen zyn*; il abonde en son sens, *hy blyft by zyne gedagten, of hy is styfhoofdig*; sens litteral, propre, figuré, moral, mystique, *letterlyke, eigentlyke, verbloemde (figuurlyke), zédelyke, verborgene zin*; mot à double sens, *een dubbelzinnig woord*; sens, *manier, wyze, zin*; de sens rassis, *op eene bezádigde wyze*; cela n'est pas bien dans ce sens là; en quelque sens qu'on le prenne; en tout sens, *in allen opzigten, aan alle kánten*; pierre qui a trois pieds en tout sens; tourner une personne de tous les sens, pour lui &c., *iemand op alle kanten wenden, om hem enz.*; mettez cela du bon sens, du mauvais sens, de l'autre sens, *legt dat op de regtere, de verkeerde, de andere zyde of kant*; sens dessus dessous, (adv.) *'t onderste boven, overhoop, bolder de bolder*; sens devant derriere, (adv.) *'t agterste voor, verkeerd, het paerd ogter de wágen*; à contre sens, (adv.) *verkeerd*; prendre une chose à contre sens.

Sensation, (f) *Het gevoel* (n), *indruk* (m), *aandoening (f. der zinnen).*

Sensé, ée (adj.) *Verstandig, wys, oordeel-kundig.*

Sensément, (adv.) *Verstandiglyk.*

Sensibilité, (f) *Gevoeligheid, aandoenlykheid.*

Sensible, (adj.) *Gevoellyk, of gevoelig, tastelyk, tastbaar, bespeurlyk, merkelyk* (qui tombe sous les sens); *item smertelyk, aandoenlyk* (qui est touchant); *item ligt geraakt, teer*, delicat; sensible (s. m.); *als*: je le prendrai par son sensible, *ik zal hem op zyn zwak aantasten.*

Sensiblement, (adv.) *Gevoelliglyk, duidelyk, klaarlyk*; *item sterk, zeer.*

Sensitif, ive (adj.) *Dat met gevoel, zinnen of verstand begaaft is*; l'ame sensitive, *de gevoelige ziel.*

Sensitive, (f) *'t Kruidje roer my niet (n. dat zich toesluit als men 't aanraakt).*

Sensualité, (f) *Zinnelykheid, vleeschelykheid, wellust, wulpschheid.*

Sensuel, elle (adj.) *Zinnelyk, wellustig, wulpsch, vleeschelyk.*

Sensuellement, (adv.) *Wellustiglyk, op eene wulpsche wyze.*

Sentence, (f) *Vonnis* (n), *uitspraak*; *item spreuk, gedenk-spreuk, zin-spreuk* (f).

Sentencier, (v. a.) *Vonnissen, doemen.*

Sentencieusement, (adv.) *Met zin-spreuken, met nadrukkelyke leeringen.*

Sentencieux, se (adj.) *Zinryk, nadrukkelyk, vol leering.*

Senteur, (f) *Reuk* (m), *geur* (f); une agréable senteur; *item* les senteurs, *de wel-riekende dingen.*

Sentier, (m) *Pad, voet-pad* (n); *weg* (m); sentier dérobé, *een sluippad*, sentier de la vertu, de la gloire, *het pad, of, de weg enz.*

Sentiment, (m) *'t Gevoel, 't gevoelend*

voelend vermógen; *item gevoelen*, *oordeel* (n) *meening*, *gedagte* (f).

Sentine, (f) *De durk* (m. *de plaats daar het stinkend wáter onder in een Schip vergaârd*); *item 't wáter of 't grond-sop zelfs* (n); *item het jan-bagel of schuim*; *item een riool van vuiligheid* (n) *zink-put* (m).

Sentinelle, (f) *Schildwagt*; sentinelle avancée, *de voorste schildwagt*; faire sentinelle, *op schildwagt staan*, *schilderen*; relever la sentinelle, *de schildwagt aflossen*.

Sentir, (v. a. je sens; nous sentons &c.) *Voelen*, *gevoelen*, *gewaar worden*; sentir son mal, *zyne smert voelen*; sentir, *rieken*, *ruiken*; sentir une fleur, *aan eene bloem ruiken*; je sens quelque odeur ici, *ik ruik hier iets*; sentir le vin, le musc, le relant ou le renfermé, *naar den wyn*, *naar den muskus*, *duf ruiken*; sentir le brulé, la fumée, l'oignon, le tonneau, *naar 't aangebrande*, *naar den rook*, *naar den ajuin*, *naar 't vat* (*vat-vuil*) *smaaken*; sentir (avoir l'air) *'er uitzien*, *gelyken*, *vertoonen*, *te kennen geeven*, *als*: sentir la grandeur, l'homme de qualité, le pédant, *iets groot vertoonen*, *als een man van aanzien*, *als een school-vos* (pédant) *uitzien*, sentir le gibet, *naar de galg ruiken*; sentir le terroir, *naar zyn land-aart gelyken of de manieren 'er van hebben*; cela sent la raillerie, *dat gelykent wel naar spotterny*; sentir un bienfait, *eene weldaad erkennen*, *'er gevoelig over zyn*; sentir une injure, *over eene beleediging gevoelig of gebelgd zyn*; sentir, *merken*, *bespeuren*, *verstaan* (s'appercevoir, connoître), *als*: sentir la beauté d'un discours; je sentois bien où il en vouloit, *ik merkte wel waar hy heen wilde*; vous sentez bien, que &c., *gy begrypt of merkt wel*, *dat enz.*; il a bon nez, il sent de loin, *hy kan voor-uit zien*; la caque sent toujours le hareng, (*spr. w.*) *dat in 't gebeente is gaat 'er niet ligt uit*, *of men kan altoos iemands herkomst onderkennen*.

Sentir, (v. n.) *Rieken*, *reuk van zich geeven*; sentir bon, *aangenaam rieken*; sentir mauvais, *stinken*; son haleine sent, *hy heeft een' stinkenden ádem*; cette viande commence à sentir, *dat vleesch begint een reukje te krygen*, *of te stinken*.

Se sentir, (v. r.) *Zich voelen of gevoelen*, *zich bevinden*; il se sent mourir, *hy voeld dat hy sterft*; se sentir coupable, *zich schuldig bevinden*; tout le monde se sent de la guerre, *een ieder heeft gevoel van den oorlog*; il se sent encore de sa maladie, *hy bespeurd nog dat hy ziek is geweest*; on s'en sent bien, *men gevoeld of bespeurd het wel*; je ne m'en sens plus, *ik voel het niet meer*, *of weet 'er niet meer van*; elle commence à se sentir, *zy begint haar zelven te kennen of te gevoelen dat zy groot word*; il commence à se sentir, *hy begint te zien wie hy is of wat hy vermag*; se sentir d'une libéralité, *van eene mildheid gevoel*, *of genot hebben*; ne pas se sentir, *geen gevoel meer hebben*; il se sent du lieu d'où il vient, *hy verbergt zyn afkomst niet*.

Senvre, (f) *Geele koorn-bloem*.

Seoir. (*Zie* Asseoir).

Seoir; (v. n. être convenable) *Voegen*, *passen*, *wel staan*; cet habit vous sied bien, mal; ces manieres ne vous seyent pas bien.

Sép. (*Zie* Cep).

Séparable, (adj.) *Afscheidelyk*.

Séparation, (f) *Afscheiding*, *afzondering*, *scheiding*; *item echt-scheiding*; *item schei-muur* (f), *afschutsel*, *beschot* (n).

Séparatisme, (m) *Afzondering van de algemeene leer* (f).

Séparatiste, (m) *Afgezonderde van de algemeene Godsdienst*.

Séparément, (adv.) *Afzonderlyk*, *alleen*.

Separer, (v. a.) *Scheiden*, *van één scheiden*, *van malkander scheiden*, *verdeelen*; séparer de corps, *scheiden van táfel en bed*; séparer de corps & de biens, *scheiden van táfel*, *bed en gemeenschap van goederen*; se séparer, (v. r.) *van malkander scheiden*.

Sépeaz,

Sépeau, (m) *Munt-blok*, *stempel-blok*.

Sepée, (f) *Rys-bosch* (m. touffe de tiges).

Sept, (adj. & f. m.) *Zéven*.

Septante, (adj. & f. *béter* soixante & dix) *Zéventig*; *doch men zegt* les septante interprètes, ou les septante, *de zéventig overzetters*; les septante semaines de Daniel.

Septembre, (m) *Herfst-maand* (f) *september*.

Septemvir, (m) *Een der 7 Raads-heeren te Rómen*.

Septénaire, (adj.); Nombre septénaire, *een zéven getal*.

Septennal, ale (adj.) *Zeven-jaarig*.

Septentrion, (m) *'t Noorden* (n).

Septentrional, le (adj.) *Noordsch*, *noordelyk*; les peuples septentrionaux, *de noordsche volkeren*; l'Amérique septentrionale, *noorder Amérika*.

Septérée, (f) *Een mudde koorn-land* (n).

Septieme, (adj. & f.) *Zévende*.

Septiémement, (adv.) *Ten zévenden* (en septieme lieu).

Septier. (*Zie* Sétier).

Septuagénaire, (adj. & f.) *Zéventig-jaarig*.

Septuagésime, (f) *De 3de zondag vóór de vasten* (m).

Sepulcral, ale (adj.); Inscription sepulcrale, *graf-schrift*.

Sépulcre, (m) *Graf* (n), *graf-steede* (f).

Sépulture, (f) *Begraavenis*, *begraaving*.

Séquelle, (f. *gem. w.*) *Gevolg* (n), *aanhang*, *sleep*, *stoet* (m); je me moque de lui & de toute sa sequelle.

Sequince, (f) *Eene achter-één-volging van kaarten ééner kleur*.

Sequestration (f) ou sequestre, (m) *Gerechtelyke overlévering*, *verzékering van iets in de derde hand*; metre en sequestre, *in bewaarder hand stellen*.

Sequestre, (m) *Scheids-man of derde man die zulke goederen bewaard*.

Sequestrer, (v. a.) (*iets*) *gerechtelyk in beslag neemen en in bewaarder hand stellen*; *item* (*iets*) *aan eenen derden man overléveren tot de uitwyzing van zaaken*; *item* (*iets*) *weg moffelen*, *weg pakken*; se sequestrer (v. r.) de la compagnie des hommes, *zich afzonderen enz.*

Sequin, (m) *Een sequyn of sequine* (f. *zékere goude munt ter waarde van omtrent een dukaat*).

Serail. (*Zie* Serrail).

Seran, ou, Serans, (m) *Een hékel*.

Serancer, (v. a.) (*vlas*) *hékelen*.

Serancier, (m) *Hékelaar*.

Séraphin, (m) *Serafyn* (*een der hoogste Engelen*).

Séraphique, (adj.) *Serafynsch*.

Séraskier, (m) *Turksche Bevélhebber*, *Generaal*.

Serdeau, (m) *Spys-kámer* (f. *daar alle de schótelen uit van 's Konings tafel komen gebragt worden*); *item de bediende daar van* (m).

Serein, ne (adj.) *Helder*, *klaar*; temps serein; *item* un visage serein, *een blymoedig wézen*.

Serein, (m) *De avond-lucht* (f).

Sérénade, (f) *Avond-zang* (m), *avond-spel* (n. *dat op de straat*, *onder de vengsters der Juffers gegeeven word*).

Sérénér, (v. a. *weinig gebr.*) *Ophelderen*, *stillen*, *verzagten*.

Séréníssime, (adj.) *Doorluchtigste*; son Altesse sérénissime.

Sérénité, (f) *Klaarheid*, *helderheid* (*van 't weêr enz.*); *stilheid*, *vrolykheid* (*des gemoeds*); *item doorluchtigheid* (*eer-titel der vorsten*).

Séreux, se (adj. *in Genees-k.*) *Waterägtig*; sang séreux.

Serf, serve, (m. & f.) *Slaaf*; *slaavin*; *item dienstbaare*, *lyf-eigene*.

Serfouette, (f) *Krabber of vork met 2 tanden* (*der Tuiniers*).

Serfouetter, ou serfouir, (v. a.) (*De aarde*) *omspitten*, *ombaalen*, *omkrabbelen*.

Serge, (f) *Sersie*; *saai*.

Sergent, (m) *Gerechts-dienaar*; *Stads-bóde*; *Deurwaarder* (*die iets gerechtelyk aanzegt*); *item een wagtmeester*, *serjant*; *item Hoep-tang* (*der kuipers*) *klemhaak* (*die de schrynw. gebrui-*

gebruiken in 't lymen ook fermoir *gen.*); *een flok met eenen ouden boed op* (*op een' akker, tot waarſchuuwing om geen voet-pad 'er op te maaken*).

Sergenter, (v. a.) *Door een Gerechs-bóde of deurwaarder maanen of iets aanzeggen* (infinueeren) *laaten*; *item* (*iemand*) *plaagen, den rug raauw ryden om iets te hebben.*

Sergenterie, (f) *Deurwaarderſchap* (n), *bédens plaats* (f).

Sergentie, (f. *weinig gebr.*) *Perſoonlyk dienſt van een Vaſſal.*

Serger, ou, Sergier, (m) *Serſie-weever*; *ſerſie-bandelaar.*

Sergerie, (f) *Serſie-weevery.*

Sergette, (f) *Fyne ſerſie.*

Serie, (f. *in Meet-k.*) *Rei, geſchikte achter-één-volging.*

Sérieuſement, (adv.) *Ernſtelyk, met ernſt*; *item ſtaatiglyk, deftiglyk.*

Sérieux, ſe (adj.) *Ernſtig*; *ſtaatig, deftig*; une affaire, mine ſérieuſe, *eene ernſtige zaak of eene zaak van gewigt*; *een ernſtige of deftig gelaat.*

Sérieux, (f. m.) *Ernſtigheid, ernſthaftigheid*; *item ſtaatigheid, deftigheid* (f); prendre ou affecter ſon ſérieux, ou ſe mettre ſur ſon ſérieux, *een ernſtig of deftig gelaat maaken.*

Serin, ine (m. & f.) *Cys, cysje*; ſerin de canarie, *kanari-vogeltje.*

Serinette, (f) *Zing orgeltje* (n. *voor vogeltjes*).

Seringue, (f) *Spuit, klifteer-ſpuit.*

Seringuer, (v. a.) *Spuiten, beſpuiten* (*een' wond*).

Sérioſité, (f) *Ernſthaftigheid.*

Serment, (m) *Eed*; prêter ferment, *eenen eed afleggen*; faire ferment, *zweeren, eenen eed doen*; ferment, *een vloek of eed, als:* proférer d'exécrables ferment.

Sermologe, (m) *Een Boek met Predikatien* (n).

Sermon, (m) *Preek, predikatie, Leer-réde* (f); ſermon funèbre, *Lykprédikatie*; ſermon, *langwylige en verdrietige rédenvoering, geſprek of vermaaning, als:* il me fatigue avec tous ſes ſermons.

Sermonnaire, (m) *Huis-poſtil* (f), *predikatie-boek* (n); *item ſchryver daar van.*

Sermonner, (v. n. *gem. w.*) *Preeken, lang over iets teemen of geſprék houden.*

Sermonneur, euſe (m. & f.) *Teemer, praater, verdrietige vermaaner*; *teemſter enz.*

Sérofité, (f) *Scherpe vogt of waterägtigheid* (*in 't bloed*).

Serpe, (f) *Snoei-mes* (n), *houwer* (m. *der Tuin.*); fait à la ſerpe, *lomp gemaakt, met een' byl gehouwen, als:* ouvrage, homme qui ſemble avoir été fait à la ſerpe.

Serpent, (m) *Slang* (f); ſerpent à ſonnette, terreſtre, aquatique, ailé, *rátel-ſlang enz.*; le vieux ſerpent, *de oude ſlang of de duivel*; ſerpent, *een valſch of verráderlyk menſch*; nourrir un ſerpent dans ſon ſein, *eenen verráder of genaarlyken menſch goed doen of by zich houden*; ſerpent, *zékere ſlangs-wyze bas-bazuin*; *item ſpeelder daar op.*

Serpentaire, (f) *Slangen-kruid* (n).

Serpentaire, (m) *Slangen-draager* (*zéker geſternte*).

Serpenteau, (m) *Slangetje* (n); *item voetzoeker, zwermer* (m. *by Vuurw.*).

Serpénter, (v. n.) *Slangs-wyze of met bogten loopen*; riviere qui ſerpente.

Serpenticole, (m) *Aanbidder der ſlangen.*

Serpentin, (m) *Slang of kromme buis* (f. *van een diſtileer-ketel*); *baan* (m. *van een ſnaphaan*); *groen marmer.*

Serpentin, ine (adj.) *Naar een' ſlang gelykende*; langue ſerpentine, *een ſlangen-tong, laſter-tong.*

Serpentine, (f) *Slangen-kruid* (n); *item ſlangen-ſteen* (m).

Serper, (v. n.) *Het anker of de dreg ligten* (*van galeyen gez*), *als:* les galeres commencèrent à ſerper.

Serpette, (f) *Snoei-mes*, (n. *krom mesje der Hoveniers*).

Serpilliere, (f) *Pakdoek, grof lin-*

linnen; *item een zeil* (*n. dat men voor de winkels hangt*).

Serpolet, (m) *Wilde tym* (*kruid*).

Serrage, (m) ou ferres, (f. pl.) *Wágering*, *wégering*, *buik-denning*, *voering* (*f. van een Schip*).

Serrail, (m) *Vrouwen-hof* (*n. des turkschen Keizers en van andere oosterschе vorsten of groote Heeren*); *item de vrouwen zelfs*.

Serre, (f) *Oranje-huis* (n), *oranjery*, *trek-kast* (f); *item fruit-kelder* (m) *of andere plaats* (*daar men 's winters 't fruit bewaard*).

Serres, (f. pl.) *De klaauwen* (*van een' roof-vógel*); avoir de bonnes ferres, *scherpe klaauwen hebben*, *vast-houdende zyn*.

Serré, ée (adj.) *Weg-geslooten*, *weg-gepakt*, *weg-gelegd*, *op-geslooten*; *item t' zámen-getrokken*, *vast in één gebonden*, *digt op malkander gedrongen*, *geprangd*, *geneepen*; argent ferré, *weg-geslooten of geborgen geld*; bourse ferrée, *toegeslootene beurs*; être ferré, *hardlyvig of verstopt zyn*; écriture, toile ferrée, *schrift dat digt op malkander is*; *digt geweeven of geslooten Lynwaad*; cœur ferré, *een beklemd hart*, homme ferré, *een gierigaard*; *item een inhoudend mensch*, *een die digt is en zwygen kan*; ferré, (adv. *met* bien, si, trop); *zeer*, *wakker*, *braaf*, *ter deege*, *als*: il géle bien ferré; il a été fouetté bien ferré.

Serre-argent, (m) *Schat-kámer*; *item zilver-kast* (f).

Serre bauquieres, (m. *in Scheepsb.*) *Balk-waagers* (*lange stukken hout waarop de balken rusten*).

Serre-bosses, (m. *zee-w.*) *Rust-lyn* (*waar-meê het anker vast gemaakt word*).

Serre-demi-file, (m) *Soldaat die 't halve gelid sluit*.

Serre-file, (m) *Gelid-sluiter*.

Serre-goutieres, (f. pl. *in Scheepsb.*) *Lyfhouten*, *waaringen* (*binnen in een Schip langs het boord*).

Serrement, (m) *Drukking*, *klemming*, *nyping*; *item toetrékking*, *binding*; *item beklemdheid* (*f. des harten*).

Serrément, (adv.) *Vast*, *digt in malkander geslooten*; *item kaariglyk*, *deuntjes*.

Serre-papiers, (m) *Papier-láde of kist* (f).

Serrer, (v. a.) *Op-sluiten*, *weg-sluiten*, *weg-leggen* (enfermer, mettre à part); *vast-binden*, *toe-trekken* (lier fortement); *drukken*, *prangen*, *benaauwen* (presser); *hardlyvig maaken*, *binden*, *verstoppen* (constiper); *digt in één dringen*, *by één schuiven*, *sluiten* (joindre près à près); ferrez cela, *leg dat weg*; il me ferra la main, *hy drukte my aan myne hand*; cela me ferre trop, *dat drukt*, *klemt*, *kneld of prangt my te zeer*; ferrez cela d'avantage, *trekt dat vaster toe*; *sluit of schuifd dat digter in één*; ferrer les ennemis de près, *digt op den vyand aandringen*, *hen op de hielen zitten*, *benaauwen*; ferrer le vent, (*zee-w.*) *scherp by den wind zeilen*, *of oploeven*; ferrer les voiles, *de zeilen inneemen*, *beslaan*; ferrer de voiles, *klein zeil maaken* (*het tégengestelde van* forcer de voiles); ferrer les rangs, *de gelédere nsluiten*; ferrer son style, *zyn' styl bekorten*, *inkrimpen*; ferrer un cheval, *een paert strek houden*; ferrer les pouces à quelqu'un, *iemand de daim-schroeven aandoen*; ferrer, (v. n.) *toeneemen*, *strenger worden*, *klemmen* (*als. vorst enz.*); se ferrer, (v. r.) *zich sluiten*, *digt in één voegen enz.*

Serrure, (f) *Een slot* (n); ferrure à double tour, *een nagt-slot*; crocheter, fausser une ferrure, *een slot opsteeken*; *een slot verdraayen*.

Serrurerie, (f) *Slotemaakery* (f); *het slotemaaken*; *slotwerk* (n).

Serrurier, (m) *Slotemaaker*.

Serte (f) ou Gabarit, (m) *Modél* (*n. van een schip*).

Sertir, (v. a. *Juwel. w.*) *Inzetten* (*een' édelen steen*).

Serrissure, (f) *'t Inzetten* (n).

Servage, (m) *Dienstbaarheid*, *lyf-eigenschap* (f).

Servant, (adj. m.) *Dienende*, *opwagtende*; gentil-homme fervant, *hof-jonker die de opwagting*

ting heeft; fief fervant, *een onderleen.*

Servante, (f) *Eene dienst maagd, dienst-meid*; *item dienaaresse, als:* votre très-humble fervante

Serveur de meffe, (m) *Mis-bediende, mis-dienaar.*

Serviable, (adj.) *Gedienstig, dienstwillig.*

Serviablement, (adv.) *Gedienstiglyk.*

Service, (m) *Dienst* (m. office); rendre fervice, *dienst bewyzen of doen*; fervice, *huur* (f) *dienst* (m. condition engagement); *opwagting, oppassing* (f), *als:* être de fervice, *de opwagting hebben*; offrir, préfenter fes fervices, *zyn dienst aanbieden*; fervice, ou fervice divin, *dienst, kerk-dienst, Godsdienst*: fervice, *ziel-mis, dienst*; fervice, *gerecht, opdisfching*; premier, fecond fervice, *eerste, tweede gerecht*; fervice, *een fervies of stelfel van táfel-goed enz.* (n) *als:* un fervice d'argent, de linge &c., fervice, *een klisteer*; donner un fervice (lavement), *een lavement zetten*; fervice, *'t uitslaan van een' bal.*

Serviette, (f) *Servet* (n), *táfeldoek*; *item band-doek* (m).

Servile, (adj.) *Slaafsch, dienstbaar*; condition fervile; fervile, *laag, fnood* (bas & rampant), *als:* action, ame fervile.

Servilement, (adv.) *Op eene slaafsche, laage of verägtelyke wyze.*

Servir, (v. a.) *Dienen, dienst doen, dienst bewyzen*: *item oppassen, opwagten*: *item opdisschen, de gerechten op táfel zetten*; *item vóór leeren* (*aan táfel*); *item* (*eenen kaats-bal*) *uitslaan*; on a fervi, *'t eeten is op táfel*; fervir à boire, *in fchenken, 't glas prefenteeren*; fervir, (v. n.) *dienen, strekken, verstrekken, dienstig of nuttig zyn*: à quoi cela fert il? *waar toe diend dat?* cela ne fert de rien, *dat is van geen nut, dat helpt niet*; fervir (tenir lieu) de pere, *tot vader verstrekken*; faire fervir les voiles, *de zeilen byzetten of ter wind-vang stellen*: fe fervir, (v. r. ufer de) *zich bedienen, gebruiken*; *item zich zelven dienen.*

Servis, (m) *Ongelden* (n. pl.), *gerechtigheid* (f); cens & fervis d'une terre.

Servites, (m. pl.) *Servieten* (*zekere monniken van de Augustyner orden*).

Serviteur, (m) *Dienaar*; *knegt*; *oppasser, minnaar, vryer*; *item* faites ferviteur à Monfieur, *maak een' dienaar of* reverentie *aan myn Heer*; je fuis votre ferviteur, *ik ben uw' dienaar*; *item ik ben van andere gedagten, of ik zal dat wel laaten*; ferviteur, je ne m'y fie pas, *ik dank hartelyk daar voor*; *enz.* ferviteurs, *Barbiers-knegts te Parys.*

Servitude, (f) *Dienstbaarheid, slaaverny* (f), *lyf-eigendom* (m); *item last* (m), *bezwaarnis* (f), *of recht* (n. fervituit *op een huis enz.*).

Servivi, (m) *Erkentenis der dienstbaarheid* (f. *in Rechten*).

Serum, (m. *lat. w.*) *Wáterägtigheid* (f. *in 't bloed*).

Ses, (pron. pl. *van* fon, fa) *Zyn, zyne*; *haar, haare*; *deszelfs.*

Sefame, (m) *Zeker oostersch koorn dus genaamd.*

Sesqui-altere, (adj. *in meet- en Reken-k.*) *Anderhalf maal zoo veel*; *item* fesqui-octave; fes qui-quatre; fesqui tierce, *anderhalve octaaf enz.* (*in Muz.*).

Sesfion, (f) *Zitting, verzámeling, raadsvergáde ring.*

Sesterce, (m) *Zékere oude romeinsche munt.*

Seterée, (f) *Een mudde koornland* (n).

Setieme &c. (*Zie* Septieme &c.).

Sétier, (m) *Een mudde* (n. *zyn 'le te Parys* 12, *en in Holland* 4 *fchépel*); *item mingelen.*

Sétine, (f) *Eene weide die* 6 *man in een' dag konnen afmaayen.*

Seton, (m) *Gat* (n) *of fontenél* (f) *in den nek.*

Seu. (*Zie* Su *of onder* Savoir).

Séve, (f) *'t Sap* (n. *der boomen en gewassen*); *item de zeef, ryzentheid* (f. *van de wyn*).

Sévére, (adj.) *Gestreng, streng, straf, hard, stuursch.*

Sévé-

Sévérement, (adv.) *Strengelyk.*

Sévérité, (f) *Gestrengheid, strafheid, hardigheid.*

Séveronde. (*Zie* Subgronde).

Sevices, (f. pl. *in Recht.*) *Harde behandeling, misbandeling* (f).

Seuil, (m) *Dorpel, drempel* (*eener deur bóven en benéden*; *item van een' sluis enz.*); *item anker-stok*; *item balk* (*waar op 't scheeps-dek rust*).

Seuillet, (m) *Drempel* (*der geschut-poorten op een schip*).

Sévir, (v. n.) *Streng zyn, mishandelen, gruuwzaamlyk handelen of te werk gaan*; févir contre quelqu'un.

Seul, eule (adj.) *Alleen enz.*; Monfieur eft feul, *myn Heer is alleen*; tout feul, *gantsch alleen*; c'eft fon feul défaut, *dat is zyn' eenigste feil*; feul à feul, ou, feul contre feul, *één tégen één, of man tégen man.*

Seulement, (adv.) *Alléénlyk, niet anders, maar*; *item* je n'y ai pas feulement penfé, *ik heb 'er niet ééns aangedagt*; non feulement, *niet alléénlyk.*

Seulet, ette (adj. *in Herderzang*) *Alléén.*

Seulle, (f) *Leg-plaats voor zout enz.*

Seur, eure &c. (*Zie* Sûr &c.).

Sevrer, (v. a.) *Speenen, afwennen* (*van de borst of pram*); fevrer un enfant, un veau &c. fe fevrer (v. r.) de quelque chofe, *zich van iets speenen of onthouden.*

Sexagénaire, (adj. & f.) *Zestigjaarig*; *een of eene zestig-jaarige.*

Sexagéne, (f. *in Ster- en Réken-k.*) *Een zestig tal* (n).

Sexagéfime, (f) *De 2de zondag vóór de vasten* (m).

Sexe, (m) *Kunne* (f), *geslacht* (n); *item* (*in een' bepaalden zin*); le fexe, ou le beau fexe, *het vrouwvolk of vrouwelyk geslacht*; aimer le fexe, *het vrouw-volk beminnen.*

Sextant, (m. *in wisk.*) *Een zesde deel.*

Sexte, (f) *'t Zesde boek der Pausselyke* Decretalen; *item de zesde toon in Muziek.*

Sexté, (adj.); Regiftre fexté, *Naam-rol der zout-pagters in Vrankryk van die geene die tot hun behooren.*

Sextelage, (m) *'t Markt-geld van verkögte waaren* (n).

Sextil, ile (adj. *in Sterre-k.*) *Dat 60 graaden van malkander is.*

Sextule, (m) *Gewigt van één drachma en één schrupel.*

Séyer (v. a.) les bleds, *het koorn offnyden.*

Seymen-Bachi, (m) *Opperjagermeester in Turkyen.*

Sgravit, (m) *'t Schilderen met zwart op natte kalk.*

Sherif, (m) *Een Rechter in Engeland.*

Si, (conj.) *Indien, by aldien, zoo*; fi j'avois fu cela, *indien ik zulks enz.* (*NB. voor* il ou ils *word de* I *van* fi *weg-gelaaten*) *als*: s'il amoit s'ils faifoient &c. fi, (conj.) *of*, dites moi fi vous viendrez, *zegt my of gy komen zult*; comme fi, *als of*; fi, (Partic.) *zoo, zoodaanig, als*: je fuis fi foible que je &c. pourquoi venez vous fi tard? fi eft ce que, (adv.) *évenwel, echter*; fi bien que, *zoo dat*; fi tant eft que, *ingeval, zoo 't gebeurd dat*; fi, *ja*; *als*: je gage que fi, *ik wedde van ja*; les uns difent que fi & les autres que non; fi fait, *ja wel, ja toch, als*: vous ne me connoiffez pas? fi fait, je vous connois, *gy kend my niet? ja wel, of vergeeft het my, ik doe.*

Siamoife, (f) *Zékere stoffe dus genaamd.*

Sibilot, (m) *Poetzen-maaker.*

Sibylle (f) *Sbille*, (*gewaande profeeteffe der oude Rom.*).

Sibyllins, (adj. pl.); Les livres fibyllins, *de boeken der fibillen.*

Sibyllisme, (m) *'t Waarzeggen der fibillen* (n).

Sibyllifte, (m) *Aankleever daar van.*

Sicamor, (m) *Hoepel* (*in wápenk.*).

Siccité, (f) *Droogheid* (*in Natuurk.*).

Sicilique, (m) *Eén drachma en 2 schrupel gewigt.*

Sicle, (m) *Een sikkel*; *zilverling* (*eertyds by de Jooden*).

Sicomore. (*Zie* Sycomore).

Sidéral, ale (adj.) *Dat de ſterren aangaat.*

Sidération, (f. *by wondh.*) *Ongevoeligheid, uit-teering (van eenig lid).*

Siècle, (m) *Eene eeuw* (f), *honderd jaar.*

Sied. (*Zie onder* Seoir).

Siege, (m) *Stoel, zétel* (m), *zitplaats, zitting* (f); prendre, donner des ſieges, *ſtoelen neemen, zig zetten enz.*; le ſaint ſiege, *de Pausſelyke ſtoel*; le ſiege épiſcopal; *de Bisſchoppelyke ſtoel of zétel*, le ſiege de l'empire, *de zétel of* reſidentie-*plaats des ryks*; ſiege de l'ame. *zétel, zitplaats der ziel*; ſiege, *Rechterſtoel*; *Gerechtshof, landgerecht*; ſiege, *beleg* (n), *beleegering* (f); mettre, lever le ſiege.

Sièger, (v. n.) *Zyn zétel of* reſidentie *hebben.*

Siemment. (*Zie* Sciemment).

Sien, enne (Pron.) *Zyn, zyne*; *haar, haare*; ſien, (f. m.) *'t zyne, de zyne.*

Sier. (*Zie* Scier).

Sieur. (m) *Heer*: le ſusdit ſieur.

Sieur &c. (*Zie* Scieur &c.).

Sifflement, (m) *Fluiting* (f), *gefluit*; *item 't ſiſſen (der ſlangen)*; *'t gehuil (der winden) 't ſnorren (der kógels)* (n).

Siffler, (v. n.) *Piepen*; *fluiten*; *ſiſſen*; *huilen, gonzen, ſnorren.*

Siffler, (v. a.) un air, *een deuntje fluiten*; ſiffler un oiſeau, *een' vogel vóórfluiten*; ſiffler quelqu'un, *iemand uitjouwen, beſpotten*; *item ſillietjes inblaazen wat te zeggen*; ſiffler la linotte, (*ſpr. w.*) *ſterk zuipen*; ſiffler le droit, *heimelyk of* privaate-lyk *in de rechten onderwyzen.*

Sifflet, (m) *Fluitje* (n); *item luchtpyp, ſtrot* (f) *gorgel* (m); couper le ſifflet à quelqu'un, *iemand de keel afſnyden.*

Siffleur, (m) *Fluiter, pyper*; privaate *leermeeſter in de rechten*; *uitjouwer, beſpotter*; *vóórzegger in een ſchouwſpel.*

Siffleuſe, (f) *Fluitſter enz.*

Sigillée (adj. f.); Terre ſigillée, *Gezégelde aarde (zékere roode* médicinale *aarde).*

Signal, (m) *Téken, ſein* (n).

Signalé, ée (adj.) *Uitgeblonken, blyken gegeeven*; *item uitmuntend*; *merkwaardig, zonderling, als*: faveur, année ſignalée.

Signalement, (m) *Naauwe beſchryving van een* deſerteur *of weggeloopen misdaadiger* (f).

Signaler, (v. a.) *Aftékenen, beſchryven (als: een' weg gelópene om hem te doen kennen)*; *item te kennen geeven, doen uitblinken, als*: ſignaler ſa valeur; ſe ſignaler (v. r.) *uitmunten, zich beroemd maaken.*

Signamment, (adv.) *Inzonderheid, voornaamlyk.*

Signandaire (adj.); Témoin ſignandaire, *onderſchréven getuige.*

Signature, (f) *Ondertékening, hand-tékening, hand*; *item merk-letter (van een blad).*

Signe, (m) *Téken, ken-téken* (n); *item een wenk* (m); *item téken, wonderwerk* (n).

Signer, (v. n.) *Tékenen, ondertékenen, onderſchryven, item tékenen, merken.*

Signet, (m) *Tékentje of lintje dat men in een boek legt* (n).

Signifiance, (f) *Getuigenis.*

Signifiant, ante (adj.) *Te kennen geevend, aanduidend.*

Significateur, (m) *Naam die aan zékere ſterren gegéven word die in haaren loop verändering ondergaan.*

Significatif, ive (adj.) *Nádrukkelyk, duidelyk, zin ryk.*

Signification, (f) *Beduidenis, betékenis* (f); *zin* (m); *item (in Rechten) aanzegging* (f).

Signifier, (v. a.) *Betékenen, beduiden, te kennen geeven*; *item (in Rechten) aankondigen, aanzeggen* (notifier).

Signette, (f) *Kaperſoen met tanden (n. voor paerden).*

Sil, (m) *Oker.*

Silabe. &c. (*Zie* Syllabe &c.).

Silence, (m) *Stilzwygendheid*; *item ſtilte* (f) paſſer ſous ſilence, *met ſtilzwygen voorby gaan.*

Silenciaire, (m) *Een zwyger.*

Silencieux, euſe (adj.) *Zwygend, ſtil.*

Sil.

Sillage, (m) *'t Zog* (n); *item de vaart* (f. *van een Schip*).
Siller, (v. n.) *Voortzeilen, vaart maaken* (*zee-w.*).
Siller. (*Zie* Ciller).
Sillet,(m) *Kam* (*eener védel,luit enz.*)
Sillogiser &c. (*Zie* Syllog.).
NB. de woorden die onder Si. *niet te vinden zyn, zoek die onder* Sy.

* * *

Sillon, (m) *Voore* (*van een' akker*); *item rimpel*; *item streek, gail* (f), *zog* (n. *van een Schip*).
Sillonner, (v. a.) *Vooren maaken*; *item* sillonner la plaine liquide (la mer) *het pékel-veld* (*de zee*) *beploegen of doorkruissen*; sillonner (v. n.) *berimpelen, frorssen*; *item kabbelen, golven maaken*.
Silvain &c. (*Zie* Sylvain &c.).
Simagrée, (f) *Gemaakt gebaar of optooisel* (n).
Simarre, (f) *Lange over-rok*; *rok met een sleep* (m).
Simbleau, (m) *Groote meet-snoer* (f. *tot bógen enz.*).
Simbole &c. (*Zie* Symbole &c.).
Simelium, (m) *Medailje-kast* (f).
Simetrie. (*Zie* Symetrie).
Similaire, (adj.) *Gelyk, overëenkomstig, dat naar malkander gelykt*.
Similitude, (f) *Gelykenis*.
Simoniaque, (m) *Kooper of verkóoper van geestelyke ampten enz.*
Simoniaque, (adj.) *Dat daar meê bevlekt is*.
Simonie, (f) *Kooping of verkooping van geestelyke ampten*.
Simpathie &c. (*Zie* Symp. &c.).
Simple, (m) *Kruid, genees-kruid* (n. *by Apoth.*).
Simple, (adj.) *Enkel, enkelvoudig, éénvoudig* (non composé); *item gemeen, eenvoudig* (sans ornement, ou distinction); *item eenvoudig, ópenhartig* (sans artifice, ou niais); un Etre simple, *een enkel of éénvoudig weezen* (*dat op zich zelven is*); un simple soldat, *een gemeen soldaat* (*niets meer*); tromper les simples, *de eenvoudige of onnózele bedriegen*.
Simplement, (adv.) *Enkelyk, eenvoudig'yk, zonder arg of list*.
Simplesse, (f. *alleen dus*) il ne demande qu'amour & simplesse, *hy zoekt niets als liefde en vréde*.
Simpliciste. (*Zie* Botaniste).
Simplicité, (f) *Enkelvoudigheid, éénvoudigheid*; *oprechtheid, eenvoudigheid*; *gemeenheid, slegtheid*; *onnózelheid, eenvoudigheid*.
Simplifier, (v. a.) *Zonder omslag* (*iets*) *voordraagen of voorstellen*; *item de ziel-bezorging van eene Parochie afneemen*.
Simplifier, (v. n.) *Genees-kruiden zoeken of zich in oeffenen*.
Simposiaque, simptomatique &c. (*Zie* Symp. &c.).
Simulacre, (m) *Beeld, afbeeldsel, beeltenis* (n. *der heidensche afgóden*).
Simulation, (f) *Veinzing, valsche voorstelling* (*in Rechten*).
Simuler, (v. a.) *Veinzen, zich gelaaten* (*in Rechten*).
Simultanée, (adj.) *Van gelyke tyd of stond*.
Sinagogue. (*Zie* Synagogue).
Sinapisme, (m. *by wond h.*) *Mostaard pleister of pap*.
Sincere, (adj.) *Oprecht, oprechtelyk*.
Sincérement, (adv.) *Oprechtelyk*.
Sincérité, (f) *Oprechtheid*.
Sinciput, (m. *in Ontl. k.*) *'t Voorhoofd* (n).
Sincope &c. Sindic &c. (*Zie* Syn.).
Singe, (m) *Een aap*; *item een nabootser*; *item een scheeps winde of bok*.
Singerie, (f) *Aapery, gekkerny* (f), *aapenspel* (n).
Singlage, singler. (*Zie* Cinglage &c.).
Se Singulariser, (v. r.) *Zich uitzonderen*.
Singularité, (f) *Zonderlingheid, byzonderheid*.
Singulier, iere (adj.) *Zonderling, ongemeen, wonderlyk, als*: circonstance, beauté singuliere; un combat singulier, *een gevegt van man tégen man*; le singulier (f. m. *in spraak-k.*) *het enkelvoud*.
Singuliérement, (adv.) *Zonderling*.
Sinistre, (adj.) *Ongelukkig, rampspoedig, kwaad*.

Siniftrement, (adv.) *Ongunftiglyk, kwalyk, verkeerdelyk.*

Sinodal &c. (*Zie* Synodal &c.).

Sinon, (adv.) *Uitgenómen, uitgezonderd, als, dan*; je ne fais rien, finon que les troupes &c., *ik weet niets, dan dat enz.*; finon, *anders, anderzints, zoo niet*; vivez de régime, finon vous vous en repentirez; *item* le peuple le regardoit, finon comme leur maître, du moins comme leur Libérateur, *het volk beschouwde hem, zoo niet als enz.*

Sinonime. (*Zie* Synonyme).

Sinople, (m. *in wapenk.*) *'t Groen* (n).

Sintiller. (*Zie* Scintiller).

Sinueux, eufe (adj.) *Bogtig, krom*; ligne, côte finueufe.

Sinuofité, (f) *Krombeid, bogt* (*der Zee-kuften*).

Sinus, (m) *Sinus* (*zékere boek-lyn in de 3 boek-meeting*); *item etter-zak* (*eener wond*).

Siographie. (*Zie* Sciographie).

Sion d'arbres. (*Zie* Scion).

Siphon, (m) *Een hével* (*zékere pomp of zuiger om wynen enz. uit 't eene vat in 't andere te tappen*); *item een hoos* (*op zee*).

Siquenille. (*Zie* Souquenille).

Sire, (m. *Eer-titel van Keizeren of Koningen*) *Heer Koning, Aller genádigfte Heer*; fire (*buertend*) *Heer, Myn Heer, als:* fire Pierre, *Myn Heer Pieter.*

Sirene, (f) *Meer-min* (*zéker verdigt zee-monfter dat zoo als men waande, door zyn zang de zee-lieden op de klippen vervoerde*); *item* (*figuurl.*) *tóver-zangfter, aanlokfter, bekooring, als:* la volupté eft une firene.

Sirerie. (*Zie* Seigneurie).

Sirius, (m. *Lat.*) *Hands fterre* (f).

Siroc, (m) *Zuid-oofte wind* (*in de middellandfche zee*).

Sirop, (m) *Stroop, firoop* (f).

Siroter, (v. n. *gem. w.*) *Kleine teugjes drinken*; *item zuipen, aan den drank zyn.*

Siroteur, (m. *gem. w.*) *Dronkaard.*

Sirtes, (m. pl.) *Gevaarlyke drooghtens of banken* (f. pl. *in zee*).

Sis, ife (adj. *Zie* fitué).

Siftématique &c. (*Zie* fyft. &c.).

Se Sifter, (v. r. *weinig gebr.*) *zich* (*ergens inftellen of laaten vinden.*

Siftile, fiftole. (*Zie* Syft).

Si-tôt-que, (conj.) *Zoo ras als.*

Situation, (f) *Legging, ftand* (*van een plaats*) *ftaat, gelégenheid* (*eener zaak*).

Situé, ée (adj.) *Gelégen*; *gefteld.*

Situer, (v. a.) *Leggen, zetten, ftellen, plaatfen.*

Six, (adj. & f.) *Zes*; *een zes*; *item zesde* (*der maand*).

Sixain, (m) *Zes-régelig vaers*; *zes krygs-benden*; *een half dozyn.*

Sixieme, (adj. & f.) *Zesde*; *een zesde of zesde deel*; *item 't eerfte fchool of een fchoolier daar van.*

Sixiémement, ou, en fixieme lieu, (adv.) *Ten zesden* (*NB. in dit en de onmiddelyk voorgaande woorden word de x als een z uitgefpróken*).

Sléé, (f) *Werktuig om fcheepen meê op de wal te trekken.*

Smectin, (m) *Zeep fteen.*

Smille, (f) *Muur-bak.*

Smiller, (v. a.) *Daar meê behakken.*

Sobre, (adj.) *Maatig.*

Sobrement, (adv.) *Maatiglyk.*

Sobriété, (f) *Maatigheid.*

Sobriquet, (m) *Scheld-naam, bynaam.*

Soc, (m) *Ploeg-fchaar.*

Sociable, (adj.) *Gezellig, gemeenzaam, daar meê om te gaan is.*

Sociablement, (adv.) *Gezelliglyk, vriendelyk, gemeenzaamlyk.*

Social, ale (adj.) *Gezellig, de t' zámenleeving beminnend, of dat daar van is.*

Société, (f) *Gemeenfchap, t' zámen-leeving*; *maatfchappy, genootfchap.*

Socinien, (m) *Sociniaan.*

Socinianifme, (m) *'t Socyndom* (n).

Socle, (f) *Voet, grond-fteen* (*van een beeld, zuil enz.*).).

Socque, (f) *Houte klomp der monnikken.*

Sodomie, (f) *Sodomie, onnatuurlyke zonde.*

Sodo-

Sodomiste, ou Sodomite, (m) *Een Sodomiet, een die sodomie of ontugt tégen de natuur begaat.*

Sœur, (f) *Zuster*; belle sœur, *stief zuster*; *halve zuster*; *zwagerin*; sœur de lait, *zoog-zuster*; sœur naturelle, *onëchte zuster*; sœur, *kloo-ster-zuster, nonne*; sœur de la charité, *graauwe zuster, nonne of oppaster in een zieken-huis*; sœur converse, *ordens-zuster*; sœur laie, *leeke zuster*; les neuf-sœurs, *de 9 zusters of zang-godinnen.*

Sofa, (m) *Sofa (breede met tapyt bekleedde voetbank, by de turken en andere oosterssche volkeren)*; *item een rust-bank.*

Soffite, (m) *Pannzel-werk of ander cieraad* (n. *onder de zoldering van eenig vertrek*.

Soi, (Pron. *zonder* Nom *in 't eenv. maar heeft in 't meerv.* eux. m. elles. f.) *Zich, hem, haar*; (*NB. in eenen onbepaalden zin zegt men*) il faut aimer soi même, *men moet zich zelven beminnen*; (*maar bepaaldelyk zegt men*) il s'aime lui même, *hy bemint zich zelven*; avoir dans soi quelque chose, qui &c. *in zich zelven, iets hebben, dat enz.*; sur soi, *op zich, by zich, als:* avoir de l'argent sur soi, *geld by zich hebben*; un chez soi, *een t'huis, als:* il n'est rien tel que d'avoir un chez soi, *eigen haerd is goud waerd* (*spr. w.*); a, de par soi, a, *a, is of spelt a* (*in de spel k.*).

Soi-disant, ante (adj.) *Zich uitgeevende, waanende, noemende, als:* soi-disant héritier de &c.

Soie, (f) *Zyde*; *item verkens-hair of borstel*; ver à soie, *zy-worm*; des paroles de soie, *zagte of fluweele woorden*; soies (pl.) *het hair zommiger honden.*

Soier. (*Zie* Soyer).

Soierie, (f) *Zyde-waar* (f); *zyde-handel* (m) *of zyde-werk* (n).

Soïeur, soïeux. (*Zie* Soyeur &c.).

Soif, (f) *Dorst* (m); *item* (*figuurl.*) *verlangen* (n), *begeerte* (f. *naar iets*); avoir soif, *dorstig zyn.*

Soigner, (v. n.) *Bezorgt zyn, zich bemoeyën*; soigner à quelque chose.

Soigner (v. a.) un malade, *eenen zieken op passen.*

Soigneusement, (adv.) *Zorgvuldiglyk.*

Soigneux, euse (adj.) *Zorgvuldig, oplettend.*

Soin, (m) *Zorge, zorgvuldigheid, bekommering* (f); avoir, prendre soin, *zorg draagen, acht geeven*; rendre des soins à quelqu'un, *iemand op-passen, van tyd tot tyd opwagten, bezoeken*; rendre de petits soins à une Dame, *eene Juffer op-passen, allerlei bevallige diensten bewyzen.*

Soir, (m) *Avond*; bon soir, *goeden avond, goede nagt*; je vous souhaite le bon soir, *ik wensch u goeden avond, of goede nagt*; le soir, *den avond of 's avonds*, tous les soirs, *alle avonden.*

Soirée, (f) *De avond-stond, avond-tyd* (f), *avond* (m).

Soit, (3*de* pers. *van 't* subj. *van* être) *Goed, 't zye zoo, laat het zoo zyn, ik staa dat toe*; on dit qu'il est riche, soit, mais &c., *men zegt enz. 't zye zoo, maar enz.* soit bien, soit mal, *'t zy goed of kwaad.*

Soit que, (conj.) *'t Zy dat.*

Soixantaine, (f) *Een zestig-tal, zestig stuks* (n).

Soixante, adj.) *Zestig.*

Soixante & dix, (adj.) *Zéventig.*

Soixantième, (adj. & f.) *Zestigste.*

Sol, (m. *lees, en zie* sou) *Een stuiver.*

Sol, (m) *Grond, vlakke grond*; *item Landsdouw, grond*; *item veld* (*in wápen k.*); *item goud* (*in chym.*); *item* sol (*in muziek*).

Solaire, (adj.) *Dat de zon betreft*; année, cadran solaire, *zonne-jaar*; *zonne-wyzer.*

Sol-batu, ue (adj.) *Aan den hoef gekwetst* (*van paerden gez.*).

Sol-bature, (f) *Kwetsing aan den hoef.*

Soldan, ou, Soudan, (m) *Soudaan* (*zéker turksche vorst*).

Soldat, (m) *Soldaat, Krygsknegt*; *Krygs-*

Krygsman; soldat (adj.) il a l'air soldat, *hy ziet 'er uit als een krygsman.*

Soldatesque, (f. f. & adj.) *'t Krygsvolk* (n), *de Krygslieden*; (m. pl.); des manieres soldatesques, *Krygsmans manieren*; à la soldatesque, *op zyn soldaatsch.*

Solde, (f) *Bezolding, solдye, leening (van een Soldaat)*; solde de compte, *'t slot of 't* saldo *eener rékening, of 't geen in* debet *of* credit *meerder is.*

Solder (v. a.) un compte, *eene rékening sluiten*, balanceeren.

Soldoyer. (*Zie* Soudoyer).

Sole, (f) *Tong (zéker visch; item 't onderste of de voetzool (van een paerde-hoef; item de bódem (van een plat-boomd vaartuig); item Legplaats (voor waaren tot ze vertoold zyn); item voet (van eene kraan enz.).*

Solécisme, (m) *Wan-taal, brabbeltaal, misslag tegen de régelen der spraak-kunde* (f).

Soleil, (m) *Zon, zonne* (f); le soleil levant, couchant, *de opgaande (ryzende), ondergaande zon*; il ne fait point de soleil, *de zon schynt niet*; c'est un soleil de janvier (*spr. w.*), *het is zonder kragt*; il a vécu 50 soleils (*by Dicht.*) *hy is* 50 *jaar oud*; soleil, *zonne-bloem* (f.

Solemnel, elle (adj.) *Plegtig, feestiglyk.*

Solemnellement, (adv.) *Plegtiglyk, op eene plegtige wyze.*

Solemnisation, (f) *Plegtige viering.*

Solemniser, (v. a.) *Vieren, plegtiglyk vieren of houden.*

Solemnité, (f) *Plegtigheid (van eenig feest enz.); item* formaliteit *(in Rechten).*

Solfier, (v. a. & n.) *De nooten zingen.*

Soliciter. (*Zie* Solliciter).

Solidaire, (adj. *in Rechten*); obligation solidaire, *verbinding of verbindenis van den eenen voor den anderen en alle voor een (voor een' schuld.*

Solidairement, (adv.) *Ieder voor zich zelven, voor malkander, en alle voor één.*

Solide, (adj.) *Vast, digt, sterk, bondig*; corps, aliment, bâtiment, raisonnement, esprit, preuve, bonheur solide, *een vast ligchaam; vaste spys; sterk gebouw; bondige redeneering; deftig verstand; bondig bewys; bestendig of waarägtig geluk*; solide (adj. & f. *in Meet-k.*) *dat dikte, breedte en lengte heeft*; solide (f. m.) *vaste grond, als*: creuser jusqu'au solide, *tot op de vaste grond graaven*; aller au solide, *wézenlyke dingen betragten*; il faut voir du solide, *men moet baar geld of voldoende zékerheid zien.*

Solidement, (adv.) *Vastelyk, digt, sterk; item bondiglyk, grondig.*

Solidité, (f) *Vastheid sterkte; item bondigheid, oordeel, grondige kennis*; la solidité d'un mur, d'un contrat, du jugement; *item* solidité *(in Rechten) verbintenis van den eenen voor den anderen.*

Soliloque, (m) *Alléén-spraak* (f), *gesprek by zich zelven (n. als by Toneel-sp.).*

Solins, (m. pl.) *Vakken of ruimtens tusschen de balken of ribben.*

Solipede, (adj.) *Met ééne hoef of klauw.*

Solitaire, (adj. & f.) *Eénzaam, alleen; een éénzaame, een Kluizenaar.*

Solitairement, (adv.) *Eénzaamlyk, alleen, afgescheiden.*

Solitude, (f) *Eénzaamheid; item éénzaame plaats, woestenye.*

Solive, (f) *Dwars-balk* (m) *of rib (f. onder de zoldering).*

Soliveau, (m) *Balkje, ribbetje* (n).

Sollicitation, (f) *Verzoek, aanzoek* (n), *aandringing, aanhouding* (f. *om iets*).

Solliciter, (v. a.) *Verzoeken, aanhouden, aandringen (om iets); item voortzetten, bevorderen (eenig geding enz.); item (iemand) sterk aanzoeken (tot kwaad enz.).*

Solliciteur, euse (m. & f.) *Verzoeker, aanzoeker; item bevorderaar, voortzetter, verzorger (van iemands belang); verzoekster enz.*

Sol-

Sollicitude, (f) *Bekommering, bezorgdheid, ongerustigheid.*

Solmifier. (*Zie* Solfier).

Solstice, (m. *in sterre k.*) *De zonne-stand, zonne-stil-stand* (m), *of zonne-wending (f. zynde de tyd wanneer de zon 't verste van de middel-lyn of den évenaar is en by ons of onze tégenvoeters den langsten of kortsten dag maakt)* le solstice d'été, d'hiver, *de zomer-zonne-stand; de winter-zonne-stand.*

Solsticial, ale (adj.) *'t geen tot den zonne-stand behoord.*

Solvabilité, (f) *Vermógen om te konnen betaalen* (n).

Solvable, (adj.) *Voldoende of vermógend genoeg om te betaalen;* il est solvable, *hy kan betaalen.*

Soluble, (adj.) *Oplossèlyk, dat te verklaaren of uit te leggen is, als:* proposition, argument soluble; soluble, *oplosselyk, ontbindbaar (in chymie) als* matiere: soluble, *eene stoffe die ontbonden of vloeibaar gemaakt kan worden.*

Solution, (f) *Oplossing, ontbinding; item (in Rechten) betaaling, voldoening (eener schuld).*

Somache, (adj.) *Brak, ziltig;* eau somache.

Sombre, (adj) *Donker, duister;* lieu, sombre, *duistere plaats;* temps, couleur sombre, *donker of dyzig weér; donkere kleur;* que l'avenir est sombre! *wat is het toekomende duister!* humeur sombre (triste, mélancholique) *treurige, zwaarmoedige of ouvrlendelyke imborst;* les rêves sombres, *de hel (by heidensche dichters);* sombres forêts, *donkere of lommerryke bosschadien;* le sombre, (f. m.) *het donkere.*

Sombrer (v. n. *Zee-w.*) sous voiles, *met volle zeilen omslaan of vergaan.*

Sommage, (m) *Heeren-dienst met last-dieren.*

Sommail, (m. *zee-w.*) *Naauw vaar-water daar men looтsen moet.*

Sommaire, (adj.) *Kort, beknopt.*

Sommaire, (f. m.) *Een kort begrip, korten inhoud.*

Sommairement, (adv.) *Kortelyk, beknoptelyk, met weinig woorden, in een kort begrip.*

Sommation, (f) *Aanmaaning, aanzoeking, afeisching; item aanduiding, dagvaarding (in Rechten); item op-eisching (eener vesting).*

Somme, ou, somne, (m) *De slaap* (sommeil).

Somme, (f) *Het beloop, het geheel* (n), *de summa of somme* (f); *item de korte inhoud* (m); somme de verre, *een bundel of schok van 24 glas-schyven;* somme toute, ou, en somme (adv. *béter* en peu de mots) *om kort te gaan.*

Somme, (f) *Last, dragt;* une bête de somme, *een last-dier, last-draagend beest (als: een paerd, ézel enz.).*

Somme (adj. *Zee w.*); Païs somme, *hooge grond, ondiep vaar-water.*

Sommé, ée (adj.) *Opgeëischt enz.*

Sommeil, (m) *Slaap, vaak.*

Sommeiller, (v. n.) *Sluimeren.*

Sommelerie. (*Zie* Sommellerie).

Sommelier, iere (m. & f.) *Keldermeester, bottelier; bottelierster.*

Sommellerie, (f) *Keldermeesterschap* (n); *item Bottelery, spys kamer* (f) *wyn-kelder* (m. *van groote Heeren*).

Sommer, (v. a.) *Gerechtelyk (iets) aanmaanen, afvorderen of kond doen; dagvaarden; item op-eischen (eene vesting enz.); item (prékenen, te zámen trekken, optellen;* sommer un juge de juger un procès, *eenen Rechter aanmaanen enz.*

Sommet, (m) *Top* (m), *top-punt* (n), *spits, kruin* (f); le sommet de la tête, d'une montagne, *de kruin van 't hoofd; de top, spits of kruin van een berg;* sommet de gloire, *hoogste top-punt der eere.*

Sommier, (m) *Balk, sommer, rust-balk; item dwars-balk (eener pers); perkament-raam; grond-gestel (van een orgel); kop hoepel, sluit hoepel (van een vat); steene voet of neut (daar iets op rust); last dier, last-beest; item een die last-dieren verzorgt, hof-furrier; item een bediende die het kussen of tapyt draagt waar op de Ko-*

Koning in de Kapelie knielt, of staat; item groote matras met paerde-hair gevuld; item groote reis-kist; item hoofd-register der rent-kamer.

Sommité, (f) *Top of spits (eener plant enz.).*

Somnambule, (f. m. & f.) *Slaapende wandelaar, een die in zyn slaap opstaat en omwandelt.*

Somne. (*Zie* Somme).

Somnifere, (adj.) *Slaap-verwekkend.*

Somptuaire, (adj.) *Dat de pragt of 't verteeren betreft*; les loix somptuaires, *wetten die de pragt der kleederen en spyzen bepaalen.*

Somptueusement, (adv.) *Pragtiglyk, kostbaarlyk, overdaadiglyk.*

Somptueux, euse (adj.) *Pragtig, kostbaar*; Prince, repas somptueux.

Somtuosité, (f) *Pragt, kostelykheid.*

Son, (Pron. poss. *in* fem. sa plur. ses) *Zyn, zyne; haar, haare*; son pere, *zyn of haar vader*; (*NB.* son *word ook gesteld vóór een* subst. fem. *als het met een vocaal begint*) *als*: son ame, son épée &c.

Son, (m) *Geluid, klank*; rendre un son.

Son, (m) *Zémelen* (pl.); ventre de son, robe de velours, *een die wel gekleed gaat en zulks uit zynen mond bespaard.*

Sonate, (f) *Zéker speel-tuiglyk muziek stuk.*

Sonde, (f) *Peil-lood, diep-lood, zink-lood* (n), *lood lyn (f. der zee-l.)*; *item tent-yzer* (n. *by wond-h.*); *item peil-stok, visiteer-priem* (m).

Sonder, (v. a.) *Peilen, de diepte van 't water of eene wond peilen, onderzoeken; item (iemand) polsen, zyn' meening enz. boren of uitvorschen; item waaren met een peil-stok visiteeren*; sonder, (v. n.) *het peil-lood uitwerpen.*

Sondeur, (m) *Peiler*; *item uitvorscher.*

Songe, (m) *Een droom.*

Songe-creux, (m) *Droomer, mymeraar, een die vol peinzingen is.*

Songe-malice, (m. & f.) *Kwaad-verzinner, kwaad brouwer; kwaad-stigster.*

Songer, (v. a. & n.) *Droomen; mymeren.*

Songer (v. n.) à quelque chose, *ergens op denken, peinzen*; songer à soi, *op zich zelven letten, acht geeven, op zyn' hoede zyn*; il ne songe point à mal, *hy heeft geen kwaad in den zin.*

Songeur, euse (m. &. f.) *Droomer; item mymeraar; droomster.*

Sonna, (m) *Zéker boek naast den Akoran by de Turken.*

Sonnaille, (f) *Bel of schel (die men de dieren aan den hals hangt).*

Sonnailler, (v. n. *gem. w.*) *Bellen, rammelen.*

Sonnaillier, (m) *Bel-koe, bel-geit enz.*

Sonnant, ante (adj.) *Luidend, klinkend, slaande*; étain sonnant, *klinkend tin*; montre sonnante, *slaande zak-uurwerk*; à l'heure sonnante, *met het slaan van de klok*; midi sonnant, 12 *uuren slaande*; à sept heures sonnantes, *met het slaan van 7 uuren, of toen het 7 uuren sloeg.*

Sonner, (v. a & n.) *Klinken, geluid geeven; item luiden, de klok, trekken; item bellen, schellen (aan de deur); item slaan ('t uur, als een klok)*; ces mots, ces vers sonnent mal à l'oreille, *die woorden, die vaerzen klinken niet wel in de ooren*; sonner les cloches, matines, vêpres, *de klokken enz. luiden*; l'horloge sonne, *de klok slaat*; midi va sonner, *'t is op de slag van twaalf of* 12 *uuren*; voilà midi qui sonne, *'t slaat* 12; midi est sonné, *'t is over twaalf*; midi vient de sonner, *'t is zoo éven* 12 *geslaagen*; deux heures sont sonnées, *'t is* 2 *uur geslaagen*; l'horloge a sonné deux heures, *de klok heeft twee geslaagen*; on sonne, *men luid; item men belt of schelt (aan de deur enz.)*; sonner de la trompette, du cor, *op de trompet, op het jagt-hoorn blaazen*; sonner le boute selle (ou à cheval), l'allarme, la charge, la retraite, *te paerd (tot 't opzitten), allarm, tot den aanval, tot den aftogt blaazen*; faire sonner haut une chose

chose, *iets hoog verbreffen of doen klinken*; ne sonner mot (ne dire mot) *geen woord spreeken, geen geluid slaan*; le chien sonne, *de hond slaat aan (of geeft te kennen dat hy op 't spoor is)*; ce qu'on dit de vous sonne bien mal, *'t luid zeer slegt enz.*; on ne peut pas sonner & aller à la procession (*spr. w.*) *men kan geene twee dingen te gelyk doen.*

Sonnerie, (f) *'t Gelui (der klokken); item 't slág-werk, 't klokkenspel (der uur-werken)* (n).

Sonnet, (m) *Een klinkt-dicht* (n).

Sonnetier, (m) *Bellen-maaker.*

Sonnette, (f) *Bel, schel* (f), *schelletje* (n); *item een' hei* (f) *of hei-blok* (m. *om paalen in te heien*).

Sonneur, (m) *Klokken-luider; Jagt-hoorn-blaazer; trekker aan den hei-blok.*

Sonnez, (m) *Twee zessen (in 't schaakspel.)*

Sonore, (adj.) *Klinkend, luid, schel*; voix, église sonore, *schelle enz.*

Sonorement, (adv.) *Op eene klinkende wyze, met een schel geluid.*

Sophi ou Sofi, (m) *Sofi (eernaam van den Koning van Perziën).*

Sophisme, (m) *Bedriegl'yke sluit-réden, drog-réden* (f) *valsch bewys* (n), *verblinding; item spitsvinnigheid, arglistigheid* (f), *bedrog* (n); *verstrikking* (f).

Sophiste, (m) *Leeraar der welspreekendheid (by de oude Grieken); item Drog-rédenaar, een die door valsche redeneering bedriegt.*

Sophistication, (f) *Vervalsching.*

Sophistique, (adj.) *Spitsvinnig, bedrieglyk, valsch.*

Sophistiquer, (v. a.) *Drog-rédenen gebruiken; item vervalschen, als:* sophistiquer le vin.

Sophistiquerie, (f) *Spitsvinnigheid; bedriegery; vervalsching.*

Sophistiqueur, (m) *Vervalscher; bedrieger.*

Soporatif, ive (adj. & f. m.) *Slaap-verwekkend; een slaap-verwekkend genees-middel.*

Soporeux, euse (adj.) *Slaap-zugtig, slaaperig.*

Soporifere, ou soporifique. (*Zie* Soporatif).

Sopra-Providiteur, (m) *Opper-opziener in Vinétiën.*

Sor, Sorage. (*Zie* Saur &c.).

Sorbe. (*Zie* Corme).

Sorbet, (m) *Sorbet (zéker drank van Lamoenen, zuiker en amber by de turken enz.).*

Sorbier. (*Zie* Cormier).

Sorbone, ou Sorbonne, (f) *De Hooge-school of 't Genootschap der God-geleerden te Parys.*

Sorbonique, (f. f.) *God-geleerde zin-twisting* (dispuit) *op de* sorbonne.

Sorboniste, (m) *Sorbonist, een van dit school.*

Sorcellerie, (f) *Tóvery, hexery.*

Sorcier, iere (m. & f.) *Tóveraar, of tóvenaar, hexenmeester; tóveresse, tóver-hex, hex.*

Sorcier, iere (adj.) *Betóverend, aanlokkend, als:* femme sorciere; *item* un livre sorcier, *een tóverboek.*

Sordide, (adj) *Vuil, schandelyk, snood, laag, verägtelyk*; avarice, homme sordide.

Sordidement, (adv.) *Schandelyk, verägtelyk, kaariglyk, knyziglyk, vrekkiglyk.*

Sordidité, (f. *weinig gebr.*) *Schandelyke vrekkigheid, kaarigheid, laagheid.*

Sore, sorer, soret. (*Zie* Saur &c.).

Sorin. (*Zie* Saurin).

Sorite, (m) *Op één gestápelde bewys-réden.*

Sornettes, (f. pl.) *Sprookjes, praatjes, klugtjes* (n. pl.).

Sors. (*Zie by* Sortir).

Sort, (m) *'t Lot; nood-lot* (n); jetter au sort, *looten, 't lot werpen*; un triste sort, *een droevig lot of nood-lot*; c'est le sort de la guerre, *dat 's Krygs-beloop, of 't gevolg van den oorlog*; accuser le sort, *zich wegens zyn lot beklaagen*; être content de son sort, *met zyn deel te vréden zyn*; sort principal, *hoofd som, kapitaal.*

Sort, (m) *Tóvery, hexery* (f).

Sortable, (adj.) *Gevoegzaam, overëenkomstig, dat by elkander voegt of past*; mariage sortable.

Sorte, (f) *Soort* (f), *slag* (n), *als:* toutes sortes de gens, de marchandises, de maux &c.; de la sorte, ou de cette sorte, *op die wyze, of manier*; il ne faut pas parler, en user de la sorte, *men moet op die wyze enz.*; de telle sorte, *op zodánige wyze*; de sorte que, en sorte que, (conj.) *zóo dat, invoegen dat*; sortes (f. pl.) *eigen drukken of sorteeringen (by Boekband.), als:* il ne vend que ses sortes.

Sortie, (f) *Uitgang, uit-togt* (m), *'t uitgaan, 't nitvaeren* (n); *item uitgang, deur enz.*; c'est sa premiere sortie, *'t is zyn of haar eerste uitgang*; sortie d'Egypte, *uit-togt uit Egypten*; droits d'entrée & de sortie, *inkómende en uitgaande reebten*; à la sortie du printemps, de la table, *met het eindigen, uitgaan van de lente, met het opstaan van de tafel*; faire une sortie, *eenen uitval doen (Krygs-w.).*

Sortilège, (m) *Tover-konst, bextry* (f).

Sortir, (m) *'t Uitgaan* (n), *d'uitgang* (m); au sortir, *in 't uitgaan*; au sortir de chez lui, de table, *zoo als hy uitging, opstond van tafel.*

Sortir, (v. n. je sors; nous sortons &c.) *Uitgaan, uitkomen, uittrekken enz.*; sortir de sa maison; sortir d'un grand péril, *uit een groot gevaar geraaken*; sortir de parents illustres, *van doorluchtige ouders voortkómen, voortspruiten*; sortir (v. a.) des marchandises hors d'un païs, *waaren uit een land voeren*; sortir son plein effet, *(in Rechten) zyn volle beslag (effect) hebben*; sortir quelqu'un d'affaires, *iemand uit moeyelykheeden redden.*

Sot, sotte, (adj.) *Gek, mal, dwaas, ongerymd.*

Sot, sotte, (f. m. & f.) *Een zot; eene zottinne*; un sot fieffé, *een volslagen gek.*

Sottement, (adv.) *Dwaaslyk, gekkelyk, ongerymdelyk.*

Sottise, (f) *Dwaasheid, zotheid, zotterny, ongerymdheid, malligheid.*

Sottisier, (m. recueil de bons mots) *Verzámeling van vertellingtjes enz.* (f).

Sou, (m) *Een stuiver*; n'avoir pas le sou, *geen stuiver in de waereld hebben.*

Sou. (*Zie* Soul).

Soubandage, (m) *Eerste of onderste verband* (n. *eener wond*).

Soubande &c. (*Zie* Sous-bande &c).

NB. de woorden die onder sou *niet zyn, zoek die onder* sous.

* * *

Soubassement, (m) *Voet* (m. *eener zuil*); *rabat* (n. *onder aan een bedde bangsel*).

Soubresaut, (m) *Luchte sprong.*

Soubrette, (f. *spot-w.*) *Sleepjuffer, Kamenier.*

Sou-brigadier, sou-chantre &c. (*Zie* Sous-brigadier &c.).

Souche, (f) *Stam, stomp* (m. *van een boom*); *houten-blok of klos*; *item stam, stam-vader (van een geslacht)*; faire souche, *het hoofd, de stamvader zyn*; il est de la même souche; c'est une vraye souche, *hy is een regte houte blok, een houten klaas*; souche de cheminée, *de schoorsteen buiten het dak.*

Souchetage, (m) *Telling enz. der afgehouwene boomen.*

Soucheter. (*Zie* Souchever).

Soucheteur, (m) *Opneemer, schatter der afgehouwene stammen.*

Souchever, (v. a.) *De onderste steenen uit eene steen groeve wegneemen (om de andere te doen vallen).*

Soucheveur, (m) *Weg neemer, uithaaler daar van.*

Souci, (m) *Goudsbloem* (f).

Souci, (m) *Zorge, kommer, bekommering* (f); souci cuisant, devorant, *smertelyke, verteerende bekommernis*; vivre sans souci, *zonder bekommering leeven*; un sans-souci, *een zorgeloos mensch.*

Soucier, se soucier, (v. r.) *Bezorgd zyn, zich bekommeren, zich ter harten neemen, als:* se soucier de l'éducation de ses enfants; ne se soucier point de sa reputation, om

om zyn goeden naam niets geeven of zich niet bekommeren; ne se soucier de rien, *nergens om geeven, of nergens na vraagen, zich nergens aan kreunen*; je ne m'en soucie guere, *ik geev' 'er weinig om, ik achte het weinig, ik vraage 'er weinig ná of kreune 'er my weinig aan.*

Soucieux, euse (adj.) *Bezorgd, zorgvuldig, bekommerd.*

Sou-clavier, sou-clerc, sou-comite, sou-commis (*Zie* Sous-clavier &c).

Soucoupe, (f) *Schenk-bord*; *item schóteltje, bakje* (n).

Soudain, aine (adj.) *Plotseling, haastig, schielyk*; mort soudaine; trouble soudain.

Soudain, (adv.) *Haastelyk, fluks, gezwind*; soudain il mit la main à l'épée; soudain que, *zoo ras als.*

Soudainement, (adv.) *Schielyk.*

Soudaineté, (f. *weinig gebr.*) *Schielykheid.*

Soudan. (*Zie* Soldan).

Soudard, (m. *boert. w.*) *Soldaat.*

Soude, (f) *Zee-gras* (n); *item weèd-asch*, souda (f).

Sou dépensier &c. (*Zie* Sous-dépensier &c.).

Souder, (v. a.) *Soudeeren, aan malkander soldeeren*; *item* souder un compte, *eene rékening sluiten.*

Soudiaconat &c. (*Zie* Sous-di).

Soudiviser &c. (*Zie* Subdivi.).

Soudoyen &c. (*Zie* Sous-doyen &c.).

Soudoyer, (v. a.) *Bezoldigen, in soldy onderhouden.*

Soudre, (v. a.) *Oplossen*; Soudre une question, une difficulté.

Soudrille, (m) *Losse Soldaat, spitsboef, ligtmis.*

Soudure, (f) *Soudeersel* (n).

Soû-faite, soû-ferme &c. (*Zie* Sous-faite &c.).

Soufflage, (m) *'t Glas-blaazen* (n) *of de konst daar van*; *item de bekleeding van een Schip met nieuw p ankwerk* (f).

Souffle, (m) *Aassem, ádem* (m), *'t geblaas* (n); éteindre la chandelle de son souffle; un souffle de vent, *een zogt windje.*

Souffler, (v. n.) *Hygen, blaazen*; *naar zynen ádem hygen*; le vent souffle, *de wind blaast*; souffler, *sterk drinken*; *item in de* chymie *arbeiden*; il n'ose souffler, *hy durft niet kikken noch mikken.*

Souffler, (v. a.) *Blaazen, uitblaazen enz.*; souffler le potage, une chandelle, la poussiere de dessus une chose, *de soep blaazen*; *eene kaers uitblaazen*; *het stof ergens afblaazen*; souffler un canon, *een geschut afblaazen*; souffler une sédition, la discorde, la division, *eenen oproer enz. stigten, aanhitsen*; souffler quelqu'un, *iemand inluisteren wat hy zeggen moet*; *item iemand ophitsen*; souffler quelque chose aux oreilles de quelqu'un, *iemand iets in 't oor luisteren om hem op te hitsen of gaande te maaken*; souffler le chaud & le froid (*spr. w.*) *heet en koud blaazen, of 't vuur in d'eene hand en 't water in d'andere draagen, dat is, dubbelhartig of valsch zyn*; souffler un vaisseau, *een Schip verdubbelen, voeren of op nieuw bekleeden*; souffler, (*in 't dam sp.*) *blaazen, weg-slaan*; souffle, ceux-là sont cuits (*spot-w.*) *daar zal ik 'er een voor wisschen, dat is, gy verteld ongelooflyke dingen.*

Soufflerie, (f) *'t blaas-werk* (n) *of de blaas-balken* (m. pl. *van een orgel*); *item 't werk der chymisten, gaudzoekers enz.*

Soufflet, (m) *Blaas balk of blaasbalg* (m); *item klap, klink, oorvyg, oorband, kinnebak-slag, muilpeer*; *item kalés, reis-koets* (f); *item ongeval* (n), *schade, klap, slag* (f. revers de fortune).

Souffletade, (f) *Eene meenigte van oorvygen.*

Souffleter (v. a.) quelqu'un, *iemand oorvygen geeven.*

Souffleteur, euse (m. & f.) *Kinnebak slaager*; *-slaagster.*

Souffleur, euse (m. & f.) *Blaazer*; *smids blaazer of blaas-balktrekker*; *orgel-trapper*; *inblaazer, inluisteraar*; *ophitser.*

Soufflures, (f. pl.) *Holligheeden, putten (in metaal dat te heet gegóten is.*

Souffrable, (adj.) *Lydbaar, verdraaglyk.*

Souffrance, (f) *Lyding, smert; item dulding, toelaating, gedooging (van iets).*

Souffrant, ante (adj.) *Lydende; item verdraagzaam, geduldig;* le souffrant, *de lyder, of de lydende party.*

Souffre-douleurs, (m) *Een' verschóveling, een daar een ieder op valt.*

Souffreteux, euse (adj. *oud w.*) *Elendig, behoeftig, noodlydend, schámel*

Souffrir, (v. a. je souffre; nous souffrions &c) *Lyden, verdraagen, uitstaan, ondergaan; item gedoogen, toelaaten, dulden.*

Souffre, (m) *Sulfer, zwável.*

Souffrer, (v. a.) *Zwávelen.*

Sougarde (f) de fusil, *Beugel onder den trekker van een snaphaan.*

Sougorge, (f) *Hals-riem (m. van een' toom).*

Souhait, (m) *Wensch, begeerte (f), verlangen (n);* à souhait (adv.) *naar wensch.*

Souhaitable, (adj.) *Wenschelyk.*

Souhaiter, (v. a.) *Wenschen, begeeren, verlangen;* je vous souhaite le bon jour, *ik wensch u enz.;* que souhaites vous, *wat belieft gy te hebben? of wat is 'er van uwen dienst.*

Souil, (m) *Modder-poel (m) of léger (n) daar het wild zwyn zich wentelt.*

Souille, (f) *Zeeling (plaats daar een schip by laag water gelégen heeft).*

Souiller, (v. a.) *Besmetten, vuil maaken, bezoedelen;* se souiller, (v. r.) *zich bezoedelen, zich verónt-reinigen.*

Souillon, (m. & f.) *Mors-pot, keuken-jongen, asschenvyster; morssebel, slons, slobbetje.*

Souillure, (f) *Besmetting, bezoedeling, verónreinigting.*

Soul, (lees sou) soule, (adj.) *Zat, verzádigd, vol van spyse, (in deezen zin zegt men béter* rassasié, ée) soul, soule, (adj.) *zat, vol, dronken;* il est soul, *hy is dronken;* être soul de quelque chose, *zat of vol zyn van iets, of iets beu zyn.*

Soul, (m) *Bekomst, genoegen (n), de buik vol (m);* manger son soul, ou tout son soul; ils se sont querellés tout leur soul, *zy hebben zich zat gekéven.*

Se soulacier, (*oud w. Zie* se rejouir, se recréer).

Soulagement, (m) *Verligting, verzagting, hulp, vermindering (f. van pyn enz.).*

Soulager, (v. a.) *Verligten, verzagten, verminderen, draaglyker maaken, helpen, bystaan.*

Soulandres, (f. pl.) *Schurft (n) of kloven (f. pl.) aan de knie-schyven der paerden.*

Soulant, ante (adj.) *Verzádigend, vullend.*

Soulard, arde (adj. & f.) *Die altyd vol en zat is.*

Soulas, (m. *oud w. Zie* Consolation).

Soulaud, aude (adj. & f.) *Vraatig en vuil; een vraat, zwelger, zwyn.*

Soulée, (f) *Vreetery, smarotsing; zuipery.*

Souler, (v. a.) *Verzádigen, opvullen (met spys of drank); dronken maaken;* se souler, (v. r.) *zich opvullen, zich zat of vol (van iets) maaken, zich dronken drinken (NB. men zegt beter* rassasier *in een' goeden zin); item* se souler de quelque chose, *iets zat moede of beu worden.*

Soulévement, (m) *Opstand, óproer (m), muitery; item walging, braak lust, opbreeking (f).*

Soulever, (v. a.) *Opbeuren, óptillen, ópligten (een pak); item tot ópstand, óproer of toorn verwekken;* soulever, (v. n.) *walgen, ópkómen, verheffen;* cela fait soulever le cœur, les flots; se soulever, (v. r.) *ópstaan, weérspannig worden.*

Souleur, (f) *Plotselinge schrik of ontsteltenis.*

Soulier, (m) *Een schoen;* éculer les souliers, *de schoenen van agteren neér-hakken of neér-treeden.*

Sou-

Soulieutenant. (*Zie* Sous-lieu.).
Souligner, (v. a.) *Onderlynen, onder-streepen, onder linieeren.*
Soulocataire. (*Zie* Sous-locat.).
Souloir, (v. n. *oud w.*) *Gewoon zyn* (*béter* avoir de coutume).
Soulouer, soumaitre (*Zie* Sous-louer &c.).
Soumettre, (v. a.) *t' Onderbrengen, onderdaanigmaaken, onderwerpen*; se soumettre, (v. r.) *zich onderwerpen.*
Soumis, ise (adj.) *t' Ondergebragt*; *item onderworpen, onderdaanig.*
Soumission, (f) *t' Onderbrenging*; *onderwerping, onderdaanigheid.*
Soupape, (f) *Klap* (*van een orgelpyp, pomp of blaas-balk*).
Soupçon, (m) *Argwaan, achterdogt* (m), *vermoeden* (n).
Soupçonner, (v. a.) (*Iemand*) *Verdenken, verdagt houden*; *item argwaanen, vermoeden.*
Soupçonneux, euse (adj.) *Mistrouwend, argwaanend, achterdenkend.*
Soupe, (f) *Sop, soep* (f), *vleeschnat* (n), *brood-soep* (f); soupe succulente, *kragtige soep*; soupe au lait, à l'oignon, *melk-sop*; *uyen-soep*; soupe maigre, *soep zonder vleesch*; soupe au vin, à la biere, *wyn of bier-soep, koud schaal*; il est ivre comme une soupe, *hy is zoo dronken als een kartouw* (*spr. w.*); soupe, *sneede pot-aarde.*
Soupé, ou, souper, (m) *Avondmaal, avond-eeten* (n), *avond-maaltyd* (f).
Soupée, (f) *'t Avond-maal* (n) *of de kosten daar van.*
Soupente, (f) *Hang-riem* (m. *aan een' koets enz.*); *hang-kamer* (f); *item voet, balk, paal,* (m. *waar op iets hangt in bouw-k.*).
Souper. (*Zie* Soupé).
Souper, (v. n.) *Avond-maalen.*
Soupeser, (v. a.) *Met de hand tillen, wikken of weegen,* (*om de zwaarte van iets te gissen*).
Soupier, (m) *Soep-eeter, groote liefhebber van soep.*
Soupiere, (f) *Soep eetster*; *item soep-schótel.*
Soupir, (m) *Een zugt*; jetter, pousser des soupirs, *zugten*; jusqu'au dernier soupir, *tot den laatsten snik*; soupir de Bacchus, (*boert-w.*) *oprisping, boer.*
Soupirail, (m) *Lucht-gat, togt-gat, kelder-gat* (n).
Soupirant, ante (adj.) *Zugtende.*
Soupirant, (f. m.) *Verliefde vryer of minnaar.*
Soupirer. (v. n.) *Zugten*; *item* soupirer pour une belle, *verliefd zyn*; soupirer aprés quelque chose, *naar iets haaken, hygen of vuuriglyk verlangen.*
Soupireur, (m) *Een zugter*; *item een verliefde.*
Souple, (adj.) *Gedwee, buigzaam, zwak, zagt, dat meê geeft* (pliant, maniable, flexible, complaisant); peau, osier souple; *zagt vel*; *zwakke, taaye of buigzaame teen* (*rys*); il est souple comme un gand, *hy is zoo gedwee als een handschoen, dat is, zeer willig, gehoorzaam of handelbaar.*
Souplement, (adv.) *Buigzaamlyk, onderworpener wyze.*
Souplesse, (f) *Gedweeheid, buigzaamheid, meê-geevendheid*; *onderdaanigheid, voegzaamheid*; *item* tours de souplesse, *behendigheid, looze streeken.*
Sou-précepteur, sou-prieur. (*Zie* Sous-précepteur &c.).
Souquenille, (f) *Overtrek, kiel, linnen-kiel* (m).
Source, (f) *Bron, bron-áder* (f), *oorsprong* (m) *begin* (n).
Sourcil, (m) *Wenkbraaw of wynbrauw* (f); froncer le sourcil, *de wenkbrauwen op-haalen, zuur zien.*
Sourciller, (v. n.) *De wenkbrauwen verroeren.*
Sourcilleux, euse (adj. *in Dichtk.*) *Hoog, verheeven, als*: monts sourcilleux.
Sourd, de (adj.) *Doof*; devenir sourd, *doof worden*; un feu, bruit sourd, *een dof geluid*; *een heimelyk gerugt of mompeling*; de sourdes pratiques, *heimelyke kunstjes*; lanterne sourde, *een dieven-lantaarn*; être sourd à quelque chose, *ietwes*,

wel niet booren willen; faire la fourde oreille, *booren de doof zyn.*

Sourd, de (f. m. & f.) *Een Doove, doof mensch*; faire le fourd, *den dooven speelen, niet willen booren.*

Sourdaud, aude (adj. & f.) *Hard-boorig, bard-boorend.*

Sourdeline, (f) *Italiaansche zak-pyp of doedel-zak.*

Sourdement, (adv.) *Heimelyk, stilletjes, ter smuiks.*

Sourdine, (f) *Klaryn of verdoover (van de klank eener trompet enz.)*; *item een dof speel-tuig*; à la fourdine (adv. fans bruit) *met een' stille trom, stilletjes, in de stilte.*

Sourdre, (v. n. *meest in* infin. *en* 3*de* perf. *van 't* pres. indic. *gebr.*) *Ontspringen, opwellen*; là fourd une fontaine & là &c.

Souriceau, (m) *Een muisje* (n).

Souriciere, (f) *Een' Muize-val.*

Souriquois, oife (adj. *boert. w.*) *Dat van muizen-aart is*; la gent fouriquoife, *bet muizen-geslacht.*

Sourire, (v. n.) *Grimlagchen*; *item* fourire à quelqu'un, *iemand vriendelyk toelagchen.*

Sourire, ou fouris, (f. m.) *Een grimlach, vriendelyk lagchje*; elle a un fourire charmant.

Souris, (f) *Een' muis*; *item muis van de band*; *muis in de neus der paerden.*

Sournois, oife (adj. & f. fombre, taciturne) *Nors, morrend, onvriendelyk*; *een zuurendoek*; *heimelyke morrer, zwyger.*

Sous, (prép.) *Onder*; fous la table, *onder de tafel*; fous le regne de &c., *onder de regeering van enz.*; fous pretexte de &c., *onder voorwendsel van enz.*; fous efpérance de &c., *in boope van enz.*; fous (ou fur) peine de la vie, *op lyfstraffe, op lévens-straffe*; être fous les armes, *onder of in de wápenen zyn*; fous main, *beimelyk, onder de band*; (*NB. als* de *of* par *voor-af gaat, gebruikt men* deffous), *als*: ôter quelque chofe de deffous la table, *iets onder de tafel weg-neemen*; paffer par deffous, *van onderen door-gaan.*

Soufacriftain. (*Zie* Sous-facriftain).

Sous-affermer. (*Zie* Sous-fermer).

Sous-aide, (f) *Bydraaging, hulp (der leen-mannen).*

Sous-arbriffeau, (m) *Gewas, dat geen boom, noch plant is* (n), *eene heester* (f).

Sous-bail, (m) *Onder-verpagting, weder-verhuuring* (f).

Sous-bandage, (m. *by wond-b.*) *Onder-zwagteling* (f).

Sous-bande, (f) *Onderste zwagtel.*

Sous-barbe, (f) *De kin van een paerd* (f); *item stoot onder de kin* (n); fous-barbes, *knien onder de kraan-balken van een Schip.*

Sous-berme, (m) *'t Schielyk wassen der rivieren door 't smelten van sneeuw enz.*

Sous-Bibliothécaire, (m) *Onder-boek-bewaarder, onder-opzigter der Boekery.*

Sous-Brigadier, (m) *Onder-Rotmeester eener ruiter-bende.*

Sous-Camérier, (m) *Onder-Kamenaar.*

Sous-chantre, (m) *Onder-zanger, onder-zangmeester.*

Sous-clavier, iere (adj. *in ontl. k.*) *Dat onder 't sleutel been is.*

Sous-Clerc, (m) *Onder-schryver of onder-Klerk.*

Sous-comite, (m) *Onder-Bevélhebber of kwartier-meester eener galeie.*

Sous-Commis, (m) *Onder-Kommies of Gelastigde.*

Soufcribe, (m) *Onder-schryver, onder-Secretáris* (*by de Kartbuizers*).

Souscripteur. (*Zie* Souscrivant).

Soufcription, (f) *Onderschryving*; *item intékening* (*wégens eenig boek enz*).

Soufcrire, (v. a.) *Onderschryven, ondertékenen* (*eenig geschrift*); *item intékenen* (*voor eenig boek, genootschap enz.*).

Soufcrivant, (m) *Onderschryver*; *intékenaar.*

Sous-

Sous-dépenfier, iere (m. & f.) *Onder-Huisbouder of hofmeester; onder hofmeester; onder-bottelier of-fpys verzorgster.*

Sous Diaconat, (m) *Onder-Diákenschap (zéker Geestelyk ampt).*

Sous Diacre, (m) *Onder Diáken.*

Sous-Doyen, (m *Onder-Deeken (zéker Geestelyke waardigheid).*

Sous Doyenné, (m) *Onder-Deekenschap* (n).

Sous-entendre, (v. a.) *Onder-verstaan, onder-begrypen;* cela fe fous-entend, *dat word 'er onder verstaan.*

Sous-entendu, ue (adj.) *Onder-verstaan, onder-begreepen;* cette condition eft fous-entendue; un fous-entendu, *een uitgelaaten woord of zin in 't óverige vervat.*

Sous entente, (f) *Heimelyk verstand* (m) *of meening (f. in iemands uitdrukking vervat).*

Sous-épineux, (m. *in ontl. k.*) *De 7de arm-spier (f).*

Sous-établi, (m) *Een Gevolmagtigde,*

Sous-faite, (m) *Voering, plank onder den nok van een gebouw (f).*

Sous fermer, (v. a.) *Onder-pagten (iets pagten of huuren van 't geene een ander reeds gepagt of gehuurd heeft); item onder-verpagten (iets verpagten van 't geene men zelfs gepagt of gehuurd heeft).*

Sous-fermier, iere (m. &. f.) *Onder-pagter of- verpagter; onder-pagster of- verpagster.*

Sous freter, (v. a.) *Wéder bevragten of verhuuren (een Schip dat reets gehuurd was); item zulks huuren of bevragten.*

Sous-Gouverneur, (m) *Onder-bestuurder.*

Sousfigner. (*Zie* Souffigner).

Sous-infirmiere, (f) *Onder-oppasser der zieken (in een Klooster of zieken-huis).*

Sous-introducteur, (m) *Onder-inleider (der gezanten enz.).*

Sous-Lieutenance, (f) *Onder-Luitenants-plaats.*

Sous-Lieutenant, (m) *Onder-Luitenant.*

Sous-Locataire, (m. & f.) *Onder-huurder; onder-huurster.*

Sous-louer, (v. a.) *Onder huuren; item onder-verhuuren.*

Sous-Maître, (m) *Onder-Meester.*

Sous Maitreffe, (f) *Onder-Meesteresse, onder maitresse.*

Sous-Manant, (m) *Onder-bewoonaar.*

Sous-mettre &c. (*Zie* Soumettre &c).

Sous ordonné, ée (adj.) *Daarná bevoolen, by gelasted.*

Sous Pénitencerie, (f) *Onder-Biegt-vaderschap* (n).

Sous-Pénitencier, (m) *Onder-Biegt-vader.*

Sous-Précepteur, (m) *Onder-Leermeester.*

Sous-Prieur, (m) *Onder-Kloostervoogd, onder-*Prior.

Sous-Prieure, (f) *Onder-Kloostervoogdesse, onder-*Priorinne.

Sous-Recteur, (m) *Onder*Rector *of* conrector (*zeker Leermeester der Latynsche school*).

Sous-rente, (f) *Onder rent, onder-pagt.*

Sous-Rentier, (m) *Onder-huurder.*

Sous Sacriftain, (m) *Onder-Bewaarder der gewydde Kerkelyke dingen.*

Sous-Sécretaire, (m) *Onder-Geheim-schryver.*

Souffigné, ée (adj. & f.) *Onderschréven, ondertékend, ondergetékende;* je fouffigné, *ik ondergeschrévene.*

Souffigner, (v. a.) *Onderschryven, ondertékenen* (figner).

Sous-tendante, (f. *in Meet-k.*) *Linie die de twee uiterstens van een gedeelte eenes cirkels aan een voegt.*

Souftilaire, (adj. & f. f.) *Middaglynig; de middag-lyn (van een vlakke zonnen-wyzer).*

Souftraction, (f) *Aftrekking*, fubftractie (*in Réken-k.*); *item onttrekking, ontwending, weg-sleeping (van goederen, papieren enz.).*

Souftraire, (v. a. je fouftrais; nous fouftrayons, j'ai fouftrait &c.) *Aftrekken*, fubftraheeren (*in Reken-k.*); *item afwenden, aftrekken, als:* fouftraire quelqu'un à l'obéiffance de fon Prince; fouftraire une

une chose, *iets ontwenden, wegmaaken, verdonkeren*; se souſtraire, (v. r.) *zich onttrekken, zich ontdoen of ontſlaan (van gehoorzaamheid enz)*; *item zich ſchuil houden of uit den weg maaken (NB. men zegt meeſt* se souſtraire à, *ook zomtyds* de).

Souſtrait, te (adj.) *Afgetrokken; onttrokken enz.* (*Zie by* Souſtraire).

Sous-ventriere, (f) *Buik-riem (m. van een paerd)*.

Soutane. (f) *Prieſterlyke rok* (m), *prieſterlyk kleed* (f); il a pris la soutane.

Soutanelle, (f) *Korte prieſterlyke rok* (m).

Soute, (f) *De kruid-kamer*; *item brood-kamer (in een Schip)*.

Soute. (*Zie* solde, ou soude).

Soutenable, (adj) *Houbaar, verdédigbaar, dat te houden, uit teſtaan of te harden is.*

Soutenant, (m) *Voorſtaander eener zin-twiſting.*

Soutenant, te (adj.) *Onderſteunende, onderſtuttende, onderhoudende; verdédigend.*

Soutènement, (m) *Schoor, ſtut, onderſchraaging*; *item verdédiging (van iets)* (f).

Souteneur, (f. m.) *Verdédiger; onderſtutter; onderhouder.*

Soutenir, (v. a.) *Onderſchraagen, onderſtutten, ſchooren (een' muur enz.)*; *onderſteunen, verſterken, kragt geeven (als: wyn enz.)*; *voorſtaan, verdédigen, ſtaande houden (een gevoelen*; *onderhouden, geneeren (een huisgezin)*; *onderſteunen, byſpringen (een' bondgenoot) onderhouden, niet laaten vervallen (een geſprek, zyn ſtem enz.)*; *uitſtaan, uithouden, verduuren (eenen aanval enz.)*; *kort houden (den toom van een paerd)*; se soutenir, (v. r.) *zich ſtaande houden*; *zich wel houden enz.*; il n'a pas la force de se soutenir, *hy heeft de kragt niet om op zyne voeten te blyven ſtaan*; se soutenir dans les grandes affaires, *zich in groote zaaken wel houden*; ſtyle, étoffe qui se ſoutient, *ſchryftrant, ſtoffe die niet verminderd.*

Soutenu, ue (adj.) *Onderſteund, onderſtut, onderhouden, ſtaande gehouden, uitgehouden, enz.*; discours soutenu, *eene doorgaands houdige rédenvoering.*

Souterrain, aine (adj.) *Onderäardſch.*

Souterrain, (m) *Onderäardſch gewelf; item heimelyk middel ter redding* (n).

Soutien, (m) *Onderhoud* (n), *ſteun* (m), *ſtut, ſchraag, ſchoor* (f).

Soutirage, (m) *Aftapping, overtopping (f. van wyn enz.)*.

Soutirer, (v. a.) *Aftappen, overtappen* (transvaſer).

Souvenance, (f) *Herïnnering, gebeugenis (béter* souvenir ſ. m.).

Souvenir, (v. imperſ.) *Gebeugen, heugen, als:* il me souvient, *het heugt my*; faire souvenir, *herïnneren, doen gedenken.*

Se Souvenir, (v. r.) *Gedenken, gebeugen, heugen, zich herïnneren, indagtig zyn*; je me souviens, *'t heugt my.*

Souvenir, (ſ. m.) *Gebeugen* (n), *gebeugenis, herïnnering, gedagtenis (f. van iets)*.

Souvent, (adv.) *Dikwyls, dikmaals, dikwerf, ménigmaal.*

Souvente-fois, (*béter* pluſieurs fois, ou souvent).

Souverain, aine (adj.) *Hoogſt, opperſt, opper-magtigſt, onäfhangkelykſt*; l'Etre souverain, *het opperwézen, de Allerhoogſte (Godt)*; le souverain bien, *het hoogſte goed, de hoogſte Gelukzäligheid*; Autorité, Puiſſance souveraine, *opper-Gezag, opper-Magt of Heerſchappy*; reméde souverain, *een onfeilbaar geneesmiddel*; cour souveraine, *een opper-Gerechts-hof (van waar men niet appelleeren kan)*; le souverain Pontife, *de Hooge-Prieſter of opperſte Prieſter*; au souverain degré, *in den hoogſten of opperſten graad.*

Souverain, aine (m) *Opper-Vorſt, Alleen-Heerſcher*; *item Hooge Overigheid.*

Souveraine, (f) *Opper-Vorſtinne, opper-Gebiedſter of- Heerſcherinne.*

Souverainement, (adv.) *Oppermagtiglyk, onäfhanglyk; ten hoogſten, in den hoogſten graad.*

Souverainéte, (f) *Opper-magt, opper-beerschappy, onbepaalde magt; item een vry en onäfhangkelyk Vorstendom, een vrye staat.*

Soyer. (*Zie* Seyer).

Soyeux, euse (adj.) *Zydägtig, zagt.*

Spacieusement, (adv.) *Ruim, breed, uitgestrekt.*

Spacieux, euse, (adj.) *Ruim, breed, groot.*

Spadassin, (m) *Snorker, voor-vegter, een die stout op zyn' dégen is.*

Spadille, (m) *Schoppen-aas* (n. *in 't omber-spel*).

Spagirique, (adj. & f.) *Dat of die door de* chymie *geneest.*

Spahi agasi, (m) *Ritmeester der turksche ruitery.*

Spahis, (m) *Turksche ruiter.*

Sparies, (f. pl.) *Uitwerpsel der zee* (n).

Sparton, (m) *Viger-touw* (n. *van brem, zeker gewas gemaakt*).

Spasme, (m) *De kramp, kramp-trekking* (f).

Spasmodique, (adj.) *Kramp-trekkend; item kramp-geneezend.*

Spasmologie, (f) *Kramp-beschryving.*

Spatieux &c. (*Zie* Spacieux &c.).

Spatule. (*Zie* Espatule).

Spé, (m) *De oudste Koor-jongen in de Dom-Kerk te Parys.*

Spécial, ale (adj.) *Byzonder, afzonderlyk.*

Spécialement, (adv.) *Byzonderlyk, afzonderlyk.*

Spécialité, (f) *Byzonderheid.*

Spécieusement, (adv.) *Waarschynlyk, met een schoone glimp.*

Spécieux, euse (adj.) *Schoonschynend, dat zich waarschynlyk vóórdoed.*

Spécification, (f) *Beschryving of verklaaring van stuk tot stuk, of in 't byzonder.*

Spécifier, (v. a.) (*iets*) *Onderscheidenlyk aanduiden.*

Spécifique, (adj.) *Byzonder, eigentlyk;* un remède spécifique, ou un spécifique, *een onfeilbaar of byzonder genees-middel,*

Spécifiquement, (adv.) *Byzonderlyk, eigentlyk, alleen.*

Spectacle, (m) *Schouw-spel* (n), *vertooning* (f).

Spectateur, trice (m. & f.) *Aanschouwer, beschouwer; aanschouwster.*

Spectre, (m) *Spook, spooksel* (n).

Spéculaire, (adj. & f.) *Dat het spiegel-maaken betreft; item de spiegel maaking.*

Spéculateur, (m) *Diepzinnig beschouwer.*

Spéculatif, ive (adj.) *Beschouwend, bespiegelend;* science spéculative, *bespiegelende weetenschap;* un spéculatif, *een bespiegelaar.*

Spéculation, (f) *Beschouwing, bespiegeling, návorsching.*

Spéculative, (f) *Bespiegelende kennis, weetenschap die alleen in beschouwing bestaat.*

Spéculer, (v. a.) *Beschouwen, bespiegelen (als sterren enz.).*

Speculer (v. n.) sur quelque chose, *iets nádenken, overpeinzen.*

Spermatique, (adj.) *Die of dat door zaad voort-teelt, of zaad voortbrengt;* vaisseau spermatique, *zaadvat (in ontl. k.).*

Spermatiser, (v. n.) *Zaad schieten.*

Sperme, (m) *Zaad* (n. *der menschen of dieren*).

Sphacele, (m. *in heelk.*) *'t Koudvuur* (n).

Sphere, (f. *in Meet- en Sterre-k.*) *Kloot, bol, kring, omtrek* (m); sphere celeste, terrestre, *Hémel-kring of bol; aard-kloot;* sphere d'une planete, *de omloop eener dwaal-sterre;* sphere d'activité, *kring zoo ver of waar-in (een ligchaam) werkt;* sortir de sa sphere, *uit zynen kring, of buiten zyn bereik gaan;* cela n'est pas de votre sphere, *dat is bóven uw bereik of begrip.*

Sphéricité, (f) *Bol-rondheid.*

Sphérique, (adj.) *Kloot-vormig; bol-rond.*

Sphériquement, (adv.) *Klootvormiger wyze, bol rond.*

Sphéroïde, (adj. & f. *in Meet-k.*) *Rondägtig, rondägtige figuur.*

Sphinc-

Sphincter, (m) *t'Zâmentrekkende spier (f).*

Sphinx, (m) *Een Sphinx (zéker verdigt wangedrogt, dat die geene, die deszelfs raadselen niet uitleggen konden, verslond).*

Spicanard, (m) *Lavendel.*

Spinal, ale (adj.); Nerf ſpinal, *rug-graat-zénuwe.*

Spinoſiſtes, (m. pl.) *Spinoziſten, aanhangers van 't gevoelen van Spinoza.*

Spiral. ale (adj.) *Slekken-vormig, ſchroef-wyzig*; ligne ſprirale, ou la ſprirale, *ſlekken-lyn, krul-lyn.*

Spiralement, (adv.) *Slekken-vormiger wyze.*

Spiration, (f. *in Théol.*) *Aanblaazing, méde-deeling van Vader en Zoon aan den H. Geeſt.*

Spire, (m. *in Bouwk.*) *Slekkenvormige figuur (f).*

Spiritualiſation, (f) *Geeſt maaking, geeſt-wording.*

Spiritualiſer, (v. a.) *Tot geeſt maaken (in* chymie); *item (iemands verſtand) opwekken; item (iets) geeſtelyker wyze uitleggen.*

Spiritualité, (f) *Geeſtelykheid, onligchaamelykheid; item geeſtelyke betragting.*

Spirituel, elle (adj.) *Geeſtelyk, onligchaamelyk; item geeſtig, ſnédig, zinryk (in 't verſtand); item geeſtelyk, als:* Pere, bien, livre ſpirituel; vie ſpirituelle.

Spirituel (m): Le ſpirituel & le temporel d'une egliſe, *het geeſtelyke en waereldlyke eener Kerk.*

Spirituellement, (adv.) *Geeſtelyker wyze; item op eene geeſtige, vernuftige wyze.*

Spiritueux, euſe (adj.) *Geeſtig, geeſtägtig, dat ſterk, vol geeſt of* ſpiritus *is.*

Splendeur, (f) *Glans, luiſter* (m), *heerlykheid (f).*

Splendide, (adj.) *Glans-ryk, pragtig, heerlyk.*

Splendidement, (adv.) *Glans-ryk, pragtiglyk.*

Splénique, (adj.) *Milt ziek, of dat van de milt is.*

Spoliateur, (m) *Plonderaar.*

Spoliation, (f) *Plondering, uitſchudding, berooving.*

Spolier, (v. a.) *Uitplonderen, uitſchudden, ontrooven.*

Spondaïque, (adj. *in Dicht-k.*) *Dat 2 lange letter-greepen heeft.*

Spondée, (f. *in Dicht-k.*) *Vaers met 2 lange letter-greepen* (n).

Spondyle, (m) *Wervel-been in den rug-graat* (n).

Spongieux, euſe *Zwamägtig, ſponsägtig, voos, los, vol holletjes.*

Spontanée, (adj.) *Vrywillig, uit zig zelfs, ongedwongen, natuurlyk voortkómend*; action, mouvement, évacuation ſpontanée.

Spontanéité, (f) *Vrywilligheid, ongedwongenheid, eigen, natuurlyke beweeging.*

Sponton, (m) *Halve piek (f).*

Sporadique (adj.); Maladie ſporadique, *in zwang-gaande of graſſeerende ziekte.*

Sporte, (f) *Bédel-korf (m. der Monnikken).*

Sportule, (f) *Geſchenk* (m) *of vereering (f. by de oude Romeinen).*

Squélette, (f) *Een Rif of geraamt* (n).

Squille, (f) *Zee-ajuin.*

Squinancie. (*Zie* Eſquinancie).

Squirrhe, (m) *Knoeſt-gezwél* (n).

Squirrheux, ou, ſquirreux, (adj.) *Dat hard en gezwollen is.*

St! (interj.) *Stil, ſus!*

Stabilité, (f) *Vaſtheid, beſtendigheid, onwrikbaarheid.*

Stablat, (m) *Wooning, ſtalling (f. der boeren met hun vee 's winters op de bergen).*

Stable, (adj.) *Vaſt, beſtendig, duurzaam, onwrikbaar*; choſe ſtable.

Stade, (m) *Loop baan, ren-baan (f. der Rom. wed-loopers); item ſtadie (f. een weg van 125 ſchréden lengte).*

Stadhouder, (m) *Stadhouder.*

Stadhoudérat, (m) *Stad-houderſchap* (n).

Stage, (m) *Zétel van een' Dom-Heer of Kanónnik; item de tyd daar van*

Stagier, (m) *Kannonnik die in zyn ftilgt is.*
Stalle, (m) *Zitplaats in 't Koor.*
Stamenas, (m) *Krom-bout* (n) *of knie (f. in scheeps-b.).*
Stampe. (*Zie* Estampe).
Stance, (f) *Stanza, afdeeling, affnyding (zéker vaers van ongelyke régels en voeten, eindigende met een' vol-zin).*
Stangue, (f. *in wapen-k.) Anker-ftang.*
Stanté, (adj. m.) *Iets, dat gedwongen of ftyf is in een' schildery.*
Staphisaigre, (f) *Luis Kruid* (n).
Starofte, (m) *Land-voogd, ftad-voogd in Poolen.*
Staroftie, (f) *Land-voogdy in Poolen.*
Statere, (f) *Een Bézemèr* (m. *zékere waag*); *item een ftáter* (m. *zékere oude munt*).
Stadhouder. (*Zie* Stadhouder).
Station, (f) *Verblyf-plaats, ruft-plaats (op een' weg of reize); ftil-ftand (der planeeten); ftand-plaats (in Meet-k.).*
Stationnaire, (adj. *in Meet-k.) ftil-ftaande.*
Stationnal, ale (adj.) *Tot ftand- of ruft-plaats behoorend.*
Statique, (f). *De weeg kunde.*
Statuaire, (f) *Beeld bouw-kunft.*
Statuaire, (m) *Beeld-bouwer, beeld-snyder.*
Statuaire, (adj.) *Dat zulks betreft.*
Statue, (f) *Een Beeld, ftand-beeld* (n); *item (figuurl.) een ongevoelig mensch, een blok* (m).
Statuer, (v. a. *in Rechten) Verördenen, vaft-ftellen, beveelen.*
Stature, (f) *Ligchaams-geftalte grootte.*
Statut, (m) *Wet, inftelling, keur* (f).
Stéganographie, (f) *Konft om met verborgen* caracters *te schryven of die te ontcyfferen.*
Stéganographique, (adj.) *Dat daar van is.*
Steinkerque, (f. *zéker vrouwen sierfel.*
Stélage, (m) *Markt-geld van graanen.*
Stélagier, (m) *Heffer daar van.*

Stellionat, (m) *Bedrieglyke handel (wanneer iets aan 2 perfoonen verkogt word).*
Stellionataire, (m) *Bedrieglyke verkooper.*
Stenté. (*Zie* Stanté).
Stentorée (adj.); Voix ftentorée, *een' zeer fterke ftem.*
Stéréographie, (f) *Konft om figuuren in een ontwerp te ftellen of te schetsen.*
Stéréométrie, (f) *Konft om vafte ligchaamen te meeten.*
Stéréotomie, (f) *Konft om vafte Ligchaamen von één te scheiden.*
Stérile, (adj.) *Onvrugtbaar, schraal, dor.*
Stérilement, (adv.) *Onvrugtbaarlyk, schraallyk.*
Stérilité, (f) *Onvrugtbaarheid, schraalheid, dorheid, gebrek, geringheid*; ftérilité de terroir, d'efprit &c.
Sterling ou Sterlin, (adj. m. & f.); une livre fterlin, *een pond fterling van 20 engelsche schellingen of, à la* pari, *van 11 guldens hollandsch.*
Sternon, (m) *'t Borft been* (n).
Sternutatif, ive (adj.) *Dat 't niezen verwekt.*
Sternutatoire, (m) *Nies-kruid, nies middel, nies-poeder* (n).
Stigmates, (m. pl.) *Wond maalen of tékenen (van Christus enz.); item brandmerken of tékenen (der gevlugte en weêr-bekómene flaaven).*
Stigmatifer, (v. a.) (*Eenen flaaf*) *brandmerken of tékenen.*
Stil de grain, (m) *Zékere geele verwe.*
Stile, ftiler, ftilet &c. (*Zie* Style &c.).
Stipendiaire, (adj. &. f.) *Loontrekkend; een loon trekker.*
Stipendié, ée (adj. &. f.) *Bezoldigd, met eene Jaar-wedde.*
Stiptique. (*Zie* Styptique).
Stipulant, te (adj.) *Affpreekende, bedingende, vaft ftellende; item eisschende, vorderende (in rechten)*; un ftipulant, (f. m) *een bedinger; item eischer of verfpreeker van iets.*
Stipulation, (f) *Verfpreeking, vaft-ftelling* (f) *verdrag* (n).

Stipuler (v. a.) quelque chose, *Iets mondeling of schriftelyk bedingen, vast-stellen of beloven.*

Stocfiche, (m) *Stokvisch.*

Stoécologie, (f) *Verhandeling over de* élementen.

Stoïcien, enne (adj.) *Stoicyns, dat van de leere van Zénon is (een Heidensch wysgeer, die eene gestrenge leevens-wyze, overëenkomstig met de natuur en réden, onderwees)*; Stoïcien, (f. m.) *aanhanger dier Leere.*

Stoïcisme, (m) *De Leere daar van* f).

Stoïque, (adj. & f.) *Streng, straf, ongevoelig, styf; item een styf, ongevoelig mensch, die nergens van aangedaan is of zulks oeffenen wil.*

Stoïquement, (adv.) *Stoïscher-wyze.*

Stolidité, (f) *Dombeid (béter* stupidité).

Stomacacé. (*Zie* Scorbut).

Stomachal, ale (adj.) *Maagsterkend, dat goed voor de maag is.*

Stomachique, (adj.) *Dat van de maag is.*

Storax, (m) *Storax (zékere welriekende gom).*

Store, (m) *Vengster-mat (f) of kleed* (n) *tégen de hitte der zonne.*

Strabisme, (m) *Scheelheid der oogen* (f).

Straction, (f) *'t Onderleggen der letters die rood gedrukt moeten worden.*

Strangurie, (f) *De Koude-pis.*

Strapasser, (v. a. *gem. w.*) *Mishandelen, plaagen, afrossen.*

Strapassonner, (v. a.) *Grof-schilderen of tékenen.*

Strasse, (f) *Flos-zyde.*

Stratageme, (m) *Krygs-list, looze streek,* (f) *kunstje* (n).

Stratification, (f) *Laagswyze legging (der stoffen in* chymie).

Stratifier, (v. a.) *Laagswyze leggen (in* chymie).

Stribord, (m. *Scheeps-w.*) *Stuurboord* (n).

Strict, (adj. *in wysgeerte*) *Naauw, stipt.*

Strictement, (adv.) *Stiptelyk.*

Strié, ée (adj.) *Gegroefd, met holle streepen*; colonne striée, *Gestreept (f), uitholling.*

Striure, (f) *Groef, uitholling.*

Strophe, (f) *Strofe (zékere afdeeling van koppel-vaerzen in dichtkunde).*

Structure, (f) *Gebouw* (n), *bouwing, stigting, opregting* (f), *t' zámenstelsel* (n).

Stuc, (m) *Gips, pleister-kalk* (f).

Stucateur, (m) *Stukadoor, bepleisteraar.*

Studieusement, (adv.) *Vlytiglyk.*

Studieux, euse (adj.) *Vlytig, leergierig.*

Stupéfactif, ive (adj.) *Verdoovend, gevoelloos-maakend (in Geneesk.).*

Stupéfaction, (f) *Verdooving (der lédemaaten.* Engourdissement); *item verstomming, verbaastheid, verslágenheid.*

Stupéfait, te (adj.) *Verdoofd, gevoelloos, item verbaast, verstomd.*

Stupéfiant, te (adj.) *verdoovend, gevoelloos-maakend.*

Stupéfié, ée (*Zie* Stupéfait).

Stupéfier, (v. a.) *Verdooven, gevoelloos maaken; item verstommen, verbaazen.*

Stupeur, (f) *Verdoofdheid, gevoelloosheid.*

Stupide, (adj. & f.) *Dom, bot, stomp; item gevoelloos; item verstomd, verbaasd*; esprit stupide, *een bot verstand*; un franc stupide, *een regte dom-kop, domme ézel.*

Stupidement, (adv.) *Op eene domme of botte wyze.*

Stupidité, (f) *Botheid, domheid, lompheid; item gevoelloosheid; item verbaastheid, versteldheid.*

Style, (m) *Styl, schryf-styl* (m), *schryf-wyze* (f), *schryf-trant* (m); *item wyzer, styl (m. op een' zonnewyzer); item styl der tyd-rékening, (als: oude of nieuwe styl)*; style pur, coupé, serré, laconique, diffus, *zuivere, afgebrókene, beknopte, kortbondige (kort en zinryke), wyd-loopige schryf-styl*; style, *manier, wyze van doen*; style, *schryf-naald, grift* (f).

Stylé, ée (adj.) *Geöeffend, afgeregt.*

Styler, (v. a.) *Oeffenen, afregten (tot iets).*

Sty-

Stylet, (m) *Moord-priem* (n); *item schryf-naald* (f).
Styptique, (adj. *in Genees-k.*) *Stelpend*, *bloed-stelpend*; *item verstoppend*, *bindend*.
Stylobate, (m) *Voet eener zuil.*
Styx, (m) *Styx* (*verdichte vloed der Hellen*).
Su, (part paff: *van* savoir) *Geweeten*; *gekonnen*.
Suage, (m) *Scheeps-barpuis of talk*; *item het smeeren of barpuizen* (*van een Schip*); *item de kosten daar van*; *item de rand* (*eener tinne schôtel of bord*); *item aanbeeld* (*om een' rand op te maaken*, *by koper-sl.*).
Suaire, (f) *Zweet-doek* (m).
Suant, te (adj.) *Zweetende.*
Suave, (adj.) *Lieflyk*, *aangenaam*, *geurig*, *zoet*; odeur suave.
Suavité, (f) *Lieflykheid*, *geurigheid.*
Subalterne, (adj.) *Onder*, *onderhoorig*, *onder een' anderen staande*, *als*: juge, officier, puiffance subalterne.
Subdélégation, (f) *Aanstelling*, *afvaerdiging onder een' ander* (*als omtrent Gezanten of Rechters*).
Subdélégué, (adj. & f.) *Afgezonden*, *aangesteld onder een ander of in eenes anderen plaats voor eenige tyd*; *item een afgevaerdigde of Gevolmagtigde onder een ander.*
Subdéléguer, (v. a.) *Aanstellen*, *last geeven*, *afvaerdigen onder een ander* (*als van Gezanten enz.*).
Subdivifer, (v. a.) *Weêr-verdeelen*, *verder verdeelen*, *nogmaal schiften of in onder-deelen verdeelen*; se fubdivifer, (v. r.) *zich wêderom verdeelen of verspreiden.*
Subdivifion, (f) *Weêr-verdeeling of-schifting.*
Subdople, (adj.) *Dat nogmaal of wêderom dubbel is.*
Subgronde, ou, févéronde, (f) *De overhanging van een dak over eene muur.*
Subhaftation, (f) *Opentlyke verkooping aan den meest biedenden* (*in Rechten*).
Subhafter, (v. a.) *Opentlyk verkoopen* (*in Rechten*).
Subjonctif, ou conjonctif, (m. *in spraak-k.*) *De Byvoegende wyze* (f).
Subir, (v. a.) *Ondergaan*, *verdraagen*, *uitstaan*, *lyden*; fubir le châtiment &c.
Subit, ite (adj.) *Plotseling*, *schielyk*, *haastig*, *onverwagt*; changement fubit; mort fubite.
Subitement, (adv.) *Schielyk enz.*
Subjugal, ale (adj.); Ton fubjugal, *toon die onder eenen anderen is* (*in muz.*).
Subjuguer, (v. a.) *Onderbrengen*, *onder 't juk brengen*, *overwinnen*; *overheeren* (*een land of volk*).
Sublimation, (f) *Opdryving*, *opjaaging der drooge ligchaamen* (*in* chym.).
Sublime, (adj.) *Hoog*, *verhêven*, efprit, fortune fublime; ftyle fublime, ou le fublime, *hoogdraavende schryf-styl*; le fublime, *het hooge*, *het verhêvene.*
Sublimé, (m) *Sublimaat*, *iets dat hoog-gedreeven is* (*in* chym.).
Sublimement, (adv.) *Op eene verhêvene wyze.*
Sublimer, (v. a.) *Opdryven*, *in de hoogte dryven* (*in* chymie).
Sublimité, (f) *Verhêvenheid*; *item hoogdraavendheid.*
Sublingual, ale (adj.) *Dat onder de tong is* (*in ontl. k.*).
Sublunaire, (adj.) *Onder-maansch.*
Submerger, (v. a.) *Verdrinken*, *in 't water doen omkômen*, *överstelpen*; *item ten gronde helpen*, *doen zinken.*
Submerfion, (f) *Verdrinking*, *overstrooming*; *item het ten gronde gaan*, *of ten gronde helpen.*
Submultiple, (adj.) *Dat weêr vermeenigvuldigd word.*
Subordination, (f) *Onder-geschiktheid*; *ónder-stelling*, *ónder-schikking* (*waar-in de eene onder den anderen staat*).
Subordinément, (adv.) *Op eene onder-geschikte wyze.*
Subordonner, (v. a.) *Onder eenen anderen stellen.*
Subornateur. (*Zie* Suborneur).
Suborner, (v. a) *Omkoopen* (*val-*

 sche

fche getuigen); *vervoeren*, *verleiden* (*jonge dogters enz.*).

Suborneur, eufe (m. & f.) *Omkooper*, *verleider*; *omkoopfter*; *verleidfter*.

Subrécot, (m) *Over-gelag*, *nágelag*, *iets das men bóven een gelag verteerd of verteeren kan.*

Subreptice, (adj.) *Ingeflooten*, *dat ter fmuiks of fteelswyze gefchied.*

Subrepticement, (adv.) *Op eene bedrieglyke*, *diefágtige of heimelyke wyze*, *ter fmuiks.*

Subreption, (f) *Onderkruiping* (f), *onderfl ek* (m), *bedrog* (n), *ongeöorloofde handelwyze of influiping* (f).

Subrogation, (f) *Plaats vervanging*, *'t ftellen van iemand in de plaats van een ander.*

Subroger, (v. a.) *In de plaats van een enanderen ftellen of denzelven doen vervangen* (*in Rechten*).

Subfécutif, ive adj.) *Dat onmiddelyk volgen moet of gevolgd is.*

Subfécutivement, (adv.) *Als een onmiddelyk gevolg.*

Subféquemment, (adv.) *Vervolgens*, *daar ná.*

Subféquent, te (adj.) *Návolgend*, *als:* jour, article fubféquent &c.

Subfide, (m) *Buitengewoone fchatting* (f), *onderftand*, *hulp penning* (m).

Subfidiaire, (adj.) *Dat tot nádere hulp*, *onderftand of verzékering diend*, *als:* moyen fubfidiaire; *item* Hypothéque, caution fubfidiaire, *verdere pand-ftelling*, *borgtogt* (*by aldien de eerfte niet toerykende zyn mogte*).

Subfidiairement, (adv.) *Als een onderftand of hulpmiddel*; *item als ter meerdere verzékering.*

Subfiftance, (f) *Beftaan*, *onderhoud*, *Leevens-middel* (n); *item Beftaanlykheid* (f).

Subfifter, (v. n.) *Beftaan*, *in weezen zyn of blyven*; *item leeven*, *beftaan*, *onderhoud hebben*, *zich geneeren.*

Subftance, (f) *Zelfftandigheid* (f), *een zelfftandig ding of weezen*, *iets dat op zich zelven beftaat*; *item pit*, *kern* (f), *merg* (n, *eener réde*); *item de kragt* (f), *'t fap* (n. *der kruiden*); *item goed*, *haave*, *of bezit* (n).

Subftantiel, elle (adj.) *Zelfftandglyk*, *wézentlyk*; *item kragtig*, *voedzaam.*

Subftantiellement, (adv.) *Op eene wézendlyke wyze*, *wézendlyk.*

Subftantieux, eufe (adj.) *Sappig*, *voedzaam*, *daar kragt in is.*

Subftantif, ive (adj. *in fpraak-k.*) *Zelfftandig*; nom fubftantif, ou un fubftantif, *een zelfftandig naamwoord.*

Subftantifier, (v. a. *in fpraak-k.*) *Zelfftandig maaken.*

Subftantivement, (adv.) *Zelfftandiglyker wyze*; *als een zelfftandig woord.*

Subftituer, (v. a.) *In eenes anderen plaats ftellen of verwiffelen.*

Subftitut, (m) *Méde hulp*, *onder-ampt-genoot*, *onder gevolmagtigde of aangeftelde.*

Subftitution, (f) *Onder-aanftelling*; *plaats-vervánging* (*eenes ampts*); *item inftelling tot erf-genaam na de dood van den vrugt-gebruiker of eerften erf-genaam.*

Subtangente, (f. *in Meetk.*) *Onder-raak-lyn.*

Subtendante, (f. *in Meet-k.*) *Ondergeftrekte lyn.*

Subterfuge, (m) *Uitvlugt*, *buitenfprong*, *iedele verfchooning of voorwending* (f).

Subtil, ile (adj.) *Fyn*, *dun*, *teer* (délié, délicat), *als:* air fubtil; partie fubtile; *item* fubtil, ile, *fneedig*, *behéndig*, *fyn vernuftig*, *als:* tour fubtil, *looze ftreek*; vue fubtile, *fyn of fcherp gezigt*; queftion fubtile, *fcherpzinnige vraage.*

Subtilement, (adv.) *Op eene fyne*, *looze*, *behendige of konftige wyze.*

Subtilifation, (f) *Verdunning* (*der vogten*).

Subtilifer, (v. a.) *Fyn of dun maaken*, *verdunnen* (*als vogten*); *item* fubtilifer les chofes, *de dingen fyn uithaalen*, *naauw daer over redeneeren*; fubtilifer (v. n.) en ou fur quelque chofe, *over iets hair-klooven*, *mugge-ziften*, *zulks uitpluizen*; fe fubtilifer, (v. r.) *fyn of dun worden*

den (als: vogt); item snédiger of geslépener worden.

Subtilité, (f) *Fynheid, dunheid* (der lucht enz.); *item geslépenheid, scherpzinnigheid* (des verstands); *list, gaauwheid* (addresse); *item hair-kloovery* (chicane).

Subtriple, (adj.) *Dat 3 maal in een ander getal begreepen is.*

Subvenir, (v. n.) *Te hulp kómen, als:* subvenir à la nécessité de quelqu'un; subvenir, *genoegen doen, bekostigen, als:* on ne peut subvenir à tout.

Subvention, (f) *Te hulp-kóming, onderstand.*

Subversion, (f) *Omkeering (der wetten, of van een land).*

Subvertir, (v. a.) *Omkeeren, omwenden, 't onderste boven keeren; verwoesten.*

Suc, (m) *'t Sap* (n), *de vogt* (f. *der gewassen enz.*); *item de kragt, de kern* (f), *'t merg* (n. *van iets*).

Succedanée, (adj.) *Dat in den* Apotheek *de ontbreekende geneesmiddelen vervangt.*

Succéder, (v. n.) *Volgen, opvolgen (in ampt, plaats of erfenis); item gelukken, slaagen, wel uitvallen (in een' zaak).*

Succement. (*Zie* Sucement).

Succenteur, (m) *Onder-zanger in een' Dom kerk.*

Succer. (*Zie* Sucer).

Succès, (m) *Uitval, uitslag* (m), *gevolg* (n. *eener zaak*), *als:* bon ou mauvais succès (*NB. als dit woord alleen staat, beduid het goed geluk of goed gevolg*).

Successeur, (m) *Op-volger, názaat, erfgenaam.*

Successif, ive (adj.) *Op-volgend; ná komend.*

Succession, (f) *Op-volging, nákóming; item erfenis, nálaatenschap.*

Successivement, (adv.) *Vervolgens, ná malkander.*

Succin, (m) *Barnsteen, amber.*

Succinct, te (adj.) *Bondig, kort, beknópt, als:* discours succinct; *item* (*boert.*) un diner, souper fort succinct, *een máger, schraal middag-maal enz.*

Succinctement, (adv.) *Beknópt-elyk, bondiglyk, kort; item schraallyk.*

Succion. (*Zie* Suction).

Succomber, (v. n.) *Bezwyken, neêr-zinken, als:* succomber sous un fardeau, sous la misère, à la tentation &c.

Succube, (m) *Gewaande Nagtmerrie, nagtduivel (die men beuzelt zich onder de gedaante eener vrouw by mannen te voegen); item een of eene die ontugt met zyne of haare eigene kunne bedryft.*

Succulent, te (adj.) *Sappig, mals, kragtig, voedsaam;* potage succulent.

Succursale, (adj.); Eglise succursale, ou annexe, *eene Kerk die in eene groote wyk tot hulp verstrekt.*

Sucement, (m) *Het zuigen* (n).

Sucer, (v. a.) *Zuigen, inzuigen, uitzuigen;* sucer un os, une opinion, le peuple.

Suceur, (m) *Zuiger, uitzuiger.*

Suciter. (*Zie* Susciter).

Suçon, (m) *Zuig-kus, nadrukkelyke kus; item roode plek die daar van of van 't zuigen overblyft.*

Suçoter, (v. a.) *Op zyn gemak of dikwils zuigen, babbelen.*

Sucre, (m) *Suiker;* sucre candi, royal, en pain, en poudre, d'orge, *kandy-, kanáry-, brood-, poeyer-, borst-zuiker;* un pain de sucre, *een suiker-brood.*

Sucré, ée (adj.) *Gezuikerd, zoet, met suiker bestrooid of ingemaakt;* elle fait la sucrée, *zy houd zich kwansuys vies of ingetógen.*

Sucrer, (v. a.) *Suikeren, met suiker bestrooyen of toemaaken.*

Sucrerie, (f) *Suiker-bakkery* (f); *item* (*in* plur.) *allerlei suiker-gebak, suiker-goed* (n).

Sucrier, (m) *Suiker-bakker; item suiker-doos, suiker-bus.*

Sucrin, ine (adj.) *Suiker zoet, suikerägtig;* melons sucrins, *suikermeloenen.*

Suction, (f) *Zuiging* (f), *'t zuigen* (n).

Sud, (m) *'t Zuiden* (n); *item middag* (m) *of middag-linie;* le sud-est;

eft, *'t zuid-oosten*; fud-oueft, *zuid westen*; fud-oueft quart de fud, *zuid-west ten zuiden*; la mer du fud ou la mer pacifique, *de zuid-zee of stille zee.*

Sudorifique, (adj. & f. m.) *Zweet-verwekkend*; *een zweet middel* (n).

Suée, (f) *Zweeting, nat wording* (f), *nat pak* (n); *item angst-zweet.*

Suelte, (adj. *in Schilder- en Bouw-k.*) *Dat los en zwierig is.*

Suer, (v. n.) *Zweeten*; faire fuer un malade; fuer (v. a.) fang & eau, *etter en bloed zweeten*; fuer la vérole, *de sp. pokken door de zweet-kuur uitdryven.*

Suette, (f) *Engelsche zweet-ziekte, zweet koorts.*

Sueur, (f) *Zweet*; fueur froide, *'t klamme zweet.*

Suffire, (v. n. je fuffis &c. nous fuffifons &c. *meest in de 3de persf. gebr.*) *Genoeg zyn, voldoen, toeryken*; le peu que j'ai me fuffit; cela fuffit, *dat is genoeg, dat is voldoende*; cela vous doit fuffire, *dat moet u genoeg zyn*; à chaque jour fuffit fa peine, *ieder dag heeft genoeg aan zyne eigene plaage*; il me fuffit de le voir, *ik heb genoeg of 't is my genoeg enz*; nous ne fuffifons pas à cela, *wy zyn daar niet toe vermógende of toerykende.*

Suffifamment, (adv.) *Genoeg, genoegzaamlyk, toerykende*; *item neuswys, verwaandelyk, laatdunkenderwyze.*

Suffifance, (f) *Genoegen* (n), *behoefte, iets dat toerykende of genoeg is*, *als:* j'en ai ma fuffifance; fuffifance, *verwaandheid, ingebeeldheid, laatdunkendheid*; *item geleerdheid, bekwaamheid*; à fuffifance, (adv.) *toerykende, genoeg*, *als:* avoir du bled à fuffifance.

Suffifant, te (adj.) *Voldoende, genoegzaam, toerykende*; *item geoeffend, ervaaren*; *item ingebeeld, laatdunkend, opgeblaazen, trots*; faire le fuffifant, *zich trots of verwaand aanstellen*; c'eft un petit fuffifant, *het is een ingebeeld, neuswys knaapje.*

Suffocation, (f) *Verstikking, worging, smooring*; *item d'opstyging der lyf-moeder.*

Suffoquant, ou fuffocant, ante (adj.) *Verstikkend.*

Suffoquer, (v. a. & n.) *Verstikken, versmooren, smooren, stikken.*

Suffragant (m), ou un Evêque fuffragant, (adj.) *een Bisschop die onder een' Aarts-Bisschop staat.*

Suffrage, (m) *Stem* (*t. voix in eene verkiezing*); *goedkeuring* (f. approbation) *als:* avoir les fuffrages des gens de bien; *item* fuffrages des faints, *voorbiddingen der Heiligen.*

Suffumigation, (f) *Berooking, bewierooking* (*by oude Heidenen*); *item stooving, bedamping, bewaasseming, berooking* (*in genees-k.*).

Suffufion, *Overgieting, overloopingg, overstorting* (*als: van gal of bloed*).

Suggérer, (v. a.) *Stilletjes inboezemen, inblaazen, ingeeven, insteeken, inluisteren.*

Suggeftion, (f) *Ingeeving, inboezeming, inblaazing.*

Suicide, (f. m.) *Zelf-moord* (f); *item zelf-moorder* (m).

Suie, (f) *Roet* (n).

Sujet, ette (adj.) *Onderworpen, onderdaanig, gehoorzaam* (*aan overigheid enz.*); *onderworpen, onderhevig, gewoon* (*als: aan ziekte, gramschap enz.*); *genégen* (*als: tot overdaad enz.*); il eft fujet à caution, *op hem is niet te vertrouwen.*

Sujet, (m) *Onderdaan, onderzaat.*

Sujet, (m) *Onderwerp* (n), *stoffe, matérie* (*f. eener redenvoering enz.*); *oorzaak, réden* (f. *tot iets*); *item persoon*, *als:* la bonté eft aimable en tous les fujets où elle fe rencontre; fujet *dood ligchaam* (*subject dat ontlédigd word*).

Sujétion, (f) *Onderwerping, onderdaanigheid, dienstbaarheid, afhangkelykheid*; *item verslaafdheid, bepaaldheid, gestádige oppassing*, *als:* mon emploi demande une grande fujétion.

Suif, (m) *Talg of talk* (f) *kaars-vet, kaars-smeer* (n), *ongel* (f); don-

donner le suif à un vaisseau (*Zie* suiver).

Suifver. (*Zie* Suiver).

Suint ou suin, (m) *Smeerigheid (in de wolle), zweet in de kleederen onder de oksfelen.*

Suinter, (v. n.) écouler imperceptiblement; *Lekken, zypelen, druppen.*

Suis; je suis, *Ik ben; ik volge* (*Zie* être *en* suivre).

Suisse, (f. m.) *als:* point d'argent, point de suisse, *geen geld geen zwitser, dat is, zonder geld kan men niets uit-rechten;* à la suisse, *op zyn zwitsersch.*

Suisserie, (f) *De kamer of wooning van een zwitser by voornaame luiden te Parys.*

Suite, (f) *Gevolg* (n), *stoet, nasleep* (f. train d'un grand Personnage); *vervolg (van tyd); gevolg, násleep (eener zaak,* conséquence); *vervolg (op eenig boek); t' zámenhang, vervolg (eener réden) als;* lisez la suite; ce discours n'a point de suite; une longue suite d'années, de mots, *eene lange reeks enz.*; de suite, *achter malkander, op een' rei, als:* quatre chambres de suite; en suite (adv. & prép.) *vervolgens, daar ná;* tout de suite, (adv.) *ná malkander, op een' rei; item terstond, oogenblikkelyk.*

Suivant, te (adj.) *Volgende;* le jour suivant; Demoiselle suivante, ou une suivante, *volg-Juffer.*

Suivant, (prép.) *Volgens, achtervolgens, na;* suivant la coutume, l'ordre, le génie &c.

Suivant que, (conj. selon que) *Na dat, zoo als;* suivant que je me trouverai.

Suiver, (v. a.) *Met talk of vet besmeeren, bestryken; (een Schip) barruizen of smeeren.*

Suivi, ie (adj.) *Gevolgd, nágevolgd* (*Zie* suivre); *item* Prédicateur &c. fort suivi, *een Prédikant enz. die veel toeloop heeft;* suivi, ie, *dat op malkander volgt, aan malkander hangt, als:* discours suivi; histoire suivie.

Suivre, (v. a. je suis; n. suivons &c.) *Volgen, návolgen, achtervolgen enz.;* suivre son maître; l'envie suit la prospérité, *de nyd volgt op de voorspoed;* suivre sa pointe, *zyn stuk of voorneemen vervolgen of daar by volherden;* suivre une affaire, *eene zaak voortzetten; item aankleeven;* suivre un parti, *eene party toegedaan zyn of aankleeven;* suivre un Prédicateur, *eenen Predikant gestádig náloopen, gaan hooren;* suivre le barreau (être Avocat, Procureur), *pleiten, practizeeren;* suivre quelqu'un qui parle, *iemand aandagtig hooren.*

Sulfuré, ée (adj.) *Gezwáveld.*

Sulfureux, euse (adj.) *Zwávelägtig, vol zwável.*

Sultan, (m) *Sultan, turksche Keizer of de Groote Heer.*

Sultane, (f) *Sultane, turksche Keizerin: item sleepende Vrouwen-tabbaard; item turksche hoofd-galei.*

Super, (v. n. *Scheeps-w.*) *Verstoppen, toezuigen.*

Superabonder &c. (*Zie* Surabonder &c.).

Supération, (f. *in Sterre-k.*) *Overtreffing, verschil (tusschen den gezwinden en langzaamen loop der dwaal-sterren).*

Superbe, (adj.) *Pragtig, fraai* (magnifique); *item hoogmoedig, trots* (fier); un superbe, *een hoogmoedige of trotse.*

Superbe, (f) *De hovaardy, hoogmoed.*

Superbement, (adv.) *Pragtiglyk; item trotselyk, hoogmoediglyk.*

Supercherie, (f) *Bedrog* (n), *list, schelmery, poets* (f).

Superfétation, (f) *Nieuwe bezwangering, tweede bevrugtiging.*

Superficialité, (f) *Oppervlakkigheid.*

Superficie, (f) *De oppervlakte* (f), *'t bovenste, 't uitwendige* (n), *de schorsse;* la superficie de la terre &c. ne savoir que la superficie d'une chose.

Superficiel, le (adj.) *Oppervlakkig, uitwendig enz.* la partie superficielle, *de buitenste of oppervlakkige zyde;* connoissance superficielle, *geringe kennis.*

Superficiellement, (adv.) *Opper-vlakkiglyk, van bóven of van buiten, niet inwendig, niet grondig, op de schorsse*; voir une chose, parler d'une chose superficiellement.

Superfin, (adj.) *Alle-fynst.*

Superflu, ue (adj.) *Overtollig, onnoodig* choses, paroles superflues.

Superflu, (m) *Overtollighéid* (f), *overvloed* (m); donner l'aumône de son superflu.

Superfluité, (f) *Iets dat te veel of onnoodig is, overvloed*; vivre dans la superfluité des choses.

Supérieur, eure (adj. & f.) *Hooger, verhévener, meerder, iets dat hooger of bóven is*; juge supérieur, *Opper-Rechter*; ordre supérieur, *hooger bevél of last*; Rhin supérieur, *de Boven-ryn*; cour, dignité supérieure, *hooger of opper Gerechts hof*; *hoogere waardigheid*; la région supérieure de l'air, *de opperste of bovenste lucht-streek*; orifice supérieur de l'estomac, *bóvenste mond of ópening enz.*; génie supérieur, *verhéven geest of verstand*; caractères supérieurs, *kleine letters die by verkortte woorden bóven de régels gedrukt word n*; supérieur, *sterker, magtiger, overtreffend (als in getál, vermogen, kennis enz.)*; Pere supérieur; Mere supérieure; ou le superieur; la superieure d'un couvent, *de opperste, de voogd of voogdesse van een Klooster*; vous êtes mon superieur, *gy zyt myn meerder, gy óvertreft my, of gy zyt ouder als ik*; supérieur, *óverman, opperste, óverigheids persoon*; il faut obéir à ses supérieurs, *men moet zyne óverigheeden, (dat is, alien die over ons gesteld zyn, in wat rang of betrekking het ook zye) gehoorzaamen.*

Supérieurement, adv.) *Op eene hoogere; of overtreffendere wyze.*

Superintendant. (*Zie* Surintendant).

Supériorité, (f) *Opper-opzigt, hooger gezag* (n), *overtreffender staat, magt of bekwaamheid, meerderheid (van iemand of iets)*; *voogdyschap (in een Klooster).*

Superlatif, ive (adj.) *Hoogst, overtreffendst*; le degré superlatif ou le superlatif, (f. m.) *de hoogste of overtreffende trap (in Spraak-k.) als*: le plus sage, la plus belle &c.

Superlativement, (adv.) *Op het allerhoogste, of in den hoogsten graad.*

Supernaturel. (*Zie* Surnaturel).

Supernuméraire. (*Zie* Surnuméraire).

Superpartient, ente (adj) *eer-Meet- en Réken-k. Dat eens of meermaalen in een getál begreepen is.*

Superpurgation, (f) *Al te sterke purgeering.*

Superséder. (*Zie* Surseoir).

Superstitieusement, (adv.) *Bygeloovigly̆k.*

Superstitieux, euse (adj.) *Bygeloovig (in Godsdienst).*

Superstition, (f) *Bygeloovigheid* (f); *bygeloof* (n); *item overboodige stiptheid* (f).

Supin, (m) *Het* Supinum (n. *in de Latynsche spraak-k.*).

Supinateur, (m) *Achter-over-buigende hand-spier.*

Supination, (f) *Achter-over-buiging (der hand).*

Supplantateur, (m) *Verschalker, ondermyner, een die iemand den voet ligt.*

Supplanter, (v. a.) *(Iemand) een beentje zetten, doen vallen* (lui donner le croc en jambe); *item onderfleek doen, ondermynen, verschalken*; (lui couper l'herbe sous les pieds).

Suppléer, (v. a. & n.) *Byvoegen, bydoen, aanvullen (het geene of aanhet geene ontbreekt of mangelt)*; suppléer ce qui manque; suppléer aux besoins de quelqu'un.

Supplément, (m) *Byvoegsel* (n), *aanvulling* (f).

Suppliant, te, (adj. & f.) *Smeekende, biddende, ootmoedig verzoekende; item verzoeker, bidder; verzoekster (in Rechten).*

Supplication, (f) *Smeeking, bede* (f); *smeek-schrift* (n).

Supplice, (m) *Straf, lyf-straf, dood-straf* (f); *item gerechts-plaats* (f); *item mishandeling, wreedheid*

mar

marteling (f); *item hartzeer* (n) *kwelling*, *plaag* (f), *als:* c'eſt un ſupplice que de faire, que d'écouter ces choſes.

Supplicier, (v. a.) *Rechten, met de dood ſtraffen; item kwellen, martelen.*

Supplier, (v. a.) *Smeeken, bidden, ootmoedig lyk verzoeken.*

Supplique, (f) *Smeek-ſchrift* (n. *aan den' Paus of de* ſorbonne, *anders zegt men* mémoire, requête).

Support, (m) *Steun*, (m) *ſteunſel* (n), *onderſteuning, ſtut, hulp* (f), *onderſtand* (m); ſupport d'une voute, d'une famille; trouver du ſupport dans un païs étranger; Dieu eſt mon unique ſupport; ſupports, (m. pl.) *Wápen-ſteunſels of houders.*

Supportable, (adj.) *Verdraaglyk, lydbaar, lydelyk, dat te verdraagen, uit te ſtaan of te dulden is.*

Supportablement, (adv.) *Verdraagelyker wyze enz.*

Supporter, v. a.) *Draagen, onderſteunen, onderſtutten, onderſchraagen, ſtaande houden (eenig gebouw of huisgezin enz.); verdraagen, lyden, dulden (iemands gebréken enz.); draagen, uitſtaan (eenig ongeval);* ſe ſupporter, (v. r.) *malkander onderſteunen of helpen; item malkander verdràagen of dulden*; chef ſupporté, *onderſteund hoofd-ſtuk (in een wápen).*

Suppoſé, éé adj.) *Onderſteld, verönderſteld, vaſt-geſteld, als:* ſuppoſé que cela ſoit vrai, *verönderſteld, of genómen dat zulks waar zye;* cela ſuppoſé, *dit verönderſteld of aangenómen zynde.*

Suppoſé, ée (adj.) *Valſch, verzonnen; onderſtooken, niet echt;* des pièces ſuppoſées, *valſche ſtukken of ſchriften;* enfant, teſtament ſuppoſé, *een ondergeſtooken kind; een valſche uiterſte wille.*

Suppoſer, (v. a.) *Onderſtellen, verönderſtellen, voor vaſt ſtellen of neemen eene gebeurtenis), als:* je ſuppoſe que cela ſoit vrai, ſuppoſer, *verzinnen, valſchelyk voor den dag brengen of doen dóórgaan voor echt (als: een kind, uiterſte wille enz.);* ſe ſuppoſer, (v. r.) *zich aanmatigen, voor echt of als 't zyne verklaaren, opgeeven, als:* elle oſa ſe ſuppoſer un fils.

Suppoſition, (f) *Onderſtelling, verönderſtelling, vaſtſtelling (eener zaak); onderſteeking, valſche of onëchte voortbrenging van iets).*

Suppoſitoire, (m) *Steek-pil, zetpil* (f).

Suppôt, (m) *Aanhanger, médeſtander, helper, vóórvegter, (iemands) werktuig, uitvoerder, als:* les ſuppots de juſtice; un ſuppot de ſatan.

Suppreſſion, (f) *Afſchaffing, vernietiging (f. van een ampt), verbod* n), *intrekking (van een boek); verzwyging, achterhouding, verbeeling* (f. *eeniger omſtandigheid van een' zaak); item* ſuppreſſion d'urine, *wáterſtopping.*

Supprimer, (v. a.) *Afſchaffen, opheffen, vernietigen (eenig ampt enz.); verbieden (eenig boek); achter-houden, niet aan 't licht brengen, verzwygen (als: een brief enz.).*

Suppuratif, ive (adj.) *Etter-verwekkend, ryp-maakend, tot zweering zettend.*

Suppuration, (f) *Zweering, etter wording, ryp-wording (van eenig gezwel).*

Suppurer, (v. n.) *Zweeren, rypworden, etteren, draagen.*

Supputation, (f) *Oprékening, optelling, uitrékening* (f), *óverſlag* (m).

Supputer, (v. a.) *Optellen, oprékenen, een' overſlag maaken, overleggen, berékenen.*

Suprématie, (f) *Opperhoofdigheid (des Konings van Engeland in het Kerkelyk beſtier).*

Suprême, (adj.) *Hoogſt, opperſt, verhéverſt, uiterſt als:* être élevé à la ſuprême puiſſance; au ſuprême degré, *in den uiterſten of hoogſten graad.*

Sur, (prép.) *Op, bóven, óver enz., als:* ſur la table, *op de táfel;* ſur ma parole, *op myn woord;* ſur peine de la vie, *op lévens-ſtraffe;* ſur tout, ou ſur toutes choſes, *op alles; item boven alles, voor al, voor alle dingen;* regner ſur les nations, *óver de*

de volkeren beerjchen; prêcher ſur la repentance, *óver de boetvaerdigheid preeken*; avoir ou porter ſur ſoi, *by zich hebben of draagen*, *als*: je n'ai point d'argent ſur moi, *ik heb geen geld by my*; ſur le ſoir; ſur la fin de l'hiver, *omtrent of tégen den avond*, *enz.* être ſur ſon départ, *op zyn vertrek ſtaan of gereed zyn om te vertrekken*, ſur le champ (incontinent), (adv.) *op ſtaande voet*, *terſtond*; ſur cela, *daar op*; *item daar over*, *over die zaak*; ſur ces entrefaites, *ondertusſchen*, *middelerwyl*; être toujours ſur les livres, *altyd over de boeken hangen*; avoir pluſieurs enfans ſur les bras, *veele kinderen op den hals hebben*; ſur, *aan*, *als*: francfort ſur le mein, *frankfort aan den mein*.

Sûr, ûre (adj.) *Zéker*, *gewis*; *item veilig*, *zéker enz.*; cela eſt ſûr, *dat is zéker*; *item veilig*; être ſûr de ſon fait, *van zyn oogmerk*, *zaak enz. gewis of verzékerd zyn*, *zulks vaſt hebben*; jouer à jeu ſûr, *zéker ſpel ſpeelen*, un homme ſûr, *een vaſt man daar men ſtaat op kan maaken*; une nouvelle ſûre, *eene zékere of vaſte tyding*; lieu ſûr, *een veilige of zékere plaats*; n'avoir pas la main ſûre, *niet veilig of te betrouwen zyn*, *ſteelen*; aller au plus ſûr, *den zékerſten of veiligſten weg inſlaan*; à coup ſûr, (adv.) *vaſtelyk*, *onfeilbaarlyk*.

Sûr, ſûre, (adj.) *Zuur*, *wrang*, *als*: des fruits ſûrs.

Surabondamment, (adv.) *Overvloediglyk*, *meer als nódig is*.

Surabondance, (f) *Grooten overvloed*, *overtolligheid*.

Surabondant, te (adj.) *Overvloeyend*, *overvloedig*, *overtollig*, *overboodig*, *meer als noodig is*.

Surabonder, (v. n.) *Overvloeyen*, *overtollig of te veel zyn*, *als*: la bile ſurabonde, *de gal heeft de óverhand*.

Suracheter, (v. a.) *Te duur of bóven de waarde koopen*.

Suraigu, ue (adj.) *Dat zeer ſcherp of doordringende is (in Muziek)*.

Surailer, (v. n.) *Over 't ſpoor loopen zonder aan te ſlaan (van jagthonden gez.)*.

Surandouiller, (m) *Tak op de Herts-hoornen*.

Surannation, (f) *Overjaaring*, *veróudering*, *verſlyting*, *ouderwetſchwording*, *verſlyting*, *buiten gebruik geraaking (van iets)*; *item wédergelding van een geſchrift dat ná verloop van zékere jaaren weêr zyn' volle kragt bekomt*.

Surannê, ée (adj.) *Overjaarig*, *oud*, *ouderwetſch*, *verlégen*, *verſleeten*, *onbruikbaar*; beauté ſurannée; mots ſurannés.

Suranner, (v. n.) *Overjaarig worden*, *ouderwetſch worden*, *buiten gebruik geraaken*, *te lang leggen blyven*.

Surarbitre, (m) *Opper-ſcheidsman*.

Surbaiſſement, (m. *in Bouw-k.*) *Neêr-drukking (f. eenes gewelfs enz.)*.

Surbaiſſer, (v. a.) *Eenen boog neêrdrukken*, *plaauw-rond-maaken*.

Surbande, (f) *Bóvenſte zwagtel (om eene wond)*.

Surcens, (m) *Buitengewoone pagt of cyns (f)*.

Surcharge, (f) *Over-laſt (f)*, *grooter bezwaar* (n).

Surcharger, (v. a.) *Overlaaden*, *te veel bezwaaren of belaſten*.

Surchauffures, (f. pl.) *Vlekken*, *ſpleeten of andere gebréken in 't ſtaal*.

Surcilier, (m) *Inwendige holligheid bóven de oog-brauwen (f)*.

Surcroiſſance, (f) *Onnatuurlyke uitwas (m. aan eenig ligchaam*, *boom enz.)*; *wild vleeſch* (n. *in eene wond*).

Surcroît, (m) *Aangroei* (m), *vermeerdering*, *toe-maat*, *over-maat*, *toegift* (f); ſurcroît de puiſſance, *aanwas enz.*; pour ſurcroît de malheur, *tot eene toegift van ongelukken*.

Surcroître, (v. n.) *Uitwaſſen*.

Surdemande, (f) *Onmaatigen of onbillyken eiſch* (m).

Surdent, (f) *Uitgewaſſene tand*, *die buiten de rei komt* (m).

Surdité, (f) *Doofheid*.

Surdorer, (v. a.) *Over-vergulden*.

Sur-

Surdos, (m) *Kruis-riem*, *schoft-riem (van een paard).*
Sureau, (m) *Vlier, vlier boom.*
Surécot, (m) *Nieuw gelág* (n) *of verteering* (f).
Surelle, (f) *Zuuring* (ozeille).
Sûrement, (adv.) *Zékerlyk, gewisselyk* (certainement); *item veiliglyk, in bewaarder band.*
Sur-enchére, (f) *Hooger bod* (n), *of bieding* (f) *boven eenen anderen.*
Sur-enchérir, (v. a. & n.) *Verboogen, opjaagen, booger bieden als een ander.*
Surérogation, (f) *Overtolligheid, meer als men schuldig of verpligt is, als:* œuvres de surérogation, *overtollige werken (by Roomsch gez.).*
Surérogatoire, (adj.) *Dat overtollig of boven de schuldige pligt is.*
Sûret, ette (adj.) *Een weinigje wrang of zuur.*
Sûreté, (f) *Zékerheid, gewisheid (eener zaak); veiligheid, zekerheid (eener plaats); item* prendre ses sûretés (précautions), *voorzigtigheid, voorzorge gebruiken, zich in acht neemen.*
Surface, (f) *Oppervlakte.*
Surfaire, (v. a. *Overlooven, overelschen (in prys); item overdoen, te ver gaan (in een' zaak).*
Surfaix, (m) *Bóven-buik-riem (van een paard).*
Surfeuille, (f) *Buiten-huid der bloem-knoppen.*
Surfonciere (adj.); Rente surfonciere, *nieuwe of bygevoegde grond-pagt.*
Surgarde, (f) *By-wagt, die op de vórige acht geeft.*
Surgeon, (m) *Spruit, scheut., telg* (f) *lot (n. van een' stam) spruit, telg (van een geslacht).*
Surgir, (v. n. *oud zee-w.) Aankómen, binnen loopen (in een' háven).*
Surhaussement, (m) *Verbooging* (f. *van prys of gebouw).*
Surhausser, (v. a.) *Verboogen, booger maaken.*
Surhumain, ne (adj.) *Bóvenmenschelyk, bóven menschelyk vermógen.*

Surjaulé, (adj. *scheeps-w.) Omgeslágen om den anker-stok.*
Surjet, (m) *Om-naaisel* (n), *omgezoomde naad* (f. *by kleer-m.).*
Surjeter, (v. a.) *Overhandsch naayen of omzoomen.*
Surindict, (m) *Onmaatige belasting* (f).
Surintendance, (f) *Opper-bewind of opzigt* (n).
Surintendant, (m) *Opper-opziender of bewindhebber, als;* surintendant des finances, des ecclésiastiques.
Surintendante, (f) *Vrouw daar van.*
Surlendemain, (m) *De tweede dag daar-ná.*
Surlonge (f) de bœuf, *lendenstuk van een' os* (n).
Surmarcher, (v. a.) *Op 't zelve spoor weêr terug keeren (van jagthonden gez.).*
Surmener (v. a.) un cheval; *een paerd afmennen, afjakken, overryden.*
Surmesure, (f) *Overmaat, toemaat.*
Surmeule, (f) *Opper-mólen-steen, looper* (m).
Surmonté, ée (adj.) *Te bóven gekómen enz.; item (in wápenk-k.) van bóven hebbende.*
Surmonter, (v. a.) *Te bóven kómen, óverwinnen (als: zyne vyanden, eene zwaarigheid); overtreffen, te bóven gaan (in bekwaamheid, rykdom enz.); ná bóven, bóven op, of bóven dryven* (surnager, *als: olie op 't wáter); item (in wápen-k.) met iets bedekken, overdekken;* se surmonter, (v. r.) *zich zelven overwinnen, te bóven kómen, zich temmen, béter worden.*
Surmoût, (m) *On-uitgeperste of bóven-dryvende wyn-most.*
Surnager, (v. n. nager dessus) *Bóven dryven of zwemmen;* surnager l'eau, *bóven, of óp 't wáter dryven.*
Surnaître, (v. n.) *óver been groeyen, (iets) begroeyen of bewassen.*
Surnaturel, elle (adj.) *Bóven-natuurlyk.*

Sur-

Surnaturellement, (adv.) *Bóvennatuurlyker wyze.*

Surneigées, (f. pl.) *Spoor van 't wild op de sneeuw* (n).

Surnom, (m) *Toenaam, bynaam.*

Surnommé, ée (adj.) *Toegenaamd, bygenaamd.*

Surnommer, (v. a.) *Toenoemen, eenen bynaam geeven.*

Surnuméraire, (adj.) *Over-tallig, bóven-tallig, bóven 't getal.*

Sur-os, (m) *Bóven-been* (n), *spat* (f. *zéker gezwel aan de beenen der paerden*).

Surpaier. (*Zie* Surpayer).

Surparticuliere, (adj.) *Dat dubbel getékend is, (als: nooten in muziek).*

Surpartient, te (adj.) *Dat nogmaals of op nieuw deelt of verdeelt* (*in Meet-en zang-k.*).

Surpasser, (v. a.) *Overtreffen, te bóven gaan (in schoonheid, bekwaamheid, kragt enz.); item overvloeyen, overloopen (als: eenen dyk enz.);* se surpasser, (v. r.) *zich zelven te bóven gaan, overtreffen, meer doen als de bekwaambeid wel méde brengt.*

Surpayer, (v. a.) *Te hoog, te veel of te duur betaalen.*

Surpeau, (f) *De opper-huid* (f) *'t bóven-vel* (n. Epiderme *in ontleed-k.*).

Surpente, (f) *Tálie of leng (touw waar-meê een geschut enz. op of voortgetrokken word).*

Surplis, (m) *Koor-kleed, mis gewaad of hembd* (n. *der Priesters*).

Surplomb, (m. *in Bouw-k.*); Mur en surplomb, *eene muur die óverhellende, niet wáter-pas is.*

Surplomber, (v. n.) *óverhellen, niet wáter pas zyn.*

Surpluées, (f pl.) *Spoor des wilds op nat gras* (n).

Surplus, (m) *'t Overschot, 't óverblyfsel of 't óverige* (n); au surplus, (adv.) *voor 't óverige, voorts;* pour le surplus, (adv.) *bóven dit alles.*

Surpoint, (m) *Afschrapsel van gelooide huiden* (n).

Surprenant, te (adj.) *Overvallend, verrassend; item verbaazend, wonderlyk, wonderbaarlyk, verwonderlyk, als:* nouvelle surprenante; il est surprenant de voir, que &c., *het is verwonderlyk enz.*

Surprendre, (v. a.) *Overvállen, overrómpelen, verrassen, onverwagt overvállen (eenen vyand, eene stad enz.); achter-haalen, betrappen (eenen die weg-loopt); (iemand) bedriegen, verschalken, by de neus hebben, snuiten* (tromper); *verbaazen, verwonderen, ontstellen* (étonner).

Surpris, ise (adj.) *Verrást, óverrompeld, óvervállen, achterhaald; item bedrógen, betrokken; item verwonderd, verbaasd.*

Surprise, (f) *Verrassing, óverrompeling, óvervalling; item achterhaaling; item bedrog, list, óverrassing; item verbaastheid, ontsteltenis, verwondering.*

Surquoi, (adv.) *Waar-op;* sur quoi il dit.

Surroger &c. (*Zie* Subroger &c.).

Sursaut, (m) *Schielyke opsprong of beweeging* (f); *item schielyke overválling* (f. surprise); en sursaut, (adv.) *schielyk, plotselings, eensklaps, als:* s'éveiller, se lever, prendre en sursaut.

Surséance, (f) *Opschorting, schorssing* (f), *uitstel* (n), *stilstand* (m. *eener zaak enz.*); surséance d'armes, *wápen-schorssing.*

Sursemaine, (f) *Een' overweek; iets dat men voor een' volgende week overhoud.*

Sursemer, (v. a.) *Overzaayen, nog eens bezaayen of bestrooyen.*

Surseoir, (v. a. je sursois; nous sursoyons &c.) *Opschorten, verschuiven, uitsteilen (als: een vonnis, verkiezing enz.* Suspendre, différer).

Surseuil, (m) *Bóven-dorpel.*

Sursis, ise (adj.) *Opgeschort enz.*

Sursis, (m) *Opschorting* (f), *uitstel* (n. *in Rechten*).

Sursolide, (f. m. & adj.) *Uitkomst van een getál in* Algebra *dat 4 maal in zich zelven vermeenigvuldigt word.*

Surtaux, (m) *Overschatting* (f).

Surtaxer, (v. a. *Overschatten, te hoog waardeeren, te veel opleggen.*

Surtout, (m) *Over-rok, reis-rok, jas.*

Sur-tout, (adv.) *Voor-al, voornaamlyk.*

Surveillant, te (adj. & f.) *Achtgeevend, waakzaam; een opziender achtgeever; opzienster.*

Surveille, (f) *De dag vóór den heiligen ávond eener feest* (m); *item de tweede dag vóór eene gebeurtenis, als:* la ſurveille de ſa mort, de ſon depart &c.

Surveiller, (v. n.) *Acht-geeven, opzigt hebben, een waakend oog houden.*

Survenance, (f) *óverkóming, onverwagte komst* (f. *in Rechten*).

Survenant, te (adj. & f.) *Overkómend, óvervallend; onverwagte kómer of gast.*

Survendre, (v. a.) *Te duur of te hoog verkoopen,* (vulg.) *te duur aansmeeren.*

Survenir, (v. n. & imperf. venir ſur les entrefaites) *Overkómen, onverwagt kómen, overvallen;* les maladies ſurviennent lorsqu'on y ſonge le moins; il ſurvint lorsqu'on é oit à table, *by kwam in of overviel ons, toen enz.;* le moindre accident qui ſurviendra, c'eſt un homme mort, *het minste toeval dat 'er komt enz.;* il lui eſt ſurvenu, *hem is overgekómen.*

Survente, (f) *Te duure verkoop* (m).

Survenu, ue (adj.) *Overkómen, overgekómen; item onverwagt ingekómen, overvallen;* affaire, maladie ſurvenue; *tusschen beide gekómene zaak; overkómene ziekte.*

Survenu, ue (f. m. & f.) *Toevallige, onverwagtte of ongenoodde gast;* boire à la ſanté des ſurvenants & des ſurvenus, *op de gezondheid der aankómende en aangekómene gasten drinken.*

Survenue, (f) *Onverwagtte komst, overvalling.*

Survêtir, (v. a.) *Over andere kleederen aantrekken, aandoen.*

Survie, (f) *óver-leeving, langstleeving.*

Survivance, (f) *Opvolging in een ampt na iemands overlyden; item de expectantie of 't Recht daar toe.*

Survivancier, (m) *Die 't Recht van overleeving of opvolging van een ampt heeft.*

Survivant, te (adj. & f.) *Overleevende, langst-leevende; de langstleevende.*

Survivre, (v. a. & n. *ten opzigt van perſoonen en alleen* neutre *ten opzigt van dingen*) *overleeven, als:* ſurvivre ſes parents, ou, à ſes parents, *zyne maagen of vrienden overleeven;* ſurvivre à ſon honneur, à ſon bien, *zyne eere, zyn goed voor zyn' dood quyt zyn.*

Survuider, (v. a.) (*een vat enz. dat te vol is*) *ontlédigen.*

Sus, (prép.) *Op; over, boven;* courir ſus, *'er op los gaan, 'er op aanvallen, als:* courir ſus à l'ennemi, ou quelqu'un, *op den vyand los gaan, op iemand aanvallen;* mettre ſus (*oude ſpreek-wyze, béter* imputer) *aantygen, beschuldigen;* en ſus, (adv.) *daar-en-boven, als:* le quart en ſus; *item* ſus! ſus! (interj.) *op! op! t' ſa! wakker!* ſus! ſus! chantons, danſons &c.

Suſain. (*Zie* Suſin).

Suſanner, (v. n.), ou ſe ſuſanner (v. r. *in Rechten*) *Door 't verzuim, of 't niet vervolgen eener zaak in jaar en dag, zyn' kragt verliezen.*

Susbande, (f) *Yzerne band aan een raopaerd óver een geſchut.*

Sus-bec, (m) *Herſſen-vloed* (f. *zékere kwaal der valken*).

Suſceptible, (adj.) *Vatbaar* (*geschikt of gesteld om iets te ontvangen, of te begrypen*), *als:* être ſuſceptible de discipline, de doctrine &c.

Suſception (f) des ordres ſacrés, *aanneeming der heilige ordens.*

Suſcitation, (f) *Opwekking, aanhitsing; item aanstigting.*

Suſciter, (v. a.) *Opwekken, aanporren* (*tot iets,* inſtiguer); *item verwekken, berokkenen, aan regten, stigten* (exciter; créer); ſuſciter des affaires, des ennemis à quelqu'un; ſuſciter, *verwekken, als:* ſuſciter lignée à ſon frere; Dieu leur ſuſcita un Prophete.

Suſcription, (f) *Opschrift* (n).

Susdit, ite (adj.) *Bóven-gemeld. vóór-gemeld, vóórschréven, meer gemeld.*

Suserain. (*Zie* Suzerain).

Susin, ou suzain, (m) *'t Half-dek (n. van een schip).*

Susmentionné, ée (adj.) *Bóven-gemeld.*

Suspect, te (adj.) *Verdagt*; la chose me paroit suspecte, *de zaak komt my verdagt voor.*

Suspendre, (v. a. & n.) *Hangen, ophangen, enz.*; suspendre un carosse, *een' koets op baare riemen hangen*; suspendre en l'air, *in de lucht ophangen, tusschen Hémel en aarde hangen*; *item* (*als* v. n.) *tusschen hémel en aarde hangen, of zweeven (als een' wolk, een vógel enz.)*; suspendre son jugement, *zyn oor deel opschorten*; suspendre quelqu'un de son office, *iemand voor eenigen tyd van zyne bediening ontzetten*; suspendre, *in twyffel houden, of zyn, als:* suspendre les esprits, *de gemoederen in de onzékerheid houden*; être suspendu & irrésolu, *met de gedagten opgeschort staan, niets besluiten konnen*; être suspendu entre la crainte & l'espérance, *zweeven tusschen vreeze en hoop.*

Suspendu, ue (adj.) *Opgehangen, opgeschort enz.* (*Zie* Suspendre).

Suspens, (adj.) *Afgezet voor eenige tyd, als:* prêtre suspens; en suspens, (adv.) *in twyffel, met de gedogten opgeschort*; être, demeurer en suspens.

Suspense, (f) *Afzetting, opschorting voor eenige tyd (van iemands ampt in de Kerk).*

Suspension, (f) *Opschorting, ontzetting voor eenige (tyd van een ampt)*; *item ophouding (der gedagten van toehoorderen, in Réden-k.)*; *item opschorting (des oordeels enz.)*; suspension d'armes, *wápen-schorssing, of stilstand van wápenen.*

Suspensoire, (adj. & f.) *Dat iets opschort, óphoud, als:* muscle suspensoire; *item* un suspensoire, *een breuk-band.*

Suspicion, (f) *Achterdogt, vermoeding (in Rechten; anders* soupçon).

Sustentati..., (f) *Onderhoud, voedsel (n), voeding (f).*

Sustenter, (v. a.) *Onderhouden*; n'avoir pas dequoi sustenter sa pauvre vie.

Suture, (f) *De naad (in 't bekkenee des hoofds)*; *naad of hegting (eener wond).*

Suzerain, aine (adj.) *Dat opperleenig is, of zyn eigen gerecht heeft.*

Sybille &c. (*Zie* Sibylle &c.).

NB. Wat onder Sy *niet gevonden word zoek onder* Si.

* * *

Sycombre, (m) *Wilde vygen-boom.*

Sycophante, (m) *Pluimstryker, plas lank behaaler, oor-blaazer.*

Syllabe, (f) *Letter-greep, boekstaaf.*

Syllaber, (v. a.) *Letter-greepen t'zamen voegen.*

Syllabique, (adj.) *Letter-greepig.*

Syllepse, (f) *Figuur in spraakkunde wanneer men aan de woorden eenen onëigentlyken zin geeft.*

Syllogiser, (v. n.) *Sluit-rédenen maaken.*

Syllogisme, (m) *Eene sluitréden (in Réden k.).*

Sylvain, (m) *Bosch-god (der Heidenen).*

Symbole, (m) *Teken, hen-téken, zinne beeld (n), als:* le bleu est le symbole de la fidélité; le symbole des Apôtres, *de Geloofs-artikelen, het Geloof.*

Symbolique, (adj.) *Dat iets zinnebeeldigs betékend.*

Symboliser, (v. n.) *Gelykheid of overéénkomst hebben.*

Symmétrie, (f) *Evenrédige maat, overéénkomst (in de deelen van een gebouw enz.).*

Symmétrique, (adj.) *Dat met elkander évenrédig of wel geschikt is.*

Symmétriquement, (adv.) *Op eene évenrédige of gelykvormige wyze.*

Sympathie, (f) *Geheime, verborgene of onderlinge neiging, gelykaardigheid, trek tot malkander (als: tusschen den zeil-steen of magnees en 't yzer)*; *item 't méde-lyden van 't eene*

lid

lid des ligchaams als 't andere lyd; poudre de sympathie, *heimelyk-werkend poeder*.

Sympathique, (adj.) *Dat eene heimelyke overéénkomst in aart, werking of lyding met elkander heeft.*

Sympathiser, (v. n.) *Van eener aart of neiging zyn.*

Symphonie, (f) *Fraaye t'zamen-zang, over-één-stemming, welluidendheid (in Muz.).*

Symphoniste, (m) *Zoet-luidende zinger of speelder; item opsteller* (componist) *van* symphonies.

Symphyse, (f. *in Ontleed k.*) *Aanéén-schakeling der beenderen.*

Sympofiaque, (m) *'t Maaltyds-gespreek (der ouden).*

Symptomatique, (adj. *in Genees-k.*). *Dat toevallen in eene ziekte aankondigt.*

Symptome, (m. *in Genees-k.*) *Téken, voortéken, aanduidsel (dat in een' ziekte eenig verder toeval of verandering voorspelt).*

Sympule, (m) *Offer-vat* (n. *by de oude Romeinen).*

Synagogue, (f) *Synagoge, schoole, vergáder-plaats of kerk der Jooden; item de vergádering zelfs.*

Synalephe, (f. *in Spraak-k.*) *Inéén-smelting der letter-greepen.*

Synarthrofe, (f) *Strambeid, stramme beweeging van eenig lid (in Heel k.).*

Synaxarion, (f) *Korte beschryving van 't leeven der heiligen (by de Grieken).*

Synaxe, (f) *Bid-uur, Béde-stond, der oude Kristenen.*

Syncope, (f. *in spraak-k.*) *Verkorting van een woord (door weg-neeming van een' letter of letter-greep uit het midden); verdeeling eener noot (in Muz.); bezwyming, flaauwte, hartvang (in Genees k.).*

Syncoper, (v. a.) *Verkorten, weg-laaten (een' letter-greep).*

Syndérese, (f) *Knaaging, wroeging des geweetens.*

Syndic, (m) *Een Gevolmagtigde, voorstander (eener Stad, gemeente of gilde enz.).*

Syndical, ale (adj.) *Dat daar van is.*

Syndicat, (m) *Ampt van een'* Syndicus (n).

Syndiquer, (v. a.) *Bedillen, te zeggen vinden*; quel droit avez vous de syndiquer nos actions?

Synecdoche, ou synechdoque, (f. *in Reden-k.*) *Verbloemde spreekwyze, wanneer een deel voor 't geheel, of 't geheel voor een deel genómen word.*

Synérese, (f) *In-één-smelting van 2 letter-greepen.*

Synevrofe, (f) *t'Zamen-voeging der beenderen.*

Synodal, ale (adj) *Die of dat van eene Kerk-vergádering der Geestelyken is.*

Synodalement, (adv.) *In volle Kerk-vergádering.*

Synode, (m) *Kerk vergádering der Geestelyken (f).*

Synodique, (adj. *in Sterre-k.*); Mois fynodique, *ronde of volle maand.*

Synonyme, (adj. & f.) *Gelykduidend, dat éénerlei beteekenis heeft, als*: des mots, des noms fynonymes, ou des fynonymes.

Synoque, (adj. *in Genees-k.*); Fievre fynoque, *by-blyvende of doorgaande koorts.*

Synovie, (f. *in Genees-k.*) *'t Voedend sap van ieder lid; item 't lid-water* (n).

Syntaxe, (f, *in spraak-k.*) *Woorden-schikking.*

Synthese, (f. *in Heel-k. kruid-meng-k. en Natuur-k.*) *t' Zámen voeging, t' zámen-menging.*

Syriac, fyriaque, (adj.) *Syrisch.*

Syrop. (*Zie* Sirop).

Syroter &c. (*Zie* Siroter &c.).

Syrtes, (m. pl.) *Wel-gronden (in Zee).*

Systématique, (adj.) *Leer-stellig, stellig, dat geschikt of tot een stelsel gebragt is, of zich daar na rigt.*

Systeme, (m) *Stelsel, t' zámenstelsel, Leer-stelsel (der grond beginzelen eeniger konst of weetenschap).*

Le Systeme du monde, *het stelsel of gebouw der waereld*; le fysteme du mouvement, *het stelsel, de inrichting der beweeging*; fysteme

de

de la musique, de la cour, *régel, richtsnoer (in Muz.)*; *régel, stelling gestildheid van 't Hof*

Systole, (f. in Heel k.) *In-één-krimping der maage; drukking der Herssenen enz.*; *item in spraak-k.) verkorting eener lange letter greep.*

Systyle, (m) *Gebouw wiers zuilen digt by elkonder staan* (u).

Syzygie, (f) *t' Zámen komst of tégen-schyn der dwaal-sterren met of aan de zonne.*

****

T.

T. (m), T (f) *De 19de Letter van 't A. B. C, word op 't einde van een woord niet uitgesproken, ten zye het volgende woord met eene* vocaal *of stomme* h *begint*; *en in de woorden die met* tion *eindigen klinkt ze als een* C *als: in* nation, redemption, *lees* nacion, redancion, *of by na* naciong, redangcion, *voeg hier-by* inepcie, facétie peripétie, Prophétie, Primatie, Aristocratie, Démocratie Dalmatie &c. essentiel, ambitieux, superstitieux, Domitien, Dioclétien, martial, partial, nuptial, patience, licentier, initier, initiation, *lees* inepcie *enz. maar in* partie, fortie, tien, tienne, *houd ze de klank van* t. (*Zie verder hier over de* Grammaires).

Ta, (Pron. fem. *van* Ton. m.) *Uw, uwe*; ta femme, *uwe vrouw, uw wyf. NB. het* subst. fem. *met eer' vocaal of stomme* H *beginnende, zegt men* ton, *als:* ton ame, ton idée, ton honnêteté, *uwe ziel enz.*

Ta, ta, ta! (interj.) *Zoo, zoo zoo!*

Tabac, (m) *Tabak*; Tabac en feuilles (ou cotes), en poudre, en cordes, en fumée, *blad-tabak; snuif-tabak; gesponnen tabak; rook-tabak*; prendre du tabac, *tabak rooken*; *snuiven, tabak snuiven.*

Tabagie, (f) *Rook-kámer, vertrek daar men tabak rookt*; *item tabaks-doos of kistje (voor pypen, tabak voorslag enz.)*; *item het tabak rooken, of eene tabak-smookery.*

Tabarin, ine (m. & f.) *Kugt-speelder; pans-worst, poetsenmaaker, speel-zot, kwakzalver; potsen-maakster.*

Tabarinage, (m) *Potsen-maakery* (f); *klugten* (f. pl.).

Tabarinique, (adj.) *Als een klugt-speelder, kwakzalver enz.*

Tabatiere, (f) *Tabaks-doos; snuif-doos.*

Tabellion, (m) *Beämpt-schryver*; Notaris.

Tabellionage, (m) *Het Ampt* (Notariaat), *of de verrigting daar van.*

Tabellioner, (v. a.) *Als een beämpt schryver* ageeren *of (iets) inrigten, opstellen, in 't net schryven.*

Tabernacle, (m) *Hut, Lóver-hut, tent (der Jooden)*; *item Tabernákel, tent (daar, onder 't oude verbond, de Arke des verbonds in bewaard wierd)*; *item 't* Sacraments-*huisje (in de R. kerk*; la fête des tabernacles, *het lóver hutten feest.*

Tabide, (adj.) *Teeringägtig.*

Tabis, (m) *Tabyn, gewáterd taft.*

Tabiser, (v. a.) *Eene stoffe wáteren, als tabyn maaken.*

Tablature, (f) *Gelinieerd voorschrift, of muziek-stuk op nooten* (n); enseigner par tablature; *item (figuurl.)* donner de la tablature à quelqu'un, *iemand lessen geeven, onderrigten*; *item iemand veel werk of mooyelykheid verschaffen.*

Table, (f) *Eene táfel enz.*; table ovale, quarrée, pliante, *langronde, vierkante, toeslaande (vouw) táfel*; se mettre à table, *aan táfel gaan, zich aan táfel zetten*; sortir de table, *van tafel gaan of opstaan*; tenir table ouverte, *ópene táfel houden, voor een ieder opdisschen*; courir les tables, *panlikken, op schuim loopen*; manger à table d'hôte, *in een* ordinaris *of gaar-keuken spyzen*; table, *táfel (waar-óp oudtyds geschreeven wierd) als:* les 2 tables de la loi que Dieu donna à Moïse; table, *regi̇ster (van een boek)*; *item táfel, uitrékening (in Meet- en Sterre-k.)*

erk-k. enz.) ; table d'attente, *een witte hard-steen in een' gével daar nog niets in gebouwen is* ; *item een veld van één kleur in een wápen* ; *item wit papier, dat is, een jongeling die nog geen onderwys gehad heeft* ; table, *eene rol* (*van lood enz.*) ; *schyf* (f. *van glas*) ; *'t klank-bord* (n. *van een snaar-speel-tuig*) ; *táfel* (*waar-óp iets bereid word*) ; le dos au feu, le ventre à table, *een zagt voér en een' warme stal, dat is, een gemakkelyk leeven hebben.*

Tableau, (m) *Schildery* ; *afbeelding, afschetsing, beschryving* (f), *tafereel* (n. *van iets*) : *bord, uithang-bord* (n. *van een School-meester enz.*) ; *de naam achter op een schip.*

Tabler, (v. a.) *Zetten* (*in tik-tak*) ; *item* tabler sur quelque chose, *ergens staat óp-maaken.*

Tabletier, (m) *Schryn-werker, konst-werker, inlegger* ; *item verkooper van fyn werk.*

Tablette, (f) *Pronk kasje, plankje* (n. *daar iets op te pronken staat*) ; *porcelein-rekje* (n) ; *boeke-kast* (f) *of vak* (n) ; *brood-kast of- plank* (f. *der bakkers*) ; tablettes, (f. pl.) *leien-schryfboekje, memórie-boekje* (n) ; *item rand van hard-steen* (*in Bouw-k.*) ; *borst-koekjes* (*by Apoth.*) ; il est écrit sur mes tablettes, *ik zal hem dat wel te pas brengen* (*spr. w.*) ; otez cela de dessus vos tablettes, *haald daar maar de pen door, gy zult dat nimmer bekómen.*

Tabletterie, (f) *Ingelegd schryn-werk, konst-werk* (n), *of kraamery* ; *item de konst om zulks te maaken* (f).

Tablettier. (*Zie* Tabletier).

Tablier, (m) *Schorte-kleed* (n), *voorschoot* (m. *der vrouwen*) ; *schoots-vel* (n. *der ambagtslieden*) ; faire lever le tablier à une fille, *een meisje bezwangeren.*

Tablouins, (m. pl.) *Beddingen* (f. *onder 't geschut eener* battery).

Tabouret, (m) *Stoel zonder leuning* ; avoir le tabouret ou le droit de tabouret, *het recht of voor-recht hebben om in tégenwoordigheid der Koninginne op een* tabouret *te zitten.*

Tabourin, (m) *De bak* (*op een schip*).

Tabourin, Tabouriner &c. (*Zie* Tambourin &c.).

Tac, (m) *Schurft* (n), *ziekte, sterfte* (f. *onder de schaapen*).

Tac, ou, tac-tac! (interj.) *Klap, klap!* (*'t geluid van 2 harde dingen op malkander*).

Tacet, (m) *Stilzwyging, ophouding, rust* (f. *in Muziek*) ; *item* faire le tacet, *den stomme speelen, geen mond ópen doen* (*in gezelschappen*).

Tache, (f) *Vlek, klak, smet, plek* ; *item schand-vlek, schande, oneer, smet.*

Tâche, (f) *Taak* (m), *gezet werk* (n) ; travailler à la tâche ; prendre à tâche de faire une chose, *zich ergens toe zetten om te doen.*

Tachéographie ou Tachygraphie, (f) *De konst om by verkorting of ras te schryven.*

Tacher, (v. a.) *Smetten, besmetten, bevlekken, bezoedelen.*

Tâcher, (v. n.) *Tragten, poógen, zyn best doen, als* : je tâcherai de le faire, d'y réussir &c. tâcher, *doelen, 't oogwit hebben, naar streeven, als* : je n'y tâchois pas.

Tacheté, ée (adj.) *Gespikkeld, geplekt, met vlekken* ; peau tachetée.

Tacheter, (v. a.) *Bespikkelen, bespreng en, met vlekken maaken.*

Tacite, (adj.) *Stilzwygend, heimelyk, niet uitgedrukt* ; consentement, condition tacite.

Tacitement, (adv.) *Heimelyk, niet uitgedrukt, stilzwygender wyze.*

Taciturne, (adj. & f.) *Stil, stilzwygend, een zwyger, dutter, een die niet veel spreekt of zegt.*

Taciturnité, (f) *Stil-zwygendheid, geheimhouding, onspraakzaamheid.*

Tact, ou le toucher, (m) *Het gevoel* (n. *een der 5 zinnen*).

Tactile, (adj.) *Voelbaar, tastbaar.*

Taction, (f) *Voeling, tasting.*

Tactique, (f) *Léger-kunde, weetenschap om de soldaaten en het kryg-stuig in orden te stellen* (*by de ouden*) ; *item de wápen- of dril-konst.*

Taffetas, (m) *Taf of taft* (*zékere zyde stoffe*); taffetas lustré, *geglansd taft.*

Taffetatier, (m) *Taf-weever.*

Taffia, (m) *Zuiker-brandewyn, rum.*

Tafrologie. (*Zie* Tautologie).

Tahon, Tai (*Zie* Taon, Te).

Taïaut, (interj) *Pak aan!* (*zéker geschreeuw der Jaagers tot de honden als zy het wild zien*).

Taie, (f) *Sloop, kussen-sloop* (f), *overtrekfel* (n. *van een bed*); *item schil* (f) *of vlies* (n. *op 't oog*).

Taillable, (adj.) *Schatbaar, dat schatting onderheevig is.*

Taillade, (f) *Sneede, sneê* (*zéker cieraad in de kleederen by de ouden*).

Taillade, (f) *Sneede, sneê, veeg of schram* (*met een mes of dégen*).

Taillader, (v. a.) *Snyden, houwen, opsnyden* (*iemands aangezigt, een visch enz.*); *item* (*een kleed*) *cierlyk uitsnyden.*

Taillage, (m) *Schatting*, impositie (f).

Taillanderie, (f) *Snywerk* (n); *item smeedery of kraamery* (f. *van messen, bylen, ploegschaaren, schoppen enz.*); *item Blik-werk of blik-slaagery.*

Taillandier, (m) *Sny-werk-maaker, -smidt of-verkooper*, taillandier en fer blanc, *blik-slaager.*

Taillant, (m) *De sneê* (f) *of 't scherpe* (n. *van een mes, dégen enz.*).

Taille, (f) *'t Snyden, snoeyen* (n. *van een' wyngaard of boom*); *item 't afhouwen, kappen* (n. *van boomen in een bosch*), *de hout-hak* (m); *item sneê* (f. *in eene wond*); *item kerf-stok* (m. *waar op men 't geborgde tékent, en waar van men het langste stuk* souche, *en het kortste* échantillon *noemt*); *item de sneê of het snyden* (*eener penne*); *de sneê of het snyden* (*van een kleed*); ce tailleur a la taille bonne; taille, *'t snyden of slypen* (*van een' édelen steen*); *'t bakken, houwen* (*van hard-steen*), *'t steen-snyden* (*uit de blaas*); pierre de taille, *hard-steen*; taille, *'t scherp, de sneede, de houw* (*van een' dégen enz.*); frapper d'estoc & de taille, *steeken en houwen*; taille, *'t afneemen, uitdeelen* (*der kaart in basset-sp.*); *item schatting, hoofd-geld*, impositie; *item de zwaarste, 't gehalt* (*der munt-stukken*); *item middel-stem, tenor*; *item tenorist*; *tenor-speel-tuig* (*in Muz.*); *item reeband* (*aan het midden van een zeil*).

Taille, (f) *Gestalte* (f) *stal* (n), *talje, Lyfs-gestalte, Ligchaams-gestalte, grootte, lengte enz. des Ligchaams* (f); *item 't boven-lyf* (n); avoir une belle taille; être d'une taille riche & avantageuse, *eene schoone, welgemaakte en voordeelige gestalte hebben*; avoir la taille bien prise, *gezet van Lyf zyn*; avoir la taille dégagée, libre & aisée, *eene onbedwongene, vrye gestalte hebben*; elle s'est laissée gâter la taille, *zy heeft zich laaten bezwangeren*; de toute taille bon levrier (*spr. w.*) *men kan van de uiterlyke gedaante niet oordeelen.*

Taillé, ée (adj.) *Gesneeden, gesnoeid, gehouwen* (*Zie* Tailler).

Taille-douce, (f) *Koper-snywerk* (n), *kópere plaat*; *print of prent* (f. *in kóper gesneeden*); taille douce au burin, à l'eau forte, *gestookene of gegráveerde plaat*; *met sterk water geëtste plaat.*

Taille-doucier, (m) *Plaat-drukker*; *prent-verkooper.*

Taillemer, (m) *De snável* (m), *of spits* (f. *aan den voorstéven eener galéie*).

Taille-mortaille, (f) *Zéker recht of aanspraak eenes Leen-heeren op een gedeelte der nalaatenschap van zyn* Vassal *of onderzaat.*

Tailler, (v. a.) *Snyden, snoeyen* (*eenen wyngaard of boom*); *snyden* (*een kleed, eene pen*); tailler la pierre, *steen-houwen*; *item den steen* (*uit de blaas*) *snyden*; tailler un diamant, *een' diamant slypen*; tailler une personne, *iemand van den steen snyden*; tailler la soupe, *brood in de soep snyden*; tailler, *snyden, kerven, houwen, bakken*; tailler en piéces, (*iets*) *in stukken houwen*; *item* (*den vyand*) *in de pan hakken, neêr-zábelen*; *item* (*iemand*) *schenden, lasteren, doorneemen*; tailler les morceaux à quelqu'un, *iemand de stuk-*

ſtukken voorſnyden, bekrompen houden; item voorſchryven wat hy doen of laaten zal; tailler de la beſogne à quelqu'un, *iemand moeyelykheid verſchaffen*, tailler en plein drap, *van alles vol op hebben, uit den ruimen boedel of uit den korf zonder zorg leeven* (*ſpr. w.*).; il rogne, il taille comme il veut, (*ſpr. w.*), *hy is volkómen meeſter, hy doed al wat hy maar wil*; tailler, *de bank houden; item de kaarten afneemen* (*in 't* Baſſet-*ſp.*), tailler, *op den kerf-ſtok tékenen*; tailler (*munt-ſtukken*) *op haare zwaarte ſnoeyen.*

Tailleur, (m) *Snyder, Kleermaaker*; tailleur pour hommes, pour femmes, *een mans-kleêr-maaker; een vrouwen-kleêr-maaker*; tailleur chauſſetier, *'s Konings kleêrmaaker*; tailleur de pierres, *een ſteen-houwer*; tailleur de limes, *een vylen-maaker*; tailleur, *ſtempel-ſnyder* (*in de munt*); *ſteen-ſnyder, diamant-ſlyper; item bank houder, afneemer* (*in 't* Baſſet-*ſpel*); *Boom- of houtkapper.*

Tailleuſe, (f) *Snyders-vrouw.*

Taillis (adj.); Bois taillis, ou un Taillis, *een kreupel-boſch, of boſch van boomen die men van tyd tot tyd afknot en weêr laat uitſchieten* (n).

Tailloir, (m) *Een houte bord* (n); *item een' ſny-plank* (f), *ſny-bord; item 't dek-ſtuk* (n. *eener zuil*).

Taillon, (m) *Ná-ſchatting, nádere* impoſitie (f).

Taillure, (f) *Snyding, ſneê; item borduuring van veele uitgeſneedene ſtukjes.*

Tain, (m) *Verfoeliſel* (n. *der ſpiegels*).

Tains, (m. pl.) *Blokken* (*onder de kiel van een Schip op de werf*).

Taire, (v. a.) *Zwygen, verzwygen, verbergen, verheelen*; faire taire, *doen zwygen, de mond ſtoppen*; faire taire un bruit, *een gerugt dempen*; ſe taire (v. r.), *zwygen, ſtil zwygen, niet ſpreeken*; tais toi, *zwyg, houd uw' mond*; il ſe tût, *hy zweeg ſtil*; les vents ſe taiſent, *de winden bedaaren*; ſe taire d'une choſe, *iets met ſtil-zwygen voorby gaan, niet aanroeren*; au milieu des armes les loix ſe taiſent, *daar de wápenen d'óverhand hebben, zyn de wetten zonder kragt.*

Taiſſon, ou, Blaireau, (m) *Een das* (*zéker dier*).

Talapoin, (m) *Een Talapoin* (*naam van zékere prieſters of kloosterlingen in Ooſt indiën*).

Talc, (m) *Zéker doorluchtige ſteen.*

Taled, (m) *Sluyer* (m), *hoofddekſel* (n. *der Jooden in hunne vergádering*).

Talemouſe. (*Zie* Talmouſe).

Talent, (m) *Een Talent* (*zéker gewigt; item geld-ſomme by de ouden*).

Talent, (m) *Natuurlyke gaave, verkrégene bekwaamheid* (f) *of talent* (n. *van iemand*).

Taler, (m) *Een Daaler.* (*Zie* Ecu).

Talinguer, (v. a.) *'t Kábel-touw aan 't anker vaſt maaken.*

Talion, (m) *Wéder-vergelding, gelyke vergelding, gelyke ſtraf* (f. *als: tand voor tand enz.*); la loi de talion, *de wet enz.*).

Taliſman, (m) *Tóver-figuur* (f), *tóver-ring* (m. *welke onder zékere geſterntens met verborgene letters gemaakt zynde, men voorgeeft eene helmelyke kragt te bezitten, om ziektens enz. te voor-kómen of te geneezen*).

Taliſmanique, (adj.) *Dat daar van is.*

Taliſmaniſte, (m) *Een die een* Taliſman *maakt of hy zich draagt.*

Talmouſe, (f) *Kaas-taartje, taartje van eieren en kaas.*

Talmud, ou Thalmud, (m) *Talmud der Jooden, of uitlegging hunner wet.*

Talmudique, (adj.) *Dat daar van is.*

Talmudiſte, (m) *Een die den Talmud aankleefd of verſtaat.*

Taloche, (f. *gem. w.*) *Knip, klap, kinnebak-ſlag* (m).

Talon, (m) *Hiel* (m), *verzen* (f. *van den voet*); *hiel* (m), *palvy* (f); *hiel-houtje* (n. *van een' ſchoen of muil*); *hiel* (*van een' kous*); *koot, biltik* (f. *daar de kinderen meê ſpeelen*);

lon); *'t onder eind* (n. *eener piek en veeler andere dingen*); *de stok* (m. *'t overblyffel eener gegeevene kaart.*); *'t agterste* (n. *van een scheer mes*); *stoel* (m. *eener artischok*); *de weeke korst* (f. *van 't brood*); avoir les mules aux talons; *kak-bielen hebben*; avoir l'esprit aux talons, *'t verstand in de bielen hebben of dom zyn*; montrer, lever les talons, ou jouer des talons, *de bielen laaten zien, 't haazen-pad kiezen, zich wegpakken, vlieden*; être toujours sur les talons de quelqu'un, *iemand gestádig achter ná loopen of op de bielen zitten*; marcher sur les talons de quelqu'un, *iemand in rang of aanzien by-ná gelyk zyn*; cheval qui obéit ou repond aux talons, *paerd dat naar de spooren luistert.*

Talonner, (v. a.) *Op de bielen zitten, achter-ná jaagen, vervolgen (als een' vlugtenden vyand enz.)*; *voortstuuwen, aanporren (eenen luyaard)*; *aanspooren, met de spooren steeken (een paerd).*

Talonnier, (m) *Hiel-boutjes maaker*; *leesten-maaker.*

Talonnieres, (f. pl.) *De bielvlerken* (f. pl. *van Mercurius*); *item biel leertjes* (n. pl. *aan de schoeying der Barvoeters*).

Talus, Talud ou Talut, (m. *in Bouw-k.*) *Schuinte, schuinsheid* (f. *van wal of muur*); *item langzaame verdunning* (f. *in 't opbaalen eener muur*).

Taluter, ou Taluder, (v. a.) (*Een' wal of muur enz.*) *schuins opmaaken of allengskens dunder opbaalen.*

Tamarin, (m) *Tamaryn* (*een' vrugt*).

Tamaris, (m) *Tamaris-boom* (*zéker heester-gewas*).

Tambour, (m) *Trommel* (m) *of trom* (f); *item trommel slaager, trom slaager of tamboer*; *item trommel* (*van 't oor, van een uurwerk of klokken-spel*); battre le tambour (ou la caisse) *den trommel roeren of de trom slaan*; mener quelqu'un tambour battant, *iemand ver te boven gaan, over hem been zitten*; ce qui vient par la flute, s'en va par le tambour, *zoo gewonnen, zoo geronnen (of verteerd), of onregtvaerdig goed bedyd niet (spr. w.)*; tambours d'éperon, *blaas-balk, galjoen-borden (aan een Schip).*

Tambourin, (m) *Een kinder-trommeltje* (n. tambour d'enfant).

Tambouriner, (v. n) *Trommelen (op een kinder-trommeltje)*; *trommelen, hard kloppen*; *heen en weêr slingeren, speelen (met de voeten op een' bank enz.).*

Tambourineur, (m) *Trommelaar (van kinderen gezegd).*

Tamis, (m) *Zeef, Teems* (f); passer par le tamis, *door de zeef laaten loopen*; (*figuurl.*) *naauw onderzoeken.*

Tamisaille, (f) *Luiwágen (ruimte waarin de helmstok van een fluitschip draait).*

Tamiser, (v. a. passer par le tamis) *Ziften, door de zeef laaten loopen*; *item (iets) naauw onderzoeken, doorziften.*

Tampon, (m) *Tap, stop, prop* (f), *stopsel* (n); *item houte-pin* (m).

Tamponner, (v. a.) *Toestoppen, toepropper (een gat)*; *item met een' houten-pin (iets) vast maaken (in Bouw-k.).*

Tan, (m) *Gemaalen run of schors of loot* (f. *der Looyers*); mettre le cuir au tan, *'t leêr in de run leggen of looyen.*

Tan-trelan-tan, (m) *'t Geluid van den trommel-slag.*

Tancer, (v. a.) *Bestraffen, doorhaalen, doorneemen, bekyven.*

Tanche, (f) *Zeelt (zéker visch).*

Tandis que, (conj.) *Terwyl dat* (pendant que).

Tandrole, (f) *Zout-schuim dat by d'eerste smelting van 't glas bóven dryft* (n).

Tane, taner &c. (*Zie* Tanne &c.).

Tangage, (m) *Het beyen, stampen, of op- en neêr-gaan* (n. *van een Schip*).

Tangente, (f) *Raak-lyn* (*in wis-k.*).

Tanguer, (v. n. *scheeps. w.*) *Op en neêr-gaan, stampen, beyen.*

Tan-

Taniere, (f) *Vossen-hol* (n) *of kuil* (f); *item roof-nest* (n).

Tanne, (f) *Zwart puisje* (n) *of blyn* (f. *in 't aangezigt*).

Tannée, (f) *Running* (*van léder*); *item gebruikte run of schorsse.*

Tanner, (v. a.) (*Léder*) *looyen, runnen*; *item* (*zeilen of netten*) *taanen.*

Tannerie, (f) *Looyery*; *taanery.*

Tanneur, eufe (m. & f.) *Looyer*; *taaner*; *Looister*; *taanster.*

Tanquage, Tanquer. (*Zie* Tangage, Tanguer).

Tanqueur, (m) *Strand-jonker, een die menschen en goederen uit een scheeps-boot aan 't strand of aan de wal, of van 't strand naar 't Schip draagt.*

Tanfer. (*Zie* Tancer).

Tant, (adv.) *Zoo veel*; tant par tête, *zoo veel voor yder man*; il gagne tant par jour; nous étions tant à table; vous dites tant que je &c. tant, *zoo veel, zoo zeer, zodánig*; je prends tant de plaifir à &c.; il n'y a perfonne que je refpecte tant; tant, *zoo wel, zoo*; tant pour hommes, que pour femmes; tant par eau, que par terre; tant à tant, (adv.) *gelyk tégen gelyk, als:* nous fommes tant à tant, *wy zyn van weêrs zyden gelyk* (*in getál*); tout tant que nous fommes, *wy alle te gáder, een ygelyk van ons*; tant de fois, *zoo dikmaals, zoo dikwils, zoo dikwerf*; tant mieux, *zoo veel te beter, des te béter*; tant pis, *zoo veel, of des te erger*; tant plus, tant moins, *zoo veel te meer, des te meer enz.* tant y a que (de forte que), *dermaaten dat, zoo veel is 'er van dat*; tant y a, qu'il a fait fa fortune; tant s'en faut, que &c. *het scheelt veel, of 't is 'er verre van daan, dat enz.*; tant s'en faut, que je lui veuille du mal; fi tant eft, que &c. *by aldien, dat enz.* tant foit peu, *een weinig, een luttel*; il eft tant foit peu malade, mais &c.; tant & plus, *zoo veel en meer, dat is, in overvloed*; tant il eft difficile de &c. *zoo moeyelyk of zwaar is het om enz.*; tant qu'il vous plaira, *zoo veel of zoo lang als enz.*; il a foixante & tant d'années (il a quelques foixánte années) *hy is boven de 60 jaaren oud*; tant vaut l'homme, tant vaut la terre, *zoo Heer, zoo Land.*

Tantale, (m) *Tantalus* (*die by Heid. dichters tot zyn' mond in 't water stond en echter zynen dorst niet konde laaven*); (*figuurl.*) *een ryke gierigaard die geen genot van zyn bezit heeft.*

Tantarare, *Woord om 't geluid der trompetten te verbeelden.*

Tante, (f) *Moei, meui.*

Tantôt, (adv.) *Straks, ten eersten, flus, flusjes, over een wyltje, binnen korten tyd, als:* il viendra tantôt; j'aurai tantôt l'honneur de &c. tantôt, *flus, onlangs, kort te vooren, als:* je l'ai vu tantôt; tantôt, *nu, dan, als:* aimer tantôt l'un, & tantôt l'autre, *nu den eenen, en dan den anderen, of nu 't eene en dan 't andere beminnen.*

Taon, (m *lees* ton) *Paerde-vlieg, koe-vlieg, daas of taas* (f).

Tapabord, (m) *Schippers-muts, karpoets-muts, reis-muts* (f).

Tapage, (m) *Geraas, gestommel* (n).

Tapageur, (m) *Raas-bol, geraasmaaker.*

Tape, (f) *Klets, slag, klap met de hand*); *item* mon cœur fait tape, tape, *myn hart slaat.*

Tapebord. (*Zie* Tapabord).

Tapecu, (m) *De wip van een' ophaal brug* (f. Bafcule); *item de staert van een' draai-brug of slagboom* (m); *item achter-zeil* (*van een' buis enz.*).

Taper, (v. a.) *Kletsen, slaan, een' klap geeven* (*met de hand*); *item* taper du pied, *met den voet* (*op de vloer*) *stampen*; taper la monnoye, *geld stempelen*; taper les cheveux, *'t hair* (*als 't uitgekamd is*) *met den kam opstryken, omkrullen.*

Tapiere, (f) *Scheeps-balk* (m) *of stuk-hout* (n. *waar in de kat-spooren vast genágeld worden*).

Tapinois, en Tapinois, (adv. *boert. w.*) *Ter smuiks, heimelyk*; il fe

se gliffa en tapinois dans la maison.

Tapion, (m) *Land-kenning* (f), *téken* (n. *waar-by een zee-man ontdekt waar by is*).

Tapir, se Tapir, (v. r.) *Weg kruipen, zich verschuilen, zich verbergen*; se tapir dans un coin.

Tapis, (m) *Tapyt* (n); *item een tafel-kleed* (n) *of-sprei* (f); *item een vloer-tapyt*; tapis verd, ou tapis de verdure, *een groen tapyt, groene wei, groen perk*; mettre sur le tapis, *op 't tapyt, op de baan of ter overweeging brengen.*

Tapisser, (v. a.) *Behángen, overtrekken, bekleeden* (*met tapyten of iets anders*).

Tapisserie, (f) *Tapyt-werk, behangsel; overtrekſel, bekleedſel* (n).

Tapissier, iere (m. & f.) *Tapytwerker of-weever*; *item behanger, kámer-behanger*; *Tapyt-werkſter enz.*

Tapon, (m) *Prop* (f. *in een geschut of de kluis-gáten van een Schip*); *item iets dat als een lorren-hoop in een gemoffeld is, als*: il a mis mon manteau en tapon; *item* il s'est mis dans un tapon, *hy heeft zich* (*uit bangheid*) *verſchoolen.*

Tapoter, (v. a. *gem. w.*) *ſlaan, afreſſen* (*als de ſtraat jongens doen*).

Taps, (m. pl.) *Schraagen* (*waar op de ſcheeps-draai-baſſen ruſten*).

Tapûre, (f) *D'opſtryking, omkrulling van 't hair* (*met den kam*).

Taquet, (m) *Klamp* (f), *kruisbout* (n. *daar mén eenig ſcheeps-touw of gording aan vaſt maakt*).

Taquin, ine (adj. & f.) *Kaarig, vrekkig, deun*; *een ſchrok, vrek, gierigaard.*

Taquinement, (adv.) *Kaariglyk, ſchrokkiglyk.*

Taquinerie, (f) *Kaarigheid, vaſthoudendheid, ſchraap-zugt.*

Taquon, (m) *Voering* (f. *aan de dekſels eener druk-perſſe*).

Tara, (m) *De inkt-boom.*

Tarabat, (m) *Rátel* (f), *wekker* (m. *der monniken in een Klooſter*).

Tarabuster, (v. a. *gem. w.*) *Kwellen, plaagen, teiſteren, overloopen.*

Tarantule. (*Zie* Tarentule).

Tarare, *Een woord om 't trompet-geſchal meé uit te drukken*; *item een ſpot woord, als*: tarare! je n'en croi rien, *ja ja! ik geloove 'er niets van.*

Taraud, (m) *Een ſchroef-boor, ſchroef-yzer* (n).

Tarauder, (v. a.) *Eene Schroef booren of ſnyden.*

Tard, (adv.) *Laat, ſpaat, of ſpade*; trop tard, *te laat, of al te laat*; il se fait tard, *het word laat.*

Tard (f. m.); Arriver sur le tard, *op den laaten avond aankomen.*

Tarder, (v. n.) *Toeven, vertoeven, draalen, lang uitblyven, langzaam gaan*; tarder (v. impers.), *als*: il me tarde de savoir &c., *ik verlang, of het duurd my lang te weeten enz.*

Tardif, ive (adj.) *Langzaam, traag, draalend, niet haaſtig of ſchielyk*; fruits tardifs, *laate vrugten*; esprit tardif, *traage geeſt, dom begrip.*

Tardivement, (adv.) *Langzaamlyk. traaglyk.*

Tardiveté, (f) *Traagheid, langzaamheid*; *laate of langzaame voortkóming* (*van vrugten enz.*).

Tard-venu, (m) *Een laat-gekómene.*

Tare, (f) *Aftrek*, tarra (*voor hout, fuſt, zak of baal eener waare*).

Tarer (v. a.) un tonneau &c., *een vat enz.* (*alvoorens 'er iets ingedaan is*) *afweegen*, tarreeren.

Tarentule, (f) *Een' Tarantula* (*zékere vergiftige ſpinne-kop, waar van de beet, zoo men voorgeeft, door muziek geneezen word*).

Targe, (f) *Zéker ſchild of beukelaar der ouden*; *item zéker cieraad als een' halve maan, van palm in een' tuin.*

Targette, (f) *Plaatje met een ſchoofje of knipje aan een venſter* (n).

Targon, (m) *Dragon* (*een' kruid*).

Targuer, se Targuer, (v. r. *gem. w.*) de quelque chose, *ergens op roemen, of ſtoffen.*

Targum, (m) *Chaldeeſche verklaaring over de H. Schrift.*

Ta-

Tariere, (f) *Zwik-boor, avegaar of navegaar.*

Tari, ie (adj. *Zie* Tarir).

Tarif, (m) *Tol-rolle of lyst (f. aanwyzende de rechten die van uitgaande en inkómende waaren moeten betaald worden)*; *item lyst of* réductie *(der verschillende munt-stukken, gewigten, maaten enz. waar- in die op gelyke waarde gebragt zyn).*

Tarin, (m) *Mees (zéker vogeltje).*

Tarir, (v. a. & n.) *Uitdroogen, opdroogen, verdroogen (als een' fontein, rivier enz.).*

Tarissable, (adj.) *Uitdrooglyk, uitdroogbaar.*

Tarissement, (m) *Uitdrooging, droog-maaking (f. van beeken enz.).*

Tarot. (*Zie* Basson).

Taroter, (v. n.) *Klaagen, onvergenoegd zyn.*

Tarots (m. pl.), ou cartes tarotées, *Speel-kaarten die van achteren gespikkeld of met ruitjes zyn.*

Tarrer, (v. a.) *Den helm op eene zékere wyze zetten (in Wápen-k.).*

Tarse, (f) *'t Gewrigt van de voet* (n), *de vóór-voet* (m. *in Ontl-k. anders* le cou de pied).

Tartane, (f) *Tartaan (zéker ópen vaartuig der Middel-l. Zee).*

Tartare, (m) *De tartarische spraak*; *item de tartarus of afgrond der hellen (by Dichters).*

Tartareux, euse (adj.) *Wynsteenägtig.*

Tartariser, (v. a.) *Met wynsteen zuiveren.*

Tarte, (f) *Eene Taart*; tarte aux pommes, *appel-taart.*

Tartelette, (f) *Taartje.*

Tartre, (m) *Wynsteen (zékere korst die zich aan de duigen der wyn-váten zet).*

Tartre-émetique, (m) *Zéker purgeer-middel ter ontlasting van onderen en bóven.*

Tartufe, (m) *Huichelaar, schynheilige.*

Tartuferie, (f) *Huichelaary, schynheiligheid.*

Tartufier, (v. n.) *Huichelen, zich schyn-heilig aanstellen.*

Tas, (m) *Hoop, stápel,* (m) *myt, ménigte* (f); tas de foin, de bois, de bled, de pierres, *een hooi-myt, hooi-berg, hooi-tas*; *hout stápel of myt*; *koorn-hoop*; *steen-hoop*; tas de gens, de coquins, *een hoop of ménigte volks enz.*; mettre en tas, *opstápelen, op hoopen leggen of zetten*, à tas, (adv. *met of by hoopen, hoopswyze*; tas, *goud-smids-aanbeeld.*

Tasse, (f) *Schaal* (f); *schaaltje (n. om uit te drinken)*; tasse d'argent, *zilver-drink-schaaltje*, une tasse à thé, *een thee-bakje, schoteltje of kopje*; une tasse de thé, *een kopje thee*; boire à tasses pleines, *met volle schaalen of lustig drinken.*

Tasseau, (m) *Klein aambeeltje (n. op een' werkbank)*; *item klamp (f. by Timmerl.).*

Tassée, (f) *Eene schaal-vol.*

Tasser, *Op hoopen of stápels zetten*; *item groeyen, verménigvuldigen, uitzetten (by Hoveniers).*

Tassette, (f) *Lenden-stuk van een harnas.*

Tata, (m. *kinder-w.*) *Taat (váder)*; *item lei-band (der kinderen).*

Tâte-poule, (m. *spot-w.*) *Gortenteller, bemoei-al, keuken-klouwer, jan-fály, jan-gat, jan-hen.*

Tâter, (v. a.) *Voelen, bevoelen, tasten, betasten* (toucher, manier); tâter le poux à quelqu'un, *iemand de pols voelen*; (*figuurl.*) *hem ondertasten, onder-zoeken, polsen* (le sonder); tâter comme un aveuglé, *voelen, omtasten als een blinde*; tâter le pavé, *voorzigtig of beschroomd te werk gaan*; *item niet durven toetreeden*; tâter & retâter un ouvrage, *een werk dikmaals názien*; tâter (gouter, essayer), *proeven, smaaken (als: wyn enz.)*; il en a tâté, *hy heeft 'er de proef (ondervinding) van gehad*; se tâter, (v. r.) *zich zelfs ondertasten, onderzoeken.*

Tâte-vin, (m) *Wyn-pomp, hével.*

Tâteur, euse (m) *Voeler, taster, betaster*; *item onderzoeker, ondertaster* (sondeur); *item proever, smaaker (als: van wyn enz.)*; *item een die beschroomd te werk gaat* (un irrésolu); c'est un tâteur perpétuel, *hy komt nooit tot eenig besluit of einde van zaaken.*

Tâteuse, (f) *Voelster; smaakster enz.*

Tâtesy, (m) *Een hals-cierfel* (n. *der Vrouwen*).

Tâtigué, ou Testigué, (interj.) *By myn keel, waarlyk.*

Tâtillon, (m. *gem. w.*) *Een wydloopige praater, een die nutteloos en ontyd g een' zaak omstandig of in 't klein verhaald.*

Tâtillonnage, (m. *gem. w.*) *Wydloopige vertelling* (f).

Tâtillonner, (v. n. *gem. w.*) *Iets al te wydloopig of te omstandig verhaalen.*

Tâtiner, (v. a. *gem. w.*) *Dikwils tasten, voelen, bevoelen, betasten.*

Tâtonnement, (m) *Bevoeling, betasting* (f), *het voelen, gaan of zoeken in den blinde of by den tast* (n).

Tâtonner, (v. a.) *Dikwils bevoelen.*

Tâtonner, (v. n.) *In den blinde of in 't donkere voelen of tasten, als:* marcher en tâtonnant (aller à tâtons), *al voelende of tastende voortgaan;* tâtonner, *in den blinde, onzeker, of beschroomd (in iets) te werk gaan.*

à Tâtons, (adv.) *By den tast, blindelings, in den blinde.*

Tavaïolle, (f) *Een met kanten beboordde linnen-doek* (m. *waar in men de* Hostie *draagt*); *item kinderdoop-deeken* (f).

Taudion, (f. *gem. w.*) *Vuile plaats, een nest* (m).

Taudis, (m) *Boeren-hut, slegte huisvesting* (f), *kot* (n); il languit toujours dans son taudis.

Taveler, (v. a.) *Spikkelen, vlekken,* (tacheter, moucheter); *item met vierkante ruitjes maaken of inleggen;* se taveler, (v. r.) *bont of gespikkeld worden, plekken;* peau tavelée.

Tavelle, (f) *Smal passement of galon* (n); *item treé* (f. *van een klein weef-getouw*).

Tavelure, (f) *Spikkeling, bespikkeling; item gevlaktheid, bontheid.*

Taverne, (f) *Kroeg, herberg* (*daar men tapt of volk zet*) (*NB. dit woord is doorgaands wat verägtelyk, men zegt beter* cabaret).

Tavernier, iere (m. & f.) *Tapper, herbergier, waard; waerdin* (*beter* cabaretier, iere).

Taupe, (f) *Een mol;* aller au royaume des taupes, (*spr. w.*) *sterven;* lynx envers nos pareils & taupes envers nous (*spr. w.*) *scherpziende omtrent een' ander, en blind omtrent ons zelven;* taupe, *fluweele hoed borsteltje.*

Tauper, (v. n.) *Blindelings toestemmen, een ja-broêr zyn.*

Tàuper. (*Zie* Toper).

Taupier, *Mollen-vanger.*

Taupin, ine (adj. & f. *boert. w.*) *Zwartägtig, bruin* (*van vel of hair*).

Taupinambour, (m) *Aard-appel,* (pomme de terre).

Taupiniere, (f) *Mols-hoop* (m).

Taure, (f) *Eene vaers, jonge koe, bokkeling.*

Taureau, (m) *Stier, bul of bul-os.*

Taurobole, (m) *Zoen-Offer van een' stier* (n. *by de Heidenen*).

Taurocatapsies, (m. pl.) *Stieren-gevegt* (n).

Taurophage, (m) *Stieren-vleeschëeter.*

Taute, (f) *De inkt-visch* (m).

Tautogramme, (m) *Zeker gedicht, waarin men alle de woorden met dezelfde letter begint.*

Tautologie, (f) *Onnodige herhaaling* (répétition inutile & ennuyeuse d'une même idée en differents termes).

Tautologique, (adj.) *Dat zulks betreft.*

Taux, (m) *Prys-stelling, schatting, waardeering, zetting* (f); il met au même taux le noble & le coquin (*spr. w.*) *hy maakt geen onderscheid of hy scheerd alles over eenen kam.*

Taxateur, (m) *Waardeerder.*

Taxation, (f) *Schatting,* (*zoo veel als een* financier, *schatbewaarder* (trésorier), *of ontvanger ten honderd bekomt*).

Taxe, (f) *Schatting, waardeering* (f. *der waaren*); *schatting, belasting* (f), *hoofdgeld* (n. *der onderzaaten*); *bepaaling* (f. *der Regtskosten enz.*).

Taxer, (v. a.) *Schatten, waardeeren, bepaalen (den prys, het loon of recht van iets)*; *item (iemand) belasten, aanslaan (voor 't geene by opbrengen moet)*; *item beschuldigen, berispen, wraaken, te zeggen vinden.*

Taye. (*Zie* Taïe).

Tayon, (m) *Eike boom die in 't af-hakken van 't bosch 3 maal voorby gegaan is.*

Te, (Pron. accus: & dat: *van* Tu) *U, aan u.*

Téatre. (*Zie* Théatre).

Technique, (adj.) *Dat benaaming van konst of weetenschap betreft, of inhoud.*

Te Deum, (m. *Lat. w.*) *Zéker lof-zang, wégens eenige weldaad of overwinning*; (*komende van een lied in 't latyn beginnende met* Te Deum laudamus, *Heere God wy looven u*).

Tedieux, euse (adj. *weinig gebr.*) *Verdrietig, langdraadig, verveelend.*

Tégument, (m. *in Ontl. k.*) *Huid* (f), *bekleedsel* (n).

Teignaffé, ou Tignaffe, (f) *Een oude paruik, oude dot* (f); *item een neete-bosch, raags-hoofd, ongekamd hair* (n).

Teigne, (f) *Mot* (f) (m. *in kleederen en boeken*); *item schurft* (n. *op 't hoofd*); *verrotting* (f. *van een paerde-hoef*); *schurft, kanker (der boomen)*; cela tient comme teigne, (*spr. w.*) *dat is niet weg te krygen*; c'eſt la teigne des auteurs, *hy is het uitschot der schryvers.*

Teignerie, (f) *Schurft-kámer (in een gast-huis voor zeer-hoofdige).*

Teigneux, euse (adj. & f.) *Schurftig*; *een schurftige, zeer-hoofdige of schurft kop.*

Teignon. (*Zie* Tignon).

Teille, (f) *De bast of schors van kennip of vlas (daar eigentlyk de kennip of 't vlas van gemaakt word).*

Teiller, (v. a.) *Kennip schillen of braaken (dat is, van het flokkige zuiveren).*

Teilleur, euse *Kennip-braaker*; *kennip-braakster.*

Teindre, (v. a. je teins; nous teignons &c.) *Verwen (als: stoffen)* teindre en noir, en bleu, en jaune &c., *zwart enz. verwen*; teindre ſes mains de ſang, *zyne handen met bloed besmetten, eene moord begaan.*

Teint, einte (adj. *van* Teindre) *Geverfd enz.*; vin teint, *zékere donkere roode wyn.*

Teint, (m) *De verf* (f) *of 't verfsop* (n), *als*: l'étoffe eſt dans le teint; *item* teint, *de verf-konst, verwery* (f), *als*: le grand teint, *de verf-konst der vaste of hooge kleuren*; le petit teint, *de verf-konst der gemeene kleuren.*

Teint, (m) *Kleur, verf* (f. *van 't aangezigt enz.*).

Teint. (*Zie* Tain).

Teinte, (f) *De kleur (die de schilders aan hun werk geeven, als: in eene schildery enz.)*; demi-teinte, *halve schaduwing (in eene schildery).*

Teinture, (f) *De verwing* (f) *of 't verwen* (n); *item de verf of kleur* (f. *van stoffen*); donner la teinture à la laine, à la ſoie &c., *de wol verwen enz.*; étoffe d'une belle teinture, *fraaye geverfde stoffe*, teinture, *flauwe kennis, ligte schets (van eenige wétenschap)*, *als*: n'avoir qu'une légére teinture de la Philoſophie &c.; teinture, *beginsel, zweemsel* (n. *van iets*), *als*: avoir quelque teinture de vice.

Teinturier, iere, (m. & f.) *Verwer*; *verwster*; teinturier en ſoie, *zy-verwer*; teinturier du grand, du petit teint (*Zie* Teint).

Tel, elle (adj. & f.) *Zoo, zoodánig, zoodánige*; *zulk, zulke*; *diergelyk, diergelyke*; *zulk een*; *zulk eene zoo een, zoo eene enz.*; un tel homme, *een zoodanig man, of zulk een man*; une telle affaire, *eene zoodánige zaak*; ma condition eſt telle, que &c., *myn staat is zoodánig, dat enz.*; tel que vous me voyéz, *zoo, of zoodánig als gy my ziet*; il y en a tel dont la conduite &c., *daar is 'er ménig wiens (of welkers) gedrag enz.*; telle perſonne étoit riche auparavant, qui maintenant eſt pauvre, *ménig een die te vooren ryk was, is nu arm*; tel qui rit au-

aujourd'hui, pleurera demain, *die héden lacht kan morgen schreiën*; tel maître, tel valet, *zoo als de Heer is, zoo is de knegt, of, zoo Heer, zoo knegt*; telle vie, telle fin, *zoo als 't leeven is, zoo is het einde*; il n'y a rien de tel, *daar is niets diergelyks in*; *item daar is niets van waar*; il n'y a rien tel, ou il n'est rien tel que d'être honnête, *'er gaat niets boven de eerlykheid of eerbaarheid, of daar is niets béter, dan enz.* - Monsieur un tel m'a dit, *een zéker Heer, een zéker iemand heeft my gezegd.*

Tel quel, telle quelle, (adj. m. & f.) *Támelyk, rédelyk, zoo wat, zoo wat heen, tusschen-beiden*; entre deux) *als:* son pouvoir est tel quel; sa capacité est telle quelle.

Telamones, (m. pl.) *Menschelyke figuuren die iets onderstutten (in d'oude Bouw-k.).*

Télescope, (m) *Kyk-huis* (f), *kykglas* (n), *verre-kyker* (m).

Telier, (m) *Linnen-weever.*

Tellement, (adv.) *Zoodániglyk, dermaaten, in zoodániger voegen, als:* il est tellement aveugle, que &c. *hy is zoodániglyk enz.*; tellement que je &c., *zoo dat ik, in voegen dat ik enz.*; tellement quellement, *támelyk, rédelyk, zoo zoo, zoo wat heen, tusschenbeiden* (passablement), *als:* il vit, il se porte tellement quellement.

Tême. (*Zie* Thême).

Téméraire, (adj. & f.) *Vermétel, onbedagtzaam, onbezuist, rukkeloos*; *een waaghals, een rukkeloos mensch, man of vrouw.*

Témérairement, (adv.) *vermételyk, onbedagtzaamlyk, zonder achterdogt of overleg, in 't wilde.*

Témérité, (f) *Vermételheid, stoutheid enz.*

Temgid, (m) *Middernagts gebéd* (n. *by de Turken*).

Témoignage, (m) *Getuigenis* (n. déposition): rendre ou porter témoignage, *getuigen, getuigenis geeven*; témoignage, *getuigenis, bewys, téken* (n. marque, preuve).

Témoigner, (v.a.) *Getuigen, verklaaren, betuigen* (déposer); *item (vriendschap enz.) bewyzen of betuigen.*

Témoin, (m) *Getuigen*; témoin auriculaire, oculaire, irréprochable, *oor-getuigen*; *oog-getuigen*; *onwraakbaar of onbetwistbaar getuigen*; servir de témoin, *tot getuigen verstrekken*; appeller, prendre à témoin, *tot getuigen roepen, neemen*; témoin, *téken, (iets dat men legt onder een grens-steen of ergens anders maakt tot een richtsnoer of aanduidsel)*; témoins (*noemt men boert.*) les testicules; (*Let op het volgende*) témoins, les anciens Peres, *ten getuige hier van, of waar van tot getuigen verstrekken de oude Kerk-váderen*; en témoin de ce, nous avons signé la présente, *in oirkonde (getuigenis) hier van, hebben wy deeze ondertékend.*

Tempe, (f) *De slaap of slag* (m. *van 't hoofd. men zegt ook, doch verkeerdelyk*, temple).

Tempé, (m. *figuurl.*) *Verlustigende wandel-dreef* (f).

Tempérament, (m) *Aart* (m), *gesteltheid* (f. *des ligchaams*); *item verzagting, maatiging, schikking* (f. *omtrent eenig vergelyk*).

Tempérance, (f) *Maatigheid, ingetógenheid.*

Tempérant, ante (adj.) *Maatig, ingetógen.*

Température (f) de l'air, *de gesteldheid, getémperdheid der lucht*; température, *évenrédige vermenging (der metaalen enz.).*

Tempérer, (v. a.) *Maatigen, intoomen, temperen, verzagten*; esprit, air, climat temperé, *een bezádigd of bedaard mensch*; *een' gemaatigde lucht of lucht-streek.*

Tempestatif, Tempester. (*Zie* Tempêtatif &c.).

Tempestueux, euse (adj.) *Onstuimig.*

Tempêtatif, ive (adj.) *Stormägtig, onstuimig.*

Tempête, (f) *Storm* (m), *onwéder of onweêr* (n. orage); *item (figuurl.) geraas, gebulder, geweld, gekyf* (n. bruit, allarme, trouble, sédition).

Tem-

Tempêter, (v. n.) *Tieren, raazen, vloeken, schreeuwen, geweld of geraas maaken.*

Temple, (m) *Tempel* (m), *Kerk* (f) temple de mémoire, *tempel der geheugenis (op den berg Parnassus by Dichters)*; graver son nom au temple de mémoire, *zich eenen onsterffelyken naam verwerven.*

Templet, (m) *Lyst (f. eener boekbinders hegt- of naai-plank.*

Templier, (m) *Tempelier (eertyds zéker geestelyke ridder).*

Temporal, ale (adj.) *Dat den slaap des hoofds betreft.*

Temporalité, (f) *Waereldlyke regeering; item inkomst (eenes Bisschops enz.).*

Temporel, elle (adj.) *Tydelyk, vergangkelyk, voor een tyd (niet eeuwig); item waereldlyk (niet geestelyk* séculier); des biens temporels, *tydelyke of waereldsche goederen*; Seigneur temporel, *waereldlyk Heer*; le temporel, (m) *de inkomsten van eenig geestelyk ampt of stigt; item de waereldlyke magt of heerschappy (van een' Vorst).*

Temporellement, (adv.) *Tydelyk, hier in de tyd; waereldlyk.*

Temporisement, (m) *Uitstel* (n), *tyd-verschuiving (f).*

Temporiser, (v. n.) *Draalen, opschorten, (de tyd) uit-rekken; item bekwaame gelégenheid afwagten of waarneemen.*

Temporiseur, (m) *Draaler, uitstelier; een die bekwaame tyd afwagt of zich naar den tyd voegt.*

Temps, (m) *De tyd (f) enz.*; le temps présent, passé, futur, (ou à venir), *de tégenwoordige, voorlédene, toekómende tyd*; employer bien ou mal son temps, *zyne tyd wel of kwalyk besteeden*; passer le temps, *de tyd verdryven*; passer son temps à lire &c., *zyne tyd met leezen enz. doorbrengen*; donner du temps, *tyd of uitstel vergunnen, geeven*, prendre son temps, *zyne tyd of gelégenheid waarneemen, in acht neemen*; s'accommoder au temps, *zich naar de tyd schikken*; (*figuurl.*) *den huik naar den wind hangen*; en temps & lieu, *in tyd en plaats*; il a fait son temps, *zyne tyd is uit, hy heeft uitgediend; of hy is oud; item hy heeft zyne leer-jaaren voldaan*; il est temps que je m'en aille (ou me retire) *'t is tyd dat ik heene ga' of vertrek*; chacun aura son temps, *elk zal zyn beurt hebben*; avoir bon temps, *goede dágen hebben, gelukkig zyn*; se donner du bon temps, *zyn vermaak neemen, mooi weêr speelen*; passer bien ou mal son temps, *zyne tyd wel of euvel (slegt) doorbrengen*; il passera mal son temps, (*spr. w.*) *het zal hem zuur opbreeken, of hy zal het hard te verantwoorden hebben*; s'amuser à hausser le temps, (*spr. w.*) *zyne tyd met zuipen doorbrengen*; qui a temps, a vie (*spr. w.*) *tyd gewonnen, veel gewonnen*; tout vient à temps; qui peut attendre (*spr. w.*) *langzaam gaat zéker, of geduld overwint alles*; avant les temps, *voor de schepping der waereld*; temps de carême, de cerises, *vasten-tyd*; *kersen-tyd*; un temps de rire, de pleurer, *een' tyd om te lagchen enz.*; du temps de Charles quint, *ten tyde van Kárel den 5den*; cela est arrivé de mon temps, *dat is in myne tyd gebeurd of voorgevallen*; de tout temps, *van alle eeuwen*; de temps en temps (adv.), *van tyd tot tyd*; tout d'un temps, en même temps (adv.), *te gelyk, teffens, op eene reis*; à temps (adv.), *tydig, in tyds, van pas*; je ne l'ai vu de long temps, ou, il y a long temps que je ne l'ai pas vu, *ik heb hem in lang, of in langen tyd niet gezien.*

Temps, (m) *Maat, tempo (f. in muziek, vegt- en dans-school).*

Temps, (m) *Het wéder of weêr* (n); il fait beau temps, mauvais, ou vilain temps, *het is mooi, slegt of lélyk weêr;* temps pluvieux, couvert, *régenägtig weêr*; *donker, dyzig weêr of betrokkene lucht*; il fait gros temps, *het stormt.*

Tenable, (adj.) *Houbaar, verdédigbaar, weêrstaanbaar*; place tenable; il n'est pas tenable ici, *het is hier niet te houden of te harden.*

Te-

Tenace, (adj.) *Vasthoudend, kleeverig* (visqueux, *als: pek, lym, enz.*); *item deun, kaarig, vasthoudend; item (in 't kaarten-sp.) een die voor of achter de hand zit met gelyk-soortige kaarten.*

Tenacité, (f) *Vasthoudendheid, kleeverigheid; item kaarigheid, deunheid, vasthoudendheid.*

Tenaille, (f. *veeltyds gebézigd in* plur. Tenailles) *Knyp-tang, nyp-tang; smids-tang;* ouvrage à tenaille, *tang-werk (in vesting-b.).*

Tenailler, (v. a.) *Pynigen; item met tangen of met gloeyende tangen knypen.*

Tenaillon, (m) *Tang-werk* (n. *in vesting-bouw k.*).

Tenancier, iere (m. & f.) *Boedel-houder, leen-bezitter; boedel-houdster; leen-bezitster; item huurder; huurdster (van een gedeelte daar van).*

Tenant, te (adj.) *Houdende; item naast malkander geleegen* (contigu); *item kaerig, deun, vasthoudend* (chiche, avare); *item vasthoudende* (attaché); tenant à fer & à clou, *nágel-vast (als: vaste goederen in een huis)*

Tenants, (m. pl.) *Schild-houders (in Wapen-k.)*; les tenans & aboutissants d'une terre, *de grens-paalen of scheidingen van een stuk lands*; savoir tous les tenants & les aboutissants d'une affaire, *al 't geene in, op, of omtrent eene zaak is, weeten*; un tenant, *een verdédiger, opneemer (van iemands geschil.* partisan; souteneur).

Tenar, (m) *Groote duim-spier* (f).

Tenche. (*Zie* Tanche).

Tendance, (f) *Strekking, richting* (f), *oogmerk, inzigt, doelwit* (n).

Tendant, te (adj.) *Spannende; strekkende.*

Tendelet, (m) *Zonnen-dek, pavilioen* (n), *tent* (f).

Tenderie, (f) *Stelling, spanning (der vógel-netten).*

Tendeur, (m) *Netten-steller, vógelvanger; item behanger van sterfhuizen.*

Tendineux, euse (adj.) *Zénuwägtig, peesägtig.*

Tendoires, (f. pl.) *Raamen (voor lakens enz.).*

Tendon, (m) *Pees ('t hoofd of staart eener spier of zénuwe.*

Tendrac, (m) *Zéker steekel-verken* (n. *in Madagascar*).

Tendre, (v. a.) *Spannen als:* tendre des filets, des pieges, un arc, une corde, les voiles, *netten enz. spannen*; tendre la main, *de hand toereiken of bieden, uitsteeken*; tendre une couverture, *eene deeken spreiden*; tendre, *ophouden, als:* tendez votre tablier j'y jetterai quelque chose; tendre une tapisserie, *een tapyt ophangen*; tendre (presenter) le dos, la joue, *den rug, de wang bieden, uithouden*; il vaut mieux tendre la main que le cou, (*spr. w.*) *het is beter te bédelen als te steelen*; tendre, *uitstrekken, teffen*; tendre les mains au ciel; on ne tend point de filet à l'épervier (*spr. w.*) *'t is kwaad steelen daar de waard zelfs een dief is.*

Tendre, (v. n.) *Verstrekken, streeven, tragten (naar iets), 't oog (op iets) hebben, (zynen weg naar een plaats) rigten*; à quoi tend cela? *waar op is dat gerigt? waar toe strekt of diend dat?*

Tendre, (adj.) *Téder, teér, enz.*; âge tendre, *tédere jaaren*; dès sa plus tendre jeunesse, *van zyne téderste jongkheid af*; il est fort tendre, *hy is zeer teér of zwak; item ligt gestoord*; avoir le cœur tendre, *teér-hartig, ligt aangedaan of verliefd zyn*; tendre, *zagt, week, als:* pierre, bois tendre; viande tendre, *murw of mals vleesch:* pain tendre, *versch of nieuw-bakken brood*; discours tendre, *een verliefd gesprek.*

Tendrement, (adv.) *Téderlyk, hartelyk; item zagtélyk.*

Tendresse, (f) *Téderheid, teérheid, hartelyke liefde; item zagtheid, fynheid (van 't pinceel in een schildery).*

Tendreté, (f) *Murwheid, malsheid (der spyzen enz.).*

Tendrette, (f) *als:* à ma tendrette! *wie moet 'er malse péen of radys!*

radys! (*zéker roep der groen-vrouwen te Parys.*

Tendreur, (*béter* Tendreté).

Tendriser, (v. a.) *Teêr-hartig maaken, tot méde-lyden beweegen.*

Tendron, (m) *Kraak-beentje; item 't hart* (*in de kóól*); *jong spruitje, lootje; jong meisje* (n).

Tendu, ue (adj.) *Gespannen, uitgestrekt, uitgerekt, enz.* (*Zie by 't werk-w.* Tendre).

Ténêbres, (f. pl.) *Duisternis, donkerheid; item uiterste duisternis, de helle; item blindheid, onweetendheid* (*f. des verstands of des heidendoms*); *item de donkere metten* (*der R. K. in de Paasch-week*).

Ténébreux, euse (adj.) *Duister, donker, vol duisterheid, benéveld.*

Tenême, ou Tenesme, (m. *in Genees-k.*) *Persing* (f), *sterke of geduurige stoel-gang* (m).

Tenement, (m) *Land-hoef of- hoeve* (f).

Tenette, (f) *Nyp-tangetje* (n. *der steen-snyders*).

Teneur, (f) *Inhoud* (m. contenu).

Teneur (m) de livres, *Boekhouder.*

Tenir, (v. a. & n. je tiens; nous tenons; je tenois; je tins; je tiendrai &c.) *Houden; vasthouden; bezitten; ontvangen; hooren; verneemen, enz.*; tenir quelque chose dans sa main, *iets in zyne hand houden*; tenir de sa main, *mét zyne hand houden, of vast houden*; tenir un enfant sur les fonts de baptême, *een kind ten doop houden*; tenir école, auberge, boutique, magazin, *school, herberg houden; een winkel doen, in 't gros handelen*; tenir compte, les livres, la caisse, *rékening, de boeken, de* Cas *houden*; tenir toutes sortes de marchandises, *allerlei waaren hebben, verkoopen*; tenir table, *táfel houden, volk spyzen*; tenir la campagne, les montagnes, de belles provinces, une terre, un haut rang, *het veld houden, in 't veld blyven; bergen in bezit hebben of houden; fraaye landschappen, een land-goed, eenen hoogen rang bezitten*; tenir, *hebben, verschuldigd zyn, als:* nous tenons la vie de Dieu; il tient sa fortune de lui; tenir sa parole, sa promesse, *zyn woord enz. houden, of gestand doen*; tenir parole à quelqu'un, *iemand woord houden*; cessez de tenir ce langage, *houd op met zulke taal te voeren*; tenir, *hebben hooren, verneemen*; de qui tenez vous cela? je tiens cela de bonne main; tenir, *houden, inhouden* (contenir); tenir maison, *eene huishouding hebben*; tenir à louage, *in huur hebben*; tenir les rênes de l'Empire, *het Ryk in handen hebben of bestieren*; tenir sa gravité, *zich stemmig, deftig of staatig houden*; tenir conseil, *raad-slaan, raad-houden vergáderen*; tenir le parti de quelqu'un, *iemands zyde kiezen*; je ne sais ce qui me tient, que je ne vous &c., *ik weet niet wat my weêrhoud enz.*; tenir (suivre), *als:* quel chemin tenez vous; tenir (estimer) *houden, schatten, achten, als:* je tiens à grand honneur, que &c. je me tiendrois fort heureux, si &c. on le tient riche de &c. tenir lieu de quelque chose, *ergens voor verstrekken, voor in de plaats kómen*; tenir (soutenir, croire), *houden, staande houden, beweeren, stellen, gelooven*; ne tenir compte des bons avis, *goeden raad niet achten, in den wind slaan*; il ne tiendra pas à moi que cela ne se fasse, *'t zal aan my niet leggen of scheelen dat zulks niet geschied*; il ne tenoit qu'à dire, *men behoefde maar te zeggen*; tenir (ressembler) *aarden, gelykenen, hebben, als:* tenir beaucoup de son pere, de sa mere; cela tient du conte, de la satyre, *dat gelykt naar een sprookje enz.*; il tient plus de la femme que d'un Soldat, *hy gelykt meer naar een wyf als naar een Krygsman*; tenir, *houden, vasthouden, vastzitten, als:* clou qui tient bien; tenir, *in konnen, als:* tout cela ne sauroit tenir dans ce coffre; tenir (résister) *weêrstaan, uithouden*; la place ne peut pas tenir trois jours;

jours; on ne peut tenir contre de si fortes raisons; tenir bon, *stand-houden, uithouden, staan als een muur, niet wyken*; en tenir, *bedot, opgeligt of bedrógen zyn, als*: il en tient le bon homme, *die goede sul is 'er mooi aan toe of in de knip*; il en tient, *hy heeft het lood in de ooren, hy heeft een klomp aan, hy is dronken*; faire tenir, *doen geworden* (addresser); tenir la mer, *zee houden, 't ruime sop kiezen*; tenir le vent, *by de wind houden*; tenir une manœuvre, *een touw vast maaken*; sa maison tient à la votre, *zyn huis paalt aan 't uwe*; tenir pied à boule, *by meet blyven*; *item* (*figuurl.*) *gestadig werken, de pan by den steel houden*; un tient vaut mieux que deux tu l'auras (*spr. w.*) *'t is béter één vogel in de hand als twee die vliegen, of 't zékere is béter als 't onzékere*; tenez, *hou daar, vat aan, neemd*; tenez, le voilà, ou, le voilà, tenez, *zie daar neemd het of daar is het of daar is hy*; setenir, (v. r.) *zich houden, vast houden*; *item woonen, zich ophouden, onthouden* (*in een plaats*); se tenir debout, assis, ferme, les bras croisés, *staan*; *zitten*; *vast-staan of zich stand-vastig houden*; *met de handen overéén zitten*; se tenir obligé, *zich verplicht achten*; s'en tenir à son premier sentiment, *by zyn eerste gevoelen blyven*; ne pouvoir se tenir de rire, *zich van Lagchen niet onthouden konnen.*

Tenon, (m) *Houvast* (m), *klamp*; *item pen, pin, tap* (*f. die in een' groef of gat sluit by timmerl.*); *staartschroef* (*f. van den loop van een snaphaan*) *pinnetje, spyltje* (n. *in een uurwerk*); *omwindende wyngaard-rank* (f) *enz.*

Tension, (f) *Spanning, uit-rekking* (*van iets*).

Tentant, te (adj.) *Aanlokkend, bekoorend, verzoekend, vervoerend, verleidend.*

Tentateur, trice (m. & f.) *Aanvegter, verzoeker, vervoerder, verleider*; *verzoekster enz.*

Tentatif, ive (*Zie* Tentant).

Tentation, (f) *Verzoeking, verleiding, aanvegting.*

Tentative, (f) *Pooging, onderwinding, proef* (f), *verzoek* (n); faire de nouvelles tentatives.

Tentatrice, (*f. van* Tentateur).

Tente, (f) *Tent, veld-hut*; dresser des tentes, *tenten opslaan*; tente, *plukſel* (n), *wiek* (*f. by wond-h.*).

Tenté, ée (adj.) *Verzogt, vervoerd enz.* (*Zie* Tenter).

Tentement, (m) *Dubbele slag of stoot* (*op zyne tégen-party in de schermschool*).

Tenter, (v. a.) *Verzoeken, bekooren, vervoeren, aanvegten, als*: le diable tente les hommes; tenter, *beproeven, waagen, onderwinden, verzoeken, als*: tenter la fortune, tenter toutes choses; tenter la fidélité de quelqu'un, *iemands getrouwheid op de proef stellen of hem daar van zoeken af te trekken*; cela ne me tente guére, *dat bekoord my niet zeer.*

Tenture, (f) *Behangsel* (n. *eener kámer*); *vloer-tapyt* (n) *of mat* (f).

Tenu, ue (adj.) *Gehouden, verbonden enz.* (*Zie* Tenir).

Ténu, ue (adj. mince, délié) *Dun, als*: membrane, lettre ténue.

Tenue, (f) *Houding* (*eener penne enz.*); *houding, vastigheid* (*van iemand te paerd*); *item* un fond de bonne tenue, *een goede anker-grond*; tenue, *vastigheid* (*des weêrs*); *zitting, zit-dag* (*der Raaden*); *vast-besluit* (*van iets*); tout d'une tenue, (adv.) *aan malkander, op een' rei.*

Ténuité, (f) *Dunheid, fynheid.*

Tenure, (f) *Leen-roerigheid*; *item leen-verbintenis, of wyze waar-op iemand een leen-goed bezit.*

Téocratie &c. (*Zie* Théo: &c.).

NB. Wat met Té *niet gevónden word, zoek met* Thé.

* * *

Térébenthine, (f) *Terpentyn.*

Terebinthe, (m) *Terpentyn-boom.*

Térébration, (f) *Doorbooring.*

Tergiversateur, (m) *Deinzer, aarzelaar, uitvlugt-zoeker* (*in Rechten*).

Ter-

Tergiverſation, (f) *Aarzeling, draaying, omweg, uitvlugt.*
Tergiverſer, (v. n.) *Aarzelen, ſleepende houden, uitvlugten zoeken, leuteren, het niet van harten meenen of dóórzetten (in Rechts-zaaken).*
Teriere. (*Zie* Tariere).
Terme, (m) *Paal- of grens god* (dieu des bornes, *der oude Heid.*); *grens* (f), *paal* (m), *einde* (n. limite, borne, fin); terme de la vie humaine, *het einde enz.*; terme, *bepaalde tyd, termyn (van betaaling enz.), als:* payer en fix termes; le terme eſt échu; terme, *tyd van bevalling, als:* elle accoucha avant terme; venir à terme, *op de bepaalde tyd kómen*; terme, *woord, bewoording, uitdrukking, als :* termes d'art, *konſt-woorden*; parler en termes exprès ou formels, choiſis, *met uitdrukkelyke, uitgekipte woorden ſpreeken*; il m'écrivit en ces termes, *hy ſchreef my in deezer voegen*; termes, (pl.) *ſtaat, geſteldheid, voet, als:* l'affaire eſt en ces termes, *de zaak is op deezen voet, in deezen ſtaat.*
Terminaiſon, (f) *Eindiging* (f), *uitgang* (m. *van een woord*).
Terminer, (v. a.) *Bepaalen, grenspaalen zetten* (borner); *item eindigen, voleïndigen, ten einde brengen (zyn leeven)*; *eindigen, beſliſſen (een' zaak of geſchil)*; ſe terminer, (v. r.) *eindigen (als: een woord)*; *eindigen ten einde loopen, zich beſliſſen, zich byleggen.*
Ternaire, (adj.) *Drie-tallig*; nombre ternaire, *een drie-tal.*
Terne, (adj.) *Doof, mat*; argent, pierrerie terne.
Ternes, (m. pl.) *Twee drieën (in tiktak)*; amener ternes, *2 drieën gooyen.*
Ternir, (v. a.) *Verdooven, den glans beneemen, bezwalken (als een' ſpiegel, iemands eere enz.).*
Terniſſure, (f) *Bezwalking enz.*
Terrage, (m) *De tiend (van een' akker).*
Terrager, (v. a.) *Den tiend of de tiende ſchoof heffen.*
Terrageur, (m) *Tiend-Heer.*
Terragier, iere (m. & f.) *Tiendgeever*; *-geefſter.*
Terrain. (*Zie* Terrain).
Terral, (adj.) vent terral, *Landwind.*
Terraquée (adj.); Le Globe terraquée, *de aerd-kloot (met zyn land en water).*
Terraſſe, (f) *Terrás* (n) *of verhéven wandel-plaats (f. in een tuin), plat* (n), *vlakte (f. bóven op een huis)*; *voorgrond (f. van een landſchap op een' kaart).*
Terraſſer, (v. a.) *Met aarde onderſteunen of verſterken (eene muur enz.)*; *item ter néderwerpen, neêrſlaan, op de grond werpen* (jetter par terre); *item t' onder-brengen* (réduire); *item neêr-ploffen, neêrſlaan, verleegen maaken, den moed beneemen* (conſterner; décourager).
Terraſſier, (m) *Terrás-maaker.*
Terre, (f) *De aarde* (f), *'t aardryk* (n), *de aard-kloot of aardbodem* (m); terre ferme, *'t vaſte land*; terre, *land, grond, grondgebied*; *item land, landgoed, landery, akker, grond, als:* terre fertile, ſtérile, labourable, *vrugtbaar land enz.*; terre ingrate, *een ſlugge grond*; *item een ondankbaar menſch*; labourer ou cultiver, fumer la terre, *het land bouwen, bebouwen, meſten of miſten*; poſſéder de belles terres, *ſchoone landgoederen bezitten*; terre, *aarde*; bonne terre, *goede aarde*; terre à potier, *pottebakkers leem*; vaiſſelles de terre, *aarde-werk*; les biens de la terre, *waereldſche goederen*; jetter par terre, *ter aarde werpen of ſmyten*; donner du nez en terre, *met de neus in 't zand vallen*; *item in zyn voorneemen mislukken*; mettre pied à terre, *van 't paerd ſtygen*; *item voet aan land zetten*; prendre terre, *aanlanden, aankomen*; mettre en terre, *begraaven*; porter en terre, *ter aarde beſtellen*; il a peur que la terre ne lui manque, *hy vreeſt dat hy te kort komen zal*; qui terre a, guerre a (*ſpr. w.*) *veel goed, veel hoofdzeer (of onruſt)*; voler, naviguer terre à terre, *langs de grond vliegen*; *langs de kuſt of 't ſtrand vaaren.*

Ter-

Terreau, (m) *Verrotte mist, mest-aarde.*

Terrein (m. sol, qualité d'une terre) *Grond (f)*; terrein, *grond, plaats, ruimte, als:* un grand terrein; gagner du terrein; disputer le terrein.

Terre-plain, (m) *Wal-gang, vlakte op een wal (f).*

Terrer, se Terrer, (v. r.) *In d'aarde, grond of holen kruipen (als Konynen enz.); item zich verschanssen.*

Terrestre, (adj.) *Aardsch*; Paradis terrestre; Globe terrestre, *aard-kloot*; animaux terrestres, *land-dieren*; terrestre (mondain), *aardsch, aardsch gezind, waereldsch-gezind.*

Terrestréité, (f) *Aardägtigheid, 't aardägtige (eener stoffe).*

Terreur, (f) *Schrik, vreeze, vrees, bangheid*; terreur panique, *plotselinge en teffens ongegrondde vrees*; donner de la terreur, *vreeze of schrik aanjaagen.*

Terreux, euse (adj.) *Aardägtig; vuil; naar aarde smaakend.*

Terrible, (adj.) *Ysselyk, vervaarlyk, verschrikkelyk.*

Terriblement, (adj.) *Verschrikkelyk, op eene ysselyke wyze.*

Terrien, enne, (adj.) *Aardsch.* (*Zie* Terrestre).

Terrien, enne (s. m. & f.) *Een of eene die veele Landen bezit.*

Terrier (s. m. ou Papier terrier, *Naam lyst (f) of blaffert (m) van Landeryen en derzelver lasten enz.*

Terrier, (m) Terriere, (f) *Vossen-kuil, konynen-hol*; terrier, *hondje afgerigt op de konynen-jagt.*

Terrine, (f) *Aarde-schotel; stoof-pan; sorp schotel; kom (f) of kommetje, schaaltje (n); item een vuur-test (m).*

Terrinée, (f) *Een kom-vol, schaal-vol.*

Terrir, (v. n.) *Landen, aanlanden; item (eiëren) op de aarde leggen.*

Territoire, (m) *Gebied, rechts-gebied, grond-gebied (n).*

Territorial, le (adj.) *Dat daar van is.*

Terroir, (m) *Grond (f), landsdouw (n), als:* un terroir gras, maigre; vice du terroir, *een gebrek der land-aart.*

Terset, (m) *De 3 eerste of 3 laatste régels van 't vaers eenes Klinkdichts.*

Tertre, (m) *Heuvel (m) hoogte (f).*

Tes, (pl. *van* Ton *of* Ta).

Tesseaux, (m. pl. *zee-w.*) *Mars-zálingen* (barres de hune).

Tessons, (m. pl. *Zie* Têt).

Test (m); Serment de test, *zéker Eed in Engeland waar-by de* Transubstantiatie, *Misse en aanbidding der Heiligen afgezwooren word.*

Testacée, (adj.) *Geschulpt*; Poissons, animaux testacées.

Testament, (m) *Uiterste wil, erfstelling (f) of testament (n)*; testament olographe, *eigenhandig geschreeven testament*; testament de mort, *uitspraak van eenen ter dood gevonnisden misdaadiger, ten voordeele of nadeele van iemand*; le vieux & le Nouveau Testament, *het Oude en Nieuwe Verbond, de Bybel.*

Testamentaire, (adj.) *Dat van, of achtervolgens eene uiterste wil is*; Exécuteur testamentaire, *uitvoerder van eene uiterste wil*; Disposition testamentaire, *Erf-schikking by testament of uiterste wil*

Testateur, trice (m. & f.) *Uiterste wil-maaker, -maakster.*

Tester, (v. n.) *Een' uiterste wil of testament maaken.*

Testicule, (m) *Zaad-bal, kloot.*

Testigué, ou Testiguienne! (interject.) *De droes! sapperment!*

Testimonial, le (adj.) *Tot getuigenis dienend*; testimoniales (plur.) *getuigenis-brieven.*

Teston, (m) *Zékere oude munt.*

Testonner, (v. a. *oud w.*) *'t Hair krullen of opmaaken; item slagen op den kop geeven.*

Têt, (m) *Scherf, pot-scherf (n); item schédel, hoofd-schédel (f), bekkeneel (n).*

Têtard, (m) *Dik-kop (zéker wáterdiertje).*

Tetasse,

Tetaſſe. (*Zie* Tettaſſe).

Tête, (f) *Het hoofd* (n); *item (in een' gemeenzaamen of figuurlyken zin, of van dieren ſpreekende) de kop* (m); *item hoofd, kop of top; 't voorſte, dikſte of opperſte eind* (n. *van iets*) *enz.*; tête de mort, *een doods-hoofd*; tête d'un livre, d'une lettre, *'t tytel-blad, 't voorſte blad van een boek; 't hoofd van eene letter of brief*; tête d'un arbre, *top of kruin van een boom*; tête de chou, *kools-kop*, tête folle, *een zots-kop, gek, nar*; tête revêche, *een dwars-kop, dwars menſch*; tête de linotte, tête à l'évent, *een lucht-hoofd, halve gek*; tête verte, *een los-bol*; groſſe tête & peu de cervelle, *een dik kop, een lomperd zonder brein, herſſenen of verſtand*; un homme de tête, *een verſtandig man*; une belle tête, ou chevelure, *een fraaye boſch-hair*; avoir mal à la tête, *hoofd-pyn hebben*; je veux gager (ou mettre) ma tête, que &c. *ik wil myn hoofd verbeuren, dat enz.*; payer tant par tête, *zoo veel voor yder man of perſoon betaalen*; fendre, caſſer la tête à quelqu'un, *iemand den kop klooven, in ſtukken ſlaan*; rompre la tête (étourdir), *het hoofd breeken, balöorig maaken laſtig vallen*; à tête levée, (adv.) *met opgeheevenen hoofde; zonder ſchroom*; aller par-tout tête levée; trancher la tête, *het hoofd afſlaan* (décapiter, décoller); hocher ou branler la tête, *het hoofd ſchudden; item iets weigeren of beſpotten*; faire, tenir, tourner tête à l'ennemi, *den vyand het hoofd bieden of hem ſlaan*; donner tête baiſſée ſur l'ennemi, *onverzaagd op den vyand los gaan*; avoir l'ennemi en tête & en queue, *den vyand van vooren en van achteren hebben*; avoir la tête chaude, ou près du bonnet, *haaſtig of oploopend zyn*; ce ſont deux têtes dans un bonnet, *'t zyn twee handen op eenen buik, zy ſlaan over een of verſtaan malkander*; il lui faut mettre en tête cet homme là, *men moet die man tégen hem zetten*; mettre martel en tête à quelqu'un, *iemand den kop kroes maaken, op den ool helpen*; laver bien la tête à quelqu'un, (lui faire une verte réprimande), *iemand wakker doorhaalen, berispen, beſtraffen*, à laver la tête à un âne on y perd la leſſive (*ſpr. w.*), *'t is vergeefſch eenen dwaazen te willen onderrichten, of beſtraffen*; il ne ſait où donner de la tête, *hy weet niet waar hy zich keeren of wenden of wat hy aanvangen zal*; c'eſt ſe donner de la tête contre le mur, *het is met den kop tegen de muur loopen, 't zyn onmogelyke dingen*; avoir 60 ans ſur la tête, *60 jaar oud zyn*; avoir des affaires par deſſus la tête, *met bezigheeden overhoopt of overkropt zyn, te veel om handen hebben*; ſe mettre quelque choſe en tête, *iets vaſt voorneemen; item zich iets inbeelden, inprenten*; avoir la tête dure, *dom zyn*; faire tout à ſa tête, *in alles zyn' zin doen*; avoir de la tête (être opiniâtre), *hoofdig of koppig zyn*; voyez cette tête un peu! *ziet die koppigheid eens!* je t'ôterai bien cette tête, va, *ik zal u die koppigheid wel verdryven, wagt maar*; crier à pleine tête, à tue-tête, *uit al zyn' magt ſchreeuwen*; la tête lui eſt tournée, *zyn (haar) hoofd is op hol, hy, zy heeft het niet vaſt*; tête à tête, (adv.) *tégen malkander over; item onder vier oogen* (entre quatre yeux); boire tête à tête, *onder zich tweeën of man tégen man drinken*; conferer tête à tête, *onder vier oogen geſprek houden*; un tête à tête, *een onderling geſprek of bezoek van tweeën*; avoir, troubler un tête à tête; tête de more, *een moorenkop (zéker paerd met een zwarte kol voor 't hoofd); item 't ezels-hoofd (op een ſcheeps maſt*; chouquet); tête morte, *het overſchot of* caput mortuum (*op de grond van een ſchei kétel*).

Tête &c. (*Zie* Tette &c.).

Tête-chevre, (m) *Geiten melker (zéker nagt-râven)*.

Têtiere, (f) *'t Hoofdſtel* (n, *van een paerd*); *kap* (f. *aan een' monniks-kleed*); *mutsje, kulſel, fletje, toompje* (n. *der jonge kinderen*).

Têtin &c. (Zie Tétin &c.).
Têtoir (m) *Werktuig om een knop of kop aan iets te maaken (als: aan speldên enz.)*
Tetracorde, (m) *Zéker speel-tuig met 4 snaare.*
Tetraëdre, (m) *Eene gelyk-zydige zuil of figuur (f).*
Tetragone, (adj. & f. m.) *Vierhoekig; een vier-hoek.*
Tetrametre, (m) *Een jambisch vaers met 8 voeten (n).*
Tetrapaste, (m) *Zéker hys werktuig met 4 rollen.*
Tetraples, (m. pl.) *Bybel met 4 verschillende griek'sche overzettingen.*
Tetrarchat, (m) *'t Gebied van een Viervorst.*
Tetrarque, (m) *Vier-Vorst (Vorst die over een 4de deel van 't Ryk gebied).*
Tétrastyle, (m) *Een gebouw op 4 zuilen rustende.*
Tétrique, (adj. *weinig gebr.*) *Barsch, stuursch* (refrogné).
Tettasse, (f) *Kwabbige borst of pram.*
Tette, (f) *Speen (f), tépel (m. aan 't uyer van een' dier).*
Tetter, (v. a. & n.) *Zuigen.*
Tettin, (m) *Tèpel* (bout de mamelle).
Tettine, (f) *'t Uyer, uyerboord (n. eener gestagte koe).*
Tetton, (m) *Borst, vrouwen-borst* (f. mamelle); de jolis tettons.
Tettonniere, (f) *Gaazen- of kanten-reepje boven aan 't ryglyf der Juffers.*
Têtu, ue (adj.) *Hoofdig, styf hoofdig, koppig, hardnekkig, eigenzinnig;* homme, enfant têtu.
Têtu, (m) *Een styf-kop; item een breek-hámer (der metzelaars).*
Teutonique, (adj.) *Oud duitsch;* l'ordre teutonique, *de duitsche Ridder-orden.*
Texte, (m) *De inhoud (of eigene woorden van een schryver); item text,* (m) *spreuk (f), vaers (n. der H. Schrift, die men aanhaalt, of tot onderwerp eener leer réde neemt); item zékere kleine druk letter.*
Textile, (adj.) *Dat gesponnen of geweeven kan worden.*
Textuaire, (m) *Boek, waarin de oorspronglyke woorden, zonder uitlegging, vervat zyn; item een die daar in ervaaren is.*
Textuel, elle (adj.) *Dat in of van den text. is.*
Texture, (f) *Weefsel, t' zámenweefsel (n); item t' zámenhang (m).*
Thalmud &c. (Zie Talmud &c.).
Thé, (m) *Thee.*
Théandrique, (adj.) *Goddelyk en menschelyk teffens.*
Théantrope, (m) *God en mensch (als Jesus Christus).*
Théatin, ine (m. & f.) *Théatiner monnik, théatiner-nonne.*
Théatre, (f. m.) *Tooneel, speeltooneel, schouw tooneel (n), vertoon plaats (f);* pièces de théatre, *tooneel-stukken;* le théatre de la guerre, *het oorlogs tooneel of 't tooneel des Oorlogs; item kaart of afíékening daar van, mêde dus genaamd.*
Théiere, (f) *Thee-pot, trek-pot* (m).
Thême, (m) *Onderwerp (n), text (m. eener rédenvoering); item een* théma *of opstelsel (tot oeffening of vertaaling, voor schoolieren).*
Théocratie, (f) *Gods onmiddelyke regeering (als: by de Israëliten eer zy een Koning hadden).*
Théocratique, (adj.) *Dat zulks betreft.*
Théogonie, (f) *Geslacht-regîster der goden (n. by d'oude Heidenen).*
Théologal, (m) *Een Godgeleerde of Kanonnik, die in de Godgeleerdheid moet preeken of onderwyzen.*
Théologale, (f) *Ampt (n), of inkomst (f) daar van.*
Théologal, ale (adj.) *Goddelyk;* les vertus théologales, font la foi, l'espérance & la charité.
Théologie, (f) *De Godgeleerdheid.*
Théologien, (m) *Een Godgeleerde.*
Théologien, enne (adj.) *Dat daar van is.*
Théologique, (adj.) *Godgeleerd,* théológisch.
Théologiquement, (adv.) *Godgeleerdelyk.*
Théologiser, (v. n.) *Op een Godgeleerde wyze (iets) verklaaren.*

Théo-

Théophanie (*Zie* Epiphanie).
Théorbe. (*Zie* Toorbe).
Théorême, (m) *Befpiegelend voorftel of ftuk* (n. *in wisk. om te betoogen*).
Théorétique, (adj.) *Befpiegelend.*
Théorie, (f) *Befpiegeling, befpiegelende kennis, of kundigheid zonder oeffening.*
Théorique, (adj.) *Befpiegelend, befchouwend.*
Théoriquement, (adv.) *Op eene befpiegelende wyze, zonder* praćtyk.
Théofophe, (m) *Een zeer kundig Godgeleerde.*
Théourgie, (f) *Gods-werk, daad Gods.*
Thérapeutique, (f) *Genees-konft.*
Thérical, ale (adj.) *Dat van den tériaak is of deszelfs kragt bezit.*
Thériaque, (f) *Tériaak of triákel (zéker tégen-gift).*
Thermes (m. pl.) *Bad-flooven* (f. pl. *der ouden*).
Thermometre, (m) *Weêr-glas* (n. *om de koude en hitte aan te wyzen*).
Théfaurifer, (v. n.) *Schatten vergaâren.*
Thefe, (f) *Voorftel, leer-ftuk* (n), *ftelling* (f. *om te verdédigen of over te zin twiften* (*te* disputeeren).
Thétiere. (*Zie* Théiere).
Thie, (f) *Spin-rokken, vlas-konkel* (m).
Tholus, (m) *Sluit-fteen, bindfteen (van een gewelf).*
Thomisfme, (f) *Leere van Thomas van Aquina.*
Thomifte, (m) *Aanhanger daar van.*
Thon, (m) *Thonyn (zéker vifch).*
Thonnaire, (m) *Thonnyn-net* (n).
Thonnine, (f) *Gezouten Thonnyn* (m).
Thorachique, (adj.) *Dat de borft aangaat.*
Thorax, (m. *in ontl. k.*) *De Borft* (f), *'t bóven-lyf* (n).
Thréfor. &c. (*Zie* Tréfor &c.).
Thrône. (*Zie* Trône).
Thuriféraire, ou, Thurifere, (m) *Wierook-drager.*
Thym, (m) *Tym (zéker kruid).*
Tiare, (f) *Tulband* (m), *muts* (f. *der oofterfche Vorften*); *item Pausfelyk hoofdcierfel* (n) *of muts met* 3 *kroonen.*
Tibia, (f. *in ontl. k.*) *'t Scheenbeen.*
Tibial, (adj.) *Dat zulks aangaat.*
Tiburon, (m) *Haai (zéker verflindend zee-gedrogt).*
Tic, (m) *Kribbe-byting (f. zéker gebrek der paerden); item beweeging, ftuip-trekking* (f. *der lédemaaten, door aanwenning enz.*).
Tic & tac, ou, Tic & toc, (m) *'t Geluid van den hamerflag of van een uurwerk* (n).
Ticque &c. (*Zie* Tique &c.).
Tićté, ée (adj.) *Gefpikkeld, gevlekt*; fleur tićtée.
Tiéde, (adj.) *Laauw, niet heet noch koud; item ieverloos, koelzinnig.*
Tiédement, (adv.) *Laauwelyk, flaauwelyk.*
Tiédeur, (f) *Lauwheid; item koelzinnigheid, ieverloosheid.*
Tiédir, (v. n.) *Lauw worden;* (*figuurl.*) *verflaauwen.*
Tien, ne (Pron. poff. *van* Toi); *De uwe; het uwe* (*in* plur. tiens tiennes).
Tienbord. (*Zie* Stribord).
Tieran ou Tiers-an, (m) *Een drie-jaarig wild zwyn.*
Tierce, (adj. f. *van* Tiers).
Tierce, (f. f.) *Een ters of terts* (f. *in Muz. en fcherm-fch.*); *eene derde* (f. *in 't kaarten fp.*); *derde proefblad (by Drukkers).*
Tierce-feuille, (f) *Kláver-blad, drie-blad* (n. *in een wápen*).
Tiercelet, (m) *Een Mannetjes hávik.*
Tiercement, (m) *Een derde verhooging of bieding boven de voorige verpagting* (f).
Tiercement, (adv.) *Ten derden* (en troifieme lieu).
Tiercer, (v. a & n.) *Voor de 3de maal omploegen (een' akker); voor de 3de reize ombakken, omfpitten (een' wyngaard); item (iets) in 3 verdeelen; item (als, v. n.) een 3de meer bieden.*

Tierceur, (m) *Een die een derde bonger bied.*

Tierçon, (m) *Een zeep-kasje; item een tiersje of 3de deel (van eenig vaatwerk enz.).*

Tiers, ierce (adj.) *Derde*; le tiers état, *de burger-stand*; tiers arbitre, *derde scheids man*; tierce personne, partie, *derde persoon, enz.*; fièvre tierce, *ander-daagsche koorts (koorts die by voorb. iemand héden heeft en övermorgen weêr-krygt; waarom ze ook derden-daagsche koorts kan genaamd worden).*

Tiers, (f. m.) *Een derde of derde deel* (n. *van iets*); *item een derde of derde persoon* (m); donner, devoir au tiers & au quart, *aan een ygelyk, zonder onderscheid, of aan jan alleman geeven, schuldig zyn*, médire du tiers & du quart, *van yder een quaad spreeken.*

Tiers-point, (m) *Een drie hoek, iets dat 3 punten heeft, als:* chassis fait en tiers-point.

Tiers-poteau, (m) *Scheen, stut,* (*f. aan een paal*).

Tiers an. (*Zie* Tieran).

Tige, (f) *De stam* (m. *van een boom*); *struik, stronk* (f. *eener plant*), *steel, stengel* (m. *eener bloem*); *halm* (m. *van koorn*); *schagt* (f. *van een' pen of zuil*); *'t been* (*eener laers*); *pyp* (f. *van een sleutel*); *voet of styl* (m. *van een kaers-knaap*); *geslacht* (n), *afkomst* (f), *stam* (m), *als*: il est descendu de tige Royale.

Tigé, ée (adj. *in wápen-k.*) *Gestengeld, gesteeld.*

Tignasse, Tigne &c. (*Zie* Teig).

Tignon, (m) *Hair-bosch* (m), *kuif, tuit* (f), *nek hairen* (n. pl.).

Tignonner, (v. a. & n.) *By de hairen of tuiten vatten*; *item slegt krullen of* coëffeeren; se tignonner, (v r.) *malkander plukken, by de tuiten vatten*; tignonné, ée, *slegt gekruld of* geccöeffeerd.

Tigre, esse (m. & f.) *Tyger*; *Tygerin*; *item* (*figuurl.*) *duivel*; *duivelin*; *item een tyger-paerd.*

Tigré, ée (adj.) *Gevlekt als een tyger.*

Til. (*Zie* Tilleul).

Tillac, (m) *'t Dek, verdek* (n) *of overloop* (m. *van een Schip*); franc tillac, *'t onderste dek.*

Tillau. (*Zie* Tilleul).

Tille, (f) *Binnenste bast* (*der lindeboomen*).

Tiller. (*Zie* Teiller).

Tillet, (m) *Leveraatie-ceel* (*der Boekbandelaars*).

Tilleul, (m) *Linden-boom* (m), *Linde* (f).

Tilleur. (*Zie* Teilleur).

Timbale, (f) *Ketel-trom, pauk.*

Timbalier, (m) *Pauker, Ketel-trom slaager.*

Timbre, (m) *Klok* (f. *van een uurwerk, daar de hámer op slaat*); (*figuurl.*) *de kruin* (f), *'t hoofd* (n), *de bol* (m), *als*: il a le timbre un peu fêlé, *hy is niet recht by 't hoofd, of hy heeft 't niet vast*; timbre, *de helm* (n. *bóven op een wápen*); *item de stempel* (n), *'t wápen of zégel* (n. *op 't papier*); *item de span-snaar* (f. *onder eene trom*).

Timbré, ée (adj.) *Gestémpeld*; *item met een helm van bóven* (*in wapen-k.*); papier timbré, *gestempeld of gezégeld papier*; avoir le cerveau bien ou mal timbré, *wel of niet wel by 't hoofd zyn.*

Timbrer, (v. a.) *Bestémpelen, 't wápen of zégel* (*op papier*) *drukken*; *item een helm bóven een wápen zetten.*

Timbreur, (m) *Bestémpelaar, zégel-drukker.*

Timide, (adj.) *Beschroomd, bloode, vreesägtig, bevreest.*

Timidement, (adv.) *Beschroomdelyk, bloodelyk, vertzaagdelyk.*

Timidité, (f) *Bloodheid, beschroomdheid, vreesägtigheid.*

Timon, (m) *Dissel, dissel-boom* (m. *van een' wágen*); *item 't roer* (n) *of de helm of helmstok* (m. *van 't roer, eenes schips*); *item* (*figuurl.*), *'t roer of bewind* (*eener regeering*) *of de regeering zelfs.*

Timonnier, (m) *Roer-knegt* (*matroos die aan 't roer staat*); *item 't dissel-boom-paerd.*

Timoré, ée (adj.) *Beschroomd, téder van gemoed* (scrupuleux).

Timpan &c. (*Zie* Tympan &c.).

Tins,

Tins, (m. pl.) *Banken of blokken (onder een schip dat op stapel is).*

Tine, (f) *Tob* (m), *tobbe, kuip* (f).

Tinel, (m) *Eet-kamer* (f), *vertrek* (n. *der dienstbóden*).

Tinet, (m) *Draag-boom (om vaten of tobben aan te draagen).*

Tinette, (f) *Tobbetje, vlootje* (n).

Tinrelintintin, (m) *Geklink* (n. *van bellen of glázen*).

Tintamarre, (m) *Geraas, gebulder, leevén* (n).

Tintamarrer, (v. n. *gem. w.*) *Geraas maaken.*

Tintement, (m) *Klinking, klepping, klank* (f. *der klokken*); *item 't ruischen, suizen, tuiten* (n. *der ooren*).

Tinter, (v. a. & n.) *Kleppen, doen klinken (eene klok)*; (*als* v. n.) *klinken, kleppen, aanslaan, geluid maaken; item tuiten, ruischen* (*als*: d'ooren).

Tintin, (m) *'t Geklank, 't tégen-malkander-stooten* (n. *van glázen enz.*).

Tintouin, (m) *Ruisching* (f). *geruis* (n. *der ooren*); *item* (*figuurl.*) *Bekommering, ongerustheid* (f).

Tipe &c. (*Zie* Type &c.).

Tique, (f) *Honde-luis, koe-luis (als méde van andere dieren).*

Tiquer, (v. n. avoir le Tic) *Kribbe-byten (als een paerd).*

Tiqueté, ée (adj.) *Gespikkeld, geplekt (als: bloemen enz.).*

Tiqueur, (m) *Een kribben-byter (paerd dat den* Tic *heeft).*

Tir, (m) *Linie (f. langs welke men schiet); item scheut of schoot (by Konstapels).*

Tirade, (f) *Streek, speeling (van verscheidene nooten te gelyk of met ééne streek); item eene reeks (van woorden)*; tout d'une tirade, *te gelyk, teffens, in ééne reise, op één-maal.*

Tirage, (m) *Het trekken* (n. *van een' schuit, lotery enz.*); *item het drukken, 't werk of loon (der Drukkers).*

Tiraillement, (m) *Rukking, plukking, been-en-weêr trekking, slingering, sleuring* (f); *item ongelyk geschiet, geklap, gepif paf* (n. *van 't geweer*).

Tirailler, (v. a.) *Plukken, rukken, heen en weêr slingeren, sleuren*; tirailler, (v. n.) *pif paffen, ongelyk schieten.*

Tiran &c. (*Zie* Tyran &c.).

Tirant, (m) *Riem* (m), *of snoer* (f. *daar men een beursje enz. meê toe-trekt*); *laers-riem*; *lias* (f. *voor* documenten); *'t span-leêr* (n. *eener trom*); *item de diepte die een schip gaat* (f), *als*: le tirant de ce vaisseau est de 13 pieds.

Tirant, ante (part. *van* Tirer) *Trekkende; schietende enz.*

Tiraffe, (f) *Trek-net, schákel-net; kwakkel-net* (n).

Tiraffer, (v. n.) *Zodánig net gebruiken.*

Tire, (f); Tout d'une tire, *in éénen trek, in éénen ádem, teffens, zonder tusschen-poozing.*

Tiré, ée (adj. *van* tirer) *Getrokken; geschooten enz.*

Tire-aux-dents, (m. *gem. w.*) *Taai of zeeuwägtig vleesch, geel-bair* (n).

Tire-balle, (m) *Kógel-trekker (werktuig, waar meê de kogels uit een musket, wonde enz. getrokken worden).*

Tire-botte, (m) *Laerzen-trekker, laarzen knegt.*

Tire-bouchon, (m) *Kork-trekker.*

Tire-bourre, (m) *Kratzer (om de laading uit eenig schiet-geweer te trekken).*

Tire-clou, (m) *Nyptang, voet of klaauw daar van (waar meê men spykers uit trekt).*

Tire-d'aile, (m) *Snelle vlugt, gier* (f); voler à tire-d'aile, *met een' snelle vlugt vliegen of gieren.*

Tire-fond, (m) *Bodem-trekker (by kuipers).*

Tire-laiffe, (m. *gem. w.*) *Verydeling, te loorstelling (in iemands hoop), een' neus* (f), *als*: il a eu un vilain tire-laiffe.

Tire-larigot, (m); Boire à tire-larigot, *met groote teugen drinken of zwelgen.*

Tire-ligne, (m) *Een' trek-pen* (f).

Tire-lire, (m) *Een spaar pot.*

Tire-pied, (m) *Span-riem (der Schoenmaakers).*

Tire-plomb, (m) *Lood-trekker (der Glazenmaakers).*

Tire-poil, (m) *'t Kleuren van goud, of 't uitkooken van zilver.*

Tirer, (v. a. & n.) *Trekken; item schieten; item tappen enz.*; le cheval tire la charette, *'t paard trekt de kar*; tirer une corde, *een touw trekken, aanhaalen*; tirer la viande du pot, des pierres d'une carriere, de l'argent de sa bourse, *'t vleesch uit den pot haalen*; *enz.* tirer la porte après soi, *de deur naar zich toetrekken*; tirer à la rame, *roeyen*; tirer ses bas, ses souliers, *zyne kousen enz. uittrekken*; tirer le linge, *'t linnen rekken*; tirer le suc des herbes, *'t sap uit de kruiden trekken*; tirer de grands revenus, *groote inkomsten trekken*; tirer de l'or, de l'argent, *goud, of zilver-draad trekken*; tirer un criminel à 4 chevaux, *eenen misdaadiger met 4 paarden van één scheuren*; tirer une dent, *eenen tand uit trekken*; tirer son haleine, *zynen ádem haalen*; tirer du danger, *uit 't gevaar redden*; tirer des armes, *schermen*; tirer une botte, *uitstooten*; tirer l'épée, *den deegen trekken*; tirer une boule, *naar de kégels werpen*; tirer une lettre de change, *eenen wisselbrief trekken*; tirer au sort, *het lot werpen, looten*; tirer raison de quelqu'un, *iemand tot réden brengen, of, 't hem betaald zetten*; tirer une affaire en longueur, *eene zaak uit-rekken*; tirer l'eau, *wáter naar zich trekken, lek zyn*; tirer la racine quarrée, *de vierkante wortel trekken*; tirer l'horoscope à quelqu'un, *iemands geboorte-stond trekken of na speuren*; tirer la langue, *de tong uit-steeken, begeeben*; il vous verroit tirer la langue d'un pied de long, qu'il ne feroit rien pour vous, *hoe dringende uwe nood ook zyn mogte, zoude hy u évenwel niet helpen*; tirer, *schieten, afschieten, vuuren, losbranden*; *item (als: v. n.) los-gaan, afgaan* (se décharger); tirer un fusil, un canon, *een roer afschieten; een kanon afsteeken*; tirer au blanc, *naar 't wit schieten*; tirer en volant, *in de vlugt schieten*; ce cheval tire, *dat paard slaat*; tirer, *aftékenen, afmaalen*; tirer, *trekken, zweemen (naar iets.* ressembler); tirer païs, *weg loopen, 't haazen-pad kiezen*, tirer vers le bois, *naar 't bosch loopen, trekken*; tirer à sa fin, *naar zyn eind loopen, op zyn uiterste, op sterven leggen*; tirer, *tappen, aftappen enz.*; tirer du vin &c. *wyn tappen*; tirer du sang, *bloed aftappen, áder-laaten*; tirer de l'eau, *water putten, of scheppen*; *item* ce vaisseau tire tant d'eau, *dat schip gaat zoo diep*; tirer à la mer, *zich in zee begeeven*; tirer mille exemplaires, *duizend exemplaaren drukken*; tirer les vers du nez de quelqu'un, *iemand listiglyk uitbooren*, sondeeren; tiré par les cheveux, *gedwongen gewrongen, by 't hair getrokken, als:* une comparaison tirée par les cheveux; se tirer (v. r.) d'affaire, *iets na genoegen verrichten, het 'er wel afbrengen*; *item zich ergens uit redden*; se tirer d'un mauvais pas, d'une mauvaise affaire, une épine du pied, *zich van eene kwaade zaak, enz. afmaaken*; se tirer de la foule, *zich uit 't gedrang redden*; *item zich van 't gemeen afzonderen*; se tirer du pair, *zyn gelyk voorbystreeven.*

Tire-sol, *Woekeraar, een die, tégens 1 stuiver intrest van de gulde 's weeks, geld uitleend.*

Tiret, (m) *Bind streepje (n. dat tusschen 2 t' zámen-gevoegde woorden aldus-gesteld word)*; *item een lias* (m).

Tiretaine, (f) *Tierentyn (zekere stoffe van half wol en half linnen).*

Tire-veille; (f) *Val-reep (touw waar-by men in een schip of ook naar de boeg-spriet klimt).*

Tireur, (m) *Trekker (aan een touw, van een wissel. enz.)*; *draad-trekker; schutter, schieter*; tireur de laine, *een*

een gauwdief, p.ug die de l eden 's avonds de mantels enz. o zet; tireur d'éclairciffement, *een die uit arg waan náder uitleg van iemands gezegd. eischt*

Tiroir, (m) *Laade, laâ* (f).

Tifane, ou Ptifane, (f) *Gerste-wáter* (n).

Tiison, (m) *Een brand bout* (n); tifon d'enfer, *een brand-bout der hellen*; *item eene flooke-brand, twiftmaaker*.

Tifonner, (v. n.) *In 't vuur wroeten, wakker opstooken* (m).

Tifonneur, eufe (m. & f.) *Stooker; flookfter, afscben-vyfter, een f eene die geerne flookt of by 't vuur zit*.

Tifonnier, (m) *Kool-yzer, krabber (by fmids)*.

Tiffer (v. a.) de la dentelle, *kant op-leggen, op 't patroon zetten of werken*.

Tifferand, (m) *Een weever*.

Tiffotier (m) *Lint-werker*.

Tiffu, ue (adj. *van* tiftre) *Geweeven, gewerkt*.

Tiffu, (m. entrelacement) *Weeffel, iets dat geweeven of d ór-één-gevlogten is* (n. *als: lint, kant enz.*); tiffu (enchainement, fuite) *t' zámenweeffel* (n), *aan-één-fchakeling* (f), *als:* un long tiffu de paffages, d'actions &c.

Tiffure, (f) *'t Weeven, weeffel* (n); *item t'zamenbanging, aan-éénfcbákeling* (f).

Tiffutier, (m) *Paffement-werker, lint-werker*.

Tiftre ou Titre, (v. a. *alleen gebr. In 't* perf. j'ai tiffu; *en* part-paff. tiffu, ue) *Weeven*.

Titillation, (f. *in Genees-k.*) *Kitteling*.

Titre, (m) *Tytel, naam* (m), *opfchrift* (n. *eenes boeks enz.*); *recht* (n), *aanfpraak* (f. *op iets*); *bewys-fchrift* (n. *van iets*); *eer naam, tytel* (*eener bediening*); *waardy of gehalt* (*van goud of zilver*); à titre d'achat, *onder voorgewendel of naam van koop*; cela vous a partient à bon titre, *dat komt u met goed recht toe*.

Titré, ée (adj.) *Betyteld, genaamd*,

Titrer, (v. a.) *Betytelen, eer naamen geeven*.

Titrier, (m) *Een die zich valfche eer naamen geeft*.

Titulaire, (adj.) *Dat flechts den naam of tytel heeft*.

Titulaire, (f. m.) *De naam-voerder, tytel voerder* (*van eenig ampt*).

Toc, toc, (m) *'t Geluid der botsing van twee harde dingen tégen malkander, of van 't kloppen op eene deur*.(n).

Tocfin, (m) *Brand klok; flormklok* (f); fonner le tocfin, *met de alarm klok kleppen*; *item alles in rep en roer ftellen*.

Toge, (f) *Tabbaard* (n. *der oude Romeinen*.).

Toi, (pronom. *van* tu) *Gy, u*.

Toile, (f) *Lynwaad, linnen, doek* (n); toile claire, crue, *dun (yl), ruuw (ongebleekt) linnen*; toile cirée, peinte, *gewafcht, gefchilderd doek*; toile à emballer, *pak-doek*; toile de ménage, *eigen-geréed linnen*; toile à tamis, *baar-doek tot zeeven*; toile d'araignée, *fpinne-web*; toiles, (f. pl.) *netten, ftrikken*.

Toilé, (m) *Grond* (f) *of opflel* (n *der kanten*).

Toilerie, (f) *Lynwaad-maaking; linnen-bandel*.

Toilette, (f) *Táfel-kleed* (n. *der juffers*); *item zodánige táfel met derzelver toebehooren* (f. *voor den opfchik of ontkleeding der juffers*); plier la toilette, *zynen Heer befteelen en met 't goed doorgaan*.

Toiliere, (f) *Linnen-verkoopfter*.

Toife, (f) *Roede*, (*maat van 6 voeten*) *een vádem*.

Toifé, (m) *'t Gemeetene daar mee*.

Toifé, ée (adj.) *Met de roede gemeeten, afgemeeten*.

Toifer, (v. a.) *Met de roede of vaam meeten*.

Toifeur, (m) *Meeter, bout-meeter, vaamer*.

Toifon, (f) *Schaaps-vagt* (f); *vlies* (n); toifon d'or, *'t gulden-vlies*; l'ordre de la toifon, *de Ridder-orden van 't gulden-vlies*; toifon, *'t fchaamdeel der vr*.

Toit, (m) *Dak; item verkens-kot*(n).

Tokay, (m) *Tokaayer wyn.*

Tôle, (f) *Geslaagen plaat-yzer* (n).

Tolérable, (adj.) *Verdraaglyk, lydbaar, dat te dulden is* (supportable); *támelyk, rédelyk, dat door den beugel kan* (passable).

Tolérablement, (adv.) *Verdraaglyk; item middelmaatiglyk, támelyk goed.*

Tolérance, (f) *Verdraagzaamheid, dulding, toelaating (van iets).*

Tolérant, te (adj. & f.) *Verdraagzaam (omtrent andere gezinden).*

Tolérantisme, (m) *Leer-stelling der verdraagzaamheid* (f).

Tolérer, (v. a.) *Lyden, verdraagen, dulden, toelaaten.*

Tolets, (m. pl.) *Roei pennen* (f. pl. *eener sloep).*

Tollé (m); Crier tollé sur, ou contre quelqu'un, *roepen weg met deezen (wegens misdaad).*

Tombe, (f) *Graf-steen* (m), *zerk* (f); *item 't graf* (n. *by Dicht.).*

Tombeau, (m) *Graf* (n), *grafsteede, tombe* (f); l'absence est le tombeau de l'amour, *d'afweezigheid doed de min verdwynen, of uit 't oog, uit 't hart.*

Tombelier, (m) *Karre-man, vuilnis-voerder.*

Tomber, (v. n.) *Vallen, neêrvallen; item omvér-vallen, tuimelen, omstorten* (renverser); *vervallen* (tomber en décadence); *kómen (in den zin of de gedagten)*; tomber malade, *ziek worden*; tomber de son haut, *vallen zoo lang men is; item verwonderd of verbaasd staan (dit laatste noemt men ook* tomber des nues); tomber, *geraaken, vervallen, als:* tomber dans l'erreur, dans la disgrace, en tentation &c. tomber de fievre en chaud mal (*spr. w.*) *van de wol in de sloot vallen, van kwaad tot arger kómen*; le vent tombe, *de wind gaat leggen, of 't stilt*; tomber sous le vent, *onder de wind of in ly vervallen.*

Tombereau, (m) *Kar* (f) *of wágen* (m. *daar asch, vuilnis, gruis, puin, mist, een kreng, misdaadiger* *enz. meê gevoerd word*); *item eene zodánige kar-vol.*

Tôme, (m) *Deel, Boek-deel* (n); Livre divisé en trois tômes.

Ton, (Pron. *in* fem. Ta. *en* pl. Tes) *uw, uwe* (*Zie hier over de* Grammaires).

Ton, (m) *Geluid* (n), *klank, toon, stem* (f); avoir un ton de voix agréable &c. *eene aangenaame stem hebben*; parler d'un ton de maître, *met gezag of als magt-hebbende spreeken of gebieden*; parler d'un ton résolu, *vrymoedig of uit de borst spreeken*; il le prit sur un ton trop haut, *hy sprak wat al te stout*; il a bien changé de ton, *hy is merkelyk veränderd, hy praat nu gantsch anders, of hy is zoo trots niet meer.*

Tondaille, (f) *'t Scheeren* (n), *of de scheer-tyd (f. der Schaapen).*

Tondeur, (m) *Een scheerder, schaapen-scheerder; item droogscheerder, laken-bereider; item baardscheerder; hair-snyder.*

Tondre, (v. a. je tonds; nous tondons &c.) *Scheeren (als: schaapen, heggen, palm, láken enz.); ('t hair) afsnyden; (de kruin) scheeren*; tondre sur un œuf, *op alles, hoe gering ook, schagcheren of voordeel zoeken*; il trouve à tondre sur tout, *hy vind op alles wat te zeggen of te bedillen*; tondre quelqu'un, *iemand plunderen; item te veel af neemen of by de neus hebben*; je veux qu'on me tonde, si j'y retourne (*spr. w.*) *ik wil myn' kop verbeuren, zoo ik 't wéder doe, of zoo ik 'er wéder-keere*; se laisser tondre comme un mouton, *zich laaten handelen zoo als men wil*; vous feriez vous tondre pour si peu de chose? *zoud' gy u om zulk eene kleinigheid laaten bespotten*; tondre, *met dezelve munt betaalen, als:* nous tondons ceux qui nous chicanent.

Tondu, ue (adj.) *Geschooren*; que je sois tondu & perclus, si &c. *men doe met my wat men wil, indien enz.*

Tonlieu, (m) *Staan-geld, marktgeld* (n).

Tonnage, (m) *Tol, accyns (der waa-*

waaren die vervoerd worden in Engeland).

Tonnant, te (adj.) *Donderend*; *item zwaar, sterk, als:* voix tonnante, *eene zwaare stem.*

Tonne, (f) *Ton* (f), *vat, groot vat* (n); *item báven-ton, boei* (balise bouée); tonne d'or, *een tonne gouds*, 100,000 *gulden.*

Tonneau, (m) (*ordinaire*) *ton* (f) *of vat* (n); *item een vat* (*inboudende 4 oxboofden in Vrankryk*); enfoncer un tonneau, *een vat den bódem inslaan*; mettre un tonneau en perce, *een vat ontsteeken, opsteeken*; tonneau, *vat, ton* (2000 *pond inboudende*), *als:* vaiſſeau ou bâtiment de cent tonneaux, *een Schip van* 100 *vat of ton* (*zynde* 50 *last*).

Tonneler, (v. a.) *Met een zaknet patryzen vangen*; *item* (*iemand*) *verstrikken, in 't net krygen.*

Tonnelerie. (*Zie met* ll).

Tonneleur, (m) *Patryzen-vanger.*

Tonnelier, (m) *Een kuiper.*

Tonnelle, (f) *Patrys-net* (n).

Tonnelle, (f) *Groen prieel* (n. *Zie* Berceau).

Tonnellerie, (f) *Het kuipen* (n), *kuipery* (f); *item kuipbuis* (n), *kuipers-winkel* (m) *of-werkbuis, kuipery.*

Tonner, (v. n. & impers.) *Donderen*; il tonne, *het dondert*; tonner, *bulderen, tieren raazen* (crier, tempêter); tonner (déclamer avec véhémence) *uitvaaren, hévig zyn, als:* tonner contre le vice.

Tonnerre, (m) *Donder*; le tontonnerre gronde, *de donder rommelt*; tonnerre, *een groote rédenaar.*

Tonſure, (f) *Scheering, kruinſcheering* (*der R. Geestelyken*); *item* gentil-homme à ſimple tonſure, *een kaale édelman, een stroo-jonker.*

Tonſuré, ée (adj. & f.) *Die een' geschorene kruin beeft* (*als: een Monnik enz.*).

Tonſurer, (v. a.) *De kruin ſcheeren.*

Tonte, (f) *Het ſcheeren* (n) *of de ſcheer-tyd* (f. *der Schaapen of boomen*).

Tontine, (f) *Tontine* (*zékere Lyfrent, die op de langst-leevende vervalt*).

Tontinier, (m) *Deelgenoot daar van.*

Tonture, (f) *Scheer-wol, ſcheering* (f), *afſcheerſel* (n. *van Schaapen, láken, palm, beggen, gras, enz.*); *item 't beloop* (n), *de vlugt of maakely*; *item de stouwing* (f. *van een Schip*).

Top. (*Zie* Tenon).

Toparchie, (f) *Heerlykheid* (f), *gebied* (n).

Toparque, (m) *Heer van een plaats of gebied.*

Topaze, (f) *Topaas* (*édelgest.*).

Tope! (interj.) *Top!* tope! j'y conſens, *top! ik slaa' 't toe.*

Toper, (v. n.) *Ergens in bewilligen*; *item iets bouden tégen iemand* (*in teerling-ſpel*); *item iemand toedrinken of beſcheid doen*

Topenambour, (m) *Aard-appel.*

Topique (adj.); Reméde topique, *uitwendig genees-middel.*

Topiques, (m. pl.) *Algemeene boofdstellingen* (f. pl. *waar toe alle de bewys-rédenen, der stoffen die men verbandeld, konnen gebragt worden*).

Topographe, (m) *Plaats-beſchryver.*

Topographie, (f) *Plaats-beſchryving.*

Topographique (adj.); Carte topographique, *plaats-kaart, byzondere-kaart van een plaats* (*oord*) *of gebied.*

Toquart, (m) *Naam die men geeft aan de kostgangers der Hooge-School te Parys.*

Toque, (f) *Zekere boed of muts met kleine boorden* (*die de kostgangers der Hooge-ſchool te Parys draagen*); *item fluyer, bals-doek* (*zommiger nonnen*).

Toqué, ée (adj.) *Met eene* Toque.

Toquer, (v. a. *oud w.*) *Raaken, treffen* (*Zie* Toucher).

Toquet, (m) *Kinder-muts.*

Toral, (m) *Kaai dyk tusſchen twee akkers of Land-goederen.*

Torche, (f) *Fakkel, toorts* (f), *pik-*

pek-krans; *item stroo-wisch*; *item krans* (*m. om iets op 't hoofd op te draagen*); *item rand* (*m. van een' korf*); torches (pl.) des bêtes fauves, *drek van 't roffe wild* (*als: van herten enz.*).

Torche-cu, (m) *Aars-wisch.*

Torche-nez, (m) *Neus-pranger* (*Moraille*).

Torche pinceau, (m) *Pinceel-lap.*

Torcher, (v. a.) *Afveegen, afwisschen.*

Torchis, (m) *Pleister van klei en stroo* (*voor de wanden der boeren-hutten*).

Torchon, (m) *Een wisch, stroo-wisch*; *item veeg-lap, veeg-doek, vaat-doek*; *dweil.*

Tordage, (m) *Het tweynen, draayen* (*n. van zyde enz.*).

Tordes, (f pl.) *Worsten, ringen van touw*, (*ook genaamd* fauves-rabans *by zee-l.*).

Tordeur, euse (m. & f.) *Tweynder*; *wol-spinner*; *wol-pluiser.*

Tordre, (v. a. je tords; nous tordons &c.) *Draayen, als:* tordre une corde, un osier; tordre du fil &c., *gáren enz. tweynen, tweernen, draayen*; tordre le linge, *het linnen wringen, uitwringen*; tordre le bras, *den arm verdraayen, verwringen, uit 't lid wrikken*; tordre le cou, *den hals verdraayen*; *item omdraayen*; tordre le nez, la bouche, *de neus wringen, omdraayen*; *de mond scheef trekken*; tordre le sens d'un auteur, d'un passage, *den zin van een Schryver enz. verdraayen.*

Tordu, ue, ou Tors, orse (adj. van Tordre) *Gedraaid, getweynd*; *gewrongen, verdraaid enz.*

Tore, (m) *Vorst-ring* (*eener zuil*).

Toreumatographie, (f) *Beschryving van 't beeld- of snywerk der ouden.*

Torons, (m pl.) *Strengen, kabel-draaden* (*waar uit eenig touw geslagen of gedraaid word*).

Torpille, (f) *Kramp-visch* (*die, zoo men zegt, des visschers-arm verstyft of verdooft*).

Torque, (f) *Gevlogten krans* (*m. boven een wapen*).

Torquer, (v. n.) *Tabak spinnen.*

Torquet, (m. gem. w.) *Misleiding, wassen-neus* (f), *als:* donner un torquet à quelqu'un.

Torquette, (f) *Een bandel zee-visch in zekere korven* (*waar zee-visch in stroo gepakt*); *item een' tabaks-rol* (f).

Torqueur, (m) *Tabak-spinner.*

Torréfaction, (f) *Uitdrooging, uitroosting, rooflig.*

Torréfier, (v. a.) *Roosten, uitdroogen* (*door hitte*).

Torrent, (m) *Snel vlietende beek* (f), *of water-stroom* (*m. door een zwaare stort-régen veroorzaakt*; chute d'eau; courant impétueux); un torrent d'injures, *een stroom, eene reeks van scheld-woorden*; céder au torrent, *den stroom volgen of voor d'overmagt bukken*; un torrent de fausses opinions, *een stroom of menigte van enz.*; torrent, *drift, hartstogt, als:* je ne puis résister au torrent qui m'entraine.

Torride, (adj.); la zone torride, *de verzengde luchtstreek.*

Tors, orse (adj. van Tordre) *Gedraaid, getweynd*; du fil tors; de la soye torse.

Torse, (f) *Een geslingerde of omslingerde pylaar, slang-wyze gemaakt werk, eene wrong.*

Torse, (m) *Romp van een beeld.*

Torser, (v. a.) *Iets slang-wyze maaken, slingeren.*

Tort, (m) *Ongelyk, onrecht* (n); il a tort, *hy heeft ongelyk, of onrecht*; faire tort à quelqu'un, *iemand benadeelen, onrecht doen*; mettre dans le tort, *in 't ongelyk stellen*; tort, *schade* (f) *nadeel* (n); reparer le tort qu'on a fait; à tort, (adv.) *ten onrechte, verkeerdelyk, zonder réden, als:* on l'accuse à tort; à tort & à travers, *onbezonnenlyk, in 't wilde, in 't honderd, als:* parler à tort & à travers; de tort & de travers, *op allerlei wyze, 't zy wel of kwalyk, met recht of onrecht.*

Torticolis, (m) *Een scheef hals, scheef-nek*; *item kwaal die een' styven nek veroorzaakt*; *item* (*figuurl.*) *een*

schyn-

ſchynheilige (n. *die kwanswyze het hoofd laat hangen om Godsdienſtig te ſchynen*).
Tortil, ou, Tortis, (m) *Wrong of krans om een moorenhoofd enz.* (m. *in Wápenk.*); *item eene gedraaide pyp of tuis* (f. *van eenig blaas-inſtrument, als: van een wald-hoorn enz.*)
Tortillement, (m) *Draaying, omdraaying*; *kronkeling* (f).
Tortiller, (v. a. & n.) *Omdraayen, in-één-draayen*; *kronkelen, krullen*; *item omwegen zoeken*.
Tortilleux, euſe (adj.) *Kronkelägtig, dat ligt in-een-draait*.
Tortillis, (m) *Gevlogtene of omſlingerde lyſt* (f. *in Bouwk.*).
Tortillon, (m) *Boeren-meid, ſloof*; *item wrong, wiſch, of krans* (*op 't hoofd om iets op te draagen*); *item wrong, hair-vlegt* (*om 't hoofd*); *item krákeling*; *drol-zuiker*.
Tortionnaire, (adj. *in Rechten*) *Gewelddaadig*; empriſonnement injuſte & tortionnaire.
Tortis, (m. *oud w. Zie* Guirlande).
Tortis, (m) *Vlegting* (f), *draalſel* (n) *van verſcheidene draaden*.
Tortoir, (m) *Knuppel, pak-ſtok* (*daar pakken enz. meê vaſt gedraaid worden*).
Tortu, ue (adj.) *Scheef, krom, bogtig, als:* bois, pied tortu, *krom hout*; *ſcheeve of kromme voet*; tortu, ue. *verkeerd, verdraaid, averegts, als:* ſiecle, eſprit tortu.
Tortue, (f) *Een Schildpad* (f); *item ſtorm-dak*; *ſchild* (n. *daar zich de ouden meê bedekten als zy ſtorm liepen*).
Tortuer, (v. a.) *Krommen, buigen, bogtig of ſcheef maaken*; ſe tortuer, (v. r.) *krom worden, ſcheef trekken, zich in bogten ſlingeren*.
Tortueuſement, (adv.) *Met bogten, ſlangwyze, krom*.
Tortueux, euſe (adj.) *Bogtig, vol bogten*.
Tortuoſité, (f) *Bogtigheid, ſlingering, kromheid, kromte*.
Torture, (f) *Pyn, angſt, benauwdheid, kwelling*; *item pyn bank, folter, plei, pyniging* (*der misdaadigers*); donner la torture à ſon eſprit, *zyn hoofd of verſtand* (*ergens op*) *afſlooven, pynigen*.
Toscan, ane (adj.); L'ordre toscan, *de toskaanſche bouw-orden*.
Toſte, (f) *Roei-bank, doſt*.
Toſte, (m. *ontleend van 't Engelſch*) *Drinking der gezondheid van eenen afweezenden*.
Toſter, (v. a.) *De gezondheid van eenen afweezenden of die men bemind drinken of inſtellen*.
Tôt, (adv.) *Dra, haaſtig, ras, vroeg, ten eerſten*; il faut mourir tôt ou tard, *men moet vroeg of laat ſterven*; venir trop tôt, *te vroeg* (*te ras*) *kómen*; tantôt, bientôt, plutôt. (*Zie* tantôt &c.).
Total, ale (adj.) *Geheel, gantſch, vol, volkómen, als:* ſomme, ruine totale.
Total, (m) *Het geheel* (n), *de gantſche ſomme* (f).
Totalement, (adv.) *Geheellyk, gantſchelyk, geheel en al*.
Totalité, (f) *Het geheel* (n), *de volle ſomme* (f).
Toton, (m) *Draai-tolletje, aaltolletje* (n).
Touage, (m) *Het verleggen, naar de wal haalen*; *item boegsjaaren* (*voort-trekken*) *van een ſchip* (n).
Touaille, (f) *Hand-doek* (m. *op een' rol draayende, anders* Eſſuie-main).
Touchant, (prép.) *Ten opzigte van, aangaande, nópende, betreffende, raakende* (concernant, à l'égard de); touchant (joignant, tout contre), *névens, benevens, naaſt*.
Touchant, te (adj.) *Raakende, aanraakende*; *item aandoenlyk, hartroerend, ziel roerend, beweeglyk*; diſcours touchant; touchant, te *ſmertelyk, gevoelig*; perte touchante.
Touche, (f) *Toets, proef* (eſſai); pierre de touche, *toets-ſteen*; l'adverſité eſt la pierre de touche des vrais amis; touche, *wys-pen* (*die de ſchoolieren gebruiken als ze ſpellen*); *griffie, grift* (*om meê op een' lei te ſchryven*); touche, *klaauwier* (n. *aan een orgel, klavecyn enz.*); touche, *het nog eens overleggen, overdoen, na-*

maziem (van iets); *als:* il faut encore une petite touche à ce portrait, à cet écrit; touche, *ongeval, schade, nadeel, aanstoot, ziekte, enz. als:* il craint la touche, *hy vreest voor ongeval; item hy is bang voor den toets.*

Touché, ée (adj.) *Geraakt, aangeraakt, aangeroerd enz.*; dame touchée, dame jouée; *de schyf die men aanraakt moet men speelen.*

Toucher, (v. a. & n.) *Raaken, aanraaken, roeren, aanroeren, als:* toucher de la main, du pied &c. toucher au doigt, *met den vinger aanroeren; item handtastelyk begrypen of bespeuren*, toucher la main, *de hand geeven, hy hand-tasting iets verkoopen*; touchez, là, *daar is myn hand, staat de koop toe*; toucher, *aanpaalen, nevens-aan staan of leggen* (être contigu), *als:* sa maison touche à la mienne; toucher, *voortdryven, voortstuuwen* (pousser, chasser devant soi); touche cocher, *dryf aan koetzier*; toucher, *raaken, vermaagschapt zyn* (être parent ou allié); *raaken, aangaan* (concerner); cela ne me touche pas; toucher, *kloppen* (frapper); toucher de l'argent, *geld ontvangen*; faitez moi toucher cette somme, *beschikt my die somme*; toucher, *speelen, als:* toucher l'orgue, le claveſſin; toucher, *toetsen (met den toets-steen)*; toucher à la grosse corde, *tot de hoofd-zaak komen, de groote snaar roeren*; il ne faut point toucher cette corde, *men moet dat stuk of die snaar niet aanroeren of van die zaak niet reppen*; sa raillerie est fine, il semble qu'il n'y touche pas, *hy heeft eene behendige wyze van scherssen*; toucher, *raaken, treffen, beweegen, aandoen (het gemoed*, émouvoir), *als:* toucher le cœur, *het hart treffen, aandoen*; cela me touche, *dat gaat my aan, of dat belédigt my*; toucher, *aandoen, binnen loopen, ten anker komen, als:* toucher à quelque port, ou endroit; toucher à une basse, *aan de grond stooten (met een Schip)*; toucher la bouche, *kussen*; nous touchons à l'automne, *wy zyn digt by den herfst*; il touche à sa majorité, *hy is baast meerderjaarig*; se toucher, (v. r.) *malkander raaken; naast malkander leggen of staan; item malkander bestaan of vermaagschapt zyn.*

Toucher, (m) *Het gevoel* (m. *een der 5 zinnen*, le tact); *item 't voelen, 't tasten; 't speelen of slaan (op een' orgel of klavecyn).*

Toucheur (m) de bœufs, *ossendryver, beesten-stouwer.*

Toue, (f) *Veerschuit, veer-pont; item voortwinding, inkorting (van een Schip).*

Touer (v. a.) un vaiſſeau, *een schip inkorten, voort-winden (met de paerdenlyn en 't werp-anker)*; ancre à touer, *een werp-anker.*

Touffe, (f) *Bos, of bosch* (m), touffe de cheveux, de plumes, de rubans, *hair-bos; véder-bos; luize-bos*; touffe, *'t dik of lommerryk gebláder (der boomen).*

Toug, (m) *Paerde-staert, standaard (der Turken).*

Touffu, ue (adj.) *Dik of digt gebláderd, lommerryk; item gekuifd.*

Touillaut, (m. *gem. w.*) *Een vrolyke baas, een liefhebber*; un gros touillaut.

Toujours, (adv.) *Altyd, altoos, immer, steeds*; il est toujours gai; toujours (cependant, en attendant), *ondertusschen, immiddels, terwyl, als:* je vais sortir, travaillez toujours; toujours, *evenwel, nochtans, ten minsten, als:* si je n'ai pas réuſſi, toujours ai-je fait mon devoir.

Toupe, (f) *Vlok* (f), *hair-bos* (m).

Toupet, (m) *Vlokje; hair-lokje, kuifje*, toupét (n).

Toupie, (f) *Tol, werp-tol, draai-tol, taats* (m); jouer à la toupie, *met den tol speelen*; la toupie dort, *de tol gaat zeeg.*

Toupier, ou, Toupiller, (v. n. *gem. w.*) *Omdraaeyen (als een tol), heen en weêr slingeren, drentelen (zonder iets te verrichten).*

Toupillon, (m) *Hair-bosje; een bosje*

bosje (n. *van in-één-gewassene oranje-tokken enz.*).

Tour, (f) *Een tören* (m); *item 't kasteel* (n. *in 't schaak-spel*).

Tour, (m) *Rond-draaying* (f. mouvement en rond); *omtrek, omloop, kring* (m. circuit, circonférence); *behangsel, rabas* (n. *van een lédikant*); *mantel* (*van een schoorsteen*); *draai-bank*; *pluim of lint* (*om den hoed*); *zwaztel, haur band*; *armband*; *lob*; *krullen* (*aan 't hoofd der juffers*); *stropje, das of kraag*; *lis* (*van een mantel*); *klier* (*van een' bef*); tour de gorge, de perles, *neerstik*; *paerel-snoer*; tour, *reisje, toertje, wandeling*, *als*: allons faire un tour; tour, *beurt, reis*, *als*: c'eſt mon tour; tour, tour d'eſcrime, *streek, poets*, *als*: il m'a joué un vilain tour; tour, tour d'adreſſe ou de paſſe-paſſe, *hand-greep, kunstje* (*der Goochelaars enz.*); tour de bâton, *handgreep, gaauwigheid, snédige trek* (*om voordeel te behaalen*), *een buitenkansje*; tour de ſoupleſſe, *luchtige sprong, gezwindheid, item laage vleiery* (*ter verkryging van iets*); tour de fripon, *een guiten-stuk*; tour, *draai, hand-greep, wyze van doen*, *als*: j'ai fait réuſſir cette affaire par le tour que je lui ai donné; tour, *draai, glimp*, *als*: donner un tour favorable à une affaire; tour, *bevalligheid, aangenaamheid, zwier*, *als*: avoir un tour d'eſprit, d'expreſſion, de viſage qui charme; tour d'ami, *dienst, vriendschap*; *item* (*spottende*) *poets, trek*; tour, *katról, windaas, haspel*; tour, *kink, draai*, (*in een kábel of touw*); tour, *draai-kast* (*die half ópen is en op een spil draait in 't vengster van 't spreek-vertrek eenes Nonnen-kloosters, om iets in te steeken of door te spreeken*); Dame du tour, *nonne, oppaster van 't spreek-vertrek*; fait au tour, *gedraaid*; *item fraai, net, wel-gemaakt*; quart de tour à droit, à gauche, *regts om*; *links om*; demi tour à droit, à gauche, *regts om keerd u*; *links om keerd u*; faire le tour d'une ville, d'un païs, du monde, *eene stadt omwandelen*; *een land bereizen*; *de waereld omreizen, omvaaren*; on lui a fait faire un tour de ville, *men heeft hem gegeesseld of gebannen*.

Tour à tour, (adv.) *Beurtelings, by beurten, na malkander.*

Tourbe, (f. *oud w.*) *Ménigte, schaare* (f), *hoop, drom* (m. *volks*).

Tourbe, (f) *Turf*; *item een klomp gedroogde run* (m. *om te branden*).

Tourbier, (m) *Turf-boer*; *turf-verkooper*; *turf-maaker.*

Tourbier, (m) ou témoin tourbier, *Getuige die met veele teffens gehoord is.*

Tourbillon, (m) *Wervel-wind*; *dwarl-wind*; *item wervel* (*in 't water en in de lucht*).

Tourbillonner, (v. n.) *Omdwarlen.*

Tourd, de (m. & f. *Zie* Grive).

Tourdion, (m) *Gekkelyke wringing of houding des ligchaams* (n).

Tourelé, ée (adj.) *Getórend.*

Tourelle, (f) *Törentje* (n); *item de rei orgel-pypen van vooren* (f).

Touret, (m) *Ring* (*aan een bézemer.* Péſon); *ring* (*van een paerde-gebit*); *roel-tol of ring*; *raadje* (*dat door een grooter godreeven word*).

Touriere, (f) *Oppaster van 't spreek-vertrek in een Nonnen-klooster.*

Tourillon, (m) *De punt* (f) *of 't eind* (n) *daar iets op draait* (*als: van een kanon, mólen-as, draai-brug enz.*).

Tourment, (m) *Pyn, straf* (f); *item droefheid, smert, kwelling* (f), *hartzeer* (n).

Tourmente, (f) *Onweer* (n), *storm* (m. *op zee*); être emporté par la tourmente.

Tourmenter, (v. a.) *Plaagen, pynigen, folteren, kwellen, wroegen*; ſe tourmenter, (v. r.) *zich kwellen, pynigen, moeite of beweeging geeven, woelen*, *als*: ſe tourmenter pour rien; ce prédicateur ſe tourmente trop en chaire; tourmenter (v. n.), ſe tourmenter (v. r.), *krimpen, krom trekken, werken*, (ſe déjetter), *als*: bois qui ſe tourmente; vaiſſeau qui ſe tourmente, *een schip dat* (*door storm*) *slingert, of werkt.*

Tour-

Tourmenteux, se (adj.) *Stormig, onstuimig*; cap ou promontoire tourmenteux, *Kaap of voorgebergte daar het veel stormt.*

Tourmentin, ou perroquet de beaupré (m), *boeg-spriet-steng, bóven-blind* (f).

Tournant, te (adj.) *Drayende, omwendende*; *item veränderlyk van zinnen, wankelmoedig*; pont tournant, *draai-brug, gier-brug.*

Tournant, (m) *Maal-stroom, draai-kolk* (m. moulinet); *item draaying, bogt* (f), *hoek* (m. *van een' straat, weg of rivier*); *draai, omkeering*; *item de keer plaats* (*van ry-tuigen*), *als*: prendre son tournant trop court.

Tourne, (f) *'t Troef-blad in 't kaarten-sp.*); *toegift* (*in ruiling*); *opgeld*, agio.

Tourné, ée (adj.) *Gedraaid, gewend enz.*; bien tourné, *regtschapen, welgemaakt, fraai, cierlyk, als*: homme, esprit, discours bien tourné; mal tourné, *wanschápen, lelyk*; tourné, ée, *omgeslaagen, geronnen enz.*; vin tourné, *bedorven of vuil geworden wyn.*

Tourne à gauche, (m) *Werk-tuig om een' schroef enz. meê op te draayen.*

Tournebout, (m) *Krom-hoorn of fluit die van onderen krom is.*

Tournebroche, (m) *Een loopend spit*; *item een braad spit-draayer, keuken-jongen.*

Tournée, (f) *Omloop, omtrek* (m), *omzwerving* (f. *door een land of stads*); *item huis-bezoeking*, visitatie (f).

Tournefeuillet, (m) *Lintje of téken in een boek* (n).

Tournefil, (m) *Slyp staal, stryk-léder* (n).

Tournelle, (f. *oud w.*) *Torentje* (n).

Tournelle, (f) *'t Oppergerecht in hals-zaaken* (n); tournelle civile, *'t oppergerecht in burgerlyke zaaken* (*te Parys*).

Tournemain, (m) *Hand-gedraai, oogenblik* (n); il change en un tournemain.

Tourner, (v. a. & n.) *Draayen, keeren, wenden, wentelen, omdraayen, omkeeren, omwenden, omwentelen, 't onderste boven wenden, in 't ronde draayen enz.*; tourner sur son axe, *op zyn' as of spil draayen, of wentelen*; tourner la broche, *het spit omdraayen*; la broche, le moulin tourne, *het spit, de mólen draait om*; tourner le dos, *den rug toekeeren, van ter zyden aanzien*; tourner la main, *de hand omwenden, omdraayen*; tourner le pied en dehors, *den voet buitenwaards keeren of uitzetten*; tourner une feuille, *een blad omslaan, omkeeren*; tourner tout sens dessus dessous, *alles 't onderste bóven keeren*; tourner quelqu'un de tous cotés, *iemand van alle kanten beschouwen, onderzoeken*; tourner une chose à son profit, *iets tot zyn voordeel wenden*; tourner son cœur à Dieu, *zyn hart tot God wenden*; tourner bien une chose, *een ding wel of cierlyk inrigten*; tourner en raillerie, *in spotterny keeren*; tourner quelqu'un en ridicule, *iemand belagchelyk maaken*; tourner le lait à une nourrice, *een' min bezwangeren*; tourner à gloire, *tot eere verstrekken of gedyen*; la tête lui tourne, *hy is niet wel by 't hoofd, hy heeft een slag van de mólen weg*; cela me feroit tourner l'esprit, *dat zou my gek doen worden*; tourner autour du pot, *om 't kantje praaten, niet voor de vuist spreeken of handelen*; tourner, *overzetten, vertaalen* (*béter* traduire); tourner ou se tourner, (v. n. & r.) *zich omwenden, omkeeren*; *item schiften, klonteren, stollen, dik worden, zuur worden* (*als: melk*), *bederven, vuil worden, keeren* (*als: wyn*); *item ryp worden* (*als: vrugten*); le temps se tourne au beau, *'t word mooi weêr, of 't weêr klaart op.*

Tournesol, (m) *Zonne-bloem* (f); *item lakmoes* (n).

Tournette, (f) *Een haspel* (m).

Tournevire, (f) *Kabelaaring* (*zéker touw dat men aan de kábel en spil vast sorret om 'er 't anker meê op te winden*).

Tournevirer, (v. a) *Met de kabelaaring en spil opwinden*; *item ondeRzoeken, uitvorschen.*

Tournevis, (m) *Schroef-draayer (zéker werk-tuig om een schroef meé ópen of toe te draayen).*

Tourneur, (m) *Draayer*; *konst-draayer.*

Tourneuse, (f) *Draayers vrouw.*

Tourniquet, (m) *Draai-boom*, *kruis-boom*, (m. *op een voet-pad*); *item draai-bord* (n. *waar-op men speeld*); *wervel* (m), *draai-yzer* (n. *aan een deur of vengster*); *item een instrument waar by de heelmeesters de bloed-váten toewringen.*

Tournoi, (m) *Steek-spel*, *tournoi-spel* (n. *zéker gevegt der Ridders voor dézen*).

Tournoiement, (m) *Draaying*, *krom-looping* (f. *der wégen of rivieren*); *draaying* (*des hoofds*).

Tournoier. (*Zie* Tournoyer).

Tournois, (adj.); Un écu tournois, *een' fransche kroon*; une livre tournois, *een fransche gulden*; (*NB dit woord* tournois *word gemeenlyk in de wisselbrieven op Vrankryk achter de om gevoegt*).

Tournoyer, (v. n.) *Dikwils rond-draayen*, *krom-loopen*, *rond-omloopen.*

Tournure, (f) *'t Draayen*, *'t draai werk* (n) *de*, *draai konst* (f); *item geschiktheid*, *fraaiheid* (f. *van iets of die men aan iets geeft*).

Touron. (*Zie* Toron).

Tourte, (f) *Eene taart.*

Tourteau, (m) *Een plat-rond* (n. *in een wápen*); *item een koek* (m. *van uitgeperste vrugten*).

Tourtereau, (m) *Jonge tortelduif.*

Tourterelle, (f) *Tortelduif.*

Tourtiere, (f) *Taart-pan.*

Tourtouse, (f) *Strop* (*waar-aan een misdaadiger te Parys gehangen word*).

Tourtre, (m) *Tortelduif* (*by Dichters*).

La Toussaint, (f) *Allerheiligen* (*NB. dit woord is* fem. *om dat 'er* fête *onder verstaan word*).

Tousser, (v. n.) *Hoesten*, *kugchen.*

Tousserie, (f) *Hoesting.*

Tousseur, se (m. & f.) *Hoester*, *kugcher*; *hoester kuchster.*

Tout, toute, (in plur. tous, toutes, adj. & pron.) *Al*, *gantsch*, *geheel enz.*; tout le monde, *de geheele*, *heele of gantsche wareld*; *item ieder-een*, *elk*; tout le monde le dit, *ieder-een*, *een ygelyk zegt het*, toute la terre, *de geheele aarde of aardbodem*, *het gantsche aardryk*; tout le jour, *den gantschen dag*; tout son pouvoir, toute sa gloire consiste &c, *zyne gantsche of geheele magt of alle zyne magt enz.*; de tout mon cœur, *van gantscher harten*, *gaarne*; somme toute, *met één woord*, *om kort te gaan*; tout, toute, *al*, *ieder*, *yder een*, *een ygelyk*, *al wie of wat ook*, *als:* tout homme qui (ou quiconque) en use de la sorte, *een ygelyk*, *of*, *al wie zoo handeld*, *dusdaanig te werk gaat*; tout homme (chacun) est menteur, *elk is een leugenaar*, *of*, *alle menschen zyn leugenaars*; tout arbre qui ne porte point de bons fruits, *alle* (*zodaanige*, *of een ygelyk*) *boom die enz.*; tout (quelque), *hoe*, *hoe ook als:* tout malade qu'il étoit (ou quelque malade qu'il fut); *hoe ziek hy ook was*; toute ingrate qu'elle est, *hoe ondankbaar zy ook is*, *of*, *zoo ondankbaar als zy is*; tout-venant, *een yder*, *die maar komt*, *jan en alleman*, *als:* sa maison est ouverte à tous-venants; à tout moment, à toute heure, à tout bout de champ, *alle oogenblik*, *telkens*; prendre à toutes mains, *overäl weg kaapen*; courir à toutes jambes, *uit al zyn' magt loopen*; courir à toute bride, *uit al zyn magt rennen of galoppeeren*; tout coup vaille, *luk of raak*, *onbezuisd*, *raak: het niet zoo is het mis*, *als:* il fait cela à tout coup vaille; à tout hazard, *op avontuur*, *om een kansje*, *of het gelukte*; toutes les fois que &c., *zoo dikwils*, *zoo ménigmaal als enz.*; tout ce qui, tout ce que, *al wat*, *al 't geene*; *als:* tout ce qui est rare, *al wat zeldzaam is*; tout ce que je voi, *al wat ik zie*; tout tant qu'ils sont, *zoo veél als zy zyn*,

een ygelyk van hun; tout tel, toute telle, *net zoo, juist zoodanig*; tout tel que vous me voyez.

Tout, (f. m.) *Het geheele, 't gantsche, als*: le tout est plus grand que sa partie; tout, *alles*; pouvoir tout sur quelqu'un; pourvoir à tout, *op alles voorzien*; tout (tout le monde), *alles, of een yder klaagt*; tout bien considéré, *alles wel over wogen zynde*; tout compté, tout rabattu, il me doit tant, *na alles gerékend en afgetrokken te hebben, is enz.*; tout ce qu'on a de plus cher, *al wat iemand het dierbaarste is*; c'est son tout, *dat is zyn of haar al of oog-appel, of wat hy of zy 't hoogste schat of bemind, item dat is zyn of haar geheele schat, bezit of vermógen*; le tout est de bien commencer, *het voornaamste is enz.*; mettre le tout pour le tout, *'t uiterste 'er aan waagen*; ce n'est pas tout (il ne suffit pas), *'t is niet genoeg*; ce n'est pas tout, ou, ce n'est pas encore tout, *daar komt nog by, of dat is 't nog niet al*; après tout, *kort om, alles overwógen zynde*; sur tout, *voor al, boven alles, boven al.*

à Tout, ou atout, (f. m.) *'t Troefblad, troef*; jouer à tout, *troef speelen.*

Tout, (adv.) *Geheel, gantsch, gantschelyk, geheeliyk, volkómen, volkómentlyk, als:* tout nud, tout noir, tout blanc &c. ils étoient tout etonnés, tout couverts, *zy waaren geheelijk verwonderd of verbaast enz.*; tout autre, *geheel of gantsch anders, als:* cette étoffe est tout autre que celle là, elle est tout aussi belle que &c., *zy is volkómen zoo fraai als enz. (NB. als men zegt* ils sont tous étonnés; elles sont toutes étonnées, *is het een* adj. *en beduid zy zyn alle verbaasd of verwonderd)*; tout à fait, *gantschelyk, volkómentlyk*; cela est tout à fait beau; rien du tout, *niet-met-al, niets*; point du tout, *gantsch niet, geenzints*; tout au plus, *ten hoogsten, voor 't meeste*; tout au moins, *ten minsten*; tout au pis, *ten ergsten, ten kwaadsten*; sur tout, *boven al, voor naamentlyk*; tout à l'heure, tout maintenant, tout incontinent, tout présentement, *nu, juist nu, terstond; straks, aanstonds* d'abord); tout à cette heure, *op (dit oogenblik*; tout ensemble, tout à la fois, *te gelyk, teffens, op ééne reize*; tout à coup, *eens klaps, op staande voet*; tout d'un coup, *met éénen slag, op één maal, in ééns*; tout de meme, tout ainsi, *éven eens, op dezelve wyze*, tout de même, que si &c., *éven, éven eens als of enz.*; cela m'est tout un, ou, tout de même, *dat is my onverschillig*; tout juste, *volkómen recht, éven, juist*; tout droit, *regt uit*; tout du long, *in de lengte, vol uit, gantsch uit*; mettre son nom tout du long; tout le long de la riviere, de la nuit, *de geheele rivier langs*; *de gantsche nagt dóór*; tout de bon (férieusement), *in ernst, met ernst*; parler tout de bon; tout de nouveau, *gantsch nieuwelings, onlangs*; tout à point, tout à propos, *net van pas, ter juister tyd*; tout haut, *luidskeels, hard*; tout bas, *zagtjes*; parler tout haut, tout bas; tout beau, tout beau, *zagtjes, allengskens, niet te schielyk*; tout beau s'il vous plait ne vous fachez pas; tout outre, *dóór en dóór*; percer tout outre; tout froidement, *heel koeltjes, droogjes*; tout franc, ou, tout franchement, *vrypostiglyk, voor de vuist*; tout contre, tout auprès, *névens aan, digt by.*

Toute-bonne, (f) *Scharlei, (kruid).*

Tout-ensemble, (f. m.) *Het geheele, iets dat onder één genómen is* (n), *als*: le tout ensemble est beau, mais &c.

Toutefois, (adv. néanmoins) *Evenwel, nochtans.*

Toutes fois & quantes, ou, Toutes & quantes fois (adv. *gem. en oud w.*) qu'il vous plaira, *zoo dikwils als het enz.*

Toute-presence, (f) *Alom-tégenwoordigheid.*

Toute-puissance, (f) *Almagt, almagtigheid, almógendheid.*

Toute-

Toute-ſcience, (f) *Alweetenheid.*

Tout-puiſſant, ante (adj.) *Almagtig, almogend*; le tout-puiſſant, (m) *de Almógende, de Almagtige*; il eſt tout-puiſſant chez &c., *hy vermag alles by enz.*

Tou-tou, (m) *Bafje* (n. *naam die men geeft aan een klein hondje*).

Tous, (plur. *van* Tout); tous-venants, *alle die maar komen, een yder*; ſa maiſon eſt ouverte à tous-venants.

Toux (f) *De Hoeſt of kug* (m); toux ſeche, *kink-hoeſt.*

Trabe, (m) *Balk, anker-ſtok* (*in een wápen*); *vuur-kolóm* (f), *vuurig lucht-téken* (n).

Trac, (m. *oud w.*) *Tred, gang* (m. *van een paerd, ezel enz.*); *ſpoor* (n. *van 't wild*).

Tracas, (m) *Geſtommel, gewoel* (n), *beweeging, verwarring* (f. allarme, bruit, embarras); tracas, *neering* (f), *ambogt* (n), *als:* il fait ſon petit tracas doucement; le tracas du mariage, *de huwelyks pligt.*

Tracaſſer, (v. n.) *Woelen, tobben, geen ruſt hebben, veel geſtommel maaken, bézig zyn*; *item heen en weêr loopen, drentelen*; *item loopen en draaven (om iets te bekómen of te bekuipen)*; *item ſtaan tand trekken, knibbelen (in 't koopen)*; tracaſſer, (v. a.) *afſlooven, kwellen, plaagen, onruſten, als:* tracaſſer ſa vie, quelqu'un &c.

Tracaſſerie, (f) *Gewoel* (n) *moeite, geſtommel, getier, geraas*; *item harrewarring, kibbelaary*; *item knibbelaary, tand-trekking*; *item kwelling* (f).

Tracaſſier, iere (m. & f.) *Woelgeeſt*; *twiſt maaker*; *kibbelaar*; *kwelgeeſt*; *talmer, dinger, tand-trekker*; *talmſter enz.*

Trace (f. veſtige, pas), *Spoor, voet-ſpoor* (n), *voet-ſtap* (m); ſuivre à la trace, *op 't ſpoor volgen*; marcher ſur les traces de ſes ancêtres, *de voetſtappen zyner vóór-ouderen drukken, dat is, hun gedrag naarvolgen*; trace, *téken, voorbeeld, overblyfſel, voet-ſpoor* (marque); *item téken, ſchrap* (raye); on n'en voit plus aucune trace.

Tracer, (v. a. marquer, ébaucher) *Schetſen, tékenen, afstékenen, ontwerpen* (*als: een gebouw enz.*); *afſchetſen, afmaalen, beſchryven* (*eenig geval of iemands hoedaanigheid* (décrire); tracer un diſcours, *een geſprek ontwerpen, opſtellen*; tracer le chemin, *den weg baanen, of aanwyzen, 't ys breeken*; tracer, *ſchrappen, ridſen* (rayer); tracer (v. n. ne pas s'enfoncer) *zich bóven op verſpreiden* (*als een' wortel*).

Traceret, (m) *Linieer-pen, rids, grift* (f).

Trachée, ou la Trachée-artere (f), *De long pyp, lucht-pyp.*

Traçoir, (m) *Graveer-naald, ſteek-bytel* (*der ſtempel-ſnyders enz.*); *item maatſtok, afpaſſer* (*der Hoveniers*).

Tractation, (f) *Behandeling* (*eener ſtoffe*).

Traditeur, (m) *Overléveraar* (*naam die men in de eerſte kriſtenkerk gaf aan den geenen die aan de vervolgers de gewydde ſchriften overléverde*).

Tradition, (f) *Overlévering, onbeſchrévene of van mond tot mond óvergebragte leere*; *item óvergaave, óverlévering, ter handſteiling* (*in Rechten*).

Traditionnaire, (adj. & f.) *Aanhanger der óverléveringen.*

Traditionnel, le (adj.) *Dat by óverlévering is.*

Traditive, (f) *Mondelinge óverlévering, onderrichting van 't eene geſlacht tot 't andere.*

Traducteur, (m) *Overzetter, vertaaler, vertolker.*

Traduction, (f) *Overzetting, vertaaling, vertolking.*

Traduire, (v. a. je traduis; nous traduiſons &c.) *overzetten*; *vertaalen, vertolken*; *item overbrengen, beroepen* (*voor een ander Gerechts-hof*).

Trafic, (m) *Handel, Koop-handel.*

Trafiquant, ante (adj. & f.) *Handelende*; *handelaar*; *handelaarſter.*

Trafiquement, (m) *Handeling* (f).

Trafiquer, (v. a. & n.) *Handelen, handel dryven.*

Trafiqueur, (m) *Handelaar.*

Tragant ou Tragacanthe (f), *Gom-dragant.*

Tragédie, (f) *Treur-spel*; *item droevig noodlot of einde* (n).

Tragédien, (m) *Treur-dichter*; *treur-dicht-speeler.*

Tragi-comédie, (f) *Een treur-bly-eindend spel* (n).

Tragi-comique, (adj.) *Treur-bly-eindend.*

Tragique, (adj.) *Treurig*; poëte, poëme tragique, *treurdichter*; *treur dicht*; tragique, *droevig, rampzaalig, noodlottig* (funeste); mort, fin, avanture tragique; ftyle tragique, *hoogdraavende schryf-trant.*

Tragique, (m) *Het tragédiën schryven, of de wyze daar van*; *item een tragédiën-schryver.*

Tragiquement, (adv.) *Op eene treurige of rampzálige wyze.*

Trahir, (v. a.) *Verraaden, ontrouw behandelen*; trahir fa patrie, fon ami &c.; *item* trahir fes interêts, *zyn eigen belang benadeelen, te kort doen*; trahir la verité, fon cœur, fes fentimens, *de waarheid enz. verbergen*, fe trahir (v. r.) foi même, *zich zelven verraaden of ontdekken.*

Trahifon, (f) *Verraad* (n), *verraadery* (f); une noire trahifon, *een snood verraad*; haute trahifon, *hoog verraad, misdaad van gekwetste Majesteit*; en trahifon (traitreufement, en traitre), *verraaderlyker wyze.*

Trajet, (m) *Overtogt, overvaart, overscheeping (f. over een smal vaarwáter of zee engte)*; *item togt, reize (f. te land).*

Train, (m) *Sleep, ná sleep, stoet* (f), *gevolg* (n), *bedienden (van een groot Heer*, fuite); train lefte & magnifique, *pragtige stoet, pragtig gevolg*; un train d'artillerie, *eene ménigte grof geschuts*; train de bateaux, *een reeks van schuiten aan malkander (om eene rivier op te trekken)*; train de bois, *een vlot, houtvlot*; train d'un caroffe, *'t onderstel, ('t voor- en achter-stel) eener koets*; le train de devant, de derriere d'un cheval, *'t voor- en achterlyf van een paard*; train, *d'opstal, 't toebehooren (van iets), als:* le train de preffe, de moulin &c., train, *gang, tred, pas*; ce cheval va grand train; train, *voortgang, als:* cette affaire va bon train, *die zaak gaat wel voort*; aller grand train, *wel voortgaan, wakker aanstappen, loopen, ryden*; aller fon train, *zynen tred of gewoonte houden*; mettre en train, *aan den gang helpen*; être en train, *aan de gang zyn*; l'affaire eft en bon train, *die zaak is op een' goeden voet, is mooi aan de gang*; le voilà en train de boire, de parler, de faire une chofe, *nu is hy aan de gang, in de luim, of gesteld om te drinken enz.*; train de vie, *leevens wyze, gedrag, manier van leeven*; train, *boerenwinkel, sluip-winkel* (m); *item boerenpak, slegt volk* (n); je ne veux point de train dans mon logis; tout d'un train, (adv.) *te gelyk, teffens.*

Trainant, te (adj.) *Sleepende enz.*; robe, queue trainante; maladie trainante, *sleepende, langduurige ziekte*; ouvrage, discours trainant, *langzaam werk*; *langdraadige en losse rédenvoering.*

Traine, (f) *Sleê (der touwdraayers)*; *reep of touw waar-aan de bootslieden hun linnen-goed in zee hangen om te wasschen*; *item de sleeping of 't voortsleepen, als:* bateau qui eft à la traine.

Traineau, (m) *Een' sleede, Sleê*; *item ys-sleê*; *narre-sleê* (f); *item sleep-net, patrys-net* (n); *item zégen (m. zeker visschnet).*

Trainée, (f) *Streep, streek (f. van iets dat gestort is)*; *item een loopend vuur (n. van bus-kruid)*; *sleeping (f. der stemme, in 't zingen)*; *lok-aas (n. om wolven te vangen).*

Traine-gaine, (m. *oud w.*) *Lanterfanter, dag-dief.*

Traine-malheur, (m) *Schooyer, bédelaar.*

Traine-potence, (m. *boert. w.*) *Oproer-maaker, verleider, een die*

die anderen aan de galg brengt.

Traine-rapiere. (Zie Bretteur).

Trainer, (v. a. & n.) Trekken, voort-trekken (een' wâgen); sleepen, voort-sleepen; trainer sur une claye, op een' horde sleepen; trainer, draalen, rekken, draalende houden, ophouden (een' zaak enz.); trainer ses paroles, langzaam spreeken, teemen; laisser trainer ses hardes, zyn goed overäl laaten slingeren; cette affaire traine trop, die zaak draald te lang; trainer, kwynen, zwak zyn; trainer sa vie, zyn leeven met moeyelykheid doorbrengen; style qui traine, een laffe schryfwyze; trainer après soi, achter nâsleepen, met zich voeren, als: la guerre traine après soi de grands malheurs, le feu trainoit par-tout l'horreur & la désolation, het vuur verspreidde overäl de schrik enz.; se trainer, (v. r.) zich sleepen; item sluipen; langs de grond kruipen; item langzaam voortgaan; item zich (ergens) ophouden.

Traineur, (m) Sleeper; item een die met 't sleep-net vogelen vangt; item een achter-blyver (van een lêger, die maar op 't plunderen past); achter-blyver (van jagt-honden); traineur d'épée, (gem. w.) straat-slyper, lêdig ganger, spit-draager.

Traion. (Zie Trayon).

Traire, (v. a. je trais; nous trayons; je trayois, j'ai trait &c.) Melken; traire une vache, une chevre &c.

Trait, te (adj.) Gemolken; getrokken; or trait, argent trait, getrokken goud, of goud-draad; zilverdraad.

Trait, (m) Een trek (m) trekking (f) 't trekken, voort-trekken (n. van iets); trek-zeel, trek-leer (n. der paerden); cheval de trait, een trekpaerd; traits de visage, trekken van 't aangezigt; trait de plume, de pinceau, trek met de pen enz.; trait de scie, een zaag-snêe; trait d'esprit, een geestige of verstandige trek; trait de raillerie, schimpschoot, steek; trait, streek; voilà un de ses traits; trait, schets, trek, staaltje, stuk, als: un trait de morale, d'histoire, d'amitié &c. savoir les traits, de streeken of kneepen weeten; trait pyl, schigt, schoot (van een boog enz.); être à la portée du trait, onder 't bereik van de schoot of pyl zyn; vite comme un trait d'arbalete, zoo gezwind als een' pyl uit een' boog; sentir les traits de la colere de quelqu'un, iemands hevige gramschap gevoelen; vous m'avez blessé de vos traits, gy hebt my met uwe tiefde-pylen gewond, of getroffen; trait, teug, dronk, boire à longs traits, met groote teugen drinken; trait, goud-draad; zilver-draad; trait, rekking, uit-trekking (op de pyn-bank); tout d'un trait, op éénmaal, in éénen gang, of loop, in éénen teug; trait de compas, streek van 't kompas; trait, afrissing, têkening (by Steenb.); item 't lood (van een uurwerk).

Traitable, (adj.) Handelbaar, handzaam, gedweeg, vriendelyk; (accommodant, facile); homme fort traitable; traitable, smêdig, gedweeg, zagt (als gou. ductile); geneesbar (curable); buigzaam, onderwerpelyk, leerzaam (docile).

Traitant, ante (Part. van Traiter) Handelende; onthaalende enz.

Traitant, (m) 's Konings pagter.

Traite, (f) Togt, reize (die men doed in éénen zet, zonder rusten of pleisteren), als: faire de grandes traites, faire le chemin d'une seule traite; d'ici là, il y a une longue traite; une longue traite d'années, eene lange reeks van jaaren; traite, handel die op de zee-kusten met de schêpen geschied, als: être en traite sur la côte d'Afrique &c. traite de nègres, slaaven-handel; traite, uitvoer, afscheeping, vervoering, als: défendre la traite du bled &c. traite, tol op waaren die vervoerd worden; traite foraine, inkomende en uitgaande rechten, of konvoi en licenten, tol-recht op de inkomende en uitgaande waaren, van of naar vreemde landen; traite ou train de bateaux, eene rei schuiten aan malkander; traite, een wissel-brief (in 't

Ital. Tratta, *meerv.* Tratti, *dus gen. by den geenen die denzelven trekt of die betrokken is; maar over-gemaakt of* geremitteerd *wordende, veränderd de naam in* Remife).

Traité, ée (adj.) *Gehandeld; verhandeld, of onderzogt; onthaald.*

Traité, (m) *Handeling, overëenkomst* (f), *verdrag*, tractaat (n); traité de paix, de commerce &c. traité, *verhandeling, boek, tractaat, geschrift (over eenige stoffe).*

Traitement, (m) *Behandeling, bejegening* (f), *onthaal* (n); *item 't behandelen, oppassen* (n. *der wonden of zieken*).

Traiter, (v. a. & n.) *Handelen, méde omgaan, méde te werk gaan; behandelen, bejégenen*; on me traite fort mal; taisez vous & ne me traitez pas d'égal, *zwygt en bejégend my niet als uws gelyk*; traiter, *ontvangen, onthaalen*; traiter quelqu'un avec honneur; traiter (regaler), *onthaalen*, tracteeren (*op spys en drank*); traiter quelqu'un à bouche que veux tu? *iemand vol opschaffen*; traiter à 20 sols par répas, *voor 20 stuivers de man opdisfen*; traiter un malade, une playe &c., *eenen zieken, oppassen, bedienen, onder de* cuur *hebben; eene wond verbinden, of daar over gaan*; traiter, *noemen, houden voor of behandelen als of*; traiter quelqu'un d'ami, d'ennemi, de coquin, de sot &c., *iemand zyn vriend enz. noemen of als zodánig bejégenen*; traiter quelqu'un en ami, *iemand als een vriend, zonder omstandighéden, onthaalen*; on traite le Roi de Majesté, le Pape de Sainteté, *men noemt* (titeleerd) *den Koning zyne Majesteit enz.*; traiter un sujet, une matiere, *een onderwerp, eene stoffe verhandelen, daar over schryven of rédenkavelen.*

Traiter, (v. n. Négocier) *Handelen in onderhandeling zyn, verdrag maaken, overëenkomen*; traiter d'une affaire, de la paix.

Traiteur, (m) *Gaar-kok; táfelhouder, ordinaris-houder.*

Traitoire, (f) *Band-haak* (m. *om den laatsten hoepel van een vat meê te rekken*).

Traitre, Traitresse, (m. & f) *Verraader, verraadster of verraaderſche; een trouwloos mensch.*

Traitre, traitresse, (adj.) *Verraaderlyk, valsch, bedrieglyk*; un procédé, un chien, un cheval fort traitre.

Traitreusement, (adj.) *Verraadeling, op eene verraaderlyke wyze.*

Tramail, (m) *Schákel, schakel-net* (n. *zéker visch-net*).

Trame, (f) *De inslag* (m. *draad die de weevers doorschieten, by hun ook gen.* trême); trame de la vie, *de leevens-draad*; la trame de ses jours est coupée; trame, *t'zámenzweering*, ourdir une trame, *eene t'zámen-zweering berokkenen, stigten.*

Tramer, (v. a.) *Den inslag spoelen, doorschieten, inslaan* (*by Weev.*); *item brouwen, berokkenen* (*verraad enz.*).

Tramontain. (*Zie* Ultramontain).

Tramontane, (f. *Ital. w.*) *De noorde-wind* (vent de nord); *item de noord-sterre*; perdre la tramontane (être déconcerté ou désorienté), *van zyn stuk afraaken, 't spoor byster worden.*

Tranchant, te (adj.) *Snydend, scherp-snydend, scherp*; écuyer tranchant, *voorsnyder.*

Tranchant, (m) *De sneê of snéede, 't scherp* (*van een mes enz.*); épée à deux tranchants, *een tweesnydend zwaard.*

Tranche, (f) *Sneede of sneê, enz.*; tranche de pain, *eene sneê brood*; tranche de lard, de boeuf, de jambon, *een reepje of sneê spek; een stuk ossen-vleesch; een stuk ham*; tranches, *reepjes goud* (*om meê te vergulden*); dorer sur tranche, *op sneê verguldén* (*by boek-b.*); tranche, *blikschaar.*

Tranche-couteau, (m) *Schaafmes* (*by Boek-b.*).

Tranchée, (f) *Snyding, pyn, krimping* (*f. in den buik enz.*); *wee* (*der Kraam-vr.*); *dóórsnyding, gragt* (*f. tot aftapping van wáter* canal); *kuil, groeve, grep* (*f. voor boomen of metzelwerk*); tranchée, *een loopgráven*

gråven (by krygs-l.); ouvrir la tranchée, *den loop-graaven ópenen of beginnen*; tranchée, *de wagt van den loop-graaven* (f); monter la tranchée, *in den loop-graaven er wagt trekken*; relever la tranchée, *den loop graaven aflosfen.*

Tranche-fil, (m) *Sny-mesje* (n. *der fluweel- of tryp-weevers, waarmeê zy over de roedjes snyden, om het sluis op hun werk te maaken*).

Tranche file, (f) *'t Besteekfel* (n. *aan beide de eindens van den rug eens boeks*); *binnen-naad* (f. *van een schoen*); *kin-kéten* (f. *aan een paerden-gebit*).

Tranche-filer (v. a.) un livre, *een boek besteeken.*

Tranche-lard, (m) *Een spek-mes* (n).

Tranche-montagne, (m) *Een Pochbans, windmaaker.*

Tranche-plume. (m. *Zie* Canif).

Trancher, (v. a. & n.) *Snyden, offnyden, doorsnyden, afhouwen* (couper); ce couteau tranche bien, *dat mes snyd wel*; trancher la tête, *het hoofd afslaan, afhouwen*; trancher le noeud gordien, *den gordiaanschen knoop doorhakken*, (*dat is, eene zwaarigheid of* quæstie *oplosfen*; *item een moeyelyk vraag-stuk met eene zékere listige vinding en niet régelregt* (direct) *oplosfen en dus den knoop niet ontbinden maar doorbakkene*; trancher une difficulté, *eene zwaarigheid weg-neemen, oplosfen*; la mort tranche leur vie & leur espérance, *de dood beneemt hun 't leeven en de hoop*; trancher court, trancher net, trancher le mot (dire franchement), *vlak uit, voor de vuist, onbewimpeld of kort af iets zeggen*; il le tranche net, *hy wind 'er geen doekjes om, hy brengt 't iemand duidelyk onder de oogen, of hy zegt kortaf zyne meening*; il est aisé de trancher ainsi, *zodánige uitspraak of beslissing is ligt te doen*; trancher du grand, ou du grand Seigneur, *den groottaard of grooten Heer-speelen, zich groo'sch aanstellen, zich veel inbeelden*; trancher du Philosophe du Médecin, du nécessaire, *den wysgeer enz. speelen*; trancher partout, *óverál den baas speelen*; trancher sur tout, *alles beslissen, óveral les vonnis stryken, als:* c'est un homme qui tranche partout, sur tout; c'est un couteau de tripiere qui tranche des deux cotés (*spr. w.*), *hy hangt den buik naar den wind, hy houd het met beide partyen, hy pryst of laakt naar dat het hem best in zyn' kraam te pas komt of dient*: trancher, (v. n.) *afsteeken, als:* les couleurs qui tranchent, ne sont point agréables, *de kleuren die sterk afsteeken* (*of zonder schâduwing zyn*) *zyn niet bevallig.*

Tranchet, (m) *Sny-mes* (n. *der Schoen-m. Zádelm. enz.*).

Tranchis, (m) *Een' nok-pan* (f) *of ret nok-pannen* (f. *van een dak*).

Tranchoir, (m) *Sny-plank*; *snybank* (f); *sny-bord*; *item houte-bord of te-jooor* (n).

Tranler, (v. a. *jagt-w.*) *In 't wild op zoeken, opspeuren.*

Tranquille, (adj.) *Stil, gerust, vreedzaam.*

Tranquillement, (adv.) *Vreedzaamlyk, gerustelyk, op eene stille wyze.*

Tranquillifer, (v. a.) *Stillen, gerust stellen, doen bedaaren*; se tranquillifer, (v. r.) *bedaaren, zich gerust stellen.*

Tranquillité, (f) *Gerustheid, stilheid, bedaardheid.*

Trans, (Lat. prep.) *Over, verby, aan geene zyde, door* (*in welken zin het in de fransche t' zâmengestelde woorden voor-komt*) *als in* transcendant; transparent.

Transaction, (f) *Verdrag, willig vergelyk* (n. *in een' zaak, voor Notar.*); faire une transaction; transaction faite au profit d'un tel, *item* transactions philosophiques, *natuurkundige verhandelingen* (*der Koningl. Maatschappy te London*).

Transcendance, (f) *Overtreffendheid, uitmuntendheid, overklimming.*

Transcendant, te (adj.) *Overklimmend, uitmuntend boven andere* (excellent, sublime); esprit transcendant; *item* termes transcendants, *alge-*

algemeene wooraen op alles toepasselyk, als: wezen, ding enz.

Tranfcendantal, le (adj.) *Overklimmend, overtreffend*, ligne tranfcendantale.

Tranfcolation. (*Zie* Filtration).

Tranfcript, (m) *Affchrift* (n), *overfchryving van 't eene* document *in 't andere* (f).

Tranfcription, (f) *Overfchryving, nafchryving.*

Tranfcrire, (v. a.) *Overfchryven, nafchryven, uitfchryven, als:* tranfcrire un auteur, des nouvelles &c.

Tranfcrit, ite (adj.) *Overgefchreeven enz.*

Tranfcrit, (m. *Zie* Tranfcript).

Transdiablé ée (adj.) *Verduiveld.*

Tranfe, (f) *Angft, benauwdheid*; le moyen d'y penfer dans les tranfes de la mort? *hoe kan men daar aan denken als men worftelt met de dood, of in doods-benaauwdheid is?*

Tranféat, (m. *Lat. w. in Rechten*) *Iets dat men voorby gaat of overflaat.*

Tranfélémentation, (f) *Verandering eener hoofdftoffe in eene andere.*

Transférer, (v. a.) *Verplaatzen, vervoeren, overbrengen (van de eene plaats naar de andere), als:* transférer le fiège de l'empire, un Evêque, un religieux, les reliques d'un faint, un prifonnier &c. transférer, *overdraagen* (tranfporteeren), *als:* transférer une terre à quelqu'un.

Transfiguration, (f) *Gedaanteverandering; item verheerlyking van Christus op den berg Tabor* (f); *item 't feeft daar van* (n).

Transfigurer, (v. a.) *Van gedaante veranderen, eene andere gestalte geeven*; fe transfigurer, (v. r.) *zich eene andere gedaante geeven of in eene andere gedaante veranderd worden.*

Transformation, (f) *Vervorming, herfchepping, verandering, als:* la transformation d'une chenille en un papillon.

Transformer, (v. a.) *Vervormen, herfcheppen, veränderen*; fe transformer, (v. r.) *zich eene andere vorm gestalte of wézen geeven; item daar in veranderd worden*; plomb transformé en or, la femme de Loth fut transformée en une ftatue de fel.

Transfuge, (m) *Overlooper* (Déferteur).

Transfufer, (v. a.) *Overtappen, óver-gieten (als: 't bloed van 't eene dier in d'áderen van een ander enz.).*

Transfufion, (f) *Overtapping, óverftorting.*

Transgreffer, (v. a.) *Overtreeden* (violer, enfreindre).

Transgreffeur, (m) *Overtreeder*; transgreffeur de la loi de Dieu.

Transgreffion, (f) *Overtreeding.*

Tranfi, ie (adj.) *Verftyfd, verkleumd, bevangen*; être tranfi de froid, de peur, de trifteffe; un amant tranfi, *een koele vryer of minnaar.*

Tranfiger, (v. a. faire une tranfaction) *Vereenigen, verdraagen, (een' zaak) in der minne vergelyken, afdoen*; les parties ont volontairement tranfigé & accordé en la forme qui fuit.

Tranfir, (v. a. & n. je tranfis; nous tranfiffons &c.) *Verftyven, verkleumen, bevriezen (van koude); bevangen worden (met fchrik of vreeze).*

Tranfiffement, (m) *Verftyving, verkleuming, bevanging* (f).

Tranfit, acquit de Tranfit ou Paffavant, (m) *Tol-ceel van waaren die tranfito of dóór gaan.*

Tranfitif, ive (adj. *in fpraak-k.*) *Dat óver gaat of werkt op een ander of iets anders, als:* verbe tranfitif; action tranfitive.

Tranfition, (f. *in Réderryk-k.*) *Overgang (m. van de eene réde of ftoffe tot de andere).*

Tranfitoire, ou Paffager, (adj.) *Voorbygaande, vergankelyk, dat niet eeuwig is, als:* des biens tranfitoires; la gloire de ce monde eft tranfitoire.

Tranflater, (v. a. *oud w.*) *Vertaalen, over zetten.* (*Zie* Traduire).

Tranflateur. (*oud w. Zie* Traducteur).

Tran-

Translation, (f) *Overbrenging, verplaatzing (als van eenen Bisschop, eenen Heiligen*, réliquiën *enz. naar een' andere plaats*).

Transmarin, (adj.) *Overzeesch, dat over de zee of aan geene zyde der zee is, als*: les peuples transmarins, ou les transmarins.

Transmettre, (v. a. faire passer d'un lieu, ou d'une personne à une autre) *Overbrengen (naar een' andere plaats); óverdoen (eenig goed aan een ander); óverzenden (als: een glas 't licht doed)*; transmettre la propriété d'un bien; transmettre une doctrine à la postérité &c.

Transmigration, (f) *Verhuizing, weg-trekking (van eenig volk enz. naar een ander land)*; transmigration de l'ame, *ziels verhuizing*.

Transmis, ise (adj.) *Overgegeeven, óvergedaan; óvergebragt*.

Transmissible, (adj. *in Rechten*) *overgeev'lyk, overdraaglyk*.

Transmission, (f) *Overgift, óverlévering, ter-hand-stelling* (f) *'t óverdoen* (n. *van eenig ding aan een ander*); *item óverbrenging, als*: la transmission du péché d'Adam à toute sa postérité.

Transmuable, (adj.) *Veränderbaar, dat tot iets ánders gebragt kan worden*.

Transmuer, (v. a.) *Veränderen*; transmuer un métal en un autre.

Transmutation, (f) *Verändering*.

Transparence, (f) *Doorschynendheid, doorzigtigheid*.

Transparent, te (adj.) *Doorschynend, doorzigtig, helder*.

Transparent, (m) *Een gelynd papier* (n) *of een spons* (f. *gebr. om regt te schryven*).

Transparoître, (v. n.) *Doorschynend of doorzigtig zyn*.

Transpercer, (v. a.) *Doorsteeken; doorbooren*.

Transpirable, (adj. qui transpire) *Uitwaassembaar, dat uitwaassemen of dóórwaassemen kan*.

Transpiration, (f) *Uitwaassemina, uitdamping, doordringing*.

Transpirer, (v. n.) *Dóórdringen, dóórwaassemen, uitdampen (als door de zweet-gáten); item uitlekken, aan den dag kómen, als*: il transpire quelque chose de cette affaire.

Transplantation, (f) ou Transplantement, (m) *Verplanting, óverplanting* (f).

Transplanter, (v. a.) *Verplanten, verzetten, óverbrengen op een ander plaats (als: boomen, een volk, eene leere enz.)*; se transplanter, (v. r.) *verhuizen, zich in een ander land ter woon begeeven of vestigen*.

Transport, (m) *Vervoering, óvervoering, óverbrenging* (f. *van iets naar een ander plaats*); vaisseau de transport, *een* transport-*schip*; transport, *versragt* (f. transport *van een rente-briev, huis enz.*); transport de joye, de colere &c. *verrukking van blydschap enz.*; transport (délire) *ylhoofdigheid, raaskalling*.

Transporter, (v. a.) *Vervoeren, óverbrengen (naar een ander oord); item óverdraagen, als*: transporter une rente sur un autre, un article d'un livre dans un autre; transporter, *de zinnen vervoeren, verrukken*; se transporter, (v. r.) *zich (ergens) begeeven, vervoegen*, (se rendre quelque part); *item* il se transporte pour rien, *om eene beuzeling vliegt of flnist hy op*.

Transporteur, (m) *Halve cirkel (zéker Land-m. werk-tuig)*.

Transposer, (v. a.) *Verzetten, verplaatsen*.

Transposition, (f) *Verzetting, verplaatsing*.

Transsubstantiateur, (m) *Aankleever der* Transubstantiatie.

Transsubstantiation, (f) Substantie-*verändering (als: de verändering van 't brood en den wyn des Nagtmaals in Christi bloed, by R. gez.)*.

Transsubstantier, (v. a.) *Verzelfstandigen, van zelfstandigheid of wézen veränderen*.

Transsuder, (v. n.) *Dóór-zweeten, dóór-zypen*.

Transvaser, (v. a.) *Overtappen, óversteeken uit 't eene vat in 't andere*.

Transverſal, le (adj. *in Meet-k.*) *Dwars, overdwars, als:* Ligne transverſale, (f. f.) *de dwars-naad der herſſen-pan.*

Transverſalement, (adj.) *Overdwarſelyk.*

Transverſe (*Zie* Transverſal).

Trantran, (m. *gem. w.*); Savoir le trantran, *den ſleur of de handeling (van iets) weeten.*

Trapan, (m) *'t Bóvenſte eener trap.*

Traper, (v. n.) *Wel aarden, wel ſlaagen of groeyen (by Hoveniers).*

Trapèſe, Trapèze, Trapézoïde, (m. *in Meet-k.*) *Ongelyk vierkant, ſchuinſe vierhoek.*

Trappe, (f) *Luik* (n. *van een zolder of kelder*); *item valdeur, ſchuif-deur* (f) *ſchuif-vengſter* (n) (*iets dat in een ſpont* (couliſſe) *op en neêr, of ópen en toe gaat*); *item* (*in 't algemeen, iets daar men dieren in vangt*) *als: eene val; valſtrik; kuil* (f); *voet angel; ſlag, duiven-ſlag* (m); *knip; ſpreng* (f) *enz.*

Trapu, ue (adj.) *Dik, gezét, ineên gedrongen.*

Traquenard, (m) *Tel-gang, ſtap, item een tel-ganger* (*van paerden gez.*); *item eene val (om wézels, hun ſoms enz. meê te vangen*); *item* il fait le traquenard (*Zie* Trantran).

Traquer, (v. a.) *'t Wild in een boſch omcingelen en in de naauwte brengen.*

Traquet (m) de moulin, *mólen-klapper.*

Traquet, (m) *Bunſem-val, wézel-val* (f).

Travades, (f. pl.) *Onbeſtendige winden* (m. pl. *die in één uur 't kompas rond loopen en verzeld zyn met donder en régen*).

Travail, (m) *Arbeid* (m) *werk* (n); travail pénible, incroyable; à force de travail on vient à bout de tout; un homme de travail, *een werkzaam of arbeidzaam man*; *item een werkman, arbeider, dag-looner*; endurci au travail, *den arbeid of het werken gewoon zyn*; travail, *een ſtuk werks, als:* cette broderie eſt d'un beau travail; travail, *werk, verſchanſſing (by krygsl.)*; être en travail d'enfant, *in arbeid of in bdarens-nood zyn*; travaux, *buiten-werken (eener veſting)*; travaux, *daoden bedryven (eenes Helds)*; *Lydingen, moeyelykhéden (eenes martelaars).*

Travail, (m. pl. travails) *Hoef-ſtal, nood-ſtal (eenes ſmids).*

Travailler, (v. a. & n.) *Arbeiden, werken enz.*; travailler à la journée, à la tâche, *op dag-loon, op taak werken*; on doit bien travailler ce que l'on donne au public, *men moet wel bewerken 't geen men enz.*; travailler le cuir, *'t léder bereiden* travailler le fer, le marbre, *het yzer enz. beärbeiden*; ouvrage bien travaillé, *een wel gewrogt ſtuk werks*; je travaillerai à vous contenter, *ik zal myn beſt doen om u te vergenoegen*; ce médecin travaille beaucoup, *die geneesheer heeft veel te doen*; travailler, *handelen, zaaken doen, koophandel dryven, als:* il y a longtemps que je travaille avec lui; travailler un cheval, *een paerd beryden*; nous travaillons aujourd'hui, *wy geeven van daag les op de Ry-ſchool*; ce vin, ce bois, ce bâtiment travaille, *die wyn werkt of giſt; dat hout werkt of trekt krom; dat gebouw zakt of zet zich*; la goute le travaille, *de jigt plaagt hem*; ſe travailler (v. r.) *zich veel moeite geeven, zich kwellen of plaagen (in iets te doen).*

Travailleur, (m) *Arbeider; item ſchans-graaver.*

Travaiſon, (f. *Zie* Entablement).

Travaux, (pl. *van* Travail).

Travée, (f) *Ruimte tuſſchen twee balken of muuren; hoogte tuſſchen twee zolderingen.*

Travers, (m) *Dwars-zyde, dwarſe breedte (van iets), als:* un travers de doigt, *een vingers-dikte of breedte*; travers, *ſchuinte, dwarsheid; item dwars-balk, dwars-lat, dwars-hout enz. iets dat men dwars legt of maakt*; travers, *bruggengeld; veer-geld enz.*; travers d'eſprit, *eigenzinnigheid, dwarsheid van geeſt* (bizarrerie); travers, *tegenſpoed, ramp, ongeval, als:* c'eſt un facheux travers;

vers; à travers, ou, au travers de (prép), *dóór*, *dwars dóór*, *als*: ils marchoient à travers les ennemis, les bois &c. ou, au travers des ennemis, des bois &c. il lui donna un coup d'épée au travers du corps, *hy ſtak of ſtiet hem met den dégen door 't lyf*; paſſer à travers tant de difficultés, *dóór zoo veel moeylykhéden doorgaan*; regarder, voir à travers une choſe, *dóór iets dóór-kyken of zien*; *item de grond van iets beſpeuren of zien*; voir à travers les vitres, à travers un trou, à travers les nuages que &c.; reconnoître ou voir la fauſſeté d'une choſe à travers tout ce qu'on en pretend; à travers champs, *dwars 't veld over*; *item in 't wild*; à tort & à travers, *met recht en onrecht, op allerlei wyzen*; *item áveregts*, *verkeerd*; *item item in de lengte en breedte*, *in 't honderd*, *onbezonnenlyk*, *als*: il raiſonne à tort & à travers, *hy redeneert in 't honderd*, *of 't geen hy zegt raakt kant noch wal*; de travers, (adv.) *áveregts*, *verkeerd*; *dwars*, *ſchuins*, *van ter zyden*; faire tout de travers (à contre-ſens) *alles áveregts*, *dwars of verkeerd doen*; regarder quelqu'un de travers, *iemand van ter zyden*, *over de ſchouder*, *met ſcheele oogen of met verächting aanzien*; prendre tout de travers, *alles verkeerd of áveregts opvatten*, *of ten kwaaden duiden*; il lui donna un coup de travers, *hy gaf hem een' áveregtſen ſlag*; il a chauſſé ſon bonnet de travers (*ſpr. w.*) *hy is niet wel gemutsd*, *zyn kop is kroes*, *hy is dwars*; écrire de travers, *ſchuins*, *ſcheef of verkeerd ſchryven*; en travers (adv.) *dwarſſelyk*, *dwars*, *ſchuins*, *kruiſſeling over*, *als*: clouer des ais en travers; être à l'ancre par le travers (vis a vis, à l'opposite) d'un tel cap, *tégens over zulk eene kaap ten anker leggen*; mettre le vaiſſeau côté à travers, *met het ſchip tégen den wind oploeven*, *opdraayen*, *by den wind houden*; avoir la marée par le travers du vaiſſeau, *de vloed dwars tégen of op zy van 't ſchip hebben*; ce vaiſſeau étoit mouillé par notre travers, *dat ſchip lag overdwars van ons*.

Traverſage, (m) *'t Scheeren van láken op de regter zyde* (n).

Traverſe, (f) *Iets dat overdwars of ſchuins komt*, *als*: *een dwars-balk* (m); *dwars-bout*, *kruis bout* (n), *dwars-lat* (f), *dwars-yzer* (n) *dwars-boom*, *rigchel* (m); *item dwars-weg*, *binnen-weg* (m) *dwars pad* (n), *dwars-gang* (m); *item dwarſe wal* (m) *ſchans of gragt* (*f. in veſting-b.*); enfiler une traverſe, *een dwars-pad*, *eenen dwars-weg of eene dwars-ſtraat inloopen*; traverſe, *tégenſpoed*, *wéderwaardigheid*, *dwarsbooming*, *als*: il a eu de furieuſes traverſes en ſa vie; à la traverſe, (adv.) *tusſchen-beiden*, *dwars tuſſchen tot verhindering*, *als*: il eſt venu à la traverſe & a rompu toutes mes meſures.

Traverſé, ée (adj.) *Doorgereiſt*; *óvergevaaren*; *gedwarsboomd*, *verhinderd enz.* (*Zie* Traverſer); cheval bien traverſé, *een breed paard*; homme bien traverſé d'épaules, *een man die breed van ſchouderen is*.

Traverſée, (f. Trajet) *Overvaart*, *óvertogt*, *óverſteeking* (*op Zee enz.*).

Traverſement, (m *weinig gebr.*) *Het overzetten*, *overvaaren* (n).

Traverſer, (v. a. & n.) *Dóórgaan*, *dóór-reizen*, *dóór trekken*, *dóórvaaren*; *item óver-vaaren*, *óverſteeken*, *óvergaan*, *enz.* traverſer un païs, une riviere, un bras de mer, *een land door-reizen*; *eene rivier enz. óver-vaaren*, *óverſteeken*; traverſer une riviere à la nage, *eene rivier óver zwemmen*; traverſer une rue, *eene ſtraat dwars óver loopen*; traverſer, *dóór-dringen*, *dóórgaan*, *als*: la pluïe ne traverſe point la toile cirée; la navette traverſe l'ouvrage du tiſſerand, *de ſchiet-ſpoel gaat door 't werk des Weevers*; le coup traverſe, *de ſteek gaat dóór en dóór*; rue, chemin qui traverſe, *dwars-ſtraat*, *dwars-weg*; on ne ſauroit plus traverſer cet endroit, *men kan die plaats niet meer dóór-kómen*; traverſer, *dwarsboomen*, *tégen zyn*,

verbinderen (susciter des obstacles), *als:* la fortune le traverse par-tout; il est venu traverser notre joie, notre dessein &c.; se traverser, (v. r.) *op zyde of overdwars loopen, 't gat ómgooyen*; cheval qui se traverse.

Traversier, iere (adj.) *Dwarsgaande, dat dwars loopt*; un vent traversier, ou un traversier, (m) *dwars-waayende wind, wind die in een' haven waait en de schépen verbindert om uit te loopen*; traversier de port, *tégenwind die de schépen verbindert in te loopen*; barque traversiere, *een veerschuit*; traversiere (f) ou flute traversiere, *een' dwars fluit.*

Traversin, (m) *Peuluwe, hoofdpeuluwe (van een bed)*; *dwars-balk (in een schip ook* traverse *gen.)*; *luiwaagen (stuk-hout waar-op de helm van 't roer draait)*; *een dwars-bout, stok of spyl waar-door men iets van één-sperret, (als: geslagt vee).*

Travesti, ie (adj.) *Verkleed, vermomd.*

Travestir, (v. a.) *Verkleeden, vermommen*; *item iets door eenige veränderingen anders te voorschyn doen kómen*; travestir quelqu'un en païsan, un auteur, un passage.

Travestissement, (m) *Verkleeding, vermomming* (f).

Trauler, (v. n. *gem. w.*) *Drentelen, heen en weêr loopen.*

Travon, (m) *Groote dwars-balk aan een' brug.*

Travouil, (m) *Hand-haspel (waar-op men gáren enz. tot strengen maakt).*

Travouiller, (v. n.) *Haspelen.*

Travouillette, (f) *Priem (waar op men den gáren-klos steekt als men haspelt).*

Trayon, (m) *Speen (f. van 't uyer eener koe of geit).*

Trébellianique, (adj. *in Rom. Rechten*); Quarte trébellianique, *'t Recht van 't vierde deel dat de regte erfgenaam, op eene nalaatenschap o... fidéi-commis heeft.*

Trébuchant, te (adj.) *Struikelende*; *i... ...wigtig, dat dóórslaat*; pistole trébuchante, *óverwigtige pistool*; trébuchant, (s. m.) *óverwigt* (f), *dóórslag, uitslag* (m).

Trébuchement, (m) *Struikeling, tuimeling* (f); *item struikel-blok* (m).

Trébucher, (v. n. *oud w.*) *Vallen.*

Trébucher, (v. n.) *Struikelen, missreeden*; trébucher, *vergaan, t'ondergaan, als:* on a vu trébucher des peuples & des Rois; trébucher, *óverweegen, dóórslaan, als:* monnoie qui tribuche.

Trébuchet, (m) *Goud-gewigt, klein schaaltje* (n); *item knip, vogelknip*; *spreng of spring-val* (f); prendre quelqu'un au trébuchet, *iemand in de knip of val krygen.*

Trece &c. (*Zie* Tresse &c.)

Trêfle, (m) *Kláver* (f), *een kláver-blad* (n); *item kláveren (in 't kaart-sp.).*

Trêflé, ée (adj.) *Met een kláverblad (in wápen-k.)*; *item* pièce treflée, *stuk gelds dat 2 maal geslaagen is en een' dubbele munt vertoond.*

Treillage, (m) *Lat-werk* (n. *in een tuin om boomen enz. aan te binden*).

Treille, (f) *Een wyngaard die tégen een' muur of óver een galdery* (berceau) *gebonden is* (m); il aime le jus de la traille, *hy is een liefhebber van 't druiven nat, van de wyn.*

Treillis, (s. m. sing. & pl.) *Tralie* (f); *tralien* (f. pl.); *item grof linnen, zak-linnen* (n); *item trielje* (f).

Treillissage, (m) *Het betráliën, het trálie-werk* (n).

Treillisser, (v. a.) *Betráliën.*

Treize, (adj.) *Dertien.*

Treizième, (adj. & s.) *Dertiende.*

Treizièmement, (adv.) *Ten dertienden (béter* en treizième lieu).

Trélingage, (m. *Zee-w.*) *Haanepoot, scheer-lyn (zéker touw aan welkers eind veele dunne touwtjes zyn).*

Trélinguer, (v. a.) *Het want of de zeilen met scheerlynen zwigten (zee w.).*

Trema, (adj. & s. *in spel- en spraak-k.*) *Eene letter die 2 punten of stippen van bóven heeft (tot een téken dat ze afzonderlyk moet gespelt of uitgesprooken worden, als in* aëré, Poëte, Noël, naïf, Judaïsme, héroï-

roïque, Emaüs &c.); un ë, ï, ü, tréma.

Trembleie, (f) *Pópelier-bosch* (n).

Tremblant, te (adj.) *Beevende, trillende, schuddende; dreunende, dáverende.*

Tremblant, (m) *'t Trammelant* (n. *in een orgel*).

Tremblante (f), ou Pièce tremblante, *Borst-stuk* (n. *van een Os*).

Tremblaye. (*Zie* Tremblaïe).

Tremble, (m) *Pópelier-boom* (m); *pópelier-hout* (n).

Tremblement, (m) *'t Beeven* (n), *beeving, siddering, trilling, schudding* (f); tremblement de terre, *aard-beeving.*

Trembler, (v. n.) *Beeven, sidderen, schudden, trillen; item trammeleeren* (*in Muz.*).

Trembleur, euse (m. & f.) *Een bevreest mensch; item een kwaaker; kwaakster* (*zéker vry-geest*).

Trembloter, (v. n.) *Trillen, veel of gestádig beeven.*

Trême. (*Zie* Trame).

Trémeau, (m) *Muur, ruimte tusschen 2 schiet-gáten.*

Trémeau. (*Zie* Trumeau).

Trêmer. (*Zie* Tramer).

Trémie, (f) *Trémel of tregter* (m. *van een kóren-mólen*); *item eetensbak* (m. *als: voor duiven*); trémie, *baard* (m. foyer).

Trémion, (m) *Schraag* (*onder een mólen-trémel of tregter*).

Trémois, (m) *Zómer-graan* (n).

Trémoussement, (m) *Ligte schudding, beweeging* (f. *als: van de lucht*); *item 't slaan, 't klappen* (n. *met de wieken*).

Trémousser, se Trémousser, (v. r.) *Schudden, wapperen, klappen; trillen, beeven, in gestádige beweeging of ongeduurig zyn; als:* l'air trémousse; l'oiseau trémousse des ailes *de vogel klapt met de wieken of vleugels*; ce n'est pas là danser, ce n'est que se trémousser, *dat 's geen dansen, dat 's maar huppelen*; se trémousser fort, *zich veel beweeging of moeite geeven.*

Trempe, (f) *De harding, of hardmaaking, tempering* (*van yzer of staal door zulks gloeyend in koud water te lesschen*); donner la trempe à l'acier; trempe, *de hardigheid, hoedánigheid, of getemperdheid daar van, als:* la lame de cette épée, de ce couteau est d'une bonne trempe; trempe, *aart, inborst, gesteltenis, als:* ils sont d'une même trempe que lui; il est d'une bonne trempe; *item* c'est un esprit de fort petite trempe, *'t is maar een gering verstand, daar is niet veel pit in.*

Trempe, (f) *Een doordringende régen.*

Trempé, ée (adj.) *Gewerkt, doorweekt, doortrokken, bevogtigd, doorwáterd, ingedoopt enz.*; pain, linge, vin trempé, *geweekt brood; nat linnen; wyn met wáter gemengd*; avoir les yeux trempés de larmes, *de oogen met traanen doorweekt hebben. dat is, in traanen wegsmelten*; trempé, ée *gehard* (*als: yzer enz.*); *deel gehad, ingemengd* (*als in een verraad enz.*).

Trempée, (f) *Weeking; indooping, nat-maaking; item netting* (*by verwers*).

Trempement, (m) *'t Indoopen; 't weeken* (n).

Tremper, (v. a.) *Weeken, weiken, bevogtigen, nat maaken, indoopen, enz.* tremper du linge dans l'eau, *linnen in 't wáter steeken, indoopen, nat maaken*; morceau de pain trempé dans du vin, dans la sauce, *een stukje brood in wyn enz. gedoopt of gesopt*; tremper la croute, *de korst weeken of indoopen*; (*figuurl.*) *wakker zuipen*; tremper son vin, *zyn' wyn met water mengen*; la pluie trempe la terre, *de régen doorweikt de aarde*; tremper le fer, l'acier, des aiguilles, *yzer enz. temperen, harden of hard maaken*; tremper ses mains dans le sang, *zyne handen met bloed besmetten, bloed vergieten, een' moord begaan*; tremper, (v. n. avoir part à) dans un crime, dans une sédition, revolte, conjuration &c., *deel-hebben, méde pligtig of schuldig zyn aan eene misdaad enz.*; tremper, (v. n.) *weeken, doortrekken,* nat

nat worden; mettre tremper, *te weeken zetten (als: linnen, brood, zoute vleesch of visch enz.)*; tremper long temps dans une prison, dans quelque vice, *lang in een gevangenhuis zitten; lang in eenige ondeugd volherden.*

Trempis, (m) *Water (waar in iets geweekt word of uit-trekt) item loog (f).*

Tremplin, (m) *Schuinse plank, waar van de koorde-dansers springen (f).*

Trempure, (f) *Een gewigt om eene mólen fyn of grof te doen maalen.*

Trenchant, &c. (*Zie* Tranchant &c.).

Trentain, (m. *in 't bal-sp.*) *Dertig, als:* nous sommes trentains, *wy hebben elk dertig.*

Trentaine, (f) *Dertig stuks, dertig tal.*

Trente, (adj. & f.) *Dertig*; trente un (*men zegt béter* trente & un): *doch* trente deux, trente trois &c., *een-en-dertig enz.*

Trentieme, (adj.) *Dertigste*; trentieme, (f. m.) *een dertigste, 't dertigste deel.*

Trentin, ine (adj.) *Dat uit* 30 *bestaat.*

Trépan, (m) *Een trepaan of boor (f. waar meê de wondheelers de herssen-pan doorbooren)*; *item trepaneering*; *item een steen-boor (f. by steen-b.).*

Trépaner, (v.a.) *De herssen-pan doorbooren, trepaneeren.*

Trépas, (m. *in dicht-k.*) *'t Overlyden, 't affscheiden* (n), *de dood* (f).

Trépassé, ée (adj. mort, te) *Gestorven, óverléden*; les trépassés, (f. pl.) *de dooden, d'óverlédene*; prier Dieu pour les trépassés; cet homme à la visage d'un trépassé.

Trépassement, (m. *oud w.*) *'t Sterven* (n).

Trépasser, (v. n. *in dicht-k.*) *Sterven, overlyden.*

Trépidation, (f. *in Genees k.*) *Beeving, schudding, rilling (der zenuwen enz.).*

Trépied, (m) *Een treeft; item een drie-voet, drie-stal.*

Trépignement, (m) *Trampeling* (f).

Trépigner, (v. n.) *Trampelen, gezwind stampen, trappen met de voeten (als tuiniers d'aarde doen).*

Trépoint, (m) Trépointe, (f) *De rand van een schoen.*

Tréport, (m) *Hekstut (n. boven aan den achterstéven van een schip).*

Très, (Particule *dat den* superlat. *aanduid, en altoos met eene* divisie *aan het* adj. *of* adv. *gevoegt word*), *zeer, byzonder, aller, als*: très-bon, très-sage, très-haut, très-volontiers, *zeer goed enz.* Le Très-Haut. *De Aller-Hoogste*; très-bien-venu, *zeer wel-kómen.*

Trésillon ou Etrésillon, (m) *Lat, die men tusschen nieuw-gezaagde planken legt om ze des te beter uit te droogen* (f).

Trésor, (m) *Schat* (m); *item schat-kist, schat-kámer* (f); la nature a épuisé ses trésors en vous formant, *de natuur heeft alle haare schatten uitgeput toen zy u formeerde.*

Trésorerie, (f) *'t Schat-meesters-ampt of huis* (n).

Trésorier, (m) *Schat-meester, schat-bewaarder; rent-meester; ontvanger; uitdeeler; opziener*; trésorier general, de l'epargne, des parties casuelles ou des revenus casuels, des menus plaisirs, des aumônes, du Roi, des ponts, des chemins, &c. Trésorier ordinaire de la guerre, *Betaalsheer van 's Kónings lyf-wagt*; Trésorier de l'extraordinaire, *Betaalsheer van 't léger.*

Trésoriere, (f) *Ontvangster in een nonnen-klooster.*

Tressaillement, (m) *Opspringing* (f) *enz.*

Tressaillir, (v. n. je tressaille; nous tressaillons &c.) *Opspringen; ontrusten, ontzetten*; tressaillir de joie; il tressaillit à la vue de ce monstre, *by sprong op of ontzettede enz.*

Tressé, (f) *Vlegt, gevlogten lis of band*; tresse de cheveux, *hair-vlegt, trens.*

Tresser, (v. a.) *Vlegten, trenzen (als*

(*als hair*); *vlegten* (*als: matten, lissen enz.*).

Tresseur, euse (m. & f.) *Trenzer*; *trenster*; *vlegter*; *vlegster*.

Tressoir, (m) *Trens yzer* (n).

Treteau, (m) *Schraag (eener tafel)*; *schraag, bok (by timmerl.)*; monter sur des treteaux, *voor hansworst by een kwakzalver speelen.*

Treve, (f) *Wápen-schorsing* (f), *stilstand van wápenen* (m), faire, signer une treve; treve, *rust, verlichting*; donner quelque treve à son esprit; la goutte m'a donné quelque treve; *item* treve de compliments (plus de compliments), treve de raillerie, *geene complimenten meer, al genoeg complimenten, of laat ons van de complimenten uitscheiden enz.*

Trevier, (m. Maître-voilier) *Opper-zeilmaaker, opzigter over de zeilen enz. op een schip.*

Treuil, (m) *Spil, boom of rol (daar het touw van een windas enz. óm-gaat)*.

Tricleur, (m) *Triákel-verkooper*; *kwakzalver.*

Triade harmonique, (m) *Een wel-luidende 3 dubbele slag (in Muz.)*.

Triage, (m) *Keuze, keur, uitkipping, uitzoeking, uitleezing* (f. *van waaren*); *item een afgezonderd kwartier in een bosch* (n).

Triaire, (m) *Soldaat met piek, schild en harnas (by d'oude Rom.)*.

Trialogue, (m) *Gesprek van 3 persoonen* (n).

Triangle, (m) *Een drie-hoek* (m), *een drie-kant* (n); *item een driekantig glas* (Prisme).

Triangulaire, (adj.) *Drie-hoekig*; *driekantig.*

Tribade, (f) *Een vrouw mensch dat ontugt met iemand van haare eigene kunne bedryft.*

Tribord, (m) *Stuur-boord* (n. *van een schip.* (*Zie* Stribord).

Tribordais, (m) *Stuur-boords-waat of kwartier.*

Tribouiller, (v. a. *gem. w.*) *Ontrusten, gaande maaken.*

Triboulet, (m) *Rond-spil (f. om iets rond op te maaken by Goud-sm.)*; *item een nar, hof-nar*; servir de triboulet.

Tribraque, (m) *Voet van 3 korte Letter-greepen (in dicht-k.)*.

Tribu, (f) *Stam* (m), *geslagt* (n); la tribu de Lévi.

Tribulation, (f) *Gekwel, verdriet* (n), *verdrukking* (f), *angst* (m).

Tribun, (m) *Hoofd-man, Gemeens-man, voorstander des volks, wyk-of rot-meester (van 't oud Romen)*.

Tribunal, (m) *Rechter-stoel* (m); *item Recht-bank, vierschaar* (f).

Tribunat, (m) *Hoofdmanschap, waerdigheid van een' Tribun.*

Tribune, (f) *Een verhévene plaats (van waar men eertyds by de Grieken en Romeinen tot het Volk sprak of de schouw-speelen bezag)*; *item een verhéven gestoelte met tralien, of d'orgelplaats (in een Kerk)*.

Tribut, (m) *Tol, cyns* (m); *schatting* (f); payer tribut; payer le tribut à la nature, *sterven*; *item door zee-ziekte braaken of óvergeeven.*

Tributaire, (adj.) *Cynsbaar, tolpligtig.*

Tric, *Woord der Boekdrukkers-knegts als zy maandag willen houden.*

Tricennales, (m. pl.) *Tyd van 30 Jaar.*

Tricher, (v. a. *gem. w.* tromper) *Bedriegen, verschalken, opligten, betrekken, by de neus hebben*; tricher au jeu, *moffelen, valsch speelen.*

Tricherie, (f. *gem. w.* tromperie) *Bedriegery, opligting*; *item moffeling, bedrog in 't speelen.*

Tricheur, euse (m. & f.) *Bedrieger, bedriegster*; *valsche speeler of speelster.*

Tricoises, (f. pl.) *Nyptang (f. der Hoef-sm.)*.

Tricon, (m) *Drie kaarten van gelyke hoogte (als: 3 heeren, 3 vrouwen enz.)*.

Tricot, (m) *Knuppel*; il a eu du tricot; on lui a donné du tricot, *men heeft hem walker afgerost, of knuppel-sop gegeeven*; *item* ouvrage au tricot, *gebreid werk.*

Tricotage, (m) *'t Breiën of breiden; item 't brei-loon* (n).

Tricoter, (v. a. & n.) *Breiën, breiden (als: kouffen enz.).*

Tricoterie, (f) *Een' verwarde beuzeling.*

Tricotet, (m) *Zéker kruiffelinge dans*

Tricoteur, eufe (m. &. f.) *Breiër, kouffen-breier; breifter, brei-vrouw.*

Trictrac, (m) *Tik-tak-fpel; item tik-tak-bord* (n).

Tricuspide, (adj. *in ontléed k.*) *Drie puntig, als:* les 3 valvules tricuspides.

Tride, (adj. ; Pas tride, *korte en gezwinde pas of treé (van een paerd).*

Trident, (m) *Een drie tand (een vork of gaffel met 3 tanden, als: van Neptuin).*

Triennal, ale (adj.) *Drie-jaarig, dat 3 jaar duurd.*

Triennalité, (f) *Drie-jaarig ampt.*

Triennat, (m) *'t Drie-jaarig beftier (van iets).*

Trier, (v. a.) *Uitkiezen, uitkipen ('t befte of puikje van iets), als:* trier les plus belles pommes d'un panier; trier, *uitzoeten, uitleezen, zuiveren, als:* trier des pois, des fêves &c.; marchandife triée, *uitgezogte, uitgekipte waare;* ce font des gens triés, *'t zyn uitgezogte lieden;* il eft trié fur le volet, *(dat is letterlyk) hy is op 't uitlees-plankje uitgekipt; (figuurl.) hy is een uitgeleezen of uitmuntend man, hy is de keur of 't puikje van alles.*

Triétéride, (f) *Drie-jaarige tyd.*

Trigame, (m. & f.) *Een 3 maal gehuuwde.*

Trigaud, de (adj. & f. *gem. w.*) *Bedrieglyk, valfch; een bedrieger, fchalk; bedriegfter.*

Trigauder, (v. n.) *Bedriegen, misleiden, niet voor de vuift handelen.*

Trigauderie, (f) *Bedrieglyke handelwyze, fchelmery.*

Trigémeau (m) *Een drieling (één van 3 kinderen tégelyk gebaard).*

Triglyphe (m) *Drie dubbele groef op de Dórifche zuilen* ( )

Trigone, (n. *in Sterre-k.*) *Een drie-kante gezigt.*

Trigonométrie, (f) *Drieboeksmeeting, drieboeks-meetkunde.*

Trigonométrique, (adj.) *Dat daar van is.*

Trilatéral, le (adj. *in Meet-k.*) *Drie-zydig.*

Trimer, (v. n. *gem. w.*) *Luftig aanftappen, voortgaan.*

Trimeftre, (m) *Vierendeel-jaars,* quartaal (n), *driemaandige dienft, oftflag of bezolding.*

Trimetre, (f. m. & adj.) *Jambifch vaers van 6 voeten.*

Trin, ou Trine, (adj. *in Sterre-duidings k.*); Afpect trin, *drievoudige fchyn of befchouwing.*

Tringle, (f) *Maat-ftok (m) ry (f. der Timmer l.); item gordyn-roede (f); in 't algemeen een' yzere roede, brute lat, riggel of lyft.*

Tringler, (v. a. & n.) *Met de lyn ftaan of afteékenen (by Houtw. l.).*

Tringlettes, (f) *Glas-fchyven.*

Trinitaires, (m. pl.) *Geloofs-gezinden der H. Drie éénigheid; item ketters die dezelve betwiften; item* trinitariffen, *(zékere Monnikken dus genaamd, die de Kriften flaaven by de Turken enz. loskoopen).*

Trinité, (f) *De Heilige Drie-éénheid, Drievuldigheid (als: van één éénig God in drie Perfoonen); item 't feeft der H. Drievuldigheid; item de drievuldigheids-bloem.*

Trinome, (adj. *in den ftel-régel* of Algebra) *Dat uit 3 léden beftaat.*

Trinquenin, (m) *'t Hoogfte boord (n. eener Galleie).*

Trinquer, (v. n. *gem. w.*) *Luftig drinken en klinken.*

Trinquet, (m) *De fokke-maft.*

Trinquette, (f) *Lui, flag-zeil (zéker drieboekig zeil).*

Trio, (m) *Muziek ftuk* (concert) *van 3 partyen; item gezelfchap van 3 perfoonen* (n).

Triodion, ou, Triodon, (m) *Gezang-boek (n. der Grieken dat van* Septuagéfima *tot Paasfchen gebruikt word).*

Triolet, (m) *Zéker franfch fchimpof minne-dicht van 3 afdeelingen, yder van 8 régels, en yder régel van 8 letter-grepen, met herhaalingen* (n).

Trium-

Triomphal, ale (adj.) *Dat tot triumf of zége beboord, als*: char, arc triomphal, *triumf-wágen*; *praal-boog*, *triumf-boog*, *eere-boog*.

Triomphalement, (adv.) *Op eene zégepraalende wyze, met triumf.*

Triomphant, ante (adj.) *Zége-praalend zégebaftig.*

Triomphateur, (m) *Zégepraalend overwinnaar, een zége-praaler.*

Triomphe, (m) *Zége-praal, óverwinning*; *item zégeviering* (f); il ne faut pas chanter le triomphe avant la victoire, *men moet niet te voorbaarig in 't roemen zyn, geen bei! roepen of men zy 'er óver.*

Triomphe, (f) *Troef*; jetter de la triomphe, *troef fpeelen, een troef-blad uitflaan*; renoncer à triomphe, *troef verzaaken.*

Triompher, (v. n.) *Zégepraalen, zégevieren*; *triumfeeren, met triumf of groote praal als een overwinnaar inryden, ingebaald worden*; *item een ander overwinnen, overtreffen, te bóven gaan*; *item ergens op floffen, roemen of blydfcbap over betoonen.*

Tripaille, (f) *'t Gedarmte, 't ingewand* (n), *karwei, omflag, pens* (f. *van een geflagt beeft*).

Tripartite, (adj.) *Dat in* 3 *deelen verdeeld is, (meeft dus)* l'histoire tripartite, *de driedubbele of in* 3 *deelen beflaande kerkelyke befcbryving (van Eufebius).*

Tripe, (f) ou Tripe de velours, *Tryp, fulp*; tripes, (pl.) *flukken of brokken*; tripes de velours, *fluweele lappen of brokken*; il fait quelques tripes du latin &c., *by weet eenige flukken en brokken van 't latyn enz.*

Tripes, (f. pl.) *De darmen* (m. pl.), *'t ingewand, 't flag* (n) *pens* (f); vuider les tripes, *de darmen fcboon-maaken*; rendre tripes & boyaux, *fterk braaken.*

Tripe-Madame. (*Zie* Trique-Madame).

Triperie, (f) *Pens-hal, pens-markt.*

Tripette, (f) *Klein ingewand, pensje (van klein vee of gevógelte).*

Triphthongue, (f) *Een drieklank (veréénigde uitfpraak van* 3 *klink-letters).*

Tripier, iere (m. & f.) *Pensverkooper, penfenáris*; *pensvrouw*; *item (verächtel.) pens-wyf*; *item* voilà une groffe tripiere, *dat is eene vuile vette zeug*; couteau de tripiere, (*fpr. w.*) *mes dat van weêr zyden fnyd, dat is, een die 't met beide partyen boud.*

Triple, (adj. & f.) *Drié-dubbel*; *bet drie-dubbele of drievoudige.*

Triplement, (f. m.) *Derde verbooging* (f. *der fcbatting*).

Triplement, (adv.) *Driedubbel, drievoudiglyk, drie maal zoo veel.*

Tripler, (v. a. & n.) *Driemaal zoo veel vermeerderen.*

Triplicité, (f) *Drie-dubbelbeid*; *drievoudigbeid*; *item* (*in Sterre-k.*) *drie dubbele fcbyn.*

Tripliquer, (v. n. *in Rechten*) *Ten derden maal antwoorden, op bet* duplicq *antwoorden of zich verweeren.*

Tripliques, (f. pl. *in Rechten*) *Derde antwoord, of wéderlegging op bet* duplicq.

Tripoli, (m) *Trippel.*

Tripolir, (v. a.) *Met trippel wryven, bruineeren.*

Tripot, (m. jeu de paume) *Kaatsbaan* (f); *bal-buis, Speel huis* (n).

Tripotage, (m) *Mengel-moes, door-één-gebutfel, gemors* (n. *van eetwaaren enz.*); *item konkelery* (f), *konkelwinkel* (m), *als*: là fe fait certain tripotage qui fent le maquerellage; *item* je n'ai que cela pour tout tripotage, *dat is al dat ik konde bekómen.*

Tripoter, (v. a. & n.) *Door malkander mengen of roeren, door-één-butfelen, morsfen, konkelen.*

Tripotier, iere (m. & f. Maître ou Maîtreffe d'un jeu de paume), *Houder, boudfter van een kaatsbaan of balbuis.*

Trique, (f) *Knuppel* (n. *Zie* Tricot).

Triqueballe, (m) *Gefcbut-wágen.*

Triquebilles, (f. pl. *boert. w.*) *Het gemagt of de mannel. teel-l.*

Tri-

Trique-madame, (f) *Kleine donderbaard (zeker kruid).*

Triquenique, (f) *Hair-kloovery, twist over eene beuzeling.*

Triquer, (v. a.) (*iets*) *Uitzoeken, sorteeren en ter zyde leggen.*

Triquet, (m) *Brits-plank* (f) *of ketsbrut* (n. *in een' kaatsbaan*).

Tricquetrac. (*Zie* Tric-trac *en* Trépignement).

Triregne, (m. *in Wapen-k.*) *De Pausselyke drie-dubbele Kroon* (f).

Trirême, (m) *Een Schip met* 3 *paar riemen* (n)

Trisagion, (m) *Kerk zang waarin 't woord Heilig* 3 *maal herhaald word.*

Trisaïeul, eule (m. & f.) *Over-oud groot-váder; over-oud groot-moeder.*

Trisarchie, (f) *Gemeenschappelyke regeering van* 3 *Persoonen.*

Trisection, (f. *in Meet-k.*) *Doorsnyding, deeling in drieën.*

Trismegiste, (adj.); Mercure trismegiste, *de Groot-magtige Mercurius (der Egyptenaaren).*

Trismégiste, (m) *Middelbaare kanon-letter (by Drukkers).*

Trisolympionique, (adj.) *Een die in de olympische speelen* 3 *maal den prys behaald heeft.*

Tripaste, (f) *Winde met* 3 *katrollen.*

Trisse, ou drosse, (f) *Táúe of reep aan een geschut.*

Trissyllabe, (adj.) *Drie-lettergreepig, dat* 3 syllaben *heeft.*

Triste, (adj.) *Droevig, treurig, droefgeestig, zwaarmoedig, bedrukt*; il est fort triste de cet événement, *hy is zeer bedroefd of droefgeestig over die gebeurtenis*; chant, fin triste, *droevige zang; droevig, treurig of ongelukkig einde*; temps triste, *droevig of betrokken weér*; il est triste comme un bonnet sans coëffe (*spr. w.*) *hy is van droefheid neérgeslaagen.*

Tristement, (adv.) *Bedroefdelyk, droeviglyk, treuriglyk, zwaarmoediglyk.*

Tristesse, (f) *Droefheid, rouw, bedruktheid, zwaarmoedigheid, neérslagtigheid.*

Trithéisme, (m) *'t Wan-geloof van* 3 *Góden.*

Trithéiste, (m) *Een die gelooft dat 'er* 3 *Góden zyn.*

Triton, (m) *Triton (zeker zee-god)*; *item misklank, flooting (in Muz.).*

Triturable, (adj.) *Dat klein gestampt of gestooten kan worden.*

Trituration, (f) *Verbryzeling, stamping.*

Triturer, (v. a.) *Verbryzelen, in stukken stampen of stooten.*

Triviaire, (adj.) *Daar* 3 *wégen te zámen loopen*; place triviaire, *een drie sprong.*

Trivial, ale (adj.) *Zeer gemeen, gering, laag, beuzelägtig*; façon de parler triviale; les écoles triviales, *de laage schoolen.*

Trivialement, (adv.) *Op eene gemeene wyze.*

Trivialité, (f) *Gemeenheid, geringheid.*

Triumvir, (m. *lees* Trionvir) *Een Drieman (een der* 3 *Heeren die in Romen 't oppergebied voerden).*

Triumvirat, (m) *'t Driemanschap* (n).

Troc, (m) *Ruiling, ruilebuiting, tuisscbing, wisseling, verwisseling tégen malkander* (f); faire un troc; perdre au troc.

Trocar, (m) *Driekant spits werktuig (der wond-h. om 't water af te tappen).*

Trochaïque, (adj.) *Dat met éénen langen en éénen korten voet is (in Lat. Dicht-k.).*

Trochanter, (m. ch. *als* k. *in ontleed-k.*) *'t Ronde bóven-eind van 't schenkel-been* (n).

Troche. (*Zie* Trochet).

Trochée, (f) *Voet van éénen langen en éénen korten lettergreep (in Dicht-k.).*

Troches, (f. pl. *jagt-w.*) *Drek, mist van 't wild* (m).

Trochet, (m) *Tros, (van vrugten of bloemen by malkander hangende).*

Trochisque, (m) *Artzeny-koekje* (n).

Trochoïde, (f. *in Meet-k.*) *Gelyke lyn.*

Trochure, (f) *Troffige takking van 't gewei van een hert.*

Tro-

Troëne, (m) *Keel kruid* (n).

Trogne, (f. *boert. w.*) *Trónie*, (f) *gezigt*, *bakkes* (n); rouge trogne, ou trogne enluminée, *rood of verzoopen bakkes*.

Trognon, (m) *'t Klokhuis*, *'t hart* (n); trognon de poire, de pomme &c. trognon de chou, *kóöl-ftronk*, *kóöl-ftok*; j'en fais autant de cas que d'un trognon de choux, *ik achte 't geenen kóöl-ftronk*.

Trois, (adj. & f.) *Drie*; *een' drie* (f); trois fois, *drie-maal*, *drie-reizen*; ils font trois, *zy zyn met hun driën*; de trois en trois jours, *om den derden dag*; le trois du mois, *den derden der maand*; Henri trois, *Hendrik de derde*.

Troifieme, (adj. & f.) *Derde*.

Troifiemement, (adv.) *Ten derden* (en troifieme lieu).

Troller, (v. n. *gem. w.*) *Straatflypen*, *heen en weêr loopen of draaven*; troller par la ville.

Troller, (v. a. *gem. w.*) *Omflee-pen*, *achter zich hebben*; il trolle toute fa famille après lui.

Trombe, (f. Trompe, Puchot, Siphon) *Hoos*, *water-hoos*.

Trompe, (f) *Wald hoorn*, *Jagt-hoorn* (m); *item trompje* (n. *dat men tusschen de tanden neemt als men 'er op speeld*); *de tromp of fnuit* (f. *van een' Olifant*); *een rond gewelf*; *fpreek hoorn*, *roeper*; *item trompet* (*doch alleen dus*) publier la paix à fon de trompe, *met trompetten gefchal de vréde afkondigen*, publier une chofe à fon de trompe, *een ding uit-bazuinen*, *waereld-kundig maaken*.

Tromper, (v. a.) *Bedriegen*, *bedotten*, *misleiden*; fe tromper (v. r.) *zich bedriegen*, *zich* abufeeren, *mistaften*.

Tromperie, (f) *Bedrog* (n), *bedriegery* (f).

Trompeter, (v. a.) *Met trompet-gefchal bekend maaken*; *item* (*iets*) *uitbazuinen*, *klappen*, *waereldkundig maaken*.

Trompette, (f) *Trompet*; jouer, fonner de la trompette, *op de trompet fpeelen*, *blaazen*; emboucher la trompette, *de trompet aan de mond zetten*; déloger fans trompette, (*fpr. w.*) *met een' ftille trom verhuizen*, *in de ftilte vertrekken*; *item* (*met een léger*) *hals óver kop en zonder trommel flag op-breeken*; trompette marine, *trompet-maryn* (*zéker fpeeltuig met ééne fnaar*); trompette harmonieufe, *bas-bazuin*; *fchuif-trompet*; trompette parlante, *fpreek-trompet*, *fpreek-buis*; trompette de mer, *zéker fchulp-visch*; fêtes des trompettes, *'t feeft der bazuinen of 't nieuwe jaar* (*der Jooden*); trompette, *verheffing der ftem*; entonner la trompette, *hoogdraavend fpreeken of fchryven*; à gens de village, trompette de bois (*fpr. w.*) *dat is voor boeren goed genoeg*, *of ieder na zyn ftaat behandelen*; il eft fecret comme une trompette, *hy is een babbelaar die alles verteld*.

Trompette, (m) *Trompetter*; *item uitblaazer*, *lof-tuiter* (*van iemands roem*); *item nieuws verteller of verfpreider*, *als*: c'eft le trompette du quartier; *item* c'eft un bon cheval de trompette, (*fpr. w.*) *hy is voor een klein gerugtje niet bang*.

Trompeur, eufe (m. & f.) *Bedrieger*; *misleider*; *bedriegfter*; c'eft un franc trompeur, *hy is een regte bedrieger*; à trompeur, trompeur & demi (*fpr. w.*) *als men flim is, moet men 'er flim tégen weezen*, *of eenen bedrieger verfchalken*.

Trompeur, eufe (adj.) *Bedriegelyk*; des plaifirs trompeurs; efpérance trompeufe; rien n'eft fi trompeur, que &c.

Trompeux, eufe (*Zie* Trompeur adj.).

Trompillon, (m) *Rond verwelfje* (n).

Tronc, (m. *lees* Tron) *Stam*; *item ftomp*, *blok* (*van een boom*); *ftam*, *ftam vader* (*van een geflacht*); *romp* (*van 't Ligchaam*); *arm-bus* (*in een' Kerk enz.*); *fchaft* (*eener pylaar*); *dom-kop*, *dommerik*, *blok*, *houte klaas*; il faut fe tenir au tronc, *men moet het zékerfte kiezen*; tronc de chou (*Zie* Trognon).

Tronche, (f) *Ruuw ftuk hout* (n), *ruuwe blok* (m).

Tronchet, (m) *Blok, bak-blok (op 3 pooten).*

Tronçon, (m) *Een afgebróken, afgesnéden stuk, eind* (n), *moot* (f. *van iets*), *als:* tronçon de lance, de boudin, de carpe, de brochet &c. tronçon, *de stomp (van een paerde-staert).*

Tronçonner, (v. a.) *In stompen, stukken of mooten snyden.*

Trône, (m) *Troon, Ryks-zétel;* monter sur le trône, *den troon beklimmen, gaan regeeren.*

Trôniere, (f) *Schiet-gat* (n. *eener battery*).

Tronquer, (v. a.) *Afknotten, afkorten, afkappen (als takken); verminken, afknotten;* tronquer un corps, *een ligchaam verminken;* tronquer, *verminken, vervalschen (eenig boek of geschrift).*

Trop, (adv.) *Te veel, al te veel, te zeer;* j'en ai trop, *ik heb 'er te veel van;* trop peu, *te weinig of al te weinig;* trop grand, *te groot;* trop petit, *te klein;* cela est de beaucoup trop petit, *dat 's veel te klein;* trop de civilités, *al te veel beleefdhéden;* le trop d'esprit ne l'incommode point, *'t overtollige verstand enz.;* c'est trop rever, *gy zit te veel in gedagten;* je ne fais pas trop de son avis, *ik ben niet zeer enz.;* trop gratter cuit, trop parler nuit (*spr. w.*) *al te veel is onzoet;* vous chargez par trop ce mulet, *gy overlaadt dien muil-ézel;* le trop, (f. m) *'t overtollige, 't geen te veel is;* la médiocrité est entre le peu & le trop.

Trope, (m) *Verbloemde of figuurlyke spreekwyze (f. in Rétbor.).*

Trophée, (f) *Zége-téken, téken van overwinning, eer-téken* (n); ériger des trophées; faire trophée de quelque chose, *ergens op roemen.*

Tropique, (m) *Zonne-keerkring (in Geogra.).*

Tropologique, (adj.) *Leen-spreukig, figuurlyk;* sens tropologique.

Troquer, (v. a.) *Ruilen, tuisschen, verwisselen, vertuischen;* troquer son cheval borgne pour un aveugle (*spr. w.*) *een' slegte railing doen.*

Troqueur, euse (m. & f.) *Ruiler, verruiler, tuisscher, ruilebuiter, kwantselaar; verruilster enz.*

Trosse, (f. *Zie* Racage).

Trot, (m) *De Draf (van een paerd);* le grand, le petit trot, *de harde, de zagte draf;* aller le trot, *draaven,* se mettre au trot, *aan 't draaven gaan;* mettre un cheval au trot, *een paerd laaten draaven.*

Trotte, (f) *Stuk-wegs;* j'ai fait aujourd'hui une bonne trotte.

Trotte-menu, (m. *boertigl.*) *Muis* (f).

Trotter, (v. n.) *Draaven;* faire trotter un cheval, un laquais, *een paerd laaten draaven; een knegt wakker laaten loopen;* trotter, *waggelen (als de eenden, ganzen enz.);* trotter (v. a.) un cheval; *een paerd op den draf beryden.*

Trotteur, (m) *Draaver, paerd dat draaft.*

Trotteuse, (f) *Loopster, vrouwspersoon dat overäl loopt.*

Trottin, (m) *Een loop-jongen (die boodschappen doed).*

Trottiner, (v. n.) *Een korten draf loopen (van paerden gez.); item op de straat omloopen.*

Trottoir, (m) *Voet-pad, wandelpad* (n); *item* cette affaire, cette fille est sur le trottoir, *die zaak is op den weg of staat verhandeldt, die jonge dogter gebuuwt te worden (gem. spreek-wyze).*

Trou, (m) *Een gat, hol* (n), *ópening* (f); *item een slegt huis of steedje, een kruip-in, nest of hol* (n); le trou du cul (cu), *'t aars-gat;* trou de chou, (*Zie* Trognon); il boit comme un trou, *hy zuipt geweldig;* il a fait un trou à la Lune (*Zie* Lune); autant de trous, autant de chevilles (*Zie* Cheville); souris qui n'a qu'un trou est bientôt prise, *'t is een' slegte muis die maar een gat wee;* il s'est aggrandi par le trou de sa fem.

Trouble, (adj.) *Geroerd, troebel, onklaar, dik, drabbig;* eau, vin

vin trouble, *troebel*, *drabbig of onklaar water*; *onzuivere of onklaare wyn*; pêcher en eau trouble, *in troebel water visschen, of by verdeeldheid zyn voordeel doen*; temps, vue trouble, *droevig weêr*; *duister gezigt*.

Trouble, (m) *Ontsteltenis*, *beroering*, *onlust* (f) (émotion, désordre, confusion).

Trouble-eau, (m) *Pols* (*der visschers*).

Trouble-fête, (m) *Een breek-spel, vreugde of vrede-stoorder, onrust-verwekker*.

Troubler, (v. a.) *Onklaar of drabbig maaken, roeren* (*als: wyn of water*); *item* (*iemand*) *stooren, van zyn stuk helpen, in verwarring brengen*; (*het gemoed*) *ontrusten, ontstellen*; (*een land*) *beroeren*; se troubler, (v. r.) *dik of onklaar worden*; *in verwarring kómen, van zyn stuk raaken*; *ontstellen*; *duister worden of betrekken* (*als: de lucht*).

Troué, ée (adj.) *Gegaat, dat met gáten is*; vos bas sont troués.

Trouer, (v. a.) *Gáten* (*ergens in*) *maaken* (percer, faire des trous); se trouer (v. r.) *met gáten worden of slyten* (*als kouſſen enz.*).

Trou-madame, (m) *Zéker spel in Vrankryk met* 13 *poorten*, 13 *galderyen en* 13 *balletjes*.

Troupe, (f) *Een hoop, trop* (m), *schaare, bende* (f); en troupe, par troupe, *by ménigte, tropswyze*; troupes, (pl.) *krygsvolk, soldaaten, troepen*.

Troupeau, (m) *Kudde* (*f. eene ménigte van schaapen of ander vee by malkander*); *item* (*figuurl.*) *de Gemeinte, de Kerke Gods, ook kudde genaamd*.

Trouſſe, (f) *Bundel* (m), *pak*, (n. *iets dat t'zámengebonden is*), *als*: trouſſe de foin, *een bundel hooi*; trouſſe, *'t kruis* (*van een paerd*); porter, monter, se mettre en trouſſe (*Zie* croupe); être aux trouſſes de quelqu'un, *iemand op de hielen zitten, vervolgen of achter ná jaagen*; les ennemis étoient toujours à nos trouſſes; trouſſe, *een pyl-koker of bundel pylen*; *item messentas* (*der barbiers*); trouſſes (pl. *Zie* Haut de chauſſes).

Trouſſé, ée (adj.) *Opgeschort, opgebonden enz.*; un repas, un discours bien trouſſé, *een beknopte en zindelyke maaltyd*; *een wel ingericht gesprek*; voilà qui est trouſſé, ou expédié, *dat is vaerdig of afgedaan*; verre rompu & fille trouſſée, il n'y a plus de remede, *een gebróken glas en eene geschondene maagd is niet te herstellen*.

Trouſſeau, (m) *Een bundel* (m), *pak* (n); trouſſeau de clefs, de flêches, *een bos sleutels, een bundel pylen*; trouſſeau, *uitzetting* (*f. van kleederen, linnen, huisraad enz. die men aan eene dogter bóven haare portie ten huuwelyk méde geeft*), *als*: elle a eu un bon trouſſeau.

Trouſſe-galant, (m) *Heftige ziekte, van wat natuur ook, die iemand ylings in 't graf sleept*.

Trouſſe-queue, (m) *Staert-riem* (*waar meê de staert van een paerd opgebonden word*).

Trouſſe-quin, (m) *Achterste zádelboog*.

Trouſſer, (v. a.) *Opschorten, opbinden, enz.*; trouſſer sa jupe, ses bas, *haar rok opschorten, opspellen*; *zyne kouſſen opbinden, oprollen*; trouſſer, (*iets*) *te zámen rollen, oppakken tot een bundel maaken*; (*zeilen*) *oprollen, inhaalen, beslaan*; trouſſer la queue d'une robe, *den sleep van een' tabbert opligten*; trouſſer bagage, *oppakken*; *item* (*figuurl.*) *oppakken, zyn' biezen pakken, met zak en pak vertrekken, vlugten*; trouſſez chauſſes, *pakt uw' biezen*; trouſſer une branche, *een' tak opbinden*; trouſſer une belle (*Zie* enceindre); trouſſer, *wegsleepen, wegrukken*, *als*: la fièvre l'a trouſſé en peu de jours; il va être trouſſé en male, (*spr. w.*) *'t zal ras met hem gedaan zyn*; trouſſer une bouteille de vin, un gigot de mouton, *eene vles wyn enz. schielyk inslokken, achter de knoopen steeken*.

Trouſſis, (m) *Opnaaiſel, opspelſel* (n. *aan kleederen*).

Trouvaille, (f) *Een vond of vondst; item onverwagte gelukkige ontmoeting (van iemand of iets); item gestrand, gevonden of geborgen goed;* droit de trouvaille, *recht of aanspraak op gevonden of geborgen goed; strand-recht.*

Trouvé, ée (adj. *Gevonden enz.;* un enfant trouvé, *een vondeling.*

Trouver, (v. a.) *Vinden (dat men zoekt); vinden, uitvinden, ontdekken (eenig geheim); bevinden, ondervinden* (expérimenter, voir); trouver bon, *goed vinden, goed achten;* trouver mauvais, *niet goed vinden, slegt vinden, afkeuren; item kwalyk neemen;* trouver par hazard, *by geval ontmoeten of vinden;* je ne sais où il trouve tout ce qu'il dit, *ik weet niet waar hy al 't geene hy zegt bekomt;* trouver à manger, *te eeten verzorgen;* aller trouver quelqu'un, *iemand gaan bezoeken, naar iemand toe gaan;* comment trouvez vous ce vin là? *hoe bevind gy, of, hoe smaakt u die wyn?* il trouvera à qui parler, *hy zal zyn man vinden, hy zal zien met wien hy te doen heeft;* vous me trouverez en votre chemin, *ik zal u dwarsboomen;* il croit avoir trouvé la pie au nid (*spr. w.*) *hy meent het geheim ontdekt te hebben;* qui bien fera bien trouvera (*spr. w.*), *die wel doet, wel ontmoet;* se trouver (v. r.) en quelque lieu, *malkander ergens vinden of ontmoeten; item zich ergens bevinden;* cela se trouve fort peu, *dat word zeer weinig gevonden, gezien of bespeurd;* se trouver bien, mal, *zich wel, kwalyk bevinden;* il ne s'est jamais trouvé à telle fête, ou, à telles nôces (*spr. w.*), *hy is nooit zoo ter bruiloft geweest, dat is, hy is ter deege gebékeld of afgerost.*

Trouveur, (m) *Een speur-hond, brak, opzoeker.*

Truand, ande (m. & f. *gem. en oud w.*) *Een Luije landlooper, schooijer, deugeniet; schooister enz.*

Truandaille, (f. *oud w.*) *Bédelaars-gespuis, kanalje-pak* (n).

Truander, (v. n. *oud w.*) *Schooijen, langs 't land loopen bédelen.*

Truble, (f) *Een schep-net.*

Truc, (m) *Truk-tafel* (f), *biljard* (n).

Truchement, ou Trucheman, (m) *Tolk, vertolker.*

Trucher, (v. n.) *Schooijen, bédelen, troggelen.*

Trucheur, euse (m. & f.) *Troggelaar; schooister.*

Truculent. (*Zie* cruel, brutal).

Truelle, (f) *Troffel* (f), *truweel* (n).

Truellée, (f) *Een troffel-vol.*

Truffe, ou Trufle, (f) *Aard-noot.*

Truie, (f) *Een' zeuge of zog;* truie pleine, *dragtige zeuge;* truie qui cochonne, *zog die bigt of biggens werpt;* truie, *een' zog, dik en vet vrouw-mensch.*

Truite, (f) *Forelle, Voorn (zéker rivier-visch).*

Truité, ée (adj.) *Gespikkeld, met roode vlekken;* chien, cheval truité.

Truiton, (m) *Een voorntje* (n).

Trumeau, (m) *Schlakel* (m. *van een os enz.*); *item muur tusschen 2 vengsters* (f).

Trusquin, (m) *Rids-bout, liniaal* (n. *om iets af te passen, by schrynw.*).

Truye. (*Zie* Truie).

Tu, (Pron. pers.) *Gy (by 't gemeen jy, dy, in 't hoogd.* du, *en in 't eng.* thou. NB. Tu, toi, te, *word alleenlyk gebruikt als men spreekt tot zyn mindere, als: tot zyn knegt of onderdaan; item met wien men zeer gemeen is, als: tot man, vrouw, kinderen, broeder, makker enz.; item (in dicht-k.) tot Koningen of Vorsten enz.; item by Protestanten tot God, anders zegt men* vous. *Zie verder hier over de* Grammaires).

Tu, ue (part. pass. *van* Taire) *Gezweegen.*

Tuable, (adj.) *Dat men dooden of slagten kan of mag; item dat de dood verdient.*

Tuage, (m) *'t Slagten: item 't slagt-loon* (n. *van verkens enz.*).

Tuant, ante (adj. *van* Tuer) *Doodend, doodelyk; item zeer lastig verveelend, allerverdrietigst, als:* c'est

c'eſt un homme, un travail fort tuant; converſation tuante.

Tu-autem, (m. *Lat. w.*) *Wézendlykepunt* (n), *of zwaarigheid* (f. *eener zaak*).

Tube, (m) *Eene Buis* (f. *als: van een verrekyker enz*).

Tubercule, (m) *Knobbel* (m) *zwelling, dikte, uitwasſing* (f. *aan vrugten, planten, tand-vleeſcb enz.*)

Tubéreuſe, (f) *Tuberoos* (*zékere bloem*).

Tubéreux, euſe (adj.) *Knodſig, knoeſtig, bolägtig, bollig, dat met bollen of knoeſten groeit, uitzet of opzwelt* (*als aan een' plant of lid des ligchaams enz.*).

Tubéroſité, (f) *Bollige uitwasſing, knoeſtigheid, zwelling, dikte.*

Tudesque, (adj. & f.) *Oud hoogduitſcb.*

Tu-Dieu! (*zékere uitroeping by 't gemeen*) *Myn God! is het mogelyk!*

Tué, ée (adj.) *Gedood* (*Zie* Tuer).

Tue-loup, (m) *Zékere Wolfs-wortel.*

Tue-mouche, (m) *Een' vliegenklap* (f).

Tuer, (v. a.) *Dooden, dood ſlaan, ombrengen, om 't leeven of om hals brengen, vermoorden* (*als een man, kind enz*); *item ombrengen, verdoen* (*als: een jong gebóren kind*); *doodſchieten* (*met ſchiet-geweer*); *doodſteeken* (*met een dégen enz.*); *ſlagten, ſlaan* (*een os enz.*); *verdryven, item onnuttig doorbrengen* (*zyn' tyd*); *bederven, vernielen* (*als wormen de planten doen* ruiner); *verveelen, laſtig vallen* (ennuyer, accabler); *vertiefd maaken*; ſe tuer, (v. r.) *zich zelven dooden, vermoorden, om hals brengen, van kant maaken enz.*; *item dood vallen, dood blyven*; *item zich afſlooven, afmatten, plaagen* (*met eenig werk*); tue! tue! *ſlaa dood! ſlaa dood!* (*krygs-geroep der Franſchen*).

Tuerie, (f) *'t Slagthuis* (n. *daar men beeſten ſlaat*); *item ſlagting, ſlagttyd* (f. *van 't vee*); *item ſlagting* (f), *bloedbad* (n. maſſacre, carnage dans une bataille).

à Tue-tête, (adv.) *Uit al zyn magt, als*: crier à tue-tête.

Tueur (m) ou Tueur de cochons, *een verkens-ſlaager* (*een die uit ſlagten gaat*); *item ſpek-ſlaager*; tueur de gens, *menſchen-moorder*; *item een ſnoever* (*een die op zyn Krygs-daaden pocht, en, als 't waare, alles ter neêr wil ſlaan*).

Tueuſe, (f) *Spek-ſlaagers vrouw*; *item boert.*) *d.gen.*

Tuf, (m) *Tuf-ſteen, duif-ſteen, tras ſteen.*

Tuffier, iere (adj.) Terre tuffiere, *zandägtige, mergelägtige aarde.*

Tugue ou Tuque, (f) *Zonne-dek, ſcherm, paviljoen* (n), *tent* (f. *op een ſchip*).

Tuiau. (*Zie* Tuyau).

Tuile, (f) *Pan, dak pan* (f), *tégel, tigchel, tigchel ſteen* (m); tuile plate, faitiere, *platte tigchel*; *vorſt-pan.*

Tuileau ou Tuilot, (m) *Scherf, ſtuk* (n. *van een' pan*).

Tuilerie, (f) *Pannebakkery* (f), *tigchel-oven* (m).

Tuileries, (f. pl.) *Naam van één der Konings-luſthuizen of tuinen te Parys.*

Tuilier, (m *Panne-bakker, tigchel-bakker*; *item panne-kooper of verkooper.*

Tulbentoglan, (m) *Tulband-bewaarder* (*des Sultans*).

Tulipe, (f) *Talp* (*zékere bloem*).

Tuméfaction, (f) *Opzwelling* (*in Heel-k.*).

Tuméfier, (v. a.) *Doen opzwellen, opblaazen*; tuméfier (v. n.), ſe tuméfier (v. r.) *opzwellen, oploopen.*

Tumeur, (f) *Gezwel* (n), *dikte, buil* (f).

Tumulte, (m) *Oploop, oproer* (m); *item geraas* (n), *beweeging* (f), *allarm* (n).

Tumultuaire, (adj.) *Dat met oproer, allarm, of geraas geſchied.*

Tumultuairement, (adv. *Op eene Oproerige wyze, of met wan-orden.*

Tumultueuſement, (adv.) *Met geraas, onſtuimiglyk.*

Tumultueux, euſe (adj.) *Oproerig, geraas-maakend, allarm-maakend*; troupe tumultueuſe.

Tunicelle, (f) *Linnen rokje, wam-*

wammesje (n. *zommiger Monnikken*).

Tunique, (f) *Rok zonder mouwen* (*der oude Rom.*); *onder-rok* (*der Kloosterl.*); *Koor-rok* (n. *der Mis-dienaaren*); *item huid* (f), *vel*, *vlies*, *bekleedsel* (n. *in Ontl. k. als: over 't oog*; *item over vrugten, als: uyen enz.*).

Tuorbe. (*Zie* Théorbe).

Tuque. (*Zie* Tugue).

Turban, (m) *Tulband* (*zéker windsel om 't hoofd by de Turken enz.*); prendre le turban, *den tulband aanneemen, Turks of Mahometaansch worden.*

Turbe, (f. *in Rechten*) *Schaare, vergaâring* (f), *hoop* (m).

Turbé, (m) *Turksch graf* (n).

Turbie, (f) *Een hoop* (*van aarde of steen*).

Turbine. (*Zie* Tribune).

Turbit, (m) *Turbit* (*zékere sterk-purgeerende wortel*).

Turbot, (m) *Tárbot* (*zéker visch*).

Turbotin, (m) *Tarbotje* (n).

Turbulemment, (adv.) *Met groot gewoel, geweld of oproer.*

Turbulence, (f) *Gewoel* (n), *oproer* (m).

Turbulent, ante (adj) *Woelgeestig, woelig, onrustig*; esprit turbulent.

Turc, urque (adj.) *Turksch*; cheval turc; femme turque; à la turque, (adv.) *op zyn turksch*; le turc, (f. m.) *de turksche spraak*; traiter quelqu'un de turc à maure, *iemand wreedelyk mishandelen.*

Turcie, (f. *oud w.*) *Steenen-dam* (m).

Turcot, ou Turcou, (m) *Draihals* (*zéker vógel*).

Turelure. (*Zie* Turlure).

Turiféraire. (*Zie met* Th.).

Turlupin, ine (m. & f.) *Een Laffe posen maaker, een malle gek.*

Turlupinade, (f) *Kaale of malle boertery.*

Turlupiner, (v. n.) *Zotte klap uitslaan, laffe boertery of zinspeelingen maaken*; turlupiner, (v. a.) quelqu'un, *iemand voor de zot houden, bespotten.*

Turlure ou Turelure, (m. *gem. w.*) *Kwaade luim*; il est dans son turlure.

Turlure! (interj.) *Wel ja! wisjewasjes!* on dit cela, turlure! Je n'en crois rien.

Turlut, (m) *Zékere Leeuwerk, die deeze klank heeft.*

Turpitude, (f. ignominie) *Schande, schandelykheid, leelykheid* (*uit eene schandelyke daad spruitende*).

Turque. (*Zie by* Turc).

Turquerie, (f. *boert. w. zelden gebr.*) *Wreedheid.*

Turquesque (adj.); Habillé à la turquesque, *op de turksche wyze gekleed.*

Turquesse, (f) *Turkinne.*

Turquet, (m) *Hondje zonder hair* (n).

Turquin, (adj.); Bleu turquin, *donker blaauw.*

Turquoise, (f) *Een Turkois* (*blaauwe édele steen*).

Tutayer. (*Zie* Tutoyer).

Tutélaire (adj.); Angetutélaire, *beschermengel.*

Tutele, (f) *Voogdy, voogdyschap, momboirschap* (f); *item opzigt* (n. *over iemand*).

Tuteur, trice (m. & f.) *Voogd, momboir*; *voogdesse*; *item stok daar een jong boomtje tégen op-wast.*

Tutie, (f) *Koper-roet* (n. *waar van men oog-zalf bereid*).

Tutoiement, (m) *Spreeking* (f) *tot iemand met* Tu, toi, te, ton, ta, tes (*Zie by* Tu).

Tutoyer (v. a.) quelqu'un, *is in 't fransch iemand met* tu, toi, te &c. *in plaats van* vous *aanspreeken* (*Zie hier over* Tu).

Tutrice. (*Zie by* Tuteur).

Tuyau, (m. conduit) *Buis, pyp* (f); tuyau de plomb, *loode buis*; tuyau de cheminée, d'orgue, de verre, de plume, de bled, &c. *schoorsteen-pyp, orgel-pyp, glaze-pyp; penne-schagt* (f); *stroo-halm* (m), *enz.*

Tymbale &c. (*Zie* Timbale &c.).

Tympan, (m) *'t schep-rad* (n. *eener wáter-mólen*); *'t rad* (n. *eener kraan*); *'t raadsel* (n. *in een uurwerk*);

't trommel-vlies (n. *in 't oor*); *de timpan* (n) *of raam* (f. *eener drukpers*).

Tympaniser (v. a.) quelqu'un, *iemand ópentlyk bestraffen, óver de hékel haalen* (le décrier).

Tympanites, (f. m.) *Winderige opzwelling van den onderbuik* (f).

Tympanon, (m) *Een Hakkebord* (*zéker snaar-speel-t.*).

Type, (m) *Afbeeldsel* (n. *op een' gedenkpenning*); *afdruksel, model, figuur* (n) *of gedaante* (f. *van eenig ding*); *item een' druk-letter* (f); l'Agneau Pascal étoit le Type de J. C. *het Paasch-lam was een afbeeldsel of de schaduw van J. C.*

Typique, (adj.) *Afbeeldend, zinnebeeldig, verbeeldend.*

Typographe, (m) *Boek-drukker.*

Typographie, (f) *Boek-drukkery, Druk-konst.*

Typographique, (adj.) *Drukkonstig.*

Typographiste, (m) *Druk-konstenaar.*

Tyran, (m) *Wreedaart, dwingeland, geweldenaar, onbarmhartig mensch*; un mari tyran, *een dwingeland van een man, een die zyne vrouw hard behandeld.*

Tyranneau, (m) *Kleine dwingeland, streng Heer.*

Tyrannicide, (m. & f.) *Tyrannen moorder; -moordster*; tyrannicide, (m) *een' tyrannen-moord* (f).

Tyrannie, (f) *Wreedheid, geweldenaary, dwingelandy.*

Tyrannique, (adj.) *Geweldaadig, wreed, gestreng, onbarmhartig.*

Tyranniquement, (adv.) *Geweld-daadiglyk, op eene wreede wyze.*

Tyranniser, (v. a.) *Wreedelyk handelen, met geweld regeeren, gruwzaam plaagen.*

Tzar, (m) *De Tzaar, of Keizer van Moskoviën.*

Tzarienne (adj. f.); Sa Majesté tzarienne, *zyne of Haare tzaarische Majesteit.*

Tzarine, (f) *De Tzaarin of Keizerin.*

****

U.

U. (m) U. (f) *De 20ste Letter van 't A. B. C. en 5de Klink-Letter.*

Ubiquiste, (m) *Een Doctor in de Godgeleerdheid die geen vast Collegie heeft.*

Ubiquistes, ubiquitistes, ou ubiquitaires, (m. pl.) *Geloofs-genooten van de Alómtégenwoordigheid van Kristi Ligchaam.*

Ulacide, (m) *Rydende bode* (*by de Turken*).

Ulcération, (f) *Verzweering.*

Ulcère, (m) *Zweer, etter-buil* (f).

Ulcéré, ée (adj.) *Gezwooren, verzwooren, tot etter geworden, aangestooken; item verbitterd, vergramd*; un cœur ulcéré, *een verbitterd gemoed, dat in 't booze steekt*; une conscience ulcérée, *een knaagend en boos geweeten.*

Ulcérer, (v. a.) *Doen zweeren, aan 't zweeren helpen, tot etter doen worden; item verbitteren, boosaardig maaken.*

Ultérieur, eure (adj. *'t tegengestelde van* citérieur) *Dat aan de overzyde of aan geene* (*gintse*) *zyde legt, opper*; la Pomeranie citérieure & ultérieure, *neder en opper Pómeren.*

Ultérieur, eure (adj.) *Dat zich verder uitstrekt, of nog daarenboven is, als:* il se reservoit encore des demandes ultérieures à celles déja faites, *hy voorbehield zich nog verdere vorderingen by de vorigen te mogen voegen.*

Ultramédiaire, (adj. *in Rechten*) *Dat óver de midden of helfte is.*

Ultramontain, ne (adj.) *Dat over 't gebergte is.*

Ulysse, *Ulyssis, Koning van Ithaca.*

Umbilic, (m. *in Ontl. k.*) *Nável.*

Umbilical, le (adj. *in Ontl. k.*) *Dat tot den nável behoord*; cordon umbilical, *nável-streng.*

Un, une, (adj.) *Een*, *eene*; un homme, *een man*; une femme, *eene vrouw*; un, une (un feul, une feule) *één*, *ééne*; un homme, *één man*; une femme, *ééne vrouw* (*wordende in dezen zin ook op* un & une *gelyk in 't duitfch fterker gedrukt*); il y a un Dieu, *daar is een God*, *item daar is één*, *dat is*, *een éénig God*; la vérité eft une, *de waarheid is éénig*; depuis un jufqu'à cent, *van één tot honderd*; un à un, *één voor één*; ce m'eft tout un, *'t is my om verfchillig of even ééns*; tout revient à un, *'t komt alles op 't zelve uit*; l'un & l'autre le fera ou le feront, *beide*, *alle beide zullen het doen of maaken*; ni l'un ni l'autre ne vaut rien ou ne valent rien, *geen van beiden deugt wat of is goed*; ni les uns ni les autres, *noch de eenen noch de anderen*, *of geen van allen*; l'un vaut l'autre, *het eene is zoo goed als 't andere*, *of d'eene is den anderen waerdig*; ils s'aiment l'un l'autre, ou les uns les autres, *zy beminnen malkander*; l'un portant l'autre, *dóór malkander*, *als*: j'ai acheté cela 5 fols la pièce l'une portant l'autre; les mariés feront uns & communs en biens, *de echte lieden zullen hunne goederen gemeenfchappelyk bezitten*.

Un, (f. m.) *Een één* (*f. in Réken-k.*); il faut ajouter là un un, *men moet daar eene één byvoegen*; une (f. f.), *als*: vous m'en avez donné d'une (*fpr. w.*) *gy hebt my fchoon beetgekken of gefopt*; il peut bien la compter pour une (*fpr. w.*) *dat 's voor ééns en niet meer*.

Unanime, (adj.) *Eenpaarig*, *eendragtig*, *eensgezind*.

Unanimement, (adv.) *Eenpaariglyk*, *gezamentlyker hand*.

Unanimité, (f) *Eensgezindheid*, *eenpaarigheid*.

Unguis, (m. *Lat. in ontl. k.*) *Nágel* (ongle).

Uni, ie (adj. *van* unir) *Veréénigd*, *t' zamengevoegd*, *verknogt*; ils font fort unis, *zy zyn naauw veréénigd*; les Provinces unies, *de veréénigde Landfchappen*; planches bien unies, *wel inééngevoegde planken*; uni, ie, *gelyk of effen gemaakt*, *geflegt* (applani); uni, ie, *effen*, *gelyk*, *glad*, *als*: chemin uni; place unie; fil uni, *gelyk gefponnen gáren*; toile unie, *glad geweeven lynwaad*; habit, linge uni, *een effen kleed* (*zonder cieraad*); *effen linnen* (*zonder kant*); jambe toute unie, *een been dat overäl éven dik of zonder knie is*; un habit, homme tout uni, *een gantfch eenvoudig gewaad*; *een eenvoudig of flegt en recht man*.

Uni, (adv.) *Glad*, *effen*, *éven*, *gelyk*; cela eft fort uni; mettre à l'uni, *gelyk of effen maaken*.

Unieme, (adj. *nooit alleen gebr.*); Vingt & unieme, trente & unieme, *een en twintigfte enz.* cent & unieme, *honderd en één de*.

Uniforme, (adj.) *Gelykvormig*, *éénerlei*, *dat zich gelyk is* (qui eft fans variations); ouvrage, habit fentiment, conduite uniforme.

Uniforme, (f. m.) *Montuur*, *monteering*, *regiments kleed*.

Uniformément, (adv.) *Gelykvormiglyk*, *op éénerlei wyze*.

Uniformité, (f) *Gelykvormigheid*, *overééukomft*.

Uniment, (adv.) *Glad*, *effen*, *gelyk*; travailler de la toile uniment; planer ou raboter un morceau de bois uniment; uniment, *eenvoudiglyk*, *gemeen*, *borgerlyk*; s'habiller, vivre uniment.

Union, (f) *Verééniging* (*als: van Ziel en Ligchaam*); *ééndragt*, *éénsgezindheid*, *éénigheid*; vivre dans une étroite union; union (convénance des couleurs dans un tableau) *overééukomft*.

Unique, (adj.) *Eénig*, *éénige*, *éénigfte*; enfant, fils, fille unique, *éénige of éénigfte kind*; *éénige of éénigfte zoon enz.*; mon unique efpoir, ou efpérance, *myne éénige of éénigfte hoop*; il eft unique dans fon efpèce, *hy is de eenigfte in zyn foort*.

Uniquement, (adv.) *Eéniglyk*, *alléénlyk*; il s'applique uniquement à &c.

Unir, (v. a. j'unis; nous unis-
fons

ſons &c.) *Veréénigen, verbinden, by-één-voegen, t' zamen-voegen* (joindre enſemble); *item gelyk maaken, effen maaken* (rendre égal, applanir); s'unir, (v.r.) *zich veréénigen, t' zámen-voegen of verbinden, tot één Ligchaam worden.*

Uniſſon, (m) *Over-één ſtemming, gelyk-luidendheid, accoord (in Muz.).*

Unitaires, (m. pl.) *Voorſtanders der Godheid in één éénig Perſoon, of beſtryders der H. Drie-éénheid.*

Unité, (f) *D'éénheid, éénigheid (in getal), als:* l'unité de Dieu, de l'égliſe; unité, *gelykheid, éénheid, overéénkomſt (van iets dat overäl of doorgaands 't zelfde is).*

Unitif, ive (adj.) *Veréénigend.*

Univalve, (adj. & f.) *Dat maar ééne ſchelp heeft (van ſchelp-viſch gez.).*

Univers, (m) *'t Heel-al; 't geheelal* (n); *Hémel en aarde; item de geheele waereld of aarde;* montrer à tout l'univers, *aan de gantſche waereld toonen;* aux bouts de l'univers, *aan de einden der aarde of waereld.*

Univerſaliſme, (m) *Leere der algemeene Genáde.*

Univerſaliſte, (m) *Voorſtander der algemeene Genáde.*

Univerſalité, (f) *Algemeenheid.*

Univerſaux, (pl. m.) *Algemeene bewoordingen of termen (van iets in* Logica, *als:* Genre, Eſpèce &c.); *item algemeene uitſchryvingen (eenes Ryksdags in Poolen).*

Univerſel, elle (adj.) *Algemeen;* l'égliſe univerſelle; un homme univerſel, *een man in alles ervaaren.*

Univerſellement, (adv.) *Algemeenlyk.*

Univerſité, (f) *Hooge ſchool (der fraaye Weetenſchappen).*

Univocation, (f. *in* Logica) *Ééduidigheid.*

Univoque, (adj. & f. *in* Logica) *Ééduidig* (qui n'eſt pas équivoque).

Uranie, (f) *Ééne der 9 Zang-godinnen die (volgers de verdichtſelen der ouden beideuen) over de ſterrekunde 't-beſtél had.*

Uranographie, (f) *De Hémelbeſchryving.*

Urbaniſtes, (f. pl.) *Nonnen van de Ste Clara-orden.*

Urbanité, (f) *Gemanierdheid, geſchiktheid.*

Ure, (m) *Een wilde os.*

Urebec, (m) *Een boom-worm.*

Uréteres, (m. pl. *in Ontl. k.*) *Wáter peezen (die 't wáter naar de blaas leiden).*

Urétre, (m. *in Ontl. k.*) *Pees (waar door 't wáter uit de blaas loopt).*

Urgent, te (adj.) *Dringend, hoogdringend, groot;* neceſſité urgente.

Urinal, (m) *Pis-glas* (n).

Urinateur, (m) *Een duiker, dompelaar.*

Urine, (f) *De pis* (f), *'t wáter* (n).

Uriner, (v. n.) *Piſſen, wáteren.*

Urineux, euſe (adj.) *Piságtig.*

Urne, (f) *Kruik* (f) *of pot* (m. *waar in d'ouden de aſch der dooden bewaarden; item hun ſtembriefjes verzámelden en uittrokken); item een ſteene-vaas, pot of ſal (in een tuin of onder een' ſcharſteen).*

Urſulines, (f. pl.) *Urſuliner nonnen.*

Us, (m. pl.) *Gebruiken* (n. pl.) *gewoontens* (f. pl.), *als:* les us & coutumes de la mer, *'t zee-recht of reglement; item de gebruiken en gewoontens der zee.*

Uſage, (m) *'t Gebruik* (n) *of de gewoonte, manier* (f. coutume); *'t genot of gebruik* (n. jouiſſance d'une choſe); *nut, voordeel* (n. profit); *oeffening, gebruik* (pratique, exercice); interdire l'uſage du vin &c., *'t gebruik van den wyn enz. verbieden;* faire un bon ou mauvais uſage de &c., *een goed of kwaad gebruik maaken van enz;* on n'en tire aucun uſage, *men trekt 'er geen nut of voordeel van;* mettre en uſage, *in 't gebruik in zwang of gewoonte brengen;* perdre l'uſage de la parole, de la raiſon, *de ſpraak verliezen, 't gebruik, van zyn verſtand miſſen;* cela n'eſt plus en uſage, *dat is niet meer in 't gebruik of in zwang;* ce

mot n'eſt pas du bon ou du bel uſage, *als men cierlyk ſpreekt gebruikt men dat woord niet*; mettre tout en uſage pour venir à bout d'une choſe, *alles in 't werk ſtellen om iets ten einde te brengen, onder de knie te krygen, of te bekomen*; avoir le droit d'uſage d'une choſe, *het recht van 't genot of 't vrugt-gebruik van iets hebben, (als: van een wei, boſch enz.)*; un uſage, *(by Boek-verk.) een boek dat dagelykſch in gebruik is, (als: een gebeden-boek of kerkboek).*

Uſager, ire (m. & f.) *Een of eene die 't recht heeft om brandhout in een boſch te bakken, of zyn vee op eene gemeene wei of hei te dryven.*

Uſance, (f) *Gewoonte, praktyk (in den handel)*; *item* uſo *of termyn van een wiſſelbrief van 1 maand of 30 dagen na* dato *in Vrankryk*; une lettre à uſance, à deux uſances.

Uſant, ante (adj) *Gebruikende, genietende*; *item verſlytend.*

Uſé, ée (adj. *gebruikt*; *item verſleeten, afgeſleeten, oud*; habit uſé; uſé, ée, *afgeſleeten, afgeſloofd, uitgeput, uitgemergeld*; homme, eſprit, corps uſé, terre uſée; *item* des arguments uſés, *oude en voor lang wéderlegde bewysſtukken.*

Uſé. (ſ. m. *Zie* Uſer ſ. m).

Uſer, (v. & n.) *Gebruiken, beezigen, noodig hebben, afſlyten, verſlyten*; *afſlooven, uitputten, uitmergelen*; uſer deux habits, trois paires de ſouliers, un chapeau &c. tous les ans, *alle jaaren twee pakken kleeren enz. verſlyten of draagen*; une trop grande application uſe le corps & l'eſprit, *al te ſterken toeleg ſlooft of ſlyt het ligchaam en den geeſt af*; uſer, *gebruiken, nuttigen, verdoen (als: ſpys of drank enz.*; (conſumer); uſer le verre, *het glas polyſten*; uſer de douceur, de violence &c., *zagtheid enz. gebruiken*; uſer de regime, *op zyn diëet leeven, of een' gezette maat in 't eeten en drinken houden*; uſer de quelque choſe, *ergens gebruik van maaken*; *ietwes van eenig ding genuttigen*; uſer une cuve de teinture, *alle mogelyke kleuren in een' kuip of ketel verwen*; en uſer bien ou mal avec (envers) quelqu'un *met iemand wel of kwalyk te werk gaan, hem wel of kwalyk behandelen, bejégenen*; il en uſe honnêtement, *hy gaat ſchikkelyk te werk, of handelt heuſchelyk*; comment en uſez vous avec cet ami? *hoe behandelt gy dien vriend?* chacun en uſe comme bon lui ſemble, *een ieder maakt of behandelt het zoo als 't hem goed dunkt*; il en uſe comme des choux de ſon jardin, *hy gebruikt het als of het zyn eigen waare*; s'uſer, (v. r.) *verſlyten, afſlyten, ſlyten, vergaan, uitteeren, zyn' kragt of pit verliezen.*

Uſer, ou uſé (ſ. m.) *'t Gebruik, 't draagen, 't ſlyten (n) de ſleet*; ce drap eſt d'un bon uſer, ou bon à l'uſer, *dat láken is van een goede ſleet, of goed in de ſleet, goed in 't draagen*; cet homme eſt bon à l'uſer, *die man is goed in den omgang.*

Uſité, ée (adj.) *Gebruikt, gebézigd, gebruikelyk, in 't gebruik*; mot uſité, *een gebruikelyk woord*; cette expreſſion n'eſt guere uſitée, *die uitdrukking word weinig gebruikt of gebézigt.*

Usnée, (f) *Eiken-mos*; usnée humaine, *mos die op de herſſenpan van een menſch groeit (welke men voorgeeft 't bloeden uit de neus te ſtoppen).*

Usquebac, (m) *Zékere ſterke liqueur.*

Uſtenſile ou utenſile, (ſ. m. & f.) *Keuken gereeedſchap, handwerks-tuig of gereedſchap* (n. *dat men dagelyks gebruikt*); *item al 't geen iemand aan een Soldaat by hem-geïnkwartierd moet verſchaffen*; *item 't ſerviesgeld dat een burger betaald als hy geene inkwartiering heeft.*

Uſtion, (f) *Branding, verbranding (by Apotheekers).*

Uſucapion. (*Zie* Preſcription).

Uſuel, elle (adj.) *Gebruikelyk, gewoonlyk, dat gemeenlyk of dagelykſch gebruikt word, als:* habit, mot uſuel; plantes uſuelles.

Uſufructuaire, (adj.) *Vrugt-gebruik-*

bruik verschaffend, *als:* droit Usufructuaire.

Usufruit, (m) *'t Vrugt-gebruik*, *'t vrugt genot* (n- *van eenig goed dat een ander bezit*).

Usufruitier, iere (m. & f.) *Vrugtgebruiker*; *vrugt gebruikster.*

Usuraire, (adj.) *Woekerägtig*, *dat woeker of ongeoorloofde winst in zich behelst*; profit usuraire, *een' woekerwinst.*

Usurairement, (adv.) *Op eene woekerägtige wyze*, *woekerägtiglyk.*

Usure, (f) *Woeker*, *onbehoorlyke winst of* intrest; prêter à usure, *op woeker leenen of uitzetten*; rendre avec usure, *dubbel vergelden of weêrgeeven*; usure, *slyting*, *afslyting* (*als: van kleederen*, *huisraad enz.*).

Usurier, iere (m. & f.) *Woekeraar*; *woekeraarster.*

Usurpateur, trice (m. & f.) *Een overweldiger*, *onrechtmaatige bezitter*; *bezitster*, *een die zich op eene onwettige wyze meester van eenig land of goed maakt.*

Usurpation, (f) *Overweldiging*, *onrechtvaerdige aanmaatiging*, *toeëigening of bezetting* (*van iets*).

Usurper, (v. a.) *Overweldigen*, *onrechtvaardiglyk in bezit neemen of hebben*, *zich tégen alle recht aanmaatigen als zyn eigen*; usurper un païs, une terre &c.

Ut, (m) *Ut* (*zékere noot in Muziek*).

Utensile. (*Zie* Ustensile).

Utérin, ine (adj.) *Van moeders zyde*, *als*: freres utérins, sœurs utérines, *halve broeders of zusters*, *broeders of zusters van moeders zyde* (*dat is van ééne moeder*, *maar niet van éénen vader*).

Utile, (adj.) *Nuttig*, *nut*, *dienstig.*

Utile, (f. m.) *'t Nut*, *'t voordeelige* (n); préférer l'utile à l'agréable.

Utilement, (adv.) *Nuttelyk*, *dienstiglyk*, *voordeeliglyk.*

Utilité, (f) *Nut* (n), *nuttigheid*, *dienst* (f), *voordeel* (n).

Uvée, (f) *Derde oogen-vlies* (n).

****

V.

V. (m. *spreek* Ve), V. (f) *21ste Letter van 't A. B. C.*, *een medeklinker.*

V. *betékend 5 in 't rom. getal*, *en met een schrapje daar bóven* 5000.

Va, *3de pers. van 't* pres indic. *en 2de van den* imperat. *van 't werk-w.* aller); *als*: il va, *hy gaat*; va, *gaa*; va t'en, *gaa heen.*

Va, (soit, ou j'y consens), *Wel het zye zoo.*

Va, (m. *in 't bassch-sp.*); Le sept & le va, *de inleg en nog zéven maal zoo veel.*

Vacance, (f) *Openstand*, *lédigstand* (m. *van eenig ampt of bediening*).

Vacances, (f. pl.) *Stil-stand* (m), *vier-tyd*, vacantie (*der Schoolen*).

Vacant, ante (adj.) *Openstaande*, *lédig-staande*, *lédig*, *als*: charge, abbaye vacante; biens vacants, *goederen zonder erfgenaam.*

Vacarme, (m) *Geraas*, *getier*, *ysselyk leeven of geweld* (n).

Vacation, (f) *Beroep*, *ambagt* (n), *neering*, *hanteering* (f); avoir une bonne vacation.

Vacations, (f. pl.) *Stilstand* (n), vacantie (f. *der Gerechts boven of Rechts gedingen*); *item bestéedde tyd*, vacatien; *item loon of* vacatie-*gelden* (*der Rechts-bedienden*).

Vache, (f) *Een koe of koei*; vache marine, *zee koe*; la vache mugle, *de koe bulkt of loeit*; traire une vache, *een' koe melken*; faire couvrir une vache par le taureau, *een koe by den stier brengen*; la vache vêle, *de koe kalft*; une vache à lait, *een' melk-koe*, *of iemand daar men veel voordeel van trekt*; il a mangé de la vache enragée (*spr. w.*) *hy heeft voor de hond geloopen*, *wat hy gewoond*, *wat gezien of uitge-*

gestaan; quand chacun se mêle de son metier les vaches sont bien gardées (*spr. w.*) *als ieder veegt voor zyn' eigene deur, dan is 't voor alle deuren schoon, of als ieder op 't zyne let dan gaat het goed*; aussi tôt meurt veau que vache, (*spr. w.*) *de jonge lieden sterven zoo wel als d'oude*; prendre la vache & le veau, (*spr. w.*) *een bezwangerd meisje trouwen*; le diable est aux vaches, *dat 's een ysselyk leeven of geweld*, s'il ne tient qu'à battre, la vache est à nous, *als 't alleen op 't vegten aankomt zoo hebben wy 't gewonnen, of zoo is het ons*; il est sorcier comme une vache, *hy is geen tóveraar*; une grosse vache, *een lomp en ongeschikt vrouw-mensch, een regte koe*; vache, *een koe-huid, jugt, rund leêr*; coudrer une vache, *een' koe-huid looijen.*

Vacher, ere (m. & f.) *Koe-herder, koe-wagter, vee-dryver*; *koe-wagster, melk-meid*; quel vacher est cela? *wat lompe vlêgel of bengel is dat?*

Vacherie, (f) *Koe-stal* (m); *koe-melkerye* (f).

Vacillant, te (adj. on prononce les 2 ll) *Waggelend*; *item wankelend, wankelbaar, wankelmoedig, onstandvastig*; esprit, pied vacillant.

Vacillation, (f) *Waggeling, schudding*; *item wankelmoedigheid, wyffeling, onstandvastigheid.*

Vaciller, (v. n. chanceler) *Waggelen, schudden, slingeren, niet vast staan*; *item wankelen, wyffelen, onstandvastig zyn* être irrésolu); *item wankelen, háperen, niet by zyn stuk blyven (in de réden).*

Vacue, (adj. f. *in Rechten*) *Lédig, lédig-staande, als:* possession vacue.

Vacuiste, (m) *Natuurkundige die gelooft dat 'er iets lédigs is.*

Vacuité, (f. *in Natuur-k.*) *Lédigheid, ruimte daar niets is.*

Vade, (f) *Inleg* (*in een spel*); *aandeel, wazging* (*in een schip enz.*).

Vademanque, (f. *Bank. w.*) *Vermindering van de hoofdsom.*

Vade-mecum, (m. *Lat. w. betekenende wandel met my*) *Een boek of iets anders dat men overäl by zich heeft.*

Vadrouille, (f. *Zie* Faubert).

Vagabond, onde (adj.) *Omzwervend, omdoolend*; être vagabond, *geen vaste woonplaats hebben, omdoolen, zwerven van de eene plaats naar de andere.*

Vagabond, onde (s. m. & f. *in een kwaaden zin*) *Landlooper, schooijer*; *schooister.*

Vagabonner, (v. a.) *Omzwerven, achter 't Land loopen, dan hier, dan daar zyn.*

Vagant, (m) *Een strand-looper, strand-dief, een lédig-ganger die by storm langs 't strand omziet of 'er wat te kaapen valt*.

Vagin ou Vagina, (m. *in Ontl. k.*) *De scheede der lyf-moeder* (le col de la matrice).

Vaginal, ale (adj.) *Dat daar van is.*

Vagissement, (m) *'t Geschreeuw of geween der jonge kinderen.*

Vague, (f. *Golf eener rivier*); *baar of golf (der zee).*

Vague, (adj) *Wydloopig, onbepaald, wild, als:* discours, desseins, pensées vagues, *losse of onbepaalde réden enz. die niets regt bedoelen.*

Vague, (adj.) *Woest, lédig, als* des lieux vagues.

Vague, (m) *De ruimte (der lucht).*

Vaguement, (adv.) *Onbepaaldelyk, op eene losse wyze, zonder ergens bepaald op te doelen.*

Vaguemestre, ou Waguemestre, (m) *Wagen-meester, Veld-tuig-meester (in een Léger).*

Vaguer, (v. n.) *Heen en weêr zwerven of loopen.*

Vagues, ou Brassoirs, *Roer-stokken (by brouwers enz.).*

Vaigrage, (m) *'t Voeren of bekleeden van een schip van binnen* (n).

Vaigrer (v. a.) un vaisseau, *een schip van binnen bekleeden.*

Vaigres, ou Vegres, (f. pl.) *Wegeringen, wégeringen, bulkdenningen (planken waarméde een schip van binnen gevoerd of beschoten word.*

Vail-

Vaillamment, (adv.) *Dapperlyk, manhaftiglyk, manmoediglyk.*

Vaillance, (f.) *Dapperheid, manmoedigheid, manhaftigheid.*

Vaillant, te (adj.) *Dapper, dapperlyk, manhaftig, manmoedig.*

Vaillant, (f. m.) *(iemands) Gantsché bezit, vermógen* (n) *of rykdom* (m); manger tout son vaillant, *al wat men heeft verteeren*; avoir cent mille écus vaillant, *honderd duisend ryksdaalders bezitten.*

Vaillantise, (f. *oud en boer. w.*) *Manhaftige daad, helden-stuk* (Prouesse).

Vaille. (*Zie by* Valoir).

Vain, aine (adj.) *Iedel, vergeefsch, vrugteloos enz.* de vains efforts, *vrugtelooze of vergeefsche pógingen*; une espérance vaine, *eene iedele hoop*; la vaine gloire, *de iedele eere, roem of glórie*; un homme ou esprit vain, *een iedel, laatdunkend of verwaand mensch*; vain tombeau, *een lédig graf*; un temps vain, *zoel of smoor-heet weêr*; en vain, (adv.) *te vergeefsch, vrugteloos, iedelyk, ydelyk.*

Vaincre, (v. a. je vaincs, tu vaincs, il vainc, nous vainquons &c. je vainquois &c. je vainquis &c. j'ai vaincu &c. je vaincrai &c. que je vainque &c. que je vainquisse &c.) *overwinnen, overmeesteren*; vaincre ses ennemis, ses passions &c.

Vaincu, ue (adj. & f.) *Overwonnen*; les vaincus, *de overwonnenen.*

Vainement, (adv.) *Te vergeefsch, iedelyk, zonder nut*; tenter vainement une chose, *iets vergeefsch bestaan*; vainement, *iedelyk, verwaandelyk.*

Vainqueur, (m) *Een overwinnaar.*

Vair, (m. *in wapen-k.*) *Graauw en witte pels of zilvere bellen op een blaauw veld, (in een wápen)*; il porte de vair, *hy voerd enz.*

Vairé, ée (adj. *in wápen-k.*) *Met een pels en zilvere bellen of met blaauw en zilver gevoederd.*

Vairé, (m) ou Vairée, (f) *Zeegras, wier.*

Vairon (adj.); Cheval vairon, *een paerd met witte ringen om d'oogballen, of dat tweeërlei oogen heeft.*

Vais. (*Zie* Aller).

Vaisseau, (m) *Een vat (n. allerlei slag van vat-werk, 't zy ton, kruik of pot,* un vase); vaisseau de terre, *een aarden vat*; vaisseaux, *vaten des Ligchaams)*; vaisseaux spermatiques, *de zaad-váten*; les vaisseaux d'élection, d'iniquité, *d'uitverkórene vaten; de vaten des toorns of der ongerechtigheid*; un vaisseau fragile, *een broos vat; item een zwak vat of gestel (als: de vrouwen).*

Vaisseau, (m) *Een groot gebouw (n. als: een Kerk enz.)*; l'Eglise de Saint Pierre à Rome est un beau vaisseau.

Vaisseau, (navire) *Een schip; vaartuig* (n); un vaisseau de guerre, *een Oorlog-schip, Krygs-schip*; vaisseau marchand, *koopvaardy-schip*; vaisseau pavillon, *een vlaggen-schip, kommandeurs-schip*; vaisseau de ligne, *een linie schip*; vaisseau corsaire, *een roof-schip, kaaper*; vaisseau garde-côtes, *een kustbewaarder*; vaisseau de transport, *een* transport-*schip*; vaisseau de conserve, *een konvoi-schip*; vaisseau du premier, du second rang &c., *een schip van den eersten rang enz.*; vaisseau qui se manie ou se porte bien, *een schip dat wel naar 't roer luistert*; vaisseau qui porte bien la voile, *een schip dat veel zeil voeren kan*; vaisseau qui porte mal la voile, *een rank schip*; vaisseau qui est trop sur l'avant, trop sur le cul, *een schip dat van vooren of van achteren te diep gaat*; vaisseau incommodé, *een beschádigt of schádeloos schip*; ce vaisseau démarrera un tel jour, *dat schip zal op dien dag uitloopen of zyn touw los maaken.*

Vaisselle, (f. nom coll.) *Keukengoed, táfel-goed (n. als: schótels, borden glaazen, zout-vaten enz.)*; vaisselle d'argent, d'étaim, de terre, *'t zilver-werk, 't zilver-servies; 't tinnen goed; 't aarde-werk*; on a remué sa vaisselle, (*spr. w.*) *men heeft zyn goed beslaagen.*

Val, (m. *in pl.* vaux, *meest aldus*) le val de Suze, *het dal* (n) *of de vallei (f) van Suza*; par monts & par vaux, *over bergen en dálen*; (*anders gebruikt men* vallée).

Valable, (adj.) *Van waarde, dat gelden kan, goed, aanneemelyk*; acte valable, *een in rechten bestaanbaar geschrift*: excuse valable, *aanneemelyke verschooning.*

Valablement, (adv.) *Op eene wyze die goed en van waarde is.*

Valant, (part & adj. *van* valoir) *Geldende, waardig zynde.*

Valet, (m) *Knegt, huisknegt*; *dienaar, oppasser*; valet de chambre, *kámer-dienaar*; valet d'écurie, ou d'étable, *een stal-knegt*, valet à tout faire, *een zwabber, pluim-graaf, slobbertje*; valet, *boer (in 't kaart sp.)*; valet de miroir, *steun-plankje van een staande spiegel*; valet de porte, *stuk lood aan een' deur (waar door ze van zelfs toegaat)*; valet, *laarzenknegt*; valet, *klemhaak (by timmerl.)*; faire le bon valet, (*spr. w.*) *den gedienstigen speelen, een oogen-dienaar zyn.*

Valetage, (m. *weinig gebr.*) *Dienstbaarheid, knegtschap* (f).

Valetaille, (f. *Veráchtel. w.*) *Dienstbódens, knegts* (m. pl.); *tros* (m), *gevolg* (n).

Valeter, (v. n.) *Den gedienstigen speelen, op een' slaafsche wyze (iemand) oppassen, om voordeel te behaalen.*

Valétudinaire, (adj. & f.) *Ziekelyk, onpasselyk*; *een ziekelyk mensch.*

Valeur, (f) *Waerde, waerdy*; chose de valeur, *een kostbaar ding*; de nulle valeur, *van geene waerde*; terre qui est en valeur, *een akker die in goeden staat is*; des non-valeurs, *onverkoopelyke waaren*; valeur, *dapperheid, moed, manhaftigheid.*

Valeureusement, (adv.) *Dapperlyk.*

Valeureux, euse (adj.) *Dapper, kloekmoedig.*

Validation, (f) *Wettiging, goedkeuring (eener rékening, in de Rent-k.).*

Valide, (adj.) *Kloek en gezond, als:* contraindre les mendiants valides à travailler; valide, *deugdig, wettig, goed en van waarde, als:* acte, contrat valide.

Validement, (adv.) *Behoorlyk, op eene wyze die goed en van waarde is.*

Valider, (v. a.) *Wettigen, doen gelden, goed en van waarde maaken, bekragtigen.*

Validité, (f) *De deugdelykheid, wettigheid, bestaanbaarheid, als*: la validité d'un acte, d'un mariage &c.

Valise, (f) *Mantel-zak, post-zak* (m), *valies* (n); adieu la valise, (*spr. w.*), *alles is weg, daar is geen hoop meer.*

Vallée, (f) *Dal* (n), *vallei* (f); vallée de misere, de larmes, *jammer-dal*; *traanen-dal.*

Vallon, (m) *Klein dal* (n).

Valoir, (v. n. je vaux, tu vaux, il vaut, nous valons &c. je valois &c. je valus &c. j'ai valu &c. je vaudrai &c. que je vaille &c. je vaudrois &c. que je valûsse &c. valant) *Gelden, waerd of waerdig zyn*; *item deugen, goed zyn*; cette pièce vaut 20 sols, *dat stuk doed of gelt 20 stuivers, of is 20 stuivers waerdig*; le boisseau de bled vaut tant, *'t schépel koorn gelt of kost zoo veel*; il vaut son pesant d'or, *hy is zyne wigt in goud waardig*; vous ne considerez pas ce que vaut le personnage, *gy beschouwt des mans waardy niet*; cela ne vaut rien, *dat deugt niet, is niet goed*; *item niets waerdig*; ne donner qu'un écu de ce qui en vaut dix, *maar één ryksdaaler geeven voor iets dat* 10 *waerd is*; ne faire rien qui vaille, *niets doen dat deugt*; tant que je vaudrai quelque chose, *zoo lang ik instaat of nuttig ben*; un averti en vaut deux, (*spr. w.*) *die op zyn hoede is, is zoo goed als twee*; sa terre lui vaut dix mille francs par an, *zyn (haar) land-goed brengt hem (haar)* 10 *duizend guldens 's jaars op*; l'un vaut l'autre, *de eene is zoo goed als de andere, of de eene is den anderen waerd*; vaille que vaille, *'t koste wat 't wil, of daar kome van wat 't wil*; tout

tout coup vaille, *luk of raak*; faire valoir, *doen gelden*; *item in aanzien brengen, bevorderen, nuttig maaken*; faire valoir une penſée, *eene meening of gedagten wel ſtaaven, kragt byzetten of ophelderen*; faire valoir une terre, *een land of landgoed door goed beſtier voordeelig doen zyn*; il eſt d'un honnête homme à faire valoir les gens de merite, *'t is de plicht van een rechtſchápen menſch luiden van verdienſt te bevorderen*; faire valoir ſa charge, ſon argent, la faveur de quelqu'un, *zyn ampt enz. zich nuttig of voordeelig doen zyn*; faire valoir une pretention, *eene vordering vervolgen*; ſe faire valoir, *zich doen gelden, zich in aanzien brengen, toonen wat men doen kan of wie men is*, *als:* il faut un peu ſe faire valoir dans le monde; valoir (v. imperſ. il vaut, il valoit, il valut, il a valu, il avoit valu, il vaudra, il vaudroit, il auroit valu), *als:* il vaut mieux, *het is béter*; il auroit mieux valu (il auroit été meilleur, ou plus à propos de) ſe taire, que &c., *'t zou béter geweeſt hebben te zwygen, als enz.*; il vaut autant le lui donner que prêter, *'t is juiſt zoo goed hem zulks te ſchenken als te leenen*; bonne renommée vaut mieux que ceinture dorée, (*ſpr. w.*) *een goede naam is béter als ólie*; un tiens vaut mieux que deux tu l'auras, (*ſpr. w.*) *één vógel in de hand is béter als twee die vliegen, of het zekere gaat voor 't onzékere*; il ſait ce qu'en vaut l'aune, (*ſpr. w.*) *hy weet by ondervinding wat het is, hy heeft zulks meer bygewoond of gezien*; tant vaut l'homme, tant vaut ſa terre, (*ſpr. w.*) *'t oog van den meeſter maakt de paerden vet, en 't oog van de vrouw houd de keuke net*; cette choſe vaut à preſent mieux denier, qu'elle ne valoit maille, *dat ding is veel verbéterd*; le feu ne vaut pas la chandelle, (*ſpr. w.*) *het ſop is de kóól niet waerd*, il vaut mieux plier que rompre, (*ſpr. w.*) *'t is béter te buigen als te breeken*; cet homme en vaut bien un autre, *die man is zoo goed als een ander*; cela vaut fait, *dat is zoo goed als gedaan*.

Valon. (*Zie* Vallon).

Value, (f. *in Rechten*); La plus value, *de meerdere waerde, óverwaerde (van 't geen een ding koſt*, l'excédent).

Valvulaire, (adj. *in Ontleed-k.*) *Klap-vliezig*.

Valvule, (f. *in Ontleed-k.*) *Klapje, klap-vlies, klap-deurtje* (n).

Van, (m) *Een wan, koorn-wan*.

Vanant, ante (adj.); Papier vanant, *middel ſoort papier*

Vanité, (f) *Iedelheid* (f); vanité des vanités, tout eſt vanité; vanité, *verwaandheid* f), *hoogmoed* (m), *iedele glórie* (f); ſans vanité, *zonder roem geſpróken*.

Vaniteux, euſe (adj.) *Verwaand*.

Vanne, (f) *Sluis-deur, ſchut-deur* (f), *mólen-ſchut* (n).

Vanneau, (m) *Een Kievit*.

Vanner, (v. a.) (*Koorn*) *wannen*.

Vannerie, (f) *Mandemaakery* (f), *'t mande-werk, 't mande maaken* (n).

Vannets, (m. plur. *in Wápenk.*) *Schulpen, waar van men 't inwendige ziet* (f. pl.).

Vannette, (f) *Mandje om haver voor de paerden in te zuiveren* (n).

Vanneur, (m) *Koorn-wanner*.

Vannier, (m) *Mandemaaker (een die allerlei teen-werk maakt)*.

Vantail, (m. vantaux pl.) *Blad* (n), *klap* (f. *van een' dubbele deur*).

Vanter, (v. a.) *Roemen, groot opgeeven, hoog opvyzelen*; ſe vanter (v. r.) *zich beroemen, roemdraagen, ſnoeven (over iets)*; *item voorgeeven, zich ſterk maaken (van iets te konnen doen)*.

Vanterie, (f) *Snoevery, pogchery, opſnyding*.

Vanteur, (m) *Roemer, pogcher, ſnoever*.

Vantiller, (v. n.) (*'t Wáter*) *ſchutten, afſchutten, afdammen*.

Vapeur, (f) *Damp, waaſem* (m. *die uit de aarde enz. opſtygt*), *damp, rook (eener brandende fakkel)*; vapeurs (pl.), *dampen, opſtygingen (der maag, der lyfmoeder)*; rabattre les vapeurs de la rate, *de milt-dam-*

damper of de zwaarmoedigheid verdryven.

Vaporation, (f) *Damping (in Chym.).*

Vaporeux, euse (adj.) *Dampig, vol damp of waassem.*

Vaquant. (*Zie* Vacant).

Vaquer, (v. n.) *Lédig staan, lédig zyn, ópen staan, als:* bénéfice vacant, ou qui vaque, *een ópenstaande kerkelyk ampt;* vaquer (avoir vacances), *rust-dagen of* vacantie *houden, zyne verrichtingen staaken;* vaquer à ses affaires, à l'étude, *zyne zaaken enz. wel gáde slaan of verrichten.*

Varangues, (f. pl.) *Buik-stukken, leggers, vloer-houten, wrangen (houten waar op de bódem van een schip gemaakt word);* vaisseau à plattes varangues, *een plat boomd vaartuig.*

Varech, (m) *Al 't geene de zee van haar eigen gewas, of van schipbreuken of wrakken op 't strand werpt;* droit de varech, *'t strand-recht (of de aanspraak die een Strand meester in Normandiën op zodánig goed heeft).*

Varenne, (f) *Groote vlakte, warande, wildbaan* (f) *jagtland* (n).

Varet, (m) *Een gezonken schip.*

Variabilité, (f) *Veränderlykheid, ongestádigheid.*

Variable, (adj.) *Veränderlyk, wispelturig, ongestádig.*

Variant, ante (adj.) *Veränderlyk, ongestádig, die of dat dikwils veränderd; meest dus:* homme, esprit variant; humeur variante. (*Zie* changeant).

Variantes, (f. plur.) *De verschillende verklaaringen over een text enz.*

Variation, (f) *Veränderìng, verscheidenheid (hoedánigheid van iets dat niet altoos 't zelfde is);* la variation de la voix, *de veränderìng (of de verheffing en daaling) der stem;* la variation de la boussole, *de miswyzing van 't kompas.*

Varice, (f) *Gezwollene of dikke bloed áder.*

Varié, ée (adj.) *Verscheiden; geschákeerd.*

Varier, (v. a. & n. changer, diversifier) *Veränderen, verscheiden maaken, schakeeren; nu dus, dan zoo maaken, als:* varier un ouvrage d'esprit, les couleurs &c. varier, (v. n.) *veränderen, nu dus, dan zoo zyn of worden, ongestádig, veränderlyk of verscheiden zyn, geenen vasten streek houden, als:* varier dans son sentiment, dans ses reponses, dans ses dépositions; la lune varie dans son cours; l'aiguille de la boussole varie de deux degrés à cette hauteur, *de kompas-naald heeft op die hoogte 2 graaden miswyzing.*

Variété, (f) *Verscheidenheid;* variété d'opinions; la variété plait.

Variorum, (m. plur. *lat. w.*) *De verschillende uitleggers der oude schriften.*

Varlet. (*oud w. Zie* valet ou page).

Varlope, (f) *Gróve schaaf, roffel-schaaf.*

Varre, (f) *Eene elle of el (in Spanjen en Portugal); item harpoen ter schildpadden vangst.*

Varrer, (v. a. & n.) *Schildpadden met eene harpoen schieten.*

Varreur, (m) *Schieter daar van.*

Vartigué, (interj.) *De droes! dat je de drommel haale!*

Vasculaire, (adj. *in Ontleedk.*) *Dat vol vaatjes is.*

Vase, (m) *(in letterlyk) Een vat* (n) *kelk of pul* (f), *(doch betékend meest) een offer-vat; item een vaas (in Bouw-k.).*

Vase ou vaze, (m) *Slyk* (m), *modder (f. op den grond eener rivier).*

Vaseux, euse (adj.) *Modderägtig, slymerig.*

Vasiere, (f) *Slymerige oord.*

Vassal, ale (m. & f. *in* plur. vassaux) *Een leen-man; onderzaat; onderdaan, leen-vrouw; een die op eenes andren grond woont en daar van afhangt.*

Vasselage, (m) *Leen-manschap, leen-hulde* (f); *item leen-recht* (n).

Vaste, (adj.) *Zeer groot, wyd of uitgestrekt,* vaste plaine, campagne, solitude, chateau; avoir l'esprit, le génie fort vaste; former de vastes desseins.

Vati-

Vatican, (m) *'t Vatikaan, 't Pousfelyk Paleis te Rómen*; craindre les foudres du vatican.

Vaticinateur, (m. *zelden gebr.*) *Waarzegger.*

Vaticination, (f. *weinig gebr.*) *Waarzegging.*

Va-tout, (*een woord in zékere spélen gebr.*) *Ik waag' den heelen inleg of pot.*

Vavain, (m) *Vertui touw, meertouw, treil-touw* (n. *van een Schip*).

à Vauderoute, (adv.) *In wan-orden, hals óver kop*; fuïr à vauderoute.

Vaudeville, (m) *Straat-deuntje, straat-liedje* (n. *dat gemeenlyk eenige beschimping of geschiedenis behelst*).

Vaudois, (m. pl.) *De waldenzen* (*zékere Geloofs-genooten*).

à Vau-l'eau, (adv.) *Met den stroom*; ce bateau va à vau-l'eau, *item* tout est à vau l'eau, *alles is weg of verlooren*; il envoye tous mes ordres à vau-l'eau, *hy slaat alle myne beveelen in den wind.*

Vaurien, (m) *Een deugeniet, schurk, schobbejak, plág.*

Vautour, (m) *Een Gier, een gryp of gryp-vógel* (*zéker roof-vógel*); ils tomboient sur lui comme autant de vautours, *zy vielen op hem als zoo veele gryp-vógels*; vautour, *vervólger*; c'est le plus cruel de mes vautours.

Vautrait, (m) *De wilde zwynenjagt of de toerusting*, (*als: de honden enz. daar van*).

Vautrer, (v. a.) *Wilde zwynen of ander verscheurend wild met bulhonden jaagen.*

Vautrer. (*Zie* Veautrer).

Vaux. (*Zie* Val).

Vayvode, (m) *Een waiwode, Landvoogd* (*in Poolen en elders*).

Vaze. (*Zie* Vase).

Veau, (m) *Een kalf*; *item kalfsvleesch*; *kalfs-léder* (n); veau de lait, *een zuig-kalfje*; veau gras, *een vet kalf*; *item vet kalfs-vleesch*; veau mort-né, *een nugter kalf*; *item nugter kalfs-vleesch*; veau marin, *een zeekalf*; bouillon au veau, *kalfs-soep, kalfs-nat*; rélié en veau, *in kalfsleér gebonden*; tuer le veau gras, *'t vette kalf slagten, eene welkomstmaaltyd aanrechten*; aussi tôt meurt le veau que la vache (*Zie* vache); adorer le veau d'or, *het goude kalf aanbidden, by eenen ryken gaan gatlikken*; faire le pied de veau à quelqu'un, *voor iemand soebatten, soejangen, laage komplimenten maaken*; fièvre de veau, *klein koortsje of rilling*; veau, *kalf, een dik en kort stuk hout* (*by timmerl.*).

Veautrer, (v. n.) se veautrer (v. r.) *Zich wentelen, omwentelen* (*in den slyk*); *zich dompelen, wentelen* (*in allerlei ongebondenheid enz.*).

Vedaffe, (f) *Weed-asch.*

Veeler. (*Zie* Vêler).

Vedette, (f) *Ruiter-wagt, schildwagt te paerd* (*voor 't huis van een Generaal of in een léger*).

Végétable, (adj. & f.) *Dat wassen of groeijen kan, groeibaar, als:* plantes végétables, ou les végétables, *de gewassen of planten.*

Végétal, ale (adj.) *Dat tot plantgewassen behoord, of dat wast of groeid*; les végétaux, (f. m. pl.) *de gewassen* (*die uit de aarde voortkómen*).

Végétant, ante (adj.) *Wassende, groeyende* (*van planten gez.*).

Végétatif, ive (adj.) *Dat een groeijend vermógen heeft.*

Végétation, (f) *Wasfing, groeying.*

Végétaux. (*Zie onder* Végétal).

Végéter, (v. n.) *Wassen, groeijen, uitschieten, groen worden.*

Véhémence, (f) *Hévigheid, drift* (f), *iever, nádruk* (m); parler avec véhémence; *item* véhémence, *geweld, ongestuimigheid, hévigheid* (*als: van een storm enz.*).

Véhément, ente (adj.) *Hévig, heftig, ieverig*; *driftig, geweldig, sterk*; orateur, feu véhément.

Véhémentement, (adv. *in Recht.*) *als:* véhémentement suspect d'avoir &c. *zeer sterk verdagt enz.*

Véhicule, (m) *Dat geene waarmeé een geneesmiddel dat lélyk van smaak is in-genómen word*; *item* cette considération a servi de véhicule pour le resoudre.

Veille, (f) *De waake, nagtwaa-*

waake, wagt, nagt-wagt (f); chandelle de veille, *nagt-kaars*; les anciens divisoient la nuit en quatre veilles, *de ouden verdeelden de nagt in 4 waaken*; veilles (pl.) *'t waaken, opzitten, arbeiden, studeeren enz. des nagts, 't nagtbraaken, als:* se fatiguer par de longues veilles; veille (le jour précédent) *de dag of ávond te vooren, als*: la veille de son départ, *de dag voor zyn vertrek*; la veille de Pâques, de Noël &c. *Paasch-avond, Kers-avond enz.*; à la veille (adv. sur le point) *op het punt, op den oever*; il est à la veille de sa mort, de sa ruine; nous voici à la veille d'une grande guerre.

Veillée, (f) *De waaking (by een' zieken)*; *item een ávond-gezelschap (van gebuuren die 's avonds by malkander kómen praaten, spinnen enz)*; aller à des veillées, *gaan kort-ávonden (by boeren gez.)*; pâté de veillée, *pastei die de meester aan zyne knegts geeft tot een téken dat ze dan wéderom by de kaars moeten arbeiden.*

Veiller, (v. n.) *Waaken, wakker zyn, niet slaapen*; *item nagtbraaken, 's nagts bézig zyn*; *item waaken, op zyn hoede zyn* (être sur ses gardes); *item (óver of op iets) waaken, een waakend oog houden, naauw letten, zorg draagen, 't opzigt hebben*; veiller, (v. a.) *bewaaken, als:* veiller un malade &c. veiller quelqu'un, *iemand bespieden, nágaan in zyn' daaden of gangen enz.*; veiller le cable, une ecoute, *op het kabel enz. passen, acht-geeven.*

Veiller, (m) *Onöphoudelyke arbeid die nagt en dag voortgaat.*

Veillerie. (*Zie* Veillée).

Veilleur, (f. m.) *Lyk-bewaaker*; *bewaakster.*

Veilloir, (m) *Werk-stoel (der schoenm. enz. daar zy 's avonds by zitten te arbeiden).*

Veillote, (f) *Hoopje hooi in een wei.*

Veine, (f) *Ader, bloed-áder*; veine cave, *de holle léver-áder*; veine porte, artérieuse, lactée, *de poort-áder*; *de slag-áder*; *de melk-áder*; veine poétique, *dicht-áder, dichtkundige geest*; veine d'eau, d'or &c., *water-áder, goud-áder, enz.*; veine, *áder, streep (in 't hout, bloemen enz.).*

Veiné, ée (adj.) *Geäderd, met áderen.*

Veineux, euse (adj.) *Aderägtig, dat vol áderen is of dezelve betreft.*

Velaut, *Woord der Jaagers om de honden aan te zetten als zy 't haas zien.*

Vêler, (v. n.) *Kalven*; vache qui vêle.

Vélin, (m) *Hoorn-perkament.*

Velite, (m) *Ligt gewápende krygsman (der oude Rom.).*

Velléité, (f. *in Théol.*) *Enkele wil zonder uitvoering.*

Vélocité, (f) *Gezwindheid, snelheid.*

Velours, (m) *Fluweel, fulp* (n); velours façonné, ras, plain, *gebloemd, geschooren, glad of effen fluweel*; chemin, paroles de velours, *een gladde weg*; *zagte woorden.*

Velouté, ée (adj.) *Fluweelägtig, pluizig, als fluweel gemaakt of zich vertoonend*; *item* des ongles veloutés, *lange nágelen met een' zwarten rand*; vin velouté, *oude donkerroode wyn.*

Velouté, (m) *Fluweel-lint*; *item 't fluweelige, 't donzige* (n. *zommiger bloemen*); *'t hairige* (n. *eener maage enz.*); *de donkere kleur* (f. *van een' édelen steen*).

Velouter, (v. a.) *Als fluweel maaken.*

Veltage, (m) *Het peilen of roeyen van natte waaren (in Vrankryk).*

Velte, (f) *Eene maat van omtrent 6 pinten (dienende om te peilen).*

Velter, (v. a. jauger) *Peilen.*

Velteur, (m) *Een peiler.*

Velu, ue (adj.) *Hairig, ruig, vol hair*; animal velu; mains velues; *item* fromage velu, *beschimmelde kaas.*

Venaison, (f) *Wild-braad, venezoen* (n. *dat is, 't vleesch of een gerecht van 't groote wild, als herten enz.*

enz. 't kleine wild noemt men Gibier); venaison, *'t vet van 't groote wild.*

Vénal, ale (adj.) *Verkooplyk, te koop, veil*; office vénal, *een verkoopelyk ampt, bediening die men voor geld bekómen kan*; ame vénale, *laage en eerlooze ziel die om een vuil gewin zich verpand of laat omkoopen*; plume vénale, *eerloos schryver &c. enz.*

Vénalement, (adv.) *Op eene laage, baatzugtige en eerlooze wyze.*

Vénalité, (f. qui est vénal) *Verkoopelykheid (der ampten); snoode en eerlooze verpandelykheid of verhuuring (des gemoeds).*

Venant, ante (adj.) *Kómende*; les allants & venants, *de gaande en komende menschen*; ma maison est ouverte à tous-venants, *myn huis staat voor een ieder ópen*; avoir mille écus de rente bien venant, *duizend ryksdaalders aan vaste inkómende renten hebben.*

Vendange, (f. Récolte des raisins) *De wyn-oogst of inleezing, inzaameling der druiven*; faire vendange, *de druiven snyden, leezen of inzámelen, wyn-oogsten*; prêcher sur la vendange, *gestádig van 't drinken praaten; item zyn glas voor zich houden, altoos praaten en niet drinken*; vendanges, (pl.) *de wyn-tyd, de tyd der druif-leezing*; adieu paniers, vendanges sont faites (*spr. w.*) *'t is 'er meê gedaan, daar is geen uitkomst of koop meer, de klugt is uit; 't is te laat of mosterd na de maaltyd.*

Vendangeoir, (m.) *Wyn-oogst-schuur* (f).

Vendanger, (v. a. & n.) *Druiven leezen, inzámelen, in-oogsten; item verwoesten, als:* la gelée &c. a tout vendangé.

Vendangeur, euse (m. & f.) *Druiven-snyder, wynleezer; druiven-inzámelster.*

Vendeur, venderesse, (m. & f. *in Rechten*) *Verkooper; verkoopster (van eenig land enz.).*

Vendeur, euse (m. & f.) *Verkooper; verkoopster; kraamer; kraamster*; vendeur d'écailles, de marée, de charbon &c., *oester-man, oester verkooper; zee-visch-verkooper; kool-verkooper enz.*; vendeuse de beurre, de pommes &c., *bóter-verkoopster, bóter-vrouw, bóter-boerin; áppel vrouw, áppel verkoopster, áppel-koopster enz.*; vendeur d'allumettes, *zwávelstok-verkooper; item een lorrenkraamer, een' die met beuzelingen voor den dag komt*; vendeur de fumée, *een windmaaker, die veel belooft maar weinig geeft*; vendeur de mithridate, d'orviétan, de thériaque, *een kwakzalver.*

Vendication, (*f. in Rechten*) *Aanspraak, terug-eisching.*

Vendiquer, (v. a. *in Rechten*) *Aanspraak maaken, de hand opleggen, terug eischen als zyn eigendom* (*Zie* revendiquer).

Vendition, (f. *alleenlyk zomtyds gebr. in Rechten*) *Verkooping* (*Zie* vente).

Vendre, (v. a. je vends; nous vendons &c. je vendis &c.) *Verkoopen*; vendre en gros, *in 't groot of in 't gros verkoopen*; vendre en détail, *in 't klein verkoopen of uitslyten*; vendre au poids de l'or, *zeer duur verkoopen*; vendre à vil prix, *tot een' geringe prys, te geefs verkoopen, tot een' schandelyken prys geeven*; vendre comptant, *voor gereed geld verkoopen*; vendre à credit, *op credit verkoopen, borgen, uitborgen*; vendre par commission, *voor of op een anders rékening verkoopen*; vendre à l'encan, *by uitroeping* (publiek) *verkoopen*; vendre à pinte & à pot, *by de kan of kleine maat verkoopen*; vendre à assiette, *gasten zetten, ordinaris houden*; il vend bien ses coquilles, *hy weet zyne waar wel te verpassen*; à qui vendez vous vos coquilles? *wie dunkt u dat gy voor hebt?* se vendre, (v. r.) *zich zelven verkoopen; item malkander verkoopen; item verkogt worden*; livre qui se vend, *boek dat verkogt word*; fille qui se vend, *jonge dogter die voor geld haare eere verkoopt*; ils se vendent les uns les autres, *zy verkoopen malkander*; à vendre, (adv.) *veil, te koop*; mai-

ſon à vendre, *een huis dat te koop hangt.*

Vendredi, (m) *Vrydag*; le vendredi ſaint, *goede vrydag.*

Vendu, ue (adj.) *Verkogt, afgezet, vertierd, uitverkogt, als*: marchandiſe vendue; *item* ami vendu, *verkogte of verraaden vriend.*

Véné, ée (adj.) *Dat een ſmaakje of een ſnufje heeft, naar beſtorven wild ſmaakt of begint te rieken (van vleeſch gez.).*

Vénéfice, (m) *Vergiftiging, vergeeving, ombrenging met vergift*; *item bexery, tóvery* (f).

Venelle, (f) *Straatje*, (n. *alleen dus*) enfiler la venelle, *de vlugt neemen, 't haazen-pad kiezen.*

Vénéneux, euſe (*Zie* Vénimeux (*dat béter is*).

Vener, (v. a. *Zie* chaſſer).

Vener, (v. n.) *Naar 't wild ſmaaken, een reukje krygen, beſterven.*

Vénérable, (adj.) *Eerwaardig, die of dat eerbiedigheid verdient*; le vénérable, *de gewydde* Hoſtie *of 't Hoogwaerdige (in de R. K.).*

Vénération, (f) *Eerbiedigheid, eerbied, ontzag*; avoir de la vénération pour les choſes ſacrées, pour les grands hommes.

Vénérer, (v. a.) *Eerbiedigen, eerbied of hoog-achting toedraagen.*

Vénerie, (f) *De Jagt, hertejagt, jágery* (f); *item 't jagt-tuig*; *item jagt-boek* (n), *jagt-beſchryving* (f).

Vénérien, enne (adj.) *Dat van Vénus is of de wellust betreft*; plaiſir vénérien, *de Vénus-vermaakelykheid*; mal vénérien, ou maladie vénérienne, *vénus-ziekte, vénus-kwaal, de ſpaanſche pokken.*

Véneur, (m) *Jaager, Jaagermeeſter*; Grand véneur, *Opper-jaager-meeſter.*

Vengeance, (f) *Wraak*; prendre ou tirer vengeance d'un affront, *zich over eene belédiging wreeken*; cette choſe crie vengeance, *die zaak roept om wraak.*

Venger, (v. a.) *Wreeken, wraak oeffenen*; ſe venger (v. r.) de quelqu'un, *over iemand wraak neemen*; ſe venger ſur quelque choſe, *zich op iets wreeken*; *item zyn ſchaade op iets verhaalen, als*: ſe venger ſur le deſſert.

Vengeur, Vengereſſe, (m. & f.) *Wreeker*; *wreekſter.*

Vengeur, Vengereſſe, (adj.) *Wreekend*; un Dieu vengeur; une main vengereſſe.

Veniat, (m) *Dagvaardiging van een onder-Rechter voor eene hoogere vierſchaar, om zich te kómen veräntwoorden.*

Véniel, elle (adj.) *Vergeeflyk, als*: péché véniel.

Véniellement, (adv.) *Vergeeflyk.*

Venimeux, euſe (adj.) *Vergiftig, fenynig.*

Venin, (m) *Vergift, fenyn* (n).

Venir, (v. n. je viens; nous venons &c. je venois &c. je vins &c.) *Kómen enz.*; je viens de Paris, *ik kom of kóme van Parys*; venez avec moi, *komt of gaat met my*; venir au devant de quelqu'un, *iemand te gemoet kómen*; ſon malheur eſt venu d'avoir &c., *zyn ongeluk is gekómen enz.*; quand la fièvre me vient, je &c. *als ik de koorts kryg' enz.*; il lui vint une pleuréſie, *hy kreeg enz.*; il ne m'eſt rien venu à la Lotterie, *ik heb niets in de Lótery bekómen*; cet arbre vient bien, *die boom waſt wel, komt wel voort*; le bled, le vin vient bien en cet endroit; venir à maturité, *ryp worden*; *item meerderjaarig worden*; il faut en venir là, *daar toe moet men kómen, dat moet men ondergaan*; pour en venir là, il faut du temps, *om zoo verre te geraaken enz.*, cela eſt venu à rien, *dat s' op niets uitgekómen, uitgeloopen*; venir à bout d'une choſe, *een ding ten einde, ter uitvoer brengen*; venir à la traverſe, *in den weg kómen, dwarsboomen, verhinderen*; il lui vint dans l'eſprit, *daar viel hem in den zin of door ſchoot hem by*; l'eau m'en vient à la bouche, *'t water loopt 'er my van uit de mond, of ik water-tande 'er van*; en venir aux mains, *handgemeen worden, vegten*; en venir à la

la force, aux ménaces, aux injures, à un procès, *tot geweld enz. kómen*; tout lui vient à fouhait, *alles flaagt hem naar wensch*; cet habit, ce foulier, ce titre vous vient bien, *dat kleed enz. ftaat of paft u wel*; cela eft venu en coutûme, en proverbe, *dat is tot een gewoonte enz. geworden*; il ne fait qu'aller & venir, *hy doed niets als gaan en kómen*; l'aller & le venir, *'t gaan en kómen*; il ne fait que de venir, *hy is zoo éven, zoo aanftonds gekómen*; il vient d'arriver, de fortir, de mourir, *hy is zoo éven aangekómen enz.*; je viens de recevoir des nouvelles, *ik heb nu tyding ontvangen*; d'où vient que vous avez tardé fi longtemps, *van waar komt het, of wat is de réden enz.*; venir en avant, *opkómen, te voorfchyn kómen*; les fiècles à venir, *de toekómende eeuwen*; le bonheur à venir, *de toekómende gelukzáligheid*; s'en venir, *kómen, voortkómen.*

Vent, (m) *De wind enz.*; un vent fort, violent, véhément, impétueux, furieux, chaud, froid, doux, rafraichiffant, fec, humide, *een fterke wind enz.*; les 4 vents cardinaux, *de 4 hoofd-winden*; vent d'eft, de fud, d'oueft, de nord, *d'ooste wind enz.*; le vent fouffle, ou il fait vent ou du vent, *de wind blaaft, 't waaid*; le vent s'éleve, *de wind begint te ryzen, op te fteeken*; le vent tombe, *de wind flabakt of gaat leggen*; vent de terre, de mer, *land-wind*; *zee-wind*; vent blanc, *een drooge wind*; vent coulis, *togt-wind, togt*; faire du vent, *wind maeken*; *item waeyen*; faire vent arriere, ou avoir le vent en pouppe, *voor de wind zeilen*; il a le vent en pouppe, *het gaat hem alles voor de wind*; être au deffus du vent, *boven de wind zyn*; gagner le vent, *de loef krygen*; être ou tomber fous le vent, *onder de wind zyn of in ly vervallen*; aller debout au vent, *tégen de wind opzeilen*; faire vent largue, *ruimfchoots zeilen*; ferrer le vent, *de wind inknypen, digt by de wind zeilen*; avoir des vents, *winden in 't lyf hebben*; cheval qui porte au vent, *paard dat de kop om hoog fteekt*; cheval qui a du vent, *een dampig paerd*; inftrument à vent, *een blaas-fpeel-tuig*; retenir fon vent, *zyn' áâem inhouden*; tourner à tous vents, *met alle winden draaijen, onbeftendig zyn*; vent, *lugt, reuk (als een hond van 't wild beeft)*; avoir le vent d'une chofe, *de lugt van een' zaak hebben, iets 'er van befpeuren*; avoir du vent dans la tête, *winderig, opgeblaozen, hoogmoedig zyn*; arbre qui aime le plein vent, *een boom die de ópene lucht bemind*; donner du vent à un tonneau, *een vat lucht geeven*; il eft logé aux quatre vents, *zyn huis is overäl ópen*; il eft au deffus du vent, (*fpr. w.*) *hy is boven jan, hy heeft zyne fchaapjes op 't drooge*; quel bon vent vous améne? *hy wat geluk komt gy hier?*

Ventail, (m) *Vleugel, klep (f. eener vouw-deur of* porte-brifée); *item blind* (n. *voor een vengfter*).

Ventaille, (f) *Opening des helms voor de mond (in een wapen).*

Vente, (f) *Verkoop* (m), *vertier* (n), *verkooping, veiling* (f); mettre ou expofer en vente, *te koop ftellen*; *item in de veiling of verkooping brengen*; marchandife de bonne vente, *waar die wel afgaat*; acheter du vin à la vente, *wyn in de veiling of in 't bekken koopen*; ventes & honneurs, *veil geld*; ventes & lods (*Zie* Lods); ventes, *verdeeling, part et dat men 's jaarlyks in een bofch kapt en verkoopt.*

Venter, (v. n. & imperf.) *Waayen*; *item lugten, uitkloppen (als: een tapyt enz.)*; il vente, *het waait.*

Venteux, eufe (adj.) *Winderig*, *als*: temps, endroit venteux; les pois font venteux, *de erwten zyn winderig, opblaazend of verwekken wind.*

Ventier, (m) *Kooper van een gehakt bofch hout.*

Ventilation, (f) *Waardeering der goederen in een fterf huis (f. om* ...

tot eene gelyke schifting en deeling te kómen; évaluation; *item onderzoek* (n. *eener zaak*, discussion).

Ventiler, (v. a.) *Waardeeren, schatten* (*als: goederen die verdeeld moeten worden*); ventiler, *onderzoeken* (*als: een vraagstuk*).

Ventolier, (adj. m.) *Wind-beminnend* (*van Valken gez.*).

Ventosité, (f) *Winderigheid, opgeblaazenheid, opzwelling, wind* (*in 't Ligchaam*).

Ventouse, (f) *Kop, laat-kop* (*f. by heel m.*); *lucht-gat* (n. *aan een huis, thee-pot, smelt-óven, heimelyk gemak enz.*); *riool* (n), *wáterloop* (m. *onder aan een' muur*).

Ventouser, (v. a. appliquer des ventouses) *Koppen zetten, koppen* (*dat is, met koppen de kwaade vogten uit 't Ligchaam trekken*).

Ventre, (m) *De buik*; le ventre supérieur, *'t bóven-lyf*; le bas ventre, *de onder-buik*; lâcher le ventre, *den buik loozen*; avoir le ventre libre, *een ópen lyf of stoelgang hebben*; avoir le ventre paresseux, ou n'avoir pas le ventre libre, *hard lyvig of verstopt zyn*; manger, boire, rire à ventre deboutonné, *onmaatiglyk zwelgen of zich te berstcn eeten enz.*; ventre paresseux, *een luyaard, lédiggánger*; passer sur le ventre à son ennemi, *zyn' vyand geheellyk verslaan*; ventre, *baarmoeder*; ventre, *buik* (*eener tonne, kruik enz.*); ventre bleu, ventre saint gris! *slagperment! datje de drommel haale!*

Ventrée, (f. portée) *Een' dragt* (f), *of worp* (n. *van jonge dieren*).

Ventricule, (m. *in Ontl. k.*) *De maag* (f. *waarin de spyze verdouwd*); *item de holligheid* (f. *van 't hart en de herssenen*).

Ventriere, (f) *De buik riem* (m).

Ventriloque, (adj. & f. m. & f.) *Die uit den buik spreekt en wiens stem van verre schynt te kómen.*

Ventrouiller (v. n.); Se ventrouiller (v. r.) *zich in den slyk om wentelen* (*van wilde zwynen gez.*).

Ventru, ue (adj.) *Dik-buikig, diklyvig.*

Venu, ue (adj. & f.) *Gekómen*; le premier venu, *d'eerst-kómende*, un nouveau venu, *een nieuweling.*

Venue, (f) *Komst enz.*; votre venue me rejouït; j'ai fait 3 quilles de venue & 6 de rabat, *ik heb 3 kégels in 't uitwerpen geslaagen en 6 by den terug slag*; arbre d'une belle venue, *een boom die wel opschiet of wast*; tout d'une venue, (adv.) *op éene reis, te gelyk, teffens*; *item overäl éven dik, van éene dikte*; jambe tout d'une venue, *een been dat onder en bóven éven dik is*; c'est un homme tout d'une venue, *hy is een mensch zonder proportie, een ongeschikte blok, een staak van een mensch*; les allées & venues, *de gangen en komsten, 't heen- en weêrgaan, de heen- en weêr-reizen.*

Venule, (f) *Adertje* (n).

Vénus, (f) *Vénus, min-gódin, gódin der liefde*; *item wellust, onkuisheid*; *item de planeet vénus*; *item kóper* (*in chym.*); venus orientale, occidentale, *de morgen-ster*; *ávond-ster.*

Vêpre, (f. m. *oud w.*) *De Avond.*

Vêpres, (f. pl.) *Avond-dienst, ávond-zang, vesper* (*in de R. K.*).

Ver, (m) *Een worm, pier, pierworm*; ver à soie, *een zy-worm*; ver de terre, *een aard worm*; ver luisant, *een glinster worm*; ver, *maade of maai* (*f. in kaas*) tirer les vers du nez à quelqu'un (*spr. w.*), *iemand uitboorcn*; il est nud comme un ver, *hy is zoo naakt als een pier, hy is dood arm*; ver rongeur, *een knaagend geweeten.*

Veracité, (f) *Waarheid, waarägtigheid* (*van iets*).

Verbal, ale (adj. *in spraak k.*) *Werkwoordig*; nom verbal.

Verbal, ale (adj. *in Rechten*) *Woordelyk, mondelyk, mondeling*, promesse verbale, *mondelinge belofte*; Proçès verbal, *schriftelyk opstel, bericht of verslag eenes Rechters enz. over 't geene hy van de partyen voor en tégen gehoord heeft.*

Verbalement, (adv.) *Mondeling.*

Verbaliser, (v. n. *in Rechten*) *Een ge-*

gefchrift of opftel maaken van 't geene gezegt word.

Verbalifer, (v. n. *gem. w.*) *Langdraadig in zyn' reden zyn, veel woorden gebruiken die niets ter zaake doen.*

Verbe, (m) *Het Woord, Gods Zoon*; le verbe incarné, *het vleefch geworden woord.*

Verbe, (m. *in fpraak-k.*) *Een werk-woord*; verbe actif, paffif, neutre, réciproque, *een bedryvend, lydend, onzydig, wéderboorig werkwoord.*

Verbération, (f. *in Natuur-k.* frappement) *Botfing, aanftooting*; le fon fe fait par la verbération de l'air.

Verbeux, eufe (adj.) *Woord-ryk, vol woorden, vol réden, praatägtig.*

Verbiage, (m) *Gefnap, gerammel* (n), *veel woorden zonder zin*; ce n'eft que du verbiage.

Verbiager, (v. n.) *Veel woorden gebruiken of* (*als men zegt*) *veel ontelooze woorden den hals breeken.*

Verbiageur, eufe (m. & f.) *Praater, fnapper*; *fnapfter, een die veel nuttelooze woorden gebruikt.*

Verboquet, ou verbouquet, (m) *Balans-touw* (n. *waar meê men iets dat men op hyft regt of af houd*).

Verbofité, (f) *Woorden-rykheid, volheid van woorden*; *item gefnap, gerammel.*

Vercoquin, (m) *Wyngaard-worm*; *item* (*boertigl.*) *bol-worm, kuur, gril*, quand fon vercoquin le prend il n'y a pas moyen de vivre avec lui, *als hem de bolworm ryd(plaagt), of als hy de kuuren krygt is met hem geen huis te houden*; il a bien des vercoquins à la tête, *hy heeft wonderlyke grillen in 't hoofd.*

Verd, verte (adj.) *Groen enz.* (*Zie* Vert).

Verdâtre, (adj.) *Groenägtig* (*van kleur*).

Verdaud, aude (adj.) *Groen, wrang, als*: ce vin eft un peu verdaud.

Verd-de gris. (*Zie onder* vert m.).

Verdée, (f) *Gemeene groenägtige Toskaanfche wyn.*

Verdelet, ette (adj.) *Een weinig wrang of jong, als*: du vin verdelet; verdelet, ette, *jeugdig, als*: cet homme eft encore verdelet.

Verderie, (f) *Houtvefterу* (f), *houtvefters-ampt* (n).

Verdet, (m) *Köper-rood* (n).

Verdeur, (f) *Groenheid* (*der planten en boomen*); *item groenigheid onrypheid, wrangheid, rauwheid* (*als: van vrugten of wyn*); *item jeugdigheid*; *item groenheid* (*van onlangs afgekapte boomen*).

Verd Galant. (*Zie by* Galant).

Verdier, (m) *Een Houtvefter, opziender der boffchen en rivieren.*

Verdier, (m) *Een groen-vink*; *goud-vink*; verdiere (f), *'t wyfje daar van.*

Verdier, (m) *Groene kikvorfch.*

Verdir, (v. n.) *Groenen, groen worden* (reverdir).

Verdir, (v. a.) *Groen maaken, groen verwen, groenen.*

Verdoyant, ante (adj.) *Groenende, groen wordende*; pré verdoyant.

Verdoyer, (v. n.) *Groen worden, groenheid bekómen.*

Verdure, (f) *Het groen* (n), *de groente* (f), *als*: la verdure d'un pré, d'un arbre &c. fe coucher fur la verdure, *in 't groen of in 't gras gaan leggen*; verdures, (pl.) *keuken groentens of kruiden* (*zodánig als pietercelie enz. waar van men alleenlyk de bládeн gebruikt*); verdure, *tapyt met landfchappen.*

Verdurier, (m) *'s Konings-Bezorger der groente.*

Véreux, eufe (adj.) *Wormfteekig, vol wormen of maayen* (*van vrugten gez.*); *item* (*figuurl.*) *flegt, fchurftig, niet pluis, daar iets op te zeggen valt, als* homme véreux; affaire véreufe (*gem. fpr. wyze*).

Verge, (f) *Roede, roei, gaarde* (f), *roeitje, teentje* (n. rameau, baguette); *item gordyn-roede*; *meetftok, roede*; *peil ftok*; *vangfter-roede*; *pomp-ftok*; *vlaggen-ftok*; *bengel-roede*; *koetfiers-peitfch*; *de roede of 't mannelyk lid* (membre viril); battre à coups de verges, *geeffelen, met roeden flaan.*

Vergé, ée (adj.) *Met de roede gemeeten*; item étoffe vergée; *eene stoffe die ongelyk van draad of verf, of met streepen is.*

Vergeage, (m) *Het meeten met de roede*; item *het peilen van vaten* (n).

Vergée, (f) *Een vierde mergen lands* (n).

Verger, (v. a.) *Met de roede meeten*; *peilen.*

Verger, (m) *Een boomgaard.*

Vergeter, (v. a.) *Borstelen, afborstelen, afveegen (als kleederen).*

Vergetier, (m) *Borstel-maaker of verkooper.*

Vergette, (f) *Roedje* (n).

Vergettes, (f. pl.) *Een kleêrborstel of schuyer* (m).

Vergeure, (f) *Kóper-draad in een' papier-vorm*; item *streep daar van in 't papier.*

Verglacé, ée (adj.) *Béyffeld, glad, géyffeld.*

Verglacer, (v. impers.) *Yffelen*; il verglace.

Verglas, (m) *Yssel, ys-régen*; il fait du verglas.

Vergogne, (f. *oud w.*) *Schaamte.*

Vergogneux, euse (adj. *oud w.*) *Beschaamd, schaamägtig.*

Vergue, (f. *scheeps-w.*) *Raa of ree*; la grande vergue, *de groote raa*; vergue de hune, de perroquet, *mars-raa*; *bramzeils-raa*; vaisseaux qui sont vergue à vergue, *scheepen die digt by malkander leggen.*

Véricle, (f. *by Juwel.*) *Valsche steen* (m).

Véridicité, (f) *Waarägtigheid, oprechtheid (van eenig verhaal enz.).*

Véridique, (adj.) *Waarägtig, oprecht, waarheid-lievend, waar-spreekend, daar men op vertrouwen kan.*

Vérificateur, (m. *in Rechten*) *Onderzoeker van geschriften of cirkonden, een die schriften, handtékeningen enz. tégen malkander náziet en vergelykt of ze echt zyn, zoo ja: dezelve bekragtigt en inschryft.*

Vérification, (f. *in Recht.*) *Onderzoek* (n), *vergelyking (f. van geschriften enz. of ze echt of valsch zyn)*; item *bewaarheding, bevestiging, bekragtiging (f. van geschriften enz.)*; item *'t inschryven of registreeren (van dien).*

Vérifier, (v. a.) *Bewyzen, bevestigen, bekragtigen, bewaarheeden, waar-maaken de waarheid of echtheid doen blyken enz.*; la suite vérifie la prédiction, *het gevolg bekragtig of bewaarheid de voorzegging*; vérifier les chefs de l'accusation, *de hoofd-punten der beschuldiging bewyzen of waar-maaken*; le temps vérifie tout, *de tyd openbaard alles of het waar of valsch is*; vérifier (collationner, examiner, comparer ensemble) des écritures, *geschriften tégen malkander vergelyken, of overzien of ze echt en in de juiste órden of door éene hand geschreeven zyn*; vérifier la copie sur l'original, *het afschrift met het oorspronkelyke názien* (collationeeren); vérifier un passage d'un auteur, *een plaats in een schryver onderzoeken of ze echt is*; vérifier un édit, *een gebod in 't parlement voorleezen, goedkeuren, bekragtigen en inschryven* (registreeren); vérifier une promesse, *eene belofte vervullen, waar-maaken.*

Vérin. (*Zie* verrin).

Véritable, (adj.) *Waar, waarägtig, echt, op-recht*; Dieu est véritable, & l'homme est menteur, *God is waarägtig of waarheid-spreekend enz.*; une chose véritable, *eene waare of echte zaak*; un homme véritable, *een man die de waarheid spreekt, een oprecht man*; un véritable ami, Général &c., *een rechte of rechtschaapen vriend enz.*; du véritable vin de canarie, *oprechte kanarische wyn.*

Véritablement, (adv.) *Waarlyk, oprechtelyk, echt.*

Vérité, (f) *De waarheid*; dire la vérité, *de waarheid zeggen of spreeken*; trahir la vérité, *de waarheid te kort doen, liegen*; tôt ou tard la vérité se découvre, *vroeg of laat komt de waarheid aan den dag of te voorschyn*; les vérités de l'Evangile, *de waarheid of de waarägtige Leere des Evangeliums*;

dire à quelqu'un ses Verités, *iemand de waarheid zeggen, zyne gebreken onder 't oog brengen*; les verités sont odieuses, *als men de waarheid zegt krygt men geen herberg* (*spr. w.*); la vérité, *de waarheids godinne* (*der Heid.*); en vérité, (adv.) *in waarheid, in der waarheid, waarlyk, gewisselyk*; en vérité vous vous trompez, *in waarheid of waarlyk gy vergist u, gy bedriegt u*; en vérité, en vérité je vous dis, *voorwaar, voorwaar, of waarlyk, waarlyk zeg ik u lieden*; à la vérité, (adv.) *in der daad, wel is waar*; à la verité il n'a pas tort, mais &c. *by heeft wel is waar geen ongelyk, maar enz.*; à dire la verité, *om de waarheid te zeggen.*

Verjus, (m) *Verjuis* (n. *zuur sap van onrype druiven*); *item een onrype druiven-tros* (m).

Verjuté, ée (adj.); vin verjuté, *zuure of scherpe wyn.*

Verker, ou verquer, (m) *'t Verkeeren of 't verkeer-spel* (n. *zéker schaak-spel*).

Vermeil, eille (adj.) *Helder rood, koraal-rood*; teint vermeil, *roode kleur, bloozend weezen*, joues vermeilles *bloozende wangen*,

Vermeil, (f. m.) *Hooge kleur* (f. *die men aan 't goud geeft*); vermeil, (ou vermeil doré) *verguld zilver*; vermeil, *plaats daar pier-wormen zyn.*

Vermeiller. (*Zie* Vermiller).

Vermicelli, (m. pl. ital. *lees* vermichelli) *knoedelen* (*zéker italiaansch gerecht als wormen van deeg gemaakt*).

Vermiculaire, (adj.) *Wormágtig, als:* mouvement vermiculaire des intestins.

Vermiculé, ée (adj.) *Wormstreepig* (*by, Beeld h.*); ouvrage vermiculé.

Vermiforme, (adj.) *Wormstaltig.*

Vermifuge, (adj & f.) *Dat de wormen verdryft*; des vermifuges, ou des remedes vermifuges, *wormartzenyen.*

Vermiller, (v. n.) *Naar wormen zoeken of wroeten* (*word van wilde zwynen gez.*).

Vermillon, (m. *Vermiljoen* (n. *zékere fraaye boog-roode schilder-verf*; *item door konst bereidde zinober*; *item scharlaken bézië*; *item schoone roode kleur* (*der wangen enz.*).

Vermillonner, (v. n.) *Wormen zoeken* (*van Dassen gez.*).

Vermine, (f) *Ongedierte* (n. *dat de Ligchaamen, vrugten enz. schádelyk is, als: luizen, vlooijen, rotten, muizen, wormen enz.*); il est plein de vermine, *hy is vol ongedierte*, le bled est mangé de la vermine, *het kóren word van 't ongedierte opgegeeten*; vermine, *gespuis, gebroed, slegt volk* (n).

Vermisseau, (m) *Een wormtje* (n).

Vermouler, (v. n.) se vermouler, (v. r.) *Wormsteekig worden*; *vermolmen*; ce bois est sujet à se vermouler.

Vermoulu, ue (adj.) *Vermolmd*; *wormsteekig, door den worm döórgegeeten*; du bois vermoulu, *vermolmd hout.*

Vermoulure, (f) *Wormsteekigheid*; *vermolming.*

Vernal, ale (adj. *in sterre-k.*) *Dat tot de Lente behoord.*

Vernir, ou vernisser, (v. a.) *Verlakken* (*als: een' tafel enz.*); *vernissen* (*eene schildery, behangsel enz.*); *verglaazen* (*een pot enz.*).

Vernis, (m) *Verlaksel*; *item vernis*; *item glazuur* n); *item* (*figuurl.*) *uiterlyke schyn of vernis.*

Vernisseur, (m) *Verlakker*; *vernisser.*

Vernissure, (f) *Verlakking*; *vernissing.*

Vérole, (f) *De vénus-ziekte* (f), *pokken, spaansche pokken* (f. pl. *ook* la grosse vérole *genaamd*); avoir la vérole, *de vénus ziekte hebben*; suer la vérole, *onder de zweet-kuur zyn*; la petite vérole, *de kinder-pokken, kinder-ziekte*, marqué de la petite vérole, *pokdaalig, met pok-putten*; la petite vérole pousse, suppure &c., *de pokjes of kinder-pokjes komen op, zweeren enz.*

Verolé, ée (adj. & f.) *Met de vénus-ziekte, spaansche pokken besmet*; *een vénus zieke.*

Vérolique, (adj.) *Pokkig, dat van de vénus-ziekte is.*

Véronique, (f) *Eeren-prys (een kruid dat als thee getrokken word); item het afbeeldsel des aangezigts J. C. in den zweet-doek (by Roomsch-gez.).*

Verrat, (m) *Beer ('t mannetje van een verken).*

Verre, (m) *Glas* (n); faire du verre, *glas blaazen*; du verre en plats ou en tables; *glas in schyven of táfels*; un plat de verre, *een' schyf-glas*; verre ardent, *een brand-glas*; verre de lunette, *een bril-glas*; du verre à vitre, *vengster-glas*; un verre dormant, *een vengster dat op 't erf der buuren ziet en niet ópen-gaat*; un verre à boire, *een drink glas*; un verre à biere, à vin, *een bier-glas; wyn glas*; un verre de vin, *een glas wyn*; choquer les verres, *met de glázen klinken*; boire à pleins verres, *met volle glázen drinken*; qui casse les verres, les paye (*spr. w.*) *die zyn gat brand moet op de blaâren zitten.*

Verrée, (f) *Een glas-vol* (n. plein un verre).

Verrerie, (f) *Glas-blaazery, glas-huis* (f); *item 't glas-blaazen* (n), *de glas-konst* (f); *item allerlei' glas-werk* (n); *de glas-kraamery* (f).

Verreux. (*Zie* Véreux).

Verrier, (m) *Glas-blaazer*; *item glas-kraamer*; *item glas-korf.*

Verriere, ou verrine, (f. oud w.) *Glas voor een' schildery of uur-werk* (n).

Verrin, (m) *Een vys, winde, kelder-winde* (f).

Verrine, (f) *Glaze-pyp of-buis.*

Verroterie, (f) *Allerhande snuistery van glas (als: gláze-koraalen, gláze-knoopen, spiegeltjes enz. die men in Amérika verhandeld).*

Verrouil, ou verrou, (m. *in* pl. verrous) *Grendel* (m. *eener deur*); *schuifje, knipje* (n. *van een vengster*); fermer la porte au verrou, *de deur toegrendelen*; pousser le verrou, *den grendel voordoen.*

Verrouiller, (v. a.) *Grendelen, toegrendelen.*

Verrucaire, (f) *Wratten-kruid* (n).

Verrue, (f. Poireau) *Een' wrat.*

Vers, (pl. *van* ver. *Zie* ver).

Vers, (m) *Vaers, vers, gedicht* (n); faire des vers, *dichten, vaerzen maaken*; vers héroïque, lyrique, bacchique, *Helden-dicht*; *lier-zang of lier-dicht*; *drink-liedje.*

Vers, (Prep.) *Naar, naar toe, jégens, omtrent*; se tourner vers le soleil, *zich naar de zon toewenden*; il l'envoya vers moi, *hy zond hem naar my toe of naar my*; marcher vers l'ennemi, *op, tégen of jégens den vyand aantrekken*; vers l'orient, *naar 't oosten*; vers le midi, *naar 't zuiden*; vers le midi, le soir, la fin de l'année &c., *jégens, tégen of omtrent den middag enz.*

Versade, (f) *Gieting, storting, inschenking.*

Versailles, (m) *Versaljes (een Vlek by Parys met een allerpragtigst Lust-huis des Konings).*

Versant, ante (adj.) *Gietende*; *schenkende*; *stortende*; *item omvérvallende, omslaande, als*: ce carosse est fort versant, *die koets slaat ligt om*; cette voiture est moins versante que &c.

Versatile, (adj.) *Onbesténdig*; *wispeltuurig*; un esprit versatile.

à Verse (adv.); il pleut à verse, *'t régent dat het giet, het stort-régent, of het régent als of het met bakken gegooten wierd.*

Verse, (adj. *in Meetk.*); un sinus verse, *een verkeerde* sinus.

Versé, ée (adj.) *Geschonken, ingeschonken*; *vergooten*; *gestort*; *ómvérgevallen, ómgeslaagen, ómgestort enz.* (*Zie* Verser).

Versé, ée (adj. experimenté, ée) *Ervaaren, bedreeven, geöffend*; être fort versé dans les Langues.

Verseau, (m) *De Wáterman*, Aquarius, *een der* 12 *Hémels-tékenen).*

Verser, (v. a. Repandre &c.) *Storten, uitstorten*; *gieten, uitgieten, vergieten*; *schenken*; *omvérsmyten enz.* verser de l'eau, *wáter storten*; verser de l'eau dans une aiguiere, *wáter*

water in een lampét gieten; verser (repandre) son sang, *zyn bloed vergieten, storten*; verser (repandre) des larmes, *traanen storten*; verser du bled dans un sac, *koorn in een' zak storten*; verser à boire, *inschenken te drinken geeven*; verser un verre de vin, *een glas wyn schenken of inschenken*; verser dans un tonneau percé (*spr. w.*) *den morlaan schuuren, vergeefschen arbeid doen, eenen ondankbaaren gunst bewyzen*; verser, (v. a. renverser) *omgooyen omwerpen, omsmyten, als:* le cocher nous a versé, *de koetsier heeft ons omgesmeeten*; l'orage a versé le bled, *de storm heeft het koorn neêrgeslaagen, omvergesmeeten*; verser (v. n. se renverser) *omvallen, omslaan, ter nederstorten, als*: notre voiture versa en chemin, *ons rytuig viel of sloeg op den weg om*; les bleds furent versés par les pluies, *het graan wierd door den régen neêrgeslaagen*; il n'est si bon chartier qui ne verse (*spr. w.*); *het beste paerd struikelt wel eens, of de voorzigste man kan feilen of een' misslag begaan*; verser en beau chemin (*spr. w.*) *in een' zaak die op een' goeden voet staat misslaagen.*

Verset, (m) *Een vaers, vers* (n) *of schriftuur plaats*; *item een afdeeling of vaers* (f. *van een gezang*.

Versificateur, (m) *Vaerzen-maaker, rymer, vaerzen-smidt, slegte dichter.*

Versification, (f) *'t Vaerzenmaaken* (n), *de rymkonst* (f).

Versifier, (v. n.) *Vaerzen of verzen maaken, rymen.*

Version, (f) *Vertaaling, overzetting, als:* la version de la Bible; version des septante (*anders zegt men meest* Traduction).

Verso, (m. *Lat. w. in Rechtsboeken enz. gebr.*) *D'omme zyde, de 2de zyde van een blad* (f. *'t tégenge stelde van* Recto, *de eerste zyde*).

Vert, verte, ou verd, verte, (adj.) *Groen, frisch, jeugdig enz.* du drap vert, *groen láken*; herbe verte, *groen gras*; un bois vert, *een groen bosch*; des champs verts, *groene velden*; des fruits verts, *groene of onrype vrugten*; du vin vert, *jonge of wrange wyn*; du bois vert, *groen hout* (*dat niet droog is*) pierre verte, *onlangs gehouwene steen*; poisson vert, *nieuw gezoutene visch*; verte vieillesse, *jeugdige ouderdom*; homme verd, *een wakker of frisch man*; cuir vert, *natte huid, onbereid léder*; verte resistance, réponse, réprimande, *wakkere tégenstand*; *bits antwoord*; *harde bestraffing.*

Vert ou verd, (f. m.) *Het groen* (n), *de groene verf, verwe of kleur* (f); vert de mer ou vert céladon, *zee-groen*; vert brun, *'t donker groen*; vert gai, *'t ligt groen*; vert-de-gris, *spaansch groen*; vin qui a du vert, *wyn die wat wrang of groen is*; donner le vert à un cheval, *een paard in de wei doen*; employer le vert & le sec (faire tous ses efforts) *alles in 't werk stellen, niets onbeproefd laaten*; prendre quelqu'un sans vert, *iemand schielyk of onvoorziens overvallen, betrappen.*

Vertébral, ale (adj. *in ontl. k.*) *Dat tot het wervel-been in den rug behoord.*

Vertebre, (f) *'t Wervel-been des rug-graats* (n).

Vertement, (adv.) *Stoutelyk, dapperlyk enz.* repousser vertement les ennemis, *de vyanden kloekmoediglyk terug dryven*; il lui repondit vertement, *hy antwoorde hem vrypostiglyk, hartiglyk, onbeschroomdelyk, zonder 'er doekjes om te winden.*

Vertenelles, (f. pl.) *Roerhaaken* (m. pl. *van een schip*).

Vertevelle, (f) *Sluit-plaat* (*waar in de neus van een slot gaat*).

Vertex, (m. *Lat. w. in Ontl. k.*) *De kruin des hoofds* (f).

Vertical, ale (adj. *in sterre-k.*) *Toppuntig, dat regt bóven 't hoofd is*; le point vertical, *'t top-punt, 't hoofd-punt* (le zenith).

Verticalement, (adv.) *Top-puntiglyk*; *regt op en neêr* (perpendiculairement).

Verticalité, (f) *Hoofd-puntigheid, top-puntige stand.*

Ver-

Vertige, (m) *Zwymeling, suizeling, suizebolling, draaying in 't hoofd*; *item zinneloosheid, malhoofdigheid* (f); avoir des vertiges, *met draayingen in 't hoofd gekweld zyn*; *item een gekke of verwardde kop hebben.*

Vertigo, (m. *gem. w.*) *Gril, kuur, nuk* (f); quel vertigo vous prend? *wat schielyke fluip overkomt u?*

Vertu, (f) *De deugd*; avoir de la vertu, *deugd bezitten*; les vertus cardinales, morales, *de Hoofd-deugden*; *de zédelyke deugden*; faire de nécessité vertu, *van de nood een' deugd maaken*; vertu, *de kragt, als*: ce remède n'a point de vertu; vertu occulte, *verborgene kragt of eigenschap* (*eenes dings*); vertu, *wonderwerk, kragtige daad*; vertu, *dapperheid, moed*; ce chifre a la vertu de 10, *dit cyffer-getal geld zoo veel als* 10; en vertu, (adv.) *uit kragt, uit hoofde, als*: en vertu d'une sentence; vertu de ma vie, *by myn keel*; (*boert. w.*) vertu-bieu, *de drommel*; vertu-chou! cela ne va pas ainsi, *ja, ja! 't gaat 'er zoo niet.*

Vertueusement, (adv.) *Deugdelyk, deugdzaam.*

Vertueux, euse (adj.) *Deugdzaam, deugdelyk, vroom, eerbaar*; vertueux, euse (f. m. & f.) *een deugdlievende*; un faux vertueux, *een schynheilige.*

Vertugade, (f) ou vertugadin, (m) *Heup-wrong, hoepel rok* (*der vrouwen om de kleederen breed uit te zetten*).

Vertumnales, (f. pl.) *De Leutfeesten* (n. pl. *der ouden*).

Vertumne, (m) *De Tuin-god* (*der Heidenen*).

Verve, (f) *Poëtisch vuur* (n), *dicht-áder, dicht-lust, dicht-luim of verrukking* (f); sa verve se reveille, *zyne dicht-lust word gaande*; verve, *wonderlyke gril of eigenzinnigheid, als*: il lui prend quelques fois des verves à faire enrager les gens, *hy heeft zomtyds zulke wonderlyke kuuren of invallen enz.*; il étoit dans sa verve, *hy was in zyn regte luim.*

Verveine, (f) *Yzer-kruid* (n).

Verveux, (m) *Een fuik-mandé*; *item een fleek-net.*

Vesce, (f) *Wik, duive-boon.*

Vesceron, (m) *Wilde wik* (f).

Véficatoire, (m) *Een trek-pleister, spaansche vlieg pleister.*

Vésicule, (f) *Een blaasje* (n).

Vésiculaire, (adj.) *Dat als een blaasje of vol blaasjes is.*

Vespérie, (f) *Rédenvoering* (f) *of* dispuit (n) *van een student op de* sorbonne *die den graad van* Doctor *in de Godgeleerdheid staat aan te neemen*; *item bekeling, bestraffing, als* donner la vespérie à quelqu'un.

Vespériser, (v. a. *boert. w.*) *Hékelen, doorhaalen, bestraffen.*

Vespre. (*Zie* Vèpre).

Vesse, (f) *Een veest* (m. *een wind die men zagtjes laat gaan*).

Vesse-de-loup, (f) *Een Paddestoel* (m).

Vesse. (*Zie* Vesce).

Vesser ou vessir, (v. n.) *Vysten, veesten laaten.*

Vesseur, euse (m. & f.) *Vyster, veesten-laater.*

Vessie, (f) *De blaas* (*des Ligchaams*); *item een blaar, of blein*; faire croire à quelqu'un que les vessies sont des lanternes, (*spr. w.*) *iemand knollen voor citroenen verkoopen*; *hem wat wys-maaken of op de mouw spelden.*

Vessignon, (m) *Gezwel aan de kniën der paerden* (n).

Vessir. (*Zie* Vesser).

Vestale, (f) *Eene vestaale* (*nonne of jonge dochter toegeweid aan de godinne* vesta, *by d'oude Rom.*); *item* (*figuurl.*) *eene zeer kuische, ingetógene jonge dochter of vrouw, als*: c'est une vestale, *zy is zeer ingetógen*; elle ne se pique pas d'être vestale.

Vestales, (f. pl.) *Feest, ter eere van de godinne* vesta (n).

Veste, (f) *Een kamizool, vest of onder-kleed* (n); *item een lange rok* (m. *by d'oosterlingen*).

Vestiaire, (m) *Kleér-kamer* (f. *in een Klooster*).

Vestibule, (m) *De ingang* (m), *'t por-*

portaal, *'t voorhuis*, *'t voor-vertrek* (n. *van eenig gebouw*).

Vestige, (m) *Voet stap* (m), *voet-spoor*, *kentéken*, *téken* (n) *enz.*; réconnoître les vestiges des bêtes, *de voetstappen*, *voetspooren van 't wild kennen*; marcher sur les vestiges de quelqu'un, *iemands voetstappen drukken*, *zyn voorbeeld návolgen*; on en voit encore quelques vestiges dans l'histoire, *men ziet 'er in de geschiet-verhaalen nog eenige merktékenen van*; il ne reste aucun vestige certain de Babylone, *'er is geen zéker kentéken van Babylon meer overig.*

Vêtement, (m) *Kleed*, *gewaad* (n), *kleeding* (f).

Vétéran, ane (adj. & f.) *Oud*, *uitgediend*; *item een oud Soldaat*, *Officier of Raadsheer* (*een die zeekere jaaren gediend heeft en zyne bezolding blyft trekken*).

Vétille, (f) *Beuzeling*, *voddery*, *wisjewasje*; disputer sur des vétilles.

Vétiller, (v. n.) *Beuzelen*, *zich met niets-waardige dingen ophouden*, *hairkloven.*

Vétillerie, (f) *Hairkloovery*, *voddery*, *kibbelaary over een' beuzeling.*

Vétilleur, euse, ou vétillard, arde (m. & f.) *Beuzelaar*, *hairkloover*, *knibbelaar*; *beuzelaarster enz.*

Vétilleux, euse (adj.) *Knibbelägtig*, *talmägtig*, *teutägtig*, *naauwziende op beuzelingen.*

Vêtir, (v. a. je vêts; nous vêtons &c. Revêtir; Habiller *word meer gebr.*) *Kleeden*; vêtir les pauvres, *de noodrustigen kleeden*; je l'ai vêtu tout de neuf, *ik heb hem geheel in 't nieuw gestooken*; vêtir un moulin à vent, *de zeilen aan een wind-mólen aanslaan*; il est vêtu comme un moulin à vent (*spr. w.*) *hy draagt een linnen kiel*; il est vêtu comme un oignon (*spr. w.*) *hy heeft veel klêêren over malkander*, *of hy zit 'er dik in*; se vêtir, (v. r.) *zich kleeden*; vêtir d'une charge, *met een ampt bekleeden.*

Vetturin, (m) *Paards-verhuurder in Italiën.*

Vêtu, ue (adj.) *Gekleed*; *bekleed.*

Vêture, (f) *'t Aanneemen of aantrekken van 't ordens-gewaad* (*der Kloosterlingen*); *item bekleeding*, *in bezit-stelling* (*als: van een ampt enz.*).

Vétusté, (f) *Oudheid* (f) *ouderdom* (m. *als: van gebouwen*).

Veu. (*Zie* Vu.

Veuf, veuve (adj.); Homme veuf; femme veuve, *Man of vrouw die in den Wéduwlyken staat is*, *wéduwenaar*; *wéduwe*; veuf, veuve (adj.) *ontblood*, *beroofd*; une nuit veuve de lune & d'étoiles.

Veuf, veuve (f. m. & f.) *Wéduwenaar*; *wéduwe.*

Veuille. (*Zie* by Vouloir)

Veule, (adj.) *Zwak*, *slap* (*van losse aerde of teegere takken gez.*).

Veuvage, (m) *Wéduwenaarschap*, *wéduwelyken staat*; *wéduwen-staat.*

Veuve. (*Zie* Veuf).

Veux. (*Zie by* Vouloir).

Vexation, (f) *Kwelling*, *plaaging*, *verdrukking* (f); *item moedwil*, *överlast* (m); *uitzuiging* (f).

Vexer, (v. a.) *Kwellen*, *plaagen*, *drukken*; *item* (*'t volk*) *uitzuigen*, *schatten en scheeren*; se vexer, (v. r.) *malkander plaagen enz.*

Viable, (adj.) *Die of dat leeven kan*, *'er sterk uitziet.*

Viage, (m. *oud w.*) *'t Leeven* (n); *de leef-tyd* (f).

Viager, ere (adj.) *Dat voor 't leeven is*, *of iemands leef-tyd duurt*; rente viagere, *een' lyf-rente*; pension viagere (ou à vie) *pensioen of onderhoud voor iemands leeven.*

Viande, (f) *Vleesch* (n); *item spyse of spyze* (f); de la viande crue, cuite, *rauw*, *gekookt vleesch of spyze*; grosse viande, *Hal-vleesch*; menue viande, *wild-braad*, *gevogelte*; viande noire, *haazen- of harten-vleesch enz.*; viande salutaire, *heilzaam voedzel of onderwyzing.*

Viander, (v. n. *jagt w.*) *Weiden*, *graazen.*

Viandis, (m) *Voedzel* (n), *spys*, *graazing* (*des wilds*).

Viatique, (m) *Reis-geld* (n); *reis-penning*, *teer-penning* (m. *der monnik-*

nikken); *item 't laatste gerecht*, *'t H Nachtmaal*, *of* Sacrament, *(dat aan eenen zieken der R. K. enz. toegediend word)*.

Vibord, (m) *Boord* (n), *voorschees (f. van een schip)*.

Vibration, (f) *Slingering*, *beweeging*, *(als: van den slinger of onrust eenes uurwerks)*; *trilling der snaaren*.

Vicaire, (m) *Stadhouder*, *stédehouder*, *een die eenes anderen plaats bekleed*; *als*: *een onder-Regent*; *onder Pastoor enz.*; vicaire de J. C., *Christi stédehoud.r*, *de Paus*.

Vicairie, (f) *Onder-Pastoors-plaats of bediening*.

Vicarial, ale (adj.) *Dat eenen onder-Pastoor of stédehouder betreft*, *stadhouderlyk*.

Vicariat, (m) *Stadhouderschap*; *onder-Pastoorschap*, *of derzelver tyd en gebied*.

Vicarier, (v. n) *Onder-pastoor zyn*

Vice, (m. péché, défaut) *Ondeugd*, *zonde*, *verdorvenheid* (f); vice dominant, *heerschende zonde*, *ondeugd of verdorvenheid*; vice naturel, *natuurlyk gebrek*; vice du siecle, de la nation &c., *een gebrek van enz*, cheval qui n'a point de vice, *een paerd zonder gebréken*.

Vice, *NB. dit woord betékend zoo veel als onder*, *en word*, *in dien zin*, *met veele benaamingen t' zámengesteld*; *waar van hier onder eenige volgen*; *konnende d'overige ligtelyk geformeerd worden*.

Vice-Amiral, (m) *Onder-vlootvoogd*, *onder-admiraal*.

Vice-Amirauté, (f) *Onder-admiraalschap* (n).

Vice-Bailli, (m) *Onder-schout*.

Vice-Chancelier, (m) *Onder-kancelier*.

Vice-Gérant, (m) *Een Kerkelyke-onder-Rechter*.

Vice-Roi, (m) *Onder-Koning*.

Vicié, ée (adj.) *Bedorven*, *als*: du bois vicié, *bedorven of aangestoken hout*.

Vicier, (v. a.) *Bederven*, *vervalschen*, *ondeugend maaken*; un défaut de formalité vicie un acte, *een gebrek van formaliteit maakt een geschrift van nul en geener waarde*.

Vicieusement, (adv.) *Gebrekkelyker wyze*.

Vicieux, euse (adj.) *Gebrekkig*, *gebrekkelyk*; *zondig*, *ondeugend*, *daar eenige mangel of ondeugd in is*, *als*: homme, cheval, livre vicieux, *een zondig of ondeugend mensch*; *een gebrekkig paerd*, *een paerd dat kwaade nukken heeft*; *een slegt boek dat vol misslágen is*; expression vicieuse, *eene slegte of verkeerde uitdrukking*; ce mot là est vicieux, *dat woord deugt niet*; un contrat vicieux, *eene gebrekkige of kragtelooze verbintenis*; un vicieux, *een ondeugend mensch*.

Vicissitude, (f) *Verändering*, *verwisseling*, *beurtwisseling*, *(der jaargetyden)*; *verändering*, *omkeering*, *wisselvalligheid (der waereldsche zaaken)*.

Vicomte, esse (m. & f.) *Burggraaf*; *burg-graavin*.

Vicomté, (m. & f.) *Burg-graafschap* (f).

Vicomtier, iere (adj.) *Burggraaflyk*.

Victimaire, (m) *Offer-dienaar*.

Victime, (f) *Slagt-offer*, *offerdier* n).

Victoire, (f) *Overwinning*, *zége*.

Victorieusement, (adv.) *Zégehaftiglyk*.

Victorieux, euse (adj.) *Zégehaftig*, *zégeryk*, *óverwinnend*; *item kragtdaadig*, *onweérstaanbaar* (efficace), *als*: la Grace victorieuse.

Victuaille, (f. Nom collectif. vivres) *Leevens-middelen* (n. pl.) *mondbehoeftens* (f. pl.) *victalje* (f).

Victuailleur, (m) *Victalje-meester*, *scheeps-proviant verzorger*.

Vidame, (m) *Een Bisschops stédehouder over 't waereldlyke*.

Vidamie, (f) *Ampt of gebied van een vidame* (n).

Videlle, (f) *Rádertje* (n. *by Pastei-bakkers om den deeg meê te snyden*).

Vidimer (v. a.) la copie d'un acte, *'t afschrift van een geschrift bekrag-*

kragtigen of onderték enen dat zulks met het oorspronkelyke (origineele) *wel naar - gezien* (gecollationeerd) *en met het zelve overëenkomstig is of* accordeerd.

Vidimus, (m. *Lat. w.*) *Een* gecollationeerd *en bekragtigd afschrift* (n).

Viduité, (f) *Wéduwenaarschap; wéduwschap, wéduwelyke staat.*

Vie, (f) *Het leeven*; (n) mener une bonne, une mauvaise vie, *een goed, een slegt leeven leiden, of een goed, een kwaad leevens-gedrag hebben of voeren*; vie monastique, réligieuse, *'t monnikke-leeven, 't klooster-leeven*; demander la vie, *het leeven eischen*; *item om leevens-genaâ bidden*; il est défendu sous peine de vie, *het is op leevens-straffe verbóden:* gagner sa vie, *zyn' kost of brood winnen*; avoir la vie & le vêtement, *kost en kleêren of voedsel en deksel hebben*; chercher sa vie, *zyn' kost zoeken*; demander sa vie, *zyn brood bédelen*; être de grande, de petite vie, *groot, klein in 't eeten zyn*; homme de mauvaise vie, *een rukkelooze, of losbandige kaerel, ligte kwant, ligtmis, boerendop, doorbrenger, zuiper, zwelger*; femme, fille de mauvaise vie, *een onëerlyk vrouwmensch, eene ligte kooi of snol*; faire la vie, *wakker vrolyk zyn*; *item ligtmissen, optrekken*; *item geraas of leeven maaken*; *item kyven, knorren*; faire une vie de diable, *een duivels leeven maaken, ysselyk te werk gaan*; son pere lui va faire une belle vie, *zyn vader zal hem mooi van de taart geeven of ter deege onder handen neemen*; la lecture est sa vie, *'t leezen is zyn (haar) leeven of grootste vermaak*; faire vie qui dure, *de leevenswyze zoodánig aanleggen dat men 't houden kan*; à vie, (adv.) *voor 't leeven*; rente à vie, *een' lyf-rente*; charge à vie, *een ampt voor 't leeven* (*of* ad vitam).

Viédase, (m. *scheld-w.*) *Ezels-kop, dom-kop, lompert. NB. sommige zeggen dat het beduid, een ézels-gezigt en andere des ézels* membrum virile.

Vieil, ou vieux, vieille, (adj.) *Oud, bedaagd, bejaard. NB.* vieil *word alleen dus gebr.* le vieil homme, le vieil Adam, *de oude mensch, d'oude Adam*; depouiller le vieil homme; *den ouden mensch (dat is de zonde) afleggen.* (*Zie verder* vieille, vieux *hier onder*).

Vieillard, (m) *Een oud man, een gryzaard.*

Vieille, (adj. & s. f.) *Oud*; *een' oude vrouw, oud besje*; des contes de vieille, *oude wyfs vertellingen.*

Vieillement, (adv.) *Oudelyk.*

Vieillerie, (f) *Oude lorren, oude pruilen,* (f. pl.) *oud goed* (n. *als: van kleêren of huis-raad*).

Vieillesse, (f) *Ouderdom* (m).

Vieillir, (v. n.) *Oud worden, verôuderen*; vieillir dans le service, ou blanchir sous le harnois, *zyn leeven in den krygsdienst verslyten*; mot qui vieillit, *een woord dat buiten 't gebruik geraakt*; il n'y a rien qui vieillisse tant qu'un bienfait, *daar is niets dat zoo ras vergeeten word als eene weldaad*; vieillir, (v. a.) *oud maaken, oud doen worden.*

Vieillot, otte (adj. & s.) *Wat oudelyk of oudägtig*; *een wat bejaard man*; *eene wat bedaagde vrouw.*

Vielle, (f) *Eene lier.*

Vieller, (v. n.) *Op de Lier speelen* (jouer de la vielle); *item langzaam in zyn doen zyn, neutelen, talmen.*

Vielleur, euse (m. & f.) *Een lierman; lier speelster.*

Vierge, (f) *Eene maagd, eene reine maagd* (Pucelle); *item de H. Maagd of Jonkvrouw* (*Maria*); *item de maagd, jonkvrouw of* virgo (*een der 12 Hemels-tékenen*); elle est encore vierge, *zy is nog maagd.*

Vierge, (adj.) *Maagd, versch, onbewerkt, rauw of rouw, als:* cire, miel, huile, parchemin, terre, argent, or, cuivre vierge, *maagde-was*; *maagde-honing*; *maagde- of ongeperste boom ölie*; *maagde perkament of fransyn*; *onbebouwd land*; *onvermengd, zuiver of onbewerkt zilver enz.*; garçon vierge, *een zuiver*

ver jongman; épée vierge, *een degen die nog maagd of daar nooit iemand meê beleedigd is.*

Vieux, vieille, (adj.) *Oud enz.*; un vieux homme, habit &c., *een oud man enz.*; vieille chemise, *een oud hembd*; vieille histoire, *eene oude geschiedenis, een oud geschied-verhaal*; vieux style, *d'oude styl (der tyd-rekening)*; *item ouderwetsche schryftrant*; un vieux mot, *een oud woord*; une vieille phrase, *eene ouderwetsche spreek wyze*; un habit à la vieille mode, *een ouderwetsch kleed, of een kleed volgens 't oude fatsoen* (*Zie ook* vieil *en* vieille).

Vif, ive (adj.) *Leevendig, leevend*; un brochet vif, *een leevendige snoek*; une carpe vive, *een leevende karper*; une morue vive, *een leevendige of krimpende kabeljau*; couper jusqu'à la chair vive, *tot aan het leevendige vleesch snyden*; il fut roué tout vif, *hy wierd leevendig geråbraakt*; mort ou vif, *dood of leevend*; il étoit plus mort que vif, *hy was meer dood als leevend, of tusschen de dood en hem was naauwelyks onderscheid*; vif (plein de feu, pénétrant) *leevendig, vlug, doordringend enz.*; avoir l'esprit vif, *een vlugge geest, een doordringend verstand, of een schrander oordeel hebben*; une imagination vive, *eene leevendige of sterke verbeeldings-kragt*; un combat vif, *een hévig gevegt*; une vive douleur, *eene hévige pyn of smert*; un feu vif, *een hévig vuur*; un froid vif, *eene hévige, sterke of doordringende koude*; une exhortation vive, *eene hévige of scherpe vermaaning*; eau vive, *bron-water, fontein-water*; sources d'eaux vives, *opwellingen, fonteinen van levendige wáteren*; chaux vive, *ongelesch te of ongeblusch te kalk*; une couleur vive, *eene leevendige of frissche kleur*; un teint vif, *eene leevendige of heldere verwe*; *item eene frissche kleur (des aangezigts)*; des yeux vifs & pénétrants, *heldere of scherpe en doordringende oogen*; un cheval vif, *een bitsig of vuurig paerd*; une haye vive, *eene groene of doorne hegge*; des cheveux vifs, *natuurel hair*; une forêt vive, *een wel bewassen bosch*; une langue vive, *eene leevendige spraak, eene taal die door een gantsch volk gesproken word*; les œuvres vives d'un vaisseau, *d'onderbuik, 't onderste van een schip zoo ver het in 't water gaat* ('t geen boven wáter is heet œuvres mortes) bâtir sur un fonds vif ou sur la roche vive, *op eenen vasten of steenägtigen grond bouwen*; de vive voix, *met de levendige stemme*; de vive force, *met alle magt, met kragt en geweld.*

Vif, (f. m.) *'t Léven, 't lévendige* (n); couper jusqu'au vif, *tot in 't lévende vleesch snyden*; piquer quelqu'un jusqu'au vif (*spr. w.*; *iemand gevoelig beleedigen of beschimpen, tot in de ziel raaken*; portrait tiré au vif, *een afbeeldsel naar 't leeven geschildert*; le vif de l'eau, *'t hoogste wáter, 't spring-ty*; le vif d'une colonne, *de schagt eener pylaar*; donnation entre vifs (*in Rechten*) *gifte onder of tusschen de leevendigen*; le mort saisit le vif (*in Rechten*) *de nalaatenschap van den dooden valt op den leevendigen naasten Erfgenaam.*

Vif-argent, ou Argent vif, Mercure, (m) *Kwik-zilver* (n), *kwik* (f); avoir du vif argent dans la tête, *luchtig, winderig zyn, raaskallen, zich als een los-bol of halve gek aanstellen.*

Vigie, (f) *Wagt, schildwagt (op een schip)*; être en vigie, *op schildwagt of op den uitkyk staan.*

Vigilamment, (adv. *weinig gebr.*) *Wakkerlyk, vlytiglyk, zorgvuldiglyk* (avec vigilance).

Vigilance, (f) *Wakkerheid, waakzaamheid, vlyt, vlytigheid.*

Vigilant, ante (adj.) *Wakker, waakzaam, vlytig, zeer oplettend of gâdeslaande.*

Vigile, (f. veille) *De dag óf ávond vóór een' feest-dag* (m); les vigiles, (pl.) *ziel-missen, béde-stonden voor de dooden (in de R. K.).*

Vignage, (m) *Cyns die aan den grond heer der wyngergebaald word.*

Vigne,

Vigne, (f) *Wyngaard, wynstok* (m); sarment de vigne, *wyngaard-rank*; le jus de la vigne, *het drui-ven-nat, de wyn*; planter, tailler la vigne, *den wyngaard planten, snoeijen*; après nous fasse les vignes qui voudra (*spr. w.*), *die na ons komt laat die ook zorgen*; vigne, *wyngaard* (m); être dans les vignes (être gris) *half beschonken zyn, een klein roesje weg hebben*; un jean des vignes, *een lompe gek, een uilskuiken, een jan-gat.*

Vigneron, onne (m. & f.) *Wyngaardenier, arbeider; arbeidster in den wyngaard.*

Vignette, (f) *Loof-werk, strik-werk, lystje*, vinjet (*n. dat de drukkers tot cieraad in de boeken zetten*).

Vignoble, (m) *Een wynberg, wyn-akker.*

Vigogne, (f) *Zéker dier als een schaap met zeer fyne wol in Péru; item de wol daar van, of vigonje wol*; un vigogne, (m) *een hoed van vigonje wol gemaakt, een vigonje hoed.*

Vigorte, (f) *Kaliber-stok* (*by schutgieters*).

Vigoureusement, (adv.) *Dapperlyk, met geweld.*

Vigoureux, euse (adj.) *Sterk, frisch, kloek; item dapper, stout, kloekmoedig*; un homme vigoureux, *een sterk, frisch of gezond man*; une vigoureuse résistance, *een dappere tégenstand.*

Viguerie, (f) *Drossaartschap, Land-rechters ampt of gebied* (*n. in Langedok en daar omtrent, op andere plaatsen* Prévôté *genaamd*).

Viguenr, (f) *Kragt, sterkte, kloekheid, frischheid*; avoir de la viguenr; la viguenr de l'âge, *de kragt of bloei der jaaren*; pousser la guerre avec viguenr, *den oorlog met kragt of nádruk voortzetten.*

Viguier, iere (m. & f.) *Land rechter, Drost of Drossaart; Drostin* (*in Langeedok en daar omtrent; in andere Landschappen* Prévôt *gen.*).

Vil, ile (adj. abject, méprisable, bas) *Slegt, gering, gemeen, laag, veráchtelyk*; un vil esclave, *een gemeene slaaf*; une condition vile, *een laage, veráchtelyke of slaafsche staat*; être à vil prix, *op een' laage prys of zeer goed koop zyn.*

Vilain, aine (adj.) *Lélyk; vuil, slordig enz.*; un vilain homme, *een lélyk man*; vilain habit, temps, chemin, *een lélyk, slegt of slordig kleed enz.*; il fait un vilain temps, *het is lélyk of slegt weér*; une vilaine perruque, *een' lélyke pruik*; une vilaine action, *eene vuile, lélyke of schandelyke daad*; une vilaine expression, *eene vuile uitdrukking*; le monde est ingrat & vilain, *de waereld is ondankbaar en wangunstig of kárig en vuilaartig.*

Vilain, (adv.) *Vuil, morsig*; il fait vilain dans les rues, *het is vuil op straat*; cela est fort vilain, *dat is zeer lélyk.*

Vilain, (f. m.) *Een vullik, guit, schobbejak; item een vrek, gierigaard; item een onbeschoft kárel, een schoft; item een morsbeer, vuilik*; un riche vilain, *een ryke vrek*; fi! le vilain, *foei! die stinkerd, die vuilyk of guit.*

Vilain, (f. m. *oud w. Zie* Païsan, villageois; Roturier).

Vilaine, (f. f.) *Eene lélyke belly; item eene morsschel, vuile of slordige teef; item eene vuile smots of boer; item een kaarig of onbeschoft vrouwmensch.*

Vilainement, (adv.) *Lélyk, schandelyk*; trahir vilainement son ami; vilainement, *kárigly* (mesquinement); *item onbeschoftelyk* (grossièrement).

Vilcom, (m. *Hoogd. w.*) *Een volle roemer, een vol glas tot welkomst.*

Vilebrequin, ou virebrequin, (m) *Een boor, spyker-boor* (f).

Vilement, (adv.) *Snoodelyk, schandelyk, op eene laage of veráchtelyke wyze.*

Vilené, (adj. *in wápen k.*) *Met het teel lid.*

Vilenie, (f. *men behoorde te schryven* vilainie, *maar 's gebruik is* vilenie) *Lélykheid* (Laideur); *item vuiligheid, morssery* (ordure, saleté); *item vuile daad* (action infame); *item*

item schandelyke of onkuische woorden (obscénité); *item vrekkigheid*; *kárig heid* (mesquinerie); *item onbeschoftheid* (grossiereté); un lion sans vilenie (*in wapen k.*) *een leeuw zonder teel lid.*

Vileté, (f) *Geringheid, flegtheid, laagheid*; la vileté de la matiere, du prix &c.

Vilipender, (v. a. *gem. w.*) *Verächten, versmaaden.*

Villace, (f. *schimp w.*) *Eene lomme en flegt bewoonde ftadt.*

Village. (m) *Een dorp, ópen vlek* (m); il est bien de son village, *hy is zeer onnozel of dom.*

Villageois, eoise (adj.) *Dorpágtig, boersch.*

Villageois, eoise (f. m. & f.) *Een dorpling, boer, huisman; boerin.*

Villanelle, (f) *Boeren-zang, herder-zang (zékere dicht-maat waar van de vaerzen op éénerlei wyze eindigen).*

Ville, (f) *Eene ftadt*; villes, (pl.) *fteeden*; ville capitale, impériale, anséatique, frontiere, marchande, *eene Hoofd-ftadt; Ryksftadt of keizerlyke vry ftadt; grensftadt; koop-ftadt of handel-ftadt*; maison ou Hôtel de ville, *Stadt-huis; of Raad-huis*; Monsieur est à la ville, *Myn Heer is in de Stad, (dat is, niet op 't lands)*; Monsieur est en ville, *Myn Heer is in de Stadt (dat is, uit of uitgegaan in de Stadt)*; les fauxbourgs sont plus grands que la ville, (*spr. w*) *de omflag is meer als de zaak zelfs*

Villenage, (m) *Hoef-pagt waar van zékere dienft moet verleend worden.*

Villette, (f) *Kleine ftadt (f) fteedeken, fteedje* (n).

Vimaire, (f) *Eene onweérs-verwoefting in een bosch.*

Vin, (m) *Wyn*; vin pailliet ou clairet, *bleek-roode wyn of bleekert*; vin blanc, rouge, *witte, roode wyn*; vin nouveau, vieux, *nieuwe wyn of moft; oude wyn*; vin de france, de rhin, de moselle, *fransche, rynsche, moezel-wyn*; vin doux, dur, *zagte, flegte wyn*; vin de 2 feuilles, de 3 feuilles &c., *2 jaarige, 3 jaarige wyn erz.*; vin fumeux, *hoofdige wyn*; vin de garde, *ftevige wyn, of wyn die duuren kan*; vin d'une oreille, *goede wyn*; vin de deux oreilles, *flegte wyn daar men van rilt*; vin qui se passe, *wyn die flets word*; vin éventé, poussé, *verschaalde, onklaare wyn*; vin qui est en sa boite, *wyn die drinkbaar is*; vin de mere-goutte, *ongeperfte wyn, voorloop*; vin de liqueur, *liqueur wyn, zoete of zagte wyn (als: spaansche, kanárische wyn enz., voor morgen-drank)*; du petit vin, *dunne of gemeene wyn, táfelwyn*; vin d'absynthe, de groseilles, *alsem-wyn; aalbessen-wyn*; à bon vin il ne faut point de bouchon (*spr. w.*) *goede waar vind altyd koopers*; cuver son vin, *zynen roes uitflaapen; item zyne gramschap opkroppen*; quand le vin entre, le secret sort, *als de wyn is in den man, dan is de wysheid in de kan, of dronke luiden en kinderen zeggen de waarheid*; un verre de vin avise bien un homme, *eerft drinken en dan praaten*; il a mis de l'eau dans son vin, *hy is wat bedaard*; vin, *drink geld*; vin du marché, *wynkoop (die boven de gemaakte koop gegeeven word)*; vin de l'étrier, *een glaasje tot affcheid.*

Vinade, (f) *Leen-dienft van wyn* (m), *het t' huis voeren van den wyn* (n. *voor den Leen-heer*).

Vinage, (m) *Wyntiende* (f).

Vinaigre, (m) *Azyn, edik, eek; wyn-azyn*; vinaigre rosat, *roozen-azyn.*

Vinaigrer, (v. a. *béter* mettre du vinaigre) *Azyn op doen, zuur maaken*; cela est trop vinaigré, *dat is al te zuur.*

Vinaigrerie, (f) *Azyn-maakery, azyn plaats.*

Vinaigrette, (f) *Eene zuure saus, eene saus of doop van azyn, zout en péper.*

Vinaigrier, (m) *Azyn-maaker; azyn-verkooper* (m); *item een azynkannetje* (n), *azyn-flesch* (f).

Vin-

Vincible, (adj.) *Overwinnelyk.*

Vindas, (m) *Een windas* (n), *spil* (f), *dommekragt* (m).

Vindicatif, ive (adj.) *Wraakgierig*, *wraakzugtig*; homme vindicatif; la justice vindicative, *de wreekende Gerechtigheid.*

Vindication, (f) *Verweering*, *verdeediging.*

Vindicte, (f. *in Rechten*) *Wraak*, *straffe.*

Vinée, (f) *Wyn-gewas* (n. récolte).

Vineux, euse (adj.) *Wynägtig*, *naar wyn smaakend*, *krog ig*, *rinsch.*

Vingt, (adj. & f.) *Twintig*; *de twintigste*; vingt & un; vingt deux, *één en twintig enz.*; vingt & un cheval (*niet* chevaux), *één en twintig paerden*; quatre-vingt, *tagtig*; quatre vingt-deux, *twee en tagtig*; quatre-vingts pistoles, *tagtig pistoolen*; six vingts hommes, *honderd en twintig man* (*NB. by de twee laatste vporb. word een* f. *vereischt om dat 'er een substant. op volgt*); le vingt du mois, *den 20sten der maand*; les vingt-quatre, *de 24 Muzikanten des Konings.*

Vingtaine, (f) *Een twintig tal*, *20 stuks*; *item een schok* (*deelen*).

Vingtieme, (adj. & f.) *Twintigste*; un vingtieme; *een twintigste*, *het twintigste deel*, *of gedeelte.*

Viol, (m) *Verkragting*, *schaaking*, *schoffeering* (f).

Violat, (adj. m.) *Dat met viooleń toebereid is*; firop violat, *firoop van viooleń.*

Violateur, trice (m. & f.) *Schender*, *verbreeker*, *overtreeder*; *overtreedster*, *verbreekster* (*der wetten*).

Violation, (f) *Schending*, *verbreeking*, *overtreeding*

Viole, (f) *Een' bas-viool*, *of viool dé gambe.*

Violement, (m) *Overtreeding* (*der wetten*); *breeking* (f. *eenes verbonds*; violation); *schending*, *verkragting* (f. *beter* viol).

Violemment, (adv.) *Geweldiglyk*, *gewelddaadiglyk*, *onstuimiglyk*; en user violemment, *met geweld te werk gaan of handelen.*

Violence, (f) *Geweld* (n), *hevigheid*, *onstuimigheid* (f) *enz.* user de violence, *geweld of dwangmiddelen gebruiken*; faire des violences, *gewelddenaary plegen*; la violence du mal, des douleurs, des vents, *de hevigheid enz.*; se faire violence à soi même, *zich zelven geweld aan-doen*, *zich bedwingen* (*in iets te doen of te laaten*); faire violence aux paroles d'un écrit, *de woorden van een geschrift met geweld verdraayen*, *wringen.*

Violent, ente (adj.) *Geweldig*, *hévig*, *driftig*, *vinnig*, *onstuimig*; mouvement violent, *hevige of geweldige beweeging*; passion fièvre violente, *hévige drift enz.*; Prince violent, *een oploopend*, *item een gewelddaadig vorst*; exercice violent, *zeer sterke ligchaams oeffening*; mort violente, *een geweldige of onnatuurlyke dood*; tout ce qui est violent n'est pas durable, *gestrenge heeren regeeren niet lang*; une couleur violente, *een' sterke of zwaare kleur*; cette couleur est trop violente; cette taxe, cette demande est trop violente, *die schatting enz. is al te zwaar.*

Violenter, (v. a. forcer) *Met geweld dwingen*, *onbillyk of slegt handelen* (*met iemand*); *item wringen*, *verdraayen* (*eene meening*).

Violer, (v. a.) *Schenden*, *schoffeeren*, *schaaken*, *met geweld onteeren* (*eene jonge dochter*); *schenden*, *ontheiligen* (*een' gewydde plaats*, profaner); *schenden*, *overtreeden* (*de wetten*, *het recht enz.*); *breeken* (*een verbond*, *eenen eed enz.*).

Violet, ette, (adj.) *Viool-kleurig*, *paers*, *violet*; le violet, *de viool-kleur*, *'t violet.*

Violette, (f) *Een' viool*, *vioolbloem*, *violet.*

Violier, (m) *Viool-plant*, *violetten-boom.*

Violon, (m) *Viool*, *védel*, *veêl* (f); *item vioolspeeler*, *violist* (m); un bon violon, *eene goede viool*; *item een goed violist*; jouer du violon, *op de viool speelen*; payer les violons, *De moeite en kosten*

koften doen terwyl een ander het genot of het voordeel 'er van heeft; traiter quelqu'un de violon, *iemand voor een halve gek houden*; vous êtez un plaifant violon, *gy zyt een aartige kwaft of gek.*

Violoncelle, (f. *lees* Violonchelle) *Een' bas-viöol.*

Viorne, (f) *Wilde wyngaard, meel-boom* (m).

Vipère, (f) *Adder, adder-flang* (f); race, engeance de vipère, *adder geflacht*; *adder-gebroedfel* (n); langue de vipère, *adders-tong, lafter-tong* (f).

Vipéreau, (m) *Jonge adder* (f), *addertje* (n).

Vipérine. (*Zie* Serpentaire).

Virago, (f) *Een' Mansfelier, een vrouwmensch dat grof van léden en manhaftig is.*

Virelai, (m) *Zékere oude dicht-maat met herhaalingen.*

Virement, (m) *Draaying, zwaaying, keering, wending* (f. *als van een schip*); virement de partie, *verwisfeling, veréffening van schulden, d'eene tégen de andere*, refcontreering (*by Koopl. en Banquiers*).

Virer (v. a.) parties, *De schulden tégen malkander veréffenen*, rescontreeren *of* liquideeren, *als: by voorb. eene schuld of eenen wisfelbrief voldoen met eene* affignatie *op eenen derden enz.*

Virer, (v. a. & n.) *Draayen, keeren, wenden*; virer de bord, *wenden, overflaag fmyten* (*een schip*); virer le vaiffeau à ftribord, *het schip fluurboord of aan fluurboord wenden*; virer l'ancre, *het anker met het braad-fpit op-winden, t'huis haalen*; virer au cabeftan, *in de fpil loopen, aan den kaapftand draayen of winden*; virer vent arriere, *voor de wind om-draayen of wenden*; virer, (v. n.) *omdraayen, omzwaayen, wenden* (*als: een schip*) tourner & virer, *draayen en zwaayen, uit vlugten zoeken, zich ergens uit zoeken te redden*; tourner & virer quelqu'un, une chofe, *iemand of eene zaak keeren en wenden, draayen en zwaayen, van alle kanten bezien of onderzoeken.*

Vires, (m. pl. *in wapen k.*) *Over en in malkander leggende ringen.*

Vireveau, virevau, ou virevaut, (m) *'t Braad-fpit* (n. *op een schip*).

Virevole, (f) *Is in 't omber-fpel als iemand niet éénen trek krygt.*

Virevolte, ou virevoute, (f) *Krul-fprong, schielyke omdraaying, omlooping, ronddraaying* (tour & retour fait avec viteffe); il a fait plus de cent virevoltes autour de la maifon.

Virginal, ale (adj.) *Maagdelyk*; pudeur virginale, *maagdelyke eerbaarheid of schaamte.*

Virginite, (f) *Maagdelyke ftaat of zuiverheid*; *item maagdom*; perdre fa virginité.

Virgule, (f) *Een' comma* (*zéker téken ter verdeelinge eener réde in fpraak-k.*).

Virguler, (v. a. & n.) *Met comma's schryven, comma's ftellen.*

Viril, ile (adj.) *Mannelyk, dat van den man is, als:* le membre viril, *het mannelyk lid*; viril, *mannelyk* (*in' jaaren*); age viril, *mannelyke ouderdom*; viril, *mannelyk*; *manhaftig, kloek*; action, ame virile, *kloeke daad*; *manhaftige ziel.*

Virilement, (adv.) *Mannelyk, manhaftiglyk, met mannelyken moed.*

Virilité, (f) *De mannelykheid* (*ten opzigte der kunne of* fexe); *de mannelyke ftaat of ouderdom*; *item de mannelykheid of voort-teelende kragt*; *item de mannelyke erven*; *item de manhaftigheid, manmoedigheid, mannelykheid.*

Virole, (f) *Ring, beflag-ring of band* (m. *die men ergens omlegt, als: onder aan een' rotting, om 't hegt van een mes enz.*).

Virolé, ée (adj. *in wápen-k.*) *Dat met banden of ringen is.*

Virolet, ou Moulinet, (m) *Penrad, draai-klos, rol in den bril* (*zékere houte neut daar de helm van 't roer doorgaat*).

Virtuel, elle (adj. *in Natuur-k.*) *Innerlyk vermógend, dat eene verborgene kragt in zich heeft*; *item gelyk vermógend, dat van gelyk vermógen of*

of uitwerking is; le poivre qui est froid au toucher, a une qualité qui cause de la chaleur.

Virtuellement, (adv.) *Op eene innerlyk vermógende of werkende wyze.*

Virtuose, (m. & f. *van* virtuoso *Ital. w.*) *Een Liefhebber, kenner, kundige; Liefhebster enz. der fraaye weetenschappen (voornaamentlyk der schilder-, speel-, zang- en dichtkunde).*

Virulent, ente (adj.) *Kwaadäartig; fenynig en etterig of etterägtig*; ulcère virulent; gonorrhée virulente.

Virure, (f) *'t Bekleedsel* (n), *den omloop* (m); *item de strooking (f) 't beloop* (n. *van een' schip*).

Virus, (m. *Lat. w.*) *Fenynige, besmettelyke en invreetende materie of stoffe (eener wond of der venuskwaalen).*

Vis, (f. *de* f. *word uitgespr.*) *Eene schroef*; vis sans fin, *schroef zonder eind*; vis d'Archimède, *een' water-schroef*; vis de presse, *een' pers-schroef*; vis, *spil (eener wentel trap)*; escalier ou montée à vis, *een' wentel-trap (f).*

Vis à vis, (prép. *den* accus. *doch meest den Gen. regeerend) Tégen óver*; vis à vis l'église, ou de l'église, *tégen óver de Kerk*; il demeure vis à vis, *hy woond regt tégen over*; il n'oseroit dire cela vis à vis de moi, *hy zou' dat in myne tégenwoordigheid niet durven zeggen*; il se trouve vis à vis de rien, *hy is van alles ontbloot of hy heeft niets waar-op zich te verlaaten.*

Vis à vis, (m) *Zéker rytuig met 2 zittingen, iedere voor één persoon.*

Visa, (m. *Lat. w.*) *Ondertékening van een Geschrift* (Acte) *door een wettig persoon, om zulks van kragt te doen zyn*; *item 't schriftelyk getuigenis van een' Bisschop wégens de bekwaamheid eenes beroepenen.*

Visage, (m) *'t Aangezigt, aanschyn, weezen, gezigt, gelaat* (n); un visage beau, riant, chagrin, refrogné &c., *een fraai of schoon aangezigt*; *een lagchend, vriendelyk w ezen, of gelaat enz.*; être beau, laid de visage, *schoon, lélyk van aangezigt of weezen zyn*: avoir bon, mauvais visage, *'er frisch, gezond of ongezond uitzien*; avoir un visage d'appellant, *'er bleek en betrokken uitzien*; un visage mettable, *een dagelyksch weezen*; un visage de plâtre, *een geblankét, kaal of lélyk vrouws-persoon*; un visage de pleine lune, *een breed of vol aangezigt*; changer de visage, *van gelaat of kleur veränderen, schaamrood of bleek worden* (rougir; pâlir); un visage fardé, ou un homme à deux visages, *een valsch mensch, een bedrieger*; visage d'excommunié, *een afschuuwelyk of bedrukt gezigt*; un visage de prospérité, *een vrolyk of vergenoegd gelaat*; faire bon ou mauvais visage à quelqu'un, *iemand vriendelyk of onvriendelyk aanzien, ontvangen of behandelen*; quel visage est ce là? *wat mislyk of léiyk gezigt is dat? of wat is dat voor een bakkes, vent of wyf?* voyez un peu le plaisant visage, *ziet eens dien mallen gek of onbezonnenen*; trouver visage de bois, *de deur toe, of niemand t' huis, of te spreeken vinden*; tourner visage aux ennemis, *zich naar den vyand toewenden.*

Visagere, (f) *De rand, of voorkant aan eene vrouwen-muts*; border la visagere.

Viscères, (m. pl. *in ontleedk.*) *De ingewanden* (n. pl. *als: 't hart, de long, léver, darmen enz.*); viscère, (sing.) *een stuk of deel des ingewands*; un viscère lézé, *een gekwetst deel des ingewands* (n).

Viscide, (adj.) *Slymerig, taai, kleevägtig, lymägtig.*

Viscosité, (f) *Slymerigheid, taaïgheid (der vogten).*

Visé, ée (adj.) *Gemikt, gedoeld enz.* (*Zie by* viser).

Visée, (f) *Mikking, doeling* (f. *in 't schieten*); *item oogmerk, oogwit, oogpunt, doelwit* (n), *toeleg* (m. *op iets*).

Viser, (v. n.) *Mikken, tuuren*; il faut bien viser avant que de tirer; viser, *doelen, 't oogwit hebben*

(*op iets*); ce n'est pas là que je vise, *dat is het niet daar ik op doele, of dat ik bedoge.*

Viser (v. a.) un acte, *een geschrift wettig onderteekenen of deszelfs inhoud goedkeuren en bekragtigen (als: van een kerkelyk beroep enz.).*

Visibilité, (f) *Zigtbaarheid.*

Visible, (adj.) *Zigtbaar; item klaarblykend.*

Visiblement, (adv.) *Zigtbaarlyk.*

Visiere, (f) *'t Mik-yzer, vizier (n. van een roer); 't voorstuk, en de kyk-gâten (van een helm)*; donner dans la visiere, à quelqu'un, *iemands oog aandoen of bekooren*; rompre en visiere à quelqu'un (brusquer quelqu'un), *iemand hinderlyk zyn, dwarsboomen; item onbescheidenlyk of ruuw bejégenen, tégen hem uitvaaren*; rompre en visiere à la raison (choquer la raison), *tégen de réden of 't gezonde verstand aanduit-staan.*

Visif, ive (adj.); Faculté visive, *Het ziende vermógen.*

Visigot, (m) *Een west-goth; item een lomp of onbeschaafd mensch.*

Vision, (f) *'t Gezigt, 't zien, 't aanschouwen (n) d'aanschouwing (f)*; vision claire & distincte, *een klaar en duidelyk zien*; vision, *gezigt, nagt gezigt (als: van eenen Engel in den droom enz.)*; la vision béatifique, ou la vision intuitive de Dieu, *'t gelukzalige aanschouwen van God (der uitverkórene)*; vision, *gezigt, Spook, harsenschim (n), inbeelding, droomery (f. iets dat men zich inbeeld te zien)*; *item inval, gril (m), fantazy (f)*; avoir des visions, *met grillen of fantazyën bezét zyn*; ce sont de pures visions, *'t zyn loutere grillen of inbeeldingen*; avoir des visions agréables, *aartige invallen, grillen, of fantazyen hebben.*

Visionnaire, (adj & f.) *Vol inbeeldingen; vol grillen, fantastiek; een die waant of zich inbeeld buitengewoone gezigten of ópenbaaringen te hebben; een geestdryver; item een die vol zotte invallen, grillen, hersenschimmen of fantazyen is, een fantastiek mensch*; il est un peu visionnaire; un, une visionnaire, *een geestdryver, fanatiek; eene geestdryfster.*

Visir. (*Zie* Vizir).

Visitandine, (f) *Nonne van de visitatie orden.*

Visitation, (f) *Het bezoek (n), of de bezoeking Mariæ, dat is (der H. Maagd* Mariæ *aan* Elizabeth); *item 't feest daar van (by Roomsch gez. en andere, méde dus gen.)*; visitation, *orden der* visitatie-*Nonnen.*

Visication, (f. *in Rechten) Bezigtiging (f), onderzoek (n. dat ergens geregtelyk gedaan word), item 't voorleezen, onderzoeken (n. der geding- of* procés *stukken).*

Visitatrice, (f) *Nonne die volmagt heeft de Kloosters van haaren orden te bezoeken.*

Visite, (f) *Bezoek (n), bezoeking (f)*; aller en visite, *uitgaan, iemand gaan bezoeken*; rendre visite à quelqu'un, *iemand een bezoek doen, geeven of afleggen*; rendre à quelqu'un sa visite, *iemand zyn bezoek wederom geeven*; visite, *onderzoek, doorsnuffeling,* visitatie, *opneeming (der koop-waaren enz.)*; visite, *'t bezoek of de visite (der artzen aan de zieken).*

Visiter, (v. a.) *Bezoeken, een bezoek geeven, gaan zien, als*: visiter un ami, un malade; visiter, *onderzoeken, doorsnuffelen, bezigtigen,* visiteeren (*als: Koopmanschappen, een huis, kisten en kasten, enz.*); visiter, *bezoeken, tuchtigen, als:* être visité de maladies, *met ziektens bezogt worden.*

Visiteur, (m. inspecteur) *Onderzoeker,* visitator (*der Kloosters*); *item bezier*; kommies, visiteerder, *peiler*; *item een bezoeker, een die hier en daar bezoek aflegt.*

Vison-visu. (*Zie* vis-à-vis).

Visorium, (m) *Een plankje daar de Zetters de* copy, *die zy afzetten, opsteeken.*

Visqueux, euse (adj.) *Lymägtig, slymerig, taai*; humeur, matiè e visqueuse.

Visuel, elle (adj.) *Dat het gezigt of de oogen aangaat*; rayon visuel, *ge-*

gezigts straal; nerf visuel, *gezigts zénuw.*

Vit, *de 3de persoon van 't* Pres. *des werkw.* vivre.

Vit, (m) *Zéker lélyk woord voor* membre viril; vit de chien, *'t* membrum *van een hond; item een kôgel trekker (der Konstäpels)*; vit de mer, *eene langägtige Zee-stuk.*

Vital, ale (adj.) *Dat van 't leeven is; dat 't leeven heeft, geef of onderhoud*; les esprits vitaux, *de leevens-geesten*; la faculté vitale, *'t leeven geevend vermógen.*

Vite, (adj.) *Gezwind, snel, ras, gaauw, vlug*; cheval fort vite, *een zeer gezwind, of snel-loopend paerd*;

Vite, (adv.) *Gezwind, fluks, gaauw, ras*; aller, courir vite; vite! levez vous, *gezwind! staat op*; aller vite en besogne, *gezwind te werk gaan, of 'er korte metten meê maaken.*

Vitelots, (m. pl.) *Knoedelen (zékere kost van kleine stukjes gekookten deeg).*

Vitement, (adv.) *Gezwindelyk, haastelyk, gaauw.*

Vitesse, (f) *Gaauwheid, snelheid, gezwindheid* (célérité).

Vitonnieres. (*Zie* Bitonnieres).

Vitrage, (m) *'t Vengster-werk, 't glas werk*, (n. *van een gebouw).*

Vitrail, (m. *in* plur. vitraux) *Groote Kerk-glázen of vengsters* (n. pl.).

Vitre, (f) *Een glas, glázen-vengster* (n), *glazen raam* (f); *item 't kristalyn* (n. *van 't oog van een paerd*) nettoyer les vitres, *de glázen vengsters wasschen.*

Vitrée, ée (adj.) *Geglaasd, dat met glas of glázen vengsters is*; carosse vitré, *een koets met glázen*; porte armoire vitrée, *glazen-deur, glazen-kas*; l'humeur vitrée, *'t glázige of kristal yne vogt (in 't oog).*

Vitrer, (v. a.) *Met glázen of glázen-vengsters maaken of voorzien.*

Vitrerie, (f) *'t Glazen-maaken* (n); *item een glazen-maakers-winkel* (m).

Vitrier, (m) *Een Glazen-maaker.*

Vitrifiable, (adj. in chym.) *Dat in glas veränderd kan worden.*

Vitrification, (f. *in* chym.) *De tot glasmaaking; glas wording.*

Vitrifier, (v. a. *in* chym.) *Tot glas maaken of branden.*

Vitriol, (m) *Vitriool.*

Vitriolé, ée (adj.) *Met vitriool bereid.*

Vitriolique, (adj.) *Vitrioolägtig.*

Vitule, (f) *Godinne der blydschap by de oude Rom.*).

Vitulicole, (m) *Aanbidder der Kalveren of Stieren (by de Heid.).*

Vitupère, (m. *oud w.*) *Lastering, schending* (f).

Vitupérer, (v. a. *oud w.*) *Lasteren, schenden, bekladden.*

Vivace, (adj.) *Lang leevend, dat lang leeven of oud worden kan*; des plantes vivaces; les corbeaux & les cerfs sont des animaux vivaces.

Vivacité, (f) *Leevendigheid, vlugheid des verstands*); *leevendigheid der kleuren*); *vinnigheid, vuurigheid (der Krygsl.)*; *oploopendheid, opstuiving*, (emportement).

Vivandier, iere (m. & f.) *Marketénter, zoetelaar*; *zoetelaarster (in een léger).*

Vivant, ante (adj.) *Leevende, in leeven, die of dat leeft*; créature vivante, *een leevend of leevendig Schepsel*; langue vivante, *eene leevendige taal, eene taal die nog van een geheel volk gesprooken word*; il est vivant, *hy is in 't leeven of hy leeft nog*; cet enfant est l'image vivante de son Pere, *dat kind is het leevendige beeldenis van zyn vader*; il n'y a homme vivant qui ait vu cela, *geen leevendig mensch heeft dat gezien.*

Vivant, (m) *Een leevendige, een leevende*; les vivants & les morts, *de leevende en de dooden*; un bon vivant, *een lustige kwant, vrolyke baas (die 'er 't zyne van neemt en vioolen laat zorgen)*; vivant, *'t leeven, de leef-tyd*, du vivant de mon Pere, *by 't leeven van myn Váder*; de son vivant, *in zyn leeven of leeftyd.*

Vivat! (*Lat. w.*) *Vivat!* (*zéker vreugde-geschreeuw*, *béter* vive).

Vive, (adj. f. *van* vif).

Vive, (3*de perf. des* subj. *van* vivre).

Vive! (*uitroeping*), *als*: vive le Roi! *lang leeve de Koning! geluk of welvaaren zy den Koning!* vive l'amour! *lang leeve de liefde!* vive la Hollande! pour la propreté, *niets gaat bóven Holland in zinnelykheid*; qui vive? (*vraage der Schildwagt*) *wie daar?* (*of wer da? in 't Hoogd.*); qui vive? *wat voor volk? van wie zyt gy?* (*dit vraagen de party-gangers malkanderen als zy zich niet kennen, en 't antwoord is*) vive la Hollande, vive la France, *goed Hollandsch*, *goed Fransch*; être sur le qui vive, *op zyn hoede zyn, voor zich houden wat zyde men kiest*; être toujours au qui vive, *altoos in twist en oneenigheid leeven, of iets uitstaande hebben.*

Vive, (f) *Pieterman* (*visch*).

Vivement, (adv.) *Hevtglyk*, *nadrukkelyk*, *scherpelyk*, *vinnigtyk*, *met veel hévigheid of nádruk*; repousser vivement l'ennemi; vivement, *gevoeliglyk*, *op eene gevoelige wyze*; j'en suis vivement touché, *ik ben 'er zeer óver aangedaan of geraakt.*

Vivelote, (f) *Wéduwen-Recht* (n. *uit kragt van welke eene wéduwe bóven haar erfdeel nog verscheidene dingen van haar mans-nalaatenschap bekomt*).

Vive-pature, (f) *Eikel-tyd* (*wanneer men eikels mag inzámelen*).

Vivier, (m) *Vyver*, *visch-vyver.*

Vivifiant, ante (adj. qui donne ou conserve la vie) *Leevendigmaakend*, *weêr-bezielend*; *verleevendigend*, *versterkend*, *nieuwe kragt geevend.*

Vivification, (f) *léévendig-maaking*; *versterking.*

Vivifier, (v. a.) *Leevendig-maaken*, *verleevendigen* (donner la vie); *versterken*, *verleevendigen*, *verfrisschen* (donner de la force & de la vigueur); la lettre tue, mais l'esprit vivifie, *de letter doodt, maar de geest maakt leevendig*; cela vivifie les parties languissantes, *dat versterkt de zwakke deelen* (*des ligchaams*).

Vivifique, (adj) *Leevend-maakend*, *leeven-verwekkend*, *leeven-geevend*, *als*: il y a une qualité vivifique dans les semences.

Vivipare (adj.); Animal vivipare, *een dier dat zyne jongen leevendig voortbrengt* (*en niet door eieren of kuit*).

Vivoter, (v. n. *gem. w.* Vivre petitement & subsister avec peine) *Geringelyk of geringetjes leeven, even de kost hebben.*

Vivre, (v. n. je vis: nous vivons &c. je vivois &c. je vécus &c. j'ai vécu &c. je vivrai &c.) *Leeven.*

Vivres, (m. pl.) *Leevens-middelen*, (n. pl.) *mondbehoeftens*, *eetwaaren* (f. pl.) *leeftogt* (f).

Vivre, (f) *Gekronkelde slang* (*in een wápen*).

Vivrée, ée (adj.); Croix vivrée, *Kruis met eene slange* (*in een wápen*).

Vizir, ou visir, (m) *Vizier* (*Staats dienaar*, *Staats*-Minister *van 't ottomansche Hof*); le grand Vizir, *de Groot Vizier* (*of eerste Staats-Minister aldaar*).

Vizirial, ale (adj.) *Vizierisch.*

Viziriat, (m) *'t Vizierschap* (n).

NB. de woorden die met de klinkletter U *beginnen zyn voor de* V *geplaatst.*

* * * * *

Vocable, (m. *school-w.*) *Een woord*, *naam-woord* (*béter* Mot, Diction).

Vocabulaire, (m) *Woorden-boekje* (n. *der meest bekende woorden*).

Vocabuliste, (m) *Schryver of uitlegger daar van.*

Vocal, ale (adj.) *Dat met de stemme, mondeling of overluid geschied*, *als*: une priere vocale, *een gebéd dat overluid verricht word* (*het tégengestelde van* priere mentale, *een stil gebéd*); Musique vocale & instrumentale, *zang- en speel-muziek*; vocal, ale (*by Kloosterlingen*) *die een' stem heeft, of méde stemmen kan.*

Vocalement, (adv.) *Met de stemme, overluid.*

Voca-

Vocatif, (m. *in spraak-k.*) *De Roeper of* vocativus.

Vocation, (f) *Roeping*, *Goddelyke roeping* (*f. ter genade*); la vocation des Gentils *de roeping der Heidenen*; vocation, *beroep* (*n. eene Leeraars*).

Voëtiens, (m. pl.) *Voetiaanen* (*Godgeleerden in Holland, die de Leere van Voetius aankleeven*).

Vœu, (m) *Eene Gelofte* (f); faire vœu d'une chose, *eene gelofte over iets doen*, *iets bestiglyk beloo ven*; faire un vœu à Dieu, *aan God eene gelofte doen*; accomplir son vœu, *zyne gelofte volbrengen*; faire ses vœux, *zyne geloften of kloosrergeloften doen*; faire vœu d'obéissance, de chasteté & de pauvreté, *gelofte van gehoorzaamheid, kuisheid en armoede doen* (*by Kloosteringen*); rompre ses vœux, *zyne gelofte overtreeden*; être obligé par vœu, *door gelofte verbonden zyn*; j'ai fait vœu de vous servir toute ma vie, *ik heb besloten enz.*; vœu, *wensch* (f), *verlangen* (n), *begeerte*, *béde* (f); faire des vœux pour la prospérité de quelqu'un, *iemands voorspoed van harten wenschen of bidden*; addresser ses vœux à Dieu, *zyne Gebéden tot God rigten*; Dieu a exaucé nos vœux, *God heeft onze gebéden of wenschen verhoord*; mes vœux sont accomplis, *myne begeertens, myne wenschen zyn vervuld*; elle reçoit mes vœux, *zy neemt myne liefde aan*; vœu, *stem*, *keur-stem*; refuser son vœu, *zyne stemme weigeren*.

Vogue, (f) *Roem*, *naam* (m), *achting* (f), *aanzien* (n), *trek*, *toeloop*, *zwang* (m); ce peintre a la vogue, *die schilder is in naam*, *heeft den toeloop of trek*; être en vogue, *in zwang gaan of zyn*, *als:* les vices qui sont le plus en vogue, *de ondeugden die 't meest in zwang gaan*; cela n'est plus en vogue, *dat word niet meer geächt of getrokken*

Vogue, (f) *De vaart* (f), *voortgang* (m. *eener galeie onder 't roeyen*).

Vogue-avant, (m) *Roeyer* (*die aan 't eind van den riem is op een' galeie*).

Voguer, (v. n.) *Voortdryven*, *voortschieten* (*als: eene galei onder 't roeyen*); *item voortzeilen*, *voortvaaren* (*als zeil-scheepen*); on commence à voguer, *men begint te roeyen*, *of te zeilen*; cet homme vogue à pleines voiles, *dien man gaat alles naar wensch*; ce Prédicateur vogue à l'avanture, *die Preeker is van zyn stuk af*: faire voguer l'étoffe, *de wol of 't hair met den boog slaan* (*by Hoedemaakers*); vogue la galère! *dat gaat 'er op los! daar kome van wat 't wil.*

Vogueur, (m) *Galei-roeyer*.

Voïage &c. (*Zie* Voyage &c.).

Voici, (adv. *'t Zámengesteld van* voi *en* ci *of* voyez ici) *zie hier*, *hier is*; voici la plume, *hier is de pen*; voici le coquin, *hier is de schelm*; me voici, *hier ben ik*; le voici, *hier is hy of he*; la voici, *hier is zy of het*; les voici, *hier zyn ze*; le voici qui vient, *zie daar komt hy*; voici deux hommes qui viennent pour vous parler, *daar komen twee menschen enz.*; le voici, le voilà, (*spr. w.*) *hier heeft men hem, en daar verliest men hem, hy is zeer wuft of onbestendig.*

Voie, (f. chemin, Route) *Weg* (n) *enz.*; être dans la voie du salut, *op den weg der zaligheid zyn*; les voies de la Providence, *de wégen der voorzienigheid*; voie, *spoor*, *gang* (*des wilds enz.*) *als:* mettre les chiens sur les voies de la bête; mettre quel'qu'un sur les voies de la vertu, *iemand op den weg der deugd brengen*, *ter deugd opleiden*; je vous mettrai sur les voies, *ik zal u aan den gang*, *op den weg of teregt helpen*; voie, *weg* (n), *wyze* (f), *middel* (n); la voie la plus courte, la plus sure pour arriver à &c., c'est, *de kortste*, *de zékerste weg of wyze enz.*; envoyer par la voie d'un marchand, de la poste &c., *met een koopman enz. zenden*; être en voie d'accommodement, *op den weg zyn*, *op een' goeden*

voe ſlaan om tot een vergelyk te komen; la voie de la ſcie, *de zaag-ſneê*; voie d'eau, *een lek (in een ſchip)*; *item een gang water (2 emmer vol)*; voie de bois, de ſable &c., *een dragt of vragt hout enz.*, porte à claires voies, *een' getráliede of gaaze deur*; étoffe à claires voies, *yle of dunne ſtoffe, gaas*; panier à claires voies, *een yl gevlogtene mande*; voies de droit, *de Gerechts middelen, dwang-middelen, middelen van Rechten*; voies de fait, *geweldaadige middelen, geweld-oeffening, geweldaadigheid*; les voies de fait ſont defendues; voie de lait, *de melk-weg (in ſterre k.)*; une voie de chardon, *eene opkrasſing der wolle om te ſcheeren by Droogſch.*); il laiſſe tout en voie, *by laat alles onder de voet of omſlingeren*; il eſt toujours par voie & par chemin, *hy is nimmer t'huis.*

Voïelle. (*Zie* Voyelle).

Voïer, voïerie. (*Zie* Voyer &c.).

Voilà, (adv.) *Dáár, zie dáár, dáár is, dáár zyn*; le voilà qui vient, *dáár komt hy*; voilà le drôle, *dáár is de ſnaak*; le voilà le traitre qu'il eſt, *daar gaat die verrader*; voilà celui que vous cherchez, *dáár is hy, dien gy zoekt*; me voilà ſauvé, *nu ben ik behouden*; te voi à bien accommodé, *zie dáár nu zyt gy wel verzorgt*; ne voilà-t-il pas un plaiſant homme? ou voilà-t-il pas un plaiſant homme? *wel is dat niet een ſchoon man?* (*pots-w.*).

Voile, (m) *Een ſluyer* (m) *hoofd-kleed* (n), *fálie* (f), *doek* (m), *kleed, dekſel* (n); le voile d'une réligieuſe, *de ſluyer of het hoofd-dekſel eener Nonne*; prendre le voile, *'t nonnen kleed, 't nonnen-gewaad aantrekken, eene nonne worden*; un petit voile, *eene ſluyer e rouw-kap*; le voile du temple, *het voorhangſel des tempels*, voile, *kleed of omſlag (om iets)*; voile, *dekmantel, ſchyn (m) dekſel, mom-aangezigt, voorwendſel* (n); couvrir ſon impiété du voile de la dévotion, *zyne goddeloosheid met den mantel of het kleed der Godsdienſtigheid bedekken*; lever le voile, *het mommaanzigt afligten, toonen wat men is*; appercevoir à travers le voile de l'amitié, *onder 't kleed van vriendſchap bemerken*; la nature n'a point de voile qui ſoit à l'épreuve de vos lumieres, *de natuur heeft niets dat voor uw vernuft verborgen kan blyven*; le voile de la nuit, *de duiſterheid, de nagt (by Dichters).*

Voile, (f) *Een zeil* (n. *van een Schip*); la grande voile, ou le grand pacfi, *'t groote zeil of 't ſchoover-zeil*; voile de miſaine, d'artimon, de ſivadiere, de perroquet, (*Zie by* Miſaine &c.) appareiller les voiles, *de zeilen aanſlaan of klaar maaken*; mettre à la voile, *t' zeil gaan, vertrekken*; être ſous voile, *onder-zeil zyn*; faire voile au nord, *noordwaarts ſtévenen of aanzeilen*; faire petites voiles, *klein zeil maaken*; faire force de voiles, *alle zeilen byzetten*; enverguer, empeſer, ſerrer, ferler les voiles, *de zeilen aan de rau ſlaan, begieten, reeven (inbinden), ſtryken*; vaiſſeau bon de voile, ou fin de voile, *een ligtzeilend ſchip*; une flotte de cent voiles, *eene vloot van* 100 *zeilen of ſchépen*; à pleines voiles, (adv.) *met volle zeilen*; *item met alle magt*; donner dans un deſſein à pleines voiles, *in eenig voorneemen van harten deel neemen*; un jet de voiles, *een ſtelſel zeilen of de geheele zeilagie van een ſchip.*

Voiler, (v. a.) *Met een' ſluyer, kleed, doek of mantel bedekken, omwinden of bezwagtelen*; voiler une novice, *eene jonge nonne den ſluyer of 't klooſter gewaad aandoen*; voiler un autel, *een outaar met een kleed of voorhangſel bedekken*; voiler ſes ſentiments de &c., *zyne gevoelen bedekken of vermommen met enz.*; ſe voiler, (v. r.) *zich ſluyeren, bedekken*; *item zich vermommen.*

Voilerie, (f) *Zeil-maakery* (f); *'t zeil-maaken* (n); *de zeilen-handel* (m).

Voilier, (m) *Zeil-maaker*; maître voilier, *opper-zeil-maaker (op een*

een schip); un bon voilier, ou un vaisseau bon voilier, *een goede zeiler of een wel bezeild schip*; un mauvais voilier, *een log schip of slegte zeiler.*

Violure, (f) *'t Zeilwerk* (n), *de zeilagie* (f. *dat is alle de zeilen die een schip volgens weêr en wind verdraagen kan*); *item de inrichting, 't bestieren of 't aanslaan der zeilen.*

Voir, (v. a. & n. je vois (*in dicht-k. kan men ook, des noods* voi *bézigen*) tu vois, il voit, nous voyons, vous voyez, ils voient; je voyois &c. nous voyions &c., je vis &c., j'ai vu &c., je verrai &c. vois, qu'il voie, voyons, voyez, qu'ils voient; que je voie &c., je verrois &c.; que je visse &c. voyant) *zien, beschouwen, kyken*; voir avec des lunettes, *met of door een bril zien of kyken*; voir de près, de loin, *van náby, van verre zien*, voir ou regarder de travers, *van ter zyden of onvriendelyk aanzien*; voir ou regarder d'un bon œil, d'un mauvais oeil, *met een goed of kwaad oog aanschouwen*; voir le monde, *de waereld bekyken, omzwerven*; (*figuurl.*) *onder menschen verkeeren*; ne voir goutte, *steeke-blind zyn*; il ne voit goutte en cela, *hy is daar blind in, hy verstaat of begrypt daar niets van*; voir clair, *klaar of scherp zien*; voir le jour, *gebooren worden, ter waereld kómen*; *item voor den dag kómen, uitkomen, uitgegeeven worden (als: een geschrift)*; aller voir quelqu'un, *iemand gaan bezoeken*; faire voir, *doen zien, toonen, aantoonen*, à le voir, vous diriez &c., *op 't oog, of van buiten beschouwd, zoud gy enz.*; se voir, (v. r.) *gezien worden*; *item malkander zien*; *item malkander bezoeken*; se faire voir, *zich vertoonen*; cela se voit tous les jours, *zulks ziet men alle dágen.*

Voire, ou voire même, (adv. *oud en gem.*) *Ei! ei! ja wel! ja dat 's waar!* (*spottend*); *item* voire même, *ja zelfs, ja dat meer is.*

Voirie, (f) *Vil-plaats*; *item vuilnis-plaats, mest hoop (eener plaats) item de vuiligheid of slobbering (van een geslagt beest).*

Voisin, ine (adj.) *Nábuurig, aangrenzend, naastgelégen*; les peuples voisins; la maison voisine.

Voisin, ine (f. m. & f.) *Buurman, buur, nábuur, gebuur*; *buurvrouw, gebuurin*, qui a bon voisin, a bon matin (*spr. w.*) *een goede buurman is beter als een verre vriend.*

Voisinage, (m) *Nábuurschap, buurt* (f).

Voisine. (*Zie by* Voisin).

Voisiner, (v.n.) *De buuren bezoeken, buurschap houden.*

Voiture, (f) *Een Ry-tuig*; *vaartuig enz.* n. *iets, hoe ook genaamd, dat menschen of goederen voert*); *item de vragt of laading*; *item 't voerloon, vragt-loon* (n), *of vragt* (f. *daar van*); lettre de voiture, *een vragtbrief*; une voiture commode, *een gemakkelyk ry-tuig of schuit, enz.* adieu la voiture, (*spr w.*) *alles is weg, alles is uit*; *of daar leit den brui (als iets valt).*

Voiturier, (m) *Voerman, vragtryder*; *item vragt-schipper, beurtman.*

Voiturin, (m) *Paerden verhuurder (voor reizigers in Italiën).*

Voituriser, (v. n.) *De schryf-wyze van* Voiture *nabootsen.*

Voix, (f) *De stem of stemme* (f); *item 't geluid*; *'s geroep enz.* (n), une belle voix, *eene fraaye stém*; une voix forte, claire, perçante, cassée, douce, rude, foible, mâle &c., *eene sterke, heldere, doordringende, schorre, zagte, ruuwe, zwakke, manuelyke stem*; n'avoir qu'un filet de voix, *eene piepende stem hebben*; élever sa voix, *zyne stem verheffen, opheffen*; pousser, soutenir sa voix, *zyne stem aanzetten, wel uithouden*; lire à haute voix, *overluid of hardop leezen*; crier a haute voix, *luidkeels roepen of schreeuwen*; la voix du peuple est la voix de Dieu, (*spr. w.*) *wat 't algemeen zegt moet waar zyn*; on n'a ni vent ni voix de lui, *men hoord taal nog têken van*

van hem (waar by is); voix, *stem, keur-stem*; avoir une voix délibérative, *eene besluitende stem hebben*; donner sa voix à quelqu'un, *zyne stemme enz.*; gagner les voix, *de stemmen aan zyne zyde krygen*; avoir voix au chapitre, *een stem in 't kapittel hebben*; (*figuurl.*) *ook wat te zeggen hebben*; recueillir les voix, *de stemmen opneemen*; tout d'une voix, *eenpaariglyk, met eenpaarige stemmen*; voix, *toon, noot (in Muz.)*.

Vol, (m) *Vlugt ('t vliegen van een' vógel)*; oiseau qui prend son vol, *vógel die zyn vlugt neemt*; vol terre à terre, *vlugt langs de aarde*; il prend son vol un peu trop haut, *hy vliegt wat al te hoog, hy wil verder springen als zyn stok lang is, of hy onderneemt wat te veel*; je mesure mon vol à mon foible génie, *ik onderneem' niet meer dan myn vermógen toelaat*; vol, *reiger- of valkenjagt*.

Vol, (m) *Diefstal* (m), *dievery* (f); *item roovery* (f); vol domestique, *huis-dievery*; vol des grands chemins, *straat-schendery, struikroovery*; commettre un vol, *een' diefstal begaan*; *item roovery pleegen*; vol, *diefstal, 't gestoolene of geroofde goed*.

Volable, (adj.) *Roofbaar, dat men steelen, rooven of berooven kan*.

Volage, (adj.) *Wuft, ligtzinnig, ligtvaerdig, wispeltuurig, onbestendig, los, als*: homme, femme, garçon, fille, cœur volage; un ou une volage, *een los-bol enz.*

Volaille, (f) *Gevógelte* (oiseaux domestiques, *als hoenderen, kapoenen, duiven enz. die voor de táfel dienen*) manger de la volaille, *gevógelte (als: een hoen enz.) eeten*.

Volaillier, ou Poulailler, (m) *Hoender-verkooper, een die tamme vógels verkoopt*.

Volant, ante (adj.) *Vliegende enz.*; poisson volant, *een vliegende visch*; camp, pont volant, *een vliegend léger enz.*; cachet volant, *een' losse of looze toezégeling (zynde een ouwel die maar aan d'eene zyde nat gemaakt en aan den briefgehegt is, om, des noods, den brief te konnen openlaaten of verder toe zégelen)*; un papier volant, ou une feuille volante, *een blad gedrukt papier, dat niet ingenaaid is, of los en op zich zelven verkogt word*; volant, *dan, fladderend, ligt, als*: un mouchoir volant; feux volants, *konst vuurwerken, die in de lucht steigen (als: vuurpylen enz.)*; un cerf volant, *een schallebyter (zéker diertje)*; *item een vlieger (van papier gem.)*.

Volant, (m) *Plaim-bal, vliegertje (van kurk en veeren gem.)*; jouer au volant, *paletten*; volant, *vleugel of wiek (eener wind molen)*; vêtir, dépouiller les volants, *de zeilen aanslaan, inneemen*.

Volatil, ile (adj. *in chym.*) *Vlugtig*; sel volatil, *vlugtig of vlug zout*.

Volatile, (adj. & f.) *Vliegend, dat vliegen kan*; *een vliegend dier* (n).

Volatilisation, (f. *in chym.*) *Vlugtig-maaking (der vaste ligchaamen)*.

Volatiliser, (v. a. *in chym.*) *Vlugtig-maaken*.

Volatilité, (f. *in chym.*) *Vlugtigheid, vlugheid (der geesten)*.

Volatille, (f) *Gevógelte (dat men eet beter* volaille).

Volcan, (m) *Brandende berg, vuur spuuwende berg*, vulcànus.

Vôle, (f) *Woord in 't kaart-spel als men alle trekken t' huis haalt en dan een dubbel spel hiet*; gagner la vole, *het spel dubbel gewinnen*.

Volé, ée (adj. *van* Voler) *Gevlógen*; *item gestoolen*; *weg-gekaapt, geroofd*; *beroofd*.

Volée, (f) *Eene vlugt (zoo veel een vógel op één-maal vliegt)*; volée, *eene vlugt, trop, ménigte, als*: une volée d'oiseaux, de cailles &c.; une volée de sauterelles, *een zwerm sprinkhaanen*; volée (ou coup) de canon, *een kanon schoot*; volée de coups de canon, de la mousquetterie, de coups de bâton, *eene ménigte, eene hágel-bui van enz.*; volée d'Avocats; *een drom, ménigte, zwerm van Advocaaten*; prendre une bale de

volée,

volée, ou entre bond & volée, *eenen bal in de vlugt slaan*; *item de geléegenheid van iets in acht neemen*; volée, *staat*; *rang*; *jaaren*, *ouderdom*; jeunes gens d'une volée, *jonge lieden van éénen ouderdom*, *staat of soort*; être de la premiere volée, *van den eersten rang zyn*; volée, *zwengel* (*van een wágen*); volée, *'t luiden der klokken*; volée de pigeons, *een broedsel duiven*; à la volée, (adv.) *ter vlugt*, *in der yl*, *in 't wild*, *onbezonnen*, *zonder opbierdogt*, *als*: faire une chose à la volée.

Voler, (v. n.) *Vliegen* (*als*: *een vógel*); *vliegen*, *voorby gaan* (*als*, *de tyd*); *vliegen*, *toeschieten* (*tot hulp*); *gezwind loopen*, *vliegen*, *voortylen*; les paroles volent, mais l'écriture demeure, *wat men zegt word vergeeten*, *maar dat geschreeven staat dat blyft*; voler, *slingeren*, *fladderen* (*als hair enz.*); voler, (v. a.) le héron, *den reiger vervolgen* (*by valken*).

Voler, (v. & n.) *Steelen* (*een diefstal begaan*); *besteelen* (*iemand*); *rooven*, *struikrooven* (*op de wégen*); *rooven*, *wegneemen*, *wegkaapen*, *plunderen* (*als vrybuiters*); *berooven*, *ontneemen*, *ontrooven* (dépouiller, prendre, ôter); voler son maître, *zyn' meester of Heer besteelen*; il m'a volé mon argent, *hy heeft my myn geld ontstoolen*; voler un sermon, *een' prédikatie uitschryven*, (*figuurl.*) *op een ander zyn paerd ryden*.

Voleraau, (m) *Diefje*; *roovertje*; *struik-rooverije* (n).

Volerie, (f) *Dievery*; *roovery*; *struikroovery*; *item gestoolen of geroofd goed*; *item de vógeljagt* (*met valken enz.*).

Volet, (m) *Blind* (n. *binnen voor een vengster*); *deur*, *klop-deur* (f. *voor een orgel*); *duiven slag* (n. *als*: *op een dak enz.*); *item 't deurtje* (n) *of de dranger* (m. *door van*); *plankje* (n. *waar-op men erwéten enz. uitzoekt*); être trié sur le volet (*zie* trier); volets, (pl.) *borden* (n. pl. *van een wáter-rad*).

Voletér, ou, Voltiger, (v. n.) *Heen en weér vliegen*, *fladderen*.

Volettes, (f. pl.) *Vliegen kleed* (n. *der paerden*).

Voleur, euse (m. & f.) *Dief*; *dievegge*; *item roover*, *struikroover*; *roofster*; voleur domestique, de grands chemins, *huisdief*; *struikroover*; au voleur! au voleur! *houd den dief! houd den dief!* oiseau bon voleur, *een' goede jagt-valk*.

Volse, ou wolse, (m) *Maalstroom* (*in Noorwegen*).

Voliere, (f) *Eene vlugt of voliere* (*daar men allerlei vógels in houd*).

Volontaire, (adj. & f.) *Vrywillig*, *goedwillig*; action volontaire, *een vrywillige daad*; un volontaire, *een vrywilliger*, (*een die op zyne eigene kosten in den kryg diend*).

Volontaire, (adj. & f.) *Eigenzinnig*, *ongebonden*; il est un peu volontaire, *hy is een weinigje wild*, *hy leeft zoo wat naar zyn eigen zin*; c'est un petit volontaire, *'t is een stoaten bengel* (*een die doed wat hy wil en wat los is*).

Volontairement, (adv.) *Vrywilliglyk*, *zonder dwang*.

Volonté, (f) *De wil*, *wille* (m. & f.) *enz.* la volonté doit être soumise à la raison; derniere volonté, *uiterste wil* (*of* testament); de sa propre volonté, *uit zyne eigene vrye wil*, *uit eigene beweeging*; les volontés sont libres, *een ieder heeft zyne vrye wil*, *men dwingt niemand*; je m'en remets à votre volonté, *ik stel het in uw believen*; être de bonne volonté, *gewillig*, *genégen*; *item goedgunstig*, *goedwillig of toegenégen zyn*; être de mauvaise volonté, *onwillig*, *kwaadwillig*; *item ongunstig*, *ongenégen zyn*; un homme de bonne volonté, *een goedwillig of toegenégen man*; Dieu en a fait sa volonté, *God heeft hem t' huis gehaald*, *hy is overléden*; à la mienne volonté que tu &c., *och of gy! of had ik myn zin dat gy enz.*

Volontiers, (adv.) *Gaarne*, *geerne*.

Volte, (f) *Kringswyzige omryding* (*met een paerd in de Ry-sch.*); *wending* (*der Schépen ten gevegt*).

Vol-

Volte-face, (f); Faire volte-face, *zwenken, zich wenden (als: naar den vyand enz.).*

Volté, ée (adj.) *Dubbel (in Wápenk.).*

Volter, (v. n.) *Met 't lyf, om den stoot te ontwyken, draayen, wenden (in de scherm-sch.).*

Voltigement. (m. *'t heen en weér zweeven, 't fladderen,* (n. *als: der jonge vógelen, dwaal-lichten enz.; item 't slingeren (der koord-danfers).*

Voltiger, (v. n.) *Heen en weér zweeven, of vliegen (als: jonge vogelen luch-slogjes enz.), fladderen, waayen (als: een vlag of 't hair); behéndig zwenken, draayen (met een paerd in de Ry-sch.) springen (in de scherm-sch.): slingeren, balanceeren (op een' koord); zwerven, zweeven van 't een op 't ander (met zyn gedagten enz.), als:* voltiger de penſée en penſée, de maiſon en maiſon.

Voltigeur, euſe (m & f.) *Slingeraar; slingeraarster (op de koord; item springer, een die kunstige spron gen doed; item een Meester in de Ry-sch. die 't* voltigeeren *onderwyst: item de leerling daar van; een* voltigeerder.

Volubilité, (f) *Gemakkelyke omrolling, omloop of voortgang in 't ronde (als: van een wiel); onbestendigheid, ligte omkeering (als: des fortuins); vlugheid, vloeibaarheid (in 't spreeken);* avoir une grande volubilité de langue.

Volume, (m) *Eene boek-rolle (f. der ouden, die een geschrift oprolden) (doch nu is het) een Boek of Boekdeel* (n); *item de grootte (f) of 't formaat (n. van 't papier of een boek); item de grootte of uitgebreidheid (f. eenes dings), als:* marchandiſes de gros volume.

Volumineux, euſe (adj.) *Groot, uitgebreid, dat veel plaats of boekdeelen beslaat.*

Volupté, (f) *Wellust, zinnelyk of vleeschelyk vermaak;* ſe plonger dans les voluptés, *zich in de wellust (dat is. zondige vermaaken) baaden;* volupté *(is in een' goeden zin) lust, vermaak, blydschap (des geestes).*

Voluptueuſement, (adv.) *Wellustiglyk.*

Voluptueux, euſe (adj. & f.) *Wellustig; een wellustig mensch.*

Volute, (f. *in Bouw k.) Omslingering, krulling (aan een' zuil enz.).*

Voluter, (v. a.) *Om-wentelen, om-winden (als: gáren om een' haspel of bobyn).*

Vomique (adj.); Noix vomique, *Kraai oog (zékere vergiftige noot, dodelyk voor honden enz.).*

Vomique, (f) *Innerlyke zweer, of verzweering (waar-van de etter door de mond uitgeworpen word).*

Vomir, (v. a.) *Braaken, spuwen, uitbraaken, uitspuwen,* vomir des injures, des blaſphêmes, *scheldwoorden enz. uitbraaken;* le véſuve (ou le mont véſuve) vomit du feu & des flammes, *de vesuvius, braakt of spuwt uit enz.;* vomir ce qu'on a mangé, *uitbraaken, óvergeeven enz. (men zegt in dézen zin koslyker* rejetter).

Vomiſſement, (m) *Braaking, spuwing, óvergeeving (f);* provoquer, exciter le vomiſſement; retourner à ſon vomiſſement, *tot zyn eigen uitbraaksel (dat is voorige verkeerdheid of 't geen men te vooren verfoeid heeft) wéder-keeren.*

Vomitif, ive (adj.) *Braak-lust-verwekkend, 't geen doed braaken of óvergeeven;* un vomitif, (f. m.) *een braak-middel* (n), *spuuw-drank* (m).

Vomitoire (*béter* Vomitif).

Voquer (v. a.) la terre, *de klei bereiden, door-één-arbeiden (by Pottebakkers).*

Vorace, (adj.) *Verslindend, greetig, gulzig, vraatzugtig;* homme, animal, eſtomac vorace.

Voracité, (f) *Verslindende aart, gulzigheid, greetigheid, vraatzugt.*

Vos, (Pron. pl. *van* votre) *Uwe.*

Votation, (f) *Stemming, stemgeeving.*

Voter, (v. n) *Stemmen, zyne stem (tot eene verkiezing) geeven).*

Votif, ive (adj.) *Dat door of van gelofte is.*

Votre, (*lees* vot. Pron. poſſ. Sing.

Sing. *in* pl. vos) *Uw*, *uwe*; votre Pere, *uw Vader*; votre Mere, *uwe Moeder*; vos freres, *uwe broeders*; vos sœurs, *uwe zusters*; c'est là votre ouvrage, *dat is uw werk*; votre Pere est il à la maison? *is uw Vader t'huis*? votre Mere est elle sortie? *is uwe Moeder uitgegaan?* vos enfants sont ils en vie? *zyn uwe kinderen in 't leeven?*

Vôtre, (pl. vôtres *lees* votr. *met een* accent circonfl. *word betrekkelyk of bepaaldelyk*, relativement ou absolument, *gebruikt*) *uwe*; ce chapeau est le vôtre, *die hoed is de uwe*, *of dat is uw hoed*; elle aime sa Mere & la vôtre, *zy bemind haar moeder en de uwe*; il va voir ses Parents & les vôtres, *hy gaat zyne en uwe vrienden* (*Maagen*) *bezoeken*; les vôtres, *de uwe*, *of uw volk*; *uw geslacht of aanhang*; je suis des vôtres, *ik ben van de uwen*, *van uwe party of uwen hoop.*

Voede, Gaude, Guède (f) ou Pastel, (m) *Pastel*, *weed* (f. *zékere plant die de verwers in de blauuw-kuip gebruiken*).

Vouer, v. a.) *Verlooven*, *door gelofte toewyden*, *opdraagen*; vouer quelque chose à Dieu; se vouer, (v. r.) *zich geheelyk toewyën*, *overgeeven*, (*met afstand van alles*) se vouer à la vie religieuse, au service de quelqu'un.

Vouge, (f) *Jágers-spriet*, *zwyn-spriet.*

Vouloir, (v. a. je veux; nous voulons &c. je voulois &c, je voulus &c. j'ai voulu &c. je voudrai &c. que je veuille; que nous voulions &c. je voudrois &c.) *Willen enz.*; il faut vouloir ce que Dieu veut, *men moet willen wat God wil*; je veux que cela soit, *ik wil dat zulks geschiede*; *item ik stua toe of onderstell' dat zulks zoo zy*; vouloir du bien à quelqu'un, *iemand een goed hart toedraagen of genégen zyn*; vouloir du mal à quelqu'un, *op iemand gebeeten zyn*, *eenen wrok hebben of kwályk gezind tégen hem zyn*; en vouloir à quelqu'un, à quelque chose, *het op iemand gemunt hebben*; *ergens 't oog op hebben*; elle en veut à votre cœur, *zy wil uw hart hebben of 't is haar om uw hart te doen*; à qui en voulez vous? *tégen wien hebt gy het? op wien hebt gy het geladen?* que veut dire ce grand bruit? *wat beduid dat groote geraas?* cela veut dire, *dat wil zeggen*, *of dat beduid*; il veut ce qu'il veut, *dat hy wil*, *dat wil hy*, il veut tout ce qu'on veut, *wat een ander wil*, *dat wil hy meê*; je veux bien que &c *ik mag wel lyden*, *dat enz.*; Dieu veuille que &c. *God geeve*, *dat enz.*; je voudrois que vous fussiez bien loin, *ik wenschte dat gy ver van hier waart*; que voulez vous? *wat wilt gy*? *item wat wilt gy hebben?* (*zonder* avoir); je veux du pain, *ik wil brood hebben*; qui voit une épingle & ne la veut pas, ne la vaut pas (*spr. w.*) *die 't kleine versmaad*, *is 't groote niet waerd.*

Vouloir, (m) *De wil*, *wille*, (m. & f.) *het willen of begeeren* (n); le vouloir & le partaire, *het willen en volbrengen.*

Vous, (Pron. pl. van Tu, toi, te, *word echter ook in 't singul. gebruikt*) *Gy*, *gylieden*; *u*, *ulieden*; vous êtes, *gy of gy lieden zyt*; on parle de vous, *men spreekt van u of u lieden*; ceci est à vous, *dit behoord u toe*; comment vous va? *hoe gaat het u*? je suis tout à vous, *ik ben gantschelyk de uwe of tot uwen dienst*; de vous à moi, *tusschen u en my.*

Voussoirs, ou vousseaux, (m. pl.) *Sluit-steenen* (*van een gewelf*).

Voussure, (f) *De Rondte*, *bogt of boogte* (*van een gewelf of iets anders*).

Voûte, (f) *Gewelf*, *verwulfsel*, *verwulf*(n); la voûte d'une Eglise; la voûte azurée. celeste ou étoilée, *'t azuur gewelf*; *'t starren-gewelf*, *de starreboog* (*by Dichters*; voute, *bogt*, *kromte.*

Voûté, ée (adj.) *Gewelfd*, *overwulft*; *item gebogcheld*, *krom*, *die of dat met een' krommen rug*, *bogt of boog is*; galerie voutée, homme vouté.

Vouter, (v. a.) *Overwelven, met of als een verwulfsel maaken; item met eene bogt- of bolte maaken, krommen (als: een breef-yzer enz.)*; se vouter, (v. r.) *krom trekken, bol, bol of bogtig worden, een' krommen rug bekómen.*

Voyage, (m) *Reis, reize, togt, reistogt (f)*; faire un voyage, *eene reize doen, eene togt ter zee of te land doen*; voyage de long cours, *eene verre reize of reis (naar d'oost of west)*; il va faire le grand voyage, *hy gaat flappen, sterven*; voyage de &c., *reis-beschryving; reistogt van enz.* voyage, *reis, gang, als:* le chartier a fait 20 voyages pour amener ces pierres.

Voyager, (v. n.) *Reizen*; voyager par terre, par eau, *te land, te wáter reizen*; qui veut voyager loin, ménage sa monture, *langzaam gaat zéker* (*spr. w.*).

Voyageur, euse (m. & f.) *Reiziger, reizend man; Reizigersche*; voyageur, *wandelaar, Pelgrim, reiziger, als:* nous ne sommes que voyageurs en ce monde.

Voyant, ante (adj. *van* voir) *Ziende; item dat blik, sterk of opzigtig van kleur is*; le rouge, le bleu &c. sont des couleurs trop voyantes pour moi.

Voyariste, (m) *Reis-beschryver.*

Voyant, (m. *Bybel. w.*) *Ziener, ziender, Profeet.*

Voye. (*Zie* Voie).

Voyelle, (f) *Klink-letter, vocaal.*

Voyer, (m) *Opziender, opzigter der wégen of straaten; item óverman der Kooplieden, Winkeliers enz. te Parys.*

Voyer (v. a.) la lessive, *de loog klaaren, doorzygen.*

Voyerie, (f) *'t Opzigt over de wegen of straaten* (n).

Voyette, (f) *Loog lépel, loogschepper* (m).

Vrai, aie (adj.) *Waar, waarägtig, echt, gewis*; cela est vrai, *dat is waar*; la chose est vraie, *de zaak is waar*; le vrai bien n'est qu'au ciel, *de waare Gelukzaligheid is alleen in den Hémel*; Jesus Christ est vrai Dieu & vrai Homme, *Jesus Christus is waarägtig God en waarägtig Mensch*; vrai, *oprecht, echt, wézentlyk, als:* un vrai diamant; du vrai or, de vraies perles; une vraie copie; c'est son vrai nom, son vrai portrait &c. le vrai motif, *de grondige of echte beweegréden*; c'est son vrai fait, *dat is zyn rechte werk of zaak, dat voegt of past hem recht*; voilà la vraye place pour &c.; *dáár is de rechte plaats om enz.*; c'est un vrai Poëte, un vrai fou, un vrai singe, *hy is een rechte Dichter enz.*; au vrai, (adv.) *waarlyk, in waarheid; oprechtelyk, als:* dire, savoir au vrai ce qui est d'une chose; le vrai, (f. m.) *de waarheid of echtheid, als:* le vrai de la chose est; il faut toujours dire vrai ou le vrai; à dire le vrai, ou à vrai dire, *om de waarheid te zeggen.*

Vraiment, (adv.) *Waarlyk, waarägtig, wézentlyk, recht*; ouvrage vraiment solide.

Vraisemblable, (adj. & f.) *Waarschynlyk; de waarschynlykheid* (f), *het waarschynlyke* (n).

Vraisemblablement, (adv.) *Waarschynlyk, op eene waarschynlyke wyze.*

Vraisemblance, (f) *Waarschynlykheid.*

Vraisemblant, ante (adj.) *Waarschynend.*

Vreder, (v. n. *gem. w.*) *Heen en wéér loopen.*

Vrille, (f) *Zwik-boor, naveguar; item bogt-rankje aan een' wynstok.*

Vrillier, (m) *Een boor-smidt.*

NB. De woorden met U *beginnende staan voor de* V.

* * * *.

Vu, (*koppel-w.*) *Aangezien, vermits, uit hoofde*; vu ses grands services; vu son grand âge; vu le temps où nous sommes.

Vu, ue (adj. *van* voir) *Gezien; bezogt.*

Vu,

Vu, (m) *'t Gezigt of byweezen* (n), *als*: au vu & au fu de tout le monde, *in 't gezigt en met kennis van ieder een*; vu, (*Rechts w.*) *als*: vu la requête, le procès &c. *het verzoek enz. ingezien hebbende.*

Vue, (f) *'t Gezigt enz.*; vue perçante, aigue, *een doordringend, scherp gezigt*; avoir la vue courte *byziende zyn*; cela m'en dérobe la vue *dat beneemt my 't gezigt daar van*; y arrêter fa vue, *'er op staröögen*; porter, jetter fa vue fur quelque chofe, *zyn' oogen ergens op slaan*; baiffer la vue, *d'oogen neêrslaan*; le foleil me donne dans la vue, *de zon schynt my in d'oogen*; tout d'une vue, *in één opslag van 't oog, teffens*; cela me choque la vue, *dat verveeld myn gezigt*; garder un prifonnier à vue (ne le point quitter ou perdre de vue) *eenen gevangenen naauw bewaaken, onder 't oog houden*; connoître quelqu'un de vue, *iemand van aanzien kennen*; perdre un orateur de vue, *eenen rédenaar met zyn' gedagten niet volgen konnen*; donner dans la vue de quelqu'un, *iemand in d'oogen steeken*; *item hem gevallen of aanstaan*; à vue de terre, ou avoir la vue de terre, *'t land in 't gezigt hebben*; non vue, *misslag, onachtzaamheid (der Zee-l.)* faire nau vrage par non-vue; à vue d'œil, *oogschynlyk, zigtbaarlyk*; croître, paroître à vue d'œil; mettre une chofe en vue, *een ding ten toon spreiden of stellen, laaten zien*; il faut porter la vue fur l'avenir, *men moet op 't toekómende zien*; de quelque côté qu'on porte fa vue, *waar heen men ook zyn' oogen wend*; vue, *gezigt, vertooning, als*: la vue de Verfailles, de la Haye &c., *'t gezigt van Verfailles, van den Haag enz.*; une vue agréable, *een fraai gezigt*; vue, *gezigt*; *uitzigt*; vue de face, de côté, faitiere, *uitzigt van vooren, van ter zyde, door een dak-vengster*; vue dérobée, *een verborgen kyk-gat*; vue & montrée (*in Rechten*) *aftéékening (van iets afgeléé genes)*; à perte de vue, (adv.) *zoo ver als men zien kan, als*: une allée à perte de vue, *eene laan waar van men t'einde niet zien kan*; parler à perte de vue, *eene lange réde maaken, op den duur rabbelen, zonder zin of slot*; des contes à perte de vue, *langdraadige vertellingen*; Lettre payable à vue, *een wiffelbrief betaalbaar op zigt of vertooning*; vue, *ontmoeting, t' zámenkomst*; nous parlerons de cela à notre premiere vue; les armées ont été long temps en vue, *de légers hebben lang in 't gezigt van malkander geweest*; perdre de vue, *uit 't oog verliezen, kwyt raaken*; vue, *inzigt, oogmerk*; j'ai fait cela en vue de vous fervir, *ik heb zulks gedaan met oogmerk enz.*; avoir de grandes vues, *groote aanslagen of oogmerken hebben*; donner dans les vues de quelqu'un, *iemands oogmerken omhelzen, daar in treeden of vallen*; donner une vue agréable à des chofes fâcheufes, *verdrietige dingen ten besten duiden*; point de vue, *oog stand (de plaats, van waar men iets beschouwd)*; point de vue, *gezigt-punt (waar in men iets beschouwd)*; faire une chofe à boule vue, *eene zaak onbezonnenlyk doen of onderneemen.*

Vuidange, (f) *Uitslag* (m), *uittapping, uitlédiging (f. zoo veel een waerd in een maand verkoopt)*; tonneaux en vuidange (en perce), *aangestóken vaten*; vuidange, *opruiming (van gehakt hout in een bosch)*; vuidanges, (pl.) *vuiligheden, vuiligheden (die uit een sekreet, riool, put enz.; geruimd worden)*; vuidanges, *ontlasting, afzetting (der kraam-vr.)*.

Vuidangeur, (m) *Put-ruimer; Sekreet ruimer, nagt werker.*

Vuide, (adj.) *Lédig, lég*; efpace, lieu, maifon vuide &c. difcours vuide, *gesprek daar geen merg noch pit in is*; à vuide, (adv.) *lédig, als*: le cocher s'en eft retourné à vuide.

Vuide, (m) *Het lédige* (n), *de lédige ruimte* (f); remplir le vuide, *het lédige vervullen*; on demande s'il y a un vuide dans la nature.

Vuide bouteille, (m. *gem. w.*) *Huisje met een tuin digt by de stadt.*

Vuidé, ée (adj.) *Gelédigd; beslist of afgedaan; uitgebold.*

Vuider, (v. a.) *Lédigen, lédig maaken, ruimen enz.*; vuider ses poches, un tonneau, une chambre &c., vuider un verre, *een glas uitdrinken, lédigen*; vuider le païs, *het land ruimen of verlaaten*; vuider un different, une objection, *een geschil, eene tégenwerping, beslissen, uit den weg ruimen*; vuider ses mains d'une chose, *zich van eene zaak ontdoen*; vuider un compte, *eene rékening afdoen, afbetaalen*; vuider une clef, une étoffe, un peigne, *eenen sleutel uitbollen, uitbooren; eene stoffe uitsnyden; een' kam uitbollen, met tanden maaken*; vuider, (v. n.) il faut vuider d'ici, *men moet hier van daan ruimen, zich weg pakken*; se vuider, (v. r.) *lédig worden; zich ontlédigen of ontlasten; afgedaan of beslist worden.*

Vuidure, (f) *'t Uitsnyden, uitbollen, lédigen of ruimte geeven* (n. *van iets*).

Vulcain, (m) *Vulcanus (de god des vuurs; by de oude Heid.).*

Vulgaire, (adj.) *Gemeen, onbeschaafd*, langue, expression vulgaire, *gemeene taal of uitdrukking (die dágelyksch of door 't gemeene volk gebézigd word*; les erreurs vulgaires, *de gemeene volks dwaalingen*; un esprit vulgaire, *een gemeen of lomp verstand*; son mérite est fort vulgaire, *zyne of haare gaaven zyn zeer gemeen (dat is, niet verhéven buitengewoon of beschaafd*; sortir de la route vulgaire, *uit den algemeenen weg gaan.*

Vulgaire, (f. m. le Peuple) *'t Gemeene volk, 't gemeen* (n) *de gemeene man of hoop* (m).

Vulgairement, (adv.) *Op eene gemeene of lompe wyze.*

Vulgate (f) ou la version vulgate, *De vulgata of de Latynsche overzetting des Bybels.*

Vulnérable, (adj.) *Kwetsbaar.*

Vulnéraire, (adj. *in Heel-k.*) *Wond-heelend*; (m.) *plante*; médicament vulnéraire; un excellent vulnéraire, *een heerlyk heelmiddel.*

Valve, (f) *De mond der scheedè of baarmoeder* (l'orifice du vagin, de la matrice).

Vuque, (*koppel w. dat de tóonende wyze regeerd*) *Aangezien, nademaal, dewyl, overmits, doordien*; vuque vous êtes malade.

****

W.

W. (m) w. (f) *Deeze Letter, word in 't fransch niet als in eenige weinige uitheemsche woorden gebruikt, als:*

Waguemestre. (*Zie* Vaguemestre).

Wallon, onne (adj. & f.) *Waalsch of walsch*; le wallon, ou la langue wallonne, *de waalsche spraak, het walsch*; le païs wallon, *het waalsche land*; l'église wallonne, *de walsche Kerk, (een naam die men de fransche Kerken in Néderland geeft).*

Waterganck, (m. *duitsch w. lees ouatergan*) *Smalle gragt, sloot, wétering.*

Whig, (m. *'t tégengestelde van* Tory) *Zéker naam die men in Engeland geeft aan een Konings-gezinde, of een die 't Huis van Hannóver aankleeft; item aan een* Presbyteriaan, dissenter *of Geloofsgenoot die van de Bisschoppelyke Kerk niet is.*

Wirschaf. (m) *Zéker mommenspel aan de duitsche Hoven.*

Wolfe. (*Zie* Volfe).

****

X.

X. (m) X. (f) *De 22ste Letter van 't A. B. C.*

NB. In 't fransch zyn geene woorden die met X *beginnen, uitgenómen eenige eigene naamen, als*: Xavier, Xénophon, Xerxès, *waarin ze de klank heeft van* Kſ.; *doch* Xaintes, Xaintonge, Bruxelles, *leest en schryft men thans* Sainte, Saintonge, Bruſſelles.

X. *Heeft in zommige fransche woorden, die met* exa, exe. exi, exo, exu, *beginnen, by na de klank van* gz, *als*: *in* examen, exécrable, exil, exorde, exulcerer &c. *lees* egzamen *enz.*

In 't midden van een woord klinkt ze als Kſ *dus* relaxation, reflexion, connexion, fixe, *lees* relakſation *enz.*

Doch men zondert hier van uit Deuxieme, ſixieme, dixieme, dixain, *lees* deuzieme *enz.*; *item* ſoixante, *lees* ſoiſſante; *item* ſix, dix, *lees* ſis, dis, *als 'er geen médeklinker op volgt.*

Op 't einde der woorden word de x. *verzwégen, als in* doux, *lees* dou, *doch volgt een vokaal, als*: doux yeux, *leest men* dous yeu.

Des niet tégenstaande houdze haar klank van kſ *in* Ajax. Béatrix, Felix, Pollux, ſtyx, Phénix, onyx, Pertinax, index, préfix, perplex.

****

Y.

Y. (m) Y. (f) *De 23ste Letter van 't A. B. C.* y grec *genaamd.*

Y. (adv. relat.) *Daar, 'er, daar heen, daar op, daar in, daar by enz.*; j'y viendrai, *ik zal 'er (daar) komen*; y allez vous? *gaat gy 'er naar toe?* oui, j'y vai, *ja ik gaa 'er naar toe*; y avez vous été? *hebt gy 'er geweest?* il n'y étoit pas, *hy was 'er niet*; je n'y ai pas penſé, *ik heb 'er niet aan gedagt*; j'y ai repondu, *ik heb 'er op geäntwoord*; je n'ai rien à y ajouter, *ik heb 'er niets by te voegen*; y demeurerez vous long temps? *zult gy 'er (of daar) lang blyven?* m'y accompagnerez vous? *zult gy my daar heen (of daar naar toe) verzellen?* paſſez y, *gaat 'er voorby of gaat die weg*; vous y êtes, *gy zyt 'er*; *item gy hebt 't geraaden of getroffen*; vous n'y êtes pas, *gy zyt 'er niet*; *item gy hebt 't niet geraaden of getroffen, gy hebt mis, gy zyt van de weg af*; vous vous y prenez mal, *gy gaat verkeerdelyk te werk, gy vangt het niet wel aan*; il y a, *daar is, daar zyn, of 't is geleeden* (*Zie verder by* avoir).

Yac, ou yacht, (m) *Een jagt* (*n. zéker schip*).

Yatiſi, (m) *De slaap-tyd der turken* (f).

Yeble. (*Zie* Hieble).

Yenke, (f) *Vrouw die de bruid d'eerste nagt naar 't bed brengt* (*by de turken*).

Yeuſe, (f) *Steen-eike.*

Yeux, (m. pl. *van* œil) *De oogen* (*Zie* Oeil).

Yf, (*Zie* If).

Ynca, (m) *Inca*, (*naam die men gaf aan de Koningen van Péru*).

Yoïde (adj.); os yoïde, *'t Tongbeen* (*in ontl. k.*).

Ypſiloïde (adj.); Suture ypſiloïde, *de derde naad der herſſen-pan* (*in Ontl. k.*).

Yunca ou yunga, (m. & f.) *Naam der geene die de dálen en vlaktens bewoonen in Péru.*

Yvoire, yvraie, yvre &c, *Zie met* i).

****

Z.

Z. (m) Z. (f) *De 24ste en laatste Letter van 't A, B. C.*

Zacah, (f) *Naam die de Mahometaanen geeven aan het geen zy volgens hunne wet van hun goed aan den armen geeven moeten.*

Zacinthe, (f) *Wratten-kruid* (n).

Zafre. (*Zie* Safre).

Zagaie, (f) *Werp-spies of schigt der Mooren.*

Zagardgi, (m) *Oppasser der Jagthonden, by den Sultan.*

Zain (adj); Cheval zain, *een paerd dat éénerlei donker hair heeft zonder plekken.*

Zani, (m) *Potsenmaaker, hanswors, hansop* (Bouffon).

Zédoaire, (f) *Zédoáris (zékere plant in west-indiën).*

Zélateur, trice (m. & f.) *Ieveraar, ieverig voorstander; ieveraarster.*

Zele, (m) *iever*; zele ardent. indiscret, *brandende, onbezonnene iever*; bruler d'un saint zele, *met eenen heiligen iever ontstooken zyn.*

Zélé, ée (adj.) *ieverig, vuurig*; être zélé pour son parti; les zélés. *de ieveraars.*

Zénith, (m) *Top-punt* (n. *is in sterre-k. de Stip aan den Hemel die bóven ons hoofd is).*

Zéphyr, (m. Zéphyre *in Dicht-k.*) *Een zagte aangenaame wind*, (m) *liefiyke zómer-koelte* (f); *item de weste-wind.*

Zéro, (m) *Een' nul, een'* o (f. *in 't cyffer getal*); c'est un zéro, *hy is een' nul in 't cyffer, dat is, van geen vermógen of bekwaamheid.*

Zest, ou zeste, (m) *'t Klokhuis of 't harde schei-velletje* (n. *eener okker noot, dat de pit of kern in 4 verdeeld*); *item een oranje-snipper* (n. *die men in een glas-wyn hangt of uitdrukt*); un zeste de limousin (*is boertigl.* une trempette) *een stukje brood in wyn gedoopt*; zeste, *een poeyer zak, (waar meê men pruiken enz. poeijert)*; *item niets, als*: je n'en donnerois pas un zeste, (*spr. w.*) *ik zou' 'er geen schrapsel van een' nágel voor geeven*; entre le zist & le zest (*Zie* Zist).

Zest ou zeste! (interj. pour se moquer) *Ja wel! ja net zoo! 't zal veel verschillen! als je weêrom komt! als*: je te rosserai, *ik zal u afrossen*; zeste! (*is 't antwoord*) *ja wel! dat is, ik lach 'er meê*; il m'a fait un long récit de ses avantures &c. zeste! *hy heeft my een' lang verhaal van zyne ontmoetingen enz. gedaan; ik geloov' 'er niets van*; vous l'aurez, zeste! tout comme moi, *gy zult het hebben; ja wel! juist als ik*; (*als men iemand iets aanbied en trekt het terstond terug zegt men* zeste!), *als*: tenez, voulez vous cela? *dáár wilt gy dat hebben!* zeste! *Ei! dat is, gy zult 't niet hebben of dat 's voor u niet.*

Zététique (adj.); Methode zététique, *de wyze of konstgreep om eenig vraagstuk in de wis-kunde of den stel-régel op te lossen.*

Zibeline (f) ou Martre zibeline, *Sábel*, (m) *sabel-bont, sábel-vel* (n).

Zigzag, ou ziczac, (m) *Een werktuig of iets dat ruitswyze gemaakt is en ingetrokken of uitgetrokken kan worden, als by voorb. 't speeltuig der kinderen dat van dunne latjes over malkander gespykerd is en men in- en uitstrekt*; tranchée, allée faite en zigzag, *een loopgráven, een gang die met veel bogten is die nu regts dan links loopt, doch vooruit*; il fait des zigzags, *hy zwierd, hy maakt* essens (*zegt men van iemand die dronken is*).

Zimmer, (m. *in Moskóvien*) *Een bundel of pak van 20 stuks bonte vellen.*

Zist (m); cela est entre le zist & le zest, *dat is tusschen beiden, noch goed noch kwaad, 't schaad noch baat niet.*

Zizanie, (f) *Onkruid* (n); *figuurl.*) On-

Onëenigheid, *tweedagt* (f); femer de la zizanie entre des freres.

Zodiacal, ale (adj.) *Dat van den dieren-riem*, *téken-kring of zodiak is.*

Zodiaque, (m. *in Sterre k.*) *De dieren-riem*, *zonne cirkel*, *zonne weg* (*kring die de zon in één jaar dóór-loopt en waar-in de* 12 *Hémels-tékenen staan*).

Zoïle, (m) *Zoïlus* (*de naam van zéker Berisper onder d'ouden*); (*figuurl. is het nu*) *een vuiliiartige berisper of bediller.*

Zon! (interj.) *Flap! klets!* il lui donna un coup fur les épaules, zon! & s'enfuït, *hy gaf hem een slag op de schouderen, flap! en liep heen.*

Zone, (f. *in* Geographie) *Luchtstreek*, *weêrestreek* (*tusschen* 2 *kirkels gelégen en waar van 'er* 5 *zyn*); la zone torride, froide, tempérée, *de verzengde*, *de koude*, *de gemaatigde luchtstreek.*

Zoographie, (f) *Beschryving over den aart der dieren.*

Zoolâtrie, (f) *Aanbidding der dieren.*

Zoophore, (m) *Lystwerk met gedierte aan Dorische gebouwen*, *by d'ouden.*

Zoophorique, (adj.) *Dat daar van is.*

Zoophyte, (m) *Plant-gewas dat iets van den aart der dieren heeft*, *dat half plant*, *half dier is.*

Zopiffa, (m) *Oude teer die men van de schépen afschrapt of afkrabt.*

F I N. E I N D E.

Lyst van Boeken, die by ABRAHAM BLUSSÉ en ZOON, *Boekverkoopers te Dordrecht, zyn gedrukt, of in aantal te bekomen.*

Algemeen en beredeneert Woordenboek der Natuurlyke Historie; behelzende de Historie der Dieren, Planten en Mineralen, en die der Hemelsche Ligchamen, der Verhévelingen, en andere voornaame verschynselen der Natuur: benévens de Historie en Beschryving der enkelde Drogeryen, welke de drie Ryken opléveren, hun gebruik in de Geneeskonst, in het gemeene Leven, Landbouw, Konsten, en Handwerken. Uit het Fransch van den Heere *Valmont de Bomare*, Leeraar der Natuurlyke Historie; Honorair Lid van het Economische Genoodschap van *Bern*; Medelid van de Koninglyke Akadémie der Wetenschappen, fraaye Letteren en Konsten van *Rouaan*; Korrespondent van de Koninglyke Akadémie der Wetenschappen van *Montpellier*; Medelid van de Koninglyke Akadémie der fraaye Letteren van *Caen*: Lid van het Letterkundige Genoodschap van *Clermond-Ferrand*, door *Charles Papillon*; III. Deelen, gr. 4. - *f* 20 - 0 - 0

Barueth, (*J*) Historie van het Stadhouderschap der Heeren Princen van Oranje, met de 6 cierlyke Pourtraiten der Heeren Stadhouderen, gr. 8. - - - - 3 - 0 - 0

Bourdé de Villehuet, de Scheepsbestierder, of proef der verrichtingen en krygswendingen van het Vaartuig ter Zee, met pl. gr. 8. - - - - - *f* 3 - 0 - 0

Idem op Schryfpapier. - - - - 4 - 0 - 0

Bougainvilles, Reize Rondom de Waereld op bevel des Konings van Vrankryk met plaaten en Kaarten gr. 4. *f* 7 - 0 - 0

Engelsche (de) Philosooph, of Historie van den Heer Cleveland, 3 deelen met pl. 3de Druk, 8. - - *f* 5 - 5 - 0

Graauwhart, Christelyke Bedenkingen, en Leerzame Zinnebeelden op 's Menschen Staaten, beroepen, en genegenheden, als mede op de Dieren, Planten, enz. met Schriftuurlyke Uitbreidingen, en Versjes, en met 175 platen, 2 deelen, 3de Druk, 8. *f* 2 - 12 - 0

Twee Verhandelingen: de eene van J. U. KÖNIG, over den *goeden Smaak* in 't gemeen; de andere van J. F. JACOBI, *Predikant te Hanover*, over den *goeden Smaak in den Godsd.*, gr. Oct. *f* 0 - 18 - 0

Reize naar de Baay van Hudson, ter ontdekkinge van eenen Noordwester Doortogt. gedaan in de Jaaren 1746 *en* 1747. *met de Schepen de Dobbs Galley en de California*, met een naauwkeurige Beschryving der Kust, eene korte Natuurlyke Historie van het Land, en een klaar Vertoog der bewysstukken en Redenen, dewelke dienen om de waarschynlykheid aantetoonen, dat zulk een Doortogt in 't vervolg zal gevonden worden, door HENRIK ELLIS, Agent der Reeders in deezen Togt; voor het welk gevoegt is, een Historisch Verhaal der pogingen, die tot nu toe gedaan zyn, om door dien weg een Vaart op Oost-Indiën

te

te vinden; opgeheldert met kopere Plaaten, en een nieuwe en verbeterde Kaart van de *Baay van Hudson*, en de aangrenzende Landstreeken. Uit het Engelsch vertaald, in gr. Oct. *f* 1 - 16 - 0

Volledige en Naauwkeurige Beschryving van de Koninglyk-Pruisische Hoofd- en Hofsteden BERLIN en POTSDAM, in welke men alles, wat tot de *Gewoonte*, *Godsdienst*, *Politike* of *Burgerlyke Regeering*, het *Krygswezen*, de *Fabrieken*, *Koophandel* en *Academien der Konsten* en *Wetenschappen* dier Steden betrekking heeft, aangetekend vind; met een Levensbericht der voornaamste Geleerden en Konstenaars, en met twee fraaije platte Gronden, door den Vermaarden J. VAN JAGEN, verrykt in gr. Oct. *f* 2 - 12 - 0

Leerzaam en nuttig Tydverdryf in ledige Uuren, voor Geleerden en Ongeleerden, meerendeels getrokken uit de Mengelschriften van J. F. WAGNER, door G. M. NEBE, groot Octavo *f* 1 - 16 - 0. Dit Boekdeeltje bevat een Mengeling van het Nutte en Vermakelyke; bestaande in eene Verzameling van Historische, Staat- en Zedekundige Verhandelingen, Redevoeringen, aangenaame Vertoogen, Brieven, en Dichtstukjes.

Lessen der Wysheid over de Gebreken der Menschen, 3 Deelen, waar in de Caracters van het Menschelyk hart in alle de byzondere gelegenheden worden opengelegt, en de bedryven bestiert, gr. 8. 3 deelen. - - *f* 4 - 10 - 0

Laurenberg, Acerra Philologica, of Schat van 600 Leerzame Historien, uit Griekfche en Romeinsche Historieschryvers byeen verzamelt ten nutte der leesgierige Jeugd, en seer geschikt voor Themataas in de schoolen, 4de Druk, 8. *f* 1 - 12 0

B. VAN NIDEK en J. LE LONG, Beschryving van *Nederlandsche en Kleefsche Oudheden* in 300 fraaije Konstplaten afgebeeld door J. RADEMAKER, 6 Deelen in *N. Druk*, 4 N. Ord. Pap. *f* 21 - 0 - 0

Op fyn Starbatart. - - - *f* 27 - 0 - 0

Op groot Mediaan Schryf. - - - *f* 40 - 0 - 0

MOORMAN en VAN HASSELT over de Lyfstraffelyke Misdaden, 4. IIde Druk. - - - - - *f* 2 - 4 - 0

Reysiger (de Nieuwe) of berigten van de Oude en Nieuwe Waereld, beschryvende in vermakelyke, leerzame en nuttige brieven, Cyprus, een gedeelte van Turkyën in Africa, Tunis, Tripoli, Algiers, Georgiën, Armeniën, Persiën, Arabiën, Palestina, Ormus, Diu, Suratte, 't Ryk van den Grooten Mogol, Golconda, de Kust van Coromandel, Ceylon, de Kust van Malabaar, Goä en deszelfs omleggende Landstreken, de Moldivische Eilanden, Sumatra, Java, Borneo, Macassar, en de Molukken, de Philippynen, de Marcanische Eilanden, Nieuw Guinée, N. Holland, Siam, de nabuurige Koningryken, China, Japan, Oosters en Westers Tartaryen, Siberiën, Nova Zembla, en Rusland, Lapland, Noorwegen, Ysland, Groenland, de Hudsons baai, Terreneuve en omleggende Landen

den, en Acadiën, Kanada, de Engelsche Volkplantingen, Florida, en Jamaika. Louiziana, Mexiko en Kalifornia, het Eiland St. Domingo, de Antillische Eylanden, en Guiana: Terra Firma, Peru, Chili en het Landt van Magellanes, Paraguai, Braziliën, de Afrikaansche Eylanden, Abissiniën, Nigritiën en Monomotapa; de Kaap der Goede Hoop, Angola, Kongo, Loängo, Benin, Ardra, Juida, de Goud-Yvoor- en Péperkusten, den Senegal, de Kanarische Eylanden, Portugal en Spanjen. 16 Deelen Gr. 8vo. - - *f* 23 - 10 - 0

En het vervolg ter Persse.

Schoolhouder, (*J.*) Oeffenschool der Notarissen, 3de Druk 8. - - - - - - *f* 1 - 12 - 0

——— (2de deel van) Oeffenschool der Notarissen, of de Notariale Practyk in zyne Grondregelen en Exercitie gemakkelyk gemaakt, dienende tot een vervolg van *J. Schoolhouder*; in een beknopte samenhang beschreven door *F. L. Kersteman*, Professor en Doctor der beide Rechten, 8 - - - - - - - *f* 1 - 5 - 0

Nog leveren zy ten Nutte der Jeugd (zo lang het gering aantal van Exemplaren strekt,) af: A. Spinniker, *Leerzame Zinnebeelden*, verbeeldende alle de Staten en Standen des Menschelyken Levens, waar agter gevoegd is: *Spiegel der Boetvaardigheid* en *Genade* in den verlooren Zoon, en eenige *stichtelyke Gezangen*, verrykt met 84 keurige Printtafereeltjes, in 4. II. Deelen. *f* 4 - 0 - 0 Als mede het vervolg of IIde Deel apart. - - - - - *f* 2 - 0 - 0

Cramer Leerredenen over 't Lyden J. C. gr. 8. II. Deelen. - - - - - - - - 3 - 4 - 0

Geleerde Mengelschriften van den beroemden Prof. J. D. Michaëlis, bevattende dit boekdeeltje de 5 volgende Verhandelingen: 1) Aanmerkingen over het Geheugen. 2) Verhandel. over de omreizende Schaapsvokkerij der Oostersche Volken. 3) Voorslag hoe men de Vraag onderzoeken konne, of de verbeeldingskracht der Moeder eenigen invloed op de gestalte der Vrucht hebbe. 4) Over den Tyd, in welken de Kunst, om Vuur te ontsteken, noch niet was uitgevonden. 5) Over den Ouderdom der Brandglazen of Brandkristallen, gelyk ook van eenige andere middelen, om Vuur voort te brengen. - - - - - - *f* 0 - 18 - 0

Schmidt, Bybelsche Medicus, of Schriftuurlyke Geneeskundige, 2 deelen gr. 8. - - - - - *f* 3 - 12 - 0

——— Mathematicus, of Schriftuurlyke Wiskundige, met pl. 2 deelen in 8vo. agter dit Werk is gevoegt, de hoognodige Bereekening van de schulden der Zonden, door *Sarganec*. - - - - - 4 - 16 - 0

——— Physicus, of Schriftuurlyke Natuurkundige, 2 deelen groot 8. met platen. - - 4 - 0 - 0

